[illegible], 1896. V. évfolyam 1. sz. Vasárnap

BUDA ÉS VIDÉKE

KÖZIGAZGATASI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

[illegible] VÁROS KÖNYVTÁRA.
Beszerzési napló
évszám: 1897
folyószám: 677

KIADÓ-HIVATAL,
hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek;
I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona. Egyes szám ára 24 fillér.

SZERKESZTŐSÉG,
I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.
kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület tagjaihoz.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap, megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám.) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a „Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias türekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel működik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtarsakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni sziveskedjenek.

A magyar egyesület.

A r[illegible] egyesületnek ezt a rokonszenves ajánlatát köszönöm. Igyekezni fogok hogy a magyar egyesület minden hivatalos ügyeit terjedelmesen közölhessem. Irodalmi multam, több mint husz kötet megjelent regényem, ezernél több elbeszélésem kezesség arra nézve, hogy a Buda és Vidéke hasábjain is rendületlenül fogok harczolni a magyarosodás szent ügyéért. Ha a magyar egyesület tagjai lapomat kellő mértékben fogják pártolni, terjeszteni, szükség szerint esetről esetre az egyesület közleményeit külön mellékleten adom.

Nyelvében él a nemzet. Ez a magyar egyesület jelszava. Minden magyar embernek el kell ezt fogadni és gyámolitani az egyesület nemes törekedését. Én a magam részéről igyekszem és igyekezni fogok, hogy minden ember ne csak magyarul beszéljen, de magyarul érezzen és magyarok legyenek szokásai, jó magyarul ne csak magyarul beszéljen.

A magyar egyesület tagja legyen minden magyar ember. A ki szegény az szerezzen tagokat. Rendezzenek jótékony mulatságokat, inditsanak nyilvános gyüjtéseket, tegyenek ki perselyeket nyilvános helyeken, ne feledjék el a végrendelkezők ezt a hazafias egyesületet, midőn földi pályájok végén vagyonukról intézkednek.

A hatóságok a birság pénzekből is juttassanak az egyesületeknek. A pénzintézetek, kaszinók, körök, egyletek, községek, asztaltársaságok járuljanak adományaikkal, hogy csakugyan élhessen nyelvében a nemzet.

Évenként egy forintot minden magyar fizethet. E szent adakozásra szóllitsuk fel ünnepélyesen polgártársainkat. Hiába palástoljuk, a nemzet közönyösen fogadta az egyesület működését. Ha az egyesület évkönyvébe pillantunk el kell szomorodnunk, mert a sok millió tehetősebb hazafi közül alig számlálhatunk össze nehány ezer tagot. Szomoru hogy ennek a nemzetnek csak ennyi tagja lelkesedik azért, hogy nyelvében éljen a nemzet.

Ha minden tag csak egy tagot gyüjtene, már ez is lenditene az egyesület hazafias czélján. Hát a sajtónak nincs arra ideje, hogy felrázzon az álomból? Hát nincs költő, ki lantjával ébresztene! Bizony kosmopolita rimelők kezében van a lant, alig akad nehány hazafias költő s a ki akad az is a régi gárdából való. Hol vannak a nők, hol az ifjuság?

Nem, ez nem lehet igy. Ébredjünk és közös erővel munkálkodjunk nyelvünk terjesztésén, izmosodásáért. És ha ébre[illegible]

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZÁJA.

Év kezdetén.

Kit meg nem indit köny, mosoly,
Kihez nem férhet semmi szó,
Ki minden létező fölött
Vagy egyedül uralkodó:

Idő, hatalmas szörnyeteg!
Feléd fordul tekintetem,
S mig ajkimon átok lebeg,
Imára kulcsolom kezem.

Ott látom büvös alakod
A végtelenség tengerén,
Arczod sivár vonásiban
Az élő sphinxet látom én;

Ott látom nagy hatalmadat
Mikép teremt a semmiből,
S újjadnak érintésire
A mi van, mind, hogy összedől.

Ki adta létezésedet?
Ki adta nagy hatalmadat?
A semmiség hogy' szülhetett?
Magad teremtéd önmagad?

Születésed szörnyü mélység,
Ki belé pillant szédeleg;
Elzsibbad rá a gondolat,
S belefárad a képzelet.

[illegible]ifjúságo[illegible]ét,
[illegible]ndenem
[illegible]éd.

De szembeszállni nincs erőm,
— A gyöngének nem adatott, —
Mert gyöngeség az én nevem:
Legyen meg hát akaratod!

Berecz Károly.

Elvek és tövisek.

(Regény egy kötetben.) (32)

Irta: **ERDÉLYI GYULA.**

Rétyi Antos István barátomnak!

A szegény Pönöge Lőrincz zokogva borult komája, Dombor Máté nyakába . . . Kató bátran, férfiasan türte azt a mit a sors apja hiusága miatt reájuk mért.

Ő korábban ébredt apjánál. Már az első napokban észrevette, hogy a báró és Klotild, a kedves kis mama az apját leakarják főzni. Őt csak közönséges portékának nézték. Majdnem a füle hallatára alkudtak rá.

Kétségbeesett. Ki fogja megmenteni? Neki senkije nincs. Ekkor egy álomkép kezdett foszladozni előtte. Nagyravágyás benne is volt elég. Müveltebb leányok szerencsétlenséget hozó ábrándképe az, hogy báróné vagy grófné akarna lenni. Ez egy megtévedt ábránd, melynek a szivhez semmi köze. Ép olyan vágy, minthogy szép ruhája legyen valakinek. Divatos hazugsága ez a társadalomnak.

Izléstelenség. Semmi egyéb. A legtöbb nőnek vagy férfinak nincs izlése sem öltözködéséhez, sem erkölcsében. Sokszor szabja ki ez a ferdeség az élet tévedéseit. Az elhibázott életet pedig nehezen lehet megjavitani, ha csak a sors véletlenségből kedvezően nem töröl . . .

Az izléstelenség vágyai sokszor csak ideig óráig tartanak és azután, igazi álmok, igazi ábrándok töltik meg a szivet. Az ember magához tér. Széjjel néz és lát. Megismeri magát és helyzetét. Az élet egyensulyának megtalálása a boldogság titka, a melyhez többször nem a bölcsesség, de a sejtelem vezet. Ha veszély közeleg akor kél igazában ez a sejtelem. Önkénytelen arra gondolunk a ki segithet. Igy gondolt Kató Péterre és ébredő izlése megsugta azt, hogy mikor Pétert keresi a keresztapjához forduljon. Ebben az önkénytelen ösztönben találja meg Pétert, mint egy rég nem hallott mesét. Az elmondott hangok ujra viszhangoznak, az eltörült képek ujra a szem előtt lebegnek. Titokzatos, rejtélyes ez az ujjáébredés, mely valóságos alkotó erővel lép fel az ábrándban, a képzeletben. A bizalom, a remény még jobban kiszinezi a képet. A vér, a szív a vonzódás mértékét fokozza és egyszer észrevétlenül egy édes érzelem nyilatkozik meg, mely életre hivja a növényt, szint illatot ád a virágnak. Ifjuság álma a szerelem. A tévelygő érzések megszilárdulnak és dalra, költészetre hivják az embert. . . . Nem tudjuk mi az, de meg van.

Meglehet, hogy egy pár szív ugyancsak igy alakul, másnak vándor sejtelmei ugyancsak megszilárdulnak és két virágnak nem lehet megtiltani, hogy ne nyiljék.

Magyarázzátok meg a tudás fája hogy fejti meg ezt a titkot. Az észak és dél virágának himpora, hogy egyesül? Hogy nyer a várt leány vagy ifju vártat?

Kató szive nagyot dobbant, mikor Péter belépett. Mind a ketten érezték, hogy egymásnak vannak szánva. Az a láthatlan, ellenállhatlan erő, mely a porszemből kősziklát alkot, ez a láthatlan erő határozta el sorsukat. Nem

[illegible]lvében él a Nemzet“. A magyar egyesület jelszava.

[illegible] ngyesületnek legalább 1[illegible],000 rendes tagja lesz a hazában és vagy 50,000 ezer ezen kivül a fővárosban.

Rendezzünk sorsjátékot a magyar egyesület javára, küldjünk vándor gyüjtőket vidékre. Még a koldus is adhat egy fillért erre a czélra.

Intézzünk szózatot külföldön élő honfitársainkhoz, hogy adakozzanak a magyar egyesület javára. A ki magyar az hozzon áldozatot a hazának a haza nyelvének.

Szomoru kép! Az egyesület Értesitője mint hirlap nem jelenhetett meg mert a tagok nem szolgáltattak elegendő anyagot az értesitőnek.

A Buda és Vidéke a maga erejéhez képest, gyüjteni fogja az anyagot, hogy lássuk mennyire halad a magyarosodás, hol terjed, hol csökken. A Buda és Vidéke a maga erejéhez képest, ébreszt, lelkesit és tettre hiv a magyar egyesület érdekében. S a magyarositás munkájához meghiv minden jó magyarf. A magyar egyesület kormányzó tanácsának müködését nyilvántartja, hü tükre lesz az egyesület életének és láncz a tagok között. Fel tehát a munkára, hogy nyelveben is éljen a magyar.

Erdélyi Gyula.

*

Tudomásul.

A főtitkár az egyesület irószobájában (IV. ker. Ltpót-utcza 5. sz. I. emelet, a belvárosi községi felsőbb leányiskolában) a t. c. tagoknak mindennap délután 3—6 óráig rendelkezésére áll. Hogy az egyesület nemes feladatának, a magyarositás előmozditásának minden téren minél sikeresebben megfelelhessen, óhajtandó volna, hogy a tagok, az egyesület tiz parancsolatát megtartva, a tapasztalt magyarellenes állapotokat a főtitkárral tüzetesen közölnék, a ki azokat részint saját hatáskörében részint pedig a kormányzó tanácscsal karöltve, gyorsan és sikeresen elintézni törekednek.

Erre kérjük olvasóinkat is.

---

kell ide szóvirág! Nem kell ide sok beszéd, a sejtelem mielőtt a szó kifejezné, mielőtt a szerelem igéje tetté válnék megköti a szövetséget, eljegyzi egymással a két szivet.

A természet törvényei előzik meg a szokás formáit. Egyik sem szól. A szülők megsejtik és kezet kézbe téve kivánják:

Legyetek boldogok.

* * *

Az elvek és tövisek legendájának ez a vége a mi történetünkben. A ki kiváncsi rá, ha véletlenül Ketétlenre vetődik meglátja, hogy az elvek és tövisek legendája mily boldogan végződött. Péter gazdálkodik s még mindig lelkesedik a szabadság, testvériség és egyenlőség igaz elveiért.

Klotild és a báró eltüntek a cselekvés szinpadáról. Penege uram megint arany paraszt, ki be-be tekint a vásárról a Méretlen csárdáshoz de nem beszél az esztarájkról és szoczi-álestányról. Gyüjt az unokáknak.

Muhar Manó egy ismert képviselő védőügyvéd nagyszabásu védelme daczára ül a váczi börtönben és várja mikor szál a páva a vármegye házára.

Csőry Miklós mint valódi szolgabiró a népnek vezetője, tanácsadója. Községei boldogulnak. A nép szorgalmas és dolgos.

Dombor Má'é és felesége örülnek, hogy Kató és Péter milyen boldogul élnek.

A világ tovább halad és az emberek érzik az elveket és töviseket.

(Vége.)

Gyöngysorok

egy jubiláló tanügyi lap ünnepi számából.

A „Népnevelők Lapja“ ez évben töltötte be 30, évét. Sok viszontagságon, sok küzdésen ment keresztül különösen kezdetben ez a mai nap már első rangu tanügyi lap. A tanitók mindig örömmel fogadták országszerte e lapot. 1862-ben Márki József tdr. alapitotta, majd megszünt ideiglenesen, de 1868-ban ismét feltámadt s azóta az ország tanitói szellemi táplálékukat legfőképen e lapból meritették. A 30. év végén a jelenlegi szerkesztő, Koncsek Lajos ünnepi számot állitott egybe, melyben 82 jeles tanügyi iró odavetett, pár sorban foglalt, mély gondolatot kifejező alkalmi közleményt olvasunk. Tudjuk, hogy a „Buda és Vidéke“ olvasói mindig szivesen érdeklődtek a tanügy és azok munkásai iránt, örömmel közölünk tehát nehány lendületes, szép czikkecskét. Érdekes megjegyezni, hogy e lap volt szerkesztői közül Radó Vilmos, Lakits Vendel és Somlyay József és már 4 év óta Koncsek Lajos (összesen 15 éven át) budai ember.

*

Boldog lesz a nemzet, ha népnevelői minden ünnepi alkalommal azért vizsgálják meg önön lelkivilágukat, hogy minél jobban megfelelhessenek magasztos hivatásuknak; mert igy a nemzet minden egyes népnevelője oltárként őrizheti saját lélkében a haza eszményképét s az Isten legszebb templomává avathatja az iskolát, melyből kedvesen fogadja a Mindenható a serdülő ifjuságnak a hazára áldást esdő imáját.

Péterfy Sándor.

*

A sajtó a nevelés szolgálatában. A mi a tanitó az iskolában, az a napi sajtó az életben. Egy czélra törekszik mindakettő nevelni és tanitani. És mily különböző irányt követ egyik is, másik is.

Az iskola ideális uton halad, a sajtó reális uton.

Az iskola a szépet, jót és nemeset önmagáért, a sajtó önhasznáért müveli. Az iskola behatol a lelkek világába s a tehetségekhez mérve irányozza a nevelést, a sajtó nem vizsgál, nem kutat, feltálal mindent, nem törődve azzal: megemészthetí-e azt az olvasó vagy sem?

As iskola kerül mindent, a mi megmételyezheti az ember erkölcsi világát, a sajtó keserve keresi az izgató eseményeket s vágyakat támaszt, melyek sokszor végromlásba sodorják az embert.

Az iskolát önzetlen istenszellem, a sajtót önzetlen honpolgár-szellem lengi át.

Mi máskép lenne minden, ha iskola és sajtó karöltve haladnának a czél felé, mit maguk elé tüztek.

Tudna-e a tanitóság e gyom kiirtására valamit tenni? Tudna-e a tanügyi sajtó e czélra hasznosan közremüködni?

Erős akarattal és kitartással igen. Kisértse meg!

Somlyay József.

*

A szabad tanügyi sajtó jövő feladata. A „Népnevelők lapja“ bölcsőjétől fogva csecsemő-, gyermek- és ifjukorában mindenkor hiven szolgálta a magyar tanügyet, mely harmincz év óta óriásit haladt.

S mindezen haladás milyen munka eredménye? A legszebben közremunkáltak ebben az erre hivatott összes tényezők. De talán egyiknek müködése sem volt olyan fontos, olyan kiható, olyan áldásos, mint a sajtóé. A szabad tanügyi sajtó — s ebben első sorban a most 30 esztendős „Népnevelők lapja“ teremtett fogékony közönséget, ebben határozott s erős közvéleményt. E lap eddigi életének minden fázisában éber őre, a hol kellett, tevékeny sürgetője s mindenkor bölcs tanácsadója volt a szabad szellemü haladásnak.

Most a „Népnevelők Lapja“ férfikorába lép. Kivánom s őszintén óhajtom, hogy az méltó legyen eddigi életéhez. S ha a mult kötelez, aminthogy tényleg kötelez, úgy müködésének további ideálja csak egy lehet: a liberális haladás s ehhez képest legyen része abban a nemes küzdelemben, melynek czélja elérni azt, amit elérni óhajtunk a belügyi s elértünk a pénzügyi és valláspolitikában, megvalósitani és megteremteni ugyanazt a szabadelvü állapot a magyar, a nemzeti tanügyi politikában. Ug legyen!

Schwetz Vilmos.

*

A szellemi munkások között nem ismerek becsülésre méltóbbat a jó népnevelőnél, ha az magasztos hivatását lelkiismeretesen tölti be.

Rózsavölgyi Gyula,
főv. tanácsnok.

*

A jó népnevelő tudós és müvész egyaránt, mert kis ujában kell birnia a legnehezebb tudományok egyikét, az emberismeretet, s más müvészszel szemben, ki ellentállást nem gyakorló, holt anyaggal dolgozik — oly materiával van dolga, mely sokszor összes élő erejével ellentáll alkotó kezének. És mégis a világ akár anyagilag, akár erkölcsileg ritkán helyezi egy szinvonalba a tudóssal és müvészszel.

Kun Gyuláné sz. Weber Mária.

*

Nagy eszmék és nemes érzelmek szolgálatában áll a „Népnevelők Lapja“ három évtizedes fennállása óta.

Hatásával nagyban hozzájárult annak az épületnek felállitásához és megszilárditásához, melynek magyar nemzeti kultura a neve. Szolgálatába szegődött a hazafias és vallás- erkölcsi nevelésnek, melegágya volt a hazafias érzés és gondolkozásnak. Lángoló lelkesedéssel, a nagy ügyhöz méltó kitartással sikerült megteremtenie a tanitói közszellemet, megállapitotta a tanitói közvéleményt.

Legyeu e lap a jövőben is az, ami a multban volt, a magyar tanitók „Szive“, melynek minden dobbanása a hazáé.

Eperjessy István.

*

Mikor a „Népnevelők Lapját“ 1862-ben Márki József megindította, halva született lapnak nevezte el azt a „Tanodai Lapok.“ Ugyanez a lap a „Népnevelők Budapesti Egyesületét“ alakulásakor rövidéletünek jelezte.

A jós megszünt élni s a jóslat nem teljesült be.

Karöltve küzdött az egyesület a lappal jó és balsorsban s karöltve küzdötte le a fel-felbukkanó nehézségeket.

Az egyesület és lap mindenkor a tanügy előmozditásén és a tanitók javáért munkálkodott.

S hogy a kultura haladásában nagy érdeme van az egyesületnek s lapnak, mindenki készségesen elismeri.

S hogy a „Tanodai Lapok“, jóslata soha sem fog bekövetkezni, erős a hite most, a fényes mult után, mindazoknak, kik a tanügy s a tanitók igaz barátjai!

Hajós Mihály.

*

A tanitás: mesterség; a nevelés: müvészet. A tanitó, ha nem tud nevelni, csak ügyes munkás lehet; a nevelő, ha a tanitásban nem volna is kiváló, mindig müvész. Ugyes munkássá, jó tanitóvá mindenki lehet; a müvésznek, a nevelőnek születnie kell. A munkás, ha nem is tud lelket lehelni müvébe, hasznos dolgot müvel; a müvész csak müvének hatását fokozza, ha egyuttal ügyes munkás is. A jó munkás lelkesedik a müvész alkotásán s azt utánozni iparkodván tökéletesbül, mig a müvésznek is szüksége van arra, hogy a munkás eszközeivel megismerkedjék.

Legyen a „Népnevelők Lapja“ továbbra is az a csarnok, a hol alkotásait egymás hasznára bemutassa a munkás és müvész egyaránt, hogy igy a müvész-munkások száma szaporodjék.

Scherer István.

*

Üdvözlet a Népnevelők Lapjához. Hogyne sietnék örömmel üdvözölni Téged 30 ik évfordulód alkalmából! Hisz önmagamat is innen-onnan negyedszázados ismeretség, szakadatlan hüséges barátság fűz hozzád!

Tisztellek, becsüllek és szeretlek, s szinte jól esik, ha hálámnak némi jelével adózhatom.

Atyám hivta fel figyelmemet Reád pályámra léptemkor. S hogy csüggedés soha sem ért utól; hogy tanitói hivatásomat mindig éber kedvvel, önzetlen, igaz szeretettel [illegible] igen nagy mértékb[illegible] nak, melyek [illegible] nemesitet[illegible]

ter enkalyptus fát ültessenek el és azon eredmény az volt, hogy ahol azelőtt éjnek idején senkisem tartózkodhatott a mocsaras kigőzölgés miatt, most a talaj óriási területen száritva van. A fölolvasó érdekesen irta le a néma szerzetesek életét, amely reggeltől be a késő éjszakába a munka és imádság között folyik le. Végül a pápai audienciának lefolyását hallottuk, amely XIII. Leonak szeretetreméltóságát tüntette föl, és azt a nagy rokonszenvet, amelylyel a magyarok iránt viseltetik.

Annyi közvetlenséggel szerettel, hogy a közönséget gyakran meghatotta.

Dr. Ferdinandy Géza minist. fogalmazó volt a második felolvasó, ki „A koronázás jelentőségéről“ értekezett.

A koronázásnak eleintén nem politikai, hanem vallási jelentősége vala; idők folytával azonban mind nagyobb politikai jelentőségre vergődött s ma már csak az törvényes királyunk, kit formák szerint koronáznak meg.

A koronázás érvényességéhez szükséges:

1. hogy a trón jogos örököse koronáztassák meg az országgyülésen, az országgyülés megegyezésével;

2. hogy a koronázás az ország határain belül történjék;

3. hogy a koronázást egy magyar főpap (rendszerint a primás) és a nádor eszközöljék; — (Mióta nincs nádorunt, az országgyülés ad hoc nádort választ, illetőleg a maga kebeléből kiküld egy koronázót; 1867-ben Andrássy Gyula volt a kiküldött.)

4. hogy a koronázást a hitlevél kiadása előzze meg.

Itt az a kérdés merül fel, hogy érvényes-e az a koronázás, melynél a trón törvényes örököse, az ország határain belül, az országgyülésen, magyar főpap és a nádor közreműködésével, de nem Szt. István koronájával, koronáztatik az ország királyává?

Ha szigoruan okoskodás után indulunk, azt kell felelnünk, hogy érvényes, mert a koronázás ereje nem valamely ékszerben, hanem a törvényben és a nemzet akaratában rejlik; — ha azonban preczenendesek után indulunk, azt tapasztaljuk, hogy minden királyunk azon iparkodott, hogy Szt. István koronáját érintse halántékával. Ez kilenczszázados traditio, melynek gyökere a szivek mélyén van. Egy ezredév dicsősége és szenvedése, nemzetünk történetének minden emléke Szt. István koronájához fűződik; abban látja a nemzet hajdani nagyságát, állami önállaságának, egységének symbolumát. A nemzeti közérzület ma is csak azt a koronázást tartja érvényesnek, melyet Szt. István koronájával végeznek.

Ennyit kivántunk az eddig magtartott fololvasásokról röviden elmondani; de nem volna referádánk hü, ha meg nem emlitenők, hogy e felolvasásokat a budai közönség szine-java látogatja. A II. ker. állami főreáliskola diszterme (Toldy Ferencz-utcza) rendesen megtelik elegans högyközönséggel s a kis kacsók tapsai a legszebb jutalma a felolvasóknak.

A legközelebbi felolvasást január 6-án (hétfőn) d. u. 5 órnkor Szerelemhegyi Tivadar főgymnáziumi tanár „Müvelődéstörténeti képek“ czimmel. Előre felhivjuk reá a budai nagy közönség figyelmét.

Különfélék.

— **Az uj főkapitány.** A székes főváros meglepő ujévi ajándékot kapott. A sok jelölgetés és találgatás után kinevezték az uj főkapitányt. Rudnay Béla Nográdmegyében volt főispán. Erélyes ember. Eddig ugy tudjuk erre a pályára nem készült, de értesülésünk szerint sok képessége jogositja erre a tisztségre. Első sorban müvelt képzelt ember, megbizható kifogástalan jellem. Viszonyai rendezettek. A mint egy kicsit körül néz meg fogják látni, hogy állását jól tölti be. A kinevezés már azért is helyes, mert a sok jelölt nem gyülölködhetik a másikra. Rudnay Béla személye tehát jó választás. Mi a legmelegebben üdvözöljük.

— **Változások a vörös-kereszt egyleti Erzsébet-kórházban.** Az uj év fordultával az Erzsébet-kórházban nagyobb változások történtek. Az Erzsébet királynő O Felsége, mint legfőbb Védasszony által legkegyelmesebben jóváhagyott módositott szabályzat január hó 1-ével lépett életbe. E napon a volt gondnoki hivatal megszűntetése mellett az egyesületi igazgatóság „gazdasági intézői hivatalt“ rendszeresitett, melynek vezetőjévé, Dr. Rapcsák Lajos mütőorvost egyhangulag választotta meg. A volt gondnokot az igazgatóság az egylet központi irodájába osztotta be szolgálattételre. — Január 1-én vette át a belgyógyászati osztály veszetését Dr. Imrédy Béla ujonnan megválasztott főorvos; a sebészi osztályt pedig Dr. Farkas László főorvos vette át, a ki mellé alorvosul Dr. Szőllősy Mór mütőorvos neveztetett ki. A kórházi konyha ellenőrzésére gróf Teleki Sándorné, hevesi Bischitz Dávidné, özv. Németh Miklósné, Hegedüs Sándorné és özv. Hérich Károlyné urhölgyekből álló bizottság kéretett fel; azonkivül a kórházi ügymenetre az egyesületi igazgatóság képviseletében lendvai Lintner Imre főgondnok-helyettes ügyel fel, ki ebbeli megbizatását szokott buzgalomával már meg is kezdte.

— **Széchenyi István szobra Sopronban.** A Buda és Vidéke megemlékezett arról, hogy a fővárosban felállitott Engel-féle Széchenyi szobor milyen elhibázott alkotás. Lapunk egy barátja arra figyelmeztett, hogy a második dijat nyert pályamüt az Izsó szép mintáját állithatja fel Sopron városa.

A budapesti (budai) tornaegylet tagjai közül kilenczen nagy dicsőséget szereztek az egyesületnek Kézsmárkon a decz. hó végén megtartott disztornázáson. Ugyanis a kézsmárki tornaegylet meghivása folytán a budai tornászok közül Bély Mihály müvezető vezetése alatt Dr. Ernyei Pál, Wein Dezső, Ujhelyi Sándor, Holfeld Pál, Fülöp Ferencz, Niestit Dezső, Walch József és Wein Árpád rándultak fel és a disztornázáson bemutatták különböző szereken a csapattornázást. A kézsmárki közönség, mely az ünnepélyen teljes számban jelent meg, rendkivüli ovációkban részesitette tornászainkat; Szopkó Erzsi urhölgy megkoszoruzta az egyleti zászlót, továbbá a tornászok tiszteletére hangversenyt, bált és vadászatot rendeztek és oly vendégszeretetben részesitették őket, hogy a tervbe vett két nap helyett öt napig maradtak Kézsmárkon. Különösen kitünt az ünnepélyek rendezésében Wein Károly kézsmárki vászongyáros, a ki az ottani tornaegylet elnöke és legbuzgóbb közreműködője. Őszintén kivánjuk, hogy derék tornászaink még sokszor mozditsák elő ily módon a hazai tornászat ügyét.

— **Szép jövőjü intézet.** A budapesti önsegélyző takarékpénztár központi szövetkezet megkezdette müködését. A szép jövőjü intézet elnökei Kálnoki Bedő Albert államtitkár, lovag Falk Zsigmond, Dr. Rónay Károly ügyvéd. Az igazgatóságban Budán is jól ismert és tisztelt férfiakat látunk. Bárvitz Albin, Benes József, Dr. Erődi Béla, Dr. Hauser Adorján, Gróf Hugonay Kálmán, Kugler József, Lintner Imre, Szokolyi Béla, dr. Verédy Károly, Zechár Gyula. Az intézet székhelye Budán II. ker. Apor-utcza 3. sz. a budai főposta mellett van. Az intézet tagja lehet ki legalább 500 koronás havi 5 frttal fizetendő törzs részvényt, mely 8% jövedelmezhet aláir. Husz százalékkal 3 havonként törlesztendő nyilt hitelt kap minden tag. 300 koronáig kezes nélkül, 600 koronáig egy kezessel, ezen felöl két kezessel. Az intézetet melegen ajánljuk a budaiak és budavidékiek figyelmébe. A feltételek oly előnyösök, hogy az intézet virágzása bizton várható.

— **Ivánka Imréné szül. Németh Mária** urnő deczember hó 28-án este 8 órakor szélhüdés folytán hirtelenül elhunyt. A budai közönség, melynek körében a boldogult 23 év óta lakott, részvéttel értesült a gyászesetről, mert kivált a 70-es és 80-as években alig volt jótékony mozgalom, melyben a nemes szivü urnő tevékeny részt nem vett volna. Fáradhatatlan volt kivált a szegény gyermekkert-egylet ügyeinek vezetésében és oroszlánrésze volt a várszinházban rendezett „Thé dansant“ cz. mulatságok fényes sikereiben. Élénken érdeklődött a magyar vörös-kereszt egylet iránt is, melynek 17 éven át volt érdemes igazgatóválasztmányi tagja és egyik alapitója. A sulyos veszteség legjobban érintette férjét: Iványka Imre v. b. t. tanácsos urat, a kivel az elhunyt a legboldogabb házasságban 46 évig élt. Továbbá siratja fogadott leánya: Bartha Gyuláné szül. Ollé Jolán és nagyszámu rokonság is. A holtestet ideiglenesen a Kerepesi-uti temető egyik sirboltjában helyezték el és csak tavaszszal történik az átszállitás a Mária-Besnyőn épitendő családi sirkápolnába. Vendégszerető, magyar érzelmü, könyörületes szivü nagyasszony veszett el a boldogultban, miért is áldás és béke lebegjen emléke fölött!

— **Temetés.** Nagy részvéttel temették el Wachter Józefin sz. Vogler Mariska urnőt. A szomorodott férjen, Wachter József központi állampénztári hivatalnok, egy igen tisztelt budai polgáron kivül az elhunytat a ki jó asszony, jó feleség, jó anya volt, szülei Vogler János és Gulácsy Teréz, Vogler Károly, Vogler Teréz és Vogler mint testvérek és három hónapos csecsemő gyászolják. A temetést Czirer Károly tabáni plébános teljes ornatusban, fényes segédlettel végezte. A temetésen jelenvoltak a központi állampénztári testület s a vendéglősök ipartársulata és számos ismerős és jó barát.

— **A déli vasut halottja.** Meszlényi Boldizsár a déli vasut pénztárnoka meghalt. Igen buzgó tisztviselő volt. Felebbvalói és pályatársai nagyon szerették. Jó magyar ember volt, és a társaságnak is igen kedvelt tagja.

— **Halálozás.** Pummer Imre déli vasuti mérnök fiatal szép 23 éves neje született Tomaskó Ilona f. hó 28-án éjjel elhunyt $1^1/_2$ évi házasság után három hónapos kis fiucskát hagyott hátra kinek életét a sajátjával váltotta meg. Temetése m. hó 31-én délután Koronaőr-utcza 2. sz. gyászházból történt, hol a számos rokonság; elhunyt férje kartársain a déli vasut igazgatósága tisztviselői karán, s a nagyszám[illegible] intelligens közönségen kivül a sok sz[illegible] tanusitotta a mély részvétet mely a [illegible] korán elhunyta felett széles körben meg[illegible] kozott. Béke poraira.

— **A rém-utcza.** Ma holnap igy [illegible] vezhetjük el az alkotás-utczát. Az alkotás-u[illegible] czának a déli vasut mentén huzodó oldalán [illegible] nincs járda az emberek ebben az időben nyak törés veszélye nélkül még az utczára sem mehetnek ki. Jó volna a kövezést elrendelni és a háziurakat a kapuk elejének rendbe hozatalára utasitani a saját érdekük miatt is.

— **Pejparipám patkószege!** Szánalmas jeleneteknek lehet tanuja az a ki a posta különösen az érték posta kocsikat megfigyeli. A szállitás vállalkozói törvényt és szivet figyelembe nem véve alig nehány lovát patkoltatja jégszöggel. A szegény állatok számtalanszor elesnek botrányára a jó érzésnek. Felhivjuk erre a mulasztásra a rendőrség és az állatvédő egylet türelmét.

— **Jelmez-estély.** A „budai Ifjak“ köréből alakult rendező bizottság 1896. évi január hó 25-dikén (szombaton) a „Fáczán“ összes termeiben II. kerület, Medve-utcza 6. szám alatt jelmez-estélyt rendez. — Kezdete este 8 órakor, vége reggel 6 órakor. A zenét a 23. számu cs. és kir. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Szerelmi posta egész éjjel közlekedik. Az a hölgy, ki a legtöbb levelezőlapot kapja, jutalomban részesül. Előre váltott személyjegy 80 kr, családjegy 1 frt 80 kr, — Este a pénztárnál személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Jegyek kaphatók: Berger Vincze a „Fáczán“ vendéglősnél. Özv. Cullmann Rezsőné, virágüzletében, Fő-utcza 10. sz. Anton Antal fodrászüzletében, Kacsa-utcza 25. sz. és a rendező-bizottsági tagoknál.

— **Tudomásul.** A lövöldében Bohácsy J. vendéglős által tervezett Silvester tánczestély közbejött akadályok miatt január 6-án lesz.

— **Értesités.** Strinovich Leó és neje szül. Kis-keéri Tóth Francziska örömmel tudatják Flóra leányuknak Beregszászy Kálmán

fejlesztették, növelték tehetségeimet, tettre készebbé, bátrabbá edzették akaratomat!

Idősb, tapasztaltabb társainktól nyert czikkeidből okultam, tanultam; a Téged nemesen jellemző alaphangulatod, de a mellett önérzetes és egyenes gondolkozásod nevelőleg hatottak reám; tanügyünk kiválobbjainak avagy egyes testvéreinknek elhunyta alkalmából irt részvevő, fájó beszédeid mélyen és melegen inditottak meg; a magyar nemzetnek nagy szeretete, annak jobb neveléséért, emeléséért hangzó sürgetéseid lelkesültté tettek.

Mert tanultam, nevelődtem Általad: hálával üdvözöllek férfikorod e jelentős szakában, s szükségszerüen óhajtom, hogy szép multadhoz és szép jelenedhez hasonlóul élj és virágozzál! s hogy a jó szellemek óvjanak meg Téged a hanyatlástól mindörökre!

Dorogsághy Dénesné.

*

Nevelendő gyermekeimtől hallottam a minap, hogy a növény fejlődése közben a napfelé hajlik s én 22 éves nevelő pályám minden mozzanatában azt tapasztaltam, hogy a gyermeki élet fejlődésének nélkülözhetetlen tényezője az a nap melynek szeretet a neve, mely felé ép oly önkénytelenül vonzódik a gyermek, — ha megtalálta, — mint a növény az őt éltető nap felé.

A Népnevelők Lapja, midőn a „népnevelők“ legfontosabb tulajdonának: a szeretetnek ápolásában eltöltött multja felett ünnepel .... méltó arra, hogy mindnyájan üdvözlésére siessünk.

Szőts András.

*

Az a szeretet, mely a „Népnevelők Lapjá“-nak 30 évvel ezelőtt életet adott, a mely lelkes hiveit eddig áthatotta, s mely jelenleg is hóditva gyarapitja táborát: irányitsa nemes törekvéseiben e kedves lapot mindörökké.

Farkas József.

*

Mi magunk részéről is örömmel csatlakozunk az üdvözlők sorai közé s óhajtjuk, hogy a lap továbbra is bátor előharczosa legyen az igaz, a jó ügynek.

...unkáskaszinó a fővárosban.

... III. kerületi munkáskaszinót megnyi... Ó-Budán a kiskorona-utczai iskola torna...ében, a hol mintegy 20 munkás jelent meg ünnepre.

A munkásokból alakult férfikar elénekelte a himnuszt, azután Hepper Károly a munkásválasztmány elnöke beszéddel üdvözölte Gerlóczy Károly alpolgármestert, a magyar iskola-egyesület elnökét és felkérte, hogy nyissa meg a kaszinót. Gerlóczy lelkes beszédben mondotta el a munkásoknak, hogy a magyar iskola-egyesület, a mely a munkáskaszinók létrehozásán fáradozik, ezekkel a kaszinókkal a munkásoknak otthont kiván nyujtani, melyben elvégzett napi munkájuk után megpihenve, egymással beszélgethessenek, olvasgathassanak és hazafias nemzeti irányban müvelődhessenek. Tatay Adolf dr. megköszönte Gerlóczynak fáradozását a kaszinó létrehozása körül és megjelenését a megnyitó ünnepen. Ezzel megnyitottnak jelentette ki a kaszinót. A munkások gyermekeiből alakitott daloskör erre elénekelte a szózatot, a mire az egybegyültek átmentek a Lajos-utcza 151. szám alatt levő III. kerületi népkonyhába, a melynek helyisége ideiglenes helye a kaszinónak. A munkások egy része csakhamar letelepedett az asztalokhoz és olvasgatta a lapokat, meg a könyveket, a másik része behuzódott a teázó szobába a hol Tatay Adolfné dr.-né látta el őket jó meleg, illatos teával findzsánként 5 krajczárért. Egy Totovics nevü fiatal munkás, az egyetlen nemzetközi szoczialista, ki a választmány tagja, szót kért és egy végnélküli, zavaros beszédbe kezdett, a melylyel, ugy látszik, azt akarta kifejezni, hogy a népkaszinó nem sokat ér a munkásnak addig, mig reggeltől estig dolgoznia kell, de azért szükséges mégis, hogy eljárjanak és az uj világrendre készüljenek, müvelődjenek. Ezután Szikora munkás, a nemzeti demokrata munkáspárt titkára is szólt és bár érthetően beszélt és fejtegette, hogy a internaczionalis szoczialista káros törekvésekkel szemben a hazafias munkásnak mi a kötelessége, Hepper Károly elnök félbaszakitotta őt és nem adott a szólásra többé engedélyt, Totovicsnak sem, bár a Szikora beszédjére mindenáron feleselni akart. Az elnök igen nyugodt hangon kifejtette, hogy a kaszinó czélja csakis a szórakozás és müvelődés, abból mindennemü politizálás ki van zárva, mint a háziszabályok is megszabják, a melyeket, a ki nem akarja betartani, az egyszerüen ne jöjjön a kaszinóba. Az elnök e szavai elejét vették a keletkező szónoki versengésnek és az első nap nyugalmát nem is zavarta többé senki.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

A magyar egyesület kormányzó tanácsa.

Budát és vidékét, hol még annyi a magyarositani való nagyon érdekli a magyarosodás és a magyar egyesület és ez körülbelül országos szinezete mellett helyi kérdés is.

A kormányzó tanács tagjai között sokat találunk, ki valóban kedves ismerősünk. Az elnök Kléh István, ő elöljárója minden nemes ügynek, egyik első polgára Budapestnek. Aldozatra és tettre kész hazafi. Alelnökök: Polonyi Géza és Radocza János. Mind a kettő kipróbált hazafi. Élénk részt vesznek a magyar egyesület ügyeinek vezetésében.

A főtitkárt, Hahóthy Sándort Budán és az egész országban jól ismerik. A legkitünőbb tanárok egyike ki szivvel és lélekkel csepegteti a zsenge ifjuságba a jó magyar szellemet. Ez nagy dolog, mert a magyarul nevelt ifjuság valóságos apostola a magyarosodás ügyének és biztositéka a magyar egyesület izmosodásának. Az irodalom terén is müködött sok egyéb más munkája közül felemlitjük élvezetes tárczaczikkeit. A magyar egyesületnek egyik oszlopa.

Dr. Nigrinyi György a helyettes titkár, a szép eszmékért hévvel lelkesedik. Ébren és álmában egy gondolata van: Nyelvében él a nemzet.

Főpénztárnok Szávoszt Emil. Egyik kimagasló müvelt alakja a magyar kereskedővilágnak. A magyar gépipar és kereskedelmi termékeknek buzgó terjesztője a külföldön is. Számtalan tagot gyüjtött a magyar egyesületnek és példás rendben tartja pénzügyeit.

A kormányzó tanács egyik erős oszlopa Királyfalvai Gerhart György, a jónevü regényiró, ki remek előadással irta meg Magyarország történetét. Evekig szerkesztette a magyar egyesület Értesitő hirlapját, kevés erkölcsi támogatással. Nálánál kevés buzgóbb tagja van a magyar egyesületnek. Társadalmi és irodalmi tekintélyével sokat használt az egyesületnek.

Háznagy Novák Sándor. A magyarosodás ügyének kiváló harczosa. A magyar jellem valódi tüköre, a kit szeret és tisztel mindenki. Komolyan, férfiasan munkálkodik. Szótartó, becsületes ember, a kinek a társadalom legmagasabb rétegeiben is vannak összeköttetései.

Számvizsgálók: Görög István, Török György, Véri Károly. Szintén jól ismert nevek a közügyek terén. Ott hol hazafias tettről van szó szivvel-lélekkel közremüködnek. Jegyzők: Dr. Burián Béla, Dr. Balogh Sándor, Dr. Payer Imre. Jeles tollal vezetik az egyesület jegyzőkönyveit. Más elfoglaltságuk daczára kitartó harczosok és hazájoknak rendületlen hivei.

E pár sorban méltányoltuk a magyar egyesület tisztikarát. Koronkint bemutatjuk az egyesület kiválóbb és buzgóbb fővárosi és vidéki tagjait.

Kérjük őket juttassanak időt a magyarosodás terjesztéséhez és izmositásában Buda és vidékének is.

A magyar turista egyesület.

A magyar turista egyesület január havi közvacsoráját folyó hó 7. napján — kedden — tartja meg a „Nemzeti szálloda“ fehértermében, mely összejövetelen tagok által bevezetett vendégek is megjelenhetnek.

Folyó hó 14-én — szombaton — este 6 órakor pedig Petrik Lajos tanár az egyesületnek ügyvivő alelnöke, a fáradhatatlan turista és jeles fényképész tart felolvasást a m. kir. tudomány egyetem ásványtani intézetének slőadási termében (VIII. Muzeum-körut 4. sz. a.), mely alkalommal a felolvasó Erdély részi kirándulásának egyrészét, nevezetesen a Retyezát hegyvidékét, Petrozsényt és környékét valamint a Páring hegységét fogja bemutatni a saját felvételei alapján készitett 120 vetitett képen. A felolsó kilencz napon keresztül fáradt, hogy a természet elragadó szépségeiben gyönyörködhessen, kitartással eszközölte a fénykép felvételeket és hazaérve hangya szorgalommal heteken keresztül fáradozott, hogy fényképfelvételeit kidolgozza, mindezt egyedül azért tette, hogy a nagy közönségnek egy pár élvezetes órát szerezzen, hogy abban a gyönyörben élvezetben, mely neki kilencz napi vándorlása alatt osztályrésze volt — a turistaság iránt érdeklő közönséget is részesitse.

Miután az egyesület ezen felolvasásait mindenki látogathatja, miután a vetitett képekkel kisért felolvasások nemcsak tanulságosak de szórakoztatók is — a legmelegebben ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe a magyar turista egyesületnek ugy ezen mint az ennek folytatáskent folyó hó 25-én tartandó felolvasását is.

Népszerü felolvasások.

... szerü felolvasásokat rendező társulat decz. 9-iki felolvasásával lépett 21-ik évfolyamába. Hadd számoljunk be olvasóinknak az eddigi, minden tekintetben fényes sikerü előadásokról.

Novák Sándor felsőbb leányiskolai tanár, a társulat titkára nyitotta meg az első estét, utalva a magyarság culturális missiójára. Majd dr. Schwartzer Ottó, egészségügyi tanácsos, tartott nagyérdekü előadást szellemi életünk köréből czimmel. Az idegrendszerről, az idegek müködéséről, és korunk uralkodó betegségéről: az idegességről beszélt nagy tudással és érdekesen.

Deczember 16-án Dr. Nemes Antal, budavári káplán: „Törökvilág Budavárában“ czimü felolvasásában érdekesen ecsetelte az itt lakott törökök szokásait, erkölcseit. — Győry Ilonka, felsőbb leányiskolai tanitónő pedig valóban elragadta a közönséget, a midőn költői szárnyalásu előadásában azt fejtegette, hogy minden kornak szelleme visszatükröződik a népviseleten, a ruházaton.

Deczember 23-án Bogisich Mihály budavári prépost-plebános olvasott fel „A magyar zenéről.“ Erről mult számunkban szóllottunk. Dr. Szalkay Gyula, főreáliskolai tanár pedig krétai utazását beszélte el vonzóan, kellemesen.

Deczember 30-án König Gusztáv pápai kamarás: „Egy római trappista-kolostorban gyüjtött tapasztalatait beszélte el.

A római trappisták, óriási tevékenységet tejtenek ki a maláriának: Olaszország e nagy csapásának terjedése ellen.

Megszoktuk, hogy Italiára költői lelkesedéssel gondoljunk, Európa kertjének képzeljük, tele balzsamos üde levegővel. Pedig az ország 70 provinczijája közül csak hat teljes lázmentes. A kormány évenkint másfél millió lirát költ maláriába esett vasuti alkalmazottjainak gyógykezelésére.

Az olasz kormány fölismervén a trappistáknak hasznos tevékenységét a talaj szárítás körül 400 hektárnyi területet adott rendelkezésükre oly föltétellel, hogy tiz év alatt száz-

m. k. bányaszámtiszt urral 1896. január hó 8-án d. u. 5 órakor a budai ágost. evang. templomban tartandó esküvőjéről. — Özv. Beregszászy Sámuel örömmel tudatja Kálmán fiának Sztrinovich Flóra kisasszonynyal 1896. évi január hó 8-án délután 4 órakor a budai ágost. evang. templomban tartandó esküvőjéről. Lakás: II! kerület Szallag-utcza 16. sz. Budapest, 1896. deczember hóban.

— **A fő- és székvárosi „Községi Szeretetház“** karácsonyfájára a multkor közölteken kivül még a következők adakoztak. Kaiser Nándor 5 frt, Luczenbacher Pál utódai 3 frt, Hampel Sándor 2 frt, Peringer Ferencz 2 frt, Toperczir Péter 2 frt, Lindmayer Ferencz 2 frt, Br. Lipthay Béla 5 frt, Heinrich István 5 frt, Stowasser J. 4 frt, Freyberger Pál 2 frt, Dr. Darányi Ignácz miniszter 5 frt, Szőllősy István 1 frt, Egyesült főv. tkptr. 25 frt, Székes fővárosi tanács 50 frt, Lővenstein Antal 5 frt, Biskara Endre 2 frt, Klein H. János 5 frt, Steinschneider Jakab 5 frt, Berger Ignácz 1 frt, Dávid Jenő Károly irószert, Észak magy. egyesitett köszénbánya és iparvállalat részvény-társaság 2500 kgr. köszenet, Kunz és Mössmer ruhaféle, Lenz Testvérek déli gyümölcs, Késmárky és Illés játékot, Nezsideri papirgyár irószert, Beliczay Béla mézeskalácsot, Franklin társulat könyvet, Deutsh Zsigmond könyvet, Lampel Robert könyvet, Rigler József Ede irószert, Szt. István társulat könyvet, „Athenaeum“ könyvet, „Victória“ gőzmalom 1 zsák lisztet, Haggenmacher Henrik 1 zsák lisztet, Bernát Kálmán utóda Várady József déli gyümölcsöt, „Erzsébet“ gőzmalom 1 zsák lisztet, „Luiza“ gőzmalom részv.-társ. 1 zsák lisztet.

— **Budai zenekör.** Az alakulóban levő „Budai zenekör“ iránt igen örvendetes érdeklődés mutatkozik. Január 8-án, szerdán esti 7 órakor lesz a közgyülés, a melyen a kör alapszabályait véglegesen megállapitják és a tisztikart megválasztják. A zenepróbrák már annyira előrehaladtak, hogy, mint értesülünk, e hó végén vagy legkésőbb február első hetében meg fogjuk hallani a budai zenekör első hangversenyét.

— **Az „1848/49-iki Magyar szabadságharcz Története“** cz. nagyszabásu illusztrált munkából most jelent meg az 50-ik füzet. a melyben Gracza György Budapest megszállását és Windischgrätz garázdálkodásait mondja el igen érdekesen. A füzet egykoru képei ezek: Részlet a Tiszavidéki harczokból. Az aradi gyásznapokból. Az 1849-ik évből az október hónap. Szózat 1849-ből. Kőrössy Sándor 1848—49-iki honvédtiszt rabbilincse. A gödöllői kastély 1849-ben. Részlét Nagy Szeben 1849. márcz 11-iki ostrómából.

— **A siketnéma-oktatás és nevelés kézikönyve.** Irta Scherer Istvánu. A hazai humanistikus oktatás eddig embryo korát éli. Csekély számu intézet áll fenn azon szerencsétlenek számára, a kik a népiskolában fogyatékos érzékük miatt tanitást és nevelést nem kaphatnak, ugy hogy legalább 90% a tankötelés koruaknak nő fel minden ismeret nélkül. Az utóbbi időkbeu üdvös mozgalom indult meg különösen a siketnémák gyámolitása érdekében s egyesület alakult, mely Gróf Batthyány Gézáné és Rakovszky Istvánnal az élén a közel 20000 siketnéma sorsának javitásán s oktatásuk előmozditásán fáradozik. Ezt a czélt szolgálja a most megjelent mű is, felölelvén a siketnémák tanitásának és nevelésének minden ágát s tájékozást nyujtván általában a siketnémákról. Szerző 9 év óta szerkeszti a siketnéma-tanitók szaklapját s tankönyveivel már eddig is lényegesen hozzárult a siketnémák oktatásmódjának megállapitásához, jelen müve pedig szakszerü beosztásával, egyszerü, világos nyelvezetével, könnyen áttekinthetőségével, különösen pedig módszerének magyar voltánál fogva e téren nemcsak hézagpótló, hanem alapvető munkát is képez. Nem a külföldi termékek utánzatával van e műben dolgunk, hanem egy gondolkodó, önálló itélő képességet tanusitó egyénnek a külföldi intézetekben szerzett tapasztalatok felhasználásával készült magyar munkával. A mü 4 részre oszlik. Az első a siketnémák élletanával és nevelésével, a második a siketnéma-oktatás történetével, a harmadik a phonetikával — mely a siketnéma-tanitás segéd tudományát képezi — a negyedik végre a módszertannal foglalkozik. E hasznos munka, melyet szerző Rakovszky István államszámszéki elnöknek és a „Siketnémákat gyámolitó egyesület“ elnökének ajánlott, Toldi Lajos könyvkereskedésében jelent s ára 3 korona.

— **Adomány az árváknak.** Karácsonyi és ujévi ajándékul az I. ker. Mayer-Ferencz-fiárvaház növendékei részére ujabban a következő adományok érkeztek az intézet igazgatóságához: Kertscher István 5 frt, Schumy István 5 frt, Tabermann Gusztáv 5 frt, Deák-Ferencz társaság 5 frt, Ráth Károly főpolgármester 3 frt, Gál Károly 3 frt, Scheich Károly 2 frt, Biscara Endre 2 frt, Osztoits Mihály 2 frt, dr. Kertész Aba 2 frt, Peringer Ferencz 2 frt, Kleinert N. 2 frt, Garancsy Mihály 2 frt, Palanek Ferencz 1 frt, Bohn József 1 frt, Linzbauer Fülöp 1 frt, Kranz Ede 1 frt. Kurzweil Vilmos 1 frt. E pénz adományokon kivül a következő pártfogóktól kapott még az intézet ajándékokat: Dávid Jenő K. rajz-, irófüzetek papir, Willinger Ferencz, dió, füge, sütemény, Hajduska A. és Társa, narancs, füge, czukorkák, Késmárky és Illés, játékszerek, Toldi Lajos, könyvek, Horváth Ferencz, játékszerek, Franklintársulat könyvek, Concordia gözm. liszt, Wannek Antal, kesztyü, harisnya, nyakkendő, Tonkovits György, iró- és rajzeszköz, festék, könyvek, Ruzicska Ármiu, képeskönyv, Petz Miklós czukorkák, Back fülöp, játékok tanszerek, Északmagyarországi egyes. kőszénybánya részv. társ. kőszén, Beliczay Béla, sütemény mézeskalács, Reményi Mihály hangszerek. Wikus Károly czukorkák, Központi antiquarium és könyvkereskedés könyvek, Mössmer József, harisnyák, Frankendorfer Lajos, karácsonyfadisz, játékok, Magyar-Földrajz-Intézet, térképek; Wertheimer és Frankl, dió, mogyoró, narancs füge, Rechnitz S. dió, szilva, Ranzenberger testvérek, esernyők, Földváry Imre. nyakkendők, Egressy Péter, alma, mogyoró, szt. János-kenyér Schuller József, narancs gesztenye, Hermanitzi papirgyár, képek, papirok, Singer és Wolfner, ifj. iratok, képeskönyvek, Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) ifj. iratok, képeskönyvek. Grünwald Samu, zsebkendők, Seefehlner J. L. karácsonyfa-disz, képek iró és rajzeszközök, Geittner és Rausch. korcsolyák, Ruszwurm Vilmos, czukorkák, Várady József, szilva, dió, szt. János-kenyér, gyertya, Első magyar iróngyár, irószerek, Kugler József, mézes-kalács gyertyák, Stowasser J., hangjegy-tartó, Athaeneum, könyvek, Szabó Aladár, könyvek, Első budapesti gőzmalmi részv. társ. liszt, Szent-István-Társulat, imakönyvek, Kanitz C. és Fiai, iróeszközök, társasjátékok, Ádám Anna, sütemény, Haggenmacher Henrik, liszt, Wiener Gyula, aszalt szilva. — A kegyes adományokért az árvák nevében hálás köszönetet mond s a jótékony intézetet továbbra is a nemes emberbarátok szeretetébe és pártfogásába ajánlja Somlyay József, a Mayer-árvaház igazgatója.

A budai mentő-tánczmulatság rendező-bizottsága a napokban mind összevásárolta a fenyőfákat és a torna-csarnok nagy termét ezekkel disziteti, ugy hogy a közönség valóságos fenyőerdőben (péld. Tátrafüreden fogja magát képzelni), lesz kitünő czigány is, a tánczrendek is igen izlésesek és szépek lesznek. A budai mentő-tánczmulatság rendező-bizottsága a meghivókat már mind szétküldötte s tisztelettel kéri mindazokat a kik tévedésből netán még nem kaptak volna s erre igényt tartanak, forduljanak a rendező-bizottsági irodába (I. ker., Krisztina-utcza 14. sz. Szőllősy-féle gyógyszertár) és az ott e czélra kitett ivre magokat jegyezzék fel.

— **A Budai Könyvtár-Egyesület tánczmulatsága.** Városrészünk közmüvelődési érdekei előmozditásának egyik kiváló tényezője a Budai Könyvtár-Egyesület. Ezen Egyesület a magyarosodás terjesztésére és a közmüvelődés előmozditására törekedve tartalmas népkönyvtárt állitott fel, nemkülönben egy oly nyilvános könyvtárnak veté meg alapjait, mely a tudományos közmüvelődésre és szakképzésre alkalmat nyujtva városrészünk tudományos kifejlődésének egyik fontos tényezője leend. Hazafias lelkesedéssel és buzgalommal látott ez egyesület eme nagy feladatának megvalósitásához, tudatában annak, hogy ez intézmény csak fokozott támogatás mellett s tetemes anyagi áldozatok árán fog nemes hivatásának oly mértékben megfelelni, mint azt annak fontossága méltán megérdemli. A Budai Könyvtár-Egyesület 1896. évi január 11-én tartja meg tánczmulatságát a medve-utczai „Fáczán“ termeiben, 1 forintos belépő dijak mellett, a mely, az érdeklődés, de különösen azon szerencsés körülmény folytán, hogy a rendezőségnek viziváros intelligentiáját, a jobbpart szinejavát az estély pártolóink sikerült megnyernie, ugy erkölcsileg mint anyagilag a legfényesebbnek igérkezik.

— **Mulatság.** A IV. kerületi társaskör által 1896. évi január hó 15-én a fővárosi vigadó éttermeiben rendezendő mulatságot rendez. Személy-jegy 1 frt 50 kr. Család-jegy 2 hölgy és 1 férfi) 3 frt. Jegyek a meghivó előmutatása mellett válthatók a rendező bizottság tagjainál; Dobrowsky Ágost pénztárosnál (Egyetem-utcza 2. sz.), továbbá a IV. Kerületi Társaskör helyiségeiben (Lipót-utcza 21.) és este a pénztárnál. Kezdete 9 órakor. A t. cz. körtagok kéretnek a kör jelvényét kitüzni. — Jelvények kaphatók a kör helyiségeiben és este a pénztárnál.

— **A kanári kocsik uj viteldija.** T. Szerkesztő Úr! A Városmajor-utcza lakói, kiknek gyakran van dolguk a pesti oldalon, uj év napján azon kellemetlen meglepetésben részesültek, hogy az uj társaskocsikon a viteldijat csaknem kétszeresen kell megfizetniök, 10 kr helyett e naptól kezdve 18 krt kell egyszeri átvitelért kiszurkolniok. Nem panaszkodnánk, ha 3—4 krral emelték volna a viteldijat, hanem hogy mindjárt 8 krral emelték ez mégis hallatlan dolog. Kérjük igen t. Szerkesztő Urat: juttassa el e panaszunkat b. lapja utján a főv. hatósághoz. Hiszszük, hogy hatóságunk gátat vet mielőbb e vakmerő zsarolásnak, mert az mégse járja, hogy a közönség zsebe ellen ily merényletet kövessenek el. — Kiváló tisztelettel. Több városmajor-utczai lakos.

— **Gyermeköltöztetés.** A „tabáni első magyar asztaltársaság“ mult hó közepén a Diwald József-féle vendéglőben egy igen sikerült, gulyás estélylyel egybekötött gyermeköltöztetési ünnepélyt rendezett, melyen 12 szegény iskolás gyermeket látott el teljes téli ruhával. E szép eredmény csakis a tagok ügybuzgóságának köszönhető, kik minden hétfőn tartottak összejöveteleket, hogy filléreiket összeadván, nemes czéljukat érvényre juttassák; különösen megemlitést érdemel Devits Antal tiszteletbeli elnök ur és Novák Ignátz elnök ur fáradhatlan buzgalma, kik a tagok egyesült erejével küzdöttek a nehézségekkel. Az ünnepély után társas vacsora következett, melyen Roth, Bakos és Szabó urak tartottak felköszöntőket.

— **Az első kerületi polgári körből.** Mint értesülünk, Kassich Péter az első kerületi polgári kör alelnöke az alelnökségről leköszönt. A kör választmánya az alelnöki állás betöltése és a közgyülés idejének megállapitása miatt gyülést tartott.

Kérelem. Miután egyéb lapok csak kivételesen közlik a jótékony adakozások és felülfizetések kimutatását, kérjük az egyesületeket s a bál- és hangverseny-bizottságokat, hogy a meghivókon tüntessék fel: Felülfizetéseket a „Buda és Vidékében“ nyugtázunk.

Köszönet nyilvánitás.

Alolirott mély köszönetem nyilvánitom mindazoknak, kik boldogult szeretett jó nőm végtisztességén megjelenni szivesek voltak.

Mély tisztelettel.

Budapest, 1896. jan. 4.

Wachter József,
állampénztári hivatalnok.

Figyelmeztetés!

Van szerencsém a t. cz. közönséget a versenyzés által esetleges tévutra vezetés kikerülése czéljából figyelmeztetni, hogy Budán fióküzletem nincs, hogy 11 év óta fennálló fehérnemü-tisztitó intézetem **csakis Budán II. ker. Fő-utcza 20. sz.** alatt létezik. Főtörekvésem mint eddig csupán oda lesz irányulva, hogy szolid s gyors kiszolgálás, valamint kifogástalan munka által t. cz. rendelőim megelégedését, továbbá is megnyerni.

Kitünő tisztelettel *Maderlik Louiza.*

Tudomásul!

Császárfürdő II. ker.
Casino Duna-Bogdány,
Casino Leány-falu,
Egyesült főv. takarékpénztár II. Fő-u.
Báró Edelsheim Gyulai hadastyán egylet II. Fő-u. 77.
Első m. ált. biztosító társaság saját palota,
Zugligeti egyesület I. Zugliget,
Fogaskerekü vasut II. Retek-u.
Fonciére biztosító társ. II. Fő-u. 17.
Gresham biztosító társ. V. ker. József-tér,
Galilei páholy II. Fő-u.
Hegypálya igazg. II. Gőzsikló,
Hungária betegsegélyző egylet I. Tárnok-u.
Hegyvidéki turista egylet V. Erzsébet-tér,
III. ker. iparos ifjak köre III. Kis-korona-u. 51.
Kelenföldi kör I. Kelenföld,
Keztyügyár Ó-Buda.

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épületтömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospekt'ust küld az Igazgatóság.

Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

*

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Szatala Emil** lakatos mester mai számunkban megjelent hirdetésére felhivjuk az olvasó közönség figyelmét.

— **Mesterházy Mihály** fiatal törekvő füszerkereskedő mai számunkban megjelent hirdetését a n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk.

— **Telefon.** Cullman Rezsőné József főherczeg ő fenségének udvari szállitoja keresett és kedvelt virágtermében a közönség kényelmére telefont vezetett be. Ez az előzékenység különösen a farsangi idény alatt nagyon fontos dolog. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kis hirdetések.

Kinek van eladó háza? Nyolcz-tizezer forint értékü házat keresek Budán, leginkább a Krisztinavárosban vagy a Gellért-hegyen. Ajánlatokat tessék a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához intézni.

Kövek. Burkolatnak való kövek mintái a szentendrei határból a kiadóhivatalban megtekinthetők.

Acélmetszett. Egy igen régi acélmetszett eladó. Látható a »Buda és Vidéke« nyomdájában.

Teljes példány. A »Buda és Vidéke« mult 1895. évi folyamából több teljes példány kapható a kiadóhivatalban.

Az egyesületekhez!!!

A **Buda és Vidéke** czimü hetilap hü tükre Buda és Vidéke életének. Lehetetlen az, hogy a székes főváros Dunabalparti részeinek és a vidék társas köreit ne érdekelné Buda fejlődésének az a biztositéka, ha minden tekintetben támogatja Pest és a vidék.

Ez részben a Buda és Vidéke czimü lap terjesztésével és megrendelésével érhető el, mit a lap azért is joggal várhat, mert a magyarosodásnak őre és terjesztője. Ezért viszonzásul szivesen közli az egyleti élet és társas körök mozgalmát.

Tisztelettel kérem a t. választmányt, hogy lapomra előfizetni szives kedjék. A megismerés czéljából mutatványszámokat küldök. Tisztelettel **mindszenti Erdélyi Gyula.** Előfizetési árak egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr.

—

Pavuk Nándor és társa

hatóságilag engedélyezett

Jelzálog kölcsön, ingatlan vétel és eladását közvetitő irodája

Budapesten, II. ker., Kacsa-utcza 12.

(értekezési órák délelőtt 10—12-ig és délután 3—5-ig.)

Közvetit:

Pénzintézeteknél kölcsönöket székes fővárosi házakra, telkekre és vidéki ingatlanokra.

Elhelyez magán pénzeket ingatlanokra a legnagyobb biztositék mellett.

A székes fővárosban házak, nyaralók, telkek és vidéki birtokok vételét és eladását.

Ingatlanok értékbecslését — székes-fővárosi házak, nyaralók, telkek, a legkiterjedtebb mezőgazdaság és erdészetre; melyekhez kiváló szakerőkkel rendelkezik.

Hiteltelekkönyvi értesitéseket minden irányban nyujt, és bármely találmányra szabadalmat (patent) kieszközöl.

Levélbeli megkeresésekre kimeritő válasz adatik, melyekhez — 3 drb. 5 krros posta bélyeg csatolása kéretik.

SZATALA EMIL

épület lakatos-mestes I. ker. Attila-utcza 62/b.

Elfogad pékkemencze berendezést, mindennemü lakatos munkát és javitást a legjutányosab áron.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
Legtisztább égvényes savanyukát

Fizessünk elő
a
HAZÁNK

czimü politikai és közgazdasági napilapra.

A Hazánk a magyar földnek, a magyar müvelt középosztálynak, **a becsület politikájának** organuma. Hatalmi befolyástól, pártoktól független lap a **„Hazank“**, a mely azonban támogatja minden egyénnek minden pártnak, minden társadalmi organumnak törvény korlátai között való törekvését:

a korrupczió kiirtására;
a keresztény vallásos szellem;
a tisztesség politikájának helyreállitására;
a föld népe és a szellemi munkás közép osztályának érdekének kielégitésére.

Előfizetési árak:

Egész évre . frt 14.— | Negyed évre . . 3.50
Fél évre . . frt 7.— | Két hónapra frt . 2.40

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Mutatványszámokat kivánatra bárkinek ingyen küldünk.

A „HAZÁNK“ kiadóhivatala,
Üllői-ut 25. szám. Köztelek.
Bemenet az Üllői-ut ut és Köztelek-utcza sarkán.

MORGENSTEIN ENDRE
KÁLYHÁS
Budapest, I. Tábor-uteza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék-tüzhelyekből.**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

A „FONCIÉRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tüz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Az 1896. ezredéves kiállitás alkalmából

az államtól engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

tervezete.

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45.007 három osztályba osztott nyereménynyel és egy jutalomdijjal.

A sorsjegyek árai:

I. osztály					II. osztály.					III. osztály.				
1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy	1/2	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.	1/1	1/2	1/10	1/2	sorsjegy.
40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.

Mindhárom osztályra érvényes **teljes sorsjegyek árai:**

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
120	60	12	6 korona.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezöbb esetben **Egy Millió** korona.

Az I. osztály nyeremény-tervezete.

Huzás 1896. február 5-től 8-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	80000	=	80000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	60000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	80	=	720000
10000 nyeremény összesen				1268000

A II. osztály nyeremény-tervezete:

Huzás 1896. márczius 11-től 14-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	100000	=	100000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	40000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	120	=	1080000
10000 nyeremény összesen				1648000

A III. osztály nyeremény-tervezete

Huzás 1896. május 2-től 28-ig.

Nyeremény		korona		korona
1 jutalomdij	á	600000	=	600000
1	„	600000	=	600000
1	„	400000	=	400000
1	„	300000	=	300000
1	„	200000	=	200000
2	„	100000	=	100000
2	„	40000	=	80000
5	„	20000	=	40000
10	„	80000	=	80000
34	„	60000	=	204000
100	„	2000	=	540000
200	„	1000	=	200000
2650	„	200	=	530000
22000	„	150	=	3300000
25007 nyeremény és 1 jutalomdij .				6284000

Ez. n 57 nyeremény közül az utóljára kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat.

Beimel Lajos bank és váltóüzlet fiókja Buda, II. k., Fő-utcza 6. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisköla, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELOTT **FREYBERGER PÁL** FIOKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Alapittatott 1875.

ALBINI LAJOS

ezelőtt

Reinl József

II, kerület, Fő-utcza 40. szám alatt.

Kezdett és kész himzések.

Ajánlja raktárát a közelgő karácsonyi ünnepekhez, kezdett és kész munkákban, izléses kivitelü himzések vászon, posztó, bőr és plüche tárgyakon. Ezenkivül különböző esztergályozott fa-tárgyak kézimunka beillesztéshez.

Dús választék férfi fehérneműekben, kizárólag saját készitmény. Divatos nyakkendők, gallérok, kézelők, fehér és szines ingmellek, jó minőségü nadrágtartók. Kötött és duppla varrot bélelt bőrkeztyük ugyszintén valódi „Jaeger“-féle alsó ruházat.

Végre nagy választék női és leány kötényekben, mosható ruha barchent és jószabásu derékfüzők 1 frttól kezdve.

Diszmü tárgyak montirozás végett elfogadtatnak.

Kész munkához tartozó czikkek.

Mindennemü montirozott tárgyak.

Jencs Vilmos

„Szent-János"-hoz czimzett gyógyszertára
II. ker. Széna-tér.

Ajánl idei friss töltésü valódi **Bergeni csukamájolajat,** mely kitünő izénél és hatásánál fogva általános elösmerésnek örvend, üvegje **60 és 30 kr.**

Kaphatók az összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek.

Mindenféle sebészi eszközök és kötszerek.

Menthin szájvíz, a mely az **Odolt** hatásában jóságánál, kellemes izénél és olcsóságánál fogva is teljesen fölülmulja. 1 üveg **ára 40 kr.**

Salol fogpép, a mely nagyszerü antiseptikus hatásu és igy a fogak odvasodását teljesen megakadályozza s izét a legutolsó részletig megtartja. **Ára 60 kr.**

Chinavas bor, mely legjobb **tokaji borral** készülvén kellemes izénél és jó hatásánál fogva igen ajánlható. 1/1 üveg 2 frt 50. 1/2 1 frt 50 kr.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.39 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.40 »
Mocca-kávé	1 »	2 20 »
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa	18, 22, 26, 32 »	
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »
Tea	1 deka	6, 8, 10 és 12 »
Rum	1 liter	85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50 »
Bükk- és tölgyfa	100 kg.	1.40 »
Porosz szén	100 »	1.80 »

Valódi Badacsony vidéki saját töltésü asztali borok. Kitünő Dreherféle palaczk-sör. A központi tejcsarnok fiókja.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkban — 40 és 46 krajczár.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

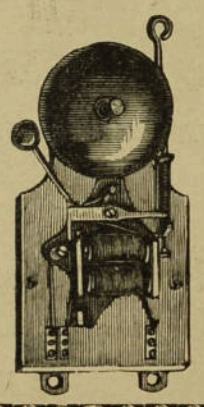
Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csövezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek.

Acélöntés.

WRATSCHKO MÀRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Elvállal mindennemü telefon-, ház-távirda- és villámháritó, villany-gyógyászati, ugyszintén mechanikai készülékeket, világitási berendezéseket és mindennemü e szakba vágó javitásokat.

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALÓ KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébánia-utcza sarkán,
„A ZÖLD VADÁSZHOZ"

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, keztyű, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s pipereczikkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

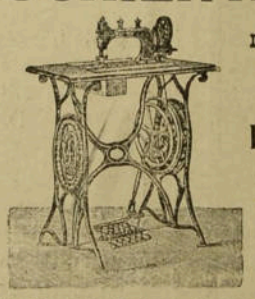
Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

SCHIEN KÁROLY

mü- és épület-lakatos

Budapest,

II., Batthyányi-u. 1.

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Saját termésü szegszárdi veres és fehér ó-borok.

Czukor, kávé, rizs, gyertya, tea, rum, cognac, stb.

Gyarmatáruk raktára.

Petroleumot, illó-olajokat és savakat, továbbá festanyagokat — általában oly czikkeket, **melyek az élelmezési árukra károsan hatnak, nem tartunk.**

Nagyobb megrendelések a főváros területén dijmentesen a házhoz szállittatnak.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház.)

Budapest, 1896. V. evfolyam 2. sz. Vasárnap, Boldogasszony hava (január) 12.

BUDA ÉS VIDÉKE

KÖZIGAZGATASI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona. Egyes szám ára 24 fillér.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület tagjaihoz.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap, megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám.) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a „Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias türekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel működik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtarsakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni sziveskedjenek.

A magyar egyesület.

A Munkácsy kiállitáshoz.

Munkácsy Mihálynak legujabb képét a lapok tudósitása szerint egy vállalkozó konzorczium 100 ezer forinton megvette, hogy a kiállitási félév folyamában belépti dij mellett a közönség megtekinthesse.

Óhajtjuk, hogy a magyar mester müve legszebb alkotásainak: a Milton s a hires Krisztuskép müvészi szinvonalának magaslatán tündököljön, és a vásárló társaságtól Magyarország számára megszereztessék, hogy a müvész hazája is birja művészének legalább egy első rendü alkotását. Óhajtjuk, hogy Munkácsy itthon megtelepedjék, de még inkább azt, hogy legjelesebb művei közül minél több ide kerüljön, itt maradjon.

A vásárló társaság minden esetre fényes üzletet csinált. A kiállitás milliókra menő látogatói közül legkedvezőtlenebb esetben is annyian bizonyára fel fogják keresni Munkácsynak azt a képét, a melyet már is jó hir előzött meg, hogy a vételár bőven, talán többszörösen befolyik egy rövid fél év alatt s a kép is a konzorczium tulajdonában marad.

Önkéntelenül emlékezetünkbe tolakodik ez alkalommal az, hogy a Buda és Vidéke nagyon sürgette a kiállitás idejére rendezendő Munkácsy-kiállitást. Milyen jeles lett volna az a gyüjtemény, a mely Munkácsy müvészi tevékenységét fejlődése első kezdetétől fogva lehetőleg teljesen feltünteti. Kezdőkori ón-rajzai felejthetetlen mestere Szamosi hagyatékában maradtak. Itt Budapesten és vidéken majd minden műve megvan szárnypróbálgatási idejéből és abból a korból, midőn nagyérdekü festményei már nagyra termettségének kétségtelen jeleit mutatták. A későbbi kornak alkotásai szerte szórvák a világon, de ezeknek legalább egy részét bizonyára rendelkezésre bocsátották volna a tulajdonosok, mint külföldön hasonló kiállitások alkalmával mindig megtörtént különböző országokban s Budapesten is Barabás, legöregebb magyar festő és kőmetsző müveinek kiállitása alkalmával. Hiszen a ki müvészi tárgyakat vásáról az rendesen meleg szeretettel viseltetik a művész iránt s gyönyört talál abban, hogy kedvencz művészének tárlatához hozzájárulhat ünnepeltetését előmozdithatja, még naiv örömet is talál abban, hogy a tulajdonos müveit együtt emlitik a mű alkotójával.

Munkácsy alapos életrajzához, a mely fejlődését nyomról-nyomra követi, milyen hatalmas adattár lett volna a gyüjtemény, a melynek a rajzoktatás gondolkozó pedagogusa is szép hasznát vette volna.

De hát meg nem történt. Pedig a kiállitás vonzó erejét is milyen nagy mértékben emelte volna az a Munkácsy-tárlat! Mennyivel fokozta volna az az idegen forgalmat! A kormány, a főváros nem járultak az ügyhöz. A magyar vállalkozás sem ragadta meg az eszmét,

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Protekczió.

Irta: **Dr. Barthos Andor.**

Levelet kaptam, mely felhivta a figyelmemet a Zöldmál, Pálvölgy, és Csatárka dülőkre; élénken kiemelvén, hogy ezeké a dülőké a jövő. Idővel ott lesz a világ közepe.

A levél különösen ajánlott egy telket, melyet egy jászapátii özvegy hajlandó eladni. Végül a levél tudatta, hogy a tulajdonos özvegygyel minden délután 3 órakor találkozhatni a császárfürdőben.

Ezeké a dülőké a jövő — és aztán az az özvegy . . . Bizonyára fiatal és bájos — gondolkoztam, és még azon a napon, melyen a levelet kézhez vettem — 30 fokos melelegben elmentem — a császárfürdőbe.

Kérdezősködés után megtudtam az özvegy nevét, mely igy hangzott: özvegy Demeterné született Veres Eszter.

— Mily szép név! Ah özvegy Demeterné szül. Veres Eszter! Már már szemrehányásokat tettem magamnak, hogy oly egyszerü öltözetben jelentem meg, de megnyugtattam magam azzal, hogy telek megtekintésre nem szokás frakkba öltözni.

Bekopogtam

— Szabad — hangzik egy bájos hang.

— Ez csak az ő hangja lehet.

Szivdobogva léptem be.

Piros pozsgás, derék elhizott asszonyság, mosolygó széles arczczal, csipőre tett kezekkel kérdezte, hogy kit keresek.

— Ozv. Demeterné szül. Veres Eszter urnő ő nagyságát.

— Az én vagyok

— Mit maga? Az nem lehet. Maga nem lehet özv. Demeterné szül. Veres Eszter.

Elment a kedvem a telek vásártól.

A tikkasztó meleg elviselhetlennek tünt fel előttem.

Mit tehettem — tudattam jövetelem czélját.

Az özvegy selyem kendőt kötött a fejére és folyton beszélt. Ezen kivül a meleg is elviselhetlen volt.

És elindultunk a dülők felé.

Egy világváros érdekeit gondozó utrendezésnek örök dicsőségére, mire feljutottunk a dülőkre, majd én dültem el.

Rápillantottam Demeternére. Piros volt és fénylett mint a Salamon ábrázata. Csak enynyit mondtam neki:

— Ezek a telkek valóban emelkednek.

Igy ismerkedtem én meg özv. Demeterné szül. Veres Eszterrel.

Ez eset után egy hétre beállit hivatalomba özvegy Demeterné szül. Veres Eszter — kicsipve, selyem viganóban.

— Jó napot kivánok. Tetszik e rám emlékezni? Hát hogyne!

Felállottam, hogy — röviden végezzek vele. Hanem ember tervez — Demeterné — végez.

— O bizony leült, sőt:

— Tessék csak leülni, biztatott jóizüen a saját szobámban.

Aztán pergett a Demeterné nyelve.

— Egy levélkét hoztam. Erdélyi Gyula szerkesztő ur küldi. Engem ajánl, — a mire persze itt nincs szükség. Hisz jó ismerősök vagyunk; de azért csak átadom. Hát kérem én azért jöttem, mert hát tetszik tudni a lányomat férjhez akarnám adni.

— Köszönöm — nem házasodom . . .

— Hát hiszen nem is adjuk azt oda akárkinek, hanem kérem szeretettel a lányom beleszeretett a Varga Sándorba. Ennek kéne egy kis hivatal, mert Szatmárba való. Igen derék ember, aztán — tetszik tudni — csendőrfirer volt, hát akármiféle hivatalt el se fogadhat. Ugy bizony. Meg azután ugy tessék rám nézni, hogy a történik Jászapátiban, a mit én akarok. Tudja ezt a Wekerle is. Voltam nála három hét előtt. Édes szóval fogadott, még le is ültetett, oly igaz, mint hogy Veres Mihály a nagybátyám. „Isten hozta édes Eszter néni — mondta — hát hogyne neveznénk ki Varga Sándort? Két hét alatt meg lesz. Csak menjen haza nyugodtan!“

Haza megyek, hát két hét mulva vissza jönnek az irások, hogy helyüresedés hiányában nem kezelhető.

Na de el is mondtam én Apátiban mindenkinek, hogy mennyire lehet hinni annak a Wekerlének.

Most hát ide jöttem, de kérem ne tessék ám engem csak olyan könnyen venni. Tessék a'pertén megmondani, hogy megteszi-e vagy

Budig a vállalkozók a mellett, hogy kultiturát szolgálják, milyen szép haszonnal milyen nagy jövedelemmel értékesitették volna tevékenységüket, mennyire emelték volna vagyonukat.

A Buda és Vidéke azt inditványozta volt, hogy a Munkácsy-kiállitás Budán legyen. Hogy budai polgárokból nem akadt vállalkozó! A várhegy lejtőjén, Naphegynek valamelyik alkalmas pontján, vagy a Városmajor-utcza baloldalának emelkedésén, paradicsomi kilátást nyujtó helyen igen szép épület lehetett volna emelni s legalább is 1—2 millió ember zarándokolt volna Budára a művészet szentélyébe. Milyen gyakorlatias mód lett volna Buda emelésére. A vállalkozóknak fényes hasznot juttatva, Buda lakosságát, a fővárost, sőt az egész országot hálára kötelezte volna a vállalkozási buzgóság.

No de cserében megmaradnak Budán a boltozatlan ördögárok, a rossz utak, az utak nélkül szükölködő latifundiumak a legszebb helyeken, a város legértékesebb helyein sürün lakott részek szomszédságában; a mellözhetlen eskütéri-hid épitése, kész vasut megnyitása, az uj villanyos vasut épitése pedig elhalasztatnak ad graceas kalendas.

Az ezer esztendős Buda.

Ime beköszöntött az az esztendő, a melyben Magyarország ezer éves fennállásának magasztos ünnepét üli, az ünnepségeknek központja az ország ragyogó székes fővárosa, de nem annak minden városrésze, igy a III. kerület ha a mozgalomból, zajból és fényből valamit hallani és látni akar — kénytelen a székes főváros egy másik kerületébe átsétálni, mert bizony aránylag nagyon kis része lesz a Budapesten megforduló idegeneknek — az a ki Ó-Budára is ellátogat, de az I. és II. kerületeknek is be kell érni néhány fényes felvonulással, mig a pesti rész hat hónapon át tartó állandó ünnepet ül, ott mindig lesz valami — ha nem más, hát maga a kiállitás területe — mely nemcsak az idegeneket, hanem a budaiakat is vonzza magához; mindezen nem lehet változtatni; a pesti részek a legfiatalabbak, azok csillognak legjobban, Ó-Buda a legöregebb, igy neki a fényből, a pompából nem jut semmi és osztályrésze a mellőzés.

Nem mindig volt ez igy! Volt idő a mikor a mai Ó-Buda a hatalmas római birodalom egyik viruló tartományi városa volt, a szomszédos — mai — Buda rengeteg erdőség és a Duna másik oldalán levő Pest — homokbuczka volt. Jöttek más idők, a római nagy város — Aquincum — romba dőlt, pusztult minden, majd a honalkotó Árpád hóditotta meg azt a területet, melyen ma a magyar székes főváros áll, ekkor a volt Aquincum mint Buda ujra emelkedni kezdett, évszázadokon át viselte a Buda nevet és volt központja, fővárosa Magyarországnak, szive, lelke a magyarságnak, ezen ősi Buda védszárnyai alatt fejlődött ki Pest és ennek vára a mai Buda, de mig Pest és — a mai — Buda nem dicsekedhettek azzal, hogy a magyarságnak erős várai, addig az ősi Buda — a mai Ujlak és Ó-Buda — tősgyökeres magyar lakossággal birt. Hogy megváltoztak az idők! Ma ez a rész talán legkevésbé magyar — nyelvben; de érzelemben nem enged az alföld egyik magyar városának sem elsőbbséget, a mellett szivesen tanul és ha bármily keveset is tud — szivesen beszél magyarul.

A székesfőváros iskolái nagyon sokat tesznek arra nézve, hogy a mai magyar székesfővárosnak Budapestnek lakossága egykor épen oly jó magyar legyen nyelvben is, mint a milyen tősgyökeres magyarok lakták régen az Árpádházi királyok székesvárosát az ősi Budát, a lakosság örömmel fogadja az iskolák ilyen irányu müködését, miből okszerüleg lehet következtetni arra is, hogy a lakosság épen nem kifogásolná a német feliratok teljes eltünését sem, a magyarosodásnak igazi barátai pedig nagyon is örömmel fogadnák, ha a budai részeken az ezredéves ünnep örömére a német feliratokat minden egyes polgár — ki azt ugy is csak rosz szokásból alkalmazta — eltüntetné saját foglalkozási körében!

Tulajdonképen mihez is kell ma Budapesten német felirat? A kereskedő, az iparos, ha külön nem is, de legalább üzletének bejáratánál alkalmaz egy olyan kis kirakatot, melyből a nagyközönség, még az is a ki arabosul beszél, ráolvas, hogy mit árulnak ott, igy a ki kalapot akar venni a kirakat után indulva sem megy a füszeres boltba, és ruha vásárlás czéljából a könyvkereskedésbe, valamint hogy senki sem lép be a patikába ha korcsmába akar menni, a nagy közönség még kivételesen is ritkán olvassa el, hogy „Kávéház“ „Kaffee“ „Vendéglő“ „Restauration“ mert már az ablak üvegéről megismeri, hogy belseje milyen czélra van berendezve, igy semmi kétséget sem szenved, hogy az ilyen német felirások épen ugy feleslegesek, mint a hogy felesleges volt évek előtt magát a czéget is magyarul-németül kiirni, ez csak egy rosz szokás a mit a mai magyar kereskedők, iparosok átvettek német elődeiktől és a régi német világból, arra már rájöttek hogy a czég német szövegének elhagyása nem árt üzletük jövedelmezőségének, csak egy kisérlet: ráfognak jönni, hogy az üzlet-iparetelep ajtóján, kirakatán és a falakon, valamint a hirdetéseken alkalmazott német szöveg elhagyása sem lesz ártalmukra. Ügyvédeknek, orvosoknak, gyógyszerészeknek pedig soha nem volt szükségük arra, hogy foglalkozásukat német nyelven is jelezzék táblaikon és irataikon.

Az ezredéves ünnep jó alkalom, hogy a magyar székes fővárosnak Duna jobbparti része, melyet a multakból még ma is a legnémetebbnek tartanak — tüntessen magyarsága mellett! Vegyük ki a használatból a németfeliratokat és hassunk oda minden ismerősünknél sőt közvetve idegeneknél is, hogy az ezredéves kiállitás megnyiltára a németfeliratok ugy nyilt üzleteknél mint más foglalkozási körökben czégtábláról, kirakatokról, pecsétekről, számlákról, levélpapirokról szóval minden bármilyen foglalkozás körben használt tárgyakról kiküszöböltessenek, használjuk fel minden tevékenységünket, minden összeköttetésünket arra, hogy az a ki Buda — Ó-Buda utczáin végig megy — német felirást sehol ne láthasson. A vidéki, de különösen a külföldi Budát ma is németnek tartja, — tegyünk róla, hogy az idegen a ki a budai részeket a kiállitás tartama alatt meglátogatja — a saját szemeivel szezezzen meggyőződést arról hogy Buda-Ó-Buda magyarságában erősen de a magyarság szempontjából örvendetesen csalódott! Ugy legyen!

A kanári kocsik.

A hol az emberek nyilvános helyeken összejönnek a kanári kocsikról folyik a beszéd.

Némelyek — a többség — keserü kifakadásokba törnek ki a sajátságos alkotmány felett, mások elitélik azt, ha lapunk ezeket a kocsikat és kocsijáratokat birálja.

Nemrégiben egy igen tisztelt polgártársunk vonta kérdőre egyik munkatársunkat, hogy a „Buda és Vidéke“ miért tör a társaskocsik ellen, mikor ő a lakásáról hat krajczárért Pestre megy. Ez a barátunk a vitelbér felemelése óta a kanári kocsiknak nem barátja többé.

Szóbeszéd közben azt a megjegyzést is hallottuk: ne izgassunk a kanári kocsik ellen,

---

nem, mert mehetek én máshova is. Ismer engem még gróf Szapáry is. Aztán majd ha a nagyságos ur megházasodik, sütök, főzök én annyi kacsát, pulykát hogy . . .

— De hát kérem, hisz én . . .

— Sose tessék szerénykedni. Megmondta azt az Erdélyi ur, hogy van itt protekczió. És mielőtt szóhoz jutottam volna, — ott hagyott engem a kérvénynyel együtt.

Az államvasutaknál szivesen alkalmazzák — ha hely van — a fegyelemhez szokott katonai altiszteket. Alkalmazták hát Varga Sándort is.

A kinevezés után rövid időre beállit hozzám ujra özv. Demeterné szül. Veres Eszter.

— Eljöttem megköszönni a Sándor kinevezését. Eljött volna ő is, de hát tetszik tudni neki fontosabb dolga is van.

Meg hát ő csendőrfirer is volt. Hoztam ám egy kis elismerést: tiz czigarettát. Igaz hogy szultán, no de hát jó szivvel teszem. Hanem volna ám még egy kérésem. Van nekem egy unokaöcsém, a Veres Sándor, tetszik tudni, annak is kéne egy kis hivatal.

— Gyere csak be Sándor, szólt ki az ajtón

Egy ölmagas ember lépett be óriási kampós bottal, minővel a bibliában a patriarchákat rajzolják.

— Jó napot, szólt a patriarcha szerényen, nekem kezet nyujtva.

— Milyen volna az a hivatal?

— Tud ön irni és olvasni?

— Talán csak tudok.

Hangjának önérzetessége erre a másik kérdésre inditott:

— Minő iskolákat végzett?

— Semmit uram.

Na — akkor hogyne kapna hivatalt.

Levélpapirost vettem elő és arra a következőket irtam:

Déri Gyula urnak, az Egyetértés igazgató szerkesztőjének.

Ide mellékelem neked Veres Sándort, a ki irni, sőt olvasni is tud. Alkalmazd őt, mert jelen soraimnak átadója az ő nagynénje: özvegy Demeterné szül. Veres Eszter.

Demeterné a szerkesztőségbe ment, hol arról értesült, hogy Déri nincs — ott.

— Hát miféle szerkesztő, ha nincs itt?

Azután minden munkatárs asztalához ment kikérdezve őket, mit dolgoznak, hol mosatnak satöbbi.

— Menjen jó asszony a Déri ur lakására — talán ott megtalálja, mert ő most már csak délután jön be.

Felkerekedett Demeterné, a piaczon két tyukot vásárolt, azokat elvitte a Déri lakására s az ámuló cselédnek átadta.

— Aztán itthon van-e Déri ur?

— Nincs.

— Ejnye hát miféle ember a? Se itthon, se a szerkesztőségbe?

Majd megkérdezte, hogy néz ki Déri ur.

Mire azt a felvilágositást nyerte, hogy czvikkeres magas ur.

Lement az utczára, ott a járó-kelőket megkérdezte, nem láttak-e egy czivkkeres magas urat?

Megunta a dolgot, visszament a szerkesztőségbe, hol még Dérit mindig nem találta.

— Na ez mégis sok! Az embert ennyit járatni.

Elképzelhetni, mily kellemesen érintette Dérit, mikor haza menve, cselédje elmondta, hogy a tyukhozó asszony azt kérdezte, hogy Déri miféle ember?

A szerkesztőségben pedig a munkatársak alig akartak vele szóba állani.

Egyikük mégis csak megszólalt.

— Bizony szerkesztő ur, ez még se járja! Itt járt egy asszony és lármázott, hogy ő háromszor-négyszer nem fog járni.

— Miféle asszony?

— Valószinüleg mosónő, mert megkérdezte tőlünk, hol mosatunk. Tessék ezzel a mosónővel rendbe hozni ezt az ügyet.

Elgondolhatja a tisztelt hallgatóság, hogy minő örömmel üdvözölte Déri az öt percz mulva megérkező özvegyet.

Déri azonban levelem elolvasása után csakhamar visszanyerte hidegvérét. Déri szótlanul levélpapirost vett elő és arra a következőket irta.

Méltóságos gróf Kreith Béla urnak!

Tisztelt barátom! Ide mellékelem neked Veres Sándort, ki igen derék 48-as érzelmü hazafi. Alkalmazd tehát őt az 1848—49-iki kiállitásnál akár mint irodaszolgát, akár mint mutatványt.

örüljünk, hogy ilyen is van, ne ellenségeskedjünk a társulattal.

Erre az a feleletünk, hogy mi a társaság érdekében szólalunk fel, mert azt akarjuk hogy az igényeknek megfelelve annyi jövedelme legyen, hogy ne legyen kénytelen likvidálni. A kocsik olyan formán közlekednek, mintha csak kegyelemből járnának Budára. A legjobb utvonalak el vannak hanyagolva. Mig a király-utczán és egyéb pénzvilág által lakott területeken sürün egymásutánban (sokszor szintén üresen) közlekednek a kocsik, addig Budára nem közlekednek ilyen tempóban. A társaságnak természetesen nem hajthat igy annyi jövedelmet Buda mint várható lenne. A Gizella-téren, a Város-major torkolatán csakhamar megtelnek a kocsik és a közönség jó része inkább gyalogol, minthogy a hidegben ácsorogjon . . .

Budán is adófizető polgárok laknak. A hatóságnak védeni kellett volna a szerződés megkötésénél az adófizetők érdekeit és még most is szoritani kellene a társaságot, hogy a saját és a közönség érdekeit kielégitse.

Csak egyet mondunk ezuttal az elhanyagolt utvonalak közül, az Alkotás-utczát, hol a katona-kórház és a déli vasut pályaháza, a Frimm-féle intézet stb. van, miért nem közlekedik társaskocsi.

A kanárikocsik nem elegendők. Ha a társaskocsi-vállalat nem akarja belátni azt, hogy itt haszna lenne, tessék maganembereknek adni engedélyt.

A régi kocsik beszüntetése folytán sok ember maradt kenyér nélkül, igy szocziális bajokat is okozott a társaság. Ezen lehetne és kellene is segiteni . . .

Jövőre a kiállitás lesz A budai közlekedésnek nem szabad ilyen hanyagnak és kényelmesnek lenni. Avatkozzék bele mielőbb a hatóság . . .

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Gróf Zichy Jenő.

Gróf Zichy Jenőnek ujabb utja bizonyára még eredményesebb lesz az előbbinél. Sajátszerü, hogy az önzés korszakában, midőn annyira szereznek, az ugynevezett élelmes elemek pénzt, kincseket, a mikor a leggazdagabbak is majdnem kivétel nélkül fukarkodnak az ő vagyonukkal és majdnem csoda számba megy, ha egy-egy százezrekkel biró vagy még sokkal dusabb is csak valamicskét, vagy épen ezreket áldozna közjó oltárárán, legyen az mágnás, iró, művész, szerkesztő, gyáros vagy kereskedő: akkor Zichy Jenőnek egész vagyont tevő áldozatait, buzgó fáradhatatlanságát gunyolni akarnák. A tudóst játszó tudákos előáll, hogy Zichy rosz nyomon jár, mert a magyarok nem ott jártak, a hol ő keresi, a nélkül, hogy meg tudná mondani, hogy hát hol is jártak. De hiszen természetes, hogy azért kell keresni, mert nem tudjuk még hogy hol jártak? A ki nem keres, az bizony nem talál. Meg aztán a levegőbe beszélő tudákosok ellenében valódi szakemberek bizonyitják, hogy a kutatás helyes irányban történt. És Zichy nem mondta, hogy kutatásának teljesen biztos eredménye lesz, hogy az elmosódott nyomok felderitése, pláne az utolsó darabka a biztos. De annyit előre tudott, hogy a meglátogatott tartományokban igen érdekes, a tudományra igen hasznos adalékokat fognak gyüjteni ő és a vele utazó tudósok, legalább is nyelvészeti és ethnografiai irányban. A szerzett tapasztalatok persze még feldolgozatlanok, de a Zichy által gyüjtött tárgyak, a melyek megszerzésénél ő épenséggel nem fukarkodott már is egy igen érdekes szép muzeummá nőttek, a melyek a néprajzra nézve igen nagy értéküek sőt valószinüleg nem egy tárgy a müipar szempontjából is szerfelett becses és kereskedelmünkre nézve is tanuságos lehet. megérdemelvén ki- vagy beviteli tekintetben a tanulmányozást.

Mindez elég arra a mai korban, hogy gunyolják a nagy buzgalmat, a fáradhatatlanságot, a hazafiságot, a nagy áldozatkészséget.

Farsang.

A **Zöldmál-, Pálvölgy-** és Csatárka dülői közbirtokosok első igen fényesen sikerültjótékonyczélu mulatsága f. hó 4-én, szombaton este zajlott le ifj. Holtzspach Nándor elnöklete alatt a Császárfürdőben. A csinos hölgy- és ügyes férfi rendezőség mindent elkövetett, hogy a mulatságnak kiváló sikert szerezzen; s valóban meg lehet elégedve azzal az igen szép eredménynyel, a melyek a zöldmáli közbirtokosok számára első nyilvános fellépésükkor szerzett.

A mulatságot hangverseny előzte meg, melyre a müsort Hackl N. Lajos tanár állitotta össze elismerést érdemlő ügyességgel. Első számnak Kasszner Károly ur jeles czimbalom játéka keltett osztatlan tetszést; utána dr. Barthos Andor miniszteri titkár érdekes felolvasásával, melyet tárczaczikkünkben közlünk, tartotta állandó derültségben a közönséget. nagyban emelvén „Protekczió“ czimü felolvasásával az est jó hangulatát. Fekete Olga kiváló művészettel játszott zongora számja után Gábos Nelly, az operaház jeles tagjának éneke következett. A bájos művésznő „L' Estasie„ keringőt, majd a felzugó tapsokra két kedvencz magyar nótáját énekelte. Az estélyen a népszinház három kitünő tagja, Szirmai Imre, Mihályi Ernő és Solymossi Elek müködött közre. Szirmai két fényesen előadott monologgal, Mihályi énekével az „Orpheusból“ és a „Boszorkányvár“ belépőjével, végül Solymossi a gyorsan közkedveltségre szert tett „Rika“ operette menazseria kupléjával keltett nagy hatást, mely után a kedvelt komikus a „Le Pere la Victoire“ hires utánzatát adta elő. Szép sikert aratott Schopp J. F., az operaház fiatal tagja, a ki Bánk-bán hires bordalát oly bravurral énekelte, hogy a közönség alig tudott tapsaival betelni. — Szukk Endre gordonka játéka volt az est egyik fénypontja. A hangversenyt Horváth Elek kitünő zongora száma fejezte be.

Az ügyesen összeállitott hangversenyt hajnalig tartó táncz követte. A négyeseket vagy száz pár táncolta.

A diszes közönség soraiban, mely a termet zsufolásig megtöltötte, ott láttuk Dr. Bencze Benő előljárót, Masschauer alezredest, Rózsa őrnagyot, Benedek Sándor min. osztálytanácsost, Czájlik Alajos rendőrkapitányt, Geller Józsefet, Déry igazgatót kedves családjaikkal.

A jótékony czélra felülfizettek:

Dr. Országh Sándor 8 frt. 50 kr, Haverda J. 50 kr, Freund Adolf 3 frt 50 kr, Klein Ignácz 1 frt 50 kr, Neumann József 50 kr, Graepel Hugó 8 frt 50 kr, Kann és Heller 1 frt, Goldberg Samu 3 frt 50 kr, Andrássy Mihály 5 frt, Heidelberg Vilmos 1 frt 50 kr, Lang Lajos 2 frt, Dávid Béla 2 frt, Verderber József 2 frt 50 kr, Geissler Lajos 3 frt 50 kr, Augenstein Samu 5 frt 50, B. M. 50 kr, Schütz György 2 frt, Goldschein Ignácz 1 frt, Milde József 50 kr, Ucher Ödön 5 frt, Hauszmann Alajos 2 frt, Holtzspach Lujzika 50 kr, Neuschloss Marcell 50 kr. Baumgarten Mihály 1 frt, Dracsay Gyula 1 frt 50 kr. Löwy Náthan 1 frt, Dr. Tatay Adolf 3 frt 50 kr, Fehr Julia 1 frt, Dr. Goldberger Lajos 1 frt 50 kr, Dr. Kelemen Gyula 3 frt, Samek Sárika 50 kr, Dr. Bürger Árpád 50 kr, Mechwarth András 2 frt, Holländer Mór 50 kr, Weisenbacher Endre 4 frt, Sieburger és Társa 50 kr, Hoffmann Lipót 3 frt 50 kr, Szerbovszky Szaniszló 1 frt, Rumbold B. utóda 10 frt. Dr. Beyer Sándor 2 frt, Kocsis Györgyné 1 frt, Egy franczia 1 frt 50 kr.

A mulatságon jelen volt.

Asszonyok: Augenstein Samuné, Dr. Bálint Béláné, (Bécsből) Bálványi Gyuláné, Baumgartenné, Dr. Bencze Benőné, Benedek Sándorné, Br. Beyer Sándorné, Braun Márkné, Czájlik Alajosné, Csillag Máténé, Czóbel Ernőné, Domonkos Ferenczné, Dratsányi Gyuláné, Deutsch Mórné, Ernyei Ferenczné, Epstein Jakabné, Edelsteinné, Dr. Fekete Mórné, Fehr Julia, Geller Józsefné, Gartenfeld Mórné, Gonda Lajosné, Gröstenbergerné, Grünsteinné, Heiss Jánosné, Hackl N. Lajosné, Heitzingerné, Holtzspach Nándorné, Jellinekné, Kozáki Gyuláné, Dr. Krauszné, Láng Lajosné, Lindtmayerné, Leonabussi Jánosné és Vinczéné, Linczenpo czné, Löwy Nathánné, Mayer Mari, Milde Józsefné Dr. Mittelmann Sándorné, Mordiba Máténé, Muskavics Ernőné, Novák Józsefné, Pichler Győzőné, özv. Porubányi Erzsébet, Schüdl Mari, Sáry Pálné, Szende Alajosné, Schleiszné, Dr. Stern Józsefné, Szép Gézáné, Scheidler Ernőné, özv. Stofán Győzőné, (Székesfehérvárról) Stadler Jeromosné, Sumi Mihályné, Sreiber Laura asszony, Ucher Ödönné. Urs Simonné. Vavrek Gusztávné, Weisenbacher Endréné, Weinberg Jakabné, stb.

Lányok: Ágoston Etel, Augenstein Eleonora, Becskey Emma, Benyovits Irén és Szidi, Brenner Róza, Bonin Róza, Darás Malvin és Tinka, Déry Jenny, Dratsányi Margit, Eckert

---

— Demeterné! — szólt Déri — Itt ez a levél, vigye ezt el a gróf urhoz. De vigyázzon, mert a gróf ur — tudja — nagyot hall. Siket. Ezért jól kiabáljon a fülébe.

— Ne tessék félni, hisz ha csak az kell, hát...

— Jól van jó. Ne itt, hanem ott! — Azután figyeljen ide. Ez a gróf nehezen igér meg valamit, hát addig ne menjen el — érti — ne menjen el, mig az alkalmazást meg nem igéri.

Mikor pedig elmentek, hát csengessen be hozzá még egyszer!

Demeterné hálálkodva ment el és pedig egyenesen a Déri lakására, honnan a két tyukot visszavette és vitte gróf Kreith Bélához.

Hogy mi történt vele a grófnál, azt tisztelt hallgatóim onnan sejthetik, hogy rövid idő mulva visszatért a két tyukkal a szerkesztőségbe, hol szemrehányó hangon ennyit mondott Dérinek

— Hát minek tetszik a szegény emberből gunyt üzni? Hisz jobban hall az a gróf, mint mi ketten. Kidobatott.

Másnap délután otthon a feketém mellett ültem.

Jelentik, hogy egy szegényes külsejü ember levelet hozott nekem Déritől.

Bebocsáttattam.

Vörös arczu, lilaszin orru, delirium tremensben levő alak nyujtott át egy levelet, mely igy hangzott.

„Édes Andorkám, szives gyöngéd figyelmed viszonzásául itt küldöm neked Hinkmár Adolf napszámos urat, ki irni, olvasni, sőt fogalmazni is tud. Alkalmazd őt kérlek, mert megigértem neki, hogy te őt alkalmazni fogod. Szivesen ölel gyöngéd barátod Gyula.“

— Hol fogadta fel önt Déri ur? — kérdeztem.

— Fogadott az Isten; hisz ép azért küldtek ide, hogy az ur fogadjon fel.

— Hát nem adott önnek Déri ur pénzt azért, hogy ide jöjjön?

— Ne tessék gunyt üzni — a szegényemberből.

Adtam a szegénynek valamit, — aztán elküldtem.

Rövidre azután belép Déri nevetve.

— Itt volt Hinkmár ur? kérdé s aztán nagy mosolyogva elmesélte, hogy Hinkmárt már hozzá viszonzásul küldötte Kreith. Pokoli gondolat villant meg a Déri agyában, hogy ő meg hozzám küldi őt.

— Egy jószivü urhoz küldöm. De hát lássa az az ur csak akkor van meghatva, ha legalább három-négy öreg asszony sir előtte. Nincs önnek néhány nagynénje?

— Nincs nekem kérem egy se.

— Édes anyja csak van?

— Van, de — tetszik tudni — bolond.

— Hisz annál jobb! — kiált fel Déri. Bolondot akart rám küldeni . . .

Még csak annyit! Ne sajnálják azt a Demeternét, mert mint később megtudtuk, — pénzért árulta a protekcziót — Jászapátiban.

Anna és Ella, Eperjessy Mathild, Ernyei Margit, Fekete Jolán és Olga, Holtzspach Paula és Lujzika, Heitzinger lányok, Himmel Irmuska, Herzog Olga, Jakovits Irma, Laczkovits Ilonka, Leonabussi Róza, Láng Róza, Masschauer Klarisse és Ida, Milde Alice, Péssik Ilona, Pautz Aranka (Kassa), Schäffer Irén, Seidner Lina, Schwartzwock Marianna (Bécs), Schwartz Róza, Szép Gizella, Stefanszky Laura, Szieger Róza, Scheidler Jenny és Jenette, Schenk Franciska, Schödl Irma, Schödl Mariska Vavrek Anna és Ilona, Weisenbacher Irén, Weiszberg Malvin, Wichrabély Ilonka, stb.

A „budai polgári kör" szombaton f. hó 4-én sikerült tánczestélyt rendezett saját diszes helyiségeiben, II. ker. fő-utcza 10. sz. alatt. A mulatság hangversenynyel kezdődött, amelyen Semsey Mariska opera énekesnő, Jurencsák Anna zongora tanárnő és Kladivko Vilmos, a nemzeti zenede tanára működtek közre. Az igen szép hangversenyt nagy előkelő közönség hallgatta végig és a közreműködött jeles művészeket sürü tapsokkal jutalmazta. Azután táncz következett, mely csak a hajnali órákban végződött. A négyeseket körülbelül 50 pár tánczolta. Ott voltak, Asszonyok: Andrássy Antalné, Bárczy Lászlóné, Dr. Buday Józsefné, Berger Józsefné, özv. Csepely Sándorné, Exner Nándorné, Freyberger Pálné, Gulyás Béláné, özv. Jenny Antalné, Dr. Hamary Béláné, Kerényi Jánosné, özv. Kladivko Vilmosné, Klinkhart Bódogné, Lithvay Mátyásné, Moldoványi Sándorné, Moór Lajosné, Dr. Németh Imréné, Nyomárkay Aurelné, Olay Szilárdné, Petheő Miklósné, Plischits Miklósné, Schönoá Aurelné, Szemler Mórné, Titze Albinné, Dr. Vass Tamásné, Vörösz Sándorné, Zachár Gyuláné stb. Leányok: Bárczy Irén, Berger Margit, Csepely Aranka, Exner Paula, Freyberger Vilma, Gulyás Ludmilla, Jenny Agáta, Jurencsák Anna, Kladivko Irma, Kliukhart Margit, Ladányi Etel, Lithvay Sárika és Juliska, Moldoványi Erzsike, Moór Gizella, Muraközy Ilona, Nyomárkay Ilona és Evelin, Overbeck Edin, Semsey Mariska, Szemler Jolán, Schober Gizella, Schönoá Margit és Mariska, Szügyi Gizike, Schürgel Mariska, Titze Róza, Zachár Blanka stb.

Schlaucher Ferencz közkedvelt vendéglőjében február elsején lesz a kedélyes házi bál. Ez évben már kétszer mulattak ott a jó ételek és italok mellett jól. Egy bált tartott a várbeli fiatalság és egyet az Aquila byczikli klubb. Ezt a mulatságot igen sikerült hangverseny előzte meg.

A budapesti tiszti kaszinóban az idei farsangon a következő napokon lesznek a mulatságok: január 11-én, 18-án, 25-én, február 1., 8., 15., és 19-én. A mulatságok mindegyike este fél 8 órakor kezdődik.

Götzinger Géza jó hirü vendéglőjében (Csaba-utcza) f. hó 16-án a budai mentő egyesület javára családias társas-estélyt rendez.

Sikerült házi estély rendezett f. hó 4-én a II. ker. polgári kör. A hangversenyen Dienzl Oszkár zongora játékával (Wagner-Liszt „Tannhäuser") és ifj. Swoboda Ferencz hegedü játékával (Hubay „Cremónai hegedüs és Csárda-jelenetei") továbbá Herzmann Gyula humoros elbeszélésével végül Garay magyar dalaival mulatatták a közönséget. Utána táncz volt reggelig.

Az I. kerületi polgári kör február hó első napján saját helyiségében a siketnémák javára jótékonyczélu hangversenynyel egybekötött tánczmulatságot rendez. A müsor érdekes. Közreműködnek: Semsey Mariska, Dobó Katicza és Jurancsik Anna művésznők. A müsor igen gazdag és változatos. A rendezőség mindent elkövet, hogy az estély sikerüljön. Az előjelekből az látszik, hogy a budai farsang egyik legsikerültebb mulatsága lesz ez az estély.

Az ujlaki iskola tornatermében f. hó 6-án este $^1/_2$7 órakor sikerült hangversenyt és szinielőadást rendezett Lindtner igazgató, támogatva a rendezésben a tanitói, és tanitónői kar, s különösen az ujlaki kultura fejlődésén fáradó nemeslelkü: Hackl N. Lajosné, valamint Darás Malvin k. a. által. A közönség zsufolásig megtöltötte a termet. A hangverseny első és hatodik pontjában Horváth Elek ismert zongora müvész jeleskedett. Zoltai Mátyás két hegedü számja után Rákosi Szidi növendékei Szarvassy Ilona, Koriger Paula és Kátay Laura, Hückstedt Irén szavaltak és énekeltek. Az énekszámokat, Hermann Áranka, a hegedűszámokat a művészetért fáradságot nem kimélő, nagy tehetségü Hackl N. Lajos tanár kisérte. Az estét „A nyolczadik pont" czimü egy felvonásos vigjátékkal fejezték be Kardos Andor, Szarvassy Ilona, Tanay Frigyes és Koriger Paula szini növendékek, kik valamenyien, de különösen a bájos megjelenésü, kedvesen játszó Szarvassy Ilona a nagy művésznő, Rákosi Szidi mesteri oktatásának szereztek elismerést a közönség részéről.

Szép kis mulatság folyt le f. hó 8-án a krisztinavárosi kaszinó termében. A jelenvoltak névsora a következő: Asszonyok: Dr. Andaházy Lászlóné, Balassa Gyuláné, Bárczy Lászlóné, Brunner Imréné, Ekkert Antalné, özv. Érczhegyi Ferenczné, Kasics Péterné, Kautsch Károlyné, Dr. Kormann Frigyesné, Lithvay Mátyásné, özv. Palmer Endréné, Richter Antalné, Schönoa Aurélné, Seidl Ambrusné, Semsey Mórné, Schvoy Kálmánné, özv. Sorsich Ferenczné, Dr. Wohlrab Florisné. Leányok: Andaházy Eta, Balassa Berta és Irén, Bárczy Irén, Brunner Margit és Ilona, Ekkert Ella, Érczhegyi Sárika, Kasics Margit, Kautsch Vilma, Kormann Miczi, Lithvay Sárika és Juliska, Ormai Lili, Querbeck Ernestin, Palmer Irén, Richter Sárika és Margit, Schönoa Mariska és Margit, Seidl Margit, Semsey Margit, Schvoy Böske, Téry Etuska, Wohlrab Flóra.

Az első óbudai III. kerületi nemzeti asztaltársaság, melynek a kerületben határozottan magyarositó hivatása van a Korona-vendéglő összes termeiben f. hó 9-én fényes bált tartott, melyen a kerület szine java és szép hölgy közönség jelent meg. A négyeseket 70 pár tánczolta. Jelen volt hölgyek:

Asszonyok: Gálli Józsefné, Polifka Károlyné, Kugelbauer Lázárné, Niedermayer S.-né, Schödel Lajosné, Scherbaum Károlyné, ifj. Ritter Antalné, Láng Pálné, Rácz Ferenczné, Roth Mihályné, Spaczek Józsefné, Ujhelyi Vilmosné, ifj. Holtzspach Nándorné, Szolnoki Lászlóné, Kroninger F.-né, Rother V.-né, Krauze V.-né, Sandbach J.-né, Kitoch F.-né, Gút Ferenczné, Wittman Györgyné, Trupp P.-né, Jordán Béláné, Wimmer Mártonné, Wichnalek Antalné, Kronstein Lajosné, Schill J.-né, Radics Mártonné, Schmiedt Keresztélyné, Lang Pálné, Héberger Károlyné, Tauber F.-né, Poltzner Istvánné, Birkl Istvánné, Végh Pálné, Linczenpolcz Mátyásné, Lauturner Jakabné, Schmied Jakabné, Bakody Jánosné, Frey Károlyné, Tomásovics J.-né, Lindmayer Jánosné, Weisz Samuné, Gelbert M.-né, Schmiedt Györgyné.

Leányok. Mihályi Róza, Mihályi Katalin, Gelber Karolin, Udvari Anna, Végh Irma, Harsányi Matild, Harsányi Margit, Hermann Irma, Krauze Aranka, Kremmer Anna, Gernedel Róza, Gernedel Gizella, Lindmayer Mária, Jordán Emilia, Wittmann Katicza, Cserny Mária, Radics Róza, Poltzner Katalin, Kovács Julia, Weisz Teréz, Ujhelyi Irma, Schlederer Luiza, Bakodi Mariska, Lindmayer Anna. A nemzeti asztaltársaság is részt fog venni abban, hogy a III-ik kerületben a magyar egyesületnek életképes fiókja legyen. Az a kar, hogy a Koronának mostani bérlője német ember. A közönség az oka, hogy ez megtörténhetik. Hogy német a bérlő, a magyarosodásra nézve nagy hiba.

Különfélék.

— **Lesz hát szőllőnk.** Darányi Ignácz, a földmivelésügyi miniszter gyors és erélyes kézzel lát hozzá a földmivelés sebeinek enyhitéséhez. A törvényhozás házának beterjesztette azt a törvény javaslatot, mely a borvidékek ujjá teremtését czélozza. A törvény javaslat oly közelről érdekli Budát és vidékét, hogy nekünk nagyon sok okunk van ezt a törvény javaslatot szivből üdvözölni és megköszönni a miniszter hazafias buzgóságát, ki magának ezzel örök emléket alkotott és az emberiség nagy jóltevői közé irta nevét.

— **Japáni iparos és szobrainк.** Japánból akarnak nehány ezer forint költséggel olyan iparost hozatni, a ki a budapesti nyilvános érczszobrokat szépen megpatinázza. A művészet nagy érdeke ilyen költséget megérdemel. De szebbek lesznek e a rossz szobrok, ha a legszebben is bevonják japáni patinával? Épenséggel nem. Azok az ércz alakok már is nagy mérvben patinásodnak s az a tapasztalat, hogy visszásabbak mint mikor a friss bronz ragyogásában tündököltek. A fénylő bronz tömeg, különösen ha a nap sugarai is tánczolnak rajta, a szemmek kellemes káprázatot nyujt, bármilyen alaktalan is az üde bronz masszája. A formák árnyalatai, a kifejezés az arczban, sőt a mozdulatokban is alig vehetők ki a ragyogástól, és csak is a gyakorlott szem képes megitélni ilyenkor a dolgot, belátni azt, hogy a formák művésziek; de élvezni a szép hatását kellőleg csak akkor lehet, ha az ércz patinát nyert. Természetes, hogy a rossz szobor esetlensége, formátlansága, kifejeznetetlensége alakbeli rondasága is sokkal élesebben szembeszökik, ha a patina a ragyogás káprázatát megszünteti. Innét van, hogy azok az éktelen szobrok felállitásuk alkalmával még nem részesültek a közönségnek olyan éles kritikájával mint évek mulva, a mikor a patina már kezdte a formákat igaz mivoltukban feltüntetni. Kár lesz a japáni mesterkedés. Félő, hogy az a diszes japán patina még feltünöbbé teszi, élesebben kifogja emelni a nem sikerült alakok hiányait, az emlékek hiányos kompoziczióját, az aránytalanságokat, formátlanságokat.

— **Kitüntetés.** Vavra Nándort a m. kir. államnyomda számvevőjét, Ő felsége a király az állam kötelékében töltött hű és buzgó működéséért pénzügyi tanácsossá nevezte ki. A budai részen sokan ösmerik ezt a páratlan becsületességü és lelkiismeretes főtisztviselőt, a kinek példás szorgalmát és tehetségét mindenki egyaránt dicséri. A magunk részéről is örvendünk a legmagasabb helyről jött kitüntetés felett, és kivánjuk, hogy a haza és állam javára sok éven át munkálkodjék továbbra is.

— **Felolvasás.** A népszerü felolvasásokat rendező társulat hétfői estéjén, január 6-án Szerelemhegyi Tivadar II. ker. főgymn. tanár olvasott fel. Mivelődéstörténeti képeket mutatott be a görögök és a rómaik történetéből. Bevezetésképen rámutatott arra hogy az intelligens névre igényt tartó embernek legalább főbb vonásaiban ismernie kell elődeinek munkásságát, ismerni kell eszmészeiket s vezető elveiket, hogy azokat megértve továbbb fejleszthesse és igy sikeresen felhasználhassa abba a nagy küzdelemben, melyet a természet erői ellen folytatnia kell, ha nem akar ezeknek rabja lenni mint az állat. A mai müveltséget sőt saját helyzetét a társaságban nem foghatja fel az helyesen, aki legalább főbb vonásaiban nem ismeri az emberiség életét, azaz a müvelődéstörténetet. Az egyik müvelődéstörténeti mozzanat a görök mithologia fejlődésének ismertetése volt amint az az emberek őshitéből kifejlődött, a másik a mi Aquincemunkból kiindulva az amphitheatralis játékok ismértetése volt a császárság korában. Az érdekes felolvasást elengáns közönség hallgatta, mely elismerésének nyilvánitásában nem fukarkodott, a tudós felolvasót lelkesen éljenezve.

— **Galamb-kiállitás.** Columbia-egyesület galamb-kiállitása saját helyiségében I. Karácsonyi-u. 17. sz. a. f. hó 6-tól 9-ig tartott. Az egylet vezetői nevezetesen Dr. Dirner Lajos elnök, Gasparecz Géza titkár és Sulzberger Ignácz pénztárnok nagy buzgalma az idén is sikerülté tette a kiállitást. Kiállitottak: budapesti fajokat: Heinlein Antal, Sulzberger Ignácz, Jordán Béla (a ki tulajdonképen az egylet megalapitója és már 30 év óta foglalkozik galambtenyésztéssel és gólyázott galambjai minden kiállitáson nyertek), Albrecht Béla, Beke Károly, Reinheimer Antal. Bécsi fajokat: Sulzberger, Heinlein, Reinheimer, Csajnovics József. Angol fajokat: Sulzberger

és Bőheim. Gyönyörü bauchariakat: Perényi és Weisel. Póstagalambokat: Dr. Dirner, Glasel Józsefné és Beke Károly, Kisázsiai fajt: Dr. Dirner Lajos. Első dijat nyertek: Sulzberger Ignácz, Bőheim Tódor, Glasel Józsefné, Perényi, Heinlein, Dr. Dirner és Krsztics Lázár. A kiállitás f. hó 9-én este 8 órakor záratott be a dijak kiosztásával; mely alkalommal az egyleti tagok és megjelent vendégek mintegy 60-an, társas vacsorához ültek és a késő éjfélig mulattak Buzik András kitünő konyhája és borai mellett. A társas vacsorán jelen voltak: Dr. Dirner Lajos nejével, Biva Ferencz nejével, Krsztics Lázár nejével, Bittner Alajos nejével, Sulzberger József nejével, Glasel József nejével, Petrik Márton nejével. Bőheim Tódor, Nikolik, Renner, Rodiczky Jenő, Sárosi Kapeller, Sulzberger Ignácz, Weisel Vilmos, Hesz János, Baletkai Mihály, Benkhardt, Beke Károly, Reinheimer Antal, Heinlein Antal, Holczer Ede, Folner Jakab, Bieber Elek, Szojka Antal, Wabb Gusztáv, Kovács József, Gasparicz Géza, Jordán Béla, Geyer Ferencz, Albrecht Béla, Kaszevics Lajos, Pál László, ifj. Biegelbauer stb. Bieber felköszöntötte a jury nevében a kitüntetteket. Utánna Dr. Dirner a megjelent vendégeket, s végül Rodiczky a vendégek nevében az egyesületet és annak tiszti karát, Bittner Alajos köszöntette fel Glasel Józsefnét.

— **Eljegyzés.** Heisler Erzsike kisasszonyt, Heisler Jaroszláv tekintélyes budai polgár és nyomdatulajdonos kedvelt és müvelt leányát eljegyezte Lesch Károly ur. Boldogságot és szerencsét kivánunk az eljegyzéshez.

— **Köszönetnyilvánitás.** A mit minden jólelkü emberbarát hőn óhajtott, végre is sikerült. A Gellérthegy-utczában elhalt özvegy árvái meg vannak mentve az éhségtől a fagytól, a nyomortól. A felebaráti szeretet ezen nemes cselekedésében Erdélyi Gyula szerkesztő, Dr. Falk Miksa képviselő, Dr. Friedman a „Pester Lloyd“ belsőm munkatársa, Ohlhauser elöljáró, a ki ezen fölül 20 frt készpénzt is ajándékozott, vállvetve müködtek közre. Oket illeti tehát a hála és erkölcsi elismerés pálmaága első sorban; de lehetetlen, hogy mindazon urak és hölgyeknek is, a kik az első felhivásra minden lehetőt elkövettek a szegény kis ártatlanok sulyos sorsának enyhitésére, legforróbb hálaköszönetét nyilvánitja, mély tisztelettel alulirt: Bellobraidits Lipót nyug. százados.

— **Baleset.** Budafokon f. hó 6-án vizkereszt napján d. u. Fleck Antal korcsmahelyiségében több fiatal ember madár (flóbert) puskával czéllövészetet tartott, a midőn fentnevezett korcsmáros hasonnevü 18 éves fia a fegyverbe löveget helyezett el s azt Wohner Antal 17 éves fiunak átadni akarta, ekkor Wappler Lipót suhancz legény Fleck Antal kezét véletlenül meglökte, a fegyver elsült és a golyó Wohner Antalt halántékon találta, ki azonnal leesett és 5 percz mulva meghalt. Hullája f. hó 8-án d. u. törvényszékileg felbonczoltatván s nagyszámu résztvevők kiséretében eltemettetett.

— **Szunnyadó szövetkezet.** A lipótmezei érdekeltek folyó hó 10-én a Lloyd-teremben gyülést tartottak csekély érdeklődés mellett. A zöld asztalnál ült Emich Gusztáv elnök és az igazgatóság néhány tagja s több ujságiró. Az elnök bejelentette, hogy a vasutat más társaság fogja épiteni Willinger Ferencz tag erre a szövetkezet feloszlatását inditványozta. A gyülés azt határozta, hogy a feloszlást elhalasztja a vasut létesitéséig, de a feloszlásra az előintézkedéseket munkába veszi.

— **Panasz.** Több oldalról vettünk panaszt az I. ker. házi szemét kifuvarozója ellen, A szerződés értelmében mindennap reggeli 9 óráig az összes házakból ki kell hordani a szemetet; a vállalkozó azonban nemcsak 9 óra után, de az egész nap folyamán hordatja; sőt vannak házak, honnan 2—3 napig nem lesz elhordva a szemét. Ajánljuk e panaszokat az I. ker. elöljáróság illetve tiszti orvos szives figyelmébe. Reméljük, hogy ismert erélyével véget fog vetni haladéktalanul e türhetetlen állapotnak.

— **Halálozások.** Özv. Grossman Károlyné szül. Schultz Rozália meghalt 81 éves korában. A megboldogult nemesszivü jó anyát, kit nagy részvéttel kisértek sirjába számos tisztelői, fia Grossman Ferencz és menye Turneschky Katalin gyászolják. — Ifju Sidanics Ferenczné szül. Wehovszky Teréz élete 24-ik, boldog házassága 4-ik évében elhunyt. Férje, gyermekei, szülei, testvérei, apósa, anyósa, sógorai és sógornői adták ki a gyászjelentést. Isten nyugtassa.

— **Uj főorvos.** Az irgalmasok budai kórházába ujonnan kinevezett rendelő főorvos, Dr. Váli Ernő, immár megkezdette rendeléseit. Bejáró orr-, fül-, torok- és gégebetegek gyógyittatnak naponta d. e. 10-től 11-ig a kórház földszinti rendelő-szobájában.

— **A budai mentő tánczmulatság** iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. Az ő exellentiája, Darányi Ignácz, a tánczmulatság védnöke, megigérte megjelenését, valamint a kitünőségek szine-java; a bizottsági irodához naponta tömegesen fordulnak meghivókért, s mint az előjelekből kivehető Buda szép hölgyei is teljes számmal fognak részt venni. A rendező bizottság igen szép izléses (emlékkel) tánczrenddel készül meglepni a hölgyeket, s hogy jól mulassanak minden lehetőt elkövet. Sikerült az idei farsang tánczrendezőinek nagyrészét megnyerni a kik majdnem teljes számmal részt fognak venni a január 18-diki budai mentő tánczmulatságon.

— **Lenauel tanár** az 1896. évi febr. hó elején franczia és angol magán nyelviskolájában uj franczia és angol nyelv- és társalgási tanfolyamokat nyit kezdő, haladó, továbbá a társalgási és szépirodalmi csoportokhoz tartozó növendékek részére. A tanár magánórákat és forditásokat is elvállal. Bővebben értekezni vagy beiratkozni lehet naponta d. u. 2 és 4 óra között Krisztina-utcza 22 sz. Lenauel tanár urat, ki a miniszterelnökség forditójában mint franczia és angol tolmács van alkalmazva, a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, mert tanmódszere gyakorlati sikeréről volt alkalmunk meggyőződni.

A Budai Zenekör.

A „Budai Zenekör f. é. január hó 8-án tartotta meg Barabás souterain helyiségében alakuló közgyülését.

A körülbelül 100 tagu gyülés vezetésére König Gusztáv pápai kamarást kérték fel, aki üdvözölvén a jelenlevőket előadta a körneö czélját, mely a társadalmi életnek a sürübb érintkezés folytán zenei gyakorlatok, előadások és hangversenyek által való kedvessé tétele. A „Budai Zenekör“ rendelkezésére áll már a körülbelül 3 hónap óta Eisvogel Ferencz tanár vezetése alatt álló zenekar továbbá férfi és női dalkar.

Egyesiteni kivánja a budai zenekedvelőket e czél elérésére, s nagyon reméli, hogy a zene és daloskarban már eddig felmutatott eredmények által azoknak kibővitése folytán bizton eléri czélját a kör.

Ezután a kivonatos alapszabályokat olvasta fel, ennek befejezésével a választás ejtetett meg.

Az elnöki állás elfogadására König Gusztáv szép beszédben tolmácsolván a zenei életben általában tisztelt és szeretett jelenlevő Bogisich Mihály prépost érdemeit őt kérte fel. Ki ezt az állását zenei müködésének ismertetése után lelkes éljenzés közepette köszönettel el is fogadta.

Az alelnöki állások betöltésére kerülvén a sor, Sólyom Jenő tolmácsolván König Gusztávnak a kör létesitése körül eddig kifejtett ügybuzgalmát a közgyülésnek őt ajánlja megválasztásra. Egyhangulag s lelkes éljenzés közepett foglalta el König Gusztáv valamint Garancsy Mihály az alelnöki széket.

Karnagynak a köztiszteletben álló s zenei tehetségben gazdag Eisvogel tanár választatott meg.

*

A tisztikar és választmány teljes névsorát következő számunkba közöljük.

Tudomásul!

— **Igazitás.** Lapunk folyó évi első számában Tudomásul czimü rovatunkból elmaradt a megjegyzés: A Buda és Vidékét a következő egyletek, pénzintézetek és gyárak tartják:

Kereskedelmi kórház Bethlen-tér,
Kereskedő ifjak önképző köre V. Gizella-tér.
Katholikus kör IV. Szerviták épülete,
Elmegyógy intézet I. Lipótmező,
Magyar tisztviselő egylet IV. Hatvani-u. Dreher palota.
I-ső magyar ált. tisztviselő egylet II. Albrecht-ut 3.
Magyar ipar és kereskedelmi bank részv. társaság V. Nádor-u. 4.
II. ker. magyar asztaltársaság II. Oszlop u.
Magyar általános hitelbank V. Bálvány-u.

(Folyt. követ.)

Tájékoztató.

Téli kura
rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.
Szt.-Lukácsfürdő
r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő,
douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

*

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kis hirdetések.

Mükedvelőknek.
Három mükedvelői előadásra igen alkalmas egy felvonásos darab előadási joga mükedvelők által jutányosan megszerezhető. A darabok még sehol előadásra nem kerültek. Felvilágositást ad a kiadóhivatal.

Eladó telkek kerestetnek. Kalázon, Pomázon, Bián, Solymáron. Bővebben a kiadóhivatal.

Báli csokrok. Schmidberger Rezső ajánlja izléses báli csokrait. Pontos és gyors kiszolgálat.

Bálrendezőknek.
A világposta nagyon lejárta magát. Uj ötletekre van szükség, hogy az egyhanguság megszünjék. Mulatságos és eredeti ujitásokkal szolgál egy **kedvderitő.** Kérdések **kedvderitő** czimen a kiadóhivatalhoz. Válaszra 3 darab 5 kros bélyeg.

Nyilttér.

Figyelmeztetés!

Van szerencsém a t. cz. közönséget a versenyzés által esetleges tévutra vezetés kikerülése czéljából figyelmeztetni, hogy Budán fióküzletem nincs, hogy 11 év óta fennálló fehérnemü-tisztitó intézetem

csakis Budán II. ker. Fő-utcza 20.

alatt létezik. Főtörekvésem mint eddig csupán oda lesz irányulva, hogy szolid s gyors kiszolgálás, valamint kifogástalan munka által t. cz. rendelőim megelégedését továbbá is megnyerni.

Kitünő tisztelettel
Maderlik Louiza.

Lövenstein Antal
cs. és kir. udvari sütőmester
fiókuzlete: II. fő-utcza 5. szám.
— Liszt, tej, tejszin és vaj. —
Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

Mindenféle szabályszati kellékek.

Kezdett és kész himzések.

Kézi munkához tartozó czikkek.

Alapittatott 1875.

ALBINI LAJOS

ezelőtt

Reinl József

II, kerület, Fő-utcza 40. szám alatt.

Ajánlja raktárát a közelgő karácsonyi ünnepekhez, kezdett és kész munkákban, izléses kivitelü himzések vászon, posztó, bőr és plüche tárgyakon. Ezenkivül különböző esztergályozott fa-tárgyak kézimunka beillesztéshez.

Dús választék férfi fehérnemüekben, kizárólag saját készitmény. Divatos nyakkendők, gallérok, kézelők, fehér és szines ingmellek, jó minőségü nadrágtartók. Kötött és duppla varrot bélelt bőrkeztyük ugyszintén valódi „Jaeger"-féle alsó ruházat.

Végre nagy választék női és leány kötényekben, mosható ruha barchent és jószabásu derékfüzők 1 frttól kezdve

Diszmü tárgyak montirozás végett elfogadtatnak.

Mindennemü montirozott tárgyak.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

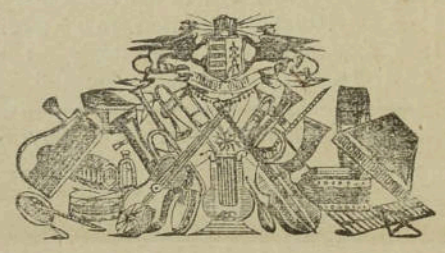
Stowasser J.

hangszergyáros.

Csász. és kir. hadsereg szállitója.

BUDAPEST,

II. kerület, Láncz hid-utcza 5. szám.

Nagy berendezett választékos raktár minden e szakmába vágó tárgyakból, **kézi harmonika** még eddig elérhetetlen erős hang és tartóssággal.

Minden néven nevezendő s e szakmába vágó javitások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Árjegyzéket dijmentesen küld.

Pavuk Nándor és társa

hatóságilag engedélyezett

Jelzálog kölcsön, ingatlan vétel és eladását közvetitő irodája

Budapesten, II. ker., Kacsa-utcza 12.

(értekezési órák délelőtt 10—12-ig és délután 3—5-ig.)

Közvetit:

Pénzintézeteknél kölcsönöket székes fővárosi házakra, telkekre és vidéki ingatlanokra.

Elhelyez magán pénzeket ingatlanokra a legnagyobb biztositék mellett.

A székes fővárosban házak, nyaralók, telkek és vidéki birtokok vételét és eladását.

Ingatlanok értékbecslését — székes-fővárosi házak, nyaralók, telkek, a legkiterjedtebb mezőgazdaság és erdészetre; melyekhez kiváló szakerőkkel rendelkezik.

Hiteltelekkönyvi értesitéseket minden irányban nyujt, és bármely találmányra szabadalmat (patent) kieszközöl.

Levélbeli megkeresésekre kimeritő válasz adatik, melyekhez — 3 drb. 5 krros posta bélyeg csatolása kéretik.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: **Werner Adolfnál,**

II., Batthány-utcza 3. sz.

A „FONCIÈRE"

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Fizessünk elő

a

HAZÁNK

czimü politikai és közgazdasági napilapra.

A Hazánk a magyar földnek, a magyar müvelt középosztálynak, **a becsület politikájának** organuma. Hatalmi befolyástól, pártoktól független lap a „**Hazank**", a mely azonban támogatja minden egyénnek minden pártnak, minden társadalmi organumnak törvény korlátai között való törekvését:

a korrupczió kiirtására;
a keresztény vallásos szellem;
a tisztesség politikájának helyreállitására;
a föld népe és a szellemi munkás közép osztályának érdekének kielégitésére.

Előfizetési árak:

Egész évre	frt 14.—	Negyed évre	3.50
Fél évre	frt 7.—	Két hónapra	frt 2.40

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Mutatványszámokat kivánatra bárkinek ingyen küldünk.

A „HAZÁNK" kiadóhivatala,

Üllői-ut 25. szám. Köztelek.

Bemenet az Üllői-ut ut és Köztelek-utcza sarkán.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyukút

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Polgári sör.

Király sör.

Szt. István sör.

Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz" czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisko la, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Az 1896. ezredéves kiállitás alkalmából

az államtól engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

tervezete.

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45.007 három osztályba osztott nyereménynyel és egy jutalomdijjal.

A sorsjegyek árai:

I. osztály					II. osztály.					III. osztály.				
1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy	1/2	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.	1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.
40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.

Mindhárom osztályra érvényes **teljes sorsjegyek árai:**

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
120	60	12	6 korona.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezöbb esetben **Egy Millió** korona.

Az I. osztály nyeremény-tervezete.

Huzás 1896. február 5-től 8-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	80000	=	80000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	60000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	80	=	720000
10000	nyeremény összesen			1268000

A II. osztály nyeremény-tervezete:

Huzás 1896. márczius 11-től 14-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	100000	=	100000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	40000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	120	=	1080000
10000	nyeremény összesen			1648000

A III osztály nyeremény-tervezete

Huzás 1896. május 12-től 28-ig.

Nyeremény		korona		korona
1 jutalomdij	á	600000	=	600000
Ezen 57 nyeremény közül az utolsó kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat. 1	„	600000	=	600000
1	„	400000	=	400000
1	„	300000	=	300000
1	„	200000	=	200000
2	„	100000	=	100000
2	„	40000	=	80000
5	„	20000	=	40000
10	„	80000	=	80000
34	„	60000	=	204000
100	„	2000	=	540000
200	„	1000	=	200000
2650	„	200	=	530000
22000	„	150	=	3300000
25007	nyeremény és 1 jutalomdij .			6284000

A nyeremények **teljes adó- és illetékmentességet** élveznek és **minden levonás nélkül** fizettetnek ki; a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsálási tervezetet föntebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mától fogva a falragaszokon jelzett elárusitó helyeken a a fenti eredeti árakon kaphatók.

Budapest, 1895. deczember 24.

Magyar Osztálysorsjáték

Erdélyi Gyula.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket nyujt az

államilag engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLYSOR

első huzás már február 5 –8-ig

45.007 három osztályba osztott pénznyeremény **9.200,000 korona ö.**

Legnagyobb nyeremény a legkedvezöbb esetben **Egy M**

Eredeti sorsjegyek az I. osztályra:

1/1	1/2	1/10	1/20
20. —	10. —	2. —	1. — forint.

Eredeti teljes sorsjegyek (mindhárom

1/1	1/2	1/10
60. —	30. —	6 —

ajánlja és szétküldi az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

Heintze Károly Szervita-tér 3. szám.

Sürgönyczim: Lottoheintze Budapest.

Biztonság kedvéért ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kivántassék és a fenti eredeti árakon kivül portó és nyereményjegyzék dija fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be.

Az I. magyar osztálysorsjátéknál vevőim között a következő főnyeremenyeket osztottam ki: **400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronát stb. stb.**

Sürgönyczim: Lottoheintze Budapest.

…rtam őt karjaim közé. Óh mily nagy …és füzi lelkemet ez emberéhez! Mily …k és becsesek az igazság szelid kötelékei.

Az aggastyán viszonozván ölelésem mon…á: Visszavevém e burkolatot mely máskor le… kemet övezé s az akarok lenni a mid örökké leendek-kalauzod; mert ott, ahol a bilincseitől felszabadult szellem szünetnélküli tevékenységben fáradhatlanul müködik tovább, — ott a pihenés csak munkacsere. Önerejü buvárkodás az Istenség messzeségeiben csak azok tanitásával változik, amit mi a föld későbbi jövevényeinek nyujtunk, s az első aki lelkedet majn a végtelenség megismertetésébe vezeti — …vagyok.

…zzel kézen fogott és egy felénk szálló …ezetett, melyre reá lépvén az ég mér…vasságába emelkedtünk. Láttam a völgyeivel; láttam a tejut, Orion csillagait az összes

…kor a végtelen

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

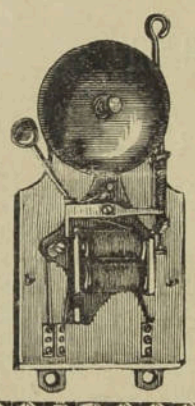
ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatosittatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Elvállal mindennemü telefon-, ház-távirda- és villámháritó, villany-gyógyászati, ugyszintén mechanikai készülékeket, világitási berendezéseket és mindennemü e szakba vágó javitásokat.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.40	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.41	»
Mocca-kávé	1 »	2 20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2.— és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»
Tea	1 deka	6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter	85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bük- és tölgyfa		100 kg. 1.40	»
Porosz szén		100 » 1.80	»

Valódi Badacsony vidéki saját töltésü asztali borok. Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. A központi tejcsarnok fiókja.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkban — 40 és 46 krajczár.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

Az 1896. ezredéves kiállitás alkalmából

az államtól engedélyezett

II MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

tervezete.

sorsjegy 45.007 három osztályba osztott nyereménynyel és egy jutalomdijjal.

A sorsjegyek árai:

II. osztály. 1/2	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.	III. osztály. 1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.
40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.

Minden névre szóló javitások pontosan közöltetnek.

Árjegyzéket dijmentve küld

Pavuk Nándor és tsa

hatóságilag engedélyezett

Jelzálog kölcsön, ingatlan vétel és eladását közvetitő irodája

Budapesten, II. ker., Kacsa-utcza 12.

(értekezési órák délelőtt 10—12-ig és délután 3—5-ig.)

Közvetit:

Pénzintézeteknél kölcsönöket s[zerez] fővárosi házakra, telkekre és vidéki [ingatlanokra.]

Elhelyez magán pénz[eket] a legnagyobb biztositék [mellett.]

A székes f[őváros] telkek, telke[k]

Három osztályra érvényes teljes sorsjegyek árai:

1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
60	12	6 korona.

a legkedvezőbb esetben **Egy Millió** korona.

A II. osztály nyeremény-tervezete:

Huzás 1896. márczius 11-től 14-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	100000	=	100000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	40000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	120	=	1080000
10000 nyeremény összesen				1648000

A III. osztály nyeremény-tervezete

Huzás 1896. május 12-től 28-ig.

Nyeremény		korona		korona
1 jutalomdij	á	600000	=	600000
1	„	600000	=	600000
1	„	400000	=	400000
1	„	300000	=	300000
1	„	200000	=	200000
2	„	100000	=	100000
2	„	40000	=	80000
5	„	20000	=	40000
10	„	80000	=	80000
34	„	60000	=	204000
100	„	2000	=	540000
200	„	1000	=	200000
2650	„	200	=	530000
22000	„	150	=	3300000
25007 nyeremény és 1 jutalomdij .				6284000

Ezen 57 nyeremény közül az utolsó 34 korona jutalomdijat. kihuzott kagja a 600,000 korona jutalomdijat.

Beimel Lajos bank- és váltó üzlet fiókja Buda, II. ker., Fő-utcza 6. sz.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház.)

Budapest, 1896. V. évfolyam 3. sz. Vasárnap, Boldogasszony hava (január) 19.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona. Egyes szám ára 24 fillér.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület tagjaihoz.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap, megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám.) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a „Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel működik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni sziveskedjenek.

A magyar egyesület.

A magyarosodás és Buda vidéke.

Körülbelül harminczöt éve annak, hogy az alkotmányos kormányok intézik el az ország ügyeit. Harminczöt éve annak, hogy a községek a szolgabirák és a megye alkotmányos önkormányzattal igazgatnak, és látják el ujra ügyeiket.

Harminczöt év óta sokan sokat fáradtak a Buda körül fekvő községek megmagyarositásán is, de minden szorgalom, minden fáradtság daczára legfelebb hazafias németeknek, de nem magyaroknak nevezhetjük őket. . .

Tóth József királyi tanácsos tanfelügyelő ur jelentéseiből az ő buzgalma folytán jelentékeny haladás tünik ki különösen a papiroson, de az életben ittamott még visszaeséssel is találkozunk. A községben az egyesületek, egyletek teljesen németek, mulatságaik német szinezetüek, zenéjük német, szokásaik németek. A szabadságra haza eresztett katonák huszár sipkában német nótákat énekelnek, ha földieikkel együtt vannak.

Az iskolából haza térő fiu a családjánál megint németül beszél. A korcsmában és egyébütt németül szórakoznak.

A község jegyzője, tanitója nem láthat ugy munkához, mint a hogy kellene, mert a községgel jönne rossz viszonyba, ha erélyesebben magyarositana.

A megye tehetne többet, különösen a szolgabirák.

Valljuk be, hogy a járási közigazgatás derék és más egyebekben is dicséretre méltó főnökei nem teljes erővel munkálkodnak e téren. És hogy nem teljes erővel munkálkodnak annak oka a társadalom, a társadalom értelmisége, mely a munkakedvelt sem nem éleszti, sem nem támogatja.

Az urak kényelmesen gondolkodnak. Nagy magyar családok a földes urak és még is német vagy tót a község.

Ha mindenki teljes erővel dolgozott volna, ezt a jó akaratu és magyarul érező népet bizony harminczöt év alatt magyarrá lehetett volna tenni.

Nem akarjuk vádolni a lelkész urakat, de mindannyit nem is dicsérhetjük, mert közülök sokan kényelmesen fogták fel a magyarosodás kérdését. . .

Valljuk be azonban azt is, hogy nem könnyü a munka, mert néhol erős a nyelv és faj ellentállása is. Ez okozza azután hogy nehezen magyarosodnak és Budán németül kinálják áruczikkeiket, s a ki csak türi a német nyelvet, az is németül beszél velők.

Mig határozott nix dájtsot nem mondunk, addig lanyhán fog folyni a magyarosodás és nagyon lassu lesz a haladás.

Erdélyi Gyula.

A „BUDA ÉS VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Galilei álma.

Közli: **Haeffler István.**

Az álom gyüjt uj életerőt a kifáradt szervezetnek és a pihenő testnek üdülést ad.

A kutató elmének mégis örök rejtélyként áll annak a kérdésnek megoldhatása, hogy az az életerő, mely alvás előtt éber és öntudatos, az álomba merülés után a majdnem hullaként mozdulatlanul fekvő testben miként füzheti tovább érzésteli — szertekalandozó tarka képeit, miközben a korábbi öntudatot uj meg uj ismeretlen világokba röpiti — holott az anyag cserének nyujtott nyugalom mellett egyuttal erőben a szellemet is gyarapitania kell.

Mert hogy az álom csupán a szervek befolyásától felszabadult lélek vagy agyrendszer működésének folytatása volna csak, — viszont hogy az álmok bizar különféleségét a felizgatott képzelődés szüleményének tudjuk be, ennek határozottan ellent mond az a körülmény, hogy az álom alatt a test szervezete szintén tovább működik, legyen bár az izgalommentes vagy lázas állapotban.

A szellem kapcsolata tehát nem oldódik fel; de magában elég rejtély az álom bekövetkezésének pillanata is; van e élő lény aki a virrasztó öntudatra féket vető álom foglaló perczére emlékeznék?

Hogy e rejtélyes állapot sokszor mennyire képes kiszinezni az ébrenlétkori gondolatban s a lélekben gyökerező de megoldhatlan problémákat — legyen példa erre Galilei saját érdekes álma, melyet bizalmas barátjának Vivianinak *) (későbbi életrajz irójának) beszél el, midőn Olaszország e legnagyobb természetbuvárját — a modern természettudomány örök nevü megalapitóját, Ptolemäus világrendjének harczosát és a hatalmas kutatót, a buta irigységtől áthatott ármány — az emberi szív e legnagyob gyarlósága — börtönre juttatá.

„Nehéz csapást mért reám a sors — beszéli ő — Rómában; hiába sóhajtoztam szabadulásom felé.

Hatalmas befolyásu barátaimnak érdekemben tett lépései, kérelmeim, panaszaim, nem nyithatták meg börtönöm lakatját. Csüggedve fohászkodtam Istenemhez; egyik napon aztán, hogy erőt vön rajtam a bágyadtság mély álomba merültem és a következőket álmodám:

Egy tiszteletet gerjesztő aggastyán lépett fekvőhelyem elé, s ott megállva szelidséggel pihenteté rajtam tekintetét.

Mialatt én csodálkozva szemlélém ezüst fürtökkel koronázott gondolatokba merült homlokát, igy szólott hozzám: Galilei! amit te most szenvedsz, azt azért az igazságért szenveded, miben tanitó mestered én valék; az ármány mely most téged üldöz — engemet üldözne ha a halál örökös szabadságba nem helyezett volna.

Te Copernikus vagy! kiálték és elragadtatással zártam őt karjaim közé. Óh mily nagy rokonérzés füzi lelkemet ez emberéhez! Mily drágák és becsesek az igazság szelid kötelékei.

Az aggastyán viszonozván ölelésem mondá: Visszavevém e burkolatot mely máskor lelkemet övezé s az akarok lenni a mid örökké leendek-kalauzod; mert ott, ahol a bilincseitől felszabadult szellem szünetnélküli tevékenységben fáradhatlanul működik tovább, — ott a pihenés csak munkacsere. Önerejü buvárkodás az Istenség messzeségeiben csak azok tanitásával változik, amit mi a föld későbbi jövevényeinek nyujtunk, s az első aki lelkedet majdan a végtelenség megismertetésébe vezeti — én vagyok.

Ezzel kézen fogott és egy felénk szálló felhőre vezetett, melyre reá lépvén az ég mérhetetlen magasságába emelkedtünk. Láttam a holdat hegyei és völgyeivel; láttam a tejut, fiastyuk (Plejádok) és Orion csillagait az összes bolygókkal.

Mindent — amit egyébkor a végtelen távolság miatt csak alig láthaték — most közvetlen közelről sokkal szebbnek, dicsőbbnek láttam és oly lelki gyönyörrel járkáltam felfedezéseim között, mint a földön lakó emberbarát jár, kél jótéteményei közepett. Midőn mindezt csodálva belemélyedtem ama nagyság bámulásába ki mindezt teremté és hathatós szereteténél fogva örök időktől vezeti és tartja, vezetőm igy szólott:

A te elmédnek látköre nem határolja egyuttal a világokét is. Habár most el nem gondolható távolságokról egy sereg nap csillog

*) Biograph. di Galilei Galileo 1654.

Szemfényvesztés a vasuti engedélyekkel.

Ma holnap annyi lesz a vasuti engedélyes akárcsak a feltaláló. Feltaláló pedig annyi van, hogy megszámlálni és nyilvántartani is bajos. Vasuti engedélyes tizzel sincs kevesebb.

A legtöbb embernek mikor vasuti engedélyért folyamodik eszébe sem jut, hogy valaha vasutat fog épiteni. Némelyek megkérik kerületök erdekében az az kortes célokból, mások azért mert az engedélyt elakarják adni és csak igen kevesen kérnek komoly szándékból.

A törvényhozás és a közlekedési kormány nem láthat az engedélyes agyvelejébe és szivébe tehát a jól felszerelt és a szabályoknak megfelelő kérvényt elintézi és engedélyezi, ha erkölcsi kifogások nincsenek.

Sokan szeretnének elmenni Kaliforniába aranyat ásni, mert talán biztos tipjeik vannak az arany feltalálásához, de ez igen költséges és helyi üzletöket sem hagyhatják el, tehát egy pár jó és garantiát nyujtó nevet meg fognak és folyamodnak vasuti engedélyért. Megkapják. Hiszen nem törvénytelent kérnek és közgazdasági haszonnal kecsegtetnek.

A helybeli aranyások egy rakás ember reményét felcsigázzák, a telkek árát felverik, viszonyokat változtatnak meg. Szóval másokat is belerántanak az aranybányával való szemfényvesztésbe.

Folyamodnak, sürgetnek és mikor meg van minden esetleg a telektulajdonosoktól és a székesfővárostól egy kis áldozat akkor elnapolodik, elkallodik a vasut épités.

A pokol tornácza is jó szándékkal van kikövezve. Meglehet, hogy ezeknek az uraknak egy része, kik Budán és vidékén vasut épités hirlelésével csigázzák fel a reményeket teljesen tisztességes szándéku, csak ereje összeköttetése nincs s ha ezt az ugy nevezett pénzügyi müvelet képében meg nem találja szét foszlik az álom. Egy némelyre a helyiérdekü vasut fejedelmi jelöltek közül azonban rámutathatnánk, hogy egyszerü szerencsevadászok. Számitások nem rossz az élelmes vállalkozás azonnal belátja, hogy Budán és vidékén a közlekedési eszközeinek szaporitása igen jó üzlet, s mindenki boldogul a ki helyes utvonalat talál és jó járatokat indit s kielégiti a közönséget.

Nálunk van tőke és tőkés elég. Látjuk ezt a bankok alakulásánál. Csak név kell és előkerülnek a pókhálós tőkék. Az üzérkedő nem lát másban garantiát csak olyanban a kinek már eredményei vannak. Ha a szerencsevadász ilyent talál ugy tisztességesen a közönség előnyére lebonyolodik az üzlet, ha nem talál: engedélyt hosszabbit és keres mig meg nem találja vagy reményvesztetten más üzlet felé irányitja szerencséje hajóját.

Minket budaikat már annyiszor megtörtek reményeinkben a vasuti vállalkozók, hogy csak alig hiszünk már a vállalatok hitelében és azért vagyunk hellyel-közzel a papiroson való nagy szabásu kisérletekkel szemben bizalmatlanok.

Álmodjuk álmodjuk a Buda és vidékének jó közlekedését és örömmel üdvözöljük azt a szemfényvesztést is melyben később csalódunk.

Felolvasás.

— A népszerü felolvasásokat rendező társulat hétfői estéjén Kozma Gyula polg. isk. igazgató olvasott fel »Czivilizálatlan népekről és szokásaik«-ról. —

Bevezetésként a néprajz elhanyagoltságáról szólt, melyet sem a földrajz, sem a történet nem méltat kellő figyelemre. Amaz mostohán bánik vele, mert a müveletlen népek fejlődésmenetét a történelem körébe vágónak tartja, ez pedig azért nem foglalkozhatik vele behatóbban, mert nagy halmazánál fogva még a kultur népeket sem részesitheti kellő méltatásban. Majd jellemezte a vad népek különböző szokásait, közös jellemvonásait, főleg vándorlási hajlamaikat, meg világitván ezeknek inditó okait. Reámutatva az indiánusok nehány törzsének mozgékonyságára, jelezte, hogy az Egyesült Államok indiánus-politikája, mely szerint az indiánusokat a reservatiokban visszatartani törekszik, gyakran az erőszak alkalmazása daczára is eredménytelennek bizonyul. Megemlitette az ujabb kor legnevezetesebb népvándorlásainak egyikét, az apacsokét, kik Éjsz. Amerika éjszaknyugati részéből mintegy 30 szélességi fokon át egészen a Rio-Grande alsó szakaszáig nyomultak előre; itt azonban feltartoztatta őket az európai kultura, szilaj természetükből.

A vadak vándorlásainak általános jellemzése után felolvasó áttért az indiánusoknak, mint külön emberfajtának ismertetésére s a tipikus jellemvonások felemlitése után megbizható források felhasználásával szólt az éjszakamerikai indiánusok hitregéjéről, vallásos szertartásaikról; temetkezési szokásaikról; vázolta a családi életet, különösen az asszonyok lealacsonyitó helyzetét, valamint a vad kegyetlenséget, melyet az indiánusok nemcsak az európaiak, de egymás iránt is tanusitanak. Kimutatta, hogy ennek az érzéketlenségnek oka az indiánusok jellemében gyökeredzik, melynek legszembeötlőbb vonása az, hogy az élet minden körülményei között megtudja őrizni nyugodtságát, „izmainak és idegeinek az indiánus annyira tud parancsolni, hogy arcza semmiféle indulatváltozást nem árul el. Gyermekkorától kezdve a legszivtelenebb, a legvisszataszitóbb kegyetlenségnek levén tanuja, megszokja a legnagyobb testi kinok elviselését; teljesen eltompul az idegen fájdalom iránt; mások életének épen oly kevés értéke van előtte, mint saját magáénak. Az életnek ily semmibe vétele, ugyszólva becsmérlése már magába véve kizárja az erkölcsi érzet fejlődését. Ez az oka annak, hogy a letelepült s igy bizonyos sajátságát a félcivilizácziónak magán viselő indiánusok is megint csak visszaesnek régi borzalmas tulajdonaikba. De egyszersmind ezen jellemvonásból származó stoikus közöny magyarázza meg hogy a háboruban ejtett foglyaikkal bánnak oly vad kegyetlenséggel, melyen is vérfagyasztó.“

Ezek után érdekes vonásokkal ecsetelte a nagyobbára női hallgatóság előtt a házasságkötési formákat és az indiánus értelemben vett női szépséget. Vetitett képekben mutatta be a női cziczomákat, az indiánusoknál a koponya eltorzitása folytán mutatkozó eltéréseket, továbbá öltözködésüket, kunyhóikat, felszerelvényeiket, fegyvereiket, halászati eszközeiket, különféle tánczaikat, stb. — Továbbá ecsetelte a prairie-indiánusok csatangolásait, a farmok ellen intézett támadásait, a vad lovak elfogása és megszeliditésében tanusitott ügyességüket. Párhuzamba állitotta a halászattal és vadászattal foglalkozó törzseket s kimutatta, hogy utóbbiak jóval fölötte állanak amazoknak s hogy az indiánusoknál is vannak mélyen sülyedt törzsek, sülyedve a külső életviszonyok nyomása alatt.

Végül szólt az indiánusok jövőjéről, jelezve, hogy az európai kultura számukat nem lzaporitja, hanem apasztja, annyira, hogy kiveszésük majdnem biztosra vehető; lassankint azon természeti törvény által mennek tönkre, melynél fogva ott, hol béke, jóllét és rendezett viszonyok keletkeznek, a vadállatoknak is ki kell pusztulniok.

A felolvasás értelmezésére 35 vetitett kép, ethnografiai térkép, Észak-Amerikáról (felolvasó saját készitménye) és életnagyságu indiánus-fej modellje szolgált.

A jövő hétfőn, azaz január 20-án Gruber Nándor felsőbb leányiskolai tanár tart felolvasást a villamos vasutról. A jeles kisérletező előadását mutatványokkal fogja kisérni.

A Svábhegy télen.

Irta: **Tóthváradi**

Egy öreg barátommal, a tavaly ilyenkor elhunyt báró Horváth Miklóssal, a ki a Krisztinavárosban exotikus nézeteiről volt nevezetes: sokat vitatkoztunk Budapest rettenetes klimája felett.

Ő is egyike lévén azoknak, a kik mindent, a mi hazai, ócsárolni szoktak; éghajlatunkat sem kimélte meg ironikus élczeléseitől.

Harmadéve azonban alaposan megjárta az ő imádott külföldjével. Kiment Nizzába telelni s a rosszra fordult szeszélyes időjárás miatt kénytelen volt télviz idején hazamenekülni.

Az ő jól ismert erdélyi dialektusával aztán elkezdett amugy isten igazában panaszkodni.

„Barátom, mondam neked, hogy rossz világ van ott kün is; inkább hazajöttem.“

De bizony a hazajövetelével ugy esett, hogy cseberből: vederbe. Szibériai telünk volt akkoriban s a szegény öregnek sokat kellet szenvednie. Folyton didergett, nem volt egy jó napja se.

Ekkor tettem neki azt a proposicziot, hogy a hátralevő téli hónapokat töltsük a Svábhegyen.

Először kinevetett, aztán bolondnak tartott, de utoljára mégis csak ráállt. Persze először csak próbaképen: egy hétre.

De mikor azt kezdte tapasztalni, hogy nem hiába magasztaltam ezt a kis paradicsomot; a mit egy leleményeseszü polgártársunk valószinüleg azért keresztelt „Istenhegynek“, mert ez, logikai következtetéssel: Istennek istetszö hegy; hogy ottfönt, az idelent mindennapos ködös, borus, zimankós időnek hirehamva sincs; hogy hét nap közül haton verőfényes, azur tiszta az ég: csakhamar dithirambokat kezde zengeni az isteni Svábhegynek, sőt a dicsőitésben annyira ment, hogy az Olymp isteneit geografiai tudatlansággal vádolá, mért, hogy nem itt üttötték föl tanyájukat.

S tréfán kivül ugy vagyunk ezzel is, hogy nem tudjuk, minő kincset birunk benne.

Elmegyünk Abbaziába, Cirkveniczába, Görbersdorfba; el, a szélrózsa minden irányába téli klimatikus gyógyhelyet keresni; mialatt tőszomszédságunkban itt van ez a kis éden, a mit, vaksággal sujtott birtokosai — a szebbnélszebb villák tulajdonosai — a legszebb hónapokban, a téliekben otthagynak ebadóba.

Pedig istenengem, halálos vétek, hogy Budapestnek ez a gyöngye éppen a téli évadban annyira elhagyatott. Most, mikor idelent, rövid, pár száz lépésnyi séta alatt már zuzmarává változik bajszodon a lehelet s agyadnak kereke is az átkozott divatu kemény kalap alatt csak immel-ámmal mozog!

Bezzeg odafönt másképen áll a világ. — Ha hideg is; de olyan kellemes, olyan tiszta a levegő, hogy gyönyörüség.

S mialatt a városban, a rettenetes szélvágásos (magyarul: „czúgos“) utczákban és sikátorokban feje bubjára huzza kamcsatkai hód-bundáját a kinek van; a remek — de elhagyatott — Normafa-uton: könnyü felöltővel s fedetlen fővel sétálhatsz.

De valószinüleg nem lesz ez mindig igy.

Készül már a svábhegyi nagy szálló. Egy óriás épület, melynek a Mártonhegy felé for-

---

feléd, a végtelenség tengerében azonban a napok százezrei ragyognak még miket látóerőd be nem ér: e napok mindegyike valamint az őket övező sphära öntudatos lényekkel gondolkozó lelkekkel van benépesülve. Ahol pálya létesülhet — ott világtestek forognak és gördülnek tova, s a hol a lény jólétben érzi magát ott buzogva, pezsegve lény vándorol.

A megnem mérhető végtelenségben egy arasznyi tér sem maradt, hova a nemtő egy életet vagy ahhoz való anyagot ne teremtett volna, és e különféle lények számtalan sokaságán keresztül a legkisebb parányig megszeghetlen örök rend uralkodik. Örök törvény határoz meg mindent káprázatos összhangzásban — égtől-égig, naptól-napig, földtől-földig.

A tünődések felderithetlen anyaga ez a már nem halandó bölcs részére — kimerithetlen lévén az ő boldogsága az örökélet örökkévalóságában. De minek is mondom mindezt a te leigázott szellemednek?

És lassan leereszkedtünk Róma hét halmának egyikére stb.“

Háromszáz esztendő telt el Galilei fogsága óta; a csillagászat tudománya modern eszközei révén óriás haladást tett ez idő alatt, mégis ha figyelemmel olvassuk a vizsgálódások és felfedezések mai irodalmi müveit, különösen Flamarion Camille-ét, csodálatos összefüggést lelünk a mai tudományos következtetés és a fenti álom képei között.

duló impozáns erkélyéről szemkápráztató kilátás terül a néző szeme elé. S a millennium, ha meghozza a külföldi turistákat: meg fogja hozni a vállalkozó szellemet is: (persze egy részvény-társaság formájában) téli tartozkodási helylyé változtatni ezt az elfelejtett, bübájos angolkertet.

Akkorra talán a tulajdonosok is több elnézéssel fognak viseltetni a szegény turistaközönség iránt s a villaajtókon látható busszuló arkangyalt („Tilos az átjárás!“) levétetik onnan.

Mert valóban ez a három szó a Svábhegynek egyetlen rossz oldala.

A mai generáczionak persze fel nem tűnő, azt hivén, hogy ennek igy kell lenni; de azoknak, a kik évekkel ezelőtt szabadon járkálhattak az Orbánhegy gyöngyvirágos déli oldalán s ma lépten-nyomon ilyen tilalomfába ütköznek; ez az ujitás éppenséggel nem valami lélekemelő.

Nekem legalább valahányszor egy ilyen ijesztő ajtófélfa mellett elmegyek; mindig eszembejut a gmundeni Satori-park, a Flórenczi Borghese-kert után talán Európának egyik legszebb pontja. Ott is kivan irva, az igaz, hogy „verbothener Eingang“; de mindjárt alatta ez áll: „entrez s'il vous pláit“ (tessék bátran belépni.)

A mivel a villa szellemes gazdája azt akarja mondani, hogy durva, minden ok nélkül kárt okozó elemeknek nem; de müvelt embereknek mindenkor szabad a bemenet.

Minden sétám alkalmával élénken emlékembe jut, a mit annak idejében hazánk bölcse mondott, a „tisztelt ház“ akkori elnökének, Szentiványinak, a ki módfelett csodálkozott azon, hogy az öreg ur consequenter fogadóban az „Angol királyné“-ban lakik:

„Nincs azon semmi csodálkozni való Karcsi, mert én itt is ugy érzem magamat mint az olyan ember, a kinek háza ugyan nincs, de az egész utcza az övé.

A kiknek egész élettörekvésük abban kulminál: garast-garasra halmozni, házat, papirokat venni; mind jobban és jobban megtölteni a wertheim-szekrényt; szóval, soha meg szünő, örjöngő dervis-tánczot járni az egyetlen bálvány, az arany borju körül: azok persze nem értik a nagy anekdotázónak ezt a mondását. De érti az, a ki Aristotelestől már gymnazista-korában megtanulta azt: „non quid svave est, sed quod dolore vacat persequitur vir prudens.“

Mert ezen az egy tételen alapszik az élet-bölcseség valamennyi maximája; ezen, Pláto eükoliája és düskoliája, ezen az örökvidor és örökké buskomor kedélyhangulat, a mitől elvégre is minden boldogságunk és boldogtalanságunk egyedül függ.

S ha kedves olvasóim nevetni fognak is azon, a mit most mondani fogok; ez a szánalmas mosoly — higyjék el — legkevésbé sem fogja alterálni, hogy az igaz legyen.

Mert ha én kontempláczióra alkalmas, szerencsés pillanatban a Jánoshegy magaslatáról a naplemente gyönyörüségébe elmerülve, végleg megfeledkezem az életküzdelem oksági lánczáról s egygyé leszek az alkotó természettel; a vágyak, igények, szenvedélyek szélcsendjében az a jóleső nyugalom száll lelkemre, a mit Epikur az Olymp lakóitól annyira irigyelt: bizony-bizony mondom, hogy egy ilyen pillanatban, melyben az ég ölelkezik a földdel: én nézek kicsinylőmosolylyal arra a nyüzsgő hangyabolyra, mely ott lent az Andrássy-uton tőri, zuzza egymást s nem tudja miért?

Hát még ha az ember olyan kiváltságos boldog teremtése az Istennek, hogy a főváros legegészségesebb városrészében, a Krisztinavárosban lakhatik és saját alkalmatossággal, — perpedes — járhat fel az Istenhegyre! A fárasztó, de edző s minden izünknek jóleső hegymászás után betérve Szerényi vendéglőjébe; Sziráky uram világhirü szegedi bicskájával falatozva a ropogósra-fagyott kolozsvári szalonnából: az már aztán isteneknek való élvezet.

Tessék csak megpróbálni;

Ha a park-klubot ideépittették volna, milyen életet lehetett volna akkor itt teremteni

Egész káprázat, ha az ember elgondolja! hogy a Mátyás meg Béla király utján minő szánkázást lehetne rendezni.

A Széchenyi-hegy délkeleti lejtőin pedig, a felengedt s ismét megfagyott jégmezőkön egy uj téli sport volna meghonositható, az apró szánkókkal való lesikamlás, a mely Pétervárott nemcsak a köznép, de a legmagasabb arisztokrácziának is legkedveltebb időtöltése

És ez a szép, egészséges, természeti bájakban annyira bövelkedő kis Helikon, puszta, üres és kihalt; téli lakói, a milimárik megbecsülni se tudják, pedig mennyire igaza van annak az orvos-barátomnak, a ki azt mondta:

Ha az ember itt a modern igényeknek megfelelő kényelemben élhetne: — talán soha meg nem halna.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Bogisich Mihály.

Az nem lehet kérdés, vajon szükség volt-e Budán egy zenekörre vagy sem. Annyi bizonyos, hogy konkurencziát nem akar csinálni a budai dalárdának. Hanem arra tessék gondolni, Budának két kerületét egymástól elválasztja az a hegy, melyen ős Buda vára trónól, és hogy, amilyen magas az a hegy és a milyen kezdetleges a közlekedés: akkora joga csak van például a Krisztinavárosnak hozzá, hogy legyen egy müvészi köre, amelybe beállhat rendes tagnak az a ki muzsikus vagy énekes, a ki pedig nem az, legalább mehessen hallgatni bufelejtőnek, kedélyfinomitónak egy kis jó dalt, nó meg egy kis muzsikát. A budai zenekörnek van jussa hozzá, hogy éljen. S hogy megél, elég biztositék arra első elnökének, Bogisich Mihálynak egyénisége, a kiről ma mint régi jó ismerősről egy ujabb képet rajzolunk. Sajnáljuk, hogy a fotografaláshoz még nem alkalmazhatjuk az uj fényt, mert akkor kiderülne, hogy Bogisich Mihálynak typikus feje és pezsgő vére csupa kis kotából van összetéve.

Budai gyerek létére, már tiz éves korában kotával táplálkozik a budai zeneakadémián, hol erős talentumának fejlődésére megszerzi a szükséges alapot. Mire a szemináriumba került, már jogosan viselhette volna a zenészeket kiváltságosan megillető hosszu hajat, de ez nem fért meg az izlésével, hanem megelégedett a nimbussal, amelyet társainak szeretete vont, a szépen énekelő kék reverendás kis pap köré.

Az igazi tehetségnek próbaköve a falu. Bogisich falun kezdte meg papi müködését. A falu a maga mezejével szomszédos kirándulásaival, kártyaparthijaival igen alkalmas lett volna arra, hogy a fiatal papot a zenének különösen elméleti tanulmányozásától elvonja; ennek azonban az ellenkezője történt. Ternot csinált es a pénzen — zongorát vett magának. A szomori svábok most is regéket mesélnek azokról a szép időkről, amikor ők a káplán szoba k.s ablakja alatt haligatták a legszebb egyházi dalokat.

Nemsokára Budára került a vizivárosba káplánnak. Boldogult Würtl Antal de sokszor emlegette Bogisichot, a kit egyéniségének szeretetre méltóságáért szeretett, de mert az öreg ur a zenéhez semmitsem konyitott, rémülve menekült a korán kelő káplánnak skála-özöne elől a harmadik szobába. Ezt a bünét különben szivesen megbocsátotta neki és mindig ugy emlékezett meg Bogisichról, mint a legboldogabb emberről akit ismert, „mert ugy énekelte magát által az életen“ — szokta volt mondani az öreg ur.

Mint belvárosi káplán már nagyra vitte föl a dolgát; a vendégszerető Schwendtner plébános asztalánál gyakran találkozott Liszt Ferenczczel, akinek kedvencze később bizalmas barátja lett. Ráért a budai zeneakadémia összes titkait őrizni, solo énekével akárhányszor lázba hozta a hallgatóit ugy a hangversenyteremben mint a templomban; összegyüjtötte az anyagot uttörő munkájához, az egyházi zene történetéhez és megérte — mint ő maga bevallotta — élete legboldogabb napját, amelyen megválasztották akadémiai levelező tagnak; mindenesetre nagy dicsőség.

Azonban megürült a plebánia ős Budavában. A közvélemény Bogisich Mihályt jelölte első sorban az ő zenei képességeért, amelyeknek érvényt szerezhetett a koronázó Mátyás-templomban. A hozzá füzött reményeknek teljes mértékben megfelelt.

Amit igért, beváltotta; aminthogy magán életében is egyik legerősebb vonása a becsületesség. Soha senki az ő korrektségét, végtelen becsületességét kétségbe nem vonhatta. Pedig nem is dicsekedhetik azzal, amit népszerüségnek nevezünk; mert nem ért ahhoz, hogyan kelljen az embereket magukhoz vonzani, sőt azzal a szokásával, hogy szereti tréfával vagy gunyolodással elütni a legkomolyabb dolgokat, nem ritkán lehangoltságot kelt, pedig eszébe sincs bántani senkit sem, s ha van a gunyolódásának tövise, azt csak ő maga érezi egyedül.

Rendkivül nemes szivü ember, de ezt a jóságát ugy kell felfedezni benne, nem csinál reklámot a jóságával. Más ember a társaságban és más hivatalában. Amott kedélyes, humorral teljes, szóval nagyon kedélyes ember; ex offo pedig azt hiszi, kötelessége hogy a kiszámithatatlanságig kimért legyen. Ártani nem akar a légynek sem; protegálni elvből nem tud; valószinüleg ugy okoskodik: boldoguljon más is a maga becsületéből. Büntetésül ezért a nem modern elveért valósággal ostromolják őt egy kis protekcióért ugy a helybeli mint az ország külömböző vidékeiről ide zarándokolt „törekvők“, a kiket aztán egy vizitkártya erejéig ki is elégit. Hanem a szegények, azok már valósággal bucsút járnak az ország főplébánosához, a ki a budai oldalon elnöke a szent Vincze-egyesületnek és elosztogatná még a szomszéd pénzügyminiszteri pinczékben fölhalmozott milliókat is, ha onnan vezetéket csinálnának az ő szalonjába.

Ime ilyen Bogisich Mihály, a kire nagy föladatok várnak a millenáris esztendőben. A koronázó templomban lefolyó ünnepélyeket ő készíti elő és övé a föladat, hogy az a több millió magyar ember aki majd megfordul a Mátyás-templomban, ősi vallásos dalainkban álmodja vissza az ősök buzgóságát és dicsőségét! Gratulálunk a budai zenekörnek uj elnökéhez!

Rogo.

Farsang.

Az I. kerületi polgári kör bálja a budai farsangnak legkedvesebb mulatságai közé tartozik. A mult sikerekkel igazolta a kör diszes tánczestélyeit, melyek jótékony czélra mindig szépen jövedelmeztek. Ebben az évben a kör elite bálja február hó 1-én lesz hangversennyel egybekötve. A mulatság tiszta jövedelme egy szép és nemes humánus czélra van szánva. — A jó szíveknek alkalma lesz megnyilatkozni a szerencsétlen siketnémák érdekében, mert a jövedelem a krisztinavárosi siketnémák intézete növendékei javára esik. Személyjegy ára 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt 50 krajczár. A meghivókat a belépésnél elő kell mutatni. Kezdete 8 órakor. Jegyek kaphatók a kör helyiségében a vigalmi bizottság irodájában és este a pénztárnál. A rendezőség a jótékony czélra felülfizetéseket köszönettel vesz és a Buda és Vidéke utján nyugtat. Reméljük hogy az emberbarátok a szerencsétlenek sorsának enyhitéséhez hozzá fognak járulni. A hangverseny müsora igen érdekes, s a következő számokból áll. I. Magyar népdalok, — Zoltai M.-től, férfi-négyes, közreműködnek: Sóváry Béla, Szabó József, Nagy László, Schmidt Károly, Fehérváry Ferencz, Mikula Dezső, Papperth Gyula, Somogyi Marczel urak. II. „Visszavárlak“. Endrődy Sándortól, szavalja Telkes Aladár ur. III. 1. „Parais a ta fenetre“ Louis Grech-től. 2. Magyar népdalok. Énekli Dobó Katicza k. a., zongorán kiséri Kövesdy Ferencz ur. IV. Liszt „Rhapsodia.“ Zongorán előadja: Jurencsák Anna k. a. V. Mignon ária és dal. Énekli: Semsey Mariska

k. a., zongorán kiséri: Jurencsák Anna k. a., VI. Chopin „Nocturne.“ Hegedün előadja Zoltai Mátyás ur, zongorán kiséri: Hoppe Rezső ur. VII. Monolog. Előadja Altmann Imre ur. Megemlitjük, hogy Dobó Katicza kisasszony a budai közönségnek ismert kedvencze, szebbnél szebb népdalokat fog énekelni és meglepő haladásának adja tanujelét. Semsey Marisks éneke és Jurencsák Anna kisasszony zongora játéka és valamennyi szám igen élvezetesnek mutatkozik. A közönség figyelmét felhivjuk erre az estélyre és ajánljuk a jó szíveknek a jótékony czélt.

A „Budai Könyvtár Egyesület“ f. hó 11-én a Fáczán összes termeiben sikerült tánczestélyt rendezett. 9 óra után gyülekezett a sok szép budai leánynyal ékeskedő közönség csakhamar megtöltve a szüknek bizonyult összes helyiségeket; s alig ropogott el a szép bevezető csárdás megjelent a vigadozó körben a földmivelésügyi miniszter Darányi Ignácz. A megtisztelődés és a népszerü képviselő iránt megnyilatkozott érdeklődés és kiváncsiság első benyomásai után csak hamar vigan folyt tovább a mulatozás melynek zajában őszinte s leereszkedő jó hangulatban vett részt a miniszter is. Több ismerős családot üdvözölt, köztük, Szalay Győző v. felügyelő, rendező biz, alelnök, Róka József egyleti elnök. Duma György tanár, Jurányi János igazgató, Tabody József cs. kir. kamarás, Trübsvetter Ferentz tanár, Del Medico Ágoston gyáros, Toperczer Péter előljáró, Dr. Trübsvetter r. biz. elnök több előkelő polgár körében s velük társalogva gyönyörködött a tánczoló párokban. Közben Duma György tanár, a „Buda és Vidéke“ képviselőjét Tábory Dezsőt mutatta be a miniszternek, kitől a minister meleg érdeklődéssel kérdezősködött a lap terjedéséről s annak egyéb ügyeiről. Jó félórai időzés után bucsut vett a miniszter, s aztán annál vigabban folyt a mulatság a virradat órájáig, daczára hogy ugyan ekkor Budán egy másik mulatság is volt. A négyeseket 70 pár tánczolta. A jelenvoltak közül feljegyeztük.

Asszonyok: Adamcsik Dezsőné, Adamcsik Jánosné, Bencsu Anna, Gulyás Béláné, Fromann Istvánné, Fischer Ludmilla, Kilmayer Istvánné, Kovács Ferenczné, Kovách Alajosné, Juhász Józsefné, Lehmayer Nándorné, Püspöki Józsefné, Straub Ferenczné, Schowanetz Kelemenné (Erzsiből), Straub Ferenczné, Róka Józsefné, Ritter Józsefné, Szalay Győzőné, Torn Keresztélyné, Vaul Józsefné, Trübswetter Ferenczné, Weimes Gyuláné.

Leányok: Adamcsik Anna, Albrecht Hermina, Bendstein Anna és Bendstein Alberta, Baitz Irén Drégaly Gusztí, Gulyás Ludmilla, Göndör Angyalka, Gref Lujza, Tischl Irma, Kilmayer Róza, Kilmayer Lenke, Krkos Ludmilla, Kovács Mariska, Kulm Anna, és Kulm Anna, és Kulm Róza, Gűmisch Giza, Jurányi Anna, Jurányi Ilona, Miksitz Mariska, Menner Aranka, Klinek Emila Milhoffer Erzsike, Oslányi Emma, Püspöki Anikó, Straub Angela, Schreiber Oli, Schanovetz Klementin Ercsiből, Róka Ilona, Redályi Gusztika, Roch Ilonka, Szalay Olga, Torn Anna, Torn Irma, Weimes Ilona és Irén.

Az estély anyagi sikeréhez hozzájárultak: Dr. Trübswetter Ferencz 10 frt, Mechwart András 10 frt, Dr. Darányi Ignácz 9 frt, Horváth Gyula, 9 frt, Forster Gyula 8 frt, Báró Lipthay Béla 5 frt, id. Bun József 5 frt, Brichta Irma és Karolin 5 frt, Kögler Gusztáv 4 frt, Kollár Lajos 3 frt, Susa Emánuel 3 frt, Dr. Rácz Károly 2 frt, Dr. Kiss Károly 2 frt, Dr. Ernyei Andor 2 frt, Del Medico Ágoston 2 frt, Szlemenics Géza 2 frt, Olhauser Pál 2 frt, Ludwigh János 2 frt, Dürr Károly 2 frt, Axaméthy Lajosné 2 frt, Rajkai Mihály 1 frt, Mayer József 1 frt, Szőts András 1 frt, Dr. Csorba Ferencz, Minkey Béla 1 frt. Eckermann Ede 1 frt, Hochholczer Károly 1 frt, Balásy Antal, 1 frt, Hermann Béla 1 frt, Honay Árpád 1 frt, Dr. Vass Tamás 1 frt.

Meghivó. A budapesti polgári lövölde helyiségbeiben (II. ker., Nagy Rókus-utcza végén) f. hó 19-én az I-ső budapesti fürdő-személyzet beteg-önsegélyző és temetkézési-egylete, által, saját alapja javára rendezendő tánczvigalmat rendez. Urak és hölgyek kéretnek lehetőleg utczai öltözetben megjelenni. Kezdete 8 órakor. A zenét a cs. és kir. 23. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Jegyek kaphatók a rendezőség tagjainál s az egyleti helyiségben Peierlféle vendéglő (II. Margit-utcza 15.) Előre váltva: személyjegy 1 frt, családjegy (1 ur, 2 hölgy) 2 frt. — Este a pénztárnál: személyjegy 1 frt 20 kr; családjegy (1 úr, 2 hölgy) 2 frt 30 kr. Világposta egész éjen át közlekedik. Rendezőség: Nagelbach Mihály, Mann Adolf, Stumpf Lőrincz, Wutsch Izidor, Bartsch Antal.

Az Ó-Budai Tornaegylet február hó 1-én, Ó-Budán, a „Korona“ vendéglő termeiben tánczestélyt rendez. A rendezőség minden lehetőt megtesz, hogy a III. kerületnek ez az egyetlen elite mulatsága, régi fényéhez és jó hirnevéhez méltóan sikerüljön.

A III. kerületi (ujlaki) Első magyar asztaltársaság a szegény iskolás gyermekek felruházása és segélyezése czéljára 1896. évi febr. hó 8-án tartja a császárfürdő összes termeiben évenként szokásos zártkörü tánczvigalmát személyjegy 1 frt, családjegy (3 személyre) 2 frt. Felülfizetések az egyesület névében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete 8 órakor. Közlekedésről gondoskodva van. Jegyek kaphatók: a rendező-bizottsági tagoknál és a tánczvigalom estéjén — a meghivó felmutatása mellett — a pénztárnál. A rendező-bizottság: Elnökök: Bencze Benő dr., Benedek Sándor, Czájlik Alajos, ifj. Holtzspach Nondor, Péchy János dr. Alelnök: Janczer Alajos, Kepes Albert, Kudelka Károly, Szende Alajos, Schleicher Ferencz. Titkár: Ifj. Halász Gyula. Pénztárnok: Braun Márk. Ellenőr: Güntner Béla. Az ujlaki első magyar asztaltársaság minden hazafias czélban előljár és a magyarosodás buzgó harczosa. A közönségnek melyen ajánljuk ezt a tánczvigalmat, mely igen sikerült szokott lenni.

Házimulatság. Stoszmann Lőrincz I. Gellérthegy-u. 1. sz. alatt levő és közkedveltségnek örvendő jóhirü vendéglőjében e hó 18-án a budai épitő felügyelők zártkörü tánczvigalmat tartottak. A mulatság eredménye kedvező volt, mert a jó konyha, budai bor és előzékeny kiszolgálás a jelenlevőket teljesen kielégitette.

Gang Lajos.

Götzinger Géza vendéglős, Városmajor, Csaba-utcza 2. szám. (Schetz sörnagykereskedő mellett). szombat és vasárnapokon 20 krajczár belépti dij mellett tánczvigalmat rendez. Az első tánczmulatság január 29-én lesz A közönség a tánczvigalmokon igen jól fog mulatni. Jó rendezés, jó zene, jó ital és étel. Pontos kiszolgálás.

Sikerült bál folyt le f. hó 11-én az I. ker. Polgári Casino termeiben a „Tabáni nép és iskola könyvtár egyesület“ javára. A szép társaság csak a késő hajnali órákban kezdett oszladozni. Az I-sö négyest körülbelül 40 pár tánczolta. Kiküldött tudósitónknak a következő jelenvolt hölgyeket sikerült feljegyezni: Asszonyok: Dr. Kovács Gyuláné, Bárány Zsigmondné, Osztoits Mihályné. Dr. Kertész Abáné, Gamauf Károlyné, özv. Wittek Józsefné, ifj. Richter Ferenczné, id. Richter Ferenczné, özv. Reichhardné, Pfiszterer Miklósné, Nagy Jenőné, Kosner Rezsőné. Leányok: Pfiszterer Elvira, Domonkos Margit, Khomann Irma, Nagy Irma, Hillebrand Erzsi és Luiz, Jankó Autónia, Richter Amália, Hauke Camilla, Reichhardt Mariska, Jakovits Irma, Wittek Irma, Höchtl Ferike, Plappert Józsa.

Közgyülések.

— **A „Budai hegypálya részvénytársaság“** 1896-ik évi február hó 2-án délelőtti 10 órakor a társaság helyiségében tartandja XXVI. rendes közgyülését, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

— **A „Budaeörsi takarékpénztár“** t. cz. részvényesei 1896. évi február hó 6-án délelőtt 9 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartja XXV. évi rendes közgyülését. Napirend: I. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése és az 1895. évi mérleg előterjesztése. II. A zárszámadás jóváhagyása és határozat a tiszta nyeremény hováforditása fölött. III. Az alapszabályok 80. §.-ának módositása. IV. Az elnök, alelnök és öt igazgatósági tag, valamint három felügyelő-bizottsági tag, szabályszerü visszalépése folytán, — és egy felügyelő-bizottsági póttag — megválasztása három évre. Kelt Budaeörs, 1896. január hó 8-án. Az igazgatóság. Az évi jelentés és a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a t. cz. részvényesek által az intézet helyiségében 8 nappal a közgyülés napja előtt betekinthető. Albeker Benedek s. k., Dr. Reiter Ferencz s. k, Frank István s. k., a „Budaeörsi takarékpénztár“ fetügyelő-bizottsága.

— **A „budapesti alagut-társulat“** rendes évi közgyülését vasárnap, f. évi január 26-án d. e. 10 órakor a főhomlokzati épületben tartja.

— **A Törökbálint- és vidéki takarékpénztár részvénytársaság** Törökbálinton a fő-utcza 15. szám alatt levő házban f. évi január hó 23-án d. e 8 órakor tartja alakuló közgyülését, az alapitók nevében: Wechsler Gyula.

— **A „Budakeszi takarékpénztár részvénytársaság“** XI. rendes közgyülését f. évi január 29-én délelőtt 10 órakor tartja meg Budakeszen, az Almásy-féle vendéglőben, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghivatnak.

Különfélék.

— **Kérelem.** Lapunknak több hátrálékos előfizetője van. Helyben levő előfizetőinknek a nyugtákat házukhoz küldjük. A vidékieket kérjük sziveskedjenek posta utalvány utján tartozásukat mielőbb leróni. Kérjük azokat is kik mutatvány számainkat megtartották küldjék be mielőbb az előfizetést. Mutatvány számokat szivesen küldünk. A ki négy számunkat megtartotta azt előfizetőnknek tekintjük. Olvasóink jó akaratába ajánljuk lapunkat. Kérjék azt vendéglőkben, kávéházakban, fürdő helyeken, fodrászoknál stb. a magyar egyesület ajánlatára hivatkozva. . .

— **Budai vasutak.** Hogy Buda mennyire nélkülözi a vasutakat, élénk illusztrálást nyer a felmerült vasuti tervekben. Tizenketten vagy többen is folyamodtak vasuti koncesszióért, mindnyájan olyan vonalokra, a melyeken a forgalom tetemes kárára szolgál a vasut hiánya. A várostól, a kormánytól egyik folyamodó sem kér támogatást, jövedelembiztositást, engedményt csak annyit, hogy a sineket a közutakon lerakhassák. De még erkölcsi támogatást sem nyernek, bátoritást épen nem. Furcsa ez a budai vasuti politika, ha összehasonlitjuk a sok viczinális vasuttal, a melyek a kincstár hathatós segélyével gomba módra szaporodnak, vagy a budapesti lóvonatu vasuttal szemben tapasztalt fejedelmi munificzenczival. Az egyik vonal — a gellérthegyi — az egyetlen, a mely dülőre került; ez is első sorban a gellérthegyi pesti gazdag villatulajdonosoknak hasznára szolgál, és mennyi, évekig tartó vajudás után jön létre! A svábhegyi vasut a legfontosabb azok közül, a melyek Buda gyönyörü külterületét a forgalom körébe hozná a vállalkozó sürgetése daczára sem halad. Pedig ez a vasut nem csak a svábhegyet, a fővárosnak ezt a nagy kincsét tenné könnyen hozzáférhetővé, hanem vonala nagy részében kiválólag a forgalmi vasut is, vonalának nagy részében a kereskedelmi és ipari forgalomnak élénkitésére is hivatott. A Dunaparttól kiindulva, az Enyedi-utcza kezdetéig és azon tul, ez irányban is kiváló hasznot igér a fővárosnak (persze hogy első sorban a budai részeknek, a mi nagy bökkenő). Az sem utolsó dolog, a mi miatt mindent meg kellene tenni a vállalat előmozditására, és semmit a meggátlására, halasztására, lehetetlenné tételére, hogy a vonal emlitett első szakaszán is mindenütt igen egészséges helyeken halad s ilyen helyeken való megtelepedést tesz lehetővé száz meg száz család számára. Mégis azt olvassuk, hogy a Dunapart mellől a közmunkatanács teljesen tarthatlan okon el akarja tiltani, pedig

épen innét kiindulva teljesithetné ez a vasut kellőleg a feladatát. No de hiszen van nekünk köruti vasutunk nem csak a város szélén. Ott szalad az a bizonyos vonal már vagy három év óta a Margit-hidtól a déli vaspálya indóházáig. Persze hogy épen kora reggeltől késő estig szünetel, és valamikor, titokban tartott időpont bekövetkeztekor, a mint beszélik, át fog adatni a közforgalomnak. Azt is beszélik, hogy a villamos vasut-társulat is meg fogja kapni az épitési engedélyt a Rudastól a Fogaskerekü ig épitendő vonalra. Igy beszélik már három év óta. No de az idén milléniumi kiállitás lesz, és igy 1896-ban Budapesten nem szabad egy kőnek sem megmozdulnia. Nem szabad épülni az eskütéri hidnak, igy hát a vasutakkal sem szabad alkalmatlankodni. Csak aztán 1897-ben meg az ne legyen ürügy hogy épen kiállitás után leszünk, a mint 1895-ben épen előtte voltunk. Vajjon akkor miért nem mozdult meg a bizonyos eskütéri kő? Azt hisszük, hogy ez a beavatottak nyilt titka.

— **Budáért**. Buda és vidéke érdekében több igen fontos dologról számolt be a napi sajtó. Az Ybl-féle tervet elfogadta Ő felsége, s az alapkövet személyesen teszi le. Az eskütéri hid megvalósulása akadályaiból több el lett háritva. A közmunkatanács palotája a Döbrentey-téren már 1897-ben készen lesz. Mösmer József drótkötél vasutjához a közmunkatanács hozzá járult. A Budafok Nagytétény kelenföldi vasut vállalkozói azt kérik, hogy nekik adjon a tanács kizárólagos engedélyt. A villamos vasut a fővámtérről kiindulva az épülő vámháztéri hidon át Albertfalva, Budafok és Kis-Tétény érintésével, Nagy-Tétényig és a vonal valamely alkalmas pontjától kiágazólag az Erzsébet-Sós fürdő érintésével, a Budapest-Kelenföld vasut állomásig vezetne és pedig a Fehérvári ut és budai külső-körut összetorkolásáig kettős sinpárral és alsó villamvezetékkel, innen tul egyes sinpárral felső (légvezetékkel) van tervezve. A vállalkozók kijelentik, hogy az esetben, ha az épitési engedélyt megnyerik, a vonalat — kivéve az épülő vámháztéri hidon keresztül vezető részt — még a tavaszszal teljesen kiépitik. — Uj népkonyha a fővárosban. Budán a Krisztina-városban, a Krisztina-utcza 2. sz. a. iskolaépületben tegnap nyilt meg az uj népkonyha, melyben a szegények hat krajczárért kapnak ebédet kenyérrel együtt. Etkezési idő délelőtt 11-től 1 óráig. Az uj népkonyhának mindjárt az első két napon igen sok látogatója volt. — Sikló a Gellérhegyre. Novák Ferencz, mint a gellérthegyi villamos drótkötélpálya engedélyese, a főváros ügyészsége részéről szerkesztett szerződést aláirta s a pénzbeli biztositékot letette. — Több utat rendeznek, igy a budakeszi utat a vámháztól a Szép Ilonáig; a III-ik kerületben a Polgár-utcza egy részét. A Kelenhegyi-utat és az alkotás-utcza befásitását folytatják. A Virányos dülőben a vizvezetéket meghosszabbitják. A III. kerület több utcáját kőolaj világitással látják el. A Lukácsfürdői tó áthidalását Zsigmondy Béla vállalkozó serényen és példás lelkiismeretességgel folytatja. A Fazekas-tér rendezését és villamos világitással való ellátását a tanács elrendelte.

— **Halálozás.** Nagy István a magyar-irodalom egyik jeles munkása 65 éves korában meghalt. Annak a régi irói gárdának volt ő tagja, mely hivatásból mivelte az irodalmat. Nagyon jól tudott magyarul. A verseléshez érzéke volt. Faust forditásával maradandó érdemet szerzett. Száznál több önálló munkát forditott le, a melyek mindegyike kincse a szépprozának. Sokat és alaposan tudott. A gyermekek számára is sokat irt, lapunk is közölt tőle egy szép gyermek verset. Ember Pál név alatt irta szép költeményeit, melyek már a negyvenes években feltünést keltettek. Az utolsó ágyu czimü költeménye (az Ország Világban jelent meg) a legszebb magyar versek egyike. Nagy István bizalmas embere volt báró Kemény Zsigmondnak és Danielik püspöknek is. Sokáig lakott itt Budán. Az irodalom bérlői róla is elfeltjtkeztek és bizony nagyon nehéz napokat élt. De bármint nélkülözött is, munkakedvét sohasem vesztette el. A kiegyezés alkalmával irt politikai czikkei tanulmány számba illenek. Igazi magyar ember volt, s a társaságban kedves jó pajtás. Jó barátságban élt Balázs Sándorral, Beöthy Laczival, Bus Vitézzel, Feleki Miklóssal, s e lapok szerkesztőjével, kit irodalmi pályáján igen hasznos tanácsokkal látott el. Legutóbb a Nemzet revisora volt hova tanuló társa Jókai Mór vitte be, s hol Gajári Ödön és a munkatársak igen tisztelték, és Gajári nemes szivüen bánt vele. Nyugodjék békével.

— **A III-ik kerületi népkaszinó.** A III. kerületi népkaszinóban vasárnap, f. hó 19-én d. u. 4 órakor lesz az első nagyob szabásu hangverseny. Hackl N. Lajos és Hackl István fogják az első számot betölteni a Hunyadi-indolóval. Ezután Dr. Tatay Adolf fog érdekes felolvasást tartani, utána Helmer Ignácz munkás fog énekelni, ifj. Holtzspach Nándor pedig egy a nép által könnyen felfogható és tanulságos monologgal fog a népnek élvezetet nyujtani. Helmer Ignácz ujabb éneke után Fein Henrik munkás monologot ad elő. Befejezésül pedig az első számban szereplő két jeles zongorista a Rákóczy-indulót fogja játszani. Méltó elismerést érdemel Dr. Tatay Adolf ifj. Holtzspach Nándor, és Hackl tanár mikor a népkaszinók nemes czéljáért müködve, Budának szerzik meg azt a dicsőséget, hogy itt rendeznek először a népkaszinó számára nagyobb szabásu hangversenyt.

— **Végre.** Pestvármegye gazgasági egyesülete meghivására gróf Károlyi Sándor elnöklete alatt gyülekezett gazdák elvben hozzájárultak a Vásárcsarnok ellátok szövetkezetének létesitéséhez. A Buda és Vidéke már több közleményben sürgette azt, hogy a vidék és a székes főváros közelebbről Buda közönsége kölcsönös érdekszövetségbe lépjenek. Mi azt is nagyon üdvösnek tartanánk, ha a Buda vidékén levő községek községi zöldséges kerteket vagy legalább zöldség termelő községi szövetkezeteket alkotnának. A vásárcsarnok ellátok szövetkezetét mi csak helyeseljük és azt óhajtanánk hogy a községek és a főváros más kérdésekben is kisegitenék egymást.

— **Egy szemorvos ünneplése.** Dr. Grosman Lipót kórházi főorvost a János kórház szemészeti osztályának főorvosát 25 éves emberbaráti működése alkalmából kartársai ovácziőban részesitették. Az ünnepeltet Dr. Ludvik Endre, Dr. Siklóssy Gyula és a kórházi személyzet nevében Petheő Miklós gondnok üdvözölték. A tudos orvos az emberiség háláját kiérdemelte és méltó az elismerésre.

Szállodások, vendéglősök, korcsmárosok és kávések név és lakjegyzéke: Szerkeszti és kiadja Leth Lajos Budapest Kalap-utcza 5. Ára 3 korona. XV. évfolyam. Kapható Dobrowszky Ágost könyvkereskedésében. IV. Egyetem-utcza takarékpénztár épület. Leth Lajos a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata helyszerző főügynöke. Sok szolgálatot tesz az ipartársulatnak. Évkönyve, mely csinos kiállitásban jelent meg nagy szorgalommal és pontosan van szerkesztve. A naptári részen kivül betüsoru összeállitásban hozza Budapest utczáit, tereit és küllelkeit és egyéb hasznos tudni valókat. Ajánljuk a könyvet a közönség figyelmébe.

— **Törvényhatósági naptár 1896 évre** Dr. Toldy László közhasznu közigazgatási naptára ez évben is megjelent. A naptár tartalma igen változatos és igen pontos. Nemcsak ügyvédek, községek, és hivatalok, de magánosok, kereskedők és czégek is nagyon előnyösen használhatják. A beosztás jó és könnyen áttekinthető. Ára füzve 1 frt 50 kr, kötve 1 frt 80 kr. Kapható Singer és Volfnernél. A legtöbb emberre nézve nélkülözhetlen naptár most már nyolczadik évfolyamában jelenik meg.

— **Az emberi értelem hivatása.** Irta dr. Frederik Jenő. Hazai bölcsészeink egyik kiválója dr. Frederik Jenő ismét uj könyvvel gazdagitotta bölcsészeti irodalmunkat. Sokat van a természetben, az év jó részét szép budai hegyeink között tölti, s meglátszik minden irásán, hogy a természet fensége illeti meg lelkét akkor is, ha a tudomány tételeit világositja meg önálló nézeteivel. Frederik Jenő müvei az egész tudományos világban feltünést keltettek. A lét birálatától kezdve a legutobb megjelent müveig Az emberi értelem hivatásáig, mindegyikben jelét adta annak, hogy önállóan gondolkodik és alaposan bölcselkedik.

— **Üdvözlő irat.** Lovag Myszlovszky Sándort a viziváros posta előzékeny és alkalmazottjaihoz méltányos főnökét szolgálattételre a minisztériumba léptették elő. Ez alkalommal a posta-altisztek a következő üdvözlő irattal tüntették ki szeretett volt főnöküket: „Nagyságos lovag Myszlóvszky Sándor ur! Emlékére Gyermeki szeretettel közeledünk hozzád és nem találunk szavakat melyekkel szivünk legbensőbb érzelmeit ez ujév alkalmából és a bucsuzás fájó pillanatában méltóképpen tolmácsolhatnók. Vezérünk valál te és fáradhatatlan munkásságod lelkesitő példa volt mindjájunknak a kötelesség hüséges teljesitésében! Atyánk valál! Nemes szived velünk együtt érzett! Igazságos, emberséges jóakaró bánásmódod megkönnyité nehéz szolgálatunkat és az örök hála szövétnekét gyujtá sziveinkben. És most, midőn ez ujév alkalmából a magas ég minden áldásait kérjük le reád és szeretetteidre: fájó szivvel és könnyes szemmel tesszük, mert az irigy sors bölcs vezérünktől, atyai jóságodtól immár elválasztott bennünket. Isten áldása kisérjen uj pályádon! Emléked örökké élni fog hálás kebleinkben! Élj! Élj soká szeretett családod és a haza javára! Mi pedig maradunk a legmélyebb tisztelettel és legőszintébb ragaszkodással, hálás lekötelezettjeid. A személyzet.

— **Pestmegye és a millenium.** Pestmegye közgyülésének második napján szóba került az ezredéves ünnep alkalmával szervezendő bandérium ügye. A közgyülés elfogadta a kiküldött bizottság javaslatát, a mely szerint felfogják hivni a megyebizottsági tagokat a bandériumban való részvételre s elfogadták a bemutatott öltözetmintát is, a mely Halász Péternek a kurucz háboruból való öltönyei után készült; lószerszám szintén stilszerü lesz. Kisebb jelentőségü ügyek elintézése után a közgyülés véget ért.

— **Önálló anyakönyvi kerület** A főváros törvényhatósági bizottságában Wagner Géza inditványa és a belügyminiszter leirata s több kerület értekezlete alapján a fő- és székvárosban az anyakönyvi hivatalok elégtelensége felett folyt a tárgyalás. Wagner, Végh, Kollár stb. felszolalása után elhatározták, hogy minden kerületnek külön állami anyakönyvvezető hivatalt kérnek.

— **Szomoru játék**. Török Dezső Támár fia a megfigyelő osztályba került. A szerencsétlen ember családja a szószoros értelmében nyomorog. Négy gyermeke szalmán fekszik. A könyörületes embereknek ájánljuk a szegény nyomorultakat.

— **A Bolond Istok** minél régibb annál jobb, mint az igazi nemes bor. Képei, tartalma, alakjainál fogva a többi élczlapokat mesze tulszárnyalja. Mint értesülünk Budával és vidékével még többet foglalkozik mint eddig. Ajánljuk a vendéglősök, kávéházak, körök, egyletek és minden jó élczben gyönyörködőnek figyelmébe. Előfizetési ára egy évre 8 frt. Félévre 4 frt. Évnegyedre 2 frt. Kiadóhivatal egyetem-utcza 4. sz.

— **Eladó ház**. A déli vasut állomásán, közel Budapesthez, egy szép uri lak, különösen nyári lakásnak szép fekvésénél és egészséges levegője és jó ivó vize miatt czélszerü és alkalmas. A ház jó anyagból van épitve és áll három nagy szobából, két konyhából, kamrából és padlásból, előszobából és födött folyosóból és egy 12 méteres istálóból, területe 426 □-öl. Bővebb felvilágositást ad a Buda és Vidéke szerkesztősége.

— **A turista egyletből**. Turistáink élvezetes felolvasásokkal szórakoztatják a közönséget és kedveltetik meg a hazai vándorlásokat. Január 25-én Petrik Lajos folytatja felolvasását a regényes Retyezátról. Este 6 órakor van a felolvasás, a természettudományi társaság helyiségében. Óhajtandó volna, hogy Budán is lennének turista felolvasások.

Néhány szó a déli vaspálya-társaság helybeli igazgatóságához.

A nyár folyamán magam is több alkalommal utaztam a Székesfehérvár felől érkező vonatokon, de rokonaim, kiknek e vonal mentén van birtokuk s kik szükségleteik beszerzése végett kénytelenek gyakran jönni a fővárosba, csaknem minden héten igénybe vették a vonalat az a kellemetlen meglepetés ért a megérkezés alkalmával ugy engem mint őket is, hogy a pályaudvartól kocsi hiányában kénytelenek voltunk gyalog megtenni az utat mert kocsi nem ált rendelkezésünkre.

Megkérdeztem ez alkalommal azt is, hogy hát tulajdonképpen hány kocsi volt kirendelve. Erre azt a feleletet kaptam, hogy három kétfogatos fiákker és hat egyfogatos konfortábli, összesen 9. Ugy! Tehát kilencz kocsi jut a déli vaspályán utashoz, ez nem mutatja azt, hogy a konflisoknak jól megy a dolguk. De mégis tekintélyes szám a déli vaspálya személyforgalmának a közvetitésére. Ennyi talán a ferenczvárosi vaspályához is kijár, hol nem száll ki más a vonatokból mint egy-egy marhavásárra Szerbiából idetévedt bő bugyogós szerb atyafi. Ez a föntebb emlitettem kilencz kocsi a legjobb esetben elvihet a vasutról — minden kocsira két utast számitva — 18 embert, a többi mehet gyalogszerrel vagy omnibuszon vagy pardon a lóvasuton: Hisz ezt is megnyitották már!

Nem vagyok „Statisztikusa" a vasutnak, de merem állitani, hogy mindannyiszor valahányszor a vasuttal jöttem avagy hozzám jöttek minden egyes alkalommal legkevesebb 200 utas érkezett a vonaton. E kétszáz utas közül legalább negyven embernek kellett volna külön kocsi mig a többi vagy omnibuszon vagy gyalogszerrel teszi meg czélja felé az utat.

Hát kérdem helyénvaló dolog-e az s kinek a hibája az, hogy nincs elegendő kocsi. Bizonyosan a vaspályáé.

Sok mindenért a rendőrséget okozzák. Én e tekintetben annak fogom pártját. A rendőrség nem tudhatja, hogy a déli vaspályának emelkedik-e avagy apad a személyforgalma, azt csak a vaspálya tudhatja. S ha mint nem kétlem, hogy tudja is. Igen megbocsáthatlan nagy hiba tőle, hogy egy statisztikai kimutatással felszerelt kérvényt nem ad be a főkapitánysághoz, kérve, hogy a déli vaspályához a szükség követelte elegendő fogat álljon az utasok rendelkezésére.

Benn vagyunk a millennáris évben, vajjon ha ezen a vasuton érkező külföldi gyalog lesz kénytelen a fővárosba menni, különösen este vagy esős rossz időben, bizony nem fogja ez a mi jó hirünket hazájába visszatérve emelni, hanem csak gyalázni. Ideje hogy erről az illetékes tényezők gondolkozzanak. Mi türelmes nép vagyunk, nekünk jó ha gyalog járunk is, mi megszoktunk mindent, rosz vizet, vizhiányt, piszkos udvarokat, egészségtelen lakást stb. De a külföld máskép itél rólunk.

Már két vagy három éve olvastam a lapokban, hogy a főkapitányság a kiállitásra való tekintettel nehány száz jogot ad ki egyfogatu s kétfogatu bérkocsisok részére szaporitva a mostani állományt. Vajjon ha nem elegendő a mostani szám nem-e érkezett már el az ideje annak, hogy a közönség rendelkezésére több bérkocsi legyen s ekkor jut a vasutakhoz is elég. A déli vaspálya-társaság helyi igazgatóságától pedig elvárjuk, hogy saját jól felfogott érdekeit is tekintve módot talál arra, hogy az érkező vonatoknál elég bérkocsi álljon az utasok rendelkezésére.

A központi vaspálya a személyforgalmat ugyis nagy részben magához ragadta. De nekünk budaiaknak egyik főtörekvésünk az is, hogy a forgalomból ide is jusson, mert a ki erre jön, az a pénze egy részéből nekünk is hagy, de biztos hogyha itt van városrészünket is megnézi, mig a pesti oldalon kiszálltak közül vajmi kevés jut Budának.

Ezt pedig minden egyes faktornak, igy a vaspályának is tekintetbe kell venni.

Egy budai.

Tudomásul!

A Buda és Vidékét a következő egyletek, pénzintézetek és gyárak tartják:

Nemzeti casinó IV. Kossuth Lajos u.
New-York élerbiztositó int. Deák-tér 1.
Nemzeti asztaltársaság (I. ker.) I. Kereszt-u. 8.
O-Budai társaskör III. Laktanya-u.
Olvasókör Ettyek,
Olvasóterem Képviselőház,
Olvasóterem I. ker. áll. tanitóképezde,
Országos casinó VIII. nemzeti szinház bérház.
Otthon iró és hirlapirói kör New York pesi-ut,
Országos kiállitás igazgatóság Városliget,
Pénzintézeti tisztviselők casinója Fürdő-utcza 8.
M. kir. pénzügyőrség I. Budafoki vám,
Pesti hazai I. takarekpénztár IV. Egyetem-utcza,
II. ker. Polgári kör II. Bomba-tér 3.
III. ker. Polgári kör III. Ó-Buda,
I. ker. Polgári kör I. Alagut-u.
M. kir. Pénzügyőrség I. Városmajor-u.

(Folyt. követ.)

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.
Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.
Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

*

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Budai ipar.** Egy igen magas állásu és jól öltözködő urtól azt kérdezték: hol csináltatja ruháit. Budán felel a kegyelmes ur. Van itt elég tisztességes szabó mester. Az a ki a kegyelmes ur ruháit készíti, mint értesülünk Baral Ferencz. A várbeli előkelőségek kedvencz szabója, a kinek izlése igen kiváló és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

— **Elismerésre méltó.** Több oldalról kaptunk dicsérő leveleket. Előkelő gazdasszonyok dicsérik ezekben Németh Károly Géza (II. Széna-tér 1. sz.) füszer és vas kereskedőt, ki rövid idő alatt kiérdemelte a közönség bizalmát s méltó utódja a Freyberger czégnek.

— **A wörishofeni csudadoktor,** Kneipp Sebestyén praelatus nagyérdekü életrajza jelent meg. Dr. Kőrössy László Korrajzok cz. irodalmi vállalatában. Kneipp-nek igen sok ismerőse van Magyarországon, a ki hálával gondol vissza a wörishofeni csudadoktorra. Dr. Kőrősy László a mult nyáron hat hetet töltött a bajor fürdőhelyen, csakhogy a Kneipp-rendszert tüzetesen tanulmányozhassa. A magyar Kneipp-életrajz valamennyi eddig megjelent német és franczia biographiánál terjedelmesebb. Részletesen tájékoztat az eredeti kuráról s bőven ismerteti a Kneipp-rendszert. A praelatus kéziratot és arczképet adott a biographia számára, melyet őszintén ajánlhatunk olvasóinknak. A kettős kötet a Korrajzok 20 és 21-ik száma. Ára 60 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, Andrássy-ut 25. Kneipp-életrajza a kilenczedik önnálló kötet a Korrajzokban. A nélkülözhetetlen családi könyvtár előfizető ára 30 füzetre 5 frt, boltiárban 9 frt.

— **A »Zenélő Magyarország«** zenemü folyóirat 1896. III. évfolyamának első füzete jelent meg s küldetett be hozzánk. E páratlan olcsó és a bel és külföldi zenemü irodalom legszámottevőbb termékeit s ujdonságait közlő zenemü folyóirat jelen száma tartalmazza: II. »Élet, élet, betyár élet« és »Kis kertemben elaludtam« remek szép magyar dalt, melynek utóbbija a most igen népszerü »Marczi fiam hagyd ne rikass!« csárdásnak egyik száma. II. Lacombe H. »Chanson de Mignon« czimü ábrándos salon darabot. III. Greizinger »Mazurka« magán hegedüre, mint mutatványt a most megjelent »165 hegedü átirat« nagy értékü müből. IV Strausz J. »Simulj hozzám!« talp alá való szép polkáját. V. Schuberth F. »Bevásném tölgyfa érdes kérgibe« (Ungeduld) czimü bájos dalát igen sikerült magyar szöveggel. Hat hasonló gazdag — mindenkor 10—10 zeneoldal tartalmu füzet képez egy negyedévi folyamot 1 frt előfizetési árért. Zenélő hölgyeinknek melegen ajánljuk a kitünő zenelapot. Előfizethetni a »Zenélő Magyarország« kiadóhivatalánál. Bud pest, Csengerv-utcza 62/a Mutatványszámot kivánatra küldenek.

— **A Szalay-Baróti**-féle Magyar Nemzet Történetéből, melyet a Wodianer F. és fiai czég oly pontosan és rendesen bocsát közre, most jelent meg a 29, füzet. Folytatódik benne Hunyadi Mátyás korának tárgyalása, mely csak a következő füzetben fog befejeződni. A szerzők a legnagyobb gonddal és alapossággal adják elő nemzetünk történetének e dicsőséges esztendőit, érdekesnél érdekesebb képekkel emelve munkájok érdekeit. Egy Székely Bertalan hires képe, V. László és Czillei igen szép másolatban külön műmellékletül van e füzethez csatolva, megvan aztán Podjebrád cseh király arczképe, Mátyás bauczeni szobra, pajzsa, aláirása, a bécsi muzeumban levő reliefképe stb. A Szalay Baróti-féle történet mindenképpen méltó lesz a magyar nemzet ezredéves ünnepéhez és megérdemli, hogy minden magyar család könyvtárában helyét találja. Egy-egy füzet ára 30 kr. Megrendelhető a kiadóczégnél, Bpest. Andrássy-ut 21. sz.

Levelezés.

B. J. A czipőről irt közleményt majd ha terünk lesz adjuk. Nagy baj a rossz czipő.

B. Gy. háztulajdonos urnak. Ajánlatát a venni szándékozóval közöljük. A mint lehet a házat megtekintjük.

K. F. Budafok. Tudtunkkal a Nagy-kovácsi jegyzőségre legtöbb kilátása Fodor Géza segédjegyzőnek van.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

T. cz.

A ki Budán és vidékén telket házat birtokot vásárolni akar,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót keres,
A ki Budán és vidékén házat, telket, birtokot akar eladni,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót akar kiadni,
A ki Budán a hatóságoknál, miniszteriumoknál intézeteknél valamit megtudni akar,
A mely bank részvenytársaság czég, üzletet akar csinálni,

az

forduljon a **Buda és Vidéke** czimü lap 200.000 főnyi közönség között kedvelt és elterjedt lap kiadóhivatalához I. ker., Alkotás-utcza 12 a.

Előfizetőknek és hirdetőknek a posta bélyeg beküldése után felvilágositás ingyen.

A **Buda és Vidéke** hirdetőit magán uton is ajánlja és nem restel azoknak ügynökösködni.

Czikkek bizományba elfogadtatnak.

Minden egész éves előfizetőnek egy ingyen hirdetés.

A **Buda és Vidéke** előfizetésének ára:

Egész évre	6 frt
Félévre	3 »
Évnegyedre	1 » 50 kr.

Hirdetések ára:

Egy oldal	30 frt — kr.
Fél oldal	15 » — »
Negyed oldal	7 » 50 »
Nyolczad oldal	3 » 75 »

Többszöri hirdetőknek % engedmény.

A Buda és Vidéke kiadóhivatala.

Nyilttér.

Figyelmeztetés!

Van szerencsém a t. cz. közönséget a versenyzés által esetleges tévutra vezetés kikerülése czéljából figyelmeztetni, hogy Budán fiók-üzletem nincs, hogy 11 év óta fennálló fehérnemü-tisztitó intézetem

csakis Budán II. ker. Fő-utcza 20.

alatt létezik. Főtörekvésem mint eddig csupán oda lesz irányulva, hogy szolid s gyors kiszolgálás, valamint kifogástalan munka által t. cz. rendelőim megelégedését továbbá is megnyerni.

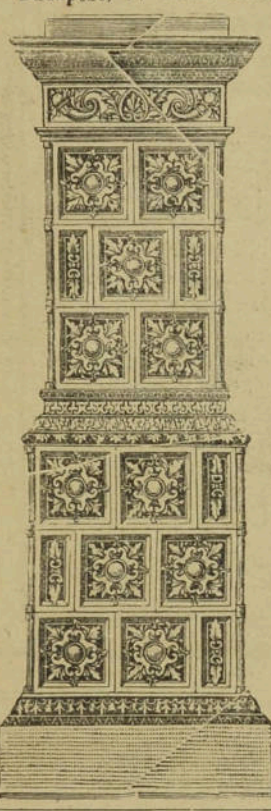
Kitünő tisztelettel

Maderlik Louiza.

MORGENSTEIN ENDRE

KÁLYHÁS

Budapest, I., Tábor-utcza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék-tüzhelyekből**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

Pavuk Nándor és társa

hatóságilag engedélyezett

Jelzálog kölcsön, ingatlan vétel és eladását közvetitő irodája

Budapesten, II. ker., Kacsa-utcza 12.

(értekezési órák délelőtt 10—12-ig és délután 3—5-ig.)

Közvetit:

Pénzintézeteknél kölcsönöket székes fővárosi házakra, telkekre és vidéki ingatlanokra.

Elhelyez magán pénzeket ingatlanokra a legnagyobb biztositék mellett.

A székes fővárosban házak, nyaralók, telkek és vidéki birtokok vételét és eladását.

Ingatlanok értékbecslését — székes-fővárosi házak, nyaralók, telkek, a legkiterjedtebb mezőgazdaság és erdészetre; melyekhez kiváló szakerőkkel rendelkezik.

Hiteltelekkönyvi értesitéseket minden irányban nyujt, és bármely találmányra szabadalmat (patent) kieszközöl.

Levélbeli megkeresésekre kimeritő válasz adatik, melyekhez — 3 drb. 5 krros posta bélyeg csatolása kéretik.

Kis hirdetések.

Eladó telkek. A naphegyen több telek eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Kiadó lakást keresek. A kinek Budán nagyobb kiadó lakása van, az irjon a Buda és Vidéke kiadóhivatalához levelet.

Eladó. Eladó Bián egy uri kényelemmel épitett nyaraló. A kiadóhivatal megmondja a czimet.

Házasság. Kereskedő, müveit és jó külsejü, 6000 frt hozománnyal házastársat keres. Levelek, »Szorgalom« czimen a kiadóhivatalhoz.

Tisztviselő telephez résztvevők kerestetnek. Tudakozodni lehet a Buda és Vidéke kiadóhivatalában.

Eladó. Egy kézi lexicon két kötetben eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Mükedvelőknek.

Három mükedvelői előadásra igen alkalmas egy felvonásos darab előadási joga mükedvelők által jutányosan megszerezhető. A darabok még sehol előadásra nem kerültek. Felvilágositást ad a kiadóhivatal.

Bálrendezőknek.

A világposta nagyon lejárta magát. Uj ötletekre van szükség, hogy az egyhanguság megszünjék. Mulatságos és eredeti ujitásokkal szolgál egy **kedv deritő.** Kérdések **kedv. deritő** czimen a kiadóhivatalhoz. Válaszra 3 darab 5 kros bélyeg.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Fizessünk elő

a

HAZÁNK

czimü politikai és közgazdasági napilapra.

A Hazánk a magyar földnek, a magyar müvelt középosztálynak, **a becsület politikájának** organuma. Hatalmi befolyástól, pártoktól független lap a **„Hazank“**, a mely azonban támogatja minden egyénnek minden pártnak, minden társadalmi organumnak törvény korlátai között való törekvését:

a korrupczió kiirtására;
a keresztény vallásos szellem;
a tisztesség politikájának helyreállitására;
a föld népe és a szellemi munkás közép osztályának érdekének kielégitésére.

Előfizetési árak:

Egész évre .	frt 14.—	Negyed évre . .	3.50
Fél évre . .	frt 7.—	Két hónapra frt .	2.40

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Mutatványszámokat kivánatra bárkinek ingyen küldünk.

A „HAZÁNK“ kiadóhivatala,

Üllői-ut 25. szám. Köztelek.

Bemenet az Üllői-ut ut és Köztelek-utcza sarkán.

SCHIEN KÁROLY

Varrógép-raktár

Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámhárítók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü

varró- és kötőgépek

és

biczyklikben.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyukút

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisko la, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.40	kr.
Koczka-czukor	1 » —.41	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2.— és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.80	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 » —.45	»
Tea	1 deka 6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter 85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bükk- és tölgyfa	100 kg. 1.40	»
Porosz szén	100 » 1.80	»

Valódi Badacsony vidéki saját töltésü asztali borok. Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. A központi tejcsarnok fiókja.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

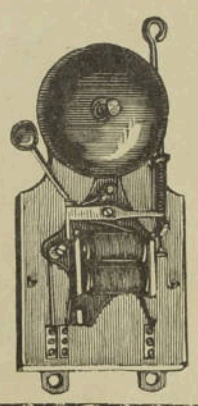
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkban — 40 és 46 krajczár.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Elvállal mindennemü telefon-, ház-távirda- és villámháritó, villany-gyógyászati, ugyszintén mechanikai készülékeket, világitási berendezéseket és mindennemü e szakba vágó javitásokat.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését**, különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

Mindenféle szabályszati kellékek.

Kezdett és kész himzések.

Alapittatott 1875.

ALBINI LAJOS

ezelőtt

Reinl József

II, kerület, Fő-utcza 40. szám alatt.

Kezi munkához tartozó czikkek.

Ajánlja raktárát a közelgő karácsonyi ünnepekhez, kezdett és kész munkákban, izléses kivitelü himzések vászon, posztó, bőr és plüche tárgyakon. Ezenkivül különböző esztergályozott fa-tárgyak kézimunka beillesztéshez.

Dús választék férfi fehérneműekben, kizárólag saját készitmény. Divatos nyakkendők, gallérok, kézelők, fehér és szines ingmellek, jó minőségü nadrágtartók. Kötött és duppla varrot bélelt bőrkeztyük ugyszintén valódi „Jaeger"-féle alsó ruházat.

Végre nagy választék női és leány kötényekben, mosható ruha barchent és jószabásu derékfüzők 1 frttól kezdve.

Diszmü tárgyak montirozás végett elfogadtatnak.

Mindennemü montirozott tárgyak.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már február 5—8-ig.

Ára:

¹/₁	¹/₂	¹/₁₀	¹/₂₀ sorsjegy
40.—	20.—	4.—	2.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

¹/₁	¹/₂	¹/₁₀	¹/₂₀ sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények

3 % Jelzálog sorsjegy igérvény huzás már e hó 25-én főnyeremény 200,000 korona ára 2 frt.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz értelmében.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház.)

Budapest, 1896. V. évfolyam 4. sz. Vasárnap, Boldogasszony hava (január) 26.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona. Egyes szám ára 24 fillér.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület tagjaihoz.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap, megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám.) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a „Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk müködésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel müködik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni sziveskedjenek.

A magyar egyesület.

Az Országut.

Budának egyik legelhagyottabb és fejlődésben elmaradott része az országút, pedig itt már közlekedésről lehet beszélni hiszen lóvasut szeli át . . .

Az út csak részben van szabályozva, és a természet szeszélyei szerint alakult. Van itt az egyik oldalon hegy és völgy, szoroshoz hasonló utcza torkolat. Mutatóul járdáról is beszélhetünk, azután változatosság okáért elmarad, hogy ujra meg lepjen egy kis járda féle.

Van néhány uj épület is, azok mellett azután bástya falak, apró házacskák ugy a hogy jön . . .

Ennek az útnak a rendezése igen fontos és igen kivánatos, mert a forgalom nappal elég élénk. Az országuton közlekednek a Zugligetbe, és a fogaskerekü vasuthoz.

A rózsa-dombra is innen járnak fel eléggé elhanyagolt utakon s az országut rendezetlenségéből ered a rózsa-domb és környéke elhagyottsága is.

A nappal élénk út, éjjel igen mogorva. A világitás csak olyan tisztelet-beli. Rendőrt teljeséggel nem lehet látni, mintha itt a vagyon és életbiztonságra felesleges volna ügyelni.

Hiszen itt is polgárok laknak, ez is a székesfővárosban van. A szép széles út egészen külváros jellegü és pedig egy elfelejtett külvárosé.

Az idegen a ki ezen az úton a Zugligetbe megy, csodálkozik azon, hogy ilyen elhanyagoltság lehet egy világvárosban.

A háztulajdonosok szépen, türelmesen élvezik a visszafejlődést, mely kevesebbe kerül, mintha mozognának, életjelt adnának magokról.

Az országút szomszédos utcáival egy egész külön város rész, és pedig árva városrész. Fekvése olyan, hogy a rendezésre érdemes . . .

Van külön asztaltársasága is: Az első országúti magyar asztaltársaság. Tekintélyes, lelkes polgárok a tagjai, a kik mozogtak és mozognak is az országút érdekeiért. Ennek az asztaltársaságnak a feladata az, hogy mindent elkövessen a rendezés végett. Tagjai sorában vezető oszlopos polgáraink vannak, kik mindig előharczosai voltak a nemes ügyeknek, s a kik a közügyeket magánügyeik felé helyezik.

Megvagyunk róla győződve, hogy az asztaltársaság a többi polgárokkal egyesülve, a fővárosi tanács és törvényhatóság jóakaratának hozzájárulásával, az országút fejlesztését továbbra is polgári kötelességének tartja, s munkálkodik e szép városrész felvirágoztatásáért.

A lövölde környéke.

(Kranz Alajos előterjesztései.)

Ő felsége a király a budai lövészegyesületben az ezredéves kiállitás alatt tartandó lövész-ünnepélyen meg fog jelenni. A polgári lövészegyesület 200 éves fennállását üli az ezredéves kiállitáskor. A nagy idő lefolyásának megünnepléséhez a lövészegyesület méltóan készülődik. A kép, az ünnep képe szép lesz, ámde nem fog hozzá illeni a keret. Szép ünnep, egy elhagyott, egy elhanyagolt vidéken. Minden esetre meg fog botránkozni ezen a király, mint a hogy megbotránkozott a Vörös-kereszt felavatásán a felett, hogy a kórház közelében a vidék fejlődését elzáró temető van.

Ha ő felsége várpalotájából Buda és vidékének gyönyörü panorámáját szemléli elszorulhat királyi szive azon, hogy milyen állapotban sinlődik Buda.

A tanács kevés eszközzel, de sok jóakarattal gondolkodik Budáról, fájdalom azonban, hogy a legjobb tervek meghiusulnak a számok szigorusága és pesti polgártársaink egy része közönye miatt.

A budapesti polgári lövész-egylet környéke nem maradhat akkorra ilyen disztelen állapotban, mint ma van. Ennyit az udvariasság, a királynak tartozó hódolat megkövetel.

Kranz Alajos a lövészegylet tagja és közügyeinknek buzgó szóvivője a polgari lövészegylet választmányához és a II-ik kerület választmányához lelkes hangulatu előterjesztésben kéri a lövőház és környékének gyors rendezését.

Tisztelt polgártársunk utal arra, hogy az 50 milliós kölcsönből 2 millió költséggel a fővárosra nézve oly jövedelmi forrás nyilnék meg, melyről a budai érdekeket szánalmas mosolylyal elütők álmodni sem mernek.

Kranz Alajos jogos keserüséggel emliti fel jól megirt előterjesztésében, hogy a lövészegylet kebeléből 1893. márczius 12-én kiindult mozgalom (a budai érdekek emelésére alakult végrehajtó bizottság) szalmatüz volt s leginkább a II-ik kerületre nézve maradt meddő. „Mindezekből kifolyólag (igy ir Kranz Alajos) teljes tisztelettel felkérem a tekintetes választmányt méltóztatnék a jelenleg kinálkozó alkalmat megragadni és erélyesen fellépni, hogy legalább most, nagy ünnepünk előestéjén valami történjék, a mivel egyesületünk helyiségének külső képe ő felsége szeretett királyunk előtt nem Potemkin lepellel boritva, hanem reális módon összhangba hozassék a belső területen lefolyó ünnepélyekkel és diszszel.“

Meg vagyunk győződve, hogy a lövészegyesület tiszteletreméltó választmánya, a főváros tanácsa, a törvényhatóság és minden polgár részt vesz Kranz Alajos lelkesedésében és teljesülnek a teljesülhetők és hazaflas inditványát el is fogják fogadni.

Kranz Alajos a II-ik kerületi választmányhoz is adott be sürgető előterjesztést, mit itt közlünk:

Tekintetes II-ik kerületi Választmány!

„Folyó évben a bpesti polgári lövész-egyesület 200 éves fennállása és milleneumi ünnepély fényének emelésére nagyobbszerü ünnepélyeket rendez, mely ünnepélyekre O Felsége szeretett királyunk személyes látogatása a lövész egylet felhivása szerint biztositva van.

A mennyiben azonkivül reménylhetőleg külföldi egyletek és vendégek is felkeresik lövöldénket, — meg vagyok győződve, — hogy ugy-e kerület választmánya, — mint az erre hivatott hatóságok és személyek, már eddig is mindenkép oda hatottak, hogy a lövölde környéke, mai szégyenletesen elhagyott állapotából ez időre kibontakozzék és oly keretben mutathassa be magát mint az ily régi, társadalmunk legmagasabb s legelőkelőbb tagjait kebelében foglaló egylethez méltó.

Igy reménylhetőleg akkorára, a Nagy-Rókus-utcza a főváros tulajdonát képező községi szeretetház telkén keresztül, az azt elzáró rozzant épület lebontásával és a kocsiközlekedésre oly veszélyes 90°-nyi ut sarok mellőzésével egyenes irányban, a lövölde főkapujáig ki lesz épitve és a kapu előtt nem egy vizárok hanem egy bizonyos távolságig a rendesen kiépitett és befásitott ut fog az oda érkezők szeme előtt megnyilni. A lövölde előtt az udvari és egyébb méltóságok fogatai részére, rendesen kikövezett ut fog rendelkezésre állani, a hol a fogatok a felfordulás veszélye nélkül megfordulhassanak. A lövöldével határos szomszéd telkek tulajdonosai utasitást kapnak, hogy a milleneumi évben a trágya dombokat eltávolitsák, ruhát száritásra ne a keritésre akaszszák, disznókat itt ne hizlaljanak és tömeglakásul használt engedély nélkül vá-

lyogból és deszkákból összetákolt félig gödörbe épitett. a hideg és levegő behatolása ellen trágyával fedett bodékat lebontsák.

Ezeket előre bocsátva bátorkodom a tekintetes választmány becses figyelmét felhivni, egy az előbbiekkel szoros kapcsolatban álló ügyre t. i. hogy a II-ik kerületi Széna-tértől végig a Nagy Rókus-utczán a fővárosi községi szeretetház mellett elhaladva, a lövölde fékapujáig fel-felé menve Paldt Lajos dr. 5761. hr. a. nyaralója mögött még jó darabra semmiféle nyilvános ut nincsen, melyen akár gyalog avagy kocsin a lövöldétől, pl. a fogaskerekü vsp. indóházához, illitőleg a Laszlovszky, trombitás, fillér-utra, avagy a Zugliget-Lipótmező stb. és viszont lehetne jutni.

Ebből kifolyólag: az emlitett tájékon lakó nyaraló tulajdonosok, avagy a munkás-nép, kénytelen esetleg több mint 2000 méternyi kerülő utat tenni, és igy történhetett meg az már most ismételten, hogy a munkás-nép erőszakkal keresztül törve a telkek kerítését életveszélyesen megfenyegeti az ez ellen tiltakozó telek tulajdonosokat.

A fővárosi közmunkák tanácsa a II. kerület szabályozási tervébe felvett egy utat, mely közvetlen összeköttetést létesitene a fent már emlitett tájék közt, ez az ut létesitésének a milleniumig illetőleg a lövészegyesület ünnepélyeinek megkezdéseig főakadálya, hogy a jelen költségvetésbe ugy annak az utnak mint egyéb a lövölde környékén szükséges munkálatokra előirányzás nem történt.

A tekintetes választmány bölcs belátására bizom az itt előadottakat figyelembe véve, a kellő lépéseket egy soron kivüli előterjesztéssel megtegye, hogy ez az ügy süégősen megoldassék, s igy kerületünk nem egyes, de egész polgárságának hasznos és üdvös munkásságáról tanuságot tevő tény létesüljön."

A budai tanitók gyülése.

A „Budapesti (budai) Tanitóegylet" f. hó 16-án tartotta évi tisztujitó közgyülését, melyen Farkas József, elnök betegsége és Nagy László, alelnök hivatalos elfoglaltsága miatt Almássy János elnökölt. Megnyitó beszéde utan Czike Imre, jegyző olvasta fel nagy gonddal és irói talentumra való szép évi jelentését. Kiemelkedő momentuma volt a mult évnek az egyesület 25 éves fennállása alkalmából tartott diszgyülés és lakoma. — Utána Léderer Ábrahám, a kitünő paedagogus és psychologus tartotta meg Pestalozzi születésének 150. évfordulójának emlékére „Hires emberek közös ismertető jelei és kifejlődésük feltételei" cz. alatt irt kitünő, lélektani alapon nyugvó munkáját. Kimutatja, hogy minden hires embernek a többek között közös jellemvonása a vallásosság, hazaszeretet, gyermekszeretet stb.

A mindvégig élénk figyelemmel kisért felolvasást a közgyülés Léderernek azzal az inditványával együtt, hogy azokat a lapokat, melyekben Pestalozziról szó van, a könyvtárba összegyüjti, lelkes éljenzés között tette magáévá.

Majd Hajós Mihály olvasta fel vitatételes előadását „a szaktanitásról a főváros elemi népiskoláiban". A főváros nehány elemi iskolájában ugyanis — egyelőre próbaképen — behozták a szaktanitási rendszert vagyis 8 tanitót osztottak be 9 osztályba, s azoknak akképen kell az órarendjüket elkésziteni, hogy mindenik osztályt ellássanak, s hogy minden osztályban tanitsanak valamit. Ezt az absurd rendszert ostorozta Hajós s a közgyülés egyhangulag elvetendőnek jelentette ki ezt a rendszert. Az egyesület felkéri a tanácsot, hogy ezt a rendszertelen rendszert törölje, mivel azt egyetlen egy paedagogiai elv sem támogatja.

Miután a számvizsgáló bizottság a pénztár rendben találásáról és Farkas Elek a jövő évi költségvetésről tett jelentést, a tisztikar, megköszönvén a bizalmat: leköszönt.

A közgyülés Farkas József alelnöknek eddigi buzgó vezetéseért köszönetet szavazott s jegyzőkönyvileg fejezte ki óhaját, hogy betegségéből mielőbb kiépüljön, hogy régi erejével állhasson ismét az ügyek élére; — igy szintén köszönetét fejezte ki a közgyülés a tisztikarnak és választmánynak is. — A tisztujitás eredménye a következő:

Elnök: Farkas József, alelnök: Nagy László, I-sö jegyző: Czike Imre, II-od jegyző: Vaskó Bertalan, pénztáros: Farkas Elek, ellenőr: Patacsics János, könyvtáros és gazda: Moussong István. Választmányi tagok: Bárány Zsigmond, Gergelyi Jakab, Hajós Mihály, Hangl József, Koncsek Lajos. Lindtner Károly, Magyar József, Schön József, Schwetz Vilmos, Szőts András, Velősy Lipót és Witkowsky Antal. Póttagok: Szabó Dezső, Piláthy Béla és Rácz József.

A számvizsgáló bizottság tagjai Garay Antal elnöklete alatt a következők lettek: Radvánszky Károly, Dankanits Mihály, Muschál Imre és Bosnyákovics Jakab. (E két utóbbi póttag).

A tisztikar és a választmány tehát körülbelül a régi, kipróbált kezekben marad s ismert tevékenységükkel ez egyesület fénykorát fogják elővarázsolni.

Ugy legyen!

H. M.

Fromhold Arthur.

A király Fromhold Arthurnak, a kereskedelemügyi miniszterium központi számvevősége főnökének, hü és kitünő szolgálatai elismeréseül, a királyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

A mint ezt a hivatalos lap közölte, a számvevőség egész tisztikara még az nap délelőtt teljes számban összegyült s a rangidősb számtanácsos Mezey Béla vezetése alatt az uj királyi tanácsos üdvözlésére sietett ki az összegyült tisztikar benső örömének következő beszéddel volt tolmácsolója:

Nagyságos királyi tanácsos úr!

A központi számvevőség egész személyzete megjelent Nagyságod előtt azon czélból, hogy a legfelsőbb helyről jött kitüntetéséhez szerencse kivánatait kifejezze.

Alig nehány hete annak, hogy épen Nagyságod vázolta előttünk ékes szavakkal, de találóan — a számvevőségi szolgálatnak terhes voltát. De épen Nagyságod mutat nekünk naponként példát abban, hogy minél nehezebb az általunk elfoglalt állásnak betöltése, annál következetesebb kitartással és szorgalommal kell szolgálni a közügyet.

Ha tehát a számvevőségi tüskés pályán hosszú időn át ily példásan teljesitett szolgálatokért jutalomban, illetve kitüntetésben részesül a tisztviselő, ugy az nagyon meg van érdemelve.

Örül az ily megérdemelt kitüntetésnek nem csak az a ki abban részesül; de örül annak minden igazság szerető ember.

Nagyságod kitüntetésének azonban főképen örvend e számvevőség személyzete; mert minél nagyobb tekintélylyel ruháztatik fel a számvevőség vezetője: e testület tagjainak müködési eredménye annál inkább érvényesül.

Napról-napra fokozódik bennünk a főnökünk iránt érzett állandó tisztelet mellett azon meggyőződésünk, hogy benne minden egyes tisztviselő jóakaróját, pártolját és megvédőjét bizton feltalálhatja.

Örömmel ragadjuk tehát meg ez ünnepélyes alkalmat arra, hogy szerencse kivánatainkat őszinte szivvel és igaz bensőséggel kifejezzük.

Adja az Uristen, hogy Nagyságod a királyi tanácsosai czimet a mai viruló egészségben még sok évig viselhesse.

Ezen minden hizelgő vonatkozástól mentes őszinte üdvözlés után az egész tisztikar lelkes éljenzésben tört ki.

A gyorsan jött üdvözlés által okozott meglepetés hatása alatt megindultan körülbelül a következőkben válaszolt a kir. tanácsos:

Nagyon fájlalja ugymond — hogy éppen most keresve kell keresnie a szavakat köszönetének és a tisztikar iránti hálájának kifejezésére. Midőn a tisztikar részéről kitüntetése alkalmából kifejezett jó kivánatokat és üdvözletet megköszönné, ki kell jelentenie, hogy az őt ért kitüntetést főkép a vezetése alatt álló tisztikar buzgalma, kiváló szakképzettsége, ügyszeretete és kitünő szolgálatai biztositották. Hogy pedig a tisztikar kitünő eredményeket ér el munkájában, annak oka abban rejlik, miszerint a testület minden egyes tagja azon tudattal dolgozik, hogy kötelességét teljesitve a haza javára munkálkodik, másrészt meg abban, hogy a testület békés egyetértésben él, nem pedig a ma ugyszólván minden testületnél tapasztalható „Bellum omnium contra omnes" elvét vallja. Beszédének további folyamán hazafiasságra és további összetartásra buzditja a tisztikart a nagy angol jogbölcsész Hobbes Tamás szavaival „Concordia parvae res crescunt, discordia et maximae dilabuntur". — Egyben biztositja a tisztikart és annak minden egyes tagját jóindulatáról. Ezzel a tisztelgés véget ért.

Megjegyezzük, hogy az uj királyi tanácsos életrajzát 1894. május 6-iki számunkban közöltük.

Kereskedelmi alkalmazottak nyugdija.

Magyarország iparának és kereskedelmének fejlődésével arányosan növekszik évről-évre a magántisztviselők száma. De daczára a gyarapodásnak, még rövid idő előtt alig volt nyoma e nagy társadalmi osztály szerves voltának, ezt az osztályt képező egyének együvé tartozásánsk. Az 1893. év elején a nyilvánosság előtt letárgyalt, a magántisztviselők érdekeibe vágó ügyek öntudatra ébresztették azonban ez osztály tagjait. Kiindulva abból a meggyőződésből, hogy a magántisztviselők helyzetén sok tekintetben változtatni kell és érezve, hogy a változásokat eszközölni, a hiányokat pótolni egyes ember nem, hanem csak az egyesült erő képes: több vállalat és főtisztviselő kezdeményezésére bizottság alakult Budapesten, mely feladatává tette egy országos nyugdijintézet létesitését, egy oly intézmény létrehozását, mely a magántisztviselők zömével mai nap még fenálló hiányok legnagyobbikát, a nyugdij hiányát lesz hivatva pótolni.

Hogy a mozgalom, mily viszhangra és rokonszenvre talált, legjobban bizonyitja az, hogy a bizottságot mindjárt a mozgalom elején közéletünk legjelesbjei támogatták és ennek jeléül az akkoribban kibocsátott felhivást sajátkezüleg aláirták. S igy nem csak a közvetlenül érdekelt magántisztviselők nagy társadalmi osztálya, hanem a kormány, a sajtó s mind ama körök, melyek hazánk közgazdasági életében szerepelnek, egyhangu elismeréssel fogadták a Magántisztviselők Országos Nyugdijegyesületének 1893. deczember havában történt megalakulását.

Még két éve sincs annak, hogy a Magántisztviselők Országos Nyugdijegyesülete életre kelt s már ma a magyar magántisztviselői kar közös érdeméről tesz tanuságot az egyesületnek előttünk fekvő kimutatása, melyből kitünik, hogy a vállvetett törekvéseket siker koronázta: az a mi rövid idő előtt csak eszme volt, ma már testet öltött a Magántisztviselők orsz. nyugdijegyesülete biztos alapon nyugszik, és hatalmas lépésekkel halad a gyarapodás utján. Ha a külföldi és hazai nyugdijegyesületek történetét sorra nézzük, ha azoknak alakulását, miképpeni fejlődését és mai állapotát vizsgáljuk, oly eredményre jutunk, mely csak fokozza mindazok érdemét, akik ez egyesület czéljainak előmozditásában közreműködtek. Mert oly nyugdijintézményeknél, melyeknél a csatlakozás nem kötelességszerü volt, hanem a tagok önkéntesen egyesültek a végből hogy önerejükből, kölcsönösségi alapon a jövő eshetőségeivel szemben magukat megvédjék a munka képtelenség esetére és az aggkor napjaira családjuknak és önmaguknak a szükséges ellátást biztositsák: példatlan, hogy a tagok számában és a vagyoni állapot tekintetében már a második évben oly eredmény éretett volna el, mint a minőt ezen egyesület mutat fel. Az emlitett rövid idő alatt elért siker, annak eredménye, hogy e kölcsönösségen alapuló egyesület alapszabályai körültekintően számolnak az emberi élet különböző esélyeivel, a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak viszonyaival. Erről tanuskodik az alapszabályok főbb pontjainak következő rövid kivonata:

1. tagja lehet egyesületünknek minden magántisztviselő ki 50-ik életévét tul nem lépte.

2. Oly egyének a kik a beiratkozás ide-

jében 35-ik életévüket be nem töltötték, a biztositott nyugdijösszegnek $7^1/_2$%-át fizetik évi tagsági dij fejében; 35—50 évés egyének az alapszabályok 11. §-ában foglalt évi tagdijakat fizetik havirészletekben.

3. 10 évi befizetés után bekövetkezett munkaképtelenség esetén a biztositott összegnek 40%-át s minden további év után még 2%-ot fizet az egyesület nyugdij gyanánt és igy a tag 40 évi befizetés után feltétlenül a teljes nyugdij elvezetébe jut;

4. ha a tag 10 évi befizetés után meghal, az özvegy a biztositott nyugdij összeg 40%-ának megfelelő évi járulék élvezetébe lép; a teljesen árván maradt kiskoru gyermekek pedig 18 életévükig fejenkint 120 frt nevelési járulékban részesülnek;

5. 10 éven belül történő elhalalozás esetén a befizetett tagsági dijak teljes összege lesz az elhalt özvegyének vagy árváinak visszafizetve;

6. három évi tagság után oly tag, a ki a belépéskor a 35. életévet tul nem lépte, a befizetéseknek megfelelő dijtartalék visszafizetése mellett kiléphet az egyesületből;

7. gondoskodva van két évi fizetési haladék engedélyezéséről az esetre, ha valamely tag, időlegesen a tagsági dijakat nem fizethetné, valamint arról is, hogy minden tag a biztositott nyugdijösszegét felemelhesse vagy leszállithassa;

8. önállósitás az egyesületi tagok jogain és kötelezettségein mitsem változtat.

A Magántisztviselők orsz. nyugdijegyesülete, mint az előadottakból kitünik, közgazdasági és emberbaráti szempontból egyaránt kiváló jelentőségü czélokat követ! Az egyesület tagjai megvannak óva a bizonytalan jövő gondjaitól s ez kétségtelenül első feltételét képezi annak, hogy buzgalommal, teljes tetterejükkel felelhessenek meg hivatásuknak. De az egyesület nemcsak ez utóbbi számottevő körülmény következtében teljesit fontos szolgálatokat az intézeteknek és magánvállalatoknak, hanem eszközt szolgáltat ezeknek arra is, hogy a nyugdijbiztositással járó illetmények bizonyos hányadának önkéntes viselése által tisztviselőik jövőjéről gondoskodhassanak. A társulatok és czégek ez által csekélyebb anyagi áldozattal eleget tehetnek annak az erkölcsi kötelezettségnek, mely alól eddig sem vonták ki magukat, ha alkalmazottaik munkaképtelennekké, rokkantakká váltak.

Az egyesület legutóbbi kimutatása szerint napról-napra növekszik a tagok száma habár tagadhatatlan, hogy a kereskedelmi alkalmazottak zömének még csak ezután kell az egyesülethez csatlakoznia, mert hisz a fővárosban és a vidéken egyaránt elenyésző kisebbségben vannak a magántisztviselők, a melyek alkalmazottaiknak nyugdijat nyujtanak. A vidéken csak szorványosan van egy-egy hivatal, a fővárosban pddig csak egy néhány pénzintézetről és alig nehány iparvállalatról beszélhetünk, mint olyanokról, a hol hosszu szolgálatnak pensio a jutalma. Ezt a következő statisztikai adatok igazolják:

Hazánkban mult év végén létezett;
761 bank és takarékpénztár rész. társ.
788 különféle szövetkezet.
78 gőzmalom
415 ipari részvénytársaság, biztositó társaság és közlekedési vállalat, tehát összesen 2042 társaság azonfelül 82699 önálló kereskedő és 259724 önálló iparos.

A 761 bank és takarékpénztár közül csak 268 foglalkozott nyugdijalap létesitével 493-nál annak még semmi nyomát sem találjuk, sőt azon 268 bank és takarékpénztár között, melynek van nyugdijalapja csak 60-nak alapja mulja felül a 20,000 frtot mig 208-nál illetve, 180-nál csak 10,000 forint illetve 20,000 forinton aluli, sőt 127-nél még 5000 frtnál is kisebb.

Az 1249. szövetkezet és iparos részvénytársaság közt csak 32 bir nyugdijalappal, 1217 ily alappal nem rendelkezik.

Oriási tehát a pénzintézetek, részvénytársaságok, iparvállalatok és magán czégek száma, melyeknél még nyudijalapnak nyoma sincs, az ezeknél alkalmazott magántisztviselők száma pedig sok ezer.

Elismerés illeti az egyesület vezetőit tehát azért, hogy most mind ezen vállalatokkal a csatlakozás érdekében tárgyalásokba bocsátkozott, és mint az előttünk fekvő jelentésből kitünik e tárgyalások már is sok helyen eredményes befejezéshez közelednek, amennyiben ujabban több nagyobb vállalat a tisztikar belépését kilátásba helyezte, és késznek nyilatkozott a ayugdijbiztositásért fizetendő illetékekhez bizonyos hányaddal hozzájárulni. Kétségtelen, hogy az egyesület fejlődésének, gyarapodásának alapfeltételét a rendes tagok számának fokozatos emelkedése képezi, de kétségtelen az is, hogy különösen az anyagi gyarapodás egyik lényeges segitő eszközét a társadalom támogatásában kell keresnie. Ehhez képest az egyesület igazgatósága kellő figyelmet forditott arra is, hogy az intézmény humánus czélja felöl mindazokat a tényezőket megfelelően tájékoztassa, a melyek hivatva vannak ezt nemcsak erkölcsi, de anyagi támogatásban is részesiteni. Az egyesület igazgatósága ugyanis helyesen abból az elvből indult ki, hogy az intézmény anyagi jólétének előmozditását nem keresi azokban a körökben, a melyek a magántisztviselők nyugdijintézményétől teljesen távol állnak, azzal sem közvetlen, sem közvetett összehöttetésben nincsenek; de megfelelő eszközökkel oda fog hatni, hogy az intézménynyel bizonyos érdekközösségben álló tényezőknek, nevezetesen a hazai pénzintézetek, ipari és kereskedelmi vállalatok intézőinek, valamint a magánczégek főnökeinek érdeklődését a nyugdijegyesület iránt felkeltse és meggyőzze őket arról, hogy eme intézmény méltán tarthat igényt erkölcsi és anyagi támogatásukra.

Az egyesület pénzügyi érdekeinek előmozditásával külön is megbizott igazgatósági tagok személyesen járnak el a fővárosi pénzintézeteknél és több előkelő vállalatnál, s minden oldalról azt az igéretet nyeri, hogy az egyesület hathatós támogatásra számithat.

A Magántisztviselők orsz. nyugdijegyesülete vezető embereivel, a dijtétel realis megállapitásával garanciát nyujt arra nézve, hogy helyt áll ama kötelezettségeiért, a melyeket tagjaival szemben elvállalt. Az egyesületnek Teleki Géza gróf áll az élén, az elnökei: Gulácsy Dezső orszgy. képviselő és Weiss Berthold gyáros. Az igazgatóság a kereskedelem és a közélet számos jeles tagjából áll, a kik minden erejükkel munkálkodnak rajta, hogy az egyesületet nagygyá, erőssé tegyék. Mindezek folytán az egyesületnek létjoga és felvirágzása kétségtelen, mert fel sem tételezhető, hogy a saját és családjaik jövője iránt való gondok által terhelt magántisztviselők kara örömmel meg ne ragadja az alkalmat, melyet az egyesület nekik e nehéz gondtól való felszabaditásra nyujt, — alig képzelhető hogy a kereskedelem és iparvállalatok és czégek intézői és főnökei elzárkózhassanak oly egyesület támogatásától, mely hivatva van őket felmenteni azon erkölcsi kötelezettség alól, melylyel elaggott munkaképtelenné vált tisztviselőkkel szemben tartoznak és ha ezektől eltekintve meggondoljuk, hogy az intézetek, vállalatok, czégek mennyivel több és hasznosabb, kedvvel munkálkodó, bizalmat érdemlő és stabilitásra szokó tisztviselőt fognak maguknak képezhetni az által, hogy az egyesületbe való belépésüket elősegitik, az egyesületnek a legfényesebb jövő jósolható.

Farsang.

A mentő bál.

A budai farsang történetében egy uj lap nyilt meg. Erre a lapra a mentő bál van beigtatva. A mentő egyesület budai fiókja javára már több mulatság volt a nyáron és megindult a mozgalom a társaság minden rétegében, hogy a mentő egyesület budai fiókja mielőbb meglegyen.

A budai tornacsarnokban január 18-án megtartott mentő bál csak fokozza a mentő egyesületért való érdeklődést. Az uj czég diadallal vonult be az elite bálok sorába, a miért az előkelő közönség részvétén kivül a rendezőséget kell megdicsérni.

Maga a főváros sajtó is elismerte ezt s ha helyünk megengedné ugy valóságos lapszemlét adhatnánk a mentők báljáról megjelent tudósitásokból.

A sajtó egyhangu véleménye az, hogy a mentő bál fényes volt, és a szép leányok sohasem bánják meg azt, hogy egy éjszakát a mentők kedvéért végig tánczoltak. A szépen és izléssel diszitett teremben közéletünk sok kitünősége jelent meg.

Egy lap azt emliti fel, hogy száz pár tánczolta az első négyest teljes egy óráig a mi csak házi bálokon szokás, hol csupa ismerősök vannak. Ilyen bizalmas házi jellegü volt a mentő bál, mellyel az elite bálok száma egygyel szaporodott.

A terem zsufolásig megtelt. Az étkezésben a teritetteken kivül ujabb asztalokat kellett elhelyezni. A fényes tánczmulatságra eljött a II-ik kerület országgyülési képviselője Darányi Ignácz miniszter a bál fővédnöke. A miniszter a legnagyobb elismerését fejezte ki a rendezőknek és személyesen társalgott több hölggyel és urral. Megérkezésekor és távozásakor lelkesen éljenezték a minisztert, valamint a budaiakhoz oly figyelmes első kerületi képviselőt Dr. Falk Miksát. (Egy lap ugy irt mintha Falk Miksa nem annak a kerületnek lenne képviselője, hol a bál volt).

A tánczmulatság meghaladta a szerény mulatság elnevezést mert fényes bál volt. A rendezőség élén Dévay Szőllősy István, Dr. Szkalniczky Henrik és Gulden Ármin álltak, kik a rendezőséggel együtt mindent elkövettek a bálért.

A bál vendégek kiválóbbjai közül felemlitjük Huszár Adolf, nyilhegyi Rupp Zsigmond, Dr. Gombár Tivadar, Dr. Niderman Gyula királyi tanácsosokat, Zsák Hugó és Tichtl János osztály tanácsosokat Dr. Elischer Gyulát, Dr. Farkas Lászlót, Dr. Kresz Gézát, Dr. Janny Gyulát, Freyberger Pált stb.

Jelen voltak Leányok: Sahönfeld Vilma, Jakobei Erzsi és Margit, Sturdza Biri, Valter Berta, Zsitvay Berta, Etl Gizella, Garai Gizella, Szalkai nővérek, Straub Ilka, Neruda Erna, Jenny Blanka, Juszt Guszti, Frind Gertrud, Schöller Adél, Gretschl Adél, Skalnitzky Zsófia, Reichardt Aranka, Patasits Izabella, Jurányi Anna, Szabó Ilonka, Sturzer Betti, Varga Rózsi és Miczi, Borotta Rózsika, Bozsák Mariska (Sátor-Alja-Ujhely), Zsitvay Margit, Czecher Margit, Hofbauer Szidike, Lengyel Margit, Catri nővérek, Schiller Irma, Adelsberger nővérek, Hillebrandt nővérek, Herold Luiza, Lázár Irénke, Lohrer nővérek, Tímár nővérek, Medvei Ilonka, Rössler Irma, Stesser Margit és Róza, Ballassa Berta, Balassa Irén, Gangl Margit, Jakab Jolán, Czipjunger Katinka, Flind Gertrud, Zlamál Ilona, Goczigh Stefánia, Ekkert Irma, Decker Julia, Dregály Gusztika, Kovács Margit, Heroldt Lujza, Márkus Emilia (Fehérvár), Drechsler Juliska, Lakner nővérek, Karb Irma, stb. stb.

Asszonyok: Dévai Szőllősy Istvánné, Wladár Mártonné drné, Hellebront Kálmánné, Janny Gyuláné drné, Skalnitzky Henrikné drné, Elischer Gyuláné drné, Argay Jánosné, Etl Jánosné, Straub Tivadarné, özv. Skalnitzky Antalné, özv, De Petere Jakabné, özv. Gretsel Józsefné, Telkes Simonné, Balassa Gyuláné, Korb Flórisné, Neruda Nándorné, Reichardt Jánosné, Schöller Miksáné, Schiller Györgyné, Sturdzer Consulné, Varga Ottóné, Szabó Józsefné, Kovács Zsrgmondné, Kovács Lajosné, Hoffhauser Elekné, Lengyel Sándorné, Cathri Salezné, Decker Aladárné, özv. Ketsmayer Károlyné, Grün Jánosné drné, Lázár Emérné, Klassay Gy.-né, Pajor I.-né, Lakner Gy.-né, Stesser Jánosné, dr. Kertész Abáné, Bély Mihályné, Gangl Edéné, dr. Jankovits Sándorné, Jakab Lászlóné, Ipser Mátyásné, Zippinger Károlyné, Kapauer Lajosné, Lengyel Tódorné (Sátoraljа-Ujhely), Klassohuné, Bauerné, Fettl Lipótné, Nemecsek Gyuláné, Freyberger Pálné, mesterházi Nagy Istvánné (Székes-Fehérvár). Barota Simonné, Jens Vilmosné, Drechsler Aladárné, stb. stb.

Gürsch Ferencz megelégedésre szolgálta ki a sok vendéget, a mi pedig nehéz volt. A jelenlevők a pontos és jó szolgálatot dicsérik. A rendezőség közelebb Gürsch Ferencz vendéglőjében találkozóra jön össze, a mely estélyre mások is elmennek hogy a bál sikerét és a nemes czél érdekében működő rendezőség érdemeit megünnepeljék. Az estély idejét nyilvánosan fogják annak idején tudatni.

Az 1896. Január 18-án tartott Mentő-Bál alkalmából fölülfizettek: Dr. Darányi Ignátz 50 frt, Dr. Falk Miksa 20 frt, R. Zs. 20 frt, Br. Fejérváry Géza 10 frt, Dr. Reitz Emil 10 frt, Dr. Farkas László 7 frt 50 kr, Dregály Gyula 6 frt, Adamofszky Péter 5 frt, Bun József 5 frt, Dr. Elischer Gyula 5 frt, Zsák Hugó 5 frt, Szlupka Antal 5 frt, Biscara Endre 5 frt, Dr. Friedmann Lipót 5 frt, Oelhauser Pál 5 frt, Dr. Janny Gyula 5 frt, Blaskovich Sándor 3 frt, Jankovich János 3 frt, Dr. Országh Sándor 3 frt, Perthl Géza 3 frt, Tichtl János 3 frt, Szekerák Rezső 3 frt, Hofhauser Elek 3 frt, Dr. Kresz Géza 2 frt 50 kr, Freyberger Pál 2 frt, Lindtner Imre 2 frt, Dr. Tatay Adolf 2 frt, Varasdy Lipót 2 frt, Grézló János 2 frt, N. N. 1 frt, Bosnyakovics Jakab 1 frt, Radanovich Kozma 1 frt, N. N. 1 frt, Vanyek László 1 frt, Garay Antal 1 frt, Gallauner Károly 1 frt, Bogisich Mihály 1 frt, Dr. Gombár Tivadar 1 frt, Gróz József 1 frt, Dr. Heinrich Kálmán 1 frt, Stehló Kornél 1 frt, Gallauner Lujza 50 kr, Végh Jenő 50 kr, Graf Sándor 50 kr.

Fogadják a nemes szivü adakozók ez után is a rendező bizottság legőszintébb köszönetét. Dévai Szőllősy István r. b. elnök. Dr. Nemecsek Gyula r. b. pénztárnok.

—

Az első kerületi polgári kör bálja szép sikerrel kecsegteti a fáradhatlan rendezőséget. A czél az, hogy a szegény siketnéma gyermekeknek minél több jövedelmet szerezzenek. E mellett az sem utolsó dolog, hogy a bál régi jó hirnevében emelkedjék és csak olyan szép emléket vihessenek haza a résztvevők, mint a minőt az első kerületi polgári körből haza vinni szoktak. A bálba Buda minden kerületéből nagyon sokan készülnek.

Vendéglősök bálja. A I—III. kerületi szállodások, vendéglősök, bor- és sörmérők ipartársulata tánczvigalmát február hó 20-án tartja a Fáczán termeiben. Ez a tánczvigalom egyik legkedvesebb budai bál szokott lenni. A bál elnöksége: Barabás József társulati elnök, ifj. Haszman József elnök-helyettes, Bauer alelnök, Buchinger Alajos gazda, Buzik Andor pénztárnok. A táncz kezdete este 7 órakor. Család-jegy ára 2 frt 50 kr. (érvényes 1 ur és 2 hölgy részére.) Személy-jegy 1 frt 50 kr. A hölgyeket kérik, hogy egyszerü ruhában jelenjenek meg. Jegyek kaphatók a rendező-bizottság elnökségénél és a meghivó előmutatása mellett a pénztárnál. A zenét a 6. számu gyalogezred zenekara szolgáltatja. A vendéglősök bálja ez évben is oly szép és látogatott lesz, mint a mult években. A rendezőség az elnökséggel kezesség arra, hogy ez a tánczvigalom is szaporitani fogja a budai bálok jó hirnevét.

A „Budapest III. kerületi Iparos Ifjak Köre 1896. január 11-én könyvtár alapja javára zártkörü tánczvigalmat rendezett, mely minden tekintetben kitünően sikerült. Ez alkalommal felülfizettek: Horváth Gyula orsz. képviselő 10 frt, Budai Goldberger Samu 10 frt, Budai Goldberger Bertalan 10 frt, Spitzer Gerson 5 frt, Abelesz Tivadar 5 frt, III. kerületi Takarékpénztár 5 frt, Dr. Tatay Adolf 3 frt, Brody Adolf 3 frt, Rosenfeld Henrik 3 frt, Holtzspach A. 2 frf, Löwy Náthán 2 frt, Dr. Stern József 2 frt. Dr. Sziklay Salamon 2 frt, Dr. Csilléri Dávid 2 frt, Halász Gyula 2 frt, Vitzegrad Juda 2 frt, Budai Dr. Goldberger Lajos 2 frt, Janczer Lajos 2 frt, Kugler József 2 frt, Fodor Adolf 2 frt, Freiberger Mór 2 frt, Fantusz Fülöp 2 frt, Retter Ármin 2 frt, Dr. Reisz Mór 1 frt 50 kr, Adler Károly 1 frt, Gergelyi Jakab 1 frt, Dr. Berger Mór 1 frt, Raaller D. 1 frt, Löwy Mór 1 frt, Gyulányi Adolf 1 frt, Neumann Simon 1 frt, Schlesinger testv. Tóth 1 frt, Klein Jakab 50 kr, Simon Markusz 50 kr, Braun Adolf 50 kr.

Bálbizottságok figyelmébe. A magyar egyesület eleget tesz a magyarosodásért, de még többet tehetne, ha több pénze lenne. Felhivjuk a bálbizottságokat, hogy jövedelmökből bármily kevés összeget is, de juttasanak a magyar egyesületnek. A magyar egyesület Buda és Vidékén áldásosan müködik a magyar nyelv terjedése érdekében. Ha minden budai bál rendezősége csak egy két forintot adna a magyar egyesületnek nem csak követésre méltó példát mutatna, de gyarapitaná az egyesület vagyonát. Tánczoljunk, mulassunk bármily jótékony czél javára, de ne felejtkezzünk el a magyar egyesületről.

Házi bál. Wagner Vilmos, a keresett „Márvány menyasszonyhoz“ czimzett étterem tulajdonosa január 23-án keresett helyiségeiben házi bált rendezett. Az előkelőségek által kedvelt vendéglő terme egy téli kertté volt varázsolva, melyben szép hölgyek tánczoltak és előkelő közönség mulatott. A tánczokat jó kedvvel járták s a báléjt füzértáncz is füszerezte. A hölgyek koszorujában ott voltak: Rösler Károlyné, Bittner Alajosné, Sulzberger Józsefné, Konecsniné, Gültlné, Baranyay Józsefné, Grünwald Samuné, Gill Antalné. ifj. Peszneker Józsefné, Seitzné, Petzerné, Wagner Vilmosné, Gürsch Emma, Kiszel Aranka, Lohonyay Luiza, Rambauschek kisasszonyok, Petrik kisasszonyok, Hütter Kálmánné, Schedel kisasszonyok, Gill k. a. stb. A mulatság jó kedvvel folyt. Wagner Vilmos ezuttal is mint mindég tanuságot tett arról, hody vendégeit jól és előzékenyen látja el és sikerült báljai számot tesznek a farsangban. A jelenvoltak azzal az óhajtással váltak el: folytatása következik.

A „Merkur“ tekéző társaság családi estélyét február 5-én tartja Gürsch Ferencz vendéglőjében.

Közgyülések.

— **Közgyülés.** A budapesti (budai) kereskedelmi társulat az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár budai osztában, II ker. Fő-utcza 2. sz. alatt 1896. január 27-én d. u. 4 órakor rendes közgyülést tart. Napirend: 1. A jegyzőkönyv hitelesitésére 3 tag kiküldése. 2. A választmány jelentésének előterjesztése 1895. évről. 3. Az 1895. évre vonatkozó számadás- és vagyonmérlegnek, valamint a számvizsgáló-bizottság jelentésének bemutatása. 4. Az 1896. évi költségvetés megállapitása. 5. Az elnök, alelnök, pénztárnok, 12 választmányi tag 3 évre megválasztása. 6. A békéltető-bizottságba 2 rendes és 2 póttag megválasztása. 7. Három számvizsgáló választása. 8. Esetleg inditványok. Budapest, 1896. évi január hó. A választmány nevében: Freyberger Pál, elnök. Kollár Lajos, ügyész, jegyző.

A budai kereskedelmi társulat nem csak vagyonos, de tekintélyes társulat is. A tagokkal magyarul levelez ügykezelése teljesen magyar s minden tekintetben hazafias szellem lengi át. Elnökségét és tagjait ott látjuk minden jó ügynél és hazafiságnál. A budai kereskedők üzletöknek oly szinvonalán állnak, hogy a közönség felkarolására egészen érdemesek. A Buda és Vidéke erélyesen arra munkál, hogy a budai kereskedelem virágozzék és a közönség körében még népszerübb és keresettebb legyen.

A budaörsi önkéntes tüzoltó egylet. F. hó 8-án tartotta meg évi közgyülését. Az egyesületnek van 10 frtos alapitó tagja 32, 1 frtos segélyző tagja 74, Müködő tag a tisztekkel együtt 79. Az egyesületnek 2 Geitner és Rausch féle 8—1000 frtos tüzifecskendője, ugy szintén 2 közönséges fecskendője van, ugy szintén 2 vizes lajtja, uj szerkezetü toló létrája csákányokkal és egy hosszu létra kocsija. A község elöljárósága jól fogja fel hivatását mert szegényebb tüzoltókat éjjeli őrállás és gyakorlat fejében 100 frttal gyámolitja. Ezen kivül a község elöljárósága még 50 frtot ád évenkint kisebb kiadásokra. Az egyesület élén mint tiszteletbeli elnök a köztiszteletben álló Szabadházy Andor buzgolkodik.

A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület LVI. évi rendes közgyülését 1896. évi febuár hó 9-én délelőtt 10 órakor fogja Budapesten, Pestvármegye székháza diszterében (IV. ker., Granátos-utcza) megtartani Tárgysorozat: 1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1895-iki evi üzlet eredményéről. 2. Határozathozatal mérleg és tiszta jövedelem iránt. 3. Igazgatósági előterjesztések különösen az alapszabalyok néhány szakaszának módositása iránt. 4. Egy igazgató választása (alapszabályok 35. §-a) s az ezen választás folytán esetleg a felügyelő-bizottság megüresedő helynek választás utjáu való betöltése. 5. A választmány husz tagjának mégválasztása (alapszabályok 41. §-a.) Az igazgatóság.

A pesti hazai takarék pénztár a legrégibb magyar pénzintézet. A halhatlan emlékü magyar táblabiró Fáy András alapitotta megczáfolva azt a vádat, hogy a magyar ember a tisztességes pénzügyi müveletekhez nem ért. A hazai takarékpénztár még egy modern rázkodást is kiállt és megingathatlanul virágzik. A példa alapján több valóban magyar pénzintézet is alapult, hol a takarék pénztárhoz hasonló tiszta kezelés meghozta gyümölcseit. Üdvözöljük a jótékonyságért és magyarságért sokat áldozó hazai takarék pénztárt az évi közgyülés alkalmából.

Különfélék.

— **Kérelem. Lapunknak több hátralékos előfizetője van. Helyben levő előfizetőinknek a nyugtákat házukhoz küldjük. A vidékieket kérjük szivcskedjenek posta utalvány utján tartozásukat mielőbb beküldeni. Kérjük azokat is kik mutatvány számainkat megtartották küldjék be mielőbb az előfizetést. Mutatvány számokat szivesen küldünk. A ki négy számunkat megtartotta azt előfizetőnknek tekintjük. Olvasóink jó akaratába ajánljuk lapunkat. Kérjék azt vendéglőkben, kávéházakban, fürdő helyeken, fodrászoknál stb. a magyar egyesület ajánlatára hivatkozva. . .**

— **A társaságból.** A „Budapesti Hirlap“ a következőket irja: Mig az ugy nevezett mágnás városrész, melynek főere, a József-utcza, megcsendesedett, addig Budán teljes számban visszaérkeztek a paloták tulajdonosai s elfoglalták téli lakásukat. Az uri-utczában a sort a Lobkovitz herczeg palotája kezdi meg, mellette Hunyadi László gróf háza áll, melynek belseje régi uri lakok berendezésére emlékeztet zöldmezőhöz hasonló szönyegei és nagy virágos butora költői összhangzásban gyönyörködtetik a szemet. Csak a mezők illata hiányzik, hogy belépve a termekbe a tavasz táruljon elénk. A Hunyadi gróf palota szomszédságában a herczegprimás lakik, mellette Zichy Géza gróf házában Ratibor herczeg, a német konzul, kivel szemben Festetics Andor gróf bérelt lakást, a volt miniszter. A budaiak jó szomszédságban élnek, föláltva hivják egymást ebédre vacsorára s itt ot zeneest is van, lévén közöttük sok müvészi elem, kikből nehányat a főváros közönségének is volt alkalma templomokban és jótékonyczélu hangversenyeken hallani. Igy kezdődik az ezredévre forduló farsang. Legközelebb tán többet mondhatok, mert több összejövetelre van kilátás, ha ugyan megtartják s nem marad a dolog a tavasszal megnyitandó kiállitás idejére.“ Ugy tudjuk, hogy Orgróf Pallavicini Edéné, ki a társas életnek egyik ébresztője a várban gróf Hunyady Lászlóné, gróf Zichy Nándorné, Rohonczy György altábornagyné, budavári Országh Sándorné és mások egy nagyobb szabásu és több napig tartó ünnepet terveznek jótékonyczélra a kiállitás idejére.

— **Felolvasás.** A budapesti népszerü felolvasásokat rendező társulat hétfői estején Gruber Nándor felsőbb leányiskolai tanár előadása A „villamos vasutról“ szép közönséget vonzott a II. ker. főreáliskolai disztermébe. Bevezetésül elmondta a közlekedési vállalatok történetét. Az első első omnibus vállalat Párisban XIV. Lajos korában alakult; de csak 15 évig állott fenn: a közlekedés nehézségei és a magas viteldij buktatták meg. A gőzgép feltalálása után arra a gondolatra jutottak, hogy gőzzel hajtott kocsikat járassanak s valóban a gőzomnibus megelőzte a gőzvasutat. De ez sem volt hosszú életü; de nem is lehetett, mert ha minden személyszállitó kocsi elé egy gőzgépet alkalmaznak, akkor a közlekedés drága, — ha pedig egy gép mögé több személyszállitó kocsit akasztanak, akkor akadályozza az utczai közlekedést. Ekkor villant fel a lóvasut eszméje. Európában az első lóvasutat 1859-ben Londonban létesitették, a másodikat 1865-ben Berlinben, a harmadikat 1866-ban Budapesten. E bevezetés

után áttért az előadó tulajdonképpeni tárgyára: a villamos vasutra. Bemutatja, a dinamo-gépet, melyet Jedlik Ányos, a budapesti egyetem physikai tanára, még Siemens előtt feltalált, de nem publikált. Siemens — a nélkül, hogy ismerte volna Jedlik találmányát — önnállóan találta azt fel s praktikus használatra is alkalmazta. A dinamo-gép hajtja a villamos kocsit. Bemutatta azután a különféle szerkezetü villamos vasutakat u. m. a felső vezetékü, alsó vezetékü, földfölött állványokon futó, függő és egy sinen járó villamos vasutat. Ez utóbbi a Ganzgyár tulajdona. Gruber kellemes előadó és kiváló kisérletező, ki érdekes élőadását mutatványokkal és vetitett képekkel kisérte. A nagy számu közönség az előadót lelkesen éljenezte. Különösen felhivjuk a budai hölgyközönség figyelmét a holnap hétfőn tartandó előadásra, melynek czime: „A nők társadalmi állása és munkaköre."

— **Budáért.** A mult héten következő eseményeket jegyzett fel a sajtó Budát érdeklő doldokból: — A budakeszi erdő kezelése felett hozott határozatok, utak készitése, padok állitása menedékházak és vendéglők épitése már azért is örvendetes, mert ezzel is szaporodik a forgalom Budán. A közmunkatanács a fővárost felkéri, hogy az Albrecht utat az Aporutczáig véglegesen rendeztesse. A közmunkatanács a várhegyre a nyugati oldalon felvezető utat Palota utnak, az Attila körut és királyi palota között levő teret Palota-térnek nevezte el. Az utcza, mely az Egyház-térről a várba vezetett, megszünik Palota-utcza lenni s felső részét, miután az a Lógody-utcza folytatása, szintén Lógody-utczának, alsó részét pedig (az alsó Palota-utczát), mely a budai körutnak vált részévé Attila-körutnak fogják nevezni. — A Tabánban is megnyilt a népkonyha és pedig a plebánia épületben. Nyitva van 11—1-óráig. Egy adag ára 10 kr. — A budapest budafoki nagy tétényi vasut közigazgatási bejárását befejezték. A vasut fontos hivatást fog teljesiteni, mert a főváros környékén egyedül ez a vidék nem részesül még a gyors közlekedés hasznában, noha Budafok élénk és fontos kereskedelmi pont, Tétény pedig a környék legegészségesebb nyaraló helye. A magyar államvasutak és a déli vasut képviselői kikötötték, hogy a vonalaikat az uj vasut aluljárón át keresztezze, mibe az engedélyes vállalat is beleegyezett. A vasut villamos áram fejlesztő telepét Budafokon fogják épiteni.

— **Nincs hátrálék.** Örvendetes hir jutott hozzánk az I—III. kerületi járásbiróság köréből. E kitünő járásbiróság hátralék nélkül zárta le a mult esztendőt. A midőn ezt az elismerésre méltó tényt olvasóinkkal tudatjuk, ki kell emelni Lithvay Mátyás királyi táblaibiró urat, a járásbiróság vezetőjét, ugyszintén munkatársait, a birói kart, kik a jogászvilágban nagy hirü főnököt teljes odaadással és lelkiismeretességgel támogatják.

— **Az „1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története"** czimü illusztrált munkából most jelent meg az 51-iki füzet, a melyben Gracza György a debreczeni országgyülés müködését mondja el számos eddig ismeretlen adat fölhasználásával. A füzet képei ezek: Ágyugolyok, granátok a szabadságharczból. A budapest Uj épület kaszárnya 1849-ben Honvéd dob, Orosz kovás-puska 1849-ből. Ujvidék ostroma 1849 junius 2-án gr. Batthányi Lajos szivarszipka, Orosz czinderes-Lőfegyver 1849-ből, A nagyszabásu munka néhány füzettel több lesz mint terveztetett, de a tavasz folyamán okvetlenül befejeztetik. Ugy a már megjelent két kötetre, mint a most folyó füzetekre a kiadó czég (Wodianer F. és Fiai) még mindig elfogad megrendeléseket.

— **Üdvözlő irat.** Emlitettük, hogy Mislovszky Sándort a viziárosi posta főnökét a miniszteriumhoz szolgálattételre léptették elő. Közöltük azt az üdvözlő iratot, mit hozzá intéztek. Ezt az üdvözlő iratot nem csak a posta altisztek, de a szolgák is aláirták.

— **165 Hegedű átirat** egy (soló) hegedüre jelent meg Greizinger Iván e téren már jó nevü zeneszerzőtől, Klökner Ede budapesti zenemü kiadónál. A 70 lap terjedelmü kötet tartalmaz 117 még eddig hegedüre sehol meg nem jelent magyar népdalt, s 48 a classicus és modern zeneszerzők, mint Abt, Beethoven, Schuberth, Lortzing, Franz, Grieg, Chopin, Yvon, Meyerbeer, Donizetti, Halevy, Kücken, Toschay Koosky, Jensen, Meyer-Hellmund, Greizinger, Yradier, Mendelssohn, Wagner, Nessler, Raff, Schumann, Moskowoky, Rubinstein stb. müveinek legértekesebb gyüjteményét fokozatos emelkedéssel kezdők, haladók, és müvészek részére magán hegedüre. A hegedü irodalom gazdasága mellett is szegény magán hegedüre irt darabokban. Legtöbb darab zongora kisérettel van ellátva, pedig vajmi kevés hegedűsnek áll rendelkezésére a kisérő zongora. Greizinger 165 hegedü átiratai e hiányt pótolják, mert legalaposabb tudással megirt müvét alig nélkülözheti egy hegedüs is, mely a kezdőnek kedvét éleszti, a haladónak pompás szép előadó darabokat nyujt — a kész müvésznek pedig, ki technikáját s előadását csillogtatni akarja, oly anyagát adja a legszebb s legraffináltabb módon kidolgozott soló daraboknak, minőket eddig a világ zeneirodalomban egy kötetbe össze gyüjtve hiába keresett. E daraboknál a hegedü pótolja a zongorát s a teljes harmonia, a polyhon hatások geniális feldolgozásban jutnak érvényre, bár segitségül véve a hegedü technika minden eszközét, mégis minden alaposan képzett hegedüs által leküzdhető nehézségekkel. Fő érdeme a gyüjteménynek az hogy nem mint eddig történni szokott, a már régibb, mindenki által ismert classikus dolgokat adja mint Peters-Litolf kötetei, hanem a jelenkori müvész corifeusok müremekeit hozza oly remek átiratban, melyek felől a legelső zenemüvészek elragadtatással nyilatkoznak. Valamennyi átirat legczélszerübb uj rakással, előadási jelekkel s magyarázattal van ellátva. Derék munkát végzett szerző valamint kiadó, hogy e páratlan értékes munkát piaczra hozta. Ára 3 frt

— **A szomoru játék vége.** Azt a hirt, mit a szegény Török Dezső nyomoruságban sinlődő, szalmán fetrengésre, fázásra, éhezésre kárhoztatott családja érdekében közöltünk lapunk egy barátja küldötte. Lapunknak ez a barátja arra is felkért, hogy a megdöbbentő sanyaruságot az összes napi lapokkal tudassuk. Hiszen itt nincs másról szó, mint egy végtelen nyomorról, a mit a könyomatu lap utján a lapokkal közöltünk is. A sajtó kiragadta a senzációs részt, de nem hivta fel a szerencsétlen családra a jó szivek könyörületét. Mi csak a nyomort ecseteltük, ezt a megdöbbentő sötét képet, melyre a könyörületnek okot, okozatot nem keresve nyilatkozni kell. Lapunk olvasóközönségéből egy jó szivü emberbarát 4 frt 60 krt küldött be a boldogtalan család részére, mit a család kezeihez juttattunk. Áldja meg az Isten az adakozókat, kik egy igazi nyomoruságon segitettek. Bárcsak többen találkoznának a szenzációt nem kereső jó emberek közül olyanok, kik segitenék ezeket az intelligens nyomorultakat.

— **Az osztálysorsjáték sikere.** A legridegebb pessimismus is megszünik, ha látja, hogy a szerencsejáték terén még mindig lehet sikereket elérni. Az alig néhány hónap előtt lefolyt „Magyar Osztálysorsjáték" megérttette mindenkivel rendkivüli előnyeit, miénfogva az igyekezet, hogy abban részt vegyenek, oly általános, mondhatni oly önkénytelen vágyat képez, minő semminemü más sorsjáték papirjainál nem észlelhető. Lehetséges, hogy ezen fenomenalis jelenséghez az I-ső sorsjáték eredményei is nagyban horzájárultak, hogy t. i. a nyerők rendkivül nagy száma eme sorsjegyek jó hirét elterjesztették; valószinübb azonban az, hogy a „II. Magyar Osztálysorsjáték" játékterve, mely hasonlithatatlanul kedvezőbb, mint az I-ső, inditja a sokaságot, hogy ezen sorsjegyek birtokába jutva, szerencsét próbáljon. És itt mindjárt fel is emlitjük, hogy ezuttal a nyereményesélyek oly kedvezőek, mint egyáltalán csak gondolható: 120,000 kibocsátott sorsjegy közül 45,007 darab nyereményekkel huzatik, köztük magas összegüekkel, melyek még egy nábobot is kielégithetnének.

A „II. Magyar Osztálysorsjáték" három osztályba osztatott; egy-egy osztályra érvényes sorsjegynek ára 20 frt; azonban teljes (mindhárom osztályra érvénynyel biró) sorsjegyek is kaphatók. Ha valamely teljes sorsjegynek a szama már az első osztálynál nyer: ugy birtokosának a nyereményösszegen felül az értéktelenné vált sorsjegyek második és harmadik osztályra befizetett összege is visszafizettetik. Ugyanaz áll akkor is, ha a teljes sorsjegy a második osztály huzásánál nyereménynyel huzatik, mert akkor a harmadik osztályra való érvényességéért befizetett összeg adatik vissza a nyeremények felül.

Hogy oly egyéneknek is hozzáférhetővé tétessék a „Magyar Osztálysorsjáték", kik egész sorsjegyért 20 forintot vagy nem áldozhatnak, vagy áldozni nem akarnak, kiadatnak huszad 1 forint, tized 2 frt és félsorsjegyek 10 frt árért.

Az I. osztály huzása már f. é. február 5—8-ig tartatik meg mindazon személyiségek jelenlétében és felügyelete alatt, kiket a magas magyar királyi kormány a törvény rendelkezéséhez képest kirendel. Előreláthatólag a huzás előtti közvetlen napokban a sorsjegyek iránti vételkedv rendkivüli tolongásban fog nyilvánulni, miért is mindazoknak, kik csekély koczkázat mellett oly rengeteg nyereményesélyeket nyujtó játékban résztvenni óhajtanak, becses figyelmébe ajánjuk, hogy igyekezzenek mielőbb a „Magyar Osztálysorsjáték" sorjegyeinek birokába jutni. Minden körülmények között az az egy bizonyos, hogy a „Magyar Osztálysorsjáték" már is legszebb diadalát üli. — Az osztálysorsjáték főelárusitója: a világhirü Heintze Károly czég Budapesten.

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.

Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

*

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **A Bolond Istok** minél régibb annál jobb, mint az igazi nemes bor. Képei, tartalma, alakjainál fogva a többi élczlapokat mesze tulszárnyalja. Mint értesülünk Budával és vidékével még többet foglalkozik mint eddig. Ajánljuk a vendéglősök, kávéházak, körök, egyletek és minden jó élczben gyönyörködőnek figyelmébe. Előfizetési ára egy évre 8 frt. Félévre 4 frt. Évnegyedre 2 frt. Kiadóhivatal egyetem-utcza 4. sz.

— **Eladó ház.** A déli vasut állomásán, közel Budapesthez, egy szép uri lak, különösen nyári lakásnak szép fekvésénél és egészséges levegője és jó ivó vize miatt czélszerü és alkalmas. A ház jó anyagból van épitve és áll három nagy szobából, két konyhából, kamrából és padlásból, előszobából és födött folyosóból és egy 12 méteres istálóból, területe 426 □-öl. Bővebb felvilágositást ad a Buda és Vidéke szerkesztősége.

— **Házhoz szállitja.** Willinger Ferencz füszer- és csemege kereskedése berendezését a Krisztina-körúton a ki megtekinti ott bizonyára vásárolni is fog. Az áruk jók és izletesek. Aprófát és szenet haza szállitja.

— **Igazitás.** Mult számunkban megemlékeztünk a várban lakó és a legelőkelőbb igényeknek is megfelelő szabóról. Nevét azonban a sok megrendelést érdemlő szabónak elhibáztuk, mert neve nem B. Ferencz, hanem **Baráll Mihály**. Ajánljuk sajtóhibánk kiigazitása alkalmából a jó szabót.

— **A »Zenélő Magyarország«** közkedvelt zenemü folyóirat január 15-iki II. száma tartalmaz két szép uj magyar dalt. Il. S. Jones »Palermó« keringőjét s a hirneves svéd Halfdan-Kjeruf »Bölcsődalát.« A pártolásra érdemes hazai zenemülap ára negyedévre 6 füzetre hatvan zeneoldal tartalommal 1 frt. Előfizethetni a »Zenélő Magyarország« kiadóhivatalánál Bpest, Cseng ri-utcza 62. sz. a. Ugyanitt jelent meg Dr. Freizinger Iván »165 Hegedűátirat«-a. Egy hegedüre irt 70 lap terjedelmü zenemü kötet, mely 117 eddig még sehol meg nem jelent magyar népdalt, s 48 a külföldi modern zeneművészek legszebb müveit remekül sikerült átiratokban tartalmazza. A hegedűjátékosoknak igen becses kötet ára 3 frt. A hegedü átiratból mintaivet, a »Zenélő Magyarországból« mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal.

Tudomásul!

A Buda és Vidékét a következő egyletek, pénzintézetek és gyárak tartják:

Rudasfürdő I. Rudasfürdő-tér,
Ráczfürdő I. Hadnagy-u. 2.
Szabadelvü pártkör V. Dorottya-u.
Szeretetház II. Nagy-Rókus-u. 16.
Szt. István társulat Szt. Királyi-u. 13.
Takarékpénztár Ó-Buda,
Tantestület II. Toldy-u. iskola,
IV. ker. Társaskör IV. Lipót-u. 21.
Telefon hirmondó VII. Erzsébet körut,
Tipographia dalkör II. Medve-u. Fáczán,
Tornacsarnok I. Szt. János-tér,
Ujlaki asztaltársaság III. Zsigmond-u.
Várbeli Casinó I. vár,
Zeneakadémia II. Fő-utcza.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kis hirdetések.

Elmaradt tanulókat vizsgára készit egy kitünő rendszerrel tapasztalt paedagogus. A Buda és Vidéke kiadóhivatalában a czim megtudható.

Lakást keresek. Két szobából álló lakást keresek a Krisztinavárosban. Bővebben a kiadóhivatal.

Ki akar vállalkozni. Két ezer forint befektetéssel évenkint 600 frtot lehet nyerni. Levél Vállalat czimen a Buda és Vidéke kiadóhivatalában. Két darab 5 kros bélyeg a válaszra melléklendő.

Szép hangu hím csizt megveszek. Czim a Buda és Vidéke kiadóhivatalában.

Kertek rendezésére kertész ajánlkozik. A legmagasabb igényeknek is megfelel. Többet a kiadóhivatal.

T. cz.

A ki Budán és vidékén telket házat birtokot vasárolni akar,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót keres,
A ki Budán és vidékén házat, telket, birtokot akar eladni,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót akar kiadni,
A ki Budán a hatóságoknál, miniszteriumoknál intézeteknél valamit megtudni akar,
A mely bank részvenytársaság czég, üzletet akar csinálni,

az

forduljon a **Buda és Vidéke** czimü lap 200.000 fönyi közönség között kedvelt és elterjedt lap kiadóhivatalához I. ker., Alkotás-utcza 12 a.

Előfizetőknek és hirdetőknek a posta bélyeg beküldése után felvilágositás ingyen.

A **Buda és Vidéke** hirdetőit magán uton is ajánlja és nem restel azoknak ügynökösködni.

Czikkek bizományba elfogadtatnak.

Minden egész éves előfizetőnek egy ingyen hirdetés.

A **Buda és Vidéke** előfizetésének ára:

Egész évre	6 frt
Félévre	3 »
Évnegyedre	1 » 50 kr.

Hirdetések ára:

Egy oldal	30 frt — kr.
Fél oldal	15 » — »
Negyed oldal	7 » 50 »
Nyolczad oldal	3 » 75 »

Többszöri hirdetőknek % engedmény.

A Buda és Vidéke kiadóhivatala

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyukút

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczískola, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti föl-zereléseket, transmissiókat.**

Specialitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Viziker-ket nagy sikerrel pó ló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csövezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

Az 1896. ezredéves kiállitás alkalmából

az államtól engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

tervezete.

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45.007 három osztályba osztott nyereménynyel és egy jutalomdijjal.

A sorsjegyek árai:

I. osztály					II. osztály.					III. osztály.				
1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy	1/2	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.	1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.
40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.

Mindhárom osztályra érvényes **teljes sorsjegyek árai:**

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
120	60	12	6 korona.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezöbb esetben **Egy Millió** korona.

Az I. osztály nyeremény-tervezete.

Huzás 1896. február 5-től 8-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	80000	=	80000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	60000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	80	=	720000
10000	nyeremény összesen			1268000

A II. osztály nyeremény-tervezete:

Huzás 1896. márczius 11-től 14-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	100000	=	100000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	40000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	120	=	1080000
10000	nyeremény összesen			1648000

A III. osztály nyeremény-tervezete

Huzás 1896. május 12-től 28-ig.

Nyeremény		korona		korona
1 jutalomdij	á	600000	=	600000
1	„	600000	=	600000
1	„	400000	=	400000
1	„	300000	=	300000
1	„	200000	=	200000
2	„	100000	=	100000
2	„	40000	=	80000
5	„	20000	=	40000
10	„	80000	=	80000
34	„	60000	=	204000
100	„	2000	=	540000
200	„	1000	=	200000
2650	„	200	=	530000
22000	„	150	=	3300000
25007	nyeremény és 1 jutalomdij .			6284000

Ez a 57 nyeremény közül az utóljára kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat.

A nyeremények **teljes adó- és illetékmentességet** élveznek és **minden levonás nélkül** fizettetnek ki; a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsálási tervesetet föntebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mától fogva a falragaszokon jelzett elárusitó helyeken a a fenti eredeti árakon kaphatók.

Budapest, 1895. deczember 24.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket nyujt az államilag engedélyezett

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

II. MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első huzás már február 5—8-ig

45.007 három osztályba osztott pénznyeremény **9.200,000 korona összértékben.**

Legnagyobb nyeremény a legkedvezöbb esetben **Egy Millió** korona.

Eredeti sorsjegyek az I. osztályra:

1/1	1/2	1/10	1/20
20. —	10. —	2. —	1. — forint.

Eredeti teljes sorsjegyek (mindhárom osztályra való érvénynyel):

1/1	1/2	1/10	1/20
60. —	30. —	6. —	3. — forint.

ajánlja és szétküldi az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

Heintze Károly Szervita-tér 3. szám.

Sürgönyczim: Lottoheintze Budapest.

Biztonság kedvéért ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kivántassék és a fenti eredeti árakon kivül portó és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be.

Az I. magyar osztálysorsjátéknál vevőim között a kevetkező főnyereményeket osztottam ki: **400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronát stb. stb.**

Sürgönyczim: Lottoheintze Budapest.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.40	kr.
Koczka-czukor	1 » —.41	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.80	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 » —.45	»
Tea	1 deka 6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter 85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bükk- és tölgyfa	100 kg. 1.40	»
Porosz szén	100 » 1.80	»

Valódi Badacsony vidéki saját töltésü asztali borok. Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. A központi tejcsarnok fiókja.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

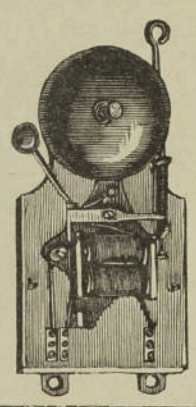
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban 36, 40 és 46 krajczár.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

Mindenféle szabályszati kellékek.

Alapittatott 1875.

ALBINI LAJOS

ezelőtt

Reinl József

II. kerület, Fő-utcza 40. szám alatt.

Kezdett és kész himzések.

Ajánlja raktárát kezdett és kész munkákban, izléses kivitelü himzések vászon, posztó, bőr és plüche tárgyakon. Ezenkivül különböző esztergályozott fa-tárgyak kézimunka beillesztéshez.

Dús választék férfi fehérneműekben, kizárólag saját készitmény. Divatos nyakkendők, gallérok, kézelők, fehér és szines ingmellek, jó minőségü nadrágtartók. Kötött és duppla varrot bélelt bőrkeztyük ugyszintén valódi „Jaeger"-féle alsó ruházat.

Végre nagy választék női és leány kötényekben, mosható ruha barchent és jószabásu derékfüzők 1 frttól kezdve.

Diszmü tárgyak montirozás végett elfogadtatnak.

Kézi munkához tartozó czikkek.

Mindennemü montirozott tárgyak.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már február 5—8-ig.

Ára:

¹/₁	¹/₂	¹/₁₀	¹/₂₀ sorsjegy
40.—	20.—	4.—	2.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

¹/₁	¹/₂	¹/₁₀	¹/₂₀ sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház.)

Jó szivből.

A várbeli iskolaszék karácsonyfájáról csak most érkezett be ez a jelentés Közöljük, mert a várbeli jótékonyságról egy igen szép adat a közlemény. A várbeli iskolaszék kitünő elnöke dr. Gombár Tivadar buzgalmának fényes tanusága az elért eredmény. Közéletünk e kimagasló alakjának egyéb érdemei mellett a várbeli iskolaszéki elnökség tisztének példás betöltése is maradandó érdem.

A Budapest- várbeli iskolaszék mint mindig, úgy a folyó 1895—96-dik tanévben is szivére ölelte az árva s a szegénysorsu iakolás gyermekeket.

A szent karácsony estéjén megható szép ünnepélyt rendezett örömükre, gazdagon megrakott karácsonyfát állitott föl, s a kis Jézus ajándékaiból kijutott bőven minden várbeli szegény tanulónak.

Az ünnepély legmegragadóbb része az volt, hogy az iskolaszék által eszközölt gyűjtésből 71 szegény iskolás gyermeket ruházott fel jó meleg lábbelivel, kabáttal, nadrággal ruhaszövettel, és halmozott el sok-sok édességgel.

Deczember 24-én a várbeli iskola tornatermében — mely ez alkalommal fényesen fel volt diszitve, — folyt le az ünnepély.

A terem zsufolásig megtelt előkelő közönséggel.

Az iskolaszék, élén nagyérdemü elnökével, majdnem teljes számmal jelent meg.

Ott voltak: Dr. Gombár Tivadar kir. tan. iskolaszéki elnök, budavári dr. Országh Sándor, Bogisich Mihály, Hirsch István, Scheich Károly, Szegő János, Márffy Ágost, Márffy Albin, Ghyczy Emil, Frey Alajos, Dulovics Béla, Huszár Adolf, dr. Kemény X. Ferencz, Dr. Keömley Nándor, Dr. Lechner László, Madarassy Gábor, Kállay István, Bachlen Károly stb.

Dr. Gombár Tivadar kir. tanácsos nyitotta meg egy emelkedett hangu, szép beszéddel az ünnepélyt, leereszkedve a tanuló ifjuság gondolatköréhez, őket szeretetre, jó viseletre, szorgalomra buzditva.

A tanuló ifjuság ez után egy áhitatos, 3 szólamu alkalmi dalt énekelt, mit Bogisich Mihály budavári prépost-plebános mélyen átérzett remek ünnepi beszéde követett.

Szólt ő a kicsinyeknek s a nagyoknak, igen szép vonásokkal ecsetelve a szent este jelentőségét, kiemelte az igazi kereszténvi szeretetet, mely ez alkalomm l is nyilvánult, midőn az iskola növendékei vallásküiömbség nélkül részesitetnek a szeretet adományaiban.

Az ünnepi beszéd elhangzása után osztattak ki az ajándékok, melyeket egy leány, majd egy fiu köszönt meg társai nevében.

Most ujra egy kedves fülbemászó alkalmi dalt énekelt a gyermek sereg, mely után Dr. Gombár Tivadar királyi tanácsos iskolaszéki elnök köszönetet mondva mindazoknak, kik az ünnepély fényének emelése érdekében fáradoztak, s kik kegyes adományaikkal a jótékonyságot gyakorolni szivesek voltak, az ünnepélyt bezárta.

Elismerés és köszönet illeti az ünnepély két főrendezőjét: Dr. Kemény X. Ferencz iskolaszéki gondnokot és Farkas József vezetőtanitót, kik időt, fáradságat nem kimélve, igazi ambitióval teljesitették tisztüket, szeretetből.

A várbeli szegénysorsu tanulók felruházására az 1895—96. iskólai évben kegyes adományaikkal hozzájárultak:

2 Dr. Baróti ur ivén: Dr. Baróti Lajos 2 frt, összesen 2 frt.

3. Nagy. és főtiszt. Bogisich Mihály ur ivén: Bogisich Mihály 3 frt, Pallaviciny őrgrófné 5 frt. Schrift 2 frt, Németné 3 frt, Tőry Gusztávné 3 frt, özv. Tihtl Ferenczné 3 frt, Bilinek 2 frt, Havas Sándor 2 frt, gróf Battyányi Sándorné 3 frt, Pernőffy Jánosné 3 frt, Wveheim Jánosné 3 frt, Wettstein Antal 2 frt, Wettstein J. 2 frt, Koller Kálmán 2 frt, Ratibor 5 frt, Droffnor Antal 3 frt, Schmiedt 1 frt, Rösler Sabina 1 frt, v. Wimmel 1 frt, Schatz Róbertné 1 frt, Botka Lajosné 3 frt, Farkas 2 frt, Kunze 1 frt, Zarnn 2 frt, Rustler R. 1 frt, Madarassy Pálné 3 frt, Hoor 2 frt, Stoffer Ágnes 1 frt, Harrer Pál 1 frt, W. Gürsch 1 frt, Karnis A. 1 frt, Ruswurm 1 frt, Jeney Jozefine, 1 frt, özv. Adriány V. 1 frt, Fischer István 1 frt, özv. Lovász József 1 frt, összesen 73 frt.

4. Dulovics Béla ur ivén: Dulovics Béla 5 frt, összesen 5 frt.

5. Frey Alajos ur ivén: Tamásy B. 50 kr, Ott Károlyné 1 frt, Back Teréz 50 kr, Bengyer Nándorné 50 kr, Frey Alajos 3 frt, összesen 5 frt 50 kr.

6. Ghyczy Emil ur ivén: Ghyczy Emil és családja 10 frt, összesen 10 frt.

7. Dr, Gombár Tivadar ur ivén: Császka György 20 frt, Dr. Gombár Tivadar 5 frt, özv. Herián Lárolyné 2 frt, Olay Szilárd 1 frt Pethő Berta 2 frt, özv. Wodmann Gusztávné 2 frt, ifj. orczy Orczy Gyuláné 1 frt, Gombár Zseli 20 kr, Gombár Miczi 50 kr, Dr. Baumért Gyuláné 2 frt, összesen 35 frt, 70 kr.

8. Dr. Hegedűs János ur ivén: Dr. Hegedűs János és családja 5 frt, összesen 5 frt.

9. Hirsch István ur ivén: Hirsch Istvánné 5 frt, Hirsch István 5 frt, összesen 10 frt.

10. Huszár Adolf ur ivén: Huszár Adolf 2 frt, összesen 2 frt.

11 Kállay István ur ivén: Kállay István 2 frt, összesen 2 frt.

12. Kemény X. Ferencz ur ivén: Pordán Károly 4 frt, Jordán Mária 2 frt, N N. 50 kr. N. N. 50 kr. Braidsver József 50 kr, Braidsver Józsa 60 kr. J, Wiesinger 50 kr, Kemény Ferencz 2 frt, összesen 10 frt 50 kr.

12. Dr. Keömley Nándor ur ivén: Marsovszky Mária 1 frt, Marsovszky Ede 1 frt, K. P 1 frt, özv. Celligoi Bódogné 1 frt, özv. Hersich Ignáczné, 2 frt, Gálfy Erzsébet 1 frt, Keömley Nándorné 1 frt, Szobovics Jozefin 1 frt, Szobovics Lajosné 1 frt, összesen 10 frt.

14. Kosutány Géza ur ivén: Dr. Baumgartner Izidor 2 frt, Lenk Gyula 1 frt, Dr. Haupt Albert 1 frt, Czárán István 1 frt, Dr. Makler 1 frt, Dr. Rössel Jenő 1 frt, Halászy Jenő 1 frt, Galovics Viktor 1 frt, Altman Ignácz 1 frt, Czekélius Marczel 1 frt Cseke Kálmán 1 frt, összesen 12 frt.

15. Dr. Lechner László ur ivén: Dr. Lechner László 1 frt, összesen 1 frt.

16. Márffy Ágost ur ivén: Márffy Ágost 5 frt, összesen 5 frt.

17. Márffy Albin ur ivén: Fejér Elemér 2 frt, König Tivadar 2 frt, Márffy Albinné 2 frt, ifj. Márffy Albin 1 frt, Márffy Albin 3 frt, összesen 10 frt,

18. Budavári Országh Sándor ur ivén: Dr. Országh Sándor 100 frt frt, összesen 100 frt

19, Póra Ferencz ur ivén: Póra Ferencz 2 frt, Póra Józsi 50 kr, Póra Feri 50 kr, összasen 3 frt.

20. Scheich Károly ur ivèn: Scheich Károly 5 frt, Scheich László 1 frt, Dr. Kummer Radó 1 frt, Radulescu György 1 frt, összesen 8 frt.

21. Szegő János ur ivén: Városy Gyula 3 frt, Luncz Péter 1 frt, Szegő János 2 frt, összesen 6 frt.

22. Vézinger Károly ur ivén: Vézinger Károly 5 frt, összesen 5 frt.

23. Buchler Károly ur ivén: Kogler János 2 frt, Zimányi család 5 frt, Lász Károly 1 frt, Stelly 10 kr, H. 10 kr. Sz. 10 kr. Janky 10 kr. P. 10 kr, T. 10 kr. Dr. Berencsy György 1 frt, Bachler 2 frt. Bachler Elza 40 kr. Lász Béla 5 frt, Stettner Géza 1 frt, összen 18 frt.

25. Guckler Győző ur ivén: Guckler Győző 1 frt, Guckler Győzőné 1 frt, ifj. Guckler Győző 50 kr. Guckler Rózsika 50 kr összesen 3 frt.

27. Kanócz István ur ivén: Kanócz Istvánné, 1 frt, Dr. Falk Ernő 1 frt, összesen 2 frt.

28. Madarassy Gábor ur ivén: Madarassy Gábor 1 frt, Tömőry Kálmán 1 frt, N. N. 1 frt, Madarassy Gáborka 1 frt, Madarassy Ilona 1 frt, összssen 5 frt.

29. Tichtl János ur ivén: Tichtl János 6.50 frt, Özv. Tichtl Ferenczné 3 frt, Adrienne 50 kr, Bella 50 kr. Leona 50 kr, Aranka 50 kr, Edit 50 kr, Dr. Tőry József 1 frt, L. J. 2 frt, összesen 15 frt.

30. Appl Lajosné őnagysága ivén: Pap Elza 1 frt, Pap Margit 1 frt, Pernőffy Jánosné 3 frt, Széll Mariska 1 frt. Fejér Flóra 5 (Csánki Lujza 50 kr, La Borda Ilona, 5 Böske 31 kr, L. L 50 kr, Cziegler Miczi 1 frt. Velősy Evirra 50 kr, Kogler Hedvig 1 frt, Sári 50 kr, Fümel 50 kr, Villányi Józsa 40 kr, Reisch Zseni 50 kr, Nyirák Mariska 50 kr, összesen 13 frt 21 kr.

31. főtiszt. Bozoky Géza ur ivén: Bozoky Géza 2 frt, összesen 2 frt.

32 T. cz. Közönség ivén: Dömötör Sándor 1 frt, Mandlik Alajos 1 frt, összesen 2 frt.

34 Csonka Józsa őnagy-ága ivén: Deáky Flóra 1 frt, Deáky Emilia 1 frt, Ruswurm Ilona 1 frt, Nechutny Róza 50 kr, Gregorich Edéné 50 kr, Németh Lajos 1 frt, B. s. 1 frt, Klimesch Erzsi 1 frt, Timkó Gizella 30 kr, Kratszer Bella, Margit, J 1 frt, Grecsák Elza 30 kr, Mészáros Irma 30 kr, Ágotha Olga 30 kr, Tlóth Ella 30 kr, Dréhr Jolán 50 kr. Zeitler Mariska 30 kr, Nagy Erzsi 50 kr, Mariska Márta 30 kr, N. N. 50 kr, Drillusz Aranka 44 kr, Pefening Eleonóra 50 kr, Renner Alice 1 frt, Borosnyay Jolán 50 kr, Péter Emma 25 kr, Herzóg Anna 1 frt, összesen 15 frt 39 kr.

35. Farkas József vez. tan. ur ivén: Farkas József 1 frt, Magyary Lajos 1 frt, Garba Gyula 2 frt, Krakk László 50 kr, Kerékgyártó Árpád 50 kr, Kerékgyártó Árpádné 50 kr, Dréhr Imre 50 kr, Koffler Béla 50 kr, Pillmayer Károly 1 frt, Rátkay Béla 1 frt, Szolkövy János 20 kr, Dr. Koch Antal 50 kr, Surányi 1 frt, B. Györgyné 50 kr, Autnerné 20 kr, N. N. 1 frt, N. N. 50 kr, Ni. Mi. 50 kr, J. K. 50 kr, Kovács Pálné 1 frt, Dr. Kovács Aladárné 1 frt, A várbeli vivók: 2 frt, összesen 17.40 frt.

36. Farkas Józsefné őnagysága ivén: Turcsányi Olga 50 kr, Valaki 10 kr, Rudolf A. 1 frt, Márffy Irén 2 frt, Egy gyermekbarát 1 frt, La Borda Margit 50 kr, Kühn Emilia 30 kr, Balonyi Ilona 50 kr, Darnai Margit 50 kr, Mály Adél 50 kr, Gröber Vilma 1 frt, Szilágyi Mária 50 kr, N. N. 10 kr, Pap Gizike 50 kr, Hegedűs Erzsi 1 frt, Pfenning Viktória 50 kr, Flath Stefánia 30 kr. Mlinkó Sarolta 50 kr, Nagy Sarolta 30 kr, Seprös Erzsi 10 kr, Lovas Gizella 20 kr, Szenti Piroska 50 kr, összesen 12.40 frt.

37. Krünner Anna őnagysága ivén: Marinovics Marczelné 1 frt, Özv. Merfort Róbertné 1 frt, Rösler Sabina 1 frt, Schwingenschlögelné 1 frt, Hummel J. 1 frt, Dr. Hummel 1 frt, Baráthné 50 kr, Cziegler Anna 1 frt, Huber Paula 1 frt, Paduch József 50 kr, Hinter 1 frt, Csánky 50 kr, Ranpak 50 kr, N. N. 40 kr, Gaizler Béla 1 frt, Fischer István 1 frt, Sellner Gyuláné 1 frt. Frecskai Emma és Irén 1 frt, N. N. 30 kr, Balonyi 50 kr. Glogovácz 20 kr, Fejér Ida 50 kr, M J. 50 kr, Szilágyi 50 kr, Marado 50 kr, Gergő Károly 30 kr, Gasparetz János 20 kr, D. 50 kr, Mezey Etel 50 kr, Spauner Ferencz 30 kr, Hell Béla 50 kr, N. N. 20 kr, Pfenning Ilona 50 kr, Téry Emilia 50 kr, A. V. 15 kr, Özv. Belányi Ferenczné 1 frt, N. N. 15 kr, összesen 23 frt.

38. Mihalecz József ur ivén: Széll 1 frt, Széll Emil 1 frt, Rosonovszky 50 kr, Vitéz József 50 kr, Szalmásy József 1 frt, Wiesner János 2 frt, Paksy 1 frt, Szirmay Antal 1 frt, Csemiczky Pál 50 kr, Nagy Dezső 50 kr, Launé Ottó 50 kr, Szügyi Kálmán 50 kr, Weisz Ferencz 1 frt, Andriska Emil 1 frt, Thömel 50 kr, Tamás Béla 30 kr. Domlay György 1 frt, Kampis Jani 50 kr, Kampis Anti 50 kr, Kampis Miczi 50 kr, Kampis Ila 50 kr, összesen 15 frt 80 kr.

40. Petzina Ödön ur ivén: Koch Antal 50 kr, Mály Elemér 50 kr, Albrecht R. 50 kr, Lechner L. 50 kr, Genál Z. 50 kr. M. K. 50 kr, Szalmásy J. 30 kr, N. N. 20 kr, Rosonovszky F. 20 kr, Boros Géza 30 kr, Vitéz Ernő 50 kr, Grillusz A 40 kr, Perczel Béláné 50 kr kr, Molnár Nándorné 50 kr, Tordai Virkner M. 50 kr, Landes J. 30 kr, Jankovich Pista 30 kr, Wettstein A 50 kr, Wettstein Gy. 1 frt, özv. Wettstein Jánosné 50 kr, Bertli Jani 30 kr, Darnay J. 50 kr, Bogyó G. 30 kr, Körmendy Sándor 30 kr, Fekete J. 50, Boldog Józsi 50 kr, P. Ö 60 kr, összesen 12 frt.

41. Vaskó Bertalan ur ivén: Márffy Ágost 2 frt. Egy gyermekbarát 1 frt, N. N. 20 kr, Wettstein Jani 40 kr, Wettstein Gyula 1 frt. Schütter Erzsébet 1 frt, Wettstein 1 frt,

Lang 60 kr, Wettstein Antalné 1 frt, Andriska Antalné 1 frt, Csemiczky István 50 kr, Kovács Károly 50 kr. Walter Károly 50 kr, Lingauer István 1 frt, Balonyi Tibor 50 kr, N. N. 50 kr, Varga Tivadar 50 kr, özv. Lenerné 50 kr, Sztankovits I. 50 kr, Láner Gyula 1 frt, Láner Károly 10 kr, Jancsó Benedek 50 kr, Korniczky Lajos 30 kr, Fischer József 20 kr, Rosconi Janka 1 frt, Schreff Jozefa 50 kr, Schreff Antal 50 kr, Schröder József 50 kr, Sebestyén Rajmund 50 kr, Dobszay László 50 kr, Telkesy Tibor 50 kr, összesen 20 frt.

42. Tőry Gusztávné ősnga ivén: Dr. Tőry József 2 frt, ifj Luczenbacher Pál 3 frt, Geist Gyula 3 frt, Geist Clarisse 2 frt, Tőry Emil 2 frt, Bókay Jánosné 3 frt, özv. Steinbach Györgyné 3 frt, Németh Titusznė 2 frt, Kollerich Lajosné 1 frt, N. N. 50 kr, Kollerich 1 frt, N. N. 1 frt, Dr. Matta Árpádné 2 frt, Tőry Gusztávné 3 frt. Összesen 28 frt 50 kr.

43. T. cz. közönség. Rohonczy Imre György 5 frt.

Az idei gyüjtések eredménye tehát 525 frt 40 kr, melyből a 71 tanuló felruházására kiadatott 444 frt 24 kr.

A 81 frt 16 kr. pénzmaradvány hozzácsatoltatott az előző évekből maradt 257 frt 41 krhoz — mely az 181 987/1893. számu „Egyesült budapesti Takarékpénztár“ betétkönyvecskén van elhelyezve, — s igy a várbeli szegénysorsu iskolás gyermekek felruházására alaptőkeként 338 frt 57 kr. gyümölcsözik.

Mindazok, kik a felebaráti szeretet melegségével e legnemesebb ügyet „jó szivb'ől“ szolgálni kegyesek voltak, fogadják a budapesti I-sö kerületi I-sö számu (várbeli) iskolaszék hálás, forró köszönetét.

s. f.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Judás Iskariotes.

Ki ne ismerné őt? Minden város typusai között meg van. Halász a zavarosban a saját előnyére. Pályáját ugy hirlik, mint iparos kezdette, de keveselte ezt az állást, tehát a hivatalnoki lajtorjához csapott.

A hajlongáshoz, hizelgéshez értett. Jól tudta magasztalni felebbvalóit és elárulni társait. Bemondásai sok szegény tisztviselőnek ártottak. Hiuz szemeivel soha nem nézett egyenesen, hanem mindig a fején át annak a kivel beszélt.

Beleszerepelt a közügyekbe is. Fontoskodva bizalmaskodott a legnépszerübb emberekkel és felhasználta őket, hogy emelkedjék és később elárulta őket.

Négy szem között a legjobb barát volt és jól tudta ócsárolni a népszerü emberek ellenségeit és ezek előtt a népszerü embereket.

A kivel beszélt annak a legjobb akarója volt szóval, de ha elfordult megmarta.

A törvényhatóságnak is tagja lett Judás Iskariotes, sőt több értékes bizottságnak a tagja. Ekkor érte el pályája tetőpontját. Mindig benfenteskedett a tanácsnál és elhitette a világgal, hogy ő nélkülözhetlen. Adta a jó polgárt, szinte bámulta az ember ezt a kitünő Tartuffeot, ki az ál-jóember szerepét minden szinésznél jobban adta.

Egyszerre azonban fordult a kerék az álarcz alól kezdtek előtünedezni az igazi vonások és a két kulacs. Judás urat felfedezték s elvesztette a kifiskáliskodott bizalmat. Kegyvesztett lett a népszerüek előtt. Rókává vedlett az élvezett nagyságból.

Kitünt, hogy valóságos cselszövény gyára volt és Judásabb Judásnál. A törvényhatóságból kibukott.

Azt hiszik nem talált uj szerepet? Oh igen, talált. És pedig a méltatlan áldozat szerepét. Igy hálálták meg jóságát. Kicsavarták mint a czitromot és eldobták.

Ez a forgó viszontagság járma . . .

Most csak kesereg a felett, hogy nem jó nagy urakkal egy tálból cseresznyét enni . . .

Irodalom.

„Akkordok.“

Költemények. Irta: **Pongrácz Béla.**

Kétségtelenül reá kényszerül az ember, hogy Pongrácz Béla könyvét olvasva, keresse az okot, a mi indokoltá teszi a magyar hivatásszerü kritikusok és a napisajtó mély hallgatását.

Mert ha előttünk fekvő könyv lapjait forgatjuk, — eltagadni nem lehet, hogy határozott tehetséggel, igazi költővel van dolgunk, kitől egyszer valamikor, régen évek előtt már egy nagyobb költeményt olvastunk, sőt akkor, ha nem csalódom, a „Pesti Napló“ dicshimnuszokat zengett, és mint egy uj iskola uttörjöét dicsérte.

Honnan most ez a mélységes hangulat, — mért éppen most midőn a magyar muzsa mély álomba merült és hivatlan kezek pengetik a lantot, midőn bocsánat a kifejezésért „General Safttal“ dolgoznak sokan, csak azért, hogy bitorolhassák az irói és a költői nevet, — tisztelet a kivételeknek, de a millenium alkalmával nem dicsekedhetünk a müvelt világ előtt a magyar költészet legujabb remekeivel.

Szinte felvillan a nagy Széchenyi mondása, „még az apagyilkosnak is kegyelmet kellene adni oly kevesen vagyunk.“

Uraim! különféle klikkek és pajtásságok vezérei, lelkiismeretükre veszik ezt a czéhrendszer agyonhallgatási taktikája szülte eredményt, ne felejtsék azt, hogy nem maradhat boszulatlanul az ilyen eljárás.

Olvasták — ha másból nem, kiváncsiságból Pongrácz Béla „Jézusát“ — mutassanak az ujabb irodalom tücsök csicsergése között egyet a mely a tartalom, a költői gondolatok, a philosophia oly hatalmas szárnyverésével törne az ideálizmus felé; ha nem olvasták a fenti czimü igénytelennek látszó füzetet, lapozzák át és találnak ott köszörületlen és csiszolt gyémántot, igaz találnak közte agyagot is, de ne feledjék azt el, hogy a legjobbak javával is megtörténik az, hogy a lélek eltöri a gátot és merész röptében posványos légkörbe téved, és éppen erre van hivatva a kritika, a költő szertelenségének határt szabni, mert ép abban rejlik a kritika hivatása, hogy a fattyu-hajtásokat lenyesse, de nem abban, hogy hallgasson.

Pongrácz Béla irodalmi müködésével le kell számolni, le kell, mert a valódi tehetség munkája az.

Uraim! czéhrendszerbeli talmi urak számadásra kell lépni, ezt megköveteli a magyar nemzeti irodalom géniusza.

A megváltó korbácsot ragadott és kiüzte a kufárokat a templomból, de bevitte a szeretet vallásába a kiválasztottakat, álljon elő a vádló, mondja ki az itéletet a vádak után a közvélemény, de a millenium esztendejébe ily arczpiritó eljárásnak nincs helye.

Pongrácz Béla különösen a budai oldal érdekébe hol nyilt sisakkal, hol szerényen, névtelenül szált sikra, lapunknak is hü munkatársa volt, és mint ember egyik a legjobb szivüek közül való.

Talán a politikai viszonyok parancsolják a hallgatást? ez nagy hiba volna, mert e kettő nem egy.

Jókai babérjait sem tépi az ő politikai szereplése.

De hagyjuk ezt a meddő vitát, térjünk magára a füzetre át.

Egy önmagával meghasonlott lélek jajkiáltásának mondhatjuk, igazán akkordszerüleg hol sivitón, hol zúgva zendül meg egy költemény, kivétel nélkül sötét alappal, a hasztalan küzdelem, az eredménytelenség, az elhagyottság panasz hangjai azok mint például ez:

Nem pacsirta, nem fülmile
Halálmadárdalol nékem,
Meglibbentve lomha szárnyán
Az iromba, dült kéményen.

majd a legelkeseredettebb kifakadása, midőn az istenséggel áll harczba, a mi „Eltemették János feleségét“ kezdetü versben nyer kifejezést, a melybe a nyomor, a nyomor szülte bün markans vonásokkal festetik és mintegy lesujtó itéletre hivja fel az ember lelkét akkor, midőn ez a harcz a czinikussággal tétetik élvezhetlenné „Ég a gyertya, orgona szól“ kezdetü versben, hol az esküvő van leirva, szinte hihetetlen, hogy a „Jézus“ irója ne érezte volna azt, hogy itt lelke eltévedt, gondolatai levetkőztették a vallási érzelmet, nem, e négyszakaszos vers nem ebbe de más könyvbe se való. Ha megtalálta a békitő mentséget „Szép hölgyeim csöndet kérek! figyelem!“ czimü költeménybe, hol a szerelem apothesiseként, még a mai társadalmi felfogás szerinti bünnek is meg tudja adni bár humoros formák között az elégtételt.

Ugy látszik Pongrácz Béla egyénisége a következőkbe van hiven festve:

Mely hevit küzdelemre, tettre
Lelkembe élt untalan az eszme
És betölté lelkemet a fénye
Hün követvén sok viharba vészbe.
Mig dalolva, lelkesülten jártam
Föl se vettem, hogy lankad a lábam.
De a vak sors megveté az ágyam
És a nyomor kőpárnáin háltam.
Alél a test, halkul már az ének
Megjöttek a sivár, téli évek!

Lapunk kerete nem engedi elősorolni az egyes gyémántszemeket, a közönségnek figyelmét akartuk egy valódi tehetségre felhivni és alkalmat nyujtani arra, hogy ez igazán méltánylandó tehetséget ne engedje áldozatul esni a klikk- és czéhrendszer tehetlen vezetőinek.

Tanulságos e könyv, mert az ő setét képeivel a kevésbbé szenvedőnek vigaszul szolgál, hogy van még más kit az élet jobban megtépett és az a borongó hang, az az elkeseredett lélek jajkiáltása az idealismusra hajló lelkek által meg fog értetni.

Ki tudja az érdeklődés, a szigoru birálat nem ád-e reményt egy szebb jövőre és az elnyomott tehetség ha kibonthatja hatalmas szárnyait, nem foglal-e majd helyet ott hová tehetsége elvezetheti, az elsők között.

Mi a legmelegebben ajánlhatjuk e könyvet és biztosra vesszük azt, hogy ezért senki sem tesz szemrehányást, és ha e könyvet megveszi nem fogja sajnálni két koronáját, mert azzal érdemet jutalmazott és egy anyagi gonddal küzdő költőn segitett.

Matkovics Vanda.

A Rudas gyógyfürdő Budapesten.

Ezzel a czimmel jelent meg egy füzet. Szerzője a fiatalabb orvosok egyik kitünősége, dr. Sass István, a fővárosi Rudas gyógyfürdő orvosa v. egyetemi tanár-segéd, okleveles tiszti orvos. A szerző kellő tanulmánynyal irja le a Rudas fürdőt természettudományi és orvosi szempontból. A Rudas-fürdő ismertetését megelőzi Budapest ásványvizeinek földtani méltatása. Már ebből a fejezetből is látjuk, hogy az iró tárgyát ismeri és szereti. Hivatottsága tünik ki az egész előadásból, mit már azért is meg kell dicsérni, mert azért hogy a tudomány szinvonalán áll világos és érthető. Egy teljes és könnyen áttekinthető képét adja Budapest összes gyógyforrásainak. Történeti áttekintését is közli a budai fürdőknek, melyből a buzgó és pontos kutatás tünik ki. Ezután következik a Rudas-fürdő történelmi ismertetése és fejlődése, a gyógyjavallatok, a fürdő mai állapota ismerte ése. Ez a derék könyv arra vall, hogy dr. Sass István a legjobb baneologusok egyike és a Rudas-fürdő lelkiismeretes orvosa s tőle biztos várható, hogy e kitünő fürdő megérdemelt felvirulás az ő avatott vezetése mellett be fog következni.

Budapest, 1896. V. évfolyam 5. sz. Vasárnap, Halak hava (február) 2.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Ünnepeljünk.

Az ezredéves ünnep jó alkalom, hogy a magyar székes fővárosnak Duna jobbparti része, melyet a multakból még ma is a legnémetebbnek tartanak — tüntessen magyarsága mellett! Vegyük ki a használatból a németfeliratokat és hassunk oda minden ismerősünknél sőt közvetve idegeneknél is, hogy az ezredéves kiállitás megnyiltára a német feliratok ugy nyilt üzleteknél mint más foglalkozási körökben cégtábláról, kirakatokról, pecsétekről számlákról, levélpapirokról, szóval minden bármilyen foglalkozás közben használt tárgyakból kiküszöböltessenek. Használjuk fel minden igyekezetünket, minden összeköttetésünket arra, hogy az a ki Buda — Ó-Buda utczáin végig megy — német felirást sehol ne láthasson. A vidéki, de különösen a külföldi Budát ma is németnek tartja, — tegyünk róla, hogy az idegen a ki a budai részeket a kiállitás tartama alatt meglátogatja — a saját szemeivel szerezzen meggyőződést arról, hogy Buda-Ó-Buda magyarságában erősen, de a magyarság szempontjából örvendetesen csalódott! Ugy legyen!

A magyarosodás ügye Budán és vidékén.

Több czikk, és levél fekszik előttünk a magyarosodás ügyére vonatkozólag, s azok közül adjuk sorrendben a következőket, a melyhez utólagosan teszük meg észrevételeinket, abban a reményben, hogy lapunk hasábjain közölt czikkeink sebet nem fognak fakasztani, mert igazság vezeti minden toll vonuásunkat, s ezt be kell látni a haza minden polgárának, kik köztünk élnek, s velünk együtt a magyar haza felvirágzására törekednek.

Az első czikk igy szól:

Legyünk magyarok.

Kibontotta a zászlót a Buda és Vidéke, s lapjának első oldalára rá nyomtatta: „Nyelvében él a nemzet“.

Itt lobogtatja ezt a zászlót a Duna jobb partján, a hol küzdelemmel kell harczolni egyetlen kincsünkért: a magyar nyelvért.

Küzdve-küzd, — nem erőszakos fegyverekkel, hanem megdönthetlen bizonyitékokkal, hogy e haza földjén élők, legyenek bár mily nemzetiséghez tartozók is, tanulják meg annak a hazának nyelvét, a mely táplálja őket és maradékaikat.

A magyar hazában csak magyar szó hangozzék! mert nem elégséges az, és kevés is nekünk, ha valaki német, szerb, rácz, avagy tót nyelven veri meg a mellét, hogy érzelmeiben olyan jó magyar akár a czeglédi: de kell, szükséges és megkövetelendő, hogy, nyelvében is az legyen.

Élni a jólétben, gyökeret verni a haza földjében, épitkezni, vagyont szerezni és szabadságát élvezni egy ezred év óta álló országnak, a melynek alkotmánya, törvényt, igazságot, és szabadságot oszt neki, és még sem tanulni meg annak az országnak nyelvét: az már mégis részünkről oly türelemre vall, mely jellemzi a magyart, pedig vitézségének és erős karjának súlyát megérezte hajdan egész Europa.

Ha egyes magyar családot a sors csapása idegen országokba kényszerit, kenyeret keresni, bár szivének minden

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZAJA.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Magyarevics Jeremiás.

Ki ne ismerné Magyarevics Jeremiást Budán? Van-e közügy, hol az egyháznak ez a kitünő felkentje nem müködött volna? Működött önzetlennül és hazafiasan. Az általános nagy emberi, hazafias, egyházi, fővárosi érdekek mellett — monopoliumot nem üzve — mindig sikra szállt Budáért.

Igazságossága, pártatlansága a választások alkalmával is kitünt, hol a választók szabadságát megsérteni nem engedte, de a törvényt teljes szigorral hajtotta végre.

Mint a főváros törvényhatóságának tagja tisztét lelkiismeretesen töltötte be és nem mulasztott el egy fontosabb közgyülést sem. Azokban a bizottságokban, melyekben részt vesz majdnem nélkülözhetlen. Munkás, rendszerető és nem engedett soha utat a magán érdekeknek.

Egyházának igazi pásztora, hiveinek atyja és őrködik azok erkölcsi és szellemi egészsége felett. A budai görög keleti egyház mindig hazafias szellemü volt s ebben ő példásan járt elő.

A hol embertársain segiteni kellett szóval tettel és tanácscsal ott mindig ott volt. Pártolta a szegényeket és ügyefogyottakat lelkesitette a csüggedőket.

Valódi pap, ki a fényes helyre, hova a bizalom és a király akarata emelte szintén sokat tesz a legfennköltebb czélokért.

Az ő tiszteletre méltó személyét Budán általánosan szeretik és kitüntetése mindnyájunk ünnepe.

Samassa Aurél.

A joghallgatókat segitő egyesület elnökévé Samassa Aurélt választották. Samassa Aurél budai fiatal ember és jól ismert kedvelt tagja az előkelőbb köröknek. Részt vett a mult évben tartott bástya ünnep rendezőségében. Szives, jól nevelt fiatal ember. Iskoláit nemcsak nagy uri szenvedélyből végezi, de azért mert komoly nagyratörő czéljai vannak. Családi összeköttetése, tanulmányai, szép tehetsége és képességei a legszebb pályát nyitják meg a jövőben. Szorgalmas, kitartó szerény lelkes magyar fiatal ember, ki méltó arra, hogy most az ifjuság és később nagy dolgok vezére legyen.

Legjobban rajzolja az ő fennkölt gondolkodását az a szép és tartalmas beszéd, melylyel a segitő egyesület január 18-án tartott ülésén székét elfoglalta, s ezzel átvette Szilágyi Dezső örökét.

Ez a beszéd az ő jellemrajza, melyből nem csak az alkotás vágya, de a rendszeretet is kitünik s minden részében oly nemesen szerény, mint az a ki azt elmondta.

Egyetértést akar, nem bizonyos irányban, nem politikában, hanem a magyar ifjuság tagjai között óhajtja az egyetértést és testvériséget.

Az egyesületnek sem összeirott története, sem rendszeres levéltára nincsen, pedig ez a mult tükre, tanuság a jövőre és az igazság felbonthatatlanságának tanusága. Irattárt, iktatást akar ugy szintén a vagyon szaporitását, a könyvtár gyarapitását, a közvetités fokozását, olcsó közlekedést, engedményeket a szegényebb hallgatok részére a kereskedőknél. A tudományos munkásság mellett a szép müvészetek mivelését is czélul tüzi ki. Mindent el akar követni az egyetemi hallgatokat élelmező m e n s a a k a d é m i k a érdekében. . .

Jól beosztott tervek ezek, melyeknek a megvalósitásához Samassa Aurélnak elegendő erélye és kitartása van.

Ezekben mutattuk be azt a derék budai fiatal embert, kivel a közel jövőben ugy foguuk t lálkozni, mint a szép, jó és igaz mellett küzdő bátor leventével, ki mindig az igazság és sohasem a hamisság utján fog haladni. Ezt tanulta családja nagy nevü és országosan tisztelt fejétől. Ez van vérében, erre törekszik, ezért tanul, ezért él . . .

„Nyelvében él a Nemzet“. A magyar egyesület jelszava.

érzése szülötte földjéhez vonzza, de kötelessegének tartja a legeslegrövidebb idő alatt megtanulni annak az országnak, annak a nemzetnek nyelvét, mely őt oltalmazza, s kenyeret ád a szájába.

A kivándorlott magyar Berlinben, Münchenben németül, Párisban franczióul, Londonban angolul beszél. Az Amerikába kivándorlottaknak főtörekvése a nyelvelsajátitása, mert különben éhen vesznének el.

Miért, hogy éppen e vérrel szentelt haza földjén idegen szó hangzik ma nap is nyilvános helyeken utczákon és tereken? Miért kell éppen nekünk pironkodnunk rokonaink, ismerőseink előtt, kik fő- és székvárost látogatni jönnek a midőn lépten-nyomon, a budai részeken is megüti a fül kagylóját a német szó, és beszéd, s hozzá nem is mentegethetjük őket, hogy ugy maradtak nyakunkon az 50-es évek szomoru korszakából? Miért tapossa a haza földjét az, ki szégyen nélkül beszéli az idegen nyelvet, s arczára nem jön a pir, hogy Magyarországba, annak székes fővárosába lakik, és azokban a jogokban részesül, mint a telivér magyar?

De hát szünjék meg a mi haragunk, a mi elkeseredésünk, hisz erős a mi hitünk, hogy ez a helyzet meg fog változni. Munkálkodjék, cselekedjék minden egyes polgár nemcsak szóval de tettel is. Szépszerivel is meglehet törni ezt a képtelen állapotot. Ha magyarul köszöntünk, ha magyarul kérjük szükségleteinket, lehetetlen hogy magyar nyelven ne kinálja az portékáját, ki üzletet akar csinálni. Guten Morgenre: jó reggellel feleljünk, s a Gute Nacht után kivánjunk: nyugodalmas jó éjszakát.

Sok, erős és türelmes munkába fog még ez a magyarosodás ügye kerülni, de szent az ügy s megérdemli a vele való foglalkozást.

Soha nemesebb, soha a nemzet életére kiható fontosabb ügyet nem szolgált a Buda és Vidéke mint mikor harczosává szegődött a magyarosodásnak, és fennen lobogtatja annak zászlaját.

Hát a magyarok istene adjon hozzá kitartást, erőt, nem lankadó buzgalmat, hogy mi hamarabb siker koronázza a szerkesztőségnek ügybuzgó törekvését.

Mi a budai részeken lakó polgárok tehetségünkhöz mérten támogatására sietünk a Buda és Vidékének, s egyesült erővel sokat kivivhatunk.

y.—s.

*

A hozzánk beküldött második levél ekképen adja elő panaszát, és egyuttal mentegetődzését is, a mely tiszteletre méltó hangon szól a magyarosodás ügyéhez.

Tisztelt szerkesztő úr!

III. ker. Ó-Buda.

A fiamnak németnyelven, de magyar érzelemmel diktálom ezt a levelet. Meg ő csak megért engem, de unokáim már nem! Német volt a budai oldal nyelvében, ámbár ragaszkodott az országhoz, melynek földjén lakik. Az 50-es években a tanitás német volt, még a 70-es évek elején is Budán az érettségit németül is le tehette a 8 gymnáziumot végzett növendék.

Mint polgár, szorgos dolgaim után szórakozásra is vágytam, nem voltak még polgári körök, kaszinok, népszerü felolvasásokat rendező társaság: de voltak polgári vendéglők, a hol összegyültünk, és megbeszéltük a magunk dolgát. Szabad ipar nem volt, de volt becsületes czéhrendszer, a melyben az ugynevezett atyamester felszabaditotta az inas gyereket, ha jól remekelt. Persze-persze! hogy németül beszéltünk, mert nem volt alkalmunk, hogy a haza nyelvét elsajátithassuk.

Megváltozott az ország sorsa, felfogásom szerint jól és helyesen.

Nem panaszlom fel sorsomat, de hát öreg ember vagyok, nem birok megbirkózni a magyar nyelvvel. Sajnos! az én kollegáim és barátaim németül beszélnek, s ha a hatvan éven tul van az ember, nem gördülékeny a nyelve. Eléggé sajnálom, hogy a kis unokám korrigál meg, ha egy pár szót oda vetek magyarul. Szégyenlem is magam e miatt, de nem tehetek rólla.

Magyar vagyok én, itt szeretem öreg napjaimra nyugodalmas óráimat, itt gyönyörködöm fiamban és unokámban, de bár nyelvöket nem beszélem, átlátok lelkök tisztaságán, azon a szereteten, a mely őket a magyar földhöz köti, mint engemet is, a ki még most is magyarul nem beszélek.

A t. szerkesztő úr, haladjon a maga utján, igazság és hazaszeretet vezérelje minden lépésén, de hagyjon engem öreg embert sirba ssállni német szóval, de tiszta magyar szivvel.

Igaz tisztelője:

Egy ó-budai polgár.

*

Ma megjelent számunkban is folytatjuk a magyarosodás mellett meginditott mozgalmunkat. Meg vagyunk róla győződve, hogy hazafias küzdelmünket minden jó magyar támogatni fogja. Félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy mi nem üldözzük az idegen születéseket. Nem azok ellen harczolunk, kiknek munkájok és a magyar nemzet közönye miatt bár nem volt alkalmuk megtanulni magyarul de jó fiai hazánknak. Nem azok ellen, kik gyermekeiket magyarnak nevelték, de a csökönyösök és leginkább a visszaesők ellen. Czélunk a magyarok felébresztése, hogy többet ne történjék az, hogy évtizedeken keresztül megélhet itt valaki a magyar nyelv tudása nélkül. Ébresztünk, lelkesitünk, de nem személyeskedünk, senkit nem bántunk, de kivánjuk, hogy csak magyarok legyünk.

Az ezredéves ünnep.

Mi budaiak hiában kesergünk felette, már nem lehet rajta segiteni, a kiállitásból nem sok részünk lesz. Ha ő felsége a király nem a mi falaink között székelne, ha a magyar Szent-Korona nem itt lenne, egy pár kirándulást kivéve a kiállitás nyomtalanul tünnék el Budára nézve . . .

Nehány budai lelkes hölgy és ur fog valamit rendezni mindenesetre. Nemsokára a közönség is megtudja mit. Budának is ünnepelni kell az uj ezer év első évében. Mi budaiak ugyan nem akarunk másként csak magyarul ünnepelni, tehát mi ezer évet és nem milleniumot ünnepelünk. Ó-Buda nemcsak nyelvében, de gondolkodásában és minden tettében is magyar akar lenni.

Ezt megköveteli másoktól is. Most kezd szóba kerülni például az ezredéves ünnepély hódoló lovas felvonulása. Egy régi magyar grófi család sarja állt a megyék disz lovascsapatának élére, gróf Andrássy Tivadar.

Mi teljes bizalommal tekintettük a gróf vállalkozását, kinek családi palotája itt van Budán s hisszük, hogy nagy befolyásával és tekintélyével a budai érdekeket is gyámolitja tenni fog valamit egyébkor is Budáért.

Az ezredéves ünnepnek ez a része Budáról indul ki. Innen viszik át a Szt.-Koronát a törvényhozás házába.

A résztvevők előkelősége fényessé teszi ezt a felvonulást, azonban a napvilágra jutott részek aggodalommal töltenek el minket.

Budán nagy eseményeket játszott le a történelem. A mi Budánk egy élő emléke a multnak, nem csoda, ha a budai polgárt a történelem meghatja és ilyen alkalmakkor aggodik a történelmi hüségért.

A megyék lovas disz felvonulásáról azt olvassuk, hogy egy derék szabó czég a Grünbaum és Weiner egyik most kijelentett főnöke Gara Illés szabómester történelmi tanulmányai alapján, mit nehány akadémikus (igy irták) is felülbirált, fognak készülni a jelmezek.

Ki ki ott csináltatja a ruháit a hol tetszik bár miután nincs magyar divat az arisztókraczia szabóin kivül alig van magyar disz-ruha szabó, bizony nem sokan tudják azt szabni.

Nem tanultam a tárgyat, igy biztosan nem is tudom vannak e jó jelmez képeink. Arra sem emlékezem, hogy ezzel valaki tüzetesen foglalkozott volna. Gara Illés szabómesterre éppen nem emlékezem, hogy valaha történelmi munkáit akár önállóan, akar elszorva lapokban olvastam volna.

Örül k rajta — feltéve de meg nem engedve — ha neki a magyar jelmeztan megállapitása sikerült. Hiszen sikerülni kellett, mert már annyira bizonyos kutatásai eredményeiről, hogy minden szabad versenyt lefoglalva a brokátok készitését hirleli, mint ha ez egyedáruság lenne.

A mi a jelmezeket illeti előbb a történelmi társaság szakértőinek kellene hozzá szólni Gara ur sikereihez s csak azután fogadni el a szabad vállalkozás fenntartásával azt a mi elfogadható és Gara uat. ha ajánlkozik a pályázatra bocsátani, mert hát még eddig a szabadság nem volt egyedáruság. A czég melynek tagja tekintélyes és elismert czég tehát a pályázatból ki nem zárható, s az ő szabását és brokátjait csak ugy el lehet fogadni ha jók mások egyéni szabadságának fenntartásával, mint egyebekét.

A Grünbaum és Weiner czégnek jó eszméje van, tehát feltehető, hogy ezuttal is kielégitheti a közönség igényeit, azonban a szabad vállalkozásnak utat kell engedni. „Mindeneket megpróbáljatok és a mi jó azt megtartsátok.“

Budapest ásványvizeinek földtani viszonyai.

Irta: **Dr. Sass István**, a Rudas gyógyfürdő orvosa.

A fő- és székváros dunajobbparti, azaz budai részét félköralakban körülvevő hegylánczolat forrásokban és patakokban teljesen szegény annyira, hogy ugyszólván az egész tágas völgymedenczében alig van egy állandó csermely; a hegyek között pedig még nagy mélységre ásva sem találni iható vizet; a hegykoszoru közepéből kiemelkedő várhegy pedig egész viztelen. Kút csak kevés van a székváros ez oldalán, de ezek vize is ihatatlan, kivéve a Dunához közel fekvőket, melyek a talajba beszüremkedett, illetve átpréselt folyóvizet juttatják felszinre: e nagy hiányát az ivóviznek a hegyeket alkotó kőzetek minőségében, elrendeződésében és geologiai fekvésében kell keresnünk. A budai hegyekben legfelül egy vizet át nem bocsátó kőzet-réteg fekszik, a kisczeli anyag és márga; ennek természetes következménye lenne az, hogy a lehulló csapadék és hólé a talajba nem szivároghatván, a föld felszinén vizmosásokat képezve szaggatja a völgyeket és lefolyik a közeli Dunába. Geologiai alakulás következtében azonban ez nem igy történik; földtani forradalmak folytán ugyanis valószinüleg vulkanikus eredetű kitörésekből nevezetes kőzetáthelyeződések és repedések képződtek ezen hegylánczolatban, ugy, hogy némely helyen a harmadkori anyag és márga helyett a felszinen a másodkori kőzeteket a dolomitot, dachsteini meszet és a mummulitot találjuk. Ez a helycsere csak ugy történhetett, hogy a másodkori

kőzetek a harmadkoriakat szétrepesztették s igy cseréltek helyet. Ilyen áthelyeződéssel párosult repedés a Kálvária-hegyen kezdődik Hidegkutnál s onnét a Mátyás- és Józsefhegyen keresztül a Várhegyig terjed, egy másik pedig Ujlak és a Kecske-hegy között van. Ezt a két nagy repedést több baránt repedés köti össze. Az igy felszinre került, dolomit mummulit és mészréteg természete az, hogy mélyreható odukat, nyilásokat és szakadékokat képez, melyekbe a légköri csapadék egyrésze behatolván, az áthelyeződési nagy repedésekbe jut s nagy mélységre hatolván, ott mintegy közös reservoirban felmelegittetik s a hegyek alapján mint hévviz tör elő.

Szabó József dr. elhunyt világhirű geologusunk által bebizonyittatott, hogy ez a — körülbelül 345 □-klmnnyi területről beszivárgott — légköri csapadék a föld mélyébe 1300—1400 méternyire hatolnak s hogy a felsőbb hegyi vizek nyomása folytán törnek elő, mint természetes hévforrások, a hegyek lábánál.

Hogy ezek a hévvizek egy közös földalatti vizmedenczéből veszik eredetüket vagy legalább is hydrostatikus összefüggésben vannak, hizonyitja az 1891-ben történt következő eset: a m. királyi kincstár a császármalom helyreállitása czéljából a József-hegy tövébee levő és a malmot tápláló tavat lecsapoltatta; ez alkalommal nemcsak a császár- és királyfürdő melegforrása apadt el, hanem az onnan 4 klmre levő Budas-fürdő forrásának viztükre is apadt 47 cmrrel. A malomtó megtelése után e fürdők viztükre ujra az eredeti magasságra emelkedett. Ezt a tüneményt a Rudas-fürdőben 1858-ban a Lukács-fürdői munkálatok megkezdése alkalmával ujra észlelték.

A hévforrások bősége és hőmérséke összefüggésben van a Duna vizállásával is; ugyanis a folyóviz mennél magasabb, annál nagyobb a hévforrások bősége; a hőmérsék különbözetét azonban csak 0·5-1 C°-nyira képes megváltoztatni.

Zsigmondy Vilmos nagyhirű mérnökünk a budai természetes forrásokból előtörő napi vizmennyiséget kevésnek tartotta ahhoz képest, mi a föld gyomrában levő közös vizmedenczében lappang. A Szabó-féle elmélet s az ő helyes feltevése alapján fúratott általa 1867-ben József ő. cs. és kir. fensége megbizásából a margitszigeti artézi kút; az itt elért fényes eredmény — hogy tudniillik a kút annyira bőven adja a vizet, hogy jóformán az előtörő mennyiség fele felhasználatlanul vizesés módjára a Dunába eresztetik — arra inditotta, hogy 1868-ban a fő és székváros felszólitására és megbizásából hozzáfogott a városligeti artézi kút fúrásához, melyet 1878-ban tiz évi kitartó munka után fejezett be.

Ezzel az esettel is igazolva lett úgy a Szabó-féle elmélet helyessége valamint Zsigmondy feltevése is. Ugyanis a fúrás alkalmával eszközölt földtani vizsgálatok alapján be lett bizonyitva, hogy a budai természetes melegforrásoknak mintegy folytatását képezi, illetve hogy azokkal közös eredetű, ugy a margitszigeti, mint városligeti artézi forrás.

Buda hegyeinek nagymennyiségű esővize számára a természet tehát a fentebb röviden vázolt geologiai viszonyokból kitolyólag a föld felszinén kivül még nagy mélységekben is engedett lefolyást s az ivóviz hiányáért ily módon adott kárpótlást világhirű gyógyerővel biró hévforrásokban.

Hogy ugy ezek az összes budai természetes gyógyforrások, mint a fent emlitett artézi kutakból származó gyógyvizek daczára egységes eredetüknek, mégis különböző vegyi összetétellel, alkatrésszel birnak s törnek elő — annak tulajdonitható, hogy különböző faju s vegyi összetételü kőzeteken hatolván keresztül, azokból más-más anyagot lúgoznak ki és oldanak fel. De nemcsak vegyileg különböznek egymástól, hanem részben hőmérsékük is elütő. Ez a körülmény annak tudható be, hogy a föld gyomrában különböző utat tevén meg, különböző mélységből s igy különböző hőmérsékű helyről más-más hőfokra felmelegitve törnek elő. Hogy mily mélyre kell a légköri csapadékoknak jutni, hogy hévvizeink melegével kerüljön felszinre, azt pontosan csak a külön-külön eszközölt talajfurások állapithatnák meg. Általában mondhatni, hogy minden 30 méter mélységre körülbelül 1 C° hőemelkedés esik; azonban ettől többnyire oly nagy eltérés van, hogy az egyenes arányt is bajos felállitani a hőmérsék és mélység között.

Farsang.

A főváros bálja. A székes főváros bálja a farsang egyik legdiszesebb bálja lesz. A mulatság tiszta jövedelme az erdélyrészi közművelődési egyesület, a felvidéki m. k. m. e., a d. t. k. m. e., az országos magyar iskolaegyesület és a budapesti szegények javára esik. Személyjegy 5 frt. Családjegy 2 személyre 9 frt, 3 személyre 12 frt, 4 személyre 15 frt. Nagy páholy 40 frt, kis páholy 25 frt, ülőhely 5 frt. A fényes bál a vigadó összes termeiben február hó 13-án lesz. A meghivó igen diszes és becsületére válik a Posner-czégnek.

A déli vasut tánczestélye Február hó 8-án lesz a Budai polgári kaszinó termeiben. A tiszta jövedelmet a Budán felállitandó fiók mentő egyesület javára forditják. Családjegy (3 személy) 3 frt. Személyjegy 1 frt 50 kr. Jegyeket a meghivó előmutatása mellett a rendező bizottság tagjainál és estve a pénztárnál lehet váltani. Kezdete 9 órakor. A rendező bizottság elnöke Palanek Ferencz, alelnöke Bursics Antal, pénztárnoka Hübner Ferencz, titkárja Szalay Géza. A déli vasuti tisztviselők bálja mindég kimagasló pontja volt és lesz a farsangnak . . .

A budai tanitók bálja. A „Budapesti (budai) Tanitóegyesület“, mint minden évben, úgy ez idén is tánczmulatságot rendez a II. ker. Fáczán helyiségeiben február hó 12-én, szerdán. A tánczmulatság kezdete este 9 órakor. Nagy érdeklődéssel tekint a budai közönség eliteje ez elé a bál elé, mert hisz minden évben oly kedves, kedélyes mulatság volt ez, melynek sikere megnyerte a budaiakat. Az egyesület saját segélyző alapja javára rendezi ezt a tánczvigalmat. A tanitóegyesületek között ez az egyesület — általánosan tudva van — előkelő helyet foglal el. Mi is minden alkalommal tudomásul adtuk a „Buda és Vidéke“ olvasóinak azokat a nagyfontosságu határozatokat, vitatkozásokat, melyek rendesen nemcsak tisztán a tanitókat érdeklik, hanem a nagy közönséget is, 26 éve áll már fenn az egyesület és 26 év alatt annyi nemeset, annyi szépet produkált, hogy méltán rászolgált mindenki elismerésére. Csak — hogy ez alkalommal többet ne emlitsünk — a mult év nyarán megtartott jubiléumi diszgyülés és az azt követő lakoma az igaz érdem elismerése volt akkor, mikor az tulajdonképen a tanitók és a nagy közönség ismerkedése volt. (Különben erről külön mellékletben hosszasan emlékeztünk meg annak idején Hajos Mihály kiváló tollából.) — Az egyesület alapitója s oszlopa Trajtler Károly, ki fáradságot nem ismerve munkálkodik az egyesület javán. Almásy János, Somlyay József, Koncsek Lajos, Velősy Lipót vetélkedve mozditják elő ügyeit. Az egyesület jelenlegi elnöke pedig Farkas József teljes odaadással, szeretettel munkálkodik, arra törekedvén, hogy a tanügyet s ezzel kapcsolatban a kulturát előbbre vigye. A most rendezendő bál elnöke Bárány Zsigmond, förendezője pedig a gyönyörü hangjáról ismeretes Witkowsky Antal. Mellettük oly ismert neveket látunk, mint Hangl József, Vasko Bertalan, Piláthy Béla stb. Tudjuk, hogy a tanitók bálja ez idén is oly fényes erkölcsi eredményt fog felmutatni, mint eddig s hisszük, hogy a jótékony czélra — melyre felülfizetéseket is elfogad köszönettel a rendező-bizottság s mely felülfizetések e lapok hasábjain nyugtázva lesznek — az előbbi évekhez hasonlóan tetemes összeg fog begyülni. Jegyek kaphatók a rendező bizottság tagjainál s az esti pénztárnál.

„Találkozás az alvilágban.“ Ez a vezéreszméje a budai dalárdának 1896. Február hó 8-án 8 órakor estve a Fáczán termeiben tartandó farsangi estélyének. A budai dalárda jelmez estélye mindig igen eredeti és ötlet gazdag s páratlan élvezetes leleményességgel van rendezve. Az Alvilág hivatalos lapjában kiadott rendeletből közöljük a következő részt:

„A fogadó est részleteiről nem árulhatok el semmit, csak annyit, hogy ő Alsága, **Szatanasz** pontban ½9-kor bevonuland fényes ördögi kiséretével s rögtön kegyesen megadandja a jelet arra, hogy az ünnepély kezdődjék. Ti, a kik még nem voltatok az Alvilág csarnokaiban, nem is sejtitek, mi mindent fogtok ott élvezni! Az Alvilág legelső művészi előkelőségei fognak benneteket mulattatni; úgy, hogy bátran mondhatjuk: a ki ott sem fogja magát jól érezni, az „még az ördögnek sem kell“! A belépés a csarnokokba **teljesen ingyenes**, csak a **vonaton va'ó utazásért kell majd fizetni.** Félreértések kikerülése czéljából rögtön meg is mondom, hogy a „Budai Dalárda“ működő és pártoló tagjai **vörös jegyet** váltanak (Ő Alsága **Szatanasz** családi szine); ennek az ára 50 alvilági kr; sőt joguk van **még egy** ilyen 50 kros piros jegy váltásához, ha még egy ördögöt hoznak, ennek a számára vesznek egy **fehér jegyet**, a melynek az ára **1 alvilági forint**; azontúl úgy ők, mint általában azok az ördögök, kik nem működő vagy pártoló tagjai a „Budai Dalárdának“, **zöld jegyet** vesznek; ez pedig potom **2 forintba** kerül. Olcsóbban nem adhatjuk, mert Szatanasz Ő Alsága jelenleg épen állandó pillanatnyi pénzszükségben szenved.

Anyósok természetesen pászpártút kapnak.

Jöjjetek, jöjjetek, óh jöjjetek!

Kelt az Alvilágban, 1896. január havában.

Pipifax Rezső,
az Alvilág első miniszt ere.

Január 25-én a budai polgári kaszinó fényes bált adott saját termeiben. Igen szép közönség mulatott itt együtt. Sajnos, hogy e bálról bővebben nem irhatunk, mert sem a bál idejét nem tudatták velünk, sem tudósitást nem küldöttek. Erről a bálról tehát tüzetesebben nem tőlünk függő okokból nem irhatunk. Reméljük, hogy máskor a polgári kaszinó nem felejtkezik el rólunk a mire a választmányt kérjük is.

A Budapesti Typographia Dalkör farsangi jelmez estélye február 15-én lesz a Fáczánban. A szeretett bolondtársakhoz kedélylyel füszerezett felhivást adtak ki. A főbevonulás ½9 órakor kezdődik, melyen minden jelmezes bolond köteles részt venni Lesz nemzetközi bolonddalárinduló, tótok hodolása, tiroli négyes, bika kantáté, kinai kettős, szerecsenek mélabus éneke stb. a mire általános bolonddáncz következik. Jelmezek az egyleti utalvány előmutatása mellett Blaunál (Károly-kaszárnya) egy csekélységért, 2 f.tért kölcsönöztetik ki. Bolond-igazolványokat kaphatni: Hercsek J. (államnyomda), Prihoda B. (Lloyd), Frech A. (részvénynyomda), és Berger Vincze (fáczánbeli vendéglős) uraknál és az egyleti helyiségben (fáczán, jobbra az első ajtó.) Jelmez-utalványok Hercsek J. és Frech S. uraknál kaphatók. Ez a mulatság is igen sikerült és jól rendezett szokott lenni. A ki mulatni akar nézze meg, s óhajtjuk a közönség és résztvevők közül minél kevesebben sztrájkoljanak.

Hangverseny Duna-Bogdányban. Duna-Bogdányban f. hó 26-án a d.-bogdányi társaskör helyiségében hangversenynyel egybekötött tánczvigalmat rendezett Reitter Mátyás ottani r. kath. főtanitó és egyházi karnagy, melynek tiszta jövedelme a templom zenéhez szükséges és 225 frt értéket meghaladó hangszerek beszerzésére forditttatik. Az érdekes müsor: I. Nyilány, Millöckertől; II. Egyveleg a „büvös vadász“ dalmüből; III. kar az „Égi szállás Granadában“ dalmüből: IV. Cornet solo, Rothschild bárónőtől; V. Kar; Ima, Beethoventől; VI. Egyveleg magyar népdalokból, valóban megérdemelte volna D.-Bogdány müveltebb közönségének melegebb érdeklődését, mely a közönségnek roható fel az, hogy a buzgó fáradságnak inkább csak erkölcsi sikere volt. Sajnos, hogy ép az intelligenczia, kinek kötelessége az ily czélu mozgalmaknak a támogatása, legnagyobb részben távol tartotta magát, sőt épen ennek egyik része fejtette ki a legnagyobb küzdelmet, hogy a sikert meggátolják. Fogadják e helyen is sajnálatunknak méltó kifejezését! Ezzel, a d.-bogdányi társadalomra nem a legjobb világot vető ténynyel

szemben, valóban jól esik megjegyeznünk, hogy az intelligenczia higgadtabban és érettebben gondolkozó része, minden hajsza daczára az estélyen részt vett, sőt tisztelendő Szappanos Károly, ref. lelkész ur a vallási türelemnek itt is fényes példáját nyujtotta az által, hogy az V. szám helyett a rendezőség kérésére egy remek alkalmi költemény elszavalásával közre is működött. Példát vehet tőle az elfogultság, mely a személyes érdekeket az ügy érdekeitől megkülönböztetni képtelen. Méltó köszönetet szavaz e miatt a rendezőség e helyen is az érdemdus lelkész urnak mindazokkal, kik az elért sikert bár a legcsekélyebb módon is előmozditani szíveskedtek; nevezetesen; Gyurkovits Antónia kisasszonynak, ki pacsirta hangjával figyelmes hallgatóit teljesen megbüvölte, továbbá a d.-bogdányi társaskör t. választmányának a kör helyiségeinek átengedéséért, Rittinger János háznagy — és Wippelhauser György pénztárnok uraknak a termek izléses diszitése — és Szittner Rezső, Tekaucz Adolf, Turcsin Gusztáv és Zsidákovit Alajos uraknak a rendezésnél nyujtott segédkezés, — végre pedig a d.-bogdányi egyházi zenekar tagjainak szives közreműködésükért, megemlékezvén különösen Schuszter Gézáról és Knab Andrásról kik sólóikat (az előbbi hegedün a második corneten) valóban müvészi tökélylyel játszották.

Jelen voltak: Dr. Fogolyán Gyuláné, Halmay Fülöpné (Szt.-Endre), Gyurkovits Józsefné Antónia leányával, Schrank Lajosné, Goldschmiedt Józsefné Paula leányával, Wippelhauser Györgyné, Spáth Józsefné és Reitter Mátyásné urnők, továbbá: id. Elségh Mártonné, Heer Andrásné, Heer Györgyné, ifj. Heer Józsefné, Heer Mihályné, Kaab Jánosné, Lichtner Ferenczné, Pendl Mihályné, Rudolf Józsefné, Rothauer Mihályné, Schwartz Mihályné, Spáth Andrásné, Spáth Jánosné, Theiszler Jánosné és Zeller Györgyné asszonyok, Halmay Fülöp, Szittner Rezső, telekkönyvi betétszerkesztők (Szt.-Endre), Gurgely Árpád m. kir. vasuti állomás főnök, Palásthy Jenő m. kir. áll. vasuti pénztárnok (N.-Maros), mint vendégek.

A befolyt adományokról ujabbi köszönetének nyilvánitása mellett a következőkben számol be a rendezőség: Wallenfeld Irma önsága és Wippelhauser György ur 3—3 frt, id. Schmied Ferencz, Schaffer N. (m. kir. kincstári főmérnök Visegrád), Dr. Fogolyán Gyula, Spáth János, Theiszler János, Köpff Rezső, ifj. Elter János, id. Elségh Márton és özv. Goldschmiedt Józsefné 2—2 frt. Rittinger János és Spáth András á 1 frt 50 kr., Szabó János 1 frt 10 kr, Bergmann János Boniferth Ferencz, Deim Pál, Gráff József, Heer András, Heer György, Heer József, Heer Mihály, Knab János, Lang József, Lázáry Béla, Leschniszky András, Lichtner Ferencz, Pendl Mihály, Pizák János, Pizák József, Rudolf József, Rotbauer Mihály, Schmied Feri, Schrank Lajos, Schwartz Mihály, Szappanos Károly, Szittner Rezső, Tekancz Adolf, Vogl Mihály, Wagner Mátyás és Zeller József 1—1 frt. Összesen 55 frt 10 kr.

Házi bál. Bauer János jó nevü vendéglős (I. Disztér 4-ik szám) február hó 17-én házi bált rendez.

A III-ik kerületi (ujlaki) első magyar asztaltársaság bálja február 8-án lesz, a Császár fürdőben. A rendezőség teljes erővel buzgolkodik a jótékonyczélu és mindig nagyszerü és látogatott bál érdekében, melyre az egész fővárosból sokan készülnek.

Táncztanulók bálja. Az 1896. évi február 8-án (szombaton) a Mókus-utcza 6. sz. alatt levő tánczhelyiségben a Redlich táncztanitó magánnövendékei zártkörü tánczestélyt rendeznek. A rendezőség.

Osztoits Mihály.

Mint székesfővárosi bizottsági tag, egy negyed századon felül szolgálja a közügyeket és tevékeny tagja a főváros közélelmezési és közgazdasági bizottságnak.

Ámde neki nem volt elég tér tevékenységének kifejtésére és csak, midőn 1881. évben a székesfőváros I. kerületének előljárójává megválasztatott, lépett a nyilvánoság oly terére, a melyen ambicziója teljes mértékben kielégitést nyert.

Tizenkét éven át állott az I. kerület élén s itt is leginkább a székesfőváros anyagi érdekeinek megóvása, valamint lelkiismeretes, pontos munkássága által tünt ki olyannyira, hogy a közbizalom teljes birtokában ő Felsége a király, az összes volt előljárók közül egyedül őt tüntette ki a Ferencz József rend lovagkeresztjével.

A székesfővárosi előljáróságok ujjászervezése alkalmából az előljárói tisztség rendes tisztviselői állásra törvény szerint átalakulván — miután rendszeresitett tisztviselői állásra soha sem aspirált — megmaradt városbirónak és jelenleg a székesfővárosi bizottsági tagsága mellett ez irányban is müködik.

Itt a perpatvaroknál oly annyira szükséges békéltetésnek és a kedélyek lecsillapitására szükséges biztos vezető kéznek bizonyult.

Mielőtt a filloxera még megette volna az oly annyira szivén feküdt gyönyörü szőlőtelepét, a szőlőtőkéit átváltoztatta bérházaká és felejthetetlenek azok a nála eltöltött szüreti napok, a melyeken igaz bőkezüségét, nemes szivét, kedves és szeretetre méltó nejének pedig a minucziozus résztetekig terjedő lekötelező figyelmét mindenki mint a budai görögkeleti hitközség előljárója szeretni és tisztelni tanult.

Osztoits Mihály közelebb az eskütéri hid érdekében annyit tett, hogy elismerésünket megérdemli.

A szőlők ujjáalkotása körül szándékba vett munkássága csak dicsérni való.

Figyelemre méltó az a tevékenysége, a melyet Magyarevics Jeremiás, volt budai görögkeleti szerb plébános és szentszéki ülnöknek budai püspökké megválasztása körül kifejtett és lényegesen hozzájárult, hogy ez a főpapi állás igaz hazafi által töltetett be.

Közgyülések.

Az egyesült fővárosi takarékpénztár február hó 11-én tartja rendes évi közgyülését. A virágzó intézetnek Budán van fiókja. Az intézet vezetésében a budai legtekintélyesebb polgárok vesznek részt. Igen áldásos Budára nézve is. Gyarapodása a jó igazgatást bizonyitja.

A szentendrei takarékpénztár 1896. évi február hó 17-én d. e. 11 órakor saját helyiségében tartja XXVII. évi rendes közgyülését. A gyülés tárgyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései; 2. Az 1895. évi mérleg előterjesztése és nyeremény felosztásának meghatározása; 3. A felügyelőbizottság megválasztása; 4. Esetleges inditványok tárgyalása. Dumtsa Jenő, elnök.

A budaörsi temetkezési egylet január hó 26-án tartotta meg ötödik rendes közgyülését. A szépen virágzó egyesület tisztikarát jobbára megválasztotta. Áldásos müködése és erősbödése az elnökség, tisztviselők és tagok buzgalma folytán ebben az évben is örvendetes eredményben nyilatkozik. Bevétel volt az 1894-ik évi készlettel együtt 3589 frt 22 kr. Kiadás 1069 frt 10 kr, marad 2520 frt 12 kr, mely összeg a budaörsi takarékpénztárban gyümölcsözik. (Egyike legjobb vidéki takarékpénztárainknak). A tagok száma 312 taggal szaporodott, meghalt 14. Marad 2012 tag. Az egylet az elhaltak családjainak 40—40 frtot ad temetkezésre és az elhaltakat fáklyákkal kisérik ki a temetőbe.

Az elzüllött gyermekek számára Otthont épitő Nagypénteki Ref. Társaság a minap tartotta a budai ref. paplakon ez évi rendes közgyülését. A gyülés Gergely Antal h. lelkész szép imájával kezdődött. Azután dr. Kiss Áron elnök tette meg a szokásos évi jelentést. Köszönetet mondott a tagok buzgóságáért; megköszönte Haypál Benő volt h. lelkész és Káldy operaigazgató s a velök müködött kiváló müvészek fáradozását, kik egy hangverseny rendezése által jelentékeny összeget juttattak a társaságnak. A társaság által szerzett 1840 négyszögöl telek ma már tehermentes s ezen kivül ha csekély mértékben is, de a segélyezést is megkezdték. Majd Szőts Albert oszt. tanácsos adott számot a pénztár állásáról. Erre az alapszabályok revizióját következett s ennek végeztével a hölgyválasztmányt alakitották meg. Munkácsy is igéretet adott, Zichy Mihály pedig gyönyörü allegerikus képet küldött, mely a gyüjtőivekre fog metszetni. E képhez dr. Jókai Mór a következő sorokat irta: Zichy Mihály képéhez nem kell magyarázó szöveg: a kép magyarázza a szöveget. Zichy Mihály kezében az ecset beszél, dalol, világit. Dr. Jókai Mór. E képhez és jelmondathoz Hegedüs István irt gyönyörü felhivást. A gyülésen nagy számmal megjelent kiválóan előkelő közönségnek Szőts Albert mondott megjelenésükért köszönetet s imádsággal befejezve a közgyülést, az egész társaság az uj budai református templomot szemlélte meg.

A magyar vörös-kereszt egyesület igazgató választmánya a minap tartotta Csekonics Endre gróf elnöklése alatt rendes ülését, Schwartzer Otto dr. egyetemi tanár, egyesületi jegyző bejelentette, hogy Károly Lajos kir. herczeg, védnökhelyettes a 31-ik számu sebesültszállitó oszlop parancsnokául bajsai Vojnits István földbirtokost nevezte ki és hozzájárult, hogy az egyesületi elnök Feillitzsch Anthur báró cs. és kir. kamarást a kolozsvári betegnyug állomáshoz egyesületi megbizottul kinevezhesse. A honvédelmi miniszter azokat a népfölkelőket, a kik az egyesületnek háboru esetére szolgálataikat fölajánlották, a népfölkelési kötelezettség alól fölmentette. Az igazgató választmány elhatározta, hogy a biharmegyei közkórháznak 14 kiképzett apolónőt hajlandó átengedni, ha azokat a szabályszerü illetményekben részesiti. Végül szóba került a Kálvin-térvöröskereszt-kórházi omnibus ügye s az igazgató választmány azt határozta, hogy a menynyiben sikerül a mostani bérlővel egyességre lépni, még szubvenczióval is föntartja az omnibusz járatát, de ha ez nem sikerül, akkor beszünteti az omnibusz közlekedést.

Meghivó a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön-részvénytársaság részvényeseinek Budapesten, 1896. évi február hó 6-án (csütörtökön) d. u. 5 órakor a takarékpénztár helyiségében (VI. Andrássy-ut 5. szám 1 em.) tartandó III. rendes évi közgyülésére.

Különfélék.

— **Kérelem.** Lapunknak több hátralékos előfizetője van. Helyben levő előfizetőinknek a nyugtákat házukhoz küldjük. A vidékieket kérjük szíveskedjenek posta utalvány utján tartozásukat mielőbb leróni. Kérjük azokat is kik mutatvány számainkat megtartották küldjék be mielőbb az előfizetést. Mutatvány számokat szivesen küldünk. A ki négy számunkat megtartotta azt előfizetőnknek tekintjük. Olvasóink jó akaratába ajánljuk lapunkat. Kérjék azt vendéglőkben, kávéházakban, fürdő helyeken, fodrászoknál stb. a magyar egyesület ajánlatára hivatkozva. . .

— **Egy főispán lemondása.** Gróf Csáky Gyula, Szepesmegye főispánja állásáról lemondott. Mi nem keressük miféle okok késztették a megyéje ügyeit önfeláldozó munkássággal vezető főispánt a lemondásra. Közöljük a sajnos hirt azzal a megjegyzéssel, hogy ez minket, Budát és vidékét is érdekel, mert gróf Csáky Gyula a maga nagy alkotó erejével nevét egy hazafias tettel akarta megörökiteni. A Tátra emelésére szentelte életét és vagyonát. A Tátrán olyanokat akart létesiteni, melyek a sülyedő vidéket ujra virágzóvá tették volna. Az ő eszméi megvalósulásából nekünk, azaz Budának és vidékének is lett volna közvetett haszna, mert intéző és pénzkörök belátták volna, mit lehet egy vidék emeléséből nyerni és milyen kincse a nemzetgazdaságnak egy szép vidék. — Gróf Csáky Gyula eszméinek győzelme elősegitette volna Buda és vidéke érdekeinek győzelmét. Hisszük, hogy ha állásáról lemondott is ugy annál a köztiszteletnél fogva, melyben mindenfelülről részesül, a kormány módot és alkalmta

fog nyujtani, hogy a Tátraügy ne bukjék el. A kormánynak ebben az irányban teendő döntő lépése az összes magyarországi fürdő, klimatikus és nyaraló vidékekre kihat. A kormány elhatározásától függ, hogy gazdag magánosok és pénzintézetek a hazában és hazán kivül segitségére jöjjenek a szép vidékek emelésére, melynek vezetésére gróf Csáky Gyulánál kitünőbb erő aligha lehet és megérdemelné hogy a hazai szép vidékek és fürdők emelésére teljes hatalmu kormánybiztosnak nevezzék ki. Ugy halljuk, hogy az országos baneologiai egyesület ezért lépéseket készül tenni. Gróf Csáky Gyula e czélra majdnem 100,000 frtot költött. A vidékek magok ellen vétenének, ha a fáradtság gyümölcsét elejtenék és a fáradozót a nemzet cserben hagyná.

— **Tüsszög a gőzgép.** A Duna jobb partján a csatornakhoz felállitották a lokomobilleket, s egész nap foly a munka. A Dunát erős jégpánczél boritja s az áradás egész az alsó rakodópart utolsó kőlépcsőjéig felduzzasztotta a jeget. A halászmadár sikongva keresi a folyam futó habjait, de nem találja, ha pihenőre mégis leszáll, uszóhártyáival megcsuszik a jégtáblákon. Ugy a gőzhajós társaság, mint a propeller vállalat minden óvóintézkedéseket megtett, hogy faalkotmányait megvédje. Az egyes jegyárusitó helyek elé erős torlaszokat épitettek, hogy jégindulás esetén össze ne zúzzák a hatalmas jégtáblák s tova ne sodorja az áradat. Még ugyszólván a tél kellő közepén vagyunk, s ritka eset, hogy 7—9 fokos hidegben el kellesen zárni a zsilipeket, s szivatyuzni a vizet. Mit hozhat még a zöld árviz?

— **Budáért.** Az elmult hétről következő és a sajtó által közölt Budát érdeklő eseményeket jegyezhetjük fel: A budai várpalotában nincs farsang. A munka serényen folyik, hogy minden elkészüljön május elsejére. — A nádor családnak a Szent Zsigmond-kapolna alatt levő sirboltját ujjá alakitották s azt Vézinger Károly apát Vodicska Lajos káplán segédletével egész csendben felavatta. — A budai református lelkészi állásra egyedül Haypál Benő a jelölt. — A főkapitányság csakis a Pálffy-tér és jégverem-utcza között engedte meg a Főuti házakhoz a teherkocsi közlekedést. A ki nem ebbe az utczába levő házakhoz visz terhet és erre hajt 50 frtig terjedő pénzbirságot fizet. Az oly kocsik melyek nem a főuti házak valamelyikébe visznek terhet csak a Margit-rakparton közlekedhetnek.

— **Halálozás.** Apczi Polyák László, a gödöllői korona-uradalom számtartója meghalt 49 éves korában. A legkitünőbb és képzett gazdák egyike volt. Példás jó barát, a társaságban kedves ember. Halálát sokan gyászolják s részvéttel osztoznak a szomoru esetben. Végtisztességén meg is mutatkozott a nagy rokonszenv mit ez a jó ember életében kiérdemelt.

— **A turisták télen.** A magyar tudományos egyetem ásványtani intézetében (VIII. Muzeum-körut 4. sz.) Halavács Gyula, a jeles földbelsejét kutató tart felolvasást ily czimen: Képek a Krassó-Szörényi hegységekből.

— **Az államilag** segélyezett mechanikai tanmühely alkalmazottjai (Szüsz-féle) február 3-án a Márvány-menyasszonynál bált tart.

— **A „Krisztinavárosi asztaltársaság“** f. é. február hó 6-án, csütörtökön este 8 órakor (a politikus Greislerhez czimzett vendéglőben) tartja I. rendes közgyülését, melyre a t. tagtársak minél nagyobb számban való megjelenése kéretik. Napirend: I. Elnöki megnyitó. II. Pénztári jelentés. III. Jegyzői jelentés a mult évről. IV. Tisztujitás. V. Esetleges inditványok. Az elnökség.

— **Hangverseny Ó-Budán.** Január 25-én tartotta a III. ker. „Ifjusági zenekar“ házi hangversenyét a Mókus-utcza nagy táczteremben. E zenekar, mely Kohn Arthur vezetése alatt áll, már több izben mutatta be erejét a közönségnek, mely ez alkalommal is megtöltötte a helyiséget. A sikerült hangversenyt rövid táncz követte, mely után vigan csevegve oszlott széjjel a közönség.

— **Felolvasás.** A budapesti népszerü felolvasásokat rendező társulat e hó 27-én tartotta utolsó előtti estéjét. Dr. Juba Adolf tartott előadást: „A nők hivatatásáról.“ Ama körülmény, hogy több a nő, mint a férfi, a nőt természet adta hivatásán kivül más térre is utalja. A tanitói pálya, a posta és táviró már is sok nőt foglalkoztat. Ujabban pedig megnyilt előttük az egyetem s igy a tudományos pályák legnagyobb része. Kérdés, hogy képes-e a nő a tudományok olyatén müvelésére, mint a férfi? A felolvasó véleménye szerint: képes. (?) Mindazon által nem kivánatos, hogy a nő természetes hivatásával szakitva az élet nehéz küzdelmeibe vegyüljön. Ezt legfeljebb azok tegyék, kiket a mostoha sors reá kényszerit. Jövő hétfőn, febr. 3-án érdekes estéje lesz a társulatnak. Varga Otto, főgymnasiumi tanár: „A honfoglalás és a millennium“ czimmel tart felolvasást. Varga Otto ismert historikus „A magyar nemzet története“ czimü jeles munkáját a Kisfaludy-Társaság első pályadijjal tüntette ki s igy kiválóan hivatott arra, hogy ezt az aktuális kérdést fejtegesse. — Érdekkel nézünk a felolvasás elé.

A Schoenichen és Hartmann-féle Hajó-, Gép- Kazángyár Részvénytársaság f. hó 29-én tartotta Berzeviczy Albert elnöklete alatt közgyülését. Az igazgatóság jelentése kiemeli, hogy különösen a lefolyt üzletév második felében sikerült a gyár összes ágait egész terjedelmükben munkával ellátni s hogy a jelenlegi megrendelések a folyó évre máris teljes elfoglaltságot biztositanak. A mérleg 170.688 forint 76 krajczárnyi nyereséggel záródik, amely összegből az alapszabályok szerint öt százalékot a tartalékalapra forditanak. Az igazgatóság jutalékának levonása után maradó 145.938 forint 90 krajczárból 130.000 forint hat és fél százalékot osztalék gyanánt szétosztanak, 10.000 forintot a tartalékalap további javadalmazására forditanak, végül a fenmaradó 5938 forint 90 krajczárt az uj üzletév javára vezetik elő. Az igazgatóság a felügyelő-bizottság jelentésének tudomásulvétele s a felmentés megadása után a felügyelő-bizottság tagjait ujból megválasztották.

— **Közgyülés.** A Dunántuli kereskedő társaság évi közgyülése elé Kollár Lajos nagyszabásu évi jelentést terjesztett. Ebből a valóban szabatos előterjesztésből kitünik az, hogy a Dunántuli kereskedő társaság mennyire szivén viseli nem csak a testületi, de a budai érdekeket is.

— **A „Siófok“ Balaton fürdő részvény-társaság** január hó 19-én a Hungáriaszálloda földszintes termében tartotta harmadik évi rendes közgyülését szép számu részvényesek jelenlében, felolvastatott az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés. A mérlegben kitüntetett nyereség vesztességi 1682 frt egyenleg a jövő évi számlára vezettetik át.

Tájékoztató.

Téli kura
rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.
Szt.-Lukácsfürdő
r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő,
douche-massage iszaporogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazoljak: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **A Bolond Istók** minél régibb annál jobb, mint az igazi nemes bor. Képei, tartalma, alakjainál fogva a többi élczlapokat mesze tulszárnyalja. Mint értesülünk Budával és vidékével még többet foglalkozik mint eddig. Ajánljuk a vendéglősök, kávéházak, körök, egyletek és minden jó élczben gyönyörködőnek figyelmébe. Előfizetési ára egy évre 8 frt. Félévre 4 frt. Évnegyedre 2 frt. Kiadóhivatal egyetem-utcza 4. sz.

Balogh és Böhmer szabó czég (Haaspalota) a **diszbandérium** és **küldöttségek** részére diszruhákat készit; már több helyről megrendelései is vannak; a diszruhák egy része már kész is és megtekinthetők a czégnél. A czég tagjai 12 éven át voltak első rendü e fajta üzletben mint szabászok, e téren tehát szakemberek és bármely versenyt kiállanak. — kivánatra a czég egyik tagja kész az ország bármely helyén megjelenni szines **mintákkal, rajzokkal** és **kész darabokkal.** — Mi, kiknek alkalmunk volt a munkában levő diszruhákat megtekinteni, ugy vagyunk meggyőződve, hogy ez a kitünő czég is teljes joggal vehet részt a versenyben. Ajánljuk lapunk olvasó közönségének a diszruhák megtekintését.

— **A Szalay-Baróti-féle** millenáris nemzeti történetből, e kiváló diszmüből, melyet a magyar közönség annyira kedvezően fogadott, most jelent meg a 30. füzet. Ebben is még Mátyás király kora van tárgyalva. A fejedelem hadakozásai a török ellen, a cseh háboru, a hadi szervezet Mátyás korában, a király családi élete, utolsó napjai, jelleme stb. mindezt a megszokott világos előadásban, könnyedén, igazan a müvelt nagy közönségnek való módon adják elő a szerzők. Dicsérnünk kell e füzet képeit is. A mümelléklet Lotz falfestményét adja: „Hunyadi János halálálát“, a többi szövegbe nyomott kép a következő: Sabácz vára, Kinizsi Pál kardja, Kinizsi Pál pánczélinge és sodronyos fejtakarója. Harcz magyarok és törökök között. Mátyás király arany emlék érme. III. Frigyes császár, Bécs városa 1485 táján. Bécs a XV. század végén, Mátyás király arany emlék érme, Mátyás király kardja, Mátyás király kisebb pajzsa, Beatrixe királyné aláirása, Mátyás király ezüst garasa, Buda Mátyás király idejében. A budai kiváyi palota Mátyás király idejében. A budai királyi palota nyugot felől. Mind e képek vagy rajzok eredeti fölvételek után készültek. A Szalay-Baróti-féle történet, mely még ez évben teljesen beleszfejezve, a Wodianer F. és fiai czégnél rendelhető meg. Budapest, Andrássy-ut 21. Ára füzetenkint 30 kr.

A szerkesztő üzenete.

Visio. Idejét multa. Különben is döczögős. Verseket csak nagyon ritka esetben közlünk.

Baráth S. Illés Szt.-Endre. Tessék valami odavaló dolgot, eseményt irni az azonnal napvilágot lát. Programmunkat szigoruan beakarjuk tartani. Ez ebből áll: Buda és vidéke emelése . . .

N. J. Boros-Jenő. Kérünk már életjelt Boros-Jenőről. Nincs bál?

Vidéki levelezőinknek. Vidéki levelezőinket kérjük, hogy minél több közérdekü tárgyról irjanak.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kis hirdetések.

Házasság. Kereskedő müvelt és jó külsejü, 6000 frt hozománnyal házastársat keres. Levelek »Szorgalom« czimen a kiadóhivatalhoz.

Budán,
Rudas-fürdő-tér 1 és Döbrentei-utcza 54. szám »Zöld hordóhoz« czimzett vendéglőse, 19 forintért étlap szerint ebédre és vacsorára előfizetést elfogad 1-ső februártól avagy könvvecskére 15% engedménnyel. Balatonmelléki borok házhoz szállitva is kaphatók. Minden pénteken halászlé.

Eladó könyv. Czimer buvároknak igen érdekes könyv, mely az összes európai családok czimeit és geneológiáját tartalmazza. Régi kiadás eladó. Tessék a szerkesztőséghez fordulni.

Ki akar vizsgát tenni? A ki vizsgát akar tenni és arra előkészülni kérdezze egy gyakorlott tanár czimét a kiadóhivatalban.

Sportsmaneknek. Eladó egy gróf Sándort a hires lovast, lovon ábrázoló kép, elsőrangu mester festménye. Bővebbet a kiadóhivatal.

Évnegyed elején. Lakás kiadásra, lakás keresésre, nyaralók bérbeadására, kivételére legalkalmasabb a Buda és Vidéke.

A „FONCIÈRE“

p sti biztositó-intézet

(alakult 1864)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Saját termésü szegszárdi veres és fehér ó-borok.

Czukor, kávé, rizs, gyertya, tea, rum, cognac, stb.

Gyarmatáruk raktára.

Petroleumot, illó-olajokat és savakat, továbbá festanyagokat — általában oly czikkeket, **melyek az élelmezési árukra károsan hatnak, nem tartunk.**

Nagyobb megrendelések a főváros területén dijmentesen a házhoz szállittatnak.

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisko la, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALO KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébania-utcza sarkán, „A ZÖLD VADÁSZHOZ“

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, keztyű, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s piperecikkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FERFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

SCHIEN KÁROLY

Varrógép-raktár

Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámhárítók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü

varró- és kötőgépek

és

biczyklikben.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. **CULMANN REZSŐNÉ**

ÉLŐVIRÁG ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

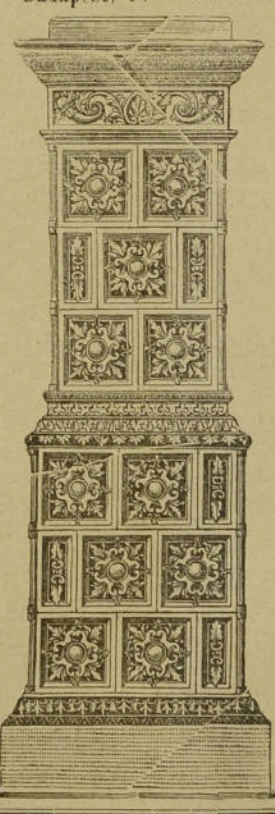
Telefon összeköttetés!

— **Eladó ház** A déli vasut állomásán, közel Budapesthez, egy szép uri lak, különösen nyári lakásnak szép fekvésénél és egészséges levegője és jó ivó vize miatt czélszerü és alkalmas. A ház jó anyagból van épitve és áll három nagy szobából, két konyhából, kamrából és padlásból, előszobából és födött folyosóból és egy 12 méteres istálóból, területe 426 □ öl. Bővebb felvilágositást ad a Buda és Vidéke szerkesztősége.

MORGENSTEIN ENDRE

KÁLYHÁS

Budapest, I., Tábor-utcza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék-tüzhelyekből.**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyukut

Az 1896. ezredéves kiállitás alkalmából

az államtól engedélyezett

II. MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

tervezete.

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45.007 három osztályba osztott nyereménynyel és egy jutalomdijjal.

A sorsjegyek árai:

I. osztály					II. osztály.					III. osztály.				
1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy	1/2	1/2	1/10	1/20	sorsjegy.	1/1	1/2	1/10	1/2	sorsjegy.
40.	20.—	4.—	2.	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.	40.—	20.—	4.—	2.—	korona.

Mindhárom osztályra érvényes **teljes sorsjegyek árai:**

1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
120	60	12	6 korona.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezöbb esetben **Egy Millió** korona.

Az I. osztály nyeremény-tervezete.

Huzás 1896. február 5-től 8-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	80000	=	80000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	60000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	80	=	720000
10000	**nyeremény összesen . . . . . .**			**1268000**

A II. osztály nyeremény-tervezete:

Huzás 1896. márczius 11-től 14-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	100000	=	100000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	40000
1	„	30000	=	30000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	120	=	1080000
10000	**nyeremény összesen . . . . . .**			**1648000**

A III. osztály nyeremény-tervezete

Huzás 1896. május 12-től 28-ig.

Nyeremény		korona		korona
1 jutalomdij	á	600000	=	600000
Ez a 57 nyeremény közül az utolsó kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat. 1	„	600000	=	600000
1	„	400000	=	400000
1	„	300000	=	300000
1	„	200000	=	200000
2	„	100000	=	100000
2	„	40000	=	80000
5	„	20000	=	40000
10	„	80000	=	80000
34	„	60000	=	204000
100	„	2000	=	540000
200	„	1000	=	200000
2650	„	200	=	530000
22000	„	150	=	3300000
25007	**nyeremény és 1 jutalomdij .**			**6284000**

A nyeremények **teljes adó- és illetekmentességet** élveznek és **minden levonás nélkül** fizettetnek ki; a huzások az állami hatóságok fel ügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsálási tervesetet föntebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mától fogva a falragaszokon jelzett elárusitó helyeken a a fenti eredeti árakon kaphatók.

Budapest, 1895. deczember 24.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket nyujt az államilag engedélyezett

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

II. MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK

első huzás már február 5—8-ig

45.007 három osztályba osztott pénznyeremény **9.200,000 korona összértékben.**

Legnagyobb nyeremény a legkedvezöbb esetben **Egy Millió** korona.

Eredeti sorsjegyek az I. osztályra:

1/1	1/2	1/10	1/20
20.—	**10.—**	**2.—**	**1.— forint.**

Eredeti teljes sorsjegyek (mindhárom osztályra való érvénynyel):

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	**30.—**	**6.—**	**3.— forint.**

ajánlja és szétküldi az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

Heintze Károly Szervita-tér 3. szám.

Sürgönyczim: Lottoheintze Budapest.

Biztonság kedvéért ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kivántassék és a fenti eredeti árakon kivül portó és nyereményjegyzék dija fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be.

Az I. magyar osztálysorsjátéknál vevőim között a kevetkező főnyereményeket osztottam ki: **400.000, 200.000 100.000, 80.000, 50.000 koronát stb. stb.**

Sürgönyczim: Lottoheintze Budapest.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.40 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.41 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2.— és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »
Tea	1 deka	6, 8, 10 és 12 »
Rum	1 liter	85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50 »
Bükk- és tölgyfa	100 kg.	1.40 »
Porosz szén	100 »	1.80 »

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. A központi tejcsarnok fiókja.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Specialitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csövezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

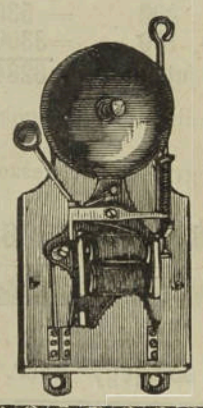
ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23 - 96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már február 5—8-ig.

Ára:

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
40.—	20.—	4.—	2.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpa.rt 1Kluseman-félez. s (ház·)

Budapest, 1896. V. évfolyam 6. sz. Vasárnap, Halak hava (február) 9.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Ünnepeljünk.

Az ezredéves ünnep jó alkalom, hogy a magyar székes fővárosnak Duna jobbparti része, melyet a multakból még ma is a legnémetebbnek tartanak — tüntessen magyarsága mellett! Vegyük ki a használatból a németfeliratokat és hassuuk oda minden ismerősünknél sőt közvetve idegeneknél is, hogy az ezredéves kiállitás megnyiltára a német feliratok ugy nyilt üzleteknél mint más foglalkozási körökben czégtáblákról, kirakatokról, pecsétekről számlákról, levélpapirokról szóval minden bármilyen foglalkozás közben használt tárgyakból kiküszöböltessenek. Használjuk fel minden igyekezetünket, minden összeköttetésünket arra, hogy az a ki Buda — Ó-Buda utczáin végig megy — német felirást sehol ne láthasson. A vidéki, de különösen a külföldi Budát ma is németnek tartja, — tegyünk róla, hogy az idegen a ki a budai részeket a kiállitás tartama alatt meglátogatja — a saját szemeivel szerezzen megyőződést arról, hogy Buda O-Buda magyarságában erősen, de a magyarság szempontjából örvendetesen csalódjon! Ugy legyen!

Szinház a Svábhegyen.

Solymossy Elek a népszinház művésze a Svábhegyre állandó nyári szinházat tervez. A kérvényt már be is adta a melyben néhány száz öl telket kér mérsékelt dijért husz évig terjedő használatra.

Mindent örömmel üdvözülünk mi a mi Budát és vidékét emelve javára van a közmüvelődésnek és a magyarosodásnak.

Kivánjuk, hogy Solymossy Eleknek sikerüljön a vállalkozása és mindenféle támogatást megkapjon hatóság, egyesületek és magánosok részéről. Kivánjuk, hogy ne kelljen neki kiábrándulni és keseregni egy dugába dült terv felett.

Alaposan, jó tervekkel helyes irányban haladva a mi lehetséges azt ellehet érni. Fő a siker. Ez a birálata a vállalkozásoknak.

Solymossy Elek ugy induljon el, hogy csatát nyerjen. Imerje meg a viszonyokat, nézzen körül, ne becsülje tulságosra sem a saját erejét sem a kecsegtetéseket.

A budai állandó szinház kérdése már éveken keresztül vajudik és a kezdetnek a kezdetén van. A fogas kérdésre nem találták meg eddig a feleletet.

A várszinháznak a nemzeti szinházzal való összeköttetése egy jókora darab zátony. Ezt ha rendezik, ha önállóvá teszik s a szinkörhöz csatolják, lehet beszélni az állandó budai szinészetről, mely Budán mint központon székelve művészi rajokat ereszthetne a kültelekekre és a vidékre teljesitve a magyarosodás apostoli kötelességét is.

A müvészetet kedvelik Budán és vidékén. Sok mükedvelő előadást rendeznek és még több hangversenyt. Vannak dalárdáink, zeneművelő egyesületeink még a munkás osztályban is.

Tehát van müpártoló kedv. Krecsányi megmutatta, hogy jó müsorral jó társasággal az állandó szinház látogató közönség is meg van.

Krecsányi Ignácz Hausman Alajossal a jeles müépitésszel már meg is kezdette az állandó szinház tervelését s ha az akadályokat leküzdi, a terv nem papiroson marad, de meg is valósul.

A valódi személyek s a vállalkozást kedvelők feltalálásával a szinház felépül és virágozni is fog. Buda és vidéke azonban tessék elhinni több szinházra szorul.

Krecsányi terve Solymossy tervét nem zavarja, egyik megerősiti a másikat. Különösen, ha Solymossy nem egészen egy helyre köti társulatát.

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Az első vasutvonal megnyitása 1846. julius 13-án.

(T. . . . . vezérigazgató emlékkönyvéből.)

„Elvégre Magyarország évlapjaiban is iktathatjuk egy ünnep megülését a milyenről eddig csak hallottunk. A czivilizáczió legujabb fejleménye Hunnia fővárosának is nyujtá azon élvezetet, melynek majd minden európai főváros már egy idő óta örvend, és kikocsikáztatá egy csudaszerü gőzelőfogattal a meghivottak százait, egyszerre a pamlagok kényes ölén, villámi azaz vasuti sebességgel t. i. 50 és néhány percz alatt Vácz városába, hová eddig a Pestiek csak egyenként vagy legföllebb párosan vakitó homokfelhőkön keresztül és a legszilajabb magyar ló sanyaru megizzasztásával félnapi gyönyör nélküli és unalomteljes utazással érhettek.

1846. évi julius 15-én délutáni 3 órakor rendkivüli mozgás támadt Pest városában. A nép ezernyi csoportjai a pályaudvar felé nyomultak, hol a sorkatonaság és polgári őrsereg diszes egyenruhában tisztelgett; a főnemesség és királyi hivatalnokok fényes hintóikban vágtatva érkeztek, mert 4 órára ki volt tüzve az első magyar gőzmozdonyos vasut ünnepies megnyitása mely annyiszor hirdetve volt, de most egyszer teljesedésbe ment.

Alig szemléltük meg a csinos és legnagyobb kényelemmel berendezett 58 személyt befogadó vagonokat és a legfényesebb diszszel butorozott udvari kocsit, alig rázták meg kezeiket az ország minden részéről összesereglett vendégek, midőn megérkezett fenséges József főherczeg és nádor családjával, mire a meghivottak helyet foglaltak hét oly nagyszerü vagonban, melyben könnyen mintegy 350 személy kényelmesen elférhetett, azután a virágokkal diszitett és zászlókkal megrakott „Buda“ és „Pest“ felirással ellátott két gőzmozdony egyet nyeritének vagyis sivitának és az udvari kocsi, azonkivül 7 vagonnal megindultak a sokaság bámulatára, mely alig kiabálhatott egy-két „éljent“ örömében annyira meg volt a látvány sajátszerü rendkivülisége által lepetve. Alig tünt el szemünk elől az utolsó pesti nézőmáris a palotaiak és fótiak állanak előttünk kikhez tán távolabb helyiségbeli lakósok is valának vegyitve, mert hintókat és kocsikat lehetett látni a pálya egész hosszában (mely éppen nem kietlen vidéken vonul el, minthogy egyfelől a budai hegyek másfelől egy kellemes rónaság változékonysága által diszlik) és 25 percznyi utazás után a dunakeszii állomáson megállunk, hol fával a tenderek és vizzel a katlanok láttatnak el, mire ismét elindulván Göd mellett elrepülvén 25 percz után a mozsarak ropogása között Váczon leszálltunk.

Itt azonban az ünnepélyesség komor fordulatot vesz, mert a városban félreverik a harangokat és az éppen nádor ő fensége elébe készült káptalan, előljáróság és lakosság visszatekintvén házaikra azokból rémülve egy komor füstből álló nagy oszlopot lát a felhőkbe nyulni, mire nádor ő fensége csakhamar a vészhelyre irányozá lépteit, honnan már a siránkozó hordozóskodók megmentendő holmiokkal futkostak. Természetes, hogy az elrémült városban hol a házfödeleket leöntözték és lebontották a pesti vendégek hamar elszéledtek, egyenként visszatérve a pályaudvarba, honnan a szerencsétlen eset által lehangoltatott kedélylyel utaztunk vissza Pestre, hol temérdek nép várá visszaérkeztünket, mely távollétünkben a pályaudvar és kocsik megtekintésére bebocsáttatott, most pedig alkonyatkor a városba visszavándorolt.

*

A pálya az ausztriai pályákhoz képest rendkivüli munkákat nem mutathat, mert nagy töltések éppen nincsenek ezen a vonalon, a bevágások pedig jóllehet ezek már kissé nevezetessebb, mint a főtöltések, csak könnyen munkálható földből ásattak, kanyarulatot is csak egyet vettünk észre, ez is igen mérsékelt volt, tehát az utazás kellemére és biztonságára nézve alig lehet kényelmesebb vasutat kivánni, a külső csinnak is oly mértékben van megfelelve mindenben, hogy e tekintetben sem maradt Pest város az általános csinosságon alul és igy ámbár e vasutban még csak a kapunyitást üdvözöljük, melyen át a nyugot czivilizácziója felé indulandunk. Ezen inaugurácziói ünnepélyt mégis oly ünnepélynek véljük tekinthetni, melynek emlékét ez emlékkönyvben letenni annyival inkább szükséges mennyivel inkább még kétes volt kevéssel ezelőtt egész Európa előtt vajjon van-e ebbeli merényleti kisérletünkben egy jövendőbeli fejleménynek csirája.“

Egy budai olvasó.

Itt van a Viziváros, Ó-Buda, Zugliget, Svábhegy, Lipótmező, a Lágymányos, Békás-Megyer, Pomáz, Budakesz, Törö-Bálint, Budafok, Solymár, Szt.-Endre, Zsámbék, Tinynye, Leányfalu, D.-Bogdány, Visegrád stb. hol sokan vannak a nyaralók és intelligens lakók. Ha egy jól szervezett kis társaság ezt a spártát vállalja fel, használ a müvészet, magyarosodás ügyének és meg is él.

Solymossy Elek mindenfelé talál gyakorlott mükedvelőkre, kik kisegithetik a személyzetet és egyuttal fokozzák az érdekességet.

Én a magam részéről helyesnek találom, hogy egy felvonásos darabokat akar előadatni. Csak azt óhajtom, hogy ebben a korban a mikor hivatás nélkül annyian irnak darabot, a fiatal naprugdosók szárny gyakorlatainak ne legyen ő a próbamestere. Elég baj, hogy ennek az izlés rontásnak annyi csempésze van a szintársulatok között.

Eltekintve a nagy világ szinmüirodalmától, ott vannak Kisfaludy, Balázs Sándor, Kövér Lajos, Degré Alajos stb. kis vigjátékai, melyek mulatságosak és hatásosak is.

Solymossy Elekben van erő a vállalkozásra, van kitartás, hogy egy budavidéki szintársasággal használjon a müvészetnek és segitse a magyarosodást.

Erdélyi Gynla.

A magyarosodás ügye Budán és vidékén.

Még nem harczolunk, csak ébren vagyunk, és őrködünk.

Harcziriadót még nem fujunk, csak lelkesitő szavunkat hangoztatjuk, s fennen lobogtatjuk a zászlót melyre nemzeti büszkeségünk, kincsünk: a magyar nyelv van felirva. És hogy megértették szavunkat, hogy olvasó közönségünk nagy zöme mellettünk van, s velünk együtt érez, nemes és hazafias törekvésünkben részt vesz: arra nézve legfényesebb példa a közönség megnyilatkozása, a mely noha más-más szempontból mérlegeli is a felvetett kérdést, de minden egyes levelen végig vonul a hazaszeretet melege, és az a törekvés hogy a magyar nyelv terjesztésére, annak ápolására, mindent elfognak követni.

Mai számunkban ismét két levelet közlünk; nemes czél vezeti mindakettőnek a megiróját, csakhogy még az első rohamlépéssel akar előre haladni, addig a másik, lassan, nyugodtan, időt bevárva akar indulni a magyarosodás utja felé.

Mi egyelőre a középen maradunk.

Tisztelt Szerkesztő ur!

I. ker. Vár.

Fogadja üdvözletemet becses lapjában, a magyarosodás ügyében tett zászló bontásért, — csak ugyan elérkeztünk a 12-ik órához, mikor végre valahára le kell számolni azzal, hogy Arpád apánk által szerzett ősi földön, ne dédelgessük az idegen nyelvüeket, — ám legyen meg azok öröme, kik ebben türelmetlenséget látnak és vádoljanak benünket sovinizmussal, de bennünket a kitüzött czéltól ez el ne rettentsen.

A világ legudvariasabb nemzete a franczia, ha otthonába nem a frankok ősi nyelvén szóllitják meg, azonnal megszünt előzékeny lenni és hideggé válik, — mig ha idegen országba viszi kalandvágya, első teendője annak az országnak nyelvét megtanulni; a német otthonába nem csak, hogy megnem hallgatja, de különösen a magyarul beszélőt, sőt a magyar nyelvüt apró boszantásokkal üldözi is.

A nagy Németország, törvényes eszközökkel év tizedek óta tépi, szaggatja nyomorulttá tett lengyeleit, azért, mert a német birodalomban nem akar idegen nemzetiséget türni.

És mi magyarok, az ország szivében, a magyar nemzet symbolikus erősségében, — ős Buda várában lépten-nyomon a német nyelvet halljuk.

Csodálatos . . . majd 30 éve annak hogy kipakoltattak a bach-huszárok, és im az egyes állam hivatalokban, még most is kisért a nyelvük, pedig a hivatalnoki kar van első sorba hivatva arra, hogy hivatalos eljárásukban a magyarosodás ügyének szolgálatot tegyenek.

Igaz hogy nálunk vannak ugynevezett hivatalnoki dinastiák, — éppen ezeket kellene oda kényszeriteni, — hogy ha már oly kegyesek és a m. kir. állami hivatalnoki czimet viselik, és nincs terhükre fizetésüket a m. kir. központi állampénztárnál felvenni; meg tehetnék azt a tiszteletbeli kötelességet, hogy egy kicsit magyarul is beszélhetnének.

Különösen feltünő, hogy ezek az urak (nem megszolásként:) a budai vendéglők és korcsmákban több kevesbbé szerepet játszanak, és ott ékes teuton nyelven hirdetik eszméjüket.

Ezeket az igen tisztelt urakat kellene az ő tanyájukon arra szoritani, hogy ha magyar kenyér és magyar bor mellett pipálják el életüket, már egy kis magyar szót is vegyenek ajkukra.

Ha más nem, a tisztesség kivánja ezt.

Igaz hazafiu üdvözlettel.

Egy veterán a várból.

Tekintetes szerkesztő Ur!

I. ker. Tabán.

Becses lapjának e hó 2-án megjelent és a magyarosodásra vonatkozó két rendbeli közleményét figyelemmel olvastam el, és már előzetesen kijelentem, hogy az azokhoz füzött szerkesztői megjegyzés teljesen megnyugtatott.

Férfikorom delét is tul éltem, joggal mondhatom tehát, hogy a felettem elvonult viszontagságos idő bő tapasztalatokkal látott el.

A mennyire imádom hazámnak a nyelvét, ép annyira irtózom minden erőszakosságtól.

Hiszem, a szerkesztő ur megmarad hazafias buzgalma mellett is a kellő határok között.

A tüzzel-vassal, leleplezéssel, pellengérre állitással ne nyugatalanitsuk azoknak a becsütes polgároknak nyugalmát, kiknek az akkori korszellem folytán nem adódott meg az alkalom a magyar nyelv elsajátitására.

Lassan, lépésről-lépésre kell magunkévá tennük azt a talajt, a mely nyelvünkre nézve manap még idegen.

Ezzel nem azt mondom, hogy szunnyadjunk és mély álomba merülve ne törödjünk a magyarosodás szent eszméjével, de ébredésünk ne vonjon haragos barázdákat az arczunkra, s lobbanó szenvedélylyel ne távolodásra és makacsságra, hanem megkerüléssel, időt bevárva, közeledésre hivjuk fel az elmaradottakat.

Az I-ső kerületnek ebben a részében nagyot haladt a magyarosodás, csakhogy csinjánbinján, szép-szerével loptuk be magunkat az agyukba, a szivükbe.

Évek hosszu sora kellett ahoz, mig annyira vittük, hogy egy-egy társaságban magyar szót hallottunk, bezzeg nagyot fordult a magyarosodás kereke, igaz hogy csikorog most is, hanem fordult még is egyet.

Várjuk be türelemmel, de buzgolkodásunk ne szünjék meg, hogy szivünkre ölelhessük zengzetes nyelvünk hangoztatásával azokat, kik még mindig az idegen nyelvet beszélik.

Ezt akartam elmondani a t. szerkesztő urnak, és szivesen kérem, adjon tért nemcsak az én, hanem velem együtt többeknek is a felvetett kérdésre vonatkozó véleményemnek.

Tisztelettel

Radványi Lajos.

A szegényekért.

A székesfővárosi II. kerületi nyilvános melegedőszoba és ingyenes levesosztó-intézet ez idén töltö te be fennállásának tizedik esztendejét. Ez idő alatt:

1885/6. évben 8430, 1886/7. évben 22851, 1887/8. évben 20100, 1888/9. évben 23698, 1889/90. évben 30303, 1890/91. évben 28685, 1891/2. évben 29350, 1892/3. évben 40511, 1893/4. évben 40270, 1894/5. évben 56191, összesen tehát 300.389 egyén, (219.713 férfi, 37.848 nő, 32,828 gyermek) vette igénybe a melegedő szobát, s ezek közt kiosztatott összesen 322,543 adag meleg leves.

Évben	Bevétel	Kiadás
1885/5.	286 frt 73 kr.,	205 frt 41 kr.
1886/7.	430 „ 55 „	330 „ 43 kr.
1887/8.	461 „ 75 „	216 „ 19 kr.
1888/9.	379 „ 93 „	243 „ 19 „
1889/90.	245 „ 30 „	251 „ 10 „
1890/91.	302 „ 20 „	243 „ 79 „
1871/2.	267 „ 19 „	283 „ 82 „
1892/3.	884 „ 69 „	542 „ 30 „
1893/4.	792 „ 02 „	424 „ 57 „
1893/5.	931 „ 50 „	557 „ 03 „
összesen	4981 frt 86 kr.	3297 frt. 93 kr.

Ezek a száraz számtételek ékesszóló tanui annak mily mérvben szaparodik évről—évre azoknak a száma, kik nemcsak családjukról, hanem még magukról sem képesek gondoskodni, s igy intézetünk jótékonyságára szorulnak. — Intézményünk hivatása épen a téli évszakra terjed, a mikor a kenyér kereset csökkenésével a nyomor növekszik. Keresetképtelen avagy munkát nem találó férfiaknak, nyomortól üzött asszonyoknak, főleg pedig apátlan anyátlan gyermekeknek nyujtunk a kemény téli évszakban meleg hajlékot és egy-egy adag meleg levessel járulunk hozzá testi épségének fenntartásához, — bűnöktől, ballépésektől való visszatartásához.

Másrészt dicsérik a fennti számok az emberbarátok irgalmas szivét, akik mind melegebben karolják fel ezt a humanus intézvényt, lehetővé téve ezáltal azt, hogy müködésünket nemsokára a székesfőváros I., II. és III. kerületére is kifogjuk terjeszthetni. Nemesszivü emberbarátainkhoz fordulunk, kérve őket ne fáradjanak ki a segélynyujtásban épen akkor, amikor arra még fokozotabb mérvben van szükségünk, ne vonják meg támogatásukat a nemes czéltól ez idén sem.

A legkisebb adományok is hálás köszönettel fogadtatnak és évi jelentésünkben nyugtáztatnak.

Kegyes adományát méltóztas-ék Jencs Vilmos gyógyszeréz, pénztáros czimére (Budapest, II. ker., Szénatér 1. sz.) küldeni. Budapesten, 1895. évi november havában.

A székesfővárosi II. kerületi nyilvános melegedőszoba és ingyenes levesosztó-intézet kezelő-bizottsága: Petsits Márk, orvos, sz. főv. törvényhat. bizottsági tag elnök. Hampel Sándor, ker. közs. biró, sz. főv. th. bizottsági tag alelnök. Dr. Krishaber Adolf, ügyvéd jogtanácsos. Turner Károly, Ganzgyári tisztviselő ellenőr. Jencs Vilmos, gyógyszertártulajdonos pénztárnok. Dr. Janovics Sándor, sz. főv. kerületi orvos jegyző. Eckermann Ede, műszaki tanácsos, sz. főv. th. biz. tag. Scheller Miksa, a Ganz-gyár főmérnöke, Werner Adolf, gyáros, Dr. Hochstein Mór, orvos Kell Izsó, a Nagyar Általános Hitelbank tisztviselője. Az I. kerületből:

dr. Kertész Aba, orvos. főv. th. biz. tag. Eisdorfer Gusztáv, gyógyszerész, sz. főv. th. biz. tag. Kertscher István, főmérnök, sz. főv. th. biz. tag. Stolz István, Erzsébet kórházi gondnok Dr. Steffek Adolf. sz. főv. ker. tiszti orvos. A III. kerületből: Dr. Tatay Adolf, nyug. ker. orvos, sz. főv. th. biz. tag. Augenstein Samu, takarékpénztári igazgató, sz. főv. törvényhatósági biz. tag. Günther Béla, kereskedő, a ker. választmány tagja, Augenstein Miksa, bankhivatalnok.

A budaörsi takarékpénztár.

A budaörsi takarékpénztár f. hó 26-án tartja 25-ik közgyülését. Egy negyed századot ünnepel ezen a napon. A közgyülés elé terjesztendő jelentés magyar és német nyelven jelent meg, a mi tanusága, hogy Buda-Örs községe magyarosodik. A magyarosodás terén uttörő volt ott Szabadházy Andor, Clementisz László s hathatósan müködik ezért Beke József jegyző s az egész értelmiség.

A budaörsi takarékpénztárnak jelentékeny vagyona van és müködése áldásos a községre és fokozza a vagyonosodást.

Igen örvendetes kép a virágzó pénzintézet életében, hogy ma 728,438 forint 48 krra betétet forgat, a mely után 25 év alatt 407,577 forint 63 krajczár kamatot fizetett.

Váltótárcza 1455 darab 374.876 frt értékben. Jelzálog kölcsön 342 adósnál 312.551 forint 83 krajczár, 1895-ik évre 10.871 frt 56 krajczár. A részvények 25-ik számu szelvényét 7 frt 50 krral váltják be, a mi a befizetett tőkének 15%.

A beszélő számokból kitünik az, hogy az intézet vezetése dicsérendő kezekben van. A nyereségből 1000 forintot forditanak jótékony czélra és pedig egy községi szegényházra. Erre a czélra a községnél még van 300 forint alapitvány. A község a korona uradalomtól egy tágas épületet vásárolt, melyben nemsokára nehány szobát a szegények számára berendez. Az épület idővel megnagyobbitható.

Elismerésre méltó az intézet vezetősége ugymint: Albeker János elnök, Hauser Janos pénztárnok, Lueff Imre könyvelő, Frank István, dr. Reitter Ferencz és Albeker Benedek a felügyelő bizottság tagjai és az egész választmány.

Az intézet megalapitásánál elnök Szabadházy Andor volt, kinek nevéhez a községben sok szép alkotás fűződik.

Üdvözöljük a budaörsi takarékpénztárt fennállása 25-ik évében.

Nyilt levél Lady Kincsemhez.

Kedves Nagysád!

Mindenek előtt kegyeskedjék visszaemlékezni reám, mert csak kétszer találkoztunk mindössze: először mikor én még mint hindu rajah európai körutamban Nagysádnak — mint a londoni olasz opera első tánczosnőjének helyezém lábai elé kincstáram egész gyöngy- és drágakő készletét — s másodszor: oh sors! midőn a Buddha ur által leleplezett lélekvándorlás következtében elveszitvén emberi porhüvelyünk mezét, a párisi gyepen Nagysád vitte el elülem a grand-prix aranyait.

Mind ama figyelmes kitüntetés, mikkel verseny után a hizelgő Godolfin és Matchem-család ifju sarjaival szemben elhalmozni kegyes volt, sejteték velem, hogy Nagysád méltányolja a versenyben önként nyujtott $^1/_3$ fejhossznyi térengedésem, és észrevette, hogy ebben csupán a korábbi ragaszkodás kimutatására irányuló udvariassága és hódolata rejlik az egykori világfinak.

És lássa Nagysád — ekkor és ezért borult be szerencse csillagzatom.

Trainerem Mr Rhayms kénytelen lőn szerződését felbontani földi tulajdonjogot élvező gazdánkkal, Mátorlaky lovaggal.

Az utána következett trainerek és csizmatalpnak szánt állati burkolatunkat agyongyilkoló jockeyk nyerészkedési és cognac-vágyból páratlan tudatlansággal élősdiskedének rajtam — az angol derby egykori győzőjén.

A következő meetingek futamai alatt a turfcselvetés erőszakos ütközése és körmönfont esélyeinek kiszolgáltatva — utóvégre a rokkanásba száguldék.

Korunk nagy eszméje — a humanizmus révén később (különös protekczióból) mégis a keszegbugyi bérlő fogata elé kerültem diszlónak, csakhogy előbb önhibámon kivül felburjánozott himpókjaim a rohanó orvosi tudomány tüzes vasainak közbenjárásával állitólag (Röntgen mondhatná meg) visszafelé lettek irányitva.

De mert hogy a sötétségből minden a világosságra törekszik — ugy e hím és másnemü pókjaim is — többek társaságában megint a napfényre kivánkoztanak, — egy ujabb tudományos meleg praeperálás után majd igás, bérkocsi, vontató (oh Tausig!) és közutinak — utoljára pedig a főváros kanári bárkái elé kerültem kellemes foglalkozásra.

Kitünő szerencse reám nézve, hogy sorsom ide vezérelt a hol a lovagisság most is fénykorát éli; oh Nagysád! itt mindenki sport és gentelman; a kocsitolótól a valódi uraságig mindenki bizonyos szeretettel csüng az osztatlan patások lóvilágán.

Az állatvédő egyesület kérlelhetlen szigorral nyomatott alapszabálya még a tyukok migrainjére is kiterjed s végrehajtása a humanizmustól tuláthatott közönségre és egyéb láthatatlan közegekre ruháztatott.

Igaz hogy jelenlegi kezelőm, Csobak Gyuri egy lump fráter, aki a fogaim közé lánczolt rozsdás (bacilusmentes) vasdarab gyeplőjébe kapaszkodva a bakon nappal alussza át éjszakáit, de abrakomból a csádé-szecskából szerintem ő sem varázsolhat török zabot, hogy pedig megitatásomról teljesen megfeledkezik ezt a körülményt aranyos ifjuságának tudom be.

Pedig Nagysád a jó étvágy ép oly nagy erény és csak oly csodálatra méltó — mint az igazság és szépségnek ragyogó szeretetü méltatása — mondja egy orvos bölcsész.

De egy alapos bajunk mégis van; székesfővárosunk egész lóvilága sántit, minek oka szerény véleményünk szerint részben a hajtásmüvészet fogyatékosságában, részben talán az itteni buján fizető ostornyél termelésében keresendő.

Némelyönk ugyan nem éppen egyik lábára sánta, hanem sokan kettőre — félszer ennyien pedig mind a háromra.

Bátor azok az urak, kiknek oly kényelmesen átélhetővé tesszük földöni pályafutásuk bennünket nagy elméleti elismerésben részesitenek, sőt ha kihallom a szerelmes lovagok esti danájából mélabusan zengeni hogy:

Deres a fü kis pej lovam ne egyél
Inkább engem a rózsámhoz elvigyél
Vigy el engem kedves lovam odáig
Hogy ne fájjon az én szivem sokáig,

ilyenkor feledni vélem sántaságom nyilaló fájdalmait s büszkeségemben délczegen egyengetem magam ferdén gördülő bárkánk előtt — mert ily rokonszenvvel, ily odaadással, mint e gentlemanek — még a hindu sem bizalmaskodik lovával.

Nem tudom bár, hogy Nagysád miként vélekedik a szivfájdalomról — részemről azonban szivesen cserébe bocsátanám értök ez időszerint, lábaim hasonló érzelmeit.

Nagysád bizonyára előkelő helyet foglal el a IV-ik dimensio világában, ahol (a helyiérdekü spiritismus hivei szerint) a szeliden ápolt közmüvelődés szeme láttára nem ingatják agyoncsépelt porhüvelyük egyensulyát oly görbén a szervesek — mint jó magunk itt a III-ikban.

Méltóztatik még emlékezni Owen tanárra, arra az eszelős tudósra akinek olyan forma rögeszméje volt, hogy az ember és az alsóbb rendü állat szelleme között oly teljes és sarkalatos különbség — miszerint köztük valódi hasonlatot ne tehetnök — nem létezik, és ennek ellenkező állitása, mindenkor utjában állna az emberi elme bölcsészeti kutasásainak.

De nem alkalmatlankodom tovább — már is ideges lettem, szinte letértem feladatomról, ami abból állna hogy székes-fővárosi lóvilágunk nevében Nagysád segélyt nyujtandó rokonszeveért folyamodjam — mert biztosithatom hogy bájos csontkerete most is akademice van kiállitva itt nálunk a tudomány okulására, s ha akarna tenni értünk valamit, ugy a nevéhez füzött gloria nagyon megkönnyiti cselekvésében.

Én már ugyan nem sok hasznát veszem — mert meg bomlottlófejem ösztöne, halluczinaczioim vannak — látom közeledő végemet, hallani vélem vonóra feszült hátsó sörényünk discrét szálainak közremüködésével a vigasságot tevő szerszámokon ama régi dal akkordjait hogy:

Szép asszonynak jónak
Vigan járó lónak
Kár — megöregedni.

Bocsánat e dal felemlitéséért — a szöveg prófán hasonlata korábbi eredetü — de ugy mondják hogy igaz, — nekem mindegy már — nagy közel lévén hozzám szentmihályék lovai.

Kitünő üdvözleten kijelentése mellett vagyok

Nagysádnak hódoló hive

Roby Tlying Childers

a fekete hólyag, nyakszirt daganat, térdtapló, csüdmarjulás, csonttörés és vérpókrend tulajdonosa székes fővárosi kanári omnibusz paripa.

A másolat hiteléül:

Haeffler István.

Budai vadásztársaság.

A „Budapesti polg. lövészegyesület kebelében alakult vadásztársulat“ mely 80 tagból áll egy évi fennállása után, Lung György főv. tanácsos, vadásztársulati elnök elnöklése mellett f. évi Január 30-án tartotta meg rendes évi közgyülését a lövészegyesület helyiségében. Az ez alkalommal ifj. Bun József vadászmester által szerkesztett terjedelmes évi jelentéséből kitünik, hogy a vadásztársulat a vadtenyésztés előmozditása és a vadászat okszerü módoni gyakorlása és fejlesztése körül valóban dicséretet érdemlő tényked ést tanusitott.

A társulat által bérben birt összes területeken u. m. a székesfőváros jobbparti I—II. és III. kerület, Páty, Telki, Jenő- Tök és Zsámbék községek területe valamint a Páty Telki és Jenő: vallásalapi, urakalomhoz tartozó földeken és erdőrészeiben 1895. évben a következő vadak ejtettek el és pedig:

Hasznos vad: Szarvasagancsár 1, Őzbak 4, Vaddisznó 1, Nyúl 884, Fáczán 1, Fogoly 756, Fürj 216, Haris 45, Erdei szalonka 54, Mocsár szalonka 44, Vadgalamb 49, Vadkacsa 59, Vadlud 3, Gém 9, Buvár 73, Vizicsirke 65, Szárcsa 10, Különfélék 21. Összesen 2295 darab.

Kártékony vad: Róka 50, Borz 7, Nyest 3, Görény 3, Menyét 12, Kóbor kutya 89, Kóbor macska 62, Hörcsög 94, Császársas 1, Ölyv 10, Héjja 3, Kánya 2, Karvaly 1, Solyom 1, Vércse 38, Bagoly 14, Varju 183, Szarka 17, összesen 622 drb.

Összesen lövetett 2918 drb vad.

A bizottság ujból megválasztatván a választás eredménye a következő: Lung Gyögy elnök, Dr. Karácsonyi Jenő alelnök, ifj. Bún József vadászmester, Rúpp László jegyző, Berának Ferencz pénztárnok.

Bizottsági tagok: Beivinkler Károly, id. Holzspach Nándor, gr. Hugonnay Kálmán, Litschauer Rezső, Pálmay Andor, Stánczl Henrik, Dr. Faltay László, Hölle Márton, Lágler Gyula, Mosch Béla, Röszler Károly, Török Gyula.

Számvizsgálók: Gebhard Rezső, Dr. Kertész Kálmán és Sartory Béla.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Hets Ödön.

Hets Ödönt jól ismerik Budán. A Gellérthegy emelése és az állapotok körül nagy érdeme van. Ő volt a szervezője a Gellérthegyi egyletnek.

Az érdekeltségeknek vidékek szerint való alakulása jótékonyan hatott Budára. Felébredtek a közönyből. Az egyszerü ember és a befolyásos ember, kis birtokos nagy birtokos egyesültek, hogy a hol laknak az minél szebb és minél rendezetebb legyen.

A nagy gróf Széchenyi István Budáról álmodott tervei igy valósulnak meg lassankint. Hets Ödön a gellérthegyi vidéknek egyik legbuzgóbb képviselője. Telkén gyönyörü gyümölcsöst alapitott példát adva szomszédjainak, hogy kitartással mit lehet az elhanyagolásból alkotni. Hets Ödön mint szónok igazi magyar szónok. A képviselő választásoknál is beszélt nagy hatással.

A léleknek jó ismerője s tanulmányozta az ember jellemét. Népszerü ember. Jó hazafi. Régebben a hirlapirás terén is müködött.

A legjobb család apák közé tartozik. Gyermekeit jól neveli és igyekezik, hogy azok is jó magyarok legyenek.

Kedves, kellemetes ember. Páratlan jó barát. Nemes szive szivesen dobban a szegényekért és elhagyottakért. Az emberszeretet uralkodó vonás jellemében. A hol nemes ügyekről van szó ott mindenütt találkozunk az ő nevével és szereplésével.

Az opera és nemzeti szinház ügyésze és mint ilyen is tisztelt és szeretett azok között, kiknek érdekeinek aligha lehetne jobb védője mint ő.

Még fiatal férfiu de azért boldog nagy apa. Leánya Dr. Sass István a rudas fürdő orvosának a felesége. Az emberszeretet körül kifejtett munkásságában munkatársa az ő kedves neje, a ki a valódi nő minta képe.

Magyar nótákat Hets Ödön oly szépen énekel hogy Tamássy is megirigyelte néha.

Farsang.

Az „Ó-budai Tornaegylet“ tánczestélye.

Szép székes fővárosunk III. kerületében egy aránylag kevés tagból álló egylet kezdi mindinkább figyelmünket magára venni, mely a sportedzés nemes czélját irta jelszó gyanánt szép zászlajára.

Ugyanis a mily buzgósággal és tevékenységgel szolgálják ez egylet — az Ó-budai Tornaegylet — derék tagjai szép, magasztos ügyüket a tornászatot, oly kitartással és hévvel fáradoznak e kerület ugyis elhanyagolt társadalmi élete fellenditésében. Magasztos czélt, nemes ügyet szolgálnak ebben is, melyben méltán az egész kerület előkelőségének támogatására számithatnak.

Alig hogy szép disztornájukat megtartották, nagy anyagi áldozatokkal, de még nagyobb fáradsággal egy igen szép jégpályát létesitettek, mely mily szükséges leginkább bizonyitja az a nagy számu előkelő közönség, mely azt rendesen látogatta.

Ez a lázas tevékenységük és nagy elfoglaltságuk mellett még lázasabb és nagyobb tevékenységgel láttak hozzá, régi jó hirnevü tánczestélyük rendezéséhez, mely, hagyományosan, február hó 1-én volt a Korona-vendéglő termeiben.

Az idei farsang egyik legnagyobb mulatsága az „Ó-budai Tornaegylet“ tánczestélye volt. E mulatság kitünő hirneve mind nagyobb és szélesebb körökben lesz ismertté, ugy hogy nemcsak e kerület, de Buda és környéke szép asszonyai és leányai is mind nagyobb érdeklődéssel viseltetnek iránta. A rendezőség dicséretére legyen mondva, hogy bár e mulatság biztos sikere általánosan ismert, nem bizta el magát, hanem fokozott tevékenységgel küzdött e biztos siker további megvédésében. Hogy ez a fáradozásuk, küzdelmük nem volt hiába, bizonyitják majd mind azok a szép asszonyok és leányok, ki e rendkivül sikerült tényes, elegáns mulatságon megjelentek. Már fél kilencz tájban nagy számban kezdett gyülekezni a legszebb közönség, melyet a rendezőség sorfala fogadott az előteremben. A rendezőség, ismerve a szép hölgyeknek általuk elkényeztetett nagy igényeit, ezuttal is igen izléses, csinos tánczrendekkel kedveskedett. Kilencz óra tájban a terem már teljesen megtelt a legelegánsabb közönséggel, mely között feltünő nagy számban voltak, kik Budáról, Pestről, sőt vidékről is jöttek. A terem gyönyörü káprázatos képet nyujtott. midőn pontban negyed tiz órakor a hires Banda Marczi kitünő zenekarával a Rákóczy indulót rázenditette és ennek hangjai mellett s a közönség sorfala között Botzenhardt Láng Györgyné asszony a terembe bevonult. Ezután csárdással megkezdődött a tánczc, melyet edzett tornászoktól sem várt kitartással szakadatlanul folyt a reggeli órákig. — Az első négyest nyolczvan pár tánczolta — A hangulat az egész éjen át a legkitünőbb volt, mely tetőfokát a vacsora-csárdásnál érte el, mely több mint másfél óráig tartott. A rendező bizottság fényesen oldotta meg feladatát s legfényesebb jutalma, hogy a jelen volt szép asszonyok és leányok az idei farsang legszebb emlékeivel fognak e szép, ragyogó, minden tekintetben sikerült és az összes várakozásokat is kielégitett estélyre vissza gondolni, valamint azon tudat, hogy sikerült reményeiket s várakozásukat is kielégitette. A kerület intelligenciája pedig sietni fog e tevékeny egyletet tőle telhető módon támogatni.

Férfi notabilitások közül jelen voltak: Horváth Gyula orsz. képviselő, Dr. Bencze Benő ker. Előljáró, Benedek Sándor min. osztálytanácsos, Milde József, Dr. Tatay Adolf, Dr. Péchy János, Láng György, Renner Vilmos stb.

Itt adjuk a jelen volt hölgyeknek névsorát:

A s s z o n y o k: Brichta Ferenczné, Bonnin Ágostné, Benedek Sándorné, Bakody Jánosné, Benedek Józsefné, dr. Bayer Sándorné, Csejthe Győzőné, Dvoracsek Jánosné, Skrinár Jánosné, Erslsbeck Emilné, Eggenberger Módlagl Rezsőné, Frischfeld Frigyesné, Karasch Jánosné, Gergelyi Jakabné, Haszmann Sebestyénné, Hilbert Vilmosné, Hiermayer Györgyné, Hensler Andrásné, Haszmann Józsefné, Jármer Nándorné, Juhász Jozsefné, Krammer Károlyné, Kovács Dánielné, (Pomáz), Karstädt Krisztina, Kollacsek Dezsőné, Kirschbaum Gusztávné, Lencz Antalné, Linczenpolcz Jánosné, Linczenpolcz Ferencz, Muschál Imréné, Milde Józsefné, Novotny Antalné, özv. Sturm Mihályné, Rácz Ferenczné, Reinprecht Károlyné, Renner Vilmosné, Ruzitska Ferenczné, Szemerey Jánosné, Szende Alajosné, Schwarcz Józsefné, Steiner Mórné, Hegedüs Armandné, Schinabeck Engelbertné, Szende Antalné Schiavon Jakabné, Hortobágyi Antalné, Perletter Antalné, Tarcsay Gyuláné, Persák Ferenczné, özv. Tholdt Titusné, Veres Kálmánné, Weber Jánosné, Weber Antalné, Weisz Györgyné, Zboray Gyuláné.

L e á n y o k: Brichta Irma, Brenner Róza, Bonnin Gizella, Bauer Elvira, Bauer Ida, Bakody Mariska, Breuer Szidónia, Botzenhardt Marianne, Benedek Jolán, Bellovics Jó sa, Dummer Teréz, Dvoracsek Ernesztin, Davidek Teréz, Drexler Katicza, Erlsbeck Vilma, Hiermayer Sarolta, Haszmann Magdolna, Jarmer Irma, Janczer Ella, Karasch Miczi, Kovács Blanka (Pomáz), Ligeti Vilma, Linczenpolcz Róza. Molnár Elenóra, Milde Alice, Mitter Ella, Mitter Henriette, Novotny Mili, Popperszki Anna, Sturm Ilonka, Reinprecht Katicza, Szemerey Jolán, Sitz Lenke, Sitz Irma, Sitz Hermina Stöcker nővérek, Steiner Janka, Seeger Róza, Schödl Irma, Schödl Róza, Schléderer Lujza, Schrom Paula, Tarcsay Margit, Persák Malvin, Tholdt Malvin, Walla Mariska, Weber Róza, Zsitvay Margit, Zecher Gizella.

—

Az első ker. polgári kör által f. hó 1-én rendezett hangversenynyel egybekötött tánczmulatságnak fényes sikere ujból és legjobban igazolja a kör népszerüségét. Előkelő és nagyszámu közönség hallgatta végig a hangversenyt, annak minden egyes számát nagy tetszéssel fogadva: Semsey Mariska k. a. v. operaházi tag gyönyörü énekét szünni nem akaró taps követte; kedvesen énekelt Dobó Katicza k. a. Jurencsák Anna k. a. pedig müvészi zongora játékával gyönyörködtette hallgatóit. A hangversenyt tánez követte. melyben a jelenvolt bájos hölgy közönség kivilágos kiviradtig sem fáradt bele Pontcso vig nótái mellett, oly emelkedett jókedv fejlődött ki, minőnek a vigságra avatott termek sem igen voltak még tanui. Jelen voltak:

A s s z o n y o k: Semsey Jánosné, Knazoviczky Sándorné, Gruber Szilárdné, Rock Ferenczné, özv. Sik Imréné, Hackstock Frigyesné, Hegedüs Gyuláné. Lázár Elemérné, Szabó Józsefné, Hennel Dávidné, Zsák Hugóné, Uhl Antalné, özv. Grenzo Adolfné, Farkas Gyuláné, dr. Draskóczy Miklósné, Argauer Kornélia, Tolnay Imréné, Fischer Béláné, Bárczay Oszkárné, Büttel Jánosné, Dobó Imréné, Staudner Gyuláné, Gangl Edéné, Pernel Béláné, Wirker Mihályné, Scherer Istvánné, Telkes Simonné, Ehmann Lajosné, Könyöki Károlyné, Erényi Antalné, Ballasovich Gyuláné, özv. Winkler Jánosné, Hilberth Gusztávné, Záborszky Ferenczné, Molenda Jánosné, Perczel Dezsőné. Halfer Józsefné, Biró Imréné stb.

L e á n y o k: Knazoviczky Ilonka, Knazoviczky Nellike, Gruber Hedvig, Heryerz Irma (Orsova), Petkó Lenke, Roch Iluska, Tolnay Aranka Tolnay Etelka, Gangl Margit, Elvira, Hackstok Ottilia, Lázár Irén, Szabó Ilonka, Hennel Irma, Hennel Etelka. Simonovits Róza, Staudner Mariska, Grét Lujza, Jankovits Viktória, Perner Ágnes, Ádám Emma, Grenzo Róza, Muchmayer Lujza, Schwarzmayer Gizike, Neidert Mariska, Flint Getrud (Sheffield), Ehmann Lajka, Könyöki Ella, Szabó Szeréna (Esztergom), Steckl Irma, Winkler Karolin, Hilbert Margit, Záborszky Ilona, Payer Aranka, Mollenda Giza, Mollenda Erzsi, Goczigh Stefánia, Uhl Ilonka, Fischer Etelka, Bárczay Lina, Halfer Ivma stb.

A budai polgári kör (II. ker.) tánczmulatságát f. hó 1-én tartotta meg. Fényes és látogatott volt ez is, és méltán sorakozik a kör korábbi mulatságaihoz. Megvolt benne mindaz, ami föltétele a jól sikerült mulatságnak. A sok szép hölgy és jó muzsika oly igazi jó kedvet teremtett, nogy vége hossza se volt az ujráknak. Ez a mulatság is a mellett bizonyit, hogy manapság igazán mulatni nem a nagy bálokon, hanem az ily kedves körben lehet csak. El is tartott a mulatság szünni nem akaró, sőt folyton növekvő jó kedvvel egész reggelig. A rendezőség a tánczoló hölgyeknek ez alkalommal igen csinos tánczrenddel is kedveskedett. A négyeseket mintegy 40 pár tánczolta. Ott voltak a s s z o n y o k: Balassa Gyuláné, Barczy Lászlóné, Dr. Buday Józsefné, özv. Csepely Sándorné, Csepreghy Istvánné, Csizik Károlyné, Chatry Salesné, Ekkert Antalné, Frommann Istvánné, Filó Jánosné, Janik Béláné, Dr. Janovits Sándorné, Klinkart Bódogné, Litvay Mátyásné, Máltás Hugóné, Moldoványi Sándorné, Oettl Antalné, Petheő Miklósné, Róka Istvánné, özv. Szlávy Sándorné, Stessel Jánosné, Szemler Mórné, Toperczer Péterné, Várady Dénesné, stb.

L e á n y o k: Balassa Berta, Barczy Irén, Csepely Aranka, Csepreghy Irénke, Chatry Paula és Vilma, Ekkert Ella, Exner Paula, Janik Elza, Jurányi Anna és Ilona, Klinkárt Margitka, Lithvay Sárika és Juliska, Máltás Angela, Medvey nővérek, Moldoványi Erzsike, Oettl Gizella, Róka Ilona, Stessel Margit és Róza, Sürger Mariska, Schönoa nővérek, Szemler Jolánka, Szügyi Gizike, Várady Mariska, Zboray Erika, stb.

Ifjusági hangverseny. Az „Államilag segélyezett mechanikai tanmühely“ ifjusága f. hó 3-án sikerült — hangversenynyel egybekötött — zártkörü mulatságot rendezett a „Márvány menyasszony“ összes helyiségében. A fiatal, életrevaló intézet, mely a komoly munkában már annyiszor bebizonyitotta kiválóságát egész természetesnek tartottuk, hogy a mulattatáshoz is ért. A megszokott budai szívélyesség, melynek soraiban az intézet derék igazgatóján Lüss Nándor uron kivül ott láttuk: Dr. Bencze Benő III. ker. előljárót, Klammer Rezső az oszt. magy. bank főfelügyelőjét, — Péterffy Sándor és Hermann Antal kiváló pedagogusokat Müller Ignácz magy. áll. vas. felügyelőt stb. Az ügyesen összeállitott hangversenyen kölönösen Somló Emma a debreczeni szinház fiatal tagja tünt ki „Éjjeli kaland“ czimü monoglogjával és nehány dalával. Élénk temperamentumával a disztinguált játékával, elragadtatta a közönséget, ugy Bauer Olga urhölgy szinniakadémiai növendék, mély érzésteljes játékával. — Nagy hatást keltett még ez alkalomra szerzett „Mechanikus-induló“, melynek tehetséges szerzőjét Grünwald Richárd urat és az elő-

adókat lelkesen tapsolta a közönség. Ott voltak: Asszonyok: Süss Nándorné, Klammer Rezsőné, Hermann Antalné, Dr. Bencze Benőné, Müller Ignátzné, özv. Krämer Gyuláné, Bauer Ferenczné, özv. Spitzer Kornélia, Kramer Bernátné, Héley Antalné, Hoffmann S.-né, Éden Józsefné, Bartalos Lászlóné stb. Leányok: Haber Irma, Müller Jozsa és Etelka, Héley Lucia és Etelka, Mérey Lujzika, Drechsler Olga és Juliska, Éden Juliska, Klammer Mariska és Margit, Somló Emma, Bauer Olga és Margit, Hoffmann Gizella és Róza. Spitzer Rózsa, Grabert Matild, Hermann Julia, Ganglmayer Irma, Róza és Anna.

Tanitók bálja. A budai tanitók febr. 12-iki zártkörü tánczmulatságára, mely a Fáczán termeiben lesz, folynak az előkészületek. A jövedelem a tanitó-egylet saját segélyalapjára esik. A tanitók megérdemlik a közönségtől azt, hogy minél nagyobb jövedelmet érjenek el. A felülfizetőket közölni fogjuk. Jegyek a rendező-bizottság tagjainál és este a pénztárnál kaphatók.

Tánczestély. A budai kereskedő-ifjuság február hó 13-án tánczestélyt rendez az I. ker. polgári kaszinó disztermében. Jegyek a bizottság tagjainál kaphatók. Személy-jegy 1 frt 50 kr. Család-jegy 3 frt. A kereskedő-ifjuság mozgalmáról már többször megemlékeztünk. Ajánljuk a derék budai kereskedő-ifjuság szép bálját a közönségnek. Ennek sikerével is közelebb jutnak czéljukhoz.

Tánczestély Szent-Endrén. A szt.-endrei előkelő ifjuság február hó 15-én a református egyház javára Schuck Antal helyiségeiben tánczestélylyel összekötött hangversenyt rendez, igen érdekes müsorrral. Helyárak családjegy 3 személyre 3 frt, háromnál több személyre 4 frt, személyjegy 1 frt 50 kr. A müsor; 1. Boute-en Train. Galopp (Ketterertől, négykezes). Előadják zongorán: Theodorovits Melissa és Schill Gyula. 2. Zingara. (Donizettitől) Előadja: Teiner Rózsa. 3. Angyal és ördög. (Száz Károlytól). Előadja: Petrovits János. 4. „Magyar ábránd". (Székely Imrétől). Előadja zongorán: Schill Gyula. 5. „Stose bore misli moje" (szerb dal). Előadja: Theodorovits Melissa. 6. „Atyai tanácsok". Felolvasás: Vidovich Ferencztől. 7. Magyar népdalok. Enekli: Dumtsa Constantia. 8. Magyar népdalok. Czimbalmon előadja: Dr. Weisz Árminné. 9. Couplett (Cziterás operettből). Előadja: Theodorovits Melissa. Kezdete ½8 órakor.

Kedélyes tánczestélyt rendezett f. hó 1-én a „Fáczán" helyiségében a „Budai iparossegédek egyesülete". A buzgó rendezőség minden lehetőt elkövetett, hogy vendégeik jól mulassanak. Egész éjen át folyt a szerelmi pósta, csinos póstás-lánykák hordták szét fáradhatlanul a póstát. Alig kézbesitették a tánczterem falaira alkalmazott zöld póstaszekrények tartalmát, már ismét megteltek azok, örök szerelemről ömlengő levélkékkel. Éjfélkor tombola volt, első nyereményül remek kivitelü albumot sorsoltak ki, melynek szerencsés nyerője Frisch Katicza k. a. volt. A rendezőség a megjelent hölgyeket csinos tánczrenddel lepte meg, szines selyembe kötött kis könyvecskéket ábrázolván, melyek Kollmann Ferencz budai diszmű és könyvkötészeti műhelyéből kerültek ki. Az első négyest 50 pár tánczolta. A nevezett egyesület bazafias és nemes czéljaira való tekintettel felülfizettek: Darányi Ignácz földmivelési miniszter, Duma György tanár, Hampl József előljáró, Grimm József, Német János, Weninger Mihály, Takáts Antal, Scheffer György, Bauer József, Veigel Endre, Illy János, Tittl Lipót, és többen.

Házi bál. Bauer János vendéglőjében (Disztér 17. szám) igen szép közönség gyült össze a február 4-én rendezett házi bálra. Jól mulattak s meg voltak elégedve a jó italokkal és ételekkel.

Bál. Schlaucher Ferencz alagut-utczai közkedvelt vendéglőjében február első napján sikerült bál volt. A bálon jelen voltak: Konecsnyné, Dittrichné, Novákné, Rerscherné, Vimmerné, Ettlné, Sárközyné, Zafourekné, Murányiné, Gergelyné, Bodárné, Königné, Kunzné, Danischné, Speiselné, Zrinyiné, Fischerné, Käferné, Weiszne, Sturmné, Hoferné, Rohstockné, Wellischné, Schlesingerné, Schlauherné, Kutsera Irén, Rácz Teréz és Anna, Sárközy, Speisel, Reischer, Speisel kisasszonyok, Huncz Giza és Irma, Schlaucher Liszka és Karolin, Horváth Anna, Küszlingy kisasszony, Romeiser Karolin és Höflinger Julcsa kisasszonyok stb.

Bál. Wimmer Ferencz csend-utczai keresett vendéglőjében bált adott, melyen számosan jelentek meg: Wimmer Ferencz vendégeit jól látta el.

Merkur-bál. A Merkur tekéző-társaság tagjai e hó 5-én családi estélyt tartottak Gürsch Ferencznek a „Politikus Grajzlerhez" czimezett vendéglőjében. Jelen voltak: Stowasser Jánosné, Ludvigh Lajosné, Král Károlyné, Rösler Károlyné, Seide Józsefné, Lesch Józsefné, Brichta Ferenczné, Kleinhackel Józsefné, Arnold Róbertné, Globoda Józsefné, Büttel Jánosné, Laudon Gyuláné, Wagner Vilmosné, Buzik Andrásné, Rotta Nándorné, Goldinger Adolfné, Tittl Lipótné, Pinczés Józsefné, Mechlovich Béláné, Wolfahrt Edéné, Albini Lajosné, Reindl Józsefné, Krauze Nándorné, Reindl Adolfné, Bösze Károlyné, Beilek Ferenczné. Leányok: Briahta Karolin és Irma, Ludvigh Irén, Heisler Erzsébet és Emma, Sloboda Teréz, Goldinger Irma és Auguszta, Dolecsko Róza, Krauze Aranka, Král k. a., Kleinhackel Jozefin, Tittl Vilma és Etel, Beranek Etel és Teréz. A jelenlevők nagyon kedélyesen töltötték az estét. A fiatalság nagy tüzzel tánczolt a jó czigányzene mellett. Tittl Lipót magánjelenetet adott elő. Nagy müvésznek is becsületére vált volna. A bálrendezőség buzgalmának köszönhető a szép eredmény. A rendezőség a jelenvoltak dicséretét kiérdemelte. Gürsch Ferencz konyhája és italai ezuttal is méltók voltak jó nevéhez.

— **Mulatság a Kelenföldön.** A „Kelenföldi Kör" február 1-én felolvasással és zeneestélylyel egybekötött tánczestélyt rendezett. Az estély sikere a várakozásoknak teljesen megfelelt. Kedélyes hangulat uralkodott itt, mely a vidéki mulatságok jellemző tulajdonsága. Csupa jó ismerős gyült össze, vagy 80 személy, férfi és nő, daczára az estély zártkörü jellegének, daczára Kelenföld állomás exponált helyzetének, daczára a rossz szeles időjárásnak. És igy nem vált be a kör egyik Pesten lakó választmányi tagjának, — az estély rendezésének megpenditése alkalmával kifejtett az az aggodalma, hogy: „ki is fog most Kelenföldre kimenni mulatni"? A kör tagjai t. i. nagyobbrészt olyan telektulajdonosok, kik a főváros belterületén laknak; a Kelenföldön, főleg az állomáson és a körül lakók, a tagoknak kisebbik részét képezik. A kör épen azzal teljesiti misszióját, hogy künn Kelenföldön tart klubhelyiséget és ugyanott mulatságokat rendez, bebizonyitva ezzel, hogy ott a letelepedésnek egyik feltétele: a társadalmi élet már megvan. A rendező bizottság változatos müsorról gondoskodott, mely tekintettel arra, hogy a közreműködők, mint műkedvelők, a közönség soraiból sorakoztak, már előre is élénk érdeklődést keltett. Az előadások sorrendje különben a következő: 1. Magánjelenet „Egy nősülni vágyó fiatal ember elmélkedése", előadta Ladányi ur; 2. Rubinstein-Rhapsodin hongroise, előadta zongorán Janowitz Ede ur; 3. „Viczinális vasuton". Humoreszk, irta és felolvasta Barabás-Breuer Ferencz ur; 4. Rieding-románcz, előadta hegedün Hein Sámuel ur; 5. Grieg-Peer Guynt Suit I, előadták hegedün, gordonkán és zongorán Unger urak; 6. Kuplék, előadta, Plesch J. J. ur.

Az előadások mind zajos tetszést keltettek, ugy hogy a társaság 11 óra felé az előadások által felvidámitva kitünő hangulatban látott a tánczhoz. Tudósitásunk nem volna az igazságnak megfelelő, ha szokás szerint azt jegyeznők fel, hogy csak „a fiatalság látott hozzá a tánczhoz", mert tánczolt itt kivétel nélkül mindenki, apraja-nagyja a társaságnak, fiu az anyjával, leány az apjával, igazában családias mulatság volt az.

A jelen volt hölgyek névsora. Nők: Dr. Unger Bernátné, Manoilovits Victorné, Horváth Jánosné, Hein Lipótné, Breuer Ferenczné, Jeszenszky Lajosné, Wolf Vilmosné, Pollák Miksáné, özv. Zsiskó Ferenczné, Bárány Zsigmondné, Mandelné, Hirschmann Jánosné, Reich Adolfné, özv. Bogisichné, Grosch Jánosné, Martonossy Lajosné.

Leányok: Kaltschmied Olga, Hein Hermin, Hein Etel, Hirschmann Irma, Zsiskó Emilia, Manoilovich Irén, Wolf Janka, Zsiskó Juliska, Bogisich Amália, Pollák Elza, Zsiskó Matild, Manoilovich Jolán, Bogisich Irén, Horváth Ilonka, Reich Gizella, Pokányi Margit, Melczer Malvin, Grosch Hermin és Amália.

Az első négyest 30 pár tánczolta. A szünetben tombolajáték volt, mely ujabb változatosságot és ingert adott a mulatságnak; 40, részben értékes részben humoros nyereménytárgy került kiosztásra a szerencsés nyerők közt. A társaság csak 5—6 óra között kezdett oszladozni, hogy a „Kelenföldi Kör" első estélyén mindenki jól mulatott: Vivat sequens!

A svábhegyi asztaltársaság f. hó 16-án Adlhoffer vendéglőjében tánczmulatságot rendez.

Hangverseny Duna-Bogdányban. Duna-Bogdányban f. hó 12-én általános kivánságra második hangversenyre is készülnek. Reméljük, hogy a multkori mulasztást pótlandó teljes számban üdvözölhetjük ez alkalommal a község intelligenciáját, ki hazafiságának és áldozatkészségének eddig mindenkor oly fényes jelét adta.

Felolvasás.

A népszerü felolvasást rendező társaságban Varga Ottó, főgymnáziumi tanár tartott a mult hétfőn nagyérdekü felolvasást a honfoglalásról.

Azon kezdte, hogy adjon az Isten uj ezer évet; boldogot és függetlent. Majd áttérve felolvasása tulajdonképeni tárgyára, érdekesen festi a honfoglaló magyarságot. Ezer év előtt egy addig ismeretlen nép jelent meg e föld területen. Prémes sapka, hosszú köpeny, testhoz álló dolmány, öv stb. képezi ruházatukat; — görbe kard, ij, puzdra, zászlós kopja fegyverzetüket.

Apró lovakon ülve zudulnak le a bérczekről, az asszonyok és gyermekek pedig ökrös szekereken ülve követik őket. A mint azt Feszty Árpád körképén felt ünteti.

Miféle népesség ez és honnan került ide? kérdék Európaszerte. Szittyák, vagy hunok, vagy avarok mondják a nyugotiak; — turkok igy szólnak a görögök. Egyik sem. A helyes feleletet nyelvünk adja meg. A nyelvészeti kutatások kétségtelenül bebizonyitották, hogy népünk az ural-altáji nyelvcsalád ugor ágából származik. Csakhogy a magyarság faji jellege némileg ellent mond e származásnak. Mert az ugor népek ma is csendes, alázatos vadászó-halászó emberek, a magyar pedig hangos, büszke, harczias nép. E változást a magyar népen a föld és környezet okozzák.

A magyarság ugyanis ellenséges törzsektől nyomatva igen korán elszakadt az ugor törzsektől s Ázsia sikságaira szállott, hol török népek szomszédságába jutott. Török népek, a pusztai élet, meg a ló: pusztai néppé tette őket.

A föld nomáddá, a puszta szabadságszeretővé, a szélsőséges időjárás edzetté, a török törzsekkel való mérkőzés harcziassá tette a magyart.

Lehetett eredileg jámbor ugor, de föld és környezet törökké tette és mint ilyen lép föl Európában és ilyen maradt máig.

De milyen volt akkoriban ez a mai Magyarország? A krónikák meséinek nem hihetünk, e részben csak történelmi források nyujthatnak némi felvilágositást.

Avar-utódok, német (gepida) letelepülők és szlovének laktak e földön. A szlovének mindenütt elterjedve, az avarok túl a Tiszán, a gepidák pedig Erdély folyóvölgyeiben. A honfoglalás góczpontja a Dunán-túl, onnan huzódnak kelet felé. Árpád és népe a Duna könyökénél Székesfehérvár körül táboroz.

Hogy folyt le a honfoglalás? nem tudjuk elmondani, de bizonyos, hogy harczok nélkül nem ment.

Utolsó kérdésül az merül fel, hogy menynyien lehettek a honfoglaló magyarnk? Az összes adatok egybevetése alapján számukat legfölebb fél milliora tenetjük.

A rendkivül érdekes és tanulságos felolvasást nagy számu közönség hallgatta.

Különfélék.

— **Kérelem.** **Lapunknak több hátrálékos előfizetője van. Helyben levő előfizetőinknek a nyugtákat házukhoz küldjük. A vidékieket kérjük sziveskedjenek posta utalvány utján tartozásukat mielőbb leróni. Kérjük azokat is kik mutatvány számainkat megtartották küldjék be mielőbb az előfizetést. Mutatvány számokat szivesen küldünk. A ki négy számunkat megtartotta azt előfizetőnknek tekintjük. Olvasóink jó akaratába ajánljuk lapunkat. Kérjék azt vendéglőkben, kávéházakban, fürdő helyeken, fodrászoknál stb. a magyar egyesület ajánlatára hivatkozva. . .**

— **A budai polgárok értekezlete.** A budai polgárok a napokban értekezletet tartottak a budai körben, a hol megbeszélték a kábelvasuttal kapcsolatos városrendezési kérdést. Az értekezletet Király János nyitotta meg. Bernáth István, Glósz Béla, Villinger Ferencz, Gocigh József és többek felszólalása után az értekezlet határozatképp kimondotta, hogy a kábelvasut épitésével kapcsolatos városrendezés érdekében az első kerületben mozgalmat indit, a kérdést kerületi érdeknek nyilvánitja, s legközelebb nagyszabásu gyülést hiv egybe.

— **Cs. kir szab. déli vaspályatársaság üzlet-igazgatóság.** 954/A. sz. A „Buda és Vidéke“ tek. szerkesztőségének Budapesten. Becses lapjának mult hó 19-én kelt 3. számában „Néhány szó a déli vaspályatársaság helybeli igazgatóságához“ czim alatt megjelent czikkre vonatkozólag a következőkről van szerencsénk értesiteni: A bérkocsik helybeli pályaudvarunkra kellő számban való kirendelése tisztán a rendőrség feladata, mely a mutatkozó és vele közölt forgalomnak és keresletnek megfelelően intézkedik is, és olyan esetben, ha különösen sok utas érkezik és ennélfogva a kocsi kevés volt, azonnal telefonice a legközelebbi bérkocsi-állomásról rendelt kocsit. A nyári hónapokban és az utazási évadban a kirendelt kocsik rendes száma mindig szaporitva lett s kilátásba van véve, hogy a jövő nyári (milleniumi) forgalomra való figyelemből a kirendelendő bérkocsik rendes száma legalább még egyszer akkora legyen mint jelenleg és a mutatkozó szükségletnek megfelelően esetleg még azonfelül is szaporittassék.

Tisztelettel a déli vasut üzletigazgatósága:

Brám.

— **Eljegyzés.** Bárczay Elemér földbirtokos eljegyezte báró Schilling Ilonát. Legyenek boldogok.

— **A rém-utcza.** Már többször énekeltük meg az Alkotás-utczát a melynek járdátlansága nem diszes, sőt botrányos s ha olvad vagy eső esik ez az utcza csakugyan végig sáros. A katona-kórházzal szemben levő oldalon alig van járda. Ez az állapot nem emeli a házak értékét sőt csökkenti. Ideje volna, hogy a járdalerakást elkezdenék s ne nevezhetnénk többé rém-utczának.

— **Turisták télen.** A magyar turistaegyletben február hó 22-én Konkoly Thege Miklós, a nagynevü tudós „Tengeri utazás“ czimen tart felolvasást.

— **Egy öreg tanitó.** Tahi-Tótfaluban meghalt az öreg Machik Endre, a református tanitók nesztora 94 éves korában. Mint tanitó 50 évig müködött rögös pályáján. Igaz érdemeiért, fáradhatlan munkásságáért, önfeláldozásáért a király a koronás ezüst kereszttel tüntette ki. Becsületes, igyekező ember volt, valódi népnevelő. Hivatásának mindig megfelelt s emlékében is disze marad a tanitói karnak.

— **Házasság.** Duna-Bogdányban a farsangon az első házasságot kötötte Láng Antal tehetős polgár fia András és a községi biró, Spáth János leánya: Anna. A körülményekhez képest valóban fényes esküvőn részt vett a község szine-java. — A farsang különben a lakodalmakban elég szegény, mivel az idén összesen csak 4 pár kél össze ebben az idényben, holott korábban 24—28 pár is esküdött. Oka, hogy sokan siettek még a kötelező polgári házasság életbelépte előtt frigyöket megkötni.

— **Budáért** A drótkötél pálya érdekében, melynek nem sokára a közigazgatási bejárása is meg lesz az első kerületi polgárok mozgalmat inditottak. — A királyi palotát Ybl tervei szerint Hausmann Alajos épiti. Az épités 1902-ben lesz befejezve. — A közuti vasut, forgalmi telepének részeit, a mely a Pálffy-utczában, a Szép Ilonánál és az ujpesti végállomáson épitendő épületekre vonatkozik — bemutatta a középitésibizottságnak, a mely azt kevés módositással elfogadta. — A Gellérthegynek vizzel való ellátása czéljából épitendő nagyobb vizmedencze tervét, a melynek valósitása 32.000frtba fog kerülni, — a középitési bizottság elfogadta — A budai uj szegényház az aranyhegy mellett 6000 négyszögöl telken fog épülni. 300 nő és 600 férfi számára épül. Lesz egy nagy pavillon 50 ápolónővel 360 elmebeteg részére. Az épitkezés két millió fortintba kerül.

— **Közgyülés** A budai hegypálya-társaság február hó 2-án budavári Országh Sándor elnöklete alatt megtartotta közgyülését. A közgyülés a jelentést örvendetes tudomásul vette és 6288 frtot osztott szét. Ez évben az igazitásra szükséges tartalékalapot 7000 frttal emelte. A kisorsolt részvényeket f. évi julius 1-től 100 frttal vagyis a névértékben váltják be. A budai hegypálya ez évben is igazolta, hogy ugy az igazgatóság, mint az üzletvezető Dorogsághy Dénes jól töltik be hivatásukat.

— **A szomoru játék vége.** Megemlékeztünk Török Dezső szomoru sorsáról és nyomorba jutott családjáról. Jótékony emberek akkor mindjárt 4 frt 60 krajczárt adtak össze. Ujabban ifj. Tibiássy Béla ur küldött be egy adakozást. Adakoztak a következők: ifj. Tibiássy Béla 5 frt, Rimanóczy Lajos 5 frt, gróf Neuhausz Ferencz 1 frt, Emerich Gottfrried 2 frt, Benkő Márk 1 frt, Kéler Victor 1 frt, Cseményi Taksony 1 frt, Kernstockk N. 1 frt, Morbitzer Mátyás 1 frt, Henszler László 1 frt, Strowszky Emil 1 frt, Pápay 1 frt, Cyarmathy P. 2 frt, Vágó Ignácz 1 frt, Unger István 1 frt, Ferber Lajos 1 frt, Körffy Endre 1 frt, N. N. 1 frt, Farkas Jancsi 1 frt, Zimmermann M. 1 frt, Schomann A. 10 frt, R. J. 50 kr. Blaschka István 2 frt, Reimann R. 2 frt, Greguska 50 kr. Kmetty 50 kr, Gaal 50 kr, Réger György 50 kr, Leó 50 kr, Isten áld meg a magyart 50 kr, Herczel 1 frt, N. N. 10 kr, Dorer A. 2 frt, Rohoska Pál 1 frt, Tibiássy József 1 frt, Olvashatlan 50 kr, vonás 20 kr, N. N. 50 kr, P. Gy. 30 kr, N. N. 20 kr, N. N. 50 kr Összesen 54 frt 30 kr, mely összeg Török Dezsőnének posta utján elküldetett. A szegény családot ajánljuk olvasóinknak.

— **Mulatság** Wagner Vilmos Márványmenyasszonyhoz czimezett vendéglőjében f. hó 11-én kedden házimulatságot rendez. Beléptidij 50 krajczár.

— **Választás.** A krisztinavárosi asztaltársaság, mely rövid idő alatt nemes czélja és sikerült mulatságai által Budán oly szép elismerést és érdeklődést vivott ki magának, — f. hó 6-án este tartotta meg rendes évi közgyülését Gürsch Ferencz vendéglőjében. A tagtársak igen szép számmal mintegy 30-án jelentek meg helyiségükben (Gürsch-féle vendéglő) $^1/_2$9 órakor, mikor is Dr. Skalniczky Henrik elnök a gyülést megnyitván üdvözölte az egybegyült tagokat, — s felhivta a tisztikart jelentésének megtételére A jelentések megtörténte után, — mely alkalommal Mück Richárd a társaság mult évi jegyzője szép szavakban emlékezett meg a mult év sikereiről, hasonlitván a társaságot egy elrejtőzött kis bimbóhoz, mely mindinkább fejlődvén, immáron terebélyes fává nőtte ki magát, — megejtődött a tisztikarnak ujonnan való választása. A társaság Komlóssy Sándor titkár inditványára minden szavazás nélkül, érdemei elismeréseül egyhangu éljennel választotta meg ujólag elnökéül Dr. Skalniczky Henriket, ki szellemes szép beszédben köszönte meg a tagok bizalmát. Alelnökké: Gulden Ármin; titkár: Komlóssy Sándor, Mück Richárd; jegyzők: Kiss Sándor. Kotzó Árpád; pénztárnok: Lüske Lajos; ellenőr: Klosz Antal; gazdák: Schauer Gusztáv, Décsy Mihály lettek megválasztva. A társaság vidám hangulatban maradt együtt késő éjfélig, toasztirozván egymást s czéljuk a „Budán felállitandó fiók-mentőegyesület“ — elérhetésére.

— **Nyilt levél a szerkesztőhöz!** Igen tisztelt szerkesztő Ur! Becses lapjában, a Buda és Vidékében még 1895. évi november hó utolsó hetében megjelent egy czikk az ördögárok iszapfogójának gőzölgéséről. Hogy ha valaki kiváncsi A. és B. párbeszédében emlitett füstfelhőre most gyönyörködhetik benne páratlan és megbotránkoztató, ilyesmit megtürni egy leendő világváros a főváros legegészségesebb városrészének a közepén, mert csak most látható mily borzasztó millió meg millió penészgomba stb. baczillus száll ott ki a sok piszok rothadása folytán képződött mocsárlég (kanális gőzzel) együtt, s helyesen volt megjegyezve a czikkben az is, hogy nyáron csak a borzasztó illatbűz érezhető, de nem tudni honnét van, ime most már látható.

Budapest székesfőváros II. kerületének előljárósága. 1083 szám 1896.

Hirdetmény.

A székes fővárosi tanácsnak f. é. január hó 18-án kelt 96. számu határozata folytán — a gróf Koháry István féle szegény alapitvány 1896. évben 464 frt 91 kr. tevő kamatainak adományozása tekintetéből felhivatnak a kerületben lakó budapesti illetőségü, teljes árvák gyámjai, vagy más oly szegény sorsú egyénnek, kiknek szegénysége önhibájokon kivül állott be, a kik keresetképtelenek és becsületes életmódot folytatnak, hogy az alapitványi segélyért f. é. márczius hó 10-éig folyamodjanak, vagy pedig ezen segélynek elnyerhetésére irányuló kérelmöknek jegyzőkönybe vétele végett ugyanezen idő alatt az előjáróságnál jelentkezzenek; megjegyzi az előljáróság, hogy az alapitványi oklevél értelmében f. évre segélyben részesitendő négy egyén fejenkint 116 frt 23 krt, illetőleg a negyedik 116 frt 23 krt kap.

Budapesten. 1896. január 30.

A II. ker. előljáróság:

Toperczer előljáró.

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen. Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

*

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Németh Károly Géza** a legjobb árukat tartja raktáron. Jutányosan és pontosan elégiti ki a vásárló közönséget (Budapest II. Széna-tér 1.)

— **Az egészségnek** egyik főkelléke a jó táplálkozás, melynek kiegészitő részét első sorban a hus eledel szolgáltatja. Páll Kálmánnak I. Döbrentey-tér 4 szám alatt évek óta fennálló virágzó, diszes húscsarnokát nemcsak a Tabánban lakók látogatják sürün, hanem a budafoki és fehérvári utról is a legnagyobb rész itt szerzi be szükségletét, a mit annál inkább tehet, mert hentes üzlettel is össze van kötve. A husnemüek elsőrendüek s a kolbászfélék és sonkák izletesek. A kiszolgálás előzékeny, gyors és pontos s ezért a környékén lakók teljes megelégedését méltán kiérdemelte. Ajánljuk az ottlakók figyelmébe Páll Kálmán húscsarnokát és hentes üzletét.

Balogh és Böhmer szabó-czég (Haaspalota) a **diszbandérium** és **küldöttségek** részére diszruhákat készit; már több helyről megrendelései is vannak; a diszruhák egy része már kész is és megtekinthetők a czégnél. A czég tagjai 12 éven át voltak első rendü e fajta üzletben mint szabászok, e téren tehát szakemberek és bármely versenyt kiállanak; — kivánatra a czég egyik tagja kész az ország bármely helyén megjelenni szines **mintákkal, rajzokkal** és **kész darabokkal.** — Mi, kiknek alkalmunk volt a munkában levő diszruhákat megtekinteni, ugy vagyunk meggyőződve, hogy ez a kitünő czég is teljes joggal vehet részt a versenyben. Ajánljuk lapunk olvasó közönségének a diszruhák megtekintését.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kis hirdetések.

Eladó. Két ezüst zsebóra. Pontosan járók, illő áron kapható. Bővebbet a kiadóhivatal.

Megvételre keresek használt drótot baromfi ólhoz. Czim a Buda és Vidéke kiadóhivatalában.

Ki tud leczkét adni? Müvirág csinálásban jártas nőtől leczkét szeretne venni egy urinő. »Müvirág« czimre intézendők a levelek a kiadóhivatalhoz. . .

Jó nyereség. Ezerötszáz forint befektetéssel szép üzlet rendezhető be. Levelek »Üzlet« czimen a Buda és Vidéke kiadóhivatalához.

Fiatal állami tiszt keres hónapos szobát teljes ellátással vagy anélkül, de mindenesetre **fürdőszoba-használattal** a **budai várban** vagy közelfekvő utczában. Ajánlatok »Tisztviselő 23« czim alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

T. cz.

A ki Budán és vidékén telket házat birtokot vasárolni akar,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót keres,
A ki Budán és vidékén házat, telket, birtokot akar eladni,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót akar kiadni,
A ki Budán a hatóságoknál, miniszteriumokn ál intézeteknél valamit megtudni akar,
A mely bank részvenytársaság czég, üzletet akar csinálni,

az

forduljon a **Buda és Vidéke** czimü lap 200.000 főnyi közönség között kedvelt és elterjedt lap kiadóhivatalához I. ker., Alkotás-utcza 12. a.
Előfizetőknek és **hirdetőknek** a posta bélyeg beküldése után felvilágositás ingyen.
A **Buda és Vidéke** hirdetőit magán uton is ajánlja és nem restel azoknak ügynökösködni.

Czikkek bizományba elfogadtatnak.

Minden egész éves előfizetőnek egy ingyen hirdetés.

A **Buda és Vidéke** előfizetésének ára:

Egész évre . . . . . 6 frt
Félévre . . . . . 3 »
Évnegyedre . . . . . 1 » 50 kr.

Hirdetések ára:

Egy oldal . . . 30 frt — kr.
Fél oldal . . . . 15 » — »
Negyed oldal . 7 » 50 »
Nyolczad oldal 3 » 75 »

Többszöri hirdetőknek % engedmény.

A Buda és Vidéke kiadóhivatala.

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
Legtisztább égvényes savanyukút

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Pesti könyvnyomda részvénytársaság.

MEGHIVÁS
a XXVIII. rendes közgyülésre,

mely **1896. évi február hó 20-án esti 5 órakor** fog az intézet iroda-helyiségében (hold-utcza 7. sz.) megtartatni.

A tanácskozmány tárgyai:

1. Az 1895. évi mérleg és zárszámadási jelentés előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Netáni inditványok. (A részvényesek részéről teendő inditványok az alapszabályok értelmében nyolcz nappal a közgyülés megtartása előtt az igazgatóságnál irásban adandók be.

A közgyülésen való szavazatjog gyakorolhatására alapszabályszerüleg megkivánt részvények február hó 17-ig az intézet irodájában teendők le.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Vagyon: Pénzkészlet 11372·26. Házak 209137·84. Nyomda berendezések 207795·94 Adósok 65969·27. Készletek 30300·05. Értékpapirok 85724·55.
Összesen 610299·71
Teher: Részvénytőke 295500·—. Tartalék 68570·78. Értékcsökkenés 199833.58. Nyeremény 46395·35.
Összesen 610299·71.

Nyeremény- és veszteség-számla.

Bevétel: Áttétel 1421·07. Uzleti fölösleg 95699·36. Házbér 1813·28. Kamatok 325·99. **Összesen 99259·71.**
Kiadás: Adó 9345·89. Értékcsökkenés 43518·47. Nyeremény 46395·35. **Összesen 99259·71.**

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisko la, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Baranyai József
krisztinavárosi
CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: **Werner Adolfnál,**
II., Batthány-utcza 3. sz.

EGYESÜLT MAGYARHONI
ÜVEGGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

MEGHIVÓ.

Van szerencsénk társulatunk t. részvényeseit **f. évi február hó 8-án delelőtti 11 órakor** a társulatunk üléstermében (*Nagymező-utcza 8. sz. alatt*) tartandó

rendkivüli közgyülésre

tisztelettel meghivni.*)

Budapest, 1896. j nuár 30.

AZ IGAZGATÓSÁG.

NAPIREND:

I. A társulati részvénytőke felemelése.
II. Az alapszabályok módositása.
III. Az igazgatóság kiegészitése.

*) Az alapszabályok 8. §-a értelmében csak azon részvény jogosit a közgyülésen való részvételre, mely legalább 30 nap óta a részvénykönyvben a részvényes nevére bevezetve van és mely részvény szelvényeivel együtt a közgyülést megelőzőleg legalább 24 órával a társaság igazgatóságnál (Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 8. sz.) letéteményeztetett.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.41	kr.
Koczka-czukor	1 » —.42	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.80	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 » —.45	»
Tea	1 deka 6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter 85, 100, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bük- és tölgyfa	100 kg. 1.40	»
Porosz szén	100 » 1.80	»

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. A központi tejcsarnok fiókja.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Specziálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

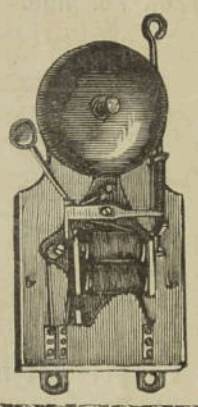
Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pó ló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már márczius 11—14-ig.

Ára:

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
80.—	40.—	8.—	4.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

1 drb Magyar vörös kereszt sorsjegy
2 drb Bazilika „

36 havi részletre — 40 — 52 — 92

Huzás már márczius 1-én.

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpa.rt 1Kluseman-félez. s (ház·)

Melléklet a „Buda és Vidéke“ 6. számához.

I. KER. POLGÁRI KÖR.

Meghivó.

Az I. ker. polgári kör **1896. évi február hó 15. napján, szombaton, délután 5 órakor** tartja saját helyiségeiben (I. ker. Alagut-utcza 1. sz. I. em.)

ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. körtagokat tisztelettel meghivni és minél számosabb megjelenésre felkérni ezennel van szerencsénk.

Tárgyai:

1. Az évi jelentés, zárszámadás és a felmentvény feletti határozathozatal.
2. A folyó évi költségelőirányzat megállapitása.*)
3. A választmány által tett, vagy a tagok által a közgyülést megelőzőleg legalább 8 nappal beadott netaláni, inditványok tárgyalása, s ezek felett határozathozatal.
4. Lemondás folytán az elnöknek és egy alelnöknek, s az alapszabályok 19. §-a értelmében a választmány kilépő egy harmadának, valamint hiányzó 6 választmányi póttagnak és egy számvizsgáló bizottsági póttagnak megválasztása.

Budapesten, 1889. évi január hó 30-án.

Dr. Kovács Pál,
titkár.

Dr. Hegedűs János,
alelnök.

A közgyülést társasvacsora követi; egy teriték ára 80 kr.
Jelentkezések erre f. évi február 14-ig a körben elfogadtatnak.

*) Az évi jelentés, vagyonmérleg, zárszámadás és költségelőirányzat alább következik.

A választmány jelentése az 1895. évről.

Tisztelt közgyülés!

Az elmult 1895. évet körünk életében egy kis pihenőnek mondhatjuk, mely a körünk tagjai részéről rendkivüli tevékenységet megkivánt községi választások után mindenesetre szükségszerűnek mutatkozott.

Volt ennélfogva alkalma tagtársainknak az ismerkedést és barátkozást a körünk fáradhatatlan és jól szervezett vigalmi bizottsága által mint gyakrabban rendezett mulatságokon folytatni. Ezen mulatságok mindannyian rendkivül jól sikerültek, úgy, hogy daczára a belépti-dijak minimális voltának igen szép vagyoni hasznot is hajtottak.

Nagyrészt ennek, valamint pénzügyi viszonyaink fellendülésének köszönhető, hogy körünk fennálló terheiből is 300 frtot törleszthettünk.

Érzékeny veszteség volt a budai közönségre, hogy épen a jelen rendkivül kedvező télen nélkülözni kell a körünk által oly hosszu éveken át fenntartott jégpályát; de ez köztudomásu körülmények folytán nem sikerült. Minket csak az nyugtathat meg, hogy minden tőlünk telhetőt elkövettünk, hogy a jégpályát legalább még az idénre megkaphassuk.

Sajnálattal kell továbbá jelentést tenni arról, hogy körünk érdemesült tisztikarának egy része elfoglaltsága miatt leköszönt. Igy kénytelenek leszünk a jövőben nélkülözni szeretve tisztelt elnökünket, babarczi dr. Schwarzer Ottó urat, kinek érdemei nem szorulnak kommentárra, s kit hódolatunk legméltóbb kifejezéseül a tiszteletbeli elnökségre leendő megválasztás végett a Tisztelt Közgyülésnek ajánlunk. Ugyancsak visszalép körünk faradhatlan és buzgó ügyvivő alelnöke, Kasics Péter ministeri tanácsos úr. Hasonlókép elveszitjük Garay Antal urat, ki mint körünk másodtitkára fáradozott sokat és szerzett érdemeket; elveszitjük rendkivül tevékeny gondnokunkat, Szuly Gyula urat, kinek körünk különösen beléletének felvirágoztatását köszönheti. Lemondott tisztjéről a nagy munkát végzett ellenőrünk Kállay István úr. Mindezen kedves tisztviselőinknek érdemei elismerését és köszönetünk kifejezését jegyzőkönyvbe iktatni inditványozzuk.

A mult 1895. évben több igen kedves és tisztelt tagtársunk hagyott el minket örökre. Dr. Bányay Fülöp, Szelestey Géza, Walheim János és Wohlfahrt József emléke még sokáig velünk fog élni. Nagy szomoruság érte továbbá szeretett elnökünket és b. családját, midőn özv. dr. Schwartzer Ferenczné, a kegyességéről ismert úrnő, váratlanul elhunyt. Nyujtson a megtört családnak némi vigaszt azon tudat, hogy fájdalmában körünk minden tagja őszintén osztozik. Tagtársaink akkép rótták le mindenik esetben a kegyelet adóját, hogy egymásközti adakozás utján beszerzett díszes koszorúkat helyeztek el a ravatalukra és örök nyugvó helyeikre testületileg kikisérték.

Az alapszabályok 19. §-a értelmében a 3 évi megbizatás lejártával jelenleg a következő 15 választmányi tag:

1. Cimponeriu Dénes, 2. Czeitler Béla, 3. Erényi Antal, 4. Gedeon Andor, 5. Grassanovits Ignácz, 6. Gyertyánffy István, 7. Heisler Jaroslav, 8. dr. Thirring Gusztáv, 9. Reischer Auréll, 10. Zsák Hugó, 11. Gyalókay Lajos, 12. Postl Ferencz, 13. Stoltz István, 14. Blaskovich Sándor és 15. Kállay István kilépvén, helyébe 15 uj tag, valamint a rendes tagok helyébe belépett póttagok helyett 6 uj póttag, valamint 1 számvizsgáló bizottsági póttag választandó. Megjegyezzük azonban, hogy az alapszabályok ugyanazon §-a szerint a kilépő választmányi tagok ujra megválaszthatók.

Végül körünk gazdasági és pénzügyi viszonyai a mellékelt 1895. évi zárszámadás, vagyonmérleg és 1896. évi költségelőirányzatból tisztán megitélhető, melyek általunk is átvizsgáltatván és tárgyaltatván, azokat elfogadásra ajánljuk s kérjük a mult 1895. évre részünkre a felmentvényt megadni. Egyuttal kérjük igen tisztelt Tagtársainkat, hogy körünknek ugy anyagi, mint szellemi és erkölcsi érdekeit a jövőben is eddig tapasztalt jóindulatukban kegyeskedjenek részesiteni.

Budapesten, a választmánynak 1896. évi január hó 30-án tartott üléséből.

Dr. Kovács Pál,
titkár.

Dr. Hegedűs János,
alelnök.

ZÁRSZÁMADÁS.

az 1895-ik évi január hó 1-től 1895. évi deczember hó 31-ig terjedő időről.

Tétel	Bevételek	Előirányzat frt	Előirányzat kr.	Bevétel frt	Bevétel kr.
1	Pénzkészlet	217	71	217	71
2	Tagdijakból	3400	—	3322	41
3	Kártya és tekeasztalok jövedelméből	700	—	792	84
4	Tekepálya jövedelme	40	—	48	02
5	Egyebekből	280	—	320	52
6	Olvasó egyleti tagok várható tagdijai	290	—	246	56
	Összesen	4927	71	4948	06

Tétel	Kiadások	Előirányzat frt	Előirányzat kr.	Kiadás frt	Kiadás kr.
1	Házbérre	1600	—	1600	—
2	Szolgák bére	650	—	616	40
3	Fűtésre	150	—	96	90
4	Világitásra	575	—	574	92
5	Kártya beszerzésre	170	—	258	64
6	Nyomtatványokra, postaköltségekre és egyéb irodai szükségletekre	75	—	91	44
7	Hirlapok és folyó iratokra	380	—	385	15
8	Lakfentartás és butor javitásra, nemkülönben egyéb házi szükségletekre	250	—	313	46
9	Leltári tárgyakra	50	—	—	—
10	Kölcsön törlesztésre	300	—	300	—
11	Tekepálya fentartásra	20	—	25	71
12	Kamatokra	130	—	124	65
13	Könyvtárnok tiszteletdija	200	—	200	—
14	Könyvek beszerzésére (Jókai müvei stb.)	240	—	200	—
15	Könyvek bekötésére	50	—	—	—
16	Egyenleg mint felesleg	87	71	160	79
	Összesen	4927	71	4948	06

Budapesten 1896. évi január hó 14-én.
Megvizsgáltatván helyesnek találtatott.

Czeitler Béla,
pénztáros.

A számvizsgáló bizottság:

Juhász Ignácz, **Harczy Antal,**
számvizsgálók.

VAGYON-MÉRLEG.

Vagyon *1895.* *Teher*

Folyó szám	Nevezetesen	Összeg frt	Összeg kr.
1	Pénzkészlet 1895. év deczember 31-én	160	79
2	Butorok értéke 1894. évi deczember hó 31-én 2426 frt 25 kr. levonva 5%-ot koptatásra 121 frt 31 kr.	2304	94
3	Tagdij hátralékok	634	25
4	Alapitványok	770	—
5	Tekepálya értéke	700	—
6	Könyvtár értéke	1800	—
	Összesen	6369	98

Folyó szám	Nevezetesen	Összeg frt	Összeg kr.
1	Alapitványok visszafizetése	770	—
2	Kölcsön tartozás	2100	—
3	Egyenleg mint tiszta vagyon	3499	98
	Összesen	6369	98

Budapesten 1896. évi január hó 14-én.
Megvizsgáltatván helyesnek találtatott.

Czeitler Béla,
pénztáros.

A számvizsgáló bizottság:

Juhász Ignácz, **Harczy Antal,**
számvizsgálók.

KÖLTSÉG-ELŐIRÁNYZAT.

Szükséglet *1896. évre.* *Fedezet*

Folyó szám	Nevezetesen	Összeg frt	Összeg kr.
1	Házbérre	1600	—
2	Szolgák bére	360	—
3	Fütésre	130	—
4	Világitásra	580	—
5	Kártya beszerzésre	250	—
6	Nyomtatványokra, postaköltségekre és egyéb irodai szükségletekre	150	—
7	Hirlapok és folyóiratokra	390	—
8	Lakfentartási és butorjavitásra, nemkülönben egyéb házi szükségletekre	250	—
9	Leltári tárgyakra	50	—
10	Kölcsön törlesztésre	300	—
11	Tekepálya fentartásra	20	—
12	Kamatokra	110	—
13	Könyvtárnok ti zteletdija	200	—
14	Könyvek beszerzésére	100	—
15	Könyvek bekötésére	50	—
16	Egyenleg mint felesleg	190	79
	Összesen	4730	79

Folyó szám	Nevezetesen	Összeg frt	Összeg kr.
1	Pénzkészlet	160	79
2	Tagdijak	3300	—
3	Kártya és tekeasztalok jövedelméből	800	—
4	Tekepálya jövedelme	50	—
5	Egyebekből	170	—
6	Olvasó egyleti tagok várható tagdijai	250	—
	Összesen	4730	9

Budapesten 1896. évi január hó 14.

Czeitler Béla,
pénztáros.

Az I. ker. polgári kör tagjainak névsora.

Tiszteleti tagok:

Báró Fejérváry Géza
Gerlóczy Károly
Ráth Károly (főpolgm.)
Báró Lipthay Béla
Tisza Kálmán.
Dr. Országh Sándor

Alapitó tagok:

Dr. Nendtvich Károly †
Dr. Országh Sándor
Dr. Schwartzer Ottó
Reischer Aurél
Szelestey Géza. †
Dr. Schwartzer Ferencz †

Rendes tagok:

Dr. Aczél Nándor
Adamovszky Péter
Amberg József
Andreánszky Jenő
5. Dr. Aradi Antal
Dr. Arányi Árpád
Babocsay Béla
De Bainville J. B.
Baltzár Károly
10. Barcsai Dezső
Barcsai Lajos
Baróty Lajos (96. IV|30.)
Dr. Basch Imre
Dr. Baumerth Gyula
15. Dr. Bayer Sándor
Bazaráb Jenő
Bárány N. Ernő
Bárány Zsigmond
20. Becker Jenő
Beivinkler Károly
Bekényi László
Berger Adolf
Berlányi János
25. Berczik István
Bernáth István
Berzsenyi Béla
Beszédes Géza
Birnstingl Gusztáv
30. Blaskovich Sándor
Blum János
Bogdánffy Ferencz
Bohn Károly
Borchy Ferencz
35. Boronkay Gyula
Bosnyákovits Jakab
Bottka Gyula
Bölöny Kálmán
Böschatt János
40. Braidschweer József
Bugár Ede
Bursits Antal
Búth Károly
Buzik András
45. Büttel János
Camerling Gaston
Cathry Szaléz
Cimponeriu Dénes
Csada Lajos
50. Dr. Csánki Dezső
Császár Dénes
Dr. Csákberky Dezső
Csataj József
Cserhalmay Ferencz
55. Dr. Csoboth Simon
Csortos Gyula
Dávidovits László
Deák Árpád (97. I|31.)
Deáky Sándor
60. Decker Aladár
Demel Károly
Dobieczky József
Dömötör Gedeon
Dr. Draskóczy Miklós
65. Duday Sándor (96. XI|30.)
Dr. Egert József
Eisdorfer Gusztáv
Erényi Antal
Ertl János
70. Dr. Falk Miksa
lovag Falk Zsigmond
Farkas Jenő
Dr. Farkas László
Fekete József
75. Felföldi Dániel
Dr. Fellegi Victor
Filep Sándor
Fischer Adalbert
Fischer Alajos
80. Fischer Ignácz
Fischer Sándor
Fodor Kálmán
Fodor Zoltán
Frank Lajos
85. Friedmann Lipót
Frimmel János
Fülöp Ferencz
Gaál László
Gachal Sándor
90. Gaizler Béla
Galassy Gyula
Garay Antal
Gardik Vilibáld
Gáber Lajos
95. Gálfy István
Gecsovics József
Gedeon József
Goczigh József
Gogolák Károly
100. Gottléb György
Grassanovits Ignátz
Gregersen Hagbart
Gregorich Endre
Grólig József (96. IV|30.)
105. Groszmann Ferencz
Gruber Nándor
Guckler Victor
Gulyás Kálmán
Gürsch Ferencz
110. Gyalókay Lajos
Gyöngyvirági Antal
Hajós Mihály
Halperth Izidor
Dr. Hamary Béla
115. Hampek Vincze
Hann Elek
Harczy Antal
Haris János
Hartmann Béla
120. Dr. Hatala Péter
Hatfaludy Jenő
Dr. Hegedüs János
Hegedüs Lajos
Heim Lajos
125. Dr. Heinrich Kálmán
Heisler Jaroszláv
Dr. Hermann Antal
Hets Ödön
Hofhauser Elek
130. Hoffmann Nándor
Holfeld Henrik
Dr. Hoór Károly
Hoppe Rezső
Horn Ede
135. Horn Vilmos
Hornyánszky Viktor
Horvay Ede
Huszár Adolf
Illés Gyula
140. Ivánka Zsigmond
Iványos László
Jaczkó Manó
Jakabffy Elemér
Jámbory Kálmán
145. Jamniczky Béla
Janicsek Róbert
Dr. Jankovics János
Jankura Béla
Juhász Ignácz
150. Kanócz István
Kapeller Kristóf
Kasics Péter
Kállay Bertalan
Kállay István
155. Dr. Kemény Ferencz
Keresztes Domonkos
Dr. Kincs Miksa
Dr. Király Lajos
Kirchner Henrik
160. Kiss Aladár
Dr. Kiss Áron
Kohn Károly
Konrád Mór
Kosteleczky Rezső (97.I|31.)
165. Kovách Alajos
Dr. Kovács Aladár
Kovács Albert
Dr. Kovács Pál
Kovács Pál
170. Kovacsits Eutim
Kozáry Kálmán
König Gusztáv
Kövesdy Bernát
Kratochvilla Sándor (96. II|1.)
175. Kratzer Nándor
Krausz Sándor
Kuhinka Lajos
Kulcsár Ferencz
Kun Alajos
180. Kun Sándor
Kytka Ernő
Laky Sándor
Lackenbacher Károly (96. VIII|31.
Láner Gyula
185. Lász Károly
Lehr József
Lenauel Arthur
Lenauel Maximilian
Liszkay János
190. Losonczy György
Löwenstein Antal
Lutor Lajos
Dr. Martin Sándor
Martinek Ágoston
195. Martinek Géza
Martinek Lajos
Márton Zsigmond
Maszák Hugó
Matis Kálmán
200. Matuska Ferencz
Mátyus Ferencz
Mátyus Károly
Mauks György
Mayr Ferencz
205. Dr. Mezei Sándor
Méhes Ernő
Mélász Ágost
Miklós József
Miklós Gergely
210. Dr. Milassin Vilmos
Dr. Molnár Károly
Molnár Miklós
Müller Ignácz
Dr. Müller Kálmán
215. Nagy Elemér
Nagy Géza
Nemecsek Gyula
Dr. Niedermann Gyula
Nitsche Frigyes
220. Novák Ignácz
Opitz Nándor
Ormay Ferencz
Papolczy Antal
Papp György
225. Patek János (96. X|31.)
Patisz Kornél
Patka Kálmán
Patrubány Ferencz
Pavetits Mihály
230. Pauer Lajos
Payer Béla
Payr Vilmos
Pál János
Pázmándy István
235. Pecze Károly
Pencz Andor
Perthl Géza
Dr. Pertik Ottó
Pertl István
240. Petritsek Károly
Petróczy József
Piláthy Béla
Plachy Gyula
Platthy György
245. Plisic Miklós
Poldini Ede
Poliso János
Postl Ferencz
Prihradny Guidó
250. Dr. Purt Iván
Pyber József
Radanovits Dániel
Radanovits Kozma
Radna József
255. Radulescu György
Radzó Zenó
Rambauschek Gyula
Rauch József
Dr. Rátz István
260. Rehák Antal
Reischer Aurél
Richter Antal
Riedl Nándor
Riva József
265. Rogulja Károly
Dr. Romy Béla
Rosner Ferencz
Rostaházy Kálmán
Roth Lajos
270. Rotta Nándor
Dr. Rózsaffy Alajos
Rupp Zsigmond
Saáger Béla
Salacz Nándor
275. Sauersitz Pál
Saxlehner András
Saxlehner Árpád
Sárváry Oszkár

Schannen Gyula
280. Schatz Róbert
Scherer István
Schien Károly
Schiller György
Schlesinger Sándor
285. Schmidt Ferencz
Schmidt István
Schwartz Károly
Schwartz Mór
Dr. Schwartzer Ottó
290. Schwendenwein Alajos
Semadam József
Skalnitzky Henrik
Somlyay József
Sorsich József
295. Sörtély László
Sporny István
Stankovits István
Stefanovits György
Dr. Stipanits Elek
300. Stoklasz József
Strecke Ernő
Stuchly Miksa
Stuller János
Styukovszky Károly
305. Svacholay István
Szabó Xavér
Szabó József
Szaibb Lipót
Szalay Géza
310. Szandtner Gyula
Szathmáry János
Szebenyi Adolf
Dr. Szebenyi Antal
315. Székely János
Széll Gáspár
Szénássy Mihály
id. Szidanits Ferencz
ifj. Szidanits Ferencz
320. Sziklay Béla
Szőllőssy István
Szőts Albert
Szuly Gyula
Dr.ifj. bocsári Szvastits B.
325. Szveticska Károly
Tamasevits Gyula
Dr. Tarczay Kálmán
Telegdy Károly
Terbócz István
330. Dr. Térffy Gyula
Dr. Thirring Gusztáv
Tichy János
Tillmann Lajos
Tóth György
335. Tóth Márton
Török Árpád
Trombitás Gyula
Turnovszky Gyula
Tury Zoltán
340. Udvarlaky Béla
Ulrichsdorfer Ferencz
Unger Lajos Nándor
Vachter József
Valter Vilmos
345. Vanick László
Vaskovics Aurél
Vándorfy Venczel
Virter Mihály
Vitál Sándor
350. Dr. Wagner György
Wahlner Gusztáv
Waldmann Gusztáv
Walther Ernő
Wellisch Zsiga
355. Willinger Ferencz
Dr. Wladár Márton
Zajzon Gyula (96. jan. 31.)
Záborszky Ferencz
Zeitler Sándor
360. Zöld Károly
Zsák Hugó

Vom. Heisler J. Budapest II. ker.

Budapest, 1896. V. évfolyam 7. sz. Vasárnap, Halak hava (február) 16.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Buda vidéke közönségéhez.

Egy ezred év, mióta a magyar nemzet hazájául foglalta el ezt az áldott földet. Nem egyszer a megsemmisülés szélén állottunk, a mikor a magyar állam halálosan megsebezve csak a szivekben élt s felgyógyulása csak a jobbaknak halvány reményét képezte. De a magyar haza, a szabadság iránti szeretet, az alkotmányos királyhoz való ragaszkodás, a történelmi hagyományok kegyeletes ápolása, a nemzeti öntudat ereje, nem engedte elhalni a nemzet életerejét és annyi megpróbáltatás után, él ma is a nemzet e hazán!

A magyar nemzet ezer éves fenállásának alapköve — melyen államiságunk oly szilárdan nyugszik — a magyar nemzeti szellem. Ez a szellem teremté meg a nemzet nagyságát, ez tartotta fenn dicsőségét ez akadályozta meg sülyedését és ha elsülyedt, ez a szellem fogja ismét felemelni bukásából.

Ma az egész hazában csak egy érzés honol a szivekben, hogy minél méltóbban és fényesebben ünnepeljük meg nemzeti fenállásunk örömünnepét. Csak Buda vidéke közönségét még nem hatotta át a lelkesédés tüze, csak itt találkozunk közönynyel. Pedig Buda vidéke közönségének most nyilik fényes alkalma megmutatni, hogy az ő szivében is mély gyökeret vert a magyar hazafias érzés. Buda vidéke két évtized óta nagyot fejlődött. Fejlődött magyar kulturális szempontból. Nincs község, hol a mai nemzedék nem tudná az édes magyar haza nyelvét, nincs gyermek, nincs ifju, nincs felnőtt ki büszkén ne vallná magát magyarnak.

Nagy nemzeti ünnepünk legfényesebb része a nemzeti kiállitás lesz. Ezen a kiállitáson ott szeretném látni a Buda vidéki községek tanuló ifjuságát. Nyujtsunk módot arra, hogy ezt a kiállitást minden tanuló meglássa tanitói vezetése mellett. Számitásaim szerint, ha minden község társadalmilag szövetkezve csak a felét küldené el a kiállitásra a tanköteles tanulóknak, több mint 4700 tanuló vonulhatna fel a kiállitásra, impozáns jelet adva hazafiui érzelmeinek.

Ez a kirándulás kitörölhetlen emléket képezne az ifjuságnál, szivében a hazafiui érzes mélyrehajtó gyökeret verne.

Most csak arra kérném a községek előljáróit, a plébánosokat, lelkészeket, jegyzőket, tanitókat, szóvai mindazokat, kik a községben hivatásuknál fogva a nép akaratának irányt adnak, szivesked-jenek e hazafias ügyben a fölvetett eszme megvalósitására közremüködni. Egy Budán alakitandó végrehajtó bizottság, megállapitaná a kirándulás idejét, kedvezményeket és előnyöket biztositathatna a kirándulóknak, a szegény sorsu tanulókat segélyezné. az ünnepélyes fogadtatásról, diszes felvonulásról gondoskodna. Gondoskodna gyüjtés utján arról is, hogy a szegényebb sorsu tanulók teljesen dijtalanul utazhassanak.

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Dr. Csecse.

Nem sorozta magát azok közé, kik a Buda és Vidékének barátai. Számozatlan bérkocsijából lenézi a Buda és Vidéke számait.

A kapaszkodó (stréber) irányhoz tartozik. Neki az orvoskodás foklalkozás és nem hivatás. Pénz és pénz. Diplomáját kamatoztatja és bepörli a szegény patienseket.

A kor jelszavát követi. Hasznositsd magat ha nem is válsz az emberiség hasznára. Elég a kocsi és a diploma, azután a kartárs szólás az összehuzott szemek, peczkes járás, mintha nyársat nyelt volna.

Pár szerencsés gyógykezelésen el lehet tengődni és elfelejtetni a kapaszkodással, a rejtélyes modorral a sok szerencsétlent. Hadat kell izenni a solid ismereteknek merészen gyógyitani. A hir kedvez. A beteg vagy felgyógyul, vagy meghal, vagy ő fizet, vagy az örökösök. Még nagyobb lesz a hire, ha saját házára szegezteti majd a czimtábláját.

Ha nincs is elég betege kocsikázik. Reklám az a hir, ha az orvosnak sok betege van. A kihez nem tetszik nem megy. Igen el van foglalva.

Az asszonyoknak hizeleg. Azok elfelejtik, hogy anyák és rá bizzák gyermekeiket. Szerencse fia jól használja kevés tudományát. A számozatlan bérkocsi és az ellenállhatlan nyakkendő hat.

Minden városnak megvan a maga dr. Csecséje, kinek a hire nagyobb, mint ő maga. Kirakat ember. A kirakatban van minden a boltban semmi. Fontoskodó. A nagyobbaknak szemben hizeleg, de hátok megett megharapja őket. Azt hiszi, hogy ha másnak a hiriből elvesz az övé kövéredik.

Nincs benne fény, csupa árnyék.

Tessék ráismerni. Többen vannak.

Willinger Ferencz.

A Krisztina-köruton egy szép házra Willinger udvar van irva. Ez a ház egy igen szorgalmas és képezett kereskedőé, ki diszére válik a budai derék kereskedőknek.

Mint kereskedőt ismerik keresik. Mi a mellett, hogy kereskedelmi képességeit tiszteljük ezuttal ugy emlékezünk róla mint polgárról mint lapunk munkatársáról.

Willinger Ferencz névvel és névtelenül a Buda és Vidékében annak megalakulása óta nagyon sokat irt. Hosszabb és apróbb közlemények majdnem minden számban jelennek meg tőle.

A most már szép kis palotákkal népesülő Naphegy szepülésében épülésében Willinger Ferencznek nagyon sok része van.

Ő nem csak lelkesül, de aggodik Budáért. Mindent figyelemmel kisér és figyelmeztet vagy ir azonnal.

Nagy kár, hogy az ilyen ember sem a kerületi választmányban sem a törvényhatóságban nem foglal helyet. No de a mi halad az nem marad.

Kulcsár Ferencz.

Az öreg Lernbacher kényelmes hivatalnokoskodása után a budai gazdasági teendők ellátására a főváros Kulcsár Ferenczet a fővárosi mérnökök egyik kipróbált tagját küldötte ki.

Kulcsár Ferenczre nagy teendők várnak. A budai gazda helyzete nehéz, mert neki is avval kell küzdeni a mivel Budának a pénzügyi tekintetekkel.

Kulcsár Ferencz jól tölti be hivatalát. Jár és kel, hogy egészen megismerje teendőinek szinhelyét. Lelkiismeretes, takarékos. A haladás embere, de nem vész el az elméletek utvesztőjében. Ha azok a bizonyos pénzügyi tekintetek nem állnának utjában még jobban meglátszanék. hogy a tanács jól választott midőn a budai gazdasági hivatal teendőit reá bizta.

Jól tud tervelni és erélyesen sürgeti azt a mit inditványoz. A tanács teljesen megbizzik benne és a polgárság között is emelkedik népszerüsége.

Huszár Adolf.

Budának egyik legkedvesebb legjobb kedvü, nyájas szivélyes lakosa. Dolfi bácsinak hivják a mindenkivel szivesen tréfáló ismerősünket, a kiről bizony nem látszik meg, hogy az állam legfontosabb titkainak az őre.

Az ország legnagyobb eseményeit, a birodalom legfontosabb hireit ő tudja meg először. Férfias jellemmel tölti be fontos és bizalmas hivatalát és azzal soha nem élt vissza.

A titkok őrzője az ország egyik legjobb

Meg vagyok róla győződve, hogy a Magyar Iskola Egyesület, a Magyar Egyesület, ugy erkölcsileg mint anyagilag támogatni fogják e nemes czélt.

Mindenekelőtt fölkérem a községek elöljáróit, sziveskedjenek nyilatkozni mielőbb, hozzájárulnak-e e tervhez, hogy a szerint történhessenek itt a központban az intézkedések. A nyilatkozatok a „Buda és Vidéke“ szerkesztőjének czimére küldendők.

Eperjessy István.

Gyanusitás.

Pulszky Károly sajnálatra méltó sorsát tárgyalva a naponként megjelenő lapok legnagyobb része az emberszereteten alapuló elme és idegyógyitó tudomány köztiszteletben álló tekintélyes férfia, dr. Nidermann Gyula vezetése alatt álló intézetet is gyanusitó csipkedésekkel emlegette. Olyan hireket szállitott és olyan szavakat adott a firtatások (interwiew) eredményeképen az orvosok szájába, melyek nem igazak. Szabálytalanságot, majdnem törvényszegést minősitettek ezek a hirek. Ha van tudomány, melyről felületes könyelmüséggel irnak a lapok ez az elmét gyógyitó tudomány. Maga a közönség egy részének is az a visszás hite, hogy ha rokonok vagy egyéb érdekek ugy kivánják az elmegyógyitók készek egy rémes regény szövésére. Beviszik a tébolydába az arra kiszemeltet és ott eltemetik elevenen. Az elmebajokból kiválasztanak egy fajtát, egy nemet, ebbe besorozzák az elkárhozásra szántat és az el van rejtve Isten, ember s a büntető igazságszolgáltatás vagy a nevető rokonok elől. Kénytelenek vagyunk az alaptalanság ellen felszólalni, mert a közönség között bizonyos sejtéseket a budai közélet egyik jelese, dr. Niderman Gyula személye ellen keltettek. Az alattomos és sorok között vagy itt-amott merész következetességgel kihivott vád sulyosan érintette az ő tisztelt személyét és az intézet orvosait. Még megfigyelés alá sem könnyen lehet valakit vonni, ehez a család beleegyezésén kivül orvosi bizonyitvány kell. A kit megfigyelnek az még nem következés, hogy elméjében háborodott.

Miből kerekedett ez az alattomos gyanusitás? Mikor Pulszky Károlyt, a kit a sajtó dédelgetett, a sajtó hordozott vállain, beszállitották az elme- és idegbajosok intézetébe, a hirszedők (reporter) ostromolni kezdették az orvosokat, hogy nyilatkozzanak. Az orvosok nehány óra alatt alig észlelhetnek valamit az elme alakulásából, a lélek titkaiból, de különben is ez titok. Erről beszélni nem szabad. Mondanak a személyre nem tartozó általánosságokat. A hirszedő hazaviszi a szunyogot és lesz belőle elefánt, ha mindjárt csak ál-elefánt is.

A hirbe keveredett ember bekerült a tébolydába. A sajtó könynyelmü része által táplált közvélemény felteszi a vénasszony bodros fökötőjét és kezd nyilatkozni. Könnyü neki. Van pénze. Megfizette az orvosokat. Most már bolond. Beszámithatlan. Az orvosok mindjárt beszámithatlannak mondanak valakit. Az orvos-szakértők beszámithatlansága nyilatkozatáról a közönség, a birák némely része, a vádoló hatóság képviselői közül sokan azt tartják, hogy az orvosok megfizettetve magokat egy kőre fujnak a vádolttal, a kinek most már meg van az igazoló jegye, a bünbocsátó levele, hogy tehet a mit akar: lophat, rabolhat, gyilkolhat.

Én erről a kérdésről gyalogjáró észszel, tehát nem tudományosan ugy gondolkodom és ugy is látom, hogy itt egy hajszál finomságu meghatározás vethet világot a beszámithatóság vagy a be nem számithatóság kérdésére. Ez a meghatározás minden egyszerü ember agyából is kikelhet, nem kell hozzá sem pápaszem sem Minerva-fő.

A testnek, léleknek, agynak vannak elváltozásai, vannak betegségei. Az ép testben ép lélek lakozik. Van ragadós, veszélyes betegség a testben, de van az agyban és lélekben is. Lehetnek a léleknek és agynak olyan cselekedetei, melyek teljesen önkénytelenek. Az egyén nem tehet róla, hogy elköveti. Az ösztön a rugó s az ember tehetetlen, nem felelős érte. Hiszen egy mámorban, felindulásban teszünk olyant, mit szeretnénk meg nem történtté tenni. Lábunknak, kezünknek, tüdőnknek és szerkezetünk egyéb részeinek lehetnek betegségei, melyek egy pillanat alatt következnek külső vagy belső behatások miatt. Hát a véges embernek csak lelke vagy agya lehetne oly tökéletes, hogy ellentállna a változások törvényének.

Egy ily akármilyen viszony vagy körülmények miatt elváltozott lélek vagy agy ösztönös, gépies cselekedete olyan mérték alá eshetik, mint az egészséges léleké vagy agyé.

Maga az üdvözitő, ki az embert a velők oszlásáig ismerte elfogadta ezt a véleményt a midőn elcsendesedett erre a szólásra: „Uram bocsásd meg nékiek mert nem tudják mit cselekesznek.“

A ki nem tudja mit cselekszik arra nem lehet azt mérni, mint a ki tudja, hogy mit cselekszik. Ez világositja meg a beszámithatóság vagy beszámithatlanság kérdését. A lélek kutató és lélek ismerő tudomány állapitja meg, hogy egy cselekedetre melyik illik.

N. N. nem beszámitható. Lelke és erkölcse egészségtelen, veszélyes. Az orvosok a beteg erkölcsöt vagy lelket nem bünbocsátó levéllel akarják ellátni, ők azt akarják, hogy válasszák külön a beteg erkölcsöt, a mely ragályos az egészségestől.

A büntetés czélja nem egyedül a megtorlás, a megsértett rend helyreállitása, de a javitás is. A ragályos beteget gyógyitják, miért ne gyógyitanák a beteg lelket, vagy agyat.

A megfigyelés kötelessége az elme-orvosnak s az nem jelenti azt, hogy a beteg lelkűt megölik, kivégzik, számüzik a társadalomból.

Az ember minden baját közli az orvossal, csak ha lelkében és agyában érez rossz tüneményeket ezzel nem törődik. Az elme-orvosok már a nevelésnél ajánlanak sok olyant, mit meg kellene tartani. A tanitás ügyét vezetők megmosolyogják, nem hallgatnak intő szavukra és mit sem törődnek a lélek és agy megterhelésével. Az elme-orvosok az idegesség okairól is értekeznek, figyelmeztetik a törvényhozást erre, arra. Pusztában vész el a szó, a kiáltás.

A test egészségügye mostoha gyermeke a törvényhozásnak, a lélek egészségügye kitagadott gyermek, hiában kopogtat, nem eresztik be a törvényhozás ajtaján.

A nagy tudományu, sokat tanult, sokat olvasott, sokat élt és utazott gyenge szervezetü Pulszky Károlyban oly fényes képességek voltak, melyekkel más korban, más társadalomban egyenlő lelki és testi nevelés mellett javára lehetett volna hazájának.

Én nem tartoztam neki mint feltünő napnak az udvarához, a szomoru alkonyban sem akarom őt megbirálni. Az bizonyos, hogy nagyon sok beteges tünemény, lehet átöröklés sajnálatos okai vezették szomoru játékának fonalát és alakitották a végzetes és káros bonyodalmakat.

Nagyon sokan mondják azok közül, kik ismerték kár érte: jó fiu volt. Miért ne lehetett volna. Mindnyájunkban feles a jó a roszszal. A körülmények, vér, faj és nevelés táplálják az egyiket és küzdik le a másikat.

A szomoru játékból, mely egy fényes elmét s beteges nagyratörő ábrándok, káprázások között élő embert szoritott le a cselekvés szinpadáról tanuságot merithetünk.

Ne csak tanitsuk az embert, de neveljük is. A test és lélek egyformán legyen képezve. A társadalom végre ismerje meg az embert és az ember is ismerje meg magát.

Hallgassunk a lelket és elmét ismerő tudósokra. A neveléssel edzük meg a lelket ép ugy mint a testet. Az idegesség, az erkölcstelenség enyésztő elemeit (bacillus) öljük ki, irtsuk a társadalomból.

Maga a sajtó küszöbölje ki az idegrontó, agybomlasztó, lélek egyensulyát felbillentő irányát. Tisztuljon meg az irodalom, ne legyen az erkölcstelenség apotheozisa. A rohamos haladás, a gőzerőre dolgozó fényüzési vágy, korán ébredő kényelemkedvelés, gazdagodni vágyás pokol zürzavara szünjék meg. Szüntessék meg.

A vallástól ne fosszák meg az embert, hogy élete végeig bizva bizhasson.

Elmondottam ezeket akkor, a midőn meg kellett nyilatkoznom az idegességet terjesztő gyanusitások alkalmával, melyek méltatlanul és a jobbakat tiltakozásra szólitva érintették dr. Niderman Gyulát.

Erdélyi Gyula.

izü adomázója. Azt mondják Bessenyei Ferencz képviselő tud legjobban adomázni én azt állitom és fogadnék is rá, hogy Huszár Adolf tud legjobban adomázni . . .

Jó ember, jó szivü. Jósága rajta van az arczán is. Szemeiből kisugárzik nemes gondolkodása. Folytonosan derült és mosolyog.

Nagy érdemeket, nagy dolgokat jegyezhettünk volna fel róla, de ha szerény embert rajzolunk, azoknak a vonásoknak kell kidomborodni a melyek a szerénység nagy erényét jellemzik.

Isten éltesse . . .

Ifj. Bun József.

Bun Józsi. Ki az a ki ezt a nevet Budán nem ismeri komoly dolgokban vagy pohár között? Jó fiu, jó pajtás. Lelkes polgár. Ha köteteket irnak is valakiről ezeket a szép tulajdonságokat csak ez a három szó festi legjobban.

Mint lövészmester a lövölde ügyeit szivén viseli és nagy része van a tekintélyes egyesület terebélyesedésében. Mint vadászmester kitünően tölti be tisztét. Mint vadász pajtás lelke a vadásztársaságnak. Erélyes és kitartó és szigoru a szabályok végrehajtásában.

Egy századra termett athléta alak, de a kiben a sziv érzékenyebben szólal meg, mint akármelyik nőben.

Sok világot járt be és a sok világból azt a tanuságot hozta, hogy hazájának rendületlenül legyen hive a magyar.

A magyarosodás ügye Budán és vidékén.

Jó uton vagyunk. Már sikerült felráznunk a budai részeken is a tespedő közönyt a magyarosodás szent ügye mellett. Nyilvános helyeken, magántársaságokban megbeszélés tárgyát képezi a mozgalom, s mind szélesebb mederben foly a vitatkozás azokról az eszközökről, a melyek a kellő gyorsasággal és hathatósan vezethetnek a kitüzött czél elérésére.

Barátaink, ismerőseink, olvasó nagyközönségünk vállvetve munkál közre. Társadalmi uton fényes sikereket érhetünk el. Ám szóljon a kérdéshez minden hü fia a hazának, kivált a kik a mi küzdelmeink helyén és környékén laknak, a kik ismerik a viszonyokat, a kik tudják, hogy hol a seb, s azt gyógyitani is megkisérlik.

Szives örömmel nyitjuk meg hasábjainkat a legkülömbözőbb véleményben levőknek is, csakhogy ébresszünk, buzditsunk és őrködjünk.

A mi véleményünket ösmeri a közönség, nincs okunk azt megváltoztatni, e mellett maradunk.

Tisztelt Szerkesztő ur!

II. k. Viziváros.

Nem egyhamar fogunk boldogulni, ha lelkesedéssel bár, de csak a tintát, illetve a nyomdafestéket visszük be a magyarosodás küzdelmébe.

Azok a közlemények, a melyek becses lapjában, a „Buda és Vidékében“ megjelentek, dicsérik a megirójuk buzgalmát, magyar nyelvünk iránti hazafias szeretetünket, valamint a t. szerkesztő urnak nemes czélját, hogy a magyarosodást előbbre vigyük, de a hangoztatott

szép szavak mellett mégis csak több eredményt érhetnénk el, ha t e t t e l is közremüködnénk, annak minél közelebb jövőben való megvalósitásán.

Elfogadom és aláirom „Veterán a várból“ aláirással ellátott czikk irójának kifakadását, mert igazság vezette minden sorát, és minden szóvirág nélkül egyenesen a szeg fejére ütött.

Nincs másként, mint a hogy meg volt irva! a Várban, — magam is felsorolhatnék egyes állami hivatalokat, — a hol mihelyest magyar nyelven megkészitett aktáikat elintézték, azonnal megkezdődik a német tracs, mert ugy a politikai, mint társadalmi és családi körülményeikre vonatkozó dolgaikat csakis német nyelven közlik egymással.

Hát még a hivatalon kivül? Utczán, vendéglőkben, kávéházakban, ha két-három ilyen beamter összeverődik, nem jut ott a magyar nyelvnek még egy árva „*és*“ szócska sem.

És mi történik azután? Ezek az urak magyar nyelvü iskolákba járatják gyermekeiket, a vizsgákat kiállják, de ha az iskola padjaiból szülőikhez térnek, már a küszöbön meg fagy ajkaikon a magyar szó, s németül sorolják fel a nap érdekesebb eseményeit.

És ez a háládatlan csúf szokás megrögzik bennök, apáik nyomdokain haladnak akkor is a midőn családot alapitanak. Apa és fiu között nincs különbség, mert a fészek van megfertőztetve, s az ezekből kikerült csemeték is telitve vannak a német szóval, mely családjuk nyelve, és a mely visszavágja a magyarosodást tizedekre.

Igy van ez mélyen tisztelt szerkesztő úr, és nem másként! Füzhet ehhez bárminő kommentárt is, ezt az igazságot megdönteni nem fogja soha.

Az a szólás-mondás: „Hogyha én nem beszélek magyarul, beszél helyettem a fiam és unokám“, csak czifra sallang, hogy kitérjen a magyarosodás szent ügye elől, s takarja a hátát a lelkesen megindult hazafias áramlattal szemben.

Ha ezekben meg volna a haza földjéhez és annak nyelvéhez való ragaszkodás melege és csak a legkisebb köteles érdeklődés is, ugy családjuk tüzhelyén a gagyogó és megnőtt gyermekeiktől nem követelnék, hogy kérelmöket német nyelven terjesszék a Vatter és Mutter, a Gross-Vatter és a Gross-Mutter elé.

Itt van a hiba! ezért nem haladhatunk.

Ha az ó-budai polgár, a mint becses lapjában megirta, német nyelvü fohásszal, de szivében hazafias érzéssel akar a sirba szállni, hát még odáig jut (adja az Isten hogy sokára következzék be) megtehetné azt is, hogy otthonában engedje a serdülő gyermekeket az állam nyelvén társalogni, s holmi dédelgetéssel, igérgetésekkel ne kényszeritse őket a német nyelvre. Ez volna igazában a hazafiui érzelem megnyilatkozása.

Nem mondom, hogy kivételek nincsenek, de csak egyre akarom a t. szerkesztő ur becses figyelmét felhivni. Van-e tudomása arról, hogy az iparosok, a gyárak mühelyeiben ritka a magyar szó? tudja-é azt, hogy midőn a fiu kijárta a 4 vagy 6 polgárit s mesterséget választva mint iparos-tanoncz a mühelybe kerül, azontul mintha elvágták volna nyelvének egy darabját mely eddigelé csakis magyar szót ejtett ki, az a légkör a melybe jutott rákényszeriti a német nyelvnek megtanulására, beszélésére, hogy aztán végig kisérje az egész életen át.

Ezekben a mühelyekben a legény (most segéd) a mester (most főnök) németül beszélnek inasaikhoz (most tanonczaikhoz), németül kérik a mesterséghez szükséges segéd eszközöket, szerszámokat, és végül német utasitásokkal látják el ha valamelyes küldetést biznak rájuk, ugy, hogy mire felszabadulnak és segéddé avatják őket az első áldomást „Prosittal“ iszszák meg.

Szomoru dolgok ezek t. szerkesztő ur, de még szomorubbá teszi a való.

Ezek a visszaesők képezzik a mi gondoskodásunk fő tárgyát. Ha már a köteles iskoláztatással az elemi ismereteket magyar nyelven csepegtetjük beléjök, legyen gondunk arra is, hogy azok maradjanak nyelvben és érzelemben akkora is, a midőn szabad szárnyra kellve önállóan keresik meg kenyeröket.

Szigoruan őrködjünk tehát az esti iskolák betartására, különösen hivjuk fel a mesterek, főnökök az egyes czégek üzletvezetőit, hogy a tanonczokat szigoruan utasitsák az iskolába menetelre, a hol a beosztott hazafias tanitók bizonyára örömmel teljesitik kötelességüket, hogy a magyar nyelvet a serdülő fiuk ne csak tovább beszéljék, hanem annak zengzetességét lelkükbe, szivükbe vessék, s azt ápolják egész a sirig.

A gyárakban az előmunkások, a mühelyekben a mesterek, és segédek, az üzletekben, kereskedésekben a főnökök és üzletvezetők járjanak jó példával elől, az ő érdemök lesz első sorban, ha alantas közegeik a magyarosodás utjára lépnek, s szól ajkukról a Hymnus: Isten áld meg a magyart.

Ujhelyi Géza.

Egy év története.

(A kereskedelmi társulat választmányának évi jelentése a jan. 27-én tartott rendes közgyüléséhez.)

Tisztelt Közgyülés!

Az 1893. évi közgyülés által megválasztott elnökség és választmány müködésének harmadik, utolsó évéről, az 1895. évről jelentését a következőkben terjeszti elő:

A lefolyt évet az előkészületek esztendejének tekinthetjük.

A miről mult évi jelentésünkben mint óhajtásról emlékeztünk meg, a kezdeményezés stádiumába lépett. A magy. kir. kereskedelemügyi minister Budapest székes-főváros közönségéhez intézett átiratában ugyanis tudatta, hogy a hidvámnak a Duna jobbpartján kirakott és a balpartra kocsin átszállitandó hajóterhek után való elengedése iránt a magy. kir. pénzügyministeriummal tárgyalásokat tett folyamatba. Reméljük, hogy sikerülni fog a kereskedelemügyi ministernek ministertársát meggyőzni, hogy a kincstár érdekeinek csorbitása nélkül a kereskedőknek és különösen a Duna jobb partján lakóknak ezen jogos óhajtása megvalósuljon. Az, hogy a kereskedelemnek egyrésze a Duna jobb partjára áttereltessék, nem is kizárólag budai érdek. Hisz' napról-napra halljuk a panaszt, hogy a Duna bal partján mindinkább szükebb lesz a kirakadó hely és nem épen lélekemelő az a verseny, a melyet ugy egyesek mint társaságok kifejtenek, hogy érdekeiknek biztositására alkalmas területhez jussanak. — A mint megtalálja a hatóság módját annak, hogy a Duna jobbpartján kirakott és innen a balbartra kocsin átszállitott áruk hidvámmentességben részesitessenek, megszünik egyrészt az a vetélykedés a pesti partok iránt, másrészt áttereltetik a kereskedelem egy része a budai oldalra, amely hivatva lesz a csendes környéknek uj életet adni. Természetes, hogy az ezzel kapcsolatos hidvámkérdésnek megoldása egymagában nem elegendő, hanem kivánatos, hogy a hajókirakodásoknak a Duna jobbpartra áttelerésével a jobb oldali alsó rakpart kiköveztessék és feljárók létesitessenek. A budai kereskedelmi társulat megválasztandó választmányának kell, hogy elsőrendű gondját képezze, hogy e tekintetben a székesfőváros tanácsához előterjesztést tegyen.

A mitől a budai kereskedelem felvirágozását és egyáltalában a Duna jobb oldalán fekvő városrésznek fejlődését várjuk, a törvényhozás által elhatározott hidaknak épitése sem történt oly gyorsan, mint az reméltük. A vámházköruti hidnak a forgalom részére átadása halasztást szenvedett, amennyiben az 1896. évi május hó 1-je helyett csak októberben fog megtörténni. Az eskütéri hidnak épitése, amelynek létesitéséhez a budai kereskedelem a legfokozottabb reményeket fűzi, pár évre el lett odázva, pedig ezen hidnak kiépitése előtt a jobb oldali kereskedelemnek felvirágozását remélni sem lehet. Az ifju Pest rohamos fejlődésével nem tudott lépést tartani a kedvezőtlen földrajzi fekvésü Buda, a tuloldalon tündöklő ragyogó fényes palotákkal szemben kirinak a budai oldal szegényes házai és csökkentik nagyrészben azt a remek, azt az elragadó panorámát, amely a fővárosba eljutó idegeneket bámulattal, csodálattal tölti el. Az eddig létezett két hid az óriási mértékben megnövekedett forgalmat már jó ideje nem volt képes lebonyolitani, mondhatni tehát, hogy az egész fővárosra nézve életszükséglet, hogy az eskütéri hidnak kiépitése többé el ne odáztassék.

Nem kell attól tartani, amitől néhány világtól elmaradott fél, hogy az uj hidakon át könnyebben hozzáférhető lesz a pesti rész, ennek folytán a budai közönség ott fogja szükségletét fedezni; aki a fogyasztók közül abban a balhiedelemben él, hogy az ugyanegy gyárból ugyanazon forrásból beszerzett áru azért jobb, mert pesti üzletben volt raktározva, — ezt ezen tévhitéből egyhamar kigyógyitani ugy sem lehet és bármilyen fáradságába kerüljön, szükségletét, amint eddig tette, ezentul is hite szerint elégiti ki. De nyerni fog uj fogyasztókat a Duna jobbparti rész, nyerni fog pedig az által, hogy a hidak kiépültével, a közlekedésnek olcsóságával, gyorsaságával, tökéletességével a balpartról százával és százával fogják áttenni a családok lakásaikat és a vagyonos lakosságnak szaporodása az egyetlen maradandó alap, amely a budai kereskedelemnek a fellendülést megadhatja. Nem kivánja társulatunk sem, nem kivánják a társulatunkhoz tartozó kereskedők sem a budai kereskedelemnek mesterséges uton való emelését, de az jogosult óhajtás, hogy a hatóság a közszükséglet kielégitése tekintetében kötelességének eleget tegyen.

Örömmel jelenhetjük, hogy a régi avült felfogással szemben haladást tapasztalunk. A pénzügyministerium végre a székes-főváros törvényhatóságának felterjesztésére és sürgetésére a hidakon közlekedő társaskocsikat felmentette a hidvámnak kocsinként és fuvaronként fizetésének kötelettsége alól és méltányos átalányösszeget állapitott meg. Remélni lehet, hogy ez a jövőben is precedensül fog szolgálni és első lépésnek tekinthető arra, hogy megszünjék a tarifakülömbség, mely a pesti oldalon elvonuló vonalak és a Budára átszolgáló vonalak között eddig létezett.

A lefolyt év folyamán a m. kir. pénzügyigazgatóságtól kedvező elintézést nyertünk az italmérési engedélyek kiadásának gyorsitása tárgyában hozzá intézett felterjesztésünkre. Az iparhatóság kérelmünkre megszüntette azt a visszásságot, hogy az uj évet megelőző hetekben kereskedők rovására házalók uton-utfélen papirkereskedés tárgyát képező üdvözlőkártyákat árusitottak.

Kötelességünknek tartottuk gondoskodni arról, hogy társulatunk képviselve legyen az ezredéves kiállitás alkalmából rendezendő kereskedők kongresszusa előkészitő bizottságban, mert karunkra nézve erkölcsi kötelességnek tartjuk, hogy hazánknak e fényes ünnepén a kereskedők is minél impozánsabb számban való megjelenésük által adjanak kifejezést ugy a kartársi együttérzés, valamint az ügyünk iránt való érdeklődés felől.

Ezzel kapcsolatban jelentjük, hogy társulatunk magán a kiállitáson is résztvesz, amennyiben ugyanis a kiállitás V. kereskedelmi, pénz- és hitelügyi csoportjában résztvesz a társulat 200 éves multjáról tanuskodó irataival, pecsétjeivel és egyébb okmányaival.

A boltőrségi intézmány tárgyában, melyre vonatkozólag mult évi jelentésünk tanusága szerint véleményünket a székes-fővárosi tanács rendelkezésére bocsátottuk, ez aként határozott, hogy a magy. kir. belügyminiszterhez fog felterjesztést intézni, miszerint a kérdés törvényhozási uton rendeztessék, mert szabályrendelettel való megoldása nem lehetséges.

(Vége köv.)

Ültessünk fát.

A közoktatásügy ujitásokban és szépeszmékben gazdag minisztere Dr. Wlassics Gyula nagyon fontos elhatározásra készül. Lapunknak egy ma közölt másik czikkében az idegesség és lélekbajok felett elmélkedünk.

Dr. Wlassics Gyula a közoktatásügy fáradhatlan minisztere terve egy hatásos gyógyszer lesz az idegesség és lélek-betegségek csiráira. Első sorban a földmivelésügy szintén tetterős minisztere, Dr. Darányi Ignácz tervével találkozva a főváros külterkén lévő iskoláiban szándékozik a kertészetet kötelező tárgygyá tenni.

Az elhatározás nagyon fontos az egész Buda és vidékére csak azt szeretnénk, hogy mielőbb az egész országra nézve kötelező legyen a kertészetnek a népiskolákban való tanitása.

Itt Budán és vidékén a Molnár István kitünő vezetése alatt virágzó kertészképző iskolában a tanitók megtanulhatják a kertészetet ugy, hogy tanithassanak is. Molnár István, ki Boszniát kertté varázsolta itt is elkövetett és elkövet mindent, hogy az eszme testté válljon.

Beteges és a tanitás rendszerével a tulterheléssel meggyötört korunkban nagy elv, és hasznos ha végre lesz hajtva, ha az ifjuságot munkára szoktatják és a természettel megbarátkoztatják.

Eperjessy István ez a buzgó tanitó már régebben tanitja a Zugligetben a mire csak azt mondhatjuk, hogy követésre méltó példa. A mi kültelki tanitóink Gottléb és Vellössy szintén alkalmasak erre a szép tervre.

Valóban ennél egy-egy fontosabb és jótékonyabb szándék nem igen került nyilvánosságra mostanában.

A faültetés kedve fog elterjedni ebből az üdvös törvényjavaslatból és még a legkopárabb hegyet is befásitják majd a gyermekek.

Ültessünk fát, ültessenek a gyermekek az ezred év tiszteletére. Ezt ajánlja levélben lapunk egy barátja. Szép, nagyon szép czél s ha mindenki egy fát ültetne az ezred év tiszteletére Buda és vidékének kopárságai szebb képet mutatnának.

Farsang.

A budai tanitók bálja.

A budai tanitók komoly munkájuk közben, minden évben egy-egy napot szakitanak maguknak s áldozatot hoznak a vig Terpsichore istenasszonynak. Február 22-én a Fáczán nagy termében a „Budapesti (budai) Tanitóegylet“ tánczmulatságot rendezett, melyen ott voltak: Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter, dr. Kertész Aba, dr. Gombár Tivadar, Kollár Lajos iskolaszéki elnök, György Aladár, budavári Országh Sándor, dr. Draskóczy Miklós, dr Bozóky Ádám, Schwetz Vilmos kir. s. tanfelügyelő Thuránszky Irén tanitóképző int. igazgató, Nagy László, Oheroly János, Szabó Gábor, tanárok.

Sok bál van egy-egy farsangban Budán is, de általános a vélemény, hogy a budai tanitók bálja a budai bálok eliteje.

Volt hogy is annyi, hogy 130 pár telt ki belölük, mikor az I. négyeshez felállottak. S tudja Isten, a hadsereg is, mintha lassan-lassan közelebb huzodnék a czibil népséghez. Uniformust is láttunk ott.

A tanitóknak meg az a jó tulajdonságuk, hogy megtudják nyerni a szülőket, a polgárságot, kik azután mindenkor készek a tanitókat támogatni. Annyi nem tanitó elem volt ott, hogy ha tanitók nem lettek volna ott, akkor sem kongott volna ürességtől a tágas terem, akkor is (hogy a bálok fokmérőjét használjam) kitelt volna 70—80 pár négyest táncoló.

De hát fényesen is kell sikerülni annak a bálnak, a melyet egy Bárány és két Farkas a legnagyobb egyetértéssel rendez. (ugy-e bár, mesébe illő: a két farkas a bárányt nem csak hogy nem eszi meg, hanem még két oldalról hatalmasan támogatják is.) S mikor bölcs hadvezéri talentumát egy Nagy Sándor fejti ki s mikor Rácz a Magyarral karöltve igyekszik a a kitüzött czél elérése felé, akkor semmi kétség, világra, akarom mondani Budára szóló dolgokat képesek elérni.

A kedélyesség egyik fővonása a tanitók báljának. Az a fiatal lányka, ki először volt bálba épen úgy, mint az őszülő fürtökkel bővelkedő gardedam mama egyaránt elismeri, hogy sehol olyan jól nem lehet mulatni, mint a tanitók bálján. Más bálokon — hiszen egy ujságban egy mama el is panaszolta a napokban — az ifjuság csak szemlél, ezen a bálon pedig robotol. És de szivesen robotol! S ez örvendetes jelenség a tanitóknál, hogy köztük agg ifju alig akad, annál több ifju agg. S ez a bál eddig még mindig összeboronált nehány párt s már ma is hallottam valamit, azaz hogy valamiket. Nem árulom el, mert hátha nem is igaz, csak annyit mondok sugva: egy volt menyasszony ismét az készül lenni, — a reverenda már . . . (oh! higyjék meg, kérem, most a számra ütöttem, mit fecsegek én ki-mindenfélét; hanem a félreértések kikerülése végett most már annyit ki kell jelentenem, hogy neki szabad, sőt kell is nősülni, ha azt akarja, hogy felszenteljék.) Hanem a valódi pezsgést a tánczba az ország legügyesebb tornamestere és a két székely Szabó vitte s ugyancsak perditették, forgatták a nőket; s mikor megpihentek, folyt a tréfálódzás, a két székely soha sem hagyott magán száradni semmit, mindig utána küldték csokbort. Megvetette ezeknek a báloknak az alapját a budai lelkes ifjuság a jótékony czélu tanitói bál meghivója mindenkor várva várt kedves ismerőse lesz a budaiaknak. Megemlitem még, hogy a tánczrend szép kivételü kis iskolás-táska volt, melyekben a tánczok abc-je volt található.

A hölgyek közül sikerült feljegyeznünk a következőket.

Asszonyok: Farkas Józsefné, Bárány Zsigmondné, Trettina Józsefné, Farkas Elekné, Hajós Mihályné, Witkovszky Antalné, Czeiner Józsefné, Sziklay Béláné, Schwetz Vilmosné, Nagy Jenőné, Kertész Abáné, Moussung Istvánné, Kovacsik Mártonné, Niemann Vilmosné, Noiszberger F.-né, Holczer Józsefné, Gramer Arturné, Német K. Gézáné, Staub N.-né, Oberhuber Ivánné, Kovách Lajosné, Kovách Józsefné, Bély Mihályné, Ergamen N.-né, Muschál N.-né, Vogl Józsefné, Győri Istvánné, Dorosits N.-né, Fliegel Kálmánné, Nagy Lászlóné, Draskóczi Miklósné dr.-né, Schauerschitz N.-né, Berger N.-né, Hangl Józsefné, Frimmel Jánosné, stb.

Leányok: Dolfer Hermina, Pár Emma, Prokesch Zsófika, Bosnyákovits Katicza, Hölczl Ilona, Szerváczy Rózsika, Horváth Annuska, Almássy Mariska, Tamássy Ilonka, Domonkos nővérek, Harrer nővérek, Mader Etuska, Czekly Etelka, Kultzman nővérek, Halfer Annuska, Kapun nővérek, Czeiner nővérek, Bogisich Amália, Hirschmann Irma, Zsiskó nővérek, Hochhauser Róza, Niemann Anna, Melczer Margit, Hasmann Katalin, Sümegh Ilonka, Beutscher Alberta, Gramer nővérek, Schmidt Matild, Oberhauer Lenke, Kolibál Mariska, Kolibál Margareta, Volla Mariska, Kovách Mariska, Göndör Angella, Kubik Vilma, (Székesfehérvár), Ergamen Kornélia. Thorn Anna, Adamcsik Anna, Molnár Laura, Hillebrand Erzsi, Koslányi Emma, Fliegel Ilona, Dorosits Gizella, Jászai Olga, Kárpáthy Irén, Sauersits Margit, Sumilovits Róza stb.

A vasutasok tánczestélye.

Folyó hó 8-án este ujra megnyiltak a „Budai polgári kasinó“ termei előkelő vendégközönség számára. A déli vasut tisztikara rendezett zártkörü tánczestélyt, melynek tiszta jövedelme a Budán felállitandó fiók-mentőegyesület javára volt szánva. A kasinó termei akkora nagy közönséget, annyi sok szép leányt és asszonyt alig birt befogadni és az erkölcsi valamint az anyagi eredménynyel minden tekintetben meg lehetnek elégedve. A jelvényes rendezőség következő urakból állt: Palanek Ferencz főfelügyelő elnök, Bursics Antal állomás főnök alelnök, Szalay Géza titkár, Brundl Jenő pénztáros, Bajcsy József, Becker Lajos, Bendtsen Henrik, Breuer Mór, Donaberger Károly, Dorninger Hugó, Fischer Bódog, Grundböck Miklós, Hübner Ferencz, Jacob Gusztáv, Kasché János, Kellemfy Oszkár, Komlóssy Lajos, Kovács Imre, Löwenstein Gusztáv, Markovics Ferencz, Miksch István, Novák Gyula, Oberhuber Jenő, Paduch Gyula, Pleskot József, Posel Gusztáv, Quoilin Rezső, Soulavy Ottokár, Spády Sándor, Stransky Vilmos, Stransky István, Sturm Gergely, Szakács Péter, Szále Kálmán, Szőke István dr. és Zellan János rendezők derekasan állták helyüket, nem feledkezvén meg arról, hogy mivoltukat ne jutassák eszükbe az est tánczosnőinek. A tánczrend nem volt ugyan viczinális vasut de igenis volt egy kedves izléses kis plus ridicul, melynek belsejében a tánczsorozat volt elhelyezve és kivitele minden esetre nagy izlésre vall. A bálanyai tisztet Palanek Ferencz főfelügyelő neje vitte ki a Rákóczy-induló hangjai között jelent meg, ruhája aczélszürke selyemből volt, mely gyöngygyel volt gazdagon diszitve. A rendezőség pompás rózsabokrétával lepte meg.

Alig foglalte el helyét a bálanya, a czigány rögtön csárdást kezdett, mire a sétáló párok tánczoló párokká alakultak át ebben a minőségben maradtak a legkitünőbb hangulatban a késő reggeli órákig. Szóval a mulatság igen jól sikerült. A vasutasok minden alkalommal megmutatják, hogy a főváros társadalmában előkelő helyet töltenek be, mely méltóvá teszi őket bármily körben megfordulhatni, a mely körülményre jó budai polgárságunkat különösen felhivjuk.

Jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Bardon Józsefné, Bauer Károlyné, Bekker Lajosné, zöld surach ruhában ezüst himzéssel, Breuer Mórné fehér selyem ruhában, Bursics Antalné fekete selyem ruhában, mely fekete gyöngygyel volt diszitve, dorninger Hugóné szürke selyem ruha fekete gyöngygyel, Engel Aladárné (Székesfehérvér) ruhája szalma-sárga ajour selyemből, Franschitz Adolfné fekete selyem ruhában, dusan diszitve, Frenkel Ferenczné, Hönigschmiedt Józsefné, Jurasits Ferenczné, Kasché Jánosné, Kautsch Károlyné, Keszler Antalné (Sopron) fekete selyem ruha gyöngy disszel, Lakota Adolfné, Laska Rezső dr.-né, Lengyel Sándorné fekete plüs ruhában, mely gyöngygyel volt diszitve, Linzbauer Fülöpné, Metz Gusztávné, ruhája brokat selyem gazdagon diszitve csipkékkel, Miksch Istvánné, Novák Gyuláné, Oberhuber Ivánné, Oberhuber Jenőné zöld surach ruhában az alján moaré szalaggal, Palanek Ferenczné, Puscariu Gyula dr.-né, Salgó Henrikné fekete selyem ruha gyöngy diszszel, Seidl Ambrusné, Seratoris Elekné, Sorsich Antalné, Schlosser Nándorné ruhája sötét-kék chinée selyemből moha rózsával dusan diszitve, Spády Sándorné alma zöld ottomán selyem ruhában ezüst himzéssel diszitve, Stránszky Vilmosné bordo vörös selyem ruhában, Soulávy Ottokárné fehér selyem ruhában, mely crépe de chinevel volt diszitve, Szabó Józsefné fekete plüs ruha gyöngy diszszel, Szalay Gézáné ruhája fraise satin mervelleuxből volt dus diszszel, Szőllősy Istvánné fraise chinée selyem ruhában, Unger Károlyné, Urbányi Jánosné.

Leányok: Bursics Irma, Bauer Luiza, Danzinger Miczike, Dorninger Annuska, Dorninger Ilonka, Goczigh Stefánia, Handley Janka (Berzencze), Jeán Mila, Jurasits Malvin, Kautsch Vilma, Kneiffel Irma, Kucsera Mita, Laska Milla, Laska Albina, Lakota Anna, Linzbauer Rózsa, Lues Ferike, Lengyel Margit, Metz Ilike, Nagy Mariska (Székesfehérvár), Oberhuber Lenke, Ormay Lilli, Richter Margit, Richter Sarolta, Szabó Ilonka, Staudner Paula, Schmidt Mathild, Seidl Margit, Soulay Amália, Szurovy Ilona (Szombathely), Waginger Helén.

A leányok ruhái igen egyszerü sima s minden diszük kevés élővirág és gyöngy volt.

Az ujlaki első magyar asztaltársaság ez idei bálja f. hó 8-án volt a Császárfürdő fényesen földiszitett termében. Az asztaltársaságnak mulatságai jó hirnevöket már évekkel ezelőtt szerezték, de az előző évek sikerére épitett legnagyobb várakozást, és a legkényesebb igényeket is messze tulszárnyalta az idei tánczvigalom. Sok fényes, szép mulatság folyt le a császárfürdői teremben hajdanában és a közel multban, de a mely vig hangulat és tüzes tánczkedv dolgában az asztaltársaság e mulatságán is tul tett volna, — alig. Ott volt O-Buda és Ujlaknak intelligenciája majd nem teljes számban, de a főváros többi kerületei is képviseltették magukat; megjelentek: id. és ifj. Holtzspach Nándor, Benedek Sándor, dr. Bencze Benő, dr. Tatay Adolf, Czájlik Álajos stb. családjaikkal. A buzgó rendezőség kitünő czigányokról is gondoskodott, fáradhatlanul huzták a talp alá valót és kedvvel ismételték meg az „ujrá“-zott tánczokat. Az első négyest 80 pár tánczolta. A mulatság erkölcsi sikerén kivül meg kell még emlékeznünk annak anyagi eredményéről is. A nemes asztaltársaság a befolyt tiszta jövedelmet szegény iskolás gyermekek felruházására forditja: és ezen jótékony czélra való tekintettel felülfizettek: Mezriczky Elek 5 frt, Müller József 23 frt, Leipziger

Vilmos 8 frt, Déry Izidór 8 frt, Matis Lajos 50 kr, Weisz Leo 8 frt, Kuncze Lajosné 1 frt, Mohr Lujza 1 frt, Osvald Ilona 1 frt, Déry Jenny 5 frt, Goldberger Sámuel 19 frt, Dr. Goldberger Lajos 1 frt, Dr. Tatay Adolf 2 frt, Ganz és társa 8 frt, Blayer Károly 2 frt, Dr. Bayer Sándor 3 frt, Dr. Göőz József 3 frt, Dr. Stern József 3 frt, Wieser Pál 1 frt. A jelen volt sok szép asszony és leány névsorát a következőkben közöljük: Asszonyok: Holtzspach Nándorné, Benedek Sándorné, dr. Bencze Benőné, Braun Márkné, Epstein Jakabné, Haszmann Józsefné, Czájlik Alajosné, Milde Józsefné, Singer Jakabné, Csolnoky Károlyné, Gürtler Vinczéné, Deutsch Mórné, Jordán Béláné, Polya Józsefné, dr. Bayer Sándorné, dr. Stern Józsefné, Felber Adolfné, Höchel Béláné, Linczenpolcz Ferenczné, Pfiszterer Miklósné, Kudelka Dávidné, Holczbauer Györgyné. Leányok: Pfiszterer Elvira, Holtzspach Paula, Milde Alicze, Mitter Emma, Mitter Henriette, Solich Etel, Solich Irma, Csolnoky Margit, Gürtler Lina, Jordán Emilia, Polya Lidia, Gyurák Róza, Felber Anna, Guttmann Fercsi, Linczenpolcz Teréz, Lánk Józsika, Gattein Irma, Holczbauer Etel stb. Éder Antal, a Császárfürdő vendéglőse látta el a diszes közönséget jó italokkal és ételekkel.

A „Budai Dalárda" jelmezes farsangi estélye, — melynek veszéreszméjét „Találkozás az Alvilágban képezte, — a szokottnál is több szép asszonyt és leányt vonzott a „Fáczán" termeibe. Szatanasznak bevonulása fényes kiséretével igen vidám és sikerült volt. Nagy hatást keltett a „Sziámi hármas ikrek" bevonulása, ugy szintén tréfás tercettjük, melyet a közönség addig tapsolt mig megismételték. „Stix" humoros keservével mulattatta a hallgatóságot, kapott is érte megérdemelt tapsot. A jó kedv, mely a dalárda mulatságait jellemzi, e mulatságot is oly kedélyessé tette, hogy a kik jelen voltak, kedvesen fognak arra vissza emlékezni s bizonyára nem mulasztják el jövőre is részt venni. A sikerült mulatság főrendezője „Pipifax" volt. A hölgyek diszes koszorujában láttuk: Asszonyok: Sternád Rezsőné, Veyl Lajosné, Bordács Istvánné, Fábián Antalné, Vlaszák Istvánné, Schmelheger Nándorné, Sopronyi Gedeonné, Keményffy Istvánné, Wagner Alajosné, Turcsányi Pálné, Weimeszné, Schwarz Antalné, Beszédesné, Gretschl Józsefné, Heisler Jánosné, Brichta Mária, Kovácsné, Bauer Antalné, Heyduckné, Károlyi Györgyné, Schumayerné, Goldingerné, Hermannné, Goor Béláné, Mátrayné, Pucher Ottmárné, Dr. Kicska Emilné, Sárközy Aurelné, Lengyel Béláné, Szőke Istvánné. Leányok: Beszédes Irén, Zimmerer Mariska, Lem Margit, Fábián Irénke, Etel és Ilonka, Walter Berta, Schwarz Irén Kreupl Hermin, Bauer nővérek, Goldinger Anna, Dormány Angela, Brunner Miczi, Flesch Szerafin, Berényi Margit, Milchoffer Erzsike, Straub Ilona, Löwinger nővérek, Schumayer Irma, Heyduck Miczi, Károlyi Irma, Zettwitz Karola, Sturzer Biri, Tarczal Seraphin, Straub Irma, Gyurman Riza, Kokos Ludmilla, Mayer nővérek, Schmelheger Miczike, Heisler Erzsike, Brichta Karola és Irmuska, Schwarz Herminka, stb. E névsor igen hézagos ugyan, de legalább lehet belőle következtetni ama diszes hölgykoszorura, mely az idei estély főfényét képezte. A kedélyes mulatságnak csak a hajnal vetett végett — 1/2 6-kor reggel.

Házi bál. Az I. ker. Attila-u. 61 szám alatt levő „Arany szarvashoz" czimzett vendéglőben e hó 10-én nagy közönség részvéte mellett házi bál tartatott, melynek csak a reggeli órákban lett vége. Elismerést érdemel Neubauer Mátyás vendéglős jó konyhájáért és italaiért.

A belügyminiszteri hivatalszolgák folyó hó 8-án Schlaucher Ferencz Alagut-utczai vendéglőjében zártkörü tánczvigalmat rendeztek, mely fényesen sikerült — a termek zsufolva voltak — lehettek körülbelül 300-an, az előzékeny kiszolgálással ételek és italokkal mindenki meg volt elégedve.

Felülfizetések. Az I. kerületi polgári kör jótékonyczélu tánczvigalmán felülfizettek: Dr. Babarczi Schwartzer Ottó 10 frt, Dr. Falk Miksa 7 frt 50 kr, Rakowszky István 5 frt, N. N. urhölgy 3 frt, Br. Fehérváry Géza 2 frt 50 kr, Friedmann Lipót 2 frt 50 kr, győri Gschwindt Mihály 2 frt 50 kr, Fellegi Viktor 2 frt 50 kr, Fekete József 2 frt, Tóth Márton 2 frt, Dr. Mezey Sándor 1 frt 50 kr, Garay Antal 1 frt, Feitscher Mór 1 frt, Czike Imre 1 frt, Breitschwer József 1 frt, Payr Vilmos 1 frt, Knazowitzky Sándor 1 frt, Szőllősy István 1 frt, Gállffy István 50 kr, Tolnai Imre 50 kr, Lovag Falk Zsigmond 2 frt 50 Gyalokay Lajos 2 frt. Összesen 53 frt 50 kr.

Bús zene mellett vig bál. Bauer János a „Zöld koszoruhoz" czimzett vendéglőjében disztér 17-ik szám Bús Jani zenéje mellett február hó 18-án az asztaltársaság utolsó farsangi mulatságot rendez ebben az évben.

Házi bál. Wagner Vilmos a „Márvány menyasszonyhoz" czimzett vendéglőjében házi bál volt. A szép társaság kedélyesen mulatott. Jelen voltak: Rösler Károlyné, Schumi Istvánné, Schumi Rezsőné, Márkus Imréné, Werner Adolfné, Dr. Kranczné, Jankovics Józsefné. Pakányi Ferenczné, Gamauf Gyuláné, Gamauf Károlyné, Baranyai Józsefné, Reichardt Jánosné, Zettl Józsefné és nővére, Jankovics Neli, Vlasits Irén és Margit, Kinzl Aranka, Rambanschek nővérek, Schumi Ilona, Lohonyai Gizike stb.

Az I. kerületi polgári kör folyó hó 18-án zártkörü álarczos bált rendez.

Elite tánczestély. A Budai Kereskedő ifjak elite tánczestélye méltó helyett foglal el az ez idei farsangban. Hisz nem is csoda, a kereskedő ifjuság nem kimél fáradságot, különösen a mostani rendező bizottságnak tagjai. Szép budai leányokban nem volt hiány. Valóban dicséretére válik a Budai kereskedő ifjuságnak az, hogy ez idei farsangban ők lepték meg a hölgyeket a legszebb tánczrenddel. A tánczrendeknek, melyet a főrendező helyettes maga adott át a hölgyeknek, igen megörültek, melyet Kollmann Ferencz ifju és szorgalmas budai ügyes diszmüvészünk készitett. A hölgyek csak reggeli 6 órakor vesztették el határtalan jó kedvüket mikor elhangzott az a szó, hogy vége! A jelen volt hölgyek névsorát, a felülfizetések nyilvános nyugtázását lapunk legközelebbi számában hozzuk.

Különfélék.

— **A meghizott kanárik.** A társas kocsi részvény-társaság végre a közönséget egy részben már kielégitette. Nagy kocsijai a déli vasut és városliget között sürüen közlekednek. Nem volnánk igazságosak, ha a társaságot azért az előzékenységéért meg nem dicsérnénk. Az igazgatóságnak azonban a saját érdekében is azt ajánlanánk, hogy a kocsik egy részét járassa az alkotás-utczán keresztül a vörös kereszt kórházig.

— **Végzetes halál.** Bartal Pál a Medve-utczai iskolá szolgája egy kocsis vigyázatlanságából bekövetkezett szerencsétlenség folytán meghalt. Bartal Pál régebben mint rendőr tünt ki. A Krisztinavárosban állt őrt s a közönségnek és felebbvalóinak bizalmát érdemelte meg. Szivbaja következtében meg kellett válni állásától. A medve-utczai iskolánál alkalmazták, hol elöljárói nagyon szerették a pontos, szorgalmas, megbizható és becsületes embert. A Buda és Vidéke szerkesztője egy igen jó emberét vesztette el benne. A lap megalakulásánál sokat fáradozott. Halálát özvegye és két fia siratják. Hiszünk, hogy a főváros tanácsa a hátramaradt özvegyet és árvát nagylelküségébe fogadja.

— **Eljegyzés.** Örömmel vesszük a hirt, hogy a fővárosi, különösen pedig a budai közélet egyik leglelkesebb tagja: ifj. Holtzspach Nándor a minap eljegyezte Mollien Ilka kisasszonyt, Mollien Lajos festő leányát. Az eljegyzéshez annyival is inkább gratulálunk, mert a társadalmi életünkben előnyösen ismert id. Holtzspach Nándor családja ez által nemcsak egy bájos, kedves női taggal, hanem egy gyönyörü hangu, a müvészetekért lelkesedő és mindenek tölött erős magyarérzelmü hölgygyel gazdagodott.

— **A zsámbéki romok.** A napi események a zsámbéki romokra terelték a figyelmet. Egy szenzációs ügy fonalán jött szóba. A zsámbéki romok értékes régiségek. A kiállitásra idejövő régészek közül sokan tekintik majd meg. A kiállitás igazgatósága jól tenné, ha erre a régiségre az ideérkező régészeket figyelmeztetné. Zsámbék községnek, melynek oly intelligens jegyzője van mint Nyirák Gyula minden lehetőt el kellene követni, hogy a romok megtekintését a kiállitás igazgatósága a külföldi vendégeknek ajánlaná.

Halálozások. Sártory Antal miniszteri tanácsos és orsz. kataszteri igazgató e hó hó 8-án d. u. 1/2 3 órakor elhunyt I. Vár Uri-utcza 38. sz. lakásán. Egész életét munkássággal töltötte el. Az 1848—49-iki szabadságharczot, mint honvéd főhadnagy küzdötte végig. Dembinszkynek volt a segéd tisztje, s a leveretés után besorozták, s Olmütz várában töltött egy-két évet. A család összeköttetései folytán áldozatok árán bár, de kiszabadult, s a technikai pályára lépett, hol mint főmérnök erős küzdelmet állott ki az ideszalajtott idegen mérnökökkel és beamterekkel. Helyét megállotta. Hü sáfárja volt az ország érdekeinek, kötelességtudó s páratlan szorgalmu egész haláláig. A mint rangban mind magasabbra emelkedett, annál nagyobb tevékenységet fejtett ki. Tisztelte és szerette mindenki. Hivatalos müködésében se harag, se bosszu nem vezette, csak a mi mindig örök marad: az igazság. Hivatalos ajtaján a ki kopogtatott, meghallgatásra talált. Tanácscsal, utbaigazitással szolgált és azt oly szeretetteljes nyájassággal és előzékenységgel tette, a mely meglepte a hozzáfordulókat. A magyar vendégszeretetnek tipikus alakja volt, lakosztályában, nyaralójában az alantasabb tisztviselők is otthonukra találtak, mert a házigazda elhalmozta vendégeit — kivétel nélkül — szivességgel, barátságos modorával, igaz szeretetével és előzékenységével. Hatvanhat élet évet ért el, de erős fizikumánál, edzettségénél fogva és munkakedve mellett, ha rohamosan meg nem támadja a kór, még számos évet tölthetett volna hivatalos asztala mellett. Hogy mily nagy volt iránta a kegyelet, megemlékezés és hála, — legjobban bizonyitja az a részvét, a mely mellett örök nyugalomra tették. Temetésén a pénzügyministerium valamennyi osztálya képviseltette magát. Ott voltak: Grenzenstein államtitkár, Kupecz, Jankovics, Töpke, báró Andreánszky, Rohrer, Gombos, Péchy ministeri tanácsosok, Márffy oszt. tanácsos, Zárday a magy. kir. államnyomda igazgató-helyettese, Kőszeghy kir. tanácsos, Szobovits, az összes ministeri számvevőség főnöke, Hubner kataszt. felügyelő, Vavra pénzügyi tanácsos. Ezek mellé sorakozott a kataszteri felügyelőség kiküldöttjei és a m. kir. államnyomda összes tisztikara. A gyászszertartást Bogisich Mihály apát-plebános fényes segédlettel végezte. Szem nem maradt könynélkül. A koszorúk oly nagy számmal érkeztek az elhunyt ravatalára, hogy a külön koszorus kocsira is alig lehetett elhelyezni. Az élő virágok beárasztották az egész úri-utczát, a mely tele volt résztvevő közönséggel. A megboldogult hült tetemeit a németvölgyi temetőben tették örök nyugalomra, a hol immár csendesen pihen jól és becsületben eltöltött élet után. Nyugodjék békében! — Fridrich Ferencz vivástanár Dr. Fridrich Jenő a kitünő magyar bölcselkedő édes atyja 80 éves korában meghalt. Nagyon jó iskolája volt s az ország legelső embereit tanitotta vivni. Mint ember egyenes, nyilt, férfias, jellemes ember volt. A becsületnek mintaképe mult ki a megboldogultban.

— **Emléket Bereczki Máténak.** Az ország első és legkitünőbb gyümölcstenyésztőjének, Bereczki Máténak szobrot terveznek a kertészképző intézetben. A bizottság a gyümölcs-tenyésztés apostolának emlékéhez adakozásra hivja fel az országot. Adakozzék a ki teheti erre a hazafias czélra. Adományokat a bizottság elnöke, Molnár István, a király tanácsosa I. Kertészképző-intézet fogad el.

— **A budai kábel-vasut.** A tabánsvábhegyi kábel-vasut kezdeményezői február hó 10-én bizalmas értekezletet tartottak a „Nemzeti szálloda" fehér-termében. Az értekezleten a részvénytársaság megalakitásának módozatait beszélték meg.

— **Budáért**. Shuller Géza ügyvéd egy évre engedélyt kapott vasut előmunkálásra. Villamos fogaskerekü vasutját a Margithid budai fejétől a rózsa hegy rézmáli dülőn át a Szemlőhegyig tervezi. — A II. kerületben épitendő tüzoltó kaszárnya részére a mérnöki hivatal 11.000 frton egy magán telket szemelt ki. A tulajdonos 17.000 frtot kér, tehát kisajátitják. — Az ördögárok beburkolása a Csaba-utczáig 400,000 frt költséggel el van határozva. Még szebb lesz a hely, mint eddig volt, már is sok épitkezást terveznek. Kár, hogy a Bors-utcza és a Vérmező-utcza még mindig nincs jól kivilágitva. Most 4 három emeletes, 4 két emeletes és két földszinti ház épül. Ha burkolnak még többen fognak épiteni. A Krisztina-körut asfaltirozása is el van határozva, miért nem hajtják végre, vagy miért nem adnak csolnokot a sártengerbe? — Árlejtést hirdet a főváros tanácsa az I. kerületben a kertészképző intézethez vezető névtelen Gellérthegyi-ut makadam burkolására 11.528 frt. Ajánlatok február 22-ig Vosits Károly tanácsnokhoz. Bánom pénz 5%. A III. kerületi Zátony-utcza rendezése 1099 frt 50 krral. Ajánlatok Vosits Károly tanácsnokhoz február hó 26-ig. Bánom pénz 5%. — A Rózsadombhoz vezető Zárda-utcza járda feketetését 3500 frttal a tanács elhatározta. — A budai vigadó tervére a tanács által 2400, 1200, és a három ezután következő tervre 800—800 frt van kitüzve. — A lipótmezei országos tébolyda két fürdőház épitő munkára határidő február 17.

— **A leczáfolt Grünbaum-Gara Illés**. Az ezredéves történeti felvonulás végrehajtó bizottsága részéről a következők közzétételére kérettünk föl: A „Magyarország e hó 7-iki száma s azóta más napi és hetilap Gara-Grünbaum Illés urról egy budapesti férfi szabócég társtulajdonosáról terjedelmes czikkekben ugy emlékezik meg, mintha az ezredéves történeti felvonulás első munkatársa, nélkülözhetlen tényezője s olyan mürégész volna, a kinek jelmez-képgyüjteménye nyomán készülnek ugy a bandérium, mint a fölvonulás kösztümjei. Ez — talán mondani is felesleges — nem felel meg a valóságnak. Az ezredéves történeti felvonulás megvalósitására előkelő művészi erők és tudósok vállalkoztak, még pedig oly számban, hogy a felvonulás sikere e részben Grünbaum-Gara ily irányu közreműködése nélkül is biztositottnak látszik. Ipari kivitelénél azonban ügyes és müvelt iparosokra feltétlen szükség leend. A mi Grünbaum-Gara ur jelmezképgyüjteményét illeti, az oly csekély s csak az ujabb kora szoritkozó, hogy az egész magyar történelmet felölelő ezredéves történeti felvonulás kosztümjeinek megalkotásánál számba is alig jöhet. Az általa egyes üléseken bemutatott kosztümképek a diszruhák készitése czéljából, ismert metszetek alapján Nagy Lázár és Nemes Mihály kosztümfestőművészek által készittettek.

Ezt irja a „Hazánk". Megjegyezzük, hogy az összes sajtóban a „Buda és Vidéke" birálta el Gara ur egyedáruságra való törekvését először. Lapunkat az illetékes intéző körök elolvasták és méltányolták a czikket, mely a szabad verseny mellett szólalt fel. A jelmezképeket senkinek sem kell felfedezni, mert azok régen meg vannak. Örülünk, hogy Gara urat a saját értékére szállitották le.

— **Köszönet nyilvánitás**. A déli vasut bálrendező-bizottság nem mulaszthatja el e helyen is hálás köszönetét kifejezni következő uraknak, kik a jótékonyságra való tekintetből felülfizetéssel járultak az estély sikeréhez: lovag Brám M. dr. üzletigazgató 6 frt, Falk Miksa dr. országgy. képv. 10 frt, Pollák B. trsa., déli vasuti szállitó 4 frt. Ugyancsak köszönetét fejezi ki a bizottság a budai légszesztársulatnak, mely a jótékonyságra való tekintetből, — dijtalanul szolgáltatta a világitást.

Közgyülések.

Az egyesült budapesti takarékpénztár f. hó 11-én délután 4 órakkor tartotta közgyülését budai Lánczhid-téri hivatali helyiségében Aebly Adolf elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentésében jelenti, hogy ez évben az intézet ünnepli meg alapitásának 50. évfordulóját. Ebből az alkalomból ez évi október hónapjában rendkivüli diszközgyülést fognak összehivni. Áttérve a lefolyt üzleti évre, a jelentés konstatálja, hogy a mult évben elhatározott alaptőkefölemelést végrehajtották. A mult évről áthozott 41,112.56 frttal, az idei nyereség 996.753 frt 79 krral, 1,037.866 frt 35 krt tesz. Az alapszabályszerü levonások s jutalmazások összegének levonása után 918 255 frt 90 kr, áll a közgyülés rendelkezésére. Az osztaléktartalék, a nyugdijalap dotálása, a hivatalnokok és szolgák külön jutalmazására szánt összeg levonása után a 12.000 darab részvény után az esedékes szelvényt 60 forintjával váltják be osztalék gyanánt s az ezután fönmaradó 94.316 frt 34 krt uj számlára viszik át. A közgyülés a jelentést tudomásul vette, a fölmentést ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta s ez évre jótékonyczélokra 9871 frt 54 krt szavazott meg. Dr. Zsigmondy Jenő inditványára az igazgatóságnak Rötzer Ferencz vezérigazgató urnak, Joob Károly vezérigazgató helyettes urnak és az egész hivatalnoki karnak köszönetet szavazott a közgyülés.

A kőbányai takarékpénztár-részvény-társaságnak vasárnap 10 órakor volt rendes évi közgyülése. Az igazgatóság jelentése szerint a mult évben a társaságnak 35.304 frt 21 kr, tiszta jövedelme volt. Az igazgatóság javasolta, hogy ebből 2736 frt 34 krt az igazgatósági jutalékra. 500 frtot a felügyelő bizottság reszére, 550 frtot az intézet tisztviselői részére, 20,000 frtot a 2500 drb. részvény után 8 frtjával eső osztalékra. 10 000 frtot a tartalékalap gyarapitására és 1517 frt 21 krt a jövő évi számlára forditsanak. A közgyülés a jelentést elfogadta és a fölmentvényt megadta.

Az első magyar általános tisztviselő egylet mint szövetkezet XXVI. üzletévi közgyülését a budapesti II. kerületi főreáltanoda disztermében f. évi február hó 23-án délelőtt 10 órakor tartja. A közgyülés tágyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése alapján az 1895. évi mérleg és zárszámadás megvizsgálása. 2. A zármérleg szerinti nyeremény iránti intézkedés. 3. A tagok által az alapszabályok 58. §-a szerint benyujtandó inditványok. 4. Az ösztöndij-alapitvány alapitólevelének bemutatása.

Tájékoztató.

Téli kura
rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.
Szt.-Lukácsfürdő
r.-t. Budapest.
Kénes iszapfürdő,
douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Első pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Tessék elolvasni**. Palugyay Zsigmond Budapest IV. Egyetem-utcza 11. sz. a. levő tiszti és hadfelszerelési intézetében a ruhák a jó izlés törvényei szerint készülnek. Palugyai e téren már 18 év óta müködik és bebizonyitotta, hogy a legmagasabb igényeket is kielégiti. Üzletében sok diszruha van megrendelve. A szakértők dicsérik ezeket a ruhákat, melyek jó szabásuak és korhüek. Bandériumoknak tömeges megrendelésnél kedvezmény. A czég megrendelői között az előkelő világ számos tagját találjuk. Ajánljuk olvasóinknak.

— **Jó áruk**. Mesterházy Mihály (I. Atttla-utcza és János-tér sarkán) füszerkereskedése kedvelt forrása a beszerzéseknek. Árui jó minőségüek. A nagyobb megrendeléseket házhoz szállitja. A czég vásárlói naponként szaporodnak, mert pontos és jutányos . . . és kielégiti a közönséget.

— **Bevált találmány.** Már a mult nyáron megemlékeztünk Szultzberger József Krisztinavárosi mü- és épületlakatos fontos találmányáról, az uj „ablakzár"-ról, mely szabadalmazva van Magyarország és Ausztriában. Az uj találmány kitünően bevált. A legelőkelőbb müépitészek, épitészeti tanárok és mérnökök elismerik annak következő kitünő előnyeit: Hogy teljesen biztositja a légmentes zárodást, legegyszerübb és legkönyebb kezelés, csak nyomás által. Egyszerü szerkezeténél és legjobb minőségü anyagánál fogva (aczél ruddal) romlásnak kitéve nincsen, azért is javitást nem igényel, A fa szerkezetét egyáltalában nem gyöngiti és megóvja az ablakot a vetemedéstől. Minden ablakra és ablaktáblára alkalmazható, ugyszintén átalakitásokra e zárra könynyen eszközölhetők. Még azon fontos előnynyel bir, hogy a csukás s nyitásnál 28 mm. távolságról a rámát a tokba huzza, illetőleg eltolja. A felszerelés egyszerübb mint bármely eddigi. Már eddig alkalmaztattak: A vörös-kereszt kórházban, a honvédelmi minisztérium palotájában, a gr. Karácsony palotában, az összekötő hidnál épülő uj kaszárnyában és több városi épületben. Kapható nagyobb szerszám-üzletekben a hol megtekintés végett minta ablakok is vannak a feltalálónál is. (Budapest, I., Pálya-utcza 6. sz.) Egy drb ára teljes készen méret után 1·50 frt. — A találmányról legközelebb elismerő leveleket fogunk közölni.

— **Budai ipar**. Egy igen magas állásu és jól öltözködő urtól azt kérdezték: hol csináltatja ruháit. Budán felel a kegyelmes ur. Van itt elég tisztességes szabó mester. Az a ki a kegyelmes ur ruháit késziti, mint értesülünk Barall Mihály. A várbeli előkelőségek kedvencz szabója, a kinek izlése igen kiváló és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

A közönség köréből.

A »Buda és Vidéké«-nek f. évi 5. számában »Hangverseny Duna-bogdányban« czimü czikk helyreigazitásaként megyjegyezzük hogy a beküldő nevét nem tudjuk, ugyan, de azt határozotan állithatjuk, hogy habár az intelligenciát nagy szakértelemmel! két részre osztotta is mégis kétségbe vonjuk, hogy van-e vagy volt neki ehhez 1-ször joga 2-szor hivatottsága 3-szor oka? mert még abból, hogy valaki Reiter Mátyás r. k. főtanitó, egyházi karnagy — habár ily állások Duna-bogdányban egyáltalán nem léteznek — által rendezett hangversenyre elmegy-e vagy nem, intelligenciára, vagy annak hiányára következtetni azt hisszük egyáltalán nem lehet.

Nincs tehát oka czikkironak a távol maradottak fölött sajnálkozni, inkább megérdemli ő sajnálkozásunkat, mert ugy látszik bántja valami azért kesereg.

Majd ismét a «Buda és Vidéke« 6-ik számban elegikus hangon elcsicsergi, hogy »reméjük hogy a multkori mulasztást pótlandó teljes számban üdvözölhetjük ez alkalommal a község intelligenciáját.« Igazán elismerésre méltó szerénység czikkirótól, hogy a »mérsékeltebb és érettebb« jelzővel meg nem bántott részét is az intelligenciának megtürné — a közkivánatra! ujabban rendezett hangversenynyen.

Wallenfeld Mátyás.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Lövenstein Antal
cs. és kir. udvari sütőmester
fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.
— Liszt, tej, tejszin és vaj. —
Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
Legtisztább égvényes savanyukút

Meghivás

A Concordia gőzm. részv.-társaság

folyó évi február hó 22-én délutáni 1/4 órakor az »Országos malom-egyesület« helyiségeiben (Erzsébet-tér 19. szám) tartandó

rendes közgyülésére.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az előterjesztett mérlegnek jóváhagyása és az igazgatóság részére a felmentvény megadása.
3. Egy igazgatósági tagnak megválasztása három évre és négy felügyelő-bizottsági tagnak egy évre.

☛ Azon t. c. részvényesek, kik az alapszabályok 16. §-a szerint szavazatjogukkal élni akarnak, saját nevükre szóló részvényeiket folyó évi feb uár hó 10-től bezárólag 19-ig délelőtti 10—12 óra közt, a malomépületben a társaság pénztáránál, téritvény mellett, letenni kéretnek; u. yanott a mérleg és az évi jelentés 8 nappal a közgyülés előtt a t. c. részvényesek számára betekintés végett készen tartanak.

Budapesten, 1896. február hóban.

Az igazgatóság.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére

azonnali kötvénykiállitás mellett.

A ki politikai hetilapot akar járatni,

az járassa a **KULCSÁR ERNŐ** szerkesztésében tizenkettedik éve megjelenő

Nemzeti Hirlapot.

— Ugron Gábor lapja. —

A »NEMZETI HIRLAP« hetenkint kétszer illustrálva jelen meg és röviden összefoglalva mindent közöl, a mit egy a korral haladó embernek tudnia szükséges ugy a **politikai** mint a társadalmi élet terén. Politikai czikkeit **orsz. képviselők** és jelesebb hirlapirók irják, azonkivül van szépirodalmi és közgazdasági része is és ad **külön könyvalakn méllékleten érdekfeszitő regényeket.**

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal. Megkereső levelek igy czimzendők: **Nemzeti Hirlap Budapest, Szentkirályi-utcza 30. sz.**

2433/96 számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött kir. birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti I-III. ker. kir. járásbiróságnak 1896. évi 2433. sz. végzése folytán néhai **Nepp József** hagyatéka ügyében az önkénytes birói árverés az 1894. évi XVI. t.-cz. 97. §-a alapján elrendeltetvén, annak néhai Nepp József lakásán III. ker. Lajos-utcza 79—81 sz. a. és folytatólag a III. ker. Bokor-utcza 4. sz. a. házban leendő megtartására határidőül **1896. évi február hó 17-ik és következő napjainak mindenkor délutáni 3 órája tüzetik ki**; a mikor az összesen 3790 frt 78 krra becsült és a hagyatéki leltár 1—8, 36—79, 86—87, 89—95, 97, 99, 100, 102—105, 119—140, 146—166, 168—177, 179--239, és 247. tételei alatt felvett ékszerek, butorok, ruhanemüek, borok, üres hordók és egyébb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Budapesten, 1896. évi február 8-án.

Bolváry,
kir. birósági végrehajtó.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisk la, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

☛ Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is. ☚

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-u'cza 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

A Salgó-Tarjáni kőszénbánya

részvénytársulat

meghivja t. cz. részvényeseit a **folyó évi márczius hó 3-ik napján délelőtti 11 órakor Budapesten**, V. József-tér 14. sz. házban lévő központi irodájában megtartandó

XXVIII. rendes évi közgyülésre,

melynek tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1895-iki évről.
2. Az 1895-iki év mérlegének előterjesztése és határozathozatal az osztalékról.
3. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság rész re az 1895-ik évre vonatkozólag.

Budapesten, 1896. február hó 7 én.

Az igazgatóság.

Megjegyzés. Felkérjük az ezen közgyülésen résztvenni akaró t. cz. részvényeseiket, hogy részvényeiket az alapszabályok 19. §-a értelmében legkésőbben bezárólag **f. hó 24-ik napjáig** vagy a társulat fent megjelölt **központi pénztáránál** (V., József-tér 14.) vagy pedig a **k. k. priv. allg. österr. Boden-Credit-Anstalt-nál Budapesten** (I., Teinfaltstr sse 6.) tegyék le. Az alapszabályok értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosit.

Az alapszabályok 52. §-a értelmében az évi mérleg és az évi jelentés 1896. február hó 24-ik napjától kezdve nyomtatásban t. cz. részvényeseinknek társaságunk központi irodában rendelkezésre állanak.

MEGHIVÁS

a

„Pesti magyar kereskedelmi bank“

54. rendes közgyülésére,

mely **1896-ik évi február hó 29-én délutáni 4 órakor** a bank helyiségében megtartatni fog.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottságnak jelentése, a mérleg megállapitása, a nyeremény felosztása iránti határozat és a felmentés megszavazása.
3. Az alapszabályok megváltoztatása.
4. Igazgatósági választások.
5. A felügyelő-bizottság választása.

☛ Az alapszabályok 19., 20. és 21. §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei három hónappal a közgyülés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogositva van a közgyülésen részt venni, vagy magát meghatalmazott által helyettesittetni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesitése czéljából a részvények, szelvényekkel együtt, az alapszabályok 18. §-a értelmében **folyó évi február 26-ig** a bank értékpapirpénztáránál leteendők, hol is az 1875. évi XXXVII. törvényczikk 198. §-á és az alapszabályaink 45. §-a értelmében a megvizsgált évi mérleg, a felügyelő-bizottság jelentésével együtt, nyolcz nappal a közgyülés előtt átvehetők.

Budapest, 1896. február hó 14-én.

Az igazgatóság.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

☛ **Ma katona zene!** ☚

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

MEGHIVÁS

a

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaságnak

1896. évi február hó 22-én délutáni 6 órakor az intézett helyiségeiben (**Budapest. V., József-tér 8.**) tartandó.

XIV. rendes közgyülésre.

NAPIREND:

1. Az igazgatóságnak jelentése az 1895. évi üzletről.
2. Az igazgatóság számadása és a megállapitandó osztalék fölötti inditványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészitett évi számadás és mérlegről, valamint a nyeresség felosztását illetőleg tett inditványok megvizsgálásáról.
4. Határozathozatal ezen tárgyak fölött és felmentvény kiadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.

☛ Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni kivánnnk, felkéretnek, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében részvényeiket, a még le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb **folyó évi február hó 14-ig** a társaságnál Budapesten, vagy a kereskedelmi banknál Triestben letéteményezzék.

A megvizsgált mérleg és az erre vonbtkozó felügyelő bizottsági jelentés 1896. évi február hó 14-től kezdve a társaságnak helyiségeiben a részvényesek reodelkezésre áll.

Budapest, 1896. évi február 14-én.

Az igazgatóság.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.42	kr.
Koczka-czukor	1 » —.43	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. — és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.80	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 » —.45	»
Tea	1 deka 6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter 85, 100, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bükk- és tölgyfa	100 kg. 1.40	»
Porosz szén	100 » 1.80	»

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. A központi tejcsarnok fiókja.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

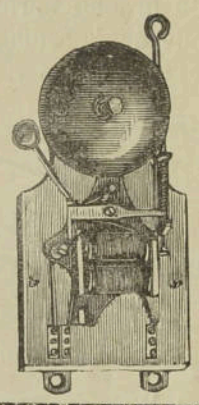
ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23 – 96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már márczius 11—14-ig.

Ára:

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
80.—	40.—	8.—	4.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

1 drb Magyar vörös kereszt sorsjegy
2 drb Bazilika „

36 havi részletre — 40 — 52 — 92

Huzás már márczius 1-én.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIOKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart Kluseman-félez. s (ház)

Budapest, 1896. V. évfolyam 8. sz. Vasárnap, Halak hava (február) 23.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASAG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Az árviz védelem a fővárosban.

Darányi Ignácz a földmivelés minisztere teljes életében sokat olvasott és olvas. Annyit tanult, hogy pályája elején attól tartottak, hogy az elméletek utvesztőjébe fog bele keveredni.

A tudós miniszter nem keveredett bele az elméletek utvesztőjébe a maga tudását megpótolta a mások tudásával. Tanult a könyveknél értékesebb életbölcsességből. Hallgatott, szemlélt és figyelt.

A régi világban a fiatal emberek közöttük ő is, végig járták az élet iskoláját is. Fiatal korukban hallgatva a vénekre csak akkor szóltak, ha kérdezték.

Darányi Ignácz a legpatriarchálisabb magyar uri emberek körében nőtt fel, a hol ugyan doktorokat nem igen promoveáltak, de a mit tudtak alaposan tudtak és soha szél ellen semmit nem cselekedtek. A földmivelés minisztere, mint fiatal ember a Tisza szabályozás ügyeinek vezetésére került és sok olyan nagy és kis emberrel ismerkedett meg, kik nem a külföldi folyamok, hanem a Tisza szeszélye szerint akartak szabályozni.

Száz évek hagyományai, tapasztalásai szerint békozták meg az ideges Tiszát. A káron tanulva akartak hasznosabbat is tenni és hogy nem tehették, annak sem ők sem, Darányi Ignácz nem okai.

Darányi Ignácz méltányolta ezeket a törekvéseket mutatja az a kegyeletes elismerés, melylyel Vásárhelyi Pálnak a magyar vizszabályozás uttörőjének a budai temetőben állitott emlékkel adózott.

A Tisza szeszélyeitől semmiben sem marad el a Duna. Az öreg Varsányi Jánostól Pestvármegye mérnökétől a legpositivabb nagyon régésztől hallottam, hogy a Duna lefőzi a czivilizácziót és elönt nagyon sok jó szándékot. A rómaiak — szerinte azért hanyagolták el Pestet és Árpád is azért alkotta itt Budán a Fehéregyházat. Budát nem fenyegeti annyira az árviz mint Pestet. Buda jövőjét legjobban biztositja a Duna háborgása.

Öreg hajósoktól is sokat hallottam a viz folyásának természetéről és sajátságairól. A most Szent-Endrén lakó Rajtsics kapitány igen tanuságos dolgokat észlelt a Dunáról.

Szalk-Szent-Mártoni öreg molnárok, de a mostaniak is igazolhatják, hogy a Dunának van egy igen sajátságos játéka. A legtöbb hullát Szalk-Szent-Mártonnál veti ki a viz . . .

Ezeket azért soroltam fel, hogy figyelmeztessem azokat a kikre tartozik, hogy a főváros érdekében az árviz védelem első és fő kelléke a viz ismerete. Darányi Ignácz többet hallott többet tud erről, mint én. Helyes uton indul, mert olyan szakértőt bizott meg a főváros tanácsának kiküldöttjeivel a közremüködésre, mint Zsák Hugó.

A Tiszát és Dunát Zsák Hugónál aligha ismeri jobban valaki. Tudós budai polgártársunknak nézetét a Buda és Vidéke 1893-iki évfolyamában közöltük. Ebben a nagy feltünést keltett tanulmányban Zsák Hugó a Duna szabályozás kérdését érintve a főváros árviz védelmének programmját adja.

A miniszter Zsák Hugó osztálytanácsoson kivül Hekler Károly főmérnököt delegálja, ki szintén elismert tekintély.

A miniszter az uj szabályzat kidolgozásánál az országos vizépitési hivatal által előterjesztett következő elvek figyelembevételét ajánlja.

„A székes-főváros védmüveinek jókarban tartása és árviz esetén müszaki védelme bizassék teljes felelőséggel a mérnöki hivatalra, és méteres vizállásig minden különleges intézkedés elkerülésével az összes teendőket a mérnöki hivatal lássa el.

A tulajdonképeni védekezési munkálatok akkor kezdődjenek, ha a viz a hét méteres magasságot meghalatdta. Nyolcz méter magasságig terjedjen a védelem második fokozata, ezen felül kezdődjék a harmadik fokozat s mindenik fokozatra nézve külön-külön megvolnának állapitandók a felügyeletnek és a védelemnek a viszonyokhoz mért módozatai és a szükséges anyag.

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZÁJA.

Fővárosi Bál.

(Vigjáték 1 hosszu felvonásban. Irták többen, játszák ezren. Első előadása a Vigadóban 1896. február 13.)

Nagy események előrevetik árnyékukat, — mondják, a kik ismerik e közhelyet. Mi is ezt valljuk . . . egy hét óta.

A kinek dolga volt valamelyik székes fővárosi hivatalban s például a fogalmazót kereste, az „épen most mentel“, a jegyző ur „még nem jött be“, a tanácsnok úr „ma nem jön be“, mert ők mind bált rendeznek, az első fővárosi elite tánczmulatság rendezésében fáradoznak, s mig máskor Szlovacsek János hevenyfertőző betegségben szenvedő embernek a kórházba szállitásáról szólt a telefon, addig az utolsó 2 hét alatt minduntalan ezt hallhattad: „Halló, te vagy Pipi (ez Piperkovits jegyző, báli pénzügyminiszter), kérlek küldj 2 családjegyet X-ék számára, a 24 bikket (müszó = forintot) hozom“. Vagy: „Halló! Te vagy Tityi (Baintner Tivadar dr. jegyző, jegykezelő)? Kérlek, ereszsz meg 5 potyajegyet jó tánczosok számára“. Tovább: „Kérem Alkér urat a telefonhoz. Ön az? Hát micsoda rönd az, hogy a kiket én hivattam meg a bálra, maig sem kaptak meghivót. Azért vagyok én rendező, hogy magam nevetségessé tegyem? Még tovább: „Halló! Te vagy Hivatalember? (Antmann Géza jegyző) No hát süsd meg a rendezői jelvényeket. Nekem csak egy négy krajczáros nagyságut küldtél, Boginak (dr. Bogisich Árpád jegyző) tenyérnyit. Hát ez a jogegyenlőség? Ezért legyek én a bálon Pater Noster (müszó = a gőzmalmokban a pinczéből a padlásra zsákokat fölvonó készülék, honyi vonatkozásban a gardedes damesokat fölvezető rendező)?

De beszéljünk a bálról, végre elérkezett a nagy nap s mi rendezők a székes főváros szineiből készült szalagcsokorból s óriási fehér szegfüből álló jelvényekkel földiszitve már 7 óra után fönn voltunk.

Nyolcz óra 15 perczkor jelentkezett az első vendégtársaság. Egy ur 2 nő. (Családjegy 12 frt). Általános megütközés. Egyik rendező oda sugja a másiknak: ezek azt hiszik, hogy a kávépörkölő segédek temetkező egyesületének tombolával, szavalattal és szépségversenynyel egybekötött tánczestélyére jöttek, hisz' még tánczrendünk sincs. Hol van Csárdás doktor (dr. Komlódy fogalmazó, jegyzőjelölt és zeneszerző), hozza már azokat a rendeket. A társaság az alatt fölmegy, de 5 percz mulva már jön a papa s követel 3 tánczrendet, félórai alku s bizottsági tárgyalás után kap egyet. Álljunk meg a tánczrendnél. Ez a kis (haszontalan) jószág több pár és egyéb bajt szerzett, mint ezer szép asszony. Nincs az a bál, a melyiken ne okozna kellemetlenséget.

Rendesen nem állitják elő elég menyiségben, rendesen minden potyajegyes ur is legalább 3 darabot akar (hugának, nagymamájának, sőt a nevelőnőnek is, a kik otthon maradtak), rendesen a mamák (müszó=nőnemü garde des dames) sem kapnak s rendesen összevesznek a rendező, a potyajegyes, a papák (müszó=himnemü garde des dames) s végül rendesen mindannyian elégedetlenek.

Tanulság (s ezt a legmelegebben ajánljuk a magyar szent korona területén áldásosan müködő összes bálrendező bizottságnak), hogy nem kell tánczrend, a mely értékes, forditsák a pénzt jótékony czélra s megszünik a sok harag viszály és sértett hiuságból eredő torzsalkodás.

Okuljatok a fővárosi bálon, a hol (állitólag) 3 frtos tánczrendeket osztottak 11 óráig, azontúl pedig egy országért sem lehetett kapni. Ha már most egy 12 frtos családjegygyel 3 nő megy föl, a mi gyakori eset, akkor 9 frtot kapnak vissza . . . azonban s igy tényleg 1 frtot fizetnek az óriási költségekre és . . . jótékony czélra.

No de végre megérkeztek a bál védőnői és Lobkovitz herczeg, a vendégek bevonultak a tánczteremekbe s megkezdődött a szokásos 280 páros első négyes is.

A folyammérnöki hivatal közbenjöttével évenkint a tavaszi árviz beállta előtt a töltések, partok bejárandók, erről jegyzőkönyvet vesznek föl s egyuttal tárgyalják azokat a munkálatokat és épitkezéseket, melyek a legutóbbi bejárás óta az árvédelmi helyzetet javitották vagy sulyosabbá tették. E jegyzőkönyv másolata minden év január hó 15-éig a földmivelésügyi miniszternek bemutatandó.

E jegyzőkönyvben kell egyuttal nyilatkozni a felől is, vajjon a védelemhez szükség munkaerő és védelmi anyag tényleg rendelkezésre áll-e, vagy a mennyiben ennek bizonyos része nem okvetlenül szükséges, kellő időben való szállitása biztositva van-e.

Az árvizvédelem második és harmadik fokozatánál czélszerü külön árvédelmi bizottságot szervezni, mely a fővárosi mérnöki hivatalt védelmi teendőiben adminisztrative és műszakilag is támogatná. Ez a bizottság az egyik polgármester elnöklete alatt az illetékes tanácsnokból, a mérnöki hivatal főnökéből, a folyamérnöki hivatal vezetőjéből s az érdekelt dunai kerületi felügyelőkből állana.

E bizottságtól teljesen elkülönitett hatáskörel szervezendő a vészbizottság, mely csak abban az esetben alakulna meg és kezdené meg müködését, ha a székes- főváros tényleg oly viszonyok közé kerülne, hogy az elöntés veszélye imminenssé válnék, vagy ha az árviz a város területének egy részére már behatolt, ami különösen a töltésekkel nem védett területeken, például a Lágymányoson gyakran előállhat.

E vészbizottság hatásköre semmiben sem terjedne ki a védmüvekre és azok védelmére és csakis a kitört árvizből kifólyólag a polgárság élet- és vagyonbiztonsága, a rend föntartása, a közegészségügyi és humanitárius intézkedések végrehajtása képezné föladatát.

A miniszter kijelenti, hogy e javaslatok tekintetében állást akkor foglal majd, ha a székes- főváros az árvédekezési szabályzat tervezetét fölterjesztette a következő szavakkal végzi leiratát:

„Őszinte örömömre szolgálna, ha egy megfelelő árvédekezési szabályzat kidolgozása és megállapitása által a székes- főváros árviz elleni biztonságának garancziáit szaporitani sikerülne.“

Annyian voltunk, hogy még az apagyilkosnak sem kegyelmeztünk volna. Ez az oka, hogy csak éjfél után kezdtek szabadon mozogni s reggel felé emelkedethetett a hangulat igaz magasságra.

Egyebekben pedig a bál igen diszes volt, derekasan kitett magaért Egerváry Géza, a ki dijmentesen engedte át a termeket, Szelnár, a ki ingyen adta ide délszaki szép növényeit, a Haas Fülöp és fiai czég, mely saját költségén végeztette a meglepően sikerült diszitéseket, az általános osztrák légszesztársulat, melynek csőhálózata ajándékba szállitotta a villágosságot és a pokoli hőséget, a rendező bizottság pedig kitartó munkájával, melyhez a táncz is tartozik.

Reggel a Rémi kávéházba mentünk. Tudom, hogy ez senkit sem érdekel, de el kellett mondanom azért, hogy panaszomat előadhassam.

Mi budaiak nagyon is kértük a Buda és Vidéke lapot. A főpénzbeszedő gunyos ajkbigygyesztéssel válaszolt: „Aztat ming nem ismerjünk“. Kedves Rémi papát kérem tehát, hogy Vilmos regenshez . . pinczért utasitsa a lap megrendelésére és több tiszteletre, mert meg vagyon irva, hogy nem csak nájesz potlitischesz Vichszblattal él az ember.

—y.

A gyermekbarát.

Sápadtan, kopott foltos ruhában megy a szegény gyermek az iskola felé. Szép nagy szemeit fel-fel veti a járó-kelőkre, ezek elsurrannak mellette a nélkül hogy szemet vetnének rá. Szurtos, büzös oduból gyürött szalmavánkosáról alig hogy kijött az Isten szabad ege alá, a gondos anyai kéz talán meg is simogatta, megmosdatta a halvány kis arczot, de meleg szereteténél egyebet nem adhat neki, pedig ez is sok, de elég kevés annak a ki éhezik.

Hogy emberek éheznek . . . az fájó s rémitő, — de hogy az ártatlan s magán segiteni nem tudó gyermek éhezzék, az lesujtó és megszégyenitő gondolat. A szegény, becsületes napszámos kórházban fekszik, az anya napszámba siet, a gyermek éhesen az iskolába. És ez az ártatlan lélek kérni, könyörögni se mer. Ott ül a többi tehetősebb szülők gyermekeivel egy padban, de azok megnem kérdik tőle volt-e ma früstököd, lesz-e ma ebéded?

És az emberbaráti szeretet egyszerre felébred. Nemes szivü férfiak és nők összetömörülnek, társulattá alakulnak, egyedül abból a czélból, hogy az iskolás gyerekek ne éhezzenek.

Hát az emberiség szempontjából humánusabb, nemesebb, becsületesebb czél vezetett-e valaha' társulatot? Nem!

A „gyermekbarát“ egyesület, a szükölködő és gondozás nélküli iskolás gyermekeket gyámolitó-egyesület most adta ki hetedik évi jelentését a melyet Berecz Antal egyesületi elnök állitott össze.

Ez a jelentés az öröm könnyét csalja ki a szemből és a hála édes érzését azok iránt kiknek megadatott jót cselekedni.

A „gyermekbarát“ egyesület védnöke a minden jóért és nemesért lankadatlanul fáradodó Tisza Kálmánné szül: Degenfeld-Schomberg Ilona grófné. Az ő kiváló buzgalmának érdeméül tudható be, hogy az egyesület a czélt tekintve hivatásában mindinkább terebélyesedik, és végre Tisza Kálmánné érdeme, hogy jelenleg a székes-fővárosban 2251 szegény gyermek kap ingyen minden iskola napon meleg ebédet.

A „gyermekbarát“ egyesület évi jelentését a következő szép szavakkal vezeti be: Mi sem boldogitóbb, mint a gyermek édes bizalma, s ártatlan öröme! De mi sem kinosabb és szivet szaggatóbb, mint szenvedő gyermek fájdalmas tekintete! És pedig ezrével vannak azok a gyönge teremtések, kik szenvednek, fáznak, és éheznek! Azért segitsetek ezek számára szerény asztalt teriteni, hogy fájó éhségük csillapodjék s tüzet gyujtani, hogy dermedező tagjaikat felmelegithessék. Ezt a jó tételt megértik ők hálás gyönge sziveikben s megtanulják belőle a hitet a jóságban és könyörületességben.

Az egyesület czéljaira adakozás utján az 1894/5 évben befolyt 14586 frt 52 kr. Ennek folytán lehetségessé vált, hogy 46 fővárosi elemi népiskolából összesen 2000 szegény gyermeknek és pedig 1197 fiunak és 803 leánynak december-április hónapokban 50—70 napon át meleg ebédet adhatott.

Ez alkalommal mi csak a budai részek kimutatásából közlünk egy pár adatot, mivel közvetlenül és első sorban ez érdekel bennünket.

Az I. kerületben 9 iskolából 255 gyermeknek kiszolgáltatott 13682 adag 1290 frt 46 krért. A II. kerületben 4 iskolából 139 gyermeknek 8209 adag 410 frt 45 krért, és a III kerületben 6 iskolából 260 gyermeknek 14983 adag 898 frt 95 krért.

A gyermekek étkezésére vonatkozó adatokból adjuk a következőket. Az Attila, iskola, medve, Toldy F. és török-utczai elemi iskolában járók a II. kerületi városi népkonyhában étkeztek; a korona, kórház, Lajos, munkástelepi, tanuló-utczai és Vörösvári-uti közs. elemi iskolában járók a III. kerül. népkonyhában; a Bocskay-téri, hadnagy-utczai, szarvas-téri elemi iskolában járó gyermekek, Hofbauer L. vendéglősnél; a fehérvári-uti, Feldhoffer István vendéglősnél; az istenhegyi és Krisztinatéri közs. elemi iskolák az iskola szolgánál; a lipótmezei iskolás gyermekek Jerzsabek Jánosnál; a zugligeti közs. elemi iskolák pedig Engelhardt Lénártnénál étkeztek.

Az egyes adagok ára kerületenként illetőleg az összes iskolák szerint váltakozó. Igy az Attila-utczai közs. népiskolában járó gyermekek után egy adag ára 5 kr., a Bocskay-téri 9 kr., a fehérvári-uti 10 kr. Az I. kerületben a legmagasabb árat a zugligeti községi népiskola éri el, a hol egy adag 15 kr. A II. kerületben mindenütt 5 kr, még a III-ikban mind 6 kr.

Az egyesület jelentéséből tudjuk meg, hogy az ebéddel ellátott 2000 gyermek közül 182 iparosnak 986 napszámosnak, 720 özvegy anyának volt a gyermeke; 112 pedig teljesen árva volt.

Az étkezés 1895 deczember 16-tól 1896. közepéig tart. Az étkezés kezdődik a szegényház-utczai II. ker. népkonyhában 10 és fél órakor; a Ráczvárosban a „Mély pinczéhez“ czimzett vendéglőben 11 óraker; a III. kerületi népkonyhában a Lajos-utczában 11 órakor. Felügyeletre az illető iskola igazgató urakon kivül fel vannak kérve, fent emlitett helyeken: Szathmáry Györgyné, Motl Jánosné és Mertey Benedek; Hosszu Józsefné, Vándory Jakabné és Eisdorfer Gusztáv; a III. kerületben Tatay Adolfné, Motl Jánosné és Laufer Henrik. A Krisztina-téri iskolában levő népkonyhában az étkezés kezdődik 11 és fél órakor, felügyelők: Hosszu Józsefné, Semler Sándorné és Laufer Henrik. Az istenhegyi iskolában, továbbá a fzhérvári-uti és a lipótmezei iskolákban az étkezés 12 órakor kezdődik Ezekben a felügyelettel Laufer Henrik, Schäffer Felix, Eisdorfer Gusztáv vannak megbizva. Végül a zugligeti iskolában az étkezés 1 órakor veszi kezdetét.

Vasár- és ünnepnapokon és iskola szünnapokon nincsen étkezés. A választmány tagjai minden étkező helyet bármikor meglátogathatnak. Az étkezésénél netalán észlelt hiányok az egyesületi elnöknél Berecz Antal igazgató VII. Rottenbiller utcza 3. jelentendők be.

A gyermekbarát egyesületnek törekvése oda irányul, hogy a székes fővárosban éhező iskolás gyermek nelegyen! de ennek a törekvésnek teljes sikere csak ugy lehet, ha minden oldalról kellő támogatásban részesül.

Azért kérünk minden jó szivü embert a kiben könyörületesség él a nélkülözéssel küzdő embertársa iránt, hogy az egyesületnek legnemesebb munkájában, az ember szeretet gyakorlásában részt vegyen.

Egy év története.

(A kereskedelmi társulat választmányának évi jelentése a jan. 27-én tartott rendes közgyüléséhez.)

(Folyt. és Vége.)

Az 1895. évi január hó 29-én tartott rendes évi közgyüléstől nyert megbizás alapján társulatunknak küldöttsége járt Dr. Darányi Ignácz urnak, a II. kerület országgyülési képviselőjének vezetése mellett Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter urnál a körvasutból kiágazó iparvasutnak létesitése tárgyában és jelenthetjük, hogy eljárásunknak meg lett a kivánt eredménye, mert a miként a kereskedelemügyi miniszter ur társulatunkhoz intézett leiratában tudatta, az iparvasutnak a kisrókus-utczába bevezetése a hatóság által minden akcdály nélkül engedélyezve lett.

Jelenthetjük egyuttal, hogy kedvező elintézést nyert a székes-főváros tanácsához intézett az a kérelmünk, melyben a délivasut és Döbrentey-tér között a vasutnak kiépitését sürgettük és a jelenleg a budai lánczhidfőnél végződő vasuti vonalnak az esküteri hidon át közlekedő vonalakkal való összekötésének akár a lánczhidtéreu, akár alagut közvetitésével a lánczhidtér alatt létesitését kérjük, merr a pesti közuti vaspályatársaság vonalainak villamossá

átalakitása tárgyában kötött szerződéssel a társaság a déli vasuttól a Döbrentey-térig vezető vonalnak 1896. év folyamán kiépitésére, a lánczhidtéren keresztül vagy az alatt tervezett összeköttetésnek pedig legkésőbb 1898. április 1-ig létesitésére lett kötelezve.

Közmüvelődési czélokra szerény anyagi viszonyaink figyelembe vétele mellett a lefolyt évben is áldoztunk, amennyiben a millenium alkalmából tartandó kereskedők kongresszusának költségeinek fedezésére előlegül 100 frtot, kereskedő ifjak társulatának a felnőtt kereskedelmi alkalmazottak szakszerű kiképeztetése czéljából esti tanfolyam tartására 25 frtot utalványoztunk.

Kiterjed figyelmünk a lefolyt évben is a tanonczok szellemi életére, azok művelődésének fejlesztésére; választmányunk tagjai közül többen látogatásukkal keresték fel a II. kerületi alsófoku kereskedelmi iskolát és képviselőket küldöttünk a zárvizsgálathoz. Ezzel kapcsolatban jelenthetjük, hogy a kereskedelmi iskolának a törvényhatóság által ujabban történt szervezésó folytán a kereskedő ifjaknak kiválóbb és szakszerűbb kiképeztetését remélyhetjük. Hisszük, hogy a Duna-jobbparti oldalon levő kereskedelmi iskola élére állitott Péter János igazgató ur ugy egyéni tulajdonságai, mint kitünő képzettségénél fogva a belé helyezett várakozásoknak meg fog felelni.

A társulatunk tagjai gyanánt bekebelezett kereskedőknél alkalmazásban állott kereskedőtanonczokat összeirattuk és ezek jegyzékét az iskola igazgatójának beküldöttük.

A kereskedelmi kórház tagjainak összeirását negyedévenként a lefolyt évben is foganatositottuk és az összeirtaknak száma 1895-ben 203-ra rugott.

Az év folyamán a rendes évi közgyülésen felül 5 választmányi ülést tartottunk, amelyekben a folyó ügyeket intéztük el. Társulatunk kebelébe az elmult évben 7 tag vétetett fel; kilépés folytán 2 elhalálozás folytán 1 csödbejutás folytán 3, tagdij kötelezettségük nem teljesitése folytán 4 töröltetvén, a tagállomány az 1895. év végével 108 volt.

A tanonczok közül 13 nyert segédi oklevelet és 11 lett tanonczczá felavatva.

A békéltető bizottság müködésére a lefolyt évben szükség nem volt.

Egyáltalában örvendetes jelenségként jelenthetjük, hogy tagtársaink között a kartársi viszony mindinkább bensőbbé válik. Ehhez nagyban hozzájárul egyrészt, hogy időközönként módot nyujtunk arra, hogy a kartársak egymással a társadalmi téren is érintkezhessenek, másrészt a lassan-lassan a köztudatba átmenő azon intézkedésünk, hogy, ha értésünkre esik valamely tagtársnak a kereskedői tisztességgel vagy a kartársi kötelességgel meg nem férő eljárása, készséggel müködünk közre, hogy ezen eljárás ne csak elitéltessék, de meg is toroltassék, mert társulatunk egyik legfőbb hivatásának tartjuk, hogy a kereskedői tisztesség megóvására egész befolyását érvényesitse.

A pénztáros negyedévenként pénztári jelentését megtévén, ezek mindenkor megvizsgáltattak s különösen az év lejártával a pénztárnok által előterjesztett zárszámadás és vagyonmérleg a számvizsgálok által megvizsgáltatván, a társulati vagyon következőkép állapittatott meg:

1. Jelzálogilag bizositott kölcsön-kötvény 3000 frt.
2. Takarékpénztári betétkönyv 892 frt 9 kr.
3. Egy db. áll. kölcsönkötvény (563497 sz.) 1000 frt.
4. Egy db. áll. kölcsönkötvény (55602 sz.) 100 frt.
5. Hét db. budai sorsjegy a 59 frt. (40603, 30702, 40491, 10788, 20689, 3526, 4782) 413 frt.
6. Hét db. egyesült budapesti fővárosi takarékpénztári részvény a 1160 frt 8120 frt.
7. Takarékpénztári könyv (kórházalap) kamattal 60 frt 10 kr.
8. Uj bekebelezések az 1895. évben, vagyonszaporulat 70 frt.
9. Takarékpénztári részv. után nyereség 245 frt.
10. Pénztári készlet 896 frt 26 kr. összesen 14796 frt 45 kr. A kereskedelmi menház részére elkülönitett alaptőke 1000 frt. (és ennek 1891. jul. 22-től járó %-ai.) Összesen 15796 frt 45 kr.

Elszegényedett kereskedőket a társulat választmánya az elmult évben is segélyben részesitett.

A midőn még részvéttel emlékezünk meg Szelestey Géza társulatunk és annak czéljai körül érdemeket szerzett tagtársunknak a lefolyt évben történt elhunytáról, — tekintve, hogy az 1893. évi közgyülésen nyert megbizatásunk lejárt, a belénk helyezett bizalomért való köszönet mellett állásainkat a tisztelt közgyülés rendelkezésére bocsátjuk és kérjük, hogy törekvéseink méltánylása és eljárásaink helyeslése gyanánt ezen jelentésünket tudomásul venni, és a csatolt számvizsgálói jelentés alapján a felmentvényt ugy a pénztárosnak, mint nekünk megadni méltóztassék.

A választmány nevében:

Freyberger Pál, elnök. **Kollár Lajos**, jegyző.

Még egy szinház.

Lassan, nagyon lassan, de mégis halad Buda. Buda jó fekvése, viszonyai többféle vállalkozót vonzanak már. A napokban azt olvastuk, hogy Szikrai János ur a Margit-hid mellett tervel szinházat. A hely jól és szerencsésen van választva és más szinházakat nem zavar érdekeiben.

A közlekedés jó. Schuller Géza szemlőhegyi vasutja, a lóvasut, a Margit-hid, a helyi érdekü vasut nagy közönséget vonzhat ide. Nekünk Buda és legkivált a magyarosodás érdeke jelszavunk, tehát örülünk Szikrai ur vállalkozásán, ki helyes vezetés mellett nemcsak O-Buda, Kaláz és Békásmegyerről hódithat közönséget, de Pestről is. A szinházak magyarositó hatása elvitázhatlan. Az iskola után a szinház magyarosit legjobban.

Szikrai ur szives volt a hozá intézett levél folytán felvilágositást adni, mit ezennel közlünk is:

„Folyó év és hó 13-án kelt szives sorai folytán van szerencsém becses tudomására hozni, hogy igenis én folyamodtam a közmunkák tanácsához, miszerint részemre a Lukács fürdő sétánya mellett, a régi festő gyár mögötti területből, részemre 400 □ ölnyi területet engedjen át, egy a mai igényeknek teljesen megfelelő, szilárdan épült szinkör felállitása czéljára.

Tervem a szinházat ugy épitetni, hogy ott dohányozni lehessen. T. i. a tetőnek egy része üveg lemezekkel lenne ellátva, mely el és vissza tolható. A szinkör teljesen vasszerkezettel és gyps-falakkal épülne.

A szinházban kizárólag mulattató énekes és látványos szindarabok lennének előadva.

A néző tér 1300—1400 embert fogadna magába 42 páholylyal. A helyárak: páholy 3 frt, I. rangu földszinti ülőhely 60 kr, II. r. ülőhely 50 kr, I. emeleti I. r. ülő 50 II. r. 40 kr, II. emeleti I. r. ülő 40 II. rangu 30 kr. Karzati állót nincsen szándékomban létesiteni, bár a körülmények fognak ebben végleg dönteni.

Nagyon természetesen a szinkört még az idén legkésőbb junius 1-én szándékoznék megnyitni, ha a közmunka tanácstól az engedélyt minél előbb megnyerném.

A szinkör több külföldi intézet mintájára étkező helyiséggel leend berendezve.

Az óbudai közönségnek szintén közel esnék és hiszem szivesebben fogna oda, mint abba a rozant fabódéba járni.“

Szikrai János.

A magyar vörös-kereszt-egyleti

sorjegyalapok ellenőrzésére kiküldött bizottság 1895. évi évi müködése.

A magyar vörös-kereszt egyleti sorsjegyalapok ellenőrzésére kiküldött bizottság f. hó 21-én tartotta Csekonics Endre gróf elnöklete alatt ülését. Ezen alkalommal Argay János bizottsági jegyző részletes jelentést tett a sorsjegyellenőrző bizottság 1895. évi müködéséről, melyből a következő adatokat közöljük:

Az egyleti sorsjegykölcsön alapjai az 1895. év folyamán is a magyar földhitelintézet őrizete és kezelése alatt voltak; a sorjegyellenőrző bizottság teendője tehát arra szoritkozott, hogy az esedékes nyeremények kiutalványozza, az egyelőre fel nem használandó képpénz megfelelő gyümölcsöztetéséről gondoskodjék, a szabályszerü sorsolásokat megtartsa és általában őrködjék a fölött, hogy a sorsjegyalapok, kizárólag rendeltetésöknek szolgáljanak. Az 1895. év deczember hó 31-ével lezárt számadások szerint a magyar vörös-kereszt-egyleti sorsjegyalapok a következőleg állottak: sorsjegytörlesztési alap 3,070.339 frt 74 kr., tartalékalap 5.3,532 frt 39 kr., a kihuzott, de még fel nem vett nyeremények és törlesztési összegek számláján volt 94.737 frt 16 kr. A sorsjegyalapok értékei összesen kitesznek 3,718.609 frt 29 krt.

Gyarapodás volt az 1895. évben: a törlesztési alapnál 62589 frt 74 kr, a tartalékalapnál, 24.364 frt 29 kr.,. és a sorsjegybeváltási számlán 6308 frt 45 kr.

Osszehasonlitva e tételeket a sorsjegykölcsön törlesztésére kidolgozott eredeti sorsolási tervekkel, kitünik, hogy a sorsjegytörlesztési alap jelenleg 709,522 frttal és az évi jövedelem 16347 frttal nagyobb az eredetileg előirányzottnál, a mi különösen az alapok körültekintő gyümölcsöztetésének eredménye.

A mult évben a nagyobb nyeremény kiutalványozásával Latinovits János és Lintner Imre bizottsági tagok és Argay János bizottsági jegyző, a kisebb nyeremények kiutalványozásával Ember Károly egyleti fogalmazó is voltak megbizva.

A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék egy nyereményszelvényt végzésileg semisitett meg, 241 sorjegyre nézve pedig megindította a megsemmisitési eljárást.

Rupp Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyzőnek a bizottság a sorsolásoknál való önzetlen közremüködődéseért köszönetet szavazott.

Ezekből meggyőződhetik a t. közönség, hogy a sorsjegyalapok igen kedvezően állanak és a nyeremények kifizetése, valamint általán a kölcsön akadálytalan lebonyolitása biztositva van.

A folyó évre a sorsjegyellenőrző bizottság a következőképen alakult meg:

Elnök: gróf Csekonics Endre, másodelnök: gróf Zichy Nándor, tagok: Babics József, Csávosy Béla, Körmendy Imre, Szabó Zsigmond, Latinovis János és Lintner Imre; jegyző: Argay János.

Elhatározta a bizottság, hogy a legközelebbi sorsolást, miután márczius 1-e vasárnapra esik, február hó 29-én délután 8 órakor fogja a gróf Csekonics-féle palotában megtartani, és erre a bel- és pénzügyminiszteriumok is meghivattak.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Ribizli bárók.

Régen dandy, azután stuczer, selyembélés, gigerli, ma báró Ribizlik a nap hősei. Itt hivatalnokoskodnak Budán. Kezdődnek a dijnoknál és sokkal magasabban végződnek.

Rendesen elfelejtetik a mik, mert vagy háziurak vagy magánzók szabad óráikban. Itt laknak, itt élnek, de előttük Buda semmi. Pest utczáin fényeskednek, pesti vendéglőkben és kávéházakban fitogtatják magokat.

Báró Ribizlik lenézik Budát. Ha nem kellene itt lakniok soha nem jönnének Budára. A hivatalban felfelé roppant leereszkedők, lefelé nagyzásban utolérhetlenek.

Feltünő ruhákat, nyakkendőket, kalapot, keztyüt, pálczát, czipőt viselnek és járások, beszédjökben az embertől megkülönböztetik magokat ezek az emberkék . . .

Minden hivatalban találkozunk velök. A hol lehet gunyolják, kicsinyitik Budát, de azért szerepet vállalnak, hogy jogczimök legyen előkelőbb emberek udvarában csatlóskodni.

Hivatalnokok ugyan, de a hivatalnokokat lenézik. Abban a körben, melynek tagjai nagy

képpel fujják fel magokat és néha megszólitásra is méltatják a szegény beamtert.

Annyit értenek ugyan hozzá, mint hajdu a harangöntéshez, de politizálnak élesen, erősen. Adják a jól értesültet és kiszabják az ország jövőjét, a kormány programmját.

Budán laknak, de itt nincsenek itthon. Ha egy-egy körben megjelennek, éreztetik, hogy milyen kis kör ez nekik. Szivesen mennének máshova ha ott elfogadnák őket.

A szegény ember levesét feldöntik s a nagy urak tányérját nyalják, felsegitik a testi kabátjokat.

Hárman-négyen összebujnak és suttognak, mintha az ország dolgát intéznék, pedig nem bizzák rájok.

Szeretnek becsületbiráskodni is, mig a saját tört cserepeik nem kezdenek zörögni.

Kis emberek, de gőgjük nagy. Az okos ember nem veszi észre ezeket a kis emberkéket és ezért báró Ribizliék mérgesek.

Rostaházy Kálmán.

A Krisztinaváros plébánosa. Igen kedves jó ember. Nincs egyházi kitüntetése, pedig meg érdemelné azt, hogy püspök legyen.

Rostaházy Kálmán igazi szalon-pap. Választékos finom modora és tanultsága, tapintatossága, szerénysége mindenki tiszteletét biztositják neki. Rostaházy Kálmán jó gondolkodásu egyházi férfiu. A maga egyházának gondos lelkipásztora Nem stréber pap, ki besugásokkal akar magának előmenetelt biztositani. Senkit nem bánt, de soha nem hizeleg, nem hajlong, s jól tölti be állását.

A haza legkiválóbb embereivel van bizalmas barátságban, de nem aknázza ki helyzetét. Nem mozgatja meg azt a protekciót, melylyel rendelkezik.

A budai érdekek egyik vezére és támogatója a főváros törvényhatóságában. Akármit mond, szavának sulya van. Egyházi beszédei tartalmasak, a hitbuzgóságot terjesztik. A hallgatót figyelemmel kötik le. Kevés jobb egyházi szónokunk van, mint ő.

Polgártársaival előzékeny, a kin segithet és segit. Szivességet soha nem utasit vissza. Lelke a társaságnak. A ki nyájas arczára tekint azonnal felfedezi benne a jó embert.

Nem közönséges lélek, de olyan készültség, ki többre van hivatva. Soha nem mutatja azt, hogy nem méltányolják ugy, mint megérdemelné.

Szerény méltósággal végzi kötelességeit és terjeszti, őrzi közöttünk a vallásosságot, tudva azt, hogy a nagy lélek igazi jutalma abban a tudatban van, hogy ha az ember megfelel kötelességeinek.

Földváry Miklós.

Buda vidékének egyik kerületének képviselője. Fiatal ember, a férfikor legszebb éveiben, olyan fiatal ember a ki tesz és dolgozik.

A nagy Földváry családból való. Fia Földváry Mihálynak és unokája Földváry Gábornak. Megértette, hogy a nemesség kötelez, hogy a család hagyományait nem törölni, de folytatni kell.

Pályáját feledhetlen emlékü atyja oldala mellett Pestvármegyénél kezdette és tanult a tündöklő hazafiságtól, kötelességtudástól és munkaszeretettől.

Földváry Miklós nem csap zajt, pedig eszes, képzett, tanult ember. Nem szoba tudós, de a gyakorlat hive. A mit tud azt az élettel egyezteti össze. Képviselői kötelességének megfelel. Kerülete érdekeit jól képviseli. Szivében, tettében magyar és a Földváryak méltó utódja.

Bakos Sándor.

A budai ember egyik legnagyobb baja, hogy nem ismeri Budát. Ha ismerné ugy tudná azt is, hogy Bakos Sándor Tabán egyik leglelkesebb polgára, hires müparos . . .

Pestre járnak sok dologért, olyanokért is a melyeknél itt jobb van. Nézzenek csak be Bakos Sándor késes és müszerész kereskedésébe a Döbrentey-utczába és látják a budai ipar diadalát.

Orvosaink itt oly jó müszereket kapnak, a minőt Pesten nem.

Kötelességünk volt a magyarosodás egyik leglelkesebb bajnokát, a kitünő kés-iparost és müszerészt a közönségnek bemutatni.

Pártoljuk a budai ipart és kereskedést.

Helyes!!!

Buda vidékén való letelepülésnek egyik akadálya volt az, hogy a szülők gyermekeik iskoláztatásán aggodtak. A házbérek emelése folytán a kisebb hivatalnokoknak menekülni kell Budáról. A tisztviselő telepek egymásután keletkeznek. Most már még több lesz a települő kedv, mert a gyermekek jutányosan járhatnak az iskolába . . .

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint 1896. márczius 1-től kezdve Budapest — Pállffy-tér és a budapest-esztergomi h. é. vasut több állomása között mérsékelt áru tanuló-bérletjegyek fognak kiadatni a következő árak mellett: Az első csoportban, vagyis Hajógyár, Aquincum, Ó-Buda, Ó-Buda-Filatori-gát. Üröm, Sólymár és Pilis-Vörösvár állomásoknak Budapest-Pálffy-tér állomással való forgalmában a jegyek ára egy hónapra a II. osztályban 4 frt, a III. osztályban 2 frt 50 kr., három hónapra a II. osztályban 10 forint, a III. osztályban 6 forint. A második csoportban, azaz Pilis-Csaba, Tinnye és Leányvár állomásoknak ugyancsak Budapest-Pálffy-tér állomással való forgalmában a jegyek ára egy hónapra a II. osztályban 8 frt, a III. osztályban 5 frt, három hónapra pedig a II. 20 frt, a III. osztályban 12 frt lesz. Ezekre a bérletjegyekre nézve ugyanazok a határozmányok mértékadók, melyek a tanuló-bérletjegyekre nézve a m. kir. államvasutak személydijszabásában foglaltatnak. A bérletjegyek a m. kir. államvasutak igazgatóságának titkári osztályában (Andrássy-ut 75.) válthatók.

Mulatságok.

Az I. ker. polgári kör álarczos bálja.

F. hó 18-án a kör szigoruan zártkörü álarczos bált rendezett, melyen igen sokan voltak, oly annyira, hogy a kör helyiségének minden zugát megtöltötték. 8 órakor kezdtek felvonulni a jelmezbe öltözött s részben álarczczal, részben anélkül a hölgyek és férfiak. Sok eredeti jó alak volt köztük, igy például a kéményseprő hölgy, a Postás Milka, a czigány asszony, a napraforgó, a bebé, a ki a czuczlis üvegből, mely a nyakába volt akasztva, időnként felfrisitette magát és a tánczosokat egy kis-cognackal. Szép jelmezben volt valamennyi érdemes lett volna ott lenni az egész I. kerületnek — persze, ha elfértek volna.

Táncz éjfél előtt volt ugyan, de nagy ügygyel-bajjal ment, mert egymástól alig fértek el. Éjfél után azonban volt jó kedv, táncz tréfa reggelig.

A férfiak közül számosan öltöttek jelmezt magukra; ezek között legfényesebb volt egy spanyol grand fekete bársony ruhájában; alakja is van hozzá; impozáns megjelenésü volt. — Sikerült alak volt még a sváb Michel, kevésbbbé sikerült volt magyar Miska. Három bohóczot is láttunk ott az egyik, kinek egy hoszu pávatoll volt a kezében, igazán szellemesen mulattatta a társaságot, a másik bohócz ellenben tulságos bohóczkodásával nem vált be.

Volt egy dr. (a theologia doktora) is (nem maszkban) s rendkivül érdekes volt s általános derültséget keltett, mikor a kéményseprővel sétálgatott, de csapodár volt, rövid idő mulva a bébéhez huzódott s annak volt társa mindvégig, azaz hogy mindaddig, mig az álarcz le nem hullott. Csalódott, mert ő szentül azt hitte, hogy talán még a kis bébé kinőhetné magát a jövendőbelijévé is, s mikor az álarcz lehullott, csalódva látta, hogy nem szép leány a kis bébé, hanem szép — asszony. Elkeseredett, hogy megint nem akadt párra s elsietett.

A rendezőség kitett magáért, minden hölgynek egy kis csinos legyezőt s minden férfinek egy papirsisakot, szakácssapkát stb. juttatott s abban a papirsapkában sétált ott mindenki, akár volt jelmeze, akár nem, akár fiatal volt, akár öreg.

A rendezésben különben a főérdem dr. Stipanits Eleké. Mellette buzgólkodott, rendezett, tánczolt, mulattatott és törülte homlokát és fejét (mert ez alkalomra tövig lenyiratta a haját) a derék Bosnyákovits Jakab.

Hanem a teremben, akármint igyekezett is a rendezőség, mégis csak nagy meleg volt. Régi baja az már a teremnek, hogy nincs kellő szellőzése. No de a hangulat kitünő volt, miért is elfeledték azt a hibát, a melyről se a kör, se a rendezőség nem tehet.

Jelen volt hölgyek:

Asszonyok: Kapeller Istvánné, özv. Menner Jánosné, Könye Károlyné, Nagyné (czigányasszony), Straub Józsefné, Hajós Mihályné, Saager Imréné, Winter Vilmosné, Horváth Pálné, Ehmann Lajosné, Burschich Ferenczné, Istender Cecil Oszkárné, Janny Imréné, Uhl Antalné, Frimel Jánosné, Telkes Simonné, Huber A-né, (magyar menyecske) Gangl Edénné, Draskóczy Miklósné dr.-né, Argauer Kornélné (bebé), Erényi Antalné, Berki Lajosné, Dobó Imréné, Büttel Jánosné, Záborszky Ferenczné, Payer Béláné és özv. Dormány Jánosné.

Leányok: Kapeller Eta, Menner Irma, Knazoviczky Nelli (Postás Milka) és Ilonka (pierett), Straub Melanie (rózsa), Menner Aranka, Dobó Katicza, Saager Ida (tündér), Hillebrant Lujza és Erzsi, Winter Matild, Wavák Teréz. Ehmann Lajka (kéményseprő), Bursich Aranka (magyar pórnő), Doktor Hermin, Gangl Margit, Uhl Ilona (postás), Abonyi Tera, Hampl Gizi (napraforgó), Fuchs Teréz és Bözsike, Tolnai Etel és Aranka, Flint Gertrud, Sauersitz Margit, Schödel Alexa (német pórlány), Ertl Aranka (elzászi lány) és Simonovits Rózsa (vadrózsa), Záborszky Ilona, Payer Aranka (rokoko), Dormány Angela.

Az I—III. ker. vendéglősök zártkörü tánczvigalma.

A vendéglősök, kik mások szórakoztatására mindent elkövetnek, vendégeiket nemcsak jó ételek- és italokkal szolgálják, de élczekkel is mulattatják, febr. hó 20-án a „Fáczán“ termeiben saját és meghivott vendégeik részére egy zártközü tánczvigalmat rendeztek.

Derék vendéglőseink ezuttal is kitettek magukért. A sok vendég még sokáig fog erre a kitünő hangulatban lefolyt mulatságra gondolni.

Petz Károly a rendező biz. fáradhatatlan elnöke, Barabás József társulati elnöke, valamint Schlaucher Ferencz, Buzik Andor, Gürsch Ferencz, Lerner Mihály, Stoszmann Lőrincz, Hőtzel József stb, mindent elkövettek s fáradhatlanul működtek hogy e mulatság sikerüljön s most már megelégedéssel mondhatják, hogy fáradságukat siker koronázta s büszkék lehetnek arra, hogy vendégeik hajnalban a legjobb hangulatban és abban a meggyőződésben távoztak, hogy a vendéglősök nem csak hivatásukat értik, de a tánczmulatság rendezését is ugy végzik, mintha ez volna a tulajdonképeni főfoglalkozásuk.

A tánczterem és a lépcsőház Szelnár virágkereskedő által gyönyörüen volt diszitve.

A hölgyeket egy igen csinos — különféle a vendéglős ipart jelző — tánczrenddel lepték

meg. A zenét a 69. számu ezred zenekara szolgálta.

A sok vendég közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Wagner Alajos, Werner Adolf és Schleicher József szikvizgyárosok, Büttel János, Löwenstein Nándor, Kupkay Domonkos, Fenkl Gyula, Teasdale Ottó, Koczor Rezső, Geiszler Lajos, Löry Vilmos, Demeter Ferencz stb.

Jelen volt hölgyek: Asszonyok: Werner Adolfné, Bruckner Alajosné, Bittner Alajosné, Buzik Andorné, Bauer Jánosné, Ehrmanné, Schiller Jakabné, Höltzl Józsefné, Pertl Istvánné, Heinlein Antalné, Nagyné, Rotta Nándorné, Peszneker Antalné, Schott Jánosné, Davidovits Miklósné Baitek Ferenczné, Laudon Lajosné, Wickhardt Károlyné, Lebhardt Károlyné, Meditz Jánosné, Pollák Józsefné, Kopper Károlyné, Buhász Károlyné, Burger Józsefné, Schlauher Ferenczné, Sánta Adalbertné, Alnach Ferenczné, Sauer Józsefné, Schierer Károlyné, Wichtl Mihályné, Hembach Kamillné, Barczy Józsefné, Neubauer Antalné, Popper Antalné, Baumann Alajosné, Burger Ferenczné, Kertész Jánosné, Wazár Ferenczné, Juhász Józsefné, Wödl Jánosné, Letner Mihályné, Unger Rókusné stb.

Kisasszonyok: Tonigold Ottilia, Ehrmann Nina, Gürsch Emmi, Hötzel Ella, Pertl Irma és Liszka, Wickhardt Erzséber, Hozer Róza, Lebhardt Erzsébet, Schott Róza, Kély Ilka, Kogler Emilia és Etelka, Hochhauser Róza, Leitner Róza és Teréz, Troppert Ilonka, Weninger Gizella, Buhász Irma, Ritter Anna, Wiesenberger Róza, Letner Berta, Lerner Julcsa, Wozsay Vilma, Baumann Lujza, Bauer Gizella, Bauer Irma, Bauer Gizella, Berger Margit, Rozum Hermin és még sokan.

A kartársakat és vendégeket Berger Vincze jó konyhája és pinczéje látta el.

— **A budaörsi „Dalárda“ bálja.** Igen sikerült farsangi mulatságot rendezett a budaörsi dalárda e hó 11-én (kedden) a kitünő konyháról és szolid kiszolgálásáról ismeretes Stammler Ferencz-féle vendéglő termeiben. A zártkörü vigalom hangversenynyel volt összekötve. A bál rendezői maguk a dalárdisták voltak, élükön Clementis László igazg. tanitó urral, mint dalkarvezetővel, s a budaörsi fiu isk. többi tanitói. A bálon kevés kivétellel az egész község intelligenciája és Budaörs szinejava részt vett. A zenét a dalárkarral együtt müködő zenekar (a vónos rész) tagjai szolgáltatták. A társaság páratlan fesztelenséggel s kedélyesen mulatott reggeli 6 óráig A begyült összeget jótékonyczélra forditották. Schöberl Antal tanitó.

— **A budai épitési felügyelők bálja.** Az idei farsangban a 2-ik bált tartották a budai épitési felügyelők az I. ker. Gellérthegy-u. 1 sz. alatt levő Stoszman-féle vendéglőben f. hó 15-én, mely ugy mint az első, fényesen sikerült — a nemzeti szinü lobogókkal és drapériával bevont teremben jelen voltak közül tudósitónk a következő hölgyek neveit jegyezte fel: Asszonyok: Schumy Rezsőné, Gang Lajosné, Schumy Antalné, Schumy Ferenczné, Herbst Lipótné, Köffer Lipótné, Köffer Ferenczné, Schranz Gottliebné, Letzul Józsefné, Walter Ferenczné, Nuofer Károlyné, Krantz Alajosné, Stoszman Lőrinczné. Leányok: Schranz Anna, Köffer Róza, Lechner Irma és Teréz, Stoszman Ilona, Gang Gizi. A sikerült mulatság eredménye főkép Krantz Alajos főrendező ur — és Stoszman Lőrincz szolgálat kész vendéglős érdeme.

— A „**Budapesti iparossegédek egyesületé**“-nek f. hó 1-én tartott mulatságán felülfizettek: Bauer József 5 frt, Bruckner Alajosné 2 frt, Baral Mihály 1 frt, Csókás István 2 frt. Csech István 1 frt. 50 kr., dr. Darányi Ignácz 3 frt, Duma György 1 frt 50 kr., Dobrovszky Lajos 1 frt, Echten Károly 70 kr, Grim József 1 frt 80 kr, Hangl József 2 frt, Honigschlögel N.-né 2 frt, Illy János 5 frt, Lindenbach István 5 frt, Németh 1 frt 80 kr, Schaffer György 5 frt, Tittl Lipót 1 frt, Takáts Antal 1 frt, Weninger Mihály 1 frt, Weigel Endre 2 frttal; felülfizetések összege tehát 45 frt 30 kr. Midőn ezt nyilvánosan nyugtatványozni kedves kötelességünknek tartjuk, egy által forró köszönetet mondunk nevezeteknek humánus gondolkodásra való áldozatkészségükért, melylyel hazafias és emberbaráti czélokat követő egyesületünket támogatták! Budapesten, 1896. február 13-án, az elnökség.

— **Felülfizetések.** A Zsámbékon 1896 febr. 12-én az itteni ovoda javára rendezett jótékonyczélu tánczmulatság alkalmával — mely minden várakozáson felül kitünően sikerült, — a jótékony czélra az alábbi felülfizetéseket teljesitők névsorát, kiknek ez uton mond köszönetet a rendezőség — becses lapjának legközelebb megjelenő számában közölni sziveskedjék: Darányi Béla 10 frt, Zemplényi N. 3 frt, Gózony Gyula 1 frt, Br. Gudenus Eroin 1 frt, Kabina Ernő 1 frt, Werschitz János 1 frt, Makk Ede 2 frt, Dr. Stern József 50 kr, Gremsperger Mihály 50 kr, Remenyik Imre 2 frt, Fáy Gyula 2 frt, Mesterházy N. 1 frt, Grósz Miksa 2 frt, Wischinka N. 1 frt, Brichta N. 50 kr, Weisz Ignácz 1 frt, Lugmayer Ferencz 3 frt, Sz. Szabó Rezső 1 frt 50 kr, Steiner Miksa 1 frt.

A Budai Kereskedő-ifjak tánczestélyének sikeréről már a mult számunkban hoztunk hirt. Az idei előkelő tánczestélyek között a legméltóbb helyet foglalja el ez a tánczestély, melynek lelkes rendezősége élén a fáradhatatlan Legány Ferencz elnök állott, ki büszke lehet első sikerére. Nem szabad megfeledkeznünk a tánczestély helyettes főrendezőjéről ifj. Eble Lajosról, ki számtalanszor adta már tanujelét annak, hogy mily fáradhatatlan szorgalommal és buzgósággal vesz részt a „Budai Kereskedő“-ifjak társulatának alakitó munkálataiban. A jelen volt hölgyeknek a szép tánczrendet ő osztotta ki. A jelen volt hölgyek névsora:

Asszonyok: Albini Lajosné, Arger Kornélné, Berg Bertáné. Császár Józsefné, özv. Drexler Ferenczné, Frankl Ignáczné, Járossy Ferenczné, Juszkó Lajosné, Katzerné, Berkovits Antalné, Rewetzné, Neibrand Ferenczné, Dr. Markné, Pollák Józsefné, özv. Pandurovits Sándorné, Reichly Vinczéné, Szerdahelyi Mórné, özv. Starker Imréné, Varga Imréné, Willinger Ferenczné, Wirtner Mihályné, Wittek Istvánné, Schwarczné.

Leányok: Asztner Teréz, Berg Janka és Katicza, Bauer nővérek, Császár Zsófika, Dobrovits nővérek, Drexler Juliska, Digner Róza, Frankl Olga, Fleischmann Giza, Fitzthum Ilona, Gizela és Katicza. Grünwald Fanika, Hofhauser Anna, Hanzlik Paula, Járossy Olga, Juszkó Vilma, Kaulich Fanika, Kulczmann Miczi. Katzer Matild, Kurzwehr Paula, Krewetz Paula, Kállai Hermin és Ilona, Kerkovits Juliska, Latzkovits Mariska, Neubrand Jósa, Nicmann Gizella, Pollák Lujza, Pandurovits Annuska, Pintér Giza és Róza, Pandtner Anna, Roth Juliska, Ramaszeder Elza, Reichly Nina, Szerdahelyi Giza, Schwaan Augusztin, Schwarcz Poldi, Stibinger Tilda, Warga Ilona, Weisz Ilonka és Berta, Wittek nővérek, Weissel Antónia, Viktovicz nővérek. — Felülfizetések: Brázay Kálmán 5 frt, Csabányi Antal János 3 frt, Haas Fülöp és Fiai 2 frt, Gróf Zichy Ferencz 1 frt 50 kr, Albini Lajos 5 frt, Hegedüs Lajos 5 frt, Willinger Ferencz 5 frt, Szénássy, Hoffmann és Társa 1 frt 50 kr, Laumann József 3 frt, Goldstein Ignácz 2 frt, Zirner Jakab 2 frt, Kunz Frigyes 3 frt, Szabolcsy Sámuel 2 frt.

Sétahangverseny. A budapesti polgári lövészegyesület folyó 1896. évi márczius hó 8-án (vasárnap) saját helyiségében (II. ker. Nagy-Rókus-utcza) katonai zenekar közremüködésével sétahangversenyt és tánczmulatságot rendez. Belépti dij nincs. Kezdete délután 4 órakor.

Különfélék.

— **A magyar egyesületért.** A magyar egyesület taggyüjtő ive le van téve a szerkesztőségben. Már ismertettük az egyesület hazafias czélját. A tagdij egy évre egy forint. Felhivjuk az egyesületeket, asztaltársaságokat, czégeket, magánosokat tehát a hazafiakat, hogy ne sajnálják ezt az egy forintot a magyar egyesülettől. Tagokul jelentkeztek eddig: Erdélyi Gyula, Büttel János, Fekete József igazgató, Schlaucher Ferencz, Szombathy Kálmán, Rakovszky Antal királyi albiró, Bárczay Oszkár kamarás, Henszler László, Holló Barnabás szobrász. Kérjük polgártársainkat, hogy minél többen jelentkezzenek ezzel mutatjuk meg Buda magyarságát. A bálrendezőségek is jól teszik ha egy két forintot adnak erre a czélra a tiszta jövedelemből. Csak magyarok legyünk.

— **Emich Gusztáv muskátli.** Az Athenaeum igazgatója, Emich Gusztáv, a ki lipótmezei birtokos és szenvedélyes kertész. Egy muskátli fajt neveztek el az ő nevén. A mükertészetben ritka virág nem csak hazánkban tünt fel, de külföldön is hódit Gustáv von Emich elkereszteléssel.

— **Rémi Róbert Budáért.** A főváros közgyülésén előfordult Rémi Róbert Budára nézve fontos inditványának tárgyalása a mit ezennel közlünk. Rémi Róbert régebben inditványt tett a fővárosi erdők helyesebb kezelése és az erdőkben sétautak, padok, vendéglők és menhelyek létesitése iránt. Az inditványt a különböző bizottságok letárgyalták és a tanács a következő fontosabb pontokat ajánlotta az inditványból elfogadásra: Mondja ki a közgyülés, hogy a főváros által megszerzett budakeszi erdőben még ez évben és lehetőleg az ezredéves kiállitás megnyiltáig kilencz uj sétautat létesitsenek. Az Istenhegyet és a Szép juhásznét összekötő, továbbá a Laszkovszky-vámtól az Istenhegyre vezető két utat 4—6 százalék emelkedéssel épitsék ki, Mária-Makk közelében egy vendéglőt létesitsenek, a fazekashegyi népligetben és ezenkivül még négy helyen, összesen öt menedékhelyet állitsanak föl. Scheich Károly, Véry Lároly, Kollár Lajos, Grosz Sándor és Rémi Róbert fölszólalásai után az inditvány értelmében határozott a közgyülés, egyedül a Mária-Makk mellett fölállitandó vendéglőre vonatkozó részt mellőzte.

— **Védjük az állatokat.** Budára Pestről a kocsikat olyan uraságoktól levetett lovak vonszolják, hogy megesik az ember szive rajtok. Hiában van az állatvédő egyesület intő táblája, kinozzák a szegény állatokat. A Buda és Vidéke felkéri a közönséget, hogy a rendőröket az állatkinzásra figyelmeztessék és panaszaikat a szerkesztőséggel közöljék. Védjük az állatokat.

— **A főváros irálya** Lapunk egy olvasója a főváros tanácsának stylusa ellen küldött be levelet. A mit ir az helyes. Mi is elismerjük, hogy a tanácsnak sok dolga van, de azt szeretnénk, hogy jól irjon magyarul. A sok tatik tetik, ezen azon vagy ujabban ama eme és egyéb magyartalanságokat könnyü szerrel ki lehet irtani.

— **Felolvasó estély.** A magyar turista egyesület buzgó tagja dr. Fialowszky Lajos márczius 14 és 23-án Budapest kirándulási területe czimen felolvasást tart. A felolvasás ezuttal is a vegytani intézetben lesz. (VIII. Muzeum-körut 4. sz.)

— **Jótékony alapitvány.** Luczenbacher Pál a jótékonyságáról ismert hazafi 50.000 frt alapitványt tett egy Budán épitendő leány árvaházra. A nemesen gondolkodó hazafi ezzel is megmutatta, hogy a gazdagság a jóllét arra való, hogy a szegényeken segitsen.

— **Közuti vasuti közlekedés a déli vasut pályaházához.** Budapest fő- és székváros tanácsa rövid uton megkereste a budapesti közuti vaspályatársaságot, hogy addig is, a mig a Krisztina-körut és a déli vaspálya között fekvő körvasuti szakaszon a villamos üzem berendezhető lenne: a budai városrészek érdekeire tekintettel, ideiglenesen lóvasuti üzemet rendezzen be. A közuti vaspályatársaság a kereskedelemügyi miniszterhez intézet felterjesztésében ezen közlekedés berendezésére készek nyilatkozott bizonyos feltételek mellett, melyek közt félóránkint való közlekedés, külön dijszabás megállapitása, ujabb külön beszerzések mellőzése stb. foglaltatnak. A kereskedelemügyi miniszter a székesfőváros közönségéhez

intézett leiratában kijelentette, hogy a lóvonatu üzemnek a közuti vasuttársaság által jelzett feltételek mellett leendő ideiglenes életbeléptetése ellen nincs észrevétele, megjegyezte azonban, hogy a mennyiben itt egyrészt, államvasuti peage-vonalról van szó, másrészt, mert a vonal annak idején a villamos hálózat kiegészitő részét képezendi: az üzemi engedély feltételeinek megállapitását magának tartja fenn s egyben felhivta a fő- és székváros közönségét, hogy a további intézkedésekre nézve a javaslatokat a közuti vasuttal való megállapodás mellett tegye meg.

— **A budai vigadó.** A budai vigadó épitésének kérdését ismét elodázta az egyik háztulajdonos makacssága. Nem akarja méltányos árért házát eladni, mire azonban szükség van, hogy az épület külön álló és négy utczára szóló telek tömbön épüljön. Azonban ha illetékes hatóságok akarják ugy a kisajátitási eljárás daczára annak birtokba vehetése és az épités megkezdése eszközölhető az eljárás befejezése előtt, ha a törvényben előirt kulcs alapján kiszámitott összeget birói letétbe helyezi a hatóság. Különben a pesti vigadó is csak 3 utczára szól, mégis elég szép, tágas és méltóságteljes, talán Budán is ellehetne ejteni azt a házikót. (Vállalkozók Lapja.)

— **Esküvő.** Folyó hó 15-én délután ½6 órakor a kapuczinus templomban Loósz István kereskedelemügyi miniszteri számellenőr előnyösen ismert budai polgártársunk, több budai egylet kedvelt tagja, a polg. lövészegyesület jegyzője vezette oltárhoz özv. Binder Lőrinczné háztulajdonosnő kedves leányát Irmát. Tanuk voltak Ozarovszky Henrik festő és Urváry Sándor Solt város jegyzője és anyakönyvvezetője. Koszoru lányok Binder Matild, Ozarovszky Ilona, vőfélyek Roguly Károly és ifj Ozarovszky Henrik. Az esketési szertartást Zelenyák János orsz. képviselő végezte s a jelenvoltakat mélyen megható szép beszédet intézett az ifju párhoz. Esküvő után az örömanya házánál gyült össze a násznép s a kedélyes lakomán számos felköszöntő hangzott el. Nagy hatást keltve Zelenyák képviselőnek a vőlegényhez mint régi barátjához majd a menyasszony anyjához intézett emelkedett hangu beszéde. Boldogságot az ifju párnak.

— **A naphegy rendezése** A naphegyen nyitott uj utcza kövezéséhez már hordják a köveket. Kivánatos volna a körönd rendezése is, a mi a királyi palotát is emelné.

— **Baleset.** A Krisztina-körutat keresztül szelő vasut robajától egy kocsi lovai megijedtek. A vonatvezető idejében meggátolta a nagyobb szerencsétlenséget. A lovak ugyan elestek a lábaik a mozdony alatt voltak, de csakhamar felálltak és tovább mehettek.

— **Uj főorvos.** Doktor ifju Siklossy Gyulát a kitünő szemorvost a budai irgalmasrend a szemészeti osztály főorvosává nevezte ki. Az irgalmasrend ez által lekötelezte Buda lakosságát. Dr. ifju Siklossy Gyula az irgalmasrend budai kórházában minden kellékekkel ellátva berendezte rendelő szobáját és megkezdette áldásos müködését.

— **Halálozások.** Kápolnai Pauer István a magyar tudományos akadémia tagja meghalt. A megboldogult az irodalomban széles körön és hasznos munkásságáról volt ismeretes. A katonai tudományok mivelésével használt hazájának. Nagyon jó ember volt és lelkesedett pályájáért. Neve maradandóan van bezárva kiválóbb tudósaink közé. — Kellemesi Melczer István, az utolsó kir. személynök, főrendiházi tag, cs. és kir. kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, a Lipótrend nagykeresztese s a Szent-Istvánrend középkeresztese 86 éves korában meghalt Budapesten. — Setétvári Seléth Lajos egy pontos munkás hivatalnok a királyi főügyészség irodatisztje, önfeláldozó jó barát rövid szenvedés után elhunyt.

— **Értesités.** A budapesti I—III. ker. szállodások vendéglősök, bor- és sörmérök ipartársulatának elnöksége figyelmezteti tagjait, hogy a dohány gyártmányok elárusitásához szükségelt uj engedélyért f. é. márczius hó végéig a m. k. Pénzügyigazgatósághoz folyamodni kell. Egyben értesittetnek a tagok, hogy utbaigazitások és felvilágositások a társulati irodában (II. medve-utcza 6. sz.) minden csütörtökön délután 4—6 óráig készséggel adatnak.

— **Budáért.** A budai uj köztemetőre szükséges telkeket kisajátitják. Határnap márczius 4. Törvénykezés palotája. — A fuvarosok kérése folytán a Duna partot kikövezik. — A gellérthegyi vizvezeték terveit a közmunkatanács elfogadta. — A közmunkák tanácsa fönntartja magának hogy a lovasut óbudai vonalának a Rudas fürdőig való meghosszabbbitása kérdésében annak idején szabadon határozhasson. — A földtani intézetet Budán az ország-uton szándékoznak épiteni. Ezzel is emelkednék Buda és hamarább rendeznék a botrányos ország-utat. — Ó-Buda is megkapta az adómentesség jogát az uj épitkezésekre és átépitkezésekre. Ideje volt. — A főváros a Magithid környékét az üstökös-utczáig rendezi és befásitja.

— **Mulatság Szent-Endrén.** A szent-endrei ifjuság f. hó 15-én a helybeli ev. ref. egyház javára hangversenynyel egybekötött tánczmulatságot rendezett, melyen a nagyszámu jelenvolt intelligenczia fényes tanujelét adta fenkölt gondolkozásának, midőn felekezeti különbség nélkül sietett a nemes czél sikerét előmozditani. A hangversenyen Teimer Rózsa k. a. müvésziesen kidomboritott Donizetti Zingara czimü dalával ragadta el a közönséget; a lelkesedésig fokozta a hatást Theodorovits Melissa k. a. magyar és szerb népdalaival, majd a Cziterásból vett couplettjeivel és Dr. Weisz Árminné mély érzéssel előadott czimbalom játékával. Nagyban hozzájárultak még az est sikeréhez Schill Gyula kiváló technikával előadott zongora játékával, Petrovits János szavalatával és Vidovich Ferencz felolvasásával, melyben igen találóan jellemezte a családi élet fény és árny oldalait.

A mulatságon részt vett hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Cserhalmy Péterné (Budapest), Dumtsa Jenőné, Fürst Mórné, özv. Galatz Márkóné, özv. Gregor Nándorné, Gubatta Kálmánné, Gutjahr Frigyesné, (Budapest), Halmai Fülöpné, Heifeld Manóné, özv. Horváth Ferenczné, Huber Gyuláné, Husvik Lyubormirné, Ignatovits Jánosné, Jakab Istvánné, Kalas Istvánné, Körtvélyessy Lászlóné, (Vácz), Kretsarevits Miklósné, Launer Jánosné, Lebedev Mária, Lichner Istvánné, Milován Elekné, Patsariz Jánosné, Pete Csongorné, Pfeifer Kálmánné (Pilis Marót), Pflagner Jánosné, Piperkovits Miklósné, özv. Popovits Györgyné, Pospischl Károlyné, Róse Gyuláné, Schill Gyuláné, Sóváry Jánosné, Száva Antalné, Theodorovits Istvánné, Tury Sándorné, Dr. Ulrich Nándorné, Dr. Weisz Árminné, Weisz Károlyné, (Fehérvár), Weisz Márkusné, Winker Györgyné, Wirth Julia.

Leányok: Apostolovits Aranka, Csoppor Kornélia, Csupics nővérek, Angelmayer Anna, Golub Aranka (Pomáz), Gregor Olga, Gutjahr Józsa, (Budapest), Heifeld Cecil (Esztergom), Heifeld Margit, Hermann Anna, Huber Alice, Isakovits Mellanie, Jakab Olga, Kampfereg Emilia (Budapest), Körtvélyessy Ilonka (Vácz), Kretsarevits Margit, Lebedev Lyubica, Lichner Erssike, Maláty Kornélia, Muhoray Róza (Leányfalu), Patsariz Nelka, Perisits Etelka, Pflagner nővérek, Pospischl Malvin, Pózner Lujzika (Pomáz), Risek Adél (Leányfalu), Sóváry Margit, Strinkay Janka, Stojanovits Olga, Teimer Rózsa, Teimer Mariska, Theodorovits Melissa, Wersz Berta (Budapest), Weisz Hermina, Weisz Ilon (Fehérvár).

Felülfizettek: Fadgyas János 20 frt, Dumtsa Jenő 11 frt, Gutjahr Frigyesné 7 frt, Teletski Plató archimandrita 5 frt, Nagy József 5 frt, Urbanek János 5 frt, Nedelkó Demeter 4 frt, Trux Hugó, Theodorovits István, Kontra Kálmán, Marianovits György, Dr. Weisz Ármin 3 frt, Stanisits Adrián Zárdafőnök 3 frt 50 kr, özv. N. N. urnő, Csupics Kornél, Róse Gyula, Dr. Alföldy Antal, Szt. Endrei önk. tüzoltó testület 2 frt, Kalas Istvánné, 1 frt 50 kr, Mihajlovits Béla, Joanovits Milutin, Molnár Béla, Pesisits Demeter, Weisz Márkus, özv. Lebedev Mária, Rischek Albin, Leitner Sámuel, Jakab István, Kury Béla 1 frt, Szitne Rezső, Pózna Mihály, N. N. Czikora Bálint 50 kr.

Közgyülés.

Az I. ker. polgári kör f. évi február hó 15-én délután 6 órakor tartotta meg évi rendes közgyülését.

A közgyülést dr. Hegedüs János alelnök nyitotta meg. Az évi jelentés és zárszámadás tudomásulvétele, a felmentvény megadása és az 1896. évi költség előirányzatnak egyhangulag történt elfogadása után a közgyülés a következő választásokat ejtette meg: Megválasztották: Tiszteletbeli taggá: Dr. babarczi Schwartzer Ottót egyhanggal; a Kassics Péter lemondása folytán megüresedett, elnökségre Blaskovich Sándort egyhanggal; alelnökké: Gyalokay Lajost egyhangulag; választmányi rendes tagokká: Babocsay Bélát, Czeitler Bélát, Erényi Antal, Grassanovits Ignáczot, Guckler Viktort, dr. Kemény Ferenczet, Reicher Aurélt, Dr. Stipanich Eleket, Telegdy Károly, Dr. Thiering Gusztávot, Tschy Jánost, Tillmann Lajost, Trombitás Gyulát, Záborszky Ferenczet és Zsák Hugót egyhangulag; választmányi póttaggokká. Berlányi Jánost, Bottka Gyulát, Dr. Csákberky Dezsőt, Heisler Jaroslávot, Radzó Jenőt és Róth Lajost egyhangulag; számvizsgáló bizottsági póttaggá: Ivánka Zsigmondott egyhanggal.

A közgyülést a körhelyiségében kedélyes társas vacsora követte, amelyen körülbelül 60-an vettek részt. A felköszöntök sorozatát dr. Hegedüs János alelnök igen szép beszéddel nyitotta meg, éltetvén az ujonnan megválasztott elnököt Blaskovichot és az uj alelnököt Gyalokayt, Gyalokay Lajos éltette a kör uj tiszteletbeli tagját dr. Schwartzer Ottót, tartalmas beszédében kiemelve a haza, a társadalom és a kör érdekében kifejtett buzgó munkásságát kérve őt egyuttal arra, hogy maradjon meg továbbra is a körnek támasza oszlopa stb.

Blaskovich Sándor éltette a kör egyik legbuzgóbb es legerényesebb tagját Erényi Antal könyvtárnokot.

Végül dr. Hegedüs János alelnök éltette a kör legnagyobb kontingensét képező állami tizztviselőket és egyuttal az elnökség nevében kijelentette, hogy a kör a tisztviseklőknek az utóbbi napokban meginditott mozgalmát, különösen a pragmatica elnyerésére irányuló nemes törekvéseiket erkölcsileg támogatni és helyzetük javitását társadalmi uton elősegiteni legnemesebb kötelességei közzé sorolja.

Az állami tisztviselők nevében Berczik István köszönte meg a kör elnökének nemes szivből eredő kijelentéseit, hangsulyozva azt, hogy most midőn az egész országban viszhangzik az államtisztviselők ajkairól a jaj szó, s most midőn a legfelsőbb helyen is megértették e panaszok indokolt voltát és maga a kormány elnök is a legmelegebb érdeklődéssel tanulmányozza, miként lehetne a bajokon segiteni, kétszeresen jól esik hallania azt, hogy nem csak az illetékes hivatalos faktorok, hanem maga a független társadalom is meleg rokonszenvvel viseltetik a tiszviselők sorsa iránt.

Beszéde végén szünni nem akaró éljenzések között éltette az I. ker. polgári kör és annak buzgó alelnökét dr. Hegedüs Sándort.

A vig társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

Emlék könyvbe.

Letánczoltuk a bálokat
Gázoltunk sok uszályokat.
Tépett frakk és viganó
Bár még nincsen vigadó.
Gondoljunk most farsang végén
Ki hát az a derék legény
Ki miatt nincs vigadó?

Szép termetü, sokat beszél
De nem ád, ha a közügy kér.
Érdem jelet visel mellén
Tárczától puffad a mellény.
Ámde házát sokra tartja
A közügyre drágán adja.
Ejnye be derék legény!

Tájékoztató.

— **Kiadó villa.** A Kelenföldi állomás és Sósfürdő szomszédságában fekvő Hausznerféle villában butorozott szobák kaphatók. Bővebb értesitést ugyanott nyerhetni.

Téli kura
rheuma, köszvény, ischias stb. ellen
Szt.-Lukácsfürdő
r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazoljak: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Tessék elolvasni** Palugyay Zsigmond Budapest IV. Egyetem-utczai 11. sz. a. levő tiszti és hadfelszerelési intézetében a ruhák a jó izlés törvényei szerint készülnek. Palugyai e téren már 18 év óta müködik és bebizonyitotta, hogy a legmagasabb igényeket is kielégiti. Üzletében sok diszruha van megrendelve. A szakértők dicsérik ezeket a ruhákat, melyek jó szabásuak és korhüek. Bandériumoknak tömeges megrendelésnél kedvezmény. A czég megrendelői között az előkelő világ számos tagját találjuk. Ajánljuk olvasóinknak.

Ujdonság. Mesterházy Mihály füszerkereskedő üzletében a monori gőzkenyérsütődében készitett buza- és rozskenyér naponkint frissen kapható.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisko la, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

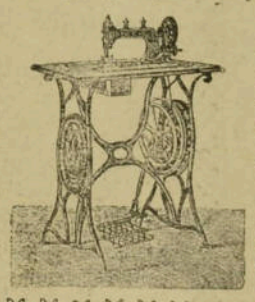
Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

SCHIEN KÁROLY
Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámhárítók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és bicziklikben.**

Barabás József
krisztinavárosi
CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

Stowasser J.
hangszergyáros.
császár és királyi udvari és hadseregszállító.
BUDAPEST,
II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bermentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes savanyukát

Lövenstein Antal
cs. és kir. udvari sütőmester
fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.
— Liszt, tej, tejszin és vaj. —
Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

A „FONCIÈRE“
pesti biztositó-intézet
(alakult 1864)
Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.
elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**
azonnali kötvénykiállitás mellett.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize
a szántói viz
Kapható mindenütt.
Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Kis hirdetések.

Lakások. Mindenféle lakásokat keresek. Egy szobától kezdve felfelé. Nyaralók Buda és vidékén kiadhatók. Czim a kiadóhivatalban.

Házasság. Vendéglős jó üzlettel a pesti oldalon 4—5000 forinttal házas társat keres. Harmincz éves. Husz-huszonöt éves nök irjanak levelet »Vendéglős« czimen a kiadóhivatalba.

Tőke befektetés. A ki ezer vagy két ezer forintot egy illatszer és vegyészeti vállalatba fektet az évenkint 20% nyereségben részesül. »Vegyész« czimen lehet választ kapni.

Sirkövek. A ki sirkövet akar állitani egyszerütől a legszebbig az forduljon a kiadóhivalalhoz.

A Keletről. A szultán kipróbált vegyészeitől ellesett titkok: Fiatalitó növény szappan Hajhullás és korpa ellen szer. Szemöcs pusztitó. Köszvény ellen való szerek kaphatók. Levél titoktartás mellett intézendő: Gül Baba czimen a kiadóhivatalhoz.

Vinczelért keresek 4 kataszt. hold kiterjedésü budai gyümölcsösöm és szőlőm kezelésére. Illető nős, vinczellérképezdét végzett legyen, teljes jártassággal birjon az oltványok kezelésében és a gyümölcsfatenyésztésben. Illetménye: szabad lakás, egy öl fa, 250 frt készpén fizetés. Ajánlkozások bizonyitványokkal felszerelve, levélben Kollár Lajos ügyvédhez, Budapest, II. ker. Jégverem-utcza 1. szám alá intézendők.

Kiadó lakás. Nyáron és télen használható lakás, kisebbek és nagyobbat Buda legegészségesebb helyén kiadók. Közlekedés közelében. Bővebben a kiadóhivatal.

VALÓDI OROSZ TEA.

„Karaván“ legfelsőbb helyen engedélyezett orosz tea-kiviteli társulat **Moszkvában.**

Magyarországi telepe: Budapest, V., Arany János-utcza 30. sz.

Ausztriai telepe: Bécs, I., Lobkowitzplatz 3.

Kapható az egész birodalom minden előkelőbb füszer-, tea-, csemege- és drogua-kereskedésében.

Valódi csak akkor, ha a csomagok az orosz hivatalos vámszalaggal és védjegyünkkel vannak ellátva.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.42	kr.
Koczka-czukor	1 » —.43	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.80	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 » —.45	»
Tea	1 deka 6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter 85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bük- és tölgyfa	100 kg. 1.40	»
Porosz szén	100 » 1.80	»

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Specialitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pó ló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Aczélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

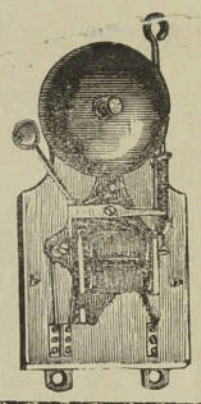
ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már márczius 11—14-ig.

Ára:

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
80.—	40.—	8.—	4.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

1 drb Magyar vörös kereszt sorsjegy
2 drb Bazilika „

36 havi részletre — 40 — 52 — 92

Huzás már márczius 1-én.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIOKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában, Budapest, II. Várkert-rakpa.rt 1Kluseman-félez. s (ház·)

Budapest, 1896. V. évfolyam 9. sz. Vasárnap, Böjt más hava (márczius) 1.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Tatik, tetik.*)

(Megrovási kaland felnőtt irástudók és farizeusok ellen.)

Lapunk egyik olvasójának — igy szól a mult heti szám, — kifogása van a főváros irálya ellen. Jogosan. De miért akarja az az olvasó csak a fővárost megróni, mikor más ezrek által sem leszhelyesenmagyarulbeszélve és irva? Vagy talán jól ir e lapok ujdondásza, mikor azt mondja . . . de azt szeretnénk, hogy jól irjon magyarul (már t. i. a tanács), e helyett szeretnők?**)

Helyesen ir-e a Budapesti Hirlap, mikor „A Pulszky Károly ügye“ czimen czikkez, vagy az Egyetértés, mikor „A Kossuth Lajos temetése“ felirással látja el vezérczikkét s Kossuth Ferencz minden 10-ik sorban azt irja: lett föltálalva, el lett döntve, meg lett állapitva?

Tagadhatatlan, hogy helytelenül, németesen beszélünk és irunk, akár a tekintetes tanács nevében intézkedünk, akár . . . vezérczikk lesz általunk gyártva.

Engedje meg a szives olvasó, hogy nehány diszpéldánynyal kedveskedjem abból a gyüjteményemből, melynek anyagát nem a fővárosi tanács, hanem egyéb hatóságok szolgáltatták.

Ismerik önök a központi fertőtlenitő intézetet, a melyiknek már elnevezése is magyartalan? Nem. Nos hát ez igy ir 6 soros értesitő lapjában: . . . „lakása február 17-én fertőtlenitve lett“.

Ki ne ismerné a határozatok szokásos záradékát, mely uri mivoltában imigy hangzik: „Miről (e helyett erről) a mérnöki hivatal felzeten értesittetni rendeltetik“? Pedig milyen egyszerüen irhatnák: „Erről a tanács a mérnöki hivatalt értesiti.“ De hát ez nem hivatalos.

Általánosságban még csak azt jegyzem meg, hogy napi lapjaink sokat rontanak az olvasó közönség magyarságán s nem jogosult az a kifogásuk, hogy gyorsan kell dolgozniok, mert a fővárosi fogalmazónak is gyakran kell valamit rögtön megszerkesztenie s ennek sem szabad a gyors munkára hivatkoznia, minthogy „irattárba tétetni rendeltetik“ nem rövidebb, mintha azt irom: „Az irattárba teszszük“.

De lássuk az igért diszpéldányokat.

Főispáni titkárság-jelöltségben boldogult Molnár barátom hónapokon át veszkődött Abauj vármegye alispánjával valami közhórházi költségügyben, de az alispán nem akarta elismerni, hogy az ő megyéje a vesztes. Árpád barátom végre elveszti türelmét és ugy válaszol az akaratos alispánnak: . . . „és egyáltalán irántunk (t. i. a főváros iránt) tanusitott elzárkózottságából kibontakozni sziveskedjék“.

A VII. kerületi előljáróság egyik iratában ezt találtam: . . . „a kiadói tévedés folytán vissza maradt tűzoltó főparancsnokság“.

Az is jól megnevettetett, mikor egyik kezdő pályatársam Schwarz Mór nevét ugy választotta el, hogy Sch maradt a sor végén és warz került a következő sor elejére.

Ugyancsak a VII. kerület előjáróságánál 1893-ban fölvett jegyzőkönyvben, a melyik Blayer Ignácz illetőségének kideritésére szolgált, találtam ezt a jeles irály-dagály-virágot: . . . „Megjegyzi, hogy férje mint lakatos segéd a főváros területén valószinüleg Ganz gyárban dolgozik, mert f. évi ápril hóban az utczán találkozott is vele, ki lóvonatról lekiáltott az ápoltra „„Hová mész mama““, de a kocsin tovább elment.

Nem utolsó szócsinálmánya Nagy-Küküllő megyének, midőn átiratát igy vezeti be: „Homlokolt szám alatt . . .“

Vagy a Salgó-Tarjánban székelő szolgabiró, ki „a betársitott végzést“ . . . küldi át.

Rajka község meg igy szaval egyik levelében: „Ezen család illetőségére nézve a kérdés csakis Budapest és Sz.-Fehérvár között forogható“.

Hát még Mohora község érdemes előljárói, mikor azt irják Budapestnek: „ . . . Kohn Jakab e helyt allig 3—4 évig tartozkodott s mint földhöz ragadt házaló zsidó adót soha sem birt fizetni“.

Győr város Budapestnek „jelesitett megkeresvényére“ válaszol, egyik körjegyző pedig a járási szolgabiró urnak „fent dicsért rendeletére“ tesz jelentést.

Nem rossz Ács község levelében az a bölcs mondás, hogy . . . „a családi és keresztnevek nem cserélhetők naponkint, mint a divatos ruha“, vagy Tisza-Szöllős következő jeles mondása: „Schwarz Bernátné Csonka Amália . . . öreg nő, veje szárnyai alatt“.

Jó Leibitz város tanácsának ez a válasza: . . . „a szőnyegen forgó család oly vándor család“, vagy a bajai főszolgabiró következő sorai: „A benti összes iratokat, az illetékességi tárgyalásnak megállapitása iránti folyamatba tétele czéljából tisztelettel átteszem“.

—y.

*) Köszönöm, hogy a czikk iró szintén üldözi a magyartalanságot. Üldözze a főváros, bíróság, hatóság, miniszterium, üldözzék a tanitók és megtisztul a nyelv. A népiskolák, iskolák tanitó könyveitől kezdve az egyetemig csak ugy hemzseg a sok magyartalanság. Minden igazitást készséggel közlünk, mert a javulást magunk háza tája előtt kezdjük.

A szerkesztő.

***) A hirrovat vezető irta jól.

Szerkesztő.

Gróf Széchenyi István müszaki alkotásai.

(A magyar tudományos Akadémia megbizásából irta **Lipthay Sándor**. Ára 1 frt 50 krajczár. Kiadja a »Magyar tudományos Akadémia«.)

A magyar tudományos Akadémia által kiadott könyvek mindég jobban-jobban hóditják a közönséget. Azokat a könyveket melyeket a M. T. A. ad ki minden müvelt ember élvezheti. A legujabb időben a M. T. A. könyvei még népszerübb tárgyakról szólnak mint az előtt. A könyvkiadó vállalatra három évre terjedő kötelezettséggel 5 forint évi dijjal lehet előfizetni. (Bekötött példányok 6 frt 60 kr.) Szerkesztőségünk szivesen közvetit előfizetéseket és szolgál megrendelő lapokkal. A könyvkiadó vállalatot mesés olcsóságánál fogva különösen kasinóknak és olvasó egyleteknek ajánljuk. Kérjük olvasóinkat, hogy a M. T. A. könyvkiadó vállalatát ismerőseik körében terjeszszék. A Buda és Vidéke hazafias kötelességének tartja, hogy a M. T. A. könyvkiadó vállalatára, minél több aláirót gyüjtsön.

Lipthay Sándor becses értekezése a könyvkiadó vállalat sorozatában nincs benne.

Gróf Széchenyi István müszaki alkotásait minden müvelt magyar ember csodálja s mi budaiak és vidékünk ezek legtöbbjére mindig hálás szivvel tekintünk.

A lánczhid nélkül a két főváros egyesitése nem történhetett volna meg.

Lipthay Sándor szorgalommal, lelkiismeretesen gyüjtötte össze a lánczhid épités adatait.

Láthatjuk, hogy mennyit küzdött, aggodott, fáradt, kételkedett a tervelés közben a legnagyobb magyar.

O volt a kinek álmaiban egy igen szép képet festettek. E szép kép Budapestnek fővárossá alakitása.

A mit álmodott azt irásban is óhajtotta: „Hogy a magyar, magyar szellemben és alkotmányos formákban, tenger bonyodalmai s ezer szétágazásai között kifejthesse magát s ezer szétágazásai között kifejthesse magát oly nemzeti magasságra, melyet nagyitó üveg nélkül is valósággal magasnak is lehesen nevezni, ha szive ha fővárosa nincs ezt megérteni nem birja.“

Majd igy elmélkedik Széchenyi István:

„Biztositani kell azt a Duna árvizétől, hazánk elbonczolt részeit Budapesten álló hiddal kell egyesiteni, minden kitelhető módon emelni kellemessé tenni és szépiteni kell a fővárosunkat, hogy hivatásának teljesen megfelelhessen. Hogy hajlamból is lakhassák az emberek ne csak kénytelenségből, hogy legalább egykor az

a vágyunk is, hogy fejedelmünk is lakjék közöttünk több lehessen mint phrásis és jámbor óhajtás".

A lánczhid eszméje először január hó elején 1821-ben fogamzott meg agyában. Ekkor Budára ért, és hogy átmehessen kocsiját mindenestül dereglyére téve 25 forintért vitték át. Napló jegyzeteiből kitünik, hogy egy évi jövedelmét ajánlotta erre a czélra, de mint később Nagy Pálhoz a legklasszikusabb magyar szónokhoz és ellenzéki vezérhez intézett leveléből kitünik „szava akkor nem hallatott".

1828-ban kezdett ismét foglalkozni az állandó hid eszméjével. Erre okot gróf Sándor Móricz levele szolgáltatott, a ki szintén érdeklődött a hidért és londoni tartozkodása alatt már erről Brunel hires angol mérnökkel tanácskozott. Londonból irt levelet Széchenyinek, hogy közöljön Brunellel részletes adatokat, hogy az a terveket és költségvetést elkészithesse.

Széchenyi, József nádor közvetitésével megszerzi a kivánt adatokat és a következő évben 1829 julius 30-án bemutatja a nádornak Brunel tervét, mely meg van az Akadémia Széchenyi irattárában.

A hid eszméjével 1832 február havában lépett a nyilvánosság elé és egyesületet alakitott Pestmegye pártolásával: „mindazon nehézségek kinyomozására s meggyőzésére melyek eddig fővárosaink szorosabb egybekapcsoltát hátráltatták."

Ennek az esztendőnek augusztus hónapjában Gróf Andrássy György társaságában három hónapig tanulmányozta a hid kérdését Angliában. Hazatérve utitársával közös jelentést nyujtottak be a hid egyesülethez.

Buda és Pest egyesitése, hiddal való összeköttetése nem volt népszerü. Befolyásos akadékosok ebben nem láttak egyebet, mint azt az eszközt mely a két város lakosainak látogatását kölcsönösen kényelmesebbé teszi, s nem tudták felfogni „mely erőre nevekednék hazánk elmulhatlanul s ez által a királyszék ha Buda s Pest és honunk Duna szakitotta részei egybeforradnának s a haza szivében minden Szép, Nagy és Dicső versengve fejlődne ki a Nemzetiség gyámistene alatt!"

A gáncsoskodók és aggályoskodók utba szalmaszál rakásánál fontosabb volt a pénz, az épitésre szükséges pénz. A hidépités költségeit nemzeti kölcsön papirral javasolja beszerezni.

A hid technikai részét is jól megtanulta, szerinte nem volna tanácsos a hidat a Duna szorulta felett épiteni „mivel ott egyetlen oszlop is okozhatna némi kárt; egy ivre pedig hidat épiteni egész Brittaniában senki sem javasla".

A rendek között oly hatalmas ellensége volt a hidnak, mint gróf Cziráky Antal az országbiró, kik a hid épitésében az alkotmány veszélyeztetését látták. Maga Pestvárosa és annak egyik tekintélyes polgára Kolb János is kézzel lábbal dolgoztak a hid ellen, mert Pestet féltették Budától ismerve Buda előnyeit.

Féltek attól is, hogy a hidvám kérdése miatt ha Pestváros épittetné a hidat a nemesség idegenednék el mely csak országos hiddal szemben állott rá kiváltságának felfüggesztésére és a városi polgárság tulajdonát képező hidon a fizetésre nem kötelezte volna magát.

Érdekes, hogy Kolbot ki a Budát Pestet összekötő hid ellen indult mozgalmat vezette 1836 január elején fáklyás zenével ünnepelték.

A technikai vélemények is eltértek Clark lánczhid eszméje ellen; bolthajtásos kőhidat öntött vas ivhidal javasoltak.

Sok vajudás után a lánczhid alapkövét 1842 augusztus hó 24-én József nádor a király képviseletében letette. 1848 év május hó folyamában a lánczok felvonását megkezdették s mikor az első láncz a két part között ki volt feszitve azon a két Clark Budára többször átsétált. Pár nap mulva Széchenyi is átment Béla fiával. 1848 jul. 18-án az utolsó lánczszakasz felhuzása napján nagy baleset történt.

A felhuzás megindításakor a gróf elhagyta kiséretét a budai hidfőnél és feltünés nélkül a munkahid hajóinak egyikén foglalt helyet és innen nézte a láncz lassu emelkedését. Egyszerre a vontatott láncz lezuhan ketté vágja az alatta levő hajókat és Széchenyi a hullámokba merül. Jó uszó lévén a budai parton kiszállott és onnan küldött hirt Pestre, hogy a bizonytalanságnak véget vesszen.

A hid felépült, de Széchenyi a mint sejtette is soha sem látta többet.

A hidhoz kötött reményei teljesültek a két főváros egyesült.

Lipthay Sándor érdekes művében ezután a Dunai ügyeke', Tisza szabályozást és a Vasutakat irja le.

A kitünő tanulmány érdemes arra, hogy elolvassák a müvelt emberek. A tudós szerző ezzel emléket állitott a legnagyobb magyarnak, a legnagyobb magyar müszaki alkotásainak.

Erdélyi Gyula.

Küzdjünk a jótékony czélért.

Minden oldalról halljuk azt az örvendetes hirt, hogy a „Krisztinavárosi asztaltársaság" melyről már számtalanszor megemlékeztem a Buda és Vidékében, s mely Budának számos társaságai közt igen rövid idő alatt rohamosan fejlődött, a közönség körében napról napra nagyobb népszerüség, nagyobb megkedveltetésnek részese. Emlitettem már több izben, hogy ez a társaság mily összetartással s mily példás önfeláldozó buzgalommal teljesitette mindenkor a feladatát, s hogy mily elvekre fektette legfőbb sulyát; s nem mulaszthatom el ezuttal is rövid szavakban megemlékezni legutóbbi müködésének fényes sikereiről. Teszem ezt pedig azért, mert mint az asztaltársaság alapitóinak egyike s volt jegyzője, egy év alatt nekem nyilt legtöbb alkalmam az asztaltársaság viszonyait megfigyelni, s igy én is vagyok legilletékesebb arra, hogy e tárgyban felvilágositással szolgáljak mindenkinek. Jegyző korombnn elbeszélésként leirtam részletesebben az asztaltársaság eredetét, melyet egy ünnepélyes alkalommal már felolvastam; tervem volt ezt közölni és hozni, de közbejött betegségem folytán mindeddig elmaradt, legközelebb bátor leszek ezt is közölni. Többször ismételtem már, s most ujból megerősitem, hogy nem láttam még asztaltársaságot hasonló viszonyok s körülmények közt, mely egy év alatt a kezdet nehézségeit oly könnyen leküzdeni s oly szilárd alapkövet elhelyezni képes lett volna, mint a „Krisztinavárosi asztaltársaság".

A kezdet nagyon nehéz volt, az alap pedig, melyre támaszkodni lehetett volna, gyenge, de annál erősebb volt az igaz akarat és kitartás mely minden akadályt leküzdve a társaság virágzását elősegitette.

Ily körülmények között az asztaltársaság ereje ugy erkölcsi mint anyagi tekintetben napról-napra növekedett s a jótékonyság terén ma már igen szép elismerést vivott ki magának. Az elmult év folyamán több jól sikerült mulatságot rendezett, ezeken a vendégek mindenkor jól mulattak s a teljes megelégedés kifejezésével távoztak.

Legszebb jelét adta az asztaltársaság a nemes és hasznos czélok fejlesztése iránti törekvéseiben az által, hogy a Budán létesitendő fiók mentő-egyesület alaptőkéjének gyarapitását magáévá tette. Az e czélra eddig rendezett két mentő tánczmulatság (az egyik a Svábhegyi Eötvös-villában 1895. szeptember 17-én, a másik a tornacsarnokban 1896. január 18-án,) tekintélyt s megbizhatóságot biztositott az asztaltársaságnak.

Ezek a mulatságok Budának eddigi legsikerültebb legelegansabb s e mellett legkedélyesebb mulatságai közé tartoznak s bátran lehet állitani, hogy ezekhez hasonló Budán az idén még nem volt rendezve, különösen a folyó január 18-iki mentő tánczmulatság nyilván vetélykedhetik Budapestnek ez idei nagyon sok mulatságával is.

A tekintélyes tiszta jövedelmet a mentő fiók alaptőkéjére forditják, a már letétben levő 100 forinttal együtt gyümölcsöztetik. Folyó évi február 6-án rendes évi közgyülést tartott a „Krisztinavárosi asztaltársaság", melyen fájdalom jelen nem lehettem, mert rongált egészségi állapotom miatt hosszabb időre a fővárost elhagytam, pedig annál is inkább szerettem volna a közgyülésen résztvenni, mivel leginkább az én kötelességem lett volna az elmult év alatt történtekről beszámolni, mint a társaság leghuzamosabb ideig volt jegyzőjének, de igy csak a messze távolból kisérhetem szemmel a történteket s a gyülés lefolyásáról közvetlen tudomásom nem is lehet.

Mint értesülök feladatomat Mück Richárd ur jó barátom s volt jegyzőtársam végezte, ki bővebben foglalkozott a társaság egy év alatti müködésének eredményével, kellemes és simulékony szónoki tehetséggel ecsetelvén az asztaltársaság müködésének sikereit a mult évben. Azután a tisztségek ujabb megválasztása került sorra s értesülés szerint csekély kivétellel majdnem mindnyájan megmaradtak régi tisztségüknél.

Azt mondják, hogy nagyon jó kedvben folyt le a közgyülés, s hogy ez alkalommal ismét, mint rendesen Komlóssy Sándor ur az asztaltársaság titkára igen szellemes és humoros beszédben köszöntötte fel a társaság eddigi s ezuttal ismét lelkesedéssel megválasztott elnökét Dr. Szkalniczky Henrik urat, akihez tudtommal a társaság minden tagja szeretettel ragaszkodik.

Ezek után valaki azzal az inditvánnyal állott elő, hogy nagyon czélszerü volna a „Krisztinavárosi asztaltársaság" czimét különböző esélyekre való tekintettel megváltoztatni, még pedig „Ifjusági avagy Társas-körre". Mint hallom ezt az inditványt nem intézték el, mert nagyon sokan ragaszkodnak a régi czimhez, pedig bizony kivánatos s üdvös volna annak megvalósitása.

Budán az asztaltársaságok száma ma már oly nagy, hogy az ember alig képes rajtuk eligazodni, ez pedig nagyon gyakran félreértésekre ad alkalmat.

Vannak a társadalom különböző osztályaihoz tartozó ily társaságok, vannak a müvelt s a munkás osztályoknak is ily társaságai, ezek czim tekintetében ritkán különböznek egymástól, a megkülönböztetés azonban ugy a közönség mint a saját erkölcsi érdekünkben fölötte szükséges; ennek bővebb indokolásával jövőre behatóbban fogok foglalkozni.

Az „asztaltársaság" szó már magában véve is oly hangzással bir, hogy részünkre a közönség körében vagy nagyon csekély vagy egyáltalan semmiféle garantiát nem biztosit. Tudtommal ez a czim a közönség részére nem biztositja azt, hogy képes lenne a kor igényeit kielégitő követelményeknek megfelelni, ezért szükséges czimünk megváltoztatása s meg vagyok győződve, hogy ez által ismét jobban elnyerhetnők a közönség bizalmát, ha ez a körülmény belviszonyainkra egyelőre befolyással nincs is.

Ennek keresztül vitele által elkerülhetnénk esetleg a jövőre nézve azt a kellemetlenséget, mely az asztaltársaságot a január 18-iki mentő tánczmulatság rendezésénél érte: t. i. hogy a t. rendezőség az „asztaltársaságot" mint a tulajdonképpeni rendezőt a meghivókon s mindenütt mellőzte és eltitkolta, tehát ez is mutatja, hogy saját neveért szégyenlette magát.

Ez a körülmény eléggé bizonyitja, hogy mily kivánatos az asztaltársaság czimének megváltoztatása. Habár az illető rendező bizottság e sérelmes eljárását én sem helyeselhetem, mégis csatlakozom azon nézetükhöz, hogy habár asztaltársaságunk n társadalmi müveltség oly fokán áll, hogy e tekintetben aggályai senkinek sem lehetnek, mindamellett a kor igényeihez méltó követelményeknek — mindaddig mig „asztaltársaság" nevet visel, — képtelen megfelelni, különösen olyankor, midőn az intézmény védnökségét egy népszerü miniszter vállalja el.

Ezért látom elkerülhetlennek én is az asztaltársaság nevének megváltoztatását.

Ha ez meg is történik, azért ép oly kitartással táplálhatjuk ezentul is az asztaltársaság iránti kitartó törekvéseinket, mint eddig, elveinknek nem kell megszünniök, s megmaradhat közöttünk továbbra is az az „összetartás", mely eddig mindnyájunk szivében lakozott egy oly társaság elveiért, melynek jövőjéhez vérmes reményeket füzhetünk.

Sajnos, a sors ugy hozta magával, hogy egészségi állapotom helyreállitása végett távol kell lennem a fővárostól, de reménylem nemsokára visszanyerem előbbi egészségemet s

akkor majd ismét fáradhatlan s önfeláldozó buzgalommal csatlakozhatom azokhoz, kik az asztaltársaság érdekeit szivükön hordozzák.

S. O. K

Borgazda-est.

A II. ker. Polgári Körnek Bombatér 3. sz. a. levő helyisége február 14-én fényes és hatásában jelentőségteljes ünnepély szinhelye volt.

Az elnöki tisztségben beállott személyváltozás alkalmából Del-Medico Ágoston lelépő- és Dr. Csorba Ferencz, miniszteri titkár, szé kes-fővárosi bizottsági tag, ujonnan megválasztott elnökök a körtagok és meghivott vendégek tisztelére borgazda-estélyt rendeztek és meghivásuknak oly számosan feleltek meg, hogy a körnek összes tágas helyiségei alig voltak képesek a megjelenteket befogadni.

A vendégsereg esti 8 órakor kezdett gyülekezni. Az érkezőket a bejáratnál a borgazdák lekötelező szivélyességgel fogadták. A megjelenteket a helyiségek izléses ünnepi disze, a kiváló vendégkoszorú és a borgazdák emlitettem előzékenysége a legjobb hangulatba ejtette, ugy, hogy az estély sikere már kezdettől fogva biztositva volt.

A vendégek már nagy számban gyültek volt össze, kisebb-nagyobb csoportokban társalogván és a Budai Polgári kör vezető egyéniségeinek a két kör egyesülésének elhatározása óta először feltünő nagy számban való megjelenését megelégedéssel és örömmel tapasztalván, — a midőn a czigányok vig indulója és a folyton folyvást erősbödő éljenzések a kör választmányi tagjának, dr. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter ur megérkezését jelezték.

A miniszter az elnökök kiséretében az összes termeken áthaladván, az asztal főhöz indult, melyet az elnökök közt elfoglalván, az egész illustris társaság asztalhoz ült.

A megjelentek közül csak a következőket jegyezzük fel: Rupp Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyző, a Budai Polgári kör elnöke, Ludwig János a pénzügyi biróság elnöke, dr. Tatay Adolf orvos, Moldoványi Sándor és Duma György fővárosi bizottsági tagok, Bauer József a kör alelnöke, Herman Gyula a kör titkára, Ferenczffy Antal dr., Kriszhaber Adolf és Dr. Bánó József ügyvédek, Ott Lajos, Fromann István és Hampel Sándor, a Budai Polgári kör tisztviselői, Lintmayer Ferencz, Beck Adolf, Kokos Lajos, Schäffer Antal, Pósz Endre és számos más körtag jóval felül 100—on.

A pezsgőnél a kör volt elnöke, Del Medico Ágost szólalt fel először, szokott vervevel előadott pohárköszöntőjében a megjelenteket, első sorban Darányi minisztert éltetvén. Dr. Csorba Ferencz körelnöknek ugyancsak a miniszterre mondott toasztja után maga dr. Darányi szólalt fel, lelkes taps és helyesléssel gyakran közbeszakitott felköszöntőjében az iránta tanusitott ragaszkodást köszönvén meg és a kerület polgáraira emelvén poharát.

Rupp Zsigmond és Ludwig János a fuzióval foglalkozván, annak egyik szerény munkását, Duma Györgyöt, a kör első alelnökét éltették, ki viszont Ludwig Jánosra, mint a fuzionális tárgyalások végett kiküldött bizottság elnökére üritett poharat. Felszólaltak még dr. Kriszhaber Adolf, Hampl Sándor, dr. Polacsek Ignácz, Sárkány Ferencz és mások számosan, mig a legjobb kedélyhangulatban együttlevő társaság az éjfél utáni órákban szétoszlott.

A rendezés körül Bauer József alelnök és Kokos Lajos gazda szereztek magoknak általánosan elismert érdemeket.

Herman Gyula.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Nyilhegyi Rupp Zsigmond.

Buda történetében Rupp Zsigmond neve kitörülhetlenül van beirva.

Nem szóvirág, ha azt mondjuk, hogy mindenki által becsült polgártársunk munkás életének jó részét Budának szentelte.

Vezérférfiu ő közügyeinkben, kinek szavának sulya van, a kire hallgatnak, a kitől tanácsot kérnek. Rupp Zsigmondnak annyi érdeme van, hogy azt teljesen, kimeritően méltányolni sokkal terjedelmesebben kellene, mint azt e rovatunkban tehetjük.

Olyan férfiu ő, ki az ifju nemzedéknek életével példát adhat, mi a valódi polgár, mi az igaz ember.

Nem akarunk hizelegni, mert Rupp Zsigmond a hizelgést nem szereti. Egyenes jellem. Népszerüséget nem vadász, de azért népszerü ember.

A második kerület alakulásai, mozgalmai élén látjuk őt, ki szigoru becsületességgel, jó akarattal vezeti azokat, kik zászlója körül csoportosulnak.

Budát jól ismeri, a budaiak jól ismerik őt és hallgatnak szavára. A kerületnek most helyreállt békéje folytán még több alkalmat talál majd, hogy czéljaink elérésében munkáljon.

Rupp Zsigmond, mint jogász is nagy tekintély s az ország egyik első közjegyzője. Nem szőrszálhasogató magát hireszteltető egyén, de alapos jogtudós. A dolgok mélyére hat, a legszövevényesebb ügyeken azonnal keresztül lát.

Mint ember a müveltség magas fokán áll, kitünő társalgó telve szellemességgel. Jó nevelését mi sem bizonyitja jobban nyájas modoránál.

A ki vele először beszél azt azonnal megnyeri tisztelői sorába.

Szónoklatai tüzzel teltek, tartalmasak. A logikai rendet mindig megtartja s elragadja hallgatóit . . .

A félreértések elmultak. Rupp Zsigmond köré egyesült erővel csatlakoznak azok a kiváló elemek is, kik a viszonyok, körülmények folytán legutóbb nem vehettek ott részt. Az elsimult hullámokból olyan erők emelkednek ki, a kik a vezérletben kellő részt vehetnek. A táborkar megerősödött. A zászló biztosabban győz.

Huszár a javából.

(Harczy Antal.)

A Gellérthegy-utczában a volt Wanger-féle vendéglőben gyülekezett a két Balázs testvér társasága. A halálra önkénytesen vált két testvér barátai közül ma is élnek Berecz Károly, Fekete József igazgató, Méhes Ernő, Gaál Ödön, Eleöd József, Sveticska Kálmán, Erényi Antal, Erdélyi Gyula, Harczy Antal, Németh Ignácz és sok mások.

Egymást szerető jó pajtások töltötték el együtt kedélyesen, ártatlan tréfákkal az estvét. Adoma és nóta járta.

Nagy hetivásárokon megesett, hogy a paprikást jó huszármódra Harczy Tóni főzte, megadva annak savát, borsát azaz paprikáját. A ki evett belőle az mindég megemlegette.

Harczy Antal huszáros szakács, ügyességével az I. kerületi polgári körben is bemutatkozott, a hol agyba-főbe dicsérték és kifalatozták a bográcsot egészen.

Ezt a Harczy Tónit, egy igaz magyar huszárt rajzoljuk le most csarnokunknak . . .

A valódi magyar huszár jó tisztviselő és jó barát. Soha nem beszél mások háta megett és sikra száll megvádolt pajtásáért ha nincsen ott a társaságban.

Katonásan, egyenesen beszél. Az igazak utján jár, igy kimondhatja azt a mit érez.

A milyen izletesen főzi a paprikást olyan füszeresen adomázik. A legkaczagtatóbbat ugy beszéli el, mintha egy közönyös hir volna csak.

Kötelességtudó, pontos ember a legjobb magyar fajból, kinek kedélye nem romlott el itt a gőzben és porban.

Petz Károly.

Az I.—III. kerületi vendéglősök ipartársulatának, melynek elnöke Barabás József, egyik alelnöke Petz Károly. Barabás József sikereiben Petz Károlynak nagy része van. A bál fényes eredménye Petz Károly nevéhez fűződik, a ki a rendezőséggel buzgólkodott a jótékony czélért.

Kedvelt és keresett vendéglője a Törökvészen van és ez a kaszinója a II-ik kerületi kültelkieknek.

A II-ik kerület kültelke ügyeinek egyik vezetője és szószólója. Polgártársai, szaktársai tisztelik ezt a derék embert, ki a maga nemében sok helyütt nélkülözhetlen.

A jótékony egyletekben, hol ő munkálkodik rend és virágzás van. Lelkesen karolja fel az egyesületek ügyeit.

Barabás József és az egész ipartársulat elnöksége választmánya nagy hasznát veszik az ő buzgalmának. Ipartársulata ügyeiben példásan jár elől és nagyon sok inditványával fejlesztette a tekintélyes testületet.

A mit magára vállal azt gyorsan és biztosan végezi. Buzdit, lelkesit és méltó társa az elnöknek, Barabás Józsefnek.

Vendégeit jól ellátja s fáradhatlan abban is, hogy a kik felkeresik megelégedettek legyenek . .

Beke József.

Budaörs község jegyzője, a kitünő Szabadházy Andor örökébe lépett.

A község ügyei olyan ember kezébe kerültek ki nagyszerü elődje alkotásait szaporitani fogja. Beke József a megyei tisztviselők bizalmát ugy kiérdemelte, hogy egy ideig a járás számvevője volt, de ismét visszatért a jegyzői pályára.

Két járásunk kiváló jegyzőkarának egyik diszére váló tagja, ki hivatásból jegyző.

A derék jegyzői kart sorjában fogjuk időközönként olvasóinknak bemutatni.

Beke Józseffel nyitottuk meg az arczképsorozatot, mert tudjuk, hogy ő egyik legnépszerübb kartárs és olyan község jegyzője, mely Budának szoros szomszédja . . .

Kérjük lapunk munkatársait és levelezőit, hogy a községi jegyzők és elöljárók jellemzésében segiteni sziveskedjenek.

A III. kerületi polgári kör közgyülése.

A III. kerületi polgári kör évi rendes közgyülését Végh János elnök vezetése mellett saját helyiségében m. hó 20-án d. u. 3 órakor tartotta. A közgyülésen a körnek tagjai, a kör helyiségét teljesen betöltött nagy számban jelentek meg. S az elnöki jelentést érdeklődő figyelemmel hallgatván meg, annak a kör rendezettsége és megszilárdulására vonatkozó ismertetését örömteljes érzéssel vették tudomásul.

A mult évi zárszámadás és vagyonmérleg, valamint a folyó évre előterjesztett költségvetés helyeseltetvén jóváhagyták s a felmentvény a tisztviselő kar, a választmány részére megadták.

Elnök hálás elismeréssel emelte ki a kör tiszteletbeli tagja Horváth Gyula urnak a kerület képviselőjének a polgári kör szellemi és anyagi fejlődése és emelésére minden alkalommal tanusitott éber figyelmét és nemeskeblü adományozásait, mely felett a közgyülésnek öröme és hálája egyhangu lelkesültségben nyilvánult.

Végül a lelépő tisztikarnak és választmánynak buzgó működésükért köszönet szavaztatván, az uj választást ejtették meg, melynek eredményét a szavazatszedő küldöttség a következőkben hirdette ki:

Elnök: Végh János, alelnökök: Gebhard József és Lang György, titkár: Kecskóczi Ödön, ügyész: Deszkás Gusztáv, jegyzők: Csihák Gyula és Schubert Sándor, pénztárnok: Lauturner Jakab, ellenőr: Schäffer Rezső, gazda: Birkl István urak.

Választmányi rendes tagokká: ifj. Blöch Lőrincz, Cristofoli Fortunato, Flessner József, Gernedl Mihály, Goldschein Ignácz, Heuthaller Frigyes, Henszler Endre, Kéky Imre, Krén József, Maurer Rezső, ifj. Lencz Ferencz, Lőwy Márk, id. Molnár József, Dr. Ott Ádám, Rácz Ferencz, Dr. Reiss Mór, Skrinár János, Schäffer István, ifj. Schlosser József, Schwartzman Lajos, Szabó József, Weber József, ifj. Weiss István, Wichnalek Antal.

Póttagokká pedig: Herpy Antal, Kosár Lajos, Polivka Károly, Schütz György urakat választották.

Mely után a közgyülés a tárgysorozat befejezésével, örömteljes hangulatban oszlott szét.

*

Végh Jánosnak a kerület e kitünő vezér férfiának a kör buzgó elnökének évi jelentése ez-

„Tisztelt közgyülés!

Midőn a III. ker. polgári kör harmadik évi fennállásának lefolyásáról, a szabályszerű évi jelentést ezennel előterjesztem, előzetesen is jelezni kivánom, miszerint körünknek egyleti társas életében kiemelkedőbb mozzanatok a most letünt év folyamán föl nem merültek.

És hogy egyletünk társas élete külrehatólag erősebb lüktetésben nem nyilvánult, ennek okát és magyarázatát szolgáltatja az a körülmény, miszerint körünknek teljes berendezését, s minden viszonylatokban való rendezettségét csakis a most átélt év folyamán értük el.

És jövőre nézve e rendezettség tudata fog bennünket bátoritani és serkenteni arra, hogy mostantól kezdve, nemcsak körünk tagjai, de a nagy közönség elé is, valamely közjótékonysági, közmüvelődési avagy egyébb közczélokat felölelő szórakoztatásokkal, s élvezetnyujtó mulatságokkal léphessünk.

Körünk rendezettsége különben legkiválóbban abban az öszhangzatos szellemben nyilvánul, mely az állandó érintkezés és egymáshoz simulás kapcsán, körünknek a független a polgárság minden osztálya és rétegéből tömörült tagjait, a fokozódó rokonszenv és bizalom érzésével füzi egymáshoz, s azokban felkölti és megszilárditja azt az öntudatos erkölcsi erőt, mely válvetett müködés és buzgalommal párosulva, nemcsak a társadalmi élet fejlesztésére, de kerületünk minden közügye, s érdekének emelésére is mind sikeresebben és áldásosabban fog közre hatni.

Körünk mult évi vezetése és belső ügykezelésének világos képét és attekintését az előterjesztett zárszámadás és mérleg-kimutatásunk nyujtja, — ezeknek tehát közgyülési jóváhagyását, s az ezekre alapitotta szintén előterjesztett költségvetésünknek elfogadtatását, — s mind ezek alapján a felmentvények a választmány és tisztviselőség részére való megadatását kérem.

A pénztár kezelés és számadásvitelt érdeklőleg megemlitendőnek tartom, hogy e tiszti működést a betegség által huzamosb időn át akadályozott pénztárnok: Wéber József ur helyett, a választmány által felkért és helyettesitett Lauturner Jakab választmányi tag ur, a legodaadóbb buzgósággal és lelkiismeretességgel teljesitette, kinek ezt a hasznos működését a választmány jegyzőkönyvi köszönet és elismerés kifejezésével találta méltatandónak.

Pénztárállásunk és kezelésünk kedvező ismertetése után, egyletünk elnöki vezetőségére pár szóval vonatkozni vagyok kénytelen.

Körünknek három éven át közelismerésre méltóan működött titkára: Gyárfás Sándor ur, a közgyülést megelőzőleg tartott utolsó választmányi ülés után egy hozzám intézett levélben tudatta velem azt a megmásithatlan elhatározását, melynél fogva ő a jövőt illetőleg nemcsak az általa eddig viselt titkári állástól lép vissza, de általában is — egyszerű tagsági minőségben való megmaradásán túl, egyletünk müködési körében semminemü tiszti állást ambiálni, s elfogadni nem hajlandó.

S miután ő ettől az elhatározásától való elállásra birható nem volt, én, a ki körünk alakitásától kezdve, — e kör közszellemének fönnebb ismertetett létrehozása és megszilárditásáig, — az ő — állandóan kifejtett serény és hathatós munkásságának közvetlen tanuja és részese voltam, — ezt a körülményt épen oly sajnálatos, mint érdemeit elismerő érzéssel hozom a tisztelt közgyülés tudomására.

A mi ezek után a kör tagjainak létszámát illeti: a mult évi közgyülési jelentésünkben feltüntetett 288 tagsági számból, a felvételi és tagsági dijjak fizetésének többszöri felszóllitás daczára is huzamosb időn át elmulasztása megtagadása miatt, a választmány törölt 92-öt, s igy a törzskönyvbe átvitt tagok száma leszállott 186-ra. Ezekből elhalt 3, — kerületből elköltözött 2, szabályszerü bejelentés mellett kilépett 5 tag, — csökkent tehát a létszám 10-el, s igy maradt 176; belépett azonban az év folyamán uj tagul 15, s igy a jelenlegi létszám: 191 tag.

Midőn jelentésemnek ezt a részét, a választmány ismertetett eljárásának jóváhagyása mellett, tudomásul vétetni kérem, — körünk állandó fennállása s emelkedésére a jó Isten áldását esdve, — jelentésemet egészben és részleteiben a t. közgyülés szives figyelmébe s méltánylásába ajánlom.

Budapesten, 1896. évi február hó 23-án.

Végh János elnök.

Különfélék.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére. A kik lapunkból négy mutatványszámot megtartottak azokat az ötödik szám után előfizetőnknek tekintjük. Előfizetőink megbizásait elvégezzük. Minden egész éves előfizetőnknek egy kis hirdetésre ingyen van joga. A kik e felszóllitásra a lapot megtartják és a pénzt be nem küldik jogos követelésünket posta megbizás és egyéb jogos uton hatjuk be.

— **Jókai a szőllőmüvelésről.** Hazánk koszorus költője, ki a Svábhegy egyik legelső települője, érdekes czikksorozatot irt a Pesti Hirlapban a szőllőmüvelésről s a kertész gazdaságról. A nagy regényiró szereti a természetet s azt mindig büvös-bájosan irja le. Sok időt tölt itt a Svábhegyen és müveli kertjét, szőllőjét. Érdekesen irja le, hogy neki joga van a felszóllaláshoz, szőllőjének van peronosporája, filloxérája, demataforája is, melyek szőllőkertjének két harmadát elpusztitották a mig azokat nem védte. A mióta a megmaradt harmad részt Molnár István igazgató oktatása szerint védelmezni kezdette, küzdelmét tizenhárom év óta fokozott diadal jutalmazza. Megmaradt szőllőkertje soha szebben nem diszlett, mint mióta ez a hármas ellenség ostromolja, a melyeket minden esztendőben elpusztit, de a melyek minden évben feltámadnak, ujra kezdik a harczot. Tizenhárom évnek folytonos sikere ad neki jogot, hogy felszólaljon és jegyzeteit haszonra bocsássa. A koszorus költő jegyzeteit öreg szőllőmüvesek is tanulhatják s érdemes volna azokat önállóan kiadni.

— **A Budapest—esztergomi h. é. vasut** „Üröm“ állómásához vezető vasuti hozzájáró ut épitési és fentartási költségeinek fedezése tárgyában mult 1895. évi november hó 17-én megjelent 46. számunkban közöltük azt, hogy Borosjenő-község küldöttsége Navarra József, községi jegyző vezetése alatt a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnál volt audienczián és hogy a miniszter ur annak idejében megigérte a küldöttségnek, hogy Pestvármegye közigazgatási bizottságának a borosjenőiek által — reájuk nézve — sérelmesnek talált s az ürömi állomáshoz vezető vasuti hozzájáró ut épitési és fentartási költségeinek a borosjenőek által is felében viselését kimondó határozatát felülvizsgáltatni s a menyiben sérelem történt, azt orvosolni fogja. — Ez meg is történt. A miniszter ur ugyanis Borosjenő község felebbezésének, valamint a közvetlenül hozzá küldöttségileg beadott pót kérvényben előadottaknak figyelembe vételével a szóban forgó vasuti hozzájáró ut épitési és fentartási költségeinek viselése alól Borosjenő községet felmentette s ezen költségek viselésére egyedül Üröm-községet kötelezte. — Mert Borosjenő-község sem a közigazgatási bejárás alkalmával, sem azonkivül, ez ut előállitási és fentartási költségeihez való hozzájárulás tekintetében jogszerüen és a törvényes formáknak megfelően kötelettséget tényleg nem vállalt.

— **Ezüst lakodalom.** Teschauer Vincze budai polgár, a napokban tartotta meg kedves nejével 25 évi egybekelésének ünnepélyét, családi körében.

— **Ünnepély.** Sikerült ünnepélyt rendezett február hó 23-án a II. ker. kir. kath. főgymnásium „Vörösmarty-Önképzőköre“. Az érdekes 11 pontot tartalmazó müsort nagyszámu és diszes közönség hallgatta végig. Általános tetszést keltett az „Ifjusági dalkör„. „A vadrózsa“ és — „A hársfa“ czimü dalok eléneklésével, továbbá: „V. trio“ (D-dur) Beethoventől melyet, ifj. Ábrányi Emil zongorán, Koch Henrik hegedün Perényi István pedig gordonkán adott elő. — „Träumerei“ Schumanntól és „Musette“ Offenbachtól, mindkettőt Frenreisz Pál játszotta gordonkán, — igazán müvészettel. — Felolvasásban, — legifjabb Ábrányi Kornél az önképző-kör ifjusági elnöke és Szent-Iványi József váltak ki; — mindkettő saját szerzeményét olvasta. Szépen, érzéssel szavalta Frimm Artur id. Ábrányi Kornél „Rákóczy Rodostóban“ czimü melodrámáját, — melyet legifjabb Ábrányi Emil zongorán, Perényi István gordonkán, Borosnyai Károly pedig czimbalmon kisért. Befejezésül az ifjuság jól szervezett zenekara, — Mozart „Simfoniáját (G-moll) adta elő.

— **Ujonczozás.** A pilisi felső járás községei legénységéből a sorozást márczius 3-án kezdik.

— **Hol nyaraljunk.** Mindenkit ez a kérdés foglalkoztat, mindenki igyekezik a milleniumi drágaság idején a fővárosból elmenni, de természetes csak közelre, hogy időről-időre megtekinthesse azt, a mit csak minden ezer évben láthat az ember. — Kitünő nyaraló helyek Budaőrs, Török-Bálint, Budakesz, Budakalász, Pomáz, Szt.-Endre stb. Ujabban igen sokan Torbágyra igyekeznek. Már tavaly is sok nyaralót találtunk ott, az idén pedig tudomásunk van már eddig is 12 nyaraló-családról, a mely szám mindenesetre emelkedni fog, mert hiszen, a kik tavaly kinn voltak, e számba nincsenek bevéve s azok is ki fognak menni. Torbágy község felső során az uj utczán van mintegy 12 ház, ebből 4-et jutányos áron már örök áron meg is vettek fővárosi emberek. Ez a felső sor valóban megérdemelné, hogy okkupálják a nyaralók, mert pormentes utcza az s gyönyörü kilátás nyilik a vasut felé. A felső sor vize kitünő. A ki tehát nyaralni akar Torbágyon, a felső sorban keressen lakást (a még le nem foglalt házak mindegyikében van), esetleg Beck Ferencz, torbágyi kereskedőhöz forduljon, ki szivesen jár közbe.

— **Jubileum.** Csörgei Pál az alagut társulat vámszedője márczius 1-én ünnepli huszonöt éves szolgálati jubileumát, melyre kartársai szép diszemlék lappal és több ajándékkal lepték meg. A jubiláns magas korának daczára (67 éves) még a legjobb erőben és egészségben tartja meg e szép ünnepélyt társai körében.

— **A Charité.** A Charité egyesület jótékony munkásságát adatai bizonyitják. Főutcza 76. szám alatt levő helyiségében délelőttenkint az elmult 1895-ik évben 2047 betegnek 10165 ször rendeltek az orvosok dijtalanul. A folyó évben 250 betegnek 870-szer. Az ember szeretet áldásos cselekedeteért a Charité derék orvosai megérdemlik az elismerést.

— **A Magyarok Kivándorlása Amerikába.** Irta Dr. Thirring Gusztáv a fővárosi statisztikai hivatal alizgatója. A jeles

iró ezt a művét figyelmes hallgatóság előtt olvasta fel az Akadémiában. Jól felhasznált marázott adatai, hü képben ábrázolják az amerikai kivándorlást. Érdemes munkát végezett és ezzel szaporitotta sikereit.

— **A budai püspök beiktatása.** Fényes ünnepélylyel, nagy lelkesedéssel iktatták be Magyarevics Jeremiást a szeretett és tisztelt kitünő s hazafiságban is kiváló uj budai püspököt. Az ünnepély lefolyását jövő számunkban közöljük.

— **Öngyilkosság**. Folyó évi február hó 23-án délelőtt a zugligeti „Fáczán“ vendéglő közelében egy 18—20 évesnek látszó fiatal ember halántékon lőtt sebbel halva találtatott. A nyomozat során kétségkivül megállapittatott az, hogy öngyilkosság esete forog fenn. A hullánál talált iratokból az következtethető, hogy az öngyilkos Strnád József pinczérrel azonos. J.

— **Értesités**. A budapesti I—III. ker. szállodások vendéglősök, bor- és sörmérök ipartársulatának elnöksége figyelmezteti tagjait, hogy a dohány gyártmányok elárusitásahoz szükségelt uj engedélyért f. é. márczius hó végéig a m. k. Pénzügyigazgatósághoz folyamodni kell. Egyben értesittetnek a tagok, hogy utbaigazitások és felvilágositások a társulati irodában (II. medve utcza 6. sz.) minden csütörtökön délután 4—6 óráig készséggel adatnak.

— **Az I. magyar általános tisztviselő egylet mint szövetkezet** m. hó 23-án tartotta meg évi rendes közgyülését a II-ik kerületi főreáliskola nagy termében. Az ülésen Szőts Albert honvéd miniszteri osztály tanácsos elnökölt, ki meleg szavakban köszönte meg azt bizalmat, mely vele szemben a közgyülésen való elnöklés tekintetében egyhangulag nyilvánult. Szónoki szépségekben gazdag megnyitó beszédében hangsulyozta a tisztviselő egylet jelentőségét s annak áldásos voltát; majd az ország ezeréves fennállásának küszöbön levő ünnepével kapcsolatban, a tisztviselők helyzetét ecsetelte találó szinekkel. Megemlékezett egyszersmind a szövetkezet igazgató titkárának Szaxun Eleknek elhunytáról is, s kiemelvén annak a szövetkezet ügyeiben kifejtett kiváló érdemeit, emlékének jegyzőkönyvi megörökitését hozta javaslatba. A közgyülés tárgyai minden vita nélkül nyertek elintézést. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak jelentései egyhangulag vétettek tudomásul, valamint a tiszta nyereményfelosztása iránt tett az a javaslata is, mely szerint ebben az évben az üzlet részek után 7 és $^1/_2$ % kamat osztalék fizettetik. A közgyülés a szövetkezet által tett 2000 frtos öszvtöndij alapitványnak bemutatott alapitó levelét is helyben hagyta.

— **Emelkedünk.** Egy városrészt semmi sem emel ugy, mint az izléses és szép épitkezés. Alkalmunk volt egy meglepő s öszhangzatos tervet látni, a melynek alapján emelendő épület szépiteni fogja városrészünket. Beer Lajos közbecsülésben részesülő polgártársunk árpacsiráztató vállalatának jelentékenyebb átalakitására és uj épitésére kért engedélyt. Beer Lajos évekig volt a Deutsch és Beer czég főnöke. Azt az ipart, melyet folytat külföldön hosszabb ideig tanulta és oly szinvonalra emelte, hogy gyártmányai nemcsak Európában, de Fiumén át a tengeren az egész világon örvendetesen keresettek. A vállalat telepének kiépitése diszére válik a Krisztinavárosnak. Egészségügy szempontjából sem eshetik kifogás alá. A maláta illat nem fertőzi az egészséges levegőt, sőt hasznos és élvezetes. A csirázott árpát teheneiknek a majorosok jutányos áron veszik és ezeknek is jó, hogy az olcsó tápszert közelben szerezhetik be. Az is figyelemre méltó körülmény, hogy a vállalatnál husz-harmincz budai ember dolgozik. Az iparvállalat gőzerő nélkül müködik, tehát a szomszédoknak sem okoz kellemetlen zajt. A mint az épitési bizottság a terveket jóváhagyja Beer Lajos az épitkezéseket megkezdi és egy szép épülettel emelkedik a Vérmező környéke.

— **Italadók kézikönyve.** Benedek Sándor pénzügyminiszteri osztálytanácsos és Róka József pénzügyőri titkár. Az ital, fogyasztási s italmérési adók és az állami italmérési jövedék jogtana czim alatt igen hasznos szakmunkát adtak ki. Az itt felmerülő jogviszonyokat szabályozó törvények, végrehajtási utasitások, közkézen nem is forgó számos miniszteri rendeletek és a felsőbb hatóságoknak elvi határozatai, vagyis az ide vonatkozó tételes jog anyaga már is oly terjedelmet öltött, hogy annak kihasználása alkalmas segédkönyv nélkül immár lehetetlen. Nem csoda tehát, ha ugy az adószedésre jogosult városok, községek és bérlők, mint az adófizetésre kötelezettek ez adózás körül jogaik és kötelezettségeik iránt teljes tájékozatlanságban nem képesek érdekeiket kellőleg érvényesiteni. De érzik ez állapot sulyát különösen a törvények alkalmazására hivatott pénzügyi s közigazgatási hatóságok közegei is. E munka gyakorlati használhatóságát emeli, hogy nem szoritkozik csupán a törvények és utasitások szövegének közlésére, hanem a vonatkozó jog anyagát a különböző ágazatok szerint szakszerüen rendezi és földolgozza. A 384 oldalra terjedő könyv ára 5 korona. Az előfizetés, illetve megrendelés Róka József czimére (Budapest, II. Krisztina-körut 1. sz.) küldendő.

Mulatságok.

A „budapest III. kerületi jótékonyczélu egylet“ saját alapja javára 1896. évi márczius hó 7-én a Mókus-utcza 6. szám alatti teremben zártkörü jelmez-estélyt rendez. A zenét Miskolczy Géza nemzeti zenekara szolgáltatja. A tánczrendezést Redlich Á. és fia táncztanitó urak szivességből vállalták el. Kezdete 8 órakor. Belépti dij: személyjegy 1 frt, családjegy 1 frt, családjegy (1 ur és 2 hölgy) 2 frt. Jegyek a rendező bizottsági tagoknál és este a pénztárnál kaphatók.

— **A székes-fővárosi III-ik kerületi kör** saját könyvtár-alapja javára 1896. évi márczius hó 7-én, a „Korona“ vendéglő termeiben zártkörü tánczvigalmat rendez. Belépti-jegy ára: tagoknak 2 korona, nem tagoknak 3 korona Felülfizetések az egyesület nevében köszönettel fogadtatnak. Kezdete 8 órakor. A zenét a cs. és kir. 23-ik sz. gyalogezred zenekara és egy nemzeti zenekar szolgáltatja.

A Xenemann H. János táncznövendékei 1896. márczius hó 7-én a „Fáczán“ összes termeiben (II., Medve-utcza 6. szám.) zárkörü tánczvigalmat rendeznek. A zenét a 69. sz cs. és kir. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Kezdete 8 órakor. Személyjegy 1 frt. Családjegy (2 hölgy egy 1 ur) 2 frt 20 kr.

Meghivó. Hauszmanné tánczintanitónő növendékei folyó évi márczius hó 7-én az I. ker., polgári kör termeiben (I. ker., Alagut-utcza 1. szám.) Zártkörü tánczestélyt rendeznek.

Aradi Zsigmond Petőfi-dombormüve.

A „Hazánk“-ban olvassuk:

Most midőn annak a félmilliónak, a melyet Pulszky kezére biztak, a mint már kiviláglott, legalább is tetemes összege értékét alig érő külföldi lim-lomra uszott el, és egy részén legalább is nem kiváló mübecsü, szintén külföldi mütárgyakat vásároltak, nagyon aktuális a Petőfi-társaságnak az Aradi-féle gyönyörü Petőfi-dombormü megszerzését czélzó határozata, annál inkább, mert a Pulszky-féle vásárlással egy másik párhuzamos müködés is indult meg, a melynek éppen nem örvendetes mozzanatát képezte, hogy egy német Stuck nevü festőnek furcsa szfinkszét a magyar állam részére nyolczezer forinton megszerezték. A Petőfi-társaság, a mely ujabb időben hazafias és müvelődési szempontból eleven tevékenységet fejt ki, utolsó ülésében egyhangulag elhatározta, hogy az Aradi-féle dombormü megszerzését fogja kérni a vallás- és közoktatásügyi minisztertől. A Hazánk már régebben megemlékezett Aradinak szép szobormüvéről röviden, de a legteljesebb elismerés magasztaló hangján és már ezért is éppen oly örömmel üdvözölhetjük a Petőfi-társaság ténykedését, a milyen megelégedéssel regisztrálhatjuk laptársainknak a mi nézeteinkkel mindenben összhangzatos dicséreteit. Számos fővárosi lap irt már a pompás reliefről s egybehangzólag kiemelik, hogy azon a Petőfi müveit és életét a köztudat szerint jellemző hatalmas tulajdonságok lélekemelő, tisztelet követelő sajátságok gyönyörüen egyénitve, a müvészi összhang varázsával jelentkeznek arczkifejezésben s tartásban egyaránt. Többszörösen ki lett emelve az, hogy arczképszerü hasonlatosság tekintetében is tökéletes és felette áll az élet után felvett, egymástól elütő arczvonásokat mulató képeknek, ami csak hosszas tanulmány, a régi képek használható s egymásba illeszthető részleteinek gondos kifürkészése utján sikerülhetett. Jó kedvvel szemléljük az arczon a magasztos kedély tükrözését s találónak valljuk azt a megjegyzést, hogy ez a Petőfi-alak, a magyar zseniálitás prototipusa is. A „Magyar Állam“ erről a dombormüről szóló tárczájában azt irja, hogy alkalmas mü a szobrászat népszerüvé tételére hazánkban. A müvön elömlő teljes összhang folytán egyes vonások, részletek, kiválóan kiemelhetőknek nem emlithetők. Mégis ki kell emelnünk a szemeket, a lélek tükreit, a melyek minden embernél külön egészet képeznek s Petőfinél a kortársak egyhangu előadása szerint különösen mély tüzüek s varázsszerü hatásuak voltak. A szobron ez bámulatos virtuositással van visszaadva, és a szemgolyókból mintha az eleven szem sugarai ömlenének. A Petőfi-társaságnak a kormányhoz intézett kérelme ugy hisszük nem lehet eredménytelen s a szobormü nemsokára biztositva lesz a nemzeti muzeum, vagy más méltó hely számára.

Eddig a jelesen szerkesztett Hazánk, a mihez a magunk részéről hozzá teszszük, hogy a Buda és Vidéke már régebben szintén feltétlen magasztalással szólott a remek müről, s osztja épen ugy az Egyetértés müitészének birálatát, mint a Westöstliche Rundschauban Musacus által irtat, hogy az Aradi Petőfiije a magyar zsenialitás prototipusa illetőleg, hogy a gyönyörü mü a modern arczképek a leghiresebbek, legjelesebbek között is kiváló müvészeti becsre nézve alig leli méltó párját.

A „Buda és Vidéke“ czimü hetilap tek. Szerkesztőségének.

Helyben.

(Kivonat a budapesti I. kerület várbeli iskolaszéknek 1896. évi feb. 17-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből. 3. pont.)

„Becses lapjuk f. é. 4-ik számában az általunk szegény sorsu gyermekek felruházása czéljából rendezni szokott Karácsonyfa ünnepélyre adakozók, — a mi jótevőinknek, — teljes névsorát voltak szivesek közölni; midőn e nyilvános nyugtául is szolgáló közlésért elismerő köszönetünket nyilvánitjuk, nem késünk egyszersmint a mi jótanuló, szegény sorsu tanulóink nevében, e szives és az adókozó közönségre hatással biró jótékonyságukért őszinte hálánknak is kifejezést adni.

Budapest, 1896. febr. 27.

Dr. Gombár Tivadar kir. tanácsos, iskolaszéki elnök. **Kosutányi Géza** iskolaszéki jegyző.

A közönség köréből.

Tisztelt Szerkesztőség! A Thonet-udvarbeli pilseni sörcsarnok asztalain oly gyufa- és fogpiszkáló-tartók vannak kitéve, melyek talapzatát pénzgyüjtő szekrények képezik, és pedig a mentő-egyesület javára való adományok befogadására. Ez eszme itt mindjárt első nap lőn népszerüvé és szépen folytak az adományok; e dolgot pedig itt kezdeményezte maga a mentő-egyesület, mely az elzárható perzselyeket a vendéglősöknek és kávésoknak ingyen szolgáltatja.

Hasonló eljárás a budai oldalon is vezethetne szép eredményekre és hathatósan mozdithatná elő a budai oldalon létesiteni szándékolt mentő-egyesület ügyét, melyért ott is elegen lelkesülnek és önként is vállalkoznának ez adomány-gyüjtés kezelésére és ellenőrzésére megbizható férfiak.

Nézetem szerint a tisztelt szerkesztőség — mint a speciális budai érdekeknek a nyilvánosság előtti egyedüli képviselője — volna ez ügy első megpenditésére leginkább hivatva.

Arról is értesültem, hogy a pesti mentő-egyesület e perzselyeket egy nagy gyári czégtől — gondolom a Zellerin-félétől — ingyen kapta. A mit e czég a pesti mentők javára tett, talán a budai mentőktől sem tagadná meg.

Egy abonens.

Tájékoztató.

Téli kura
rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.
Szt.-Lukácsfürdő
r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő,
douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Siker**. Németh Károly Géza üzlete mindinkább jobban-jobban hóditja a közönséget. Ugy füszerei, mint vasárui első minőségüek. A közönséget pontos kiszolgálással jutányos árakkal nyeri meg. Hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét.

— **Kiadó villa**. A Kelenföldi állomás és Sósfürdő szomszédságában fekvő Hauszner-féle villában butorozott szobák kaphatók. Bővebb értesitést ugyanott nyerhetni.

— **Magyar osztálysorsjáték**. Első osztályu sorsjegyeknek a II. osztályra való megujitása a sorsjegyeken jelzett elárusitóknál, kiknél a sorsjegy vásároltatott, az I. osztályu sorsjegy visszaszolgáltatása és a megujitási dij — egész sorsjegy: 20 frt, — 1 fél: 10 frt, — egy tized: 2 frt, — és egy huszad: 1 frt, — befizetésével legkésőbb márczius 1-éig eszközlendő. Az I. huzásnál ki nem sorsolt, mind három osztályra érvényes teljes sorsjegyek megujitásának szüksége fenn nem forog, ezek minden további nélkül a II. és III. osztályban is részt vesznek.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Budai ipar**. Egy igen magas állásu és jól öltözködő urtól azt kérdezték: hol csináltatja ruháit. Budán felel a kegyelmes ur. Van itt elég tisztességes szabó mester. Az a ki a kegyelmes ur ruháit késziti, mint értesülünk Barall Mihály. A várbeli előkelőségek kedvencz szabója, a kinek izlése igen kiváló és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

Blaháné élete és müvészete. Ezen a czimen egy rendkivül érdekes munka kerül sajtó alá abból az alkalomból, hogy a nemzet csalogánya, a magyar népszinmü királynője: Blaha Lujza asszony bucsut vesz a szinpadtól. A mü fényes kiállitásban, számos illusztráczióval jelenik meg, s tartalmazni fogja a magyar szinmüvészet e ragyogó csillagának egész pályafutását: gyermekéveit, ifjuságát, szinpadi diadalait, epizódjait és hirneves emberekkel folytatott levelezéseit, melyek nagyrészének kulturtörténeti becse van. Egy nagy meglepetés is lesz a könyvben, mely Blaháné fényes tehetségét egy uj, — eddig még soha nem ismert, — oldalról mutatja be. A munkát a müvésznő hiteles adatai nyomán Kéry Gyula irja meg, a ki hálás köszönettel veszi, ha mindazok, a kiknek a müvésznő életére vonatkozó adataik vannak, neki megküldik és ez által segitségére lesznek az adatok összegyüjtésében. A küldemények legkésőbb márczius elejéig Kéry Gyula czimére (Budapest Kristóf-tér 3.) küldendők. A mü márczius hónap vége felé kerül ki sajtó alól; addig is előjegyzéseket elfogad a „Müvészeti Lapok“ kiadóhivatala. (Bpest, Kristóf-tér 3.)

A „**Zenélő Magyarország**“ február 15-iki IV. száma változatos, érdekes tartalmával fekszik ismét előttünk. Tartalma: I Szent Gály Gyula „Mért szomoru a kis madár?“ magyar müdal, II. Lengyel Mariska „Álmos vagyok nem aludtam az éjjel.“ felkapott szép magyar dal, III. Goldbeck R. „La complainte.“ Melodie Russe-salondarab s IV. Kisgeszéni Szabó Istvántól „Szerencse fel“ szép talp alá való polka. Hat 10—10 lapos füzetből álló évnegyed előfizetési ára 1 frt.

— **Tessék elolvasni** Palugyay Zsigmond Budapest IV. Egyetem-utczai 11. sz. a. levő tiszti és hadfelszerelési intézetében a ruhák a jó izlés törvényei szerint készülnek. Palugyai e téren már 18 év óta müködik és bebizonyitotta, hogy a legmagasabb igényeket is kielégiti. Üzletében sok diszruha van megrendelve. A szakértők dicsérik ezeket a ruhákat, melyek jó szabásuak és korhüek. Bandériumoknak tömeges megrendelésnél kedvezmény. A czég megrendelői között az előkelő világ számos tagját találjuk. Ajánljuk olvasóinknak.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdelyi Gyula.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója
özv. CULMANN REZSŐNÉ
ÉLŐVIRÁG ÜZLETE.
BUDAPEST, II., FŐ UTCZA 10.
Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.
Telefon összeköttetés!

Stowasser J.
hangszergyáros.
császár és királyi udvari és hadseregszállitó.
BUDAPEST,
II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.
Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**
Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.
Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Lövenstein Antal
cs. és kir. udvari sütőmester
fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.
— Liszt, tej, tejszin és vaj. —
Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

MINDENNEMÜ KÉZI MUNKÁHOZ VALO KELLÉK.
BARTL TÓDOR (ezelőtt)
OTT LAJOS
II., Bombatér és Plébania-utcza sarkán,
„A ZÖLD VADÁSZHOZ“
ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, kesztyü, szövött alsó ruhák** stb., továbbá
női divat s piperéczikkek.
Szövött és rövid áruk.
Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.
HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.
Városi iroda: Népszinház-u'cza 22.
Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.
Városi iroda: Népszinház-utcza 22.
Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll. Minden hétfőn és szerdán tánczisko'a, minden szombaton pedig általános tánczgyakorlat.
Minden vasár- és ünnepnap zene.
Tisztelettel
Schlaucher Ferencz, vendéglős.
Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ
kitünő gyógyviz és üditő ital
mindenütt kapható.
Kizárólagos eladási főhely
Lázár és Verzár Brassó.

VALÓDI OROSZ TEA.

„Karaván“ legfelsőbb helyen engedélyezett orosz tea-kiviteli társulat **Moszkvában.**

Magyarországi telepe: **Budapest, V., Arany János-utcza 30. sz.**

Ausztriai telepe: Bécs, I., Lobkowitzplatz 3.

Kapható az egész birodalom minden előkelőbb füszer-, tea-, csemege- és drogua-kereskedésében.

Valódi csak akkor, ha a csomagok az orosz hivatalos vámszalaggal és védjegyünkkel vannak ellátva.

35007 pénznyeremény

Magyar Osztály-Sorsjáték.

7,932.000 korona összértékben.

A II. osztály huzása:

Márczius 11—14-ig.

II. osztályu vétel-sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20	
40.—	20.—	4.—	2.—	frt

Portó és nyeremény-jegyzékért külön 25 kr.

„Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben **Egy Milló korona.“**

A III. osztály huzása:

Május 12—28-ig.

A II. és III. oszt. érvényes sorsj. árai:

1/1	1/2	1/10	1/20	
60—	30—	6.—	3.—	frt

Portó és 2 nyeremény-jegyzékért külön 40 kr.

Sorsjegyeket a fenti eredeti árakon ajánl és szétküld az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

Minden készpénzben levonás nélkül.

HEINTZE KÁROLY BUDAPEST

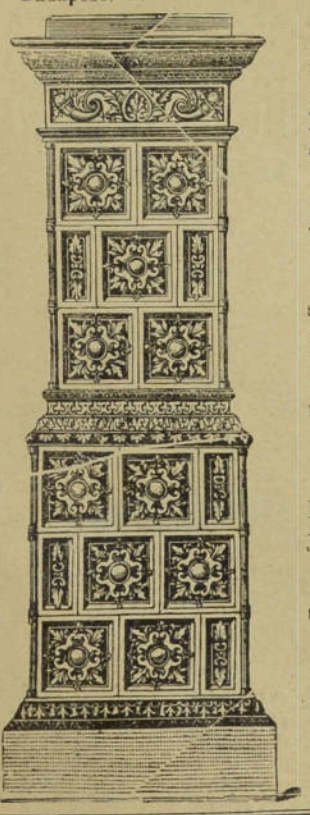
Szervita-tér 3.

Minden készpénzben levonás nélkül

MORGENSTEIN ENDRE

KÁLYHÁS

Budapest, I., Tábor-utcza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék-tüzhelyekből.**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Saját termésü szegszárdi veres és fehér ó-borok.

Czukor, kávé, rizs, gyertya, tea, rum, cognac, stb.

Gyarmatáruk raktára.

Petroleumot, illó-olajokat és savakat, továbbá festanyagokat — általában oly czikkeket, **melyek az élelmezési árukra károsan hatnak, nem tartunk.**

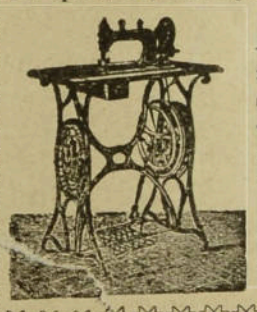
Nagyobb megrendelések a főváros területén díjmentesen a házhoz szállittatnak.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyukút

SCHIEN KÁROLY

Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biziklikben.**

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen,** valamint az **ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.42	kr.
Koczka-czukor	1 » —.43	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.60	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 » —.45	»
Tea	1 deka 6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter 85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bük- és tölgyfa	100 kg. 1.40	»
Porosz szén	100 » 1.80	»

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speczialitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

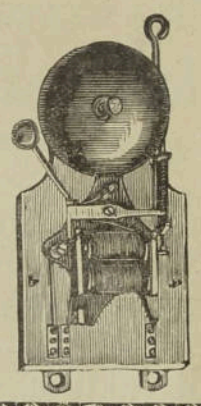
ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már márczius 11—14-ig.

Ára:

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
80.—	40.—	8.—	4.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

1 drb Magyar vörös kereszt sorsjegy
2 drb Bazilika „

36 havi részletre — 40 — 52 — 92

Huzás már márczius 1-én.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIOKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak, tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. V[illegible]arkert-rakpa.rt 1Kluseman-félez. s (ház·)

Budapest, 1896. V. évfolyam 10. sz. Vasárnap, Böjt más hava (márczius) 8.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A budai hegyoldal épitkezési módja.

(Különös tekintettel az uj királyi palota környékére.) A magyar mérnök és épitészegyletben felolvasta:

Sándy Gyula.

Mielőtt a budai hegyoldalnak hibás beépitését ismertetném, előbb egy, a pesti oldalon történt kis epizódról akarok megemlékezni: egyik ismerősöm ugyanis az elmult betekben folyamodott a főváros tanácsához — engedné meg, hogy a Csömöri-ut végén (tehát Budapest székes fővárosnak már csaknem határán) egy, az épités ügyi szabályzatnak mindenben megfelelő és a vidék szegény sorsu lakóira való tekintettel kisebb (egy-két szoba, konyhából álló) lakásokkal beosztott épületet emelhessen. Az engedélyt megtagadták, mert bár az épület szabadon áll, s az épitési övezethez kötött kivánalmakhoz képest kellő távolra tervezték, ugy a szomszéd telkektől, mint az utczai szabályozási vonaltól, az több lakást tartalmazván, bérház jellegünek ismerték fel, ilyet pedig a Csömöri-ut végén épiteni nem szabad, mert ott nyaralószerü épitkezési mód van csupán megengedve. Az illető telektuljdonosnak tehát várnia kell, mig a jelenleg még a Zahara homoksivatagának jellegével biró vidék annyira fejlődik, hogy akad Mecenás, ki jobb hiján — itt fog egy kilátó tornyos kastélyt emelni. A vidék szegény lakói pedig menjenek ki Czinkotára, vagy a bűzös belső város egy szük udvarába olcsó (?) és egészségtelen lakást keresni.

De áttérek e kis zaharai kirándulás után Budára. Azokon a pompás lejtőkön, melyek a villaszerü épitkezés minden kellékével birnak, s melyekhez hasonló a világ bármely nagy városában is alig akad, gomba módra épülnek oly épületek, minő például a mult hónapokban került csak tető alá a Lógodi-utcza 61. sz. telken. Ez egy 52 méter hosszu homlokzat vonalos három emeletes magastetejü épület, mely a $3^1/_2$-öl széles utczában közel 10-öl magasra emelkedik, háttal fordul a hegynek, s kéményeivel eléri a bástyafalak magasságát. Az épület, a mennyire még el nem készült alakjából már is látható, egy beépitett sorban létesülő bérház lesz, minimum 25 lakással.

Nem messze tőle van egy nem rég épült 2 emeletes bérház, szinte zárt sorban a 65-ik szám alatt.

Ugyancsak hasonló jellegü bérházak épültek nem régiben a Lovas-ut 12, 4. sz. alatt, Tábor-utcza 57. 59. utóbbi 2 emeletes magas házak, hátukat nemcsak a Várhegynek, de a királyi palotához vezető uj ut felé is fordityák.

A budapesti épitésügyi szabályzat az e környékbeli épitési módot a következő §§-okkal szabályozza:

„129. §. A várhegy lejtőn: a Hunfalvy-utcza mindkét oldalán, az Ilona-utcza nyugati oldalán, s a Lógodi-utcza keleti oldalán a 133. §-ban meghatározott módon nyaralószerüleg kell épitkezni.“

„130 §. A lovas-uton és a várhegy nyugati oldalán felvezető uj utnak a sarló-utcza és zerge-lépcső közötti szakaszában kétféleképen szabad épitkezni és pedig vagy a) a 133 §-ban meghatározott módon nyaralószerüleg, b) a szomszédostelektől legalább 3—3 mtr. távolag tartásával az utczai vonalon, utóbbi esetben azonban az épület magassága a rendes földszintes épület magasságát túl ne haladja (!)

133. §. . . . a szabadon álló nyaralókat ugy kell elhelyezni, hogy legkülsőbb falsikjuk (kiszökellékük) az utczai vonaltól legalább 5 mtr. a szomszédes telektől pedig legalább 3 mtr. távolságban álljon. Ezek az épületek tetszés szeriat szilárdabb vagy könnyebb épitési modor szerint épithetők és a tüzfal kizárásával mindig nyeregtetővel látandók el.“ stb.

Mindezek gyönyörü irott szabályok — és mégis e vidékeken egész más képet látunk, mint minők e szabályok után elképzelni lehetne, ha végig haladunk a Bástya sétányon óriási fedeleket, orrunkba füstöt fuvó kéményeket tüzfalakat, vagy viszaforditott udvarok

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Egy magyar jegyző életéből.

(Egy fejezet a magyar szabadságharcz történetéhez.)

Alulirott, mint a „Magyar Jegyzők Élete“ czimü gyüjteményes munka egyik szerkesztője, a beérkezett életrajzok rendezese alkalmából oly adatokra is akadtam, melyeknek ez uton való közlését, már a korfestés okáért elég érdekesnek találom.

Egy ugocsamegyei körjegyzőről van szó, a ki 1848/49-ben honvéd volt, s aki ez időkről a maga nemében páratlan közvetlenséggel festi az elmult dicsően szomoru napok egyes eseményeit.

De hadd beszéljen ő, akinek elegikus hangulata illőbb a tárgy leirásához.

„Nevem: Tóth József, nyug. körjegyző s 1848/49-iki honvéd vagyok; születtem 1827-ben, Ugocsa-vármegye Péter-falva községében, helvét hitvallásu szülöktől. — Tanulmányaimat Máramaros-Szigeten kezdettem meg, s bár a jogot hallgattam, édes apám kivánságára, aki maga is reform. pap volt, 1846-ban Sáros-patakra mentem theologusnak. — 1848-ban, mint végzett theologus és már stallumban volt segédlelkész odahagyva a papi pályát, akkoriban alakitott halmi járási önkéntes vadász csapatba, mint őrmester léptem be. — Csapatom a vereczkei szoros védelmére rendeltetett, a hol már borsodi honvédek is voltak. Vereczkén Matheidesz volt a mi térparancsnokunk, a ki azelőtt a svalizséreknél szolgált. — Az itteni határszéli első kis összeütközésben egy borsodi honvéd elesett s néhányan elfogattak. Az elesett borsodi honvédet, a ki református vallásu vala, a térparancsnok nagy tüntetéssel szándékolván eltemettetni, minthogy református lelkész legközelebb csak Munkácson volt, mely jól távol esik Vereczkétől, kapitányom ajánlata s Matheidesz térparancsnok rendelete folytán a papi kötelességet nékem kelle teljesitenem. — Ezernyolczszáznegyvenyolcz telén, ritka nagy hideg és hó volt. — Vereczkén volt a temetés, hol a sir felett hóból egy állvány készittetett számomra, a honnan felette nagy közönség és honvédség előtt kellett a halotti beszédet elmondamon. — Estve a tisztikar nagy hallotti tort adott, melyre „mint pap“ magam is meghivattam. Folyt a bor és nagy volt az ivás, s a pohárköszöntők egymást érték: éltetve a hazát és — Kossuthot.

De el végre már nagyon kifogytunk az okos beszédből s minthogy a tisztikar is, meg az összes jelenlevők nagyon be voltak kátolva, a térparancsnok engem szólitott fel, hogy mondanék egy diákos dikcziót!

Én szabadkoztam ugyan, de azért készen voltam a mondokára . . .

Sajnálom, hogy beszédemet már nem mutathatom be, miután konczepcziója a sok hányattatások között teljesen elveszett, de jól emlékszem, hogy ezen körmön font beszédemre lett aztán nagy nevetés és természetesen még nagyobb ivás olyannyira, hogy mindenki elázott. mint a vizbe mártott spongya s én mint pap nagy dicsőséget arattam.

Csapatom 1849. év február havában feloszlott, én pedig az épp akkor alakult Bocskai-huszárezredbe állottam be 1, mint tizedes. Az ezred két első százada Komáromba, a többi század pedig (megalakulás után) Dembinczki táborába küldetett. — Alezredesem Hellei, őrnagyom pedig Kürti volt. — A tábor felvonult Eperjesnek Bártfa és Kis-Szeben-felé, a hol a muszkák betörvén, mi tartottuk a fedezetet s megkezdődött a nagy hátravonulás, számtalan sok apró összeütközésekkel; noha a honvédeknek nagy kedvök lett volna betörni Galicziába a muszkák eleibe. — A betörés helyett azonban a zaklatással összekötött fárasztó hátravonulás vette kezdetét, mely elkedvetlenitette a honvédeket. — Eperjes annyira magyar érzelmü volt, hogy lovainkat is csókolták a nők, csak ne hagyjuk el a várost. Halálomig emlékemben lesz az a hazaszeretet, melyet Eperjes kifejtett ezekben az utolsó perczekben.

A temérdek muszka-lovasság kegyetlenül szoritott bennünket elannyira, hogy a fedezet Eperjes és Kassa között a Hernád partján,

függő folyosóin pletykázó cseléd hadat látunk onnan, honnan még nem rég a szemben levő Svábhegy zöld lejtőiben vagy az alant elterülő Vérmező sikjában az itt-ott volt nyaralók kertjeiben gyönyörködhettünk.

Ha e környéknek 5—6 év előtti képére vissza emlékezünk, látjuk, hogy bár sok üres telek volt, de ott hol házak létesültek azok nyaraló szerüen voltak épitve. A háztulajdonosokban megvolt a helyes aestetikai érzék és a törekvés az egészséges nagyvárosias fejlődés felé — most azonban nem tudom mily intézkedések folytán vagy mily intézkedések hiánya miatt ez irány hirtelen megfordult és épültek azok az épületek melyekről emlékeztem s félő, hogy mire az uj kiráyli palota elkészül, az rettenetes környezetből fog kiemelkedni.

A szépen megirt épitésügyi szabályzatok tehát nyaralókat kényszeritenek keletkezni ott, hol annak absolute semmi értelme nincs, de nem akadályozzák meg hogy bérkaszárnyák keletkezzenek ott, hol a talajviszonyok és a környezet az egészséges és méltó fejlődés kizárva minden más épitkezési módot mint nyaralószerüt.

De nem csak a várhegy nyugati lejtőjén vannak ily különös állapotok, a vizivárosban sincs jobb világ, mely maga előtt látja a szőke Dunát, melyet lát a szemben levő partokról az egész világ. Ha nézzük a fő és székváros e mostoha gyermek kerületének egyes kisvárosokba beillő utczáit itt semmi fejlődést nem látunk a városrész képe ugyanaz mint volt 15—20 év előtt az az pardon itt is akad néha egy-egy épitkezés — ott van pl. az Albrecht-ut. — A ki Pestről átjön balra az első ház mindjárt egy villa, szép kilátása is volt mostanig, 2 év előtt azonban felállitottak elé egy spanyol falat, egy alig egy szoba sor széles, de 3 emeletes házat melynek fele mélyen nyulik a föld alá másik fele azonban vetekedik bármely toronynyal, mely alól elugrik ki először közeledik felé mert a lejtőn állva az ugy néz ki, mintha minden perczben le akarna csuzni.

Ott van a környéken félig földbe ásva vagy abból előbujva egy csomó ház monstrum, milyen a „Szabó-féle vagy a Lónyai-féle bérkaszárnyák, melyeknek alapozásuk ezrekbekerülhetett s melyek telve vannak szégyenletes pinczelakásokkal, mely pincze lakások az által buvnak ki a lakhatósági tilalom alól, hogy 1—2 emelet magasra kell beléjök feljárni; a házak háta a hegynek feküdvén a felső ablakokba csak egy szük aknán át szürődik világosság és levegő, az emeleti lakás csaknem földalatti s nedves.

Pedig mily szép volna ha a várhegy fő-utczái diszes kertek között haladnának, hol a jobb módu osztály csinos nyaralókban lakhatik, melyek a hegyoldali épitkezéshez legjobban és legrationálisabb módon alkalmazkodhatnak. Ezek számára azonban a csömöri utvégi sík pusztaság van kijelölve, hol a porban és futó homokban mi növény sem tenyész.

Az uj kiráyli palota felé vezető ut környékén sem gondoskodtak arról, hogy ott a midőn mind maggasabbra jutunk s a kitáguló látkör mintegy felhivja az arra elhaladót a széttekintésre, hogy e látvány, melyet az uralkodó család tagjai is lesznek hivatva élvezni — tetszetős aestetikus legyen — megszoritják itt is a kitágult láthatárt spanyolfalszerü tüzfalakkal — eltakarják a távoli hegyek kékjét s önmagukra irányitják a figyelmet; nem vagyok képes leirni e látványt, de ki egyszer ujabban arra járt osztja nézetemet, ha az mondom hogy az botrányos!

Hallatlan barbarizmus kell ahhoz hogy megengedjék a természeti szépségekkel megáldott vidéken az oly házaknak épitését, mint az Attila-utczának az uj utról látszó részein keletkeznek.

Megépitették tehát százezrek árán a diszes utat melynek azonban csak két vége van: egyik lesz az esküti hidfő a másika a magyar királynak uj otthona, az ut voltaképeni lényeges részét képező része, annak két oldala azonban teljesen hiányzik azaz hogy olyan amint leirtam — Ha valaki e diszes utnak első kanyarodóján végig megy az ut közelében arra néző tüzfalak és légudvarok között nem kevesebb mint 48 oly apró ablakot számithat meg, melyekről helyzetük s alakjuknál fogva minden kétséget kizárólag konstatálni lehet, hogy azok fürdőszoba, vagy nem nyilvános illemhely ablakok!!

S ez van a királyi család uj otthonához vezető uj ut közvetlen közelében!

Egy másik dicséretes sajátsága a budai hegyoldalnak a különböző feljáró utakban, sikátorokban s lépcsökben rejlik.

Ha szépet akarnék álmodni, odaképzelném magam Genuába vagy más modernül szabályozott hegyoldali városba, hol pergolák és diszkertek lombos fái közt haladó diszlépcsők között lehet egyik helyről a másikra jutni, hol a test fáradalmait a jó illat s az elétáruló szellemi élvezet feledteti, enyhiti, hol a müvészeti kiképzések páratlan fantáziára találhatnak, s elfeledtetik a járó-kelővel, hogy hegyoldalon halad, hol mindenki kiválaszthatja magának, merre kellemesebb, merre szebb a magasba jutás . . . de nem akarom ez álmot látni, mert nekem budai lakosnak egy szörnyü valóra kellene ébrednem, kénytelen lévén az életveszéllyel határos budai utakon közlekednem, hol undorral fordul el szemem a kétes tisztaságu zugoktól, melyek e félre eső utak levegőjét megfertőztetik.

Tudjuk, hogy mily nehezen létesült Magyarország legszebb templomához vezető, s azt épitészetileg méltón kiegészitő feljáró lépcső, évek óta vajudott az és száz bizottság alkudott költségein s azok a bizottságok kérleltették létre jöttét, melyek szabályozzák az angyalföldet, a lágymányos még viz alatti részeit, a csömöri-ut homoksivatagját; s türi az ország és a főváros, hogy Magyarország legszebb templomához az egyedüli közlekedése az a szégyenletes akna, mely ren-

---

Lemesánnál kénytelen volt egy kis huszárösszeütközést elfogadni. — Ez összeütközésnél lovam is kilövetett alólam s egy fiatal hadnagyunk, egy őrmester és tizedes s két közhuszár, kik elég vakmerők voltak vagy harmincz kozákkal verekedésbe bocsájtkozni, egy tömegben darabokra vagdaltattak; többen elfogattak. Magam egy elfogott, gazda nélküli lovon szabadultam meg, előbb átgázolván gyalog a Hernád vizét, melybe majd bele fuladtam. Az est nagy sötétségével reánk borult, majd oly záporeső hullott alá, hogy egy balha száraz helyet nem talált volna rajtunk. — A korom sötétségben történt a fedezet hátravonulása Kassa-felé. — Mily északa volt ez, soha el nem felejtem. Reggelre értünk Kassára elázottan, ki fáradva, éhezve! Kassán a fedezet nem cseréltetett ki s továbbra is nekünk kellet a szolgálatot teljesiteni. — Kassáról Hidas-Némethibe vonultunk s innen a Miskolcz-felé vonuló tábort fedeztük. — Miskolczról — Eger alatt — Árok-szállásra s itt 12 órai fedél alá jutottunk, hol némi pihenést nyertünk. — Árokszállásról, össze-vissza kóborolva a vidéket, Jászberényben állapodtunk meg. — Jászberényből Nagy-Kátának vonultunk; Nagy-Káta és Tápió-Szele között egy kis csatát fogadtunk el, hogy feltartóztassuk az ellenséget. Innen Abony, Czegléd, Nagy-Körös Szolnokon át Kecskemétre vonult a tábor. — Kecskemétről a félegyházi pusztán át Szegedre vonultunk . . . Elképzelhető, hogy ezen nagy hátrálás iszonyu forróság- és nagy esőzésekben, hogyan fárasztotta ki a honvédeket, szenvedve éhséget szomjuságot.

És volt iszonyu zugolódás, hogy az ügyek intézői addig a mig a tábor kiéhezve, kifáradva, elcsüggedve még nem volt, mi okon nem fogadtak el érdemleges csatát?

Mi a kik iskolázott emberek voltunk, már ekkor észrevettünk némely emberekben a visszavonultságot a szent ügy iránt, de visszatekintve az ügyek folyamára: most már elhiszszük, hogy ezen táborban is Görgei keze és a főbb intézők közötti egyenetlenség müködött közre!

Ily kiéhezett, kifáradt és elkedvtelenitett táborral kezdődött a Szeged-szőregi csata, mely ha nagyobb elővigyázattal s nem a főbbek meghasonlátásával intéztetik, bár háromszoros erő ellen kellett is küzdeni, szebb eredménynyel végződhetett volna.

De átengedem ennek fejtegetését a történelemnek . . .

Szegedtől folytonos csatározások között mialatt ezredem majd mindég fedezeten volt, indultunk Temesvárnak, ellenséges érzelmü nép között, minden élelem nélkül. A Nagy-Becskereknél reánk történt ellenségtöli megrohanás, — mely egy csatornának szoritott benünket s csakis a lengyelek önfeláldozása mentette meg a tábort a végenyészettől, — szintén a főbb intézők hibája volt.

A temesvári szerencsétlen csata után a Dembinczky-féle hadtest láthatólag semmivé lett; az összetartható honvédség pedig a Vétsei táborával össze-vegyülve Lugosnak vette utját. Hogy mily retiráda volt ez (Temesvárról, éjjel a németek elől) azt leirni nem lehet . . . Lugoson már tényleg föloszlottnak nyilvánittatott a tábor, bár a jobb érzelmüek főbbjei igyekeztek azt összedni, de hasztalan. Lugosról ment ki a merre akart. Negyedmagammal, jó barátok s egy vidékről valók, Lippának mentünk, a hol az ország bank-nyomdája és kincse volt, melynek őrizetére kért föl bennünket Dusek. — Alig pihentünk, Arad felöl a németek nagy tömege mutatkozott s miután védelemről szó sem lehetett, oda hagytuk a nyomdát s más kincseit az országnak s neki vágtunk a lugosi hegynek s egy napig bolyongva a bérczek s rengeteg erdőségben, egy a bércz alatti oláh faluba vetődtünk, a honnan több napi fáradságos kóborlás után, nem tudva azt sem: hol járunk, s félve az oláhok támadásaitól, össze-visza, bérczeken — havasokon keresztül, minden határozott irány nélkül, éhen-szomjan s lovaink kifárasztásával Boros-Sebesre vetődtünk, a bérczek és sürü erdőségekben tartva pihenőket és szállást . . . Szerencse, hogy szénát a bérczeken is találtunk lovainknak.

Több heti bolyongás után értünk Belényesre, a hol már éhségünket is kielégithettük.

Innen bérczi utunkat folytattuk s nap-nap

des időben zsebtolvajoknak és orgyilkosoknak tanácskozási helye, hová ugyan meggondolja minden ember, hogy be merészkedjen-e lépni, vagy sem?

Nem akarom részletesen ismertetni egyenként, hogy mikép néz ki a linczi lépcső, a jáczint utcza, a nádor lépcső, a magas utcza vagy a zerge lépcső . . . egyeseknek már a neve is mutatja, hogy azt nem emberek részére alkották, (azon a zergék is csak tornászni tanulnak.)

Ezek közül csak egyet kivánok részletesebben körülirni s ez az 52 fokos lépcső . . . Ne tessék csodákozni, hogy azt a nevet adom neki, a valódi neve még titok s azon se tessék csodálkozni a min semmi különös nincs, hogy 52 fokból áll, mert hisz a várhegy csak magasabb 52 foknál — de itt specielle az a sajátságos hogy azaz 52 fok egy folytába esik, pihenő megszakitás nélkül ugy hogy rémes dolog reá nézni is.

Van egy épitészeti szabály, mely magszabja, hogy épületekben közbiztonság szempontjából 24 lépcső foknál többnek nem szabad lenni, pihenő és pihenő között, azonban nincs paragrafus, hogy hát köztéren szabad-e 52 fokot egymás fölé halmozni — mint Buda lejtőin látjuk szabad.

E diszpéldánya a székes fővárosi utaknak a Toldy- és Donáti utcza között: van.

Nem önzés beszél belőlem, midőn épen ezt az utat ismertetem részletesebben, melyen napjában két háromszor vagyok kénytelen fel és lehaladni, csupán kiválasztottam egyet a sok hasonló közül, melyen az összesek tulajdonságai felismerhetők. Ó én már igen megszoktam a rajtuk járást, s hózivataros téli estén sem kell testamentomot készitenem, mielőtt egy-egy ily uton végig mennék. A gyakorlott budai kettesével szedi a girbe-görbe fokokat s megcsalja a világot és önmagát, ha 52 helyett csak 26-ot lép!

A mi ez utczák neveit illeti, arra megesküdni senki sem mer, mivel azt csupán az idősebb emberek emlékezete tartja fenn, igy én is emlékszem még arra az időre, midőn fent leirt sikátor sarkára a főváros által felszögezett jelző táblán a „Toldy-lépcső“ név állott . . . az idő vas foga azonban, vagy a környékbeli lakosságnak a nagy név iránt érzett kegyelete elemésztette onnan e köztárgyat, s most névtelen utcza lenne, ha az utcza gyermekeknek kréta nem akadt volna kezőkbe, melylyel felpingálták a sarokház falára az utcza igazi nevét:

„Nyaktörő lépcső.“

További sajátsága még ez utnak, hogy az a bizonyos 52 fok többi társához hasonlóan régi utczák átkövezésénél kiselejtezett kődarabokból van összetákolva, s hogy kapaszkodó korlátja — volt. Vannak nyomok reá, hogy volt, de erre már csak a legöregebb emberek emlékeznek. Ugy látszik az is a környékbeli szegény sorsu nép kályhájának esett áldozatul — ugy kell neki, minek takarékoskodtak, s miért nem készitették vasból, s miért ugy, hogy önmagától szét esett, s kivánkozott melegebb helyre. Hogy mily érzés már most téli fagyos estén ez alig világitott, senki által nem gondozott utakon járni, azt ne kivánja ismerni, ki még nem próbálta meg.

1876-ban egy óriási nyári záporeső dühöngött a főváros fölött, ez alkalommal a hegyről lerohanó viz az emlitett lépcsőt elsodorta a föld szinéről. A környéken néhány ház bedölt, embereket temetve romjai alá. E zivatar után látott ez ut gondozó munkás kezet, mely felsőbb rendeletre (?) 52 fokot alkotott belé Vajjon ujra embert pusztitó záporesőnek kell-e jönni, hogy Buda lépcsőin ujitások történjenek?

Magyarevics püspöki székbe való beiktatása.

A fővárostól alig 2 órányi járásra, a Duna jobb partján fekvő város, Szent-Endre olyan ünnepélynek volt a napokban tanuja, a mihez foghatót legalább négy évtized óta nem látott. A budai görög-keleti szerb püspökségnek püspöke, Stojkovits Arzen mintegy négy éve történt elhalálozása óta, a ki tehát nem kevesebb mint negyven évig viselte ezt a magas egyházi méltóságot, a püspöki szék betöltetlen volt és az egyházmegyei ügyeket az utóbbi időben a karlovitzi patriárka mandatáriusa s illetve a beocsini kolostor archimandritája, Telecsky Platon látta el addig, mig legujabban a budai lelkész, Magyarevics Jeremiás személyében egy uj püspököt neveztek ki, a kit, miután már előbb Brankovics patriárka Karloviczben püspökké szentelte, most már a szent-endrei püspöki székesegyházban nagy ünnepélyességgel intronizáltak.

A zöldfa utczában lévő Tökölyanumban délelőtt 11 óra előtt gyültek össze a görökkeleti egyházközség tagjai; Nikolics Fedor báró titkos tanácsossal az élén és Pejcsics György dr. jogtanácsos, Madanovics Cyrill kurator, Kosics Simon esperes és a választmányi tagok, Szokolovits József és Sztojanovits Jenő által vezetve hosszu kocsisorban a püspök, Tabán, templom-utcza 6. szám alatti lakására indultak, ahol a budai szerb község képviseletében, Osztoics Mihály elnökük, Panagotti Sándor kurátor által vezettetve, igen nagyszámu községi tagok csatlakoztak, mire a menet Szent-Endrére megindult.

Az első kocsiban a püspök és Nikolics Fedor ültek, a bakján a diszruhába öltöztetett püspöki huszárral, és ezt követte az ünneplők mintegy 50 hintója.

Midőn a hosszu kocsisor, mely a főváros élénk forgalmu utczáiban nem kis feltünést keltett, Kaláz község határához ért, megállapodtak, mert a község előljárósága egy paraszt bandérium kiséretében érkezett ide, a végből, hogy az évtizedek óta lelkészkedett, általánosan szeretve-tisztelt püspököt köszöntsék, a ki az előljáróság üdvözlő szavaira nyájasan válaszolt. Magyarevics püspök a községbe bevonulván, a szerb egyházközség nevében a kalázi pap, Nicolits Constantin, és ezután a pomázi és csobánkai gör. kel. egyházközségek előljáróságai által harangzugás és mozsár ágyu dörrenések között üdvözöltetett, mire a püspök az ünnepi diszbe öltözött községi lakósok folytonos zsivió és éljenkiáltásai közepett szivélyes köszönetet mondott. A gyönyörü halomlánczolaton végigvonuló helység közepében, a postaépület előtt, várta a főispán a környék számos előkelősége és a kerület főszolgabirája, Kontra Kálmán kiséretében a püspököt, hogy bevonulásakor a politikai hatóság nevében isten hozottat mondjon neki és

---

után lovagolva — annyira, hogy a lovak hátáról a szőr is lehullott — a bérczek közül Tóthin keresztül Margittára értünk.

Mily utazás volt ez? — Képzelni sem lehet!

Ehség szomjuság, fáradság s félelem az oláhoktól: leirhatatlan . . .

Margittán szétváltunk. Ki-ki hazája felé tartott. — Hű bajtársak, majd csak a „jobb házában“ látjuk egymást!?!

Haza érkezvén, a nagy fáradalmat békésen csak igen kevés ideig élvezhettem; mert a győztes osztrák a honvédeket össze fogdostatta és besoroztatta. — Nékem szerencsém volt, hogy a főszolgabiró (F . . . . y S . . . l) atyámnak jó barátja volt, a ki „kéz alatt“ tudatta velem, hogy . . . meneküljek! — Én szakállomat-bajuszomat leberetváltattam s igy 1849. évi deczember hó 24-én nyakamba vettem a nagy világot; mig végtére egy máramarosi jó érzelmü megyei tisztviselőnél kocsisnak állottam be, a ki minden rendeleteket tudván én biztonságban voltam . . .

1851—52-ben a becslőbiztosságnál nyertem alkalmazást, 1853-ben pedig Fogarassy Sámuel kinevezett halmi körjegyzőnek, mi által a további kellemetlenségektől teljesen megszabadultam . . . Miután Klapka betörését — többed magammmal — hasztalan vártam, létérdekem fentartása tekintetéből megmaradtam körjegyzőnek, bár többször felhivattam miként a pénzügyi pályára lépjek, a hol szép kilátás mutatkozott.

A kik a jegyzők közül beléptek, mind szerencsések lettek s most jó nyugdijat huznak.

Én pedig, aki megmaradtam jegyzőnek és 42 éven át szeplőtlenül szolgáltam ily minőségben, munka- és keresetképtelenné lettem, minthogy vármegyénkben jegyzői nyugdij-alap, illetőleg ezen alapnak rendelkezési tőkéje nincsen (!) minden néven nevezendő községi és megyei nyugdij és segély nélkül nézhetem a nap sütését!!!

A hazaszeretet, hosszas szolgálat, becsületes és erkölcsös életnek — nyomoruság a jutalma“ . . .

* * *

Egy agg honvéd, egy volt jegyző nyomortépte arcza fordul felénk a fenti sorokban kérve, könyörögve, esdekelve, hogy ne hagyjuk őt családjával éhen veszni. — Mint jegyző, az illető nyugdijalap elszomoritó állapota miatt, tehát önhibáján kivül kénytelen a koldustarisznyához nyulni! Mint agg honvéd 48 mond negyvennyolcz frtnyi évi segélyben részesül. — Azok a jó érzelmü hazafiak, a kik sajátjukból segélyezték néha-néha szabadságharczunk agg részeseit, jobbára mint kihaltak: a mai fiatalság pedig 48-as érzelmét csak felkapaszkodásra használja; az öregek segélyezése, — ez már más dülőbe tartozik!

A mór megtette kötelességét, — elmehet!

De nem lehet, hogy annyiunk között nem lennének még olyanok is, a kikből a honvédek iránti kegyelet nem halt ki egészben, hiszen Kossuth apánk mondotta volt, ne hagyjátok éhezni a honvédeket!

Szivetekre hivatkozva kérünk mindenkit, a ki teheti, nyujtsatok egy darab kenyeret az éhezőnek, egy pár garast a nyomorban sinlődő aggastyánnak, a ki feleségével és egy kiskoru gyermekével a mindennapi kenyeret nélkülözi. Gyámolitsátok őket!

A boldogtalannak czime: Tóth József, volt honvéd és volt körjegyző, Gyula u. p. Fekete-Ardó (Ugocsa-vármegye).

Dr. Varga János, halmi főszolgabiró, a Halmiban, 1894. évi május hó 16-án 4005/1894. sz. a. kelt hatósági bizonyitványban hitelesen igazolja, hogy Tóth József, jelenleg gyulai (hegyi) lakos, Ugocsa vármegyében 1853 óta 1894. évi április 10-ig, mint körjegyző működött és pedig legutóbb, mint kökönyösdi körjegyző 1876-óta s ezen idő alatt szakértelmének, megbizhatóságának adta tanujelét s kifogástalan erkölcsi magaviseletet tanusitott. Igazolja egyuttal, hogy nevezett csakis aggkora és munkaképtelensége miatt mondott le állásáról s hogy oly vagyona, melyből magát és családját fentarthatná nincsen.

Navarra József,
borosjenői jegyző.

arra kérje, hogy miután eddig is mint budai, lelki pásztor áldásos működést fejtett ki, magas állásában, melyre a korona bizalma és kormány helyezték, továbbra is a hazaszeretet és az egyetértés szellemét ápolja. E magyar nyelven tartott üdvözlő beszédre a püspök szintén magyarul válaszolt és azután a menet, a lakosság viharos zsiviója és éljenzése között, élén a bandériummal Szt.-Endre felé vette utját. A menet eközben több száz hintora szaporodott fel.

Szent-Endre határához érve, ismét pihenőt tartottak, mert itt a város küldöttsége Dumcsa Jenő polgármesterrel az élén várta a szeretett főpásztort, hogy köszöntse, mire az egyházközség nevében annak alelnöke, Krecsárevics Miklós intézett hozzá üdvözlő beszédet, ezután megállás nélkül a városba tértek, amely ünnepélyesen fel volt diszitve és a Budai-utczában, a melyen át a menet haladt, diadalkaput emelt. A barátságos város minden utczájában a lakosság ünnepi diszben talpon volt és a menet, vénektől ifjaktól kisérve, egyenesen a püspöki székesegyházba indult.

A püspöki rezidencziában Magyarevics püspök magára ölté az ornatust a mantiával, a kamilarkát a fekete fátyollal és aztán a püspöki kereszttel és a főpásztorbottal kezében, a papság által hordozott menyezet alatt az egyházba indult, a hol már felette nagyszámu és előkelő közönség gyült össze. Ezután megkezdődött a keleti egyháznak minden pompájával az intronizáczió szertartása. Az uj főpásztor elfoglalta a püspöki széket; a pátriárka megbizottja, a mohácsi kerület főesperese, Boljarics Gábor, felolvasta az egyházi fenhatóság mandátumát, mire Te Deum következett. Erre a püspöki és consistoriumi titkár protodiakonus Marianovics hálaimát mondott a királyra, a patriárkára és a püspökre, mire a templomi chorus, a Tökölyanumnak növendékei által támogatva, melyet igazgatója, Popovics V. István országgyülési képviselő képviselt, rázenditette a „Mnogaja Ljeta“ hymnuszt. Erre következett a papságnak hódolata a püspök előtt, a kit aztán az egyház, a papság és hivek nevében Kosztics esperes lendületes beszédben köszöntött.

Magyarevics püspök hosszabb beszédben válaszolt; mindenekelőtt hálát mondott istennek, hogy ezt a napot elérnie engedte, azután köszönetét fejezte ki a synodusnak megválasztásáért, a kormánynak a megerősitésének kieszközlése körül nyilvánitott jóindulatáért, és a hivőknek iránta ötven éves lelkészkedő pályáján tanusitott szeretetük és ragaszkodásukért. Egyuttal serkentette a püspök a hivőket arra, hogy az elődeiktől örököltt és eddig is mindig tanusitott hüségükben a király és haza iránt állhatatosak maradjanak és hogy hazafiságuk megröviditése nélkül hitük és nemzetiségükhöz ragaszkodjanak. Ő a maga részéről biztositja hiveit, hogy törhetlenül hazafias szellemben fogja a haza, a király és a nép valamint hiveinek javát minden erejével előmozditani.

Ezzel az egyházi szertartás, melv mintegy egy órát vett igénybe, véget ért és a menet az előbbi rendben, amint jött, az utczafőn a templom előtt lévő rezidenczia felé indult, folytonos harangzugás és mozsárágyu dörgés között. A templom elhagyása előtt az immár intronizált püspök első áldását adta az egybegyültekre, a kik között volt a főpásztor fia, fő- és székvárosi kerületi orvos, Dr. Magyarevics M. és leánya, Magyarevics Emilia, özv. Doricsné.

A püspöki lak bejárata előtt a püspököt a beocsini kolostornak két év óta mint ügyvivő szereplő archimandritája, Telecsky Platon fogadta, a ki a püspöknek uj otthonát adta át, amit ez mindjárt birtokába is vett. Itt megemlitjük azt az érdekes tényt, hogy a püspök fent emlitett leányának, özv. Dorics-Magyarevics asszonynak az apai házat, a melynek hosszu éven át háziasszonyi tisztjét viselte, immár el kell hagynia, mert a görög keleti egyház törvényei szerint a püspöknek nemcsak hogy nőtleneknek kell lenniök, de női személyeknek általában még csak tartozkodniok sem szabad otthonukban, mert a püspök lakása a barátok kolostorának jellegét viseli magán.

A templomból való visszatérés után megkezdődött a küldöttségek fogadtatása. Mint első megjelent a szerb papság, Telecsky archimandrita által vezetve, azután következett a járásbiróság Rozé Gyula járásbiróval az élén; a városi hatóságot Dumcsa Jenő polgármester vezette; a pesti és budai szerb egyházközség egyesitett küldöttségének szónoka gyanánt Nikolics Fedor báró szerepelt, mint olyan a szt.-endrei egyházközségnek alelnöke, Krecsárovics Miklós, a katholikus egyházközség nevében Csébi Antal dr. beszélt, a reformátusok nevében Baky Gyula; az izraelita hitközség üdvözletét Weisz Ármin dr. tolmácsolta és a helység tüzoltósága kirendeltségét Leitner Samu főparancsnok vezette.

Midőn a hivatalos ünnepély berekesztetett a vendégek a mellékhelyiségekbe vonultak vissza, hol étkezés szolgáltatott ki, mely azonban tekintettel a beállott böjti időkre, hal- és rákételekből állott; mi azonban számos felköszöntő megtartását nem gátolá, melyek elsejét Kosztics esperes, Nikolics báró tanácsosnak szentelé, kit mint előkelő községi tagot és államférfiut ünnepelt. Báró Nikolics a hivők összetartására, Osztoics Miklós a két testvér-község egyesitésére ürité poharát.

Popovics István V. a Tökölyanum igazgatója élénken ecseteli azt a nagy szorultságot, melybe a budai gör. kel. püspökség Stojkovics püspök halála után négy évig jutott, midőn az hallatszott, hogy azt megszüntetik s a közel fekvő püspökség beékelése által eddigi függetlenségében megcsorbitják. Brankovics György patriárka bölcsesége és a püspöki gyülekezet belátása a püspökség 200 éves autonom fentártását a jövőre nézve nemcsak meghagyá, de annak fejéül oly főpásztort állitott, ki a hivek egyházi és kulturigényeit az egyházi kezelés, az egyházi igazgató 50 éves működése révén a legbehatóbban ismeri és minden fogyatkozásait legjobb segélyben való részesitésre hivatva van. Szóló felköszöntőjét Brankovics György patriárkára a legmelegebb hálával fejezi be, kit a vendégkoszoru élénk éljenzése közt sokáig éltet.

Eközben Magyarevics Jeremiás püspök lépett a terembe, mi Popovics igazgatót arra inditá, hogy megható szavakkal, melyek a népfelvilágosodás átszellemült apostolának mélyen érző szivéből fakadtak, a görög-kel. budai püspökség szegényebb egyházközségei, szerb népiskoláinak szomoru helyzetét ecsetelje és az uj püspököt a hazai kultura s a gör. kel. szent egyház jól felfogott érdeke tekintete iránt mielőbbi segélyét kérje. Midőn szóló lelkes szavakban fejtegeté, hogy az iskolás gyermekek, a tanuló ifjuság az uj püspöktől, ki őket 50 éven át lelkesülten tanitá istent és a hazát szeretni, mit remél, a szemek nem maradtak szárazon és harsogó általános tetszést aratott a szónok mesteri előadása.

Magyarevics Jeremiás püspököt a püspöksége iskolaügyét régi vezetőjének e felköszöntője mélyen meghatotta.

A püspök szive mélyéből s az iskolák iránti őszinte szeretete és nemes igyekezete szülte szavakkal köszöné meg a felköszöntőnek a benne helyezett reményeket és megigéré teljes figyelmét a népiskolák felvirágzására forditani; de mivel az iskola támogatása az összesség közreműködését illeti, a papságnak különösen szivére fekteti, az iskolák felvirágzására teljes befolyását latba vetni és a községeket iskola czélokra anyagi áldozatok hozására inditani, mely czélokra ő a legnagyobb áldozatokat fogja hozni. Magyarevics püspök e nyilatkozata a legnagyobb lelkesültséggel fogadtatott.

Végül Joanovics György, a pénzügyminiszterium tisztviselője meleg szavakban köszönte meg mindazoknak, kik daczára annak, hogy nem a gör. kel. vallás hivői, s mégis testvéri szeretetből a püspöki felavató ünnepélyen megjelentek, hogy élénk részvétet tanusitottak, pohárát ürité hazafias s a szeretett magyar haza összes fiainak összműködésére.

A társaság egy része fél 5 órakor távozott, hogy a fővárosba való visszatérésre ideje legyen. Ez ünnepélyen résztvevők egy kellemes visszaemlékezéssel gazdagabbak lettek s ama ismert tényt láttuk ismételten igazolva, hogy hazafiasság és vallási buzgóság egymással igen jól megegyezhetők, mindazok, kik ezen kételkednek vegyék Magyarevics Jeremiás budai püspök működését mintaképül.

A Pester Lloydból.

Uj krisztinavárosi polgári leányiskola.

Szép fejlődésnek indult székes-fővárosunk legkiesebb fekvésü városrészének, a kedves krisztinavárosnak lakói, különösen azok, kiket a jóságos Isten leánygyermekekkel áldott meg, bizonyára hálás szivvel, igaz köszönettel fogják tudomásul venni a székes-fővárosi törvényhatóság közoktatásügyi bizottságának f. hó 2-dikán tartott ülésén hozott határozatait.

Mindegyik határozat külön-külön czikket érdemelne, de ez alkalommal, — hiszen, a mi késik, el nem mulik — tisztán a krisztinavárost közvetlenül érdeklő dologról, még pedig igen fontos ügyről, óhajtom a „Buda és Vidéke“ mélyen tisztelt olvasó közönségét értesiteni.

A kulturális czélokért mindig nemesen érező fent jelzett bizottság, örömmel konstatáljuk, mindig hivatása magaslatán állott és áll.

Hátmi is történt az emlitett közoktatásügyi bizottsági ülésen?

Amint Rózsavölgyi Gyula tanügyi tanácsnok, bizottsági elnök megnyitotta az ülést, megszólalt Dr. Gombár Tivadar kir. tanácsos, ki az I. ker. krisztinavárosi polgári leányiskolának felügyelője.

Iskola látogatásai alkalmával szerzett tapasztalatai nyomán meginterpellálta a fővárosi hatóság tanügyi vezetőjét a rendkivüli állapotok miatt, melyeket a felügyelete alatt álló krisztinavárosi polgári leányiskánál észlelt. Érvei a következők:

1. A részben bolthelyiségekben, — részben magánlakásokra szánt szobákban elszórt, részben a szomszédos elemi iskolába áttelepitett iskola növendékeinek száma, a helyiségek befogadásához képest, — 262, — sok.

2. Maga az a körülmény, hogy egyik osztály itt, a másik, a szomszéd házban van, hátrányára van a fegyelemre, tanitásra, és nevelésre, mert a szaktanitás módszere mellett minden órán más-más tanerő veszi át az osztály tanitását, vezetését.

Hogy a folytonos osztálycsere, tanerő váltózkodás, egyik házból a másikba mennyi időt vesztegető, s mily káros hatással van az egészségre, az magától értetődik.

3. Az iskolának, a hol pedig törvényileg a szaktanitásnak van helye, sem szer, sem rajz, sem fizikai, sem természetrajzi terme nincs.

4. Az osztályok berendezései, butorozatai, minden kritikán aluliak. A IV. osztály p. l. 6 méter széles, és csak 3 méter mély.

5. Az iskola udvarán egy mészárosnak jégverme; egy fa, és szénkereskedőnek raktára, kocsiszine istállója van s a folytonos járás kelés miatt a serdülő korban lévő leány tanulók arra vannak utalva, hogy reggeli 8-tól déli 1 óráig a romlott levegőjü tanszobában tartózkodjanak.

6. Tanácskozó terem, vagy tanári szoba nincs, s igy a tanszemélyzetnek pontos megjelenését ellenőrizö beiró könyv elhelyezését, az amugy is felette szegényes, szük, igazgatói irodában kellett eddig ott kényszerüségből elhelyezni, az óraközi szüneteket, továbbá az ugynevezett ablak órákat ott kell az egyes tanerőknek kitölteni, a hol pedig igen gyakran kényes természetü hivatalos, bizalmas dolgokat kell az igazgatónak a szülőkkel négyszemközt elvégezni.

7. Miután rajzterem nincs, egyes osztályokban csupán a tanulók felét lehet foglalkoztatni, s igy óradijak czimén évente 300 frtat kell a főv. központi pénztárnak e miatt kifizetni.

Mindezeknél fogva kérdést intézett Dr. Gombár Tivadar iskolafelügyelő a tanügyi osztály vezetőjéhez, hogy milyen stádiumban van a már 2 év előtt megkezdett polgári leány iskola uj épületének ügye, s egyuttal sürgette az intézkedések megtételét, hogy az épitkezésekhez még ezévtavaszán hozzáfogjanak, nehogy a jövő tanévben is ily, a fővároshoz nem illő, mostoha viszonyok között kelljen megkezdeni a tanitást. Rózsavölgyi

Gyula tanácsnok válaszában kijelentette, hogy az iskola épitési ügygyel a főv. tanács még a mult 1894-dik évben tüzetesen foglalkozott, s miután a tervek elkészitésére a mérnöki hivatalt utasitották, az feladatának meg is felelt, a mennyiben kimeritő jelentését, az összes iratokkal, tervekkel és költségvetésekkel a tanácsnak 1895. okt. 3-án bemutatta s az ügy darab e napon a VII. tanügyi osztályba érkezett

Miután azonban a kiszemelt telek felosztása miatt némi differencziák merültek föl, az összes iratokat a közmunkák tanácsához kellett áttenni, a hol azok ma is vannak.

Igéretet tesz azonban, hogy haladék nélkül megsürgeti az ügy mielőbbi elintézését, s remélhetőleg ki lesz elégitve az interpelláló bizottsági tag ur követelése, s az érdekelt kerület lakosságának régi óhajtása.

Ezek után biztosan remélhetjük, hogy a krisztiváros egy modern iskolával már a közel jövőben gazdagabb lesz a zsenge ifjuság hasznára, és a szülők örömére, s mindesetre hálás köszönettel veszi kerületünk minden egyes polgára Dr. Gombár Tivadar kir. tan. főv. biz. tag ur buzgólkodását, ki időt, fáradságot nem kimélve, folytonosan a kerület fejlődésének előbbrevitelén fáradozik.

Isten áldása kisérje eddigi munkásságát, az koronázza meg ezt a nemes tettet is!

s. f.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Fodor István

A fő- és székváros diszes mérnöki karának egyik disze Fodor István. Buda szabályozásánál örökitette meg nevét, mert a mi az ő keze ügyébe került ott Budának szeretete, ismerete s a szigoru lelkiismeretesség müködtek közre mindnyájunk javára a székes főváros érdekeinek kielégitésével.

Fodor István az alföldről települt ide és meg is látni minden tettén, hogy a pusztai szellő érintette arczát, melyen az egészség virul.

A valódi magyar emberek fajából való. Egyenes, nem áskálódik senki ellen. A ki beszél vele sohasem hinné el, hogy müszaki tekintély, mert férfias szerénység jellemének az alapja.

Fodor István letelepülése nyereség Budára nézve. Az a társaság, melyben gyakrabban megfordul bizonysága lehet annak, hogy mindig központja a társaságnak. Lefelé felfelé egyforma. Szivében nemes, gondolkodásában nyilt. Nyitott könyv — messze belátható a jelleme, mint az a föld melyen született . . .

Szereplésre nem vágyik, de azért az első emberek közé tartozik.

Fekete József.

Fekete József kiváló helyet foglal el a magyar tanitó férfiak között. Nevelőnek született. A gyermek kedélyét ismeri, le tud hozzá ereszkedni és fel tudja magához emelni. Régebben az eddig megjelent ifjusági lapok közül a legjobb lapot ő szerkesztette és áldozatokkal adta ki. E lapban olyan irányczikkeket irt, melyekben a legjobb nevelési programm van.

Fekete József csupa sziv. Boldogult Balázs Sándor aranyszivnek nevezte, és szóban és irásban a Fekete József nevelési rendszere mellett propagált.

Nem csak tanit, de nevel is. Rendszerével a tanulásban elmaradt tanulóval is megkedvelteti a leczkét. Az ő tanitványai nem lesznek sem mihaszna urfiak, sem nyegle sihederek. Szerénységre képezi az ifju jellemét. Fekete Józsefben meg van minden kellék a mi a tanitóban szükséges. Müvelt, szeretetre méltó, férfias, igazmondó, kedélyes.

Hogy magán nevelő-intézetét és főgymnáziumát itt szervezte ujra azért mi budaiak igen hálásak lehetünk.

A igazságos Wlassics Gyulától joggal várhatjuk, hogy a főgymnázium nyilvánossági jogát terjessze ki és érettségi vizsgajoggal lássa el. Ezért az óhajért, minden budai polgár sorompóba lép, mert valódi budai érdek, de országos is.

Fekete József a hol kell mindenütt részt vesz a közügyben, a kör- és magán jótékonyságban és jó hazafiaknak neveli a magyar ifjuságot.

Fekete József érdemes arra a szeretetre és tiszteletre melyben általánosan részesül.

Közgyülések.

— **Közgyülés.** A budapesti polgári lövész-egyesület mint az egyesület tartalmas értesitőjéből olvassuk ez évi közgyülését márcz. hó 22-én d. u. 4 órakor tartja. A budapesti polgári lövészegylet tagjai folytonosan szaporodnak. Országos kitünőségek a tagjai ennek a virágzó, tekintélyes és Buda érdekeiért is küzdő egyesületnek. Az értesitőben Lakner János egyesületi buzgó jegyző az egyesület 200 éves történetét dióhéjban nagy gonddal irta meg. Ugyancsak Lakner János tollából olvasunk a magyar országos lövészegyesületről egy jól megirt czikket. Közli ifju Bun Józsefnek pontos és élénken irt jelentését a budai vadásztársulat mult évéről, a melyet már rövidebben a „Buda és Vidéke“ ismertetett. Az értesitő megemlékezik az uj vendéglős, Bohácsy Józsefről is, a ki szerintünk a lövöldében történendő ünnepélyeken méltóan fog megfelelni a várakozásnak.

A budapesti I—III ker. szállodások, vendéglősök, bor- és sörmérők ipartársulata és temetkezési egylete 1896. évi márczius hó 12-én délután 4 órakor a II. ker., Medve-utcza 6. sz. házban levő „Fáczán“ vendéglőben tartja XIII. rendes évi közgyülését. Az elnökség felkéri a tagokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg. A társulat gyülése után a temetkező egylet tart gyülést.

Meghivó a „Budapest Bankegyesület részvénytársaság“-nak 1896. évi márczius 10-én d. e. $10^1/_2$ órakor saját helyiségeiben (Budapesten, V., Fürdő-utcza 1. szám, I. em.) tartandó évi rendes közgyülésére.

Tárgyrend: 1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése.

3. Az 1895. évi mérleg megállapitása és a nyereség hováforditása iránti határozat.

4. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a lefolyt üzletévre a felmentvény megadása.

5. Igazgatósági tag választása.

6. A felügyelő-bizottság megválasztása, évi dijainak megállapitása.

A Ganz és Társa részvénytársulat igazgatósága m. héten megtartott ülésében jóváhagyta a lefolyt üzletév mérlegét, mely a mult évről áthozott 150,781 frt 47 krral s a 700,053 frt 49 krnyi idei tiszta nyereséggel összesen 840,834 frt 96 kr nyereséget mutat ki. Az igazgatóság elhatározta a közgyülésnek inditványozni, hogy az alapszabályszerü jutalékok levonása után, résznényenkint 100 frtot fizessen osztalék gyanánt, továbbá a nyugdijalap rendkivüli növelésére 20,000 frtot, a munkásbaleset-biztositóalap javadalmazására 25,000 forintot forditson, a még fenmaradó 255,829 frt 59 krt pedig uj számlára vigye át. A villamos osztály elválásának utóbbi időben felmerült tervét végképpen elejtette az igazgatóság s elhatározta, hogy a budai villamos osztályt a jelenkor fokozott kivánalmainak megfelelőleg megnagyobbitja, illetőleg egy uj gyárat épittet ez osztály számára s hogy a leobersdorfi gyárat is megfelelő módon kiegésziti. Határozatba ment továbbá, hogy a „Berliner Union Electricitäts Geselschaft“-tal illetőleg a „Ludwig Loewe et Co. Actiengeselschaft“ berlini czéggel közelebbi üzleti összeköttetésbe lépjen e társulat. Az ehhez szükséges tőke megszerzése czéljából 1200 darab részvény kibocsájtását fogja az igazgatóság a közgyülésnek javasolni. A fönt nevezett berlini csoport kötelezte magát, hogy amennyiben a részvényesek a- alapszabályokban biztositott elővételi jogukat nem gyakorolnák, ez uj részvényeket a „Részvénytársaság“ villamos és közlekedési vállalatok számára itteni czéggel együttesen fix átveszi. Az uj részvényeknél a társulatnak ilyképpen garantirozott átvételi árfolyam megközelitőleg a napi árfolyamnak felel meg.

A Luiza gőzmalom részvénytársaság 1896. évi márczius hó 14-én délelőtti 10 órakor az „Országos magyar malomegyesület“ tanácskozó termében (Erzsébet-tér 19., II. emelet) rendes közgyülést tart.

A Pesti hengermalom-társaság LXIII. közgyülését folyó évi márczius hó 18-án délelőtti 10 órakor telepén, Hengermalom-épület, V., Klotild-utcza 6. szám üléstermében tartja.

Különfélék.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére. A kik lapunkból négy mutatványszámot megtartottak azokat az ötödik szám után előfizetőnknek tekintjük. Előfizetőink megbizásait elvégezzük. Minden egész éves előfizetőnknek egy kis hirdetésre ingyen van joga. A kik e felszólitásra a lapot megtartják és a pénzt be nem küldik jogos követelésünket posta megbizás és egyéb jogos uton hajtjuk be.

— **Magyarosodunk!** A baptista hitközség meghivókat oszt szét Budapest lakói között nyilvános isteni tiszteleteire. Abban azt az épületes dolgot olvassuk, hogy minden vasárnap, szerdán és pénteken este 8 órakor Budán az iskola-utcza 37. sz. a. isteni tiszteletet tartanak — német nyelven. Nem tudjuk, hogy a hitfelekezet vezetősége csupán germanizálás czéljából tart-e német isteni tiszteletet, vagy pedig csak egyszerüen tüntetni akar-e Magyarország ezredéves ünnepi évében? Akármint legyen is a dolog, sehogy sem fér össze ez azzal a tisztességes szándékkal, mit az a hitfelekezet követni akar. Reméljük, hogy ennek a felszólalásnak meg lesz az az eredménye, hogy sutba dobják a német nyelvet s hogy megtiszteli a felekezet önmagát azzal, hogy a mi nyelvükön fogja hirdetni igéit.

— **Munkácsy kiállitás.** Munkácsy Mihály egy kiállitó csarnokra kapott engedélyt. Tehát lesz Munkácsy kiállitás. Olvasóink emlékezhetnek, hogy a Buda és Vidéke inditványozta a Munkácsy kiállitást. E tárgyban a mester a lap szerkesztőjének levelet is irt A kiállitás meg lesz, rajtunk mult hogy nem Budán. A közönyösség és vállalkozás kedvhiánya tette lehetetlenné ezt.

— **Ázsiai állapotok.** Nem is hinné az ember, hogy a diszesen és rohamosan épülő Krisztina-köruthoz milyen közel esik — Ázsia. Pedig meggyőződhetik erről bárki is, a ki nem rösteli a fáradságot s odanéz a Krisztina-körut és Csaba-utcza sarkára. Tovább azonban ne menjen egy lépést se, mert menthetetlenül elvész abba a szibériai tundrába, mely ott szeme elé tárul. Egy szavahihető, környékbeli lakostól veszszük a panaszhirt, hogy a Mayer-féle árvaházhoz vezető Csaba-utczán a tengernyi sár miatt teljesen lehetetlen a gyalogjárás. Nevezett utczának egyik oldala, igaz, épitkezésekkel van elfoglalva; és a másik? Ezt a városmajor szegélyezi. Hát ez talán járható? Olyan sárczipőt még nem talált fel a tudomány, melynek segélyével ezen az uton emberfia gyalogszerrel átgázolhatna. „Hát ezekre a rendetlen állapotokra — irja panasztevő — nem terjed ki az illetékes előljáróság figyelme? Képes eltürni, hogy azon az uton, melyen nap-nap után 50—60 városi árvagyermek kénytelen a távolabb eső iskolákat felkeresni, bokáig érő s kikerülhetetlen sárban gázoljon, egyenes kárára a székes fővárosnak, mely őket ruhával s lábbelivel ellátja? No, bizony, annak az utnak a kellő gondozása nem kerülne annyi pénzébe a fővárosnak, mint a mennyibe az a sok-sok, használhatatlanná

váló városi czipő kerül! — Ajánljuk e jogos felszólalást az I. kerületi előljáróság gondos figyelmébe.

— **Tanitó-választás.** Mint örömmel értesülünk az ettyeki tanitói állásra, a magyarosodásért küzdő derék férfiut, Emberger Jánost választották meg. A nagyobbrészben németajku polgárokból álló községet a választás alkalmából üdvözöljük.

— **A németvölgy emelkedése.** A budai városrészeknek meglehetősen elhanyagolt része, a németvölgy emelkedéséről veszünk hirt. A Hesz-örökösök ugyanis 300 □ öllel harminczkilencz házhelyet parczelláztattak. Ez a hely is jobban népesül, jobban gondozzák, a mit meg is érdemel. A nagyhirü doktor Balassa János, mikor Karagyergyovics herczeg arra kérte meg, hogy nézzen neki a város közelében lapályban egészséges helyet, a Németvölgyet is kijelelte a többi között.

— **Értesités.** A budapesti I—III. ker. szállodások vendéglősök, bor- és sörmérök ipartársulatának elnöksége figyelmezteti tagjait, hogy a dohány gyártmányok elárusitásához szükségelt uj engedélyért f. é. márczius hó végéig a m. k. Pénzügyigazgatósághoz folyamodni kell. Egyben értesittetnek a tagok, hogy utbaigazitások és felvilágositások a társulati irodában (II. medve-utcza 6. sz.) minden csütörtökön délután 4—6 óráig készséggel adatnak.

— **Köszönet.** A budapesti I—III. ker. vendéglősök ipartársulata f. é. február hó 21-én, mint lapunkban is emlitve volt, egy minden tekintetben sikerült tánczmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelme a társulatban lévő temetkezői-egylet alapvagyonát gyarapitotta. Ez alkalommal a következő felülfizetések történtek: Részvény serfőződe 30 frt, Wagner Alajos ur szikvizgyáros 27 frt 50 kr, Werner Adolf ur szikvizgyáros 22 frt 50 kr, ifj. Haggenmacher Henrik sörgyáros ur 20 frt, Gundel János ur 8 frt 50 kr. Löwenstein Nándor ur 7 frt 50 kr, Schleicher József ur 7 frt, Stadler József ur 5 frt, Kommer Ferencz ur 3 frt 50 kr, Teasdale Otto ur 3 frt 50 kr, Halastig János ur 3 frt, Valenstein Antal ur 2 frt 50 kr, Löffelmann Vilmos ur 3 frt 50 kr, Reutter Nándor ur 2 frt 50 kr, Neubauer Mátyás ur 2 frt 50 kr, Kerpmayer Mannrid ur 2 frt 50 kr, Mayer Ignáczné urnő 2 frt, Bogcsics Simon ur 1 frt 50 kr, Petánovits, Fisch, és Hötzl József urak 1—1 frt, Ternyei Farkas, Schierer Károly, Fukatsch János, ifj. Prokesch Antal urak és Nekpisz Józsefnő urnő 50—50 kr. A társulat elnöksége a felül fizetéseket ezzennel köszönettel nyugtázza.

— **Halálozás.** Wolf F. elhunyt polgártársunkat, a kit széles körben szerettek és tiszteltek nagy részvéttel temették el. A nagy számu gyászoló közönség egész a farkasvölgyi temetőig kisérte ki az elhunytat.

— **A pomázi iskolák.** A „Nemzeti Iskola“ érdekes fényképekben mutatja be az ország nyomoruságos népiskoláit Mult számában sikerült fényképben mutatja be a pomázi szerb és református iskolákat. A képek minden szónál hivebben jellemzik az állapotokat.

Mulatság. Igen fényesen sikerült zártkörü tánczmulatságot rendeztek évi február hó 29-én a Fáczán nagy termében a „Budai könyvtár alap“ javára, a mely az idén tartott budai tánczestélyek között minden esetre méltó helyet foglalt el. A rendezőségi tagok valóban dicséretesen jártak el, nem kiméltek sem fáradságot sem anyagi érdeket, hanem elkövettek mindent a tánczestély sikere körül, ez alkalomból ők lepték meg a budai szép leányokat a legszebb tánczrenddel ugy hogy kedvesen fognak visszaemlékezni a milleneumi év első tánczestélyére azok az ifju hölgyek kiknek most volt először alkalmuk egy tánczmulatságot végig tánczolni. Kilencz órakor a Rákóczy induló hangja között lépett be nagykörösi Székely Elekné urnő ki a bálanyai tisztet vitte, alig hogy helyét elfoglalta a czigányok belekeztek a csárdásba és csakugyan fáradhatatlanul huzták a talpalávalót s kedvvel ujitották meg az ifjuság által megtapsolt darabokat. Az első négyest 120 pár tánczolta hatalmas két colonneban. Jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Székely Elekné, Goór Albertné, Fulajtár Lajosné, Schiller Györgyné, Schwartzmayer Istvánné, Lechmayer Nándorné, Winkler Józsefné, Gally Ignáczné, Hager N.-né, Hermann Antalné, Hutter Józsefné, Spitzár Frigyesné, Lukits Józsefné, Kultzmann Józsefné, Wittek Ferenczné, Daxdobler Vinczéné, Gömöry Gusztávné, Staub Mihályné, Kamocsay Endréné, Janó Jánosné, Jurányi Jánosné, stb.

Leányok: Székely Ilonka, Becskereky Katicza, Goór Karola, Weisz Eliz, Kimpán Karola, Weisz Anna, Agonás Lujza, Weisz Irma, Janó Vilma, Winkler Stefike, Gally Gabriella, Schiller Anna, Schwarzmayer Gizi, Schwarzmayer Vilma, Schwarzmayer Irma, Hager nővérek Hermann Julia, Jurányi Annuska, Jurányi Ilona, Dregály Gusztika, Hutter Stefánia Spitzár Emilia, Spitzár Hilda, Staub Angela, Kultzmann nővérek, Kiss Ilonka, Lechmayer Brigitta Göndör Angyalka, Krevecz Paula, Gömöry Mariska, Lukits Mariska, Győry Szidonia, Kovács Ilona, Bakos Lina, Rothammer nővérek, Wittek Ilonka és Ella, Prihoda Annuska, Raffiul Nadika, Sipos Angyalka, Abelsberger Terike Sárgay Emmike, Lindenbach Gizella Daxdobler Marianne, Hahn Irma, Kund Lujza, Nyiráky Gabiza, Welsz Gizella, Verényi Gizella, Schlőr Lujza, Frank Vilma, Hölczl Ilona, Szervaczky Rózsika, Roth Irmuska, Mader Etuska, Török Sándorka, stb.

— **Küldöttség.** A Duna jobbparti körvasut mentén levő háztulajdonosok és lakók nevében egy 5 tagu küldöttség járt a főkapitánynál megköszönni azt az üdvös intézkedését, hogy megkereste nevezett vasuti üzletvezetőségét a vonatok gyors közlekedésének mérsékelésére.

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen. Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszaporogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Tessék elolvasni** Palugyay Zsigmond Budapest IV. Egyetem-utczai 11. sz. a. levő tiszti és hadfelszerelési intézetében a ruhák a jó izlés törvényei szerint készülnek. Palugyai e téren már 18 év óta müködik és bebizonyitotta, hogy a legmagasabb igényeket is kielégiti. Üzletében sok diszruha van megrendelve. A szakértők dicsérik ezeket a ruhákat, melyek jó szabásuak és korhüek. Bandériumoknak tömeges megrendelésnél kedvezmény. A czég megrendelői között az előkelő világ számos tagját találjuk. Ajánljuk olvasóinknak.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Kiadó villa.** A Kelenföldi állomás és Sósfürdő szomszédságában fekvő Hauszner-féle villában butorozott szobák kaphatók. Bővebb értesitést ugyanott nyerhetni.

— **Budai ipar.** Egy igen magas állásu és jól öltözködő urtól azt kérdezték: hol csináltatja ruháit. Budán felel a kegyelmes ur. Van itt elég tisztességes szabó mester. Az a ki a kegyelmes ur ruháit készíti, mint értesülünk Barall Mihály. A várbeli előkelőségek kedvencz szabója, a kinek izlése igen kiváló és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

— **Magyar Osztály-Sorsjáték.** A Magyar Osztály-Sorsjáték — mely nyereményeinek sokasága és magasságával, nemkülönben annyira kedvező esélyeivel nemcsak hazánkban, de a külföldön is oly népszerüséget vivott ki magának — második osztályának huzását márczius 11—14-ig, tehát már néhány nap mulva ejtik meg a kormány felügyelete alatt és dr. Weinmann kir. közjegyző jelenlétében. Az a körülmény, hogy ez a sorsjáték utóbbi huzásainál kisorsolt nagyobb főnyeremények belföldiek által vásárolt sorsjegyekre estek, — annak közkedveltségét még inkább növelte. A már legközelebbi szerdán kezdődő huzásnál 10,000 nyeremény fog 1.648,000 korona összértékben kisorsoltatni.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyuvíz.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.) Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Lakások. Mindenféle lakásokat keresek. Egy szobától kezdve felfelé. Nyaralók Buda és vidékén kiadhatók. Czim a kiadóhivatalban.

Házasság. Vendéglős jó üzlettel a pesti oldalon 4—5000 forinttal házas társat keres. Harmincz éves. Husz-huszonöt éves nők irjanak levelet »Vendéglős« czimen a kiadóhivatalba.

Tőke befektetés. A ki ezer vagy két ezer forintot egy illatszer és vegyészeti vállalatba fektet az évenkint 20% nyereségben részesül. »Vegyész« czimen lehet választ kapni.

Vizsga. Tanulásban elmaradott fiukat jó rendszerrel vizsgára készit egy tapasztalt tanár, kinek e téren sok eredménye van. Levelek 3 darab 5 krros bélyeggel a Buda és Vidéke kiadóhivatalához. »Tanár« czimen.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi ut 156.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

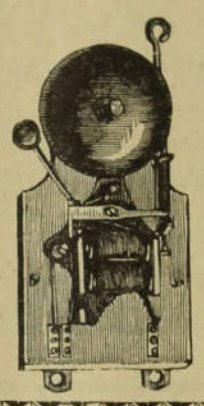
ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23 – 96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely **Lázár és Verzár Brassó.**

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Barabás József

krisztinavárosi

CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Polgári sör.

Király sör.

Szt. István sör.

Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fiókuzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőmben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy táncz vigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Tisztelettel

Schlaucher Ferencz, vendéglős.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Meghivás

a

Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság

részvényeseinek

1896. márczius 21-én, délelőtt 10½ órakor Budapesten, az intézet saját helyiségében (V., Nádor-utcza 4. szám alatt) tartandó

V-ik rendes közgyülésére.

NAPIREND:

1. Az 1895. évi mérleg és igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A tiszta nyeremény mikénti felosztása iránti határozat.
4. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránti határozat.
5. Határozathozattal az üresedésben lévő igazgató-tanácsosi állások esetleges betöltése iránt.
6. A felügyelő-bizottság tagjai számának meghatározása, ezen tagok megválasztása és javadalmazásuk megállapitása.

Azon t. részvényesek, kik a közgyülésen, személyesen, vagy meghatalmazott által résztvenni kivánnak, felkéretnek, hogy a részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt.

Budapesten a társaság pénztáránál, vagy **Bécsben a Wiener Bank-Vereinnál**

ugyanott dijmentesen rendelkezésükre bocsátott konszignációk kiséretében, legkésőbb 8 nappal a közgyülés megtartására fent kitüzött határidő előtt, tehát bezárólag 1896. márczius hó 13-ig letenni szíveskedjenek. A letett részvényekről elismermervény és a közgyülésen való részvételre szóló igazolási-jegy állittatik ki. Minden 25 darab letett részvényes egy-egy szavazatra jogosit. Ha valamely részvényes más szavazatképes részvényes által kivánja magát képviseltetni, ugy az erre vonatkozó meghatalmazást az igazolási-jegy hátsó lapján kitölteni és aláirni tartozik. Senki sem birhat 100 szavazatnál többet sem saját nevében, sem meghatalmazás utján. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyülés elé terjesztendő jelentéssel együtt, a közgyülést nyolc nappal megelőzőleg a társaság irodájában közzététetik.

Az igazgatóság.

VALÓDI OROSZ TEA.

„Karaván“ legfelsőbb helyen engedélyezett orosz tea-kiviteli társulat **Moszkvában.**

Magyarországi telepe: **Budapest, V., Arany János-utcza 30. sz.**

Ausztriai telepe: Bécs, I., Lobkowitzplatz 3.

Kapható az egész birodalom minden előkelőbb füszer-, tea-, csemege- és drogua-kereskedésében.

Valódi csak akkor, ha a csomagok az orosz hivatalos vámszalaggal és védjegyünkkel vannak ellátva

35007 pénznyeremény

Magyar Osztály-Sorsjáték.

7,932 000 korona összértékben.

A II. osztály huzása:

Márczius 11—14-ig.

II. osztályu vétel-sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20	
40.—	20.—	4.—	2.—	frt

Portó és nyeremény-jegyzékért külön 25 kr.

„Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

Egy Milló korona.“

A III. osztály huzása:

Május 12—28-ig.

A II. és III. oszt. érvényes sorsj. árai:

1/1	1/2	1/10	1/2	
60—	30—	6.—	3	frt

Portó és 2 nyeremény-jegyzékért külön 40 kr.

Sorsjegyeket a fenti eredeti árakon ajánl és szétküld az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

Minden készpénzben levonás nélkül.

HEINTZE KÁROLY BUDAPEST

Szervita-tér 3.

Minden készpénzben levonás nélkül

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már márczius 11—14-ig.

Ára:

1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy
80.—	40.—	8.—	4.—	korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

1/1	1/2	1/10	1/20	sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.—	korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.42	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.43	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32		»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»
Tea	1 deka	6, 8, 10 és 12	»
Rum	1 liter	85, 1.00, 1.20, 1.25, 2.00 és 2.50	»
Bükk- és tölgyfa	100 kg.	1.40	»
Porosz szén	100 »	1.80	»

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

Nyomatott Heisler J kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház)

zéli
zvény-társaság
zi ut 156.

Budapest, 1896. V. évfolyam 11. sz. Vasárnap, Böjt más hava (márczius) 15.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Felhivás előfizetésre.

Olvasó közönségünk egyre szaporodik. A Buda és Vidéke mindinkább terjed. Előfizetői sorában a legegyszerübb polgártól a legmagasabb társadalmi rendig vannak ügyünk buzgó és lelkes barátai.

Zászlónkra irt jelszavunk: Buda és vidékének emelkedése, magyarosodása messze vidékeken hangzik. Nem csak Budán és vidékén de az egész országban érdeklődnek küzdésünkért, harczunkért.

A Buda és Vidéke izmosodása annak az ügynek köszönhető, melynek diadalra juttatását czélul tüzte ki. Szavunk nem hangzik el a pusztában, hanem a körülmények és viszonyokhoz képest tettre lesz váltva.

Legyőztük jobbára némelyek ellenszenvét is, barátainkat megtartva ellenségeink közül is szereztünk barátokat, kik ma már lelkesen terjesztik a Buda és Vidékét.

Nemcsak törzs lakosok, de a nyaralók is táborunkba sorakoztak és apostolai annak a szellemnek, melyet a közönségért lapunkban nyilvánitunk.

A Buda és Vidéke terjedésében a közönségé a legnagyobb érdem. Ezt a bizalmat, ezt a buzgóságot kérjük továbbra is, a melyre minden tekintetben igyekezünk érdemessé lenni. A közönség a mi erőnk. Minél jobban erősödik a Buda és Vidéke annál közelebb érünk a czélhoz.

A Buda és Vidéke mindent elkövet, hogy minél tartalmasabban jelenjék meg. A közönség körében megkedvelt Ismerőseink rovatát folytatjuk. A magyarosodásért nem erőszakkal de érvekkel és szeretettel harczolunk. A jó magyar nyelv, a magyar szellem, a magyar gondolkodásért munkálkodunk, hogy a magyar egylet többszörös ajánlatára méltók legyünk.

Eddig is igyekeztünk, hogy jó magyar nyelven irjunk, de erre ezután még jobban vigyázunk.

Buda és vidéke társadalmi élete, emelkedése, közigazgatása, vagyonosodása emelése munkájához meghivunk minden magyar embert. Ha egyetértünk Buda és vidéke szebb, erősebb lesz mint valaha volt.

Ezért a czélért minden magyar ember lelkesedik. Virágozzék a tudomány, irodalom, müvészet, kereskedés, ipar és gazdaság magyar szellemben, Budán és vidékén. Legyenek megelégedettek, boldogok a polgárok, e szép vidék ölében!

A Buda és Vidéke szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Buda és Vidéke" előfizetési árai:

Egész évre . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Szerkesztőség és Kiadóhivatal Budapest I. Alkotás-utcza 12/a.

Buda kereskedőinek és iparosainak száma 1784-ben.

II. József császár, a nagy reformátor, akit hogy reformjainak megvalósitásában semmiféle eskü vagy kötelező igéret ne korlátozzon, meg se koronáztatta magát, figyelmét a kereskedelemre és iparra is kiterjesztette. E téren a legnagyobb szabadság hive volt, ami egyértelmü azzal, hogy a czéhrendszert gyülölte. A czéh, valamely iparág zárt testülete, merev szabályaival s kalmárszellemtől áthatott önzésével, a gyors haladásnak, az egészséges fejlődésnek legcsökönyösebb akadályoztatója volt. Igaz, hogy a kontárkodásnak elejét vette, de maga szabván meg az üzlet önálló gyakorlására jogositottak létszámát — s itt a határvonalat természetesen a saját zsebéhez mérvén — sok jeles munkás elől elzárta a boldogulás utját s a szabad versenyt alapjában lenyügözte.

József császár hadat üzent ennek az ósdi rendszernek. Mindjárt uralkodása kezdetén követelte a czéhek kiváltságleveleit, hogy azokat átvizsgáltassa s a kor szelleméhez mérten átalakittassa. Mert egyszerre és kiméletlenül szakitani a régi, megszokott rendszerrel nem lett volna tanácsos, apránként igyekezett azt reformálni.

A következő ujitása az volt, hogy a nu-

A „BUDA és VIDÉKE" TARCZÁJA.

Borközi állásban.

(Pohárköszöntő az I., II., III. kerületi választmányra.)

Hát bizony megesett velem, hogy az az egy asztaltársam is ott hagyott, a kivel tegnap egyik budai búfelejtő intézetben megismerkedtem.

Magam maradtam, mert asztaltársam bolondnak nézett. (Nem első esetem!)

Én ugyanis végelgyengülésben boldogult feleségem egyetlen értékes hagyatékát, egy gyöngén aranyozott óraláncz függőt mutattam neki, hogy találja ki, mi van abban elrejtve. Természetes, hogy azt mondta:

— Onagysága, boldogult neje hajszála, vagy arczképe?

— Nem!

— Akkor hát a papa kedvenczének képe?

— Az sem! Egészen más valami.

— Hm. Hát Borgia Lukretia utolsó sóhaja, vagy a keresztes háboruban elesettek özvegyeinek és árváinak javára rendezett tom-

Elpusztí[illegible] kákról kuli[illegible]
Mindennemü hangszer legolcsóbb

[illegible] fényereménye, avagy talán az állat-farkbojtja, ha az sem, akkor a [illegible] első kiadása, a 3 Kázmér [illegible]ló belépti jegy maradványa, [illegible]yriai király unokatestvére udvarmesterének kifizetetlen számlaja, a Kohinor gyémánt egy töredéke, a budai vigado alapköve, a bécsi arzenál kulcsa? . . .

— Nem, nem. Egyiksem, hanem 15 szem hangyatojás.

Erre aztán nagyon megharagudott szomszédom. Fizetett, elment, azt sem mondta befellegzett s magam maradtam.

— Jónás, még két tizedet a mienkből! Mondám én s elkezdtem gondolkozni.

— Istenem, de szép is az, ha az ember az 1893. évi XXIII. törvényczikk rendelkezése következtében, a melyik az előljáróságok szervezetébe olyan szépen beillesztette a kerületi választmányok intézményét, nyilvános állást foglalhat el!

Van szólás szabadsága, inditványozhat, megihatja a te poharat az előljáróval, sőt emelkedettebb hangulatban a fogalmazót is magához emeli; szavazhat segitséget a szenvedők javára, a kik őt megnagyságolják, beleszól a kerület épitésügyeibe s közvacsorákon a patkó főhelyén ül.

Nos hát. Nektek szól ez a kis pohárköszöntő, nemes szivü uraim, a kik minden utó gondolat és dijazásra való számitás nélkül vállaltátok el e diszes állást, a melyiknek legfőbb ékessége épen az, hogy ingyen szolgálja a közügyeket.

Ott maradtam a kis borozóban magam s hallgattam, hogy szapulják a hatóságot a tisztelt teherviselő polgárok a sok mulasztásért.

Egyszerü, keresetlen módon fejezik ki, a mi bensőjüket nyomja, de . . . in vino veritas, mondja a ki latinul tud.

Megtudtam az itt-ott elejtett nyilatkozatokból, hogy esős időben százával akadnak el a kocsik a Retek-utczában, mert jó Mac Adam megfordulna sirjában, ha látná, hogy a retek-utczai macadamozott kocsi ut milyen hepe-hupás, a világosságot pedig minden járó-kelő a kezében kénytelen vinni — ha czélhoz akar jutni.

Tudják-e a választmány urai, hogy ezen az uttesten kora tavasztól késő őszig ezrivel járnak a magán- és bérkocsik?

Hallottam azt is, hogy a legszebb kiránduló helyekhez ma sem vezetnek utak, hogy a nyaralni akarók és tudók elmennek a Balaton vidékére, sőt (fájdalom) Steyerbe, vagy a jó Ég tudja hova, csak a budavidéki szép, egészséges és közeli paradicsomokba nem, mert hisz' a buda-óbudai magaslatokra csak öszvéreken juthat föl a halandó, nincs ennek a vidék telkeinek sem utja, sem világitása, sem vize s a tömérdek sok ember viszi a pénzt . . . külföldre.

Hallottam, mikor azt kérdezték egymástól a borozók, hogy miért nem erdősitik az óbudai hegyeket, miért kellenek évtizedek, mig a Gellérthegynek tervezett utait kiépitik, miért hagyják a szőllőtetü által máris tönkre tett, valamikor vagyonos, mindig önálló, erényekben gazdag polgárokat teljesen elkoldu-

merus clausus-t figyelmen kivül hagyta s ha valaki iparüzhetési jogositványt kért azt, ha a folyamodó személye ellen politikai és erkölcsi tekintetben nem volt kifogás, megadatni rendelte még akkor is, ha az illető czéh létszáma — a czéh felfogása szerint — teljes volt.

Ez a rendelet, melyet 1784. márcz. 15-én bocsátott ki, képzelhetőleg nagy riadalmat támasztott a szabadalmazott atyamesterek körében. Keservesen feljajdultak ellene, mert ugy vélték, hogy most már éhen fognak elpusztulni. Nagy volt az ijedelem a budai czéhek közt. A közös veszedelemtől szorongatva testvériesen egyesültek s elkeseredett hangu emlékiratot terjesztettek a város tanácsa elé, kérve, könyörögve, hogy az existencziájukat alapjában fenyegető rendelet visszavonása iránt tegye meg a hathatós lépéseket.

A kereskedők és iparosok ez az emlékirata történeti reminiscencziáinál fogva is érdekes. Buda — mondja a beadvány — hajdan, a mikor királyainak székhelye volt, gazdagságánál, jóléténél, lakosainak számánál és tudományos képzettségénél fogva a földkerekség legáldottabb pontja volt. Nagysága, szerencséje letünt, a midőn a barbár török hatalmába jutott. Nyomoruság, szégyen, kétségbeesés jutottak osztályrészeül azalatt a másfél század alatt, mig a török igájában nyögött. A nagy Lipót győztes fegyverei végre visszaadták szabadságát. De teljesen máig se térhetett magához, a borzasztó korszak szomoru emlékei itt-ott még éktelenitik a várost. Az ország belső zavarai pusztitották soraikat, a pestis tizedelte az ujonnan telepedett lakosságot, 1738 és 39-ben pedig olyan járvány, a melyre ma is borzalommal gondolnak azok, akik átélték. A török és porosz háboruk, a nagy drágaság s a soha nem tapasztalt óriási árviz okozták, hogy ámbár Buda az ország fővárosa, mindazáltal a török uralom alól való felszabadulása óta mintha nem emelkedett, hanem inkább hanyatlott volna. A városnak jobbára iparos lakossága e szorongatott időkben a legsanyarubb viszonyok közt tengődött. Az ipar és kereskedelem éltető, versenyre ösztönző eleme a kiterjedt kereslet, de hol találták ezt fel a budai kézmüvesek, mikor az országot zavarok dulták, a lakosságot a járványok fogyasztották s az 1723-ki rettenes tüzvész szegényitette?

Az ipar- és kereskedelem tönkre ment; akik felvirágoztathatták volna, jövedelmezőbb foglalkozás után néztek. A szőlőmüvelésre adták magukat s a budai bornak rövid idő alatt messzeterjedő hirnevet szereztek. Azóta ezen a téren is tultermelés mutatkozik. A szőlőmivelés általános lett nemcsak Budán, hanem a környékén is, miáltal a bor ára annyira leszállott, hogy egy némely esztendőben a munkáltatás költségei is alig térülnek meg.

Ennél fogva az iparosok kezdenek ismét visszatérni tálajdonképeni foglalkozásukhoz s ime most a királyi rendelet veszélyezteti megélhetésüket. Minden bizodalmukat az uralkodó kegyébe helyezik; lehetetlen, hogy tönkre akarná tenni őket. Már pedig, ha a sérelmes királyi rendelet hatályon kivül nem helyeztetik, az ipar és kereskedelem okvetetlenül elpusztul. Most is annyira vannak, hogy alig képesek élni.

Állitásuk bizonyitására minden czéh létszám kimutatást terjeszt a tanács elé, mely magában foglalja nemcsak az önálló üzlettel biró iparos vagy kereskedő, hanem azok fiainak s leányainak létszámát is, mint akiknek első sorban van joguk arra, hogy a mesterséget kitanulván, vagy férjhez menvén, engedélyt kapjanak valamely üzlet folytatására.

Lássuk e kimutatásokat sorra.

1. Első a kereskedőké. E szerint önálló üzletet vezet 49, ezeknek van 42 fiók, 35 lányok, összesen tehát 77 gyermek. A fiuk közül 9 már végezte pályáját s a leányok közül 10 már férjhezmenendő, első sorban tehát ezeknek volna joguk, ha a mostoha viszonyok engednék. Van azonkivül a Tabánban 30 szatócs, akik jobbára füszerrel kereskednek.

2. Az asztalos czéh kimutatása szerint mesterséget folytat 18 asztalos, ezeknek vnn 21 fiók, 26 lányuk, amazok közül 3, ezek közül 5 már engedélyre tarthat igényt. Továbbá a külvárosokban s főleg a vizivárosban van u. n. külső, a czéhbe be nnm kebelezett asztalos 34. A czéh különös sérelem gyanánt felhozza, hogy midőn értesült arról, hogy a nádor a helytartótanácscsal s más állami hivatalok is Budára helyeztetnek által, az ezek számára szükséges kincstári épületek építéséhez a királyi palota kitatarozásához nagy mennyiségü fakészletet szerzett be s számos legényt fogadott fel a szék s a munkát hajlandó és képes lett volna a legjutányosabban teljesiteni, mégis e czélra Pozsonyból hoztak 6 mestert 40 legénynyel s a helybeli iparosok mellőzésével, ezek végzig a munkát.

3. A pék czéh kimutatása szerint u. n. „Weiszbecker“ van 27 önálló iparos 38 fiu és 37 lánygyermekkel, kik közül 12 fiu már pályáját végezte s 16 lány férjhezmenendő. Ezekhez nincsenek hozzá számitva az u. n. „Schwarzbecker“-ek, akik kenyereikkel nagy konkurrenczíát csinálnak.

4. A csizmadia czéhben van 58 önálló iparos 4 özvegy asszony. Az 50 fiu közül 20 képes volna mesterségét folytatni, eladó lány pedig 76 közt 25 van. A czéh panaszkodik a nehéz megélhetési viszonyokra, jóllehet a mult 1783 évben 10,000 pár czipőt ké zitettek a katonaságnak. De helyben igen csekély a kereslet, ugy hogy 20 mértföldre is kénytelenek eljárni.

5. A szabó czéh 48 mestert számlált, 40 fiu- és 45 leánygyermekkel. 5 fiu már üzhetné mesterségét, 12 leány pedig eladó.

6. A timár czéhben van 13 mester, 24 fiu, 27 leány és 8 özvegyasszony.

7. A paszomántos czéhben van 5 mester, 3 özvegy asszony, 4 fiu, 8 leánygyermek, az utóbbiak közül 5 férjhezmenendő.

8. Szücs mester van 42, 14 fiu- és 16 leánygyermekkel, kik mind férjhezmenendők, 2 fiu pedig önálló üzletvezetésre képes.

9. A nyereggyártó czéhben van 6 mester, 3 fiu és 4 leánygyermekkel. A gyermekek közzül 4 már igényt tarthat az önálló üzletre. Panaszkodik a czéh, hogy miután minden lovasezrednél vannak tanult nyergesek, akik nemcsak a katonaság, hanem magán emberek számára dolgoznak, ezek miatt sok kárt szenvednek.

10. Kocsigyártó van 11 mester, 11 fiu, 8 lánygyermek, kik közzül 2 már nagykoru.

11. A harisnyakötő czéhben van 7 mester, 6 fiu és 12 leánygyermekkel. A czéh panasza az, hogy nem elég, hogy köztudomásulag a házi szükségletet minden házban otthon elégitik ki, hanem vannak a czéhben nem levő olyan harisnyakötők, akik a czéh nagy kárára házról házra járnak portékájukkal.

12. A fésüs czéhben van 6 mester, 6 fiu és 3 lánygyermek, kik közül 3 önálló üzlet vezetésére alkalmas.

13. Az üveges czéhben van 8 mester, 4 fiuval, 6 leánnyal, kik közül 5 már önálló üzletet vezethet.

14. Német kalapos mester van 4, 3 fiu, 8 leánygyermekkel. Panaszkodnak, hogy német kalapokkal a magyar kalaposok is kereskednek, sőt minden zsidó és szatócs; ugyhogy ők kénytelenek a debreczeni, szegedi vásárokat fölkeresni.

15. Halász mester van 12, özvegyasszony 2. Gyermekök van 14 fiu és 10 lány.

16. Szijgyártó mester van 4, 2 fiu és 5 leánygyermekkel.

17. Patkoló kovács mester 14, 24 fiu, 20 leánygyermekkel, kik közül 5 önállóan vezethet üzletet. Panaszkodnak, hogy már minden falunak van kovácsa s különösen az óbudai kovácsok nagy kárt okoznak nekik.

18. Kádár mester van 23, nem számitva a mintegy 25 kontárt. Az 53 gyermek közül házasulandó fiu és férjhez menendő leány van 20.

19. Szappanos mester 10 van, 11 fiu és leánygyermekkel.

Összegezve most ez adatokat, ugy találjuk, hogy Budán 1784-ben (a kereskedőkön kivül) 19 iparággal, az özvegy asszonyokat nem számitva, 316 önálló czéhbeli mester foglalkozott. Ezeknek volt összesen 647 gyermekök. A mesterekhez számithatjuk némileg azokat a fiu gyermekeket, akik mesterségüket kitanulták s a megkivántató 1—2 évi vándorlást elvégezték, valamint azokat a felnőtt leányokat, akik férjhez menetel által első sorban tarthattak igényt önálló üzlet folytatásához. Ezeknek a számát nem találjuk minden kimutatásban, de a rendelkezésünkre álló adatokból azt 160-nál többre tehetjük.

Dr. Illésy János.

---

sodni, holott okszerü rendezés, szabályozás által értékessé lehetne tenni az egykor bortermő vidéken s ha azt jómoduak nyaraló helyül választanák: a főváros óriási jövedelemre tenne szert a fogyasztási adókból?

Kérdezték, miért nem vezetnek utak a Gül Baba vidékére, a Rézmálra, a Csillebérczre, stb. de ugy, hogy az ott nyaralók naponkint könnyü szerrel lejöhessenek ügyeiket végezni . . . s ne kelljen az ivóvizet üvegekben fölszállitaniok?

De nem folytatom, mert a szerkesztő már is össze vonta szemöldökeit. Még csak egyetlen egy kérdését jegyzem föl a velem együtt borközi állásban igazmondó adóalanyoknak: meddig fogják a Sáros fürdő világhirü forrását parlagon hevertetni? Ez aranybánya s bányája a szenvedő emberiség javulásának. Az épületet lebontották, a forrás fölé kupolát épitettek s a nagyszerü hatású, enyhülestadó viz égykedvüen gőzölög . . . az emberi kor legvégső határáig, a helyett, hogy kihasználnák.

Álljanak tehát össze, t. választmányi tag urak és tegyenek okadatolt inditványt minden egyes, bármily jelentéktelennek látszó kies budai hely hozzáférhetővé, lakhatóvá tétele iránt. Az utókor milliói fogják áldani emlékőket, ha az inditványt eredmény követi.

Dixi!

—y.

Mechanikai tanmühely Budán.

A budapesti államilag segélyezett mechanikai tanmühely értesitője az 1895. év végén megjelent Szerkesztette Süss Nándor a tanmühely igazgatója.

Süss Nándor érdemei e téren oly nagyok, hogy azt szük keretben kellőleg méltányolni nem is tudjuk. Elég rámutatnunk arra a tevékenységre, arra az ügybuzgalomra, arra a példás lelkesedésre, a melylyel az intézetet 11 év leforgása alatt nemcsak vezeti, de folyton folyását emeli és fejleszti, hogy képet alkossunk magunknak az intézetben manapság uralkodó szakszerűség, pontosság és rend felett. Az igazgató szeretetteljes modorával, nagy készültségével nemcsak utbaigazitó oktatója, de valósággal barátja a tanulóknak, kik nem félik nem rettegik, de annál melegebb szeretettel veszik körül, ha közibük lép. Az igazgatónak, a tanári karnak dicséretes buzgalma ilyképen átszivódik a tanitványok vérébe, lelkébe is, kik ennélfogva kettős szorgalommal és ügyszeretettel látnak ugy elméleti mint gyakorlati feladataik megoldásához.

A tanmühely kizárólag a mümechanikába vágó müszerek és készülékek előállitásával foglalkozik, ilyenek: mérnöki, erdészeti, és bányászati müszerek, valamint tudományos czélra szolgáló eszközök és fizikai készülékek.

Süss Nándor igazgató érdeme, hogy rövid 11 év alatt odáig fejlesztette az intézetet, hogy a tanmühely az ezredéves kiállitáson részt vesz nemcsak mint tanintézet, hanem mint e téren kiváló és versenyképes vállalat, illetve állami hatóságok szállitója.

Mint tanintézet a III. azaz közoktatásügyi csoport kiállitásán a szakiskolák és tanmühelyek között minden egyes tanulónak egy-egy kész munkáját állitja ki. Egyesek mellé helyezve a nyers anyagot is, melyből az illető készülék vagy müszer előállittatik, hogy a nagyközönség igy a kész tárgyra forditott munka mibenlétét megismerje. E helyen a tanulók rajzai, valamint irásbeli dolgozatai is közszemlére tételnek ki.

Összes készitményeit a tanmühely a IX. azaz a gépipar, müszerek és a tudományos eszközök csoportjának kiállitásán mutatja be. Itt egy nagy szekrényben a használatban előforduló összes mérnöki, bányászati és erdészeti müszerek, valamint tudományos eszközök lesznek láthatók; ugyszintén egy szabadon felálli-

tott csoportozat, nagyobb és egyszerübb tárgyakból összeállitva, mint mérőléczek, kitüző rudak stb.

Fizikai készülékek és tanszerek, melyek a tanmühelyben készülnek, a helybeli Calderoni és Tsa czég, a tanmühely kizárólagos képviselője és elárusitójának tőszomszédságban levő kiállitásán találhatók „A budapesti áll. segélyezett mechanikai tanmühely készitményei“ felirat alatt.

A VII. vagyis erdészeti csoport kiállitásán a tanmühely a hazai erdészeti hivatalok által használtatni szokott összes müszereket állitja ki.

Mindezeken kivül a „középiskolai tanszerek mintagyüjteménye“, melyet a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter által e czélra kinevezett bizottság a közoktatásügyi csarnokban állit ki, és számos oly készüléket és eszközt mutat fel, mely a tanmühelyben készült.

A nagy gonddal készült értesitő felöleli az egész tananyagot, munkarendet, s közli a tanulók által készitett müszert vagy készüléket.

A gyakorlati vizsga augusztus 1-én kezdődött, és deczember 22-én fejeződött be, melynek záróvizsgáján a kereskedelemügyi miniszterium részéről Szterényi József iparfelügyelő és iparoktatási miniszter biztos, Binder Lajos iparfelügyelő a vallás és közoktatásügyi miniszterium részéről Mosdossy Imre tanfelügyelő volt jelen.

Az elméleti vizsgák befejezése után minden tanuló bemutatta kész vizsga munkáját, valamint munkájuk tárgyának önkészitett rajzát és az erről készitett leirást.

A bemutatott vizsgamunkák a következők:

I. éves tanulók: Bartusek Arthur vizsgamunkája: Lejtő, Héley Róbert: Fechner-féle elektroskop, Héncz Gyula: Csigasorok, Kovács József: Haldat-féle készülék, Pártl Sándor: Henley-féle kisütő, Zier Árpád: Központfutókép.

II. évestanulók: Berger Gyula vizsgamunkája: Zseblejtmérőmüszer, Gasner Jenő: Távcsöves vonalzó, Klammer Rezső: Erdészeti tájolómüszer, Schreiner Antal: Inklinatorium.

III. éves tanulók: Barényi Árpád vizsgamunkája: Tachymeter, Barényi Géza: Watt-féle gőzgép, Benyő Emil: Egyetemes lejtmérő müszer, Eden Ferencz: Br. Eötvösféle gravitatiometer, Milhofer Nándor: Kétkőpüs légszivattyu, Sundhausen István: Corádi-féle rajzmásoló, Witt Sándor: Breithaupt-féle erdőtájolómüszer.

IV. évestanitók: Balog József vizsgamunkája: Egyetemes lejtmérő Kern szerint, Georgovits József: Stamfer-féle lejtmérő müszer, Müller Géza: Belházy-féle erdőtájoló müszer, Zier Kálmán: Theodolt.

Lapunk szük tere nem engedi, hogy az egyes készülékek leirását s azok bővebb ismertetését is közöljük, de annyit egész határozottsággal állithatunk, hogy a tanmühely 11 évi fennállásához méltóan tekintélyes mérvben fog az 1895 évi ezredéves kiállitáson részt venni.

Ismételve hangoztatjuk, hogy a Budán müködő, s államilag segélyezett mechanikai tanmühely óriás léptekkel halad előre és Süss Nándor igazgató a tanári karral rövid idő alatt megmutatta, mint lehet egy intézetet virágzóvá tenni, s czéljának és rendeltetésének minél fokozottabb mérvben való fejlesztését előmozditani.

A siker már eddig is meglepően fényes, s a jövő még ennél is többet igér.

Turista közgyülés.

A magyar turista egyesület budapesti osztálya a Magyar Tudományos Akadémia első emeleti üléstermében az egyesület nagyszámu tagjainak élénk érdeklődése mellett tartotta meg rendes közgyülését. Az elnöki széket a legérdemesebbek egyike Dr. Téry Odön foglalta el, méltó társai voltak a közgyülés vezetésében Petrik Lajos ügyvivő alelnök, Dr. Marinovich Imre titkár és Déry József jegyző.

Az elnöki rövid megnyitó után Dr. Marinovich titkár olvasta fel szépen megszerkesztett évi jelentését, melyben összesitve volt minden a mi apróbb részletekben e lapok hasábjain a magyar turistaságról elmondatott, nevezetesen statisztikai adatok a jól sikerült kirándulásokról, a tanulságos felolvasásokról, az egyesület által gyakorolt jótékonyságokról, a kedélyes estélyekről, különösen pedig a turistaság terén kifejtett tevékenységekről és az elért eredményekről, mindezekből csak arról győződtünk meg, hogy az egyesület folytonosan fejlődik, tevékenységi körét folytonosan terjeszti és ha a megkezdett uton halad — megismerteti az érdeklődő közönség előtt Buda környékét, különösen a regényes hegyvidéket Esztergomtól Veszprémig, de sőt lehetővé teszi az elragadóbb helyeknek meglátogatását is, mert az utjelzésekre nagy gondot fordit, és ezzel megadja a módot arra, hogy a jelzések után indulva a helyi viszonyokkal ismeretlenek is eltaláljanak oda — a hova akarnak.

Megtudjuk ebből a jelentésből azt is, hogy a turisták évről-évre több és több hivet hóditanak meg nemes sportjuknak, mert a tagok száma évről-évre emelkedik, sajnos ugyan, hogy az az emelkedés nem ölt olyan arányokat, mint a hogy az a nemes ügy érdekében kivánatos lenne, mint a hogy azt a külföldi hasonczélu egyesületeknél látjuk, hol a tagok száma 5—8000 ezer sőt egyes esetekben 10000-en is felül van, de minden esetre szép kezdet az, hogy ezen egyesületnél a negyedik év lezártával a létszám megközeliti az ezret!

Az egyesületnek — a különböző alapoktól eltekintve 4222 frt bevétele volt a mult évben és számadását 747 frt készpénz maradvánnyal zárta le, az egyes külön alapok menedék házak, irányjelzők és más a turistasággal kapcsolatos czélok megvalósitására szolgálnak, ezeken tul van egy jótékonysági alap is. A menedékházi alapot a közgyülés a folyó évi bevételekből 1275 frttal gyarapitja és elhatározta, hogy az igy 2368 frtra felszaporodott alapból, valamint a megindítandó gyüjtés folytán elérhető adományokból az ezredéves ünnep emlékére a Magas-Tátra egy alkalmas helyén — lehetőleg a nyugoti részekben — egy menedék házat épittet.

A folyó évi költségek 4897 frttal irányoztattak elő, és elhatároztatott, hogy az ezredéves kiállitáson a „Magyarország képekben“ czimü képsorozatot vetitő gép alkalmazásával mutatják be, hogy igy alkalmat nyerjen a nagyközönség, különösen a hozzánk ellátogató idegen is legalább képekben szemlélni hazánk azon elragadó természeti szépségeit melyeknek a maguk nagyszerüségében való megtekintését egy vagy más körülmény nem mindenkinek engedi meg.

Gondoskodott az egyesület arról is, hogy a tanuló ifjuságot a turistaság czéljainak megnyerje és felhivja az ifjuságot tetszés szerinti turista utak megtételére és leirására, az aránylag legjobb ilyen leiró 25 frt jutalmat nyer.

Mint minden közgyülés ugy a turista közgyülés is választással van egybekötve, csak hogy a turisták nem szokták türelmetlenül várni a szavazatok összeszámitását, mert rendesen leköti figyelmüket egy — felolvasás; ez alkalommal Déry József az egyesület jegyzője tartott egy szellemesen összeállitott és jó humorral előadott, és e mel lett sok előtanulmányra való — felolvasást a turista nőkről, melyből megtudtuk, hogy a turistaság a nők körében is mindig hivekre talált és már a század elején is voltak vállalkozó nők kik Schweitz égnek meredő hegy csucsaira kivánkoztak és felfedezési utakra indultak ellőttük meg nem közelitett hegycsucsokra, a választás eredményét igy mindenki bevárta, de csak azután hallgatta meg, mikor a felolvasót érdeme szerint megéljenezte.

A közgyülésen az Erdélyrészi kárpát egyesület és magyar turista egyesület tanitó osztálya egy-egy kiküldöttel képviseltette magát mig a Szitnya és a Vágvölgyi osztály üdvözlő táviratokat küldtek a befezés után pedig az egész társaság a nemzeti szálloda fehér termébe vonult társas-vacsorára, hol kapóra jött a czigány, hogy egy kis táncz is legyen, minek következtében a kedélyes vacsora csak éjfél után ért véget.

Hallomás szerint a Magyar turista egyesület tekintettel a kiállitásra és a hozzánk ellátogató idegenekre idei kirándulási sorozatába a legérdekesebb helyeket vette fel, minthogy azonban a kirándulások ideje még nem érkezett el — folytatja felolvasó estélyeit a kir. magy. tud. egyetemi ásványtani intézetének előadásai termében (VIII. Muzeum-körut 4. sz. földszint), legközelebbi ilyen felolvasást Dr. Fialovszky Lajos tanár egyesületi tag folyó hó 21-én szombaton este 6 órakor tartja és azt 28-án folytatja, a felolvasás Budapest kirándulási területéről szól és a felolvasó több mint 100 vetitett képet mutat be erről a területről. — Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe azzal a hozzáadással, hogy a belépés dijmentes és nem tagok részére is teljesen szabad!

—e.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Báró Eötvös Loránd.

A legmélyebb magyar gondolkodónak, báró Eötvös Józsefnek a fia.

A mikor én báró Eötvös József szobra előtt el negyek mindig áhitattal tekintek érczbe öntött alakjára.

Mennyi eszményt hibázott és mennyit vitt sirjába ez a nagy ember!

Báró Eötvös Loránd atyja körében nevelkedett, ki nem társalkodott soha üresfejü emberekkel. Az volt csak kedves vendége, ki eszmét hozott magával.

A Svábhegyen az napság egész kis irodalmi és müvészi gyarmat volt. Ide jártak a kor kitünőségei és alkották ennek a korszaknak terveit a melyben mostan élünk.

Fiatal emberre nagy kincs egy ilyen kör, a sast sasok tanitják röpülni. Tisztába jön azzal, hogy a ki főrangunak születik is, az sem töltheti el hiában életét, az embernek kötelességei vannak az emberiséggel szemben.

A ki kötelességszerető ifju korában, az mint férfi hasznos tagja lesz a társaságnak. Az ilyen ember már abban a korban alkot, melyben még mások álmodnak.

Eötvös Loránd örökölte atyja költői kedélyét és bölcselkedő hajlamait. Fiatalabb korában szeretett bolyongni a budai hegyekben és ábrándozott. Kedves költője volt Heine. Szerette a természetet, elmerült szépségei bámulásában. Vizsgálta a természetet, lehatolt a dolgok mélyére és Heine kedvelőjéből egyszerre a mathesis tanára lett. A költészet és a mathesis bizony nem egy dülőre esnek. Messze föld választja el egyiket a másiktól, csak a végtelenségben rokonok.

Czéljokban is közös a vonás t. i. az igazság szolgálata. Az egyik ismeretlen tájak, ismeretlen világokban kalandozik és itt fedezi fel czélját, a másik a pozitiv valót igyekezik mennyiségekben kifejezni.

A két czél haladhat egymás mellett, de egy pontban nem találkoznak. Vezérök a kielégithetlenség, örökös mozgás. Pihenés soha.

A mathezis tanára higgadtan mérlegelheti az embert, a világot, a dolgokat, előtte minden csak szám, mennyiség, melynek helyét be kell tölteni.

A magyar tudományos Akadémiának elnöke és titkára exact tudományt mivel. A választás nem rossz. Ez pozitiv munkát jelentene, olyasmit a mi mint a szám kifejezhető, melynek eredménye van.

Báró Eötvös Loránd nem azért ül ma az Akadémia elnöki székében, mert jó egyetemi tanár, nem azért mert báró Eötvös József fia, hanem mert sok tudásu geniális ember.

Báró Eötvös József fiáról feltételezhető, hogy atyjától elég szellemet örökölt, elég lelkesedést és kitartást arra, hogy a magyar tudományosságot vezesse magyar szellemben.

A számok emberétől elvárható, hogy csak a valódi értéket fogja ismerni és **0** alatt soha, de mindég **0** felett kezdi az érték mérlegelésénél a számitást.

Ha atyja szellemét követi, ugy lehet belőle a tudományosságban hadvezér, ki a szellem harczában a terveket nem csak megbirálni, de keresztül vinni is tudja.

Állja utját annak, hogy a tudományosság terén álismereteikkel és mások kincsével kalmárkodjanak.

Báró Eötvös Loránd nem hajhássza a népszerüséget, nem reklám-vadász, komoly ember, kit megvesztegetni nem lehet. Ismeri a mennyiségeket. Csak egyre van szükség, hogy

legyen önálló és ne befolyásoltassa magát. Vaskarral kell belenyulni az Akadémia bajaiba és rendezésébe.

Ezt várják tőle atyja emlékének tisztelői. Lássa be, hogy ott azokon a falakon kivül is van tudomány és sokszor oda benn hiányzik az.

Ne féljen attól az Akadémia elnöke, hogy dicsérik-e vagy nem?

Előtte egy czél lebegjen: Magyar eredeti tudományosság.

Közgyülések.

Közgyülés Az Angol-Osztrák bank részvényeseinek harminczkettedik rendes közgyülése 1896. évi márczius hó 26-án este 7 órakor az osztrák mérnök- és épitész-egyesület termében (I, Eschenbachgasse Nr. 9.) Bécsben fog megtartatatni. Tárgyak: 1. A vezertanács évi jelentése. 2. A számvizsgálók jelentése az 1895. évi zárszámadásról és e fölötti határozathozatal. 3. Határozathozatal az 1895. évi mérleg szerint elért tiszta nyeremény hováforditása tárgyában. 4. Az igazgatótanács javaslata a társulati tőke felemelése tárgyában és pedig az alapszabályok 11-ik czikkelye értelmében 6 millió forinttal vagyis 12 millió koronával kibocsájtandó és teljesen befizetendő 50,000 részvény által 120 frt illetőleg 240 korona összeggel. 5. Határozathozatal a tőkefelemelés teljesitéséből kifolyólag a 9-ik czikkely megváltoztatása érdekében. 5. Az igazgatótanács négy tagjának megválasztása a mandátum lejárta miatt. Az alapszabályok 30. szakasza értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosit. A szavazásra jogositott részvénybirtokosok kéretnek, hogy részvényeiket a még nem esedés szelvényekkel együtt Bécsben az Angol-Osztrák bank leszámitoló osztálynál (I., Strauchgasse Nr. 1.) Londonban az Angol-Ausztrian banknál, Budapesten, Prágában és Triesztben az Angol-Osztrák bank fiókjainál bezárólag f. márczius 18-ig letétbe helyezzék. Az alapszabályok 27. szakasza szerint meghatalmazás csak szavazatra jogosult részvényeseknek adható. Bécsben, 1896. évi márczius hó 6-án. Az Angol-Osztrák bank vezértanácsa.

Strobentz Testvérek vegyészeti festék-termény máz- és kencze-gyár részvény-társaság f. hó 8-án Üllői-ut 89 sz. gyári helyiségében Strobentz Károly elnöklete alatt tartotta első évi közgyülését. Az eredmény a várakozásnak minden tekintetben megfelel mert az első évi tiszta nyereség 26,315 frt 15 krral van a mérlegben kitüntetve, ez az alaptőke $11^{7}/_{10}\%$-os kamatozásnak felel meg. Az igazgatósági ugy a felügyelő bizottsági jelentések felolvasása után, a mérleget jóváhagyva tudomásul vették. Az igazgatóság előterjesztése, mely szerint az 1895-ik évi mérlegben kimutatott 26,315 frt 15 kr. nyereségből első sorban 4000 frt a tartalékalap javadalmazására fordittassék, 3000 frt adótartalékba helyeztessék és 2331 frt 52 kr. az alapszabályok 37. §-a értelmében az igazgatóság jutalmazására fordittassék. Az ezután még megmaradó nyereségből 15,750 frt a részvényesek között osztalékul akkép osztassék fel, hogy 2250 darab társulati részvénynek 1. számu minden egyes szelvénye 7 frttal és pedig már folyó évi márczius hó 15-én beváltassék, mig a fennmaradó 1233 frt 63 kr. az 1896. évi számlára irassék elő. Az előterjesztést jóváhagyták és a felmentvényt megadták.

A kisbirtokosok országos földhitelintézete f. hó 8-án saját hivatalos helyiségének nagy termében Bittó István elnöklete alatt Ivády Gyula kiküldött kormánybiztos jelenléte mellett tartotta rendes évi közgyülését. Az elért 146.643 frt 62 kr. tiszta jövedelem felosztására nézve az alapszabályoknak az 1887. évi közgyülésen módositott 106. §-ához képest az igazgatóság következő javaslatot teszi. Javasolja ugyanis, hogy a közgyülés határozza el miszerint a tiszta jövedelemből mindenekelőtt az alapitók részére az alapszabályok 19. §-ában biztositott legmagasabb 5%-os kamatosztalék 21.601 frt 63 krnyi összegben a közgyülést követő naptól kezdve kifizettessék; az ezután fennmaradó összegből pedig az intézeti tisztviselők nyugdij-alapja gyarapitására 10% azaz: 12,594 frt 20 kr.; az intézet vezérigazgatójának külön jutalékul 2% azaz: 2.500 frt 84 kr.; az intézet tisztviselőinek jutalékul 9% azaz: 11.253 frt 78 kr., mely az eddig divó szokás szerint az igazgatóság belátása szerint lesz megosztandó; az igazgatóság tagjai részére jutalékul 9% azaz: 11.253 frt 78 kr. kihasittassék, végül a fenmaradó 70% azaz: 87.529 frt 39 kr. az intézet saját tartalékalapja növelésére fordittassék. A felügyelő bizottság tiszteledijját az igazgatóság 3800 frtban javasolja megállapitani. Az igazgatósági valamint felügyelő bizottsági jelentések felolvasása után a mérleg és javaslatok jóváhagyattak a felmentvényt megadták. Igazgatósági tagokul megválasztották Fehér Miklós, Helfy Ignácz és Teleszky Istvánt, felügyelő bizottsági rendes tagokul Neményi Ambrus, Zsilinszki Mihály, Perényi Lajos, Piufsich Firgyes, póttagul Galgóczy Károly urakat.

A budapesti tégla és mészégető gyár részvénytársaság f. hó 7-én délelőtt 10 órakor Nicholson W. Fülöp elnöklete alatt tartotta II-ik évi rendes közgyülését, a lefolyt évi zárszámadás 99,056.01 kr. brutto nyereséget mutat föl. Ez összegből értékcsökkenési és egyéb tartalékalapokra összesen 51,396 frt 95 krajczárt leirtak ugy hogy tiszta nyereségnek 47,659 frt 06 kr. marad, melynek felosztását a következőkben ajánlja az igazgatóság. A közgyülés elhatározta, hogy üzleti szabályaik 35. §-a szerint 15% az összigazgatóság és $2^{1}/_{2}\%$ jutalék gyanánt az üzletvezetőség rendelkezésére bocsátassék, 5% ellenben a tartalékalap felemelésére fordittassék. A fennmaradó 36,935 frt 77 krból 36,000 forint vagyis 6 frt részvényenként, az 1895. évre mint osztalék a részvényeseknek kifizettessék és 935 frt 77 kr. uj számlára vitessék át. A felügyelő-bizottság díját fejenként 30 frt tiszteletdijban állapitották meg. Az igazgatóságnak valamint a felügyelőbizottságnak a közgyülés a felmentvényt megadta és a mérleget jóváhagyta.

— **Az ujlaki táglagyár r. t.** f. hó 22-én V. ker. Béla-utcza 5. sz. a saját iroda helyiségében tartja rendes évi közgyülését. Az igazgatóság elhatározta hogy fényes üzleti eredményei folytán üzlet ágát terjeszteni fogja s a közgyülésnek javasolni fogja a tőke felemelést. A kedvező üzleti siker Müller vezérigazgató ur szakértelmének köszönhető.

Mulatságok.

Kaszinó-bál Ó-Budán.

A bőjti s egyuttal az idei mulatságok egyik legsikerültebb estélyével számolunk be a Székes-fővárosi III. ker. kör szombat esti mulatságában, mely a Korona termében folyt le. A jelen volt szép társaság bizonyára a legkedvesebb esték egyikét töltötte e mulatságon, mely animo dolgában valóban páratlan volt. S mi okozta ezt? — A rendezőség buzgósága és a lelkes tánczosok finom tapintatossága. Igaz, hogy az estély bájos hölgy koszoruja még a nem tánczosokat is besorozta az örökké ujrázók seregébe.

Katona zene és Berki bandája huzta a keringőket, a tüzes csárdásokat. Két banda volt, mégis alig győzték. Lelkesedés fogta el a szíveket, mely hevében csak fokozódott, ugy, hogy utoljára a leglumpabb papa is megsokalta a dolgot. A vendégek sorában ott láttuk kisbaczoni Benedek Sándort, budai Goldberger Samut, Czajlik Alajost, Holtzspach Nándort, dr. Stern Józsefet feleségeikkel, kik a többi előkelő hölgyekkel együtt az estély fényét emelték. Körülbelül éjfél tájt érkezett meg Horváth Gyula, a kerület országgyülési képviselője is Fenyő Sándorral s hosszasabb időt töltöttek a kerületi vezérférfiak társaságában. A szép sikerért méltó elismerés illeti a rendkivül buzgó rendezőséget, mely Szende Alajos ur elnöklete alatt e családias jellegü igen sikerült estélyben valóban kitüntette magát. Elismerés illeti az estély aranyos ifjuságát is, mely ugyancsak mindent elkövetett, hogy a szép társaság tömör egészben maradjon kora reggelig.

A tánczrend, mind pedig a rendezőség jelvénye igen csinos volt.

Jelen voltak: Asszonyok: Benedek Sándorné, budai Goldberger Samuné, Holtzspach Nándorné, Czajlik Alajosné, dr. Stern Józsefné, Muschál Imréné, Szende Alajosné, Bősze Antalné, Bakodi Jánosné, Boschán Márkné, Breitner Károlyné, Felber Adolfné, Frischfeld Vilmosné, Grohmann Arthurné, Grösztenberger Istvánné, Hohlfeld Lajosné, Husz Miksáné, Kohn Elkánné, Lenz Jánosné, Novotny Ferenczné, Pick Emilné, özv. Scheidlerné, Seidner Miksáné, Singer Mórné, Szamek Nándorné, Schinabeck Engelbertné, Terschak Frigyesné, Weiszbergné, Weisz Gyuláné. Weisz Lipótné, Wimmer Mártonné stb.

Leányok: Bakody Mariska, Bauer Ella és nővére, Beranek Margit, Duma Teréz, Felber Anna, Güttler Linike, Herbst Paula, Hiermayer Anna és Sárika, Holtzspach Paula, Hohlfeld Etel, Irma, és Margit, Kohn Sárika, Lenz Margit, Molnár Laura (Gyuró), Novotny Emilke, Opravil Margit, Reinprecht Katalin és Klementin, Scheidler nővérek, Szemerey Jolán, Terschak Malvin, Weiszberg Malvinka, Singer Ilonka, Weisz Laura stb.

M. I.

Táncztanulók estélye.

Fényesen sikerült tánczestélyt rendeztek, folyó hó 7-én az I. ker. polgári kör termeiben Bodnár Sándor növendékei.

A rendezők kik a mulatság érdekében mindent elkövettek, egyszerü de igen csinos, izléses tánczrenddel és virágcsokrocskákkal lepték meg a hölgyeket.

Tabermann Irmuska és Nedeczky Erzsike kisasszonyok megérkezése után a czigányok rázenditettek a csárdásra — és folyt a táncz kivilágos viradtig.

Az első négyest 60 pár tánczolta. Jelenvoltak: Asszonyok: Tabermann Gusztávné, Nedeczky Benőné, Ludvig Károlyné, Csatáry Lajosné, Berényi N.-né, Rada Gézáné, Doctor Henrikné, Lechmayer Nándorné, Standtner Gyuláné, Brichta Károlyné, Kollár Zsigmondné, Jankovits Józsefné, Mambrinyi Jánosné, Vörösss Sándorné, Okos N.-né, Heisler Jánosné, Matulay Istvánné, Makk Jánosné, Grósz Imréné, Schmitz Lajosné stb.

Leányok: Tabermann Irmus, Nedeczky Erzsike, Ludwig Irén, Csatáry Ilonka, Berényi Macza, Doctor Sarolta, Lechmayer Agáta, Standtner nővérek, Brichta Irma, Jankovits Kornélia. Mambrinyi Mariska és Margit, Vörös Margit, Okos Berta, Heisler Emma, Matulay Istvánka, Makk Mariska, Grosz Ilonka, Schmitz Celestin. Fluck Györgyike (Tápió-Györgye), Loschert Róza, Hauszmann Anna, Humffner Irén (Kalocsa), Hoffhauser Ilona, Schrott Brigitta, Wagner Lujza, Danczinger Miczi, Baltzár Irén, Tóth Bözse (Nográd), Lettner Berta, Heynich Karola stb.

Szükségesnek tartjuk e helyt felemliteni, hogy lapunk márczius hó 1-én megjelent számában a mulatságra vonatkozó közlemény tévedésen alapult, mert Hauszmann ő nagyságáék nem tánczanitónők, ők csak erre a czélra termeiket, voltak szivesek ismerőseiknek átengedni. Tánczmesterül Bodnár Sándor kecskeméti tánczanitót szerződtették,

Ifj. Kuméry.

— **A budapesti Xenemann H. J. féle tánczisko la növendékeinek tánczvigalma.** Ifjabb Waag János tánczanitó oktatásainak sikere bizonysága ez a mulatság. Dicséretet érdemel a rendezőség. Ifjabb Waag János ur által összeállitott tánczrend elnöki nyitányát, Fliegl Vilmos ur tánczolta Teschauer Vinczéné urnővel. Több magyar táncz bemutatása után a négyest mint egy 80 pár lejtette. Jelen voltak többek között: Asszonyok: Berger A.-né, Baumgartner J.-né, Brück Józsefné, Boros Ferenczné, Zsakó Jánosné, Hauszmann Istvánné, Schumi N-né, Teschauer W.-né, Schönfeld N.-né, Wadner Edéné, Rorhard Mária, Hurenna Mária, Luff Erzsébet, Wiezer Györgyné, Kozmofszky N.-né, Praxl Ignáczné, Mann Istvánné, Borghardt Mária, Pöczinger Irma, Feig Hugóné, Köffer Ferenczné. Leányok: Láng Erzsike, Láng Ludmilla, Kozmofszky G., Pippig Vilma, Pippig Teréz, Pintér Gizella, Pintér Róza, Hauszmann Anna, Zsakkó Ilona, Zsakkó Katalin, Ariel Róza, Kupák Irma, Bluck Irma, Ariel Sarolta,

Schumi nővérek, Lövi Gizella, Horanna Magda, Praxl Teréz, Kiss Teréz, Szutyák Jozefin, Poor Paula, Mann Anna, Handl Róza, Wurm Hermina, Waag nővérek, Berger Anna, Hoffman Gizella, Höflinger Juliska, Rözmeier Karolin, Klein Anna, Schneider Juliska, Szeibert Anna, Donnáth Katalin.

Különfélék.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére. A kik lapunkból négy mutatványszámot megtartottak azokat az ötödik szám után előfizetőnknek tekintjük. Előfizetőink megbizásait elvégezzük. Minden egész éves előfizetőnknek egy kis hirdetésre ingyen van joga. A kik e felszólitásra a lapot megtartják és a pénzt be nem küldik jogos követelésünket posta megbizás és egyéb jogos uton hajtjuk be.

Kinevezés. A belügyminiszter Rogulja Gyula m. kir honvéd főhadnagyot a bpest kir. állam rendőrséghez felügyelővé nevezte ki. Mint értesülünk budai kerületek egyikében fog beosztást nyerni mint budai polgár a budai rész alapos ismerje és müveltsége jó modoráért a legelőkelőbb körökben is kedvelt. — Változás a rendőri tiszti karban: Mint értesülünk Szeszlér Hugó rendőri segéd fogalmazót a főkapitányság bünügyi osztályából az I-sö ker. kapitánysághoz helyezték át, hol a nagyobb kihágási ügyeket vezeti. A budai polgárság egy igazságos és méltányosan gondolkozó rendőr tisztviselőt nyert Szeszlér Hugóban.

— **A kelenföldi ut kiépitése.** A „Kelenföldi kör" egy beadványt intézett a tanácshoz, melyben arra hivja föl figyelmét, hogy a budai oldalon levő városrészek között a Kelenföld az, mely fejlődés tekintetében aránytalanul hátra van maradva. Ennek okát abban látjuk, hogy a kelenföld vasnti állomáshoz, mely már 16 éve áll fönn s mely elsőrangu vasuti forgalmi gócpont, a Duna felöl egyetlen járható kocsiut sem vezet. Pedig a székes-főváros összes lakosságának érdekében van, hogy ez a város közvetlen közelében fekvő, nagy kiterjedésü, egészséges, tiszta levegőjü terület mielőbb megközelithetővé legyen. Az ut épitése felett a tárgyalásokat még 1891-ben megindították. Azóta a vidék lakossága nagyon megszaporodott s ezekre nézve égető szükség, valódi életkérdés az emlitett ut mielőbbi kiépülése, de tekintettel az épülőfélben levő vámháztéri hidra, a főváros helyi forgalmára is nagyon fontos hidnak tulajdonképen csak lesz magasabb jelentősége, ha azt a kelenföldi pályaudvarral közvetlen összeköttetésbe hozzák és igy a dunabalparti pályaudvar tulterheltségét a forgalomnak megosztása által nagy mértékben csökkenteni fogja. Arra való tekintettel, hogy a kisajátitási tárgyalások már folyamatban vannak, a „Kelenföldi kör" azok sürgős befejezését s a kelenföldi állomáshoz vezető utnak a hid elkészülésével egy időben leendő kiépitését kéri a tanácstól.

— **A svábhegyi fogaskerekü vasut,** mely ujabb időben részvénytársasággá alakult, eddigi gőzmozdonyu üzemét villamossá fogja átalakitani. Ugyanis a vonatok száma az uttóbbi években 4000—4800 volt, mi tekintettel a Svábhegy nagy látogatottságára s az eddigi üzem lassu menetére, nem felel meg többé a fokozott szükségletnek. Most, hogy a Lindheim és társa czég tuljadonába ment át a vasut, komolyan foglalkoznak azzal az eszmével, hogy a vonatok napi forgalmát a szükséghez mérten megháromszorozzák, mi évi 12,000 vonatnak felelne meg. Ez már képes volna a nagy személyforgalmat lebonyolitani. A vágányokat részben kettőssé kellene átalakitani s a váltók számát növelni. A kocsik szintén átalakitandók lennének s néhány uj mótoros kocsi lenne beszerzendő. A vilanyáram előállitása vagy saját áramfejlesztő-gépekkel vagy egyik fővárosi áramfejlesztő telepből lenne nyerhető. Mindenesetre örömmel üdvözöljük az eszmét s hisszük, hogy rövid idő mulva megvalósul.

— **Ünnepély.** A „Budapesti Iparossegédek Egyesülete" a „Magyar Nemzeti Egyesület" szives közremüködésével a II. kerületi polgári kör helyiségeiben (II. ker., Bomba-tér 3. sz. I. em.) f. é. márczius hó 15-én (vasárnap) d. u. 5 órakor hazafias ünnepélyt rendez. Az ünnepélyt ugyanott társasvacsora követi. Egy teriték (ital nélkül) 1 korona.

— **A budapesti II. ker. községi polgári leányiskola** és női kereskedelmi tanfolyam növendékei 1896, évi márczius hó 14-én, d. e. 11 órakor az intézet torna termében (II. ker. Batthyány utcza 10. sz. földszint) iskolai ünnepélyt tartanak. A müsor igen érdekes 12 pontot tartalmaz.

— **A duna-bogdányi társaskör** márczius 15-ét a következő programmal üli meg: I. Megnyitó beszéd, tartja Reitter Mátyás társasköri elnök; II. Talpra magyar, kar; III. Alkalmi felolvasás, tartja Kormos Ödön községi jegyző; IV. Szózat, kar; V. Petőfy szobrának megkoszoruzása s ehhez egy alkalmi óda elszavalása Szappanos Károly ref. lelkész által; VI. Hymnus; VII. Talpra magyar, szavalja Nikolényi János tanitó; VIII. Fohász kar. Az ünnepély délután 5 órakor veszi kezdetét s közvacsorával végződik. Vendégeket ez alkalommal szivesen lát — a rendezőség.

— **Halálozások.** Egy kedvelt ismerősünket temettük el, Gábori Józsefet Rupp Zsigmond királyi közjegyző ur iroda vezetőjét. Az elhunyt a pontosságnak és szorgalomnak tüköre volt. — Feldhoffer Flórián vendéglős, a régi vendéglősök igazi fajképe s tapasztalt szőllőmunkás meghalt. — Kun Márton állatorvos, tekintélyes polgár, jó hazafi, kitünő szakértő meghalt. Halálát családján kivül nagy számu tisztelői gyászolják.

— **Felülfizetések.** A „Budapesti (budai) Tanitó egyesületnek f. é. febr. 12. tartott tánczmulatságán az egyesület segélyalapja javára felülfizettek: dr. Falk Miksa, dr. Kertész Aba 10—10 frt, Országh Sándor 9 frt, Darányi Ignácz, Osztoics Mihály, Mechwardt András, Löwenstein Antal, Keleti Ignácz. Malmarics Ignácz 5—5 frt, Eiszdorfer Gusztáv, Hochholtzer Lajos, Kollár Lajos, dr. Gombár Tivadar 4—4 frt, Schwartz Ignácz, dr. Heinrich Kálmán, Lencz Ferencz 3—3 frt, Rosconi Lipót, Axaméthy Lajzs, Eckermann Ede, dr. Ernyei Mór, Renner Gusztáv, dr. Unterberg A. Bleyer K. Kollmann Ferencz, Kimnach Teréz, Benedek S. 2—2 frt, Sártory Béla, Bertalan Irén, Stipanits József Mocskonyi Géza, Gergelyi Jakab. dr. Nagy Jenő, dr. Stern József, Léderer Ábrahám, dr. Margitay József, Bodrossy V. Géza, Valter Vilmosné, seebergi Wankel Mórné, Haszmán János, Peringer Ferencz, Oettl Antal, Szelestey Gézáné, Mayer József, Gottléb György, Thuránszky Irén, Ormay Ferencz, Payr Vilmos, Gárdonyi Emil, Richter Ferencz, Klempa István, Schwetz Vilmos, Palugyay Imre, Kömley Nándor 1—1 frtot.

Fogadják a nemes szivü adakozók ez uton is az egyesület hálás köszönetét. — Piláthy Béla, pénztárnok.

A „Budai Kisztinavárosi Asztaltársaság" f. hó 19-én a Gürsch-féle „Politikus Greisler"-hez czimzett vendéglő helyiségében — Magyarország ezeréves fennállásának megünneplése módozatainak megbeszélése és az „asztaltársaság" mily irányban való tovább müködése czéljából — rendes ülést tart; melyre a tisztelt tagtárs urakat ezennel meghivja az elnökség.

— **Eladó telkek Török-Bálinton.** Török-Bálint község képviselőtestületének és a megye tekintetes törvényhatóságának jóváhagyása folytán a község abba a kellemes helyzetbe jutott, hogy a községnek egy regényes fekvésü helye házhelyekké felosztatván, annak árverése elrendeltetett. Az árverés az ingatlanokra 1896. márczius hó 15. napjának d. u. 4 órájára van kitüzve. A területek a községnek legszebb részén vannak.

— **Szép nyaraló hely.** A budapest-esztergomi h. é. vasut mellett fekvő Solymár község a fővárosi nyaraló közönség egyik legkeresettebb helyének igérkezik. A budai hegycsoport nyulványa, a község közvetlen közelében lévő erdőség és a beltelkek gyümölcsösei egyaránt előnyös befolyással vannak az amugy is jó levegőre. — Kitünő ivóviz, olcsó husár, eléggé kényelmes lakások szintén keresetté teszik a falut, mely Buda-Pálfytérről egy óra alatt elérhető. A vonatok közlekedése eléggé alkalmas — ki is, be is háromszor közlekedik napjában — május 1-étől pedig számuk megkétszereződik. Az állomástól a falu 0·8 kilométernyire van. Solymár község előljárósága valamint a solymári polgári olvasó kör elég biztositékot nyujtanak arra, hogy a fővárosi közönség, mely e kies fekvésü józan és értelmes nép által lakott falut felkeresi kellemes és élvezetes üdülőre talál. Tudakozódásokra szivesen válaszol Solymár község előljárósága és a polgári olvasó kör.

— **M. Á. V. Hirek.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságának értesitése szerint, a temesvár-verciorovai vonalon fekvő Rékás állomás neve, kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur O Nagyméltósága rendeletéből „Temes-Rékás"-ra változtatták. — Folyó évi április hó 1-én az egyrészt Bécs és Budapest között más részt Ancona és Velencze közt 1894. november hé 1-től érvényes dijszabáshoz az I. pótlék lép életbe, mely a jelenleg fennálló közvetlen menetjegyek árainak megváltoztatását tartalmazza. E pótlék példányai a m. kir. államvasutak dijszabási elárusitó hivatalában (Csengery utcza 33.) kaphatók.

Tájékoztató.

Figyelmeztetés!

Visszaélések a Rákóczy Ferencz természetes keserüvizem beválásánál csak ugy kerültetnek el, ha azon Loser János névfelirást és aláirást tartalmazó védjegy van.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.
Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Tessék elolvasni** Palugyay Zsigmond Budapest IV. Egyetem-utczai 11. sz. a. levő tiszti és hadfelszerelési intézetében a ruhák a jó izlés törvényei szerint készülnek. Palugyai e téren már 18 év óta müködik és bebizonyitotta, hogy a legmagasabb igényeket is kielégiti. Üzletében sok diszruha van megrendelve. A szakértők dicsérik ezeket a ruhákat, melyek jó szabásuak és korhüek. Bandériumoknak tömeges megrendelésnél kedvezmény. A czég megrendelői között az előkelő világ számos tagját találjuk. Ajánljuk olvasóinknak.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazoljak: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Budapest-monori gyártelep részvény-társaság** közkedveltségü tápdus rozskenyere kellemes ize és tartalom dus voltánál fogva nagy keresletnek örvend. Kapható minden jobb füszer és csemege üzletben s legközelebb Budán is nyit fiók-üzletet.

— **Tavaszodik.** A tavasz kezdetén mindenki igyekezik ruhát csináltatni. A szép és izléses ruha emeli az embert. A csinos megjelenés nagy előny. Barall Mihály a várbeli előkelőségek kedvelt férfi-szabója gondoskodott, hogy a legujabb szövetek és szabásokkal elégitse ki a közönséget és magas uraságokat.

— **A Lujza gőzmalom részvénytársaság** f. hó 14-én tartotta a malom egyesület helyiségeiben rendes évi közgyülését Ullmann M. G. elnöklete.A latt az igazgatósági és és felügyelő bizottsági jelentesek felolvastattak jóváhagyattak és a felmentvényeket a közgyülés megadta. A szabályszerü levonások után osztalékként 56,000 frt fizettetik, részvényenként 4% = 6 frt 40 kr, a fenmaradó 6559 frt 43 kr, jövő évi számlára vitetik át.

— **Kiadó uri lakás**. Az Istenhegyi-ut 40-ik szám alatt kiadó egy igen szép és kellemes nyári lakás. A lakás első emeleten van és áll tágas verandából, 3 nagy szobából, cseléd szoba, fürdő szoba kamara butor nélkül. Remek kilátás. Kitünő forrásviz. Kert használat. A lakás ára egész idényre istállóval 850, istálló nélkül 750 forint. — Ugyanitt butor nélkül egy szoba is kiadó.

— **Eladó uri ház**. Eladó Tahi-Tótfalu községben egy uri ház, a mely áll 5 szoba, 2 konyha, élés- és fáskamra, félszer, 6 lóra istálló, ezek feletti padlás, és kőből rakott tágas pincze, az udvar gyümölcsfákkal beültetve, lugas és elkeritett folyosóval. A ház ezelőtt 5 évvel épült, cserépzsindelylyel fedett, tüz ellen biztositva van, a szobák tágas és magasok, csinosan festve. Adómentes még 5 évig. A ház szabad kézből eladó, akár pedig bérbe adó. Jelenleg üresen áll. Bérbe vagy megvenni szándékozók forduljanak Sziget-Monostorra. Levélbeli megkeresésekre készséggel válaszolok. Tótfalura közlekedni lehet Vácz felé, nyáron pedig van hajóállomás. Badicz János jegyző.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Az

„Angol szabóhoz"

KOHN HEILMANN és FIAI

elsőrangu

férfi- és gyermekruha áruház

BUDAPEST, Károly-körut 12. (a Huszár-féle házzal szemben.)

Megnyitás 1896. márczius 15-én.

Olcsóságáról és jó izléséről hirneves.

Nagy gyártása által ez a vállalat a n. é. vevőközönségnek olcsóságra nézve a legjobbat nyujt. A választék gazdasága és a szigoruan szilárd kiszolgálás a legmeszebb menő igényeket is kielégiti.

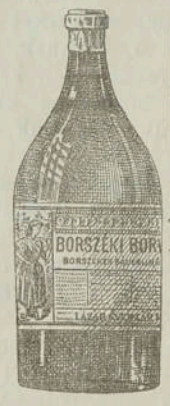
Minden darabon a legolcsóbb szabott ár látható.

TULKÖVETELÉS KIZÁRVA.

Üzletünk 1858 óta fennáll, 15 fióküzlettel rendelkezik, **a fő- és székváros látványossága.**

A megnyitási nap tiszta jövedelme a mentőtársulatnak adományoztatik.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely **Lázár és Verzár Brassó.**

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

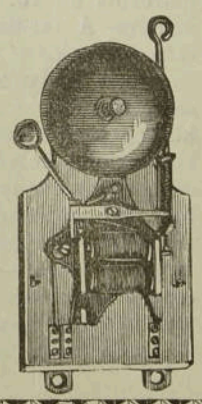
ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatosittatnak.

WRATSCHKO MÀRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

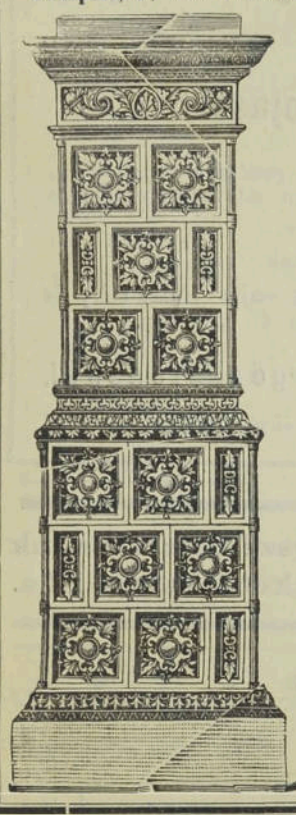
Városi iroda: Népszinház-u'cza 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

MORGENSTEIN ENDRE
KÁLYHÁS
Budapest, I., Tábor-uteza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék-tüzhelyekből.**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

Kis hirdetések.

Magy. kir. államvasutak 24943 b II. 96 szám.

HIRDETMÉNY.

(**Osztrák-magyar-orosz határforgalom.**)

Az osztrák-magyar-orosz határforgalomban 1896. január hó 1-től érvényes díjszabás II. része 2. füzetéhez folyó évi április hó 1-én az I. potlék lép hatályba, mely a különös határozmányok, a dijtáblázatok és a kilometermutató kiegészitését tartalmazza.

Budapest. 1896. márczius 4-én.

Az igazgatóság
a többi részes vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magy. kir. államvasutak. 17536/c I. sz. m.

»Nyugotmagyar-osztr. vasuti kötelék.

(Dijszabási füzet kiadása.)

A nyugotmagyar-osztrak vasuti kötelékben 1896. évi április hó 1-én.

II. rész, 4. füzet

czim alatt uj dijszabási füzet lép életbe, mely közvetlen dijtételeket tartalmaz gyors és teheráruk szállitására egyrészt a magy. kir. államvasutak állomásai, másrészt a cs. kir. szab. Ferdinánd császár északi vasut, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut osztrák vonalának, és a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság Austerlitz-Vlarapass (kir.) és Olmütz (kir.) Müglitzi vonalának állomásai közötti forgalomra nézve.

A dijszabási füzet példányai a részes vasutaknál megszerezhetők.

Budapesten, 1696. márczius hóban.

»A magy. kir. államvasutak állomásai egyszersmind a többi köteléki vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magy. kir. államvasutak 20611/c IV.

Uj személy és podgyászdijszabás életbeléptetése a Dunántuli h. é. vasuton.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a Dunántuli h. é. vasuton f. év majus hó 1-től fogva uj zóna rendszerü személy és podgyászdijszabás lép életbe, melylyel az eddig érvényben álló hasonló dijszabás érvényen kivül helyeztetik. Ezen dijszabásba az eddigi két szomszédos forgalom mellett még egy harmadik vétetett fel, továbbá az I. osztály menetdijai a távolsági forgalom minden viszonylatában, a II. osztály menetdijai azonban csak a XIII. XIV. vonalszakaszban emeltetnek föl, mig a III-ik oszt. menetdijak változatlanul maradnak. Ezen dijszabás a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitási irodájában (Budapest Csengery-utcza 33.) 20 krért kapható.

Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Árverési hirdetmény.

Budakesz község előljárósága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a budakeszi volt urbéresek tulajdonát képező vadászati jog az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében hat egymásután következő évre azaz 1896. évi febr. 1-től 1902. évi január 31-ig terjedő időre, folyó évi márczius hó 16-án d. e. 10 órakor Budakesz község hivatalos irodájában nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőnek bérbe fog adatni.

Miről az árverezni kivánók azzal értesittetnek, hogy a haszonbéri feltételek a községházánál, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kelt Budakeszin, 1896. évi márcz. 5-én.

A községi előljáróság nevében:
Eszterle József, h. biró.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Lövenstein Antal
cs. és kir. udvari sütőmester
fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.
— Liszt, tej, tejszin és vaj. —
Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

Schlaucher Ferencz
vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlja a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll.

Minden vasár- és ünnepnap zene.
Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kőszénbánya és téglagyár-társ.
Pesten.

A t. cz. részvényesek ezennel az **1896. évi márczius 30-án délelőtti 10 órakor** a társulat központi irodájában (Budapest, Nádor-utcza 16. szám alatt, II. emelet) tartandó

ez évi XXVIII. rendes közgyülésére

tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1895. évi üzleti jelentés fölött való határozathozatal.
2. Határozat a felügyelő-bizottság jelentése fölött.
3. Határozat a nyeremény hováforditása iránt.
4. Az alapszabályok módositása.
5. Az igazgatóság megválasztása.

Az alapszabályok 13. §-a szerint a szavazatjog gyakorolhatásához szükséges a részvényeket legkésőbb három nappal a közgyülés előtt letéteményezni. Az ez évi közgyülésre nézve az igazgatóság letéteményezési helyül a **társulat pénztárát** (Budapest, Nádor-utcza 16. szám, II. em.) és az Unión-bankot (Bécsben) jelölte ki.

A letett részvényekről egy nyugtatvány adatik, melynek visszaadása után a közgyülés bevégeztével a letett részvények visszaszolgáltatnak és egy különös igazolási jegy állittatik ki, melyre a szavazatok száma följegyeztetik s mely igazolásul szolgál a közgyülésbe való belépésre. Öt részvény birtoklása egy szavazatra jogosit, azonban egy részvényes saját nevében, vagy más részvényesek képviseletében együttvéve 100 szavazatnál többet nem gyakorolhat. A kereskedelmi törvény 198. §-a értelmében a mérleg és a jelentés a közgyülés előtt 8 nappal a társulat központi irodájában (Budapest, Nádor-utcza 16. szám) a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapest, 1896. márczius 8-án.

Az igazgatóság.

Barabás József
krisztinavárosi
CASINO SÖRCSARNOKA

a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes savanyukát

NAGY REZSŐ
köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Stowasser J.
hangszergyáros.
császár és királyi udvari és hadseregszállitó.
BUDAPEST,
II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A „FONCIERE“
pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)
Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tüz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen,** valamint az **ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás már márczius 11—14-ig.

Ára:

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
80.—	40.—	8.—	4.— korona

teljes (mind a 3 huzáshoz.)

1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
120.—	60.—	12.—	6.— korona.

Igérvények minden huzáshoz.

Sorsjegyek

a napi árfolyamhoz vagy részletfizetésre 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Ajánlja nagy készletben levő **bőjti czikkeit,**

és pedig: **orosz caviar,**

Finom angolna. — Franczia és belföldi sardinia. — Orosz hal. — Hering, sós. — Hering, páczolt. — Hering kelettengeri. — Ementhali, groji, kárpáti, imperial és többféle csemege sajtjait a legjutányosabb árban.

Nagy választék husvéti tojásokban.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

Hirdetéseket a Buda és Vidéke részé refelveszünk a kiadóhivatalban: Budapest, Alkotás-utcza 12|a.

Alapittatott 1845. Alapittatott 1845.

Magyarországon a legnagyobb

férfi-, fiu- és gyermek-ruha czég

NEUMANN M.

központi áruház: Budapest, IV., Muzeum-körut 1. szám (Zrinyi-ház).

Aradon, Andrássy-tér 9. sz.

Debreczen, a m. kir. főpostával szemben.

Nagy-Várad, Bemer-tér, Kishidfej.

Temesvár, Hunyadi-utcza.

Fiume, Corso.

Ujvidék, Ferencz József-tér 1. sz.

A szabott árak a fiók-üzletekben ugyanazok, mint a központi áruházban.

Budapesten és az összes fiók-üzletekben, mérték szerinti megrendelések legpontosabb és legjobb kivitelben készittetnek.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház.)

Budapest, 1896. V. évfolyam 12. sz. Vasárnap, Böjt más hava (márczius) 22.

BUDA ÉS VIDÈKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBOL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Ünnepek ezredik évünkben Budán.

Nehány hét multán az ezredik év ünneplésére rendezett országos kiállitás megnyilik. A magyar nemzet bemutatja, hogy mennyire haladt a müvelődésben. Az ünnepen itt lesznek a király, a főherczegek, a külföld hatalmasságainak képviselői.

Nem akarok most ürmöt vegyiteni az örömbe, nem akarom felsorolni mit vesztettünk. Nem kesergek fajunk elveszett erényei felett, a régi dicsőségnek éji homályban késéséért.

Ha ünnep, legyen ünnep. Üdvözöljük a második ezredévet s adja az Isten, hogy eljöjjön csakugyan már az a jobbkor melyért imádkozánk. Virágozzék a keresztény magyar állam s éljenek egyetértésben itt fajok és felekezetek csak legyenek magyarok és feleljenek meg Szt.-István hagyományainak.

Budát tehát nem lehetett az ünnepeknél elkerülni. Itt van a király trónja, itt van palotája, itt a Mátyás temploma, hol hálaadó zsolozsma zengedez majd a magyarok Istenéhez, hogy annyi balszerencse és viszály után nemzetünk él. Innen viszik el a szent koronát és jelvényeit a törvényhozás házába a multhoz illő diszszel és kisérettel. Buda és vidéke érdekeinek a történet a pártfogója a jogon és igazságon kivül.

A második ezerévben sokkal többet fognak tenni Budáért, mint eddig, mert a király palotája környékét és vidékét elhanyagolni nem szabad. A szép palotának szép legyen kerete. Viruljanak ezek a bérczek melyekről évezredek dicsősége tekint alá. Itt kelt fel, itt tünt fel napunk. Itt viradt, itt alkonyult és fakadt ujra hajnalunk.

Ez lesz a tudomány és müvészet fészke. Itt kell annak lakni a király közvetlen közelében. Legyen ez a hely szép, a közlekedés gyors és könnyü, hogy a trónhoz és történeti lelkesedést keltő helyekre könnyen lehessen eljutni. Itt fog lakni a főpapság, a szellem és születés arisztokráczíája. Itt nevelkedik az ifjuság. A második ezer év az első ezer utoljának mulasztásait helyrehozza, és meghódol a mult hagyományainak s az lesz Buda és vidéke a mi Mátyás király idejében volt.

Jobb későn, mint soha.

Buda közönsége maga is rendez ünnepet a bástya-sétányon. A nők, a magyar hölgyek rendezik ezt, hogy enyhitsék a nyomort, töröljék le a szenvedők könynyeit és megmutassák azt, hogy Budán van összetartás, van társadalmi élet és nemes czélokért dobog a szivs a Jézus tanitása szerint cselekesznek, a midőn a szegényekért hivják tettre a jószivüeket.

Az ünnepély a tavalyi fényes ünnepélynél is fényesebb lesz s körübelül egy kis kiállitást pótol. A rendezőség élén gróf Hunyady Lászlóné és őrgrófné Pallavicini Edéné állanak a mult évben kitünt és ujakkal erősitett fennkölt lelkü honleányokkal és férfi-bizottsággal.

A bástya-sétány ünnepen kivül a polgári lövész-egylet is nagyban készülődik, hogy az országos örömben részt vegyen és azt kifejezze. Egy országos lövész-kongresszust tart. Lesz ezen kivül országos lövészet, nemzetközi pisztoly-verseny lövészet. Az országos lövészetre meghivják a haza és az ausztriai birodalom összes lövész-egyesületeit, valamint a berlini és weimari lövészegyesületeket is. Erre az alkalomra már

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZAJA.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Gróf Hunyady Lászlóné és őrgróf Pallavicini Edéné.

A „Buda és Vidékének“ eddig megjelent számai közül legjobban sikerült, legnagyobb kiadásban jelent meg az a szám mit gróf Hunyady Lászlóné és őrgróf Pallavicini Edéné szerkesztettek.

A lapnak sohasem volt oly kelete, mint mikor tartalmát gróf Hunyady Lászlóné és őrgróf Pallavicini Edénének köszönhette.

A két urnő a budavári társaságnak nemcsak a főuri, de az egész előkelő társaságnak tagja.

A jótékonyság országgyülésének szinhelye gróf Hunyady Lászlóné termei. Innen indult ki a bástya-ünnepély tavaly, innen indul az idén. A mult évben gróf Hunyady Lászlóné ő excellenczíája betegeskedett. Ebben az évben megerősödve, egészségesen bontotta ki a fáradhatlan őrgrófnéval együtt a jótékonyság zászlaját az Isten nevében. A budai hölgyek kiválóinak táborkara küzd a szeretet zászlaja alatt, melynek győzelme gróf Hunyady Lászlóné tanácsa és az őrgrófné erélye folytán biztos.

A hölgyek elkezdik a jótékonyság csatáját és nem pihennek mig az ünnepély meg nem lepi a közönséget. A mult évben tartott ünnepély őrgróf Pallavicini Edéné ernyedetlen munkásságának köszönhető. Érdemes részök van azonban ebben a többi hölgyeknek is. Gróf Hunyady Lászlóné a legfenköltebb honleányok egyike oly lekötelező nyájassággal fogadta a megjelenteket, hogy ezek azonnal otthon érezték magokat. Az őrgrófné a Majláthok erélyével igazgatott, gyüjtött. Ritka dolog már az is, hogy semmi harag, semmi sértés, érzékenykedés nem fordult elő. A nemesen dobogó szivre hallgattunk, a finom tapintat után indultunk s nem éreztük, hogy mily erős kéz vezet.

Gróf Hunyady Lászlóné, ki ugy maga mint férje nagyon szeretik Budát, az őrgrófné intézkedéseit teljesen helyben hagyta és egymásután halmoztatta össze annál a nagy tiszteletnél fogva a melyben részesül, az értékesebbnél értékesebb ajándékokat.

A lelkes hölgyek támogatták, segitették a két urnőt, s mindegyiket elismerés illeti. Rohonczy Györgyné tábornokné a legodaadóbb szivvel vett részt a mindennapos tanácsban és minden ponton ott volt, a hol lelkesedni és lelkesiteni kell.

Budavári Országh Sándorné az ünnepélyek rendezésénél müveltsége, ismeretsége, férje tekintélye és a maga nemes szivénél fogva nagy erő.

Meg kell emliteni Taberman Gusztávnét, Hofhauser Eleknét a fáradhatlanságban. Nem beszélhetünk most a hölgyek egész vezérkaráról. Majd lesz alkalmunk azzal beszámolni, hogy mit tettek és mint a mult évben ugy az idén is elismerésünkkel fogunk hódolni.

Reméljük, hogy ebben az évben gróf Zichy Nándornénak is megengedik a körülmények, hogy az intézésben osztakozzék.

Az ide bástya-ünnep két vezérét mutattuk be, azt a két vezérét, kik a mult évben a többiek élén kitüntek.

Ily vezérekkel és táborkarral a győzelem biztos.

Vásárhelyi Géza.

Pestvármegye törvényhatóságának buzgó tagja. Nem csak a czimet viseli, de részt vesz a munkában is. A közigazgatásnak mindég szolgál az az értelmes ember ki segit végrehajtani a közigazgatás feladatait.

Minden polgár részt vehet a közigazgatásban azzal, ha segiti annak czéljait és nem akadályozza. Sok urat ismerünk, a kiknek egyik kedves versenyszeme, ha az alispánt, főszolgabirót, jegyzőt, papot, tanitót kisebbitik, a mi által ezek hivatása elé akadályokat gördítenek.

A törvényhatóság tagjai és a hatóság jó egyetértésében rejlik a jó közigazgatás ereje. Pestvármegyében meg van ez a jó egyetértés, ép ezért sikerülnek, a társadalom, gazdaság és közmüvelődés terén a nagyobb alkotások is. Egy példát idézünk csak, a vármegye gazdasági egyesületét, melynek egyik hatalmas oszlopa Vásárhelyi Géza tinynyei minta nagybirtokos.

A jó magyar ember minden lelkesedése meg van benne erre vall az a hazafias szándék, hogy Csörsz és Taksony vezérek sirját kutatja.

A ki ilyen nemes czélokért hevül, az szereti hazáját, az jó hazafi. A jó szándékhoz megtalálja-e az eszközöket az nagy kérdés.

Keresse a társadalom és a vagyonosok áldozatkészségében.

villanyos-vasut közlekedését igérik a lövöldéhez.

A lövész-egyesület kép- és ajándékmuzeuma maga egy kis kiállitás.

Eltekintve attól a kiállitástól, mit Budán és vidékén a tenséges természet rendezett, lesznek egy és más dolgok a melyek a közönséget ide vonzák. A vérmezőn p. o. hallomás szerint az ország ifjuságának a herczegprimás fog misét mondani, A vérmezőn lesz nagy disz katona-gyakorlat és torna-ünnepély. A városmajorban a gyermekeknek rendeznek ünnepélyt . . .

A Lágymányosoon látnivalónak igérkezik a Konstantinápoly Budapesten czimü látványosság.

A Svábhegyen az Eötvös-villában a turisták tartanak kongresszust. Nehány történettudós Buda és vidékének régiségeit szándékozik bemutatni a külföldi vendégeknek.

Itt vannak intézeteink, kórházaink, melyeket meg kell tekinteni, tehát Budát nem lehet egészen elkerülni s mindenki meg fog győződni a szakértők közül, hogy Buda a legjobb helye a kiállításoknak. Itt minden lépés javit és nemront.

Látva e szép vidéket, annak jogait a második ezer évnek mindjárt a kezdetén a budai érdekek, Buda és vidékének emelése országos érdekké válik.

Erdélyi Gyula.

Hazafias ünnep.

Fekete József kitünő magán főgymnásiumában az ifjuság lelkesen ülte meg márczius 15-ének ünnepét. Ez alkalommal az igazgató következő szép beszédet tartotta:

Kedves ifju barátim!

Hazafias örömmel szivből üdvözöllek benneteket a szabadság emlékének szép ünnepén!

Nemesen érző szivre, hazafias lélekre mutat részetekről, hogy e szép ünnepet ön elhatározástokból rendeztétek.

A multak kegyelete az ifjuság legszentebb hivatása.

Csak arra a nemzetre vár fényes, szép jövő, mely tudja tisztelni a multat és dicső nagyjainak szent emlékét.

Követendő példák ezek!

Hazánk annyi sok vérrel áztatott történetének oly sok fényes lapja, oly sok dicső alakja van. Az isteni gondviselés talán ép ezekkel akarta megjutalmazni és kárpotolni az oly sokat szenvedett nemzetet.

Legnagyobb elnyomattatása, legnagyobb szenvedései közepette teremtette meg rendszerint számára a megváltókat, vértanuit, hőseit.

Szent és áldott legyen mindezek emléke mindörökre!

Márczius 15-ike azonban nem egy ember emléke.

Az egész nemzet nagyságának, szabadságszeretetének szentelt emléke e nap.

Hős volt mindegyik, a hadvezértől a legutolsó közkatonáig, kiknek nagy része hazafias lelkesedésében hamarosan ragadta kezébe az iskolakönyv helyett a kardot és vitte azt a győzelemre, a vértanuságra.

Az iskola padok bajusztalan diákjaiból nehány hét alatt hősök, vértanuk váltak.

Az egész nemzet sikra szállt a szabadságért.

Márczis illatos ibolyájával a tavasz első langy fuvallatával kelt szárnyra a szabadságérzet fellobogása.

A szabad szó, szabad sajtó, az egyenlőséget, a testvériséget, a szabadságot kivánó és biztositó pontok. S midőn Petőfi, Vasvári, Jókai Bulyovszky s többi lelkes ifjak imaszerü áhitattal tolmácsolák az elnyomott nemzet szabadság szózatát, 1848. márczius 15-ikének ege esőcseppekben könnyeket hullatott, mintegy Ámenül-e hazafias szent imára, s a beborult égből csakhamar fény, a szabadság hajnalának fénye derült fel, bevilágitva s hősi dicsőségtől tündöklő fényben mutatva be Hazánkat, egész Európának, az egész világnak.

Aránylag csak kis ideig tartott e tündöklő fény, de mégis elég ideig ahhoz, hogy fényénél a világ meglássa „Hazánk"-at és hőseink dicsőségét.

Azután ujra elborult Hazánk ege, sötétebben, vésztjóslóbban miatt valaha.

Fátyolt reá! áthatatlan sürű fátolyt!

Midőn ma a nemzet kitartó hazafisága, államférfiaink bölcsesége s fenkölt lelkü királyunk atyai jósága mellett a szabad nemzetek alkotmányos, nyugodt életét éljük, hálás kegyeletünk ne feledje el egy perczre sem, hogy mai alkotmányos szabadságunk virága nemzetünk vértanuinak sirján fakadt és nőtt ki.

Minden nemzetnek meg van saját nemzeti ünnepe.

Márczius 15-ike legyen a magyarok nemneti ünnepe, a szabadság ünnepe!

Ti kedves ifju barátim, csak a történelemből s atyáitok, nagyatyáitok, e hősök szavaiból ismeritek e dicső napokat.

Magam is oly ifju valék akkor még, mint a legkisebb közületek.

Ti e dicső emlékekben növekedve fel, nem kétlem, hogy ha valaha a szabadság hivna, ti is ép ily hősileg fogtok sikra szállani imádott hazánk védelmére,

Az ég jósága azonban tán meg fog óvni benneteket, mindnyájunkat, hogy ennek szüksége beálljon.

A magyrok Istene óvja is meg, már ugy is eleget szenvedett hazánkat, minden vihartól vésztől.

Oly szépen imaszerűen fejezi ki azt nagy költőnk.

»Megbünhödte már e nép
A multat és jövendőt.«

Midőn ma egybegyültünk, hogy megünnepeljük a szabadság hajnalának, márczius 15-ikének emlékét, ez ünneprol a haza szeretet virágának uj hajtását vigyük haza, e hármas jelszóval:

Isten! Király! Haza!

Ez volt dicső elődeink, hőseink hármas jelszava.

Ez legyen ifju barátim a ti jelszavatok is, mélyen szivetekbe vésve.

Az Isten, — a vallás erkölcs — vezéreljen az élet nehéz utjain mert:

„Ha Isten velünk, ki ellenünk?"

Hűség a király iránt! a magyarnak vele született szent erénye volt mindenkor.

Hogy ne lenne hát az ép most sokszorosan is, midőn népét szerető, igazán alkotmányos fejedelem ül Szt. István dicső trónján.

Haza szeretet!

Ezt nem is kell külön szivetekre kötnöm, át érzi ezt ifju szivetek ugyis.

Hisz oly fenkölten fejezte ezt ki nagy Vörösmartynk:

A nagy világon e kivül
Nincsen számodra hely
Áldjon vagy verjen sors keze
Itt élned, halnod kell!«

Ne feledjétek soha, hogy e haza mindenetek!

Apoljátok zsenge szivetekben a hazaszeretetet s tegyetek eleget az élet minden pályáján kötelességteknek a Haza iránt.

Mert nemcsak karddal lehet szolgálni a hazát, szolgálni kell és lehet a Hazát minden téren.

Tőletek ifjaktól a jövő reményeitől vár a haza legtöbbet. Közoktatásügyünk élén jelenleg oly államférfiu áll, ki rövid ministeri működése alatt is megmutatta, hogy átérzi közoktatásügyünk minden szükségletét, ki tudja a bajokat orvosolni s ki igyekszik a tanuló ifjuság számára oly egységes tanpályát biztositani, mely a jövő boldogulás alapját részetekre igen megkönyitheti:

E téren tehát müveljétek magatokat a tudományokban, haladjatok a vallás-erkölcsi uton becsületességben, áthatva mindig a haza szeretetétől; igy fogtok szolgálni a Hazának legjobban s egyesült erővel nagygyá fogjátok tenni azt, melynek jövő sorsa a ti kezetekben leend.

Mert a haza gyermekeiben él!

Lelketek, szivetek, karotok, minden érzéstek a Hazának legyen szentelve.

De ne feledkezzetek meg soha dicső nagyjainkról, a Haza szent emlékeiről!

Ezeknek szól márczius 15-ikének mai kegyeletes szép ünnepe és ujuljon meg évről-évre

A költő szerint:

. . . a mult példa legyen
S égve honért
Bizton nézzen előre szemünk.«

A primás balkeze.

Azt mindenki tudja, hogy Magyarország herczegprimása a legnemesebbszivü emberek egyike, a kihez nem fordulhat senkifia, hogy kérelmét meg ne hallgassa, fájdalmát ne enyhitse. De azt már kevesen tudják, hogy ha jót tesz, azt nem ugy teszi, mint a hogy az manapság szokás, ostentáczióval; hanem csöndben és szerényen, mint az ibolya kelyhén meghuzódó harmat: ugy osztja a jót áldástnyujtó két kezével.

Nap-nap mellett ott várja a főváros legnyomorultabb népe, az, a melyik dolgozna, de nem kap munkát, koldulni pedig nem mehet, mert nincs „konczessája" a budavári primási palotának a bástyasétányra szögellő nyugati sarkán ezt az áldást. (A mit természetesen nem a főpap, hanem egy rendőr segédlete mellett vörös-sipkás huszárja osztogat.) S várja nyugodtan és türelemmel, ha kell déltől napestig is mert biztosan tudja, hogy jönni fog. Mert nem könnyü ám mindennap 50—60 frt ára 20 fillérest összeteremteni.

A „diurnum" ugyanis csak 20 fillér. Kapni kevés, de adni sok, mert naponta 4—500 embernek: ugyanannyiszor 40—50 frt; havonként 1500 forint s a téli évad alatt körülbelől 7—8000 frt.

És ne tessék azt gondolni, hogy ezek a szegény emberek talán zugolódnak amiatt, hogy ez kevés, hogy az „Eminenczia" többet is adhatna. Sőt inkább köszönettel fogadják s hálát rebegnek érte.

Egy töpörödött vén embertől megkérdeztük, hogyan osztja be ezt a rengeteg summát; azt felelte, hogy az igen egyszerü: 5 kr. a menhely-pénz az éjjeli szállásért; 3 kr. töpörtyü s 2 kr. kenyér. Mert jó ám a töpörtyü nagyon, ha az ember éhes!

Igy tesz Istennek igaz szolgája, a mit hirdet, az Irás igéjét megtogadja. „Sinistra tua manus haud sciat quae dextra facit."

Hangverseny Ó-budán.

A III. ker. nép- és iskolai könyvtárak alapszabályszerü áldásos müködésükön kivül, hogy a népnek hasznos olvasnivalót juttasson, nemes müélveket nyujtó hangversenyekkel is szórakoztatják közönségüket. Majd Ujlakon majd Ó-budán tartanak ily sikerült előadásokat, melyeken — tekintve az önzetlen czélt, közreműködő ép ugy mint hallgató szivesen teszik le a mivelődés oltárára a maguk adóját. Ha ma megint ilyen, Ó-budán márczius 15-én megtartott könyvtári hangversenyről referálunk, teszük azt annál nagyobb örömmel mert a kórházutczai elemi iskola jókora tornatermében megjelent nagyszámu és diszes közönség, mindvégig fenntartott élénk érdeklődése mellett lefolyt hangverseny minden részében kitünően sikerült.

A műsor első száma az előadás fő-főrendezőjének Varga Zsigmond 1848—1896 czimü, a történelemből vett alkalmi elmefuttatása volt, melyben ragyogó irálylyal, honfiui lelkesedéssel, megkapóan festé hazánk ujjászületésének hajnalát majd nemzeti elnyomatásunk sötét korszakát, végre a haladás ösvényén 48-év alatt kiküzdött sikereket. Frenetikus taps jutalmazá a szellemes irot és a pathetikus hangu, helyenkint hazafias hévben, kitörő előadót. Majd Thold Margit k. a. szavalta el Ábrányi Emil „A magyar nyelv" cz. gyönyörü költeményét nagy hatással. Utána Kohn Arthur ur a nemz. zenede

növendéke lépett a podiumra és a hegedűn Ridley Kóhne átiratában Erkel F. Bánk-bánjából a „Sccée delirante"-t adta elő. Korát messze tulhaladó nyugalom az előadásban, a nagy technikai nehézségeknek már most is könnyen való legyőzése sejtetik e fiatal hegedüsben a nem közönséges jövőt. — A közönség szünni nem akaró tapsolására még egy Rode-féle Adagiot játszott. — Hiermayer Sarolta k. a. Chován Kálmán egy hangulatos szerzeményét játszotta el a zongorán, majd a III. ker. ifjusági zenekar négy tehetséges tagja, Ridley Kohne egyik a mai alkalomra talán nagyon is classicus és hosszura nyult szerzeményét adta elő. — Utánuk Wlassák Vilma urhölgy kedves és utolsó fellépte óta nagyot haladt énekével örvendeztette meg a hallgatóságot Wagner Tanhäuseréből és Gounod" „Faust"-jából énekelvén: Kohn Arhtur további hegedűjátéka (hegedüsoloja a „Cremonai hegedűsből (Gráner Antónia k. a. remek zongorázása (Saint-Säins" Concert-Valse és Aggházy-Octav etudjét) Gyulay Mihály ur virtuoz és mély érzésü szavalata a „Rákóczy Ferencz Rodostón" cz. melodrámában. Végül Klárner Sárika urhölgy mesteri czimbalomjátéka mind megannyian zajos tetszés nyilatkozatokra ragadták a jelenvolt hallgatóságot.

Jelentésem nem volna teljes, ha meg nem emlékezném arról a két lelkes férfiuról, kik e hangverseny rendezésének nemcsak, de a vezetésük alatti könyvtáregyesületnek is éltető elemét képezik és pedig Szende Antal a kórház-utczai elemi iskola igazgatója mint az egyesület elnöke, továbbá Varga Zsigmond a rendező bizottság elnökéről, kiket a rendezés fáradalmáért első sorban illet elismerés és köszönet.

Schi.

Mulatságok.

Bőjti mulatság.

Előkelő közönség találkozott e hó 14-én a VI—VII. ker. kör disztermében a „Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény-társaság tisztviselőinek tánczestélyén.

A buzgó rendezőség örömmel tekinthet vissza elért sikerére. A termet 10 óra tájban már annyira megtöltötte az özönlő közönség, hogy gondot okozott a később érkezőknek elhelyezése.

Nem tulozunk, ha azt irjuk, hogy kevés bálon láttunk együtt annyi szép lányt és szép asszonyt mint ezen az estélyen.

Elbájoló látvány nyilt a szemnek: hullámzó tenger selyemből, szivárvány ragyogó gyémántokból, villámok szép szemekből, vakitó felhők hófehér keblekből; két csupa fényből. mihez az árnyékot a fekete frakok erdeje adta.

A bálanya tisztét Mechwart Andrásné urnő vállalta el ki $^1/_2$11 órakor jelent meg a teremben táborkara élén Olaj zöld selyem brokát ruhát viselt pazarul diszitve brüsszeli csipkékkel. A bálanya udvarában ott láttuk Gulden Richárd vezérigazgatót nejével, Scheller főmérnökük nejével és leányával, dr. Szalkay tanárt és leányait stb. A figyelmes rendezőség a hölgyeknek remek művü tánczrendeket nyujtott át, melyek apró, nickelből készült vasuti teherkocsira alkalmazott emelő darut ábrázoltak; a daru kerekét forgatván, annak láncza kiemelte a vasuti kocsiból magát a tulajdonképeni tánczrendet.

A zenét Radics Béla bandája szolgáltatta és érdemére legyen mondva a kitünő czigányprimásnak, hogy keveset pihentette a hegedüjét, kedvvel, fáradhatlanul és szépen huzta.

Ez alkalommal került bemutatóra a „Szivvel-lélekkel" czimü szép tipegő, melyet a szerző Klemm Alfréd mint a rendező bizottság tagja a bálanyának ajánlott.

A csinos compositiónak gyors uépszerüséget jósolunk.

Az 1-sö négysst körülbelől 150 pár tánczolta. A tánczkedvet bizonyára jellemzi, hogy a vacsora csárdást 9-szer ujrázták meg.

Jelen voltak: Asszonyok: Mechwart Andrásné, Gulden Richárdné, Pfiszterer Miklósné. Scheller Miksáné, Jakab Árpádné, Hager Józsefné, Gombási Imréné, Niedermayer Nándorné, Gretschlné, Eckert Antalné stb.

Leányok: Pfiszterer Elvira, Scheller Etelka, Szemler Irén, Hager nővérek, Szalkay Izabella és Elvira, Titze Róza, Beliczay Aranka, Weber Stefi, Weber Ilonka, Bauer nővérek, Gretschl Adél, Wagner Róza, Eckert Irén stb.

Jelmez estély. Az első budai betegsegélyző és temetkezési egylet f. hó 15-én segély alapja javára ugy morális mint anyagi szempontból fényesen sikerült jelmez estélyt rendezett. A „Fáczán" nagynak nevezhető terme alig volt képes befogadni a nagy számban megjelent közönséget, olyannyira, hogy a franczia négyes egyes alakjánál az éttermet és kénytelenek voltak igénybven venni. Voltak többek közt kéményseprők, bohóczok csikósok stb. A mi pedig az estély lefolyását illeti, a jó és vidám hangulat késő hajnalig fenmaradt. Az első négyest 160 pár tánczolta. Jelen voltak.

Leányok: Weitzinger Gusztika, Hofbauer Róza, Deutsch Róza, Bayer Róza, Neubrand Irma, Meatovits Katicza, Róth Juliska, Löffler Katicza és Dóra, Vitzegrád Katicza, Zeitler Katicza és Mariska, Grünfeld Iona, Goldberger Róza. Réder Szidónia, Lagner Gizella, Rozenfeld Matild, Koppel Janka, Spitzer Szidónia és Cziczuska, Veber Teréz, Holländer Róza, Fleishmann Ilona. Weinmann Ilonka, Faulusz Teréz (Zsámbék), Schwartz Annus, Knopp Anna és Róza, Schwarz Bella Holländer Riza, Löschinger Rózsika, Glück Gizella, Schwarz Antonia, Brük Eugenia, Róth Józsa, Auspitz Vilma és Róza, Vinter Gizella, Gebinger Juliska, Mészáros Vilma, Rothauser Etelka, Holtzinger Mariska Vinter Róza, Pick Sárika, Herczog Herminn, Grosz Janka, Weisz Francziska, Lévai Miczike, Schwarz Janka, Johr Bella, Markovits Mariska, Krevecz Paula, Braun Rózsi, Dénes Gabriella, Huszon Zsuzsika, Fischthum Gizella, Katicza és Iluska.

Közgyülések.

A kőbányai polgári serfőző-részvénytársaság e hó 15-én tartotta meg évi közgyülését Pósch Gyula elnöklése alatt, melyen 35 részvényes 10314 résznynyel összesen 1022 szavazattal volt képviselve. Az igazgatósági jelentés konstatálja, hogy a serfőzde, daczára a kezdet nehézségeinek az 1895. évben gyártott 122.490 hektolitert kizárólag magasfoku sörből 106.000 hektolitert árusitott el. Az 1895-ki évi tiszta nyeremény 130.364 frt és 46 krra rug. — Az igazgatóságnak a nyeremény fölosztása iránti javaslata változatlanul elfogadtatott. E szerint a megfelelő leirások és a tartalékalap javadalmazása után 5% = 5 frtnyi osztalék kifizetése s azonnal való folyósitása elhatároztatott. A kőbányai polgári serfőzde ez ideig csupán leirásokra 105.135 frt és 76 krt forditott, ezenkivül a tartalékalapot 50.000 frtig gyarapitotta és a 4006 frt 03 kr. maradványt uj számlára vezette elő. — Dercsényi József részvényes inditványára az igazgatóságba madarasi Beck Miksa, Bischitz Arthur, Egyedi Arthur, dr. (ujnnan), tószegi Freund Vilmos, Geiger B. Zsigmond, Lukács József, Pósch Gyula. Scanavi Miklós lovag, Tausig E. Gyula és wellensteini Weisz Gusztáv dr.; a felügyelő bizottságba Aer Róbert, Hirschfeld Emil és Schwarz Ármin választattak be egyhangulag. Végül Kobrák Mór a részvényesek nevében ugy az igazgatóságnak, mint a serfőzde vezetőségének köszönetet és elismerést szavazott.

A Magyar Aszfalt Részvénytársaság f. hó 15-én délelőtt tartotta az évi rendes közgyülését dr. Országh Sándor elnölete alatt. Az 1895. évi mérleg megállapitása és a fölmentvény megadása után az igazgatóság bejelentette, hogy a tiszta nyereség 201,850 frt 90 krajczár. Ebből minden egyes részvény után 16 frtot (16 százalék) fizetnek ki osztalékképp, 14.758 forint 70 krajczárt pedig uj számlára visznek át Az osztalékot ma kezdik kifizetni a társaságnak Andrássy-út 30. szám alat levő pénztáránál, vagy a Magyar-Kereskedelmi és Iparbank részvénytársaságnál. A társaság termelési képeségének és üzleti forgalmának emelése valamint a hazai aszfaltiparnak a külföldi versenynyel szemben való erősitését czélzó intézkedések lehetővé tétele czéljából elhatározták, hogy a részvénytőkét ötezer darab szász forint névértékü uj részvény kibocsátása által 1,500,000 forintra emelik fel. E felemelés foganatositását az igazgatóságra bizták. Az uj részvényeket kétszászhusz forintyi árban bocsátják ki s azokra a régi részvényeseknek átvételi jogot adnak, ugy hogy minden két darab régi részvény egy uj részvény átvételére jogosit. A részvényesek által esetleg át nem veendő részvények elhelyezését szerződésileg biztositották. Az alapszabályok módositása után a felügyelő bizottság tagjainak két évre ujra megválasztották Giczey Lajos, Kovácsy János, Veith Béla és Szécsi Pál felügyelő bizottsági tagokat.

A pesti hengermalom-társaság f. hó 18-án tartotta rendes évi közgyülését Kochmeister Frigyes báró elnöklete alatt. Az évi jelentés utal arra a szerencsétlen időszakra, amely az elmult évben a malomipart annyira sujtotta. Az alacsony gabonaárak mellett a kivitel nem fejlődhetett ki szokott módon s ily körülmények között csak a legkörültekintöbb és legtakarékosabb eljárás mellett volt lehetséges azt a szerény eredményt is elérni, melyet a társaság mérlege föltüntet. E szerint ugyanis a tiszta nyereség 38,308 frtra rugott, melyből az igazgatóság 8000 forintnyi jutalékát levonván, a mult évi 2527 forint nyereség maradványnyal együtt még 32826 forint áll rendelkezésre. Ebből 32,000 forintot a részvények 4%-os kamatoztatására forditanak s a fönmaradó 836 frtot uj számlára viszik át. E szerint a részvények 35. számu szelvényeit 16 frtjával váltja be aprilis 1-étől kezdve a magyar általános hitelbank.

A magyar épület- és mülakatos gyár r. t. márczius 15-én d. e $^1/_2$ 10 órakor Thonet udvari hivatalos helyiségében tartotta V-ik üzlet évi rendes közgyülését. Az elért összes üzleti forgalom 18,289 forint 51 kr, nyers hasznot jövedelmezett. A közgyülés a Krishaber Győző és Társa czégnek megszerezését hozta a részvényesek tudomására s kijelentette, hogy ezt mint külön osztályt fogja vezetni. A közgyülés a rendelkezésre álló 10255 frt, 37 kr, nyereséget meghagyja a gyártelep fejlesztésére s ezt a jövő üzlet évre átviszi. A kilépő igazgatósági tagokat ujra megválasztották. A jelentések felolvastattak és jóváhagyattak, az igazgatóságnak valamint a felügyelő bizottságnak a közgyülés a felmentvényt megadta.

Az egyesült tégla cement-gyár r. t. f. hó 14-én budavári Országh Sándor ur elnöklete alatt tartotta rendes évi közgyülését. A jelentés felolvasása után elhatározata hogy szelvényeit 8 frtjával váltja be.

Az első leánykiházasitási egylet m. sz. 1896. márczius 15-én, d. e. $^1/_2$10 órakor tartotta Schwarz Ármin elnöklete 33-ik rendes közgyülését. Ez az intézet 33-ik igazgatási évében ismét örvendetes erkölcsi és anyagi sikert mutat fel. Az évi jelentésből kitünik, hogy a lefolyt évben 3099 tag 341 jutalékrészszel iratott be és magánjutalékok fejében 154,281 frt 47 kr, fizettek ki. A mérlegszerüleg kimutatott m. évi 200,118 frt 84 kr felesleggel a dijtartalék 1.101,684 frt 78 krra, a nászjutalék felemelési tartalék 67034 frt 95 krra, a külön tartalék 26.815 frt 96 krrra a felesleg hányadok 21,035 frt 68 krra emelkedtek, összesen tehát 1.226 619 frt 37 krra növekedtek. E mérlegszerinti tőösszeg két, az intézet tulajdonát képező, budapesti 4 emeletes bérházban, értékpapirokban és takarékpénztári betétekben nyeri fedezetét. A jelentést a közgyülés tetszéssel fogadta, tudomásul vette és a felmentvényt, a felügyelő bizottság inditványához képest egyhangulag megadta. Az igazgatóság javaslata egy hivatalnoki nyugdijalap létesitése és 2100 frtnyi alapitási tőke kiutalványozása tárgyában szintén egyhangulag elfogadtatott. Felügyelő bizottsági tagokká felkiáltással megválasztattak: Dr. Alexander Bernát, dr. Simonyi Zsigmond, Basch Lajos, Héger József, Leipniker Gyula és Weil Dávid J. Miután még dr. Murányi Ernő egyleti tag inditványára az összes igazgatásnak, de különösen Schwarz Armin elnöknek köszönet és elismerés szavaztatott, elnök a közgyülést berekesztette.

Különfélék.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére. A kik lapunkból négy mutatványszámot megtartottak azokat az ötödik szám után előfizetőnknek tekintjük. Előfizetőink megbizásait elvégezzük. Minden egész éves előfizetőnknek egy kis hirdetésre ingyen van joga. A kik a felszólitásra a lapot megtartják és a pénzt be nem küldik jogos követelésünket posta megbizás és egyéb jogos uton hajtjuk be.

— **A miniszter igérete.** Wlassics Gyulánál a közoktatás hivatott és igazságos miniszterénél Blaskovics Sándor általános tisztelt vezérférfiu vezetése alatt egy küldöttség adta át azt a kérvényt, mit a budai polgárok irtak alá a Fekete József főgymnáziuma nyilvánossági joga kiterjesztése és érettségi vizsga joggal való felruházása érdekében. A miniszter a budai polgárok jogos és méltányos óhaját tolmácsoló küldöttséget szivesen fogadta és megigérte hogy az óhajt teljesiteni fogja a szabályos eljárások után.

— **Uj reményteljes idő.** A magyar képviselőház elfogadta a szőllő felujitására vonatkozó grandiosus szabásu törvényjavaslatot, mely uj korszakot teremt a magyar mezőgazdaság föllenditésében. A képviselőház pártkülönbség nélkül lelkesen megéljenezte Darányi földmivelési minisztert akinek érdemei szaktudása és ügybuzgalma előtt kénytelenek ellenfelei is meghajolni. A most elfogadott törvényjavatlatot ismertetni fogjuk jövő számunkban.

— **Sándor napja.** Sándor napján sokan üdvözülték budavári Országh Sándort, ki a budai érdekek egyik legtekintélyesebb szószolója, és a kinek a polgárság sok eredményt köszönhet. A Buda és Vidéke hálásan emeli ki azokat a szivességeket, mit budavári Országh Sándortól élvezett.

— **Éljen!!!** A Magyar Általános Hitelbank közgyülésén németül gáncsoskodott valaki, a mire Pallavicini Ede őrgróf az ismert hazafi megjegyezte, hogy ő tud ugyan németül de csak magyarul beszél. Az őrgróf példáját követhetnék itt Budán is, hol sokan magyarul tudnak ugyan, de csak németül beszélnek. Az őrgrófhoz e hazafias nyilatkozatáért több budai polgár készül küldöttségben elismerését kifejezni.

— **A közgyülésből.** Scheich Károly, a budai érdekek védője, ki minden budai ügynél felemeli nyomatékos szavát, azt inditványozta a közgyülésen, hogy az ezredéves diszmenet ne a Vérmezőről vonuljon fel az Ostrom-utczán és bécsi-kapun, mert ezek az utak oly szükek, hogy a diszhintók alig férnének el. A kiváló törvényhatósági tag és Buda ügyei védőjének inditványát elfogadták.

— **Választás.** Az I—III. kerületi vendéglősök elnökének a leköszönt Barabás József helyére Petz Károlyt, alelnökének pedig Buzik András választották.

— **Uj főlövészmester.** A budapesti polgári lövészegyesület vezérférfiaiból alakult nagyszámu bizalmas értekezleten a Márkus József főlövészmoster lemondása folytán megüresedett főlövészmesteri állásra egyhangulag Del'Medico Ágostont jelölték és egy szükebbkörü bizottságot küldött ki. A bizottság Freyberger Pál helyettes főlövészmester vezetése alatt meg is jelent Del'Medico Ágostonnál, ki engedve polgártársai bizalomnyilvánitásának elfogadta a jelöltséget. A közgyülés vasárnap, e hó 22-én délután 4 órakor lesz a lövészegyesület helyiségében.

Petőfi dombormüvü arczképe. A Petőfi-társaság egyhangulag elhatározta, hogy jeles szobrászunk Aradi Zsigmond művének, Petőfi kararai márványból készült dombormüvü arczképének megszerzése érdekében kérvényt intéz a kultuszminiszterhez. Jókai Mór elnök, Bartók Lajos alelnök és Szana Tamás titkár által aláirt kérvény kiemeli a dombormü kimagasló nagy műbecsét, nagy arczkép-hasonlatosságát, s hogy a nemzeti művelődés és a nemzeti kegyelet érdekei egyaránt igénylik a mű megszerzését. — A magunk részéről azt hiszszük, hogy a miniszter teljesiti a Petőfi-társaság kérvényét, mert elég volt már a Pulszky-féle idegen és java részében értéktelen limlomok vásárlása. A Petőfi dombormü megszerzése annál szükségesebb, mert műbecscsel biró Petőfi portrénk az erdélyi muzeum tulajdonát képező Petőfi mellszobron kivül, — mely szintén Aradi műve — egyáltalán nincs.

— **Ünnepély.** A „Budapesti Iparossegédek Egyesülete“ f. hó 15-én (vasárnap) méltón ülte meg a magyar szabadság ünnepét, a márczius 15-ét a II. ker. Polg. Kör“ helyiségeiben. Az ünnepélyt a „Szózat“ nyitotta meg, melyet az egy. dalköre énekelt, s a közönség állva hallgatott, ennek elhangzása után Duma György az egyes. igazgatója tartotta lelkes s szép megnyitó beszédét, utána Hangl József titkár fölolvasta a nap fontosságát méltató értekezését, ezt követték az ifjuság alkalmi szavalatai. Szavaltak: Egressy Béla, Petőfi: „Nemzeti dal“-át, Kóczián Gyula, Garai: „Szabaddá lettél, oh elnyomott magyar nép“ czimü költeményét, Szabó Géza egyes. jegyző Bajza: „Ébresztő“-jét, kik szavalatukkal lelkes éljenzést és tapsokat arattak. A müsort a „Hymnus“ hangjaival fejezték be, melyet nemcsak az ifjuság, hanem a jelen volt nagy számu közönség állva vele énekelt. Az ünnepélyt kedélyes vacsora követte, melyen több lelkes felköszöntőt hallottunk, a vacsorán a „Magyar Nemzeti Egyesület“ képviselői is megjelentek és lelkes szónoklataikkal csak fokozták az amugy is lelkes hangulatot. A vacsorán mintegy 70 személy, köztük a körnek 15 tagja s azok családjai is résztvettek.

— **A székes-fővárosi II. ker. polgári- és kereskedelmi leányiskolában** szép — és magasztos ünnep volt márcz. 15-ike. Az intézet tágas és szépen feldiszitett tornacsarnokát zsufolásig megtöltötte a szülők és más meghivottakból álló disztingvált közönség és hálás elismeréssel adozott részint az intézet hazafias szellemü vezetőségének részint a növendékek sokoldalu bemutatkozásának. Az érdekes és változatos műsor 12 pontból állott s ugy a Gyulay Elek énektanár betanitott karénekek (Hymnusz, Nemzeti zászló Szózat), mint a szóló énekek szabatos előadásai, valamint a szavalatok, élénk tetszésben részesültek.

A műsor egyik legérdekesebb pontja volt a megzenesitett „Talpra magyar“ éneklése, melyben Albrech Aranka a szó igazi értelmében remekelt. Durigó Ilona keresk. növendék az „Ilka“ cz dalmü nyitányát zongorén lelkesen nagy precizitással adta elő. Szavalataikkal Székely Ilona, Hangl Anna, Feer Aranka, Szabó Miczi és Vég Irén polg. iskolai, s Rothauszky Irén keresk. isk. növendékek keltettek feltünést. Utóbbiak nemcsak szavalataikkal, de festői magyar öltözetükkel is méltó feltünést keltettek. Az ünnepély legkimagaslóbb pontja Kozma Gyula igatónak magas lelkesedést keltő beszédje volt, a mit jövő számunkban közlük.

— **Iskolai ünnepélyek.** A Krisztinavárosi polg. leányiskola márczius 15-én, vasárnapon, hazafias ünnepet rendezett, a mely alkalommal a növendékek első sorban a Himnuszt adták elő, utána a növendékek közül szavaltak: Wieland Mariska, Szőllősy Mariska, Janicsek Olga, Opicz Giza, Zsák Mariska, Ziegler Matild, Vitamer Róza és Kecskeméthy Giza. A nap jelentőségéről felolvasást tartott: Kont Gyuláné Földesi Klára, az alkalmi ünnepi beszédet Szabó József igazgató mondotta; a növendékek közbe hazafias dalokat énekeltek, végül pedig a Szózatot. Ugyan ez az iskola tantestülete és ifjusága márczius 18-án, mint József napja előestéjén Szabó József igazgató tiszteletére iskolai ünnepélyt rendezett, a melynek 14 számból álló müsorát karének, szini-előadás, élőképek, szavalatok töltötték be. A rendkivül kedvezőtlen helyiséget előkelő közönség töltötte meg, a mely nem tudott betelni a szebbnél szebb látni és hallanivalókkal. — A növendékek közül különösen kiváltak: Vanits Melánia, Babos Borbála, Zsák nővérek Demel Jolán, Szőllősy Mariska, Kecskeméthy Margit. Szabó József igazgató az ünnepély végén meleg szavakkal köszönte meg a megjelent vendégeknek, a növendékeknek, s a tantestületnek különösen Spédy Sándorné Nowák Maria és Hoppe Rezső tantestületi tagoknak, a kik a betanitás és rendezés munkáját végezték a szives figyelmet, s a növendékekhez intézett nehány oktató szót. A lélekemelő ünnepélyen az ünnepelt igazgató ur családján kivül megjelentek: Demel Károly és neje, Zsák Hugó és neje, Szőllősy István és neje, dr. Csákberky Dezső és neje, dr. Wladár Márton, Hofhauser Elekné, Geiger J.-né, Almássy János és neje. Balanek Jánosné, és még igen számosan.

Utazás Rómába. A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesités szerint f. évi márczius hó 25-től bezárólag április hó 2-ig Budapestről Rómába és vissza érvényes I. és II oszt. mérsékelt áru menettérti jegyek fognak kiadatni, az I. oszt.-ban 67 frt 50 kr. és a II. oszt.-ban 51 frtnyi áron. Ezen jegyekkel, melyek f. évi április hó 25-ig érvényesek és bármely személyszállitó vonat, tehát a gyorsvonatok használatára is jogositanak, — az odautazás Fiume-Anconán át és a visszautazás Firenze-Bologna-Velencze Fiumén át avagy megforditva történhetik. Az utazáz ezen jegyek alapján Fiumében és Anconában minden formalitás nélkül, továbbá Budapest és Fiume közt még pedig ugy az oda mint a visszautazásnál egyszer, Olaszországban pedig az illető állomás-főnökök láttamozása mellett 6-szor megszakitható. A fentebb emlitett menettérti jegyek a m. kir. államvasutak Budapest keleti-pályaudvar állomásán, budapesti menetjegyirodájában (Hungária-szálló) és a Coókféle utazási irodában (József-tér 4. sz.) válthatók, hol egyéb felvilágitások is nyerhetők.

— **Közvacsora.** A császári királyi mérnökkar főépitőmesterei a főépitőmester Raus József nevenapján Schlauchei Ferencz vendéglőjében sikerült közvacsorát rendeztek. Jó ételek és italok mellett a 30 tagból álló társaság kedélyesen mulatott.

— **Meglepetés.** A „József Főherczeg“ katonai hadastyán egyletnek választmánya és tagjai szeretett elnökét, Palaczk Sándor urat neve napja alkalmából megható kellemes meglepetésben részesitette, a mit sem sejtő elnököt a Sörkocsi vendéglőbe hivta, a honnét egy küldöttség az egyleti helyiségbe vezette a hol a kovácsi-i zenekar a Rákóczi-indulóval üdvözölte az elnököt. Ferter Imre II. elnök a választmány nevében meleg szavakban üdvözölte, egy ezüst serleget nyujtván át emlékül, Palaczk Sándornak köszönheti az egylet felvirágozást.

— **Vagy allatta vagy fellette.** A déli vasut igazgatóságához a polgárok kérvényt nyujtanak be, melyben azt kérik, hogy a személy pályaudvaron, melyen most a gyalogközlekedés csak kivételesen van megengedve, valami olyan eszközről gondoskodjék, mely a közlekedőkön könnyités. Vagy hidalja át a pályaudvart, vagy egy házi alagutat készitessen. a minő p. o. Gráczban van. A kérés méltányos és a déli vasut, mely a polgárság érdekeit szivén viseli mindenesetre hallgatni fog rá.

— **Közgyülés.** A kelenföldi kör 1896. márczius 26-án, csütörtökön d. u. 7 órakor az Andrássy-uton levő Drechsler-féle helyiségben (I. em.) tartja rendes évi közgyülését. — A közgyülés napján, esti 8 órakor az Andrássy-uton levő Drechster-féle helyiségben (az operaszinházzal szemben) közvacsora lesz.

M. Á. V. hirek.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a slavoniai h. é. vasuton f. évi. május hó 1-től kezdve uj személy és podgyászdijszabás lép életbe. Ezen dijszabás szerint a szomszédos forgalom viszonylatok a jelenleg fenálló két vonalszakasz helyett három vonalszakaszba osztattak be, miáltal bizonyos viszonylatokban némi menetdij felemelés áll be továbbá felemeltetnek a távolsági forgalomban az I oszt, menetdijak valamennyi vonalszakaszban. Ez a dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó iródájában (Budapest. Csengeri utcza 33 sz) 10 krt-ért kapható.

F. évi május hó 1-től kezdve a szombathely-rumi helyiérdekü vasuton uj személy és podgyászdijszabás lép életbe, mely szerint a

meglevő két vonalszakaszhoz még egy harmadik csatoltatik, mi által ezen díj vonalszakaszba eső viszonylatokban a menetdijak csekély mérvben felemeltetnek. — A dijszabás egyes példányai a m. kir. államvasutak dijszabáselárositó irodájában (Budapest-Csengeri utcza 33 sz.) 10 krért kaphatók.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a bihari h. é. vasuton f. év május hó 1-től kezdve uj személy-és podgyász dijszabás lép életbe. Ezen dijszabás szerint a szomszédos forgalom kettő helyett három szakazba osztatik miáltal nehány viszonylatban csekély menetdij felemelés áll be, továbbá felemeltetnek a távolsági forgalom I. osztályu menetdijai is csekély mérvben. Az uj dijszabás a magy. kir. államvasutak dijszabás elárasitó irodájában (Csengery utcza 33 sz.) 10 krért kaphatók.

F. évi május hó 1-ével egyrészt Budapest keleti és nyugoti p. u., másrészt Aussee, Gmunden Ischl, Innsbruck, Marienbad, Salzburg és Bécs nyugoti p. u. állomások egymás közötti közvetlen személyforgalomban uj dijszabás lép életbe, mely által a menetdijak némi felemelést fognak szenvedni. Ezen dijszabás által az 1896-évi május hó elsejétől érvényes hasonnvű dijszabás érvényen kivül helyeztetik. A dijszabás a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitási osztályában (VI. Csengeri u. 33 sz.) 10 krajczárért kapható.

Folyó év május hó 1-től kezdve a nagykikinda-nagybecskereki vasuton uj zónarendszerü személy és podgyászdijszabás lép életbe, — melyben az eddigi két szomszédos forgalmu vonalszakaszhoz még egy harmadik is csatoltatik, miáltal az ezen vonalszakaszba eső viszonylatokban a menetdijak csekély mérvben felemeltetnek, hasonlóan felemeltetnek némileg a távolsági forgalom I oszt. menetdijai is. Ezen dijszabás egyes példányai a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest Csengery utcza 33 sz.) 10 krért kaphatók.

— **Ünnepély a bástyán.** Hunyadi László grófné varbeli termei ujból megnyiltak a jótékonyságnak. A Mária Erzsébet-egylet tagjai még más két jótékony egylettel s több tekintélyes budai polgárral egyesülve élükön Hunyadi grófné és Pallaviczini Edéné őrgrófnéval már másodizben üllöseztek folyó hó 16-án, tanácskozva arról, hogy miként kellene ujból a mult évihez hasonló ünnepély szép eredményével gazdagitani a jótékony egyletek pénztárait. A mint az érdeklődés mutatja, az óhajtott siker nem fog elmaradni. Az üllésen elhatározták, hogy az ünnepély lehetőleg május hó 16-án fogják megtartani. — Részletes tervek kidolgozásával 6 nő és 6 férfi tagból álló szükebb körü bizottságot küldtek ki, mely a jövő üllésnek fogja határozatait bemutatni. Elhatározták hogy az ünnepélyt a mult évihez hasonlóan, de a májusban Budapesten tartandó nemzeti ünnepekhez viszonyitva, méltó fénynyel és arányokban rendezik.

Uj egylet.

Magyar hazánk honfoglalásának milleniuma alkalmával a budai ifjuság lelkében egy szép és nemes gondolat érett meg, hazánk évezredes ünnepélyének méltó megörökitésére egy a keresztény szegényeket védő egyesület megalakitását czélozza oly módon, hogy karöltve már sok más jótékony egyesülettel a bpsti szegények és szükölködők közül csak azokat segélyezné gondozná, kik kereset, munkaképtelenség következtében önhibájukon kivül a végenyészetnek, végpusztulásnak vannak kitéve.

Az ily sorstól üldözött minden tekintetben méltó szemérmes szegények az ifjuság által felkeresve, felkutatva az alakitandó egyesület gondozását élveznék oly módon, hogy az egyesület teljes ellátásban részesülnének, felruhaztatnának és őket minden sulyosabb anyagi gondtól, bubánattól és a kétségbeeséstől megmentenék.

E szép és nemes feladatnak gyors keresztülvitelére az ifjuságtól önként felajánlott tagsági dijak volnának hivatva, de előre láthatólag ez az összeg bármilyen nagy is még sem volna elegendő az egyesületet a kitüzött czélhoz vezetni, a teljes diadalra juttatni. Azért a budai ifjuság számitva a nagyérdemü budai közönség szives jó akaratára és pártfogására jelen felhivást teszi közzé, és kéri a nagyérdemü budai közönséget az egyesületet szives pártfogásával támogatásával sikeres megalakulásában elősegiteni.

F. é. márczius hó 8-án tartották az első előértekezletet, ez ügyben mindszenti Erdélyi Gyula és Dr. Papp István elnöklete mellett.

Lász Károly id. egys. titkár rövid szavakkal megismertette az egyesület szellemét és kiemelé különösen azt, hogy az egyesület főczélja a szegények rendszeres gondozása, mely csakis ugy érhető el, ha 3 frt évi pártoló és 2 frt évi rendes dij behozatala mellett tagjai lennének. Alapitó tagok, kiknek 20 frt vagy nagyobb tagsági dijjai képeznék az egyesület biztos vagyonát, vagyis a tőkésités létalapját.

A forgó tőke nagyobbitására czélszerünek látják jótékonyczélu összejövetelek, estélyek, hangversenyek, tánczmulatságok, kirándulások rendezését. Az ezekből folyó tiszta haszon az egyesület szegényei javára volna forditandó.

Az egyesület Dr. Papp István indítványára, a „Budapesti Keresztény Szegényeket védő egyesület“ nevet nyerte.

Elhatározták továbbá, hogy az egyesületnek diszelnöke, vagyis védnöke is legyen; azonkivül lesz 1 egyházi. 1 világi elnök, 2 egyházi és 2 világi alelnök.

E tisztségek betöltésére a megtartandó közgyülés lesz hivatva. Mindszenti Erdélyi Gyulát az egyesület alapitó tagját egyhangulag világi alelnöknek választották meg.

Tájékoztató.

Figyelmeztetés!

Visszaélések a Rákóczy Ferencz természetes keserüvizem beválásánál csak ugy kerültetnek el, ha azon Loser János névfelirást és aláirást tartalmazó védjegy van.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen. Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Tessék elolvasni** Palugyay Zsigmond Budapest IV. Egyetem-utczai 11. sz. a. levő tiszti és hadfelszerelési intézetében a ruhák a jó izlés törvényei szerint készülnek. Palugyai e téren már 18 év óta müködik és bebizonyitotta, hogy a legmagasabb igényeket is kielégiti. Üzletében sok diszruha van megrendelve. A szakértők dicsérik ezeket a ruhákat, melyek jó szabásuak és korhüek. Bandériumoknak tömeges megrendelésnél kedvezmény. A czég megrendelői között az előkelő világ számos tagját találjuk. Ajánljuk olvasóinknak.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazoljak: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Tavaszodik.** A tavasz kezdetén mindenki igyekezik ruhát csináltatni. A szép és izléses ruha emeli az embert. A csinos megjelenés nagy előny. Barall Mihály a várbeli előkelőségek kedvelt férfi-szabója gondoskodott, hogy a legujabb szövetek és szabásokkal elégitse ki a közönséget és magas uraságokat.

— **Eladó uri ház.** Eladó Tahi-Tótfalu községben egy uri ház, a mely áll 5 szoba, 2 konyha, élés- és fáskamra, félszer, 6 lóra istálló, ezek feletti padlás, és kőből rakott tágas pincze, az udvar gyümölcsfákkal beültetve, lugas és elkeritett folyosóval. A ház ezelőtt 5 évvel épült, cserépzsindelylyel fedett, tűz ellen biztositva van, a szobák tágas és magasok, csinosan festve. Adómentes még 5 évig. A ház szabad kézből eladó, akár pedig bérbe adó. Jelenleg üresen áll. Bérbe vagy megvenni szándékozók fordnljanak Sziget Monostorra. Levélbeli megkeresésekre készséggel válaszolok. Tótfalura közlekedni lehet Vácz felé, nyáron pedig van hajóállomás. Badicz János jegyző.

— **Adomány.** Kohn, Heilmann és fiai „az angol szabóhoz“ Budapest, Károlykörut 12., a nyitási nap tiszta jövedelmét 75 forint összegben a mentőegyesületnek adományozták.

— **Szép gyümölcsfák** A Salud-féle jóhirü kertészetben a Németvölgyben kitünő faju szép 4—5 éves fák kaphatók, melyek Buda és vidéke talajában gyorsan és szépen fejlődnek. A nap bármely órájában meg lehet tekinteni a kertészetet.

Padlófénymáz, száraz, és olajfesték nagy választékban kapható Mesterházy Mihály füszer üzletében.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Magy. kir. államvasutak
30145 c I. 96 szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötelék. Dijszabási pótlékok életbe léptetése.

Folyó évi márczius hó 15-ével a következő pótlékok lépnek életbe.

a) a IX. pótlék az 1892. évi február hó 1-étől érvényes II. rész 4. dijszabásu füzetéhez és;

b) a IV. Pótlék az 1892. évi február hó 15-étől érvényes IV. rész I. füzethez.

Ezen pótlékokkal a mátrai h. é. vasutnak az illető dijszabási füzetek 43. és 71. illetőleg 27. és 45. oldalain foglalt dijtételei és menetdijai helyeztetnek érvényen kivül, mely érvényen kivül helyezés a »Vasuti és közlekedési közlöny« folyó évi február hó 5-iki 16-iki számában már közhirré tétetett.

Ezen dijszabási pótlékok példányai a részes vasutak igazgatóságainál vehetők.

A **magy. kir. államvasutak igazgatósága egyuttal a részes vasutak nevében is.**

Magy. kir. államvasutak.
36273/c II. szám.

Hirdetmény.

Osztrák magyar román vasuti kötelék. Dijszabási pótlékoknak érvénybe léptetése.

A köteléki dijszabás II. része 1 sz. füzetéhez kiadandó III. pótlék és 2 sz. füzetéhez kiadandó II. pótlék nem mint hirdetve volt f. é. április 1-én, hanem f. é. május 1-én lép érvénybe. A hirdetményben foglalt tartalmon kivül e pótlékok még a 3 sz. (vas és vasáruk) kivételes dijszabásnak hatályon kivül helyezését az 5 sz. (papir stb.) kizételes dijszabás áruczikksorozatának megváltoztatását és B sorozatu dijtételek érvényen kivüli helyezését és végül a 27 sz. (fapapiranyag) kiv teles dijszabás áruczikksorozatának módositását foglalják magukban.

Budapest 1896 márczius hó 14-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyszersmind a többi részes vasutak igazgatóságai nevében is.

M. kir. államvasutak.
24555/1896. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré teszük, hogy folyó évi julius hó elsejétől számitandóan több különféle raksullyal biró tartánykocsit szándékoznak bérbeadni 1—3 évig terjedő időtartamra.

Tájékozás czéljából, a szerződési feltételek lényegesebb pontjai közül a következőket közöljük:

1. A tartánykoesik használatáért az évi bér tonnánkint o. é. 15 frtban szóval tizenöt forintban

van megállapitva, mely készpénzben évenkint előre fizetendő.

2. Minden egyes tartánykocsinak a magy. kir. államvasutak, vagy az általuk üzembe vett vasutak vonalain, töltött állapotban évenkint legalább 2000 szóval kettőezer kilométert kell teljesiteni illetve befutni.

3. A kilométer teljesitmény, valamint az egyéb szerződési feltételek betartásának biztositása czéljából, minden egyes tartánykocsi után az első évi bérösszeggel egyidejüleg, o. é. 100 frt szóval Egyszáz forint teendő le óvadék gyanánt készpénzben, vagy állami biztositékokra alkalmas értékpapirokban.

Felhivjuk tehát mindazokat, akik tartánykocsikat bérbe venni szándékoznak, hogy az erre vonatkozó és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat az alulirott igazgatósághoz beterjesszék.

Az ajánlatoknak a következőket kell tartalmazniok:

a) a bérbe venni szándékolt tartánykocsik mennyiségét;

b) a tartánykocsik kihasználását illetve annak megjelölését, hogy a kocsik mily szállitmányok továbbitására szándékoltatnak használatba vétetni.

c) a bérlet időtartam meghatározását. Megjegyeztetik, hogy a tartánykocsik egy évnél rövidebb illetve 3 évnél hosszabb időtartamra bérbe nem adatnak;

d) azon állomás megnevezését, a melyen a tartánykocsik tárolása kivántatik, megjegyezvén, hogy az, csakis valamely, a magy. kir. államvasutak, kezelése alatt levő vonal állomás lehet.

Az ajánlatok zárt boritékban, a magy. kir. államvasutak igazgatóságához czimezve legkésőbb folyó évi márczius hó 28. napjáig nyujtandók be, a következő megjelölés alatt:

»Ajánlat 24555/96 A. IV. számhoz.«

Később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Végül kiemeljük még, hogy a tartánykocsik bérbeadását illetőleg, szabad rendelkezési jogunkat minden tekintetben fentartjuk.

Budapest, 1896. évi márczius havában.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.
23261/95. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti északi főmühelyi szertárában f. é. első felében összegyülő és nélkülözhetővé való különböző ócska fémanyagokat értékesiteni óhajtván, ezek eladása czéljából nyilvános pályázatot hirdeti.

A feleslegessé váló mennyiségek határozatlanok ugyan, az ajánlat benyujtására szolgáló minta azonban feltünteti azon mennyiségeket, melyek a f. év első felében hozzávetőleg összegyülhetnek. A vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy valamennyi kiirt anyagnem vagy hogy egyik vagy másik nemü anyagból határozott mennyiség adassék át, hanem köteles az időnként tényleges feleslegként rendelkezésére bocsájtandó mennyiségeket átvenni, illetve azokkal beérni, kötelezi továbbá magát a f. é. junius hó végéig meglevő készletet f. é. julius hó 25-ig okvetlenül átvenni.

A pályázni kivánok kéretnek, hogy az 50 krros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályához (VI. Andrássy-ut 73. sz. I. em. 43. ajtó) a következő czimzéssel:

„Ajánlat ócska fém anyagok megvételére 23261/96 számhoz“ folyó évi április hó 14-ének déli 12-óráig benyujtani sziveskedjék.

Az ajánlatok kizárólag ezen czélra rendelt és az emlitett anyag és leltár beszerzési szakosztálynál ingyen kapható ürlapon és ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állitandók ki.

Az ajánlattevők az ócska anyag eladására vonatkozó és 129381/91. sz. a fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni, 15 krros magyar bélyeggel és aláirásukkal ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatvány raktárunkban példányonkint 15 krrért megszerezhetők; vidékieknek pedig az érte járó 15 kr. és a szükséges póstabélyeg beküldése ellenében póstán megküldetnek.

Bánatpénz képen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyujtására kitüzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy boritékban beküldeni nem szabad.

A bánatpénz letételét igazoló letéti jegy felszólalásunkig az ajánlattevő kezében marad.

Bánatpénz, vagy a fentidezett aláirt feltétfüzet nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, nem ez előirt ürlapon tett vagy elkésve beérkezett ajánlatok valamint olyanok melyek a feltételektől eltérnek és melyekekben javitások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsáttatnak tárgyalás alá.

Az ajánlatban határozottan megnevezendő azon m. kir. államvasati állomás a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kivánja, továbbá az ajánlati árszámokkal és betükkel is olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit még az esetben is a vevőczég tartozik viselni, ha az ócska anyag nem a raktározási helyen, hanem más állomáson vétetik át.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezetségben marad; azt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre, esetleg részmennyiségekre is szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszése szerinti tételeket és részmennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, s hogy végre a czél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1896. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-u. 22.

Polgári sör.
Király sör.
Szt. István sör.
Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes Savanyukút

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz).

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Tulkövetelés

kizárva, minden darabon a szabott ár látható, 1 öltöny 12 frt, 1 felöltő 9 frt, 1 fiu-öltöny 8 frt, 1 gyermek-öltöny 3 frt 50 kr. és feljebb, tiszta gyapju szövetből. Első rangu férfi- és gyermekruha-áruház **Az „Angol szabóhoz“ Kohn Heilmann és fiai** Budapest, IV., Károly-körut 12. sz (Huszár-féle házzal szemben.) A fő- és székváros látványossága. 30 év óta fennáll. 15 fiók üzlet. Fiók: Budapesten, Károly-körut, Károly-laktanya (ezelőtt Gomperz Mór, a Király-utczával szemben).

Egy millió korona nyerhető
II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON
huzás május 12—28-ig.

Nyeremény		korona	korona
1 jutalomdij	á	600000	= 600000
1	„	400000	= 400000
1	„	300000	= 300000
1	„	200000	= 200000
1	„	100000	= 100000
2	„	40000	= 80000
2	„	20000	= 40000
5	„	10000	= 50000
10	„	8000	= 80000
34	„	6000	= 204000
100	„	2000	= 200000
200	„	1000	= 200000
2650	„	200	= 530000
22000	„	150	= 3300000
25007 nyeremény és 1 jutalomdij			6284000

Ez a 57 nyeremény közül az utóljára kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat.

	1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
Ára:	60.—	30.—	6.—	3.— forint.

Tőzsdei megbizások
előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Schlaucher Ferencz
vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlja a szinkör mellett levő „Alaguthoz“ czimzett vendéglőben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Alapittatott 1845. Alapittatott 1845.

Magyarországon a legnagyobb

férfi-, fiu- és gyermek-ruha czég
NEUMANN M.

központi áruház: Budapest, IV., Muzeum-körut 1. szám (Zrinyi-ház).

Aradon, Andrássy-tér 9. sz. **Debreczen,** a m. kir. főpostával szemben. **Nagy-Várad,** Bemer-tér, Kishidfej. **Temesvár,** Hunyadi-utcza.

Fiume, Corso. **Ujvidék,** Ferencz József-tér 1. sz.

A szabott árak a fiók-üzletekben ugyanazok, mint a központi áruházban.

Budapesten és az összes fiók-üzletekben, mérték szerinti megrendelések legpontosabb és legjobb kivitelben készittetnek.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Ajánlja nagy készletben levő **bőjti czikkeit,**

és pedig: **orosz caviar,**

Finom angolna. — Franczia és belföldi sardinia. — Orosz hal. — Hering, sós. — Hering, páczolt. — Hering kelettengeri. — Ementhali, groji, kárpáti, imperial és többféle csemege **sajtjait** a legjutányosabb árban.

Nagy választék husvéti tojásokban.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

Hirdetéseket a Buda és Vidéke részére felveszünk a kiadóhivatalban: Budapest, Alkotás-utcza 12|a.

MANDL ADOLF

Budapest, I. ker., Vár, Tárnok-utcza 15.

A MAGYAR KORONÁHOZ

CZIMZETT NŐI ÉS FÉRFI DIVATÁRUHÁZA.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy az

1896. évi tavaszi és nyári

idényre bevásárolt czikkek **bel- és külföldi női divatkelmék, mosó perkál, atlass satin, piquét ujdonságok** és **voil laineke** dús választékban, **napernyők,** különösen az angol „Graciosa“ és **csipke** fajták már megérkeztek, továbbá

alkalmi vétel:

Divat ruhakelmék . . .	30 krtól 1 frt 50 krig
120 cm. mohair szövetek minden szinben	60—1.20
Franczia mosó perkál	19 krtól feljebb
Franczia piquét minden szinben	30 „ 35 krig
Legfinomabb schiffon maradékok . . .	20 „
Több ezer legujabb divatu férfi nyakkendő	30—48
Selyem ruha szövetek	90 krtól feljebb.

Azonkivül kész blousok, honi szövött és bőrkeztyük, selyem, bársony, szallag, csipkék, himzések, csalán vászon és bortni dús választékban.

Nagy raktár paplanok és szőnyegekben.

A szénsavdus ásványvizek királya a

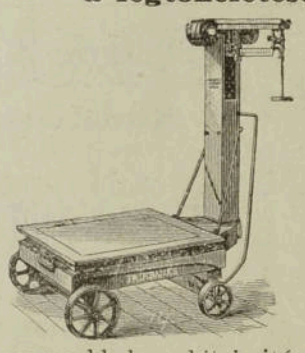
BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely **Lázár és Verzár Brassó.**

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz. Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

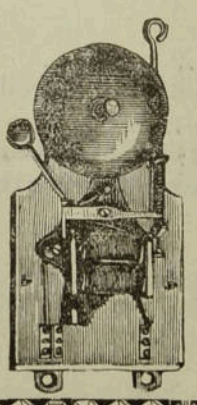
(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház)

Budapest, 1896. V. évfolyam 13. sz. Vasárnap. Böjt más hava (márczius) 29.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület évkönyvéből.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám.) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel működik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni sziveskedjenek.

A magyar egyesület.

Virágvasárnapján.

Megtörik a tél fagya, elolvad a hegygerinczekről a hó; az éjszaki süvitő szél nem borzongat meg; a völgyeken át langy szellő csókolja az anyaföldet.

Pálmák napja, virág vasárnapja!

A természet felölti ünneplő ruháját. A hegyszakadékokban, az árkok délkeleti oldalán, a bozótban, a csalitban a hüpe-hupás területen a fűszál felüti gyenge fejszárát, s az ősz hullatta sárgult levelek alatt az ibolya terjeszti leveleit, hogy a puha hótakaró alól kék virágának illatát árassza szét.

Rügyezik a cserje, — a fa; barkák az ágakon, kis bogarak életre ébredve azok törzsein.

A Katicza bogárka első megjelenése gyermekek öröme: repülj szép piros pettyes testeddel, átlátszó szárnyaddal az ég felé! Madár szárnya megbillen, téli hajlékát odahagyva csicsereg, a szántások felett pacsirta száll az égboltozat felé.

Gyermeksereg kiszabadul a szobából, s pajzán nevetéssel, gyönyörteli kedvvel ugrándozik a szabad természet ölén.

Ember és állat megindul; most tartja bavonulását az Isten ember, s ezzel megkezdődik a legfenségesebb tragédia.

Hozsanna!

Pálmák napján, virágvasárnapján a názáreti Jézus a szeretet Istene tanitványaitól környezve megindul Jeruzsálem felé, hogy betetézze az emberiség megváltásának isteni munkáját.

Az olajfák ágai integetnek felé, ünneplő embergomoly mindenütt s a merre végig vonul tanitványaival, örömmel hódol a nép, meggörnyedve retteg a biborkaftános farizeus had.

Hozsanna!

A bünös megtörik, s irgalmat kér a Jézustól, a ki hirdeti az isteni keresztény tant.

A megvénhedt irástudók, a megcsökönösödött képmutatók, a sötétség lelketlen pogányai az embertömegben suttognak, s állitják már a keresztet a Golgothán, mert tekintélyöket, hatalmukat féltik a nagy Isten embertől.

És a Názáretből való Jézus-Krisztus arczán az égi dicsőséggel glória övezte fejjel türelemmel megy végig az utczák során, s a legtürelmesebb állat hátáról jobbját felemelve a szeretet és a békét hirdeti.

A felvilágosodás szelleme végig suhan a szent földön, az egész világon, a nagy mindenségen, a virágok illatos árja erőt ád a tanitványoknak, erőt az igaz embernek.

A zöld gallyak, a rügyező ágak, a virágok a mit elejbe hullatnak, puha ágygyá teszik a kövicses utat; az örömrivalgás a mi a nép ajkáról felé száll isteni arczát nyugodtan hagyja, nem hoz arra sem vidámságot, se örömet, se haragot, se boszút.

Isteni lényének fenségét nem változtatja meg diadalünnepének az a szokatlan megnyilatkozása, hisz tudja jól, hogy küldetésének ez a véglefolyása.

Felemeli a népet a sötétségből, a homályból, a vakságból, a butaságból, de mint Üdvözitő tudja, hogy ezzel megkezdődik mártiromsága.

És megy sorsa elé azzal az isteni megnyugvással, hogy ennek bekell következni, mert csak igy végezheti be nagy munkáját, a mely az összemberek megváltásában van.

Hozsanna!

A templomokban megkondulnak a harangok. Fehérruhás lányok virágot visznek, barkás gallyat tart a keresztényhivő kezében emlékeül a Jézus-Krisztusnak Jeruzsalembe való fény és pompa közti bevonulásának.

De a mint az örömnek édes érzete megrezdül a szivben, a lélekben és az arczokon, ugy tudja a gyermektől kezdve minden keresztény, hogy most kezdődik a Krisztus szenvedése.

Nagy hét.

Beteljesedik az Irás, és bekövetkezik a szomoruságnak, a gyásznak, a lélekgyötrelmének nagy hete.

Pálmák, virágok, zöld gallyak helyett arczátlan köpködés, ostorozás és vesszőzés járja, és Hozsanna helyett a féke vesztett vad csorda „Feszitsd meg“-et üvölt.

Annyi keserves kin, szenvedés és gyötrelem felett fájdalomtól megroskadva borulunk le a keresztfa előtt, a melyen a mi Jézusunknak megroncsolt szent teste vértől boritva csügg alá.

Az Isten fia függött ott a Golgothán felállitott kereszten, és mert az volt, a mi szomoruságunk, a mi lelkünknek kétségbeesése nem tarthatott soká.

Kiszenvedett, meghalt, kőszikla sirba tették és szikladarabokat raktak felébe, de mert Üdvözitőnk feküdt abban, szétmállottak a kövek, a koporsó fedele felpattant s a szeretetnek Istene felszállt a menyekbe.

Mit hirdetett? az emberiségnek egyenlőségét, és a mi mindig örök marad: az igazságot és a szeretetet.

Szerette a kisdedeket, szerette az embert, elvérzett, meghalt, de örökül hagyta az isteni tant, hogy ne legyen a mi lelkünkben gyülölség, de legyen abban az irgalmasságnak, a könyörületességnek, az egymás iránt való szeretetnek meleg érzése, és mert mindnyájan emberek vagyunk Ő tanitott meg, hogy egyedüli vigasztalónk az Élő Erős Isten!

Virágvasárnapján konduljanak meg a harangok, imádkozzunk! a nagy hét küszöbünkön van.

Hozzuk az urszolgái elé a mi bünösségünknek megbánását, a mi töredelmességünket, hogy megtisztulva lélekben a salaktól, küzdjünk a Krisztusi tan mellett.

Ne tartsunk haragot, gyülölséget, de szeressük egymást, és ha tehetjük gyámolitsuk a szegényeket, enyhitsük a nyomort, a mint Ő a nagy ember és a nagy Isten Jézus Krisztus cselekedte.

Virágvasárnap a tavasznak ünnepe, a feltámadás reménye.

Hozsanna!

Büttel János.

Magyarul kiálts!

(Levél a szerkesztőhöz.)

Nem tudunk mi abba belenyugodni, hogy a budai részeken még mindig tele kiáltják a házak kapuit a különféle czikkekkel házalók s ott német nyelven kinálják portékáikat.

Ezredéves ünnepre készülünk. Viharos ezred év kulturáját mutatjuk be a müvelt nyugotnak, keletnek, de a midőn ezt tesszük, munkánk szorgalma és tisztes igyekezetünk örömteljes haladása mellett ott van az a setét folt, a mely magyar büszkeségünkre árnyat von, mert ez a magyar nemzet nyelvében nem az, a minek lennie kellene.

Majd idevándorol a jó becsületes magyar néppel a külföldi idegen is, megnézi a századok tépte falakat, dicsőségünket hirdető bástyaromokat, áhitattal nézi igazságos Mátyás királyunk Boldogasszony templomát, elmereng a multakon, hogy büszke fejét felemelve, idegen nyelv üsse meg dobhártyáit, a mely századok keserveire emlékeztet.

Miért ez az elszigeteltség a nemzet testétől? miért ez az idegenkedés a magyar nyelvtől? mért hogy az itt köztünk élők, köztünk kenyeret keresők nem tisztelik meg e haza földjét azzal, hogy annak nyelvét beszéljék?

Eladhatja szalmáját az a sváb ember akkor is, ha „Strohkau“ helyett azt kiállja végig az utcákon: szalmát vegyenek! és be csináltatja törött ablakát az is, ki a „Fenster macht“ helyett azt hallja, hogy „tessék ablakot csináltatni.“ A tiszta és gondos gazdasszony megtisztittatja edényeit, pallóját jóféle sárga homokkal és szükségtelen hallania a „Reibsand“ bekiáltást. Az esernyőket még mindig német nyelven akarja megreperálni a házaló, a minthogy a handlé irtózik a „mi van eladó“ magyar kiáltástól.

Megbotránkozik e minősithetlen dolgok felett a polgárság jobb része. Segiteni nincs hatalmában, csak belől emészti a boszuság, a melyet jogosan kihiv a magyar nyelv iránt való türhetlen szeretete és ragaszkodása.

Mi tevők legyünk ily körülmények közt, miképen védelmezzük meg nyelvünket a hajthatatlanoktól? ki adja meg a kulcsot ahhoz, — ha már szép szó mit sem használ — hogy ezek az emberek legalább külsőleg tiszteljék a magyar nyelvet.

Jól van! a házi tüzhelyet tiszteljük, tessék ott akár tatár nyelven is beszélni, de utczáinkat, tereinket és kapualjainkat kimélje meg a házaló, és ne botránkoztasson ott és akkor, a midőn erre semmi szüksége sincs.

A t. szerkesztő ur becses lapjával jó szolgálatot tesz a magyarosodás ügyének, haladás van minden vonalon, de nem a kellő mértékben.

Lelkes felszólitása az egyes czégekhez, kereskedőkhöz, hogy az ezredéves kiállitásra legalább czégtábláikat változtassák meg — egy két kivétellel — ez ideig nem cselekedték meg.

Hát még ehhez is, olyan rendkivüli áldozatkészség kell, a melyet meg nem érdemel ennek a hazának szentelt rüge?

Még e kötelesség diktálta tisztességhez is biztatás kell?

Türelmes, bárányszelid nép vagyunk, már követelni nem is tudunk, csak kérni, könyörögni.

Mikor állunk talpra! és meddig türjük még e tarthatatlan állapotokat?

Szálljon magába az idegen nyelvet itt e hazában beszélő ember, az a kit bölcsője és a sir köt ide, vajjon eleget tesz-e hazafiui kötelességének akkor midőn nem tiszteli nyelvünket, s bár a kenyeret elfogadja a melyet e hazaföldje ad szájába, mégis német nyelven kiáltoz végig az utczákon, s német nyelven kinálja és árulja portékáját.

Ugy tudom, hogy ezeknek a házalóknak az előljáróság mint elsőfoku iparhatóság adja meg az engedélyt. Nem-e lehetne itt nagyobb szigorral járni el, és csak oly feltétel mellett adni ki az engedélyt, ha kötelezi magát az illető, hogy csakis magyar nyelven kinálja portékáját, s idegen nyelven nem kiáltozza be az utczákat.

Ez a kis megszoritás elég volna arra, hogy legalább azt az egy pár szót megtanulná, a mely neki a kenyérnek, a megélhetésnek forrását képezi, s nem bosszantaná a jó érzelmü hazafias polgárság fülét idegen nyelvü kinálgatásával, illetve kiáltozásával.

Lehet hogy törvény vagy szabályrendelet nem adja meg ez időszerint ezt a jogot az iparhatóságnak, de hát legalább hasznos és czélszerünek tartanám az egyszerü komoly figyelmeztetést is akkor, a midőn az illető kérelmezők az engedélyt megkapják, hogy tiszteljék a magyar nyelvet, mert azzal tartoznak annak az édes hazának, mely őket ölében hordja és táplálja.

—i.

Áldott munka kezdődik.

Ez év márczius 19-ike vörös betükkel lesz beirva mindenkoron Magyarország közgazdasági életében. E tavaszt hozó nap hozta meg a magyar szőllősgazda hosszu telére a tavaszt; e napon fogadta el a magyar nemzet képviselete a filokszera által elpusztitott szőlők felujitására vonatkozó törvényjavaslatot.

A magyar államhatalom végre teljesitheti rég érzett életbevágó kötelességét: adhat olcsó sőt ahol szükséges, ingyen szőlővesszőt, adhat beoktató szakértelmes egyéneket minden egyes borvidék számára, s adhat végül — a mi fő! olcsó pénzt a felujitó müvelet végrehajtására.

Elmondhatjuk, hogy hála a Gondviselésnek, a magyar törvényhozás (a felsőház hozzájárulása kétségtelen levén) e napon dicső dolgot vitt végbe s most már országszerte kezdődhetik az áldásos munka. Lapunk éppen egy nagy hires borvidék társadalmi és közgazdasági közlönye, szivesen és melegen fejezi ki az elismerés hálaszavát mindazon tényezők iránt, akik a nagy terv megvalósitásánál közreműködtek.

A czél elérésében az érdem oroszlánrésze — mért ne mondanánk ki? — az Agrár-bankot illeti, mely egyenesen azért alakult, hogy kizárólag olcsó tőkék adásával istápolja a magyar mezőgazdasági érdekeket s ezek közt első sorban és kizárólag az elpusztult szőlők szakszerü s alapos felujitására vonatkozó régi, de pénz hián eddig hasztalan törekvéseket. E bankrészvénytársaság alakulásának hirét rögtön nagy várakozással s rokonszenvvel fogadta a magyar közvélemény, s most hogy már ismeri alakulásának czéljait, müködésének módozatát, általános ez országban tekintélye s közbecsültetése. Elpusztult szőlőterületekre, melyek meglevő összes pénzintézeteink jelzálog-hitelezési köréből ki vannak zárva, azok rekonstrukcziója czéljából olcsó kölcsönt ad, s pedig nem záloglevelekben, melyeknél mindig nagy az árfolyam-veszteség, hanem kész pénzben s állami felügyelet alatt magánosoktól s állami telepekből beszerzendő s kizárólag beszerzési áron számitott szükséges anyagokban, az egész szükséges összegeket öt évre előlegezi, a visszafizetés csak ez idő mulva, a felujitott szőlők teljes termővé válta után kezdődik, még pedig oly csekély évi kamat s törlesztési annuitással, mely majdnem másfél százalékkal olcsóbb a kisbirtokosok földhitelintézetének évi törlesztési hányadánál, pedig utóbbi csak termő földre, mely mindig biztos értékalap, adja kölcsönét, nem pedig szőlőhegyi telkekre, melyek szőlőtermés nélkül legtöbb helyen értéktelenek. S az Agrárbank e csekély évi kamat s törlesztési hányadában bent van egy töredék azon tartalékalap képzésére is, mely a már termővé váló szőlők után fizetendő hányadnak fizetését rosz termés elemi csapások esetén megkönnyebbitendi, s melyet a gazda adósságának törlesztése végén az utolsó évi hányadok fizetésébe betudva visszakap.

Ez a nagyszerüen alapitott részvénytársaság tizenkét millió forint teljesen befizetett tőkével alakult az ország első czelebritásaiból, nagy uraiból s tőkepénzeseiből s háta mögött támaszul óriási külföldi tőkék állnak, ugy hogy a magyar mezőgazdaság emelésére kitüzött áldásos feladatát a legnagyobb erővel valósithatja meg s ezt már meg is kezdte a kormánnyal kötött egyezménynyel a szőlők felujitására nézve, s az ország összes jelesebb vidéki takarékpénztárainak érdekkörébe vonzásával s a szükséges tőkékkel való ellátással: ezek müködése jövőre kizárólag mezőgazdasági érdekek istápolására irányul, azon kötelezettséggel az Agrárbankkal szemben, hogy mezőgazdasági kölcsönök után csak $^1/_4$ s ritkább esetben $^1/_2$ százalékkal lehet magasabb az általuk szedendő kamat mint az anyabanké. Hogy magyar gazda 5 vagy $5^1/_4$%-ra hosszu lejáratu s elégséges kölcsönt kapjon, melylyel intensiv s jövedelmezőbb gazdálkodást üzhessen s régi drágább adósságait konvertálhassa, vajjon merhettük-e reménlni ezt még egy év előtt is?

Emeljük meg kalapunkat Hieronymi Károly volt belügyminiszter előtt, ki hatalmas eszével, törhetlen vasrélyével s rengeteg tudásával a magyar országos ügyek vezetésében első helyre lenne hivatva, de a mostoha viszonyok nem zsibbasztották meg munkakedvét s e bankot összes czéljaival s müködési irányával együtt kieszelte, megalapitotta s kitünő munkatársa Enyedy Lukács előtt ki a kitüzött czélok megvalósithatását a szervezés kidolgozása utján éjt napot egygyétevő munkával és zseniális szakértelmével lehetővé tette. Eszünkbe jut ő rá, ez utóbbi ténykedésére gondolva a gyönyörü nomád népregének templomépitő Manolija: neki is szivének legdrágábbja halt el e munkaközben — s mily csapás lehetett ez e jó ember érzékeny szivére nézve! Vigasza legyen, hogy az ő müvét is törhetlen szilárddá tegye vesztesége kérpótlásaként a Gondviselés!

N.

A kelenföldi kör választmányának jelentése az 1895. évről.

Tisztelt közgyülés.

Alapszabályaink 15. §. értelmében a kel. k. választmányának 1895. évi müködéséről szóló jelentésünket a következőkben tesszük meg.

A fentnevezett kör 1895. évi január hó 10-én tartotta első alakuló közgyülését az Andrássy-uton levő Reutter-féle kávéházi helyiségben.

E közgyülés megválasztotta a tisztikart 3 s a választmányt 1 évre.

(A választmányban csak az a változás történt, hogy Stein Péternek a körből való kilépése folytán Eckstein Bernát első póttag lépett a rendes tagok sorába.)

A választmány a tisztikarral együtt a közgyülés által beléje helyezett bizalmat minden tekintetben kiérdemelni iparkodott. Főtörekvése oda irányult, hogy a kör alapszabályaiban foglalt czélját megvalósitsa, azaz Kelenföld felvirágoztatását előmozditsa. Általában Kelenföld elmaradásának legfőbb okát s meglévén győződve arról, hogy e terület, a nol a fejlődésnek különben minden előfeltétele megvan, mindaddig nem emelkedhetik a főváros többi kerületének szinvonalára mig az ottani vasuti állomáshoz a Duna felől országut nem vezet. Ez utóbbinak mielőbbi létesitése érdekében teendő intézkedéseket tekintvén tehát a választmány legfőbb feladatául, mindjárt az első vál. üléséből kifolyólag 2 emlékiratot szerkesztetett s azokat küldöttségileg nyujtotta át elnökünk budavári dr. Országh Sándor ur vezetése mellett a polgármester urnak, arra kérvén ezekben a székfő. Tanácsát, hogy mindenek előtt a kelenföldi vas. állomáshoz régótó tervezett országut mielőbb kiépitessék, továbbá, hogy a vámháztéri hid felépültével lehetőleg egyidejüleg a villamos közuti vaspálya utvonala a kelenföldi vas. állomáshoz és a sósfürdőhöz is kiterjesztessék.

A polgármester ur a küldöttséget szivesen fogadván, arról biztositotta, hogy a szerinte is fontos ügyet kellő figyelemre méltatni fogja.

A villamos vasut ügyében pedig a székesfő. tek. Tan. 1895. május hó 17-én kelt 3671. sz. határozatával értesitette az ez iránt folyamodó kört, hogy a tárgyalások során gondoskodás történt a tekintetben, hogy a vállalkozó társaság a Vámház hid Kelenföld illetve sósfürdői utvonalat megépitse s ez irányu kötelezettség a vonatkozó szerződési tervezetben kifejezetten ki is köttetett.

A választ. kebeléből alakult szervező bizottság a kelenföldi ház és telektulajdonosok nevében szintén mintegy 100 aláirással ellátott kérvényt intézett m. é. április havában a székfő. tek. Tanácsához a lóvasut villamossá tétele és a kelenföldi szárnyvonal mielőbbi kiépitése tárgyában s azt Hirschler Mór másodelnök vezetése mellett küldöttségileg nyujtotta át Márkus József alpolgármester urnak, valamint az összes fővárosi biz. tagoknak is megküldte, oly átirat kiséretében, hogy annak érdekében közreműködni sziveskedjenek.

Nem mulaszthatjuk e helyen felemliteni azt a körülményt, hogy elnökünk budavári dr. Országh S. ur személyes befolyását is gyakrabban érvényesitette a kelenföldi országut érdekében, ugy többek között a székfőv. törv. h. biz. közgyülésen interpellálta a tanácsot ez ügyben, melyre Márkus József alpolgármester ur válaszolt a tanács nevében azzal, hogy a térrajzok elkészültek, a tervek munkában vannak s az ut épitéséhez szükséges telkeket részben már ki is sajátitották, a többi telkek kisajátitására vonatkozó targyalások pedig folyamatban vannak s az épitési költség 150000 frtban állapittatott meg stb.

A vál. ülések majdnem mindegyikén megbeszélés tárgyát képezte a kelenföldi országut ügye, mig végre a választmány megunva a várakozást s látván, hogy a régóta tervezett országut épitése még mindég meg nem kezdetett, sőt az e czélra szükséges költségek fedezéséről tem történt gondoskodás; november hó 13-án tartott ülésének határozata értelmében a kereskedelmi miniszterhez emelte fel kérő szavát s kellőkép megokolt emlékiratban azzal a kérelemmel járult hozzá, hogy a kelenföldi országut mielőbbi kiépitése érdekében magát közbe vetni sziveskedjék.

De ezzel még nem fejezte be a választmány ezen a téren kifejtett munkálkodását hanem lankadatlan buzgalommal folytatta azt tovább is s jóllehet a székesfőv. tanácsa az ut fontosságát s mielőbbi kiépitésének szükségességét maga is elismerte s az ut épitési költségeinek fedezése tekintetében is gondoskodott s ámbár ugy a kereskedelmi, mint a belügyminiszter is megsürgette már ezt az ügyet a választ. mindazonáltal f. é. február hó 17-én tartott ülésének határozata értelmében egy ujabb kellően megokolt kérvényt terjesztett a székesfőv. tek. Tanácsához az iránt, hogy a kérdéses országut épitésére vonatkozó munkálatok haladéktalanul foganatba vétessenek, hogy az minden esetre a vámháztéri hid elkészültével lehetőleg egyidejüleg a forgalomnak átadható legyen.

Bizunk a székfőv. bölcs Tanácsában s reméljük, hogy ezen a téren kifejtett törekvéseinket mielőbb siker fogja koronázni.

A választmány az elmult évben 16 ülést tartott, u. m. 8 választmányi és 8 albizottsági ülést. A gazd. albizottsági ülések Kelenföldön a kör saját helyiségében, ellenben a választmány ülések, kettő kivételével, valamint a szervező bizottsági ülések az Andrássy-uton levő Reutter Nándor, majd Drechsler Béla körtagok tulajdonát képező kávéházi helyiségben tartották, miután a körtagoknak csak 24% lakott Kelenföldön.

Nem mulaszthatjuk el ennélfogva inditványozni, hogy a közgyülés ugy Reutter Nándor, mint Drechsler Béla uraknak azért a szivességért, hogy a kör választmányának az emlitett czélra minden alkalommal külön helyiséget a legnagyobb készséggel rendelkezésre bocsátották — köszönetet szavazni sziveskedjék.

A mi a kör belügyeit illeti, arra nézve a választ. mindenekelőtt megállapitván április hó 19-én tartott ülésében a kör — és házirendjét s ennek értelmében a kör belügyeinek intézését a választm. kebeléből alakult 2 bizottságra, u. m. a gazdasági és a szervező bizottságra ruházta.

A szerv. biz. működésének legszebb eredménye gyanánt felemlithetjük azt a körülményt, hogy a kör alapitó tagjainak száma az elmult évben 15-ről 21-re emelkedett, mi 600 frttal gyarapitotta a kör vagyonát, továbbá azt a körülményt, hogy a rendes tagok száma, mely az elmult évben 88 volt 105-re szaporodott; mi tekintve azt a körülményt, hogy a lefolyt évben 19-en részben kiléptek, részben töröltettek, 4-en pedig a rend. tagok sorából az alapitó tagok sorába léptek, 45% szaporodást tüntetet fel.

A gazd. biz. hasonlókép iparkodott a választm. által reá ruházott feladatának megfelelni. Hogy ezt annál könnyebben tehesse egy 6 tagból álló vigalmi bizottságot alakitott, melynek közremüködésével máj. 22-én a kelenföldi vas. állom. éttermében sikerült ismerkedési estélyt rendezett, melyen több előkelő vendég között kerületünk képviselője dr. Falk Miksa ur is megjelent s ez alkalommal körünk rendes tagjai sorába lépett.

Midőn pedig elnökünket az a legmagasabb kitüntetés érte, hogy ő felsége a magy. király a közügyek terén szerzett érdemeinek elismerése jeléül részére a budavári előnévvel a magyar nemességet adományozta, a budai sósfürdőben sikerült bankettet rendezett az ő tiszteletére mely alkalommal Dániel György ur val. tag „Kelenföld jövője“ czimmel igen érdekes felolvasást tartott.

Kötelességünknek tartjuk továbbá e helyen felemliteni s egyuttal inditványozni azt, hogy a közgyülés köszönetét fejezze ki Jámbor Gyula urnak, ki a körnek 47 drb, továbbá Hirschaler Mór urnak, ki a körnek 48 drb könyvet ajándékozott; nemkülönben Molnár Norbert körtag urnak, ki kelenföldi vendéglőjében a kör könyvtárának alapja javára a kör gazd. biz. közremüködésével egy tánczmulatságot rendezett, mely 44 frt 4 krt jövedelmezvén a könyvtárnok inditványára a Pallas-féle lexicon beszerzésére fordittatott.

Végre megemlitjük, hogy alapszabályaink 20 §-a értelmében a választmány 1 évi megbizatása lejárt s hogy Jámbor Gyula ur lemondása következtében az ügyészi tisztség is megüresedett miért is e tisztségeket a t. közgyülés rendelkezésére vissza bocsátjuk.

Ezeknek előrebocsátása után arra kérjük a t. közgyülést, hogy ezt a jelentésünket tudomásul venni, a külön bemutatandó zárszámadásra nézve, mely általunk is átvizsgáltatván és tárgyaltatván, nekünk és a gazd. bizottságnak a felmentvényt megadni, jövő évi költség előirányzatunkat elfogadni és az alapszabály 20 §-a értelmében 24 választmányi rendes, 6 választmányi póttagnak és az ügyésznek a választásáról szavazás utján gondoskodni sziveskedjenek.

Egyuttal kérjük az igen t. tagtársakat, hogy körünknek ugy anyagi, mint szellemi érdekeit a jövőben is eddig tapasztalt jóindúlatukban részesiteni kegyeskedjenek

Budapesten a választmány 1896. évi márczius hó 14-én tartott üléséből.

Martinek Ágoston, titkár. **Országh Sándor**, elnök.

Regék és történetek.

Ismerőseink kedvelt rovata mellett ezennel egy uj rovatot nyitunk, mit közönségünk különös figyelmébe ajánlunk. E rovatban a multtal foglalkozunk és szivesen közöljük, korcsmák, czégek, házak, utczák történetét és a mult alakjainak leirását. A jelen érzéseit emeli az, ha az ember a multba mereng és annak emlékein elmélkedve a jövőre tanuságot merit. Kérjük olvasóink közremüködését.

A »márvány menyasszony« regéje.

Ott hol most Wagner Vilmos keresett vendéglője, a „Márvány Menyasszony“ van már régen volt vendéglő, ki tudná p. o. a Márvány menyasszony regéjét megirni?

A három alma története.

A Rublein-féle ház volt Buda egyik legrégibb vendéglője, hova akkor a legelőkelőbb emberek jártak. Ki tud erről adatokat?

Ezeket csak mintának emlitettük, de hát van elég anyag. A Gürsch-féle Politikus Grajzler, Noé Bárkája, Sörcsizma, Disznófő, Sörkocsi stb.

Ezuttal az irányt jelöljük.

Voltak virágzó budai iparok p. o. A pipa metszés. Óra gyártás stb. Régi házak valamihez czimezve vannak p. o. Isten szem, Arany Bárány stb. Mi ezeknek az eredete. Vannak apáról fiura szállt czégek, a melyiknek fejlődése története nagyon érdekes. Régi egyesületek története, alakulásának, egyes czéheknek a multja felette tanuságos.

Mielőtt ezt a rovatot mivelni kezdenénk bizalommal fordulunk ismerőseinkhez, az egyletekhez, társulatunkhoz, hogy ezt a czélunkat elérni segitsenek.

Kozma Gyula beszéde a márcziusi ünnepen.

„A mai napon, mint Magyarország szabadságának közünnepén, országszerte nemzetiszinü zászlóink öröme, hűsége és reménysége lengedez. A tiszta hazaszeretet e napon áldoz a dicsők emlékének, akik e honért éltek és haltak; e napon áldoz az eszményekért, a melyek a magyar nemzet lelkét képezik. A szabadság és a magyarság összeforrottak; emez a test, az benne a szív. A haza függetlensége és az alkotmány, mint a népjog és az állam összefoglalása; a föld, a mely hazánk és a törvények, a melyek nemzetünket állammá egyesitik: ezekben van az erő, ezek biztositják a jövőt.

Ennek az erőnek érzete és a jövő reménye hatja át a magyar nemzet kicsinyét, nagyját Kárpátoktól le az Adriáig, midőn hálás visszaemlékezéssel ünnepet szentel azok emlékére, akik a darabokra tört, a leigázott Magyarországot sirjából feltámasztották; ünnepli 1848. márczius 15-dikének évfordulóját, mint azt a napot, melyen megvalósult a magyar nemzet reménye, tejesültek vágyai; ünnepli a szabadság diadalát.

Egy fél százada még nem zajlott le, hogy a vén Európát megkapta a tavasz mámora. Valami csodálatos tűz volt az, a mely végig futott zsibbadó erein s egy hónap, egy hét, egy nap alatt ifjuvá üditette roskatag testét.

Az Északi-tengertől a Fekete-tengerig összekötő folyamként hömpölygött végig a szabadság árja. és ha köny is vegyül bele, vér is dagasztotta és rohanó útjában a mult idők sok drága emlékét sodorta magával, de gátakat tört szét, sziklákat döntött le és a merre kiöntött, a népszabadság iszapjával termékenyitette meg a talajt.

Szomoru arról szólani, hogy nemzetünk számára mik termettek ebből a talajból. Azok a dicsők, kik Kossuth Lajos vezetése alatt a szabadság, egyenlőség, testvériség magvait elhintették. bizonyára nem sejtették, mi növény válik belőlük. A tavasz mámora megvesztegette őket, az a mámor, mely duzzadó erejével nem tud a maga végében hinni. Ők, a dicsők, csupa lelkesülő embereket láttak maguk körül, a kik vagyonukat és véröket áldozzák a szabadságért; a nép szavát Isten szavának tartották, a melynek ereje előtt meginganak a trónok, meghajlanak a csarnokok és szilánkokba málnak szét a békók. Ellenséges törzseket láttak szent frigyben egyesülni és rab-népeket egymás szabadságáért küzdeni, aggokat, a kiket megifjitott és gyermekeket, a kiket férfivá érlelt a szabadság napja. Hallották a honszerelem lelkesedésétől sokszorosan visszhangozni a levegőt: „Rabok többé nem leszünk.“

Ünnepeljük mi is őszinte lelkesedéssel, tiszta szivvel ezt a nagy napot, márczius 15-ikét, mert ez kelté uj életre évszázadokon át elnyomott nemzetünket. Boritsunk fátyolt a multakra és feledjük el azt, a mit ellenfeleink velük elkövettek akkor, midőn szabadságunkért küzdöttünk; feledjük a szégyent, a megaláztatást, melyet a fegyverjognál fogva reánk mértek. De őrizzük mindig kegyelettel e nagy nap emlékét, melyhez dicsőségünk ragyogó szálai füzödnek. Hiszen a szegény, sokat hányatott nemzet történetében ugy is oly sok a gyász és kevés az öröm! S ha még e kevés örömnapokat is kitörölnők lelkünkből, méltatlanok volnánk a nemzet, a magyar névre; méltatlanok lennénk apáink vitézségére, kik szabadságharczunkban félistenek módjára harczoltak, hogy nekünk szabad hazát biztosithassanak.

A multat nem lehet eltörölni, az a történelemé. A lelkesedést és a kegyeletet nem lehet megrendszabályozni; erő az, mely előbbutóbb kitör és Éget kér; erő az, mely a népek szivében érvényesiti jogait, mely uj eszméket és érzelmeket éleszt, uj életet fakaszt. Ez az erő képezi szilárd alapját a magyar nemzet ezredéves fennállásának. Ez az erő figyelmeztet minket márczius 15-kére, a mikor hosszú időkön át elnyomott szabadságunk hajnali pirja ismét derengeni kezdett. Ez a nap nemzetünk ujjászületésének nagy napja; ezen a napon foglalta el ujra helyét Európa szabad nemzeteinek sorában. Ezen a napon született meg a sajtószabadság s ezzel a nappal kezdődik igazi alkotmányosságunk, melyet a szabadságharcz leveretésével elvesztettünk ugyan, de a melyet nemzetünk kitartása ujból visszaszerzett. Mindenünket, a mik van alkotmányos uralkodónkat, parlamentünket, felelős magyar miniszteriumunkat, honvédségünket közgazdasági, társadalmi és kulturális vivmányainkat stb., mind e nagy nap eseményeinek köszönhetjük s ha ma nem is birjuk mindazt, a mit 49 évvel ezelőtt a márcz. 15-kének történelmi alakjai kivivtak, máig is meg vannak azok nagyobb részükben és lelkesitenek, hogy nekünk necsak oly emléket jelentsen márczius idusa, a mely soha vissza nem tér, hanem reménységet, amely örökké éltet . . .

Azért csak bátran, fel azzal a lobogóval, melyre márczius 15-ike van felirva! Szent az a lobogó nekünk, mint a magyar szabadság jelképe. Körülte seregeljenek össze a magyar nép milliói és ajkaik imaszerü fohászként rebegjék: „Neked élni kell oh hon!“ Élni dicsőn és szabadon s dicsőség sem kell, hogyha nem szabad!

Nagy eszmék, lángoló szivek dicső napja, márcziusnak idusa! Leborulunk emléked előtt! Legyen áldott azoknak emlékezete, akik e nagy napot megszerezték számunkra, a kik e nagy nap eszméiért vérzettek el! Legyen virágosabb a sírhant, mely porló tetemük fölött domborul s emléküknek éljen, a mig magyar szív dobog a földon!“

Magyarul.

A magyar nyelv el van rontva. Hivatalos és nem hivatalos rombolás gyötörte meg. Iskolától kezdve egészen az irodalomig botrányos hibába esnek. Egy ember jól, egészségesen beszél magyarul. Örömmel hallgatjuk. Mikor ez az ember leül irni, valami babona veri meg, mert már másképen ir, mint a hogy beszél. Mi ezután még jobban ügyelünk arra, hogy lapunkban jó magyarul irt dolgok jelenjenek meg. Kérjük tisztelt barátainkat idegen szavakat ne használjanak. Mindenféle absolute, praegnans, elite, notabilitás és sok más féle kifezést magyarul is ki lehet mondani. Elfogadjuk a jó uj szavakat, de a régit ne dobjuk el a szókoholók kedvéért. Szokatlan szavakat sem használunk, melyek beleillenek a versbe, de kirinak a kötetlen beszédből. Nem fogadjuk el a pénztárost, könyvtárost vagy elüljárót. Sem azzal nem élünk, hogy ezen azon ügy, de azzal sem, hogy ama eme ember, de igen is ezzel: az az ember, vagy ez az ember. A szenvedő módot is csak nagyon sáfrány módjára használjuk, a sok tatik tetik megcsufitja nyelvünket. Kerüljük az abból ebbeli attóliettőli kifejezéseket. Helyes igy: abból való, ebből való, attól való, ettől való. Ha hosszabb a szó attól nem veszti szinét a nyelv. Ezután jönnek mint ordas hibák a rámás (chablon) mondások, mint p. o. talpalá való, sikerült feljegyeznünk stb. Ezek az egyes czikkeket elrutitják. A sajtó is főben járó bünöket követ el a nyelvben. Kérjük munkatársainkat kerüljék el ezeket (megszivlelés szintén rettenetes szó). A szerkesztés közben idegen czikkeket igazitani nehéz. Ha mi hibázunk, minden igazitást megköszönünk.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Végh János.

Végh János a III. kerület bölcse; komoly objektiv férfi, ki a legkuszáltabb nézeteltéréseket is kiokoskodja a helyes irányt, s érvei komolyságának meggyőző erejével mindenkor imponál.

A régi jó idők tanujaképen él és ténykedik köztünk Végh János az általa létrehozott és ápolt mult egyetértés és lelkesedés emlékeztetőjéül.

Persze ez az emlékezés és emlékeztetés, jó messzemultba nyulik vissza, midőn Végh János — mint a közügyeknek tüzlelkü szószólója — volt ismeretes.

De habár a közéletben és közügyekben átélt küzdelmek s a haladó életkor az ő arczára is redőket vont s a sokszor tapasztalt méltatlanság szivébe az érzelmek bizonyos keserüségét csepegtette, lelke és szelleme még mindég elég rugékony s jelleme szilárd és törhetlen arra nézve, hogy a III. kerület vezérfiának ismerjék.

Hisz a III. kerület utóbbi évtizedeinek nincs egy mozzanata sem, mely Végh János nevével s méltó dicséretével összefüződve nem volna; az ő élete Ó-Buda fejlődésének s boldogabb korszakának történetével egyidejü s értelmü annyira, hogy egyiket sem képzelhetjük el a másik nélkül.

Érdemei kétségbevonhatlanok, mint Ó-Buda közéletének veterán harczosa, — tiszteletreméltó alakja ő nemcsak a III. kerületnek, de az egész jobbparti résznek. A szólás mesterségének valóságos nagymestere ő; magasan szárnyaló eszméi majdnem mindig legszebb retorikai formában nyernek megtestesülést, igy tehát a legszivesebben hallgatott szónokok közé is tartozik.

Igazi jogász — alapossággal fejezi ki gondolatait, s ugyancsak nehéz munkára vállalkozik, aki az ő beszédeit megostromolni avagy czáfolni megkisérti.

Végh János vaslogikával argumentál, egy kis Szilágyi Dezső ő az érvelés dolgában, s ember legyen a talpán, a kinek ő enged. Engedékenység tekintetében egy hátralást nem ismerő csatahős.

Éber szelleme, figyelme mindig őre volt a fővárosi és kerületi érdekeknek; munkássága, szivós kitartása pedig részese volt minden nemes és sikeres mozgalomnak.

A mint hisszük ugy kivánjuk is, hogy Végh János az ó-budai közügyeknek még sokáig buzgó előharczosa legyen!

Vesd meg az idegent . . .

Irta: **Dalmady Győző.**

Vesd meg az idegent,
Ki a honba siet,
És megtanulni rest
A nyelvet, mely tied.

Ha szólit, ne felelj
Ha köszönt, ne fogadd,
Ha szivességre kér,
Forditsd el arczodat.

Légy hozzá szigoru,
Alázd meg, hol lehet,
Ne gondolj vele, ha
Kifakad ellened.

Nyilt ellenséged ő!
Mutass ajtót neki,
Ha lábát vakmerőn
Házadba beteszi.

Ne tűrd a szemtelent,
Bár ki fia legyen,
Mert ő lesz itt az úr,
Te meg az idegen.

Különfélék.

— **Készülődés.** A bástya-ünnepre folynak az előkészülések. A végrehajtó bizottsághoz már is sok terv érkezett. A beküldött inditványok és azok indokait a bizottság tanulmányozza és a saját inditványaival együtt terjeszti elő. A bizottság serényen müködik. Budavári Országh Sándor közbenjárására a bástyasétányt szépitik, a régi rossz állapotban levő kőfal helyett a Dunapartról felszedett vaskorlátokat teszik ide a mi emeli a bástyát és kellemesebbé teszi az ott tartózkodást.

— **Ó-budai szinkör.** Levelet kaptunk Rakodczaytól, kinek társulata jelenleg Kecskeméten játszik. hogy az ó-budai szinkört e nyárra kibérelte. Ezzel elesik az a felmerült téves hir, mintha Hatvani Károly szinigazgató vette volna ki. Az ezredéves kiállitás alkalmával tehát Rakodczaynak társulata fog játszani Ó-Budán. Üdvözöljük őt előre is, mert Rakodczayt ugy ösmerjük, mint ki teljes tudatában van annak, mivel tartozik a közönségnek, és a ki ugy mint szinész, mint igazgató megérdemli azt, hogy társulata itt a budai részeken pártfogásban részesüljön. Ennyit előre

— **Lelet.** A Mátyás-templomtól levezető Millenium lépcső ásatása alkalmával Gróf Hunyady László egy igen régi és becses sirra talált. A sir 1404-ből való, — s egy budai polgár tetemeit tartalmazta. A latin feliratból a vezeték nevet a régiség tudás, s a heraldika segitségével sem lehetett megállapitani, daczára hogy a czimer vésés még tisztán kivihető állapotban van. — A sírkövet valószinüleg a Mátyás-templom falába ékelik.

— **Kegyelet.** A folyó hó 22-én tartott nemzeti nagy gyászünnepen az I. ker. szarvastéri iparos tanonciskola növendékei is kizárándokoltak, hogy elhelyezzék koszorujukat Kossuth Lajos sirjára. Mintegy 80 tanuló gyászfátyolos

nemzeti szinü zászló alatt vonult ki az iskolából s csatlakozott a menethez. A diszes babérkoszoru széles nemzeti szinü szalagján a következő fölirás volt: „Az I. ker. iparostanonczok az ipar pártolójának, Kossuth Lajosnak“. A koszoru költségein kivül maradt 1 frt 50 krt a tanulók a Kossuth-szoborra küldték be.

— **Nemességadományozás.** A király a személye körüli miniszter előterjesztésére dr. Gombár Tivadar királyi tanácsosnak és törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „baáni“ előnevet dijmentesen adományozta. Ez a kitüntetés olyan férfiut ért, kinek érdemei kitörölhetlenül vannak beirva Buda évlapjaiba.

— **Budai borvásár.** Paks és Dunapataj közt e hó derekán még erősen álló jégtorlasz megakasztotta a boroshajók szokott elindulását, miért is a vásár a rendes naptári időnél egyhéttel később kezdődött a mi egyáltalán nem volt hátrányára, mert ez az idő kárpotolva lett a kereskedelemügyi miniszteriumnak a vásárt 10 napra meghosszabitott engedélyével. E vásár daczára, hogy egy kis bajjal kezdődött a jobb vásárok közé sorozható, mivel az érkezett áruk nagy része jó árakon elkelt, a mi lehet, hogy ezredéves kiállitás kezdetének is tudható be. A korcsmárosok és vendéglősök iparkodtak szükségleteiket fedezni, de különösen a magán fogyasztók kik saját háztartásukra egy két hektolitert vásároltak oly nagy mennyiségben keresték fel a vásárt, mint még eddig egyszersem, ugy hogy az eladók alig tudtak elég kis hordót előteremteni. Felkerült összesen 2132 hektl. bor és 155 hektl. pálinka. Elkelt, fehér óbor 22—24 frt. fehér ujbor 19—21 frt, vörös óbor 20—34 frt, uj 18—20 frt, schiller óbor 15—18 frt, uj 13—20 frt, szilva pálinka 60—65 frt, törkölt 38—42 forintért, adó nélkül. Ha a vásárunk ilyen szépen halad mint már az őszi vásár is mutatkozott, akkor nem félhetünk hogy részvetlenségtől maga-magától megszünik. Igaz hogy ugy az ősszel mint most is az áruk sokkal jobbak voltak mint más években.

— **Magyar ipar- és kereskedelmi r. t.** abbeli jelentése folytán, hogy részvényeinek 5. számu szelvényét folyó évi márczius hó 23. napjától kezdve 7 o. é. forinttal váltja be, elrendeli a tőzsde tanács, hogy e részvények f. é. márczius hó 24. napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1896. év január hó 1. napjától folyó 5 százalékos kamatokkal árultassanak s jegyeztessenek a tőzsdén.

— **Köszönet.** A nagy csapás, mely minket Gyulácska fiunk halála által ért, annyira megtört, hogy nem érzünk elég erkölcsi erőt, mindazoknak a jó barátoknak, ismerősöknek, kik a nehéz napokban vigasztaló soraikkal vagy személyesen felkerestek, őszinte hálánkat akár személyesen, akár irásban kifejezzük. Fogadják ezért e helyen szivesen hálás köszönetünket. Frimel János, székes fővárosi és ipariskolai tan. és neje szül. temesvári Rácz Mariska.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére. Nagyobb számban akarjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni szivesked-jennk tehát lapunk barátjai velünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben, egyletekben, fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékét. Buda és vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfizetőink és hirdetőink megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtetelen kis hirdetéshez joga van.

M. A. V. hirek.

F. évi május hó 1-től egyrészt a magy. kir. államvasutak nehány állomása másrészt Karlsbad és Franzensbad közötti közvetlen személy forgalomban uj dijszabás lép életbe, mellyet az 1892. évi julius hó 15-től érvényes hasonnevü dijszabás érvényen kivül esik. A dijszabás annak idején a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitási osztályában (VI. Csengery-utcza 33. sz) 10 krért kapható.

Osztrák-magyar svajczivasuti kötelékben 1894. évi junius 1-től érvényes IV. rész 2. füzethez (kivételes fa dijszabás) és az e dijszabáshoz tartozó „függelékhez“ f. évi április hó 1-vel a III számu illetve I. számu pótlék lép életbe. — Ez a pótlék uj dijtételeket, tartalmaz fára Szalanta állomással való forgalomban továbbá uj dijtételeket fel nem apritott és apritott kéregre (cserhéjra) Gilvács állomással való forgalomban. Ezek a pótlékok 10 krajczárért szerezhetők meg a részes vasutigazgatóságnál:

Az osztr. magyar vasuti kötelék 1892. augusztus 1-től érvényes III. rész dijszabási füzetében és a nyugat magyar osztrák vasuti kötelék 1892 november 1-től érvényes III. rész dijszabási füzetében előforduló elnevezés: a cseh Unionbank tárháza a szab. osztr. magyar államvasut Bubna állomásán 1896. márczius hó 1-től következő elnevezésre változtattatik meg: a szab. osztr. magyar államvasut társaság tárháza Bubnán.“

Folyó évi április hó 1-én az osztrák-magy.-svajcz közti kötelékben 1893 évi szeptember 1-től érvényes III. rész 2 dijszabási füzethez az I. számu pótlék lép életbe. Ez a pótlék, mely által az 1894. január 1-től érvényes I. számu pótlék érvényen kivül helyeztetik a dijszabási határozmányok módositását, uj, illetve változott dijtételeket, végül kiegészitéseket illetve helyesbitéseket tartalmaz. Ez a pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 20 centimes = 10 krajczárért szerezhető meg.

A Debreczen — büdsztmihályi vonalon közlekedő 3113. és 3114. sz. vegyes vonatok menetrende f. évi április hó 1-től kezdve következő képen modósul. A 3113. vonat Büd-Szt. Mihályról d. u. 3 óra 27 perczkor fog indulni s Debreczenben este 6 óra 49 perczkor érkezik. A 3114. sz. vonat Debreczenből reggel 5 óra 28 perczkor fog indulni s Büd Szt. Mihályra d. e. 8 óra 58 perczkor érkezik.

Nyilatkozat.

Bizonyos, eddig még az anonimitásba burkolt egyének, füszer üzletem eladását azzal hozzák kapcsolatba, hogy jövedéki kihágás miatt arra kényszeritve voltam és annak consequenczióját most is kénytelen vagyok viselni.

A tisztességes ember az illető hatóságnál természetesen azonnal meggyőződhetik e hiresztelés alaptalanságáról, nehogy azonban ezek az existenczják, — kik becsületemben gázolnak, — rágalmukkal a közönséget továbbra is félrevezessék, őket, további fenyitő birósági eljárásom fenntartása mellett, aljas, becstelen embereknek nyilvánitom.

Budapest, 1896. márczius 28-án.

Bernát Kálmán.

Tájékoztató.

Figyelmeztetés!

Visszaélések a Rákóczy Ferencz természetes keserüvizem bevásárlásánál csak ugy kerültetnek el, ha azon Loser János névfelirást és aláirást tartalmazó védjegy van.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen. Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Husvéti tojások** kaphatók nagy választékban Fischer Antal czukrásznál (I. ker. Krisztina-tér 3. szám); ugyanitt czukorbárányok és mindennéven nevezendő sütemény és husvéti kalács.

— **Tessék elolvasni** Palugyay Zsigmond Budapest IV. Egyetem-utczai 11. sz. a. levő tiszti és hadfelszerelési intézetében a ruhák a jó izlés törvényei szerint készülnek. Palugyai e téren már 18 év óta müködik és bebizonyitotta, hogy a legmagasabb igényeket is kielégiti. Üzletében sok diszruha van megrendelve. A szakértők dicsérik ezeket a ruhákat, melyek jó szabásuak és korhüek. Bandériumoknak tömeges megrendelésnél kedvezmény. A czég megrendelői között az előkelő világ számos tagját találjuk. Ajánljuk olvasóinknak.

— **Mesterházy Mihály** törekvő, derék, fiatal füszerkereskedőnek mai számunkban megjelent hirdetését a t. olvasó közönség szives figyelmébe ajánljuk.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az **előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, holyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csodahatásu szer. Orvosok igazoljak: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő ovoszernek** bizonyult **és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyvizforrás székes-fővárosi kezelősége: kezelő: Dévai Szőllőssy István krisztinavárosi gyógyszerész I. k., Krisztina-utcza 14. raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz.

— **Tavaszodik.** A tavasz kezdetén mindenki igyekezik ruhát csináltatni. A szép és izléses ruha emeli az embert. A csinos megjelenés nagy előny. Barall Mihály a várbeli előkelőségek kedvelt férfi-szabója gondoskodott, hogy a legujabb szövetek és szabásokkal elégitse ki a közönséget és magas uraságokat.

— **Szép gyümölcsfák.** A Salud-féle jóhirü kertészetben a Németvölgyben kitünő faju szép 4—5 éves fák kaphatók, melyek Buda és vidéke talajában gyorsan és szépen fejlődnek. A nap bármely órájában meg lehet tekinteni a kertészetet.

— **Helyszüke miatt** fenyőfák eladandók 1 m.—4 m.-ig, acclimatizáltak s többször átültetettek Városmajor-utcza 26. sz. alatt s a Svábhegyen a Máthé-féle villában.

— **Igy marad?** A II-ik kerületi törökutcza még mindig a régi elhagyatottságában van. Napos időben porfelleg repül át az utczán, hóviz, esső alkalmával ladikon lehet csak közlekedni. A tavasz beálltával már azt hittük, hogy hajóállomást kapunk. Pedig a fő és székváros tanácsa, közgyülése megszavazta a költséget ennek a környéknek rendezésére, mindazonáltal a munkába ma napig sem fogtak. Ha az igy marad továbbra is, hogy vonul át az ezredéves diszmenet a szent koronával ez utvonalon? A ki meg akar győződni ezekről az állapotokról, az térjen be Weinstein Sándornak a sármány-utczában levő polgári vendéglőjébe, a hol izes étel és hamisithatlan ital mellett elgondolkodhatik a budai részek elhanyagoltatása felett.

A ki politikai hetilapot akar olvasni, olvassa „Nemzeti Hirlap“-ot, mely hetenként kétszer képekkel jelenik meg. Tartalma változasos; ad könyvalakban érdekes regényeket, tárczában most fog megjelenni egyik ismert költőnk szatirikus műve: „A parlament“, mely érdekfeszitőn foglalkozik a parlament jó és rossz oldalaival, szereplőivel stb. A lap előfizetési ára 1 frt 50 kr. negyedévre, mely összag postautalványnyal a „Nemzeti Hirlap“ kiadóhivatalába: Budapest, VIII., Szentkirályi-utcza 30. sz. küldendő. Mutatványszámot, kivánatra, ingyen küld a kiadó-hivatal. A lapba most Erdélyi Gyula Utolsó Isten czimü regénye folyik.

A „Zenélő Magyarország“ márczius 1-sei V-dik füzete a következő érdekes dolgokat tartalmazza: I. Viszlay Ernő „Borus az ég“, II. Fekete István „Teli van igali rét virággal“, két szép magyar dal, II. Lorens R. „Menotti Chansonetten quadrille“-ját ügyes összeállitással a most legujabb s folyton énekelt orpheumi couplék és chansonekből, IV. Székely Ilona „Őszi rózsák“ czimü mély érzelemtől duzzadó, magyar müdalát. A „Zenélő Magyarország“, negyedévenkint hat füzetben 10—10 zeneoldallal — összesen 60 oldal legjobban megválasztott zongora zenével jelenik meg, negyedévi folyama 1 frt. Előfizetni a „Zenélői Magyarország“ kiadóhivatalában, Bpest. Csengery 62/a. Mutatványszámot bárkinek küldenek.

— **Eladó uri ház.** Eladó Tahi-Tótfalu községben egy uri ház, a mely áll 5 szoba, 2 konyha, élés- és fáskamra, félszer, 6 lóra istálló, ezek feletti padlás, és kőből rakott tágas pincze, az udvar gyümölcsfákkal beültetve, lugas és elkeritett folyosóval. A ház ezelőtt 5 évvel épült, cserépzsindelylyel fedett, tűz ellen biztositva van, a szobák tágas és magasok, csinosan festve. Adómentes még 5 évig. A ház szabad kézből eladó, akár pedig bérbe adó. Jelenleg üresen áll. Bérbe vagy megvenni szándékozók forduljanak Sziget Monostorra. Levélbeli megkeresésekre készséggel válaszolok. Tótfalura közlekedni lehet Vácz felé, nyáron pedig van hajóállomás. Badicz János jegyző.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kéziratokat nem adunk vissza.

M. kir. államvasutak.
1077/96. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-északi főműhely telepén levő munkásvendéglőnek (kantin) és vendéglős-lakásnak, valamint a hajtsáruton létesült munkástelep területén megnyitandó nyilvános vendéglő helyiségnek és a hozzátartozó vendéglős-lakásnak f. évi május hó 1-től számitandó öt évre leendő bérbe adására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az emlitett műhelyi telepen körülbelül 1500 munkás dolgozik és a vendéglő helyiségek, ugy a műhelyi kantinban, mint a munkástelepen a legszükségesebb berendezési tárgyakkal a m. kir. államvasutak igazgatósága által ellátva vannak.

A két vendéglő bérletére vonatkozó külön-külön feltételek a pályázati határidőig naponként az igazgatóság műhelyi szakosztályában (Andrássy-ut 75. sz. III. emelet 12.) és a M. Á. V. budapesti északi főmühely főnökségnél (kőbányai-ut) ingyen átvehetők, vagy ugyanezen helyekről pósta utján is megszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve és a szerint, amint a fönt emlitett vendéglők egyikére, vagy mindkettőre vonatkoznak, »Ajánlat a 1077/96. számhoz a budapest-északi főmühelyi (a budapest hajtsár-uti, a budapest-északi főmühelyi és hajtsáruti) munkás-vendéglő bérletére« 1896. évi április hó 10-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak igazgatóságának vezértitkárságában átadandók, vagy oda posta utján megküldendők.

Az ajánlathoz ajánlattevő a vonatkozó feltételek egyik példányát kellően kitöltve tartozik csatolni, a csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett irandók alá, akként, hogy ajánlattevő aláirása előtt azt is kijelentse, miszerint a feltételeket mindenekben elfogadja.

Bánatpénzképen a felajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1896. évi április hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban ennek megtörténte a letéti jegyszámának kitüntetése mellet megemlitendő, de a letéti jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállitott ajánlatok, vagy olyanok, melyek a kitüzött határidő lejárta után érkeznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad; az igazgatóság fentartja a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszoritás nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg ujabb ajánlati tárgyalást hirdethessen és hogy a két vendéglőt külön-külön avagy esetleg mindkettőt egy vállalkozónak adja bérbe.

Budapest 1896. márczius hó 17-én.

Az igazgatóság.

Barabás József
krisztinavárosi
CASINO SÖRCSARNOKA
a legujabb kor igényeinek megfelelően, kényelemmel és fényesen van berendezve.

Lakodalmak és társasvacsorák rendezése elfogadtatik.

Mindennap frissen csapolt **udvari és bajor sör.**

Ma katona zene!

A „FONCIÈRE“
posti biztositó-intézet
(alakult 1864.)
Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.
elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**
azonnali kötvénykiállitás mellett.

Magy. kir. államvasutak
30145 c I. 96 szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötelék. Dijszabási pótlékok életbe léptetése.

Folyó évi márczius hó 15 évvel a következő pótlékok lépnek életbe.

a) a IX. pótlék az 1892. évi február hó 1-étől érvényes II. rész 4. dijszabásu füzetéhez és;

b) a IV. Pótlék az 1892. évi február hó 15-étől érvényes IV. rész I. füzethez.

Ezen pótlékokkal a mátrai h. é. vasutnak az illető dijszabási füzetek 43. és 71. illetőleg 37. és 45. oldalain foglalt dijtételei és menetdijai helyeztetnek érvényen kivül, mely érvényen kivül helyezés a »Vasuti és közlekedési közlöny« folyó évi február hó 5-iki 16-iki számában már közhirré tétetett.

Ezen dijszabási pótlékok példányai a részes vasutak igazgatóságainál vehetők.

A **magy. kir. államvasutak igazgatósága egyuttal a részes vasutak nevében is.**

LEGUJABB
divatu **czilinder- és nemezkalapok**
minden létező alakban, nagy raktár
szalmakalapokból
úgy férfiak, mint gyermekek részére.
Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.
özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

A szénsavdus ásványvizek királya a
BORSZÉKI BORVIZ
kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.
Kizárólagos eladási főhely
Lázár és Verzár Brassó.

A
Magyar Asphalt
részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 30. sz.
elvállal minden néven nevezendő
asphalt burkolási
valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Magy. kir. államvasutak.
23261/95. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti északi főmühelyi szertárában f. é. első felében összegyülő és nélkülözhetővé váló különböző ócska fémanyagokat értékesiteni óhajtván, ezek eladása czéljából nyilvános pályázatot hirdet.

A feleslegessé váló mennyiségek határozatlanok ugyan, az ajánlat benyujtására szolgáló minta azonban feltünteti azon mennyiségeket, melyek a f. év első felében hozzávetőleg összegyülhetnek. A vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy valamennyi kiirt anyagnem vagy hogy egyik vagy másik nemü anyagból határozott mennyiség adassék át, hanem köteles az időnként tényleges feleslegként rendelkezésére bocsájtandó mennyiségeket átvenni, illetve azokkal beérni, kötelezi továbbá magát a f. é. junius hó végéig meglevő készletet f. é. julius hó 25-ig okvetlenül átvenni.

A pályázni kivánok kéretnek, hogy az 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a m. kir államvasutak igazgató-ágának anyag és leltár beszerzési szakosztályához (VI. Andrássy-ut 73. sz. I. em. 43. ajtó) a következő czimzéssel:

„Ajánlat ócska fém anyagok megvételére 23261/96 számhoz“ folyó évi április hó 14-ének déli 12-óráig benyujtani sziveskedjék.

Az ajánlatok kizárólag ezen czélra rendelt és az emlitettt anyag és leltár beszerzési szakosztálynál ingyen kapható ürlapon és ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állitandók ki.

Az ajánlattevők az ócska anyag eladására vonatkozó és 129381/91. sz. a fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni, 15 krros magyar bélyeggel és aláirásukkal ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatvány raktárunkban példányonkint 15 krrért megszerezhetők; vidékieknek pedig az érte járó 15 kr. és a szükséges póstabélyeg beküldése ellenében póstán megküldetnek.

Bánatpénz képen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyujtására kitüzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy boritékban beküldeni nem szabad.

A bánatpénz letételét igazoló letéti jegy felszólaláásunkig az ajánlattevő kezében marad.

Bánatpénz, vagy a fentidezett aláirt feltétfüzet nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, nem ez előirt ürlapon tett vagy elkésve beérkezett ajánlatok valamint olyanok melyek a feltételektől eltérnek és melyekekben javitások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsáttatnak tárgyalás alá.

Az ajánlatban határozottan megnevezendő azon m. kir. államvasuti állomás a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kivánja, továbbá az ajánlati árszámokkal és betükkel is olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit még az esetben is a vevőczég tartozik viselni, ha az ócska anyag nem a raktározási helyen, hanem más állomáson vétetik át.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad; azt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre, esetleg részmennyiségekre is szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszése szerinti tételeket és részmennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, s hogy végre a czél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1896. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Tulkövetelés

kizárva. Minden darabon a szabott ár látható, 1 öltöny 12 frt, 1 felöltő 9 frt, 1 fiu-öltöny 8 frt, 1 gyermek-öltöny 3 frt 50 kr. és feljebb, tiszta gyapju szövetből. Első rangu férfi- és gyermek ruha-áruház **Az „Angol szabóhoz" Kohn Heilmann és fiai** Budapest, IV., Károly-körut 12. sz (Huszár-féle házzal szemben.) A fő- és székvárosi látványossága 30 év óta fennáll. 15 fiókuzlet. Fiók: Budapesten, Károly-körut, Károly-laktanya (ezelőtt Gomperz Mór, a Király-utczával szemben).

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlja a szinkör mellett levő „Alaguthoz" czimzett vendéglőben berendezett külön helyiséget, mely lakodalmi, vagy más ünnepi ebédekre és társas vacsorákra úgy tánczvigalmak megtartásakor mindig rendelkezésre áll.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás május 12—28-ig.

Nyeremény			korona	korona
1 jutalomdij		á	600000	= 600000
Ez a 57 nyeremény közül az utóljára kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat.	1	„	400000	= 400000
	1	„	300000	= 300000
	1	„	200000	= 200000
	1	„	100000	= 100000
	2	„	40000	= 80000
	2	„	20000	= 40000
	5	„	10000	= 50000
	10	„	8000	= 80000
	34	„	6000	= 204000
	100	„	2000	= 200000
	200	„	1000	= 200000
	2650	„	200	= 530000
	22000	„	150	= 3300000
	25007	nyeremény és 1 jutalomdij		6284000

	1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
Ára:	60.—	30.—	6.—	3.— forint.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Alapittatott 1845. **Alapittatott 1845.**

Magyarországon a legnagyobb

férfi-, fiu- és gyermek-ruha czég

NEUMANN M.

központi áruház: Budapest, IV., Muzeum-körut 1. szám (Zrinyi-ház).

Aradon, Andrássy-tér 9. sz. **Debreczen,** a m. kir. főpostával szemben. **Nagy-Várad,** Bemer-tér, Kishidfej **Temesvár,** Hunyadi-utcza.

Fiume, Corso. **Ujvidék,** Ferencz József-tér 1. sz.

A szabott árak a fiók-üzletekben ugyanazok, mint a központi áruházban.

Budapesten és az összes fiók-üzletekben, mérték szerinti megrendelések legpontosabb és legjobb kivitelben készittetnek.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.42 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.43 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

Hirdetéseket a Buda és Vidéke részére felveszünk a kiadóhivatalban: Budapest, Alkotás-utcza 12 a.

A KŐBÁNYAI
királysörfőző

részvénytársaság

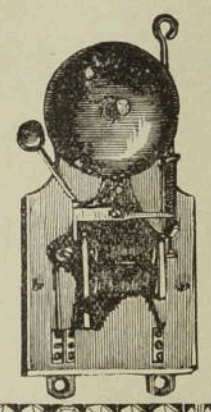
ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.
(Telefon 23 —96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Kőbányai Polgári serfőző részv. társaság.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

- Polgári sör.
- Király sör.
- Szt. István sör.
- Barát sör.

Városi iroda: Népszinház-utcza 22.

Budai raktár I. Fehérsas-utcza 6. sz.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyukút

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

A Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részv.-társulat Budapesten,

t. cz. részvényeseit 1896. április 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor

Budapesten, II. kerület, Ganz-utcza, a gyár helyiségében megtartandó

huszonhetedik rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései, az ezekben foglalt inditványok, a tiszta nyeremény felosztása iránti határozat és a fölmentvény megadása.
2. A részvénytőke felemelése iránti határozathozatal és az alapszabályok módositása.
3. Egy igaztósági tag választása.
4. Netalani inditványok az alapszabályok értelmében.

Az alapszabályok 14., 15., és 36. §§-ai értelmében a közgyülésen csak azon részvényesek birnak szavazati joggal, kiknek részvényei a társaság könyveiben legalább három hónappal a közgyülés előtt nevükre iratták át és a kik részvényeiket legalább 3 nappal a közgyülés előtt a társulati pénztárnál letéteményezték. — Egyébiránt részvények helyett budapesti nyilvános hiteliniézetek letétjegyeit is lehet letenni, ha ezekből kiviláglik, hogy a letéteményezett részvények a társulat részvénykönyvébe a letéteményező nevére vannak beirva. A közgyüsen minden alapszabályszerüen letéteményezett egy-egy részvény egy-egy szavazatra ád jogot, ha azok száma nem több tiznél. De ezen számon felül csak minden öt-öt részvény után esik egy-egy szavazat. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni; meghatalmazott azonban, a törvényes képviselőket kivéve, csak szavazatképes részvényes lehet. Az évi mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt f. é. április hó 11-től kezdve a gyári igazgatóság irodájában a t. cz. részvényesek rendelkezésére bocsáttatik.

Az igazgatóság.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház)

Közgyülések.

A „Budapesti Polgári Lövész Egyesület“ folyó évi márczius hó 22-én, vasárnap tartotta rendes évi közgyülését.

Délután 4 órakor nyitotta meg Freyberger Pál helyettes fölövészmester az ülést, sajnálatát fejezve ki, Márkus József fölövészmester lemondása felett, — ezután Lakner János az egyesület jegyzője felolvasta a fölövészmester, — lemondását tartalmazó levelét, majd a választmánynak 1895. évi jelentését olvasta fel. A tartalmas és élénk tollal szerkesztett jelentésben kiterjeszkedett a millenáris lövész ünnepélyekre, melyek az egyesületnek 20,000 frtjába kerülnek, a mely összeghez azonban nagymervü segélyek járulnak. Tudatja továbbá a közgyüléssel, hogy az idei diszlövészet O Felsége a király itthon léte alatt lesz. Az egyesület vagyoni viszonyainak megismertetése után, közli a tagok létszámát, mely 1895-ben 24-el szaporodott, a tagok összes száma tehát 1073. Beszámol ezután az elmult évben, az egyesület érdekeit tárgyazó 35 üléssel, s végül kéri a tisztikar, s a választmányi tagok részére a felmentés megadását.

A jegyzőkönyv felolvasása után Rácz Gerő választmányi tag a Telegdy Pál-féle sikkasztást részletezte, egyben kérte Freyberger Pál lemondását miután beszédében érinteni véli őt is, mire ifj. Bun József helyettes fölövészmester az elnöki tisztség ideiglenes viselésére Szávoszt Alfonz urat kérte fel. Dr. Rácz Károly, Dr. Karácsonyi Jenő, Dr. Virava József, Szabó Ignácz és Dr. Ronay Károly beszédei után az elnök kimeritettnek jelenti a tárgyat s kéri a felmentést a választmány részére megadni, ezt azonban szavazás alá kellett bocsátani, mivel a tagok nagy része a tisztikata akart felelőssé tenni a sikkasztásért; végre is 5 szótöbbséggel 57 ellenében a választmány s a tisztikar megkapta a felmentést.

A felmentés megadása után Szávoszt Alfonz lemondott az elnökségről melyet ismét Freyberger Pál foglalt el.

Ezután Reich Zoltán tag kizáratása iránt hozott választmányi határozat ellen beadott felebbezést térgyalták, s miután semmiféle inditvány nem merült fel az elnök az uj tisztikar és a választmány megválasztását hozta javaslatba. A választás eredménye: Tiszteletbeli fölövészmester: Márkus József egy hangulag, tiszteletbeli lövészmester: Palotay Rezső, fölövészmester: Del Medicó Ágoston egyhangulag. Helyettes fölövészmesterek: Freyberger Pál, ifj Bun József. Lövészmesterek: Andretti Anselm, dr. Axaméthy Lajos, Benkő Ferencz, Déván Károly, Habicht Károly, Jaritz András, Jelleneck Antal, Rausch Ferencz, Rosconi Károly, Welsch Emil. Pénztárnok: Rosconi Lipót. Ellenőr: Szabó M. Ferencz. Jogtanácsos: dr. Rácz Károly. Orvosok: dr. Faltay László, Harnischfeger József, dr. Poldt Lajos, dr. Petsits Márk, dr. Stipanits Elek. Gazdák: Weisz Antal, Kanyó Sándor. Jegyzők: I. Lakner János, II. Loosz István.

Del Medicó Ágoston az uj fölövészmester megválasztása után Tabermann Gusztáv egynehány lövésztárs kiséretében elment a fölövészmestert elhozni, kinek megérkezését mozsár lövésekkel jelezték, az egyesületi zászló alatt melyet Tabermannn Gusztáv vitt s a lövészek szünni nem akaró éljenzései kisérték őt az elnöki székig, hol Freyberger Pál üdvözlő beszéddel fogadta melyre Del Medico Ágoston meleg hangon köszönő beszédet tartott különösen hangsulyozva az egyetértést és összetartást.

A közgyülés $8^1/_2$ órakor este eloszlott.

Közli: **ifju Kunéry József.**

Az első budapesti gőzmalmi részvénytársaság f. hó 22-én tartotta közgyülését Basch Fülöp elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentette, hogy az elmult üzletév első felében az eladás viszonyai az örleményekre nézve nagyon kedvezőtlenek és nehezek voltak és habár aratáskor a helyzet általában megjavult, az év végig mégsem lehetett olyan árakat elérni, amelyek jelentékenyebb nyereséggel jártak volna. A zárszámadás szerint a tiszta nyereség 241,860 frt 98 kr, amelyből a jutalékok levonása után részvényenkint 30 frtot fizetnek ki, ami 12% kamatozásnak felel meg. A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a fölmentvényt megadta.

A Pesti Molnárok és Sütők Gőzmalom részvénytársaság e hó 22-én tartotta közgyülését Freiszleder Nándor elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a tiszta nyereség 52.935 forint 72 krajczár, amelyből a különböző levonások után részvényenkint 10 forintjával 45.000 forint osztalékot fizetnek és a fenmaradt 600 forint 90 krajczárt uj számlára irják. A felmentés megadása után az igazgatóságba Hafner József eddigi vezérigazgatót ujra megválasztottak.

A hazai bank részvénytársaság e hó 23-án tartotta hatvani Deutsch Sándor elnöklete alatt rendes közgyülését. A terjedelmes igazgatósági jelentésből kiemeljük a következőket:

A tiszta nyereség összege 703,463 frt 36 kr. Az összes forgalom 1.548,036,869 frt 18 kr., — tisztán a készpénzforgalom 632.380,827 frt 15 kr. volt. A váltó-üzlet 29.099 frt 97 krt jövedelmezett. Kiemelendő a bankbizományi üzletekből eredő jövedelemnél elért 193,056 frt 88 krnyi eredmény, miután ez tükrözteti vissza legpregnansabban az intézet bankszerü tevékenységét. A társaság a következő vállalatokban vett részt; az orsz. szőlőoltvány-telep r. t. létesitésénél, az Unio gyufagyár, a budapesti társas kocsi r. t. alapitásában. Résztvett az intézet továbbá a magyar folyam- és tergerhajózési r. t. részvényeinek értékesitésére alakult szyndikatusban, a magyar pamutipar r. t. finanszirozásában, az Apolló köolaj finomitó-gyár, a Neuschloss-féle nasici tanningyár alapitásában és több helyi érdekü vasut finánszirozásában. Az igazgatóság javasolta, hogy a rendelkezésre álló 592,434 frt 35 krból az első üzletév osztalék szelvényének 8 frtjával leenő beváltására 350,000 frt, a mérleg szerint 101.755 frt 88 krt kitevő alapitási és helyiség átalakitási költségek leirására 57,340 frt 28 kr., a mérleg szerint 41,703 frt 64 krt kitevő leltári berendezés részbeni leirására 11,703 frt 64 kr., a felügyelő bizottság tiszteletdijára 5,120 frt, a tisztviselők részére 10,000 frt, a lésittetni javasolt nyugdijalap részére 6,000 frt, összesen 530,163 frt 92 kr. fordittassék és a maradvány 53,260 frt 43 kr, mint nyereség átvitel az 1896. üzletév javára irassék. A tartalékalap képzésére 265,584 frt 50 krt forditanak, amely igy a mult és jövedelméből odautalt 44,415 frt 40 krral, 310,000 forintból fog állani.

A közgyülés a jelentést tudomásut vette a fölmentvényt megadta s egyuttal elhatározta, hogy a szelvény e hó 24-től fizettessék ki. Ezek után az alapszabályok módositása következett. A nyugdij szabályzatot illetőleg az igazgatóság azt javasolta, hogy a nyugdijnak mindaddig, mig az a szükséges nagyságot el nem éri, évenként legalább is hason összegeket utalványozzanak, mint amennyi ahhoz az alkalmazottak részéről be lesz fizetve. A közgyülés ezt is tudomásul vette.

Megválasztották ezután közfelkiáltással az igazgatóság uj tagjait a következőkben: Kirschnek János B. és dr. Neményi Ambrust: a felügyelő bizottság tagjai lettek: Teleszky István elnök, ifj. Cséry Lajos, Emich Gusztáv, dr. Kléh László, Morlin Imre és Neugebauer László. Végül Unger Alajos részvényes mondott köszönetet az igazgatóság, felügyelő bizottságnak és az egész tisztikarnak az elért szép eredményekért, mire elnök bejelentette, hogy e szavak a jövőre is buzditásul fognak szolgálni.

A Kőbányai király sörfőző részvény-társaság e hó 24-én tartották első rendes évi közgyülésüket. Összesen 60 részvényes jelent meg, kik 10,141 drb részvényt képviseltek. Miután megyeri Krausz Lajos a gyülést megnyitotta, Löw Tivadar dr., társulati ügyész, fölolvasta az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseit, előterjesztette a zárszámadásokat és az igazgatóság inditványait. A mérleg olvasóink előtt korábbi tudósitásainkból már ismeretes lévén, csak annak megemlitésére szoritkozunk, hogy az igazgatóság összes inditványait minden vita nélkül egyhangulag elfogadták. Egyhangu határozattá vált tehát 800,000 fri elsőbbségi részvény kibocsátása is és amennyiben a részvényesek hangulatából megitélni lehetett, ők a nekik biztositott elővétel jogával teljes mértékben fognak élni, ugy hogy a részvénykibocsátás sikeréhez kétség alig fér, annál kevésbé, mert értesülésünk szerint magában az igazgatóság és felügyelő bizottság kebelében mintegy 500,000 frt névértékü uj részvényt jegyeztek. A választások is egyhangulag, még pedig fölkiáltás utján ejtettek meg és megválasztattak az igazgatóságba: Györgyei Kálmán, Herzl Tivadar és Vuk Gyula; a felügyelő bizottságba: Dietl Emil, Gruber Henrik, Dr. Széchy Kálmán és ifj. Weiner Mór. Dr. Virava János részvényes inditványára az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak nemcsak a fölmentvényt adta meg a közgyülés, hanem egyhangulag bizalmat is szavazott. A közgyülés berekesztése után a részvényesek megtekintették a gyártelep egyes részeit, főzödét, malátagyárat, erjesztőket, pinczéket stb. és legnagyobb elismeréssel adóztak a gyakorlati berendezések és a mindenütt észlelt példás tisztaságnak.

Az Erzsébet gőzmalom részvény-társaság e hó 24-én tartotta rendes évi közgyülését Adler Mór elnöklete alatt. Az évi jelentés konstatálja, hogy a Pannonia-gőzmalommal való egyesülés megtörtént. Az összes költségek és értékcsökkenések leirása, valamint 75,000 frtnak a törlesztési alaphoz való csatolása után még 124,373 frt áll a közgyülés rendelkezésére. Ebből a 19,899 frtnyi alapszabályszerő jutalék levonása után a részvények 12 frtos (6 százalék) osztalékára 81,000 frtot, a tartalékalapra 25,000 frtot forditanak s a többit uj számlára viszik át. A fölmentvényeket megadták s az alapszabályok nehány szakaszát módositották. Végül a felügyelő bizottságba megválasztották Jeney Lajost, Werkner Zsigmondot, Vilányi Bélát, Bisicz Lajost és Kovácsy Sándort.

A budapest-szent-lőrinczi téglagyár részvény-társaság e hó 24-én tartotta a közgyülését, Barcza Károly elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a tiszta nyereség 28,018 frt 83 kr; ebből a 200,000 frt alaptőkének 1895. évre való kamatozására (5%) 10,000 frt forditandó, 7 frt pedig felülosztalékul szolgál minden egyes részvényre. E szerint az 5-ik számu szelvényt április hó 1-től kezdve 12 frtjaval váltják be. A közgyülés a jelentést tádomásul vette s a fölmentvényt megadta.

A budapesti általános villamossági részvénytársaság f. hó 25-én tartotta rendes évi közgyülését Teleki Géza gróf elnöklete alatt. Elnök konstatálva a határozatképességet, a jegyzőkönyv vezetésére Seltenreich Kornél titkárt s hitelesitésére Kubinyi Árpád és Návay Aladár részvényeseket kérte föl. Az igazgatósági jelentés részvéttel emlékezik meg Morpurgo Márk báró, igazgatósági tag, elhunytáról. Emlékét jegyzőkönyvben örökitik meg. A jelentés kiemeli, hogy a vállalat a mult évben örvendetesen gyarapodott. A vállalat kábelhálózatához 1108 fogyasztó részéről 48,026 drb lámpa volt hozzácsatolva ez év első napján, mig egy évvel ezelőtt a lámpák száma csak 31 ezeret tett ki. E rohamos emelkedés következtében a villamos müveket ki kellett bőviteni. A kábelhálózat utczai hossza decemberben 31-én 62,072 folyó méter volt. A mult évi részvénykibocsátás az akkori pénzügyi válság daczára sikerrel vitetett keresztül. A mult évi tiszta nyereség 161,978 frt 47 krra rug. Az igazgatóság javasolja, hogy ez összegből 5 százalékos osztalékul 125,000 frt kifizettessék, 1848 frt 92 krajczár a tartalékalaphoz csatoltassék, 3697 frt 85 krajczár igazgatósági, 4054 frt 57 kr. az üzemigazgató és hivatalnokok jutalékául, 25,000 forint a részvényeseknek külön osztalékul fizettessék ki s 2377 frt 13 kr uj számlára vitessék át. A 100 frtos I. és II. kibocsátásu részvényekre tehát 6 frt jövedelem esik, mely április 1-től fizettetik ki. A közgyülés a

jelentést egyhangulag tudomásul vette, az igazgatóság inditványait elfogadta s a fölmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta. Végül Kubinyi részvényes inditványára az igazgatóságnak és a tisztikarnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A Schlik-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság e hó 25-én tartotta évi rendes közgyülését gróf Dessewffy Aurél elnöklete alatt. Az igazgatóság évi jelentése szerint a gyár nyers haszna 47.461 frttal több, mint a mult évi tiszta nyereség. Az uj beruházások között a legnevezetesebbek egyike az az iparvágány, a melynek segitségével a gyárat a körvasuttal közvetlen összeköttetésbe hozták. Az igazgatóság javasolja, hogy a mérleg szerint mutatkozó 147,898 frt 53 kr. tiszta nyereségből, illetőleg a mult évi 6952 frt 70 kr. áthozattal együtt a közgyülés rendelkezésére álló 154.851 frt 23 kr. összegből 10,000 darab részvénynek május 1-én esedékes szelvényeinek beváltására darabonkint 13 forintjával 130,000 frt fordittassék, a fönmarndó 24,851 frt 23 kr. pedig vitessék át a mostani üzletév számlájára. Szitányi részvényes fölvilágositást kért az igazgatóságtól arra nézve, hogy mért kevesebb az osztalék az idén, mint tavaly volt. Grötschel Imre az igazgatóság nevében kifejtette, hogy ebben nemcsak a vasáruk fluktuációja, de a munkabérek emelése is nagyban közrejátszott. A részvényes és a közgyülés tudomásul vette, a jelentést és az inditványt elfogadta s a fölmentvényt ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak megadta. Végül gróf Dessewffy Aurélt ujból egyhangulag beválasztották az igazgatóságba.

A magyar ruggyantaáru gyár r. t. f. hó 26-án tartotta rendes évi közgyülését, emökei Emich Gusztáv elnöklete alatt. A Dr. Török Emil jogtanácsos által fölolvasott üzleti jelentés szerint a társaság gyárát a lefolyt üzlet évben tetemesen kibővitette és többek között a tavaly megkezdett játékáru gyártást széles alapra fektette. A közgyülés az üzleti jelentést egyhangulag tudomásul vette és az osztalékot a tartalékok alapszabályszerü és és rendkivüli javadalmazása után 15 forintban állapitotta meg. Az ezután megejtett választásoknál felkiáltással ujból megválasztattak az igazgatóságba: emökei Emich Gusztáv, Schwarz Felix, Geiger B. Zsigmond, Mandl Arnold, Herbst Edgar, Kuhlemann Károly, Kohnberger Salamon, a felügyelő bizottságba: Mudrony Soma, pákai Kölber Alajos, Szepesi Sándor, és Handler János.

A Magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság f. hó 25-én tartotta évi közgyülését őrgróf Pallavicini Ede távollétében dr. Reitz Emil elnöklete alatt. A mérleg, melyet a közgyülés elé teljezztettek, 51,903 frt 34 krnyi tiszta nyereséget és az 1894. évről áthozott 15,993 frt 34 krral együtt összesen 64.996 frt 67 krnyi nyereséget tűntet fel, minek hovaforditása iránt inditványozza az igazgatóság, hogy a tartalékalap 10%-kal, 3190 frt 33 krral javadalmazandó 2871 frt 30 kr. jutalék czimén az igazgatóság tagjait illeti meg, az 1895-iki osztalék fejében részvényenkint 10 frt kifizetését, továbbá a maradó 18,835 frt 5 krból a kiállitási kiadások fedezésére 5000 frt, adományként a hivatalnokok és munkavezetők részére a millennium alkalmából 5000 frtnak megszavazását, végül pedig a 8835 frt 5 krnyi maradványnak uj számlára való átvitelét hozza javaslatba. A közgyülés e javaslatokhoz hozzájárult és elfogadta, hogy az 1896. julius 1-én esedékes 5-ös számu szelvény e hó 26-ától kezdve 10 frttal a Magyar Általános Hitelbank pénztáránál beváltassék. Ezután az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottság kilépő tagjait, megválasztották. — Ifj. Kanoschek Ferencz igazgatósági tag megbizatási ideje lejárván, ujra megválasztották, valamint a felügyelő bizottság eddigi tagjait, névszerint Adler Károly, Hoffman Károly, Selevér József és Dr. Szomjas Lajos további egy évre ujra választattak.

Közgyülés. A „Budapesti Iparossegédek Egyesülete“ folyó évi márczius hó 29-én vasárnap d. u. 4 órakor az egyesületi helyiségben (II. ker., Iskola-utcza 18. sz.) évi közgyülést tart, melyben ez a derék és hazafias egyesület egy évi hasznos munkásságával számol el.

Budai sérelmek.

Megénekeltem már Buda sérelmét, nyomoruságait versben, prózában; de a sérelmek máig is a régiek, a nyomoruságok nemhogy fogytak volna, inkább évről-évre szaporodnak. De a mi kedves bizottsági tagjaink nem látnak, nem hallanak, s amint látszik, szájokat sem tudják feltátani.

A pestiek — szegények — irigy szemmel néznek át a Dunán a budai hegyekre; irigy szivvel gondolnak a budai jó levegőre; mi budaiak pedig még irigyebb szemmel nézzük a pesti gigerlik fényes csizmáit s gondoljuk magunkban: mikor járhatunk mi olyan fényes csizmában vagy czipőben, mint a pestiek?

Mert hát a budaiak legnagyobb nyomoruság a por, amelyben kora tavasztól fogva késő őszig uszunk mi budai boldog emberek. Könnyü volt addig a port feledni, mig a budai hegyek osztották a bort, a melylyel leönthettük a port, de most! . . . Most sokszor még vizzel sem önhetjük le a minden lépten-nyomon magunkba szitt finom porunkat.

A Lipótváros kövezett utczáit már öntözik; de a budai mezitlábos körutakat, müutakat, országutakat hagyják az isteni Gondviselés könyörületére, mig a bivatalos öntözés ideje — május — el nem érkezik; akkor aztán ha esik, ha nem esik, öntöznek; de hogy a portól megmentenék a budai nyaralókat, kórházakat, fürdőket, sétahelyeket, stb. arról szó sincs!

Vegyük sorra Buda szépségeit. Itt van a dunaparti aszfaltos séta a lánczhidon fölül, mellette lóvasut, kocsiut, no ezek csak kapnak egy kis locsolást, majd ha a kalendárium ugy hozza magával; de ott van aztán az alsó part a Duna közvetlen közelében feneketlen portengerével; az már nem lát egy csepp vizet sem, ha csak a felhők meg nem könyörülnek rajta. Tessék ott sétálni, ha azt megunod, leüllni, pihenni, üdülni és port pipálni!

Tovább a Lukács és Császárfürdőbe vivő Török-utcza, fölfelé vivő mellék utczáival, mind mezitlábos, mind porfészek, kivált ha egy kis szellő lengedez. Tessék a nevezett két fürdőben tisztára mosakodni, aztán mire onnan a fönt tisztelt utczákon, utakon ha vergődöl, otthon kádfürdőt venni, hogy a rád tapadt portól megszabadulhass.

Sokszor gondoltam ez uton: uram Istenem, hát azért mászkálnak a mi nagy, nagyobb és legnagyobb uraink külföldön, hogy még annyi tapasztalatot sem hoznak magokkal, miképen becsülik más országban az olyan kincset, a minőt mi a budai fürdőkben birunk? Hisz nem kell messzebb menni, csak a szomszéd Bádenbe (és nem Bádenbe), a hol az utczák mind, mind pormentesek; a kocsiutakat öntözteti a város, a járdákat öntöztetik a háztulajdonosok akik saját érdekökben okosabbat nem tehetnek.

Menjünk tovább az ugynevezett budai Körúton. Egészen mezitlábas. Télen sártenger, nyáron portenger. Tavaszszal, őszszel porfelhő. Tessék ott épiteni, ott lakni, de ajtót, ablakot ugy elzárni, hogy negyedóra alatt minden butorodon ujjnyi vastagon ne lássék a por, mikor még az én bástyai lakásomban is hasonló tüneménynyel találkozhatnál, ha feleségem jó hollandus származásához hiven nem gondoskodnék a porrétegek el-eltüntetéséről.

E furcsa körúton vándorol keresztül fél Buda, ha a Városmajor zöld pázsitján kiván heverészni, lapdázni vagy kártyázni.

Most ugorjunk egyet! A győri uton van két pompás telep, egyik a férfi tanitóképezde, másik a Vöröskereszt-kórház. Elől-hátul két széles mezitlábos országuttól határolvák, a hol egyik kocsi a másikat éri; mily élvezet lehet az a por, a melyet még csendes időben is vernek a kocsik, mily élvezet különösen a Vöröskereszt üdülő betegeinek, no meg a németvölgyi temetőbe nagy számmal zarándokló közönségnek, azt könnyebb elgondolni, mint röviden leirni. Hátha még a végtelen Attila-utczát meg akarnám veled járatni nyájas olvasó! akkor e héten nem érnénk a nyomdába, pedig e kis figyelmeztetésre égető szükség van az irigyelt budaiak és a hozzánk még most is borocskára el-ellátogató pestiek érdekében.

De azt még sem hagyhatom emlittetlenül, hogy ha valaki a nagyban épülő Pauler-utczának keleti harmadrészében ma, márczius 26-án, ebben a szárazságban, nem mondom terhes kocsival, hanem csak üres egyfogatuval végig hajtani elég vakmerő, aligha ugy nem járna, mint az a bérkocsis, aki egykor az Albrecht-utról az Ilona-utczában már pompázó millimos kártyavárnak, a melyet kath. főgimnáziumnak neveznek, tehát a lejtőn lefelé, üresen haladva szemem láttára elsülyedt! Vagy az a fuvaros a ki két jó lóval, üres kocsival a kövezett Toldy Ferencz-utczában hasonló szerencsében részesült, amint mondom, szemem láttára! És mennyi mindent láttam én Budán csak az utóbbi 30 év alatt! a mit még ma is láthatok, de nem helyeselhetek.

Egyet azonban nem láttam még, a mit másut rövid tartózkodásom alatt is tapasztaltam, azt t. i. hogy ha valamely város észben egy-egy uj telep keletkezendőben van, mielőtt még az első háznak alap-ásásához fognak, a hatóság először is szilárd, járható utról gondoskodik. Ennek az eltanulására még csak az sem szükséges, hogy az ember közmunkatanácsos legyen, az meg épen nem szükséges, hogy külföldi tanulmány-utra menjen akár államköltségen, akár a maga jó kedvéből.

Tomor Ferencz.

Ültessünk gyümölcsfákat, diszitsük kertjeinket.

A test megpihen, a lélek felemelkedik, ha a természet ölén gyümölcsös kertre talál, hol a fák levelei közt pirosodni kezd a nemesitett fának zamatos gyümölcse. És valami vidámság fogja el a szivet még bánatában is, ha rendezett utakon diszbokrok és diszfák árnyékában pihenteti szemeit. A szőlők elpusztultak ezzel együtt kopárság lett a hegy, hol enyhet nem ad csak egy megszáradt baraczkfa sem. A mozgalom hála Istennek megindult, Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter törvényjavaslatát, a mely a szőlők ujra életre keltését czélozza, a törvényhozó testület már elfogadta. Nagy lépés előre. Dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter a tanitókhoz küldött hazafias rendeletet, hogy ezredéves multunk emlékére községeikben ültessenek fát Ily körülmények között, kivált abból a szempontból, hogy a kertészetnek e neme mind nagyobb tért hódit, s annak hasznos voltát mindenki belátja örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy t. olvasóinknak Szathmáry Király Pál felsőzsolczai kertészetét melegen ajánljuk. A régi nemesi nagybirtokosok között elsők között volt a Szathmáry Király család, mely a gazdaság minden ága mellett a gyümölcsfák, diszcserjék és diszfák müvelését évek hosszu során át a legfényesebb eredménynyel kultiválja. Szathmáry Király Pál felsö-zsolczai kertészete valóságos minta telepe a kertészetnek. Éléok emlékezetünkbe van ma nap is, hogy a minden szépért és jóért lelkesedett és megboldult Szathmáry Király Pálné hányszor vitte el az első dijakat a kiállitásokon saját termésü gyümölcseivel.

A családnak kertészete évről-évre virágzobbá lett, s fokozottabb mérvben állitja elő a nemes gyümölcsfák oltványait, valamint a diszfákat és diszbokrokat. Melegen ajánljuk, e kertészetet a villatulajdonosok, egyes gazdálkodok, és községek figyelmébe, már azért is mert kitünő minőségük mellett a gyümülcsfa ojtványok 4—5 évesek a diszfák 7—8 évesek, s hozá a talajviszonyoknál fogva a budai részekre legalkalmasabbak. Darabonkint a hely szinén 20—25 krajczár, a csomagolást pedig mérsélelt áron számitják fel. Szathmáry K.Pál zsolczai gazdagságában ritka szép diszfákat szerezhetnek be villatulajdonosok, községek, városok s mindazok kik parkirozni akarnak. A tőváros is alkuba bocsátkozott a remek fákra, melyek között vannak acer negundó, acer platanoides, acer pseudó platanus 2—3 öl magasak. Áruk valóban jutányos, darabjuk 25 -30 krajczár. A mi talajunkban kedvezően diszlenek.

A megrendeléseket Gacsó András számtartóhoz Felső-Zsolczára kell intézni, a mikor is az egyes fajokat meg kell pontosan jelölni.

Budapest, 1896. V. évfolyam 14. sz. Vasárnap. Szent-György hava (április)

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület évkönyvéből.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre I frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel működik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni sziveskedjenek.

A magyar egyesület.

Nyilt levél Darányi Ignácz urhoz a földmivelés miniszteréhez.

Országszerte, parlamentben és sajtóban elismert tény, hogy nagyméltóságod bölcs vezetése alatt a földmivelés rohamos és meglepő arányokban kezd fejlődni. A földmivelés, a fölmivelési minisztérium működését érdekkel kiséri a közönség, s a hol lehet és megtudja rokonszenvvel fogadja egy hivatott szakminiszter munkásságának eredményeit.

Engedje meg nagyméltóságod nekem mint az irodalom negyed százados munkásának a ki a sajtó viszonyokat s a közönséget is jól ismeri, ha kérem hogy ezt az érdeklődést már csak azért is fokozza, mert minél nagyobb az érdeklődés annál könnyebb és gyorsabban közeledik nagyméltóságod bölcs szándékának sikeres megvalósitásához.

Első sorban is a minisztérium kebelében hirlapirásban gyakorlott egyénre kellene bizni a napi sajtónak földmivelési hirekkel való ellátását ezeknek s a hirdetéseknek sajtó közlés képes szövegezését.

A sajtó megbizott, ki rendszeresen alkalmazott lenne készitené elő egy-egy reform talaját nem csak a fővárosi, de a vidéki hirlapirodalomban és a közgazdasági rovatot vezető és a minisztérium szakközegei által irt közlemények utján, mint könyomatban sokszorositva a vidéki lapoknak kellene megküldeni.

Nagyméltóságod bizonyára szükségét látja annak, hogy a legszámosabb tagból álló földmivelő osztály, a nép szivében is mielőbb gyökeret verjenek nemes czélzatu tervei. E végből a javaslatokat, terveket népiesen kellene feldolgozni s azt részben önálló füzetekében, részben a néplapokban tenni közzé. A gazdasági káték a népnél mindig eredményt értek el. Az ujitások apró elbeszélésekben való feldolgozása, hogy mily sikeres volt bizonyitják boldogult Gönczy Pál művei, ki a szőllőmüvelés, a gyümölcsoltás, trágya kezelés s a váltó gazdaságot népiesen tárgyalva azoknak elterjesztéséhez lényegesen hozzájárult.

Meg vagyok győződve, hogy nagyméltóságod átérzi azt, hogy milyen fontos lenne egy népies földmivelési irodalom mivelése olyan formán, mint ezt Vas Gereben „Falusi estvék“ czimü vállalatában teljesitette.

A földmivelés emelésének fontos rugója az, hogy a nép ne ellenségét lássa az ujitóban, de jóakaró apostolát.

Áttekintve nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló miniszteriumnak nagyméltóságod által kitüzött programmját láthatjuk, hogy mennyi dolgot kell megkedveltetni a néppel s mennyi törvényjavaslattal barátkoztatni meg.

Itt állna a földmivelési népies irodalom feladatául, p. o. a szőllők ujra ültetése, uj területek kultura alá vételére vonatkozó nagy horderejü kormányintézkedések népszerüsitése. Itt van az állategészségügy mező-

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Egy magyar királyi bürokrata nótája.

Irta: **Tomor Ferencz.**

Lerugtam az iskolaport,
Sutba vágtam könyvemet,
Mely egy harmad életen át
Bóditotta fejemet.

Az igaz, hogy vagy tiz évig
Tanulhattam volna még;
De már testem lelkem unta
És azt nyögte: már elég!

Minek nekem több tudomány?
Minek nekem több diploma?
Az élet a legjobb mester,
Nem a poros iskola.

Ez a hitvány érettségi
És nem hitvány pártfogás . . .
S bejutottam a büróba
Könnyebben, mint bárki más.

Már most — mondja uram atyám —
Amint vetem ágyamat:
Ugy fekszem benn, ugy találom
Benne földi nyugtomat.

A fizetés, igaz, nem nagy,
Sőt hitványnak mondható;
De hát rendes, kis adagtól
Fényes a jó huszár ló.

Egy kis pótlék innen-onnan
Öregemtől is cseppen;
Igy aztán eléldegélek
Uri módon leg-zebben.

S ha valamely nyárs polgárnak
Lánya belém bolondul:
Elveszem, és lesz belőlem
Budapesten háziur.

Háziur és bürokrata . .
Mily fölséges gondolat!
Igy leszen a kis morzsából
Kicsinyenkint egy falat!

Egy falat, mint az egyszeri
Szolgaleány gondolá
S a káposzta-tölteléket
Egy szuszra be nyakalá.

Háziur és bürokrata!
Nem is lenne bolondság.
Ezt a dolgot megfontolom . . .
Jó éjszakát, szép világ.

II.

Hét az óra kürokrata!
Ki az ágyból szaporán!
Nyolczkor ott kell görnyedezni
Az iroda asztalán.

Kilencz, tizig, tizenegyik
Kapargatni rendesen,
Azután meg szivarozni,
Pipálgatni csendesen.

Legfontosabb teendője
Ez a bürokratának,
Ezzel szerez becsületet
A szüz magyar dohánynak.

Ezzel szerez érdemeket
Mostanára s jövőre.
Mely negyven év mulva arany
Keresztet hoz mellére.

Tizenegytől két óráig
Igy telik el az idő,
Helylyel-közzel vakargatva,
Ami csippel-csappal jő.

Hiszen annyi itt az ember,
Ha felosztják a munkát,
Egy félnapi hat órán egy
Hétre valót is ellát.

S mégis még az Ur napján is
Behajtanak bennünket,
S igy soha sem táplálhatjuk
Szellemünket, lelkünket.

jelg gazdasági fellendülésünk e hatalmas emelltyűjének népszerűvé tétele. Fontos lótenyésztésünk előrehaladt állapotában a jobb tartásra ösztönzés, csikólegelők alakitására buzditás, ménbérletek, mének tartása, ennek előnye és a remondák eladása körül szükséges utmutatás elterjesztése. Hát még milyen hasznos a mezőrendőri törvények helyességének megmagyarázása nomád természetü népünknél.

Csak csekély körvonalakban adtam azt, hogy az irodalmat szakavatott népies irók segédkezésével milyen mértékben használhatja fel nagyméltóságod.

A „Buda és Vidéké"-ben mindent elkövetek, hogy a közönség a földmivelés érdekeivel foglalkozó irányelveket jól fogadja és azért lelkesüljön.

Én és olvasóim mindenesetre munkálkodni fogunk, hogy nagyméltóságod czéljai eléréséhez hozzájáruljunk.

Erdélyi Gyula.

A propeller-vállalat jubileuma.

Térjünk vissza 25 évvel. Frissitsük fel emlékezetünket, lelki szemeinkkel tekintsünk be a multba, egy negyed század ellőtti időbe. Álljunk meg a ráczvárost nyaldosó Duna jobb partján, nézzünk végig a fejedelmi folyón, s gondolkozzunk.

A tovasikló hullámok után fussuk meg szemeinkkel a partokat, a palotákat, s aztán emeljük fel tekintetünket a látóhatáron tul az ég felé, hol a magyarok Istene lakozik.

Huszonöt év a nemzetek történetében csak egy pillanat. s hogy hová emelkedtünk e pillanat alatt is, az a csodával határos.

Huszonöt évvel ezelőtt és most!

Szemetdombos partok mentén felverve gaztól, bogáncs korótól, nagy tövises fejü gordontól, piszoktól szegélyezve hömpölygött a Duna.

Szép volt, kék volt akkor is, büszkeségünk ugy mint ma, de mintha szeszélyesebb, haragosabb lett volna akkor, mint most. Jha! ma béklyóba verték a két ékes kőpart közé. Az emberi ész és tudomány megzabolázta s féket vetett gazrázdálkodásainak. Csendesebb, nyugodtabb lett, de fenségesebb.

Huszonöt évvel ezelőtt minő más képe volt a Dunának. Üresség a hullámokon. Egy pár vasbordás csónak nagy nehezen szántotta a Duna hátát, a melyben megszeppent, megsápadt arczu polgárok ültek, féltve életöket, mely minden pillanatban bekövetkezhetett az ormatlan alkotvány felborulásával. Istenkisértés volt az átkelés kivált zajlás idején. Bizony kevés ember adta rá fejét, hacsak okvetlen szükséges nem volt, hogy a két város között ezt az utat megtegye. A személy forgalmat pedig ezek a vascsolnakok közvetitették.

És most bátran nézzen előre szemünk!

Apró testü kis hajócskák sürögnek-forognak a Dunán. Tovasiklik, mint viz felett a sirály. Itt van, ott van. Majd az egyik parton, majd a másikon fütyt-yent. Beszállani! a közönséget kényelem fogadja, a kinek tetszik fent, a kinek tetszik lent, védve zivatartól, csapkodó essőtől, perzselő napsugártól.

Ez a propeller.

A csavargőzös részvénytársaság 25 éves jubileumát ünnepli ez évben, éppen akkor a midőn ezredéves fenállásunkat ünnepeljük.

Hogy e huszonöt év alatt minő szolgálatokat tett a propeller vállalat kivált a budai részeknek, azt eredményében kiszámitani nem is lehet.

Mi csak egyet tudunk, hogy szivünk meleg hálájával adozunk ez alkalommal a vállalatnak, a mint hogy a legnagyobb tisztelettel hajlunk meg, Houchard Ferencz volt orsz. képviselő előtt, a ki alkotója, megteremtője volt a vállatnak, a melynek ma is élén állva kápolnai Pauer Lajos felügyelővel mindent elkövet arra, hogy az mennél virágzóbb legyen, s a közönség igényei fokozottabb mérvben kielégittessenek.

Nagy, messze időre visszacsapta volna a testvér város egyesitését, ha a propellerek járása meg nem könnyiti a közlekedést. A propeller vállalat érdeme, hogy mi budaiak emelkedtünk, hogy hegyeinket, illatos völgyeinket ezren és ezren látogatják, a minthogy a vállalat ügyes vezetésére vall, hogy ünnepnapokon harmincz-negyven ezrével szállitja a Dunán átkelőket.

A csavargőzös vállalat huszonöt éves fenállása jubileumának megünnepléseként, a helyi személy forgalom igényeinek megfelelően nagyobbodni fog; részvénytársasággá alakul át, eddigi hajóit az eddigieknél jóval nagyobb csavargőzössel szaporitja, és az eddigieknél sürübb hajójáratokat fog eszközölni.

A midőn a vállalat huszonöt éves pályáját megfutotta, büszkén nézhet visszsza multjára a melyet tisztesen töltött be s ez alkalomból ujból üdvözöljük a vállalatnak ugy oszlopos tagjait, mint külön a személyzetet is, a mely a közönséggel szemben mindenha előzékeny, figyelmes, és kötelességtudó.

Buda város pecsétjei.

Dr Toldy László a fő- és székváros főlevéltárnoka a Magyar Történelmi Tásaságban ismertette Buda és Pest czimereit és pecsetjét. A felolvasás most külön füzetben jelent meg. Dr. Toldy László szorgalmasan és kritikával gyüjtötte össze az adatokat és dicséretre méltó kritikai érzéssel dolgozta fel.

Nagyon érdekes hogy Buda még nem régen az ország fővárosa milyen pecséteket és czimereket használt.

Buda város multjának érdekes képeire

Minekünk az Isten háza
Annyi, mintha nem volna,
Ünnepnap vagy dologtevő
Minekünk mind egyforma!

Nincsen az az igás barom,
Nincsen az a rabszolga,
Minek ily szellemtelen
S lélek-ölő a dolga.

De mit mondok! van egy napunk,
Most már minden öt évben,
Mikor mi is számot teszünk
A polgári községben.

Képviselő-választáskor,
Mikor mi is kiszállunk
A büróból, mint a méhraj,
S az urnánál megállunk.

Szavazunk, mint az orgona
Pléh sipjai kottára,
Tudniillik a tanácsos
Példaadó szavára.

Ezért aztán egy-két bankett
Ingyen bora a bérünk;
Ilyen tettért — bizony Isten —
Ennél többet sem érünk.

Nincs is sehol a kormánynak
Ennél olcsóbb vására;
Bürokrata — szavazatnak
Pár liter bor az ára.

Ennél még a parasztnak is
Többet ád az alkotmány:
Kétheti bor s választáskor
Kocsibér és jó napszám.

Mikor meg már melegére
Kerül a sor: alkura
Kel az ember, mint vásárkor
Ökre, lova, borjuja.

De hát nekünk helyt kell állnunk,
Mint az állam őrinek;
Máskülönben kitevése
Lesz az ember szürinek.

S mehet zabot hegyezgetni,
Pattogatni tökmagot,
Vagy mehet az ujvilágba,
Ott foglalhat birtokot.

Nálunk ugyis sok az ember,
Alig győzzük krumplival,
S még a nagyobb kortesnek is
Itt-ott jut kis hivatal.

A nagyobbat, zsirosabbat
Annak szánta a kormány,
Akinek ős birtokát el —
Hegedülte — a czigány.

Azok miatt nem mehet a
Régi ember előre,
Még a szemár-lajtorján sem
Juthat fel a tetőre.

Megöregszik, kopaszodik
Ültön-ülő helyében,
Vakul, sántul, puposodik,
Bénul egész testében.

Mikor aztán negyven évet
Becsülettel kiszolgált
S hivatali főnökének
Semmiben sem opponált:

Megkapja az igazgató
Czimét, rangját üresen,
S fizetését huzza, mig él
Nyugdijképen rendesen.

Halálakor egyszer mégis
Kap fizetés-emelést,
Dupla gázsit, azon adnak
Neki uri temetést.

Hogy ki teljes életében
Omnibuszon s gyalog járt,
Negy bús lovon tehesse meg
Németvölgyi nagy utját.

Végig nyulva a kocsiban
Mint uj földes uraság,
Akinek nincs ülő szerve,
Azt mondja a rosz világ.

Ez a magyar bürokrata
Hivatalos élete.
Hátra van még az életnek
Érdekesebb részlete;

Tudniillik: a bürón kivül
Hogyan éli világát,
Hogy koptatja Budapestnek
Asfaltját és virányát.

Arról szól ez életképnek
Befejező éneke.
Jó, hogy az már csendes ember,
Akinek ez érdeke.

(Folyt. követ.)

akadunk az értékes füzetben. Többek között kivilágosodik az, hogy a ma is tekintélyes Freyberger család egyik őse Freyberger Farkas 1514-ben biró volt.

Buda város törvényei 1244—1421-ig elrendelik hogy a városnak kis és nagy pecsétjét a tanács egyik német tagja őrizze egy esztendeig. A nagy pecsétet elkellett zárni és két német polgár pecsétjével ellátni. Toldy László által gyüjtött nagy becsü adatokból tudjuk meg, hogy Buda város mindig Szent-György napján nagymise után a templom előtt választotta tisztviselőit. A pecsétet ládában zárva elhozták a község házára és megmutatták a közönségnek, azután lepecsételték három német ur pecsétjével és igy adták át a Boldogasszony temploma plébánosának mindaddig mig, a birót és tanácsot meg nem erősitik. A kulcs a jegyzőnél maradt.

Budának, Pestnek és Ó-Budának századok óta voltak czimereik és pecsétjeik. Szapolyai János 1533-ban Buda polgárait megnemesitette, s e levélben már megemlékezik Buda város régibb czimeréről. Buda különben Toldy adatai szerint a XIV-ik században már pénzekre verette czimereit. Buda legrégibb ismert pecsétje 1337-ik évből való. Van benne előlapján három tornyu vár, a hátlapján nyoczpólyás czimeres paizs, a három szegletes paizs tetejéből három levélhez vagy makkhoz hasonló diszités emelkedik ki, s a paizsot valamint az előlapon levő épületet ehhez hasonló disz, mintegy folyondár veszi körül.

Ezen kivül vannak pecsétek 1402, 1438, 1439, a mohácsi vész előtt való időből és 1833-ból. Ezt a czimert János király adta. Az adományozó levelet Verbőczy István fogalmazta. Az oroszlán a budaiak bátorságát, vitézségét; a vörös zászló állhatatosságokat, a három emberfej az ellenségek megölését, a testvérak elhullását, a liliom a budaiak lelke tisztaságát, a rozsa elhullt vérőket, az emberfejes oroszlán a zászlóval a haza és királyért tanusitott hüséget jelenti. A czimert két meztelen férfi alak tartja s ennek külső szélét virágok és levelek veszik körül.

Buda czimere 1703—1873-ig I-sö Lipót módositása. Érdekes Buda város fiók pénztárának pecsétje 1789-ből.

Ó-Budának ismeretes legrégibb pecsétje 1370—1382-ből való. A három város pecsétje közül ez a legszebb. Ó-Buda Nagy Lajos alatt királyi város és az anya királyné Erzsébetnek állandó lakóhelye volt. Ó-Buda legrégibb czimere: Előtérben ormozott várfal nyilott kapuval, a falnak folytatása jobbra és balra tompa szög alaku. A nyitott kapu felett levő fal oromból templom torony magaslik. (Toldy önálló véleménye). O-Buda valaha a budai káptalané volt. Ó-Budának magyar körülirásu pecsétjei vannak 1697, 1723, 1848-ból.

A kitünő tanulmány végén Toldy László az általa tervezett czimerét közli Budapest székes fővárosának.

Tisztelet.

Baáni Dr. Gomár Tivadar, ki már csaknem egy emberöltön át fáradozik önzetlenül a fővárosi tanügy emelésén, tanitói körökben nagy népszerüségnek örvend, mit bizonyit az a fölirat is, melyet a szarvastéri iparos tanonczískola tantestülete hozzá, mint évek óta állandó felügyelőjéhez, legutóbbi kitüntetése alkalmából intézett, s melyet egész terjedelmében itt a következőkben közlünk:

„Nagyságos kir. Tanácsos Ur!

Kegyes Urunk!

Az a tisztelet, melyet minden hazafi azoknak kitüntetésén érez, kik életöket a közjó előbbre vitelének szentelték; az a hála, melyet azok iránt táplálunk, kik jólétünk előmozditói, törekvéseink istápolói voltak; az a bizalom, melyet a harcz edzett, mindig diadalmas vezér iránt szokott eltölteni mindenkit; bátorit föl minket, szerény tanférfiakat, arra, hogy most, O Felsége a király kegye ismételve fölkereste Nagyságodban egyikét a legméltóbbaknak és ujabb diszszel ruházta föl nemcsak Nagyságodnak általunk is, de a székes főváros összes polgáraitól tisztelt, becsült és számtalanszor kitüntetett személyét, hanem nagyra becsült kedves családjának minden tagját és ivadékát is, — hogy most hódoló tiszteletünknek, ragaszkodásunknak és meg nem szünő hálaérzetünknek ez igénytelen szavakban maradandó emlékét adjuk.

Áldja meg a jó Isten Nagyságodat ezentul is a legjobb egészséggel, hosszu élettel, minden földi jóval; engedje, hogy tisztelt családjának minden egyes tagja méltó ága, hajtása maradjon a legnemesebb törzsnek; hogy az a nemes tettvágy, ritka önmegtagadással párosult munkabirás és soha nem lankadó munkakedv, mely Nagyságodnak régtől fogva elismert és ügyeink védelmezésében annyi önzetlenséggel ragyogtatott tulajdonsága, még sok örömnek, nagy, nemes tettnek váljék meg teremtőjévé!

Magunkat, valamint ügyeinket pedig Nagyságodnak annyiszor tapasztalt hathatós kegyeibe ajánlva, a legmélyebb tisztelettel vagyunk Budapesten márcz. 29-én 1896. Nagyságos kir. Tanácsos Urnak.

alázatos szolgái:

Az I. kerület ipariskolájának tantestülete:

Hetzer József igazgató, **Jakopovits Lajos**, **Stein István**, **Garay Antal**, **Szalay János**, **Farkas József**, **Sziklay Béla**, **Scherer Kálmán Dr. Wohlrab Flóris.**«

Török világ Budán.

Óriási nagy piros plakát balsarkán fehér fél holddal, végig nyomtatva ez egyetlen szóval „Konstantinápoly“ már napok óta hivja fel a kiváncsiságot a hirdetési táblákon.

Ez a piros mezőben fehér fél hold az elmult török tüntetéseknek emlékét és rokonszenv érzését költi fel a járó-kelőkben, midőn harczot vivott két nagy hatalom, s a magyar a gyengébb részhez hajlott, nem ugyan kardjával, de lelkének igazi meleg szeretetével.

Látja végig vonulni Budapest utczáin a lelkes polgárságot, elkiséri nagy utjokra az egyetemi ifjuság kisded csapatját, s öröm ujongva fogadja a déli vaspályán annyi kitüntetésben részesült, s annyi viszontagságot keresztül élt visszatérőket.

Majd rövidesen rá megjöttek a s ofták hogy viszonozzák a látogatást. Zöldpiros kokárdával volt ékes az ünneplő ruha, a lelkesedésnek tüze ragyogott az arczokon; nem volt akkortájt édesebb testvérünk mint a török.

A részvénytársaság a mely Konstantinnápolyt Budán felépiti bizonyosan számot vetett a közel mult ez emlékeivel, mert minden magyar ember szivében él még a szeretetnek az a megnyilatkozása a mely a megtiport török nemzethez fűzi.

A budai oldalon, a holt Duna partjára oda varázsolják tehát Keletnek ragyogó városát, hogy láthassa, a magyar dióhéjba szoritva annak a népnek kupolás házait, karcsu minarettjeit, a bazárokat, az azok falai közt divó szokásokat, a családi, vallási és társadalmi életet, a mely néppel századokon keresztül oly ádáz harczot vivott, hogy később mint testvért keblére ölelje.

A tavaszi napok beáltával, a midőn a kirándulások megkezdődtek, a Lágymányos is nagy közönségnek örvend. A pesti és budai részről özönlik a közönség a budafoki-utra, hogy egyrészről a vámháztéri hidnak de különösebben Konstantinápolynak épitkezését megtekintse.

Az ország-ut baloldali részén, ott hol a télen a budai korcsolyázok vigzaja hallatszott, kis puskalövésnyire épül a törökök fő- és székvárosa.

A munkások egész raja lepi el a bolgárok volt ültetvényeinek egy nagy darabját. Czölöpöket vernek, hidat épitenek a holt Dunán, az egyes épületek gomba módra emelkednek. Szóval serény munka folyik, hogy május havában teljesen kész legyen Konstantinápoly.

Az épitő vállalkozó Hauszmann Sándort minden oldalról elhalmozzák dicséretekkel. Maga az igazgatóság is nagy munkát végez. Fenyvessy Ferencz, Légrády Károly orsz. képviselők, Ráth Károly a kereskedelmi muzeum igazgatója, Hirschfeld Antal dr. a vállalat ügyésze vállvetve buzgólkodnak Konstantinápolynak Budapesten való sikerén. Pázmándy Dénes orsz. képviselő pedig Londonban és Párisban munkálkodik a vállalat érdekében.

Szóval minden vonalon nagy az érdeklődés a vállalat iránt, s kivált a fővárosban.

Vasárnaponkint ezrével vonul kifelé a közönség, s ezeknek nagy része alig tudja elgondolni, hogy tulajdonképen ennek az épülő kicsiny nagy városnak mi is lesz hát a czélja?

Alkalomadtán elmondjuk.

Büttel János.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Magyar József.

A Városmajor-utcza vége felé van egy mélyebben fekvő tiszta ház, hol a jótékonyság, az emberszeretet lakozik. A csinosan öltöztetett árvák egyik része a tanulószobában szerzi az ismereteket, a másik része az udvarban tornászik, játszik, a harmadik része a tágas kertben munkálkodik. Közöttük majd itt, majd ott jelenik meg egy 32—33 éves férfi s szeretetteljesen osztja a parancsokat, jobban mondva az utasitásokat. Az osztályban kiváló jó tanitó, az udvaron együtt játszik az árvákkal, a kertben jó példával jár elő s nem restelli meg-megfogni a kapa nyelét, hogy megmutassa egyik-másiknak a reá bizott munkát, — az életben kitünő, őszinte, jó barát, kellemes modorú, jó kedélyü ember, a tanitók között tiszteletnek és becsülésnek önvendő komoly vitatkozó és jeles tanügyi iró.

Az árváknak ez a jóltevő apjuk: Magyar József, a „Klotild szeretetház“ igazgatója. Igazán kár, hogy kiváló tehetségének nagyobb tere nincs, mint egy magánintézet négy fala.

Dr. Hermann Antal.

Az igénytelen külső, alapos, mély gondolkodó tudóst rejt. A győri-uti polgári iskolataniképző jeles tanárának nevét talán kevesen hallották a laikusok közül, de a tudósok között nincs senki, ki tudománya elő meg ne hajolna. Még egy előkelő és kiváló nagy tudósunk is, az akadémia tiszteleti tagja József kir. kerczeg is elismerte ezt s a jeles tanárt munkatársának nevezi. Ismeretes József kir. herczeg ő fenségének a czigány-nyelvről itt tanulmánya, hű társa neki e téren Hermann Antal dr. Jelenleg is egy nagy müvet ad ki a czigányokról, melyben kifejti nézetét, miképen lehetne a czigányokat a czigányéletről leszoktatni, miképen lehetne röghöz kötni őket. De honnan ismeri ő a czigányok nyelvét, szokásait oly alaposan? — Ő maga mondta el, hogy felöltözött rabruhába, a czigányok közé ment s ott azt mondta, hogy ő a fegyházból szökött meg, — persze a czigányok szivesen fogadták s köztük élt, velük vándorolt huzamosabb időn keresztül. De nemcsak czigány tudós ő, ért ő egyébhez is. Az „Ethnographiá-“t ő alapitotta meg s szerkesztette éveken át, az „Ethnographiái Társaságot“ ő teremtette. Vannak iskolák részére készitett könyvei is. A tudós tanár valóban méltó arra, hogy neve minél szélesebb körben legyen ismertté és tiszteltté.

Nagy László.

A nagyhirü pestmegyei volt tanfelügyelőnek, Magyarország első paedagusai egyikének, Nagy Lászlónak hasonló nevü fia atyja nyomdokait követi

Nagy László a II. ker. Csalógány-utczai tanitónőképző egyik jeles tanára.

Tanártársai és a tanitók az aránylag még

fiatal embert ugy egyesületekben, mint a magánérintkezésben is kitüntetik. Alelnöke ő a Budapesti (budai) Tanitó egyesületnek, főtitkára a Tanitóképző intézeti Tanárok Országos Egyesületének és szerkesztője a kitünően összeállitott „Magyar Tanitó képző“-nek.

Értekezései, munkálatai mindenütt nagy elismerésben részesülnek.

Ez idő szerint ő a főmozgató ereje a magyar tanügyi kongresszus előkészitő bizottságának. Ez a kongresszus t. i. melynek főtitkára Nagy László, juliusban lesz, s melynek tagjai lehetnek egyetemi tanárokból az óvokig minden tanügygyel foglalkozó egyén. Eddig már 1500 jelentkezett.

Nagy László, hol tanügyről van szó, mindenütt jelen van a szavának mindenütt nagy sulya van.

Stowasser János.

A midőn mi lapunkban többször ajánltuk a közönségnek, hogy pártoljuk a budai ipart és kereskedelmet, ezt joggal tettük.

Budán sok olyan iparág van, a mi nemcsak kiállja de sok tekintetben felülmulja a versenyt. Lassankint bemutatjuk olvasóinknak Buda és vidékének iparát és kereskedelmét, gazdaságait, gyártelepeit. Erre szükségünk van, mert a müvelődés történetiró később ebből sok adatot vehet. Szükségünk van az ismertetésre azért is, hogy a közönség csakugyan pártolja a budai ipart és kereskedelmet.

Stowasser János budai polgártársunk hangszergyáros császári és királyi udvari és hadseregszállitó neve jól ismert nem csak a hazában, de hazánk határain tul. Becsülettel, müvészettel folytatja iparát és müvészi körökben is tisztelt egyéniség. Valódi hivatással gyártja hangszereit s igazán lelket ád azoknak.

Szivvel, minden igyekezettel törekedik arra, hogy tökéletest alkosson és fejleszsze szakképzettségével azt az ipart, melynek terén neve az elsők között első.

Lelkiismeretes ember. Nem törődik a reklámmal, de éjt-napot egygyé tesz, hogy megfelelhessen a legmagasabb igényeknek. Gyártmányai keresettek. A hazából, a külföldről egymást érik a megrendelések. A hadsereg legtöbb ezredének zenekarát ő szerelte fel s közelebb a honvédségét is.

A magyar állampolgárság kötelékébe felvétette magát, gyermekei egészen magyarok és ő maga jó hazafi.

Részt vesz közügyeinkben, a társasági életben és mindenütt szeretik szerénysége és előzékenysége miatt. Szivesen emlékeztünk meg róla, kire a magyar hangszeripar büszke lehet.

Ünnepélyes vacsora.

A budai polg. lövöldében m. hó 30-én az uj főlövészmester és az uj választmány tiszteletére nagyszámu lövésztársak s vendégek társas vacsorára gyülték össze. A vacsora kissé késett mert egy hely üres volt, a Darányi miniszter helye: s csak midőn már bizton megállapitható volt, hogy a miniszter nem fog jönni, ült a társaság vacsorához.

A hangulat tartozkodó jellegü volt, talán bizonytalan várakozás és ki nem elégitett kivánesiság miatt s csak mikor Freyberger Pál ur pohárral kezében felemelkedett, kezdett a társaság élénkülni s tetszéssel éljenezte meg az őszinte pohárköszöntöt, melylyel a kedvelt „Pali-bácsi“ a jelen volt vendégeket és lövésztársakat üdvözölte. Majd Szávoszt Alfons az uj főlövészmestert üdvözölte, sikerült beszédjében utalva annak feladataira s az egyesület által személyéhez füzött várakozás és bizalomra; mire Del Medico szép beszédben köszönte meg a megemlékezést s kitüntetést, majd lendületas szavakban emlékezett meg a szavazás eredményéről melynek eredményekép őt a családi emlékek mellett most már az ambiczit is köti az egyesülethez.

Élénk tetszéssel és megelégedéssel fogadott beszéde után körülmenve sorban egyenként koczczintott a jelen volt lövésztársakkal.

Azután Andaházy László kir. asztalnok a távollévő Darányi miniszterre, Moldoványi Sándor a helyettes lövészmester és a választmányra üritett pohárt. Csorba Ferencz és Rácz Gerő és Szávoszt másodszori felszóllalása után, melyben a főlövészmester által emlitett családi vonatkozásokat élénk történeti emlékek sorozatába illesztve magyarázta, Freyberger Pál, budavári Országh Sándorra üritett pohárt. Erre általánosan felhangzott a kivánság: hogy halljuk Országhot, halljuk az aranyszáju szónokot stb. minek Országh Sándor eleget tenni kivánva felállott s egy megkapóan szép beszéd sorozatában érdekes vissza pillantásokat adott elő az egyesület 100 éves multjáról. Ez a beszéd mely a hallgatoságot általában lebilincselte. mint a sok fogásu vacsora után feltállalt kellemes vegyes édességek, betetözője volt a pohárköszöntőknek, melyben az egyesületet mint a budai társaság százados oszlopát, annak küzdelmei és örömei részesét és hü tükörét, a hazafiui erények, és polgártársi összetartás melegágyát, a szabadság szeretet családi tüzhelyét üdvözli s mint egyik legidősebb lövésztárs az uj lövészeket buzditja s köszönti.

Jelenvoltak: Dr. Csorba Ferencz, Cathry Ede, Beck Adolf, Dr. Szabolcsy Izidor, Hofhauser Elek, Balassa Gyula, Bengyel Zsigmond, Girardy József, Köpeczy B. József, Echenberg Károly, Laumann József, Prohászka Ferencz, Stowasser János, Heisler J., Welsch Emil, ifj. Bun József, Bauer József, Dr. Tatay Adolf, Dr. Kertész Aba, Lencz Ferencz, Gamauf Károly, Titl János, Toperczer Péter, Ribáry József, Dr. Andaházy László, Márkus József, Del Medico Ágos,t budavári dr. Országh Sándor, Szávoszt Alfons, Dr. Rácz Károly, Tábory Dezső, Devecsics Gyula, Dr. Janovics Sándor, Duma György, Lindenbach István, Biegelbauer József, Holczer, Moldoványi Sándor, Dr. Wladár Róbert, Lakner János, Gallner József, Szepesi István, Rácz Gerő, Szabó M. Ferencz, Rosconi Lipót Szügyi Ferencz stb.

Közgyülések.

A Szent-Lukácsfürdő részvény társaság márczius hó 30-án tartotta rendes évi közeyülését Dr. Mezei Mór országgyülési képviselő elnöklete alatt. A igazgatóság jelentése szerint a lefolyt évben 489.605 fürdőjegy adatott el, az előző évi 409,596-al szemben. Az összes bevétek 178,110 frt 57 krt tesznek az előbbi év 149.314 frt 55 kr. ellenében. Az összes kiadások, adók és értékcsökkenések levonása után marad 83,850 frt 57 kr tiszta nyereség rendelkezésünkre, melynek felosztása iránt a következő inditványt teszük. 10,000 drb. részvény után 7 frt 7% osztalék fizetések frt 70,000 (az előző évi osztelék 6 frt 50 kr volt), a tartalék alapba a szabályszerü 1692 frt 53 kr helyett utaltassék frt 6000 (miáltal a tartalékalap 12,500 frtra emelkedik) az igazgatóság jutaléka frt 2785·06 összesen frt 78,785·07 a fennmaradó 5065 frt 51 pedig uj számlára vitessék át. A közgyülés az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak a lefolyt üzletévre felmentvényt megadta és az igazgatóság és az orvosi szaktanács tagjait ujból megválasztotta. A felügyelőbizottságba Dr. Schreyer Jakab ur helyett Dr. Lichtenberg Cornél egyetemi m. tanár lett megválasztva.

Az első magyar gazdasági gépgyár r. t. m. hó 30-án tartotta közgyülését Ullmann Sándor elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a tartalékalap dotálása, a jutalékok és értékcsökkenések leirása után 73,277 frt 71 kr áll a közgyülés rendelkezésére. Ebből részvényenkint 13 frtjával 65.000 frtot forditanak osztalékul, a tartalékalaphoz rendkivüli javadalmazáz czimén 5000 frt csatolnak, s fönmaradó 3277 frt 71 krt uj számlára irják.

A budapesti III. ker. takarékpénztár vasarnap márczius 29-én tartotta Falk Zsigmond elnöklete alatt rendes évi közgyülését a takarékpénztár hivatalos helyiségében. Az évi jelentés szerint a tiszta nyereség 15,015 frt 56 krt tett ki, mely összegből a tartalékalap dotálása s jutalékok levonása után 10,807 frt 32 krt fizetnek, részvényenkint 7 frtjával (14%) osztalékul s a fönmaradó 3863 frt 32 krt uj számlára viszik át. A közgyülés a fölmentvényt megadta. Falk Zsigmond elnök ur lendületes beszédben emlékezett meg Augenstein vezérigazgató és Mack főpénztárnok urak tevékenységéről. A közgyülés fent nevezett uraknak és az egész tisztviselő karnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Budai polgári Casinó. A budai polgáti Casinó Rupp Imre elnöklésével megtartotta közgyülését. A Casinó a közügyekért is sorompóba szált. Bevétele 5809 frt 71 krajczár, kiadása 5809 frt 71 krajczár.

Hungária betegsegélyző és temetkezési egylet. Ez a jótékony egyesület a mult évben is áldásosan müködött. Virágzásán Buzik András elnök, Fischer István számvevő és Kail Antal pénztárnok buzgolkodnak. Hivatalos helyisége I. Vár Tárnok-utcza. Pártolásra érdemes egyesület.

Csak magyarok legyünk!

Irta: **Dalmady Győző.**

A világon, melyben nekünk
Egy kis helyünk jutott,
Küzdelemmel kell töltenünk
Az éjet és napot
De jöjön bár még több s nagyobb
Zivatar ellenünk,
Megállunk a vészek között,
Csak magyarok legyünk!

Küzdeni az áradattal
A hajónak nehéz,
De a kemény kősziklának
Csak játék az egész.
Ezer évnek kősziklján
Mi árthasson nekünk?
A földingás sem ingat meg,
Csak magyarok legyünk!

Voltak idők hogy a magyart
Elhagyta a remény,
A hullámok százezrei,
Összecsaptak fején,
És e nemzet feltámadott
Valahányszor letünt!
Valami nagy erő tart fenn . . .
Csak magyarok legyünk!

Ki mondja azt hogy a magyar
Már csak multban él?
Rémitő a halott arcza,
Ki sirjából kikél!
A lelkeknek órájuk van,
Alusznak, mig nem üt,
A sir nincs jól letapodva . . .
Csak magyarok legyünk!

Leróva a régi bünök,
Az átok engedett,
Pártszenvedély lecsillapul,
Győz a honszeret,
Egy érzelem, egy gondolat
Hevíti kebelünk!
A jövőtől nem félhetünk:
Csak magyarok legyünk!

Ezer éve, hogy itt lakunk,
És a magyar magyar,
Orkánokkal harczolának
Kiket e föld takar.
A viharok érkezése
Nem uj immár nekünk:
A pokollal birkózhatunk,
Csak magyararok legyünk!

Különfélék.

— **Nincs itt, feltámadott!** A sötétségnek vége szakadt. A rettegést bizalom váltotta fel. A megkinzott isten-ember a szikla üregbe fektetett koporsójából felszállt a csillagokon tul: az égbe. Előtte még egy nappal elsetétedett a látóhatár, rengett a föld, épületek repedeztek meg, s megnyilt az anyaföld. Villám villám után czikázott, a nagy fejü farizeusok bujva kerestek menedéket s az áruló Iskarióth az olajfák

hegyén önkezével vetett végett életének. Eljött a harmadnap és az angyalok jelentették: Nincs itt, feltámadott! Világosság terjedt szét, fényesebben szórta sugarait a nap, élénkebben csillogtak a csillagok, s a lélekbe beszállt a békesség angyala. Alleluja! hála legyen az Istennek! Husvét vasárnapján barátainknak, ismerőseinknek s mélyen tisztelt olvasó közönségünknek igaz szeretettel kivánunk boldog ünnepeket.

— **Bástya ünnep.** A mult évben oly fényesen sikerült bástya ünnep ebben az évben is sikerülni fog. Az előkészitő bizottság Gróf Hunyady palotában gyülést tartott. A gyülésen melyen gróf Hunyady Lászlóné elnökölt jelen voltak: Őrgróf Pallavicini Edéné, Rohonczy Györgyné, lovag Kleebergné, Tabermann Gusztávné, Schatzné, budavári Országh Sándor, Tabody József, Nemes Antal, Gyalokay Lajos, dr. Papp István és Erdélyi Gyula. Papp István felolvasta a mulatság tervezetét, a mit a jelenlevők elfogadtak és az április hó 8-án tartandó közgyülés elé terjesztik. A müsor igen gazdag. Az ünnepért már is széles körben érdeklődnek. A rendezőségbe sok hölgy és ur jelentkezett. Valószinüleg május 20-án lesz az ünnepély.

— **Templom szentelés.** A budai református templomot, mint a lapokból olvassuk felszentelte Szász Károly. A felszentelésen diszes közönség jelent meg. A budai templom szentelésről lapunkat nem értesitették, tehát bőven nem irhatunk. A templom nem ott épült a hol kellett volna a Szent-János térre a miért boldogult Szénássy Sándor buzgolkodott. Ha ide épül ugy az árok-utcza egy része rendezve lett volna. A templom külseje akármilyen szép is, de nem református templomnak felel meg. Most már meg van. Adja Isten, hogy Isten háza legyen, hol azok, kik felvették a Jézus Krisztus keresztjét a maguk vallásában buzgolkodva szeressék egyéb felekezetü felebarátaikat is.

— **Jegyzőválasztás Nagy-Tétényben.** A nyugdijazás folytán megürült községi jegyzői állást Nagy-Tétényben — mint nekünk irják — ma töltötték be Bodiz László főszolgabiró elnöklete alatt magtartott választáson. A három pályázó közül általános szótöbbséggel Főző László eddigi helyettes jegyzőt választották meg.

— **Versenyek.** Az urlovasok szövetkezete Alagon április 5., 6., 9., 12., junius 14., 16., 18., 21., szeptemper 6., 8.. november 8.,; továbbá Aradon junius 28., 29., és Siófokon julius 16., 19-én tartja „Urlovas Szövetkezeti" versenyit.

— **Tárczánk.** Tárczánkban Tomor Ferencz ismert költő becses költeményét kezdjük közölni. Kitünő irótársunk lapunkat tisztelte meg azzal, hogy e gördülő versekben irt magyaros költeményt nekünk adta.

— **A „Krisztinavárosi Asztaltársaság"** f. hó 11-én társas kirándulást óhajtván rendezni, az igen t. tagtárs urakat ez uton hivja fel az elnökség, hogy a husvéti ünnepek miatt f. hó 2-án meg nem tartott ülés helyett — a kirándulás miképeni módozatainak megbeszélése, a hölgy-bizottság megalakitása s a nyári programm előkészitése czéljából az ugyancsak f. hó 9-iki ülésre okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. — Az elnökség.

— **Eljegyzés.** Két tekintélyes polgár család gyermekei között eljegyzésről vesszünk hirt. Klemm Alfréd eljegyezte a kedves Reichard Aranka kisasszonyt. Ez a hir Buda legelőkelőbb köreit érdekli. Mi a magunk részéről áldást és boldogságot kivánunk a boldog jegyeseknek.

— **Horn Ede,** a fogaskerekü vasut igazgatója hosszas betegség után, ötvenéves korában meghalt. Halála mély gyászba boritott egy előkelő családot, de a családdal együtt gyászol a budai polgárság nagy része, sőt még a pesti is, mert mindenki ismerte, mindenki szerette, mert ő is szeretett, mert ő volt a felebaráti szeretet képviselője, igen széles körben. Tanuló éveit katona intézetben töltötte, deli ifjuságát pedig egy magyar ezrednél az olasz hadtestben, melynél részt vett 1866-ban a custozai utközetben. Mint főhadnagy bucsut mondott a hadseregnek, és 1874 től kezdve, midőn az akkor alapitott svábhegyi fogaskerekü vasut titkárává lett, mindenütt ott láttuk őt buzgolkodni, a közjóért, a jótékonyságért. Alkalmazottjai imádták, igazi atyjok volt, bár a szolgálatban erélyét és szigorát ismerték. Mint emberbarát is kivált. Az árvák és szegény özvegyek támogatója volt. Segitett, a hol segiteni tudott, és hogy önzetlenül, mutatja az a körülmény, hogy bár rendezett viszonyok között, de vagyontalanul hagyta hátra családját, noha egész életében aranyban járt. Gyászolja őt mindenki, s nem csoda, ha e szerény polgár utolsó végtiszteleténél számtalan tisztelői jelentek meg. Megtört szivvel álltak ravatalánál: gyászoló neje, Egan Róza, édes anyja, öt kiskoru gyermeke, fivérei és számos rokona, kikkel együtt mi is kivánjuk hogy nyugodjék békében! A megboldogult a vasut vezetését 1878-ban vette át, a midőn a vállalat sok kedvezőtlen körülmények és káros események következtében fennállásában veszélyeztetve volt, hogy a tulajdonosok már a vállalatos véglegesen be akarták szünteni. Az ő fáradhatlan tevékenységének és körültekintő munkásságának köszönhető, hogy a vállalat további fennállása, daczára a sokoldalu nehézségeknek, biztositva lett s hogy a vasut forgalma évről-évre jelentékenyen emelkedett. Ép ugy az elhunytnak érdeme, hogy a Sábhegyen a nyaralók száma rohamosan emelkedett s az a főváros legelőkelőbb s legkedveltebb nyaralóhelyévé lett. A megboldogultat, kit nemes jelleme, előzékeny egyénisége, önzetlen emberbaráti müködéséről általános tiszteltek, szerettek, nején : szül. Egan Róza asszonyon és öt kiskoru gyermekén kivül számos barátja gyászolja.

— **Jankó János.** Jankó János egyik legmagyarabb festő meghalt. Halála nagy vesztessé a magyar müvészetre. Valódi müvész volt, ki iskolát alkotott és nem utánzott. Szent-Enrén nyaralt az utolsó években és itt akart le is telepedni. Szándékát az egész nemzetet gyászba ejtett halál hiusitotta meg.

— **A „Budapesti Iparossegédek-Egyesületé"**-nek f. évi márczius 29-én kellett volna megtartania évi közgyülését, mit azonban sajnos nem lehetett a megjelent pártoló tagok csekély (jobban mondva a hiányzók nagy) száma miatt. (Az alapszab. szerint legkevesebb 30 párt. tag jelenléte szükséges, hogy a közgyülés határozatképes legyen.) Még a kiküldött számvizsgálók sem jelentek meg, hogy sokásos jelentésüket megtegyék s igy az elnök — az alapszabályok értelmében — kénytelen volt ujabb közgyülés összehivását kimondani. Az ujabb közgyülés, melyet az elnök f. é. április hó 12-ére (vasáárnap) d. u. 4 órára tüzött ki, tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, határozatképes leend. Kéretnek ugy a t. pártoló, mint a rendes tagok, hogy erre az ülésre minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek s igy ujabb kedvet és reményt fakaszszanak azokban, kik ez egyesület ügyét szivükön hordozzák.

— **A Lukács fürdő tava.** A Lukács fürdő tava beboltozása teljes befejezéséhez közel van. Ennek a nagy közlekedési akadálynak eltávolitásában remekeltek Zsigmondy és Gartner müépitészek.

— **A Magyar Gazdaszövetség,** mely Károlyi Sándor gróf elnöklete alatt most szervezkedik országszerte, a szövetség eszméinek propagálására „Magyar Gazdák Szemléje" czimmel tudvalevőleg folyóiratot ad ki, melyet dr. Bernát István szerkeszt. A revue márcziusi száma most jelent meg. Vezérczikkében reá mutat a külföld agrármozgalmaira, melyekkel szemben fokozatosan roskadozik az u. n. merkantilizmus. Az örökösök csak az agráriusok lehetnek. Ugyanazért szervezkedésre s egyetértő munkára hivja fel a gazdatársadalmat. Egy másik czikk az általános gazdasági válság kérdésével foglalkozik s Magyarországon a buza árhanyatlásának okait, eredményeit és orvosszereit tárgyalja. Foglalkozik a mezőgazdaság helyzetével, az uzsorával, a kivándorlással, a vizszabályozások és tagositások befolyásával, a bérlőgazdaság hátrányaival, a külföldi versenynyel stb. A buza ára czimü czikk a hanyatló mezőgazdaság érdekében Európa különböző államaiban megindult mozgalmakról számol be. Szilassy Zoltán a gazdasági szakoktatás kérdését tárgyalja s egy gazdasági szakiskola felállitását sürgeti, melynek szükségességét immár a kormány is elismeri. Rubinek Gyula az O. M. G. E. titkárja a kiegyezés gazgasági kérdéseivel, nevezetesen a vámterülettel, a tarifarevizióval, az őrlési engedély szabályozásával, a belföldi vámokkal, a konzulátusi ügygyel, az ipari és kereskedelmi kedvezményekkel, a vám- és kereskedelmi értekezletekkel, az állategészségügyi egyezménynyel s végül a vámszövetség tartamával foglalkozik, s a szövetségnek 1903-ig, azaz a nemzetközi kereskedelmi szerződések lejártáig való megujitását ajánlja. Ugyanezen álláspontra helyezkedett az O. M. G. E. s a budapesti keresk. és iparkamra is. A füzet végül ismerteti a német gazdaszövetség idei nagygyülésének és az osztrák Agrartag lefolyását, a gazdasági irodalom terén legutóbb megjelent müveket, a külföld nevezetesebb közgazgasági eseményeit stb. A Magyar Gazdák Szemléje egész évre 6 frt s megrendelhető a Köztelken.

— **A „Kőbányai király sörfőző részvénytársaság"** amint már emlitettük, e hó 23-án tartott közgyülésén elhatározta, hogy 800,000 forint elsőbbségi részvényt bocsát ki. Mindazok a részvényesek, akik a nekik biztositott elővételi joggal élni kivánnak, április hó 21-ig gyakorolhatják ezt a „belvárosi takarékpénztárnál". Minden uj részvény után 30 százalék fizetendő le azonnal. A további részletek, még pedig 25% ez évi május 21-ig, 25% junius 21 és 20 százalék f. é. julius 21-ig lesznek befizetendők.

— **Jó élczlap.** A Bolond Istok a legjobb szivviditó lap. Budai dolgokról is élczelődik. Ajánljuk olvasóinknak. Ára egy évre 8 frt, félévre 4 frt, évnegyedre 2 frt. Előfizetéseket tessék a Franklin társasághoz küldeni.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére. Nagyobb számban akarjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni, sziveskedjenek tehát lapunk barátjai velünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben, egyletekben, fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékét. Buda és vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfizetőink és hirdetőink megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtetelen kis hirdetéshez joga van.

M. A. V. hirek.

Az 1893. évi szeptember hó 1-től érvényes Elba-átrakodási dijszabásban mint az Unionbank tulajdona felsorolt tárház Bubna, osztrák-magyar államvasut-társaság állomásán f. é. márcziust hó 1-től az osztrák-magyar államvasut-társaság ulajdonába ment át és jövőben mint »az osztrák-magyar államvasut-társaság tárháza Bubna« állomásán jelölendő meg

»A magy. kir. államvasutak igazgatóságának értesitése szerint, az arad-szolnoki vonalon fekvő »Puszta-Tenyő« állomás, mely jelenleg a személy, podgyász, gyors és kocsirakományi teheráru forgalomra van berendezve, kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur Ő Nagyméltósága rendeletéből f. é. április hó 15-én a teher darabár u-forgalomra is megnyittatik.

A szatmár-nagybányai vasuton f. évi május hó 1-től kezdve uj személy és podgyászdijszabás lép életbe, melyben az I. osztály menetárai a távolsági forgalomb n némileg felemeltetnek. Ezen dijszabás egyes példányai a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest Csengery u. 33. sz.) 10 krért kaphatók.

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.

Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Szép gyümölcsfák.** A Salud-féle jóhirü kertészetben a Németvölgyben kitünő faju szép 4—5 éves fák kaphatók, melyek Buda és vidéke talajában gyorsan és szépen fejlődnek. A nap bármely órájában meg lehet tekinteni a kertészetet.

— **Helyszüke miatt** fenyőfák eladandók 1 m.—4 m.-ig, acclimatizáltak s többször átültetettek Városmajor-utcza 26. sz. alatt és a Svábhegyen a Máthé-féle villában.

— **Szép fenyők**. Lakner János kertészetében a nemetvölgyi uton gyönyörü fenyő fák kaphatók.

— **Husvéti tojások** kaphatók nagy választékban Fischer Antal czukrásznál (I. ker. Krisztina-tér 3. szám); ugyanitt czukorbárányok és mindennéven nevezendő sütemény és husvéti kalács.

— **Tájékoztató**. A ki a déli vasuton érkezik, a ki a vonatra, vagy indulásra vár, vagy minden jó polgár, ki jó bort akar inni, jó ételt enni térjen be az Alkotás-utcza 29. szám alá Schafler Miskához. Jelszó: Nincs ott hiba, a hol bor a patika . . . Kap jó ételt italt monori czipót. Szivesen adja azt Lipót.

— **Hir a Margitszigetről.** A Margitszigeti alsó vendéglőt Kaps József ismert vendéglös veszi át. Kaps József jó konyhája kitünő pinczeje előzékenysége biztositék arra, hogy a Margitszigeti vendégeknek fokozott igényeit kielégiti.

— **Bárányok** husvét után is nagyválasztékban kaphatók **Gamauf Gyula II. ker. főutcza II. sz. a.** levő mészárszékében, a hol naponkint friss marha- és borjuhus méretik ki.

— **Szép fák**. Szathmáry Király Pál felső-zsolczai kertészete valóságos minta telepe a kertészetnek. Melegen ajánljuk, e kertészetet a villatulajdonosok, egyes gazdálkodók, és községek figyelmébe, már azért is mert kitünő minőségük mellett a gyümölcsfa ojtványok 4—5 évesek a diszfák 4—8 évesek, s hozzá a talajviszonyoknál fogva a budai részekre legalkalmasabbak. Darabonkint a hely szinén 20—25 krajczár, a csomagolást pedig mérsékelt áron számitják fel. Szathmáry K. Pál zsolczai gazdagságában ritka szép diszfákat szerezhetnek be villatulajdonosok, községek, városok s mindazok kik parkirozni akarnak. A főváros is alkuba bocsátkozott a remek fákra, melyek között vannak acer negundo, acer platanoides, acer pseudó platanus 2—3 öl magasak. Áruk valóban jutányos, darabjuk 25—30 krajczár. A mi talajunkban kedvezően diszlenek.

A megrendeléseket Gacsó András számtartóhoz Felső-Zsolczára kell intézni, a mikor is az egyes fajokat meg kell jelölni.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttér.

Mélyen tisztelt vendégeim!

Becses tudomásukra hozom, hogy **verdéglőmet** (**Budapest, II., Gyorskocsi-utcza 1.**) f. é. április hó 1-én **Fuit Lajos** urnak **adtam át.**

Midőn ezen értesitéssel kapcsolatosan **hálás köszönetet mondok** azon szives pártfogásért, melylyel a m. tiszt. vendégeim — majdnem egy évtizeden át — engem megajándékozni méltóztattak, bátorkodom egyuttal szives tudomásukra adni, hogy a **Szt. Margitsziget alsóvendéglőjét átvettem és hogy azt**

folyó évi május 1-én

nyitom meg.

Magamat a m. tiszt. vendégeim nagyrabecsült pártfogásába továbbra is ajánlva maradok.

Kiváló tisztelettel

Kaps József.

Kérelem.

A fentebbi köszönet nyilvánitásra hivatkozva tisztelettel kijelentem, hogy elődöm Kaps József ur régi jó hirneves vendéglőjét oly elhatározással vettem át, hogy azt régi hiréhez méltóan vezessem, sőt azt a nagyrabecsült vendégeim igényeihez képest fejlesszem is.

Midőn a nagyrabecsült közönség szives pártolását kérném

vagyok kiváló tekintettel készséges szolgája

Fuit Lajos
vendéglős.

Minden időben frissen csapolt Dreher koronasör, kitünő konyha, saját termésü borok.

A tisztelt közönséghez.

Midőn más körülmények folytán üzletünket feladjuk fogadja a nagyérdemü közönség és összes ismerőseink velünk közlött szivességért hálás köszönetünket. Kérjük jó indulatukat továbbra is.

Barabás József és neje.

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő, **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Figyelmeztetés!

Visszaélések a Rákóczy Ferencz természetes keserüvizem bevásárlásánál csak ugy kerültetnek el, ha azon Loser János névfelirást és aláirást tartalmazó védjegy van.

Hirdetések.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Szülők figyelmébe. Vizsgára előkészit egy tapasztalt tanár. Bővebben a »Buda és Vidéke.«

Eladó találmány. Egy találmány eladó. A ki többet akar tudni az forduljon a lap kiadóhivatalához.

Üzlettárs. Üzlettárs 3—4000 forint betéttel pézétl jó gyümölcsöztetheti. Levelek 3 db 5 kros bélyeggel a Buda és Vidéke kiadóhivatalához.

Sport kedvelőknek. Egy értékes sport kép eladó. Kérdésre felel a kiadóhivatal. Válaszra 2 db 5 kros bélyeg.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Eladó vadszöllövesszők

Schmied József Budaörsi szőllőjében 40,000 db vadszöllövesső ezre 8—10 frtért minőségszerint eladó. Bővebben Budaörs 136. sz. Schmied Józsefnél.

Gráf Sándor

VENDÉGLŐJÉBEN

(Buda) II. ker. fő-ut 8. szám alatt,

mindenkor friss csapolásu

PILSENI SÖR a polg. serfőzödéből

és

DREHER-féle kőbányai sör,

!!! Izletes magyar konyha!!!

HAZAI BOROK

utczai kimérésére. — 10 literen felül házhoz szállitva.

Minden pénteken halászlé.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymáztés keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság.

Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. c. részvényesei az **1896. évi április hó 15-ik napján délelőtti 11 órakor** a társaság helyiségeiben VII., Kertész-utcza 20. szám alatt tartandó

V. rendes közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt inditványok.
2. Az 1895. üzleti évi mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a fölmentvény megadása iránti inditvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Az alaptőkének 1 millió forinttal való felemelése elsőbbségi kötvények kibocsájtása utján és az alapszabályok ennek folytán szükséges módositasa.
6. Az alapszabályszerüleg kilépő igazgatók helyeinek betöltése iránti intézkedés.

A részvények letehetők f. évi április hó 7-ig az angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél, V., Fürdő-utcza 6. sz. a.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

18. szakasz. Minden részvényes jogositva van a birtokában lévő minden 25 darab társasági részvény után egy-egy szavazntot a közgyülésen gyakorolni. Szavazati joggal biró azon részvényesek, kik a közgyülésen személyesen, vagy helyettes által résztvenni kivánnak, kötelesek a közgyülés megtartására kitüzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyülést egybehivó hirdetményben kijelölt letéti helyeken letenni.

20. szakasz. Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő-bizottság jelentése a K. T. 198. §-a értelmében, a közgyülésmegtartását megelőzőleg 8 nappal, a társaság helyiségeiben közt betekintésre kitétetnek.

21. szakasz. Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyülésen, magukat egy e czélból külön meghatalmazott szavazatképes részvényes által kepviseltethetik. Kiskoruak vagy gondnokság alatt állók, törvényes képviseltetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is képviseltethetik magukat kik maguk nem részvényesek.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Vendéglő a „Márvány-menyasszonyhoz“

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy kerti helyiségeim már megnyiltak.

Jó konyha, kitünő bor és kőbányai sör.

Pontos kiszolgálás.

Számos látogatást kér

WAGNER VILMOS
vendéglős
I., Márvány-utcza 6.

Budapestvidéki közuti vasut részvénytársaság.

HIRDETMÉNY.

A Budapestvidéki közúti vasut részvénytársaság

II. rendes közgyülése

folyó évi április hó 16-án délutáni 5 órakor a társulat helyiségében Budapest, V. kerület, Lipót-körút 22. sz. a. fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1895. évi zárszámadásnak s a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapitása; határozat a felmentvény megadása érdemében.
2. Határozatok a villamos üzem behozatala és ezen ügylet keresztülvitelele tárgyában.
3. A hálózat kibővitése.
4. A részvénytőke felemelése.
5. Alapszabályok módositása.

☞ Felkérjük ennélfogva a t. cz. részvényes urakat, kik a közgyülésen résztvenni óhajtanak, miszerint részvényeiket az alapszabályok 22. §-a értelmében legalább 8 nappal a küzgyülés előtt tehát legkésőbb f. évi április hó 8-ig az igazgatóságnál V., Lipót-körut 22. szám, a hivalos órák alatt téritvény ellen letenni sziveskedjenek.

Budapest, 1896. marczius 30. **Az igazgatóség.**

Budapesti közuti vaspálya-társaság.

HIRDETMÉNY.

A Budapesti közúti vaspálya-társaság

XXXI-ik rendes közgyülése

folyó évi április hó 18-án délutáni 3 órakor

a társulat saját épületében V., Lipót-körut 22. sz. a. fog megtartatni.

Napirend:

1. Igazgatósági évi jelentés; előterjesztés az 1895. évi zárszámadásnak és mérlegnek valamint a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapitása; határozat a felmentvény megadása érdemében.
2. Az alapszabályok módositása.
3. Igazgatósági választások.
4. A választmány megválasztása.

☞ Szavazati jogot adnak a társaság közgyülésein (alapszabályok 15. és 20. §§.) egyaránt a tarsaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyülés előtt, az igazgatóságnál letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszoritással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében sem pedig megbizásból.

Felhivatnak tehát a t. cz. részvényes urak, kik a jelen közgyülésen résztvenni óhajtanak miszerint a czimleteiket, a szelvényekkel együtt beleértve a f. évi május 1 lejárót is, bezárólag f. évi április 14-ig, az igazgatóságnál (V. ker. Lipót-körut 22. sz.) d. e. 9—12, d. u. 4—5 óra között, téritvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejüleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

Budapest, 1896. márcz. 30. **Az igazgatóság.**

Budapesti helyi érd. vasutak részvénytársaság.

HIRDETMÉNY.

A Budapesti helyi érdekü vasutak részvénytársaság

V. RENDES KÖZGYÜLÉSE

folyó évi április 16-án délelőtti 11 órakor a társulat helyiségében Lipót-körut 22. szám alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1895. évi zárszámadásnak és mérlegnek s a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapitása; határozat a felmentvény megadása érdemében.
2. Alapszabályok módositása.

☞ Felkérjük ennélfogva a t. cz. reszvényes urakat, kik a közgyülésen résztvenni óhajtanak miszerint részvényeiket az alapszabályok 25. §-a értelmében legalább 8 nappal a közgyülés előtt, tehát legkésőbb folyó évi április hó 8-ig az igazgatóságnál V., Lipót-körut 22. szám alatt, a hivatalos órák alatt téritvény ellen letenni méltóztassanak.

Budapest, 1896. márczius 31. **Az igazgatóság.**

Magy. kir. államvasutak
30145 c I. 96 szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötelék. Dijszabási pótlékok életbe léptetése.

Folyó évi márczius hó 15-ével a következő pótlékok lépnek életbe.

a) a IX. pótlék az 1892. évi február hó 1-étől érvényes II. rész 4. dijszabásu füzetéhez és;

b) a IV. Pótlék az 1892. évi február hó 15-étől érvényes IV. rész I. füzethez.

Ezen pótlékokkal a mátrai h. é. vasutnak az illető dijszabási füzetek 43. és 71. illetőleg 37. és 45. oldalain foglalt dijtételei és menetdijai helyeztetnek érvényen kivül, mely érvényen kivül helyezés a »Vasuti és közlekedési közlöny« folyó évi február hó 5-iki 16-iki számában már közhirré tétetett.

Ezen dijszabási pótlékok példányai a részes vasutak igazgatóságainál vehetők.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyuttal a részes vasutak nevében is

M. kir. államvasutak
1077/96. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-északi főmühely telepén levő munkásvendéglőnek (kantin) és vendéglős-lakásnak, valamint a hajtsáruton létesült munkástelep területén megnyitandó nyilvános vendéglő helyiségnek és a hozzátartozó vendéglős-lakásnak f. évi május hó 1-től számitandó öt évre leendő bérbe adására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az emlitett mühelyi telepen körülbelül 1500 munkás dolgozik és a vendéglő helyiségek, ugy a mühelyi kantinban, mint a munkástelepen a legszükségesebb berendezési tárgyakkal a m. kir. államvasutak igazgatósága által ellátva vannak.

A két vendéglő bérletére vonatkozó külön-külön feltételek a pályázati határidőig naponként az igazgatóság mühelyi szakosztályában (Andrássy-ut 75. sz. III. emelet 12.) és a M. Á. V. budapesti északi főmühely főnökségnél (kőbányai-ut) ingyen átvehetők, vagy ugyanezen helyekről pósta utján is megszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve és a szerint, amint a fönt emlitett vendéglők egyikére, vagy mindkettőre vonatkoznak, »Ajánlat a 1077/96. számhoz a budapest-északi főmühelyi (a budapest hajtsár-uti, a budapest-északi főmühelyi és hajtsáruti) munkás-vendeglő bérletére« 1896. évi április hó 10-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak igazgatóságának vezértitkárságában átadandók, vagy oda posta utján megküldendők.

Az ajánlathoz ajánlattevő a vonatkozó feltételek egyik példányát kellően kitöltve tartozik csatolni, a csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett irandók alá, akként, hogy ajánlattevő aláirása előtt azt is kijelentse, miszerint a feltételeket mindenekben elfogadja.

Bánatpénzképen a felajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1896. évi április hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban ennek megtörténte a letéti jegyszámának kitüntetése mellett megemlitendő, de a letéti jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállitott ajánlatok, vagy olyanok, melyek a kitüzött határidő lejárta után érkeznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad; az igazgatóság fentartja a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszoritás nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg ujabb ajánlati tárgyalást hirdethessen és hogy a két vendéglőt külön-külön avagy esetleg mindkettőt egy vállalkozónak adja bérbe.

Budapest 1896. márczius hó 17-én.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak
29266/96. V. szám

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága f. évi Február hó 28-án 8073/IV. szám alatt kelt engedélye alapján a már érvényben levő szállitási póthatáridőkön kivül **folyó évi márczius hó 20-ától kezdve** még az alább felsorolt viszonylatokban számitunk fel póthatáridőket, melyek ugy a magyar- és osztrák belföldi, mint a nemzetközi forgalomban érvényesek.

A következő állomásokon u. m. **Temesvár-Józsefváros** p.-udvar és **Nagy-Szent.-Miklóson**, a temesvár nagy-szentmiklósi, **Zombolyán**, a párkány-zsombolyai **Kecskeméten** és **Fülöpszálláson** a kecskemét-fülöpszállási,

Gyulafehérvárott a gyulafehérvár zalatnai. **Ó-Buda-Filatorigaton**, a budapest esztergomi, **Lepsényben Tamási-Miklósváron** és **Uj-Dombováron**, a győr-veszprém-dombovári, és **Nagy-Becskereken** a torontáli helyi érdekü vasutakkal való átmeneti forgalomban, mindkét irányu átmeneti árukra nézve **12 órát a teherárúknál 6 órát pedig a gyorsáruknál**

Budapest, 1896, márczius hó 15.

Az igazgatóság.

Első magyar általános biztosító társaság Budapesten.

I. Tüz-, szállitmány- és jégbiztositási üzlet.

KIADÁSOK. Harmincnyolcadik évi zárszámla 1895. január 1-től december 31-ig. **BEVÉTELEK.**

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tüzbiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	1.668,590	07		
Függőben maradt károk tartaléka	95,019	—		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	251,792	09		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	129,208	36		
Postabérek	48,349	56		
Adakozások közhasznu célokra 5.920 frt 75 kr. tartalék-levonás után	94	25		
A tüzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	505,046	63		
Behajthatlan követelések leirása	5,588	81		
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	2.000,000	—	4.703.688	77
II. Szállitmánybiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	45,603	81		
Függőben maradt károk tartaléka	23,667	75		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő szerzési és igazgatási költségek	20,550	06		
A következő év díjtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával	20,000	—	109,821	62
III. Jégbiztositás.				
Viszontbiztositások és törlések	206,619	89		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	1.246,030	67		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonásával	202,589	94		
Behajthatlan követelések leirása	1,321	38	1.656,554	88
1895. évi nyereméný			827,189	03
			7.297,254	30

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tüzbiztositás.				
Az 1894. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül			2.000,000	—
405.633,145 frt 03 krnyi kötött biztositások után, valamint a folyó évben lejárt díjrészletekből befolyt díjak	5,480,520·26			
levonva: törlesztett díjak	531,059·79			
viszontbiztositási díjak	635,021·93			
lejárt visszbiztositási díjrészletek	1.168,547·59	2.334,629·31	3.145,890	95
Az 1894. évben függőben maradt károk tartaléka			115,197	51
				5.261,088 46
II. Szállitmánybiztositás.				
Az 1894. évről áthozott díjtartalék			20,000	—
35,367.436 frt 27 krnyi kötött biztositások utáni díjak	223,000·08			
levonva: törlesztett díjak	11,191.96			
viszontbiztositási díjak	126,459.18	137,651·14	85,348	94
Az 1894. évben függőben maradt károk tartaléka			15.686	78
				121,035 72
III. Jégbiztositás				
71.825,789 frt 24 krnyi kötött biztositások utáni díjak			1.453,578	30
				1.453,578 30
IV. Egyéb bevételek.				
Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség, eladott értékpapirok és idegen pénznemek után			271,275	74
Társasági házak tiszta jövedelme			30,276	08
Erzsébetteri házak eladásából eredő nyereség			160,000	—
				461.551 82
				7.297,254 30

VAGYON. Mérlegszámla 1895. december 31-én. **TEHER.**

		forint	kr.
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak- és bankoknál		1.741,907	79
2.085,900·— Magyar földhitelintézet 4% os koronaértékü záloglevelek á 98·75·— =	2.059,826 frt 25 kr.		
580,000·— Magyar királyi italmérési jog kártalanitási 4½%-os kötvények á 100·— =	580,000 » — »		
480,000·— Pesti magyar kereskedelmi bank 4½%-os záloglevelek á 100·— =	480,000 » — »		
320,000·— Magyar földhitelintézet 4%-os talajjavitási és szabály. záloglevelek á 97·— =	310,400 » — »		
225,000·— Magyar jelzáloghitelbank 4½%-os záloglevelek á 99·50·— =	223,875 » — »		
195·000.— Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztar 4½%-os záloglevelek á 100·— =	195.000 » — »		
11,924 drb Magyar-francia biztositó részvény-társasági részvények á 100·— =	1.192,400 » — »		
1,209 drb Becsi biztositó-társ. részvények á 240·— =	290,160 » — »		
16,400·— Pesti Lloyd-társ. kötvények á 100·— =	16,400 » — »		
A fenti értékpapirok után az év végéig esedékes kamatok	25,765 » — »	5.373,826	40
Leszámitolt, visszleszámitolt és egyéb váltók		809,216	34
A társaság házai		660,000	—
Erzsébet-téri házak jelzálog-kölcsön számla		510,000	—
Különfele adósok:			
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél		852,394	90
b) Maradványok idegen biztositó-intézeteknél		300,088	23
Jégbiztositási osztály folyó számlán		213,658	23
Központi pénzkészlet		71,208	61
A következő években lejáró dijváltók és dijkötelezvények összege	13.922,748 frt 76 kr.		
		10.532,300	50

		forint	kr.
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 frt	2.000,000 frt — kr.		
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 frt	1.000,000 » — »	3.000,000	—
Társasági tartaléktőke		3.000,000	—
Külön tartalék*		500,000	—
Tüzbiztositási díjtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	2.000,000 » — »		
Szállitmánybiztositási díjtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	20,000 » — »	2.020,000	—
Tüzbiztositási függő károk tartaléka		95,019	—
Szállitmány-biztositási függő károk tartaléka		23,667	75
Különfele hitelezők		338,312	69
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok		2,908	—
Első magyar általános biztositó-társaság Lévay-alap		82,871	01
Tisztviselők nyugdijalapja		524,828	43
Életbiztositási osztály folyó számlán		117,494	59
1895. évi nyeremeny		827,189	03
		10.532,300	50

*) A külön tartalék az 1895. nyereményből **600,720** frt **80** krra emelkedett.

II. Életbiztositási üzlet.

KIADÁSOK. Harmincharmadik évi zárszámla 1895. január 1-től december 31-ig. **BEVÉTELEK.**

	forint	kr.	forint	kr.
Törlesztett kötvények dija	244,584	43		
Visszaváltott kötvényekért	287,498	11		
Halálesetek után kilizetett károsszeg	1.108,930	03		
Lejárt kiházasitási tőkékért	896,187	69		
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dij-visszatérités	61,758	85		
Függőben levő károk tartaléka	400,588	50		
Évjáradékokért	96,049	03		
Viszontbiztositási dijak	99,882	37		
Bélyegekért	82,894	50		
Irodai bér, postadijak, nyomtatványok, uti- és egyéb költségek	190,409	25		
Tiszti fizetések	82,552	63		
Jövedelmi adóért	5,319	30		
Orvosi dijakért	37,395	88		
Szerzési és dijbehajtási költségek	375,049	10		
Kisorsolt biztositások tartaléka	17,000	—		
Behajthatlan tartozások leirása	14,032	46	4.000,132	13
Dijtartalék ez év végén			27.779,598	49
1895. évi nyeremény			180,018	97
			31.959,749	59

	forint	kr.	forint	kr.
A mult évből áthozott dijtartalék			25.910,035	66
Befolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után	494,758	01		
az előbbi években kiállitott kötvények után	3.974,734	60		
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	18,022	68	4.487,515	29
Mult évi függőben volt károk tartaléka			297,759	33
Illetékek			92,650	53
Kamatjövedelem			1.171,788	78
			31.959.749	59

VAGYON. Mérlegszámla 1895. december 31-én. **TEHER.**

	forint	kr.
Értékpapirok 24.820.705 frt 46 kr ugyanis:		
92,700 Kor. n. é. magyar kir. 4%-os koronajáradék 98 frt 25 krjával	45.538	87
33,700 frtnyi magyar királyi 4%-os aranyjáradék 121 frt 25 krjával	40,861	25
6,699,500 frtnyi magyar földhitelintézeti 4%-os záloglevelek 98¼ frtjával	6.582,258	75
6.282,600 frtnyi magyar földhitelintézeti 4%-os talajjavitási és szabályozási záloglevelek 97 frtjával	6.094,122	—
1.418.000 Kor. n. é. magyar földhitelintézeti 4%-os korona-záloglevelek 98 frt 75 krjával	700,137	50
251,000 frtnyi pesti magy. kereskedelmi bank 4½%-os zálogl. 100 frtjával	251,000	—
68,000 frtnyi pesti magy. kereskedelmi bank 4½%-os községi kölcsönkötvényei 100 frtjával	68,000	—
101,000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4½%-os zálogl. 100 frtjával	101,000	—
5,000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelintézete 5%-os zálogl. 100 frtjával	5,000	—
97,000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5½%-os zálogl. 100 frtjával	97,000	—
144.000 frtnyi magy. orsz. közp. takarékpénztár 4½%-os zálogl. 100 frtjával	144,000	—
100,000 frtnyi egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 4½%-os záloglevelei 100 frtjával	100,000	—
80,000 frtnyi magy. jelzálog-hitelbank 4%-os nyereménykölcsön-kötvényei 126 frtjával	37,800	—
64.000 frtnyi magyar jelzálog-hitelbank 4½%-os záloglevelei 99½ frtjával	63,680	—
2.495,000 frtnyi Budapest fővárosi 4½%-os kölcsönkötvények 100 frtjával	2.495,000	—
1.699,500 frtnyi magyar kir. államvasuti ezüstkölcsön 4½%-os kötvények 100 frtjával	1.699.500	—
98,600 frtnyi magyar kir. keleti vasuti államkölcsön 5%-os aranykötvényei 121 frtjával	119,306	—
199,900 frtnyi magy. kir. 4%-os földtehermentesitési kötvények 96 frtjával	191,904	—
4.719,600 frtnyi magyar kir. italmérési jog kártalanitási 4½%-os kötvények 100 frtjával	4.719,600	—
Besztercebánya-brezovai és pisti-vajdahunyadi vasuti els. kötvény	1.033,071	41
34,500 frtnyi egyesitett államadósság 4²/₁₀%-os papirjáradék (május—november lejar) 99 frt 60 krjával	34,362	—
498.379 Lire 05 c. olasz 5%-os járadék és kamatai	197,563	68
1895-ben esedékes kamatok és elszámolt pénzküldemények	271,521	51
Jelzálog-kölcsönök	456,660	53
Kötvény-kölcsönök	2.881,349	—
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	9,637	89
A központ tartozása folyó számlán	117,494	59
Vezérügynökségek és mások tartozásai	663.058	90
	29.220,427	88

	forint	kr.
Dijtartalék 28.891,646 frt 05 kr		
levonva a viszontbiztositási dijtartalékot 612,047 frt 56 kr	27.779,598	49
Biztossági alap	212,259	48
Kiházasitási tőkék nyereménye	519,824	48
Függőben levő károk tartaléka	400,588	50
Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka	447	44
Előre fizetett dijak 1896—1897. évekre	1,471	08
Fel nem vett nyeremények 1894. évről	97	45
Kisorsolt biztositások tartaléka	17,000	—
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései	109,121	99
1895. évi nyeremény	180,018	97
	29.220,427	88

Budapest, 1895. december hó 31-én.

Ágoston József,
aligazgató, mint az életbiztositási osztály főnöke.

Az igazgatóság:

Szende Károly,
a központi könyvezés főnöke.

báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Lévay Henrik, Ormody Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segéd könyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.

Budapest, 1896. március hó 19-én.

Kaczvinszky János, életbiztositási könyvvivő.

A felügyelő-bizottság:

Gróf Batthyány Géza, Giczey Samu, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Szitányi Izidor.

A Kőbányai király-sörfőző

részvénytársaság tisztelt részvényeseit van szerencsénk fölhivni, hogy a kibocsátás alá kerülő

6%-os elsőbbségi részvényekre az elővétel jogát gyakorolni méltóztassanak.

Az elővétel jogának gyakorlása végett sziveskedjenek részvényeikkel akár személyesen, akár megbizott által

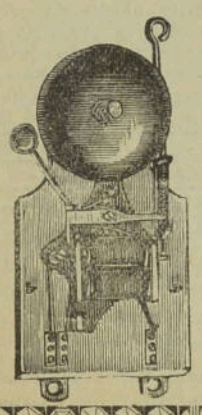
a Belvárosi takarékpénztárnál

legkésőbb **1896. évi április hó 21-ik napjáig** (bezárólag) jelentkezni, a részvényeket lebélyegeztetni és minden uj részvény után 30%-ot kézpénzben befizetni; a további részletek még pedig 25% f. évi május 21-ig, 25% f. évi junius 21-ig, végre 20% f. évi julius 21-ig lesznek befizetendők, legalább 15 nappal előlegezett fizetések utáni 5% kamat megtérités jár.

Közelebbi értesitéssel körözvényeink szolgálnak, melyek minden helybeli banknál, takarékpénztárnál és magánbankárnál betekinthetők.

az igazgatóság.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csövezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital

mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely

Lázár és Verzár Brassó.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.42	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.43	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

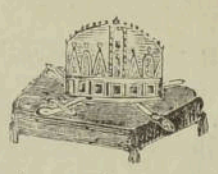
Üzlettulajdonosoknak engedmény.

Hirdetéseket a Buda és Vidéke részére felveszünk a kiadóhivatalban: Budapest, Alkotás-utcza 12|a.

MANDL ADOLF

Budapest, I. ker., Vár, Tárnok-utcza 15.

A MAGYAR

KORONÁHOZ

CZIMZETT NŐI ÉS FÉRFI DIVATÁRUHÁZA.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesiteni, hogy az

1896. évi tavaszi és nyári

idényre bevásárolt czikkek **bel- és külföldi női divatkelmék, mosó perkál, atlass satin, piquét ujdonságok** és **voil laineke** dús választékban, **napernyők,** különösen az angol „Graciosa“ és **csipke** fajták már megérkeztek, továbbá

alkalmi vétel:

Divat ruhakelmék . . .	30 krtól 1 frt 50 krig
120 cm. mohair szövetek minden szinben	60—1.20
Franczia mosó perkál	19 krtól feljebb
Franczia piquét minden szinben	30 „ 35 krig
Legfinomabb schiffon maradékok . . .	20 „
Több ezer legujabb divatu férfi nyakkendő	30—48
Selyem ruha szövetek	90 krtól feljebb.

Azonkivül kész blousok, honi szövött és bőrkeztyük, selyem, bársony, szallag, csipkék, himzések, csalán vászon és bortni dús választékban.

Nagy raktár paplanok és szőnyegekben.

Angol-osztrák bank.

Az Angol-osztrák bank részvényeseinek f. évi márczius hó 26-án megtartott közgyülése az alapszabályok 11. §-a alapján elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét

18 millió forintról vagy 36 millió koronáról 24 millió forintra vagy 48 millió koronára felemelje és hogy e végből 50000 drb uj egyenkint 120 frttal vagy 240 koronával teljesen befizetett részvényt bocsásson ki, melyek az eddig forgalomban levő részvényekkel együtt az 1896. évi nyereségben részesednek.

Ezen részvények kibocsátása és elhelyezése tekintetében a főtanács az alapszabályok 8-ik czikkében foglalt jogosultsága értelmében azon határozatot hozta, hogy a jelenleg forgalomban levő 150.000 drb részvény birtokosainak az

elővételi jogot

az ujonan kibocsátandó 50000 drb részvényre részvényenként 147 frt árfolyamon a f. január hó elsejétől a 120 frt névérték után számitandó 5% részvénykamat hozzászámitásával oly módon engedi át, hogy 3 drb régi részvény egy drb uj részvény átvételére jogosit.

Részvénytöredékek avagy részvénytöredékekre szóló igazolványok nem adatnak ki.

bezárólag 1896. április 11-ig

az Angol-osztrák bank pénztáránál Bécsben, Strauch-Gasse 1. szám **vagy az Anglo-Austrian Bank-nál Londonban, vagy pedig az Angol-osztrák bank budapesti, brünni, prágai és trieszti fióktelepeinél a rendes üzleti órákban jelentendő be.**

Azon részvényesek, kik az elővételi joggal élni szándékoznak, ezt két példányban kiállitott számjegyzékkel (Consignation), melyek a bank pénztárainál rendelkezésükre állanak, bejelenteni és egyszersmind a birtokukban levő részvényeiket bemutatni tartoznak, mely részvények az elővételi jog gyakorlását kitüntető lebélyegzés után az egyik számjegyzékkel együtt nekik visszaadatnak.

A bejelentésnél minden egyes átveendő részvény után **27 frt készpénzben lefizetendő**, mely befizetés a visszaadandó szamjegyzékben nyugtáztatnak. További részvényenkénti **40 frt legkésőbb bezárólag f. évi május hó 30-ig.**

» » **40 » » » „ » junius hó 30 ig**

és a hátralékos **40 » valamint a fokozatosan f. évi jan. hó 1-től**

hozzászámitandó 5%-os folyó részvénykamat darabonkint 120 frt névérték után számitva, legkésőbben **bezárólag f. évi julius hó 31-ig befizetendő.**

Az Anglo-Austrian banknál Londonban a befizetések a bécsi váltó ottani napi árfolyama szerint teljesitendők. A bezárólag f. évi május hó 30-ig illetve bezárólag f. évi junius hó 30-ig teljesitendő részvényenkénti 40 frtos befizetések az átvételre jogositott fél birtokában levő számjegyzéken nyugtáztatnak.

A hátralékos befizetés teljesitésénél az átvételre jogosult birtokában levő számjegyzék (Consignation) bemutatandó és ennek beszolgáltatása ellenében a neki járó az 1896. évre szóló osztalékkkal kezdő szelvényekkel ellátott részvények kiadatnak.

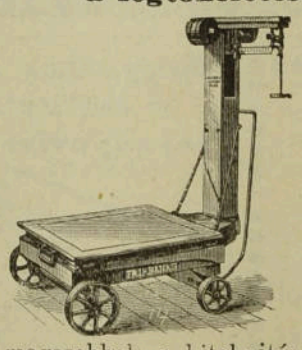
A részvényesek szabadságában áll az elővételi jog bejelentésénél vagy bármikor a fent megállapitott befizetési határidőn belül az átveendő részvények után járó egész befizetést a f. év. január hó 1-től számitandó 5%-os folyó részvénykamattal együtt egyszerre lefizetni. Ezen esetben a szelvényekkel felszerelt részvények azonnal kiszolgáltatnak és amennyiben a teljes befizetés idejében ezen részvények készletben nem volnának, egy ideiglenes elismervény adatik, mely f. évi május hó 15-től kezdve a végleges részvényekkel kicseréltetni fog.

Azon részvényesek, kik az elővételi jogot idejekorán gyakorolták ugyan, de a részvényenkinti 40 frtos befizetést bezárólag f. évi május hó 30-ig nem teljesitették, a jogosultságot ugy az uj részvények átvételéhez, mint a már teljesitett befizetéshez elvesztik. Ha a két első befizetés kellő időbeni teljesitése után a további legkésőbb bezárólag f. évi junius hó 30-ig részvényenként befizetendő 40 forint vagy a bezárólag f. évi julius hó 31-ig teljesitendő még hátralékos befizetés az 5%-os folyó részvénykamattal együtt a megállapitott határidőn belül nem egészen teljesitetnek, ezen esetben az Angol-osztrák bank az ily uj részvények felett saját belátása szerint azonban az illető részvényes számlájára és veszélyére rendelkezik.

Bécs, 1896. márczius hó 27-én. **A főtanács.**

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház)

Budapest, 1896. V. évfolyam 15. sz. Vasárnap, Szent-György hava (április) 12.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület évkönyvéből.

„Buda és Vidéke" közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám.) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a Magyar Egyesület" t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel működik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni sziveskedjenek.

A magyar egyesület.

Budai bajok.

A főváros közelebbről legalább 50 millió forint kölcsönt vesz fel. A főváros lakosaira ez által természetesen tetemes teher hárul, a melyhez a budai polgárok is nem csekély mértékben járulnak. Sőt a budaiakra nézve minden közteher sulyosabb, mert keresetük csekélyebb, minden vállalkozásaik kevésbé gyümölcsöző mint a baloldali lakosoknál, a kiknek igyekezetét jövedelmezőbbé teszik a főváros vagyonából oroszlánrészben az ő javukra forditott milliók. A felosztás aránytalansága annyira kárhozatos, hogy a budai részek tespedése folytán az erők teljes kifejtésében az egész főváros erőteljes mozgása bénulást szenved. A budai részek, területük nagyságánál s különböző tekintetben páratlan előnyeiknél, lakosságuk tekintélyes számánál fogva oly nagy tényezőjét képezik Budapestnek, hogy a főváros ilyen részének elhanyagolása folytán az egységes erőnek egyik főfaktora alá levén kötve, a tényleges állapotoknak a megfelelő haladás mesterségesen akadályozva van.

Hoz-e az 50 milliónak bőségszaruja legalább némileg kedvező fordulatot?

Pótoltatnak-e legalább részben azok a csorbák, a melyeket a mostoha bánásmód már eddig is ütött Buda jólétén, fejlődésképességén a főváros nagy kárára?

Évek óta hasztalan várjuk az ördögárok beboltozását. Ismételten fel volt véve a főváros budgetjébe bizonyára a logjobb hiszemben, de utólag ki-kisült, hogy ennél az egészségügyi tekintetben főfontosságu dolognál még égetőbbeket talált a városatyák bölcsessége.

Igen, mert az ilyen munkálat pár százezerbe kerül s a milliók másfelé kellenek. A zöld udvar és a Dreher-ház kisajátitása és egyebek tenger pénzt megemésztenek.

De hát ami nem kerül a városnak, az államnak semmijébe? Több mint egy éve irták, hogy a városi vasut-társaság ismételten megsürgette az épitési engedély kiadását a Rudastól a fogaskereküig épitendő vonalra, a melyért három év előtt folyamodott. Erre a vasutra a város, az állam semmit sem fizet, sőt a város jövedelmet fog belőle huzni. De az ujabb sürgetésnek meg volt-e az eredménye?! A város elveszti a jövedelmet; a főváros különösen a budai részek forgalmát tetemesen megkárositja a passiva resistentia.

De a Margithidtól a déli vaspályáig pláne 3—4 éve teljesen elkészült a közuti vaspálya; a sürgetés, az alázatos kunyorálás mindeddig semmit sem használt. Még az is, hogy mikor, vagy milyen feltétel bekövetkeztekor nyilik meg a közlekedés, mindig titok, a beavatottak gondosan őrzött titka.

Hát az uj utak megnyitása, a rosz utak kijavitása meddig késik még? Ilyenekben már nem is mernek a budaiak reménykedni. Hiszen ez pénzbe kerül. Uj utak nyitása, ha még oly hasznos vagy

A „BUDA és VIDÉKE" TÁRCZÁJA.

Egy magyar királyi bürokrata nótája.

Irta: **Tomor Ferencz.**

III.

Kettőt ütött már az óra;
Le a tollat iziben!
Le is veti bürokrata,
Bár a betü feliben.

„Eddig!" mond a tanácsos ur.
„És nem tovább!" mondom én,
Holnap, is csak az a nap süt,
Mely ma jár az Ur egén.

Minek törni-marni magát?
Hiszen egy a fizetés;
Tehetetlent és lomhát ér
Itt az előléptetés.

A magasabb polczokon már
Nem kell egyéb tudomány,
Mint a nevét aláirni,
Annyi meg csak van talán.

Régen meg van már az irva,
Hogy ökör szánt a lónak,
Dijnok, irnok, fogalmazó
Szánt a tanács-adónak.

Ki vehetné hát rosz néven
Dijnoktul és irnoktul,
Hogy a betüt félben hagyja,
Ha a kettő megkondul.

Levágja az aczéltollat,
Meg az ócska kabátot,
Mely egykor a szülő-háznál
Még táncz-estélyt is látott.

És fölveszi a gehrokkot,
A felöltőt rá veti;
Ezek árát két év alatt
Részletekben fizeti.

Persze, tudja szegény feje,
Ha egyszerre fizetne,
Fele áron szebbet jobbat,
Tartósabbat vehetne.

De lehet-e ő jobb gazda,
Mint miniszter urai,
Akik egy-egy nagy kölcsönnek
Félszázadig rabjai?

Igaz, hogy ez urak helyett
Mi, az ország, fizetünk,
De azért az államosdi
Játékban részt vehetünk.

Fütvülhetünk, dalolhatunk
Éljenezve azokat,
Kik képünket megviselni
Nem szégyenlik magokat.

De hol van a bürokrata!
Hová tünt el, mint a köd,
Mikor észak csipős szele
Utoléri s bele köt?

Az iroda mind üresen,
Már csak a füst szálldogál.
Mig valahol az ablakon
Vagy ajtón rést nem talál.

Bürokrata elpárolgott
Vendéglőbe, korcsmába,
Vagy, akinek magának van,
Haza a kis családba.

Ott jóizüen megebédel
Nem Lucullus módjára,
S ujra rágyujt ki csibukra,
Ki selmeczi pipára.

S ott folytatja, ahol előbb
A büróban elhagyta,
Bodor füstöt eregetve
A szüz dohányt fogyasztja.

Este felé szivar-szóval
Indul kiki sétára,
Véne ki a Dunapartra,
Ifja Váczi-utczára.

Az urfia csónakáz, viv,
Vadászni jár, lovagol,
Jég-idényben korcsolyázva
Minden nőnek udvarol.

szükséges is várható-e? Talán tiz, husz vagy harmincz év mulva. Igy beszélnek Budán. Minden talpalatnyi föld öt évről öt évre legalább is 50—100 százalékkal drágább. Hát ha még házak állanak a kisajátitandó, most még beépitetlen területeken. Sebaj. A zöld udvart is kisajátitották alig hogy felépült.

De ne legyünk pesszimisták. Az uj kölcsön millióiból csak jut Budára is valami. A vasut kiépitését pedig nem fogják az uj milléniumig meggátolni. A kész vasuti vonal sem fog addig heverni. Sőt az eskütéri hid nélkülözhetlenségét, sürgősségét is be fogják látni a második ezerév első szakában az uj emberek, a kik a budai részeken sürün lakott városrészek közelében a legszebb, legegészségesebb helyeket nem fogják járható utvonalak nélkül hagyni, latifundiumokat csak azért, hogy ott senki se épitkezhessék, és bizonyára az ördögárok beboltozására is fognak gondolni.

Bástya-ünnep.

A budavári bástya ünnep rendező bizottsága folyó hó 8-án gyülésezett gróf Hunyady Lászlóné ő excellenciája termeiben. A gyülésen gróf Hunyady Lászlóné elnökölt szeretetméltósággal és előzékenyen. A magyar főuri hölgyek egyik legtiszteltebbje termeiben jelen voltak: Őrgróf Pallavicini Edéné, Gróf Wenkheim Frigyesné, Rohonczy Györgyné, báró Szentkereszty Béláné, báró Vay Henrikné, báró Natorp Alice, budavári Ország Sándorné, Széll Ignáczné, Boné Gézáné, lovag Kleeberg Oswáldné, Tusovszky Gyuláné, Seidl Józsefné, özvegy Érczhegyi Ferenczné, Hofhauser Elekné, Schatz Róbertné, Garba Gyuláné, özvegy Szwierák Ágostné, Demetzky Mihályné, Tabermann Gusztávné, Gervay Lujza, Éberling Józsefné, Keömley Nándorné, Dr. Csánky Dezsőné, Dr. Nemes Antal, lovag Kleeberg Aladár, Gyalokay Lajos, Dr. Papp István, ifju Kunéry József és Erdélyi Gyula a Buda és Vidéke szerkesztője.

A gyülés elfogadta az előkészitő bizottság megállapodásait, melyeket Papp István terjesztett elő. A jelen voltak tetszéssel fogadták az érdekes és változatos müsort. Lesz két csárda, olasz hosteria, japáni kávéház, virág sátor, pezsgő sátor, tombola, meglepetések sátora, jóslat, nép szokás, heroldok, jelmezesek, villany világitás, honvéd zenekar (2), czigány zenekar, gyors fényképezés, mézes kalácsos sátor, magyar különlegességek sátora, tüzi játék és sok más egyéb felvonulás és meglepetés. A gyermek szinházat Gróf Wenkheim Frigyesné rendezi. A Buda és Vidéke diszszámát Gróf Hunyady Lászlóné és Orgróf Pallavicini Edéné szerkesztik. Az ünnepi szám tartalmas és diszes lesz. Az ünnepélyt május huszadikán tartják, de sokkal előbb, mindjárt délután kezdődik. Az udvar megjelenése emeli az ünnepélyt.

A végrehajtó bizottság elfogad minden inditványt, ha kellően ki van dolgozva és a keretbe illik. Ebben az évben az egész bástyát el foglalja az ünnepély.

A bizottság erélyesen, lelkesülten fogott a munkához, hogy még jobban sikerüljön, mint a mult évben. Őrgróf Pallavicini Edéné fáradhatlanul buzgolkodik a többi hölgyekkel és urakkal együtt, s bizton várható, hogy az eredmény fényes lesz.

Közuti villamos vasut:

Vámházkörut Kelenföld pályaudvar, Albertfalva, Budafok, Tétényig.

A Budáról (vámháztéri hid), Fejérvári-ut, Budafok, Tétényig már engedélyezett viczinális vasut tervezete mellett, köztudomás szerint egy, a Vámháztértől-Kelenföld pályaudvarig vezetendő villamos közuti vasutnak tervezete is fennáll, mely utóbbi vonalnak épitését a fővárossal kötött egyik szerződése értelmében a budapesti közuti társaság magára vállalta.

Ez a két forgalmi vonal lesz hivatva a forgalmat közvetiteni egyrészt a főváros belseje, másrészt a sósfürdő, Kelenföld pályaudvar, Albertfalva, Budafok, Tétény között.

Nem volna-e sokkal helyesebb, egyszerübb és czélszerübb, ha ezek a pontok mind egy közvetlen vonal által — a fenn emlitett sorrendben — összeköttetést nyernének? A Kelenföldön által való csekély eltérés a Budafokra való menetre nézve legalább 8 további percznyi különbözetet eredményezne. Ez egy vonalnak épitési költségét, szemben a két tervezett vonalnak épitési költségeivel, természetszerüen aránytalanul csekélyebb, már azért is mivel néhány kilométernyi utépitést megtakaritanak. Egy vonalnak kezelése sokkal olcsóbb volna, a forgalom egyszerübb, simább, a vállalat anyagi eredménye sokkal biztosabb, mivel minden pontot egy menetben érint. Albertfalva, Budafok, Tétény lakosaira nézve még annyiban is előnyös volna ez a közvetlen vonal, mivel ez által közvetlen összeköttetést nyernek Kelenföld állomással, továbbá mivel a budapesti közuti vasuthálózattal közvetlen csatlakozást kapnak, holott a Fehérvári-uton engedélyezett viczinális vasut végpontja Buda lesz. Már ez a körülmény teljesen kiegyenlitené azt a csekély időveszteséget melyet a közvetlen vonal Kelenföld érintése által maga után vonna.

Két külön vonalnak épitése a mai viszonyok közt teljesen elhibázott lenne.

A Gellérthegyi bucsu.

Husvét másodnapja a mienk, budaiaké. Régi szokás szerint, korán kel ilyenkor a budapesti polgár a néppel együtt és az idén a ki reggel hat óra tájban már fent volt a vén Gellérthegyen, ritka élvezetben részesült.

A Duna tükre sima volt, a pesti oldal korzóján tul a paloták kiemelkedtek a szürkületből, egy darab felhő közül most bukkant ki fényességével a nap. A háztetőket ott, a hegygerinczeket itt fehér lepel boritotta.

Egyszerre Ujpest és Rákospalota felől fekete gomolyban megindult a felhő áramlat, Soroksár és Haraszti felé úszott a levegő égben, a Krisztinaváros még aranyfényben fürdött, de a pesti oldalról nem látszott már semmi, csak egy nagy feketeség, a melyet ittott áttört és széleit megcsipkézte a nap sugara. Gyönyörü kép volt. Szép a szemnek, búsága a szivnek. A fakadó rügyekre, a virágzó mandula és baraczkfákra, a hófehér virágu kökénybokorra még fehérebb hópihe szállt.

Majd köd borult a Dunára, a propellerek éles füttyentéssel és sürü csengetéssel tudtak csak közlekedni. Pedig nagy közönség kivánkozott az egyik partról a másikra

Ezalatt a Gellért-hegyen mézeskalácsos sátrakat állitottak fel, az elmaradhatatlan „ezredéves“ gyors fényképező-bódék még gyorsabban nőttek ki, a Keresztértől kezdve fel a

---

Udvarol, mig mint a potyka
A hálóba nem kerül,
Szalma-özvegy, kaczér asszony
Szerelmébe nem merül.

Ez azután el van veszve
Örökre a lányoknak,
Sirja fölött gyászos özvegy
És árvák nem zokognak

Titokban ejt néhány könyüt
Halmára egy hütlen nő,
Mig helyét el nem foglalja
Eleven, friss szerető.

De a tisztes bürokrata
Házasodik idején;
Szeretettel csüng családján,
Gyermekein és nején.

Este nyolczkor vagy kilenczkor
Télen, nyáron haza tér.
S felesége asszonyától
Vacsorára enni kér.

A jó asszony az egyszeri
Miniszternek étlapját
Tartván mindig szeme előtt,
Beviszi a burgonyát.

A burgonya száz alakban
Fordul meg az asztalon,
Sülve, főve, törve, zuzva,
Hajában és csupaszon.

De van ám a bürokrata
Családjának vig napja,
Mikor a jó család-apa,
Fizetését kikapja.

Ekkor előbb kielégit
Szabot, vargát, mészárost,
Szatócsot és zöldség kofát
S mindenféle zsibárost;

S hogy mondhassák: mi is láttunk
Valaha szebb napokat,
Elmennek a Ráczfürdőbe,
Ott kimossák magokat;

S azon üdén és csinosan
A kis szomszéd csárdába
Betérnek a többször izlelt
S jónak talált csájára.

Zene karuk sem hiányzik,
Hamonika és gitár,
Amire a bürokrata
Szive német tánczot jár.

Gyermekei már magyarok,
Ők már csárdást lejtenek,
Amint a jó rác-ürmöstül
Egy kis lelket vettenek.

Igy üli meg a husvétot,
Hushagyót egy személyben
A számitó bürokrata
Tizenkétszer egy évben.

Aki nem tud számitani,
Ne lépjen e pályára.
Mert oda jut, ahová a
Magyar állam kincstára.

Deficzittel ébred, fekszik,
És azzal küzd álmában
És az gyötri mint boszorkány
A halálos ágyában.

Ez a képe, jó magyarom,
Minden olyan életnek.
Melynek tartás-pénzt az állam
Kincstárából fizetnek.

A napszámnál annyival jobb,
Hogy bizonyos valami;
Annyival meg rosszabb annál,
Hogy urat kell játszani.

Tekintetes és nagyságos
És burgonya hajában
Hogyan vág ez össze ebben
A palotás világban?

Hogyan? Hát ugy, ha felöltjük
Az alázat gunyáját,
És levetjük ... Mitno? ... Mit? a
Czimek, rangok sujtását.

(Vége.)

nyira tökéletes, hogy nem lehet róla epigrammát irni.

Pedig Tóth Lőrincz nem csak irni tudja az epigrammát, de elő is adni. Mint felolvasó is kiváló és rokonszenves.

Az Akadémia epigrammját talán meg is irta titokban és ott van elrejtve asztal fiókjában.

Az epigramma mesterétől ezt el is várjuk.

György Aladár.

A tudomány minden ágában jártas György Aladár. Ha az orvosok tartanak kongresszust, György Aladárt nem mellőzhetik, jó tanácsokkal szolgál ott is, ha a demografusok üléseznek, György Aladár előadójuk, mikor a statisztikusok értekeznek, György Aladár neve a tisztikar tagjai között olvasható, — hisz az ő tulajdonképeni foglalkozása: „az országos statisztikai hivalal beltagja“, — de talán ő a statisztikus, a roppant sok oldalu tudományos férfi leginkább a tanügyet szereti: több tanitóegyesület tiszteletbeli, és választmányi tagja, a tanitógyülések mindenikén ott van s alapos, higgadt felszóllalásával tettre serkenti a tanitókat, mérsékli a heveskedéseket. A kiállitás tanügyi csoportjának ő a vezetője. Az I. ker. tabáni iskolaszék megválasztotta jegyzőjévé s ő ezt el is fogadta csak azért, hogy ennek a városrésznek tanügyét fejleszsze. Mint jegyző különben inkább csak irányitó, s csak azért tartja azt meg továbbra is, mert oldala mellett, mint másod jegyző Bárány Zsigmond müködik. Sokat tesz ő Budapest s különösen Buda fejlesztéseért is.

A kiváló tudós ez ideig még nem tagja ugyan az „Akadémiának“, de már volt ajánlva s tekintélyes számu szavazatot is nyert.

Azt csodáljuk, miképen képes ő minden tanári, tanitói, orvosi, iskolaszéki, kiállitási bizottsági kisdedovói „Klotild“-szeretetházi, jótékonysági stb. ülésen jelen lenni, szakszerüen a tárgyhoz szólni, hivatalos müködését pontosan teljesiteni, történeti, paedagogiai, általános ismereteket közlő könyveket s czikkeket irni.

Ezt az adományát ő Istentől szerezte s mi csak hálával tartozhatunk a Mindenhatónak, hogy őt nekünk adta.

Dorogsághy Dénesné.

Rapos József volt a kisdednevelésügy nagynevü apostola, leánya Aranka, a fővárosi tanitói kar egyik disze. A krisztina-téri iskola büszke lehet arra, hogy őt tagjai közé számithatja. Férje Dorogsághy Dénes, a budai sikló igazgatója. Dorogsághyné nem kenyérkeresetből, ő hivatás szeretetből tanitó. Számos tanügyi czikket irt s mindegyikben oly alaposan foglalkozott a themával, hogy csak dicsérettel emlékezhetünk meg róla. A „Mária Dorothea“ tanitónői egyesületnek egyik éltető munkása.

A közel multban gyönyörü fejtegetésével tünt ki, melyben dr. Schwartzer Ottó jeles müvét ismertette.

Tisztelettel hajol meg előtte a tanitóság, elismeréssel adózik neki a hatóság, szeretettel övezik körül tanitványai, kiknek ő szerető, oktató anyjuk.

De a mily jó tanitó az iskolában ő, oly jó anya otthon. Gyermekeit egyszerüen és mintaszerüen neveli.

Nyaralók — nyaralás.

Szent-György havában a fővárosi ember, legalább az a ki teheti nyaralót keres. A fővárosi emberek az az a pestiek valóságos rabok. Rossz talaj rossz viz, egészségtelen börtön lakások, a por és még sok más nyomoruságon átkinlódva a keserves esztendőt nyaralni megy az elgyötört halandó.

Buda és Vidéke, melyre egész évben legtöbbször mostohán bánnak, benépesül. Bérkocsikban magánfogatokon száguldanak végig a vagyonosak. Teher szállitó kocsik hordják a nyaralók butorait.

A budai hegyekben ebben az évben is temérdek nyaraló épült, és épül folytonosan. Az ingatlanok forgalma élénk. A vidék lassan halad. A legtöbb község előljárósága tétetlenségben vesztegel. Ha másutt lennének oly csoda szép helyek, mint Buda vidékén fel, tudnák azt használni. Számtalanszor irtunk erről a kérdésről. Felszóllitottuk az előljáróságokat, egyleteket, tanitókat, hogy irjanak valamit a községekről. Ismertessék a viszonyokat, éleszszék a letelepülés kedvét. A levelekre nagyon kevés választ kaptunk.

A Buda és Vidéke azért van, hogy ilyen tárgyakat beszéljünk meg benne. A nyaraló közönséghez is többször fordultunk, felajánlottuk lapunk hasábjait hogy itt jól fel fogott érdekeiket vitassák meg. A nyaralók nem akarják belátni, hogy milyen hasznos házi barátjok nekik a Buda és Vidéke, daczára, hogy közelebb a tekintélyes Pester Loyd is felhivta lapunkra a nyaralók figyelmét.

A budai hegyek nyaralói nyaraló tulajdonosai nem tartják magokat budaiaknak ugy szólván csak keresztül utaznak Budán és nem tesznek semmit, vagy csak igen keveset Budáért.

A vidéki nyaralók is jobbára csak nyaralnak és azért a községért a hol tartozkodnak nagyon keveset tesznek. Tudtunkkal csak is Budakeszen van szépitő egyesület.

Oly nagy és népes helyek, mint Budafok és Tetény rendszertelenül fejlődnek. Budafok pedig ugy szintén Tétény-Kis-Tétény állandó letelepülésre hivatottak. Pomáz is csak lassan halad, pedig itt elég értelmiség van,

Valljuk be nem a közlekedésben van csak hiba, de a közönyben. Mozduljanak az előljáróságok és a vidék felvirul. A főszolgabirák is kényelmesek e kérdésnél. Legyenek erélyesek ébreszszék fel az álomból az alvókat. Rajtok áll, hogy a nyaralás fokozódjék és a községek ez által vagyonosodjanak.

Mi nyilvánosan felkérjük a főszolgabirákat, előljáróságokat, bizottsági tagokat, lelkészeket, tanitókat, szóval az egész értelmiséget, hogy azt a nagy vagyont a mivel a gondviselés vidékünket megajándékozta értékesitsék.

A nyaralókhoz végül azzal a kéréssel is fordulunk, hogy a magyarosodásért is tegyenek valamit és ne felejtsék el: Nyelvében él a nemzet.

Jubileum-bál a Császárfürdőben.

A Buda és Vidéke szerkesztősége közkivánatra a nyár folyamán a Császárfürdőben jubileum-bált rendez. A császárfürdői régi bálok emlékének akar ezzel a szerkesztőség áldozni.

A bálokról mi is irtunk már visszaemlékezéseket. Közelebb az Egyetértésnek egy tárcza irója emlékezett meg róluk.

A czikkiró ezeket irja:

„Jubileumi hangulat vonult be a Császárfürdő hajdan hires plantánjai közé is. Andrássy Mihálynál, a Császárfürdő igazgatójánál tanácskoztak egy érdekes jubileumi bálról Valaha a hatvanas évek szép emléke napjaiban itt e platánok alatt bálozott az előkelő világ. Akkor még egyeséges volt a magyar társadalom, sem felülről, sem alulról nem jutott eszébe senkinek ezt az egységet megbolygatni; a Bécsből jövő nyomás tartott akkor bennünket olyan szépen össze. Ez aranyos napok emléke nem aludt ki védkép azok lelkéből, kik a verőfényében valaha sütkéreztek, s a még élő rendezők a millenniumot nem akarják elmulni engedni a nélkül, hogy a mai nemzedéknek be ne mutatnák, minők voltak hajdan a császárfürdői bálok: a platánok alatt, a hogy akkor mondták, s a melyekhez annyi kedves emlékek füződnek. Valóban e hirre sok őszheju hölgy és ur szivében rezdülhet meg a lirai érzés szerte a hazában. S ha meg lesz a millenniumi bál, a platánok alatt államférfiak, diplomaták és kegyelmes asszonyok a régibb és ujabb gárdából találnak majd egymásra és ábrádoznak el a multa, a mely oly szép volt s mem tér vissza soha többé.

Szóba hoztam e tervet egy grófné előtt, ki valaha a legdelibb gróffal tánczolta bámulatkeltően a már most néhai nevet felvett csárdást. Bizony könyek gyültek a szemébe és kijelentette, hogy nem tudna elmaradni a jubileumról, de arra meg kellene hivni gróf Széchenyi Ödönt is, ki az első évben volt a bálbizottság elnöke.

Azonban sötét emlékei is vannak e bálóknak, mert sok párbaj is keletkezett a platánok alatt.

Az egyikben Reviczky Xavér, az irodalom és társaság szemefénye esett el a másikban Nyiri Józsa, a legelső gavallérok egyike ejtette el a gazdag Nemeshegyit, a kitől a báli meghivót megtagadták.

Érdekes tagjai voltak a rendezőségnek Keve József, Beniczky Emil, Bulyovszky Gyula, Kempelen Győző, Toldy Pista, Szabó Rikhárd. Az irodalom akkor a legelőkelőbb társasággal össze volt forrva. A főuri termekben irók szerepeltek. Dobsa Lajos előtánczos volt a legtöbb grófi szalonban s a kotillont rendesen ő rendezte.

A Császár-fürdői bálok rendezői közül élnek: Rupp Imre. Kormos Béla, Kvassay Ede, Mészáros Károly, Milassin Vilmos stb. De benne volt a rendezőségben az összes ifju arisztokráczia. Most az a terv, hogy Beniczky Bajza Lenkét kérik fel a jubileumi-bál lady patronesszévé.“

Különfélék.

— **Uj czimzetes püspök.** Mint egy fővárosi lap jelenti, a hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja Bogisich Mihálynak, a budavári prébost-plebánosnak czimzetes püspökké való kinevezését. Bogisich már 1868. óta müködik, mint lelkész a fővárosban s nemrég ünnepelte lelkipásztorkodásának huszonötödik évfordulóját. A hiveitől tisztelt és szeretett lelkész különösen a magyar egyházi zene fejlesztése terén szerzett magának elévülhetetlen érdemeket. A tudományos akadémia ezért levelező tagjává választotta.

— **A Mátyás-templom fölszentelése** A budavári Mátyás-templom eddig csak megáldva (benedikálva) van, de fölszentelve (konszekrálva) nincsen, de még az ezredévos ünnepségek előtt okvetlenül fölszentelik és pedig minden valószinüség szerint április 18-án, szombaton. A szertartást Vaszary Kolozs herczegprimás fogja végezni fényes papi segédlettel. A templomot és a főoltárt maga a herczegprimás fogja konszekrálni, mig a mellékoltárokat a püspökök szentelik föl.

— **A fővárosi leányárvaház Budán.** Mikor az „Erzsébet“ leanyárvaházat a Rottenbiller-utczában megnyitották, az a tájék még kültelek volt. Apró házak itt-ott, sok fa, jó levegő. De már a város arra felé akkorára nőtt, hogy a leányárvaházat nagy bérházak veszik körül, a táj a városba mélyen bekerült, s az árvaházat ezen a helyen nem lehet bőviteni, pedig sok árva leányka vár fölvételre. Az árvaházi bizottság tehát azt az inditványt tette, hogy az intézetet tegyék át a jó levegőjü Budára. A közjotékonysági ügyosztály fel is szóllitott sok budai telektulajdonost ajánlattételre. 34 ajánlat érkezett be. Ezek közül legalkalmasabbnak látszik a Rókushegy-utczai Kollár—Tilly—Venczel-féle telekcsoport, mely 3500 négyszögöl kiterjedésü s négyszögölenkint 8 frtjával kapható, és a szintén ezen a tájon levő Rupp-féle telekcsoport, mely 4130 négyszögöl s 35000 forintnyi átlagáron szerezhető meg. A közjótékonysági bizottság mindkét ajánlatot a tanács elé terjeszti. A vételárat maga az árvaházi alap fedezni birja, az épület költségét is; a mostani 1000 négyszögöles pesti telek pedig igen jól értékesithető.

(Forgalmi Közlöny.)

— **Nyelvében él a nemzet.** Dömötörffy György zágrábi magyar királyi fővámellenőr, a „Magyar Egyesület“ választmányi tagja, lapunk előfizetője és barátja és rendületlen hazafi ujszülött fia, Attilának keresztapaságát Kossuth Ferencz elfogadta. — Mikor Kossuth Lajos a 40-es években Zágrábban járt Dömötörffy György nagyatyjánál lakott, ki zágrábmegyei nagybirtokos és nagy hazafi volt... Adja Isten, hogy a kis Attila is olyan jó magyar ember legyen, mint nagyapja és apja és hirdesse mindenütt, hogy nyelvében él a nemzet.

— **Elmaradt kanárik.** Daru megjöttt meg a gólya, kivirult a róna is, csak a

kanári-kocsik maradtak el a déli vasuttól. A társaskocsi-részvénytársaság nem csak a közönségnek, de magának is árt a beszüntetéssel. Ritkaságképpen egy-egy kolibri-kocsi felvonul a déli vasutig, de a kövérebb kanárikat nem látjuk, pedig most már az alaguti munkálatok miatt is lehetne járni. Kérjük az igazgatóságot, hogy a részvényesek és a közönség érdekében állitsa vissza a régi forgalmat.

— **Hirek Budafokról.** A budapest-budafoki villamos vasut kiépitése érdekében Budafok, Albertfalva küldöttséget küldött a kereskedelemügyi miniszterhez, a küldöttséget Vörös László államtitkár fogadta. A küldöttséget Frank György, Budafok lelkes jegyzője vezette és nagyszabásu beszédet mondott. Az államtitkár igen szivesen fogadta a küldöttséget és minden lehetőt megigért. — Budafok község az utczák öntözését a napokban adta ki nyilvános árverésen az 1896 évre s az öntözés már április 15-én megkezdődik.

— **Dalestély.** A „Budai Dalárda" folyó hó 18-án, szombaton esti fél 9 órakor a II. ker. „Fáczán"-hoz czimzett helyiségekben tánczczal egybekötött dalestélyt rendez.

— **Disztornázás.** A budapesti II. ker. állami főreáliskola tanulói t. Dr. Szalkay Gyula tanár ur védnöksége alatt és t. Szidanits Ferencz tanár ur vezetése mellett 1896. április hó 18-án (kedvezőtlen idő esetén 25-én) d. u. 4 órakor az intézet nyári tornahelyén (bejárat Toldi Ferencz-utcza 9.) disz-tornázást tartanak. Az ülőhelyek hölgyeknek vannak fenntartva.

— **A magy. kir. belügyminiszteri épület** és az ezzel kapcsolatos várbeli országházi épületek cserépfödeleinek jókarban tartására szükséges munkák három egymásután következő évre zárt irásbeli ajánlati árlejtés mellett szerződésileg biztositttatnak. Ajánlatok 80 frt bánompénzzel 1896. évi április hó 25-én reggel 10 óráig a m. kir. belügyminiszterium segédhivatali igazgatójánál (Garba Gyula urnál, I., Vár, országház-utcza belügyminiszteriumi épület, elnöki iroda) nyujtandók be, hol a vállalati feltételek naponta d. e. 10—12 óráig betekinthetők. Az ajánlat alapjául évi 280 forint átalány tüzetik ki.

— **Nyugalmas órák.** Ez a czime annak a nagy gonddal és müizléssel kiállitott kötetnek, melyet Kaposi József és Klinda Teofil közrebocsátottak, ellátva Telegdy László sikerült szép rajzaival. Nyugalmas órákat szerez ez a könyv, mert az abban lenyomtatott rajzok és elbeszélések felüditik az agyat és lelket egyaránt, mivel hogy azoknak iróit nem csapkodta meg az ugynevezett modern áramlat szele. Nincs ezekben semmi az anyagiságból, az elbeszélők közül a realizmusnak egy se hódol, tiszta és szennytelen, az erkölcsökbe nem gázdl, s vastag tollal nem kéjeleg a mindennapi piszokban Most a midőn az irodalom munkásait elragadta az a láz, a mely a rutat igyekszik kiszinezni, jól esik olvasnunk ezeket az apró történeteket és rajzokat, a melyekben az igazság a széppel kerül felszinre. A szerkesztők jól válogatták meg ugy az irókat, mint azoknak dolgozatait, a mi a mellett bizonyit, hogy a „Magyar Szemle" az irók java részét csoportositotta maga körül, a kikben nem halt ki a keresztény szellem ápolása, sem a tollban, sem a gondolatban. A kötethez az „Első szó"-t Pintér Kálmán irta, ki rövid vonásokban egyenkint bemutatja a dolgozó társakat. Irtak pedig a „Nyugalmas órák"-ba: Prohászka Ottokár, Maszlaghy Ferencz, Török Ferencz, Sziklay János, Kőrösi László, Törzsök Vilmos, Cyprián (Andor József) Horvát-Horovitz Lipót, Mártonffy Mariska, Kincs István, Cenner Lajos és végül Lazarevics L. K. A „Nyugalmas órák" czimü elbeszélés kötet ára egész vászonkötésben 3 frt. Czelluloid (elefántcsont-utánzat) kötésben aranyvágással 4 frt. Megrendelhető Kaposi Józsefnél, a „Magyar Szemle" szerkesztőjénél Budapest, IV. ker. Ujvilág-u. 17. sz. III. em. 11. a.

— **A Szemlőhegy és környéke.** A székesfőváros középitési bizottsága Kun Gyula tanácsnok elnöklete alatt ülés tartott, Herein Károly tanácsjegyző ezután ismertetté a közmunkatanács müszaki osztályának tervezetét a a Szemlőhegy-, Rézmál-, Vérhalom-, Törökvész-, Basarét- és Nyékidülők szabályozására nézve. A részletes terv a hegyoldalok parkozását, beültetését, a Császár- és Lukácsfürdő közötti sikátor helyett egy lépcsőzetes feljáró épitését, a mecset-utcza meghosszabbitását tünteti fel. A rózsadombra, melyről a fővárosra a legszebb kiállitás nyilik egy széles ut vezetendő, mely egy térben végződjék. A Lukács- és Császárfürdői park kiterjesztendő a Margithidig. A székes fővárosi mérnöki hivatalból a tervezetre két vélemény érkezett be Devecis is Heufel főmérnököktől, melyek az eredeti terv részleteire nézve számos módositást proponálnak. *Scheich Károly* örömmel fogadja, hogy e szabályozás végre napirendre került. Ha ezt tiz év előtt kezdték volna, akkor most a város legbelsejében egy páratlanul szép kirándulótelep és városrész volna. De most sem késő meg. A részletekre nézve tesz néhány megjegyzést, különben elfogadja a Devecis-féle tervet. Csak attól ovja a bizottságot, hogy egyszerre sokat akarjon markolni, mert akkor nem lesz elég pénz s a terv megint tiz évre el van odázva.A bizottság elfogadta a tervet Devecis főmérnök véleménye szerinti módositásokkal. A Korvin-téri vigadó tervpályázatának biráló bizottságába Hausmann Alajost, Eckermann Edét, Pucher Józsefet és Kauser Jánost küldték ki. A királyi palotához vezető uj ut tervéhez a bizottság hozzájárult.

— **Halálozások.** Édeskuthy Lajos, a főváros egyik legelőkelőbb polgára, a hazai ásványvizek terjesztése körül nagy érdemeket szerzett meghalt. — Fukáts János köztiszteletben álló polgár, a „Zöldfához" czimzett vendéglő tulajdonosának kis fia, Ferike folyó hó 10-én meghalt. A szülők fájdalmában az összes ismerősök osztoznak.

— **Sérelmek.** A vérmezőt elzárták. Tilos rajta a közlekedés, hogy szépüljön a gyep. Rendőrök állják el a közönségtől. Nem tudjuk mire jó ez az intézkedés, és ha van is helyes czélja azt nyilvánosan hirdetni kellett volna. — A déli vasut személypálya udvarán vagy áthidalásra, vagy alagutra volna szükség. A polgárok kérelmezni fogják ezt az igazgatóságnál és városnál is.

— **A müvészet a müvészetek rendszerében** ez alatt a czim alatt adott ki esztetikai tanulmányt 30 oldalas füzetben, csinos kiállitásban Rakodczay Pál. Szerző neve ismeretes ugy az irodalomban, mint a szinész világban, tehát a számottevő nagy közönség előtt. A különczködésnek egy sajátságos vonása vonul át e füzeten, már csak azért is hogy párbeszédben fejtegeti nézeteit, a mi az ilyen tannlmánynál szokatlan. Goetének egy mondatából indul ki „kit fölfogsz, ahhoz vagy hasonló." Rózsa és Zsigmond egy záporos nyári elkonyon beszélgetnek egymás al a müvészetről. Azaz formulázzuk a kérdést melyik a legérzékebb müvészet, vagyis a legkifejezőbb, a legelevenebb? erre Zsigmond Schaslerrel felel, a kinek munkája meggyőzte, hogy müvészetek nincsenek hanem igenis van müvészet. Ennek a kapcsán szóba kerül, hogy melyik ér többet, a drámairó-e, vagy a szinész? felelet rá: a szinész nem alárendeltje a költőnek, hanem párhuzamósan halad vele. Igy, és ebből a hangból foly a beszélgetés. Szerző sok, és általános igazságokat mond el, látszik hogy melegen ölelte fel tárgyát, és szeretettel, mondjuk rajongással csügg azon a pályán, a melyet élet czéljául kitüzött. Lelkes szinész, és lelkes igazgató Rakodczay, tévedéseit helyreigazitani lapunk hasábjain nem kiséreljük meg, mert nincs hozzá elég terünk, de annyit az igazság kedvéért ki kell nyilatkoztatnunk, hogy fenti czim alatt megjelent füzete a mely Kecskeméten Tóth László nyomdájából került ki, és a budapesti Dobrovszky és Franke-czég bizományában jelent meg, megérdemli a müvelt, olvasó közönség bepillantását. Ára 20 krajczár.

Háziasszony. Ilyen cim alatt indul meg pár hét mulva a szék- és fővárosban Zilahy Ágnes szerkesztésében egy minden izében magyar háziasszonyoknak való ujság. Zilahy Ágnes neve nem csak valódi magyar szakácskönyve révén ismert högyközönségünk előtt, de mint szellemes irónő is jó hirnévnek örvend. Ezt mutatja különben az a páratlan siker, a mely ez évben megjelent „Gazdasszonyok naptárát" is érte. E naptár három hét alatt két kiadást ért s mégis alig jutottak példányok belőle a vidékre. Lapjának megindításával a magyar hölgyközönségnek egy régi ohaját kivánja teljesiteni s hiszük is, hogy nagy lesz annak a közönségnek száma, a mely lapja köré fog csoportosulni. A Zilahy Ágnes lapja kéthetenként fog megjelenni bő tartalommal izléses kiállitásban. Foglalkozni fog e lap a főzésen kivül mindenféle háziasszonyi teendőkkel, u. m. : varrás, foldozás, kézimunka, ruhaszabás, stb. stb., úgy hogy ez valódi tanácsadója lesz minden háziasszonynak; e mellett szórakoztató szépirodalmi részszel is fog birni. Ha meggondoljuk, hogy ez az iránya a hirlapirodalomnak nálunk alig van képviselve, úgy örömmel üdvözölhetjük Zilahy Ágnes lapját, a mely ily gazdag tartalom mellett mindenki által hozzáférhető lesz csekély előfizetési ára révén, mert az egész évi előfizetési dija e lapnak csupán 6 frt lesz. A ki a pár hét mulva megjelenő mutatványszámot birni óhajtja, egy levelezőlapon megrendelheti a „HÁZIASSZONY" kiadóhivatalánál Budapest, Kerepesi-ut 64. sz. III emelet 39 ajtó. Mutatványszámok ingyen és bérmentve. Zilahy Ágnes nemcsak irni de főzni is tud.

— **Magyar müszinkör.** A „Magyar müszinkör" városligeti népligetben márczius 21-én kezdte meg müködését Galó György és társa urak igazgatása és Heténvi Elemér ur vezetése alatt. Szinre kerültek a következő ujdonságok: „A házi orvos". „Furvézer szerelme", „Háztüznézés", melyeket Heténvi Elemér közkedvelt komikus irt. A szinészek elsőbbségei közé tartoznak: Küri Miczi kedvelt magyar chansonette, Widdra Irénke, Dombi Ilona, Balla Dóra, Váradi Mariska, Aranyosi Klári, Csapó Erzsi, Szilágyi nőimitátor, Lantos József, Kovács Károly, Szücs László, Lovász Viktor, Madarász és Peterdi. *F. A.*

— **A „Kőbányai király sörfőző részvénytársaság"** amint már emlitettük, e hó 23 án tartott közgyülésén elhatározta, hogy 800,000 forint elsőbbségi részvényt bocsát ki. Mindazok a részvényesek, akik a nekik biztositott elővételi joggal élni kivánnak, április hó 21-ig gyakorolhatják ezt a „belvárosi takarékpénztárnál". Minden uj részvény után 30 százalék fizetendő le azonnal. A további részletek, még pedig 25% ez évi május 21-ig, 25% junius 21 és 20 százalék f. é. julius 21-ig lesznek befizetendők.

— **A svábhegyi fogaskerekü vasut** idei forgalma április 11-én megnyilik. Közlekedés április hóban hétköznapokon reggel 7 és 8 órakor, délben 12 órakor és délután 3, 4, 5 és 6 órakor Városmajor állomástól. Svábhegy állomástól vissza pedig egy fél órával később. Minden vasár- és ünnepnapon a közlekedés reggel 8 órától este 7 óráig óránként, a további nyári menetrend a falragaszokon található.

M. A. V. hirek.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. évi május hó 1-ével a franczia-belga - német-osztrák-magyar- román-szerb-bolgár-keleti közvetlen személy forgalomban, Herbesthal-köln-Aschaffenburgon-át uj személy és podgyász dijszabás fog kiadadni, mely a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitási osztályában (VI. Csengeri-utcza 33. sz.) megszerezhető.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint f. évi május 1-től kezdve a következő vonalokon luxusvonatok fognak közlekedni és pedig: 1. a budapest-marchegg-bécsi. 2. a budapest-fiumei és 3. Aradon át a budapest-predeáli vonalon. Ezen vonatok Budapest-Arad között I. és II. osztályu a többi vonalokon pedig csak I. oszt. kocsikkal közlekednék, s az illető kocsiosztálynak megfelelő gyorsvonatu jegygygel használhatók, mely jegyeken felül azonban még az ezen vonatokra érvényes külön dijszabásban felsorolt pótdijak lesznek fizetendők. Ezek a pótdijak a budapest-bécsi vonalon 2 frttal, a budapest-fiumei és budapest-brasói vonalra 3 frttal, és a budapest-predeália 4 frttal lettek megállapitva, mig a budapest-fiumei és budapest-predeáli vonal részvonalaira megfeletően csekélyebb (1—3 frtnyi) pótilletékek fognak beszedetni. Ezen dijszabás példányai a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitó osztályában (Csengeri-utcza 33. sz.) 10 krért kaphatók.

F. évi aprilis hó 1-től október hó végig a gőzhajók Fiume és Ancona valamint Fiume és Velencze közt a következő menetrend szerint fognak közlekedni. Fiuméből Anconába indulás minden vasárnapon és csütörtökön 7½ órakor reggel; érkezés Anconába, ugyanazonnapon 5½ órakor este. Indulás Anconából Fiuméba minden kedden és pénteken 9 órakor este;

érkezés Fiumé-be más napon 7 órakor reggel. Indulás Fiuméből Velenczébe minden vasárnapon 4 órakor délután; érkezés Velenczébe másnapon 6 órakor reggel. Indulás Velenczéből Fiuméba minden kedden 6 órakor este; érkezés Fiuméba másnapon 9 órakor reggel. Azon hajó mely Velenczéből Fiuméba közlekedik néha Liranóban is kiköt, mely esetben ezen hajó egy nappal később érkezik Fiuméba, ily esetek a velenczei hirlapokban fognak közzététetni. Fiume és Velencze között a »Venezia,« Fiume és Ancona között pedig a legnagyobb kényelemmel berendezett »Villám« nevü gyorshajó közlekedik, mely utóbbi teremmel külső kabinokkal férfiak és nők számára 40 I. osztályos ágygyal, dohányzó teremmel fürdőszobával villanyvilágitással és gőzfütéssel van ellátva. A fentemlitett hajójáratokkal kapcsolatban kiadandó rendkivül olcsó kombinált vasuti és hajózási közvetlen menetjegyek és közutazási jegyek tekintetében bővebb felvilágositás a magy kir. államvasutak városi menetjegyirodáiban kapható.

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.

Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.

Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Gazdaasszonyoknak** ajánljuk a mai számunk hirdetési rovatában látható Mesterházy Mihály füszerkereskedő árjegyzéki kivonatát — kinek üzletében a hirdetésben fel nem sorolt árukon kivül — minden a háztartáshoz szükséges tárgyak előzékeny kiszolgalás mellett jutányos árakon kaphatók.

— **Szép fák.** Szathmáry Király Pál felső-zsolczai kertészete valóságos minta telepe a kertészetnek. Melegen ajánljuk, e kertészetet a villatulajdonosok, egyes gazdálkodók, és községek figyelmébe, már azért is mert kitünő minőségük mellett a gyümölcsfa ojtványok 4—5 évesek a diszfák 4—8 évesek, s hozzá a talajviszonyoknál fogva a budai részekre legalkalmasabbak. Darabonkint a hely szinén 20—25 krajczár, a csomagolást pedig mérsékelt áron számitják fel. Szathmáry K. Pál zsolczai gazdagságában ritka szép diszfákat szerezhetnek be villatulajdonosok, községek, városok s mindazok kik parkirozni akarnak. A főváros is alkuba bocsátkozott a remek fákra, melyek között vannak acer negundo, acer platanoides, acer pseudó platanus 2—3 öl magasak. Áruk valóban jutányos, darabjuk 25—30 krajczár. A mi talajunkban kedvezően diszlenek.

A megrendeléseket Gacsó András számtartóhoz Felső-Zsolczára kell intézni, a mikor is az egyes fajokat meg kell jelölni.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Nyilttér.

Mélyen tisztelt vendégeim!

Becses tudomásukra hozom, hogy **verdéglőmet** (**Budapezt, II., Gyorskocsi-utcza 1**) f. é. április hó 1-én **Fuit Lajos** urnak **adtam át.**

Midőn ezen értesitéssel kapcsolatosan **hálás köszönetet mondok** azon szives pártfogásért, melylyel a m. tiszt. vendégeim — majdnem egy évtizeden át — engem megajándékozni méltóztattak, bátorkodom egyuttal szives tudomásukra adni, hogy a **Szt. Margitsziget alsóvendéglőjét átvettem és hogy azt**

folyó évi május 1-én

nyitom meg.

Magamat a m. tiszt. vendégeim nagyrabecsült pártfogásába továbbra is ajánlva maradok.

Kiváló tisztelettel

Kaps József.

Kérelem.

A fentebbi köszönet nyilvánitásra hivatkozva tisztelettel kijelentem, hogy elődöm Kaps József ur régi jó hirneves vendéglőjét oly elhatározással vettem át, hogy azt régi hiréhez méltóan vezessem, sőt azt a nagyrabecsült vendégeim igényeihez képest fejlesszem is.

Midőn a nagyrabecsült közönség szives pártolását kérném

vagyok kiváló tekintettel készséges szolgája

Fuit Lajos
vendéglős.

Minden időben frissen csapolt Dreher koronasör, kitünő konyha, saját termésü borok.

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő, **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Figyelmeztetés!

Visszaélések a Rákóczy Ferencz természetes keserüvizem beválásánál csak ugy kerültetnek el, ha azon Loser János névfelirást és aláirást tartalmazó védjegy van.

Hirdetések.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

A **Magyar Asphalt** részvény-társaság Budapest, Andrássy-ut 30. sz. elvállal minden néven nevezendő **asphalt burkolási** valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Régiségeket veszek és eladok. Képek, fegyverek, iratok, könyveket, órákat és egyéb tárgyakat csak is ritka példányokat. »Régész« czimre kérem a levelet a Buda és Vidéke kiadóhivatalához.

Komorna. Komorna elökelő házakhoz ajánlhozik. Kitünő bizonyitványai vannak. Bövebben a kiadóhivatal.

Schafler Miskóho.. az alkotás-ntczába siessünk. Minden nap jó borral kell élni, Lipóttól ki lehet azt kérni Azt tartja és ez csakugyan ugy áll, két liter bor, jobb egy liter bornál.

Cognac F. Courvoisier & Curlier Fréres,

Champagne Duminy & Co., Ay.

Vezérképviselő: **Kraus Gottlieb**, Bécs. I., Kärntnerstr. 21. Budapesti képviselő: **Mosch Béla**, Királyutcza 54. szám. **TELEFON 24 34.**

Magy. kir. államvasutak.
33226/96. szám.

Bérletjegyek kiadása a magy. kir. államvasutak összes vonalaira.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint f. é. április hó 15-től kezdve a magy. kir. államvasutak összes **saját** vonalain (tehát a csupán kezelésük alatt álló vasutak kivételével) és a folyó év végeig érvényes bérletjegyek fognak kiadatni.

Ezen jegyek árai az I. oszt. 460 frt, — II. oszt. 300 frt, III. oszt. 170 frt és ezenkivül még 1 frtnyi kiállitási illeték.

Ezen bérl tjegyek valamennyi személyszállitó vonatra, az express és luxus vonatokon azonban csak az ez iránt fennálló dijszabás szerinti pótdij reáfizetése mellett érvényesek.

A bérletjegy a magy. kir. államvasutak titkárságában (Budapest, Andrássy-ut 75.) fognak kiadatni, hol ily jegyek már f. é. április 14.-től kezdve megválthatók illetve a pénz előleges beküldése mellett megrendelhetők.

A bérletjegy megrendelése alkalmával azon személy látogatójegy nagyságu fényképzett arczképe átszolgáltatandó, ki részére a bérleti jegy kiállitandó leszen.

Irásbeli megrendeléseknél a jegyért járó összeg bérmentve a magyar kir. államvasutak budapest főpénztárához (Budapest, Andrássy-ut 75.) beküldendő azon személy neve és foglalkozása ki részére a jegy kivántatik közlése és annak arczképének csatolása mellett.

Budapest, 1896. márczius hó 22-én.

Az igazgatóság.

magy. kir. államvasutak/
38304/e II. 96.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-román vasuti kötelék.

(Dijszabási pótlékok érvényesitése.)

A dijszbási II. rész I. és II. füzetéhez f. évi május hó 1-jén érvénybe lépő III. illetve IV. pótlék egy bek között, — nem mint hirdettetett — a 3. s ámu kivételes dijszabás (vas és vasáruk) hatályon kivül helyezését, hanem annak áruczikk jegyzékének és külön határozmányainak módositását foglalják magukban mig ezen kivételes dijszabás dijtételei továbbra változatlanul érvényben maradnak.

Budapest 1896. április 2-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
a többi részes vasutak nevében is.

Magy. kir. államvasutak
40970/e II. 96.

Hirdetmény.

(Magyar-adriai vasuti kötelék)

Nyomdahibahelyesbités.

A magyar adriai köteléki dijszabások 1. és 2. füzetéhez 1896. évi január hó 1-eje óta érvényes függelék 13-ik oldalán foglalt 17. tételszámu kedvezményben a vulka-pardány-triesti tétel 202. fillérről 209. fillérre helyesbitendő.

Ezen helyesbités f. évi április 15-én lép érvénybe.

Budapest 1896. márczius 28-án.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

Magyar kir. áliamsasutak.
39001/e II. 96

Hirdetmény.

Német-oszt. magy. tengeri kikötői forgalom.

A »Vasuti és közlekedési közlöny«, f. évi 22. számában kihirdetett dijszabási pótlékok és. p.

a dijszabás II. rész., 3. füzethez az V. a dijszabás II. rész 4 füzethez a IV. és ezen füzetekhez tartozó függelékhez a III. sz. pótlék, nem f. é. április hó 1-ével, hanem csak f. é. **május 1-ével** fognak érvénybe lépni.

Budapest 1896. márczius 31-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

Magy. kir. államvasutak
40791/96 szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötelék. Vaskénegre szóló kivételes dijszabás és a II. rész I. füzet függelékéhez az I. számu pótlék életbeléptetése.

A: osztrák-magyar vasuti kötelékben 1896. évi április hó 1-ével és mennyiben dijfelemelés fordulna elő, 1896. évi május hó 1-ével vaskénegre uj kivételes dijszabás lép életbe, mely Margit-faluról osztrák állomásokra tartalmaz dijtételeket. Ezen kivételes dijszabás által az 1892. évi julius só 1-től érvénnyel birt hasonló czimü dijszabási füzet érvényen kivül helyeztetik.

Továbbá ugyancsak 1896. évi április hó 1-ével lép életbe az ezen vasuti kötelék II. rész I. dijszabási függelékéhez tartozó I. sz. pótlék, mely a »Vasuti és közlekedési közlöny« 1896. évi február hó 7-én megjelent 17. számában érvénben kivül helyezett dijtételek helyett életbe lépő uj dijtételeket tartalmazza.

Példányok a részes vasuti igazgatóságoknál vehetők.

Budapest, 1896. évi márczius hó.

Az igazgatóság
egyuttal a részes vasutak nevében is.

Magy. kir. államvasutak.
33.823/e II. 66.

Hirdetmény.

Áruforgalom egyrészt Romania, másrészt Ausztria Magyarország és Németország között.

(Az I. pótléknak érvénybe léptetése a dijszabási I. rész B. szakaszához.)

f. é. május hó 1-én és amennyiben dijfelemelések állanak be f. é. junius 1-étől való érvénynyel, a fenti áruforgalomra érvényes dijszabási I. rész B. szakaszához az I. pótlék lép hatályba.

Ezen pótlék a dijszabás I. rész B. szakasznak az egyrészt Románia és másrészt Németország közötti áruforgalomban való érvényességének időpontját, az ezen dijszabás B fejezetének (általános határozmányok az árukszállitása) C fejezejének (részletes határozmányok bizonyos tárgyak szállitására) E fejezetének (osztályozásra a mérsékelt fuvardij mellett szállitandó vagy különös elbánásban részesülő teheráruknak) módositását és kiegészitését s végül helyesbitést foglal magában.

Ezen pótlék példányai a részes vasutigazgatóságoknál szerezhetők meg.

Budapest. 1896. április 2-án

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
a többi részes vasut nevében is.

Vendéglő a „Márvány-menyasszonyhoz“

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy kerti helyiségeim már megnyiltak.

Jó konyha, kitünő bor és kőbányai sör.

Pontos kiszolgálás.

Számos látogatást kér

WAGNER VILMOS
vendéglős

Eladó vadszöllövesszők

Schmied József Budaörsi szöllőjében 40,000 db vadszöllövessző ezre 8—10 frtért minőségszerint eladó. Bővebben Budaörs 136. sz. Schmied Józsefnél.

A „FONCIÉRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: tüz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Magy. kir. államvasutak
29266/96. V. szám

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága f. évi Február hó 28-án 8073/IV. szám alatt kelt engedélye alapján a már érvényben levő szállitási póthatáridőkön kivül **folyó évi márczius hó 20-ától kezdve** még az alább felsorolt viszonylatokban számitunk fel póthatáridőket, melyek ugy a magyar- és osztrák belföldi, mint a nemzetközi forgalomban érvényesek.

A következő állomásokon u. m. **Temesvár-Józsefváros** p.-udvar és **Nagy-Szent.-Miklóson**, a temesvár nagy-szentmiklósi, **Zombolyán**, a párkányzsombolyai **Kecskeméten** és **Fülöpszállásson** a kecskemét-fülöpszállási,

Gyulafehérvárott a gyulafehérvár zalatnai. **Ó-Buda-Filatorigaton**, a budapest esztergomi, **Lepsényben Tamási-Miklósváron** és **Uj-Dombováron**, a győr-veszprém-dombovári, és **Nagy-Becskereken** a torontáli helyi érdekü vasutakkal való átmeneti forgalomban, mindkét irányu átmeneti árukra nézve **12 órát a teheráruknál 6 órát pedig a gyorsáruknál**

Budapest, 1896, márczius hó 15.

Az igazgatóság

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem müködött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tiszteletteI KLEIN ÁRMIN és FIAI.

M. kir. államvasutak.
1077/96. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-északi főmühely telepén levő munkásvendéglőnek (kantin) és vendéglős-lakásnak, valamint a hajtsáruton létesült munkástelep területén megnyitandó nyilvános vendéglő helyiségnek és a hozzátartozó vendéglős-lakásnak f. évi május hó 1-től számitandó öt évre leendő bérbe adására ezennel nyilvános pályázat hirdoettetik.

Az emlitett mühelyi telepen körülbelül 1500 munkás dolgozik és a vendéglő helyiségek, ugy a mühelyi kantinban, mint a munkástelepen a legszükségesebb berendezési tárgyakkal a m. kir. államvasutak igazgatósága által ellátva vannak.

A két vendéglő bérletére vonatkozó külön-külön feltételek a pályázati határidőig naponként az igazgatóság mühelyi szakosztályában (Andrássy-ut 75. sz. III. emelet 12.) és a M. Á. V. budapesti északi főmühely főnökségnél (kőbányai-ut) ingyen átvehetők, vagy ugyanezen helyekről pósta utján is megszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve és a szerint, amint a fent emlitett vendéglők egyikére, vagy mindkettőre vonatkoznak, »Ajánlat a 1077/96. számhoz a budapest-északi főmühelyi (a budapest hajtsár-uti, a budapest-északi főmühelyi és hajtsáruti) munkás-vendéglő bérletére« 1896. évi április hó 10-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak igazgatóságának vezértitkárságában átadandók, vagy oda posta utján megküldendők.

Az ajánlathoz ajánlattevő a vonatkozó feltételek egyik példányát kellően kitöltve tartozik csatolni, a csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett irandók alá, akként, hogy ajánlattevő aláirása előtt azt is kijelentse, miszerint a feltételeket mindenekben elfogadja.

Bánatpénzképen a felajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1896. évi április hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban ennek megtörténte a letéti jegyszámának kitüntetése mellett megemlitendő, de a letéti jegy nem csatolandó.

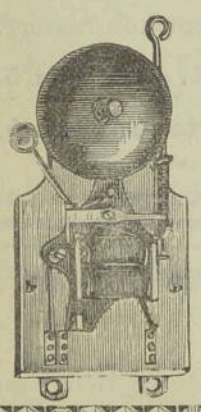
Nem kellően kiállitott ajánlatok, vagy olyanok, melyek a kitüzött határidő lejárta után érkeznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad; az igazgatóság fentartja a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszoritás nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg ujabb ajánlati tárgyalást hirdethessen és hogy a két vendéglőt külön-külön avagy esetleg mindkettőt egy vállalkozónak adja bérbe.

Budapest 1896. márczius hó 17-én.

Az igazgatóság.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23 – 96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital

mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely
Lázár és Verzár Brassó.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.42	kr.
Koczka-czukor	1 » —.43	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.60	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 » —.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás május 12—28-ig.

Nyeremény		korona	korona
1 jutalomdij	á	**600000**	= **600000**
1	»	400000	= 400000
1	»	300000	= 300000
1	»	200000	= 200000
1	»	100000	= 100000
2	»	40000	= 80000
2	»	20000	= 40000
5	»	10000	= 50000
10	»	8000	= 80000
34	»	6000	= 204000
100	»	2000	= 200000
200	»	1000	= 200000
2650	»	200	= 530000
22000	»	150	= 3300000
25007	**nyeremény és 1 jutalomdij**		**6284000**

Ez a 57 nyeremény közül az utolsó 34 korona jutalomdijat, a 100 korona jutalomdijat, a 200 korona jutalomdijat, a 2650 korona jutalomdijat, a 22000 korona jutalomdijat kihuzott kagja a 600,000 korona jutalomdijat.

	$^1/_1$	$^1/_5$	$^1/_{10}$	$^1/_{20}$ sorsjegy
Ára:	60.—	30.—	6 —	3.— forint.

Tőzsdei megbizások
előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlet fiókja
Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Hirdetéseket a Buda és Vidéke részére felveszünk a kiadóhivatalban: Budapest, Alkotás-utcza 12|a.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hide ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester
fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —
Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes savanyukút

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

A Kőbányai király-sörfőző

részvénytársaság tisztelt részvényeseit van szerencsénk fölhivni, hogy a kibocsátás alá kerülő

6%-os elsőbbségi részvényekre az elővétel jogát gyakorolni méltóztassanak.

Az elővétel jogának gyakorlása végett sziveskedjenek részvényeikkel akár személyesen, akár megbizott által

a Belvárosi takarékpénztárnál

legkésőbb **1896. évi április hó 21-ik napjáig** (bezárólag) jelentkezni, a részvényeket lebélyegeztetni és minden uj részvény után 30%-ot kézpénzben befizetni; a további részletek még pedig 25% f. évi május 21-ig, 25% f. évi junius 21-ig, végre 20% f. évi julius 21-ig lesznek befizetendők, legalább 15 nappal előlegezett fizetések utáni 5% kamat megtérités jár.

Közelebbi értesitéssel körözvényeink szolgálnak, melyek minden helybeli banknál, takarékpénztárnál és magánbankárnál betekinthetők.

az igazgatóság.

Nyomatott Heisler J. kö- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 16. sz. Vasárnap, Szent-György hava (április) 19.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBOL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Tettre fel!

A Buda és Vidéke szerkesztője a napokban egy tudós tanártól kapott levelet. E levélben a tudós tanár bizonyos mulasztást lobbant a szerkesztő szemére. Nem akarjuk a levelet egészen közölni, mert abban bizalmas részletek is vannak, de a levél nyomán ismét szólunk valamit a községek előljáróságához. A levéliró tudós többek között azt mondja, hogy a Buda és Vidékének a melynek Budára nézve eredményei vannak a községekre nincs hatása.

A levéliró szigoru szavakkal itéli azt el, hogy a Buda vidéki községek életéről alig közöl valamit a lap, és inditványai elhangzanak a pusztában. Be kell vallani, hogy a levéliró sok tekintetben beszél igazat.

A község előljárósága nem csak azért van, hogy a szorosan vett községi közigazgatást elintézze, de azért is, hogy a községet vagyonossá, értelmessé tegye.

A kitünően szerkesztett Magyar Közigazgatásban Békésmegye előterjesztése van közölve a községek vagyonosodásáról. Egy nagy tanulmány ez, mely arról tanuskodik, hogy itt a közigazgatás vezetői gondolkodnak a vagyonositásról.

A megyei gazdasági egyletek csak is a gazdasággal foglalkoznak, ugyan eléggé fontos, de még nem minden. A főszolgabiráknak és megyei bizottsági tagoknak. előljáróságoknak egyéb téren is marad elég teendőjük. Mire alkalmas a község területe, fekvése és lakosai szokásánál fogva? Milyen közintézeteket, és más egyebeket lehet itt elhelyzni, mire felhasználni a községet?

Ez a kérdés?

Ezzel foglalkozzanak a hivatottak és választottak. Évek óta nagy mulasztás az, hogy feleletet ezekre a kérdésekre az előljáróság nem ad.

Elismerjük mi, hogy van elég dolga egy jegyzőnek, de ha lelkesedik községéért ugy van ideje annak boldogulásával is törödni.

A Buda és Vidéke legelső számában inditványoztuk azt, hogy tartsanak közös értekezletet a melyen ezt a kérdést megvitatnák.

Vagy nem tartottak értekezletet, vagy nem tiszteltek meg azzal, hogy arról értesitsenek.

A tudós tanár beszél a lelkészekről, az orvosokról, tanitókról és az értelmiségről is, kik szintén érdekeltek lehetnek itt. Igaza van, az előljáróságot ezeknek kellene a társadalmi ügyekben támogatni. Oberlin a svájczi lelkész egy árvaházzal tette gazdaggá faluját.

Mi ugy látjuk, hogy az értelmiség nem vesz részt vidékünkön a társadalmi munkásságban, a mi bizony már bünnek is nevezhető . . .

Ismételten fordulunk hozzájuk és az előljáróságokhoz, hogy remek és számtalan egészségügyi intézetre alkalmas vidékünket karolják fel.

A tudós tanár a könnyebb elmebetegek elhelyezését egyes családoknál ajánlja az alkalmas községeknek, másoknak klimatikus gyógyhely szervezést, ajánlja a hidegviz és légkurákat. A rosszul javadalmazott községi orvosok tehetnének valamit, ha akarnának.

A Kneip egyesület, helyet keres. A lapok közölték is ezt, kiváncsiak vagyunk, melyik község előljárósága érdeklődött utánna?

Minél vagyonosabbak a községek, annál jobban virágzik Buda. Az ő életük Buda életével össze van forrva.

Erdélyi Gyula.

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZAJA.

Husvét reggeli tünemény.

Közli: **Haefler István.**

A tavaszi nap első sugarai törtek elő a távolban kéklő hegyek ormai mögül, fényt lövelve egy — az ég sötét kékjében kerengő sasra, — megaranyozván annak körvonalait.

Félig nyitott ablakomon át a kerti viola illata ömlött szobámba s vele suhant az ablak előtt levő cseresznyefa szagos virágárja is — miközben megszólalt a fülemile vágyteljes, bús nótája.

Egyszerre csak — talán a sastól való félelmében — egy madárka röppent az üvegtáblának és sietős szárnycsapkodással nyitott utat magának az ágyamig s félénken bujt a kis állat lenge takaróm fodrai közé.

Mennyire bámultam azonban, hogy közelebbről jobban szemügyre vettem; honnét jöhetsz te ritka kis vendég — honnét te kedves idegen! mert tollazatod azt árulja el hogy távoli hazád a forró délföld.

Nyakát a gyémánt szinvegyüléke övezé, gyengéded sárgás szürke csőre felett barátságos nagy fekete szemek; fején piros és kéknek csillámló tollacskákból mint egy finoman ivelt korona, fényes kis bóbita; és milyen szárnyak! pávа szemekkel ékitett vezértollát fehérből az ég kékjébe olvadó gyürük köritették.

Midőn a madárka szokatlan megjelenése és szépségének bámulásából felocsudtam, kezembe vevém és simogattam, éreztem szivének gyors verését s mialatt fejecskéjével egész bizalmasan hozzám simult — sötét szemeivel oly bánatos szelidséggel tekintgetett reám — hogy egész különös érzés támadt bensőmben.

Belépett a feleségem s nem csekély megütközéssel szemlélé a madárkával való enyelgésem.

— Ugyan kié lehet ez a madárka?

— Bizonyosan a franczia követ nejé-é, mert ez az urnő szenvedélyes kedvelője a ritka madaraknak.

— Hogy örül majd ha megint visszakapja — mert bizonyosan nagyon sajnálja e madárka eltünését — tiz óra felé elviszem neki — mondotta nőm.

Nézzük, nézegetjük, egyszerre meglepetéssel veszem észre, hogy lábain úszóhártyák vannak, tehát vizi madár; azonnal a mosdó edény vizére bocsátottam; megrázta tollazatát, kiterjeszté fényes szárnyait s hogy a vizből ivott, az iróasztalomon álló hónapos rózsára szállott; hirtelen erős remegés fogta el, miközben onnét lassan lefordult és megszünt mozogni mintha csak kiadta volna páráját.

Mélyen megindulva álltunk egymás mellett, de csodálkozásunk tetőpontra hágott, mert e pillanatban a madárka fényes, meseszerü tollazata eltünt, ő pedig ujra feléledt és egy közönséges világosbarna madár volt előttünk felborzalt tollazatával — egy fülemile, s erről csakhamar meg is győződtünk mert szivet inditó mély fuvola hangon elkezdé danáját s a magas futamokba átcsapó fütyülését, hosszas bájos csacsogással végezé.

Egymásra néztünk; „álmodom én vagy csak félig vagyok ébren feleség? mily különös átalakulás!“

A gyertya melyet nőm a kávéfőzőben levő borszesz meggyujtása miatt hozott magával az iróasztalomon égett.

Egyszerre felröppent a madárka s párszor ide s tova szelvén a szobát egyre közelebb kezdett kerengeni a gyertya körül; megakartam fogni, el akartam kapni — de késő volt, neki repült a gyertya lángjának — egy fényes lobbanás, egy mély fuvola hang s egy kis füstfelhő, egy pillanat tüneménye volt; a felhőcske pedig egy angyalfej alakjára formálódott, mely ismét szétoszolva egy ragyogó kereszt alakját, a megváltás szymbolumát mutatta.

— Apuka, már későre jár hallék kiáltani; ezuttal a nőm hangja volt.

Félig csukott szemembe löveltek a nap sugarai, de a kereszt sokáig ragyogott még szemeim előtt, és még mindig hallom a lángba borult fülemile szivet rázó, — elhaló hangját.

A statisztikai hivatal Budán.

A földtani intézetet nem hozzák Budára, e helyett azonban a sokkal népesebb és reánk nézve értékesebb statisztikai hivatal jön át még pedig továbbra is nyilvánosnak maradó könyvtárával. A földtani intézetnek is találkozott volna Budán helye és nem értjük Semsey Andort, az alapitót, a ki tudós ember, hogy nem látta azt be, hogy Buda a tudomány számára termett hely.

A statisztikai hivatal áthozatala erkölcsi és anyagi szempontból nyereség s lépés egy elhanyagolt városrészünk szépüléséhez.

Darányi Ignácz miniszter ennél a kérdésnél is bebizonyitotta, hogy mennyire szivén hordozza Buda érdekeit s bár a földtani intézetre nem tartja alkalmasnak a Klemm-féle telek igénybevételét de a statisztikai hivatal áthozatalát helyesli. Leiratának ez a része igy szól:

„A kereskedelemügyi miniszter ur fent emlitett szándékának támogatásához még annál készségesebben is hozzájárulhatok, mert ezt egyenesen a székesfőváros fejlődése érdekének szemmel tartása mellett tehetem s mert a statisztikai hivatalnak a budai részén leendő állandó elhelyezése, miután e hivatal nagy hivatalnok-testületet foglalkoztat állandóan, természetszerüleg sokkal fejlesztőbben fog hatni az ottani viszonyokra, mint hathatott volna a a földtani intézet odahelyezése, mely aránylag igen korlátolt számu hivatalnoki kart igényel.

Ily körülmények között a magam részéről is a legmelegebben kérhetem fel a székesfőváros közönségének figyelmét a kereskedelemügyi miniszter urnak 1563. sz. a. oda érkezett leiratára és éppen a székesfőváros érdekeire való figyelemmel ajánlhatom a Klemm-féle telek megvételére nézve abban foglalt ajánlat elfogadását. stb.“

Kelt Budapesten, 1895. évi márcz. hó 27-én.

Darányi s. k.

Üdvözöljük Darányi Ignáczot, ki Budáért szivesen tesz és alkot mindenütt a hol lehet.

Római fürdő-telep.

Jól van ez igy! gyerünk hát kifelé! Nincs már más menekvés; ott kell hagyni a megparádézott pesti oldalt, s átvándorolni ide a mi oldalunkra, a budai részekre, a hol van még levegő, és ezzel együtt élet.

Jól van! örvendetes az a kétségbevonhatatlan, megmásithatatlan és éppen ezért bebizonyitott tény, hogy a fő és székváros belterületén, kivált a balparti részen nincs már hely, a hol az értelmiséghez tartozó elem rangjához és mondjuk jövedelmi forrásához képest kényelmesen meglakhatna, de magyar büszkeségünkre olyan szerfelett örvendetes ez a tény, hogy betelik a mi szivünk vigassággal hogy rohamos emelkedésünkben már-már a létra legvégső fokára jutottunk.

Hát menjünk kifelé! hüséges zsoldosai leszünk azért a mi szépséges fővárosunknak. Áldozunk is annyit, a mennyit lehet, hogy büszkeségünk legyen Budapest, és hirnevét szájára vegye a világ, de hát mi élni akarunk a fővárosért, és nem meghalni. Élni, munkálkodni és adózni.

Körülbelül ily szempontok vezették azokat a férfiakat a kik a római-fürdő környékén nyaraló-telepet akarnak létesiteni.

Ugyanis egy nyaraló-telep van alakulóban, mely dr. Fellegi Viktor pénzügyi közigazgatási birósági itélőbiró elnöklete alatt alakuló ülését meg is tartotta. A telep létrejötte biztositva van, mert az összes 116 teleknek nagy része már megvétetett.

De nehogy elébe vágjunk az érdeklődőknek, már itt e helyen kinyilatkoztatjuk, hogy bővebb értesülést az egyesület alelnökénél Borovszky Károlynál a földmivelési miniszteriumban déli 12—1 óra közt nyerhetnek, a hol a telep helyrajzi térképét is megtekinthetik.

Hogy minő előnyökkel és kötelezettséggel jár a telkek megvétele arra nézve a következő tájékoztatást adjuk.

1. A telek négyszögölenként 1 frt 50 krnyi vételárának fele a szerződés aláirásakor, a másik fele az épités megkezdésekor de legkésőbb a szerződés megkötése idejétől számitott két év alatt fizetendő meg, mely utóbbi részlet után 5% kamat fog számittatni.

2. A közköltségek — milyenek a közutak, járdák, az utczák befásitása, a csatornázás és gőzhajó állomás körül merülnek fel — megközelitő számitás szerint négyszögölenkint 1 frt 65 krt tesznek ki, miből a szerződés aláirásakor négyszögölenkint 1 frt 35 krt, a többi a közgyülés által meghatározandó későbbi határidőben lesz fizetendő.

3. Az épitkezés minőségére nézve, kiköttetik a villaszerü épitkezés.

4. A felsoroltakon kivül a belépéskor 5 frt beiratási dij fizetendő és az évi tagsági dijak a közgyülés által fognak meghatároztatni.

5. Az épitkezés finanszirozása tekintetében a lehető legnagyobb kedvezmények elérésen fog az egylet törekedni. A mentesség az állami adó alól 15 évre terjed.

6. Ha a csatornázás hatóságilag nem engedélyeztetnék, vizmentesen falazott gödrök fognak alkalmaztatni.

7. Jelentkezések történhetnek Borovszky Károly urnál a földmivelési miniszteriumban déli 12—1 óra közt, vagy lakásán Csengeri-utcza 62/a szám alatt 3 és 4 óra között.

A telep előnyei: 1. a Duna közelsége, hol a helyihajóközlekedés megálló helyére nézve igéretet birunk; 2. a 22° meleg viz fürdő kedvezményes használata; 3. a fürdőtulajdonos által berendezendő kaszinótelep rendelkezésre bocsájtása ugyanott egy 30 holdas park, valamint iskola felállitására egy telek ingyen átengedése.

—

A római fürdőtelep egyesülete f. hó 12-én tartotta alakuló közgyülését a tagok élénk érdeklődése mellett. Elnök lett: Felleghy Viktor m. kir. pénzügyi itélő biró, alelnökök: Borovszky Károly és Buday Zádor, pénztáros: Landgráf János müszaki tanácsos, jogtanácsos, Perl Soma dr. ügyvéd, ellenőr: Kolosváry Ödön, választmányi rendes tagok: Berczik István, Csajthay Ferencz, Harsányi Gáspár dr., Hoffmann Nándor, Lónyay Ferencz, Porzsolt Kálmán, Ringer Lajos dr., Zilahi Simon, póttagok: Nyáry István gróf, Schmittely József, Zlinszky János, számvizsgálók: Davidovits László, Zomor Ferencz, póttag: Jülek János.

A közgyülés elé Fellegi Viktor egy tanuságos és szép jelentést terjesztet mit jövő számunkban közlünk.

Budáért.

Ismét több dolgot laptozhatunk ki a mi Budáért történt. A tanács legközelebb a következő utépitéseket akarja sürgősen végrehajtani:

Az I. kerületben a kelenföldi állomáshoz vezető ut, a Sáros-fürdő, illetve az uj vámháztéri hid dunajobbparti hidfője körüli följáró utak, a Gellért-rakpart az épitendő két Duna-hid között, fehérvári-ut, a Mátyás-templom környékének végleges rendezését és a följáró lépcső épitését az Albrecht-utnál. A II. kerületben a retek-utcza kikövezése, vérmező-ut leásása a volt Christen-féle téglagyár mentén, a pasatéren épülő hadapródiskola körüli utczák rendezését. A III. kerületben a bécsi-ut kikövezése s a Lajos-utcza folytatólagos kiépitését. — A svábhegyi Béla király-utnak 6 ölre való kiszélesitését a főváros kivánsága szerint a közmunkatanács is elhatározta ugy, hogy a végrehajtás esetről-esetre telekrendezések, illetve épitkezések alkalmára marad. A megállapitott keresztszelvény szerint a kocsi-ut 6 méter, a járdák pedig egyenként 2·69 méter szélesek lesznek. — Az uj honvédfőparancsnoksági épület környéke ez idő szerint oly rendezetlen állapotban van, hogy azt a millenniumi ünnepek alkalmából annál kevésbé sem lehet megtürni, mert az épület beleesik abba az utvonalba, amelyen a hódoló menet végig fog vonulni. A honvédelmi miniszter ennélfogva leirt a polgármesterhez s arra kérte, hogy a környék rendezése iránt intézkedjék. A polgármester e leiratot illetékes intézkedés végett áttette a tanácshoz, mely elrendelte a főparancsnoksági épület körül levő utczák kövezetének kijavitását, elrendelte továbbá, hogy a palota mentén uj aszfalt-járdát fektessenek s hogy ez alkalommal a honvédelmi miniszterium épülete körül elvonuló aszfalt-járdát is kijavitsák. A disztéren uj légszeszlámpásokat fognak fölállitani s a tér világitását azzal is megjavitják, hogy a fél éjjeli lágszeszlámpák ezentul egész éjjel fognak égni. — A budavári Mátyás templom szent István kápolnáját, a melyet 1450 ben Gara nádor épitett, most ugy alakitják át, hogy igen nagy oltára legyen. Ezen helyezik el azután szent István királynak jobb kezét, minden alkalommal, a mikor az ereklyét közszemlére teszik. Az átalakitás költségeit Vaszary Kolos herczegprimás viseli. — A budavári Mátyás-templom kriptájában már megtették az előkészületeket dicső emlékü III. Béla királyunk és felesége, antiokiai Anna földi maradványainak eltemetésére. A kripta egyik fülkéjében nagy román stilü, vörös márvány-szárkofágot állitottak, ebbe helyezik a királyi csontokat magukba záró két érczkoporsót. A temetés rendezésére országos bizottság van alakulóban, a mely néhány nap mulva már meg is kezdi a szükséges tárgyalásokat s a kiadások fedezésére való pénzadományok gyüjtését.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

A modern haladó.

A Krisztinavárosnak egyik félszázadot már jóval tulhaladott leventéjét ki még folyton daliás ruganyossággal igyekezik szabdalni a vérmező poros ösvényeit, ugy ismerik mint a legmodernebb elvek, a legmesszemenőbb haladás krisztinavárosi apostolát.

Magyarországot a legmagasabb piedestál tetejéről nézi mosolyogva.

Rossz, gyenge, hiányos, silány minden a mi itt készült, a mi itt történik. Másképen van ez Angolországban. A hamburgi ember e felett kaczagna. A párisi vagy liverpooli megfoghatlannak tartaná, az olasz belépukkadna.

Roppant kevés neki a vasut és közlekedés Budapesten. Mennyivel több van Berlinben, Londonban és Koppenhágában. Ez mutatja, hogy milyen barbárok vagyunk. Az uj vasutvonalat, társaskocsit üldözi. Ez csak a korlátolt magyarnak való. Ilyenekről legteljebb a Buda és Vidéke ábrándozik. A müvelt nemzetek belátják, hogy a vasutak és társaskocsik özönei a költészet gyilkosai.

Máskor a felett boszankodik, hogy költészetről és müvészetről fecsegnek az elmaradott Magyarországon, holott ez a müvelt nyugaton tulszárnyalt álláspont. Gyárak, vasutak kellenek. Schakespeareből, Petőfiből egy darab falat sem épitünk. Munkácsy és Liszt Ferencz mesterségei nem valók a modern világnak.

Természetes dolog, hogy mint nagy modern haladónak a különböző társadalm rétegek helyzetének javitása a szivén fekszik.

Hány ezer és ezer ember nyomorog, mig egyesek duslakodnak. Százezer, kétszázezer és még több évi jövedelmük van. De hát hol vannak Magyarországon a nemzetgazdászok és törvényhozók kik ezen segiteni tudnának, hol van

az áldozatkészség és önzéstelenség, mely segiteni tudna.

Tessék — mondja egy jámbor nyárspolgár — megkezdeni, tessék letenni vagyonát a közczél oltárára.

— Igen megteszem felel ő, ha mindenki megteszi én vagyonom nagy részét közczélokra áldozom.

A mi ilyen gavallérnak, jó embernek, emberbarátnak ismerjük, el is hisszük, hogy megtenné, ha volnának tömeges példaadó előzői. Be se várná valamennyit.

Nem kell azonban hinni, hogy modern haladónk komor, mogorva férfiu, kedélye derült, tekintete vidám, beszéde nyájas. Szellemes elégedetlenkedése éppen nem embergyülölet vagy hazafiatlanság mert lelke mélyében, szivvel, lélekkel jó hazafi. Szellemének sziporkái kellemes izgalom villogásai.

Adjon az Isten sok ilyen elégedetlent a hazának és Budának, ki ha kell és alkalom lesz erélyes tetterőt fog kifejteni a közügyek előmozditásában . . . .

Mult és jelen.

A Buda és Vidéke egyik számában uj rovatot jelentettünk. Buda és vidékének oly vendéglői, üzletei és házai leirását határoztuk el, melyeknek története van és a melyek élete közéletünkkel összeforrt s Buda emelkedésében jelentőségök van.

Tagadhatlan, hogy a budai vendéglők sokat használtak Budának. A budai bor miatt sokan keresték fel Budát és a zöldasztalnál fehér és vörös abrosznál több nagy esemény készült. Az ötvenes években ezekben a vendéglőkben vigadott sirva a magyar, még a németajku magyar is, kinek unokája teljesen megmagyarosodva szereti hazáját.

Buda ipara, kereskedelme, egyes házai történeti fontosságuak. Gyüjtsük össze a multat a jelenben a jövő érdekében. A közönséget, a tulajdonosokat kérjük az adatok beküldésére, hogy e korrajzok minél jobban sikerüljenek.

A Sörös-kocsi.

A Sörös-kocsi (Bierwagen) egyik régibb vendéglője Budának. A multban Berger Vincze, a Fáczán vendéglősének atyja, az öreg Berger alapitotta meg a Sörös-kocsi jó hirét. Most már husz éve a vendéglős ipar egyik igen szorgalmas és hivatott tagja, Kleinhackel József elégiti ki itt az igényeket. Vendégei az előkelőbb osztályból kerülnek ki. A minister iumok, katonaság, ügyvédek, orvosok, tanárok, legelőkelőbbjei járnak ide. Külön termében egy zártkörü társaság jön össze hetenként. A társaság szellemesen jó humorral mulat. A vörös teriték mellett levő kis szobában a régibb törzsvendégek foglalnak helyet. Nyáron az üvegterem egyik részét kinyitják, s ide el hat a hegyekről és Dunáról a kellemes levegő, s a tornáczon is sok hely van.

Kleinhackel József étlapja változatos, borai jók. Vendégeit előzékenyen szolgálja ki. A Sörös-kocsi első rangu fővárosi étterem.

Történetében érdekes pont az, mikor a budai népszinház állt és ide jártak az első emeleti étterembe a müvészek, irók és mübarátok.

Egy asztaltársaságot képeztek Bulyovszky Gyula, Török Sándor, Asboth János, Doczi Lajos, Áldor Imre, Balázsy József, Császár Miklós, Udvarhelyi Dezső, Komócsy József, Szana Tamás, Irmei Ferencz, Beöthy Zolt, Dux Adolf, Erdélyi Gyula, Fromhold Arthur, Halász Imre, Alexy Lajos, Lukács Béla stb.

Néha eljöttek a Kávé forrás irói közül a leggyökeresebb tagok is. Egy nehány évtized története indult ki innen, a melyben egyik másik tett és alkotott, és ma is szivesen gondol a Sörös-kocsiban töltött estékre.

A Politischer Grajzler.

Ott volt mindig a hol most van. Budának ez a része akkor még külvárosiasabban nézett ki. Jó részt pusztaság körözte, mikor Gürsch Antal szatócs boltja mellett saját termésü jó borait kezdette mérni és libát sütni. A liba pecsenyét oly jól sütötte, hogy a kitünő borok még jobban estek és nem csak a budai, krisztinavárosiak, de a pestiek is tömegesen látogattak ide, különösen szombaton és vasárnap és egyéb ünnepnapokon.

A kor hires emberei fordultak itt meg. Báró Kemény Zsigmond kedvéért Deák Ferencz is ellátogatott egyszer ide a hagyomány szerint. A komlobeli irók társasága Lisznyaiék, Sárossyék gyakran eljöttek, a kik szivesen politizáltak a szatócscsal, a kire azután ráragadt a politikus szatócs. Gürsch Ferencz a mostani tulajdonos a kor szinvonalára emelte ezt a közkedvelt vendéglőt. Nemcsak a liba pecsenyének maradt meg a hire, de egyéb ételek is várják a látogatót. Konyha és pincze jól vannak felszerelve, s jól mulat itt a választékos közönzég.

A Márvány menyasszony.

A Márvány-utczában van a Márvány menyasszony. Hires budai bortermelő család a Sulzbergeréké volt. Beszélnek neve keletkezéséről egy kalandos regét is. Egyik leány vak lett és márvány kebellel mondott le vőlegényéről, s ezért nevezték el a bormérést Márvány menyasszonynak.

Egy szavahihető öreg zenész azonban azt állitja, hogy az elnevezést a zenevilág adta, mikor Zampát, a Márvány menyasszonyt adták. Az előadást követő napon a zenekar és az előadók egy kis budai borra rándultak ki, és elnevezték Márvány menyasszonynak a Sulzbergernek bormérését. Az a kép, mely most is meg van, a Márvány menyasszonyt előadó müvésznőt ábrázolná.

Weisz Antal alapitotta meg a „Márvány menyasszony“ keresettségét. A mostani tulajdonos Wagner Vilmos mindent elkövet, hogy a legelső rangubb vendéglő legyen. Ételei, italai olyanok, hogy a ki egyszer volt ott az máskor is felkeresi. A „Márvány menyasszony“ az előkelő közönség kedvelt találkozó helye. A tulajdonos elkészitteti a „Márvány menyasszony“ szobrát, és jubiláns leleplezést tart.

Az uj hidak.

A vámháztól a Lágymányosra vezető hid, Feketeházy jeles magyar hidépitőnek terve szerint készül, elég gyorsan közeledik a befejezéshez. A mostani tempóban haladva, 3—4 hét leforgása után átíveli a Dunát, ugy hogy már juniusban a hid nehezebb munkálatai nagyjából elkészülhetnek. Vajjon meg lesz-e az az eredménye, hogy uj városrészt varázsol a Gellértnek a hidfőtől balra elő nyulványának azokon a részein, a melyeket a természet sziklás meredékek nélkül hagyott és az ezeken tul fekvő Lágymás puszta sikján? (A jobbra fekvő területen a Gellért derék része elhárithatlan akadálya a gyárak, lakóházak keletkezésének; csak a magaslatokon van még nehány uj villára hely.) Az eddigi eredmények nem mondhatók biztatóknak, mert daczára, hogy a szép hid már másfél éve épül, és most már kézzel foghatólag közeledik a befejezéshez, az épitkezésben elég élénk vállalkozási szellem daczára még egyetlen kő sem mozdult a hidfő körül és a Lágymányoson; sem gyárépület, sem lakóház épitésére még engedély sem kéretett. — A vámházi hid hatása iránt, nagyon meglehet, épen ugy beáll a csalatkozás, a mint ez a Margithidnál történt, a mely ennek a hidnak pendántja. Kettős ok az esküteri hid sürgőssége mellett; de az elkeseredett budaiak tapasztalván a sok halogatást, annyira gyanakvókká váltak az évek óta kovácsolt ujabb meg ujabb halasztási ürügy hallattára, hogy most már semmit sem hisznek el. Sokan azt mondják, hogy az a hid soha sem épül fel. Az optimisták is csak annyit mondanak, hogy ha az idén juliusban, legfeljebb augusztusban hozzá nem fognak, ugy már az idén nem lesz az épitésből semmi, és akkor végleg elmarad, ha csak más minisztérium nem lesz.

Különfélék.

— **Közkivánatra.** Zsilinszky Mihály a közoktatás ügy államtitkára szép és hasznos munkákkal gazdagitotta a magyar irodalmat. A mit ő irt annak nyoma van és hatott. Mélyen és eredetiséggel gondolkodik ez a kitünő iró a kinek irálya is a legszebb magyar prózák egyike. Könyvárusoknál hiában keressük, ma már nem kaphatjuk, egy remek számba menő „A széptan előcsarnoka“ cz. kis munkáját, mint egyetlen munkát a magyar irodalomban, mely a mindkét nembeli ifjuságot a szépészet és müvészetek körébe vágó fontosabb kérdésekről tájékoztatja és sehol sem kapható már, bizonyára nagyon szivesen látná a magyar közönség ujabb kiadásban, annál inkább, mert a müvecskében megbeszélt dolgokra nemcsak az ifjuságnak, hanem a nagy közönségnek is szüksége volna. A szép, jó és nemes érzésének fejlesztésére igen nagy szükség van. Hisszük, hogy ennek érdekében Zsilinszky Mihály államtitkár kiváló irótársunk engedni fog annak, a széles körben felmerült közkivánatnak, hogy becses müvét, mi irodalmunkban nem csak hézagot pótol, de számot is tesz ujra sajtó alá rendezze. Az ő irói egyéniségének egyik kimagasló vonása a szerénység, de e szép erény daczára a közérdek előtt meg kell neki hajolni, és nem sokára jelezhetjük azt az örvendetes irodalmi eseményt, hogy eszmékben gazdag munkája uj kiadásban jelent meg.

— **Tanitóválasztás Török-Bálinton.** Török-Bálinton Kereskényi Gyula esperes elnöklése alatt megtartották a tanitóválasztást. Nyolcz pályázó közül Schmal Zsigmond diósdi kántortanitót választották meg. Zimándy Ignácz plébános 500 frtott ajánlt föl a kántortanitói lakás renoválására. A választás után a plébános házánál ebéd volt a megválasztott kántortanitó tiszteletére. Zimándy Ignácz kimerithetlen nemeslelküségének adatai ujra egy szép tettel szaporodtak. Török-Bálint községe a kiváló emberbarátnak nagyon sokat köszönhet.

— **A Császárfürdő jubileuma.** Az az emlékmulatság, mit a Császárfürdőben a Buda és Vidéke a nyár tolyamán rendez már is felkeltette az érdeklődést. A napokban Andrássy Mihály a Császárfürdő hivatott igazgatójának lakásán előzetes tanácskozás lesz.

— **Jönnek!** Van hát örömünk is! A hogy a mellőztetést érezzük a budai oldalon véges-végig, oly nyugodalmas érzés száll reánk, ha jönni tudjuk a mi fecskéinket, a mi darvainkat: Krecsányiékat. Igaz! zajos lesz ez az év, ezredévünknek megünneplése, de a nagy és észbomlasztó mulatságok közepette is jól fog nekünk esni a budai friss és éltető levegőben álmodozni régi dicsőségről, és áldozni a magyarosodásnak. Mennyi küzdelembe, mennyi áldozatba került mig csak gyengén törtük is meg a jeget. Résen voltunk eddig is, de most már éberebben. Magyar nyelvünket az egész vonalon diadalra akarjuk juttatni, és ehhez egyedüli jó szövetségünk és barátunk a magyar szinészet. Jön Krecsányi! Megválogatott társulatának minden egyes tagját a lelkesedés hozza a székes-fővárosba, hogy képességének bemutatása mellett hangoztassa az édes hazai nyelvet. Az első előadás e hó 25-én lesz, szom-

baton. Megnyitják pedig az előadást Jókai darabjával, a melynek czime: „Keresd a szivet“. Ez a darab ez alkalommal kerül először szinre az országban. A műhöz Orbán Arpád szinházi karnagy és zeneszerző magyar stylü alkalmi nyitányt irt. Minek az ajánlás? minek a reklám? Olvasóinkkal csak azt tudatjuk, hogy beköltözik a muzsa a krisztinavárosi szinkörbe. Krecsányi jön, hogy nemcsak tápot adjon de élessze is az általunk eredménynyel megindított magyarosodás szent tüzét. Nem mondhatunk egyebet mint: Isten hozta közibünk! és Isten áldása legyen a társulat működésén!

— **Adomány a tüdőbetegek szanatóriumának.** A budai Hüvös-völgyben a szegény tüdőbetegek részére szanatóriumot akarnak létesiteni. A mozgalom élén dr. Korányi Frigyes áll, a ki mindent elkövet arra nézve, hogy ez áldásos intézmény mielőbb megvalósuljon. Az alapitandó intézet javára dr. Mészáros Károly, a nemes emberbarát, a kinek nevével mindenütt találkozunk, a hol az emberi nyomor enyhitéséről van szó, négyezer koronás alapitványt tett. A humánus eszme kivitele érdekében kivánatos volna, hogy Mészáros Károly nemes példáját sokan kövessék.

— **A Cséry ügy**. Végre valahára a főváros közgyülése elfogadta és megerősitette ifju Cséry Lajossal a szemét széllitás ügyében kötött szerződést. A Buda és Vidéke kezdettől fogva a leghatározottabban ifju Cséry Lajos ajánlata mellett foglalt állást. Egész terjedelemben közöltük ezt az előnyös ajánlatot és felhivtuk annak támogatására a budai bizottsági tagokat. Az ajánlat huzódásában, annak birálatában, a gáncsoskodásban nem merültek fél reális okok. Sok felszóllalásból a faj szempontok látszottak ki és az, hogy némelyek e kérdésnél, mások előnytelenebb ajánlatának erőszakolásával nyerni akartak, Mi a magunk részéről örülünk, hogy ifju Cséry Lajos ajánlatát minden cselszövések daczára elfogadták, mert ez tiszteséges ajánlat, a főváros hasznára van és nem sérti érdekeit.

— **A budai szinházak.** A budai szinházak ügyében hir szerint megállapodás jött létre Nopcsa Elek báró kormánybiztos és a főváros kiküldöttei között. A megállapodás értelmében az uj bérleti szerződés tiz esztendőre szólna, de azzal a kikötéssel, hogy az első három esztendő leteltével a fővárosnak joga van, egy évi fölmondással a szerződést fölbontani. Az eddig fizetett bérösszeget fölemelték, a szerződés többi pontja azonban érvényben maradt. A budai szinügyi bizottság a napokban fogja tárgyalni az uj szerződést s ebből az alkalomból a tervezett uj budai állandó szinház ügyét is megvitatják. Kivánatos volna, ha a szerződés életbeléptetését fölmondásával kezdenék meg. Akkor volna hozzá reményünk, hogy Buda állandó, rendes, szerves társulatot, jó előadásokat, érdekes müsort kapjon, a főváros pedig egy uj állandó szinházzal szaporodjék. (Budapesti Hirlap).

— **Népoktatási állapotok Pestvármegyében.** Tóth József Pestvármegye kitünő tanfelügyelője, kinek a magyarosodás annyit köszönhet, kimutatja Pestvármegye népoktatási állapotát az 1894—95-ik évről. A pontosan összeállitott kimutatás egyik érdekes képe az, hogy 66 vegyes ajku iskola van, ezek közül 60-ban a magyar nyelvet sikeresen tanitják. Nem mulaszthatjuk el, hogy a hazai tanitás ügyének egyik legderekabb bajnokának Tóth József tanfelügyelőnek buzgalmáért nyilvánosan elismerésüuket fejezzük ki.

— **Népünnep.** Az ezredéves kiállitás alatt a vérmezőn nagy népünnepély lesz, mit az első kerületi előljáróság rendez. Ökröt sütnek és mindenféle népnek való mulatságokról gondoskodnak.

— **Kórházból iskola.** Azt rebesgetik, hogy a XVI-os katonai kórházból kadét iskolát tervez a közöshadügyminiszter. Ezt a hirt fenntartással közöljük. Ha beválik az Alkotás-utczának használni fog a teljesedés.

— **Emlék Jankó Jánosnak.** Jankó János elhalt festő müvésznek az élczlap szerkesztők emléket terveznek. Az adományokat a belvárosi takarékpénztárba kell küldeni. Ajánljuk a közönség figyelmébe. Jankó igazán megérdemli az emléket.

— **Masiroznak a huszárok.** A lovasságnak az alaguton való tömeges átvonulása sok bajt okozott már. A mult héten a lovak még a gyalogjárdára is felugrottak. A nők sikoltoztak és egy uri asszony majd halálra rémült, mert, majd elgázolta a ló. Több vigyázatot kérünk a katonaságtól is.

— **Ora a Mátyás-templomon**. A Mátyás-templomon a járó-kelők pár nap óta csaknem merénylet számba menő ujitást láthatnak. A toronynak alsó ablakaira nagy táblákat szögeztek, melyek a szép müvü ablakok közép részét átfogják ugy, hogy azoknak csak alsó és felső vége kandikál a táblák alól. Ezek a táblák, óra lapok lesznek, igazán bámulatosan izléstelen elhelyezéssel. Megérdemelné tervezője, hogy nevét ide iktassuk. Hát ha már kényszerüségből minden izlés és történeti hüség kigunyolására szegény tornyon órának kell lenni, lehetne azt talán az ablak alsó párkányán erkély alakban vagy másként, de izlésesebben elhelyezni. És ehez talán azoknak, ki a templom stylszerü ujitásához áldozó szavukkal és vagyonukkal járultak, lehet tiltó szavuk!

— **Ólombetük világa**. Gyermek korától a meglett emberig az ólombetüket szedegette ki a szekrényekből az az iró, a kinek kötete a fenti czim alatt a könyvpiaczra került. Mellékczime is van: „Történetek a betüszekrény mellöl.“ Öt elbeszélést ad ez a kötet, és szerzője Kósa Rezső. Ha a czimképet látjuk, és ha a kötet bekezdő sorait olvassuk, már tudjuk, hogy ennek az irója a szedés és nyomtatás mesterségével tisztában van. Mint iró, elleste a szedőszobában, és gépteremben megszokott dolgokat, de cserbe hagyta pennája ott, a hol és a mire a fősulyt akarta fektetni: hogy a nyomort megvilágitsa. Itt szárnyaszegetten meglappant, mert örök igazság marad, hogy a mi nem igaz, az nem is szép. Az „Ólombetük világában“ van egy derüs kép is a „Nyomdai idyll“ legbecsesebbje a kötetnek. Az irónak közvetlensége és leiró és elbeszélő tehetsége itt és ebben tünik ki, nem abban, midőn minden megokolás nélkül ólombányákról, ólommérgezésről, tüdővészről és még nem tudom miféle nyavalyáról beszél. A kötet, a mely tetszetős kiállitásban jelent meg. Kapható Robicsek Zsigmondnál. Ára 1 frt.

A budapesti (budai) tornaegylet ez évi április hó 25-én este 7 órakor az egyleti tornacsarnokban tartja meg ez évi rendes közgyülését. Napirend: a választmány jelentésének, továbbá a pénztári kimutatásnak és vagyonmérlegnek, valamint a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése. Költségvetés megállapitása a jövő tornaévre. Ivditványok tárgyalása. Alapszabályok módositása. Elnök, alelnök, továbbá 20 választmányi és felügyelő-bizottsági tag választása.

— **Budai kerékpár egylet**. „A budai kerekpár egylet“ f. é. április hó 14-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy ez idei rendes évi közgyülését f. é. április hó 25-én este 7 órakor tartja meg egyleti helyiségében, melyre az összes tagok szives részvétét ez uton is felhivja. „A budai kerékpár egylet“ ez idei nagyobb kirándulását f. é. április hó 4-én tartotta, melyen Bodossy Béla e. kapitány vezetése alatt Linzebauer Ferencz, Nahlik Károly és Stiberth Lothár vettek részt. A kirándulás czélja Schiffert Ferencz tagtársuk meglátogatása volt Szt-Mihályon (Nyitra m.) kinek szives vendégszerető házánál a husvéti ünnepeket igen kedélyesen töltötték el.

— **Iparos ifjuság.** Derék iparos ifjuságunk f. hó 12-én megtartotta közgyülését. A közgyülésről szóló tudósitást jövő számunkba közöljük.

— **Halálozás.** Özvegy Grosz Hermanné született Neuman Regina asszony 74 éves korában meghalt. Halálát nagyszámu rokonság közöttük Welisch Zsigmond jól ismert polgártársunk is gyászolja.

Készülődések a bástya ünnepélyr

Pénteken, 17-én délután a gróf Hunyady palotában ujra nagyobb számu résztvevők jelenlétében tartott ülést a bástya-ünnep rendezősége, melyet ismert kedvességével Hunyady László grófné nyitott meg, a felolvasott jegyzőkönyvből örvendetes tudomásul vették, hogy mintegy 28 sátor van alakuló félben, melyek nagyrészéhez már a résztvevő hölgyek névsorát is megállapitották, a hiányzók betöltésére nézve az ülésben több ajánlat történt. Annak idején fogjuk a teljes névsort közölni.

Országh Sándor bejelenti, hogy az előljáróság az ünnep czéljaira az egész bástya sétányt átengedi, majd a beszerzendő sátoranyag és a villamos világitás ügyében ad előterjesztést.

Erdélyi Gyula a jövedéki ügyek sürgős tisztázására nézve tesz javaslatokat. Papp István s Országh felszólalásai után az inditványt elfogadták.

Majd több inditványt és javaslatot tárgyaltak, melyek közül megemlitendőnek véljük a Budai dalárda közreműködésének megnyerésére vonatkozó elfogadott inditványt, a gyermekelőadások tartására tett inditványt, melyek elsője Pallavicinine őrgrófnőben a második Wenkheim Frigyesné grófnőben lelkes pártfogókra talált, kik elvben a határozatok mellett nyilatkoztak.

Wenkheim grófnő az egyes sátrak megjelölésének és az ott működők neveinek kirására nézve tett egyhangu helyesléssel elfogadott javaslatot.

Még több apró felszóllalás után elnöknő megköszönve a résztvevők szives működését az ülést bezárta.

Az ünnepély igen fényes lesz. A hölgybizottsághoz már is sok ajándék érkezett. Felkérjük Buda lelkes polgárságát, hogy e czélra minél több tárgyat adományozzon. Adományokat a gróf Hunyady palotában I. Vár, uri utcza 52. sz. a. vesz át a rendezőség.

M. A. V. hirek.

Az osztrák-magyar-boszniai vasuti forgalomban 1896. január hó 1 óta érvényes »Mérsékelt dijtételek egyes áruczikkek és viszonylatok számára« czimü dijszabási füzethez 1896. évi május hó 1-én az I. sz. pótlék lép életbe, mely 1. a külön dijszabási határozmányok kiegészitését, 2. dijtételek módositását és 3. dijtételek hatályon kivül helyezését tartalmazza. A dijszabási pótlék a részes vasutaknál megszerezhető.

A magyar-boszniai vasuti forgalomban 1896. jauuár 1 óta érvényes »Mérsékelt dijtételek egyes áruczikkek és viszonylatok számára« czimü dijszabási füzethez 1896. évi május hó 1-én az I. sz. pótlék lép életbe, mely 1. a külön dijszabási határozmányok kiegészitését, 2. dijtételek módositását és 3. dijtételek hatályon kivül helyezését tartalmazza. A dijszabási pótlék a részes vasutaknál megszerezhető.

»A magy. kir. államvasutak igazgatóságának értesitése szerint, a szt.-lőrincz-slatina-nasici h. é. vasut baranya-sellye-nasici vonalrészén fekvő Miklós állomás neve kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur ő nagyméltósága rendeletéből »Mikleus«-ra változtattatott.

1896. évi április hó 15-én a magy. kir. államvasutak vonalain 1892. évi február hó 1-től érvényes helyi árudijszabáshoz (II. rész) a IX. pótlék, s a kilométer mutatóhoz a VII. pótlék lép hatályba. A dijszabás pótléka egyes határozmányok és kivételes dijszabások módositását illetve kiegészitését, megálló és rakodó helyek törlését, illetve forgalmi korlátozását, állomások megnyitására illetve berendezésére vonatkozó határozmányokat, s végül Bóba állomásra nézve dijszámitási határozmányokat, — a kilométer mutató pótléka pedig állomási név előtti jelek megváltoztatását, kilométertávolságokat Pozsony-Dynamit gyár állomásra, Batta Rakódóhelyre, és Drnje-Drávapart kitérőre nézve, s végül a megálló s rakodó helyekre vonatkozó táblázat helyesbitését, illetve kiegészitését tartalmazza. Azonkivül tartalmazza e két pótlék állomási nevek megváltoztatását és sajtóhibák helyesbitését. E pótlékok a magy. kir. államvasutak igazgatóságának dijszabási elarusitási irodájában (Budapest, Csengery-utcza 33.) és üzletvezetőségeinél példányonkint 10—10. krért legközelebb megszerezhetők.

A nyugot magyar-osztrák vasuti kötelék 1896. január 1-óta érvényes II. rész, 3. dijszabási füzetéhez 1896. évi május hó 1-én az I. sz. pótlék lép életbe.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a kecskemét-fülöpszállási h. é. vasuton f. é. junius hó 1-től kezdve uj személy és podgyászdijszabás lép életbe, mely által az 1895. október 27-én kiadotthasson dijszabás érvényen kivül helyeztetik s melyben a szomszédos forgalom eddigi két vonalszakaszahoz még egy harmadik vonalsza-

kasz létesittetik, mi által a menetdijak egyes viszonylatokban lejebbittetnek, egyes viszonylatokban pedig némileg felemeltettek. Ez a dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest Csengery-utcza 33. sz.) 10 krért kapható.

A magyar vasuti kötelék forgalomban 1896. évi május hó 15-én III. rész 4. füzet czimmel uj kivételes dijszabás lép hatályba, mely közvet.en mérsékelt dijtételeket tartalmaz Annavölgy-Sárisáp és Tokod állomásokról a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság, a dunántuli h. é. vasut, a győrsopron-ebenfurthi vasut, a magyar királyi államvasutak, a szombathely-pinkafői és szombathelyrumi h. r. vasutak állomásaira szállitandó ásványszénküldeményekre.

A nyugot magyar-osztrák vasuti kötelékben 1894. évi julius hó 1. óta érvényes II. rész 2. dijszabási füzethez, 1896. május hó 1-én az I. sz. pótlék lép életbe, mely 1. a budapesti pályaudvarokra vonatkozó árukorlátozásl határozmányok módositását; 2. dijtételek hatályon kivül helyezését; 3. uj dijtételeknek a dijszabást való felvételét és 4. állomási nevek megváltoztatását tartalmazza. A dijszabási pótlék példányai az érdekelt vasutaknál megszerezhetők.

F. évi május hó 1-től Pozsony-ujváros állomáson feladott és a bajor-osztrák-magyar, délnémet-osztrák-magyar, svájczi-osztrák-magyar, szász-magyar és keletnémet-magyar kötelék dijszabásokba felvett külföldi állomásokra rendelt, ugy szintén a megforditott irányban szállitott küldeményekre nézve a fenti kötelék-forgalmak dijszabásaink Pozsony-fiók pályaudvar állomásra nézve érvényes rendes és kivételes dijszabási tételei felemelve a következő illetékekkel és pedig: legalább 5000 kgos kocsirakományoknál 100 kgként 3·4 feniggel, illetve 4·2 centimmel nyernek alkalmazást.

Közgazdaság.

Az »Anker« Az »Anker« járadék- és életbiztositó társaság közgyülését a minap tartotta meg Hoyos Rudolf gróf elnöklete alatt. A j lentésből kitünik, hogy a lefolyt évben 9335 ajánlatot tettek 26.408,227 frt tőke és 16958 frt járadék erejélig s ebből 7879 szerződést, 22.369,594 frt tőke és 11,560 járadékértékben meg is kötöttek. A 1895. év végén érvényben volt még 83,640 kötvény 129,786,062 frt tőke és 110.140 frt járadék értékben és 444 balesetbiztositási ajánlat 3,709,608 frt, illetve 3, 820.588 biztositási tőke és 1666 frt napi kárpótlás. 1895-ben elhalálozásért, életbiztositás kötvények után és járadék fejében 1,563,557 forint, az osztalékalapból a nyerségrészesitésre biztositottaknak ugy az elhalálozásra, valamint az életbiztositásra vonatkozólag 1,459,599 forint, a kölcsönös tulélési biztositási alapból 2,504,900 forint, összen 5,528.057 forintot fizettek, mig a dijtartalék és a biztositási alap emelésére 5,952.000 forintot forditottak. A biztositottakra nézve a rentabilitas kitünik abból, hogy a kölcsönös tulélési biztositásnál az évi részletekre fizetett betétek 1.254,254 frttal 2.504,900 frtot, a nyereséggel való életbiztositásnál a biztositottak a biztositott összegen kivül 18 százalékot nyereségrészlet gyanánt kaptak, mig a hálaesetre és nyereség-részeltetésre biztositottak az évi dij 26 százalékát kapták. A társaság biztositéki alapjai a kölcsönös tulélési biztositási alapján 5,374,583 frton kivül, a következő alapokból állanak: Dijtartalék (biztositási alap) tőke-biztositásra, nyereség-részeltetés nélkül, valamint járadék-biztositásnál 15,723,705 frt; dijtartalék (biztositási alap) és nyereség-alap a nyereség részeltetésnél kötött biztositásoknál 27.483,240 frt, összesen 48,581,528 frt; ehhez járul még a részvénytőke 1,000000 frt és a tőketartalék a különtartalékkal, az 1895-iki nyereség-dotáczióval együtt 3,047,006 összesen tehát 52,628,534. Az összes aktivák 54 940,781 frt. A tőkebefektetés a törvényes intézkedések szerint történik és a bécsi és budapesti ingatlanokból, jelzálogokból, értékpapirokból áll. A felügyelő-bizottság kiemeli, hogy vagyon megvizsgálásánál meggyőződött, hogy a társaság a leltározásnál a legnagyobbb szoliditással jár el és a biztositási alap, valamint a dijtartalék dotálásánál a legnagyobb figyelemmel van. A részvényesek közt a kamatok és osztalék fejében minden 500 frtos befizetett részvény után 100 frt, 200,000 frt osztanak szét, a nyereségrészeltetéssel biztzsitottak osztalékalapját az 1896. osztalékkal 53,000 frttal gyarapitják, a rendkivüli tartalékot pedig 144,448 frttal emelik. 1895. évben a nyereség-részeltetésre biztositottak és a kölcsönösen tulélésre biztositottak részére mint nyereség 304,515 frt fizettetett. Az igazgató tanács tagjául ujra választották: Pontzen Tivadart és Zichy Jenő grófot megerösitették. Végül Friedmann Ottot, Klein Hubert bárót és Scanavi Etienne R.-t. választották meg a felügyelő bizottságba.

Tájékoztató.

Téli kura rheuma, köszvény, ischias stb. ellen.
Szt.-Lukácsfürdő r.-t. Budapest.
Kénes iszapfürdő, douche-massage iszapborogatások. Meghülés veszélye nincs, mert a szállodák és fürdők egy fütött épülettömböt képeznek. Olcsó pensio. Lift és hordszékek, nehéz betegek számára felvonó a vizben. Prospektust küld az Igazgatóság.

— **Iparunk haladása.** Az Auer-féle izzólámpa részvénytársaság képviseletét a Krisztinaváros részére Schranz Gottliebra a szakmájában ügyes és jártas bádogos és szerelőre bizta. (I. Krisztina-tér 5.) A társaság jól választott. Schranz Gottlieb pontos lelkiismeretes iparos, ki mindennemü bádogos munkát és vizvezeték berendezést megelégedésre végez el, és a legelőkelőbb köröknek is ajánlható.

— **Szinház után.** Schlaucher Ferencz Alaguthoz czimezett keresett vendéglőjében a szinhazi előadások után friss ételek vannak. Szinház után a közönség itt kellemesen szórakozhatik. Jó ételek jó italok. Éjjelre tiszta szobák.

— **Iskolai dobok.** Mint értesülünk a kulutuszminiszter Stowasser János kitünő hangszerésznél több iskolai dobot szándékozik rendelni.

— **El Mekkába!!!** A Lágymányoson Konstantinápoly épül, de Mekka áll és uralkodik. Záborszky János Lágymányos emelése kedvéért épitette Mekka városát, mely a fővárosi közönségnek kedvelt kiránduló helye. A mult évben is számtalanan vándoroltak el Mekkába, hol nincsenek sem arabok sem törökök, de van jó magyar konyha. Schmidt Károly és neje látják el a vendégeket. Schmidt Károly konyháját és italait kiváló irók dicsérték. Balázs Sándor remek tárczaczikkben irt elismerést azokról az ételekről, minőt csak ősanyáink tudtak főzni. Tehát a ki jól magyarul akar enni és inni az minél többször zarándokoljon Mekkába.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.
Első rangu kénes hévvizü gyógyfürdőnpáratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványviz uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

MONORI KENYÉR
Fióküzletek eddig nyittattak: Budán fő-u. 50 sz. Pesten Ferencz-körut 1, József-körut 22—24, Lipót-körut 34, (Lipót-udvar), Váczi-körut 6.

Legközelebb még 6 fióküzlet fog megnyilni a kitünő minőségü, legtisztább gyártási uton készült **monori rozs- és buzakenyér,** valamint legfinomabb **monori királyliszt** elárusitására.

Központi raktár: VI. Teréz-körut 33.

Budapest-Monori gyártelep részvény-társaság. Elárusitás minden jobb füszer- és csemegeüzletben.

Telefon 2100.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Eladó vadszöllövesszők
Schmied József Budaörsi szöllőjében 40,000 db vadszöllövessző ezre 8—10 frtért minőségszerint eladó. Bővebben Budaörs 136. sz. Schmied Józsefnél.

LEGUJABB
divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár
szalmakalapokból
úgy férfiak, mint gyermekek részére.
Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.
özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

A
Magyar Asphalt
részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 30. sz.
elvállal minden néven nevezendő
asphalt burkolási
valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **asfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Lakás kerestetik. Egy szoba és konyhából álló lakás kerestetik a Krisztinavárosban május 1-ére vagy előbb is. Értesi és a kiadóhivatalba kéretik.

Megbizható cseléd. Jó és megbizható cseléd kinek gyermekekhez kitünő bánásmódja van ajánlkozik. Czimét a Buda és Vidéke kiadóhivatalában megtudhatni.

Idény tárgyak. Szappan, nyeregszappan, lakk, szerszám kenőcs, fluid, féregirtó szereket jutányosán szállit egy vegyész. Bővebben a kiadóhivatal.

Tüzijáték. Ügyes tüzijáték rendező, ki e szakmában jártas kerestetik. Hova? megmondja a kiadóhivatal.

Tekepálya. Tekepálya kertben kiadó. Válaszol a kiadóhivatal.

Alapittatott 1842.
Mechlovits Béla
Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

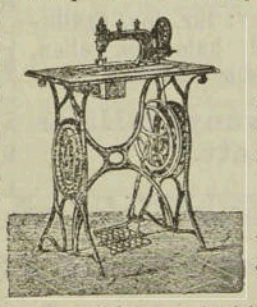
Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Vendéglő a „Márvány-menyasszonyhoz“
Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy kerti helyiségeim már megnyiltak.
Jó konyha, kitünő bor és kőbányai sör.
Pontos kiszolgálás.
Számos látogatást kér
WAGNER VILMOS
vendéglős

SCHIEN KÁROLY
Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.
Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biciklikben.**

NAGY REZSŐ
köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)
Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemű mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinű száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás.

Számos látogatást kér

A vendéglős.

A „FONCIERE"

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

WEISZ ANTAL

vendéglője a „Pirókréthez"

II., Retek-u. 61.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint **kerti helyiségemet megnyitottam.**

Vendéglőm társas összejövetelekre és estélyek tartására kiválóan alkalmas.

Jó izletes ételekről, valamint kitünő italokról és előzékeny kiszolgálásról gondoskodva van.

Tisztelettel

Weisz Antal.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

magy. kir. államvasutak/
38304/e II. 95. c. II.

Hirdetmények.

Morva-szilézíai igazgatóság-bukovinai kőszén forgalom.

Folyó évi április hó 20-ikával az egyrészt Dombrau és Karwin másrészt Korasciatyu cs. k. osztrák államvasutak állomása közti forgalomban az 1892. évi augusztus hó 1-jétől érvényes kivételes dijszabásban foglalt határozmányok fentartása mellett közaetlen dijtételek lépnek életbe, melyek a nevezett állomásokon valamint a részes vasutak székhelyén megtudhatók.

Budapest 1896 április hó 10-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
a többi részes vasutak nevében is.

—

(Délnémet-osztrák-magyar vasuti kötelék) Közvetlen dijtétel életbeléptetése Ungvárról Manheimba szállitandó, hajlitott fából készült butorküldemények részére.

Ungvárról-Mannheim és Mannheim-Neckarvosztadt a badeni államvasutak illetve azt hesseni Lajosvasut állomásaira szállitandó, hajliott fából készült szétszedetlen, csomagolatlan vagy szalmába gyékénybe vagy vászonba csomagolt butor küldeményekre a szállitási dijnak kocsi és fuvarlevelenkint legalább 5000 kg. utáni dijfizetésnél, — f. é. május hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb 1896. év végéig való érvényességgel 108 kgkint 6,54 márkát kitevő közvetlen dijtétel lép életbe.

Budapest, 1896. április 10.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

—

Nyergeléssel szállitandó bor- vagy szeszküldemények beilletve kirakása.

Minthogy a hordókban feladásra kerülő bor- és szeszküldeményeknek ugynevezett nyergeléssel való berakása és az ily módon rakott szállitmányoknak kirakása tekintetében kételyek merültek fel ezennel közhirré teszük, hogy a magy. kir. államvasutak helyi forgalmában, valamint állomásainknak a kezeléssünk alatt álló helyi érdekü vasutakkal és Fiumével való forgalmában teljes kocsirakományokban szállitandó, hordókban feladott bor- vagy szeszküldeményeket illetőleg 1894. évi márczius hó 17-ke óta azon intézkedés áll érvényben, hogy ezen hirdetményeknek nyergeléssel való berakását és azoknak kirakását, **csak is a felek kivánságára vállaljuk el** azon feltétel alatt, hogy ezen a dijszabási határozmányok szerint a vasuttól nem követelhető rakodási mód alkalmazásánál ugy a berakásért, mint a kirakásért a felek által további intézkedésig, illetve dijszabási uton való rendezésig 100 kgként 1—1 krnyi be- és kirakási illeték fizetendő.

Budapest 1896. évi április hó 6-án.

Az igazgatóság.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy az **I-sö ker. Krisztina-utcza 6. szám alatt** több éven át fennálló füszerkereskedést **Ludwig Károly** urtól vétel utján megszerezvén, azt a kereskedelmi törvényszékileg bejegyzett

Gayda István

czég alatt tovább vezetni fogom.

Támaszkodva arra, hogy dús választéku áru-raktárom leend, hogy a jutányos s pontos kiszolgálásra kiváló sulyt fogok helyezni, szabad reménylenem, hogy az igen tisztelt vevők vállalatomat bizalomban részesitendik, melynek kiérdemlésére teljes erőmből törekedni fogok.

Szives megrendeléseket kér

kiváló tisztelettel

Gayda István.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Államilag engedélyezett

Magyar

Osztály-Sorsjáték

25.007

pénznyeremény

6,284.000

korona összértékben.

Május 12—28-ig

utolsó

FŐHUZÁS.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

Egy Millió korona.

Főnyeremények:

1	jutalomdij à	600.000	korona
1	nyeremény „	400.000	„
1	„ „	300.000	„
1	„ „	200.000	„
1	„ „	100.000	„
2	„ „	40.000	„

stb. stb. stb.

Vételsorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20	
60.—	30.—	6.—	3.—	frt.

(Vidéki megrendeléseknél portó és nyereményjegyzékért még 25 kr. küldendő be.)

Sorsjegyeket — mig a készlet tart — elárusit az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellen vagy utánvéttel:

HEINTZE KÁROLY, BUDAPEST
Szervita-tér 3.

Magyar kir. államsasutak.
25 181/96 szhoz.

Pályázati hirdetmény.

Szurkos fenyőfából készült I-sö rangu talpfák szállitása iránt.

A magy. kir. államvasutak részére az 1896. évben 10.000 drb. 270. (Kettőszázhetven) cm. hosszuságu. 15 (Tizenöt) cm. vastagságu, alul 30 (Harmincz), felül pedig 25 (Huszonött) cm. széleségü szurkos fenyőfából (Pius austriaca) készült telitetlen első rangú talpfa szükséges melynek szállitása iránt ezenel nyilvános pályázat hirdetetik.

A szurkos fenyötalpfák az erre vonatkozó 105.423/94. számu különleges feltételekben megállapitott keresztmetszetben készitendők.

A szállitás a 129.381/91 számu általános és a fenyőtalpfák készitésére és szállitására vonatkozó 105.423/94. sz. különleges feltételek értelmében eszközlendő.

A talpfákat usztatott fából készitenі nem szabad, ugyszintén meg nem engedtetik, hogy azok vizcsuzdákon szállittassanak.

Az idézett szállitási feltételek a pályázati határidőig naponként a hivatalos órákban az anyag és leltár beszerzési szakosztálynál (Budapest Andrássy-út 73. II. emelet, 43. ajtó), azonkivül pedig valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy a vételár lefizetése, illetve beküldése mellett a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrássy-ut 75) megszerezhetők.

Az általános feltételek egy példánya 25 kr., a különleges feltételek 1 példánya pedig 15 kr.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy ezen szállitási feltételeket jól ismeri, és azokat, amennyiben jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek, egész terjedelmükben elfogadja.

A talpfák az 1896. évi julius havától szeptember hó 15-ig szállitandók be.

A szállitás a magy. kir. államvasutak valamely állomására bérmentve eszközlendő, s a beszállitási hely, valamint hogy az ajánlott anyag belföld vagy külföldi származáu-e, az ajánlatban határozottan kiteendő.

Ugyszintén az erdők, melyekben a talpfák vágatni, illetve készittetni fognak, az ajánlatban minden kétséget kizáróan megnevezendők.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a szállitást nyert vállalkozóval szemben fentartja magának a jogot, mikép ellenőrizhesse, hogy a talpfa és váltótajpfa származása és készitése megfelel-e az ajánlatban megigért, illetve a szerződésben elvállalt kötelezettségeknek, és szállitó tartozik mindazon adatokat, melyeket a magy. kir. államvasutak igazgatósága a gyártási hely és eljárás hiteles igazolásására nézve szükségesnek tart, kivánatra bármikor rendelkezésére bocsátani.

Ha a szállitó, — amennyiben belföldi származásu és belföldön készitett anyagszállitását vállalja el — az anyag készitésére illetve származására nézve vállalt kötelezettségének meg ne felelne, ez esetben szállitó minden körülmények között köteles nem a belföldön készitett és nem belföldről szállitott áru szerződésszerü árának husz (20) százalékát kötbérképen fizetni és ezenfelül jogában áll a magy. kir. államvasutak igazgatóságának saját választása szerint vagy a szerződés teljesitését, valamint a kár megtérités, — vagy a teljesitést helyett a szerződés megszegése okából kártérités követelni és a szállitás tárgyát képező árukat szállitó terhére és veszélyére máshol bármely áron beszerezni.

Mindazon ajánlattevők, kik eddig nem állottak szállitási viszonyban a magy. kir. államvasutakkal, ajánlatukhoz szállitási képességüket és megbizhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyitványt tartoznak csatolni.

Az ajánlatok **1896. évi május hó 14-én déli 12 óráig** az anyag és leltárbeszerzési szakosztálynál benyujtandók vagy oda pósta utján beküldendők.

Az ajánlatok 50 kros magyar bélyeggel ellátandók, lepecsételendők és külczimnek: **»Ajánlat szurkos fenyő talpfákra 25.181/96 szhoz«** irandó.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban **az Ajánlatok benyujtására kitüzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak igazgatósagának budapesti főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlitendő, az arról nyert letéti jegy azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

Az árak az ajánlatban **darabonként számokkal és betükkel** kiirva teendők ki.

Az ajántat keltezendő **és a lakás pontos megjelölése mellett** aláirandó.

Mindegyik ajánlattevő ajánlataival az a felett hozandó határozatig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatik, a szerződés megkötéséig kötelezettségben (szóban) maradni köteles.

Részmennyiség szállitására is lehet ajánlatot tenni.

A szállitási ügyletből eredő minden bélyeg- és illeték költségeket szállitó viseli.

Az illeték az 1881. évi XXVI t. cz. 10. §-ának megfelelően akként rovandók le, hogy a fizetések alkalmával a fél által kiállitandó minden nyugtatvány nemcsak a nyugtatványi bélyegilleték czimén a II. fokozat szerint járó bélyegjegyekkel látandó el, hanem arra még külön a szerződés után a III. fokozat szerint járó illetékek fejében az utalványozott összegnek megfelelő értékü bélyegjegyek is ragasztandók.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekben javitások és vakarások fordulnak elő, nemkülönben melyek nem a kitüzött határidőig érkeznek vagy pótlólag vagy táviratilag tétetnek, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételére nem számithatnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlók között tekintet nélkül az ajánlat feltételeire, szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszésszerinti részmennyiség szállitását is átengedhesse olyformány, hogy az ajánlattevők az ily részben szállitást is elfogadni köteleztetnek, hacsak ajánlatukban világosan annak ellenkezőjét ki nem kötötték, és végre, hogy a czél elérésére másfelé intézkedéseket is tehessen.

Budapest 1896. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.

Magy. kir. államvasutak
29266/96. V. szám

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága f. évi Február hó 28-án 8073/IV. szám alatt kelt engedélye alapján a már érvényben levő szállitási póthatáridőkön kivül **folyó évi márczius hó 20-ától kezdve** még az alább felsorolt viszonylatokban számitunk fel póthatáridőket, melyek ugy a magyar- és osztrák belföldi, mint a nemzetközi forgalomban érvényesek.

A következő állomásokon u. m. **Temesvár-Józsefváros** p.-udvar és **Nagy-Szent.-Miklóson**, a temesvár nagy-szentmiklósi, **Zombolyán**, a párkányzsombolyai **Kecskeméten** és **Fülöpszálláson** a kecskemét-fülöpszállási,

Gyulafehérvárott a gyulafehérvár zalatnai. **Ó-Buda-Filatorigaton**, a budapest esztergomi, **Lepsényben Tamási-Miklósváron** és **Uj-Dombováron**, a győr-veszprém-dombovári, és **Nagy-Becskereken** a torontáli helyi érdekü vasutakkal való átmeneti forgalomban, mindkét irányu átmeneti árukra nézve **12 órát a teheráruknál 6 órát pedig a gyorsáruknál**

Budapest, 1896, márczius hó 15.

Az igazgatóság.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes savanyuját

VALLA JÓZSEF

mozaik- és czementáru-gyára

építési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

Vállalkozik:
Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Czementlapok és Mozaik lapokkali kövezések elkészitésére stb.

Raktárt tart:
Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizmészgyárnak.

KÖAGYAGCSÖVEK

Menyezet nádszövet raktár. (Stuccatur Rohrgewebe.)

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.42	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.43	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32		»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

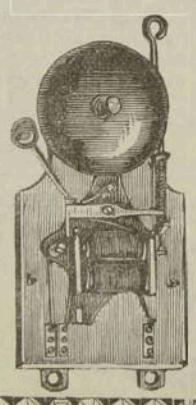
Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Üzlettulajdonosoknak engedmény.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás május 12—28-ig.

Nyeremény			korona		korona
1 jutalomdij		á	600000	=	600000
Ezen 57 nyeremény közül az utolsó kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat.	1	»	400000	=	400000
	1	»	300000	=	300000
	1	»	200000	=	200000
	1	»	100000	=	100000
	2	»	40000	=	80000
	2	»	20000	=	40000
	5	»	10000	=	50000
	10	»	8000	=	80000
	34	»	6000	=	204000
	100	»	2000	=	200000
	200	»	1000	=	200000
	2650	»	200	=	530000
	22000	»	150	=	3300000
	25007 nyeremény és 1 jutalomdij .				6284000

	1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
Ára:	60.—	30.—	6.—	3.— forint.

Tőzsdei megbizások előnyösen eszközöltetnek

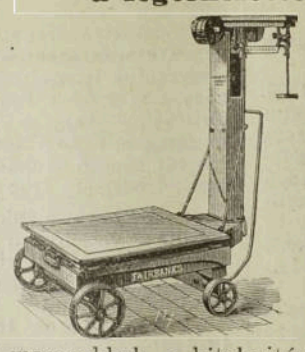
Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.
(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 17. sz. Vasárnap. Szent-György hava (április) 26.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBOL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A második ezredév.

Ezer esztendeje annak, hogy magyarok is laknak a föld Magyarországnak nevezett részén. A betöltött ezer esztendő emlékére ünnepet ül az ország. Maga Árpád népe, melylyel a haza bérczeit és völgyeit megszállotta csak nagyon kis részben van már meg. Ezer év alatt harczok, háboruk elpusztitották, idegen fajok vére ugyancsak megkeverte azt a vért, melynek minden csepje száz aranyat ért. Ősei vallását letette és Európa óhajtására Szent-István felvette a keresztény vallást. A táborokból faluk, városok keletkeztek. Idegen országokból jöttek a papok, az iparosok és kóbor lovagok, az elfoglalt földből foglaltak és benépesült velök az ország. Ázsiából kijött eleink vendégszeretettel fogadtak minden idegent, és ezer év mulva, bizony a magyar fajt idegen elemek verték ki házából. A ma ünnepelt müvelődés felfalta az ősi erkölcsöket, szokásokat, a jellemet, becsületességet. A kalmár szellem megárnyékolta a legtöbb ember szivét, mert az Arany borjut egy országban sem imádják ugy mint itt. Szent-István keresztény állama többé nem keresztény állam.

Állam tudósok, társadalom tudományt müvelők örömdalokat zengenek a müvelődés e diadalának és a nemzet Geniuszának bánatos arczát is az öröm kifejezésére kendőzik. Kevés Petur bán akad, a ki az általános örömbe ürmöt csepegtetne. A költők hivatalos lantjáról áradozik az öröm, tulteng a hüségeskedés. Elfeledik a régi dalt a régi hangot melylyel siratták, ébreszgették a magyart Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi és mások. Az öröm áradott el az országon, pedig a Szózat némely jövendő mondásai már is beteljesedtek. Kalipsót siró arczával elrejtik és a Nemtőt mint valami csapodár leányt ugy szerepeltetik.

Magyar kevés van. Az elpusztult törzsek helyén megmagyarosodott családok keletkeztek. Ezek egy része igazán magyar lett erkölcsében, szokásában. Némely faj azonban csak népesség és nem nemzet. A mult erényeit eldobtuk. Külföldről kikölcsönöztük a mi rossz. Sem a müvészet, sem az irodalom, sem a tudomány s a mi legrosszabb a család sem fakad igaz magyar forrásból.

Nem akarok én ünneprontó lenni. A pazar lelkesedésből kiismerem azt, hogy magyar akar maradni Magyarország. Mintha virágot hajtana a fa, melynek gyümölcse felett kétkedett a költő. A történet szeretetét látom, hogy ébredez. A mult fénye, a mult példája, a mult erkölcsei az igaz magyarság. Ha okulunk, ha apáink, anyáink szelleme hatja meg sziveinket talán felvirradhat még valaha. De vetkőzzük le azt az elbizakodást, melylyel ünnepelünk. A mámor eloszlik s akkor gondolkodjunk higgadtan, józanon és a ki itt e földön lakik, legyen szivében, lelkében, tettében, nyelvében magyar. Romboljuk le az idegen bálványokat és saját erőnkből fejleszszünk mindent. Jó magyarom ne legyenek neked idegen isteneid.

A külső fénynél, az uri pompánál sokkal többet ér, ha e haza minden polgára meggyónja saját magának büneit és ha meggyógyult, keljen fel és járjon, többet ne vétkezzen.

Legyünk mindenben magyarok. Ezzel a feltétellel ünnepelhetünk igazán.

Erdélyi Gyula.

Római fürdő-telep.

A „Római fürdő telep“ létesitése czéljából a f. évi január hóban tartott értekezlet kebeléből kiküldött végrehajtó bizottság által a f. évi ápril hó 12-én tartott alakuló közgyülés elé terjesztett jelentés.

Tisztelt közgyülés!

Mai összejövetelünk czélja, hogy egyesületet alakitsunk, melynek feladata lenne, hogy a főváros közelében a szentendrei viczinális vasut mentén fekvő római fürdőnek a Duna felé eső részén elterülő sikságon egy oly telepet létesitsünk, mely berendezésénél fogva a fővárosi kényelemhez szokott ember részéről támasztható magasabb igényeket is kielégiteni képes leend.

A római fürdő közvetlen közelében mind feltalálhatók ama tényezők, melyek egy kényelmes, egészséges és kellemes tartózkodási hely fogalmához kötvék.

A főváros közelsége, a vidék szépsége, az üde tiszta levegő mind arra csábit, hogy e helyen egy a modern igényeknek megfelelő telep létesittessék.

Ugy látszik, hogy már a fővárosi közmunkák tanácsának is ez a czél lebegett szeme előtt, a midőn még mielőtt a jelen mozgalom megindittatott volna, egy 14 öl szélességü főut s 8 öl széles mellékutak s egy nagyszabásu körönd kitüzése által már előre dolgozott egy itt létesitendő telep javára.

Az általunk létesittetni czélzott telep területének minél előnyösebb feltételek mellett leendő megszerzése, valamint az ottani viszonyok közepette kinálkozó különféle kedvezményeknek az egyesület részére való kieszközlése czéljából a telep tulajdonosa, Ringer urral érintkezésbe léptünk s részéről a kitüzött czél elérésére irányuló legelőzékenyebb viszonzásra találtunk.

Nevezetesen a telektulajdonos részéről kötelező nyilatkozat birtokában vagyunk, melynek értelmében:

a) terek, utak és utczák ingyenes átengedése illetve használati joga biztositttatik;

b) az átengedendő terület vételára □ ölenkint 1 frt 50 krban állapittatott meg, bizonyára oly ár, melynél előnyösebb a főváros területén fekvő ingatlanoknál ma már nem létezik. — Ennek a vételárnak is csak fele fizetendő le mindjárt a szerződés megkötése alkalmával, mig másik fele 5% kamat és telekkönyvi biztositás mellett két év alatt törleszthető. A telekvásárlásnál minden egyleti tag mint önálló külön szerződő fél szerepel, minden szolidáris kötelezettség nélkül és csak az alapszabályok határozataiban foglalt korlátokat köteles betartani;

c) a telektulajdonos igéretét birjuk, hogy a jelenlegi berket a telep létesülése esetén saját költségén diszes parkká fogja átalakitani s azt 30 holdra bőviti ki;

d) a telep lakói részére a kiváló gyógyerejü fürdő használatát, az uszodát is ide értve féláron engedélyezi;

e) a római fürdő név alatt létező vendéglőnek egész emeletét az egyleti kaszinó részére, teljes berendezéssel és szolgálattal ingyen átengedi.

f) ugyszinte az egylet kizárólagos használatára saját költségén és saját területén lawntennyst és tekepályát készittett;

g) iskola épitésére egy megfelelő telket átenged;

h) saját részéről $^2/_3$ részben hozzájárul a fürdő mellett létesitendő és illetékes helyről kilátásba helyezett hajóállomás költségeinek fedezéséhez.

Mind ezek oly előnyök, melyek ugy financziális mint kényelmi szempontból eléggé nem méltányolhatók.

A megszerzendő összes telkek száma 116, melyek térmértéke 300 és 994 öl között váltakozik, a területi viszonyokhoz képest.

A végrehajtó bizottság kebelében tartott tárgyalások során tervbe vett s az alapszabály tervezetbe foglalt megállapodások pedig nagyjából a következők:

Beiratási dij fejében mindenki 5 forintot fizet, mely azonban annak, kit az egyesület választmánya az egyesület kebelébe esetleg be nem fogadná, visszaadatik.

Egy egyén azonban több kisebb szomszédos telket is vásárolhat, mely telek összes térmértéke azonban az 1000 ölet tul nem haladhatja s telekkönyvileg egyesitendő.

A telek vételárán felül a telep berendezésének és fentartásának költségei megközelitő számitás mellett a következők:

A telepnek teljes planirozására a közutak és a járdák feltöltésének, kavicsolásának illetve aszfaltirozásának, továbbá a rendkivül széles utczák és út-szegélyek gyepezése és befásitásá-

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágítással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemű mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinű száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kerthelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás.

Számos látogatást kér

A vendéglős.

A „FONCIÈRE“

p sti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Lövenstein Antal

cs. és kir. udvari sütőmester

fióküzlete: II. fő-utcza 5. szám.

— Liszt, tej, tejszin és vaj. —

Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

WEISZ ANTAL

vendéglője a „Pirókréthez“

II., Retek-u. 61.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni mi-zerint **kerti helyiségemet megnyitottam.**

Vendéglőm társas összejövetelekre és estélyek tartására kiválóan alkalmas.

Jó izletes ételekről, valamint kitünő italokról és előzékeny kiszolgálásról gondoskodva van.

Tisztelettel

Weisz Antal.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyukút.

magy. kir. államvasutak
35145/96.szám c. II.

Keletnémet-magyar vasuti kötelék.

Hirdetmény.

(Az árudijszabás II. rész I. füzetéhez tartozó IV. sz. pótlék kiadása.)

F. évi május hó 1-én életbe lép a fenti kötelék árudijszabásának II. rész 1. füzetéhez tartozó IV-ik pótléka, melynek tartalma a következő.

I. Határozmányok folyadékoknak kazán tartálykocsikban való szállitására nézve.

II. Dijszámitási határozmányok Cosel-Oderhofen átrakadó hely és Pozsony-ujváros állomás forgalmára nézve:

II. A bécsi közraktárakba betárolt aszalt szilva és szilvaiz küldeményekre vonatkozó reexpeditionális kedvezmény hatályon kivül helyezése.

IV. Czernjrin állomás felvétele az általános díjszabásosba Kassa állomással való forgalomban.

V. A kivételes díjszabások módositása és kiegészitése.

VI. Sajtóhiba- és dijtétel-helyesbités:

VII. A kilometermutató kiegészitése:

VIII. A kiegészitő dijtételek kibővitése:

Az ezen pótlék által beálló dijfelemelések csak f. é. junius hó 15-től érvényesek.

Ezen pótlék a magy. államvasutak dijszabás elárusitó hivatalában (Budapest, Csengery-u. 33. sz.) 25 krért kapható.

Budapest 1896 április hó 16-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a többi részes vasutak nevében is.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy az **I-sső ker. Krisztina-utcza 6. szám alatt** több éven át fennálló füszerkereskedést **Ludwig Károly** urtól vétel utján megszerezvén, azt a kereskedelmi törvényszékileg bejegyzett

Gayda István

czég alatt tovább vezetni fogom.

Támaszkodva arra, hogy dús választéku áru-raktárom leend, hogy a jutányos s pontos kiszolgálásra kiváló sulyt fogok helyezni, szabad reménylenem, hogy az igen tisztelt vevők vállalatomat bizalomban részesitendik, melynek kiérdemlésére teljes erőmből törekedni fogok.

Szives megrendeléseket kér

kiváló tisztelettel

Gayda István.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

VALLA JÓZSEF

mozaik- és czementáru-gyára

építési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

Vállalkozik:
Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Czementlapok és
Mozaik lapokkali
kövezések elkészitésére stb.

Raktárt tart:
Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vízmészgyárnak.

KÖAGYAGCSÖVEK

Menyezet nádszövet raktár. (Stuccatur Rohrgewebe.)

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.42	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.43	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	38, 40, 44	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

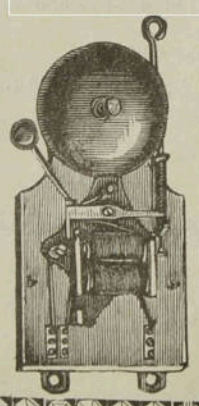
Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Egy millió korona nyerhető
II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás május 12—28-ig.

Nyeremény			korona	korona
1 jutalomdij		á	600000	= 600000
Ezen 57 nyeremény közül az utolsó jára kihuzott kaja a 600,000 korona jutalomdijat.	1	»	400000	= 400000
	1	»	300000	= 300000
	1	»	200000	= 200000
	1	»	100000	= 100000
	2	»	40000	= 80000
	2	»	20000	= 40000
	5	»	10000	= 50000
	10	»	8000	= 80000
	34	»	6000	= 204000
	100	»	2000	= 200000
	200	»	1000	= 200000
	2650	»	200	= 530000
	22000	»	150	= 3300000
	25007	nyeremény és 1 jutalom dij.		6284000

Ára:	1/1	1/2	1/10	1/20 sorsjegy
	60.—	30.—	6.—	3.— forint.

Tőzsdei megbizások
előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Hirdetéseket a Buda és Vidéke részére felveszünk a kiadóhivatalban: Budapest, Alkotás-utcza 12|a.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Specziálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Aczélöntés.

A KŐBÁNYAI

királysörfőző

részvénytársaság

ajánlja a máris közkedveltségnek örvendő

ászok, király, márcziusi, korona és bajor söreit a n. é. közönség figyelmébe.

Saját töltésü palaczksörök! VII., Kertész-utcza 40.

(Telefon 23—96. sz.) városi irodában rendelhetők meg.

Megrendelések pontosan foganatositttatnak.

Nyomatott Heisler J. kö- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle haz).

rekvő — megfertözött s füstteltelt pára. — Nem irigyeljük fényedet, nem a méhedben szapora tolongást, a folytonos csoportulások nyüzsgő lármáját — egész vonalodon való kocsirobajt, sem nagy városod zaját, egyetemleges lármáját: csak azt vesszük zokon hogy benszülötteid mulatságos gunynyal, lenéző kicsinyléssel emlékeznek meg rólunk mint jó „falusiakról“ és tágas értelemben vett ő s fájképü nyárspolgárokról.

De eltürjük ezt is, és elviselhetjük a mostohaság keserüségét is — mert egyébként nagyon jól érezzük magunkat kedves falunkban, emennyiben itt nálunk a nagytermészet csendjében kedélyünk fogékonyabb a bölcseség irá t, — az élet és erkölcseinek tisztasága nincs mételyezve.

Nem vagyunk nagyváros, a hova a beözönlettek magukkal hozzák sajátos gonoszságuk és összevegyülvén a többivel egymás lelkét megfertözik; mint a hogy megfertözi a tenger tisztátalan sava a belé ömlő édesvizet, — s felüti fejét a bünragályos járványa.

Falusiak vagyunk! nem tanyáz itt hivalkodás, fukarság, kéjvág, s az ezekkel rokon szemérmetlenség — mint forrása minden rozsnak.

Alkonyodik; kigyulnak a ködbe vesző balparti város tüzfényei — előttem fürge röptü denevérek igyekeznek zsákmány után, mig Lágymányos felől egy elkésett vérese iveli át a levegő eget.

A fővárosi tanács jó akaratát hiában elvezzük, hiába kezd és inditványoz a tanács, kevéset tehet, de a mit tehet szivesen tesz Budáért. Ez a vércse a pesti túlnyomó többség, mely elnyomja a tanácsnak mindig köszönettel vett jó szándékait.

A Rózsadomb és környékének rendezése.

(Müszaki vélemény.)

A Rózsadomb és vidéke házas telektulajdonosainak egyesülete nagy és sikeres munkát végez. Ez az egyesület az mely folyton folyvást életjelet ad magáról. Erős kitartással, még erősebb buzgalommal, egész tetterejével megy kitüzött czélja elérése felé, a mely nemcsak magáé az egyesületé, de az egész székes-fővárosé.

A Rézmál, Szemlőhegy, Vérhalom, Törökvész, Pasarét és Nyék dülők szabályozását sürgette első sorban az egyesület. Gyüléseztek, tanácskoztak, meghányták-vetették a legapróbb részleteket is, majd memorandumot készitettek, és jogos panaszaikat, kérelmüket, és óhajtásaikat irásban foglalva, küldöttség nyujtotta át az erre hivatott tényezőknek. Ez az egyesület nem szunynyadt, ébren és talpon volt.

Minden oldalon biztató igéret hangzott el, s megnyugvást okozott.

Most már itt fekszik előttünk Devecis Ferencz sz főv. müszakitanácsos, müszaki véleménye, melyet a közmunkák tanácsához terjesztett be.

Tudással, gonddal és szakértelemmel kidolgozott munka ez, a melynek minden sorából kitetszik, hogy lelkiismeretesen feküdt tárgyára, s e mellett a közmunka tanácscsal szemben önálló véleményét nemcsak hangoztatja, de meg is okolja.

Igy mindjárt a bekezdésben az utakra nézve külön elveket állit fel a közmunka-tanács javaslatával szemben, és igy nyilatkozik:

Az utaknál alkalmazandó görbületi viszonyokat megállapitva nem találta, miért is ki kellene mondani hogy az itt gyakrabban előforduló 10—12 m. széles kocsiutaknál egyáltalában mint legkisebb sugár 15 m. alkalmaztassék, mert ily görbületek mellett a befordulás és átmenet a másik ut szakaszba a közlekedési eszközök veszélyeztetése nélkül már lehetséges.

A közm. tanácsának müszaki osztálya a maximál emelkedést főközlekedési utaknál 5—6%-ban állapitja meg, ezzel szemben Devecis 4% körül óhajt maradni és csak kivételesen alkalmazna 4—5%-ot. E mellett a közmunka tanács nem mondja ki, hogy miképen kell alkalmazni ezt az emelkedési viszonyt, mi czélszerünek vélnők — ugymond — e tekintetben azt kimondani, hogy a főközlekedési utak a völgy kiindulási pontoknál nagyobb emelkedéssel birjanak, mint a végpontoknál a hegytetőn.

Az utak szélességi viszonyait tekintve a 4 öles utakat csakis meredekebb gyalogjáróknak gondoljuk felhasználhatóknak, ott pedig, hol az emelkedés azt megengedi, minimál szélességet a 10 mtrt kérjük elfogadni.

Ennélfogva mások mellett például a hidegkuti útból kiágazó Nyéki dülőbe vezető most 4 öl-re tervezett utat okvetlen legalább 10 méterre bővitendőnek véljük.

4. Elég fontosnak véljük azt is, hogy a hegyekre vezető kocsi közlekedési utak serpentinái gyalogutak által kapcsoltassanak.

E mellett az e vidéknek gyönyörü kilátási pontjait nem látjuk eléggé hozzáférhetőknek, ezért a hegytetőkön és mindenütt, ahol egy ilyen kilátási pont van, ez 3—4 m. széles gyalogösvénnyel összekötendő.

Az egyes kilátási pontoknál a szükséghez képest oly közterületek lennének megszerzendők, hogy ezeknél legalább egy kilátó gloriette felállitása lehetséges legyen, esetleg oly nagy terület, hogy kisebb menedékházak épithetők legyenek.

Ezután áttér a dülők részletes szabályozására, s ezután a Rózsadombra s erre nézve ekként nyilatkozik: Ugy a közmunka tanácsnak müszaki osztálya, mint azok, kik valaha e vidéket bejárták, nem tudják eléggé dicsérni és kiemelni a Rózsa-domb és vidékének gyönyörü szép és egészséges fekvését, mégis arról, hogy a székes főváros szive a pesti rész, e vidékkel kocsi uton is gyorsan és jól kapcsoltassék, gondoskodva nincsen.

Mint feltünő hiányt azt látjuk, hogy a Margit-hid folytatása a Zsigmond-utcza és Török-utcza közt fekvő Primás-utcza, nem bir fővárosi jelleggel. Itt mulasztást történt akkor, midőn megengedték, hogy a Primás-utczát oly szük méretekkel épitsék ki s a törekvés nem oda irányult, hogy itt egy tért alakitsanak. Különben összes létező hidjaink e hibában szenvednek s látszik rajtuk az esetlegesség alkotása.

Az itt alakitandó tér nézetünk szerint tehát okvetlen felveendő a szabályozási tervbe.

A tér északi részének alkotása ellen, különben nehézség nem is forog fenn: u. i. a Primás-utczák a Török és Zsigmond-utczák közti északi oldalán csak régi eltöltött, omladozó épitmények vannak: igy a kiszélesités még ma könnyen eszközölhető.

Az volna tehát az első lépés, hogy a Margit-hidon át a pesti részt a Rózsa-hegygyel kapcsolnánk: a további pedig abban áll, hogy a Török-utcza, Zárda-utcza és Margit-utcza közti elhagyott ronda házhelyeket kisajátitanák és e tömb helyébe meneteles utvonal által keresztül szelve helyeznék el az uj épitési területeket.

Ennek az utvonalnak fontosságát e vidék lakói már rég érezték. A birtokosság részéről Feszl László tanár és Neuschloss Ödön mérnök tervezeteket is mutattak be, melyekből világosan látszik, hogy a kérdés nagyobb pénzáldozatok nélkül keresztül vihető.

Mind két terv elég ügyesen oldja meg a kérdést. Neuschloss az ut alsó részén támfalakat, feljebb háztömböket alkalmaz; Feszl pedig az utvonalak közé csakis háztömböket tervez.

Vajjon melyik tervnek adandó előny, vagy ezek mily kombinálása (esetleges parkirozott terület beigtatása mellett) lesz alkalmazandó, ezt jobb, tervezésre alkalmasabb idők beérkeztével fogjuk megállapithatni. Most csak elvileg kellene megállapitani, vajjon a hatóság ez általunk melegen pártfogolt vonalat, mely a Rózsa-hegy és vidékének kulcsa; szükségesnek tartja-e?

Müszaki véleményét Devecis Ferencz a következőképpen fejezi be.

Inditványozzuk végül, hogy a mint azt már a pesti részen megkezdték, de ez időszerint munkaerő hiányában nem folytathatták, hogy erre a részre is mint egyáltalában az egész jobbparti (budai és óbudai) részre vonatkozólag a pontos háromszögtani szabályozási müt készitsék el, mert csak és nem máskép lesznek a későbbi időben a pontatlansággal járó zavarok kikerülhetők.

A Rózsadomb és vidéke ház és telektulajdonosok egyesületének érdeme, hogy ez a müszaki vélemény megjelent, mert a benne hangoztatott elvek, és adatok tanulmányul és okulásul szolgálhatnak azoknak is, kik szakértelemmel bár, de kevés rokonérzéssel intézik Buda rendezési viszonyait.

Bódiz László inditványa.

„1. Még ez értekezletből rendelje meg minden község a megyei alispán ur által ajánlott Rumboldt-czégtől a magyar czimerrel ellátott nemzeti zászlót és folyó évi május hó 2-án virradóra tüzze ki a magyarság ez imádott szimbolumát házaira.

2. Határozzon az értekezlet egy napot, melyen a járás minden hazafiasan érző fia és leánya e helyen összegyülvén, a róm. kath. templomban a hálaadó nagy misét hallgassa meg és onnét az ev. ref. templomba vonulván, a millenáris ünnepély emlékét dicsőitő egyházi beszéd tanuja legyen, hogy ekkép mindenki lélekben felemelkedvén, valláskülönbség nélkül a mindenek alkotójához hálát rebegjen a nemzet eddigi fenntartásáért és könyörögjön, hogy az uj ezred éven át fényben emelje, dicsőségét növelje, ragyogóbbá tegye és sokasitsa meg ezt a fajt, nyelvével együtt az idők végezetéig.

3. Hogy pedig ez imaszerü óhajunk megtörténhessék azon elvet kell szemünk előtt lebegtetnünk: „Segits magadon és Isten is megsegit!“ Ennek a járásnak, melynek területét a tatárpusztitás, belvillongások és a török hódoltság megfosztá magyar lakosságától és a hatalom idegen érdekek szem előtt tartásával távoli nemzetek fiait telepité le ide, kell hogy anyagi áldozatokkal is járuljon ahhoz, mikép az idegen szó helyett, itt a fő- és székváros

---

megérti azt, hogy a nagy honfoglaló földi maradványai számára szebb Magyarhon szivében ennél magasztosabb, ennél lelkesitőbb hely nem létezik.

A vándor madár, ha hosszu útjában egy helyre talál, hol jól megpihenhet, visszatér hátramaradt társaihoz s e helyre csalogatja őket, hogy itt rakjanak fészket maguknak. És csak madár benépesül a berek, a fészek épül, a virág illatával együtt a dal csengése egnek száll és dicséri a földnek és a csillagoknak alkotóját.

Estve van, a kiránduló nyönyörrel telve visszatér városi lakába, de nem leleli el e helyet. Gyakhamár felkeresi azt ismét családjával, barátjaival s a hely büvös varázsa ezekre is kihat.

Jó lesz nekünk itt maradnunk, épitsünk három házat, egyet nekem, egyet neked, s egyet neki.

És ugy lőn.

Majd uj barátok csatlakoznak s imé a hon ezredéves ünnepére, Árpád nyugvó helye körül egy virágzó telep létesül, hol a főváros testben lélekben fáradt lakója üdülő helyet talál.

És megnépesül az uj telep, virágok illata árad szét kerteiből, magyar festők müvei diszitik lakának falait, a magyar zene csodás hangjai hangzanak a kedves otthonban s Petőfi dalai hirdetik Árpád sirjánál, hogy él még a magyar.

F.

tövében minden ajakról forrón szeretett anyanyelvünk hangjai zengjenek. Ez okból kell teremtenünk egy pénzalapot, melyhez ugy a községek, mint erkölcsi testületek a jelenben nagyobb összeggel, a jövőben pedig évenként bár csekélyebbel, költségvetésükben hozzájáruljanak; valamint felkérendők a községek érdemes elöljárói arra, hogy egy lelkes felhivás kapcsán kezeikhez kiadandó gyüjtőivekkel házról-házra járván gyüjtéseket eszközöljenek és a gyüjtések folytán adakozott összegeket f. évi szeptember hó 15-ig ide bemutassák.

Ez képezné tervem szerint a jelzett pénzalap magvát.

Fz alap növeltetnék évente a járás lelkes fiai és leányai által rendezendő egy nyári és egy farsangi mulatság jövedelmével, melyeknél természetesen nem a fény, hanem a jövedelmezőség volna szem előtt tartandó.

Az alap czélja lenne: hogy midőn a gyüjtött tőke a 3000 frtot elérné, kamatai évenként a járás német ajku községeiben azon gyermekek jutalmazására fordittatnék, kik amaz iskolai évben a magyar nyelv megtanulásban a legjobb előmenetelt tanusitják; de ezen felül nagy részben azon tanitók is részesittetnének e jutalomban kiknek fáradozásai a legszebb sikert koronázzák.

Addig, mig ez alap legalább 6000 frtra fel nem növekszik évenként csak három község legjobb sikert felmutató tanulói és tanitói részesittetnének a jutalomban, kiknek neveit buzditásul a napisajtó is nyilvánosságra hozná.

Az alapot „Arpád alap“ név alatt Pest-Pilis-Solt Kiskun vármegye törvényhatósága kezelné.

A részletek kidolgozására, midőn már a gyüjtés eredménye ismerve lesz, egy háromtagu bizottság volna hivatva a kir. tanfelügyelő elnöklete alatt oly hozzáadással, mikép ezen alapra csakis a pilisi alsó járás jelenlegi németajku községeinek iskolái tarthatnak számot és ha idők folyamán uj közigazgatási beosztás folytán most más területekhez tartozó ily nyelvü községek osztatnának ide be, ezek tartoznak, ha ezen jutalomra igényt óhajtanak tartani, egyszersmindenkorra 100 frtot az alap javára befizetni.

4. Ha a tisztelt értekezlet előterjesztett inditványomat elfogadná, ezennel felkérem, hogy az annak 3. pontjában jelzett háromtagu bizottságot már most megválasztani sziveskedjék.

Ugy vagyok meggyőződve, hogy az ezen inditványban foglaltaknál szegénységünkhöz képest fényesebb tanujelét, kegyeletesebb emlékét igaz hazafiságunknak az uj ezredév hajnalhasadtával nem adhatjuk és ha tervünk sikerül, elmondhatjuk a költővel;

» . . . . . Szent hazánk!
Megtettük a mivel csak mi tartozánk!«

A magyarok Istene legyen velünk törekvéseinkben, adja áldását e hazára annak mingen igazán érző gyermekére és alkotmányhü uralkodójára! Amen.

Bián, 1896. évi április hó 21. napján

előterjeszté: **Bódiz László**
főszolgabiró.

A II-ik kerületi választmányból.

A II. kerület választmánya április havi ülésében több közérdekü inditványt tárgyalt igy Dr. Bozoky Ádám inditványára lépéseket tesz a központban, hogy a budai katonai lövőtért helyezze el mostani helyéről. Németh Imre ugy tudja, hogy a csavargőzös vállalat kötelezve van uj átkelési vonalakat nyitni és e kötelezettségéből kifolyólag nyitott is a mult év folyamán próba vonalakat, melyek közül a Pálffytér—vigadói vonalat állandóan üzembon tartotta de a folyó évi közlekedés megkezdésekor ezt a vonalat nem nyitotta meg ujra. Miután ez a vonalszakasz a II. kerület felső részének, és a III. kerület Ujlak részének a pesti oldallal való érintkezésében egy régen érezett hiányon segitett, és ebben az érintkezésben annak szükséges voltát a közönség nagyon is érezte, miután a Pálffytérről Esztergomba és Szent-Endrére élénk vasuti forgalom fejlődött ki és a pesti oldalnak is érdekében áll, hogy a Pálffytéri vasut állomást ezen a vonalon könnyü szerrel megközelitse, inditványozta, hogy e vonalszakasznak ismét való megnyitása iránt intézkedjenek.

Hampl Sándor felpanaszolta a Margittrakpart botrányos állapotát és daczára annak hogy sem anyag sem pénz fedezet nincsen, kivánta ez itt uralgó tarthatatlan állapotoknak azonnal való megszüntetését, mert a kerület nem türheti, hogy ilyen feneketlen tenger utja legyen a város közepén, de nem nézheti az itt lépten nyomon előforduló állatkinzásokat sem, a mikor 4—6 ló szükséges ahoz, hogy egy két ló után megterhelt szekeret a kátyuból kihuzzon.

Mindezeket a közérdekü inditványokat a választmány egyhangulag emelte határozattá, de napirendre tért Dr. Kiss Károly megsürgető inditványa fellett, hogy a kerület tisztviselői a kerületben lakjanak, mert a törvény ezt igy irja elő és természetes is, hogy a kerületi elöljáróság személyzetének a kerület mindenféle viszonyait, a kerület helyrajzi fekvéseit tüzetesen ismerni kell, de kötelessége az is, hogy a kerületben mindent megfigyeljen, igy nem csak a hivatalos helyiségben, hanem a kerület utczáin járva is gyüjteni kell tapasztalatait és észleleteit, mindez csak ugy lehet, ha a tisztviselő a kerületben is lakik, minél fogva — daczára a különben méltányos kifogásoknak és felhozott akadályoknak — helyesen teszi a választmány ha ezt a kérdést ismételve felveti, és a törvény intézkedéseinek végrehajtását megsürgeti, ha aztán akad még is olyan tisztviselő, a ki a viszonyokkal megalkudni nem tud, a kit egyéb érdekek más felé tartanak lekötve, az keressen alkalmat, hogy állását egy hasonlórangu de olyan tisztviselővel cserélje fel, ki nem csak hivatalba jár a kerületbe, de a kerületben és polgártársai közt is él.

—e.

Különfélék.

— **A kiállitás megnyilt.** Az ezredik év emlékére rendezett kiállitást a király, királyné a király családjának tagjai, a külföldi hatalmak képviselői, országos főméltóságok és előkelő közönség jelenlétében megnyitották. Nekünk budaiaknak, de az egész székes fővárosnak a város rendezést tekintve jobb lett volna, ha a kiállitást Budán tartjuk. Minden szakember ezt mondta és ezt mondja. Fájdalommal érezzük, hogy nem igy történt. A kiállitás meg van. A külföld a melynek véleménye után anynyira áhitunk, a melynek élünk és dolgozunk vagy elismeri vagy lenézi haladásunkat. Az udvarias lanyha dicséretnél többet ér az irigy hang. A kiállitás elég gyorsan készült el a mi Dániel Ernő miniszter és Schmidt József érdeme. Schmidt József erős szervező tehetségnek mutatta be magát. A kiállitást melyen számos budai és budavidéki állitott ki, figyelemmel kisérjük és avatottan szóllalunk hozzá.

— **A bástya-ünnep.** A májusi ünnepélyek között egyik legkedvesebb és legkeresettebb lesz a bástya-ünnep. Már maga az a hely, hol ezt az ünnepélyt a lelkes hölgyek rendezik olyan szép és olyan diszes. Maga a természet szépsége az utolérhetlen diszitő. Egy pár órát olyan élvezettel lehet itt eltölteni, mint másutt nem. Tündérmesékbe való leirhatlan látvány kinálkozik a bástyáról. A rendezőség ügyes kézzel illeszt számtalan ötletes és szellemes dolgot a szép keretbe. A jegyek fogynak, az ajándék tárgyak érkeznek. Az egyes csoportok intézői szorgalmasan müködnek, hogy a kitüzött tervek meglepően legyenek végrehajtva. A Buda és Vidéke rendkivüli ünnepi számába, mit Gróf Hunyady Lászlóné és Örgöf Pallavicini Edéné szerkesztenek, már sok neves iró küldött közleményt. A kereskedők között valóságos verseny folyik a tombola-tárgyak küldözgetésében. A héten is sok értékes tárgy érkezett. A magyar egyesület kormányzó tanácsa lelkesen karolta fel a bástyaünnepet. Mint halljuk étel és italnemüekből nagy mennyiség van utba dijtalanul. A gyermek előadás igen változatos lesz, hogy ne csak a nagyok de a kicsinyek is jól mulassanak a szeretet ünnepén.

— **Keresd a szived.** A budai szinkör, most már a főváros nyári szinháza Jókai Mór darabjával vonult be az ezred év nyarára. Krecsányi buzgalma, ügyszeretete, lelkesedése lehetővé tette, hogy Jókai Mór e remeké előadta, és az élő legnagyobb költőnek szava hangzik ott, a hol a magyarosodás szempontjaiból még sok és fárasztó munka vár. Jókairól irni, megbirálni, mindössze annyi, mint lelkesedéssel adózni a nagy irónak, ki ifjuságunknak bálványa, férfi korunknak büszkesége, s a magyar irodalomnak disze ma, és lesz örökös-örökön. Krecsányié az érdem, hogy a nagy költő nagy alkotását szinre hozta, a minthogy a válogatott társulat is rászolgált arra, hogy előadásának sorozatán nyomokat hagyjon az előadó müvészet terén. Minek mondjuk el, hogy a „Keresd a szived“ a „Kőszivü ember fiai“ regényből vágja ki tárgyát, abból a regényből, a melyet könyhullatva olvasott a fiatal csemete, és megrázkodott nagy és teljes igazságán a férfi. Előadták! Jól tették! Krecsányi igazgató érdemeit szaporitotta, és derék társulata megérdemli, hogy a legnagyobb elismeréssel forduljunk felé.

— **Régi szép idők.** Ez lesz a czime Szathmáry Károly nyugdijas szinész könyvének. Szathmáry Károlyt a budai közönség jól ismeri. Számtalan estén gyönyörködtünk igazi magyar meghamisitatlan müvészetében. A hazában sok felé járt. Pályája hányatott volt. Megérdemli, hogy az a közönség, melyet szórakosztatott minél számosabb megrendeléssel viszonozza a dus élvezeteket. Könyve 107 igen érdekes történetet fog tartalmazni, melyek mindegyike duzzad a humortól. Megjelenik folyó évi junius hó 15-én. A pénzt május hó 20-ig kell beküldeni az érdsmes müvészhez Csömöri-ut II. em. 24-ik ajtó. A budai közönség közül is mindenesetre sokan fogják ezt a becses könyvet megrendelni.

— **A zugligeti ünnep.** Május 9-én a Zugliget ünnepet ül. A milleniumi emlékfák között felállitott sziklaemlékbe illesztett márványtáblát ekkor leplezik le. Az ünnepély a Ferenczhalmon lévő kápolnában tartandó ünnepélyes szent misével veszi kezdetét d. e. 9 órakor, melyet Emanuel kapuczinus szerzetes atya fog tartani. A kápolnát, mely báró Csollich tulajdona, a tulajdonos ez alkalomra készségesen átengedte. Az iskolai ünnepély d. e. 10 órakor az iskola tornatermében lesz, melyen a krisztinavárosi iskolaszék megbizásából és képviseletében Filo Lajos iskolaszéki tag elnököl. Hálás szivvel kell megemlékezni Sigray Pálról ki kertészetéből két értékes fenyőfát ajándékozott az iskolának a milleniumi emlék környékének diszitésére. Az ő adománya tette egyuttal lehetővé, hogy az iskola minden tanulója e nap emlékére egy emlékérmet fog kapni.

— **Zsámbék ünnepe.** Zsámbék község képviselő-testülete április hó 25-én tartott rendkivüli közgyülésén elhatározta, hogy Magyarország ezer éves fennállását megünnepli Május 2-án a magyar czimerrel ellátott nemzeti zászlót a község házán kitüzték. Május hó 3-án este kivilágitás és térzene. Május hó 4-én hajnalban az ünnepet 100 taraczklövés jelzi. Délelőtt 9 órakor a képviselőtestület tagjai a tanácsteremben összegyülnek, onnan $^1/_2$10 órakor testületileg a templomba vonulnak, hogy valláskülönbség nélkül a „Te Deum“-mal egybekötött isteni tiszteletre Ezután a tanácsteremben Nyirák Gyula községi jegyző a millenáris ünnepély emlékét dicsőitő hazafias beszédet tart a községi diszközgyülésen, mely alkalommal megállapitják, hogy a pilisi alsó járás által kulturális czélokra tett 6000 frtos alapitványhoz 100 frttal és minden évben 25

forinttal hozzájárulnak mig az alap a 6000 forintot eléri. Május 4-én az ipartestület közgyülést és utánna 150 teritékü lakomát tart. Május 4-ét, mint nagy nemzeti ünnepet megülik, a község polgárai munkaszünetet tartanak, az összes üzletek pedig zárva maradnak, hogy a község minden magyarul érző polgára annál ájtatosabban emelhesse imáját a Mindenhatóhoz vallásküIömbség nélkül és hálát rebegjen a nemzet eddigi fentartásáért és könyörgő imáját felemelhesse, hogy az uj ezredéven át a magyar nemzetet fényben emelje, dicsőségét növelje, ragyogóbbá tegye és sokasitsa meg ezt a fajt, nyelvével együtt az idők végezetéig.

— **Halálozás.** Mátyás bácsi meghalt. A déli vasutnál dolgozott. Jó ember volt. Egyedül állt a világon. Halála hirtelen következett be. Eltemették társai részvétével. Koporsójára szép koszorut helyeztek el. Oda lent már nem fáj semmi.

— **Kérelem.** A lóversenyeket a látogató t. közönségnek az a része, mely okvetlen kimegy akár szép akár rosz idő van: a Lovaregylet főpénztársága által tisztelettel felkéretik — saját kényelme érdekében — mert künn a versenytéren nagy a tolongás a pénztároknál, hogy belépti jegyeit délelőtt benn a városban, a programmokon megjelölt dohánytőzsdékben előre megváltani sziveskedjék. Másrészről felkéretik a közönség, hogy belépti jegyét az öltönyön kivül láthatólag kitüzni sziveskedjék, s igy az ellenőrség részéről felszólIitásokat mellőzhesse. A „Magyar Lovaregylet titkársága".

— **Aláirási fölhivás.** Bayer József a Kisfaludy-társaság tagja megirta a drámairodalom történetét a legrégibb időktől 1867-ig. Bayer József neve nem először hangzik a müvelt olvasó közönség előtt. Tehetségét, kutató szellemét, az irodalom története iránt való véghetetlen nagy előszeretetét ismerjük és tudjuk. Itt él köztünk, azereti Budát, szereti a természet adta kincsét a fő és székvárosnak, és mi igazi örömmel üdvözöljük akkor, a midőn a magyar tudományos Akadémia főtitkári hivatala adja ki az aláirási felhivást megjelenendő legujabb müvére. Bayer Józsefnek a Magyar drámairodalom története czimén pályázatra készült müvét a birálók egyhangu itélete jutalomra érdemesnek találta. E munka érdekét — mely felöleli az egész anyagot — csak fokozza az a körülmény, hogy nem feledkezik meg a magyar szinészetről sem és annak a magyar dráma kifejlesztésére való hatását mindenütt párvonalasan tárgyalja a müfajok méltatásánál. Alapvető munka ez. Érdeklődésünk melegségével üdvözöljük a szerzőt, és magát a M. tud. Akadémiát.

— **Rózsaleány ünnep.** Boldogult Gróf Karácsonyi Guidó által Rudolf trónörökös emlékére alapitott rózsaleány ünnep ez évben Solymár községben lesz. Délelőtt 9 órakor. Este 6 órakor tánczmulatság.

— **Adomány az árváknak.** Egy aranymüves segéd: Faschingbauer Hermann 3 (három) frtot adott át e napokban a Magyar-árvaház igazgatójának, hogy azt három jóviseletü árva fiu közt ossza ki Somlyay József, igazgató, a pénzt Sztclár Gyula, Sztolár Ede és szabó Kálmán árvák nevére az „Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárban" helyezte el gyümölcsözés végett s a jószivü iparosnak az uton is hálás köszönetét nyilvánitja az adományért.

— **„A jó szív magyar asztaltársaság."** Szaporodunk! a magyarság szempontjából ismét előbbre vágyunk egy lépéssel. A szív érezni tud, és ha mozgatója a jó érzés felköltése: kétszeresen arra tereli a figyelmet, a hol az ilyen szív megnyilatkozik. A szegény, elhagyatott és árva gyermekek ruházattal való felsegélésére alakult meg ez az asztaltársaság, a mely soha jobb nevet nem választhatott volna mint „A jó szív". A tabánban Hecker György vendéglőjében (A három hollóhoz) alakult meg az asztaltársaság 34 taggal. Elnök lett: Welina József; alelnök Szeidt Lajos. Mindkettőnek neve elég biztositék arra nézve, hogy az asztaltársaság kitüzött czéljának, minden körülmények között meg fog felelni. Titkár lett Cseh Pista. A megválasztott elnökökhöz, olyan két oszlopos tagja csatlakozott az asztaltársaságnak mint Palaczk Sándor és Bakos Sándor. Ezek éltető elemei a társaságnak mert mindig van lelkesitő szavok a haza szeretetet mellett. és van érző szivök a mikor a nyomort kell enyhiteni. Vidámsággal, jó kedvvel ment végbe as alakuló ülés s mindenki azzal az érzéssel távozott el, hogy szórakozása mellett jót is cselekedett. Az asztalra tett persely csakhamar szépen meg telt a mihez a gyógyulást kereső Hecker György vendéglős Wörishofenből két forintot küldött a nemes czél iránti tekintetből, a miért az egybegyültek jegyzőkönyvileg hálás köszönetüket nyilvánitották. Örömmel üdvözöljük a megalakult asztaltársaságot, s kivánjuk hogy müködését fényes siker koronázza.

Közgyülések.

A magyar rézmüipar és pipagyár r. t. f. hó 26-án tartotta az 1895. üzletevre vonatkozó első rendes közgyülését, Bartha Miksa igazgató elnöklete alatt. Az uj társaság elmult üzletéve több ezer forintnyi nyereséget eredményezett, mely nyereségből tartalékok létesittettek. Az igazgatóság bejelenti, hogy az uj gyárépületek elkészültek, s most már ott folyik a munka. A berendezés a modern teknika legujabb vivmányaiból áll, s a gépek és felszerelések a legnagyobb igényeket is kielégitenek, ugy, hogy a gyár biztos, gyors felvirágozása már legközelebbre várható. Az igazgatóságba a következők választattak be: lovag Falk Zsigmond (elnök), Rökk István, Wellisch Hugó, Fodor Adolf, Eibeschitz Lipót, Bartha Miksa, Kovács Gyula dr. A felügyelő bizottság közfelkiáltással ujra megválasztatott.

Az északmagyarországi egyesitett köszénybánya- és iparvállalat részvénytársaság f. hó 27-én tartott közgyülésén elhatározta, hogy a lefolyt évre részvényenkint 10 forint = 10 százalékos osztalékot fog kifizetni.

Tájékoztató.

Szt.-Lukács-fürdő részvény-társaság Budapesten.

Az iszapfürdő a nyári idényre megnyittatott.

— **Lipótmezőn** a fenyves erdő mellett, a Sucin-féle nyaralóban két tágas szoba, veranda és mellékhelyiségek kiadandók.

— **Érdekes látványosság** Heintze Károly központi főgyüjtődéje (Szervita-tér 3.) szüknek bizonyulna a kiállitás alatt odaözönlő néptömeggel szemben. Még az ünnepélyek meg sem kezdődtek és máris oly nagy a kereslet a sorsjegyek iránt, oly nagy a tolongás a szervita-téri üzletben és oly nagy számmal érkeznek napról-napra a vidéki megrendelések, hogy a közönség igényeit csak a legnagyobb erőmegfeszitéssel lehet kielégiteni. Elképzelhető tehát, mily ostromnak lesz kitéve az a kis pavillon, mit a kiállitáson állitott, midőn nemcsak a normális viszonyokkal, de a kiállitást látogató egész bel- és külföld igényeivel kell számolnia. Minél inkább közeledik a május utolsó főhuzás ideje, annál nagyobb az általános vételkedv és igy tartani lehet attól, hogy minhamarább a sorsjegyeknek teljes elárusitását kell jeleznünk. Éppen azért nem tudjuk elégszer és eléggé ajánlani, hogy siessen kiki szükségletét beszerezni, mert könnyen megeshetik, hogy a sorsjáték nagyszerü esélyeitől melyekben oly csekély rizikó mellett részt vehet, — meg lesz fosztva.

— **Szinház után.** Schlaucher Ferencz Alaguthoz czimezett keresett vendéglőjében a szinházi előadások után friss ételek vannak. Szinház után a közönség itt kellemesen szórakozhatik. Jó ételek jó italok. Éjjelre tiszta szobák.

— **Kurucz Kálmán** jó nevénél is jobb vendéglős. Tőzs-gyökeres magyar ember, a ki a Rudas-fürdő mellett levő régi Barabás-féle vendéglőt vette át, és azt a kor igényeihez képest teljesen átalakitotta. A budai korzó gesztenyései alatt teritett asztal üdülést nyujt a közönségnek. Kurucz Kálmán a vendéglős éberségével és figyelmével, pontos kiszolgálásával, jó ételek és italokkal abban fáradozik, hogy a kuruczok és labanczok jó egyetértésben együtt megférhessenek. Adja az Isten!

— **Diszités.** Ő felsége a királynénak a déli vasuton történt érkezése alkalmából a pályaház és a váróterem igen szépen volt élő növényekkel feldiszitve. A diszitést a melynek izlése a királynét is meglepte, Schmidberger Rezső ismert mükertész rendezte.

— **Hirdetési rovatunkban** találja a t. közönség Mesterházy Mihály füszer, gyarmatáru és csemege-kereskedő árjegyzékének rövid kivonatát, ajánljuk e derék fiatal törekvő kereskedőt a fogyasztó közönség szives figyelmébe, részletes árjegyzéket posta utján kivánatra azonnal küld. Ugyszintén a nyaraló közönség megrendeléseit a legnagyobb előzékenységgel dijmentesen házhoz szállitja.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

MONORI KENYÉR

Fióküzletek eddig nyittattak: Budán fő-u. 50 sz. Pesten Ferencz-körut 1, József-körut 22—24, Lipót-körut 34, (Lipót-udvar), Váczi-körut 6.

Legközelebb még 6 fióküzlet fog megnyilni a kitünő minőségü, legtisztább gyártási uton készült **monori rozs- és buzakenyér,** valamint legfinomabb **monori királyliszt** elárusitására.

Központi raktár: VI. Teréz-körut 33.

Budapest-Monori gyártelep részvény-társaság. Elárusitás minden jobb füszer- és csemegeüzletben.

Telefon 2100.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Seide József

füszer bor és csemege kereskedésében

II. ker. Fő-utcza 8. szám.

Emelvény (Tribün) Páholyok és állóhelyek

junius hó 8-ára, a hódoló felvonulásra, Albrecht-uton a legjobb helyeken

Stowasser J.

II. ker. Lánczhid-utcza 5. szám.

kaphatók.

CSÁSZÁRI KIRÁLYI DÉLI SZABAD. VASPÁLYA-TÁRSASÁG.

A részvényes urak ezennel meghivatnak **a f. évi május hó 29-én délután 5 órakor Bécsben, I., Eschenbach-Gasse 9. szám** alatt (az osztrák mérnök és épitész-egylet termében) tartandó

NEGYVENHATODIK KÖZGYÜLÉSRE.

NAPIREND:

1. Az évi jelentés felolvasása.
2. Az 1895. évi zárszámadás feletti határozathozatal.
3. Az igazgató tanács részbeni megujitása.
4. A számvizsgálók megválasztása.

Az alapsz. 22. czikke szerint a közgyülésben csakis azon részvényesek vehetnek részt, kik legalább 40 részvénynyel birnak s ezeket legkésőbb 14 nappal a közgyülés összehivása előtt az alantabb megjelölt pénztárak valamelyikénél letéteményezték és pedig:

Bécsben: A cs. kir. szab. oszt. Kereskedelmi és Iparhitel intézetnél: Rothschild S. M. urnál vagy a társaság számvevőségnél, a déli vaspálya udvaron igazgatósági épület).
Budapesten: A magyar általános hitelbankná'.
Triesztben: A cs. kir. szab. osztr. Kereskedelmi es Ipar-Hitelintézet fiókjánál.
M/m. Frankfurban: Rothschild M. A. és Fiai uraknál.
Berlinben: Bleichröder S. urnál vagy a disconto-társaságnál.
Kamburgban: Behrens L. és Fiai uraknál.
Baselben: Speyr és Társa uraknál.
Párisban: A társaság letéti pénztáránál Rue Lafitte 17
Londonban: Rothschild N. M. és fiai uraknál.
Milánóban: A Banca Lombarda di Depositi e Conti Correnti.
Genfben: Lombard, Ouider és Társa uraknál.
Lyonban: Cambefort, Saint Olive F. és Társa uraknál és Veuve Morin, Pons és Társa czégnél

A letéteményezett részvények helyett letéti jegyek és igazolványok szolgáltatnak ki, mely utóbbiak a közgyülésen való megjelenésre jogositanak. Távollevő részvényesek irásbeli meghatalmazása utján más, a közgyülésen részvételre jogositott részvényes által képviseltethetik magukat (23. czikk). Képviseltetés esetén az igazolási jegyen előnyomott meghatalmazás kitöltendő, a meghatalmazó által sajátkezüleg aláirandó s legkésőbb folyó évi május hó 22-én a társaság számvevőségénél Bécsben (déli vaspálya-udvar) felmutatandó, megjegyeztetvén, miszerint az al pszabályok 25. czikke szerint egy részvényes sem egyesithet magában többet 10 szavazatnál saját joga alapján és 20 szavazatnál többet saját joga alapján és mint más szavazatjogosult részvényesek meghatalmazottja.

Bécs, 1895. április hó 25-én. (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Az igazgató-tanács

A
Magyar Asphalt
részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 30. sz.
elvállal minden néven nevezendő
asphalt burkolási
valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ
kitünő gyógyviz és üditő ital
mindenütt kapható.
Kizárólagos eladási főhely
Lázár és Verzár Brassó.

Vendéglő
a
„Sörkocsihoz“
II., Lánczhid-utcza 6.
a lánczhid és hajóállomás közvetlen közelében.
Vendégszobák egyes személyek és nagyobb társaságoknak, elegánsan berendezve, igen jutányos árakon. Kitünő konyha, hamisitatlan italok, figyelmes kiszolgálás, nagyon mérsékelt árakon.
Számos látogatást kér teljes tisztelettel
Kleinhackel József
vendéglős.

Alapittatott 1842.
Mechlovits Béla
Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

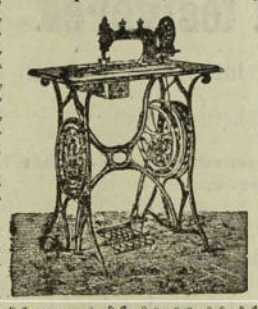
Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

SCHIEN KÁROLY
Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámhárítók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biciklikben.**

Magy. kir. államvasutak 40334/96. szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar svajcz átmeneti forgalom.

(Az I. számu pótléknak kiadása az 1874 évi február hó 1-étől érvényes Genf átmeneti áru dij szabáshoz.)

Az osztrák-magyar-svajczi kötelék en 1874. évi február 1-étől a közvetlen áru forgalomra nézve fennálló Genf átmeneti dijszabáshoz f. évi május hó 1-ével az I. számu pótlék lép hatályba, mely a dijszabás czimének megváltoztatását a szabályzati határozmányoknak pótlására. továbbá az áruosztályozásnak kiegészitését és a fuvardijtételeknek részbeni módositását tartalmazza.

Ezen pótlék a részes vasutaknál 40 fillért kapható.

Budapest 1896 április hó 10-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
a többi részes vasutak nevében is.

Magy. kir. államvasutak
51062 szám /96. b. II.

Hirdetmény.

(Németalföld-osztrák-magyar-vasuti kötelék.)

Folyó évi május hó 1-én a német-alföld osztrák-magyar kötelék forgalomban 1895. évi április hó 1-től érvényes II. rész, 3 füzet czimü dijszabáshoz az I. pótlék lép hatályba, mely módositott dijtételeket tartalmaz hajlitott fából készült butor, — friss gyümölcs- és dohány küldeményekre.

A szóban forgó dijszabási pótlék a részes vasutaknál példányonkint 8 fillérért megszerezhető

Ugyanazon időponttól kezdve érvénybe lép az emlitett dijszabáshoz tartozó »függelék« I. pótléka, mely ugyancsak a részes vasutaknál ingyen kapható.

Budapest, 1896. április 22.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.

Fukács János
vendéglője
a **„Zöldfához“**
I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
Legtisztább égvényes savanyuvíz

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem müködött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tiszteletteI KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymáz t és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kerthelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás.

Számos látogatást kér

A vendéglős.

A „FONCIÉRE"

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

WEISZ ANTAL

vendéglője a „Pirókréthez"

II., Retek-u. 61.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni mi-zerint **kerti helyiségemet megnyitottam.**

Vendéglőm társas összejövetelekre és estélyek tartására kiválóan alkalmas.

Jó izletes ételekről, valamint kitünő italokról és előzékeny kiszolgálásról gondoskodva van.

Tisztelettel

Weisz Antal.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Saját termésü szegszárdi veres és fehér ó-borok.

Czukor, kávé, rizs, gyertya, tea, rum, cognac, stb.

Gyarmatáruk raktára.

Petroleumot, illó-olajokat és savakat, továbbá festanyagokat — általában oly czikkeket, **melyek az élelmezési árukra károsan hatnak, nem tartunk.**

Nagyobb megrendelések a főváros területén dijmentesen a házhoz szállittatnak.

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALO KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébánia-utcza sarkán, „A ZÖLD VADÁSZHOZ"

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, kesztyü, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s pipereczikkek,

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Budapest, 1896. V. évfolyam 19. sz. Vasárnap, Pünkösd hava (május) 10.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBOL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A Margit-rakpart.

A székes-főváros törvényhatósága minden igyekezetét odafordította, hogy a székes fővárost az ezredéves kiállitás megnyitására külsőleg is tetszetőssé sőt fényessé tegye — Pesten; egész kincset áldozott arra, hogy a vidéki magyar, vagy a külföldi idegen ne találjon semmi kifogásolni való utakban, utczákban, világitásban, közlekedési eszközökben és sok minden szemre való —, vagy kényelmi dolgokban — de csak Pesten. Meghozta az anyagi áldozatokat nem csak a jövedelem arányában, hanem az 50 milliós kölcsönt tekintve, melynek egy része már el is lett költve — adóságot is csinált, hogy felcziczomázza csillogóvá tegye a fiatal Pestet, de sem idő sem pénz nem maradt arra, hogy az immár bekövetkezett nagynapokra megfoltoztassa az Öreg Buda köntösét!

Megnyilt az ezredévi kiállitás és Pest tényleg csillog, ragyog a sok ékességtől, Buda pedig meglapul az ő ősi egyszerüségében, itt a csillogást legfelebb az eső teremti meg — feláztatva az utcza porát, sarát.

Szivesen megtenné azt Buda hogy ne vegyitsen semmi keserüséget az öröm ünnep zajába, de lehetetlen el nem keseredni annak aki az áprilisi — igaz nem időszerü és szokatlan — esőzések idején végig ment a budai Margit-rakparton, hol tengelyig érő sárban és méter mélységü kátyukban megakadva látta az anyagszállitó terhes szekereket. Szemtanuja volt a lépten-nyomon előforduló állatkinzásnak és fültanuja a szegény állatokat hajszoló kocsisok nem épen kellemesen hangzó nógatásainak. Egyes napokon sima volt a Margit-rakpart mint az aszfalt, de feneketlen mint a tenger. Négy-öt napi száraz idő után szikkadni kezd a habarék, meg is keményedik, ugy hogy rakásokba lehet gyüjteni, a mi meg is történik, de az igy rakásokra gyüjtött sárhalmazt az uttestéről ismét csak az eső pusztitja el, a mennyiben felásztatja és szétteriti az uttesten, hogy ez által a botrányos állapotok ismétlődjenek.

A második kerületi választmány, egyes tagok felszólalása ujabb és ujabb inditványa folytán legalább egy év óta majdnem minden ülésében foglalkozik ezekkel a botrányos — tarthatatlan állapotokkal, és bár a felvilágositások rendesen abból állanak, hogy sem anyag, sem költség fedezet nincsen ezeknek az állapotoknak megszüntetésére, — a választmány rendesen meghozza a maga határozatát, melyben inditványozza a székes főváros tanácsánál a Margit-rakpart uttestének járható állapotba való helyezését. Dr. Németh Imre és Hampl Sándor II. kerületi választmányi tagok lelkes — és a folytonos sikertelenség daczára — fáradhatatlan szószólói ennek az ügynek és pedig nem csak abban az irányban, hogy az uttestet kijavitsák, hanem, hogy az, az itt lebonyolódó nagymérvü teherforgalomra való tekintettel koczkakő burkolattal lássák el. Dr. Németh Imre még ez évi februárban is sürgette a koczkakövet, nem vette tudomásul, hogy nincsen fedezet, hanem kivánta, hogy mint rendkivüli és elodázhatlan szükségletre — teremtsen a székes főváros hatósága rendkivüli fedezetet és hajtassa végre a kikövezést májusig ha mindjárt megkettőzött munkaerővel is. Minthogy azonban minden fáradozás, minden igyekezet haszontalannak bizonyult, minthogy kétségtelenné vált, hogy a koczkakő lefektetést most már májusig nem lehet keresztül vinni, a márcziusi és áprilisi választmányi ülésekben már csak a kijavitásra és a tarthatatlan állapotok megszüntetésére irányuló határozatokat hoztak.

Igaz hogy a kiállitás megnyilt, igaz, hogy a nagyobb szabásu utjavitásokat bekellett május 1-ig fejezni, de a tarthatatlan állapotokat még sem szabad tűrni. A májusi idegen forgalom még nem olyan nagy, hogy a Margit-rakpart uttestének kijavitása körül folyó munkálatok közlekedési akadályt képeznének, mig a mai állapot fenntartása feltétlenül közlekedési akadály. Nem szabad fenntartani a jelenlegi állapotokat az idegenekre való tekintetből sem. Az idegeneknek igen tekintélyes része meglátógatja Budát és innen a Svábhegyet, Zugligetet vagy Aquincumot. Ma Pesten mindent eligazitottunk, hogy az idegen irántunk elismeréssel legyen, tenni kell Budán is a mit még tenni lehet, mert az idegen annál jobban megbotránkozik a budai nyomoruságos állapotokon, mentől fényesebbnek látja Pestet.

De van a Margit-rakpartnak még egy másik — huszonnégy óra alatt eltávolitható — szégyen foltja is, t. i. a petroleum lámpák, valamint a Bomba és Pálffy-tér hiányos világitása, az az teljes sötétsége. Itt a légszesz csövek le vannak fektetve, sőt a Dunaparti sétányon azon helyeken, hova a lámpák tervezve vannak, ki is áll a földből a lefektetett cső vége, mely sok év óta csak arra volt jó, hogy a járó-kelők benne megbotolva felbukjanak. Ezt a kérdést is ismételve szóvá tette Dr. Németh Imre választmányi tag az üléseken, hol Toperczer Péter előljáró be jelentette, hogy a központban kedvező igéretet kapott. A kiállitás megnyilt, a közmunkák véget értek, de az igéret nem öltött testet. Ugy látszik a székes főváros atyái nem gondoltak arra, hogy a kőolajvilágitást huszadrendü kisvárosok is megszüntették. A kisvárosi ember már régen elszokott az utczai petroleum mécses világitástól, de sőt a falusi embert is meglepi a petroleum lámpa, mert azt legfelebb otthon a falujában látja és szokva van már, hogy ha városban jár — gáz vagy villam világitást lát. Megfeledkeztek arról is, hogy a Margit-rakpart a székes főváros belterületén az egyik legszebb pont és legalkalmasabb arra, hogy az idegen ide átrándulva a csillogó pesti oldalban gyönyörködhessen!

Fel tehát munkára, nincs vesztegetni való idő, minden óra drága; a II. kerület választmánya nem a tenni látszás viszketegéből, hanem való igazi szükségből tett ebben a kérdésben lépéseket. Tessék tehát kiküldeni a bizottságot, mely megállapitja, hogy nemcsak igaz ennek a czikknek tartalma, hanem el sem mond mindent a mi a Margit és Lánczhid között a Duna partján sürgős orvoslásra vár. Biztosan várja és hiszi a budai közönség, hogy az itt vázolt nyomoruságos állapotokat azonnal — tehát még május első felében orvosolja.

A Budai Könyvtár-Egyesület közgyülése.

A Budai kerületeknek ez a fiatal, de már is izmos kulturegyesülete, az érdekes asszonyhoz hasonlóan, mindig tud magáról — beszéltetni. Télen, a farsang évadjában, fényes bál-

Szily Kálmán főtitkár nagyon gondosan nézi át az akadémia kiadásait. Azzal, hogy a jó magyar nyelvre vigyáz maradandó emléket emel nevének. Kérjük, álljon még jobban a résre, had irjanak ezek az urak igazán magyarul. Ne türje el, hogy akár Simony akár Juda olyan magyar nyelvet faragjanak a mit nem magyar emberek beszélnek.

— **Gödöllő a királyi család otthona.** Ripka Ferencz hirlapiró ily czimen emelt könyvalakjában emléket a királyi család gödöllöi tartozkodásának a kiegyezéstől napjainkig. A nyomdai tekintetben valóban szép nyomásu munkát Gödöllő mezővárosa és Pestvármegye segitségével legjobb nyomdászaink egyike Hornyánszky Viktor sikerülten állitotta ki. Betük, nyomás, papir mind remekei a Hornyánszky-féle előnyösen ismert nyomdának és az izlésnek oly szinvonalán állnak a minőt Hornyánszky is nem mindig termel. A fénykép felvételek gyarlók és sem az iró jó munkájába sem a nyomdász remek művébe nem illenek. Hiányzik a költői hangulat, a müvészi tekintet, a jó elrendezés. Ezt leszámitva Ripka Ferencz müve értékes. Nehéz feladatát szerencsésen oldotta meg. A kinálkozó alkalmak daczára dicséretesen maradt meg a tárgyilagosságnál. Jó benyomást tesz az az olvasóra és irói önérzetre vall. Az udvarról irni nehéz és fáradságos munka. Elismerést érdemel Ripka Ferencz, hogy irodalmi szinvonalon marad. A munkához Jókai Mór irt egy hangulatos előszót.

— **Egy kitünő épitészről.** A legelső magyar szépirodalmi és kritikai lap a jó szellemü Magyar Szemle szakavatott tollu irója Divald Kornél középületeinket birálva Hausman Alajos tanárról a kitünő épitészről igy emlékezik meg: „Egyedül a szép törvényei lebegtek Hausman Alajos szemei előtt a ki az uj törvénykezési palotát épitette. Legszebb reneszánsz stilü épületeink egyike ez és hatalmas vetélytársa a nálánál jóval nagyobb szabásu s vele szemben fekvő dunaparti parlament épületnek. Valami impozáns méltóság ömlik el gyönyörü arányokat feltüntető terméskő homlokzatán, melyen diszes karcsu oszlopok sorakoznak egyenes vonalban záródó antik szellemben formált párkányzatán pedig pompás szobrok. A szobrászat és épitészet egyetlen középületünkön sem lép föl oly bájos harmoniával, mint itt. A magasban pozoló simbolikus alakok a levegő égtől határolt körvonalaikkal nagyszerüen érvényesülnek; a talapzatokat képező architektonikus tagozatok sem kiabálják, hogy tervezőjük nagyobb ur, mint a rajtok nyugvó alakok kép faragója". Szó szerint közöltük ezt a megérdemelt elismerést mely Budán lakó művész polgártársunkat ért s mely azért becses, mert a Magyar Szemle sem divatnak sem hatalomnak nem hódol, kimondja az igazat és émelygős dicséreteknek nem enged helyet jeles czikkekben bővelkedő hasábjain.

— **Betük a homokban.** Költemények. Irta Baka Elek. Mármaros-Szigeten jelent meg, rózsaszinü boritékban, s tetszetős nyomtatásban. A szerző tulajdona és ára 1 frt. A szerény költőnek tehetségére vall az a kötet, a mit Viski K. Bálint látott el előszóval. Az előszóban a többek közt ez is előfordul: „Nekem tetszenek a Baka Elek versei. A költemények egyike sem tartozik a nagyszerüek, feltünést keltők közzé, de keresetlen, egyszerü hangjuk, csengő rimeik és sima folyásuk nagyon kedvesekké teszik ezeket. Különösen szépek, melyeket édes anyjához, hugához s általában haza irt" Viski K. Bálint aláirta az ifju költő verseiről ezt a véleményt, s ugyan ezt tesszük mi is, hozzá adva, hogy erős reményünk biztat, hogy ez uton haladva a szerző mind magasabbra fog emelkedni, s a fiatal költők kiválóbbja lesz.

— **Panama röpirat.** A divatossá lett hangzatot Panamát választotta tisztelt barátunk a budai társas körök egyik kedvelt tagja mándi Márton Zsigmond a biztositó intézeteket és az itt uralkodó rendszereket ostorozó sikerült röpirata irány czimével. A legtöbb biztositó társaságnál Panama-féle botrányok vannak. Mándi Márton Zsigmond őszintén magyaros nyiltsággal, czáfolhatlan adatokkal üt a szeg fejére. Röpirata bizonyára port ver fel és hozzá fognak kezdeni ott a hol kell az Augiás istállójának söpréséhez. A bátor szót üdvözöljük. Hadd hulljon a férgesse.

— **Érdekes köny.** Gróf Hunyady László minden budai dologért és igy lapunkért is a legmelegebben érdeklődik. Közelebb a szerkesztőségnek egy értékes 1687-ben megjelent könyvet bocsátott rendelkezésünkre. A könyv czime „Des Ungarischen Krigs-Romans Wierdter Theil" stb. Ebben a könyvben nagy becsü adatok vannak Budának a töröktől való visszavivásáról. Ezekből közelebb mutatványt adunk.

Közgyülés.

A Hazai Általános Biztositó Részvénytársaság Kossuth Ferencz elnöklete alatt m. hó 29-én 24 részvényes jelenlétében, akik 2610 részvény birtokai, dr. Gaszner Béla királyi közjegyző közbenjötte mellett, rendkivüli közgyülést tartott, amelynek tárgyát az alapszabályok módositása képezte. A közgyüléshez intézett igazgatósági jelentés kiemeli, hogy az üzlet szép fejlődésnek indul, hogy a társaság az egész országban aránylag csekély költséggel a szervezést legnagyobb részben keresztülvezette s mindenütt a közönség bizalmával és rokonszenvével találkozott. A dijbetétel tekintettel a működési tartam rövidségére, várakozáson felül jelentékeny összegü s ezzel szemben a károk rendkivül csekélyek, ami kétségkivül a koczkázatok gondos megválogatásának tulajdonitandó. A jelentés tovább fölemeliti, hogy az intézet elsőrangu viszontbiztositó társaságokkal igen előnyös szerződési viszonyba lépett. A sok oldalról nyilvánitott ohajtások arra inditották az igazgatóságot, hogy működése körébe az élet- és járadék, valamint szállitmány biztositási ágazatot is felvegye. A közgyülés a jelentést örvendetes tudomásul vette és az alapszabályoknak megfelelő módositásával felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a társaság üzletkörét az eddig még nem müvelt két ágazatra is kiterjeszsze. Végül Kossuth Ferencz kijelenti, hogy a társaság két millió korona részvénytőkéje teljesen intakt és a társaságot semmi néven nevezendő veszteség nem érte. Bing részvényes inditványára a közgyülés az igazgatóságnak buzgó működéséért köszönetet szavazott s felszólaló ama kérését fejezte ki, hogy a társaság továbbra is az eddigi szolid elvekkel, kitartással folytassa tevékenységét, mmi biztos garanczián képez a társaság fényes jövőjére nézve. Mi a magunk részéről a Hazai általános Biztositó Részvénytársaság sikereiben, melyben a fáradhatatlan vezérigazgatónak Rónay Mórnak nagy része van, csak a munka tényleges jutalmát látjuk.

Ünnepélyek.

— **Fa ültetés.** Az első kerületi Atilla-utczai iskola tantestülete április 21-én d. u. a gyermeksereg jelenlétében az iskola tágas udvarán az ezredév emlékére hársfát ültetett. A fa alá egy pergamentlapot helyeztek, a melyet egy üveghengerben, ezt pedig horganyhengerbe zárva helyeztek el, légmentesen. A pergamentre, kaligráfikus irással, Légrády Emil úr irta szivességből azokat az emléksorokat, melyeket Hajós Mihály fogalmazott. Az ünnepélyt a gyermekek éneke nyitotta meg. A „Hymnus" elhangzása után Hajós Mihály olvasta fel a pergament-lapra irt sorokat. Utána Patacsics János igazgató helyezte a fát rendeltetési helyére. Végezetül a „Szózat"-tot énekelték el a vendégek, tanitók, gyermekek együttesen.

— **Meghivó.** A budai izraelita hitközség a következő meghivót adta ki: Meghivó. Szeretett hazánk ezer éves fennállása alkalmából a budai izr. hitközség 1896. évi május hó 10-én d. e. 11 órakor ünnepélyes isteni tiszteletet rendez a főtemplomban (I., öntöház-utcza 5.) A budai izr. hitközség előljárósága.

— **Boros-Jenő ünnepe.** Boros-Jenő község folyó évi május hó 10-én üli meg hazánk ezredéves ünnepét. A községházán s az iskolai épületen nemzeti szinü lobogó leng az ország czimerével. A diszgyülés a mondott napon délelőtt 9 órakor fog megtartatni, mely alkalommal Navarra József, községi jegyző tartja majd az ünnepi beszédet. A hálaadó isteni tisztelet délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a róm. kath. templomban. Az iskolás gyermekek ünnepe pedig folyó hó 17-ére van tervezve s Miltz József kántor tanitó, valamint Keller Antal osztálytanitó erősen fáradoznak az ünnepély sikerének biztositásán. A község kétszáz éves fönnállásának ünnepe, Kállinger Lajos, róm. kath. plébános inditványára, folyó évi junius hó 21-én, vagyis a községi bucsu napján lesz, mely alkalomra a községi jegyző, a község monografiáját fogja megirni. Boros-Jenő község az 1696-ból való latin felirattal ellátott régi czimeres pecsétje helyett magyar köriratu uj bélyegzőt vett használatba. A képviselő-testület folyó évi márczius hó 19-én tartott közgyülésében Navarra József anyakönyvelő jegyző számára az általa beszerzett magyar diszruha költségeinek részbeni fedezetéül 50 (ötven) frtot szavazott meg egyhangulag. Ritka ragaszkodás jele ez, a mai anyagias világban!

— **A zsámbéki ünnep.** Folyó hó 4-én este $^1/_2$8 órakor a községháza elé nagy sokaságban összegyült lakosság a haza, a király éltetése, zeneszó, zászlók elővitele és mozsarak durogatása mellett, a szépen kivilágitott és dusan fellobogózott utczák bejárására indult, elől az ipartestület tagjai lampionokat vittek. Az utczákat nagy lelkesedéssel bejárván, a helybeli lövész társulat diszlövései közepette 10 órakor a sokaság a legszebb rendben szétoszlott. Másnap hajnalban 100 mozsár lövés ébresztette fel a lakosságot, a községi képviselő testület 9 órakor a községházánál összegyülvén, onnét a hálaadó Isteni tiszteletre együttesen felvonult, a nagy mise után a helybeli tanitói kar és nemzeti diszbe öltözött nehány honleány a Himnust a templom előtt elénekelvén, ezután a községi képviselői tagok, a községházához a diszközgyülés magtartására mentek, a hol a diszközgyülés a legnagyobb lelkesedés közepette megtartatott. Este 6 órakor a helybeli ipartestület szintén diszközgyülést tartván, Nyirák Gyula községi jegyző diszmegnyitója után határozatba ment, hogy az ipartestület is Bódiz László főszolgabiró ur által inditványozott 6000 frtos Árpád-alapitványhoz a f. évben 10 frt, azután pedig évenkint 5 frttal járul. A diszközgyülés után az ipartestület tagjai társas vacsorát rendeztek, a melyen a helybeli notabilitások is részt vettek és több lelkes felköszöntőben hazát és király éltetve, a legjobb hangulatban éjfélig mulattak. A zsámbéki izraelita hitközség igen kitett magáért, valamenyien házaikat fellobogózták és szépen feldiszitették, boltjaikat zárva tartották. 10 órakor a templomban Isteni tisztelet tartatott Fleischmann Joachim rabbi hazafias, lelkesitő beszédet mondott és a Hymnus és Szózat eléneklésével végződött. Este társas vacsorát rendeztek, hazafias beszédek tartásával, ezután pedig a fiatalság által rendezett, reggelig tartó tánczmulatság következett.

Különfélék.

— **Ünnepek.** A király megnyitotta a kiállitást. Az ünneplésben mindenütt részt vesz, a királyi családdal együtt. A Mátyás templomban a herczegprimás pontifikálásával tartott hálaadó Istentiszteleten együtt imádkozott a nemzettel. Megindultan hallgatta a herczegprimás történeti jelentőségü szavait a melyek komolyan festették le az ünnep képét és őszintén vésődhettek a király szivébe. A herczegprimás valóban szónoki remeket mondott, olyant a minő oda illik egy ezredév mesgyéjére. Ünne-

pelünk. Bárcsak tanuságot meritene az ünneplésből a király és a nemzet. A megjelent főherczegek és diplomaták előtt egy ismeretlen föld Magyarország lett ismeretes, legalább külsőségeiben és némely tekintetben jogaiban is. A belsőt azt nem mindenki látja. Addig nem ismerhetnek meg minket mig magunkat nem ismerjük. Az öröm zajában nem hangzott el a pusztában a Buda és Vidéke ezredéves ünnepünket méltató czikke. Majdnem minden jó érzésü lap ebből a hangból igyekezik irányt mutatni a következő ezer évre. Magyarország nem volt hanem lesz azt mondá Széchenyi István, de nem teljesednek ezek a szavak, ha vissza nem térünk az igaz magyar jellemhez, becsületességhez, vallásossághoz s a multnak szép pontjaiból nem meritünk példát . . . . Ugy legyen.

— **Bástya-ünnepély.** A bástya-ünnepélyre serényen készülődnek. A budaiaknak ez a szép ünnepe az egész fővárosban érdeklődést kelt. A jótékony czélok, melyekre a jövedelem esik valóban nemes czélok, melyek a közönség támogatását igazán megérdemlik. A Duna gőzhajózási társaság állitja fel a szép sátorokat, körülbelől 24-et. Az előkészitő bizottság Gróf Hunyady Lászlóné elnöklete alatt üllést tartott s a müsort végleg megállapitotta. A csárdákra pezsgő és czukornemü sátrakra érkeznek az adományok. A polgári serfőző, a király serfőző, Haggenmacher sörgyára nagyobb küldeményeket jelentettek be. A rendező hölgyek hideg sülteket és tésztákat készitenek. Ezért Osztoics Mihályné buzgólkodik. Vendéglőseink, füszerkereskedőink vetélkednek a bor, italok és hideg enni valók adományozásában. A Ganz-gyár a villanyos világitásra impozánsan készül. Őrgróf Pallavicini Edéné a sátrak elhelyezését és rendezés részleteit is megállapitotta. Szóval hölgyek és urak lelkesedéssel végezik teendőiket, hogy a budaiak ünnepe országra szóló ünnep legyen. Gróf Wenkheim Frigyesné védnöksége mellett rendezendő gyermek előadás próbái már folynak.

— **Egy fényes jelenet.** A Mátyás-templomban tartott hálaadó Istentisztelet után a jelenvolt hölgyek gróf Hunyady László és nejénél voltak theán. A köztiszteletben álló főuri család termeiben oly fényes jelenet volt ez a megjelenés, a mi festő ecsetére lett volna méltó.

— **Pestvármegye ünnepe.** Ezredéves fennállásunk emlékére Pestvármegye folyó hó 12-én d. e. 11 órakor a vármegye székházának nagy termében disz közgyülést tart. Fazekas Ágost főjegyző ritka szónoki és irodalmi becsü ünnepi beszédet mond. Gróf Szapáry István ő felségéhez hódolatot inditványoz, gr. Teleki József 30.000 frt vármegyei alapitványt inditványoz közmüvelődési czélokra.

— **A második ezred év.** Egy igen tekintélyes veterán irótól kaptunk A második ezred év czimü vezérczikkünkre elismerő sorokat. Az érdemes iró levele végén idézi Tompa következő két versszakát, melynek ugyan az a tenorja, mint czikkünknek a mit ezennel ki is adunk:

»Hatalmas folyam volt e nemzet hét ága
Mig az ős hazába szépen egybe vága
S egy ezred év alatt
Folyt szeliden, vagy folyt harsogó habokkal
De el so' sem apadt.

Most idegen népnek szakadt tengerébe
Mondják nem veszett el, pedig vége, vége
Vagy tán az is élet,
Ha zagyva egységben nem lesz rajta semmi
Jellem s ősi bélyeg?

— **Hirek a lövészegyesületből.** Lakner János lövész egyesületi jegyző által nagy gonddal szerkesztett Lövész egyesületi értesitő gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Május 10-ére jelenti az értesitő a megnyitó nagy lövészetet. A szokásos öt bizottság helyett a marczius 30-án tartott ülésen hármat inditványoztak, mit a választmány elfogadott, és a lövészbizottság elnökévé Freyberger Pál h. főlövészmestert, jegyzőjévé Loosz István; a gazdasági és épitészeti bizottság elnökévé Hampel Sándor, alelnökévé Eckermann Ede, jegyzőjévé Lohr József; a vigalmi bizottság és a sajtóügyi bizottság elnökévé Kozma Gyula, jegyzőjévé dr. Kertész Kálmán urakat küldi ki azzal, hogy minden bizottság tényleges megalakulásáról az elnökök gondoskodjanak és ebbeli jelentéseiket választmányi jóváhagvás czéljából a legközelebbi választmányi ülésben bemutatni sziveskedjenek. — Pénztárnoknak az ügybuzgó Rosconi Lipótot választották. Az egyesület kiváló emlékeit az országos kiállitáson kiállitotta. Csapek Péter lövészindulót szerzett. A 200 éves jubileumra a bécsi és ausztriai lövészek eljönnek. A junius 8-iki felvonuláskor az egyesület a Szt.-János kórház előtt sorakozik. Pecz István esti szalonka lesen a »Szép Juhászné« háta mellett elterülő Petneházi réten egy igen szép példány him halászsast (Pandion haelietus) lőtt. A tudományos körök a magas északon lakó sasnak itteni megjelenését ritka véletlennek tartják. A zsákmány jelenleg dr. Rosonowszky Frigyes állatpraeparator intézetében kitömés alatt van.

— **A budai ipar királyi elismerése.** Ő felsége a király hosszabb ideig időzött a kiállitáson *Stowasser János* budai polgártársunk a kitünő és egész Európában hires hangszergyáros remek tárgyainál. A müvészettel előállitott czikkek lekötötték ő felsége figyelmét a ki különben Stowasser készitményeit már a hadseregtől is jól ismeri. A király meleg szavakkal dicsérte meg a szakmájában páratlan hangszergyárost, kire a magyar iparnak szerzett diadalaiért nemcsak Buda de az egész haza is büszkén tekinthet. Ő felsége Stowasser J. csász. és kir. hangszergyárost ki egy teljes katonai zenekar felszerelést állitott ki, következő megszólitással tüntette ki: „Ön itt is.“ „Igenis felséges Ur!“ Ön nagy versenytársa a königrätzi hangszergyának“! „Igen felséges Uram. „Ugye a honvéd zenekarokat is ön szereli fel? „Már négy honvéd-zenekart szereltem fel s most az ötödik zenekar részére készitem a hangszereket felséges Uram.“ Ezután ő felsége nagy érdeklődéssel szemlélve a kiállitott hangszereket s e szavakkal ment tovább: „Nagyon szép, örvendek haladásán.

— **Leányfalva** Itt van közelünkben ez a kis koloniája az irók és müvészeknek, itt van szomszédságunkban Buda és vidékének ez a kies helye, üde levegőjével, társadalmának fesztelenségével, a hol csakugyan test és lélek egyaránt megtalálja a fáradalmak után pihenését. A szellem előkelőségei jó kedvben töltik itt a nyarat, s a ki egyszer megfordult Leányfalván, nem felejtheti el az ott töltött napokat és órákat Leányfaváról értesit tisztelt tudósitónk, hogy eddigelé különös ujság nem fordult elő, de május 1-én a „Magyar folyam és tengerhajozási részvény társaság“ megkezdte a közlekedését és Leányfalu állomásán ágyu lövések közt a legszebb fogadtatásban részesült. A társaságnak ugy pontonejai, valamint a közlekedő hajók a legnagyobb kényelemmel vannak felszerelve. Mindennap közlekedik s reggel Visegrád Nagy-Marosról 5 órakor indul vissza Budapestre. A kényelmes közlekedés megvan, s igy már a nyaraló közönség élvezheti azt a jó. éltető levegőt a mi az egészségre oly nélkülözhetlen.

— **A „Budai dalárda“ hangversenye.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága mint az ezredéves orsz. kiállitás nagybizottság elnöke átengedte az ünnepi csarnokot f. é. junius hó 6-ik napjára a budai dalárdának, hogy ott a magyar férfikarének bemutatása czéljából hangversenyt rendezzen. A müsor, mely e hangversenyen — Bellovics Imre karmester igazgatása alatt — előadásra kerül s mely a kiállitás zenészeti albizottsága által helyeselve lett, a magyar férfikar irodalom terén ismert legkiválóbb szerzők müveiből van összeállitva.

— **Csak párosan.** Krecsányi változatos müsorral és jó előadásokkal nyujt élvezetet a közönségnek. A mit ő ad és rendez az mind arra vall, hogy e téren nem közönséges és elismerésre méltó képességei vannak. A párisi boulevard szinházak tavaly előadott legjobb darabját hozta szinre. A Csak párosan czimü darabot egy Párisban megfordult müértő szerint Budán Krecsanyiék jobban adták mint Párisban.

— **Turista kirándulás.** A Magyar Turista egyesület összeállitotta a folyó nyárra szóló kirándulási tervezetét. Szebbnél szebb, regényesnél regényesebb kirándulások vannak itt felvéve melyek jó részben egy-egy napot vesznek igénybe, de vannak fél napos — egy délutánra szóló — kirándulások is, ezen kivül az egynapos kirándulások is ugy vannak tervezve, hogy legtöbbhöz délutáni csatlakozások vannak felvéve. Az idei első kirándulás folyó hó 14-én -- áldozó csütörtökön -- lesz és pedig Buda hegyvidékének egyik legszebb pontjára a Nagy Szénásra, az ut a legkellemesebb séta, minden fáradtság nélkül és épen azért az egyesület tavaszi kirándulásai közt ez egyike a leglátogatóttabbnak. Közelebbi értesitést az egyesületi iroda ad IV. ker. Rózsa-tér 5 sz. a. naponként délután 6—9 óra közt; a kiránduló közönség kényelmére szolgál az V. ker. Gizella-terén a Haas-palota homlokzatán levő hirdetési tábla is, melyen a legközelebbi kirándulások kifüggesztetnek; innen tudjuk, hogy az áldozó csütörtöki kirándulásra gyülekezési hely és idő az óbudai hajógyár vasut állomásnál reggel 6 óra 40 perczkor, innen vasuton Pilis Csabára, innen a Nagy-Szénásra, majd le Nagy-Kovácsiba, itt ebéd, ebéd után a Szép Juhásznéhoz, hol a délutáni kirándulók is csatlakoznak. Érdekesebb lesz ennél a 17-én, vasárnap tartandó kirándulás nemcsak azért, mert czélja a Dobogó-kő csucsára jutni, hanem azért is. mert a felvonulás egy a turisták előtt eddig ismeretlen uton — a Kőrös-patak völgyén történik, a főfő érdekességet azonban az kölcsönözi ezen kirándulásnak, hogy a Dobogó-kő határozottan a legszebb kirándulási pontja a székes főváros környékének és hogy a kiránduló csapat vezetője a Kárpátok neves turistanőre, Téry Etuska urhölgy lesz. Ezen kirándulásra indulás a m. á. v. nyugoti pályaházából reggel 5 óra 40 perczkor a dömösi megálló helyig, innen kompon át a Duna jobbpartjára, Mexikó érintésével a Dobogó-kőre, vissza egy völgyszoroson a Dunához és ladikokon Nagy-Maros vagy Visegrádra és vasuton esetleg gőzhajón haza.

— **Buda és vidéke a kiállitáson.** Buda és vidéke ipara, kereskedése, gazdasága, közmüvelődési intézetei tekintélyesen vannak képviselve a kiallitáson. A kik kiállitóink tárgyait látták azok mind nagy elismeréssel szólnak azokról. Már előre jelezhetjük, hogy kiállitóink nagy részét érdemeikhez méltóan tünteték ki és igazolva lesz a mi jelszavunk: Pártoljuk a budai ipart és kereskedést.

— **Halálozás.** „Az első Budai Betegsegélyző- és Temetkezési-Egylet“ fájdalmas érzelemmel értesiti a tisztelt egyleti tagokat. hogy Rosenthal József egyleti tag május hó 5-én, délelőtt rövid szenvedés után elhunyt.

— **Társas vacsora.** A „Barátság“ asztaltársaság folyó hó 14-én özvegy Petz Nándorné vendéglőjében, I. ker. Virág Benedek-utcza 9. sz. Társas vacsorát rendez. Vacsora-jegy ára 50 krajczár. A társas vacsorát kedvezőtlen időben 17-én tartják meg. A tiszta jövedelmet a szegény gyermekek felruházására forditják. Szép volna, ha nehány forintot a magyar egyesület javára is juttatnának.

— **A jó sziv magyar asztaltársaság** megalakulásáról hozott közleményünkbe félreértésekre okot adható sajtó hiba csuszott be; ugyanis Hecker György a „3 hollóhoz“ czimü vendéglő tulajdonosa Wörishofenből a "Jó sziv asztaltársaság“ perzselyébe a jótékony czél iránt való tekintetből nem **2** frtot hanem **5** frtot küldött. Ezt a legnagyobb készséggel igazitjuk helyre.

— **Flórián-ünnep.** A kéményseprők és tüzoltók védőszentjének, Flóriánnak emlékünnepét a szokott módon ünnepelte meg a tüzoltóság és a kéményseprő ipartestület. Tizenegy órakor ünnepi mise volt a Krisztinavárosi kéményseprő kápolnában. délben pedig a mesterek Wagner Vilmos „Márvány menyasszonyhoz“ czimzett vendéglőjében — a segédek pedig Wimmer Ferencz Csend-utczai vendéglőjében lakomát tartottak.

— **A Charité kórházegyesület** nyilvános rendelő intézetében (II. Fő-u. 76), melyben hála a közjótékonyságnak szegény betegek ingyen gyógykezeltetnek, április hóban 281 uj beteg fordult meg; az összes rendelések száma 1245-öt tett ki.

M. A. V. hirek.

(49212/96; 48814 96; 56562/95;)

— A m. k r államvasutak igazgatóságának értesitése szerint Érd és Ercsi állomások között »Batta« rakadóhely f. évi április hó 15-én a kocsirakományi teheráru forgalomra megnyittatott. A kocsik megrendelése, valamint, kiváltás és elszámolas Érd állomáson történik.

— Sajtóhiba helyesbités. A nyugot magyar osztrák vasuti köteléknek 1896. évi április hó 1-én életbeléptett II. rész 4 dijszabási füzetében a 7-ik lapon a »Budapest d. v., Budapest-Kelenföld, Ó-Buda-Filatorigát-Jablunkau«-i viszonylatban a II. osztálynak sajtóhiba folytán 370 fillerrel jelzett dijtétele 420 fillérre helyesittetik.

— Kedvezményes beléptijegyek az ezredéves nagy állatkiállitásokra. Az ezredéves kiállitás alkalmából Budapesten tartandó különféle nagy állatkiállitások látogatásának megkönnyebbitése végett a magy. kir. államvasutak nagyobb állomásainak személy pénztárainál az emlitett kiállitások meglátogatására, Budapestre utasok részére 30 kros mérsékelt áru belépti jegyek fognak kiadatni melyek a f. é. május hó 5-iki és juniusi 5 iki napok kivételével bármely napon, tehát az 50 kros napokon is érvényesek.

Tájékoztató.

— **Jó sajtok és csemegék.** Jó sajtok és csemegék kaphatók Löwenstein Fülöp, József főherczeg udvari szállitójánál IV. Eskütér. Fiók Kishid-utcza a Vadász Kürthöz. Conservek, thea, sonkák, befőzöttek, caviar, kávé stb. nizzai olaj, nyelv, pezsgő, finom borok. Szóval minden a mi izletes és jó. Megrendelői a legelőkelőbb körökből valók.

Szt.-Lukács-fürdő részvény-társaság Budapesten.

Az iszapfürdő a nyári idényre megnyittatott.

A „Buda és Vidéke" Bástya-ünnepi diszkiadása részére hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiado és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Budapesti helyi érdekü vasutak r. t.

Budapest-Szt-Endrei vonal menetrendje, érvényes 1896. május 1-től.

A) BUDAPESTRŐL:

Napszak		reggel		délelőtt	délután				este				
A vonatok sorszáma		404	406	408	410	422	412	424	414	416	426	418	420	428*
Budapest-Pálffy-tér	ind.	—	7.40	10.30	12.45	1.45	2.45	4.00	5.15	6.30	7.20	8.15	9.30	11.15
Lukács-Császárfürdő fmg.	»	—	7.44	10.34	12.49	1.49	2.49	4.04	5.19	6.34	7.24	8.19	9.34	11.19
Hajógyár fmg.	»	5.35	7.56	10.46	1.01	2.01	3.01	4.16	5.31	6.46	7.36	8.31	9.46	11.33
Ó-Buda filatorigát	»	5.56	8.05	10.55	1.10	2.13	3.08	4.25	5.40	6.54	7.48	8.41	9.55	11.42
Aquincum	»	6.02	8.11	11.01	1.16	2.20	3.15	4.30	5.46	7.00	7.54	8.48	10.01	11.48
Római fürdő fmg.	»	6.05	8.14	11.04	1.19	2.23	3.18	4.35	5.49	7.03	7.57	8.51	10.04	11.51
Csillaghegy megállóh. fmg.	»	6.08	8.17	11.07	1.22	2.26	3.21	4.38	5.52	7.06	8.00	8.54	10.07	11.54
Békás-Megyer	»	6.11	8.20	11.10	1.25	2.30	3.24	4.41	5.55	7.09	8.04	8.57	10.11	11.57
Buda-Kalász	»	6.18	8.27	11.17	1.32	2.38	3.31	4.48	6.02	7.17	8.12	9.04	10.18	12.04
Pomáz	»	6.28	8.36	11.26	1.41	2.49	3.40	4.58	6.11	7.26	8.24	9.13	10.28	12.13
Szent-Endre	érk.	6.40	8.48	11.38	1.53	3.01	3.52	5.10	6.23	7.38	8.36	9.25	10.40	12.25

B) BUDAPESTRE:

Napszak		reggel		délelőtt	délután				este				
A vonatok sorszáma		401	403	405	407	409	411	421	413	423	215	417	419	425
Szent-Endre	ind.	4.39	6.13	7.13	10.1[illegible]	12.20	2.35	3.54	4.45	5.57	6.55	8.10	9.40	10.15
Pomáz	»	4.52	6.27	7.27	10.24	12.33	2.48	4.07	5.00	6.12	7.08	8.23	9.53	10.29
Buda-Kalász	»	5.01	6.37	7.37	10.33	12.42	2.57	4.16	5.10	6.22	7.16	8.32	10.02	10.38
Békás-Megyer	»	5.09	6.44	7.44	10.40	12.49	3.04	4.23	5.18	6.30	7.23	8.39	10.10	10.45
Csillaghegy megállóh fmg.	»	5.12	6.47	7.47	10.43	12.52	3.07	4.27	5.21	6.33	7.26	8.42	10.13	10.48
Római fürdő fmg.	»	5.15	6.50	7.50	10.46	12.55	3.10	4.30	5.24	6.36	7.29	8.45	10.16	10.51
Aquincum	»	5.18	6.53	7.53	10.49	12.58	3.14	4.33	5.27	6.40	7.32	8.49	10.19	10.54
Ó Buda filatorigát	»	5.25	7.01	8.01	10.57	1.06	3.21	4.40	5.36	6.51	7.41	8.56	10.26	11.04
Hajógyár fmg.	»	5.30	7.06	8.06	11.02	1.11	3.26	4.45	5.41	6.59	7.46	9.01	10.31	11.09
Lukács-Császárfürdő fmg.	»	—	7.18	8.18	11.14	1.23	3.38	4.57	5.53	7.09	7.58	9.13	10.43	11.23
Budapest-Pálffy-tér	érk.	—	7.21	8.21	11.17	1.26	3.41	5.00	5.56	7.12	8.01	9.16	10.46	11.26

A kövér számokkal kitüntetett vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek. A *)-gal jelölt 428. sz. vonat közlekedik május 14-től szeptember 15-ig minden vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton. A 421., 424. sz. vonatok junius 1-tól augusztus 31-ig hétköznapokon Aquincumig, illetve Apuincumról közlekednek. A feltételes (fmg.) megállóhelyeken a leszállási szándék a t. cz. utasok által a kalauzoknak előzetesen tudomására hozandó.

A vezérigazgatóság.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6 —9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Vendéglő
a
„Sörkocsihoz"

II., Lánczhid-utcza 6.

a lánczhid és hajóállomás közvetlen közelében.

Vendégszobák egyes személyek és nagyobb társaságoknak, elegánsan berendezve, igen jutányos árakon. Kitünő konyha, hamisitatlan italok, figyelmes kiszolgálás, nagyon mérsékelt árakon.

Számos látogatást kér teljes tisztelettel

Kleinhackel József
vendéglős.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütömester.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt közönségnek becses tudomására adni, hogy 1896. május 2-án Wimmer-féle házban **Krisztina-tér 6. szám** alatt

Borbély üzletet

nyitottam.

Becses támogatását kérve maradok kiváló tisztelettel

Härter János
fodrász.

Államilag engedélyezett

Magyar

Osztály-Sorsjáték

25.007

pénznyeremény

6,284.000

korona összértékben.

Május 12—28-ig

utolsó FŐHUZÁS.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

Egy Millió korona.

Főnyeremények:

1	jutalomdij à	600.000	korona
1	nyeremény „	400.000	„
1	„ „	300.000	„
1	„ „	200.000	„
1	„ „	100.000	„
2	„ „	40.000	„

stb. stb. stb.

Vételsorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	30.—	6.—	3.— frt.

(Vidéki megrendeléseknél portó és nyereményjegyzékért még 25 kr. küldendő be.)

Sorsjegyeket — mig a készlet tart — elárusit az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellen vagy utánvéttel:

HEINTZE KÁROLY,

BUDAPEST
Szervita-tér 3.

Vendéglő a „Márvány-menyasszonyhoz“

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy kerti helyiségeim már megnyiltak.

Jó konyha, kitünő bor és kőbányai sör.

Pontos kiszolgálás.

Számos látogatást kér

WAGNER VILMOS
vendéglős

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Budapesti lóversenyek

1696. május 10., 12, 14., 16. és 17-én.

Kezdetük mindig d. u 3 órakor.

Beléptijegy naponkint:

I. oszt. (Passepartout)	uraknak . . .	5	frt
I. » »	hölgyeknek . . .	3	frt
I. » »	katonatiszteknek .	3	frt
II. »	urak vagy hölgyeknek	1	frt
Ál óhely a versenypálya közepén . . .		30	kr.

Egész évi (Saison-) jegyek 29 napra:

(Május 9 nap, aug. 10, október 10 nap)

1 oszt. (Passepartout)	uraknak — — — — —	100 frt
» »	hölgyeknek — — — —	50 frt
» »	katonatiszteknek — —	50 frt

A májusi 9 napra:

I. oszt. (Passepartout)	uraknak	32	frt
I. » »	hölgyeknek . . .	16	frt
I. » »	katonatiszteknek .	16	frt

A külön elkeritett fogadási helyre (a bookmakerek körébe) beléoti jegy *mind a 9 napra 25 frt.*

A totalisateurökhöz azonban, mint eddig, ugy ezután is szabadon léphetni. Lóvonatu vasutak és omnibuszok egész a helyszinig közlekednek. — *Katonai zene és frissitőhelyek minden osztálynál.*

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hide ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

A M. KIR. Á. V. NYÁRI MENETRENDJE.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Délelőtt					Délután				
vonat szám	óra	percz	vonat neme	hová?	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?
24	12	30	v. v.	Győr	22	12	15	sz. v	Bicske
*902	1	45	k. e. v.	Konstantinápoly	310	12	35	»	Hatvan
)(102	2	15	»	Bécs, Páris, London	*316	1	30	»	Hatvan
10	6	35	sz. v.	Bécs, Gráz	1302	1	35	gy. v.	Graz
304	7	00	gy. v.	Ruttka, Berlin	602	1	55	luxus	Arad, Bukarest
†20	7	00	sz. v.	Bicske	4	2	05	gy. v.	Bécs, Páris
§1010	7	15	luxus	Zágr., Fiume, Róma	504	2	15	»	Kolozsvár, Brassó
402	7	20	gy. v.	Kassa, M.Szig.Lemb.	904	2	25	»	Belgrád, Eszék, Brod
906	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod	16	2	30	sz v.	Bicske
1508	7	40	»	Kas., Poprád-Felka	404	2	35	gy. v.	Kas, M.Sziget, Lemb
1006	8	00	»	Uj-Dombovár, Eszék	1002	2	45	»	Zágr., Fiume, Eszék
604	8	05	»	Arad, Brassó	302	2	55	»	Ruttka, Berlin
506	8	30	»	Kolozsvár, Brassó	312	3	05	sz. v.	Hatvan
6	8	35	gy. v.	Bécs, Gráz	510	3	15	»	Szolnok
408	8	55	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	1022	3	35	v. v	Ercsi
306	9	20	»	Ruttka, Berlin	908	4	00	sz. v.	Szabadka
1708	9	40	»	M.-Sziget, Stanislau	12	4	25	»	Győr
*28	11	25	v. v.	Székesfehérvár	308	5	20	»	Fülek, Ruttka
					508	5	45	»	Kolozsvár, Brassó
					318	6	20	»	Hatvan
					1706	7	05	»	M.-Sziget, Stanislau
					)(18	7	15	»	N.-Kanizsa, Bicske
					1506	7	30	»	Kas., Poprád-Felka
					1004	8	30	»	Zágráb, Fiume
					406	8	40	»	Ungvár, Lemberg
					912	8	55	v. v.	Eszék, Brod, Belgrád
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1304	9	30	sz. v.	Gráz
					1904	9	55	»	Pécs, Eszék, Brod
					606	10	00	»	Arad, Brassó
					8	10	25	»	Bécs
					†1510	10	40	gy. v.	Kas., Poprád-Felka
					512	11	00	sz. v.	Arad, Nagyvárad
					322	11	20	v. v.	Ruttka, Miskolcz
					1008	11	50	sz. v.	Uj-Dombovár, Pécs

* Közlekedik kedden és pénteken.
)(» szerdán és szombaton.
† » ünnep- és vasárnapokon
§ » jun. 15-től szerd. és szomb.
* » jun. 1-től szept. 15-ig.
)(Bicskére csak junius 1-től.
† Ünnep- és vasárnap május 14-től auausztus 31-ig.

A vonatok **indulása** Buda-gyártelep kitérőtől.

4002	6	40	sz. v.	Esztergom	4004	3	00	sz. v	Esztergom
					4012	9	10	v. v.	Esztergom

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Délelőtt					Délután				
von. f. szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
*101	1	15	k. e. v	London Páris Bécs	*141	12	30	sz. v.	Nagy-Maros
701	2	10	»	Konstantinápoly	111	12	40	luxusv.	Bécs
§161	4	40	sz v.	Palota Ujpest	§173	12	55	sz. v.	Palota-Ujpest
†705	5	30	o-t.e.v.	Konstantinápoly	703	1	25	gy. v.	Bukarest
163	5	40	sz. v	Palota-Ujpest	175	1	40	sz. v.	Palota-Ujpest
151	6	05	»	Vácz	103	1	50	gy. v	Bécs
1405	6	20	»	Zsolna	177	2	55	sz. v.	Palota-Ujpest
165	6	35	»	Palota-Ujpest	135	3	30	»	Nagy-Maros
709	6	45	»	Verciorova	6103	3	40	»	Szolnok, Czegléd
217	7	05	tv.szsz	Zsolna	*187	4	45	»	Palota-Ujpest
167	7	35	sz, v.	Palota-Ujpest	*145	5	30	»	Nagy-Maros
117	7	45	»	Bécs	179	5	45	»	Palota-Ujpest
6101	7	55	»	Szolnok, Czegléd	115	5	55	»	Bécs
)(139	8	10	»	Nagy-Maros	711	6	50	»	Temesvár
6011	8	20	v. v.	Lajos-Mizse	181	7	00	»	Palota-Ujpest
713	8	30	sz. v.	Szeged	6013	7	10	v. v.	Lajos-Mizsé
169	8	50	»	Palota-Ujpest	707	7	40	gy. v.	Orsova, Temesvár
127	9	00	»	Párkány-Nána	*189	7	50	sz. v.	Palota-Ujpest
715	10	25	»	Szeged	125	8	05	»	Nagy-Maros
171	10	40	»	Palota-Ujpest	105	8	45	gy. v.	Bécs
143	10	55	»	Érsekujvár	183	8	55	sz. v.	Palota-ujpest
					6105	9	05	»	Szolnok, Czegléd
					1161	9	15	gy. v.	Zsolna
					†109	9	45	ost.e.v	Bécs
					185	10	15	sz. v.	Palola-Ujpest
					*149	10	25	»	Vácz
					137	10	35	»	Nagy-Maros
					107	10	50	luxusv.	Bécs
					123	11	20	sz. v.	Érsekujvár
					*147	11	50	»	Nagy-Maros

* Közlekedik minden szombaton
§ » » kedden
† » » vasárnap
)(» ün. és vas. máj. 15-től

* Közlekedik ünnep és vasárnap.
§ » julius 1-től.
† » minden szerdán.

A vonatok **érkezése** Budapest k. p. udvarra.

Délelőtt					Délután				
vonat szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
*101	1	35	k. e. v.	London, Páris, Bécs	311	12	25	sz.v.	Hatvan
†901	2	02	»	Konstantinápoly	301	12	50	gy.v.	Berlin, Ruttka
643	5	00	t. szsz.	Arad	903	1	05	»	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	601	1	10	lux.v.	Bukarest, Arad
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	3	1	25	gy.v.	Páris London Bécs
605	6	10	»	Brassó, Arad	403	1	30	»	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. szsz.	Bicske	1001	1	45	»	Fiume, Pécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	»	Brassó, Kolozsvár
7	6	40	»	Bécs, Sopron	1301	2	10	»	Graz, Győr
507	7	00	»	Brassó, Kolozsvar	23	4	50	sz v.	Bicske
911	7	05	v. v.	Belgrád, Brod	513	5	55	»	Hatvan
309	7	25	sz. v.	Hatvan	505	6	20	»	Brassó, Kolozsvár
1303	7	30	»	Graz, Győr	25	6	40	v.v.	Győr
501	7	40	gy v.	Bukarest, Brassó	5	7	15	gy.v.	Bécs, Graz
1903	7	55	sz. v	Brod, Pécs	603	7	20	sz.v.	Brassó, Arad
1509	8	00	gy. v.	Poprád-Felka	905	7	35	»	Belgrád, Eszék
1003	8	20	sz. v.	Fiume, Zágráb	305	7	45	»	Berlin, Ruttka
1505	8	25	»	Kas a, P.-Felka	1005	8	00	»	Pécs, Uj-Dombovár
319	8	50	»	Hatvan	1705	8	10	»	Stanislau, M.-Szig.
509	9	15	»	Szolnok	)(1009	8	25	lux v.	Róma, Fiume, Zágrb
11	9	20	»	Győr	407	8	40	sz.v.	Munkács, M.-Sziget
907	10	15	»	Szabadka	715	8	45	»	Fiume, Bicske
307	10	35	»	Ruttka, Fülek	1507	9	05	»	Kassa, P.-Felka
21	10	40	»	Triest, Fiume	9	9	20	»	Bécs, Graz
1007	11	45	»	Uj-Dombovár	401	9	55	gy.v.	Lemberg, Kassa
511	12	00	»	Nagyvárad, Arad	*19	10	00	sz.v.	N.-Kanizsa, Bicske
					303	10	15	gy.v.	Berlin, Ruttka
					1021	10	25	v. v.	Ercsi
					†317	11	00	sz. v.	Hatvan
					§17	11	45	»	Bicske

* Kedden és pénteken közlekedik.
† Szerdán s szombaton »
)(Junius 1-től szeptember 15-ig közl.
? Kedden és pénteken Jun. 15-től »
* Bicskéről csak junius 1-től közlek.
† Bicskéről csak ünn. és vas. közlek.
§ Ünn. és vas. máj. 14-től aug. 31-ig.
* Junius hó 1-től közlekedik.

A vonatok **érkezése** Buda-gyártelep kitérőbe.

4001	7	30	sz. v.	Esztergom	4011	4	41	v. v.	Esztergom
					4003	9	22	sz. v.	Esztergom

A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?
*702	1	30	k. e. v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz. v.	Czegléd, Szolnok
§102	2	35	»	Bécs, Páris, London	136	12	15	»	Nagy-Maros
124	5	40	sz. v.	Érsekujvár	*146	12	55	»	Nagy-Maros
166	5	55	»	Palota-Ujpest	176	1	05	»	Palota-Ujpest
6012	6	15	v. v.	Lajos-Mizse	104	2	00	gy. v.	Bécs
†110	6	30	ost.e.v	Bécs, Ostende	178	2	05	sz. v.	Palota-Ujpest
6102	6	40	sz. v.	Czegléd, Szolnok	126	2	20	h.gy.v.	Érsekujv, Pozsony
168	6	50	»	Palota-Ujpest	704	2	30	gy. v.	Bukarest
1402	7	30	gy. v.	Zsolna	144	2	45	sz. v.	Érsekujvár
106	8	00	»	Bécs	6106	2	55	»	Czegléd, Szolnok
170	8	05	sz. v.	Palota-Ujpest	6014	3	40	v. v.	Lajos-Mizse
708	8	15	gy. v.	Temesvár, Orsova	180	4	00	sz. v.	Palota-Ujpest
712	8	30	sz. v.	Temesvár	138	4	25	»	Nagy-Maros
)(142	8	40	»	Nagy-Maros	716	4	35	»	Szeged
116	9	15	»	Bécs	†188	5	00	»	Palota-Ujpest
172	9	50	»	Palota-Ujpest	108	5	50	lux.v.	Bécs
][174	11	55	»	Palota-Ujpest	)(148	6	00	sz. v.	Nagy-Maros
					182	6	10	»	Palota-Ujpest
					§140	6	30	»	Nagy-Marós
					710	7	00	»	Verciorova
					*190	7	10	»	Palota-Ujpest
					112	7	30	lux. v	Bécs
					128	7	45	sz. v	Párkány-Nána
					184	7	55	»	Palota-Ujpest
					†150	8	05	»	Vácz
					218	9	05	tv.szsz	Érsekujvár
					186	9	25	sz. v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	»	Bécs
					)(706	10	05	ost.e.v	Konstantinápoly
					714	10	40	sz. v.	Szeged, Temesvár
					1406	11	00	»	Zsolna
					152	11	20	»	Vácz

* Közlekedik minden szombaton.
§ » » kedden.
† » » vasárnap
)(» ün. és vasárn. máj. 15-től

* Közlekedik ünnep és vasárnap
† „ junius 1-től.
)(„ minden szerdán.

Budapest, 1896. V. évfolyam 20. sz. Vasárnap, Pünkösd hava (május) 17.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A Bástya ünnep.

A budai bástyán honnan oly remek kilátás kinálkozik a hegyvidékre, a budai hölgyek jótékony és hazafias czélra ünnepet rendeznek. Már maga az a hely, hol az ünnep lefolyik olyan, a minőt a székes-fővárosban nem lehetne többet találni. E helyről énekelte a hegyekre nézve a gyermekek költője: Szép vidék e hon vidéke ős Budánk felett.

Szép, nagyon szép! A legsivárabb kedélyt is felvillanyozza a bérczek panorámája s a kinek szive van, abban megdobban a költészet, megdobban a jóság.

A természet kiállításával az emberek kiállitása, az emberek diszitése nem versenyezhet. Ki utánozhatná azt a smaragdot, melyben a bérczek zöldelve tündökölnek. Az erdőkről, mezőkről szétárad a virágok illata, a virágoké, melyek közül csak egy is fényesebben öltözködik, mint Salamon király.

Itt ezen a helyen, honnan a büszke bérczekre esik a tekintet, közelebb vagyunk Istenhez és jobban megnyilatkozik a sziv.

A ki a bástya ünnepen megjelenik, annak érzései a természet szépségét látva felemelkednek és ha nem is tudna, megtanul imádkozni. Innen látjuk azt a nagy kincset, mely Budában rejlik azt a szépséget, mit sem szó, sem ecset nem fejezhet ki.

Méltóbb helye a szeretet ünnepének nem lehet. Nem is kell itt a diszitésre gondot forditani. A véges ember nem versenyezhet az Isten alkotásával.

Jöjjetek, minél többen jöjjetek e remek helyre a szép ünnepen emberbarátok! A budai hölgyek az ünnepet azért rendezik, hogy alkalmatok legyen a jótékonyság gyakorlása mellett élvezni. Szép emlékkel hagyjátok el e helyet, mert jól mulattatok és jót is tettetek.

A szeretet ünnepe nincs nagyon kihirlelve. Szerényen, de annál több lelkesedéssel végezték a hölgyek azt, hogy a felebaráti szeretet teljesitésére alkalom legyen.

Mintha egy család rendezné ezt az ünnepet. A jó szivü nők egyesültek, hogy az sikerüljön mindent elkövettek. Buda és Pest közönsége el fog zarándokolni ide, hogy a jótékony czélra minél több jusson.

A budai nőegylet, a Mária Erzsébet egylet, az iparos tanulók otthona, és a magyar egyesület javára esik a jövedelem. Ki fukarkodnék e czélokkal szemben. A könyörület és a hazafiság hivogat oda.

A mulatság sorrendje változatos, a czél fennkölt. Erre hivnak a hölgyek és mindenesetre népes lesz a bástya, pezseg a jó kedély és a kik megjelennek, versenyezhetnek a jótékonyságban.

A gazdagok aranya csak oly kedves mint a kevésbé tehetősek fillérje a könyörület és hazafiság oltárán, mit a budai hölgyek emeltek.

Jöjjetek és segitsétek a kitüzött czélokat!

Erdélyi Gyula.

Hogy irjunk?

Irta: **Thewrewk Árpád.**

Ha valamit olvasunk, mi a magyar észjárásnak nem látszik megfelelni, legyünk ovatosak s ne fogadjuk el az olvasottat jónak, mielőtt helyességéről tökéletesen meg nem győződtünk. Az ne csökkentse ovatosságunkat, ha valamely furcsaságra pályanyertes műben akadunk; mert hiszen tudvalevő dolog az, hogy jó pályaművek hiányában olykor érdemetlen mű is kaphat jutalmat. Ily pályamü például Simonyi Zsigmond-nak „Német és magyar szólások“ czimü könyve is, melynek előszavában a következőre bukkanunk: „Tehát nem azt, a mit én gondolok s a mit én tudhatok a kis ujjamból.“ — Szabad-e ezt utánoznunk? szabad-e követnünk? — Nem, még pedig;

I. azért nem szabad igy szólanunk, mert igazi magyar még sohasem szólt igy;

II. azért nem szabad igy irnunk, mert igazi magyar még sohasem irt igy;

III. azért nem, mert a józan ész is tiltakozik ellene, minthogy a józaneszü magyar ember sem a lábából, sem a kezéből, sem az orrából, sem a füléből, sem az ujjából nem tudhat meg semmitsem;

IV. azért nem, minthogy az idézett szólás még a magyar nyelvnek egyik sarkalatos törvényébe is ütközik, mely törvény értelmében ugyanis a ból rag helyett a tól ragnak kellene állania;

V. azért nem, mert az idézett szólásban helytelenül áll a tud ige a szop ige helyett.

Összefoglalván a mondottakat az eredmény a következő: A mint eddig nem mondta, ugy ezentul sem mondhatja igazi magyar ember Simonyi-ként azt, hogy „tud valamit a kis ujjából;“ — továbbá a mint eddig is mondta, ugy ezentul is mondhatja igazi magyar ember azt, hogy „nem szopta ujjából ezt vagy azt; — végre a mint eddig, ugy ezentul is igy szólhat igazi magyar ember:

„Ezt a kis ujjamtól (de nem ám Simonyi-ként „a kis ujjamból“!) tudom, a mely szólással a magyar ember azt akarja kifejezni, hogy titkos módon jött rá valamire.

Nyelvében él a nemzet!

Ez a „Magyar Egyesület“ jelszava és a magyarosodás szolgálatába küzdő „Buda és Vidéke“ is zászlójára irta ezt a jeligét!

És ideje már, hogy ügyet vetünk arra, hogy magyarul és magyarán is beszéljünk!

Mert mostanában bátran mondhatjuk, hogy: nyelvével — visszaél a nemzet!

Nemcsak a hevenyében összetákolt napilapok, hanem a gondosabban szerkeszthető heti és havi folyóiratok hasábjain is csak ugy hemzseg a tengernyi magyartalanság!

Mintha csak hivatása volna a magyar sajtónak — magyartalannak lenni . . .

A „Buda és Vidéke“ a magyarosodás közlönyének nevezi magát; pedig maga az a kifejezés: közlöny*) helytelen, ergo nem magyaros szó.

—y ur a mult (9-ik) számban a hivatalos stilust apostrofálta. — Mutatványul szolgált is nehány müvirággal a tiszti irály himes mezejéről.

De mit tévő legyen az a szegény hivatalbeli iródeák, a midőn ilyen stilusba beletanitják.

Előttem fekszik Hegedüs János és Dr. Riesz Jakab: „Tiszti Irálytana.

Ime egy diszmondat, az abban foglalt iromány mintákból.

A . . . vonatkozó iratokat oly megkeresés mellett szerencséltetem áttenni, miszerint a . . . végrehajtási lépéseket . . . foganatositttatni sziveskedjék.

A Dona Döme és társa bpesti papirkereskedő-czégnél kapható hivatalos idézés-ben a hadkötelezettek megidéztetnek, hogy a besorozó-bizottmány előtt tiszta öltözékben jelenjenek meg, mert ellenben mint katona-szökevények fognak tekintetni és a szerint büntettetni.

Furcsán hangzik pl. az alábbi hivatalos jelentés:

Tek. Főszolgabiró Ur! „Van szerencsénk hivatalos tisztelettel bejelenteni, miszerint községünkben több cholera-gyanus betegség esetei forognak fenn!“

Bizony ilyen a hivatalos stilus, és igazán ritkán találni oly aktát, melynek szövege magyaros.

A bíróságnál ha szembeállitanak valakit, arra ráfogják, hogy az szembesités!

Az árvaszék gondviselő helyett gondnokot rendel.

Az árverést: árverezésnek, az árverőt: árverezőnek szoktuk csufolni.

A rakodó vagy lerakodó helyet raktárnak, a menedékházat menháznak hivjuk.

Az ügyvéd az általa védett kliensét védencznek nevezi egy idő óta.

*) Jó szó. Szerkesztő.

Helytelen szavak az iroda, járda, nyomda s zárda-féle szavak. Olyanok ezek is: hirnök, mérnök, vésnök stb.

A hajdani iró-diákot sem nevezték ám irnok-nak!

Hogy a közömbösségből, a részvétlenségből miért lett közöny, a hitehagyottból: szakadár, a vigjátékból: bohózat, a birálóból: itész s az okiratból: okmány? — azt mondja meg nekem valaki.

Az orvosok magyarsága is olyan ám.

A krónikus, vagyis a hosszadalmas, megrögzött betegséget idültnek, a sápadságot, a szüzek ezt az ismert betegségét pedig sápkórnak mondják.

A kereskedő leltároz és váltokat szokott leszámitolni!

A kereskedelmi áruisme pedig igen szép tudomány.

A láthatár tiszta. Távcső nem kell. A hires mütő pedig mütétet végez.

Vajjon miért eszmény: a mintakép, erély: a tetterő, részvény: a részjegy, ellenszenv: az ellenérzet, rokonszenv: a rokonérzet.

*

Az igen tisztelt czikkiró urnak egyikmásik megrovása nem találó. Vigjáték és bohózat között nagy külömbség van. A hirnök, vésnök, mérnök kifejezések nem sértik a magyar ember fülét. Eszmény és mintakép nem egy fogalom, az egyik ideál a másik modell. A bibornok régi jó magyar szó, mit már a történet is szentesitett. Az idegen kifejezésekre lehet magyar kifejezéseket csinálni, de ugy hogy a nyelv zenéjét ne sértsék. A felszólalást köszönjük. Szivesen közölünk minden olyan czikket, mely nyelvünket akarja javitani.

Szerkesztő.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Molnár István.

A régi vinczellér iskolát a nagy nevü Entz Ferencz alapitotta. Ez volt az első lépés a szőllőmüvelés javitására. A tapasztalat és tudás fogott kezet, hogy a szőllőkben rejlő nagy kincs értékét emelje.

Entz Ferencz nyomába Molnár István királyi tanácsos a kertészeket képző intézet igazgatója és egyik legkitünőbb közgazdasági irónk lépett, kinek a szőllő, gyümölcsmüvelés és a hazai kertészet nagyon sokat köszönhet. Neve ismert a haza határain tul is. Már husz éves korában képviselte az államot Párisban és már akkor tekintélynek ismerték.

Mikor a hazában a filoxera vész kezdődött, ő volt a kormány megbizottja a védekezés ellen, a mi hogy nem sikerült nem rajta mult, hanem a hatóságok és egyesek mulasztásain.

A mai vinczellér képzők tanárai az ő kezéből kerültek ki, A tanitásban és a budai kertészképző intézet eredményeiben munkatársa a jeles Angyal Dezső volt. Molnár István számtalan könyvet irt, lapokat szerkeszt. Kongresszusokon képvisel. Kormánybiztos. Kállay Béni őt kérte fel Bosznia szőllő és gyümölcsmüvelésének szervezésére, a mit sikerrel végezett el.

Pályáján költői lelkesedéssel csügg. Hivatását, hiven tölti be. Olyan férfiu kinek érdemeit hálásan jegyzi fel majd a történelem.

A [illegible]izsora.

Sem a felad[illegible]
barátja nem vagyok
töltött pályámon én
kodtam. Sok megfig
telen vagyok a saj
nyilvánosság elé vin

sem a panaszoknak
ad szegénységben el-
a jó Istennek panasz-
után azomban kény-
személyes dolgomat a
kérem a temető ügye-
ket vezető tanácsos urat, hogy a sanyargatott közönség érdekében hallja meg szavaimat. Folyó év április végén a németvölgyi temető gondnokságnál megjelentem, hogy egy rokonom sirját, ki a farkasréti temetőben nyugszik felhantoltassam. Az irodában jelenlevő hivatalnok nem fogadta el, hogy az öntözést havonkint fizessem és meg kellett azt fizetnem 6 hónapra, 3 frttal. A mult évben boldogult feleségem sirja öntözéséért csak 2 frtot fizettem. A nyugta kezeim között van Nem hiszem, hogy a főváros olyan szabályokat adott volna ki, a mit egyszer igy, máskor amugy lehet magyarázni.

Most jön a java. Az esős idő miatt még az idénre a feleségem sirja öntözésért nem fizettem. A családom virágokat vitt ki a sirjára, a mit megkellett öntözni. A sógornőm virágcserépben akart hozatni vizet, a mi ellen az ott levő őrök udvariatlanul tiltakoztak. Feltéve, hogy én, vagy más nem gazdag polgártársaim az öntözést nem tudnák megfizetni, mire való eltiltani azt, hogy kedveseik sirjára ülltetett virágokat ne öntözhessék? Ha a főváros szabályrendeletei hiányosak, tessék azt kijavitani, de a durvaságot a szolgáknak megtiltani.

Valaki megfizeti az uj sirt elég sok a 3 forint, azt arra kényszeriteni, hogy az öntözést egyszerre fizesse ki, nem lehet. Hát a szegényeket megfosztják a kegyelet gyakorlásától. Ki tilthatja azt el jogosan, hogy én az enyémek sirját ne öntözhessem? Miért rónak uzsorát a kegyeletre...

mindszenti Erdélyi Gyula
a »Buda és Vidéke« szerkesztője.

Ünnepélyek.

A Fekete József-féle gymnásiumban.

Fekete József jó hirü és Budára nézve pótolhatlanul áldásos nyilvánossági joggal biró nagy gymnásiuma és nevelőintézetében az intézeti Deák Ferencz önképző kör részvételével május 9-én d. e. 11 órakor volt az ezer év emlékére az ünnepély. A müsor a következő volt:

1. Hymnus, énekli az ifjusági daloskör. 2. Megnyitó beszéd, tartja Fekete József igazgató. 3. Ezer év. Költemény. Irta: Inczédy László, szavalja: Kernstock Kornél, V. oszt. tanuló. 4. Bihari Primatiális Magyarja. Hegedű-soló, előadja: Binder Ottó, VII. oszt. tanuló, zongorán kiséri Zoltay Mátyás énektanár. 5. Ki volt nagyobb? Költemény. Irta: Tóth Kálmán, szavalja Haas Dezső IV. oszt. tanuló. 6. Tárogató. Krécsy Edétől, énekli az ifjusági daloskör. 7. Rendületlenül. Költemény, irta: Arany János, szavalja: Margitay Ernő VI. oszt. tanuló. 8. Ábrányi 7-ik Magyar Ábrándja. Zongorán előadja: Binder Ottó VII. oszt. tanuló. 9. Ünnepi beszéd, tartja: Buzás István, tanár. 10. Az ifjuság hazafias fogadalma. A tanulók nevében elmondja: Szilágyi Lajos, VIII. oszt. tanuló 11. Szózat. Énekli: az ifjusági daloskör. Közöljük az ifjuság valóban szép hazafias fogadalmát, mit Szilágyi Lajos szónoki hévvel mondott el.

„Mélyen tisztelt Vendégeink!
Tekintetes Tanári Testület!

Édes hazánk ezer éves fennállásának, nemzetünk ragyogó dicsőségének mai ünnepén lelkünkben a nemzeti önérzet és remény hurjai megrezdülnek s hazánk dicsőséges multjáról és jövendőjéről zengedező harmonikus egységbe olvadnak.

Az uj ezredév hajnalát gyermeki szivünk őszinte örömével, lelkünk igaz hevével köszöntjük és boldogoknak és büszkéknek valljuk magunkat, hogy gyermekei vagyunk e vérrel és könnyel áztatott földnek, melyben apáink szent hamvai nyugosznak s a mely drágább nekünk mindennél a világon.

Most látjuk, hogy az ész, erő és szentakarat harcza sem volt hiában. Dicső őseinknek méltó unokái akarunk mi is lenni: téged, drága Hazánk, örökre szivünkbe zárunk, boldogságodon becsülettel és hiven munkálkodunk, hogy nemzetünk künn hatalmas, benn virágzó és szabad legyen. Megfizetjük neked, szent Hazánk, mind, a mivel csak tartozunk; érted élünk, ha kell, halunk, hiszen a nagy világon kivüled nincsen számunkra hely!

Most pedig, kedves tanulótársaim, emeljük fel szivünket; mindnyájunk szent fohásza egy érzésbe olvadjon össze s zengjünk el a régi éneket:

Boldogasszony Anyánk!
Régi jó Pátronánk!
Magyarországról, árva hazánkról,
Ne felejtkezzél el szegény magyarokról!

Lelkünk szent fohászait milliók forró imájával egyesitve küldjük a magyarok Istenének trónjához, esedezvén előtte:

Tartsd meg, nagy Isten, örökre a magyart, kit magadnak kiválasztottál, áldd meg sokat hányatott, árva hazánkat; tedd nagygyá és dicsővé nemzetünket s engedd, hogy a merre zúgnak habjai Tiszának, Dunának, Árpád hős magzatjai felvirágozzanak!"

A Toldy Ferencz-utczai iskolában.

Azt elhiszem, hogy a székesfőváros egyes iskoláiban nagyobb diszszel és pompával ünnepelték meg hazánk ezeréves fennállásának évfordulóját; de szebben, lélekemelőbben talán sehol, mint a II. ker. Toldy Ferencz-utczai elemi iskolában. A intézetnek tágas tornatermét ez alkalomra virággal, lombbal, zászlókkal és czimerekkel, pompásan feldiszitették a mi már magába is kedves es szép képet nyujtott. Mig a tanulósereg a vizivárosi plebániatemplomban Te Deumot hallgatott, a feldiszitett tornaterem székei lassanként megteltek a meghivott vendégek diszes seregével, kik között ott láttuk: Kollár Lajosné szül. Andaházy Gábriella és Kollár Amália urhölgyeket, Del Medico Ágoston főlövészmestert nejével, özv. Jenny Antalné, Lorberer Lászlóné urhölgyeket, Mocskonyi Gyulát nejével, továbbá Bozóky István, Trautmann Ottó, Tolnay Imre és Kemény István iskolaszéki tagokat, uzután Münzberger Ferencz, Pataky László, Hauer Adolf stb. stb. urakat.

Mikor a gyermeksereg a teremben szépen elhelyezkedett, megjelent pompás diszmagyarban: Kollár Lajos iskolaszéki elnök, kit zajosan megéljeneztek. Az ünnepélyt a Hymnus eléneklésével nyitotta meg a tanulósereg, melyet a nagyszámu vendégkoszoru állva hallgatott végig. Utána Kollár Lajos állott a részére elhelyezett emelvényre s mondott egy olyan remek, és hazafias szellemtől áthatott lelkes megnyitó beszédet, mely mindenkit magával ragadott. Gyönyörü beszédjét, mely érdemes, hogy megörökittessék, jövő számunkban adjuk egész terjedelmében.

Leirhatatlan az a nagy lelkesültség, az a mély és gyujtó hatás, melyet ez a beszéd ugy a gyermekekre, mint a vendégekre gyakorolt. A szünni nem akaró taps és éljenzés lecsillapulta után Takács Károly növendék szavalta el Inczédynek „Ezer év" cz. szép költeményét zajos tetszést aratva azzal. — Majd Protz István tanitó olvasta fel a magyar nemzet ezer éves történetéről szóló értekezését, melynek végeztével Bruder Henrik intézeti növendék lépett a feldiszitett térképhez, melynél értelmesen s szabadosan mondott rövid ismertetést Magyarország földjéről.

Majd a hazafias szavalatok egész sorra következett.

Valóban gyönyörüség és élvezet volt azokat az értelmes, tiszta, s finom hangsulyozással előadott szavalatokat hallgatni, melyekben azok a parányi gyermekek mintha egymást felülmulni akarták volna. Mocskonyi Gyula, Münzberger Ferencz, Del Medico István, Pataky Dénes, Schauer Ágosta, Pfeffermann Vilma, Lorberer Géza, Hauer Oszkár, Várady Jenő, Jenny Géza, Schwarzmann Ilona és Schreiber József növendékek mind derekasan megállották helyöket e tekintetben; de különösen kiváltak Mocskonyi Gyula, a ki diszmagyar öltözötben szavalta el Majthényi Flórának „Mi a haza?" cz. remek költeményét, — továbbá Del Medico István, a ki Pósa egyik hazafias szép költeményének értelmes elszavalásával, és Pataky Dénes, a ki Lampérth Géza „Ismerek egy szép országot" cz. költeményének jól hangsulyozott, szabatos előadásával méltán megérdemelt tapsokat aratott.

A szavalatok elhangzása után az iskola énekkara ismét egy hazafias szép dalt adott elő

kellő pontossággal s ezt követte az ünnepélynek egyik legszebb legkedvesebb és legfontossabb pontja: az iskolás gyermekek hazafias fogadalma, melyet növendektársai nevében Kollár László IV. a) oszt.-beli tanuló adott elő oly lelkes szépen, olyan mélyen átérezve s jól átgondolva, olyan nemes és öntudatos hévvel, hogy azzal mindenkit szinte elbüvölt, lekötött. Az értelmes gyermek e fellépésével is atyja méltó fiának bizonyult, kinek jövője iránt a boldog szülők a legszebb reményekkel lehetnek eltelte. Kétségtelenül ez volt a szép lefolyásu ünnepélynek egyik legközvétlenebbül ható és legemlékezetesebb pontja s ha mi elragadtatásunkban siettünk ezért a ritka élvezetért a jelen volt szülőknek melegen gratulálni: bizony nem ok nélkül tettük.

A lélekemelő ünnepély záradékául ismét az iskolaszék lelkes elnöke mondott egy hazafias remek beszédet, mely a tartalom, nemes hév és gyujtó hatás tekintetében semmivel sem maradt pompás megnyitójának mögötte.

Miután az énekkar még Vörösmarty „Szózat"-át énekelte el, a hazafias, szép ünnepély véget ért, bizonyára maradandó nyomokat hagyván a tanuló ifjuság fogékony lelkületében s a legszebb emlékeket biztositván a megjelent vendégseregnek, kik nem fukarkodtunk elismerésünknek kifejezést adni Jurányi János igazgatóval szemben, ki az ünnepély rendezése, és Koncsek Lajos tanitóval szemben, ki a szavalatok betanitása körül oly sokat és oly szép eredménynyel fáradoztak. **Egy jelenvolt.**

A községi szeretetházban.

A II. ker. „Községi Szeretetház" növendékei f. é. május hó 9-én d. e. 9 órakor hazánk ezredéves fennállását, a II. ker. választmányi bizottság, a ker. előljáróság, ker. iskolaszék és a nagyszámban megjelent érdeklődő közönség részvétele mellett, igaz bensőséggel, szivből fakadó áhitattal ünnepelték meg.

Szivünket megragadta, lelkünket felemelte, midőn ezt, a „Szeretetház" gondozó karjai által megmentett gyermeksereget magunk előtt láttuk, amint szivszorongva, összekulcsult kézzel énekelték: „Isten áld meg a magyart."

Török Árpád miniszteri titkár ur tartotta a lelkes, hazafias megnyitó beszédet. Inczédy László „Ezer év" czimü költeményének elszavalása után Cavalloni Pál szeretetházi tanitó Magyarország ezer éves történetét vázolta lelkes, szivet megragadó szavakkal

Öröm volt nézni, mint ragyogott e gyermeksereg szeme a büszkeségtől, hallva a honfoglaló hős Árpád fejedelem, Szt.-István, Mátyás, Nagy Lajos királyok dicső tetteit, mint borult el arczuk a muhi pusztai, mohácsi szerencsétlenség hallatára, mint derültek ki e kis arczok, midőn hallották, hogy e pusztitások után az édes haza romjaiból ujra felépült s virul. Midőn Müllern Emil, Pósa Lajos „A haza" cz. költeményének elmondásával megérteti velük, hogy ki a mi drága szülő anyánk, egy szivvel-lélekkel éneklik: „Tied vagyok tied hazám."

Midőn megtudják Tóth Kálmán „Előre" czimü költeményéből (szavalta Németh Géza), mily lángolóan szerették hős honvédeink e hazát, mily hősiességgel küzdöttek a szabadságért, szemükben felcsillámlott a lelkesedés tüze, égett a vágy és Simkó Ferencz csak kis társai érzelmeit tolmácsolta, midőn fogadást tett, hogy „méltó utódai leszünk dicső őseinknek s megmutatjuk a nagy világnak, hogy van a magyar szivében annyi kincs, mint a mennyit kardvasával megszerzett."

A növendékek éneke után Szőts András igazgató imaszerü záró beszédével az egyszerü, de magasztos, lélekemelő ünnepség véget ért s ama benső meggyőződéssel hagytuk el az intézet falait, hogy a magyarok istene ez ártatlan gyermeksereg számitás nélkül való, képmutatást nem ismerő, szivből fakadó könyörgését meghallgatja s imádott hazánkat a következő ezredévben is fentartja.

Gyulányi Adolf beszéde az ó-budai tölgyfa ünnepélyen.

Kedves kis Barátim!

Tekintsetek körül e magas bérczek által koszoruzott és a hatalmas Duna által határolt vidéken; — a történelem feljegyzései szerint itt e vidéken alussza örök álmát Árpád apánk, — a dicső honalapitó.

A hálás gyermekek legalább időközönkint ki-kimehetnek a temetőbe, hogy szeretett szülőinek nyugvóhelyét felkerescék, azt virágokkal diszitsék és ott a kedves halottakért hő imát mondjanak. A magyar nemzet azonban nem zarándokolhat el a dicső honalapitó sirhalmához, hogy azt a háladatosság könnyeivel áztatva ott a lángoló hazaszeretet hervadathatlan virágjait ápolhassa; — mert Árpád apánk, a dicső hős sirja jeltelen.

Sem kőoszlop, sem érczszobor nem mutatja nekünk azt a szent helyet, hol a nagy halott földi maradványai pihennek — porladoznak.

De a félisten nagy szelleme e széles hazában mindenütt jelen van, és ezért bárhol emelhetünk oltárt, hogy rajta néki az általa szerzett haza iránti hű és tántorithatlan ragaszkodásunk és lángoló szeretetünk kedves áldozatát bemutathassuk.

A magyar nemzet ez évben üli meg ezeréves fenállásának nagy és ritka ünnepét, és ime! — a fényesnél fényesebb ünnepségek hosszu-hosszu lánczolatába ti is kedves kis Barátim füztetek a mai napon egy parányi de jelentőségteljes szemecskét.

Árpád a dicső honalapitó örök emlékére, I. Ferencz József dicsőségesen uralkodó királyunk határtalan tiszteletére im elültettétek e két tölgyfa-csemetét.

Ti kedves fácskák, — ti néma tanui az ártatlan gyermeki szivek nemes lelkesedésének, hatoljatok gyökereitekkel mélyen a nagy szellem drága porai által megszentelt földbe; — nyuljatok majdan felhökig érő magasságra terebélyes koronátokkal; — daczoljatok büszkén a fejetek felett tomboló és elvonuló viharokkal és hirdessétek a jövő ezredben élő atyánkfiainak az e helyen gyakorolt lángoló hazaszeretet szent evangeliumát!

Ti pedig kedves kis Barátim mielőtt elhagynátok a most már megszentelt helyet fogadjátok ünnepélyesen, hogy hű fiai, hű leányai lesztek az ezer éves magyar hazának;

fogadjátok ünnepélyesen, hogy édes magyar hazánkat mindig — mindig szeretni, de azt soha — soha elhagyni nem fogjátok;

fogadjátok végre ünnepélyesen, hogy szeretett magyar hazánkért — ha kell — véreteket is ezer örömmel fogjátok ontani!

Ez ünnepélyes fogadalom után pedig büszkeség teljes lelkesedéssel harsogjátok:

Éljen az ezer éves magyar hazánk!
Éljen a mi szeretett királyunk!

Zsámbék ünnepe.

Jegyzőkönyv. Felvétetett Zsámbékon, 1896. évi május hó 4-én Magyarország ezredéves fennállásának megünneplése czéljából községi képviselő testület által tartott diszközgyülés alkalmával.

Jelen lévők: Schneider János biró, Főt. Gózony Gyula, Helly János, Augmayer Antal, Lunez József, Keller Ferencz, Geszler Antal, Karle Mihály, ifj. Schneider György, Hajdu János, Kahn Simon, Kaiser János, Pfendert Simon, Jelli János, Szeli Antal, Bader Antal, Botos András, Föglein György, Pradl Mihály, Schlotter Simon, Jelli József, Szauter János, Tafferner József, Szauter József Rókus, Mekler Ferencz, Kebling Mátyás, Heller István, Simon Ferencz, Tafferner Ferencz, Ring István, községi képviselő testületi tagok és Nyirák Gyula jegyző.

Községi biró, — Magyarország ezredéves fennállásának megünneplésére egybehivott és nagyszámban megjelent községi képviselő testületi tagok üdvözlése után a diszközgyülést megnyitja és a további szót községi jegyzőnek átadja.

Községi jegyző a következő beszédet mondotta: Tisztelt községi képviselő testületi diszközgyülés!

Ünnepet ül a nemzet, nagy nemzeti ünnepet! A dicső magyar nemzet honának, a mi édes magyar hazánknak fennállása óta, hosszu és ezek között sok viszontagságos esztendő zajlott le nemzeti léte felett. Ezért a honalapitás ezredik évfordulóját ünnepli meg most a magyar nemzet. Részt vesz ebben a nemzet minden tagja, apraja-nagyja, a magyar haza minden igaz polgára rend és rang, nem és kor, párt és felekezeti különbség nélkül.

Elől jár ebben, maga dicső királyunk, a legalkotmányosabb uralkodó, I. Ferencz József ő felsége, legnagyobb családjával egyetemben!

De van is miért ezt tenni! Azon hosszu évezredeknek folyamában, mely a magyar nemzetnek, honalapitó ősünk, a dicső Árpád vezérlete alatt e haza földére való bevonulása s az ezt követő honalapitás óta lezajlott; sok-sok viszálylyal kellett a magyarok őseinek megküzdeni.

De az egek ura végtelen kegyelméből ez sikerült is, mert a jó Isten e nemzettől nem tagadta meg a vitézségben gazdag honfiakat, adott neki nagy bölcseségü vitéz vezéreket és uralkodókat. És ime a nemzet, mely ezer év előtt maroknyi nép volt, ma létszámban, anyagiakban, szellemiekben kifejlett hirneve, dicsősége immár világra szóló! Szent ennek a hazának minden talpalatnyi földje, mert annak megszerzése és megtartása érdekében folytatott vitéz harczok közepette a dicső őseink vérétől lett megöntözve.

Üljük meg mi is tisztelt közgyülés imádott hazánk fennállásának ezredik évfordulóját méltó fénynyel és méltó tettekkel.

E pillanatban, midőn év ezredes nemzeti létünk fenntartásáért csak az imént küldöttük ájtatos hála imánkat az egek legkegyelmesebb Urához, midőn itt egybe gyülve vagyunk abból a czélból, hogy nemzeti nagy ünnepünket a késő nemzedékek részére is megörökitsük: látva az önök örömtelt arczaikat, szinte hallani vélem szivük erős dobbanását, melynek minden lüktetése e perczben mindnyájunkkal közös érzelmeink folyománya. Öröm a multak eredményeiben és forró óhaj a remélt boldog jövő állandóságának megvalósulása iránt. E kettős érzelem tölti be e pillanatban szivünket. Ebben kétsége senkinek sem lehet!

De méltó, hogy e magasztos ünnepet az utókor példájára tettel is megörökitjük.

Ismeretes mindnyájunk előtt, hogy a hazafias erényekkel gazdagon felruházott járásunk főtisztviselője tekintetes nemes Bódiz László ur inditványára a Pest-pilis-solt kiskunvármegye, pilisi alsó járása f. évi április hó 21-én Bián tartott értekezlete alkalmával „Árpád alapitvány" elnevezés alatt 6000 frtos alapitványt tett, — illetőleg ezen összeg összegyüjtését elhatározta, — magyarositási czélokra, mely alapitványhoz az inditványozó maga is 110 frttal járult hozzá.

Azt hiszem mindnyájunk helyeslésével találkozik ha a nagy nemzeti ünneptől áthatva, tisztelettel inditványozni bátorkodom azt, miszerint a mai diszközgyülés ünnepies hangon egyhangulag határozatban mondja ki azt, hogy Zsámbék községe eme hazafias alapitványhoz a f évben 100 frttal hozzájárul és hogy a következő években, ugyanezen szent czélra, évente 25 frtot veend fel községi költségvetésébe, mind addig, mig a 6000 frtos alapitvány a pilisi alsó járás által teljesen fedezve nem lesz.

Mondja ki továbbá a jelen disz közgyülés azt is, hogy ugyan e czélra a község lakói között gyüjtést rendez, a begyült összegeket f. évi augusztus hó 31-ig a járás főszolgabirájának beszolgáltatandja.

Midőn ezen inditványom egyhangulag leendő elfogadásáért esedezem, szerény szavaimat azon imaszerü óhajtással zárom be: Vajha a második évezred zárultával az akkori késői nemzedéknek is legyen oka és pedig bőséges oka, a mienkhez hasonló nemzeti nagy öröm ünnepet ülni.

Éljen a haza!
Éljen a király!
Éljen Zsámbék község hazafiasan érző összes polgársága!

Határozat.

A beszéd elhangzása után, a diszközgyülés Nyirák Gyula jegyző inditványát nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadván, utasitotta a községi előljáróságot hogy azt mindenekben hajtsa végre; egyben meghagyván a községi előljáróságnak, hogy a jelen diszközgyülésnek tiszteletteljes üdvözletét a járási tekintetes fő-

szolgabiróval távirati uton közölje. Egyszersmind ezen képviselő testület nevében köszönetet mondván a mult hó 21-én Bián a millenáris ünnepségnek megtartása tárgyában tartott értekezlet alkalmával tett hazafias inditványáért.

Egyéb tárgy hiányában a községi biró a hazát és a királyt éltetve, a közgyülést berekesztettnek jelentvén ki, jelen jegyzőkönyv hitelesitésére Gózony Gyula, Föglein György, Jelli József és Kaiser János képviselő testületi tagokat kérte fel.

A jegyzőkönyv felolvasás után, helybenhagyólag aláiratott.

Kelt mint fent.

Schneider s. k. biró, Nyirák Gyula s. k. jegyző, Gózony Gyula s. k. Föglein György s. k. Jelli József s. k. Kaiser János s. k. hitelesitők.

A Magyar Tudományos Akadémia ez évi ünnepélyes közülése május hó 17-én délelőtt 10 órakor Ő cs. és apostoli kir. Felség legmagasabb jelenlétében fog megtartatni. Ez ülés egyedüli tárgya Kállay Béni t. tag „Az Árpádok és a magyar állam“ czimü felolvasása.

A Zugligetben. Az I. ker. zugligeti iskola tanulói f. hó 9-én szintén megünnepelték Magyarország ezer éves fönnállásának ünnepét. Az ünnepély a ferenczhalmi kápolnában vette kezdetét, hol páter Emánuel tartotta meg a szent misét, nagy közönség jelenlétében. Az iskolai ünnepély a tornateremben tartatott meg, hol az iskolaszék megbizásából és képviseletében Filó Lajos iskolaszéki tag jelent meg, ki szivhez szóló, lendületes szavakkal nyitotta meg és fejezte be az ünnepélyt. A tanulók között Böcs János, Starck Irén, Góra Anna, Löwy Zoltán, Bereczky István, Endele Teréz, Strebl Katalin igen sikerülten szavaltak. Az iskolai ünnepély után leleplezték az iskola udvarán összeállitott sziklaemlékbe illesztett emléktáblát, mely nevezetességét fogja képezni a Zugligetnek. Délután a tanulók ozsonnát kaptak, volt versenyfutás, zsákfutás, karikadobás, czélbalövés, társasjáték stb.

Pestvármegye. Pestvármegye székháza nagy termében a bizottsági tagok teljes számban jelentek meg az ezredév emlékére szentelt ünnepen. A magyar diszruha tulnyomó számban volt. A karzatot diszes és előkelő hölgyközönség foglalta el. Beniczky Ferencz főispán tartalmas szavakkal nyitotta meg a diszgyülést, rövid pillantást vetve a dicső multra, hálát adott érte és áldást kért a jövőre. Az imaszerü végszavakat a megjelentek állva hallgatták. Fazekas Gusztáv főjegyző szónoki becsü beszédjét oly szónoki erővel mondta el a mi méltó volt e megye székházában elmondott többi nagyszabásu beszédhez. Gróf Szapáry István beszédét, ki a királyhoz intézendő hódolatot inditványozta szintén állva hallgatták a bizottsági tagok, közöttük Kossuth Ferencz is. A velős rövid beszéd meghatotta a közönséget. Gróf Teleki József a hangulat szinvonalán, hévvel, lelkesen inditványozta, hogy a megye közmüvelődési czélokra 30,000 frt alapitványt tegyen. Az éljenzéssel kisért beszédek és elfogadott inditványok után a gyülés eloszlott. A királyhoz intézett hódolatirat Fazekas Gusztáv főjegyző remek tollából ered.

Bia ünnepe. Szép hazafias milleniumi ünnepély szinhelye volt f. hó 6-án a pilisi alsó járás székhelye, Bia nagyközség. A diszesen fellobogózott községben délelőtt a járás derék jegyzői kara, élén Bódis főszolgabiróval továbbá a helybeli és vidéki intelligenczia, birtokosság és gazda közönség a róm. kath. templomba vonult istentiszteletre, onnan a református templomba hol Décsy lelkész emelkedett szellemü hazafias szónoklatát halgatta meg a közönség. Délben a nagyvendéglőben 150 teritékü diszebéd volt, melynél felköszöntőkben nem volt hiány. — Este az egész község fényesen ki volt világitva s ekkor adta elő Karikó János gazda saját szerezményü talpra esett rimekben, — mintegy 500—600 főnyi közönség jelenlétében — nemzetünk ezer éves történetét, hazát és királyt éltetve a végén. — Evvel véget ért a tényleg szép ünnepély, melyet kezdettől végig misem zavart meg. T.

Milléniumi ünnepély. Az I. ker. kir. kath. gimnázium tanári kara és ifjusága is az alkalomhoz méltó lelkesedéssel ülte meg f. hó 9-én hazánk ezeréves évfordulóját. Az ifjuság először is az intézet uj, nemzetiszinü selyem zászlója alatt a krisztinavárosi templomba vonult, hol Tálos Gyula, krisztinavárosi s. lelkész s főgymn. hittanár szent mise után lelkes, vallásos és hazafias beszéd kiséretében áldotta meg az intézet lobogóját. Ezután az ifjuság visszatért az intézet épületébe s itt folytatódott a magasztos ünnepély. A Hymnusz eléneklése után (melyet Reiszig Adolf tanár dirigált) hazafias szavalatok következtek az ifjuság részéről, közbe előbb dr. Badics Ferencz akadémiai tag s igazgató rendkivül lelkes, hazafias, tanulságos beszédben mutatott vissza nemzetünk ezer éves multjára, buzditva az ifjuságot a szabadság, a haza és a király iránti szeretetre. Majd dr. Bozóky Endre méltatta azt a haladást, melyet a kiegyezés óta nemzetünk a müvelt nyugattal összhangzásban kifejt s melyet magasabb fokra emelni az ifjuságnak, a jövő erejének a feladata. Az ifjuság bizonyára maradandó emléket vitt szivében haza e felemelő ünnepélyről.

April hó 30-án szép, hazafias, milleniumi ünnepélyt rendeztek a Zettl-féle házban lakó tanulóifjak. A hazafias szavalatokkal és énekekkel egybekötött tüzijátékot a ház számos előkelő lakója nézte végig és gyönyörködött a tanulóifjak hazafias érzelmének e szép megnyilatkozásában. Az udvar ez alkalommal nemzeti szinü zászlókkal és czimerekkel volt feldiszitve. Szép szavalatot mondott Engel Margitka elemi iskolai tanuló; az ünnepély végén a Hymnus hangjai mellett oszlott szét a nagyszámu közönség. Az ünnepélyt Knoll Lajos, Béla és Ehman Elek rendezték.

Pomázon.

A pomázi reformtus, gör. keleti és izraelita felekezeti iskolákban e hó 9-én volt a milleniumi ünnep. Mindhárom felekezet növendékei lelkes hangulatban mutatták be alkalmi szavalataikat és hazafias dalaikat. Különösen szép ünnep folyt le a gör. keleti iskolában, hol Luppa Péter orsz. képviselő s a hatósági kiküldöttek jelenlétében hazafias beszédet tartott Golub György gör. kel. plébános. A gyermekek ezután hazafias dalokat énekelve Plavsits Pál tanitójuk élén vonultak ki az erdőbe, hol Golub Athanász biró, Miakity Illés hitközségi alelnök továbbá Petromanko Zsiga, Csobán Ignácz, Pandur Simon és Teodor Illés jelenvolt gondnokok hazánk ezeréves fennállásának emlékére megvendégelték őket.

Ugyancsak a pomázi gör. kel. szerb. templomban vasárnap f. hó 10-én Te Deum volt, mialatt folyton mozsárágyuval lövöldöztek. A hálaadó isteni tiszteleten Golub György plébános a királyért és hazáért való könyörgésnél igen szépen beleszőtte Ő Felsége teljes czimét. Jelen voltak a főszolgabirói hivatal és helyhatóság képviselői Martiny Dezső közs. jegyző, Joannovits Milutin járási irnok, Golub Athanász, Wagner János közs. birák, Nagy Lajos II. jegyző, továbbá Luppa Péter orsz. képviselő, Luppa Vidor nagybirtokos, Mandits ezredes Baumann őrnagy, Dr. Mandits Milán, Plaosits Pál tanitó, Dr. Szilárd Jakab megyei állatorvos, Miakity Illés birtokos és még számosan.

Joannovits Milutin.

Az Ujlaki Magyar Asztaltársaság diszgyülése.

A Császárfürdő nagy terme egy felejthetetlen szép ünnepélynek volt szinhelye.

A kerület szine-java vallás-, rang- és pártkülönbség nélkül jelen volt a diszgyülésen, demonstrálva az asztaltársaság kiváló fontosságát. Láttunk ritka vendégeket is; ott voltak a hivatalos világ előkelőségein kivül a III. kerület társadalmának minden számottevő tagja. Képviselve volt a tanács is Rózsavölgyi Gyula, Kullmann Lajos tanácsosok és Sacher István tanácsjegyző által. És a mi szokatlan szokásos kellemét adja az asztaltársasági estélyeknek: igen szép hölgyközönség is volt.

Az egész terem hármas: villam-, gáz- és gyertya fényben uszott. Az izlésesen teritett asztal mellett helyet foglalt az ünneplő közönség, várva a népszerü elnök: Benedek Sándor kir. tanácsos megnyitóját, mely nemsokára be is következett s csengő organumával az asztalfő illusztris társaságából, Rózsavölgyi és Tatayné oldala mellől szólott lendületes beszédben a közgyüléshez, mely áhitattal hallgatta a beszédet. Az ülés megnyitása után Rákos István olvasta föl az elnök előterjesztését, mely magában foglalta a társaság érdekes történetét is. — Lelkes éljenzés hangzott föl az ismertebb nevek fölemlitésénél.

Göőz József dr. inditványára a diszgyülés egyhangulag elhatározta, hogy az elnöki jelentést kinyomják és a tagoknak megküldjék.

Az ülés egyik igen fontos része Kugler József tiszteletbeli elnök, városbiró inditványu volt, mely 300 frtos millenniumi ösztöndij alapitását czélozza. Ez inditványt is egyhangu lelkes éljenzés emelte határozattá. Tatay Adolf dr. beszéde után egyébb tárgy hijján az elnök az ülést bezárta. Ezután következett a vacsora, mely alatt előbbi hivatalos gyülési fegyelem szabad korlátok közé jutva, fesztelen jó hangulnttá változott s az maradt is a társaság eloszlásáig.

Az első pohárköszöntőt Benedek Sándor elnök mondottta a felséges királyi párra, mit a jelen voltak zugó éljenzése követett. — Felköszöntőt mondtak még: Végh János, Bencze Benő és Rózsavölgyi tanácsnok.

A szép társaság jó későig együtt maradt.

Dicsérettel kell emlékeznünk az étel fogások és változatosságáról. Az aránylag olcsó vacsorát pontos és tapintatos kiszolgálás tette izlétesebbé. Méltó dicséret illeti ezért a derék vendéglőst: Eder Antalt, ki egyébként maga is egyik legbuzgóbb tagja az asztaltársaságnak.

— Az ezredik év ünneplése a II. ker. polg. leányiskolában. Szép és magasztos milleniumi ünnepélyt rendezett f. hó 9-én a II. ker. polg. leány- és női kereskedelmi iskola tanári kara, élén Kozma Gyula igazgatóval, ujabb tanujelét adván ama fáradhatatlan buzgóságnak, melyet leányaink hazafias nevelésében kifejt. A vizivárosi plébánia templomban d. e. 10 órakor az összes növendékek ünnepélyes Te Deumot hallgattak s azután az intézetnek zászlókkal, czimerekkel és történeti képekkel gyönyörüen feldiszitett tornatermébe gyülekeztek, melyet az iskolai hatóság képviselői, a II. ker. elöljáróság és választmány tagjai — élükön Toperczer Péter elöljáró és Hampel Sándor városbiróval — valamint a szülők és más meghivott vendégek zsufolásig megtöltöttek. A változatos müsor a „Hymnusz“ eléneklésével kezdődött, s ezt követte Kozma Gyula igazgató lendületes és költői szépségekben gazdag megnyitó beszéde, mely épen ugy, mint Balásy Dénes tanárnak ünnepi beszédje, zajos tetszésben részesült. Balásy az ünnepély jelentőségéhez mért emelt hangon és lelkesen rajzolta az ifjuság és a közönség szemei elé Magyarország történetének nagy korszakait, kezdve az Árpádok korán, a keresztény államot megalapitó Szt.-István királyon, reámutatva a nagy és nehéz nemzeti küzdelmek idejére, harczainkra, a melyek végén a gondviselés a magyart óhajtott révhez juttatá. A szónoklat mind tartalmára, mind müvészi formájára méltó volt az alkalomhoz: az ifjuság szép ünnepéhez. A históriát a poézis követte. A növendékek közül Krause Margit, Rothauszky Irma, Mentsik Margit, Argay Ilonka, Szabó Miczi, Kálmán Lenke, Alsó Erzsébet, Wéber Margit, Végh Irén szépen és értelmesen szavaltak szebbnél-szebb alkalmi költeményeket. Hangl Anna pedig a tanulók nevében mondott fogadalmi beszédet, nagy lelkesedést keltve ugy a hallgatóságban, mint tanulótársaiban. Közbe a Gyulay Elek zenetanár által gonddal betanitott gyönyörü magyar karénekek (Nemzeti zászló, Remény, Adjon Isten a magyarnak, Klapka-induló, Honfi dal), valamint Durigó Ilona, Kranz Ilona, Krepelka Borcsa zongorajátéka részesültek méltó elismerésben. A ritka szép ünnepélyt az igazgató záróbeszéde és a „Szózat“ éneklése fejezte be. A közönség a hazafias lelkesedés gyujtó tüzének hatása alatt távozott és mondott köszönetet azoknak akik e sikerült ünnepély előkészitői voltak: a tanári karnak.

A várbeli közs. elemi iskola tanuló ifjusága is gyönyörü szépen és meghatóan ünnepelte meg május 9-én hazánk ezredéves fennállásának emléknapját. Reggel 8 órakor tanitóik és tanitónőik vezetése mellett nemzetiszinü kokárdákkal földiszitve zászlójuk alatt vonultak a Mátyás-templomba, hol hálaadó isteni tisztelet tartatott. Ezután az iskola tornatermében gyülekeztek, mely ez alkalomra szépen föl diszitve. Az ünnepélyt baáni Gombár Tivadar dr. kir. tan. isk. széki elnök nyitotta meg lendületes beszéddel, mely után Vaskó Bertalan osztálytanitó alkalmi beszédet tartott a honfoglalásról s a magyar nemzet ezeréves életéről. Majd a tanitók közül Farkas Irén, Kerbler Lajos, Vitéz József, Póra Feri és Gröber Vilma szavaltak meglepő és kitünő vezetésre való hatással alkalmi költeményeket. Közben elénekelték a tanulók a Hymnust, Királydalt és befejezésül a Szózatot. Az ünnepély, melyen az iskolaszék s a szülők szép számmal voltak képviselve, minden tekintetben kitünően sikerült, s a nagyok, midőn látták a kicsinyek örömtől csillogó szemeit s a lelkesedéstől kigyult arcait, szinte megfiatalodtak s boldogan távoztak az ünnepélyről azzal a meggyőződéssel szivükben, hogy ezekből csak lelkes, a hazát szerető polgárok és honleányok, a második ezredév biztos reménységei válhatnak.

V. B.

A bástya-ünnep.

Május 20-án, ha az idő kedvez a budai bástya-ünnep egy szép lappal fogja gazdagitani a budai mulatságok kronikáját. Nem nagy zajjal, komolyan, de a sziv melegének teljes megnyilatkozásával a lelkes hölgyek közremüködése folytán az ünnep sikerének biztos alapja le van téve.

Gróf Hunyady Lászlóné, őrgróf Pallavicini Edéné és budavári Országh Sándor elnöklete alatt alakult hölgy és férfi rendező bizottság nagy szorgalommal és lelkesedéssel készitette elő ezt a Buda társadalmi életében szamottevő ünnepélyt.

A Budai nőegylet, a Mária Erzsébet egylet, az Iparos tanulók otthona, a Magyar egyesület nemes céljai vezették az ünnepély rendezését munkásságokban.

Vasárnaptól kezdve a falragaszokból a és nemes szivü emberek meglátják az ünnepély sorrendjét, a mely igazán élvezetes.

A gyermekek öröméről gróf Wenkheim Frigyesné a ki a szegényeknek mindig védangyala gondoskodik. Gyermek és tréfás tombolával és gyermek előadással lepi meg a közönséget.

Itt adjuk azoknak a buzgó hölgyeknek névsorát, kik közremüködnek.

I. Csárda. Osztoics Mihálné, Schumy Rezsőné, Köry Róza, Wind Margit, Frimm Olga, Jakovits Irma, Kupánits Emilia, Szombathy Mariska, Nazarcsák Gizella, Kovács Etelka, Kovács Ilona, Faludy Margit, Schumy Terka, Szombathy Kálmánka, Vaskovits Ilonka.

II. Csárda. (Ilona), Schinabekné, Göth Ilona, Göth Luiza, Friedrich Etel, Szalkay Izabella, Szalkay, Elvira, Glanzer Clementina, Kleeberg Róza, Tott Ervin, Csatáry Minike, Csatáry Ilonka, Goldbürg Iza, Csik Irénke, Varga Rozsika, Henszler László, Henszler Lászlóné.

Ósztena. Keömley Nándorné, Martroszky Mariska, Szakács Minka, Kleszner Etelka, Telkessy nővérek Irénkei, Andaházy Irén, Merfort Miczi, Felsmann Ida, Eberling Irénke, Lász Károlyné.

I. Pezsgő. Szőke Györgyné, Szőke Etelka, Szőke Jolán, Guthjai Irma, Guthjai Margit.

II. Pezsgő. Széll Ignáczné, Montenuevó Jolán. Ladányi Etelka.

Kávéház. Fuchs Erzsike Baranyay Miczi.

Theás sátor. Báró Szentkereszty Béláné, Gaál Ema, Brichta nővérek.

Tréfás tombola. báró Natorp A. Mokry Ida, dr. Wladár Róbertné, Ettl Margit.

I. Mézes kalács. Mocskonyiné, Ludwig Lajosné és leánya Ilonka, Hágel Herminé, Fodor Ilonka és Erzsi.

Gyors sajtó és fénykép. Tábory Dezsőné, Tábory Dezső, Beranek István.

Pereczesek. 3 kis fiu. Gallner Teréz, Schinabeck Gyula, Schinabeck Béla, Patacsics Livia.

I. Virág t. Garba Gyuláné, és Denel Károlyné, Dregály Gusztika, Nyirák Gabriella, Koffler Camilla, Farkas Mariska, Horváth Gizella, Szwierag Olga, Fligl Irma, Garba Minus, Herold Lujza, Mercz Etelka, Wallett Józsa, Lazitsné, Budinszky Stefánie, Farkas Olga.

II. Virág. Tabermanné, Medlerky Rezsőné, Berényi Margit, Gervay Adél, Sátory Riza, Vagács Ida, Brichta Irma, Ludwig Irén, Brangl Ilonka, Ettl Gizella Adamcsik Annuska, Walter Berta, Guthjár Józsa, Told Malvin, Told Margit. Maucha Ilonka.

I. Szivarok. özv. Szwieragné, Szwierag Róza, Szwierag Margit, Héger Luiza, Héger Ida.

II. Szivarok. Fényes Ivánné, Demeczky Mihályné, Roboz Elvira, Tarkeöy Margit, Wohlráb Flóra, Schletter Camila.

I. Czukrázda sátor. Schatz Róbertné, Bursics Irma, Gröger Aranka, Kövér Ilonka Payer Aranka, Payer Margit, Seidl Margit, Straub Ilona Straub Margit Sternád Lenke, Tiber Margit, Vaszary Nellike, Dür Erzsike, Heyduk Anna, Kautsch Vilma.

II. Czukrászda. Dr. Heroldné, Sárosy Kapeller Etel, Plisič Ilonka, Sártory Mariska, Uher Gizella, Czeiner Stefi, Czeiner Margit Geller Gózi, Keller Janka, Vaász Paula, Mozer Mariska, Jancsó Erzsike, Holler Helén, Heuter Paulina, Nagy Vilma, Nagy Janka, Kormann Miczi.

Ujságeláruśitás. Bóné Gézáné, Bóné Anna, br. Durneis Ilona, Lakner Anna, Hummel Olga, Kollerfy Mihályné, Heisler Emma, br. Baratta Margit, Fodor Vilma, Büttel János.

Tombola. Őrgróf Pallavicini Edéné, őrgróf Pallavicini Edina, br. Vay Henrikné, Rohonczyné, Országh Sándorné, Országh Margit, lov. Kleeberg Oszvaldné, Érczhegyi Sárika, hg. Taxis Ami, Muchmeyer Hedvig.

Gyermek szinhász és tombola. gf. Wenkheim Frigyesné 2 kis és 3 nagy leány, Kozáky Alice, Kozáky Olga, Csepreghy Irénke, Bárczay Annuska, gróf Wenkheim Mária, gróf Wenkheim Ilonka, Gold Karola, Rohonczy kisasszony Nemes Antal, Erdélyi Gyula.

Tiróli sátor. Fröhlict Károlyt, Szerelemhegyi Tivadar, Vargáné.

I. Cassához. Seidl Józsefné, Érczhegyi Ferenczné, Meloccó Józsefné, Kanzler Anna, Schäffer Ágostonné.

II. Cassához. Gervay Lujza, Hofhauser Roth Irma, Tábory Sarolta.

III. Cassához. Frank Berta, Gaál Emma, Tátray Lajosné, Topicsné, Éberling Józsefné, Tusovszky Gyuláné.

A czigány karaván vezeti Patrubány Ferenczné. Czigány nők: Jablonszky Sándorné, Dr. Csánky Dezsőné, Miskey Béláné, Sziklay Károlyné, Kalina Irén, Jablonszky Jolán, Jablonszky Irén, Csutor Gizella, Mahaliczky Teréz, Blahunka Zsüli, Buczurka Matild, Vilárner Ella, Hermann Zsüli, Hermann Irén, Miskey Erzsike. Czimbalom-müvésznők, Klárner Sarolta és Csánky Kornélia.

A hölgyek elhatározták, hogy mind a két sátorba valamennyien visznek enni valót. Adományokat a tombolához ugyszintén ételeket és italokat a lelkes közönség küldjön I. ker. Vár, uri-utcza 52. szám gróf Hunyady Lászlóné czimére.

Különösen felhivjuk lapunk olvasóit és előfizetőit, hogy adományaikat minél előbb odajuttassák.

Czáfolat.

A déli vasut a Magyar Hirlap közleménye ellen a következő czáfolatot adta ki, a mely kétségbevonhatlanul igazolja a déli vasut igazgatósága ismert méltányosságát.

Tekintetes szerkesztőség!

A Magyar Hirlap folyó hónap 10-iki számában a közönség érdeke rovatában, „Déli vasutasok“ aláirásával, a „Déli vasutasok és a millennium“ czim alatt olyan beküldött közlemény foglaltatik, hogy a déli vasut a millenium alkalmából közegeit sem drágasági pótlékban nem részesitette, sem meg nem könnyiti nekik a budapesti ezredéves kiállitás meglátogatását.

Ezen körülménynyel szemben ki kell jelentenünk, hogy a szóban forgó közlemény elejétől végig koholmány, amennyiben a Budapesten és Kelenföldön állomásozó hivatalnokok a mult hónap 25-én kelt 2823/A. sz körrendelet alapján, az 1200 frtos fizetési osztályig bezárólag, továbbá az ugyanitt állomásozó altisztek és szolgák, valamint rendszeresitett állásokon levő napidijasok is, igen jelentékeny mérvü drágasági pótlékok és pedig a nős alkalmazottak fizetésük 15 százalékot, a nőtlenek ellenben 8 százalékot kapnak, mely május hónaptól októberig, tehát hat hónapon át, minden hónap 15-én fizettetik ki, ugy, hogy például egy 1200 frtos nős tisztviselő drágasági pótléka 180 frtot teszen.

Folyó hónap 5-én pedig 3490/A. alatt körözvényileg intézkedés történt arra nézve, hogy a vonalon levő alkalmazottak (és pedig nemcsak a hivatalnokok, hanem az altisztek és szolgák is) a kiállitás látogatása czéljából 1—2 napi szabadságot kapjanak, melyből 1 napra még a fizetésüknek megfelelő napidijat is felszámithatják. Azonkivül a vonalról bejövő, valamint az itteni alkalmazottak is dijtalanul 1—1 kiállitási jegyet, esetleges családtagjaik részére pedig mérsékelt áru belépti jegyeket kapnak.

Végül azon állitás is alaptalan, hogy a déli vasut magyar vonalai élén nem állanak magyarok, miután ugy az igazgató, mint majdnem az összes osztályfőnökök született magyarok.

Budapest, 1897. május hónap 10.

Tisztelettel

a déli vasat üzletigazgatóságának titkársága:

Schlosser Nándor.

Versenyen kivül kiállitva.

Ezeréves kiállitásunkon a bortermelők csarnoka egyike annak, mely nemcsak külseje által kelti fel figyelmünket hanem belső berendezésével is. Örömmel láttuk hogy budai polgártársaink sem maradtak a kiállitástól távol, és siettek megragadni az alkalmat hogy bemutassák a filloxera után uj termésü boraikat.

Buda egyik legnagyobb kiállitója Frey Alajos polgártársunk egy azok közül kiknek tevékenységével nem csak a közügyek terén mint kipróbált erővel találkozunk mindenhol, hanem mint jó gazda szöllőbirtokos és bortermelő ezen a téren kiváló munkásságot fejt ki. O buzditá a budai polgárokat, hogy karöltve ültessenek szőllőket a mit el is ért. Ezért beutazta Franciaországnak legjobb bortermelő videkeit a tapasztalatokkal gazdagon vissza térve, nem kimélt sem fáradságot sem anyagi áldozatot, hogy példával járjon elő. Hozzá fogott az elpusztult szöllő felujitásához és kiültetéséhez a a budai földjein. És pedig Lágymányoson a homoki földön direct termő hazai faj. Pozingi majori hegyen Jaquez a csillebérczi düllőn Othello direct termő amerikai. Azon kivül Sashegyen ugy mint fönt nevezett hegyeken Vitis Solonis, Riparia Portalis, és Rupestris Monticola alanyon oltva. Nagy gondot forditott a faj kiválasztására az által, hogy az országban előforduló legjobb szőlő fajokat ugy bor vagy csemege fajokat drága ár mellett beszerezte ugymint a budai ösmert mézes fehér és kadarkán kivül Olasz Risling, Zöld Sylváni, Kövi Dinka, Juhfark, Fehér Bakar, Bogdányi Dinka, Szlankamenka, Perzsiai Oriás. Smirnai Szagos, Nagy Burgundi, Kövér szöllő, Chasselas blanc Croquant, Chasselas Rouge, Passatutti, Muscat Lunel, piros Ventelin Ökörszem, Kecskecsecs, melyet nagy előszeretettel mivelt. Mint értesülünk ezekből az elmult saisonban, már igen szép menyiséget exportált, azonkivül a kiállitási borcsarnokban, nem csak kiállitó, hanem meg-

fontolva, hogy lehetővé tegye mindenkinek megkostoltassa, legolcsóbban elárusitja borait mellette, hogy az ő borai a legizlésesebbek a miről meggyőződtünk, palaczkonként $^{7}/_{10}$ lit. csak 85 kr. Felhivjuk erre a t. közönség figyelmét és óhajtjuk hogy a példáját polgártársaink zöme kövesse, ezzel nemcsak magunknak dicsőséget és hasznot, hanem az országnak is nagy szolgálatokat teszünk.

Különfélék.

Választás. Dr. babarczi Schwartzer Ottót a legkitünőbb és legmagyarabb tudósok és irók egyikét az akadémia III-ik osztálya tagjául választotta. Dr. babarczi Schwartzer Ottó geniálitása, készültsége, tekintélye és az egész világon elismert hire diszére válik az akadémiának. Önálló eredeti iró, teremtő erő, ki semmi iskolát nem utánoz, hanem iskolát teremtett.

— **Ozvegy gróf Andrássy Gyuláné.** A gróf Andrássyak gyászában az egész nemzet részvéttel osztozik. Egy magasztos lelkü honleány ravatalánál bánatos arczczal áll az ország. Valódi nő, valódi anya volt s nevét erényeivel, tetteivel megörökitette történelmünkben. Halhatatlan férje a nemzet halottja volt, ő is az. Fiait ugy nevelte, hogy ezek az ősök és apa hagyományainak méltó örökösei s igazi jellemes hazafiak. Legyen áldott emléke közöttünk.

— **Mulatsag.** A nagypénteki társaság mulatsága az Erzsébet-téren jól sikerült. A jótékony czélra szép összeg gyült. Az Erzsébettérre élénk életet varázsoltak a hölgyek, kik sokat fáradoztak és elismerést érdemelnek.

— **Budai polgári kör.** A Budai polgári kör választmanya a II. ker. polgári körrel való fusiója után Rupp Zsigmond kir. tanácsos elnöklete alatt f. hó 9-én tartotta első ülését, melyen az alapszabályok értelmében — a mely szerint a tisztikart a választmány saját kebeléből választja — a tisztikart a következőképen választották meg: Elnök: Rupp Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyző. Alelnökök: Ludvigh János, a pénzügyi biróság elnöke és Hampel Sándor II. ker. városbiró, igazgató: Frommann István, ker. vál. tag, gazda: Depold Lajos, tanácsos, pénztárnok: Ott Lajos, kereskedő, ellenőr: Gallner József, főigazgató, ügyész: Dr. Rónay Károly ügyvéd, könyvtárnok: Dr. Buday József tanár, titkárok: Debreczeny István és Herman Gyula. A választmányi ülést a körnek fényesen kivilágitott nagytermében felette sikerült társas vacsora követte, mely a létrejött fuzió következtében ismerkedési estély jellegével birt. A patkó alaku hosszu asztalt vagy 100 körtag foglalta el, köztük a II. kerület legismertebb alakjai. Az asztalfőt Rupp Zsigmond kir. tanácsos foglalta el, köréje csoportosultak Del Medico Ágoston, Dr. Csorba Ferencz, Hampel Sándor, Moldoványi Sándor, Bauer József, Biscara Endre, dr. Buday József, Horvay Árpád, Éberling József, Eckermann Ede, Freiberger Pál, Beck Adolf, Frommann István, Gallner József, Hauszmann Sándor, dr. Kocsis Alajos, Mihálovits Antal, Ott Lajos, dr. Paldt Lajos, Spuller István, Szabó M. Ferencz, dr. Rácz Károly, Komoróczy Sándor, Lenz Ferencz, Paduch Gyula, Szemler Jenő és mások számosan. Az első felköszöntőt Rupp Zsigmond körelnök mondotta, a ki a fuzió folytán a kerületben helyreállott békés egyetértést hangoztatva, poharát a megjelenésben akadályozott illustris körtagra, dr. Darányi Ignácz földmivelésügyi ministerre és országgyülési képviselőnk egészségére, majd Del Medico Ágoston főlövészmesterre és Dr. Csorba Ferencz főv. biz. tagra üritette. Dr. Csorba Ferencz, a volt II. ker. polgári kör elnöke, valamint Del Medico Ágoston a köztisztelетnek és általános szeretetnek örvendő Rupp Zsigmondra emelték poharukat; az ezeket követő számos pohárköszöntő közül még különösen Horvay Árpád, Dr. Buday József, Hampel Sándor, Frommann István és Freyberger Pál talpraesett szavai keltettek általános megelégedést. A szépszámu és diszes társaság, melynek jókedvét az izletes vacsorán kivül Éberling József borgazda saját termésü zamatos bora is fokozta, a késő éjjeli órákig emelkedett hangulatban volt együtt, mindenki őszinte elismerését és megelégedését fejezvén ki az összejövetel fényes erkölcsi sikere felett, mely a kerület eddigi megbontott békéjét helyreállitva, hivatva van a döntő tényezők áldásthozó együtt müködése folytán a kerület közérdekeit is hathatósan előre vinni.

— **Halálozások.** Özv. bárczai Bárczay Gyuláné szül. magyar-gyerőmonostori Báró Kemény Ida e hó 7-én, reggel 7 órakor, életének 64 évében szivszélhüdés következtében jobblétre szenderült. Tisza-Roff, 1896. május 6-én. Áldás, béke hamvaira! Azt elhunyt urnő példás nő rs anya volt. Kedvessége szeretetre méltósága és müveltségénél fogva nagy tiszteletben részesült. — Idősb Szőke János tisztelетbeli főlövészmester 1848/49-iki honvéd 64 korában meghalt. A megboldogult köztiszteletben állt, ki polgári és hazafi kötelességét mind végig hiven teljesitette. Tekintélyes családján kivül számos előkelő ismerőse gyászolja. Nagy részvéttel temették el.

— **Népünnep a Vérmezőn.** A honalapitás ezredik évfordulója alkalmából 1896. évi május 17-én a vérmezőn tartandó népünnep programmja. A népünnepet a dalárok nyitják meg, délután 2 órakor, a „Hymnus“ eléneklésével. Ez alkalommal közremüködik négy zenekar és pedig: két katonai és két nemzeti. Mulatságok. Két helyen tánczvigalom; Léggömbök felbocsájtása; Póznamászás; Versenyfutás; Körhinták; Hajóhinták; Gyorsfényképészet. Látványosságok. Panopticum; Grafofon; Panorámák. Lakoma. Ökörsütés; D. u. 4 órakor ingyen ozsonna (kolbász, sütemény és bor), 5 órakor a megsütött ökör feldarabolása és a nép közt kiosztása. Esti 8 órakor görögtüz, forgónapok, szines csillagok és bengál fény. Ugyanakkor két katonazenekar által takarodó a Vérmező körül.

— **Uj főgimnázium Budán.** A budai közönség nem is tudja, hogy a most letárgyalt költségvetés mily fontos kulturális tényezővel fogja gyarapitani Buda érdekeit. Az eddigi Várfok-utczai (I. ker.) kir. kath. gimnázium ugyanis e költségvetés értelmében állami jelleget nyer s már a jövő tanévben megnyilik az V-ik osztály s igy évről-évre előre haladva nemsokára három főgimnáziuma lesz Budának, (a II. kerületi, I. kerületi és a Fekete József-féle). Még ennél is örvendetesebb az hogy a költségvetésben félmillió forint van előirányozva arra, hogy a gymnázium részére uj s a kor igényeinek megfelelő palota emeltessék s igy Buda középületeinek száma nemsokára egy bizonyára pompás, modern épülettel fog gyarapodni. Bár csak több iskolát kapnánk.

— **Svábhegyi hirek.** A tavasz pompájának egész ékességét rápazarolta a budai hegyekre, kivált a Svábhegyre a hol e héten megkezdődött a nyaralók élete. A fogaskerekü vasut már a kora reggeli órákban vitte fel a kirándulókat, a kik szeretik a természetet és az ezernyi-ezer változatosságban gyönyörüket lelik. A hegyoldalokon s a völgyekben, tanárok kutatták a növényéletet, fogdosták a himes pillangókat, s gyüjtötték a rovarok százait. Az utak rendben vannak, és feliratos táblákkal ellátva. A tavasz megnyiltával eseményszámba megy, hogy megnyitották a svábhegyi szállodát. A gyógyszertár szomszédságában van ez a kényelemmel berendezett szálloda, a melynek verandájáról gyönyörü kilátás nyilik egyik oldoldalon Pestre a másik oldalon pedig a budai hegyekre. Maga az épülettömb Wellisch Sámuel tulajdona, s a szállodát Fränkel vette át. A svábbhegyi szálloda megnyitásán előkelő vendégek jelentek meg, ott voltak: Mérő János kir, tanácsos, dr. Wein, dr. Demkó. lovag Lintheim, Schwartzer Hugó a fogaskerekü vasut igazgatója és Urbán vezérigazgató, Wuck Lajos, és Józsa I. kerületi jegyző stb. A társaság a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban maradt együtt, a midőn is a fogaskerekü vasut külön vonata vitte haza a vendégeket. A kitünően berendezett szálloda igazi jótétemény számba megy a kiránduló közönségre. Szerencsét kivánunk a vállalathoz. Meg kell e helyett emlitenünk, hogy Dr. Demkót a ki másfél éve ideiglenes minőségben látta el mint orvos a Svábhegyet, a fő- és székvárosi tanács egyhangulag véglegesen kinevezte, s ennek az örömére nagy áldomást csaptak, és svábhegyi lakásán egy czigánybanda éjjeli zenével lepte meg a népszerü doktort, a ki az egész svábhegyi előkelőség szeretetét ki tudta érdemelni.

— **A ki hivatásának él.** Nehéz annak, a ki a tudomány szinvonalán áll és a ki élet és halál felett mondja ki a végső szót, de könnyü annak a ki felületes munkát végez s kényelménél fogva nem nagyon töri magát, hogy a főváros lakossága fogy-e vagy szaporodik? Ez a felvetett tétel igazságon alapszik és ha nem egyesek, de a kerületben lakó polgárok győződnek meg arról, hogy itt van köztük a Tabánban egy orvos, a ki nemcsak szakavatottságával, de fáradságot nem ismerve, éjjel és nappal mindig rendelkezésére áll a szenvedőknek, és ha az orvosi tudomány nem segit, igyekszik enyhiteni a fájdalmat szülők és gyermekeknél egyaránt szeretetteljes vigasztalásával: ugy kétszeresen kell adózni hálával annak, a ki mindezt megtudja cselekedni. Dr. Szőke István a kerületi betegsegélyző egylet egyik orvosának neve (lakik I. Atilla-utcza 47. sz.) ismertté lett a Tabánban. Noha csodát ma napság nem lehet csinálni, de az orvosi tudomány mai előhaladottságánál fogva, a kötelességadta jó kezelés mellett sokszor, nagyon sokszor az életet vissza lehet adni. Dr. Szőkében az orvosi tudomány a kötelességérzettel és lelkiismeretességgel párosul, azért tisztelik és szeretik itt ebben a városrészben. Tartozunk ennek az igazságnak a kijelentésével, mert számosan fordultak hozzánk, hogy ezt nyilvánosságra hozzuk. Örömmel tettük!

— **Esküvő.** E hó 5-én a budavári Mátyás-templomban esküdött örök hüséget dr. Gyulai Agost gymnasiumi tanár dr. Erődi Béla kir. tanácsos, Budapest fő- és székváros tankerületi főigazgató bájos leányával, Margittal. A szép számban jelenvolt előkelő közönség melegen üdvözölte az ifju párt és sok szerencsét kivánt azok jövendő életében.

— **A biztositási ügy Hazánkban.** Lévay Henrik e czimen irta meg dióhéjban a biztositás történetét. Legérdekesebb a füzetke végén olvasható az a megjegyzés: „A biztositási ügy, az üzleti vállalkozás kezében, magas fejlettséget ért el. A rendkivül élénk üzleti verseny a közönséget olcsón juttatja a biztositás lehetőségéhez, viszont azonban az egyes gyöngébb, vagy kevesebbé óvatos vállalatokat könnyen sodorja nehéz helyzetekbe. Igy indirekte a közönséggel is nem csupán hasznát, hanem a véle járó hátrányokat is érezteti. A biztositási üzlet gyors és nagy felvirágzása mellett a biztositási törvényhozás, a biztositási rendészet és a biztositási jog még fejletlen, sőt kezdetleges.“ Ezekben a sorokban olyan őszinteség van a mi az államot gyors és sürgős intézkedésekre készteti. Itt volna az ideje, hogy a törvényhozás és kormány belenézzen a biztositási társulatok furcsa versenyébe, mely a közönséget fosztogatja és kiaknázza nemcsak a tüz, de az életbiztositás terén is.

— **Megdicsért vers.** A Petőfi társaság Vigyázó dija pályázatánál, az első helyen magyaros zsmata és élénk leirása miatt tetszett első helyen emlitett Más hallgat madarat czimü vers szerzője Erdélyi Gyula.

— **Jézus-Krisztus.** Dr Kis János pápai kamarás és a szent István társulat igazgatója előfizetési megrendelést bocsájtott ki P. Didon Jézus-Krisztus czimü világhirü müre. Ez a remek mü az isteni Üdvözitő életét a szivet-lelket elragadólag, gyönyörü előadásba tárgyalja. Az Üdvözitőről ujabb időben megjelent munkák közt kétségtelenül a legkitünőbb. A nagy mü ára kötve 40 forint, mely összeg havi 2 frtos részletekben is törleszthető. Ugyancsak megrendelhető a „Katholikus“ dogmatika“ forditotta dr. Kiss János, és Dr. Weisz János gráczi egyetemi tanár Világtörténelme a melyet magyarra forditott Szabó Ferencz plébános.

— **Adakozás.** Az elzüllött gyermekek számára Otthont épitő Nagypénteki Ref. Társasagba betéptek: Festetits Andorné grófné, Pejachevich Lenke grófnő 500 frttal. Örökös tagul 100 frttal: Edelsheim Gyulai Lipót báró, Edelsheim Gyulai Lipótné bárónő, Odescalchy hercegnő, és Papszász Lajosné P-Tenk. Alapitó tagul: 50 frttal Harkányi Frigyes báró, Lévay Henrik, Nagy Sándor Paty, id. Pálffy János gróf Pozsony, Szlávy József és Tisza Kálmán. Rendes tagul: 10 frttal Nemes Jánosné grófné Hidvég, Saxlehner András, és Unger Antalné. Pártoló tagul: Kubinyi Dezsőné. Szinyéri László és Tóth Mariska. Adományoztak: özv. Pogány Józsefné 25 frt, Györgyei Kálmán 20 frt. Aigner Emilia, Dr. Krajner Aigner Betti, Pappszász Lajos és Pappszász Tamás 10—10 frt. Aigner Ferencz és Fahn L. és Fenyvessy Ferencz 5—5 frt. Apró adományok 2 frt 70 kr, özv. Balogh Istvánné 2 frt, dr. Brezovay László, Dósa Imre, dr. Orlai Antal, Schindler Árpád és Szilágyi Emil és dr. Vrabély Armand 1—1 frt, P. J 50 kr. A templomokban gyüjtetett, a cálvintériben 207 frt 77 kr, a fazekastériben 201 frt 48 kr, a skót egyházban 54 frt 75 kr. Budapesten 1896-ik évi május hó 4-én Szöts Albert gondnok.

— **A champignon gomba termelése.** Bárha a gombát élelmi piaczainkon nagyon keresik és termelése könnyü, jól fizető és majdnem minden fáradság nélkül való, gombatermelő telep mégis kevés van nálunk. Budapest közelében csak egy-kettő van és ez is magán kertészek kezeiben teng-leng, mig a kereskedelmi kertészek nincsenek még erre a termelési ágra figyelemmel. Helyes kezeléssel és beosztással az egész éven át termelhetni gombát, amiből kitünő jövedelmi forrásra tehető szer. A champignont pinczében, fészekben vagy egyéb sötét helyeken, függő állványokon lehet tenyészteni és kellően értékesiteni, ha pontosan és rendesen elégitik ki a nagyban való eladók keresletét. Ebben a konyhakertészeti czikkben a kereslet mindig nagyobb a kinálatnál és ha olykor-olykor az igazi értéknél mégis olcsóbb ajánlanak föl a termelőnek, ennek bizonyára az az oka, hogy nem tudta az árut kellő időben a piaczra hozni. A budapesti közvágóhid közelében csak egy, más czélra alkalmatlan pinczében, szalmából, törmelékből és egyéb hulladékból való trágyadombokon tenyésztik a legjobb és legizletesb champignon-gombát, oly csekély mértékben azonban, hogy a tenyésztő még az egyes fogadósok megrendelésének sem tud megfelelni. Ideje volna, hogy a fővárossal szomszédos kisebb mezőgazdák is fölkarolják ezt a termelési ágat, mely mindenesetre jövedelmezőbb, mint bármely más szerény eszközökkel és nagyobb befektetés nélkül üzött gazdasági ág.

— **Zene.** Ma már elvitázhatlan és elismert tény, hogy a legujabb magyar dalok s a legszebb letételü népdalok a „Zenélő Magyarország“-ban jelennek meg. E pompásan szerkesztett s mesés olcsó zongora zenemü folyóirat április elsei VII. száma ismét 2 remek szép magyar dalt hoz a javából. I. „Megy a juhász“ II. „Barna lányka“ czimüeket. E szám még tartalmazza III. Rubinstein A. klasszikus szép „Melodiáját“ IV. D'amant Leó „Álom“ müdalát s végre V. Ivon Ch. „A forrás tündére bájos polka mazurkáját. Ennyi szép zenemü 20 krért, mert a „Zenélő Magyarország“-ból évnegyedenkint hat hasonló gazdag tartalmu füzetet kap a megrendelő 1 frt előfizetésért. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalában Bpest. VI. Csengery-utcza 62. Mutatvány számot bárkinek készséggel küldenek.

Tájékoztató.

Szt.-Lukács-fürdő részvény-társaság Budapesten.

Az iszapfürdő a nyári idényre megnyittatott.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutus bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Eladó vendéglő. Egy jó forgalmu vendéglő Budán teke pályával, kerti helyiséggel elutazás miatt eladó. Bővebben a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 316

Szép élő virágok. Szép élő virágok cserépben vagy bokrétában jutányosan kaphatók. Czim a kiadóhivatalban. 317

Hol? Találkozzunk a **Bástya-ünnepen.** Máj. 20-án.

Sport kép. Gróf Sándor Móriczot ábrázololó művésztől eredő lovas kép eladó. Kérdésekre a kiadóhivatal válaszol, levélhez 2 darab 5 kros bélyeg. 318

Kézi lexicon. Német kézi lexicon két kötetben eladó. Válaszol a Buda és Vidéke.

Telkek. Telkeket veszek, telkeket eladok. Levél vagy tudakozódás a kiadóhivatalhoz.

Hónapos szoba. Két ur részére szépen bebutorozott szoba kiadó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Fukács János

vendéglője

a „Zöld fához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora reggeltől az **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény sertőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Vendéglő

a

„Sörkocsihoz“

II., Lánczhid-utcza 6.

a lánczhid és hajóállomás közvetlen közelében.

Vendégszobák egyes személyek és nagyobb társaságoknak, elegánsan berendezve, igen jutányos árakon. Kitünő konyha, hamisitatlan italok, figyelmes kiszolgálás, nagyon mérsékelt árakon.

Számos látogatást kér teljes tisztelettel

Kleinhackel József

vendéglős.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Seide József

füszer bor és csemege kereskedésében

II. ker. Fő-utcza 8. szám.

Emelvény Tribün (Páholyok) és ülőhelyek

junius hó 8-ára, a hódoló felvonulásra, Albrecht-uton a legjobb helyeken

Stowasser J.

II. ker. Lánczhid-utcza 5. szám.

kaphatók.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital

mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely

BUDAPEST.

A Sz.-Margitszigeti 43·7° C. hévviz kitünő eredménynyel használtatott a következő koralatok ellen: **köszvény, csuz, zsábák, idült kütegek, máj, gyomor-, bélbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak garat-, gége-, tüdőhurut és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő.** Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási-terem, posta, telefon, távirda, gyógyszertár és elismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos dr. **BAUER ANTAL,** főherczegi udvari orvos. **Naponta katona- és czigányzene. Hajóközlekedés félóránkint Fürdőidény tartama: május l-től szeptember 30.**

A szobaáraknál szeptember hóban 30% engedmény.

Árszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

A Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

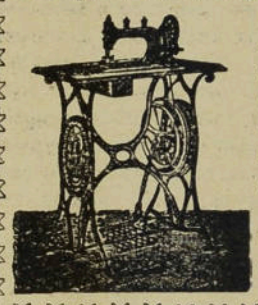
elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

SCHIEN KÁROLY

Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámhárítók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és bicziklikben.**

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

VALI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 4. sz.

(Br. Lipthay palota).

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre, vászonra, fa és bádog lemezre, stb. kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kerti helyisége meg van nyitva.

A teke pálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyukút

A M. KIR. Á. V. NYÁRI MENETRENDJE.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?
24	12	30	v v.	Győr	22	12	15	sz. v.	Bicske
*902	1	45	k. e. v.	Konstantinápoly	310	12	35	»	Hatvan
)(102	2	15	»	gécs, Páris, London	*316	1	30	»	Hatvan
10	6	35	sz. v.	Bécs, Gráz	1302	1	35	gy. v.	Graz
304	7	00	gy. v.	Ruttka, Berlin	602	1	55	luxus	Arad, Bukarest
†20	7	00	sz. v.	Bicske	4	2	05	gy. v.	Bécs, Páris
§1010	7	15	luxus	Zágr., Fiume, Róma	504	2	15	»	Kolozsvár, Brassó
402	7	20	gy. v.	Kassa, M.Szig.Lemb.	904	2	25	»	Belgrád, Eszék, Brod
906	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod	16	2	30	sz v.	Bicske
1508	7	40	»	Kas., Poprád-Felka	404	2	35	gy. v.	Kas, M. Sziget, Lemb.
1006	8	00	»	Uj-Dombovár, Eszék	1002	2	45	»	Zágr., Fiume, Eszék
601	8	05	»	Arad, Brassó	302	2	55	»	Ruttka, Berlin
506	8	30	»	Kolozsvár, Brassó	312	3	05	sz. v	Hatvan
6	8	35	gy. v.	Bécs, Gráz	510	3	15	»	Szolnok
408	8	55	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	1022	3	35	v. v	Ercsi
306	9	20	»	Ruttka, Berlin	908	4	00	sz. v.	Szabadka
1708	9	40	»	M.-Sziget, Stanislau	12	4	25	»	Győr
*28	11	25	v. v.	Székesfehérvár	308	5	20	»	Fülek, Ruttka
					508	5	45	»	Kolozsvár, Brassó
					318	6	20	»	Hatvan
					1706	7	05	»	M.-Sziget, Stanislau
					)(18	7	15	»	N.-Kanizsa, Bicske
					1506	7	30	»	Kas., Poprád-Felka
					1004	8	30	»	Zágráb, Fiume
					406	8	40	»	Ungvár. Lemberg
					912	8	55	v. v.	Eszék, Brod, Belgrád
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1304	9	30	sz. v.	Gráz
					1904	9	55	»	Pécs, Eszék, Brod
					606	10	00	»	Arad, Brassó
					8	10	25	»	Bécs
					†1510	10	40	gy. v.	Kas., Poprád-Felka
					512	11	00	sz. v.	Arad, Nagyvárad
					322	11	20	v. v.	Ruttka, Miskolcz
					1008	11	50	sz. v.	Uj-Dombovár, Pécs

* Közlekedik kedden és pénteken.
)(» szerdán és szombaton.
† » ünnep- és vasárnapokon
§ » jun. 15-től szerd. és szomb.
* » jun. 1-től szept. 15-ig.
)(Bicskére csak junius 1-től.
† Ünnep- és vasárnap május 14-től aug. 31-ig.

A vonatok **indulása** Buda-gyártelep kitérőtől.

4002	6	40	sz. v.	Esztergom	4004	3	00	sz. v	Esztergom
					4012	9	10	v. v.	Esztergom

A vonatok **érkezése** Budapest k. p. udvarra.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
*101	1	35	k. e. v.	London, Páris, Bécs	311	12	25	sz.v.	Hatvan
†901	2	02	»	Konstantinápoly	301	12	50	gy.v.	Berlin, Ruttka
643	5	00	t. szsz.	Arad	903	1	05	»	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	601	1	10	lux.v.	Bukarest, Arad
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	3	1	25	gy.v.	Páris London Bécs
605	6	10	»	Brassó, Arad	403	1	30	»	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. szsz.	Bicske	1001	1	45	»	Fiume, Pécs
405	6	35	sz v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	»	Brassó, Kolozsvár
7	6	40	»	Bécs, Sopron	1301	2	10	»	Graz, Győr
507	7	00	»	Brassó, Kolozsvar	23	4	50	sz v.	Bicske
911	7	05	v. v.	Belgrád, Brod	313	5	55	»	Hatvan
309	7	25	sz. v.	Hatvan	505	6	20	»	Brassó, Kolozsvár
1303	7	30	»	Graz, Győr	25	6	40	v.v.	Győr
501	7	40	gy v.	Bukarest, Brassó	5	7	15	gy.v.	Bécs, Graz
1903	7	55	sz. v	Brod, Pécs	603	7	20	sz.v.	Brassó, Arad
1509	8	00	gy. v.	Poprád-Felka	905	7	35	»	Belgrád, Eszék
1003	8	20	sz v.	Fiume, Zágráb	305	7	45	»	Berlin, Ruttka
1505	8	25	»	Kas a, P.-Felka	1005	8	00	»	Pécs, Uj-Dombovár
319	8	50	»	Hatvan	1705	8	10	»	Stanislau, M.-Szig.
509	9	15	»	Szolnok	)(1009	8	25	lux v.	Róma, Fiume, Zágrb
11	9	20	»	Győr	407	8	40	sz.v.	Munkács, M.-Sziget
907	10	15	»	Szabadka	?15	8	45	»	Fiume, Bicske
307	10	35	»	Ruttka, Fülek	1507	9	05	»	Kassa, P.-Felka
21	10	40	»	Triest, Fiume	9	9	20	»	Bécs, Graz
1007	11	45	»	Uj-Dombovár	401	9	55	gy.v.	Lemberg, Kassa
511	12	00	»	Nagyvárad, Arad	*19	10	00	sz.v.	N.-Kanizsa, Bicske
					303	10	15	gy.v.	Berlin, Ruttka
					1021	10	25	v. v.	Ercsi
					†317	11	00	sz. v.	Hatvan
					§17	11	45	»	Bicske

* Kedden és pénteken közlekedik.
† Szerdán és szombaton »
)(Junius 1-től szeptember 15-ig közl.
? Kedden és pénteken Jun. 15-től »
* Bicskéről csak junius 1-től közlek.
† Bicskéről csak ünn. és vas. közlek.
§ Ünn. és vas. máj. 14-től aug. 31-ig.
* Junius hó 1-től közlekedik.

A vonatok **érkezése** Buda-gyártelep kitérőbe.

4001	7	30	sz. v.	Esztergom	4011	4	41	v. v.	Esztergom
					4003	9	22	sz. v.	Esztergom

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
*101	1	15	k. e. v.	London Páris Bécs	*141	12	30	sz. v.	Nagy-Maros
701	2	10	»	Konstantinápoly	111	12	40	luxusv.	Bécs
§161	4	40	sz. v.	Palota-Ujpest	§173	12	55	sz. v.	Palota-Ujpest
†705	5	30	ost.e.v.	Konstantinápoly	703	1	25	gy. v.	Bukarest
163	5	40	sz. v	Palota-Ujpest	175	1	40	sz. v.	Palota-Ujpest
151	6	05	»	Vácz	103	1	50	gy. v	Bécs
1405	6	20	»	Zsolna	177	2	55	sz. v.	Palota-Ujpest
165	6	35	»	Palota-Ujpest	135	3	30	»	Nagy-Maros
709	6	45	»	Verciorova	6103	3	40	»	Szolnok, Czegléd
217	7	05	tv.szsz	Zsolna	*187	4	45	»	Palota-Ujpest
167	7	35	sz, v.	Palota-Ujpest	*145	5	30	»	Nagy-Maros
117	7	45	»	Bécs	179	5	45	»	Palota-Ujpest
6101	7	55	»	Szolnok, Czegléd	115	5	55	»	Bécs
)(139	8	10	»	Nagy-Maros	711	6	50	»	Temesvár
6011	8	20	v. v.	Lajos-Mizse	181	7	00	»	Palota-Ujpest
713	8	30	sz. v.	Szeged	6013	7	10	v. v.	Lajos-Mizsé
169	8	50	»	Palota-Ujpest	707	7	40	gy. v.	Orsova, Temesvár
127	9	00	»	Párkány-Nána	*189	7	50	sz. v.	Palota-Ujpest
715	10	25	»	Szeged	125	8	05	»	Nagy-Maros
171	10	40	»	Palota-Ujpest	105	8	45	gy. v.	Bécs
143	10	55	»	Érsekujvár	183	8	55	sz. v.	Palota-ujpest
					6105	9	05	»	Szolnok, Czegléd
					1101	9	15	gy. v.	Zsolna
					†109	9	45	ost.e.v	Bécs
					185	10	15	sz. v.	Palola-Ujpest
					*149	10	25	»	Vácz
					137	10	35	»	Nagy-Maros
					107	10	50	luxusv.	Bécs
					123	11	20	sz. v.	Érsekujvár
					*147	11	50	»	Nagy-Maros

* Közlekedik minden szombaton
§ » » kedden
† » » vasárnap
)(» ün. és vas. máj. 15-től

* Közlekedik ünnep és vasárnap.
§ » julius 1-től.
† » minden szerdán.

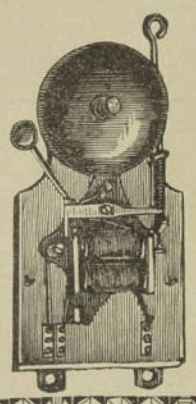
A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?
*702	1	30	k. e. v	Konstantinápoly	6104	12	05	sz. v.	Czegléd, Szolnok
§102	2	35	»	Bécs, Páris, London	136	12	15	»	Nagy-Maros
124	5	40	sz. v.	Érsekujvár	*146	12	55	»	Nagy-Maros
166	5	55	»	Palota-Ujpest	176	1	05	»	Palota-Ujpest
6012	6	15	v. v.	Lajos-Mizse	104	2	00	gy. v.	Bécs
†110	6	30	ost.e.v	Bécs, Ostende	178	2	05	sz. v.	Palota-Ujpest
6102	6	40	sz. v.	Czegléd, Szolnok	126	2	20	h.gy.v.	Érsekujv, Pozsony
168	6	50	»	Palota-Ujpest	704	2	30	gy. v.	Bukarest
142	7	30	gy. v.	Zsolna	144	2	45	sz. v.	Érsekujvár
106	8	00	»	Bécs	6106	2	55	»	Czegléd, Szolnok
170	8	05	sz. v.	Palota-Ujpest	6014	3	40	v. v.	Lajos-Mizse
708	8	15	gy. v.	Temesvár, Orsova	180	4	00	sz v.	Palota-Ujpest
712	8	30	sz. v.	Temesvár	138	4	25	»	Nagy-Maros
)(142	8	40	»	Nagy-Maros	716	4	35	»	Szeged
116	9	15	»	Bécs	†188	5	00	»	Palota-Ujpest
172	9	50	»	Palota-Ujpest	108	5	50	lux. v.	Bécs
)[174	11	55	»	Palota-Ujpest	)(148	6	00	sz. v.	Nagy-Maros
					182	6	10	»	Palota-Ujpest
					§140	6	30	»	Nagy-Marós
					710	7	00	»	Verciorova
					*190	7	10	»	Palota-Ujpest
					112	7	30	lux. v.	Bécs
					128	7	45	sz. v.	Párkány-Nána
					184	7	55	»	Palota-Ujpest
					†150	8	05	»	Vácz
					218	9	05	tv.szsz	Érsekujvár
					186	9	25	sz. v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	»	Bécs
					)(706	10	05	ost.e.v	Konstantinápoly
					714	10	40	sz. v.	Szeged, Temesvár
					1406	11	00	»	Zsolna
					152	11	20	»	Vácz

* Közlekedik minden szombaton.
§ » » kedden.
† » » vasárnap
)(» ün. és vasárn. máj. 15-től

* Közlekedik ünnep és vasárnap
† „ junius 1-től.
)(„ minden szerdán.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2.— és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

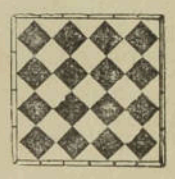
Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

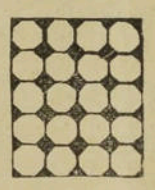
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

VALLA JÓZSEF

mozaik- és czementáru-gyára

épitési anyagok raktára

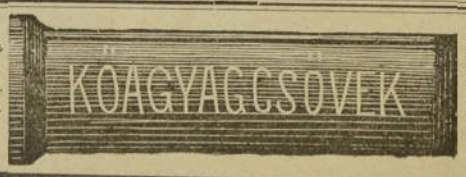

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

Vállalkozik:
Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Czementlapok és Mozaik lapokkali kövezések elkészitésére stb.

Raktárt tart:
Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.

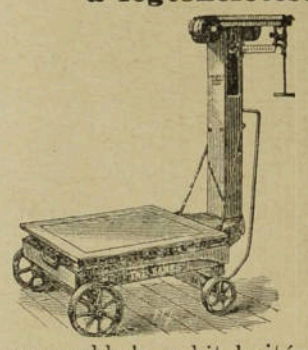
Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizmészgyárnak.

Menyezet nádszövet raktár. (Stuccatur Rohrgewebe.)

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás május 12—28-ig.

Nyeremény		korona	korona
1 jutalomdij	á	**600000**	= **600000**
1	„	400000	= 400000
1	„	300000	= 300000
1	„	200000	= 200000
1	„	100000	= 100000
2	„	40000	= 80000
2	„	20000	= 40000
5	„	10000	= 50000
10	„	8000	= 80000
34	„	6000	= 204000
100	„	2000	= 200000
200	„	1000	= 200000
2650	„	200	= 530000
22000	„	150	= 3300000
25007	**nyeremény és 1 jutalom dij.**		**6284000**

Ezen 57 nyeremény közül az utolsóra kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat.

	$^1/_1$	$^1/_2$	$^1/_{10}$	$^1/_{20}$ sorsjegy
Ára:	60.—	30.—	6.—	3.— forint.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speziálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Aczélöntés.

Nyomatott Heisler J. kö- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 21. sz. Vasárnap, Pünkösd hava (május) 24.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Osztrák váltó!

A napokban véletlen egyik budai jónevü s a közügyek és a magyarosodás iránt egyaránt érdeklődő kereskedőnk üzletében voltam, hol az üzlettulajdonos és egy osztrák gyári ügynök meglehetős erős szóváltásba elegyedtek egymással.

Ennek az erős szóváltásnak okát találgatva észrevettem, hogy köztük valami osztrák váltóürlapról van szó, a mi érdeklődésem még jobban fölcsigázta, mert a német sógor erősitgette, hogy neki a gyár részéről utasitásul van adva, hogy az általa felmutatott váltót, kivel üzletet köt, irja alá. Nem lévén abban a helyzetben, hogy ez ügyet eleitől végig kihallgassam; de mert érdekelt a fennforgott dolog, a két üzletet kötő fél között befejezett tárgyalás után felkerestem X. Y. urat, az üzlettulajdonost s kérdést intéztem az osztrák gyári ügynök s a közte fennforgó váltóürlap mibenléte felől.

Ez a következő felvilágositással szolgált:

Mi kereskedők magyar gyárak hiányában még mindig arra vagyunk kényszeritve, hogy iparczikkeink nagy részét idegenből, de különösen Ausztriából kell beszereznünk, s e gyáraknak a megrendelt áruk után bizonyos időre lejárandó váltókkal fizetünk, kik a tőlünk kapott váltókat a bankoknál pénzértékben beczserélik s az általunk igy kiállitott váltó a bank tárczájában mint forgó tőke szerepel s ezt az a bank, melynél értékesitve van esedékes napján behajtja tőlünk, ugy hogy mi tulajdonképpen az árukért nem pénzzel hanem váltóval fizetünk. Ezért a mi forgalmi tőkénk nem csak a gyárosnak, hanem a bankoknak s indirekte adóban t. i. a váltóbélyegben, az államnak is meglehetős jövedelmet hoz.

Az a gyári ügynök, ki nálam volt, egy Ausztriában nyomott német váltóürlapot hozott vele mit azért nem irtam alá, mert ha ezt teszem a magyar államot kárositom meg, s hogy ezt mint jó hazafi ne tegyem, adtam neki magyar váltót mit elfogadni nem akart, ezért volt köztünk egy kis veszekedés. Igaz hogy ez alkalommal nem nagy mértékben kárositottam volna meg az államot, mert az a váltó mit alá kellet volna irnom csak néhány száz forintról szólt, de évi üzletforgalmam ötven-hatvan ezer forint közt váltakozik, a miből osztrák gyáraknak majdnem két harmadrészét adom.

Tehát ha osztrák váltót irok alá, a mivel nagyon gyakran zaklatnak, az államot évenként mintegy harminczegyven forint erejéig kárositanám meg, ezt pedig tiltja hazafiságom.

Mikor ezeket — ez az előttem minden tekintetben nagyra becsült kereskedő — elmondotta, a fönntebbi érdeklődésem nemcsak meglepetéssé de csodálkozássá nőtt.

Ugy! Tehát az ausztriai gyárosok nem csak üzletemberek, hanem patrióták is. Ezek tehát nemcsak üzletet csinálni jönnek hozzánk, hanem még állami bevételeik gyarapitására is gondolnak azzal, hogy ügynökeiket osztrák váltóürlapokkal látják el, hogy ne csak a kereskedők jövedelmeit hordják el tőlünk, hanem az osztrák kincstárt is gazdagitsák.

Mivel a „Buda és Vidéke“ nem politikai lap azért czikkemben annak politikai vonatkozására nem is czélozhatok, de nagyon elszomoritó, hogy nálunk a kiegyezés utáni harminczadik évben még ilyen dolog is megtörténhet. Hát ez a recipreoitás, hogy az osztrák gyárak Magyarországot s annak intézményeit s törvényeit még most sem akarják elismerni? Vajjon a mi gyárosaink gondolnak-e arra, hogy idegenben a mi váltó ürlapjainkat értékesitsék. Bármennyire tartsanak is sovinistáknak bennünket, de azt hiszem ilyent nem követ el egy magyar gyáros sem.

Eddig nem gondoltam arra, hogy egy idegen érzelmü kereskedő mily károkat tehet nekünk. De most e kicsiségből is letudom vonni a konzekvenczíát.

Vajjon van-e nekünk több ily magyar érzelmü kereskedőnk ki ily kicsiségnek látszó dolgokban is a magyar érzelmeket keresse. Nem mondhatom, hogy nincs, de vajmi kevesen lehetnek. Igaz, az utóbbi időben erősen kezdünk magyarosodni, de hányan gondolnak arra, hogy egy váltóürlappal is annak az országnak, melynek váltóit aláirják jövedelmeit mily mértékben szaporitják.

Sokan vannak kik jó hazafiak de ily csekélységekkel vajmi keveset törődnek, pedig a fönt elmondottakból látszik, hogy mily nagy szolgálatot tehetnek a hazának a kereskedők, ha üzletkötések alkalmával nem fogadják el a nekik aláirás véget készen hozott idegen váltóürlapot.

Magyarország $^{6}/_{10}$ részben osztrák, $^{2}/_{10}$ részben más külföldi s csak $^{2}/_{10}$ részben honi gyárakból szerzi be szükségletét.

Csak ezen a czimen is mily összegek vándorolnak ki a külföldre egy-egy feledékeny vagy könnyelmüen gondolkodó kereskedő kezéből, a mit ha igaz magyarok volnának megtakaritathatnának az országnak.

Köszönettel tartozom a sorsnak, hogy a véletlen erre is megtanitott, hogy szegény nemzetem hol nem károsodik fiainak hanyagságából. De még nagyobb köszönettel X. Y. urnak igaz hazafiságáért. Tettével alkalmat nyujtott, hogy ezt az előfordult esetet a „Buda és Vidéké“-ben a mások okulására megirhatom s kereskedőinket, kik eddig ily csekélységekkel nem foglalkoztak emlékeztessem arra, hogy hazafiságukat abban is nyilvánitsák, hogy százezreket forgalmazó üzletükbe beszerzett áruk kifizetésénél ne használjanak idegen váltóürlapot.

Ember segits magadon, az Isten is megsegit.

Nemzetek ugy állhatnak fenn évezredeken át ha minden egyes honpolgára a rá rótt kötelességét teljesiti.

Itt az ezredév!

Elődeink sok száz éveken keresztül küzdöttek e vérrel áztatott szent hazáért.

A szomszéd apró nemzetekkel együtt már az osztrákok is kezdenek bennünket támadni; ki véd minket ha nem önön magunk. Védjük érdekeinket. A mit elődeink miveltek a multban tegyük mi azt a jelenben. Karddal ugyan nem védelmezhetjük a hazánkat mert még annyira megtámadva nem vagyunk, de megvédelmezhetjük azért az ipar, kereskedelem s a tudomány s különösen a hazafiság terén. Iparkodjon minden igaz hazafi hozzá méltó módon a megkezdett második ezredévben a hazának szentelni minden erejét és tehetségét s jobb meggyőződését, igy él e nemzet a második ezredévben is bárhogy rágódjanak azok az apró férgek éltet adó fájának gyökerén. S ha el is pusztulna egy-egy gyökér nöjjön helyette ujabb hajtás s tegye sürübbé, lombosabbá s erősebbé a nemzet fáját.

A m. kir. orsz. meteorologiai intézet az ezredéves kiállitáson.

Budán van ez a nagy apparátussal felszerelt intézet, a melynek az élén kitünő tudósunk Konkoly Thege Miklós áll. Az ő nagy tudása nemcsak Magyarországot de a müvelt Európát is bejárta, s fényt vetett ránk, kit magunkénak büszkeséggel emlitünk. Az intézet az ezredéves kiállitáson is részt vesz, s külön pavillonjában kiállitotta müszereit és eszközeit, és hogy könnyebb áttekintést nyujthasson magyarázattal ellátott külön katalogusát is kiadta, a mit Konkoly Miklós kir. igazgató, Róna Zsigmond adjunktus és ifj. Tolnay Lajos kalkulátor szerkesztettek. A bevezetést maga az igazgató irta, s ebben elmondja, hogy a m. kir. országos meteorologiai intézet 6 különböző csoportra oszlik.

1. Müszerek és eszközök, melyek az intézet mühelyében készültek.

2. Müszerek és eszközök, melyek az intézetnél és hálózatában használtatnak, tekintet nélkül arra, hogy azokat ki készitette.

3. Müszerek, melyek az ó-gyallai csillagda mühelyében készültek.

4. Térképek, nyomtatványok, kiadványok, évkönyvek, önálló munkák, tervrajzok stb. melyek az intézetben és az ó-gyallai csillagdában készültek.

5. Optikai és mathematikai régiségek melyeket a pavillon számára Hopp Ferencz ur (a Calderoni és Társa czég tulajdonosa) volt szives gazdag és tartalomdus gyüjteményéből átengedni.

6. Idegen tudósok kiállitása.

A nagy tudományú lelkes igazgató ezután végig megy a csoportokon, s valamennyire meg adja a kellő felvilágositásokat. És itt átadjuk a szót az igazgatónak, a ki ekképpen nyilatkozik:

„Az első csoportnál azt akartuk bizonyitani, hogy finom müszereket saját magunk is elő tudunk állitani, kellő jó akarattal s némi mechanikai ismeret mellett az intézet falain belől, s nem szükséges azokat külföldről meghozatni, szükséges azonban, hogy az intézet az a tagja, aki a mechanikai dolgokkal behatóan foglalkozik, évenként kisebb-nagyobb külföldi utat tehessen s az ujitásokat ott láthassa és utánozhassa. Ez az utolsó években a földmüvelési miniszterek bőkezüsége folytán meg is történt, s annak is lehet köszönni, hogy a házilag előállitott müszerek nem épen a legutolsó helyen fognak állani.

A második csoportban bemntatandó eszközök részben ujak, melyeket az intézet főszállitója, a Calderoni és társa czég (Hopp Ferencz ur) bocsátott rendelkezésünkre, nehogy a meglevő müszereket a szolgálatból kelljen kivonni, miért is a nevezett czégnek köszönetünk kifejezésével tartozunk szives előzékenységéért.

A harmadik csoport az ó-gyallai csillagda mühelyében előállitott müszereket foglalja magában. Az ó-gyallai csillagda (Konkoly Miklós magántulajdona) mühelye 1869-től 1890-ig állott fenn, a midőn tulajdonosa saját használatára (esetleg barátai számára) állitott elő müszereket, mindig a legmodernebb alakban, mert évenként külföldi utakat csinált s ott mindenhol kiböngészte a legjobbat és leghasznosabbat s szerény mechanikai mühelyében egy mechanikus segitségével azokat megcsinálta.

A negyedik csoport nyomtatványokat tüntet fel, melyek az intézetben s annak hálózatában használtatnak, az intézet évkönyveit I—XXIII-ik kötetig, továbbá az ó-gyallai csillagda évkönyveit I—X-ik kötetig, az ó-gyallai Meteorologiai központi observatorium havi kimutatásait, a Budapesti megfigyelő állomás havi kimutatásait, dr. Schenzl Guidó és Kurländer Ignácz önálló munkáit, Konkoly Miklós önálló munkáit és akadémiai kiadványait, térképeket, grafikai és numerikus táblázatokat, konstrukczio rajzokat Konkoly Miklóstól, melyek szerint a müszerek készitve lettek, Jupiter, Mars és Napfoltok rajzait, melyeket Konkoly Miklós és assistensei az ó-gyalai nagy távcsöveken készitetettek.

Az ötödik csoport rendkivül érdekes optikai és mechanikai régiségeket tüntet fel 1720 és 1860 között;

A hatodik csoportban idegen tudósok állitják ki müszereiket, s ebben a csoportban 3 kiállitónk van.

Minden csoportnak külön táblácskája van, s ha a szemlélő a katalogus szerint egy tárgyat akar felkeresni, csak az illető csoport fejezetén nézze meg a szines táblácskát és e szerint könnyen meg fogja találni a keresett tárgyat.“

Konkoly Thege Miklós a legnagyobb szeretettel csügg a tudománynak e megmérhetetlen mindenségén, s van hozzá erős akarata, hogy népszerüvé tegye azt azok előtt is, kik a kiszámitás és az abból levont következtetés előtt meghajolni még ma nap nem igen hajlandók.

A kiállitott tárgyak a legérdekesebb látni valót képezik, és fokozzák az ember tudás vágyát, s felköltik a müvelt ember érdeklődését. És végül a legnagyobb érdem Konkoly Thege Miklósé ki megmutatta a külföld előtt is, hogy a tudomány mezején mennyire előhaladt nemzetünk. Köszönet és elismeréssel adózunk ezért a tudós igazgatónak.

A Budavári elemi iskola története.

„A Budapest székesfővárosi I. ker. budavári közs. elemi népiskola vázlatos története 1832—1896-ig“ czim alatt igen érdemes munka hagyta el a sajtot. A jeles munka irója Farkas József, a budavári iskola vezető-tanitója. Munkája 3 főrészre oszlik: a) a budavári elemi főiskola a kegyes tanitó rendiek alatt, b) a budavári nemzeti iskola, c) a jelenleg fennálló iskola.

Budapestnek kétség kivül legrégibb iskolája a budavári. Hogy melyik évben alapitották, azt a legszorgosabb kutatás mellett sem lehetett kifürkészni, — annyi azonban tény, hogy a törökök kiüzése után a 17. század végén a jezsuiták vezetése alatt fennállott egy nehány osztály. Később a kegyesrendieké lett az iskola, de az iskola történetét csak 1832-től lehetett megirni, attól az időtől, mikor a kegyes tanitórendiek a budavári főelemi iskola vezetését a várossal kötött szerződés alapján átvette. Ekkor igazgató volt Seemannn Lipót, ki még ugyanabban az évben meghalt, utóda Spányik Ghyzér lett, 1840-től az igazgató Gruber György. 1844. február 2-án d. u. énekelte az ifjuság először magyarul a litániát anélkül, hogy a német ének megszüntetése ellen bárkinek is kifogása lett volna. 1846-ban Nagy Péter, 1848-ban pedig Vashegyi Alajos.

A munkának kiválóan érdekes része az, mely az 1848—49-iki iskolai év még meglevő jegyzőkönyveit ismerteti. Igy pl. az 1848 október 24-én tartott ülés jegyzőkönyvének egyik pontja igy szól: „ . . . a) az időnek harczias viszályai miatt több tanuló a meghatározott időben meg nem jelenhetvén és naponta bejelentetvén magát a felső elemi osztályokba, határoztatott, hogy, a kiképzettség hiánya miatt nem alkalmatos tanulók jegyeztessenek és ha azok gyengéknek találtatnak, az alsóbb osztályokba fognak visszahelyeztetni. Egy más pont: „ . . . a harczias viszályok miatt a tanitási előadások okt. 25-től nov. 6-áig csak délelőtt tartassanak“ A 48. febr. 14-iki ülés jegyzőkönyve szerint „jan. 27-én császári katonák beszállásolása miatt félbenszakasztatott, ... határoztatott, hogy az üres teremben egyik osztály reggel, másik osztály délután tanitson, egy osztály csekély számu tanulóit az osztálytanár tulajdon szobájában tanitsa“.

1849-ben ismét Nagy Péter lett az igazgató. Az 1850—51. tanév elején a szokásos hirdetést még magyar nyelven függesztette ki, de csakhamar megjött a rendelet, hogy a tanitási nyelv a német legyen. Az 1860-iki októberi diploma eredménye volt, hogy a magyar nyelv lett ismét a tanitás nyelve.

Az 1868. népiskolai törvény a város iskoláit közösöknek nyilvánitotta s Buda város hatósága 1869. szept. 9-én kelt határozatában köszönetet mondott a kegyesrendieknek s igy folytatja: „a várbeli elemi iskolákban ugy az oktatás, mint a nevelés terén szent hivatásának megfelelőleg mindenkor tanusitott buzgóságáért és hazafias müködéséért a fennálló szerződést továbbra is érvényben feltartani óhajtjuk“.

A város a kegyesrendiektől 1880-ban vette át egészen az iskolát s az iskola élére Mayer Ferenczet tette, mint vezető-tanitót.

A budavári nemzeti leányiskolát a mult század végén alapitották. Az első főtanitó Seidwarth N. János volt. Ez időben a tanitó 3 részre osztotta a tanulókat, u. m. nemesekre, polgáriakra és parasztokra. 1858-ban az öreg Seidwarth nyugdijba vonult s utóda Stauffer Adolf lett. 1861. évtől kezdve a magyar nyelv tanitására heti 8 órát forditottak, holott azelőtt csak 2-öt. Az első iskolaszék 1869 ben alakult, melynek elnöke Jekelfalusy Lajos volt s már akkor helyet foglalt az iskolaszékben a mostani elnök dr. Gombár Tivadar is. Stauffer Adolf 1886-ban meghalt. A sirnál Somlyay József bucsuztatta el remek beszéddel.

Stauffer halála után a fiu- és leányiskolát egyesitették, s vezetője lett az egyesitett iskolának továbbra is Mayer Ferencz, ki 1893-ban elhunyt, utóda Farkas József lett. Az iskola tantestülete Farkas József (vezető-t.) most a következő: Vaskó Bertalan, Petzina Ödön, Michalecz József, Appl Lajosné, Farkas Józsefné, Csonka Jozsa, Krümmer Anna, Nagy Sándor (segédtanitó) és a hitoktatók.

A könyv végén van az érdemkönyv, melybe az 1854. évtől irták be a kitünő és jeles tanulókat. Függelékül a „Budapesti (budai) Tanitóegylet“ története van főbb vonásaiban ismertetve és a terjedelmes könyvtár jegyzéke.

A jeles munka baáni Gombár Tivadarnak, az iskolaszék elnökének van ajánlva, ki valóban meg is érdemelte ezt a szerény kifejezését annak a nagy tiszteletnek, melylyel a tanitók viseltetnek irányában, szük körben, a várbeli iskolaszék kebelében épen ugy, mint általában mindenütt a főváros iskolaügye előbbrevitelének lelkes harczosa, a tanitók igaz barátja volt.

A mü oly becses, hogy bárki is élvezettel lapozgathatja. Farkas József ismert, tehetséges irói tolla élvezetessé teszi a száraz történeti adatokat is Valóban érdemes kulturtörténeti munkát nyujt a jeles iró. A 248 lapra terjedő munkát 1 korona beküldése után Farkas József (I. Várbeli iskola) bárkinek megküldi. Melegen ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

H. M.

Ünnep a Mayer-árvaházban.

Hazánk ezeréves fennállásának emlékezetét f. hó 17-én ünnepelte meg a székesfővárosi Mayer Ferencz-fiuárvaház. A növendékek, számra nézve 72-en, d. e. 9 órakor tanitóik vezetése mellett a krisztinavárosi templomban Istentiszteleten jelentek meg. Az ünnep d. e. 10 órakor vette kezdetét az árvaház tágas nappali termében, melyet ezuttal a király arczképével, magyar czimerekkel, nemzeti szinü zászlókkal, tölgyfa-galyakkal és virágokkal izlésesen diszitettek fel. — Szép számu közönség vett részt az ünnepen, melyen a hatóság részéről Kertscher István, árvaházi m. elnök, az iskolaszék részéről pedig Kállay Bertalan voltak jelen. — Az árvák és tanitóik mellükre nemzeti szinü csokorral átkötött gyöngyvirágot tüztek, melybe fehér carton-papir volt illesztve e felirással: Éljen a Haza!

Az ünnep a Hymnus eléneklésével vette kezdetét. A három hangra betanitott szép éneket a közönség állva hallgatta meg.

Erre Somlyay József, árvahási igazgató, mondta el következő ünnepi beszédét:

„Igen tisztelt Ünneplő közönség! — Ünnepet ül Magyarország népe. Örömnapjait azon nagy és világra-szóló eseménynek, hogy immár ezer év óta ... „Él nemzet e hazán.“ — Ezer év az idők megmérhetetlenségében csekélynek tünik fel, de számottevő és nagyjelentőségü az a nemzetek életében. — Ezer év alatt népek pusztultak el, hatalmak omlottak össze. De a magyar nemzetet nem tudta elpusztitani az élet öldöklő vihara. Pedig mily sok csapást, mily sok szenvedést kellett kiállania ezer év

alatt! — Hazáját hol a tatár, hol a török pusztitotta. Voltak idők, midőn a magyar nemzet életfájáról minden lombot, minden diszt leszakgatott az ellenség öldöklő keze; egy éltető gyökere azonban mindig megmaradt a szilárdan elültetett fának s a vihar-tördelte fa ujra kihajtott, lombot vetett s virágot hozott, mert táplálékát a honszeretet szent forrásából meritette; abból a forrásból, melyben Árpádnak s a többi nagy magyar hősöknek vére buzogott.

Hajt e fa ma is ezer év multával s hoz gyümölcsöt bőven Árpád nemzetére. — Nem is lehet ez másképp, mert a hol oly erős és kiapadhatatlan a honszeretet érzete, mint a magyar nemzet szivében, ott végromlás be nem állhat soha. — Él e nép és élni fog ezredeken keresztül; vele lesz mindenkor s vezérelni fogja szüntelen a magyarok mindenható nagy Istene.

Az ezeréves fordulónál a kunyhók szegény lakóinak fohásza egygyé-olvad a fényes-paloták lakóinak fohászával s szegény és gazdag egybeforrt érzelemmel küldik szent imáikat a mindenek Urához: „Isten áldd meg a magyart!“

Kedves gyermekeim! — Ünnepet ülünk ma, ritka nagy ünnepet! Ezeredik születése napját szeretett Hazánknak, drága jó Anyánknak! A Gondviselés meg engedte érni nektek is e nagy napot. — Lelketek világából vessetek ki ma minden más gondolatot, szivetek érzelméből üzzetek ki minden más érzést! Egy gondolat s egy érzelem foglalja el egész valótokat, mely ebben az egy szóban nyer kifejezést: „Haza!“

Aldozzatok tiszta, igaz szivvel s felmagasztosult lélekkel annak a drága, jó Anyának, ki ezer éven át szeretettel ölelte keblére gyermekeit: a magyar nemzet fiait s leányait, s ki oly édes hangon, oly hivogatólag szól hozzátok most is a költővel: „Oh jertek ölembe hü gyermekeim, áldásra emelten várnak kezeim!“

Mutassátok meg, hogy a ti szivetekben is él a honszeretet magasztos érzete s ennek a szent érzelemnek adtok kifejezést akkor, midőn velem együtt lelkesen kiáltjátok: Éljen a Haza!“

A lelkes éljennel kisért beszéd után Berecz Károly. árva, s polg. isk. II. oszt. tanuló szavalta el Inczédi Lászlónak „Ezer év“ czimü szép költeményét; utána Weszelszky Ferencz, szintén polg. isk. II. oszt. tanuló, Pósa Lajosnak „A haza“ czimü költeményét szavalta el. Ezt „Árpád apánk ne féltsd ősi nemzeted“ czimü hazafias dal eléneklése követte, szintén három hangra. A magyar nemzet ezeréves életéből Peszneker József, felügyelő tanitó, olvasott fel kiemelkedő részleteket; ezt Tóth Kálmán „Előre“ czimü költeményének szavalata követte Császik Ferencz, reálisk. III. oszt. tanuló által. Utána Orbán, el. isk. IV. osztály tanuló szavalta el Czuczor Gergely „Hunyadi“ czimü versét.

Most Petőfinek „Járjatok be minden földet“ czimü költeményét énekelték el az árvák. Magyarország gyönyörüen megkoszoruzott térképénél Fritsch Ferencz, polg. iskola III. oszt. tan. a magyarok bejövetelét mondta el. A térkép fölött Munkácsy „A honfoglalás“ czimü képének másolata diszlett nehéz aranykeretbe foglalva. Walter István, polg. isk. III. oszt. tanuló, Bartók Lajosnak „Munkács“ czimü költeményét szavalta el, mit a „Királyhymnus“ éneke követett Az ünnepies fogadalmat és a szép imát Kovács Aladár, polg. isk. II. oszt. tanuló mondta el. Végül Somlyay József, igazgató, intézett buzditó beszédet az árvákhoz, hogy engedelmesek. munkaszeretők s a hazához hüek legyenek, mert a valódi honszeretet e három erényen épül fel. Szavaira lelkesülten hangzott fel ismét: „Éljen a Haza! Éljen a király!“

A szep ünnepet a „Szózat“ eléneklése zárta be. mit a közönség szintén állva hallgatott meg.

Az ünnep befejeztével Kertscher István, árv házi m. elnök „Ezeréves Magyarország“ czimü emlékfüzeteket osztott ki az árvák között s a közönség az épület berendezését s a szép nagy kertet tekintette meg.

Délben az árvákat pompásan megvendégelték.

Kollár Lajos beszéde a Toldy Ferencz-utczai iskolában.

Tisztelt ünneplő közönség!
Kedves Gyermekeim!

A népek atyja, a magyarok Istene meghallgatta milliók fohászát, melyet őseink hazafias dalaikban, az elnyomatás ideje óta imádsággá lett ezen most elhangzott Hymnusban pedig apáink és mi hozzá intéztünk és lerázni segitvén a rabigát Tiszának-Dunának habjai által mosott, őseink vérével szentelt földön Árpád hős magzatait felvirágoztatá, s megérni engedte ezeket az egész Európa figyelmére méltatott ünnepnapnkat, amidőn a szeretett király és az egész nemzet egyetérez, összeforr az ezeresztendős mult ünneplésében.

Ti, kedves gyermekeim, akiknek szivébe derék tanitóitok a hazaszeretet nemes érzelmét már zsenge korotokban beoltják, eddig csak egyes költeményekből, apróbb olvasmányokból nyertétek a haza iránt már is élénken dobogó szivetek táplálékát, nemsokára abba a korba juttok, hogy magatok forgathatjátok a történet lapjait, amely véres napokról és fényes dicsőségről egyaránt regél nektek. Némelyek közületek lelkesedést, mások okulást meritenek abból. De hiszem, és fogékony lelketeket, hazafias neveltetésteket tekintve kivánom is, hogy mindannyian azt a tanuságot meritsétek belőle, hogy ezt a drága hazát az Isten félelme, a haza szeretete és a koronás király iránt való hűség tartotta meg nekünk.

Áldjátok az Istent!

Az ő jóságát meghálálandó, vezetett ma első utunk az ő házába és e falak között, ezen ünnepélyes pillanatban is hozzád forditjuk hálás tekintetünket jóságos Istenünk, hálát adva neked, hogy miként ezt lánglelkü költőnk, aki jött és eltünt, mint meteor, éneklé: hogy hazánkat átölelve tartja kezed, mert különben

›Az idők, a népek éktelen viharja
Elfujt volna minket, mint egy porszemet;
De szent palástod szárnyait reánk takartad.
És tombolt a vihar, de csak fejünk felett.‹

Csak igy a te segedelmeddel élhettük keresztül csodás módon ezt a viharokban, balsorsban gazdag 1000 évet, amelynek leforgása alatt nemzetek lettek, nemzetek vesztek, de az az idegenek közé beékelt maroknyi magyar, melynek hivatást szántál, annyi balsors s veszély közepette fennmaradt, — erőben, tekintélyben növekedett és magyar maradt!

Imádjátok a hazát, mert a történet arra tanit, hogy abban a lángoló hazaszerctetben, mely a magyart jellemzi, rejlik a titka annak, hogy mi, számra csekély, az ellenség pusztitásainak leginkább kitett nemzet az egybeolvadás veszélyének ellenálltunk és őseink minden nagy csapás után ujból és ujból kezdték a honfoglalást.

Közületek a nagyobbak már hallották hogy ezer esztendő előtt Árpád és vezértársai vérük bocsátásával tet ek szent fogadást a haza megvédelmezésére.

Ez, kedves gyermekeim, nemcsak azt jelenti, hogy aki hazához hűtelen lesz annak vére vétessék, hanem jelenti az elvállalt kötelezettséget, amiként őseink vérük ontásával szerezték meg e hazát, ugy minden magyar egyuttal utolsó csepp vérét is áldozza fel a haza megvédelmezéséért. Kötelez arra, hogy az őseinktől örökül reánk hagyott ezt a szép országot megvédelmezzük, fentartsuk, felvirágoztassuk.

A harczi dicsőség szerezte és tartotta ezt meg, de a béke áldásai, a kitartó munkásság teszik azt nagygyá, gazdaggá, virágzóvá, a külföld elismerésére érdemessé.

Mutassuk meg tehát, hogy, ha őseink életük feláldozásával, török-tatár pusztitásának ellenállva, fenn tudták tartani a földet, — meg tudjuk azt hálálni azzal, hogy ebből a Magyarországból, mely századokon át a nyugati müveltség védbástyája volt a kelet ellen, egy erős, müvelt, önérzetes Magyarországot alkotunk!

Ennek a szent fogadásnak beváltásában tietek lesz, kedves gyermekeim, az oroszlánrész, akik, ha a jó Isten kegyelme továbbra is velünk lesz, kedvezőbb helyzetben lesztek, mint őseitek, akik, hogy egyik kezükkel dolgozhassanak a nemzeti fennállhatás feltételeinek biztositására, a másik kezükkel védelmezni voltak kénytelenek ezt a földet. Ti, hál' Istennek, mind a két kezetek erejét a békés fejlődés nagy munkájának szentelhetitek, hogy ezt a drága hazát felvirágoztathassátok, dicsővé, nagygyá tehessétek.

Szeressétek, tiszteljétek a királyt, szent István koronájának ezt a fenkölt viselőjét, aki bölcsesége, fejedelmi erényei által nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ezredéves multunkat a béke ünnepe gyanánt ünnepelhetjük. Legyen dicsőség annak homloka körül, aki a legnagyobb magyarnak bizonyult, mert az arany kalászt termő rónaságon, a zugó fenyvesek koszoruzta-Kárpátok alján, a bérczes Erdélyben és a kék Adria partjain, egy szóval Magyarország minden zugában, ahol csak hazafias magyar szív dobog, egyhangu a vélemény a felett, hogy a magyar államiság a mi királyunkban nemcsak hódolatra késztető képviselőjét, hanem leghatalmasabb védelmezőjét tisztelheti. Innen van a magyarnak királyához való hagyományos hűsége és törhetlen ragaszkodása, amely őseitől drága örökségként szállott reá!

Innen van, hogy a haza és a király fogalma a magyar előtt elválaszthatlanul egybe van kapcsolva, össze van forrva és igy ma is, midőn ezt az egész jövőtökre kiható, egész életetekre emlékezetes ünnepélyt, mint az iskolaszék képviselője megnyitom, alig tehetem méltóbban, mint azzal az ország egyik szélétől a másikig felhangzó, kebeleinkben visszhangra kelő, forró fohásztól kisért felkiáltással:

Éljen drága hazánk!
Éljen a szeretett király!

Népünnep a Vérmezőn.

Budapest székes-fővárosban rendezhetnek népünnepet, de hogy minden tekintetben olyan sikerült legyen, mint a mult vasárnapi, nem hisszük. Pompa, fény és jókedv ez tette jellegzetessé a vérmezei népünnepet.

A Vérmező vasárnap ünnepi szinezetet nyert. Négy diadalkaput állitottak fel zöld lombokkal, városi és nemzeti zászlókkal feldiszitve, mindegyikén ezzel a felirással: „Éljen a király!“

A Vérmezőn belől állitották fel az ördögmalmokat, a panorámákat, a mászásra szolgáló póznákat, és a körhintát és itt rendezték be a versenypályát is zsakfutásra, a hol a fehér sátorban nemzeti szinü vállszalagos rendezők foglaltak helyet.

Már a délelőtti órákban nagy sokaság nézte a készülődéseket, s mindenütt ott láttuk az első kerület előljáróságának derék tisztikarát élén Olhauser Pál előljáróval, a ki mindent körültekintő buzgalmával, fáradságot nem kimélve az elsők között az első volt a ki rendező tehetségének fényes jelét adta és a kinek oroszlánérdeme van abban, hogy a népünnep közmegelégedésre oly pompásan beütött. A rendezés körül dicséretre méltóan müködtek közre Toperczer Péter és Bencze Benő kerületi előljárók.

Délután egy órától kezdve megindult az ember áradat a Vérmező felé. A lóvasuti kocsik, a propellerek csak ugy ontották a pesti részről átjövőket, a lánczhid ingott ezrek és ezrek terhe alatt, s az alagut nem egy hamar fog annyi ünneplő közönséget látni, mint vasárnap délutánján.

Három óra felé már teljesen be volt népesedve a tágas mező. Nagyszámu gyalog és lovasrendőr táborozott egy nagy sátor mellett. Pedig hát kár volt ez a tulbuzgó intézkedés, mert a nép a jó kedve mellett is tisztesen viselte magát, s egy perczre sem zavarta meg a rendet. Különben is Gyalokay Lajos rendőrtanácsos személye maga elég biztositák arra, hogy a hol ő a vezénylő, ott meg van a pontosság és a rend.

A rendőrség tanyájától két katonai zenekar mulattatta a népet. Két helyen volt tánczvigalom, és két helyen huzta a czigány.

Pont 3 órakor megmozdult az egész tömeg, nagy hullámzás támadt, majd óriási éljenzés zugott végig, a melyet visszavertek a budai hegyek. Ekkor érkezett meg a király

kétlovas kocsin és kétszer körüljárta a Vérmezőt. A király előtt Sélley Sándor miniszt. tanácsos, és Rudnay Béla főkapitány lovagoltak nagyobb számu lovasrendőrcsapat élén.

A királylyal egy kocsiban ült Bánffy Dezső miniszterelnök, utána pedig a következő kocsikban Paár főhadsegéd, Somogyi hadsegéd, Rohonczy tábornok, Fejérváry báró honvédminiszter és Ráth Károly főpolgármester ültek. A menetet gyalog kisérték Gerlóczy polgármester és Olhauser Pál előljáró fényes magyar diszruhában, ezekhez csatlakoztak a nemzetiszinü vállszallagos rendezők egész gárdája.

A király lépésben hajtatott és nyájas mosolylyal arczán köszöngetett jobbra-balra, a nép pedig kalapját megemelve szive legnemesebb érzelmével, a szeretet tüzétől kipirulva éltette koronás királyát.

A király kocsijából csak egyszer szállt ki, a midőn megpillantotta a Ganz-gyár alkalmazottainak daloskörét, mely Krausz tanár vezetése alatt müködött. A Hymnust zenditette rá pompás betanulással. A király közvetlenül a daloskör előtt állott s Krausz tanárt megszólitásával tüntette ki. Megkérdezte, hogy milyen daloskör az, és ezeket mondta:

— Nagyon szépen hangzott a dal, nagyon jó daloskör ez.

A király eltávozásával megkezdődött a mulatság, fesztelenül, jókedvvel. A Vérmező egyik részén csapra verték a hordókat, a másik részén szórták a kifliket, zsemlyéket, virslit és szafaládét. Mindenfelé kaczagás, nevetés hangzott, a póznára mászókat vagy éljenzés, vagy gúnyos megjegyzéssel kisérték, a mint sikerült egy-egy nyereményt a pózna tetejéről lekapni, avagy szégyenkezve lecsuszni róla üres kézzel.

Az ökörsütés 5 órakor vette kezdetét és a feldarabolt húst csak ugy szórták a nép közé. Az ökröt Jankovics József tisztelt polgártársunk sütötte nagy éljenek között.

Este aztán volt görögtüz, bengáli fény, sistergő rakéta bocsátás s végül a két katonabanda a takarodót fujta s ezzel a népünnep véget ért.

És miután ezekben a népünnepről beszámoltunk, kötelességszerüen még egyszer a legnagyobb elismeréssel kell adóznunk az első kerület előljárósága tisztikarának, az összes alkalmazottaknak, a kerületi választmány minden megjelent tagjának, hogy buzgalmuk által olyan napot szereztek a főváros polgárainak és a népnek a melynek emléke kitörölhetetlen nyomokat hagyott hátra. Az ő érdemök tette lehetővé, hogy öröm és vigság, megelégedés és béke között hanyatlott le a Vérmező felett vasárnap a nap.

Áldás legyen a nap emlékén, és áldás azokon, a kik a népért ezt megcselekedték!

V. L.

Egy elkésett tudósitás.

Zimándy Ignácz, Török-Bálint tisztelt plébánosa azok közé tartozik, kik pusztán nemes szivök sugallatából cselekesznek jót. Pedig a mai világban nagyon ritka az ilyen keresztény jellem. Aki akármilyen csekély vagy akármilyen nagy összeget áldoz jótékony czélra, annak főtörekvése az, hogy mielőbb kidoboltassa és közhiré tegye. A lapok utján bizonyos jó kedvü adakozók csak azért közöltetik adakozásaikat, hogy illető helyről elismerést kapjanak vagy pedig tele szivják magukat a nyilvános dicséretek mákonyából.

A ki valaha Török-Bálinton megfordult, ott nagyon sok helyes alkotást lát, a melyeknek szerzője ezekről soha sem beszél, de a legkisebb gyermek és legöregebb ember is büszkén emlegeti, hogy mind ez az ő szeretett papjuktól ered, ki hiveinek igaz lelki pásztora.

Nekünk, kik Buda és vidékének krónikáját jegyezzük, már sokszor sikerült a nemes tettek elkövetése után felfedezni és közölni a titokban és mintegy családi körben gyakorlott sokféle jótékonyságokat, — hogy hü képét adjuk a valódi lelkésznek, ki Isten különös kegyelme és saját szorgalma gyümölcseit annyiszor felé és annyinak osztja, hogy azokat nyilvántartani majdnem lehetetlenség. Kötelességünk hü képét adni a keresztény emberszeretetnek, mely tettei jutalmát egyedül saját lelke és szive megelégedésében keresi.

Ha a nagyok és hatalmasok sok ezrei, kiknek az Isten többet juttatott mint Török Bálint lelkészének, — ezt a példát követnék, a hazában szocziális kérdés nem volna és csupa virágzó községekre akadnánk.

Most értesülünk róla — és csak post festa üdvözölhetjük őt élete éveinek azon fordulóján, hogy 40 éve pap és 25 éve plébános Török-Bálinton. Azon a napon telt be a 40 és 25 év mikor hiveivel hazánk ezer éves fennállását ünnepelte. És erről csak kevesen tudtak.

Zimándy Ignácz az egyházi, társadalmi, politikai és irodalmi téren ugy töltötte be pályáját, hogy a történelmi igazsággal mérve, kiváló érdemeket jegyezhetünk fel róla.

A „Buda és Vidéke“ által legelőször ajánlott millenáris faültetés az ő szivében is viszhangra talált és a plébániához tartozó egy hold posványos földet 600 frt költséggel bekerittette, hozatott 600 szekér jó földet, beültetett 160 drb beoltott nemesitett gyümölcsfát.

Május 10-én a Te Deum alkalmával a szent beszéd után azzal lepte meg hiveit, hogy ő az ezredévet nemcsak az egyideig élő fákkal akarja megjelelni, hanem még maradandóbb emlékkel.

Olyan emléket akar hagyni, melyet az idő foga fel nem emészt. Kijelentette, hogy a főtanitó, két tanitó lakásának és a fiu iskolának ujra épitésére 8000 frtot adományoz. Ezen kivül ösztöndijra 2000 frtot tett le alapitványul, melynek évi 100 frt kamatját egy török-bálinti fiu kapja, ki ott az elemi iskolákat jól végezte és a magyar nyelvben kitünő; ez huzza egész a 8-ik iskoláig, ha jól tanul és jól viseli magát. Az ösztöndijat a mindenkori török-bálinti plébános adja az iskolaszék és tanitói kar meghallgatása után, de ezektől függetlenül. Ezen kivül kiosztott hivei közt 500 drb csinosan bekötött Tárkányi-féle imádságos könyvet.

De kikötötte, hogy az ujságokba az alapitványról és adakozásról irni nem szabad.

Lapunk egy munkatársa Török-Bálinton járt és az odavalóktól meghallotta ezt a szép tettet, melylyel Zimándy Ignácz jótékonyságának hosszu sorozatát szaporitotta. A „Buda és Vidéke“ kötelességének tartja, hogy a török-balintiak örömét és köszönetét a nagylelkü adakozó szerénységének megsértése nelkül közölje, mert lapunk programjában van az, hogy Buda és vidéke életének hü tükre akar lenni, de nem lenne az, ha a kitünő emberbarátnak ezt a szép cselekedetét elhallgatná.

Felemlitjük ezuttal azt is, hogy midőn 4 évvel ezelőtt megkinálták a képviselőséggel, ő akkor a lapokban is nyilatkozott hogy politikával többé nem fog foglalkozni, csakis a magyar kulturális érdekek előmozditására szenteli életét. És igy is történik. Minden tette minden irása tanusitja azt, hogy igazi nagy ember.

Turista kirándulás.

A Magyar Turista Egyesület folyó évi rendes közgyülését folyó hó 24-én — pünkösd napján — Selmecz-Bányán tartja meg, igy a budapesti osztály is ezt a kirándulást vette tervbe a pünkösdi ünnepekre és pedig olyképen, hogy az indulás a m. á. v. keleti (központi) pályaházából már szombaton — május 23-án — reggel 7 órakor történt, érkezés Selmeczbányára délben 1 óra 40 perczkor, hol az érkezőket a Szitnya osztály fogadta, ez gondoskodott az elszállásolásról is. Társas ebéd után a város nevezetességeinek megtekintése és este közvacsora, mig pünkösd első napján reggel a Hodrusi tavakhoz és a honvéd emlékhez vonul a társaság, délben társas ebéd, délután 4 órakor a városház tanács termében közgyülés, este tánczmulatság, ünnep másod napján pedig reggel fél hat órakor kirándulás a Szitnyára onnan viszsza Selmeczbányára és a délután 3 óra 20 perczkor induló vonattal utazás Budapestre.

Azok a turista tagok, kik a közgyülésen részt venni óhajtanak, de a szombaton reggel 7 órakor induló gyorsvonatra el nem juthatnak indulhatnak délután 2 óra 55 perczkor és Garam-Berzenczeig gyors vonaton, innen kocsin jutnak Selmeczbányára, miről előleges jelentkezés esetén a rendezőség a kirándulók költségére gondoskodik, sőt ha valaki szombaton megkésik — oda ér a közgyülősre ha ünnep első napján reggel indul is.

A kiránduláson csak azok a tagok vehetnek részt, kik e czélból az egyesület helyiségében (IV. Rózsatér 5. sz. a.) a heti napokon tartani szokott hivatalos órákban vagyis 6—8 óra közt — folyó hó 20-án este 8 óráig jelentkeznek, mely alkalommal bejelentendő az is, hogy mely alkalommal kiván a jelentkező utra kelni. A három napos kirándulás vezetője Dr. Marinovics Imre egyesületi titkár lesz.

Azok a turisták, kik Selmeczbányára menni nem akarnak ünnep másod napján tehetnek kirándulást Korény János vezetése alatt Török-Bálintra, innen a Csiki hegyeken át a Normafa érintésével a Jánoshegyre, ebéd után a Szép Juhászné érintésével a Lipótmezőre. Ez a kirándulás május 25-én reggel a m. á. v. keleti (központi) pályaházából 6 óra 35 perczkor induló vonattal veszi kezdetét és reggel induló csapat a Lipótmezőn találkozik a délután kirándulókkal, kiket Maurer Rezső délután három órakor vezet a Margithid budai fejétől a a Rózsadombon, Józsefhegyen es Vadas kerten keresztül a Lipótmezőre.

Az egyesület csinosan kiállitott füzetben adta ki az egész nyárra szóló kirándutási tervezetét, mely a kirándulási szabályokat és a foganasitott utjelzéseket is tartalmazza, minélfogva e füzetke hasznos szolgálatot tesz egyeseknek vagy külön kiránduló társaságoknak is, és azt az egyesületi helyiségben bárki, tehát nem tag is megszerezheti.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Sigray Pál.

Régi nemesi családból való, de szinarany demokrata. Fönomális egy ember, ki daczára annak, hogy az első hazai takarékpénztár egyik igazgatója, nagybirtokos, nem szereti ha nagyságolják. Bensőségteljesen emberszerető, rajong hazájáért és annak haladásáért; jeles tehetség, kiváló képzettség, jeles gazda, megnyerő alak, kinek ész és jóság sugárzik ki szemeiből.

Mint fővárosi bizottsági tag kiváló tevékenységet fejt ki a közügyekben. Sokoldalu ember, ki fáradhatlanul sokat, rendszeresen és alaposan dolgozik. Pénzügyek terén sulyos tekintélynek tartják.

Midőn még nem abszorbeálta élettevékenységének nagy részét takarékpénztári igazgatói állása, legbuzgóbb, legtevékenyebb tagja volt az Országos Magyar Iskola-Egyesületnek. A nemzeti kultura terén szerzett érdemeiért az egyesület az Andrássy-éremmel tüntette ki. E kitüntetésnek kiváló és nagy jelentősége van, mert olyan kitüntetés, melyet igazán ki kell érdemelni. Most különösen azon fáradozik, hogy a Magyar Egyesület és az Iskola-Egyesület, melyeknek azonos czéljai vannak egyesittessenek, szóval lelkes előmozditója a nemzeti közmüvelődés ügyének.

Ha hivatalos kötelességeit elvégezte visszavonul zugligeti Tusculanumába, hogy a pihenés óráiban is szenvedélyesen kertészkedjék. Jeles pomologus, ki előszeretettel foglalkozik a fák nemesitésével.

Szabad óráit bensőségteljesen szeretett családi körének szenteli. Családi körében nyugoteurópai izlés és müveltség honol. Neje egy régi magyar nemes család gyermeke, ki korszerü példát tud adni az előkelő állásu magyar urnőknek a helyes alapokra fektetett, józan ma-

gyar háztartásról s a helyes irányu gyermeknevelésről.

Vendégeit szivből fakadó szivélyességgel fogadja, mely szivélyesség igazán fűszerezi az együttlét perczeit. Egyaránt nyájas mindenki iránt, jót is tesz mindenkivel, a ki hozzá fordul és kiért tehet valamit.

Aliquis.

Pászthory Károly.

Egy életvidor tetterős és minden közügyért lelkesedő aggastyán. A vállaira nehezedő évek daczára jó kedélyü ember, ki szellemesen beszél azokról a nagy időkről, melyeknek nem csak tanuja, de résztvevő munkása volt.

Zajtalanul tesz jót. Közczélokra jelentékeny alapitványokat tett a fővárosnak, humánus intézetül házat ajándékozott.

Jelleme törhetlen. Hazafi és magyar minden izében. Emlékező tehetsége ritka épségben van meg. Egy élő napló — csak le kellene irni.

Különösen szereti a Városmajort, hol szivesen időzik és elmereng a szép és becsületes mult felett, mit érdemekben gazdagon töltött el.

Isten éltesse!

Budakesz ünnepe.

A hazafias érzésü Budakesz község az ezredév emlékére folyó hó 10-én ünnepet ült. A képviselő testület diszközgyülést tartott, melyen a beszédet Szabadházy József biró mondotta. Beszédjében lelkesen és igaz magyar honfiui érzéssel emlékezett hazánknak viszontagságos és válságos multjáról. Szép szavakkal buzditotta a község lakosait, hogy legyenek igaz magyarok és gyermekeiket ne csak magyarul tanitassák de buzditsák is hogy magyarul beszéljenek, mert csak igy lehetnek méltók a magyar polgár elnevezésre. Isten áldását kérte a multra és jövőre. A beszédet a jelenvoltak megéljenezték.

Ezután Rajz Flóris a község jegyzője terjesztette elő zajos tetszéssel fogadott inditványát, melynek értelmében a község hozzá járult ahhoz az alapitványhoz, mit Bódiz László járási főszolgabiró kezdeményezett, s a mit a Buda és Vidéke már közölt. A főszolgabiró ugyanis azt inditványozta, hogy a pilisi alsó járás községei egy Árpád-alapot létesitsenek, mely 6000 frt legyen és a melynek kamata a magyar nyelv emelésére a tanulók között ösztöndij legyen. A község 100 frtot adott e czélra és 15 frt évi pótlékot vállalt el mindaddig mig a 6000 forint össze nem gyül.

Elhatározták, hogy az ezredév emlékére a Kálvária hegyen másfél hold területet befásitanak és azt kőtáblával jelölik.

A napot jegyzőkönyvbe iktatták, hogy az utódok lelkes példát meritve igaz magyar és magyarul beszélő hazafiak legyenek.

Ezután az egész képviselő testület a Te Deumra ment, követve az összes lakosság által. Az Isten tiszteleten a község hazafias és érdemekben gazdag plébánosa Balics Ferencz egy remek beszédet mondott, a hazáról, az ezredéves ünnepekről. A nép nagy figyelemmel és áhitattal hallgatta a fennkölt beszédet, melyben a a történet legszebb példáit idézte a kiváló lelkész.

Folyó hó 17-én az ifjuságnak rendeztek nagy ünnepélyt az iskola udvarán. A tanulók a Szózatot és Hymnust énekelték és hazafias verseket szavaltak.

Délután 3 órakor zene kiséret mellett kirándulást tettek szép rendben közel 600 fiu és leány, disz öltönyben Mária-Makkra, hol jótékony adakozások által összegyüjtött étel és italok, különféle játékok és mulattató szórakozásokkal töltötték az időt, mely alkalommal a plébános ur, valamint Szabadházy József biró és Kovács Alajos segédjegyző ur szivrehadó beszédet mondottak, mit is a közönség megéljenzett, 6 órakor szintén oly rendben a mint jöttek haza indultak zene kiséret mellett, a haza éljenzése közben.

Dani.

Különfélék.

— **Felszállt, de itt van!** Piros pünkösd napján, a hit adja a vigasztalást a megszomorodott lelkeknek, és a keresztényi hit édes megnyugvással beárnyékozza az emberiség összeségét. A tavasz minden ékessége ott diszlik a füvön, a kikelt virág magon, az orgona bokrokon, a viharedzette százados tölgyeken, és a villám probálta fenyün. És piroslik a nagy bimbóju pünkösdi rózsának nagy levelü zöld lombja, és öröm fogja meg a szivet, hogy megujult a természet rendje. Az utolsó, megtaposott „pásztor tarsoly“ is kitárja egyszerü fehér virágainak kelyheit, és nem néz szégyenkezve a sárga virágu kicsikis fűre, ha ember megy el előtte, vagy szines bogár mássza meg szárait. Piros pünkösd napja a megujulásnak az ünnepe. A ki meghalt, és a ki elvérzett, e napon szállt fel a menyekbe. Jézus-Krisztusnak az isten-ember küldetésének vége szakadt a földön. A tanitványok közül sokan, — mert volt köztük ingadozó is, — megkapták az isteni szikrát, a mi erőt ád világok fegyverével és minden földi hatalommal szemben. A hitnek erős aczélja az, a mely keresztül vezet az életen tul is, és hittel, reménységgel tölt el, hogy halhatatlan az ember lelke, a kit megváltott összes nyomoruságából az Üdvözitő. Az ünnepek bekövetkeztével, ezred évünknek magasztos ünnepén szálljon imánk a megdicsőült Megváltóhoz, az Istenhez, hogy áldását küldje a menyekből e megszentelt földre!

Boldog ünnepeket!

Tanulságos munka Tanulságos, gondos szép munka jelent meg Farkas József várbeli iskolai vezető-tanitó ur ismert tollából, mely különösen azokat fogja érdekelni, kik hajdan a várbeli iskolában nyerték első oktatásaikat. „A Budapest székesfővárosi I. ker. budavári közs. el. népiskola története“ cz. munka ez, melyet szerző, lapunk munkatársa, igazi odaadással és páratlan ügyszeretettel irt meg. A mü tartalmával lapunk más helyén számolunk be, itt csak a tanügy iránt érdeklődők, — s különösen azok becses figyelmét akarjuk felhivni az érdekes munkára, kik valamikor a várbeli iskolába jártak, vagy gyermekeiket küldték oda alapvető képzés végett. A mü 15 és fél ivnyi terjedelemben jelent meg, s egy-egy csinosan kiállitott füzött példánya egy koronáért szerzőnél kapható (I. ker. Vár, Iskolatér 1. sz.) Melegen ajánljuk a szülők, s az iskola barátok figyelmébe.

— **A néptelen Svábhegy.** A Svábhegyen temérdek lakás áll üresen, majdnem néptelen. Nagy csapás ez a háztulajdonosokra és az odavaló üzletemberekre. A kiállitástól egykor annyi hasznot várt Buda és most csak keserüségeit érzi. A közönség maga ellen vétkezik ha a Svábhegyet elhanyagolja.

— **A Zugligetből.** A Zugligetben ma még nincs nyaraló élet, a lakások legnagyobb része nincs kiadva. Közlekedésünk nincs csak a Szép Ilonáig A vonal el nem készülhetett. A Zugliget üzletemberei határozottan bukás előtt állhatnak, nincs vevő, nincs vendég, mert nincs közlekedés. Ezektől be fogja hajtani a főváros a nehéz adókat, de a közuti vaspálya társaság késedelméért senkit sem vonnak felelősségre. A kocsik a Szép Ilonához megérkezvén rögtön visszaindittatnak s a kocsiseprő gyerek teleporolja az egész közönséget, a mi sok kellemetlen jelenetre ad okot. Szóval ez az évad el van rontva. Alapos azonban a remény, hogy a közlekedés megnyiltával az összes nyaralók ki lesznek adva.

— **Egy kellemes hely.** Leányfaluról irják lapunknak, hogy ott nagyon élénk az élet. E kies kelyen a nyaraló közönség összetart és igy nem csoda ha fokozódik a Leányfalun való nyaralók száma.

— **A kiállitás.** Sok a panasz a kiállitásra. Nagy a drágaság, de az üzletek e mellett sem tudnak boldogulni, mert temérdek a fizetni való és sok a rendszabály, mely nem szolgál előnyökre. A vérmes remények lassankint lelohadnak és még Ós-Budavára sem vonza majd annyira a közönséget. A török a vendéget nem riasztja, de inkább lebilincseli és kellemes emlékekkel teszi feledhetlenné a tartozkodást. Ezuttal megjegyezzük, hogy minden jogos panaszt és felszólalást vagy lapunkban közlünk, vagy az igazgatóságot értesitjük.

— **Több az iró Budán.** Lassanként az irodalom és művészet tagjai rájönnek arra hogy munkásságokat csendesebben, több ihlettel folytathatják Budán. Ujabban Dr. Sziklay János és Dr. Prém József költöztek át Budára.

— **A lövész egyesületből.** A lövész egyesület ünnepélyei junius 12-től junius 21-ig tartanak. Junius 12-én az érkező vendégeket fogadják. Junius 13-án délután 3 órakor a király jelenlétében a lövészetet megnyitják. Este tárogató hangverseny, a zene hangverseny előtt virágcsata. Junius 14-én lövészet, kongresszus és diszebéd (5 frtos teriték). 15-én lövészet, 16-án lövészet és német zenészek és énekesek nagy hangversenye. 17-én lövészet czigány hangverseny. 18-án lövészet magyar dalár hangverseny, tánczmulatság. 19-én lövészet, czigány zene nagy szegedi halász estély. 20-án lövészet czigány zene. Junius 21-én záró lövészet bucsu ebéd (2 frt egy teriték) katona zene hangverseny, élőképek tüzijáték. A jutalmakat mindennap kiosztják. A vidéki lövész társakat Szabó Lajos elnöklete alatt alakult bizottság szállásolja. A ki szóllást akar, jelentse be az elnöknél Horváth-utcza 22. sz. alatt. Az ünnepélyekre a családok részére dijmentes igazolványokat, szóval vagy levélben történő megkeresésekre ifju Bun József állit ki junius 10-ig a lövész egylet helyiségében. A lövő bárcza-ivek kitöltve a pénzzel Freyberger Pálhoz II. Fazekas-tér 2. sz. alá küldendők.

— **Esküvő.** Fényes esküvő volt a vizivárosi kapuczinus-templomban, Lesch Károly bankhivatalnok vezette oltárhoz Heisler J. kedves leányát Erzsikét. Az esküvőn diszes közönség jelent meg. Az esketést Brucha Sebestyén atya végezte. Násznagyok voltak Sitz Károly nagykereskedő és Brichta Ferencz. Koszoru leányok: Brichta Karolin, Sitz Lenke, Brichta Irma és Heisler Emma. Vőfények: Ifj. Stowasser János, Gulden Ármin, Bosánszky F. és Heisler János. Esküvő után a nászlakoma Heisler J. házánál volt, hol sok pohárköszöntőt mondottak az ifju párra. Őszinte szivből kivánjuk legyenek boldogok.

— **A Budapesti (budai) Tanitóegyesület** segély alapja javára f. é. február hó 12-én tartott tánczmulatság alkalmával még a következők gyarapitották a tiszta jövedelmet felülfizetéseikkel: Rupp Zsigmond 10 frt, Frey Alajos 5 frt, Abeles Vilmos 4 frt, Hummel Szaniszló 4 frt, Dr. Mezei Sándor, Dr. Csorba Ferencz, Fill Mihály, Kemény István, Dr. Trübswetter F., Képes Albert, II. ker. polg. isk. tan. testület, Dr. Göőz József 2—2 frt, Velősy Lipót, L. J. Bauer József, Várady Amádé, Herrmann László, Dikovits Tóth Dániel, Schönreither Irén és Anna, Kimnach Katalin 1—1 frttal. Fogadják a nemes szivü adakozók ez uton is az egyesület hálás köszönetét.

— **Halálozások.** Özvegy bikafalvi Máthé Domokosné és családját sulyos csapás érte. Kedves leánya Ilonka a kit annyira sze-

rették ők és ismerőseik meghalt 12 éves korában. Isten vigasztalja a köztiszteletben álló anyát és családot. — Piti Mihály hosszu szenvedés után élete 67-ik évében meghalt. Gróf Zichy Hippolit püspöknél volt sok ideig komornyik. Az életében jótékony ember halálakor sem feledkezett el a jótéteményekről. A krisztinavárosi templomra, a Mayer árvaházra, a katholikus legényegyletre s több budai intézetre tett alapitványt. Béke poraira.

† **Szporni István.** Csendes, szerény munkása volt a nevelés- és oktatásügynek. Feltünni nem vágyott soha. Szeretettel gondozta a kezére bizott iskolás gyermekeket s tárczája mindig nyitva volt a szegénysorsu tanulók és segélyre szorult embertársai előtt. A kevés igényü, talpig becsületes, derék jó tanitó nincs többé. Meghalt övéinek tanitványainak, tanitótársainak, sok jó barátjának és ismerőseinek igaz fájdalmára. Szporni István Érsekujváron született, iskoláit is itt végezte. Innen Esztergomba ment a tanitóképzőbe, 1866-ban oklevelet nyervén, nevelőnek ment a galgóczi uradalomhoz tatozó Teréz-major pusztára König Antal tiszttartó családjához. Öt éven át tanitotta a derék, nemes-szivü család gyermekeit. Önállóságra törekedvén, 1871-ben Buda sz. kir. főváros tanácsa megválasztotta rendes osztálytanitónak. Müködését a svábhegyi iskolánál kezdte, egy év mulva a gellérthegyi (most hadnagy-utczai) iskolához került s innen pár év mulva a Tabánba a Szarvastérre. Néhány évvel ezelőtt a tanács kinevezte vezető-tanitónak a Bocskay-téri iskolához. Itt müködött élte utolsó perczéig. 25 éven át ritka buzgalommal és kitartással szolgálta a főváros népnevelésügyét nagy szolgálatokat téve a magyarosodásnak. — Két héttel ezelőtt ágyba feküdt s nem is kelt fel onnan többé; tüdővész ölte meg 54 éves korában. A sokak által ismert és szerett tanitót e hó 21-én temették el I ker. aranykakas-utczai lakásából. A temetésen a tanitótársakon és ismerösökön kivül megjelent König Antal is, az a nemesszivü ur, kinek az elhunyt egykor gyermekeit tanitotta, továbbá Adamsky József, a tabáni iskolaszék első elnöke, ki mindig nagyon szerette az elhunytat. — A koporsónál Bárány Zigmond tanitó megindító beszéddel bucsuzott el a megboldogulttól, kit a faskasvölgyi temetőben hantoltak el örök nyugalomra. A szeretet és irgalom istene őrködjék az elköltözött porai felett!

— **Ötvenedik év.** Dettrich László felső-örsi földbirtokos julius hóban lesz 50 éves. A rendületlen hazafit és kitünő embert ez alkalommal barátai üdvözölni fogják.

— **Bástyaünnep.** Károly Lajos főherczeg halála miatt a bástya-ünnepet később tartják megtartani. A rendezőség felkéri a közönséget, hogy továbbra is oly lelkesen karolja fel az ügyet és terjesszék az eszmét oly rendületlenül és oly lelkesen mint eddig. Az adakozások egyre folynak. Az adományok I. ker. Vár, uri-utcza 52. sz. Gróf Hunyady Lászlóné czimére küldendők.

— **Évforduló.** Budavár bevételének ünnepét ültük, vitézségünk dicső ünnepét. Ott voltunk a krisztinavárosi templomban, hol Rostaházy Kálmán végezte az elesettek felett tartott gyászmisét, és ott voltunk az elvérzettek sirhantjánál. Fátyollal boritott multunk megelevenedett. A történet irónak dolga kutatni az igazságot, de, hogy nemzetünk igazában volt akkor, ezt megmásitani nem tudja senki. A budai bástyákat és kapukat vették be a honvédek. A hazaszeretet és lelkesedés, — leszármazott vitézsége a magyarnak — vette be Budavárát, a mi örökünket, mi tulajdonunkat, a mit ezred év előtt Árpád vitéz kardjával szerzett meg. A kegyelet öntözze a hősök felett boruló pázsitot, hol csontjaik porladoznak.

— **Meghivó.** Az I. ker. nemzeti asztaltársaság e hó 26-án kedden Wichtl Mihály I. kereszt és Árok-u. sarkán levő vendéglősnél saját külön helyiségében összejövetelt tart. Több fontos ügy vár elintézésre, ezért a tagok sziveskedjenek minél számosabban megjelenni. Az elnökség.

— **Fővárosi nyári szinház.** Ne téveszük meg a czimet, hisz Krecsányi igazgató vezeti a budai oldalnak ezt a szinkörét, a mit azelőtt „Krisztinavárosi szinkörnek neveztek. A czimet megváltoztathatták, de mindig a mi kedves fecskénk maradt a társulat. Kitünő müsor, összevágó előadás, kiválógatott tagok ambicziója, mind-mind dicsérik a mi nyári szinházunkat. A mint Krecsányi megkezdte Jókainak „Keresd a szived“ darabjával az ezredéves müsort, ugy haladt fokozatosan ujabb és ujabb darabokkal előre a mit a kiválógatás mellett a játszó müvészek játéka tesz élvezetessé. Krecsányi sulyt fektet arra is, hogy kegyelettel adózzék hazánk történetének kimagaslóbb mozanatára. E héten is előadatta fényes kiállitásban „Budavár bevételét“ és ezzel lekötelezte a főváros közönségét, kik magyarságuk mellett nem felejtettek el a mult dicsőséget. Krecsányi társulatát feltétlen dicséret illeti, és ehhez megadja a kulcsot, hogy az egész társulat hazafias, érdemes munkát végez a szinmüvészet terén a nagy közönség teljes megelégedésére, és méltánylására.

— **Bucsujárat Mária-Czellbe.** Az idén is, ugy mint tavaly, bucsujárat fog menni a bpsti II. ker. Szt.-Anna plébániából Mária-Taferl-Sonntagsberg bucsuhelyeken át, Mária-Czellbe aug. 20 és 25. között valamely napon, mi később a többi részletekkel fog közöltetni. A bucsujáratot maga a plébános rendezi és vezeti. Előjegyzéseket a plébánia hivatal már most is elfogad.

— **Értesités.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint az étkező kocsi szolgálat Bécs-Bpest között a 107. sz luxusvonatnál f. évi május hó 23-ától kezdve beszüntettetett. E helyett ugyanezen viszonylatban a 105 sz. gyorsvonat fog a fenti naptól kezdve étkező kocsival közlekedni. Budapest, 1896. május hó 18. Az igazgatóság.

— **A budapesti** II. ker. kir. egyetemi kath. főgymnásiumban május hó 26—30. napjain lesznek a magánvizsgálatok. Jelentkezni f. hó 25-ig lehet az igazgatóságnál (II. Ilona-u. 4.) Budapest, 1896. május hó 21-én tisztelettel Dr. Demeczky Mihály igazgató.

— **Nincs világosság.** Az I-sö kerületi előljáróság figyelmébe ajánljuk a Bars-utczát — melynek legalább 70—80 lakója van, de egyetlen lámpa az egész utczában nincs. Ha valakit a sors arra kényszerit, hogy lámpagyujtás után kénytelen ezen az utczán végig menni, akkor mindjárt lássa el magát világitó szerrel — különben a felhalmozott épitési törmelék és gödrök miatt könnyen baleset érheti.

— **Küldöttség.** A budafoki villanyos vasut érdekében Földváry Miklós országgyülési képviselő vezetése alatt a kereskedelmi miniszternél 180 tagu küldöttség volt. A miniszter igen szivesen fogadta a küldöttséget.

— **Heti müsor a buda-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „A szökött katona“; Kedd: „Csak párosan“; Szerda: „Csak párosan“; Csütörtök: „A vasgyáros“; Péntek: „A ferrarai herczegnő“; (E őszőr) Szombat: ugyanez; Vasárnap: ugyanez.

Lapunk zártakor több tudósitást vettünk a községek ezred éves ünnepeiről, ezeket a jövő számban közöljük

Tájékoztató.

— **A sztójkai gyógy-borviz** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő. gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségeiben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és elvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér. Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Épitkezők és háztulajdonosok figyelmébe. Kik házainak ablakait légmentesen akarják becsukni, alkalmazzak a Magyarországban és Ausztriában szabadalmazott és számos épületben már alkalmazásban levő Szultzberger József-féle ablak- és ablaktáblazárt, mely egyszerüsége, tartóssága, könnyü kezelése, szoros zárlata és az ablakszárny elgörbülésének megakadályozása által felülmul minden eddig használatban levő rendszert. Régi rendszerü zárak erre az uj rendszerre nagyon könnyen átalakithatók. Ezeknek az uj ablak- és ablaktábla-zárnak kitünő müködése legalkalmasabban megtekinthető a kiállitásban az épitő iparosok pavilonjában és a fetalálónál: Szultzberger József épitő és mülakatosnál I. Pályautcza 6. sz. a.

Nyiltér.

Császár fürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, kő- és **kádfürdőkkel**. 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos minuszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelem mel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hide ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

A „FONCIERE“

p sti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Specziálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csövezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely **Lázár és Verzár Brassó.**

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely

BUDAPEST.

A Sz.-Margitszigeti 43·7° C. hévviz kitünő eredménynyel használatott a következő korala ok ellen: **köszvény, csuz, zsábák, idült kütegek, máj, gyomor-, bélbántalmak, hólyaghu-ut, női bántalmak garat-, gége-, tüdőhurut és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő.** Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási-terem, posta, telefon, távirda, gyógászertár és elismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos **dr. BAUER ANTAL,** főherczegi udvari orvos. **Naponta katona- és czigányzene. Hajóközlekedés félóránkint Fürdőidény tartama: május 1-től szeptember 30.**

A szobaáraknál szeptember hóban 30% engedmény.

Árszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

A Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesi ését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymáz t és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tiszteletteI KLEIN ÁRMIN és FIAI.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyukút

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt színház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

„Krisztina"-kávéház

Vasárnap, május hó 17-én nyilt meg

Budán, Krisztina-körut 91. sz.

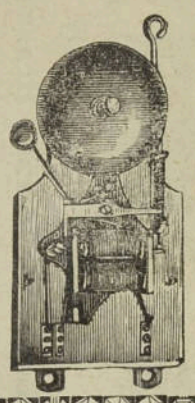
Modern fényüzéssel berendezve, számos hirlap, kiváló jóságu ital és étel, pontos kiszolgálás.

Buda legdiszesebb kávéháza.

Számos látogatásért esedezik

Bayer Ferencz kávés.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámhárítók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

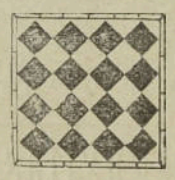
Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

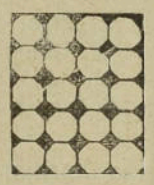
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

VALLA JÓZSEF

mozaik- és czementáru-gyára

épitési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

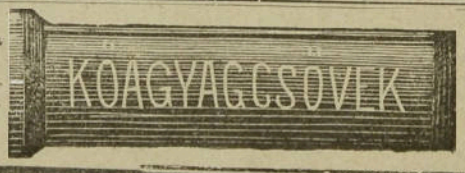
Vállalkozik:

Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Czementlapok és Mozaik lapokkali kövezések elkészitésére stb.

Raktárt tart:

Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizmészgyárnak.

Menyezet nádszövet raktár. (Stuccatur Rohrgewebe)

Eladó. Férfi szabó-üzlet jó forgalommal azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Több vendéglő eladó a Krisztinavárosban. Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó. Egy lakás, 1 szoba és konyha a Krisztinavárosban. Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó. 2 ur részére szépen butorozott szoba. Bővebbet a kiadóhivatal

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Ajánlkozás. Egy ugy a bíróilag mint a ügyvédi gyakorlatban jártas jogvégzett, tapasztalt és megbizható egyén leginkább budai ügyvédi irodába ajánlkozik, jutányos feltételek mellett. Czim a Buda és Vidéke kiadóhivatalában.

Vendéglősöknek. A fővárosban igen jó helyen levő szép vendéglőhelyiség azonnal eladó. Jó forgalom. Bővebben a kiadóhivatal.

Kiadó egy szép boros pincze a Péter-Pál-utczában Promontoron előnyös feltételek mellett. Bővebben a Buda és Vidéke kiadóhivatala.

Almárium. Keresek egy jó karban levő almáriumot. Bővebben a Buda es Vidéke kiadóhivatala.

Lakás. Egy kerti lakás, szoba, konyha, kabinet kiadó augusztus elsejére.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I, Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához"

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Egy millió korona nyerhető

II. MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉKON

huzás május 12—28-ig.

Nyeremény			korona		korona
1	jutalomdij	á	600000	=	600000
1		»	400000	=	400000
1		»	300000	=	300000
1		»	200000	=	200000
1		»	100000	=	100000
2		»	40000	=	80000
2		»	20000	=	40000
5		»	10000	=	50000
10		»	8000	=	80000
34		»	6000	=	204000
100		»	2000	=	200000
200		»	1000	=	200000
2650		»	200	=	530000
22000		»	150	=	3300000
25007	nyeremény és 1 jutalom dij.				6284000

Ezen 57 nyeremény közül az utóljára kihuzott kapja a 600,000 korona jutalomdijat.

	¹/₁	¹/₂	¹/₁₀	¹/₂₀ sorsjegy
Ára:	60.—	30.—	6.—	3.— forint.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 22. sz. Vasárnap, Pünkösd hava (május) 31.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TARSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A Buda és Vidéke kiállitása.

A közönség bizalmával tiszteli meg a Buda és Vidékét. A Buda és Vidékének bizalmasnak kell lenni a nagy közönséghez, melylyel egy családot képez. Nem hiszem, hogy sokkal több lap van, melyért olvasói ugy érdeklődnének, mint a Buda és Vidékéért, mit ugy szólván ők irnak, a szerkesztést látják és résztvesznek a terjesztésben.

A Buda és Vidéke a kiállitáson is ott van nem csak a hirlapok monografiájában történetével, de évfolyamaival is, hogy mások is láthassák a szerkesztőség és az olvasók rokoni kötelékét.

A kik távolabbról nézik e lap létezését és müködését, elismerve eredményeinket szintén azt vallják a mit mi, hogy e lap csak is ugy izmosodhatott, gyökeresedhetett, hogy a közönség lelkesen felkarolta és befogadta szivébe.

A nagy világ eseményeivel nem sokat törödve, csak Buda és Vidéke ügyeivel foglalkozunk. Van sok barátunk, de vannak közönyös birálóink is. A közönyös biráló nem látja be, hogy a meddő politika milyen káros az emberekre és hogy széttagolja a társaságot. Nem látja be mennyire szükséges a társadalom és község dolgainak tárgyalása, az embereknek egymáshoz közelebb hozása. Mikor a Buda és Vidéke megindult, barátaink voltak kevesebben és közönyös birálóink többen. Ma a kétfelé oszlott táborban a tulnyomó többség barátainké.

Egyszerü polgárok és a társadalom előkelőségei hirdetik azt nyilvánosan, hogy e lapot, minden budai és buda vidéki polgárnak olvasni és terjeszteni, pártolni kell. Külföldről és az ország legkülönbözőbb részeiről rendelik meg lapunkat olyanok kik a magyarosodás mellett folytatott nem sértő és nem erőszakos küzdelmeinket látják és olyanok kik városrészünkből és vidékünkről elszakadtak de figyelemmel szeretik életünk minden mozgalmát kisérni. Európa legnagyobb városaiba és kiváló fürdő helyeire jár a Buda és Vidéke. Ezzel igazolva van Budának és vidékének jogos ébredése.

A felszóllalásokat nem csak közöljük, de sürgetjük is *előfizetőink minden tisztességes ügyében eljárunk.* Vételt eladást bérletet közvetitünk. Ezzel is rokoniasabbá akarjuk tenni a közönséggel való összeköttetésünk. Minden panaszra keresünk jogorvoslást, minden ügyet sürgetünk. *Kiadóhivatalunk ennél fogva lelkiismeretes közvetit hivatal is.*

Hogy mennyire rokonszenves a polpárság a Buda és Vidékével az is bizonyitja, hogy a polgárokból egy *végrehajtó bizottság* alakult, mely a lapot terjeszti személyes látogatásokkal és levelezésekkel. Ez a bizottság szilárditotta meg a *Buda és Vidékét.* Nyilvánosan köszönjük szives fáradozásokat. Az ő müködésök ébreszti a polgárokat, kik szintén bugolkodtak és buzgolkodnak azért, hogy a lap ma legalább 300 nyilvánzs helyre jár. Ők inditványozták azt a jelszót: *Kérjük a Buda és Vidékét minden nyilvános helyen és üzletben.* Nekik és az összes polgárságnak köszönhető, hogy a nagy kiadásokkal járó lap megélhet.

Ha minden előfizetőnk még csak egy előfizetőt gyüjtene ugy a lap tekintélye még jobban emelkedhetnék és tartalma még gazdagabb lehetne. Ehhez nem sok fáradtság kell, csak egy kis jó akarat s a *magyarosodás* lapja még erősebb lesz.

A *Buda és Vidékét* a lelkes közönség figyelmébe ajánljuk. Köszönjük a támogatást, kérjük a közreműködést és lapunk terjesztését.

A Buda és Vidéke szerkesztősége és kiadóhivatala.

Négy mutatvány számot küldünk. Az ötödik elfogadása után jogositva érezzük magunkat az előfizetési dijak kérésére. A lapot előfizetőink után kivánatra és értesités után bárhova küldjük.

Az előfizetés árai:

Egesz évre	12 korona.
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

Ünnepek.

A hazaszeretet.

Az uj ezredévet harangzugás köszöntötte. Igy való volt ez!

Ezt a földet erőszakkal, özönvérrel szerezték meg őszinte dicső csatákban, — de egy egész ezeréven át habár változott is felette az idők folyása a hit tartotta fenn.

Minden talpalatnyi földet, minden rögét ennek a hazának magyar vér áztatta; de ha még annyi folyt volna is, nem marad itt meg ez a nép, ha nem a hit élteti, vezeti, békében csatában egyaránt.

Különös isteni kegy adott mindenkor dicső hősöket ennek a szorongatott népnek, amikor veszve érezte mindenét, amikor porba sujtották — talpra állt ujból; s mikor azok a világverő hősök a jogért, igazságért s a hitért száltak félelmes csatákba — az élesre fent aczél mellett ott magaslot, az ég felé a kettős kereszt Kapisztrán nkezében, ott volt a harczos ajkán a Jézus neve, a lobogón szüz Anya képe. Az Isten kegyelme s a hit tartotta fenn ezt a nemzetet egy ezreden keresztül s az Isten kegyelme s a hit tarthatja csak, a jövő ezreden is fenn.

Hadd zúgjanak hát azok a harangok a Kárpátok bérczeitől az Adriáig, hadd szálljon fel milliók ajkáról a hálaadó ima. Legyen a mult ezer tanusága, tanitómesterünk s ne a visszavonás tagoljon izekre, — de a hit kapcsoljon össze s vezessen biztos czél felé.

S ma, amikor az ország minden templomában felhangzik a buzgó imádság és könyörgés a magyar nemzet áldásos fejlődéseért s békés jövőjeért; s a mikor minden honfi kebel egy-egy oltár, mely visszazengi a templomok könyörgését, akkor talán nincs okunk félni a jövő ezertől s bátran nézhetünk ezer veszélyel szemben.

S a midőn csodás, egyben biztató is az, hogy a mikor a templomban a pap ajkáról elhangzik az ima, a biztató, reményt adó szó, hogy akkor egyes nagy szellemek szólnak hittel, reménynyel ezereknek, az egész nemzetnek, hogy akkor a különböző czélok szülte társadalmi tömegek, osztályok, testületek is felbuzdulással emlékeznek a multról s lelkesedéssel, buzditással beszélnek a jövőről.

Nincs az országban társadalmi osztály, nincs testület hol nem rendeznének ünnepet. Minden ünnepséget hazaszeretet, szabadságszeretet s hit hat át.

Megkapó az ünnepségek disze, fénye itt a székes fővárosban; egymást érik az ünnepségek, diszközgyülések stb.

Folyó hó 9-én ünnepelt az I. ker. polgári kör is, a midőn hasonlóan más testületekhez diszgyülést, diszválasztmányi ülést tartott.

A látogatott gyülésen Blaskovich Sándor elnök elnökölt s egy fenkölt, magasztos beszéddel nyitotta meg az ülést azután egy határozati javaslatot is nyujtott be a választmányhoz.

Közöljük e beszédet egész terjedelmében mert ennek tartalmi becse megérdemli a nyilvánosságot, de sőt a halhatatlanságot is. E beszéd is hitről, gondviselésről beszél s mintegy ima hitet, reményt, szeretetet önt belénk.

Méltóztatnak emlékezni, hogy abban állapodtunk meg, hogy hazánk ezer éves fennállásának emlékét, egy vál. gyülésen fogjuk megünnepelni.

Nekem jutott a szerencse, hogy ma, ezen emlékezetes gyülést megtartsam.

Ez alkalommal engedjék meg, hogy csak

röviden megemlékezzem édes hazánk multjáról és jelenéről. Röviden azért, mert hisz mindnyájunk előtt ismeretes hazánk ezer éves története.

Ezer év nagy idő, még egy nemzet életében is, és bizonyára elég idő arra, hogy egy nemzet ugy a jóban, mint a rosszban részesülhessen. Részesül is mindkettőben. Szerencse és és balsors váltakozva érte nemzetünket!

Forgatva a történet lapjait, azt találjuk, hogy Európában nincs oly nemzet, mely annyit szenvedett volna, mint a magyar.

Azonban volt oly korszak, a melyben mosolygott reánk a szerencse, s boldogság és megelégedettség volt osztályrészünk. A magyar nemzet hős tetteinek hire messze ismeretes volt; vitézsége példabeszéddé vált, s a magyar nevét mindenütt a dicsőség fénysugara vette körül, babérokat aratott, s hatalmas birodalmának partjait három tenger mosta.

Viszont, volt oly korszak, melyben setét felhők tornyosultak hazánk egére; külellenség özönlötte el hazánkat, és Szent István koronájának országában, több helyen idegen osztotta kegyetlen parancsait, s kergette rabigába nemzetünket.

E szomoru korszakot nem mindig külellenség okozta, hanem, sajnos sokszor önhibánk miatt szenvedett e hon; mert mint minden nemzetnek, nekünk is meg voltak és vannak hibáink. A magyar szerette a pártviszályt s visszavonást.

Meg vannak s meg voltak ezen hibáink, azonban e hibáinkat ősi erényeinkkel mindenkor le tudtuk győzni. Mert, ha a magyar pártviszályokat idézett is elő, s viszontagságban élt, — a nagy, elhatározó pillanatban, midőn a haza boldogsága s jóléte kivánta, le tudott mondani e szenvedélyéről s mindenkor, midőn arra szükség volt, összetartott és egyetértett. Igy tudta megőrizni s fentartani, őseink által megalapitott hazánkat.

Voltak s vannak erényeink; ezek a vitézség a politikai okosság s a lángoló hazaszeretet.

Ezen erények azok, a melyek által annyi balsors és veszedelem közt fenn tudtuk tartani kedves hazánkat, nem csak, hanem felvirágoztattuk annyira, hogy immár Európa bármely nemzetével kiálljuk minden tekintetben a versenyt.

Harczoltunk ha kellett vas fegyverünkkel, békében pedig szellemi fegyverekkel s ma hazánk müveltsége, európai szinvonalon áll!

Azzal ünnepeljük meg azt, hogy ezer éve élünk e hazában, hogy őseink nyomaiba lépve, vetkőzzük le ősi hibáinkat s iparkodjunk őseink erényeit felvenni!

Szeressük hazánkat, mint szerették őseink s akkor a haza bátran néz ujabb ezer év viszontagságai elé, s virágozni fog.

Ezen óhajjal üdvözlöm az uj ezer év hajnalát. Legyünk kitartók és erősek a megpróbáltatás nehéz idejében és ne bizzuk el magunkat könnyelmüen, ha szerencse mosolyg felénk.

Éljen a haza!

Éljen a király! kinek azon közmondásával zárom beszédemet:

„Bizalom az ősi erényben!“

Határozati javaslat

a honfoglalás évezredes emlékének jegyzőkönyvbe iktatásáról.

Az I. kerületi polgári kör áthatva honszeretetétől, háláját s örömét fejezi ki a felett, hogy a Mindenható gondviselése megengedte, miszerint őseink által megalapitott magyar hazánk a honfoglalás ideje óta nem csak épségben fentartható volt, hanem valóban virágzott s felvirágzásában folyton gyarapodik.

Örömének s a Gondviselés iránti hálájának, valamint az ezredéves fenállása emlékének akként óhajt kifejezést adni, hogy a mai napon dísz-választmányi gyülést tartva, ezen határozati javaslatot felolvastatta, egyhangulag elfogadta s jegyzőkönyvébe való iktatását elrendelte.

Budapesten, 1896. május hó 9-én.

A választmány lelkesedéssel éljenzett s gratulált elnökének s elhatározta, hogy beszédét és határozati javaslatát a gyülés jegyzőkönyvével együtt diszesen beköttetni s irattárában megőrzi.

A díszválasztmányi ülés éljenzéssel ért ezzel véget.

Borosjenő község ünnepe.*)

Borosjenő község közönsége f. é. május hó 10-én tartotta meg millenáris diszgyülését, melyre a képviselő testület tagjai majd teljes számban jelentek meg.

A diszgyülést délelőtti 9 órakor Stampf Ferencz elnöklő községi biró nyitotta meg, üdvözölvén az oly szokatlan nagy számban egybegyült képviseleti tagokat.

Utána Navarra József előadó községi jegyző mondotta magyar nyelven a következőket: T. közgyülés, ünneplő honfitársak!

Magyarország ezredéves fennállásának ünnepét Ő felsége (éljenzés) koronás királyunk legmagasabb védnöksége alatt, országos kiállitással, a magyar nemzet történelmi kincseinek bemutatásával s az ország jelen állapotának megismertetésével ünnepli meg a hálás nemzet.

Ezredéves fennállásunk magasztosságát azt hiszem szükségtelen bővebben kifejteni a t. közgyülésnek, hisz édes hazánk millenáriuma, az ezer éves ország e dicső ünnepe, nekünk, a kik ezen ünneplő országnak immár nem fogadott, hanem valóságos fiai vagyunk; nekünk, a kiknek ez a vérrel áztatott föld; bölcsönk és majdan sirunk is leszen, mondom: nekünk ez az ünnep, a legszentebb, legdicsőbb s legkevesebb ünnepünk.

A hős Árpád és vitéz hadai által megalapitott honunk drága véren szereztetett meg részünkre, a melyen kivül, e nagy világon nincsen számunkra hely!

A tatárok pusztitására, a sok belvillongás és a törökök uralma porrá és havumá tett mindent, a mit a keresztény hitre tért elődeink nemzeti géniusza teremtett.

De áll Buda, él magyar még!

A török hódoltság mindazonáltal a legfajóbb emléke millenáriumát ünneplő nemzetünk történelmének.

Környékünk is, melynek története mesze nyulik vissza a régmult időkbe, néptelenné lett a török-uralom alatt s régi községeink elpusztultak.

A történelemből tudjuk, hogy hazánk képe Buda visszafoglalása után a legkétségbeejtőbb volt; az orézág akkori nádorának, Eszterházynak Bécsbe menesztett egyik levelében az mondatik erről az időről, hogyha a viszonyok nem változnak, Lipót király puszta országban, csak erdők és sziklák között fog uralkodni.

Erre a hirre népesité be a bécsi kormány hazánk egyes vidékeit; de Buda körül csak III. Károly alatt keletkeztek a ma is létező, jobbadán idegen-ajku lakossággal biró falvak, s ezek között Borosjenő község is: 1696. táján: — legalább e mellett bizonyit községünknek még most is meglevő, legrégibb czimeres pecsétje.

Im' tehát most, midőn a magyar állam 1896-ban ezeréves megalapitásának és fönnállásának ünnepét üli községünk kétszázéves jubileumát ünnepli.

Községünk, mint a budai apáczák birtoka, nemzeti közéletünkben fontos szerepet nem játszhatott, s inkább csöndes tanyája volt békeszerető, munkás népességének, mely — állitólag — flandriai származásu.

A hagyomány szerint 18 család települt*) ide III. Károly idejében, mely családok ivadékai még most is itt vannak.

Ennek a 18 családnak kitartó szorgalma következtében a török által elpusztitott községünk határában parlagon hevert földeken csakhamar értelmes gazdálkodás indult meg s a szölőmivelés virágzásnak indult.

Községünk nevét is hihetőleg a hajdan oly hires borának köszönheti.

Lakosaink ősei németek lévén ezideig is birtokában vagyunk ugyan a német nyelvnek, mindazonáltal nem állunk mögötte hazafiság tekintetében bármely tösgyökeres magyar községnek sem!

Mert hisz, megszerettük e hont, mely befogadott és büszkeséggel mondhatjuk, hogy legyünk is bármilyen szegényck, ragaszkodni fogunk ezen helyhez, melyen ősapánk letelepedtek és a hol megszületve, hazát találtunk, él tetőt, védelmet nyujtot; — és nincsen közöttcsak egyetlen egy sem, a ki akár elégedetlenségből, akár hálátlanságból elkivánkoznék és bizonytalanra elmenne az uj-világbn, abba a hirhedt, kincses Amerikába!? !

Ezer esztendős országunk kétszáz éves községünk ünnepén fogadjuk, hogy magyarok vagyuuk, magyarok marad unk!

Vallásos áhitattal adjunk hálát az isteni gondviselésnek, hogy ezt az örömünnepet megértük!

Gondoljunk hálával azokra, kik e szép hazát nekünk megszerezték és sok honfivér árán megvédték, de gondoljunk hálával telt szivünk igaz érzetével azokra is, a kik községünket, mint drága honunk egy kis részét, megalapitották!

Imádkozzunk hazánk és községünk jólléte és boldogulásáért.

Boruljunk le az isteni Gondviselés mindenhatósága előtt; kérve, könyögve, esdekelve hogy hallgassa meg fohászunkat, mely több, de kevesebb sem, minthogy:

Éljen a király!

Éljen az ezer éves magyar Haza!

Éljen kétszáz esztendős községük!

Az előadó községi jegyző beszédének és a lelkes éljen kiáltások elhangzása után a községi kégviseletnek együtt volt tagjai testületileg a templomba vonultak, a hol főtisztelendő Kállinger Lajos róm. kath. plebános ur, lélekemelő, hazafias alkalmi szentbeszédet mondott, az iskolai ifjuság pedig a Hymnuszt, meg a Szózatot énekelte; — Utána következett a Te Deum.

Folyó hó 17-én pedig az iskolai ifjuság ülte meg a nemzet örömünnepét!

Az alkalmi isteni tisztelet után a tankötelesek és a község közönsége az iskola udvarán gyültek össze, a hol Kállinger Lajos plebános, mint iskolaszéki elnök, szivből jött s a szivekig hatolt szép beszéddel nyitotta meg az iskolai ünnepélyt.

Utána Keller Antal osztálytanitó ismertette a magyar nemzet történetét dióhéjban Disszertációja, a tárgy ünnepies komolyságához mérten, ép oly szép volt, mint a mily történeti hüséggel lett elmondva!

E komoly tanulmányszámba menő igazán érdekes és értékes előadásért méltán elismerést érdemel.

Az iskola igazgató-tanitója, Miltz József különösen tanitványai előadásai révén szolgált rá arra az általánosan nyilvánitott elismerésre, mely őt, mint a nap hősét, tüntetésszerüen ért.

A derék nesztor-tanitót mindenki éltette; igazán, szivből . . .

Délután 1 órakor az iskolában egybegyült gyermekek és felnőttek együttesen vonultak ki az urasági erdőbe két bandával és több rendbeli nemzeti szinü lobogóval. Következett az általános öröm. Ének, táncz, társasjáték egymást követte a szabadban s volt vigság a nagy erdőben.

Érdekes volt látni ezt a hazafias érzelmü sváb népet, mint örült a magyar nemzet ezeréves fennállásának.

Az iskolás gyermekeket a község vendégelte meg.

Az ünnepélyen részt vett honorácziót Krausz Ferencz, uradalmi kőbányabérlő vendégelte meg.

Ott voltak a hölgyek közül: a jótékonyságáról előnyösen ismert Répászky Józsa urhölgy, továbbá Holczer Jánosné, Knöszner Alajosné, Stuber Jánosné és Navarra Józsefné urnők.

Este 7 órakor volt az általános visszavonulás.

A lelkesen danoló tömeg a legnagyobb rendben előbb a szeretett plébánost, majd a kántortanitót, a birót s jegyzőt kisérte haza s mindenütt zajos éljenkiáltásokkal köszönte meg a jól sikerült örömünnepet.

---

*) Mult számunkból helyszüke miatt visszamaradt.

*) És pedig a Blattner, Bősinger, Fiehl, Frantz, Gieser, Hauser, Kaisser, Koller, Lieb, Mayer, Metzler, Mitz, Pollák, Reiter, Schek, Schmiedt, Stampf, és Wimme családok ősei voltak a község első lakosai.

Régen volt ily vig napja Borosjenő község derék lakosságának.

Meg is becsüli a falu népe derék plebánosát, lelkes tanitóit és a nemcsak a hivatalára, hanem a hivatására is rátermett biráját, a ki a jegyzővel egyetemben oda hatott, hogy ez az ünnep igazán emlékezetében maradjon ifjunak, vénnek egyiránt!

Sziget-Monostor ünnepe.

Sziget-Monostor község róm. kath. hitfelekezete tanköteles gyermekeivel is megünnepeltette f. évi május hó 17-én drága magyar hazánk ezredéves fönállását.

Az ünnepély hálaadó isteni tisztelettel kezdődött, melyen a közlakosság szine-java valláskülömbség nélkül részt vett. A község elöljárósága testületileg jelent meg nemzetünk jelvényeit viselve, az iskolás gyermekek pedig nemzeti zászlóval s ugyanolyan szinü vállszalagokkal ellátva vonultak a templomba. Ennek végeztével a remekül feldiszitett iskolaépület elé vonultak a nagyközönség és az iskolás gyermekek, a hol Biber Gyula plebános népies, de szép szavakkal ismertette nemzetünk ezer éves multját. — Ezután a tanulók hazafias szavalásai és énekei következtek, a kiknek alapos betanitásaért a köszönet Papp László római katholikus kántortanitó urat illeti meg. — Ugyancsak most nevezett tanitó ur „A magyarok hajdan és most“ czimü felolvasása szintén dicséretet érdemel.

Még nehány hazafias szót intézett a plebános ur mint iskolaszéki elnök s tanuló ifjuséghoz s ennek befejeztével a község jegyzője a szülők és a tanulók nevében megköszönte az iskolaszéki elnök urnak fáradhatlan buzgalmát, mit a szépen sikerült ünnepély körül kifejteni szives volt, mire a lelkészt többszörösen lelkesen megéljenezték s ezzel a délelőtti ünnepély véget ért.

A délutáni isteni tisztelet után a tanulók ismét zászló alá gyülekeztek és zeneszó kiséretében a kies fekvésü „Horányi“ ligetbe vonultak, a hol a tanulókat megvendégelték, a tanitójok különféle játékokat rendezett s csak alkonyattal tértek haza szintén zeneszó kiséretében és a felejthetetlen napot örökre sziveikbe vésve.

Budafok ünnepe. Folyó hó 17-én Budafokon nagyszámu közönség jelenlétében tartották meg a milleniumi ünnepélyt. Az ünnepély előtt a római katholikus templomba hálaisteni tisztelet volt, ezután a templom mellett levő téren Heller Iván plébános nagyszabásu beszédet tartott. Beszéltek még Tihanyi Gusztáv és Kling Vilmos urak. A nagyobb iskolás gyermekek igen meghatóan énekelték a Szózatot és a Hymnuszt. Az ünnepély körülbelül 2 óráig tartott. Az ezredév emlékére 4 méter magasságu emlékszobrot (oszlop) emeltek.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Ich bin ein Offner Kind.

Herr Teufelweist mindennap megjelenik a maga korcsmájában germán szellemü társai között egytől-nyolcz félmeszely azaz ein viertel borra. Vastag arany láncz a nyakában, ujja tele van gyürüvel, borostyán szipókából szivarozik és közbe-közbe tubákol.

Néha-néha részt vesz az oberli vagy durák parthieban. Háziuraságán kivül ez a szenvedélye no meg az, hogy: Ich bin ein Offner Kind. Tehát olyan Kind a ki nem ismeri azt a hazafias indulót: Os-Buda gyermeke fel szaporán. A kártyába neki melegszik és ingujra vetközik. Nagyokat csap mikor kártyát hiv az asztalra és hörpinget saját külön poharából. A játék végén az Offner Kind és társai belemerülnek a közügyek tárgyalásába. Nem tudnak megélni, drága minden. A világ már nem áll soká, a partheiok meg vannak végletekig stájgerolva. Minden drága csak a házbér kevés, azután a házat reparáltatni kell, ott van a vizvezeték, sőt még a söprés, szeméthordás.

E közben jóizüen elfogyaszt egy sonka csánkot és szemlátomást hizik a nagy nyomoruságban.

Ha magyar szót hall ideges lesz. Minek az. Elég ha a fiskálisok és tanitók tudnak, most már a gyermekei is beszélnek. Mire való ez, ha a professzió jó, meg van minden.

Már megválasztották volna representantnak, de nem kell, a Stadthauson ugy sem történik semmi egyéb, mint az ő sanyargatásuk.

A liba pecsenye is drága, a backhändli is az. Szegény hausher mit csináljon? Kellene neki minden, ha a város fizetné. Jótékony czélokra nem áldoz, de a templomba oda ül néha és szidja a papokat.

Közönyös a saját érdekein kivül mindenben, mindenhez és mindenkihez. Ócsáról és hizik.

Bemutattuk az arczképét e vesző fajképnek, mint jó korcsmai figurát és hála Istennek már csak kevés számban előforduló látványosságot.

Prosit.

Különfélék.

— **József főherczeg szőllője.** József főherczeg gazdaságairól csak szépet és jót hallhatunk. Ő nemcsak katona, de jó gazda is, kinek a nézése javitja a gazdaságot, mert a szeme mindig rajta van. A kiállitásban láthatjuk, hogy milyen szép gazdálkodást folytat ő kitünő gazdatisztjeivel, kiknek élén egy Libits Adolf áll. Reánk nézve különösen az az érdekes, hogy a főherczegnek Pilis-Csabán 55 hold szőllője van. Ilyen példák után a népnek is mozdulni kell

— **A nádori méltóság**. A Buda és Vidéke mult évi folyamában egy tekintélyes jogász a nádori méltóság vissza állitásáról értekezett. Hogy ezt a gondolatot nem valami lehetetlen kivinni arról Ugron Gábor is beszélt gazdag érvekkel Szathmáron. Most csak azért emlitjük fel, hogy nem minden szokatlan gondolat rossz gondolat.

— **Bástya-ünnep.** A bástya-ünnep junius hó 5-én lesz. A váltott jegyek érvényesek. A készülődések folynak. A rendezőség mindent elkövet az ünnepély érdekében. A csárdához sok ital és étel érkezett ugy szintén meglepő értékes tombola tárgyak. Adományok a Gróf Hunyady palotába küldendők, a mit a rendezőség nyilvánosan fog megköszönni.

— **Tanulók hangversenye.** Az ezredéves kiállitási ünnepélyek csarnokában junius hó 1-én Dr. Harrach József vezetése alatt az egyesült középiskolai énekkarok jótékonyczélu hangversenyt rendeznek. Budáról közreműködnek: az I. kerületi állami gymnásium, a II. kerületi katholikus főgymnásium, a Fekete József-féle intézet, a Ferencz József intézet és a II. kerületi főreáliskola.

— **Eljegyzés**. Dr. Szalay Sándor előnyösen ismert fővárosi tanács jegyző eljegyezte a budai társas körök kedvelt tagját, Kugler Erzsike kisasszonyt Kugler József budai vezér férfiu a III-ik kerület község birója és neje müvelt leányát.

— **Zene estély.** Nagy élvezetben részesültek azok, kik folyó hó 27-én estve az ezredéves kiallitás ünnep csarnokában megjelentek. A legkitünőbb élő magyar müvészek egyike Sipos Antal zeneakadémiája rendezett zene estélyt. Sipos Antal nem csak mint nagy müvész tette magát halhatatlanná, de mint tanár is hervadhatlan érdemeket szerzett. Az igaz, hogy a legeredetibb és önállóbb magyar zene szerzőt még soha nem jubitálták, a sajtó ez igaz magyar származásu embert nem méltányolta eléggé, de azért ugy müvészete, mint tanitási rendszerével elért eredményei a közönség tiszteletét meghóditották. A zene-estélyen közreműködő tanitványok a müvésznek igazi müvész tanitványainak bizonyultak és elragadták az előkelő közönséget. Sipos Antal zene-estélyei mindig diadalt szereznek a hamisitatlan magyar müvészetnek.

— **Mulatságok**. A Budapesti II. ker. felső kereskedelmi iskola végzett ifjusága a Margitszigeti alsó-vendéglő termeiben 1896. évi junius hó 6-án szombaton zártkörü bucsuestélyt rendez. Kezdete 6 esti órakor. A mulatságot kedvezőtlen idő esetén is megtartják. — Belépti jegyek 1 frtjával kaphatók a rendező bizottság tagjainál és a meghivó előmutatása mellett aznap a hajóállomásokon. — Az I. ker. polgári körnek 1896. évi junius hó 6-án (szombaton) a svábhegyi „Eötvös-nyaraló“ helyiségeiben lesz a zártkörü tánczmulatsága. Részvételi jegy ára 1 frt, melyben a fogaskerekü vasut hegy és völgymenete valamint a lóvasuti különmenet viteldija is bele van foglalva. Különvonatok indulnak a svábhegyi államástól éjjel 2 órakor és reggel 5 órakor, a melyhez külön lóvasuti kocsik fognak csatlakozni. Jegyek kaphatók a bizottság tagjainál, valamint a mulatság estéjén az esteli pénztárnál és a fogaskerekü vasut pénztáránál. A mulatságot kedvezőtlen idő esetén is megtartják. Kezdete este 8 órakor.

— **A budapesti kerék pár egyesület kirándulása**. Kleindin Hugó ur vezetése alatt Zsák Ferencz, Zsák Lajos, Hegyesi József, Gerstl Sándor, Schisman Demeter, Szabó Ödön, Werner Ágoston, Albrecht Sándor, Deutsch Miksa, Domán Ödön, Dornay Ágoston, Fliegl Vilmos. Keitner Arpád, Hauser Károly és Erslbeck Vilmos urak, kellemes kirándulást tettek a pünkösdi ünnepek alatt. A balassagyarmati torna egylet meghivására 24-ikén reggel 6 órakor indultak el az István főherczeg szállodától Balassa-Gyarmatra. Az uton közbe jött akadályokat legyőzve haladtak át meredekebbnél-meredekebb hegyeken, hátra hagyva sok szép, marasztaló vidéket. Vadkerten Balassa-Gyarmatról elébök jöttek Dr. Révész Dezső, Salgó Gábor, Grosz Mór, és 7 éves fia Dezső, Belgráder Samu, Lővi Lipót, Polatsek Rezső és Gödl N, balassa-gyarmati és László Gyula és Prágai Vilmos szécsényi urak, és uj erővel indultak előre. A menetet Balassa-Gyarmaton szép közönség fogadtat és ugy haladt élén a 7 éves kis Szilágyi Dézsővel. Ebéd után összejövetel volt a város mellett fekvő gazdasági telepen, hol a jó bor és zene mellett minden fáradságot kipihentek. A legjobb hangulat közepett üdvözlő beszédet tartott Horváth Danó ur a balassa-gyarmati tornaegylet elnöke, melyre Sisman Dömötör ur válaszolt a budapesti kerékpárosok nevében. Este a fürdő helyiségben tánczvigalom volt, mely alkalommal a szebbnél-szebb hölgyek kedvességükkel és tánczukkal emelték a fiatalság hangulatát. 25-ikén reggel 10 órakkor Pokorny Gusztáv m. kir. fogház felügyelő ur engedelmével és kalauzolása mellett a fogházat tekintették meg, a melyben az uralkodó rend és tisztaság, daczára ridegségének, kellemesen hatott a fiatalságra. Eltávozás előtt corzó volt. Utánna elbucsuzva Balassa-Gyarmat kedves, vendégszerető népétől indultak utnak Budapest felé. Magukkal hozva Pokorny urtól az egylet részére ajándékozott „Rákóczy“ követ mely „Segitő“ melléknéven az egyesület helyiségében van elhelyezve.

— **Közgyülés**. A magyar szent korona országainak vörös-kereszt egylete f. évi junius hó 7-én tartja közgyülését.

— **Összejövetelek.** A „Jószív asztaltársaság“ junius 3-án tarja rendes félhavi összejövetelét az I. ker. Döbrentey-tér 4. sz. a. levő három hollóhoz czimzett vendéglőben. Az I. ker. nemzeti asztaltársaság saját helyiségében (I. ker. Árok és kereszt-utcza sarkán levő Wichtl-féle vendéglő) junius 15-én rendes gyülést tart, a tagok több közérdekü ügy mikénti elintézése miatt gyülnek össze siker azonban csak ugy érhető el ha a tagok minél számosabban megjelenek.

— **Lóistálló a lánczhid-téren.** Mióta a budapesti társaskocsi részvénytársaság kocsijai sürübben közlekednek a lánczhidon át a Rudashoz, kórházhoz, Pálffy-térre és Déli vasuthoz, vagy csak a hidon át járó, azóta mind hangosabban nyilvánul a közönség zugolódása azon állapotok miatt, melyeket a társaskocsik teremtettek a disztérül ismert lánczhid-téren. Ismeretes ugyanis az a sajnos tény, hogy minden társaskocsi itt áll meg, sőt a kereskedelmi minisztériumhoz, a közmunkákhoz, a takarékpénztárhoz hajtó magán- és bérkocsik is itt várakoznak gazdájukra. Most már min-

denki elgondolhatja, hogy mekkora bűz és trágya lehet itt együtt s hogy milyen türhetetlen lesz itt az állapot a nyár derekán, mit kell majd kiállaniok a kávéház előkelő vendégeinek. Sürgős intézkedést kérünk tehát abban az irányban, hogy 1. a kocsik ne álldogáljanak itt, 2. ha okvetetlenül meg kell állaniok, akkor aszfaltozzák a területet, vagy kövezzék ujra és czementlével kiöntve a hézagokat. 3. okvetetlenül állitsanak ide 1 vagy 2 embert, a ki egész nap tisztogat, öblöget és fertőtlenit. Periculum in mora!

— **Kinevezés**. Gálffy Lajos jeles szakképzettségü fiatal erőt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter pestvármegyei kir. tanfelügyelői tollnokká nevezte ki. Sokoldalu ember, ki kiváló tevékenységet fejt ki a közügyek terén. Rajong hazájáért és arra törekszik, hogy az abban lakó idegen nemzetiségü és nyelvü polgárok megmagyarosodjanak. Szép szavakkal buzditja az Ujlak városrészben lakó idegennyelvü honpolgárokat, hogy gyermekeikkel — kik az iskolákban a magyar nyelvet elsajátitották, — otthon magyarul beszéljenek, hogy méltók legyenek a magyar polgár elnevezésre. Szivből és lélekből tősgyökeres székely magyar ember. Most azon fáradozik, hogy az elhagyatott Ujlak városrész és a hozzá tartozó Zöldmál-, Pálvölgy- és Csatárka kulturális és közgazdasági fejlődését társadalmi uton is — egy egyesület alakitása által elősegitse. Mi őszinte szivből gratulálunk a kineveztetéshez s óhajtjuk, hogy a magyar nyelv terjesztésében minél több eredményt érjen el.

— **Hátrább az agarakkal.** Vázsonyi (Veiszfeld) Vilmos a székes főváros legközelebb tartott közgyülésén a vitába bele vonta a mi tisztelt és rendületlen jellemü polgártársunk Scheich Károly személyét is, és gyanusitásokkal illette. A ki Scheich Károlyt ismeri az tudja jól, hogy ő a maga érdekeit sohasem tekintette, hanem a közügyet mindig önzetlenül szolgálta.

— **Iskolai ünnep**. Az I ker. Attila-u. iskola tantestülete is rendezett fényes ezredéves ünnepélyt május 9-én. Sok fiu és leány szavalt és Hajós Mihály osztály tanitó olvasott fel jeles értekezést. Az ünnepélyt Patacsics János, igazgató nyitotta meg és Kállay Bertalan iskolaszéki tag zárta be. A nagy tornaterem zsufólásig megtelt vendégekkel.

— **Elhagyott vidék.** A legelhagyottabb vidékek egyike az Orbán-hegy. A sok baj között egyik legnagyobb baj, hogy nincs világitás. Jó volna, ha az Orbán-hegy érdekében is történnék valami, hogy e virulásra hivatott vidék csakugyan viruljon.

— **Társas vacsora**. A tabáni barátság asztaltársaság e hó 14-én tartott társas vacsorát a Petz-féle vendéglőben, mely igen fényesen sikerült. Az összes tagok jelen voltak, Cseh Lajos elnök és Kiss Mihály alelnök szép beszédeket mondottak. Letenyei János titkár szavalt.

A magyar föld jövedelme és adójáról figyelemreméltó tanulmányt irt Bálint Imre a Magyar Gazdaszövetség folyóirata, a »Magyar Gazdák Szemléje« májusi számában. »Magyar Gazdák Szemléjé-t a Magyar Gazdaszövetség (Budapest, Köztelek) tagjai ingyen kapják. Évi tagdij 6 frt.

— **Választási mozgalom.** Az ó-budai választó kerületben Vörös László államtitkárt akarják képviselőnek felléptetni.

— **Uj naptár**. A Buda és Vidéke naptára ebben az évben okvetlen megjelenik. A naptár szépirodalmi részen kivül közhasznu dolgokat fog tartalmazni. Több budai és vidéki jeles férfi arczképét is hozza.

— **Katholikus olvasó kör Török-Bálinton**. A törökbálinti katholikus olvasó kör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. A kör ezzel megkezdheti áldásos müködését. Elnök Szeisz György, titkár Sydoli József.

— **A ferrarai herczegnő**. Krecsányi a legkitünőbb rendezéssel Audran kellemes zene remekét A ferrarai herczegnőt hozta szinre. A szöveg olyan, mint a legtöbb franczia operette szövege. Az előadás jó volt. Gergely szép tenor hangjával gyönyörködtetett. Bárcsak többen latogatnák ezt a szinházat.

— **A Buda és Vidéke ünnepi száma**. A Buda és Vidéke ünnepi száma a junius 5-iki bástya-ünnepen igen érdekes tartalommal jelenik meg. Sok neves és Budán ismert ember irt bele emlék sorokat. A lapot előkelő hölgyek árulják Bóné Gézáné ő méltósága vezetése mellett. A bástya-ünnep több programmját is tartalmazza, igy az érdekes gyermekek előadását is, melynek védnöke gróf Wenkheim Frigyesné. A közönség kitünően szórakozhatik a jótékonyczélu mulatságon, melyre az arisztokraczia és a polgárság köréből sokan készülnek. A bástya-ünnep ebben az évben is sok meglepetéssel, értékes nyeremény tárgyakkal elégiti ki a közönséget. Találkozzunk a bástya-ünnepen.

— **Ó-budai szinház**. Hatvani társulata küzködik Ó-Budán, jó müsorral tisztességes társulattal. O-Budán van elég értelmiség, sok vagyonos ember. Ezek bizony megtölthetnek hazafiságból is egy szinházat.

— **A svábhegyi bucsu**. A svábhegyi bucsu az idén nem volt olyan népes, mint más években szokott lenni. Az üzletekre nézve ez nagy veszteség. A nyaralók most kezdenek szállingózni a kihalt Svábhegyre. A zugliget és Lipótmező is néptelen.

— **Kirándulás** A magyar turista egylet budapesti osztálya május 31-én Kovácsipatak, Királyhegy, Ipoly völgye, Damásdi puszta, Nagy-Galla hegy, Szob-ra, rendez kirándulást. Indulás a m. á. v. nyugati pályaudvarról 5 óra 40 perczkor reggel „Esztergom csavargőzös állomáshoz.“ Gyaloglás 8 óra. Élelmet ki-ki magával hoz. Vasuti jegy oda vissza 1 frt 50 kr. Vezető dr. Lázár Lajos.

— **Beteg tudós**. Mihalkovics Géza a kitünő tudós svábhegyi villájában sulyos betegen fekszik. Az orvosok mint értesülünk javulást jeleznek állapotában. Őszintén óhajtjuk. hogy a beteg tudós a magyar tudomány és családja javára felgyógyuljon.

— **Értesités**. A budapesti I. kerületi polgári kör tagjait ezennel van szerencsém értesiteni, hogy az ezredéves országos kiállitás igazgatóságánál sikerült a kör tagjai részére kedvezménykép jegyfüzeteknek kiadását kieszközölni, mi lehetővé teszi, hogy a t. körtagok a kiállitást hétköznapokon is 50 kr. helyett 40 kr. dij lefizetése mellett látogathatják. Ezen jegyeket nemcsak a kör tagjai, hanem hozzátartozóik is használhatják, feltétlenül ki lévén zárva oly személyek, a kik nem a körtagok társadalmi niveauján állanak, (cseléd, inas stb.) mely szabályok megsértése a kedvezmény megszüntetését vonná maga után. E jegyek darabonként 40 kr. dij lefizetése- és az illető körtag nevének bejegyzése mellett a könyvtárnoknál a kör helyiségeiben d. u. 4 és 5 óra között válthatók. Budapest, 1896. május hó 28-án. Blaskovich Sándor s. k. elnök.

— **Az állat- és növényhonositó társaság** rendes évi közgyülését folyó hó 31-én délelőtt 11 órakor fogja az állatkerti vendéglő nagytermében megtartani.

— **Tudomásul**. Az I—III. ker. járásbiróság május hó első napjától Fő-ut 75. számu házban van. A közönség tájékozása végett közöljük ezt a változást.

— **Szent-Endre**. A főváros közvetlen közelében fekvő Szt.-Endrén ebben az évben többen vettek házat. A város derék polgármestere, Dumtsa Jenő nagyobb mérvü mozgalmat szándékozik inditani a város emelése érdekében. Ugy tudjuk, hogy az erre nagyon alkalmas Gillitzer-féle telket több fővárosi orvos nézte, hogy itt gyógyintézetet létesitsen. A szép vidék valóban meg is érdemli, hogy ugy fejlődjék, a mint erre hivatott és a mint ezt a korszinvonalán álló polgármestere tervezi.

— **Margit-uszoda**. A főváros legtisztább és gazdag hullám verésü uszodája a Margit-uszoda megnyilt. A legelegánsabb közönség keresi fel ezt a tiszta uszodát, mely jól van fedve, és kényelmes.

— **Megjavult állapot.** Ki ne ismerte volna a török-utczát, Budának esős időben azt a sár fészkét, száraz időben pedig azt a por felleggel ellepett s mind ezek mellett igen nagy forgalomnak és közlekedésnek örvendő utczáját? Eltünt valahova, — talán a semmiség örvényébe? Igen, és helyét egy szép, gránátkövekkel kirakott körut, Margit körut foglalja el. Eltünt a gondunk is melyen a Török-utczára volt irányulva. A magyar szent koronát nem fogja por felleg boritani, melyet junius havában visznek arra. Az igen tisztelt sport emberei pedig nem csónakázhatnak már a Török utczában még esős időben sem. — Ti pedig nagyrabecsült Margit-köruti lakók, bátran tárhatjátok fel ablakjaitokat mert a török-utczai por helyett kitünő ozonos levegőt fogtok kaphatni az elöttettek magasló hegyekből.

— **Vasutasok üdülője**. A jól szerkesztett Magyar Közlekedésben életre való inditványt olvasunk. A vasuti szolgálat közben beállható és beállt idegességek megelőzésére és enyhitésére üdülő házak és telepeket ajánl a czikkiro. Felhivjuk erre a községi előljáróságok figyelmét. Buda vidéke ily üdülő helyek szervezésére nagyon alkalmas. A községek előljáróságának az a hivatása, hogy a községeket emeljék és tegyenek valamit a lakosokért vezessék őket és hasonló jó alkalmakat ne szalaszszanak el.

— **Heti müsor a buda-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „A ferrarai herczegnő“; Kedd: „Csak párosan“; Szerda: ugyanez; Csütörtök: „Szinházi képtelenségek“; Péntek: „A kis lord“; (Először.) Szombat: ugyanez; Vasárnap: ugyanez.

— **Halálozás.** Dvorzsák Ker. János szerkesztő, egyh. tanácsos, a sz. missiók főgondnoka, a gyászoló család nevében Isten szent akaratában való megnyugvással jelenti, hogy szeretett édes anyja: özv. Dvorzsák Jánosné szül. Kantler Dóra életének 79. évében, 1896. évi május 12-én, a szentségekben megtisztult lelkét visszaadta Teremtőjének. A beszentelés Pécsett. május 14-én délután 5 órakor (Alajos-utcza 4.) a temetés Kocsolán május 16-án volt a reggeli sz. misével.

— **Halálozás.** Idősb Szenes Ede leányfalusi birtokos, a telep egyik alapitója, tekintélyes fővárosi kereskedő Leányfalun meghalt. Nagy részvéttel temették el a kedvelt és tisztelt jó embert, ki lelke volt a társaságnak és a vendégszeretetben alig lehetett párját találni.

— **Hirdetmény**. A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1895. évi deczember hó 1-től érvényes árúdijszabáshoz f. évi junius hó 1-én a III. pótlék lép érvénybe, mely a fődijszabás általános részének kiegészitését és a Karczag-Tiszafüredi h. é. vasut árudijszabását tartalmazza. Ezen pótlék példányai a magy. királyi államvasutak dijszabási szakosztályában példányonként 20 fillérért kaphatók. Budapest, 1896. május hó 21-én. — Az igazgatóság.

A tribünеök . . . A junius 8 iki felvonulásra sokan kértek emelvény engedélyeket. A házi urak a kapukban is akarnak felállitani néző helyeket. Nagyon jól van, csak a tanács szabja meg a nézőhelyek árát, mert könnyen uzsora fejlődhetik ki a nép rovására.

— **Török világ a Lágymányoson.** A török magyar barátság nem csak a politikában de most már Budapesten naponként nyilvánul. A lágymányosi török világ gyorsan meghóditotta a közönséget. Bérkocsik, gőzhajók szállitják az előkelő közönséget s a nép nagy tömegben zarándokol oda. Nagyon sok hirneves ember keresi fel ezt a mulató helyet, hol sok élvezetes szórakozás kinálkozik. Az épitkezést már ismertettük lapunkban, most azt konstatáljuk, hogy ez az életre való vállalat valóságosan vonza a látógatókat és egyszerre népszerü lett.

— **Kiadó ablakok.** A junius 8-iki diszmenetre a Tábor-utcza 5. szám alatt két nagy ablak kiadó. Bővebben ugyan ott. A menetet itt igen szép csoportban lehet látni.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére nehogy a költséges postai megbizást legyünk kénytelenek igénybe venni. Nagyobb számban aharjuk lapunkat mint mutat-

ványt megküldeni, szíveskedjenek tehát lapunk barátjai nekünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben egyletekben fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfizetőink és hirdetőnk megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtelen kis hirdetéshez joga van.

M. A. V. hirek.

Uj dijszabás. Ez év junius hó 1-ével Ausztria-Magyarország- Szerbia-Bulgária és Törökország között a közvetlen személyforgalomban uj személy és podgyász dijszabás lép életbe. Ez az uj dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitási osztályánál (VI. Csengery-utcza 33.) 50 krt kapható. — A budapest-haraszti- és haraszti-ráczkevei helyi érdekü vasut állomásaira vagy viszont irányuló forgalomban az áruk átmenetét folyó évi május hó 15-étől kezdve többé nem Soroksár, hanem Budapest-dunaparti teherpályaudvar állomáson bonyolitják le. — Német, osztrák-magyar tengeri kikötő kötelék. Folyó évi junius hó 1-ével fenti kötelék II. rész 3. füzetéhez a VI. pótlék lép életbe, mely helyesbitéseket módositásokat gabona stb. szállitására szóló uj kivételes dijszabást s végül a 10. sz. kivételes dijszabásnak (butorok, hajlitott fából) Ungvár állomásra vonatkozó s rézben megváltoztatott dijtételeit tartalmazza. A mennyiben jelen pótlék által idéztetnek elő azok f. évi julius hó 1-től érvényesek. — Uj kocsirakományi állomás. Az arad-temesvári vonalon Uj Arad és Vinga állomások között fekvő Németság rakodó kitérő folyó évi junius hó 1-én a kocsirakományi teheráruk fel és leadására bizonyos korlátozásokkal nyittatik meg. — Uj állomások. A magy. kir. államvasutak araoi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó karczag-tiszafüredi h. é. vasut Kun Madaras, Tisza-Szt.-Imre és Tisza-Szőllős állomásokkal, továbbá Karczag-Vásártér megálló rakodóhellyel és Tatárülés megállóhelylyel f. évi május hó 17-én a nyilvános forgalomnak átadatott. — Uj zónarendszerü személy dijszabás. A magyar délkeleti h. é. vasuton a megnyitás napjával zónarendszerü személy- és podgyász-dijszabás lép életbe. Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest Csengery-utcza 33 sz.) 10 krért kapható. — Kombinált vasuti és hajójegyek az aldunai vidékre. Folyó év junius hó 1-től kezdve a magyar folyam — és tengerhajózási részvénytársaság — valamint az első cs. kir. Dunagőzhajozási társaságnak Belgrád illetve Báziás-Orsovai vonalán át, valamint viszont közlekedő hajójainak használata mellett a magy. kir. államvasutak mindazon államasairól, melyek Belgrádtól, illetve Zimonytól, Báziástól vagy Orsovától a VI. távolsági vonalszakaszon tul fekszenek, Belgrád-Orsován, illetve Báziás-Orsován át, valamint viszont a hajóvonal végállomására, valamint a magy. kir. államvasutaknak azontul fekvő bármely állomásaira is mérsékelt áru II. és III. oszt. kombinált vasuti és hajójegyek fognak kiadatni. A kombinált vasuti és hajójegyek 10 napig érvényesek, mely idő alatt az utazás Zimonyban, Báziáson és Orsován minden formalitás nélkül azonkivül még minden egyes vasuti vonalon egyszer megszakitható, mely utóbbi esetben a menetjegyet az illető állomás főnöknek láttamozás végett be kell mutatni. Bővebb felvilágositást nyerhetni a m. kir. államvasutak állomásain és a menetjegy irodákban.

Tájékoztató.

— **Jó jég.** A legegészségesebb jég, mint orvosi tekintélyek is ajánlanak Staffenberger István jege. Tiszta patak jég. A telep hol ez a kitünő jég a melyet a legjobb szállodákba, éttermekbe és czukrászokhoz szállitanak a hajtsár-uton van s a jég itt rendelhető meg. Kocsijai pontosan szállitják itt Budán is a jeget.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az elökelő körök asztali itala, hurutus bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztinavárosi 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér. Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Főutcza.

— **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk Váli Gábor fiatal törekvő czimfestőt a ki lánczhid-utczai üzletében a szebbnél szebb üzleti feliratokat és czimtáblákat festi. A közönség tehetségéről meggyőződhetik ha megtekinti az általa készitett feliratot és falfestést az I. ker. Attila-u. 50. sz. házban levő Mesterházy Mihály füszer üzleténél — mely a Krisztinavárosban jelenleg a legszebb. Bővebbet a hirdetési rovatban talál a t. olvasó közönség.

— **Magyar ipar győzelme.** Az ezred éves kiállitás hangverseny csarnokában a Nemzeti Zenede hangversenyén Harkai Mária hangszergyárából kikerült czimbalmokon és zongorákon játszottak. A jelenlevők nagy dicsérettel emlékeznek a kitünő hangszerekről.

— **A Triesti Általános Biztositó-Társaság (Assicurazioni Generali.)** mult hó 29-én tartott 64-ik közgyülésén terjesztettek be az 1895. évi mérlegek. Az elő tünk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 54 oldalra terjed és számos rendkivül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. A mérlegek valamint a nyereség és veszteség számlák már az 1896. márczius 5-iki osztr. miniszteri rendelet értelmében vannak felállitva.

Az évi jelentésből látjuk, hogy az **életbiztositási osztály dijtartaléka** 1895. évi deczember 31-én 3,519,501 frt 41 krral 45.231,976 frt 76 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztositási tőke összegek 177.718,755 frt 13 krt tettek ki, mig az év folyamán bevett dijak 7.402,467 frt 03 krra rugtak.

A tüz- és szállitmány-biztositási ágakban a dij és illeték bevétel 10.435,513 frt 31 kr. volt, miből 3,058,827 frt 06 kr, mint kártartalék minden tehertől menten, a jövő évre viteleztetett át. A jövő években esedékessé váló dijkötelezvények összege 31.142,823 frt 66 krra emelkedett.

Károkért a társaság 1895-ben 9,218,277 frt 62 krt folyósitott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kárfizetéseket a társaság alapitása óta károk fejében 231,357,598 frt 61 krnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártéritési összegből **hazánkra 52.626,274 frt 37 kr** esik mely összeget a társaság **162059 káresetben** kifizetett.

Az értékpapirok értékcsökkenése, mely az év végével az alacsony árfolyamok folytán beállott, egyéb rendelkezésre állott összegekből kiegyenlitetett ugy, hogy az értékpapirok árfolyam ingadozása fedezetére alakitott tartalék változatlanul 2,282,011 frt 44 krnyi összeggel uj számlára átvihető volt. Azonfelül azonban még az idei nyereségből 500,000 frt egy az árfolyam ingadozása fedezetére szolgáló **külön tartalék** számára átutaltatott ugy, hogy az egész árfolyam tartalek 2.782,011 frt 44 krra szaporodott.

Az alapszabályszerü nyereség tartalékkal, mely a részvénytőke felét teszi ki, az összes nyereségtartalékok 5.487,011 frt 44 krra rugnak.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az idei átutalások folytán 58.071,673 frt 84 krról — miután a viszontbiztositási tartalék kivétetett — **61.051,211 frt 83 krra** emelkedtek. Ezen értékekből **több mint 15 millió magyar értékekre esik.**

Az elért tiszta nyereményből a társaság osztalékul, részvényenkint 136 frtot aranyban vagyis 340 frankot fizet.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Alulirott tisztelettel tudatom, hogy a budai hegyekre szőllő-oltványokat igértek a mult évben lapok utján, melyre én is igényt tartottam mint telek-tulajdonos a Szemlő-hegyen és utána kérdeztem a III. ker. előljáróságnál, — kérdésemre a jegyző urtól azt a választ kaptam hogy előre megrendelni nem kell, mert van elég, csak a tavaszkor értemenni kell.

El is mentem a kábányai homok szőllőtelepre és az ottani felügyelőtől azt a választ nyertem, hogy nincs róla tudomásuk, sőt még pénzért sem kapni, vagyis egyesek akkor már lefoglalták az oltott gyökeres szőllővessző 1000-ét 100 frtjával.

Hogy mi igaz a dologban Tekintetességednek talán volna alkalma bővebben megtudni és többek érdekében is az eredményt kedves lapjában közölni.

Magam is szegény ember létemre nagy áldozattal 600 □ ölet elkészitettem szőllő alá, melyből sziklaköveket kellett eltávolitani, hogy a másfél láb mélységet elérjük, és most a fönt-jelzett kedvezmény hiányában beültetlen veszeni kell hagynom.

Budapest, 1896. május 20-án.

Tisztelettel

Nagy Ferencz.

A magyar egyesület évkönyvéből.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12 a szám) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel müködik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvanosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni szíveskedjenek.

A magyar egyesület.

T. cz.

A ki Budán és vidékén telket házat birtokot vásárolni akar,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót keres
A ki Budán és vidékén házat, telket, birtokot akar eladni,
A ki Budán és vidékén lakást és nyaralót akar kiadni,
A ki Budán a hatóságoknál, miniszteriumoknál, intézeteknél valamit megtudni akar,
A mely bank részvenytársaság czég, üzletet akar csinálni,

az

forduljon a **Buda és Vidéke** czimü 200.000 főnyi közönség között kedvelt és elterjedt lap kiadóhivatalához I. ker., Alkotás-utcza 12 a.

Előfizetőknek és **hirdetőknek** a posta bélyeg beküldése után felvilágositás ingyen.

A **Buda és Vidéke** hirdetőit magán uton is ajánlja és nem restel azoknak ügynökösködni.

Czikkek bizományba elfogadtatnak.

Minden egész éves előfizetőnek egy ingyen hirdetés.

A **Buda és Vidéke** előfizetésének ára:

Egész évre	6 frt
Félévre	3 »
Évnegyedre	1 » 50 kr.

Hirdetések ára:

Egy oldal	30 frt	— kr.
Fél oldal	15 »	— »
Negyed oldal	7 »	50 »
Nyolczad oldal	3 »	75 »

Többszöri hirdetőknek % engedmény.

A Buda és Vidéke kiadóhivatala.

Nyilttér.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziö (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKÖZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

Császárfürdő
Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALÓ KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébánia-utcza sarkán, „A ZÖLD VADÁSZHOZ“

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló**, **gallér**, **kézelő**, **nyakravaló harisnya**, **nadrágtartó**, **kesztyű**, **szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s piperecikkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

A „FONCIÉRE“

p. sti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Saját termésü szegszárdi veres és fehér ó-borok.

Czukor, kávé, rizs, gyertya, tea, rum, cognac, stb.

Gyarmatáruk raktára.

Petroleumot, illó-olajokat és savakat, továbbá festanyagokat — általában oly czikkeket, **melyek az élelmezési árukra károsan hatnak, nem tartunk.**

Nagyobb megrendelések a főváros területén dijmentesen a házhoz szállittatnak.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

VALLA JÓZSEF

mozaik- és czementáru-gyára

épitési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

Vállalkozik:
Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Czementlapok és Mozaik lapokkali kövezések elkészitésére stb.

Raktárt tart:
Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizmészgyárnak.

KOAGYAGCSÖVEK

Menyezet nádszövet raktár. (Stuccatur Rohrgewebe.)

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyóknoz

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

Az egyesületekhez!!!

A **Buda és Vidéke** czimü hetilap hü tükre Buda és Vidéke életének. Lehetetlen az, hogy a székes főváros Dunabalparti részeinek és a vidék társas köreit ne érdekelné Buda fejlődésének az a biztositéka, ha minden tekintetben támogatja Pest és a vidék.

Ez részben a Buda és Vidéke czimü lap terjesztésével és megrendelésével érhető el, mit a lap azért is joggal várhat, mert a magyarosodásnak őre és terjesztője. Ezért viszonzásul szivesen közli az egyleti élet és társas körök mozgalmát.

Tisztelettel kérem a t. választmányt, hogy lapomra előfizetni szives kedjék. A megismerés czéljából mutatványszámokat küldök. Tisztelettel **mindszenti Erdélyi Gyula.** Előfizetési árak egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr.

Munkavezetőnek vagy felügyelőnek ajánlkozik egy értelmes ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatban kéretnek. 402.

Tanitójelölt. Jun. 16-ától a szünidő végeig irodai munkát keres, esetleg elemi vagy polgári iskolai tanulók mellé korrepetitornak ajánlkozik. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek 406.

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó. Férfi szabó-üzlet jó forgalommal azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 403.

VÁLI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.

(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi- és baleset-biztosítási ág 1895.

KIADÁS. BEVÉTEL.

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Kárfizetések (a kár felvételi költségekkel együtt):					**I. A biztosítási alapok áthozatala a mult évről:**				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2712341	27			1. Díjtartalék, levonva a viszontbiztosítók részét	2892067	74		
2. Szállitmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	607501	93			2. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—		
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	163	24			3. Értékpapirok árfolyamtartaléka	1027514	77		
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	143872	31	3463878	75	4. Kétes követelések tartaléka	40000	—	5272082	51
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók téritményeit):					**II. Függő károk tartaléka a mult évről** (levonva a viszontbiztosítók részét):				
1. Szervezési költségek (a folyószámlán teljesen törlesztve)	35016	44			1. Tűzbiztosítás	319976	19		
2. Jutalékok	852097	18			2. Szállitmánybiztosítás	282929	50		
3. Folyó igazgatási költségek	816098	55	1704112	17	3. Jégbiztosítás	1733	79		
4. Adók és illetékek			386983	01	4. Balesetbiztosítás	53577	13	658216	61
III. Leirások és egyéb kiadások:					**III. Díjbevétel** (levonva a törléseket):				
1. Leirások kétes követelésekre	2669	76			1. Tűzbiztosítás fl. 8331612.89				
2. Egyéb kiadások: Járulék és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	65995	21	68664	97	le: viszontbiztosítás „ 3382089.03	4949523	86		
IV. Tartalék függő károkra:					2. Szállitmánybiztosítás 1732081.56				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	345186	17			le: viszontbiztosítás „ 825691.67	906389	89		
2. Szállitmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	285690	06			3. Jégbiztosítás „ 52.51				
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	420	—			le: viszontbiztosítás „ —.—	52	51		
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	50941	52	682237	75	4. Balesetbiztosítás „ 313055.98				
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					le: viszontbiztosítás „ 73087.93	239968	05	6095934	31
1. Díjtartalék					**IV. A tőkebefektetések hozadéka:**				
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2843653	39			1. Kölcsön- és leszámitolási kamat, továbbá hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál eszk. betétek kamata	19623	18		
b) Szállitmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	215173	67			2. Jelzálogkövetelések kamatai	4000	—		
c) Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	111773	46	3170600	52	3. Értékpapirok kamata	211513	47		
2. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—			4. Ingatlanok tiszta hozadéka	52688	47	287825	12
3. Értékpapirok árfolyamtartaléka	1027514	77			**Egyéb bevételek:**				
4. Kétes követelések tartaléka	40000	—	2380014	77	1. Kötvény illetékek				
VI. Évi üzleti nyereség			833751	54	a) Tűzbiztosítás	363258	90		
Összesen:			12690243	48	b) Szállitmánybiztosítás	8559	96		
					c) Jégbiztosítás	—	71		
					d) Balesetbiztostás	4365	36	376184	93
					Összesen:			12690243	48

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztositási ág. (1895).

I. Esedékes biztositások és járadékok fizetése:					**I. A biztositási alapok áthozatala a mult évről:**				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	2415325	11			1. Dijtartalék (levonva a viszontbiztositók részét)	38435241	02		
2. Elélés esetére szóló biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	490460	92			2. Dijátvitelek (levonva a viszontbiztositók részét)	3277234	33		
3. Járadékbiztositások	141911	68	3047697	71	3. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—		
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítások részét			704184	97	4. Értékpapirok árfolyamtartaléka	1254496	67		
III. Osztalék-fizetések biztositottaknak			109830	78	5. Kétes követelések tartaléka	40000	—		
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztositók téritményeit):					6. A biztositottak osztalékalapja	701235	24	45020707	28
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	38622	89			**II. Függő károk tartaléka a mult évről** (levonva a viszontbiztositók részét)			382741	22
2. Szerzési költségek	301885	24							
3. Folyó igazgatási költségek	549397	11			**III. Dijbevétel:**				
4. Behajtási jutalékok	125317	16							
5. Orvosi költségek	55260	52	1070482	92	1. Halálesetére szóló és vegyes biztositások, levonva a viszontbiztositási dijat	6323164	87		
6. Adók és illetékek			86768	51	2. Elélési biztositásitások, levonva a viszontbiztositási dijat	674821	82		
V. Leirások és egyéb kiadások: Leirások kétes követelésekre			9803	70	3. Járadékbiztositások	118996	73	7116983	42
VI. Függő károk tartaléka:					**IV. A tőkeberuházások hozadéka:**				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	269410	56							
2. Elélési biztositások, levonva a viszontbiztositók részét	201700	05			1. Kölcsön- és leszámitolási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	6768	51		
3. Járadékbiztositások	1765	83	472876	44	2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	213747	27		
VII. A biztositási alapok állása a számadási év végén:					3. Jelzálogkölcsönök kamatai	84193	56		
1. Dijtartalék					4. Értékpapirok kamatai	1584901	79		
a) Halales. szóló és vegy. biz., lev. viszontbiz. részét fl. 34503863.13					5. Ingatlanok tiszta hozadéka	204123	37	2093734	50
b) Elélési biztositások, lev. a viszontbiztositók részét „ 5926253.39					**V. Egyéb bevétele:**				
c) Járadékbiztositások „ 1370481.80	41800598	56							
2. Dijátvitelek					1. Kötvényilletékek	33040	81		
a) Halales. szóló és vegy. biz., lev. a viszontbiztositók részét fl. 3217133.44					2. Egyéb üzemi bevételek	44958	63	77999	44
b) Elélési biztositások, levonva a viszontbiztositók részét „ 214244.76	3431378	20							
3. Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—							
4. Értékpapirok árfolyamtartaléka	1254496	67							
5. Kétes követelések tartaléka	40000	—							
6. A biztositottak osztalékalapja	591404	46	48430377	89					
VIII. Évi üzleti nyereség:			760142	92					
Összesen:			54692165	84	Összesen:			54692165	84

VAGYON. TEHER.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1895. deczember 31-én.

Folyó szám	A tétel neve	A forint	A kr.	B forint	B kr.	Összesen forint	Összesen kr.	Folyó szám	A tétel neve	A forint	A kr.	B forint	B kr.	Összesen forint	Összesen kr.
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—	1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Ingatlan birtok							2	Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	2625000	—
	a) Városi ingatlanok	—	—	4365208	85	4365208	85	3	Tartalékalap az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére	1027514	77	1254496	67	2282011	44
	b) Mezőgazdasági birtokok	1277600	—	—	—	1277600	—	4	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
3	Gazdasági termények	90582	56	—	—	90582	56	5	Dijtartalék folyó biztositásokra az A mérlegen	3170600	52	—	—	3170600	52
4	Épités alatt álló intézeti ház Prágában	—	—	606716	76	606716	76		Dijtartalék folyó biztositásokra a B mérlegen	—	—	41800598	56	41800598	56
5	a) Kölcsönök a társaság életbizt. kötvényeire	—	—	5003609	69	5003609	69		Dijátvitel a B mérlegen	—	—	3431378	20	3431378	20
	b) Jelzálog által bizt., a felek halálakor felveendő tőkék	—	—	3000	—	3000	—	6	Tartalék függőben levő kárfizetésekre						
6	Kamatozó jelzálogilag biztositott tőke kölcsönök ingatlanokra	80000	—	1988548	80	2068548	80		az A mérlegen	682237	75	—	—	682237	75
7	Kölcsönök értékpapirokra	113647	87	—	—	113647	87		a B mérlegen	—	—	472876	44	472876	44
8	Állam- és más értékpapirok	4302392	60	37889057	88	42191450	48	7	Osztalékalap az életbiztositásban nyereménynyel biztositottak javára	—	—	591404	46	591404	46
9	Folyó kamatok	126202	54	223655	51	349858	05	8	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	713575	48	—	—	713575	48
10	Váltók a tárczában	253030	03	—	—	253030	03	9	Jelzáloghitelezők	—	—	—	—	—	—
11	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	1414422	06	125857	99	1540280	05	10	Egyenleg a viszontbiztositók számláján	769401	91	59169	40	828571	31
12	Készpénzkészlet az intézet igazgatóságánál és fiókjainál	437426	36	24022	72	461449	08	11	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	12531	09	—	—	12531	09
13	Maradvány a viszontbiztositók számláiból	378324	20	41905	89	420230	09	12	a) Hitelezők különböző czimeken	428730	63	179875	42	608606	05
14	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	1145543	86	293472	06	1439015	92		b) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	1536321	27	1036125	83	2572447	10
15	Maradvány az A merleg f. számlájából (L. Teher)	—	—	99277	80	99277	80	13	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	99277	80	—	—	99277	80
16	a) Adósok különböző czimek alatt	266456	38	4589	16	271045	54	14	Gidoni alapitvány	5029	47	—	—	5029	47
	b) Adósok jelzálog-kölcsönökre határ. kamatokkal	2000	—	21018	96	23018	96	15	Girard alapitvány	4977	50	—	—	4977	50
	c) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	1536321	27	1036125	83	2572447	10	16	Goldschmiedt alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
	d) Letét Golschmiedt alapitvány	3000	—	—	—	3000	—	17	Besso József alapitvány	6000	—	—	—	6000	—
	e) „ Besso József alapitvány	6000	—	—	—	6000	—	18	Calabi R. alapitvány	3000	—	—	—	3000	—
	f) „ Calabi R. alapitvány	3000	—	—	—	3000	—	19	Évi üzleti nyereség	833751	54	760142	92	1593894	46
17	Bútorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czégtáblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban			—	—	—	—			13273449	73	53563567	90	66837017	63
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek			—	—	—	—								
		13273449	73	53563567	90	66837017	63								
	Az 1895. deczember 31-én a jövő évekre érvényben maradó dijkötelezvények értéke: frt 31142823.66								A jövő évben lejárandó tűzbiztositási dijak frt 31142823.66						

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Báró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Báró Morpurgo József, Segré V.

A vezértitkár: **Richetti Ödön.**

Magyarországi vezérügynökség: **HEGEDÜS SÁNDOR**, igazgató-tanácsos. **ROTT JÓZSEF**, főnök.

Az intézet hivatalos helyisége Budapesten, Dorottya-utcza 10. szám alatt, az intézet saját házában.

A M. KIR. Á. V. NYÁRI MENETRENDJE.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?
24	12	30	v. v.	Győr	22	12	15	sz. v.	Bicske
*902	1	45	k. e. v.	Konstantinápoly	310	12	35	»	Hatvan
)(102	2	15	»	Pécs, Páris, London	*316	1	30	»	Hatvan
10	6	35	sz. v.	Bécs, Gráz	1302	1	35	gy. v.	Graz
304	7	00	gy. v.	Ruttka, Berlin	602	1	55	luxus	Arad, Bukarest
†20	7	00	sz. v.	Bicske	4	2	05	gy. v.	Bécs, Páris
§1010	7	15	luxus	Zágr., Fiume, Róma	504	2	15	»	Kolozsvár, Brassó
402	7	20	gy. v.	Kassa, M.Szig.Lemb.	904	2	25	»	Belgrád, Eszék, Brod
906	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod	16	2	30	sz v.	Bicske
1508	7	40	»	Kas., Poprád-Felka	404	2	35	gy. v.	Kas, M. Sziget, Lemb.
1006	8	00	»	Uj-Dombovár, Eszék	1002	2	45	»	Zágr., Fiume, Eszék
604	8	05	»	Arad, Brassó	302	2	55	»	Ruttka, Berlin
506	8	30	»	Kolozsvár, Brassó	312	3	05	sz. v.	Hatvan
6	8	35	gy. v.	Bécs, Gráz	510	3	15	»	Szolnok
408	8	55	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	1022	3	35	v. v.	Ercsi
306	9	20	»	Ruttka, Berlin	908	4	00	sz. v.	Szabadka
1708	9	40	»	M.-Siget, Stanislau	12	4	25	»	Győr
*28	11	25	v. v.	Székesfehérvár	308	5	20	»	Fülek, Ruttka
					508	5	45	»	Kolozsvár, Brassó
					318	6	20	»	Hatvan
					1706	7	05	»	M.-Sziget, Stanislau
					)(18	7	15	»	N.-Kanizsa, Bicske
					1506	7	30	»	Kas., Poprád-Felka
					1004	8	30	»	Zágráb, Fiume
					406	8	40	»	Ungvár, Lemberg
					912	8	55	v. v.	Eszék, Brod, Belgrád
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1304	9	30	sz. v.	Gráz
					1904	9	55	»	Pécs, Eszék, Brod
					606	10	00	»	Arad, Brassó
					8	10	25	»	Bécs
					†1510	10	40	gy. v.	Kas., Poprád-Felka
					512	11	00	sz. v.	Arad, Nagyvárad
					322	11	20	v. v.	Ruttka, Miskolcz
					1008	11	50	sz. v.	Uj-Dombovár, Pécs

* Közlekedik kedden és pénteken.
)(» szerdán és szombaton.
† » ünnep- és vasárnapokon
§ » jun. 15-től szerd. és szomb.
* » jun. 1-től szept. 15-ig.
)(Bicskére csak junius 1-től.
† Ünnep- és vasárnap május 14-től auduszus 31-ig.

A vonatok **indulása** Buda-gyártelep kitérőtől.

4002	6	40	sz. v.	Esztergom	4004	3	00	sz. v	Esztergom
					4012	9	10	v. v.	Esztergom

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
*101	1	15	k. e. v.	London Páris Bécs	*141	12	30	sz. v.	Nagy-Maros
701	2	10	»	Konstantinápoly	111	12	40	luxusv.	Bécs
§161	4	40	sz. v.	Palota-Ujpest	§173	12	55	sz. v.	Palota-Ujpest
†705	5	30	ost.e.v.	Konstantinápoly	703	1	25	gy. v.	Bukarest
163	5	40	sz. v.	Palota-Ujpest	175	1	40	sz. v.	Palota-Ujpest
151	6	05	»	Vácz	103	1	50	gy. v.	Bécs
1405	6	20	»	Zsolna	177	2	55	sz. v.	Palota-Ujpest
165	6	35	»	Palota-Ujpest	135	3	30	»	Nagy-Maros
709	6	45	»	Verciorova	6103	3	40	»	Szolnok, Czegléd
217	7	05	tv.szsz	Zsolna	*187	4	45	»	Palota-Ujpest
167	7	35	sz, v.	Palota-Ujpest	*145	5	30	»	Nagy-Maros
117	7	45	»	Bécs	179	5	45	»	Palota-Ujpest
6101	7	55	»	Szolnok, Czegléd	115	5	55	»	Bécs
)(139	8	10	»	Nagy-Maros	711	6	50	»	Temesvár
6011	8	20	v. v.	Lajos-Mizse	181	7	00	»	Palota-Ujpest
713	8	30	sz. v.	Szeged	6013	7	10	v. v.	Lajos-Mizsé
169	8	50	»	Palota-Ujpest	707	7	40	gy. v.	Orsova, Temesvár
127	9	00	»	Párkány-Nána	*189	7	50	sz. v.	Palota-Ujpest
715	10	25	»	Szeged	125	8	05	»	Nagy-Maros
171	10	40	»	Palota-Ujpest	105	8	45	gy. v.	Bécs
143	10	55	»	Érsekujvár	183	8	55	sz. v.	Palota-ujpest
					6105	9	05	»	Szolnok, Czegléd
					1401	9	15	gy. v.	Zsolna
					†109	9	45	ost.e.v	Bécs
					185	10	15	sz. v.	Palola-Ujpest
					*149	10	25	»	Vácz
					137	10	35	»	Nagy-Maros
					107	10	50	luxusv.	Bécs
					123	11	20	sz. v.	Érsekujvár
					*147	11	50	»	Nagy-Maros

* Közlekedik minden szombaton
§ » » kedden
† » » vasárnap
)(» ün. és vas. máj. 15-től

* Közlekedik ünnep és vasárnap.
§ » julius 1-től.
† » minden szerdán.

A vonatok **érkezése** Budapest k. p. udvarra.

Délelőtt					Délután				
vonat szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
*101	1	35	k. e. v.	London, Páris, Bécs	311	12	25	sz.v.	Hatvan
†901	2	02	»	Konstantinápoly	301	12	50	gy.v.	Berlin, Ruttka
643	5	00	t. szsz.	Arad	903	1	05	»	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	601	1	10	lux.v.	Bukarest, Arad
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	3	1	25	gy.v.	Páris London Bécs
605	6	10	»	Brassó, Arad	403	1	30	»	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. szsz.	Bicske	1001	1	45	»	Fiume, Pécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	»	Brassó, Kolozsvár
7	6	40	»	Bécs, Sopron	1301	2	10	»	Graz, Győr
507	7	00	»	Brassó, Kolozsvar	23	4	50	sz v.	Bicske
911	7	05	v. v.	Belgrád, Brod	313	5	55	»	Hatvan
309	7	25	sz. v.	Hatvan	505	6	20	»	Brassó, Kolozsvár
1303	7	30	»	Graz, Győr	25	6	40	v.v.	Győr
501	7	40	gy. v.	Bukarest, Brassó	5	7	15	gy.v.	Bécs, Graz
1903	7	55	sz. v	Brod, Pécs	603	7	20	sz.v.	Brassó, Arad
1509	8	00	gy. v.	Poprád-Felka	905	7	35	»	Belgrád, Eszék
1003	8	20	sz. v.	Fiume, Zágráb	305	7	45	»	Berlin, Ruttka
1505	8	25	»	Kas a, P.-Felka	1005	8	00	»	Pécs, Uj-Dombovár
319	8	50	»	Hatvan	1705	8	10	»	Stanislau, M.-Szig.
509	9	15	»	Szolnok	)(1009	8	25	lux v.	Róma, Fiume, Zágrb
11	9	20	»	Győr	407	8	40	sz.v.	Munkács, M.-Sziget
907	10	15	»	Szabadka	?15	8	45	»	Fiume, Bicske
307	10	35	»	Ruttka, Fülek	1507	9	05	»	Kassa, P.-Felka
21	10	40	»	Triest, Fiume	9	9	20	»	Bécs, Graz
1007	11	45	»	Uj-Dombovár	401	9	55	gy.v.	Lemberg, Kassa
511	12	00	»	Nagyvárad, Arad	*19	10	00	sz.v.	N.-Kanizsa, Bicske
					303	10	15	gy.v.	Berlin, Ruttka
					1021	10	25	v. v.	Ercsi
					† 317	11	00	sz. v.	Hatvan
					§17	11	45	»	Bicske

* Kedden és pénteken közlekedik.
† Szerdán és szombaton »
)(Junius 1-től szeptember 15-ig közl.
? Kedden és pénteken Jun. 15-től »
* Bicskéről csak junius 1-től közlek.
† Bicskéről csak ünn. és vas. közlek.
§ Ünn. és vas. máj 14-től aug. 31-ig.
* Junius hó 1-től közlekedik.

A vonatok **érkezése** Buda-gyártelep kitérőbe.

4001	7	30	sz. v.	Esztergom	4011	4	41	v. v.	Esztergom
					4003	9	22	sz. v.	Esztergom

A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová?
*702	1	30	k. e. v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz. v.	Czegléd, Szolnok
§102	2	35	»	Bécs, Páris, London	136	12	15	»	Nagy-Maros
124	5	40	sz. v.	Érsekujvár	*146	12	55	»	Nagy-Maros
166	5	55	»	Palota-Ujpest	176	1	05	»	Palota-Ujpest
6012	6	15	v. v.	Lajos-Mizse	104	2	00	gy. v.	Bécs
†110	6	30	ost.e.v	Bécs, Ostende	178	2	05	sz. v.	Palota-Ujpest
6102	6	40	sz. v.	Czegléd, Szolnok	126	2	20	h.gy.v.	Érsekujv, Pozsony
168	6	50	»	Palota-Ujpest	704	2	30	gy. v.	Bukarest
1402	7	30	gy. v.	Zsolna	144	2	45	sz. v.	Érsekujvár
106	8	00	»	Bécs	6106	2	55	»	Czegléd, Szolnok
170	8	05	sz. v.	Palota-Ujpest	6014	3	40	v. v.	Lajos-Mizse
708	8	15	gy. v.	Temesvár, Orsova	180	4	00	sz. v.	Palota-Ujpest
712	8	30	sz. v.	Temesvár	138	4	25	»	Nagy-Maros
)(142	8	40	»	Nagy-Maros	716	4	35	»	Szeged
116	9	15	»	Bécs	†188	5	00	»	Palota-Ujpest
172	9	50	»	Palota-Ujpest	108	5	50	lux. v.	Bécs
][174	11	55	»	Palota-Ujpest	)(148	6	00	s . v.	Nagy-Maros
					182	6	10	»	Palota-Ujpest
					§140	6	30	»	Nagy-Marós
					710	7	00	»	Verciorova
					*190	7	10	»	Palota-Ujpest
					112	7	30	lux. v.	Bécs
					128	7	45	sz. v.	Párkány-Nána
					184	7	55	»	Palota-Ujpest
					†150	8	05	»	Vácz
					218	9	05	tv.szsz	Érsekujvár
					186	9	25	sz. v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	»	Bécs
					)(706	10	05	ost.e.v	Konstantinápoly
					714	10	40	sz. v.	Szeged, Temesvár
					1406	11	00	»	Zsolna
					152	11	20	»	Vácz

* Közlekedik minden szombaton.
§ » » kedden.
† » » vasárnap
)(» ün. és vasárn. máj. 15-től

* Közlekedik ünnep és vasárnap
† „ junius 1-től.
)(„ minden szerdán.

Seide József

füszer bor és csemege kereskedésében

II. ker. Fő-utcza 8. szám.

Emelvény Tribün (Páholyok) és ülőhelyek

junius hó 8-ára, a hódoló felvonulásra, Albrecht-uton a legjobb helyeken

Stowasser I.

II. ker. Lánczhid-utcza 5. szám.

kapható k.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely

BUDAPEST.

A Sz.-Margitszigeti 43·7° C. hévviz kitünő eredménynyel használatott a következő koralakok ellen: **köszvény, csuz, zsábák, idült kütegek, máj-, gyomor-, bélbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak garat-, gége-, tüdőhurut és ideghántalmak. Massage és villamos fürdő.** Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási-terem, posta, telefon, távirda, gyógászertár és elismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos **dr. BAUER ANTAL,** főherczegi udvari orvos. **Naponta katona- és czigányzene. Hajóközlekedés félóránkint Fürdőidény tartama: május 1-től szeptember 30.**

A szobaáraknál szeptember hóban 30% engedmény.

Árszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

A Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6 —9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöldfához"**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tiszteletteI KLEIN ÁRMIN és FIAI.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyukút

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

„Krisztina"-kávéház

Vasárnap, május hó 17-én nyilt meg

Budán, Krisztina-körut 91. sz.

Modern fényüzéssel berendezve, számos hirlap, kiváló jóságu ital és étel, pontos kiszolgálás.

Buda legdiszesebb kávéháza.

Számos látogatásért esedezik

Bayer Ferencz kávés.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.43	kr.
Koczka-czukor	1 » —.44	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.60	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 » —.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

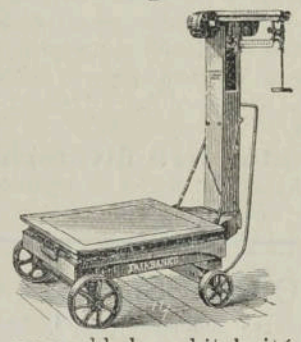
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi ut 156.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

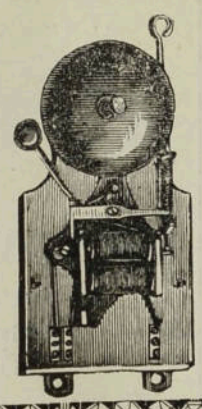
előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Magy. kir. államvasutak
budapest-jobbparti üzletvezetősége 16141/1896. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest-Kelenföld állomásán az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1896. evi október hó 31-én lejárván, ezen vendéglői üzletnek, ugyanezen időponttól számitott 3 évre azaz 1896. évi november hó 1-től 1899. évi október hó 31-éig leendő bérbe adása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és »Ajánlat a m. kir. államvasutak Budapest-Kelenföld állomásán levő vendéglő üzletének bérbe vételére 16141/896. szhoz« felirattal elátott boritékba zárt és lepecsételt és a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi junius hó 25-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához posta utján térti vevény mellett nyujtandók be, bánatpénz fejében pedig 150 azaz egyszázötven o. é. forint készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Budapesten, 1896. évi junius hó 24 déli 12 óráig leteendő.

Értékpapirok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de csak a mértéken alul fognak számittatni.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi osztályában I. emelet 33 ajtó.) vagy a budapest-jobbparti és győri forgalmi főnökségeknél a hivalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmében kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő v gy a kitüzött határidőn tulérkezett ajánlalok figyelmébe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapest, 1896. május hó 22.

Az üzletvezetőség.

(Az utánnyomást nem dijazzák.)

LEGUJABB

divatu **czilinder- és nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

SCHIEN KÁROLY

Budapest, II., Batthyányi-utcza 1. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biciklikben.**

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

1896. Második év. Junius 5.

BUDA ÉS VIDÉKE

Szerkesztik:

Gróf Hunyady Lászlóné Őrgróf Pallavicini Edéné

Ünnepünk.

A budai bástyán ünnepet rendezünk. A szegények felsegitése a *magyar nyelv* terjedésének megerősitése, az iparos-tanulók jó erkölcsének gondozása érdekében hivtuk meg a jótékony embereket. A közönségnek köszönjük, hogy eljött és segit minket a nemes célok elérésében.

A mai ünnep a szeretet ünnepe. Az áldozatra hozott fillérek és nagyobb összegekért áldást rebeg a szegények imája. Ha embertársainkon segitünk Üdvözitőnk törvényeit hajtjuk végre. A nő hivatása az, hogy a szeretetet, a könyörületet müvelve a Gondviselés munkatársa legyen. A szenvedők könnyeinek letörlése a legnagyobb élvezet. A társadalomban nyomor pusztit az éhezők többen vannak, mint a jólakottak. A kinek két kenyere van egyet adjon a szegénynek. A ki a szegénynek ád az Isten rendeletét követi. A keresztény valláserkölcs egyik legmagasztosabb ténye a szegények segitése.

Itt van az alkalom, hogy ennek eleget tegyünk és enyhitsük a nélkülözést, gyámolitsuk a serdülő gyermekeket és erősitsük szép magyarnyelvünk terjedését.

Gróf Hunyady Lászlóné,

Őrgróf Pallavicini Edéné

a

»BUDA és VIDÉKE« alkalmi számainak szerkesztői

A budai és pesti oldal közt való féltékeny megkülönböztetés idejét multa. De ha a főváros két oldalán lelkes hölgyek egymással versenyre kelnek, hogy kik tudnak több könnyet felszáritani, — ezt a particularismust szivesen veszszük. Bárha minden particularismus az országban ilyen volna!

Budapest, 1896. május 15.

Darányi Ignácz.

Bármily keveset adsz, ha szivből adod, jutalmul Isten áldását várhatod.

Beniczkyné Bajza Lenke.

Isten és Haza szeretete lelkesitse, és egyesitse e Hon polgárait századokról századokra.

BENDE IMRE

nyitrai püspök.

Sok ember könyeket hullat embertársai szerencsétlenségén, de rendszerint csak a szinházban

Ne hullassunk annyi könyet, hanem száritsunk inkább könyeket az által, hogy a szükölködők számára adakozunk.

Forinyák Gyula.

Hasznosabb hős, a ki egy csepp könnyet felszárit, mint a ki tenger vért ont.

Ugron Gábor.

Hajdan ugy tartotta egyik ősapám hogy a „dicsőség forrása a virtus!“

Dicsőség forrása Pannoniában, az opportunismus, mondom én.

Május 1896.

Szemere Miklós

de genere Huba.

Gyermeklánynak.

Szeresd őket, kik szeretnek,
Kincseit az érzelemnek
Semmiért ne adjad.
Rossz napokban majd belátod,
Milyen gazdag, milyen áldott,
A ki szivet kaphat.

Dalmady Győző.

Vajjon mi szebb és magasztosabb — a győztes hadvezér babérkoszoruja-e, melyre az elesett vitézek, özvegyeinek és árváinak ezrei véres könyeket hullatnak, vagy az, mely a jótékony nő homlokát disziti és melyen mint megannyi harmatcsepp a megmentetteknek hálakönyei csillognak?!

Falk Miksa.

Minden jótékony egyesület közül, a gyermekeket istápoló és felkaroló egylet az, a melyet én szent kötelességnek tekintek.

Az a sok kicsi, ártatlan gyermek, nem tehet arról, hogy a világon van. Rá van utalva a segélyre.

S nem hiába mondá megváltónk: Ereszszétek hozzám a kisdedeket, mert övék a menynyeknek országa, — de tény, hogy e sok kicsi ártatlan mind az éggel kaczérkodik, s elrepül, ha a gyermekhalandóságot anyagi támogatással nem moderáljuk.

Forinyák Gyuláné.

A szív.

Irta: **Kaas Ivor.**

Budapest, máj. 18.

A gondolat hideg, az érzés meleg. Amit itélő észszel az emberek cselekesznek, puszta számitás; de ha szivünk feldobog, kevesebb indulatja a léleknek erőd át. Az agyvelő munkája gépeket alkot, s a szellemi kincsek könytárakba gyüjtve hevernek, ott megtalálhatod mindazt, mit évezredek óta az emberiség megfigyelt és kigondolt, de az életet a szív müködése tartja fenn s cselekedetekre az embereket ez buzditja.

Kimondhatatlan mélység és magasság, ami a szívben rejlik. Itt találkoznak mennyország és pokol, gyilkos gyülölet és tiszta szeretet. Sötétségben fogamzik meg a bosszu; tüze kovácsolja a szenvedélyt; elzárkózva, kegyetlenség nő benne s elfásult önzés. De ha a szív, mint virág a napsugárra, megnyilik, illatozó kelyhéből a legnemesebb érzések áradoznak a világ gyönyörüségére. S nem haszontalan a szív müködése, mert legott tettre válik. A gyermek felveti szemét, kis karjaival anyját öleli, megcsókolja. Ez az emberi szívnek első ténye. Pirulva szeméremtől hallgat a leány s mit keble érez, szüzi szerelem. Lelkesedéstől lángoló szemekkel tekint az ifju a zászlóra fel, s égve hazaszeretettől, csatába száll meghalni bátran. Nehéz munkáját izzadva naphosszant teljesiti a férfi s gonddal hajtja le fejét pihenő-ágyára: erőt ád szivének a kitartásra, hogy családja sorsa reá bizatott. A bölcső felett viraszt az anya éjjel, s a mint a tűt forgatja reggeltől estig, szive vére ujjából kicsepp en, mintha szeretetének fájdalmas könye volna; de minden áldozat könnyü neki, csak gyermekeit lássa maga körül. A konyhaajtóban megáll a koldus; rongyos ruhája sovány testét el nem takarja, szemében néma a nyomoruság, ha kér! s a szív a kenyeret a család asztaláról leveszi, hogy a tehetetlen idegennel megossza. Kiviszik az anyát a temetőbe, lefektetik egy gyepes sirhant mellé, abban aluszik férje: s aki a madarakat éteti és a liliomokat ruházza, annak vigasztalását kéri a pap, hogy legyen az árvák

atyja. S ime az emberek jó szive palotát épitett számukra, hol sok-sok árva gyermek képez családot, s az elhagyatottak otthont találnak. Öldöklő betegség pusztit az országban, hullnak az emberek s ragálytól félve elkerülik egymást; a rend is megbomlik s a szenvedőktől a segitséget megtagadja; ekkor a zárda kapui megnyilnak s irgalmas apáczák, kik nem irtóznak a förtelemtől, veszik ápolásba a szenvedőket, nem jutalom fejében, hanem Isten nevében.

Más szív keressen dicsőséget az emberek dicséretében; más leljen örömet hideg, ragyogó kövekben s czifra, festett ruhákban; más akarjon embertársai felett uralkodni kemény parancsal s gőgös hatalommal; más szeresse az aranyat s ezüstöt, mely érzéketlen kő és semmi több. Ezeknél többet ér hallgatni a fülemüle dalát susogó lombok közt; követni a patak kigyozó folyását puha, virágos réten; fa árnyékában kötözni bokrétát kedvesének; gyönyörködni a repülő felhők biborában, ha lement a nap, s dongó bogarak koppannak a falon. A természet szépsége ártatlan szívekben tükrözik vissza.

Királyi szivekben él a nép szeretete. Nem egyesekért áldozni fel magát, hanem milliók gondját viselni: nagy, nemes és felséges hivatás.

Ismerek én ennél is szebbet: egy szív és benne tör, a fájdalmas anya szenvedése, ki mindenét elveszté halott gyermekében. Életének gyümölcse, szeretete, reménye bizalma, vigasztalása, elvesztek örökre. A hány anya gyermekét eltemette, ezt a fájdalmat mind ismeri, melynél nagyobb nincs e földön. Szent fájdalom, melyet nem lehet eltemetni, mely követi a gyermek lelkét az angyalok közé s vele ott imádkozik együtt, az anya a keresztnél, maga a gyermek Istennél, az anyáért. Ez az a fájdalom, mely szűz Mária szivét, átjárta a kereszt a alatt, minden anya bánatának enyhitésére.

Ismerek egy szivet, melynél nemesebbet és nagyobbat nem ismerek, egyetlen egyet, égőt, vérzőt, megkoszoruzva töviskoronával: a megváltó Jézus szent szivét, ki az egész emberiségért magát feláldozta s mindnyájunk buját, bűnét magára vette, kimondhatatlan kínt és halált szenvedett érettünk. Minden emberi bölcseség, akarat és hatalom gyarló, hit, remény és szeretet is csak ő benne vannak: ezt a szivet imádjátok.

A komor, százados, régi bástyán
Illatos, virágos, az uj sétány
Segitni, szegénynek, fájó baján
Jó szivvel, összegyül, asszony és lány!

1896. Május 20.

Dr. Országh Sándor.

Legyünk méltányosak mindenek felett.

IVÁNKA IMRE.

Az ország uj háza, magyar alkotmányunk e hatalmas diadaljele, a szemek gyönyörére és a szivek örömére, immár fölépült a pesti Dunaparton. Nem messze tőle, Budavárának egyik sarkán, épül most a nagyszerüre tervezett **uj királyi lak**, hogy nem sokára világrészünk egyik legszebb fejedelmi palotaja legyen.

Ez a pompás két épület, mint időnk tükre mindenha dicsőn fogja hirdetni a mi haladó, virágzó, ünneplő korszakunk emlékezetét, mint a melyben a korona varázsa, tekintélye s a magyar nemzet ereje, jóléte szilárdan megizmosodott mivel a hodoló nemzet és koronás királya teljesén megértve egymást, **együtt éreztek** és **egy czélra törekedtek**.

A mi most folyó örömesztendőnkben, minden alkalommal, igy a bástyaünnepen is nem lehet hőbb főhászunk, mint az, hogy ezt az együttérezést és egy czélra törekvést jövőben az idők hosszu folyamán háboritlanul óvja meg s az utódokra folyvást átörökitve a gondviselés mert akkor történelmünk második ezredévében még több lesz a dicsőség öröme és sokkal kevesebb a gyász boruja, mint az első ezer esztendőben volt.

Budapest, 1896, május 10-én.

Vadnay Károly.

Hasonlón, mint szép vidéked
Volt benned halál és élet,
Verőfényes s borús napok,
Változóan öröm s bánat,
Csendes és viharos évek.
A mint sorsunk véd vagy támad;
Virágot hoz a kikelet,
Mely nem éli túl a telet
S minden gyümölcsnek az ára
Egy egy virágnak halála

Lauka Gusztáv.

A mélyen érző lélek olyan mint a nap, elüzi a hideget és fagyot sziveinkből.

Budavár, 1896. május hó 6-án.

B. Vay Henrikné.

A szeretet és jótékonyság ezen ünnepe alkalmából legyen szabad az emberiség igen nagy jóltevőire: a *gyümölcsfákra* irányoznom a szives figyelmet.

A gyümölcsfák — a növények közül a legrégibb, legnagyobb jóltevőink; még pedig öntudatlan, de egészen önzetlen jóltevőink.

A legrégibb jóltevőink ők, mert az emberiség története már az édenkertben az almafával és gyümölcsével kezdődik, ezenkivül a különböző nemzetek történetének egyes nagyobb epizódjaiban mindenütt ott látjuk a gyümölcsöt főleg pedig a gyümölcsök királyát: az almát szerepelni.

Önzetlen jóltevőink ők; mert számos jótéteményükért csak azt kivánják tőlünk, hogy gonddal nevelt gyermekeiket: magvaikat az anyaföldbe vessük és az abból kikelt csemetéket nemesitve gondozzuk.

Ezen aránylag csekély munkáért nemes, üditő és egészséges gyümölcscsel szolgálnak; életünk fenntartására szükséges oxygénnel látnak el bennünket; házainkat és környékét széppé, egészségessé, lakályossá teszik, kedélyeinket megnyugtatják. Árnyékukban a belső megelégedés érzete kel fel bennünk; zöld lombjuk színéből, tavaszonkint megujuló fakadásukból vigasztalást meritünk mindennapi fáradalmaink és a sors okozta csapások közepette.

És még egyet! Az emberekkel tett sok jóért is nem egyszer hálátlanság a részünk. A gyümölcsfáknál — a kevés gondozásért is — csak hálára lehet kilátásunk.

Ültessünk tehát minél több gyümölcsfát hogy azok nekünk is jóltevőink lehessenek; azonkivül pedig az unokák is részesülhessenek azok jótéteményeiben — hálatelt szivvel gondolva és áldást kérve azok egykori ültetőire!

Molnár István.

Az idealizmus a szép, a jó, az igaz megismerése és gyakorlása.

Legyen a budavári bástyaünnep külső megjelenésében szép; erkölcseiben és tetteiben jó; érzelmeiben igaz magyar.

Ez lesz az ideális ezredéves budavári bástyaünnepély!

Budapesten május 15. 1896.

BOGISICH MIHÁLY
prépost, budapesti esperes budavári plébános.

Május.

I.

Hol még imént csak méla csend ült,
Mi még most hallgatag, kopár,
Az erdő mélye újra csendül,
Zöld ágon zeng a kis madár.

Bimbóznak már a rózsafák is,
S a május vigan int nekem,
Vele a sok kedves majális,
Szupé csárdás a szigeten.

Tudom, hogy rajtam kivül ennek
Valaki más is már örül,
Kinek vonásin elmerengek,
A mint mellém kaczagva ül . . .

De mily kegyetlen durva hangok
Zavarják e szent ihletet?
„Szép gyermek, mindenek mulandók,
A föld, s az ég, s az istenek!“

„Elmúlnak május és majális,
Eljő a nyár, s ez itt a baj;
Akkor téged, ha szinte fáj is,
Nyaralni visznek, mint tavaly!“

II.

Ének a jótékonyságról.

A Bástya ma fényárban úszik,
Temérdek pompa, dísz, virág;
De szebb pompánál, szebb virágnál
A bájos édes hölgyvilág.

Ez vonzza várba a legényt fel;
Vesztedre jöttél jó fiú!
A hiuság tárczádra les ma,
És a leánynép mind hiú.

Pezsgőnél áll egy barna lányka;
Pohárban gyöngyöző nedü
Az ifju oly zavartan áll ott,
A hölgy oly lángtekintetü.

Szegény fiú már azt se tudja,
Pezsgőt iszik-e, vagy vizet?
Csak néz, csak néz megrészegülten,
Iszik, néz, újra néz, s fizet.

Haza megy aztán lázban égve,
Nyugtot többé sehol se lel . . .
Még azt hinnék, sajnálja pénzét,
Pedig szivét vesztette el.

Belányi Imre

A magyar nő ezerév előtt és ma.

A honfoglaló csapat mögött szekereken jöttek be ősanyáink,— mondja a kronika. Követték a férfiakat veszélyben nélkülözésben. Óvták a sátor mélyén a gyermeket. Fontak, varrtak, paizst fegyvert csiszoltak, kaczagányt diszitettek ellátták a család ruházatát.

Aztán, hogy birtokba vette kiki a maga földjét az uj hazában, — otthont teremt a magyar nő; meleget fényt varázsol a tüzhely köré s ki azelőtt mind hontalan harczra tüzelt, most visszavárja, visszahivja a férjét a harczról, visszatériti a kalandozásból, kedvessé tevé neki a honi földet.

Vig kedv derül az otthonokban, lakomák járják s lakoma végen a nő készti biztatja a regöst regére, a hegedőst dalra az ősök és hősök vitézi tettiről. Azután pedig edzetté, bátorrá, szótartóvá hazaszeretővé a jövő nemzedék magyarját s igy biztositja a honfoglalás szerzeményeit.

* * *

Ma a magyar nő villámvonaton jár. Versenyt fut aférfival — biziklin — meg az életküzdelemben. A család ruházatáról, szükségletéről gondoskodik a kifejlett ipar, a technika; a gyermeknevelésről a cseléd, a guvernant, az iskola. És lakoma végén nem emlegetik a nemzeti hagyományokat.

Pedig mennyire növelné az ezer éves magyar nemzet erejét 5—6 millió olyan magyar nő, ki az újkori műveltséggel jótékonysággal egyesitené az ezer év előtt élt ősanyák háziasságát, egyszerű erkölcseit.

Özv. Személy Kálmánné.

A kis tündér.

— Béranger. —

Volt egyszer egy kis tündérke,
Ugy nevezték szerte: Jótét.
Négy hüvelyk sem volt egészbe,
De nyomában járt a jólét.
Boldogul folyt annak élte,
Kit illetett vesszőjével . . .
Oh mutasd meg kis tündérke
Varázsbotod hol rejted el?

Zöld zafiros kagylójába
Nyolcz pillangót ha befogott,
Gyors zefirként merre szálla
Boldogságot, áldást hagyott.
Nektárt terme a hegy bércze,
Kalász nyilott dús bőséggel.
Oh mutasd meg kis tündérke
Varázsbotod hol rejted el?

Keresztfia egy király volt,
Kihez kormányt ő nevezett,
Egytől-egyig kikiáltott
Jogtisztelő embereket,
Kiktől a nép meg volt védve
A bölcsesség fegyverével.
Oh mutasd meg kis tündérke
Varázsbotod hol rejted el?

E hatalmas király alatt
Nem gyötreték az ártatlan
De a gazság sohsem maradt
A biráktól megtorlatlan;
Bár a bünbánónak vétke
Biráltatott bölcs mérsékkel.
Oh mutasd meg kis tündérke
Varázsbotod hol rejted el?

Keresztfiát hogy megáldja,
Megérinté fölkent fejét
S attól fogva országába
Rajongással emlegeték,
S irigy szomszéd ellen védte
Népe karja hős vérével.
Oh mutasd meg kis tündérke
Varázsbotod hol rejted el?

De egy kristály palotába
A kis tündér rég megvonult
S az ujföldön, Ázsiába
A jólét — hajh! — gyászba borult.
Minket a sors bár kiméle,
Hogy viruljunk régi fénynyel:
Oh mutasd meg kis tündérke
Varázsbotod hol rejted el?

Kápolnai Pauer Kálmán.

»A természetnek minden csodái, a művészetnek legmegradóbbb alkotásai: nem hatnak a szivre annyira, mint azon igaz emberek működésének szemlélete, kik a hitből meritve erőt embertársaik boldogitásán fáradoznak.«

ROSTAHÁZY KÁLMÁN.

Erzsébet főherczegnő Pinki kutyájának kalandja.

1895. deczember 28-án.

Azt hallottam, Pinki, az ünnepek alatt
Nem igen emberül viselted magadat;
Megszomoritottad jószivü urnődet,
Ami, bizony nem volt dicséretes tőled.

Hát azért czirógat két bársony kezével?
Azért etet legjobb falatja felével?
Hogy te, nemhogy hátsó lábaidra állva
Udvarolnál neki karácson napjára;
Elbujol a ruhás szekrénynek aljában,
Összekuporodol annak egy zugában?
Hogy mikor kis úrnőd, végezvén sétáját,
Haza tér s kérdezi ökölnyi kutyáját,
Senki sem tud neki rólad hirt mondani,
Te meg lusta vagy csak egyet vakkantani.

Hiába jó urnőd sürü könyhullása;
Hiába az egész ház felkutatása;
Te hallgatsz, tán horkolsz a szekrény aljában,
Mint bizonyos állat szokott a buzában.
Nincs annyi emberség apró csontjaidban,
Hogy elnyikkantanád: Itt a Pinki! Itt van!

Bezzeg mikor esznek, ott sürögsz ott forogsz,
Farkadat csóválod, könyörögsz, nyikorogsz,
Pedig még sohasem maradtál éhesen,
Ehettél, ihattál mindig bőségesen.

Bizony mondom, Pinki, nagyon rászolgáltál,
Hogy két óra hosszat két ajtó között állj,
Mint egy bünös baka a duttyiba zárva
Tanuljon figyelni a mérges káplárra.
S minden bécsi kutya tudja meg példádbul,
Hogy soha sem szabad kirugni a hámbul.

Tomor Ferencz.

Bár ne volna szükség jótékonyságra.

Dr. Barthos Andor.

Oh, ha tudnád — de ne tudd meg soha,
Mit panaszol a siró zongora,
Ha billentyűin játszva, téveteg
Átsiklik kodves, gondtalan kezed.

PRÉM JÓZSEF.

Leszakitott virág.

virágkiállitáson nézik, bámulják a virágpiperkőcöket, mig az utczasarkon árulják az ibolyát, kikircsint, sári virágot, jáczintot.

Mennyi szinpompa ott a városligeti csarnokban; a föld minden részéből találkozást adtak egymásnak a virágok. Mind idegen, a mi kedves magyar földünk virágai, ma már kezdenek eltünni, legfölebb szerény emberek kertjeit diszitik.

Annyi uj virág van, hogy egy uj virágnyelvet lehetne már szerkeszteni, melyből kimaradnának a régi virágok. Ezeknek az uj, divatos virágoknak nincsenek többé regéi sem, a világ költészetét, a virág regéjét veszté el.

Hajdanában nem rendeztek, legalább nálunk nem, virágkiállitást, de nagyuraink már a mult században sok gondot forditottak kertjeikre. Kaktuszok, platánok, vadgesztenyék, aloek hirdetik kertész-szenvedélyeiket.

A boldogult József nádor a Margitszigeten a század elején sok ritka virágot tenyésztett, többek között egy nagyon ritka aloe fajt, mely szász évben egyszer nyilik. Sok botanikus özönlött ide az egész müvelt világból, hogy élvezzék a gyönyörü növényt s mikor velük együtt kiment József nádor, magyarázva nekik a virág szépségét, s mikor lélegzetüket elfojtva közeledtek a helyre, hol az virit, abban a perczben tüzte kedvese — egy termetes szakácsné — keblére a virágot egy szabó legény.

Az egész társaság megkövülve állt a jelenet előtt., egy német tudós azt mondta, hogy náluk levágatnák a fejét . . .

Bünös, de örömöt okozott. s egy öröm sok bünt kiegyenlit. Ezt felelte reá a nádor és jó reggelivel vendégelte meg a tudós urakat, kik annyira berugtak, hogy mindenütt látták az aloet és meg is irták tudósitásaikat ezen az alapon.

Büttel János.

Antonius, hires római hadvezér, midőn az actiumi csatában teljesen legyőzetve, bujdosová lett; igy kiáltott fel: Mindent elvesztettem, kivéve mit előzőleg jó napjaimban önként el nem ajándékoztam.

*

Minden ember egykor, élete és pálya futása végén vissza tekintvén; ugyan ily módon kiálhat fel: Elhagyok mindent és visszatérek teremtőmhöz, nem kisér más Isten és embertársaim emlékeztében, mint a mit jót tettem életem folyamán.

*

A Mária Erzsébet egylet ünnepélye alkalmával helyet nyujt hervadhatlan érdemek, jóságos sselekedetek véghezvitelére s ezuttal az Üdvözitő szavait hivja emlékezetünkbe: „A mit a szegényeknek tesztek az Én nevemben, azt nekem teszitek. Amen“

Dr. Nemes Antal.

Nézd

Nézd, beh frissek ezek a virágok,
Hogy csillognak színes kelyheik!
— A kaszás már gyökerükbe vágott,
Élniök már nem lehet nekik.

S ők a nyájas enyhe éjbe épen
Most szórják legédesb illatuk,
Haldokolnak hő szerelmi kéjben,
Oh szijjuk be végső sóhajuk!

Szerelemmel édes a halál is,
Semmiség az élet nélküle.
Ne kérdjük: a szerelem hová visz?
Csak maradjunk szüntelen vele.

Koroda Pál.

Csak az emelkedik a valódi hivatás magaslatára, ki le tud szállani az elhagyottak, szenvedők és szükölködőkhöz.

Hadd zengjenek modern pessimistáink epés hymnusokat a századvégi önösség közöny és részvétlenségről, nem lehet addig félteni drága hazánkat, mig egy Apponyi Albertünk lesz — és „bástyaünnepélyt“ rendező mágnásnőink kik lelkesedésre — bámulatra és fenkölt nemes tettek követésére intenek és tanitanak.

Szikozó 1896 május hó 13.

Fischerné Krizsanovszky Polda.

Férfi és nő.

Sokszor a férfiu-ész csügedve tekint a jövőbe,
S azt hiszi: már ezután sorsa a visszaesés,
Ám ha a nőre tekint s örökifju szivébe bepillant,
Látja: az emberiség sorsa örök haladás.

Kacziány Géza.

S üldözni sorsom bárhogy vágyjon
Már meg nem rontja éltemet,
Megittasit most boldogságom,
Mert szeretnek, mert szeretek;
Fölöttem ég e báj-csillag sugára,
Ragyogva akkor is, ha sülyedem, —
Légy áldva, ki e kincset adtad, drága,
Szegény árvának, énnekem.

II.

A lomha köd . . .

(**Burns Roberttől.**)

A lomha köd ráült a bércztetőre,
A csermely kigyózó nyomát befödve;
Mi bús, mely oly derült volt rég, e táj,
Miként a sápadt év, ha télre jár.
Oly barna a föld, erdő lombtalan,
A nyár vidám pompája odavan:
— Oh hagyjatok bolyongnom, elmerengnem,
Mint száll időm s üldöz sorsom engem!

Oly rég hogy élek, — s oly hiába rég!
Éltem kicsiny forgácsa már leég.
Mi jót adott a vén idő nekem,
Mig ugy tiport a balsors keblemen!
Mig csúcsra érünk, — mennyi balgaság!
S le — fáradt, csüggedt, fáj, vánszorg a láb.
Mi becscsel bírna, mitsem nyujt az élet, —
Kell lenni t ú l, mért élünk i t t szegények!

Kaczlány Géza.

A mesterinas.

Aki közelebbről meg nem figyelte, nem is tudja, milyen érdekes teremtés a mesterinas.

Sokan azt hiszik, hogy ismerik; pedig félreismerik. Még ilyen tárgyról is lehet beszélni — kérdik nem minden megvetés nélkül — nem zúdul-e fel az ember esztetikai érzéke, ha csak rágondol is arra a piszkos, neveletlen népségre?

Azonban ha tetszik, ha nem tetszik, itt az ideje, hogy ne csak rágondoljunk, hanem törődjünk is vele.

Nem is olyan rút alak, ha a munkától rátapadt hétköznapi salakból kifejtjük. Ragyogó két szeme őszinte nyiltsággal tekint ránk, egészséges arcza ritkán árulja el számtalan nélkülözését. Hamisittatlan fia a természetnek, akit a mesterkélt czivilizáczió még nem birt eredetiségéből kiforgatni.

Ha magában van, vigan fütyörészve üzi el gondjait; többed magával kifogyhatatlan a talpraesett élczes ötletekből. Pedig talán jóformán el sem oszlott fölötte a vihar, amelyet a felbőszült mester ur haragja támasztott. Ez a vihar sem nem ritka, sem nem egészen ártalmatlan. A szidás különben is rendesen több, mint a harapnivaló s az ütleggel sem igen fukarkodnak. A verés ugyan tilos volna; de a mühelyben nem érnek rá törvénymagyarázatokkal foglalkozni.

A szegény fiu nem érdemli meg mindig azt a kemény bánásmódot. Csintalan, az igaz; de ha nem volna oly könnyü vérü, el tudná-e viselni szomoru sorsát? A nyomor korán elszakitotta a szülői háztól. Mig hasonló koru társai még gondalanul üzik gyermekjátékaikat, addig neki már maga-magának kell kenyerét keresnie.

Mily keserves ez a kenyérkereset! A házban még mindenki csendesen pihen, mikor az inasfiu már talpon van. Ugyan ki hozná rendbe a mühelyt, ha nem ő? Mielőtt a rendes munka megkezdődnék, már elég a tennivaló: a helyiségeket felsöpörni, szerszámot tisztogatni, nyers anyagokat előkésziteni, tüzet rakni stb. Jaj neki, ha valamit elfelejtett, ha nincs minden a maga helyén.

Napközben mindenki parancsol, mindenki rendelkezik vele: mester, mesterné, legények, megrendelők, szóval akit csak lát, akinek keze ügyébe kerül. Ha valahol hiba van, ha valami munka nem sikerül, annak természetesen ő az oka. Hogy a munka erejét fölül ne mulja, azzal nem igen gondolnak, Ki nem látta még szegényt, amint a nagy teher alatt görnyedve, törölgette veritékét?

Panaszát nem hallgatja meg seki sem; holott neki is van érző szive, amely szeretet után vágyódik.

Milyen jól esik délben — csaknem hat órai szakadatlan munka után — az a kis ebéd; egy darab kenyér, meg talán hozzá — leginkább nagyobb ünnepeken — egy kis főzelék! Hát még este — ismét legalább hat órai munka után — milyen édes az a nyugalom! Nem bánja ő most, hogy ágyát nem veti meg senki sem; az ellen sem panaszkodik, hogy ott valahol a kuczkóban jelölték ki alvóhelyét a földön. Amint leheveredett, menten ráboritja a csendes álom tündér-takaróját, amely boldogsággá változtatja minden szenvedését.

Igy mulnak el hónapok és évek változatosság nélkül, mindig ugyanazzal a fáradságos munkával, ugyanazokkal a szenvedésekkel. E közben azonban meg-meghallja a társadalmi felforgatás apostolainak csábitó szavait: nézd csak, hogyan bánnak veled az emberek; csatlakozzál hozzánk, mi majd megsegitünk. S ő már kezdi is őket felkeresni; gyüléseiken részt vesz, irataikat mohón olvassa. Nem is akar méltatlan tanitványuk lenni; az utczai tüntetéseknél ott van az elsők között s ha kell, tör-zuz mindent, ami utjába kerül. Ez már nem mindig pajkosság, hanem a sokáig magába fojtott harag erőszakos kitörése.

Ne itélje el senki igazságtalanul a szegény mesterinast, ha rossznak találja; inkább keresse ennek okát és segitsen rajta. Van-e, aki ez elhagyott gyermeket nevelné, őt vallásra, jobb erkölcsökre tanitaná? Csoda-e, ha az elhanyagolás következtében, a rossz példa behatása alatt korán megromlik?

Pedig a társadalomra nézve nem közönbös dolog, hogy milyenek az iparos osztály növendékei. Nagy veszély rejlik abban, ha a romlásnak e körökben szabad tere nyilik. Azért alig van a szocziális feladatok között jelenleg fontosabb teendő, mint az eddig annyira elhanyagolt mesterinasok ügyének felkarolása.

A budapesti Kath. Tanonczokat Védő Egyesület hálás elismerésre méltó munkát végez, ha a tizezernyi mesterinasnak csak egy részét fogja is a társadalomnak megmenteni.

Ha valaki meg akar győződni arról, hogy ez a fáradozás nem hiábavaló, annak igen ajánlunk egy rövid látogatást a Toldy Ferencz-utczában levő Kath. Tanonczok Otthonában.

Pokorny Emánuel.

A magas születés, magában fel nem jogosit a társadalom hasznos, munkás tagjai fölé állani. — De ha a születéssel öröklött jogoknak hasonló nemes tettek felelnek meg. — Ha a Gondviselés eme kegyeltjei, leszállva magas piedestáljukról a társadalom alsóbb rétegeibe, lelkök sugallatára sebeket gyógyitanak, fájdalmakat enyhitenek s a kezek minden alkalommal, minden téren jótételre nyilnak; az ilyeneknek nagyságuk előtt tisztelettel hajlik meg a nemes tettekben gyönyörködő s azt méltányolni tudó lélek s fennmaradásuk biztositva van az utókor hálás emlékezetében!

Varga József.

Ime az igazi Ős-Budavára fiatal tüzzel nemes tettekre kész.

Dr. Bakó Sándor.

Tartós épületet csak szilárd alapok tarthatnak fenn. Viruló fa csak egészséges gyökérből sarjad. Erényeket csak a hit meleg sugarai érlelnek.

Dr. WALTHER GYULA.

Balassa Bálint ébredése.

(Prolog helyett a bástyaünnepen.)

Mindig igy volt, mindig igy lesz,
Kivirágzik a határ.
A fa ágán lomb zöldel ki,
Dalra fakad a madár.

Gazdag is volt, szegény is volt;
A mig leszünk igy marad.
Az egyikünk essőt kiván,
Más megint napsugarat.

Mutass nekem a világon,
Két egyforma levelet;
A vizeknek hullámain,
Egyforma viz cseppeket.

A sorsunk is változandó,
Kláris, gyöngyszem por lehet:
A ki ma még lakomázott,
Holnap koldul kenyeret.

A tavaszt, nyárt, ősz váltja fel,
Fogy az élet melege.
E világon sok a szegény,
Kévésnek van elege.

Én is éltem, sirom elzárt.
S ma életre ébredek:
Ujra zendül kobzom húrja,
Hogy rajta énekeljek.

Széjjel nézek! mit daloljak?
Csak hazám sirathatom.
A mi egykor ercs vár volt:
Csak puszta kő, puszta rom.

Szablya rozsdul hüvelyében,
A gonoszság tarsangol,
És a régi tiszta erkölcs,
Mint számüzött barangol.

Halál álmom mély sirjából,
Hogy életre ébredtem,
Szerte jártam e hazában,
De hazámra nem leltem.

Vándoroltam erdőn, mezőn,
Tüskén, bokron, berkeken,
Mért ébredtem fel siromból?
Magamtól ezt kérdeztem.

Látok-e még jót és szépet,
Hol kiveszett az erény?
Hol sok háznál éhen, szomjan,
Hiába kér a szegény?

Elfáradtan, ide értem,
Örömömbe sirhatok.
Sirhazámba, ha megtérek,
Jóval is számolhatok.

Nemes hölgyek! nem sajnálom,
Hogy elhagytam nyughelyem,
Mit máshelyt hiába kerestem,
Hazámat itt meglelem.

A magyar nő hivatása,
Sziveitekben dobog.
A honleány nemessége,
Szemeitekben ragyog.

Honért, nyelvért, szegényekért,
Ültök ti ma ünnepet.
Ily diadalt nem vivhat más,
Mint a haza szeretet.

Nyiljatok meg hát jó szivek,
Tündököljön az erény . . .
Kinek több van adakozzon,
Hadd enyhüljön a szegény.

Halljátok meg a siró szót,
A mit a nyomor zokog.
Jó emberem, nemes szivem!
Adj a mit Isten adott.

Századokat vált az ezred,
Nem siratlak meg hazám:
Ha a panaszt, ha a könnyet,
Megérti a honleány.

Bolygó.

Hatytyu dal.

Irta: **Lányi Ernőné.**

Igen, igen, még tegnap együtt sétáltak a kertben. Én a lugasban olvasgattam. A gyermekek a széna bogján ugrándoztak. Még a dajka is ott ült a bogja alatt a kis Laczikával. Olyan szépen ragyogott a nap, oly jó kedvben volt az egész gyermeksereg, hogy magam sem tudtam figyelmesen olvasni s mindegyre a bogja felé fordultam, a honnan majd az egyik, majd a másik hangos nevetése hallatszott. Endre bácsi meg Adél néni is gyakran megállottak sétálás közben s oda-oda nézegettek s gyönyörködtek ők is azokban a pajkos fiukban, kik a bogja tetejéről egész a földig hemperegtek alá s néha kalangyába keveredtek össze a földön. Endre bácsi is oly jó kedélylyel nevetett midőn Bandika átbukfenczezett Imrike fölött s mindegyre mondogatta: „boldog gyermekkor!“ Azután elmentek a bogjához is, fölvette Laczikát az ölébe, megcsókolgatta a bogjas fejecskéjét, oda tartotta a nagy aranyóráját a füléhez s a mint a gyermek mosolygott ő jóizűen nevetett hozzá. — Majd sirni kezdett valamiért a gyermek, akkor Adél néni vette ölébe és csititni kezdette; a dajka azt mondta, hogy egy töviske szurta meg a lábát. Látszik is a piczi piros lábacskáján egy kis karczolás. Olyan keservesen zokogott szegényke, hogy alig tudta Adél néni megvigasztalni.

Azután eljöttek a lugas felé. Endre bácsi ismét komor lett s a mint elhaladtak mellettem hallám a szavait: „Ilyen az élet, egyszer mosolyg s majd zokogásra készt.“

Laczika ismént vidám lett, ismént végig kangzott a kertben a nevetése s Endre bácsi oda fordulva mondogatá: „Mily könnyen változik a gyermeki kedély, mily vidám megint, mint ugrál a dajka ölében.

Aztán megfogta Adél néni kezét, én láttam, láttam a lugasból, ott a hol a vad szőlő nem olyan sürü, láttam, hogy megcsokolta az Adél néni kezét. Adél néni pedig elkomorodott s azt mondá: „maga gyermek, talán bizony Laczikát siratja?“

Azután nem láttam többé vidámnak. Mindig lehorgasztott fővel sétálgatott s inkább Adél néni beszélt, ő csak ritkán és röviden válaszolt. Még csak egyszer vidámodott föl az arcza, akkor, mikor apa haza jött a hivatalból s mindnyájan a lugasba gyültünk össze. Akkor oda ment apához, átkarolta őt a vállán, mélyen a szemébe nézett és igy beszélt: „elfáradtál ugye a hivatalban? Bizony terhes a szolgálatod. Szegény barátom neked mindig kijutott a munkából, gyermek korunkban is vas szorgalommal kellett tanulnod. Most is fáradhatatlan buzgósággal keresed magad és tieid számára a mindennapi kenyeret.

De te azért ime boldog vagy, megelégedés ül az arczodon, hogy ne, midőn oly édes a teher mit vállaidra vettél, oly kedves e családi otthon. Légy boldog édes barátom, légy boldog! . . s az a pár óra mit családod körében tölthetsz fizesse vissza gazdagon hosszas fáradozásaidat.“

Azután elhallgatott, az asztalon levő pohárral kezdett babrálni s merőn nézett tova a távolba, talán a lenyugvó napra, talán a bodras piruló felhőkre, talán a fészkökre sietö madarakra.

Majd egy szürkületi lepke röppent a lugasba s ez véletlenül éppen az Endre bácsi homlokához csapódva, nagy kopponással bukott alá az asztalra s vergődve röpködött szárnyaival. Ő rá vetette tekintetét s halkan mormogá: „Nézd mint vergődik e szegény állat, mily vidáman röpködött az imént s talán nem teheti azt többé soha.“

Nem tudom miért, de oly komoly hangulat szállt meg mindnyájunkat. Adél néni is oly szomoruan nézte a lepkét, mintha könnyezett volna, egy izben az arczához is emelte kendőjét. A gyermekek csodálkoztak a lepke szines szárnyain. Laczika pedig, ki az asztalon előttem üldögélt oda mászott a lepkéhez, hogy megogja a. „Ne bántsd Laczi!“ kiáltotta Imrike. „Ne bántsd Laczi!“ rivalt utána Bandi s megfogta a Laczi kezét, a ki erre ismét sirva fakadt. — „No itt a lepke, itt van nézd csak Laczika“ mondá apa s fölemelé azt, Laczi felé tartva. „Nézd meg jól de ne fogd meg, mert beteg szegény. Tegyük a virágra talán meggyógyul.“ S rátevé a vadszőlő lombjára s betakarta egy nagy szőlőlevéllel mint a szemfedéllel. — Azután vidáman fordult Endre bácsihoz: „üritsd e puhárkát a te leendő boldogságodra. — Üritsd fenékig. — Szivemből kivánom, hogy részed legyen mindazon örömökben, melyeket te nálam becsesnek találsz. — Keserü mosoly rebbent végig az Endre bácsi arczán, felhajtotta a bort s vidámságot erőltetett.

Mama is oda jött a konyhából. Vacsorát hoztak s nagy mohósággal kezdettünk mindnyájan enni. Csak Endre bácsit kellett unszolni, hogy egyék valamit inkább ivott és beszélni kezdett. Beszélt arról a szép nagy városról a hol én még soha sem valék, a hol a mint mondja annyi sok szép látnivaló van, oly szépek a szinházak, oly kedvesek a szinésznők s a hol ő annyi zajos vig estvéket töltött.

A mint hallám kegyed is szépen énekelt j. gyzé meg Adél néni. Bizony erősité apa: jó hangja volt Endre barátomnak.

Be szeretném egyszer hallani, mondá Adél néni s kérőleg nézett reá. Azután én meg a gyermekek is kértük, hogy daloljon egyet azokból a szép dalokból a miket Budapesten dalolnak. Ő kérésünkre szomoruan szabadkozott, hogy nincsen már jó hangja, — volt talán, de többé nincs.

Majd apa kezdett dudorászni s nogatta Adél nénit, hogy segitsen ő is. Endre bácsit pedig biztatta, hogy igyék és ő ivott.

Emlékszem az utolsó pohárra, melytől ragyogni kezdettek szemei, szikár sáppadt arczát halvány pir futotta el s azután énekelni kezdett ő is:

Vadon erdő a világ körülem;
Oly sötét, oly éktelen vadon!
Benne járok én elfáradt vándor;
Éj van és az utat nem tudom.

Egy kicsiny fény rezg amott előttem,
Ágak-bogak gyér nyilásin át:
Te vagy az te szeretett leányka,
Követem fényednek sugarát.

Valjon e fény mécs-e a hol
Nyughatom — egy csöndes — tanyán?
Vagy csalóka bolygó tüz csak a mely
Temetőbe, sirba visz talán?

Petőfi.

Oly kellemes tiszta hanggal énekelt, hogy még most is a fülembe cseng. Még valami operett dalokhoz fogott a miket nem ismerek. Egyszere megakadt a hangja, erősen kezdett köhögni, csaknem a fuldoklás fojtotta.

A zsebkendőjére nézett. Azon vörös folt látszott. Gyorsan bucsuzott és elment. — Nem hittük, hogy utoljára látjuk. Azt mondják, hogy főbe lőtte magát. Azt mondják, hogy nagyon beteg volt, hogy nem volt már öröme az életben. Istenem! pedig még tegnap nevetett. Én láttam hogy nevetett.

A rózsa regéje.

Egy kietlen ut porába vetve,
Fonyadt szirmokkal ugy hevert szegény,
Szétdult keblének elhaló lehe
Szánalmat esdve mint áradt felém.

A nemrég üde, fesledő bimbó
Elhagyva, árván, tépve feküdt ott . . .
Könyörtelen szív lehetett ah! az,
Becsülni rózsát mely csak igy tudott!

Látva fájdalmát magamhoz vevém,
Gondos kezekkel hogy majd ápolom;
Hisz első virág, mely elém kerül
Unalmas, puszta tövis-utamon.

„Vesztve kábító mámor-illatod,
E messze utra, mely olyan sivár,
Miként is jövél, mi hozott ide?
Hol szellő is csak eltévedve jár.“

„Vagy óva ápolt kicsinyke kertnek
Féltett virága te voltál talán?
Aztán valamely zordon zivatar
Tépett anyádtól el ilyen korán? . . .

„Nem, oh, nem!“ — mondja halovány színed —
„Zugó fergeteg ha ragadt vón el,
Szivesen tűrném sorsom akárhol.
Bár szétszaggatott, vérző kebellel“ . . .

„Vagy tán ártatlan, bohó gyermek szív
Pajzán kedvében szakitott le hát,
S harmatod alig hogy szálla el még,
Már porba dobott mint unt játékát?“ . .

„Ah! bár volna ugy!“ — sugja ajakad —
„Gyermek és virág ugy is egy rokon,
Gyermek-örömért virág-életem
Mindig szivesen fel-, feláldozom.“

„Mondd csak tehát, mondd te kedves virág,
Beszéld, mi balsors sujta igy téged?
Durva erőszak kényszerit talán
Érned ily rideg és gyászos véget? . . .

Sápadó arcza mintha kigyulna . . .
Szirom ajka im mozdulni készül,
S ittas lesz ujra körülte a lég,
Mint annak előtte — illat-lehétül . . .

„Övezve játszi fénykoszorutól,
Virágos kertnek legszebbik helyén,
Egy nyári reggnek harmat-ölében,
Védő tövisek közt, ugy születtem én.“

„Testvérem vala minden kis virág,
Édes illatuk kéjjel élvezém,
A mint ölelő testvér-karokként
Üdvözölni ők siettek felém.“

„S egyesülve ah! egy illat árban.
Felszállottunk, fel távol magasra,
Hála áldozat szelid füstjekép,
Dicsérni téged, mindenek Ura!“

„Szállongva szellő, hozzám is jöve,
Pajkos csókjaitól szenderültem el,
Mosolygva köszönt a napnak sugara,
Lágy melegére ha ébredtem fel.“

„Egyszer ébredvén bontám szirmaim,
Mi köröttem él, látni a szépet,
S jöve egy kedves, szűzi leányka,
Boldog mosolylyal aztán . . . letépett!“ . .

„Merengve nézett szelid szemével,
Reszkető kézzel ajkához emelt,
Forró lehével csókdosá arczom,
Mig harmat-könyben ragyogott a kert“.

„Majd meg gyöngéden keblére tüzött . . .
Oh! mily gyönyörrel pihentem én ott,
S éltem ki alvó szikra-parányа
Minden dobbanástól uj tüzet fogott!“ . . .

Vaduló jókedv ugy hasitja át
Éji mulatónak büzhödt légkörét,
Hahotát keltve goromba tréfa,
Mit nyomon követ otromba beszéd.

Bormámorában elvesztve eszét,
Föláll az egyik szédülve belé:
„Mondd csak te pajtás! . . . e szép virágot
Kebledre ugyan . . . mond csak . . . ki tüzé!?“

„Ugy van! ki tüzé!?“ — riadnak fel ők —
Kapva alkalmon, hogy meghallják hát
Annak az ismert, nagy gavallérnak
Leges legujabb pompás kalandját.

Kezdi a lovag, kit tiszta szerelem
Feslő bimbóval diszite oh! fel,
Boritta hangon kezdi kalandját,
Hallgatja a többi nagy figyelemmel.

„Igazatok van! — Balga leányka
Adta e rózsát, de nem olcsón ám!
Mennyit esküdtem, és ámitva őt
Hányszor is mondtam: Imádom nagysám!“

„Kipirult arczczal, reszkető hanggal . . .
Higyjétek fiuk! — remekül adtam
Hálás szerepem, mert minden szóval
A kis babuskát meszebb ragadtam.“

Rózsapir gyult ki kerek orczáján
Keze kezemben remegve pihent,
Szeretsz-e? — kérdém, s mondott reá,
Mondott az angyal szivből „Igent.“

„Drága zálogként aztán e rózsát
Keblemre tűzte . . . szegény leányka! . . .“
„Hahaha!“ — hangzik rekedt torkokból —
„A kis szerelmes ugyan megjárta!“ . . .

„Higyje a bolond!“ — kötődik egyik —
„Hogy te e kedves, csinos gyermeket,
„Annyi kalanddal torkig jóllakva,
Végre csakugyan meg nem szeretted!“

„Mit!?“ — kiált vissza a sértett lovag,
Boszusan tekint köztük szerteszét.
„Nézzetek csak, részeg czimborák,
Miként becsülöm e lány szerelmét!“

S tépve kebléről a kis virágot,
Ámul mindenik, de egyik se szól,
Hogy az a tisztelt gavallér-lovag
Ártatlan rózsát dob el magától . . .

„Ugy-e, hogy mégis régi maradtam!? —
Igyunk no fiuk! még izlik a bor,
Holnap hisz ugy is más virágon
És másik sziven lesz megint a sor! . . .“

A kicsinyke kert bús lakóinak
Esti fuvallat zokogva sugja:
„Öltsetek gyászt ti testvér-virágok,
És sirjatok oh! . . . meghalt . . . a rózsa!“

A nemrég üde, fesledő bimbó
Hervadt szirmokkal, halva fekszik ott . . .
Könyörtelen sziv lehett óh: az,
Becsülni rózsát mely csak igy tudott!

Rákos István.

Megbünhődve.

Egy hideg téli nap estéjén történt, hogy egy csomó embert láttam összeverődve a zajos kerepesi-ut egyik korcsmája előtt. Nem szeretem a mindenfele apró-cseprő utczai botrányokat, verekedéseket végig bámulni, de ez alkalommal valami különös erő, valami titkos belső rugó ösztönzött arra, hogy a sokadalom felé tartsak.

Nem tudván leküzdeni érthetetlen benső nyugtalanságomat, egyszerre csak azon vevém észre magamat, hogy önkéntelenül is belejutottam az ember áradatba, a melynek közepén a rendőrök dulakodnak a rend érdekében két munkás formáju szombati napon sokat látott alakkal. Szót sem érdemelne az egész, hisz az ilyenféle jelenetek már megszokott dolgok szombati és vasárnapi estéken. De reám az egyik alak olyan különös benyomást gyakorolt. Mintha láttam, mintha találkoztam volna már az életben. Ez a hang, ez a járás olyan ismerősek előttem. A rendőrök nem a legszelidebb figyelmeztésekkel kisérték őket lakásukra. Ismerték már régen e két alakot, szombati bravourjairól. Tehetetlenül követtem őket egynehány lépésnyire, mikor az én ismerősöm, megfordul, s bortól elázott hangon kezd rá egy nótára. Jól ismert régi nóta, nekem is volt egy időben kedvencz dalom, de egy még most is sajgó sebem miatt gyülölöm e dalt, gyülölöm azt aki énekli, átkozom azt a czigányt a melyik először huzta nekem.

Ez a nóta lett árulója most is az én ismerősöm kilétének. Borzongva ismertem meg abban a rémes alakban azt az embert aki..... Nem mondom meg! Fáj nekem valahányszor reá gondolok!

Van mindnyájunknak egy rejtett, féltett kincse, amelyről azt tartjuk — elhitetjük magunkkal, — hanem senkisem tudja.

Nekem is van egy ilyen titkom, melyet nem akarok felfedezni. Nem szólok róla, hisz ugysem változtat a lényegen.

S itt vége is lehetne az eseménynek, ha a jó Isten csodálatosan sujtó keze, még az nap éjjel nem hozott volna benünket össze, még egyszer és utoljára.

Még az nap este egy rendkivül sürgős ügyben tartottunk ülést a tüzoltó laktanya egyik termében.

A legnehezebb várakozás közepette egyszerre megszólal a tüzriasztó harangja. Én levék szolgálatban, átvettem a jelentést a tüz miben és hol létéről s nehány pillanat mulva már vágtattam az égő asztalos műhely felé. A tűzhelyre megérkezve, hallom megdöbbenésemre, hogy az égő műhelyben két ember van benn. Iszonyu sejtelemtől gyötörve adom a ki a parancsot a mentésre. S nehány pillanat mulva az én embereim isszonyu önfeláldozás árán, hozzák ki a tüzből a szerencsétleneket.

Hirtelen megpillantva az egyiket, a bánat, a harag, s fájdalom legkinzóbb érzései nyilalták át szivemet.

Az én régi s az este is látott emberemre ismertem benne. Most már nem dalolt, de egy hangot hallatott magáról. Láttam, tudtam, az életnek már szikrája sincs benne. Ittasan hozták haza mindkettőt a rendőrök ők égő pipával feküdvén le a forgácsok közé, az általuk gyujtott tüznek füstjében megfultak.

Átadtam őket a mentőknek, a kik egy félórai hiábavaló élesztési kisérletek után jelezték, hogy mindkettő meg van halva.

Kiszenvedett, megbünhődött az én emberem; nyomorultul élt, tengette magát egy napról másikra, s nyomorultul is pusztult el. Pedig egykor ur volt, csinos fiu volt, szeretett s állitólag szerettetett is. Mert ur volt, módjában állt többet követelnie és tennie, mint nekem. Szabad volt hazudnia, szabad volt néki a szív szent érzelmeivel játszania.

Oh! de a végtelen mindenható szigoru birája lett tetteinek.

Most már az a leány sincs többé, a kiért szenvedett, akit megcsalt, s aki bánatában, szégyenében elhervadt.

Most már csak magam vagyok a titok őrzője . . . . . De talán többet is mondtam e tárgyról, mint akartam.

Aki ennél is többet kiván megtudni, keresse meg. „Tetemre hivás“ utolsó versszakában.

Egyszer volt egy leány . . .
Ki ugy játszot a legénynyel,
Mint macska szokott az egérrel.

Szidanics Feri.

A bástya-ünnepen müködők névsora.

I. Csárda. Osztoics Mihályné, Schumy Rezsőné, Kövy Róza, Wind Margit, Frimm Olga, Jakovits Irma, Kupánits Emilia, Szombathy Mariska, Nazarcsák Gizella, Kovács Etelka, Kovács Ilona, Faludy Margit, Schumy Terka, Szombathy Kálmán, Vaskovits Ilonka.

II. Csárda. (Ilona), Schinabek Engelbertné, Göth Ilona, Göth Luiza, Friedrich Etel, Szalkay Izabella, Szalkay Elvira, Glanzer Clementina, Kleeberg Róza, Tost Ervin, Csatáry Minike, Csatáry Ilonka, Goldburg Iza, Csik Irénke, Varga Rózsika, Henszler László, Henszler Lászlóné.

Ósztéria. Keömley Nándorné, Martroszky Mariska, Szakács Minka, Kleszner Etelka, Telkessy nővérek, Andaházy Irén, Merfort Miczi, Felsmann Ida, Eberling Irénke, Lász Károlyné.

I. Pezsgő. Szőke Györgyné, Szőke Etelka, Szőke Jolán, Guthjar Irma, Guthjar Margit.

II. Pezsgő. Széll Ignáczné, Montenuevó Jolán, Ladányi Etelka.

Kávéház. Fuchs Erzsike Baranyay Miczi.

Theás sátor. Báró Szentkereszty Béláné, Gaál Emma, Brichta nővérek.

Tréfás tombola. báró Natorp Alice, Mokry Ida, dr. Wladár Róbertné, Záborszky Ilona, Ettl Margit, Hackstock Ottilia, Schwingenschlögel Karolina.

I. Mézes kalács. Mocskonyiné, Ludwig Lajosné és leánya Ilonka, Hágel Herminé, Fodor Ilonka és Erzsi.

Gyors sajtó és fénykép. Tábory Dezsőné, Tábory Dezső, Beranek István.

Pereczesek. 4 kis fiu. Gallner Teréz, Schinabeck Gyula, Schinabeck Béla, Patacsics Livia.

I. Virág t. Garba Gyuláné, és Denel Károlyné, Dregály Gusztika, Nyirák Gabriella, Koffler Camilla, Farkas Mariska, Horváth Gizella, Szwierag Olga, Fligl Irma, Garba Minus, Herold Lujza, Mercz Etelka, Wallett Józsa, Lazitsné, Budinszky Stefánie, Farkas Olga.

II. Virág. Tabermanné, Nedeczky Rezsőné, Berényi Margit, Gervay Adél, Sátory Riza, Vagács Ida, Brichta Irma, Ludwig Irén, Brangl Ilonka, Ettl Gizella, Adamcsik Annuska, Walter Berta, Guthjár Józsa, Told Malvin, Told Margit, Maucha Ilonka.

I. Szivarok. özv. Szwieragné, Szwierag Róza, Szwierag Margit, Héger Luiza, Héger Ida.

II. Szivarok. Fényes Ivánné, Demeczky Mihályné, Roboz Elvira, Tarkeöy Margit, Wohlráb Flóra, Schletter Camila.

I. Czukrázda sátor. Schatz Róbertné, Bursics Irma, Gröger Aranka, Kövér Ilonka Payer Aranka, Payer Margit, Seidl Margit, Staub Ilona Staub Margit Sternád Lenke, Tiber Margit, Vaszary Nellike, Dúzs Erzsike, Heyduk Anna, Kautsch Vilma.

II. Czukrászda. Dr. Heraldné, Sárosy Kapeller Etel, Plisič Ilonka, Sártory Mariska, Uher Gizella, Czeiner Stefi, Czeiner Margit, Geller Gózi, Keller Janka, Vaász Paula, Mozer Mariska, Jancsó Erzsike, Holler Helén, Heuter Paulina, Nagy Vilma, Nagy Janka, Kormann Miczi.

Ujságelárusitás. Bóné Gézáné, Bóné Anna, br. Durneis Ilona, Lakner Anna, Hummel Olga, Kollerfy Mihályné, Heisler Emma, br. Baratta Margit, Fodor Vilma, Büttel János.

Tombola. Őrgróf Pallavicini Edéné, őrgróf Pallavicini Edina, br. Vay Henrikné, Rohonczy Györgyné, Országh Sándorné, Országh Margit, lov. Kleeberg Oszvaldné, Erczhegyi Sárika, hg. Taxis Ami, Muchmeyer Hedvig.

Gyermek színházs és tombola. gf. Wenkheim Frigyesné 2 kis és 3 nagy leány, Kozáky Alice, Kozáky Olga, Csepreghy Irénke, Bárczay Anna, gróf Wenkheim Mária, gróf Wenkheim Ilonka, Gold Karola, Rohonczy Mária, Nemes Antal, Erdélyi Gyula.

Tiróli sátor. Fröhlich Károly, Szerelemhegyi Tivadar, Varga Ottóné.

I. Cassához. Seidl Józsefné, Erczhegyi Ferenczné, Meloccó Józsefné, Kanzler Anna, Schäffer Ágostonné.

II. Cassához. Gervay Lujza, Hofhauser Elekné, Roth Irma, Tábory Sarolta.

III. Cassához. Frank Berta, Gaál Emma, Tátray Lajosné, Topicsné, Éberling Józsefné, Tusovszky Gyuláné.

A czigány karavánt vezeti Patrubány Ferenczné. Czigány nők: Jablonszky Sándorné, Dr. Csánky Dezsőné, Miskey Béláné, Sziklay Károlyné, Kalina Irén, Jablonszky Jolán, Jablonszky Irén, Csutor Gizella, Mahaliczky Teréz, Blahunka Zsüli, Buczurka Matild, Vilárner Ella, Hermann Zsüli, Hermann Irén, Miskey Erzsike. Czimbalom-müvésznők: Klárner Sarolta és Csánky Kornélia.

A magyar egyesület évkönyvéből.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági, és társadalmi hetilap megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Alkotás-utcza 12/a szám) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajánljuk a Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben előmozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk müködésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel müködik, velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson. Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni szíveskedjenek.

A magyar egyesület.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 23. sz. Vasárnap, Pünkösd hava (junius) 7.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar ifjuság.

Az ifjusági hangverseny, a torna versenyek és az egyetem zászló szentelése vonta bele nagyobb mértékben ifjuságunkat az ezredik év ünneplésébe. Az iskolai ünnepek már majdnem minden községben megtörténtek. Az ifjuság most az ország szivébe jelent meg, hogy bemutassa daliás hajlamait, az ifjuság énekelt, hogy a hazafias lelkesedést dalban mutassa be, az egyetemi ifjuság felszentelte zászlaját. A jövő munkásai tehát sokféleképen mutatkoztak be. Tizezer iskolás gyermek vonul fel Budára megnézni a korona jelvényeit s Budavárat, hol a falakról századok dicsősége néz le.

Az ünnepélyek rendjéről, lefolyásáról beszámolt a napi sajtó, mi programmunkhoz hiven foglalkozunk az eseményekkel.

Az ifjuság nagy hangversenyében a budai felsőbb intézetek is részt vettek igazolva azt, hogy nem csak a tanitás, de a nevelés is jó kezekben van letéve a budai oldalon.

Egyet azonban nem hallgathatunk el és ez az, hogy az összes ünnepélyeknek méltóságosabb szinhelye lett volna Buda és pedig talán a vérmező.

Az egyetem zászlaját ha itt szentelik fel, ezzel az ifjuság kifejezi, jövőjére nézve életkérdésnek fellépett nagy esemény megoldását, a mivel a közoktatás kormánya, az egyetem tanácsa komolyan foglalkozik: tudniillik az egyetemeknek Budára való áthelyezésének szükségét. Nem helyi kérdés ez, hanem országos érdek. És ha jól megfontoljuk a loyalitás kérdése is. A tudomány, müvészet alapvető munkájának ott kell székelni, hol a király székel.

Szakavatott tollakból közölt a Buda és Vidéke az egyetemek áthelyezéséről czikket és a polgárokkal együtt biztosan várja a reménynek teljesedését.

A közoktatás minisztere Dr. Wlassics Gyuláról nem tételezzük fel, hogy benne csalatkozzunk. Nyugodtan várjuk, hogy annak az ifjuságnak az érdekeit nem teszi koczkára melynek nevelésétől és szellemétől függ a hanyatlás, a hazafiasság sülyedésének meggátlása és a magyarság valódi fennmaradása.

Mi dr. Wlassics Gyulától nagy szabásu alkotásokat várunk és megvagyunk győződve az egész hazára nézve oly fontos áthelyezéssel örökiti meg nevét és teszi örökemléküvé hivatalos müködését.

Az ezredéves ünnepeknek egy maradandóbb és jótékonyabb alkotása sem lenne, ha az egyetemeknek Budára való áthelyezését a törvényhozás kimondaná. Ezzel a nemzet azt mondaná ki, hogy szivén viseli az ifjuság jövőjét, mely a nemzet jövőjének bizományosa.

A hol a korona van, ott van a helye a korona gyöngyének, az ifjuságnak.

Ugy legyen!

z. t.

Hogy irjunk?

II.

Irta: **Thewrewk Árpád.**

Simonyi-nak „Német és magyar szólások“ czimü munkájában, melyet az Akadémia tudvalevőleg a Marczibányi-dijjal tüntetett ki, a 256. és 259. lapon u t á n a áll, mig a 23. és 243. lapon u t á n n a ötlik szemünkbe! Minthogy u t á n a tő, a pedig a személyrag, ennélfogva oktalanul ir az olyan, ki igy ir: u t á n n a. — Hogy a pályanyertes müben majd u t á n a, majd u t á n n a áll, az épen annyi tudatlanságot, mint elvtelenséget árul el.

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZAJA.

Örangyal-baba.

Irta: **Valnicsek Béla.**

Borkay Gyula azzal a szándékkal ült iróasztalához, hogy megirja Ligetynének, az ünnepelt szép asszonynak történetét. Tiszta papirosa finom irómappán feküdt, melynek két sarkán izléses himzés volt. Szép aranyszövésü és rózsaszinü, meg piros szálakból voltak a levelek rajta. Borkay Gyula a szép asszonytól kapta azt emlékbe s mikor Ligetyné sajátkezüleg elkészité, a következő édes szavak kiséretében nyujtotta át a tulboldog fiatal embernek: Ezt magának csináltam, Borkay. Valahányszor novellát ir, tegye a papiros lapja alá és gondoljon rám. És viszont szolgálat fejében irjon rólam egy elbeszélést. Lássa, én belefüztem gondolataimat a rózsaszinü meg piros szálakkal a himzésbe; maga most fejtse föl a szálakat és vegye ki belőlük a gondolataimat; vajjon eltalálja-e őket, nem kuszálja-e össze-vissza.

Borkay Gyula mosolyogva vette át az ajándékot s azt mondta, hogy meg fogja próbálni. Aztán hozzá tette: Tudja nagyságos asszonyom, az egyszer nem téntába mártom tollamat, hanem a kegyed himzésébe és én azt hiszem, hogy hüen fogom papirra vetni gondolatait.

És azóta Borkay Gyula számtalanszor leült a virágos keretü iró-mappa elé és számtalanszor iparkodott kivenni a szálakból a szép asszony gondolatait, de mindhiába. Azok a szálak néhol összecsavarodtak, máshol meg megszakadtak s Borkay Gyula mindannyiszor eredménytelenül kelt fel iróasztala mellől.

Most is ott ült iróasztalánál s bizony már vagy harmadszor mártotta téntába a tollát, de egyetlen szót sem irt le. Bolondos hangulatában a finom himzett szálak fölé is tartotta, hogy talán a beléjük szőtt gondolatok átszivárognak majd a pennájába s ez sem használt. Sehogysem tudta elkezdeni, pedig mindig Ligetyné volt az eszében s elgondolta, milyen boldog lehet a szép asszony férje, Ligety, aki különben jó barátja. Aztán arra is gondolt, hogy milyen tisztán szereti Ligetynét, aki szintén nagyon tartózkodóan kedves vele szemben és mentül tovább nézte a himzésnek finom, tiszta szálait, annál élénkebben látta maga előtt annak a szép asszonynak finom, makula nélkül való lelkét, ki azokat készitette s ki addig egyetlen kaczér tekintettel sem bátoritotta fel őt semmire, még csak kézcsókra sem.

Ha Borkay Gyula olykor nem találta otthon Ligetyt s a szép asszony Arankájának bölcsője közelében ülve, visszafojtott lélekzettel hallgatta az alvó baba pihegését, a fiatal ember csupán néhány perczre foglalt helyet s alig váltottak szót. Borkay Gyula sokkal boldogabbnak érezte magát, mintha valami közönséges thémáról beszélgetnének és különben is nagyon suttogóan kellett volna beszélniök, azért inkább hallgattak.

A szép asszony lassanként becsülni kezdte a fiatal embert tartózkodó magaviselete miatt s mivel Ligety is nagyon szerette Borkay Gyulát, azt hitette el magával, hogy neki is kell szeretnie a férje barátját.

Mikor Borkay Gyula nevenapja közeledett, természetesnek találta, hogy a fiatal embernek valami meglepetést készitsenek, aki szintén kedves ajándékkal lepte meg őket. Ligetyné közölte szándékát férjével és igy készült el a himzett virágokkal diszitett irómappa, melyet a föntebbi szavak kiséretében nyujtott át Ligetyné olyankor, midőn férje a szomszéd szobában keresgélt szivarjai között.

És azok a szavak kissé felbátoritották Borkay Gyulát s azóta melegebben, hosszasabban fogott kezett a szép asszonynyal.

Egy alkalommal, ismét egyedül találta Borkay a szép asszonyt s néhány másodperczi csönd után — mialatt hallgatagon néztek egymásra — Ligetyné azt kérdezte a fiatal embertől, hogy kitalálta e már gondolatait.

Borkay azzal felelt, hogy megfogta a fiatal asszony kezét, mit az nem vont viszsza. Borkay ezt bátoritásnak vette s ajkaihoz vonva a forró kezet, megcsókolta. Később a felső karjára is forró csókot nyomott és ajkaira is. Ligetyné arcza lángba borult s vissza kapta fejét, a fiatal ember is kissé meghökkent, de mikor látta, hogy Ligetyné egyetlen szót sem szól s még csak szemrehányó tekintetet sem vett reá, ujból keze után nyult s most már nagyobb erővel szenvedélyesebben szoritotta meg, aztán egészen közel hajolt Ligetynéhez, ugy, hogy érezte arczán forró lehelletét

A pályanyertes mű 1. és 197. lapján m á s s a, 86. és 173. lapján pedig m á s a áll. S á s, s á s a (nem s á s s a), k é s, k é s e (nem k é s s e) analogiája szerint m á s a, k é p m á s a, nem dedig m á s s a, k é p m á s s a irandó. Hogy a pályenyertes műben majd m á s a, majd m á s s a olvasható, az azt árulja el, hogy szerzője nem tud öntudatosan és következetesen irni.

Hogy Simanyinak nincs tudományos meggyőződése, az abból is kitünik, hogy pályanyertes művének 100. és 365. lapján k ö n y-t, ellenben 283. és 350. lapján k ö n n y-t találunk. Nem teszi-e az olyan a magyar helyesirást nevetségessé, a ki igy ir: k ö n n y r e f a k a s z t a n i, de k ö n y r e f a k a s z t j a; továbbá: k ö n y c s e p, de k ö n n y á r? — B u d e n z-nek „Magyar-ugor összehasonlitó szótára“ megczáfolhatatlanul bizonyitja azt, hogy k ö n y (nem k ö n n y) irandó. Nem is használta soha senkisem a k ö n n y alakot egészen Kazinczy Ferenczig, a ki az „Orpheus“ első kötetének 200. lapján azt mondja, hogy azért irja a k ö n y szót két n-nel, „mert valamely sejditès azt sugja, hogy eleink ezt a k ö n n y ü t ő l (l e v i s, l e v e) vették.“ Tehát csak holmi sejditès, nem tudomány hozta létre a k ö n n y alakot.

A pályanyertes műben majd l á b b a d, majd l á b a d olvasható. Nem tudománytalan kapkodás-e az, midőn Simonyi a 33. és a 369. lapon igy ir: könnybe l á b b a d a szeme; ellenben a 226. lapon igy: szemei könnybe l á b a d n a k; a 344. lapon is igy: könnybe l á b a d a szemem, és a 417. lapon is igy: szeme könnybe l á b a d? — E régi közmondás: „Ha akarom, vemhes, ha akarom, nem vemhes“ talán semmire sem illik jobban, mint Simonyinak magyar nyelvészeti müködésére. — Még akkor is, ha mindkét irásmód helyes volna, ugyanazt a szót illetőleg oly irásmódot is követni, mely a betüket czéltalanul szaporitja, holott napjainkban minden nemzet az irásban józan egyszerüségre törekszik; annál oktalanabb természetesen a betüt szaporitó irásmód akkor, ha hibás is. A tő l á b (nem l á b b), az igeképző pedig a d (nem b a d) levén, nem l á b b a d, hanem l á b a d (t. i. ismét lábra áll) és nem l á b b a d o z, hanem l á b a d o z (t. i. ismét lábra kezd állani) irandó.

A pályanyertes mű 262. lapján d ü c s ő s s é g áll d i c s ő s é g helyett. Simonyi, ugy látszik a csizmadiák hajdani orthographiáját akarja föltámasztani. Minthogy d i c s ő a tő, s é g pedig a főnévképző, ennélfogva m e d d ő-s é g (nem m e d d ő s-s é g), f o r r ó-s á g (nem f o r r ó s-s á g) d ő r e-s é g (nem d ő r e s-s é g), s z e n d e-s é g (nem s z e n d e s-s é g) analogiája szerint d i c s ő-s é g (nem d i c s ő s-s é g) irandó. A Sz.-István jobb kezéről szóló ősrégi ének is igy kezdődik:

»Oh *dicsőséges* (nem *dicsősséges*) szent jobb kéz.
Melyet magyar óhajtva néz;
Drága kincse népünknek,
Nagy öröme szivünknek.«

A pályanyertes mű 276. lapján ez áll: „szigoruságot n y á j a s á g g a l egyesiteni.“ Ez aztán helyesirás? Minthogy n y á j a s a tő, s á g (nem pedig á g) a főnévképző, ennélfogva nem n y á j a s-á g, hanem n y á j a s-s á g irandó.

A pályanyertes mű 182. lapján f ö l l e b b, 422. lapján f e l j e b b, f ö l j e b b, 319. lapján pedig f e l l y e b b olvasható. E háromféle orthographia az elvtelenségnek, a tudománytalan ingadozásnak a netovábbja. Az az **y** pedig már valóságos botrány! Ypszilonnal e szót mai nap már a szabómesterek sem irják többé. — Simonyi ugyan czifra orthographiára tanitja azokat a sajnálnivalókat, a kik igazságra vezérlő kalauzuknak a Akadémiától nem tudni (?) mily okból megjutalmazott pályamüvét választják.

Helyes inditvány.

A budai kereskedő társaság a következő kérvényt intézte a kereskedelmi miniszterhez:

Nagyméltóságu Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Értésünkre jutott, hogy az országos magyar kir. posta- és távirda gazdászati hivatal a X. kerület, kőbányai-uton levő hivatal és raktár helyiségeit a magyar királyi államvasutaknak, mint telektulajdonosnak rendelkezésére bocsátani kénytelen és ennek folytán a hivatal és raktár czéljaira szolgáló épület részére alkalmas telket keres.

Bátrak vagyunk Nagyméltóságodnak szives figyelmébe ajánlani, hogy a II. kerületben, a körvasut mentén a kis-rókus utczában, a 3423, 3424. hrszámu, a magyar királyi vallásalapitványi kincstár tulajdonát képező telek, melyen jelenleg tűzifa telep van, ugy kiterjedésénél fogva, a mennyiben 3421 □-öl kiterjedésü, valamint fekvésénél fogva az országos magyar kir. posta- és távirda gazdászati hivatal czéljaira leginkább megfelel.

Miként Nagyméltóságodnak tudomása van róla, éppen a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló magyar királyi kereskedelemügyi miniszterium 12271/1895. III. számu leiratával engedélyezte, hogy a kis-rókus utczában a budai körvasutból kiágazólag a Ganzgyár telepére, valamint Hauszmann Sándor telepére az iparvágány lefektettessék. Az általunk az országos m. kir. posta- és távirda gazdászati hivatal épülete czéljaira javaslatba hozott telek tehát közvetlenül ezen iparvágány mentén fekszik, ugy, hogy innen csakis magára a telepre lesz szükséges a vágányoknak bevezetése.

Tekintélyes összeget takarit meg a m. kir. államkincstár már csupán az által, hogy amennyiben a nevezett hivatal ezen a helyen épittetik, az iparvágányok ujból lefektetésének szüksége elesik. De kétségtelen, hogy előny származik a magyar királyi államkincstárra ezen helyen való épités esetén abból is, hogy a teleknek vételára jóval olcsóbb lesz, mint a fővárosnak balparti oldalán bárhol másutt.

E mellett alkalom kinálkozik arra, hogy Nagyméltóságod és a magas kormány ujabb tanujelét adja annak, hogy nemcsak igéri, miszerint a budai résznek a mult hibái és hatósági mulasztások folytán elhanyagolt iparát és kereskedelmét felvirágoztatja, hanem tettekkel is hozzájárul ahhoz, hogy ezen becsecs igérete beváltassék, mert csak igy lehet elérni azt, hogy a szegény és elhagyatott budai rész lassan-lassan habár mindenkor messze maradva a túloldal rohamos fejlődésétől, mégis némi bizonyságát szolgáltassa a fejlődésnek.

A budai iparosok és kereskedők már évtizedek óta arra voltak kénytelenek szoritkozni, hogy a Budán elhelyezett hivatalokban alkalmazott és Budán lakó tisztviselőcsaládoktól, mint fogyasztóktól szerezzék meg kenyerüket. A helyet azonban, hogy e tekintetben a helyzet javult volna, csak rosszabbá lett, részint, mert számos hivatal és közintézet, mely előbb Budán volt, a pesti részre helyeztetett át (műegyetem, kultusministerium, dohányjövedéki igazgatóság fenyitő törvényszék, stb.) részint pedig, mert a szerény javadalmazásu tisztviselő az ő fogyasztási igényét is a minimumra lévén kénytelen nem örvendhettek.

resletének sem az iparosok, sem a kereskedők redukálni, természetes, hogy czikkeik nagy ke-

Ugy társulatunk, valamint a budai közügyek iránt érdeklődő férfiaink évek óta azon fáradoznak tehát, hogy a Duna jobbpartjának egyik részén ipar- és gyártelepek fejlődjenek, amelyek több munkást, több alkalmazottat foglalkoztatván, a lakosság szaporodtával, a fogyasztás növekedtével a kereskedelem és ipar is inkább fel fog virágozni.

Köszöntetel tartozunk az iránt, hogy éppen Nagyméltóságod segitségével volt lehetséges, hogy a II. kerületi kis-rókus utczában az iparvágánynak lefektetése által ott máris két nagy ipartelep fog létesülni.

Kivánatos lenne tehát, hogy ezen a vidéken több, ezekhez hesonló telep létesittessék, és ezért vagyunk bátrak Nagyméltóságodhoz kérelmünket intézni:

Méltóztassék az országos magyar királyi posta- és távirda gazdászati hivatalnak Budapest székes-főváros jobbparti részén való felépitését kegyesen elhatározni.

Nagyméltóságu Miniszter Urnak. Kegyelmes Urunkuak alázatos szolgái: a budapesti (budai) hereskedelmi társulat: F r e y b e r g e r Pál, elnök. O t t Lajos, alelnök. K o l l á r Lajos, jegyző.

Ez az inditvány olyan, hogy a kereskedelmi miniszter azt teljesitheti. Reánk nézve fontos és a kormánynak előnyös. Meg vagyunk győződve hogy meghallgatják. A tekintélyes budai kereskedelmi társaság minden alkalmat megragadBuda emelésére, a mi által rendeltetését jól tölti be és méltó a polgárság elismerésére.

Értekezés a magyar nemzet ezer éves életéről.

(Hajós Mihály beszéde az Attila-utczai iskola-ünnepélyen.)

Kedves Gyermekeink! Összejöttünk ma itt mindnyájan e helyen, hogy örvendjünk!

Ezer esztendő!

Nagy idó ez, igen nagy!

A magyar nemzet ezer esztendő előtt szerezte meg ezt a drága hont s azóta sok viszontságon, szenvedéseken kellett átmennie. Ezer év óta sokat kellett ennek a magyar uemzetnek küzdenie tatárral, törökkel, némettel, szlávval, de de megvolt az ereje, megvolt az erkölcsi alapja az élethez, meg volt a szivós erős akarat, megvolt a lángoló hazaszeretet.

Tekintsünk édes gyermekeink egy kissé a multba, áldozzunk mi is egy rövidke időt őseink emlékének s meritsünk belőle kitartást hazaszeretetet.

A régi magyarok hazája Ázsiában, az Ural és Altal herység táján az Ob és Irtis folyók sikságán volt. A régi korban, a történelem tanusága szerint, a középkorban a népek vándoroltak, hogy maguknak biztos hazát szerezzenek, hol nyugodtan, gond nélkül élhessenek. Felkerekedtek a magyarok is s Ázsiából nyugat felé a Fekete tenger irányába mentek s ennek a tengernek közelében, Lebediában telepedtek meg, innen, ki tudná megmondani: mikor? tovább mentek s Etelközben ütötték fel sátraikat.

Ez sem volt még az a föld, hova szivük egy ismeretlen érzése vonzotta. Elindultak jobb hazát keresni.

Hét törzsre volt ekkor osztva a magyar nemzet, mindenik törzsnek meg volt a maga vezére; ezek voltak: Álmos, Előd, Ond, Kond, Tas, Huba és Töhötöm. Megválasztották ezek az öreg Álmos daliás fiát, Árpádot, vezérüknek s őt régi módon pajzsra emelték. Ekkor kötötték a vérszerződést, mikor is megfogadták, hogy fejedelmöket mindig Árpád nemzetségéből választják. Eskü gyanánt felvágták ereiket, a kicsorgó vért egy szent edénybe eresztették s azt megizlelte mindenki s a következő fogadalmat tették:

„Ugy ontassék annak vére a ki a szerződést megszegi, mint mi ontottuk vérünket s

---

s már-már készült a második csókot adni, hogy aztán a harmadikat is rálehelje a szép asszony ajakára, mikor egyszerre kedves, nevető hang hallatszott: Mama, mama . . .

Aranka felébredt, felült piczi bölcsőjében, ujjacskáival félre lebbentette a piros függönyöket s kedves, mosolygó arczczal nézett, édes mamájára.

Ligetyné egy pillanat alatt a bölcső mellett termett, hogy ki ne essék a baba ki az egyszer önkéntelenül is az örangyal szerepét játszotta. Aztán karjaiba vette Arankát, Borkay felé vitte s azt mondta: Pacsit, a bácsinak, szentem; szép pacsit; a másik kezeddel.

A baba véletlenül Borkay bácsi orrára találta adni a nagy csattanós pacsit, mintha meg akarta volna torolni a mamája iránt tanusitott illetlen viseletét, majd a haját, meg bajuszát is kezdte tépázni s Borkay ugy érezte, hogy az a kis baba jól meg tudja védeni édes mamáját a külellenségektől . . . . Ezek jutottak hamarjában Borkay Gyulának az eszébe, mikor ott, a Ligetynétől kapott ajándék előtt elmélkedett s irni készülődött s amint pennájával a himzett szálak fölött játszadozott, az egyik finoman szőtt, tiszta szálon, melynek szemlélésénél akaratlanul is a szép asszony lelkére gondolt, nagyon piczi, fekete foltot ejtett a téntába mártott tolla. De az alig látható foltot nagyon könnyü volt kivenni s azóta sokkal jobban vigyáz rá s még olyan piczi kis foltot sem ejt a himzett szálakon . . . .

ugy legyen egy nemzetté a hét törzs, a mint a mi vérünk egy edényben egyesül.“

Ez a vérszerződés volt alapja a mai alkotmánynak is. S ez az alkotmány főbb vonásaiban mai napig is érvényben van.

Ott látom lelki szemeimmel Árpádot és népét, a mint a vereczkei szoroson át bejönnek erre a földre, mely hun rokonuké, Attiláé volt; — ott látom, a mint megkergetik Zalánt, Szvatoplukot, Marótot s a mint dicsőségesen elfoglalván ezt a drága hont, Pusztaszeren gyűlnek össze s megtartják az első országgyülést Isten szabad ege alatt, hálát adván Hadurnak, hogy bevezette őket ebbe a tejjel-mézzel folyó gazdag Kánaánba.

Ezer éve ennek, gyermekek!

Azóta sok szenvedés kisérte ezt a hazát, azóta sokszor próbára tette a jó Isten a magyart, de ő mindenkor kiállotta azt.

S látom lelki szemeimel, a mint a magyar szent koronát az első apostoli király fejére teszi a nemzet, — látom, hogy miképen diadalmaskodik a kereszténység a pogány valláson; — s látom, mikor szent István jóságos, nyugodt arcza előtt elejti a bárdot az a gyilkos, a ki életére tört annak, ki megszilárditotta a kereszténységgel a magyar nemzetet, s megvetette az ezer éves fennállás alapját.

Látom az Árpádházbeli királyokat, kik, dicsőséggel uralkodtak, kik kivivták az idegen nép tiszteletét, becsülését. Látom szent Lászlót, Könyves Kálmánt, III. Bélát a bölcs királyokat, kik fénynyel árasztották el ezt a szép hazát.

De haj! amott egy sereg tatár, mint a sáska, beront a drága honba, feldúl mindent, s mikor elpusztitott mindent, épugy mint a sáska, kivonul. S IV. Béla, a honából kiüzött király visszatér könnyezve s megalapitja ujból az országot. Vérakat épittett, hogy ha ujból támad bennünket valamelyik ellenségünk készen találjon minket. Akkor épitették ezt a Várat is erre a hegyre, mely alatt most ünnepelünk.

Az Árpádház kihalt s az azutáni királyok: Róbert Károly, Nagy Lajos egyik legbölcsebb uralkodóinknak.

Mikor hazánkat baj éri, a magyarnak félistenei támadnak. Jött a török s elébe állt a nagy Hunyadi. Mint a milyen Isten-ostora volt Attila ellenségeinek, olyan Isten-ostora volt Hunyadi a törököknek. Ott van oldala mellett Kapisztrán János, a hős szerzetes, — Kinizsi Pál, a nagy erejü, ott van mellette Kemény Simon, ki életét adta oda Hunyadiért. Ott van a nagy Hunyadi fia, a magyarok legnagyobb királya: Mátyás, az igazságos. Most is hallom, a mint negyvenezer torok élteti a Duna jégpánczélán az ifju fogoly Mátyást. Most is látom, mily kitörő lelkesedéssel, örömmel fogadta a magyar a gyermekkirályt, kiben atyja erényeit látták. S látom, mint remeg a hatalmas Bécs Mátyás előtt.

„Meghalt Mátyás király, oda az igazság!“ Ezt irta a nagy király fejfájára a magyar nemzet halálakor.

Oda lett az igazság, oda lett az összetartás, oda lett a szabadság. Jött a török s nem volt már Hunyadi, ki visszaverje, tódult az ozmán s nem volt a magyarnak Kinizsije, pusztitott Mohamed serege s nem volt Kapisztrán Jánosunk, ki a kereszttel tudta volna azt visszaverni.

Jön a török s a maroknyi sereget tönkre teszi Mohácsnál, beveszi Budavárát s a magyarok büszke fővárosából, Mátyás fénynyel körülövezett palotájából török várost csinálnak.

S amott a szegény Lajos király, kinek holttetemét a Csele-patak adja ki, jelképe a pusztulásnak, eredménye a magyarok pártoskodásának.

Szolga lett a magyarból, abból a magyarból, kit urának ismert Nagy Lajos és Mátyás idejében tiz ország. Üldözött lett saját hazájában a magyar, az a magyar, ki fényével Európát világitotta be.

S ha a szorongattatásnak perczeiben nem akad Zrinyi Miklós, Szondy György, Dobó István és az egri nők, talán még tovább is terjeszkedett volna a török.

Budavára ismét a mienk! A névtelen hősök kiüzték a törököt s visszaültek a magyarok saját otthonukba.

A Habsburg család uralma a törökök uralmával kezdődött. Nem tudták ők akkor még megérteni a magyar nép szive dobbanását s Tököly Imre, II. Rákóczi Ferencz fegyvert fogtak az elnyomott magyar szabadságáért.

Amott van Rákóczi, a mint a lelkesedéstől áthatva vezeti győzelemről győzelemre seregét.

S ha forditunk egyet abban a nagy könyvben, melyben a magyar név dicsősége van megörökitve, ott látjuk a magyarok királyát, Mária Teréziát s előtte a magyarokat kivont karddal, amint egy szivvel egy lélekkel kiáltják: „Életünket és vérünket királyunkért, Mária Teréziáért!“

S ment a magyar királya segitségére, hogy az császára maradhasson az osztrákoknak.

S itt elérek a közel multba, mikor a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István, megalapitja az Akadémiát, a lánczhidat, a gőzhajózást s azt mondja a dicső multtal biró magyar nemzetre, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz!“

S előhozta Széchenyi a sutba dobott magyar nyelvet, előhozta a félre tett magyar czimert, magyar lobogót s magasra tartotta, hogy az egész világ megláthassa.

Segitettek neki nagy munkája közepette József nádor, Kossuth Lajos, Kisfaludy Károly és Sándor, Berzsenyi Dániel, Vörösmarty Mihály, Arany János, Jókai Mór, Petőfi Sándor és még sokan.

S mikor meglátta az irigy osztrák szomszéd, hogy nagyon is szabadon gondolkodik a magyar, mikor látták, hogy szabadságunkért, nyelvünkért küzdünk békés uton, felizgatja szláv testvéreinket s igy több oldalról akart körülfogni, agyonnyomni, németté osztrákká tenni.

De él a magyarok Istene! nem engedi elveszni hü magyar népét.

Az 1847-iki országgyülést maga a király, V. Ferdinand nyitotta meg magyar nyelven. Nagy szó volt ez akkor. Minden irás, minden beszéd előbb latin volt.

S mikor felállott a jó király s mindenki várta, mit fog mondani latinul, igy szólt magyarul: „Örvendek, hogy itt látom Magyarország rendeit, Atyai szándékomat mutatják a következendő királyi előterjesztések. Fogadják bizalommal!“

Egekig ható, szivet, velőt rázó zajós éljenzés követte a szavakat. Ott zokogtak, ott sirtak örömkönnyeket a legkomolyabb férfiak, senki sem szégyenlette, hisz 300 év óta nem hallott magyar szót a magyar!

Gondoljátok el, hogy távol idegenben, jártok, hol a mi szép magyar szónkat nem értik, gondoljátok el, hogy szóltok emberhez, fühöz, fához és senkinem érti meg — s akkor váratlanul, hirtelen megszólalna valaki a mi édes hazánk nyelvén, — mit csinálnátok? Zokognátok, örömtökben, hogy van már valaki, a ki megért, kinek keserveinket örömeinket elmondhatjuk.

Igy történt ez 1847-ben is. Ez az országgyülés okos törvényeket hozott s 1848, márczius 15-én pontokba foglalta a magyar nép szabadságának biztositékát. Az 1848-iki törvények vetették mely alapját az uj Magyarországnak. A paraszt népet felszabaditották, egyenlővé lett minden ember. Kimondották, hogy mindenkinek egyenlően kell adót fizetni.

A felizgatott horvátok, szerbek, oláhok fel-fellázadnak, a magyar mindig leveri őket. Termett a honvéd, mint a fű. Végig ment az országon Kossuth Lajos, a lánglelkü szónok s tömegesen álltak melléje a katonák, ott volt köztük apa, testvér, gyermek unoka, ott harczoltak egy sorban a hazáért, a szabadságért. S mikor az osztrákok is fegyvert fogtak ellenünk, Kossuth Lajos, Mayarország kormányzója diadalról diadalra vezette a magyart.

Névtelen hősök ők, kik ezt a mi sokat ostromolt Buda várunkat is bevették.

Ott látom a honvédeket, a mint rohamnak a hős költővel, Petőfi Sándorral, Bem tábornok hadsegédével, amint kiméletet nem ismerve vágtatnak az osztrák által segitségül hivott orosz seregek közé s pusztitják őket.

De hajh! amott egy golyó találja, elbukik s beteljesidik jóslata.

»Ott essem el én a harcz mezején,
Ott folyjon az ifju vér ki szivemből,
Ott hagyjanak engemet összetiporva.
Ott szedjék össze elszort csontomat.«

Amott látom előre nyomulni a nagy tömeg orosz sereget s a maroknyi magyar fogyfogy.

Kossuth Lajos, kormányzó kénytelen volt a hatalmat átadni Görgei Arturnak, ki Világosnál lerakta a fegyvert az orosz előtt.

Szomoru napok következtek ezután. Batthányi Lajos gróf, Magyarország miniszterelnöke és a 13 aradi vértanu, meg a sok jogtalanul halálra itélt hazafi vére oda csepegett arra az édes anyaföldre s ott azon a helyen egy hatalmas fa, a magyarok szabadságfája nőtt ki.

Deák Ferencz, a haza bölcse, kibékitette a nemzetet uralkodójával. S a király, a magyarok jóakaró atyja, I. Ferencz József, 1867. junius 8-án megkoronáztatta magát. Gróf Andrássy Gyula miniszter elnök tette fejére a szent koronát.

Nagy volt az öröm széles e hazában. A kunyhótól a palotáig mindenki örvendett. S dicsőségesen uralkodó királyunk, I. Ferencz József megmutatta, hogy átérzi a magyarok kivánságát, azt teljesiti, megérti a magyarok baját, azt orvosolja.

Tartsa meg őt a magyarok Istene a magyar haza javára sokáig!

Dióhéjba foglalva im elmondottam az ezer év történetét, tanuljunk belőle!

Ünnepeljünk ma, hisz annyit sirt már a magyar, hogy jól esik egy kissé ünnepelni, vigadni.

Ha valamely hivatalnok, kereskedő, vagy iparos 20—25 évet tölt egy pályán, ünnepeljük, mennyivel inkább kötelességünk ünnepelni most, mikor egy ezredévet értünk meg.

S legyetek majd ti, édes gyermekeink, bármily foglalkozásu magyar honfiak és honleányok, legyetek hü gyermekei ennek a hazának, a melyen kivül nincsen számotokra hely, hivei legyetek a mi küzös édes anyánknak jó és balsorsban. Emeljétek e drága hont olyan kiváló magaslatra szorgalmatokkal, munkátokkal, hogy minden nép irigyelve tekintsen rá.

Áldozzátok fel a hazának karotokat, minden erőtöket, szellemeteket, minden tehetségteket, hogy boldoggá, virágzóvá tegyétek.

S ha — mitől Isten óvjon — kellene, véreteket adjátok oda azért a hazáért, a mely haza titeket táplált, mely nektek életet, kenyeret adott!

S ha eltávoztok idegen országba, szivetek érzése ide fog vonzani, ebbe a szent hazába mindenkor.

Imádjátok gyermekek ezt a szent hazát, tiszteljétek, szeressétek ezt a drága, dicső hont, mely mindnyájunk szerető édes anyja.

Áldás kisérjen benneteket, gyermekek, mindaddig, mig hü polgárai lesztek ennek a szép országnak.

Valljátok büszkén mindenkor, jó és balsorsban, hogy magyarok vagytok.

Áldás lebegjen ezen a hazán, áldás lebegjen minden igaz polgáránl!

A legnagyobb tiszteletet akkor fejezi ki a magyar, ha háromszoros „éljent“ kiált. Kiáltsuk mi is, egy szivvel, egy lélekkel: éljen a haza! éljen a haza! éljen a haza!

A mi vidékünk.

Más esztendőkben, mikor az alighanem balsikerrel végződő kiállitás nem foglalta le az embereket és az erszényeket Budán és vidékén több ember nyaralt és több kereste fel szép helyeinket.

Buda és vidéke sinyli a kiállitást. Konstantinápoly csinál egyedül forgalmat. A Lágymányos emelkedése bizton várható ettől az ügyes vállalattól. Várható Albertfalva és Budafok valamint Tétény haladása is.

A közlekedési utak, közlekedési eszközök szaporodása biztositéka e vidék fejlődésének. Azt hisszük, hogy végre is munkához fognak és robogni fog a sok deputáczióba került budafoki villamos vasut. Hiszen Budafok nemcsak nyaralásra alkalmas, de egy hatalmas iparvárossá lehet.

Ez lenne az ezredévnek legszebb ünnep-

lése, ha a kormány belátná, mily fontos a főváros közvetlen közelében a jó közlekedés.

Nem tudom miért, sem Mattoni sósfürdője, sem a számtalan vonattalálkozás nem hat Kelenföld virágzására. Ha Kelenföld Berlin vagy Páris közelében lenne, egy nagy város létesülne ott. Mennyi vonat megy rajta keresztül azt elszámolni is nehéz és mégis messzebb van mint Szent-Endre.

A főváros dunajobbparti térképe sok tanusagost mutat. Különösen, ha hozzá vesszük a pilisi alsó- és felsőjárás térképeit. A ki ezt figyelmesen nézi ázsiai mulasztásokat fedez fel.

A szentendrei helyi érdekü vasutat miért nem épitik ki például Leányfaluig. A gőzhajón lehet ugyan közlekedni, de még ez mindég nem elég. Leányfalu megérdemelné a vonathosszabbitást, a mi a társaságnak sem lenne kárára.

Szebbnél-szebb vidékek majdnem ismeretlenek a közönség előtt, mert nincs közlekedés. A községek magok is keveset törődnek vele. Ugy a hogy eljut oda a kinek dolga van s a községi lakosok is bejutnak fáradságosan Budára, hogy itt eladják czikkeiket.

Az ezredéves ünnepek alatt még nem igen történt meg az, hogy egy-egy idegen vagy vidéki elment volna Visegrádra, a régi magyar dicsőség szinhelyére. Messze van az nagyon, még zarándok utnak is. Azután senki nem járt közbe, hogy Visegrád valamiképpen programmba jusson.

Igy van elfeledve a mi vidékünk. Sokat lehetne róla beszélni, mi megkezdtük a szót szóljon hozzá más is.

—o—

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Bursics Antal.

Orömmel irunk arról az emberről, kinek 25 éves szolgálati jubileumát tegnap ünnepelték meg a derék déli vasutiak.

Becsüli s szereti őt mindenki, hivatalnok, altiszt s szolga egyaránt, mert Bursics jelenleg a budai állomás főnöke, hivatalos pályafutásának egész ideje alatt a pártatlanság, igazság és emberszeretet nemes postulátumai által vezéreltette magát.

Vasuti ő tetőtől talpig, alapos szakértelme általánosan el van ismerve s ezt annál örömestebben hangoztatjuk, mert e férfi magyar, még pedig a javából. Magyarul érez, magyarul gondolkodik s magyarán beszél alantasaival.

Dolgozik ernyedetlenül s mint amolyan egész ember, kinek esze, szive a rendes helyén van, meleg érdekkel viseltetik a városi közügyek iránt is. Ebbeli buzgalmát polgártársai meg is jutalmazták azzal, hogy őt az I. ker. iskolaszékbe s kerületi elöljáróságba beválasztották.

Hivatalos pályafutását 25 évvel ezelőtt mint magyar királyi vasuti gyakornok kezdette s most élete delén, teljes erejében a székes főváros egyik nagy állomásának főnöke. Im egy ujabb fényes bizonyitéka annak, hogy erre a nehéz pályára, a melyet a magyarság jóformán csak két évtizeddel ezelőtt hóditott meg, teljesen rátermett a magyar elem.

A hivatalnoki kar, a vonatkisérők s a raktár-személyzet külön-külön deputáczióval keresték föl főnöküket, értékes emlékeket nyujtván át neki. E három testület ünnepi szónokai Bölcskey Ignácz alfőnök, Harmath Antal főkalauz s Campen Niels raktárfelvigyázó voltak.

Este fényes lakomára gyültek össze számos tisztelői.

Az ily derék férfi ilyetén ünneplése nagy megtisztelése az ünnepeltnek, de a vele oly melegen érző ünneplőknek is.

Éltesse őt a magyarok Istene!

A bástya-ünnep.

Megtörtént. A budavári bástyán mesébe illő mulatság vig zaja hangzott el A szerényen, saját társadalmi erőnkből, a hirlapok dobverése nélkül rendezett és létrejött mulatság valóban sikerült. Gróf Hunyady Lászlóné, Örgróf Pallavicini Edéné és a rendezőség, a közreműködők minden egyese büszke lehet az eredményre. A lelkesedés, a kitartás minden akadályon győzött.

A Buda és Vidéke örömmel üdvözli azt, ha Buda társadalma összetart és önmagából éri el a nagy czélokat. A bástya-ünnep bizonyságtétele annak, hogy Budának müvelt társasága van, mely minden téren megfelel hivatásának. Egyesült erővel a társadalom utján is sokat érhetünk el, s leginkább akkor, ha Buda talajából fakadnak a nemes törekvések.

A jótékony czélon kivül Buda hölgyei azt az eszmét is szolgálták, hogy Buda s különösen a bástya-sétány szépségében minél többen gyönyörködnek; annál több barátja van Buda és vidéke érdekeinek.

A szép ünnepet nagyon nehéz volna leirni. Szebbnél-szebb képek és jelenetek füzödnek egymáshoz. A ki látta, annak halaványlenne minden leirás s a ki nem látta az a legragyogóbb leirásból is csak vázlatos képet nyerne.

Egy jótékonyczélu mulatságnál nem csak a jövedelem dönti el az eredményt, de a mulatság hangulata is. Az a szellem, mely a keletkezéstől a végéig átlengi a résztvevőket. Minél kevesebb a hiuság, a szerepelni vágyás, a kápráztatási annál értékesebb a mulatság, annál szebb emléket vés a szivbe, és hatása maradandóbb.

Vig élet hangzott oda fenn. A hölgyek sürögtek forogtak. A csárdák, osteria, czukrászda, pezsgő sátor alig győzte befogadni a látógatókat. Fogyott étel, ital, mely jobbára hazulról és budai kereskedőktől és iparosoktól került ki.

A tombola tárgyak és az egész tombola sátor, mit őrgróf Pallavicini Edéné vezetett, a szerencsés nyerőket kedves meglepetéssel örvendeztet meg. Az őrgrófné figyelmesen, kedvesen, éberséggel, ritka lelkiismerettel és hüséggel végezte teendőit.

Mellette voltak: Őrgróf Pallavicini Edina, br. Vay Henrikné, Rohonczy Györgyné, Országh Sándorné, Országh Margit, lov. Kleeberg Oszvaldné, Erczhegyi Sárika, hg. Taxis Ami, Muchmeyer Hedvig.

A gyermek tombola Gróf Wenkheim Frigyesné nagylelküségének köszönhető. Leköteleső nyájassággal foglalkozott a kicsinyekkel egész tábor karával együtt.

Mellette voltak: Kozáky Alice, Kozáky Olga, Csepreghy Irénke, Bárczay Anna, gróf Wenkheim Mária, gróf Wenkheim Ilonka, Gold Karola, Rohonczy Rajnera, Nemes Antal, Erdélyi Gyula.

A gyermek szinházban tavaszi hangverseny volt, ennek szintén az áldozatkész Wenkheim Frigyes grófné volt a védnöke. Segédkeztek: Dr. Nemes Antal és Erdélyi Gyula.

Osztoics Mihályné és Schumy Rezsőné csárdájában valamint Schinabeck Engelbertné Ilona csárdájában a jó kedv tetőpontját érte el. A szeretetreméltó csárdásnék szivélyesen fogadták és szolgálták ki a vendégeket, a kik itt nagyon jól mulattak.

Közreműködők: Kövy Róza, Wind Margit, Frimm Olga, Jakovits Irma, Kupánits Emilia, Szombathy Mariska, Nazarcsák Gizella, Kovács Etelka, Kovács Ilona, Faludy Margit, Schumy Terka, Szombathy Kálmán, Vaskovits Ilonka, Göth Ilona, Göth Luiza, Friedrich Etel, Szalkay Izabella, Szalkay Elvira, Glanzer Clementina, Kleeberg Róza, Tost Ervin, Csatáry Minike, Csatáry Ilonka, Goldburg Iza, Csik Irénke, Varga Rózsika, Henszler László, Henszler Lászlóné, Fuchs Erzsike, Baranyay Miczi.

A pezsgő sátorban is pezsgett az élet, sokat árultak a szorgalmas árusnők: Szőke Györgyné, Szőke Etelka, Szőke Jolán, Guthjar Irma, Guthjar Margit. Széll Ignáczné, Montenuevó Jolán, Ladányi Etelka.

A virág sátorokból élővirágokat hordtak az élővirágok. Nem erőszakoskodással, de nyájaskodással hóditottak vevőket ők is, mint a többi árusnők. Feljegyezzük e kertésznők és virágok neveit. Garba Gyuláné és Taberman Istvánné intézték a virágcsatát, a következő árusnőkkel: Demel Károlyné, Dregály Gusztika, Nyirák Gabriella, Koffler Camilla, Farkas Mariska, Horváth Gizella, Szwierag Olga, Fligl Irma, Garba Minus, Herold Lujza, Mercz Etelka, Wallett Józsa, Lazitsné, Buidnszky Stefánie, Farkas Olga, Nedeczky Rezsőné, Berényi Margit, Gervay Adél, Sátory Riza, Vagács Ida, Brichta Irma, Ludwig Irén, Brangl Ilonka, Ettl Gizella, Adamcsik Annuska, Walter Berta, Guthjár Józsa, Told Malvin, Told Margit, Maucha Ilonka és Lázics Jánosné.

Szivar. A szivarnak nagy kellete volt. Gyufa nélkül tüzes szemeknél is meggyult.

Árultak: Özv. Szwieragné, Szwierag Róza, Szwierag Margit, Héger Luiza, Héger Ida, Fényes Ivánné, Demeczky Mihályné, Roboz Elvira, Tarkeöy Margit, Wohlráb Flóra, Schletter Camila.

Tréfás tombola. Báró Natorp Alice tréfás tombolája igen tetszett. Sokat kaczagtak felette.

Mellette voltak: Mokry Ida, dr. Wladár Róbertné, Záborszky Ilona, Ettl Margit, Hackstock Ottilia, Schwingenschlögel Karolina.

Oszteria. Dr. Keömley Nándorné ide varázsolta Italiát. Szellemesen rendezte be. Volt is vendége. Az osteriában felszolgáltak: Martroszky Mariska, Szakács Minka, Kleszner Etelka, Telkessy nővérek, Andaházy Irén, Merfort Miczi, Felsmann Ida, Eberling Irénke, Lász Károlyné.

Czigányok. A czigány karaván vezette: Patrubány Ferenczné. Czigány nők: Jablonszky Sándorné, Dr. Csánky Dezsőné, Miskey Béláné, Sziklay Károlyné, Kalina Irén, Jablonszky Jolán, Jablonszky Irén, Csutor Gizella, Mahaliczky Teréz, Blahunka Zsüli, Buczurka Matild, Vilárner Ella, Hermann Zsüli, Hermann Irén, Miskey Erzsike. Czimbalommüvésznők: Klárner Sarolta és Csánky Kornélia.

A theás sátorban a theát szolgálták: Báró Szentkereszty Béláné, Gaál Emma, Brichta nővérek.

A czukrászdában voltak: Schatz Róbertné, Bursics Irma, Grőger Aranka, Vaász Paula, Czeiner Margit, Geller Gózi, Keller Janka, Kövér Ilonka Payer Aranka, Payer Margit, Seidl Margit, Staub Ilona Staub Margit, Sternád Lenke, Tiber Margit, Vaszary Nellike, Dúzs Erzsike, Heyduk Anna, Kautsch Vilma, Dr. Heraldné, Sárosy Kapeller Etel, Plisič Ilonka, Sártory Mariska Uher Gizella, Czeiner Stefi, Mozer Mariska, Jancsó Erzsike, Holler Helén, Heuter Paulina, Nagy Vilma, Nagy Janka, Kormann Miczi.

A Buda és Vidéke számait sokan vették. Bóné Gézáné vezérlete mellett árulták a gazdag tartalmu lapot, mit ez alkalomra Gróf Hunyady Lászlóné és őrgróf Pallavicini Edéné szerkesztettek, s a Buda és Vidékének még sikerültebb száma, mint a mult évi volt.

A lapot árulták: Bóné Anna, br. Durneis Ilona, Lakner Anna, Hummel Olga, Kollerfy Mihályné, Heisler Emma, br. Baratta Margit, Fodor Vilma, Büttel János.

Mézeskalácsnál voltak: Mocskonyiné, Ludwig Lajosné és leánya Ilonka, Hágel Herminé, Fodor Ilonka és Erzsi.

Volt még tiroli sátor, gyorsfénykép, voltak pereczesek, medve tánczoltatók, madár szerencse mondó és sok más egyéb.

A tudósitás hiányos lenne, ha a derék férfi rendezőségnek nem mondanánk elismerő köszönetet. Meg kell emlitenünk különösen Dr. Papp Istvánt, ki éjt, napot egygyé téve dolgozott és vitézül küzdött le minden akadályt, hogy a keresztény emberszeretet munkája sikerüljön.

Az adakozók és egyéb szivességeket tevők neveit később közöljük. A mulatságot villam világitás és bál fejezte be. A mulatók azzal a kivánsággal oszlottak szét, hogy annak folytatása következzék a jövő évben.

A mit a szeretet hozott létre ott uralkodott a szeretet. Az ezredéves lázból kimaradt a nők udvarlása. a magyar lovagiasságnak ez az ősi erénye itt megtörtént. Nem hivatalosan, nem rendeletre, de szivből, a szivnek a kereszténységbe beolvadt Árpád népéhez méltóan, hol a királyt királynak született jobbágyák szolgálják, s a szeretet törvényét végrehajtó a szeretet czéljait szolgáló nőket.

Nem voltak itt miniszterek, nem voltak hivatalos közegek a csak is a Buda és Vidéke közönsége csak is a kezdeményező és lelkes hölgyek tisztelői és jó szivüek.

Azt a mit a Buda és Vidéke számtalanszor hangoztatott a társaság együttérzése azt láttuk ma érvényesülni. Nem volt ez az ünnep hivatalos ünnep csak a szeretet képviselői ünnepe. Egyszerüen méltóságos volt, de olyan a mit bele lehet irni a történet lapjaiba. Képmagyarázat a költői verséhez:

„Magyar hölgynek születni szép és nagy gondolat."

A prózába sülyed korban alig lehetett gondolni olyan szép jelenetekre mint ennél a tisztán budai ünnepélynél fordultak elő.

Nem fognak róla irni sokat a lapok, hiszen nem tartozik ez a fenséges jelenet a mondva csinált közvélemény naplójába.

De tessék emlékbe vésni azt a jelenetet mikor Szombathy Kálmán ez az ős erőtől, magyar jellemtől duzzadó ember a Buda és Vidéke igaz barátja meghordozta a zászlót és olvasóink legnagyobb rézze a keresztény és magyar czélokra kocsijára rakta az adományt.

Hol van a toll, mely letudná irni azt a jelenetet mikov a Mayer-árvaház növendékei derék igazgatójuk vezetése alatt felvonultak és grof Hunyady Lászlóné előtt elénekelték a Hymnust. Hol van a toll mely számot tudna aki aról a képről, mikor az árvák grót Wenkheim Frigyesné előtt énekeltek és sátorában őrgrőf Pallaviczini Edénét tisztelték meg énekökkel.

Ez a három jelenet nem volt rendezve, ezt az árvák rendezték azoknak, kik az árváknak és szegényeknek igaz pártfogói. Nem kivánnak ők tetteikért ujsági nyugtázást, mert jó tetteik jutalmát saját nemes lelkiismeretők megnyugtatásában látják.

A sajtó által elhanyagolt keresztény ünnepélyről beszámolva legyen szabad a Buda és Vidékének saját előfizetőinek és közönségének egyelőre ha nem teljesen is, de a beérkezett adatok szerint is köszönetet mondani. És pedig az étel és italnemüekben adakozóknak, kik a következők:

Gajda István, Záborszky István, Tretina József, Fischer Antal, Grünwald Samu, Bittner és Follner, Pakányi Ferencz, Várady József, Hartman István, Mesterházy Mihály, Kabon József, Domonkos György, Keller Ignácz, Szenes Ede, Arnold, Róbert, Sére Károly, Barti Gyula, Brukbauer György, Jankovics József, Ternyei Farkas, Róth Lajos, Gamauf Károly, Röszler Károly, Löwenstein Antal, Hagenmacher Henrik, Francois, Popper Antal Stowasser János.

Isten áldja meg őket.

Erre az ünnepélyre még többször visszatérünk mert mindenki nevét beakarjuk mutatni, kik ezen a sikerült ünnepélyen közremüködtek, a mely ünnepély a béke ünnepélye is.

Meg kell jegyeznünk, hogy az „Egyetértés" kimeritő és hü tudósitást hozott az ünnepélyről.

Borvásár.

Szomoru a kezdete a „Medárdi borvásár"-nak egy véletlen baleset, melyet a vizsgálat lesz hivatva kideriteni — ember áldozatot követelt e szegény, de minden tekintetbe kifogástalan becsületes s szorgalmas hajósoktól, kik a mostani vásárra is ugy mint máskor gazdáik borát hozták el piaczainkra hozzánk, hogy keservesen megtakaritott keresményüket családjuk számára haza vigyék.

Érkezett ugyanis négy boroshajó melyek közül, Zugfiel Nándor hajójánál f. hó 4-én ugy 6 óra tájban este vigan pattogott a tüz, főzték a vacsorához az elmaradhatatlan hal paprikást s hogy hogy nem mint tudósitóink irjak, egy kiüritett pálinkás hordó, vagy a tüzlángjától, vagy pedig a forróságtól felhevült gáz fejlődéstől felrobbant, s az ép e hordó közelében levő hajó kormányosát Tóth Józsefet ugy arczul vágta, hogy az orra leesett, s ennek következtében a mentőknek kellett őt a közeli Szt-János kórházba vinni, hol mint értesültünk agyrázkodás következtében ötödikére virradora reggel 5 órakor meghalt, három neveletlen kis árvát hagyott maga után.

E szerencsétlenség felett egyszerüen napirendre lehetne térnünk, de hisz ez már a második szerencsétlenség mióta Budán van a borvásár. Kutatnunk kell azokat, hogy mi okozhat ilyen s ehez hasonló szerencsétlenséget, mikor ugyan csak egy másik hajó kormányosnak meg a lábát törte össze egy hordó ki szintén másodnapra meghalt.

Vádoskodni nem szokásunk, de mi abban leljük a gyakori szerencsétlenség okát, hogy a pénzügyőri tisztviselők kimélet nélkül kényszeritik a boros gazdákat arra hogy a hajókon érkezett árukat ki kell a hajókból rakni. Ez a szokás eddig nem volt! de nem is érte a hajósokat és eladókat annyi szerencsétlenség és kár mint most.

Hajón érkezik a boruk még is szárazon kell árulniok, pedig a hüvös hajón sokkal értékesebb lehetne áru mint kint, vajon melyik bortermelő engedné meg valamelyik vevőjének, hogy borát ne a pinczéjébe hanem kint a meleg napon szárított hordokba kostolja, ugy hiszem egyik sem, s az ilyen vevőt őrültnek mondanák, a borvásáron a borokat a helyett, hogy a hüvös hajón kostolgatnák a vevők a forró napon kénytelenek ezt tenni, ezért fogy a bor vásár is.

Erről különben már eleget elmondottuk, nézetünket de még illetékes helyre nem jutott el. Talán ez az ismételt szerencsétlenség felrázza az illetőket, s majd talán kezdenek róla gondoskodni, hogy minden évben egy-egy ember élete még is nagy áldozat egy másik ember szeszélyének, vagy szüntessék meg a borvásárt, vagy engedjék ugy tartani mint máskor szokott lenni a hajóban, s csak az üres hordók legyenek kint, ekkor nem fordul majd elő szerencsétlenség, ha a hajósok nem kint hanem a hajón tanyáznak, a hajón csak a hajós ember, a puszta földön tehetetlen báb, hol oly könnyen el pusztul mint a kiszáradt tóban vissza maradt hal, mint azt a jelen eset is mutatja.

Érkezett különben 1246 hektl. bor és 199 hektl. pálinka, különféle borok árai 14—34 frtig, pálinka árak pedig 36—55 frtig, eddig nem tudunk semmit sem, de ha igy marad jó vásár lehet belőle, bort vevők tömegesen látógatják.

Különfélék.

— **Állat és növényhonositó társaság**. Az állat és növényhonositó társaság május hó 31-én tartotta XXX-ik közgyülését. A közgyülést Gelléri Szabó János a minden szépért és nemesért lelkesedő emberbarát nyitotta meg szép és tartalmas beszéddel, mit a jelenlevők zajosan megéljeneztek. Majláth Béla titkár olvasta fel ezután kimeritő évi jelentését és a zárszámadást. Az állatkert eredményeiben sokat köszönhet az igazgatónak, Serák Károlynak, ki az ügyeket vezeti. A választásokat ejtették meg ezután. Elnök lett: Gelléri Szabó János; alelnökök: dr. babarczi Schwartzer Ottó és dr. Balogh Sándor. A választmányba és a pótválasztmányba több budai vezérférfiu jutott be, kiknek kipróbált ügybuzgalmának az állat és növényhonositó társaság nagy hasznát veheti. A pótválasztásokat folyó hó 7-én végzik el.

— **Fényes esküvő**. A belvárosi plébánia templomban junius 1-én délelőtt esküdött örök hüséget ifj. Holtzspach Nándor téglagyári gondnok, III. ker. vál. tag stb. Mollien Ilona kisasszonynak. A templom összes csillárai meg voltak gyujtva. Az esketési szertartást Kanovics Béla apát végezte fényes segédlettel, ki az ifju párhoz igen szép beszédet intézett. Az orgonán Belovics kitünő zenetanár játszott és növendékei karban énekeltek. Násznagyok voltak: Weisenbacher Endre és Egyházy József. Lyoszolyó leányok: Holtspach Paula, Holtzspach Lujza, Weisenbacher Irén és Moravecz Irma k. a. voltak. A notabilitások közül ott láttuk: budavári Ország Sándor dr. nyug. minist. tanácsost, Maschauer Frigyes alezredest Czájlik Alajos rendőrkapitányt, Dr. Bencze Benő elöljárót, Hahoti Sándor felső leányiskola igazgatót stb. Esküvő után a nemzeti szállóban gazdag ebéd volt, melyen felköszöntőt mondott budavári Országh Sándor az ifju párra, Bálint Béla dr. a szülőkre, Kanovics apát a násznagyokra stb. Ebéd végeztével az ifju pár nászutra Bécsbe utazott. Őszinte szivből kivánjuk, legyenek boldogok.

— **Olaszok Visegrádon**. Lapunk egy más helyén arról emlékezünk hogy a kiállitás programmjába a visegrádi kirándulások nincsenek beleillesztve. Örömmel látjuk, hogy a derék Buda és vidékéért sokat tevő magyar turista-egylet Visegrádra viszi az olasz alpesi klubb tagjait. Megtekintik a fellegvárat és a Mátyás-forrásnál lakomáznak.

— **A „Buda és Vidéke"** ünnepi számába hosszabb és rövidebb czikkeket, eszméket irtak: Gróf Hunyady Lászlóné, Örgróf Pallavicini Edéné, Darányi Ignácz, Beniczkyné Bajza Lenke, Bende Imre nyitrai püspök, Forinyák Gyula, Ugron Gábor, Szemere Miklós, Dalmady Győző, Falk Miksa, Forinyák Gyuláné, Kaas Ivor, Dr. Országh Sándor, Ivánka Imre, Vadnay Károly, B. Vay Henrikné, Molnár István, Bogisich Mihály, Belányi Imre, Hets Ödön, Erdélyi Gyula, Vézinger Károly, Cyprián, Margittay Dezső, Bárczay Oscár, Lauka Gusztáv, özvegy Személy Kálmánné, kápolnai Pauer Kálmán, Rostaházy Kálmán, Dr. Barthos Andor, Prém József, Büttel János, Dr. Nemes Antal, Koroda Pál, Fischerné, Krisanovszky Polda, Kacziány Géza, Hegyi József, Dr. Keömley, Kéri, Tabody József, Haeffler István, Apt Ferencz, Verhovay Lajos, Berecz Károly, Ujváry Aladár, Henszler László, Pokorny Emanuel, Varga József, Dr. Bakó Sándor, Dr. Walther Gyula, Bolygó, Lányi Ernőné, Rákos István, Szidanics Feri. Sok érdekes kézirat jött későn, többek között König Gusztáv kiváló munkatársunk ez a szép mondása is:

Az üreszsebü ember az szegény; az üresfejü: szegényebb; de legszegényebb az, akinek üres a — szive.

König Gusztav.

— **Heti müsor a buda-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „A peleskei notárius"; (Diszelőadás.) Kedd: „A lowodi árva"; Szerda: „Csak párosan"; Csütörtök: „Egy könnyelmü leány"; Péntek: „Suhancz"; (Küry Klára kisasszony első vendégjátéka.) Szombat: „Lili"; (Küry Klára kisasszony második vendégjátéka.) Vasárnap: „Nebántst-virág"; (Küry Klára kisasszony harmadik vendégjátéka.)

— **A Buda és Vidéke naptára**. Többen kérdezősködtek a Buda és Vidéke naptáráról. A kérdezősködőknek legjobban a naptár maga felel meg. Közhasznu részében lesz a budai és budavidéki hatóságok, intézetek, iskolák, kórházak, telepek, gyárak, közlekedés, mulató helyek, temetők, fürdők stb. leirása. A részletes tartalmat később közöljük az ár megjelölésével együtt.

— **Nemzetközi gazdakongresszus.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter 1896. évi szeptember hó 17—20. napjain Budapesten kongresszust rendez, melynek czime

Nemzetközi Gazdakongresszus. A kongresszus 4 napon át tart. Az alakuló diszülés szeptember 16-én délelőtt tartatik, mely után a szakosztályok azonnal megkezdik müködésüket, s azt 18. és 19 én folytatják és befejezik. A záróülés 20-án lesz, mire a kongresszus külföldi tagjai részére szeptember hó 20. és 21-én a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok megtekintésére tanulmányi kirándulást rendeznek. A gabona árhanyatlása világszerte sulyos helyzetbe juttatván a mezőgazdaságot, a kongresszus kizárólagos czéljául tűzi ki a gabona árhanyatlásának okait kutatni és azon eszközöket keresni, melyekkel ezen segiteni lehetne. A tárgyalás három szakosztályban történik; az I. szakosztály a termelés, a II. szakosztály a kereskedelem és közlekedésügy, a III. szakosztály a vám- és hitelügy kérdéseit tárgyalja. A kongresszus tagjai kül- és belföldiek és pedig: 1. A meghivott külföldi kormányok és testületek, valamint egyes meghivott szakemberek. 2. Az érdekelt magyar miniszteriumok kiküldött képviselői. 3. A magyar tudományos akadémia, az országos magyar gazdasági egyesület, az országos gazdakongresszus, vidéki gazdasági egyesületek és más testületek kiküldöttei; a székesfőváros, a magyar közgazdasági társaság képviselői. 4. A földmivelésügyi miniszter által meghivott tagok. A kongresszus hivatalos nyelve a magyar; azonban tekintettel annak nemzetközi jellegére, a tagok a főbb európai nyelvek bármelyikén előterjeszthetik munkálataikat és szólhatnak az üléseken. A szakosztalyi ülések határozatai a záró ülésen magyar, franczia, német és angol nyelven fognak kihirdettetni.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére nehogy a költséges postai megbizást legyünk kénytelenek igénybe venni. Nagyobb számban aharjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni, sziveskedjenek tehát lapunk barátjai nekünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben egyletekben fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfietőink és hirdetőnk megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtelen kis hirdetéshez joga van.

M. A. V. hirek.

— Feltételes megállóhely. Perbete áldomáson a nyári menetrend tartama alatt f. évi junius 3-tól az 1401 és 1402 sz. gyorsvonatok feltételesen meg fognak állni.

— Luxusvonatok. A budapest-predeáli vonalon közlekedő 601 és 602 sz. luxusvonatok f. évi május hó 21-től kezdve változatlan menetrenddel mint rendes gyorsvonatok fognak közlekedni, minélfogva ezen vonatoknál az eddigi pótdijak többé nem lesznek fizetendők.

Helyesbités. Az osztrák-magyar bajor vasuti kötelék forgalomba 1894. évi november hó 1-étől gabona-nemüek stb. szállitására érvényes kivételes dijszabás (III. rész 2. füzet.) 41 és 102-ik oldalán a a Laufen-Freilassing-ra nézve kitüntetett 0·12 márka toldalékösszeg ezennel 0·06 márkára helyesbittetik.

Megállóhely megnyitás. A csaba-nagyváradi vonalon, Gyula és Sarkad állomások között lévő Gyulavároserdő feltételes megállóhely a személyforgalom részére legközelebb megnyittatik. Ezen megállóhelynek Gyula és Sarkad állomásokkal való szomszédos forgalmában az 1-ső, Biezerei tanyák és Kötegyám állomásokkal való forgalom pedig a 2-dik szomszédos forgalmi menetdijak lesznek fizetendők.

— Uj személy dijszabás életbeléptetése. A csáktornya zágrábi h. é. vasuton f. évi julius hó 1-től kezdve uj személy és podgyászdijszabás lép életbe, melyben a menetdijak némely viszonylatban némileg fölemeltetnek, másokban pedig leszállittatnak. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest Csengeri-utcza 33. sz.) 20 krért kapható.

— Dijszabási pótlék. A délnémet-osztrák magyar vasuti kötelékben 1894. évi január 1-től érvényes dijszabás VI. rész 2. füzetéhez f. évi julius 1-vel a III. pótlék lép életbe, mely dijtételek érvényen kivül helyezését tartalmazza.

— Munkás heti bérletjegyek. A folyó évi junius hó 15-től kezdve Budapest és környékén 40 klmtrig illetve bezárólag a II. távolsági forgalomba tartozó állomásokról Budapestre munkásheti bérletjegyeket léptet életbe a következő árak mellett. Az I-ső szomszédos forgalomba és állomásokról 75. A 2-ik szomszédos forgalomban 1 frt; a 3-ik szomszédos forgalomban 1 frt 25 kr. az I-ső távolsági forgalomban 1 frt 50 kr; végül a II-ik távolsági forgalomban 2 forint, Ezen bérletjegyek csakis gyári és ipari munkások, segédmunkások és tanonczok részére a nem és korra való tekintet nélkül a magy. kir. államvasutak igazgatóságához intézendő bélyegmentes beadványok alapján engedélyeztetnek, megjegyezvén, hogy egy beadványban az ugyazon gyárban vagy mühelyben alkalmazott több munkás részére is kérhetők — ezetleg a munkaadó által is — a szükséges igazolványok. A jegyek megfelelő igazolványok alapján adatnak ki, melyek az állomások által, az igazgatóságtól nyert engedély előmutatatása mellett, a munkásoknak dijmentesen fognak kiszolgáltatni. Ezen igazolványok 3 hóig érvényesek és ezen idő lefolyásával az állomási személy pénztáraknál, a régi igazolvány visszaadása mellett, dij nélkül kicseréltetnek. Ezen igazolvány a munkaadó által kitöltendő, aláirandó és czégbélyeggel ellátandó, azonkivül pedig a munkás által is aláirandó, valamint a lakóhelyéül szolgáló községelöljárósága által hitelesitendő. Ezen igazolványok alapján kiszolgáltatott b rletjegyekkel az illető munkás vasárnapok és ünnepnapok kivételével a lakóhelyről Budapeste és vissza az ezen utazásokra esetről esetre kijelölt személy — vagy vegyes vonatokkal naponta egyszer utazhatik.

Tájékoztató.

— **A sztójkai gyógy-borviz** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, **hurutus bajokban** (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), **gyomor és máj betegségekben** csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: **ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra.** Erdélyi havasokból vevén eredetét **bacterium mentes.** Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő orvosszernek** bizony és borral elegyitve **erős habzásu kitünő asztali és elvezeti viz.** Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziö (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.
Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKÖZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át.

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

VÁLI GÁBOR
czimfestő
Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.
(Br. Lipthay palota.)
Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Magy. kir. államvasutak.
66846/96. szamhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1896. évi julius hó 15-től 1897. évi julius hó 15-ig egy — esetleg 3 évre szükséges évenkénti 9000. métermázsa égő repcze ólaj és 4000 kenő repcze olaj szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kr. okmanybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1896. évi julius hó 3-ikának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyujtandók vagy postán oda küldendők: ugyanazon időpontig átadandóknak ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt olaj értékének 5%-a legkésőbb 1896. évi julius hó 2-ikának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárnál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 129.381/91 sz. általános szállitási és a fentebbi anyagok szállitására vonatkozó 39.986/92 sz. különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyébb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leirása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1896. május hóban.

Az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak.
Igazgatóság.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötelék. Dijszabási potlék életbe léptetése.

Az osztrák-magyar vasuti kötelék II. rész 1. dijszabási füzetekhez folyó évi julius hó 1-től a III. számu pótlék fog életbe lépni, mely tartalmazza.

1. az egyrészt a magyar állomások, másrészt pedig a cs. és kir. szab. aussig-teplitzi, a cseh kereskedelmi (IV. vonal) a cseh északi, a kir. szab. huschtehradi vasut, a cs.. k. osztrák államvasutak, a cs. k. osztrák északnyugoti és délészak német összekötő-vasut állomásai közötti forgalomban módositott dijtételeket.

2. az áruforgalmi korlátozásokra vonatkozó határozmányok módositását.

3. állomásnevek megváltoztatását.

4. dijtételek helyesbitését.

Ezen pótlék példányai a részes vasutak igazgatóságánál már legközelebb megvehetők lesznek.

Budapesten, 1896. május 23 án.

Magy. kir. államvasutak egyúttal a részes vasutak nevében is.

Eladó. Bián van egy 4 szobás elegans uri uj ház eladó istállóval, pinczével, kerttel stb. 5000 frtért. Balaton-Füreden az Ecsi igazgató villája melleti telek eladó 6250 frtért, ez 1250 □-öl, régi fenyő s termö nemes gyümölcsfákkal van beültetve.

Kiadó ablakok junius 8-ára a Disz-téren. Czim a kiadóhivatalban.

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

A
Magyar Asphalt
részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 30. sz.
elvállal minden néven nevezendő
asphalt burkolási
valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

NAGY REZSŐ
köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)
Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

A szénsavdus ásványvizek királya a

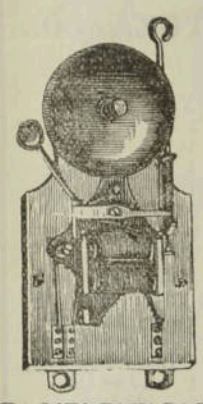

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely
Lázár és Verzár Brassó.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

A „FONCIÈRE"

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 16141/1896. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest-Kelenföld állomásán az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1896. evi október hó 31-én lejárván, ezen vendéglői üzletnek, ugyanezen időponttól számitott 3 évre azaz 1896. évi november hó 1-től 1899. évi október hó 31-éig leendő bérbe adása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és »Ajánlat a m. kir. államvasutak Budapest-Kelenföld állomásán levő vendéglő üzletének bérbe vételére 16141/896. szhoz« felirattal elátott boritékba zárt és lepecsételt és a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi junius hó 25-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához posta utján tértivevény mellett nyujtandók be, bánatpénz fejében pedig 150 azaz egyszázötven o. é. forint készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Budapesten, 1896. évi junius hó 24 déli 12 óráig leteendő.

Értékpapirok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de csak a mértéken alul fognak számittatni.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi osztályában I. emelet 33 ajtó.) vagy a budapest-jobbparti és győri forgalmi főnökségeknél a hivalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmében kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitüzött határidőn tulérkezett ajánlatok figyelmébe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapest, 1896. május hó 22.

Az üzletvezetőség.

(Az utánnyomást nem dijazzák.)

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.43	kr.
Koczka-czukor	1 » —.44	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.60	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 » —.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

VALLA JÓZSEF

mozaik- és czementáru-gyára

épitési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

Vállalkozik:
Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Czementlapok és
Mozaik lapokkali
kövezések elkészitésére stb.

Raktárt tart:
Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizmészgyárnak.

KÖAGYAGCSÖVEK

Menyezet nádszövet raktár. (Stuccatur Rohrgewebe)

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely

BUDAPEST.

A Sz.-Margitszigeti 43·7° C. hévviz kitünő eredménynyel használatott a következő koralakok ellen: **köszvény, csuz, zsábák, idült kütegek, máj-, gyomor-, bélbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak, garat-, gége-, tüdőhurut és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő.** Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási-terem, posta, telefon, távirda, gyógyszertár és elismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos **dr. BAUER ANTAL,** főherczegi udvari orvos. **Naponta katona- és czigányzene. Hajóközlekedés félóránkint. Fürdőidény tartama: május 1-től szeptember 30.**

A szobaáraknál szeptember hóban 30% engedmény.

Árszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

A Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fázán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöldfához"**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora reggeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuként

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában, Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 24. sz. Vasárnap, Szent-Iván hava (junius) 14.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBOL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A kertész-képző intézet.

A vinczellér iskola átalakult kertész-képző intézetté, az átalakulás kiterjesztette az intézet határait. A tanulókat kertészekké képezik ugyan, de a szőllőmüvelésben is alapos oktatást nyernek.

Molnár István és tanártársai közöttük Angyal Dezső nem csak az elmélet emberei, de a gyakorlaté is. A tanulóknak jól megmagyarázzák a tárgyakat és jól képezik ki őket. A kik ebből az iskolából kerülnek ki, azokat önálló felfogás és jó izlés jellemzik. A kertész költő is, ki eszmék nélkül nem boldogul. A kertész aesthetikus, ki a természet költészetét idomitja. A kertész müvész, ki csoportositani ha nem tud, nem ér semmit. Maga a gyümölcs kertészet is költői hangulatot kelt és ápol. A fák müvelése és ültetése erősitik az ember jellemét, és jóvá, nemessé teszik. A Buda és Vidéke rámutatott a fa ültetés a kertészet nemzetgazdasági fontosságára. Ajánlotta azt, hogy ugy itt Budán, mint a vidéken a pénzcsinálásnak erre a hatalmas utjára minél többen lépjenek. A Buda és Vidéke volt az első lap, mely az ezredév ünneplésére fa ültetést ajánlott. Irt arról is, hogy a fák és növények szeretete a nevelést megkönnyiti.

A kertészet felvirulása itt Budán és a vidéken az előljáróságoktól, hatóságoktól függ. Reméljük, hogy a kiállitáson meglátva a kertész-képző iskola kiállitását meg fogják tudni, hogy az itt közvetlen közelben van, s a budai és a vidéki fiukat tanittatják az okszerü kertészetre. Ha minden kerületnek és járásnak volna kertésze ugy másként állna a dolog. A községek legalább egy két hónapra küldhetnének egy-egy ügyes embert ide tanulni. Nem kell mindent az államtól várni, lehet a társadalmi uton is sokat elérni.

Papok, tanitók előljárók buzditsák erre népet. Ha igy történnék, ugy felvirágoznék a szőllőmüvelés és kertészet.

De lássuk most már magát a kertész-képző intézet kiállitását, mely az állandó kertészeti kiállitás csarnokának közepét foglalja el. Mindjárt szemünkbe ötlik az, hogy mennyi minden van itt. Milyen sokféle tárgy, hány megvalósitott ötlet.

Az intézet még csak két éve, hogy igazán kertész-képző intézet és e rövid idő alatt bámulatos sikereket ért el. A kiállitásban a sokat kiállitó intézet versenyen kivül vesz részt.

Itt mind olyan tárgyat látunk, melyeket a derék iskola termelt. Érdekesek és tanuságosak a szőllő- és gyümölcsmüvelési minták az intézetnek gellérthegyi gyakorló telepéről. Ezeket az intézet növendékei készitették szabatosan és kiváló hüséggel s ugy a kertész, mint a szőllőmüvelésre nézve nagyon tanuságos. Tanulhatunk a szőllő és gyümölcsfa oltási táblázatokról, melyek eredetiséggel vannak egybe állitva. A gyümölcs és zöldség feldolgozási módokat gyümölcsmosó, hámozó, zuzó és sajtoló készülékek mintái képviselik.

Látunk ezen kivül aszalt gyümölcsöt, főzeléket, zöldséget, — egész gyüjteményben, — ugyszintén különféle borokat, gyümölcs-borokat, cognacot, gyümölcs-pálinkát, bor- és gyümölcs eczeteket, gyümölcs sajtokat és gyümölcs kocsonyákat,

Ezt a háziasszonyoknak is figyelmébe ajánljuk, mert ebből megtanulhatják hányféleképen lehet értékesiteni a gyümölcsöt és sok sürü garast találnak meg a helyett, hogy az Isten áldását könynyelmüen elpazarolják.

Tovább menve jön a növények kórháza. A ki egészséges növényt, fát és gyümölcsöt akar termelni, annak ismerni kell a növények betegségeit is. A kertész-képző intézet kiállitotta a növény betegségek gyüjteményét is.

Elbámulva állunk meg a nagy és teljes dió, mandula és mogyoró gyüjtemény előtt. Csak itt tudjuk azután meg, hogy ezek a fajok még egy kis udvarban is kellően müvelve jól jövedelmeznek.

A hazai gyümölcsfajták szinezett utánzata mutatja csak, hogy a mi jó magyar földünk milyen háladatos.

A kertész müvészet haladását mutatják a rajzok, kert tervek, czement vázák, kerti ipar készitmények, és az intézet gyakorló tereiről felvett mükedvelő fényképek.

A ki jól megnézi ezt a kiállitást az meggyőződik, hogy Molnár István milyen fontos szolgálatokat tesz a hazai kertészetnek és gyümölcs tenyésztésnek. A ki figyelmesen nézi az okul belőle és a hol lehet terjeszti a kertészetet és gyümölcs tenyésztést, melyre több sulyt kell fektetni a földmivelési politikának is.

A magyar kir. államnyomda.

Itt van a mi oldalunkon. Itt van a Nándor-téren, a Nándor-kaszárnya tőszomszédságában az az intézet, a mely hirdetője első sorban a mi magas fejlődésünknek, és hirdetője a magyar nyomdászat felvirágozásának.

Szerencse az ránk, hogy el nem vitték a budai részről és el nem vitték az I. kerületi várból ezt a nagyszabásu állami intézetet, a mely 500 embernek ád kenyeret.

Szerencse ránk, hogy az intézet élén pécsujfalusi Péchy Imre miniszteri tanácsos áll, ki Zárday József igazgató-helyettessel, és a hozzá beosztott tisztviselőkkel mindent elkövet arra nézve, hogy európai szinvonalra fokozza az intézetet.

Ha a nagy világ birodalmai között kicsi helyet foglalunk is el, de meg van karunk edzettsége és lelkünk erőssége mellett a müvelődéshez való rajongó szeretetünk, és meg van képességünk arra is, hogy az ipar és müvészet terén is versenyezhessünk minden nemzetekkel szemben.

Büszkeségünk nekünk, budaiaknak a m. kir. államnyomda, mert megtudja csinálni mindazt, a mivel az európai államok leghatalmasabb metropolisai büszkélkednek.

Ez az államnyomda nem szorul senkire, felküzdve, emelkedve folyton, odaáliitotta a világpiaczra termékeit és versenyképes lett a földgömbön.

Péchy Imre igazgató évek hosszu során tisztán az államnyomda fokozatos emelkedésére fektette a fősulyt.

Nagy tudása, a térképészeti osztálytól kezdve, a melynek egyik lelke, az összes osztályokon keresztül végig vonul; a typografiát épen ugy érti, mint a gyorssajtónak és egyebeknek müködését. Hivatalának él, hogy mennél nagyobb dicsőséget szerezzen annak az intézetnek, a melyet manap — berendezését tekintve — első helyre állitott.

A m. kir. államnyomda ott van a kiállitáson, bámulatot keltve azzal a mit kiállitott.

Ő felsége a király ott volt abban a pavillonban és a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az államnyomdáról. A napi sajtó hallgatott. Felhangzott a dicséret minden vonalon s az egyes kiállitókról csak a m. kir. államnyomdáról felejtkeztek meg és csak a Falk Miksa által szerkesztett „Pester Lloyd“ szentelt rá öt sort.

A szakértők, ám nézzék meg azokat a dolgokat, a miket a m. kir. államnyomda kiállitott, és megvagyunk győződve, hogy elfogulatlan itéletük a dicséretnek legmagasabb fokán emlitik majd a kiállitott egyes tárgyaknak pompás kivitelét.

Hogy miként fejlődött, miként erősbödött fokról-fokra a m. kir. államnyomda, arra nézve „Az ipar és müvészet“ czimü folyóirat erre vonatkozó czikkét közöljük, a mely élénk világot vet az egész intézetre, és olyan forrásból meritette adatait, a melyhez kétség nem férhet.

A m. kir. államnyomda keletkezett a bécsi udvari és állami nyomdának 1854-ben Temesvárott felállitott fiókintézetéből.

Ez a nyomda csupán közönséges nyomtatványok készitésére, négy typogr. gyorssajtóval, két kézisajtóval és negyven bécsi mázsa betükészlettel felszerelt fióknyomda a magyar ministerium által előbbi minőségében beszünt, önálló intézetként 1868-ban Budára tették át. Két évvel utóbb, 1870-ben egyesitették a pénzügyministerium segédhivatalaként felállitott „Kataszteri könyomda-intézet és központi Térképtárral és megbővitették a hitelosztálylyal.“

Az intézet hivatása: gyorsan, megbizhatóan és a közzétételig titoktartás mellett szolgáltatni az állami igazgatásra szükséges minden nyomtatványokat a kir. hatóságok és hivatalok számára; a kataszteri felvételek sokasitását eszközölni állami és magán czélokra; a rendelkezésre adott országos felmérési adatokból különleges és közérdekü térképeket szerkeszteni; végre elkészíteni az állam által szükségelt összes érték- és hitelpapirokat, bélyegjegyeket és postai értékczikkeket.

Ezeken kivül a m. kir. államnyomda köteles a gyanusokként megleletezett bélyeg- és posta-jegyeket, hatóságok és hivatalok megkeresésére, müszaki vizsgálat alá venni, és ezeknek müszaki ügyekben véleményt adni

Tekintettel hivatásának e külön feladataira a m. kir. államnyomda három müszaki főosztályra tagozódik u. m.:

1. A könyvnyomdászatira, mely a betü és tömöntődei, a betüszedési, a könyvnyomdai és a kiadói alosztályokat, a dinamo és gőzgépházat, valamint a könyvkötő-, a lakatos és az asztalos mühelyeket foglalja magában;

2. A térképészeti főosztályra, mely magában foglalja a térképmásoló, a rajzoló és műmetsző alosztályokat, a kőnyomdát és a térképtárt; és

3. A hitelosztályra, a galvanoplastikai, a photo-mechanikai, a réznyomdai, a fénynyomdai és az enyvezdei alosztályokkal.

Munkaköre általában a nyomdászat minden ágára terjed ki és az intézet be van rendezve a sokszorositási módszerek minden nemére. Elkésziti a kiadványokhoz kivántató diszitmények tervrajzait, térképeket szerkeszt, fényképi felvételeket eszközöl és a nyomáshoz szükséges metszeteket és nyomó lemezeket külső segitség nélkül házilag állitja elő.

Arudát nem tart, hanem a saját kiadásában időközönként megjelenő közérdekü müveket bizományos által hozza forgalomba. Egyébként a magániparral versenyre nem lép, hanem legfölebb kivánatra bizonyos szükebb keretben magánnyomdák kiadványaihoz olyan mümellékleteket jutányos áron készit, melyek előállitására ezek berendezve nincsenek.

Több rendbeli feladatai között az állami hitelpapirok és értékjegyek előállitása képezi hivatásának legfontosabb részét.

Az erre megkivántató müveleteket az államnyomdában, egy e czélra berendezett külön osztálynak teljes biztonságot nyujtó mühelyeiben, minden visszaélést és sikkasztást megakadályozó eljárási szabályok szerint eszközlik. Minden ily gyártási müveletet a pénzügyminiszt.rium kebeléből kirendelt ellenőrző bizottság felügyelete alatt, a működő személyzet egyetemleges felelőssége mellett és az előirt szabályok szigoru betartásával hajtják végre. Munka alatt a bejáratokat felesketett ajtónállók őrzik, s munkaszünet közben biztonsági őrök folyton szemmel tartják az épület belsejét, külső betörések ellen pedig katonai őrszem van állitva az intézet elé.

Jelenleg van az intézetnek 1.610 métermázsa betü-, 81.195 darab anyagminta s nyomólemez és 1.983 darab litografiai kőlemez készlete, 21 drb typografiai, 1 darab litografiai és 7 drb réznyomó gyorssajtója, 18 darab könyv, kő, réz- s fény kézisajtója és 109 drb másféle munkagépe. Könyvtárában a szakmunkák, mintalapok és térképek száma 11.195 darabra megy.

Az államnyomda kiadásában jelenik meg: „Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képben“ magyar kiadása, és annak diszitményei számára egy külön xilografikus osztályt rendeztek be, — Morelli tanár vezetése alatt.

Az ezredéves kiállitás alkalmából a nyomda egész teljességében mutatta be mindazt, a mire mint müintézet képes.

Tessék csak megnézni Mednyánszky Lászlónak „Mindszentek napja“; Vágónak „Húshagyó kedd“; Margittaynak az „Utolsó próba“ és Than Mórnak „Az utolsó Árpád ivadék“ czimü festményeik után, a különböző módszerek szerint sokszorositott 16 szokatlan nagyságu műlapot; és akkor bizonyára az elismerésnek koszoruját teszi annak az intézetnek kiállitására, a mely ezeket ily pompás kivitelben keresztül tudta vinni.

A m. kir. államnyomda bemutat ezenkivül aczélmetszeteket, rézkarczokat, valamint fényképi felvételeket nagyitva és kicsinyitve, nyomólemezeket, réz és horganyedzéseket.

Ott van a térképészeti munkákból a magyar szent korona országainak földmivelési térképe és Balaton medrének és környékének dombormüve, a mi Péchy Imre igazgatónak egyik legszebb alkotása.

Végül ott vannak a typografiai munkák: „Az Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képben“ czimü mü diszmunkának eddig megjelent 13 kötete; a „Feszty-féle honfoglalás“ fametszetének 5 méter hosszu lenyomata; Zichy Mihály két allegorikus rajzának az aradi emlékszobor bizottsága által kiadott nagy fametszetü lapjai és az Emke diszoklevelének Munkácsy Mihály rajza után készült fametszete iris-nyomásban.

Sok gond és fáradságba került mindezt előállitani, de mindezeken győzedelmeskedett az intézet élén álló Péchy Imre miniszteri tanácsos és igazgató, a ki szakavatottságával megmutatta, minő fokra emelkedhet a magyar nyomdász-ipar, ha tehetséggel, izléssel és a legujabb vivmányok felhasználásával előre tör, utat jelez és munkájával dicsőséget arat.

A m. kir. államnyomda a budai részen van, büszkeségünk nekünk, békesség és áldás legyen müködésén.

A bástya-ünnep.

A bástya-ünnep szép emlékeiről már bemutattunk egy képet. Most ismét folytatjuk a leirást, mert szeretnénk, hogy a nagyszerü ünnep képét minél hivebben örökithessük meg.

Gróf Wenkheim Frigyesné gyermek szinházában változatos előadások folytak. A Mayer-féle árvaház növendékei nyitották meg Somlyay József igazgató személyes vezényletével. A Hymnust énekelték el szabatosan. Ezután több gyermek szavalt és énekelt. Bencze szomoru históriáját, egy állatkinzó gyermek balesete táblára ragasztott hét képpel Büttel Erzsi majd Erdélyi Irma és ismét Büttel Erzsi szavalták el. Tompó Irén szavalt Óváry nővérek szavaltak és énekeltek. Büvész mutatványok, hohóczók, tánczosok müködtek közre majd az árvák változatos éneke és szavalása után ködfátyolképek következtek. Az árvák magaviselete, fellépése azt bizonyitotta, hogy Somlyay József az ország egyik első tanitója az ország egyik első nevelője is. Gróf Wenkheim Frigyesné az árvák részére 10 forintot adott, a mit majálisukon fognak felhasználni.

*

A csárda jelenetek is érdekesek voltak ugy az Ilona, mint a Mariska csárdában. Tudósitónk a Mariska csárdában fordult meg többször és végül is ott telepedett le. Nem csoda ha nem ugy számolt be a mint kellene. Kinálgatták és végre is elfeledkezett hivatásáról. A midőn a hiányos tudósitásért bocsánatot kér, felszólitja a hölgyeket és urakat, hogy ha értesül mindenkinek a nevét — a kié kimaradt, hozza — és minden apróságot, mulatságos jelenetet közöl a mi csak történt. A többi lapok tudósitói az Ilona-csárdában, Osteriában, tiróli sátorban és a pezsgős sátorokban fenekeltek meg, ezért hiányos az ő tudósitásuk is.

*

A gyorssajtó egy kőnyomatu képes lapot állitott ki. Itt Tábory Dezsőné kedves modorával volt a vezető, és igyekezett, hogy a lapnak kelete legyen.

*

A tiroliak elfogták a kis Kerékgyártót a ki ott pompásan hegedült és igy, az ügyes cziterásokkal együtt egész egy kis hangverseny kerekedett ki.

*

Záborszky János polgártársunk sonkát küldött felvágva, Gamauf Károly páczolt nyelveket, Jankovics József felvágott sonkát. Ezekből ugyan tudósitónk evett, de elfelejtette feljegyezni. Hogy minden küldött hideg étel jó volt, a budai ipar diadalát mutatja. Legjobb bizonyitvány mellettök az, hogy minden elkelt.

*

Garba Gyuláné virág elárusitása sikerült. Dicséretet érdemelnek. Megjegyezzük, hogy a szép virágok Cullman Rezsőnétől kerültek ki, és ő diszitette izléssel Garba Gyuláné sátorát. Taberman Gusztávné sátoráből is sok virág kelt el.

*

A rendezőségnek délben a bástyán teritettek. Gróf Hunyady Lászlóné vendégelte meg őket, kik az igazán jó ételeket fogyasztva, köszönettel koczintottak poharat a kegyelmes asszony egészségére.

László főherczeg mint kertész.*)

A korán elhunyt László főherczeg a kertészkedést különösen szerette. A növények világában nemcsak korát meghaladó ismeretekkel, de valóban sok felnőttet is megszégyenitő jártassággal birt. A kastély parkjában neki is, épen ugy, mint többi testvérének, kis kertje volt, apró gloriettetel. Itt munkálkodott, a mikor csak szerét ejthette. Kis kertje telve volt mindenféle — kirándulásairól hazahozott — dugványokkal. Különös öröme telt az egyes növények nemesitésében. Oltványait most kegyelettel őrzik.

Maradandó tanujelei rendkivüliségeket kereső gondolkodásának a sajátságosan összecsavart fák. Két, három fiatal ágat csavart össze, összekötötte és nem volt nagyobb öröme mint ha megizmosodott a bizarr alakba kényszeritett fa.

A kedvelt játékhelyen, a hol most kis czementkeresztet emeltek gyászoló testvérkéi, s a hol a miniature patak csinált medrében egy kőtáblára ezt irta a szülői, testvéri szivfájdalom:

LÁSZLÓ

1895. szeptember 6.

itt van egy emberderék vastagságu hatalmas fává nőtt jávor, a melyet még hat éves korában csavart össze két kis ágból. Van lant alakura csavart fája is. Kirándulásairól soha haza nem tért a nélkül, hogy valami ritka, különös falevelet, növényfélét ne hozott volna, s ezeket igazi gyermekes örömmel helyezte el kertjében vagy gyüjteményében. Játszóhelyök egyik mohos fatörzse mellől egy bivalyszarv alakulag hajlott redves, nehéz ágat emelt föl a kalauzoló főkertész. Ki tudja milyen messziről hozta azt magával már a legutóbbi időben a fiatal királyi herczeg.

*) Dr. Baján Mihály könyvéből.

Kutató, kisérletező tudásvágya ezen a téren is megnyilatkozott.

Egy alkalommal a főkertész egy sajátságos korcsnövényre bukkant a parkban. A sóskabokor (Berberis vulgaris) sima, egyenes ágai közt két-három csomó, seprőszerüen fölburjánzott barna, szivós korcságat vett észre. Sietett közölni a meglepő fölfedezést a ritkaságokat kedvelő Lászlóval.

A kis főherczeg elnevette magát, azzal a kedves, szivből jövő nevetéssel, a mely annyira magával tudott ragadni mindenkit.

Mikor aztán jókedve szóhoz jutni engedte, elmondta, hogy azokat a korcshajtásokat egy kisérlettel ő maga hozta létre. Valahonnan hazahozta magával az u. n. „rozsdát“ (buzarozsda) s odakente a Berberis fölemelt héja alá. Ettől aztán megduzzadt a héj és kihajtott a korcságak seprője. Érdekes növényéleti tünemény.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Spertl bácsi.

Egy kedves jó ismerősünk. Egy kép a multból, olyan kép, mely a jelenben is értékes maradt. Megtartotta a régi világ erényeit, de müveltségében haladt a korral.

Papi hivatását jól tölti be. Igazán buzgó ember, ki az irodalmat nem csak a mienket, de a franczia, német, angol irodalmat ismeri és a klasszikus világot is.

Egy kedélyes öreg ember. Őszinte, nyilt szivü anélkül, hogy valakit megsértene.

Milyen szép és megható az, mikor az élet alkonyán valaki szivében lelkében fiatal, a ki tapasztalataival tanácsot adhat az időseknek és ártatlan kedélyével játszani tud a gyermekekkel.

Az öreg Spertl bácsi a gyermekek pajtása. Mikor őt meglátják a gyermekek, tudják, hogy igaz barátjukat látják. Játszik velök, de egyuttal a vallás az erkölcs elveit csepegteti a gyermekek szivébe.

Mikor a Krisztinavárosban volt, a legzordonabb időben is felment a Svábhegyre, hogy a gyermekeket a vallásban oktassa.

Spertl bácsi most a Lipótmezőn van alkalmazásban, hol azoknak nyujt vigasztalást, kiknek elméjök, lelkök elborult, szivük megtört. Az élő halottak vigasztalója, biztatója. Nehéz és még is szép feladat. A hol ő áll őrszemen oda csak a vallásnak oly kipróbált katonája való, mint ő.

Pártoljuk a szinkört.

Krecsányi Ignácz változatos müsorral, jó előadásokkal elégiti ki a szinház-látogatókat. Egy hónapnál is több idő óta folynak az előadások a krisztinavárosi szinkörben.

A szinház jobbára félig telt meg, számtalanszor majdnem üres volt. A jó társaság, jó előadások divatos és egész uj darabok daczára üres ház . . . ezt alig lehet elhinni. Nem is hinnénk, ha a tények nem bizonyitanák.

A kiállitás levét Krecsányi is megizlelte. A sok iny és érzékcsiklandoztató látványosság a közönség iziését megvesztegette. Nem elég a szinpad, a franczia mustár érzékcsiklandozóbb dolgokat lát és pedig olyanokat, melyekhez képest a legnagyobb szinpadi kétértelmüség valóságos növeldébe való ártatlanság.

A müvészetre nagy kár az, hogy a csepürágók mindenféle faja egyszerü és diszkiadásban mutatványoskodik s a czirkusz és egyéb dolgok a muzsa hajlékának ártanak.

A világvárosi mánia kiütött, mindenfelé a legrendkivülibb dolgok, el nem képzelt tüneményei a bohóczságnak kerülnek felszinre, melyekről a sajtó ugy ir, mintha klaszikus előadásokról számolna be.

A milleniumot rávarják kalapra, esernyőre, nyakkendőre, kabát bélésre, a bohóczok hátára és a Bachansnők karjaira. Az ezredévet a szinházkerüléssel ünneplik. Sem a hazafias darab, sem a vidám egy kissé mustáros darabnak nincs közönsége . . .

A diszelőadásul hirdetett „Peleskei nótárius“ daczára, hogy a fővárosban sok százezer idegen volt, nem kecsegtetett közönséget. Nem illik az ünneplő közönséghez az, hogy egy hazafias küldetést teljesitő szinházat elkerüljön.

Még a helybeliekből sem járnak annyian, mint a mult évben. Krecsányi kénytelen közönséget csalogató eszközökhöz nyulni és áldozatok árán is szinházba vonzó rendkivüliségekhez folyamodni.

Sok éven keresztül igazgatja ő a szinházat, a közönyösségből kimozditotta a közönséget, nem szeretnénk, ha a fővárosiak és vidékiek ennek a szinháznak a látogatásától elszoknának. A budaiak adjanak rá jó példát és mutassák meg hogy erre a szinházra szükség van. A sajtó pedig egyetértve és folytonosan lelkesitse a közönséget a budai szinkör látogatására, megmagyarázva azt, hogy a budai szinkörnek a magyarosodás terjesztésében érdemei vannak . . . s hangoztassa hogy a közönség hazafiságból is pártolja azt a szinházat, melyben tisztességesen szórakozhatik. Hangoztassa:

Pártoljuk a budai szinkört . . .

A budai czéllövő-egyesület.

Jubileuma alkalmából irta:

Schmall Lajos fővárosi allevéltárnok.

A régi városok védelmi rendszere a polgárságot nem csak a város őrzésére, a rend és belbiztosság föntartására szoritotta, hanem megtámadás esetében a polgárságnak a várost védelmeznie is kellett. Buda polgársága több izben tanusitotta vitézségét. A törökök kiüzése után a város ugyan már nem szorult a polgárságra, ellenség nem ostromolta Budát s az őrséget is lassankint a rendes katonaság látta el, de mig ez elkövetkezett, háborus időben, különösen a Rákóczi-féle mozgalmak alatt a polgárságnak az őrségre is ki kellett vonulnia és fegyverben állania.

A mult században a rendes polgári őrsereg megalakulásáig, a mi csak 1789-ben történt meg, a polgárság katonai gyakorlatokat nem tartott, hanem hogy a harczias lelket némiképpen mégis fejleszszék és a polgárság egy, elkövetkezhető ostrom esetén a város megvédésében helyt állhasson, a polgárokat a puskával való bánás megtanulására és a czéllövés gyakorlására kötelezték. A hetenkint egy napon át tartó eme kötelezettség azonban minden egyes ujonan befogadott polgárra nézve csak egy évig tartott; a további gyakorlás már nem volt kötelező. A czéllövést tehát ebben a korban még nem lehet szórakozásnak, annál kevésbbé élvezetnek tekinteni, hanem terhes kötelezettségnek. Időtöltéssé a czéllövés tulajdonképen Mária Terézia uralkodása alatt változott, a mikor a puskás polgárság czéllövő-egyesületté alakult és alapszabályait (Privilegien) a tanácshoz 1743. április 5-én bemutatta; mindazáltal az uj polgárokra nézve fönálló gyakorlási kötelezettség továbbra is érvényben marad t

Ha az egyesület czélja 1743. után időtöltéssé és mulatsággá változott is, az egyesületet magát, mint polgári testületet folyton a katonai várőrség kiegészitő részének tekintették, s ha a szükség ugy kivánta, az őrségre ki is kellett vonulnia. Erre is példa II. József császár szerencsétlen török háboruja alkalmával, a rendes katonaságot a török határra inditották s minek folytán 1789. szeptember hónapjában, a helytartótanács parancsára az őrséget az egyesület látta el s a polgári őrsereg fölállitásával még abban az évben egyenruházott vadász-századdá alakult.

Azt a helyet, a hol a polgárság, illetve a czéllövő-testület gyakorlatait végezte, lövőhelynek (Schuss-stadt) nevezték; a terület azonban a város tulajdona volt, a mint a czéllövés is polgári vagyis városi intézmény volt. A lövőhelyet rendesen a bástyafalak mellett, kevésbbé lakott és védett területen jelölték ki, a hol az eltévedt golyó kárt nem tehetett.

A lövőhelyről a tanács gondoskodott s a czéllövőknek mint hatósága alatt álló testületnek fő- és allövőmestereit az egyesület megalakulásáig a tanács nevezte ki. Igy 1713. junius 10-én a főlövőmesternek Wieser N., allövőmesternek pedig Waldeckher József Mihály polgárokat találjuk megnevezve. Ezek az elsők, kiknek nevét jegyzőkönyveink megörökitették. A fölügyeletet is egy tanácsos mint tanácsi biztos gyakorolta. A tanács épitette 1713-ban a Szentháromság-szobor felállitásánál használt épitési állványokból a lövőházat; a tanács adta évről-évre a lövődijakat és a golyófogók helyreállitására szükséges pénzt. Ezeken kivül kaptak a czéllövők egy pár forintot hideg étkek vásárlására, italra pedig egyfél—egy akó bort.

Serkentőül a tanács évenkint dijakat adott. A lövődij kezdetben 6 frt volt, Grassalkovics Antal gróf, az udvari kamara elülülője 1768-ban hat darab aranyra emelte; ma már a székes fővárostól száz darab aranyat kapnak.

A czéllövő-pénztár fölállitását a tanács még 1702-ben megengedte, melybe a polgároktól adományozott pénzt és egyéb jövedelmeiket tették. Ebből a vagyonból szerezték a puskaport és a többi szükségletet. Régóta szokásban volt ugyan, hogy az ujonan befogadott polgárok czéllövő-dij czimén a polgárdijak lefizetése alkalmával a városi pénztárba 4 frt 30 krt fizettek s az ily módon befolyt összeget a város pénztárosa negyedévenkint a czéllövők pénztárába juttatta. Eme dij fizetése alól azonban, mert nem volt jogos, egyesek kivonták magukat, a miért az egyesület a tanácshoz fordult, kérve a dijfizetés kötelezettségét hatósági határozattal megerősiteni. A tanács ezzel a panaszos ügygyel 1814. évi márczius 22-én tartott ülésében foglalkozott, a dij szedését megtagadta, megengedte azonban, hogy a jobb módu polgároktól ezentul is fogadhatnak el adományt, ha azok maguk jó szántából adnak. Biztosabb jövedelemre tett szert az egyesület a polgárság adakozásaiból 1776. után épitett korcsmával és kuglizóval, a hol farsangi időben bálokat is tartottak. A korcsma, mely egy nagy és egy kisebb teremből, valamint három szobából, konyhából és kamrából állott, 1782—1785-ben évenként 366 forint hasznot hajtott.

Az 1739-iki pestisjárvány dulása idején a régi lövőházat kórháznak alakitották át, a czéllövés a járvány megszüntéig, vagyis 1742-ig szünetelt; a három évig tartó szünetelés alatt azonban a polgárság annyira elszokott ettől a kötelező mulatságtól, hogy a tanács 1746 évi április 22-én az egyesület panaszára kénytelen volt az ujonan befogadandó polgárokról szóló szabályzatot megujitani és ennek pontos megtartására a czéheket utasitani.

Tartósabb szünetelés következett az 1849. utáni szomoru korszak alatt. A régi védelmi rendszer alatt 1743-ban alakult czéllövő-egyesület müködése, melynek egyedüli czélja kezdetben a fegyverforgatás gyakorlása volt s melynek tagjaivá csupán a kiváltságos osztályhoz tartozó polgárok válhattak — a forradalom után megszünt, ujjáalakulását pedig az abszolut hatalom megakadályozta. Elkobozták a fegyvereket, az épületet és a telket állami czélokra használták. A tétlen állapot 1861-ig tartott, mely idő alatt az egyesületi tagok száma tizre leapadt. A 60-as évek nemzeti mozgalma a czéllövő-egyesületet is föltámasztotta. Elfoglalta ismét lövőhelyét s 1861. május hónapjában a czéllövés megkezdésével ujra a cselekvés terére lépett. A megváltozott viszonyok következtében az egyesület is uj korszaknak nézett elébe.

Az uj korszak földerültével a budai polgárság előkelő férfiai és a régi egyesület tagjainak töredéke, élükön Thoma József, Kimnach Lajos, Hesz János, Stern Mór s mások, 1861-ben a köztiszteletben álló Paullovics László polgármestertől támogatva, megteremtették Buda első társadalmi intézményét, a polgári czéllövő egyesületet. A már korhadós agg törzsnek a „burgerliche Flintenschützen és Rohrschützen Compagnie“-nek életre képes gyökereiből kihajtott fris ág volt az ifju egyesület, mely Budán kulturális missziót volt hivatva teljesiteni. A tagok a sport, a szórako zás é

mulatás mellett nemesebb célokért küzdöttek s ez a magyar nemzetiség eszméjének pajzsa alatt a magyarosodás előmozditása volt. A tagok közvetitésével az egyesület a budai lakosság közé vitte a hazaszeretetet és a magyarosodást, s az elvetett magból terebélyes fa, a haza javára törekvő és a hazáért élni-halni kész polgárság nőtt. Az egykori német egyesület szelleme, igazgatása és nyelve már teljesen magyar.

Az egyesület férfiai a budai polgárságot meggyőzték a czéllövő-egyesület életrevalóságáról s nem sokára az egyesület megalakulása után a lövőhely a budaiak kedves szórakozó helyévé lett: tagjai évről évre szaporodtak s az érdeklődés az egyesület iránt folyton fokozódott.

Az egyesület százados fönnállásának ünnepét 1866-ra tervezték. A közbejött országos és egyébb események azonban az ünnep megtartására nem voltak kedvezők, ennélfogva ezt az 1871-diki évre halasztották.

A százados ünnep 1871. augusztus 18-án kezdődött s augusztus 23-ig folyt. Az ünnep második napján, augusztus 19-én alakult meg a már korában Érczhegyi Ferencztől inditványozott Országos lövészegyesület. A diszlövést a király helyettese, Tóth Vilmos belügyminiszter három lövéssel megnyitotta s utána a hat napig tartó czéllövés alatt 27 390 lövést tettek. Az ünnepen részt vett 39 magyarországi, hét osztrák, egy svájczi, egy olaszországi, két albánia czéllövő egyesület küldötte és egy amerikai polgár.

A budai polgárok régi lövőhelyét melyen a százados ünnepet még megtarthatták, a vizivárosi bástyafalak mellett, az egykori Horvát-házban, a szegényház-utczában, részben a mai Szent-János-kórház helyén, részben a mellette elterülő magántelkeken találjuk meg. Ezen a területen majdnem kétszáz évig lőttek czélba a budaiak.

Mikor kezdették meg itt a czéllövést? azt nem lehet megállapitani. Az első adat a lövőhelyre vonatkozólag az 1696-diki összeirás, melyben a lövőhely meg van emlitve s ugyanezt a helyet vallja az 1714-diki összeirás is. Tekintve azonban azt, hogy a budai és pesti polgárság fölesketését I. Lipót király 1687. november 7-én vette tudomásul, a czéllövés 1688-ban vehette kezdetét, minthogy a polgárság fölesketésével és megalakulásával a védelmi és ezzel járó kötelezettségek akkor már a polgárságra nehezbedtek. A budai czéllövő egyesület, a mint tudjuk, 1871-ben ünnepelte százados fönnállását, Buda-Pesten azonban kétszáz év óta gyakorolják a czéllövést, minélfogva a két százados ünnepet Millénium évében méltán meg lehet tartani és pedig annál inkább, mert a speciális részek kivételével, az, a mit a budai czéllövő-egyesületről mondottunk, a pestire is értendő. Az utóbbi azonban mint külön egyesület ma már nincs meg, beleolvadt a budaiba s azóta az egyesült két testület a Budapesti nevet viseli.

A Szent János-kórház épitése és bővitése következtében a lövőhely telke mind kisebb térre szorult, ugy, hogy 1790-ben már csak 3991 négyszög ölnyi volt. Eredeti nagyságát nem ismerjük. A fenmaradt területnek egy részét még 1792-ben adták el. Ily módon a lövőhelynek nagy területe leapadt $2211^{5}/_{10}$ négyszög-ölre, melyet a budai czéllövő-egyesülettől kórházi czélra a főváros 1883-ban 50.000 frtért megvett. A telek eladása után az egyesület a Nagy-Rókus-utcza végére vonult s az ott vett telkeken épitett diszesebb lövőházát nagy ünnepséggel 1885-ben foglalta el.

A czéllövő-egyesület történetének befejezéséül a következőkben ismertetjük még az ezzel kapcsolatos Szent János szobor történetét is.

Annak idején nem csak a városnak, hanem a czéheknek és testületeknek is volt védőszentjük. A város Xav. Szent Ferenczet fogadta meg még 1709-ben, illetve 1710-ben patronusának. Hogy a polgárság czéllövő-testületének volt-e külön patronusa, azt nem tudjuk, de gyanitjuk, hogy volt, különben nincs értelme annak, hogy a még szentté nem avatott, csak ennek tisztelt Nepomuki Jánosnak éppen a lövőhelyen állitsanak szobrot. A szobor állitásáról egyedül az 1717. évi május hónap 7-iki jegyzőkönyv emlékezik meg, melyből azt lehet következtetni, hogy a szobrot a polgárság állitotta fel s a költséget a polgárság czéllövő testületének pénztára viselte, mire nézve a tanács előleges engedelmét kérték.

A szobor a lövőhelynek oly részén állott, melyet 1819-ben a Szent János-kórház kiépitésére és nagyobbitására elfoglaltak; a tanács ennek következtében a szobrot lebontatta és a szoborrészt eladta. Az uj szobor 1820. körül épült mostani helyén. Történetét nem ismerjük, lehet, hogy ezt is a polgárság, illetve most már czéllövő-egyesület állittatta.

Különfélék.

— **Az ezredév Budán.** A szent korona és jelvényeinek a Mátyás-templomba való átvitele, annak közszemlére kitétele, a királyi palota alapköletétele, a főispánok fogadása, a hodoló diszmenet, a törvényhozás mindkét házának tisztelgése megélénkitette Budát. A király és családja itt tartozkodása régi szép napokat elevenitett fel. A ragyogó mult támadt fel lelkesedésben és az ünnepek kifejezésében. Adja isten, hogy a király palotájának alapkőletétele egyuttal Buda emelkedésének és régi nagyságа visszatérésének is alapja legyen. A király otthonának legyen szép és méltó kerete és legyen Buda otthona az irodalom, tudomány és müvészetnek . . . Igy azután felvirul Buda, és felvirul vidéke.

— **Kérelem a t. közönséghez.** A Budapestre szóló levelezéseket a hiányos czimzés miatt még mindig nem lehet a kellő gyorsasággal kézbesiteni, mert a czimiratban a t. közönség többnyire csak az utczát és a házszámot tünteti ki, holott ha a közigazgatási kerületet és lehetőleg az emelet, ajtószámot is feljegyezné, a levelezések kézbesitését meggyorsitaná és a postai közegek teendőit is megkönnyitené. Az utazó postai alkalmazottak — ugyanis — a Budapestre érkező mozgó- és kalauzpostákkal közvetitett összes levelezéseket már utközben közigazgatási kerületek szerint rendezik oly czélból, hogy kézbesitéssel foglalkozó székesfővárosi postahivatalok a rendezett levelezéseket a közigazgatási kerületekben alakitott levélhordói kerületek szerint gyorsan szétoszthassák. Ha a levelek czimzése hiányos, az utazó postai alkalmazottak, nemkülönben a kézbesitő postahivatalok feladatukat a kellő időre megoldani nem képesek és ennélfogva kellő időre a levelek sem kézbesithetők. Ujból felkérem tehát a t. közönséget, hogy saját érdekében a levelezések gyorsabb kézbesithetése s a postai alkalmazottak amugy is terhes szolgálatának megkönnyitése végett a Budapestre szóló levelezések czimiratában az utcza és házszámon kivül a közigazgatási kerületet (I—X ig) és lehetőleg az emelet és ajtószámát is kiirni sziveskedjék. Budapest, 1896. május hó 28-án. Dürr s. k.

— **Az ezredév ünneplése.** A budapesti Ernő egyesület, melynek tagjai az Ernőrend kiszolgált és nyugalmazott katonái, jun. 7-én ünnepelte az ezredév ünnepét Nosek Ignácz jóhirü vendéglőjében. Az ünnepre az egyesület tagjain kivül a közös hadsereg és a honvédség sok nyugalmazott és kiszolgált katonája jelent meg. Az ünnepet Bellobraidits Lipót nyugalmazott százados elnök nyitotta meg, éltetvén a királyt. Utána a közös hadsereg, az osztrák, magyar és horvát m. kir. honvédség részéről megjelentek, mondtak beszédeket, poharat üritvén a magyar haza boldogságára, virulására. Az ünnep után az egybegyültek még sokáig meradtak együtt.

— **Erdélyi Béla költeményeire.** A költő, a kinek lantját igaz hivatás zenditette meg; a kit nem a szárnytalan vágy hajszol a Parnasszus magasára, hanem a Múzsa égető csókja avatott fel poetává, egy pompás csokorba köti össze költői lelkének virágait. Közmapi nyelven szólva: egy kötetben gyüjti össze hangulatos szép költeményeit, melyeket olvasni üdülés és igaz lelki gyönyör. A „Vasvármegyét“ tüntette ki azzal a költő, hogy egész sorozatát tette közzé elősször hasábjain azon költői alkotásoknak, a melyeknek keresetlen bájai és formai tökélye a legelőkelőbb irodalmi közlönyök utján országszerte élénk viszhangot keltett a szép és emelkedett iránt fogékony keblekben. Erdélyi Béla költeményei lényegileg és formailag azon irodalmi müvek közé tartoznak, melyek nem enyésznek el, nem törlődnek ki az emlékezetből egy-két rövid nap elmultával, hanem mint a szépnek és eszményinek tiszteletére meggyujtott világitó fáklyák: egy magasztos ideálokért rajongó költői lélek becses megnyilatkozásaiként átszállnak a jövendőre is. A költő közöttünk él, ide vezette a kiszámithatlan és szeszélyas Fortuna, hogy Vasvármegye előkelő társadalmában foglaljon el megillető és méltó pozicziót. Nekünk jutott a szerencse, hogy előfizetést hirdessünk Erdélyi Béla költeményeire. Megtesszük ezennel örömmel és lelkesedéssel, abban a tudatban, hogy Vasvármegye müvelt közönsége sorában nem találkozik senki, aki ezen igazi költő nemes és emelkedett költészetének egybegyüjtött termékeit könyvtárából kizárná. A pompás kiállitásu kötet a fővárosban fog megjelenni. Előfizetési ára 1 frt és gyüjtőknek minden 4 példányra egy tiszteletpéldánynyal kedveskedünk. Az előfizetési összegek a „Vasvármegye“ szerkesztőségéhez küldendők be „Vasvármegye“ szerkesztősége Szombathely.

— **A budai dalárda a kiállitáson.** A hires budai dalárda, mely már annyi babért aratott, a kiállitás hangverseny csarnokában Bellovics Imre karnagy vezetése alatt hangversenyt rendezett. Dalárdánk elragadta a közönséget s valóságos tapsvihar hangzott fel az előadott szép magyar darabok után. A budai dalárda ezen az estélyen is diadalt aratott. Kár, hogy a hangversenyt nem a saját alapja javára rendezte.

— **Krisztinavárosi főgymnázium.** Fekete József krisztinavárosi főgymnáziumának nyilvánossági jogát a közoktatás minisztere nyolcz osztályra egészitette ki. A miniszter valóban jót tett Budával, hogy ezt a kitünő intézetet, hol jól tanitanak és jól nevelnek s hazafias szellem honol, méltányolta és ezzel a budai polgárság általános óhajának eleget tett. Ezt várhattuk is olyan önálló miniszstertől, mint Wlassics Gyula. A miniszterhez küldöttség megy, hogy megköszönje a budaiak iránt táplált jó indulatát, és annak továbbra fokozottabb mértékben való tanusitását kéri.

— **Összejövetel.** Az I. ker. nemzeti asztaltársaság saját helyiségében (I. ker. Árok és kereszt-utcza sarkán levő Wichtl-féle vendéglő) junius 15-én rendes gyülést tart, a tagok több közérdekü ügy mikénti elintézése miatt gyülnek össze, siker azonban csak ugy érhető el, ha a tagok minél számosabban jelennek meg.

— **Jótékonyczélu társasvacsora.** A „Jósziv“ asztaltársaság e hó 22-én Hekker György I. Döbrentey-téri vendéglőjében hangversenynyel egybekötött társasvacsorát rendez, melyre nem tagok is szivesen láttatnak. Egy teriték ára 1 korona.

— **Kirándulás.** A magyar turista egylet budapesti osztálya folyó hó 14-én Pilis-Csaba, Postaréti erdő, Simon halála, Fekete hegy, kétágu hegy Esztergomba kirándulást rendez. Indulás az esztergomi vasut Ó-Buda hajógyár állomásáról reggel 6.50 perczkor Pilis-Csabára. Gyaloglás 9 óra. Élelmet ki ki magával visz. Vezető: ifju Ferenczy Károly.

— **Beiratások.** Az I. ker. kir. kath. gymnásiumba, mely a jövő tanévben sz V-ik osztály megnyiltával mint állami főgymnásium folytatja müködését, a jövő héten lesznek a beiratások, még pedig: junius 16-án az I., jun. 17-én a II. III. jun. 18-án a IV. és V. osztályba. A felsőbb tanügyi hatóság korábbi rendelkezése szerint ezen intézet körébe azok a növendékek tartoznak, a kiknek

szülei a Linczi-lépcsőtől kezdve a Batthyány-, Fazekas-, Csalogány-, Medve- és Vitéz-utczákon át huzódó vonaltól éjszakra, a Logody-utczától nyugotra, a Szarvas-tértől a Virág-Benedek; Kökény- és Döbrentei-utczákon át a Rudas-fürdőig huzódó vonaltól délre eső városrészekben laknak. A főgymnásium helyiségei addig, mig az intézet palotája felépül, részben az I. Várfok-utcza 14. sz. a. fekvő törzsépületekben (a hol a beiratások is történnek), részben az I. Bors-utcza 15. sz. bérházban lesznek elhelyezve. Budapest, 1896. jun. 9. Dr. Badics Ferencz, kir. igazgató.

— **Vörös László jubileuma.** A kereskedelmi miniszterium tisztelt és nagytehetségü államtitkára, Vörös Lászlót huszonötéves szolgálata alkalmából a kereskedelmi minisztérium tisztikara élén Csörghő államtitkár szép beszéddel üdvözölte. Vörös László a magyar közlekedés ügyben halhatatlanná tette nevét. Dolgozott és alkotott. A közlekedési politikának irányt adott, azt vezette. A megtiszteltetést nem csak hivatalnok társaitól érdemli meg, hanem az egész hazától. Őszinte férfias jelleme kitünik abból az önérzetes beszédből, melylyel az üdvözlést viszonozta, a melyből a tisztviselők reményt, bátorságot, kitartást merithetnek. A kitünő államférfiu arra utalt, hogy ma már a politikai körök is méltányolják és elismerik a hivatalnokok hivatását, és a jó munka, a jó erő sikereket ér el. Az államtitkár ezután mindenkivel szivélyes szót váltott, és az ünnepély az ő lelkes megéljenzésével végződött.

— **Kitüntetés.** Dr. Farkas Lászlót, a Vörös-kereszt-egylet főorvosát, a magyar orvosi kar diszét, — ki a legkitünőbb mütők egyike — a király tanácsosának nevezte ki. Jeles tollu és nagy műveltségü munkatársunkat kitüntetése alkalmával szivből üdvözöljük.

Halálozás. Herczeg Ahrenberg Károlyné született gróf Hunyady Julia, gróf Hunyady László testvérje, a szerb király nagyanyja Brüsselben meghalt. A megboldogult kiváló művelt, jótékony és szellemes nő volt, kit az uralkodó családokban nagyon szerettek. Áldott legyen emléke.

— **O-Budai szinház.** Az ó-budai szinházban Serlegi Ida jó sikerrel vendégszerepelt. Ez a derék társaság is megérdemelné, hogy az ó-budai pénzvilág jobban méltányolná.

— **Vendégek Bulgáriából.** A Molnár István kitünő vezetése alatt álló kertészeti tanintézetet tegnap a bulgáriai gazdasági tanintézet 34 növendéke látogatta meg Kelcsow igazgató és más két bulgár szaktanárral. Mindent behatóan megtekintettek és tanuságosan élvezték az egész Európában első tanintézet berendezését.

— **Mulatság** Az első kerületi polgári körnek az Eötvös-villában tartott mulatsága jó kedvvel foly le. A résztvevők kellemesen töltötték el az éjt.

— **A lövölde jubileuma.** A lövölde jubileumára sok vendég érkezett nem csak a házából, hanem a külföldről is. A főlövészmester Del Medico Ágoston a legnagyobb előzékenységgel, tapintattal vezeti az ünnepélyeket. Választása igazolva van. Ő teljesen megfelel állásának s a lövölde felvirágzása bizton várható az ő müködésétől. Az egész rendezőség, az összes lövészmesterek tanujelét adják kipróbált erejöknek.

— **Emlékek.** Bursics Antalt a déli vasut kedvelt állomás főnökét, a kerületi választmány tekintélyes tagját és a mindenki által tisztelt polgárt jubileumán a következő emléktárgyakkal lepték meg. Hivatalnoki kar: Egy pompás dohányzó készlet asztalkával. Állomási altisztek: Egy iróasztali óra. Vonatkisérő személyzet. Egy evő készlet ezüstből, egy ezüst lappal ellátva melyen a személyzet nevei vannak bevésve. Egy arany toll. A lelkiismeretes, pontos hivatalnokot a polgárság köréből is sokan üdvözölték, ugyszintén az igazgatóság és a vidéki hivataltársak. Meg is érdemelte, mert erre pontosságával, szorgalmával, szakismeretével, előzékenységével minden tekintetben rászolgált.

— **Állami tisztviselők vasuti kedvezményei a déli vasuton.** A déli vasut-társaság elhatározta, hogy a rendes alkalmazásban álló hivatali esküt tett, tettleges állományu állami tisztviselőknek, altiszteknek és szolgáknak 50 százalékkal mérsékelt (féláru posta, személy vagy gyorsvonatu) menetjegyek váltására szolgáló, arczképpel felszerelt állandó évi menetigazolványokat engedélyez magyarországi és a barcs—pokráczi vasut összes vonalaira az illető alkalmazott hivatali felsőbbsége által igazolt s illetve pecsétjének alkalmazása mellett pártoló láttamozással ellátott és a déli vasut budapesti üzletigazgatóságánál benyujtandó bélyegtelen folyamodványok alapján, a mely igazolványok 2 frt (kettő frt) kiállitási költség lefizetése ellenében a fentemlitett üzletigazgatóság által fognak kiszolgáltatni.

— **Emlék ünnep.** Folyó hó 9-én a Klotild-szeretetház növendékeinek a koronázás évfordulójának emléke alkalmából az egyesület nőtagjai Tirschl Jánosné urnő bizottsági elnök kezdeményezése folytán kedves örömet szereztek, t. i. megvendégelték őket jó uzsonnával. Az ételeket és italokat az urnők maguk osztották ki, a vigkedélyü gyermeksereg között. Öröm volt nézni, mily jó étvagygyal fogyasztották el az izletes ételeket és italokat; az örömtől sugárzó arczukról szinte vissza tükröződött azon kivánságuk: vajha máskor is részesülnének ily kedves meglepetésben. Uzsonna végeztével a növendékek nevében Gyüre János VI. oszt.-beli növendék mondott köszönetet a kegyesszivü urnőknek; ezután ének, torna és versenyfutás következett, mely utóbbiban a hölgyek által felajánlott illetve kitüzött dijakat Remes Alajos, Rusz Béla, Kovács Sándor és Badál Gusztáv nyerték el. A gyermekek örömére rendezett uzsonnán részt vettek az elnöknőn kivül még. Dr. Neumann Árminné, Dr. Kun Lászlóné, Láng Ernőné, Nagy Lajosné s kedves leánya, Krämer Gézáné urnők, továbbá Dr. Küffer Béla egyesületi titkár, Krämer Géza és Szőts András urak. Az urnők és vendégek este 7 óra után távoztak el a növendékek lelkes üdvözlései között.

— **Értesités.** Az I. kerületi polgári körben a kiállitási jegyek 38 krajczárért kaphatók. Blaskovich Sándor elnök.

— **Jótékonyság.** Az elzülött gyermekek számára Otthont épitő Nagypénteki Ref. Társaságba beléptek: Örökös tagul 100 frttal: Ihász Lajos Hathalom, megyeri Krausz Szidorné, Pejacsevich Arthur grófné, Prónay Dezső, báró Acsa, és Izilágyi Dezső; Alapitó tagul 50 frttal: Blaskovich Elemérné Kassa, Dely Zsigmond, Károlyi Sándorné grófné, és szentmartoni Rádó Kálmán; Rendes tagul 10 frttal: Dokus Ernőné, Teleky Miklósné, Kemény Kálmánné báróné, Liptay Béláné báróné, Pejacsevich Katinka grófnő, Prónay Irma és Róza bárónők, Sárközy Aurélné Komárom, Szentkereszty B. báróné, (20 frttal) Teleky Gézáné grófné, és Villinger Ferencz; Érvényes tagul 3 frttal: Özv. Csorba Lajosné, Ferenczy Józsefné drné, Ihász Lajosné, Mehr Mórné drné, Pap Amély, özv. Petiné, Podmaniczky Leventéné báróné, Rosenberg Henrik, és Sebestyén Dávidné; Pártoló tagul 1 frttal: Ajkay Imréné, özv. Artner Jenőné, Barthalos Olga, Berger Anna, Gyurátz Ferenczné, Kertész Jánosné drné, Kreiszler Józsefné, Saáry Lajosné, Sárváry Izabella, özv. Sováry Jné és Török Jánosné. Adakoztak: Hajdumegyei takarékpénztár 10 frt, Berzeviczy Albert és Albertné, Csopey Laczi és Vilma, Deutsch Antalné, Durneisz Sándor báró, Kenessey Kálmánné, Kovács Józsefné, Madaras Lipótné, Redétey Alajos, S. B. és Szoboszloi jótékony nőegylet 5—5 frt. Erczey Ernőné és Gyurátz Ferencz 4—4 frt, Pollák Alfréd 3 frt, Kutasi ev ref. egyház 2 frt 40 kr, Adler Farkas és Samu, Alexi Sándor, Fogthüy János, Matus György, Mészöly Gézáné, Nagyszalontai tap. Mészöly Gézáné, Hammer Károlyné, Kömer Béla, Padrák Sándor és Soltész László 2—2 frt, özv. Csönek Imréné, turkevei hüolvasó, Szük Józsefné, Szilágyi Józsefné, Denk Irma, Antal Gézáné, Kis Gáborné, Horváth Józsefné dr. Harmos Zoltánné, Bartha Jenőné, Weber Rezsőné, Kaposi Lucziánné drné, Payr Sándor, Rosenberg Zsigmondné, Isoó Juliska, Hajósné drné, Lengyel, Hetey Ignácz, Lengyel Imréné, Fogthüy Jánosné, Tökés Zsigmondné, Czeglédi Mihályné drné, özv. Szines Mihályné és Gézáné, Kuszos Gyula, Kemenczky József, Jelencsik Csapó Irén, Csapó Ferencz, Füredy Lászlóné, Grébe Henrik, Bége Gyuláné, Molnár Lajosné, Rádai Lajos dr, özv. Tóth Ferenczné, Sárváry Gyula dr, Némethy Lajosné, Fekete Sándorné, özv. Kovács Lajosné, Kovács B. Gyuláné, Dobray Mária, özv. Szabó Lajosné, Kaszanyiszky Endréné, Ercsey Rózsika, Balogh Elek dr. Szikszay Lajosné és Fonagy Luiza 1—1 frt. Budapesten, 1896. évi junius hó 2-án Szőts Albert gondnok.

Négy mutatvány számot küldünk. Az ötödik elfogadása után jogositva érezzük magunkat az előfizetési dijak kérésére. A lapot előfizetőink után kivánatra és értesités után bárhova küldjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre . . . . 12 korona.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Kishirdetési rovatunkat az olvasó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

M. A. V. hirek.

— Luxus gőzhajók. F. évi jun. hó 16-tól kezdve Fiume és Velencze között »Dániel Ernő« nevü, uj, elegáns, termes gőzhajó fog közlekedni, mely 10 órai időtartam alatt, tehát az eddigi menettartamnál 4 órával rövidebben teszi meg utját. A legnagyobb kényelemmel berendezett szép hajó az I. helyén kivül még külön luxus osztálylyal is bir, mely külön elegáns teremmel, sétafedélyzettel, kitünő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó teremmel, villanyos világitással és gőzfütéssel van ellátva. Bővebb felvilágositás a magy. kir. államvasutállomásain, valamint a menetjegy-irodákban, ugyszintén a Cook-féle utazási vállalatnál nyerhető.

— Helyesbités. Az osztrák-magyar-franczia kötelék III. rész 2. (gabona) dijszabási füzethez az I. sz. pótlék lép életbe, melz a fődijszabás néhány dijtételének helyesbitését, illetve megváltoztatását és a kilométer-mutató kiegészitését tartalmazza. A pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 10 fillérért = 10 centimesért kapható.

— Vendéglősök figyelmébe. A magy. kir. államvasutak India állomásán az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1897. évi október hó 31-én lejár, nevezett vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól számitott három évi idő tartamra, azaz 1896. évi november hó 1-től 1899. évi október 31-ig leendő bérbeadására iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik. Az 50 kros bélyegget és »Ajánlat a m. kir. államvasutak India állomásán levő vengéglő üzletének bérbevételére 18075/96 számhoz« — felirattal ellátott, boritékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal (ipar engedély és erkölcsi bizonzitvány) felszerelt ajánlatok 1896. évi julius hó 30-ának déli 12 óráio a m. kir. államvasutak Budapest jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához posta utján, tértivevény mellett nyujtandók be; bánatpénz fejében pedig 150 azaz Egyszázötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyüjtő pénztaránál 1896. évi julius hó 29-én déli 12 óráig leteendő.

— Feltételes megállóhely a Budapest-nyugoti p. udvarról d. u. 2 óra 20 perczkor induló 126. sz. helyi gyorsvonat f. hó 10-étől kezdve Szob állomáson d. u. 3 óra 18 pkor feltételesen, azaz ha utasok ott fel- vagy leszállani akarnak, meg fog állani.

— Kombinált vasuti és hajójegyek kiadása nem junius hó 1-től, a mint hirdetve volt, hanem csak julius hó 1-től fog kezdődni.

— A közönség figyelmébe. A m. kir. államvasutak igazgatósága figyelmezteti a környékbeli utazó közönséget, hogy ne használja a gyorsvonatokat a melyek az átmenő utazok által is rendkivül igénybe vannak véve. A környékbeli utazó közönség biztos elhelyezésre nem számithat, a környékbeli közönség utazására kiválóan alkalmasak is hivaták a reggeli és délalatti órákban Budapesten érkező vonatok, melyek az ezredéves kiallitása alkalmából megfelelően szaporitva lettek ugy, hogy a külön vasutakat és másod részeket nem is számitva a reggeli és délelőtti órákban Hatvan felől 7, Szolnok felől 6, Bicske felől 4, K.-Körös felől 2, Vácz felől 7, Czegléd felől 4, vonat érkezik egymásután rövid időközökben.

Tájékoztató.

— **Nagy fali festmény.** Az Attila-utczában menőknek már messziről feltünhetik egy nagy festmény, mely jól talált gyarmatárukat ábrázol. Az alakok szabatossága és jó szinezése meglepő. A jó kép egy jó üzletnek a czége. A ki a képek után veszi az utját, egy jól ismert füszerkereskedésbe ér, Mesterházy Mihály kedvelt kereskedésébe, hol jó árukat pontos és előzékeny kiszolgálást talál. Ajánljuk e derék kereskedőnek mai számunk hirdetési rovatában található hirdetését olvasó közönségünk figyelmébe.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az elökelő körök asztali itala, hurutus bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer.

Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz története** czimü illusztrált munkából most jelent meg a 60-ik füzet, a melyben Gracza György az osztrák és magyar seregek első döntő ütközetét: a kápolnai csatát beszéli el több szemtanu feljegyzése alapján.

— **Helyreigazitás.** A bástya-ünnepre küldött adományokat még hivatalosan nem nyugtázhatjuk. Sokan maradtak ki, a miket pótolunk, igy többek között Schlaucher Ferencz küldeménye is. Mindent nyilvánosan köszön meg majd annak idején a bizottság.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdelyi Gyula.

Apró hirdetések.

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalban.

Tanitójelölt. Jun. 16-ától a szünidei végeig irodai munkát keres, esetleg elemi vagy polgári iskolai tanulók mellé korrepetitornak ajánlkozik. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek.

Jó vétel. Tinnyén száz hold föld, dohány engedély és urilakkal eladó. Vételár 35.000 forint. Bővebben a kiadóhivatal.

Eladó. Bián van egy 4 szobás elegans uri uj ház eladó istállóval, pinczével, kerttel stb. 5000 frtért. Balaton-Füreden az Ecsi igazgató villája melleti telek eladó 62·0 frtért, ez 1250 □-öl, régi fenyő s termő nemes gyümölcsfákkal van beültetve.

Több vendéglő eladó. Czim a kiadóhivatalba.

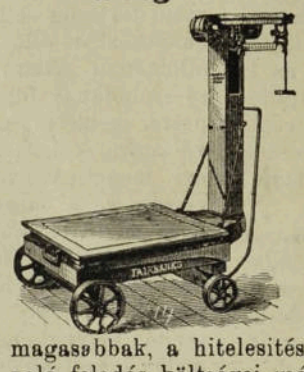
Eladó. Férfi szabó-üzlet jó forgalommal azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 403.

A
Magyar Asphalt
részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 30. sz.
elvállal minden néven nevezendő
asphalt burkolási
valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **asszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Munkavezetőnek vagy felügyelőnek ajánlkozik egy értelmes ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalban kéretnek. 402.

FAIRBANKS-MERLEGEK
a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság
Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Magyar kir államvasutak üzletvezetősége Szombathely. 9593. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége a saját központi hivatalaiban, a hállózatához tartozó összes vonalak név szerint a győr- fehringi, kis-czell — székesfehérvári, porpácz — pozsony-ujvárosi, boba — csáktornyai, ukk — tapolczai, türje — szent-gróthi, zala-szt. gróth-balaton-szt. györgyi, dombovár-veszprémi, csáktornya-zapresitzi, zabokrapina-teplitz-krapinai, varasd-glubovecz, szombatpinkafői, és szombathely-rumi vonalak állomásain és őrházaiban nem különben egyébb épületeiben továbbá ezen felsorolt vonalakhoz tartozó pályafentartási osztályok és fütőházi főnökségek hivatalos helyiségeiben, a szombathelyi mühelyben és szertárban használatban levő összes szolgálati óráknak, ugy szintén a váltó-pálya és mozgóőrök, pálya és távirda felvigyázók zseboráinak, és az éjjeli őri szolgálatnál használt ellenőrzési óráknak 1896. évi julius hó 1-től számitandó három éven át való jókarban tartása, szabályozása és javitása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy 50 krajczáros bélyeggel ellátott, lepecsételt boritékba zárt ajánlataikat következő czimzessel:

«Ajánlat a pályaórák jókarban tartása, szabályozása és javitására m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Szombathelyen.«

F. évi junius hó 24-ére déli 12 óráig, a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének I-sö osztályánál nyujtsák be vagy oda küldjék be. Ajánlattevők tartoznak legkésőbb f. évi junius hó 23-án déli 12-óráig a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál 100 az az egyszáz forint bánatpénzt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letéteményezni.

Az ajánlatban óvadéknak megtörtént letétele megemlitendő, de az arról nyert letéti-jegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számittatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A szerződési feltételek a nevezett üzletvezetőség III. osztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőben tul beérkező ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek és végül azok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak. A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlat árra, szabadon választhasson.

Szombathely, 1896 junius hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak.
66846/96. szamhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1896. évi julius hó 15-től 1897. évi julius hó 15-ig egy — esetleg 3 évre szükséges évenkénti 9000. métermázsa égő repcze ólaj és 4000 kenő repcze olaj szállitására ezennel nyilvános pályáza ot hirdet.

Az ivenként 50 kr. okmanybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1896. évi julius hó 3-ikának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyujtandók vagy postan oda küldendők; ugyanazon időpontig átadandóknak ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt olaj értékének 5%-a legkésőbb 1896. évi julius hó 2-ikának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárnál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 129.381/91 sz. általános szállitási és a fentebbi anyagok szállitására vonatkozó 39.986/92 sz. különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyébb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leirása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

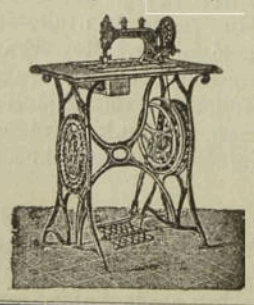
Budapest, 1896. május hóban.

Az igazgatóság.

Hirdetések.

Vendéglősök
figyelmébe ajánlom bornagykereskedésem.
Adamaszky József,
I. Budaörsi-út 2.

SCHIEN KÁROLY
Budapest II., Batthyányi-u. 1.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és bicziklikben.**

VÁLI GÁBOR
czimfestő
Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.
(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Kirándulóknak!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives figyelmébe ajánlani az **I. ker. Városmajor-utcza 42. számu vendéglőmet,** mely a kiránduló közönség részére kellemes üdülő és pihenő hely.

Hideg ételek, Budai és Budavidéki borok, kőbányai sör minden időben kapható.

Számos látogatást kér

Petruska András
vendéglős.

NAGY REZSŐ
köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

A szénsavdus ásványvizek királya a

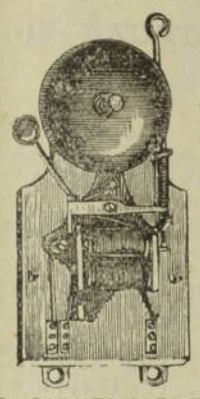

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely
Lázár és Verzár Brassó.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

A „FONCIÈRE"

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Purcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 16141/1896. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest-Kelenföld állomásán az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1896. évi október hó 31-én lejárván, ezen vendéglői üzletnek, ugyanezen időponttól számitott 3 évre azaz 1896. évi november hó 1-től 1899. évi október hó 31-éig leendő bérbe adása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és »Ajánlat a m. kir. államvasutak Budapest-Kelenföld állomásán levő vendéglő üzletének bérbe vételére 16141/896. szhoz« felirattal elátott boritékba zárt és lepecsételt és a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi junius hó 25-ének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához posta utján térti vevény mellett nyujtandók be, bánatpénz fejében pedig 150 azaz egyszázötven o. é. forint készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Budapesten, 1896. évi junius hó 24 déli 12 óráig leteendő.

Értékpapirok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de csak a mértéken alul fognak számittatni.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi osztályában I. emelet 33 ajtó.) vagy a budapest-jobbparti és győri forgalmi főnökségeknél a hivalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmében kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitüzött határidőn tulérkezett ajánlatok figyelmébe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapest, 1896. május hó 22.

Az üzletvezetőség.

(Az utánnyomást nem dijazzák.)

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.43	kr.
Koczka-czukor	1 » —.44	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.60	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 » —.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

VALLA JÓZSEF

mozaik- és czementáru-gyára

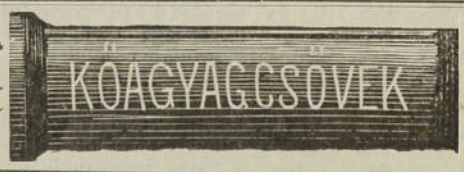
épitési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

Vállalkozik:
Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökökutak,
Czementlapok és Mozaik lapokkali kövezések elkészitésére stb.

Raktárt tart:
Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk,
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizmészgyárnak.

Menyezet nádszövet raktár. (Stuccatur Rohrgewebe.)

Előlegek

mindennemü értékpapirokra.

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely

BUDAPEST.

A Sz.-Margitszigeti 43·7° C. hévviz kitünő eredménynyel használatott a következő koralasok ellen: **köszvény, csuz, zsábák. idült kütegek, máj-, gyomor-, bélbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak, garat-, gége-, tüdőhurut és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő.** Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási-terem, posta, telefon, távirda, gyógászertár és elismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos **dr. BAUER ANTAL,** főherczegi udvari orvos. **Naponta katona- és czigányzene. Hajóközlekedés félóránkint. Fürdőidény tartama: május l-től szeptember 30.**

A szobaáraknál szeptember hóban 30% engedmény.

Árszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

A Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöldfához"**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyukút.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 25. sz. Vasárnap, Szent-Iván hava (junius) 21.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBOL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A borvásár Budafokon.

Az eszmék, vélemények utján tisztulnak. Czélt nem érünk, ha az ellenvéleményt nem hallgatjuk ki. Lapunkban a borvásárt nem csak figyelemmel kisérjük, de a mellett is hoztunk czikket, hogy az a Tabánban maradjon.

A kérdést folytonosan tanulva ugy látjuk, hogy sok tekintetben Budafok jogai is kidomborodnak és az előtérbe kerülnek.

A kérdés olyan, hogy azt minden oldalról meg kell világitani, mert Budafok megérdemli a gazdasági megfigyelést és azt, hogy emelkedése és fejlődése eszközeit elismerjük.

Lapunk egy tekintélyes barátja, ki nem ellensége Buda érdekeinek levelet intézett hozzánk, a melyet egész terjedelmében adunk.

A fejlődésre képes Budafok jövőjéről van itt szó. A kivánság mellett van a kereskedelmi miniszter és Pestmegye alispánja. A kereskedelmi minisztérium döntő forum. Pestmegye kitünő alispánja Beniczky Lajos határozott és megyéje érdekeit szivén viselő férfiu. Az ügyet tekintve ugy találjuk, hogy Budafok kivánsága teljesithető, mert a Tabán kaphat egy más vásárt, pl. a gyümölcs és zöldség vásárt vagy kárpótolható mással.

Buda viszonyait a vidék jó helyzete erősiti. A mit a borvásár átvitele által a Tabán veszit azt más uton megnyerheti.

A levél igy szól:

„Tekintetes Szerkesztő ur:

Folyó hó 7-ről kelt becses lapjának „Borvásár“ czimü czikkét olvasva, inditva érzem magamat arra, hogy, a következő sorok közzétételét kérjem becses lapjában.

A midőn szó volt arról annak idejében az illetékes helyen, hogy a budapesti borvásár részére más terrenumot kell keresni, a hid épitkezés miatt, ugyanakkor a Budafok községi szépitő egylet elnöksége egy kérvényt intézett a nagyméltóságu kereskedelmi miniszteriumhoz, kérve a budapesti borvásár áthelyezését Budafokra.

Budafokon vannak ugyis Budapestnek mondhatni legnagyobb borkereskedői és borpinczéi, szóval központja a borkereskedelemnek.

Kérésünk nem nyerészkedési vágytól gerjedt alamizsna kérés volt, hanem azon tapasztalt és igazságos tények, mint fentebb emlitém és a humanismus volt, a mennyiben a hordók ki és berakása a hajokból, nem járna annyi baj, veszedelem és kárral is, mint jelen esetben Budán, itt megvannak a hozzá értő emberek és eszközök is, továbbá, mint emliteni is méltóztatott nem kellene annak a vevőnek a nap égette száraz hordóból azt a bort kostolni a melynek jólehet már a hosszas napon létel megis árthatott; és ha nem tetszik vagyis izlik a megkostolt bor, mehet a második, harmadikhoz és igy tovább addig a mig megtalálja azt a minőségü bort a melyet keres és hogy megtalálja azt kétségkivülinek tartom.

A szállitást illetőleg pedig határozottan kivánatos volna az áthelyezés, mert a bornak ugyis árt a sok rázás, vitel stb. és itt van hajó és vasut állomás a közelben, Budapestre szállitásra meg a jó ország ut.

A kövezet vámot sem veszíti el a főváros, mert a bevitelnél megtérülne ha nem is mindjárt egész hajórakománynyal, hanem kisebb kocsirakományokkal.

Miért ne lehetne Magyarországon is olyan nagy borraktár Budafokon, mint Francziaországban Páris mellett a Bercy-féle nagy borraktárak. (Entrepots de Bercy) Nagyon tévedett az a tisztelt Referens ur a fővárosnál aki azt állitotta, hogy a Bercy-féle borfőraktárak Páris központjában vannak, a távolság Páris és a Bercy-féle borraktárak között semmivel sem kevesebb mint Budapest és Budafok között, épen ugy fekszik mint Budafok, a Seine folyó jobbpartján, Párisnak XII-ik kerületében, a hajó és vasut állomások középpontján.

Végül még csak azt akarom mondani hogy a nagyméltóságu kereskedelmi miniszterium az ügyet pártolólag áttette a főváros tekintetes tanácsának, onnan pedig azt a választ kaptuk, hogy Budafok is csináljon önönmagának borvásárt és versenyezzen a budapestivel; ez teljesen felesleges, mert Budafok, Budapestnek a kapuja, már pedig én ugy tudom, — és azt hiszem igen tisztelt Szerkesztő ur is, — hogy csak egy ember szokott „legény“ lenni a csárdában.“

A közuti vaspálya.

(Levél a szerkesztőhöz.)

A „Buda és Vidéke“ számtalanszor hangoztatta azt, hogy minden felszólalásnak helyet ad. A lap szerkesztőjét országszerte ugy ismerik, hogy szavát még akkor is megtartja, ha fejét be is töri. Ezt elvárjuk egy első foglalásu nemzetségből származó magyar nemes embertől.

A „Buda és Vidékében“ figyelemre méltó czikket olvastam a Zugliget és a Lipótmező elhanyagolásáról és ugy látom, hogy ez a lap — a mi lapunk — a közuti vaspályával is őszintén beszél. Őszinteségével védi a közönség érdekeit és védi a részvényesekét is.

Haraszti Jellinek Henrik a nemzetgazdasági irók által ugy van feltüntetve, hogy a közlekedési ügyet jól gyakorolja. Engedjen meg a szerkesztő, ha én elismerve az igazgató ur érdemeit megkoczkáztatom azt az állitást, hogy nem mindig helyes a közlekedési politikája.

Bizonyitok. A zugligeti vonal késedelmes helyreigazitása nagy kárára van ugy a közönségnek, mint a részvényeseknek. Egyfelől a zugligeti nyaralásban állt be pangás, másfelől a jövedelemben csökkenés.

A székes főváros tanácsa nagyon gavallérosan járt el a vasuti társasággal szemben midőn nem a kiszabott birságot hajtotta végre, de sokkal kevesebbet.

A közuti vaspálya-társasággal szemben éreztetett gavallérság magyarázatát abban találjuk, hogy a közuti vaspálya-társaság eleinte sok áldozattal alapitotta meg a helyi közlekedést. Ámde ez a gavallérság nem mindég használ magának a közuti vaspálya-társaságnak sem. A szerződés pontos megtartása és megtartatása mind a két fél előnyére van, annál inkább, mert a közuti vaspálya-társaság közkereszti társaság.

A zugligeti vonalnál történt késedelmezés okának megfejtését magától az igazgatóságtól és a tanácstól várnánk. Ugyszintén szeretnénk ha bizonyos mendemondákat beszüntetnének p. o. a sajtó nyugodtsága, melyről furcsa hirek keringenek, a melyeket én azonban nem hiszek.

A teljes nyilvánosság mellett boldogulhat valóban egy vállalat. A közuti vaspálya-társaság oly szépen prosperál, hogy nincs oka a teljes őszinteség elől kitérni. Vezetése jó kezekben van. Ezt a véleményt nem szabad megingani engedni. Ha csakugyan az a kötés állt a főváros és a vasut igazgatósága között a zugligeti vonalra nézve miről beszélnek ugy e kötést a társaságnak be kellett volna tartani. A hangulatot igy kell megnyugtatni. A mit a kitünő vezetőség bölcsességétől elvárhattunk volna.

A hangulatot meg kell nyugtatni a Lipótmezőre nézve is. Mint a lucza széke oly hosszan készül a lipótmezei vonal. Ugy tudjuk, hogy ennek már kikellett volna épülni. A vonalra szükséges telkekre nézve a főváros és a közuti vaspálya-társaság között kanapé tárgyalások folynak. A társaság ha a saját érdekében cselekszik már két évvel ezelőtt megindithatta

volna a közlekedést és az első beruházás veszteségeit is kiállotta volna. Ezt a két évet nehéz behozni.

Reménylem hogy a szerkesztő ur felszólalásomnak helyet ád. Haraszti Jellinek Henrik urtól pedig reménylem, hogy a lipótmezei vonal kiépitésébe minél előbb belekezd s ez által nemcsak a részvényeseknek hoz hasznot, de a lipótmezei érdekeltséget is hálára kötelezi és fokozza a jó vendéglőkbe, a szép vidékre a kirándulás kedvét.

Lipótmezei.

A czéllövők ünnepe.

A napi sajtó naponkint beszámol a czéllövők ünnepéről. Mi nem akarjuk ismételni ezt a mit a lapok megirtak. Az olvasottakból mi csak tanuságot akarunk meriteni, és ezt a tekintélyes egyesületet méltatni.

A király megjelenésével bizonyitotta be, hogy a legkiválóbb egyesületek közé tartozik a czéllövő társaság, az elismerés, mit az udvar folytonosan tanusitott, mit ő felsége mindig nyilvánitott, legjobban igazolja, hogy ez a társaság mindig megfelelt hivatásának, és teljesitette feladatát.

Csak egy pillantást kell vetni a czéllövő egyesületi kép emlékeire és azonnal látjuk, hogy milyen hirneves emberek voltak vezető és buzgó tagjai. Ez a muzeum érdemes a megtekintésre. Egy kis története a budapesti társaséletnek.

Sajnos, hogy a lövölde környéke nem tudott megszépülni egészen arra az időre, mikor a király ott megjelent.

Örvendetes azonban az, hogy a külföldi és hazai vendégek ott huzamosabb időt töltenek és megismerik a magyar társaságot.

Az uj főlövészmester, a vezetőség és rendezőség buzgó munkája emelte a czéllövő társaság tekintélyét, mely nem csak sport egyesület, de a társadalom és közügyek vezetésének már is eredményeket elért központja.

A halhatatlan báró Veselényi Miklósnak az volt az elve, hogy minden egyesület gyakoroljon sportot és minden sport egyesület foglalkozzék a társadalmi kérdésekkel, mert csak igy lehet az elme ép az ép testben.

A sport éleszti fokozza a lelkesedést, a közügyek lelkesedés nélkül nem haladnak előre, a polgár erény nem virul, ha vézna és tespedt a test.

A nagy ünnepek ha lezajlanak, ha a vendégek elmennek a czéllövő egyesület fogjon ismét fogas kérdésünk megoldásába és ébredjen fel a kebeléből alakult budai érdekeket emelő bizotság, a melyről feltételezzük, hogy a leányzó nem halt meg csak aluszik. Del Medico Ágoston közügyeinknek oly oszlopos embere, hogy tőle elvárhatjuk a nagy tetteket. Elvárhatjuk tőle és a többi ott levő vezérférfiaitól.

*

A lövészünnepről egy másik tudósitónk a következőkben számol be:

Ünneplő ruhába öltözött a budai oldalnak apraja, nagyja, a mint megtudta, hogy arra felé fog elhaladni a király, hogy részt vegyen Budapest székes-fővárosnak e mintaszerü lövöldéjében.

Az utczákon élénk volt az élet és a várakozásnak az a csodálatos pirja volt az arczokon, a melyet csak az öröm csal ki oda.

A nap letüzött az utczákra, igazi juniusi nap volt, de az erős emberfal mint kőfal nyugodtan állt.

Jóval 3 óra előtt megérkeztek a kormány tagjai: Bánffy Dezső miniszter elnök, Darányi földmivelésügyi miniszter, Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Gromon államtitkár, Ráth főpolgármester és többen a közélet neves férfiai közül. Ez az illustris társaság Del Medico főlövészmesterrel a kerti főbejáratnál állott fel.

Ő felsége a király pont 3 órakor érkezett meg. Az utczák hosszu során át a lelkes éljenzés hirdette jövetelét.

Meghallgatta az üdvözlő beszédet és a lövőház kertjén végig a feldiszitett nagy termen keresztül a lőállásokba ment.

A kerti uton a kaputól a nagy teremig az idegen lövészek és előkelő vendégek, a nagy teremben a hölgyek álltak sorfalat, az utóbbiak ő felsége a király elé virágot szórtak.

A király iránti rajongó szeretet és tisztelet egész pompájában tündöklött itt, a midőn annyi bájos arczra rávetette mosolyát a király; az elmult dicső korszaknak egy fényes lapja tünt fel a láthatáron, a polgárok, előkelők, a férfiak, nők és lányok lelkében és szivében az öröm virága fakadt ki, a mely odavezetett a történelem egyik határkövéhez, a midőn Mátyás az igazságos király járt a nép között.

A nagy terem főbejáratánál Freyberger Vilma kisasszony szép beszéddel üdvözölte ő felségét a hölgyek nevében, s diszes rózsabokrétát nyujtott át, mit ő felsége nyájasan megköszönve elfogadott és szárnysegédének adott át, ki azt az udvari kocsihoz vitte.

A király ezután a főállásokhoz ment, hosszabb ideig tartózkodott itt, és a legnagyobb érdeklődéssel kisérte, és figyelte meg egyesek lövéseit, s a jó lövőket megdicsérte.

Majd a pisztoly lövést tekintette meg, onnan a lövölde folyosóján végig haladva annak oldal kijáratán levezető lépcsőn a nők lövőállásához haladt.

Meglepetés történt itt is, az ügyes rendezés olyan képet tárt fel ő felsége elé, a mely bizonyára sokáig fog emlékében megmaradni. Ugyanis a fiatal leánykáknak egész csapata állt itt ismét sorfalat s folytonos lelkes éljenzések közepette szórták a virágokat lábai elé. Ő Felsége láthatóan kellemesen lepődött meg a bájos angyalarczok lelkes ovációján, s ennek szavakban kifejezést is adott.

A női lövész állásban Del Medico Ágostonnét mutatták be, kivel ő felsége hosszasabban beszélgetett. Beszélt továbbá ifj. Bun József főlövészmester helyettes szeretetreméltó nejével is, a kinek lövéseit dicsérte.

A női lövöldéből ugyanazon az uton tért vissza ő felsége a lövölde gyüléstermébe, a hol a szebbnél szebb, diszes és értékes ajándék és dijtárgyak voltak szép rendezésben kiállitva.

Ezek megszemlélése után a még mindig sorfalat álló hölgyek által megtelt nagy termen végig haladva, közel egy órai ott tartózkodása után a férfi és női vendégek folytonos éljenzése között kocsira ült és eltávozott.

Meg kell dicsérőleg emlitenünk, hogy a király ottléte alkalmával példás rend uralkodott, a mi nagy érdeme a rendezőségnek, a kiknek vezetője Szügyi Ferencz magyar kir. államnyomdai osztályvezető volt, a ki valósággal fáradságot nem ismerve rendezői tehetségének párját ritkitó fényes jelét adta.

Megható szép ünnepet ült a lövölde, s az évkönyv majd meg fogja örökiteni a késő unokák részére is azt a napot, a melyet ezredéves fennállásunk évében a budapesti lövészegyesület itt Budán ült.

Hogyan irjunk?

III.

Irta: **Thewrewk Árpád.**

A mely irónak tudományosan megállapitott elvei vannak, az követi is es elveket és szerintök, következetesen, jár el irói tisztében. Következetlenül, majd igy, majd ugy, csak az olyan ir, kinek nincsen tudományos meggyőződése, kinek tudományosan megállapitott elvei nincsenek.

Hogy a „Német és magyar szólások“ czimü pályanyertes (!) münek a szerzője tudományosan megállapitott elvek nélkül szükölködik, s hogy nála tudományos meggyőződésről, melyben bizni lehetne, szó sincs: az, sajnos, a következő példákból is ki rí.

Ha valaki például azt akarná megtudni, hogy *c* vagy pedig *cz* irandó-e s e végett Simonyinak pályanyertes müvétől kérne tanácsot, ugyan mit tapasztalna? Azt, hogy e pályanyertes mü őt a szó szoros értelmében lóvá teszi, a mennyiben a 32. lapon kaczagás, a 37. lapon henczegés, a 49. lapon fürgencz, az 54. lapon kedvenczét, a 102. lapon utcza áll: mig a 41. lapon kockáztatott, a 69. lapon meghurcolták olvasható. Ha akarom, vemhes, ha akarom nem vemhes! Ha akarom, *cz*, ha akarom, *c*!

Különösen jellemzik Simonyit a következő példák is: arcz (az 56. lapon), arczáról (a 14. lapon): ellenben arcul és arcán (a 43. lapon), Miért van a pályanyertes müben ugyanaz a szó majd *cz*-vel, majd *c*-vel irva? Nem oktalanság-e az, ha valaki ugyanazt a szót majd *cz*-vel, majd *c*-vel irja?

Nem oktalanság-e az, ha valaki igy ir: „cimü“ és „czímszó“? Már pedig a pályanyertes mü VI. lapján az „Előszó“-ban igy tatáljuk irva, t. i. egyszer *c*-vel, azután néhány sorral alább *cz*-vel, ugyanazt a tőt!

Nem következetlenség, nem elvtelenség-e az, midőn Simonyi a pályanyertes mü előszavában igy ir: cél, célra, céljából, célszerüen, ellenben a 6. lapon igy: „czélt, czélba, czéloz,“ a 39. lapon is igy: „czéloz, czélozza“? Szabad-e azt türni, hogy valaki ugyanazt a tőt majd igy, majd ugy irja?

Menjünk tovább! Ha valaki például azért folyamodnék Simonyi pályanyertes művéhez, hogy megtudhassa, keresztény vagy pedig keresztyén irandó-e, ugyan miről kellene meggyőződnie? Arról, hogy az a pályanyertes mü a hozzá folyamodót valóságosan luddá teszi, a mennyiben a 101. 115. és 325. lapon keresztyén, ellenben a 161. 197. és 388. lapon keresztény tünik elő. Tudományos elvekre alapitott, következetes orthographia-e ez?

A következő példák is botrányos ingadozásról tesznek tanubizonyságot: „de minek beszéllem“ (a 38. lapon); „de minek beszélem“ (a 73. lapon); — a tő beszél, a rag pedig em levén, beszélem irandó. A 220. lapon szolló, a 435. lapon pedig „szószóló-nak“ áll; — szól a tő, ó pedig a rag levén, szóló irandó. A 127. lapon szólani, a 351. lapon pedig szóllani áll! Szól levén a tő, ni pedig a rag, szólni vagy kötőhangzóval szólani irandó. Mig a 115. lapon szólott s a 289. lapon szóla áll, addig a 46. lapon szóllasz ötlik szemünkbe! Szól levén a tő, szólott és szóla analogiája szerint szólasz (vagy kötőhangzó nélkül szólsz), nem pedig szóllasz irandó!

Hát bölcsesség vagy bölcseség irandó-e? E kérdés sem okoz Simonyinak fejfájást. Pályanyertes müvében a 206. valamint a 239. lapon is bölcsesség ötlik szemünkbe, mig a 129. 351. és 349. lapon bölcseség áll. Simonyinak, lám, mindegy, akár igy, akár ugy! A tö bölcs, nem pedig bölcses levén, a főnévképző pedig ség levén, bölcs-ség volna irandó; azonban könnyebb kiejtés végett a ség képző kötőhangzó segitségével járul a a tőhöz s igy keletkezik a bölcs-e-ség alak; a mint például sokság-ból kötőhangzó segitségével sok-a-ság keletkezett.

(Folyt. köv.)

Évi jelentés

a Budapest székes-fővárosi I. ker. budavári iskolatéri közs. el. népiskola állapotáról az 1895/96. iskolai év végén.

A székes-fővárosi elemi iskolák számára kiadott utasitás 59. §-ának 10. pontja értelmében van szerencsém a fennevezett iskola Tantestülete nevében az 1895—96-dik iskola évről szóló jelentést a következőkben összefoglalva tisztelettel előterjeszteni. Az 1895—96-dik tanévben a beiratás szept. 1-én vette kezdetét, mely bezárólag szept. 5-ig tartott.

Szept. 6-dikán a tanulóifjuság a „Veni-Sancte“-re vezettetett. A rendes előadások szept. 7-dikén vették kezdetüket, melyek megszakitás nélkül 1896. junius hó 18-dikáig tartattak.

Beiratások alkalmával a székes-fővárosi Tanács határozatának megfelelően a tekintetes Iskolaszék képviseletében Frey Alajos isksz. tag ur volt jelen.

Szeptember hóban beiratott összesen 396 tanuló é. p. 182 fiu, és 214 leány.

Tanév közben jött még 15 fiu és 14 leány s igy az egész tanév folyamán beirt tanulók száma 425.

A beirt tanulók a következőképen helyeztettek el az egyes osztályokban: I. fiu-oszt. 47, — II. fiu-oszt. 51, — III. fiu-oszt. 48, — IV. fiu-oszt. 51. Összesen 197 fiu. — I. leány-oszt. 73, — II. leány-oszt. 51, III. leány-oszt. 60, — IV. leány-oszt. 44. Összesen 228.

Az összes beirt 425 tanuló közül a tanév alatt kimaradt 29, meghalt 3 s igy a létszám a tanév végén 393.

Ezen 393 tanuló kor-, vallás- és nemzetiség szerint volt:

Vallás szerint: róm. kath. 6—12 éves fiu 145, gör. kath. 1, gör. kel. 2, ev. ref. 14, ág. evang. 6, izr. 2, összesen 170; 6—12 éves leány: róm. kath. 189, gör. kath. 2, ev. ref. 14, ág. evang. 2, izr. 2, összesen 209; 13—15 éves fiu: róm. kath. 11, ev. ref. 1, összesen 12; 13—15 éves leány: róm. kath. 1, ev. ref. 1, összesen 2. Összesen 346 róm. kath.; 3 gör.-k.; 2 gör. kel.; 30 ev. ref.; 8 ág. evang.; 4 izr.

Nyelv szerint	magyar	német	összesen
6—12 éves fiu	166	4	170
6—12 éves leány	203	6	290
13—15 éves fiu	12	—	12
13—15 éves leány	2	—	2
Összesen	383	10	393

Az összes beirt 425 tanuló közül illetőségre nézve volt: budapesti születésü 319, Magyarország egyéb helységéből 97, osztrák örökös tartományokból 8, külföldi 1. A tanulók közül tandijat fizetett 202, tandijmentes volt 223.

A tanév folyamán bevétel volt: beiratási dijból 154 frt 80 kr, félévi tandijból 649 frt 25 kr, havi tandijból 46 frt 20 kr, magánvizsgadijból 22 frt 80 kr., összesen 872 frt 65 kr. Kiadás volt: az iskolaszéki gondnok urnak 78 frt, a központi pénztárnak 794 frt 65 kr, összesen 872 frt 65 kr.

A szegénysorsu tanulók között a tanév elején kiosztatott 18 drb katekizmus, 23 biblia, 40 magyar olvasókönyv, 22 német olvasókönyv, 30 számtani könyv, 29 nyelvtan, 22 földrajz, 20 palatábla. Ezeken kivül kiosztatott minden egyes osztályban a szükséghez mért számban palavessző, rajztömb, tanórarend, magyar-, német, s nyelvtani irka.

Egy magát megnevezni nem akaró, nemes szivü iskolabarát a tanév elején az összes szegénysorsu róm. kath. tanulókat énekes — imakönyvvel látta el. A tanszemélyzet a következő volt.

1. Petzina Ödön tanitotta az I-sö fiu osztályt heti 19 órán át, azonkivül a tornát a IV. fiu osztályban. Heti tanóráinak száma 21. — Az iskolai ünnepélyekre ő készitette elő a magasabb osztályok növendékeit az éneklésre is.

2. Farkas József tanitotta az II. fiu osztályt heti 20 órán át, s vezette az iskola ügyeit.

3. Vaskó Bertalan tanitotta a II. fiu osztályt heti 20 órán át, továbbá a tornát és rajzot a III. fiu osztályban. Heti tanóráinak száma 24. — Ő volt egyszersmint a tantestület pénztárosa.

4. Michalecz József tanitotta a IV. fiu osztályt s ugyanezen osztályban a rajzot. Heti tanóráinak száma 22.

5. Krünner Anna tanitotta az I-sö leány osztályt heti 19 órán át, s felügyelt a kézimunka tanitásra.

6. Appl Lajosné tanitotta a II. leány osztályt heti 20 órán át.

7. Csonka Józsa tanitotta a III. leány osztályt heti 20 órán át.

8. Farkas Józsefné tanitotta a IV. leány osztályt heti 20 órán át.

Özv. Czagányi Fanny tanitotta a női kézimunkát a III. és IV. leányosztályokban heti 5 órán át.

10. Bozó Géza róm. kath. áldozár tanitotta a hit-, és erkölcstant az összes osztályokban, heti tanóráinak száma 16.

11. Fábián János ev. ref. lelkész heti 4 órán át részesitette az ev. ref. vallásu tanulókat a vallás oktatásban.

12. Nagy Sándor mint segéd tanitó volt az iskolához a tek. Tanács által beosztva, s végezte a helyettesitést ugy a várbeli mint az ezen közigazgatási kerületben levő szomszédos iskoláknál. Vezette egyszersmint a tantestületi értekezleteken felvett jegyzőkönyveket.

A tantestület tagjai részint betegség, részint családi körülmények miatt összesen. 66 félnapot mulasztottak.

És pedig: Farkas József 15, Michalecz József 22, Vaskó Bertalan 4, Nagy Sándor 10, Appl Lajosné 2, Farkas Józsefné 2, és Csonka Józsa 11 félnapot.

Helyettesitésüket Nagy Sándor várbeli, és Jagicza Ilona Attila utczai segédtanerők végezték.

A tanulók mulasztásai a következők voltak osztályonként. I. fiu oszt. 1224 II. fiu oszt. 1008 III. fiu oszt. 737 IV. fiu oszt. I. leány osztály 1636 II. leány oszt. 1351 III. leány oszt. 1054 IV. leány oszt. 839. Összesen 8842 félnap, melyek mind igazoltak.

A lefolyt tanévben két iskolai ünnepély tartatott.

Legkegyeletesebb volt a karácsonyi, melyen a tekintetes Iskolaszék, a tantestület, a nemes szivü emberbarátok, számos szülő s a tanulóifjuság vett részt.

Ez alkalommal 71 tanuló ajándékoztatott meg.

Kiosztatott: 27 téli kabát és nadrág, — 58 pár czipő, 20 drb. téli kendő, és 33 leány kapott 6—6 méter meleg ruhaszövetet.

A másik iskolai ünnepély hazánk ezer éves fenállása emlékére rendeztetett május hó 9-dikén, mely alkalommal ünnepi oktató beszédek, alkalmi énekek, hazafias szavalatok képezték az ünnepély müsorát.

A tantestület e tanévben 22 értekezletet tartott s az ezekről felvett jegyzőkönyvek mindig a tekintetes iskolaszék elé terjesztettek.

A lefolyt tanév alatt a tekintetes iskolaszék tagjai gyakran szerencséltették iskolánkat látogatásaikkal.

Igy az I. fiu-osztályban 30, a II. fiu-osztályban 17, a III. fiu-osztályban 25, a IV. fiu-osztályban 25; — az I-sö leány-osztályban 24, a II. leány-osztályban 21, a III. leány-osztályban 18, a IV. leány-osztályban 22, a fiu tornában 13 látogatás történt. A látogatások száma 195.

A tanulók előmenetele:

	fiuk	leányok
kitünő	28	28
jeles	28	42
I. rendü	101	102
II. rendü	22	36
osztályzatlan	3	3
kimaradt	14	15
meghalt	1	2
Összesen:	197	228

E szerint 157 fiu és 172 leány, összesen 329 tanuló magasabb foku iskolába vagy osztályba léphet, 25 fiu és 39 leány összesen 64 tanuló az osztály ismétlésére utasittatik. Az évzáró vizsgálatok junius hó második felében tartattak, a következő sorrendben: junius hó 16-dikán a III. fiu oszt. torna,- junius hó 17-dikén az IV. fiu osztály tornavizsgálat. Junius hó 19-dikén az I., II., III. és IV. fiu osztályok hittani és osztályvizsgálatai, 20-dikán pedig az I., II., III. és IV. leány osztályok hittani és osztályvizsgálatai.

Ez alkalommal osztattak ki az iskola rendelkezésére álló alapitványok kamatai.

És pedig:

1. A „Rökk Szilárd“-féle 40 frtos ösztöndijat Jósa Béla II. osztályu tanuló nyerte.

2. A „Zichy Antal“-féle alapitvány kamatait Andriska Emil IV. oszt. tan.

3. A „Pap-Ranholdné szül. Baumann Mária“-féle 5 frtos ösztöndijat Ehrenstamm Mária IV. oszt. tanuló kapta.

4. A „Pethő Jakab“-féle 26·00 frtos, valamint a „Schürer Waldheim Károly“-féle 2·10 frtos alapitvány kamatain az alapitók intentióihoz képest jutalomkönyvek vásároltattak s azok 30 fiu és 26 leány tanuló között osztattak ki.

Egy nemes szivü iskolabarát ugyancsak jutalomkönyvekre 5 frtot adott át az iskola vezetőjének.

A ünnepélyes „Te-Deum“ junius hó 21-dikén tartatott, mely után a tanulóifjuság az iskolába vezettetett s ugyanekkor osztattak ki a bizonyitványok, év végi értesttők, irásbeli dolgozatok, kézimunkák, s szedettek be a tanév elején használatra adott tankönyvek.

Ezzel az 1895—96-dik tanév, miután még kihirdettetett, hogy az 1896—97-dik tanévben a beiratások szeptember hó első 5 napján eszközöltetnek, bezáródott.

Budapest, 1896. junius hó.

Farkas József.
a budavári iskola vezetője.

A »Buda és Vidéke« a kiállitáson.

A sajtó pavillonban ki van állitva a „Buda és Vidéke“ ugy szintén a sajtó monografiájában ugyanott benne van a „Buda és Vidéke“ következő története, mely szolgáljon előfizetésre való felhivásul:

A „Buda és Vidéke“ 1893. január hó 8-án jelent meg először. A lap dr. babarczi Schwartzer Ottó, mint az I. ker. polgári kör elnöke kezdeményezésére indult meg. Szerkesztette a lap mostani szerkesztője és kiadó-tulajdonosa mindszenti Erdélyi Gyula regényiró. Buda és Vidékének érdekei emelése, bővebb, a tüzetesebb megbeszélése és a magyarositás programmja a lapnak. A lap negyedrétben nyolcz oldalom jelenik még és széles körben van elterjedve.

A lap történetében egyik nevezetes esemény az, bogy azt a közlönyt, mely sokakat, sokak tetterejét tartotta békóban, megszüntette, és élénken foglalkoztatja a legelőkelőb és legegyszerübb polgárt az elhanyagolt város és vidék érdekeinek javitásával.

Erős hatalmas emberek, kiváló tudosok, egyszerü polgárok sorakoztak munkatársai sorába és a sajtó által is méltányolt törekvésének támogatásába. E törekvés rövid szavakban nem más, mint Buda és vidéke szebb jövőjének biztositása és megmagyarositása.

A „Buda és Vidéke“ hatása már is meglátszik. Több német egylet magyarosodott meg, mások a német nyelven kivül magyarra is leforditják kiadványaikat. Öreg német emberek olvastatják magyaráztatják magoknak a lapot és tanácsaikkal eszméikkel keresik fel a szerkesztőséget és minden dolgaiban, mintha családtagok lennének kikérik a szerkesztő tanácsát.

A lapban a következő kitünő egyéniségek és iróktól jelentek meg czikkek: dr. babarczi Schwartzer Ottó, dr. Fodor József, dr. Niedermann Gyula, dr. Farkas László, Jókai Mór, Zsák Hugó, Szelestey Géza, Eperjessy István, dr. Vajda Adolf, dr. Frederic Jenő, dr. Németh Imre, budavári dr. Országh Sándor, dr. Hatala Péter, Milassin Vilmos, Baróthi Lajos, Bárczay Oscár, Bartók Lajos, Degré Alajos, Berecz Károly, Kauser József, Kiss Áron, Palóczy Antal, Navarra József, Andreánszky Jenő, Büttel János, báró Horváth Miklós, Del-Medico Ágost, Dalmady Győző stb.

A budavári hölgyek által rendezett bástya sétányünnepen a „Buda és Vidéke“ jelent meg, mint ünnepi lap gróf Hunyady Lászlóné és őrgróf Pallavicini Edéné szerkesztésében.

Ezzel is elismerték azt, hogy a „Buda és Vidéke“ és annak közönsége teljes erővel és lelkesedéssel egyesülnek Buda és vidéke jövője és emelkedése érdekében, az elsőtől az utolsóig, hogy beteljesedjék a czél: Buda és vidéke legyen szép és magyar.

Összes munkatársaink névsorát bajos volna adni, mert az egész közönség ir a Buda és vidékének az ország legtávolabb részéről is.

A „Buda és Vidéke“ eddig megjelent számaiban sok jelentékeny inditványt hozott ahoz

értő kitünőségektől, melyek közül ma már sok teljesedett is és a legtöbb teljesedni fog.

A „Buda és Vidéke“-t a magyar egyesület köszönettel tüntette ki azért a munkásságáért, melyet a magyarodás érdekében folytat és azokért az eredményekért, melyeket itt elért.

A „Buda és Vidéke“ magyar szellemben ir és arra is törekedik, hogy ne csak beszéljenek, de jól beszéljenek és irjanak magyarul.

Négy mutatvány számot küldünk. Az ötödik elfogadása után jogositva érezzük magunkat az előfizetési dijak kérésére. A lapot előfizetőink után kivánatra és értesités után bárhova küldjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre . . . . 12 korona.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Kishirdetési rovatunkat az olvasó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére nehogy a költséges postai megbizást legyünk kénytelenek igénybe venni. Nagyobb számban aharjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni, sziveskedjenek tehát lapunk barátjai nekünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben, egyletekben fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfietőink és hirdetőnk megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtelen kis hirdetéshez joga van.

Alcsut.

A ki szerét ejheti, menjen Alcsutra; ezen a helyen sokat tanulhat.

Bármely oldalról érkezik a rendezett, csinos külsejü helységbe, sok szinü s illatos fasorok, jól müvelt, üde zöld fák által környezett táblák kisérik odáig. A kedély itt önkénytelenül megkönnyül s jóleső derü keriti hatalmába.

Mindenütt rend, mindenütt csin és czélszerüség. Nagy tanulmány a gazdaembernek.

Az alcsuti parkba érkezünk és a midőn, elámulva annak szépségein, bebolyongjuk minden zegezugát — egy helyen igénytelen külsejü s valami kertészeti munkát végző urat fogunk találni, ki talán kopott ruhánk s származásra való megjelenésünk daczára, előre köszönt bennünket. Ha vele vannak a neje, gyermekei, épp ily előzékenyen tanusitják az idegen vendég iránti figyelmüket. Ez a főherczeg és családja, kitől tanulhat, a ki „urnak“ nevezi magát.

Megtörtént volt — és csakugyan megtörtént — a fenséges családdal, hogy éppen szembe jött velök az alcsuti parkban, ugy halljuk, éppen egy vidéki nagyságos ur és a neje.

— Én vagyok X. Y. királyi tanácsos, ez pedig a nőm ő Nagysága!

— Örvendek uram, hangzik a főherczeg szerény felelete, ez itt — a feleségem!

Ime, tanulhat tőle a felfuvalkodott gög is, — egyszerü nemességet, illedelmet.

Nézd meg az üvegházat növénykincseivel, bámuld meg a kastély berendezését, a gazdasági épületeket, ló- és marhaistállókat s minden e helyen felhalmozott fényüzési, hasznos dolgokat — s megtanulod ott a valódi fejedelmi bőség czélszerü rendjét.

Aztán beszélj a föld népével, mely a lereszkedő s jótékony fejedelmi családot imádja s IV. Henrik jut eszedbe, a ki — ugy mond — „nem nyugszik, a mig nem lát minden földmives fazekában egy tyukot“ s kinek egyszerüen nagyszerü nemes jelleme, oly sokban emlékeztet József főherczeg alakjára.

Az alcsuti egyszerü tüzoltó-egyletnek nem csupán pártfogója, hanem buzgó parancsnoka és tanitója ő, s érintkezik tagjaival, segit a közeli vidék tüzeinek eloltásában. Ugy szeretik, hogy forgó tréfa szerint — fel is gyujtanák a házukat csakhogy a főherczeg ur oltsa el!

Beszélj a főherczeg cselédeivel, az illedelmes, szerény csaknem kivétel nélkül mugyar származásu háznéppel s egy patriarchális ház rajzát vésed emlékedbe, a minők századok előtt léteztek e hazában.

De a mit nem látsz meg magad, arról beszél már az egész ország; legtöbbet arról, hogy azt, a kit csak az imént üdvözöltél tiszta szivvel-lélekkel, uralkodó dinasztiánk egyetlen csakis magyar tagja, katonai lángelme, nyelvtudós és magyar ember, aki törhetlen hazaszeretettel csüng népünkön és hazánkon. S mind e fejedelmi erények legnagyobbikáról, a főherczegi család vallásosságáról tesz tanuságot a pompás kápolna ünnepély, melynek több év előtt volt szinhelye az alcsuthi kastély.

Azzal a mélységes mély fohászszal kel elválnod Alcsuttól, hogy bár sok, igen sok fejedelem hasonlitana ez egy fejedelmi rokonhoz, bár kivétel nélkül ilyen volna valamennyi!

Ez jutott eszünkbe, a midőn a kiállitáson szemléltük József főherczeg gyönyörü pavillonját.

N. H.

Különfélék.

— **A király a kiállitáson.** A király a kiállitáson megtekintette a jó hirü Ganzgyár kiállitását is, és a látottak felett elismerését nyilvánitotta a gyár vezérigazgatójának a köztiszteletben álló Mechwart Andrásnak.

— **Kitüntetés.** A királyi kegy egy érdemekben gazdag tanférfiut tüntetett ki Hofecker Ferencz székes fővárosi nyug. igazgatótanitó személyében, a koronás arany-érdem keresztet nyujtván neki fáradhatatlan munkássága jutalmául. Hofecker Ferencz igazg. tanitói müködése a budai oldalra esik. A Krisztinavárosi iskolának volt évtizedeken át lelkes, buzgó igazgatója. Vezetése alatt fejlett ki a 70-es években még szegényes, csupán három osztálylyal biró iskola a mai népes és eredményekben is gazdag szinvonalra. — Látását gyengülni érezvén, pár évvel ezelőtt nyugalmaztatását kérte. A székes főváros közönsége teljes fizetéssel nyugalmazta is. Mielőtt elhagyta az annyira megszokott és megszeretett iskolát, megirta a Krisztinavárosi el. iskola történetét. — Kivánjuk, hogy sokáig örömmel élvezze a koronás fő által nyujtott és valóban kiérdemelt kitüntetést.

— **A gyerekek és a kiállitás.** Az Egyetértés a kiállitást látogató gyermekekről czikezve, helyesli az eszmét „bárkitől ered“. Az eszmét inditvány alakjában legelőször lapunkban vetette fel Eperjessy István ismert munkatársunk a zugligeti iskola kitünő vezetője. Ezt meg kell jegyeznünk a történet hüségének kedvéért.

— **Kiállitás az Akadémia könyvtárában.** Az ezredéves kiállitás alkalmából a M. Tud. Akadémia a könyvtári helyiségekben külön kiállitást is rendez, az Akadémia palotáját ez időben bizonyára nagy számmal meglátogató vidékiek és külföldiek számára. Alkalmas tárlókban ugyanis közszemlére kiki lesz állitva a könyvtár birtokában levő a) Magyar nyelvemlékek közül: Besztercze szójegyzék; Veér András menedéklevele; Érsekujvári-Codex; Guary-Codex, Virgina-Codex; Vajtha Ferencz énekeskönyve; Gyöngyösi-Codex; Kuun-Codex; Kriza-Codex; Thewrewk-Codex; Kinizsi Pálné imádságoskönyve; Lázár Zelma-Codex; Instrumentum Confoederationis Inclyti Regni Hungariae Procerum in campo Szecheniensi stb. b) Latin codexek közül: Ludovicus Carbo, Dialogus a) Corvinából); Sermones S. Leonis Papae; Justiniani Institutiones Sec. XIV-ti; stb. c) Naplók és levelek: Gr. Széchenyi István naplói, Arany, Bacsányi, Berzsenyi, Csokonai, Kazinczy. Kisfaludy Károly és Sándor, Kölcsey, Széchenyi, Vörösmarty, Wesselényi levei közül. d) Régi magyar irodalomból: A vizsolyi biblia; Pesti Gábor négy evangelistája; A Vitéz Francisco (Unicum); Comoedia Balassa Menyhért árultatásáról; Héltai meséi stb, stb. e) Ős nyomtatványokból: Thuróczy krónikája; Michaelis de Ungaria, Sermones 1488; Biga Salutis 1496; Petrarca 1496; Divina Commedia 1497. stb. f) Diszművekből; Antiquities of Mexico; Marci Chronica de gestis Hungarorum stb. stb. g) Ereklyék: A Kisfaludy-Társaság birtokában levő ereklyék. A kiállitás megnyitása napját a napilapok utján fogjuk közhirré tenni. A m. tud. Akadémia főtitkári hivatala.

A budai női kereskedelmi tanfolyam — mely a II.ker. Batthyányi-utczai polgári leányiskolával áll kapcsolatban — záróvizsgálatait, junius 15-én tartották meg Bogyó Samu keresk. akad. tanár, miniszteri biztos és Hunfalvy Géza miniszteri tttkár, mint keresk. miniszteri biztos elnöklete alatt. A miniszteri biztosok a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a tanfolyam növendékeinek szabatos feleletei, minden téren való tájékozottságuk gyakorlati jártasságuk felett. Különösen a könyvvitel, számtan, áruisme, váltó és kereskedelem ismét jelezték magas fokon állónak. A sok szép munkálat, mely ki volt állitva, a taneszközök, irógépek, másológépek, az áruismei, — technologiai gyüjtemények, lajstromozók stb. egyaránt figyelem tárgyai voltak és jelezték, hogy mekkora körültekintéssel igyekszik as igazgató, Kozma Gyula a tanári kar a tanfolyam feladatát megoldani. A vizsgálatot a különböző rendszerü gépekkel (Remington és North-féle irógépek) való gépirási, — levező — és vita gyorsirási produkcziók a késő estéli órákban fejezték be. A kereskedői körök intézetek és vállalatok figyelmébe ajánljuk az intézetet, a melynek igazgatója szivességből készséggel ajánl a tanfolyamot végzett növendékek közül igényeiknek megfelelő szakképzett nőket.

— **Jubileum.** A budapesti „Typographia“-dalkör 1896. évi junius hó 28-án, a II. Medve-utczai „Fáczán“ összes helyiségeiben 25 éves fönnállási ünnepélyt rendez. Az ünnepély alkalmával a pozsonyi „Typographenbund“, a temesvári „Typographia“, továbbá az „Athenaeum-dalárda“, „Ébredés“, Budapesti munkásdalárda“, Budapesti polgári dalkör“, „Ujpesti dalkör“ és az „Erzsébetfalvi polgári dalkör“ szivességből müködnek közre. Az összkarokat Hakl N, Lajos egyleti karmester ur vezérli. A zenét a 38. Mollináry gyalogezred {zenekara szolgáltatja. A müsor kezdete délután 4 órakor a kertben. Ezte 9 órakor táncz a teremben. Belépti dij 1 forint, családjegy (1 ur 2 hölgy) 2 forint. Jegyek csak előre váltva kaphatók Hercsek J. (Allamnyomda), Prihoda Bohuslav (Lyod), Frech Sándnr (Részvénynyomda) uraknál és az egyleti helyiségben (Fáczán). Kedvezőtlen idő esetén az ünepély este 7 órakor a teremben veszi kezdetét. A választmány.

— **Kirándulás.** A magyar turista egylet budapesti osztálya f. hó 21-én éjjeli kirándulást rendez a Vérteshegységbe. Indulás szombaton este 9 óra 30 perczkor a m. á. v. keleti pályaudvarából. Gyaloglás 10 óra. Élelmét ki ki viszi. Vasuti jegy 1 frt 25 kr. Kőhányásról Bicskére kocsi költség személyenkint hozzávetőleg 1 frt 25 kr. Vezető ifj. Ferenczy Károly.

— **Értesités.** A siklon történt baleset egy időre megakadályozta a közlekedést ennélfogva a sikló nem közlekedik. Mikor ujra megnyilik azt majd a közönségnek tudtára adják.

— **Halálozás.** Csapkovics Péter vendéglős élete 48-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Az Erzsébet-kórház halottas kápolnájából temették el nagy részvét mellett.

— **Bucsu.** Ma, vagyis junius hó 21-én tartják a Vida-napi bucsut Borosjenőn. Ezen a napon rendszerint sok fővárosi szokott kimenni abba a szép vidékü s tiszta faluba, a hol az idylli csendet a bucsu vidám zaja váltván fel, ur és paraszt egyaránt mulat. — A Budapest-esztergomi vasuttal az „Üröm“ nevü állomásig mehetünk s onnan rövid egy negyed órai séta után Borosjenőre érünk.

— **Királyi közjegyzőség Szent-Endrén.** Az igazságügy miniszter Szent-Endrét királyi közjegyzőséggel látja el. A pályázatot nemsokára kiirják.

— **Krisztinavárosi szinkör.** A krisztinavárosi szinkörben Küry Klára vendégszerepelt. Örömmel tapasztaltuk, hogy a népszinház primadonnája mellett a mi derék müvésznőink és müvészeink emelték a müvészeti hatást. A szinkörben Blahánné és leánya Soldos Sári fog közelebb fellépni.

— **Kérelem**. Nagyon fontos, ha iskoláinkat hü képben mutathatjuk be, ennél fogva kérjük a budai és a buda vidéki iskolák, tanintézetek igazgatóit, hogy a lefolyt tanévet lapunk szük keretét figyelembe véve tárgyaligosan ismertessék és a beiratások rendjét velünk tudassák.

— **Milleniumi záróvizsgák Óbudán.** A szt. Vinczéről nevezett szürke nénék intézete valóban szép missiót teljesit az idegen ajku ó-budai gyermekek magyarosodása terén, melynek tanubizonyságát volt szerencsénk észlelni a f. hó 17—19-én megtartott iskolai zárvizsgálatok alkalmával; — a jelenlevő elnöklő igazgató Kirschhofer plebános és a diszeses vendég koszoru személyesen győződhetett meg a párját ritkitó ezerféle szabatos feleletekből arról, hogy időt és fáradságot nem kimélő buzgósággal müködnek a gyermekek magyarosodása körül a kitünő módszerükről amugyis előnyösen jó hirnévnek örvendő Szt. Vincze leányai és az intézetben alkalmazott jeles készültségü hitoktatók, a melyek ma szép jutalmát vették buzgóságuknak, a mennyiben igen kielégitő eredményt mutattak fel. A méltán megérdemelt dicséretnek, fennkölt szavakban adott kifejezést az igazgató plebános ur záró beszédében, — a mihez mi csak azon hő óhajunkat csatoljuk, hogy adjon Isten hazánknak sok ily intézetet, — és akkor nemcsak szivben hanem nyelvben is mindnyáján magyarok leszünk.

— **Szerencsétlenség.** A Krisztina-körúton közlekedő teher vonatnak megint áldozata van. Folyó hó 15-én éjjel Héger Nándornét és kocsisát tiporta el. A kocsis a sebekbe belehalt, s az asszonyról is azt halljuk, hogy a sérülések folytán kiszenvedett. A tehervonat a Krisztina-körúton fejlődik igazán veszedelmessé. Irtozatos robaja megzavarja az éjjeli nyugalmat. A vonat egészen szabadon megy sehol korlát vagy intő tábla nincs; pedig a rendőrség már ezt elrendelte. Ezt végre kellene hajtani. Ez a vonat veszedelmesen közlekedik különösen azonban az oly szépen fejlődő Krisztina-körutra. Itt az emelkedő utvonal és az egyes vonatok tulterhelése folytán csak teljes erő és a legmagasabb gyorsasággal képes a déli vasutig felkapaszkodni és itt mint legveszélyesebb pontján a legtöbb szerencsétlenség fordult már elő. Fordultak elő esetek, hogy egyes vonat a János-korháztól a déli vasutig eső emelkedő részen nem tudván felmenni, kénytelen volt visszamenni és csak nagyobb erő és gyorsabb neki indulás mellett többszöri kisérlet után volt képes a mozdonynak tulterhelő terhét továbbá vinni. Volt eset, hogy a vonat ketté választása is szükségessé vált, és igy az első fél vonat megindulásakor a vonat második hátulsó részét az utczán hagyták még a mozdony azért visszajött. E tények igazolják a vonatok tulterhelését és teljes erő és sebeség kifejtését, a mi ellen a polgárság jogosan felszólalhat mert a mostani erősen zakatoló vonatok egész éjjel tartó sürü közlekedése miatt ott nincs nyugalom.

— **Ezer év meseköltése.** Benedek Elek nagy milleniumi mesekönyvének, a Magyar Mese, és Mondavilágnak. a 41—43. füzetét kaptuk egyszerre, melyekben gyönyörüen megirt mesék, történeti és helyi mondák váltakoznak, Széchy Gyulától illusztrálva. Az öt kötetbe tervezett nagy mesekönyvből négy kötet már megjelenvén, e füzetek tehát az ötödik kötetből valók, mely az őszre szintén megjelenik. A Magyar Mese- és Mondavilág még mindig megrendelhető az első füzettől számitva, 10 füzetenként 2 frt 50 krral a kiadó Athenaeum-nál, ugyszintén kötetekben is. Egy-egy kötet ára diszes kötésben 3 frt, egy füzet ára 25 kr. Mutatvány-füzeteket kivánatra ingyen küld az Athenaeum.

M. A. V. hirek.

— Talpfák szállitása. A 1897. évben még szükséges 550.000 drb 250 cm. hosszu első és 270.000 drb 220 cm. hosszu másodrangu talpfa, erre a m. á. vasutak igazgatósága nyilvános pályázatot hirdet. Ezen mennyiségek keretén belül, bármily mennyiségre lehet ajánlatot tenni. A magyar nyelven szerkesztendő ajánlatok 1896. évi julius hó 11-éig déli 12 óráig az anyag és leltár beszerzési szakosztálynál benyujtandók vagy oda posta utján beküldendők. Az ajánlatokat 50 kros magyar bélyeggel kell ellátni, lepecsételni és külczimnek »Ajánlat talpfákra 57327/96 számhoz irandó. Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyujtására kitüzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának budapesti főpénztáránál le kell tenni.

— Uj kútház a debreczeni állomáson. A magy. kir. államvasátak Debreczen állomáson létesitendő uj első rendü és első osztályu vizállomási épület és a hozzá tartozó vizgyüjtő akna összes munkáinak előállitására nyilvános palyázatot hirdet, melyre a verseny feltételek szerint felszerelt és felbélyegzett ajánlatokat legkésőbben f. évi julius hó 4 én, déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének titkárságánál kell benyujtani.

— Uj dijszabás. A magyar-olasz személy és podgyász forgalomban Fiume, Ancona-Velenczén át érvényes közvetlen jegyekre nézve folyó évi julius hó 15-én uj közvetlen személy és podgyászdijszabás I. füzete lép életbe, mellyel az 1893. évi november hó 1-től érvényes hásonnevü dijszabás érvényen kivül helyeztetik. Ez a dijszabás, melyben a közvetlen menetjegyek árai némileg felemeltettek, a magyar királyi államvasutak dijszabás elárusitó hivatalában (Csengery-utcza 33.) 1 koronáért kapható.

— Munkáshetirészletjegyek használata. Bpest. ny. p. u. és Palota-Ujpest állomások között a Palota-Ujpestről reggel 5 óra 25 perczkor és reggel 6 óra 20 perczkor induló s Budapestre reggel 5 óra 40 perczkor, illetve 6 óra 10 perczkor érkező a visszautazásra pedig a Bpestről este 6 óra 10 perczkor és este 7 óra 55 perczkor induló s Palota-Ujpestre este 6 óra 25 perczkor illetve 8 óra 10 perczkor érkező személy vonatok jelöltettek ki.

— Uj menettértijegyek. A f. é. junius hó 27-én, julius hó 16-án és augusztus hó 14-én Bécs északnyugati pályaudvartól Berlin, Hamburg, Drezda és Lipcsébe közlekedő különvonatokhoz Budapestről különösen mérsékelt áru 30 napig érvényes menettérti jegyek adatnak ki és pedig ugy a m. kir. államvasutak budapesti városi menetjegy irodájában (Hungária szálló) mint Budapest keleti- és nyugoti pályaudvarokon, kol ezen jegyekre vonatkozó közelebbi felvilágositás is nyerhető.

— Zóna rendszerü személydijszabás a szilágysági h. é vasuton csak julius hó 1-én fog életbe lépni.

Tájékoztató.

— **A Vérmezőhöz**. Ezen a czimen fogja megnyitni julius 2-án Götzinger G. fényesen berendezett: Első krisztinakörúti Dréher-féle sörcsarnokát a Vérmezőhöz. (Krisztina-körut 91. sz.) Az uj sörcsarnok igen alkalmas helyen, jó közlekedés mellett van, s a főváros legtávolabb fekvő részeiből is könnyen ellehet ide jutni azoknak, kik a jó bort, jó sört és jó ételeket szeretik.

— **Látogatott hely**. Az előkelő világ nagy számban keresi fel Bitner és Follner fényes kávéházát. A külföldi vendégek is a legnagyobb dicsérettel emlékeznek a „Szinkör kávéházról“, hol kitünő kávéházi ételeket és italokat kaptak.

— **Csötörtök**. Schafler Miskóhoz czimzett jóhirü vendéglőben Alkotás-utcza 29 minden csötörtökön jön össze a polgári tekepálya társaság. A kertihelyiség minden időben kellemes hely. Az idény legkeresetebb és választékosabb ételei, jó bor, jó sör kaphatók. Családok kedvelt kiránduló helye. Társaskocsi és lóvasut közlekedés. A déli vasuton érkezőknek és elutazóknak nagyon alkalmas vendéglő.

— **A sztójkai gyógy-borviz**. Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutus bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **A cs. és kir. adriai biztositó-társulat** május 30-án tartotta Trieszthen rendes közgyülését. Az 57-ik üzletévre (1895.) vonatkozó üzleti jelentésben következő jelentékenyebb adatok foglaltatnak: Életosztály. Az emlitett évben elfogadott biztositások 12 489,729 frt tőke és 33,317 frt járadékösszegre rugnak. A biztositási állomány 1895. év végével kerek 80 millió forint tőke és 215.428 frt járadékösszeget tüntet ki. A dijbevétel 3.323,880 frtra rugott. Halál és életbiztositások után 1 621,277 forint fizettetett ki és ezenkivül függő károk részére 249.800 frt helyeztetett tartalékba. A dijtartalék 19.116 992 frtot tesz, a viszontbiztositások levonása után pedig tisztán 17.737,264 frtot. Az elemi biztositási ágakban (tüz és szállitmány) a dijbevétel 5.259,822 frtot tett, a visszbiztositások 3,376,720 forintot vettek igénybe és károkért a visszbiztositásokat illető részek levonása után 2.442,861 frtot fizettek ki. A kártartalék fejében tisztán 350,240 frtot fizettek ki. A kártartalék tisztán 350,240 frtot tesz. A fekvőségek könyv szerinti értékének leirása 100,000 frtot forditottak. Az életbiztositási osztály külön nyereménytartalékához 100,000 frtot csatoltak és osztalék fejében részvényenkint 70 frtot fizetnek ki. A tartalékok immár 22.864,729 frtra rugnak, melyből esik: 19.728,746 frt dijtartalékra (tisztán tudniillik a viszontbiztositási részek levonása után), 2.622,102 frt a nyereménytartalékra és 513.881 frt árfolyamtartalékra.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kö- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

ZONGORA

hangoló és javitó

Kullman Károly Lánczhid-utcza 23 első emelet 13-ik ajtó. Ajánlja magát a legmélt. nyosabb feltételek és jótállás mellett.

Van szerencsém n. é. a közönséget értesiteni miszerint

I. ker. Pauler-u. 3. sz. a.

csemege és különleges fiók-üzletet nyitottam.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

Magy. kir. államvasutak.
66846/96. szamhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1896. évi julius hó 15-től 1897. évi julius hó 15-ig egy — esetleg 3 évre szükséges évenkénti 9000. métermázsa égő repcze olaj és 4000 kenő repcze olaj szállitására ezennel nyilvános pályáza ot hirdet.

Az ivenként 50 kr. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1896. évi julius hó 3-ikának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyujtandók vagy postán oda küldendők; ugyanazon időpontig átadandóknak ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt olaj értékének 5%-a legkésőbb 1896. évi julius hó 2-ikának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárnál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 129.381/91 sz. általános szállitási és a fentebbi anyagok szállitására vonatkozó 39.986/92 sz. különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyébb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leirása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1896. május hóban.

Az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetősége Szombathely. 9593. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége a saját központi hivatalaiban, a hállózatához tartozó összes vonalak név szerint a gyór- fehringi, kis-czell — székesfehérvári, porpácz — pozsony-ujvárosi, boba — csáktornyai, ukk — tapolczai, türje — szent-gróthi, zala-szt. gróth-balaton-szt. györgyi, dombovár-veszprémi, csáktornya-zapresitzi, zabokrapina-teplitz-krapinai, varasd-gluboveczi, szombatpinkafői, és szombathely-rumi vonalak állomásain és őrházaiban nem különben egyébb épületeiben továbbá ezen felsorolt vonalakhoz tartozó pályafentartási osztályok és fütőházi főnökségek hivatalos helyiségeiben, a szombathelyi mühelyben és szertárban használatban levő összes szolgálati óráknak, ugy szintén a váltó-pálya és mozgóőrök, pálya és távirda felvigyázók zseboráinak, és az éjjeli őri szolgálatnál használt ellenőrzési óráknak 1896. évi julius hó 1-től számitandó három éven át való jókarban tartása, szabályozása és javitása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy 50 krajczáros bélyeggel ellátott, lepecsételt boritékba zárt ajánlataikat következő czimzéssel:

«Ajánlat a pályaórák jókarban tartása, szabályozása és javitására m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Szombathelyen.«

F. évi junius hó 24-ére déli 12 óráig, a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének I-ső osztályánál nyujtsák be vagy oda küldjék be. Ajánlattevők tartoznak legkésőbb f. évi junius hó 23-án déli 12-óráig a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál 100 az az egyszáz forint bánatpénzt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letéteményezni.

Az ajánlatban óvadéknak megtörtént letétele megemlitendő, de az arról nyert letéti-jegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számittatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

A szerződési feltételek a nevezett üzletvezetőség III. osztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőben tul beérkező ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek és végül azok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak. A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlat árra, szabadon választhasson.

Szombathely, 1896 junius hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Szeged. III. 13344/1896. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagy-Kikinda állomásán megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

A bérlet 1896. évi deczember hó 1-én veszi kezdetét és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1899. évi november hó 30-ig.

Az 50 kros belyeggel és **»Ajánlat a magyar kir. államvasutak Nagy-Kikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére«** felirattal ellátott, boritékba zárt, lepecsételt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi julius hó 15-nek déli 12 órájáig az alólirt üzletvezetőség általános osztalyához (Üzletvezetőségi palota, I. em. 23. ajtó) személyesen, vagy királyi posta utján benyujtandók.

Bánatpénz fejében a vendéglő bérletre 200 — azaz kettőszáz forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas érték papirokban a szegedi üzletvezetőség gyüjtő pénztáránál 1896. év julius hó 14-ének déli 12 óráig vagy személyesen leteendő vagy kir. posta utján beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számittatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi osztályában (II. em. 17 ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat egész terjedelmökben magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Figyelmeztetnek továbbá a vendéglő bérletére pályázók arra is, hogy a meunyiben a nagy-kikindai felvételi épületnek folyamatban levő átalakitása f. év végéig el nem készülne, kötelesek a felvételi épület teljes elkészültéig az ideiglenes vendéglői helyiségekkel megelégedni.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül, történik.

Szegeden 1896. junius hóban.

Az üzletvezetőség.

Maßyar királyi államvasutak Kolosovári üzletvezetősége 13229/1886. sz.

Pályázati hirdetmeny.

A m. kir. államvasutak Fugyi-Vásárhely hadikitérőjének állomás leendő kibövitése czéljából létesitendő: egy negyed osztályu felvételi épület, külön álló árnyékszék, kut, gazdasági udvar, sütőkemencze, egy emeletes őrhaz melléképülettel, egy régi őrház kibövitése, állomási kerités és csatornázás épitési munkáinak biztositására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A verseny feltételek szerint felszerelt és bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb f. évi junius hó 25-én délelőtti 10 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál (Kolozsvár Emke palota I. emelet) nyujtandók be.

Később érkező, vagy távirati ajánlatok nem fognak figyelmébe vétetni.

A végrehajtandó munkákra vonatkozó verseny feltételek, szerződési tervezet, épitési tervek és ajánlati költség-számitások a kolozsvári üzletvezetőség épitési és palyafentartási osztályában, valamint a nagyváradi osztálymérnökségnél naponta d. e. 1—12 óráig megszerezhetök.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. junius hó 24-ik napján déli 12-óráig 700 frt azaz hétszáz forint teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az előbb emiitett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál.

A készpenzben lefizetett bánatpénz után kamat nem követelhető. Az értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén jegyzett tizennégy napnál nem régibb utolsó napi árfolyam szerint számitott értékben fogadatnak el, de csak is névértéken belül.

Az ajánlatok boritokai köyetkező felirással látandók el: »Ajánl t Fugyi-Vásárhelyen létesitendő épületekre.«

Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok között a szabad választás jogát, tekintet nélkül az árakra és feltételekre.

Kolozsvar, 1896. junius hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak 75381/96 számhoz

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1897. évben, esetleg további két évben szükséges

40,000 métermázsa kovácsszén,
Szurok fáklya szükséglet szerinti mennyiségben,
16,000 métermázsa kőolaj
2600 métermázsa lenolajkenöcs, és
1000 métermázsa rézgálicz

szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1896. évi julius hó 18-kának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5%, legkésőbb 1899. évi julius 17-ikének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 129381/91 sz. általános szállitási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyébb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltar beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leirása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1896. junius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Vendéglősök

figyelmébe ajánlom bornagykereskedésem.

Adamaszky József,

I. Budaörsi-út 2.

Megele József

mázoló mester

FESTÉKKERESKEDÉSE.

Krisztinaváros (templommal szemben) Roham- és Pauler-u. sarkán.

Elvállal mindennemű mázoló munkát. Ajánlja saját vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymáztés keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Különösen sikerült nekünk **Parcsi Pepi** békés-csabai kedvelt zenekarát megnyerni, mely Budapesten még nem működött. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIAI.

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalban.

Tanitójelölt. Jun. 16-ától a szünidei végeig irodai munkát keres, esetleg elemi vagy polgári iskolai tanulók mellé korrepetitornak ajánlkozik. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek.

Jó vétel. Tinnyén száz hold föld, dohány engedély és urilakkal eladó. Vételár 35.000 forint. Bővebben a kiadóhivatal.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bermentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.
» 6 » » Ziehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.
» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye
» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.
» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.
» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.
» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállitásból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb.

Konstantinápoly Budapesten.

Óriás tüzijáték, illuminácziö (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, sataïn és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

VÁLI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.

(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedönél.

Kerti helyiség megnyitás.

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyukát

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütömester.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját terméső borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Előlegek

mindennemü értékpapirokra

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt színház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

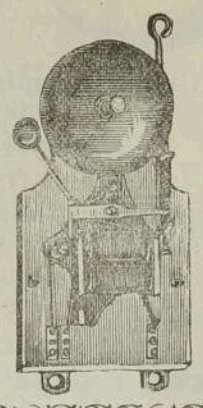
Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.60	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

CS. KIR. SZAB. ADRIAI BIZTOSITÓ-TÁRSULAT

(Riunione Adriatica di Sicurtà) alakult 1838-ban.

Vagyon-kimutatás.

Életbiztositó osztály. (A) Mérleg-számlák 1895. december 31-én. — (B) Főmérleg. (Élelmi és szállitmányi biztositó osztály.)

VAGYON.	Osztrák ért. forint	kr	TEHER	Osztrák ért. forint	kr
Ingatlanok Trieszt-, Bécs-, Budapest-, és Milánóban (jegyzék szerint)	2819700	—	Különnyeremény-tartalék	[1] 600000	—
Értékpapirok (jegyzék szerint)	14102710	—	Rendelkezésre álló tartalék	323507	90
Jelzálog-kölcsönök (jegyzék szerint)	171888	90	Árfolyamingadozási tartalék	216811	40
Haszonélvezeti járadékok és tőkék	18697	03	Dijtartalékok	16923986	58
Kötvénykölcsönök	1469076	97	Dijátvitelek	813277	73
Követelések más biztositó társaságoknál	315258	16	Függő károk tartaléka	249800	79
Követelések a képviselőségeknél	433447	22	A biztositottakat illető nyereményrész (külön zárószámla szerint)	25478	37
„ a társaság központi vezetőségénél (folyó számla egyenlege)	209738	68	Biztositó társaságok követelései	367513	55
Különféle adósok	58314	87	Különféle hitelezők	78455	51
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	—			
			[1] 600,000 frt, 100,000 frt átutalás a jelen zárszámadásból 700,000 frt.		
	19598831	83		19598831	83

VAGYON.	Osztrák ért. forint	kr	TEHER.	Osztrák ért. forint	kr
Részvényesek váltó	2400000	—	Alaptőke	400000	—
Készpénz Trieszt-ben és a képviselőségeknél	122519	92	Nyereség-tartaléktőke	[1] 1241592	49
Hitelintézetek-, takarékpénztárak- és bankároknál elhelyezet tőke	1617805	28	Rendelkezésre álló tartalék	325000	—
Ingatlanok Trieszt-, Milánó- és Velenczében (jegyzék szerint)	307000	—	Árfolyam-ingadozási tartalék	297069	73
Értékpapirok (jegyzék szerint)	3882777	—	Tüzbiztositá-ok dijtartaléka	1912861	32
Váltók és utalványok tárczája	446049	49	Szállitmánybiztositások dijtartaléka	78620	58
Kölcsönök értékpapirokra	3133	59	Függő tüzkárok tartaléka	246501	—
Követelések más biztositó társaságoknál	242261	16	A társulati tisztviselők takarék- és ellátási pénztára	103739	38
Követelések a vezérügynökségeknél	1126674	62	Életosztály (f. számla egyenl.)	[2] 423806	17
Követelések a főügynökségeknél	83620	74	Biztositó társaságok követelése	209738	68
Követelések ügynököknél	10482	12	Különféle hitelezők	524126	25
Különféle adósok	150567	43	Fel nem vett osztalékok	440935	75
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	—	1894-ről áthozott nyer. 3,300·29	2029	—
Leltár	—	—	Az üzletév nyeresége 482,10·71	485401	—
	10...2·91	36		1039·391	35
Későbbi években esedékes dijak összege	23812223	54	[1] 1,241,592·49 32,002·11 átutalás a jelen zárszámadásból 1,273,594·60		
			[2] 423·806·17 16,001·05 gyarapitás a jelen zárszámadásból 439,807·22		

Az igazgatóság: Grünstätteni Dr. Alber Ágost, Neumann Henrik, Ralli Pál, Reinelt C., Salem H. **Frigyessi Adolf**, vezértitkár.

Számvizsgálók: Afenduli György, Pojai Alberti Emil, Parisi József.

A magyarországi osztály-irodája Budapest, IV. kerület, váci-utca 9., a társulat házában.

Báró Podmanicky Frigyes, intéző. **Frigyessi M.**, titkár. **Lichtenberger J.**, vezértitkár.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Programmja továbbra is Buda és Vidékének emelése. A müvelődés, kereskedelem, ipar, közlekedés. közgazdaság és közigazgatás, a magyarság, az egyleti élet ébresztése és az itt előfordult események leirása.

A kitüzött czél felé haladunk. Szivesen fogadjuk a támogatást, az utbaigazitást, a tanácsot és jóakaratu birálatot. Kérjük munkatársainkat és olvasóinkat, hogy továbbra is részeltessenek jó akaratokba és terjeszszék lapunkat

A Buda és Vidéke napról-napra terjed. A közönségnek jó barátja, ügyeinek védelmezője. Kiadóhivatalunk a budaiak és vidékiek minden tisztességes megbizását elfogadja. Vételt, eladást, bérletet közvetit. Hatóságoknál az ügyeknek utánna jár. Szóval a közönség igaz barátja. Hirdetői czikkeinek igyekezik piaczot teremteni és azokat népszerüsiti A panaszokat nyilvántartja, és az orvoslásokban közbe jár.

Kérjük olvasóinkat, hogy a Buda és Vidékét mindenről a mi Budát és vidékét érdekli értesitsék és gazdagitsák tartalmát és ebben az Ismerőseink czimü rovatot. A jövőben elkezdjük a csoportos bemutatásokat s körülbelül a következőket állitjuk ki képcsarnokunkban, remélve hogy olvasóink e munkában minél gyakrabban segiteni fognak: *Ügyvédeink, Orvosaink, Bíráink, Rendőrség, Elöljáróság, Tandrok, Déli vasut, Egyesületeink, Községi elöljárók és jegyzők, Ferencz József intézet, Fekete József-féle intézet, Kórházak, Katonák, Épitészeink, Magyar egyesület, Papok, Főurak, Iparosok, Kereskedők, Gyárak, Ministeriumok, Hatóságok, Állatvédő egyesület, Mária Erzsébet egylet, Nőegylet, Magyar izkola egyesület, Hölgyeink, Pénzintézeteink, Közlekedési vállalatok, Fürdők, Gyógyszerészek, Vendéglősök, Bizottsági tagok, Kerületi választmány, Gazdasdgok, Tornászok, Árnyak és fények a közzégekből, Kávéházak, Anyakönyvezetők, Asztaltársaságok, Káptalan, irók, Müvészek, Tudósok stb.* Nagy mező, melyből mindenki választhat magának tetszése szerint, minél többen irják annál érdekesebb.

A torzképekből bemutatjuk: *Profeszor ur Keserü, Der Her Wirth Kubendig, Nyaraló ur Budátlan, Jótékony bácsi, Habenichts ur, X falu pennája, Uj földesur stb.*

Lapunkat nyaralókba, fürdő helyekre a hazában és a külföldön előfizetőink után elküldjük, ha értesitenek, hogy hová utaztak. Ha minden előfizetőnk csak egy előfizetőt gyüjt ugy lapunk tekintélye emelkedni fog és még több sikerrel munkálkodhatik Budáért és vidékéért.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Négy mutatvány számot küldünk. Az ötödik elfogadása után jogositva érezzük magunkat az előfizetési dijak kérésére. A lapot előfizetőink után kivánatra és értesitès után bárhova küldjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre . . .	12 korona
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

Kishirdetési rovatunkat az olvasó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére nehogy a költséges postai megbizást legyünk kénytelenek igénybe venni. Nagyobb számban aharjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni, sziveskedjenek tehát lapunk barátjai nekünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben, egyletekben fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfietőink és hirdetőnk megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtelen kis hirdetéshez joga van.

Blaháné Budán.

A fáradhatlan és a müélvezetek szerzésében ötlet gazdag Krecsányi bucsuzó körutjában Budának is megnyerte Blahánét. Blahánét éppen Budán teheti elfogulttá a bucsuzás, mert tudtunkkal Molnár György szinházában jegyezte el őt a magyar müvészetnek a muzsa. Blaháné mint mindig ezuttal is elragadta a budai közönséget. Megható Blaháné bucsuzásában az, hogy a népdal örökségét leányának Soldos Sárinak adja át. Az anya szive csak örülhet az örökösnek, mert nem keseritheti el a leáldozáskor a felkelő nap, hiszen gyermeke sorsáért buzgón imádkozik. Blahánéről irt frázisokkal egész könyvet irtak tele és lehetne a kimaradottakból még kétszer annyit irni. A frázisoknál több ő maga Blaháné ez annyi mint Petőfi. Nem füzünk szóvirágokból koszorut. A nap nyugvóra szál. A müvésznő babérain fog pihenni. Nagy alkotásai és ezek emlékei nemzedékről-nemzedékre szállanak. Ritka müvészi erővel alkotott nagyot a nagyból és életet lehelt a papirvárba is. Számtalan szindarab semmisül meg Blaháné nélkül. A madarak pajtása bucsuzik s e bucsunál a Buda és Vidéke szerkesztője, ki ott volt a nap felkelténél, az alkony bibor pitvarát most könnyezve látja, idézi egy régi versét:

Bizony rövid idő csak egy negyed szazad
Hogy dalod elöször vonzott tele házat
Delibáb s a rona bájolták meg lelked
Magyarul, magyarnak igaz magyart zengted.

Majd könnyet facsartál örömre deritél
Buba ringattál el, tettekre hevitél
A mi másnak semmi, örök idő óta
Magyarnak imádság kincs a magyar nóta.

Megloptad, letépted szomoru füz ágát,
Ellested, ellested estharang zugását;
Ágat tépö kedvét a pusztai szélnek
Dajka természetét fonó meséjének.

Vigasztalás nekünk. Adja az ur Isten
Hogy helyedbe Sárikád léphessen,
Hogy mikor elhagyod végkép a szinpadot
Méltó utódodat szivből tapsolhatod.

Erdélyi Gyula.

A zugligeti egylet közgyülése.

A „Budapest Zugligeti-Egylet“ f. hó 29-én d. e. 11 órakor a zugligeti iskolában tartja meg évi közgyülését. Az egyesület — melynek czélja a Zugliget iránti nagyobb érdeklődést felébreszteni, valamint annak érdekeit előmozditani — megalakulása óta már is szép eredményeket tud felmutatni. A főczél volt különösen a közlekedés előmozditása s ez ügyben különösen ez év folyamán az egyesület mint ilyen mindent elkövetett, hogy törekvéseit siker koronázza. Hogy a közuti vaspálya társaság zugligeti vonalát a vaskapuig föltétlenül meghosszabbitja ez tisztán az egyesület tevékenységének köszönhető. Az egyesület kebelében merült fel e vonal meghosszabbitásának eszméje s az egyesület igazgatósága személyesen, küldöttségileg és kérvényileg több izben felkereste az illetékes hatóságot, a fővarost, a vassuttársaság vezérszemélyiségeit, hogy a terv a megvalósulás küszöbét mielőbb átléphesse. Az egyesület törekvései magasabbak voltak ugyan, a mennyiben a közöhaj volt, hogy a vonal a Fáczánig kiépitessék, A székes főváros óriási áldozatok árán megvásárolta a budakeszi erdőt, hogy a nagy közönség a Városliget elvesztéséért kárpotolva legyen. Igen ám, csakhogy a hiányos közlekedés miatt a nagy közönség — mely ma már a kényelmes kirándulásokhoz van szokva — alig keresi fel e remek környéket, hol az üdülni vágyó valóban üdülésre talál. E terv azonban még nem volt kivihető, de az egyesület igazgatósága éber figyelemmel várja az alkalmas pillanatot, hogy a fővárosi nagy közönség édekeiben ez ügyben ujra a tevéken-

---

jegyeseket bevezeti, világosan mutatja, hogy félénk kezdettel, ujitással van dolgunk. S ezért zokon is vették, hogy Antigone jegyeséről egy szóval sem emlékszik meg és csak a darab végén sejtjük a viszonyt.

Igy tehát a szeretetnek azt a faját, mely a mai irodalmi müfajoknak, különösen a regényeknek oly fontos eleme, mely nélkül a regény jó formán nem is regény t. i. a szenvedély nélküli romantikus szerelmet nem csak Platon, hanem még a költők sem ismerték igazában. Szóval a „platói szerelem“-nek valami elütőnek kell lenni a romantikus szerelemtől. Ugy, hogy tulajdonképen az idealis Platon sem tudott semmit azon édes-keserü érzelemről, melyet ma romantikus szerelemnek hinak s igy a „platói szerelem“ kifejezés a mai értelemben nem felel meg az eredeti felfogásnak. Platoni szerelem alatt régebben két (férfi) ember idealis barátságát értették. Grote, a nevezetes görög történet iró erre vonatkozólag azt mondja: „A platói szerelem: forró vagy lelki barátságba jutni azzal az emberrel, akit minden másnál különbnek tartunk; lelki barátságba jutunk azért, hogy mindkettőnk lelki tökéletességét és boldogságát előmozditsuk. Ez a vágy a régieknél odafejlődött, hogy az illetők a szélesebb értelemben szépet és jót keresték és igyekeztek elérni a tiszta ideált“. Plató ezen „platói szerelemre vonatkozó fogalmat az „eros“ szóval jelöli meg, amely szót egyenértékü szóval talán egy nyelv sem tudja visszaadni. Vannak, akik a németben e fogalom megjelölésére a „Wunsch“ szót javasolják; de amint a következőkből látni fogjuk az „erős“ eredetiségét, állandóságát és bensőségét nélkülözi.

A magyarban sem tudjuk ezt a szót egy szóval teljesen visszaadni; mert mind a „szeretet“, mind a „szerelem“ szavak korlátoltabbak és szükebb értelemmel birnak, mint a platói eros. Valóban egész költészet rejlik e szóban, amelyet épen azért csak körülirni tudunk, de egy szóval teljesen kifejezni szegények vagyunk.

Nemi szerelmet fejez ki legkevesbé; vagy ha igen, akkor ez a nemi szerelem a lélek szenvedélyének kezdetleges és távoli képe a szépség ama végetlen tengere iránt, melyet keresni van teremtve. Jelentése minden esetre szeretet; de olyan szeretet, mely a szépet akarja birni s vele a jót, hogy boldogsághoz jusson s olyan szeretet, melynek czélja a jónak a szépben való folytonos létesitése, — más szóval a halhatatlanság vagy is önmagának megörökitése, halhatatlanitása vagy testileg vagy lelkileg. Paul Janet szerint is a platoni szeretet (eros) voltaképen lelkesedés, az az a lélek lendülete a szépfelé összekötve azzal a törekvéssel hogy valamit létrehozzon a szépben vagy a jóban ugy a test, mint a lélek tekintetében. Az eros azon törekvés, hogy a halandó emberi természet a halhatatlansághoz hasonló legyen. Ezen törekvésnek tárgya általában a jó, a boldogság s épen ezért a halhatatlanságra irányul, mivel a boldogság ösztönével közvetlenül azon vágy is megvan, hogy a jónak birtoka örökkévaló legyen. A szeretet tételének külső feltétele a szépnek jelenvalósága, mert csak ez ébreszt föl bennünk összhangzó alakja által vágyat a végetlen után. Szóval az eros mindent a hallhatatlanság után való erőteljes vággyal tölt el, mivel az élő világnak, mint szeretet, általában fentartó elve ugy a testiekben, mint a lelkiekben. Az első esetben a faj fentartásban nyilatkozik, amennyiben az által törekesznek a halhatatlanság után, hogy gyermekeikben akarnak magoknak emléket és boldogságot szerezni minden időre. De ez az eros legalacsonyab foka. Sokkal magasabb fok: eros a szép lelkekhez, mely erkölcsi beszédek és törekvéssel, a nevelés, müvészet és törvényhozás munkái által létesül, midőn az igazi eros szellemiekben akarja magát halhatatlanitani. Azért mondatja Platon Sokratesszel a Symposionban:

Akiben az igazi érzés müködik, akinek lelke az alkotás isteni vágyától el van telve, midőn ideje beáll, körül jár, keresve a szép lelket, melyet megtermékenyitsen és ha a — a kalogathia hellen fogalma szerint — egy szép testben, szép nemes lélekre talált, mindkettőt egyesülten, rendkivül szeretettel karolja át. S ilyen számára azonnal rendelkezik bővel, szóval az erényre és arra vonatkozólag, mivel kell egy jó embernek foglalkoznia s mit tennie. Az ilyen oktatni kezd, szóval önközlés által iparkodik önmagát halhatatlanitani. És hogy ezen önközlés, önátadás, minő gyönyört szerez minden más gyönyör fölött, csak az tudja igazán méltányolni, aki azokat átérezte; mert aki érezte, hogy lelke egy közlésre hajlandó és fogékony lelket talált, az nem fog panaszkodni. hogy ezen örömet nem érezte; annak boldogsága sokkal nagyobb és állandóbb, mint aki

ség terére lépjen s azt hisszük, hogy az egyesület tagjainak valvetett együttmüködése az ügy érdekében, akkor a midőn ily általános, közös érdekről van szó, a biztos sikert jelenti.

A közlekedési utak rendezése körül is tud az egyesület eredményt felmutatni. Sikerült a székes-főváros tanácsánál kieszközölni, hogy Stephani Lajos telekszabályozási kérelme kapcsán egy gyalógjárót kaptunk a budakeszi uttól a Remete-utig, s ezzel kapcsolatban Hagenmacher Károly telkén át 197 frt 24 krajczárnyi költséggel az egyesület egy uj utat épitett, mi által a Zugligetből a budakeszi ut felé való közlekedést sikerült közvetlenebbé tenni.

Az utrendezés programmjába az egyesület a kutvölgyi ut zugligeti részének rendezését is felvette. Az itteni állapotok teljesen tarthatlanok, nem méltók a főváros egyik elsőrangu nyaralóhelyéhez. Az ut állandóan tele van nyaralókból kifolyó szennyvizzel, mi a közlekedést végtelen kellemetlenné teszi. Különös figyelmébe ajánlom a kerületi előljáró urnak.

Az egyesület kérvényezésére a fővárosi tanács elrendelte, hogy a zugligeti uton a lámpák számát megkétszerezzék s 30 padot felállitsanak.

A nyaraló élet mióta a közuti vaspálya társaság kocsijait az állomásig feljáratja, megélénkült. A Fáczántelep tulajdonosa nagy áldozatokkal hidegvizgyógyintézetet állitott fel, hol a hidegvizgyógymódot alkalmazzák. Dr. Halperth Ákos a hideggyógyintézet jeles kezelőorvosa egyuttal a gyermekeknek a svédgymnasztikából is ad oktatást s a szülők örömmel fogadták az uj intézményt.

A nyári évad alatt a zugligeti nyaralóközönség a Fáczán-nál egy nagyobb tánczmulatságot rendez, s mint halljuk a zugligeti szegény iskolás gyermekek felruházára fogják forditani a tiszta jövedelmet. S ez nagyon jól van igy. Az istenhegyi nyaralók évről-évre rendeznek ilyen tánczmulatságot, s igen szép alapot sikerült megteremteni e jótékony czélra.

A zugligeti iskolában f. hó 20-án tartattak meg a vizsgálatok és a záróünnepély, melyen Dr. Thiring Gusztáv az iskolaszék kiküldöttje elnökölt. A vizsgálaton Sigray Pál és a zugligeti egylet adományából az iskola összes tanulói ajándékkönyveket kaptak Dr. Kunhardt József ur pedig öt frtot adományozott a legszegényebb sorsu tanulóknak.

Eperjessy István.

---

talán valami romantikus szerelemnek volt részese. Az ilyennek sokkal nagyobb készséggel birnak egy más között, mint a milyen a gyermeknemzés által támadhát és szilárdabb barátsággal vannak egymás iránt, mivel szebb és hallhatatlanabb gyermekeik vannak. Ilyen erossal telt lelkü volt maga Sokratesz is, aki csakugyan mindig körüljárt és kereste a beszélgetésre a szép lelkeket, mivel érezte, hogy lelke terhes bölcseséggel és erénynyel s igy alkalmas arra, hogy ezekkel másokat megtermékenyitsen. Ez az eros. vagy is platói szerelem főleg a szónokok, költők és állam férfiak tevékenységében nyilatkozik, midőn szavaikban, tetteikben oly emberfeletti hatalom szólal meg, mely a hallgatót és a szemlélőt megragadja, megtermékenyiti. Ez az eros fejlesztette ki örök például a platói szerelemnek Alkibiadesben az ellenállhatatlan szeretetet Sokratesz iránt, hogy kénytelen vagyunk bámulni a Symposionban tett „platói szerelem“ vallomását: Ha őt hallom, beszédétől inkább megindul szivem s hullanak könyeim, mint az őrjöngő korybontoké, s látom, hogy szint azt érzi magában. Mikor Periklest vagy más jeles szónokot hallottam, tudtam, hogy jól beszélnek, de olyasmit nem szenvedtem, lelkem nem háborgott és nem boszankodott soha, hogy rabnak érezte magát; de általa oly kinba estem nem egyszer, hogy az élet sem volt kivánatos előttem, Ezért sokszor szivesen látnám, ha nem volna többé az élők közt, s megint, ha az történnék, jól érzem, még inkább fájlalnám, annyira nem tudom, mit tegyek ez emberrel“.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Detrich László.

Detrich László 1846. évi julius 1-én Székesfehérvárott született, hol édes apja Zsigmond nagy tehetségénél, kiváló müveltsége és ritka becsületességénél fogva a legjobb hirben álló ügyvéd, nevezetesen a Zichyek és a székesfehérvári püspök jogügyi tanácsosa volt. Ennek a kiváló férfiunak gondozása és felügyelete alatt nevelődött fel és végezte el László barátunk középiskoláit a derék cistercita-rend jóhirben álló székesfehérvári főgymnáziumában, honnét a budapesti jogi egyetemre ment, melyet 1868. évben kitünő sikerrel végzett be. Az akkori kiválóan tudós jogi és nemzetgazdasági szaktanárok: Pauler, Kautz, Konek, Karvassy és Baintner László barátunkat nemcsak az előadások pontos látogatása, de a tantárgyaknak szorgalommal párosult alapos elsajátitásaért és kedves modoráért is igen kedvelték és atyjának — ki ép az időben mint Székesfehérvár szab. kir. város országos képviselője Budapesten tartózkodott — a nevezett tanárok találkozásuk alkalmával mindég dicsérték.

A bizonyos, ha László barátunk jogi tanulmányainak elvégzése után akár az ügyvédi, akár a birói, akár a megyei vagy állami tisztviselői pályára lép, eleven és éles eszénél, kitartó szorgalmánál és hozzáférhetlen jellemszilárdságánál fogva ma már hazánk kiválóbb vezérférfiai közé tartoznék. De sorsa felett az isteni gondviselés másként rendelkezett, mert 1868. év julius havában édes atyja elhalálozván a családi vagyon megmentése és a család fentartása miatt boldogult apjának végrendeleti kivánsága szerint is, ki László fiának becsületességében és életrevalóságában ifju kora daczára is teljesen megbizott — kénytelen volt hajlamától eltérően a gazdaság vezetését minden gazdasági praxis nélkül átvenni.

Igy a szép eszü és a tudományokért lelkesülő ifju 22 éves korában az 1100 holdas birtoknak vezetése végett Fejérmegye végső csucsán levő Pestmegyével hataros felső-örsi pusztájukra vonult, hol sok gondok és küzdések között gazdasági szakmunkák olvasása és a gazdaságbani folytonos experimentálásokkal rövid idő alatt a vaáli járás legkiválóbb gazdájává képezte ki magát. A birtokot, melyet édes apja 1868. év elején 22 évi törlesztésre vásárolt alig 10 évi odaadó, becsületes gazdálkodás után a teher alól teljesen felszabaditotta, jólehet édes anyjának és 3 kiskoru testvérének fentartása is sok költségbe került.

Az özvegy édes anya született Petris Zsófia férje halála óta gyermekeiben találta örömét, kinek egyedüli boldogsága volt ha gyermekeit és unokáit maga körül összegyülve láthatta. Gyermekei: László, Zsiga, Vilma (Fiáth Imréné) és Minka (Szalay Imréné) az utóbbiak gyermekeikkel husvét, pünkösd és karácsony ünnepekre édes anyjuk ál öreg napjainak megédesitése végett rendesen megjelentek, ki 70 éves korában 1890-ik évben nyugodtan távozott az örökhazába, hogy kedves férjének hirül vihesse gyermekei és unokái becsületességét és életrevalóságát. Azóta a birtokot László barátunk testvéreitől kibérelve kezeli.

László a pusztai életet annyira megszokta, hogy csakis testvéreinek és jóismerőseinek felkeresése végett távozik el pár napra Aba, Budapest, Lelle vagy Székesfehérvárra. Rövidebb egy pár órai szórakozásra pedig a szomszéd földbirtokosokat (kikkel a legjobb baráti viszonyban él) évenként egy párszor szokta meglátogatni. Rendesen a külömben szép fekvésü és jól berendezett birtokon a gazdasággal és mindenféle komoly olvasmányokkal foglalja el magát. Igen boldognak érzi magát ha rokonai és jó ismerősei egyszerü magányában felkeresik, kikkel a politikáról és a gazdaságról egész odaadással szeret beszélgetni.

A mily páratlan jó testvér és jó barát, ép oly ritka jó hazafi és emberbarát, ki hazájának felvirágoztatásáért és embertársainak jóléte előmozditásáért minden áldozatra kész, a közügyek iránt igen érdeklődik, a vaáli járás függetlenségi pártjának vezére. Az intelligenczia ép ugy mint a köznép müveltsége, eszessége, jószivüsége és becsületessége miatt tiszteli és nagyra becsüli és nemcsak a járásban de az egész megyében is a legkiválóbb gazdák közé számitják azonfölül minden országos, megyei és községi ügyben mint tekintély szerepel.

Tehát születésének 50-ik évfordulóján mint őszinte tisztelői és régi jóbarátai kivánjuk neki: hogy a haza és az emberiség javára rokonai, jóbarátai és számos tisztelőinek örömére még igen sokáig éljen!

Panasz.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapja legutóbbi számában a polg. lövész egyesület nagy ünnepélyéről olvasok egy czikket a melynek vége a „folytatás következik“ igéretet tartalmazza.

Mint a „Buda és Vidéke“ egyik legrégibb olvasója és ugy a lap mint az ügy melyért ez küzd lelkes hive, talán megengedi, hogy az előbb emlitett „folytatás következik“ igéretet én némileg megtoldjam.

A polg. lövész egyesület ünnepélyei bár mi szépen voltak tervezve, az egyesület rendezői bármi nagy erkölcsi és anyagi áldozat árán iparkodtak azokat érvényre juttatni, mindenesetre pótolhatatlan hibát követettek el akkor, midőn mind ezen számitásaikat az egyesületi vendéglős nélkül csinálták.

Ugyanis, a lefolyt ünnepélyek egész sorozatán át, a legjobb kedvet és ünnepi hangulatot alaposan lelohasztotta és tönkre silányitotta a vendéglős tehetetlensége, és minden alkalommal tapasztalható készületlensége.

600—800 vendég kiszolgálására 5—6 pinczér állott rendelkezésre, melyek fejetlenségükkel és durvaságukkal a saját magukat kiszolgáló vendégeket még csak jobban boszantották.

Asztal, szék, ital, étel, mind a vendégek által czipeltettek. A mulatságok kezdetén már megesett, hogy a pinczérek kijelentették, hogy nincs sör, és tényleg akkor láttuk, hogy a városból hozzák a meleg sört a mely csapra került.

Rövid időre reá nem volt kenyér kapható, ezt is vártatva a péktől hozatta, és igy tovább. A pinczérek a rossz hitelviszonyainak tulajdonitották ezt, de az egyesületnek kell, hogy fegyver legyen a kezében ily minősithetlen eljárás ellen felléphetni.

Reméljük, hogy az egyesület most már gondoskodni fog, jó hirnevét kevésbé koczkáztató kezekre bizni a vendéglőjét.

Ha tekintetbe vesszük még, kogy az itt bemutatott árjegyzék szerinti árakat szedte a vendéglős, talán felesleges hozzá tennünk, hogy valószinüleg elment a kedve mindenkinek ily garázdálkodást ismételve keresztül (élvezni)? izlelni.

Hogy a külföldi lövészek szüntelenül szidták a vendéglőst, sőt hogy aránylag csak szidással menekült, azt valószinüleg a vendég jognak köszönheti.

Borvásár.

Beszámoltunk a borvásárra hozott bormennyiségről, most beszámolhatnánk a vásár eredményéről, ha ugyan vásárnak lehetne mondani ezt a vásárt.

Leirtunk egy véletlen szerencsétlenséget, mely alkalommal szóba hoztuk azt is, hogy ez a vásár nehezen lesz jó mert nagyon nyomott: vevők gyéren mutatkoznak, sajnos ez a feltévetésünk beteljesedett.

A felhozatal sokkal kevesebb volt mint más alkalommal, s mégis felül kilenczszáz hektoliter bornál vittek vissza, daczára hogy az árak az utóbbi napokban ugy lementek, hogy majdnem ingyen lehetett bort kapni, a vásárra hozott jobb minőségü bor árak a következők voltak: fehér bor 18—24, vörös 17—25, schiller 14—20 frt, lehetett még gyöngéb minőségü fehér bort kapni 14—16, vöröst 15—18 és schillert 10—13 frt is kapni, sőt volt egy eladó ki az utolsó napon 10 frtért kinálta a fehér bort, még sem tudott rajta tuladni mivel vevőt nem kapott rá.

Bor nem volt a legjobb minőségü, de rossznak sem lehett mondani, de a vásár vége felé bekövetkezet kanikulai forróság annyira átmelegitette a két hétig napon levő hordókat, hogy a legjobb szakértő is nehezen tudta volna megmondani, hogy a borvásáron áruba bocsátott borok jók-e vagy nem?

Több nevezetes eset is fordult elő a borvásáron a mire mas alkalommal ismét vissza térünk, itt csak azt emlitjük még meg, hogy az összes pálinka hozatal elkelt, és pedig törköly 36—42 frt, szilva pálinka 50—55 frt, miből az tünik ki, hogy az egykor bort fogyasztó város lassan-lassan átváltozik sör és szesz fogyasztóvá.

A napilapok folyton a termények árhanyatlásáról czikkeznek, pedig a termés kilátások sem valami jók, a szőllőket megette a filóxéra s a bor még is olcsó, de sőt ha valaki hoz eladni el sem tudja adni még vesszteséggel sem, ez egy megfoghatlan esemény árnyékát mutatja.

Utak.

Az erdészeti és kültelki bizottság ülést tartott Haberhauer János tanácsos elnöklete alatt. Előterjesztésre került a főváros tulajdonában levő erdők költségvetése az 1897. évre. A bevétel 9000 frtra van előirányozva, a kiadás pedig, a mibe a ujonnan történő befásitások s a személyzet fizetése is be van számitva, 42·000 frt. Egyedül az, hogy a budakeszi erdőről törvényszerü üzemterv készitendő, a melynek 1898. január 1-ére készen kell lennie, mintegy 3500 frt kiadást okoz. De emeli a kiadás összeget az is, hogy a befásitásokat folytonosan szaporitják. A költségvetésbe nincs bevéve az a kiadás, mely abból fog származni, hogy a közgyülés határozatához képest, a pesti oldalon megkezdett befásitó öv két vége összeköttessék. De ha mindezeket a hasznos munkálatokat nem tekintjük is, figyelembe kell venni, hogy a főváros, a midőn az erdőért ily nagy anyagi áldozatokat hoz, nem a jövedelmességet tartja szem előtt, hanem azt, hogy a közönségnek módot adjon a szórakozásra és üdülésre. A mezőrendőri törvény elrendeli, hogy a törvényhatóságok a hasznos erdei és mezei állatok kimélése tárgyában szabályrendeletet alkossanak. A budapesti erdészeti hivatal javaslatára a következő állatokat jelölik meg hasznosakként: emlősök: denevér, sündisznó, vakondok; madarak: pinty, magtörő, kenderike, csiz, pirók, keresztcsörü, sármány, pacsirta, barázda-billegető, pipiske, harkályok, czinke, fülemüle, rigó, seregély, holló, gébics, fecske, kakuk, bagoly, veréb; hüllők: kigyó, béka, gyik,; rovarok: futóka, bábrabló, hangya és az ychneumon-félék. Az erdészeti és kültelki bizottság már régebben javaslatot terjesztett a tanácshoz a svábhegyi utak megépitése tárgyában. A tanács el is rendelte, hogy az istenhegyi Mátyás király-uttól a Disznófőhöz vezető utat épitsék föl; a Szép juhásznétól a Tündérhegyig terjedő 1200 méternyi ut épitését illetőleg pedig, minthogy ez 35·000 forintba kerülne, felhivta a mérnöki hivatalt hogy a jövő évi közmunkaprogrammba vétesse fel. A Tündérhegy és Disznófő közt levő utrész sem épithető fel ez idő szerint, mert az utterületek magán-tulajdonban vannak; felhivta ennélfogva a tanács a II-ik ügyosztályt, hogy a kerületekre vonatkozó eljárást siettesse s az eredményről minél előbb tegyen jelentést. Az I. kerületi virányosi uttól a kutvölgyön át az Istenhegyre vezető ut megépitése tárgyában átiratot intézett a tanács a közmunkák tanácsához, kérve a megfelelő szabályozási vonalak megállapitását.

Különfélék.

— **Molnár Viktor.** Molnár Viktor a közoktatásügy minisztériumának elnöki osztálytanácsosát valóságos osztálytanácsossá nevezte ki a király. Molnár Viktor tizenöt éve szolgál e minisztériumban. Előléptetése nem gyors ütemben történt. Az ő szolgálata fontos és jelentékeny. Valamennyi miniszter a bizalmas és nagyobb dolgokban vele tanácskozott és az ő véleményét kikérte és meghallgatta. Dr. Wlassics Gyula kormányra lépése óta még tágasabb az ő hatásköre. A tettek minisztere kormányzása idején az ő nagy tehetsége és jó akarata még jobban érvényesül. Dr. Molnár Viktornak irodalmi munkássága jelentékeny. Hivatott iró, szellemes ember. Észmegazdasága bámulatos, a mivel egyenlő szorgalma és munka képessége. A hazai oktatás, müvelődés és irodalomnak sokat használt s különösen dicséretre méltó az, hogy a magyarságot a hazafias irányt támogatja.

— **Kitüntetés.** A király Saxlehner Andrást a vaskorona renddel tüntette ki. A budai Saxlehner-czég világhirü. Termékeit a föld minden részén ismerik. Ritka képességre, megbizhatóságra és becsületességre vall a félszázados jó nevök. A czég megalapitója már nem él, de az a szellem a miben ő vezette él, kitünő fiaiban. Az egész czég kitüntetése az a mi Saxlehner Andrást érte, mert az ő kereskedői erényeiben osztozik talentumos testvére Árpád is. A Saxlehner András és fiai czég áldás Budára nézva. A magas müveltségü fiak bebizonyitották azt, hogy a magyarban van kereskedelmi szellem, és a tisztesség az első mindenben, ez hoz áldást és szerencsét. Üdvözöljük Saxlehner Andrást, üdvözöljük testvérét Árpádot is, és szerencsét kivánunk a kiváló tulajdonságu nemes anyának özv. Saxlehner Andrásnénak, kinek vagyonánál értékesebb kincse fiai, kik a magyar kereskedelemnek az egész világon becsületet szereztek.

— **Megjutalmazott mü.** A magyar tudományos akadémia Marczibányi jutalmát dr. Póra Ferencz „Magyar Synonimika“ czimü munkája nyerte meg. Tudós munkatársunknak ez a megjutalmazása örömmel tölt el, mert egy komoly, szorgalmas iró kitüntetése ez, a min annál is inkább örülünk, mert Póra Ferencz a budai tanitóférfiak egyik legtiszteltebbje, ki bokros teendői mellett idejéből a közügyeknek és a budai társadalmi életnek is juttat és ezeknek vezetői és ébresztői közé tartozik.

— **Milleniumi emlék.** Buda érdekeit mindég szivén viselte a déli vasut igazgatósága, a melynek hazafisága közismert dolog. Mint értesülünk a déli vasut igazgatósága milleniumi emlékkel akarja meglépni Buda közönségét. Ez az emlék egy átjáró lenne a pályaudvaron keresztül. Ha csakugyan ezt az emléket adná Budának ugy ez szép, és a közönség hálájára méltó emlék lenne.

— **Népgyülés Ujlakon.** Folyó hó 21-én délután 2 órakor Ujlakon Lebhardt Károly vendéglőjében mintegy 300 polgár jelenlétében népgyülést tartottak. A kerület szine java jelent itt meg. Az élénk gyülésen sok kerületi és társadalmi kérdést tárgyaltak a melyek mind Ujlaknak várható szép jövőjét érdekelték. Ez alkalommal szivélyesen emlékeztek meg a budai ügyek lelkes vezérférfiáról a kerület egykori képviselőjéről budavári dr. Országh Sándorról, kinek annyit köszönhet Ujlak is. A gyülés ragaszkodását kellő módon fogja budavári Országh Sándorral közölni.

— **Meghivó.** A „Magyarországi bádogos-munkások, légszesz- és vizvezeték-felszerelők szakegyesülete“ vasárnap, 1896. évi junius hó 28-án ujonnan berendezett magánhelyiségének alapja javára dijtekedobással, szavalat-, virágbazár-, társas-játek- és világpostával egybekötött kirándulási ünnepélyt rendez a római-fürdőben, melyre a t. közönség tisztelettel meghivatik — a rendező-bizottság. Gyülekezés reggel $^1/_2$7 órakor az egylet magánhelyiségében (Dob-utcza 82. sz. a., ajtó 14). Elindulás az Eskü-téri hajó-állomástól $^1/_2$8 órakor hajón a Bomba-térig, innen a Szt-Endrei helyi érdekü vonattal az Acquincumig, az aquincumi ásatások megtekintése után gyalogséta zenekiséret mellett a Római-fürdő helyszinére. Belépti jegy 50 kr. — Család-jegy (1-ur és 2 hölgy) 1 frt. Izletes ételek és italokról mérsékelt árak mellett és jó zenéről gondoskodva van. A hajó az eskü-tértől minden fél órában; a helyi érdekü Szt-Endrei vonat a Bomba-tértől mindep órában éjjeli 11 óráig közlekeenek (a helyi érdekü vonatnak a Római-fürdőnél megálló hele van.)

— **Felhivás.** Felhivjuk azokat a budai iparosokat, kereskedőket, gyárosokat, kik az országos kiállitáson kiállitottak, hogy arról lapunkba leirást küldjenek. A leirás lehet terjedelmesebb p. o. egy hasábtól két hasábig.

— **Esküvő.** Dr. Molnár Károly előnyösen ismert jeles orvos oltárhoz vezette Katrovich Ella urnőt. Legyenek boldogok.

— **Összejövetel.** A nemzeti asztaltársaság f. hó 31-én Wichtl Mihály (I. ker. Kereszt-utcza 6. sz.) vendéglőjében összejövetelt tart, melyre a tagok ez uton is meghivatnak.

— **Figyelmeztetés** Minden előfizetőnknek joga van egy ingyen kis hirdetéshez. Különösen előnyösen használhatják fel a kereskedők, iparosok, vendéglősök, kávéház tulajdonosok. Tessék egy levélben vagy levelező lapon a hirdetést megfogalmazni és beküldeni. Mi nem ismerhetjük t. előfizetőnk szándékát, de ha megismerjük teljesitjük is.

— **Rózsák.** A Margit-szigeten teljes pompában diszlenek a rózsák, elragadják változatosságokkal a közönséget a kik nem győzik eléggé dicsérni a rózsák barátját és atyját Magyar Györgyöt, ki a rózsa tenyésztésben valódi müvész és költő.

— **Népvezér.** Kulcsár Ernő, a leghivatottabb népies irók egyike „Népvezér“ czimen uj politikai képes hetilapot szerkeszt. Kulcsár Ernő szerkesztői képességeivel alapitotta meg és tette elterjedtté a „Nemzeti Hirlapot“. Most a „Népvezér“ köré fog az a közönség, mely őt ismeri sorakozni. A „Népvezér“ tartalmas ujság megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, évnegyedre 1 frt. Kiállitása csinos. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. Práter-utcza 44.

— **Zilahy Ágnes álmoskönyve.** Zilahy Ágnestől Walter Ernő izléses kiállitásában egy álmoskönyv jelent meg. A szellemes irónő ezt az álmos könyvet ügyesen irta és szerkesztette. Érdekes tartalma van ennek a kis könyvnek, melynek ára 35 krajczár és megrendelhető Walter Ernőnél Budapest, VIII. Práter-utcza 44.

— **Jótékonyczélu társasvacsora.** A „Jósziv“ asztaltársaság e hó 22-én Hekker György I. Döbrentei-téri vendéglőjében sikerült társasvacsorát rendezett. A jótékonyczélra szép jövedelem jutott.

— **„Nincs világosság.** Az I. kerületi előljáróság figyelmébe ajánljuk a Bors-utczát — melynek legalább 70—80 lakója van, de egyetlen lámpa az egész utczában nincs. Ha valakit a sors arra kényszerit, hogy lámpagyujtás után kénytelen ezen az utczán végig menni, akkor mindjárt lássa el magát világitó szerrel — különben a felhalmozott épitési törmelék és gödrök miatt könnyen baleset érheti.“ Ezt a megjegyzést közöltük lapunk egyik számában. A felszólalásnak eredménye van, mert már a légszesz-társaság a csöveket rakatja le.

A magyar kerámiai gyár r. t. f. hó 22-én tartotta évi rendes közgyülését Tolnay Lajos elnöklete alatt. Az előterjesztett jelentés szerint a társulatnak a Hungária gőztéglagyárral történt egyesülése üdvös intézkedésnek bizonyult. A 152,920 frt 92 kr kr tiszta nyereségből 5000 frt az általános tartalékalap gyarapitására, 20.451 frt 34 krt az igazgatóság javadalmazására, 180,000 forintot pedig a szelvényeknek 12 frttal való beváltására fordítanak, A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a felügyelő bizottságba beválasztották Szlávy Lászlót, Deutsch Józsefet, Preisz Gusztávot, Szécsy Pált és Szekula Hugót.

— **A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete** f. hó 24-én délelőtt tartotta évi rendes közgyülését. A tanácskozást Papp Elek országgyülési képviselő, a

szövetkezet elnöke, vezette. Az évi jelentés szerint a fölmondott részjegyek beváltását a mult évben is folytatták és az utóbbi 3 év alatt összesen 18.857 darab részjegyet váltottak be. A részjegyek értékét a mult év végén 16 forint 50 krban lehetett megállapitani és az előbbi évekhez képest 1.49 frttal emelkedett. A közgyülés a mérleget, a vagyon kimutatást és a jelentést elfogadta és fölmentvényeket. Végül a választásra került a sor. Elnök vezérigazgatóvá egyhangulag Papp Elek választották meg ujból. Igazgatósági tagok lettek: Hannibal József Thury Mihály, Ströbl János, Szitai Román, Vasadi Balog Lajos, dr. Horváth Jenő; póttagok: Dósa Elek, Haidinger Károly, Kovács Károly és Tuna Lajos; felügyelő bizottsági tagok: László János, Fürdős Dezső, Kiss Zsigmond; póttagok Szauter Ignácz, Imberl Ferencz, Isák Frigyes.

Kápolnai Pauer Lajos.

† 1896. junius 24-én.

Egy minden nemesért és jóért szivből lelkesedő polgárral kevesebbje van a budai résznek; oly embert veszitettünk, akit mindnyájan őszintén szerettünk, becsültünk és tiszteltünk; aki mindenütt előljárt, ahol jóltevésről volt szó s nem volt Budán oly jótékony előadás, mulatság, gyüjtés, adakozás, melyhez már az első szóra anyagilag hozzá nem járult volna, pedig nem volt dusgazdag ember. Jó kedélye kifogyhatatlan volt, szerénysége pedig oly nagy, hogy majdnem alázatosnak mondható. Élénk részt vett a közélet minden nyilvánulásában, de soha előtérbe nem tolakodott.

Régi szivbaja rohanta meg őt s 6 hét alatt felemésztette edzett természetét.

Tavaly ülte meg a legszorosabb baráti körben hajóskapitányságának 25 éves jubileumát, s mindig büszke volt arra, hogy vele egykoru — hiszen mindössze 45 éves volt — régi hajóskapitány nincs a Dunán. A Budapesti Csavargőzös-Átkelési-Vállalat hajózási felügyelőjét vesztette benne, s ezen állásából folyólag állandóan arra törekedett, hogy az átkelés, mely a budai rész emelkedésére döntő befolyásu megfeleljen a forgalmi és fejlődés igényeinek. Emlékezhetünk több kisérletére, s abban, hogy több megpróbált uj vonal abba maradt, neki van legkevesebb része. A vállalat hüséges, megbizható, rendkivül ügyes és feltétlenül becsületes régi vezető tisztviselőjét gyászolja, s a legelső volt, mely legőszintébb részvétét tolmácsolta az özvegy előtt. Alantasai majdnem imádásszerü szeretettel környezték, mert 9 évi felügyelősége alatt rendkivül sokat javitott a hajósszemélyzet anyagi és szolgálati s azelőtt ugyszólván türhetetlen viszonyain.

Tagja volt számos körnek, kaszinónak, számtalan jótékony egyesületnek s a magyar egyesület kerületi elnöke, mert tetőtől talpig magyar ember volt, abból az uri fajból, mely Zemplénből származott ide s megyeszámra számitja előkelő rokonságát.

Legnagyobb ambiczióval dolgozott azonban a Gőzhajózási Tisztviselők Egyesületén, melynek alapitói közt legelsőnek küzdött s melynek megalakulása vagyis 4 év óta megszakitás nélkül rendkivül megbecsült elnöke volt. Ő volt ugyszólván lelke az egyesületnek, melyet folytonos buzgalom, lelkesedés, kitartás sőt anyagi áldozatok árán is sikerült felvirágoztatnia.

A Buda és Vidéke egyik lelkes barátjának is kivánt áldozni a jelen sorokkal.

A család részéről a következő gyászjelentést kaptuk:

Özv. kápolnai Pauer Lajosné szül. Lázárics Kornélia mint neje, kápolnai Pauer Béla és Böske mint gyermekei, özv. kápolnai Pauer Milosné szül. váraljai Illucz Oláh Erzsébet mint anya és nagyanya, kápolnai Pauer Kálmán és kápolnai Pauer Mariska, mint testvérek. Lázárics János és neje szül. Hayda Irma mint após és anyós, özv. Hayda Mihályné szül. Kramaszta Anna mint nagyanya, kápolnai Pauer Kálmánné szül. Feichtinger Etelka, Lázárics Jenő, Hayda Géza és neje szül. Lévay Anna, Moldován János és neje szül. Hayda Julia mint sógorok és sógorasszonyok az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szivel jelentik, hogy a felejhetetlen jó férj, atya, fiu, illetve testvér és rokon kápolnai Pauer Lajos, hajóskapitány, a Budapesti Csavargőzös-Átkelési Vállalat hajózási felügyelő, a Gőzhajózási Tisztviselők-Egyesületének elnöke stb. f. évi junius hó 24-én esti 7 órakor hosszas szenvedés után életének 45-ik és boldog házasságának 5-ik évében jobblétre szenderült.

Nyugodjék békében!

A gőzhajózási Tisztviselők Egyesülete külön gyászjelentésben emlékezik meg érdemdus elnökéről.

A diszes ravatalt számos szebbnél-szebb koszoru boritotta a következő feliratokkal: A viszontlátásig — Nellyd, Béluska és Babus — édes jó apánknak, gyászoló anyja — felejthetetlen fiának, Irma és János — a legjobb vőnek. Nyugodjék békében — Mariska. Isten veled — Kálmán és Etelka. Barátunknak — Balogh Gézáék. A csavargőzös-Átkelési-Vállalat — k. Pauer Lajos felügyelőnek. A felejthetetlen és szeretett elnöknek — a Gőzhajózási Tisztviselők Egyesülete. Tisztelete, szeretete és hálája jeléül — hüséges barátod Gyuri. Szeretetük jeléül — a Hungária tagjai. A csavargőzös vállalat hajólegénysége — az elfelejthetetlen főnöknek. A Bp. Cs. A. V. hajóvezetői — az elfelejthetetlen főnöknek. Szeretett felügyelőjének — a visegrádi csavargőzös átkelés személyzete. Pencz Pál, Kramaszta Béla és neje a felejthetetlen rokonnak. Szerbovszky Szaniszló — szeretett barátjának stb.

A péntek délután 4 órakor tartott diszes temetésen, melynél Rostaházi Kálmán krisztinavárosi plébános celebrált, igen nagyszámu s előkelő közönség jelent meg, köztük több egyesület, a vállalat több igazgatója s a hajószemélyzet testületileg. Nem maradt szem könynélkül, hallva a szivszakadva zokogó szép fiatal özvegyet, s látva a két gyönyörü kis árva gyereket. A megboldogult imádta családját s betegségében egyedüli gondját szerettei jövőjének biztositása képezte.

Az engesztelő szentmise áldozatot szombaton d. e. 10 órakor mutatták be az Urnak a krisztinavárosi plébánia-templomban.

Fogadja a gyászbaborult család őszinte részvétünket s bánatukat csökkentse az a tudat, hogy ebben a bánatban igen sokan osztoznak.

Nyugodjék békében!

Turisták.

A hazafias turista egylet tanitói osztálya a tanügyi kongresszus tiszteletére kirándulásokat rendez Budára és vidékére is. A kiállitás igazgatósága elhanyagolja Budát és vidékét. Köszönjük a derék turistáknak, hogy ők felkerestek és felkeresnek. Különösen dicséretre méltó a történeti emlékü Visegrádra való kirándulás. A programmból közöljük a következőket:

Julius 3. (Péntek). Délután három csoportban kirándulás. Mind a három csoport találkozik esti 7 órakor a Zugligeti Fáczánál. Itt tánczestély éjfélig, mely tánczestély a kongresszus tagjai tiszteletére belépő dij nélkül rendeztetik.

I. csoport. Találkozás délután 3 órakor az Esküteren (belvárosi plébánia előtti térségen). Átkelés a Dunán csavargőzössel a jobbpartra s onnan fölvonulás a Serpertin-uton a 235 m. magas Gellérthegyre, a székes főváros látképének megszemlélésére. Visszatérés a nyugati oldalán, onnan a Lánczhidfő melletti lóvasuti kocsik állomására s azokon ki a Zugligetbe. Találkozás a II. és III. csoporttal a Fáczánnál. Uti költség: csavargőzös és lóvasut 41 kr. Vezető: Moussong Géza a turisták ügyv. alelnöke.

II. csoport. Találkozás délután 3 órakor a Károlyka-szárnya előtt levő zugligeti lóvaspálya állomásán. Indulás lóvaspályán a fogaskerekü vasuti állomásig. Fogeskerekün föl a Svábhegyre (371 m.)s innen gyalog a Normafához (471 m.), esetleg Jánoshegyre és a Zugligetben levő „Fáczán" vendeglőbe. Találkozás az I. és III. csoporttal. Uti költség: lóvasut oda-vissza és fogaskerekü vasut 50 kr. Vezető: Létay Péter fővárosi igazgato, turista egy. vál. tag.

III. csoport. Találkozás 5—6-ig a Károly-laktanya előtti lóvasut állomásnál. Minden 10 perczben indul egy csoport a Zugligei Fáczánhoz, hol az I. és II. csoporttal találkoznak. Éjfélig táncz. Lóvasut oda-vissza 40 kr. Vezető: Wehner Gyula Józs. ünnepély rendező bizottsági elnök.

Tánczrendezők: Bánó József és Minke Béla főv. kartársak.

Julius 5. (Vasárnap). Egésznapos kirándulás a történelmi nevezetességü Visegrádra. Találkozás reggel 8 óra 15 pkor a pályaudvar jegyváltó helyiségében. Indulás személyvonaton d. e. 8 óra 40 perczkor, Nagy-Marosra érkezés 10 ó. 16 perczkor. Átkelés csavargőzösön Visegrádra, a romok (Salamon tornya stb.) megtekintésére. Fél 2 órakor ebéd a gyönyörü fekvésü „Mátyás király forrásánál". Délután átkelés a Dunán Nagy-Marosra, itt kirándulás a Csucshegyre (Spitzenkopf), honnan szép kilátás nyilik a Duna környékére egészen Esztergom szigetéig. Vacsora Nagy-Maroson a Radetzky-kertben. Indulás vissza vonattal este 9 óra 12 pkor. Budapestre érkezés este 10 óra 35 pkor. Teljes költség vasut, hajó oda és vissza, ebéd és vacsora 2 frt 30 kr. (Jegyek kephatók a kalauzoló bizottság t. tagjainál jul. 1-től jul. 3-ig reggel 10 óráig). Vezető: Lévai Miksa, tanár, turista egyl. vál. tag.

Julius 6 (Hétfőn). Délután kirándulás az Ó-Buda-aquincumi ásatásokhoz és Római-fürdőhöz. Találkozás délután fél 3-ig Budán a Margithid mellett levő Pálffy-téren (helyiérdekü vasuti állomás). Indulás a helyi érdekü vasuton Aquincumig d. u. 2 óra 45 perczkor. Az ásatások (Amphiteatrum stb.) megtekintése után az ut folytatása gyalog a Római-fürdőbe. Uzsonna, fürdés, társasjáték. Este visszatérés a Római fürdő állomástól 8 ó. 45 p (esetleg 7 óra 29 percz) Pálffy-térre érkezés 9 óra 16 percz (8 óra 01 percz). Vasuti költség oda-vissza 42 kr. Vezető: Romhányi Sándor, turista egyesületi titkár.

Tájékoztató.

Egyházi szerek, templomi zászlók és lobogók stb. bevásárlására ajánljuk **GAVORA JÓZSEF** egyházi szerek műintézetét Budapest, váczi-u. 17.

— **A Vérmezőhöz.** Ezen a czimen fogja megnyitni julius 2-án Götzinger G. fényesen berendezett: Első krisztinakörúti Dréher-féle sörcsarnokát a Vérmezőhöz. (Krisztina-körut 91. sz.) Az uj sörcsarnok igen alkalmas helyen, jó közlekedés mellett van, s a főváros legtávolabb fekvő részeiből is könnyen ellehet ide jutni azoknak, kik a jó bort, jó sört és jó ételeket szeretik. A fővárosi ember kellemesen üdülhet itt, valamint Bayer Ferencz Krisztina kávéházában Krisztina-körut 80. szám, mely Buda egyik legdiszesebb kávéháza, hova ebéd és vacsora után ugy szintén reggelire is elmehetünk. A pompás levegőn kitünően szórakozhatik a közönség Götzingernél és Bayernál is.

— **Ujdonság a Krisztinavárosban.** Mai hirdetési rovatunkban találja az olvasó a várban előnyösen ismert Gaizler Béla füszerkereskedő Bodega czimü hirdetését. Nevezett törekvő füszerkereskedő ugyanis a Pauler-u. 3. sz. alatt Bodegát nyitott, melynek berendezése a legnagyobb kivánalmaknak is megfelel. Felvágott, sajt, bor, likörök nagy választékban vasárnap délutánonkint is kapható. Ajánljuk ezen üzletet a n. é. közönség szives figyelmébe.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutus bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzasu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza,

Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyiltér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni miszerint **I. ker. Krisztina-körut 85—87.** sz. vendéglői helyiségemben friss **Pilseni sör** kapható, ugyszinte a nap bármely órájában hideg és meleg ételek.

Kitünő moóri borok.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely, társasvacsorák tartására alkalmas helyiségek.

Naponta czigányzene.

Tisztelettel

Kiss Sámuel.

Konstantinápoly Budapesten.

Óriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Eskütér, Vamház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda - Margitsziget —Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Magy kir. államvasutak üzletvezetősége
Szeged. III. 13344/1896. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagy-Kikinda állomásán megüresedő pályaudvari vendeglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

A bérlet 1896. évi deczember hó 1-én veszi kezdetét és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1899. évi november hó 30-ig.

Az 50 kros bélyeggel és **›Ajánlat a magyar kir. államvasutak Nagy-Kikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére‹** felirattal ellátott, boritékba zárt, lepecsételt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi julius hó 15-nek déli 12 óráig az alólirt üzletvezetőség általános osztályához (Üzletvezetőségi palota, I. em. 23. ajtó) személyesen, vagy királyi posta utján benyujtandók.

Bánatpénz fejében a vendéglő bérletre 200 — azaz kettőszáz forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas érték papirokban a szegedi üzletvezetőség gyüjtő pénztaránál 1896. év julius hó 14-ének déli 12 óráig vagy személyesen leteendő vagy kir. posta utján beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számittatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi osztályában (II. em. 17 ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat egész terjedelmökben magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Figyelmeztetnek továbbá a vendéglő bérletére pályázók arra is, hogy a meunyiben a nagy-kikindai felvételi épületnek folyamatban levő átalakitása f. év végéig el nem készülne, kötelesek a felvételi épület teljes elkészültéig az ideiglenes vendéglői helyiségekkel megelégedni.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül, történik.

Szegeden 1896. junius hóban.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak
75381/96 számhoz

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1897. évben, esetleg további két évben szükséges
40,000 métermázsa kovácsszén,
Szurok fáklya szükséglet szerinti mennyiségben,
16,000 métermázsa kőolaj
2600 métermázsa lenolajkenöcs, és
1000 métermázsa rézgálicz
szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kros okmánybélyeggel elátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1896. évi julius hó 18-kának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelezeő minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5%, legkésőbb 1899. évi julius 17-ikének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 129381/91 sz. általános szállitási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyébb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leirása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1896. junius hóban.

Az igazgatóság.

Meghivó.

A **„Budapest-Zugligeti Egylet“** f. évi junius hó 29-én d. e. 11 órakor a zugligeti iskolában tartja meg évi rendes közgyülést, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi müködéséről szóló jelentés felolvasása.
2. Az évi zárszámadás megviszgálása, a jövő évi költségvetés megállapitása.
3 Az üresedésbe jött tisztviselői állások választás utján való betöltése.

Budapest, 1896. junius hó 23-án.

Az elnökség.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kir. közjegyző részéről ezennel közhirré tetetik, hogy néhai **özv. Gernedl Mihályné szül. Thaller Anna** hagyatékához tartozó **ingatlanok** és pedig;

1. az ó-budai 167. számu tjkvi betétben (144—145) helyrajzi szám alatt irt, III. ker., Zichy-utcza 11. számu **ház és kert 8000** frt

2. és a békásmegyeri 138. számu tjkvi betétben 2249. helyrajzi szám alatt irt **szántó 300** frt kikiáltási árban **a folyó évi julius hó 4-én délelőtti 9 órakor a helyszinén** — III. ker, Ó Buda, Zichy-utcza 11. szám alatti házban — **tartandó nyilvános önkéntes árverésen** a legtöbbet igérőknek eladatni fognak.

Venni szándékozók tartoznak óvadék gyanánt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy fővárosi takarékpénztári betétkönyvekben letenni.

Az árverési feltételek alulirott irodájában (II. ker., Lánczhid-utcza 2. sz.) nemkülönben Dr. Stern József ügyvéd irodájában (III. ker., Tavasz-utcza 16. sz.) a szokásos hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

Budapest, 1896. évi junius hó 14-én.

Zimányi Alajos s. k.,
kir. közjegyző.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital

mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely **Lázár és Verzár Brassó.**

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Specziálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszolásokhoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek.

Aczélöntés.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület. Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A „FONCIÈRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életere**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.
» 6 » » Ziehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.
» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye
» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.
» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.
» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.
» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállitásból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Balaton-Szemesen a Balaton partján több hold föld eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keresek 3—4 szobával lehetőleg magános házban a ki tud, válaszoljon a Buda és Vidéke kis hirdetési rovatában.

Tőzsde ügyletek. Megbizható tapasztalt ügynök a ki a tőzsdén szerencsésen közvetit, ajánlkozik. Levelek »Szerencse« czim alatt 2 drb 5 kros levélbélyeg mellékelésével a kiadóhivatalba intézendők.

Alkalmas vétel. Az Orbánhegyen 4 szoba, fürdőszoba, kis szőllő, szép árnyas kertből álló csinos villa eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Eladó. Bián van egy 4 szobás elegans uri uj ház eladó istállóval, pinczével, kerttel stb. 5000 frtért. Balaton-Füreden az Écsi igazgató villája mellett telek eladó 6200 frtért. ez 1250 □ öl, régi fenyő s termő nemes gyümölcsfákkal van beültetve,

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalba.

Tanitójelölt. A szünidő végeig irodai munkát keres, esetleg elemi vagy polgári iskolai tanulók mellé korrepetitornak ajánlkozik. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek.

Jó vétel. Tinnyén száz hold föld, dohány engedély és urilakkal eladó. Vételár 35.000 forint. Bővebben a kiadóhivatal.

Eladó vagy bérbeadandó. Szent-Endrén a templom közelében egy 4 szobából és mellékhelyiségekből álló családiház. Bővebbet a kiadóhivatal.

Foglalkozás. Állandó foglalkozást keres egy ácslegény. Bővebbet a kiadóhivatal.

Tanoncz. Jó házból való fiut asztalos tanoncznak felveszek. Tessék a »Buda és Vidéke« kiadóhivatahoz fordulni.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros fő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fácán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizet.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

VÁLI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.

(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Előlegek

mindennemü ertékpapirokra.

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

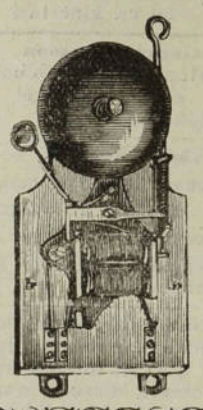
előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44 kr.
Koczka-czukor	1 »	.45 »
Mocca-kávé	1 »	2 20 »
Aranyjáva kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

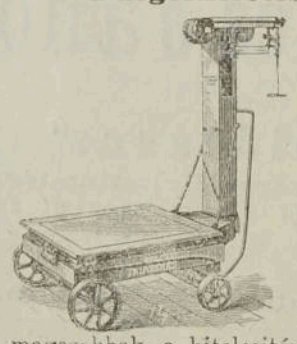
elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek áránál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14 czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS" mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Az egyesületekhez!!!

A **Buda és Vidéke** czimü hetilap hü tükre Buda és Vidéke életének. Lehetetlen az, hogy a székes főváros Dunabalparti részeinek és a vidék társas köreit ne érdekelné Buda fejlődésének az a biztositéka, ha minden tekintetben támogatja Pest és a vidék.

Ez részben a Buda és Vidéke czimü lap terjesztésével és megrendelésével érhető el, mit a lap azért is joggal várhat, mert a magyarosodásnak őre és terjesztője. Ezért viszonzásul szivesen közli az egyleti élet és társas körök mozgalmát.

Tisztelettel kérem a t. választmányt, hogy lapomra előfizetni sziveskedjék. A megismerés czéljából mutatványszámokat küldök. Tisztelettel **mind szenti Erdélyi Gyula.** Előfizetési árak egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr.

Bodega.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint **I. k. Pauler-utcza 3. sz. alatt Bodegát** nyitottam, hol is mindennemü csemege, bor, liquör, cognac, sonka, finom felvágott, palack sör, s egyáltalában a csemege szakmába vágó bel és külföldi áruk mindenkor a legjobb minőségben kaphatók.

Az üzlet vasár- és ünnepnap délután is nyitva van.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

Nyomatott Heisler J kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 27. sz. (Szent-Jakab hava) Vasárnap, julius 5.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

József nádor terve Budapest rendezéséről és szépitéséről.

Irta: **Dr. Illéssy János.**

I.

A nagynevü József nádor emléke kitörülhetetlenül fog élni Magyarország emlékezetében. Bár magyarul nem beszélt, mégis megértette a magyar nemzet aspiraczióját; éles szeme meglátta a nemzet nagy mérvü elmaradottságát az ipar, a kereskedelem, a kultura terén. Bámulatos érzékkel birt a közvagyonosodást előmozditó tényezők fölismeréséhez s mint inkább gyakorlati ember minden téren a hiányokat, szükségleteket gyakorlati uton igyekezett pótolni. Az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság emelésével igyekezett a nemzetet százados renyheségéből kiragadni s a vagyonos, a politikiailag is számot tevő nemzetek sorába iktatni. Magyarország ujjászületése az ő korára esik, az ország huszas-harminczas-negyvenes évei óriási reformmozgalmában neki tevékeny része volt. Ő mondotta ki azt az elvet, hogy hatalmas ország, hatalmas főváros nélkül nem képzelhető. Ezért Budapestnek fejlesztése — mind anyagilag, mind szellemileg — egyik legkedvenczebb eszméje volt, amitől a lokális ósdi felfogás akadékoskodó huzavonája se volt képes elriasztani.

1804-ben az a merész terv fogamzott meg munkás agyában, hogy a fővárost külsőleg-belsőleg ujjászervezi s a modern nagy városok mintájára megszépiti. A király, akitől terve kivitelére engedélyt kért, készséggel járult akaratához s megbizta, hogy terve kivitelét öntse konkrét formába. Felszolitotta tehát a város elöljáróságát, hogy Hild János épitőmester segédkezésével, akit már II. József császár sikerrel bizott meg város rendészeti ügyekkel — a város szépitése és rendezése tágyában kimeritő tervet készitsen, előterjesztvén a szükséges költségvetést és a kivitel módozatait.

Az elöljáróság 1804. év deczemberében válaszolt a nádornak és mindenféle körmöntfont „de“, „hanem“, „igy s ugy“ féle okoskodással csak azt árulta el, hogy a czélba vett nagyszabásu reform keresztülvitelére képtelen. A boszszus nádor nem is tárgyalt tovább vele. Egyenesen Hild épitőmesterrel lépett érintkezésbe, aki 1805. ápr. havában már benyujtotta érdemleges javaslatát a főváros rendezése és szépitése tárgyában.

E javaslat és más szakértő, lelkes ügybarátok hozzászólása alapján, érett megfontolás után nagyszabásu tervet terjesztett a nádor a király elé, amely tervnek részletes ismertetése mind a a város multjára, mind a tervezők nemes szándékára Budapest mai világvárosi állapotában oly érdekkel bir, hogy annak ismertetését e lapok olvasói bizonyára örömmel veendik.

Az elaboratum 3 főrészre oszlik: az első a város szépitését czélzó egyes javaslatokat tartalmazza, a második a költségvetést s ennek miként való fedezetét, a harmadik a kivitel módozatait.

I. Egyes javaslatok Pestváros rendezésére és szépitésére. Ezeket a javaslatokat a város egyes részei szerint csoportositva terjeszti elő a nádor és pedig

a) *A régi városban létesitendő épitkezések és változtatások.*

Ez volt Pest szab. kir. város legrégibb városrésze s 1788-ig az egyetlen, amelyben nehány rendes utcza s jólépitett kőház találtatott. Itt lakott a nemesség s a kereskedő világ. De mert régen épült, a házak nagy része ócska, az utczák rendezetlenek s nélkülözi a kényelem és szépség minden kellékét. 1788 óta — amikor II. József császár megállapitott terv szerint egy uj városrészt alapittatott s abban több szép és jól készült ház épült — a nemesség és kereskedő világ egy része ide huzódott, részint kényelem okáért, részint a magas házhér miatt, amit az ó városban fizetett, részint az ó várost gyakran fenyegető árvizveszedelem elől, ugy hogy az ó városban csak egyesek vállalkoztak ujabb épitkezésekre, egészben véve pedig az most is régi állapotában van. Itt tehát a kiválóbb akadályok elháritása s a házaknak lépésről-lépésre való lebontása s az ujonnan épitendő házaknak tetszetős külsővel ellátása által lehet az utczáknak szabályos külsőt kölcsönözni. Erre a következőket javasolja:

1. *A fennálló utczák szabályozása, kiszélesitése és egyenesitése.*

Minthogy az ó városban a házak jobbára kőből épitvék, azoknak lényeges átalakitása csak tetemes költséggel eszközölhető. Magától értetődik tehát, hogy azokat a helyeket kivéve, ahol igazán rosz házak és üres telkek állanak, a szabályozás csak lépésről-lépésre foganatositható és pedig uj épitkezés által, aminél különösen arra kell ügyelni, hogy ne legyen szabad a város szépitésére ügyelő bizottság elöleges tudta nélkül uj házat emelni s ezt is megjelölt helyen s mind terjedelmére, mind épitészeti kellékre nézve az előirt tervezet szerint; igy a szabályozás nagyobb költségteher nélkül vihető keresztül. A Hild épitőmester által készitett szabályozási terv közül különösen kiemeli a nádor a hatvani kapu s a gránátos-kaszárnya toldalékainak lebontását. A hatvani kapu az országos vásárok alkalmával összetorlódó szekerek szabad közlekedését az ó városba, vagy innen a külvárosokba nagyon akadályozza, amellett a hatvani utczáról a szabad kilátást elzárja. Helynyerés és városrendezési szempontból nem kevesebb fontosságuak a gránátos-kaszárnyából kiálló toldalékok lehordása. Főleg a fogház az, mely nemcsak kellemetlen látványt nyujt, hanem ártalmas büzével veszélyezteti a környék egészségét is; azon felül elzárja az utat az u. n. Uj Világhoz s az ezen utczák lakóit tüzveszély esetén a legkinosabb helyzetbe hozza. Ebben a tárgyban már tanácskozott 1789-ben egy katonai és polgári vegyes bizottság, mely kimondotta, hogy ezek a toldalékok a kaszárnyában helyezendők el; eredménye azonban a tanácskozásnak nem lett. Most ujból tárgyal felöle a helytartótanács a hadtestparancsnoksággal s a megállapodást a király elé fogja terjeszteni. A katonaság részéről csak a lebontással járó költség miatt emelhető nehézség s ha ez ezt csakugyan nehézményelné legjobb lesz ha felséged a lebontás és áthelyezés foganatositását a városnak megparancsolja, ez aztán a kellő költségről majd fog gondoskodni. A hajozási hivatal s a mészárszékek áthelyezése iránt alább fog a nádor esőterjesztést tenni.

2. *Uj tér létesitése a gránátos-kaszárnya előtt a szerviták templomának és kolostorának, a Paschgall ház és a három szerecsen egy részének lebontásával.*

Pest óvárosában a főtéren kivül nincs egyetlen valamire való tér se, s ez a lakosság, a hetivásárok kényelmére és a város diszére igen hátrányos. A főtér is igen kicsi, a közepén álló szobor meg annyira megszükiti, hogy vásár-

napokon a szekerek és árus emberek alig férnek el. Ez okból azt az oszlopot át kellene helyezni a plébánia templom előtt alakitandó uj térre. E czélból legalkalmasabb volna, ha a szerviták kolostora, temploma és kertje lebontatnék. Ez által a gránátos-kaszárnya, mely Pest legszebb épülete, előnyösségben sokat nyerne s megvalósulna az óhajtás, aminek II. József császár Pesten létekor többek előtt kifejezést adott. A szerviták temploma annál inkább lebontható, mert az ó város kellőleg el van látva templomokkal, ellenben a külvárosiaknak nagy szükségük van rá s e czélra a mostaninál nagyobb területet lehetne szerezni jutányos áron a külvárosban.

3. *Földalatti csatorna épitès, patkolószinek és egyéb utczai akadályok eltávolitása.*

Hogy a csatornázás valamely város tisztaságára, a lakosság egészségére menynyire fontos: könnyü belátni, Pesten pedig annál inkább szükséges, mert az erős szél sok homokot hord a városba, ami esős időben — le nem folyhatván a viz — rendkivüli sarat csinál. Hild épitőmester megkészitette az épitendő csatornák tervét is. E mellett a háztulajdonosok köteleztetnének, hogy levezető csatornákat készittessenek a főcsatornába s a pöczegödrök koronkénti kitisztitásáról gondoskodjanak. A kovács mühelyek, vagy az u. n. patkolószinek elhordása a város szépsége és tisztasága szempontjából szintén kivánatos; tehát azokat az utczáról be kellene helyezni az udvarokba. Hasonlókép nem kell megengedni jövőre, hogy a házak lépcsői kinyuljanak az utczára; a meglevők eltávolitása is mindenképpen szorgalmazandó.

4. *A Duna part szabályozása.*

A Duna partja az ó város mentében jelenleg egészen szabadjára van hagyva; a hidnál levő kis részt kivéve oly meredek, hogy a hajók kikötésére és kirakodására teljesen alkalmatlan. A viz évenként alámossa; a környékbeli házak és utczák minden szennyjét oda öntözik és vezetik, ami nyáron kiállhatatlan bűzt gerjeszt. A part mentén vezető ut se felhordva, se kövezve s az ott, kivált piaczi napokon felhalmozódó, legtöbbször el nem tisztitott szemét miatt, kivált esős időben csaknem járhatatlan; a piacz mind az eladók, mind a vevők által sokszor megközelithetetlen. Elodázhatatlan tehát a Dunapartnak a hidtól az u. n, Molnártóig négyzet kövekkel való burkolása, hogy a közönség és kereskedők az árukhoz hozzá férhessenek, a hajók kirakodhassanak s vizhordó szekerek megközelithessék. Ezzel a Dunapart is szilárdabb lesz s a közönség kényelme és a város csinossága sokat nyer. A part menti utat föl kellene tölteni s a forgalmasabb helyeken kikövezni; ez által a part menti házak a fenyegető vizveszély ellen mintegy mellvédet kapnának. A Duna partján levő házak jobbára kicsinyek és jelentéktelenek, de vannak nagyok is; ezeknek a szabályozása minthogy a Duna folyamból mélysége és sebessége miatt nem igen lehet valamelyes területet nyerni, másként nem eszközölhető, mint hogy a piarista kollegium közelében levő Mott-féle házat s odébb még két kisebb házat beljebb helyezni, ami csak kisajátitással eszközölhető. A telek, melyen a hajózási hivatal épülete és a szinház állanak szintén felosztható házhelyeknek, ami a város pénztárába tetemes összeget juttatna, amit a város szépitésére lehetne forditani. A görög templom melletti temető, minthogy közrendészeti s egészségügyi szempontból meg nem engedhető, hogy a halottak bent a városban temettessenek el, más megállapitott helyre lenne áthelyezhető s ez is felosztható háztelkeknek. A vágóhidat, melynek távolabb, a molnártó környékéről való kihelyezését a felső hatóság már rég elrendelte, haladéktalauul el kell távólitani, más nem lakott területre.

Hogyan irjunk.

IV.

Irta: **Thewrewk Árpád.**

Szimon Gyula (Jules Simon), az az imént elhunyt kitünő franczia tudós, azt mondja, hogy a tudománynak elvre van szüksége. „Il faut à la science un principe," igy szól.

S nincs-e igaza?

Tudomány-e az, a minek nincsen elve?

Valóban, a hol elv nincs, ott tudomány sincs.

S ha csakugyan az elv nélkül való tudomány nem tudomány: akkor nem jutalmazott-e az Akadémia tudománytalan munkát, mikor Simonyinak „Német és magyar szólások" czimü elvtelen munkáját jutalmazta?

Hogy pedig ez a pályanyertes munka csakugyan elv nélkül való, az a következő példákból is kitünik:

A 101. lapon „éppen nincs", ellenben a 236. lapon „épen nincs" áll a 123. lapon „éppen nem", ellenben a 253 lapon „épen nem" olvasható; a 447. lapon „épen akkor", ellenben a 348. lapon „épen akkor" ötlik szemünkbe. Mily meghökkentő kétkulacsosság ez! Még Diogenesz lámpájával is hiába keresnénk itt orthographiai elvet. — Minthogy ép (nem épp) a tő, a rag pedig nem pen, hanem en, ennélfogva épen (nem éppen) irandó. (V. ö. „Ép tagok" németül „gerade Glieder;" „ép (nem épp) most" vagy „épen most", németül" gerade jetzt," Hasonlóképen az a „kép, képen" is egy p-vel irandó. Kép-en-mód-on; másképen vagy másképen-más módon stb.

A 86. lapon „bolondképen", a 265. lapon is „bolondképen" áll; ellenben a 66. lapon „szolga képen" s a 123. lapon is „szolga képen" áll. A pályanyertes munkának e logikátlan orthograghiájából, lám, azt tanulják azok a szerencsétlenek, a kik e minden tekintetben hasznavehetetlen könyvre négy azaz 4 forintot dobtak ki, hogy a bolond szót a képen-nel egybe kell irni, mig ellenben a szolga szónak a képen előtt külön kell állania. Hogy miért, az a titkok titka, azt senkisem tudja, azt csak a jó Isten tudja.

A 218. lapon „kitölteni bosszúját", ellenben a 446. lapon „kitölteni boszúját" áll. Hol itt a következetesség? Öntudatos orthographia-e ez?

A 340. és 382. lapon a „bosszuság", a 351. lapon „bosszúságomra" áll; ellenben a 24. lapon „boszúság, boszúságot, boszúságomban áll. Ha akarom, lám, bosszuság, ha akarom, lám, boszuság! S ez tudományos alapon álló orthograghia akar lenni?

A 143. lapon „boszút forralni", a 331. lapon „bosszút forralni" áll. Mily botrányos tétovázás! Hol itt a következetességben nyilatkozó iróí jellem?

Hogy „boszú, boszús, boszuság, boszankodik" irandó, annak négy oka van. Első oka az, mert derék ősapáink is igy irták az idézett szokat. A hely szüke miatt csak a kövező példát idézem: Faustus Verantius 1595. megjelent s édes atyámtól, Ponori Thewrewk Józseftől, 1834. ujra kiadott ötnyelvü szótára (Dictionarium pentaglottum) a latin ultor szót igy fejezi ki: „Boszualoo" (t. i. boszuálló); az iniuriá-t „boszuság"-nak, az iniuriosus-t„ „boszu-illeteü"-nek azaz boszuilletö-nek nevezi.

Második oka az. mert jeleseink is csak egy sz-szel irják; például:

„Be-beül a bugaczi csárdába
S nagyot iszik vilag boszujára."

Vörösmarty Mihály.

„Nem látod a boszús egeknek
Ostorait nyomorult házádon"?

Berzsenyi Dániel.

„Most számkivetsz; — de él boszúm
S te lészsz a martalék."

Tárkányi Béla.

Harmadik oka az, mert az emlitett szóknak a másik alakját, t. i. boszont, boszontó, boszonkodik, boszonkodás, senkisem irja két sz-szel igy: „bosszont, bosszontó, bosszonkodik, bosszonkodás". A következetesség kivánata tehát az, hogy a másik alakját is csak egy sz-szel irjuk ilyképen: „boszant, boszantó, boszankodik, boszankodás, stb.

Negyedik oka az, mert helytelenül cselekednénk, ha a betüket kényszeritő szükség nélkül szaporitanók most, a XIX. század végén, a mikor a müvelt nemzetek valamennyien az irásban is józan egyszerüségre törekszenek.

(Folyt. köv.)

Szent István szobra.

Szent István király szobrának alapkövét teszik le Budavárában. Ismét egy szoborral szaporodik Budavára, melynek minden kövéből és földjéből a történelem beszél hős költemények et és balladákat.

Szobrot állitanak az első apostoli király szobrát, kinek koronája, palástja és kormány pálczája ezer év óta disziti a magyar királyokat.

A szobor méltó helyen lesz Budavárában, hol a dicső mult intheti, emlékeztetheti a magyart arra, hogy csak akkor lehet nagy, ha fajának ősi jellemét, erkölcseit, szokásait megőrizve, a maga jó sajátságait megtartva, komolyan müvelődik saját magáért és nem a külföld ugy is fukar és kierőszakolt tapsaiért.

Budán festő és szobrász müvészek fészket raktak. E kis fészekben sok erő van együtt, olyan erők, kik szobrokkal, képekkel elláthatják Budát és vidékét.

Szent István szobra csak kezdet, az állam, hatóságok és a társadalom még sok nagyon sok szoborral jelölik meg az emlékezésre méltó helyeket.

E vidéken minden hely emlékezésre méltó. Mátyás király emléke ugy él a magyar nép szivében, hogy a nagy királynak szobra el nem maradhat onnan, hol egész Európa tisztelete és bámulata között uralkodva, a tudománynak is székhelyet teremtett királyi trónja körül.

Itt van többek között Fehéregyháza, hol Árpád a haza alapitó hajtotta nyugalomra fejét, a hol a hagyomány és a történet kutatásai szerint porai nyugosznak. E helyen nem sokára ünnepet ülnek, és ez az ünnep fel fogja kelteni azt a közóhajt, hogy Árpádnak szobra hirdesse itt Árpád nagyságát. Ugy tudjuk, hogy Holló Barnabás már terveli is a honalkotó szobrát.

Visegrád sem maradhat jeltelenül. Az az élet a mi a romok között folyt le, azok a fényes idők, Nagy Lajos király megérdemelnek egy szobrot.

Az a nemzet nagy, mely jelenét tisztességes munka közben töltve multját meg tudja becsülni és tiszteli a hazát szerző és hazát fenntartó ősöket.

Szép vidékünk mindenik pontja beszélő történelem. Jelöljük meg ezeket a pontokat. Nem csak a kegyeletet teljesitjük, de fellenditjük a magyar szobrász müvészetet. Most kell igazán a multnak példának lenni, hogy tévedéseink, sokban elfajulásunk és a magyar jellem ellen elkövetett büneink helyrehozásához kezdjünk. Tisztuljunk és tisztitsunk.

A bástya minden pontjára oda illik kisebb-nagyobb szobor. Had zarándokoljon fel ide vezekelni és javulni, tanulni a magyar. A történelem tisztelete felemelhet oda, hogy magunkból kivetve magunkba nem engedve az ártalmas anyagokat, a magyar maradjon itt összevegyületlenül ur.

Erdélyi Gyula.

Hasznos könyv.

„A tanitók jogai és kötelességei“ czimmel a tanitóságot érdeklő igen fontos mü jelent meg átdolg. és II. kiadásban Dr. Szabó Mihálytól, Kolozsvármegye érdemes s. tanfelügyelőjétől. A szakavatott tollal irt, kitünő anyagu és jó berendezéssel biró müben a szerző felöleli mindazt ami csak egy tanitónak, tanárnak szükséges. Felöleli mindazt ami csak az isk. székek, gondnokságok, egyházi hatóságok, isk. fentartók, tanfelügyelőségek ügykörébe tartozik s igy ezeknek is nélkülözhetetlen vezető. Melegen ajánlható előljáróságok, szolgabiróságok, egyházi és városi hatóságok, vármegyék és törvényhatósági, közigazgatási bizottságok számára is. Az érvényben levő törvények szabályrendeletek, utasitások elvi jelentőségü határozatok és döntvények alapján van összeállitva:

Egyébaránt álljon itt maga a II. kiad. előszava.

„Tanitók (tanitónők) jogai és kötelességei“ czimü munkám első kiadását nemcsak a fővárosi és vidéki sajtó részesitette kiváló elismerésben, hanem maga az igen tisztelt tanitói kar, mint legilletékesebb tényező annak hasznavehetőségét szintén bebizonyitotta az által, hogy az első (2000 péld.) kiadást rövid félév alatt megvásárolta. Ép ez a kedvező fogadtatás ösztönöz arra, hogy e könyvet teljesen átdolgozva s az 1892. év óta megjelent ujabb rendeletekkel és törvényekkel kibővitve ismét kézre bocsássam.

Az uj kiadásban a tanügyre vonatkozó törvények nemcsak czimek szerint feldolgozva, de egész szövegben is közölve vannak, a gondosan összeállitott határidőjegyzék pedig az időponthoz kötött tanügyi teendőket mintegy emlékeztető gyanánt sorolja elő. E második kiadásban a kezdő tanitók a hivatalos irodai ügykezelésre (beadványok, jegyzőkönyvek, stb.) a szokásos bevezető és befejező szavak mellőzésével, összefüggő csoportositásban s lényegileg mindenütt teljes szószerinti szöv. vannak tárgyalva.

Dr. Szabó Mihály,
Kolozsvármegye királyi s. tanfelügyelője.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Dr. Király Pál.

A remek fekvésü naphegy alkalmas arra, hogy itt irók, tudósok és művészek telepedjenek le. Feledhetlen nagy tudósunk Budenz József volt az első telepedő. Ő vetette meg egyik Helikonjának alapját. Házát ugy épitette, hogy igazán tudósnak való. A magyar tudományosságra, de Budára is gyászos halála után házát dr. Király Pál vette meg.

Dr. Király Pál a tanitókat képező főiskola (Paedagogium) kiváló tanára, kitünő iró és a nyelvtudomány elismert művelője. Budenz által épitett házban a tudománynak szenteli életét.

A naphegyen épitett még Sajó Ernő kinek sikerei vannak az irodalomban és Fadrusz János a hires szobrász. A Helikonnak ők az őslakói. Példájok követőkre fog találni. Van a Naphegyen elég telek és elég ház.

Dr. Király Pál a Budenz örökében munkálkodik és mint a ki jól tud magyarul féltékenyen vigyáz a magyar nyelvre, a melyet pogányok dulnak.

A Buda és Vidéke a maga körében szintén arra törekedik, hogy ne csak magyarul de jó magyarul beszéljenek. Nehéz az irtás munkája. A legtöbb ember irálya romlott. Jó beszél magyarul, de irását elferditi.

Nagyon örülünk, hogy a Buda és Vidékét tisztelte meg Thewrewk Árpád budai polgártársunk és igazi nyelvtudós alapos czikkével. Thewrewk Arpád jól tud magyarul. Nem nézhette azt a nyelvészeti regálét mi most folyik. Bérbe vették a magyar nyelvtudományt, mint valami pálinkamérést. Az akademia hirtelenkedve adta ki bérbe a nyelvtudományt a mely ma nyelv hamisitás az izmaeliták utján.

A legjobb magyar szépirodalmi és biráló lapban a Magyar Szemlében, mit a sajtó regale nem hirdet, Latkóczy Mihály sok készültséggel birálja a bérlőket.

Király Pál szintén megjelenik a tornán egy értékes füzettel, melynek czime: A Simonyi féle tüzetes magyar nyelvtan I kötetének birálata. A magyar nyelvet helyesen mivelő szerző munkáját május 20-án olvasta fel a philologiai társaságban s ezzel a felolvasással hadat izent a nyelvkoholóknak. A Simonyi és Ballassa czég most már legalább is csődbe kerülhetne, mert bukott czég. Reméljük, hogy az akademia nem fogadja el többet és nem bocsátja ki dolgozataikat, melyek értéktelenebbek egy értéktelen váltonál.

Király Pál birálatának előszavát közöljük:

„Ügyes alkalmazkodással szerzett összeköttetések és vállalkozó szellem a magyar nyelvtudomány szóvivői közé játszották Simonyi Zsigmondot ugy az egyetemen, mint az Akadémiában. Vagy husz év óta egyre-másra irja nyelvészkedő czikkeit, értekezéseit és folyton nagyobbodó könyveit, melyeket főleg mióta Hunfalvy Pál elhunyt, birálni sem igen szoktak, csak hirlapilag kürtölni és akadémiai dijakkal jutalmazni, bár mindenki tapasztalhatja, hogy minduntalan csak azt gyurja ujabb meg ujabb alakokba, mit Budenztől és Szarvastól, meg az idegen nyelvészek munkáiból eltanult, s hogy a magyar nyelvtudománynak egyetlen sarkalatos tétele sincs, a melynek kideritése és megállapitása az ő nevéhez fűződnék. Önálló vizsgálódásra és segédmunkásokkal gyüjtött adatai halmazának rendezésére már csak azért sem lehet képes, mivel szaktudománya tárgyát, a magyar nyelvet, mai napig sem tudta tökéletesen elsajátitani; igy természetesen hiányzik nála a nyelvérzéknek ugy épsége, mint tudatossága, a melyek nelkül pedig már maga a világos látásu megfigyelés is lehetetlen.

De ez Simonyit legkevésbbé sem búsitja. A magyar nyelv mesterének hirdeti és hirdetteti magát és ir a magyar nyelvről könyvet könyv után, de nem azért, hogy oktasson, hanem hogy munkái tömegével azt a hiedelmet keltse, mintha alkotna is valamit. Ez a látszólagos termékenység csak ez év elején is két vastag kötettel szaporitotta a könyvek számát. E két „munka“ közül az egyik, a Német és magyar szólások“ czimü, azt a kedvetlenséget hozta ránk, hogy a „Wiener Extrablatt“, meg a „Kronstädter Tagblat“ a legnagyobb ócsárlással szólt miatta Akadémiánk jutalmazásairól azt mondván, hogy a m. t. Akadémia immár értéktelen iskolai dolgozatoknak osztogatja jutalomdijait. S mi még csak azzal sem vigasztalhatjuk magunkat, hogy a nevezett tagok igazságtalanul mondották „werthlose Schülerarbeit“-nak ama bizonyos szólások könyvét. No de ezt legalább nem maga az akadémia adta ki.

A másik nagy terjedelmü „munkát“ ellenben, a „Tüzetes magyar nyelvtan“ első kötetét, nemcsak megjutalmazta, hanem saját vállalatában ki is adta ad akadémia, megelőzőleg aláirókat is gyüjtvén azzal a biztatással, hogy a kiadandó munka a tudománykedvelő müvelt közönségre nézve is élvezhető és tanulságos könyv lesz. E szerint gyültek be aztán az aláirások is, mint az „Akad.“ Értesitő“ név szerinti közléseiből láttuk.

A szokottnál is nagyobb zajjal megjelent munkát csupa dicsérgetéssel ismertették a lapok, nem mintha elolvasták volna, hanem mert mindenki bizvást hitte, hogy az Akadémia jól megrostálta az egészet, mielőtt kinyomatta volna. A ki azonban figyelmesen elolvasta a vastag kötetet, csalódottan tette le kezéből, mert arról kellett meggyőződnie, hogy a „Tüzetes magyar nyelvtan“ első kötete sem a nyelvésznek, sem különösen a tudománykedvelő közönségnek a várakozását ki nem elégitheti. Hogy miért nem, azt részletesebben elmondják a következő biráló észrevételek, melyek a munka szertelen gyarlóságainak kimutatása és megrovása mellett nem hagyhatták érintetlenül egy részről azt a lenéző kicsinylést, melyet a szerzők könyvük kidolgozásának gondatlanságával a magyar olvasó közönség iránt tanusitanak; mintha ennek a közönségnek nem is volna érdemes irói becsvágygyal irni; más részről pedig azt a könnyü vérü megfontolatlanságot, a melylyel a biráló bizottság nem kételkedett ezt a minden izében fölszines, bár nagy követelésü müvet az Akadémiának jutalmazásra és kiadásra is ajánlani.“

Büszkék vagyunk rá, hogy két budai tudós ily hatalmas készültséggel és éles fegyverekkel harczol a magyar nyelvért.

Évzáró iskolai ünnepélyek.

A II-dik kerületi községi polgári leány és női kereskedelmi tanfolyam évzáró ünnepélyét junius 28-án tartották meg az intézet tágas tornatermében. Hire szárnyalván, hogy dr. Darányi földmivelési miniszter is kilátásba helyezte megjelenését, még a szokottnál is nagyobb közönség töltötte meg a szépen feldiszitett tornatermet. A népszerü miniszterre várakozók csalódtak ugyan, mert elmaradását kimentette, de azért nem volt okuk megbánni az eljövetelt, mert bőséges kárpótlást nyerhettek a növendékek összehangzó énekeiben, valamint a magyar, franczia és német szavalatokban. Az ének darabok között különösen tetszett Albrecht Aranka szólója, a ki egyveleget énekelt a Káldy-féle szabadságharcz dalokból. A szavalatok közül leghatásosabb volt Seres Imre „Magyarország“ cz. festői költeménye, melyet Alsó Erzsébet IV. oszt. tan. megható közvetlenséggel és drámai érzékkel szavalt. Végh Irén szintén hatással szavalta Inczédynak „A nővér“ cz. költeményét. Kozma Gyula igazgató évzáró beszédjében első sorban is meleg szavakban emlékezett meg dr. Darányi Ignácz földmivelési miniszterről, méltatván a tanügy körül szerzett hervadhatatlan érdemeit. Mély sajnálatának adott kifejezést, hogy most, az iskola fennállásának 24-ik évi bezártakor nem adhatott ez iskolai iránti érdeklődésének személyes megjelenésével kifejezést. Majd igy folytatta szavait: „dr. Darányi Ő nagyméltóságának neve ez iskolával, a székesfőváros egyik legrégibb polg. leányiskolájának történetével szorosan összeforrot; hiszen nemcsak ez a diszes otthon, mely intézetünk elhelyezésére emeltetett, hirdeti az ő lelkesedését a tanügy s különösen e kerület nőnevelése iránt, hanem az a lankadatlan buzgóság és meleg érdeklődés is, melyet ugy ez intézet tanári kara, mint növendékei iránt állandóan tanusitani kegyeskedett, midőn 12 év óta mindenik évzáróünnepélyünket személyes megjelenésével tette előttünk és e városrész polgársága előtt felejthetetlenül emlékezetessé. Valamint a fölkelő nap a hegyek magas csucsait megaranyozza, Ő nagyméltóságának köztünk való megjelenéséből iskolánk mindig fényt, erőt és lelkesedést meritett.“ Azon imaszerü fohásszal végezte szavait: „Adja az Ég, hogy még sokáig lehessen intézetünk éltető lelke, szélesebb körben pedig hazánk és nemzetünk büszkesége!“

Az igazgató ezen szavaira az előkelő közönség lelkesen megéljenezte Darányit. A II. kerület országos képviselőjének s ez idő szerint földmivelési m. k. miniszternek szóló rögtönzött óváczió után az igazgató futópillantást vetett a hazai nőnevelésre s jelezte, hogy mily módon nyitott az állam tért a nők társadalmának emelésére, kiemelte egyszersmind azt, hogy ma már a magyar nők szellemi ereje az állami tényezők kamatozó tőkéje gyanánt tekinthető. Végül a jutalmazott és kitüntetett tanulók névsorának felolvasásával záródott a jól sikerült ünnepély.

A nagyszámu közönség — melynek soraiban a fővárosi bizottsági tagok közül dr. Rónay Károly mint az Orsz. Magyar Iskolaegylet képviselője, Hampl Sándor városbiró, Mihalovics Antal, Freyberger Pál, Kanyó Sándor, — a II. ker. előljáróság részéről pedig

Toperczer Péter előljáró és a ker. választmány számos tagja volt jelen — kedves emlékkel és azzal a megnyugtató érzéssel távozott, hogy a II. ker. polg. leányiskola méltóan tölti be hivatását.

Bőske.

Az I. ker. közs. polg. leányiskola évzáró ünnepét junius 27-én d. e. 9 órakor tartották meg az elemi iskola tornatermében következő műsorral:

1. Himnus, 2. Megnyitó; mondta Demel Jolán III. o. t., 3. Thern Károly: Tavaszi dal, 4. Álom az erdőben; szinmü 1 felv. 5. Hunyady induló, 6. a) Hófehérke, b) A tévedt-angyal élőképek, 7. Magyar népdalok, 8 „Magyar nők a történelemben". Élőképek.

1. kép Árpád neje, 2. kép Gizella királyné, 3. kép Szent Erzsébet, 4. kép Boldog Margit, 5. kép Mária királyné, 6. kép Szilágyi Erzsébet. 7. kép Perényiné, 8. kép Izabella királyné, 9. kép Dobó Katicza, 10. kép Lorántffy Zsuzsánna, 11. kép Szécsy Mária, 12. kép Zrinyi Ilona, 13. kép Mária Terézia, 14. kép Női honvédek, 15. kép Jelenkor; apoteozis.

9. Fóthi dal, 10. Bucsuzó; mondta Kecskeméthy Giza IV. o. t., 11. Záró beszéd; mondta Szabó József igazgató ur, 12. Rákóczy induló.

A tágas tornaterem zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, a mely a gyönyörü élőképekkel alig tudott betelni, s ujra meg ujra felhuzatta a rögtönzött szinpad függönyét. Az élőképeket Spády Sándorné rendezte.

Az intézet lapunknak beküldött értesitőjéből kitünik, hogy ez évben 277 tanulója volt az iskolának, kik öt osztályban nyertek elhelyezést. A tantestület tagjai:

Szabó József igazgató, dr. Anderkó Aurélné, Bodnár Aranka, Hoppe Rezső, Kont Gyuláné, Lengyel Margit, dr. Stipanics Elek, Spády Sándorné, Taksonyi József, Ujházy Irma. Hitoktatók: Fábián János, msgr. König Gusztáv, Lőrincz István, Magyarevics Jeremiás, (helyette később Raic Döme) Steuer Lajos, Weissmann Noe. Rendkivüli tárgyakat tanitottak:

Bene Bertalan a müvirágkészitést;

Engel Adolf a tánczot és Hoppe Rezső a zongorázást

A tanitás sikere eléggé kielégitő; a mint az értesitőből láttuk, a következő tanulók nyertek kitünő, általános osztályzatot:

I. osztály: Dienstl Mari, Halpert Olga, Lajos Ida, Romy Blanka, Saboretti Irma, Stosztann Ilona, Vas Margit, Verényi Vilma, Zsák Irén.

II. osztály: Beer Hortenzia, Janycsek Olga, Losonczy Károlyka, Rosenheim Mariska, Szigeti Ilona, Szőllősy Mariska, Péter Berta.

III. osztály: Bally Gáborka, Balog Margit, Darabauth Erzsi, Demel Jolán, Halperth Ella, Gabrovicz Irén, Havassy Jolán, Hofhauser Erzsi, Kecskeméthy Margit, Krantz Irma, Luif Anna, Rosenheim Giza, Zsák Mária, Margittay Gáborka, Skók Irma.

IV. oszt: Biedermann Klára, Fleschutt Ida, Füstér Irma, Geiger Hedvig, Jäger Vilmai, Kecskeméthy Giza, Lukics Amália, Trozonyi Berta, Vanics Melánia.

A tanulók egyike, Máthé Ilona, II. o, tan. évközben meghalt.

Az év folyamán a záró ünnepélyen kivül 4-szer rendezett az intézet iskolai ünnepélyt: márczius 15-én a szabadság ünnepét márcz. 19-én. az igazgató neve napján, május 9-én a millenáris emlékünnepélyt, s junius 7 a koronázási ünnepélyt. A tantestület tagjai 3 csoportban 3 napon a kiállitás megtekintésére is vezették az ifjuságot; junius 22-én pedig a közeli Zugligetbe és Svábhegyre rendeztek szórakozó kirándulást.

A székes-főváros hatósága ez isk. évben 91 tanulót mentett fel a tandij fizetésének kötelezettsége alól, ösztöndijat 3 tanuló élvezett: Opitz Irén III. o. t. a tisztviselők egyesületéből évi 30 frtot, Engel Erzsébet III. o. t. évi 100 frtos Mária Valéria ösztöndijat s Jäger Vilma IV. o. t. 25 frtos Onderko Jánosféle ösztöndijat.

A szegény tanulók számára a fővárosi könyvkereskedők közül könyveket ajándékoztak: Singer és Wolfner-czég, Lampel Róbert (Wodiáner)-czég, Toldy Lajos és a Franklin társulat.

Az intézet állandó épületének kérdése hamarább dülőre jut s alapos az a remény, hogy még a nyáron elkezdődik az épitkezés a kiszemelt városi telken, a Koronaőr-utczában.

A jövő isk. év csak október 4-én kezdődik. A beiratás napjait lapunk annak idején közölni fogja.

eő.

Felhivás előfizetésre.

Minden nagyhang és igéretek helyett a Buda és Vidéke, melynek ereje a polgárság bizalmában van, multjara mutat és ebből akarja fejleszteni jövőjét.

Minden előfizetőnknek joga van egy ingyen kis hirdetésnez. Különösen előnyösen használhatják fel a kereskedők, iparosok, vendéglősök, kávéház tulajdonosok. Tessék egy levélben vagy levelező lapon a hirdetést megfogalmazni és beküldeni. Mi nem ismerhetjük t. előfizetőnk szándékát, de ha megismerjük teljesitjük is.

Négy mutatvány számot küldünk. Az ötödik elfogadása után jogositva érezzük magunkat az előfizetési dijak kérésére. A lapot előfizetőink után kivánatra és értesités után bárhova küldjük.

Az előfizetés árai:

Egesz évre . . .	12 korona.
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

Kishirdetési rovatunkat az olvasó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére nehogy a költséges postai megbizást legyünk kénytelenek igénybe venni. Nagyobb számban aharjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni, sziveskedjenek tehát lapunk barátjai nekünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben egyletekben fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfietőink és hirdetőnk megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtelen kis hirdetéshez joga van.

Különfélék.

Kitüntetés. Bogisich Mihály prépostot a király czimzetes püspöknek nevezte ki. Ismerőseink rovatunkban megemlékeztünk már az ő élete folyásáról és érdemeiről, most közöljük az örvendetes hirt. Bogisich Mihályt kitüntetésekor testületek és egyesek üdvözölték, mi is minden jót kivánunk a tisztelt főpapnak.

— **Kiállitják a trónt.** A trónt a kiállitás területére viszik és itt kiállitják. Az uj trón Ybl Lajos lovag budai várkapitány tervei szerint készült. Ybl Lajos lovag fia a halhatatlan emlékü magyar müépitő müvésznek, Ybl Miklósnak és örökölte apja eredeti eszméit valamint jó izlését is. Az uj trón tervezése arra vall, hogy a tervező hivatott müizlésü s ez a müizlése egyéb rendezkedésénél és alkotásánál szerencsésen nyilvánul. A fiu által tervezett trónt akkorában állitják ki, mikor a nagynevü apa szobor-emlékét helyezik el Budán. A fényes mult biztató jövővel ölelkezik.

— **Zarándoklat.** Dömötör Gedeon a viziváros szt. Anna plebánia hivei buzgóságát szivén viselő plébánosa mint már irtuk Mária Zellbe bucsujárást vezet. A vallásosság gyakorlásán kivül azért is érdemes részt venni ebben a kirándulásban, mert legolcsóbb és legszebb. Indulás augusztus hó 24-én. Tudni valók: Árak: I. osztály hajón, vasuton II. 14 frt 80 kr. II. osztály hajón, vasuton III. 11 frt 40 kr. III. osztály hajón, vasuton, III. 9 frt 80 kr. Kernhoftól Mária-Zellbe és innen Lilienfeldig társaskocsik kaphatók személyenkint 5 frt 20 krért, más kocsik 3 frt 70 krért, nem gyalogolók részére. E kocsi dijak már a bejelentésnél lefizetendők, hogy a helyek szükség szerint jókor megrendelhetők s minden utólagos kellemetlenségek kikerülhetők legyenek. Az út Kernhoftól Mária Zellig tart 8 óráig és Mária Zelltől Lilienfeldig 22 óráig vagyis 2 napig, naponta 11 órát számitva. Nagyon olcsó éjjeli szállásokról mindenütt gondoskodva leszen kellő számban. A bucsujárathoz a jelentkezést minél előbb, **legkésőbben august. 10-ig** kérem, (Bpest, II. ker., szt. Anna pl. hivatal — bombatéren) postautalványnyal. 15 bucsús után a 16. ingyen vitetik; **de csak a hajón,** a gőzkocsit tartozik ez is 6 frtjával fizetni. Tisztviselők és tanitók fizetvén a II. oszt., I. helyen utaznak.

— **Petőfi emléke egy katonai egyletben.** Szép elhatározással tette emlékezetessé a katonai Ernő-egylet ülését mit Nosek Ignácz Alkotás-utczai vendéglőjében tartott, mely eredetileg a custozzai csata érfordulójának a megünneplésére volt szánva. Bellobraidics Lipót, nyugalmazott közös hadseregbeli kapitány, az egylet elnöke inditványt tett egy Petőfi-emlék létesitésére, a mit a gyülés nagy lelkesedéssel el is forgadott. A kibocsátott felhivás igy szól:

"Petrovics Sándor közlegény 1846-ban tehát 50 év előtt) az Ernő főherczeg nevét viselő 48. cs. kir. gyalogezredben szolgált. Aczélzölt hajtókát viselt sárga gombokkal. Belőle vált Magyarország későbbi legnagyobb költője: Petőfi Sándor".

„Mi, Ernő-ezredbeliek, nem kevéssé vagyunk büszkék arra, hogy Petőfit kajdanában magunk közé sorozhattuk. Ma már az egész világé. Minthajdani bajtársai, a nagykanizsai ezredkiegészitő kerületi állomáson, emléket akarunk állitani a „Bakancsos Petőfinek."

Felkérjük tehát a 48. cs, és kir. gyalogezred összes, hajdani aktiv katonáit, hogy községenként pénzt gyüjtsenek és hogy azt a budapesti Petőfi-emlékbizottsághoz átküldjék."

— **A Mátyás-templom fölszentelése.** A budavári Mátyás-templomot a jövő hónap 15-én, Nagy-Boldogasszony napján szentelik fel ünnepélyesen. A szertartást maga Vaszary Kolos bibornok herczegprimás végzi fényes segédlettel. Az ünnepélyre nagy előkészületeket tesznek.

— **Uszó-verseny.** Az ezredéves kiállitás országos torna- és sportbizottságának megbizásából a Magyar Uszó-egyesület által 1896. évi julius 26-án, vasárnap délután 4 órakor Siófokon nemzetközi balatoni uszó-versenyeket rendez. Pálya hossza 100 méter, szélessége 25 méter, gyenge árammal a czél felé. Nevezési zárnap 1896. évi julius hó 17-én este 7 órakor. A nevezések az egyesület titkárához (Budapest, VI., Nagymező-utcza 5) küldendők zárt boritékban „nevezés" megjegyzéssel.

— **Megemlékezés.** A bástya-sétányon rendezett ünnepen a gyermek előadás védnöke Gróf Wenkheim Frigyesné volt. A közreműködő árváknak 10 forintot adott, a mit Somlyay József, az árvaház igazgatója lapunk utján köszönettel nyugtáz. Az összeget ahoz az összeghez csatolják, mit a főváros az árvák majálisára utalványozott. A grófné ezenkivül a kis Büttel Erzsikének a ki Bencze siralmas históriáját elszavalta, egy szép babát küldött a következő levél kiséretében: „A kedves kis Erzsikének, ki oly szépen szavalt a budai jótékony bástya-ünnepélyen emlékül küldi ezt a babát szivélyes üdvözlettel Gróf Wenkheim Frigyesné született Wenkheim Kristina grófnő."

— **Solymár emelkedése.** A magyar festék részvénygyár társaság a következő értesitést küldte szét: T. cz. Gyártelepünk nagyobbitása és hogy tisztelt ügyfeink kivánalmainak gyorsan és pontosan eleget tehessük, eddigi városi irodánkat V. Hajnal-utcza 5. sz. f. é. julius 1-től kezdve gyárunkba magyar festékgyár részvénytársaság Solymár u. p. Hidegkut (Budapest melett) tesszük át, hová

kérjük hozzánk intézendő becses levelezéseket stb. intézni sziveskedjék. Kiváló tisztelettel Magyar festékgyár részvénytársaság Solymár, u. p. Hidegkut (Budapest mellett).

— **Krisztinavárosi szinkör.** Blaháné vendégszereplése érdekes volt. A művésznőt virágokkal lepte meg a lelkes budai közönség. Tapsolták őt is, és szép művészi tehetséggel megáldott leányát Soldos Sárikát. Krecsanyit az ügyes rendezését a lapok megdicsérték. A héten egy uj franczia darabot adtak a Mimit. A regényes szinmü előadásakor a társaság tagjai szabatosan játszottak. Hegyi Aranka is megkezdette vendégszereplését. Van müélvezet elég s a közönségre is rá fér, hogy lelke felemelkedjék s a vaskosabb látványosságok helyett a szinházba járjon. Emelkedjünk a földről az ég felé.

— **Huszonöt éves jubileum.** A budai polgárság körében jó hirnek örvendő Typographia dalkör f. é. junius 28-án ünnepelte fennállásának 25-ik évfordulóját. E nagyobb szabásu ünnepélyen nyolcz dalkör müködött közre, és pedig a pozsonyi „Typographenbund“ és temesvári „Typographia“, mely dalkörök már reggel a vasuton is szép fogadtatásban részesültek, továbbá az „Athenaeum-dalárda“, „Ébredés“, „Budapesti Munkás-dalárda“, „Budapesti polgári dalkör“, „Ujpesti-dalkör“, és „Erzsébetfalvai polgári dalkör“. Az ünnepély, melyet a Fáczán helyiségeiben tartottak, délután 4 orakor vette kezdetét Láng Erzsike emlékköltemény szavalásával, mely után nyomban Lubik Zoltán ünnepi szónoklata következett. Ezek után az ünneplő dalkör karmesterének Hackl Lajos tanár ur vezetése mellett rázenditettek az összes dalárdák Ernő szász herczeg „Dalárhymnuszára“, mely összkar után minden egyes dalárda kedveskedett felváltva két-két karral. Erkel Ferencz „Hymnusz“-ával, mit görög fény mellett adtak elő az összes dalárok által, befejeződött a hivatalos müsor, mely után a táncz vette kezdetét. A dalárdisták javarésze még sokáig együtt mulatott a kerti helyiségben. Az ünneplő dalkör zászlaját ez alkalommal majdnem valamennyi közreműködő dalkör egy-egy szép emlékszalaggal ékesité fel. Kivánjuk, hogy e derék dalkör, erőt meritve e szép ünnepély hatásától, müködését fokozott erővel folytassa, hogy majdan az 50-ik évfordulót is ily diszes vendégkoszorú jelenlétében ünnepelhesse.

— **Bankett Ó-Budán.** O-Buda életének utóbbi évtizedében vezérlő egyéniségek között Tatay Adolf tekintélyesen szerepel. Tatay Adolf dr. Ó-Buda közéletének kiváló alakja, azzá lett nemes szivével és áldásos müködésével. Ő nála a köz, a czél a személye mindenkor csak eszköz volt annak szolgálatában. Ezért lett oly népszerüvé. A tiszteletére adott bankett ennek az önzetlen müködésnek méltó megünneplése volt olyan keretben, minőt egyhamar Ó-Budán nem láttunk. Egybegyült az egész kerület szine-java, ott voltak barátai és bajtársai mindannyian, hogy lelkes szavakban maga üdvözöljék Tatay Adolf drt királyi tanácsossá történt kinevezése alkalmából. A sok pohárköszöntő ő neki szólott, de szólott még Tatay Adolfnénak is, a derék hitvestársnak, Ó-Buda szegényei védő angyalának is, miként azt Czájlik Alajos kapitány egy talpra esett rövid felköszöntőjében mondotta. Szólott különösen Tataynak, a tanitóbarátnak, ki lelkes ügybuzgó iskolaszeki elnök. A minden tekintetben sikerült bankett első pohárköszöntője Bencze Benő dr. előljáróé volt, ki igen szép beszédében a királyt éltette. Mittelmann Bernát dr. az ünnepeltet köszöntötte fel. Benedek Sándor királyi tanácsos egy szellemes pohárköszöntőben a hölgyeket éltette. Gyulányi Adolf a kerületi tanitóság nevében mondott egy mélyen átérzett felköszöntőt az ünnepekre. Halász Gyula a polgári iskolai tantestület nevében üdvözölte. Budai Goldberger Lajos dr. a magyar tanitókat s különösen a III. kerületi tanitókat éltette. A kedélyes estén a törvényhatóságot Sacher István tanácsjegyző képviselte. *r. i.*

— **Heti müsor a buda-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Lili“ (Hegyi Aranka asszony vendégjátéka); Kedd: „Keresd a szived“; Szerda: „Lili“ (Hegyi Aranka asszony negyedik és utolsó vendégjátéka); Csütörtök: „Csak párosan“; Péntek: „Megfigyelés alatt“ (először); Szombat: ugyanez. Vasárnap: „A trapezunti herczegnő“.

— **Fürdőink.** A nyári évadban fürdőinket ugy a rudas-, rácz-, Lukács- valamint a császár-fürdőt és római-fürdőt számosan keresik fel még külföldről is. A fürdők igazgatói valamennyien jó rendben tartják fürdőiket ugy, hogy ha van is kivánni való, nincs visszaesés. Kü földről is vannak látogatók, kik dicsérik a kitünő budai hévvizeket. A Margit-uszodában leginkább államférfiaink fürödnek s itt báró Bánffy Dezső is megfordul. A svábhegyi, budakeszi hidegviz-gyógyintézetet valamint a Vaskovics-féle régi jóhirüt is sokan használják. A császár-fürdőben és római-fürdőben bálra készülnek. A Margitszigetnek is elég a látogatója.

— **A magyar és galiciai naphta-ipar** r.-t. m. hó 28-án tartotta közgyülését szentmártoni Radó Kálmán elnöklete alatt. A társaság vallalatairól 318.363 frt 82 kr. jövedelem folyt le, mely összegből levonva egy 5000 frtos adótartalékot, 265.400 frt 82 kr. tiszta nyereség marad. Ez összegből a részvények első szelvényeire 6 frtjával 150.000 frt fizetnek ki, s az ezután fönmaradó 145.400 frt 82 krból 4362 frtot a rendes tartalékalapra, 7270 frtot az igazgatóság jutalekára, s az alapszabályok értelmében 5%-os tőkefizetésre 125,000 frtot forditanak s a fönmaradó 8768 frt 82 krt uj számlára irják. A fölmentések megadása után a felügyelő bizottság tagjait egy évre egyhangulag ujra megválasztották.

M. A. V. hirek.

Legolcsóbb utazás Rohitsch-fürdőhelyre. Az utazó közönség figyelmeztetik, hogy Budapesttől Rohitschra legolcsóbban Zágráb-Krapinán át lehet utazni, mely utirányon át Budapest-keleti pályaudvarnál Krapinára és vissza, 60 napig érvényes menettérti jegyek is adatnak ki.

— Felés leszállás. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a Szegedről éjjel 2 óra 30 perczkor induló és Budapest nyug. pályaudvarra reggel 8 óra 30 perczkor érkező személyvonatnál Alberti-Irsa állomáson folyó hó 26-ától kezdve az utasoknak nemcsak a leszállás, hanem a felszállás is meg van engedve.

Helyesbités. A román vasutak Constanta (Küstendje) állomásával való közvetlen sinösszeköttetés helyreállitása folytán, az egyrészt Románia másrészt Ausztria-Magyarország és Németország közötti aruforgalomra nézve érvényes I. rész A, szakaszában foglalt ezt az állomást illető forgalmi korlátozások érvényüket vesztik.

Menet-térti jegyek áraink felemlése. Budapest nyug. p. u.-ról Kis-Maros Nagy-Maros, Nagy-Maros — Visegrád és Verőcze állomásakra fennálló I. osztályu menettérti jegyek árai f. é. augusztus 1-től 1 frt 20 krról 1 frt 50 krra, és Bpest nyug. p. u.-ról Zebegényre érvényes I. o. menettérti jegyeknél pedig 1 frt 70 krról 1 frt 90 krra. felemeltetnek.

Engesztelő baba.

Irta: **Valnicsek Béla.**

Kápolnay Ödön annak a theoriának volt hive, hogy a házasélet boldogsága a nőtől függ. Ha az asszonyka kedvessé tudja varázsolni otthonát, a férj sem vágyódik barátai között töltendő szórakozásokra és Kápolnay Ödön szerint ez a varázserő a legkirugósabb fiatalemberből is mintaférjet képes csinálni. Azt szokta volt mondani, hogy ő élő példa rá. Mint fiatal ember sokat engedett meg magának; nem volt mulatság, melynél mint rendező ne szerepelt volna, sőt ezek között is olyan volt, aki világos reggelig kihuzza, hogy a mulatság renoméját megmentse. És lám, mióta asszony van a háznál, csöppet sem vágyódik a zajos kihágások után. Akkor érzi magát legjobban, ha fárasztó, napi teendője után oda vetheti magát a pamlagra s miközben felesége kötéssel vagy más hasznos munkával foglalkozik, ő a napilapot olvashatja fel asszonykájának. Hát még mikor az a kis baba is meglett; olyan édesen esett Kápolnay Ödönnek, valahányszor kis szent bogara — igy szokta nevezni Emmikéjét — egyet-egyet nyöszörgött álmában s ő halkabban kezdett olvasni, hogy fel ne ébressze a babát. Mikor aztán Kápolnay is belefáradt a felolvasásba, az asszonyka is munkájába, felálltak, odahajoltak a bölcső fölé s csókot leheltek az Emmike szájacskájára; igazán csak leheltek, mert attól tartottak, hogy fel talál kelni: Pá, szent bogaram, pá; ezt szokták mondani és az Emmike ajkai olyan kedvesen mosolyogtak, mintha mondani akarnák: „Pá, pá. pá . . .“

És a szülék összenéztek és ugyanazt olvasták le egymás szeméből. Azt, hogy mit is csinálnának egymás nélkül. Mert nagyon, nagyon nehezen lettek egymáséi. Kápolnay Ödön szülei hallani sem akartak arról, hogy Fehér Paula legyen egyetlen fiuk felesége és csak azért, mert nagyon különböző, furcsa hirek keringtek a szegény Pauláról. A szüleit senki sem ismerte, Paula is csak homályosan emlékezett rájuk, mert négy esztendős korától egyik távoli rokona nevelte fel.

Hanem Kápolnay Ödön szeretete hatalmasabb volt, hogysem a légből kapott mendemondák miatt visszaretteniejen. Ő előtte Paulája tiszta volt, sértetlen mint egy Madonna s nem törődve szüleinek alaptalan ellenszenvével, magáévá tette Fehér Paulát. De most ez a nemes szivü leány nem akart Ödön neje lenni. Azt mondta, nem akar szülő és gyermek közé állni; felejtse őt s tegyen inkább szülei akarata szerint. Aztán ő is — már mint Paula — édes anyát szeretett volna birni Ödön anyjában; igy meg csak olyan árva lenne, mint eddig.

Kápolnaynál e szavak ellenkező hatást értek el. Még jobban ragaszkodott tervéhez és Fehér Paulát rövid idő alatt nejévé tette. Szülei eleinte akaratoskodtak, haragudtak is, hanem mikor meggyőződtek az asszonyka áldott jó szivéről, szorgalmáról, aztán meg mikor Emmike is belekapaszkodott olykor a nagymama kontyába, vége szakadt minden ellenszenvnek, haragnak s a fiatal Kápolnayné nem maradt anyátlan. Megszerette őt nagyon, leányaként a férje édes anyja.

Érre gondolhattak mindaketten, mikor édes, boldog mosolytól kisért csókot váltottak ott az Emmike bölcsője fölé hajolva. És a mikor ketten odahajoltak az ágy előtt levő bölcsőre, az ágy feletti keretben levő szavak ugy oda illettek hozzájuk házi áldásnak: ahol a szeretet, ott a béke . . .

Kápolnaynál szeretet is volt, béke is. Ödön sohasem távozott hazulról, hogy nejét s gyermeket össze ne csókolta volna. Emmikéje mellett kacsóival is integetett s azt mondta: pá, pá. pá . . .

Egyszer aztán férj és feleség összeharagudtak valamin. Ez volt az első komolyabb nézeteltérés, aminek kevés hijja, hogy harag nem lett a vége. Már-már annyira belemelegedtek a keményebb szóváltásba, hogy Kápolnay izgatottságában távozni készült s valószinüleg nem is kerül haza hamarább reggelnél (az összekoczczanásuk épen este történt). Vette a kalapját, felöltőjét, az ajtót becsapta, hogy valami zaj is legyen s távozni akart. Hanem csak akart, mert mikor Emmike apját kabátostul, kalapostul meglátta — szokása szerint ajkait csókra nyujtotta s azt mondta: „pá, pá, pá...“

Kápolnaynak e szavak szive mélyéig hatottak s a minő borongós hangulatban volt, szentül hitte, hogy Emmikéje e szavakat szomoruan, bánatosan ejtette ki.

Pedig a szegényke csak ugy mondta, mint egyébkor s nem is sejtette a helyzet komolyságát.

Ödön le volt győzve. Visszafordult, nejéhez ment, ki Emmikét tartotta karjain s a következő pillanatban két aranyos szőke fej pihent a Kápolnay széles mellén: a nagy baba, meg a kis engesztelő baba aranyos szőke feje.

Tájékoztató.

Megálljunk. Hol? Petruska András vendéglőjeben I., Városmajor-utcza 42 szám a. A kik a Zugligetből és Lipótmezőről jönnek haza, térjenek be ide, hol a szép árnyékos kertben jó bor mellett pihenhetik ki magukat.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutus bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő or-

vosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Weith Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Sitz Károly III. Polgár-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Krinitzky Lajos III. Polgár-tér, Jencs Vilmos II. Széna-tér, Radanovits testvérek I. János-utcza, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.
Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át.

Kiadó és laptulajdonos minoszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Magy. kir. államvasutak 75381/96 szamhoz

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1897. évben, esetleg további két évben szükséges
40,000 métermázsa kovácsszén,
Szurok fáklya szükséglet szerinti mennyiségben,
16,000 métermázsa kőolaj
2600 métermázsa lenolajkenöcs, és
1000 métermázsa rézgálicz
szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kros okmánybélyeggel elátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1896. évi julius hó 18-kának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5%, legkésőbb 1899. évi julius 17-ikének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 129381/91 sz. általános szállitási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyébb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési osztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leirása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1896. junius hóban.

Az igazgatóság.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Eladó. Bián van egy 4 szobás elegans uri uj ház eladó istállóval, pinczével, kerttel stb 5000 frtért. Balaton-Füreden az Ecsi igazgató villája mellett telek eladó 6200 frtért, ez 1250 □-öl, régi fenyő s termő nemes gyümölcsfákkal van beültetve. 412

Eladó vagy bérbeadandó. Szent-Endrén a templom közelében egy 4 szobából és mellékhelyiségekből álló családiház. Bővebbet a kiadóhivatal. 409

Jó vétel. Tinnyén száz hold föld, dohány engedély és urilakkal eladó. Vételár 35.000 forint. Bővebben a kiadóhivatal. 408

Tőzsde ügyletek. Megbizható tapasztalt ügynök a ki a tőzsdén szerencsésen közvetit, ajánlkozik. Levelek »Szerencse« czim alatt 2 drb 5 kros levélbélyeg mellékelésével a kiadóhivatalba intézendők. 410

Alkalmas vétel. Az Orbánhegyen 4 szoba, fürdőszoba, kis szőllő, szép árnyas kertből álló csinos villa eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 411

Balaton-Szemesen a Balaton partján több hold föld eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 404

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalba.

Házmesterséget keres egy ügyes fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 413

Patkány és féregirtó ajánlkozik kitünő bizonyitványok és jutányos ár — nagyobb házakat átalányért. — Levelek »Tisztaság« czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 414

Kölcsön. 1500 frt kölcsönt keresek egy vállalat emeléséhez. Szép hasznot kap ki ezt három évi törlesztésre kölcsön adja. Czime megtudható a Buda és Vidéke kiadóhivatalában. 415

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Tanitójelölt. A szünidő végéig irodai munkát keres, esetleg elemi vagy polgári iskolai tanulók mellé korrepetitornak ajánlkozik. Levelek a kiadóhivatalba kéretnek.

Magy kir. államvasutak üzletvezetősége Szeged III. 13344/1896. szam.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagy-Kikinda állomásán megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

A bérlet 1896. évi deczember hó 1-én veszi kezdetét és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1899. évi november hó 30-ig.

Az 50 kros bélyeggel és »**Ajánlat a magyar kir. államvasutak Nagy-Kikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére**« felirattal ellátott, boritékba zárt, lepecsételt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi julius hó 15-nek déli 12 óráig az alólirt üzletvezetőség általános osztályához (Üzletvezetőségi palota, I. em. 23. ajtó) személyesen, vagy királyi posta utján benyujtandók.

Bánatpénz fejében a vendéglő bérletre 200 — azaz kettőszáz forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas érték papirokban a szegedi üzletvezetőség gyüjtő pénztáránál 1896. év julius hó 14-ének déli 12 óráig vagy személyesen leteendő vagy kir. posta utján beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számittatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi osztályában (II. em. 17 ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat egész terjedelmökben magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Figyelmeztetnek továbbá a vendéglő bérletére pályázók arra is, hogy a meunyiben a nagy-kikindai felvételi épületnek folyamatban levő átalakitása f. év végéig el nem készülne, kötelesek a felvételi épület teljes elkészültéig az ideiglenes vendéglői helyiségekkel megelégedni.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül, történik.

Szegeden 1896. junius hóban.

Az üzletvezetőség.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Saját termésü szegszárdi veres és fehér ó-borok.

Czukor, kávé, rizs, gyertya, tea, rum, cognac, stb.

Gyarmatáruk raktára.

Petroleumot, illó-olajokat és savakat, továbbá festanyagokat — általában oly czikkeket, **melyek az élelmezési árukra károsan hatnak, nem tartunk.**

Nagyobb megrendelések a főváros területén dijmentesen a házhoz szállittatnak.

Meghivó.

A „**Budapest-Zugligeti Egylet**“ f. évi julius hó 12-én d. e. 11 órakor a zugligeti iskolában tartja meg évi rendes közgyülését, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi müködéséről szóló jelentés felolvasása.
2. Az évi zárszámadás megvizsgálása, a jövő évi költségvetés megállapitása.
3. Az üresedésbe jött tisztviselői állások választás utján való betöltése.

Budapest, 1896. junius hó 23-án.

Eperjessy István titkár. **Sigray Pál** elnök.

Házasság. Magasrangu tisztviselő özvegye előkelő összeköttetéssel házasságokat közvetit urak és hölgyek részére, 2 drb 5 kros bélyeggel ellátott levelek »Jövő« czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 416

Felügyelő, munkavezető vagy **pénzbeszedő** biztositék letétele mellett alkalmazást keres. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek. 417

Eladó. Férfi szabó-üzlet jó forgalommal azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalba. 403

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalba. 406

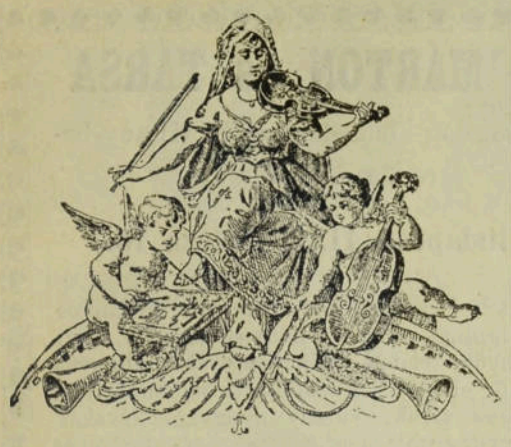
A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely **Lázár és Verzár Brassó.**

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bermentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A „FONCIÉRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.

» 6 » » Zehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.

» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye

» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkar nak fellépte.

» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.

» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.

» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállitásból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3 80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6 —9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3 —5	„
gráczi Loden-kalapok .	1 80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

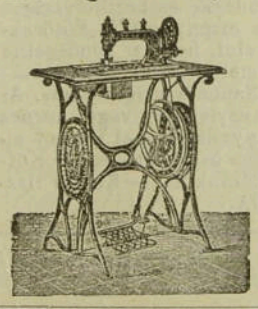
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

SCHIEN KÁROLY

Budapest II, Batthyányi-u. 1.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biciklikben.**

LEGUJABB

divatu **czilinder- és nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I, Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizet.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egesz napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény sertőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

VALI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.

(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Budapest, 1896. V. évfolyam 28. sz. (Szent-Jakab hava) Vasárnap, julius 12.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

József nádor terve Budapest rendezéséről és szépitéséről.

Irta: **Dr. Illéssy János.**

II.

5. A cs. kir. hajózási hivatal áthelyezése.

Már a boldog emlékü II. József császár korában, aki először kezdett Pest szépitésével fóglalkozni, fölmerült az eszme, hogy a cs. kir. hajózási hivatalt, mely Pest legszebb területét foglalja el s rossz épületeivel a várost elcsufitja, máshova kellene elhelyezni. E tárgyban már több tanácskozás folyt, de a hajózási tisztviselők a kivitelt mindig meghiusitották. Most is egy vegyes bizottság foglalkozott ezzel a kérdéssel s egyértelmüleg kimondotta ennek az épületnek az eltávolitását, ami nemcsak a város szépségére járna előnynyel, hanem a kincstárra is haszonnal, mert uj épületet nyer s nem kell költenie a már elodázhatatlan s nagymérvü javitásokra; előnyös lenne a kincstári hajókra is, mert az uj helyen biztosan kiköthetnek s kényelmesen kirakodhatnak. A városnak erre már megvan az alkalmas telke, költsége is van az uj épületre s a Dunapart rendezésére a mely kiadás a mostani teleknek házhelyekké való felosztása s eladása által jó részben megtérülne a városnak. A hajózási tisztek ellenkezését tehát nem kell figyelembe venni, hanem a terv kivitelét egyszerüen rendelje el Felséged a kamarának.

6. *A mészárszékek áthelyezése.*

Ezek egy szük, piszkos utczában vannak most. Hild épitőmester terve szerint a Duna mellé kellene kihelyezni, ahol nagy és könnyen hozzá férhető helyet kapnának, a belvárosban levő utcza pedig megtisztulna s szabályozható lenne.

7. *A füvészkert áthelyezése.*

A kir. egyetemhez tartozó füvészkert Pest legkiválóbb két utcza közét foglalja el s részint száraz talaja miatt, részint, mert magas házak veszik körül, a levegőt nélkülözvén czéljának meg nem felel. Kivánatos tehát, hogy a külvárosba valamely alkalmas helyre tétessék át s a mostani tér háztelkeknek eladassék. Mivel pedig ez a telek a vallásalapé, amelynek az egyetem a használatért némi csekélységet fizet, tehát a különben is gazdagon javadalmazott egyetem erre a czélra vásárolhatna a külvárosban megfelelő telket; a mostani kertnek azt a részét pedig ahol a kertész lakása is áll s amely egyetemi lovaglóiskolának van szánva, árverés utján értékesiteni kellene házhelyeknek a vallásalap javára.

b) Változtatások s uj épitési tervek az uj városban.

Pest városának ez a része, mely az Uj utczától a nagy kincstári épületig terjed s balról a Duna, jobbról a külső Váczi-ut határolja, II. József császárnak köszöni létesülését, a ki a tervet 1788 és 1789-ben hagyta jóvá. Azelőtt pusztaság volt, amelyen a só és harminczad épületeken kivül csak néhány rosz magánház állott. A boldog emlékü császár atyai gondoskodásából ennek a városrésznek szabályos utczái, egy szép tere s jó épületei vannak. 1789-óta egyre jobban növekedik s minthogy az országos vásárok is itt tartatnak, a kereskedelem egy része is ide huzódott, azért a legszebb és legkényelmesebb házak itt találhatók. A rendezettség azonban csak a város közepéről mondható, mig a Dunapart felöli oldal ahol leginkább kincstári épületek vannak oly rendetlen, piszkos és

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZAJA.

Hóditás a Keleten.*)

Az Ezredéves Országos Kiállitás bosnyák-herczegovinai osztálya.

Bosnyákország és a Herczegovina megismerésére kitünő alkalmat nyujt gyönyörü Ezredéves Országos Kiállitásunk bosnyák-kerczegovinai osztálya. Aki a vidékről feljön Budapestre, ne is mulaszsza el, hogy behatóan megnézze ezt a bosnyák kiállitást, már csak azért sem, mert mindeneknek véleménye szerint, kiállitásunknak ez egyik legérdekesebb és legtanulságosabb része. Ellenségeink haragszanak is mértéktelenül azért, amiért ilyen nagyszabásu módon jelentek meg Bosnyákország és Herczegovina a magyar kiállitáson. Hanem ez a dühöngés egyátalán nem akadályozta meg a bosnyák kiállitás rendezőit, Horovitz Ede és Stix Ödön osztályfőnököket, Hörmann Konstantint a bosnyák-herczegovinai országos kormány kiállitási biztosát, Mikuli lovag kormánytanácsost, Redvitz Károly cs. és kir. kamarást, Marczell Arthurt, Bautz Ágost mezőgazdasági felügyelőt, Blazseket, a bosnyák kiállitási csarnokok épitőjét, hogy valóságos lelkesedéssel ne fáradozzanak azon, hogy ezek az országok méltóan vegyenek részt hazánk ezredéves ünnepén. Mindannyian rokonszenvvel viseltetnek Magyarország iránt; meglátszik rajtuk, hogy fejük, Kállay Béni, testestől-lelkestől magyar ember.

Az ezredéves Országos Kiállitás bosnyák-herczegovinai osztályán meg is látszik a buzgó odaadás, amelylyel készült. Az öt épület (iparcsarnok, erdészeti pavillon, bosnyák lakóház, közlekedési csarnok és kávéház) a rajtuk lengő sárga-piros bosnyák lobogókkal, a bosnyák czimerrel messziről kihivják a figyelmünket. Darab Kelet áll itt előttünk, kecses formáival, élénk, harmonikus szineivel, szellős erkélyeivel és rácsos ablakaival.

Először az iparcsarnokba megyünk be mert ez áll a kiállitási körut mentén (a mezőgazdasági főépülettel szemközt). Amit itt találunk, az magában véve egész kiállitás. Közoktatásügy, épitészet, bányászat, mezőgazdaság, gyáripar és kézműipar (különösen szép butorok), fegyenczmunka (a mintaszerü zeniczai fegyintézetből), képkiállitás (bosnyák motivumu tájképek és a népéletből vett rajzok), nyomdászati kiállitás, amelynek legszebb terméke a Nada, ez a magas szinvonalon álló szerajevói bosnyák képes ujság, a melyet Hörmann Konstantin szerkeszt nagy sikerrel, és közöl benne sürüen rokonszenvesen ismertető czikkelyeket Magyarországról. A háziipar-kiállitás mesés gazdagságu himzéseivel szemébe ötlik mindenkinek. Ennek a csarnoknak a disze és büszkesége azonban az iparmüvészeti és a szőnyegkiállitás.

A bosnyák ötvös- és fegyverkovács munkája, valamint a bosnyák szőnyeg keresett és hires czikk volt valamikor a Keletnek legtávolabb fekvő vidékein is. A bosnyák-herczegovinai kormányzat uj életre támasztotta, formában és szinösszetételeiben megnemesitette ezeket az iparágakat, amelyek eképen ismét virágzásnak indultak, és ahol megfordulnak, mindenütt élénk tetszésnek és keresletnek örvendnek. A berakott, vert, vésett, valamint filigrán csecsebecsék, keleti formáju edények, európai fényüzési- és toilette-tárgyak és butorok (különösen feltünő szépségü egy nagy fali szekrény), valamint a pompás szőnyegek a budapesti kiállitáson is általános meglepetést keltenek. Azt is meglátjuk különben, hogy mindez miképen készül. Az iparcsarnok homlokzatán a keleti bazáréletet elénk varázsoló tizenhárom nyitott boltban ügyes bosnyákok szemünk előtt készitenek szebbnél-szebb iparmüvészeti tárgyakat. A bosnyák lakóház földszintjén három szobában pedig szőnyegszövő-mühely működik; ugyanott bosnyák szövetek (bez és burundzsuk) is készülnek.

A lakóház emeletének öt szobája hü mása a jómódu bosnyák bég lakásának, szőnyegeivel, kereteivel, faliszekrényeivel és rendkivülien szép, fából készült falburkolataival. Van itt férfiszoba, nőiszoba, városzoba és két parasztszoba. Hogy pedig mindez teljesen élethü benyomást gyakoroljon a szemlélőre, életnagyságu, nemzeti viseletbe öltöztetett babákkal népesitették be a szobákat. Ebből a házból valóságos bosnyák-herczegovinai etnográfiai kiállitás lett ilyenformán.

A lakóház mögött van a közlekedési csarnok a bosnyák-herczegovinai államvasutakon használatban lévő lokomotivokkal, személyszál-

*) Jeles irótársunk a Nemzet szerkesztője tisztelte meg lapunkat ezzel a czikkel.

forditsa. Ez által a kincstári megszabadulna a fenntartás további terhétől, a Rendek pedig, akik hazafias törekvéseiknek folytonosan jelét adták, hasznot huzhatnának belőle.

Üdvözlő beszéd.

Méltóságos és főtisztelendő Bogisich Mihály urnak püspökké történt kinevezése alkalmából, az I. kerületi bizottsági tagok nevében 1896. junius 28-án mondotta: **Dr. Országh Sándor.**

Méltóságos Püspök ur!

Mélyen tisztelt, igazán szeretett lelkipásztorunk és barátunk!

Örömmel értesültünk azon kitüntetésről, mely Téged az által ért, hogy Felséges Urunk és királyunk f. hó 18-án kelt legmagasabb elhatározásával a pristinai püspöki czimmel felruházni kegyeskedett; és mi azért gyültünk ma össze, hogy Előtted megjelenvén ezen örömünknek kifejezést adjunk, és Téged uj méltóságod első napjaiban szivünk egész melegével üdvözöljünk.

Önkénytelenül visszapillantunk a multakra, azon hosszu időre, melyen át mint pap és hazafi egyaránt hasznossan és üdvössen működtél.

Fiatal korodban szép és magasztos hivatásnak engedve, szép, nemes és magasztos pályára léptel, jól ismerve annak nagy és sulyos feladatait, melyek abban rejlenek, hogy a vezetésedre bizott hiveket, vallásos érzelmeikben erősitsed, erkölcsös élet folytatására buzditsad, a szerencsétleneket vigasztaljad, a szegényeket és nyomorultakat segélyezzed, mindnyáját pedig nem, kor és állapotra való tekintet nélkül szent hitünkben vezéreljed, a reményt bennünk élve tartsad s szivünkben a szeretet áldásos érzetét ápoljad!

Te e hivatásnak, ezen feladatoknak méltóan és mindenkor hiven megfeleltél, értelmed minden gondolatával, szivednek minden érzetével, mert át voltál hatva azon szent meggyőződéstől, hogy évezredek példája szerint, a valódi, benső vallásos érzület képezi a családoknak ugy, mint a nemzeteknek legbiztosabb talpkövét!

Változhatnak és századokon át változtak is a viszonyok, a körülmények, a világnézletek, keletkezhetnek nézeteltérések és vélemény különnbségek, de magára a vallás lényegére nézve, azon boldogitó vigasztalásra nézve, melyet minden megsebbzett emberi sziv, a hit szilárdságából, egy jövő élet reményéből és az Isten szeretetéből merithet, — soha eltérő feltogás, soha megtagadás nem érvényesülhetett.

A nép milliói ma is, mint évszázadokkal ezelőtt rajongva csüggnek az Isten igéjén, mely bátoritást, megnyugvást, megnyugvást, békét és vigasztalást visz sziveikbe!

Éppen 14 éve annak, hogy körünkben működöl, egyformán, változás nélkül, szerényen de egyszersmind biztossan, öntudatossan, rendületlenül s azért mint pap és lelkipásztorunk előtt tisztelettel és szeretettel hajlunk meg!

De elválaszthatatlannak látjuk benned a papot a hazafitól!

Nemcsak és tántorithatlan bajnoka voltál és vagy a magyar állameszmének, nemcsak előharczosa és terjesztője voltál minden téren és minden irányban, zengzetes, szép magyar nyelvünknek, hanem hazafiságodat összefüzted az Isten dicsőitésére irányuló működéseddel, midőn müvészi hajlamaidnak engedve, szakértelemmel és nagy fáradsággal megnyitottad a régi magyar ének kincses szekrényét s a feledés porából ujra felelevenitetted azon régi dallamokat, melyekben évszázadok előtt hatolt az Ég felé a magyar hivek fohászos imája!

Egyházad szolgálatába vontad magyarságodat és müvészetedet, hármas koszorut fonván halántékaid körül, a pap, a magyar és a müvész érdemkoszoruját!

Élvezd soká a nagy kitüntetést testi és lelki erőid teljességében, légy meggyőződve szeretetünk és barátságunkról és hidd el, hogy kerületünk minden polgára csatlakozik azon őszinte, igaz kivánságunkhoz, hogy az Ég hatalma tartson, óvjon és sokáig éltessen!!!

Pályázati hirdetmény.

A budapesti m. kir. kertészeti tanintézetben a f. évi. szeptember hó 15-én megnyiló kertészképző tanfolyamra 10 tanuló felvételére pályázat hirdettetik.

E tanfolyamra való felvétel feltételei:

a) Legalább 16 éves s legfeljebb 26 éves életkor, mely születési okmánynyal igazolandó.

b) Orvosi bizonyitvány arról, hogy a pályázó ép, erős testalkatu, teljesen egészséges a védhimlővel be van oltva.

c) Jó erkölcsi magaviseletet tanusitó községi bizonyitvány.

d) Iskolai bizonyitvány 4 középiskolai osztály sikeres elvégzéséről.

e) Oly kertészek, kik már több év óta gyakorlatban vannak, habár a 4 középiskolai osztályról bizonyitványt felmutatni nem képesek kivételképen tanulókul felvehetők, ha a felvételi vizsgán kellő előképzettséget képesek felmutatni.

f) Pályázók kérvényeiket 50 kros bélyeggel ellátva kellően felszerelve s a földmivelésügyi m. kir. ministerhez czimezve, augusztus 15-éig tartoznak az intézet igazgatóságához benyujtani, mely azokat a kijelöléssel együtt a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez terjeszti fel.

g) A 4 középiskolai osztályt nem végzett pályázók augusztus hó 20-ára felvételi vizsgára hivatnak be. Ezen vizsgán a pályázók a polgári iskola 1 osztályának tananyagából vizsgát tenni kötelesek. A vizsga eredményéről az igazgató a vizsga után azonnal szóval értesiti a pályázót.

h) A felvett tanuló tartozik az intézetben sseptember hó 15-én pontosan megjelenni.

i) Minden felvett tanuló tartozik teljes ellátásért (ruházatot és ágynemüt kivéve) évenkint negyedévei részletekben 200 forintot az intézet pénztárába befizetni. A földmivelésügyi m. kir. miniszter 4 ingyenes helyet alapitott, melyre szegénysorsu vagy árva, de jó magaviseletü és szorgalmas tanulók pályázhatnak. Az ily ingyenes hslyre pályázók kérvényük mellé még szegénységi bizonyitványt is mellékelni tartozik.

Kelt Budapesten, 1896. évi julius hó 1-én.

A magyar királyi kertészeti intézet igazgatósága.

Pályázati hirdetmény.

A Budapest székes fővárosban szervezett felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra való felvételre.

Hallgatóknak a székes-fővárosban szervezett 1896—97-iki tanévre való felvétele czéljából ezennel pályázat nyittatik.

A czélja ennek a tanfolyamnak az, hogy az arra felvett hallgatók a szőlőmivelésben és a pinczekezelésben elméleti és gyakorlati alapon oly mértékben képeztessenek ki, hogy a tanfolyam sikeres bevégeztével a szőlészeti és borászati szakban akár az állam szolgálatában való alkalmazásra, akár uradalmak, nagyobb birtokosok, egyesületek, szövetkezetek, vagy ily czélra alakult vállalatok által létesitett, vagy jövőben létesitendő nagyobb kiterjedésü szőlők, szőlőoltványtermelési üzemek, vagy pinczék önálló kezelésére képesitve legyenek.

Az előadások az egy egész évre terjedő tanfolyamon folyó évi november hó 1-én kezdődnek. Azt megelőzőleg azonban a tanfolyamra felvettek kötelesek 4—6 hetet gyakorlat végett az állami szőlőtelepen, vagy annál az állami vinczellériskolánál tölteni, amelyhez e czélból utaltatni fognak.

A tanfolyamra csak oly pályázók vétetnek fel, a kik

1. a magyaróvári gazdasági akadémiát, vagy a hazai gazdasági tanintézetek valamelyikét jelesen végezték;

2. ép és erős testalkattal birnak s egészségesek és azt hatósági orvosi bizonyitványnyal igazolják.

A tanfolyam tandijmentes s a felvett hallgató csak saját ellátásáról tartozik gondoskodni.

Szegényebb sorsu és kitünő bizonyitványokkal rendelkező folyamodók ösztöndijban is részesülhetnek.

Ez az ösztöndij a tanfolyam egész tartama alatt előlegesen kiszolgáltatandó havi 50 frtban megállapitva.

Attól a hallgatótól, a ki a tanfolyam tartama alatt kellő előmenetelt nem tanusit, az ösztöndij évközben bármikor elvonható.

Az ösztöndijas hallgató, a ki a tanfolyamot annak bevégzése s a vizsga letétele előtt, önhibájából vagy saját viszonyaiból származó okból elhagyja, vagy a tanfolyamról fegyelmi uton kizáratik, köteles ösztöndijának addig élvezett összegét az államkincstárnak megtéríteni. E végett tartozik minden pályázó, ha már nagykoru s nem áll gondnokság alatt, saját maga nevében, ha pedig még kiskoru vagy gondnokság alatt áll, az atya, gyám vagy gondnok által kiállitott jogerős nyilatkozatot mellékelni folyamodványához.

A nyilatkozat a szabályszerü bélyeggel látandó el s az aláirás közjegyzőileg, vagy biroilag hitelesitendő. Ha a nyilatkozat a gyám vagy gondnok állitotta ki, az aláirás hitelesitésén kivül a gyámhatóság jóváhagyása is szükséges.

Az 50 kros bélyeggel ellátandó pályázati folyamodvonyhoz a fenti nyilatkozaton kivül csatolandók még a folyamodó keresztlevele (születési bizonyitványa), a fenti 2 pont értelmében szükséges hatósági orvosi bizonyitvány, továbbá a folyamodó végzett tanulmányait igazoló bizonyitvány s ha már alkalmazva volt, az alkalmazását is igazoló bizonyitvány.

Az ekként felszerelt s a földmivesügyi miniszterhez czimzendő folyamodvány legkésőbben folyó évi augusztus 1-ig azon gazdasági tanintézetnek (magyar-óvári akadémiának) igazgatóságához nyujtandó be, a melytől a folyamodó végbizonyitványát kapta.

Az oly folyamodványok, a melyek nem ezen uton, vagy nem helyesen felszerelve nyujtatnak be érdemleges tárgyalás nélkül vissza fognak utasitatni.

Földmivelési m. kir. miniszter.

Az I. kerületi katholikus főgymnázium.

Budának egyik jelentékeny intézete értesitőjét az 1895—96-ik tanévről közzé tette Dr. Badics Ferencz igazgató Az értesitő elején egy irodalmi munka is van. Dr. Vári Rezső ismerteti Bölcs Leó császárnak a „Hadi taktikáról“ szóló munkáját. Az ezred év ünnepi hangulatába leginkább a történeti visszaemlékezések illenek. A sivár jelenért kárpotoljon a magyar faj követésre méltó tanuságául a fényes mult.

Az intézet fejlődése örömére szolgál Budának. Az V-ik osztályt megujitották, felszerelték és addig is mig a 460 ezer költségbe kerülő palota fölépül, bérbe vették a Bors-utcza 15-ik szám alatt lévő uj három emeletes házat. Itt nyitják már meg az 1896—97-iki tanévet.

Az intézet tanári kara és a derék igazgató jól neveli a tanulókat és ügyel a vallásosság ápolására, a keresztény szellem fejlődésére.

Az év elején és folyamán fölvettek összesen 252 nyilvános tanulót, évközben elmaradt 20, huzamosabb idő óta beteg 2, meghalt 2, az év végén osztályoztak 228-at. Ezeknek előmenetele az év folyamán fokozatosan haladó volt. Az évközi szorgalom s a máj. 28—30. és jun. 9—12. napjain tartott vizsgálatok eredményét részletesen a X. fejezetben közölt statiszt. táblázatok mutatják; itt csak általánosságban jegyezzük meg, hogy az iskolai évet sikerrel végezte 1J7 tanuló (73.24%), a jövő iskolai év elején javitó vizsgálatot tehet 17 (7·05%), osztályismétlésre vagy más pálya választására utasittatott 44 (19·53%). Ezek részint tehetségök gyengesége, részint állandó hanyagság miatt nem feleltek meg a követelményeknek; baj; hogy az I. kerületnek nincs polg. fiuiskolája, s igy kénytelenek intézetünkbe iratkozni az olyanok is, kiket szüleik nem szándékoznak tudományos pályára adni, csak az iskolakötelezettségi éveket akarják velük eltöltetni. Ezeket leszámitva, az ifjuság tanulmányi előmenetele általában megfelelő, némely osztályban határozottan jó. — Magántanulója volt az intézetnek: 29 vidéki. A nmélt. vallás- és közoktatásügyi miniszterium ugyanis, mint a mult

évben, a folyó évben is az intézet tanári-karát küldötte ki (1896 máj. 7-ről 24,000. sz. r.) a petrozsényi magan-gymnasium első és második osztáiyu tanulóinak megvizsgálására.

A tanári kar az irodalom és közmüvelődés terén szépen munkálkodott, az erről szoló kimutatást itt közöljük.

Dr. Badics Ferencz mint akadémiai tag résztvett a Karátsonyi-dijra pályázó millenniumi drámák birálatában; nyelvi és tárgyi magyarázatokkal ellátva, szerkesztette Magyar Olvasókönyve II. kötetét, a középiskolák második osztálya számára; segédszerkesztője volt az Athenaeum Képes Irodalomtörténete czimü diszmunkának; kisebb irodalomtörténeti tárgyu czikkeket irt az Akadémia Irodalomtörténeti Közleményei-be; uj kiadásban sajtó alá rendezte Jósika Miklós regényei közül (folytatólag) a Szegény ember dolga csupa komédia I—II. és a Várt leány várat nyert czimü regényeket; a vall.- és közokt. miniszterium megbizásából hivatalos birálatokat irt magyar nyelv- és irodalmi tankönyvekről. Az orsz. rajztanárképző intézetben heti két órában előadta a magyar nyelv és irodalom történetét.

Dr. Bozóky Endre. 1. Physika és physikai földrajz a középiskolák III. osztályai számára. Pozsony. 1896. Stampfel Károly kiadása. — 2. A tankönyv-engedélyezésről, czikk az Orsz. Tanáregyl. Közlönyében. — 3 Tulterhelés és tantervrevizió, czikk az Orsz. Tanáregyl. Közlönyében. XXIX. évf. 28., 29,, 30. számok.

Dr. Láng Nándor „Az ezredévi orsz. kiállitási érmekről" irt a Vasárnapi Ujságban (1896. május.) Uti tárczák és könyvismertetések fővárosi lapokban.

Reissig Adolf olajfestményü arczképeket keszitett: 1. A király Ő felségéről (térdkép) a magyar kir. Curia részére. 2. Vaszary Kolos herczegprimásról (térdkép).

Dr. Richter Aladár. 1. Térképvázlatok Lange-Cherven Atlaszához I.—II. füzet, összesen 23 lapon, közép-, fiu- és leányiskolák használatára. Arad, 1895. Kosminsky Lipót kiadása. — 2. „Herbarium, Növénygyüjtő" album-kiadvány. Arad, 1895. Kosminsky L. kiadása. A nm. Kultusminiszterium, mint a növénytani oktatást előmozditó alkalmas segédtaneszközt f. évi január hó 16-án 1635—95. eln. sz. a. kelt m. leiratával a középiskolák, tanitó- és tanitónőképző intézetek, polgári és felsőbb leányiskolák figyelmébe ajánlotta. — 3. Botanikai értekezései a Magyar Nemzeti Muzeum által kiadott Természetrajzi Füzetek XVIII. 1895. köt. 70—92. és 113—115. lapjain jelentek meg 3 táblával. 4. Vergleichende anatomische Untersuchungen über Antiaris und Artocarpus. 1. Tafel. A Magyar Tud Akadémia kiadásában megjelenő „Math. u. Naturw. Berichte aus Ungarn, Bd. XII. 1896. pp. 128—143. — A Kultusminiszterium megbizásából hivatalos birálatot irt egy természetrajzi tankönyvről. — Botanikai vizsgálatait a m. tud. Akadémia math.-term.-tud. bizottsága anyagilag támogatja (1896. májusi határozat).

Schambach Gyula. „A mi Urunk Jézus Krisztus gyermekségéről való némely mesék" czimü ósdi forditások a „Hazánk" és „Nemzeti Ujság" husvéti mellékleteiben és „Drei Legenden von Kindlein Jesus" a „Budapester Tagblatt" husvéti mellékletében.

Dr. Vári Rezső. 2. Urbicius (Mauricius) firenzei codexe. Az Egyetemes Phil. Közlöny 1895. évfolyama deczemberi füzetében. 2. Constantinus Porphyrogennita De administrando imperio czimü munkájának görög kéziratairól. Az Akadémiai Értesitő 1895. deczemb. füzetében. 3. Bárczay Oszkárral együtt forditotta és jegyzetekkel kisérte Bölcs Leo Taktiká-jának előljáró beszédét és első két fejezetét. Megjelent a Hadtörténelmi Közlemények 1896. évi februáriusi füzetében.

Wirth Gyula. Több értekezés a középiskolai testi nevelés köréből a „Hercules" 1896. évi lapjain.

Andor József, Különféle szépirodalmi dolgozatok. Nyolcz tárcza a Budapesti Hirlapban, hét elbeszélés a Magyar Szemlé-ben, „Válás előtt„ elbeszélés a Katholikus Szemle nov. —decz. füzetében s a Nyugalmas órák czimü, Kapossy József által szerkesztett elbeszéléskötetben „A menyasszony" czimü novella, két elbeszélés az Uj Idők-ben. Külső dolgozó-társa a Budapesti Hirlapnak, belső, rendes munkatársa a Magyar Szemlének.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Zsarnay Győző.

A fővárosi államrendőrség nagy tehetségü és sok sikeres vizsgálatról ismeretes rendőrtanácsosa Zsarnay Győző budai polgár.

Itt él közöttünk és szivesen vegyül a polgárság közé. Szellemes és jó magyar izü társalgással piheni ki fáradtságos müködésében szabad idejét.

Zsarnay Győző valódi magyar jellem s bátran elmondhatjuk, hogy senki nem ismeri ugy a magyart mint ő, senki annyi igaz magyar zamatu dolgot nem tud, mint ő.

Ős nemes magyar családból származott. Nemes ember szivében, tettében, lelkében. Határozott s a mit feltesz magában azt meg nem másitja. Ilyennek szeretjük mi a magyart. Szókimondás, egyenesség, őszinteség, határozottság akaraterő.

Mind ez fényesen nyilatkozik Zsarnay Győző rendőrtanácsosban, ki a legbonyolultabb vizsgálatokban mutatja meg lélektani készültségét. Nem haboz, nem tétovázik. Gyorsan megtalálja a helyes irányt.

Nagy emberismerete van. Itéletében nem csalódik. Be tud látni a szivbe és lélekbe.

Miskolcz város főkapitánya volt. Onnan nyerték meg ezt a kitünő rendőrt a fővárosnak. A legnagyobb erélylyel, kitartó buzgalommal vezeti a bonyolult ügyek vizsgálatát, nyomozását, de a humanizmus ellen nem vét. Minden áron nem akar bünt felfedezni s ártatlant nem szenvedtet.

Nem rajzolnánk őt hüen, ha nem emlitenénk meg az ő költői hangulatát. Zsarnay Győző, ha arra szánja magát nagy iró lett volna, mert valódi költői tehetség. Meggyőződhettek erről azok az irók, kik tanuságos társaságát élvezik.

A mit elbeszél azt azonnal gyorsirni lehetne, mert annak irodalmi becse van. Tanulhat tőle a fiatal iró. Rokonszenves müvelt ember, egyenes jellemü, kimondja azt a mit akar és nem hizeleg.

A ki ismeri, pedig az egész Buda ismeri, mind bizonyithatja, hogy e sorok igazak és nem hizelgések.

i. a.

Kelenföld és Lágymányos fejlődése.

Kelenföld és Lágymányos értékét már felismerte a közönség. Ez egy szép és nagy terület, hol egy egész városrész fejlődhetik.

A kelenföldi kör szivén viseli a vidék érdekeit és mindent elkövet, hogy a tervek a szándékok sikerüljenek.

A Buda ás Vidéke hasábjain sok czikk jelent meg Kelenföldről és Lágymányosról. Egy némely felszólalást kellő helyen méltányoltak, de bizony sokat lehet még kivánni. A Lágymányos és Kelenföld fejlődéséről, mint befejezett dologról nem beszélhetünk. Sok viz lefolyik addig a Dunán, sok czikk jelenik meg lapunkban mig többé panaszra, sürgetésre ok nem lesz.

Az állam bizonyára foglalkozik azzal, hogy mitaépitsen ide s a tanács is tüzetesen tanulmányozza az ügyet.

A Kelenföldön ujabb időben sok telket vásároltak. A telektulajdonosok területeiket lécz keritéssel kezdik bekeriteni és fásitanak. A vásárlási kedv megindult.

Konstantinápoly divatba hozza Lágymányost és a Kelenföldet. A kelenföldi és lágymányosi telkek ér ékesek és keresettek.

Egy kiváló izlésü főur a napokban egy uri társaságban arról beszélt. hogy ezt a helyet elhanyagolni nem szabad. A főuri világban propagandát csinál, hogy itt palotákat épitsenek. A verseny istálló tulajdonosokat felhivja, hogy idomitó telepeiket ide helyezzék el.

Sürgős azonban az, hogy jó közlekedés legyen. E nélkül nem várható a kiivánatos gyors fejlődés. Albertfalva nagy küldöttségének a közlekedési miniszter megigérte, hogy még az őszszel, de legfelebb tavaszra meglesz a villanyos vasut.

Ha ez meg lesz — a mint meg vagyunk győződve, hogy meg lesz csakugyan beteljesedhetik Kelenföld szép jövőjéhez füzött reményünk.

A külföldiek elragadtatással beszélnek erről a helyről, a mely településre minden tekintetben alkalmas és a mit elhanyagolni bün lenne, s a hol épiteni kell annak a ki teheti

Louis Francois és társa promontori pezsgőgyárának pavillonja.

A jól szerkesztett „Vendéglős" czimü lap Francnis Lajos világhirü promontori pezsgőgyárának kiállitását leiró, czikkét átveszszük, mert oly szakavatottan mi azt leirni nem tudnánk. A Francois-féle pezsgő nem csak vetekedik a legjobb pezsgőkkel, de sokak szerint a legjobb. Itt Budán is a legelőkelőbb körök fogyasztják.

Ha ezredéves országos kiállitásunk minden részletre kiterjedő tökéletessége már a laikusra is a legkedvezőbb befolyást gyakorolja, ugy bátran elmondhatjuk, miszerint arra, a ki ipari szempontból szakértői szemekkel vizsgálja végig kiállitásunkat, megbec ülhetlen intellektualis benyomást gyakorol, oly gazdag és változatos képekben mutatja be hazai iparunk minden egyes ágát mai fejlettségi állapotában.

A legkülönbözőbb iparágak mellett, melyek régiségüknél fogva hatalmas arányokat mutatva, joggal nyertek alkalmat önálló bemutatásra, a kiállitásban helyet foglalnak ujabb iparágaink, köztük a magyar pezsgőborgyártás is.

Belföldi pezsgőborgyárosaink határozottan hazafias feladatot teljesitettek az ezredéves kiállitásban való részvételük által s különösen örömünkre szolgál, hogy az iparunkkal szoros összefüggésben levő iparosok, illetve pezsgőgyárosok közül mint legelsőt egy olyan magyar ipari vállalat tulajdonosának pavillonját mutathatjuk be, a mely ugy külsejénél, vonzó és pittoreszk voltánál, valamint a benne poharanként szép arczu Hébék által felszolgált pezsgőproduktumok kiváló voltánál fogva nagyban hozzá fog járulni annak a jó hirnévnek és általános elismerésnek gyarapitásához, a melyet a Louis Francois-pezsgők ez idő szerint nemcsak hazánk határain belül, de gondos és szakszerü előállitásuknál és kiváló izletességüknél fogva, melyek a legfinomabb franczia pezsgőborokkal egyenlővé teszik őket, már a külföldön is megszerezték maguknak.

E kétségkivül tagadhatatlan tény mellett legékesebben szól az a sok kitüntetés, a melyben a Louis Francois-pezsgők a legelőkelőbb külföldi kiállitások alkalmával már eddig is több izben részesültek, a közkedveltség, a mely azokat itthon előszeretettel karolja fel, nemzetgazdasági jelentőségét pedig megadja az a körülmény, hogy e nagy közönség meggyőződvén a Francois-pezsgőgyar borainak kivalóságáról, szakitani fog azzal az eddig makacsul fennállott előitélettel, mely mindenben s minden áron a külföldinek adott előnyt a hazai felett, s a nemzeti meggazdagodásnak egészen uj forrásokat fog megnyitni.

Ilyen benyomásokkal eltelve, örömmel nézünk a csodaszép történelmi épületcsoport egyik udvarának közelében épült, csinos virágágyak közt hivogatólag intő, tiszta renaissance izlésben épült pavillonra, a melyet tulajdonosának áldozatkészsége pezsgőinek méltó keretéül állittatott, s a mely bizonyitékául szolgál annak,

hogy tulajdonosa részt kért, részt vett magának a magyar nemzet nagy ezrdéves ünnepében

A pittoreszk kis pavillont, köröskörül futó verandáját — az egészért a Gregersen-czéget illeti a dicséret — szerencsés véletlen folytán százados fák, csinos virágágyak, növendék czitromfák veszik körül: a főbejáraton át a franczia izlésre és leleményességre való berendezésü interieurbe, ebből két csinos separée-be jutunk. A berendezés egyszerü, de diszkrét eleganciája ujabb bizonyitéka a tulajdonos válogatott izlésének. A falakat a promontori pezsgőgyárról felvett fényképfelvételek diszitik, közülük különösen az egész épületcsoport facadeképe s az óriási kiterjedésü pinczék sikerült fényképfelvételei keltenek általános feltünést.

A magyar pezsgőborgyártásnak szempontjából, a mely egyike a legfiatalabb, de másrészt a legnagyobb reményekre jógositó iparágaknak hazánkban, mindezek alapján a legnagyobb nyereségnek tartjuk a Francois-gyárnak ily sikeres módon történő bemutatását, a melytől igen sokat remélünk nemcsak a gyárra, hanem egyáltalában az egész magyar pezsgőborgyártásra vonatkozólag is, a mennyiben meg vagyunk győződve, hogy a gyár e sikerült expozicziója igen sokban hozzá fog járulni a gyár produktumainak közkedveltségüvé tételéhez ugy itthon. mint a külföldön is.

E meggyőződésben nyugodtan is tekintünk ugy bel-, mint a külföldi kiállitás látogató közönségnek a Francois-pezsgővel ejtendő itélete elé, mely bizonyára mindenfelől a feltétlen elismerés és dicséret formájában fog megnyilatkozni.

Wagner József.

Mulatság a lövöldében.

Fényesen sikerült tánczestélyt rendeztek f. hó 4-én szombaton a budai lövölde termeiben, a budapesti kereskedő ifjak. Az első négyest 140 pár tánczolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Horváth Antalné, Stohrer Viktorné, Benedek Lajosné, Berényi Frigyesné, Harmincsik Györgyné, Bellon Hildergardné, özv. Mayer Józsefné, Bastér Józsefné, Hollay Károlyné, Sahl Alajosné, Éder Antal Gyuláné, Keményffy Gézáné, Mendege Istvánné, Conthy Antklné, Lamberthyné, Bar Emilné, Baráth J. Béláné, Kramasta Béláné, Habel Jánosné, Wóhl Lajosné, özv. Brückner Józsefné, Klein Péterné, Morocza Gáborné, Gombos Ödönné, Kovács Ferenczné. özv. Langer Augusztinné, Kratzl Gyuláné, Priviczky Tamásné, Som Imréné, Ozvald Adolfné, özv. Szalay Lajosné, Lang Józsefné, Zurányl Gyuláné, Preisz Károlyné, özv. Wissinger Károlyné, Spitzer Józsefné, Kalna Istvánné, Auzer Pálné, Balla Károlyné, Allemann Istvánné, Janda Jánosné, Fejes Dávidné, Hertelendy Lászlóné. Hatasy Péterné, Hortobágyi Tihamérni, Elhongne Vladimirné. Ditz Emilné (Marburg), Loffoson Kázmérné (Bécs), Szondy Eugénné, Bocskay Ferenczné, Henger Antalné.

Leányok: Terebesy Miczike, Priviszky Irma, Kozma Irma, Osvald Szidónia, Szilák Sarolta, Ferencsik Ilona, Sáhl Mariska, Szalay Irma, Doktor Hermin, Doktor Sarolta, Spitzer Regina, Spitzer Teréz, Wagner Sarolta, Mendege Ilona, Horváth Bella, Krenberg Vilma, Berényi Margit, Mayer Gizella, Bastér Teréz, Neubauer Melani, Kratzl Irma, Kratzl Ilonka, Filipp Klára, Bauer Jolán, Kovács Mariska, Lamberty Irma, Velli Jolán, Habel Lujza, Heuger Ilona, Heuger Mariska, Fischel Janka, Blau Vilma, Morocza Kornélia, Morocza Linka, Wissinger Gizella, Wissinger Emma, Wissinger Karola (Lőcse), Fejes Etelka, Hertelendy Katinka, Eisenberger Amália, Pethő Irma, Szegenwein Irma, Szegenwein Lenke, Szegenwein Bettike, Lang Józsa, Lang Zsófia, Graf Aranka, Graf Karolin, Frühstök Erzsike (Kassa), Preisz Teruska, Kalna Aranka, Kalna Ilona, Belőhni Emma, Bellani Anna, Kollika Klára, Harmansik Erzsike, Harmansik Ilonn, Seif Olga, Pandler Jolán, Koch Fánika, Polleig Emilia, Grünwald Ilona, Bolfiny Gizella, Éder Gizella, Conty Margit, Bar Mariska, Telcsik Emilia, Woll Irma, Bruckner Ilona, Wallán Lenke, Friedman Vilma, Jiszkó Vilma, Spitzer Bella, Serly Olga (Nagy-Károly), Janda Izabella, Hohenberg Etel, Wakszmann Etel, Hatasy Piroska, Hortobágyi Aranka.

Különfélék.

— **Javul az állapot.** Lassan, de még is szaporodnak a nyaralók Budán és vidékén. Butorszállitó kocsik vonulnak át utczáinkon. A kiállitás miatt pangó nyaraló életbe egy kis élénkség látszik. Végre a látványosságok után a pihenni vágyó emberek eljönnek hegyeink közé, hogy a mindennapi élet után a költészetet lehelő vidék szépségével teljenek el.

— **Kábel vasut.** A kábel vasutat, mit legelőször a Buda és Vidéke javasolva ismertetett helyszinilek. A társaság nem sokára elkezdi az épitést.

— **Bucsu Ujlakon.** Ujlakon, a főváros III. kerületének egyik részében vasárnap tartották meg a hagyományos szokáshoz hiven a bucsut. A kerületbe délelőtt tömegesen vándorolt a közönség s délben már nagy tömeg hömpölygött a Templom-téren s a környékén felállitott árubódék s mézesbábos sátrak között. A bucsu egyházi része a kerületi plébánia templomban folyt le. Délelőtt fél 10 órakor magyar nyelvü, majd német szentbeszéd volt, melyet zenés mise követtett. A szertartás dr. Ott Ádám plebános végezte. Délben a plébánián ebéd volt, a melyen a kerület előkelőségei vettek részt.

— **Krisztinavárosi szinkör.** Hegyi Aranka a mult héten fejezte be vendégszereplését. Ő is tüneményszerü művésznő a ki elbájolja játékával a közönséget. Uj darab is volt, Megfigyelés alatt czimü, a mi középszerü sikert aratott. Krecsányi bátor ember, jó társasága és az ő rendezői talentuma a teljes bukástól megmenti az értéktelenebb darabokat is.

— **Uj conservatorium Budán.** Somogyi Mór ismert zongora művész és tanár keresett conservatoriumának fiókját nyitja meg Budán a lánczhid közelében f. évi szeptember hó 1-én. Somogyi Mór tanitás-rendszere jó és alapos. A feltételek jutányosak és kedvezők. Zongora és hegedü tanszakokra heti 3 órával az egész tanévre 70 forint (fizethető 7 forintos havi részletekben.) Minden egyes tanszakbeli növendék hetenként egy elméleti és hallás képzési órában részesül dijtalanul. Beiratás két forint. Minden év folyamán főintézetében Erzsébet-körut 44. szám I-ső emelet több házi és nyilvános hangverseny van, a melyekben a növendékeknek alkalmok lesz magukat a nyilvános előadásban gyakorolhatni. Beiratkozhatni: augusztus 30-ig hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 9—11-ig a főintézetben Erzsébet-körut 44. I-ső emelet és szeptember 1-sejétől a budai intézet helyiségében.

— **Dijtekézés.** Mint már többször, ugy folyó évi julius hó 1-én is igen kedélyes, kellemesen szórakoztató és sikerült dijtekezést rendezett a Krisztinaváros, Gellérthegy-utcza 1. sz. alatt levő Stoszmann Lőrincz-féle vendéglő kerthelyiségében az ottani asztaltársaság tekéző köre, mely ezuttal 5 nyereménydijat tüzött ki a legjobb dobók részére. Mondanunk sem kell, hogy ez alkalommal is — s ez dicséretükre legyen mondva — a déli vasut tisztviselői tünlették ki magukat legjobban, a mennyiben mind az öt nyereménydijat déli vasuti tisztviselő izmos karjai vitték el. Az I. dijat vagyis két nehéz libát Schwarz Károly d. v. tisztviselő, — a II-ikat, — két étvágygerjesztő kacsát Bock Jenő d. v. tisztviselő, a III-ikat, — 2 szép csirkét Schott Árpád d. v. tisztviselő, a IV-ket, 3 liter kitünő asztali bort Kovács Imre d. v. s végre az V-iket egy doboz szivarkát ugyancsak Schwarz Károly d. v. tisztviselő nyerte meg. Két utóbbi nyeremény a nyerők által a társaság rendelkezésére bocsáttatott. Ott láttuk a hölgyek közöl Plaveczky Aurelné, Schott Árpádné, Bock Jenőné, Szatala Emilné, Wlassics Györgyné stb. urnőket. A kedélyes kis társaság a legjobb hangulatban oszlott szét.

— **Kirándulás.** A magyar turista-egylet budapesti osztálya kirándulása julius hó 12-én. Kis-Maros Morgóvölgy, Kóspallag, Sóshegyek, Mária-Nosztra, Szob. Ind. a máv. nyug. p. u. reggel 5 ó. 40 p.-kor vonattal. Gyaloglás 9 óra. Élelmet kiki magával hoz. Vasuti jegy oda-vissza 1 frt 25 kr. Vezető: dr. Tódorffy Domokos. — Délutáni kirándulás. Zugliget, Remete-ut, Szép-Jukásznő, Hárshegy, Lipótmező. Ind. a közuti vasut Zugligeti végállomásától d. u. ½4 órakor. Gyaloglás 3 óra. Vezető: Basch Frigyesné urnő.

— **Tánczmulatság.** A tabáni „Jótékonyczélu barátság asztaltársaság“ 1896. évi julius 12-én, vasárnap Kopper Ferencz ezelőtt Terryei Farkas, a régi kőbányához czimzett vendéglő helyiségeiben (I. ker., Budaeőrsi-ut 285. sz.) a tabáni szegény gyermekek felruházása javára tekedobással, tombolával és galambpostával egybekötött tánczmulatságot rendez. A zenét egy igen kedvelt zenekar szolgáltatja. Belépti-dij: a kertbe személyenkint 20 kr.; a tánczterembe uraknak 20 kr. — Jegyek az összes tagoknál és délután 4 órától a pénztárnál kaphatók. A mulatság kedvezőtlen idő esetében 19-én fog megtartatni. Jó ételek és italok és pontos kiszolgálásról gondoskodva van. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és a hirlapokban nyugtáznak. Müsor: I. Dijtekedobás 4 dijjal, d. u. 4 órától kezdve. 1. dij 1 ezüst óra. 2. dij 2 hizott liba. 3. dij 1 rud szalámi. 4. dij 25 darab finom szivar. Ezt a 4 dijat azaz ur nyeri el, kinek a tekedobásról legtöbb jegye van. II. Tombola egész délután, minden szám nyer. III. Galambpósta a mulatság végeig működik. Az a hölgy, kinek a legtöbb levele lesz a galamb-pósta által, egy meglepő virágcsokor jutalomban részesül.

— **Jogos panasz.** A németvölgyi temető melletti telektulajdonosok évekkel ezelőtt folyamodtak a székesfővárosi tanácshoz, hogy a telkeik előtti — ugynevezett Csörsz-utczát — épittesse ki. Az eredmény az volt, hogy az utat a temető kapujáig elkészitették. A további sürgetésre pedig az ügyosztályban az volt a válasz, hogy „tárgyalás alatt áll“. Kérdjük a tekintetes tanácsot miért nem épitették ki a közlekedési utat mindezideig? holott ez lenne hivatva az Alkotás-utczát a farkasvölgyi temetőhöz vezető uttal összekötni.

— **Összejövetel.** Az I. ker, nemzeti asztaltársaság folyó hó 14-én Wichtl Mihály vendéglőjében (I. Kereszt-utcza) összejövetelt tart, mely alkalomra a tagok kéretnek minél számosabban megjelenni, mivel fontos tágy vár elintézésre.

— **Az állatvédők kongresszusa.** Az állatvédők nemzetközi kongresszusa Budára is rendez julius hó 18—22-ik között kirándulásokat. És pedig julius hó 20-án 4 órakor kirándulás a Svábhegyre. A külön kocsik a Károly-kaszárnyától indulnak a fogaskerekü-vasuttal a Svábbhegyre, séta a Széchenyi-hegyre, esetleg Nornafához, Jánoshegyre. Vacsora az Eötvös-villában. Kedd, 21-én, 5 órakor külön hajón a Margitszigetre, onnét azt megkerülve Promontorig és aztán Konstantinápoly megtekintése. Szerda, julius 22-én 9 órakor átkelés Budára, séta a Szt.-Gellért hegyre, a királyi palota és várkert, az Ellips meg a bástya és Mátyás-templom megtekintése, átkelés a Fazekastéri csavargőzössel Pestre.

— **Hirdetési rovatunkban** találja a t. közönség Mesterházy Mihály füszer, gyatmatáru és csemege-kereskedő árjegyzékének rövid kivonatát, ajánljuk e derék fiatal törekvő kereskedőt a fogyasztó közönség szives figyelmébe, részletes árjegyzéket posta utján kivánatra azonnal küld. Ugyszintén a nyaraló közönség megrendeléseit a legnagyobb elő zékenységgel dijmentesen házhoz szállitja.

— **Erdekes látni való Pomázon.** Egy uj fajta gőzekerendszer, Mechwart szabadalma, ásószerüen ható forgó ekékkel: A lokomobil az ekével magán a szántóföldön halad. Az ezredéves kiállitás egész ideje alatt dolgozik egy ilyen ujszerü eke Pomázon, hogy a tisztelt érdekeltségnek módjában legyen, szántás közben is megtekinteni a gépet. Rendszerint háromszor szántanak vele hetenkint, még pedig kedden, csütörtökön és szombaton, de a Ganz és Társa czég, mely a gépet gyártja, igen szivesen szántat bár mely más napon is, ha az erre vonatkozó kivánságról egy nappal előbb értesül. Pomáz a budapest-szentendrei vasut h.

é. vasut állomása, a főváros közvetlen közelében van és egy óra alatt kényelmesen odajuthatni. Mindkét irányban kilencz vonat közlekedik naponként. — Az induló állomás Budán van a Pálffy-téren, mindjárt a Margithidon alól. Bővebb magyarázatot és leirást, valamint kitünő aratási kimutatásokat a kiállitáson a Ganz-féle pavillonban, továbbá nevezett társulat budai törzsgyárában, valamint, Pomázon a szántás szinhelyén kaphatni.

Felhivás előfizetésre.

Minden nagyhang és igéretek helyett a Buda és Vidéke, melynek ereje a polgárság bizalmában van, multjára mutat és ebből akarja fejleszteni jövőjét.

Minden előfizetőnknek joga van egy ingyen kis hirdetéshez. Különösen előnyösen használhatják fel a kereskedők, iparosok, vendéglősök, kávéház tulajdonosok. Tessék egy levélben vagy levelező lapon a hirdetést megfogalmazni és beküldeni. Mi nem ismerhetjük t. előfizetőnk szándékát, de ha megismerjük teljesitjük is.

Négy mutatvány számot küldünk. Az ötödik elfogadása után jogositva érezzük magunkat az előfizetési dijak kérésére. A lapot előfizetőink után kivánatra és értesités után bárhova küldjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre	12 korona
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

Kishirdetési rovatunkat az olvasó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére nehogy a költséges postai megbizást legyünk kénytelenek igénybe venni. Nagyobb számban aharjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni, sziveskedjenek tehát lapunk barátjai nekünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben, egyletekben fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfizetőink és hirdetőnk megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtelen kis hirdetéshez joga van.

M. A. V. hirek.

— F. évi augusztus hó 1-vel magyar állomásokról Genf állomásra átmenetileg szállitandó gabona, hüvelyesek, maláta és olajmagvakra uj kivételes dijszabás lép életbe, mely által az 1883. évi márczius 1-től érvényes hason kivételes dijszabás a hozzá tartozó I. számu pótlékkal együtt érvényen kivül helyeztetik. Ezen dijszabás a részes vasut igazgatóságoknál 1 korona = 1 frankért szerezhető meg.

— A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint az Uj-Dombovár és Pécs között közlekedő Uj-Dombovarról reggel 5 óra 35 perczkor Pécs felé és Pécsről d. u. 2 óra 44 perczkor Uj-Dombovár felé induló 1942, illetve 1953. sz személyszállitó vonatokkal f. évi julius hó 1-től kezdve nemcsek II. és III. hanem I. osztályu utasok is fognak továbbittatni.

— Pótlék kiadás. A folyó évi julius hó 1-én életbe lép a keletnémet-magyar vasuti kötelék dijszabás II. rész 2 füzetéhez (gabonadijszabás) tartozó VI-ik számu pótlék. A pótlék a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitó hivatalában (Bpest Csengery-utcza 33.) 18 krért kapható.

— A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint f. évi julius hó 10-étől kezdve a Budapest-Orsova illetve Temesvár-Budapest között közlekedő s Budapest ny. p. u.-ról este 7 órakor induló 710 illetve ide este 6 óra 50 perczkor érkező 711 számu, valamint a Szeged és Budapest között forgalomban levő s Budapest ny. p. u.-ra d. e. 10 óra 25 perczkor érkező 715 sz. személy-vonatok Városliget megállóhelyen továbbá az utóbb emlitett 715 sz. és a Budapest ny. p. u.-ról d. u. 4 óra 35 perczkor Szegedre induló 716. sz. személy-vonatok Kertekalja nevü megállóhelyen az alább közölt időben feltételesen meg fognak állani, és pedig: A 710. sz. vonat Városligeten este 7 óra 6 perczkor, a 711. sz. vonat Városligeten este 6 óra 44 perczkor, a 715. sz. vonat Városligeten d. e. 10 óra 19 perczkor, a 715. sz. vonat Kertekaljan este 9 óra 40 perczkor, a 716. sz. vonat Városligeten d. u. 5 óra 23 perczkor.

— Zónarendszerü személy és podgyász dijszabás életbeléptetése b pápa-csornai h. é. vasuton. A pápa-csornai h. é. vasuton a megnyitás napjától kezdve zóna rendszerü személy és podgyász dijszabás lép életbe. Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Bpest. IV. Csengeri utcza 33. szám) 10 krért kapható.

— Menettérti jegyek életbeléptetése a a balaton-szt.-György-somogy-szobbi h. é. vasuton. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint az utazó közönség kényelmére való tekintettel a balaton-szt. György-somogy-szobbi h. é. vasut állomásairól Balaton-Berény fürdő, valamint Balaton-Keresztur állomásokra 8 nap érvénynyel biró menettérti-jegyek adatnak ki a rendes menetárak kétszeresének alkalmazása mellett.

— A munkás hetibérletjegyek megszerzése. A munkás hetibérletjegyek és az azokhoz szükséges igazolványok könyebb elnyerése végett, azokért többé kérvények nem nyujtandók be az igazgatósághoz, hanem egyszerüen a munkaadó által kiállitott bizonyitvány felmutatása mellett a munkások az igazolványt és bérletjegyet az illető állomás személypénztáránál szerezhetik meg. Az igazolványok kitöltésére vonatkozó eddigi eljárás azonban továbbra is fenntartatik.

Tájékoztató.

— **A sztójkai gyógy-borviz** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutus bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és elvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II. Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványviz uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel. 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiado és laptulajdonos minuszenti Erdelyi Gyula.

Hirdetések.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt. 14450. szám.

Pályázat.

A m. kir. államvasutak **Nagy-Szeben** állomásán berendezett vendéglői üzlet **1897. évi január hó 1-étől számitandó 3 évre bérbe adandó lévén**, annak bérbeadása iránt ezennel pályázat nyittatik.

Felhivatnak ennélfogva mindazok kik a nevezett állomási vendéglőt bérbe venni óhajtják, hogy a szabályszerüen bélyegzett és bizonyitványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb **f. évi augusztus hó** 4-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) czimezve nyujtsák be.

Az ajánlatok külön lepecsételt boritékban küldendők be, és a boriték következő megjegyzéssel látandó el.

»Ajánlat a nagyszebeni állomási vendéglő bérletére«.

Az ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál f. évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig bánatpénz képpen 300 forintot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta utján **külön boritékban** beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, — tekintet nélkül a felajánlot összeg magasságára — szabadon választhasson.

A vendéglőre vonatkozó feltételek a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg, a melyekre nézve e helyen is megjegyeztetik, hogy a bérbe adandó vendéglői üzletben csak is **hazai sör lesz kimérhető.**

Végül megjegyeztetik, hogy a vendéglői üzleti helyiségeken kivül a bérlő czéljaira szolgáló magán lakás is adatik.

Kolozsvár, 1896. julius hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Eladó. Bián van egy 4 szobás elegans uri uj ház eladó istállóval, pinczével, kerttel stb 5000 frtért. Balaton-Füreden az Ecsi igazgató villája mellett telek eladó 6200 frtért, ez 1250 □ öl, régi fenyő s termő nemes gyümölcsfakkal van beültetve. 412

Eladó vagy bérbeadandó. Szent-Endrén a templom közelében egy 4 szobából és mellékhelyiségekből álló családiház. Bővebbet a kiadóhivatal. 409

Jó vétel. Tinnyén száz hold föld, dohány engedély és urilakkal eladó. Vételár 35.000 forint. Bővebben a kiadóhivatal. 408

Tőzsde ügyletek. Megbizható tapasztalt ügynök a ki a tőzsdén szerencsésen közvetit, ajánlkozik. Levelek »Szerencse« czim alatt 2 drb 5 kros levélbélyeg mellékelésével a kiadóhivatalba intézendők. 410

Alkalmas vétel. Az Orbánhegyen 4 szoba, fürdőszoba, kis szőllő, szép árnyas kertből álló csinos villa eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalba.

Balaton-Szemesen a Balaton partján több hold föld eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 404

Házmesterséget keres egy ügyes fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 413

Pathány és féregirtó ajánlkozik kitünő bizonyitványok és jutányos ár — nagyobb házakat átalányért. — Levelek »Tisztaság« czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 414

Kölcsön. 1500 frt kölcsönt keresek egy vállalat emeléséhez. Szép hasznot kap ki ezt három évi törlesztésre kölcsön adja. Czime megtudható a Buda és Vidéke kiadóhivatalában. 415

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Egy törzs. (1 kakas, 2 tyuk) egy éves faj tiszta világos Brahma, helyszüke miatt 16 frtért eladó I. Alkotás-utcza 16. szám. 421

Kiadó Promontoron a Peter-Pál-utczában egy igen szép és igen jó boros pincze. Bővebbet a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 422

Grünanger és Stojanik

kárpitos es diszitők

I. ker., Döbrentey-utcza 18.

Ajánlkoznak minden e szakmába vágó munkák izléses és pontos eszközlésére.

Átalakitások és javitások helyben és vidéken gondosan eszközöltetnek.

Számos megrendelést kérünk.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A „FONCIÉRE“

pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.

» 6 » » Ziehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.

» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye

» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.

» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.

» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.

» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállitásból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7 frtig,
valódi angol cylinder . .	6—9 „
fekete kemény kalap . .	1.50—5 „
szines kemény kalap . .	1.80—5 „
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5 „
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3 „

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminázió (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótvaros Esküter, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át.

Bodega.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint

I. k. Pauler-utcza 3. sz. alatt

Bodegát nyitottam, hol is mindennemü csemege, bor, liquör, cognac, sonka, finom felvágott, palack sör, s egyáltalában a csemege szakmába vágó bel és külföldi áruk mindenkor a legjobb minőségben kaphatók.

Az üzlet vasár- és ünnepnap délután is nyitva van.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizet

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egesz napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

VÁLI GÁBOR

czimfestő

Cudapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.

(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Előlegek

mindennemü ertékpapirokra.

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

A szénsavdus ásványvizek királya a

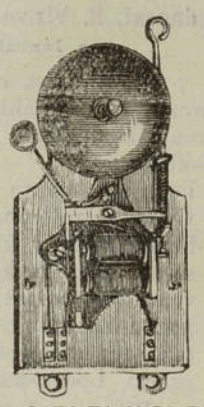
BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital

mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely **Lázár és Verzár Brassó.**

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.45 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

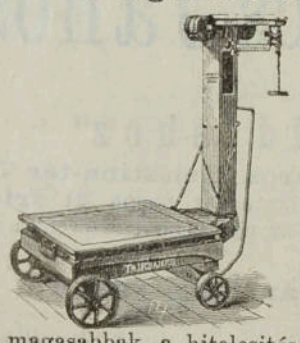
Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a **hid minden pontján egyenlően** mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket különösen gazdák, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. — Az árakban, melyek sulyokkal számitott jobb kivitelü **tizedes** mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesités, a csomagolás, Budapesten vasutakra való feladás költségei már benfoglaltatnak. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. Gyárunk állami kedvezményt élvez.** Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 14. czimzendők; árjegyzékkel, felvilágositással szintén ezen központi irodánk szolgál:

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 29. sz. (Szent-Jakab hava) Vasárnap, julius 19.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

József nádor terve Budapest rendezéséről és szépitéséről.

Irta: **Dr. Illéssy János.**

III.

8. Egy templom épitése s a szerviták kolostorának az amfiteatrum telkére való áthelyezése.

Az uj város egyik legnagyobb hiányát érzi a templomnak és az iskolának, mert most a városba kénytelen istenitiszteletre járni s gyermekeit iskolába küldeni. E végből templomra és iskolára legalkalmasabbnak kinálkozik az a hely a hol egykor az állatviadalokat tartották (közönségesen Hetz-Theater volt a neve.) Ez igen nagy terület és minden felől szabad s az uj város egyik főutczájának képezi végpontját. Hozzá ugy tudom, hogy tulajdonosa Tuschl Sebestyén kész e területet a jelzett czélra ingyen átengedni; a várost tehát e részben semmi költség se terhelné.

A templomot és iskolát a szerviták gondjára lehetne bizni, akiknek az ó városban levő kolostora és temploma az uj tervezet szerint ugy is lebontatnék. A templom mellé épittethetnék a kolostor is, amire elég tér jutna, a templomnak pedig a város szépségét nagyban emelő homlokzatot lehet adni.

9. *Uj szinház és vigadó épitése.*

Az előbbeni javaslatban az uj város polgárságának lelki szükségleteiről és erkölcsi képzéséről történvén gondoskodás, illő, hogy ne felekezzünk meg annak mulattatásáról se. E czélból Hild mester a mostani sétány melletti teret javasolja felhasználni. Az épités szükségességét az is indokolja, hogy a mostani szinház rozoga s ugy ez, mint a vigadó terme az őket igénybe venni akaró embereknek felét se képes befogadni. Felséged maga ismételten bellátta ennek a szükségét s csak az épitkezéssel járó nagy költség miatt halasztotta jobb időre, vagy arra várván, mig alkalmas magán vállalkozó akad. Most azonban azt hiszi a nádor, hogy ugyezen, mint a többi tervbe vett épitkezéshez kelló pénzalapot talált, s reményli, hogy a felség ezen épitkezést engedélyezni fogja.

Az, amit Hild épitőmester az árubódék elhanyagoltságáról s azoknak a nagy térről való elhelyezéséről mond, mind igen helyes, de valójában nem ide tartozik, hanem a jól szervezett közrendészet körébe, ami a pesti elöljáróságnak rendeleti uton is megparancsolható.

e) Változtatások és uj épitési javastatok a külvárosokban.

Pest külvárosai körülveszik ugy a régi, mint az uj várost csaknem egész terjedelmében s amily jelentéktelenek voltak csak 15 év előtt is s a mily rosz házai voltak, most mind kiterjedésükben, mind az épületeikre nézve sokat járultak. Eddigelé azonban mind utczák szabályozására mind a házak épitésmódjára semmi figyelem se volt forditva, hanem amily tömegben szaporodott a lakóság, a szerint osztották ki a háztelkeket s mindenkinek sza badjára hagyatott, hogy ugy épitkezzék, ahogy akar. Ép oly kevés gondot forditott a tanács az utczák szinvonalba hozására, ezért találhatók a külvárosokban oly sok szabálytalan, nedves időben járhatatlan utcza, melyeket rendkivüli szélességük miatt közlekedhető állapotban tartani lehetetlen. Épen ugy el van hanyagolva az utczákon felgyülemlő vizlefolyása, ami nyáron türhetetlen büzt és betegséget terjeszt, télen pedig gyakran kiöntéseket okoz ugy, hogy a közlekedés fennakad. A marha és falusi vásárokra rendeltetett terek hijával vannak

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Családi ügyekben.

Irta: **Haeffler István.**

> . . . . És kezde Noé szőlőt plántálni mivelhogy a földnek mivelésére adta vala magát:
> És minekutána ivott volna annak borában, megrészegedék, és az ő sátorának közepette . . .
> Mózes 1, IX. 20—21.

És mivel a vizivárosban vagyon „Noénak bárkája“ ott leltem naplementekor Csejeghi Bandi czimborámat, két flaskó társaságában.

Tulipán szinü arczát felkönyökölt balkezébe hajtva — fogaival egy szalmásbélü szivar maradványt szorongatott; megnyulott ábrázata, révedező tekintete arról az állapotról tanuskodtak, mikor valakinek a fejében közgyülést tartanak a görbe gondolatok.

— Üdv neked Bandi!

— Sze-ervusz Szipák — felelé álmosan.

— Hogy vagy mindig öregem?

— Már mint hogy én — szólt mélabús hangon — sehogy pajtás, — savanyu az élet akár ez a bor, pedig egy uszodára valót már legaratoltam belüle“.

— „Akkor hát mégse olyan savanyó Bandi“.

— „Nem-e? ösmered te özv. Lepényi Balázsné szül. Sáfrán Katalin urhölgyet?“

— „Hirét se halottam Bandi.“

— „No majd meghallod ha én még ma olyan országra szóló botrányt csinálok, hogy el kell válnom tüstént a feleségemtől, mert . . . mert emlitett urhölgy az én eleven anyósom.“

„Iszol . . . iszol . . . mit iszol? rikácsolt e pillanatban egy hang az udvar tulsó szögletéből“.

— „Ne kalafatyolj te mulya — mert leütlek kalitostól egy szódásüveggel — epéskedett Bandi, látod, — még ez a pimasz szajkó, — ez a pupák Mátyásmadár is csupán engemet bosszant.“

— „No-no Bandi.“

— „Ejh mit tudsz te m. kir. állami magányos veréb, mi fogalmad van neked az életről; a cseresznye tul érett — nem lehet befőzni; a feleségem nyárikája egy vegyileg kiirthatlan foltot kapott — nem lehet befőzni; az egres megvörösödött, a zöldbab elsárgult — a cselédünk másfél nappal megtoldotta a hidegkuti bucsut, nem lehet befőzni; és ennek mindmind én vagyok az oka — aki bogyója meg rongyos paszulya van e hitvány életnek; — hanem majd teremtek még ma én is egy olyan családi helyzetet — amit az anyósomnak szintén nem lehet befőzni.“

Erre aztán teljesen megárada Bandiban a vér — és elöntötte az indulat; — hiába volt minden marasztalás, csititgatás; fizetett, — köszönt, és neki ment a nagyvilágnak.

Felesbe mehetett az éjszaka midőn az „ezüst tyuk“ és „arany kakas“ utczák torkolásánál egy feleselő karaván nal találkoztam.

A Bandi belekötött valahol a rendőrökbe, azok meg letartóztatták amugy szeliden, és vitték mint karvaly a csibét az ügyletes tiszt elé; én is ama néhány kerékpártalan térdig harisnyás zsenge koru sport férfiuhoz csatlakoztam akik e világtörténelmi esemény tanuiul szegődtek. Jelentkeztem a tisztnél (közös czimbora, de most sehogy sem akart ránk ismerni) — azonban nem fogadott el „mentő körülménynek“.

Bandit egy hivatallal beljebb vitték „jegyzőkönyvre“ én meg meghuzódtam az őrszobában és szomoruan szemlélgetém az almárjom tetején most is sietö „Wie gewöhnlich“ öntött alakját, mely alighanem mint „csatolás az akták mellől“ került ide valahonnét, s a „házi kezelés“ termékeivel tellt kosarával ellenállhatlanul igyekszik a másik sarokbéli két Correggió-féle angyalka felé — akik ezidőszerint „bünjel“-ként könyökölnek le egy csempe borbély tányérról — egyenest a „puszedlis“ kosárra.

Végre kijegyzőkönyvelték Bandit és neki indulhattunk a Városmajor utczájának — melynek végfelén van Bandiék lakása.

Iszonyu fenyegetések közt igérte Bandi utközben — hogy rettenetes nap fog bekövet-

a kellő rendnek, amiből mindenféle zürzavar és kellemetlenség szokott támadni.

Mind ezek s még sok más a jó rend és kényelem szempontjából szükséges követelmények lényeges változtatásokat és intézkedéseket igényelnek, amilyenek

1. *a házak és utcza szabályosása.*

Az utczák szabályozásánál figyelembe veendők különösen azok az utczák, amelyeknek szabályozása mindenek előtt foganatositandó. Ezek azok, amelyet szük és görbe voltuk miatt a közlekedést megnehezitik. Ezeket az uj épitkezésekkel ki kell szélesiteni s egyenesre vonni; mig azokat az utczákat és főutakat, amelyek mértéktelen szélességük miatt a közlekedésre alig tarthatók jó karban és csak nagy költséggel, más részt a szeles időben beözönlő homokáradatot nem birják megkötni s ez által a lakosságnak kényelmetlenséget okoznak, — kellő szélességre kell szoritani, az ekként előálló üres helyeket pedig a legközelebb álló házhoz csatolni, vagy pedig, mint a kecskeméti kaputól kezdődőleg és az Üllői-uton a város diszére szolgáló sorfákkal beültetni.

Mindeneklőtt pedig szükséges megjelölni azt a területet, amely beépithető, hogy jövőre ne lehessen minden uj épületet rendetlenül s nem kellő helyre épiteni. Ennél irányadóul azt kellene venni, hogy a telkeknek sok házhelylyé való felosztása által a konyhakertészethez való területek, melyekre Pesten a közélelmezés szempontjából szükség van, nagyon meg ne fogyatkozzanak; ennél fogva háztelkekül csak azok a területek jelöltettek ki, amelyek most pusztán, beépitetlenül hevernek, főleg pedig a futó homokos területek, amelyeknek beépitése s kis kertekké alakitása nemcsak a város szépsége, hanem a közegészségügy szempontjából is fontos.

Ide kell számitani a lövőház eltávolitását is, mely most az egyik leglátogatottabb területen feküvén, rendőri szempontból sem türhető meg.

Mindezen szabályozási és szépitési javaslatoknak semmi hatása se lesz és lassankénk feledésbe mennek, ha a legszigorubb ügyelet nem fordittatik arra, hogy egy telek se használható fél épitkezésre, egy házat se szabad épiteni az erre hivatott fellettes hatóság engedelme nélkül. Ennek lesz kötelessége vigyázni, hogy e müvelésre szánt területek nagyon meg ne fogyatkozzanak s viszont, hogy az épitkezési szabályok betartassanak. De mivel a külvárosok sokkal kiterjedtebbek, semhogy azokon a városi tanács kellő felügyeletet gyakorolhatna, ennélfogva ennek ellenőrzését a telekbirákra lehetne bizni a legszigorubb felelősség terhe alatt.

2. *Az utczák feltöltése és a levezető csatornák lerakása.*

A külvárosokban vannak utczák, melyeken az ember magasságnyi pocsolyában szekérrel teljes lehetetlen járni, gyalog és lóháton pedig életveszedelemmel. Ez az állapot nemcsak a közlekedést akadályozza, hanem tűzvész esetén igen komoly következményekkel jár. Ezeknek az utczáknak a feltöltése tehát halaszthatatlanul sürgős.

A mi az utczákon felgyülemlő álló pocsolyák levezetésére szolgáló csatornázást illeti, a nádor teljesen elfogadja a Hild épitőmester tervét s hiszi, hogy az később kapcsolatba hozatván a Rákos árok kitisztitásával és szabályozásával nemcsak a külvárosok, hanem az ó- és uj város vizének lacsapolására alkalmas lesz.

3. *A futóhomok lekötése s müvelhetővé tétele.*

A futóhomok messzeterjedőleg veszi körül a külvárosokat s a főbb utakat is beteriti. Heves széltől felkavarva ellepi a várost s nyáron nemcsak kellemetlenséget okoz a lakosságnak, hanem egészségét is veszélyezteti; a házakra, butorokra káros. Szükséges tehát e veszedelmet korlátozni, az általa ellepett területet hasznossá tenni.

Első védekezés ellene, mint már mondatott, a tulszéles utczák szűkitése s a puszta telkeknek felosztása kertekre s házhelyekre, főleg pedig az utóbbiakra. A nyilvános használatra fenmaradó területek pedig — mint a nagy kincstári épület mögötti — fasorokkal sétányokká alakitandók át a közönség kényelmére.

4. *A ló-, marha és parasztvásár szabályozása.*

Az évenként négyszer tartatni szokott országos vásárokra a parasztok és szegényebb polgárok oly sok lovat, szarvasmarhát s egyéb állatot hajtanak Pestre, hogy azoknak s az érkező kocsiknak kellő elhelyezése nemcsak sok gondot okoz, hanem örökös koczódásokra ad alkalmat; a kézmüvesek pedig áruikkal a legforgalmasabb utczákon telepedvén le, a közforgalmat akadályozzák. Az országos vásár helye a hatvani kapun kivül jobbra-balra terült el e ész a kecskeméti kapuig. Rend nem volt benne semmi; az eladásra szánt állatok a legnagyobb összevisszaságban állottak a szekerek és ember tömeg közt. Pest városa 1788-ban készitett ugyan egy rendezési tervet s azt II. József császár némi módositásokkal jóvá is hagyta, de foganatja sohase volt. Többször megsürgette a nádor is, de eredménytelenül. Most tehát uj tervet terjeszt a király elé, meghagyván vásártérül jobbára a régi helyet, de elrekesztvén a lóvásárt a marhavásártól, a szekereknek, valamint a mesteremberekeknek külön-külön helyet jelölvén ki. Egyuttal javasolja, hogy a sok helyt járhatatlan hepe-hupás homok buczkák elegyengettessenek.

5. *A faraktárak szabályozása.*

A faraktárak jelenleg a Duna partján terülnek el, kezdve a nagy kincstári épülettől. A terület, melyet elfoglalnak a városé, ez szokta árendába adni. De mivel az árenda ideje egy-két év s a város ismét másnak adhatja haszonbérbe, ennél fogva a fakereskedők nem bocsátkoznak nagyobb beruházásokba, hanem beérik jól-roszul összetákolt fabódékkal, amelyek mig kellemetlen látványt nyujtanak, egyszersmind örökös tüzveszélynek a fészkei. A nádor négy teret jelöl ki a fakereskedés czéljára, melyek örökre eladhatók volnának oly kötelezettséggel, hogy azokon faraktárokat csak szilárd anyagból szabad épiteni.

6. *A rakodópart meghatározása.*

Erről már az előzőkben volt általánosan szó mind a kincstári, mind a magánhajókra nézve s e czélra a kincstári épület körüli terület jelöltetett. Itt különösen a tűzifa rakodópartról intézkedik a nádor, mely a város erős fejlődése miatt folyton változtatni kénytelen helyét; a mostanit se tarthatja soká, azért legjobb azt az ujvárosban elhelyezni.

7. *Munkásház épitése.*

Pest városának egyre gyarapodó népességével, a kereskedelem növekvő fellendülésével s a velejáró gazdagsággal egyidejüleg, erősen érezhető a dologtalan emberek és koldusok ijesztő mérvben való szaporodása a közönség igen nagy terhére. E bajon segitendő, viszont a lakosság azon szegény osztályának, amely dolgozni óhajt ugyan, de nincs meg hozzá az alkalma, ezt az alkalmat szolgáltatandó már gyakrabban volt szó egy munkásház épitéséről, két osztállyal, egyik a kényszer — másik az önkéntes munkások részére és a polgárság a legnagyobb készséggel megajánlotta támogatását. Ez az intézmény mind emberbaráti tekintetből, mind a közönség érdekében kivánatos s a vagyonos polgárság anyagi támogatása mellett nem sok költséget igényel. A városnak van is rá egy alkalmas háza, csak át kell alakitani és kibőviteni.

---

kezni oda haza. Kihasadt a nap az éjszakából, világosra pirkadt mire megérkeztünk; — a hegyen tul valahol reggelt harangoztak.

Megránt tottam a csengetyü fogóját — s pár percz mulva széttárult a földszintes épület első ablakszárnya és megjelent egy reczés főkötő az ablakban, mely alól egy — ellenmondást nem türő szigoru arcz méregetett végig bennünket.

— „Á-áh jó reggelt gyönyörü mákvirág — haza látott már, — hát ez ártatlan képü ur kicsoda — persze a kalauz, — persze . . . persze a zsák megtalálja a foltját! Juli nyisd ki a kaput“! És bezáródott — még pedig elég hirtelen — az ablak.

Megakartam kapaszkodni a Bandiba — de ő már fogott engem hátul — kezdtem némán kiabálni, hogy: hol vagy Sokrates? itt a menyecske — (haj-haj-haj Bandi!) — alig értem rá körülnézni — mire kinyilott a kapuajtó — és a hidegkuti bucsu meghosszabbitója ügyes és gyors fogással beirányitotta Bandit, aki belül olyasmit motyogott hogy: lehet befőzni . . .

Meg nem állhattam, hogy be ne nézek a kulcslyukon; a szomszédos kert bodzafáján egy nőtlen veréb csipogva ingerkedett egy másikkal, — a keritéshez pedig egy kőből való kiszolgált Szent János volt odatámasztva, s a határhoz volt oda szögezve annak a lécznek a vége, mely kimutatta az utczára, hogy: „Ez a telek eladó“.

Társadalmi uton.

Ha nem politizálna a világ annyit, ha nem volnának egyéb nagyzási hóbortjaink a haladás mindenben gyorsabb lenne.

A politikai kérdések megölik a társadalmi kérdéseket. A társadalom el van hanyagolva, szét foszlott, ezer részre züllött. Alig találunk két egyformán gondolkodó embert.

Tervelnek, engedélyeket kérnek, nagy hangon beszélnek, igy kellene lenni, ugy kellene lenni. Minden ember azt hangoztatja, hogy majd másként fordulna a sor, ha a vezetést rája biznák.

Mennyi tulhajtott elbizakodottság és erőbecsülés látszik itt is ott is. Az emberek valóságos conversation lexiconoknak képzelik magokat. Ma van hivatal, van ész is.

Ferde, kuszált helyzet ez, s gyilkosa a jó ügyeknek. A hivatottnak nincs tere, a hivatatlannak sok a hivatala.

Ki-ki azt folytatja kevés kivétellel a mi nem mestersége. Készületlenség vagy sokáig készülődés gyilkol nagy terveket és szándékokat.

Mi lehetne Buda és vidékéből, ha nem bénitaná meg a hivatott vezetők munkakedvét a közöny, bizalmatlanság és sokszor a gyanusitás, a politikai gyülölködés. Nekünk semmi sem okoz annyi kárt mint az élére állitott politika.

Politika nélkül megélhetünk, de társadalmi kérdések, helyi kérdések megoldása nélkül nem.

Ha valaki figyelmesen nézte azt a mi Budán és vidékén folyik, az szomoruan tapasztalja, hogy sokszor nyilvánult a személyeskedés. Politikai pártállások miatt olyan emberek ellen fordultak, kiknek sokat köszönhetünk. Az elágazó pártnézetek gáncsoskodtak az érdemekben.

Nekünk sem jogunk, sem okunk nincsen arra, hogy politizáljunk. Mi vizsgálódunk, nézünk, tisztán és nyugodtan. A tetteket biráljuk és nem személyeket mustrálunk. A teendők egész sora van még hátra, hiszen alig vagyunk a kezdet kezdeténél. Ügyeink nem késnek annyira, mint eddig, de még nem is elég gyorsan intéződnek el.

Még gyengék vagyunk. Meggyengitettek a személyes visszavonások. Egyes csoportok, érdekeltségek összetartanak, de nem értük még el az összetartás valódi eszményét.

Erősödnünk kell társadalmi uton. Találkozni sok és sok helyen, egyesülni, szövetkezni. A társadalmi uton való fejlődés és haladás összes fejlődésünk és haladásunk biztositéka. A társadalmi összetartáson nyugszik a közmüvelődési állapotok javulása. Ez az az erő melyen épülhetünk, nagygyá lehetünk.

A közmüvelődés ösvényén való törekvés kiengeszteli a párttusákat, behegeszti a sebeket és elintéz sok kényes személyeskedést. Ki-ki megtalálhatja a maga munkakörét és minden vezérnek jut a hadseregből.

Társadalmi uton érintkezve sokszor a fehér asztalnál is leszorulnak az érdemtelenek és ut nyilik a képességek felismerésére. A ki nem elég bátor, bátor lesz, hozzá szokik a közügyekkel való gondoskodáshoz a közönyös ember is. Olyan erős közszellem keletkezik, mely elsöpri a magán érdekek erejét és a közérdeket vezeti győzelemre.

Az ifjabb tanul a véntül. Megizmosodik a tapasztalat iskolájában. Az idősebb lelkesedését edzi a fiatalság lelkesedése.

Találkozzunk sokszor minél több helyen, de legyen egy hely a hol összes ügyeinket egy kalap alá vonva évenkint egyszer összegyüljünk és Buda megerősitésével erősitjük a vidéket. Buda vidéke messze terjedhet. A közlekedés, a települések a határt mindég meszebb és meszebb teszik, és eljön az az idő, mikor Buda Dunántul közvetitő központja, szive lesz anélkül, hogy ezért az elszakadás rossz akaratu vádját hivná ki.

Erősödjünk a közszellemben a társadalom utján. Erősitsük társadalmunkat.

Damó-Füred.

Vége van már annak az időnek mikor a kecskeméti ember nem ment tul a Hemző kutjánál s a pesti embernek Budakesz volt a világ vége. Ha az ember világot nem látna nem tudná a saját otthonát, szülőföldjét, lakóhelyét, többé, nagyobbá tenni. A legkisebb faluból is okulhat a nagy város rendező. Egy községi birótól tanulhat az államférfi. A maga portáját rendbe tartó gazda iskolamestere lehet a rendetlen miniszternek.

E sorok irója a napokban értesült arról, hogy a Balaton mellett egy uj telep szervezkedett Damó-Füred néven és már vannak települői is.

Mint budai ember az egész Dunántult és különösen a Balaton mellékét szeretné oda csatolni Buda vidékének, mert ez természetes összeköttetés. A déli vasut Budáról indul. Ez a közlekedési vonal Buda és Dunántul kereskedelmi és társadalmi szövetkezését természetessé teszi.

Minden kirándulásomból tanuságot akarok szerezni arra, hogy ezt az eszmét valósitani kell a régi szokás alapján és jogán.

A Dunántuli Közmüvelődési Egylet tegye át mielőbb székhelyét Budára és a budai érdekkel társulva intézze innen Buda és a Dunántul szövetségét a mely közgazdasági tekintetekből is kivánatos.

A Dunántullal való szövetséges érintkezés s magának a Balaton vidékének szövetségbe vonása azért is óhajtandó, mert született magyar emberekkel érintkeznek azok, kik még nem születtek magyaroknak. Magyar szokás, magyar jellem, magyar hangulat árad oda, hol még vannak idegen elemek.

A budai, budavidéki ipar és kereskedelem sokat foglalhat erre felé különösen az uj településeknél.

Damó Füred Lelle állomásnál van s igy Lellével együtt oly fürdő-telepet és közönséget képez, melyet érdemes az üzletembernek jó szemügyre venni. A mint Lelle állomásnál a vasutról a Balaton partjára kilépünk ott terül el előttünk, mint egy kitárt legyező az egész zalai tündérhegység. A kik olvasták valaha Kisfaludy regéit még lélegzetet sem tudnak venni a balzsamos levegőből ugy meghat a mult romantikája, mely e hegyek gyönyöréből integet felénk. Bár merre nézünk minden szép és mindenből érzik valami igaz magyar.

A városból igen szép társaság jött ide nyaralni, többen Budáról is az idegességet keltő foglalkozások után üdülni. Itt van a Balatonnak oly fövenye és hullámverése, a mely teljesen tengerszerü. Női és idegbajokat sikerrel gyógyit, gyermekekre pedig kitünő gyógyhatása van. Hirét fogják vinni azok a városi gyenge gyermekek kiket a szünidei gyermek-telep egyesület ide küldött, kiket otthon alig fognak megismerni annyira megerősödtek mostan is.

A gyermek-csoportra, kik között több budai jó családból való gyermek is van, Szőke István igazgató és kedves neje és fia szülei gondossággal és igazán odaadással a legfinomabb tapintattal ügyelnek.

Minden jó volna itt, különösen nekünk budaiaknak, ha egy pár jó budai kereskedőt, vendéglőt és iparost is hozhattunk volna magunkkal. Mert erre van szükségünk. Nem azért mintha Baky uram nem volna jó korcsmáros, Wollák nem volna Wollák de egy korcsmáros és egy kereskedő ily nagy közönségre kevés. Különösen Damó-Füredre férne rá jó vendéglő, jó kereskedő és iparos.

Ezért ti jó budai atyámfiai figyelmeteket felhivom a remek szépségü Damó-Füredre mit nektek mint gyakorlati jó üzletembereknek kellene elfoglalni, mint a francziák elfoglalták az afrikai partokat s ezzel ti gyarapodhatnátok és gazdagodhatnátok a budai és vidéki ipar és kereskedelemnek dicsőségére válnék. (Értem nemcsak Damó-Füredet de az egész Balaton partját). Kár volna azt átengedni a bécsieknek.

A jó déli vasut igazgatóságának is ajánlom, hogy jól lássa el ezt a vidéket, mert neki is haszna lenne belőle. A Damó-Füred kormányzója Szalay Imre képviselő és a kitünő gazda és bortermelő igazgatója Borovszky Géza cs. és kir. nyugalmazott haditengerészeti kapitány, fürdő-orvosa és első települője Dr. Lisznyai — Damó Elemér, a kitünő orvos, kit mi budaiak jól ismerünk s ki bárhol soha sem feledkezik el az ő külön kis hazájáról, Budáról. Lelke a Damó-telepnek kedves neje, ki lelkesiti az ismerősöket, idegeneket és helybelieket folytonosan ébreszti Damó-Füred jövője érdekében.

Szalay Imre kinek remek minta gazdaságát és szőllőit, hires pinczéjét alkalmunk volt megtekinteni készséggel tesz meg mindent a telep érdekében. Jó volna a budai és budavidéki borban érdekelteknek a Szalay-féle szőllő és pinczegazdaságot megtekinteni. Lehet itt tanulni.

A sok silány olasz bor elárasztja a piaczot. Itt tanulhatjuk meg, hogy kell a magyar bornak visszaszerezni a piaczot, a dicsőséget. Szalaynak borai mind remekek, a Chateau Szalayt nemcsak élvezetre de messze földön gyógyszernek is használják.

Élelmes budai vagy budavidéki korcsmáros, élelmes budai kereskedő, iparos itt megallapithatná nem csak szerencséjét de Buda Lelle-Danó-Füred között az ipar és kereskedelmi összeköttetést. Ez mint üstökös csillag feje magával vonzaná az egész Balatonnak Budával és vidékével való csatlakozását.

Hogy élénk az élet Damó-Füreden és Lellén mutatja az, hogy mennyi ismerőssel találkozunk itt. Damó-Füred egyik települője budai polgártársunk Mocskonyi Gyula, Szilassy Aladár pénzügyi közigazgatósági biró, Lengyel Sándor igazgató-tanár testvérével Lengyel Vilmossal, báró Bohus László. Itt van Zichy Mihály orosz udvari festő, a nagy müvész leánya Olga — Thomka Jenőné, Dr. Nemes Ferencz a népszinház titkára. Itt birtokosok vagy itt időznek családjaikkal együtt: Dankovszky fővárosi tisztviselő, Reitter pénztárnok, Kubinyi Pál, Terray János nagybirtokos, özvegy Zimmerman Ferenczné, Lakenbacher Károly déli vasuti titkár, Popovics Mirkóné, Schottola Ernő ösmert nagygyáros, Ramazetter vállalkozó, Kempelen az országos kaszinó pénztárnoka, Fiedler Dezső ügyvéd, a Hunnia sport-egylet titkára, Agorasztó Péter ügyész, özvegy Hamza Máténé, Neisz Gyuláné, Innocent Ferencz festőmüvész, Faludy Antal szinmüvész, Hentaller Lajos képviselő irótársunk nejével, a kitünő müvésznővel Pauli Mariskával, ki minket Budán annyiszor gyönyörködtetett, kit szeretnénk viszontlátni és müvészetében gyönyörködni, Mérő János királyi tanácsos, Telegdy László tanár festőmüvész stb. Várják Plósz Pál államtitkárt.

Megkönnyiti a települést az, hogy a legnagyobb telektulajdonos, gróf Jankovich László Zalamegye tisztelt főispánja maga is érdeklődik és szeretetreméltó előzékenységgel mozditja elő a települést.

Ha már szeretetreméltóságról beszéltünk nem hagyhatjuk ki Bosnyák Géza földbirtokost, ki nagy müveltségü szépért lelkesülő bájos nejével együtt szivén viseli Lelle-Damó-Füred jövőjét és valóságos vonzerejét képezi a fürdő-telep gyarapodásának.

Ime elmondottunk mindent, hogy Buda és vidéke iparosai, kereskedői, vendéglőseit, vállalkozóit figyelmeztessük, hogy el! a Balatonra!

Én eldobtam az első kis követ, melyből görgeteg lehet és nemcsak Lelle-Damó-Füredet de az egész Balaton mellékét összeköthetí Budával.

El Buda, el a Balatonra.

Fel Balaton, fel Budára.

E. Gy.

Az I. kerületi felsőbb leányiskola értesitőjéből.

Dr. Póra Ferencz igazgató kiadta az ő szakavatott vezetése alatt álló leányiskola értesitőjét, mely gonddal és tanuságosan van összeállitva.

Hogy milyen tiszteletre méltó tanári kara van a budai iskoláknak mutatja az irodalmi és társadalmi müködés mit kifejtenek.

Az első kerületi felsőbb leányiskola tanári kara a mult évben a társadalmi és irodalmi téren következőkben tünt ki:

Gruber Nándornak „A Fermat-féle kongruenczia elmélete“ czimü értekezése bemutattatott a M. T. Akadémia 1895. decz. 16-án tartott ülésén. A nagymélt. vallás- és közoktatásügyi minister ur felszólitására középiskolai tanárok részére rendezett fizikai tanfolyamban mint szakelőadó müködött. A „Math. és Physikai Társulat“-ban előadást tartott a relativ primmaradékok szimmetrikus függvényeiről. Továbbá két előadást tartott a „Budapesti népszerü felolvasásokat rendező társulat“ felszólitására „A villamos vasutakról“ és „A Röntgen-féle fotografálásról“.

Társadalmi téren működött mint a Math. és Phys. társulat és az I. ker. polg. körválasztmányi tagja.

Győri Ilona szerkesztette a Légrády Testvérek kiadásában megjelenő „Párisi Divat“ czimü hetilapot.

A budapesti népszerü felolvasásokat rendező társulat felszólitására felolvasást tartott „Ruházat és korszellem“ czimen.

Dr. Nemes Antal előadást tartott a népszerü felolvasásokat rendező társulatnál „Török világ Magyarországon“ czimmel. A hirlapokban több tárczaczikket közölt „A magyarországi zsidó vallási társulatok“-ról és vallásos irodalom“-ról.

Novák Sándornak az elmult iskolai évben a polgári és felsőbb leányiskolák számára szerkesztett: „Magyar Olvasókönyvének“ I. kötete, és „Ipariskolai Olvasókönyvének“ II. és III. kötete második kiadásban jelent meg.

Az országos magyar iskola-egyesület ferenczvárosi választmányának elnöke; a IX. ker. 2. számu iskolaszék tagja; a „Budapesti népszerü felolvasásokat rendező társulat“ titkára.

Póra Ferencz „Magyar Szinonimika“ czimü munkája a M. T. Akadémia által 1896. május 13-án a Marczibányi-féle nyelvtudományi pályadijjal koszoruztatott. E munka egy év leforgása alatt meg fog jelenni.

„Magyar szókincs“ czimü munkáját néhai Szarvas Gábor nyelvtudósunk a M. T. Akadémiának kiadásra melegen ajánlott. E munka szintén meg fog jelenni.

„Magyar irálytan a felsőbb leányiskolák III. osztálya számára“ czimü munkája, melyet Dr. Rupp Kornéllal együtt irt, még ez évben meg fog jelenni.

Társadalmi téren müködik mint a „Budapesti népszerü felolvasásokat rendező társulat“ elnöke; továbbá mint a várbeli iskolaszéknek, az „Országos magyar iskola-egyesület“ I. ker. választmányának és számos tudományos és társadalmi irányu társulat tagja.

Sajóhelyi Béla „Gazdaságtan“ II. kiadása megjelent és 30115. sz. a. engedélyeztetett; hasonlókép engedélyezték a felsőbb leánypolgári fiu- és polgári leányiskolák számára irt természettanokat 2770. sz. a. Az orsz. iparoktatási tanács engedélyezte az alsó-foku ipariskolák számára irott olvasókönyvet, melyben a a természettani, chemiai és technologiai részt, körülbelül 10—11 nyomatott ivnyi terjedelemben szintén Sajóhelyi Béla irta meg.

Társadalmi téren müködik mint az „Orsz. polg. isk. tan. egyesület“ és a Rózsadombvidéki egyesület“ választmányi tagja és a „Budapesti népszerü felolvasásokat rendező társulat“ pénztárnoka.

Ujházy Irma irt szak- és szépirodalom körébe tartozó czikkeket a fővárosi napilapok és folyóiratok többjébe.

Árpád szobra.

A Buda és Vidéke egyik számában a szobrász müvészet emelkedésére és izmosodására tett inditványt olvastam. Ez helyes inditvány volt, annál is inkább mert a történet megkedvelése, a fényes mult emlékein való kegyeletes csüggés a meglevő magyar faj fennállásának és sokasodásának biztositéka.

A pesti részek a kereskedelemnek alkalmas területei. Ifjul, szépül minden kedvezmények folytán a kereskedelem és az aristokratia városa. Buda is halad leginkább a maga és a természet kegyelméből. Ha mindent elvinnének is Budáról, megmarad a fényes mult emléke és megmarad a remek és szép vidék.

E szép vidéken mint az Árpád szobráról irt czikkben is olvastam és a mit magam is áttudok érezni minden kő, minden talpalatnyi föld beszélő történelem.

Aquincum a klasszikus mult tanuja. A rómaiakról beszélnek ezek az érdekes kövek, melyeket akár hol lennének Európában többen keresnének fel, mint itt a hol van. A tudósok közül no meg néhány kiváncsi megnézi néhanéha, de bizony édes kevés a látogató.

Hej lenne csak Orpheum és nem egy Amphiteatrum romja, rendeznének itt csak modern Bachanaliákat bizony nem csak vendég akadna, de sok települő.

Nem hagyhatjuk abba a panaszkodást, mert folytonosan elé találunk rá okot. A kiállitás nagy károkat okozott Budának és vidékének. Kevesebb a nyaraló, még kevesebb a kiránduló. Ezt a tulajdonosok, üzletemberek és különösen a zöld korcsmárosok érzik.

Azelőtt ha külföldiek jöttek Budapestre bizony el nem kerülték Budát, mert figyelmeztették rájok, ma a hivatalos reklámokból kifelejtették Budát és vidékét.

No de hát vigasztalódjunk. A kiállitásnak nemsokára vége lesz. Az emberek kiállitása a természet kiállitásától nem rabolja el az érdeklődést.

A láznak vége lesz. Az ünneplő közönség mámorából felocsudva ujra dologhoz fog. A sok veszteség, a sok kár, a sok felületesség után végre alaposan hozzá kell fogni, hogy legyen valami belőlünk.

Budát és vidékét nem lehet végképpen tönkre tenni. Azt a mi természetes fejlődésre van hivatva, arra nem való területek dédelgetése folytán ideig-óráig vissza lehet szoritani, de csak ideig óráig.

A Buda és Vidékét az ország minden részén, sőt külföldi nagyobb városokban is láttam. Ezzel a lap azt érte el, hogy mindenfelé beszélnek Budáról, s itt-amott az országos kérdések közé akarják sorolni.

Rajtunk budaiakon és szomszédaiakon áll, hogy a Buda és Vidéke e hasznos munkásságát méltányolva minden ügyeinket itt beszéljük meg, s ahoz szoktassuk magunkat, hogy e lap utján zörgessünk mindenfelé.

Országos érdekeltséget könnyen lehet a Buda és Vidéke utján kelteni. Segitsük annak elterjedését bárhol járunk. A lap hasznos szolgálatai közül csak azt emlitem a miről most az egész tudományos világ beszél. Ez a szolgálata az, hogy a magyar nyelv védelmére harczra kelt tudósoknak helyet adott.

Én teljes szivemből és lelkemből elfogadom azt az inditványt hogy ugy a várat, különösen a bástyákat ékesitsék, diszitsék szobrokkal.

Az ország herczegprimása Szent István napjára nagyon lelkesen hivja a hazafiakat Budára, hogy a vallás nemzeti ünnepén részt vegyenek nagyobb számban és arányban.

A Buda és Vidéke hasábjain többször olvastam arról lelkes czikkeket, hogy a Szent István ünnepét nagyobb vallásos és hazafias buzgalommal ülljék meg, és többen zarándokoljanak Budára. Örülök rajta, hogy az ország herczegprimása szintén arra hivja fel a hazafias vallásos embereket a mi mellett a mi lapunk kitartóan lelkesitett.

Buda minden részében gondoskodjanuk arról, hogy a hazafias vallásos menet után itt maradjanak a vidékiek és zarándokoljanak szobrainkhoz a melyeket a nemzet kegyelete rövid időn fel fog állitani. Keressék fel azokat a helyeket is hol ugyan szobor nem áll, de a hely maga hirdeti a régi dicsőséget itt Budán és vidékén.

Árpád szobrát állitsák fel Fehéregyházán és pedig olyan szobor legyen ez, mely igazán müvészi alkotás. A honfoglaló sirja felett csak nagy szobor lehet.

E szobornál emelkedjék fel a magyar szellem, a nemzeti érzés és ébredjen fel a hazafiság s szentelje meg Árpád szelleme a pusztuló fajt s ihlesse meg, hogy a régi jellem, az igaz magyarság hassa át a magyart, s azt a ki magyarrá akar lenni.

E szoborhoz zarándokoljon el azután a magyar és magyarrá lenni akaró, hogy ott a hol el van temetve Árpád, ébredjen fel Árpád szelleme.

Alakuljon mielőbb arra való bizottság és közadakozás megyei és községi pótadók utján szedje be az összeget, mely erre szükséges.

A szobor igazán Árpád emlékéhez illő csoport szobor legyen . . . mely hirdesse azt, hogy ki volt és mi volt Árpád és az ő népe.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Mihalovics Antal.

Mihalovics Antal miniszteri tanácsost a budai körökben általánosan tisztelik. Érdemes férfiu, ki szivén viseli az igaz ügyeket.

A fő- és székváros törvényhatóságának egyik buzgó tagja, s a középitési bizottságban sok hasznát veszik az ő szakismertetésnek.

Tagja a budai érdekek emelésére alakult végrehajtó bizottságnak és pedig munkás tagja, a ki minden alkalommal latba veti befolyását Budáért.

Véleményét szivesen hallgatják meg és kérik ki a legmagasabb körökben. Figyelmes és a budai ügyeknek befolyásos szószólója.

Lelke a társaságnak. Irányt ad és a mozgalmakban, melyek a jóért indulnak vezető.

Számtalan ügy inditványozását és keresztülvitelét köszönhetjük neki, és pedig fontos ügyekét.

Ismeretei, szakképzettsége a technikai világban is oly helyre emelték a mely az első helyek egyike.

A kereskedelmi minisztériuban az ő tehetségének nagy hasznát veszik. Pontosan szabatosan tölti be hivatalát.

A társaságban müveltsége és szeretetreméltóságánál fogva kedvelt a legelőkelőbb körökben. A hol megjelenik felvillanyozza azt a kört.

Soha nem beszél üres dolgokat de érdeklődést kelt tapasztalatokban gazdag beszéde folytán. A mit mond az a képzett ember tartalmas mondása, egy magas értelem megnyilvánulása.

Budának nagy hasznára van az ő széles látköre és ernyedetlen figyelmessége. A mit feltesz magában azt véghez is viszi.

A társaságban szivélyes jó barát, a hivatalban kitünő hivatalnok a közügyekben ernyedeteen harczos, jó ember jó polgár.

Adja az Isten, hogy a mi javunkra sokáig éljen.

Felhivás előfizetésre.

Minden nagyhang és igéretek helyett a Buda és Vidéke, melynek ereje a polgárság bizalmában van, multjára mutat és ebből akarja fejleszteni jövőjét.

Minden előfizetőnknek joga van egy ingyen kis hirdetéshez. Különösen előnyösen használhatják fel a kereskedők, iparosok, vendéglősök, kávéház tulajdonosok. Tessék egy levélben vagy levelező lapon a hirdetést megfogalmazni és beküldeni. Mi nem ismerhetjük t. előfizetőnk szándékát, de ha megismerjük teljesitjük is.

Négy mutatvány számot küldünk. Az ötödik elfogadása után jogositva érezzük magunkat az előfizetési dijak kérésére. A lapot előfizetőink után kivánatra és értesités után bárhova küldjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre	12 korona.
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

Kishirdetési rovatunkat az olvasó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetések beküldésére nehogy a költséges postai megbizást legyünk kénytelenek igénybe venni. Nagyobb számban akarjuk lapunkat mint mutatványt megküldeni, sziveskedjenek tehát lapunk barátjai nekünk több ismerőseik nevét megküldeni, kik előfizethetnek. Fürdőkben, nyaraló helyeken, kávéházakban, vendéglőkben, egyletekben fodrászoknál, üzletekben kérjék a Buda és Vidékének és a magyarosodásnak közlönyét. Előfizetőink és hirdetőnk megbizásait elvállaljuk. Ügyeknek utánna járunk és sürgetünk. Válaszhoz 3 darab 5 kros bélyeg. Minden előfizetőnek egy czimtelen kis hirdetéshez joga van.

Alagut a Duna alatt.

Mint értesülünk, a Duna alatt épitendő alagut eszméje a megvalósulás stádiumába jutott. Braunecker Lamoral báró és Visnovszky Sándor mérnök még 1893-ban szerezték meg az előmunkálati engedelmet négy alagut épitésére a Duna alatt. Ezeket az alagutakat a Boráros-tér, a Vámház-körut, az Eskü-tér és az uj országház közelében tervezték az engedményesek s már ugyanazon év márcz. 20-án benyujtották közvetetlenül az akkori miniszterelnökhöz mind a négy alagutra vonatkozó általános terveket, a melyeket a kereskedelmi minisztérium hidépitési osztálya tárgyalt. Wekerle akkori miniszterelnök és pénzügyminiszter 1893. október hónapjában leiratot küldött az engedményeseknek, a melyben tudtukra adja, hogy az uj országház közelében tervezett alagutat elvben megvalósithatónak tartja, ellenben nem adhat engedelmet a vámházteri és eskütéri alagutra, miután a törvényhozás ugy határozott, hogy hidat épittet e két ponton. A borárostéri alagut tervét egyelőre függőben hagyta az akkori miniszterelnök. Már most az engedményesek elkészitették az uj országház közelében épitendő alagutnak részletes terveit, a melyeket julius 12-én terjesztettek a főváros tanácsa elé, a közigazgatási bejárás mielőbbi eszközlését kérvén.

A tervezett alagut mindennemü forgalomra alkalmas. Lesz nyolcz méter széles kocsipályája, kettős gyalogjárója és kettős irányu villamos vasutja. Közvetetlenül a Duna alatt mind a forgalom egyesitve van a közös alagutban, a parti részekben azonban eltér a kocsi és gyalogjáró alagut a villamos vasutétól. A kocsi és gyalogjáró a lehetőséghez képest a legrövidebb uton kifut a földszinére — a villamos vasuti alagut azonban alkalmazkodik a már meglevő földalatti villamos vasuti hálózathoz. A gyalogjárók számára négy lejáró lesz az igazságügyi minisztériumi épületnél és a Bombatéren egy-egy lépcsős lejáró, közvetetlenül a két Duna parton egy-egy liftes lejáró. A vasuti alagut indul a Deák-tértől a Pálffy-térig és a következő helyen fog megállani: Erzsébet-tér, Bazilika, Széchényi-tér, Uj országház (Liftállomás), Bombatér (Liftállomás), Margitrakpart és már az utczaszinén: Pálffy-tér. E szerint a dunai alagut vasuti összeköttetésben lesz az esztergomi, szent-endrei és a tervezet visegrádi vasuttal. A vonal hossza 3000 méter. A legnagyobb esés 35‰ (A pozsonyi és lembergi villamos vasuté 52‰). A Duna alatti szakasz főméretei: 8 méter szélesség és 9·4 m. magasság tojás alakban. A Duna alatti szakasz ugy épül, hogy a Duna fenekén a talajt (és nem a vizet) az épités tartamára megfagyasztják. Minden két perczben indul mindkét irány felé egy-egy kocsi 40 kilométer sebességgel. A teljes alagut és alaguti vasut parti része 12 hónap alatt épül föl, a viz alatti rész épitése másfél évig fog tartani.

Budakeszi élet.

Budakeszen nincsenek annyian, mint a mult évben, de azért, a kik ott vannak jól érzik magokat és mulatnak. A Finn-féle vendéglőben folyó hó 11-én tánczmulatsággal egybekötött sikerült hangverseny volt a következő müsorral: Zongora egyveleg előadta Stefanidesz Károly, Ária a Büvös Vadászból énekelte Rizzi Margit, Ária a Hunyady Lászlóból énekelte Krenedich Kálmán a népszinház tagja, Magdolna dala a Bibliás Ember czimü operából, énekelte Semsey Mariska opera énekesnő, Ária énekelte Arányiné urnő opera énekesnő, Káldy Gyulától Magyar dalok énekelte Krenedich Kálmán, Olasz népdal énekelte Rizzi Margit. Az előadók müvészetökkel lebilincselték a közönség figyelmét, mely lelkes tapsokkal jutalmazta a szabatos előadásokat.

A hangverseny után mulatság következett, melyen többek között ott voltak: Kemény Dezsőné, Szilárd Irén, Rajz Flórisné, Kreusz Fritzi, Radics Célia, Schvendtnerné Nelli leányával, Cseri Gyuláné, Szilágyi Miksáné és leánya, Klein Ignáczné, Frei Jakabné, stb. urnők és urhölgyek. A tánczmulatságon megjelentek kitartó jó kedvvel mulattak a reggeli órákig.

Van magyar daltársulat is. Sütkey Dezső igazgató és társulata érdemes a pártfogásra. A budakeszi nyaralók szivesen hallgatják a jó előadást, ezzel is megmutatva azt, hogy az igaz magyar nem feledkezik el hazafias kötelességeiről.

Sütkey Dezső társulata a nagy erdőben levő Grandits-féle kávéházban folytonosan szép közönség előtt játszik.

Van az is, a mi felesleges, német énekesek lépnek fel. Az orfeum tagjai ezek, kik a németajku községben német előadásokkal nem mozditják elő a magyarosodást, s kárára is van a magyar közönségnek. Az előljáróság figyelmébe ajánljuk ezt a német inváziót.

A budakesziek által annyira várt benzinmotor még nem müködik, pedig a jó közlekedés fokozná a nyaralásra való kedvet.

Helyettes anyakönyvezetőnek nevezte ki a belügyminszter a közseg kedvelt segédjegyzőjét, Kovács Alajost.

XII. nemzetközi állatvédelmi kongresszus.

A kongresszus folyó évi julius hó 18., 19., 20. és 21-én a kiállitás területén, az ünnepélyek csarnokában tartatik meg.

Napirend: Vasárnap, 1896. julius 19-én d. e. 9 órakor.

1. A kongresszus megnyitása.
2. Üdvözlések.
3. Előadások.

I. Az állam és az állatvédelem:

a) A hivatásszerü és az állam által helyeselendő állatvédelemről. Sodermann A. kir. udvari törzsállatorvos, Münchenből.

b) A törvények fontossága és azoknak hathatós alkalmazásáról. Colom J. Londonból. A kir. állatvédelmi társaság titkára.

II. A madárvédelem nemzetközi szempontból:

a) A mezőgazdaságra nézve hasznos madarak. Dr. Olsen min. tanácsos, Róma.

b) Tömeges madárirtás a divat által. Engel Ágnes Wiesbadenből.

III. Az ifjuság nevelése az állatvédelemre. Colom J. Londonból és Engel Ágnes Wiesbadenből.

IV. Sajtó- és állatvédelem. Fülei Szántó Lajos és Werther A. Budapestről.

Hétfőn, 1896. julius 20-án d. e. 9 órakor.

1. A rabállatokról. Dr. Széchyné urhölgy, a kolozsvári állatvédő-egyesület elnöke.

2. Állatkinzások a lovaknál, nagyobb városokban. Dr. Plósz Béla állatorvosi akadémiai tanár Budapesten.

3. A vivisectio (élvebonczolás) kérdésének megvitatása a természettudomány, gyógytudomány, emberiesség és az állatvédelem szempontjából. Előadók: Warnus A. elnök Linzből és dr. Förster Pál tanár Berlinből.

Kedden, 1896. julius 21-én d. e. 9 órakor.

1. Az állatok szállitásának nemzetközileg leendő szabályozása.

a) A nagy állatoknak vasuton való szállitása. Előadó: Keller-Jäggi A. elnök Aarau, Svájczból.

b) Szárnyasok szállitása. Előadó: Kaeflein alelnök Karlsruheból.

2. Állatmenhelyekről és azoknak szükségességéről. Előadó: Bormann egyleti alelnök, Berlinből.

3. Jelentés az állatvédelmi viszonyokról Dalmácziában.

4. A sün élete és haszna a mezőgazdaságra és az emberiség javára. Előadó: Kapff lelkész Stuttgartból.

5. A jegyzői választmány ajánlatai.

6. A jövő kongresszus helyének meghatározása.

Az állatvédő egyesületnek sok budai tagja van, a választmányi tagok jó része is budai. Olyan állatkinzások folynak itt Budán, hogy mi örömmel látjuk az állatvédelem haladását s ezért is közöljük a kongresszus napirendjét.

Különfélék.

— **A vámháztéri hid.** A vámházi hidat egészen összekötötték. Szakértők ugy beszélik, hogy a hid nehány czentiméterre félre áll. Jó volna, ha ezt megvizsgálnák, mert ez baj. Sajnálnánk, ha egy ilyen épitkezésnél szarvashibát követnének el.

— **Előléptetések a déli vasutnál.** Az általános tiszteletben részesülő déli vasuti tisztikarnál a következő előléptetések történtek részint rangban, részint fizetési fokozatban: Palanek Ferencz. Kleeblatt Nándor, Grundböck M., Wuzka A., Breuer M., Komlóssy L., Sturm Gergely, Schott János, Kokesch Károly, Burschits Antal, Schlosser Nándor, Weber József, Kramár J. Miováczy M., Hollós I., Postl K., Schott A. Schwartz K., Spinner J., Pernetzky K. Wentzl J., Murman H., Klein J., Spádi J., Pillitz J., Kovics A., Auernek K., Téri B., Fischer Bódog, Pyber I., Iglitsch K., Sztranszky J., Engel A., Mezei M., Löwenstein G., Oberhuber A. stb

— **Kellemetlen állapot.** A Krisztina-köruton lakóknak nagy a panaszuk a csendháborító vasut ellen. A falak csak ugy rengenek, mintha földrengés lenne, a képek lehullanak. A tarthatatlan és kellemetlen állapot miatt már kérelmeztek a fökapitánynál is, de nem orvosolták a panaszt. Ideje volna, hogy a nyugalmat és közbátorságot biztositsák.

— **Visegrádot felépitik.** Az udvar köréből értesülünk, hogy a király Visegrádot a a régi mintára felakarja épiteni, s itt is szándékozik a vadászatok alkalmával több napot időzni. Egy neves müépitő közelebb a tervet elkésziti.

— **Értesités.** A fővárosi közmunkák tanácsa folyó évi julius 15-én kezdette meg költözködését az I. ker. Döbrentey-tér 4. sz. a. levő Mauks-féle házba. A hivatal az uj helyiségben folyó évi julius 18-án kezdette meg müködését.

— **Halálozás.** Egygyel kevesedett azoknak a hősöknek száma, kik a szabadságharczban vitézül küzdöttek. Eltemettük Schindler Nep. János 1848—49-iki őrnagyot, ki a hazáért száz csatában ezer veszély között küzdött. Hősi porai felett kizöldül a fü és virág nyilik majd, s tisztelt családján kivül bajtársai s a hazafiak könyezve áldják emlékét.

— **Kirándulás.** A magyar turista-egylet budapesti osztálya kirándulása julius hó 19-én Pilis-Maróth, Malompatak-völgye, Hoffmann gunyhó, Mályva gunyhó, Dobogókő, Mexikó-(Erdővéd-lak), Pilis-szent-Kereszt, Pomáz. Ind. a máv. nyug. p. u. reggeli 5 ó. 40 p.-kor Dömös-őrházig. Gyaloglás 10 óra. Vasuti jegy oda-vissza 73 kr. Vezető: dr. Lázár Lajos.

— **Ős-Buda a Krisztinavárosban.** E városrészben fekvő Szt.-János-teret környező viskók nagy része az igazi Ős-Buda — belépti dij nélkül megtekinthető. Különösen érdekes a székes főváros tulajdonát képező 7. számu ház, mely az őslakók hajlékaira emlékeztet, mert eresze éppen a — járdát képviselő — anyaföldig ér. Még érdekesebb vagy inkább gyalázatosabb látványt nyujt e háznak az árok-utcza felé levő szomszédsága. Bátran állitható, hogy a török uralom alatt 24 óráig sem türtek volna oly gyalázatos keritést minő a Szt.-János-tér és árok-utcza sarkán diszeleg. Odább a kocsi-út melletti két öles mélység teljesen bekeritetlen. Ilyest a rendőrség közbiztonsági szempontból a legszegényebb falun sem tür. E tájon csak hiréről ismert rendőröknek ugyan sok dolguk akadna, kivált az árok-utczában levő házak körül, melyekben tulságos barátságos hölgyek tartózkodnak. *x. y.*

— **Köszönetnyilvánitás.** A tabáni Barátság asztaltársaság e hó 12-én tartott tánczmulatsága a Ternyei Farkas-féle vendéglőben igen jól sikerült. A vendégek hajnalig jól mulattak. Felülfizettek: Bruckbauer György diszelnök 3 frt, Ujvári 2 frt, Engl János 30 kr, Graf 30 kr, Weisz 50 kr, Páli Kálmán 50 kr, Radovits Ferencz 50 kr, Sáffár Pál 50 kr, Cseh Károly 1 frt, Konrod József 50 kr, Hekker János 60 kr, a miért köszönetet mond az elnökség.

— **Lóvasutból villamos.** A közuti vasut Lipót-körut—ó-budai és lánczhidfő—ó-budai villamos üzemre átalakitott hálozatának mütanrendőri bejárása megtörtént. A villamos kocsik julius 20-tól közlekednek a vonalon.

— **A sikló indul.** Végre megindult a sikló. A társaság fokozta a biztonságot. A siklót tüzetesen és lelkiismeretesen szakbizottság vizsgálta meg. A miniszterium részéről ott voltak: Barvics miniszteri tanácsos, Rózsahegyi főfelügyelő, Bolberich felügyelő. A müegyetem részéről Dr. Bielek Miksa, Dr. Nagy Dezső. A főváros részéről Jármay, Péchy főmérnökök, Kubinyi Imre mérnök. Csütörtökön reggel tulterhelési, estve és pénteken reggel fogókészülék próbák voltak. Szombaton megindult. A közönség teljes nyugalommal használhatja a siklót.

— **Nemes gyermekbarát.** Francois Lajos, budafoki peszgőgyáros a napokban két tanitónő vezetése mellett 36 budafoki iskolás leányt küldött fel a kiállitás megtekintésére. A tanulságos látogatás közben meg is vendégelte a gyermekeket. Utólag azután 24 frtot adott erre a czélra, hogy megfelelő jutalmakat nyerjenek azok a leányok, a kik a kiállitás tanulságaiból legtöbbet jegyeztek meg s azokról a legügyesebben tudnak referálni. A jutalmakat már ki is osztották. Az áldozatkész, nemes emberbarátot, a ki született franczia létére ma már tősgyökeres magyar, nagyon megilleti az a tisztelet, szeretet, szóval népszerüség, a melylyel őt lelkes polgártársai hálás szivvel kitüntetik.

— **Heti müsor a buda-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Üdvöske“ (Komáromy Mariska kisasszony utolsó vendégjátéka); Kedd: „Az aranyember; Szerda: „Fanchon asszony leánya“; Csütörtök: „A trapezunti herczegnő“; Péntek: „Csak párosan“; Szombat: „A madarász“; Vasárnap: „Lumpáczius Vagabundus vagy: a három jó madár.

M. A. V. hirek.

— (Mérsékelt áru menettértijegyek kiadása Budapestről-Berlinbe, Hamburgba, Drezdába és Lipcsépe.) A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. é. julius hó 16-án 6 órakor reggel Bécs északnyugati pályaudvarról különvonat fog Berlinbe, Hamburgba, Drezdába és Lipcsébe közlekedni. Ezen különvonathoz való csatlakozásban a különvonatot megelőző három napon át, de legkesőbb julius hó 15-én Budapestről 2 ó. 5 perczkor délután Bruckon át és 2 órakor délután Marcheggen át közlekedő vonathoz Budapest keleti és nyugati pályaudvar állomásokon, valamint a városi menetjegyirodában 20 napig érvényes mérsékelt áru menettértijegyek a következő mérsékelt árakon kiadatni fognak: Berlinbe II. oszt. 56·90 márka, III. oszt. 33·20 márka, Hamburgba II. oszt. 76·30 márka, III. oszt. 46·80 márka, Drezdába II. oszt. 43·60 márka, III. oszt. 23·90 márka, Lipcsébe II. oszt. 51·50 márka, III. oszt. 29·50 márka. A II. oszt. jegyek gyorsvonatokon is érvényesek, a III. osztályuak ellenben Budapest és Bécs között csak a személyvonat használatára jogositanak.

— A Csákovárról-Zsebelyre reggel 6 óra 45 perczkor induló vegyes-vonat kiterjesztetik Bánlak-ig s ez utóbbi állomásról reggel 5 órakor indulva, Zsebelyre 6 óra 8 perczkor reggel fog érkezni. A reggel 7 óra 10 perczkor Zsebelyről Bokára induló személyvonat vegyes vonattá alakittatik át, mely Zsebelyről ugyancsak 7 óra 10 perczkor indulva Bokára 9 óra 30 perczkor érkezik. A Bokáról Zsebelyre ez idő szerint közlekedő délelőtti személyvonat helyett szintén vegyes vonat fog járattatni, mely Bokáról ugy, mint eddig 10 óra 15 perczkor délelőtt indul és Zsebelyre 12 óra 35 perczkor délben érkezik. A délután 1 órakor Zsebelyről induló, Bokára 3 óra 31 perczkor délután érkező vegyes-vonat, ugyszintén a Bokáról délután 5 óra 5 perczkor induló és Zsebelyre 7 óra 33 perczkor érkező vegyes vonatok forgalma megszünik; helyettük személyvonatok fognak indittatni akként, hogy az egyik, csatlakozással a Budapest-temesvári 708. sz. gyorsvonathoz és folytatólag a temesvár-bazini 1808. sz. személyvonathoz, Zsebelyről délutáni 3 óra 13 perczkor indul és Bokára 5 óra 9 perczkor érkezik, az ellenirányban pedig szintén mint személyvonat Bokáról dulutáni 5 óra 40 perczkor indul és Zsebelyre 7 óra 37 perczkor érkezik.

Tájékoztató.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az elökelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdelyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II. Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **Az izlés győz.** Cseh Lajos, a ki az arany és ezüstmüvesség terén kiváló izléséről, jó és szolid áruiról széles körben ismeretes üzletét julius hó 15-től kezdve II. Lánczhid-utcza 17-ik szám alá helyezte át. Cseh Lajos a legmagasabb igényeket is képes kielégiteni. Ajánljuk őt Buda és vidéke közönségének. A legnagyobb igyekezettel és pontossággal látja el megrendelőit és semmi áldozatot nem kimél, hogy a budai és vidéki közönségnek szolgálatára álljon. Buda ipara emelkedése gyanánt emlékezhetünk erről az üzletről. Most már ékszereket mindenki vehet Budán. Keresztelők, kelengyék, eljegyzésekre pompás tárgyakat készit. Egyházi szerek előállitásában bárkivel versenyezhet. Törekvését méltányolják a budaiak azzal, hogy nála vásároljanak.

— **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk az I. ker. Döbrentei-u. 18. szám alatt ujonnan berendezett Grünanger és Stojanik kárpitos és diszitők üzletét. E két törekvő fiatal ember közös erővel elakarja ismertetni a közönséggel, hogy Budán is lehet izléssel és szolid tartós anyagból készült tárgyakkal szolgálni.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

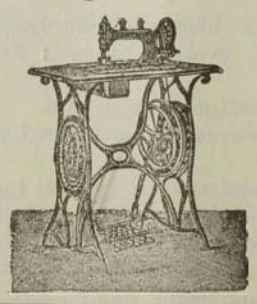
Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

SCHIEN KÁROLY

Budapest, II., Batthyányi-u. 1.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biczikli-kben.**

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **aszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Egy jó házból való keresztény fiu Budán uri és női divat-üzletben tanulóknak felvétetik. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 428

Eladó. Bián van egy 4 szobás elegans uri uj ház eladó istállóval, pinczével, kerttel stb 5000 frtért. Balaton-Füreden az Ecsi igazgató villája mellett telek eladó 6200 frtért, ez 1250 □-öl, régi fenyő s termő nemes gyümölcsfákkal van beültetve. 412

Eladó vagy bérbeadandó. Szent-Endrén a templom közelében egy 4 szobából és mellékhelyiségekből álló családiház. Bővebbet a kiadóhivatal. 409

Jó vétel. Tinnyén száz hold föld, dohány engedély és urilakkal eladó. Vételár 35.000 forint. Bővebben a kiadóhivatal. 408

Tőzsde ügyletek. Megbizható tapasztalt ügynök a ki a tőzsdén szerencsésen közvetit, ajánlkozik. Levelek »Szerencse« czim alatt 2 drb 5 kros levélbélyeg mellékelésével a kiadóhivatalba intézendők. 410

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalba.

Balaton-Szemesen a Balaton partján több hold föld eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 404

Előkelő étterem és szálloda jó forgalomu helyen azonnal eladó. 429

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Kitünő szappan. Dr. Lisznyai Damó Elemér főorvos arczszépitő és bőrfinomitó szappanját ajánljuk a közönségnek. A szappan májfoltot, sömört, arczfoltokat, napfoltot, bőrfarkast (mit fresert), bőratkát, s minden bőrbajt eltávolit. Kapható Korona-gyógytár Kálvin-tér és Molnár és Mosernél Koronaherczegntcza. Ugyanott kapható Dr. Lisznyai-féle fogpor. 423

Eladó ház. Balaton partján, Szemes faluban (Somogy-megye) egy ház, mely áll 2 szoba 2 konyha 1 kamra, 2 istáló, 1 hold veteményes kerttel eladó 800 frtért. Bővebben a kiadóhivatalnál. 424

Jó üzlet. Balaton melléki telepre vállalkozó korcsmárost keresnek. Levél »Jó vállalat« czimen válasz bélyeggel a Buda és Vidéke kiadóhivatalába. 425

Czukrász. Damó-Füreden (Lelle) kávéházat és czukrászdát nyithat ügyes és élelmes szukrász. Kérdezősködni lehet a kiadóhivatalnál. 426

Cseléd. Intelligensebb idősebb nő cseléd gyermekek mellett mint házvezetőnő alkalmazást talál. Jó bánasmódban részesül. Levelek a kiadóhivatalba intézendők. »Jó bánásmód« czimen 427

ezt a városi erdő körül elterülő telkek példája, melyek nyolcz év előtt szintén homokbuczkák s ma virágzó szőlőültetvények.

A város területének elpocsékolásával már csak azért se lehet takarózni, mert itt olyan földekről van szó, amelyek nemcsak, hogy semmi hasznot nem hajtanak, ellenkezőleg még a müvelés alatt álló földeket is tönkre teszik.

2. *Jó postautak épitése.*

A Pest környékén vonuló postautak, a rájok forditott sok munka és költség daczára, nyáron a mély homok, télen a sok pocsolya miatt, alig járhatók. E miatt a szembe menő kocsik ügygyelbajjal tudván egymásnak kitérni, inkább uj csapást csinálnak; innen van a városi telkeken az a sok dülőut, ami sok helyet elfoglal s a kulturát hátráltatja.

De ha az előbbi pontban fölvetett terv megvalósul s a futóhomok megköttetik, akkor a jó kérdése könnyen és kevés költséggel megoldható. Ezek az utak költség kimélésből lehetőleg egyenesek, feltöltöttek és kövezettek lennének, ellátva hidakkal s levezető árkokkal. És pedig első sorban mint legszükségesebbet a pest-hatvani utat kellene kiépiteni, azután sorban a soroksárit, váczit, végül az üllőit. Ezek külömben, mostani irányukat megtarthatnák, a váczit kivéve, melyet a dunaparti keményebb talajon kellene vezetni.

*

Eddig terjed rövid vonásokban ismertetve József nádor terve. A figyelmes olvasó külön figyelmeztetés nélkül is láthatja, hogy amit a nagy emlékü nádor az ország fővárosának szépitése és rendezése czéljából javasol egy mindenre figyelő nagy elme minden részében jól átgondolt javaslata, melyet nem a csapongó képzelet sugallt, hanem a viszonyok alapos ismerete szült. Nem lép fel nagy igényekkel, nem kiván lehetetlent, nem épit fellegvárakat s nem a dusgazdag főur szemüvegén keresztül birál; hanem amit reformálni óhajt azt csakugyan megérett a reformra, az nem a nagyuri kedvtelés, hanem a közszükséglet követelménye. Ha e sorokat olvasva összehasonlitjuk a mai Pestet a 90 év előtti Pesttel, láthatjuk igazán óriási fejlődését ami ifju fővárosunknak. És ne feledjük, hogy ebben a csaknem páratlan fejlődésben jelentékeny része van József nádornak, aki küzdve közönynyel, a Pató Pálok restségével, a magisztratus ósdi vasfejüségével önzetlenül, bér és jutalom nélkül munkált egy dicső magyar főváros megteremtésén.

József nádor szivósan ragaszkodott szeretettel dédelgetett tervéhez s évek hosszu során át se szünt megostromolni a megvalósitása elé tornyosuló akadályokat. Igyekezett a hatalmi érdekeket megnyerni, az ellenzőket megczáfolni.

Emlékiratának II. és III. része — mint mondván — a költségvetéssel, annak előteremtésével és a kivitel módozataival foglalkozik. Itt is azzal a lelkiismeretességgel, bámulatos gyakorlati érzékkel jár el, mint az I. részben. Hosszas s mai olvasóra fárasztó volna az emlékirat ezen részeinek aprólékos ismertetése. Csak röviden emlitem meg, hogy a terv keresztülvitelét egy, szakértőkből álló szépitészeti bizottságra óhajtotta bizni, mely az ő felügyelete alatt müködnék. A szabályozási és szépitési költségeket — bele nem értve a nagyobb épitkezéseket, mint a hajózási hivatal, harminczad és sóház és kaszárnya épitését — 1,200.596 frtra irányozta elő, amiből 1,042.626 frt az uj telkek értékesitésében találna fedezetet.

Az egyetem Budán.

A közeledő képviselő választások előtt jó lesz a polgárságnak minél többször, és minél több helyen gyülekezni. A budai érdekek emelésére alakult végrehajtó bizottság és megnyugtathatja a közönséget, mit végezett, mit nem?

A képviselő választási mozgalmak előtt számoljunk mi teljesedett azokból a mit kértünk és mi nem?

Közel van-e vagy messze az i g é r e t f ö l d j e? Mi termett? Mi maradt ugaron?

A budai érdekek nincsenek teljesen kielégitve, sok ügyünk árva, több intézkedés mostoha, nem egy kérésünk, de sok hangzott el a pusztában, számtalan esetben jártak el velünk mostohán.

Ha valaha, ugy a választások előtt kinálkozik kedvező alkalom arra, hogy Buda a saját érdekében megmozduljon és álljon elő óhajtásaival hangoztassa jogát, kérjen, hogy adjanak.

Az I. és II. kerületben történt valami a III. semmi. Ujlak és Ó-Buda el vannak hagyatva és elvannak maradva. A harmadik kerületre nézve elveszett ez a pár év. Most ott pártok szervezkednek. A politikai élet pártok nélkül nem mindig képzelhető. Tiszteljük az elveket de elsők legyenek a mi ügyeink.

Ó-Budán a nép szegény, a szőllők parlagon hevernek minden agrár bank daczára. Ó-Budán az ipar és kereskedelem pang. A nagy gyárak juttatnak magoknak bő hasznot hajtva valami sovány kenyeret.

Igaz, hogy a képviselői állás nem ügynökség, de a jó képviselő szivén viseli kerülete érdekeit. Ezeket az érdekeket kell most összeirni és azt a képviselők elé terjeszteni. Ezeknek az érdekeknek kielégitése nélkül Buda inkább hanyatlik, mint fejlődik.

A budai egyetem kérdése a legfontosabb kérdés. Ezt kell képviselőink lelkére kötni, ez legyen mandatumokra irva. Buda az egyetemet az ország ifjusága jólétéért kéri. Nem lehet ezt visszautasitani, mert a visszautasitás koczkáztatja az ifjuság szellemi és testi egészségi állapotát.

A müegyetem legkiválóbb tanárai technikai szempontból, az orvosi fakultás közegészségi szempontból, a bölcsészet erkölcsi szempontból javasolta lapunkban azt, hogy az egyetemeket Budára helyezzék át.

Mátyás király bölcsessége felismerte Budát és vidékét. Tudományos központtá avatta. Körében volt az ifjuság, a müvészet és a tudomány.

Első osztályban utazott. Megtalálta, a mit keresett, nem volt utitársa és igy háboritatlanul rendezte jövőjét. Kiállitotta maga elé szemlére összes képességeit s mi ezek közül a legelőnyösebb: kitünően tud fütyülni. Akár hangversenyt is adhat. Ezzel tünhet fel. Kincsei közül ezt számitoltathatja le minél előbb.

Közbe-közben gondolatai a volt és lesz között czikáztak és kutatták az ismeretlen jövő rejtélyeit. A hogy leszünk? kérdése aggodalmakat keltett. Nem-e hibás az ő számitása? Jobb lenne talán valahol segédjegyzőnek, nevelőnek, járásbirósági dijnoknak elvonulni.

Ezt nehezebbnek találta, mintha nagyobbszabásu czél után indul. Tanulmányok adják meg aggodalmas kérdéseire a feleletet. A sorsra bizta magát. Ez oldja meg jövője rejtélyét.

Az, hogy jó tánczos és szellemes pohárköszöntő, szintén jó papiros. Lehet erre még részvénytársaságokat is alakitani. Merészség, előkelő sajátságok és az emberek kedélyével, hangulatával való játszóképesség elég utravaló annak, ki a sikert el akarja érni abban a világban, hol a szolid áruczikknek nincsen kelete.

— Lornya, tizenöt percz! — kiáltott a kalauz és kinyitotta a kocsi-osztály ajtaját. Vasuti málhások ugráltak a podgyászokért. Az állomás-tiszviselők aranyos sipkáikban negédeskedve játszották a katonásdit és igyekeztek magukat észrevétetni.

Hangulatra vadászó Ácszugi Demeter barátunk megint talált utravalót ebből a negédeskedésből, a mi jövőjére tán értekes lehet. Ez az észrevétetés müvészete. A kinek létezését észre nem veszik, az nem létezik, halva él, nem boldogul. Észre kell magát vétetni.

De miként? A véletlen kisegitette. Volt egy földgömbje, melynek a nyitját igen nehéz volt megtalálni. Ebben tartotta a pénzét, a mi most tárczájában volt, de elhozta magával. E földgömbbel kezében lépett le a vonatról. Nem is hitte, hogy ez a jelentéktelen tárgy nagy befolyásu jövőjére és ez véteti észre létezését. Bement az étterembe. Kézimálháját a földgömbbel együtt átadta a pinczérnek és maga utána nézett, hogy juthat el Rábolcsra a többi nagyobb málha?

Szóba állt az állomásfőnökkel. Mennyire van Rábolcs? Lehet-e oda kocsit kapni? Hanyag előkelőséggel kinálta meg egy valódi kairói czigarettával, mit csak kaszinói tag szokott szivni. Az állomásfőnöknek imponált a czigaretta. Kivezette Ácszugit az állomás érkező felére. Csak egyetlen egy parasztkocsi volt ott ülés nélkül, két rossz gebével, olyannal, a mit a legelkeseredettebb lókötő is a faképnél hagy. A tanitóné varrógépét szállitja haza a fuvaros, a feles kukoriczaföld utján járó ráadás fejében. Nagyon megörült, hogy az ingyentörlesztést kárpotólja egy pénzes-fuvar. Megalkudott Acszugi Demeterrel, hogy két pengő forintért elviszi a málháját, maga pedig gyalogolhat vele együtt a kocsi mellett. A lovak egy kis szecskát abrakolnak, a mit zabba mártott abrakos zsákból valódi zabnak hisznek: mert szegény ember egy kis rászedés nélkül még a lovait sem tarthatja el.

Ni-ni, hiszen itt életbölcseség fakad lépten nyomon és pedig füből-fából. Ez azután jó akadémia lesz.

A szellem gyalogol, az érték kocsira kerül. A tárgyát jobban becsülik az embernél . . . Mi az emberfia a portékához képest? elmélkedett a fuvaros.

Ácszugi megköszönte a főnök szivességét, pár hatost adott a kocsisnak ebédre és visszament az étterembe. A kik ott jelen voltak, mindannyian néma tisztelettel bámulták a földgömböt és találgatták, vajjon ki lehet, a ki ilyen földgömbbel utazik.

Mikor a tulajdonos az étterembe lépett, köszöntötték. Az étterembérlő maga állt elébe, hogy mivel szolgálhat? És elszavalta az egész étlapot. Demeter megrendelte ebédjét és beült a legfélreesőbb szögletbe. A világ összes kaleidoszkopjával ugy ringot előtte, mint egy nagy hajó, melyet már lassan fütenek és himbálja az ár és gőz egyaránt. A sok kivándorló nézi, bámulja a csekélyke füstöt, mely kürtöből kóválygog és átérzi azt az áhitatot, mi az élet fordulópontjai előtt tölti el a sziveket. A ki nem tud is, megtanul imádkozni; már a vihar puszta sejtelme is az ég felé vonz.

Ácszugi Demetert kivándorlása előtt nem közönséges hangulatok uralták. Az ismeretlen homály előtt, mi jövőjét rejti, megdöbbent. Ezeket az érzéseket koronkint a bizalom és remény váltotta fel. Szerencse föl, ez a bányász jelszava, ez az övé is.

A nyugalomra nagy szüksége volt. Körülbelül husz évig élt rendetlenül és rendszertelenül. Elpazarolta idejét. Ezt a husz évet be kell most hozni.

A többi vendég szorgalmasan találgatta, vajjon miről gondolkodhatik ez az idegen ur és mit kereshet Rábolcson.

(Folyt. köv.)

Az egyetemeknek, hivataloknak, intézeteknek Pestre való átvitele szerencsétlen eszme volt. A mulasztást a jövőben helyre lehet, helyre kell hozni.

Legyen az egyetem ujra Budán.

Most tömörüljünk, egyesüljünk, szóllaljon meg minden egylet, minden kör és asztaltársaság és sürgesse az egyetemek vissza hozatalát.

Ez nemcsak reánk nézve méltányos, de az ország ifjuságának érdeke is ugy kivánja, tehát országos közóhaj, a mi elől kitérni nem szabad. Erre munkáltak képviselőink erősitsük meg az ő müködésöket az általános közóhaj megszólaltatásával.

Borvásár Budafokon.

A budapesti Borvásárnak budafokra leendő áthelyezése végett egy igen érdekes s nagyon megfigyelni való czikk jelent meg e lapok hasábjain, melyre azt hittük, az intéző egyének valamelyikétől választ kap vagy e lap, vagy valamelyik napilap, melyből megtudtuk volna mit remélhet ez elhanyagolt városrész. De ugylátszik odabent sokkal nagyobb dolgok felől tanácskoznak semhogy Buda érdekét figyelembe vennék. A megfeneklett fejlődést Buda érdekében ugy sem lehetne előbre tolni egy semmitmondó hirlapi czikkel.

Mivel e lap helyt adott a Budafokiak által óhajtott czél elérését meg inditott mozgalom miben létéről, illő hogy mi is meg tudjuk — mint érdekeltek — hogy mit veszit az I. kerület azzal, ha esetleg a borvásárt innét áthelyeznek.

E lapok hasábjain szórványosan jelentek meg czikkek, melyek egy kis statisztikai adatot tartalmaztak arról a forgalomról, mely egy-egy vásár alkalmával nálunk lefolyt a melyet meggyőzés végett ujabban közlünk azért, hogy az intéző körök figyelmét felhivjuk az esetleg bekövetkezhető veszélyekre.

A legelső borvásár Budán 1889. márczius havában vette kezdetét, ez, valamint az utánna következő év volt a legjobb, ezekben az években egy-egy vásár alkalmával tiz-tizenkilencz hajó volt öt-hatezerhektoliter borral, akkor egy-egy évben tisztán az államnak jövedelmezett hetven, százezer forintot, a fővárosnak helypénz és kövezetvámilleték czimén (ide nem számitva a fogyasztópótlékot) igaz ugyan, hogy nem direkt három négy ezer forintot, nyolcz-tiz helybeli fuvarosnak kik az ide hozott borokat a vevőknek a vásárról elszállitották egy-egy vásár külön-külön három-négyszáz forintot.

A borvásár környékén, levő szállodák vendéglők, bormérők, trafikok s egyéb kis üzletek kisebb nagyobb bevételét is csak számithatjuk valamire ha tekintetbe vesszük, hogy a vásárforgalmát nem mindig vevő, hanem bámuló s érdeklődő közönség is szaporitja.

A borvásár forgalma az emlitettem kisvásár után tetemesen csökkent, ugyan de azért még mindig lehet az átlagos évi forgalmát negyven-ötvenezer forintra tennünk.

Ennek a forgalomnak a reánk eső hányadát veszitenénk el tehát ha a vásárt, melyet más is óhajt magáénak, elveszitenénk.

Az állam igaz nem veszitene de a főváros és az a vidék hol a vásár tartatik igen.

Helyesen jegyzi meg a czikkiró, hogy ugy az állam mint a főváros a fogyasztásiadót és kövezet vámot megkapná, mivel a főváros népességéhez viszonyitva a bor és szesz fogyasztás átlaga nem szenvedne, mert a nagy kereskedő vagy korcsmáros szükségletét fedezhetné Budafokon is. Ez mind igaz, de a vásári forgalmat nélkülöző kerület mégis csak szenvedne, melyet a fővárosnak is figyelembe kell venni: de még most is. A borvásárnak a főváros központján való tartása mellett szól még a takarékosság is.

Nézze csak meg valaki azt a sok kis hordót az, mind egy-egy család számára van hozva, mely egyik vásártól a másikig eltart. Ha a vásár áthelyeztetnék a kisebb fogyasztó, ettől elesnék, mivel alig találkoznék valaki, hogy egy-egy kis hordó borért napokat áldozon föl arra, hogy távol vidékre menjen, mig itt ha helyben találja szivesen vesz egy-egy kis hordó bort. Ha valaki az előző években a lapokat olvasta emlékezni fog hányszor lett közölve, hogy mily nevezetes egyének keresték fel a vásárt s vásároltak szükségletük kielégitése végett.

Mi budaiak szivesen veszük ha a borvásért mások is érdeklődnek. Ezért mi is érdeklődünk, s ép mert érdeklődünk, ebből kifolyólag már küldöttség utján is kértük, hogy az kerületünkben állandósitva legyen.

Beláttuk már mi is régen, hogy a vásár ugy a mint van sokáig nem tartható — mert már a kereskedőkből is a rossz bánás miatt többen elmaradtak. — Ép ezért mi is kértük már, hogy az ugy a kor kivánalmainak, de különösen a főváros tekintélyének már rég meg nem türhető nomaél pusztai vásár legalább csak annyira más alakot nyerjen, hogy egy kátrány papirlemezzel fedett bódéban tartassék de kivánságunk nem teljesült, pedig ez oly csekély, hogy azt akármelyik falu is meg tette volna.

A vásár mint látjuk alig hetven, százméter területen tartatik most, ha minden tizméternyi távolságra egy-egy oszlopot állitanának, kellene hét-tiz oszlop, ez az épitkezés szabad előtérrel folyóméterenkint alig kerülne többe tiz forintnál, tehát az összes kiadás hétszáz forinttól ezer forintig lenne, a mi oly csekély, hogy azt egy vásáron is be lehet venni.

Mi nem, hogy nem haragszunk Budafok kérelméért, de részben örülünk is. legalább intéző köröket majd arra serkenti, hogy ezzel hanyagolt életképesnek mutatkozott vásárt majd fölélesztik azzal, hogy annak minél előbb megfelelő helyiségről gondoskodni fognak. Mivel nézeteink szerint jelen állapotban nem tartható tovább.

A boglári sanatorium.

(Levél a szerkesztőhöz.)

A Buda és Vidéke mult számában a szép jövőjü Damó-Füredről (Lelle) jelent meg egy ismertetés. Az ismertetés végén de az egész czikkben azt a jó kivánságot olvastuk, a mit a Buda és Vidéke már számtalanszor hangoztatott, hogy lefelé és felfelé, Buda legyen Dunántul szive, melyből a közgazdaság, müvelődés és társadalmi élénkség erei szétágazzanak ugy mint hajdan szétágaztak és ismét összefutottak Budán.

Mi budai kereskedők és iparosok már is megérezzük a Buda és Vidéke buzditását, hogy Budán vásároljunk, de bizony még csak kis részben, mert nyaralóink, sőt törzslakósaink is a legcsekélyebb dolgokért is Pestre mennek át. Igy mi kivánt módon nem haladhatunk, mert hol nincs forgalom a kereskedés és ipar nem érheti el a kivánt polczot.

Addig némely dolgokban megelőz bennünket Pest, mig a közönség Pestre jár vásárolni. Hisz a rosszabb pesti portékát némelyek jobbnak nézik, a budai jó portékánál, mert fényesebb a kirakat. Javuljon a közönség és mi is javulunk.

A Balaton melléke természetes fiók piacza a budai kereskedelemnek és iparnak. A mi lapunk Buda és Vidéke helyesen teszi mikor ezt a piaczot meg akarja nyitni számunkra és közgazdasági szövetségre lelkesit. A fogyasztó közönség szaporodásával oda juthatunk, hogy Buda és vidékének összes nyaraló és törzs közönsége nem kerülhet el bennünket. A mi iparunk és kereskeedésünk erősödése megerősiti a vidék iparát és kereskedését és emeli versenyképességét.

A Buda és Vidékében Damó-Füredről megjelent ismertetés után már több áruczikket rendeltek Budáról. Ha jól szolgáljuk ki a megrendelést a mi bizonyos, hogy jól szolgáljuk ki ugy a megrendeléseket ismételik, és fejlődünk.

A Balaton mellett jó piaczunk lehet nekünk, hiszen több budai ember nyaral ott. A Balaton gyógyereje sokakat csábit oda. A Balaton melléke is népes lehet, Buda vidéke is. Ha Budáért és vidékéért á hatóságok megteszik azt a mi jogos és elmaradhatlan, ugy bármenynyien nyaraljanak is a Balatonnál a mi vidékünk sem marad el népesség dolgában, sőt emelkedik.

Balaton mellékén — ugy olvassuk — dr. babarczi Schwartzer Ottó, kinek Buda annyit köszönhet egy sanatoriumot állit, hol a Balaton gyógyerejével és a saját tudományával elme betegeket ápol és gyógyit.

A nagy hirü tudós midőn a humanismus munkáját végezi a buda iparnak és kereskedelemnek is szolgál, mert ő a valódi vagyonos budai ember, ki Budán vásáról. Uj intézetébe is Budáról rendel árukat, s ezzel lendületet ad a budai ipar és kereskedelem balatoni terjeszkedésének. A kereskedők és iparosok ismertessék magokat a Buda és Vidékében, mely lap szivesen terjeszti őket mindenfelé, helyben és az egész Dunántul.

Egy kereskedő.

Fekete József krisztinavárosi főgymnásiuma értesitője.

A Fekete József, hosszas időn keresztül foglalkozott az ifjuság nevelésével. A közpályán sok tanitványa tünt ki. Valamennyi jellemes őszinte becsületes ember, ép ugy mint ő maga.

A tanulmányok mellett a jellemképzésre is fekteti a nevelés alapját. Az ő lelkiismeretesen vezetett internatusában a növendék családi életre talál. Méltányos szigorral, de atyai gyöngédséggel bánnak velök.

A fiu igazgatója és folyvást csak vele foglalkozó tanári körében igazi szellemi családi körben él.

A nap minden óráját tanári körében tölti az ifju, velük tanul velük szorakozik és a sétákban és a természetet ismertetik és annak nagy áldásait. Hazafias társalgásokkal ösztönzik keblökben a haza szeretet szent tüzét.

Fekete Józsefet jellemeztük már Ismerőseink rovatában. Buda és vidékére nézve oly szükséges intézetéről sokszor volt szó lapunkban. Meg irtuk, hogy a budai polgárság szine java hányszor kérelmezte mint budai érdeket a miniszternél az ő intézete nyilvánossági jogának kiterjesztését és érettségi vizsga-joggal való ellátását.

A méltányos és a polgárság jogos kivánságait szivén viselő közoktatási miniszter dr. Wlassics Gyula f. évi 12638 sz. leiratával a gymnásium nyolcz osztályára a nyilvánossági jogot megadta és ezzel hálára kötelezte Buda és vidéke lakosságát.

Az értesités elején Buzás István tanár értekezikk az iskola szerepéről a jellem képzésben. A szép czikkben a hazafiságot és a vallás erkölcsöt jelöli ki a jellemképzés főalapjának. Beszél az irodalmi, történeti és földrajzi nevelésről. Szép az és követésre érdemes a midőn ezeket irja:

„Épen azért nem tartozhatom azok táborába a kik vallás tanitását az iskolai oktatás nyűgének tartják s azt a középiskolai oktatás keretéből törlendőnek vélik. Vallásra szüksége van a közönséges és müvelt embernek egyformán, mert hiszen lelkük egyforma. Bármenynyire müvelt és modern legyen valamely állam, — olvastam egy helyen, — a vallás tényezőit nem nélkülözheti s azok fölöttébb becses erői lesznek fejlődésének az erkölcsökben, jótékonyságban, humanizmusban, esztetikában, sőt a magán és közjogban is, mely a legfőbb szankcziót az emberi hatalom végén Istenben keresi. A vallástalanság eredménye ellenben a magánéletben, a társadalomban és a történekben egyaránt s mindenkor erkölcsi sülyedés, hanyatlás és rázkódás.

Mindezt jobbára csak azért mondottam el, hogy a vallás jellemképző erejét beigazoljam. A vallást kétségen kivül az erények melegágyának vallván, be kell ismernünk, hogy az egyéni jellem kialakitásában neki fontos szerep jut mint oly tudománynak, mely a hit és meggyőződés révén a hit valóságával és melegségével áthatván a tanuló ifjuság szivét, lelkük és értelmük karmonikus kipallérozásában a többi tudományokkal áldásosan közremnkál. Csak igy érlelődik meg ifjainkban az a tudat, hogy a vallás és tudomány édes testvérek; csak igy érthetik meg, hogy ősi nemzeti intézményeink át- meg átszövődvék a keresztény vallás ideáival: csak igy öröködik meg lelkükben őseink magasztos hite hogy a Gondviselés a magasból virraszt, őrködik édes hazánk fölött!"

Ismertettük az intézet szellemét. A ki többet akar tudni az forduljon az igazgatóhoz Budapest I. kerület Krisztinaváros, Városmajor-utcza 4. sz.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Dr. Komlóssy Ferencz.

A magyar tanügynek egyik előkelő és hasznos munkása Dr. Komlóssy Ferencz esztergomi kanonok.

Dr. Komlóssy Ferencz fáradhatlanul buzgolkodik, hogy a tanitók sorsán javitson, ébreszsze és erősitse az összetartást, a tanitókat az önképzésre serkentse. Sok emberre pazarolják azt a czimet tanitók barátja. Ő megérdemli, rászolgált, mert életét áldozza erre az ügyre.

Nem az a tanitó barát, ki a fehérasztalnál áldomás közben poharat ragad és jobb tárgy hiányában, vagy pedig azért, mert mások már kimeritették, iszik a tanitókért. Az a tanitó barát ki mint, Dr. Komlóssy Ferencz életét szenteli a tanügyre.

Előkelő társadalmi állása és hathatos befolyásánál fogva már is sikerekről beszélhet, de a fegyvert nem teszi le, hanem a Jézus Krisztus nevében folytatja a harczot a tanitók megváltásáért az ő keresztje védelme alatt.

Nehéz és tövisekkel telt a tanitó pályája de szép a hivatás. A gyermek jövője a tanitó kezében van ő ápolja a zsenge korban és elkésziti jó hajlamait erősitve a hazának.

Dr. Komlóssy Ferencz méltányolja a tanitók nehéz helyzetét és a hol lehet könnyit igájokon. Maga is jó nevelő és jó tanitó. Fényes egyházi méltóságában a Jézus Krisztus tanitását követi, ki igy szólt: Bocsássátok hozzám a gyermekeket, mert övék a menynyek országa.

Szóval, tettben és irásban munkálja a tanügyet. Magas szinvonalon álló lapot szerkeszt, melyben a vallás erkölcs és hazafiság a főirány.

Kövesd a Jézus tanitását és szeresd hazádat! Ez az ő programmja, mit hévvel és kitartással követ és követtet.

Dr. Komlóssy Ferencz, mint országgyülési képviselő bátran, rettentéstől, gunytól nem félve kelt a nemes és szép védelmére, Beszédjeivel még politikai ellenfeleire is hatott és mindég figyelmesen hallgatták a jónak használó beszédeit.

A magyar kultura tiszteletre méltó bajnoka, kinek tolla is oly élénk, hogy azt a hirlap irodalomban általánosan elismerik.

Adja Isten, hogy még többre legyen mielőbb hivatott, mint a mire eddig hivták.

Állatvédelem.

Az állatvédő kongresszuson sok és szép eszmét beszéltek meg. A szivet nemesiti az állatvédés és a szeretetet éleszti. Szeressük az állatokat, de szeressük embertársainkat is.

Sem a sajtó, sem a társadalom nem foglalkozik eleget az állatvédelemmel és igy napirenden vannak az állatkinzások, bár nem olyan nagy mértékben, mint az előtt. Az állatvédő egyesület és a rendőrség buzgósága már enyhitette valamennyire a folytonosan előforduló állatkinzásokat.

Budán a déli vasuthoz, a gőzmalmokhoz, tégla és egyéb gyárakhoz közlekedő fuvarosokkal s a butorszállitó kocsikkal ugyancsak sok baja van a rendőrségnek.

Az I. kerületben a mult évben 86, a II. és III. kerületben 194 esetet jelentettek fel derék rendőreink. Elzártak e miatt 138 kocsist s pénzbirságra itéltek 133. Ez mind budai eset.

Az állatvédő egyesület az első és második kerületi előljáróságokat felkérte, hogy télhó idején az aszfalt és faburkolatokkal ellátott utakat valamint a partos utakat fagy idején kőporral hintsék be. E felhivást az előljáróságok teljesitették.

Az egyesület télen eteti a madarakat, mihelyt a hó leesik és pedig többek között a Lipótmezőn, Zugligetben, Szép Juhásznénál, Svábhegyen és János hegyen. A fővárosi államrendőrség a legtöbb állatkinzást tapasztalt Ó-Budán és a Margithid feljárójánál. A rendőrök közül jutalomban részesült 99. Megjutalmazott ezenkivül az egyesület 21 polgári egyént. E polgári egyének lovaikkal jól bánó kocsisok, bérkocsisok, nagy fuvarosok, ugy szintén vásárbiztosok és erdőőrök.

Az országos állatvédő egyesület irodalmi uton is terjeszti az állatvédelmet. Az Állatok Őre czimü folyóiratot, mely már VI-ik évfolyamában jelenik meg dr. Szalkay Gyula állami főreáltanodai rendes tanár s az osztrák-magyar tisztviselők budai egyesület budai szövetkezetének elnöke stb. szerkeszti ügyesen és tartalmasan.

Ezen kivül az egyesület az iskolákban jutalmakat tüzött ki a tanulók között oly dolgozatok megirására, melyek az állatvédést tárgyalják.

A mult évben kitüzött pályázatnál az I. kerületi állami polgári tanitóképző intézet növendékei közül Kócze István és Wirker István, a II. kerületi állami elemi tanitóképző intézet növendékei közül Szekeres Margit és Stärk Jozefin nyertek pályadijakat.

Az Elpis Melena alapitványára pályázó tanitónőképző növendékek közül különösen kiemelték Stifter Ilona a II. kerületi állami tanitónőképző növendékének „A szív szava“ czimü elbeszélését.

Az egyesület a középtanodák tanulói részére is tüzött ki pályadijakat. Itt kitünt Eichardt Frigyes a II. kerületi állami főreáliskola tanulója. „Néhány vonás az állatokról“ czimü munkájával. Az állatvédő egyesület áldásos munkássága Budára is kiterjed. Ajánljuk olvasóink jó akaratába. A tagdij 3 évi kötelezettséggel évenkint 1 forint.

Hivatalos helyiség Budapest IV. Kalap-utcza 12. I. emelet 4-ik ajtó.

Buda vidéke.

Ha a pilisi alsó és felső járás községei még nem alkotják meg egészen Buda vidékét az az a természetes dunántuli központtól eltekintve a legközelebbi szomszédságot. A régi Pilis vármegye, melyről jeles munkatársunk Navarra József ur a belügyi kormányzatban és a tudományos világban is feltünt nagybecsü czikksorozatát irta sem teljesen irányadók.

A közlekedés és vasuti összeköttetés kitágitja, tovább viszi a szomszédság határköveit. A kihez másfél vagy két óra alatt eljuthatunk vasuton már az szomszédunk.

Egy szép szövetkezetet lehetne alkotni a szomszédoknak Budával. Gróf Csáky Gyula Szepesmegye kitünő volt főispánja tervezte a budai park egyletet, és ezt ma sem ejtette el s felakarja ölelni az általános fürdő és nyaraló egyesületbe.

A kormánynak nincs ideje, hogy a hazai fürdő, nyaraló és telep kérdést kezébe vegye, de nem is szabad mindent a kormánytól várni, mert ez kiskoruság lenne. A kezdést, a kivitelt azután a kormány támogathatja és ez kötelessége is, de mozduljunk saját erőnkből.

A vidékünkben levő nemzetgazdasági kincses bánya müveléséhez magunknak kell fogni. Először is alakuljon minden községben szépitő egylet, vagy szépitő bizottság. Tudtunkkal csak Budafokon és Budakeszen, Török-Bálinton van.

Sokszor ébresztettük már az előljáróságokat, a főszolgabirákat, de a munka halmazás következtében, a sok felesleges irásbeli munka miatt nem látjuk, hogy a közgazdasági források megnyitására idejök volna.

Buda legközelebbi szomszéd községei nem emelkednek arra a magaslatra a hova emelkedhetnének. A képviselők és megyebizottsági tagok müködéséről nem kaptunk tudósitást. A nagy számban levő müvelt nyaralók sem ragadnak tollat, hogy eszmecserére adnának alkalmat.

Lehetnek más okok is, de oroszlánrészben a közöny az oka. Mi ismertettük Buda vidéke minden községét, lapunkban és levelekben felhivtunk a közremüködésre mindenkit.

Hogy mi történt azzal nem tudunk beszámolni. Négy év alatt kevés haladást észlelhetünk. Az előljáróságokat elfoglalta az uj rendszerek, uj intézmények keresztül vitele. Valjuk be, hogy a roskadásig megterhelt községi jegyzőnek nincs is ideje arra, hogy egyebeket végezzen, mint azt a nagy terhet huzza, mit a közigazgatás rá ró.

A vármegyéknek Pest, Esztergom és Fehérmegyéknek kell elkezdeni a vidék emelését. Támogassák a turista, földrajzi és etnografiai társaságok, hogy mikor gróf Csáky Gyula munkájához fog, kész talajt találjon Buda vidékén. A közgazdasági előadók is segédhezhetnek, a lelkészek, tanitók és az értelmiség.

A nemzetgazdasági kincs ne heverjen sokáig a föld alatt.

E. Gy.

A székesfővárosi vásárcsarnokok helybérei.

A közgyülés által elfogadott vásárcsarnokok szabályzatának 89. és 90. §-ai szerint a vásárcsarnokban négyszög-méterenként és naponként a következő bérdijak lesznek fizetendők:

I. Bérosztály: Hus, husnemüek, kolbász, félék, vad és vadhus; mindezek bárminő állapotban. Caviár. Lepecsételt, étiquettirozott palaczkborok és palaczkozott házipálinka; mindezek kizárólag termelőktől. Természetes ásványviz. Ezen bérosztályban lévő áruk bárminő árusitó helyen havonkénti bérletnél 30 kr. naponkéntinél 25 kr.

II. Bérosztály: Állati zsigerek, bármiképpen konzervált halak és egyébb konzervek, zsir, malom- és sütőipari czikkek, élesztő, czukorkák és olcsó háztartási czikkek és konyhaszerek havonként 12, naponként 15 kr.

III. Bérosztály: Élő és tisztitott baromfi, baromfiaprólék, tojás, élő malacz 6 klgramm élősulyig, méz; tej és tejtermékek, u. m. tejszin, tejfel, turó, sajt, vaj. Müvaj. Mindenféle belföldi és déli gyümölcs, zöldség és főzelékfélék, konyhavetemény, madárétek, gomba; mindezek bárminő állapotban. Továbbá káposzta, répa és ugorka savanyitva, burgonya, házikenyér, száraz péksütemény, virágok havonként 7, naponként 8 kr.

A II. és III. bérosztályhoz tartozó áruk elzárható áruhelyen havonként 20 kr. naponként 25 kr.

IV. Bérosztály: Élő halak, nem élő édesvizi és tengeri halak, rákok és puhányok. Mindezek vizfogyasztására berendezett halárusitó helyeken havonkint 20, naponkét 25 kr.

A IV. alattiak nem berendezett áruhelyeken naponként 15 kr.

V. Bérosztály: Piecze és rakhelyiségek havonként 5, naponként 10 kr.

20 négyzetméternél nagyobb pinczék, ha legalább három hónapra béreltetnek ki, négyzetméterenkint egy évre 10 forint.

VI. Bérosztály: Hütőrekeszek havonként 20 kr., naponként 25 kr.

VII. Bérosztály: Kézikocsik, talyigák, targoncák, puttonokért egy darab után havonként két forint, naponként 7 kr.

VIII. Bérosztály: Mérlegdij a hatósági mérlegek használatáért 10 kgr. sulyig és azon felül mindon megkezdett 10 kgr. után naponként 2 kr.

IX. Bérosztály: A központi vásárcsarnokhoz tartozó külső közterületen ezen szabályrendelet 5. §-ában meghatározott esetben kivételesen engedélyezett (idényvásári) eladásért: minden elfoglalt négyzetméter után, ha a hely 10 négyzetméternél nem nagyobb, négyzetméterenkint naponként 6 kr.

(Nem teljes négyzetméter egésznek számitandó.)

10 négyzetméteren felül minden további félnégyzetméter után naponként 2 kr.

Ugyanez esetben kocsiról való előadásért minden kocsi után naponként 25 kr.

A központi vásárcsarnok rakpartjánál kikötő hajókon és vizjárműveken a szabályrendelet 5. §-a alapján kivételesen engedélyezett (idényvásári) eladásért minden hajó (vizijármü) után naponként 25 kr.

A közönség köréből.

Magyarország fő- és székvárosunk utczáin és terein még mindig látni oly feliratokat, melyek esetleg a Reichs és Rezidenzstadtba valók nem pedig ide; ebből látni csak mily sulyt fektetnek az illetékes körök a fő- és székváros magyarosodására és mily kiméletlenül tartják fenn a magyar közönség szivében az emlékezetet a multra azaz a Bach-rendszerre. E napokban körüljárván a városban, vidéki vendégeimnek akarván a város szépségeit bemutatni, sok lótás-futás után eltévedtünk a tabáni szarvastérre is, itt hogy hogynem a régi, várba vezető ut előtt megállván a királyi palota épitkezését magyarázgattam; egyszerre a mellettem álló vidéki barátom felszólal: „szégyen és gyalázat még ezt is látni az ezeréves ünneplő fő- és székvárosunkban!“ Kérdém mi baja? erre némán a szarvas-kávéház sarkára mutatott. Oda nézek, de a mit láttam annyira bámulatba ejtett, hogy kénytelen voltam szemeimet dörzsölni, mert azt hittem, hogy látási szerveim e pillanatra megtagadták szolgálatukat, nagy betüvel irva ott áll: „Festungsauffahrt.“ Ezen az uton felhivom az illetékes körök figyelmét ezen visszásságra és reménylem, hogy a nagy közönség érdekében is ez esetben azonnal fognak intézkedni, mert csakugyan szégyen és gyalázat volna ha fő- és székvárosunkban sem lehetne a magyar szónak érvényt szerezni, mit ma már majdnem minden tót falu közönsége szivébe fogadott.

Egy budai polgár.

Demeter szerencséje

czimü regény közlését kezdjük el. A regényt a „Buda és Vidéke“ szerkesztője ***Erdélyi Gyula*** *irta. Tárgya a magyar életből való. Alakjai magyarok. A természet üditő és békéltető erejét dicséri a regény. Fü és fa hegeszti be az ember sebeit, békit ki a világgal és adja vissza munkakedvünket . . .*

Különfélék.

— **Ezredik szám.** A „Főváros“ czimü lap, mit Pichler Nándor szerkeszt, jubileumot ünnepel. Ez év julius 12-én jelent meg lapjának 1000-ik száma. 12 év lefolyása után érte meg a lap az ezredik számot. Fáradságos küzdelemmel telt el a tizenkét esztendő. A mellett, hogy tisztességesen tisztességes ügyeket szolgált önerejére volt utalva. A „Főváros“ a főváros emelkedésében részt vett s figyelt a budai ügyekre is. Laptársunknak a 12 éves évfordulón szivünkből kivánunk srerencsét.

— **Budafoki villamos vasut.** A budafokiak folyó hó 28-án Pestvármngye székházának nagy termében gyülést tartanak a budafoki villamos vasut tárgyában.

— **A Mátyás-templom órája.** A Buda és Vidéke szólalt fel először az ellen a hallatlan merénylet ellen, mit a Mátyás-templom tornya ellen az idomtalan órával elkövettek. Felszólalásainknak eredménye van, az idomtalan órát eltávolitották.

— **Kutyák hadgyakorlata.** A hadi czélokra betanitott kutyákkal a Lágymányoson érdekes gyakorlatokat tartanak. A bokorban bujkáló katonák olasz, német, franczia és orosz egyenruhákat viselnek. A iátványosságnak sok nézője van.

— **Vadászok öröme.** A lövész egyesület kérelmére a budakeszi erdőt a fővárosi vadász területhez csatolták, a minek vadászaink nagyon örülnek. A közgyülés már az idecsatolást határozattal ki is mondotta.

— **Jeremiás siralmai.** A rendőrség és a sajtó meghasonlott. A lapok a dédelgetett és sokszor dicsért rendőrséggel hajba kaptak. Nagy port vert fel az eset éppen olyat, mint mikor az angol nagykövet szakácsát bántalmazták. Mi nem akarjuk védeni a rendőrséget sőt azt is elismerjük, hogy ebben az esetben hibázott. Elismerjük, de a sajtót is elitéljük. Mi köze volt az ujságiróknak ahoz, hogy az elfogott Affendakiszt mint valami győző vezért várják. Reformálja már a sajtó önmagát és hagyja abba az érdekfeszitő dolgokra való vadászatot.

— **Arvák mulatsága.** A főv. tanács jó indulatából az árvaházak növendékei évenkint egyszer majálist tartanak künn a szabadban, hol kedvök szerint játszhatnak s mellé pompásan meg is vendégeltetnek. — A székes fővárosi „Mayer-árvaház“ nyári mulatságát e hó 15-én tartotta meg, kirándulást rendezvén a budai hegyek közé. Reggel 7 órától este 7-ig tartott a mulatság. Vig énekszótól s pajzán jó kedvtől volt hangos erdő, mező; az árvák felmentek a Jánoshegy tetejére is s gyönyörködtek a szép kilátásban. Délben 1 órakor teritett asztalhoz ültek az árvák s kaptak oly ebédet, a minőt könn a zölben nem igen lehet kapni. Izletes, jó leves, borju-pecsenye salátával, turós és káposztás-rétes s mellé még bor is volt bőven elég. Az árvák arczáról le lehetet olvasni az örömet és megelégedést. Éltették is lelkesen a főváros hatóságát s az árvaház jelenvolt m. elnökét, Kertscher Istvánt, kik nem kimélve költséget, a mai napot élvezetessé kivánták tenni az árváknak. Kijutott az éljenekből Fill Mihály urnak, a „Normafa“ vendéglősének és kedves nejének is az egészséges, izletes és kitünően készitett ételekért. — Délután labda-, karika-játék, versenyfutás s más egyéb szórakozás járta, a versenyzők közt jutalmakat osztottak ki. 6 órakor a gyermekek megozsonáltak s 7 órakor a fogaskerekü vasuttal hazafelé indultak. Jóindulatáról s nemes áldozatkészségéről tett tanuságot a fogaskerekü vasut igazgatósága is midőn az árvákat ingyen fel és leszállitotta. A jótevők emlékét az árvák örökké áldani fogják.

— **Kirándulás.** A magyar turista-egylet budapesti osztálya kirándulása julius hó 26-án. Zebegény, Hegyestető, Nagy-Maros, Ind. a nyug. p. u. d. u. 2 ó. 45 p.-kor vonattal. Vasuti jegy oda-vissza 1 frt. Gyaloglás 3 óra. Vezető: Mauerer Rezső.

A magyar ipar kitüntetése. Ő felsége junius 20-án a kiállitás meglátogatása alkalmával hosszabban időzött Hevesi Balázs-utóda Harkai Mária budapesti zongoragyáros kiállitása előtt, a hol ő felségét a tulajdonosnő Harkai Mária üdvözölte. A gyár gyönyörü zongorákat állitott ki. méltókat előbbi kiállitásokon nyert érmeihez s ahhoz, hogy ez a gyár szállitója az állami iskoláknak. „A király megdicsérte a kiállitott gyönyörü és jóhangu zongorákal.

— **Ybl Miklós szobra.** A pár év előtt elhunyt nagyszerü müépitőnek, Ybl Miklósnak a szobrát nemsokára felállitják a Dunaparton, a királyi várbazár előtt. A talapzat, melyet terméskőből épitettek, már készen van. Egyszerü diszitések vannak rajta s elől csak ez a felirás olvasható: „Ybl Miklós 1894.“ A szobor, melyet Mayer Ede mintázott. most van öntés alatt. Álló alakban ábrázolja Yblt, a mint jobbjában körzőt forgat és balkezében terveket tart. A szobrot az idei őszön ünnepélyesen fogják leleplezni.

— **A közigazgatási bíróság.** Lapunkban a belügyminisztert megkértük, hogy a közigazgatási és pénzügyi bíróság legyen Budán. Küldöttség is járt a belügyminiszternél. Ugy értesülünk, hogy a belügymiuiszter teljesiti kivánságunkat, s a Fortuna-épületet kibérlik a közigazgatási bíróságnak.

— **Heti müsor a budai-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Keresd a szived“; Kedd: „Csak párosan“; Szerda: „Az aranyember“; Csütörtök: „A sabin nők elrablása.“; Péntek: „A két tacskó“; (Először.) Szombat: ugyanez; Vasárnap: ugyanez.

— **Uj bejelentő-hivatalok.** A lakásokat eddig tudvalevőleg csak a kerületi kapitányságnál jelenthette be a közönség és ugyancsak ott kaphatott bejelentő lapokat is. A kerületi kapitányságok bejelentő hivatalai azonban a főváros fejlődése és a lakosság szaporodása következtében különösen az évnegyedes lakásváltozások alkalmával nem tehettek eleget a nagyszámu bejelentő közönségnek. a mely mindig hosszu ideig volt kénytelen várakozni. Ennek az állapotnak megszüntetésére, a főkapitány a belügyminisztertől nyert felhatalmazás alapján elrendelte, hogy augusztus elsejétől kezdve egyes rendőri őrszobákban is be lehet jelenteni a lakásváltoztatást s ugyanott a közönség bejelentőlapokat is kaphat. A bejentési teendők elvégzésével megbizott rendőrőrszobák a következők:

I. kerület. IX. sz. rendőrszoba Fortuna-utcza 8. sz. X. számu rendőrsz. Hadnagy-utcza 19. szám. XI. sz. rendőrsz. Mészáros-utcza 11. sz. XXIII. rendőrsz. Zugliget Szép Ilona 2. sz. XXIV. sz. rendőrsz. Svábhegy, Márton-u. 1. sz. XXVII. rendőrsz. Fehérvári-ut 27. sz. XLV. sz. rendőrsz. Déli vaspálya indóház. XLVI. sz. rendőrsz. Kelenföldi vasuti állomás.

II. kerület. XII. sz. rendőrsz. Fortuna-u. 8. sz. XIII. sz rendőrsz. Primás-u. 2. sz.

III. kerület. XIV. sz. rendőrsz. Lajos-utcza 100. sz. XV. sz. rendőrsz. Lajos-utcza 182. sz. XLI. sz. rendőrsz. Lajos-utcza 53. sz. XLII. sz. rendőrsz. Margitsziget.

Tájékoztató.

Egy jó házból való keresztény fiu Budán uri és női divat-üzletben tanulónak felvétetik. Hol? megmondja a kiadóhivatal

Légnyomásu sörkimérő készülékek. Ez az uj találmány Hirmann Ferencz budapesti rézmü gyárosé (VII. Csányi-utcza 9.) — már csak azért is ajánlható mivel az eddig használatban volt szénszavas készüléleknél egészségi szempontból is jobb; több előkelő budapesti vendéglős alkalmazta már mert; légnyomásu sörkimérő-készülék teszi a vendéglősnek lehetővé, hogy a közönség igényeinek minden tekintetben megfelelhessen anélkül azonban, hogy ezáltal anyagilag károsodna, vagy jövedelme csökkenne. Robbanás pedig, mely a szénsavas készülékek vigyáztalan kezelésénél könnyen történhetik, a légnyomásu készüfékeknél teljesen ki van zárva A gyáros a szénsavas készülékeknek légnyomásra való átalakitását is elvállalja. Ajánljuk ez az uj találmányt az érdekeltek szives figyelmébe.

— **A megifjult Schaffler Miskó.** Minden venül de az alkotás-utczai Schaffler Miskó megifjult. Az idő és közönség kivánságához képest átalakult a nélkül, hogy lényegéből t. i. jó étel, hamisitatlan italok és pontos kiszolgálás vesztett volna. — Megifjulásában Schaffler Miskó, melynek jó borából még Albrecht főherczeg is ivott, arra törekedik, hogy régi jó neve megmaradjon. Van kerti helyisége, tekepályája. Közvetlen a déli vasut érkező oldalán lévén az utasoknak kedvelt szórakozó helye. A fővárosból még szebb emlékeket visznek haza, ha kellemesen időzve Schaffler Miskónál az Alkotás-utczában meggyőződnek arról, hogy jó bor, jó konyha jó egészség. Az elutazó könnyebben állja ki az utazás fáradtságát, a megérkező kényelmesen pihen. A ki itt egyszer volt máskor sem kerüli el.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsig-

mond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II. Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **Vadász tanya**. Nem csak télen tanyája a vadászoknak Schüller J. kedvelt vendéglője a hidegkuti uton, de nyáron is sokan keresik fel. A gyönyörü kilátásnál konyha és bor mellett ábrándoznak azon, mikor is nyilik hát meg az a lipótmezei vasut . . .

„**Gyógyszerészi Értesitő**“ czimen eddig kiadott üzleái értesitőjét Lukács István szerkesztő az uj félévtől kedve hetenként megjelenő szaklappá átalakitva jelenti meg a „Központi gyógyszerészi iroda“ kiadásában. Előfizetése félévre 5 frt. Kiadóhivatala: Budapest, Üllői-ut 12.

M. A. V. hirek.

Adony-Szabolcs állomáson a Fehér és Tolna megyei h. é. vasut csatlakozáa alkalmából szükségessé vált mintegy 23000 köbméter földmunkákra, nemkülönben az ugyanott létesitendő, mintegy 1650 m² épitési munkákra nyilvános verseny tárgyalás hirdettetik. Az ajánlati minta a zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztálynál és a budafoki osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt, f. évi julius 20-tól megtekinthetők, hol egyuttal a többszörösitett tervek és nyomtatványok 3 frtnak lefizetése mellett megszerezhetők. Ez épitkezése teendő ajánlatok a költségvetési ürlapba sajátkezüleg számokkal és szóval beirandó árak jegyzékével felszerelve legkésőbb f. évi junius 28-ának déli órájáig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége I. osztályánal (Zágráb Trenkova utcza 14.) lepecsételve és következő felirattal ellátva: Ajánlatva a m. kir. állam vasutak Adony-Szabolcs állomásán létesitendő alépitményi munkákra lesz, benyujtandó. Később ér kező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szóban forgó munkálatokra bánatpénz gyanánt 500 azaz Ötszász forint készpénzben vagy állami letétekre almas értékpapirokban a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás határnapját megelőzőleg legalább egy nappal leteendő.

A magyar királyi államvasuti zágrábi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó kaposvár-fonyódi helyiérdekü vasut Kapos-Füred, Jaád, Osztopán, Somogyvár, Lengyeltóti es Fonyód fürdőtelep állomásokkal, továbbá Öreglak, Puszta-Berény és Fekete-Bézseny megálló-rakodóhelyekkel f. évi julius hó 15-én a a nyilvános forgalomba átadatott. Valamenyi állomás, valamint Öreglak és Puszta-Bezseny megálló rakodóhelyek az összes forgalomra vannak berendezve, mindazonáltal »Fonyód fürdőtelep« állomás egyelőre csak a személy és podgyász forgalomra nyittatott m g. Ezen állvmásnak a gyors és teherváru forgalomra való megnyitá a már nehány nap mulván várható. — Fekete-Bézseny rakodóhely csupán kocsirakományi teherváru forgalomra szolgál.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Hirdetmény.

Rajna-westfália-oszträk-magyar kötelék. (Dijtétel életbe léptetése hajlitott fából készült butorküldeményekre.)

Folyó évi augusztus hó 1-évél a fenti kötelék forgalom keretében hajlitott fából készült csomagolatlan szétszedetlen vagy csupán szalmába, gyékénybe vagy naponta butorküldeményekre a szallitási dijnak kocsi és fuvarlevelenkint 5000 kg. utáni dijfizetése — egyébként az ide vágó dijszabási határozmányok betartása közvetlen dijtételek lépnek hatályba még pedig.

Beszterczebányáról-Aachen-Templerbendre 575 fennig. Körmöczbányáról-Aachen-Templerbendre 545 fennig Ungváról 662 fennig 100 kgkint·

A magy. kir. államvasutak a részes vasutak nevében is.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban**. Elismert legjobb minőségü **asfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

Magy. kir. államvasutak üzletvezetőség Zágráb.
18979. számhoz.

Hirdetmény.

Adony-Szabolcs állomáson előállitandó magasépitményi munkálatok végrehajtására ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A létesitendő épitmények a következők:

1. Az áru raktár meghosszabitása egy kapuval a budapesti-pécsi vasut szabványa szerint;

2. Nyilt rakodó létes tése a meghosszabitott raktár végében 20 mtr. hosszban 212 m² területtel;

3. Egy két állásu II. rangu mozdonyszin létesitése csatornázással belső tisztitó gödörrel 2664 m. hosszban.

4. Tisztitó gödör daru aknával a mozdonyszin a h. é. vasut szabványa szerint;

5. Egy szénfészer létesitése a h· é. vasutak szabványa szerint;

6. Munkács árnyékszék.

7. Egy pályafentartási raktár létesitése.

8. Schember-féle vágány megszakitás nélküli hidmérleg házikóval (gépészeti felszerelés nélkül);

9. Marharakodó a h. vasutak szabványa szerint; — A tervek és a költségvetés, melyekből a teljesitendő munkákról tájékozás szerezhető a szerződési tervezet és a munkák végrehajtására vonatkozó feltét fizetek továbba az ajánlati minta a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége pályafentartási osztályánál és a budapesti osztály mérnökségnél a hivatalos órák alatt f. é. julius hó 20-tól kezdve megtekinthetők, hol egyuttal a többszörösitett tervek és nyomtatványok 5 irt befizetése mellett megszerezhetők.

Az ezen épitkezésekre teendő ajánlatok a költségvetés ürlapba sajátkezűleg számokkal és szóval leirandó árak jegyzékével felszerelve és kellő képpen felbéjegezve legkésőbb f. é. julius 28. déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak zágráb üzletvezetőségi I. osztályánál (Zágráb, Trekova-utcza 14.) lepecsételve és következő feirattal ellátva:

»Ajanlat a magy. kir. államvasutak Adony-Szabolcs állomásán létesitendő magas épitményekre«, lesznek benyujtandók. Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó munkálatok bánatpénz gyanánt 500 azaz ötszász frtra készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értekpapirokban a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás határnapját megelőzőleg legalább egy nappal leteendő.

Az értékpapirok a napi árfolyam 90 %-val számitandók és a bánatpénz lefizetését igazoló letétjegy ajánathoz csatolandó.

Az ajánlatokhoz mellékelve volt letétjegyek az ajánlati tárgyalás után azok tulajdonosai által irásbeli elismervény ellenében azonnal visszavehetők.

Az esetleg pósta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek téritvény mellett adandók fel. Az üzletvezetőség fentartia magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el- vagy nem fogadása felett tekintet nélkül a felajánlott árakra egyoldalulag intézkedhessék.

Zágrább, 1896. julius hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Eladó. Bián van egy 4 szobás elegans uri uj ház eladó istállóval, pinczével, kerttel stb 5000 frtért. Balaton-Füreden az Ecsi igazgató villája mellett telek eladó 6200 frtért, ez 1250 □-öl, régi fenyö s termö nemes gyümölcsfakkal van beültetve. 412

Eladó vagy bérbeadandó. Szent-Endrén a templom közelében egy 4 szobából és mellékhelyiségekből álló családiház. Bővebbet a kiadóhivatal. 409

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Tőzsde ügyletek. Megbizható tapasztalt ügynök a ki a tőzsdén szerencsésen közvetit, ajánlkozik. Levelek »Szerencse« czim alatt 2 drb 5 kros levélbélyeg mellékelésével a kiadóhivatalba intézendők. 410

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalba.

Balaton-Szemesen a Balaton partján több hold föld eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 404

Előkelő étterem és szálloda jó forgalomu helyen azonnal eladó. 429

Kitünő szappan. Dr. Lisznyai Damó Elemér főorvos arczszépitő és bőrfinomitó szappanját ajánljuk a közönségnek. A szappan májfoltot, sömört, arczfoltokat, napfoltot, bőrfarkast (mit fresert), böratkát, s minden bőrbajt eltávolit. Kapható Korona-gyógytár Kálvin-tér és Molnár és Mosernél Koronaherczegntcza. Ugyanott kapható Dr. Lisznyai-féle fogpor. 423

Eladó ház. Balaton partján, Szemes faluban (Somogy-megye) egy ház, mely áll 2 szoba 2 kony a 1 kamra, 2 istaló, 1 hold veteményes kerttel eladó 800 frtért. Bővebben a kiadóhivatalnál. 424

Jó üzlet. Balaton melléki telepre vállalkozó korcsmárost keresnek. Levél »Jó vállalat« czimen válasz bélyeggel a Buda és Vidéke kiadóhivatalába. 425

Czukrász. Damó-Füreden (Lelle) kávéházat és czukrászdát nyithat ügyes és élelmes szukrász. Kérdezősködni lehet a kiadóhivatalnál. 426

Cseléd. Intelligensebb idősebb nő cseléd gyermekek mellett mint házvezetőnő alkalmazást talál. Jó bánasmódban részesül. Levelek a kiadóhivatalba intézendők. »Jó bánásmód« czimen 427

Jó vétel. Tinnyén száz hold föld, dohány engedély és urilakkal eladó. Vételár 35.000 forint. Bővebben a kiadóhivatal. 408

Kiadó házat keresek Ujlakon, kis kerttel vagy udvarral, a hol magam lakhatnék. Három szobát igénvelek legkevesebb. A ki ilyent tud, forduljon a kiadóhivatalhoz. 430

Intelligens, müvelt idősebb nő, müvelt vagyonosabb urnő mellé társalkodónőnek menne, ellátás és csekély fizetésért. Fő a finom bánásmód. Levelek a Buda és Vidéke kiadóhivatalához intézendők. »Müveltség« czim alatt. 431

Bizomány. Mindenféle füszer, gyarmatáru, bor, cognac és savanyu viz terjesztésére vállalkozik egy szakképzett egyén. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 432

Ügyes füszerkereskedő segéd jelenleg az I. kerületben müködik — a helyiviszonyokat ismeri más üzletben óhajtana alkalmazást. Czim a kiadókivatalban. 433

Tekepálya. Tekepálya társaságnak kertbei bizonyos napra kiadó. Bővebb felvilágositással a Buda és Vidéke szolgál. 434

Ügyvégző. Minden ügyben eljár, felvilágosit, tudósit, levelez, utba igazit egy nagy ismeretségü egyén. Levelek 2 drb 5 kros bélyeggel a Buda és Vidéke kiadóhivatalához. 435

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabiróság székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányaból átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri osaládnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és testi balesetek ellen, valamint az ember életere

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.

» 6 » » Zehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.

» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye

» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.

» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.

» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.

» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállitásból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapuhon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros fő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.
Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros Esküter, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Föraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

Legtisztább ásványvizünket

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egesz napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

VÁLI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.

(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

piaczot teremteni. Minek az uj rosszal a régi jó rovására az olvasó könyveket megtölteni.

Vegyék magok a tanitók a kezökbe a gyermek irodalmat. A jó olvasmányokkal képezett ifjuságnál nem talál talajra a modern irodalom, és a sajtó nem garázdálkodhatik többé, mert nem lesz közönsége.

A budai tanitók itt ebben a meg nem romlott fészekben vegyék kezökbe az ügyet. Hassanak, alkossanak és gyarapistanak. Izenjenek hadat a magok és az ifjuság érdekében minden erkölcsrontó támadásnak s akkor a tanitás szelleme nem hanyatlik, Alapitsák a tanitást, nevelést és szórakozást a keresztény vallás erkölcsre.

E. Gy.

Tartsunk népgyülést.

(Levél a szerkesztőhöz.)

A „Buda és Vidéke“ a polgárság érdekében cselekszik akkor, midőn a választások előtt fel akarja soroltatni Buda érdekeit és sérelmeit és számon kerni, hogy az elhangoztatott igéretekből mik teljesedtek? A polgárság érdekében cselekedik akkor, midőn a budai érdekek emelésére alakult végrehajtó bizottságot a cselekvés terére készteti és kiváncsi megtudni, hogy mit végezett?

Van Budán most több Buda emelését czélzó kör.

I. Kelenföldi kör.
II. Gellérhegyi egylet.
III. Zugligeti egylet.
IV. Svábhegyi turista-egylet.
V. Római fürdői tisztviselő telep.
VI. Rézmáli egyesület.
VII. Rózsadombi házépitő szövetkezet.
VIII. Lipótmezei érdekeltek szövetkezete.

Ezt a legutolsót kivéve, mely édes keveset mozog a többi érdekeltség hasznosan munkálkodik és zörget az ajtókon, hogy megnyissák.

Társas köreink ebben az évben nem tettek annyit Budáért, mint a mult években. Évi jelentéseikben nincs annyi kérelmezés felsorolva.

Asztaltársaságaink kiválóan a jótékonysággal foglalkoztak és csak kevés vetett ügyet a közdolgokra. Annál többféle tárgyról, mulasztásról, elhanyagolásról irtak nekünk a társadalom minden rétegéből. Ezeket részben közöltük, részben pedig az illető hatóságoknál, társaságoknál rövid uton intéztük el. Reméljük, hogy a közönség az ő jó barátját és ügyvivőjét, a „Buda és Vidékét“ ezután is megtiszteli bizalmával.

Sürgős ügyeink most:

I. Az egyetem Budán.
II. Eskütéri hid.
III. Közlekedés.
IV. Utcza rendezés.
V. Vágóhid.
VI. Vizvezeték
VII. A III-ik kerület rendezése.
VIII. A vár ügyei, elhagyottsága.
IX. Katonakórház.
X. A farkasréti temetőnél több bejárás, a temető rendtartás rendbehozatala.
XI. Feljárások könnyitése a várba.
XII. A budai ipar és kereskedelem emelése.
XIII. Szöllők rekonstruktiója, fásitás, állami intézmények szervezése.
XIV. Fekete József főgymnáziumának érettségi vizsgajoggal való ellátása.
XV. Szövetkezés a vidékkel. Buda legyen Dunántul központja.
XVI. Átjáró a déli vasuton.

Ezeket tartom én sürgősnek, de én csak egy ember vagyok mások többet látnak. Azt hiszem a Lágymányos elhanyagoltsága, ugyszintén a Németvölgyé, Orbánhegyé, Mártonhegyé, Sashegyé, Remetehegyé szintén égető kérdés. Fontos a lövölde, rózsadomb, Rézmál, az Országut rendezése stb.

Tartsunk tehát népgyülést, hol mindenki elmondhatja óhajtását. Több szem többet lát. A népgyülés adjon memorandumot a képviselők kezébe és a szükségesebb kérdéseket ezek oldassák meg a választások előtt.

Hivja össze a népgyülést a „Buda és Vidéke“ szerkesztője.

Egy budai polgár.

A zöld korcsmárosok.

Rossz idők, rossz napok járnak az idén a zöld korcsmárosokra, rosszak különösen a budaiakra. A kiállitás és annak fő- és melléklátványosságai elhuzzák a közönséget az amugy is sokfélekép elhanyagolt Budáról.

Vegyük ehez a kedvezőtlen időjárást s természetesnek találjuk, ha Budán és vidékén a kirándulókat alig látó zöldkorcsmárosok panaszkodnak.

Ez a panasz alapos. Az a ki Budán s annak külterkein és vidékén jár akad olyan vendéglősökre, kik még az idén nem láttak kirándulót. A budai legnépszerübb vendéglők is néptelenek. A vig életet néma kihaltság váltotta fel. Nincsenek nyári mulatságok, összejövetelek. A kiállitás igazgatósága mindent a kiállitáson rendez. A budai zöld korcsmárosok nézhetik a napot s még szép időben is pihenhetnek. Legjobb napjaikat a mikor hagyomány szerint özönlött a nép Budára, a zápor rontotta el.

Nyaraló nincs annyi, mint a mult években. Némelyek elmaradtak a rossz közlekedés, mások a kiállitás miatt.

A budai zöldvendéglősök erre az évre teljesen leégtek. A mi idő a nyárból hátra van az alatt nem kárpótolhatják magokat. Ha emelkednék is az üzlet, az még a napi kiadásokra is kevés. Ebben az évben a ki tönkre nem ment az veszteséggel zárja le számadásait.

Kihalt a budai hegyvidék, de kihalt egész Buda. Alig néhány vendéglőben van élet, a többi kong az üresség tól s az ujjain számithatja el, hogy hány vendége volt a héten?

Megérhetjük azt, hogy legszebb kiránduló helyeinkre nem akad vállalkozó a jövő évre, mert az idei rossz esztendő a legvállalkozóbb szellemünek is szája izébe marad.

Az I—III-ik kerületi vendéglősök között nagy az elégedetlenség, hogy a legtöbbnek épen ebben a rossz üzleti esztendőben emelték fel az adóját, daczára, hogy a bizottság előtt pontosan megjelentek és érvekkel mutatták ki üzleteik hanyatlását.

Az I—III-ik kerületi szállodások, vendéglősök, bor- és sörmérők ipartársulatának elnöksége azzal a tervvel foglalkozik, hogy a tanács elé kérvénynyel járul a melyben adóelengedést kérnek.

Mi, kik a budai viszonyokat teljesen ismerjük ezt a kérést méltányosnak tartjuk és hisszük, hogy azt a tanács is méltányolni fogja.

---

csak beszélt, de ő a temészet nyilvánulásait bámulta és hallgatta.

Ő is fut magától most erre, de a kérdés milyen irányban menekül vissza. Bámulta a madarakat is, a mint a légben repkedtek, megszégyenitve a világ összes technikáját.

— Mindjárt beérünk Rábolcsba.

Ez a hang keltette fel álmaiból. Az ut egy nagy sziklakiugrás mellett vezetett el; mikor ezt elhagyták, egy fensikon ott terült el Rábolcs, szép lombos fákban gazdag utczákkal, akár csak egy kis kert lenne számtalan kertilakkal. A toronynak csak a teteje látszott ki.

— Itt volnánk! — mondá egy kis helybeli önhittséggel a fuvaros.

Ácszugi Demeter ujra maga előtt látta a kivándorlókat szállitó nagy hajót. Fütyülve ereszt magából gőzt. A hajósuhancz csönget. Ott a föld! — kiáltják az utasok.

Igen, itt van a föld. Vajjon mit vet rá a végzet?

Elértek a mészárszékhez, melynél a vendéglővel egyesült Menyétes Márton uram kinn állt az ajtóban és nagyot nézett az érkezőre. Vagy a porcziót hajtják, vagy földet kóstolnak, de jó nem lehet belőle.

— Jónapot kivánok! — szólt az utas.

— Adjon Isten! — felel kurtán Menyétes uram.

— Van itt egy kis szállás meg szivesség egy üdülő beteg számára?

— Beteg? No abból ugyan nem kérrünk. Itt ki van dobolva, uram, hogy betegnek lenni nem szabad. Nálunk még beteg nem volt soha. Jó itt minden: ital, étel, levegő. Ha az ur beteg, ugy nincs se szivesség, se szállás.

— Nem vagyok én csak beteges . . .

— No ez már más. Hát csak olyan urhatnám-beteg. Fürdőre jött Rábolcsra. Tessék besétálni.

Menyétes Márton uram egy nagy czáfolata volt a betegségnek. Majd kicsattant a két orczája, feltürt ingujjai hatalmas idegeket és izmokat tettek láthatóvá. Érczes hangja“, kemény járása, erélyes mozdulatai mind a kitünő egészségre vallottak. Fehér köténynyt viselt, fejére büszkén nyomta aranypillangós. bojtos sipkáját.

Nagy tajtékpipából eregette a bodor füstött. Tekintélyes magatartással járt-kelt ugy a mészárszékben, mint a borivóban, kegyesen osztva mosolyait, vagy érdesen, semmibe véve bánt vendégeivel. Nem fáradt el a keze a mértékemelgetésben addig, mig a szöllők termettek.

A rábolcsiak borban fürödtek. Most ujra beültették a szőllőket és a pinczében még mindig akadt bor. Menyétes Márton uram nagyon röviden beszélgetett a lakossággal. Jobb szeretett ugy társalogni, ha ülhetett és nem kellett neki ugrálni. Szolgabirónak való ember, a ki szereti osztani az igazságot, lévén tanácsbeli ember, kinek a szava zsinórmérték.

Az uribbfajta vendéget jobban szerette. Magát is urnak tartotta. Szeretett okoskodni a világfolyása felett.

Eleme volt a politika. Ujságot, könyveket olvasott és adta a jól értesült polgárt. A paraszt véleményét semmibe se vette.

Ácszugi Demeter ugyancsak sokáig legeltette szemeit az öles korcsmároson és nézte bajuszát, mely ugy fel volt kunkorgatva, a hogy a Toldi Miklósét, vagy Kinizsi Pálét festik. Látthatta akárki, ott lógott mind a kettő, valami vándor piktor kezére vallva.

A korcsma és mészárszék Toldi Miklós nevét viselte czégérén. A vendéget a saját szobájába akarta bevezetni, mig a numero 1-et elrendezik. mert most az kamara volt, de a vendég inkább az ivóban maradt. Jobb ott. Menyétes uram szókimondó ember volt, nem igen válogatta a szavát és egyenesen támadt a kérdéssel:

— Mi szél hordozza erre az urat?

— Mondtam, hogy beteges vagyok.

— Nem is ugy néz ki ar ur.

— Most már lábbadozom, de bizony nagyon elővettek a bajok.

— Azt hiszem, hosszu volt a farsang.

— Abból is volt részem.

— No mindegy, látom, hogy magyar ember. Megférünk egy fedél alatt csak az ételben ne fitymáljon, mert az sértés a feleségemre azt pedig nem engedem. Tud az különben betegnek is főzni, még a viczispán is helyre hozná a gyomrát.

— Nem lesz rám panasza. Azután a komája is dicsérte.

— A vasuti vendéglős?

— Igen.

— No olyan koszt nálam is van mint nála, az adagokhoz meg nem kell nagyitó üveg. Bőfizetés és ki-ki annyit eszik, a mennyit bir. Hanem jöjjön csak az ur, hadd mutatom meg az anyjukomnak. Ő igazgatja a konyhát.

Kimentek a konyhába.

(Folyt. köv.)

Hazai gyártásu keztyük.

(Ó-budai keztyügyár.)

A székes fővárosi állami keztyüvarrótelep felügyelő bizottsága e hó 26-án ülést tartott, melyen a telep igazgatója beszámolt a f. év első felében elért iparüzleti eredményekről. A jelentés szerint a telep a f. év első felében állandóan 80 munkásnőt foglalkoztatott. Ezek 50·058 pár keztyüt vartak meg; s munkabér fejében összesen 7280 frt 67 krt kaptak. A mult év első felében a megvart keztyük, száma 36.234 pár volt, a kifizetett munkabérek összege pedig 5225 frt 09 krt tett ki. A munkásnők közül a könyebb munkát végző kézimunkások és tamburirozók, kik jobbára gyermekleányok heti 2 frttól 4-ig, a gépvarrók és tűzők pedig heti 3 frtól 9frtig kerestek s többen közülök egészen a telepen nyert keresetükből tartják fenn magukat. E mellett a telepen kiképzett munkásnők egyrésze otthon háziiparszerüleg üzi a keztyü varrást, többen ismét a keztyüiparosoknál mint házivarrónők nyertek alkalmazást.

Tájékoztatás végett meg kell még említenünk a telepet az elhunyt Baross miniszter 1891-ben kettős czél elérésére létesitette. Egyfelől azért, hogy a hazai keztyüs iparnak, mely a kiszabótt keztyüt megvaratás végett az osztrák keztyüvarró vállalatokhoz volt kénytelen kiküldeni, ezen munkára hazai munkaerőt neveljen; a keztyüs ipart ennek segélyével gyorsabb áruelőállitására, s nagyobb árufnrgalomra képesitse, szóval annak fejlődését előmozditsa. Más felől pedig ezért, hogy azon munkabérek, a melyeket a hazai keztyüs ipar azelőtt az osztrák keztyüvarró vállalatoknak fizetett, magyar munkásnők részére legyenek biztosithatók, és ilyen módon a főváros III-ik kerületében egy uj keresetforrás nyittassék. Az előbb ismertetett eredmények igaznlják, hogy a telep rövid négy év lefolyása alatt évről-évre fejlődve, most már minden két irányban egész komoly közgazdasági tényezővé izmosodott.

A keztyűvarrótelep nagyobb méretü további fejlődése tehát csakis ugy remélhető, ha maga a nagy közönség is pártfogásába veszi a telepen varatott hazai gyártásu keztyüket. És ez annál könnyebben megtörténhetik, mert a keztyü áránál ár tekintetében a hazai és az osztrák gyártmány között alig van külömbség, mig ellenben a hazai gyártmány gondosabban megválasztott anyagánál fogva ugy minőség, mint a tartósság tekintetében felette áll az osztrák gyártmánynak, hogy a nagy közönség a telepen varratott, hazai gyártásu keztyűket felismerhesse egy magyar czimer és fölötte Sz. A. K. T. jelzéssel fogja ellátni.

Sajnos azonban, hogy a mi keztyüs iparunk még nagyon szegényes. Évi fogyasztásunknak alig egy ötödét tudja ellátni; mig a többi négy ötödöt csak nem egészen az osztrák keztyüs ipar uralja, mely a rövid árukerdskedések utján áraszt el bennünket olcsó, de nagyon selejtes áruval.

Budáért.

A mult hétről következőket jegyezhetjük fel azokból, melyek Budán és Budáért történtek.

Uj lépcső a várba. A budavari Mátyás-templom pesti oldalatól le az Albrech-utig uj széles kőlépcsőt készitettek. Tavasz óta folyt rajta a munka s most készültek el vele. A lépcsőt a napokban átadják már a forgalomnak de környékének rendbehozása eltart a nyár végeig.

A Gellért-kőpart épitése. Nagy munka folyik most a vámháztéri hid budai hidfőjénél, a Gellérthegy alján. Mivel a hid épitési munkálati befejezésükhöz közelednek, nagyban készitik a hozzá vezető följárókat és utakat. Kiépitik a Gellért-kőpartot, a mi sok akadályba ütközik, mert az utnak menedékesnek kell lennie s mert a hegy nagyon is az utra szögelik. Ennélfogva a hegy alsó részéből jó darabot levágtak, a Duna medrét pedig a parton feltöltötték s erre épitik a hatalmas kőpartot. A budai hidfőnél most rakják le a gáz és vizvezetéki csöveket. A munkálatokkal sietnek, hogy azokat két hónap alatt, a mikorra a hid is teljesen készen lesz, befejezzék.

A Zöldmál fejlődése. A III. ker. Ujlakhoz tartozó zöldmál-dülői közbirtokosok népes gyülést tartottak, a melyen a fővárosi tanács azt a határozatát, mely szerint a zöldmáldülői utat kiépiti a vizvezetékkel látja el, örvendetes tudomásul vették. A közbirtokosok az uthoz szükséges területet legnagyobb készséggel dijtalanul átengedték.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Schmidlechner Károly.

Egyszer egy társaságban nagyon értelmesen és okosan beszélt egy uri ember. Kérdezösködtek kicsoda? Kitünt, hogy iparos. A kérdezösködők közül többen azt mondták: Nem hittem volna, hogy egy iparos ilyen értelmes ember legyen.

Ez a hamis és téves felfogás uralkodik sok körben. Némelyek közül azok a kik több iskoláról kaptak bizonyitványt és az irodákban foglalkoznak azt különösnek tartják, hogy az iparos müvelt és értelmes ember.

Én pedig ezt egészen természetesnek találom. Az ipar pangana, nem haladna, ha müvelt iparosok nem lennének. Az értelmet és tudást nemcsak az iskolai bizonyitványok adják, de adja azt leginkább az élet a tapasztalatnak kincses házából. Aadja az önképzés.

Magyarország mindig hires volt értelmes iparosairól s Buda is büszke lehet reá, hogy itt is sok müvelt iparos van.

Pusztán hivatalnokokból egy társadalom nem képzelhető. A mi köreinkben kiváló férfiak az iparosok és kereskedők is. Büszkék lehetünk, hogy közügyeinkben nem egy iparos és kereskedő jár elől, még pedig nyomós szavakkal.

Társulatainkban sok iparos visz vezérszerepet. A kerületi választmányok és a törvényhatóság buzgó tagjai.

Schmidlechner Károly törvényhatósági bizottsági tag derék és müvelt iparos. Üzletében kiváló erő, a társadalmi életnek oszloposa. Min denben részt vesz, a mi szép jó és nemes.

Ilyenek szeretem én a magyar iparost. A ki Schmidlechner Károllyal beszél, a ki az ő hasznos munkásságát, pontosságát, szorgalmát és lelkiismeretességét látja az elismeri, hogy ő egy érdemes férfiu, jó hazafi, jó polgár és igazán szivén viseli mindenütt Buda felvirágozását.

A kötelességérzet vezeti mindenütt és sehol nem a szerepelni vágyás. Egész egyénisége nyilt lap, melyről őszinte jellemét azonnal le lehet olvasni.

Szereti az irodalmat, szereti a müvészetet és az összes közmüvelődési intézményeket. Szókimondó ember, ki nem féli az igazat kimondani lefelé és felfelé.

Sokat tapasztalt, sokat látott, jól megfigyelte azt az életet a melyet átélt s melyben polgár erényeivel tünt ki.

Példája buzditó lehet, minden fiatal iparosra és minden polgárra. Mi ilyennek ismerjük őt s polgártársai ezt tisztelik az ő jellemében.

Demeter szerencséje

czimü regény közlését kezdtük el. A regényt a „Buda és Vidéke“ szerkesztője ***Erdélyi Gyula*** *irta. Tárgya a magyar életből való. Alakjai magyarok. A természet üditő és béketető erejét dicséri a regény. Fü és fa hegeszti be az ember sebeit, békit ki a világgal és adja vissza munkakedvünket . . .*

Uj előfizetőinknek megküldjük a regény kezdetét.

Ifj. Szidanits Ferencz.

Ha egy elaggott, az emberi kor végső határát elért aggastyán sirja előtt állunk, megrendülünk, — halála fáj nekünk! Mennyivel inkább fáj, mennyivel inkább rendit meg benünket az a tudat, hogy egy ifjut, egy jó barátot, a gondos atyát, a szerető gyermeket kellett utolsó utjára bocsátanunk.

Hivatásának élt, buzgóságának esett áldozatul;

Nem volt a sors kegyeltje, de ő bizott a Mindenhatóban, itt hagyta őt az, kit legjobban szeretett, itt hagyta őt rövid hét hónap előtt gyermekeinek anyja. Ő nem csüggedett, férfiu erélylyel viselte el a csapást.

Nem volt a sors kegyeltje, bátran ment neki a veszélynek, vésznek, csak azért, hogy a mását mentse meg s nemes tette közepette érte a borzasztó végzet.

Az ó-budai pipagyár égett, ő, ki tisztán nemes, jó érzését követve, mint önkéntes tüzoltó felhatolt az égő gerendák közé s az leszakadva őt leütötte. Halálos volt a csapás, ifju életét oltotta ki a gerenda.

Ott volt temetésén József kir. herczeg képviseletében Rohonczy, budapesti térparancsnok. József kir. herczeg kivánatára a 26 éves ifju hőst katonazenekar kisérte.

A tüzoltók, kiknek ő egyik parancsnoka volt, ott voltak teljes számban, ott voltak a városi tüzoltók Szczerbovszky Szaniszló, főparancsnok és Breuer Szilád, segédtiszt vezetése alatt ott voltak az önkéntes tüzoltók Bárány Ernő főparancznok vezénylete alatt, ott voltak az alcsuti, az erzsébetfalvi stb. és a gyárak tüzoltóinak küldöttségei.

A szertartást julius hó 29-én Tálos Gyula, segédlelkész 4 órakor kezdette meg 3 pap segédkezése mellett. A beszentelés közben Hoppe Rezső vezetése alatt tanitók énekelték a cirkum dederunt me-t, utána Czike Imre bucsuszott el a halottól ezekkel a szavakkal:

„Mélyen tisztelt gyászoló közönség! Kedves Kartárs! — Azoknak az érzelmeknek, melyeket a fájdalom kelt az ember lelkében, kifejezést adni nem lehet. A nagy fájdalomnak csak egyetlen szava, csak egy kifejezése van: a könny! Siratjuk is mi te benned az önzetlen jó barátot, a ki utolsó falatodat is oda adtad annak, akit barátodnak mondottál. Siratjuk mi te benned a buzgó kartársat, a ki buzgoságodban egy fokkal sem álltál alább a legbuzgóbbnál. És a mikor igy könnyezünk, tisztelettel hajlunk meg előtted, még koporsódban is, mert a te halálod egy világitó és dicső példa, melyhez foghatót ma keveset találunk. A te halálod nem a párnák között lepett meg, te a te kötelességed teljesitésének hallottja vagy. Ez a nemes vonásod, mely minden tettedből kisugárzott, meg az a keserü fájdalom, melyet érzünk utánad, ez marad meg a mi emlékezetünkben te rólad. Az Isten legyen a te árváidnak irgalmas! Isten áldjon meg téged is!“

Elhangzott e szép beszéd után a kartársak bucsuztató éneke s megremegtette a szíveket.

Megindult a menet, a katona zenekar, mely nem katonát ritkán kisért még, szomoru indulója mellett beláthatlan ember kisérte a dúsan megkoszoruzott koporsót. Szegény jó édes atyját, szegény árva gyermekeit, szegény szerető testvéreit, jó barátait megtörte a bánat, a fájdalom.

S most nyugodjék a mi jó barátunk, Szidanits Ferkó csendesen, nyugodjék békében, hisz árvái nem lesznek árvák, gondviselői lesznek neki azok, kik őt nevelték fel.

Nyugodjék ő csendesen, békében, bánkodó szüleit az ő gyermekei fogják vigasztalni.

Nyugodjék csendesen, békében, neve, emléke barátai szivében van.

Eltávozott körünkből, de csak azért, hogy korán elhunyt hitvesével fenn a mennyekben egyesülve lehessen gyermeikeinek őrangyala.

Hajós Mihály.

Zugló vagy Szugló.

A „Budapesti-Hirlap“ mult heti számaiban érdekes vita fejlődött ki egy kérdés körül, mi helyesebb *Zugló* avagy *Szugló*?

Ha a Zuglónál magyarosabb a Szugló, akkor a Zugliget helyett is inkább használjunk Szugligetet. Tényleg a zugligeti svábok Szugligetnek mondják a Zugligetet, s szalainak a zalait.

Téves az a hivatkozás, hogy a Szalay-ak tulajdonképen Zalay-ak vagyis *zalaiak*. Dr. Wertner Mór „A magyar nemzetségek a XV. század közepéig“ czimü munkájában a Szalay-ak eredetét Liptómegyébe teszi. Első ősük Zetkon 1290. Egyenes ősük Selen „dictus Szalay“ 1340. (V. ö. Majláth Béla összes dolgozotával.)

Jelentés tekintetében *zsivány* és *sivány* között is van különbség. Dugonics András „Példabeszédek“ cz. müvében azt irja: „*Zsiványoknak* mondgyuk azokat az embereket, kik tolvajságokkal imitt-amott keresik kenyerüket: juhokat, borjukat, malaczokat lopnak, de senkit se ölnek. *Siványoknak* nevezzük azokat a homokokat, melynek semmi hasznát (sükeretlenségjek miatt) nem vehetni. A szél is mindenfelé fujja.“

Régi munkákban a zsidókat sidóknak irták. A Zsigray-ak közül ma sokan Sigray-nak irják nevöket.

Tényleg van rá példa, hogy a szó elején levő *zs* vagy *sz* összetett mássalhangzók helyett *s*- vagy *z*-t használunk.

Zúg a szél helyett, helyes nyelvérzékkel biró magyar ember azonban sohasem fogja azt irni, hogy *szúg* a szél.

Van rá példa, hogy egyes szavaknál a kezdő hangzókat a közhasználatban lágyan mondjuk ki és kemény hangzóval irjuk, vagy ellenkezőleg.

A szégyenlős kopaszok mai napság *parókdt* viselnek, pedig Altorjai B. Apornak egy kéziratából fenmaradt, hogy a régiek a *parókdt, barókdnak* hivták.

Ezek alapján tisztára elfogadom a „Budapesti Hirlap“ azt az állitását, hogy *Zugló* helyesebb mint *Szugló*, épen ugy mint *Zugliget* helyesebb mint *Szugliget*, mert Szalay más mint Zalay, *zúg* helyett nem mondhatunk *szúg*-ot.

Ezek után még csak néhány kifejezésre hivom fel lapunk olvasóit, melyeket a nyelvtisztaság, a szabatosság rovására használunk ugy beszéd, mint irásközben.

Vannak szólásmódok, szemenszedett germanizmusok melyek hallatára szinte borsódzik a háta minden helyes nyelvérzékü magyar embernek. Lássunk csak néhányat!

Nem fizeti ki magdt, vagy *jól néz ki*. Sokan még a nótába is belevitték ezt a germanizmust, mikor azt éneklik:

Ugy *néztél ki* fekete gyász ruhába
e helyett:
Olyan voltál fekete gyász ruhába

Érthetetlen kifejezések egy magyaros észjárásu ember előtt:

„*Borbérés az utczán át.*“
„Szabad kérnem *egy kis tüzet?*“
„*Hány óra van nálad?*“
„Kikérem *magamnak!*“
„Nekem *ellopták az órámat!*“
„Borbérés dugaszoltpalaczkokban!“ hát ez is lehet?
„*Részegen láttam.*“ Ki volt részeg a szóló vagy a kiről beszél?
Van szerencsém!
Keserü elődobásokat tett nekem!

Szolgai német forditások:
Kéretik az ajtót betenni!
Kéretik azonnal fizetni!

Egyik fővárosi napilapban évekig következő hirdetést olvastam: *X. Y. franczia mód szerint tejen hizlalt baromfikereskedő.* T. i. a baromfit hizlalták tejen, nem a kereskedőt.

Legujabban a hasonlatok melyeket jelesebb szónokaink is használnak rém módon sántikálnak. Az ujévi Potemkin-féle tüntetések alkalmával egy jeles képviselőházi szónok következő hasonlattal élt, melyet a lapok hüen regisztráltak:

„Az a *mag*, melyet elvetettél, jó talajba került: *ott ragyog mindnyájunk szemébe!*“

Ez se rosz. *Fogja magát* és elindul Pestre!

Egyik fővárosi napilap vezérczikkében 28 sorban következő idegen szavakra találtam: a szocziális eszme, expansiv, radikális, sugalmazó spiritusza, propagálta, progressiv adó, adó-reform, minimum, radikalizmus, félszabadult proletariatus, egyetemi professor, agrarius módositás, retográd intézkedések stb.

Üdv a sajtó azon munkásainak, kik e botrányos irásmód ellen harczolnak.

Eperjessy István.

Országos Turista Kongresszus.

A hazai turista-egyesületek közös czéljaik érdekében való hathatósabb és eredményesebb munkálkodhatás végett egyöntetü eljárást óhajtván követni, ennek mikénti megvalósitását megvitatandó f. évi augusztus hó 19-én Budapesten Országos Turista Kongresszust tartanak.

A testet-lelket edző turistaságnak közgazdasági fontosságát is elismerve és méltatva, ezen Országos Turista Kongresszus védnökségét Dániel Ernő, val. belső titkos tanácsos, kereskedelemügyi és dr. Darányi Ignácz, val. belső titkos tanácsos, földmivelésügyi m. kir. miniszter urak voltak kegyesek elvállalni.

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület, mint a kongresszust előkészitő egyesület részéről összehivott előértekezlet által, a kongresszus előkészitésére gróf Bethlen Bálint és dr. Téry Ödön elnöklete alatt végrehajtó bizottság küldetett ki, a melynek tisztikara a következőleg alakul meg:

Alelnökök: dr. Staub Móricz és dr. Hoitsy Pál. Titkárok: Radnóti Dezső és dr. Marinovich Imre. Jegyzők: dr. Posevitz Tivadar és dr. Erdélyi Károly. Pénztáros: Moussong Géza. Ellenőr: Borszéky Soma. Bizottsági tagok: Déry József, dr. Hankó Vilmos, dr. Hermann Antal, dr. Jancsó Benedek, dr. Papp Samu, Petrik Lajos és dr. Thiring Gusztáv.

Az Országos Turista Kongresszusnak folyó évi augusztus hó 19-én, szerdán az ezredéves országos kiállitás ünnepségek csarnokában d. e. 10—1 óráig és netán délután 3—6-ig tartandó üléseiben, az alábbi kérdések fognak megvitatásra kerülni:

I. Mily módon lehetne a turistaságot hazánkban terjeszteni, a turista-forgalmat és fürdők látogatását emelni? Előadó: dr Posewitz Tivadar.

II. Miként volna lehetséges egy turista-organumot létesiteni, melynek a külföldet is érdeklődő anyagából, esetleg évnegyedenként, idegen nyelvü kivonat is bocsáttatnék közzé? Esetleg mily módon lehetne a hazai turista-szövetkezetet megalkotni? Előadó: Thirring Gusztáv.

III. Miként volnának a tanuló ifjuság kirándulásai szervezendők és rendszeresitendők és miként volna a kirándulási kedv a főiskolai tanuló ifjuságban felébreszthető? Eladó: Hangai Oktáv.

IV. A külföldön létező népviselet védő szövetkezetek czéljainak megfelelőleg, különösen a nép körében élő intelligens elemek (u. m. lelkészek, néptanitók, továbbá községi jegyzők, falusi birák, anyakönyvvezetők, körjegyzők, járási- és körorvosok stb.) segélyével hogyan lehetne odahatni, hogy a falusi nép között az egyre jobban tért hóditó városi divatnak, illetve az annyira festő és néprajzi szempontból is fenntartandó népviseletek káros átalakulásának gátat lehessen vetni. Előadó: dr. Hermann Antal.

V. Miként lehetne a külföldi turista-egyesületekkel állandó összeköttetést létesiteni és azt fentartani? Előadó: Benedek János.

VI. Minő közforgalmi és társadalmi kedvezmények volnának kieszközlendők a turista-egyesületek számára? Előadó: Moussong Géza.

VII. Az eddig elrejtett alig ismert vagy meg nem közelithető kirándulóhelyek feltárása. Előadó: Merza Gyula.

Tisztelettel felkérjük a hazai turista ügy iránt érdeklődőket, hogy ezen első Országos Turista Kongresszusban résztvenni s az ott megvitatandó kérdésekhez, — a melyek turistaügyünket előbbre vinni lesznek hivatva — hozzászólani méltóztassanak.

Kiváltképpen felkérjük hazai turista-egyesületeink mélyen tisztelt Elnökségeit, hogy az előttük legalkalmasabb módon oda hatni szíveskedjenek, hogy az egyesületük kebelébe tartozók, az Országos Turista Kongresszus törekvéseit megvalósitani segitsenek.

Budapesten, 1896. julius hóban az Országos Turista Kongresszus végrehajtó bizottságának nevében hazafias üdvözlettel

Gróf Bethlen Bálint, Dr. Téry Ödön, titkárok. Radnóti Dezső, Dr. Marinovich Imre, titkárok.

Különfélék.

— **Az állatvédők kongresszusa.** Az állatvédők kongresszusán több budai vezér ember is részt vett, többek között Osztoics Mihály város biró is, ki az állatvédő egyesületnek alelnöke és lelke. Sok izben fel is szólalt. Az összes külföldi szakértők elismeréssel hallgatták a madarak kalitkázásáról tartott hangulatos előadását. Érdekesen beszélt a vivisectiokról kórházi czélokra. Az állatvédő kongresszus tagjait előzékenyen kalauzolta és pedig Budán. Osztoics Mihály nem csak szóval, de tettel is legnagyobb pártfogója az állatvédő egyesületnek. A sajtó nem számolt be az állatvédő kongresszussal és elhallgatta annak egyik legérdemesebb tagja működését. Kötelességünknek tartjuk a sajtónak ezt a figyelmetlenségét helyre hozni.

— **Ünnepély.** A „Budai Jótékony Nőegylet“ helyiségeiben (I. Attila-utcza) f. évi julius 27-én tartották meg az egylet védőszentjének szt. Annának tiszteletére a szokásos ünnepélyen. Az intézet házi kápolnájában d. e ½10 órakor összegyültek az egylet ápoltjai hogy szt. misét hallgassanak, melyet ft. Tálos Gyula ur, krisztinavárosi segédlelkész, áll. gymnáziumi hittanár mondott. Evangelium után az emlitett lelkész emelkedett szellemü tartalmas beszédben méltatta szt. Anna emlékezetét, buzditva a hallgatókat, hogy követnék az ő példáját, s hálára sarkalván őket az egylet, s annak jótevői iránt. A mise alatt Witkovszky Antal, Ebner Károly. Koller János, Magyar József és Hoppe Rezső urak előadták dr Paradeiser János gyönyörü C-dur férfikar miséjét; felajánláskor pedig Witkovszky Antal valósággal elbüvölte a közönséget csengő tenor hangjával s az előadott magán betéttel. A ünnepélyen az egylet elnöke: budavári dr. Országh Sándor s vele együtt az egész egyleti választmány is megjelentek.

— **Királyi palota a Sashegyen.** Remek kilátás nyilik a Sashegyről. Igazán fejedelemnek való hely ez. Nem csodáljuk, mert királyi izlésre vall az, hogy Ottó főherczegnek egy bizalmas embere járt ott a napokban ki a vezetőjének Ottó főherczegnek azt a szándékát fejezte ki, hogy ő fensége a Sashegyen akar magának épitetni. Nagy hasznára lesz ennek a vidéknek, ha a főherczeg megvalósitja szándékát. Ezzel a tervvel boldogult Rudolf főherczeg is foglalkozott.

— **A rém-utcza.** A rém-utcza az Alkotásrutcza, melyen esős időben valami propeller vállalatot kellene létesiteni. Ide mindenki fél ilyen időben bejönni, mert olyan marasztaló a sár. 3—35 számok előtt járda nincs. Bittner Alajos lelkes polgártársunk a maga és érdektársai nevében a főváros tanácsához kérvényt adott be, melyben elpanaszolja az Alkotás-utcza elhanyagoltságát és kéri, hogy a jelzett számok előtt lévő járdát az Alkotás-utcza forgalmához képest mielőtt csináltassák meg. Kérvénye legfontosabb indoka az, hogy a sza-

— **A sztójkai gyógy-borviz**. Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II. Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

A szerkesztő üzenete.

E. M. R. urhölgy Buda. A szép tárczát köszönjük, s megtisztelő ajánlatát is. Mig a regény folyik tárczát nem közölhetünk, Budai érdekekről és ügyekről szóló czikkeket kérünk.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

1888. évi saját termésü szegszárdi veres és fehér ó-borok.

Czukor, kávé, rizs, gyertya, tea, rum, cognac, stb.

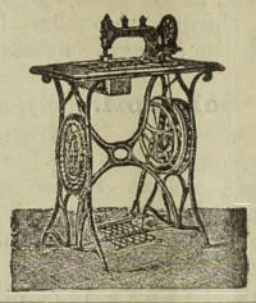
Gyarmatáruk raktára.

Petroleumot, illó-olajokat és savakat, továbbá festanyagokat — általában oly czikkeket, **melyek az élelmezési árukra károsan hatnak, nem tartunk.**

Nagyobb megrendelések a főváros területén dijmentesen a házhoz szállittatnak.

SCHIEN KÁROLY

Budapest II., Batthyányi-u. 1.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biciklikben.**

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.
» 6 » » Ziehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.
» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye
» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.
» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.
» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.
» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállitásból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **asszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, távíró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes ház. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányaból átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Bizomány. Mindenféle füszer, gyarmatáru, bor, cognac és savanyu viz terjesztésére vállalkozik egy szakképzett egyén. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 432

Eladó vagy bérbeadandó. Szent-Endrén a templom közelében egy 4 szobából és mellékhelyiségekből álló családiház. Bővebbet a kiadóhivatal. 409

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Kitünő szappan. Dr. Lisznyai Damó Elemér főorvos arczszépitő és bőrfinomitó szappanját ajánljuk a közönségnek. A szappan májfoltot, sömört, arczfoltokat, napfoltot, bőrfarkast (mit fresert), bőratkát, s minden bőrbajt eltávolit. Kapható Koronagyógytár Kálvin-tér és Molnár és Mosernél Koronaherczegntcza. Ugyanott kapható Dr. Lisznyai-féle fogpor. 423

Eladó ház. Balaton partján, Szemes faluban (Somogy-megye) egy ház, mely áll 2 szoba 2 konyha 1 kamra, 2 istáló, 1 hold veteményes kerttel eladó 800 frtért. Bővebben a kiadóhivatalnál. 424

Eladó vadászkutyák. Szép és jó fajta vizsla kölykök eladók. Hol megmondja a kiadóhivatal. 437

Balaton-Szemesen a Balaton partján több hold föld eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 404

Előkelő étterem és szálloda jó forgalomu helyen azonnal eladó. 429

Tőzsde ügyletek. Megbizható tapasztalt ügynök a ki a tőzsdén szerencsésen közvetit, ajánlkozik. Levelek »Szerencse« czim alatt 2 drb 5 kros levélbélyeg mellékelésével a kiadóhivatalba intézendők. 410

Lakások és hónapos szobák kiadók. Czim a kiadóhivatalba.

Ellátás. Müvelt és a gyermek neveléshez értő nő, ki Budán iskolák közelében lakik ellátásra vállal fel több fiu gyermeket, »Ellátás« czimü leveleket tessék a Buda és Vidéke kiadóhivatalához intézni. 438

Kiadó házat keresek Ujlakon, kis kerttel vagy udvarral, a hol magam lakhatnék. Három szobát igényelek legkevesebb. A ki ilyent tud, forduljon a kiadóhivatalhoz. 430

Balaton Füreden 1254 □-öl befásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Écsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Magy. kir. államvasutak. 85736 96. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1897. évben esetleg 3 éven át szükséges fém aczél és vasnemü anyagok szállitásának biztositását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 25-nek déli 12 óráig beterjeszrendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig bekülgendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1896 julius hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága. 440.

Ügyvégző. Minden ügyben eljár, felvilágositt, tudósit, levelez, utba igazit egy nagy ismeretségü egyén. Levelek 2 drb 5 kros bélyeggel a Buda és Vidéke kiadóhivatalához. 435

Cseléd. Intelligensebb idősebb nő cseléd gyermekek mellett mint házvezetőnő alkalmazást talál. Jó bánásmódban részesül. Levelek a kiadóhivatalba intézendők. »Jó bánásmód« czimen 427

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Magy. kir. államvasutak
92282/96 számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1896. év folyamán visszanyert és még visszanyerendő pályafentartási és vágány épitési czélokra már nem használható:

Mintegy 500 tonna különféle ócska aczélsin, mintegy 2200 tonna belföldi ócska vassin és mintegy 3000 tonna külföldi ócska vassinnek eladása czéljából nyilvános pályázatot hirdet; kiköttetik azonban, hogy a m. kir. államvasutak részéről ezen mennyiségekre nézve — melyek korlátlanul nagyobbak vagy kisebbek lehetnek — semmi nemü kötelezettség nem vállaltatik s hogy vevő az 1896. év végeig tényleg rendelkezése álló mennyiségeket tartozik a felajánlott egységárakon átvenni.

Ezen sinek a m. kir. államvasutak valamely állomásán bérmentve kocsiba rakva és hivatalból lemázsálva azon részmennyiségekben bocsátatnak a vevő rendelkezésére, a mint azok az ügylet megkötésekor készletben vannak, illetve az év végeig a pályából visszanyeretnek.

A folyó év november hóban rendelkezésre álló készlet a vételár előzetes lefizetése mellett legkésőbb 1897. évi január hó végeig feltétlenül átveendők.

A sinek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szelvényére és minőségére adatnak el; a sinek hosszát illetőleg megjegyeztetik, hogy csakis öt méteren felüli és öt méteren aluli hosszal biró darabokra vállalunk kötelezettséget, miért is oly ajánlatok, melyek határozott hosszakat vagy szelvényeket kötnek ki, figyelembe nem vétetnek.

Kiköttetik, hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmennyiségre is tehető.

Az ajánlattevő a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve kötelezőknek elismeri a m. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt 129381—91 sz. a. fenálló általános feltételeit, a melyeket 15 kros magyar bélyeggel és **aláirásával ellátva, ajánlatához csatolni tartozik.** Ezen feltételek 15 kr és megfelelő postabélyeg beküldése ellenében megküldetnek.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár (számmal és betüvel) végre az idézett feltételek elfogadása világosan kiteendö.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy kellően lepecsételt s egy 50 kros m. kir. bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: **„Ajánlat ócska sinek megvételére 92282—96 számhoz“** folyó 1896. évi augusztus hó 18-ának déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. emelet) benyujtani sziveskedjenek.

Bánatpénzben az ajánlott egységár szerint kiszámitott érték összeg 5%-a augusztus hó 17-én déli 12 óráig főpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénznélküli, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn tul beérkező ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételek nélkül érkeznek és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből az egyes ajánlóknak tetszés szerinti részmennyiségeket is engedhessen át s végre, hogy a czél elérésére bármely más intézkedést is tehessen.

Ha ajánló csak a kiirt egész mennyiségre, vagy annak bizonyos meghatározott részére kiván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában határozottan kifejezni tartozik.

Budapest, 1896. évi julius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

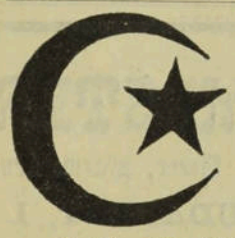
Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziö (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJOKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Esküter, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinhdz után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyuvizek.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

VÁLI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.
(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Bodega.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint

I. k. Pauler-utcza 3. sz. alatt

Bodegát nyitottam, hol is mindennemü csemege, bor, liquör, cognac, sonka, finom felvágott, palack sör, s egyáltalában a csemege szakmába vágó bel és külföldi áruk mindenkor a legjobb minőségben kaphatók.

Az üzlet vasár- és ünnepnap délután is nyitva van.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„Pinczérek Lapja.“)

A hazai szállodások, vendéglősök, kávések, pinczérek és kávéházi-segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

»Az első magyar orsz. pinczemesterek egylete«, a »Budapesti kávéház segéd-egylet«, a »Szatmár-Németi pinczér-egylet«, a »Székesfejérvári pinczér-egylet«, a »Szombathelyi pinczér betegsegélyző-egylet«, a „Győri pinczér-egylet“, a »Révkomáromi vendéglősök- és kávések ipartársulata«, az »Aradi pinczér-egylet«-nek a »Szabadkai pinczér-egylet«-nek az »Aradi vendéglősök- és kávések egyesületé«-nek, az »Ujvidéki szállodások-, vendéglősök- és kávések ipartársulatának«, a «Miskolcz pinczér egylet«-nek és a »Kassai vendéglősök-, kávések-, korcsmárosok- és pinczér-egyleté»-nek

Hivatalos közlönye.

Megjelenik havonkint kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. Háromnegyed évre 4.50 frt. Félévre 3 frt. Évnegyedre 1.50 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület Klauzál-utcza 2-ik szám. Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALO KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébánia-utcza sarkán,

„A ZÖLD VADÁSZHOZ“

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, kesztyü, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s piperecziklkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZÉRE.

Előlegek

mindennemü ertékpapirokra

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, 1. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.45	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.46	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2.— és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32		»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

A szénsavdus ásványvizek királya a

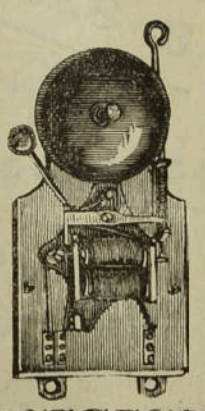

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 32. sz. (Kisaszony hava) Vasárnap, augusztus 9.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A budai színészet érdekében.

A Buda krisztinavárosi nyári szinházra a millenniumi esztendő rosz napokat, vagyis inkább rosz estéket hozott. Az utóbbi években különösen vasár- és ünnepnapokon, vagy kedvelt, kitünő müvésznők vendégszereplése alkalmával a szinkör pénztáránál nagy volt a sürgés-forgás és tolongás, mig most a pénztárnok nagyokat ásit s Somolik Lőrincz titkárral, az igazgató hü emberével együtt fejüket lehorgasztva busan mormogják, hogy: „ . . . Buda, Buda, hová lettél? Szép hiredből de kiestél. . . . “

Ős-Budavára, Konstantinápoly s a többi szórakozási és mulató helyek háttérbe szoritották a budai nyári szinészetet. A tizenöt-husz előtti év Mosonyi-Szathmáry-Károlyi-Bogyó féle jövedelmetlenségek és deficzitek kisértetei ujra feltámadtak halottaikból. Krecsányi megfeszitett erővel küzd e rémek ellen. Számos uj darabból álló müsorán kivül olyan kitünő müvész-hadvezérnőket küldött csatarendbe, mint Küry Klára, Blaha Lujza, Hegyi Aranka és Komáromy Mariska. Keveset használt. Deficzit uram még kárörvendőbben vigyorgot s csattogtatta rémes agyarait. Krecsányi nagyot gondolt s a legerősebb tromfot játszotta ki: Pálmay Ilkát, ez Európaszerte hirnevet és dicsőséget aratott művésznőt nyerte meg hosszabb vendégszereplésre. Ugy halljuk, hogy Krecsányi ezt a szerencsés fogását különösen a Vig szinház, a mely szintén igyekezett Pálmayt a maga számára meghóditani, kancsal szemmel nézi.

Különben a budai nyári szinház igazgatója e küzdelemteljes esztendőben a magyar szinészetet nem csak szellemileg igyekszik magas szinvonalra emelni, hanem mindent elkövet, hogy a közönség ez ötvenhárom év előtt emelt épületben az előadásokat minél kényelmesebben és zavartalanabbul élvezhesse. Legutóbb a szinkör belsejét a közönség izlésének és igényeinek megfelelő csinnal ujittatta és alakittatta át, pár nap előtt pedig illetékes helyen a következő kérvényt nyujtotta be:

Budapest fő- és székváros nagytekintetü tanácsához

Budapest.

„Mélyen tisztelt fő- és székvárosi tanács!

Alulirt, az utóbbi évtized alatt a buda krisztinavárosi nyári szinház állandó igazgatója, aláb leirt alázatos kérelemmel vagyok bátor a nagytekintetü fő- és székvárosi tanács elé járulni.

Az köztudomásu dolog, hogy a buda-krisztinavárosi nyári szinház, melyben 1843. év május havában, tehát több, mint ötvenhárom év előtt játszottak először németül, alapjától egész a fedélzetéig fából épült, festett üvegablakokkal s felül köröskörül szelelő pillérekkel van ellátva.

Azt is sajnálattal vagyok kénytelen az általam nagyrabecsült nagytekintetü fő- és székvárosi tanács előtt kiemelni, hogy a lefolyt ötvenhárom esztendő alatt, amely idő alatt itt, a főváros ezen az exponált, nagyrészt német ajku polgárok által lakott részében, a magyar szinészet nagy küzdelmek és áldozatok árán

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (3)

I.

Demeter indul.

A konyha takaros és tiszta volt. A házi-asszony meg a cselédek is tiszták, rendesek.

— No, anyjok, beteget hoztam.

— Ez a numero 1-es ur?

— Az volnék, szolgálatára, — felelt Demeter.

Jó kardos menyecske lehetett, a negyvenes évek elején, tüzről pattant, egészséges, szép asszony. Tekintete értelmes, arczáról az egyenes jellemü magyar nőt lehetett felismerni.

— Kiszolgáljuk becsületesen, csak ne finnyáskodjék, mint azok a komédiás-természetü porczió-szedők, meg földkostolók, vagy szekuránsok. Főztem én már nagyprépostnak it.

— Ne tessék félni én igen jó beteg vagyok.

— Akad ám itt czitromos becsinált is. Egyszer egyék belőle, sohasem hal meg.

Ezalatt elkészitették a numero 1-et. A tornáczról nyilt, benne két ágy, egy heverő pamlag, asztal, mosdó, székek és két szekrény. Két nagy ablak nyilt a mezőre. Az egész tájékot láthatta innen.

— No, ez derék, nagyon meg vagyok elégedve.

— Megis lehet, — büszkélkedett a nagy asszony. Tessék elhelyezkedni. Vacsorára paprikás csirke lesz.

Alig töltött egy órát Rábolcson, már is otthon érezte magát. Nincsen olyan előkelően butorozva, de itt nem is zaklatják. Magában nagyot nevetett az ostromló sereg felsülésén, kik számláikkal csengetnek holnap az ajtóján. Ezt ugyan senki meg nem tudja, hol van, addig, mig ő nem akarja.

II.

Tanulmányok.

A beteg jól érezte magát Rábolcson. Két nap mulv aMenyétes és uram, Menyétesné asszonyom éltek-haltak a vendégükért. Ez azután kedves beteg, kétszer is megrepetálja az ételt. Nem különösködik, azt eszi, a mi van, figura nélkül, magyar ember szokása szerint. Az öltözködése nagyon is urias, de hát ha teheti, tegye.

Mindjárt az első nap kikisérte Menyétes uramat a szöllőbe, tartva olyan szavakkal, a mik a derék embernek igen jól estek. mert kedvelte az urias hangot. Néha napján pajtáskodott a jogászokkal is. Az ide való rábolcsi kaputos embereket lenézte, mert hát neki sok jutott ki az élet könyvéből. Ez saját szokásmondása.

Az agyag jól indult, de rosszul formálódott a korsó. A nép nem kérdezi a diplomát, csak a tanácsot kéri. Ő tud adni, csak ugy, mintha valóságos fiskális lenne. Nem olvasta, mégis tudja a törvényt és ha az ügy nem ugy dől el, mint a miként megprófétálta, nem ő a hibás, hanem ez az ujmódi járásbiróság, mely rosszul olvassa a betüt.

Ácszugi Demeter aligha ismert még ilyen tipust, mert a Menyétes Márton-fajta emberek ritkaságok. Nem zugprókátor ő, ki pénzért hamis instáncziát gyárt, hanem az igazságnak bátor kutatója és védelmezője. Ezt hirdeti, ezért vértanu-halálra kész. Keményfejü magyar, becsületes minden izében.

„A föld a népé, a nép becsülje meg a földet; ne turja hiába, ne háborogjon azért, a mit el nem érhet. A jó Isten méri ki utainkat. Ne térjünk el az Isten utjáról.“

Demeter meg volt róla győződve, hogy ő valóban beteg. Különösen az agya van megterhelve és idegei belefáradtak a tétlen életbe. Nem egészséges az észjárásra. Irigyelte Menyétes Márton talpraesett bölcselkedéseit.

Olvasott eleget. A hirlapokat mohón falta naponkint. Néha regényt is vett kezébe, ha valakitől kölcsön kapott, de a legremekebb nyitott könyvbe, a természetbe soha nem tekintett be. Fü, fa kinálja itt a tudományt és az emberek könyelmüen mulasztják el a szorgalmas olvasást. Nem unalmaskodnak itt betük, a nyelv nem zárja el. Megérti mindenki. Szomoru sors vár arra, ki e könyvbe hódolattal nem tekint. Pipa dohányt sem ér ehhez képest a többi könyv.

Az első fejezet arról szól, hogy imádkozzál és dolgozzál. Nem henyél senki és semmi. Nincs egy percznyi nyugalom, egymást váltja a munkásság. Az üdülő Ácszugi egyszerre letett arról, hogy magát sorsüldözöttnek adja ki. Az előtte fekvő nagy könyv megtanitotta arra,

végre némi kis tért birt hóditani, a magyar szinielőadások lehetővé tétele, sikeresitése, emelése érdekében nagyon kevés történt s még most is ott vagyunk, ahol egy félszázad, vagyis a szinkör felépitése alkalmával voltunk.

Tisztelettel jelentem a nagytekintetü fő- és székvárosi tanácsnak, hogy a budakrisztinavárosi szinkörben a mai forgalmi viszonyok között lehetetlen előadásokat tartani. Az üvegablakokkal és nyitható pillérekkel ellátott vékony faalkotmányon a legkisebb külső zaj is behallatszik, s nemcsak a nappali szinpadi próbákat, hanem az előadásokat is teljesen lehetetlenné és tönkre teszi.

A krisztinavárosi, a várbeli és a tabáni templomok harangjai, továbbá a Horváthkertben és a szinkör körül játszó gyermekek zaja, a szinkör előtt állomásozó egy- és kétfogatu bérkocsisok káromkodásai, mind, mind a próbák és a szinielődások rovására és hátrányára történnek.

De ez még mind hagyján!

A Krisztinavárosban, az alagut tulsó végében az utóbbi évtized alatt, a vasuti forgalom, málha- és terményszállitás, kocsi és omnibus közlekedés stb. stb. oly nagy arányban szaporodtak föl, hogy a szinkör előtti kövezet a kora reggeli óráktól éjfélig csattog, viszhangzik az ott elrobogó mindenféle járművektől. A déli vaspálya avonatok, melyek a szinkör felépitése alkalmával még egyáltalán nem léteztek, nagyrészt az esti órákban hét kilencz óra között indulnak el, vagy érkeznek a fővárosba. Már maga a vasuti közlekedés is oly nagy zajt és robogást idéz elő, mely lehetetlenné teszi azt, hogy én a legjobb szándék mellett is élvezhető és tisztességes előadásokat tarthassak.

Gyakran megtörténik, hogy komoly előadásoknál, a legsebesebb, legizgatottab jelenéseknél a szinpadon szereplőknek el kell hallgatniok s bevárniok, mig a szinkör előtt elhaladó nyolcz tiz különféle jármü zaja, robogása a távolban kissé elmosódik.

Lenagyobb alázattal esedezem tehát a nagytekintetü fő- és székvárosi tanácsnak: *kegyeskedjék a buda krisztinavárosi nyári szinház előtti, ugynevezett Alagut-utcza kocsiutját az Attilla-utczától kezdve a Mészáros-utczáig fakoczkákkal burkoltatni, a gyalogjárót pedig asphaltiroztatni.*

Föntebb alázattal leirt indokaim támogatásaul legyen szabad még felhoznom, hogy a fővárosban a középületek, ugymint iskolák templomok, szinházak, birósági épületek, kaszinók stb. előtti térségek fakoczkákkal vannak ellátva. Már pedig egyetlen épületnek sincsen oly nagy szüksége a külső csendre, mint a budai szinkörnek.

Mélyen tisztelt tekintetes fő- és székvárosi tanács!

A budai közönség és a budai nyári magyar szinészet nevében és fennállhatása érdekében kérem Tekintetességteket, hallgassák meg és méltassák nagybecsü figyelmükre és pártfogásukra föntebbi alázatos, igaz és jogos kérelmemet s kegyeskedjenek intézkedni, hogy a buda-krisztinavárosi szinkör eleje 1897. évi ápril hó tizenhatodikára, vagyis a jövő nyári évadra, fakoczkázattal, illetve aszfalttal burkoltassék.

Kérelmemet még egyszer jó indulatukba ajánlva maradok.

Budapest, 1896. évi julius hó 29-én.

alázatos szolgájuk.

Krecsányi Ignácz,
szinigazgató.«

Közöltük e kérvényt egész terjedelmében, mert az abban foglaltakat teljesen osztjuk, s a szinkörbe járó közönség érdekében sürgősen elintézendőnek és nélkülözhetetlennek találjuk. Buda szinészete a fővárosnak különben is mostoha gyermeke. Télen kölcsönkért szinészettel, hetenkint három előadással tengetnek bennünket. Tegye a város legalább azt lehetővé, hogy a f ő é v a d, vagyis a nyár tartama alatt lehetőleg háboritlanul h a l l h a s s u k az előadásokat.

Az ügy fontosságánál fogva felkérjük a budai kaszinókat, köröket és egyesületeket, mint a melyek a magyar szinészetet különben is támogatják, csatlakozzanak föntebbi kérvényhez s tőlük és hatáskörüktől telhetőleg hassanak oda, hogy a szinkör eleje kellő távolságig jövő évre faburkolattal láttassék el.

Villamos vasut Budaörsre.

Budaörs községe még egy évtizeddel ezelőtt gazdag község volt. Szőllői dusan termettek. Bora jó áron kelt. A lakosok szemmel láthatóan gyarapodtak, vagyonosodtak. A szőllők kivesztek. Csak lassan, nagyon lassan ültetik ujra a szőllőket.

A kormány az agrár-bankot ezért támogatja, de a bank a mi vidékünkre még nem vetette szemeit és Isten tudja, hogy mikor lesz itt vagy lesz-e olyan bortermelés, mint azelőtt.

A budaörsiek részint meglevő vagyonukból élnek, részint kereskednek élelmi szerekkel. Naponként százával jönnek be férfiak és nők árulni. E mellett az épitéseknél és egyébütt napszámoskodnak.

Hogy foglalkozásuknak megfelelhessenek korán kelnek és későn feküsznek. A fárasztó napi munka után gyalog mennek haza. Télennyáron. Jó és rossz időben.

Budaörs Budával társaskocsi utján közlekedik. A főváros másik része a községtől $^1/_2$ órányira fekvő vasuttal van összeköttve.

A krisztinavárosi egyetlen társaskocsi nem csak hogy nagyon hosszu időközökben indul, hanem rozzant és drága is. A rosszul közlekedő jármü ezenkivül hosszu uton megy.

A budaörsiek a regényes és különben szép sétahelynek kinálkozó Farkasréten járnak gyalog, hol az uj temető van. Balra a Sashegy vidéke, jobbra a temető.

A temetőbe nincsen közlekedés. Még tár-

---

hogy a ki el nem csügged, az megnyerheti a játékot, mely vagy sikerrel, vagy bukással végződik, a mit életnek szokás nevezni

— A hova az ember lép, abból a nyomból könnyen fakadhat szerencse. Élelmességgel legyen ám azért a csizma talpalva. A ki mit tud, ha mindnyárt sárkányeresztés is, abból verjen pénzt. A pénz is csak olyan gabna, mint a többi. Először elvetik, azután boronálják és ha jó idő jár, jól fizet. Csak nézni kell tudni, de kevesen tudnak ám.

— Igazán jól beszél Menyétes ur.

— Valahogy csak sántikálok, nem biztos a járásom. Hej sokat, nagyon sokat néztem én, de nem mindig láttam. A sas tanit a nézésre, csak tessék utánozni.

— Ilyen okosak a madarak?

— Okosak-e? Professzorok azok, uram.

— Sohasem hittem volna.

— Tessék csak nézni, ott van a kerékvágásban a pacsirta. Miért nem repül oda a rigó?

— Valóban nem tudom.

— Csak azért, mert nem ott van a helye. A madár eltalálja a helyét. Az embernek több az esze, kövesse. Nézze az ur a szarkát, csörög, ugrál a fán; azt hiszi, a fán valamit akar? Oh nem. Meg van a zsákmánya, de arra törekedik, ne vegyék észre. Be van ez kérem osztva szépen. Megélnek tisztességesen. Rongyos madarat nem láttam én soha. A nézésből élnek tisztára. A melyik nem tud jól nézni, azt elejti a tőr, vagy a vadász.

— Ez a madarak filozófiája?

— Ez, uram. Tessék megtanulni. Ott van az okosság, füben-fában. Ki sugta meg az ibolyának, hogy a bokorban rejtőzzék? A napraforgónak, hogy a nap felé forditsa fejét? Ugy-e az Isten? Nekünk is kinyilatkoztatta, csak hogy mi nem követjük. A természetben, a hova valamit rendeltek, megállja a helyét. Ha az emberek a fától és fütől tanulnánk s ki-ki megelégednék sorsával, a mire rendelve van, szép beosztással folynának napjaink. A vihar kitépheti a fát tövestől, ember kivághatja, de maga ellen nem cselekedik soha.

Az elkényeztetett fővárosi gavallér nem szokta meg a sétát. Lóvasuton, társas- vagy bérkocsin rándult ki. Legalább husz éve nem gyalogolt egyfolytában annyit, mint mikor Rábolcsra jött és ma. Azt hitte, elfárad. Nem igy történt. Minél tovább ment, annál könnyebben érezte magát. Tüdeje kitágult, élvezte a levegőt, lépései ruganyosabbak. Erdő, mező kinálta a sok látni valót. Egészséges, edzett emberek, viruló nők jártak-keltek, vagy munkában szorgalmatoskodtak. Vigan dolgozott a nép, várván-várva reményeinek teljesülését, melynek biztató fakadását örömmel szemlélte.

Az egész természet bölcsészeti rendszerét csodálta az, a ki még ezt az irányt soha nem figyelte meg. Nem könyvekben rejlik az okosság, hanem füben és fában. Ember nem irhat ilyent, csak egy Mindenható. Áhitatot kelt ez a szivben és letéve a rejtélyek, a titkok kutatásának vágyát, az ég felé emelkedik, a honnan a felelet jó kutató eszméire. Élj, imádkozzál és dolgozzál.

Ácszugi Demeter ugy találta magát a természet ölén, mint az a leány, kit először vezetnek a világba.

Lelke és képzelete elringott a tárgyakon és hangokon, abban a hangversenyben, mit emberi, állat és tárgyak szereznek. Isteni hangszerelés ez. Ember, ha akármilyen müvész is, nem teheti kottára.

Milyen veszteség az reá nézve, hogy oly sokáig időzött a festett világban és távol volt a valódi világtól. Ennél a viszatérésnél olyan mámor fogta el, mintha egész éjjel tivornyázott volna . . .

Nem, ez a mámor sokkal nemesebb volt.

Elértek a borházhoz. Remek zöldben pompázott a szőllőlevél, délczegen simult karójához a venyige. Szép katonás rendben helyezkedtek el a tőkék. A gazda büszkén nézett végig gazdasága legdrágább és legkedvesebb kincsén.

Össze-vissza járták a pásztákat, az utakat. Demeter nem értette meg ezt a szemlét. Vajjon mit nézhet olyan nagyon a mészáros? Lehajlott, keresztül-kasál nézegetett, botjával érintete a porhanyó földet. A vendég utánozta. Ő is nézte az apró fürtöket. Mi szép, mily remek ez a fejlődés, Érdekfeszitő, különösen arra nézve, ki ezt ültette, fentartja, hasznát veszi.

Mennyi mindenféle érzés vegyül össze a gazda szivében, mikor mint a generális a seregen, végignéz a szőllőn, megelégedve a biztató jelekkel, majd kémleli a felhőt, milyen veszedelmet rejthet ez méhében? A költő, a hitbuzgó, a bölcs, a katona, a játékos érzései keverednek össze e reménykedésben.

— Eh! — sóhajtott Menyétes uram és panyókára vetett dolmánya zsebéből kiveszi a kis kulacsot, lecsavarja róla az emlőkét, néhány cseppet kilódit belőle a földre, egy kortyot iszik belőle s felsóhajt ujra.

(Folyt. köv.)

saskocsik sem járnak. A kegyelet gyakorlói csak fáradtsággal juthatnak ide. Ez a vidék közlekedés dolgában is hátramaradt.

Kár, nagyon kár, mert szegény ember csak nehezen mehet a temetőbe. A kinek pénze nincs bérkocsira annak a terhes gyalogutat kell megtenni.

A szegényebb emberek még halottaikat is gyalog kisérik ki. Bizony itt volna az ideje, hogy egy kezdeményező vezérember vasutra gondolna.

A Krisztinavárosban a déli vasuttól épülhetne egy villamos vasut, mely minden esetre bőven jövedelmezne és e mellett hozzájárulna egy szép és nagy terület emelkedéséhez.

A budaörsiek sokkal könyebben juthatnának a fővárosba, különösen Budára, a melynek piaczán, munkálatainál élnek.

A szegényebb osztály olcsóbban temethetné és látogathatná halottait és benépesednék a Sashegy, Németvölgy, Farkasvölgy. Itt lakások, villák épülnének, hol a szegényebb jövedelmü emberek olcsóbb és jobb lakásokat kapnának.

Budaörs maga nem épithet vasutat, de a főváros és a község támogatásával egy magántársaság igen. Valakinek el kell kezdeni és a dolog magától megy. Kezdje el Budaörs, melynek olyan lelkes előljárósága van s melynek kitünő jegyzője, Beke József erre alkalmas is.

Bellobraidits Lipót.

A II-ik kerületi kath. főgymnázium és a Ferencz József-intézet.

A II-ik kerületi katholikus főgymnázium és a vele kapcsolatos Ferencz József-intézet vezetése egy kézbe került. Dr. Demeczky Mihály lett a főgymnázium igazgatója és a Ferencz József-intézet kormányzója.

Dr. Demeczky Mihályt a ki a mathematikának kitünő művelője a peadagógiai körök tartózkodva fogadták. A Buda és Vidékében is jelent meg egy czikk, melynek irója kifejezte ezt a tartózkodást.

Alig telt el egy éve és ime bebizonyult, a mit mi készséggel ki is jelentünk, hogy Dr. Demeczky Mihály nemcsak kitünő igazgatótanár, de tapintatos jó nevelő is. Tudományos és iskolai elfoglaltsága daczára részt vesz a budai társadalom életében.

Mind a két intézet tudniillik a főgymnázium és Ferencz József internátus évi értesitője tartalmas és tanuságos. A vaskos értesitőket a Franklin társaság nyomta, elég kárára a budai nyomda iparnak. Kár, hogy nem Budán készültek a nyomtatványok.

A főgymnázium értesitőjéből kiemeljük a gazdag tanári könyvtár hatodik kimutatását.

A tanárok irodalmi müködése.

Fest Aladár. Fiume kereskedelme a középkorban. Megjelent a „Gazdaságtörténeti Szemle“ 1895. évi évfolyamában és külön nyomatban. — Az adriai tengerhez vezető utaink. Felolvastott a M. Földr. Társaságban, megjelent a „Földrajzi Közlemények“ 1895-iki évfolyamában és különnyomatban. — Ujabb kézirati munka Fiume történetéről. Ismertetés a „Századokban“.

Dr. Katona Lajos. „Mythologiai irányok és módszerek.“ „Ethnographia“ 1896. 3 füzet. Tárcák, ismertetések és birálatok a „Pesti Napló“ „Philologiai közlöny“, „Ethnolog: Mittheilungen aus Ungarn“ több számában. Tizennégy füzetnyi forditás az „Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képben“ czimü vállalat számára. Általános és magyar mithologiai, folklorisztikai, nyelvtudományi és irodalomtörténeti czikkek a „Pallas Lexikona“ számára.

Mialovich Mór. A physika körébe tartozó czikkek a „Pallas“ lexikonja számára.

Dr. Reményi Ede. Hasonlatok „Milton eposzaiban“; „Nausikaa és Desdemona“: „Achilleus és Patroklos“ cz. értekezések az Egyet. Phil. Közlönyben. Tárczák a Magyarországban.

Varga Ottó. Magyarország története Fiataloknak és öregeknek elbeszéli Varga Ottó. A Kisfaludy-Társaság által jutalmazot pályamü. 54 iv, 226 képpel. Szerző kiadása (I. ker., Vár, Disz-tér 10). Ára füzve 7 frt kötve 8 frt. Magyarország okonyomozó története. Középiskolák VIII. osztálya számára. Harmadik kiadás. Franklin-Társulat kiadása. — Előadásokat tartott a Szabad Lyceumban.

Fegyelem.

Az igazgatónak és az összes tanároknak vállvetett törekvése oda irányult hogy a főgymnázium növendékei között komoly és szigoru fegyelmet tartsanak fönn s azt a jó rend és eredményes müködés érdekében az intézet jellemző vonásává tegyék. Örömmel jelentjük, hogy ezt a törekvésünket minden tekintetben kielégitő siker koronázta.

Az ifjuság vallás-erkölcsi nevelése is éber figyelemben és kiváló gondozásban részesült. A róm. kath. tanulók vasár- és ünnepnapokon szent beszédet és misét hallgattak, s a rendre felváltva őrködő tanárokon kivül a példaadás érdekében maga az igazgató is kötelességének tartotta, hogy minden vasár- és ünnepnap jelen legyen az ájtatosságon. Az összes ifjuság az idén is két csoportra osztatott, melyek mindegyike nemcsak a szent beszédet, hanem a misét is külön hallgatta. A kath. ifjuság husvét előtt két csoportban három napi sz. gyakorlatokon vett részt és ez évben is három izben járult közösen a szentségekhez. Az egyházi énektanitás eredménye szintoly dicséretesnek mondható mint az előző években.

Más vallásu növendékeinket mint az igazgató látogatásai közben személyesen is meggyőződött, saját lelkészeik hivatásszerü buzgósággal részesitették a vallástanitásban. Az illető előljárók részéről nem emeltetett az igazgatóságnál komolyabb panasz sem szorgalom, sem erkölcsi magaviselet tekintetében.

A Ferencz József-intézetben a növendékek kellő felügyelet vannak és magas szinvonalon álló nevelést kapnak. Az intézet kormányzója jó szellemet önt az ifjuságba. Ő és családja szülői gendoskodással őrködnek a növendékek felett. Az intézet nevelői és a főgymnázium tanári kara elsőrangu erők.

A Ferencz József-intézet életéből közöljük a tanárikar irodalmi müködését és a fegyelmet.

A tanárok irodalmi müködése.

Dr. Demeczky Mihály. Sur des substitutions échangeables entre elles. Megjelent a franczia tudományos akadémia „Comptes rendues“-inek 1895. évi folyamában.

Bódogh János. Szerkesztette a Gabelsberger-Markovits-féle gyorsirás érdekében megjelenő „Gyorsirászati Lapok“-at és a „Budapesti Gyorsirót“-t.

Dr. Gyulai Ágost. Néhány költemény és műforditás szépirodalmi folyóiratokban.

Késmárky Árpád. Szerkesztette a „Czimbalmozók folyóiratá“-t.

Dr. Zombory János. Barcsay Ábrahám élete és költészete. Irodalomtörténeti tanulmány. Budapest, 1892. 8° 73. l.

Nevelés és fegyelem.

1. Valláserkölcsös nevelés. A nevelőintézet különös gondot fordit arra, hogy a növendékek valláserkölcsös szellemben neveltessenek. A növendékek napi imádságaikat vallásfelekezeti csoportokban, nevelők felügyelete alatt, külön helyiségekben végzik. Az intézet római katholikus és görög katholikus növendékei az intézet kápolnájában a főgymnásium tanulóinak egyik csoportjával együtt hallgatják minden vasár- és ünnepnapokon a szent misét, melyen megelőzőleg szent beszéd tartatott. A növendékek az év folyamán háromszor gyóntak és áldoztak; az intézet növendékei előljáróik kiséretében megjelentek az urnapi körmeneten, a főgymnásium jótevőjének, Pejachevich grófnak, lelkiüdveért tartott ünnepélyes gyászmisén és a hushagyó kedd utáni hamvazáson.

A protestánsok, a téli rossz időjárás kivételével, vasárnaponkint a protestáns német nevelő kiséretében a várbeli templomban voltak isteni tiszteleten, a gör. keleti növendékek pedig vasárnaponkint a tabáni görög keleti templomban jelentek meg isteni tiszteletre.

2. Fegyelem. A fegyelem gyakorlásában következetes elvek alapján atyai jósággal, humánus módon járt el az intézet, szem előtt tartva, hogy müvelt ifjakkal müvelt emberhez illő módon kell bánni. A jóságos eljárás mellett megkivánták a katonás rendet, pontosságot minden tekintetben. Ifjaink mindenben megfeleltek a fegyelem követelményeinek; megmutatták egész magatartásukkal, hogy müvelt ifjakhoz illően gondolkodnak és éreznek.

A fegyelmezésnek szigorubb eszközeihez nem kellett nyulni. A nevelőintézeti viselkedésnek megfelelő magatartást tanusitották a növendékek az iskolában is, hol csak kisebb gyermekes csinyek és fegyelmi vétségek merültek fel részökről az egész éven át.

Konstantinápoly és környéke.

Hivatalos értesülések szerint Konstantinápolynak szép időben körülbelül 20,000, rossz időben három ezer vendége van. Ebből a látogatottságból, mi budaiak azt a tanuságot vonhatjuk le, hogy fejlődésünknek, emelkedésünknek alapja a jó közlekedés és a jó rendezés.

A Konstantinápoly czimü vállalat élelmes kezekben van s egymásután nyujtja a változatos meglepetéseket.

Tanuljanak belőle az üzlet emberek és erejökhöz képest kövessék a követésre méltót. A jó tanuságokat huzzák le belőle.

Nem szegödhetünk arra, hogy egy üzletet a többi rovására dicsérjünk, mi csak általános vonásokban beszélünk. A vállalkozás kulcsa minden üzleti képességnek s a közönség felismerése. Egy nagy napilap virágzásának az az elv a kulcsa, hogy neki a közönség parancsol.

Az az nem a közönség van a vállalkozóért, de a vállalkozó a közönségért. Egymás felismerésén, egymás megbecsülésén boldogulnak.

Konstantinápoly nincsen hasznára a budai üzleteknek. Látványosságai csábitják a közönséget, melyből jut a környéknek is.

Már egy számunkban irtunk róla, hogy a sok idegen megfordulása hasznára van a telekvásárlásoknak és letelepüléseknek, sarkalója az épitési kedvnek.

Lágymányos és Kelenföld jövőjét biztositja az idegen forgalom. A konstantinápolyi állandó szinház alkalmassá teszi ezt a helyet arra, hogy a nyaraló és állandó közönség szaporodjék. A budafoki vasut kiépülése, a Sósfürdő nagyobb berendezése, külön vonatok Kelenföldre az egész környék üzleteit emelni fogják.

Igy értékesedik majd az a kincs, mely a Lágymányos és Kelenföld szép fekvésében rejlik. Buda és vidékén a vállalkozási kedv mindenfelé erősödni fog csak a hatóság is tegye meg a magáét és könnyitse meg a szép pontokhoz való hozzá férést.

A természet Budát és vidékét arra jelölte, hogy az egész világról felkeressék, mint Svájczot és a Salzkammergutot. Az Isten megadta az erre való képességet ne dobja el magától az ember.

Egy kis válalkozás, egy kis kitartás és a mi vidékünkön folytonosan idegenekkel találkozunk, különösen, ha az olcsó és jó ellátásra ügyelünk.

Minden lakos meg fogja majd érezni, hgy a szép vidék mennyi látogatót vonz a föld minden sarkából.

Minden község, minden hegy s a lapályok is klimatikus gyógyhelyek. Itt vannak világhirü fürdöink, Egy kis igyekezettel világ fürdökké lehet azt tenni.

Összetett kezekkel nem boldogulunk. Ha elalszunk semmi nem lesz belőlünk. Nem kell messze menni az aranyért. Itt van az, a szép vidékünkön. Nincsen olyan pont, mit alkalmassá ne lehetne tenni a külföldiek látogatására.

Kis darab földekből lehet csodás jövedelmeket kihuzni, ha széjjel nézünk és tanulunk.

A vállalkozók biztosan nyernek. A koczkázat kevés. A ki jó! lát, és merészen fog hozzá, az boldogul.

Fa ülltetés.

Eperjessy István a zugligeti iskola derék vezető tanitója inditványozta a milleniumi faülltetéseket. Ő az a tanitó, ki jó kertész és tanitványait is oktatja a kertészetre.

Itt van Budán a kertészképző intézet. Vannak hivatásos és mükedvelő jó kertészeink, itt nyaral Emich Gusztáv az országos kertész egylet elnöke s világhirü botanikus. Ezek a körülmények kedvezők arra, hogy Budán és vidékén a kertészkedés terjedjen.

A fő- és székváros számtalan területe nincs befásitva. Az utczák fásitása lassan halad. Az udvarokban nem mindenki ültlet fát. Hires gyümölcsösök pusztulnak el s a kültelkeken sok hely van, hol nincs fa.

A községek határaiban, hol erdő nincsen nem mindenütt látunk fákat oly számban, mint látni szeretnénk.

A fa ültletés ügye itt Budán és vidékén is, legyen a tanitók ügye. Buzgolkodjanak e mellett, sokkal jobban, mint eddig. Vegyék fel a kertészetet tantárgygyá is, mely a mellett, hogy szivet, lelket nemesit, hasznos.

A budai részek kopár hegyeit mielőbb fásitsák be és hozzák helyre az évtizedek mulasztását A fásitott hegyek szebbek, a telkek értékesebbek és az egészségnek is szolgálnak.

Rosszul esik a szemnek, ha egy kopár hegyet lát különösen itt Budán és vidékén, hol a szépitésre annyi gondot kellene forditani. A kormány, főváros és megye jutalmazások utján mozdithatja elő a faülltetés kedvét és a kertészetet. A közügy nyer vele és egy jövedelmező iparág lendül fel vele a mükertészet.

A késedelem bün. Az ifju nemzedéket szoktassák hozzá, hogy kertészkedjék. Legyenek az iskoláknak kertész telepei, hova a növendékek kirándulnak és megtanulják megkedvelik a kertészetet.

A szabadban való mozgás a fővárosi fiukat edzi és a kertészkedésben való szorgalmatoskodás, a munkakedvet éleszti.

Egy évtized alatt sok eredményt érhetünk el, ha hozzá látunk. Ezzel az ifjuság a jövőnek tesz szolgálatot, ha fát ültlet és kertészkedik.

A földmivelés miniszterétől, ki erélyes munkás ember sokat várhatunk. Csakhogy mielőbb munkához, mert kár egy perczet is elveszteni.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Profeszor ur Kényes.

Profeszor ur Kényes elitéli a budai ügyeket. Nem ő találta föl, nem ő tálalta. Érdektelenek. Buda megköszönheti, ha olyan a minő. A törökök kivonulása után még elhagyottabb volt.

Itt lakik, de azért csak keresztül utazik Budán. A hogy az iskolai port lerázta, szépen feltünően kiöltözve szalad a maga más parti kávéházába.

Budán nincs neki való társaság. Ő lenézi a budaiakat csak a budai magán órákat nem vagy egyéb jövedelmeket.

A pesti kávéházban azután elkezd siralmaskodni, hogy Budán még meghalni sem szeretne. Meg van az átkozva, kit végzete ide csatol. Az unalom öli meg az embereket. Már folyamodott is, hogy eltegyék.

A lapokba rövid czikkeket és tudósitásokat ir. Ezen a réven kérkedik azután az ujságirók asztalánál. Faragja a rossz élczeket Budáról és a budaiakról.

Szibériában van az, a kit ide küldenek. Ez egy számüzetés az olombányákba. Nincs ember a kivel szót lehessen váltani.

A gavallért adja, kinek semmi dolga nincs. Nem szereti, ha észre veszik, hogy tanár. Ezért öltözik feltünően.

Előkelő származásával is kényeskedik, pedig nagyon jól tudják, hogy igen egyszerü, de becsületes szülőktől született.

A pesti bálokról nem maradna el a világért sem, de a budaiakra csak akkor ereszkedik le, ha ide is kivadászhatja a szabad jegyét.

A korzók hőse. A legismertebb nőket kisérgeti és nagyon restelli, ha tanitványai köszöntik a magánzó hirlapirót.

A Buda és Vidéke nagy szálka a szemében. A hol lehet ki is fakad ellene és csak kicsinylő mosolygással beszél róla. A mi budai az előtte mind kicsi.

Meg van győződve, hogy kitánczolja a maga nagy parthieját és akkor leköszön az állásáról, a mi a sorsnak csapása arra, a ki betölti.

Nyáron elmenekül innen. Hova azt senki sem tudja, de összel mindig a legdivatosabb fürdökről érkezik. Beszél Svájczról, Olaszországról, tengeri fürdökről.

Profeszor ur Kényes senkit nem tart nagy embernek csak magát. Erre képesitik ellenállhatlan szabásu kabátai és nadrágai s ellenállhatlan nyakkendő kötése.

Erről felismerheti őt akárki.

Pálmay Ilkához.

Megjöttél babérral gazdagon
Mit külföldön szereztél nekünk.
Müvész hazája a nagy világ,
De hazánkat legjobban szeretjük.

Messze járhatsz másutt is lehetsz
Szülőfölded mindig hivogat,
S mit messze földön homlokodra füztél
Oltárára rakd babéridat.

Isten hozott! Övömmel fogadunk
A távolb n is jó honleány.
Hired, neved büszkeségünk nekünk
A mit hoztál, miénk a borostyán.

Müvésznő szivünkből köszöntünk.
Hallod, hogy zúg a taps vihar?
Hallgasd és akkor megérzed:
Hazájában legnagyobb a magyar.

Játszál! Dalolj pajzán jó kedveddel
Felelj nekünk e régi énekkel:
„Messze jártam másutt is volt jó dolgom
De a szivem csak azt mondja jobb otthon.“

Erdélyi Gyula.

Budapest-Szent-Endrei vasut.

Közbeeső állomasok:

Lákács-Császárfürdő, Hajógyár, Ó-Buda, filátorigát, Aquincum, Római-fürdő, Csillaghegy, Békás-Megyer, Budakaláz, Pomász, Szt.-Endre.

Budapest-Pálffy-térről indul a vonat.

Szt.-Endre és a közbeeső állomásokra: **reggel**: 5 óra 35 p., 7 óra 40 p.; **délelőtt**: 10 óra 30 p.; **délután**: 12 óra 45 p., 2 óra 45 p., 5 óra 15 p., **este**: 6 óra 30 p., 8 óra 15 p., 9 óra 30 p., és május 14-től szeptember 15-ig minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap **esti** 11 óra 15 perczkor is; **ünnepen és vasárnapon indul, délután**: 1 óra 15 p., **este**: 7 óra 20 p., — Azonkivül indul egy vonat naponta junius 1-től augusztus 31-ig délután 4 órakor, de csak az Aquincumi közlekedik. Ez a vonat ünnepen és vasárnap Szt.-Endréig megy.

Budapest-Pálffy-térre érkezik a vonat.

Szt.-Endréről és a közbeeső állomásokról naponkint **reggel**: 5 óra 30 p., 7 óra 21 p., 8 óra 21 p., **délelőtt**: 11 óra 17 p., délután 1 óra 26 p., 3 óra 41 p., 5 óra 56 p., **este**: 6 óra 55 p., 8 óra 1 p., 9 óra 16 p., és 10 óra 46 p. Az **Aquincumtól** naponta délután 5 órakor junius 1-től auguszt 31-ig (Ez utóbbi vonat vasárnap és ünnepkor Szt.-Endrétől Budapestig közlekedik.) Vasárnap és ünnepen érkezik a Pálffy-térre Szt.-Endrei felől, **este**: 7 óra 12 p., és éjjel 11 óra 26 p.

A legutolsó vonat indul Szt.-Endréről hétköznap 9 óra 40 p., vasárnap és ünnepen 10 óra 15 p.

Demeter szerencséje

czimü regény közlését kezdtük el. A regényt a „Buda és Vidéke“ szerkesztője ***Erdélyi Gyula*** *irta. Tárgya a magyar életből való. Alakjai magyarok. A természet üditő és békéltető erejét dicséri a regény. Fü és fa hegeszti be az ember sebeit, békit ki a világgal és adja vissza munkakedvünket . . .*

Uj előfizetőinknek megküldjük a regény kezdetét.

Különfélék.

— **Pálmay Ilka.** Pálmay Ilka külföldi diadalutjából haza jött. A páratlan európai hirü nagy müvésznő ellenálhatlanul kedves játékával tiz estén fogja gyönyörködtetni a közönséget. Ritka müvésznő ő, kiben kedély, mesteri felfogás és finomság egyesül. Alakitásában a költői vonások domborodnak ki. Meg van benne mind az a képesség a mi a müvésznőt nagygyá teszi. Isten hozta őt körünkbe.

— **A krisztinavárosi bucsu.** Ma van a Krisztinavárosi bucsu. A legélénkebb budai bucsuk egyike, a mikor sokan jönnek el a Krisztinavárosba. A népes bucsuból jut minden üzletnek, s a látogatók szép emlékekkel távoznak a szép városrészből.

A krisztinavárosi bucsu napján, augusztus 9-én, vasárnapon a krisztinavárosi plébánia templomban a következő sorrendben tartják meg az istenitiszteleteket: Reggel 6 órakor kis mise orgonával. Reggel 8 órakor kis mise orgonával. ½9 órakor szt. beszéd; mondja ft. Kaiser Nándor szt. Ferenczrendi atya. 9 órakor kis mise. ½10-kor ünnepi szt. beszéd; mondja ft. Zubriczky Aladár, főgimnáziumi tanár. Prédikáczió után kedvező idő esetén ünnepi körmenet s végül nagy ünnepi zenés mise lesz. Mindkettőt ft. Rostaházy Kálmán, krisztinavárosi plébános tartja. Rossz időben a templomon kivüli körmenet elmarad. Délután 4 órakor ünnepélyes vecsernye lesz. A nevezett napon a következő zenemüvek kerünek előadásra: Délelőtt: Hoppe Rezső, Tantum ergo (E-dur). Pembauer József, Unnepi mise (C-dur). Seitz György, Ave maris stella, sopran magándal karkiséretel, énekli Weisz Irma urhölgy. Offertorium; tenor magán, énekli Witkovszky Antal. Délután: Hoppe R. Tantum ergo (Es-dur). Peterson J. G. Ünnepi vecsernye. Keller I. M. Ave maris stella. Derlik József, Salve regina, sopran magán, énekli Klapper Irma urhölgy. Az összes előadandó müveket betanitotta s vezényli Hoppe Rezső, a krisztinavárosi templom karnagya.

— **Halálozás.** Bellaágh Alajos nyugalmazott lovassági tisztet temették el. A megboldogult Bellaágh Imre Pestvármegye tisztelt főügyészének volt a testvére. Az előtt Szt.-Endrén lakott s mint igazi nemes ember hazafias és polgári kötelességeit betöltötte s messze földön ismerték vendégszeretetéről. Nyugodjék békében.

— **Tudnivalók a turista kongresszusra.** Minden a kongresszusra vonatkozó bejelentés, tudakozódás stb. az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület elnökségéhez Kolozsvárt, vagy az Országos Turista Kongresszus végrehajtó bizottságának hivatalos helyiségébe (Budapest, IV., Rózsatér 5 sz. II. emelet) intézendő A kongresszusi tegsági dij 1 frt 50 kr, a mely összeg vagy az E. K. E.-nek Kolozsvárra, vagy Moussong Géza urnak, az Országos Turista Kongresszus végrehajtó bizottsága pénztárosának czimére Budapest, IV. Rózsatér 5. sz. alá küldendő. A kongresszus tagjai tagsági igazolványt kapnak. A kongresszus tagjai augusztus hó 18-án kedden, esti 8 órakor, később meghatározandó helyen, ismerkedő estélyen találkoznak. Az Országos Turista Kongresszusban résztvevők tiszteletére, a Magyar Turista-egyesület Budapesti Osztálya, a budapesti hegyvidék legszebb kilátást nyujtó pontjára a Pilishegységben fel Dobogókőre, augusztus hó 21-én kirándulást rendez. Indulás: a M. Á. V. nyugati pályaudvaráról reggel 5 óra 40 perczkor induló vonatával Dömös-átkelés megállóhelyre. Átkelés Dömösre. Utirány: Körtvélyesi puszta, Mexikó (ebéd. részvételi jegy 2 frt, mely összeg a jelentkezés alkalmával lefizetendő), Miklós-kut

Szőke-forrás-völgye, Dömös is innen csolnakon re Nagy-Marosra. Gyaloglás: 6 óra. Vasuti jegy oda-vissza 1 frt. A részvétel augusztus hó 19-ig legkésőbb — az ismerkedő estelyen — a kongresszus titkárságának bejelentendő.

— **Heti müsor a budai-krisztinavárosi nyári szinházban.** Vasárnap: „Párisi élet“; (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka). Hétfő: ugyanez; Kedd: „A geroltsteini nagyherczegnő“; (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka). Szerda: ugyanez; Csütörtök: „Nap és Hold“ (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka) Péntek: „A két tacskó“; Szombat: Nap és Hold“; (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka.) Vasárnap: „Huszárcsiny“; (Pálmay Ilka asszony vendékjátéka).

— **Kérelem.** A lóversenyeket látogató t. közönségnek azt a részét a mely okvetlen kimegy akár szép akár rosz idő van: a Lovaregylet főpénztársága tisztelettel felkéri — saját kényelme érdekében — mert künn a versenytéren nagy a tolongás a pénztároknál (pedig 18—20 pénztár van), hogy belépti jegyeit délelőtt benn a városban, a programmokon megjelölt dohánytözsdékben előre megváltani szíveskedjék. Másrésztől felkérik a közönséget, hogy belépti jegyét az öltönyön kivül láthatólag kitüzni szíveskedjék, s igy ez ellenőrség részről a felszóllitásokat mellőzhesse.

— **Az osztrák-magyar sinkartell**, mely idestova három esztendeje fönnáll, fölötte káros a magyar közgazdasági életre, különösen pedig a magyar mezőgazdaságra nézve. A kartell pedig még boldogult Barros Gábor kereskedelmi miniszter ama hazafias intenczióján alapszik, hogy a magyar vasutak sinszükségleteiket hazai gyárakból szerezzék bé. Magyarországon három foglalkozik aczélsingyártással: a diósgyöri, mely a magyar állam, a resiczai, mely az osztrák államvasuttársaság és az ózdi, mely a rimamurány-salgótarjáni vasmürészvénytársaság tulajdona. Ezek a gyárak azonban, a külföldi vasmüvekhez képest, igen drágán szállitják az aczélsineket mert mig a westfáliai vasmüvek 51 frtért, addig a nevezett magyar gyárak 105 frért, tehát több mint egyszeranyiért szállitják az aczélsinek tonnáját. Természetes következménye ennek a kartellnek, hogy Magyarországon ugyanennyivel drágább a vasutépités es ennek folyán a személy- és áruforgalom dijszabása is. A helyi érdekü, valamint az állam által garantirozott vasutaknak valahonnan csak be kell venniök az épités költségtöbbletét. Beveszik pedig az államon az épitéshez való hozzájárulás vagy a garanczia czimén. Azoknál a vasutaknál, melyek a kartell értelmében, a magyar állam tulajdonát képező diósgyöri vasgyártól kötelesek szinszükségleteiket beszerezni, ez a költségtöbblet nem csinál külömbséget, mert a mit az állam elveszit a vámon, megnyeri a réven. Az idegen kézben levő kartellgyárak üzletkörébe tartozó vasutaknál ellenben az állam költségtöbbletére nincs fedezet s igy az államkincstár közvetlenül károsodik. A Magyar Gazdák Szemléje juliusi száma megdöbbentő statisztikai adatokkal bizonyitja a sinkartell város hatását. És bizonyitja, hogy a kartell az államon kivül a gazdaközönséget is ujabb teherrel sujtja, mert a vasutépités drágulása arányában emelkedik a közönségek hozzájárulási költsége s az áruszállitás tariffája is, a helyi érdekü és államilag garantált vasutak pedig tulnyomó részben gazdasági termékeket szállitanak. De szerencsétlensége a kartell a magyar vasiparn k is, mert azzal, hogy Ausztria vasiparának busás hasznot biztosit a sineken egyszersmind megadja neki a módot arra hogy több vasáruit annál olcsóbban adhassa, azokkal Magyarországot elárasztassa s igy a magyar vasipar fejlődését hosszu időkre megakadályozhassa. A Magyar Gazdák Szemléje érdekes tartalmából kiemeljük még Clair Vilmos czikkét a bodrogközi Tiszaszabályozásról és Löcherer Andor tanulmányat válságról. A folyóirat évi 6 frtért megrendelhető a Magyar Gazdaszövetség központi irodájánál (Budapest, Köztelek.)

— **A farkasréti temető.** A farkasréti temetőnek a kapuja oly távol van, hogy egészen meg kell kerülni a temetőt. Jó volna, ha a fővárosi hatóság több helyen csináltatna temető kapukat.

— **Felhivás** A magyar gazdatisztek él erdőtisztek országos egyesülete által rendezendő II-ik magyar gazdatiszti kongresszus érdekében m. hó 23-án tartott ülést az előkészitő-bizottság. Az ülés főtárgyát a kongresszus határidejének végleges megállapitása képezte. A bizottság határozatilag kimondta, hogy akongresszus f. évi szeptember hó 24-én. d. u. $^1/_2$3 órakor a kiállitási ünnepélyek csarnokában tartassék meg. Egyidejüleg felhivjuk a t. földbirtokos, bérlő urakat, egyesületünk tagjait, valamint mindazokat, kiket ez ügy fontosságánél fogva kell hogy érdekeljen, hogy e kongresszuson részt venni szíveskedjenek s ezt a II-ik magyar gazdatiszti kongresszust rendező bizottságának, Bpest., XI. Lónyay-utcza 7. sz. legkésőbb szeptember hó 10-ig bejelentsék. A kongresszus napirendjét 2 tárgy képezi u. m. 1 a gazdatiszti qualifikáczió megállapitás, 2 a szolgálatadók és gazdasági alkalmazottak közötti jogviszony törvény utján való szabályozása. A kongresszusi részvételi dij 2 korona. Az egyesület tagjai valamint az érdeklődők részére a felhivások, — melyben az iroda utján elérhető uti és kiállitási kedvezmények is felsoroltatnak, — nehány nap mulva küldik szét.

— **Mérsékelt áru menetjegy füzetek életbeléptetése** (egyrészt Buda-gyártelep, másrészt Pilis-Vörösvar és Pilis-Csaba állomások között.) A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint, a budapest-esztergomi helyi érdekü vasu on f. évi augusztus hó 15-től egyrészt Buda-gyártelep, másrészt Pilis-Vörösvár és Pilis-Csaba állomások közti személyforgalomban mérsékelt árú 30 és 60 lapos menetjegy füzetek adatnak ki. A 30 jegyet tartalmazó füzetek ára Pilis-Vörösvár és Buda gyártelep között az I. osztályban 12 frt, a II. osztályban 9 frt 60 kr a III. osztályban 7 frt 20 kr. Pilis-Csaba és Buda-gyártelep között az I. osztályban 24 frt, a II. osztályban 19 frt 20 kr, a III osztályban 12 frt. A 60 jegyet tartalmazó füzetek ára Pilis-Vörösvár és Buda-gyártelep között az I. osztályban 20 frt, a II. osztályban 16 frt 80 kr, a III. osztalyban 12 frt 60 kr, Pilis-Csaba és Buda-gyártelep között az I. osztályban 42 frt, a II. osztályban 33 frt 60 kr. a III. osztályban pedig 21 frt. E jegyek használatára nézve ugyanazok a határozmányok mérvadók, melyek a magy. kir. államvasutak helyi személy és podgyász dijszabásában a mérsékelt áru menetjegy füzetekre nézve fennállanak.

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **Pótlék kiadása a magy. kir. államvasutak és a szab. ausztr. magy. államvasut társaság állomásai közötti személy forgalomban érvényes dijszabáshoz.** A magy. kir. áliamvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint, f. évi szeptember hó 1-ével a magy. kir. államvasutak és a szab. oszt. magyar államvasut társaság állomásai közötti közvetlen személyforgalomban 1896. évi márczius hó 1-től érvényes dijszabáshoz az I. pótlék lép életbe, mely a magyar kir. államvasutak dijszabás elárusitási osztalyában (VI. Csengery-utcza 33. sz.) 5 krért kapható.

— **Legolcsóbb utazás Rohics fürdőhelyre.** Az utazó közönség figyelmeztetik, hogy Budapestről Rohitcsra legolcsóbban Zágráb-Krapinán át lehet utazni, mely utirányon át Budapest-keleti pályaudvarnál Krapinára és vissza, 60 napig érvényes menettérti jegyek is adatnak ki következő árakon. Gyorsvonattal: I. oszt. 22 frt 20 kr, II. oszt. 16 frt 40 kr Személyvonattal: I oszt. frt. II, oszt. 14 frt, III oszt. 9 frt 50 kr, különösen kiemeltetik, hogy ezidőszerini Zágrábon át a legkényelmesebb csatlakozás áll fenn a mennyiben a Budapestről 7 óra 15 perczkor reggel közlekedő luxusvonat használata esetén az utas ugyanazon napon 6 óra 21 perczkor este érkezik Krapinára illetve ha 5 óra 27 perczkor reggel indul Krapináról akkor 8 óra 25 perczkor tér vissza Budapestre, ugy, hogy Zágrábban meghálni nem kell. A luxusvonat használata esetében az I. oszt. jegyre 2 frt pótdij ráfizetendő. Krapináról Rohitcsig egy négy üléses kocsi mely a krapinai állomásfőnökénél is megrendelhető 6 frtba kerül. A fentemlitett menettérti jegyek Budapest keleti pályaudvar állomáson valamint a városi menetjegyirodában (Budapest Hungaria szálló) kaphatók, hol e tekintetben kivánt egyéb felvilágositás is nyerhető. Budapest 1866. junius hó 27-én. Az igazgatóság.

— **Alsó sziléziai magyar kőszénforgalom.** F. é. augusztus hó 10-ikével az 1893. évi október hó 1-jétől érvényes kivételes dijszabáshoz tartozó II. sz. pótlék lép hatályba, mely a magy. kir államvasutak Ács, Botfam, Oroszka, Selyp és Szerencs állomásaira szóló közvetlen dijtételeket tartalmaz. Ez a pótlék a részes vasutigazgatóságoknál kapható.

— **A magy. kir. államvasutak** szombathelyi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó pápa-csornai helyi érdekü Marczaltó. Szany-Szt.-András. Egyed-Csanak és Rába-Tordány állomásokkal f. é. augusztus hó 1-én a nyilvános forgalomnak átadatott.

Tájékoztató.

— **Gazdasszonynak,** kulcsárnőnek ajánlkozik középkoru nő kilencz éves leánykájával augusztus végével, kitünő magyar és franczia főztjével, sütésével, czukrászatával legelőkelőbb uraságokat kielégiteni képes. Czim a kiadóhivatalban.

— **A „Zenélő Magyarország“** zongora zenemü folyóirat augusztus elsei 15-dik száma igen változatos szép tartalommal jelent meg s küldetett be hozánk. Érdekos tartalmát képezi a 10 oldal zeneművet tartalmazó füzetnek: I. Körössy György „Harangoznak, halottat kisérnek“ czimü bus, és II. Buday István „Falu végén fehér kis ház“ palotás magyar dalai Pósa Lajos remek szép szövegére. III. Donizetti J. „Az ezred leánya“ kedves opera egyvelege. IV. Benda R „Telefonon át“ a zenekarok folyton müsoron levő szép rezgő polkája. A folyton szebb és szebb zeneműveket közlő zenemü folyóirat, ma már nemcsak hogy minden zongorán feltalálható, de a legtávolabb külföldön és mint egyetlen ilynemü és jutányos vállalat Európában — nagy hóditást tesz. Havonta 2-szer mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzet előfizetési ára egy negyedévre, tehát hat ily gazdag füzetre csak 1 frt. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalánál Budapest, VI. Csengery-utcza 62/a, honnan a lapból mutatvanyszámot minden érdeklődőnek ingyen küldenek.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az elökelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzasu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II. Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **Bucsufia.** Két fiatal budai és előzékenységükről, müvelt modorokról jól ismert és szakmájokban jártas fiatal kereskedő Roszberger Elemér és Sárkány Gyula uri, női divat és rövidáru üzletet nyitottak az **Alagut**-utczában a **Szinkörrel** szemben. Divatáru üzletökben már a krisztinavárosi bucsu napján alkalmas bucsufiának szolgáló divat czikkek kaphatók. Az uj czég ugy rendezte be magát, hogy a közönséget minden tekintetben kielégitse. Jó áruk, jutányos árak és pontos kiszolgálás. Buda emelkedését jelenti minden uj üzlet nyitás. A midőn a két fiatal embernek szerencsét kivánnánk, ajánljuk őket olvasóinknak.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiado és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

festék, máseló és üvegkereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Ellátás. Müvelt és a gyermek neveléshez értő nő, ki Budán iskolák közelében lakik ellátásra vállal fel több fiu gyermeket. »Ellátás« czimü leveleket tessék a Buda és Vidéke kiadóhivatalához intézni. 438

Bizomány. Mindenféle füszer, gyarmatáru, bor, cognac és savanyu viz terjesztésére vállalkozik egy szakképzett egyén. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 432

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt.
17608 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének és kolozsvári osztálymérnökségének központjában egy-egy hivatal illetve iroda-szolgai állás van üresedésben.

A hivatalszolgai állással pedig 300 frt azaz Háromszáz forint fizetés, az irodaszolgai állással pedig 250 frt évi fizetés és ezzel járó lakbér illetmény és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal biró altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873 évi XI. t. czikk értelmében jogosultsággal birnak s pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt folyamodványukat, melyben vasuti szolgálatra képesitő, 35 évet meg nem haladó koron és egészséges ép testszerveten kivül a magyar irás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság ugy szintén a magyar honpolgárság, kellőkép igazolandó, következő czim alatt: »A. m. kir. államvasutak üzletvezetőségének, általános I. osztály. Kolozsvártt,« legkésőbb f. évi augusztus hó 25-ig terjesszék be, minthogy az ezen határnapon tul beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyezendő, hogy a polgári állásra jogosito igazolvánnyal ellátott azon altiszteknek, kik a katonaságtól közvetenül s a szolgálat folytonosságának megszakitása nélkül lépnek át a m. kir. államvasutak szolgálatába, véglegesitésük esetén s ha a vasutii szolgálatbalépéskor 45 évüket még tul nem haladták, a katonai szolgálatba töltött idejük — az alapszabályszerü utánfizetéseknek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett- nyugdijjogosult idejükbe be fog számittatni. Kolozsvár, 1896. julius hó 25-én. Az üzletvezetőség.

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Nemesség, kitüntetés. Egy magas állásu ur utbaigazitja azokat, kik nemességet vagy kitüntetést akarnak. »Discretio« czimü levelek a kiadóhivatalhoz. Két darab 5 kros bélyeg melléklendő. 445

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastely. Helyben posta, vasut allomás, táviró. Szolgabiróság székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányaból átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Házasság. Jó állásu müvelt férfi magához illő vagyonos fiatal nőt keres. Levelek a kiadóhivatalhoz »Házasság« czimen. 409

Örökbeadás Két igen egészséges 4 és 1/2 éves és egy 4 hónapos fiu gyermek örökbeadó. A ki őket örökbe veszi az jót tesz. »Örökbefogadás« czimen a kiadóhivatalhoz. 447

Kölcsön. A ki személyes hitelre pénzt ad kölcsön annak szép hasznot biztositok. Levelek »Kölcsön« czimen a kiadóhivatalhoz. 441.

Hol alszik a fakir? Az Alkotás-utczában Schafler Miskánál Mert: Borban a bú mint a gyermek aluszik. 442

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a kiköltsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalomi czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Eladó vagy bérbeadandó. Szent-Endrén a templom közelében egy 4 szobából és mellékhelyiségekből álló családiház. Bővebbet a kiadóhivatal. 409

Magy. kir. államvasutak.
85736 96. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1897. évben esetleg 3 éven át szükséges fém aczél és vasnemü anyagok szállitásának biztositását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 25-nek déli 12 óráig beterjeszrendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1896 julius hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága. 440.

Kiadó házat keresek Ujlakon, kis kerttel vagy udvarral, a hol magam lakhatnék. Három szobát igénvelek legkevesebb. A ki ilyent tud, forduljon a kiadóhivatalhoz. 430

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Grünanger és Stojanik

kárpitos és diszitők

I. ker., Döbrentey-utcza 18.

Ajánlkoznak minden e szakmába vágó munkák izléses és pontos eszközlésére.

Átalakitások és javitások helyben és vidéken gondosan eszközöltetnek.

Számos megrendelést kérünk.

Árverési hirdetmény.

Zsámbék község képviselő testületének f. évi 7—kgy. 96. számu határozata alapján, a község mint jogi személy tulajdonát **képező országos és heti vásár** helypénzszedési jog **1897 évi január 1-től 1902. év deczember** 31-ig, 6 egymás után következő évre, 1896. évre augusztus hó 17-éu d. e. 10 órakor Zsámbék község házánál, nyilvános árverés utján bérbe fog adatni.

A kikiálltási ár **1050 frt.**

Árverezni szándékozók a kikiálltási ár **10%-át** vagyis **105 frt** bánapénzt tartoznak a községi biró kezeihez letenni, a mely bánatpénz a haszonbérlőnek első haszonbéri részletébe fog betudatni.

Az árverés alkalmával, kellő bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtattnak, melyek a szóbeli árverés után azonnal fel fognak bontattni.

Az árverési feltételek, **Zsámbék** község házánál a hivalos órák alatt betekinthetők.

Kelt Zsámbékon 1896 évi jul. hó 30.

Nyirák Gyula jegyző. **Schneider János** biró.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

1888. évi saját termésü

Szegzárdi veres és fehér

Ó borok.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

A

Magyar Asphalt

részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.

elvállal minden néven nevezendő

asphalt burkolási

valamint **szárazzátételi** munkák teljesitését **jótállás mellett, legolcsóbban.** Elismert legjobb minőségü **asszfalt anyag vidékre** is szállittatik. **Megrendeléseket elfogad a kiadóhivatal is.**

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Faosiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek.

Acélöntés.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.
elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életere**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Magy. kir. államvasutak
92282/96 számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1896. év folyamán visszanyert és még visszanyerendő pályafentartási és vágány épitési czélokra már nem használható:

Mintegy 500 tonna különféle ócska aczélsin, mintegy 2200 tonna belföldi ócska vassin és mintegy 3000 tonna külföldi ócska vassinnek eladása czéljából nyilvános pályázatot hirdet; kiköttetik azonban, hogy a m. kir. államvasutak részéről ezen mennyiségekre nézve — melyek korlátlanul nagyobbak vagy kisebbek lehetnek — semmi nemü kötelezettség nem vállaltatik s hogy vevő az 1896. év végéig tényleg rendelkezése álló mennyiségeket tartozik a felajánlott egységárakon átvenni.

Ezen sinek a m. kir. államvasutak valamely állomásán bérmentve kocsiba rakva és hivatalból lemázsálva azon részmennyiségekben bocsátatnak a vevő rendelkezésére, a mint azok az ügylet megkötésekor készletben vannak, illetve az év végéig a pályából visszanyerednek.

A folyó év november hóban rendelkezésre álló készlet a vételár előzetes lefizetése mellett legkésőbb 1897. évi január hó végéig feltétlenül átveendők.

A sinek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szelvényére és minőségére adatnak el; a sinek hosszát illetőleg megjegyeztetik, hogy csakis öt méteren felüli és öt méteren aluli hosszal biró darabokra vállalunk kötelezettséget, miért is oly ajánlatok, melyek határozott hosszakat vagy szelvényeket kötnek ki, figyelembe nem vétetnek.

Kiköttetik, hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmennyiségre is tehető.

Az ajánlattevő a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve kötelezőknek elismeri a m. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt 129381—91 sz. a. fenálló általános feltételeit, a melyeket 15 kros magyar bélyeggel és **aláirásával ellátva, ajánlatához csatolni tartozik.** Ezen feltételek 15 kr és megfelelő postabélyeg beküldése ellenében megküldetnek.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár (számmal és betüvel) végre az idézett feltételek elfogadása világosan kiteendő.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy kellően lepecsételt s egy 50 kros m. kir. bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: **„Ajánlat ócska sinek megvételére 92282—96 számhoz“** folyó 1896. évi augusztus hó 18-ának déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. emelet) benyujtani sziveskedjenek.

Bánatpénzben az ajánlott egységár szerint kiszámitott érték összeg 5%-a augusztus hó 17-én déli 12 óráig főpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénznélküli, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn tul beérkező ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételek nélkül érkeznek és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből az egyes ajánlóknak tetszés szerinti részmennyiségeket is engedhessen át s végre, hogy a czél elérésére bármely más intézkedést is tehessen.

Ha ajánló csak a kiirt egész mennyiségre, vagy annak bizonyos meghatározott részére kiván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában határozottan kifejezni tartozik.

Budapest, 1896. évi julius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJOKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros Esküter, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizét

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora reggeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

VÁLI GÁBOR

czimfestő

Budapest, II. ker., Lánczhid-utcza 3. sz.
(Br. Lipthay palota.)

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, u. m.: **Családi czimerek, czimfeliratok** készitését, üvegre vászonra, fa és bádog lemezre, stb: kiváló izléssel és tartós, szolid kivitelben.

Bodega.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint

I. k. Pauler-utcza 3. sz. alatt

Bodegát nyitottam, hol is mindennemü csemege, bor, liquör, cognac, sonka, finom felvágott, palack sör, s egyáltalában a csemege szakmába vágó bel és külföldi áruk mindenkor a legjobb minőségben kaphatók.

Az üzlet vasár- és ünnepnap délután is nyitva van.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„Pinczérek Lapja“)

A hazai szállodások, vendéglősök, kávések, pinczérek és kávéházi-segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

»Az első magyar orsz. pinczemesterek egylete«, a »Budapesti kávéház segéd-egylet«, a »Szatmár-Németi pinczér-egylet«, a »Székesfejérvári pinczér-egylet«, a »Szombathelyi pinczér betegsegélyző-egylet«, a „Győri pinczér-egylet“, a »Révkomáromi vendéglősök- és kávések ipartársulata«, „z »Áradi pinczér-egylet«-nek a »Szabadkai pinczér-egylet«-nek az »Áradi vendéglősök- és kávések egyesületé«-nek, az »Ujvidéki szállodások-, vendéglősök- és kávések ipartársulatának«, a «Miskolcz pinczér egylet«-nek és a »Kassai vendéglősök-, kávések-, korcsmárosok- és pinczér-egyleté»-nek

Hivatalos közlönye.

Megjelenik havonkint kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. Háromnegyed évre 4.50 frt Félévre 3 frt. Évnegyedre 1.50 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület Klauzál-utcza 2-ik szám. Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett működő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.
» 6 » » Ziehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.
» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye
» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.
» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.
» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.
» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállításból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb.

Előlegek

mindennemü ertékpapirokra

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlet fiókja

Buda, II. ker., Fő-utcza 6. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.45	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.46	»
Mocca-kávé	1 »	2 20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

A szénsavdus ásványvizek királya a

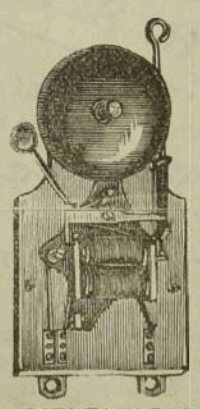

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 33. sz. (Kisaszony hava) Vasárnap, augusztus 16.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Országos ünnep.

A „Buda és Vidéke“ többször inditványozta, hogy Szent-István napja legyen országos nemzeti ünnep. A herczegprimás ő eminentiája az első apostoli király névünnepét országos katholikus ünnepnek szenteli. E magasztos cselekedete által utat mutatott arra, hogy Szt-István napját a törvényhozás nemzeti ünnepnek iktassa.

Nemcsak a fővárosban, de az egész ország keresztény vallásu templomaiban konduljanak meg a hálaadásra hivó harangok és legyen e nap Szent-Istvánon kivül Árpád emlékének ajánlva.

A hálaadó Istentiszteleteken kivül legyenek népünnepélyek, versenyek, nyilvános előadások, irodalmi ünnepélyek és országos kongresszusok.

Augusztus 20-ika ne csak a vallásnak, de a nemzetnek is ünnepe legyen. Az ünnep fényét emeljék a király, főherczegek, főpapság, főurak az által, hogy a körmeneten részt vegyenek. Koszoruzzák meg ezen a napon a nemzet halottainak és vértanuinak sirjait. Tartsanak a körökben, egyletekben, a községek házánál hazafiságra ébresztő emlékbeszédeket.

A mennyiben kitüntetésekre szükség van ezen a napon kapjanak a polgárok kitüntetéseket. A törvényhatóságok tartsanak diszgyülést, melyen irók és költők mondják a jutalmazott beszédeket és költeményeket.

A templomokban és nyilvános helyeken tegyenek ki perselyeket a melyben Szent-István és Árpád szobraira gyüjtsenek. Az akadémia és egyéb tudományos valamint irodalmi társaságok ezen a napon hirdessék ki a jutalom tételeiket.

Az országgyülés mind a két háza üllésre gyülekezzék és a keresztény templomokban jelenjék meg, hogy az állam keresztény jellegének kifejezést adjon.

Emelkedjék fel minden magyar szivével-lelkével a magyarok Istenéhez és kérje, hogy áldja meg a hazát, nemzetet és őrizze meg az elfajulástól, ruházza fel ismét régi jó sajátságaival, erkölcseivel és ne engedje romlásnak indulni.

A szinházakban ingyenes előadások legyenek a nép számára. A nap valóságos munkaszünet legyen. Szüneteljen a közlekedés. Mindenféle üzletet zárjanak be a nemzeti ünnepen. Mindenki szentelje meg ezt a napot. A lelkészek beszéljenek a nap jelentőségéről.

Szent-István napján legyen az egész nemzet Budavárában.

Áradjon mindenkire az ősök szelleme s legyen ugy mint régen volt.

Községi biztositás.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Mint a Buda és Vidéke igazán hü olvasója örömmel nézem a szerkesztő ur fáradhatlan munkásságát Buda és vidéke érdekében. Örömmel látom a lap által elért eredményeket. Sajnálom, hogy a lapnak közönnyel kell itt és amott találkozni és különösen a vidéken nem találja a megérdemlett elismerést.

A „Buda és Vidékének“ az a jelszava: Buda legyen Dunántul központja csodálom, hogy még eddig nem viszhangzott, s ezt a folyó év jellege az általános és speciális buda-vidéki közöny magyarázza meg.

Buda legyen Dunántul központja. Szép szó, de sok papiros és tinta fogy el addig

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (4)

A hogy az Isten akarja! — és ingujjával egyet törülve a kulacs száján, átadja a vendégnek: „Tessék!“ Az üdülő ajkához érinti a csutorát, majd szivósabban fog a kortyoláshoz. Soha ital ilyen jól nem esett. Menyétes uram leült a lóczára, megkinálta helylyel a pesti urat is, mondfán: Eddig csak diadal, de lehet még viadal.

— Szép hely, nagyon szép hely.

— Most már szebb, de ugy álltam én itt pár évvel ezelőtt letiporva, könyező szemekkel, mint Béla király a tatárjárás után az elpusztult ország felett. Az a rettenetes féreg sivárrá tett mindent. Azt hittem, soha nem gyönyörködöm többet a szöllőmben. Szorgalom és munka meghozta a gyümölcsöt, az idén már szüretelünk, ha az Isten is ugy akarja.

A természethez közel, messze a világtól, egy uj élet küszöbén, a zöld szöllő-tengert látva, ismét kifestette képzelete a hullámokon indulásra váró hajót. A szöllőpásztor megszólaltatta csengetyüjét a munkások pihenőjére.

Ő is pihent, lelke is elandalodott e csendben, a mi a léleknek igazi szanatóriuma. Árnyas fák alá huzódtak a munkások. Egy leány a kuthoz jött, hogy vizet huzzon a korsóba.

— Hogy vagytok, Panna . . .

— Köszönöm alássan, nagy uram, megvolnánk.

— Mikor kerül haza a Jóska?

— Ujborra itthon lesz.

— Ki ne feledjetek a lakodalomból.

— Hogy felejtenénk el a mi jó nagyurunkat. A leány megmeritette a korsót, azután a hüsitőre epedő munkásnéphez vitte. Jóizüen itták a vizet és falatozták a kenyeret. Menyétes odahivta az előkapást s megkinálta egy itallal. Illedelmesen fogadta és köszönte meg és azután visszatért pihenő társaihoz.

— Ugye-e szép leány ez a Panna, tensuram?

— Bizony szép.

— Piktor sem festhetne ilyent, ugy-e?

— Nem.

— Derék munkásleány. Szegény. A vőlegényét besorozták katonának. Akadt volna neki jobb szerencséje, de hát kivárt hüséggel, rendesen.

Felkeltek a munkából. Menyétes uram és vendége is elindultak hazafelé. A jól tagolt Mészáros folytatta bölcselkedéseit füről-fáról. A szomjas föld csak ugy szivta be a jótékony esőt. Ilyenformán fogadta a beszédet Demeter.

Nem nagyitott, midőn az mondta, hogy ő beteg; ráfért a pihenés és az üdülés, rá egy kis ugar, mert nagyon kihasználta magát.

Ha irónak születik, képes lett volna egy nagyszabásu dulgozatot irni a lélek üdüléséről; ha doktor, a kimerült embereknek egy nagy szanatóriumot állit.

Egyik sem volt, csak a pihenés élvezője, a ki, ha felüdül léhaságából, hozzáfog sorsa felépitéséhez . . . Egyelőre nem foglalkozott jövőjével. A mennyi pénzt félretett, abból itt szerényen két évig is megélhet és azalatt majd csak történik valami.

Három vagy négy napja lehetett Rábolcson a vándor tudós, üdülő beteg, vagy a sorsüldözött és még eszébe sem jutott, hogy rágondoljon az elhagyott Babilonra. Tanulmányozta a természetet, a falut és az embereket.

Nem igen kérdezték, kicsoda-micsoda; bámulták, mint minden idegent, kiváncsiskodtak s némelyek kérdezősködtek Menyétes Mártonnál, ki lehet, mi lehet. Egyben megnyugodtak, hogy rosszat nem hozhatott, mert még a községházánál nem látták.

A parasztember „egy urnak“ tartotta s nem sokat törődött vele, látván, hogy nem garabonciás; ámde a rábolcsi urinép ezzel nem elégedett be. Az egyhangu életett felrázta az, hogy idegen ember van a faluban, a kiről nem tudják, kicsoda.

Demeter bejárta az egész falut. A nagyobb ablaku és magasabb házakból kiváncsian néztek utána a nők és férfiak. Honnan jött? Meddig marad? Mit akar? Megélénkült erre, keresve feleletet a rábolcsi társadalmi élet. Az üdülő lélek ügyesen kikerülte, hogy uriemberrel közelről találkozzék, vagy valakivel szóba állhasson. A kiváncsiság magas fokra emelkedett. Hiába, az első héten nem tudtak belekapni . . . Gyülések, összejövetelek voltak, melyen arról tanácskoztak, hogy férjenek hozzá?

Menyétes Márton uramat egy szombati tanácsülés alkalmával a jegyző ur, kit élete párja élhetetlenséggel vádolt a miatt, hogy nem

mig a Buda és Vidéke ezt is eredményének jegyzi fel

Adja az Isten, hogy az legyen!

Most Budáról tehát Dunántul központjáról mondok egy jó eszmét s ez az, hogy alakuljanak a községek kölcsönös biztositó szövetkezetté, melynek Budán legyen a székhelye.

A mit a községi lakosság évenkint biztositásokért fizet ide számitva magának Budának a biztositásait, azokból a dijakból oly tőke gyülhet össze, melyből kikerül a községeknek összes költsége és sok jótékony és társadalmi czélt lehet elérni.

A pestmegyei hitelszövetkezet s az országos gazda szövetség állhatna az ügyére s leginkább Bernáth István ez a lelkes és hivatott közgazdasági iró.

Első és fő dolog lenne, hogy a községek előljáróságai a főszolgabirák és polgármesterek gyülést tartanának, hol a biztositási szövetkezet eszméjét elvben elfogadnák s ide egy szakértőt hivnának meg, ki a kérdést minden oldaláról megvilágitana.

Daczára a nagy versenynek minden biztositó társaság vagyont gyüjt. Nagy tartalékalapja van jó osztalékokat fizet. A községi biztositó szövetkezet fényes üzlzteket csinálhatna, sőt keresztül vihetné az általanos és kötelező életbiztositást, mi mentővára lenne az elszegényedésnek.

A községek az árva vagyon, községi és egyházi birtokok, templomok iskolák biztositása képezhetné az első alapot. Ha a községek a budai községi biztositó szövetkezet eszméjét felkarolnák ugy vagyonosodásokat mozdithatnák elő. Pestvármegye alispánja Beniczky Lajostól az igazi kitünő alispántól várjuk a megkezdést.

Felhivás a vakok érdekében.

Mélyen Tisztelt Czimed!

Engedje meg a m. tisztelettel alulirottak, nak, hogy most, midőn hazánk az ő fennállásának ezredik évét nemzetünk nagyságához méltó pompával s a hazafias kebel felmagasztosult lelkesedésével üli, a Mindenható örök irgalmasságába és az emberek soha ki nem merülő könyörületességébe vetett s ép ezért meg nem csalatkozó bizalommal fordulhassunk a hazának, a haza polgárainak s azok való érdekeinek szeretetétől átmelegitett emberbaráti keblekhez, annak a végtelen jóságu Mennyei Atyának nevében, a ki minket jó a balszerencse között ezer évig megtartott ama szent hazai földön, melyben a nemes tettek árán nagyratörő annyi jeles őseink áldott hamvai porladoznak.

Nagygyá dicsővé tenni a hazát, boldoggá tenni annak lakóit — ez képezheti a második évezred elején minden valódi honfikebelnek legigazibb óhaját, legszebb feladatát. Minden polgárnak meg kell ezt értenie és mindenkinek oda kell hatnia és alkotnia, ahova az Isteni gondviselés oda állitotta.

Engedje meg ennélfogva Mélyen Tisztelt Czimed! hogy kötelességünkből következőleg olyan ügyben szólaljunk fel és inditsunk mozgalmat mely ügyet még eddig csak azért nem részesitett a nagy közönség méltó figyelemben, minthogy felőle kellőleg tájékozva nem volt.

A statisztika hazánk 20 ezer vak lakója közül 5 ezerre teszi a tanköteles vak gyermekek számát, kinek képzésére és nevelésére még eddig az országban egymagában áll a vakok bpesti orsz. intézete, az idén épen kerek 100 növendékkel s a nem ismert s ezért elhanyagolt ügy továbbfejlesztésére csekélyszámu és alkalmatlan helyiségekkel. A többi 4900 tanköteles vak gyermek felnő s a társadalomnak terhét képezi önmagára nézve pedig nem kapja meg a társadalomtól azt, a miben neki mint önczélnak müvelt államban részesülnie kell, a miben valamennyi más polgártársa részesül — nem kap oktatást és nevelést. — És még szerencsésnek mondható hazánkban az a vak, a kinek szülői vagy rokonai körében, bár ekkor is önmagába temetkezve, csak az baja, hogy a világtalansága mellett még szellemi vaksággal is sujtatik. Mily boldog ez a vak, akhoz képest, a kit a vakságon kivül még a kenyér vagy ruha hiánya, avagy a hajléktalanság keservei is gyötrenek! Mennyivel boldogabbak az ilyen vaknál az égi madarak avagy a föld oktalan állatai, a kiknek számára mindenkor fel van teritve az Urnak bőséggel telirakott asztala!?

Pedig édes hazánk legtöbb vakjának ilyen sors jutott osztályrészül. Ott találjuk őket a mulató, vagy ájtatoskodó tömegek között a templomajtóban az utczasarkon vagy utszelen ülve, valamely elzüllött egyéniség gondozására bizva; ott a hol a kedélyek a mindennapinál ünnepélyesebb vagy malasztosabb hangulatban vannak; ott iparkodnak szegények! magukra vonni a figyelmet, meglágyitani a jótékonykodásra ilyenkor csak tömege való tekintetből is fogékonyabb és hajlandóbb sziveket és elméket. — Mondjuk ki röviden (hiszen sokan még természetesnek is találják): hazánkban a legtöbb vaknak koldulnia kell másoktól kézen vezettetve, hogy végig szenvedhesse nyomorral telt életét.

Nem tudjuk elég hűek-e eme nagyon is rövid körvonalak, melyeket a vak helyzetének megközelitő ecsetelésére imitt használunk.

Ti hatalmas és gazdag vagyok! kik hintón robogtog végig ama sima, görönytelen utakon, melyeken á szsgény vak vezető nélkül éltévedne; ti közönséges jómódnak örvendő polgártársak! kiknek szorgalmas kezemunkáját bőséggel jutalmazza meg a jó Isten; ti kéz-lábbal fáradozó napszámosok, kik oly jó étvágygyal költitek el megérdemlett táplálékotokat s oly jóizü álommal üdititek fel munkában olfáradt tagjaitokat! te honom arany-ifjusággal töltöd napjaidat; ti mindnyájan! kik látjátok az égen ragyogó napot s gyönyörrel teltek el ama természeti csoda-remekek szemlélésében, melyeket a mindenség Alkotójának mindenható „Legyen“ szava a semmiből létre hozott, gondolkoztatok-e már a felett, hogy ti megvakulhattok avagy hogy nektek is vak gyermekeitek lehetnek? — És gondolkoztatok-e már a felett, hogyan lehetne és kellene ama sulyos csapásokat enyhiteni, ama nélkülözéseket pótolni, melyeknek eme szánalomra méltó embertársaitok saját hibájukon kivül ki vannak téve?

A müvelt külföldön a máskülönben életrevaló vak a társadalomtól felkaroltatva a neki megfelelő foglalkozási körben (az ipar némely ágaiban és a zenében) czélszerü intézkedések megtétele által és kellő gondoskodás mellett oly keresetképessé neveltetik, hogy nemcsak mindennapi kenyerét szerzi be önszorgalmával, hanem még sokan tőkét is takaritanak meg maguknak keresetükből.

Nálunk még intézetünk növendékei sem részesülhetnek az eddigi 8 évi tanfolyam rövid ideje alatt mindabban, a mennyi szükséges volna ahhoz, hogy innen kilépve mindennapi kenyerüket saját erejükből és ügyességükkel megszerezhessék. Mivel a vak a látóval szemben magára hagyatva versenyezni nem képes.

Pedig épen nem hiányzik nálunk sem a képesség, sem a jóakarat. Nem részletezhetem itt azt a bámulatba ejtő türelmet, azt a lankadást nem ismerő szorgalmat, melylyel a vak látó embertársaival versenyre kelni, velük lelke nemes rugóinál fogva egyenranguvá lenni, szeretetüket megérdemelni iparkodik.

---

tudja felfedezni, ki légyen az idegen, egy pohár szilvóriumra marasztalta meg és „tessék beljebb kerülni“ meghivással kinyitotta előtte a szobája ajtaját, hol már a jegyzőné leleplezésre éhesen várta a titok megfejtését.

— Milyen vendégje van Menyétes urnak?

— Hát csak vetődik néha . . .

— Honnan jött?

— Erdély felől, — válaszolt csak ugy találomra a mészáros.

— Az uramat már rég kérem, tudja meg, kicsoda. Hátha rosszban jár.

Menyétes uramat boszantotta a kiváncsiság. Köhögésre köszörülte a torkát, mintha panaszos lett volna a szilvórium. Mit feleljen rá, hiszen maga sem tudja, kicsoda, ki fia, mi fia a vendég. Egyet gondolt. Majd megtréfálja ő a jegyzőné asszonyt.

— Nem jár az semmi rosszban. Rokonom. A néném fia Szilágymegyéből.

— A nénje fia? Ezt nem is tudtuk, hogy nénje is van.

— Nem tetszett kérdezni. Különben sem valami előkelő ember. Rendes foglalkozása pinczér és most üdülő beteg.

— Üdülő beteg?

— Igen is, szolgálatára, üdülő beteg.

— No itt jó levegő van, — szólt a jegyzőné és ezzel kifordult a szobából, magában mormolva, hogy csak egy pinczér, no ezért kár volt kiváncsiskodni.

Menyétes Márton kaczagva beszélte el vendégének, hogy őt pinczérnek adta ki. Most már nem fognak róla kiváncsiskodni és a professzor ur élhet tudományának. Menyétes uram nem tudta, de azt sejtette a földgömbről, hogy hátha professzor a vendége. Haza felé jöttében eszelte légyen ezt ki.

Acszugi felettébb örült, hogy őt pinczérnek fogják tartani a faluban. Kapott rajta. Ettől fogva néha segitett a korcsmában. Ez az alak igen jó. Kényelmesen pihenhet tovább, nem törődnek vele többé tekintetes uramék. Járhatott, kelhetett, a kiváncsiság nem vadászott rá.

III.

A rábolcsiak.

Tizennégy nap alatt, bár senkivel sem beszélt, ismerte az egész Rábolcsot. Menyétes Mártonné leirta valamennyit. Husz évig sem ismerte volna meg őket, mint igy, a jó asszony élénk előadásából.

Itt lakik Rencsi Barna, a Rábolcsyak bérlője. Hozzá szál a főszolgabiró, ha néha napján ide kerül. A felesége egy gazdag pesti halász leánya. Nagyságoltatja magát.

Dálmos Ábrahám, kisbirtokos, de igazi magyar ur, a ki nem mozdul ki innen soha. Virágai között él. Szenvedélyes vadász, pedig felül van a hatvanon. Mindenkinek a nevenapjára viragot küld, tánczol ha kell. Ő a névnapokon a hivatalos pohárköszöntő, szivesen nászagyoskodik.

Tese Tóni, a jegyző, szintén a kisbirtokosságból került ki. Ő a bálrendező. Majálisösszeállitó. A felesége az igazi irányadó a faluban.

Lornya Máté gazdatiszt volt, de visszavonult; szenvedélyesen üzi a politikát. Ha fogadni kell valakit, őt rántják elő.

Hengei, a kántor és Bekés, a doktor tartoznék még, a plébánoson kivül, az urirendhez és alkotják a rábolcsi intelligenciát.

Meglehetős szép összetartásban élnek. Megzan bennük a magyar ember büne és erénye. Vannak félszegségeik is, de előnyeikről is lehet beszélni. Nem gazdagok, hanem a telekkönyv is tiszta.

Rencsi Barnáné csinos asszony; egy kicsit rátartós, mint minden polgárleány, a ki nemes emberhez megy férjhez. Nagyon féltékeny a férjére. A falusi életet most sem szokta meg, folytonosan a jegyzőnéhez szaladgál tanácsért, a ki legjobb gazdasszony az uri rendben. Ő és Rencsiné fiatalok. Lornya Máténak két leánya van, Julcsa és Kati; egymással versenyeznek ki megy előbb férjhez.

A kántornak csak egy fia van, a ki a székvárosban kereskedősegéd, még pedig rőfös. Ez elveszett Rábolcsra nézve. Bekés doktornak a felesége zongorázik és himez. Gömbölyü, kicsi ő is, az ura is.

Fiatalember a faluban a segédjegyző, a tanitó. Ha bálok, vagy majálisok vannak, a szomszéd falukból toborzanak tánczosokat. Elég nagy az erdő, belefér a majális.

Névnapokat, születésnapokat, disznótort megtartanak rendesen. Délben, ha valami különös kerül ki a konyhából, szaladgálnak a cselédek: tiszteli a tekintetes asszony a tekintetes asszonyt, küldött egy kis kürtös-kalácsot, fánkot, pogácsát, vagy rétest.

Ugyancsak igy járja a kölcsönkérés, kezdve a bundától a fánkszaggatóig. Ha valaki a városba megy, rögtön rábiznak három garas ára gombostüt, vagy egyebet. (Folyt. köv.)

Most a kiállitás alkalmával, midőn vak növendékeinket kefét kötni, kosarat fonni, művirágot csinálni, irni, olvasni lát a nagy közönség, avagy a földrajz, számolás és kóta sajátságos tanitását mutatjuk be neki; önkénytelenül is zsebe felé nyul csaknem mindenki, még pedig sokan könyezve nyulnak ama zseb felé, mely a valódi szükséggel szemben mindenkor megnyilik, ugyannyira, hogy az emberbaráti intézetek pavillonjának őre szükségét látta annak, hogy intézetünk igazgatóságától a befolyó adományok számára perzsely kérjen, melybe naponta 5—6 frt fely be az érdemes ügy oltárára minden pressió nélkül letett áldozatfillérekből.

Most, midőn a tanitók II. egyetemes orsz. congresszusán az emberbaráti szakosztály belátta, hogy a vakon csak akkor segithetünk igazán, ha egész élete sorsát a kezünkbe vesszük s ennek következtében teljes ülésén el lőnek fogadva a következő javaslatok: a) hogy országos társadalmi mozgalom inditandó a végből miszerint a honi vak gyermekek tankötelezettsége mielőbb törvényhozásilag kimondassék; b) hogy az intézetünkből kilépett vak iparosok számára foglalkoztató mühelyt kell berendeznünk, a kilépő zenészek számára pedig továbbképző iskolákra lesz szükség; végül c) hogy az intézettől függetlenül működő vakok zenekarainak látó zenekarvezetőket kell adnunk: elérkezettnek látszik az idő, miszerint a vakok elhanyagolt oktatás- és nevelésügyének méltóképen való felkaroltatására emez esdő szózatunk felhangoztatásával megtegyük az első és legszükségesebb lépést, annyival is inkább, minthogy törekvésünk nem egy oldalról a buzditó jó akaratnak kiváló jeleivel találkozott, mi több, a jótékonyságra mindig hajlandó nagy közönség nyilván kitetszőleg örvend, hogy lelke nemes ösztönét emez irányban is kielégitheti.

Addigra is tehát, mig a fenti javaslatokban foglalt nagy horderejü reformok keresztülvitelére egy „Vakokat képző és gyámolitó orsz. egyesület“ létesitésével lehet majd a szükséges intézkedéseket megtenni, (hogy a feltárt helyzeten mielőbb változtathassunk és szegény vakjaink jövőjének biztositására minden lehető elkövessünk s magát az ügyet is ismertessük) azt a kérelmet intézzük Mélyen Czimedhez, kegyeskedjék az elhagyatott honi vakokat becses pártfogására méltatni, ügyüknek hathatós befolyásával pártfeleket szerezni, a tiszteletteljesen ide csatolt iven könyöradnmányokat gyűjteni. (Ezt főleg az oly áldásosan működő jótékony nőegyletek, a végrendeleteket fogalmazó és végrehajtó ügyvéd és jegyző nrak, végül a különféle birságok kivetésére jogosult hatóságok figyelmének felkeltése és jóakaratának megnyerése által lehetne sikeressé tenni) És kegyeskedjék emez adományokat, melyek bármi csekély lehetnek és a belügyminiszter 84872/1888. számu rendelete alapján portomentesek, postautalványon a vakok budapesti országos intézete igazgatójának beküldeni, mint a ki emez adományokat hivatalánál fogva czélszerüen és igazságosan felhasználni, róluk ugy az illetékes hatósággal, mint az adakozó közönséggel szemben elszámolni köteles.

Pivár Ignácz
kegyesrendi áldozó pap
igazgató.

Két árva érdekében.

Budapest, 1896. augusztus 10-én.

A „Buda és Vidékének“ helyben.

Budai lakos vagyok, egy kissé haladok a korral és érintkezésbe is jövök előkelő budai polgárokkal, és igy azt hiszem nem valami különös dolog esett meg velem, ha itt vagy amott a „Buda és Vidéke“ lapjára akadtam.

Tudakozódtam az illetőknél e lap iránt s azt hallottam, hogy Buda és vidékének lakosai érdekeit különösen szivén hordja, együtt érez velök, vigad a vigadókkal, kesereg a kesergőkkel, egyuttal igyekszik a mennyire tehetségében áll, nekik a gyógyirt beszerezni.

Ezek a kijelentések arra birtak, hogy járassam ezt a lapot, és ma már több mint két éve, hogy járatom. Ekkor feledkezett meg egy olyanról, a ki p. o. talán ép oly jól érdemelte ki az általános részvétet mint sok más. Kettős pályának szentelte testi és lelki erejét, kétszeresen szolgálta a közügyet, ott vesztette el fiatal életét a hol született, a hol tanult és a hol működött és a „Buda és Vidéke“ teljesen megfeledkezett róla, azaz hogy nem róla de két kis árváiról.

A Budaiak megfeledkeztek, de a Pestiek nem, mivel tudtommal már két körben gyüjtést inditottak, hogy e két árvának létét és nevelését biztositsák. Nálunk a Krisztinavárosban is van casinó és kör, több dalárda és egy tornaegylet.

Felhasználom ennélfogva az alkalmat, hogy a t. cz. Szerkesztőségnek figyelmét arra az önfeláldozó tanitó és tüzoltó parancsnok árvái felé irányitsa és az irányukban elkövetett mulasztást helyre hozhassa.

Egy előfizető.

*

Adtuk ezt a nemes hangu levelet és kérjük a budai közönséget, egyleteket és magánosokat, hogy vegyék szivükre a felszólllalást és adakozzanak Szidanits Ferencz árváinak.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Pálmay Ilka.

Az egyszerü, szegényes Krisztinavárosi szinkörnek ragyogó estéi vannak. Európa első művésznője, Pálmay Ilka aratja itt babérait. Bámulva, elragadtatással nézi a válogatott közönség játékát, mely egy küzdelmes és önképzésen alapuló művészi pálya ritka eredménye.

Pálmay Ilka bámulatos tünemény a művészetben. Akarat erejével ért el arra a széditő magaslatra a hol most áll. Nem tanitotta senki, nem utánoz senkit. Saját maga teremtette magát. Nem köszönhet sem a sajtónak, sem szövetkezéseknek semmit.

A sajtó mikor én legelőször fedeztem fel Pálmay Ilkának világhóditó tehetségét bizony nem vette komolyan.

De ő maga igen. Itt a hazában a népszinház deszkáira jutott és nem lehetett oly önálló, mint akart. Bizonyos részben a közönség sem nézte annak, mint a ki volt. Élczelődtek némelyek és elfogultságnak nevezték a józan sokat igérő kritikát.

Pálmay Ilka művészete mai nagyságával igazolta azt a jövőt mit az én szerénységem, ki őt pontosan megfigyelte megjosolt.

Az igazi jó barát őszinteségével néztem meg fellépéseit és bámulom igazán őszintén az ő iskoláját, melynek babérait köszönheti. Izlés diskretio, finomság kedély, melegség, költészet, hivatottság, tartalom. Ez jellemzi Pálmay Ilkát ki előtt ma a régi legellenségesebb kritikusok is meghódolnak.

Vele ma Európában egy művésznő sem versenyezhet. Utolérhetlen előnye az, hogy jó kedvvel játszik és figyelmesen alakit. A legkisebb részletre is gondot fordit. Ugy hogy, nem csak operettében, de drámában és vigjátékban is első lenne.

Szivéből játszik a szivnek. Nem deszka rengető affektáló művésznő csak Pálmay Ilka, ki lelket életet önt szerepébe és alakjait olyanná teszi a miről a szerző maga sem mert volna álmodni.

A világ nagy szinpadjain hóditotta meg a világot, a mit lelke nagyságának és igazi nemes szivének és valódi müveltségének köszönhet.

A ki Pálmay Ilkát nem nézi meg az vétkezik, mert fogalma nincs arról mi a nagy művészet.

Hálásak lehetünk Krecsányinak ki azzal tisztelt meg Budát, hogy a diadalokat itt a krisztinavárosi szinkörben mutassa be.

Tessék megnézni ezt a művésznőt, ki bebizonyitja azt, hogy az ezeregy éj meséje nem mese, de tündéri valóság.

Erdélyi Gyula.

Állitsunk emléket Bereczki Máténak!

Hazánk nagy pomologusa nincs többé! Kihullott az iró-tóll a soha nem lankadó kézből, a sir örök homálya borult a hazája üdvén karddal, tollal és egy hosszu munkás élet összes tevékenységével fáradhatatlanul és szakadatlanul küzdő fiára. Siratja őt Pomona, kinek hivatottabb apostola magyar földön máig sem volt nála. Magyar volt ő minden ízében, kinek hazája iránt lángoló szereteténél talán csak igénytelen szerénysége volt nagyobb. Olyan volt ő, ki nem a dicsőségért, oem a hirnévért, nem a haszonért, hanem egyesegyedül honfitársai jólétének emeléséért, a gyümölcsészetnek hazánkban addig elhanyagolt ügyeért önzetlenül munkálkodni nem szünt meg haláláig. Jó részben az ő akadályokat, fáradságot nem ismerő munkásságának érdeme az, hogy a hazai gyümklcsészet ügye addig nem sejtett rohamos fellendülésnek indult országszerte és a nemzet legszélesebb rétegeiben egyre erősebb gyökeret vert.

Kiváló honfitársunk maradandó emlékét mi sem biztosithatja jobban, mint az ő nagyszabásu négykötetes munkája, melyben a magyar pomologia alapja az ő örökbecsü megfigyeléseire sziklaszilárdsággal van letéve és a melyen az anyagi eszközök teljes hiányában is soha nem lankadó buzgósággal és változatlan munkakedvvel élete végső napjáig dolgozott. A Mindenható különös kegyelméből hosszu élet jutott neki osztályrészül és ő azt bölcsen használta fel. Csak igy létesülhetett az a nagy alapvető munka, melynek minden perczét feláldozta.

S ha mi, életben maradt pályatársai és tisztelői mégis arra gondolunk, hogy a legnagyobb magyar pomologusnak más maradandó emléket is állitsunk: tesszük ezt azért, mert tudjuk, érezzük, hogy sokkal, nagyon sokkal tartozunk az elhunyt emlékének. Meg akarjuk mutatni, meg kell mutatnunk, hogy önzetlen, egyedül a közjóért élő fiát a magyar nemzet meg tudja még becsülni és emlékének az egész világ, a nyilvánosság előtt áldozni kiván!

Emléket óhajtunk emelni tehát a hazafiui erényekben oly kiváló Bereczki Máténak, a munka emberének, a gyümölcsészet felkent apostolának, olyan emléket és azon helyre, mely méltó hozzá és azokhoz, a kik az ő áldásos életének legtöbbet köszönhetnek, a kik az ő működését ismerik és méltányolni is tudják.

Adakozzunk a nemes czélra, ki mennyit képes! Ne hiányozzék a jómódu adománya mellől a szegényebb fillérje sem: hisz az ő működése — mint a nap — mindenkire kiterjeszté áldásos hatását! Igy lesz az emlék mélto és kegyeletteljes zarándokhelye mindannyiunknak, kik bátram elmondhatjuk, hogy mig élt, mindnyájunké volt!

Molnár István, az emlékbizottság elnöke. **Dr. Schilberszky Károly**, az emlékbizottság jegyzője.

Az emlékbizottság tagjai: Angyal Dezső, Baranyay István, Emich Gusztáv, Fekete József, Forster Géza, Fuchs Emil, Galgóczy Károly, Győri István, dr. Hagara Viktor, dr. Ilsemann Keresztély, Kodolányi Antal, Magyar György, Magyar Kázmér, Mauthner Ödön, Máday Izidor, Niemetz W. Ferencz, Pecz Ármin, ifj. Rakovszky Géza, dr. Szilassy Zoltán.

*

Az emléket Budán a kertészképző intézetben akarják felállitani. A buda-vidéki közönséget kérjük az adakozátra. Az emléket Gerenday és fia jelentékeny árelengedéssel készíti. E czégnél fog készülni ifju Szidanits Ferencz emléke is, kinek árváinak és emlékkövére a gyüjtés megindult.

Ünnep Duna-Bogdányban.

A duna-bogdányi hazafias ünnepély lefolyásáról, melynek programját lapunk mult számában közöltük, tudósitónk a következőket irja: a D.-Bogdány község által Magyarország ezer éves fennállásának emlékére emelt müemlék leleplezési ünnepélye f. é. aug. hó 9-én a következőképen folyt le. A kora hajnali órákban a község zenekara ünnepi „talpraverő“-je keltette álmából a lakosokat, s gyülekezésre szólitotta őket, minek folytán nemsokára pezsgő élet keletkezett a falu dusan fellobogózott utczáin. Nyolcz óra tájban felvonult a község önkéntes tüzoltósága Wallenfeld Máté főparancsnok és Spáth József parancsnok vezetése alatt és a községháza előtt foglalt állást. Ezeket követték a különböző testületek és egyletek, u. m. a községi előljáróság, a róm. kath. és ev. ref. hitközségek, a d.-bogdányi társaskör, a munkás betegsegélyző pénztár és temetkezési egylet, melyek mindannyian saját zászlójuk alatt vonultak ki és valóban festői látványt nyujtottak. Kilencz óra tájban a községi előljáróság a kirendelt diszfogatokon megindult Szent-Endre felé, az onnan érkező alispán, Beniczky fogadására. Némi várakozás után a Wallenfeld féle kőbányákban felrobogó durranások jeleztek a várt vendég közeledését, ki a lakosok lelkes éljenzése között ezalatt a község alsó végén felállitott diadalkapun át a községházához érkezett, hol Pendl Margit magyar nemzeti ruhába öltözött iskolás leánykák élén az alispánt a következő beszéddel fogadta:

Nagyságos Alispán Ur!

Hálatelt örömtől dobogó kebellel üdvözlöm Nagyságodat ez örömév mai ünnepén.

Ezen üdvözlet sehol sem lehet hálásább, mint éppen nálunk, kik ma a magyar nemzettel a haza ezer éves fennállásának emlékét ülj ük és kinek az ezer esztendős magyar nép uj hazát adott.

De habár nem Árpáddal léptük is át e haza határát, habár a magyar nemzet később ölelt is keblére bennünket, ma már mi is büszkén valljuk magyaroknak magunknak, kikkel ugyanazon haza boldogságáért imádkozunk.

Épp ezért a mai nap, a melyen nagyságod, mint a magyar államiság képviselője, szavaim valóságáról és érzelmeink hüségéről személyesen meggyőződhetik, községünk évkönyvének arany lapját fogja képezni.

Legyen Nagyságod ezért oly szivélyességgel üdvözölve közöttünk, mint a mily szivélyességgel dicső ősei bennünket fogadtak és kiknek nyelvével legnemesebb jellemvonásukat, a világhirü magyar vendégszeretetet is elsajátitottuk.

Legyen általunk üdvözölve! s adja az Egek Ura, miszerint Nagyságod még számos évek mulva is meggyőződhessen, hogy a szőke Duna habjai itt is magyar község partját mossák.

Időzzön Nagyságod szivesen közöttünk és engedje meg, hogy fogadtatása egyszerü lehessen, mint a mily egyszerüek szavaim, üdvözletünk pedig legyen a magyarok legszivélyesebb üdvözlete:

Isten hozta!

Nagyságos Beniczky Lajos látható megelégültséggel hallgatta a leányka hazafias beszédjét és az átnyujtott csokor átvétele után meleghangon köszönte meg a szives fogadtatást, maga belépve a község házába megnyitotta a diszközgyülést, melyen a milleniumi törvény felolvastatott. A gyülés végével az egész menet megindult az emlékkő közelében álló kápolnához, melyben Prikosovits Antal helybeli plébános ünnepélyes szent misét mondott. Mise után mindannyi résztvevő a „Hymnus“ hangjai alatt az emlékkő elé vonult, melyet Kormos Ödön községi jegyző következő hazafias beszéd alatt leplezett le:

Nagyságos Alispán Ur!

Mélyen tisztelt vendégeink!

Édes magyar hazánk ez évben üli ezeréves fennállásának ünnepét. Lélekemelő magasztos ünnepe ez a nemzetnek s fényének emeléséhez hozzájárulni hazafiui kötelessége minden magyar embernek. Ezer év! mily véghetetlen nagy időköz még nemzetek életben is, ezer évet! még pedig mily viszontagság s küzdelemteljes ezer évet élt e nemzet elfoglalt uj hazájában, idegen népfajok közé ékelve, minden oldalról létében megtámadva, belviszály, ármány, cselszövés, erőszak által feldulva, elgyengülve sokszor közel a véghez, de látjuk mindig, amidőn ellenségei s számtalanszor még saját fiai is — már halotti torára készülnek phönixként hamvaiból uj, s hatalmasabb életre kél, tatárpusztitás, Mohács, nem voltak képesek e népet a nemzetek sorából kitörölni, ez történelmileg bebizonyitott, elvitázhatlan tény. De mi vagy ki adott ezen aránylag maroknyi, nyelvére s szokásaira nézve rokkonfajjal nem biró népnek erőt e megszerzett hazát ezer évig fentartani? Elismert vitézsége, rettenthetlen bátorsága, fáradtságot nem ismerő kitartása, rajongó haza és szabadság szeretete, királya iránt közmondássá vált törhetlen hüsége, határt nem ismerő lovagiassága? s ki merné tagadni, hogy ezen tulajdonságok fajunkban megvannak, egyenkint nem, de együttesen igenis képesek voltak a magyarnak megadni azon erőt, mely szükséges volt ezen hazát fentartani. És hála istennek meg van még, bár a nyugoti müvelt nemzetekkel való folytonos érintkezés megváltoztatta nem egyirányban nézeteinket, de az őseinktől átöröklött erényeinket, kiirtani nem volt képes, vannak ugyan jelenségek, melyek elszomoritólag hathatnak néha hazánkért aggodó lelkünkre, vannak jelenségek, melyek látszatával birnak annak, hogy e nemzet kivetközve őseitől örökségkép reá maradt erényeiből, elpuhult, közönyössé vált, de mint a multban számtalanszor láttuk épp a veszély idején tömörül egy magasztos mindent felölelő fogalom körül, melynek neve haza! s igy mentette meg önmagát. Nincs okunk tehát kétségbe esni a nemzet jövője felett s meg vagyok győződve, hogy a megváltozott világnézetek, élet viszonyok s uj intézmények daczára megéri a magyar mint szabad nemzet a második ezer évet.

Dunabogdány nyelvében bár nem egészen, de érzelmeiben tiszta magyar közönsége áthatva a nemzet által rendezett ünnepély magasztosságától, ezen ezeréves létünket bizonyitó ünnepen magának részt követtel, szerényen bár, de az ünneplők sorai közzé állt, hirdetni nyiltan hogy itt a magyarok élnek, a kik magyarok is akarnak maradni. Ezen emlékkő tegyen az utókornak bizonyságot hazafiaságunkról s valamint mi követtük elődeink példáját, kövessenek utódaink is bennünket, hulljon le tehát a lepel, hadd hirdesse ezen emlékkő a magyar nemzet létezését; hirdesse, hogy ezen nemzet vérrel szerzett hazáját daczára az ellene duló bel s kül-ellenségeinek ezerévig tartotta fenn; hirdesse, hogy e nemzet ezerévig őrizte meg szabadságát, melyet annyiszor majd idegen, de általunk nyakunkra hozott zsarnokok, majd saját vérünkből való vér édes hazánk elfajzott gyermekei kisérlettek megsemmisiteni, hirdesse fennen, hogy él magyar, áll Buda még, hogy a magyar hazáját nemcsak megszerezni, de megtartani is tudja és akarja; hirdesse hogy a magyar nemzet nemcsak harczi erényekben volt méltó tagja a nemzetek nagy családjának, de a békés munkában is versenyre, még pedig nem megszégyenitő versenyre kel a körülöttünk élő nagy nemzetekkel. Változtak idők s változott előnyére a nemzet, mert a mint látjuk a duló csatáiról egykor hires magyar, ma már, mint azt ezeréves fennállásunk emlékére rendezett kiállitásunk, az ideözönlő világnak mutatja, a haladás, békés munka s müveltségben sem akarunk utolsók lenni, igy tehát helyet követelünk a nagy nemzetek tanácsában, mint számot tévő nemzet, nem türjünk hogy rólunk, nélkülünk bárki is intézkedjék. Hála a magyarok Istenének s utána legalkotmányosabban uralkodó királyunknak, (Éljenzés) létünknek ezredik évében a magyar maga ura, sorsát maga intézi, s törvényeit maga hozza. És most Dunabogdány község érdemes birája vegye át ezen, a község hazafiságát hirdető emlékművet, őrizze meg, gondozza, tartsa fenn ugy, hogy ezen emlékkő mint hazánk örökké fennáljon.

A zajos éljenzés elhangzása után Prikosovits Antal plébános az oszlopot az egyház szertartása szerint megáldotta, minek megtörténte után ezt a községi birónak, megőrzés czéljából átadták.

Reitter Mátyás, róm. kath. főtanitó ezután következő ünnepi beszédjét a következőkben adjuk:

Nagyságos Alispán Ur!
Mélyen tisztelt vendégeim!
Kedves polgártársaim!

Az emberi érzelmek világában él egy fogalom, mely oly általános, hogy azt minden népeknél, a legrégibb kortól mostanáig mindenkor és mindenhol feltaláljuk.

Ezen fogalom a haza, a hazaszeretetének forgalma!

Haza! Van-e az atya és anya néven kivül az emberi nyelvnek szava mely édesebben hangzik, van-e kifejezés, mely szivünk gyöngédebb húrjait inkább mozgásba hozza, mely jobban magába egyesiti a nemes, jó és szép fogalmát, mint e szó haza?

Ezért a hazaszeretet, a rokonszenv azon ország iránt, melyben bölcsönk ált, melyben nevelkedtünk, melyben élünk, és egy ugyanazon törvény jótéteményeiben részesülünk, egyike azon erényeknek, mely az emberi szivben már kora ifjuságában gyökeret ver és abból az utólsó leheletig nem távozik.

Ha a hazaszeretet hatalmát megismerni akarod üsd fel a történet könyvét és annak minden lapja — arról fog hozzád szólani.

Mi volt más, mint a tiszta honszeretet, mely a nemes görög nép ama maroknyi csapatját az ezerte nagyobb ellenséges sereg, a perzsák ellen diadalra segitette, mely veszély idején neki egy Miltiadest, Leonidást, Themistoklenest és Aristidest adott?

Mi más, mint a haza szent ügye iránti önzetlen odaadás volt azon biztos eszköz, mely Rómát nagy és a hatalmassá, a világ urává tettte?

S nem-e a honszeretet a szó legnemesebb értelmében volt az, mi édes hazánknak szabadságát és önállóságát annyiszor megmentette, mely Hunyadit, Mátyás királyt, Zrinyit, Jurisicsot, az ujabb korban pedig Kossuthot, Széchényit, Deák Ferenczet és másokat a szent ügyért lelkesitette, mely lelkesült honvédeinket 48-49-ben csatára hivta és melyőket mint egykor Epanimondas és Peliopidas phalanxát az ellenség ellenébe állitotta?

De meg a mostani kor kulturtörekvései is, melyek látszólag a cosmopolitismus szolgálatában állanak, nem kevésbé állitják előtérbe a patrtstismust és ama elv „ubi bene, ibi pátria“ az ő foruma előtt is teljesen elvetendő, mivel a mai kor is, a költővel együtt vallja:

›A nagy világon e kivül
Nincsen számodra hely . . .‹

Igaz! A hány népfaj van a világon, mindenik talál a világnak valamely részében egy rokon népfajt, melynek kebelén szülőföldjét felejthetné, csak egyedül a magyar az, ki a nagy világon sehol sincs otthon kedves hazája határán kivül. De mióta Trója és Carthagó elpusztult, nem is létezik e földön hasonló maroknyi nép, mely ily kis áldott térre szoritva, annyi szenvedés, annyi küzdés között oly szeretettel és hősiséggel védte volna hazáját mint a magyar.

Mióta Atilla a félvilágot megostorozta, és Árpád a Kárpátok szép bérczéről kinyujtá vaskarjával hatalmas kardját az Adráig: óh azóta csak az ég tudja hány magyar hős áldozta föl életét a hazaszeretet oltárán, mig nemzete ezer éves létet ért.

Es ime e néma kő, melyet egy nyelvében idegen, de érzetében magyar község hazaszeretete emelt, fennen hirdeti, hogy ma is a valódi patriotismus övezi a béke és egyetértés övét az ország különböző nemzetiségei körül és ezen egyesülésben nagygyá és boldoggá teszi őket. Jól felfogja és helyesen érvényesiti ezen község ezáltal azon elvet, mely szerint az igazi hazaszeretet előtt a haza azon szentelt hely, hol az erények csiráznak és a nemes tettek virulnak; az igazi honszeretet emeli a nemzeteket a tiszta erény magaslatára és megszabaditja őket az egoizmus békóitól; ez fokozza az egyes erejé tés összességében legyőzhetetlenné teszi azt.

És ha van eszme, a melyért keblünknek szentélyét feltárhatjuk; ha van kincse a szív-

nek, mely őt boldogitani képes; ha van miért élni, küzdeni édes, — kérdem, mi az, ha nem a haza?

A haza, azon haza, melyet apáink vérrel szereztek; a haza, melynek minden talpalatnyi földje vérrel van megszentelve, a haza, melynek minden porszeméhez egy ezredéves emlék van csatolva, a haza, e közös édes anya, melyet büszkén mondhat magáénak a rongyos koldus, mint a dusgazdag, melynek oly édes fia az egyszerü napszámos, mint a diadalmas hadvezér.

Fogadjuk meg tehát kedves polgártársaim, szent esküvel fogadjuk meg ez örömévnek mai ünnepén, hogy szeretni fogjuk e hazát, szálljon át ez emlék szent hagyományként fiainkra és vésse sziveikbe a hazaszeretet szent érzetét; éljen bennök is a hazaszeretet oly lángoló hévvel mint apáik szivében és álljon szilárdul, mint ez oszlop.

Mi pedig szent áhitattal fohászkodjunk a magyarok Istenéhez kérve őt óvja és áldja meg a drága hont a jövőben is, óvja és áldja meg nemzetünket, annak koronás fejedelmét, fenséges királynénkat, a magyarok igazi nagyasszonyát, szivből, lélekből kiáltván: éljen a király, éljen a királyné, éljen a haza!"

A szünni nem akaró éljenzés után a községi zenekar kisérete mellett felhangzó „Szózat" hangjai alatt a menet visszatért a kápolnába, hol a község érdemdus plébánosa ünnepélyes „Te Deummal" fejezte be a bogdányiaknak az ünnepét.

Visszatérve a község házához, a szeretve tisztelt alispánnál a különböző testületek tisztelegtek, mire az egybegyült vendégsereg a társaskör helyiségeibe vonult, hol gazdag diszebéd várakozott reája.

A harmadik fogásnál Beniczky Lajos a megye alispánja kezdte meg a felköszöntők sorát, poharat emelve a királyra, mint a jelenkor legliberálisabb uralkodójára. Ezt a felköszöntők egész árja követte; igy Kormos Ödön az alispánra, Reitter Mátyás Kontra Kálmán főszolgabiróra, doktor Vancsó Gyula megye bizottsági tag Duna-Bogdány községre, Dr. Komlódy Wallenfeld Károly kőbánya tulajdonosra és családjára, Czompó, a nagymarosi tűzoltóság főparancsnoka a d.-bogdányi tűzoltóságra, Szalai a Buda és Vidékére stb. emeltek poharat. Az ebéd végével tánczra perdült a vidám ifjuság, melynek csak a pitymalló hajnal vetett végett.

A környékbeli intelligenczióból az ünnepélyen ott láttuk: Andreánszky min. tanácsost, Bárczy és Báthory min. és p. ü. igazgatósági titkárokat, Kontra Kálmán főszolgabirót, Szalai Pál földbirtokost, Várnay Ödön erdő felügyelőt, Schaffer Antal, Szurány Gyula és Andrássy mérnököket, báró Bornemisza Bélát, Horn Jenő, nyug. min. hivatalnok, és Grünwald tanárt, Metzger Károly és Czubák József jegyzőket és a környékbeli községi előljárókat, valamint a tahi-tóthfalusi tűzoltó testületet Soós Gyula főparancsnok személyes vezetése alatt stb.

Különfélék.

— **Pálmay estvék.** Koszorus müvésznőnk folytonosan telt ház előtt aratja diadalait. Krecsányi egész társasága müvésziesen játszik. Ki kell emelnünk Gergely Józsefet a kiváló énekes müvészt, kinek mesteri játéka és szép éneke bámulatra kelti a közönséget.

— **Zarándoklat Mária-Zellbe.** A zarándoklat Nagy-Mária-Zellbe, Mária-Taferl és Szentháromság-hegy — kiváló bucsu helyek érintésével, mint már jelezve volt, e hó 24-én külön hajóval indul a Bpst. II. szt.-Anna plébániából, a plébános és több lelkész felügyelete és vezetése alatt. I. oszt, 14 frt 80 kr. II. oszt. 11 frt 40 dr. III. oszt. 9 frt 80 kr hajón és vasuton oda vissza együtt. Jelentkezőket, vidékieket elfogad a vizivárosi plébénia-hivatal.

— **A megrongált királyi palota.** A budai királyi várpalotát a vihar és az azóta előfordult nagy esőzések megrongálták. A szél sok helyen leverte a vakolatot s a tetőről a zsindelyt, cserepet. Különösen az udvari istálló-épület fedelén látni meg az időjárás nyomait, a melyen a mult heti vihar óta be is ver az eső. Az épületrészeket a javitás alá vették. A kár, a melyet a mult heti időjárás okozott, mintegy ezer forintra rug.

— **Eljegyzés.** Kozák Lajos pénzügy miniszteri számtiszt mostoha leányát Drjethomai Petkó Lenkét eljegyezte Staudtner Gyula pénzügy miniszteri számtiszt tartalékos hadnagy.

— **A fehérvári ut.** A házépitő szövetkezet (most vesszünk róla hirt) körülbelől 240 telket vett már a fehérvári uton. Igy hirdeti ezt Makó Mihály ur, ki bizonyára bővebb felvilágositást fog nekünk adni a fehérvári uti házépitő szövetkezetről. A telkekből még több kapható.

— **A kis svábhegy.** A kis Svábhegyen már sok lakó van. Egy kis telep ez a kies hegy. Ideje volna, hogy a vizvezetéket bevezetnék. Azt hisszük, hogy ez nemsokára meg is történik, mert a főváros tanácsa minden lehetőt megtesz. Néha a szak közegek eljárása miatt van késedelem. A tanácstól elvárjuk, hogy közegeit gyors, és nem évekig tartó eljárásokra utasitsa.

— **Választás.** A fővárosnak is van már néppárti jelöltje. Ó-Budán Krén István Zichy-utczai vendéglőjében összegyült mintegy 250 választópolgár és Csukás Károly birtokos elnöklése alatt tartott értekezleten elhatározták, hogy néppárti jelöltet állitanak. Az elnök inditványára küldöttségileg meghivták az értekezletre Kreutzerl Jakab vagyonos óbudai polgárt, a ki az értekezleten kijelentette, hogy szivesörömest elfogadja a jelölést néppárti programmal s egyuttal igérte, hogy megválasztása esetén vagyona felét óbudai jótékonyczélokra fogja forditani. E jelölésre vonatkozólag ma este piros plakátokat osztottak szét. A plakát szövege szó szerint a következő: „Néppárt. Éljen a III. ker. képviselőjelölt Kreutzerl Jakab ur, — III. ker. választó polgár. Budapest, 1896. augusztus hónap 11-én. Tisztelettel több választó és polgártársak. A t. c. választó polgárok jövő hónapban megkapják a programot fent nevezett képviselőjelölt urtól."

— **A „Fehér- és Tolnamegyei h. é. vasutak"** székesfejervár—sarbogardi vonala Szeniczey Ödön volt orsz. képviselő elnöklete alatt, f. hó 12-én d. u. tartotta alakuló közgyülését, a „Magyar agrár- és járadékbank" helyiségeiben. A 31 kilométernyi vasut alaptőkéjét 1 millió 130,100 frtban állapitották meg s a vasut kiépitése és fölszerelése tárgyában az épitési vállalkozóval kötött szerződés jóváhagyatván, az alapszabályokat megállapitották. Igazgatósági tagokká egyhangulag megválasztották: csetei Herzog Péter, Hirschfeld Emil, dr. Králik Lajos, Lehóczky Vilmos, dr. Gerő Lajos, dr. Várady Gábor, Fábri Samu, dr. Schóber Béla, Szeniczey Ödön, zimonyi Schwarz Mihály, Tiroler Gyula; felügyelő bizottsági tagokká pedig: Horánszky Lajos, Wallisch Alfréd, Neumann Ödön és dr. Környei Izidor rendes, póttagnak Bruck Arnold.

— **Heti müsor a budai-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Nap és Hold": (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka) Kedd: „Keresd a szived; Szerda: „Nebántsvirág"; (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka). Csütörtök: ugyanez; (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka). Péntek; „Válás után"; Szombat: „Sép Heléna"; (Pálmay Ilka asszony vendégjátéka.) Vasárnap: ugyanez; (Pálmay Ilka asszony tizenegyedik, utolsó vendégjátéka).

— **Bucsujárat Mária-Remetére.** A Ferenczrendiek belvárosi templomában augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján bucsujárat indult Mária Remetére.

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **Stuttgartba rendelt kocsirakományu gyümölcs küldemények.** A württenbergi kir. államvasutak közlése szerint az összes Stuttgartba rendelt gyümölcs küldemények f. évi szeptember hó 15-étől f. évi november hó 15-éig terjedő tdőszakban kizárólag a stuttgarti északi vagy nyugoti pályaudvarokra fognak kiállittatni. »Stuttgart Hauptbahnhof« pályaudvarra szóló fuvarlevél előirás figyelembe nem vétetik.

— **Vonat megszünés.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy miután a Bpest. ny. p. udvarról délután 2 óra 20 perczkor induló 136. számu helyi gyorsvonat augusztus hó 17-étől kezdve Párkány-Nána és Érsekujvár között megszünik, nevezett naptól kezdve a Bpest. ny. p. udvarról délután 2 órakor induló 104 számu gyorsvonat Érsekujvár állomásra való utazásra felhasználható lesz.

Tájékoztató.

— **Uj üzlet.** Két keresztény budai és előzékenységükről, müvelt modorukról jól ismert és szakmájokban jártas fiatal kereskedő Roszberger Elemér és Sárkány Gyula uri, női divat és rövidáru üzletet nyitottak az **Alagut**-utczában a **Szinkörrel** szemben. Divatáru üzletükben minden néven nevezendő divat czikkek kaphatók. Különösen alkalmas bevásárlási hely a Szt-István napjára felránduló vidéki közönségnek. Az uj czég ugy rendezte be magát, hogy a közönséget minden tekintetben kielégitse. Jó áruk, jutányos árak és pontos kiszolgálás. Buda emelkedését jelenti minden uj üzlet nyitás. Roszberger és Sárkány üzlete azonban nemcsak emelkedést jelent, hanem diszére válik az alagut-utczának, hol eddig ily fényes üzlet nem létezett. A midőn a két fiatal embernek szerencsét kivánnának, ajánljuk őket olvasóinknak.

— **A sztójkai gyógy-borviz** Erdélyben az elökelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzasu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztinautcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II. Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **Korán reggel.** Schlaucher Ferencz vendeglőjében az alagutnál nem csak jutányos szobák, jó ételek és italok kaphatók, de a friss ételek és italok a legkorábbi reggeli órákban. is

— **Friss csapolás.** Reggel korán Fukáts vendéglőjében a „Zöld fánál" reggeli és friss sör csapolás. Izletes regeli.

— **Gazdatiszt ajánlkozik.** Kitünő müveltségü, tapasztalt, becsületes, megbizható, hüséges jó gazdatiszt állást keres. Ajánljuk olvasóinknak. Bővebben a kiadóhivatal.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Magyar kir. államvasutak
105835/96 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Kaposvárott előállitandó tápintézet épületének létesitésére szükséges épitési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött föltételek, Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (Teréz-körut 56. szám III. emelet 16. ajtó) és Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és Kaposvárott az osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1896. évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig kell benyujtani alólirott igazgatóság épitési főosztályában (Teréz-körut 56. szám II. emelet 10. ajtó.)

Az ajánlatokat 50 krajczáros az ajánlat mellékleteit ivenként 15 krajczáros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyujtani: »Ajánlat a kaposvári tápintézet létesitésére.«

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon vagyis 1896. évi augusztus hó 26-án déli 12 óráig 4000 az az négyezer osztrák értékü forint bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Adrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1896. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

festék, mázoló és üvegkereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és kemény fapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

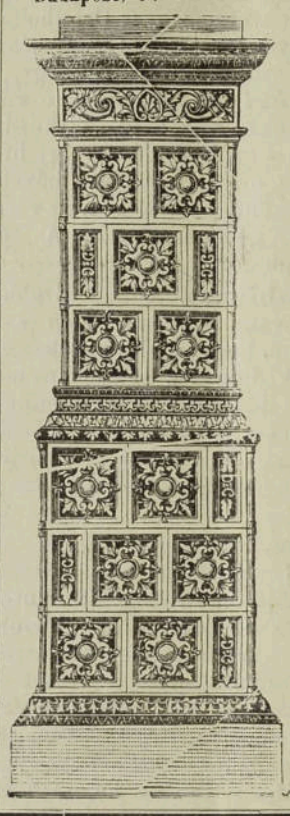
üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

MORGENSTEIN ENDRE

KÁLYHÁS

Budapest, I., Tábor-utcza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék tüzhelyekből.**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hogy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5-én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-térről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

Magy. kir. államvasutak.
76326/96 szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben, illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.:

I. Lámpabelek, kenőpárnák és paszomány czikkekre.

II. Tisztogatási anyagokra, nevezetesen: rongy, vászonból és pamutból.

III. Kelmék, rövid áruk és szőnyegekre.

IV. Linoleumra.

V. Kötélárukra.

A kiirás tárgyát képező egyes czikkeket előtüntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintákul szolgálnak, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (Az V. szakosztályánál, Budapest Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó szám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott, ivenkint 50 kros magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi **szeptember hó 15-ki déli 12 óráig** a magy kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 76326/96. számhoz.«

Később benyujtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, — nem vétetnek figyelembe.

Budapest 1896. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték üzetendő.

Házat keresek Budán, a Krisztinavárosban kis telekkel 8—10,000 frt értékben. Bővebben a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 448

Elado egy nagyobb villa a Kutvölgyben. 446.

Kiadó lakások Egy szoba, egy konyha. — Egy szoba. — Egy istálló. — 3 szoba, előszoba, konyha. — Két utczai egy udvari szoba. A kiadó hivatal többet mond. 460

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt.
17608 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének és kolozsvári osztálymérnökségének központjában egy-egy hivatal illetve iroda-szolgai állás van üresedésben.

A hivatalszolgai állással pedig 300 frt azaz Háromszaz forint fizetés, az irodaszolgai állással pedig 250 frt évi fizetés és ezzel járó lakbér illetmény és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal biró altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873 évi II. t. czikk értelmében jogosultsággal birnak s pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben vasuti szolgálatra képesitő, 35 evet meg nem haladó koron és egészséges ép testszerveten kivül a magyar irás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság ugy szintén a magyar honpolgárság, kellőkép igazolandó, következő czim alatt: »A. m. kir. államvasutak üzletvezetőségének, általános I. osztály. Kolozsvártt,« legkésőbb f. évi augusztus hó 25-ig terjesszék be, minthogy az ezen határnapon tul beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyezendő, hogy a polgári állásra jogositó igazolvánnyal ellátott azon altiszteknek, kik a katonaságtól közvetenül s a szolgálat folytonosságának megszakitása nélkül lépnek át a m. kir. államvasutak szolgálatába, véglegesitésük esetén s ha a vasutii szolgálatbalépéskor 45 évüket még tul nem haladták, a katonai szolgálatba töltött idejük — az alapszabályszerü utánfizetéseknek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett- nyugdijjogosult idejükbe be fog számittatni. Kolozsvár, 1896. julius hó 25-én. Az üzletvezetőség.

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Eladó ház. A Krisztinavarosban szép nagy telekkel, három lakásból álló ház eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban. 454

Cseléd. Tizennárom éves cseléd gyermekek mellé ajánlkozik. 451

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabiróság székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Örökbeadás. Két igen egészséges 4 és 1/2 éves és egy 4 hónapos fiu gyermek örökbeadó. A kiket örökbe veszi az jót tesz. »Örökbefogadás« czimen a kiadóhivatalhoz. 447

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalomi czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Házvezetőnő. Egyszerü háztartáskoz 4—500 frt befektetést kölcsön adni képes házvezetőnőt keresek. Ajánlkozások a kiadóhivatalban személyesen teendők. 452

Közös háztartás. Közös háztartásra keresek 35—40 éves nőt, kinek 5—600 frt jövedelme van. Levelek valóságos czimmel »Közös háztartás« czimen a kiadóhivatalba. 453

Balaton Füreden 1254 □-öl befásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Ecsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Magy. kir. államvasutak.
85736 96. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1897. évben esetleg 3 éven át szükséges fém aczél és vasneműanyagok szállitásának biztositását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 25-nek déli 12 óráig beterjeszendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig bekülgendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztálynál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1896 julius hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága. 4:0.

Kölcsön. Négyszáz forint kölcsönt keresek. Biz ositékul lekötöm butoraim és életbiztositási kötvényem. Jó hasznot adok. Leveleket a kiadóhivatal »Kölcsön« czimen továbbit. 455

A FONCIERE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jeg, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életere**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Magy. kir. államvasutak
92282/96 számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1896. év folyamán visszanyert és még visszanyerendő pályafentartási és vágány épitési czélokra már nem használható:

Mintegy 500 tonna különféle ócska aczélsin, mintegy 2200 tonna belföldi ócska vassin és mintegy 3000 tonna külföldi ócska vassinnek eladása czéljából nyilvános pályázatot hirdet; kiköttetik azonban, hogy a m. kir. államvasutak részéről ezen mennyiségekre nézve — melyek korlátlanul nagyobbak vagy kisebbek lehetnek — semmi nemü kötelezettség nem vállaltatik s hogy vevő az 1896. év végéig tényleg rendelkezése álló mennyiségeket tartozik a felajánlott egységárakon átvenni.

Ezen sinek a m. kir. államvasutak valamely állomásán bérmentve kocsiba rakva és hivatalból lemázsálva azon részmennyiségekben bocsátatnak a vevő rendelkezésére, a mint azok az ügylet megkötésekor készletben vannak, illetve az év végéig a pályából visszanyeretnek.

A folyó év november hóban rendelkezésre álló készlet a vételár előzetes lefizetése mellett legkésőbb 1897. évi január hó végéig feltétlenül átveendők.

A sinek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szelvényére és minőségére adatnak el; a sinek hosszát illetőleg megjegyeztetik, hogy csakis öt méteren felüli és öt meteren aluli hosszal biró darabokra vállalunk kötelezettséget, miért is oly ajánlatok, melyek határozott hosszakat vagy szelvényeket kötnek ki, figyelembe nem vétetnek.

Kiköttetik, hogy minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmennyiségre is tehető.

Az ajánlattevő a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve kötelezőnek elismeri a m. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt 129381—91 sz. a. fenálló általános feltételeit, a melyeket 15 kros magyar bélyeggel és **aláirásával ellátva, ajánlatához csatolni tartozik.** Ezen feltételek 15 kr és megfelelő postabélyeg beküldése ellenében megküldetnek.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár (számmal és betüvel) végre az idézett feltételek elfogadása világosan kiteendő.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy kellően lepecsételt s egy 50 kros m. kir. bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: **„Ajánlat ócska sinek megvételére 92282—96 számhoz“** folyó 1896. évi augusztus hó 18-ának déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. emelet) benyujtani sziveskedjenek.

Bánatpénzben az ajánlott egységár szerint kiszámitott érték összeg 5% a augusztus hó 17-én déli 12 óráig főpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénznélküli, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn tul beérkező ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételek nélkül érkeznek és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből az egyes ajánlóknak tetszés szerinti részmennyiségeket is engedhessen át s végre, hogy a czél elérésére bármely más intézkedést is tehessen.

Ha ajánló csak a kiirt egész mennyiségre, vagy annak bizonyos meghatározott részére kiván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában határozottan kifejezni tartozik.

Budapest, 1896. évi julius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6 —9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziö (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.
Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJOKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fázán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
cász. és királyi udvari sütőmester.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kerti helyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább gyógyvizes savanyuvizet.

Fukács János

vendéglője
a „Zöld fához“
I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény sertőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

SCHIEN KÁROLY

Budapest II, Batthyányi-u. 1.

Ajánlja magát **telefonok, villámhárítók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő-gépek és biczikliken.**

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Bodega.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint

I. k. Pauler-utcza 3. sz. alatt

Bodegát nyitottam, hol is mindennemü csemege, bor, liquör, cognac, sonka, finom felvágott, palack sör, s egyáltalában a csemege szakmába vágó bel és külföldi áruk mindenkor a legjobb minőségben kaphatók.

Az üzlet vasár- és ünnepnap délután is nyitva van.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„Pinczérek Lapja.")

A hazai szállodások, vendéglősök, kávések, pinczérek és kávéházi-segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

»Az első magyar orsz. pinczemesterek egylete«, a »Budapesti kávéház segéd-egylet«, a »Szatmár-Németi pinczér-egylet«, a »Székesfejérvári pinczér-egylet«, a »Szombathelyi pinczér betegsegélyző-egylet«, a „Győri pinczér-egylet", a »Révkomáromi vendéglősök- és kávések ipartársulata«, „z »Aradi pinczér-egylet«-nek a »Szabadkai pinczér-egylet«-nek az »Aradi vendéglősök- és kávések egyesületé«-nek, az »Ujvidéki szállodások-, vendéglősök- és kávések ipartársulatának«, a «Miskolcz pinczér egylet«-nek és a »Kassai vendéglősök-. kávések-, korcsmárosok- és pinczér-egyleté»-nek

Hivatalos közlönye.

Megjelenik havonkint kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. Háromnegyed évre 4.50 frt. Félévre 3 frt. Évnegyedre 1.50 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület Klauzál-utcza 2-ik szám. Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.

» 5 » » katona-zene.
» 6 » » Zehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.
» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye
» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.
» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.
» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.
» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállításból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe, az alvó fakir, stb. stb

Előlegek

mindennemü értékpapirokra.

Sorsjegyek a napi árfolyamon vagy részletfizetésre az 1883. évi t.-cz. értelmében.

Bel- és külföldi pénznemek vétele és eladása.

Igérvények minden huzáshoz.

Tőzsdei megbizások

előnyösen eszközöltetnek

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.45	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.46	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

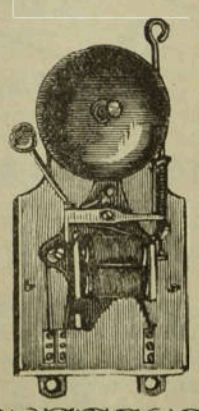
kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest. 1896. V. évfolyam 34. sz. (Kisaszony hava) Vasárnap, augusztus 23.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Ünnepek után.

Hol Mátyás az igazságos udvar és földnépével hálákat adott az Istennek azt az ujra felépitett templomot felszentelte az ország herczegprimása.

Ez a történelmi emlékü templom, melyben évszázadokon át imádkoztunk azért, hogy az Isten hozzon ránk jobb esztendőt az ország szivévé tette Budát.

Vajon mikor jön el az az imádságokban kért jobb esztendő, mikor lesz igaz magyar, igazán otthon saját hazájában? ezt csak a felhők birája a jó Isten tudja.

A magyar dicsőség ma csak hunyó csillag, beszélünk róla, hirdetjük a világnak és ringatjuk magunkat ezzel a dajkamesével. A mi csillagunk egyelőre lehullott. Sok nagyon sok időnek kell eltelni mig ujra felragyog és valóban Árpád népe lesz a magyar nyelvében, fajában, szokásaiban és erkölcseiben. Le kell mondani a nemzetközi gondolkodásról s ha lassabban is, de magyar alapból magyarul fejleszszenek mindent.

Nézzünk körül, hol és kik cselekesznek igy? Rohamosan akarják és nem ekként megmüvelődtetni a magyart.

Nem jól van ez igy uraim!

Mátyás király templomának imára hivó harangja, a toronyból lehallatszó harsonák és régi énekek intenek arra, hogy legyünk magyarok.

Ébredjünk fel az ezredéves mámorból. Nézzünk körül és meglátjuk, hogy a magyar erkölts, őszinteség, becsület és más jó tulajdonokat leszoritotta a kölcsön vett müveltség.

Szent István napján meghordozzák az első magyar király szent jobb kezét. A körmenetben az idén többen és ünnepélyesebben vették ki részöket. Ez az ünnep az ország ünnepe legyen! Jöjjenek el még többen sokkal többen Budára, melynek fényes hajdan korában nagy volt a magyar.

Itt Budán ihlessen meg minden magyart a történet tanusága és elmerengve a multakon, idomuljon ujra a nagy ősökhöz.

Ne legyenek nekünk idegen bálványaink. Ne legyen más tanuságunk mint a mult, a mikor e hon akkor volt nagy, mikor magyar volt.

Itt Budán lesz egykor Arpád és Szent István szobra. Itt a magyar Pantheon. Budára jön a nemzet kicsinyje és nagyja, hogy lelkesedjék, nemesedjék és épüljön erkölcseiben.

A főnemesség és főpapság palotái itt épülnek magyar és egyöntetü nevelés okáért ide hozzák az egyetemet. A királyt tudósok, irók és müvészek veszik körül.

Igy reménylem én és azt hiszem reményeim teljesitésére megihleti a kormány kőrök szivét a magyarok igazságos Istene.

Az uj ezredévet őseink jó erkölcsével fennköltgondolkodásával kezdjük el, különben a második ezredév egy hamis bukással fog végződni.

Le tudja győzni a régi jó magyar erkölcs a nemzetközi rossz faju sajátságokat. A magyarba beolvad-e a most még magyartalan faj. A magyar lesz-e az ur, vagy sajátságait elveszti és szét hull, mint az oldott kéve? Ezek olyan

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (5)

(Folytatás.)

Elolvassák egymás ujságát, egymás könyveit, elkérik a női munkának a mintáját, vagy egy ételnek, kenőcsnek a reczeptjét. Pletykálnak, fasét tartanak, kibékülnek, dicsérnek és megszólnak; megirigyelik egymás ruháját, vetélkednek az első helyért.

Ez az élet folyása Rábolcson.

Egyhangu eléggé, változatosság a vendég, vagy betegség. Ilyenkor vetélkednek az ápolásban, orvosszerek ajánlásában, nagy boszuságára a helybeli doktornak. De a jegyzőné nem enged. Ő jobban tudja és doktor urnak a könnyebb eseteknél hátrálni kell.

A vendéget is irigylik egymástól. Divatban van, hogy elhóditsák legalább egy kvaterka borra. A szivélyességet innen még nem szöktette meg a szegénység. Összejövetelek után egy kis harag támad, de gyorsabban eloszlik, mint az a háborgás, mit tavon kővel szó a gyermek. A kibékülés érdekesebbé teszi az életet.

Rábolcs történetében, a képviselő választásokat kivéve, nagy események nincsenek. Ilyenkor is szépen megosztoznak. Rencsi Barna a felét elviszi a kormánypártra, Dálmos Ábrahám a másik felét megtartja ellenzéken. A kormánypárt szónoka Lornya Máté. Fejet nem törnek be.

Ha az egyik párton kevesebb a fuvaros, beviszi a másik. Előre nem isznak, hanem utána, mikor leszavaznak, isznak közösen a megválasztott és megbukott egészségére, kivánva, hogy éljen, a ki jót akar.

Az urak abban igyekeznek egymást felülmulni, kinek rendesebb a háza tája, jobb a vetése, szebb a kertje, izmosabbak az állatjai, zamatosabb a bora, tökéletesebb a gyümölcse és igy tovább.

Egyik kiváló állattenyésztő, másiknál a baromfi a mintapéldány, amott a méz utolérhetlen, itt a szőllő van jobban munkálva; egyikhez oltógalyért, másikhoz virágmagért mennek. Be van osztva a hiúság szépen.

A mi Péternek vesszőparipája, arra nem ül Pál. Kinek-kinek legyen meg a magáé. Mielőtt Ábraham bácsi beszél, azelőtt senki nem szól, még Rencsi Barna sem, az pedig modern fiatal férfi. Olvasott is, a könyvekből, gazdálkodik, de nem egészen. Néha czikkezik a gazdasági lapokban, a miért Ábrahám bácsi és Máté lehurogják. Nem is engednek neki egyébkor, mintha a repczéje, vagy dohánya jobban sikerül.

Erősebb harag fejlődött ki akkor, mikor a főszolgabiró Rencsi Barnához szált és a szakácsnéja ép az nap ment el; a nagyságos asszonynak kellett volna megfőzni az ebédet, de nem tudta. A többi asszony, a kit kölcsön kért, mind beteg lett, végre is Menyétes Mártonné rántotta ki őt a bajból. A főszolgabiró soha ilyen ebédet nem evett.

Tizennégy napig regélte már Menyétes Mártonné Rábolcs krónikáját, de csak nem fogyott el a mondani valója, mint nagy mulatság után a kárlátó.

Menyétesné aszonyomat legjobban érdekelte Lornya Julcsa és Kati. Keresztlánya volt Lornya tekintetes urnak. Ezen a réven ő is a nemességhez számitotta magát. Lett volna már szerencséjük, de hát válógatnak. Hadd válógassanak.

Menyétes uram csak hallgatta, hallgatta ezt a beszédet és mikor már nagyon sokáig hallgatta, hát oda szólt:

— Évi te, még most sem készült el a prokotolum?

— Még nem.

— Azt hinném, hogy jó vol beporozni, minek gyilkolod vele a tekintetes urat?

— Csak tessék hagyni, Menyétes uram. Igen érdekesen beszél a nagyasszony.

Hanem untatja, hát csak beszéljen. Én nem sokat törődöm vele. Egy kaptára van az egész világ. Minek bibelődjem vele. Egyformák a történetek és annyit az olvasó sohasem sir vagy nevet, mint épen az, a kivel történik. A fák és füvek között több a változatosság, azokról miért nem beszélünk történeteket? Ott is lehul a levél, virul a fa, azután kiszárad, hasábba vágják és melegszenek mellette. Megég az erdő. Nem nagyobb esemény ez, mint hogy két leány férjhez nem megy?

— Ne okvetlenkedjél mindig, te Könyves Márton.

— No hát csak beszélj, hosszu a nap.

Évi asszony beszélt és ha még hosszabb

kérdések mit az idő, vagy szerencsétlenül, vagy szerencsésen megold.

A magyar aczél jelleme a pénzimádás kohójában elolvad talán és rossz fajta viaszkkal egyesül, vagy e viaszkot olvasztja el tökéletesen az ébredő mult fényes tanusága, azért imádkozzunk, azért cselekedjünk most.

Mi ugyan abban a jelben győzhetünk csak, mely győzelmi jelül az égen Constantin császárnak megjelent.

A természet kiállitása.

Az ezredéves országos kiállitáson sok mindent kiállitottak, de elfelejtkeztek a legszebbről magáról a természet kiállitásáról.

A természet kiállitása egy szép terv megvalósitását kinálta, mit ma is érdemes végrehajtani.

A Gellérthegyről, egy nagy kört kell képzelni egész addig a meddig a látóhatár terjed, s a mit közönséges szemmel belehet látni.

E körben létező Panorámát lehet irni és fénykép utján előállitani. A Gellérthegyet a katonai kincstártól meglehetne váltani s annak tetejére több teleskopot alkalmazni padokat asztalokat állitani és sátor tetőt huzni.

A Citadella belsejében állitsanak Pantheont, vendéglőt és vendégszobákat vagy amphiteatrumot, mint Veronában van.

A Gellérthegy kitünő alkalmas hely tüzijátékokra, bengali tüzre és villanyvilágitásra. Jó hely ez a népünnepélyek rendezésére is, melyre a Gellérthegy, ha a vérmezőre az egyetem jön valóban alkalmas hely.

Közlekedés lenne:

I. Hegypálya a Rudasfürdőtől.

II. Fogaskerekü vasu a Szarvas-tértől.

III. Társaskocsi közlekedés a szinkörtől a Mészáros-utczán át.

A természet kiállitásában körülbelül ezek a pontok emelkednének ki:

a) A Duna a fővárossal.
b) A Gellérthegy.
c) A Citadella.
d) Budafok.
e) Csepel-Sziget.
f) Tétény.
g) Kamara erdő.
h) Kelenföld.
i) Kelenföldi állomás.
k) Saxlehner telep.
l) Budaörs.
m) Sashegy.
n) Mártonhegy, és a többi szép pont.

A Citadella körül 6—8 személyes társaskocsik és bérkocsik állnának, melyek a közönséget jutányosan odaszállitanák oda a melyik pont megtetszett.

A Citadellában lenne posta, távirda és telefonállomás, telefon összeköttetés á vidék és szép pontok vendéglőivel.

A főváros tanácsa a kormány és a községek előljáróságai vegyék figyelembe ezt a tervet.

Bellobraidits Lipót.

Adtuk ezt a lelkes felszóllalást. A merész terv sem való szinütlen oly szép vidéken mint Buda és vidéke fekszik. Egy kis vállalkozás, egy kis bátorság és jóakarat s az emberek bámulhatják a természet kiállitását.

Munkás menhely Szt.-Endrén.

A társadalom egyik legszebb feladata és kötelessége a munkások sorsának enyhitése. A gondviselés ezért oszt egyiknek többet másiknak kevesebbet.

A türésre és szenvedésre való utasitás a folytonos lemondás nem lehet teljes vigasztalója a szegénynek és a nélkülözőnek.

A gazdag kenyere felét adja a szegénynek. Az egyensuly helyreállitása nem maradhat el. Angliában, hol most a szocziálista világgyülés volt a királyné emlékét egy milliókra szoló munkás alapitványnyal akarják megörökiteni.

Szép és nemes cselekedet.

Az alapitvány oly nagy lesz, hogy abból a munkások sorsát emberi számitás szerint meglehet javitani.

Bárcsak egyéb államok és különösen hazánk is követné a példát, hol már nem csak a városokban, de a falvakban is elégedetlenek a munkások.

Veszedelmes már ez azért is, mert az idegen eszmék és tételek terjednek és ott veszendőben van a magyar faj, hol gyökeredzik és virul a népen.

A munkások itt nálunk csak is a saját erejökből segélyezik egymást. Megadóztatják egymást önkénytesen, van saját erejökből szervezett és van általános munkás pénztár.

A közjótékonyság azonban még a munkás kérdés felé nem fordult. A társadalom, mely fenyegetve van várja a tizenkettedik órát és ugy gondolkodik, mint a boldogult leggavalérabb miniszter: A munkások dolgozzanak.

A földből hallatszik a társadalmi forradalom moraja és a megelőzésre senki nem gondol s közönynyel segitik a lelkiismeretlen izgatók akna munkáját.

Lelkészeink itt Budán és vidékén az iparos ifjuság önképzésével enyhitik a bajt. A tanoncz otthonok és védők, a munkás dalárdák a legényegyletek stb. jó szolgálatokat tesznek.

A lelkészek a katholikus kongresszuson felölték a munkás kérdést az iparos ifjuság védését és nevelését. Igazi müvelt budai hölgyek jótékonykodtak e czélra.

A bőjti szent beszédek alatt itt Budán is vigasztaló és buzditó beszédeket mondottak a munkásoknak, kiknek sorsa az Isten kezében van.

A mily ostorozói volnánk a telhetetlen vágyaknak, a dologtalanság rabló hajlamainak ép ugy akarjuk a munkások megnyugtatását nem csak a kézi, de a szellemi munkásokét is.

Lapunk mult évi folyamában kimeritő czikket hoztunk a munkás menhelyről s ép Szent-Endrét jelöltük annak helyéül. Örvendetes tudomásul vesszük, hogy a munkás menhely csakugyan Szent-Endrén lesz s ezért meg kell dicsérnünk a tanácsot is, mely Szent-Endrének emlekedéséhez hozzá járult s hiszszük, hogy Dumtsa Jenőnek a derék polgármesternek sikerülni fog csakugyan megállapitani egyebekben is Szt.-Endre jövőjét.

Az uj vizvezetéki szabályrendelet.

A tanácsi második ügyosztály által készitett s Lampl Hugó főszámvevő által is átvizsgált uj vizvezetéki szabályrendelet fontosabb pontjai a következők:

A székesfőváros közönsége, mint a vizmüvek tulajdonosa képviseletében a tanács és a mérnöki hivatal a vizvezetéki csőhálókat kerületében fekvő házak és telkek vizellátását magukra vállalják, gondoskodnak arról, hogy viz-

---

lett volna a nap, akkor is beszél, mert hát a Julcsa kisasszony, meg a Kati kisasszony derék jó lányok, nem bánja meg, a ki elveszi.

Ácszugi Demeter ugy találta, hogy fent és alant az ember ugyanaz, csak a ruha változik. Akármilyen előkelő, vagy közönséges valaki, nem tagadhatja meg az embert. Az a nő, a ki már nem fiatal, házasit, vagy másoknak készit elő szerelmet, de benne kell lenni a komédiában. A ki maga nem játszik, az tapsol, vagy néz. Igy mondja azt Menyétes uram.

Menyétesné hegyiről-végire elbeszélte Rábolcs történetét és jellemezte a történet hőseit. Tese Tóni, a jegyző, szivesen lenne kikapós, ha a feleségétől nem félne. A falut a tekintetes asszony igazgatja. Beleavatkozik minden dologba. Ugyancsak mosogatja az ura fejét mindaddig, mig az elő nem hozakodik, hogy milyen jó ételt evett itt, vagy amott. Akkor egészen bárányná vál és addig süt-főz, mig az urával ki nem békül. Lornya ur katuska ember, még kenyeret is dagaszt. Egyszer a plebános ur látogatta meg. A teknőtől ugrott el éppen és mig a plebános ur ott volt, mindig a zsebében tartotta a kezeit. Dálmos Ábrahám ur azért maradt nőtlen, mert nem kapott olyan szépet, mint akart.

— Hamis a protokolum, Évi.

— Már miért volna, Könyves Márton uram?

— Azért, mert Dálmos ur nem szereti, hogy neki valaki ellent mondjon és látva, hogy az asszonyok ellenkeznek, nőtlen maradt. Ezért szavalja a pohárköszöntőben mindig azt, hogy a tisztelt menyasszony hagyja otthon a „nem“ szót. Neked is elszavalta, de te bizony bepakkoltad és elhoztad magaddal.

Az asszony erre nekipergett Menyétes uramnak a nyelvével, de azt hidegvéréből nem tudta kihozni.

Ácszugi Demeter ilyen közelről még sohasem szemlélte a házitüzhely lobogását. Ilyesmiket csak szinpadon látott, de igy előadva és ilyen hatással még nem.

Ki-ki eloszlott a maga dolgára. Ő is kiment a kertbe és leült a gyepre, hogy egy kicsit kipihenje a rábolcsiak történetét. Egyhuzamban igen sok volt, hadd jusson és maradjon holnapra is.

Nagyot kaczagott magában Menyétes uramnak azon az ötletén, hogy őt pinczérnek adta ki. Most már ha akarna sem jutna a rábolcsiak társaságába. Mig itt lesz, csak számüzött marad és tudósitásokból, Évi asszony tudósitásaiból tudja meg, hogy folyik az élet?

Anyag érkezett be elegendő. Naponkint látta, hogy veszik és adják az ujságokat és ebből még azt is megtudja, melyik háznál mit esznek. A mészárszék a legnagyobb pletykaszék is. Asszonyok, cselédek összejönnek és folyik a szapulás. Pereg a nyelv, akár kérdezik, akár nem. Beszámol a fehér nép. Pláne Évi asszonynak, ki minden öt perczben kikiálltja:

— Eredj, siess haza, nem vagyok kiváncsi.

Pedig dehogy nem volt.

Néhe Demeter hallgatta ezt a pletykaversenyt és mulatott a családi naplók élőszóval terjesztésén. A cselédek egyuttal kémlelődnek és valamenyinek rajta volt a szeme. Megszólitották: „Jóreggelt, fiatal ur“, de ő senkivel szóba nem állva, szigoruan remetéskedett.

Megismerte a gazdákat, a zselléreket, a magyar nép büszkeségét. Szokatlan világ ez reá nézve, valódi ujvilág. Könyvekből nem olvashatta az irók nem ismerik. Érdekes, nagyon érdekes élet. „Látni kell“, a hogy Menyétes uram szokta mondani.

Már kezdett látni . . ,

A hogy igy füvön kevert, bámulta e hozzá közel eső tormalevelet. Milyen jó mulatság ez. Találgatta, vajjon mi lehet. Annyit már tapasztalt, hogy a vajat, mikor valaki veszi, ebbe takarja Menyétesné. Távolabb a lósóska burjánzott. Hasonló a levele, csak a szine haragosabb. Letépett egy levelet és legyezni kezdette magát vele.

Mióta itt van, először gondolt az elhagyott világra. Elkezdette számitani, mit hagyott el?

Semmit.

Elélte napjait, ugy, hogy bátran elfelejthette. Nem voltak emlékei Szive nem dobbant soha komolyan. Milyen ifjuság az, melyet nem aranyozott be az igaz és nemes szerelem sugara?

Költői érzések nélkül élt. Muló ismeretségek, könnyü kalandók, gyors sikerek, ezek izgatták. Nem szeretett. Barátságról nem beszélhet, ő, a kitartott czimbora. Szégyenlette, hogy történet nélkül tölt el ideje.

Harminczötéves korában itt van egyedül. Ha meghal, senki sem borul a koporsójára. Rideg, zimankós az élet, mikor egyedül vagyunk.

(Folyt. köv.)

szolgáltatás folytonos legyen és az összes háztartási igényeket kielégitse, de az üzemnek véletlen megzavarása, vagy elemi akadályok miatt a vizszolgáltatásban bekövetkezhető hiányokért vagy megszakitásokért felelősséget nem vállalnak.

A vizvezetéki csőhálózat kerületében fekvő házak és telkeknek a rendes házi szükségletet meg nem haladó vizellátását és az épitési célokra szükséges viz szolgáltatását az illető tulajdonos irásban, a mérnöki hivatal vizvezetéki szakosztályánál kéri, nyilatkozatot ir alá, hogy a vizvezetéki szabályrendelet és dijszabály összes intézkedéseit ismeri és azoknak magát mindenben föltétlenül aláveti.

A rendes házi szükségletet meghaladó vizszolgáltatásért a kérvények a tanácshoz intézendők, mely a kérelem fölött a mérnöki hivatal meghallgatása után határoz.

A magánvezetéket az utczai főcsőtől egészen a ház vagy a telek határvonaláig a mérnöki hivatal vizvezetéki szakosztálya, a házon vagy telken belüli vezetéket és teljes fölszerelést pedig a tulajdonos, de a vizvezetéki szakosztály felügyelete alatt készitteti el.

A magánvezeték elkészitésének, valamint a városi vezetékkel való összeköttetésének minden költségeit az illető ház vagy telektulajdonos viseli.

Az utczai vezetékkel való összeköttetés költségei a számla kézbesitésétől számitott 8 nap alatt a számlán megjelölt székes-fővárosi pénztárba befizetendők.

Az ingatlanság határovonalán belüli vizvezeték berendezése a vizvezetéki szakosztály által előzetesen jóváhagyott terv szerint oly iparosok által eszközlendő, akik ily munkálatok foganatositására kellő jártassággal birnak, és mint ilyenek a fővárosi vizvezetéki fölszerelők névjegyzékébe fölvétettek.

A magánvezetéket oly iparossal berendeztetni és kijavittatni, ki az emlitett jegyzékbe fölvéve nincsen s ilyen iparosoknak a magánvezeték berendezésére és kijavitására vonatkozó megbizásokat elvállalni tiltva van.

A magánvezeték használatára vonatkozó utasitásoknak pontos megtartásáért a vezeték tulajdonosa felelős.

Változtatásokat a magánvezetéken a tulajdonos csak a vizvezetéki szakosztály beleegyezésével tehet.

Mielőtt a magánvezeték tényleg berendeztetnék, annak terve a mérnöki hivatal vizvezetéki szakosztályának jóváhagyás, esetleg a szükséges irásbeli utasitás megadhatása véget bemutatandó.

A berendezési munkálatok bevégeztével a magánvezetéket a vizvezetéki szakosztály közege, kihez esetleg más hatósági küldöttek is csatlakozhatnak, a helyszinén is megvizsgálja annak kipuhatolása végett, vajjon a berendezés kifogástalan-e, illetőleg s vizvezetéki szakosztály kiadott irott utasitásának megfelel-e. Ha a fölszerelés hibásnak, hiányosnak vagy utasitásellenesnek találtatnék, a viz az ingatlanba mindaddig be nem vezethető, mig a vezeték a vizvezetéki szakosztálynak a helyszini vizsgálat eredményéhez képest kiadandó ujabb irott utasitása értelmében meg nem igazittatik.

A tulajdonos köteles április hó közepétől október hó közepéig reggeli 5 órától este 11 óráig, a többi időben pedig reggeli 6 órától esti 6 óráig a magánvezetéket a lakófelek használatára föltétlenül nyitva tartani.

A viznek a házon kivül használatra eladása, továbbá oly czélra fölhasználása, mely előzetesen be nem jelentetett, azonképen a vizpazarlás, származzék az akkár a magánvezeték rosz szerkezetéből, akár a szükséges javitásnak elhanyagolásából, gondatlanságból, rosszakaratból vagy bármi más okból, tiltva van. E tilalom áthágóját megbüntetik, azonkivül a fővárosnak a vizpazarlás által kiküldendő egy vagy több szakértő véleménye alapján meghatározandó kár a jövedelmi vesztesség megtérítésében marasztalható el.

A magánvezetékek a székes-főváros egész területén a vizvezetéki szakosztály felügyelete alatt állanak, miért is a vezeték tulajdonosa a vizvezetéki közegeket a vezetéki fölszerelések megvizsgálása czéljából a házban levő minden helyiségbe mindenkor bebocsátani tartozik.

A vizvezetéki közegek s a hatóság egyéb megbizottai, ha az illető jogositott kivánná, igazolási jegyöket fölmutatni kötelesek.

A felügyelet és ellenőrzés tárgyait képezik:

a) az egyes házak vizvezetéki fölszerelései egész terjedelmükben és minden részleteikben;

b) a viznek szabályszerű használata, hogy tehát a viz másképen ne használtassék, mint a vizvezetéki szabályrendelet megengedi, vagy amint a megvizsgált házra vonatkozólag netalán fennálló külön engedély szól.

A magánvezeték tulajdonosa a fogyasztott összes vizmenyiségért a dijszabályszerű vizdijat megfizetni tartozik s e tekintetben kifogás nem emelhető azon a czimen sem, hogy a fogyasztott viz részben vagy egészben fel nem használtatott, hanem akár véletlenül vagy szándékosan nyitva hagyott csapon, akár a magánvezeték elromlása vagy hibás szerkezete következtében felhasználatlanul elfolyt.

A vizfogyasztás mérvének megállapitása vizmérő segitségével történik.

A vizmérőt a székes-főváros szerzi be, a vizvezetéki szakosztály állitja föl s a székesfőváros költségén jókarbantartásáról godoskodik, a vizmérő elhelyezésére szolgáló aknát vagy szekrényt azonban a vizvezetéki szakosztály utasitásai szerint a magánvezeték tulajdonosa a saját költségén tartozik előállitani, azt épségben föntartani s általában oly berendezést létesiteni, hogy a vizmérőhöz a fogyasztási adatok leolvasása, a vizmérő kijavitása vagy kicserélése végett a vizvezetéki szakosztály közege bármikor hozzáférhessenek.

A vizmérő a székes-főváros tulajdona, használatáért a magánvezeték tulajdonosa a vizdijszabályban meghatározott évi bért fizeti.

A vizmérő évi bére előleges félévi részletekben, mindenkor a februári és augusztusi lakbérnegyedekben, február és augusz hónapok nyolczadik napjáig fizetendő.

A vizvezetéki szakosztály közege a vizmérő-ellenőr legkevesebb két hónapi és legföljebb négy hónapi időközökben a vizmérő fogyasztási jelzését leolvassa és erről a vizdij kivetése végett jelentést tesz a vizvezetéki szakosztálynak.

A vizmérő-ellenőr az időközönként leolvasott fogyasztási eredményeket a magánvezeték tulajdonosának vagy a tulajdonos megbizottjának átadandó könyvecskében mindjárt a leolvasás után följegyezni köteles és pedig ugy, hogy a feltünően nagy fogyasztást jelző eredményeket figyelmeztetésül szines irónnal aláhuzza.

A vizmérő könyvecskét a háztulajdonos megőrzi és minden leolvasás alkalmával a leolvasott fogyasztási eredmény bejegyzése végett a vizmérő-ellenőrnek fölmutatni tartozik.

Ha mindazonáltal a háztulajdonos távolléte vagy egébb ok miatt a fogyasztási eredmény a vizmérő könyvecskébe bejegyezhető nem lenne, a vizmérő-ellenőr a tapasztalt fogyasztásról ürlapon a háztulajdonosnak szóló értesitést állit ki s azt a háztulajdonosnál vagy helyettesénél hátrahagyja.

A vizmérő-ellenőrnek a leolvasott fogyasztási eredményről a vizvezetéki szakosztályhoz intézett jelentésében kitüntetendő, hogy a leolvasott és bejelentett fogyasztási adatokat a vizmérő könyvecskébe bejegyezte vagy azokról az előző pont értelmében értesitést állitott ki.

A vizmérő ellenőr jelentése, ha olyan fogyasztási eredményeket tartalmaz, melyek a háztulajdonossal nem közöltettek, vizdijkiszabás alapjául nem szolgálhat.

A vizmérőnek a könyvecskében följegyzett vagy az értesitésben közölt eredményei ellen a tulajdonos a följegyzéstől számitott nyolcz nap alatt a vizvezetéki szakosztályhoz irott fölszólalást adhat be, ez alkalommal a vezetéken alkalmazott vizmérőnek hivatalos megvizsgálását kivánhatja, mit megtagadni nem lehet.

Ha a hivatalos vizsgálat, melyet a vizvezetéki szakosztály egy kiküldötte foganatosit és melyhez a fölszólaló magánfél is meghivandó, azt deritené ki, hogy a vizmérő helyesen vagy épen a főváros hátrányára működik, e magánvezeték tulajdonosa a vizmérő-vizsgálat költségei fejében minden egyes esetben 10 forintot köteles a megjelölendő fővárosi pénztárba azonnal befizetni.

Ha ellenben a vizmérő a háztulajdonos hátrányára 5%-nál nagyobb különbözöttel működőnek találtatnék, akkor a vizmérőnek utolsóelőtti leolvasása óta észlelt vizfogyasztás a megállapitott hiba arányában helyesbitendő. Ebben az esetben a vizmérő-vizsgálati költség a fölszólalót nem terheli.

Ha a magánvezeték tulajdonosa a vele közölt fogyasztási adatok ellen nyolcz nap alatt föl nem szólalt, a könyvecskében foglalt leolvasási eredmények végleg megállapitottnak tekintendők.

A dijszabályzat szerint kivetett vizdij a fizetési meghagyás kézbesitését követő legközelebbi lakbérnegyedben, február, május, augusztus vagy november hónapok 8-ik napjáig a fizetési meghagyáson megjelölt fővárosi pénztárba fizetendő.

A vizmérő-használati dijak előleges félévi részletekben február és augusztus 8-ik napjáig fizetendők. A vizdij és vizmérő használati dija, valamint az egyéb költségek után az esedékesség napján tul 5%-os késedelmi kamat fizetendő.

A magánvezeték tulajdonosa a vizvezetéki viz használatát a vizvezetéki szakosztálynál bármikor irásban fölmondhatja.

Ha valamely vizvezetékkel ellátot teleknek tulajdonosa változik, a vizvezeték használatára vonatkozó jogok és kötelezettségek hallgatag az uj tulajdonosra szállnak át, ez utóbbi azonban köteles az ingatlan tulajdonának megszerzését a dizdij elkönyvelése czéljából a vizvezetéki szakosztálynál irásban bejelenteni.

Közös tulajdon esetén a szabályrendeletben körülirt kötelezettségek a tulajdonos-társakat egyetemleges kötelezettséggel terhelik és a tulajdonos-társak bármelyikével közlött hatósági intézkedések valamenyi tulajdonostársa kötelező joghatálylyal birnak.

A vizszolgáltatás időleges megszakitása által netán szenvedett kárért a fogyasztó (magánvezeték-tulajdonos) semmi körülmények közt sem igényelhet kárpótlást.

Ha a vizszolgáltatás előreláthatólag hosszabb időre és a főváros területének egy jelentékenyebb részen fönnakad és a fönnakadás időtartama előrelátható, ily esetben a vizvezetéki szakosztály a fogyasztókat a vizkikiszolgáltatás fönnakadásról kellőleg s eleve értesitendi és egyszersmind a lehetőségig gondoskodni fog arról, hogy a fogyasztók vizszükséglete ideiglenes kutak fölállitásával fedeztessék.

A telektulajdonosokat és mindazokat, akik a szabályrendeletnek a vizhasználatra, a vizvezetéki berendezések elkészitésére, föntartására és javitására vonatkozó rendelkezéseit meg nem tartják, vagy a kötelező bejelentéseket elmulasztják, a felügyelet és az ellenőrzést akadályozzák, vagy meghiusitani igyekeznek, a székes-fővárosi tanács 2 forinttól 100 forintig terjedhető pénzbirság megfizetésében marasztalhatja.

A birságpénzek a székesfővárosi szegényalapot illetik.

A vizvezetéki szabályrendelet alkalmazása körül előforduló mindennemü ügyekben I-sö foku hatóság a székes-fővárosi tanács, II-od foku hatóság a fővárosi közmunkák tanácsa és III-ad foku hatóság a m. kir. belügyminiszter.

A székesfővárosi vizvezeték fő- és mellékcsövei és egyéb alkatrészei, nemkülönben a vizvezeték vize közegészségi szempontból a büntető törvények oltalma alatt állanak.

A szürt vizvezetéki viz ára köbméterenkint nyolcz (8) krczár.

Kivételt képeznek a Duna-jobbparti külterek és Kőbánya magasan fekvő részei, ahol a szürt vizvezetéki viz ára köbméterenkint tiz (10) krajczár.

A szüretlen vizvezetéki viz ára köbméterenkint öt (öt) kr.

A Duna jobbpartján a vizszolgáltatás szempontjából a külterki területet az a területrész képez, mely a meglevő IV., V., VI., és VII. számu és a tervben levő József-hegyi vizmedenczéből, vagy az ott esetleg ezekkel hasonló, vagy ezeknél nagyobb magasságban épitendő vizmedenczékből láttatik el vizzel.

Kőbánya magasan fekvő részeinek azok tekintendők, melyek a Duna 0 pontja felett 30 méternél magasabban fekszenek.

Épitési czélokra fölhasználandó vizért, ha

a vizszolgáltatás nem vizmérő után történik, a székes főváros egész területén minden köbméter falazat után két egész és négy tized (24) kr. fizetendő.

A vizmérő használatáért fizetendő évi dij a következő: a) 1/2 hüvelykes vizmérő után 5 frt. b) 3/4 hüvelykes vizmérő után 6 frt. c) 1) hüvelykes vizmérő után 8 frt. d) 1 1/2 hüvelykes vizmérő után 12 frt. e) 2 hüvelykes vizmérő után 13 frt. f) 3 hüvelykes vizmérő után 22 frt. g) 4 hüvelykes vizmérő után 30 frt. h) 6 hüvelykes vizmérő után 44 frt.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Frank György

budafoki jegyző.

»Sokan vannak hivatalosak; de kevesen a választottak!«

Ily kevesek, a választottak közé tartozik Frank György is, Budafok község veterán jegyzője. Mert ő nemcsak egyszerü hivatalnoka községének, hanem őre is ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetekben. Érzi, tudja, hogy hivatásának magaslatára csak ugy és akkor emelkedik, ha az anyagi czélt az erkölcsi czéllal párositja! E két czél elérésére irányul minden törekvése, e két czél biztositása legfőbb ideája, a két czélt elérni legfőbb boldogsága . . .

Frank György szül. 1833. febr. 17-én Budafokon, hol szülei (Frank Pál és Schmiedt Anna) egyszerü szőlőmüvesek voltak. Mindössze csak a szülőföldjén akkoriban létezett elemi népiskolát végezte s azután beállt a katonasághoz, hol a számvevő őrmesterségig vitte. Később finánez lett s mint fővigyázó szolgált, majd szemlészi vizsgát is tett. 1863-ban községi irnokká lett, 1868-ban pedig Perbál község jegyzőjévé választották

1873-ban ilyen minőségben Nagy-Tétényben nyert alkalmazást. 1874. decz. 1 óta jelenlegi állásában, mint budafoki jegyző szorgalmatoskodik s ezidőszerint a pilisi alsó járás községjegyzői karának nesztora . . .

Hogy önszorgalma mily dicsérendő, igazolja az a körülmény, hogy a magyar és német nyelven kivül, daczára annak, hogy felsőbb vagy csak közép iskolát végzett volna, az angol nyelvet megtanulta és tényleg beszéli is.

Község jegyzői szigorlatot nem tett s igy jegyzői oklevele sincsen; de 32 évi praxisa fölér ugyan annyi rendbeli diplomával. Frank György a gyakorlat embere, annak a a gyakerlatnak embere, mely szülője volt az elméleti vizsgarendszernek, s igy mint mesternek fölösleges volt külön — remekelni!

Szeretném még bemutatni őt, mint igaz hazafit és mint önzetlen jó barátot; de tudvm, hogy szerénysége, melynél csak érdemei nagyobbak, tiltakozik ellene.

N. J.

A krisztinavárosi bucsu.

A krisztinavárosi bucsu egyik legnépesebb bucsuja Budának. Mint minden évben ugy az idén is sokan jöttek el ugy a templomi buzgolkodásra, mint a szórakozásokra is.

A krisztinavárosi templomot folytonosan felkeresik, egyéb napokon és ünnepeken is a főváros minden részéből, de a bucsu napján még többen.

A szórakozásokra is nagy közönség jelenik meg. A baj, hogy a nagy bucsu alig fér be a szükhelyre.

A krisztinavárosi bucsu ugy szólván tabáni bucsu, mert annak egy jó része a Krisztinaváros központjáról a Tabánba szorul. Igy azután a krisztinavárosi bucsu nem krisztinavárosi bucsu de tabáni bucsu. Igy a tabániaknak három bucsujok van, egy a magoké, egy a gellérthegyi és egy a krisztinavárosi.

A krisztinavárosi bucsu területét meglehetne bőviteni. Maradna az alagut-utcza, Krisztina-ut, a templom környéke, de ne a János-utczába és János-térre nyulna be.

Vajon nem volna-e czélszerübb ha a krisztinavárosi bucsu inkább a központban és pedig a vérmezőn tartanák a hol nemcsak a szükségesnél nagyobb hely volna, a kocsi közlekedést egy utczában sem zavarná, a közlekedő kocsik pedig a járó-kelők életét és egészségét nem fenyegetnék. Az alkotás-utcza, kékgolyó-utcza, városmajor-utcza, Atilla-utcza nagy része, logodi-utcza különösen a rohamosan fejlődött Krisztina-körut Bors-utcza, Csaba-utcza, Vérmező-utcza, melyek együtt a Krisztinaváros 3/4 részét képezik, közelébb jutnának a saját krisztinavárosi bucsujukhoz?

A térparancsnokság, vagy 1—2 sőt 8 napra a bucsu tartás idejére átengetné a vérmezőt is.

*

Adtuk ezt a felszólalást. A tárgy érdemes arra, hogy az illetékesek ezzel foglalkozzanak, mert igy a bucsu nagyobb területen lehetne.

Selyem tenyésztés.

»Kimerithetlen mennyiségü szederfák ültetése, ápolása, fentartása hazai kötelesség, ha kötelesség a honi gazdagulás, s ekkép a nemzeti erő minden s még legkisebb forrását is megnyitni, s csak egyik mezejét a hazai iparnak parlagon hagyni bün, s ha kötelesség mindenek előtt oly tárgyat mozditani elő, melynek haszna nem egyes kiváltságosokra háramlik egyedül, hanem jótékonysága, mint a napsugár, mindenkit egyenlően érint. Legyen csak elég szederfalevél, s a többi bizonyosan el nem marad.«

Gróf Széchenyi István

»A selyemről« irt, és kiállitásunkon **bemutatott** 1840-ben megjelent munkájának 25-ik és 51-ik lapján.

Ez a jeligéje a „Selyem tenyésztésünk és selyem iparunk fejlődése 1880—1895-ig“ czimü füzetnek mit egy köteg szép hazai sárga selyemmel együtt a földmüvelési miniszteéium országos selyemtenyésztési felügyelősége küldött be.

A ki elolvassa ezt a tanuságos füzetet az az örömmel győződik meg a könnyü és mindenki által müvelhető selyemtenyésztés haladásáról. Az ország legszegényebb része az iparág után 15 év alatt 15 millió forint keresethez jutott.

Ha a szederfa tenyésztés égető szükségét országszerte felkarolnák, ugy még több pénz jutna ezen a réven a forgalomba.

A magyar selyemtenyésztésnek ez a haladása az országos selyemtenyésztő felügyelőség érdeme. A vezetők buzgósága folytán lehetett elérni ezt az eredményt.

A selyemtenyésztés alapitása és fejlődése a Bezerédj családnak köszönhető. A nagynevü Bezerédj István „az urbéri jobbágyi tartozások, szolgálatok és adózások örökös megváltása iránt“ az 1839/40. évi VII. t.-cz. alapján 1840-ben szeptember hó 15-én kötött szerződéssel, Tolnavármegye kokasdi jobbágyait felszabaditotta. Hogy a felszabaditott jobbágyság, saját földjének müveléséhez a szükséges készpénzt magának könnyebben beszerezhesse, előrelátásból, még az 1830-as években, fivérével Bezerédj Pállal együttesen, hidjai birtokán a selyemtenyésztést megkezdette, hol azt, mai napig szakadatlanul üzik és az ott termelt selyemgubókról cselédek leányai által legombolyitott selyemből ugyanott kelméket szőnek, melyeket a kiállitáson bemutattak, habár az egész telepet kizárólag házi szükségletre, házilag kezelték. Ugyancsak hidjai selyem és hidjai selyemszövetek voltak kiállitva 1879-ben a székesfejérvárosi kiállitáson, és ez keltette fel ujra az érdeklődést a selyemtenyésztés ügye iránt, Buda és Vidéke, hol annyi elpusztult szőllő terület van, nagyon alkalmas a szederfa ültetésre és a selyemtenyésztésre.

Mind a faültetés, mind a selyemtenyésztés ott virul legjobban, hol dijazott járási faiskola felügyelők vannak, p. o. Bács-Bodrog, Baranya. Fejér, Hunyad, Krassó-Szörény, Nyitra, Sopron, Tolna, Temes, Torontál és Veszprém-megyékben. Ezekben a megyékben a községek 15 év alatt elültettek 22,000 liter szederfamagot, 2.684,644 csemetét, 273,370 szederfát. A községek saját faiskolájokból végleges helyre kiültettek 1.188,155 szederfát. Az ország többi megyéiben hol nincsenek járási faiskola felügyelők csak valami 300,000 szederfát ültettek ki.

A főváros hatósága és Pestmegye alispánja karolja fel lelkesen a szederfa ültetés és selyemtenyésztés ügyét. Mi Buda és Vidéke érdekében a legmelegebben ajánljuk ezt. Egyik választó kerületünknek a földmivelési miniszter ki maga is kitünő gazda *Dardnyi Ignácz a képviselője kérjük őt vegye szivére ezt a könnyü kereset forrást és befolyásával szaporitja itt nálunk a példaadást.*

A pilisi alsó és felső járásban a 15 év alatt a selyemtenyésztésből keveset kerestek.

A pilisi alsó járásban 455 frt 38 krajczárt, a pilisi alsó járásban 751 frt 26 krajczárt kerestek csak. Ha a főszolgabirák, ha az előljáróság a tanitók és lelkészek több gondot forditanak reá, a kereset ág jövedelme szaporodnék. Pestmegyében a solti alsójárásban 41,448 frt 68 krajczár volt a jövedelem.

A közigazgatás egyik legszebb feladata, hogy a közgazdasági politikát jól vezesse. A néppel, mit furcsa fajok aknáznak ki mindenfelől, kedveltesse meg a háziipart, selyemtenyésztést és kertészkedést. Emelje a nyaralás településből és mindenből eredhető jövedelem forrásokat.

Ha Mária Therezia élne az ugyancsak megdorgálná azt a megyét, mely a selyemtenyésztést elhanyagolja. Például idézzük egy rendeletét, „Mária Terézia, Isten kegyelméből özvegy római császárnő, Magyar-, Cseh-, Dalmát-, Horvát-, Szlavonország stb. apostoli királynője, Austria főherczege stb. Főnséges herczeg, kedves rokonunk, főtisztelendő, tisztelendő, tekintetes és nagyságos, ugyszintén nemzetes kedvelt hiveink. Tudomásunkra jutván, hogy az imént elmult évben a selyemtenyésztés különösen Baranyamegyében nagyon hanyatlott s hogy abból alig valami vagy semmi állittatott elő, azért Kedvességed és Hüségtek az emlitett Baranyamegyénél állapitsák meg, hogy a hanyatlást a tenyésztők vagy a szükséges gyámolitás hiánya okozta-e? Minthogy pedig köztudomásu, hogy abból a szegény adófizetőkre s az egész közre, főkép ha nagyobb buzgóság fordittatik reá, mekkora haszon háramlik, Kedvességedet s Hüségteket kegyelmesen figyelmeztetjük, hogy ez érdemben ismételten kiadott kegyes rendeleteinknek szorgalmasan és lankadatlan buzgósággal érvényt szerezzenek; kivánjuk továbbá, hogy az egész ügynek mikénti előre haladásáról az elmult évben Kedvességed és Hüségtek az előirt jelentést, minél előbb fölterjeszteni el ne mulasszák. A kik iránt egyébként császári-királyi kegyünkkel kegyesen és változatlanul hajlandók maradunk. Kelt főherczegi székvárosunkban, Bécsben, Ausztriában, az Urnak 1774-dik esztendejében, január 13-ikán MÁRIA TERÉZIA s. k. Eszterházy Ferencz gróf s. k., Gaszner József s. k.“

Hogy Buda és vidékén van élesztheto hajlam a selyemtenyésztésre erről a következő szán adatok beszélnek.

Selyemtenyésztést üztek és ezzel kerestek a következő községekben: Pilisi alsó járás: Bia 118.11, Budafok 10.10, Jenő 5.90, Paty 33.64, Perbál 2 10, Tök 197.85, Török-Bálint 5.44, Zsámbék 13 50; Pilisi felső járás: BékássMegyer 3.17, Buda-Kaláz 14.49, Duna-Bogdány 2.61, Pócs-Megyer 13.50, Pomáz 146.90, Sziget-Monostor 291.35, Tótfalu 193 42, Vörösvár 86.95.

Egy kis lelkesedés, egy kis jó akarat és buzgóság mellett az országos selyemtenyésztő felügyelőséget lehetne nemes czéljai elérésében segiteni, s ezzel a bizonyos kapzsi elem által szipolyozott népen segiteni.

Különfélék.

— **Ünnepek.** A Mátyás-templom fölszentelése a Szent-István napi körmenet lélekemelő ünnepélyességgel folyt le. Az ünnepélyek alkalmával Bogisich Mihály püspök a történelem ápolására az azért való lelkesedésre is alkalmat adott. A Mátyás-templom tornyán előadott énekeket és zenét sok ezer főnyi diszes közönség meghatva hallgatta és erősödött vallásos és hazafias érzéseiben. A Szent-István napján előadott régi magyar egyházi énekek, a tudós és tisztelt főpapot dicsérik, ki a vallás, a hit keretébe s a hivők buzgóságához oda tudja illeszteni a hazafiui érzések ápolását.

— **A Vaskapu megnyitása.** Ha igaz az, hogy a halottak az élőkről, utódokról vett jó vagy rossz hirre megfordulnak sirjokban, ugy örömében fordul most meg Vásárhelyi Pál, midőn befejezettnek érezi hallhatatlan szelleme nagy alkotását, a Vaskaput. A magyar mérnökök legkiválóbbja örök álmát a a budai temetőben nyugossza, itt a hol annyit tervelt és gondolkodott világra szóló művéről, a Vaskapuról.

— **Borvásár Budafokon.** A budafokiak elegedetlenek azzal, hogy a borvásár odahelyezése érdekében a tanács nem méltányolta okaikat. Budafok helyesen teszi, hogy fejlődése érdekében mozog és lépéseket tesz. Nagyobb borkereskedők, pezsgő és cognac gyárak vannak ott. A fővárosi vendéglősök borai budafoki pinczékben állanak. A vidéki bortermelőkön áll, hogy ezeket az előnyöket felhasználva áruikkal Budafokon rakodjanak ki. Budafok előnyei olyanok, hogy ott minden támogatás nélkül mielőbb meglesz a borvásár.

— **A magyarországi kertészek országos kongresszusa.** Augusztus 25-én a következő fontos kérdéseket tárgyalja a kongresszus, mely Buda és vidékét mint gyümölcstermelésre és kertészetre hivatott területet közelről érdekli. 1. Városi konyhakertészeknek, mint őstermelőknek a III-ad oszt. kereseti adó alól való felmentése. Előadó: dr. Mihálovics Béla. 2. Mily előnyökkel és hátrányokkal jár a mezőgazdasági területnek a gyhmölcsfákkal való beültetése? Előadó: Molnár István, kir. tanácsos és gyümölcsészeti miniszteri biztos. 3. A hazai gyümölcstermelés, közgazdasági és kereskedelmi szempontból. Előadó: Angyal Dezső, tanár. 4. A kertészeti szakképzés ügye Magyarországon. Előadó: dr. Schilberszky Károly, tanár. 5. A kertészeti kiállitások rendezése tárgyában. Előadó: Forster Géza, az orsz. magy. gazdasági egyesület igazgatója. 6. Mily módon lehetne meghonositani a konyhakertészeti és virágmag termelését? Előadó: Mauthner Ödön. 7. Mily gyümölcsértékesitési módok ajánlhatók a gazdáknak? Előadó: dr. Győry István, tanár. 8. Mennyivel előnyösebbek a kertészeti eszközök hazgi készitményei a külföldieknél? Előadó: Dréher Károly. 9. A magyar kertészet jövője a keleten. Előadó: Mühle Vilmos. 10. A mükertészek nyugdijazásáról. Előadó: Misóka Pál. Aug. 27-én reggel 7 órakor találkozás a Báthory-féle kávéházban (Kálvin-tér), 1/2 8 órakor indulás a m. kir. kertészeti tanintézet megtekintésére (Gellérthegy); innen 10 órakor a Gellérthegyen és kir. várkerten át a tabáni hajóállomáshoz, onnan hajóval a Margitsziget felső kikötőjéhez. 1. órakor ebéd. D. u. a Margitsziget megtekintése. 4 órakor az alsó kikötőből hajóval a Boráros-téri állomásra, onnan villamos- és lóvasuton a k. m. tud. egyetemi növénykertbe (Üllői-ut 78. szám).

— **Panasz.** Az I. kerületből a logody-, Atilla-, Körmöczi-, korlát-utczák, Krisztinakörut, Bors, vérmező, városmajor, kékgolyó, Alkotás-utczák, Márton-hegy, Orbán-hegy, Svábhegy, Széchenyi-hegy, Farkas-völgy, Farkasrétről a Széna-térre közlekedő gyaloglóknak a Cristen-féle volt korcsolya tér előtti járdatlan és homokozatlan gyalogjáron az esős időben való lubiczkolása ezzen a nagyon is lejtős uton életveszélyes. Erre az élénk utvonalra nagyobb gondozás férne. Ugy a járdafektetés, mint nyáron a locsolás is szükséges.

— **Erdélyi Béla költeményei.** Ily czimen jelent meg egy csinos kiállitásu verskötet. Erdélyi Béla hivatott költő. Szép költeményei olyan lapokbnn jelentek meg, mit jó izlésü és válogatós müértők szerkesztenek. A versek mindegyike becses költői darab. Meglátszik, hogy olyan ember irta, kinek van gondolata és mondani valója. Erdélyi Béla verseinek megjelenése valóságos irodalmi esemény. A kötetet meglehet rendelmi Pfeiffer Ferdinándnál.

— **A buda-krisztinavárosi nyári szinházban** Pálmay Ilka asszonynak vasárnap befejezendő vendégszereplése után a jövő hét keddjén „Hivatalos feleségem“ („Mg. official wife“), Savage Lol. regénye után irt nagyhatásu öt felvonásos szinmü fog adatni. A darabot Olden Hans alkalmazta szinre s dr. Komor Gyula forditotta magyarra. A főszerepet egy a porosz határról Oroszországba, Gregorovics György nagyherczeg és trónutód meggyilkolására kiküldött nihilista hölgyet Tóvölgyi Margit, Lenox Arthur gróf nyugalmazott amerikai ezredest pedig, a kit az „idegen hölgy“ Eydtkuhnen vasuti állomáson arra a czélra kiszemel, hogy mint ennek neje, az orosz határra vele kötelessége és hivatása teljesitésére átszökjék, Réthey Lajos játsza. A „Hivatalos feleség“, hasonlóan az orosz regényhez, a legutolsó jelenésig érdekfeszitően, hatásosan van megirva s a néző figyelmét mindvégig legnagyobb mértékben lekötik. A szintársulat összes személyzete közreműködik e mozgalmas, nagy kiállitásu darabban s a rendező igazgató már hetek óta szorgalommal tanitja és diszesen állitja ki a müvet.

— **Bucsu Nagy-Kovácsiban.** Nagykovácsi községben, vasárnap Nagyboldogasszony napján bucsu volt. E bucsut a rossz, kellemetlen idő daczára is, ugy az ottani, valamint a fővárosiak és szomszédos környékbeliek közül sokan látogatták. Kora reggeltől egész a délutáni órákig szent misék voltak. A főistentiszteletet délelőtt 9 órakor Angelli Márton plébános végezte, mely után a hivek szokásosan a bucsut kezdették ünnepelni. Az állami óvoda nagytermeiben is több falusi és fővárosbeli előkelőség is megünnepelte a bucsut, melyet hétfő virradtig tartó tánczmulatság követett. *T. J.*

— **Heti müsor a budai-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Stern Izsák a házaló zsidó, vagy: egy a mi népünkből“; Kedd: „Hivatalos feleség“ (először); Szerda: ugyanez; Csütörtök: ugyanez; Péntek: „Mi történt az éjjel?“; Szombat: „Uff király“; Vasárnap: „Az ember tragédiája“.

— **A közigazgatási bíróság elhelyezése.** A belügyminiszter leiratot intézett a fővároshoz, amelyben fölhivja a hatóságot, hogy — mivel a közigazgatási bíróságok 1897-ben életbelépnek — engedne át a főváros ennek a czéljaira megfelelő helyiséget. A miniszter leghelyesebbnek azt vélné, ha a közigazgatási bíróság minél közelébb kaphatna helyet a pénzügyi közigazgatási bírósághoz s igy legalkalmasabb lenne a czélra a budavári régi Fortuna-épület. Fölhivja tehát a fővárost, hogy az épület átengedésének föltételeit vele tudassasa s egyszersmind gondoskodjék a ház jókarba helyezéséről.

— **Komor estvék.** Pálmay Ilka a mai nappal bevégzi diadalmas vendégszepelését. A fényes estvék után Komor estvék következnek Krecsányira. Pálmay Ilka emlékezetes s a magyar müvészettörténetében ritka vendégszereplésének öszhangját megzavarta az, hogy Gergely helyett mást énekeltetett. Gergely kiváló müvészt szeretik is. A közönség szereti. A budai szinkört különben ajánljuk a hazafias közönségnek és kérjük a budai vezérembereket lelkesitsék ismerőseiket a szinház látogatására.

— **Telep Pilis-Csabán.** József főherczeg pilis-csabai birtokán 200 holdat ad el telkeknek. A szép vidék, a viz forrásdus talaj az erdőség sok települőt fog ide vonzani. Részletes felvilágositást ad a főherczeg javainak pilis-csabai intézősége.

Magyar királyi államvasuti hirek.

Vasuti menetjegyek elárusitásának beszüntetése a posta és távirda hivataloknál. A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesités szerint f. évi augusztus hó 31-ével a m. kir. posta és távirda hivataloknál a vasuti menetjegyek elárusitása beszüntettetik.

Uj gyümölcsdijszabás életbeléptetése. Előreláthatólag f. évi október hó 1-én friss és aszalt gyümölcs szállitása egyrészt a magy. kir. államvasutak és a cs. kir. szab. déli vasuttársaság (magyar vonalak) állomási, másrészt a württenbergi kir. államvasutak, a badeni nagyherczegségi államvasutak, az elzaszlothringeni vasutak, a pfalzi vasutak, a hesseni Lajos-vasut, a Mani-Neckar vasut, a M/m frankfurti vasutigazgatóság és a saarbrücken-szt.-johani kir. vasutigazgatóság állomásai között uj kivételes dijszabás, mely által a gyümölcsszállitásra 1894. évi január hó 1-től érvényes kivételes dijszabás pótlékaival együtt hatályon kivül helyeztetik, fog életbe lépni. Ezen uj kivételes dijszabás részben dijleszállitásokat (csomagolatlan friss gyümölcsre) részben pedig jelentékeny dijemeléseket) csomagolt friss gyümölcsre és aszalt gyümölcsre nézve) tartalmaz. — Az érvénybe helyezés napja, valamint a dijszabási füzet ára annak idején közzé fog tétetni.

Menetjegyek. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint, f. hó 15-étől Budapest nyugoti pályaudvar és a torontáli h. érdekü vasut Pancsova és Torontál-Vásárhely állomásai között Nagy-Kikindán és Nagy-Becskereken át közvetlen menetjegyek lépnek életbe a következő menetárak mellett. Budapest nyugoti p. u.-ról Pancsovára vagy viszont gyorsvonatu jegy I. oszt.-ban 18 frt 25 kr. II. oszt.-ban 12 frt 50 kr., személyvonatu jegy az I. oszt.-ban 15 frt 25 kr. a II. oszt.-ban 10 frt 50 kr., a III. oszt.-ban 6 frt 75 kr., Budapest nyugoti p. u.-ról Torontál-Vásárhelyre — vagy viszont gyorsvonatu jegy az I. oszt.-ban 17 frt 25 kr., a II. oszt.-ban 11 frt 70 kr., személyvonatu jegy az I. oszt.-ban 14 frt 25 kr., a II. oszt.-ban 9 frt 70 kr., a III. oszt.-ban 6 frt 25 kr. Budapest, 1896. augusztus 14-én.

Tájékoztató.

— **Szép társaság.** A Bayer-féle kávéházban nagyon szép és diszes közönség jár. Az előkelő Krisztina-köruti kávéház tulajdonosa minden hirlapot tart helyiségében.

— **Ujdonság a Krisztinavárosban.** Mai hirdetési rovatunkban találja az olvasó a várban előnyösen ismert Gaizler Béla füszerkereskedő Bodega czimü hirdetését. Nevezett törekvő füszerkereskedő ugyanis a Pauler-u. 3. sz. alatt Bodegát nyitott, melynek berendezése a legnagyobb kivánalmaknak is megfelel. Felvágott, saj, bor, likörök nagy választékban vasárnap délutánonkint is kapható. Ajánljuk ezen üzletet a n. é. közönség szives figyelmébe.

— **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk az I. ker Döbrentei-u. 18. szám alatt ujonnan berendezett Grünanger és Stojanik kárpitos és diszitők üzletét. E két törekvő fiatal ember közös erővel elakarja ismertetni a közönséggel, hogy Budán is lehet izléssel és szolid tartós anyagból készült tárgyakkal szolgálni.

Friss csapolás. Reggel korán Fukáts vendéglőjében a „Zöld fánál“ friss sör csapolás. Izletes reggeli.

— **Nagy fali-festmény.** Az Attila-utczában menőknek már messziről feltünhetik egy nagy festmény, mely jól talált gyarmatárukat ábrázol. A kép egy jó üzletnek a czége. A ki a képek után veszi az utját, egy jól ismert füszerkereskedésbe ér, Mesterházy Mihály kedvelt kereskedésébe, hol jó árukat pontos és előzékeny kiszolgálást talál. Ajánljuk e derék kereskedőnek mai számunk hirdetési rovatában található hirdetését olvasó közönségünk figyelmébe.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad:

A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Magyar kir. államvasutak
105835/96 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Kaposvárott előállitandó tápintezet épületének létesitésére szükséges épitési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött föltételek, Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (Teréz-körut 56. szám III emelet 16 ajtó) és Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és Kaposvárott az osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1896. évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig kell benyujtani alólirott igazgatóság épitési főosztályában (Teréz-körut 56. szám II. emelet 10. ajtó.)

Az ajánlatokat 50 krajczáros az ajánlat mellékleteit ivenként 15 krajczáros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyujtani: »Ajánlat a kaposvári tápintézet létesitésére.«

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon vagyis 1896. évi augusztus hó 26-án déli 12 óráig 4000 az az négyezer osztrák értékü forint bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Adrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Budapest, 1896. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Bodega.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint **I. k Pauler-utcza 3. sz. alatt Bodegát** nyitottam, hol is mindennemü csemege, bor, liquör, cognac, sonka, finom felvágott, palack sör, s egyáltalában a csemege szakmába vágó bel és külföldi áruk mindenkor a legjobb minőségben kaphatók.

Az üzlet vasár- és ünnepnap délután is nyitva van.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros fő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6 —9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziö (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.
Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJOKOZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tüz, jeg, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejarat Attila-utcza 65. szám alatt is.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyuvát.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

má oló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Házat keresek Budán, a Krisztinavárosban kis telekkel 8—10,000 frt értékben. Bővebben a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 448

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-sö helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre. II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Szép kastély. Eladó a felsö vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdö egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányaból átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Örökbeadás. Két igen egészséges 4 és ½ éves és egy 4 hónapos fiu gyermek örökbeadó. A ki őket örökbe veszi az jót tesz. »Örökbefogadás« czimen a kiadóhivatalhoz. 447

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalomi czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Házvezetőnő. Egyszerü háztartáskoz 4—500 frt befektetést kölcsön adni képes házvezetőnőt keresek. Ajánlkozások a kiadóhivatalban személyesen teendők. 452

Közös háztartás. Közös háztartásra keresek 35—40 éves nőt, kinek 5—600 frt jövedelme van. Levelek valóságos czimmel »Közös háztartás« czimen a kiadóhivatalba. 453

Balaton Füreden 1254 □-öl befásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Écsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Kitünő szappan. Dr. Lisznyai Damó Elemér főorvos arczszépitő és bőrfinomitó szappanját ajánljuk a közönségnek. A szappan májfoltot, sömört, arczfoltokat, napfoltot, bőrfarkast (mit fresert), böratkát, s minden bőrbajt eltávolit. Kapható Korona-gyógytár Kálvin-tér és Molnár és Mosernél Koronaherczeg-utcza. Ugyanott kapható Dr. Lisznyai-féle fogpor. 423

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Magy. kir. államvasutak
85736. 96. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1897. évben esetleg 3 éven át szükséges fém aczél és vasnemü anyagok szállitásának biztositását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 25-nek déli 12 óráig beterjeszrendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1896 julius hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága. 440.

Őszi baraczk. 200 drb szép magbaváló őszi baraczkot befőzésre keresek. Többet a kiadóhivatal. 459

Eladó bor Száz hektoliter badacsonyi ó-bor eladó jutányosan. Utbaigazit a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 460

Kiadó lakás. Kiadó a Krisztinavárosban két szép nagy utczai és egy tágas udvari szobából álló lakás fürdőszobával, előszobával, világos konyhával, éléskamrával. Külön nagy pincze és padlás. Tágas és árnyas kert használat. Pompás levegő. Szép virágos udvar. Ára évenként 450 forint. Az egyik utczai szoba alkovos. 456

Eladó szőllős telek. Bekeritett szőllős telek nagy terület Budán eladó. Hol megmondja a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 457

Udvari lakás. Kiadó 200 forintért 2 udvari szoba, konyha, éléskamra. A Buda és Vidéke kiadóhivatalánál tessék kérdezősködni. 458

Hirdetmény.

(**Németalföld-osztrák-magyar vasuti kötelék**.) Folyó évi október hó 1-jével a fenti kötelék forgalomban kocsi és fuvarlevelenkint legalább 5000 kg. sulyban elszállitandó hajlitott fából készült butor küldeményekre módositott dijtételek lépnek hatályba, minek folytán az emlitett időponttól kezdve a németalföld-osztrák-magyar kötelék II. rész 3. füzetének folyó évi május hó 1-étől érvényes I. pótlékában foglalt vonatkozó dijtételek hatályon kivül helyeztetnek. Az uj dijtételek tekintetében az érdekelt végvasutaknál illetöleg állomásoknál szerezhető bővebb felvilágositás. — A magyar kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemmel f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

BEIMEL LAJOS

bank és váltóüzlete Budapest, IV. Kecskeméti-u 13.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg. —.45	kr.
Koczka-czukor	1 » —.46	»
Mocca-kávé	1 » 2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 » 2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg. 2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 » 2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 » 2.– és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg 1.70	»
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg. 1.80	»
Buza-dara	1 « —.16	»
Császárolaj	1 Lt. —.30	»
Petroleum	1 » 17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 » 28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag 34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 » —.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

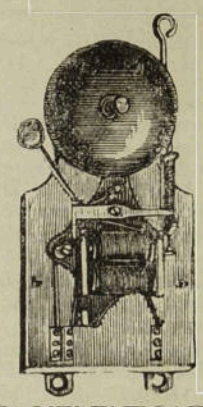
Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely
Lázár és Verzár Brassó.

Jelentés.

Van szerencsénk becses tudomásra hozni, hagy a

Római fürdőt

valamint a hozzátartozó vendéglő és kerthelyiséget átvettük és 1896. április 5 én megnyitottuk. Főtörekvésünk főkép arra fog irányulni, hogy t. vendégeink kegyét, a legjobb italok és izletes ételek szolgálásával részünkre megnyerjük. Naponta czigányzene. Az összes helyiségek bármely egyletnek vagy körnek mulatságok alkalmával villanyvilágitással ingyen állanak rendelkezésre. — Telefon összeköttetés. — Közlekedés Buda, Pálffy-téről félóránkint. — Kiváló tisztelettel KLEIN ÁRMIN és FIA.

Fukács János

vendéglője

a „Zöld fához"

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Grünanger és Stojanik

kárpitos es diszitők

I. ker., Döbrentey-utcza 18.

Ajánlkoznak minden e szakmába vágó munkák izléses és pontos eszközlésére.

Átalakitások és javitások helyben és vidéken gondosan eszközöltetnek.

Számos megrendelést kérünk.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Ős-Budavára.

D. u. 5 órától kezdve, a Serly Lajos karnagy vezetése mellett müködő 80 tagból álló ének- és zenekar kangversenye.
» 5 » » katona-zene.
» 6 » » Ziehrer C. M. 46 tagu zenekarának hangversenye.
» 6 » » Rácz Rudi czigányzenekarának hangversenye
» 6 » » Rocchi-Bassi velenczei énekkarának fellépte.
» 6 » » Franc. A'Ambrosio nápolyi énekkarának fellépte.
» 6 » » az albán czigányok ének-, zene- és táncz-előadásai.
» 9 » » Ötlessy nemzetközi tánczos csoportjának előadásai,

Belépés: a kiállitásból d. e. 10 órától kezdve 20 kr; az összes kapukon este 6 órától kezdve 30 kr; gyermekek felét fizetik.

Ezenkivül gazdag müsorral: a Franczia Mulatóban, a Keleti szinházban, Holden Fantoches szinházában, a Cynematoscope. Édekes látnivalók: **a mecset** a szent föld plasztikus látképe, a régi Buda és Pest látképe stb. stb.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját terméső borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Magy. kir. államvasutak.
76326/96 szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben, illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.:

I. Lámpabelek, kenőpárnák és paszomány czikkekre.
II. Tisztogatási anyagokra, nevezetesen: rongy, vásznból és pamutból.
III. Kelmék, rövid áruk és szőnyegekre.
IV. Linoleumra.
V. Kötélárukra.

A kiirás tárgyát képező egyes czikkeket előtüntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintákul szolgálnak, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (Az V. szakosztályánál, Budapest Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó szám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott, ivenkint 50 kros magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi **szeptember hó 15-ki déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszérzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 76326/96. számhoz.«

Később benyujtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, — nem vétetnek figyelembe.

Budapest 1896. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 35. sz. (Kisaszony hava) Vasárnap, augusztus 30.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Névmagyarositás.

A névmagyarositó egyesületnek itt Budán van a hivatalos helyisége. Telkes Simon budai polgártársunk innen intézi és vezeti a névmagyarositás ügyét.

Telkes Simon majd minden évnegyedben beszámol buzgólkodásának eredményeivel, közli, kik és milyen névre magyarosodtak?

A névmagyarositás hazafias és helyes eszme, de nem ugy a hogy folyik. A valódi magyar ember megdöbben a felett, hogy ötven krajczárért tolakodó könnyelműséggel hóditanak el kétes egyének történelmi neveket is.

Kohn, Ábelesz urakból Rákóczy, Hunyady lesz. Zrinyi Miklós mint betörő tolvajt fogták el pár év előtt. A kegyelet rovására történik az, hogy a belügyek minisztériuma a történelem bemocskolását megengedi.

Tessék nevet magyarositani, ámde meglevő család nevekre nem illik. A belügyminisztériumban ne engedjék meg ezt az illetlenséget.

Némelyek ezt egészen jogosnak tartják, s maga a kormány sem gondoskodik a családi neveket védő törvényről, s igy a Rákóczy, Hunyady, Báthory, Zrinyi stb. neveket sokszor olvashatjuk a törvényszéki csarnokban.

Igy döntik a történetet sárba, igy piszkolják be a nagy neveket. Erre nincs szükség, mert van elég növény, hely különösen dülő név melyre magyarosithatnak s oda bigyeszthetik az óhajtott *y*-t is.

A történelmi társaságnak, a heraldikai és geneológiai társaságnak a törvényhozásnál tiltó törvényt kellene kieszközölni és a névrablásokat beszüntetni.

Kellemetlenségek, félreértések, tévedések vig és szomoru játékait okozza ez az ugyszólván névbitorlás.

Maga a névmagyarositó társaság is megtehetné azt a szolgálatot, hogy a néveltulajdonitások ellen fellépne.

Fontos ez a kérdés és méltó arra, hogy nagyon komolyan foglalkozzanak vele és megakadályozzák minden áron.

A név csak olyan tulajdon, mint a vagyon. A ki eltulajdonit az vétkes, az bünt követ el.

Védje az állam a családok neveit és ne engedje, hogy nevet orozzanak sokszor nagyon furcsa jellemek és létezések.

Ajánljuk a névmagyarositás körül történő illetlen visszaéléseket a kormány figyelmébe.

Az állami tisztviselőkről.

Két hó hiján két éve, hogy egy kis csapat a tisztviselői kar nagy zöméből munkálkodik, eddig nálunk még nem tapasztalt páratlan kitartással, az állami tisztviselők érdekében. Öt ezer tisztviselő mozdult meg e kis csapat nyomán, midőn az első munkáját egy emlékirat tervezetett kibocsátott 1895. év nyarán, majd ez év tavaszán, midőn második végleges emlékiratát a m. kir. kormánynál benyujtotta, ujra megmozdult, s életjelt adott magáról, meg alkotván a „m. állami tisztviselők országos szövetsége“ alapszabályait.

Sem a hideg fogadtatás a kormánynál, sem a tisztviselőknek az **ezer éves ünnepélyen való örömének megrontása, s ebből csaknem teljesen kizáratása,** nem csüggeszté a mostani mozgalom vezetőit. Csendben, minden reklam,

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (6)

(Folytatás.)

Senkivel nem lehet bizalmasan közölni bajainkat, bessámolni sikereinkről, terveinkről. Nem, igy nem maradhat. Szeretni akar és szeretet után vágyik.

Elkezdett képzelődni. Megalkotta otthonát. Csinos kis ház. Munkájából tér haza és az ajtóban ott várja a kedves feleség és talán saját lényének folytatása, ujabb kiadása. Tavasz, nyárt, őszt, telet átélt hirtelen a boldogság képzeletében a évszakok össze gyönyöreivel, ő, a kinek eddig a családról fogalma nem volt, hogy dolgozni fog ha erre irányt talált.

Messze, nagyon messze repültek a jövőt kutatva, gondolatai.

III.

Váratlan vendégek.

Ábrándjaiban elfáradt.

Visszament korcsmába.

Már a vacsora ideje közeledett. A mint az ivóba betért, már megcsapta Évi némi főztének a kellemes illata. Remek érzés. mit egy pompásnak igérkező izletes vacsora reménye kelt. Élvezetes a jó ebéd, de ezt nem költik el a napi teendőkkel szemközött állók olyan nyugalommal mint a vacsorát. a mi már igazi pihenő dolgos emberre nézve. A kedély a vacsoránál mindig fokozottabb. Egy nappal ugyan fogyott az élet, de a kedv elüzi a melanchóliát.

Demetert két idegen arcz lepte meg. Egy fiatal leány és egy fiatalember ült az asztalnál Menyétes Márton mellett.

Ácszugi megijedt az idegenektől. Vajjon szálló vendégek e, vagy hosszabb ideig maradnak? Vége akkor a kellemetes magánynak.

Szemügyi vette őket.

Fekete gyászruhát viseltek. Talán férj és feleség. Nem lehet, nagyon hasonlitanak egymáshoz. Bár van arra is példa. hogy hogy a hosszas együttlét a házastársaknál vonásokat szokott egyenliteni.

Valószinüleg testvérek.

Szép szendeszőke volt a leány. Szemei feketék. Kifejezése nemes és előkelő. Mióta Rábolcson van, sokszor megfigyelte azt, hogy egg-egy parasztarcz milyen előkelő. Összehasonlitotta némely gazdag czimborája arczával és ugy tapasztalta, hogy a paraszt inkább bevált volna urnak. Látott paraszleányokat olyan fogsorral és piczi lábbal, mit herczegasszonyok megirigyeltek volna. Ilyen a sors; nem ott oszt, a hol várják.

Kiváncsiságát csakhamar megetette Menyétes uram. Megnevezte a vendégeket. Fányi Gertrud és Fányi Bencze, a nénje gyermekei. Most halt meg a szegény. a levéllel együtt érkeztek. Gertrud cselédleány, Bencze pinczér.

— Lássa a tekintetes ur, megnépesedtünk. A jó Isten igy forgatja az embert. Ma vigan fekszünk le és nem ébredünk a holnapra. Igy történt a szegény testvéremmel. Megütötte a guta. A mi családunkban a halál sohasem a nyavalya köntösében látogat. Apám, anyám, nagyapám, nagyanyám igy halt meg.

— Fogadja részvétemet,

— Köszönöm alásan. Sajnálon a szegény testvéremet, de ha az Isten ugy akarja, mit csináljunk. Nyugodjunk meg ő szent felsége bölcs végzésében.

A két árva és Évi asszony nem vették ilyen könyen. Hangosan zokogtak. Menyétesné egyre kérdezgette: Volt-e becsületes temetése? Mit adtatok rá? Miért nem vártátok, mig odamegyünk? Talán becsületesen fel sem volt öltöztetve? Szegény gyermekek, szegény gyermekek! Mi lesz veletek?

— Hát mi velünk mi lett, anyjuk? Mi is szegény árvák voltuk. A ki nem béna az. megél a jég hátán is. Az én apám jegyző volt. Urfinak neveltek, mégis hozzászoktam a dologhoz. Nem kell megijeeni. Ez a mai világ vitézsége. Nem tatár és török ellen harczolunk, hanem a sorsot gyürjük, ha birjuk.

— Édes Getrudkám! — dédelgette a leányt Évi asszony és megsimogatta szőke fejét. Átölelte, megcsókolta. Most már az én leányom leszel. Nem eresztelek el. Az ángyomat is mindig hivtam jöjjön ide. Szegény, talán nem halt vol meg!

— Asszonybeszéd! Probálni kell az embernek. Mi lett volna belőlem, ha az édesanyám mellett maradok? Jobb, ha megszokjuk a sanyanyaruságot, akkor aztán másként szolgál az élet. Te még a tyukjaidat is elkényezteted . .

— Jól van, jó, apjuk. A te szived sem' vas. Csak nem hagyjuk el a szegény árvákat.

minden dobverés nélkül, de biztos öntudattal törekedik czélja felé.

Azt hiszem azért, most midőn az emlitett szövetség folyó év és hó 18-án Pestvármegye nagy termében alakuló gyülését megtartotta, vázolhatjuk némileg az állami tisztviselők országos szövetségének feladatát és czélját.

A magyar állami tisztviselők legégetőbb és legfájóbb sebe az, hogy aránytalanul csekély fizetés mellett nélkülözést kell szenvedniök és a mellett minden jogok nélkül kivan szolgáltatva sorsa kénye kedvének. A magyar államnak 1867-ben történt ujjá születése alkalmával rendszeresitett, akkor talán még megfelelő, de a később bekövetkezett és közvetve az állam által előidézett nehéz megélhetési viszonyok oly sulylyal nehezedtek a tisztviselőkre, hogy azok helyzete már elviselhetlenné vált. A várva várt fizetés rendezés megérkezett és az 1893. évi IV. t. czikkben látott napvilágot, de ez még sulyosabbá tette helyzetüket, mert most az emlitett törvény végrehajtása után a 40 évet kiszolgált tisztviselő örülhet, ha 1000 frt fizetéssel mehet nyugalomba. Leszámitva azokat, akiket a szerencse oly állásba sodort, hol tág tere nyilik az előmenetelnek s talán a tettnek is; vagy kiket oly nagy tehetséggel ruházott fel az ég, hogy utat tör magának előre. De a szerencse és az ég különös adománya nélkül levő hivatásuknak szorgalommal és buzgón megfelelő tisztviselők ezrei számára nem terem babér, kenyér még kevesebb.

Több alkalommal inditottak mozgalmat a tisztviselők sorsuk javitására, de nyilt őszinte kérésüket elfogultság és határozatlanság folytán nem koronázta siker, s ugy látszik a szövetséget megteremtő végrehajtó bizottság által ez év elején benyujtott emlékiratnak sem lesz egyelőre *semmi eredménye, legalább a már kész 1897. évi költségvetésben a jó szándéknak semmi legcsekélyebb jele.*

A folyó év augusztus 18-án megalakult „Állami tisztviselők országos szövetsége“ ezen a bajokon akarván segiteni a belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályok keretén belül az állami törvények, azok végrehajtó közegei iránt való legnagyobb tisztelet megadása mellett törekedik legnemesebb czéljainak megvalósitására.

Azt hiszem ez által elháritja a szövetség fejéről a mesterségesen szitott gyanut és minden magyar tisztviselő nyugodt lelkiismerettel léphet be az önzetlenül vezetett szövetség keretébe, melynek czélja a összesek és egyesek jóléte.

A porszemet elviszi a szél, de tömörülve sziklákat alkot, melyeket nem sodor le a vihar a sziklák hegyet képeznek melyeket tisztelettel néz a szemlélő, a csekély számu tisztviselők szavát, kik néha-néha feljajdultak, nem hallották meg, mert az ég magas, de ha az összes állami tisztviselők képezte szövetség vezér férfia 30.000 tisztviselő nevében emeli fel szavát, azt meghallják a magasban is.

Segits magadon, az Isten is segit, s ha a tisztviselők saját magukon segitenek, a siker el nem maradhat.

Apraja, nagyja legyen tagja szövetségünknek!! Elmondtam ezeket a magam ösztönéből, s hálából a végrehajtó bizottság iránt; de meg, mert szerintem tul szerény és tul zajtalan. De elmondtam a t. kartársak, az összes tisztviselők iránti szeretetből, hogy tudják végre valahára ébred a m. tisztviselői kar. Ily kitartó és jól szervezett mozgalom, melynek a szövetség ime látható, eredménye még nem volt.

Ki csak egy pillantást vet a szövetség által kibocsátott térkép vázlatra s eloivassa a felhivást, látni fogja, hogy e szövetség nem egy rövid időre, de széles biztos s a messze jövő számára lett megalkotva.

Támogassuk hát e szövetséget s ne feledjük jelszavát „egységben az erő.“

A f. évi aug. 18-án Pestvármegye nagy termében megalakult szövetség: Elnökének: Csemegi Károlyt, másod elnökének: Horváth Gyulát, alelnökeinek: Bányay Bélát, Móczár Elemért és Szikszay Eleket választotta meg nagy lelkesedéssel. Ő felségéhez hódoló táviratott küldött s ezek után a többi tisztviselőket és választmányt választotta meg, egyben bizalmat és köszönetet szavazott Csemeginek, Horváthnak és a mozgalom végrehajtó bizottságának. A szövetség irodája Budán hihetőleg a II. kerületben lesz.

Egy tisztviselő.

A nádori méltóság.

A „Buda és Vidékében“ már több közlemény jelent meg a nádori méltóság visszaállitásáról. A nádor mint a király helyettese Budán laknék s ez Budának nagy hasznára és emelkedésére szolgálna.

A nádori méltóság visszaállitásáról szóló és Budára nézve különösen fontos és érdekes czikkre jelent meg egy czáfolat is, melynek irója ezt közjogilag lehetetlennek tartotta.

Az események megerősitik a „Buda és Vidéke“ czikkének helyességét és értékét s valószinüvé teszik, hogy a nádori méltósággal már a közel jövőben egy királyi herczeget felfognak ruházni, ki állandóan itt fog lakni Budán a mi reánk nézve egy nyert előny.

A nádori méltósággal felruházott királyi herczeg kedveért több figyelembe részesül Buda, mint most.

Az ezredéves ünnepélyeknél különösen a korona átszállitásánál, a hódoló diszmenetnél a nádori méltóság visszaállitásáról már beszéltek ő felségével.

Ugron Gábor az országgyülésen szóba hozta a kérdést s a legkitünőbb jogászok szükségesnek mondották a nádori méltóság visszaállitását, csakis a méltóságát a hivatal nélkül.

A székesfehérvári ünnepélyes Szent-István napi körmenetben, hol az ország régi törvényei szerint a királynak vagy helyettesének, a nádornak meg kell jelenni az idén József Ágost főherczeg részt vett mint a király helyettese, tehát ezzel ki van fejezve, hogy a nádori méltóságot visszaállitják, vissza akarják állitani.

Vannak és lesznek olyan nagyjelentőségü ünnepek, hol a nádori méltóságot nem lehet nélkülözni.

Most az elvi kérdéseket beszélik meg és az alakiságokról gondoskodnak, de a személyre nézve még megállapodások nem lehetnek, tehát csak találgatások merülhetnek fel.

Beszélik, hogy a trónörökös lenne a nádori méltóságra kiszemelve és e méltósággal akkor ruháznák fel midőn a trónöröklést törvénybe iktatják, a mi nemsokára be fog következni. Ekkor a trónörökös hivatalos székhelye Buda lesz, hol állandóan udvart tart és pedig magyar méltóságokkal és személyzettel.

— Isten mentsen. Most már itt maradnak. Benczét betanitom a mesterségemre, átadom neki a korcsmát, a mészárszéket, én meg máskép iparkodom.

Demeter azt hitte, templomba tévedett.

Hiszen ő most tanul járni.

Micsoda sivár lehetett eddig a lelke. Sejtelme nem volt a részvétről, fájdalomról. Kártyaveszteségen kivül nem tudta, mi a veszteség.

És most egy szent fájdalomból vesz részt.

Gyermekkorában haltak el szülei. Labdaként hányódott rokonai között. Hidegen bántak vele. Örültek, ha egyik megszabadult tőle és tovább adta. Szüleiről csak ugy beszéltek, mint könnyelmüekről, kik a magukét elpusztitották és mások terhére hagyták gyermeküket.

Mennyi érzés hiányzott az ő lelkéből? Hála, részvét, gyengédség, szeretet. Mind a „Kinizsy„-hez czimzett korcsmában tanulja meg.

Ez az erős ember egy erős, nagy lélek.

Évi aszzooy, a ki olyan erős, kemény hangon beszél, mintha mindig halálos itéletet mondana, csupa sziv, csupa szeretet. Hogy peregnek a könyei. Ugy szeretett volna kezet csókolni ennek az egyszerü nőnek.

Hogy lehetett neki érzés nélküi élni csak is a maga kedvteléseit folytatva, másokat figyelembe nem véve. Osztozott-e bánatban, fájdalomban törülte-e le valakinek könyeit.

Eszébe jutott, hogy ki-kitört belőle néha a fájdalom, mikor mamoros fővel hallgatta a czigány szomoru nótáit és sirt a többi szabaduszóval és időmilliomossal, nem tudva, miért?

Önmagát siratta. Az okokat könnyelmüség tartotta elrejtve.

Bánatban osztakozik most is. Hátha a saját sorsa fáj, hátha mulasztásai, az önvád hangolják fájdalomra ugy, hogy egészen beleillik egy bánatos társaságba.

Egy ismeretlen asszony felett bánkódik talán?

Valaha kinevette volna magát, ha egy árva leány könyei meghatják. Mi van ezen sirni való? És mégis félre kellett forditani a fejét. Könyezett. Ő eddig el volt temetve saját magában. És most? Feltámadott.

Szerette volna elrebegni: Borulj a keblemre, kedves szőke leány. Eddig ez a sziv üres volt. Most beleköltözhetik a te képed.

Ez a leány érez. Siratja az anyját. Milyen magasan áll fölötte.

Hirtelen jött ez az átváltozás és beteggé tette csakugyan üdülő lelkét.

Eddig ő mindig árva volt és talán árva maradt. Ki szeret ő? Erre felelhetne, de ki szereti őt, erre nincs felett.

Fájdalommal szentelt kedves este! Oh bár sohasem mulnál el. Igy epedett magában. Ha szerit ejthette, elmélyedt a leány szemlélésében és ő, a ki egy egész társaságot tudott elmulattutni, elfogult lett. Megnémult egy egyszerü cselédleány előtt, a kit máskor számba sem vett legfeljebb muló kalandvágyat keltett volna föl érzékeiben.

Eddig csak a vér élt benne, most ugy látszik a sziv és lélek, az érzések korszaka következik.

Álom, álom édes álom . . .

Nagyon elfacsarta a szivét a sok-sok feltoluló, eddig tőle távolodott érzés. Nem tudta tovább kiállani és eltünt a társaságból.

A szomorkodók nem is vették észre . . .

Messziről, előbb halkal, később erősebben egy bubánatos nótát fütyült valaki, a miből egy egész keserves élet vallomásai fakadtak.

Olyan jól esett ez a dallam a szomorkodóknak. Ki gondolt volna arra, hogy Demeter lényét a költészet szállta meg.

Rengett a nóta a levegőben és átjárta a sziveket, vigasztalást, reményt csepegtetve. Sokáig, sokáig hallatszott a nóta.

Ácszugi Demeter másnap korában kelt a napnál. Nem alhatott, nem aludott. Üdülni, pihenni jött ide és egyszerre fájni kezdett az élet. Hol keressen vigasztalást?

Neki iramodott a mezőnek. Még senki sem járta. Füből-fából várta a vigasztalást. Nem lelte meg. Agya zákányos volt, akárcsak tivornya után. A hüvös hajnali légben fázott egy kissé.

Valami ismeretlen láz dideregtette.

Mi esnék most jól? Talán elmulás. Egyszerre felébredt a természet. Madarak üdvözölték az ébredő napot. Munkások foglalták el a mezőt. Fü-fa terjesztette illatát.

Ugy irigyelte azokat, kik dolgozni tudnak.

Kis szobácskájában felébredt Gertrud is. Az első, a mit hallott, fütyszó. Talán a tegnapi dallam vége. Nem, csak a fülemile szólt.

Kinyitotta ablakát és öltözködés közben a természet remek ébredését élvezte. Itt fog élni ezen a szép vidéken. Mit rejtenek e szép hegyek ormai? Vihart vagy békét?

(Folyt. köv.)

Elhatározó és nagy esemény lesz ez Budára nézve és egy szebb és fényesebb jövő hajnala s Buda és vidéke nagyobb lesz mint valaha volt. —o—

Ferencz József csúcs.

(Saját külön tudósitónktól.)

Az ezredik év augusztus havának 18. napjától kezdve ez a név tündöklik a Magas Tátra, sőt bérczes hazánk legmagasabb pontján, a 2663 méternyire fölnyuló gerlachfalvi csucson.

Lapunk mindig meleg érdeklődéssel kisérte a turistaságot, s ezzel együtt ennek a magyar nemzeti önérzet ápolását czélzó müködését s ennek jeléül külön tudósitót küldött ki annak a ritka ünnepélynek leirására, melynek fül- és szemtanuja a Mindenhatón kivül csupán ennek kiválasztott 47 halandója volt.

Augusztus 18-án adta ugyanis át a Magyar Kárpát Egyesület Gerlachfalva község előljáróinak tovabbi gondozás végett azt az emléktáblát, melyet Egenhoffer Teréz lelkes honleány tetemes költséggel, de még több fáradozással s önzetlen hódolatból, példaszerü hazaszeretetből állittatott föl a széditő magasságban.

Olvasóinkat bizonyosan érdeklik a részletek is, minél fogva egyet-mást elmondunk ez érdekes ünnepről, a mint azt a helyszüke engedi. Egenhoffer kisasszony ugyanis szenvedélyes turista s jó honleány.*) Ezek az érzelmek érlelték meg benne azt a szellemes és eredeti tervet, hogy Magyarhon legmagasabb pontján emléktáblát állittat fel az ezredik év alkalmából s az uralkodó születése napján.

Az emlékkő tehát olyan helyen áll, a hova a turisták közül is csak kevesen jutnak, mert az ut fölötte veszedelmes, hoss-u és fárasztó.

Megbizta tehát a Gerenday czéget,**) hogy a Ponori Thewrewk Emil által szövegezett föliratu emléktáblát készitse el. A tábla az a része, melyen a „Ferencz József csucs 1896“ felirás aránylik, fehér márvány, a többi diorit s 6 napszámos teljes 2 napon át huzgálta, tolta, taszitotta, mig a Gerlachfalva fölött levő magaslatról a csussra fölvitte. A fölirat felső baloldalán a magyar czimer van bevésve. Az összes költségek közel 1000 frtot tesznek ki, — a mint szakértőktől hallottuk. Ime a szöveg:

A magyar nemzet honalapitásának ezredik évfordulója emlékére,
Első Ferencz József bölcs uralkodása 48. évében
1896.
Ime a legmagasabb oltár
Ezredéves hazánkban
Uj ezer esztendőt kér az
Egektől imánk.
Állitotta Egenhoffer Teréz budapesti tag.
Magyarországi Kárpát Egyesület.

A részt vevők reggeli 4 órakor indultak a Felka-völgyből a csucsra s csak ekkor tudták meg, hogy a nap hőse, Teréz kisasszony már éjjeli 1 órakor elindult vezetőjével és málhahordójával, . . . ne hogy valaki megelőzze; s fönt a csucson maga tüzte ki a háromszinü lobogót.

Összegyülekezvén a közönség, melynek soraiban Lázár Julia kisasszony is hősiesen megállta a turistapróbát: az emlékkövet megható és rövid beszédek kiséretében átadták s illetve átvették.

Ezután lefelé vonult a tetőtől-talpig sáros és vizes, izzadó, do mindig derült hangulatu kis csapat és a Schlesier Hausban ebédelt. Természetes, kogy felköszkntőkben nem volt hiány s alkonyatig ittunk a jókedvü adakozó egészségére s a magunk jóvoltára.

A Magyar Kárpát Egyesület s a hazai turista egyesületek sem fugnak reám megharagudni, ha e helyütt fölemlitem, hogy nem nagy dicsőség reánk nézve, ha magyar területen szileziai emberek épitenek menedékházat, a milyen például a felkavölgyi „Schlesier Haus“ felirásu csinos épület is.

—y.

*) Zászlót tüzött az idén a budai János-hegyre is.
**) A Buda és Vidéke ajánlata folytán.

A mi budai és vidéki hegyeink között is lehetne sok szép pontot megjelölni s ezzel is terjeszteni a történet tanuságait.

Szerkesztő.

Szabad hirdetések.

A bélyegilleték fizetését és beszedését törvény rendeli el. A törvény tisztelet az állampolgárnak első és főkötelessége. A törvény azért van, hogy annak engedelmeskedjünk. Legnagyobb szabadság ott van, hol a törvényt végrehajtják.

A hirlapok a hirdetések után bélyegilletéket fizetnek. Helyes-e vagy helytelen ez a törvény azzal most nem foglalkoznak, bár ha a vidéki hirlapirók kongresszusán ismételten előfordult az az óhaj, hogy a hirlapok bélyegilletéket törüljék el.

Addig azonban, mig a hirlapokat a bélyegilleték fizetésére törvény kötelezi azt meg kell fizetni, ha terhes, ha nem.

A hirlapok egyik jövedelem forrását képezik a hirdetések, há bár nem olyan rózsásat, mint sokan hiszik. A jövedelem után a bélyegilletéket be kell küldeni. Nincs szavunk ellene.

Csakhogy az állam a hirlap hirdetéseket megilletékezi, de nem védi a hirdetők érdekeit az által, hogy némely dolgok kikerülték a figyelmét. Közlekedési eszközeinken számtalan hirdetés van, mely egész évben ott marad és azt hiszem csak egyszer fizet illetéket.

A czégek kocsijain is ott diszeleg a czég czime és lakása, kérdés, hogy fizetnek-e ezek az óriási táblákért bélyegilletéket. Nem azokról a kis táblákról beszélünk, melyeket a rendőrség rendel el, de a nagy rikitó képekkel ellátott kocsikról. Nó de hát ezek még türhetők, és hát ebbe nem is avatkozunk, csak ugy emlitettük mint megfigyelésre való tényt.

Furcsa azonban a kázak kapujaira, ablakokba, fákra és falakra raggatott, akasztott különféle bélyegtelen hirdetés, a mi egyenes jövedéki kihágás. Egy krajczárt, mely erre ki van szabva minden háziur, vagy hónapos szoba hirdető megfizethetne s ebből az országban szép összeg jönne ki.

Ajánljuk a pénzügyigazgatóságok figyelmébe. Ha a lapok minden hirdetés után 30 krajczárt fizetnek, ha fizetnek a szinlapok. falragaszok, ha sem nem születhetünk, sem nem eskődhetünk, sem nem halhatunh meg bélyeg nélkül, legyen mindenkire egyforma a törvény.

Ráczvárosi haramia.

Nem is gondolná az ember, hogy a Ráczvárosban ilyen is van, különben a sváb gyerekek szolgáltatták ezt a ritka formáju gazembert . . . . . Egy 10—12 éves körüli lányka ballagott a Naphegyen vezető uton hazafelé, midőn a közeli bokorból előugrik egy suhancz, és ami nála van, követeli. A leány, daczára, hogy a fiut ismerte, megijedt s a kötényében volt értéktelen holmit a fölre önté. A fiu ezzel nem érte be, hanem látván, hogy a leány kezében pénztárcza van, ezt kicsikarta a kezéből és elszaladt. A leány segitségért kiáltott, de már későn.

Arra ment egy sétáló társaság és észrevette a siró leánykát. Kérdezték tőle, mi baja? Erre elmondta a fent történteket, A társaság tagiai (akik között az én feleségem is ott volt, aki e hirt beküldöm) intézkedtek, hogy a rendőrség tudomására jusson a dolog. Hisszük, hogy meg is lesz a kellő foganatja.

A suhancz ráczvárosit Leeb Károlynak hivják. A tárczában 5 frt 10 kr készpénz és egy zálogczédula volt. Valószinüleg ennek kiváltásáért küldötte a szegény leányt az anyja.

E hir beküldőjének is sok panasza van a sváb gyerekekre, a kik neveletlen lármájukkal, dobálkozásaikkal és egyébb csintalankodásaikkal valósággal veszélyeztetői az embernek. Soh'sem tudja az ember, mikor repül a fejére egy kődarab a nyitott ablakon keresztül. A multkor is a kis leányom fejét dobták meg. Ablakot kitörtek. — Jó volna ha a rendőrség el-ellátogatna olykor-olykor a Gellérthegy-utczába, mert ott folynak a ezek dolgok (lehet, hogy másutt is) és megfékezné ezeket a szilaj paripákat, akik — a közegészséget is veszélyeztető ronda eljárásaikkal valóságos botrányt idéznek elő az utczában. A szülőkkel nem lehet magyarul beszélni.

Taksonyi.

Bosnyák kiállitási katalogus.

Az Ezredéves Országoi Kiállitás bosnyák-herczegovinat osztályának katalogusa most hagyta el a sajtót. Ez a 22 ivée terjedő kötet magyar és német szöveggel jelent meg. Két részre oszlik: az átalánosra és a specziálisra. Az átalános rész tulajeonképen Bosnyákország és a Herczegovinai monográfiája, a melyből az olvasó tárgyilagos tájékozást nyer az okkupált tartományok viszonyairól. A bevezetés a geográfiai, történelmi, vallási, gazdasági, kulturális, igazságszolgáltatási, kormányzati stb. viszonyokat és intézményeket ismerteti, aképen, hogy tiszta képet alkothatunk magunknak arról, ami 1878 óta ezeknek az országoknak a fölvirágoztatására történt. Külön fejeztek tárgyalják a a bányászatot, a mezőgazdaságot (állattenyésztés), a közoktatásügyet, a közlekedési viszonyokat (bosnyák-herczegovinai államvasutak) erdőgazdaságot, halászatot, vadászatot, a zeniczai fegyintézetet. a háziipart, a bazáréletet, a dohánytermelést és dohánygyártást, az épitésügyet (utépités, vizépités, magasépités stb.), a szerajevóielekiromos vasutat és világitást. Különösen érdekes fejezetek szólanak a müiparról, a sokszorositó iparról (irodalomtörténeti vázlattal) és az etnográfiai viszonyokról. Magyar nyelven ez az első könyv a mely pontos statisztikai adatokkal támogatva alaposan előadja. minden dicsekedés nélkül, a száraz tényekre támaszkodva, hogy az osztrák-magyar kormányzat tizennyolcz esztendő alatt milyen nagy eredményeket ért el a reábizott európai mandátum végrehajtásában. Hiteles szöveg ahhoz a fényes képhez, melyet az Ezrdéves Országos Kiállitás pompás bosznyák-herczegovinai osztálya tár elénk Bosznyákország és a Herczegovina meglepő haladásáról. Aki tájékozást óhajt szerezni ezeknek az országoknak a viszonyairól, pedig kivánatos volna, hogy Magyarországon minel többen tudják, mit csinál a Száván túl Kállay Béni, ez a geniális magyar államférfiu, annak melegen ajánljuk figyelmébe a Hörmann Konstantin kormánytanácsns, a bosnyák-herczegovinai ország kormány kiállitási biztosa által rendkivüli tárgyismerettel nagyon ügyesen és tanulságosan összeállitott ezt a könyvet, a melynek czime Bosnyákország és a Herczegovina az Ezredéves Országos Kiállitáson. Mindenütt megtaláljuk a szükséges adatokat ahhoz is, hogy összehasonlithassuk a multat a jelennel, és eképen magunk megitélhessük, hogy mi történt a lakosság javára 18 év alatt. A kötet második részét a specziális katalogus képezi. Ez azonban szintén nem a számok puszta fölsorolása, hanem ugyancsak sok becses kulturális, kereskedelmi, statisztikai és ipari adatot tartalmaz, mi által előnyösen különbözik a sablonszerű kiállitási katalogusoktól, mert minden nevezeteseebb tárgynál mindjárt utal azokra a viszonyokra, a melyek között létrejött, és tájékoztat az illető szakma fejlődése, valamint jelenlegi helyzete felől. A kötet diszes kiállitása a Pesti könyvnyomda-részvénytársaságot dicséri; ára 50 kr. — Ugyanez a könyv mihamarább meg fog jelenni bosnyák nyelven is, még pedig latin és cyrill nyomással.

Iskolai hirdetések.

I.

Az 1868: XXXVIII. törvényczikk értelmében minden szülő vagy gyám köteles gyermekeit, gyámoltjait — ha nevelésükről a háznál, magánintézetben nem gondoskodtak —

nyilvános iskolába járatni életidejük 6-ik évének betöltésétől egész a 12-ik, illetőleg a 15-ik év betöltéséig.

Ennek folytán a szülők és gyámok ezennel értesittetnek: hogy az 1896/97. tanév a budavári községi elemi fiu- és leányiskolában, f. évi október 7-én veszi kezdetét.

A tanköteles gyermekek felvétele folyó évi október 1-től október 5-ig délelőtt 9—12-ig az iskola épületben történik Farkas József vezető tanitó urnál.

Kezdők csak a tanév elején születési bizonyitvány felmutatása mellett léphetnek be.

A beiratási és tandijak és pedig beiratási dij osztályonkint 40 krral, a tandij pedig félévenként 1 frt 75 krral beiratáskor fizetendők.

A szegények gyermekei a tandijfizetés alól tölmentetnek s a szükséges tankönyvekkel ingyen láttatnak el.

A himlő-ragály csökkentése czéljából felhivatnak a t. szülők, hogy beiratás alkalmával gyermekeik himlő-oltási igazolványait felmutatni sziveskedjenek.

Figyelmeztetnek továbbá az érdekeltek az 1868-ik évi népoktatási XXXVIII. törvényczikk 4-ik szakaszára.

„Ha a szülő (gyám vagy gazda) a tankötelezett növendéket az iskolától visszatartja, ebbeli kötelességének teljesitésére komolyan figyelmeztetendő. És ha az e czélra szolgáló erkölcsi eszközök felhasználása sikertelennek bizonyulna s a tankötelezett növendék az iskolától továbbra is visszatartatnék: a kötelességét ekként teljesiteni nem akaró szülő (gyám vagy gazda) első izben 50 krra, második izben 1 frtra harmad izben 2 frtra, negyed izben 4 frtra büntettessék az iskolai pénztár javára. Sőt ha még ezen négyszeri büntetés sem téritené a szülőt (gazdát vagy gyámot) kötelességének teljesitésére: akkor az illető iskolaszék erről a felsőbb iskolai hatóságnál jelentést tesz, mely aztán az iskolától visszatartott tanköteles gyermek számára a községi hatóságnál külön gyám rendelését is szorgalmazhatja.

Végül tapasztaltatván, hogy a házi magánoktatásra vonatkozó törvény igen sok esetben meg nem tartatik, mely körülmény az alapos képzettség hiányán felül a felsőbb iskolákban szükségelt készültség hiánya miatt az előirt tananyag feldolgozására is igen hátráltató befolyással van, a fő- és székvárosi tanács 1890. évi junius hó 16-án 42.055. sz. a. elrendelte, hogy magántanulók az illetékes iskolaszéknél a tanév elején bejelentendők s minden évben vizsgát tenni kötelesek, melyre csakis a bejelentettek vagy a bejelentés elkerülhetetlen akadályait igazoló tanulók fognak bocsáttatni.

Budapesten, 1896. évi szeptember hó 15-én.

A budapesti várbeli iskolaszék:

Dr. Gombár Tivadar s. k. elnök. **Kosutány Géza** s. k., jegyző.

A hazai fürdők figyelmébe.

Tekintetes Fürdőigazgatóság!

A „Buda és Vidéke“, melynek nagy és előkelő közönsége van s melyet hazafias és a magyarositás érdekében folytatott munkássága miatt a magyar egyesület tagjainak ajánlott, a hazai fürdők népszerüsitését és emelését is zászlajára irta.

Valóban nagy szégyen az, hogy a magyar előkelő közönség pusztán divatból mellőzi a hazai fürdőhelyeket.

A politikai ügyekkel és magán érdekekkel elfoglalt sajtó alig fordit valami gondot a fürdők emelésére. A „Buda és Vidéke“ a legnagyobb lelkesedéssel karolja fel az ügyet s a fürdő-igazgatóságok részéről mégis a legnagyobb közönyt tapasztalja. — A jó tartalmu és magyar szellemü lapra sok vidéki fürdő elő sem fizet. — Pedig ha a hazai fürdők a „Buda és Vidékére“ előfizetnének, abban hirdetnének, ugy még többet foglalkozhatnék a hazai fürdők és források ügyeivel, — esetleg havonként egyszer nagyobb mellékletet adhatna a fürdők életéről s közölhetné a fürdők leirásait.

A ki a „Buda és Vidéke“ czimét megnézi, olvashatja, hogy az a magyarosodás közlönye. — Magyarosodnunk kell mindenben; abban is, hogy a magyar fürdőket el ne hanyagoljuk.

Maguk ellen vétnek a fürdők, ha a Buda és Vidékét előfizetéssel nem pártolják, mert a fürdők terjesztésének jó alkalmát mulasztják el ezáltal.

Hazafias bizalommal kérjük a tisztelt fürdő-igazgatóságokat, hogy a Buda és Vidékét megrendelni és abban hirdetni saját érdekükben is sziveskedjenek.

Tervünkhöz képest egész évre előfizető fürdőink rövid leirását és tárgyilagos fürdőlevelét közöljük.

A hirdetések és előfizetések ára alább olvasható.

A magyar turista-egyesülettel is összeköttetésben állunk és az ő segélyükkel fokozzuk a fürdők forgalmát.

Az orvosi és gyógyszerészi karból számos jó embereink vannak, kik a hazai fürdőket ajánlják.

Hosszabb leirások, mellékletek külön megegyezés tárgyát képezik.

Kérjük a fürdő-igazgatóságokat, hogy megrendeléseikkel mielőbb keressenek fel.

A lap szerkesztője Erdélyi Gyula ismert iró, ki a fürdők emelésére egyéb uton is mindent elkövet.

A »Buda és Vidéke« lapbizottsága.

☛ Nyomdászunk prospectusokat, árjegyzékeket és minden nyomtatványt, mit kiadóhivatalunknál rendel az igazgatóság, jutányosan készit. Jól berendezett mű- és könyvnyomdájában reklám-lapok és virrás-vizek vignettáit a legizlésesebben állitja elő. — Könyomatban szállit bármily nagyságu terveket, térképeket, részvényeket, részjegyeket, kötelezvényeket, képeket, okleveleket, név és czimjegyeket, számlákat vagy czimkéket a legegyszerübbtől kezdve a leggazdagabb kiállitásban, feketén és szinesen egyaránt, valamint a caligrafiai szakba vágó munkák elkészitésére is vállalkozik. — Könyvnyomdászatilag föl van szerelve müvek, röpiratok, hirlapok, fali hirdetések stb. előállitására s mindenkit biztosit szabatos és pontos munkáról és kiszolgálásról. — Árait bárki áraival szemben olcsóbbnak kell elismerni. — Hirdetőink és előfizetőinknek % engedményt ad. Vizek terjesztésére vállalkozunk!

Az előfizetés árai:

Egész évre	12 korona.
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

Hirdetési áraink:

Egy egész oldal . .	30	frt —	kr.
Fél oldal	15	„ —	„
Negyed oldal . . .	7	„ 50	„
Nyolczad oldal . .	3	„ 75	„

Többszöri hirdetéseknél ½%-ot engedünk.

A »Buda és Vidéke kiadóhivatala.

Isten veled Budakesz!

Tar lesz már a mező, kopár a rét, határ,
Búcsudalt kelepel a jó gólyamadár,
Nincs madár csicsergés, nincs az erdőben nesz:
Mi is itt hagyunk már áldott jó Budakesz.
Beköszönt az ősz már, vad szél búg a tájon,
Kegyetlen pusztitást végezve a fákon,
Lombot, lombra halmoz, megfonnyadva, sárgán,
Mi sem marad a fán, csak a galyak árván,
Avagy itt-ott egy-egy bánatos levélke,
Mely a sok viharzást nagy hősen túlélte.
Kavarog a légben, zizeg a sok avar,
Mintha égbenyúlna megannyi férfikar,
Megpöröl a léggel, felszáll lármás garral,
Majd ismét leesik lemondó vigaszszal. —
Nézem a természet áldz pusztitását,
Bámulom az avar kisértetes tánczát,
Hallom a galyaknak suhogó morajját,
Lombtalan sudarak bánatos danáját,
És a mint ott állok, némán, meghatottan,
S látom a nagy erdőt szürkén, meghalottan,
Szinte sírni tudnék s kérd'ni Isten téged:
Mért is van pusztulás, mért is van enyészet?

* * *

Csak egy hónap multa, ez erdő zajos volt,
És most milyen sivár, mily mostoha, kiholt.
Lomb fedte a tájat, kedves árnyas lombok,
Berkek hüs ölében madárdal visszhangzott,
Itt-ott ének járta, danoltak vig párok,
Mirtusból koszorút fontak ifju lányok. —
Lent az erdőréten járta csak a vigság,
Meg annyi gyerekség játszva üzte gondját,
Én is köztük voltam, lapdákat kergettem,
Muló ifjuságom szinte elfeledtem,
Bút, mindent feledtem, még a gond sem bántott,
Ha köztetek voltam, budakeszi lányok.
Búcsuzunk, búcsuzunk, nincs nyaraló élet,
Búsan hagyunk hidd el jó Budakesz téged.
És a mint a hideg, lármatelt városban,
Ujra előszedek borús hangulatban,
Megannyi emléket, majd egy vadvirágot,
Melyet egy kedves lány emlékül ajánlott,
A lepréselt illat orrom elcsavarja,
Szemem könnybe lábbad s elfogulva ujra,
Sirva, sirva kérdlek jó Istenem téged:
Mért is van pusztulás, miért is van enyészet?!

Mészöly Gyula.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Báró Grojerfi.

Impozáns uriember, derült arczu, ki vigan méri a czukrot és kávét s tenor hangon éldeleg a hozzálátogató fehér néppel.

Tekintélyes alak a fehér mellényt nagyon szereti és azt hiszi, hogy ő találta fel a puskaport.

Nagy hangon beszél a világfolyásáról s a Buda és Vidékét nem olvassa, felesleges tartja.

Öblös szemeit gyorsan forgatja, mintha felakarná falni azt a kivel beszél. Neki mindenki senki, magát azonban sokra tartja és azt hiszi, hogy nagyon okos ember.

Oszlopembernek hirdeti magát, a ki a közügyeket vagy hátra, vagy előre, de mozgatja. Báró Grojerfi kartársait lenézi mert azok csak szatócsok és ő nagy gyarmatáru kereskedő, kinél különb a földön nincs.

Neki mindenki kevés. A beamter az sifli, a burger az is sifli. Mikor czukrot vagy más portékát csomagol azt oly fontos arczczal teszi, mintha az országgyülésan beszélne szép tele karzatnak.

Báró Grojerfi tudna egyedül intézni a főváros ügyeit, ha rajta állana és megkérdeznék. Majd rendet csinálna ő a sok éhenkórász nép között.

Ha az utczán jár leereszkedő bollintással fogadja a köszöntéseket és legalább is főspánnak mutatja magát.

Nagy pénzügyi elvei vannak. Ékesen tudja a grojert ementhalinak eladni. Nála minden jó, másnál minden rossz.

Báró Grójerfi bizonyosan nem ismer ebből a leirásból magára, de sokan kifogják találni, hogy kicsoda ő és merre van hazája.

A Buda és Vidéke ő fontosságának bemutatta az arczképet. Tessék ránézni és kitalálja bárki a találos mesét.

Különfélék.

— **Jubileum.** A budai takarékpénztár ötven éves fennállását fogja október hóban ünnepélyesen megülni. A tekintélyes pénztézet vezetősége megérdemli a polgárság elismerését, a mit méltó és kellő módon kell annak idején kifejezni.

— **Haza jöttek.** A damó-füredi szünidei telep, melyben sok budai gyermek vett részt hazatért. A gyermekek nevében a köszönő bucsu beszédet igen értelmesen mondta ifju Jókay Sándor, Jókay Sándor posta főtiszt és budai házbirtokos fia.

— **Egy lelkész ünneplése.** „Török-Bálint község lakói f. hó 24-én szeretett lelkipásztorukat Zimándy Ignáczot lelkes ovációban részesitették abból az alkalomból, amidőn pappá szenteltetésének 40-ik évfordulóját ünnepelte. Diszesen kiállitott hódoló iratot készittettek, melynek szövege a következő: „Nagyságos és Főtisztelendő Plébános Ur! Alulirottak Török-Bálint község, valamint a Török-Bálinti Katholikus Olvasókör nevében legmélyebb tiszteletünknek, őszinte hálánknak és szivünk mélyéből fakadó örömünknek adunk kifejezést a mai napon, midőn Nagyságod Isten végtelen kegyelméből pappá szenteltetésének negyvenedik évfordulóját ünnepli. Hálatelt szivvel fordulunk a Mindenhatóhoz, hogy áldja meg Nagyságodat azon számos jótettért, amelyekkel ugy községünket, valamint a Katholikus Olvasókört elhalmozta. Engedje az Isten, hogy számos nemes szivéről tanuskodó alkotásainak gyümölcsét sokáig élvezhesse. Hő imával könyörgünk a Mindenhatóhoz tartsa meg Nagyságodat mindnyájunk örömére számos évekig. Őszinte jó kivánatainkat ismételve kérjük Nagyságodnak további szives jóindulatát.“ Az iratot a község legtöbb férfia aláirta. Nevezett napon körülbelül 150 férfiu a plébánia udvarára vonult, a hol Schmall Zsigmond főtanitó egy beszéd kiséretében át nyujtotta azt az ünnepeltnek. Örömmel és meghatva fogadta az ünnepelt a szeretetnek ezt a nyilvánulását, és megigérte, hogy ezentul is szivén fogja viselni községének jólétét, fejlődését. Hogy mennyi hálával tartozik Török-Bálint községe az ő plébánosának elég megemliteni, hogy legutóbb 8000 frtot adott iskolaépitési czélokra, 2000 frtos alapitványt tett, és egy gyönyörü házat, amelyet teljesen berendezett az általa alapitott Katholikus Olvasókörnek adományozott. Isten áldja meg a nemes szivü plebánost.

— **Budai zenekör.** A tavaly megalakult zenekör, mely a zenei életnek a budai részeken való fejlesztését tüzte ki czélul, s e téren már is fölötte szép eredményt ért el, a nyári szünet leteltével jövő hóban kezdi meg ujra müködését. Minthogy ez egylet nemes feladatánál fogva a zenebarátok lelkes pártolását teljes mértékben megérdemli, a legmelegebben ajánljuk azt t. olvasóinknak. Fölvétetnek pártoló s müködő tagok. A tagsági dij negyedévenként 1 frt 50 kr, minek ellenében minden tagnak 2 hangverseny belépti jegyhez van joga. A zenekör élén Bogisich Mihály Ő méltósága Msgr. dr. König főtisztelendő, Dr. Garancsy Mihály miniszteri titkár s Eisvogel Ferencz zenetanár urak állanak, oly személyiségek tehát, kik teljes biztositékot nyujtanak arra nézve, hogy a kitüzött feladat — a komoly, jó zene és ének alapos müvelése — egészében meg fog oldatni. Itt adjuk a zenekörnek müködő tagjaihoz intézett hivatalos felhivását. „Zenekörünk f. é. szeptember hó 1-ével ismét megkezdi müködését. A zenekar minden hétfőn és szerdán esti $^1/_2$8 órakor tartja próbáit, a férfikar pedig minden csütörtökön és szombaton ugyanazon időben. A nőikar minden kedden és szombaton d. e. 11 órakor. Tisztelettel kérem, hogy a próbákra az egyleti helyiségben, Krisztina-tér 1 sz. casinó-épület félemelet ezentul is pontosan megjelenni szíveskedjenek. Budapesten, 1896. augusztus 25. Tisztelettel Eisvogel Ferencz s. k., zenetanár, karnagy.“

— **Halálozás.** Hein Lipót tisztelt polgártársunkat, a kelenföldi ügyek buzgó vezérét nagy csapás érte. Neje, a példás nő, szerető hitves 29 éves boldog házasság után szerettei fájdalmára a Trencsén-Teplitzi fürdőben meghalt. Nyukodjék békével.

— **Beiratások.** Nemsokára megkezdődnek sőt sok helyen folynak az iskolai beiratások. A hozánk beküldött hirdetéseket, mint közérdekü dolgot szivesen és készséggel közöljük.

— **A Szidanits árvák.** Ifju Szidanits Ferencz árvái érdekében az országos tűzoltó szövetség mozgalmat inditott. A Krisztinavárosban is alakul bizottság, melynek czélja az lesz, hogy az árvákon segitsen.

— **A déli vasut budapesti városi irodája.** A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság az V. kerületben, Nádor-utcza 16. s. alatt városi irodát rendezett be, mely a közönségnek a forgalmat a Duna jobbpartján fekvő déli vasuti pályaudvarral tetemesen megkönyitl. Ebben a városi irodában egyrészt menetjegyek válthatók, másrészt gyors- és teheráruk is feladhatók. Az emlitett városi iroda pénztára továbbá kifizeti az utánvéteket, akár a városi irodában, akár pedig a déli vasuti pályaudvaron adattak fel az illető küldemények. A déli vasuti pályaudvaron való árufeladásnál elég az egyszerü szóbeli nyilatkozat, hogy az utánvétet a városi irodában fizessék ki. A városi irodával kapcsolatosan a déli vasut rendes fel- és elfuvarozó szolgálatot rendezett be, ugy hogy a gyors- és teheráruk feladói nem kénytelenek egyes küldeményekkel külön, költséges fuvarkocsit, a déli pályaudvarra küldeni. A városi irodához, vagy a déli vasuti pályaudvar főnökéhez intézett irásbeli, vagy szóbeli bejelentésre a gyors és teherárukat a háztól is elszállitják s tőladják a déli vasuti pályaudvaron. Azokat a küldeményeket, melyeknek megérkezéséről a czimzettek értesitőlevéllel nyernek tudomást, a czimzett kivánságára a házba is elviteti. A fel- és elfuvarozói illetékek dijszabással vannak meg szabva. A dijjegyzék ugy a városi irodában, mint Budapesten a déli vasuti pályaudvaron is megtekinthető s a fuvarozó szolgálattal megbizott közegek kötelesek a dijjegyzéket magukkal hordani.

— **A budai zeneakadémiában** a növendékek beiratása f. é. szeptember 1-től bezarólag szeptember hó 7-ig az intézet helyiségében (II. ker. Fő-utcza Kapuczinus-zárda) naponként d. u. 4—6 óráig történik, Mindkét nembeli növendékek felvétetnek az ének, zongora, orgona, vonós és czimbalom hangszerek, továbbá az öszhangzattani és zenetörténeti tanszakokra.

Tájékoztató.

— **Egy régi czég.** A közönség méltán karolja fel hosszabb idő óta **Grünwald Samu** jó hirü divatáru üzletét. Ez a fényesen berendezett áru terem a várban Szt.-háromság-tér 8. sz. alatt már több mint másfél évtizede áll fenn és örvend jó hirnévnek. Vásárlói dicsérik a finom és jó árukat s a pontos kiszolgálást. Főüzlete **Krisztina-tér I/a** van. Ő volt a ki a Krisztinavárosban az első elegánsabb divatkereskedést nyitotta, s e téren ő neki érdemei vannak. **Grünwald Samu** neve ma jól és előnyösen ismert Budán és vidékén. Legujabban tevékenységének azzal adta jelét, hogy oly olcsó árjegyzéket bocsátott ki, mellyel egy budapesti czég sem képes versenyezni. Szivesen jegyezzük fel ezt és ajánljuk olvasóinknak a minden igényt kielégitő szolid kereskedőt.

— **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk az I. ker. Döbrentei-u. 18. szám alatt ujonnan berendezett Grünanger és Stojanik kárpitos és diszitők üzletét. E két törekvő fiatal ember közös erővel elakarja ismertetni a közönséggel, hogy Budán is lehet izléssel és szolid tartós anyagból készült tárgyakkal szolgálni.

— **Uj zeneintézet Budán.** Somogyi Mór előnyösen ismert zongoramüvész, kinek a minisztérium által engedélyezett Conservatoriumában a mult tanévben 106 növendék nyert kiképzést. Budán, Jégverem-utcza 6. sz. alatt szeptember 1-jével fiókintézetet nyit meg zongora, hegedü és zeneelméleti tanszakokra. Jelentőségteljes azon körülmény, hogy a zongora tanszakot a fiókintézetben Somogyi Mór a kitünő zongoramüvész és tanár személyesen fogja oktatni. Beiratkozások a főintézetben Erzsébet-körut 44. naponta 9—1-ig a fiókintézetben naponta 2—6-ig.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzasu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker., Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bacrhanovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II. Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Konstantinápoly Budapesten.

Óriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.
Belépő dij 30 kr.
Tüzijátékos napon 40 kr.
HAJÓKÖZLEKEDÉS:
A pesti oldalról:
Uj-Pest—Lipótváros, Esküter, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.
A budai oldalról:
A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.
Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Kerti helyiség
A «Schaffler Miskához»
czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.
A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.
Minden csütörtökön polgári összejövetel.
Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér
A vendéglős.

A FONCIÈRE
Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)
Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmanykárok** és testi balesetek ellen, valamint az ember életere
azonnali kötvénykiállitás mellett.
Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Hirdetmény.

(**Németalföld-osztrák-magyar vasuti kötelék.**) Folyó évi október hó 1-jével a fenti kötelék forgalomban kocsi és fuvarlevelenkint legalább 5000 kg. sulyban elszállitandó hajlitott fából készült butor küldeményekre módositott dijtételek lépnek hatályba, minek folytán az emlitett időponttól kezdve a németalföld-osztrák-magyar kötelék II. rész 3. füzetének folyó évi május hó 1-étől érvényes I. pótlékában foglalt vonatkozó dijtételek hatályon kivül helyeztetnek. Az uj dijtételek tekintetében az érdekelt végvasutaknál illetőleg állomásoknál szerezhető bővebb felvilágositás. — A magyar kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pinczе régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy tetejе felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

—

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalomi czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Balaton Füreden 1254 □-öl befásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Écsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Kitünő szappan. Dr. Lisznyai Damó Elemér főorvos arcszépitő és bőrfinomitó szappanját ajánljuk a közönségnek. A szappan májfoltot, sömört, arczfoltokat, napfoltot, bőrfarkast (mit fresert), böratkát, s minden bőrbajt eltávolit. Kapható Korona-gyógytár Kálvin-tér és Molnár és Mosernél Koronaherczegntcza. Ugyanott kapható Dr. Lisznyai-féle fogpor. 423

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta I-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Eladó szőllős telek. Bekeritett szőllős telek nagy terület Budán eladó. Hol megmondja a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 457

Őszi baraczk. 200 drb szép magbaváló őszi baraczkot befőzésre keresek. Többet a kiadóhivatal. 459

Kölcsönt keresek. 400 frt kölcsönt keres egy fővárosi tanitó, kinek fizetése 1100 frt, 400 frt ipariskolai dij, 330 frt lakpénz, kezesekül ugyanily fizetésü kartársait nevezhetné meg. A kölcsön adni szándékozók jó haszon reményében irjanak »Tanitó« czim alatt a kiadóhivatalba. 459

A szénsavdus ásványvizek királya, a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy III-ad éves tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Az adonyi uradalom tejgazdaságainak tej termelése 1897. évi január 1-től kezdve eladó. A venni szándékozók felhivatnak, hogy vázlatos ajánlataikat **»tejgazdasági felügyelőség«** czim alatt **Duna-Adonyba** (Fejérm.) poste-restante küldjék be f. évi szeptember 10-ig. 458

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyukút.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

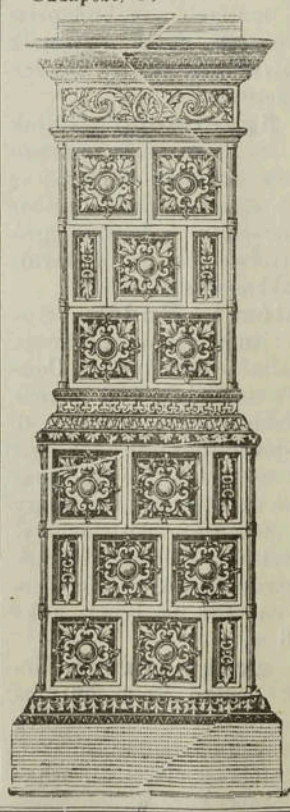
üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

MORGENSTEIN ENDRE

KÁLYHÁS

Budapest, 1., Tábor-utcza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék-tüzhelyekből.**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

Magy. kir. államvasutak.
76326/96 szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben, illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.:

I. Lámpabelek, kenőpárnák és paszomány czikkekre.

II. Tisztogatási anyagokra, nevezetesen: rongy, vászonból és pamutból.

III. Kelmék, rövid áruk és szőnyegekre.

IV. Linoleumra.

V. Kötélárukra.

A kiirás tárgyát képező egyes czikkeket előtüntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintákul szolgálnak, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (Az V. szakosztályánál, Budapest Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó szám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott, ivenkint 50 kros magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi **szeptember hó 15-ki déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 76326/96. számhoz.«

Később benyujtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, — nem vétetnek figyelembe.

Budapest 1896. a gusztus hóban.

Az igazgatóság.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöldfához“**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hide ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Bodega.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni miszerint **I. k Pauler-utcza 3. sz. alatt Bodegát** nyitottam, hol is mindennemü csemege, bor, liquör, cognac, sonka, finom felvágott, palack sör, s egyáltalában a csemege szakmába vágó bel és külföldi áruk mindenkor a legjobb minőségben kaphatók.

Az üzlet vasár- és ünnepnap délután is nyitva van.

Szives pártfogást kérek

Gaizler Béla.

Fő üzlet I. Vár, Tárnok-u. 6.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemmel f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

BEIMEL LAJOS

bank és váltóüzlete Budapest, IV. Kecskeméti-u 13.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.45 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.46 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Úrgyertya	1 »	—.45 »

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

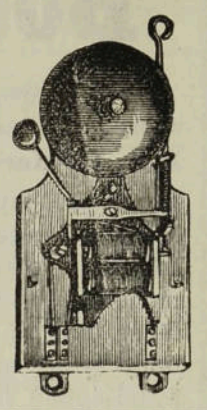
Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemű villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

A nmlt. vallás- és közoktatásügyi **m. kir. miniszterium által** engedélyezett magán-zene

Conservatorium

zongora, ének, hegedü, gordonka, fuvola, czimbalom, franczia nyelv drámai előadás, kamara-zene, karének és zeneelméleti tanszakokkal az elemi oktatástól a legmagasabb müvészi kiképzésig **Erzsébet-körüt 44.**

Fiók intézet: II. Jégverem-utcza 6. szám.

Igazgató: Somogyi Mór tanár, zongora-müvész.

Beiratkozás a főintézetben naponta 8—5-ig a fiókintézetben naponta 2—6 óráig.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1|a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy az **őszi idényre** bel- és külföldi női ruhakelmék és barchettek nagy választékban megérkeztek.

Szabókellékek és bélésáruk leszállitott árjegyzéke.

Organtil kéknyomásu **AME** védjegygyel

	2	3	4	5	6 szám.
1 vég fehér	56	60	70	74	80 kr.
1 „ fekete	62	66	74	80	86 „

Dupla széles **Mouslin** fenti védjegygyel

	00	0	0x	I	II szám.
fehér	18	20	24	26	30 kr.
fekete	20	22	26	28	32 „

Tangebb.	20 kr.
Kautschuk fehér és fekete	20 „
Lószőr jó minőségü	25 „
Surah selyem minden szinben és legjobb minőségben	80 „
Bengalin és Ottoman nehéz selyemdisz méterje	90 „
Franczia atlasz-szatén	25 „
Foulard legjobb minőség	12 „
Csikos derék bélés	18 kr.
Sima Twill	22 és 26 „
Buffalo halcsont, 2 darab	3 „
Valódi „ 1 „	3 „

Trico izzólap, jó minőségben II III IV szám.
8 12 15 kr.

Ujdonság.

Elite-Bársony ruha szegély, minden szinben, méterje			8 „
Lissa, aljzsinór,	„	„	2 „
Litzni ruhaszegély	„	„	2 „
Gépselyem, szines	4 kr.,	fekete	5 „
Övszallag, sima	3 kr.,	ezüsttel	4 „
Párizsi Eifel-kapocs, kis doboz, fekete	4 kr.,	fehér	5 „
— — 10 dekás doboz, fekete	4 kr.,	fehér	14 „

Legujabb ruhadiszek, csipkék, szallagok, legolcsóbb árban.

Forinton felüli vásárlásnál 40% árkedvezményben részesitem t. vevőimet visszatéritési szelvényekben.

Tisztelettel

Grünwald Samu.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 36. sz. (Szent-Mihály hava) Vasárnap, szeptember 6.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Beszélő számok.

Budán lakó polgártársunk dr. Thirring Gusztáv a statisztikai hivatal tudós és szorgalmas aligazgatója egész Európában feltünő diszes és értékes munkával gazdagitotta a fővárosi statisztikai hivatal kiadványait.

Budapest székes fővárosi statisztikai évkönyvének szerkesztése nagy érdem és ezt maga dr. Körösi József méltányolja becses előszavában. Az előszó az évkönyvnek legnagyobb érdemét abban látja, hogy ez nemcsak a 1894-iki év adataira szoritkozik, hanem vissza pillant a fővárosok egyesitéséig, tehát 21 év adatgyüjtése.

Az adatgyüjtésben a kitünő szerkesztőt és a fővárosi statisztika hivatalát támogatták: a meteorologiai intézet, kir. tanfelügyelőség, egyetem és müegyetem rektori hivatala, a nemzeti muzeum, nemzeti szinház, országos statisztikai hivatal, a posta és távirda igazgatóság, m. k. állam vasutak, a m. k. államrendőrség, főorvosi hivatal, az osztrák magyar bankigazgatója, fővárosi közigazgatási bizottság, a vásárigazgatóság, mérnöki hivatal, főerdőmesteri hivatal, kerületi előljáróságok, valamint számos más hivatal, Dr. Romy Béla miniszterelnöki titkár, Schwetz Vilmos segédtanfelügyelő, Wolkmann G. posta tisztviselő és Walther Károly fővárosi tanitó.

A beszélő számokból idézünk néhány reánk vonatkozó adatot.

Érdekes a dülők kiterjedése az 1882-iki adatok szerint.

A jobbpart a következő dülőkből áll: Tabán, Krisztinaváros, Vár, Viziváros, Országut, Ujlak, Mátyáshegy, Szépvölgy, Pálvölgy, Csatárka, Törökvész, Zöldmál, Szemlőhegy, Rézmál, Vérhalom, Termőoldal, Pasarét, Nyék, Petneházyrét, Bátorhegy, Kuruczles, Pozsonyihegy, Virányos, Kutvölgy, Istenhegy, Orbánhegy, Mártonhegy, Kőbánya, Farkasrét, Farkasvölgy, Csillebércz, Magasut, Pesingermajor, Spanyolrét, Madárhegy, Hosszurét, Sasad, Sashegy, Németvölgy, Gellérthegy Kelenföld, Őrmező, Péterhegy, Dobogó, Kőérberek, Budakeszi erdő, Táborhegy, Testvérhegy, Viharhegy, Csúcshegy, Solmárvölgy, Ürömhegy, Törökkő, Filatori, Kaszás, Mocsáros, Lőpormalom, Homokos, Nagy sziget, Budai kis sziget — Dunaszabályozás által nyert jobbparti terület.

A jobbpartnak utczaterülete 1894-ben 475 hektár. Van összesen 1,061 tér és utcza. Budán leghosszabb a Logodi utcza 2·900 méter, Attila-utcza 1900 méter, Fő-utcza 1470 méter, Városmajor-utcza 1400 méter, Krisztinakörut 600 méter, Országut 700 méter, Vörösvári-utcza 1300 méter. Budán kétezernél több lakossal biró utczák: Lajos-utcza, Fő-utcza, Attila-utcza, Bécsi-ut Zsigmond-utcza.

Budán volt 1820-ban 3000 1891-ben 4935 ház, tehát 65 év alatt 1935 a szaporodás. Pesten volt 1820-ban 3850 1891-ben 8131 ház, tehát szaporodás 4280.

A budai épületeknek 1891-ben 61,602 lakrésze volt, és pedig 39,309 szoba, 2643 előszoba, 853 háló fülke, 1232 kamara, 18,297 konyha.

Budán 1891-ben 91,620 laktak. Tulnépes 631 lakásban 5306 lakó volt. A 91,620 ember 19,329 családfő alá tartozott.

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (7)

(Folytatás.)

Kiengesztelődik-e sértett szive? A csalódás sebei behegednek-e? Igen, itt megtalálja a vigasztalást, a feledést. A csend otthon elüzi a tépelődést és talán a boldogság reá is mosolyog még.

Kezeit összetéve imádkozott.

Egy kanyarulatról, a Sáska-hegy lejtőjén bámulta ezt a jelenetet Demeter. Soká, nagyon soká lebegett képzeletében előtte az imádkozó angyal, a szegény cselédleány.

Hát még az a jelenet, a mi ezután következett!

Évi asszony kivezette hugát, megmutatta neki az egész udvart, az ólakat, kamarát, pinczét és átadta neki birodalmának kulcsait. A büszke öntudat, mi a leány arczán fényeskedett, mikor nénje gazdasszonynyá avatta, soha el nem mosódható kép. Egy király sem foglalja el ily büszkén a trónját. Bencze fehér köténynyel, mely mellett a késfenő lógott, közeledett és jó reggelt kivánt a csoportnak, melybe Demeter és Menyétes uram is belevegyültek. A számtalan aprójószág nagy lármát ütve jelentette be az éhséget. Csengősen vonultak ki a tehenek az udvarból. Utánuk a pitvaros fiu. Juhok, sertések haladtak, kavarogtak el előttük. Hizott a gazda szeme a sok szép jószágon.

Reggelinél Ácszugi azt is észrevette, hogy ez a Gertrud egy igen jól nevelt leány s a házba egész uj szellemet hozott be. A fekete ruha emelte karcsu termetét és dus szőke haját, mi szépen koronára fonva diszelgett a fején.

Nem alkalmatlankodtak és nem fedték el homlokát azok a kaczér vágott hajak, melyek annyira felbátoritják a férfit és a mig czimerei a frivolságnak, czégérei a kaczérságnak.

Megindult a haditanács. Mit főzzenek ma? Mit szeretsz, Gertrud? Mit szeretsz, Bencze? Mintha az elhunyt édesanya beszélne. Hogy szereted, lelkem? Már régen nem etted? A mit szemed-szád kiván, meg lesz az itt mind. Évi néni csupa méz volt és mintha Menyétes uram hangja is megváltozott volna.

Reggeli után Menyétes uram Benczét bevezette a mészárszékbe. Iskolai szünidőkben segitett neki. Értett is a mesterséghez, akár felszabadithatná. Vágna olyan remeket, hogy világra szól. Csak az édesanyja állta az utját. Féltette a fiát ettől a mesterségtől.

Mindenkinek jutott dolog, csak Demeter nem dolgozott. Ő járt-kelt, mint egy bolygó lélek, nem lelve helyét. Majd az udvarban, majd a mészárszékben volt. Kiült az utczára. Nem talált elég látnivalót. Most nem gyönyörködött a deli kisbiróban, Ferkóban, a mint dobját verte és hirdette, hogy mindenkinek tudtára adatik, hogy a porczió lefizesse. Befordult a korcsmába és örült rajta, hogy alkalma nyilt egy kupicza pálinkát önteni a kisbirónak, a ki gyanusan nézett rá, mert nem jól illett az üveg a kezében.

Eddig is töltött pedig eleget. A kisbiró egyre csak azt hajtotta:

— Tölts, Demi! Miért nem öntesz, Demi?

Mikor a kisbiró elment, a kik jöttek, azokat mind ő szolgálta ki. Restelte volna, ha valamit nem dolgozik.

Fuvarosok tértek be. Megeredt az eső. A jótékony nyári eső, a mihez fogható kincs nincsen. Szép csendesen hullt a földre. Már régen nem volt eső. A várva-várt vendég megvigasztalta a föld népét. Ezt az örömet meg nem értené a városi ember. Demeter osztozott az örömben. Figyelt, a mint tárgyalták, hogy használ kukoriczának, répának, buzának, burgonyának. Minden cseppje aranyat ér. Csak el ne álljon estig. A fák lombjai kéjjel szivták magukba az esőt, a fü csak ugy ragyogott. Még a bucsut is elengedték volna ezért az esőért a rábolcsiak.

Menyétes uram ott hagyta a mészárszéket, de nem rontotta el Demeter mulatságát, hadd szolgálja a vendégeket.

Ez az ur valamit elvesztett. Még megtalálhatja.

Még eddig nem jutott eszébe, hogy vendégével foglalatoskodjék. Most is csak ugy tolakodott önkéntelenül agyába a találgatás ötlete.

Mit is kereshet ez az ur Rábolcson?

Kereste, kutatta a feleletet. Először szégyenlette magát az asszonynak való kiváncsiság felett, de később izgatta és bántotta, hogy nem találja el. (Folyt. köv.)

1894-ben Budán 92 lakás állt üresen.

Beltelken lakott 83,592, kültelken 8,028 lakos. Korszerint a kerületekben Budán 70 évesnél idősebb ember volt 1936., 80 évesnél idősebb 288, magasabb koru 135.

1891-ben vallás szerint a lakosság igy oszlott el a jobbparton. Katholikus 73,379, Lutheránus 4029, Kálvinista 5703, Zsidó 7448. (1895-ben már 10·000), egyébb 1061.

Testi és szellemi fogyatkozásban szenvedtek és pedig: a jobbparton vak volt 36 férfi 45 nő; siketnéma 36 férfi 27 nő; elmebeteg 663 férfi 539 nő; hülye 52 férfi 29 nő.

Budán a foglalkozások igy oszlanak el;

Őstermelő van összesen 836, és pedig az első kerületben 242, a másodikban 222, a harmadikban 399. 1881-ben 1829-en foglalkoztak őstermeléssel.

Az ipar a következő képet nyujtja: Eledeli ipar 1938. Ruházati ipar 2140. Épitő ipar 1187 Fonó szövő ipar 86. Agyagipar 222. Fa ipar 751. Vas és fém ipar 2655. Sokszororitó 482. Iparmüvészet 227. Müszer ipar 218. Bőr ipar 139. Papir ipar 8. Olaj és zsiripar 8. Iparos festészet 172. Vegyes ipar 2707.

Száraz forgalmat üz 1499. Viziforforgalmat 1095 egyén.

Kereskednek és pedig: Österményekkel 516. Ipar ezikkel 591 Pénz és hitellel 170. Közvetitéssel 108 Járókelő kereskedéssel 263. Egyébbel 382.

Testi szolgálattal foglalkozik 22,855, Szellemi szolgálattal 3626. Különféle szolgálattal 1788.

Ezen kivül kereset nélkül van 2495 önálló, háztartásban levő 15,629. Gyámolitásból élő 2043. Tanuló 10,727. Egyéb 14894.

A központi fertőtlenitő intézetnek munkája akadt Budán 1892—1894. években 348 esetben.

Állat állomány 1894. év végén: Szarvasmarha 3342. Ló 3115. Szamár 50. Öszvér 3. Disznó 1500. Juh 500. Kecske 130.

Házi szárnyosok és méhkasok 1884-ben; Tyuk 12327. Pulyka 970. Lud 2490. Kacsa 3900 Galamb 4623. Méhkas 307.

Szellemi foglalkozás igy oszlik meg 1891-ben. Állami hivatalnok 1700 Megyei 6. Városi 182. Magán 57. Irnok 7. Ügyvéd 82. Orvosok sebészek 77. Egyéb egészségügy 130. Tanitók tanárok 591. Iró 22. Zenész 97. Szinész 7. Szobrász festő 38. Egyéb müvészek 158. Egyháziszolgálat 141. Könyvivő 1. Épitészek mérnökök 175. Egyéb 20. Összesen 3656.

A házbér jövedelem volt Budán 1874-ben 2.747,064 frt; 1894-ben 3.393,771 forint.

Egy pillantást vethetünk a budai részen levő városi telkek értékére is, ezek 8.541,606 forintot képviselnek.

A fővárosnak Budán nagyob épületei vannak a következő becsértékkel: Rudas-fürdő 490.000. Batthányi-utcza iskola 200.000. Retek-utczai laktanya 280.540. Ujlaki vizmü 1.94000. Lajos-utczai iskola 207.900. stb.

1875—1894iig a kölcsönpénzekből Budára forditották a következőket: Retek-utczai laktanya 238.195. Rudas-fürdő pótépitkezések 105101. Bathányi-utczai iskola 146.632. Kórház-utczai 100.791. Attila-utczai 112.970. Török-utczai 78110. Krisztinatéri 76180. Korona-utczai 60464. Ujlaki polgári 76895. Jobbparti vizmü 2060794. Jobbparti vizmü II. csőfektetése 57.521. Jobbparti II. szivótelephez III. szivattyugép 48.688.

Ezeket a beszélő számokat böngésztük ki dr. Thirring Gusztáv nagybecsü munkájából. Ezek a számok tanuságosak és méltók hogy gondolkozunk felettük.

Torbágyról.

Nemsokára vége lesz a nyaralásnak. A nyaralók hazafelé szálingoznak. Értesüléseink szerint a nyaralás kedve nem csökkent ebben az évben Buda vidékén. A legtöbb községben szaporodott a nyaralók száma sőt többen nyaralókat is épitettek. Ha a közigazgatási hatóság, a községek jól felfognák érdekeit ugy nyaraló után nyaraló épülhetne Buda vidékén.

A közlekedés az esztergomi vasut megnyiltával javult. Telkeket vásárolnak Solymáron, Vörösváron, Pilis Csabán József főherczeg házhelyeket parczeláztat. Leányfalun nagyobb birtoktest eladó kisebb részletekben. Vásároltak Szt.-Endrén, Pomázon, Tahi Tóth faluban. Élénk élet volt Visegrádon, Békás-Megyeren a tisztviselő telep népesedik. Kalázra uj nyaralók kerültek. Budafok, Tétény szintén több uj nyaralót vonzott. Török-Bálint tömve volt. Budakeszt is tömegesen kedvelték.

Ettyekre is jutott nyaraló bár csak egy kis omnibusz döczög a biai állomásra. Adony, Vaál, más oldalon Duna-Bogdány emelkedett. Hidegkut, Nagy-Kovácsi, Boros-Jenő is érzi a nyaralók jelentkezését. Zsámbék és Tinnye is érezte.

A további emelkedés tisztán az előljáróság és lakosság dolga. A községek legnagyobb része azonban megköti az előljáróságok kezét, nem szépit, nem javitja a közlekedést. A lakósok nem igyekeznek azon, hogy lakások legyenek. Még csak a kezdet kezdetén vagyunk, sőt ha nem ébresztünk félős a visszaesés.

Érdekes levelet kaptunk többek között Torbágyról. Ebben az evben ott körülbelől 48-an nyaraltak. Kaptunk egy csonka névjegyzéket is a nyaralokról. Itt voltak és vannak. Gyurkovics Bela, Hajós Mihály, Bárány Zsigmond, Egressy Péter, Tóth István, Éberhardt Miklós, Neuhoffer Ferencz, Balogh miniszteri tanácsos, Szilágyi Mihály családjával, Szászné Horn Sarolta, Glatz Teréz és Regina stb.

Ezt a kedves kis községet jobbára fővárosi tanitók keresik fel és jól mulatnak. Kirándulásokat rendeznek az Iharosba, hol élvezik Beck Ferensz jó konyháját és pinczéjét. Naponként rendes tekepálya társaság van Raizner vendéglőjében.

Olvasó egylet még nincs. Ulrich Adolf a község derék főtanitója segélyezés, kölcsön és olvasó egylet alakitása czéljából krajczáros takarékpénztárat alakitott, melybe minden lakos egy krajczárt fizet hetenkint.

A nyaralás elég drága. Jó meg kell fizetni az élelmi szereket. A lakások árai is emelkedőben vannak. Jellemző, hogy a 48 nyaralónak Biáról kell hozatni marhahust.

Az előljáróság több dicséretes dolgot végezett, de még sok a tenni valója igy p. o. a vasutiut megjavitása. Az emberek eső idején megfeneklenek a sárban s a nyaralók magok toldozzák foldozzák az utat. A megye nem kifogásolná az ut kijavitásának költségeit annál inkább nem, mert a nagy tejkereskedést üző torbágyiaknak, kiknek kedvéért reggel 5 órakor külön tejvonat indul is szükséges e jó ut.

Mi ugy ismerjük Torbágy derék előljáróságát, hogy a mi eddig elmaradt azt a viszonyokhoz és erejéhez képest pótolja.

Megjegyezzük, hogy nehányan már ültettek szőllőt.

—i—.

Petőfi mint bakancsos.

Bellobraidits Lipót nyugalmazott százados fáradhatlnn ember. Telve van nagy és szép eszmékkel. Azok közé tartozik a kik mint jó budaiakhoz illik lelkesülnek Budáért és vidékéért. A derék nyugalmazott százados jó tollal küzd azért, hogy Buda és vidéke emelkedjék. Lapunk hasábjain már több czikke jelent meg. E czikkek arra vallanak, hogy irójuk gondolkozik és nemes szivü ember.

A polgárok legnagyobb része a saját ügyeivel bibelődik csak s a közczélért nem tesz semmit ezért haladunk lassabban. Némelyek országos politikai kérdéseket hánynak, vetnek és kicsinyes dolognak tartják Buda és vidékéért indult mozgalmakat.

Kétszeresen becsületére válik azoknak a kik azért a kelyért, hol laknak rajongó lelkesedéssel szálnak sikra. Emeljük meg a kalapot az előtt a ki eszméit és terveit nyilvánosságra hozza akár kicsi akár nagy.

Bellobraidits Lipót nyugalmzzott százados jó budai polgár. Hivatással küzd Budáért és vidékéért.

Egy Budán — Nosek Ignácz tisztelt polgártársunk a Római XVII-hez czimezett népszerü vendéglőjéből — indult nagy tervet valósitott meg, mellyel hozzá járult a jó szellem ébresztéséhez. Az Ernő ezred tartalékosaiból egyesületet alkotott a nevezett vendéglő helyiségeiben.

Ez az egyesülés nagyobb horderejü, mint első tekintetre látszik és meg van neki az a fontossága a minőnek lapunkban keletkezésekor jeleztük.

Első sorban a polgárok és katonaság között kivánatos jó egyetértés biztositéka, második sorban a tervelő czéljai szerint egy nagy országos védegylet magja, minek ápolását, erősödését a kormánynak is támogatni kell. Az ezredek tartalékosaiból alakitandó országos egyesület a szociális kérdést enyhiti és egy nagy polgár őrség keretét képezi. melynek erein keresztül müveltség, segélyezés, hazafiság szivárog szét.

Az eszme magja elvan hintve. Akár a mi derék budai polgártársunknak sikerül, akár később másnak a polgárság megfogja érezni az Ernő-szoba alakitójának tiszteletreméltó munkásságának eredményeit és jótékonyságát.

Mi budaiak hálásak lehetünk, hogy Budáról indul ez a mozgalom és itt fog lenni annak országos intézősége.

A különféle veterán- és hadastyán-egyletek müködése hazafiasabb, egyöntetübb és czél tudatosabb lesz és komolyabban fogják venni őket, mert létezésök más irányt kap.

Ezuttal nem beszélünk az országos védegyletről, csak is az Ernő szobából kiindult szép eszme felkarolását ajánljuk olvasóinknak, a miről már különben emlékeztünk.

Bellobraidits Lipót nyugalmazott százados Petőfi Sándort, a halhatatlan költőt akarja lefestetni az Ernő-szoba részére, mint bakancsost „zöld hajtókás, sárga pitykés közlegényt". A szabadság a hazaszeretet költőjének e minőségben való lefestése a hazafiság ébresztője a hadsereg tartalékosai között és méltó arra, hogy minden hazafi hozzá járuljon filléreivel, hogy e képet meglehessen Petőfihez méltóan festetni.

Hisszük és reméljük, hogy ez a kép nem sokára elkészülhet és leleplezés a katonaság és tartalékosok hazafiságának megpecsételésére fog szolgálni.

Iskolai hirdetmények.

II.

Az I. kerületi (várbeli) községi felsőbb leány-iskolában az iskolai év október elején kezdődik.

Az I. osztályba oly 10 éves leányok vétetnek fel, kik az elemi iskola negyedik osztályát sikeresen végezték.

A II. osztályba a felsőbb vagy a polgári iskola első osztályát, vagy az elemi iskola V., VI. osztályát végzett tanulók vehetők fel

A III. IV. osztályokba a felsőbb vagy a polg. iskola megfelelő alsóbb osztályaiból oly tanulók vehetők fel, kik a franczia nyelvből elegendő ismeretekkel birnak.

Az V. osztályba felvétetnek a polg. iskolai IV. osztályát végzett tanulók is felvételi vizsgálat nélkül.

A VI. osztályba csakis a felsőbb leányiskola V. Osztályából lehet bellépni.

Oly tanulók, kik ezuttal először iratkoznak be, az iskolai bizonyitványon kivül keresztlevelet és himlőoltási, illetőleg ujraoltási bizonyitványt tartoznak felmutatni.

A beiratkozás alkalmával fizetendő: 5 frt beiratási dij, 1 frt könyvtári dij és 20 frt I. félévi tandij fejében; a második félévre esedékes 20 frtnyi tandij február hóban fizetendő.

Tandijmentes az a tanuló, kinek szülője a székesfőváros szolgálatában áll feltéve, hogy a tanuló, a mult évben „kitünő“ vagy „jeles“ általános osztályzatot nyert.

Tandijmentesitésért folyamodhatnak olyan tanulók is, kik „kitünő“ vagy „jeles“ általános osztályzatot nyertek s adókönyvecskével bizonyitják, hogy szüleik 10 frtnál kisebb egyenes állami adót fizetnek és nem adóhátralékosok.

Abban az esetben, ha az adó nagyobb volna 10 frtnál és az illető szülő igazolja, hogy több gyermeket iskoláztat, szintén folyamodhatik a tek. székesfővárosi Tanácshoz a 40 frtnyi tandij elengedéséért.

Ha a tanuló nem viseli magát kifogástalanul, vagy előmenetele gyenge, elveszíti a kedvezményt.

A tek. Tanácshoz czimzett és kellőkép felszerelt kérvények október 15-ig nyujtandók be az igazgatóságnál.

A beirás októben 2., 3., 4. napján végeztetik az iskola helyiségeiben (Vár, Iskola-tér 1. szám alatt) reggeli 9—12 óráig.

A felvételi-, javitó- és pótvizsgálatok október 1-én 8—12 óráig tartanak.

A rendes tanitás október 7-én, reggeli 8 órakor kezdődik.

Budapesten. 1896. szeptember havában.

Póra Ferencz s. k.
igazgató.

— **A budai női kereskedelmi tanfolyamra** — mely a II. ker. közs. polg. leányiskolával (Batthyány-u. 10.) áll kapcsolatban — az 1896—97. tanévi beirások szept. 20-án, — az előadások pedig okt. 1-én kezdődnek. Az egy isk. év alatt végezhető tanfolyamon kizárólag felső kereskedelmi iskolai szaktanárok vannak alkalmazva. A tanfolyamba beléphetnek a polg. és felsőb leányiskolák 4-ik osztályát végzett növendékek, valamint azok is, akik felvételi vizsgálattal igazolják, hogy van kellő előképzettségük. A tandij havonkint 6 frt.

Elrejtett paradicsom.

Frey Alajos barátunk meghivott, hogy tekintsem meg szőllő telepeit. Készséggel és köszönettel vettem a meghivást és ő a kitüzött időben kocsijával eljött értem . . .

A tornyosuló barna felhők daczára örömmel indultam el vele, hogy lássam az Isten jósága és a szorgalom eredményét, az ujjá alkotott szőllőket.

Évekkel ezelőtt megénekeltem az utolsó budai szüretet és most szivesen irnék hálaadó hymnuszt azért hogy ujra zöldel a szőllő és érik a szőllő gerezd.

A Pösinger major és Csille-bercz gyönyörü fekvése már maga is érdemes arra, hogy a kiránduló megtekintse és gyönyörködjék a remek kilátásban és a természet fenséges csendjében

Ez a hely egy kis elrejtett paradicsom és Budaörs felé tekszik. Erdős hegyes vidék. Talajában szépen diszlik az erős venyige s a mutatkozó termés már a szorgalom, és kitünő bortermelő Frey Alajosra nézve teljesedésbe menő remény.

A hegyek különféle kövekben gazdagok. egy a kilátást kináló bérczen *Geitner és Rausch* czégnek hires malomkőbányája van, melynek termékeit a külföldre is keresik.

Álmélkodva látjuk a kincsnek ezt a tárházát, mit a Geitner és Rausch-czég nagy szakismerettel aknáztat ki.

Ez a vulkanikus talaj fog lángot lehelni a hajdan és ma is hires Frey-féle borokba. A szőllőtelep mint a szőllő és dicséri szakavatott gazdáját, kinek a Lágymányoson és egyébütt is vannak kitünően müvelt szőllőtelepei és igy a budai bor régi jó hirnevének visszaszerzéséhez hozzá fog járulni.

A gyönyörü panorámát melyben részt vesz a Rupp-féle szép fekvésü hegy szakadó esőben élveztük, és igy is fenséges volt. A házi gazda szivességéből megizleltük a kiállitáson, versenyen kivül résztvevő Frey-féle terméstt.

Sajnos, hogy a természet pazar szépségét ugy osztotta el, hogy ebbe az elrejtett paradicsomba ez idő szerini nehéz eljutni. Ha másutt volna ez a pompás hegyvidék bizony utak lennének oda és hegypályák és siklók. Idővel ez is beteljesedik talán, de addig is a mennyire lehet javitani kell az utakat.

i—a.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Funk Ede

A halált és az adót meg kell fizetni. Ezen a földön sem örökélet sem kiváltságos adót nem fizető nemesség nincsen. Nem énekelhetjük ma már mint őseink:

Egy Istenem egy életem
Én az adót nem fizetem.

Meg kell azt fizetni akár énekszóra, akár dobszóra. Polgári kötelesség. Ezt mondják és ugy is van.

Három betü a. d. o. = adó, visszaforditva oda az az add oda, ha csak végrehajtást nem akarsz a nyakadközé keriteni és kotya vetyére engedni azt a mid van . . .

Adót fizetni nem kellemes, de kellemetlen azt be is hajtani. Egyik nem fizethet a másik halogatja a fizetést. Elébvaló előbb ez, elébvaló az. Ritka az az ember a ki adóját pontosan fizeti, még ritkább a ki előre fizet.

Az adófelügyelő ragyogó arczczal jelenti, hogy ebben vagy abban a hónapban a fővárosban folytak az adófizetések s ha rosszul folynak akkor elsavanyul ez a derült ábrázat és kapják az adóbehajtási hivatalok a dorgatoriumot a sok rendeltetik, megyhagyatik különben kifejezésekkel.

Könnyü a méltóságos vagy nagyságos adófelügyelőnek, de nehéz a helyzete az adóbehajtási hivatal főnökének, Az adóbehajtó hivatal főnöke közel van a közönséghez s mint az éjszakamerikai elnökhöz minden bejelentés nélkül állithat be hozzá a legutolsó néger is. Ismerősei jó barátok, szegények, árvák jönnek hozzá, ügyefogyottak, kik kérnek és könyörögnek.

Helyzete nehéz. Felfelé kő szivet kell mutatni s lefelé lágy viaszkot, hogy legalább vigasztalja azt a szegény végrehajtatottat, ki hozzá jön és belecsepegtesse szigoruság nélkül az adó fizetés ihletét.

A kitünő erőkből álló első kerületi adóhivatal élén a fővárosnak régi kipróbált tisztviselője Funk Ede az ő kedves nyugodt, szeretetreméltó modorával áll az adócsavar kormányán.

Budai gyerek. Vér a mi vérünkből, hus a mi husunkból, sziv a mi szivünkből. Pontos megbecsülhetlen tisztviselő, ki minden kerületi lakost ismer egész a velők oszlásáig.

Nagyságos, méltóságos urakkal vagy szegény emberekkel a maga jó budai hangján beszél és ha megteszi is a mi lehető soha törvények és kötelességek ellen nem vét.

Azért fizetik az első kerületben jobb kedvvel az adót, mert ő áll az ügyek élén és tud bánni az emberekkel. Erélyes, de nem basáskodik.

Hivatala ugy elfoglalja, hogy alig marad ideje a pihenésre. A törvényeket jól ismeri, az ügykezelés kis ujában van. Pontos mint az óra. Jó ember és csak e jósággal töltheti be fontos és terhes felelőségekkel járó hivatalát a közönség és telebbvalói teljes megelégedésére.

Válasz.*)

Buda és Vidéke mult vasárnapi számában a névmagyarositással foglalkozik, ezt hazafias és helyes eszmének tartja, csak azt kifogásolja benne, hogy — mint a czikk előttünk ismeretlen szerzője egyebek közt mondja: „ötven krajczárért tolakodó könyelmüséggel hóditanak el kétes egyének történelmi neveket is.“

Hát foglalkozzunk evvel a váddal bővebben, megérdemli, már a kérdés tisztázása érdekében is.

Történelmi neveknek tartjuk az olyanokat, melyekre valamely történelmi alak bizonyos fényt, dicsőséget ruházott át, ez bizonyos; de hiszen ezek a történelmi alakok már életükben sem állottak nevükkel egyedül, mivel mindegyikük valamely helynévről, származása vagy dicső tettei helyéről neveztetett el s bizonyos, hogy sok más — kevésbé vagy épen nem dicső egyén — ugyanily módon kapta nevét, midőn a vezetéknév szokásba jött.

Igy hát, a t. czikkiró ur szempontjából itélve, már ab origine óriási visszaéléseket követtek volna el a történelmi nevek kárára. De hát dicső elődeink, daczára az akkori olygarcha nemesség büszkeségének, nem nagyon törödtek avval, hogy paraszt. jobbágy is viseli az ő fényes nevüket, mivel semmi káruk nem volt ebből.

Manapság is ugyanaz az eset. Akárhány Almási, Andrássi, Hunyadi, Szécsényi Rákoczi stb. van az Alföldön, a ki daczára dicső nevének szorgalmasan kezeli az eke-szarvát s mágnásaink közül senki sem panaszkodik e miatt. De nincs is erre semmi elfogadható jogalap, még a méltányosságot sem sérti, hanem csak a hiuságot kissé. Mert miért ne lehetne az a szegény ember Hunyadi vagy Rákóczi, ha esetleg ott született Hunyadon vagy Rákóczon; hiszen azért mindenki tudja azt, hogy nem ez a dicső emlékezetü törökverő, sem a vitéz kuruczvezető, sem pedig ezek ivadéka, mivel ezek a magyar arisztokráczia tagjai voltak, nem pedig földet turó szegény ördögök.

Épen ezért nem értjük a t. czikkiró ur nagy ijedtségét s óva intő szózatát: „a belügyminiszterium ne engedje a történelem bemocskolását!“ Hiszen ha igy folytatjuk az osztálygőg szent nevében, akad majd egy kissé önérzetesebb Szabó, Kovács, Székely, Német stb ur a ki szintén kijelenti, hogy senki se merje az ő történelmi nevét bitorolni s akkor hová jut a névmagyarosodás? Mindenki nevét csak nem lehet Akáczfa-, Fenyőfa-, Kikeleti hóvirág- stb.-re magyarositani, — ámbár ezek igen szép növénynevek — és szerény véleményünk szerint valamely állatnév birása sem képezi mindenki hő kivánságát.

Odajutnánk tehát ismét — a mit a t. czikkiró ur is javasol, — hogy helynevekről vegye a közönség is a nevét, de akkor ismét utunkat állja a névmagyarositástól annyira féltett történelem (mivel majdnem minden helységnévnek meg van az ő illustris viselője) s igy, kérem szeretettel, nem mennénk bizony semmire; a névmagyarositásnak megszünnék életfeltétele, ha mindenki tanácsára vagy rosszalására hallgatnánk, azt hiszük többet ér a — nemelyek szerint — hibákkal biró névmagyarositás, mint semmiféle.

Egyébiránt a névmagyarositó társaság dolgozik most egy névjegyzék kibocsátásán mely hivatva lesz a közönséget helyes és szerényebb nevek választására birni, mely névjegyzék azonban — előre tudjuk — ismét sokak kritikáját fogja magára felidézni.

Egyes kinövések miatt, melyeket — mint

*) Adjuk a választ a visszaválaszolás joga fenntartása mellett.

a névmagyarositásról szóló „Utasitás s a félévi jelentések mutatják — maga a társaság ostoroz leginkább, nem lehet ennek a hazafias eszmének utját állani vagy pláne meghiusitani. Ments meg Uram a barátaimtól, ellenségeimmel majd magam elbánok!

Telkes Simon
elnök.

Torbágyon vagyunk még.

Torbágyon vagyunk még,
Kedves szerkesztő ur;
De a láthatárra
Sötét felhő borul.

Nem az évszak oka,
Ennek, hogy ez igy van,
Hiszen szeptember még
A nyárutó hava.

Hej de ez Ezredév!
Bús kesergő volta
Nem hangolt bennünket
Lelkesedő hangra.

Nyaraltunk — muszájból
Mert ha már itt vagyunk
Többnyire csak amugy,
Tekézésnél — iszunk!

Asszonyok, gyerekek,
Az erdőbe mennek.
Ha eső s szél vihar
Oda kiengednek.

De a jövő évre!
Ha Isten segiti
Jobb időket várunk,
Jó szerkesztő urral
Majd itten koczintunk!

1896. Torbágyon, augusztus 31-én.

Torbágyi.

Magyar ipar, magyar találmány.

Sokat vezérczikkeznek lapjaink a magyar ipar felkarolásáról ugy átalánosságban; de ha végig lapozzuk az ujságot mindig többet találunk még az Ős-Buda és Konstantinápoly pikánsnak hiresztelt különlegességei ajánlásaiból is, mint a magyar ipar nevezetesebb jelenségeiről. Annál nagyobb örömmel adjuk vissza lapunkban a Hazánknak a magyar iparnak egy jelentős mozzanatára vonatkozó következő sorait:

A fővárosi vásárcsarnok tetején kiütött tűz alkalmából bizonyára érdekli a közönséget, különösen az épitkezéseket megrendelő közhatóságokat, hogy a bádogfedésnek egy uj, hazai találmányu módja szerint bádogfedéseknél semminemü forrasztás sem lévén szükséges, a forrasztással okvetlen járó nagyon is fenyegető tűzveszély mellőztetik. A szepesmegyei prakfalvi gróf Csáky László-féle vasgyár igazgatója Aradi János találmánya az uj szerkezet, melyet már alkalmazása előtt kiváló bel- és külföldi szaktekintélyek, a legtekintélyesebb forum: a zürichi müegyetem vizsgáló bizottmánya is epokhálisnak jeleztek. A fődolog azonban az, hogy gyakorlatilag teljesen bevált. A prakfalvi vasgyár 2—3 év óta számos épületet fedett az Aradi-féle szerkezet szerint. Igy magában a fővárosban számos épület, különösen a m. kir. államvasutaknál sok ezer méternyi területet. Vaggonokat fedettek a gyár által a m. állam, a kassa-oderbergi és a boszniai vasutak. Kapott a gyár megrendeléseket Oroszországból is; egy nagy porczellángyár összes épületeinek fedésére nemrégiben utazott el a gyár szerelője Charkovba Közép-Oroszországba valamint kapott a gyár megrendeléseket Ausztriába is, értesülésünk szerint Insbrucka és Teschenbe. Az igen elmés szerkezet kiváló előnyeiként emlitik a szakemberek, hogy tartósabb, szebb olcsóbb, az eddigi vaslemez fedéseknél; viharnak pedig a legjobban ellentálló, a mire nézve a prakfalvi gyár jótállást vállal. Nem csekély és érdekes előnye a szerkezetnek, hogy leszerelhető, a mi igen fontos ideiglenes épitkezéseknél. Hogy a forrasztás szükségességének hiánya milyen fontos, azt a fővárosi vásárcsarnok kigyulladása kézzelfoghatólag igazolta. A kiállitás bányászati és kohászati csarnokában elhelyezett gróf Csáky-féle érdekes pavillonban nemcsak a tető mintázata van meg, hanem maga a gyárban készült pavillon az uj szerkezet szerint van fedve, valamint az állatkiállitás vendéglője s ugyanott egy kisebb épület.

Kérjük előfizetőinket és mindazokat, kik lapunkat bárminő viszonynál fogva kapják, hogy ha lapunkat nem kapják azt levelező lapon velünk azonnal tudassák. A 33 és 34-ik szám kézbesitésénél hibák fordultak elő. A kik ezeket a számokat nem kapták sziveskedjenek azt kiadó hivatalunknál reklamálni.

Különfélék.

— **Választás.** A II. ker. országuti kapisztráni Ferencz-rendiek zárdájában f. é. aug. 26-án tartományi gyülés tartatott, a mely gyülésen főnökké az eddig volt országuti plébánost P. P. Tamási Alajos zárdafőnökké és plébánossá az eddigi titkár P. P. Hamhaber Gentilis választották meg. Az országuti katholikus polgárok szivből örülnek ennek a választásnak és meg vannak győződve, hogy mindkét lelkész hivatását épp ugy mind eddig a legnagyobb buzgósággal fogja teljesiteni.

— **Zichy-kápolna a Mátyás-templomban.** A Zichy grófok családja nagyobb összeget ajánlott föl a budavári Mátyástemplom számára, hogy az ősi koronázó templom egyik kápolnája a Zichy nevet viselje. E kápolna el is készült s a grófi család költségén most szerelik föl. A minap éppen a faragott fából készült diszes gót stilü oltárt akarták benne elhelyezni, de az asztalosok vigyázatlansága következtében az oltár eldült s több diszitése összetört. Az oltárt most helyreállitják s legközelebb elhelyezik a kápolnában.

— **Az országos nemzeti szövetség** munkásügyi osztálya dr. Barthos Andor miniszteri titkár elnöklete alatt ülést tartott, melyen hosszabb eszmecsere után elhatározta, hogy ez év telén, október elsejétől a jövő évi márczius végeig a fővárosban munkásképzőestéket reedez. Ezeken az estéken kiváló szakférfiak fognak népies előadásokat tartani a magánjog, nemzetgazdaságtan, politika, közjog és az egészségügy köréből. Az előadások sorrendjét azonnal közzéteszik, mihelyt a közreműködésre fölkért férfiak beküldik nyilatkoztaikat. Ezeken az estéken rhetorikai előadások is lesznek, a melyeknek rendezésében részt vesz a demokrata munkáspárt is. E gyakorlatoknak az a céljuk, hogy a hazafias munkásokat előkészitsék a munkásgyüléseken való részvételre s esetleg arra, hogy fölvehessék a harczot a szocziál-demokrata párt kitanult szónokaival.

— **Budavár visszafoglalása.** September 2-án Budavárának a töröktől való visszafoglalásának 210-ik évfordulója. Ez alkalomból szeptember 6-án, vasárnap délelőtt hálaadó istentisztelet lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. Az ünnepi misét Bogisich Mihály püspök czelebrálja.

— **Érdekes könyv.** Október közepe táján meg fog jelenni e czimü munka: „Kossuth Lajos a világtörténelem itélőszéke előtt.“ Közli a millenium emlékére és a magyar nép figyelmébe ajánlja Zimándy Ignácz törökbálinti plébános. A körülbelül 40 ivre terjedő munka, ára 2 frt. Megrendelhető a törökbálinti plebánia hivatalban.

— **A szőlők felujitása** tárgyában értekezlet volt a földmivelésügyi minisztériumban. Az értekezlet foglalkozott azokkal a kiadandó rendeletekkel és utasitásokkal, a melyeket a filloxera által elpusztult szőlők felujitásának előmozditásáról szóló 1896. évi V. törvényczikk végrekajtása tesz szükségessé. Az előadó meghallgatása után fölszólalt gróf Károlyi Sándor, nagy sulyt fektetve a szövetkezeti eszme felkarolására. Bernáth Béla hozzájárul ehhez, Hammersberg Jenő, Hieronymi Károly, Boda Vilmos, Enyedy Lukács és többek hozzászólása után a miniszter a két napig tartó értekezletet bezárta. Minket mint bortermelésre hivatott vidéket, hol a III-ik kerületben ő szőllők ujjáalkotásának munkáját megkezdték nagyon is érdekel ez az értekezlet. Fontos körülménynek tartjuk, hogy az agrárbank két vezérférfiával Hyeronimi Károly és Enyedy Lukácscsal élénk részt vettek a tanácskozásokban, mert eddig még nem vagyunk egészen tisztában vajon az agrárbank milyen részt vesz a nagy munkában. Nem tudjuk milyen nyereségre számit a bank? Ismeretlen előttünk, hogy mi több a bank müködésében a humanizmus, hazafiság vagy a tőke szerencsés kamatoztatására való törekvés?

— **Szaniszló püspök szobra.** Nagyvárad egykori, jótékonyságáról hires püspökének, Szaniszlónak emlékszobrot állit a nagyváradi káptalan. A szobrot Tóth István szobrász mintázta s a nagyváradi káptalan megbizásából a mintát e héten veszik át a müvésztől Winkler és Palotay nagyváradi kanonokok. Az emlékszobrot érczbe öntve a nagyváradi székesegyház és a püspöki palota között levő hatalmas téren állitják föl. A leleplezés ez év őszén lesz nagy ünnepélyességek közt. Tóth István a budai müvész telep egyik jeles tagja, a kinek szép alkotásairól már többször megemlékeztünk, valódi müvészettel készitette el ezt a szobrot, melyről szaktársai is dicsérettel emlékeznek.

— **A budapesti társaskocsi részvénytársaság** folyó évi augusztus havában 535.365 személyt szállitott és ezek után 41,408 forint 48 krajczárt vett be, a mi a mult év augusztus havával szemben 196,253 személylyel és 16,260 forint 57 krajczárnyi bevétellel való szaporodást mutat. A folyó év kezdetétől mindössze 4.193,506 személy szállittatott és 323,075 forint 05 krajczár vételeztetett be.

— **A nemzetközi gazdakongresszus** alkalmából időszerű czikket olvasunk a Magyar Gazdák Szemléjében a buza folytonos árhanyatlásának okairól. A czikket Bernát István az ismert gazdasági szakiró irja. Erdekesen fejtegeti, hogy az árhanyatlásnak nem a tultermelés az oka, mert ilyen tényleg nincs, hanem a börzei határidő-játék papiros-buzával, illetőleg az üzletek buzában — de buza nélkül, Ennek a veszedelemnek az ellensulyozásával föltétlenül szükségesnek tartja az aranyvalutával szemben az ezüst értékének helyreállitását és a külömbözeti üzletek eltiltását. Hivatkozik az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Gazdaszövetség álláspontjára, melynek a börze reformja ügyében kidolgozott emlékirataiban egyértelmüen állást foglalnak a külömbözeti üzletek ellen s azoknak mielőbb való eltörlését sürgetik, — s a német birodalmi tanácsra, melynek többsége csak nemrég szintén a börzejáték teljes eltörlése mellett nyilatkozott. A Magyar Gazdák Szemléje legutóbbi füzetében figyelemre méltó czikket irt még dr. Csillag Gyula egyetemi tanár a gazdasági cselédügyről és a munkás- és cselédbiztositásról. — Bálint Imre pedig a tőzsde reformjáról. A folyóiratot a Magyar Gazdaszövetség adja ki s tagjainak, a kik évi 6 frt tagsági dij fizetésére kötelezik magukat, ingyen küldi.

— **Mulatság.** A budai katholikus legényegyesület 1896. évi szeptember hó 13-án (vasárnap) a „Fáczán“-vendéglő összes termeiben (II. Medve-utcza 6. sz.) Az 1896. évben besorozott ujoncok tiszteletelére szinelőadással egybekött jótékonyczélu bucsu-tánczestélyt rendez.

— **Heti müsor a budai-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Csókon szerzett vőlegény“; Kedd: „Az ember tragédiája“; Szerda: ugyanez; Csütörtök: „A plebános szakácsnője“;“ Péntek: „A bőregér;“ Szombat: „Gróf Monte Christo„; Vasárnap: „Bukow a székelyek hóhérja, vagy a madéfalvai veszedelem.“

— **A »Zenélő Magyarország«** zongora zenemü folyóirat augusztus 15-diki XVI. száma becses és változatos tartalmával ujra szebb és szebb meglepetést szerez. Tartalmazza I. Farnos Rezső, »Csucsi emlékek«-et 2 szép magyar dallat melyek elseje »Fogytán van a hold« másodika »Elváltam a lánykától« czimüek. II. A franciák hires »Marseillaise« nemzeti dalai Beyer Ferd. pompás átiratában. III.

Hiller F »Guitárral« („Zur Guitarre«) hires szalondarabját. A minden száma 10 oldal — mindenkor a legdivatosabb s zenekarok, orpheum, színházak müsorából vett legkeresettebb ujdonságokat közlő zenemü folyóirat ára negyedévi 6 füzetre — hatvan oldal zenével 1 frt s előfizethetni a »Zenélő Magyarország« kiadóhivatalánál Budapest VI. Csengery-utcza 62/a. Előző évfolyamok — ugy az idei evfolyam számai folyton kaphatók — s az előfizetés bármely évnegyedtől kezdhető. Mutatvány számot minden érdeklődőnek ingyen, bérmentve küldenek.

— **Ybl Miklós szobra.** Ybl Miklós a kitünő és halhatatlan müvész szobrát folyó hó 8-án leplezik le. A leleplezésen a királyt József főherczeg fogja képviselni. A nagynevü müépitő szobra sikerült. A szobrász eltalálta nemcsak vonásait, de az egyszerü budai polgár egyéniségét is. A szobor a várbazár előtt áll s rátekint a királyi palotára, mely Ybl Miklós tervei szerint készült és egyik mester remeke a nagy müvésznek, ki nevét aranybetükkel irta a magyar mütörténelembe.

— **Halálozás.** Fill Ferencz tekintélyes polgár a Duna-kávéház előzékeny tulajdonosa 42 éves korában hosszu és sulyos betegség után meghalt. Nagy család gyászolja elhunytát.

— **Magyartalan emléktáblák.** A főváros legujabb monumentális alkotását a vámház-téri hidat már teljesen elkészitették s most már a bejáróknál elhelyezendő márványtáblákon dolgoznak. Ezeknek a tábláknak felirását mostanában állapitották. Az egyik tábla felirása ilyen hangzásu:

„Épült az 1893-ik XIV. törvényczikk alapján az ország költségén. A közforgalomnak átadott ő felsége a király által a magyar állam ezer éves fennállásának évében 1896. október hó 4-én.

Jó volna legalább ennek a táblának felirását kijavitanák talán ilyen formán:

Épült az 1893-ik XIV. törvényczikk alapjdn az orszdg költségén. A közforgalomnak dtadta ő felsége a kirdly a magyar dllam ezeréves fenndllásdnak évében, 1896. október hó 4-én.

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **A m. kir. államvasutak szombathelyi** üzlvezetősége alá tartozó Győr-veszprém-dombóvári h. é. vasut, Győr-Bakony-Szt-Lászlói vonalrésze, Pannonhalma, Varsány és Bakony-Szt László állomásokkal, Kis-Megyer, Nyul és Győr-Asszonyfa rakodóállomásokkal, továbbá Tarján puszta megálló-rakodóhellyel és az ez alkalomból létesitett Győr-Szabadhegy csatlakozó állomással folyó évi augusztus hó 11-én a nyilvános forgalomnak átadatott. Valamenyi állomás és rakodó állomás Győr-Szabadhegy kivételével az összes Győr-Szabadhegy csatlakozó állomás pedig, valamint Tarján puszta megálló rakodó-hely a Személy, podgyász és kocsirakományi, teher-áru forgalomra (utóbbi elszámolás nélkül,) van berendezve. — Budapest, 1896. augusztus 22-én. Az igazgatóság.

— **Állomás megnyitás.** A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesitése szerint a mult hó 15-én megnyilt kaposvár-fonyódi h. é. vasuton fekvő »Fonyod-fürdőtelep állomás, — mely annak idején csak személy- és podgyász-forgalomnak volt átadható, f. é. augusztus hó 29-én az összes forgalomra megnyittatott. Budapest, 18á6. augusztusz 28-én. Az igazgatóság.

— **Nemzetközi közutazási forgalom Franczia-országgal és Angliával.** F. évi augusztus hó 10-én a nemzetközi körutazási forgalomban Franczia-országgal és Angliával a franczia-angol-belga-luxembergi-német-svájczi-oszttrák-magyar körutazási forgalmak számára f. é. május hó 1-étől érvényes személy dijszabáshoz és függelékéhez az I. pótlék lépett életbe, helyesbitéseket tartalmaz.

Tájékoztató.

— **Egy régi czég.** A közönség méltán karolja fel hosszabb idő óta **Grünwald Samu** jó hirü divatáru üzletét. Ez a fényesen berendezett áru terem a várban Szt.-háromság-tér 8. sz. alatt már több mint másfél évtizede áll fenn és örvend jó hirnévnek. Vásárlói dicsérik a finom és jó árukat s a pontos kiszolgálást. Főüzlete **Krisztina-tér I/a** van. Ő volt a ki a Krisztinavárosban az első elegánsabb divatkereskedést nyitotta, s e téren ő neki érdemei vannak. **Grünwald Samu** neve ma jól és előnyösen ismert Budán és vidékén. Legujabban tevékenységének azzal adta jelét, hogy oly olcsó árjegyzéket bocsátott ki, mellyel egy budapesti czég sem képes versenyezni. Szivesen jegyezzük fel ezt és ajánljuk olvasóinknak a minden igényt kielégitő szolid kereskedőt.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker. Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachranovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **Paradicsomos üveg** 8—9 száz darab különféle nagyságban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

— **Elveszett kutya.** Egy fehér kávészintarka egy éves angol poienter vadászkutya mely „Stüszi" névre hallgat elveszett. Becsületes megtaláló illő jutalomért adja át, **Holló Barnabás** szobrásznál várkert-bazárban lévő mütermében.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **lszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kö- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Értesités.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a közkedveltségnek örvendő budai **első rangu primást,**

BERKY KÁROLYT

és társait nagy külföldi utjuk után sikerült szerződtetnem **I. ker. Arany-Szarvashoz** czimzett kávéházi helyiségembe.

Valódi kávéházi italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodom.

Kegyes pártfogásért esd

PERTL PISTA
kávés.

Mindennap zene.

Grünanger és Stojanik
kárpitos és diszitők
I. ker., Döbrentey-utcza 18.

Ajánlkoznak minden e szakmába vágó munkák izléses és pontos eszközlésére.

Átalakitások és javitások helyben és vidéken gondosan eszközöltetnek.

Számos megrendelést kérünk.

Schlaucher Ferencz
vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinhdz utdn mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Konstantinápoly Budapesten.

Óriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKÖZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

A FONCIÉRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tüz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Az adonyi uradalom tejgazdaságainak tej termelése 1897. évi január 1-től kezdve eladó. A venni szándékozók felhivatnak, hogy vázlatos ajánlataikat **»tejgazdasági felügyelőség«** czim alatt **Duna-Adonyba** (Fejérm.) poste-restante küldjék be f. évi szeptember 10-ig. 458

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy III-ad éves tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomas, táviró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoirba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pinczе régi arany bányaból átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Balaton Füreden 1254 □-öl befásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Écsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a kiköl-csön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalom czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Eladó szőllős telek. Bekeritett szőllős telek nagy terület Budán eladó. Hol megmondja a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 457

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Lakás. Lakast keresek Ujlakon vagy Ó-Budán 2—3 szobával kert használattal. Egész kisebb házat bérbe veszek vagy részlet fizetésre vásárlok. Tessék tudakozódni a kiadóhivatalban. 461

Gazdák és cselédek. A helyszerzőnek fizetett pénznél jutányosabb és biztosabb, ha a **gazdák cselédet, a cselédek helyet** a Buda és Vidéke apró hirdetései utján keresnek. Igy a cselédek megmenekülnek némely megbizhatlan helyszerzőktől.

Ismeretség. Idősebb ur középkoru önzetlen nő ismeretségét keresi szórakozás czéljából. Levelek »Szórakozál« czimen a kiadóhivatalba. 463

Bortermelők figyelmébe. Korcsmáros utólagos elszámolásra jó és jutányos bort keres. Üzlete jó forgalmu és látogatott. Bővebben a kiadóhivatal. 464

Kiadó lakások Budán. Két szoba egy konyha. — Két szoba előszoba. — 3 szoba veranda stb. — Két utczai 1 udvari szoba, hozzátartozokkal. — 3 szoba előszoba. Hol megmondja a kiadóhivatal. 465.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.

Specialitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzómüvek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s egész malomberendezések.

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csövezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Aczélöntés.

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZÉKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üditő ital

mindenütt kapható.

Kizárólagos eladási főhely Lázár és Verzár Brassó.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizét

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ UTCZA 15.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bevegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

1888. évi saját termésü

Szegzárdi veres és fehér

Ó borok.

Ferdinánd testvérek

Budapest. Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöldfához“**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora reggeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hide ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALÓ KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébánia-utcza sarkán, „A ZÖLD VADÁSZHOZ“

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, kesztyű, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s pipereczikkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Vizivaros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemmel f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

BEIMEL LAJOS

bank és váltóüzlete Budapest, IV. Kecskeméti-u 13.

MESTERHÁZY MIHÁLY

fűszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.45 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.46 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2.— és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa	18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

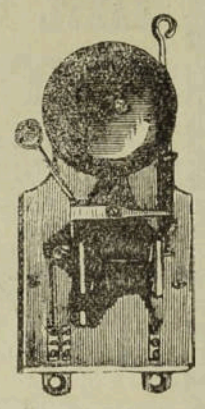
Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemű villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

A nmlt. vallás- és közoktatásügyi **m. kir. miniszterium által** engedélyezett magán-zene

Conservatorium

zongora, ének, hegedü, gordonka, fuvola, czimbalom, franczia nyelv drámai előadás, kamara-zene, karének és zeneelméleti tanszakokkal az elemi oktatástól a legmagasabb müvészi kiképzésig **Erzsébet-körüt 44.**

Fiók-intézet: II. Jégverem-utcza 6. szám.

Igazgató: Somogyi Mór tanár, zongora-müvész.

Beiratkozás a főintézetben naponta 8—5-ig a fiókintézetben naponta 2—6 óráig.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1 a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy az **őszi idényre** bel- és külföldi női ruhakelmék és barchettek nagy választékban megérkeztek **és kérném annak szives megtekintését.**

Szabókellékek és bélésáruk leszállitott árjegyzéke.

Organtil kéknyomásu **AME** védjegygyel

	2	3	4	5	6	szám.
1 vég fehér	56	60	70	74	80	kr.
1 „ fekete	62	66	74	80	86	„

Dupla széles **Mouslin** fenti védjegygyel

	00	0	0x	I	II	szám.
fehér	18	20	24	26	30	kr.
fekete	20	22	26	28	32	„

Tangebb	20 kr.
Kautschuk fehér és fekete	20 „
Lószőr jó minőségü	25 „
Surah selyem minden szinben és legjobb minőségben	80 „
Bengalin és Ottoman nehéz selyemdisz méterje	90 „
Franczia atlasz-szatén	25 „
Foulard legjobb minőség	12 „
Csikos derék bélés	18 kr.
Sima Twill	22 és 26 „
Buffalo halcsont, 2 darab	3 „
Valódi „ 1 „	3 „

Tricó izzólap, jó minőségben II III IV szám. 8 12 15 kr.

Ujdonság.

Elite-Bársony ruha szegély, minden szinben, méterje			8 „
Lissa, aljzsinór,	„	„	2 „
Litzni ruhaszegély	„	„	2 „
Gépselyem, szines	4 kr.,	fekete	5 „
Övszallag, sima	3 kr.,	ezüsttel	4 „
Párizsi Eifel-kapocs, kis doboz, fekete	4 kr.,	fehér	5 „
— — 10 dekás doboz, fekete	4 kr.,	fehér	14 „

Legujabb ruhadiszek, csipkék, szallagok, legolcsóbb árban.

Forinton felüli vásárlásnál 40% árkedvezményben részesitem t. vevőimet visszatéritési szelvényekben.

Tisztelettel

Grünwald Samu.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 37. sz. (Szent-Mihály hava) Vasárnap, szeptember 13.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Élő emlék.

„A természet remeknek alkotá Budának erdős-bérczes tájait“ van bevésve a Pozsonyhegy egyik kilátoján Havas Sándor tiszteletére felállitott márvány táblára, melyen az ő érdemei soroltatnak fel, melyeket a budai hegyvidék járhatóvá, és élvezhetővé tétele tárgyában szerzett magának. A hetvenes évek elejétől kezdődik tényleg a budai erdőségek müvelése — tekintettel a közönségre. Havas utakat kezdett kihasitani, kilátókat állitott fel és utjelzéseket készittetett, melyek azonban még az ő kezdeményezése folytán a nyolczvanas években másokkal, a jelenleg is használatban levőkkel cseréltettek fel.

Ezáltal a nagy közönség is figyelmessé lett, téve erre a kincsre, mely a főváros határában, annak közvetlen közelében van és az erdő kimélése rendeltetett el, az eddig a jövedelem fokozása czéljából folytatott favágások be lettek állitva, illetve csak a száraz és szél által kitört fák összeszedésére szoritva. Ez időtől kezdve Havas Sándor az összes rendelkezésére bocsátott összeget az erdő szépitésére, és uj ültetések telepitésére forditotta, s ekkor kezdette már a budai kopárokat és a balparti fásitási övet beültetni, az időközben életbe léptetett erdőtörvény szakember tartásán kivül más kötelezettségeket is rótt a székes-fővárosra, igy a többi között az erdő állandósitásának kérdése is felmerült s ennek biztositása érdekében ujból szabályos vágások hozattak be mert a a szakemberek azt mondották, hogy azért, mert nem lesz a fa vágva, még nem következik, hogy az örökké ott marad állva, tavaszszal viritva, nyáron árnyékot adva, hanem az is eléri aggkorát és akkor rohamosan kezd pusztulni, és az egész vidék egyszerre vagy rövid idő alatt lesz kopaszszá. A szakembereknek okoskodása annál alaposabb volt mert egyrészt az erdők kora meglehetősen egyenlő volt és másrészt látták azt is. hogy régebbi időkben az erdő csak jövedelem forrásnak lett tekintve s igy a levágott után ültetése érdekében nem történt nagyon sok, hanem a természetre hagyatván az ujra erdősités müvelete is, a mindinkább vénülő tuskokon keletkezett egyik vágástól a másikig elsatnyuló sarjakra szoritkozott.

A rendszeres vágások által az egyes területek ujra ültetéséhez nyeretvén hely, az erdő léte biztositva van, mert a hány régi fa esik a rendszer áldozatául, ugyanazon helyen tizszer annyi életerős, egészséges fácska lesz ültetve, hivatva öreg és beteges elődjük helyét betölteni, a fanemek tarkasága által a szemet felüditeni, a levegő tisztitása által a tüdőt tágitani és ugy a jelen mint a jövő nemzedéknek is kellemes üdülési és szórakozási helyeket nyujtani. Nem hagyattak természetesen ez alatt figyelmen kivül a budai kopárság és a pesti homokbuczkát sem, ezek továbbra is szorgalmasan ültetgetvén ki. E munkálatok valósitásánál nem hagyták figyelmen kivül a közönség érdekét egy pillanatra sem, miután utak stb. ép oly gondozásban részesültek mint előbb, uj utak is lettek létesitve, s a vágások számának szaporitása által azok az egyes helyeken oly aprókra szabattak, a mint

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (8)

(Folytatás.)

Hátha valami rosszban jár? Semmi köze hozzá. Becsületesen megfizeti a szállást, az ételt. Keressék, kutassák a zsandárok, nem az ő dolga.

Eszébe jutott az is, hogy az öcscsének adta ki. Most két öcscse van. Állja a szavát. Nem fogatja meg magát hazugságban. Pedig a sánta kutyát meg a hazug embert rögtön utól érik.

Meg merne rá esküdni, hogy ez a magát betegnek kiadó uriember bujdosik valami elől. Sorsüldözött. No ha az, annál jobb. Menyétes Márton mindig védte az ártatlanokat. Ne átkozza meg az ő hajlékát senki.

De hátha valami sikkasztó? Annyit olvas az ember az ilyenekről az ujságban. Ha az volna, minek tartaná azt a földgömböt?

Rablógyilkosnak sem néz ki. Igen ám, de látott ő már nagyon ártatlan képü rablógyilkosokat is. Titok, titok, de mégis kipattan. Üsse a kő.

Egyszer csak lélekszakadva jön a kisbiró. Alig birt beszélni a szuszogástól.

— Nagyuram, jöjjön hamar a községházához.

— Ugyan minek?

— Birák uramék kérik.

— Hamar a kabátomat, anyjuk! — szólt a mészáros és ledobta a kötényét.

— Tessék sietni.

— Én nélkülem nem lehetnek el?

— Máskor is bajosan, de most még épen nem . . .

— Ki van itt? A végrehajtó?

— Annál is rosszabb.

— Stafétába jár az Ambrus czigány a szolgabiró urtól.

— Stafétába.

— Ejnye. canis mater, akkor menjünk.

Menyétes Márton uram, ha törvénytenni hivták, mindig diákosdott. Négy osztályt végeztettek vele. Szerette, ha a paraszt a diák szóra jobban süvegeli. Mert a diák szónak van az igazi respektusa.

Jó inzsellér-lépésben mentek a kisbiróval együtt, ki tisztelettel teljes távolban eresztvén maga előtt Menyétes Márton uramat, fontoskodva emelgette a mogyorófapálczát.

Ferkó „pógár“ pálczája mindig másként állt, a szerint, hogy a hivatalát betöltötte. Ha sétált és semmit nem csinált, ugy csak a hóna alá szoritotta. Mikor közmunkák vagy fórspontot hajtott, ugy tartotta, mint a kardot, Ha tanácsot hivott, akkor hadonázott maga előtt. Elárulta ez a mogyorofapálcza mindig az állapotot. Mikor baj van, rátámaszkodva haladott. ép ugy, mint most.

A tanács teljesen együtt ült. Esős idő lévén, birák uramék nem hiányoztak. Csak Menyétes Mártonra vártak, ki nélkül fontosabb dolog nem eshetik meg. A virilis urak is ott voltak. Rencsi ur, Dálmos Ábrahám, Lornya Máté, a plébános ur doktor ur, kántor ur.

Staféta-levél az asztalfön volt öreg biró uram előtt. Menyétes uram szépen kezet fogott mindenkivel, kinek-kinek hogy dukált, azután leült a virilis urak mellé.

Mikor Menyétes Márton uram leült, jegyző ur kijött az irodából. Ferkó polgár pedig a gyülés kezdetének megpecsételése gyanánt elfoglalta helyét a község vasládáján, várva a parancsolatot.

Megkezdődött a tanácskozás.

Előbb a csekélyebb tárgyatra került a sor. Sürgetik az adót, az utcsinálását, a számadásokat helybenhagyta a megye. A bikák kutjához gém kell, a birkáknak uj itató. Tanfelügyelő az iskolakötelesekről kér jelentést. A selyemfelügyelő azt kérdi, mennyi az eperfa. Az erdő felügyelő a többi fát követeli. Az iparfelügyelő a háziiparról beszél. Csupa „meghagyatik, utasittatik,“

Valamennyihez hozzászóltak. Dél felé érezték már birák uramék az időt, mikor a stafétalevélre került a sor.

A főszolgbiro ur kemény hangon mozdul Rábolcs község elöljáróságára, hivatkozva az alispán ur által közölt belügyminiszteri rendeletre, hogy három nap alatt minden a község területén tartózkodó idegennek, legyen az cseléd vagy bárki, személyleirását és állapotát terjeszsze be különben következő birság terhe mellett.

Birák uramék összenézve hallgattak, arravaló a jegyző, hogy beszéljen. Tese Tóni, a jegyző, megigazitva a füle mellé dugott tollat,

csak lehető volt, azok szélein a fák meg lettek hagyva, hagy a közönség minél csekélyebb utvonalon legyen kénytelen a vágágások mellett elhaladni s ott se érezze teljes hiányát az árnyéknak.

Hogy ezeknél a munkálatoknál nem a jövedelem, hanem az erdők fentartása volt a főczél, azt leginkább következő 1882—1892. évi adatok igazolják: Ezen idő alatt 1069 hold lett beültetve mintegy 9500.000 fiatal fával, s e czélra körülbelül 132.000 napszámot használtak fel, és az ültetett fák árával közel 112.000 frt forditottak erre a czélra.

Ezzel szemben a kivágott fáért csak mintegy 83.000 frt folyt be, tehát az összes bevétel és kiadás ez a tétele is igazolja azt, hogy a fővárosnak csak az erdő fentartása lehet szándékában.

Az ültetésnél a talajviszonyok szerint a legkülönfélébb fanemak lesznek felhasználva. már azért is, hogy az uj erdő változatos, tarka legyen, a nélkül, hogy erdeink szép tölgyesei figyelmen kivül hagyatnának. Igy a tölgyfán kivül fekete és locz fenyő, bükk, loris, puha hárs, szil, platán, éger stb. is lesz ültetve, és hogy ez annál sikeresebb legyen külön faiskola is lett erre a czélra a hegyekben létesitve, a hol az 1887—1892. évi időszak alatt mintegy 9 millió fácska lett nevelve körülbelül 11000 frt költséggel. Az ültetett csemeték gondozására ezen kivül 28 ezer napszámon tul lett felhasználva közel 24 ezer frt költséggel.

Az eddigi séta utak, — melyek mintegy 20000 folyó ölre tehetők — gondozására, kavicsozására, uj utak létesitésére ezen 10 év alatt majdnem 35 ezer napszám szükségeltetett 33 ezer frt költséggel, mely összegben azonban a felügyeletre használt napszámok és azok bérei is benfoglaltatnak.

Hogy a székes-főváros nem éri be ezzel, hanem továbbra is iparkodik a közönség érdekeit kielégiteni, meglevőt fentartani, és ujat létesiteni, esetleg más alkalommal lesz szerencsém kimutatni, most meg csak azt jegyzem meg, hogy e tevékenységről a közönség tulnyomó részének nincsen tudomása, mert csak távolról nézi ezeket az erdőket, sokan ezt még most is járhatlan vadonnak tartván.

Nem mulaszthatjuk el, hogy az okszerü erdőrendezésért Gnekler Károly főerdőmestert meg ne dicsérjük.

Névmagyarositás.

Válasz Telkes Simon urnak.

A Buda és Vidéke programmjához hiven helyt ád minden felszólalásnak és válasznak, a mi azonban a saját elveit és állaspontját nem zavarja meg. Kiadtam Telkes Simon ur válaszát is, ki leginkább czikkünk ezt a pontját tartotta sérelmesnek „ötven krajczárért tolakodó könyelműséggel hóditanak el kétes egyének történelmi neveket is.“

Ezzel a ponttal foglalkozik Telkes Simon ur a Budán székelő névmagyarositó társaság elnöke és nem találja természetesnek azt, hogy az ily nevek elsajátitása vétek, mit a törvényhozásnak meg kell gátolni.

A multban a neveket tulajdon, foglalkozás, jellem, származás stb. adták. Rákócziról került valaki más hová és nem volt neve elnevezték rákóczinak és később lett belőle Rákóczi vagy Hunyadi szépen **i** és nem **y**-nal irva.

Másként áll a dolog ma. Valaki idegen hangzásu nevét változtatni akarja nem látta az soha sem Szécsényt, sem Hunyadot, sem Rákóczot lehetne ő akármilyen ismeretlen dölő vagy növénytani névre nevezett, de készakarva az össze tévesztés czéljából választja a régi nevet. Mert p. o. tisztelt Telkes ur csak nem találja szerénységnek, hogy valaki Fáyvá változzék, mert ez ritka családnév. vagy p. o. Kende, Vay stb.

Ime maga Telkes ur is dicséretre méltó illedelmes tapintattal választotta nevét mert ezt a nevet nem igen találjuk jó magyar hangzása daczára sem.

Hőke Lajos a Vasárnapi Ujság egy régibb folyamában több száz oly dülő vagy határ nevet mutatott ki melyek magokban **i**-vel, helyi, vári, laki, pataki, hegyi, völgyi stb hozzá tétel egyetlen egy családi névvel sem találkoznak és ősmagyar hangzásuak.

Én azt állitom, hogy a megszerzett és hosszu időn át tulajdonná lett Szabó, Székely stb. névre való sem magyarositani. Ezek neveiket nem 50 krajczáron szerezték és nem tolakodtak a családokba, hanem az idő és körülmények ruházták fel őket neveikkel.

Még a novella iróknál is elitélem az ilyen nevek használatát egy kis ismeret és fantasia utján ellehet kerülni a Nagy, Fehér, Fekete neveket is.

Én fentartom a magam nézetét, hogy a meglevő családok nevére való magyarositás ép oly tolakodó hóditás, mint a kihalt családokra való magyarositás.

A mi a növénytan felhasználását illeti az a megjegyzésem, hogy bizony ebből sok jó hangzásu nem létező nevet lehetne választani p. e. Zelnitze, Ösztörüs, Derétze, Torlás, Bogernyő, Rozsnok, Torzon, Kétegygy, Borzon, Veselke, Látonya, Boroszlán stb.

Tessek csak a névmagyarositó társaságnak mikor a névjegyzék kidolgozásával fárad a régi magyar botanikákba bele tekinteni, a katasternél a dölök és határok neveit megfigyelni és összeállithat olyan névjegyzéket, a melyből lehet tolakodás és összetalálkozás nélkül neveket választani.

De hogy Kohnból mi jogon lesz Kinizsi azt megérteni most sem tudom.

Erdélyi Gyula.

Budai müvészek.

(Czikksorozat.)

Irta: **Taksonyi József.**

I.

„Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni.“ Nagy Széchenyink ezt a mondását én igy alkalmazom ránk, budaiakra: Oly kevesünk van, hogy, a mink van, azzal fenszóval dicsekedhetünk. De azért nekünk, budaiaknak van ám külön müvészetünk is, amelyet, mivel az illető müvészek itt laknak, méltán mondhatunk magunkénak.

A müvészet többféle ága van itt képviselve; azonban, mivel a szobrászat és festészet

---

szép tenorhangján megis kérdezte, kinél legyen idegen.

Menyétes Márton uram azonnal elszámolt három darabbal

— Nagyuram, ez nem elegendő . . .

— Hogy-hogy?

— Hol vannak az irások?

Köhögés hallattszott, fontos, ünnepélyes köhögés, Lornya Máté uram jelentette, hogy beszélni óhajt. Akármennyire is aggódtak birák uramék, hogy elpuhul a leves, a szép szót, különösen igy esős időben, szivesen hallották; hát még Lornya, vagy Dálmos tekintetes urét. Dálmos Ábrahám urnak a torka be volt kötve, ma nem beszélhetett, de különben is szájából vette ki a szót Máté ur, szólván a következőket:

— Szabad országban vagyunk. Mióta kell az embernek itt passzus, mint az igavonó állatoknak. Ennélfogva én a szabadság nevében tiltakozom a főszolgabiró ur sérelmes rendelete ellen. Nem türöm a polgárszabadságnak ilyetén lábbaltiprását. Hát annyira el vagyunk mi átkozva, hogy falaink közé senki sem jöhet? Hát hova lett a magyar vendégszeretet? Szeretném én látni, ha én valahol vagyok, kinek mi köze hozzá, honnan jöttem, mit akarok? Egyéb sem kellene, elég ugy is a teher. Tiltakozom.

— Ugy van, — felelt a bölcs tanács.

Ámde a jegyző ur ennyiben nem hagyhatta a dolgot. A főszolgabiró urral nem lehet tréfálni, bölcsen és jól tudja, hogy mit miért rendel el.

Rencsi Barna a nagy urat adta, a kinél fő a modor, még ha gorombáskodik is. O meghajlik s főszolgabiró rendelete előtt, de még sem tartja helyesnek, hogy az irásait kérjék. Ki kell küldeni bizottságba Lornya Máté urat, jelentése elváratván.

Ugy van, ki kell küldeni Lornya Máté urat, szerezzen be tapasztalatokat. Okos ember, jó bánásmódja van, nem tüzeskedik.

A jegyző szintén pártolta az inditványt, annál is inkább, mert senkiről sem tudni előre, ki legyen, jót-e, vagy rosszat akar? Megtörtént számtalanszor, hogy valami nagy gonosztevő rejtőzködik igy. (A felesége akarata és véleménye.) Milyen szégyen lenne az Rábolcsra, ha itt fognának el ilyen embert.

Lornya Máté ur elfogadta a megbizást, legalább az övé lesz a diadal és megörvendezteti vele a feleségét.

Együtt ment el mindjárt a gyülés után Menyétes Márton urammal, a ki nem igen jó néven vette a dolgot és személye ellen bizalmatlanságot olvasott ki abból. Meg is csóválta néhányszor a fejét.

Lornya Máté ur készen volt a tervvel. Bemutatja magát és az viszont. Ezzel rendben van minden.

Igy is történt.

Ácszugi Demetert tetten kapta; épen bort öntött egy szomszédfalusi embernek. Lornya Máté bemutatto magát, Ácszugi is megmondta nevét. A tekintetes ur erre elkezdett vele beszélgetni, hogy tetszik nekr Rábolcs? A beszélgetés közben azt is megkérdi, mivel foglakozik. Dementer üdülőnek jelentette magát. Kitünő a levegő, ugy ajánlották a doktorok. Ha kigyógyul, majd valami után néz; lehet megtelepedik a vidéken, ez igen alkalmas volna „lélekszanatóriumnak.“

Lélekszanatórium, ismételte magában Máté ur, bár nem értette egészen, hogy mi is hát az a furcsaság? De ha mondják, valami és ez elég. Most már legalább referálni tud. Annyit tapasztalt, hogy nem lehet pinczér, a minek Menyétes uram kiadta. Majd kitudódik, gondolta és meghivta magához, ha valaha unatkoznék és jobb szórakozást nem talál.

Hazafelé mentében törte az agyát, mi lehet az a lélekszanatórium. Van egy háza. Ezt még el is adhatja. Ilyen ember duplán fizet és ki tudja, mi válhatik, fejlődhetik az egész dologból. Leányos apa, neki le kell kötelezni mindenkit. Végre is ő beszélt azzal, a ki senkivel beszélni nem akart, övé a diadal.

Fekete kávéra a doktor sokszor átnézett Máté urhoz. A nagy nap délutánján is megjelent és ő élvezte először a kiküldött bizottság jelentését. A bizottság beszámolt az eredményről. A lélekszanatórium megdöbbentette a doktort. Nem vezet jóra. — ez volt a szavajárása. Ma kelleténél többször emlegette. Nem tudta, hogy ez az eszme, ha beválik, hasznára vagy kárára lesz-e? A lélekszanatórium, a lélekszanatórium. Folytonosan ez a két szó zakatolt agyában. No majd meglátjuk, ha engedélyért folyamodik. Véleményezzük, de hogy.

Máté ur ugy vélte, hogy ez szerencsés terv. (Csak neki volt eladó háza.) A doktor fejét csóválta, ümmögött, mint a nehéz beteg ágyánál. Fogta a saját pulzusát. Félt a konkurrenciától. Ez az ember doktor, annak kell lennie és ez csak terepet tanulmányoz. Résen áll és védi magát a támadások ellen.

uralkodik első sorban a helyzeten, azért ezekről fogok mindenek előtt szólani.

A királyi kegy sok fiatal kezdőnek nyujt lehetőséget arra nézve, hogy művészi pályáját minden nagyobb akadály nélkül mezkezdhesse. A hely és alkalom hiánya tudniillik sok fiatal kezdőnek (különösen szobrásznak és festőnek) megölő betűje; s a várbazár helyiségei, melyeket a Nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur enged át másodkézből és pedig teljesen dijtalanul, megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek.

Sok művész lengette itt először, próbálgatása szárnyait; s azok között, akik itt nagygyá nőttek, elég, ha megemlitem: Stróbl Alajost a kiváló szobrászt, Bezerédyt, Róna Józsefet, Széchy Antalt, Loránffy Antalt. — Mienk volt Lotz Károly festőművész is és Innoczent Ferencz.

S az udvar közelléte nem egy kiváló megrendelést is juttatott a művészek kezébe.

A várbazár előtt végig sétálva, legelőször is ott látjuk névjegyét Vaszary Jánosnak. Azután Jankovich Gyulát, Kallós Edét, Ligeti Mórt, Rausch Bélát, Holló Barnabást, Tóth Istvánt, Bruck Lajost és Ebner Lajost találjuk. Vaszary, Bruck és Ebner festő, a többi szobrász.

Azonkivül itt lakik Budán Fadrusz Jánost, aki saját műtermében dolgozhatik, végül Tahy Antal.

Legelőször is látogassunk be Fadrusz műtermébe. A kupolás épület óriási műtermet foglal magában, amelyben a legnagyobb helyet a kolozsváriak számára készülő „Mátyás-király lovas szobra“ fogja el. Hatalmas, robusztus mű ez, amely éppen az által példátlanul áll a magyar szobor — alkotások között. Néhány hónap mulva már látható lesz. A „Mária-Terézia“ szobrot már elkészitették Carrarában; most van utban hazafelé.

A naphegyi műterem még egy érdekes szobor tervezetet foglal magában, a Wesselényi-szobrot. — zilahiak fogják magukénak nevezhetni. Rokonszenves alkotmány; Wesselényi egy sziklatömbön ült; azonban, meglátván egy feléje közeledő pórt, fölkel, elhagyja ülőhelyét és elibe megy barátságosan megérintve vált. — különösen szép a parasztnak a hatalmas, nagy urra függesztett bizalomteljes tekintette Fadrusz Pozsonyba születet 1862-ben. Fiatal ember tehátmég. Legkedvesebb tanára Bécsben Hellmer volt.

Nagyon kifejlett tehetség; talán a szerencsés pályázatok következtében. — Művei a legelőbbkelő szobrászati termékek között foglalnak helyet.

Nem kevesbbé érdekes jelenség Jankovich Gyula. Született Budapesten 1865-ben Bécsben tanult szintén, mint Fadrusz. Az ő tanárai Zumbusch és Hellmer voltak. — Most készíti Szent Aschrich (Ascrich) vagy Anasztász magyarországi volt czimzetes érsek szobrát Pannonhalmára. Szent István volt követe a pályánál, midőn ettől koronát Szent Istvánnak meghozza, Egyszerű, fönséges alak; a tartásában valami magasztos missio öntudatsa rejlik. A mű pályázat utján lett nyertessé. Ezenkivül a czenki és a dévényi millenári szobor műveket készitette, az országházon két szobor-műve diszlik. A művek elegentiája igazán bámulatos. A kiállításon is látni tőle az, „Özönviz“-et, a „Libatolvaj“-t és az Aschrich kicsiny alakját. Az Özönviz monumentális mű, azonban kis alakban; a képzőművészeti társulat nagy diját csak egy szavazat külömbséggel nem nyerte el; a Libatolvaj hatásos jelenet, amint egy czigánygyerek két libát oroz el. — A czigánygyerek feje érdekes, typikus tanulmány, igazán az életből ellesve. — Van a művész műtermében egy még discrét dolog is, amely annak idejében nágyszenzácziót van hivatva kelteni.

Budavár megvétele.

A boldogságos szűz Anya menybemeneteléről czimzett budavári főtemplom uj harangjai szept. 6-án szólaltak meg először azért, hogy kétszáztiz esztendő mulva hirdessék a keresztény Magyarország hálaját a török iga széttörése fölött.

Ő felsége figyelmeztette hü magyarjait a hódoló felvonulás alkalmából azokra az idegen népekre, a melyeknek vitézsége a magyar hősiességgel egyesülve megsemmisitette 1686. szeptember 2-án a török hatalmat Magyarországon s egyben véget vetett a török birodalom fénykorának. Azóta Törökország sinlődik, története pedig valóságos haldoklásnak látszik. Egymásután vesztette el magyarországi birtokait, Görögországot, Moldvát, Havaselvét, Szerbiát, Montenegrot, Egyiptomot s minden nap közelebb látszik hozni sirjához, a melyben el kell sülyednie.

Buda várában, a melyet junius 19-én és 20-án zártak körül a szövetségesek, Abdy Achmet vagy Abdurraman vezér parancsolt, a kiről azt beszélte egy elfogott janicsár, hogy nem is katona, hanem kereskedő voltaképen és hogy naponta a sárga földig issza le magát. A vezér esküje, hogy meghal, de meg nem adja magát, és valóban hős halála utóbb nagyon megczáfolták a fogoly hazugságait. Általában a szövetségesek nem voltak pontosan értesülve a helyőrség erejéről. Egyik forrás szerint 12 ezer gyalog- és 3 ezer lovas-katona volt a várban, a másik forrás szerint a vezér csak 3 ezer janicsárral és 5 ezer másféle katonával birt s a helyőrség azért apadt ennyire, mert Abdurraman a bajor sereg 6 ezer emberének Hatvan és Eger felé vonulását komolynak vette, valamint tévutra vezette Caprara tábornok mozdulata 16 ezer emberrel Székes-Fehérvár ellen. Mindkét helyre erősitést küldött a vezér s igy magának alig maradt 8 ezer embere.

De a török parancsnok minden állhatatossága mellett elkészült a végsőre s junius 21-én tizenkilencz hajót usztatott le a Dunán Belgrád felé. A hajók tele voltak kincsekkel, asszonyokkal és gyermekekkel. Budiani kapitány huszárjaival és hajduival a parton követte a zsákmányt s alkalmas ponton hajókra szállva, a fedezetet lekaszabolta és az egész szállitmányt elfogta. Magát az akkor elfoglalt készpénzt a drágaságokon kivül 300 ezer tallérra becsülték, a mi ma tizszer annyinak felelne meg csereképesség tekintetében.

Junius 26-án egy kirohanás alkalmával Marseille gróf karját lőtték keresztül, julius 4-én pedig Dörffling tábornok fia esett el. A julius 13-iki roham a szövetségeseknek sokba került. Elestek: Thonau Károly gróf, az anhaltiak ezredese; egy spanyol herczeg, a kinél 61 ezer aranyról szóló váltók voltak, de nevét nem tudták megállapitani; Robert herczeg, az angol király természetes fia; Herberstein gróf, Bertram magdeburgi tüzérezredes, Kochansky kapitány, Veldentz, Piccolomini herczegek, Lanzevel őrgróf, Crequi és Vuttera herczegek, Chiverni báró, Commercy, Kneestein, Schottenbach, Maldechira, Custrem grófok és egyik Stahremberg gróf kapitá y.

A törökök általában igen vitézül harczoltak. Lotharingeni Károly fővezér julius 24-én követet is küldött Abdurramánhoz tisztességes megadást és fegyveres elvonulást ajánlva, de a török vezér Allahra és a nagyúr parancsára hivatkozva minden alkut visszautasitott.

A szövetségesek folytatták tehát az előnyomulást a falak felé. Sánczaik sok helyt 50 lépésnyire megközelitették az ellenséges erődítményeket.

Pest akkor apró helység volt 3 mecsettel és egy keresztény templommal. Fallal volt körülvéve és körülbelül a mai esküttértől a vámház-körutig s ujvilág-utczáig terjedhetett félkör alakban. Északra feküdt a rácz-temető, a mely fölött a Lipót-körut tájékán a Caraffa-lovasok általk, mig a város déli falainál a Scharffenberg-gyalogság védte erős lovas-osztálylyal a két uj hajóhid pesti fejét.

A vár terjedelme megfelelhetett a mainak s déli részét a kastély, a királyi vár foglalta el. Északon a felső-város, délen pedig a vizi vagy amint akkor nevezték, a zsidóváros támaszkodott a vár falaihoz. A várban és a két külvárosban 10 mecset volt egy keresztény templommal, azonkivül a rózsahegyen, már a falakon kivül volt egy mecset talán ott, a hol ma Gül Baba sirja van. A Duna partján, Caraffa lovasságával szemben raktárak álltak, a melyektől nem messze volt a felső-fürdő, mig az alsó-fürdő a ma is fönnálló Sáros-fürdő helyén feküdt.

A szövetségesek ostromsánczai a vár nyugati oldalán huzódtak a rózsahegytől a Gellért északnyugati lejtőjéig, mig a körsánczok szintén a rózsahegytől a naphegy és Gellérthegy befoglalásával körülbelül a Csepel-sziget csúcsával szemben lévő pontig nyultak roppant ivben.

A vár délnyugati lejtőjén, csaknem a Gellért lábánál feküdt a török temető, a mely már az ostromsánczokon belül esett.

A szövetséges sereg elhelyezése a következő volt: északon a rózsahegy és az ördögárok közt a magyarok álltak, az ördögárkon tul pedig a horvátok. Nyugaton a szövetséges seregek álltak: Heisler, Donau, a gárda, Dörfling, Anhalt, a bajor kurprinc, Craus, Kurland a mezitlábasok, Dones, Fülöp herczeg, a herczegnő testőrök, van Hall herczeg, Schultz, Caprara, Stahremberg, Croy, Pálffy, Salm, Mansfeld, Pálffy, Neuburg, Tiepenthal, Fast, Metternich, Tast, Seran, Durlach, Neuburg, Öttingen, Neuburg, Koth. Mercy, Lothringen, Düngen, Mercy, La Vernis, Gondola, Souches, Kaiserstein, Duneibald, Styrum. A naphegy mögött a Fonssenberg és Seran lovasok álltak. Köztük és a vár közt volt a tüzerség a Vecsini huszárokkal s közvetlenül mellettük északra ütötték fel a főhadiszállást. A Gellért déli lábánál huszárok tanyáztak Budiani seregével, a melytől kezdve a hegy nyugati lejtőin egész föl az ormon lévő blokházig és ettől le az ostromolt várig huzódott a szövetséges hadak többi része: a testőr ezred, Leibesdorf, Bidy, Steinau, Latour, Rummel, Haub, Kopp, Trautmannsdorf, Zinzendorf, szász Christián, Saleburg, Küstenberg, Arco, Aspremont, Beck, Paci, Lajos herczeg, Soyer és Savoya ezrede.

Szeptember 2-án reggel határozta el Lothringen Károly fővezér elnöklete alatt a haditanács, hogy döntő rohamot intéznek a vár ellen. A részvevőket mind fő fegyverezték sisakkal és mellvérttel s hogy a török ne tudja, mi készül, az összes fölösleges lovas- és gyalogezredeket sorba állitották az ellenség előtt. Mig a várbeliek erre ügyeltek, Sonches és Schärffenberg tábornokok vezénylete alatt hatezer ember megrohanta délutáni 2 és 3 óra közt a reggel felrobbantott aknák által ledöntött falakat. Az ostromlók bátorsága és dühe mindent felülmult. Strausz tábornok fia volt az első a várban. Négy pisztoly volt nála, a melyeket egymás után kilövöldözött s mig néhány utána jövő bajtársával teltartotta az ellene tóduló törököket, mögötte megnépesültek a falak a keresztényektől, a kik, valahára benn lévén az annyit ostromolt várban, könyörtelenül kardra hánytak minden élőt, a ki eléjük került. De mielőtt még a többiek tért foglalhattak, Schöning tábornok 50 emberrel, a kik után rohant a zöm, már benn volt egy másik résen át és iszonyu üldöztetést vitt véghez. A harmadik résen a bajor választó hadai törtek be s brandenburgiak, bajorok és császáriak mindent eltiporva utjokban, végre örömmel egyesültek a vár piaczán egymással.

A borzasztó roham után a törökök kitüzték a fehér zászlót, de hiába. Kegyelmet senki sem kapott, a mit látva a törökök, felgyujtották az egész várat és felrobbantották az összes aknákat, a melyek azonban kárt alig tettek. Sokan, igy a vár alparancsnoka is, a bajorokhoz menekültek, a kik néhánynak megkegyelmeztek. Maga a vezér, Abdurraman pasa, még halálra sebesülve is a réshez vitette magát, hogy katonáit tüzelje, és ott halt vitézi halált. A szövetségesek valami 1800 katonát és 3000 lakóst hánytak kardra s csak néhány zsidót meg egy pár szép leányt hagytak jajveszékelésükre életben. Igy Schöning tábornok maga két zsidót záratott egy pinczébe és két szép nőt küldött sátorába, hogy védve legyenek. Barfus tábornok pedig egy agát és négy törököt mentett meg, a kikkel azután a brandenburgi választónak kedveskedett.

Egyébként nehéz volt megmenteni valakit. A hosszú harcz, a mely annyi vérbe került, könyörtelenné tette a katonákat s mikor rájöttek, hogy a zsidók aranyaikat lenyelték, a győzők vad dühvel vagdalták föl az uzsorás nép hasát, hogy a pénzhez jussanak.

A zsidóknak ez a kapzsisága okozta leginkább a várbeliek vesztét.

Buda tehát miután nyolcz keresztény

ostromot kiállt, ugyanazon a napon és ugyanabban az órában kerül vissza, a mely napon és a mely órában 140 évvel előbb a törökök elfoglalták és Budavár visszavétele volt az oka annak, hogy a hálás Magyarország az ő szabad akaratából uralkodó Habsburg-ház örökösödési jogát elismerte.

Z. A. G.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Őrgróf Pallavicini Ede.

A közmivelődési egyesületek országos gyülése egyik leghazafiasabb és legkiemekedőbb pontja volt, a folyó évben tartott ünnepélyes közgyüléseknek.

Körülbelül negyven közmüvelődési vagy azzal rokon egyesület képviseltette magát tekintélyes küldöttek által.

A Dunántuli közmivelődési egylet is megtartotta gyülését és egyik alelnökének őrgróf Pallavicini Edet választotta.

Őrgróf Pallavicini Ede nem csak a Dunántuli közmüvelődési egyesületnek lesz felvirágoztatója, de mindenesetre terjeszteni fogja azt a jelszót, hogy Buda Dunántul szive.

Pallavicini Ede őrgrófot jól ismerjük Budán. Nemesszivü és fennköltgondolkodása neje nevével a lapok olvasói gyakran találkoznak. Számtalanszor meg kell emlékezni az ő társadalmi tevékenységéről különösen a jótékony mozgalmak terén.

Az őrgróf a legnagyobb odaadással munkál közre neje jótékony irányu tetteiben. Azok közé tartozik kik a haza, vallás és emberiség javára élnek.

A pénzügyi világban is nagy tekintély s mindenfelé terjeszti, érvényesiti a hazafias jó magyar szellemet.

Lapunk utján a budai polgárok tüntetést fejeztek ki vele szemben, midőn a magyarságért lelkesen felszólalt.

Nem csak szóban, de tettben is magyar ember, ki előtt czélul van kitüzve a haza gazdasági felvirulása. Ezért a czélért küzd ernyedetlenül. Szivét az a tetteit is jellemző óhaj hatja át, hogy hazánk legyen magyar és gazdag.

Részt vesz a közgazdasági életben s az ő részvétele hasznos mert a lelkiismeretességet és becsületet akarja fokozni a pénzvilágában is.

Kitünő családapa, jó ember, jó hazafi, szorgalmas, pontos, valóban követi azt, hogy a nemesség kötelez, a kötelesség teljesitésében vaa a nemesség.

A rakpartok kiegészitése.

A földmivelésügyi miniszteriumban Darányi Ignácz elnöklése mellett a fővárosi közmunkatanács, kereskedelmi kamara, az országház épitési bizottsága és az érdekelt miniszteriumok képviselőiből alakult vegyes bizottság tanácskozott a székesfővárosi dunai rakpartok kiegészitéséről. A fontos kérdésre nézve a bizottság a következő határozatokban állapodott meg: 1. Minden oldalról kivánatosnak jeleztett, hogy a már kiépitett rakpartok kihasználása érdekében a kellő felügyelet szerveztessék. 2. A fővárosi közmunkák tanácsa képviselőjének azon kijelentését, hogy a Margithid alatti vizmü telep nemsokára megszünik s ez által az ottani rakpartrész egy lejáró beigtatásával a közforgalom czéljaira akadálytalanul használhatóvá válik, a bizottság örömmel tudomásul vette 3. Tanulmányozandó azon kérdés, vajjon a budai teherpályaudvar mentén elvonuló rakpart nem volna-e megfelelő átalakitás mellett legalább részben a hajók kiköltésére és kirakodására is igénybe vehető. 4. A budai rakpartok jobb kihasználása érdekében kivánatos, hogy azok kiköveztessenek. 5. A Margithid felett épitendő uj rakpartok első sorban a magán hajósok czéljaira engedtessenek át. 6. Az országház előtti rakpartrész a teherforgalom és a teherkirakástól menten tartassék. 7. A Rudas- és Sárosfürdők között első sorban szépészeti és városrendezési szempontokból kiépitendő rakpartok, mint lépcsős rakpartok épittessenek ki. Továbbá konstatálta, hogy a minisztériumok közegei a jelenlegi ipar, kereskedelmi és helyi viszonyokra való tekintettel egyelőre elegendőnek tartják, ha a Margit-hid fölötti part alsó- és felrésze szükség szerint közbeigtatott lépcsőtagokkal olyképen épittetnék, hogy a felsőrésze burkolat, mikor az kivánatossá válik, támfallal helyettesithető legyen. A fővárosi közmunkák tanácsa, valamint a székesfőváros képviselői ehhez azon módositással járulnak hozzá, hogy a part felső részut purkolata lehetőleg az egész rakpart hosszban, de legalább is a Viktória malomig terjedő részen már most támfallal épittessék ki. A bizottság határozatát még megtoldotta azzal, hogy az összes tervezett rakpartok gyors kiépitését szükségesnek nyilvánitotta.

Kényelmes czipő, egészséges láb.

Irta: **Bodh József** czipész és szaktanár.

Az ember egészségére s kedélyére semmi sem gyakorol oly hatást mint a lábbeli. Ha a czipőben a láb nem érzi magát oly kényelemben, hogy a reá nehezülő testet idestova hordozhassa képtelen az ember a járásra is. Azért szükséges, hogy a czipő a láb nagyságához képest elegendő bő és hosszu legyen. A láb mindenek előtt megkivánja, hogy az ujaknál a czipő a lábat ne tarcsa szorosan össze, mert a lábujjak nem türik a nyomást, különösen ha meg az ugynevezet „tyukszemekkel“ is bir egyik vagy másik lábujj, a mi ugyan a mai divatos lábbeliektől igen nagy mértékben uralkodik.

A lábujjak szeretik a czipőben a kényelmes helyet, mert csak is ugy képes eleget tenni hivatásának, ha a czipő kényelmet biztosit számára. A láb legérzékenyebb részei a lábujjak és a torok; igen érzékeny a láb torokban is ugy annyira hogy ha a czipő azon a helyen szoros, égeti a lábat ugy, mint tűszurásokat érezne s azáltal a járás is nehezére esik az embernek mindaddig, még a czipő viselés által ki nem tágul.

Azért kivánatos, hogy a czipő torokban ne legyen szük, de bő sem valamint a (fersni) sarokbőségben sem, mert a felhuzás nem simán történik, hanem megakad — és a láb csak tovább erőltetés után a czipőbe hirtelen beesik. Igenis a czipőnek a lábat valahol tartani kell, hogy idestova s előre ne csuszogjon. Miután a lábnak csak egy része van a hol a nyomást kibirja t. i. a bütyök és a torok között az ugynevezett lábközépen. Azért szükséges, hogy a kaptafa külső oldala, valamint a torok méretén alól kivájt legyen, mert azt a természetes ép egészséges láb meg is megkivánja.

Most jön azonban a java. Ugyanis a czipőnek a láb hosszához képest 2 czentiméterrel okvetlen hosszabbnak kell lenni, hogy a lábujjak ismét a czipő rövidsége miatt nyomást es fájdalmat ne érezzenek. Ha a czipő kegyes, ugy $^1/_2$ czm.-rel hosszabbnak kell lenni mint a gömbölyü orru czipőnek. Erre ugy a czipésznek, valamint minden embernek ki kell terjeszteni a figyelmét, hogy a czipő rövig ne legyen, mert később a czipő viselés által kitágul és alább előre csuszik s ha a czipő nem elegendő hosszu, ugy a czipő rövidsége miatt a láb nagy ujjára visszanyomást gyakorol és az által a köröm a husba nő — továbbá a köröm elveszitésére is lehet számitani.

Továbbá pedig a lábak különböző alakjára is ki kell terjeszteni a czipésznek a figyelmét, mert a lábak igen etérnek egymástól, ugy, hogy találkozunk egyenes, kifelé s befelé álló görbe lábakkal s azok mind más-más alaku czipőt kivánnak. — Az egyenes lábra nem lehet görbe — és ellenkezőleg görbe lábra egyenes alaku kaptafára czipő készitenі. Az értelmes s szakképzett czipész mindezen körülményt nem hagyja figyelmén kivül, hanem hivatásánál fogva a láb természetes kivánalmaihoz képest meg fogja magának szerezni a láb körrajzát, a lábnyomot és azután fogja csináltatni a lábhoz szükséges kaptafát s arra a czipőt — melynek a láb hosszának és bőségének is a fentebb előirt szabályok szerint meg kell felelnie, mert csak is az ilyen eljárás mellett készithet a czipész alapos s kényelmes lábbelit.

Sajnos azonban a czipész ezt az eljárást sokszor akarata ellenére sem gyakorolhatja, mert a lábbeli fogyasztó közönség a czipő felhuzása alkalmával ha azt látja, hogy a czipő bővebb s hosszabb mint a láb, kifogásolja, hogy azt nem használhatja mert bő, azután egy njjnyival hosszabb is, pedig hoszabb czipőre van szükség még akkor is, ha valaki egészen alacsony (angol) sarku czipőt visel. Az ilyen esetben természetes a czipész hódol megrendelőjének, és olyan czipőt bocsájt rendelkezésére, a milyent kivánt. Innen van azután az is, hogy a czipőt valaki nem egészségügyi szempontból viseli, hanem inkább prés gyanánt, csakhogy a czipő szoros összetartása által kis lába legyen.

Az ilyen czipő viseléstől születnek az elferdült és elnyomorodott, beteg, fájdalmas, tyukszemes lábak s az ilyen beteg lábakra azután nem könnyen lehet kényelmes s nyugalmas czipőt készitenі, mert bármilyen csekély nyomást érezzen a czipőben, fájdalmat idéz elő — mely az egész emberi szervezetre kinos hatást gyakorol.*)

A szinész élete.

— Tóvölgyi Magitnak ajánlva. —

Alig van nehezebb és háládatlanabb pálya, mint a szinészet; de egyszersmind alig ismét olyan, mely a szivet és lelket annyira megragadni képes legyen, mint ismét a szinmüvészet.

Egyetlen alakitástokkal egész lelkünket ragadjátok meg.

Könnyekre inditotok s olyan jól eső ez a könnyezés.

Megnevettetek, és ez a nevet s elterjed egész valónkon: fölemel, lelkesit.

Ti vagytok az alkotónak nemes utánzói.

És mégis a ti sorsotok: viszontagság.

Nektek, a kik szellemetek s képzeletetek röpke szárnyával fölemelkedtetek a szinmüvészet templomába. A mennyi akadályt állit életek a sors s a virág melyet lábaitok elé dobunk, mennyi; de mennyi tövist rejt magában s hányszor; óh hányszor megvérzi lábaitokat.!

És mégis, mennyi szeretettel, mennyi lemondással, mennyi odaadással jártok e nehéz, e háládatlan, e tövist szerző pályán.

Hányszor, oh hányszor taszitnak le benneteket rózsás utaitokról az ugynevezett kritikusocskák a tövisekkel telt ösvényre üldöz az érdek s nektek buknotok kell!

Babér koszoru helyett, tövis koszorut fonnak fejetekre, hogy hasonlók legyetek a megváltóhoz.

Ez a ti sorsotok, mert művészeknek születtetek.

És a midőn egy-egy szerepet eljátszva érzed, hogy lelkedet lehelled abba, midőn elfogult szivvel, lélekkel könnyezve, egész lelkeddel csügsz szerepeden, midőn föltárod előttünk a müvészet csodás rejtelmeit midőn egész lényünk, lelkünk átlesz hatva a varázstól és minden gondolatunk beleszivódik alakitásod müvészetébe s mintegy nemesbülni érezzük magunkat általad, midőn egy szivvel, lélekkel tapsolunk elragadtatásunk pillanatában s te hálás mosolyal köszönöd meg, hogy rögös pályádnak megadjuk jutalmát; az elismerést, jön egy kritika s talán személyes irigységből, oda dobja feléd a hagyma koszorut.

Keserü kiábrándulás ez rádnézve de ne csüggedj csak törekedj folyvást előre.

A ti rendeltetéstek tenni, élni; hogy magunkat lássuk bennetek megtestesülve.

Nektek szeretni kell az életet, minden kínos szenvedésével, gyötrelmeivel, leláztatásával, tövis koszorujával.

A ti életetek nem a gondolkodás, de a tett.

*) Budai polgártársunknak ezt a tanuságos czikkét a közönség érdekében adjuk.

A tettet pedig nem a gondolat szüli, hanem az akarat. A ti lényetek szenvedés és szenvedés, ez az a lépcső, melyen a művészet magaslatára emelkedhettek.

Avagy nem hálásabb anyag-e a művésznek az élet szomoru, mint fény oldala; hisz csakis a fájdalmas benyomások alatt tanulhatjátok meg imádni a művészetet.

Ha művészi láthatárotok kéklő egét sötét fellegek bevonják, ne csüggedjetek, meritsetek erőt saját lényetektől.

Ne örüljetek a gazok hizelgésének, ne szomoritson el benneteket a jó barátok igaz mondása.

Ne ejtsen kétségbe az a tudat, hogy az alkotó erőt, mely benned rejlik, nem minden ember van hivatva kellőleg méltányolni.

Az érdem jutalmát saját lelkedben keresd s ha teljesitett kötelességed érdem bérét szentségtelen kezekkel eltolvajkodják tőlled, vigasztaljon az öntudat, mely dusan kárpótolja a méltatlanságot, hisz az ég sem rózsaszinü sem fekete, hanem megnyerő kék szine egyesiti magában az enyhe derüt és szelid bánatot, legyen a te életed a kéklő éghez hasonló enyhe derüjével és szelid bánatával.

Az a ki myrtus vagy rózsa-lugas után vágyik le kell hogy ereszkedjek a fénytelen völgybe s minél irigyeltebb a polcz, mégse a végzet juttatja az embert, annál fagyosabb a lég, mely körül lengi!

Erdélyi Mikes Róza.

Olvasóinkhoz!

Az októberi évnegyed közeledtével kérjük olvasóinkat lapunk terjesztésére és annak tartalma gazdagitására. Sziveskedjenek ismerőseik körében előfizetőket gyüjteni s a „Buda és Vidékét" minden nyilvános helyre, kávéház, vendéglő, fodrász, türdők, olvasó körök és egyletekbe bevezetni. Uj előfizetőinknek most folyó regényünk elejét megküldjük. Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetési összeg beküldésére.

Lapunk a magyarosodás közlönye Buda és Vidéke hasznára szolgál, a támogatást kérjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre . . . . 12 korona.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Kiadóhivatal I. Alkotás-utcza 12/a.

Különfélék.

— **Buda visszavétele.** Gróf Hunyady László ur ő nagyméltósága abauj-szikszói könyvtárának egyik becses könyvét átengedte nekünk, hogy azt olvassuk el. A könyv egyik jeles historikus érzékü irónknak alkalmat szolgáltatott, hogy ezt felhasználva a ma közlött feltünést érdemlő czikkét irja meg Budavár visszavételéről. Az adatok becsesek bárha némely részben a magyarok részvétele Buda vissza vivásában csak halványan van érintve és a külföldiek szerepe domborodik ki erősebben.

— **Hampel Sándor kitüntetése.** Hampel Sándort, a második kerület köztiszteletben álló városbiráját a király ujból kitüntette. A polgárság ünnepélyes tüntetésben akarja őt részesiteni, hogy tiszteletét és ragaszkodását kimutassa.

— **Kitüntetés.** Dvorzsák János irótársunkat, a budai közélet egyik ismert és tisztelt alakját nagy kitüntetés érte. XIII. Leó pápától a következő legfelsőbb kéziratot kapta: Szeretett fiunknak, Dvorzsák János áldozárnak. XIII. Leó pápa. Szeretett fiunk, vedd üdvözletünket és apostoli áldásunkat . . . Érdemeid jutalmául házi praelatusunkká teszünk . . . és megengedjük, hogy a violaszin övet hordhasd . . . s mindazokkal a jogokkal, kitüntetésekkel, szabadságokkal . . . élj; a mely ezzel az uj méltóságoddal járnak . . . Adatott Rómában Szent Péternél, a halász gyürü alatt 1896. augusztus 12 én papságunk tizenkilenczedik esztendejében. XIII. Leó pápa P. H De Ruggiero C. bibornok.

— **Felolvasás.** Sibreich Károly, a magyar mérnöki kar egyik tekintélye a mérnök-kongresszuson felolvasást tartott az angliai épitkezési egészségügyről. Tisztelt és sokat tapasztalt munkatársunk e miatt tanulmányutat is tett, a melynek leirását mi voltunk szerencsések közölni. A mérnökök körében is ép ugy mint lapunk diszes olvasó közönsége nagy elismeréssel élvezték értékes tanulmányát.

— **Az Ybl szobor leleplezése.** Ybl Miklós a nagynevü müépitő szobrát leleplezték a várkert bazár terén a király képviselőjének, József kir. herczegnek jelenléteben. A budapesti mérnök és épitészegyesület három évi csendes és zajtalan munkával alkotta és méltó ünneppel leplezte le és adta át a székes-fővárosnak ezt a határozottan művészi alkotást. Az ünnep jelentőségét nagyobbá tette, hogy az éppen most folyó teknikus kongresszus csaknem összes tagjai megjelentek a mester szobrának leleplezésénél Kilencz óra után néhány perczczel érkezett meg József kir. herczeg Vécsey báró udvarmesterével. A jelenvoltak zajos éljenzését főhajtással viszonozván, az udvari diszsátorban elfoglalta helyét, jelt adván az ünnep megkezdésére. A budai dalosok Bellovics karmester vezetése alatt megszokott preczizitással énekelték el Bellovitsnak ez alkalomra szerzett ünnepi dalát, megnyitván a leleplezési ünnepséget. Ezután Hieronimy Károly mondta el az ünnepi beszédet. A művész Ybl Miklóst férfi korában örökitette meg A szobor a budai kioszk parkja előtt áll. Széles gránit talapzaton emelkedik a homokkő oszlop, a melyen Ferencz-József kabátban, felöltőben födetlen fővel áll Ybl Miklós jobbjában körzőtt tartva, baljában pedig egy mellette álló konzolra támaszkodva, a melyen hátul széles puha kalapja van, elől pedig egy széles papirlap, tervekkel telerajzolva. Magassága a tér épületeihez illő harmoniál. A leleplezés és az ünnepies átadás aktusa után Hieronymi Károly József kir. herczegnek bemutatta az Ybl család jelen volt tagjait, Mayer Ede szobrászt s a végrehajtó bizottság tagjait. A kir. herczeg mindnyájával szivesen váltott néhány szót, a müvészt pedig melegen üdvözölte sikerült alkotásáért. Közben a budai daloskör elénekelte a himnuszt.

— **Felhivás.** Bellobraidits Lipót nyug. cs. és kir. szazados ortól f. hó 7-én a következő sorokat vettük: Felhivás a Budapesten lakó nem tényleges és volt közös hadseregbeli és honvédségi katonákhoz. Házi ezredbeli, most októberben az idegenből visszatérő bajtásainkat ünnepélyesen kell fogadnunk. Az Ernő-egylet kéri a bajtársakat, hogy ezredenkint és kerületenkint válaszszanak egy főnököt és tudassák annak nevét az Ernő-egylettel (Budapest I. Alkotás-u. 11.) minél előbb irásban, hogy a teendők iránt megállapodhassunk.

— **Rökk Szilárd alapitványai.** A fővárosi közjótékonysági bizottság Kullman Lajos tanácsos elnöklése mellett tartott ülésén a Rökk Szilárd-fele alapitványból huszonhárom hosszu idő óta hüen szolgáló és jó erkölcsü cselédet jelölt ki, 50—50 forintnyi jutalomra. Érdekes, hogy a jutalmazott cselédek legnagyobb része Budán van szolgálatban.

— **Az I. ker. állami főgymnáziumban** szeptember 22—24-ig lesznek az utólagos beiratások: az I., III. és V. osztályba (a III-ik t. i. a tömeges jelentkezések miatt párhuzamositatni fog). A II. és IV-ik osztályban már nincs üres hely! A javitó vizsgálatok szept. 20. és 21-én délelőtt, a felvételi és pótló vizsgálatok szept. 21-én délután tartatnak. A vizsgálatra menő tanulók részére a beiratás szept. 22-én délelőtt 10—12-ig lesz, bármely osztályba tartoznak az illetők. Az előadások kezdete szept. 25-én reggel 8 órakor. Mind a beiratások mind a vizsgálatok az intézet törzsépületében: I. Várfok-utcza 14. sz. a. tartatnak; itt lesz a szept. 25-iki első gyülekezés is. — Dr. Badits Ferencz kir. igazgató.

— **A budai körvasut.** A budai körvasut ügyében számos jogos felszólalásunk után van eredmény. A miniszter a felmerült panaszok elbirálására vegyes bizottságot hivott össze. Miután a „Buda és Vidéke" sürgette legerélyesebben a közbelépést, a vizsgálat kimeneteléről is tudatja annak idején olvasóit.

— **Közjegyzők kongresszusa.** A közjegyzők kongresszusának elnöke Zimányi Alajos volt, ki általános megelégedésre vezette a kongresszus tárgyalásait. Az eszmecserében élénk részt vett Rupp Zsigmond is, ki nagy jogi készültséggel bizonyitotta azt, hogy a törvényhozás tagjai között helyet kell foglalni a királyi közjegyzőknek is. Büszkék vagyunk reá hogy ily tekintélyes gyülekezetben a mi kiváló közjegyzőink vezérkedtek.

— **Budapest árvizbiztonsága.** Az országgyülés tudvalevően törvénynyel elhatározta a Duna medrének szabályozását, a mely óriási munka azonban nem egyszerre, hanem során lesz végrehajtható. Most kezdik meg tervszerüen a végrehajtást. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter elhatározta, hogy a szabályozási munkálatokat először is a promontori Duna-ág ercsii részénél kezdjék meg, hogy jégzajlás esetén a főváros ne legyen árvizveszélynek kitéve. Az árlejtést e körülbelül félmillió kiadást jelentő munkálatok iránt megtartották, s a földmüvelésügyi miniszter annak eredményéhez képest utasitotta a budapesti folyammérnöki hivatalt, hogy a szerződést a munkálatok kivitele iránt a Hofbauer és Lehner vállalkozó czéggel kösse meg.

— **Összejövetel.** Az I. kerületi nemzeti asztaltársaság rendes helyisége Wichtl Mihály vendéglőjében f. hó 15-én összejövetelt rendez. Az összejövetelen a választásokra nézve történnek megállapodások. Az elnökség ezuton is felhivja a tagokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg.

— **Szüretelési ünnepély.** A derék kőbányaiak a kedvező viszonyok folytán élénkebben mulatnak. Az első kőbányai lövészbetegsegelyző- és temetkezési egylet 1896. évi szeptember hó 20-án a kőbányai „Régi Sörház" összes helyiségeiben IX. alapitó ünnepély alkalmából nagyszabásu szüretelési ünnepélyt rendez egybekötve tánczvigalommal, dijtekedobás és nemzetközi vilápostával. A zenét a m. k. I honvédezred zenekara szolgáltatja. Dijtekézés: I. dij: egy arany női óra, II. dij: hat pár ezüst evő eszköz, III. dij: egy arany gyürü, IV. dij: egy pár kacsa. Kezdete d. u. 3 órakor, vége reggel 3 órakor. A felvonulás történik a Szabó Sándor-féle szállódából a „Régi Sörházba" Horváth Sándor kedvelt nemzeti zenekara kiserte mellett. Beléptidij 40 kr a pénztárnál 50 kr. A kedélyes mulatságra Budáról sokan készülnek.

— **Az első magyar részvény-serfőzde** igazgatója Kőbányán, budapesti városi irodájok előnyösen ösmert szakavatott főnökét, Rajágh Lajos urat, ki már számos éveken keresztül feláldozó tevékeny szolgálatokat teljesitett, nevezte ki a helybeli piaczra képviselőjükül és őt az ügyletek folytatásával és a pénz beszedésével is megbizta. Részünkről örömmel vesszük e hirt, mert Rajágh Lajos ur személyével a német jelleget viselő serfőződe is magyarosodni fog.

— **A zugligeti villamos vasut megnyitása.** A budapesti közuti vaspályatársaság a Lánczhid-fő—zugligeti és Vigszinház—zugligeti vonalainak villamossá való átalakitását teljesen befejezte. E vonalak mütanrendőri bejárása P pp Árpád miniszteri titkár vezetése alatt szeptember 14-én lesz. A bizottság vezetője fölhatalmazást kapott, hogy az uj villamos vasutnak forgalomba helyezésére a miniszter nevében a helyszinén élőszóval megadhassa az engedélyt.

— **Heti müsor a budai-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Az uj háziur"; Kedd: „A koldusdiák"; Szerda: „Gróf Monte Christo„; Csütörtök: „Árgyil és Tündér Ilona"; „Péntek: ugyanaz; Szombat: „Tiszt urak a zárdában"; Vasárnap: „A tékozló."

— **A „Szent Gellért-hid“ fölavatása.** A vámházitéri hid ünnepies fölavatása október 4-én lesz. Ő felsége délelőtt 11 órakor érkezik a hidhoz, a hol a miniszterelnök a kormánynyal és a meghivott vendégekkel fogadja. Eső, vagy kedvezőtlen idő esetén az egész ünnep a hid előtt fölállitott sátorban fog lefolyni és a király kocsin hajtat át az uj hidon. A királyt több királyi herczeg fogja kisérni. Az uj hid neve valószinüleg Szent-Gellért hidja lesz.

— **Tiltakozás.** A „Buda és Vidéke“ szept. 6-iki számában „Torbágyi“ ur verselve kesereg, és óh szerkesztő ur! amióta ez a versecske megjelent, meggyült a bajom, mert ismerőseim nekem tulajdonitják e Petőfi kontárkodást, már pedig én sértéseket el nem türhetek, és igy egymást követik a kihivások, de persze csak az Iharosba! Ámde a megtorlást az általam ismeretlen verselő ur sem viszi el szárazon, mert nevenapján, a jövő év Péter-Pál napján telelnie kell majd az okozott — kihivásokért. *H. M.*

— **Szaporodunk.** Erdélyi Mikes Róza a kedvelt és jó tollu irónő Budán telepedett le. Vele is szaporodott irodalmi telepünk. Mai számunkban „A szinész élete“ czimü csinos apróságot közöl, mit Tóvölgyi Margitnak, a Kecskényi társasága egyik kitünő tagjának ajánl.

— **Kirándulás.** A magyar turista-egylet szeptember 13-iki kirándulása: Szt.-Endre, Stara-Voda, Nyergeshegy, Viktor-gunyhó, Leányfalu (ebéd), Szt.-Endre (Gilitzer vendéglő). Ind. a Szent-Endrei h. é. vasut Pálffy-tér állomásáról reggeli 7 ó. 40 p.-kor. Gyaloglás 7 óra. Vasuti jegy oda-vissza 62 kr. Vezető: Liedermann Rezső. Délutáni csatlakozás: Pomáz, Kőhegy, Szt.-Endre (Gilitzer-vendéglő), Vasuti jegy oda-vissza 54 kr. Vezető: dr. Marinovich Imre.

— **A svábhegyi fogaskerekü vasut.** „Városmajor állomásról bezárólag f. é. szeptember hó 15-ig a menetrendben bennem foglalt esti 7 óra 30 és 10 óra 30 perczi vonat fog közlekedni.“

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **Gabona és őrlemények soronkivüli továbbitása.** Felsőbb helyen nyert engedély alapján gabona és őrlemények az előző években követett eljárásnak és a kereskedők e részbeni kivánságuknak megfelelően folvó évben és további in ézkedésig a következő sorrendben rakatnak a kocsikba illetve szállittatnak el, u. m. Első sorban a Fiuméba, másodsorban a külföldre és az osztrák tartományokba és azután a belföldi állomásokra rendeltek.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1895. évi deczember hó 1-től érvényes közös árudijszabáshoz (II. rész) a pancsova-petrovosellói h. é. vasut megnyitása napjával a VI. és a papa-csornai h. é. vasut megnyitása napjával a VII. pótlék lépett életbe. A VI. pótlék a dijszabás általános részének kiegészitését és a pancsova-petrovosellói h. é. vasut árudijszabását, a VII. pótlék pedig a dijszabás általános részének kiegészitését, a papa-csornai h. é. vasut árudijszabását, állomási névváltoztatásokat és nyomdahiba helyesbitéseket tartalmaz. Ezen pótlékok példányai a m. kir. államvasutak dijszabási szakosztályában példányonkint 20 fillérért kaphatók.

— **Uj személy dijszabás életbeléptetése.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint az északi-keleti-bolgár-szerb-román-magyar-osztrák-német-németalföldi-belga-franczia-angol személyforgalomban f. évi szeptember hó 1-én uj di szabás (I. rész) lépett életbe, melynek egyes példányai a magy. kir. államvasutak dijszabáselárusitó irodájában (Csengery-u. 33. szám II.) 60 fillérért kaphatók.

— **Árverés.** A vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. böröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni. Kolozsvárott az árverés az első magyar engedélyezett árverési csarnokban »város belközép-utcza 19. sz. a.« tartatik. Kolozsvár állomás f. é. szeptember 14-én d. e. 9 órakor. Debreczen állomás f. é. szeptember 24-én d. e. 9 órakor Budapest, 1896. augusztus 31-én. Az igazgatóság.

Felhivás.

Ötödik éve annak, hogy a „Buda és Vidéke“ Buda és vidékének fellendüléséért, jobbléteért, közmüvelődéséért, iparáért, kereskedéséért és magyarosodásáért küzd.

Tájékoztató rovatában évenként egyszer 15—20 sornyi terjedelemben dijtalanul közli előfizetőinek hirdetését. Ez a czégekre nézve nagyon előnyös. A „Buda és Vidéke“ nemcsak Budán és vidékén, de a főváros balpartján és egyébütt is el van terjedve előkelő közönség között. A lapban való hirdetés hasznos, mert a kiadóhivatal előfizető és hirdető czégeit más uton is terjeszti.

Ezen az uton lehet megismertetni Buda és vidékének iparát, kereskedelmét. Czikkekben is harczolunk, ezért elvárhatjuk tehát Buda és vidéke czégeitől, hogy ezt viszonozzák, előfizessenek és hirdessenek.

Minél jobban erősödik a lap, annál jobban terjed Buda és vidékének ipara és kereskedelme.

Kérjük a czéget, hogy a Buda és Vidékét előfizetéssel és hirdetéssel pártolja.

Az előfizetések ára:

Egy évre . . .	6 frt,
Félévre	4 „
Évnegyedre . .	1 „

A ki hirdetni szándékozik az tudassa levelező-lapon és az üzlet megkötésére lapunk képviselőjét kiküldjük.

Hirdetési áraink:

Egy egész oldal . .	30	frt —	kr.
Fél oldal	15	„ —	„
Negyed oldal . . .	7	„ 50	„
Nyolczad oldal . .	3	„ 75	„

Többszöri hirdetéseknél %-ot engedünk.

A »Buda és Vidéke kiadóhivatala.

Tájékoztató.

— **Zene tanulóknak.** Sypos Antal zongoraművész zene és ének akadémiájában a beiratások megkezdődtek. A zeneakadémia Kecskeméti-utczában a Geist-féle házban van.

— **Friss csapolás.** Fukács János „Zöld tához“ czimzett vendéglőjében minden nap kora reggel friss sör csapolás és izletes reggeli.

— **Gracza György** millenáris emlékműve: »Az 1848—1849 iki magyar szabadságharcz története« melyből most a hatvanhatodik füzetet vettük s melyben az 1849. évi április havi események egy része van leirva. A trónfosztás után kibocsájtott Kossuth-bankó. — A Rákóczy-kard. A debreczeni városháza. — Magyar czimer a trónfosztás után. — Falragasz 1849-ből. — debreczeni főiskola 1848—49-ben, Magyar czimer a trónfosztás után. Kossuth az ország kormányzójául választatik meg 1849. április 14-én. Magyar czimer a trónfosztás után. Folyvást előfizethetni a kiadóknál, Lampel Róbert, (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapesten, Andrássy-ut 21. sz. a. Egy-egy füzet ára 30 kr.

— **A »Zenélő Magyarország«** Zongora zenemü folyóirat szeptember elsei XVII. füzete a következő érdekes zeneujdonságokat hozza: I. Zsadányi Ármándtól, A gulyás uótája. II. »Nem bánom én kedves rózsám ha igy is, ha ugy is« — két közkedvelt magyar dalt. I. Scharwenka Fülöp, Album lapját. — IV. a világhirü norvég zeneköltő Grieg Edvárd «Titkolt szerelem» műdalát magyar-német szöveggel s kisgeszéni Szabó István »Vigéczek indulóját«. A végig értékes és legszebb zenei ujdonságokat tartalmazó zenemü folyóiratot minden zongorázónak érdeke megismerni, mert a lap, mely havonta 2-szer mindig 10 oldal zenemü tartalommal jelenik meg, évnegyedenkint tehát 60 oldal legmodernebb zeneujdonságokat közöl 1 frt előfizetésért, s kiállitása a legszebb hangjegy kiadványokéval vetekszik. Hasznos szolgálatot vélünk tenni tehát minden zenebarátnak, ha figyelmét e szép kóta folyóiratra irányitjuk. Előfizethetni a »Zenélő Magyarország« kiadóhivatalában Bpesten VI. Csengery-utcza 52/a honnan megkeresésre bárkinek ingyen és bérmentve küldenek mutatvány számot.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Az adonyi uradalom tejgazdaságainak tej termelése 1897 évi január 1-től kezdve eladó A venni szándékozók felhivatnak, hogy vázlatos ajánlataikat **»tejgazdasági felügyelőség«** czim alatt **Duna-Adonyba** (Fejérm.) poste-restante küldjék be f évi szeptember 10-ig. 458

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy III-ad éves tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabiróság székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes ház. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintezetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Balaton Füreden 1254 □-öl befásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Ecsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalom czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre. II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Gazdák és cselédek. A helyszerzőnek fizetett pénznél jutányosabb és biztosabb, ha a **gazdák cselédet, a cselédek helyet** a Buda és Vidéke apró hirdetései utján keresnek. Igy a cselédek megmenekülnek némely megbizhatlan helyszerzőktől.

Bortermelők figyelmébe. Korcsmáros utólagos elszámolásra jó és jutányos bort keres. Üzlete jó forgalmu és látogatott. Bővebben a kiadóhivatal. 464

Elveszett gyürü. A budaörsi-uton a Ternyei-féle vendéglőn tul elveszett egy széles, lapos alaku karika gyürü. Bele ez a felirás van vésve: **Ani, 1894. Julius 19.** A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha a Gellérthegy 47-ik szám alatt jelentkezik, vagy a kl hollétéről felvilágositást ad. 466

Mellék foglalkozás. Keresztény fiatal embert keresek, kinek délután szabad ideje van és a hirlap kiadásban magát kiképezni akarja. Egy hónapi próba idő után szerény dijazás. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 467

Eladó telek. Szép fekvésü budai kültelek 2000 öl eladó. Tessék tudakozódni a kiadóhivatalban. 468

Tanoncz. Jó házból való fiu tanoncznak ajánlkozik. A ki ilyent akar forduljon a kiadóhivatalhoz, vagy személyesen, vagy levélben. 469

Müvirag tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt.
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Eladó szőllős telek. Bekeritett szőllős telek nagy terület Budán eladó. Hol megmondja a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 457

kalmából nagyszabásu szüretelési ünnepély rendez, egybekötve tánczvigalommal, dijtekedobás és nemzetközi vilagpostával. A zenét a m. k. I. honvédezred zenekara szolgáltatja. Dijmegrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I ker.. Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker. Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachranovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten. Elsörangu kénes hévvizű gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár

szalmakalapokból

úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LOVENSTEIN ANTAL
cász. és királyi udvari sütőmester.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
Legtisztább égvényes savanyuvát.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Kerti helyiség

A «Schaffler Miskához»

czimzett I. ker. Alkotás-u. 29. szám alatt levő vendéglő kertihelyisége meg van nyitva.

A tekepálya a vendégek rendelkezésére áll, esetleg hétköznapokra társaságoknak bérbeadandó.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

Monori kenyér.

A legtisztább gyártási uton készült kitünő

rozs- és buzakenyér.

Központi raktár:

Teréz-körut 33. sz.

Fiók-üzlet:

Budán, fő-utcza 50. sz.

Kapható minden jobb füszer- és csemege-üzletekben és a fiókuzletekben.

Telefonszám 2100.

Budapest-Monori gyártelep részvénytársaság.

Konstantinápoly Budapesten.

Óriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKÖZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros Eskütér, Vamház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

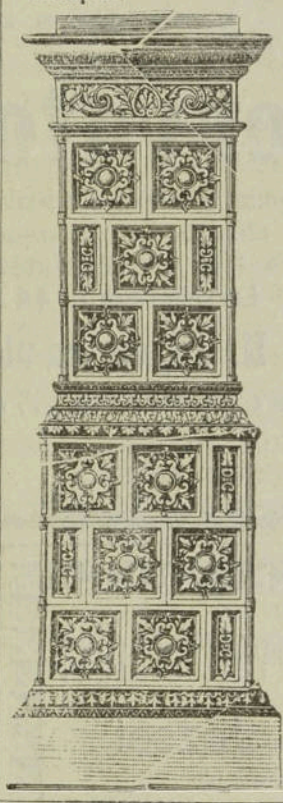
A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukacs fürdő, császár fürdő, Tabán, visszatelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át.

MORGENSTEIN ENDRE

KÁLYHÁS

Budapest, I. Tábor-utcza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék-tüzhelyekből.**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jeg, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen,** valamint az ember életere

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.45	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

A nmlt. vallás- és közoktatásügyi **m. kir. miniszterium** által engedélyezett magán-zene

Conservatorium

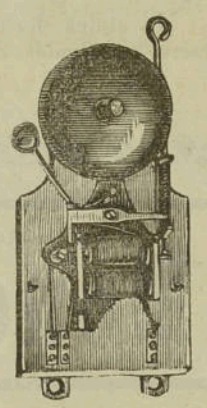
zongora, ének, hegedü, gordonka, fuvola, czimbalom, franczia nyelv drámai előadás, kamara-zene, karének és zeneelméleti tanszakokkal az elemi oktatástól a legmagasabb müvészi kiképzésig **Erzsébet-körut 44.**

Fiók intézet: II. Jégverem-utcza 6. szám.

Igazgató: Somogyi Mór tanár, zongora-müvész.

Beiratkozás a főintézetben naponta 8—5-ig a fiókintézetben naponta 2—6 óráig.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához"

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora reggeltől az egész napon át frissen csapolt sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában, Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 38. sz. (Szent-Mihály hava) Vasárnap, szeptember 20.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: **I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.**

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre **12 korona**, fél évre **6 korona**, évnegyedre **3 korona.**

SZERKESZTŐSÉG, **I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.** kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Polgár erények.

Uton és utfélen joggal és jogtalanul haljuk azt a panaszt, hogy Budáért és vidékéért nem történik semmi. Korholjuk a kormányt a megyéket a tanácsot, főszolgabirákat, törvényhatóságot, előljáróságokat.

A Buda és Vidéke mindég méltányosan a bajt tüzetesen vizsgálva okot és okozatot tekintve szólal fel. utánna jár, sürget, értekezik a közügyek és polgárság érdekében.

A sajtó, kormány, hatóságok komolyan veszik lapunkat. Felszólalásaink, sürgetéseink személyes érintkezéseinkre megmozdulnak, válaszolnak és elintéznek. A legelhanyagoltabb ügyek kerültek elő a poros levéltárakból és foglalkoznak, tanulmányoznak. Rég elfelejtett ügyek jönnek napvilágra. Inditványaink legalább is a tervek alakját öltik. A ki figyelemmel kisérte öt éves pályánkat az nem vonhatja kétségbe. hogy igazat beszélünk és a Buda és Vidéke kiszolgálta a közönség bizalmát és jóakaratát. Tárgymutatónk tekintélyes kötet lenne és a ki ezt elolvasná bármilyen közönyös is velünk szemben azt elismerné, hogy nem henyéltünk.

Sok fagy engesztelés és rögtörés után a közönség hozzá szokott, hogy egy szorgalmas és lelkiismeretes közvetitője van és ez a „Buda és Vidéke“.

Czikkeink a gyengébbek, a jobbak viszhangra találnak és a körénk szorakozott befolyásos munkatársak működése széles körü olvasóink figyelme folytán a Buda és Vidéke jótékony hatását biztositják.

A mi erősségünk a polgár erényeken alapul. A jól kifejlődött polgár erény, a kötelesség tudás és teljesitás a „Buda és Vidéke“ egyetlen tőkéje. Minél jobban ébrednek a polgár erények annál jobban terjed lapunk. Minden olvasónk apostola ügyünknek. Táborunk szaporodik, fegyver barátaink sokasodnak és a tartozkodók, közönyösek és ellenségek közül sokan válnak jó akaróinkká.

Mi egy családot képezünk olvasóinkkal, az olvasót megakarjuk ismertetni olvasóinkkal ezért nyitottuk meg a polgár errények csarnokát az Ismerőseink rovatát, melyben bemutatjuk az érdemeseket nevök szerint és bemutatjuk az ártalmas fajképeket is, a kik megakasztják a haladást és boldogulást.

A magyarosodás, társadalom, közmüvelödés emelkedéséért küzdünk a melyekben leginkább nyilatkozhatnak a polgár erények. Tanitás ügye, közgazdaság, közigazgatás kérdéseivel is foglalkozunk, de csak Buda és vidéke szempontjából.

Beszámolunk az eseményekkel, adunk terveket, közlünk eszméket, inditványokat melyekből a polgár erény épithet.

Ehez a polgár erényhez fordulunk és kérjük annak lelkes megnyilatkozását lapunk érdekében. Minél többen olvassák Buda és Vidékét annál nagyobb a sulya és annál több eredményt szülhet az általa meginditott mozgalom, vagy valósulhat az eszme a terv.

Minél többen csatlakoznak a lap terjesztői és előfizetőihez annál értékesebb lehet az és annál több figyelembe részesül a kellő helyeken.

Minél több család körében terjed a

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (9)

(Folytatás.)

Ej-ej, lélekszanatórium, orvos, legényember! Ha ez a familiába jut, ide telepedik, — oda az aratás, más is abrakoltatja a temetőt. Máté ur nem sok szavát vette a doktornak. Ez folytonosan a lélekszanatóriummal bibelődött és már azon a ponton volt, hogy ő alapit egy lélekszanatóriumot.

Korábban ment el, mint szokott és a községházára tért be, Tese Tóni ép akkor ocsudott a lélekszanatóriumról.

A jegyzőné nem hitte, hogy az idegen ilyesmit forgasson az agyában; hiszen pinczér. Ő látta a Margitszigeten; fagylaltot hozott neki, ahhoz is ügyetlen volt. Ő holipnit kért és vajas kiflit adott. Akármit beszélnek, ő tudja, hogy pinczér.

A doktor megkönnyebbülten lélegzett fel. Ámde a következő perczben az jutott eszébe, hogy manapság a természetgyógyászoknak mindent megengednek. Ha pinczér is, de ez a lélekszanatórium még is felépülhet . . . Ha pinczér, ugy orvos czége kell hozzá. Beszélni fog vele. Sok bolond ötlet sikerült már. Akár hogy történik, ugy történik, foghat ő a zavarosból is halat.

Rencsi Barnát kereste fel. A nagyságos asszonynak ugy is migrénje volt. Nagyon szeretett volna megismerkedni a gavallér uriemberrel, a ki olyan szépen öltözködik. Itt alig van kivel szót válthatni. Ő hozzá van szokva, hogy neki udvaroljanak. Unalomtól pusztul el ugy is. Nagy ügyetlenség, hogy a társaságba nem tudják vonni. A doktor is elparasztosodik. Eddig beszélt, most mindig hallgat.

Ma délután nem lehetett ő nagyságának a doktor ura panasza. A lélekszanatórium beszédessé tette. Nagy bátorság egy pinczértől hogy ilyen nagy tervbe vág.

— Micsoda pinczér? — kérdi bigygyesztett ajakkal ő nagysága, ki megijedt, hogy valami rokona, mert a korcsmárosok között van ilyen bőven.

— Az idegen, a ki a korcsmában lakik.

— Hát nem a jegyzőné találta ki, hogy pinczér?

— Nem nagyságos asszonyom.

— Kár, mert igy nem találkozhatunk.

— Már miért ne? — kérdé Rencsi Barna, ki neje boszankodására sokszor adta a demokratát.

— Maga talán per tu is lenne vele, lelkem.

— Miért ne?

— Rossz izlés . . .

— Bele szoktam.

— Rokonaimtól nem, mert ezeknek önálló üzletük van.

— Hallja, hogy ennek is önálló üzlete lesz. Doktor ur, ha beszél vele, ajánlja, hogy akciákra csinálja ezt a lélekszanatóriumot. Nem utolsó eszme, a humanizmus kitünő tőke.

— Komolyan érti ezeket az akciákat, Barna öcsém?

— Egész komolyan, mert minden humanizmus kitünően jövedelmez. Ismerek olyant, a kinek ilyen intézte van, mind sokat nyer. Jó lesz azt a lélekszanatóriumot vele megbeszélni.

A doktor csak ümmögött, mint egy nehéz beteg ágyánál, csóválta fejét, fogta a saját pulzusát.

V.

A lélekszanatórium.

Ácszugi Demeter maga sem hitte, hogy ez az ötlete, melylyel a rábolcsiak kiváncsiságától és Lornya Máté foggatásaitól akart menekülni, milyen hullámokat vert a rábolcsi körökben,

Nagyon lehangolta őt, ki itt füből-fából kereste megélhetésének alapját, Máté ur kérdése: mivel foglalkozik? Reá nézve igen megszégyenitő lett volna a felelet, mert egyenes és igaz válasza a lehetett volna, hogy semmivel. A ki pedig semmivel foglalkozik, az semmi és senki. Egy nulla, a mi előtt ha szám nincs, értéktelen.

Ezt a számot kell neki kutatni és megtalálni. Elhagyja Rábolcsot. Először erre gondolt. Később azonban belátta, hogy a mivel itt végzi. másutt azzal fogja kezdeni. Sorsát csak ugy megtalálhatja Rábolcson, mint egyebütt. Itt is van fü. Itt is van fa.

Hiszen egészséges, erős ember. Megtanul dolgozni. Napszámba is eljárhat. Kinek mi köze hozzá. Hány volt gazdag ember hord zsákot a

lap, minél több nyilvános helyen olvassák annál erősebb az a közszellem, mely a polgár erények forrása.

Buda az ország szive, és innen áradjon szét leginkább Dunántulra a közmüvelődés, ipar és kereskedelem. A „Buda és Vidéké“ többször czikkezett már erről és irányadó körökben czikkeit szivesen fogadták.

A budai ipar és kereskedelemért is sikra száll s ezt magok a budai és iparosok és kereskedők ismerik el legjobban, és cáfolhatlanul az által, hogy üzleteiket lapunkban ismertetik és azt támogatják és terjesztik, annak tartalmát gazdagitják.

Egyszerü budai polgár leveléből idézzük ezt a sort: A Buda és Vidéket mindenkinek pártolni kell, kinek a közügyekhez Buda és vidéke fejlődéséhez érzéke van.

Idéztük ezt a mondatot és kérjük tisztelt polgártársainkat, hogy vessék ezt szivökbe és karolják fel lelkesen Buda és Vidékét. Ha csak minden előfizető még egy előfizetőt gyüjt ugy még jobban megizmosodhatik a lap és még méltóbb képviselője lehet a polgár erényeknek.

A »Buda és Vidéke« terjesztésére alakult végrehajtó bizottság.

Budai müvészek.

(Czikksorozat.)

Irta: **Taksonyi József.**

II.

Kallós Ede született Hódmezővásárhelyen 1866-ban. Igazán friss, életerős tehetség. Az ujabb pályázatokon gyakran hallani nevét és diadalait. Ő készité a pusztaszeri Árpád-emléket s a Kölcsey-szobrot, amely Párisban öntés alatt van. A békés-gyulai Erkel-szobor már fönn áll; s most fog hozzá a Bessenyei-szobor nagyban való elkészitéséhez. Nyiregyházára készül.

Erkel Ferencz szobor-mintája a kiállitáson van. Készit még a müvész egy szorosan magán érdekü dolgot is, amely éppen azért nincs a nyilvánosságra hozatali joggal felruházva.

Mindez eleven bizonyitéka annak. hogy a müvésztől még sok, nagyon sok remeket fogunk láthatni.

Kiképeztetését Párisban Chapu tanártól nyerte a Julien-akadémián.

Ligeti Mór szintén frisseséget hozott magával külföldről; különösen a felfogásban van valami sajátos, egyéni vonás, amely a szabadabb müvészkedés terére vezet. Pld. büsztéit nem ritkán egy tömb (sziklatömb v. faltömb)höz ragasztja. Könnyed, zsáner-szerü megjelenés, kezelés jellemzik. Csoportjaiban mindig élet van, képmásai hasonlatosak. (Éppen most fejezte be Perczel Dezső belügyminiszter büsztéjét; nagyon sikerült.) Nagyobb müvei is haladó talentumnak nyomait viselik magokon. Budapesti születésü s iskoláit Bécsben és Párisban fejezte be. A főváros tulajdonában levő (Most a kiállitás fővárosi pavilonjában van.) „Rákász fiu“ s pendantja, a „Csirkés leány“, továbbá a tatai „Menuette“ mind csak tanubizonyságai annak. amit az előbb Ligetiről mondottam

Számos szobra van középületeken is. Általában sok jót várhatunk tőle.

Az ezredéves kiállitáson több „képmás“-a s egy „Árván“ cz. szobormüve van.

Rausch Béla született Pozsonyban 1873-ban. Fiatal, kezdő. Stróbl Alajosnak volt tanitványa s Olaszországban is végzett tanulmányokat. Fejlődő tehetség, különösen a „gyermek zsánerben“ tünik ki.

Holló Barnabáe igazán szobrász vér, akinek külföldre sem volt szüksége, beérte azzal, amit itt a jó és igaz Stróbl oldala mellett tanulhatott. S hogy mennyire jó hatással volt reá az ideális és klasszikus Stróbl: kitünik alkotásaiból. Az akadémiai faltábla, a Tompaszobor s több téremlék a kerepesi temetőben mind csak dicsérik pontosságát és fogékonyságát.

Alsó-Hangonyban (Gömör-kis-Hontmegye) született. Egy szarvasbikát állitott ki legelőször a képzőmüvészeti társulat mücsarnokában, s az tette figyelmessé a közönséget nevére. Azóta már a legjobb szobrászaink sorában emlegetik Hollót.

Van több szobra az országházon is.

A kiállitáson egy „Férfi képmás“ van tőle.

Tóth István erős tehetség. Ő Szombathelyen született 1861-ben. Tanult Bécsben Zumbusch tanárnál 7 évig. Müve, a nagy-váradi Szent László-szobor 1893-ban lett felállitva. Most készül ugyanoda az egykori megyés püspök. Szaniszló szobra. Ülő alakban ábrázolja. Az őszszel szándékoznak felállitani. A székesegyház részére egy oltárt is mintázott carrarai márványból.

Öntudatos, alapos készültségü müvész, tiszta maniereal. Különösen a természetességre nagy sulyt fektet.

Most lépjünk be Vaszary János mütermébe. A müvészt csak a szobrászok kedvéért ugrottuk át, holott a várbazárban legelől lakik. Oriási vásznak vonják magukra mütermében figyelmünket, amelyek oltár-képeknek készülnek. A müvész általában oltárképeket fest; s csak egy pár tanulmány van mütermében, amelyek általánosabb tárgyuak. Egy pár felleg tanulmány, egy pár várrom stb. stb.

A budapesti mücsarnok először Vaszary Kolos herczegprimásnak, a müvész testvér bátyjának arczképét állitotta ki tőle, amely az esztergomi káptalan birtokában van. Oltárképeket festett a balaton-füredi és zala-radai templomok számá. 1867-ben született Kaposvárott. Tanulmányait Münchenben majd Párisban fejezte be, hol Bouguereau és Fleury tanárok vezették. Később is folytatott még tanulmányokat a külföldön.

Bruck Lajos veterán festő, a ki már életének java részét eltöltötte Olaszországban, majd Párisban és Londonban. Ide kötik legnagyobb alkotásai. Legfeltünőbb sikert ért a „Faluháza“ cz. képpel, amely daczára, hogy a müvész külföldön tartózkodott, magyar tárgyu s ugyancsak magyar tárgyuak képei nagy része; s ez dicséretére legyen neki mondva. A „Faluháza“ Amerikaiak kezébe került, akik még azt is lehetetlenné tették, hogy a kép legalább — másolatokban jusson hozzánk. Egy fotográfia volt róla, azt láttam én véletlenül. Az adófizető polgár, instanczias parasztasszonyok és iskolás gyermekek; a katona köteles legények mozgalmas csoportja érdekes jelenetet tár elénk, középen a biróval, aki igazságot oszt. Egységes harmoniába olvad igy össze. A „Libatolvaj“ egészséges, erős zsánerkép; egy tó partján fogja meg és fojtja meg a czigány gyerek a libákat. — Jankovich Libatolvajához jó pendant ez — képben.

Sok régi képe hivatott müvésznek mutatja be az „életjelenetek“ (zsánerek) festésére. Egy-egy olyan kép, mint amelyen egy kis leány nézi, vajjon nem esik-e még az eső; a fa alatt áll; vagy egy arató társaság férfi tagja

---

Dunaparton. A munka nem szégyen. A mije van, abból földet szerez és maga miveli. Családot alapit. Elveszi a legelső parasztleányt, ki neki megtetszik és a ki őt igazán szereti. Boldogok lesznek, leköszön igényeiről. Parasztruhában jár. Gyarapodik, nő a gazdaság a család. Kiskirálylyal sem cserél.

Azt hitte, hogy ez oly könnyü.

Fát fürészelt a mindenes. Azt mondta neki, hogy a doktor rendelte, engedje meg, hadd segitsen. Nagy mulatságára szolgált a mindenesnek, olyan félszegen állt kezében a fürész. Egyet-kettőt rántott csak a fürészen, már is derekába hibbant, de azért állta a sarat, mig lehetett. Később teljesen kimerülve állt ki a munkából.

Elcsüggedt, hogy nem fog hozzá szokni. Getruddal találkozott, mikor kiizadva a munkát félbenhagyta. Délben nem igen beszélgettek másról, mint elköltözött anyjáról. Neki nem volt joga ezt a társalgást folytatni. Minek tolakodott volna idegenek érzésbe. A rideg közönyösség volt az ő osztályrésze a szeretet ömlengéseiben. Nem kérdezhetett olyan valamit, a mi az érzelmet érinti.

Nagyon nehezen találta meg a kérdést? Mit is kérdezzen ettől a bánatos leánytól?

— Hol van a néni?

— Tetszik talán valamit parancsolni? Nincs itthon, átment Lornya urékhoz.

— A kisasszonyt nem terhelem.

— Ha a vacsora miatt tetszik rendelkezni, néném megbizott, hogy szolgálatára legyek.

— A kisasszony?

— Nem vagyok én kisasszony, csak Gertrud, — szólt megható szerénységgel.

— Én igy nem nevezhetem. Sem nem rokonom, se nem testvérem.

— Engem mindig Gettrudnak neveztek.

— Szép név.

— Ugy-e nem szegény lánynak való ez a név?

— Miért hiszi azt a kisasszony, hogy nem való? A kinek a szive nemes, az nem szegény.

— Sohasem szerettem ezt a nevet. Jobb lenne, ha közönséges nevem lenne.

— Nem a név határoz, hanem a személy.

— Ne tessék hinni, a névre sokat adnak. Én egyszer nem kaptam helyet, mert ilyen uri nevem van. Nem hitték, hogy dolgozni tudok. A tanitóképezdében, hol egy osztályt végeztem, szintén üldöztek érte.

— Gonoszok az emberek.

— Én azt hiszem, nem annyira az emberek gonoszok, mint mi. Nem alkalmazkodunk mindig, a körülményekkel nem békülünk ki. Rosszul lépünk fel.

— Igaza lehet.

— Én azt hiszem, szavaim közel járnak az igazsághoz.

— Szerencse is kell az élethez.

— Az is és hogy kerüljük a könnyenhivést, reményeink ne csigázzuk. Tehát nem szolgálhatok semmivel?

— Köszönöm nem.

Getrud feje be volt kötve, mint a parasztleányoké. Demeter visszazökkent gondolataiba. Milyen derék parasztmenyecske lene ebből a leányból. Milyen boldog lesz az, a ki szivét megnyeri. Ő arra megy, én erre; találkozunk-e valaha másként, mint idegenül?

— Légy boldog, kedves kis leány, — mondá magában, de nem hitte, hogy ez a kivánság ráfér Gertrudra. Nem tudta, hogy boldog, talán csalódott szive az, a kivel az imént beszélt.

A balsors könyvébe ő is be van jegyezve. Szivárvány ivedzett az égen. A remény biztató jele, hogy nem lesz több özönviz.

Ácszugi Demeter valamikor gyermekkorában halotta a szivárvány regéjét. A remény biztató szinei táplálták reményeit.

Még jönni kell, még jönni fog jobb idő is.

Miért ne vitézkedhetnék ő is, miért ne gyürhetné le a sorsot, ezt a hétfejü sárkányt? Bátorság, türelem, kitartás, remény és megjön ar ő ideje is.

Hol kél fel a csillaga az titok, de tündökölni fog még.

Átfutotta a nap eseményeit. Megtárgyalta magában Lornya ur látogatását. Felkeresse, ne keresse? Miért ne? Még azt hiszik, csakugyan bujdokol valami elől. Egyszer csak ráfogják, hogy körözött egyén.

Látogatást tesz mielőbb Lornya Máténál. Hadd lássa, milyen hatással van rá a lélek szanatóriuma. Mit gondol, mi ez? Még ő maga sem tudja. De hátha lehetne ebből valmit csinálni?

Sokat hallotta azt, hogy épült nagy dolog egy ötletből. A ki mer az nyer. Ők maguk akarták, ám legyen.

Elkezdett tervelni ötlete felett.

(Folyt. köv.)

nyulat fogott s azt felmutatja; vagy egy munkából hazatérő apa — felkapja a levegőbe legkisebb gyermekét stb. stb. nem téveszti el hatását. A „Mulató huszárok“ is az életből van véve; a besorozott legények elhuzatják még egyszer a szivhez szóló, bubánatos nótát.

A „Homellesse“ (kóbor gyermek) szintén érdekesen tárja elénk a nagyvárosias mizeriákat, hogy egy gyermeknek nincs se országa, se hazája. S csak a policman (rendőr) veszi pártfogás alá. Longfelow egyik költeményét is igen szépen illusztrálta, midőn a norvég, szicziliai stb. stb. különféle nemzetiségü egyének a legérdekesebb momentumát mondják el élettörténetüknek. A „Quartette“-ben Joachim, Piatti és még két más zenei kitünőség készülnek a játékhoz.

Most készülnek ő felségeik, a király és királyné arczképei. A felséges ur ült is a képhez. — József főherczeg képe is most van készülőben. Ezenkivül el van kezdve közéletünk egy jelesének, valamint annak nejének arczképe is. A müvész müterme el van árasztva szebbnél-szebb, müvésziesebbnél-müvésziesebb kivitelü tanulmányokkal.

Születetett Pápán, 1846-ban. Finom érzéke és megfigyelő képessége van. Még az apróbb vázlatai is a bevégzett tehetség jellegét viselik magukon.

Ebner Lajos budapesti születésü. Nagyobbrészt Párisban élt, s csak nehány éve, hogy haza került. A mücsarnok homlokzatán most fejezte be a 3 falképet, melyek közül a középső Apollót ábrázolja a muzsákkal; jobb oldalt a festészet kezdete; egy pásztor a kedvese árnyékát rajzolja a falra; a baloldali a szobrászat keletkezését tünteti föl, amint Athene életre kelti a Vulkanus által mintázott embert.

„Álom“ czimü képe ki van állitva a mücsarnokban. Egy fekvő nőalak, amely Makart szelleme által van átlengve.

Studiumokban a müvész mütermében nincs hiány.

Ebnert már mindenki jól ismeri, azért rola különöset mondani nem szükséges. — A jobb festőink közé tartozik.

Tahy Antal szorgalmas festő, aki a saját erejéből lett müvészsz-. 1 évig volt Munkácsy tanitványa is. Képei az orsz. kiállitáson nagy számmal vannak. A „Hazatérő huszárok“ cz. képe tette hiressé. A „Vasgyárban“ czimü képével kiállitási érmet nyert. Az olaszországi tájakat tanulmányozza, innen hozott értékes aquarelleket, Piranói képei kiválók.

A „Karácsonyest“ és „Kellemes hirek“ stb. stb. sikerült alkotásai; több „férfi arczkép“ is van tőle.

(Folyt. köv.)

Az alispán utja.

Mint értesülünk Beniczky Lajos szeretett nem csak választott, de de hivatott alispánja szorgos elfoglaltsága daczára az alispáni szék hagyományaihoz hiven évenkint általánosan de részekben többször készül beutazni vármegyéjét. Alig van a vármegyében ember, ki a vármegyét ugy ismerje, mint ez az önfeláldozásig sokat dolgozó alispán.

Pestvármegye alispánja ennek az ismeretnek köszönheti, nagy képességein kivül, hogy a megye kormányzása, valóban minta kormányzás.

Ő a tettek és nem a papiros alispánja. Kis dolgok és nagy dolgok egyaránt fontosak előtte.

A megye beutazása minden alispán alatt megtörtént néha-néha s egyes kirándulásokra is volt eset, de nagyobb g,akor.ati haszon nélkül.

Beniczky Lajos nem hiában utazik nem csak hivatalos pápa szemen lát, de lát, mint müvelt ember, kinek eszmái vannak, ki előtt vármegyéje jólléte folytonosan ott lebeg.

Buda vidéke az alispán utazásaiból sokat nyer. Ha valaki ugy Beniczky Lajos képes és benne van erő és lelkesedés, hogy Buda vidékét emelje és az általunk hangoztatott szövetkezést Buda és vidéke között megteremtse.

Az ő szemle utja megvalósitja azokat, miket a Buda és Vidéke négy éven keresztül a községek figyelmébe ajánlt s az előljáróságok megfognak felelni arra mire hivatott a község, hol, mit lehet tenni, a nyaralás hogy fokozható. Szóval az alispán ujjal fog mutatni arra mit lehet kivenni a természet dus adományaiból?

Mi a legnagyobb reménnyel kisérjük figyelemmel Pestvármegye alispánjának müködését és ebből azt látjuk, hogy ő vármegyéje minden községéért szivből érdeklődik.

Buda vidéke végre még is meginditja majd azt a mozgalmat, mely kivánatos és Buda és a vidék szövetkezésérről nem sokára mint tényről beszélhetünk.

Berzsenyi Dániel a Császár-fürdőben.

Buda egyik legkitünőbb hévizét a Császár-fürdőt minden időben hires emberek keresték fel.

A Császár-fürdő nagyra volt és nagyra van hivatva. A jelenlegi igazgató Andrássy Mihály olyan ember, ki ezt a fürdőt magas szinvonalra fogja emelni.

Érdekes volna, ha Andrássy Mihály a Császár-fürdő részletes történetével és a fürdő vendégek statisztikájával a multban, lepetné meg a világot.

A „Buda és Vidéke“ Dr. Milassin Vilmos élénk tollából legelső évfolyamában hosszabb czikkeket hozott a Császár-fürdő érdekes multjából, a mit egy bizottság jubilálni is akar, de az országos kiállitás miatt ebben az évben nem jubilál. Szép volna, ha azok kik valamit a Császár-fürdő multjából a legrégibbet a török időket ide nem értve valamit tudnak, azt a Buda és Vidékében közlenék.

Nemcsak a baneologia, de a társadalom történetért is fontos volna az adat gyüjtés, mert ez például szolgálna a többi fürdőknek is.

A mult század vége és a század eleje igen szép képet adhatna a Császár-fürdőről. Hisszük, hogy az irgalmas rend, mely a fürdő tulajdonosa ezt a munkálkodást erkölcsileg és anyagilag segitené.

Ezek a dolgok azok, melyekkel a Császár-fürdőre lehetne terelni a figyelmet, a mi most előnyös lenne azért, mert oly kitünő igazgatója van Andrássy Mihály.

Nagyjaink közül Berzsenyi Dániel szerette Budát. A Császár-fürdőben több időt töltött s itt több munkáján dolgozott. Az irodalom történetirók többek között tudós életrajz irója Dr. Váczi János utján könnyü volna mindezt biztosan meghatározni.

Berzsenyi különösen szerette Budát ide is akart költözni, mert látnoki tehetségével felismerte azt, hogy előbb-utóbb Buda lesz a szellem székvárosa. Töltött időt a Rudasban is, de innen elijesztette a kolera.

1835-ben ezeket irja Döbrenteynek: „A jövő nyár elején látni foglak. Mig pénzemben tart Budán fogok fürdeni, mert az idén nagyon megrezzentet a hypochondriám, vagy valami májfájásom, s nem merem többé a fürdést elmulasztani. De egyábiránt is ottan tudok legnyugodtabban dolgozni s reménylem ott el is tudom munkáimat az uj kiadásra készitení“.

A legtöbb hires ember megfordult a budai fürdőkben igy a budai fürdők első sorban a Császár-fürdő története kor történet.

Mi legyen a Citadellából?

A gellérthegyi citadella sorsáról sokat beszélnek és sokat irnak. A vártüzérség onnan kivonul és felszabadulnak a tervek.

A Gellérthegy gyönyörü fekvése biztositéka annak, hogy itt nagyon hamar szép városrész keletkezik. A kilátás, levegő és a majd elkövetkező gyors közlekedés a fejlődést rohamosan varázsolja elő.

A citadella folytán a főváros és katonai kincstár bizonyos szerződésekre lépett, melyek itt az épitkezéseknek gátot vetettek. Pedig a Gellérthegy rendezése az emelkedés záloga. A pesti oldalra néző részt, hol most már fenyő erdő van, beépiteni nem volna épen helyes. A kisajátitott területeken a főváros közönsége had üdüljön, szórakozzék.

Bellobraidits Lipót nyugalmazott százados ur terve t. i. a panorama már azért is megérdemli a bővebb kidolgozást, mert az itt nyert benyomások az egész vidékre kirándulást ösztönöznek.

Bün volna a citadellát szétrombolni, mert annak styljét ki lehet egésziteni és egy valóban szép épület lehet belőle, ha a főváros pesti oldalára néző oldalát be nem épitik.

Ellenben a Gellérthegy teteje az egész kör $^2/_3$-ad része lent és fent egész a hegy lábáig és tovább épitkezésre hivatott.

A müegyetemi tanács véleményét melyre — sajnos középitkezéseinknél nem fektetnek sulyt, — ha kikérnék ugy minden esetre azt véleményezné, hogy az épület alapul szolgálhat s bármilyen diszitéssel öszhangzatba hozható.

Ez a kérdések kérdése a mit el kell dönteni. Hogy mi legyen belőle? arra megfelel az idő. Csillagda, Pantheon, mutatóhely, kilátó vagy valamennyi.

A Gellérthegy messze vidéket ural szép fekvésével, tehát itt az izlésnek kell dönteni. Nem szabadon hamarosan határozni s a határozatot csak szakértelem és ne ide-oda kapkodás szülje. Csillagda lehet a Sashegyen vagy nem ily szabad fekvő és czélszerü közlekedéssel könnyen közelithető helyen.

Reméljük a gellérthegyi egyesület ebben a tárgyban komolyan és megfontolva fog jó tervekkel és jó eszmékkel szolgálni.

—o—r.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Szigethi József.

Azok közül való, kik a Svábhegy legelső települői. Ős lakósa ennek a szép helynek, mely otthona a nagy regény költőnek Jókai Mórnak is.

Szigethi József a nemzeti szinház örökös tiszteletbeli tagja és a kitünő szinmüiró majdnem az egész évet a Svábhegyen tölti.

Itt a szabadban a fenséges természet ölében piheni ki müvészpályája fáradalmait. Itt jár komoly arczczal a természet szépségeit élvezve, az ki müvészetével egy egész emberöltöt nevettetett meg. A kedélyes apák utolérhetlenje kedélyesen éli napjait családjával és szomszédjaival ápolva kertjét és háza táját.

Szigethi József abban is jó péloát mutat, hogy azt a mi háztartásához szükséges Budán vásárolja.

Majdnem mindennap maga hajt le egyfogatu kocsijával a piaczra és felügyelete alatt vásáról be a háznép.

Szigethi József népszerü és kedvelt a Svábhegy állandó lakói között is. Ismeri őt a legutolsó gyermek is. Sétái közben szivesen tréfálgat velök.

Széles szalma kalapjával már messziről feltünik és barátságosan fogadja a köszönést. A svábhegyi jó levegőn az öreg müvész jól érzi magát. A ki vele beszél alig veszi észre, hogy egy idős uri emberrel áll szemben.

Pedig sok esztendő nehezedik az ifju kedélyü öreg ur vállaira, ki nevét a magyar müvészet történetében halhatatlanná tette, s ki oly sok szép időt töltött itt a Svábhegyen.

Régebben irt egy szép kis elbeszélést, mi a nyugdijintézeti naptárában jelent meg Mátyás fája czimen. Ebben az elbeszélésben kifejezi szeretetét és elragadtatását a Svébhegyért. Oly sok szeretettel beszél erről, mint Jókai vagy mint Vajda Péter s mindazok, kik ennek a helynek szépségét megértették.

Adja Isten, hogy minél tovább lássuk őt még a Svábhegyről lekocsikázni.

Tabódy József elnöki jelentése a «Fehér-kereszt egylet» közgyülésén.*)

Fenséges özv. trónörökösné
cs. és kir. Főherczegnő!
Legkegyesb Védasszonyunk!
Tisztelt díszülés!

A szegény szülőnők és gyermekeik ingyenes eltartása, gondozása és orvoslása által a nagy gyermekhalandóság ellen küzdő és ez évben a lelenczházat megvalósitó Fehérkereszt országos lelenczház és gyermekvédő egyesület f. évi junius hó 29-én fennállása 11-ik, üdvös müködésének 10-ik évét töltötte be.

Nem szándékom egyesületünk tizéves müködésének történetét részletesen előadni; itt csak czélunk, irányeszméink és ezek megvalósitásának eredményeire kivánok szoritkozni.

1885-ik év junius hó 29-én, Szt. Péter és Pál napján alakult meg egyesületünk „Szegény beteg gyermek egylet“ név alatt, mely magát más rokonegyletekkel összetévesztés kikerülése végett, az ártatlan gyermekekkel való foglalkozásának megfelelő „Fehérkereszt“ nevet 1887-ik évi november hó 17-én 74.918. sz. a. kelt belügyminiszteri jóváhagyással vette fel.

Megalakulásának inditó oka: a Magyarországon oly ijesztő mérvet öltött nagy gyermekhalandóság felgondolása volt és czélja: a gyermekmentés!

Már a legnagyobb magyar, Széchenyi István fel-feljajdult azon, hogy „kevesen vagyunk!“

A születési arányszám Magyarországon éppen nem kedvezőtlen, kedvezőbb, mint Franciaországban; de annál kedvezőtlenebb a halálozási arányszám, a 0—5 év közti gyermekeknél 1000-re 424 esvén (holott a többi európai államokban 409 a maximum).

Nem ismételhetjük eléggé, hogy évente 300.000-re, az összes elhunytak több mint felére rug az öt év alatt elhunyt gyermekek száma, ugyanannyira, a hányadmagával jött ki Árpád apánk Etelközből, mi annyit jelent, hogy egy évben egyre-másra minden nyolczadik öt év alatti gyermek elpusztul és hogy nyolcz ujszülöttből négy éri el az ötéves kort és a mi még inkább elszomoritó, az, hogy főleg a tiszta magyar vidékeken.

Ennek oka egyrészt a nyomor és a bün; de nagyobbrészt az, hogy a hiányos erkölcsi, vagy értelmi nevelésnek áldozatul esett nőt a társadalom nem utbaigazitó támogatásával istápolta, hanem eltaszitva magától, őt és ártatlan gyermekét bünhődésre itélte. És oda állottunk mi, oda állott egyesületünk, hogy a válságos pillanatban az ingadozónak erkölcsi és anyagi segitségére legyünk, hogy az anyai kötelék lehetőleg fentartása mellett, életét megmentsük, felnevelve 0—14 éves korig ugy a törvényes, mint a még elhagyottabb törvénytelen gyermeknek; mert mit ér, ha csak a hatéves kortól árva- és szeretetházakban felneveljük a gyerekeket; de a 0—6 év közt a felét pusztulni hagyjuk.

A téves erkölcsi felfogás mellett még egyéb nehézségekkel is kelle megküzdenünk!

Nem kisebb nehézséget okozott az a második, alapjában hazafias, de egyoldalu felfogás, mely a hazafiságnak, a nemzeti anyag elhanyagolása mellett csupán a nemzeti kultura által vél eleget tenni, nem gondolva avval, hogy habár nyelvében él a nemzet, mit ér, ha mielőtt magyar szót kiejthetne ajka, elpusztul a még csak leendő ember és a társadalom mulasztási bűne, sőt hibája miatt napról-napra fogy jövőnk reményvilága. Holott, ha, miként az 1887-ik évi közmüvelődési kongresszuson inditványoztuk, a közmivelődési egyletek megfontolva azt, hogy a nemzeti anyag megmentésének kérdését, egyesületünk czélját érdekkörükbe vennék a viszhatás kizárása mellett, térfoglalásban is nyernének és éppen nem forcsolnák, sőt növelnék erejüket; mert a megmentett gyermekek révén, az idegen ajku anyákat és az anyák által az apákat, a hála és szeretet alapján, a nemzeti államesmének megnyernék. Hisz századunk legnagyobb katonája, Moltke, nejének sirkövére is helyesen vésette e szavakat: „A szeretet a törvények törvénye!“ És az érzelmek és érdekek összhangba hozatala legjobb biztositéka a békés és sikeres előhaladásának a közmivelődés terén is.

A harmadik főnehézséget képezte ugy a székes-fővárosban, mint a vidéken is: a rokonegylet sokasága, mely a még oly üdvös és hiánypótló uj egylet iránt mindinkább tartózkodvá teszi és kifárasztja a közönséget.

Az igazság azonban utat tör magának!

A nagy közönség java megértette a kezdeményezőket — kitartás győzött! Csakhamar 510 emberbarát csoportosult zászlónk alá és lehetővé tette, hogy 1886. julius 1-én egyesületünk tényleg megkezdhesse müködését.

Alig mult el három év és a „Fehér-kereszt“ lélekemelő ünnepet ült 1889. év október hó 20-án, midőn eddig csak bérházakban gyakorolván jótékonyságát. VI. mozsár-utczai 16. sz. a. 40 ágyra berendezett saját házát avathatta fel a gyermekmentés otthonául.

A nagy czél kitüzésére elég volt a társadalmi bajok felismerése; a nagy czél megvalósitására vállvetett törekvés, leleményes gond és tetterős vezetés kellett.

Az erőgyüjtés alapvető munkáját a nemeslelkü Károlyi Sándor grófné, és Török János volt főkapitány, mindnyájunk közremüködése mellett, vezették és mióta egyesületünk müködését megkezdé, szeretetreméltó Szapáry Istvánné grófné és Ráth Károly főpolgármester bölcs vezetésének, a választmány és tisztikar, különösen az igazgató főorvos dr. Szalárdy Mór, a házirend gondozó Dániel Ernőné és Böke Gyuláné alelnöknők, valamint a pénzt és lelkieket kezelő, nemrég elhunyt dr. Wayand Géza pénztárnok lelkész buzgalmánnk, a m. kormány és törvényhatóságok támogatásának, főleg a pedig haza gyermekei megmentésében vigasztaló örömét lelő Stefánia özv. Trónörökösné ő Fensége védnökségének köszönhettük e rövid idő alatt elért sikereinket.

Hogyan sáfárkodott az egyesület a közönség bizalmával, megjelent évi jelentésünk mindmegannyi számadást képeznek.

Ezekből kitünik, hogy már a negyedik évben volt: 11 (100 frt) ágyalapitó (első a főváros), 23 (200 frt) alapitója, 90 (50 frt) pártolótagja, 560 (3—10 frt) rendes tagja és 20·801 frt vagyona.

Elmondják ezek, hogy az első félévben 27, a második évben 98, a harmadikban 159, a negyedikben már 295 anyát és gyermeket, összesen közel 500-at vettünk fel intézetünkbe és tartottunk el nyolcz naptól hat hétig; elmondják, hogy az első évben csak öt ágygyal rendelkezhettünk, a másodikban tizzel, a harmadikban már 18-al Hány büntettet akadályoztunk meg már eddig szerény eszközökkel? Elmondják, hogy müködésünk egyébként is mily jó hatással volt a társadalomra, melyet egészseges dajkákkal lát el; sok ezer gyermeket ingyen gyógyit; elmondják végül, hogy az országban fiókegyleteink hogyan alakulnak? a vegyes ajku és felekezetü megyékben is áldva a magyar testvérileg segitő jobbját.

1888-ban legtöbbet köszönhettünk ő cs. és ap. kir. Felségének és Felséges asszonyunknak. Ő Felsége maga és a Királyné nevében 1000 frt ágyalapitványt tett, kijelentvén, hogy a valóban üdvös és hazafias intézmény pártolásra méltó és felvirágzása igen kivánatos és remélhető, hogy általánzsan fel fog karoltatni.

A királyi példa és szózat, miként a tavasz melegitő napsugara, megtette emelő és buzditó hatását.

Simor János biboros herczegprimás meggyőződvén a Fehérkereszt jótékonyságáról és arról, hogy ezt felekezeti különbség nélkül gyakorolja, az egyesületi házvétel alkalmából czéljai megvalósitásához 5000 frttal járult, ezzel nemcsak azt bizonyitván, hogy miként 50 éves jubileuma alkalmával mondá: „nem csak diszpolgára, de cselekvő polgára akart lénni a fővárosnak“, hanem fényes, követendő példáját adván annak, hogy a kath. magyar, hazafias főpapság magasztos honvédelmi hivatásának is tudatában van, melyet ma mivel sem tölthet be inkább, mint a nemzeti kultura pártolása és a nemzeti anyag megmentése érdekében hozott áldozattal. Haynald Lajos biboros érsek és Schuster Constantin váczi püspök szinte tagok lőnek.

Tisza Kálmán belügyminiszter, ki valamint utódai: Teleky Géza és Szapáry Gyula grófok körrendeletileg ajánlották volt a Fehérkereszt-egyesületet a törvényhatóságok figyelmébe, a Karácsonyi Guidó-alapból szinte 1000 frt ágyalapitványt tett. A főváros, mely mindjárt megalakulásakor 1000 frt ágyalapitványnyal támogatta, 1000 frtot minimalis évi segélyt állitott be költségvetésébe, melyet később 1200 frtra emelt fel; 4000 forinttal járult házépitéséhez.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunság vármegye előbb 500, majd 1000 frt alapitványt tett.

A lelkesitő példát követték: Győr, Torontál, Nyitra, Arokszállás, Csikszereda, Kecskemét, Makó, Zombor, Rimaszombat és Versecz törvényhatóságok és városok.

A sajtó a fővárosban és a vidéken a legmelegebb érdeklődéssel kisérte egyletünk minden mozzanatát.

Ez évben a fővárosban: a II-ik kerületben, Pestmegyében: Váczott, Mendén, Uriban, Tápió-Sülyben, Tápió-Sápon, Tápió-Sághban, Tápió-Szecsőn alakultak fiókok.

Az 1889-ik év, leszámitva egyleti házunk ünnepélyei felavatásának mozzanatát és Fenséges Védasssonyunk által arisztokraciánk kimagasló előkelőségeinek (tiz) védnökhelyettesekül történt kinevezését és többeknek kiváló érdemeik elismeréseül, mások buzditásaul saját pecsétjével és aláirásával ellátott diszokirattal lett kitüntetését, nagyobb actió nélkül folyt le.

Az 1890-ik évben ujabb anyagi és erkölcsi lendületet nyert egyesületünk Stefáni özv. trónörökösné, Albrecht főherczeg ő fenségeik és Szapáry Istvánné grófné ágyalapitványai és két nevezetes mozzanat által:

Egyik volt, hogy ő Fensége Fővédasszonyunk kegyes pártfogása folytán, a XV-ik jótékony államsorsjáték jövedelmének 1—20. részében részesült.

A másik, hogy uj elnöknőnk özv. Károlyi Alajos grófné fenkölt szelleme uj életet öntött a feledhetlen emlékü, jóságos Szapáry István grófné betegeskedése folytán történt lemondása által lahangolt igazgató választmányba. Uj fiókegyletek jöttek létre Rákos-Palotán, Kókán és Kalocsán.

1891-ben ujabb, megfeszitett munkára buzditott hivatalos elfoglaltsága indokából sajnálatunkra lemondott Ráth Károly főpolgármester helyébe megválasztott uj elnökünk Teleky Géza gróf, ki mint született és tapasztalt kitünő emberbarát, melegen felkarolta a gyermekvédelem ügyét.

Ez évben 485 anya és 489 gyermek vétetett fel. Rendes tagjaink száma 637-re; pártoló tagjaink száma 102-re emelkedett; összes fiókjaink, melyek a Temesvárt, Szegeden, Szabadkán alakult ujakkal szaparodtak, 1000 tagot számláltak. Millacher Lajos polgártársunktól 2000 frtot örököltünk.

Cselekvő vagyonunk 35.912 forint 72 krt, jövedelmünk már 13 591 frt 41 krt tett ki.

1892-ben Fenséges védasszonyunk 1891. deczember 12-én kelt, Tabódy József m. elnök és Ráth Károly főpolgármesterhez intézett l. k. kéziratában a rokonczélu egyleteknek a Fehérkereszt-egyesülettel leendő egyesitése iránt kifejezett óhajnak megfelelőleg, az Iváuka Imre elnöklete alatt fennállott „Lelenczház létesitő egylet“, hogy kitüzött czélját általunk megvalósitsa, feloszlott és vagyonát belügyministeri jóváhagyás mellett, egyesületünknek átadta. Királyi Pál és Wahrmann Mór elhalt hazánkfiától 1000 frt ágyalapitványt és 200 frt adományt örököltünk. Május 1-én tartott virágbazár és egyetünk javára rendezett Thé Dansant együttesen 1323 frt 88 krt jövedelmezett; számos kisebb és nagyobb alapitvány és adománynyal gyarapodott egyletünk vagyona. Gödöllőn, Nagy-Becskereken és Liptó-Szent-Miklóson tekintélyes uj fiókjaink alakultak, melyekhez ő Fensége védnökhelyetteseket nevezett ki. De főleg lenditőleg hatott anyagi erőink gyarapodására az, hogy hála gróf Szapáry Gyula volt belügyminiszter gondoskodásának évi kezdettlegesnek

*) Mutatvány az Évi jelentésből.

jelzett 2000 frt segélyösszeg javunkra a belügyi költségvetésbe felvétetett.

1893-tól társadalmunk érdeklődése határozott irányt vett, mi fokozattabb lendületet adott egyesületünknek.

Midőn legnagyobb, élő nemzeti költőnk, Jókai Mór, félszázados örömünnepét ültük, 1894. január 6-án az ünnepélyek legszebb záradékaképtartott felolvasási estély 2000 frt jövedelme felerészben az irodalom kifáradt bajnokainak segélyezésére, felerészben a Fehérkereszt gyermekmentő czéljának, tehát a nemzeti kultura és a nemzeti anyag ápolásának szenteltetett, átérezvén a költő és a hallgatóság, hogy valamint az elbeszélések egyik tárgyát képezett beteg királyfi életét a kétségbeesett anya által odaajándékozott beszélő babáért hálás gyerekek buzgó imája mentette meg, ugy a nemzet jövőjét csak hálás gyermekei menthetik meg.

Igy fogta fel ezt Fenséges Asszonyunk is, midőn ezért a jubiláló Jókainak sajátkezű, üdvözlő kéziratában köszönetét fejezte ki.

A nemzeti anyag iránt való fokozódott érdeklődést igazolta Károlyi Alajos grófné diszes palotájában a Fehér Kereszt javára rendezett és a felséges Uralkodóház kimagasló tagjai: Stefánia özvegy trónörökösné és Jenő főherczeg ő fenségeik szép ajándékai (sajátkezű festmény és ezüst billikom), valamint Széchenyi István arany sétabotja stb. értékes és érdekes tárgy által emelt koronás bazár anyagi sikere (6169 frt 20 kr.), ugyszinte a julius 12-én Rohonczy Gida által rendezett virágkorzó eredménye (3822 frt).

A felébredt közvéleményen alapuló ez érdeklődés l. f. körökben is nyilvánult — különösen azon nagyfontosságu akcióban, melyet maga fenséges Fővédasszonyunk inditott meg akkor, midőn a közelgő évezredes ünnepélyre való utalással, — óhajtván, hogy nem csupán a fővárosban, de minden megye székhelyén emelendő, minden szobornál becsesb árva- vagy szeretetház legyen éltető emlékünk — a béke és szeretet felkent főpapját Vaszary Kolos biboros herczegprimást és Hieronymi Károly volt belügyminisztert levélileg felszólitá a Fehér Kereszt országos lelenczház és gyermekvédőegylet erkölcsi és anyagi támogatására.

Dr. Wekerle Sándor volt miniszterelnök mint pénzügyminiszter a Fehér Kereszt központi intézeti házának kibővitése czéljából külön tárgysorsjátékot engedélyezett, melynek értékes tárgyai közt volt Munkácsy Mihály egy gyermeket anyjával ábrázoló, 2000 frkra becsült festménye, mely azonban az egyletnek megmaradt és több tárgygyal később fog értékesittetni.

1893-ban tagjaink száma a központban 800-at, a vidéken a 2000-et meghaladta.

Alapitványaink a Jókai-ünnepély és a Károlyi-bazárból kifolyólag egy Jókai és egy dr. Mészáros Károly-féle (mely ő Fensége képének vételárából került ki) ágyalapitvánnyal szaporodott.

A vagyonmérleg már 49.793 frt 31 krt, a jövedelem 25.391 frt 88 krt tett ki.

Az 1894—95-ik évek eredményei nemcsak feltevéseinket igazolták, de várakozásainkat is tulszárnyalták.

Hieronymi Károly volt belügyminiszter éber szeme meggyőződvén arról, hogy egyesületünk intézménye egy országos lelenczház alapvető követelményeinek megfelel, hogy ezt mindinkább megvalósithassa, nem csupán az évi segélyt 2000 frtról egyelőre 5000 frtra emelte fel, hanem akcióképességünk legfőbb garanczináját képező 1894. évi julius 30-ikán 63.005. sz. a. kelt rendeletével, melyet Perczel Dezső jelenlegi, közegészségi viszonyainkat kiválóan szivén viselő belügyminiszter, ki e mellett beismeri azt is, hogy társadalmi bajaink a társadalom támogatása által orvosolhatók legolcsóbban és legczélszerűbben, szinte fentartott, — elrendelte, hogy a tápdijak a lelenczeket illetőleg véglegesen, az ismert illetőségü gyermekeké pedig előlegkép a belügyi tárcza terhére fognak fedeztetni, mi által megadatott a lehetőség minden a Fehér Kereszt védszárnyai alá került gyermek megmentésére.

Fenséges Védasszonyunk azon óhaja, hogy a párhuzamosan működő rokonegyletek a gyermekmentés és felnevelés közös czéljaira velünk egyesüljenek, a székes fővárosban egy nagy jelentőségü tényben részben megvalósult.

Ugyanis Rémi Róbert fárathatlan buzgalmu polgártársunk elnöklete alatt fennállott orsz. lelenczház egylet a Fehér Kereszt orsz. lelenczház és gyermekvédő-egyletbe beolvadt, átadva 20.511 frt 80 kr gyüjtött tőkéjét és körülbelül 2000 tagállományát.

A fuzió eszméje a vidéken is nagy előhaladást tőn, irányelvül tüztük ki, hogy ott, hol egészséges nőegylet létezik, főleg ha egy 0—6 évi kiegészithető árvaházzal bir, azon legyünk, hogy: az illető nőegylet vonja érdekkörébe a Fehér Kereszt czélját, a vidéki helyi érdekek kielégitésére, a nélkül, hogy eredeti hivatását felhagyná, azt saját, mint a Fehér Kereszt fiókja pedig ezt ennek alapszabályai szerint tárgyalván. Mi végből indokolt kérelemre, a hányadnak a központba való beszállitás következettsége alól is feloldatik.

Igy alakultak a helybeli nőegyletek közreműködésével a nyitrai, munkácsi, ungvári, rimaszombati, szepsi-szt.-györgyi és zilahi fiókegyletek.

Ezeken kivül mult és folyó évben N.-Károlyban, N.-Szőllősön, M.-Szigeten, Beregszászon, S.-A.-Ujhelyen, Kassán, Mosonban, Győrött, Kaposvárt, Székely-Udvarhelyen, N.-Szebenben, Békés-Gyulán alakulóban vannak, Komáromban, Makón, Pécsett, Brassón, Turócz-Szent-Mártonban és Csikszeredán.

Hogy nem csupán belátja egyesületünk üdvös voltát, de ez iránt mindinkább lelkesülni is tud honszerető és emberbaráti közönségünk, ennek legszebb bizonyságai a következő nevezetes események.

Egy nem csupán földi javakban, de még inkább polgári erényekben gazdag egyszerű polgárasszony, özv. Thur Jánosné, ki elvesztvén szeretett férjét és egyetlen reményteljes fiát, elhalt kedvesei emlékét legszebben megörökitendő a székesfőváros IX. tüzoltó-u. 7. sz. a. 800 négyszögméternyi (legalább 120.000 frt) telkét lelenczházi czélra a Fehér Kereszt egyesületnek tulajdonjoggal elidegenithetlenül ajándékozta.

Egy nem is magyar, hanem franczi illetőleg belga származásu fenkölt szellemü hajadon hölgy Heüzé Stefánia, néhai özv. báró Paccassi szül. Horváth Annától, kinek 30 évig társalgónője volt, örökölt n.-tétényi emeletes kastélyt a hozzátartozó park, melléképületekkel és majorudvarral és a kastélyban lévő nagy értékü (részben müremek) ingóságokkal körülbelül 40.000 frt értékben) leggyöndégebb módon bizonyságot teendő arról, hogy a lelkimiveltség ismérve a hálás sziv — egykori, jótevőjének emlékére, szinte a Fehér Keresztnek ajándékozta a végből, hogy itt Szt.-Vincze szerzetbeli nővérek vezetése alatt árvaház létesittessék, melynek patronusául ő Fensége legközelebb Vaszary bibornok herczegprimást kérte fel.

A nemeslelkü Schönborn-Bucheim Ervin grófné, kit ő Fensége beregmegyebeli fiókjaink védnökhelyettessévé kinevezni méltóztatott, bebizonyitotta, hogy erre nemcsak méltó lenni, de mint ilyen tenni is akar, midőn Frigyesfalván (Beregmegye) egy volt timsógyári épületet ajándékozott hasonló czélra, addig is, mig karba helyeztetnék, iványi fürdőjében engedett át egy villát, parkot, hova engedelmével a szünidei gyermektelep is 25 gyermeket küldött mult 1895-ik évben.

Egyesületünk 1894-ik évben 345 anyát és 351 gyermeket vett fel, gyógyitott 1494 gyermeket.

Tagjaink száma és pedig a központban: 2498, a vidéken körülbelül 3000 volt.

A vagyonmérleg 170.280 frt — kr, tehát 125.187 frttal, a jövedelem 25.612 frt 38 kr., tehát 5205 frttal több volt az előző évinél.

1895-ben a vagyonmérleg, mely a nagytétényi, már az egylet nevére telekkönyvezett ingatlan és ingósággal és a Rémi-féle beolvadt egylet vagyonával gyarapodott 243,474 frt 70 krra, a jövedelem pedig 38.963 frt 90 krra emelkedett.

Tiz éven át 3.166 anyát és gyermeket vett fel. Gyógyitott 11.866 gyermeket a központban; segélyeztetett 802 gyermeket a központban: a vidéken 400 gyermeket.

Szegeden, Rimaszombaton, Kassán, Szabadkán (hol 535 tag van) Ungvártt, Máramaros-Szigeten és Torontálmegyében gyermekhelyek, árva-, illetőleg szeretetházak vannak létesitőben.

Ő Fensége, ezek folytán ismét több védnökhelyetest méltóztatott kinevezni és számos elismerő diszokmányt kiállitani.

Ez eredmények és ezekről ő Fensége kegyes védasszonyunk által intézetünket szerencséltető folyó évi május 4-én magas látogatása alkalmával és kiállitásunkat Felséges Urunk Királyunk május 15-én megtisztelő szemléjekor teljes megelégedéssel szerzett meggyőződés lehetővé tették, hogy a mai napon Fenséges védasszonyunk jelenlétében a IX. tüzoltó-utcza 7. sz. a Thurn-féle telken országos központi lelenczházunk alapköve jeles épitészünk Orczy Gyula által készült és megállapitott tervek szerint letétessék.

Szándékunk még ez évben a nagytétényi árvaházat felavatni és azon megyékben, hol még nincsenek fiógyletek, megalakitani és arra törekedni, hogy mielőbb Budapesten kivül, az ország legalább 4—5, lehetőleg a határszéleken közelfekvő helyeken góczpontokat képező lelenczházak létesüljenek, nehogy gyermekeink külföldre kerüljenek és igy az értök fizetendő dijakkal együtt a hazának elveszszenek.

És azon kell lennünk, hogy alapszabályaink 7. §-a értelmében, más rokonegyletekkel (minők: a Klotild-szeretetház; gr. Károlyi-féle gyermekmentő, szegény gyermekkert-egylet, szünidei gyermektelep) esetről-esetre való együttmüködés és kapcsolat egy egybehivandó közös értekezleten szabályoztassék, annál is inkább; mert nemcsak hogy egyesületünk immár a Kárpátoktól az Adriáig tért foglalt, a napokban Fiumében is megalakul fiókegyletünk, hanem a József cs. és kir. Főherczeg ur ő Fensége fővédnöksége alatt álló cirkveniczai tengerparton Clotilde Főherczegnő ő Fensége védszárnyai alatt egy gyermek szanatorium szándékoltatik létesittetni, mi oly sok görvélykóros gyermek kigyógyitására módot és egyszersmind alkalmat fog szolgáltatni minden gyermekbarát-egyesületnek és hazafinak a közgyászra ifjusága virágában elhunyt László főherczeg iránti kegyeletnyilvánitásnak. Ekkép, hogy ő Fensége szavaival éljek: egyesült erőkkel és erényekkel közremüködve, megmenthetjük a haza veszendő árváit.

Hiszem, hogy a társadalom kötelességét megteendi, mert kell, hogy belássa, hogy éltetőleg élünk csak igazán a hazának.

Remélem, hogy a sokszor hiu küzdelem nem fogja lankasztani buzgalmunkat, csak gondoljunk „Az ember tragédiájára“, mely eszünkbe juttatja, hogy Ádámot a kétségbeeséstől Éva anyasága mentette meg; mert feltalálta a lét és küzdelem czélját — a gyermekben!

És lelkesitsen bennünket a szeretet a haza irán, melynek e téren is adott az isteni Gondviselés egy épp oly bájos, mint fáradhatlan lelkes védasszonyt Fenséges Asszonyunkban, kire a jubileumi ünnepélyen szinte alkalmazhatjuk Fenséges nagyatyja 50 éves jubileuma alkalmával egy diadaliven olvashó volt ez emlékezetes szavakat:

Mig védszárnyad takar,
Nem dúl fel a vihar!

Tabódó József, m. elnök.

Olvasóinkhoz!

Az októberi évnegyed közeledtével kérjük olvasóinkat lapunk terjesztésére és annak tartalma gazdagitására. Sziveskedjenek ismerőseik körében előfizetőket gyüjteni s a „Buda és Vidékét“ minden nyilvános helyre, kávéház, vendéglő, fodrász, fürdők, olvasó körök és egyletekbe bevezetni. Uj előfizetőinknek most folyó regényünk elejét megküldjük. Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetési összeg beküldésére.

Lapunk a magyarosodás közlönye Buda és Vidéke hasznára szolgál, a támogatást kérjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre . . . . 12 korona.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Kiadóhivatal I. Alkotás-utcza 12/a.

Különfélék.

— **Megkezdett müködés.** Rakovszky Antal I—III-ik kerületi albiró szabadságáról visszatért és hivatalos müködését folyó hó 15-én megkezdette.

— **Zöldmál fejlődése.** A székesfőváros III-ik kerületéhez tartozó gyönyörü fekvésü, jó levegőjü Zöldmál, mely az állandó országháztól, közoktatásügyi-, földmivelésügyi-, igazságügyi miniszteriumtól félórányi járásra fekszik, valahára a fejlesztés stádiumába jutott. A III-ik kerületnek érdemes és körültekintő elöljárója, Bencze Bendő dr. engedett 500 ház- és telektulajdonos szó- és irásbeli kérésének és az eddig a közlekedésre teljesen veszélyes Zöldmál-dülői fő-utnak, mennyiben hatáskörében teheti megigazitását, kitérőkkel való ellátását rendelte el. Dr. Bencze Benő elöljáróé az érdem, hogy az elhagyatott Ujlak városrész, mely az uj országházhoz való közelségéért hivatva van fővárosunknak mintegy második belvárossává lenni és az Ujlakhoz tartozó Zöldmál-dülő fejlesztése napirendre került. Körülbelül kétezer ház és telektulajdonos hiszi és reméli, hogy a székesfővárosi tanács is, mely a birtokosság áldozatkészségéért vizvezetéket és jó közlekedési utat igért a Bencze Benő dr. által megkezdett fejlesztést tovább fogja folytatni és a már egy év óta beadott kérését a birtokosságnak sürgősen teljesitendi. A birtokosság e hó 20-án vasárnap igen fontos ügyben nagygyülést tart, melyről lapunk jövő számában fogunk beszámolni.

— **Budai müvészek.** Taksonyi Józseftől ily czimü érdekes czikksorozatot kozlünk. A mai számban megjelent részhez hozzá kell trnnünk a budai születésü Stoklasz János szobrászmüvész szavát is, ki tehetséges ember, és több sikerült müve tünt már fel s a kinek mütermét érdemes volna a t. czikkirónak megtekinteni.

— **Panasz.** A „Buda és Vidéke" a temetői bajok orvoslását többször sürgette. Nem messze vagyunk Minden szentek napjához és a farkasréti temetőnek még mindig nincs egy másik kisebb kapuja, melyen át az ugyis messze fekvő temetőbe közelebb lehessen bejutni.

— **Vendéglősök kongresszusa.** Folyó hó 28, 29, 30-án lesz a vendéglősök kongresszusa. A kongresszus ügyei élén Gundel János az ipartársulat elnöke áll. Az I—III. kerületi szállodások és vendéglősök szintén részt vesznek a kongresszuson.

— **Vétel.** Ugy értesülünk, hogy Konstantinápolyt a Lágymányosou Dreher Antal veszi meg a vállalkozóktól, s nagyobb összeget fektet a mulatóhely szépitésére.

— **Fehér Kereszt.** Az áldásos Fehér-Kereszt egyesület évi jelentéséből közöljük Tabódy József tartalmas és lelkes elnöki beszédét. A Fehér-Kereszt egyesület megérdemli, hogy minél többen pártolják emberbaráti czéljai elérésében.

— **Sport-telep a budai oldalon.** A budai oldalon nagy kiterjedésü sport-telep létesül nemsokára melynek hiányát régóta érzik már Budán; különösen pedig post a télen érezték, a mikor még korcsolya-pályája sem volt a Duna jobbpartnak. A Sportéletben az alakulandó sport-telepre nézve a következőket olvassuk; A budai lövészegyesület előtt elterülő 6500 négyszögöl nagyságu Marczibányi rétet, mely a katonai kincstáré volt, a főváros Szabó M. Ferencz törvényhatósági bizottsági tag inditványára igen előnyös föltételek mellett megvette. A szép helyre népligeten kivül mesterséges jégpálya, továbbá tenisz-tér épül, körülöttük pedig a hatalmas téren makadámozott kerékpálya lesz, a melyhez fogható nagyságu, legalább az elkészitett teévek szerint eddig sehol sincs. Ez által jelentékenyen meg fog szépülni az egész környék, magát a sport-telephez vezető Nagy-Rókus-utczát pedig kiegyenesitik; továbbá épitenek korcsolya-csarnokot és minden egyéb sportkelléket. Az inditványozón kivül nagy érdem illeti e dolog sikerültében Darányi Ignácz földmivelésügyi minisztert a II. kerület képviselőjét, a ki maga támogatta legelső sorban a vételt, s ezáltal nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Budának ez a különben is fejlődő része még jobban gyarapodjék.

— **Kirándulás.** A magyar turista-egylet szeptember 20-iki kirándulása: Vértes-hegység. Ind. a máv. kel. p. u.-ból reggel 6 ó. 35 p.-kor Szaárra. Utirány: Mária-fal, Körtvélyesi puszta, Vitányvár, Felső-Galla. Élelmet kiki magával hoz. Gyaloglás 6 óra. Vasuti jegy oda-vissza 1 frt 50 kr. Vezető: Ferenczy Aranka urhölgy.

— **Összejövetel.** Az I. kerületi nemzeti asztaltársaság Kassics Pétert Ugronpárti programmal jelölte. Az asztaltársaság folyó hó 22-én Wichtl Mihály vendéglőjében értekezletet tart.

Mulatság. A „Budai ifjak" 1896. évi szeptember hó 26-án szombaton a Fáczán összes disz-termeiben (II. ker., Medve-utcza 6. sz.) Az 1896-ik évben besorozott ujonczok tiszteletére tombola és világpostával egybekötött zárkörü bucsu tánczestélyt rendeznek. Jegyek előre váltva személyjegy 80 kr., családjegy 1 frt 80 kr. Este a pénztárnál személyjegy 1 frt. Jegyek a meghivó előmutatása mellett kaphatók: Berger Vincze, Fáczán vendéglősnél, özv. Cullmann Rezsőné virágkereskedésében, fő-utcza 10. sz. Leibl Ferencz kefekötő üzletében, Zsigmond-utcza 2. sz. Anton Antal fodrász-üzletében, II. ker., Kacsa-utcza 25. sz. Wellisch Zsigmond I. ker. Alagut kávéház, özv. Ujváry Ignáczné fodrász-üzletében, Országház-utcza 6. sz. Lebeda Ferencz, kávémérés II. ker. Szénatér és a rendező bizottsági tagoknál.

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **Gyorsvonat.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesités szerint a nógrádmegyei helyi érdekü vasut (Aszód-Balassa-Gyarmat-Losoncz) megnyitása napjától kezdve a budapest-ruttkai vonalon közlekedő 303. sz. valamint a bpest miskolczi vonalon közlekedő 403 és 404 sz. gyorsvonat Aszód csatlakozó állomáson 1—1 perczre rendesen meg fog állni. A 303. sz. vonat Aszódra este 9 óra 10 p. érkezik és 9 óra 11 p. indul. A 403. sz. vonat Aszódra 12 óra 22 percz d. u. érkezik és Aszódról d. u. 12 óra 23 perczkor indul. A 404 sz. vonat Aszódra 3 óra 37 perczkor d. u. érkezik és Aszódról 3 óra 38 perczkor délután indul.

— **Zónarendszerü személy díjszabás életbeléptetése a fehér- és tolnamegyei h. é. vasuton.** A Fehér- és tolnamegyei h. é vasuton a székesfehérvár-adony-szabolcsi vonal megnyitása napján zónarendszer személy és podgyászdijszabás lép életbe, mely a m. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest Csengeri-utcza 33. sz.) 10 krért kapható. Budapest, 1896. szeptember hó 10-én. Az igazgatóság.

— **Jegy megrendelési illeték beszedése csoportositott menetjegyfüzetek után.** A városi menetjegy irodák által kiállitott csoportositott menetjegy füzetek után, a megrendelés alkalmával minden jegyfüzet után 2 marka jegy megrendelési illeték fizetendő, mely összeg a jegy átvétele alkalmával, a jegyfüzet árába be fog számittatni; ha azonban a megrendelt jegyfüzet a megrendeléstől számitott 14 napon belül át nem vétetnék a fizetett megrendelési illeték lejár illetve vissza nem fizettetik.

Tájékoztató.

— **Zene tanulóknak.** Sypos Antal zongoramüvész zene és ének akadémiájában a beiratások megkezdődtek. A zeneakadémia Kecskeméti-utczában a Geist-féle házban van.

— **Friss csapolás.** Fukács János „Zöld fához" czimzett vendéglőjében minden nap kora reggel friss sör csapolás és izletes reggeli.

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatású szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Házasság. Müvelt özvegy nő férjhez menni óhajt 38—40 éves magasabb állásu hivatalnokhoz. Hozománya van. Leveleket tessék »Özvegy« czimen 2 db. 5 kros bélyeggel a kiadóhivatalhoz intézni. 472

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy III-ad éves tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastely. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Balaton Füreden 1254 □-öl befásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Ecsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalom czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta I-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre. II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Gazdák és cselédek. A helyszerzőnek fizetett pénznél jutányosabb és biztosabb, ha a **gazdák cselédet, a cselédek helyet** a Buda és Vidéke apró hirdetései utján keresnek. Igy a cselédek megmenekülnek némely megbizhatlan helyszerzőktől.

Bortermelők figyelmébe. Korcsmáros utólagos elszámolásra jó és jutányos bort keres. Üzlete jó forgalmu és látogatott. Bővebben a kiadóhivatal. 464

Elveszett gyürü. A budaörsi-uton a Ternyei-féle vendéglőn tul elveszett egy széles, lapos alaku karika gyürü. Bele ez a felirás van vésve: **Ani, 1894. Julius 19.** A becsületes megtalálo illő jutalomban részesül, ha a Gellérthegy 47-ik szám alatt jelentkezik, vagy a kl hollétéről felvilágositást ad. 466

Mellék foglalkozás. Keresztény fiatal embert keresek, kinek délután szabad ideje van és a hirlap kiadásban magát kiképezni akarja. Egy hónapi próba idő után szerény dijazás. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 467

Eladó telek. Szép fekvésü budai kültelek 2000 öl eladó. Tessék tudakozódni a kiadóhivatalban. 468

Müvirag tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt
12 magán óra 6 frt

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Jó szabó. Jó szabó czime tudható meg a kiadóhivatalban. A legegyszerübb és legmagasabb igényeket kielégiti. Készit magyar ruhát is. Javitásokat elvállal. 473

Lakás Kiadó villát keresek Budán 3—4 szobával egész évre. A czimet és árat kérem »Lakás« czimre a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalába. 474

eredetét **bacterium mentes**. Ivóviz helyett használva a **járványok** (tifusz stb.) ellen **kitünő orvosszernek** bizony és borral elegyitve erős habzasu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szőllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker. Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachranovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

Nyilttér.

Császárfürdő
Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

LEGUJABB

divatu **czilinder- és nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségeben. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LOVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
Legtisztább égvényes savanyuvizét

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7 frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9 „
fekete kemény kalap . .	1.50—5 „
szines kemény kalap . .	1.80—5 „
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5 „
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3 „

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

VENDÉGLŐ

A «Schaffler Miskához»

I kerület Alkotás-utcza 29. szám.

1 liter tolnavidéki fehér bor az utczán át 28 krajczár.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

Monori kenyér.

A legtisztább gyártási uton készült kitünő

rozs- és buzakenyér.

Központi raktár:

Teréz-körut 33. sz.

Fiók-üzlet:

Budán, fő-utcza 50. sz.

Kapható minden jobb füszer- és csemege-üzletekben és a fióküzletekben.

Telefonszám 2100.

Budapest-Monori gyártelep részvénytársaság.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)
Olasz serenade a vizen.
Café turque chantant.
Tarantella csónak-korzó — Regatta.
Danko Pista magyar énekkara.
Török ének- és zenekarok.
Arab jós. — Keleti büvészek.
8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKÖZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére azonnali kötvénykiállitás mellett.**

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Magy. kir. államvasutak
87319/96 számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükséges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.

I. Fanemü anyagok, nevezetesen: Mahagoni, palizander és puspangfa, különféle falemezek szekéléshez; vágott lemezfa stb.

II. Festékek, olajok, különféle anyagok és vegyi- szerek nevezetesen:

Száraz festékek, len-, terpentinolaj, hövédőanyag, kátrány, fürdő-szivacs, rovarirtópor, csiszolóárak, olvasztó-tégelyek, szóda stb.

III. Kefekötő áruk, nevezetesen: Különféle ecsetek.

A kiirás tárgyát képező egyes czikkeket előtüntető jegyzékek melyek egyszersmind ajánlati mintákul szolgálnak, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar kir. és leltár beszsrzési (A V.) szakosztályánál) Budapest Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54 ajtó szám kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 30-dikán déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 87319/96. számhoz«

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett allittatsak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. évi julius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.45	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Specialitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

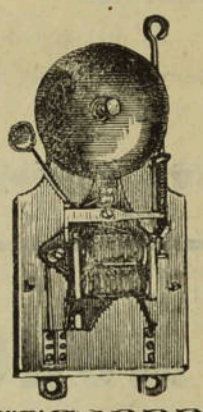
Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Aczélöntés.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bevegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához"

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hide ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

1896. Okt: 5.

Budapest, 1896. V. évfolyam 39. sz. (Szent-Mihály hava) Vasárnap, szeptember 27.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; **I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.**

Megjelenik minden vasárnap. **Előfizetési árak**: Egész évre **12 korona**, fél évre **6 korona**, évnegyedre **3 korona**.

SZERKESZTŐSÉG, **I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.** kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Országos Oltalom Egylet.

I.

A Buda és Vidékének az az igyekezete, hogy itt egy Budán székelő országos védegylet alakuljon a tartalékosokból és polgárokból, hazafiság, társadalmi rend, segélyezés czéljából ifju Sir Nándor urat arra inditotta, hogy beküldje az általa tervezett Országos Oltalom tételeit mit ezennel közlünk, annál is inkább mert Bellobraidits Lipót százados ur tervével, a mely a kiindulási pont lesz, összeegyeztethető.

„Edvi Illés László az „Iparügyek“ legutóbbi számában ismertette meg az iparosok nyugdíjügyének tervezetét. A kamarai m. titkár ur e tervezettel a közjó szolgálatára törekszik; ezt beismerem ugyan, de épen ezért engedje meg ő nekem, hogy én kinek e kérdés napirendre hozásában egy kis részem van, tervezetének hiányosságait erre szóló fölhivása folytán feltárni bátorkodom.

Az országszerte posványos és csak bizonytalan jövőt nyujtani képes ujkori üzleti és erkölcsi viszonyok miatt a társadalmi osztályok szükségét érzik annak, hogy a naponta előforduló szomoru esélyek elől a hozzájok tartozókat valamiképen megmentsék. A helyett azonban, hogy a szabad ipar és kereskedelem ferde kinövéseinek káros és bomlasztó befolyását megfigyelnék s ezeknek a társadalomra és közgazdaságunkra való hatásától származott bajokat a tisztességes megélhetés biztosításával előbb orvosolnák, illetve a bajok eredete okozati összefüggéseinek figyelembevételével a a szabad ipar és kereskedelem törvényeit reformálnák, a tulkapások lehetőségeitől megtisztíttatnák — jobbára egy darabka angol flastrom gyógyerejének megfelelő egyoldalu óvintézkedéssel akarják e nagy szervi betegségben szenvedő osztályokat meggyógyítani. Az iparosok nyugdijegyesületének tervezete is — habár nemes czél felé törekszik — az alapmunkálat teljesítése nélkül akarná azt a házat felépíteni, mely az iparosoknak menedékhelyül szolgálni volt hivatva.

E leendő egyesület e szerint épen ugy, mint minden eddig életbeléptetett e féle egyesület, inkább spekulativ, mint jótékony természetü intézmény gyanánt szolgálna. A fődolog ennél is a tőke olyként való gyüjtése, hogy a kikötött határidők közben sorsüldözöttekké lett nyugdijegyesületi tagok befizetett, de odaveszett fillérei azok javára gyümölcsözzenek, kiket a balsors üldözni megkimélt. E nyugdij-tervezet szerint is az alapszabályok értelmében, ha a tagok a kikötött határidőn előtt nyomorba jutnak, ezek számára a végső menedék élvezése szintén lehetetlenné van téve, holott emberbaráti szempontból ezeket okvetlen oltalomba kell részesíteni. A tiz évi tagság betöltése előtt sem rokkantá, sem vagyontalanná nem szabad a tagnak lennie, ha valamit kapni óhajt; de pláne, ha rendes nyugdijat szeretne huzni, akkor negyvenévig szerződéses viszonyba kell az illetőnek az Uristennel lépnie, hogy őt ily hosszu időn át nyugdijkötelezettségeinek pontos teljesitésében valamiképpen meg ne akadályozza,

A befizetés dolgában a tervezet igen magas díjakat számít, sőt hogy a teljesített fizettségekkel a tagok soha tisztában ne lehessenek, fix díjak helyett

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (10)

(Folytatás.)

A humánizmus terére lép és ha czéljától eltéved is, nem mondhatja el magáról, hogy semmi, mert tervei vannak és ma az emberiség többsége tervelőkből áll.

A szerencsevadászat ma a tervelés, feltalálás. Először csak egy bolond ötlet kerül a felszinre, azután az tervvé izmosodik; a terv vagy megsemmisül, vagy sikert ér el. A ki elbukik, az hóbortos. A ki keresztül hajtja, az okos ember.

Igaza van Menyétes Márton uramnak. Nem kell megijedni. A ki nem fél, nem csügged, lát és élelmes, az boldogul. Mindenből lehet aranyat verni.

A kikkel csak életében beszélt, annak mindnek volt egy terve. Ez a tervbizalom pótolja a XIX. század emberénél a talizmánt. Csodaszereket találnak fel dijnokok, uj épitési anyagot a szinész, repülőgépet a gazda, fonalat a kovács. Napjaink a fonákság, a felületesség és kapkodás napjai. Ki ki a maga mesterségén kivül kalandozik. Komédia az élet annak, a ki jól lát, csak szinvakra szomorujáték.

Ezek az ötletek és tervek, melyek kovácsolására csoda, hogy ráér az emberiség, milliókkal kecsegtetik azt, kinek agyában megszületett.

A lélek szanatóriuma. Hangzatos czim. A hirdetéseknél is a czim határoz. Ezt az ötletet ő értékesiteni fogja, azután ismét más ötletet szerez.

A világ ilyen, használja igy a világot. Nem kell egyéb ehhez, csak egy doktor és néhány ujságczikk, köszönetnyilvánitás a magas uraságoktól, pár kigyógyult beteg.

Mivel gyógyit? Az titok. Meritheti fűből-fából. Százon nem segit, négy kigyógyul. Meg van az eredmény. Jönnek elismerő levelek, rendjelek. Egyszerre csak nagy ember lesz, kihasználva és jövedelmeztetve a humanizmust.

Egy kis rejtélyes beszéd, tartózkodás, rábeszélő tehetség és meg van a részvénytársaság, mely az ötletet megveszi. Ügyes ember kezében az ötlet nagy tőke. Menyétes Márton szavát kövesse csak: nem kell megijedni. Nos hát, ő nem fog megijedni. Ott a kincs fűben és fában.

Most már jogczime van az ismerkedéshez. Rábolcs jövője, ez van zászlajára irva. Meghálálja azt, hogy a fű és fa meggyógyitotta és felébresztette tetterejét. Miért ne sikerülne ez a terv?

A vidék kies és egészséges, doktornyelven szólva: ozontartalma dus. Vigasztaló tájék, nem zordonan vadregényes. Nagyon sok szomoru ember van a világon.

Lesz kéthetes, hathetes, évnegyedes és egész éves kura. Blazirt kedélyek egyenek csak Menyétes Mártonné főztéből, hallgassák Menyétes uram okoskodását, bámulják Gertrudot — és meggyógyulnak.

A főgyógymód a kerti és mezei munka. A ki elfárad és pihenni tud, az meggyógyul.

Mennyi pajtása jön majd kimerülve ide és duzzadó egészséggel távozik. A ki itt lát és néz, az biztosra veheti, hogy felüdül.

A rábolcsiak áldani fogjak emlékét.

Agyában elkészült a terv. Egy kicsit érleli, azután leirja. Valamit tudott rajzolni is, majd az épületek és beosztását is elkésziti.

A czim is jó. „Lélek- vagy kedélyszanatórium.“ A névben benne van a programm. A fásultság és unalom nincs többé.

Igazi nagy társadalmi reform. A kigyógyult emberek magasztos eszmékért hevülhetnek s munkakedvvel térnek vissza a társadalomba.

Költészet, szép táj, jó levegő, őszinte emberek, mesterkéletlen egyszerüség, munka, jókedv, ebből áll a kura.

Patikárus nem gazdagodik belőle.

Néhány czikket is ir a lapokban. Bevezető-közlemény, az unalom és kedélytelenség, munkakerülés, a lelkesedés gátló okai, a gyógymód ismertetése. Mindez felöntve a humanizmus általános mártásával.

Mikor igy, gondolkodás közben az utczára fordult, szemközt jött vele Lornya Máté.

— Hozzám tetszik, kedves uramöcsém? — kérdé.

— Szándékomban volt.

— Nagyon szép, mert én akartam tiszteletére lenni.

— Legyen szerencsém.

(Folyt. köv.)

különféle korokhoz kötött százalékszámítások alapján megállapítandó járulékok befizetését kivánja. Ha tekintetbe vesszük, hogy a bizonytalan évi jövedelemben részesülő iparosoknak a mai mostoha viszonyok közepette ilyen mereven kimért pontos fizetéseket elvállalniok nem lehet, de ha ennek daczára ilyen rizikót akarnak elvállalni, akkor erre a nyugdij-egyesületre semmi szükségük nincsen, mert az életbiztositó egyesületeknél az életjáradékszerü biztositás elég alkalmat szolgáltat nekik arra, hogy ők magukat az ily védelmi fizetségekkel jó hiszemben ringathassák.

Az említett körülmények miatt e humanisztikus kérdést csak ugy lehet alaposan megoldani, ha az állami szolgálaton kivül álló egyének egy kötelékbe fognak tartozni s az intézmény egységes szervezettel az egész országban igy szolgálja majd az emberbaráti kötelezettségeket. Államilag lehet e fontos kérdést csak ugy megoldani, hogy a vagyontalan és munkaképtelenné lett kötelékbeliek holtig tartó nyugdijat; az árvák pedig neveltetési dijakat élvezhessenek; jött légyen ez az élvezeti jog bármely időben s bár milyen eset miatt a társadalmi intézmény terhére.

Ha nagybani müvelettel járó erő tömörítése s az emberbaráti kötelmek teljesítéseinek eme egybefoglalt országos s egységes intézménybe való bevonása, a fentebb említett jótéteményeken kivül a betegsegélyezést, balesetbiztosítást, munkaközvetítést s a szállók ügyét mind magához ölelni is, sokkal kevesebb évi befizetéssel lehet ily módon e fontos szocziális kérdést megoldani, mint a mily magas befizetésekhez csupán az iparosok nyugdijtervezetét az igen tisztelt titkár ur kötötte volt. Mert hiszen nyugdijra igazán csak akkor van az embernek szüksége, ha vagyontalan és munkaképtelen; nem pedig akkor is ha az illető jómódu és még munkaképes!

Egy czélzatu tervezetet én az 1889. évi betegsegélyezést tárgyaló ankéten az „Első magyar általános biztositó társaság“ támogatásával terjesztettem elő. Az ott levő tagok, Mudrony Soma elnök kivételével, akkor ezt általánosságban el is fogadták s csak az elnök uron mult, hogy a miniszteri tervezettel szemben napirendre nem tüzték.

A szállók kezelését én a párisi „Bienfaisance Hongroise“ mintájára véltem tervezni. E tervezetnek volt azonban egy oly része is, mely a ma is meglevő kereskedelmi és ipari élet szervi bajait feltárta és ezek orvoslását sürgette, hogy e két pályán haladók tisztességes megélhetését az aknamunkákkal ellenök harczolóktól megvédje. E védelmi alapmunkálat nélkül népünket az elszegényedéstől különben megoltalmazni nem lehet.

Legelőször 1886-ban „A hazai ipar és kereskedelem életkérdései“ czimén a „Kolozsvári Ellenzék“ czimü lapban s innen átvéve a „Lloyd“ stb. napilapokban mutattam rá a visszaélések egész sorozatára, valamint a nyugdij létesitésének szükségére.

Az 1894-ik évben, hogy a szocziális bajok orvoslását dülőre vigyem, az említett nyugdijtervezetet egyszerübb keretbe foglaltam, az önállók részéről való befizetéseket az egyén vagyonának visszaesése és emelkedése mérvéhez fix dijak fizetéséhez kötöttem. Fix évi dijak befizetésére terveztem az alkalmazottak és munkások hozzájárulásait is. E munkám füzetben jelent meg és Lukács Béla volt kereskedelmi miniszternek volt czimezve, illetve felajánlva. A miniszter köszönettel s azon nyilatkozattal vette át, hogy ebből csak ugy lehet törvény, ha egy nagy erkölcsi testület magáévá teszi s ez iránt a képviselőházat és a kormányt megkeresi. Az 1895. évben márczius hóban a az országos Iparegyesületben tartottam róla felolzasást s ekkor már Mudrony Soma ur sajnálta, hogy 1888-ben tervezetem elfogadását megakadályozta. Az 1896. évben hogy e kérdést felelevenitsem, a „Szegényügy végleges rendezése“ czimén a „Hazánk“ czimü lap ápril hó 8., 16., 21. számaiban ujabb érvekkel kardoskodtam tervezetem elfogadása mellett. Az „Iparügyek“-ben pedig már régóta irogatok ez ügyről. Ugyancsak az 1896-ik évben kérvénynyel fordultam az országos közegészségügyi kongresszus elnökéhez, hogy tervezetemet, a „Szegényügy rendezését“, napirendre tüzni kegyeskedjék. Ez már meg is történt. Hogy én ily kitartóan fáradozom egy és ugyanazon irányban ez ügy megvalósításáért, ennek oka az, hogy mióta a gyors közlekedés kifejlődött, lehetetlennek tartom, hogy az emberbaráti kötelmeknek bármely ország eleget tehessen másként, mint egységes szervezettel s a tömöritett erő kifejtésével.

A nemzet testi, erkölcsi és anyagi erejének fejlesztését közgazdaságunkra sokkal fontosabbnak tartom a pénz vagy a dohánytőzsdék és az adó egységes országos kiterjesztésénél. Ennek ez alapon történendő rendezése bizonyára szintén érdemes arra, hogy az állam a kormány utján magáévá tegye.“

Budai müvészek.

(Czikksorozat.)

Irta: **Taksonyi József.**

III.

Most térjünk át a zenészekre. A zenészet sok képviselőt nevezhet itt magáénak; különösen a zeneirodalom, amely, szinte hihetetlen, mennyi sok korifeust képes itt felmutatni.

Ezek között első helyen áll áll a czimzetes püspök, Bogisich Mihály, aki Budapesten, 1842-ben született. Különösen régi dalszerzeményei által tünik ki. Király-hymnuszt is irt. Különösen a „Buda és Vidéke“ már annyi sok szépet mondott Bogisichról, hogy ujabb dicshymnuszt zengeni róla egyenesen merénylet volna az ő ismert szerénysége ellen. Mint énekes, főváros szerte ünnepelt tenorista. A budai zenekörnek, amelynek megalapitásában ő sokat fáradott elnöke.

Juhász Aladár született Budapesten 1855-ben. Első rangu, nagy kaliberü müvész, aki 20 évig volt Lisztnek tanitványa. Ettől többek közt egy levelet őriz, amelyben a mester azt irja: Jöjjön egy négykezest eljátszani, mert a müvet az ő mesteri interpretálásában akarja hallani. Nagyon méltó az emlitésre, hogy a zeneakadémiában együtt járt Menter Zsófiával és Stawenhagennel, akik elől ő nyerte el az összes ösztöndijakat. Önálló hangversenyeket rendezett többször Budapesten és Bécsben, amely alkalmakkor a teljes elismerést vivta ki a zenekedvelő közönség részéről. . . Kiemeljük müvészetéből a klasszicitást és a rendkivüli finom izlést. Legnagyobb hatást a hangverseny stilusban irt darabokkal éri el, mert játéka bravouros; s méltán rászolgál a névre: Fiatal tigris, melyet mesterétől kapott kár, hogy ismeretes szerénysége s az élelmesség hiánya belőle elvonja a müvészet, a dicsőség mezejéről. Most zongora-tanitással foglalkozik s a budai zeneakadémián a zongora kimüvelési osztály tanára. Vannak olyan fogásai a zongora-tanitás terén, amelyek mások előtt ismezetlenek s amelyek a tanitást lehetőleg megkönnyitik. Most szándékozik azokat több apró müben kiadni.

Wawrinecz Mór született 1858-ban Czegléden. Már 20 éves korában a „Svatobcj“ cz. operát komponálta. A budapesti orsz. zeneakadémián Volkmann Róbert tanártól tanult. A „Mátyás templomban“ a karnagyi tisztet viseli. Operái vannak, amelyek közül a „Rosmunda“, mely Körner szövege után készült, már külföldön (Frankfurtban és Prágában) elő is lett adva. Előadatlan meg többekkel együtt „Éva“ cz. operája. Vannak egyházi müvei; 6 mise, egy nagy rekviem és mindenek előtt a „Stabat mater“ oratorium nevezetesek. Müvei a reminiszencziáktól teljesen mentek, minélfogva a zeneirodalom nem utolsó alkotásai. Tanára a Ferencz-József intézetnek is.

Szabó Xavér az orsz. zeneakadémia s a Ferencz-József intészet tanára szintén. Előbbiben a Hangszerelés-tant s a Partitura olvasást tanitja. Vannak balletjei; Dárius kincsét elő is adták az operában. Ő is tett kisérletet operával is; s egy hatalmas operán dolgozik most is. Müvei kolosszálisan vannak instrumentálva; s különösen hangszerelés tekintetében ritkitja párját. Eszméi azonban nem tartanak lépést azok fényével.

Eisvogel Ferencz, aki Pozsonyban született, nagy zeneszerző. A budai zenekör karmestere, aki annak megalapitásában is tevekeny részt vett. A budapesti zenekedvelők egyletének is volt évekig tanára. Zenekari müvei vannak, amelyek közül egy nyitányt most fog előadni legközelebb a budai zenekör. Misét is rt.

Hoppe Rezső, a krisztinavárosi templom karmestere, a budapesti zenekedvelők egyesületének, a krisztinavárosi polg. leányiskolának, a zárdának stb. stb. tanára, a zeneszerzésnek kiváló tagja. Müvei különösen az egyház terére tartoznak; de amellett foglalkozik világi dalokkal is. Különösen sok szép népdal-egyveleget hallottunk már tőle. A müforditás terén is sok szép sikereket ért el, különösen a „budai dalárdának“ állandó müforditója. Legközelebb ő tőle is fogunk hallani a budai zenekörben valamint a budai dalárdában egy-egy darabot.

Született Budapesten, 1866-ban.

Dombay Artur született 1855-ben. Operával is tett kisérletet, s kisebb darabjai kiadva is vannak. A „Hegedü-air“-jét ismerve, nagyon csinosnak mondható.

Sigmund Sándor hegedü-müvész a budai zeneakadémia tanára. Ismert hangversenyző, aki rendesen a jótékonyság szolgálatában áll. 300-nál már több hangversenyt rendezett, különösen vidéken. Igen distingvált, szolid előadásu, aki korrekt technikájával tünik ki.

Dr. Paradeiser János, a kiváló zeneszerző, aki a dalszerzés terén igen sok szépet produkált már és még fog produkálni.

Az ujabb nemzedék közül megkezdhetjük a sort Szegő Sándorral, aki a zeneakadémia tehetséges növendéke. Azért emlitjük legelől, mert a határozott irány nála már teljesen ki van fejlődve. A Bethowen-iskola hive; a kamara-zene képezi főelemét. Különösen vonósnégyesei bámulatra méltók, amely ily fiatal embernél nagy ritkaság

Tóth Arpád szerény de tehetséges müvész, aki az orsz. zeneakadémiát végezte. Vannak önálló müvei, amelyek azonban kiadatlanok. Legnagyobb részét zongora darabok teszik. Zongora játéka plasztikus, azonban még határozott irány föl nem ismerhető. Inkább a hangverseny-stilus felé gravitál.

(Folyt. köv.)

Budavár ostromlói.

Irta: *Z. A. G.*

I. Lipót, mikor föltette magában, hogy visszaszerzi Budát a kereszténységnek, 1686-ban nem akart épen olyan sikertelen vállalatot, mint a milyen volt Buda várának két évvel előbb történt ostroma.

A király különben sem a maga fejével gondolkozott s háboruiban az a szerencse látszott, hozzászegődni, amely XIV. Lajost elhagyta. A nap-király, aki egyetlen csatában sem mert személyesen résztvenni, s a kinek hadi szerencséje éveken át tartotta esztelen csodálatban Európát, kormányzása második felében már közönséges kéjsóvár szultánná vált. Nem aljasodott ugyan annyira, mint XV. Lajos, de csak egy fokkal kevésbé volt romlott utódjánál, s a mint kidöltek mellőle Luxembourg, Vauban, Turenne, Condé és Louvois, a németrómai császárt halmozta el a sors kegyeivel, megajándékozva őt oly hadvezérekkel, mint Lothringen Károly és Savoyai Eugén, akiket valósággal Magyarország felszabadítására rendelt a végzet 160 évi szenvedés után.

A császár személye legkevésbé sem volt rokonszenves. Már maga hivatta magát nagynak tányérnyalói által, pedig nagysága csak szertelen gőgjében állt. Hiszen köztudomásu, hogy Szobieszkyt, Bécs felszabadítóját, a választott királyt mennyire lenézte, s a dicső és vitéz lengyel király a mellőzés miatti boszusággal eltelve tért vissza hazájába. Magyarországnak is sokat vétett Lipót, de Budavár visszavételével a nemzet, mint annyiszor az előtt és azóta, fátyolt vetett a multra.

Budavár megvételét a „Buda és Vidéke“ két hete beszélte el. Talán érdekelni fogják közönségünket az ostrom előzményei is.

Lipót saját erejével és a magyarokkal együtt sem volt elég hatalmas, hogy megküzdhessen a törökökkel. Szövetségeseket kellett tehát szereznie. Fődolog volt a bajor, a szász- és a brandenburgi választó megnyerése, mert ezek után indult egész Németország. A bajor választó kijelentette, hogy ő nem mint szövetséges, hanem mint a császár engedelmes fia fog résztvenni a hadjáratban. A szász választó azonban már szerződést kötött Lipóttal. Fölajánlott 3 gyalog és lovas ezredet kitünően fölszerelve és kötelezte magát ezeknek a csapatoknak ellátására is október hó utolsó napjáig azzal a megjegyzéssel, hogy ha a háboru tovább huzódnék, a szász ezredek tovább is a hadseregnél maradjanak. A császár a maga részéről beleegyezett, hogy a szász és a magyar határ közt a főtiszteknek szabad asztala, az altiszteknek és katonáknak pedig két font kenyere, egy font husa és egy kancsó söre legyen naponta az ő költségén. Továbbá minden szakasznak két parasztszekér járt a császártól és megegyeztek, hogy a szász ezredek csak két vagy három mértföldet menjenek egy nap alatt, a nagyedik napokon pedig pihenjenek. Magyarországon az előbbi években a lüneburgiak által használt sütőműhelyeket és kórházakat használhatják raktárul s ha az ezredeknek a Dunától távozva Egeren és Székesfehérváron tul kell menniök, a császár köteles őket olcsón ellátni élelmi szerekkel. A szászok teljesen egyenlők a császáriakkal, akiket semmi előny nem illet fölöttük s mig a császár adja az ostrom és csata ágyukat, a napi lőszer szükségletet a választó szerzi be. Kikötötte még a választó, hogy a hol a szász ezredek együtt küzdenek a többiekkel, egyenlően jutalmazandók a császáriakkal és más segélycsapatokkal s végül kimondta, a szerződés, hogy a szászok kizárólag a Lothringeni herczeg vagy helyettesének főparancsnoksága alatt állnak, de saját tábornokuk mindazokban az esetekben meghallgatandó, amikor a brandenburgiak vezérét meghallgatják a hadi tanácsban.

A brandenburgi őrgrófot legalább 7,000 embert igért tüzérséggel együtt, a mely seregnek májusban már Magyarországban kellett lennie, ahol az őrgróf ellátásukat hat hónapon át magára vállalta. Az őrgróf volt köteles fölszerelést, ruhát és minden szükségletet adni, de ostrom vagy csata esetén a hadi szerek adása Lipótot illette. Az őrgróf a spanyol koronától járó 300,000 tallér követelését is átengedte a császár és királynak, aki ennek ellenében a segélyért 150,000 tallér készpénzt volt köteles kifizetni az őrgrófnak öt részletben. A Magyarországba vonulás ideje alatt Lipótot illette a csapatok ellátása s a csapatoknak naponta legfölebb három mérföldet kellett menniök, a negyedik napok pihenő napokul hagyatván. Magyarországba érve 10—14 napi pihenést kell engedni a brandenburgiaknak, akik csupán a Lothringeni herczeg vagy helyettese főparancsnoksága alá adattak Nem volt szabad szétosztani őket, hanem együtt kellett maradniok, s parancsnokukat minden alkalommal be kellett vonni a tanácsba, amikor szükség volt a brandenburgiak vitézségére. Lényeges föltételül kötötte ki az őrgróf, hogy csapatai fölött a biráskodás csak a brandenburgi vezért illesse és hogy a csapatok mindenütt szabadon gyakorolhassák a lutheránus vallást és Istentiszteletet Továbbá Lipót biztosította a brandenburgiaknak a teljes vám és illetékmentességet mindenben s a teljes egyenlőséget a császáriakkal bánásmód és tekintély dolgában. Ha az őrgrófot véletlenül ellenség támadná meg, seregét visszahivhatja, de különben is hat hónap mulva Lipót visszabocsátja a brandenburgiakat, akiknek foglyaik és zsákmányuk megmaradnak.

A kölni választót Lipót azzal birta rá 5,000 embernyi segély adására, hogy elismerte az általa elfoglalt münsteri püspökség urának és kieszközölte a pápánál is elismerést. Vagyis a segélyért szemet hunyt a törvénytelenségre.

Az olasz fejedelmek 1,000,000 forint segélyt adtak a háborura, a prágai jezsuiták 200,000 forinttal, a Stein melletti Kettwein apátja 50,000 forinttal járultak a hadi költségekhez. Spanyolország 100,000 koronát adott, az örökös tartományok pedig milliókkal segélyeztek a szegény császári kincstárt, amelyet különösen talpra állitott egy találmány. Ekkor alkalmazták szerződésekre és okmányokra először a bélyeges papirt, a melyből Happel szerint néhány tonna arany folyt be.

Érdekes, hogy Debreczen városa ekkor is a mai civisészszel gondolkozva megtagadta a hazát fölmentő seregek elszállásolását, a miért 300,000 forint sarczot vettek meg rajta.

A budai ostromló seregnek a magva kétségkivül a brandenburgiak győzelemhez szokott seregei voltak, együtt 8,269 ember, akiket Lipót nevében Crossen mellett Schaffgotsch, Prösz-kau, Dünewald grófok és Perstorff báró vettek át 1686 április 17-én.

A sereg vezérkara Schöning, Marwitz, Baarfusz tábornokokból, Brand ezredesből, Marggraffe főszállásmester, Groot és Friedeborn szárnysegédekből állt, maga a sereg pedig a következő ezredekre oszlott:

1. A vál. fej. gárda ezrede, 2000 ember 78 tiszttel.
2. A vál. fej. testőrezrede, 500 ember 78 tiszttel.
3. A trónörökös ezrede, 578 ember.
4. Fülöp herczeg ezrede, 578 ember.
5. Dörfling tábornagy ezrede, 578 ember.
6. Az anhalti ezred, 578 ember.
7. Baarfusz ezrede, 578 ember.
8. Dönhof ezrede, 578 ember.
9. Curland ezrede, 578 ember.
10. Strausz ezredes lovas ezrede, 600 ember.
11. Szász Henrik herczeg lovas ezrede, 600 ember, és valami 367 mindenféle mesterségü katona.

A választófejedelem ezredeinek hat zászlója volt. A elsőn lángot, követ és ként hányó hegy látszott: „Innata virtute“ és: „Die angebohrne Arth-Verschret und bewahrt“ jelmondattal. A másodikon keresztet és kardot tartó sas volt. Jelmondat: „Christo Duce prospera Bella“ és „Es komt gewisser Sieg — Wo man so führt den Krieg“ A harmadikon a választófejedelmi jogarból villámok czikáznak. Jelmondat: „Hostes terret, sed fulcit Amicos“ és „Den Feinden das zum Trutz — Den Freunden als ein Schutz.“ A negyediken felhő borul a félholdra. Jelmondata: „Minuent tibi nubila lumen“ és „ So soll dein Sichel-Schein — Auf ewig finster sein.“ Az ötödiken török köteget gyujt meg egy fáklya s jelmondata ez: „Non est jucundior ignis“ és „Schönste Flamm von Christen-Bund — Die den Bund verbrevt dem Hund.“ A hatodikon egy kéz görbe kard körül kört huz. Jelmondata: „Iustissimus arma secundet“ és „Die wann er seinen Sabel wetzt — Dem Türcken enge Gräntzen setzt.“

A három utóbbi zászló már nyilván a török háborura való tekintettel készült.

Forrásaink eléggé kimeritik a magyarok részvételét Buda ostromában, de nagyon elhanyagolják a külföldi segitség történetét. A helyett tehát, hogy általánosan ismert dolgokkal untassam az olvasókat, azt hiszem, hasznosabb munkát végeztem, mikor röviden vazoltam a diadalmas felszabadító hadjárat külföldi előkészületeit.

A jövő század regénye.

A napilapok legutóbb röviden közölték, hogy a székes főváros Szabó M. Ferencz főv. bizottsági tag inditványára, a budapesti polgári lövészegyesület előtt 6500 □-ölnyi nagyságban elterülő Marczibányi rétet a katonai kincstártól megvette.

A lefolyt héten ezzel kapcsolatosan egy ujabb hirrel lepettünk meg, t. i. hogy ezen a székes főváros most már tulajdonát képező réten, egy sport-telep létesül. Idézzük az általunk is mult heti számunkban közölt hirt teljes terjedelmében, amint azt a „Budapesti Hirlap“ a f hó 13-iki számában hozta.

E czikkből idézzük a bevezetést:

„A budai oldalon nagy kiterjedésü sport-telep létesül nemsokára, melynek hiányát régóta érzik már Budán:“

Tagadhatatlan, hogy a pesti oldalon lakók is örömmel vették e hirt, mert mig a Christen-féle telken fenállott az I. ker. polgári kör jégpályája, a Károlykaszárnya—Szép-Ilonai vonalon közlekedő közuti vasuti kocsik telve voltak az ezt a kitünő jégpályáját felkereső pestiekkel.

De mit jelent e hir megvalósítása a budai oldalra nézve? Mit a II. kerület, az országut, de különösen a budapesti polgári lövészegyesületre nézve?

Röviden felelünk: virulást, fejlődést. Bárki agyában fogamzott meg légyen ez eszme, megérdemli, hogy a létesítendő parkban Buda közönsége emléket emeljen neki, mert evvel, az aránylag csekély költséggel keresztül vihető munkákkal többet tett Budának, mint a nagy lobbal összehivott értekezletek, memorandumok és tervezgetések egész tömkelege.

Az eszme tehát megvolna, nincs Budának egyetlen tere, melyen az ifjuság életerőt meritheine a modern tanitás testét lelkét elsatnyuló tulfeszitett igényeivel szemben.

De nyomban felmerül a kérdés, ki vigye azt keresztül?

20 év előtt már hallottuk, budai fővárosi bizottsági tagoktól, hogy a budai polgári lövészegyesület előtt octogonok létesittetnek, hogy a környék rendeztetik, s ma midőn Ő Felsége. főherczegek, a magas kormány számos tagja ismételten meglátogatták a budapesti polgári lövészegyesület helyiségeit csak oly elhanyagolt állapotben sinylődik annak környéke, mint ezelőtt. Bocsánat, a f. é. január hó 26-án megjelent 4. számunkban közölt. „A lövölde környéke“ czimü czikkünknek melyben felhivtuk az illető tényezők figyelmét az ezredéves nemzeti ünnep és a lövész egyesület 200 éves fennállása alkalmából rendezendő jubileiumi ünnepélyek közelvoltára, és az e helyütt észlelt hiányokra, volt foganatja, amennyiben rövid idővel Ő felségének ottani megjelenésének közvetlen a lövölde kapuja előtt egy darabka ut szegélyeztetett, a többi maradt, amint volt.

1893-ban máj. hó 6-án kérvény intéztetett a budapesti löveszegyesülethez a környék rendezése tárgyában, és erre az a válasz érkezett, hogy a hatóság e tekintetben mihamarább segíteni igért.

1893-ban e környék polgársága kérvényt intézett, a Nagy-Rokus-utczának egyenes vonalban való keresztültörése tárgyában, erre válasz máig sem érkezett a tanácstól.

1894 augusztusban 45,856. sz. a. a II. kerület 300 polgárának aláirásával emlékirat adatott be a II-ik kerület kültelke szabályozása és a fő utvonalak sürgős kiépitése iránt, me-

lyet egy küldöttség e kerület érdemes és szeretett képviselője Dr. Darányi Ignácz személyes vezetése alatt nyujtotta át a polgármesternek, esre a válasz lakonikus rövidséggel az volt, hogy a fő utvonalak csakis a szabályozási terv törvényszerü megállapitása után lesznek a majdan mutatkozó szükséghez képest — megfelelő sorrendben kiépithetők.

Ily előzmények után, a „nem sokára és melynek hiányát régóta érzik már Budán“ egy fájdalmas mosolyt csalhat csak ajkamra.

Egy esetben lehetne reményünk, hogy a szép terv létesül, s ez az ha mindazokat a kik erre hivatottak, hogy döntő befolyást gyakoroljanak reá lehetne birni, hogy személyesen győződjenek meg a budapesti polgári lövészegyesület területét környező oly szerencsés, szélvédett, pormentes fekvéséről és természetes szépségéről.

Egy pár rendesen kiépitett uttal, az ujlak császárfürdőtől — át a Laszlovszky ut, Zugliget, Lipótmezőig terjedő gyönyörü hegyvidéket, mely mintegy Budapest koronáját képezi paradicsommá lehetne változtatni, de kinek az érdeke ez?

Szász és száz, a szőllők elpusztulása által a koldusbotra jutott polgári család, keresethez, vagyonhoz jutna, érdemes evvel bajlódni.

Erős akarat, kitartás, összetartás volna ehhez szükséges, és főleg szív, nemesebb érzés, mely könyörülni tud a szegényeken, ezt találhatjuk egyesekben, de a modern bábelben, mely a mindennapi pénz hajszában, erős ideget izgató szerekre van szokva és csak a kitartó zaklatásnak, a szegény kérő budai szó nem imponál.

A székes főváros jövő évi költségvetése közel jövőben jön tárgyalás alá, ebben ha találunk előirányzatot e czélra, ugy két év mulva gondolhatunk az eszme létesítésére, de ha most midőn az ezredéves kiállitás igényeinek kielégítése czimén háttérbe szoritott előterjesztéseinknek oly módon való foganatositását látjuk mit az 1897. évi költség előirányzatban láthatjuk ugy a „nem sokára“ hitétről bizonytalan időre reményünket fel kell függesztenünk.

Üdvözöljük az eszmét teljes szivből, üdvözöljük annak teremtőjét, de ehhez az erős vállakat is gyöngéknek tartjuk és igy csak unokánkra bizhatjuk a megvalósitást a jövő században.

K. A.

Ünnepély Török-Bálinton.

F. hó 20-án vasárnap Török-Bálint emléket állitott Zimándy Ignácznak. A katholikus olvasókör lefestette a plébános arczképét és azt leplezték le. A kör valamennyi tagja, Török-Bálint egész lakossága és a környék intelligentiája jelen volt a fényes ünnepélyen. Az ünnepeltet bizottság hivta meg. Amint a népszerü lelkipásztor megérkezett, a pompásan sikerült képet leleplezték, és az elnök szép beszéddel üdvözölte a plébanost; beszédében kifejtette Zimándy nem mulékony becsü egyéniségének árnyoldalakkal nem biró egész nagyságát és sajnálkozva emlitette fel, hogy — bár az egész község a plébános 40 éves jubileuma alkalmából kérte nagyérdemü lelkipásztorának kitüntetését — a kitüntetés elmaradt.

Zimándy válaszában mélyen meghatva köszönte meg hiveinek szere etét és bölcs megadással jelentette ki, hogy az élet kiegészíti magát: Miután vannak jutalmak érdemek nélkül, kell, hogy legyenek érdemek is jutalmak nélkül. Ő különben sem számit kitüntetésre, a mit tett, az csak kötelessége volt: Mert a papnak feleslege nem az övé, hanem a szegényeké.

A nemes pap azonban rögtön be is bizonyitotta, hogy az ő ékes ajakán elhangzó szó nem üres fecsegés. A katholikus olvasókör épületét a körnek ajándékozta, azonkivül a plébánia melletti házát felajánlotta a törökbálinti aggastyánok menhelyéül és megigérte, hogy mindkét épületet legközelebb át is iratja és azokat haláláig sajátjából tartja fen.

Az ünnepély után a 150-nél több jelenvolt a plébános vendége volt. A lakoma alatt sok felköszöntőben éltették a plébánost, a kinek érdemeit a következő nemzedékek fogják tömérdek egyéb alapitványa révén pártoskodás salakjától menten elismerni.

És mi is csatlakozunk a nemes férfiu hiveihez, mi is kivánjuk, hogy a sok jó, amit tett, együtt szálljon az ő házára százszoros áldással s valahányszor lelkünkben felmerül Zimándy Ignácz képe, megelégedéssel és gyönyörrel mondja szivünk: Ime egy derék ember! egy egész ember!

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Der Her Wirth Unbändiger.

Ős budai alak. Kövér. Bársony mellényén óriási arany láncz fityeg. Fején arany pillangos, arany bojtos házi sapka.

Rég kiveszett e tőkéje, de még mindig méri a budai bort s egyéb erényei között arról hires, hogy az I—III-ik kerületi vendéglősök ipartársulatának áldásos müködését szidja.

Nagyon rosszul esik neki, hogy nem csak magyarul tudnak a korcsmárosok, de van olyan korcsmáros is a ki németül nem tud.

Nincsenek Vereinek, hanem egyletek, nincs Sitzung, hanem gyülés. Pedig neki fáj a magyar szo. Sohase hitte, hogy Offenból Buda lesz.

A korcsmájában a magyar szó elnyomja a német szót. Magyarul mulatnak, magyarul vitatkoznak. Magyarul kérik a bort és az ételt, magyarul fizetnek.

Der Her Wirth Unbändiger nem is tudna megélni, ha a gyerekei nem beszélnének magyarul. Más korcsmába jár, hogy magát németül kibeszélhesse.

Szaktársaira is haragszik, hogy ezek jó magyarok, és a gyüléseken magyarul beszélnek.

Legjobban haragszik azért, hogy magyar lap jelenik meg Budán a „Buda és Vidéke“, mit neki a törzsvendégei kedvéért tartani kell.

A gyermekei szivesen olvassák a „Buda és Vid-két“, de ő szeretné elégetni. Minek haladjon Buda azért, hogy több legyen az adó?

Buda emelkedésében csak azt érti meg, hogy a házbéreket emeli. A viszont kötelességekhez nincs polgári érzéke.

Der Her Wirth Unbändiger a mint fiának átadhatja üzletét, vagy eladja megtér őseihez Braunschweigba, a hol még németül többet lehet beszélni, mint itt, hol lassankint csakugyan fogy a német szó, ha bár nem olyan gyorsan, mint der Her Wirth Unbändiger hiszi. Ezen a téren miután még ők sokan vannak az I—III-ik keületi vendéglősök ipartársulatának sok a teendője.

Olvasóinkhoz!

Az októberi évnegyed közeledtével kérjük olvasóinkat lapunk terjesztésére és annak tartalma gazdagitására. Sziveskedjenek ismerőseik körében előfizetőket gyüjteni s a „Buda és Vidékét“ minden nyilvános helyre, kávéház, vendéglő, fodrász, fürdők, olvasó körök és egyletekbe bevezetni. Uj előfizetőinknek most folyó regényünk elejét megküldjük. Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetési összeg beküldésére.

Lapunk a magyarosodás közlönye Buda és Vidéke hasznára szolgál, a támogatást kérjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre . . . . 12 korona.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Kiadóhivatal I. Alkotás-utcza 12/a.

Vásárlások az ezredéves kiállitáson.

(Felhivás a közönséghez a hazai ipar pártolása érdekében.)

Az ezredéves országos kiállitás általánosan elismert erkölcsi sikerét nagy mértékben előmozditaná, ha a hazafias közönség a kiállitó iparosok által hozott áldozatokat kellőképen méltányolná. Ez természetesen első sorban a kiállitott tárgyak megvásárlása által történhetik.

Előkelő köreink és általában nagy fogyasztó közönségünk a kiállitáson meggyőződhettek a magyar ipar versenyképességéről és számos oly kitünő tárgyat találnak az ipari csoportokban, amelyeknek megvásárlása által jelentékeny szolgálatot tehetnek a kiállitásban részt vett iparosoknak.

Az ezredéves kiállitás messzeható jelentőségénél fogva is bizonyára sokan kivánnak egy-egy emléket beszerezni, hogy a későbbi nemzedékek méltánylást is biztositsák a nagy nemzeti ünnep e méltó kerete számára.

Felhivjuk tehát a mélyen tisztelt közönséget, hogy a kiállitás hátralevő rövid idejét egyrészt szükségleteik fedezésére, másrészt emléktárgyaik bevásárlására a legjobban felhasználni sziveskedjék, hogy a hazai ipar iránt való elismerését az ezredéves ünnep alkalmából méltóképpen kifejezésre juttassa.

Budapest, 1896. szept. 15-én.

Az országos iparegyesület nevében:

Gróf Zichy Jenő, s. k. elnök. **Gelléri Mór**, s. k. aligazgató.

Különfélék.

— **Örvendetes hir.** Perczel Dezső belügyminiszter Budán vett ki lakást. Ezzel megvan czáfolva az a hir, hogy a belügyminiszteriumot át akarják vinni Pestre.

— **Zöldmál fejlődése.** A zöldmál dülői ház- és telektulajdonosok e hó 20-án Gálffy Lajos elnöklete alatt népes gyülést tartottak, melyen örvendetes tudomásul vették, hogy a zöldmál dülői fő-ut némileg, a közlekedésre alkalmassá tétetett és hogy kilátásba van helyezve, miszerint a Zöldmálon nehány lámpa fog felállittatni. Elhatároztatott, hogy azon már második nyilatkozat, mely szerint az egyes telektulajdonosok az ut kiszélesitésére szüséges területet a fővárosnak dijtalanul átengedik, mivel minden egyes telektulajdonos által alá van irva, — legközelebbről folyamodvány kiséretében a fővárosi tanácshoz benyujtassék. Továbbá e hó 26-án Gálffy Lajos vezetése alatt küldöttségileg kéressek fel, a vizvezetéki igazgató és Basch Ágoston főmérnök, hogy a vizvezeték dolgában sürgősen intézkedjenek. A küldöttség hajlandó a tervezést illetőleg felvilágositással szolgálni. Ezek után Novák József, Nagy Ferencz, Meltzner Ferencz stb. következő már a tavaszon tett interpelatiójukat ujitották meg Gálffy társelnökhöz: Van-e tudomása arról, hogy a Városligetből, Gellérthegyről, Lágymányosról, Kelenföldről a kiállitás miatt kiszoritott szállás és állomás nélküli egyének éjjel-nappal a Zöldmálon tartózkodnak és ott nagy károkat okoznak a termésekben, fákban és az épületekbe betöréseket is eszközölnek? Ez ügyben az elnökség mit tett és mit szándékozik tenni? Gálffy társelnök a válaszban kijelentette, hogy többek bizonyitó iratai után el kell, hogy ismerje, miszerint a III-ik kerületnek különösen pedig Ujlak városrésznek közbiztonsági állapota kritikán alul áll. Mennyiben mint szavahihető embertől hallotta már a Holtzspach-féle téglagyár előtti uton is este veszélyes a járás. Megnyugtatásul kinyilatkoztatja, hogy ő ezen a székesfővárost általában érdeklő rosz közbiztonsági állapotot még a tavaszon Czájlik III-ik kerületi rendőrkapitánynak künn a Zöldmálon figyelmébe ajánlotta. A birtokosság Gálffy Lajos társelnök válaszát oly határozat mellett vette tudomásul, hogy többé nem a III-ik kerületi kapitány, hanem egyenesen a rendőrfőkapitányság keressék fel a közbiztonsági állapotoknak rendezésére. Végül elhatároztatott, hogy mig az utépités és vizvezeték ügy be nem lesz teljesen fejezve a birtokosság választmánya minden vasárnap ülést tartson.

— **Mulatság.** A „Budai Katholikus Legényegyesület az 1896. évben besorozott társaik tiszteletére f. hó 13-án vasárnapon a „Fáczán“ vendéglő összes termeiben fényesen sikerült s szini előadással egybekötött jótékonyczélu bucsu-tánczestélyt rendezett. Szindarabul Deréky Antalnak 3 felvonásos „Napraforgó“-ját választották. Igazi mükedvelés nyilvánult a szereplők játékában, amelyért sokszor részesültek tapsviharban. Különösen jól adták szerepeiket: Torgeth Imre (Sulyok Mihály), Krövick Ilona k. a. (Borcsa), Sugár Incsi k. a. (Lidi) kellemes játékáért szép virágcsokorral lepték meg. Untig Mariska k. a. (Fitos Trézsi), Szpustyák J. k. a. (Juczika), Buvé Béla (Gyepes Imre) Stádler Károly (Bálint), Mészáros F. (Gerő), Mészáros Gyula (Csiszlik) és Bukovszky József (Penész). Kitünő rendezői talentumáról Buvé Béla tett tanuságot. Előadás végeztével a cs. és kir. 23. sz. gyalogezred zenekara rázenditett csárdásra s folyt a tánez reggelig. A szereplőszemélyzeten s hozzátartozóikon kivül szép számu s diszes közönség vett részt a mulatságon, ott voltak, leányok: Bellon Annuska, Mészáros Lujza, Mészáros Ilona, Szente Emma, Bránszky Agatha, Fejér Mariska, Kovács Irma, Mészáros Lajoska, Roth Elza, Mészáros Irma stb.

— **A szüret.** A főváros tanácsa mai ülésében a szüret kezdetét I. és II. kerületben szeptember 28-ára, a III. kerületben pedig október 10-re tüzte ki.

— **Közgyülés.** A Rózsadomb és vidéke ház- és telektulajdonosainak egyesülete ez évi közgyülését szeptember 29-ik napján délután 5 órakor tartja a kis-zárda-utczai vendéglőben. Tárgya: Jelentések az egyesület ügyeiről, a tisztviselők és a választmány tagjainak választása. Budapest, 1896. szept. 12. Vasvári Benő, e. titkár.

Kérés. A lóversenyeket látogató t. közönség azt a részét, mely okvetlen kimegy akár szép akár rossz idő van: a Lovaregylet főpénztársága tisztelettel felkéretik — saját kényelme érdekében — mert künn a versenytéren nagy a tolongás a pénztáraknál (pedig 18—20 pénztár van), hogy belépti jegyeit délelőtt benn a városban, a programmokon megjelölt dohánytőzsdékben előre megváltani sziveskedjék. Másrészről felkéretik a közönség, hogy belépti jegyét az öltönyön kivül láthatólag kitüzni sziveskedjék, s igy az ellenőrség részéről felszólításokat mellőzhesse.

— **Női ipariskola polgári leány- vagy felsőbb leányiskolát végzett tanulók számára.** A székesfőváros hatósága a leányok gyakorlati irányu kiképzésére a III. ker. községi polgári leányiskolával (Bécsi-ut 33—35. sz.) kapcsolatban női ipariskolát létesitett. Ez intézet szervezeténél fogva ez időszerint legmagasabb foku női ipariskolája hazánknak. A növendékek teljes kiképzést nyernek a női ipar ágaiban s egyszersmind a női kereskedelmi tanfolyam tanterve szerint kereskedelmi életpályákra is elméletileg és gyakorlatilag kiképeztetnek. A végzett tanitványok vagy önálló iparüzletet nyithatnak, vagy üzletekben levelezői pénztárkezelői stb. állásokra léphetnek vagy polgári iskolai kézimunka illetve ipartanitónői szakvizsgát tehetnek a fenálló szabályzatok értelmében. Az intézeti növendékek már tanulmányaik közben keresetet is biztosithatnak maguknak, a mennyiben üzletek vagy magánosok részére megrendelt munkáik árának kétharmadát ők kapják. Ez iskola női iparkiállitása a székesfőváros pavillonjában tekinthető meg. A III. kerületi női ipariskolát mint a nők gyakorlati irányu nevelésének egyik hathatós tényezőjét melegen ajánljuk az érdeklődő szülők figyelmébe. Tanitásdij félévenkint 10 frt. Az iskolához s főváros minden részéből könnyen el lehet jutni.

— **Lassu a lóvasut.** A déli vasuttól a Szt. János kórházig közlekedő lóvasut igen lassu tempokban és rendetlenül indul. Az igazgatóság figyelmébe ajánljuk ezt a rendetlenséget.

— **Iskolai hirek.** A budapesti II. ker. községi polgári leányiskolában (Batthyány-u. 10. sz.) a javitó vizsgák szept. 30-án, — a felvételi, — és pótlóvizsgák okt. 4-én, és 5-én tartatnak meg. A beirások sorrendje: okt. 1-én az I-ső; okt. 2-án a II-ik; okt. 3-án a III-ik és IV-ik osztályba vétetnek fel a tanulók. A rendes tanitás okt. 6-án kezdődik. — A II. ker. női kereskedelmi tanfolyamba (Batthyány-u. 10.) a beiratások f. évi okt. 4-ig naponként 10—12 óra között tartatnak. Az előadások okt. 4-én kezdődnek. Felvétetnek a negyedik polg. isk. osztályt végzett növendékek, vagy felvételi vizsgálattal azok, akik megfelelő korukat és képességüket igazolják. A tanfolyam egy éves.

— **Panasz.** A Szt. Lukács fürdő ellen panaszt kaptunk. Adjuk abban a reményben, hogy az igazgatóság a tanuságot levonva a bajt mielőbb orvosolja. A beküldött panasz szerint az iszap-fürdő fülkéi sötétek. Nagyon soká kell várni s a várakozási idő csak is borra való szórással rövidül. A vizbe vezető lépcső nagyon sikos. Ezen kivül is van több más baj is, minek orvoslásáról hisszük, hogy nem sokára beszámolhatunk.

— **Uj gyár Budán.** Teschauer Vincze nagyszabásu asztalos munka gyárát október 15-én nyitja meg. Az asztalos munka gyár nagyszerüen van berendezve. Az épitkezést Fligl Vilmos fiatal müépitész vezette, ki szép tapasztalatokkal erősitette Riva József keresett müépitész irodájában tehetségét.

— **Kneipp-Lap.** Az országos magyar Kneipp egyesület hivatalos közlönye Árvay Nagy Kálmán ügyes szerkesztése mellett hasznos tartalommal Szent-Endrén jelenik meg. Megjelenik minden második hónap elején. Előfizetési ára egy évre 2 korona. Szentendrei hirek czimü élénk rovatát átvesszük.

— **Szent-Endre mint Kneipp-gyógyhely** Alkalmasabb hely a Kneipp-gyógymód berendezésére Szent-Endre rend. tan. városnál hazánkban alig volna található, a főváros szomszédságában 26 vasuti és 2 hajóvonat által van összekötve. Fekszik: a Duna partján, a Vérteseknek a Dunába szeliden ereszkedő végnyulványainál azon a szép sik területen, melyen hazánk büszkesége a székesfőváros ágazik szét; tehát olyan helyen, hol hegyi, vizi és sik levegő ölelkeznek; hegyeiben kitünő források 7—8 R., középhőmérséke 20 R. s levegőjét folyvást az enyhe nyugoti szellő ringatja. Azonkivül mindazon kellékekkel bir, melyekre egy csöndes, klimatikus gyógyhelynek szüksége van és számtalan oly előnyökkel dicsekszik, melyeket csak nagy városok képesek nyujtani. — Különben, hogy mily alkalmas levegője és fekvése van a városnak, bizonyitja az is, hogy az Általános Munkás-Betegsegélyző Egyesület üdülő házát itt rendezi be s azt már az év folyamán átadja rendeltetésének. (A „Buda és Vidéke“ eredménye.)

— **A szentendrei családi háztelep-egyesület** erdeklődő t. közönséget a Budapesten, II. ker. Bomba-téren levő Petz-féle vendéglőben f. évi szept. 21-én délután 6 órakor tartandó gyülésre tisztelettel meghivja a szervező bizottság elnöksége.

— **Szent-Endre r. t. város polgármestere** a következő levelet intézte a a szent-endrei családi háztelep-egyesület elnökéhez, Fliegl Kálmán urhoz. 3395/k. sz. 1896. Nagyságos elnök ur! Válaszolólag m. hó 31-én kelt becses soraira van szerencsém a szentendrei családi háztelep-egyesületi közgyülésen hozott határozatra vonatkozólag teljes tisztelettel értesiteni, miszerint a vasut mentén levő városi területből kihasitandó 20—30, esetleg több holdnyi füldet csakis 1200 □-öl holdankiuti 480 frt, azaz négyszáznyolczvan forintnyi eladási ár mellett engedhetjük át a t. társulat birtokába. Azon reményben, hogy az eladási árt elfogadhatónak találni méltóztatik, maradtam kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett Szent-Endrén, 1896 szept. 7-én. Nagyságos elnök ur kész szolgája Dumtsa Jenő, polgármester.

— **Vonatkisiklás** a szent-endrei vasuton. F. hó 15-én a Szent-Endréről 7 óra 13 perczkor induló vonat utolsó kocsijának tengelye a Pomáz és B.-Kaláz közötti magas töltésen eltörött, e a kocsi kisiklott. A kocsiban ülők ijedségén kivül szerencsére egyéb baj nem történt.

— **Kirándulás Békás-Megyerre.** Az orsságos magyar Kneipp-egyesület szeptember 27-én délután a Pálffy-térről $^3/_4$3 órakor induló viczinálissal, — vagy kik később jöhetnek $5^1/_4$ órakor, még később 6 óra 30 perczkor — társas kirándulást rendez. Megnézi az ottan igazán amerikai gyorsasággal épült tisztviselő-telepet, honnan elsétál a messze földön ismert Weber Károly-féle mükertészet telepére. Azután betekint Hornicsek vasuti vendéglős orbi et urbi hires konyhájába is.

— **Halálozás.** Özvegy tutzingeni és szentmihályi Tichtl Ferenczné sz. Schwanda Laura urnő élete 72. éves korában elhalt. Nagy részvéttel és halotti diszszel temették el a megbodogult urnőt, kit Buda előkelő köreiben női erényei miatt általánosan tiszteltek. Halálát nagy rokonsága, gyermekei és unokái őszinte szivből gyászolják.

— **Méltányos óhajtás.** Azt olvastam a tegnapi „Budapesti Hirlap“-ban, hogy a promontori (budafoki) utat egész Konstantinápolyig gázzal fogják kivilágitani. Tekintettel arra, hogy ez az ut a városon kivül esik, már ideje volna, ha a fővárosi tanács bent a városba is körülnézne és például a (I. ker.) Pálya-utczát is átalakitaná európai utczává s azt is gázzal világittatná végre ki, hogy ne csak azok ne törjék ki nyakukat és lábukat, akik Konstantinápolyban mulatnak, hanem a szegény pályautczai lakók se.

— **A magyar turista egyesület kirándulása** szeptember 27-én: Bicske, Alcsuth, Csaplároshegy, Bicske. Ind. a máv. kel. p. u.-ból reggel 6 ó. 35 p.-kor. Gyaloglás 5 óra. Vasuti jegy oda-vissza 1 frt. Vezető: dr. Fialowski Lajos.

— **Heti müsor a budai-krisztinavárosi nyári szinházban.** Hétfő: „Az erényes Metella“; Kedd: ugyanaz; (Az operette személyzet bucsufellépte.) Szerda: „Második Rákóczy Ferencz fogsága“; (A drámai személyzet bucsufellépte.) Csütörtök: „A gyerekaszszony“; (Utolsó előadás.)

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **A magy. kir. államvasutak szállitási irodája a Lipótvárosban** A magyar kir. államvasutak igazgatósága a Lipótvárosban (V. Arany János-utcza 19. szám alatt) szállitási irodát rendezett be a hol gyors és teherdarabáru szállitmányok az összes állomásokra feladhatók. Ez iroda, előleges értesités ellenében jutányos szabványárak mellett gondoskodik a küldemények háztól való elszállitásáról is és közvetiti ugy a helybeli mint az átmenő vámköteles küldemények elvámolását.

Tájékoztató.

— **Őszi idény.** Nagyon szép, izléses képet mutat **Grünwald Samu** jó hirü divatáru üzletének kirakata. Az őszi idényre szóló árukkal gazdagitotta jól felszerelt üzleteit. Ajánljuk ovasóinknak mai számunkban levő bővebb hirdetését.

Mindennemü befőttek, ízek és szörpök kaphatók Fischer Antal czukrászdájában (I. ker. Krisztina-tér 3. sz.)

— **A sztójkai gyógy-borviz.** Erdélyben az előkelő körök asztali itala, hurutos bajokban (gége-, tüdő, gyomor-, hólyag hurut), gyomor és máj betegségekben csoda hatásu szer. Orvosok igazolják: ki sztójkai vizzel él, sohasem szorul Karlsbadra. Erdélyi havasokból vevén eredetét bacterium mentes. Ivóviz helyett használva a járványok (tifusz stb.) ellen kitünő orvosszernek bizony és borral elegyitve erős habzásu kitünő asztali és élvezeti viz. Ásványviz megrendeléseket a főváros területére elfogad: A sztójkai gyógyviz-forrás székes-fővárosi kezelősége. Kezelő: Dévai Szöllősy István. krisztinavárosi gyógyszerész I. ker., Krisztina-utcza 14. Raktárnok: Werner Adolf II. ker. Batthyányi-utcza 3. sz. Kapható: Bachranovits Antal Iskola-utcza, Weninger Mihály Fő-utcza, Seide József Fő-utcza, Wirth Antal Fő-utcza, Schedel János Fő-utcza, Günther Béla Zsigmond-utcza, Gebhard József III. Fő-tér, Gaizler Béla I. Vár, Tárnok-utcza, Jencs Vilmos II Széna-tér, dr. Szabó Béla II. Fő-utcza.

— **A jólelkü közönséghez.** Özvegy Jáhn Lajosné a »Közrendészeti Lapok« egykori szerkesztőjének özvegye, a ki a legnagyobb nyomorban van fordul a jólelkü közönséghez gyámolitásért, a mit meg is érdemel. Práter-utcza 62. sz. I. emelet 13. számu ajtó czimre küldendő a segély.

— **Zene tanulóknak.** Sypos Antal zongoraművész zene és ének akadémiájában a beiratások megkezdődtek. A zeneakadémia Kecskeméti-utczában a Geist-féle házban van.

— **Friss csapolás.** Fukács János „Zöld fához“ czimzett vendéglőjében minden nap kora reggel friss sör csapolás és izletes reggeli.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiado és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: **Werner Adolfnál,**
II., Batthány-utcza 3. sz.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

má oló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63 sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte at

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

BUDAPESTI LÓVERSENYEK

1896. szept. 26., 27. és 29-én, okt. 1, 3., 4, 6, 8., 10. és 11-én.

Kezdetük mindig délután 2 óra 15 perczkor.

Belépti-jegy naponkint:

I. oszt. (Passepartout) uraknak . . .	5 frt
I. „ „ hölgyeknek . . .	3 frt
I. „ „ katonatiszteknek .	3 frt
II. „ urak vagy hölgyeknek . . .	1 frt
Állóhely a versenypálya közepén . .	30 kr.

Az októberi 10 napra:

I. oszt. Passepartout) uraknak . . .	38 frt
I. „ „ hölgyeknek . .	19 frt
I. „ „ katonatiszteknek	18 frt

A külön elkerített fogadási helyre (a bookmakerek körébe) beléptijegy **mind a 10 napra 25 frt.**

A totalisateurökhöz azonban, mint eddig, ugy ezután is szabadon lépnetni. Lóvonatu vasutak és omnibuszok egész a helyszinig közlekednek. **Katona-zene és frissitőhelyek minden osztálynál.**

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

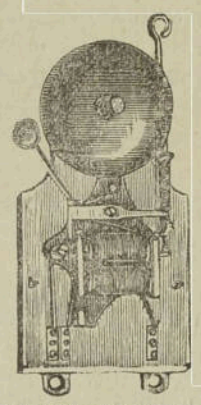
Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Müvirag tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ad.

12 közös óra 4 frt
12 magán óra 6 frt

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Fukács János

vendéglője

a „Zöld fához“

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át frissen csapolt sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Szinház után friss vacsora.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélvegilleték fizetendő.

Házasság. Müvelt özvegy nő férjhez menni óhajt 38—40 éves magasabb állásu hivatalnokhoz. Hozománya van. Leveleket tessék »Özvegy« czimen 2 db. 5 kros bélyeggel a kiadóhivatalhoz intézni. 472

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

ELEMI ISKOLAI tanulok mellé házitanitónak ajánlkozik egy 14 ad éves tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastely. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes ház. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy piacze régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintezetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Balaton Füreden 1254 □ öl beásitott telek 15 éves termő nemes gyümölcs- és fenyőfákkal az Écsy-villa mellett 6250 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 412

Bizalom. A ki köcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki berbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalom czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Elado birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-sö helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Gazdák és cselédek. A helyszer. őnek fizetett pénznél jutányosabb és biztosabb, ha a **gazdák cselédet,** a **cselédek helyet** a Buda es Vidéke apró hirdetései utján keresnek. Igy a cselédek megmenekülnek némely megbizhatlan helyszerzőktől.

Bortermelők figyelmébe. Korcsmaros utolagos elszámolásra jó és jutányos bort keres. Üzlete jó forgalmu és látogatott. Bővebben a kiadóhivatal. 461

Eladó telek. Szép fekvésü budai kültelek 2000 öl eladó. Tessék tudakozódni a kiadóhivatalban. 468

Borprés egy-két darab jó karban levő vételre kerestetik. Eladók Willinger Ferenczné Krisztina-körut 85 jelentkezenek.

Fél fedelü hintó jó állapotban levő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 470

Kiadó november 1-ére 2 szoba és konyhából álló lakás. Hol megmondja a kiadóhivatal. 471

Jó szabó. Jó szabó czime tudható meg a kiadóhivatalban. A legegyszerübb és legmagasabb igényeket kielégiti. Készit magyar ruhát is. Javitásokat elvállal. 473

Kisebb telket keresek Orbán- vagy Mártonhegyen. Czim a kiadóhivatalban. 473

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

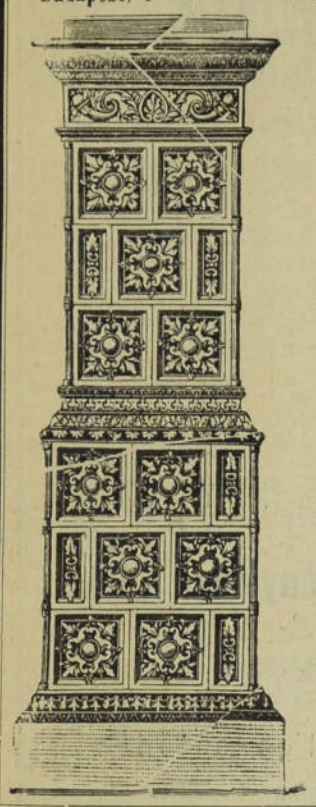
Rézmálon van 800 □ öl tovabba 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Azonnal kiadó egy korcsmai helyiség. Bővebbet a kiadóhivatal. 472

MORGENSTEIN ENDRE

KÁLYHÁS

Budapest, I. Tábor-utcza 14. (saját házában).

Ajánlja dusan felszerelt raktárát **szabályozható, töltő és ó-német cserépkályhák és takarék tüzhelyekből**

Elvállal minden szakmájába vágó **javitásokat,** különösen saját módszere szerinti **füstszabályozásokat** pontos kivitel és jutányos árakon.

Kik dúsan felszerelt kálya-raktáromat megtekinteni óhajtják, a legszivesebb fogadtatásra találnak.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

LEGUJABB

divatu **czilinder- és nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fázán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LOVENSTEIN ANTAL

cs. és királyi udvari sütőmester.

MATTONI-FELE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizet

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros fő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6 —9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

VENDÉGLŐ

A «Schaffler Miskához»

I. kerület Alkotás-utcza 29. szám.

1 liter tolnavidéki fehér bor az utczán át 28 krajczár.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

Monori kenyér.

A legtisztább gyártási uton készült kitünő

rozs- és buzakenyér.

Központi raktár:

Teréz-körut 33. sz.

Fiók-üzlet:

Budán, fő-utcza 50. sz.

Kapható minden jobb füszer- és csemege-üzletekben és a fiókuzletekben.

Telefonszám 2100.

Budapest-Monori gyártelep részvénytársaság.

Konstantinápoly Budapesten.

Oriás tüzijáték, illuminácziő (10000 láng)

Olasz serenade a vizen.

Café turque chantant.

Tarantella csónak-korzó — Regatta.

Danko Pista magyar énekkara.

Török ének- és zenekarok.

Arab jós. — Keleti büvészek.

8 zenekar. — Népliget.

Belépő dij 30 kr.

Tüzijátékos napon 40 kr.

HAJÓKÖZLEKEDÉS:

A pesti oldalról:

Uj-Pest—Lipótváros, Eskütér, Vámház és Boráros-tér } 15 perczenként.

A budai oldalról:

A budai oldalról: Ó-Buda—Margitsziget—Lukács fürdő, császár fürdő, Tabán, visszafelé utolsó hajó éjjel 2 órakor.

Szárazon: a lánczhidon és összekötő hidon át

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet

(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jeg, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Magy. kir. államvasutak
87319/96 számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükséges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.

I. Fanemü anyagok, nevezetesen: Mahagoni, palizander és puspangfa, különféle falemezek szükséghez; vágott lemezfa stb.

II. Festékek, olajok, különféle anyagok és vegyi- szerek nevezetesen:

Száraz festékek, len-, terpentinolaj, hövédőanyag, kátrány, fürdő-szivacs, rovarirtópor, csiszolóárak, olvasztó-tégelyek, szóda stb.

III. Kefekötő áruk, nevezetesen: Különféle ecsetek.

A kiirás tárgyát képező egyes czikkeket előtüntető jegyzékek melyek egyszersmind ajánlati mintákul szolgálnak, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar kir. és leltár beszsrzési (A V.) szakosztályánál) Budapest Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54 ajtó szám kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 30-dikán déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 87319/96. számhoz«

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett allittatsak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. évi julius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a enti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.45	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1|a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

A nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlja

őszi és téli idényre megérkezett dus választéku raktárát

legujabb divatu ruhakelmékben és jó mosható Barchetekben.

Különös olcsó alkalmi vétel

Dupla széles Loden-kelme	*méter*	*24*	*kr.*
„ „ *divat* „	„	*55*	„
120 cm. széles angol Chevyott	.	*75*	„
120 „ „ „ *Noppe*	. .	*75*	„
Sima Casan minden szinben	. .	*65*	„
Jó mosható barchet	. . *méterje*	*22*	*kr.*
„ „ *Cosmanosi*	. „	*30*	„
Tiszta selyem Surah	. . „	*80*	„
Fekete és szines bársony	. . .	*70*	„
Jó minőségü selyem Plüsch	. .	*1*	*frt*

Nagy választék toll, gyöngy és más diszekben.

Saját gyártmányu női- és férfi-fehérneműekben.

Valódi és utánzott Jäger-féle álsó ruházat eredeti gyári árban.

Gracziosa selyem esernyő 2 frt. Valódi orosz sárczipő.

Legjobb gyártmány szőrmeárukban, női felöltő, gallér, muff.

Különös figyelembe ajánlom nagy szőnyeg raktáromat.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 40. sz. (Szent-Mihály hava) Vasárnap, október 4.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TARSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Országos Oltalom Egylet.

II.

A képviselőháznak és a kormánynak, mint a törvények legfőbb őreinek kötelességük, hogy a nemzet jólétére bénitólag ható bajokat észrevegyék és orvosolják. Nekik tudniok kellene, hogy hazánk, mert kulturában még fiatal, tehát gyenge is, azért a közgazdasági reformoknál a kulturában már megerősödött külföldet azonos módon utánozniok nem szabad, ha népeink hasznos munkálkodását szivükön viselni akarják.

Példaként figyeljék meg a kertészt, ki nemes gyümölcsfát ültet el kertjében. Nemde a kertész védőburokkal veszi körül a fiatal fa derekát, hogy azt az elpusztulástól megóvja. E védő burkot csak akkor nem alkalmazza már a fánál, ha ennek kérge annyira megizmosodott, hogy a fát az elpusztulástól többé nem féltheti. Anglia, Németország, Franciaország stb. szintén ily óvintézkedésekkel fejlesztették volt iparukat és kereskedelmüket s ezek révén tették társadalmukat oly izmossá, hogy ma már a védőburok náluk fölöslegessé vált; azért nekünk őket csak gondos körültekintéssel s nem mindenben szabad utánoznunk.

Nemzeti, ipari és kereskedelmi fejletlenségünkre az utánzások kevésbé voltak üdvösek, miként azok alkalmazásától az eredményt elérni szerettük volna. A meglevő formákban ez pusztitólag hat nemcsak iparunkra és kereskedelmünkre; de egész társadalmi életünk erkölcsére is.

A szabad ipar és szabad kereskedelemből felburjánzott számos ferde kinövés tág teret enged az ezzel élni tudóknak arra, hogy üzleteik fölött a czég használásához akár az egész ABC-ét, vagy akárki nevét kifüggeszthessék és hogy az e fajta czégek gomba módra keletkezhessenek. Ennek következtében örökké napirenden vannak a bukások, egyezkedések s az ujabban és ujabban korlátlanul keletkező tisztességtelen versengések, melyek terhe alatt a szolid iparos és kereskedő kimerül s áldozatul esik.

A hitelértesitő irodák s az üzleti ellenfelek szabadon aknázhatják alá a tisztességes iparos és kereskedő hitelbecsületét. A „Wiener Handlungsblatt“ czimü kereskedelmi napilap kizárólag csak Magyarországra vonatkozólag vezeti a „Klagen und Pfändungen“ czimü rovatot. E rovatban az itt perelt felek névjegyzéke, a kérdéses adósság természetének elhallgatásával szerepel, holott sok esetben csupán rendelkezésre bocsátott áru értéke pereléséről van szó, de azért e meghurczoltatással az illető hitelét kompromittálja, sőt sokszor tönkrejuttatja. Sokan lesznek ezen szabadságokkal vagyonilag és erkölcsileg tönkretéve, de e vétségek megtorlására még becsületbiróságunk sincsen.

Az országra nézve a kereskedelem és ipar a nemzegazdaság lüktető erejét képezi; tehát ez ugyanazon működést végzi ennél, melyet a vér az embernél teljesit. Miután pedig nemzetgazdaságunk lüktető ereje megromlott, nagyon természetes, hogy a különféle társadalmi osztályok megélhetése is beteges tünetekben szenved; vagy helyes-e az, hogy még a bün árán szerzett tőke is a becsületes munkával egyenjoggal sze-

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (11)

(Folytatás.)

— Kérem alásan, inkább nekem legyen legalább megismeri a családomat.

— Szerencsémnek tartom.

— Enyém a szerencse, kedves spektábilis. A feleségem egészen el van ragadtatva.

— Mitől, ha szabad kérdeznem?

— Attól az eszmétől. Hogy is tetszett mondani? Miféle szanatórium.

— A lélekszanatórium.

— Igen, a lélek szanatóriuma. Nagyszerü egy terv. Nekem egy házam is van. Nagy telek. Árnyas kert, huszonkét szoba. Most granáriumnak használom.

— Alkalmas lesz.

— A fizetési feltételek kedvezők. Belemegyek a kompániába is. Jó volna már egy fiatalabb orvos, ez a tünet-bogarászó naponkint egy nótát felejt.

— Tetszik valami orvost ismerni?

— Ismerek, de ha nem ismernék is, ott a kishirdető. A feleségem már régen akar egy fiatal orvost betelépiteni.

— Ez igen jó volna.

— Mi, tetszik tudni kedves spektábilis, nem tehetjük. Két leányom van, azzal gyanusitanának, hogy vőlegényt keresek. Ennek a mi doktorunknak, kéremássan, ugy is nagyon rossz a szája. Családos apának vigyázni kell. Ne tessék gondolni, hogy a leányaimnak nincsen kérője.

— Sőt inkább tudom, hogy a kisasszonyoknak sok szerencséjük kinálkozik.

— No azért egy kis jobb szerencse ránk férne. Minden jött-mentthez nem szeretném adni.

A jegyzőné ugyan lepinczérezte Ácszugit a doktor előtt, de a hogy az ablakon kinézett és látta Lornya Mátéval, hiuságában érezte magát megsértve. Rosszizlésü ember, a kasznár Lornyához megy először. Kiváncsiskodott magában, kit sütnek el: Julcsát, vagy Katit? Csakis korcsmárosnénak valók; ha ez az ideszakadt különb ember lenne, majd elhozatná ő a hugát. De hát csak hadd fogjanak törököt Lornyáék.

Lornyáné tekintetes asszonyom nem volt valami nagyvilági hölgy, de két leánya érdekében ügyesen diplomatáskodott. Ha nem is fogta erőszakkal, de nem eresztette el az alkalmat.

Szerette volna megdicsérni az urát. Most az egyszer okosan cselekedett. Csak nem hervadhat pártában ez a két szép teremtés. Hanem melyiket állitsa csatalánczba? Az igaz, hogy Julcsa öregebb, de Kati okosabb. Anyja leánya, a másik az apjára ütött. Katiért hadd folyjon a háboru. Ott lesz ő vezérkarnak s ha ez a pesti ur alkalmas, majd odaköti a székhez házi czérnával.

A hogy az ajtón bekerültek, tekintetes asszonyom kiosztogatta a parancsot.

— Julcsa, neked ma fejfájásod lesz. Néhány percz mulva távozni fogsz.

— De kedves anyám, nem én vagyok a soros.

— Micsoda, nem soros?

— Igen, mikor a minap a mérnök itt rolt, akkor is az én fejemnek kellett fájni.

— Hallgass, kösd be a fejedet!

— Hát Katinak sohasem lesz főfájása? — duzzogott Julcsa, de azért nem mert ellenkezni anyjával s hirtelen bekötötte a fejét.

Lornya Máté ur épen e pillanatban vezette vendégét a szobába.

— Ácszugi Demeter ur Budapestről. Feleségem, Julcsa és Kati leányaim.

Nagyon örültek. A tekintetes asszony megkinálta helylyel.

— Tessék helyet foglalni.

— Kezeit csókolom

Ácszugi Demeter elhelyezkedett. Lornya Máténé elkezdette a szemeivel birálni a vendégét. Igen ügyesen tudta ezt adni. Arra a képre nézett mereven, mely Demeter feje felett lógott. A kép egy csatát ábrázolt a szabadságharczból. Lornya ur a vendégeinek megmagyarázta, hol állt és hol nem állt Dálmos Ábrahám. Mert ők folytonosan vetélkedtek a 48-as időkről, pedig mind a kettő csak nemzetőr volt. De azért csatáztak keményen és ők nyerték meg az x—y ütközetet. A tekintetes asszony odamerült merev tekintettel a férje diadalmezejére, azután hirtelen lekápta a szemét a földre, mintha kötőtüt ejtett volna el. Csinos ember, gondolta magában, ez mégis talán Julcsának volna jó. (Folyt. követ.)

repelhet az ipar és kereskedelem terén vagy nem volnának-e orvoslandók azon gründolási visszaélések, melyeket a kereskedelmi törvény 14. §-a alapjan a közgyülések összehivásával a részvényesekkel szemben elkövetnek?

Nyilvánvaló, hogy a kisiparosok és kereskedők pusztulnak, habár Ausztria az általa monopolizált Magyarországra, kisiparosainkat látszólag mintegy kimélve és a nálunk folytonosan előforduló veszteségekre számitva, az ipari czikkeket drágán, azaz ugy adja el, hogy amit tőle Németországban egy márkáért vesznek meg, azt nekünk egy forintba számitja. A baj főleg az, hogy a hitelértesitő irodák gyakran oly egyéneket juttatnak nagyobb hitel élvezéséhez, kik erre érdemtelenek.

Az ily hitelt élvezők, mert rendesen semmi elveszteni valójuk sincsen, nyakrafőre bukhatnak és egyezkedhetnek. E müveletek által az összeharácsolt s majdnem ingyen szerzett ruházati, butorzati, kézmüipari stb. árukat oly potom árért adják el a fogyasztó közönségnek, hogy az a kiiparos és kereskedő, ki becsületes uton rendes árban szerzi be czikkeit, ezzel a versenynyel megbirkózni nem képes.

A baj másik főrésze pedig az, hogy az ország nyerstermelő s a rossz terményárak miatt, ami népünk jövedelme nincsen arányban azon országbeli népekével, hol a nyers terményeknek ipari czélokra való feldolgozása által tizszeres értéket is teremteni tudnak. Nemzeti jövedelmünk mindig kevesebb s népünk mindig szegényebb lesz, mentől több idegen árut fog az ország elfogyasztani. Megdönthetetlen adatokkal igazoltam ez állitásaimat a f. év május és junius hóban megjelent „Iparügyek“-ben. Honi iparunkat tehát elpusztulni hagyni, nemzetünk öngyilkossága lenne!

Budavár urai.

— Irta: **Z. A. G.** —

A mohácsi ütközet után, még 1526-ban Szulejmán elfoglalta Budát s miután Marosig, Komáromig és Győrig feldulta a Duna menti vármegyéket s 200,000 embert részint leölt, részint rabláncra füzött, a büszke királyi várat átadtadta Szapolyay Jánosnak, aki már 1527-ben odahagyta Budát Ferdinánd seregeinek közeledése hirére.

Ferdinánd német őrséggel látta el a várat, de parancsnokul Nádasdy Tamást tette meg, akiben nem is csalódott. 1529-ben Szulejmán ismét beütött Magyarországba és ellenállás nélkül ért Buda alá, amelyet a német zsoldos csőcselék, Nádasdy ellen összeesküdve, föladott. De a szultán megverette az árulókat és levágatta valamennyit, ellenben Nádasdynak nemcsak megkegyelmezett, de szabadon is bocsáttatta, megdicsérve hüségét, állhatatosságát és vitézségét.

A szultán ismét Szapolyainak adta a várat, amelynek tizenkét esztendeig békéje volt. De 1541-ben Ferdinánd Roggendorff vezérlete alatt 40,000 főnyi sereget küldött 40 ágyuval a vár megvivására. Az ekkor már özvegy Izabella királyne nagy szorongattatásában Szulejmánhoz fordult segélyért, aki európai hadait küldte Mohamet pasa parancsnoksága alatt Buda fölmentésére. A pasa Roggendorff közelében ütött tábort s a német vezér védsánczait többször megtámadta, de sikertelenül. Roggendorff csak akkor ijedt meg, hogy a szultán egész erejével utban van ellene, mikor pedig Perényi Péter átpártolt Szabellához, a német vezér visszavonulása valóságos vad futásba tört ment át s a janicsárok száz számra öldösték a menekülőket. Ekkor szerezték meg a törökök csellel a már kétszer elfoglalt, de Szapolyaynak meghagyott királyi várat. Ugyanis kiváncsiság örve alatt ötével, tizével különböző utakon a várba özönlöttek s egy adott jelre előrántva eldugva volt fegyvereiket, a piaczon összegyültek és a várat elfoglalták. Szegény Izabella királyné kénytelen volt belenyugodni szövetségesdinek ebbe a csinyébe és Kolozsvárra tette át székhelyét.

I. Ferdinánd e közben megnyerte V. Károly császár támogatását s a római szent birodalom választói, fejedelmei és urai Speyerben elhatározták, hogy Budát kiragadják a törökök karmai közül. Joachim, brandenburgi választófejedelem 1542-ben nagy haddal megindult és Budát ostrom alá vette. De egyrészt a törökök vitéz védelme, másrészt az ostromlók között dühöngő és ezereknek életébe kerülő ragályos betegségek lehetetlenné tették a sikert s a szép sereg, amely annyi reménynyel indult meg, mint valami rom tért vissza Németországba.

Ötvenhét esztendeig nem háborgatta ezután senki Budát. Csak 1599-ben jutott Schwarzenbergnek eszébe 10,000 gyalog és lovas katonával váratlanul Budára ütni, de a meglepés nem sikerült, s a támadók véres fejjel verettek vissza. 1602-ben Schwarzenberg komoly ostrom alá vette a várat. Szeptember 3-án kezdődött az ostrom, de a törökök mindjárt az első napon kirohantak, hogy a kereszténveket megakadályozzák a sánczásásban, csakhogy az ostromlók visszaverték a várba őket. 4-én a keresztények fölégették a Pest és Buda közötti hajóhidat, melynek védelmében sok török esett el. Ugyanekkor Sultz gróf emberei a Dunáról és a szárazról egyszerre megrohanták a vizivárost, megmászták a falakat és kardra hánytak mindenkit, aki nem menekülhetett a felsővárosba. Ekkép a városbelieket teljesen elzárták a Dunától és lehetetlenné tették a Pest felőli támogatást. Már másnap, 5-én, daczára a törökök kirohanásainak, elkészült a hajóhid a pesti oldalra s 6-án vizen és szárazon éjjeli rohamot intéztek Pest ellen, de a roham nem sikerült.

Schwarzenberg most erősen lövetni kezdte a várat s miután 12-én 100 bányász érkezett meg, rögtön hozzáfogtak az aknafuráshoz. A törökök aznap ismét kitörtek s a kifejlődött igen heves harczban csupán a Schwarzenberg-ezred többet veszitett száz embernél, mire a támadókat visszaverhették. 15-én, daczára a keresztények kereszttüzének nagy segitséget kaptak az ostromlottak. Sok katonaság tört át az ostromvonalon és meglehetős mennyiségü éleimiszerrel bejutott a várba, ahol persze roppant örömmel fogadták őket, meri a védsereg már annyira kifogyott mindenből, hogy a lovakat vágták le és azok husával táplálkoztak. 22-én rést lőttek a keresztények és d. u. 3. órakor nagy rohamot tntéztek a vár ellen. A roham késő éjszakáig tartott, de a törökök csodálatraméltó vitézségét nem birták legyőzni s miután a kirohanások is rzppant veszteségeket okoztak, a fővezér megunva az eredmenytelen és hosszas ostromot, egész seregével fölkerekedett és elvonált Buda alól.

1635-ben tüz ütött ki a várban, amely csaknem egészen leégett. Ezer embernél több veszett el a tüzben, két kapu és az ágyuk talpai is elégtek, de a törökök hamar helyrehozták a károkat.

Ezután következett az a két ostrom, amely közül a második 1686-ban Buda végleges visszavételével végződött.

A diadalteljes hadjárat után a külföldi seregek hazamentek telelni, mig a császáriak és a magyarok a következőképen helyezkedtek el téli szállásokon, hogy 1687-ben folytassák a háborut.

Csehországban voltak: a Picolomini, Hannover és Sainte Croix lovasok, a Souches (2 század) és Stahremberg Guido gyalogosok, továbbá a lovas és gyalogos ujonczok, a tüzérség és a szekerészek.

Sziléziában a Commercy, de Pace és Styrum lovbsok, az Alt-Stahremberg, Mansfeld (8 század) és Sollm (4 század) gyalogosok.

Morvaországban a Pállffy és Taffe lovasok, Leszle, (3 század), Baden (9 század), a gránátosok (1 század) és az anhalti (1 század) gyalogosok.

Helyőrségül mentek: Prágába és Egerbe a Keyserstein-féle 6 század. Gross-Gloggauba és Brüggébe a Metternich-féle 5 század, Philippsburgba Stahremberg Miksa, Costnitzba Stadel.

Alsó Ausztriában a Serau lovasok és a Lothringen (8 század) gyalogosok az élelmezési osztálylyal. Felső-Ausztriában a Serau lovasok (5 század), a Leszle (5 század) és Serffenberg (2 század) gyalogosok.

A többi osztrák tartományban a montecuccoli és Erbe ville lovasok, a Thüngen (8 század) Aspermont (8 század) és Heuszler (3 század) gyalogosok.

A Drávavidéken a vezérkar, tüzérség és szekerészet, továbbá a mitroviczai, simonytornyai és pécsi lovasok, a Leszle (2 század), Thüngen (2 század) és Scherffenberg (2 század) gyalogosok.

Felső-Magyarországon: Sachsen-Lauenburg, Caraffa, Gondala, Veterani, Heuszler, Götz, Truchsess, Savoya, Castell, Magni-Dettwin, Keyserstein, Serini (4 század), Croy, Metternich, Wallis (8 század), Tiem, Hausin, Fürstenberg, Strasser (9 század) és a bajor gyalogság.

Alsó-Magyarországon: Ladron, Dünnewald, Caprara, Neuburg és a fesö-rajnai lovasok, Nigrelli és Neuburg gyalogosok.

1526-tól 1686-ig igy váltakoztak 160 éven át Budavár urai, mig végre a magyar királyok fényes székvára ujra magyar birtok lett.

Azóta 210 év mult el s Buda csak 18 évig volt idegen birtok, de ez is elmult, mint valami gonosz álom s reménynyel és bizalommal lehetünk eltelve, hogy a mult sok szenvedéséből egy jobb és szerencsésebb jövő fog kicsirázni, mert azt Magyarország igazán megérdemli annyi gyász után.

Úgy legyen!

A krisztusi szeretet példája.

A bécsi országut mentén, Budától pár kilométerre, kopár domboktól körülvett völgyben él egy becsületes s józan német nép. Ősei valahonnan nagy Németország sötét erdői mögül, Buda visszafoglalása idejében telepedtek le azon helyre, melyen jelenleg is élnek. Azt a maroknyi, sziklás földet, mely tulajdonát képezi, példásan müveli. Szorgalmas és kedves józan nép ez, mely mindenkor megmutatta a magyar haza iránti szeretetet s bár nyelvében részben német, szivben és lélekben azonban magyarnak vallja magát s ha valahol van a magyarositásnak alkalmas talaj, ez bizonyára az. Daczára a nép jóakaratának s a főváros közvetlen szomszédságának, akadnak egyes uri emberek, kiknek igen szent kötelességük volna az állam nyelvét hivatalosan is és magán uton is terjeszteni, mondom akadnak emberek, kik a magyar nyelv terjesztőit a halálig üldözik azon egyszerü nyelv terjesztőit a halálig üldözik azon egyszerü oknál fogva, mert ők hazánk szent nyelvén bátorkodnak hirdetni a müveltség csiráit.

Kemény vádak ezek, de tényleg igazak s ha nem Budapest közelében történnek, hanem valahol Brassóban vagy Árvában, még akkor is megérdemelnék a figyelmet.

A középkor sötét borzalmas időszakaiban midőn senkinek az élete nem volt biztos, midőn a durva erő és hatalom önkény csunyult mások élete után s nem volt ki az üldözöttet megmentette volna a haláltól, akkor történhettek oly dolgok, aminők most történnek a magyar müveltség metropolisának szomszédságában. A 70-es évek elejéről hallottam egy esetet szemtanuk elbeszélése szerint, midőn egy szegény de becsületes tanitót a plébános, mint praedestinált isk, széki elnök, télviz idején nemcsak a lakásából, még a falu határából is kihordatott. Méltóztassék elhinni, hogy nem akadt senki, ki a végletekig zaklatott embernek segitségére ment volna s még akkor is ugy maradt a dolog, midőn a szegény tanitó megőrült nyolcz tagból álló családot hagyva maga után, kik ki lettek téve a nyomornak és éhhalálnak. Azóta is fordultak elő ilyen esetek, de hála az iskolai főhatóságok igazságérzetének, most már nem engedik csak homályosan elsimitanni a dolgot, hanem időt engednek a védekezésre is. Nincs az országnak annyira elhanyagolt, annyi üldözésnek kitett hivatalnoka, mint a szegény

néptanitó, ki a mellett, hogy nehéz munkát teljesit s függ tőle a jövő nemzedék erkölcsi élete, nyomorog az ő 300 forintjával s megtörténik Budapest főváros tőszomszédságában, egy hegyektől koszoruzott faluban, melynek derék polgárai élnek halnak a hazáért, mondom, megtörténik, hogy a magyar tanitót a magyar nyelv terjesztéséért a kath. iskola különben érdemdus elnöke minden törvény ellenére állásától felfüggeszti, az iskolát bezárja s a tanitót pofonokkal fenyegeti tanitványai előtt.

Ez lealácsonyitása nem a tanitói, hanem a papi tekintélynek, azon tisztes testület tekintélyének, mely a hazaszeretet fáklyáját mindig magasan lobogtatta, habár közöttük is találtattak mindig olyanok, mint minden társadalmi osztályban, kik tetteikkel fényt sohasem hagytak maguk után. S most kérdem e lapok igen tisztelt olvasóit, minek lehet az ilyen eljárást kvalifikálni? Ha a tanitó igazán megérdemli a büntetést, még akkor sincs joga őt a helyi hatóságnak állásától elmozditani s én apellálok a fejérvári egyházmegye jobban informálandó főpásztorához, ki, hiszem, hogy az egész ügyet nem fogja egyoldalulag elintézni.

Ezeket kötelességem volt elmondani. Senkinek magánéletébe nem akarok belenyulni s távol legyen tőlem bárkit sérteni, de egyelőre e dolgokat szó nélkül nem hagyhattam, mert ha végzett egyéneket egész esztendőn keresztül vérig zaklatnak s azután egyszerűen állásából, mint egy napszámra szegődött favágót, e l k ü l d e n e k, ez vagy nagy elbizakodottságra, vagy nagy lelki szegénységre mutat.

Üröm, 1896 szept. 18 án.

Herváth Jenő
okl. tanitó.

A budai kereskedők érdekében.

A budai kereskedők társulata a törvényhozáshoz következő kérelemmel járult:

Tisztelt Képviselőház!

Naponként felhangzik a panasz törvényhozásban és azonkivül, hogy kereskedelmünk pang, hogy annak fellenditése érdekében sürgős és hathatós intézkedések teendők.

Mi kereskedők már csak a magunk jól felfogott érdekében is minden lehetőt elkövetünk arra nézve, hogy a kereskedelmet felvirágoztassuk; törekvésünknek azonban eredménye csak ugy lehet, ha a felvirágoztatás érdekében kifejtett tevékenységünk nemcsak törvényes oltalomban részesül, hanem ha a törvényhozás gondoskodik arról, hogy minél több irányban tétessék nekünk lehetővé a kereskedelem felvirágoztatására közreműködni a nélkül, hogy az egyesek által ily czélból tett befektetések a számitásba venni szokottnál nagyobb mértékben veszélyeztetve lennének.

Tiszetelt Képviselőház! A hitel tagadhatatlanul egyik leglényegesebb szerepet játszó factor a kereskedelem terén: hitel nélkül kereskedelem el sem képzelhető. Aounk és igénybe veszünk hitelt s ez által a kereskedő világ tagjai mintegy szakadatlan lánczba füzvék olyképen, hogy az egy tagot érő kedvezőtlen áramlat kártékonyan hat az egész csoportra.

A szoros kapcsolat, az egymásra utaltság, mely a kereskedőket szerves egészszé teszi nagyon nagy óvatosságra int a kereskedelmet érintő intézmények megalkotása körül, már az első pillanatra lényegtelennek látszó intézményeknek is messzeható következményei lehetnek a gyakorlatban épen a szoros kapcsolatnál fogva.

Mi, a gyakorlat emberei, kik leghamarább veszszük észre valamely uj intézmény hatását, egyrészt ezen körülménynél fogva, de főképen azért is, mert mi vagyunk objectumai ezen hatásnak, mi vagyunk mintegy gyökerei a kereskedelemnek s a mi ennélfogva bennünket kártékonyan érint, az egyszersmind a kereskedelmet is sujtja: hivatva érezzük magunkat arra, hogy minden intézmény ellen, amelyet a kereskedelemre nézve kártékonynak ismertünk fel, állást foglaljunk s a rendelkezésünkre álló eszközökkel az intézmény megváltoztatását munkáljuk nem kicsinyes önérdekből, hanem az állam, a közérdekéből, mert hiszem a kereskedelem fölvirágozása első sorban közérdek, annak csak folyamánya az ezen téren működők boldogulása, ami különben ugyancsak közérdek.

Ebből a szempontból indulunk ki most is, amidőn jelen kérvényünket a t. Képviselőház elé bátorkodunk terjeszteni egy oly intézmény megváltoztatása iránt, mely aránylag igen rövid fennállása óta is felette kártékonynak bizonyult a kereskedelemre nézve.

Az 1893: XVIII. törvényczikknek a járásbiróságok hatáskörét tárgyazó részéről van szó.

A törvény életbeléptetésekor a kir. járásbiróságok minden habozás nélkül elfogadták és elbirálták azon kereseteket is, melyeknek tárgya 20 frton aluli követelés volt, ha az ügylet, melyből a követelés származott, alperesre nézve is kereskedelmi ügyletet képezett. Később azonban és pedig felsőbirósági határozat után indulva, a járásbiróságok az ilynemü 20 forinton aluli keresetekre nézve hatáskörüket meg nem állapitották. Megindult a szellemi harcz pro és contra, ingadozott a gyakorlat, mig végre a legfelsőbb biróság teljes ülési határozatban kimondotta, hogy a jelzett keresetek nem a kir. járásbiróságok, hanem a községi biróság hatáskörébe tartoznak.

Nem érezzük magunkat hivatva a törvény két ellentétes értelmezése körül egyik vagy másik mellett foglalni állást s ezzel a legfelsőbb biróság elvi kijelentését birálat tárgyává tenni; tény az, hogy az idézett törvény többféle értelmezését enged meg, mert hiszen különben nem lett volna szükség a királyi kuria elvi határozatára. Arra akarunk csupán rámutatni, hogy ha helyes és a törvény szellemében fekvő is a curia határozata, az elvnek a gyakorlatban való alkalmazása nemcsak nem szolgálja azt a czélt, mely az elvi kijelentés indokául szolgálhatott, t. i. a kiskereskedők védelmét, hanem ellenkezőleg nem csupán a kiskereskedőket sujtja, de egyidejüleg az ezekkel összekttetésben levő nagykereskedőket is.

Nem segit a panaszolt intézmény a kiskereskedőkön, de ellenkezőleg sujtja őket, mert megvonja tőlük azon kereskedők bizalmát, akikkel összeköttetésben állanak, akiknek bizalmára feltétlenül utalva vannak.

A kiskereskedők egy-egy árunemből a legtöbb esetben 20 frton aluli értékben szereznek csak be árukat és pedig az áruczikk neméhez képest más és más nagykereskedőtől, egyszeri megrendelésük is csak 20 frton alul marad. Az is köztudomásu dolog, hogy a kereskedők általában több havi hitelre vásárolnak, a legtöbb esetben az áruczikk neméhez képest hoszabbrövidebb árusitási idénynek megfelelő időre szóló hitelt élveznek.

A jelzett tözvényczikket illetőlsg a m. kir. curia által hozott elvi jelentőségü határozat kijelentése előtt minden habozás nélkül nyujtott pár havi hitelt a szállitó kereskedő, mert a törvényben biztositékot talált követelése gyors behajtására késedelem esetén. A panaszlott elv kijelentése után azonban ezt nem teheti, mert könnyelmüség lenne egy kereskedő részéről a gyors behajtás garantiája nélkül nyujtani hitelt akkor, midőn a hitelezett összeg kellő időben való bevételezése egydttal — a jelzett szoros kapcsolatnál fogva — annak is feltétele, hogy ő maga más kereskedőkkel szemben fennálló kötelezettségeinek pontosan eleget tehessen.

A gyorsaság ezen általános érvényü szempontja mellett nem lehet azt sem figyelmen kivül hagyni, hogy a hitel nyujtásához szükséges bizalmat nagy mértékben csökkenti a törvény panaszolt értélmezése által nyujtott lehetőség is a fizetés szándékos, rossz hiszemü elhuzására; mert egy kis rossz akarat mellett könnyen halasztja el a fizetést az a kereskedő, aki tudja, hogy perlés esetén a községi biráskodás neki csupán egy-két forint bélyegköltségébe kerül s ezzel közönséges számitás szerint egy fél-, vagy háromnegyed évig elhuzhatja a fizetést. Már pedig a hitelező kereskedőnek semmit sem szabad figyelmen kivül hagynia, ami az ő üzletérdekét érintheti.

A 20 frton aluli megrendeléseknél tehát a hitel nyujtásához szükséges bizalom tetemesen csökken — s ez felette kártékonyan hat a kiskereskedőkre általában, mert hiszen minden egyes ügyletnél nincsen módjában a hitelezőnek a hitelt igénybe venni szándékozónak anyagi és személyes viszonyait kipuhatolni s a számitását erre alapitani.

Kevesbedik a hitelnyujtás, csökken a megrendelés, tehát szenved ugy a hitelező, mint a hitelt igényde vevő kereskedő, szóval hanyatlik a kereskedelem.

A panaszlott intézmény tehát nem előnyére, de határozottan kárára van a kiskereskedőknek s ezzel kapcsolatban a velük üzleti összeköttetésben álló más kereskedőknek is. Az az előny, amit a kiskereskedő a helyi biráskodás által nyer, elenyésző csekélység azon hátrányhoz képest, a mit e miatt a kifejtettek szerint szenved még akkor is, ha teljesen figyelmen kivül hagyjuk azt, hogy a sérelem, mely a kereskedőknek könyveik vitele helyén való perelhetéséből reducáltatik, csak látszólagos, mert az alaptalanul perlő kereskedő azután a költségekben is maraszaltatik.

De különben is az utóbb jelzett szempont azért sem bir jelentőséggel a szönyegen levő intézmény gyakorlati használhatósága mérlegelésénél, mert a perlés a kereskedők által csak végső ezköz gyanánt vétetik igénybe, mivel az éppen nem alkalmas a megrendelők megtartására, pedig a kereskedő érdeke éppen ez. A kereskedő pedig érdekeivel ellenkező eszközökhöz nyulni rendszerint nem fog, a kivételesnek is alig feltehető esély — hogy kereskedő alap nélkül pert indit — miatt pedig oly intézmény fentartása, mely ezen ritka esély meggátlása mellett a kereskedelem rendszerinti és nélkülözhetetlen feltételét: a hitelt, bizalmat lerontja, nemcsak czélszerütlen, de evidenter a kereskedelem ellenére van.

De nem csupán 20 frton aluli megrendelések s illetve hitelezéseknek van a panaszolt intézmény kárára, hanem a hitelezésnek s igy a forgalomnak általában is.

Mi, a kereskedelem terén foglalatoskodók de közvetve bíróságok és ügyvédek is, naponként tapasztaljuk, hogy igen sok megrendelő igen is hajladó nagyobb megrendeléseknél a gzetésnél 15—20 frtot levonásba hozni, hiszen vidékre szóló szállitásoknál a netto áron felül igen sokféle czimen tehető kis rosszakarat mellett is levonás.

A szóban forgó elvi határozat meghozatala előtt rosszakaratu levonásról alig lehetett szó, mert hiszen a levonásba hozott 15—20 frt époly gyorsan volt behajtható, mintha az egész hitelösszeg maradt fizetetlen. A felmerült nézeteltérés rendszerint egy-egy felvilágositó levél utján el volt intézhető. Másként áll a dolog az elvi katározat meghozatala óta és pedig nem csupán elméletben, hanem aránylag rövid idő alatt máris sok eset által igazolva a gyakorlatban is.

Gyakori az eset, hogy a pár száz forintot kitevő összegből az adós 18—20 frtot levonásba hoz, illetve ennek hijával küldi be tartozását különböző ürügyek alatt és teszi ezt azon reményben, hogy a hitelező nem egy könnyen indit pert vidéken községi biroság előtt 15—20 frtrtért, mert hiszen a per substratuma a képviseltetés költségeire is alig elegendő, már pedig ezt felperes a magáéból tartozik viselni.

Ezen körülmény, különösen midőn tapasztalati példák igazolják, nagyon lankasztólag hat a hitelezési kedvre, avagy oly eljárásra készteti a hitelező kereskedőt, amely 15—20 frt, levonása mellett is biztositja őt arról, hogy a tényleg számitásba venni óhajtott összeget megkapja. És ez nagyon természetes, mert ha a kereskedő egy-egy 150—200 frtos megrendelésnél 18—20 frtot veszit, ez nagyon is számot tevő összeg, amelyet figyelmen kivül hagynia a nélkül, hogy existentiáját veszélyeztesse, nem lehet.

Akár a hitelezést szoritja meg a kereskedő, akár valamely más módon igyekszik biztositani magát a községi biráskodást meg nem haladó összegek elvesztése ellen, mindkét esetben a kereskedelem rovására tesz.

Világos az előadottakból, hogy akár helyes az elvi jelentőségü határozatban foglalt s az 1893: XVIII. törvényczikknek az illetékességet tárgyazó részét illető magyarázat, akár nem helyes, illetve a törvénynyel ellenkező, tehát akár utasitja a törvény a 20 frton aluli kereskedelmi ügyletből származó pereket a községi biróság hatáskörébe, akár nem, mert

az elvi határozat az alsóbiróságokra nézve kötelező, a jelenlegi gyakorlat a kereskedelemre nézve határozottan kártékony s mint ilyen feltétlenül orvoslást igényel.

Minthogy pedig e bajon segiteni másként, mint törvényhozás utján nem lehet, mert a törvény hiteles és igy kötelező magyarázatára egyedül a törvényhozás hivatott, az elől kifejtettek szerint nem önérdekből, hanem főképen a kereskedelem felvirágozása érdekében az állam, a köz érdekéből indulva ki, azon tisztelteljes kérelemmel járulunk az igen tisztelt Képviselőházhoz:

méltóztassék kérvényünket tárgyalás alá véve, az abban kifejtetteket megfontolás tárgyává tenni s az 1893: XVIII. törvényczikk 2. §-át novellaris uton olykép szövegezni, hogy az a 20 frton aluli kereskedelmi ügyletből származó pereket világosan a járásbiróságok hatáskörébe utasitsa, s ezt a főrendiházzal is pártolólag közölni, a törvénynek ily szövegezésben való elfogadását s illetve szentesitését keresztülvinni.

Kiváló tisztelettel:

A „Budapesti (budai) kereskedelmi társulat."

Kollár Lajos, királyi tanácsos, ügyész-jegyző. **Ott Lajos**, alelnök.

Freyberger Pál, elnök.

Budai müvészek.

(Czikksorozat.)

Irta: **Taksonyi József**.

IV.

Dientzl Oszkár zeneszerző szintén. A könnyebb és vigabb irányu zenedarabok felé hajlik. Hallása és zeneérzéke rendkivüli, különösen hallása olyan rendkivüli, hogy a legnagyobb müvészek között is ritkaság számba megy. Kiemelendő emellett nagyfoku termékenysége s a bravourság, melylyel az ideákat dobálja.

Erős és oszlopos tagjául igérkezik a zenevilágnak.

Játéka is lépést tart zeneirói képességével.

Mambriny Gyula, a viziváros kedvencze. Kifogástalan játékos (hegedü), a ki különösen előadása tisztaságával és könnyüségével éri el a legnagyobb hatást. Mint énektanár müködik az V. ker. állami gymnasiumnál, a hol már mint növendék is müködött. — Nagy jövőt jósolhatunk neki.

Kasztner Károly a czimbalmon hirdeti hazánk és nemzetünk dicsőségét. Tényleg Kun László után az ő verői repülnek legnagyobb sebességgel. El tudja ő ugy huzni a kesergőt, meg a sirva vigadót, hogy annál különben már czigány se tudja. Csak az a kár, hogy a nyilvánosság előtt keveset szerepel.

Énekes a férfiak közül csak egy van, akit megemlithetünk. Witkovsky Antal főv. tanitó, a budai közönség dédelgetett tenor-énekese a budai kapuczinusok templomának karmestere. különösen templomi éneklésével szerzett már temérdek sok élvezetet a budai közönségnek és még fog szerezni. A budai dalárdának is a tagja.

A hölgyek közül, — mert a hölgy müvészek is igen szépen vannak itt képviselve a zenészetben, — kezdjük a sort Mambriny Luizával. Ő most került ki a nemzeti zenedéből, de zongora-müvésznő, aki egy másik Menter Zsófiának igérkezik. Játéka. melyet a nemzeti zenede hangversenyein volt alkalmunk hallani többször a redonteban, a muzsikális lélek közvetlen megnyilatkozása. A legjobbat mondhatjuk róla. Parányi kezei daczára bámulatos ügyességet teszi tul magát a legnagyobb nehézségeken s izlése, fölfogása párhuzamot tart a technikájával. Határozottan a klasszikus irány hive s D'Albert követője.

Pallaviccini szül. Majláth Sarolta őrgrófné zongora-müvésznő és alt énekhangjával tünik ki. Nagyon szerényen visszavonul a haugversenyek mezejéről, csupán hébe-korba hallható egy két főuri hangversenyen. Az ablaka alatt elhaladó közönséget gyakran megállitja és bámulatra ragadja. Ujjai alól oly fenséggel kerülnek ki a legnehezebb darabok is, hogy az emberben önkénytelenül az a gondolat támad, hogy ily hangok csak a magasból, valami megmagyarázhatatlan misticismusból jöhetnek. Csaknem hihetetlennek tartja az ember azokat a futamokat, amelyek olykor az Uri-utczában felhangzanak. — Ha nem lett volna még szerencsénk hallani hangversenyen, abban a gyanuban élnénk, hogy valami villanyos zongora müködik a grófné szobájában. . . Ezt azonban megczáfolja nemes előadása.

Tury Gizella a bécsi conservatoriumot végezte s ugy jött a mi akadémiánkba Pestre. Már azt is végezte kitüntetéssel és tanári oklevelet nyert. Legszembeszökőbb a kristálytisztaság játékában és a teljes biztonság, ami kizár minden tévedést és mellékfogást. Müvészi jelentőségü előadásának klasszicitása, anslagjának nemes csengése teszik játékát. Repertoireját olyan gonddal és odaadással dolgozza ki, hogy az csak első rendü és rangu müvészeknél lehet. Az orsz. zeneakadémia hangversenyein több izben segitett az akadémia hirnevét öregbiteni és izmositani.

Jurencsák Anna szintén az akadémia végzett, tehetséges növendéke. Zongorista. Azonban a zenemüvészet nem minden ágával foglalkozik tüzetesen, hanem ami legjobban megfelel pajzán jókedvének, a vig magyarral . . . Előadása dagadozik az érzelemtől és a bensőségtől.

Kun Margit nagyon tehetséges zongoramüvésznő, aki a hangáradatok nagy masszája által tünik ki, ami nőknél nagy ritkaság. Hallottuk játszani a redouteban. Anlagja kompakt és zománczos. — Előadását leginkább méltóság jellemzi és a szenvedélyek öntudarns fékezése.

Payr Olga kiváló hegedümüvésznő, aki a nemzeti zenedéből került ki s jelenleg az országos zeneakadémián lesi el kitünő tanárának, Hubaynak fogásait. Technikája kifejlett s hatalmas. Izmosságával állitható párhuzamba, amennyiben a hang erejével és nemességével imponál. Több éven át uralkodott a nemzeti zenede hangversenyein a redouteban s a fővárosi közönségnek ismert kedvencze.

A Ganzgyár pavillonja.

A budai részekre oly áldásos Ganzgyár, melynek élén Mechwart András, ez a lelkes és buzgó tekintélyes polgár, hazafi és szakember áll, s melynek tisztviselő és müszaki karában példás erők vannak kiállitásával feltünt a külföldiek előtt is. Minket budaiakat büszke örömmel tölt el a gyár diadala és ne hogy elfogultsággal vádoljanak bennünket közöljük a Ganzgyár pavillonjának leirását a Pesti Hirlap után.

„Abban az óriási haladásban, amit a magyar ipar az utolsó évtizedben tett, a gépgyártás a többivel nem csak párhuzamosan fejlődött hanem egyes ágazatait tekintve, oly alkotásokat is mutat föl, amelyek igy, különállva, az iparmozgalomban vezetők közé emelik. A kiállitáson főképen a Ganz- és társa gyár ötlik szemünkbe, mint amelynek a gépipar eme rendkivüli haladásában a vezetők közt is elsőrendü szerep jutott.

Az ezredéves kiállitás területén magánipar-váltalat nincs több, amely akkora pavillonban mutathatná be készitményeit, mint a Ganz A. és Társa gyáré, amelynek kupolás csarnoka több, mint kétezer négyszögméternyi területen épült.

A gyár pavillonjába belépve, első tekintetre szemünkbe ötlenek a gyár főkészitményei: balfelől a vasutak számára készült öntött vaskerekek, amelyeket egész Európában csak a Ganz-gyár készit, azután rendes vasutak, villamos-vasutak és épitkezési vállalkozók számára való uj kerekek, továbbá ócska kerekek, amelyek 25—28 éves használat után kikerültek a forgalomból. Szemközt az öntöttvas-hengerek és henger-részek, amelyek főképen azért érdemesek a figyelemre, mert az öntöttvas-kerékkel való őrlés módja, a mely most már mindenünnen kiszoritotta a malomkővel való őrlést, a Ganzgyár vezetőségétől indult ki.

A hengerek nagy sokaságából nagy olyan válik ki, amelyek már husz esztendeig voltak egy budapesti gőzmalom használatában, de azért még most is mindenképen alkalmasak. Látni továbbá a hengerszékek egész gyüjteményes kiállitását, a legapróbbtól a legnagyobbig, (az utóbbinak négy 1000—1000 milliméter hengere van.) A csarnok közepén, épen a kupola alatt, 600 lóerejü turbina áll, a mely egy voralbergi mü számára készült. A turbinák rendszerét még egész sor más is mutatja.

Tovább haladva, a villamos osztályba érünk amelyben egyenlő és váltakozó áramra berendezett gépek nagy számával találkozunk. Érdekes, hogy a Ganz-gyár volt az, amely Zipernovsky, Déri és Blathi, volt mérnökei találmányát, a váltakozó áramu villamos átviteli rendszert meghonositotta és nagy küzdelmek árán, az egész világon elterjesztette. Ily rendszerüek többek között a bécsi nemzetközi villamos társaság központja, a bécsi magyar villamos társaságé, továbbá a római, kölni, drezdai, amsterdami, melbournei, montevidoi, san-paolói villamos telepek, számszerint vagy 160. Itt ismerjük meg továbbá az erőátvitelre használatos elektromosok alkalmazási módját, mint villamos furógép, ventilátor stb.

A vaggongyár egy személyszállitó kocsit, egy villamos közuti kocsit és aczélkészitményei nagy csoportját állitotta ki. Megemlitésre méltó, hogy az uralkodó pár uj magyar udvari vonata is ebben a gyárban készült.

A vaggonosztály szomszédságában van kiállitva az ásvány-aprózó gépek egész sorozata, kőtörők stb. továbbá könnyed, de azért mégis tartós tranzmisszió-részek, fölvonó-gépek; azután kitünő kivitelü malomgépek a gabona tisztitására és kihüvelyezésére, a budai törzsgyárban készült gyorsmenetü compound-gőzgép, amely a fontaine lumineuse üzembentartására használatos és végül egy uj ág sokat méltatott képviselőiként a petróleum- és gőzgépek sorozata, mely utóbbiak közt egy harminczlóerejü a pavillonban müködésben is van.

A gazdákat különösen érdekli egy uj rendszerü gőzeke, amely Mechward szabadalma. Ez a gép teljesen szakit a közönséges ekével való eddigi szántási módszerrel és utczai mozdony módjára igen széles kerekeken halad a réteken. Az eddig tett kisérlettek szerint a szántásnak ez a módja sokkal sikeresebb, mert a földet egyidőben megforditja, fölaprózza és keveri

A sokszorositó ipari pavillonban a Ganzgyár harminczhat elektromotora van müködésben. A Ganz-gyár vaggonosztálya ezenfölül még a közlekedésügyi csarnokban és a posta- és távirópavillonban is kiállitott. A kiállitási villamos vasut fölszereléséről és müködésben tartásáról szintén a Ganz-gyár gondoskodott."

Olvasóinkhoz!

Az októberi evnegyed beáltával kérjük olvasóinkat lapunk terjesztésére és annak tartalma gazdagitására. Sziveskedjenek ismerőseik körében előfizetőket gyüjteni s a „Buda és Vidékét" minden nyilvános helyre, kávéház, vendéglő, fodrász, fürdők, olvasó körök és egyletekbe bevezetni. Uj előfizetőinknek most folyó regényünk elejét megküldjük. Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetési összeg beküldésére.

Lapunk a magyarosodás közlönye Buda és Vidéke hasznára szolgál, a támogatást kérjük.

Az előfizetés árai:

Egész évre . . . . 12 korona.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Kiadóhivatal I. Alkotás-utcza 12/a.

Különfélék.

— **Ünnepelt tisztviselő.** Budának egy derék polgára és egy fáradhatlan tisztviselő ülte szolgálati idejének 25 éves jubileumát. Az ünnepelt férfiu Knazoviczky Sándor p. ü. ministeri segédhivatali igazgató, kit az összes hivatalnoki kar nevében Gallner József s. h. főigazgató lendületes szavakban üdvözült. A személyzet nevében pedig Moser Sándor tiszt, mire az ünnepeltnek egy remek kivitelü ezüst moccakészletet nyujtotak át. Knazoviczky Sándor igazgató erre a nem várt kitüntetésre meghatva mondott köszönetet. Az ünnepély az ünnepelt lelkes éljenzései közt véget ért. Este bankett volt, melyen a tisztviselők számosan vettek részt.

— **Tanitógyülés Torbágyon.** A bicskei róm. kath. alesperesi egyházkerület tanitóegyesülete szeptember 23-án tartotta évi közgyülését Torbágyon Magdics István, etytyeki esperes elnöklése mellett. A gyülést mise előzte meg, utána az iskolában Magdics megnyitója után Horváth Bálint, bicskei főtanitó olvasta fel a jegyzőkönyvet, majd Rosenbach János, torbágyi főtanitó olvasta fel értekezését, (a 40-es szám ismertetése) mit helyesléssel fogadtak. Isinger Mátyás, bodi főtanitó ismertette az orsz. kath. tanitógyülés lefolyását, ugyanő olvasta fel a biráló-bizottság jelentését. A pályanyertes mü szerzője Takács Ferencz, tinnyei főtanitó. A második dijat Fekete Mihály, bicskei tanitó vitte el. Vöglein pénztárnok jelentése után a biráló bizottságba Edelmann Rezső, budakeszii, Roth Ferencz, ettyeki és Vöglein, zsámbéki főtanitók küldettek ki. Roth, ettyeki főtanitó inditványára elhatározták, hogy Schlotter András, nyugalmazott ettyeki főtanitó 50 éves tanitói jubileumán lehetőleg testületileg vesznek részt. A gyülésen, mint vendégek részt vettek Gyurkovits Béla és Hajós Mihály, fővárosi tanitók is.

— **Krisztinavárosi szinkör.** Krecsányi Ignácz befejezte az előadásokat. A kiállitás miatt nem ért el anyagi sikert és ez évben neki áldozatába került a magyar szinház fenntartása Budán. Krecsányi és társasága szép emlékek hátrahagyásával távozik. A közönségnek sok élvezetes estvét szereztek jó előadásaikkal és kitünő müsorral. Adja Isten, hogy a jövő szinházi év kárpótolja Krecsányi áldozatait.

— **A magyar turista egyesület kirándulása** október 4-én: Sashegyre. Találkozás d. u. 3 órakor a fővárosi szinkörnél. Gyaloglás 3 óra. Vezető: Liedermann Emma urhölgy.

— **Jubileum.** Az egyesült fővárosi takarékpénztár 50 éves fennállását f. hó 11—18-ika között ülli meg ünnepélyes közgyüléssel.

— **Lelkészek gyülése.** „Folyó hó 23-án tartotta az érdi alesperesi kerület papsága és tanitósága őszi gyülését Török-Bálinton. Reggel 10 órakor ünnepélyes nagymise volt, amelyet a kerületi papság fényes segitségével Zimándy Ignácz török-bálinti plébános tartott, aki ugyanekkor ünnepelte áldozárságának 40-ik évfordulóját. A mise alatt a kerületi tanitóság énekelt. Mise után a papság a paróchián a tanitók pedig az iskolában tartották gyülésüket ftdő kereskényi Kereskényi Gyula esperes ur elnöklete alatt, mely utóbbinak különösen a szt. fehérvári egyházmegyei róm. kath. tanitó egyesület alapszabályainak módositott tervezete képezte fő-vita tárgyát. A gyülések után a vendégszerető plébános házánál ebédre jöttek össze a kerület papjai és tanitói. Jelen voltak még Budppestről Dr. Zelenyák János orsz. képviselő, Lepsényi Miklós, Németh Gelért és a szomszédos kerületből több plébános. Az ebéd alatt több jeles köszkntő hangzott el. Nevezetesen Kereskényi Gyula esperes ur a papság nevében köszöntötte fel a jubilánst. A tanitók részéről pedig Kocsi Mayer Gyula rácz-keresztturi igazgató-tanitó mondott beszédet melynek végeztével az ez alkalomra irt ódájt olvasta föl. A vendégek a legjobb hangulatban estig maradtak együtt a vendégszerető plébános házánál, aki a kerületi tanitóságot meghivta, hogy ezentul minden évben nála tartsák meg a gyülést. *Sch. Zs.*

— **Utczák nevei.** Az utczák nevei azért vannak, hogy megkönnyitsék az utbaigazitást. Ezt ugy látszik Budapest utcza keresztelői nem tudják s igy keresztelik el az utakat, hogy inkább az ut eltévesztésére mint föltalálására szolgálnak. Azt hinné az ember, hogy a Németvölgyi ut rendkivül szabados név, nem is lehet eltéveszteni, biztosan az az ut a mely a Németvölgybe vezet. Ez az okoskodás azonban Budapesten nem válik be. A Németvölgyi ut nem a Németvölgybe hanem a Farkasvölgybe vezet. Ez az oka, hogy ha csak mappát nem rajzol az ember és ismerőse között szét nem osztja, soha sem találják meg. Ott botorkálnak a vörös kereszt körül a Krisztinavárosi ugy nevezett uj temetőben mert azt a völgyet nevezik Németvölgynek. Jó lenne tehát ha a Németvölgyi utat Farkasvölgyi utnak még jobb ha külső kékgolyó-utczának neveznék a most Németvölgyinek nevezett ut a kékgolyó utczának folytatása.

— **Budáért.** A Malom-tó beboltozása. A Lukács fürdő előtti Malom-tó beboltozási, valamint a III. ker. Zsigmond-utczának rendezési munkáját, melyet a közmunkák tanácsa hajtott végre, október 2-án veszik át ideiglenesen bizottság utján. — Az ó-budai szüret megtartására a tanács már előbb október 16-át tüzte ki. Az ó-budaiak kérésére azonban e határidőt megváltoztatta, s a szüret megtartását október 5-kére tette át. — A Farkasréti uj köztemető rendezése. A tanács a Duna jobbparti temetőbizottság előterjesztésére elrendelte a farkasréti uj köztemető kocsiutjainak és gyalogjáróinak kiépitését 18.400 frt keretén belül. — A budapesti közuti vaspályatársaság a Pálffy- és Tölgyfa-utczákba levő áramfejlesztő központi telep kondenzáló vizének levezetésére külön csatornát óhajt épiteni. A mérnöki hivatal a kondenzáló viznek levezetésére a Tölgyfa-utczában elhelyezendő beton-csatorna létesitése és a királyhegy-utczai, a Dunába szabad kiömléssel biró főcsatornába való betorkolása ellen kifogást nem tesz.

— **Közgyülés.** A „Rózsahegyi ház és telektulajdonosok egylete“ m. hó 28-án d. u. 5 órakor tartotta meg rendes évi közgyülését. Elnök távollétében Dr. Kresz Géza alelnök nyitotta meg a a gyülést, szólva az elmult, 1895. éaben keresztülvitt ügyekről, amelyet különben Vasvári Benő az egyesület titkára egész terjedelmében ismertetett. Titkári jelentés után ugyancsak Vasvári az egyesület pénzével számolt el, — maradt 1895-ről 142 frt 28 kr, — a pénztári jelentést rendben találták, megadták a pénztárnoknak a felmentvényt. A tagok által tett inditványok ezek: a Tudor és Zivatar utczák csatornázása. Utczák elkeresztelése, ezt miután már intézkedtek, csak megfogják sürgetni az illetékes hatóságnál. Az Apostol-utcza rendezése és kiépitése. A szemétkihordási dij tul magas kivetéséről panaszkodtak a tagok, — végül Kresz dr. a rózsahegyi közlekedés fontosságáról és a rózsahegyre egy fő ut épitéséről tartott értekezletet. Inditványok megtétele után a tiszti kart s a választmányt választották meg és pedig: Elnök: Oetl Ferencz. Alelnökök: Dr. Kresz Géza és Schulek Frigyes. Pénztárnok. Leister Ferencz. Választmányi tagok: Bánfi József, Bötskey Lajos, Feszl László, dr. Gyulay Béla, Klein H. János, Kögler Gusztáv, Müller József, Müller Lajos, Nagy Lajos, Neuschloss Ödön, Pusztai Ferencz, Sajóhelyi Béla Scherter Gyula, Schulek Gusztáv, Szelmáyer Károly, Szitta Károly, dr. Theisz Gyula, dr. Tóth Ernő, Vasvári Benó, Virág Andor, Wörner Jakab, Farkas Elek. Póttagok: Englert Károly, Faludi Mór, Gratzl Ferencz, Rozinay István, Veimesz Máriáu. (csatolt szavazólap szerint). A közgyülésnek 6 és fél órakor volt vége.

— **A magyar gyapjutomp és kalapgyár r. t.** szeptember hó 28-án tartotta első rendes közgyülését Czettel Gyula elnöklete alatt. Az igazgatóság tárgyilagos szakszerü jelentése szerint a gyár föszerelése óriási munkába és nehézségekbe ütközött, csakis Kozma Géza vezérigazgató ur feláldozó, megfeszitő munkájának köszönhető, hogy a gyár teljes üzemben van, hazánkban egy uj iparág honosittatott meg. A gyár a 15 évi adómentességi állami kedvezményt megnyerte, és a kormány támogatását. A közgyülés az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a fölmentvényt megadta, feláldozó fáradságukért ugy az igazgatóságnak valamint a felügyelő bizottságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A felügyelő bizottságba közfelkiáltással ujra megválasztattak: dr. Mandello Hugó, Wellis Alfréd és Laczkó Adolf urak.

— **Kőbányai sertéskereskedelmi csarnok közgyülése.** A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok szeptember hó 29-én tartotta a közgyülését, Tóth László dr. elnöklete alatt; az ülésen, mint miniszteri csarnokbiztos, Szlávy László volt jelen.

Tóth László dr. megnyitván az klést, meleg hangon emlékezett meg az eddigi elnökről: Eigel Nándorról, aki teljesen visszavonult az üzlettől s igy az elnöki állásról is lemondott. Ami a kőbányai viszonyokat illeti, sajnos, a tény az, hogy a piacz január óta folytonosan zár alatt állt. A kormány a piaczot csak októberben nyitotta meg s oly föltételekhez kötötte ezt, amelyek mellett piacz fönn nem állhat Csak egyet emlit föl ezek közül: azt, hogy csak olyan sertések idehozatalát engedte meg, amelyeknek párja legalább is 240 kiló sulyu, már pedig ma ilyen alig akad. Kötelező nyilatkozatot kivánt továbbá a kormány aziránt, hogy beleegyezzenek abba, hogy az állatorvosok teljesen szabadon rendelkezhessenek a sertések felől, ugy, hogy tetszésük szerint egyenkint, vagy falkánkint bármikor levágathassák. Mig a vidéki piaczokon mindenütt szabad a hizlalás és kereskedés, addig Kőbányán olyan szigoru föltételek vannak, amelyek mellett a piacz meg nem állhat. Ha valaha, most van tehát szükség rendithetlen kitartásra, egyetértésre és törhetlen bizalomra a piacz iránt. Hiszi, sőt meg van győződve, hogy Kőbánya ezt a válságot is győzedelmesen fogja kiállani s ebben a reményben üdvözli s nyitja meg a közgyülést.

Fölolvasásra került ezután a csarnok bizottságának jelentése az elmult évről. A jelentés kiterjeszkedik a sertéskereskedelem több mozzanatára s javasolja, hogy a költségvetés 1900 frtban állapittassék meg. A mult évi bevétel különben 4707 frt 31 kr volt, a kiadás pedig 2020 frt 40 kr. A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a fölmentvényt minden irányban megadta. Következtek a választások. Elnökké egyhangulag ifj. Tóth László drt kiáltották ki, aki azonban ezt az állást a nagy elfoglaltsága miatt el nem fogadhatta s igy elnökké Horváth A. János, alelnökké pedig ifj. Rauchbauer Károlyt választották meg. Végül az elnöki tisztről lemondott Eigl Nándort örökös diszelnökké választották.

Tájékoztató.

— **Őszi idény.** Nagyon szép, izléses képet mutat **Grünwald Samu** jó hirü divatáru üzletének kirakata. Az őszi idényre szóló árukkal gazdagitotta jól felszerelt üzleteit. Ajánljuk ovasóinknak mai számunkban levő bővebb hirdetését.

— **Zene tanulóknak.** Sypos Antal zongoraművész zene és ének akadémiájában a beiratások megkezdődtek. A zeneakadémia Kecskeméti-utczában a Geist-féle házban van.

— **Friss csapolás.** Fukács János „Zöld tához“ czimzett vendéglőjében minden nap kora reggel friss sör csapolás és izletes reggeli.

— **Zongorázók** figyelmébe ajánljuk Hevesi Balázs utóda Harkai Mária zongoragyárát már azért is, mivel először hazai gyártmányok zongorái, másodszor pedig szakértők, köztük több külföldi elismerőleg nyilatkozott gyártmányairól. Megtekinthetők a kiállitásban, vagy a Koronaherczeg-utczai gyárban.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt.

22310—111/896. szám.

Pályázat.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége alá tartozó bihar-püspök-predeali fővonalon, valamint ennek beágazó mellékvonalain levő állomásokon, továbbá a kolozsvári üzletvezetőség, a nagyváradi üzletkezelőség, a brassói forgalmi főnökség, ugyszintén emlitett vonalak mentén létező osztálymérnökségek, fütőházak, szertárak és mühelyek hivatalos helyiségeiben levő valamennyi, a m. kir. államvasutak, illetve a m. kir. államvasutak kezelése alatt levő helyi érdekü vasutak tulajdonát képező órák (minden néven nevezendő zsebórák kivételével) jókarban tartása, szabályozása és javitása iránt 1897. évi január hó 1-től kezdve, 3 egymásután következő évre, ezen pályázat nyittatik.

Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik erre pályázni óhajtanak, hogy a szabályszerüen bélyegzett és képességüket igazoló bizonyitványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb folyó évi október hó 26-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) czimezve benyujtani, vagy oda beküldeni szíveskedjenek.

Az ajánlatok külön lepecsételt boritékban küldendők be, és a boriték következő megjegyzéssel látandó el: «ajánlat a kolozsvári üzletvezetőség vonalain levő intézeti órák jó karban tartására.»

Az ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál f. évi október hó 26-án d li 12 óráig banatpénzképen 200 forintot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni vagy oda posta utján külön boritékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az árra — szabadon választhasson

Kivávatos, hogy ajánlattevő kilometerenkénti egységárt ajánljon fel, mely czélból tájékozás végett felemlitjük, hogy vonalunk hossza 13452 kilometert tesz ki, mely vonalon 130 állomás, 34 megállóhely, 581 pályaőrház, 9 osztálymérnökség, 5 fütőház, egy fő, két fiók-mühely, egy szertár és fiók szertár létezik.

A pályaórás teendőire vonatkozó közelebbi feltételek a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályban (Emke palota I. em. 24. ajtó) tudhatók meg.

Kolozsvár, 1896 szeptember hó 26-án.

Az üzletvezetőség

1888. évi saját termésü

Szegzárdi veres és fehér

Ó borok.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

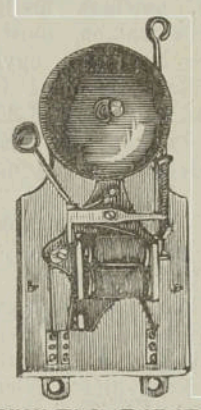
Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Müvirag tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ad.

12 közös óra 4 frt
12 magán óra 6 frt

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Fukács János

vendéglője

a „Zöld fához"

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény sertőzdéből.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Azonnal kiadó egy korcsmai helyiség. Bővebbet a kiadóhivatal. 472

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Szinazett ágyat és szinezett szekrényt veszek. Czimem megtudható a kiadóhivatalban. 479

Borprés egy-két darab jó karban levő vételre kerestetik. Eladók Willinger Ferenczné Krisztina-körut 85 jelentkezenek.

Eladó telek. Szép fekvésü budai kültelek 2000 öl eladó. Tessék tudakozódni a kiadóhivatalban. 468

Negyvennyolczas képeket, iratokat, fegyvereket, emléktárgyakat veszek vagy becserélek. Továbbiak a kiadóhivatalban. 480

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes ház. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Fiatal ember délutáni alkalmazást keres. Levelek »Foglalkozas« czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 478

Kisebb telket keresek Orbán- vagy Mártonhegyen. Czim a kiadóhivatalban. 473

Lakások. Két szoba, konyha, előszobával kiadók. Értesitést ad a Buda és Vidéke kiadóhivatala 481

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalom czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy III-ad éves tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételre kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Jó szabó. Jó szabó czime tudható meg a kiadóhivatalban. A legegyszerübb és legmagasabb igényeket kielégiti. Készit magyar ruhát is. Javitásokat elvállal. 473

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Gazdák és cselédek. A helyszerzőnek fizetett pénznél jutányosabb és biztosabb, ha a **gazdák cselédet,** a **cselédek helyet** a Buda és Vidéke apró hirdetései utján keresnek. Igy a cselédek megmenekülnek némely megbizhatlan helyszerzőktől.

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Fél fedelü hintó jó állapotban levő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 470

Egy jégszekrény 17 frtert eladó. Czim a kiadóhivatalban. 482

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALÓ KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébania-utcza sarkán,
„A ZÖLD VADÁSZHOZ"

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, kesztyü, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s pipereczikkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinhdz után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon. battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

VENDÉGLŐ

A «Schaffler Miskához»

I. kerület Alkotás-utcza 29. szám.

1 liter tolnavidéki fehér bor az utczán át 28 krajczár.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás Számos látogatást kér

A vendéglős.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. CULMANN REZSŐNÉ

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é **május hó 1-én** fiókuzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségeben. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LOVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább
égvényes savanyuvizet.

Végeladás.

Vb. «Hunnia gépgyár és vasöntöde részvénytársaság» csődtömeggondnoka ezennel közhirré teszi, hogy a tömeg tulajdonát képező ingóságok, u. m. szivattyuk, tüzfecskendők, tüzoltó felszerelések, szerszámok, szerszámgézek, kerti fecskendők, tüzmentes szekrények, fertőtlenitő gépek, vizhordó és öntöző kocsik, tömlők, csavarok, vas- és ólomcsövek, agyagcsövek, mozdonyok, vizvezetéki felszerelések, omnibuszok, kocsik ócskavas, bádog-, réz- és bőrhulladék stb. a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék mint csődbirósagnak 46162/8, 96. sz. végzésében foglalt meghatalmazásánál fogva

szabadkézből eladatnak.

Hasonlóan elfog adatni a tömeg tulajdonát képező 3555 □-öl területen felépitett gyártelep a hozzá tartozó géplakatos, bádogos stb. mühelyekkel, gép- és kazán-házakkal, vas- és rézöntődékkel, raktárépületek és lakházakkal, valamint a berendezést képező esztergapadok, gyalugépek, furógépek, prések, gépkalapácsok, gőzgépek, gőzkazánok s összes szerszámgépekkel.

A venni szándékozók az eladandó gyártelepet és raktártárgyakat a gyár helyiségében, Külső-Váci-ut 95. sz. alatt tekinthetrk meg.

Ajánlatokat a tömeggondnok vb. társaság irodai helyiségében

Andrássy-ut 1.

szám alatt fogad el.

Budapest, 1896. szeptember havában.

Dr. Krajtsik Ferencz,
tömeggondnok.

A FONCIÉRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Magy. kir. államvasutak
87319/96 számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükséges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, m. p.

I. Fanemü anyagok, nevezetesen: Mahagoni, palizander és puspangfa, különféle falemezek székülléshez; vágott lemezfa stb.

II. Festékek, olajok, különféle anyagok és vegyi- szerek nevezetesen:

Száraz festékek, len-, terpentinolaj, hövédőanyag, kátrány, fürdő-szivacs, rovarirtópor, csiszolóárak, olvasztó-tégelyek, szóda stb.

III. Kefekötő áruk, nevezetesen: Különféle ecsetek.

A kiirás tárgyát képező egyes czikkeket előtüntető jegyzékek melyek egyszersmind ajánlati mintákul szolgálnak, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar kir. és leltár beszsrzési (A V.) szakosztályánál) Budapest Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54 ajtó szám kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 30-dikán déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 87319/96. számhoz«

Későbben benyujtott ajánlatok valamint olyanok melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állittatsak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. évi julius hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a enti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44 kr.
Koczka-czukor	1 »	.45 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2.— és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1 a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

A nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlja

őszi és téli idényre megérkezett dus választéku raktárát

legujabb divatu ruhakelmékben és jó mosható Barchetekben.

Különös olcsó alkalmi vétel

Dupla széles Loden-kelme	*méter 24 kr.*	*Jó mosható barchet* . .	*méterje 22 kr.*
„ „ divat „	*„ 55 „*	*„ „ Cosmanosi* .	*„ 30 „*
120 cm. széles angol Chevyott .	*75 „*	*Tiszta selyem Surah* . .	*„ 80 „*
120 „ „ „ Noppe . .	*75 „*	*Fekete és szines bársony* . . .	*70 „*
Sima Casan minden szinben . .	*65 „*	*Jó minőségü selyem Plüsch* . .	*1 frt*

Nagy választék toll, gyöngy és más diszekben.

Saját gyártmányu női- és férfi-fehérneműekben.

Valódi és utánzott Jäger-féle alsó ruházat eredeti gyári árban.

Gracziosa selyem esernyő 2 frt. Valódi orosz sárczipő.

Legjobb gyártmány szőrmeárukban, női felöltő, gallér, muff.

Különös figyelembe ajánlom nagy szőnyeg raktáromat.

Nyomatott Heisler J. kö- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 41. sz. (Ősz hava.) Vasárnap, október 11.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Országos Oltalom Egylet.

III.

A kibontakozás s a jobb jövő elérése elodázhatlanná teszi, hogy a becsületes munkára a hitel élvezhetése nélkül utalt kisiparosok és kereskedők tisztességes megélhetése az ipari és kereskedelmi törvények kellő reformálásával lehetővé tétessék, mert a fent vázolt veszedelmek ma létüket mindinkább fenyegetik s egyikük sem tudja, hogy e kapzsi áramnak mikor tetszik őket végképen elsodorni; azért sokan még családot sem alapithatnak. A munkások és kereskedelmi alkalmazottak is e nyomást sinylik, sőt a nemzetiségek gyülölködésének oka is a megélhetés nehézségeiben keresendő.

A nyugati államokban az ipari vagy kereskedelmi magánvállalkozásba bocsátkozó arisztokrata, jogász stb., hogy pénzét és az ország vállalkozási szellemét ne veszélyeztesse, a józan ész tanácsára előbb a vállalathoz szükséges gyakorlati szakavatottságot s üzleti látkört szerzi meg magának. Ennek következtében ez államokban már tisztában vannak avval, hogy a ki a folytatni szándékolt vállalkozásnál a maga kárán szerzi meg ismereteit, az ritkán emészti fel önmaga vagyonát, de e ténykedésével a tisztességes konkurrensnek sok veszteséget, kárt okoz. Ott már tisztában vannak avval is, hogy a szakavatottság nélküli vállalkozás tisztességtelen versenynyel, és árupocséklással jár s az e miatt előálló veszteségek az alkalmazottak és munkások fizetésére nagy befolyással birnak. A nyugati államokban a szakminiszteri referens hivatalnokok jobbára előre képezik ki az állásukhoz megkivánt szakban magukat, mert ott a speciális ismeretekre sulyt fektetnek és nem csereberélik őket annyira, mint ezt nálunk tenni szokták.

A szabad ipar és kereskedelem bajai azonban ez államokat sem engedik boldogulni, pedig az ő kulturájuk régen megtörzsökösödött. E körülmények vezérlik Németországot most a kereskedelmi és ipari törvények megváltoztatására és a szövetkezetek felállitására. Az iparilag s kereskedelmileg is hatalmas német nemzet e rombolás ellen már védekezik, de mi, kik sokkal gyengébbek vagyunk, tétlenül várjuk be azt az időt, mikor a kapzsiság réme ellen az ököl jogával fog majd védekezni az elszegényedett nép!

Az iparosok nyugdijtervezetét azért is elfogadhatatlannak tartom, mivel iparosaink rendes jövedelemmel s még biztos jövővel sem birnak.

Ne zárkózzék el tehát az igen tisztelt titkár ur az alapmunkálat teljesitése elől, mert neki ezt tenni hivatalánál fogva módjában van, s vegye tekintetbe, hogy a budapesti kereskedelmi nyugdij egyesület annak idején hasonló czélzattal létesült. Az ujkori fentvázolt nyomás azonban tagjai számát 16-ra redukálta. Pénze, az maradt bőven, van 80 ezer forintja és e néhány tag e nagy összeg fölött, mely mások verejtékes befizetéseiből gyülemlett össze, legközelebb osztozkodni fog. Azután a magyar gyógyszerészek és még más osztálybeliek minden ez alapon létesitett nyugdijegyesülete szintén ily szomoru emberbaráti eredményt ért volna el. Az igen tisztelt

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (12)

(Folytatás.)

— Kedves leányom, ha a főfájásod kiállt, tedd le a kendődet.

— Igen, anyám, — szólt felvidulva Julcsa, mert most már ő is a csatalánczba került. Kati elég mérgesen nézett ezért anyjára.

— Sok baj van a gyermekekkel, kedves Ácszugi ur. Meg ne házasodjék valaha.

(Az első akadály ki volt téve, hogy ugorja át. Elkerülte.)

— Nagyon szeretem a gyermekeket, nagyságos asszonyom.

Kedves ember, szólt magában Lornyáné és fennhangon folytatá:

— Pedig annyi baj van velük. Különösen a leányokkal. Fiugyermek megél a jéghátán is.

— Most már, kérem, a nőknek is nyilik elég pálya. Önállók lehetnek.

— Szomoru az kérem, ha az asszonynak hivatalt kell viselni. Ez olyan anyámasszony katonáskodás csak és annak való, aki rá van szorulva. Ezt az utolsó pár szót nyomatékkal ejtette ki.

— Nagyságos asszonynak igaza van. A családi boldogság a legfőbb életczél. (Okos ember, ugy vélte a tekintetes asszony.)

Nem is kell attól félni. Mátém is sokáig kerülgette a házitüzhelyt és végre megis belátta, hogy bajos egyedül lenni.

— Nem szegülhntünk ellene sorsunknak.

— A mai férfiak, Isten tudja, miért, de gyávák. Amint egy kis mulatság van, mindjárt kiszaladnak a kártyaszobába, vagy kvaterka mellé. Ugy-e, ami időnkben nem igy volt, Máté?

— Nem angyalom.

A tekintetes asszony szemei jelt adtak, hogy szabad a szó. Sorrendben. Először Julcsa szólt:

— Szeret ön tánczolni?

— Én nagyon sokat tánczoltam.

— Ugy-e bár mazurkát?

Ezt már Kati kérdezte.

— Azt is.

— Mi most a legdivatosabb keringő?

— Sok van?

— Hát a nóta melyik?

— Ki melyiket szereti?

És igy tovább.

A leányok szabadjukra hagyva keresztüzbe szoritották az ellenséget. Kérdeztek tőle mindenfélét. Korzóról, Margitszigetről, szinházakról, hangversenyekről. Alig győzte a feleletet.

Hiszen ezek is olyan nők, mint a fővárosiak, ugyanazok a határkövek a társalgásban, ezek között kanyarog a beszélgetés utja. Egy kicsit a toalette nem a legutolsó divat, a magatartás más, modor tisztességesebb. De ezek is csak olyan nők. Felületesek. Kiváncsiak. Pletykára vágyók. Szeretnek maguknál nagyobb urakról beszélni. A kaczérság meg van, bár ártatlanabb kiadásban. A butorok nem ujak, de ott van a lepke, a ballerina, a csinált virágok, akár csak Budapesten.

Sem Julcsa, sem Kati nem volt szép leány, de takarosak, egészségesek. Nem tudnak nagyon mesterkéltek lenni.

Adják a nagy világi hölgyet, ahogy divatlapokból olvassák és mégis meglátszik rajtuk az ártatlan falusi egyszerüség. Nincsenek elromolva. Olyan naivak azok a cselszövések is, miket a mama készit. Látszik rajtuk, hogy jó emberek. A vőlegény-fogdosás nem olyan merészen megy. A szülők szivükön viselik gyermekeik boldogságát, miért ne volna ez nekik megengedve.

Megmutatták Ácszuginak a kertet is. Kérdezősködtek, melyik a kedves virága? Persze azért, hogy elárulják, milyen jól tudják a virágnyelvet, a legyező, zsebkendő és bélyegnyelvet.

Az idő nagyon jól telt el. Nem bánta meg, hogy eljött. Báli ismeretségeiben sohasem tanult ennyit. A két leány gyermekies modora elragadta. Most már három nőt ismer. Julcsát, Katit és Gertrudot. Milyen derék tanulmányok ezek a lélekszanatoriumhoz. Aki gyógyitani akar, annak női sziveket és női lelkeket is meg kell ismerni.

A leányok is megkedvelték. Tekintetes asszony és Máté ur szintén. Annyira kedélyes lett a társalgás, hogy Lornyánét cserbenhagyta a diplomácziája. Elfelejtette, hogy vőlegényjelölt is lehetne Ácszugi. Csak a magyar házi-

titkár ur tervezete sem kerülheti el ezt a sorsot.

A példabeszéd azt mondja, hogy a fejétől romlik meg a hal! Közgazdaságunk s társadalmi életünk is a főtől kapta bajait, mert lehet-e nemzeti fejlődésünk üdvöt hozó akkor, midőn az összes osztályok szakszerű épitkezési munkáját egyedül oly faktorok vezetik, kiknek a kellő elbiráláshoz szükséges ismeretük és szakértelmük hiányzik?! Nem követelie-e meg közgasdaságunk jövője, hogy a szakértelmiségnek, mint egyenrangu faktornak a szakminiszteriumokban is helyet teremtsünk? hogy ezzel a rendszerrel a jogászok alkotó ambiciójának hazánk javára segédkezést nyujthassunk arra, hogy a szenvedő osztályok érdekeinek összhangzásba hozatalával a társadalom nyugalmát, a kenyérkereseteknek rendes mederbe való terelésével elérhetőkké tehessék.

Nem vészt hozó-e az országra s magukra a jogászokra is, ha a jogászelem tultermelése beáll és ha ez az elem a kapzsi tőkével karöltve fogja közgazdaságunkat irányitani, mert a közgazdaság törvényei szerint a szakértelmiségek érvényesülése nélkül egyik ország népe sem lehet sem gazdag, sem boldog!

Kifejtett véleményem alapján az iparosok nyugdijtervezetét mellőzni, a szabad ipar és kereskedelem tulkapásainak orvoslását és a szaktehetségeknek a miniszteriumokban levő működési körök biztositását kérni, ajánlom az iparosok figyelmébe.

Ifj. Sir Nándor.

Szőlővessző- és szőlőoltvány-üzleti szokások.

A) **E szokások alkalmazása.**

1. §. A jelen szokások kötelezők:

1. az állami szőlővessző-szaporitó anyatelepekre és szőlőoltvány telepekre;

2. azokra a vállalkozókra, a kik a jelen szám alatt egyidejü'eg kibocsátott „Hirdetés“ A részében foglaltak alapján állami támogatással amerikai szőlővessző-szaporitó anyatelepeket és szőlőoltvány-telepeket létesitenek s azok terményeinek elárusitásával üzletszerüleg foglalkoznak, ugyszintén az emlitett „Hirdetés“ B része alá tartozó s állami támogatásban részesülő érdekkörökre;

3. azokra a szőlőbirtokosokra, a kik elpusztult szőleiket az 1896: V. t.-cz. rendelkezései alapján igénybe vett kölcsönnel ujitják fel:

4. mindazoknál a szőlővessző- és szőlőoltvány-üzleteknél, a melyek eme szokásokra való hivatkozással jöttek létre.

Más esetekben a vevőnek (megrendelőnek) s az eladónak (szállitónak) szabadságában van az üzletet ezektől a szokásoktól eltérő feltételekkel és kikötésekkel létesiteni; ajánlatos azonban általában, hogy a közönség a szőlővessző- és szőlőoltvány-üzleteknél ezekhez a szokásokhoz ragaszkodjék és azok megtartását lösse ki, egyrészt azért, hogy a szőlővessző- és szőlőoltvány-üzlet az egész országban egyöntetü legyen s másrészt azért. hogy mind a vevő, mind az eladó érdekei e szokások oltalma alatt kellő védelemre találjanak.

Az állami szakközegek, ha akár birói eljárás során mint szakértők vétetnek igénybe, akár birói eljáráson kivül szakvélemény adására szóllittatnak fel, szakvéleményeiket ezeknek a szokásoknak figyelembe vételével fogják nyilvánitani.

B) **A szőlővesszőkre nézve.**

a) Általános kellékek.

2. §. A szőlővessző az üzleti szokásoknak megfelel, ha teljesen érett, mindennemü gomba- (kryptogamikus) betegségtől, ugyszintén elemi csapás vagy rovarkár okozta, vagy más külső erőmüvi behatásból származó — habár be is hegedt — sérüléstől mentes, s nem szenved törpeáguság-, csalánosodás-, szalagosodás-, villásodás- vagy csavarosodásban.

A rügyeknek teljesen épeknek és éretteknek kell lenniök (l. a 4. §-t.) és szükséges, hogy azok fagyoktól ne szenvedtek legyenek.

A jelen szakaszban felsorolt összes kellékek feltétlenül megkivántatnak mindennemü szőlővesszőnél, tekintet nélkül azok életkorára, vagy más állapotára.

Honaljhajtások semminemü alakban és semminemü elnevezés alatt nem képeznek az üzleti szokásoknak megfelelő vesszőket.

b) Sima és gyökeres szőlővesszők

3. §. Hogy a sima szőlővessző az üzleti szokásoknak megfeleljen, szükséges, hogy a szőlőtőkéről érett állapotban metszessék le, a mellékvesszőktől tisztogattassék meg s az alábbiak (6. §.) szerint eldarabolva, a következő tenyészeti időszakban való felhasználásra alkalmas állapotban, képezze az üzlet tárgyát.

4. §. A gyökeres szőlővessző az üzleti szokásoknak megfelel, ha a 3. §-ban körülirt sima vesszőből akként állittatott elő, hogy legalább egy tenyészeti időszak tartama alatt — tehát tavasztól őszig, esetleg a következő tavaszig — iskoláztatván, legalább egy oly hajtást hozott, a melynek négy alsó rügye teljesen érett, s ha megfelelő ép és egészséges gyökérzete van.

5. §. Ha a megrendelés egyszerüen szőlővesszőről szól, az alatt sima szőlővessző értendő, hacsak a megrendelő nem tesz világosan és határozottan oly árról említést, a mely az illető termelő vagy szállitó árjegyzéke vagy a nála szokásos eladási árszabály szerint kétségen kivül csak gyökeres vesszőre vonatkozhatik.

c) A szőlővesszők méretei és osztályozása.

6. §. A sima szőlővesszők, ha a megrendelő más méretet nem kötött ki, oly darabokban szállitandók, a melyek az alsó bütyöktől lefelé legalább öt (5), felfelé pedig legalább negyvenöt (45) centiméter hosszuak.

A gyökeres szőlővessző legalább negyven (40) centiméter hosszusággal kell, hogy birjon.

7. §. A szőlővesszők — akár simák, akár gyökeresek — két osztályba soroztatnak.

Első osztályu az eddig körülirt kellékeknek megfelelő:

a) oly amerikai fajtáju (sima, vagy gyökeres) vessző, a melynek átmérője (vastagsága) legalább hat (6) milliméter, ezen a méreten tul felfelé való végső határ megállapitása nélkül;

b) oly honi (európai) fajtáju (sima, vagy gyökeres) vessző, a melynek átmérője (vastagsága) legalább hat (6) milliméter, de nem több tizenöt (15) milliméternél.

Másod osztályuak az eddig körülirt kellékeknek egyebekben megfelelő azok a sima

c) amerikai fajtáju vesszők, a melyek átmérője (vastagsága) hat (6) milliméteren alul van, de nem kisebb négy (4) milliméternél;

---

asszony volt, ki azon igyekezik, hogy vendége otthon találja magát.

Erről és amarról is beszélve, végre rátértek a lélek szanatoriumára. Mennyire tetszett ez a tekintetes asszonynak. Nem kell elpazarolni a tejfelt, a turót, a vajat. Ára leszen a zöldségnek, most csak a majoránnán, meg a káposztamagon fordithat valamit A tojást, ha a kofák össze nem szedik, ugy dobálja, majdnem ingyen az emberek után. A baromfinak nincs ára. Maguk eszik meg. Szükség van a pehelyre, két leány van a háznál. Városiak jönnek, mindenből piacz leszen. Megveszi azt a darab földet, amire régen vásik a foga.

A kisasszonyok belemerültek a gazdálkodásba. Szinte öröm volt hallgatni. Legalább két orvos kell. Egynek megmarad az öreg, a másik fiatal lesz. Derék, nagyon derék, tapsoltak a kisasseonyok, ugy is olyan rossz tánczosok vannak ezen a vidéken.

Egyszerre kiütött Lornyáéknál a szanatórium-láz. Elhatározták, hogy a részleteket egy pompás ozsonna mellett közelebb beszélik meg. A lányok majd kitesznek magukért.

Mikor Ácszugi elbucsuzott és hazament, egyre azt beszélték milyen derék ember ez a pinczér.

VI.

Gertrud regénye.

— Hogy tetszett a Lornya-család?

Ezzel a kérdéssel fogadta Menyétesné a hazatért Ácszugit.

— Nagyon derék család.

— Ugy-e mondtam. Melyik tetszik jobban?

— A mama . . .

— Az már bizonyos, hogy sokat ér, de hát a lányok közül?

— Tudja Isten.

Julcsa kisasszony?

— Az is . . .

— Talán Kati kisasszony?

— Meglehet . . .

— Egyik csak jobban tetszik?

— Nem láttam még őket annyira.

— No, hiszen, olyan soká kell a felett fünődni, hogy két leány közül melyik a szebbik. Fogadom, Gertrud megtudná mondani, hogy a két legény közül melyik a szebbik?

— Én, kedves néném?

— Igen, hát kicsoda más. Talán bizony nem is néztél senkire?

— Azt nem mondom.

— Azért mert jaj annak a szivnek, melynek nem volt, vagy nincs virága. Ugy-e tekintetes ur?

— Gertrud kisasszony még sokkal fiatalabb,

— Hamar kipattan a bimbó csak harmat kell hozzá, meg napsugár. Ugy-e Gertrud?

— Azt mondják.

— Hát te nem tudnál felőle?

— Én . . . akadozott Gertrud és az egész arcza pipacscsá vált.

— Uram bocsáss! — kiáltott Évi néni, — ez a leány szerelmes. Nem nagy betegség az, leányom, pap neki a legjobb orvosa.

Gertrud szégyenkezve rejté el arczát nénje kebelén.

— De néni . . .

— No csak ki vele. Valljuk be azt a rettenetes bünt, mielőtt a bíróhoz mennénk. Szőke-e, barna-e? Ni-ni, te sirsz. Ejnye ki látott már ilyen szerelmest, aki sir. Bagoly rugja meg a dolgát. Ne sirj, aranyos virágszálam. Szólj, ki bántott.

Gertrud csak zokogott, zokogott. Most már azért nem tudta abbahagyni, mert szégyenlette, hogy elkeseredett.

Ácszugi Demeter szeretett volna távozni, de nem birt. Ez a jelenet egy helyhez szögezte. Szivesen közreműködnék, hogy megboszulja azt, aki Gertrudot bántotta. De neki semmi köze hozzá. Ha rokona lenne, az más.

Perczek teltek el, mig a leány felmerte emelni fejét. Szemei még könyben lábadtak, de mosolygást erőltetett. Uralkodni akart fájdalmán.

Elpirult. Restelte a sirást.

— Nos, nem fáj már? — kérdé a nénje. Beszélj. Ácszugi ur nem nevet ki érte, ő is lehetett már szerelmes.

— Én már nem vagyok! — felelt határozottan a leány.

— De voltál?

— Igen.

— Rászedett?

— Nem egészen, kedves néném.

— Igérgetett, hitegetett.

— Enyire nem voltunk, csak tudtam, hogy szeret és én is szerettem.

— Miért nem irtad meg?

— Akkor a képezdébe jártam. Ott ismerkedtünk meg. Nem tudom, hogy történt, de a harmadik látogatásnál már kigyuladt a szivem. Nem tett vallomást. Gyakrabban találkoztunk.

(Folyt. köv.)

d) honi (európai) fajtáju vesszők, a melyek átmérője (vastagsága) hat (6) milliméteren alul van, de nem kisebb négy (4) milliméternél, vagy tizenöt (15) millimétert tulhalad.

Másod osztályu gyökeres (amerikai, vagy európai fajtáju) szőlővesszők azok, a melyek (vastagsági) méretei az első osztályuakra megállapitottaktól eltérők, de a melyek egyebekben a gyökeres vesszők kellékeinek teljesen megfelelnek.

Az az (amerikai, vagy európai fajtáju) vesszők, a melyek átmérője (vastagsága) kisebb négy (4) milliméternél, az üzleti szokásoknak egyáltalán nem felelnek meg.

8. §. A szállitmány az üzleti szokásoknak mind a méretek, mind az osztályozás tekintetében még megfelel, ha abban nem foglaltatik az egész mennyiség öt (5) %-ánál több oly szőlővessző, a mely az előző szakaszok szerint szükséges kellékektől eltér.

d) Fajtaazonosság és fajtisztaság.

9. §. Fajtaazonos a szőlővessző, ha a szállitmány tényleg csak oly fajtából való szőlővesszőt tartalmaz, a mely fajtának a neve alatt szállittatik; fajtiszta pedig, ha az egész szállitmány, vagy minden, az illető fajta nevével megjelölt köteg csak abból az egy fajtából való vesszőt tartalmaz.

10. § Ha a szállitmányban, vagy az egy fajta nevével megjelölt kötegekben más fajtáju vesszők is vannak, mint a melynek neve alatt a szállitás történt, de e más fajtáju vessző nem több a szállitott mennyiség öt (5) %-ánál, a szállitmány még fajtaazonosnak és fajtisztának tekintetik.

11. §. Abból a czélból, hogy a megrendelő (vevő) a fajtaazonosságot és a fajtisztaságot magának biztositsa, nem szükséges, hogy ezt külön kikösse, hanem elégséges, ha megrendelésében a kivánt fajtát egyszerüen megnevezni.

C) **Szőlőoltványok.**

12. §. A szőlőoltványok — addig, mig azok előállitási módjára nézve jóknak bizonyult más eljárások el nem terjednek és hivatalosan el nem ismertetnek — az üzleti szokásoknak csak akkor felelnek meg, ha a fentiekben körülirt első osztályu szőlővesszőkből:

I. fásan

angol nyelves, vagy egyszerü párositással készültek és gyökeresek, vagy

II. zölden

egyszerü párositással, vagy egy szemes ékezéssel (Czeiner eljárása szerint) készültek.

A zöld oltványok lehetnek simák vagy gyökeresek.

Feltétlenül szükséges, hogy minden szőlőoltvány — tekintet nélkül készitési módjára — tökéletes legyen.

Tökéletes a gyökeres szőlőoltvány:

ha séretlen s a 6. és 7. §§-ban az első osztályu vesszőkre nézve megállapitott kellékeknek megfelelő alanya, a talpgyökér kiindulási pontjától a forradási hely közepéig mérve, harminczöt (35) centiméternél nem rövidebb és fás oltványoknál negyvenöt (45) centiméternél nem hosszabb, (zölden készült, gyökeres oltványoknál a maximális hosszuság nincs korlátozva) — ha teljesen összeforadt s az oltványok válogatásánál szokásos hajlitás és csavarás közben nyitást (a forradásban hézagot) egyáltalán nem mutat, — ha gyökérzete ép és egészséges, — ha legalább egy hajtásán legalább négy (4) teljesen érett, világos szem van, — s ha semminemü betegség által megtámadva nincs.

Tökéletes a sima zöldoltvány:

ha sértetlen s a 7. §-ban az első osztályu sima vesszőkre nézve megállapitott kellékeknek érett állapotban megfelelő alanya az alsó bütyöktől lefelé legalább öt (5) centiméter hosszu, felfelé pedig, a forradási hely közepéig mérve, harminczöt (35) centiméternél nem rövidebb, — ha teljesen összeforadt, — ha semminemü betegség által megtámadva nincs, — s ha a forradás helyén felül legalább egy hajtásán legalább négy (4) teljesen érett, világos szem van.

14. §. szőlőoltványok fajtaazonosságára és fajtisztaságára, és pedig mind az alanyfajtára, mind az oltvány honi (európai) fajtájára nézve irányadók és megfelelően alkalmazandók a 9.—11. §§. szabványai.

14. §. Az oltvány megrendelésének, ugyszintén a megrendelés elfogadásáról adandó értesitésnek világosan tartalmaznia kell:

a) a mennyiség,

b) az alany- s az európai fajta és

c) az oltvány előállitási modjának (fás, zöld, gyökeres, sima, egyszerü, angol nyelves párositás, egy szemes ékezés (Czeiner eljárása) megjelölését.

D) **Szőlővesszők és szőlőoltványok csomagolása és szállitása.**

15. §. A szőlővesszők és szőlőoltványok megfelelő darabszámot (100 at. esetleg annak többszörösét) tartalmazó s alsó és felső végen az oltási hely alatt) füzvesszővel, spárgával stb. (de nem sodronynyal) kellően megerősitett kötegekbe kötendők.

Ha a szállitmány többféle fajtát tartalmaz, minden köteg jelzőtáblával látandó el, a melyen a mennyiség s a fajta (oltványoknál az alany- s az európai fajta is) megjelölendő.

Ha az egész szállitmány csak egy fajtából áll, a fajtának kötegenként való megjelölése nem szükséges, hanem csak egyszeri megjelölés is elégséges.

A kötegekbe kötött szőlővesszők — egy, a körülményekhez képest több kötegenként — deszkarekeszekbe, esetleg erős, kettős zsákvászonba lehetőleg nedves moha közé, a hol moha nem szerezhető be, más megfelelő — a kiszáradástól óvó — anyag közé csomagolandók.

A szőlőoltványok szintén a fenti módon csomagolandók, azzal a különbséggel, hogy azoknak zsákvászonba csomagolása csak akkor felel meg az üzleti szokásoknak, ha az egy megrendelőnek egy helyre küldendő mennyiség nem halad tul 500 darabot. Ennél nagyobb mennyiség feltétlenül deszkarekeszekbe csomagolangó.

Az oltványok hajtásai rendszerint érintetlenül hagyandók; tulságos hosszu hajtásoknak könnyebb kezelhetés czéljából való megröviditése azonban meg van engedve, de csak ágy, hogy legalább egy hajtásnak ez esetben is legalább harmincz (30) centiméter hosszuak kell maradnia s annak minden körülmény közt legalább négy (4) teljesen érett világos szemmel kell birnia.

16. § Azok, a kikre ezek az üzleti szokásoh az 1. §. értelmében kötelezők, a csomagolás költsége czimén oltványoknál ezrenként 1 frtnál, szőlővesszőknél ezrenként 60 krnál többet, sem ezen kivül más költséget nem számithatnak fel.

A szállitás költsége, a feladó vasuti, gőzhajó- vagy postaállomástól kezdve, a megrendelő által viselendő.

17. §. A szállitmánynak hanyag, vagy hibás csomagolásából származó megsérüléseiért, vagy romlásaiért az az eladó (szállitó), a kire a jelen üzleti szokások 1. §. értelmében kötelezők, megszünik felelőséggel tartozni, ha a megrendelő a küldeményről szóló vasuti vagy szállitási értesitő kézbesitésétől számitva legkésőbben háromszor 24 óra alatt kifogásait a hegybirónak, oly helyeken pedig, a hol hegyközség még nem alakult, a községi előljáróságnak nem jelentette be s az 1896: V. t.-cz. végrehajtása iránt kibocsátott rendelet 7. §-ában körülirt jegyzőkönyvet nem vétette fel.

Budapesten, 1896, évi szeptember hó 25-én.

Darányi s. k.

Mementó.

A küszöbön levő választások alkalmával ujra közöljük a budai érdekek emelésére alakult végrehajtó bizottság jelentését. Lássa az olvasó, mi történt és mi nem történt.

Tisztelt értekezlet!

A Budapesti Polgári Lövészegyesület mult évi julius 8-án tartott választmányi ülésében inditvány tétetett az iránt, hogy a Lövészegyesület ejtse módját annak, hogy szeretett fővárosunk jobbparti része is lépést tartson fejlődés szépülés, emelkedés dolgában a balparti részszel.

Ami az emlitett inditványban kimondatott t. i. az eszme, hogy a főváros jobbparti részét a rövidség okáért mondjuk Budát emelni, fejleszteni kell, az, hosszu idők óta sokunkban, talán mindnyájunkban, kik figyelemmel szemléljük, érdeklődéssel kisérjük a főváros fejlődését, megvolt; és talán sokan vannak, kik rég vártak arra, hogy ez az eszme kimondassék, hogy azután annak szolgálatába szegődjenek.

Hogy ez állitás nem tévedés, legjobban bizonyitja azon körülmény, hogy a Lövészegyesület választmánya a kimondott eszmét rögtön, minden vitatkozás, az ellenmondás minden árnyéka nélkül egyhangu lelkesedéssel magáévá tette, és kebeléből nyomban egy, 16 tagból álló bizottmányt küldött ki azon czélból, hogy ez a tett inditványnak megfelelően állapitsa meg azon felhivás szövegét, melylyel a budai összes társas-körök felkéressenek, hogy egy, e czélból összealkotandó értekezletekre a maguk részéről megbizottakat küldjenek.

A szóban forgó szöveg az emlitett bizottmány mult é. julius 26-án tartott értekezletén megállapittatván, megküldetett a következő társas-egyesületeknek:

1. a várbeli kaszinónak,
2. az I. kerületi polgári körnek,
3. az I. kerületi kaszinónak,
4. a II. kerületi polgári körnek,
5. az ó-budai polgári körnek,
6. a budai körnek,
6. a budai kereskedelmi társulatnak,
8. a budapesti polgári lövészegyesületnek.

A felsorolt társaságok engedve a hozzájok intézett felszólitásnak, megválasztották azokat, kik őket a mai értekezleten képviselni hivatvák.

Mielőtt a dolog érdemére áttérnénk, számot kell adnunk arról, miért látszott legczélszerübbnek a „Buda emelése“ tárgyában működő testületet a budai társas körök kebeléből összeállitani.

Általánosan elismert dolog T. Értekezlet, hogy mai társadalmi viszonyaink és szervezetünk mellett az egyleti élet rendkivül fontos tényező. Minden közügynek, mely bárhol kerül szőnyegre, alapja, hogy ugy mondjuk csirája az egyleti élet földjében van; ott fejlik a csira gyönge palántává, ott növekszik, erősödik, s midőn már van benne életképesség, onnan ültetjük át a nyilvános élet termő földjébe. S a gyenge növény, melyet eleinte csak nehány embernek ápoló keze dédelgetett, öntözött, most sokaké lesz, mindenki, aki iránta érdeklődik, iparkodik hozzájárulni további fejlesztéséhez; öntözi, nyesegeti, támogatja, mig életerős fává nem növekszik, mely azután árnyékával enyhet ád sokaknak. Néha megesik az is, épen ugy mint a természetben, hogy a sok dédelgetés, tulságos öntözés, erőltetett trágyázás folytán a tultengés fátuma éri el, s azért ettől nekünk óvakodnunk kell. És ez a gondolat vezetett minket T. Értekezlet, hogy ne mondjam ez az aggodalom, midőn azt határoztuk, hogy bár Buda fellendülésének ügye nem egyedül ami ügyünk, t. i. a budai egyleteké, hanem a budai részek valamennyi polgáraié, — sőt, tárgyilagosan tekintve a dolgot, pesti oldalé is, és az egész országé — mégis, némileg korlátozni akartuk a kertészek számát, nehogy a mindenesetre életképes eszme, tultengés következtében pusztuljon el. És ezért nem népgyülés összehivását inditványoztuk, hanem csak azt, hogy a budai társas körök és egyletek vonassanak be az akcióba, jól tudván, hogy aligha lesz a közélet terén számottevő ember, ki az egyleti élet és tevékenység mai fejlett és virágzó állapotában ne lenne tagja valamelyik egyesületnek; igy módjukban áll mindazoknak, kik a mondott eszme iránt érdeklődnek, ez érdeklődésöket munkás, gyümölcsöző tevékenységökkel kitüntetni.

Ezek előrebocsátása után hazafias örömmel üdvözöljük Önöket Tisztelt urak, kik oly szép számmal gyültek össze, és ezzel tanuságot tettek arról, hogy a kimondott eszme, ős Buda emelésének eszméje, az Önök lelkében is visszhangot keltett, s Önök el vannak tökélve arra, hogy minden követ megmozgatnak, hogy a kimondott eszme teljesüljön, és Buda városa, hazánk legrégibb városainak egyike, mely sokáig volt az ország fővárosa, századokig kulcsa a hatalomnak, melyet nemcsak ami régi krónikásaink, hanem az idegen utazók is, kik a már

rég letünt századokban is megfordultak itt, mely másfélszáz éven át idegen hatalom birtokában, bevehetetlen erőd vala, s mikor végre visszajutott a nemzet jogos birtokába, a pusztulásnak romlásnak képét mutatta, melyen alig maradt kő a kövön, de mely elődeink munkás szorgalma által a gondviselés óvó szárnyai alatt Phönixként uj életre kelt s ismét elnyerte nagy rendeltetését, ujra szerepet játszott az ország történetében, uj virágzásnak, gazdagodásnak indult; mig végre — egy különben rég óhajtva várt kor — a kiegyezés kora felderülvén, számtalan, politikai, adminisztrácziónális és egyéb okok közreműködése által az utolsó 25 évben majd stagnácziónak, majd hanyatlásnak indult.

Igenis, T. Értekezlet! Az 1867-iki nagy események, melyektől nem lehet elvitatni azt, hogy hazánkat a fejlődés, az anyagi és szellemi élet terén a haladás utjaira terelték, minek számtalan példáját és bizonyságát látjuk mindenfelé, épen csak Buda városának életében nyilatkozik olyképen, hogy szomoruságot ébreszt azokban, a kik érdeklődnek a főváros ezen része iránt. És pedig nem azért, mintha Buda és Ó-Buda, — mert a Buda elnevezés alatt Óbudát is kérjük mindenütt érteni, — közigazgatás tekintetében mostoha elbánás miatt panaszkodhatnék, hiszen könnyen bebizonyitható, hogy Buda adminisztrácziójának, a város fentartásának költségei hasonlithatatianul többet emésztenek fel most, mint akkor, mikor még külön törvényhatóság volt; hogy jóval több adatik ki a budai közmunkákra, mint azalőtt, hogy a főváros adminisztrácziója nem tesz különbséget a pesti és budai részek között, hogy a városházán a budai érdekek ép oly meleg szószólokra találnak a pesti polgárság kebelében, mint azok érdeke a budaiaknál, nem tapasztaljuk erőszakos elnyomását a budai érdekeknek, és — mégis, majdnem megmagyarázhatatlanul érezzük, hogy le vagyunk szoritva a haladás, a fejlődés azon utjairól, melyek az emelkedéshez, a gazdagodáshoz, a virágzáshoz vezetnek. S ha Buda mai képét összehasonlitjuk annak régi arczulatával, azt látjuk, hogy bár ma nagyobb, gazdagabb, több épülete van, nagyobb lakosságának száma, mint azelőtt mégis hátrább áll, mint annakelőtte. E körülménynek nyitja az, hogy régente csekély eszközökkel többet lehetett elérni, mint ma, s hogy a XIX. század rohamos fejlődésével lépést lehessen tartani, ahhoz határtalanul több kell, mint kellett a letünt századok folyamán.

Ha Budát Pesttel összehasonlitjuk, azt kell mondanunk, hogy ami Budán van, kivéve néhány középületet, az mind a mult, s ami Pesten van, annak legnagyobb része a jelen, az utolsó 25 esztendő alkotása. Sőt, ha közintézményeinket tekintjük, azon fájdalmas megismerésre kell jutnunk, hogy sokat, amivel ezelőtt birtunk, elvittek, elvettek tőlünk, és gazdagitották vele a pesti oldalt.

Ha végig tekintünk a pesti parton, nem tagadhatjuk el, hogy a főváros ezen része rohamosan haladt az utolsó 25 esztendő alatt. S akik nem ok nélkül azt mondják, hogy Berlin és Budapest azon európai városok, melyek amerikai arányokban fejlődnek, növekednek, azok nem tagadhatják el, hogy e haladás, e fejlődés főkép a pesti partra vonatkozik, mert a budai part, eltekintve attól, hogy lakosságának száma a természet törvényei szerint, még a legmostohább viszonyok között is kell, hogy növekedjék, növekszik is, és eltekintve attól a minimumtól, ami a középitkezések terén itt is történik, valóban nem veheti magára az amerikaias arányu fejlődésnek a fővárosra nézve konstatált tényét.

És, T. Ertekezlet, mi mindezek daczára nem akarunk rekriminálni, nem irigykedünk e tekintetben boldogabb pesti polgártársainkra, s nem kivánunk egyebet, mint azt, hogy amenynyiben a főváros fejlődése és fejlesztése megengedi, nagyobb figyelemben részesüljünk ezután, mint aminőben részesültünk eddig.

Igaz, hogy a főváros egyesitése következtében annak jobbparti része, t. i. az egykori Buda és O-Buda, elveszitette egykori különálló városi jellegét, s a törvény értelmében ma már csak alkotó része az egységes fővárosnak, s mint ilyen, nem kivánhatja azt, hogy külön városnak tekintetvén, a város fejlesztésében neki külön mértékkel mérjenek. De, mig egyrészt ezzel elismerjük azt, hogy nem kivánhatjuk helyi érdekeink kielégitését az összesség rovására, ugy viszont épen ezen elismerésből következik az is, hogy az sem jogosult, hogy a főváros más részei ami rovásunkra előnyben, fejlesztésben részesittessenek. Mert amidőn mi elismerjük azt, hogy ami helyi érdekeinknek háttérbe kell szorulniok az egyetemességet érdeklő közérdekek előtt, ugy másrészt azt kivánhatjuk, hogy ami jogos érdekeink ok nélkül ne áldoztassanak fel a többi városrészek helyi érdekeinek.

És ha léteznek jogos helyi érdekek, akkor a főváros budai részére nézve is léteznek ilyenek, s ezek nem ignorálhatók egyrészt azért, mert a főváros fejlődésének nem szabad egy pontra irányulnia, mert nem helyes az, hogy mindaz ami a fejlesztés körébe vág, kizárólag csak egy részen halmoztassék fel, mert az észszerü fejlesztésnek egyenletesen kell megoszlania az összes részek között, különben egy oly sajátszerü ellentét létesülnie egyugyanazon városban, hogy mig annak egyik része csupa fény, pompa és gazdagság, addig a másik éésze romlásnak és elszegényedésnek indulna. Ha a főváros tovább is ily osztozkodás szerint fejlődnék, akkor maholnap a keleti városok siralmas képét nyujtaná. De, ha Budáról van szó, itt még a história és az ennek alapján létrejött jogosultság is tekintetbe veendő. Sok századon keresztül az egykori Buda volt országunk fővárosa, és a királyok székhelye; lehetetlen tehát az, hogy azért, mert meg szünt kizárólag az ország fővárosa lenni, oly mostoha elbánásban részesüljön, mint részesült az utóbb lefoly 25 esztendő alatt.

Röviden előadtuk T. Értekezlet az eszme keletkezésének eddigi fejlődésének történetét. Szükséges most már, hogy áttérjünk a konkrét javaslatokra, hogy részletesen fölsoroljuk azon főbb momentumokat, melyeknek megvalósitását szükségesnek tartjuk Buda fejlesztése szempontjából. Tevékenységünknek főirányelve az legyen, hogy legelső sorban a budai részek összeségének emelkedése és fejlesztése tartassék szem előtt, tekintet nélküi az egyes városrészek és vidékek saját külön érdekeire, de mégis ugy, hogy a fejlesztés nem egy csoportba való összehalmozás által, hanem kellőképen és észszerüen történjék, ami természetesen magában involválja azt, hogy egyik másik kérdésben nem mellőzhetjük az egyes városrészek megnevezését. Buda emelésének egyik főtényezőjéül azt akarjuk elérni, hogy azon középületek, intézmények és intézetek, melyekre nézve nem fontos az, hogy a messze elterülő pesti sikságon emelkedjenek és létesüljenek, s melyeknek élete és munkássága nincs azon folytonos mozgékonysághoz és sietséghez kötve, mely főkép az adminisztrácziő és az üzleti élet szempontjából a pesti oldalon természetszerünen kifejlődhetik, Budán helyeztessenek el, s ez által a budai oldal fellendülésének is tápot nyujtsanak.

(Folyt. köv.)

Erdőink.

Dr. Thirring Gusztáv, a székesfőv. statisztikai hivatal aligazgatója által összeállitott 1894. e. Statisztikai évkönyv kerülvén kezembe, az ott felhalmozott és nagy gond és fáradsággal összeállitott értékes és érdekes adatok közül ismét a székesfőv. erdőkre vonatkozók kötötték le figyelmemet.

Ezek szerint a székesfőváros összes erdőterülete 1885. évben 1122·78 hectár volt, mig 1894. évben már 2262·51 hectárra emelkedett. Már e számok magukban is igazolják az illetékes körök érdeklődését az erdő iránt. Oka ennek a lényeges emelkedésnek egyrészt nagyobbmérvü vételek, másrészt pedig eddig parlagon heverő, vagy más müvelésiághoz tartozó területek befásitása és az erdőkhöz történt csatolása.

Ezen területből be van erdősitve 1855·15 hectár, beerdősités alatt 343·01 hectár, mig a többi terület részben terméketlen, részben pedig mint belsőség, csemete kert stb. lesz felhasználva.

Még jobban feltünnek azonban a haladás jelei, ha ezen területeket az 1859. évi területtel hasonlitjuk össze, a midőn egészben csak 850·12 hectár lett kimutatva.

Amig az erdőterület ily módon emelkedik, addig nem kell tartani attól, hogy kirándulóhelyeink elfogynak, sem pedig attól, hogy helytelen a gazdálkodás ott. Azok a körök, kik az erdő területének ily mérvben való szaporodását előmozditották és lehetővé tették, okvetlen őrködni fognak annak helyes kezelése és épségben tartása felett is.

Kedvezőtlenebbek a kimutatás második részében a korra nézve felsorolt adatok. Mig ugyanis az 1859. évi adatok szerint az akkori erdőben meglehetősen egyenlően volt mindenkor képviselve, ez a szép egyensuly már az 1885. évi adatok szerint is nagyon meg lett bontva. A kimutatás szerint ugyanis az összes terület felénél nagyobb része egykoru, talán már el is öregedett és igy nincs kizárva, hogy a tisztások területe is ennek folytán nagyobbodott, mig fiatalabb és középkoru erdő alig van. Valamivel kedvezőbb lett az arány az 1894. évi adatoknál hol a korosabb erdő arányszáma csökkent és a fiatalabb erdőszázaléka emelkedett, de itt meg valószinüleg a régebbi gazdálkodás következtében a középkoru erdő van nagyon is csekély mérvben képviselve.

Az egészből azonban láthatni, hogy a jelenlegi erdőgazdaság a megbillent egyensuly helyreállitására törekszik, és iparkodik arra, hogy az egyes korok egyenlően legyenek képvisolve, mert ez a mai erdőgazdaság alapelve igy éretik el az, hogy a kor és idő viszontagságai folytán kidőlt vagy már nem életképns egyedek helyettesitéséről gondoskodva van.

A következő kimutatás már az 1894. évi állapotot részletezi s itt a legujabb beszerzések szám szerint is föl vannak sorolva, például: a volt Sigray-Czillich-féle terület 29·88 hectárral az ujjonan megszerzett, budakeszi erdő 646 hectárral.

Ez a kimutatás a jelenlegi fakészletet is kimutatja, s azt mondja, hogy a budakeszi erdő nélkül 90789 tömörmeter fa van az erdőkben és ez évenkint 1935 tömörméterre gyarapodik. Ez a gyarapodási adat, illetve eredmény nagyon csekély és pedig egyrészt azért, mert az erdők nagyon köves, rossz és szegény talajon állnak, másrészt és főleg azért, mert a régi kezelési módnak megfelelően tul korosak s ennek már nem fejlődhetnek és gyarapodhatnak ugy, mint azt fiatal erdőnél láthatok. Arra az időre, mire az ujabbi ültetések számbavehető fejlődésnek indulnak, majd ez az eredmény is kedvezőbb fog lenni, de minden erdőgazdaságnál ily nagyobb munkálatok hosszu időt is vesznek igénybe, különösen ha oly gyökeres és elvi változások keresztülviteléről van a szó, mint a székesfővárosnál a jelen esetben.

Az erdész nem is dolgozik abban a tudatban mint a gazda, hogy ugy amint vetett ugy aratni is fog. Ő utódjának vet, és az elődje fáradságos eredményét aratja. De ugy látom eltértem a statisztikától, melynek következő kimutatása az évenkint beültetett területeket az ültetésnél felhasznált csemetéket és napszám mennyiséget és költségeket részletezi és ezek eredménye képen kimutatja, hogy egy hectárnyi terület beültetése 82 és 259 frt között változik a megmunkált terület minőségéhea képest. A többi kimutatások az évenkint termelt famennyiséget, a fentartási költségeket, a fa eladási árát stb. részletezik, s általánosabb érdekkel talán az bir, hogy 1886 év óta az utak mentén nevelt sorfákon termett vadgesztenye és némely években az erdőn termett gubacs is értékesitve lesz, tehát csekélyebb dolgokra figyelem fordittatik, továbbá az, hogy a személyzet által évenkint nagyobb mennyiségü kártékony állat, kobor eb és macska stb. lesz elpusztitva, s hogy ezek száma 1893. évben 3085, és 1894 évben 3617 darabott tett ki. Figyelembevéve a nagy határt és a szomszédhelyiségeket e számok nagyobbak is lehetnének, de csak az erdészeti személyzet vehet itt tevékeny részt, miután a csőszök nem hordhatnak lőfegyvereket.

Összegezve az eredményeket a haladás a számok szerint itélve is tetemes, és csak kivánatos lehet az, ha az illetékes körökben a kitartás nem lankad, hanem azok az erdők fejlesztése és gyarapitásában továbbra áldozatkészségük nemes példáját adják. Tény az, hogy a

jelenkor a pénzbeli áldozaton kivül más áldozatokat is kénytelen hozni, de a fővárosi viszonyok között ez dusan meg fogja hozni a kamatokat talán pénzben is, de mindenesetre azáltal, hogy hegyvidékünket még szebbé és kellemesebbé és egészségesebbé fogja tenni, mint ez eddig is volt, amit annál biztosabban lehet remélni, mert a megszerzett budakeszi erdő átvétele után is az első teendők közé tartozott az kényelmes sétautakkal, ülőpadokkal és utjelző táblákkal ellátni, tehát a közönség érdekeit előmozditani.

Budai müvészek.

(Czikksorozat.)

Irta: **Taksonyi József.**

V.

Kasztner Etelka czimbalom játékát sokszor csodáltuk, különösen házi hangversenyeken. De kilépett a nyilvánosság elé is. Temperamentumot és buzogó tehetség volt, kár, hogy e naiv, szende, müvészi lélek nem találta meg a sziv harmoniáját . . .

Csánky Gizella, a csodagyerek. Az a munka, melyet ő a czimbalmon végez, még nagynak is dicsőségére válnék. Másfél év előtt, midőn őt a várszinházban hallottuk, nagyon meglepett bennünket. Hazánk legelső czimbalmosának igérkezik.

Az énekesnők közül kiválók: Wawrineczné Farkas Ilona urhölgy, aki különösen a templomi énekeket kultiválja; remek soprán hangja van, amely főként olvadékonysága és lágysága által tünik ki. Schmiedt Mariska és Brunner Margit, akik a budai zeneakadémia hangversenyein müködtek a Fáczánban. Hangjuk nagyon megegyezik, szép, tiszta, csengő, csak kellő ércz és erő hiányzik belölük, amely miatt szinpadi anyagot nem képeznek.

Semsey Mariska már az opera rendes tagja; kiváló messo soprán Ő a „budai szini nagyságok" közé tartozik, akikről, valamint Zichy Géza grófról most tartottam helyén valónak megemlékezni. Hogy Semsey Mariska minő tehetség, arra nézve elég tudni, hogy az opera sietett őt ismét tagjai sorába fölvenni, Országszerte jó hire van különben.

Gróf Zay Béláné Bárdy Gabi szintén a szinpadra termett. Ő valóban a szinpadra vitte egyenesen tehetségét, amenynyiben nem végzett akadémiát se, csak magán tanulmányokat. Ő vele ugy is nyert a szinészet ügye, mert Bárdy Gabi tüneményes, phaenomenalis tehetség. Gracilitása példaszerüvé vált. A népszinház kötelékébe tartozik.

Gróf Zichy Gézáról mit irjak? Van-e őneki szüksége magasztaló szavakra? Hiszen aki „Alárját" látta és hallotta, az meggyőződhetett, hogy gróf Zichy Gézában nem közönséges tehetség lakik. „Szerenád"-jában és sok más apróbb költeményében hányszor, de hányszor elgyönyörködik a lélek? A külföld is méltányolja és müvészi körutjával hódit mindenfelé.

Interpretáló müvész is és költő.

Most egy ujabb operáját, a „Falu betyárja"-t fejezte be.

Volna még sok kiváló tehetség, akikkel érdemes lenne foglalkozni, azonban a czikkünk czélja az volt, hogy a müvészetet egy-két Budán lakó müvészszel mutassuk be, nem pedig teljes kategóriát alkotni. Ha valaki kimaradt, azt csak annak a nehézségnek tudja be amelylyel ily sorozat egybeállitása jár.

Azonban nem hagyhatom említés nélkül: Stoklasz József szobrászt, szül. 1868-ban Budapesten és Markovics Iván festőt, mint akik elég repraesentatióval birnak arra nézve, hogy nevük a „budai müvészek" között foglaljon helyet. Előbbi már növendék korában is a feltünő tehetségek közé tartozott, aki „Riczá"-jával (Pálmay Ilka, mint a „Vadgalamb" paraszt lánya), „Családi kör"-ével (Arany után) s a „Phidias és Perikles" cz. reliefjével méltó elismerést aratott. A hozzá füzött várakozásunknak igyekezzék eleget tenni. „Egy lovas huszár alak" „Kortes", „Libapásztor" stb. tanulmány, valamint több kisebb-nagyobb fejtanulmányok mind avatott kezü müvészre vallanak.

„Bachans-nője" is figyelmet érdemel.

Most is egy érdekes zsáner-jelenetet fejezett be, a „Gollyát" amely a téli tárlatra jön.

Markovics Iván különösen a szerb király arczképével csinált nagyobb furórét. Egyébként a budai megrendelő közönségnek ismert piktora. Bővebben nem ismertethetem, mert mikor e sorokat irom, nagyon beteg és nem adhat kellő felvilágositást. A szerb korona egyik érdem rendével is ki van tüntetve.

Most pedig elbucsuzom a „Buda és Vidéke" szives olvasóitól abban a reményben, hogy esetleg nemsokára ismét lehet alkalmunk e lap hasábjain egymással találkozni.

Olvasóinkhoz!

Az októberi evnegyed beáltával kérjük olvasóinkat lapunk terjesztésére és annak tartalma gazdagitására. Sziveskedjenek ismerőseik körében előfizetőket gyüjteni s a „Buda és Vidékét" minden nyilvános helyre, kávéház, vendéglő, fodrász, fürdők, olvasó körök és egyletekbe bevezetni. Uj előfizetőinknek most folyó regényünk elejet megküldjük. Kérjük hátralékos előfizetőinket az előfizetési összeg beküldésére.

Lapunk a magyarosodás közlönye Buda és Vidéke hasznára szolgál, a támogatást kérjük.

Az előfizetés árai:

Egesz évre	12 korona.
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

Kiadóhivatal I. Alkotás-utcza 12/a.

Különfélék.

— **Választások előtt.** A választási mozgalmak mind a három kerületben megkezdődtek. A „Buda és Vidéke" nem lévén politikai lap, politikai birálatokba nem bocsátkozhatik s arra nem is jogosult. A „Buda és Vidéke" az eseményeket közölheti, csak minden megjegyzés nélkül. A választás I. és III. kerületben lesz élénkebb. A II. kerületben Darányi ministernek nincs ellenjelöltje . . .

— **Érdekes könyv.** Érdekes könyv hagyta el a sajtót Andrássy Gyula gróf tollából, a mü szerzője nagy jogi tanulmányaira és éles politikai megfigyelő képességére vall, az önálló tehetség és bátor birálat nyilatkozik meg a munkában a mellyel Andrássy Gyula gróf igazolta a hozzája füzött reményeket.

— **A budai körut folytatólagos kiépitése.** A duna-jobbparti városrészek fejlődése érdekében és a balparti városrészekkel a forgalmat közvetitő közlekedési vonalak szerves kiegészitésére szükségesnek tartotta a közgyülés, hogy a budai körutat a déli vasut pályaházától a Dunáig meghosszabbitsák. Ugyanakkor fölkérte a közmunkák tanácsát, hogy az erre vonatkozó javaslatait a közösen alakitandó vegyes bizottság elé terjeszsze. A megalakult vegyes bizottság azt a megállapodásait, mely szerint 1. az Attila-körúton végleges kiépitése alkalmával aszfalt gyalogjárókat épitenek s az uttestet gránittal burkolják. 2. A Felsőpalota-utczát a lépcső elhagyásával 12·3%-os lejtővel rendezik. 3. az Árpád-utczát és a Lógodi-utczát a Felsőpálya-utczával együtt véglegesen rendezik, a tanács jóváhagyta. Tudomásul vette továbbá a tanács a közmunkák tanácsának azt az értesitését, hogy a királyi palota épités bizottsága a szarvastéri leásásával, rendezésével és végleges burkolásával, továbbá a Lógodi-utcza és a két szomszédos utcza találkozásával létesitendő térség rendezési költségeihez a királyi palota épitési alapjából 20 ezer forinttal hozzájárul, ellenben a Szarvas-utcza, Kereszt-utcza, Virág Benedek-utcza illetőleg a Görög-utcza csatlakozása végett szükséges munkálatok mind a fővárost terhelik.

— **A filokszera törvény végrehajtása.** Dr. Darányi Ignácz kiadta a szőlők felujitásáról szőlőtörvény végrehajtására vonatkozó rendeleteket. Egyet ezek közül mai számunkban ismertetünk. A budai borvidékre fontos az is, hogy a miniszter borvidékenként a termelők köréből bizottságokat tog szervezni, melyek feladata az egész müveletet figyelemmel kisérni, a termelők óhajait és panaszait a földmivelési miniszterhez juttatni. E bizottságok révén maga a termelő közönség is bevonatik az egész nagy akczióba. Ez a törekvés különben meglátszik az összes rendeleteken, és arra a reményre jogosit fel, hogy ez intézkedések csakhamar átmennek a gyakorlatba, amire a földmivelési miniszteriummal és egyetértőleg a termelő közönség széles rétege fog törekedni. Az utolsó okmány az állami szőlőszeti és borászati közeg nehéz feladatait irja körül, a filloxera törvényre vonatkozólag országosan szervezett felügyelet és ellenőrzés munkájában.

— **A magyar turista egyesület kirándulása** október 11-én. Dunakesz, Somlóhegy, Fóth, Rákospalota. Ind. a máv. nyug. p. u.-ból reggeli 8 ó. 40 p.-kor. Gyaloglás 6 óra. Vasuti jegy oda-vissza 30 kr. Vezető: dr. Fialovsky Lajos. Délutáni csatlakozás: Fóthon. Ind. a máv. nyug. p. u.-ból délután 2 ó. p.-kor Rákospalotára. Gyaloglás 3½ óra. Vasuti jegy oda-vissza 30 kr. Vezető: Benkó Mihály.

— **Uj tisztviselő telep.** Neuschlos és Lord nagy kiterjedésü lágymányosi telkeiből már is sokan vásárolnak telkeket. Ezen a helyen egy szép városrész fog emelkedni. A tulajdonosok a szépitésre és felszerelésre mindent elkövetnek.

— **Diszközgyülés.** Az „Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár" alapitása 50-ik évfordulójának megünneplésére folyó évi október hó 18-án d. e. 10 órakor budai osztályában (II. ker., Fő-utcza 2. szám alatt saját épületében) rendkivüli diszgyülést tart. Az ünnepi beszédet dr. budavári Országh Sándor mondja.

— **A Csalogány-utcza kiszélesitése és egyéb.** Mihalovics Antal osztálytanácsos a budai érdekek lelkes szószólója, a középitési bizottság tagja felszólalt, hogy mivel a budai fő-utcza és gyorskocsis-utcza közt levő csalogány-utcza mindössze is csak 2.75 méter szélességü, ennek az utczának a megszélesitésére kisajátittok a fő-utcza 72. sz házat, amely különben is benyulik egészen a gyorskocsi-utczáig. Mivel ezt a kisajátitott házat mindez ideig sem rombolták le, holott a közlekedésnek szabad térre volna szüksége, kéri s fölszólaló, hogy a lakókat május 1-ére költöztessék ki s azután azonnal rendezzék az utczát. Az elnök megigérte, hogy az ügyben el fog járni. — Az Erzsébet-leányárvaház Rottenbiller-utczai épülete most már nem felel meg az igényeknek s igy szükség van arra, hogy az intézet részére uj épületet emeljenek. Már régóta keresnek erre a czélra alkalmas területet s különösen a Budán fekvő Rupp- és Kollár-féle telkek mutatkoznak leginkább megfelelőknek. A bizottság ma elhatározta, hogy ezeknek és a szomszédságban levő egyéb telkeknek megszemlélésére bizottságot küld ki, amelynek tagjai lesznek: Kun Gyula tanácsos, Heuffel Adolf középitési igazgató, Scheich Károly és Biscara Endre főv. bizottsági tagok.

— **Budai önsegélyző népbank.** Budai önsegélyző népbank az Apor-utczában mindig jobban hódit a közönség körében. Tagjai szaporodnak, s meg vagyunk győződve, hogy ez a derék intézet nagy virágzásnak fog örvendeni, a mit meg is érdemel.

— **Szüret.** Hála Istennek most már Buda és vidéke szüreteiről is beszélhetünk. A minőség jó, hanem a termés még kevés. A szőlőültetés kedve fokozódik s ha az Isten áldást ad jövőre nagyobb szüreti eredménynyel számolhatunk be.

— **Az öreg honvédek.** Dr. Balogh Sándor a budapesti honvédegylet elnöke egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben az öreg honvédekkel szemben tanusitott rideg magatartásról emlékezik. Hazafias hangu méltósággal beszél s kinyilatkoztatja a következőket: „Azért sem halunk meg. Mert eszményeink élni fognak azok szivében, kik igaz magyarok". Éljenek is mig a magyar magyar lesz ebben a hazában.

— **Halálozások.** Szabadházy Andor Budaörs község nyugalmazott jegyzőjét temették el nagy részvéttel. Szabadházy Andor vezére volt a magyar községi jegyzőkarnak s az országos jegyzőegylet megalakitásánál mint alapitó működött közre. Irodalmi uton is sikerrel müvelte a községi közigazgatást s neve mint uttörőnek fenn fog maradni. Községe érdekében sokat tett. Részt vett a megyei és társadalmi életben s mindenütt szivesen hallgatták tekintélyes szavát. — Nonn János nagyfuvaros hirtelen halállal mult ki. A derék polgár temetésén nagy gyászoló közönség jelent meg.

— **Kabel vasut.** A kabel vasut munkálatai már legközelebb elkezdődnek. A társaság megérdemli, hogy a telektulajdonosok saját érdekükben engedmenyeket tegyenek.

— **Ünnep Tárnokon.** Tárnok községében a hazafias közönség szép ünnepet üllt. Folyó hó 4-én az ezredév emlékére a bucsu alkalmából az elülltetett fák közé emlékkövet emeltek, melynek költségeit Lauturner Ignácz jegyző, Poszmik János biró, Pelzner Mihály plébános, Boris Béla tisztartó, Tauscher Dénes ispán fedezték. Pelzner Mihály plébános szép beszédben méltatta a nap jelentőségét. A közönség lelkes éljenzéssel oszlott szét.

— **Az uj hid.** Az uj hid megnyitásáról beszámoltak a napi lapok. Mi ezuttal csak azt óhajtjuk, hogy Budának emelkedéséhez, fejlődéséhez csakugyan hozzá járuljon.

— **«The Gresham» életbiztósító társaság Londonban.** E társulat 47. évi jelentése, mely az 1895. évi deczember 31-én befejezett üzletévről szól és a részvényesek 1896. évi julius 1-én tartott rendes közgyülése elé terjesztetett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az 1895-ik évben 8761 kötvény 82 267,300 korona tőkeösszegről lett kiállitva. A dijbevételek, levonva a visszbiztositásért fizetett összeget, korona 21.556,656·77 fillérre rugtak, mely összegben a korona 3.517,269·17 fillért tevő első évi dijak bennfoglaltatnak. A kamatszámla mérlege a lefolyt üzleti évben korona 6.538,218·43 fillért tett ki, és a társaság jövedelmét a dijbevételekkel együtt korona 27.094·875·20 fiillérre emelte. A társaság az elmult évben korona 10.032.755 fillért utalványozott oly követelések alapján, melyek életbiztositási kötvényekből eredtek. Lejárt kiházasitási és vegyes biztositásokra koroon 2.383,221·67 fillért, visszvásárlásokra 1.209,712·50 fillért, fizetett ki a társaság az elmult évben. A biztositási és járadékalapok a lefotyt üzleti évben korona 8.692,230·03 fillérrel gyarapodtak. Az aktivák főösszege 1895. deczember 31-én korona 147.562,080·41 fillérre rugtak. Tőkebefektetések: korona 400.778·85 fillér angol és irországi állami papirokban korona 630,212·40 fillér indiai és gyarmati kormányok értékeiben, korona 27,002.077·81 fillér idegen államok értékpapirjaiban, korona 5.651·001·56 fillér vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, korona 60.105,982 fillér vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben, korona 18.364,621.04 fillér a társaság ingatlan (ezek között vannak a társaság budapesti és bécsi házai), korona 6.556,711·77 fillér jelzálogokban és korona 28.760,694·26 fillér különböző értékekben.

— **Egy bécsi vélemény az ezredéves kiállitásról.** Az „Allgemeine Oesterreiche Kürschner Zeitung“ szerkesztőségi bizottságának néhány bécsi szücsmestere a milleniumi kiállitás tanulmányozására Budapestre jött. Ennek következtében ezen szaklap első oldalán, az iparcsarnokban kiállitott szőrmeházikónak hü másolatát hozta, és az „ezredéves kiállitás Budapesten“ czimü ismertetésében következőkép nyilatkozik róla: Szücsök közül Katzer József budapesti kiállitását emlitjük elsősorban, mint a legszebbet. Azután következik a szőrmeház elismeréstől dagadozó, rendkivül dicsérő részletes leirása, mely különös figyelmet szentelt a kiállitott kiváló ritka szép és értékes szőrmékre, melyek között kiemeli a a 3000 frt értékü kamcsatkai vidrákat, a bőrök tanulságos kikészitését és festését, egy valódi Szalskin bőrre, amelynek egyharmada (a fejrész) természetes állapotban van, a közepe nyirva, mint arany nód és az alsó harmada pedig már tökéletes Szalskint mutat, ahogy az leggyakrabban fe dolgozva lesz. Ime felsoroljuk szórólszóra a szőrmeház belsejében kiállitott szőrmeáruk leirását: Nagyon szép Nerz-, Persianer-, Sealskyn- és nyusztgallérok, csinos Perrianer Jaket virginiai vidra-gallérral, egy orosz szőrmeköpeny hosszu gallérral, egy városi bunda zsinórozással és amerikai pézsma-béléssel, néhány szép összeállitásu kocsi és szán takaró stb. Mindez oly nagyon izlésesen és elragadó szépen van elrendezve, hogy, ha magunk szücsök nem lennénk, kedvünk lett volna ebből a bájos kis házikóból mindegyikünk számára azonnal egy-egy bundát megrendelni.

A katholikus lelkészek ügye.

A katholikus lelkészek fizetésük rendezése ügyében tapasztalt huza-vona ellen már ez év augusztus havában felemeltük tiltakozó szavunkat.

E felszólalásunk folytán a polgármester az ügy sürgős elintézésére felszólitotta az illetékes ügyosztályt és kérdést intézett azon okok iránt, melyek a kedvelmes elintézés indokai.

A kath. lelkészek fizetés-rendezését az késleltette, hogy a nyári szünetek miatt a jogügyi bizottság összehivható nem volt és igy a kérdés felett nem is dönthetett.

A jogügyi osztály kegyesen kivül kedvezően fogja előterjeszteni a fizetes-rendezést a jogügyi bizottságnak és elvárható, hogy a legközelebbi közgyülés napirendjére az ügyet kitüzik és e jogos, méltányos kérelmet okvetlenül egyhangulag, minden vita nélkül magáévá teszi a főváros törvényhatósága, annál is inkább, mert itt nem áldozatkészségről van szó, hanem egy kötelességről, melyet teljesiteni kell a katholikus templomok patronusának, Budapest fő- és székvárosának. (*Főváros.*)

Magyar királyi államvasuti hirek.

— A **budapest-esztergomi** h. é. vasuton életbe léptetett mérsékelt áru jegyfüzetek érvényességének kiterjesztése Solymár, Tinnye és Leányvár-Cséd állomásokra. A magy. kir államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a budapest-esztergomi h. é. vasuton a Budagyártelepről-Pilis Csabára már eddig életbe léptetett mérsékelt áru menetjegyfüzetek a vele ugyanazon távolsági forgalomba eső Tinnye és Leányvár-Cséd állomásokra; valamint a Budagyártelepről-Pilis Vörösvárra fennalló menetjegy füzetek ugyancsak a vele ugyanazon távolsági forgalomba tartozó Solymár állomásra is érvényesek.

— **A magy. kir államvasutak szombathelyi** üztetvezetőségének kezelése alá tartozó Fehér és Tolna vármegyei h. é. vasutak Székesfehérvár-adonyszabolcsi vonalrésze Börgönd, Seregélyes és Zichy Ujfalu állomásokkal f. évi október hó 1-én a nyilvános forgalomnak átadatott. Valamennyi állomás az összes forgalomra van berendezve.

— **Hirdetmény.** Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. böröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérnemüek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Szeged állomáson f. é. október hó 13-án d. e. 9 órakor.
Arad » » » 21-én d. e. 9 órakor.

Tájékoztató.

— **Zene tanulóknak.** Sypos Antal zongoramüvész zene és ének akadémiájában a beiratások megkezdődtek. A zeneakadémia Kecskeméti-utczában a Geist-féle házban van.

— **Friss csapolás.** Fukács János „Zöld fához“ czimzett vendéglőjében minden nap kora reggel friss sör csapolás és izletes reggeli.

— **Iparügyek naptára.** Az „Iparügyek“ tizéves fennállása és jubileuma alkalmából „Iparügyek naptára“ czimmel az 1897. évre szóló naptárt adtak ki. Az „Iparügyek Naptára“ ismerteti a mult év ipari történetét, azután bemutatja az iparosok mult évi halottait, nevezetesen: Eőri-Farkas Kálmánt, Kokesch Sándort és Dörfler Györgyöt; továbbá az iparosok élő vezérférfiai közül Tichtl Frigyes miniszteri tanácsost, Szterényi József országos iparoktatási főigazgatót, Gelléri Mórt, az országos iparegyesület aligazgatóját és az ezredéves országos kiállitás főtitkárát, végül Madary Gábort, a budapesti asztalosipartestület elnökét, arczképekben és életrajzokban.

— **Egy elemi képezdét** általános, jeles eredménynyel végzett okleveles tanitónő, ki most a polgári iskola növendéke, elemi iskolás gyermek mellé correpetitornak ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban.

Nyilttér.

—

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizű gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Az „Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár“

alapitása 50-ik évfordulójának megünneplésére f. évi október hó 18-án délelőtti 10 órakor budai osztályában (II. kerület, fő-utcza 2. szám alatt saját épületében)

rendkivüli diszközgyülést

tart, melyhez a t. cz. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyülés megnyitása az elnök által.
2. Ünnepi beszéd, mondja dr. Országh Sándor, igazgatósági tag.
3. Igazgatósági jelentés és inditványok a takarékpénztár által teendő inditványok iránt.
4. Elnöki zárszó.

☛ Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyülésben részt venni s szavazati jogukat személyesen vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek az alapszabályok 18. és 20. §-ai értelmében legkésőbb 1895. évi eeczember hó végeig saját nevükre irt részvényeiket legkésőbben 3 nappal a közgyülés előtt, a takarékpénztár központi, vagy budai osztályában (V. ker., Dorottya-utcza 4. sz. alatt, vagy II. ker., fő-utcza 2. sz.) letenni.

Budapesten, 1896. évi október hó 3-án.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár igazgatósága.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
126690—39511/C. V. szám.

Hirdetmény.

A kézbesithetlen és jeles szállitmányok az üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árvezés utján délelőtt 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, mihez a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Győr állomásunkon	1896.	október	20-án.
Budapest dprt.	»	»	22-én.
Miskolcz gőm.	»	»	26-án.
Zágráb	»	»	26-án.
Szeged	»	»	27-én.
Ujvidék	»	»	27-én.
Kolozsvár*	»	»	28-án.
Arad	»	»	28-án.
Debreczen	»	»	28-án.
Bpest ny.	»	»	29-én.
Pozsony	»	»	29-én.
Brassó	»	»	29-én.

Budapest, 1996 szeptember 18-án.

Az igazgatóság.

*Kolozsvárt az árverezés »az első magyar engedélyezett árverési csarnokban« város belközép-utcza 19. sz. a. tartatik.

Ügynök

Bor, pezsgő, cognac elárusitására ugy a magán mint üzletfeleknek — felvétetik

Lobmayer János Ferencz és társánál

Budapest, Károly-körut 18. szám.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt.
22310—111/896. szám.

Pályázat.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége alá tartozó bihar-pü-pök-predeali fővonalon, valamint ennek beágazó mellékvonalain levő állomásokon, továbbá a kolozsvári üzletvezetőség, a nagyváradi üzletkezelőség, a brassói forgalmi főnökség, ugyszintén említett vonalak mentén létező osztálymérnökségek, fütőházak, szertárak és mühelyek hivatalos helyiségeiben levő valamennyi, a m. kir. államvasutak, illetve a m. kir. államvasutak kezelése alatt levő helyi érdekü vasutak tulajdonát képező órák (minden néven nevezendő zsebórák kivételével) jókarban tartása, szabályozása és javitása iránt 1897. évi január hó 1-től kezdve, 3 egymásután következő évre, ezen pályázat nyittatik.

Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik erre pályázni óhajtanak, hogy a szabályszerüen bélyegzett és képességüket igazoló bizonyitványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb folyó évi október hó 26-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkár-ág) czimezve benyujtani, vagy oda beküldeni sziveskedjenek.

Az ajánlatok külön lepecsételt boritékban küldendők be, és a boriték következő megjegyzéssel látandó el: «ajánlat a kolozsvári üzletvezetőség vonalain levő intézeti órák jó karban tartására.»

Az ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál f. évi október hó 26-án déli 12 óráig banatpénzképen 200 forintot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni vagy oda posta utján külön boritékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételtni nem fog.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az árra — szabadon választhasson

Kivávatos, hogy ajánlattevő kilometerenkénti egységárt ajánljon fel, mely czélból tájékozás végett felemlitjük, hogy vonalunk hossza 13452 kilometert tesz ki, mely vonalon 130 állomás, 34 megállóhely, 581 pályaőrház, 9 osztálymérnökség, 5 fütőház, egy fő, két fiók-mühely, egy szertár és fiók szertár létezik.

A pályaórás teendőire vonatkozó közelebbi feltételek a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályban (Emke palota I. em. 24. ajtó) tudhatók meg.

Kolozsvár, 1896 szeptember hó 26-án.

Az üzletvezetőség.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöldfához"**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az egész napon át frissen csapolt sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját terméső borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fázán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL

csász. és királyi udvari sütőmester.

Müvirag tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját terméső borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Hirdetések

a

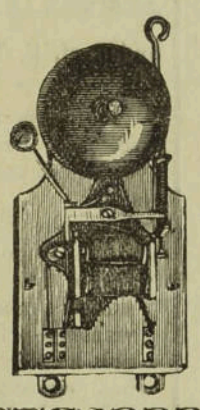
BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Azonnal kiadó egy korcsmai helyiség. Bővebbet a kiadóhivatal. 472

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Szinezett ágyat és szinezett szekrényt veszek. Czimem megtudható a kiadóhivatalban. 479

Eladó telek. Szép fekvésü budai kültelek 2000 öl eladó. Tessék tudakozódni a kiadóhivatalban. 468

2000 □ öl telek a Lágymányoson eladó. — Czimet a Buda és Vidéke szerkesztősége közli. 486

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastely. Helyben posta, vasut allomás, táviró. Szolgabirósági székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron ollalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pincze régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Fiatal ember délutáni alkalmazást keres. Levelek »Foglalkozás« czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 478

Kisebb telket keresek Orbán- vagy Mártonhegyen. Czim a kiadóhivatalban. 473

Választásokra kortes nótákat ir megfelelő dijért egy vén póéta. Hol van? Megmondja kiadóhivatal. 485

Bizalom. A ki kölcsönt keres, a ki kölcsön akar adni, a ki vesz, elad ingót és ingatlant, a ki bérbe ad, bérbe vesz, a ki valamit megakar tudni hivataloknál vagy magánügyekben; Bizalom czimen irjon levelet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalához. Két darab 5 kros bélyeg. 443

Jó szabó. Jó szabó czime tudható meg a kiadóhivatalban. A legegyszerübb és legmagasabb igényeket kielégiti. Készit magyar ruhát is. Javitásokat elvállal. 473

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy III-ad éves tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Házat keresek részletfizetésre Szent Endrén. Czimem a Buda és Vidéke kiadóhivatala mondja meg. 483

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézendők. 484

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta I-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Gazdák és cselédek. A helyszerzőnek fizetett pénznél jutányosabb és biztosabb, ha a **gazdák cselédet,** a **cselédek helyet** a Buda és Vidéke apró hirdetései utján keresnek. Igy a cselédek megmenekülnek némely megbizhatlan helyszerzőktől.

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Fél fedelü hintó jó állapotban levő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 470

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben :

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a enti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.45	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Végeladás.

Vb. «Hunnia gépgyár és vasöntőde részvénytársaság» csődtömeggondnoka ezennel közhirré teszi, hogy a tömeg tulajdonát képező ingóságok, u. m. szivattyuk. tüzfecskendők, tüzoltó felszerelések, szerszámok, szerszámgézek, kerti fecskendők, tüzmentes szekrények, fertőtlenitő gépek, vizhordó és öntöző kocsik, tömlők, csavarok, vas- és ólomcsövek, agyagcsövek, mozdonyok, vizvezetéki felszerelések, omnibuszok, kocsik ócskavas, bádog-, réz- és bőrhulladék stb. a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék mint csődbiróságnak 46162/8, 96. sz. végzésében foglalt meghatalmazásánál fogva

szabadkézből eladatnak.

Hasonlóan elfog adatni a tömeg tulajdonát képező 3555 □-öl területen felépitett gyártelep a hozzá tartozó géplakatos, bádogos stb. mühelyekkel, gép- és kazán-házakkal, vas- és rézöntődékkel, raktárépületek és lakházakkal, valamint a berendezést képező esztergapadok, gyalugépek, furógépek, prések, gépkalapácsok, gőzgépek, gőzkazánok s összes szerszámgépekkel.

A venni szándékozók az eladandó gyártelepet és raktártárgyakat a gyár helyiségében, Külső-Váci-ut 95. sz. alatt tekinthetrk meg.

Ajánlatokat a tömeggondnok vb. társaság irodai helyiségében

Andrássy-ut 1.

szám alatt fogad el.

Budapest, 1896. szeptember havában.

Dr. Krajtsik Ferencz,
tömeggondnok.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább
egyenes savanyuvíz.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder	6.—9	„
fekete kemény kalap	1.50—5	„
szines kemény kalap	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége : II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tüz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen,** valamint az ember életére

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

VENDÉGLŐ

A «Schaffler Miskához»

I. kerület Alkotás-utcza 29. szám.

1 liter tolnavidéki fehér bor az utczán át 28 krajczár.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 42. sz. (Ősz hava.) Vasárnap, október 18.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TARSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Sétány vagy élelmezési tér.

I.

A székesfőváros 40 milliós kölcsönéből, a budai oldalon létesitendő közmunkák közül legnagyobb összeggel, a vár, krisztinaváros, viziváros, országuti városrészek és az ezeket övező kerületek nevezetesen a svábhegy, zugliget, lipótmező, törökvész, rézmál és rózsadomb, gócz- és határpontján fekvő Christen-féle teleknek 180000 frtnyi költséggel most foganatositandó rendezése és parkká való átalakitása van felvéve.

A helyzet és viszonyoknak évek hosszu során át való alapos ismerete késztet arra, hogy felvessük azt a kérdést, helyes-e, e területen sétányt létesiteni, vagy sem?

Nézetünk szerint nem helyes, sőt a székesfőváros egész területén nincs talán egyetlen egy pont sem, mely épp sétánynak oly annyira alkalmatlan volna, mint a II. kerületi szénatér és avval kapcsolatos Christen-féle telek.

Roppant érdek forog itt kérdésben — s ha most az utolsó pillanatban — egy már a megvalósitás stádiumában levő ügyet, ellenvéleményünk elfogadása esetén hátráltatunk — egy Budán létesitendő nagyobb szabásu rendezést elodázunk, és az előttünk, ha Budáról van szó, sajnos nagyon is ismeretes lassu menetü ujabb tárgyalások labyrintjébe bocsájtunk, arra egyedül az a tudat késztethet, hogy ezáltal a közügynek a bevezetésben emlitett nagy területek lakosságának hasznos szolgálatot teljesitünk Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy Budapestnek a continens fővárosai közötti páratlan természeti szép fekvése mellett, egyik legnagyobb hátránya, az év minden szakában észlelhető erős légáram és szél. Ha ez Budapestnek hátránya, ugy viszont, Budapest talán egyik pontján sem érezhetni azt oly annyira, mint ép a szóban forgó területen.

Ezt a területet, tizenhárom utcza torkolata környezi (u. m. Margitkörut, Szegényház, Csalogány, Battyányi, Ostrom, Várfok, Vérmező, Logodi, Attila, Krisztina-körut, Csaba, Retek és Nagy-Rókus-utcza) melyeken át a pesti oldalról a Margit-hidon át vezető, valamint a budai főutvonalok nagyforgalmu közlekedése bonyolul le az összes Budapesten létező szárazföldi közlekedési eszközökkel, (társaskocsi, villamos és lóvonatu közuti vasut, éjjel teherforgalom a budai m. á. v. körvasuttal stb. Üdülésről tehát e helyütt szó sem lehet, mert ha bármiként locsoltatnák is e területet, — kidomborodva és kitéve a teljesen nyitott völgyből jövő éjszaki szélnek és az elősorolt közlekedési eszközök által előidézett pornak és zajnak a sétány czéljának nem felelhet meg.

De közvetlenül határos lévén a nagy kiterjedésü városmajorral, parkra e helyütt bizonyára szükség sincsen.

Ennyit a sétány vagy parknak létesitése ellen.

E telek rendezésére vonatkozó és eddig elfogadott tervek, nagy gonddal, tudással és fáradsággal van összeállitva és ha egyéb czélnak nem óhajtanók e területet fenntartani, csakis dicsérettel emlékezhetnénk meg erről.

Kötelességünknek tartjuk szavunkat felemelni az ezt a teret övező óriási terület érdekében, a mely nem azt kivánja

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (13)

(Folytatás.)

Előbb egy ismerősünk házánál, később bemutatta magát édesanyámnak és otthon látogatott meg.

— Tisztességes szándéka volt?

— Nekem nem szólt, csak édesanyámnak.

— Derék ember volt

— Egyszer azután fordult a sors kereke. Nekem ki kellett lépnem az intézetből és szolgálatba mentem. Ettől fogva került, sőt az édesanyámat megkérte, mentse fel adott szavától. Őt kompromittálja egy ilyen ismeretség. Járt ahhoz a házhoz, hol én szolgáltam és nem ismert meg.

— Semmirevaló ember lehetett, — jegyezte meg Ácszugi.

— Csak gyenge és félmüvelt. Nem ő a hibás, hanem inkább a társadalom, mely előitéletekben beteg, a mit gyógyitani kellene. Azért, hogy valaki cseléd, az nem becstelen. Végre is segiteni kellett anyámon.

— Helyesen cselekedett, Getrud kisasszony. Az az ember egy nyomorult.

— A világért sem. Igyekező fiatal tanitó, kinek jövőjében reménykednek. Kiválik társai között. Nem gondolkodik önállóan. Ugyan kérem, képes volna ön egy leánynak, aki szolgál, komolyan udvarolni?

Ez a kérdés ugy meglepte Ácszugit, hogy nem felelhetett rá egyenesen. Csak kerülgetett

— Tetszik tudni kisasszony, én is ilyen beteg lelkü ember voltam, mig lelkem itt Rábolcson ki nem gyógyult és az embereket meg nem ismertem. Egymásután vesztettem el és vesztem folytonosan ferde nézeteimet. Lehet, hogy reám nézve is kellemetlen lett volna a helyzet akkor, de most másként gondolkodom. A lélek szanatoriumára elkerülhetlenül szüksége van a társadalomnak. Amit az ember gőgje elront, azt a fü és fa megjavitják. Falu nélkül — ha a falusi életet igazán látjuk és tanulmányozzuk — a lélek nemessége képzelhetetlen. Ma én nem a foglalkozást, nem a ruhát tekintem, hanem az embert.

— Mert nem él most a társadalomban. De ha ott élne, mint ő, ugy csak ugy cselekszik. Társai izgatták. Te egy cselédet akarsz elvenni! Hiszen ez elzüllés. Nem tisztelik azt az akaraterőt, mikor egy müvelt nő a sorstól üldözve, mások szolgálatába lép, hanem elitélik

— Én megkoronáznám ezt az erényt.

— Ezekben a körülményekben kellene lenni, hogy itélhessen. E nélkül nem igaz biró. Lehet, hogy az a lélek, mely nem erős, beteg, de a társadalom a másik állapotot tartja annak. Ön ma uri ember. Van bálványozott menyasszonya. Ma még az uri rendhez tartozik, holnap kénytelen szolgának állni. Követné-e menyasszonya?

A felelettől Évi néni mentette meg, aki erélyesen hangoztatta:

— Bolond a világ. Bolondok az emberek Bizony gyógyitani kell az emberek lelkét, ha fonákjáról gondolkodnak. Én is cselédleány voltam. Megőriztem a becsületemet és ma Menyétes Mártonné vagyok, nem cserélnék senkivel. Mivel lenne különb a helyzetem és a tisztességem, ha az uram valami tintanyaló lenne? Oda se neki, leányom. Majd férjhez adlak én egy becsületes emberhez.

— Nem olyan könnyü az, kedves nagyasszonyom.

— Azt hiszi az ur?

— Az! en.

— Ugyan miért?

— Feledni nehéz, különösen, ha szerettünk. Meg kell bocsátani.

— Ilyen léha embernek soha.

— Nagyasszony bocsátana meg legelőször.

— Én-e?

— Igenis, a nagyasszony.

A nagyasszony méregbe jött.

— De biz ide az az ur a lábát soha be nem teszi.

— Még bünbánattal sem?

— Nem.

— De ha a huga még most is szereti.

— Szereted, Gertrud?

— Szeretem.

— No akkor csak mielőbb állitsa fel az ur azt a lélekispitályt, mert abban annyi lesz a vendég, hogy nem fér bele a faluba.

— És ha ez az ember kigyógyultan bünbánattal áll a nagy asszony elébe?

— Elkergetem.

— Hát a kisasszony?

hogy itt park létesüljön, mert támadhatatlan tény, hogy az itt már évek óta fennálló élelmezési piaczra e helyütt égető szükség van, sőt, habár tudjuk, hogy nehéz lenne az elfogadott II. kerületi vásárcsarnok elfogadott helyétől, a máris ettől a helytől infisciált elméket elvonni és a nézetünk szerint minden tekintetben ennek czéljainak megfelelőbb Christen-féle telekre való épitésnek megnyerni, mégis merjük e czélra a Christen-féle telket határozottan ajánlani.

De a II. kerület fejlődése, a már elősorolt városrészek és a minden elébe gördített nehézségek daczára szépen fejlődő kültelek tagadhatatlan szüksége elvitázhatlanul parancsolja, hogy a II. kerületi vásárcsarnok, ne a szük fő-utczába a legkeskenyebb utczáktól környezett helyre, a szintén parkká átalakitandó Bomba-téren épüljön, a középületekkel tultömött (mert itt találjuk máris az Irgalmasok kórházát, evvel szemben ennek tébolydáját, a Pálffy-téren müszaki kaszárnya épül, mellette a Flórián laktanya és templom, evvel szemben a cs. és kir. katonai ágyraktár, továbbá a három nyul-kaszárnya, Erzsébet apáczák temploma, kórháza és klastroma, a szent-Anna templomot és plébániát, a hitelbank gőzmalmát, a pénzügyi palotát, katonai müszaki raktárt, kapuczinusok temploma, zárda és iskolát stb.) ipartól és kereskedelmétől ezek által megfosztott fő-utczát ne szaporitsák egy ujabb középülettel.

Krans Alajos.

Sokak kedvéért.

Közöltük nem régiben, hogy Perczel Dezső belügyminiszter itt Budán vett ki lakást és pedig D. Kovács Pál disztéri házában. Itt van a hivatala, itt is lakik. Ha mások is igy tennének ugy Buda lakossága számban és tekintélyben gyarapodnék.

A mi hivatalnokaink, elöljárósági és rendőri hivatalnokaink közül többen nem laknak a kerületben. Ezzel az ügygyel érdemes foglalkozni, mert az itt nem lakás káros a községi és rendőri közigazgatás menetére. Ajánljuk a polgármester és főkapitány urak becses figyelmébe és várjuk az intézkedést, hogy e viszásság megszünjék.

A többi tisztviselőnek kik áliam és magán hivatalokban vannak czélszerü, az elöljárósági és rendőrségi tisztviselőknek itt kell lakni. A kapitányság és elöljáróság személyzete nem müködhetik sikeresen, ha itt nem lakik, ha a közönséget nem ismeri. A rendőri tevékenység természete az, hogy a hivatalon tul is folytonosságban van. Nem lehet azt tudni, hogy egy kapitányra mikor van szükség.

Csodálkozunk a felett, hogy az erélyes főkapitány ezt elnézi, mert az a kapitány ki kerületében nem lakik, annak társadalmi életében részt nem vesz nem töltheti be hivatalát ugy a hogy ezt annak fontossága megkivánja. Tudjuk jól, hogy a rendőrség tevékenységében ott van a kultur politikai hivatás.

A mely kerületi rendőrtisztviselő ezzel nem törődik az nem ismeri hivatalának rendeltetését, nem ismeri kerülete szükségeit mit neki ellátni kell. Nem elég minden esetben az inspektiós, sokszor a főnökre gyorsan van szükség, mert őt terheli a felelősség.

Azok az állami tisztviselők, kik itt hivatalnokok nem kötelezhetők az itt lakásra, de nekik is kényelmesebb ha itt laknak. Közülük a lakás viszonyok javultával sokan telepednek itt le különösen akkor, ha Buda olcsóbb árakkal versenyez . . .

A budai élet kellemesebb, a társaság kisebb, jobban ismeri egymást. A tisztviselő itt csakugyan otthon van, mig a másik parton szét van szórva.

Ajánljuk ezeknek az előnyöknek megfigyelését.

Utasitás

az állami szőlészeti és borászati szakközegek számára, az 1896: V. t.-cz. végrehajtása körül teljesitendő szolgálatukra nézve.

Minthogy a phylloxera által elpusztitott szőlők felujitásának előmozditásáról szóló 1896: V. t.-cz. végrehajtása tárgyában egyidejüleg kibocsátott rendeletem s az azzal összefüggő kiadványaim az általános érdekü s főleg a közönséget érintő s annak tájékoztatására szánt határozmányokat tartalmazzák, a törvény végrehajtása során teljesitendő ama szakszerü szolgálatra nézve, a melynek ellátása az állami szőlészeti és borászati szakközegek feladata leend, a jelen utasitást adom ki.

1. §. Az amerikai szőlővessző-szaporitó anyatelepek létesitése és szőlőoltványok készitésének előmozditása tárgyában egyidejüleg kibocsátott „Hirdetés“-ben megjelöltem azt az utat s a módot, a melyen haladva, illetőleg a melyet követve az 1896: V. t.-cz. 1. §-ának *a*) pontjában elrendelt feladat megvalósitására törekszem.

E „Hirdetés“ alapján teendő intézkedéseim eredményeképen keletkezni fognak:

a) állami,

b) vállalati és

c) közérdekü amerikai szőlővessző-szaporitó anyatelepek és szőlőoltvány-telepek.

2. §. Az állami telepek felállitása és berendezése iránt esetről esetre fogok intézkedni.

Minden állami telep kezelése annak a szőlőszeti és borászati felügyelőnek, illetőleg állami szakközegnek lesz a feladata, a kinek kerületébe az illető telep esik, illetőleg a ki annak kezelésével meg fog bizatni.

A kezelés a fennálló, vagy jövőben kiadandó szakszerü és számadási utasitások értelmében teljesitendő s szoros kötelessége minden állami szakközegnek a kezelésére bizott telepet teljes ügyszeretettel, buzgósággal és szakismereteinek gyarapitása mellett, tapasztalatainak a gyakorlat s az utasitások által szabott korlátok közt legjobb tudása szerint való alkalmazásával lelkiismeretesen gondozni.

Az állami telepek czélja és hivatása első sorban gyakorlati lévén, azok berendezésénél és kezelésénél mindaz kerülendő, a mi csak, vagy legfőképen kényelmi, szépészeti, vagy fényüzési igényeket elégitene ki. Ellenben elvárom, hogy a szakközegek felterjesztendő jelentéseikben mindazokat a berendezéseket, kezelési módokat és munkálatokat javaslatba hozzák, a melyek alkalmasak arra, hogy a czél (t. i. minél több és minél jobb anyagnak viszonylag minél csekélyebb előállitási költséggel való termelése) minél tökéletesebben eléressék.

3. §. „Hirdetés“ A) részében megállapitott feltételek alapján a kerületében keletkező vállalatokról köteles minden szőlészeti és borászati felügyelő, vagy felügyelői teendőkkel

---

— Én, — felelt Gertrud — most még nem tudnék megbocsátani, de különben is erről nem lehet szó. Nem tudja, hova lettem. Azt hiszi, hogy teljesen elszülöttem, mint cseléd.

A napi kötelesség hivta Évi nénit és Gertrudot. Demeter egy ideig egyedül maradt, de később összeakadt Benczével, a Gertrud testvérével.

A mészárszéket csukta be épen. Már egészen maga kezelte. Menyétes uram fünek-fának élt. Járta a mezőt, a rétet, a szőllőt, erdőt, no meg a vásárokat, a hol vágni valót vett.

Bencze csinos, urias kinézésü fiatal ember volt. Értelmes és alkalmazkodni tudó. Senki sem tartotta volna őt pinczérnek, vagy mészároslegénynek. Tisztán, divatosan öltözködött. Ugy nézett ki, mintha skatulyából vették volna ki.

Egy könyv volt a kezében, azzal akart kimenni a kertbe, hogy egy kicsit olvasson. Szabad óráiban mindig könyveket bujt.

Hová, hová, Fányi ur . . .

— Megetetem egy kicsit a lelkemet.

— Szeret olvasni?

— Ez az egyetlen szenvedélyem. Minden pénzemet könyvekre költöm.

Ácszugi soha életében nem vett könyvet. Megszégyenitette ez a mészároslegény. Nem ért rá élvezeteitől és czimborái udvarlásától, hogy lapoknál egyebet olvasson. De ezeket elolvasta egész addig, hogy: Nyomatott Budapesten.

— A könyvek a jóbarátok, — szólt, hogy valamit mondjon.

— Vigasztalni is tudnak. A szegény testvérem kétségbeesett volna, ha nem olvasna. A könyvek felejtetik a bánatát.

— Most beszélte el a nénjének . . .

— Ugy-e nevezetes állapot?

— Nem közönséges eset.

— Könyvekből is ritkán olvasunk ilyent.

— Pedig jobb sorsot érdemelne . . .

— Nagyon jó leány. Én megakartam fojtani azt az embert. Kérdőre nem vonhattam.

— Miért?

— Tetszik tudni, hogy én pinczér voltam és nem gavallér, igy visszautasitotta volna az elégtételt. Mi még mindeddig nem vagyunk bevéve a társadalomba. A szolga, a cseléd az nem igazi ember.

— Mit vár ön egy beteg társadalomtól?

— Mi nem segithetünk rajta. Senki sorsát nem lehet megváltoztatni, csak önállósággal és függetlenséggel. A pinczérből gazdag vendéglős lesz, a cselédből maga asszonya és mindjárt más a helyzet. Majd ha én is a magam urává emelkedem, velem is másképen beszélnek. Én dolgoztam és lenéztek a henyék, a semmit nem tevők, a más kontóján élő korhelyidomitók.

— Nem igazi a mérték.

— Bizony nem. De hát hadd folyjék arra a viz, a merre indult, a folyását nehéz változtatni.

— Hanem szabályozhatjuk . . .

Ácszugi a maga semmiségét soha ugy nem érezte, mint mikor ez a legény olyan lenézve beszélt az ő mult állapotáról. Tekintetét a földre meresztette. Restelt szemeibe nézni. A párbajképtelenségről alkotott véleménye velejéig megrázta.

Ő van felül, a kinek alól kellene lenni.

Meglehet, hogy ha ő kérne valakitől elégtételt, szóba jöhetne, kicsoda, micsoda. Hányan vannak pedig olyanok, mint ő.

Bencze nem vette észre ezt a tépelődést Nem alkalmazta a pinczér éleslátását. Eszébe sem jutott, hogy ez az ur is egy példány azok közül, kiket oly lesujtóan itélt el előbb.

— Nehéz azt a folyót szabályozni — folytatta a felvetett tárgyat — csak olyan nehez, mint a megtörténtet meg nem történtté tenni. Vigyázzon ki-ki a szivére, ha lehet és zárja el, ha sorsa mostoha.

— Szegény ember nem szerethet?

— Nem volna szabad szeretni, mert a körülmények rabszolgája. De a szivnek parancsolni nem lehet. A körülmények okozták hugom boldogtalanságát. Ha szolgálatba nem kénytelen állani, ugy ma azé, akit szeret.

— Ezzel az emberrel boldogtalan lenne.

— Ha meg nem változott volna, igen. Az én nővérem egy müvelt, kedves nő, képes lett volna átalakitani az eszejárását. No de majd megtalálja a magáét . . .

— Én azt hiszem, Gertrud kisasszony közönséges lélekhez nem megy soha.

— Magam is. Legyen az egy nemes érzésü gyöngéd paraszt ember, ha elfelejteti azt az egyet, a régit és becsülni tudja, erre érdemes, megosztja sorsát . . . De lássa, uram, a köd most is rajta van; kocsmárosleány számba jön, akihez, azt hiszik, nagyon könnyü a közeledés. Csak egy sértő mozdulat, vagy pillantás és Gertrud ezt el nem feledi soha. Szive sebzett. Adja Isten, hogy meggyógyuljon.

— Adja Isten.

(Folyt. köv.)

megbizott állami szakközeg a jelen utasitáshoz 1. alatt csatolt minta szerint pontos nyilvántartást vezetni s kellően ellenőrizni, hogy a vállalkozók az emlitett feltételek- s az azok alapján kötendő szerződéseknél fogva teljesitendő kötelezettiségeiknek mindenben megfeleljenek.

Jelesül kötelesek arra felügyelni s azt ellenőrizni, hogy a vállalkozók vesszőszaporitó anyatelepei fajtiszták legyenek és mind azok, mind az oltványtelepek a szakszerüség s az egyidejüleg kibocsátott „Szőlővessző- és szőlőoltvány-üzleti szokások“ követelményeinek megfelelően kezeltessenek, — hogy az összes munkák helyesen végeztessenek, — s hogy azokban az esetekben, a melyekben a vállalkozóknak oltványok készitése czéljából amerikai alanyfajtáju vesszők beszerzése meg van engedve, ez a beszerzés a feltételek értelmében történjék és bejelentessék.

Különösen szigoru felügyelet és ellenőrzés gyakorlandó a „Hirdetés“-ben foglalt feltételek 4. pontjából folyólag az iránt, hogy az oltványok kellő gonddal válogattassanak ki, — a nem tökéletes oltványok megsemmisittessenek, — a megrendelőknek csak tökéletes oltványok szállittassanak, — s a feltételek 5. pontjában foglalt ama kikötésnek, mely szerint szőlővessző- és szőlőoltványok csak a hazában s itt is első sorban az 1896: V. t.-cz. 5. §-ának s a végrehajtási rendelet 1. §-ának rendelkezései alá eső hegyi borvidékekre adandók el, érvény szereztessék.

4. §. A „Hirdetés“ B) részében foglalt rendelkezések alapján a kerületében keletkező közérdekü telepekről köteles minden szőlészeti és borászati felügyelő, vagy felügyelői teendőkkel megbizott állami szakközeg a jelen utasitáshoz 2. alatt csatolt minta szerint pontos nyilvántartást vezetni s az illető testületeket, érdekköröket stb. telepeik és oltási üzemük kezelése tekintetében kellően ellenőrizni, nekik s szükséges utbaigazitásokat és szaktanácsokat megadni s teljes erélylyel oda hatni, hogy ezek a közérdekü telepek is amaz elvek szerint kezeltessenek és gondoztassanak, a melyek a jelen utasitás 2. §-ában az állami telepekre vonatkozólag állapittattak meg.

Különösen kötelesek az állami szakközegek a felett őrködni, hogy az emlitett „Hirdetés“ B) részében az a—d) pontokban kikötött feltételeknek teljes mértékben érvény szereztessék.

5. §. Ha az állami szakközeg azt tapasztalná, hogy a 3. §-ban emlitett vállalkozók s a 4. §-ban emlitett érdekkörök a megállapitott feltételeknek bármiben is eleget nem tesznek, köteles az észlelt hanyagságról, rendellenségről. mulasztásról. vagy visszaélésről a földmivelésügyi miniszternek indokolt s a szükséges adatokkal igazolt jelentést s az illető vállalat, vagy közérdekü telep irányában követendő eljárásra nézve javaslatot tenni.

6. §. Az állami szakközegek kötelesek oda hatni, hogy az érdekeltek szőlővessző- és szőlőoltvány üzleteikben az egyidejüleg kibocsátott „Szőlővessző- és szőlőoltvány-üzleti szokások“-hoz ragaszkodjanak s azok alkalmazását kössék ki.

Ha az állami szakközegek abba a helyzetbe jutnak, hogy akár birói eljárás során, akár azon kivül szőlővessző-, vagy szőlőoltvány-üzleti kérdésekben szakvéleményt adjanak, kötelesek azt az emlitett „szokások“ figyelembe vételével nyilvánitani; ha pedig egyes esetekben legjobb meggyőződésük szerint azoktól eltérőleg volnának kénytelenek nyilatkozni, kötelesek eltérő véleményüket alaposan indokolni.

7. §. A törvény 1. §-ának b) pontja szerint létesitendő tanfolyamok szervezése s azoknak az állami és közérdekü telepekkel való összekapcsolása, a viszonyokhoz képest esetleg más módnak is figyelembe vételével való rendezése iránt külön fogok intézkedni.

8. §. A törvény végrehajtása iránt kibocsátott rendeletem 14. §-a szerint szervezendő bizottságoknak az állami szakközeg a maga kerületében hivatalból tagja leend. Ennélfogva kötelessége e bizottságokkal élénk érintkezésben állani, azok üléseiben részt venni, s minden felvilágositást megadni, azokat eljárásukban támogatni, s viszont azok támogatását saját eljárásában a közönség irányában igénybe venni.

9. §. Az 1896: V. t.-cz. 18. §-a szerint a felujitási kölcsönmüvelet érdekében szükséges felügyeletnek, ellenőrzésnek és utmutatások megadásának feladata a földmivelésügyi minisztert illeti meg, a ki azonban e feladatnak tényleges helyi gyakorlását saját főfelügyelete és folytonos ellenőrködése mellett a kölcsönt adó pénzintézetre átruházhatja.

A fenti feladatt tényleges helyi gyakorlását a Magyar Agrár- és Járadékbankkal kötött szerződésnél fogva a törvény emlitett intézkedése alapján a nevezett bankra tényleg át is ruháztam.

A bank az általa teljesitendő helyi felügyeleti és ellenőrzési szolgálatra nézve általam jóváhagyandó szervezetet fog létesiteni, a melyet az állami szőlészeti és borászati szakközegekkel annak idejében közölni fogok.

Az állami szolgálati szervezet feladata tehát a földmivelésügyi miniszternek fentartott főfelügyelet és folytonos ellenőrzés gyakorlása leend.

Ezt a szőlészeti és borászati felügyelők, illetőleg a felügyelői teendőkkel megbizott állami szakközegek utján kivánom teljesiteni akként, hogy minden felügyelőnek, vagy felügyelői teendőkkel megbizott szakközegnek ezennel meghagyom, hogy a törvény végrehajtása iránt kibocsátott rendeletben megjelölt borvidékeken folytonosan éber figyelemmel kisérje, hogy miként és minő eredménynyel halad kerületében a szőlők felujitása a törvény alapján, erre minő eszközök alkalmaztatnak s miként müködnek és járnak el a bank megbizottai és alkalmazottai.

Ez a feladat általánosságban; a különleges teendőkre nézve pedig a következőket rendelem.

10. §. A végrehajtási rendelet 6. §-a szerint a kölcsönök megadásánál figyelembe veendők:

1. a sorrendet illetőleg, hogy a felujitandó szőlőterület oly hegyi borvidéken van-e, a hol a szőlőtermelés a lakosságnak kizárólagos vagy legalább elsőrendü foglalkozását és kereseti forrását képezte;

2. hogy a felujitandó szőlő hegyi szőlő volt-e, s hogy azt a phylloxera már elpusztitotta, vagy pusztitja-e;

3. hogy az illető terület szőlővel való beültetésre az adott viszonyok között alkalmas-e.

Figyelembe veendők végül:

4. a folyamodó személyi hitelképessége, vagyoni helyzete és személyi tulajdonságai abból a szempontból, hogy biztositottnak tekinthető-e nála a kölcsön helyes, czélravezető és sikeres felhasználása.

A 4. pont alatti kellékre vonatkozó adatok beszerzése a bank feladatát képezi ugyan, az állami szakközeg azonban szintén köteles e tekintetben mindig nyilatkozni s nyilatkozatát a jelen utasitáshoz 5. alatt mellékelt minta szerint kiállitani.

Az 1., 2. és 3. pont alatti tárgyi kellékek jelenlétének, vagy hiányának megállapitása teljesen az állami szakközegek ügykörébe tartozik.

A fentiek teljesitése czéljából a következő eljárás követendő.

A kölcsönfolyamodványok a nevezett bankhoz, vagy annak vidéki, vagy helyi megbizottjához fognak benyujtani.

Az egy vidékről származó folyamodványok a bank, illetőleg annak megbizottja által időszakonként át fognak adatni az illetékes kerületi, vagy megbizott állami szakközegnek.

Az állami szakközeg az ekként hozzá áttett folyamodványokat, a jelen utasitáshoz 3. alatt csatolt minta szerint, vármegyénként külön készitendő nyilvántartási könyvbe bejegyzi s aztán sorban kiszál mindazoknak a területeknek a helyszinén való megszemlélésére és megvizsgálására, a mely területekre a kezénél levő folyamodványok szerint kölcsönök kéretnek.

(Vége köv.)

Szépitési bizottság.

A „Buda és Vidéke“ emelésére, terjesztésére alakult bizottság elhatározta, hogy a lap utján a lap érdekében nagyobb mozgalmat indit Buda és vidéke közgazdasági, épitési, szépitési és közmüvelődési ügyeiért s legfőkép a magyarosodásért. A magyarosodás ügye nem halad elég sebesen. E kérdést a bizottság az erőszakos fegyverek kerülésével lapunk utján óhajtja megoldani akként, hogy lapunkat Budán és vidékén nem magyar ajkuak kezeihez dijtalanul juttatja és gondoskodni fog a tartalom megmagyarázásáról, lelkészek és tanitók utján, hogy annál könnyebb legyen a magyar egyesület és magyar iskola egyesület munkája.

Bizalmas felszólitásokat intézett a végrehajtó bizottság a lelkes hazafiakhoz, hogy a német ajkuak számára rendeljék meg a Buda és Vidékét, melynek már eddig is szép eredménye van . . .

A bizottság itt helyben és a vidéken, hogy mozgalmának gyakorlati sulyt adjon megalakitja központi szervezettel ezenkivül a szépitési bizottságokat minden községben. Összeköttetést hoz létre mindenben, hogy Buda legyen Dunántul szive.

A Buda és Vidéke terjesztésére alakult bizottság a tél folyamán több felolvasást és mulatságot rendez, hogy czéljai elérésére a magyarosodás fokozására, a közmüvelődés izmositására, minél több eszközzel rendelkezzék, és ezeknek előmozditására a társadalmat ösztönözze.

A bizottság nemsokára megtartja évi gyülését a mikor egy befolyásos elnököt választ az ügyek élére . . . s nyilvánosan elszámol müködéséről.

A végrehajtó bizottság ezenkivül szervezi a budai irók és müvészek társaságát, hogy a Buda és Vidéke még tartalmasabb legyen és szellemi tőkéje az irók és müvészek részvételével erősödjék.

Szóval a bizottság Buda és vidékének érdekében fokozni óhajtja a „Buda és Vidéke“ elterjedését és hatását és ehez a munkához minden hazafit meghiv.

Büttel János,
a végrehajtó bizottság
intézője.

Magyarvilág Budán.

Irta: **Tarczai György.**

I.

Delet ütött a rokkantak palotáján a fióktorony órája. Szilágyi Márton elhagyta Pestvármegye székházát, ahol hivatala volt. Az utczák hemzsegtek a sok járókelőktől: két nap mulva nyilik meg Budán a II. Lipóttól összehivott országgyülés, az első, melyet itt harmadfélszáz év óta tartottak. A III. Károly bőkezüségéből épült hatalmas háztömeg előtt egész sereg ember ácsorgott; a messze vidékről felkerekedett jövevények sorában kivált egy-egy czifra ruhás követ aranysujtással ékes vidéki nemes, diszbe öltözött hajdu vállas alakja. Valamennyien a későbbi Károly-kaszárnya oszlopos kapuinak faragványaiban gyönyörködtek amelyeknél különb diszitéssel hir szerint, a bécsi Burg homlokzata sem dicsekedhetik.

A pestvármegyei nótárius a szervita atyák kertje felé került, hogy ne kelljen dulakodnia a tolongásban. Átment az uri-utczába, hol ebéd előtt a pesti fiatalság sétálgatni szokott; de itt is tele volt a kövezett oldal emberekkel s neki eszébe jutott, hogy ma bizonyára még nagyobb lesz az asztalnál szorongók száma a hét a választóban az „arany sas“-ban.

Jó lesz, ha szobámba hozatom az ebédet gondolta s azzal befordult az utcza sarkán, hogy a hatvani kapu mellett levő legény lakására térjen.

Jól eső érzés vett rajta erőt, midőn otthonában nyugodtan elköltvén ebédjét, pipára gyujtott. Ma nem zaklatta senki, mint tegnap is a vendéglőbeli uj ismerősök, akiknek töviről hegyire el kellett beszélnie, hogy mily fényes volt az a proczesszió, mellyel a hat év óta

Bécsben elzárt szent koronát Budára hozták. Harangzugás, ágyudörgés közepette vonult fel a nagyszerü menet; a budai fiatalság lóháton, a két város szenátorai gyalog, a megyék, városok küldöttei szemkápráztató diszben s aranyos hintón, a nemzet féltett kincse nagyobbnál-nagyobb urak ragyogó kiséretével. Vasárnap volt, enyhe februáriusi délután. Buda utczáin ötven hordó bort veretett csapra a magisztrátus, miközben a meghivott urak az országbiró lakomáján mulattak. Este kivilágitották a házak ablakait, csupán Nagy-Boldogasszony piaczán ezer gyertya fénye lobogott.

Szilágyi Márton csak a pesti partokról látta a kivilágitást; olyan volt a várhegy, mintha az égbolt csillagos kárpitja borult volna reája. Magán a meseszerü ünnepen, melyet József császár halálának hire sem tudott megzavarni, nem vett részt még nézőként sem, ismerőseinek is csak barátai elbeszélései nyomán beszélt róla. Négy hónap mult el a korona hazahozatala óta, hanem az ő szivén még most is olyan lelkiismeretfurdalásszerü érzés vesz erőt, valahányszor eszébe jött mulasztása. Őszszel még Budán lakott nagybátyjánál, Szlatini Ferenczné, akit akkor választottak meg polgármesternek, midőn az egyetemet a királyi palotából Pestre helyezték át. Onnan járt át a hajóhidon naponként az előadásokra később a vármegye házára. Mikor aztán Léderer Paulina, a királyi kincstár egyik hivatalnokának leánya, aki apjával együtt Budára, végkép áthurczolkodott hütlen lett hozzá, elkeseredésében megfogadta, hogy a lábát sem teszi be többé a a jobbparti városba.

Szilágyi Márton felsóhajtott. Német volt a kékszemü, fekete haju szépséges leányzó; de észbontó nézésével, kecses mozdulataival, gyakran pajkos jókedvével rabul ejtette az ő komoly szivét. A nagybátyja révén ismerkedett vele. Pauline sokat kaczagott az ő nyakatekert német beszédjén s ez ingerkedés közben ébredezett szerelmük. Nyáron már azt hitte, hogy fél év mulva, farsangkor megülik az eljegyzést. Ám szüretkor Budára került valamelyik német hivatalnok külföldi egyetemeken tanult fia, Alpenroszt Pompejusz s ez holdvilágképével, vállára leomló hajporos fürtjeivel elhóditotta tőle kedvesét. Pauline a szüreten muzsikált, a német diák is értett hozzá s a magával hozott uj nóták érzelmes melódiával behálózta az ábrándos leány szivét. A heves vérü Szilágyi azonban nem kutatta, hogy mivel nyerte meg vetélytársa a leány rokonszenvét, büszkén fordult el tőle, midőn észrevette, hogy hidegen bánik vele. Hanem azért most is sajogni kezdett szive, amint hütlen kedvesére gondolt; de csakhamar erőt vett fájdalmán, s daczosan határozta el, hogy most sem fog fölmenni Budára, nem nézi meg, mint vonul a templomba az országgyülés a nemes ifjak szinpompás banderiumával.

Még azt hihetné, hogy utána másztam fel, mormogta, miközben kialudt pipájának felélesztéséhez fogott. Az ajtón kopogtattak. Szilágyi kezéből kiesett a füstölő szerszám, maga pedig majd hogy hanyat nem vágódott nevettében a betoppanó alak láttára. Veiler Teobald volt, Pauline távoli rokona; de megvedlett külsejével végtelenül kaczagtató figurának látszott. Hamuszinü frakkja helyett ökölnyi sujtásokkal ékes dolmányt viselt, fölötte sovány lábszárain magyar nadrág feszült, csattos czipőit ránczos csizmával cserélte föl s tányérnyi tarajos sarkantyuval. Váláig leomló fürtökkel, hajporos czopfal, körül teremtettézett szőke fejét tüskésre nyiratta. Oldalán hatalmas fringia lógott, melyre Kinizsi Pál is büszke lehetett volna, kezében darutollas medvebőrsüveget szorongatott, noha nyárelője volt.

— Isten hozott, Tébikém, üdvözölte a magyar fiu váratlan vendégét, mire kitörő kaczagását elfojthatta.

Hát farsang van Budán, hogy maskarának öltöztél?

A német sértődve vonogatta vállát, majd hátborsóztató kiejtéssel magyarul szólalt meg.

— Csak nem gunyolódni. Ez a legujabb módi Budán. Holnapután a mesteremberek is magyar ruhában állnak sorfalat az utczán. Magyarok vagyunk mi is, a szent korona gyermekei. S maholnap csak a kutya fog beszélni Budán németül.

Az a lelkesedés, melyel a magyarok a szent koronát hazahozták a budai svábokra is átragadt. A szemkápráztató pompa, melyet akkor láttak, mámoritólag hatott gyermekes kedélyükre. Vén Budavárában fölvirult a paszomántosok mestersége, akik legalább vásárokon adhattak tul portékájukon, a budai esküdtek is nem a várbeli Spullernél, hanem egy viziárosi szegény magyar szabónál varratták ezentul ruháikat. Mire az országgyülésre felgyülekeztek a világ négy tájékáról a vendégek, külsőleg magyar világ volt Budán. Szilágyi Márton mesének tartotta, amit német látogatója nyakatekert szavaival elbeszélt. Itt Pesten a sok rácz mesterember, görög kalmár, bolgár kertész, a környékbeli svábfalvakból betekintő parasztok, német és vallon katonák s egyéb jött-ment népség kavarodása most is oly benyomást tett a kis magyar szigeten, a vármegyeházán megforduló emberekre, mintha nem hazájuk közepén, hanem valami bábeli városban laknának. A vidékről felkerült szálláskereső magyar vendégek csak több szint kevertek az utczák amugy is tarka sokadalmába s magyarosabb jelleget legfeljebb a Rákoson, a város falain kivül álló szálló házaknak, a korcsmáknak kölcsönöztek kis időre.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Martinyi Dezső.

Pomáz község érdemes jegyzőjét mutatjuk be olvasóinknak, ki ugy jelleme, mint képességeinél fogva disze a magyar jegyzői karnak.

Pomáz emelkedése az ő érdeme. Pomáz jövője érdekli Budát, mert Pomáz nyaraló hely és vásárlója ellátója a budai piacznak.

Martinyi Dezső örökölte anyja nemes gondolkodását és tiszteletreméltó jellemét, jó szivét.

Nem áll ő ki a kirakatba, nem repül viaszk szárnyakkal olyan dolgok felé, melyek hatásköréhez nem tartoznak. Nem kapaszkodik, de helyét emberül tölti be és legnagyobb büszkesége az, hogy községe boldoguljon, virágozzék.

Olvasottsága, készültsége nem mindennapi. Véleménye irányadó lehet minden ügyben és minden körben.

Hivatásának él és nem kalózkodik olyanokban, melyekhez köze nincsen. A ki egy pillantást vett Pomáz községházába az meglátja, hogy példás és követésre érdemes rend van ott.

A társaságban müvelt modoráért és szerénységéért kedvelik. Beszéde talpraesett és minden szavából kiérzik a szellemes ember.

Szivét megérintette a balsors csapása. E csapást férfiasan viseli. E csapás közben tanusitott oly jellemet, melynek párja nincsen.

A magyar jegyzői karnak egyik legképzettebb tagja, ki bármily más állást is jól be tudna tölteni. Pályáját szereti, a közönség érdekében készséggel buzgólkodik és terjesztője a közmüvelődésnek.

A „Buda és Vidéke“ szerkesztőjének gyermekkori barátja, ki szivesen emlékezik vissza a Martinyi-ház patriárchális életére, a jó anyára és a szorgalmas, kedves testvérekre.

Magy. kir. kertészképző intézet.

Magyarországon 100 keresettel biró egyén között 64 foglalkozik földmüveléssel és 9 iparral, s mégis az iparosok képzése mennyivel magasabban áll, mint a földmüvelőkké. A földmüvelő osztály szakképzése teljesen el van hanyagolva, pedig a földmüvelőnek épen oly elméleti képzésre van szüksége, mint az iparosnak, hogy élethivatásán majdan boldoguljon. Két kiváló reform miniszterünk, dr. Wlassics Gyula és dr. Darányi Ignácz karöltve azon fáradoznak, hogy a földmives osztály gyermekei az u. n. ismétlő iskolában ne csak a tanultak ismétlésére szoritkozzanak, hanem a földmüvelés, a gazdálkodás terén tovább képzést nyerjenek.

Azt hiszem, ha ezen intézmény már két évtized előtt megvalósult volna, ma Buda és vidékén, az egész országban, nem kukuriczást látnánk az elpusztult szőlők helyén, a szőlőtulajdonosok nem viseltetnének idegenkedéssel a szőlők rekonstrukczió iránt, a gyümölcstermelés nagyobb lendületet nyert volna, az okszerü gazdálkodás nagyobb tért hóditott volna.

Az intézőkörök e tekintetben nagyon sokat várnak a tanitótól. A földmivelésügyi miniszter ur külön gazdasági tanfolyamot nyitott okl. tanitók számára, kik majdan az ismétlő iskolában a gazdaságtant elméletileg és gyakorlatilag tanitani fogják. A főváros is elrendelte, hogy a gazdaság és kertészettan kötelezően tanittassák.

E rövid bevezetéssel csak oda kivántam konkludálni, hogy aki akár hivatásból, akár előszeretetből kertészettel foglalkozik, el ne mulaszsza megtekinteni a budai kir. kertészképző intézetet.

Az intézet a Gellérthegy déli oldalán fekszik a régi vinczellér-képezde helyén. A ki ismerte az intézetet, mig dr. Entz Géza vezetése alatt állott, el kell hogy ismerje, hogy ez az intézmény a kezdet óta óriási átalakuláson ment keresztül. Ma Molnár István kir. tanácsos, kiváló szaktudós a szőlőszet és gyümölcsészet terén, áll az intézet élén. Az ő tevékenysége e téren valóban páratlanul áll s kiváló érdemei elismeréseül nyerte a kir. tanácsosi czimet. Az intézet tanári karában van dr. Schilberszky Károly jeles botanikus, szakember, ki végtelen előszeretettel foglalkozik a növényisme, a növényi élet tanulmányozásával. Angyal Dezső szintén kiváló jelességü szakember, ki az intézetben már több, mint másfél évtized óta működik.

Az intézet jelenlegi czélja, hogy kertészeket képezzen. Eddig nem voltak képzett kertészeink, a ki erre a pályára lépett az csak külföldön szerezhetett alapos képzést. Ezen intézmény által végre valahára megszünik a csehországi kertész-import.

Az intézetben ezen kivül szőlő-ojtási, aszalási, gyümölcsfakezelési tanfolyamokat rendeznek időnként tanitók, földbirtokosok, gazdák részére. A budavidéki tanitók számára azonban eddig még nem rendeztek tanfolyamot, pedig ez eredményében igen üdvös intézkedés volna.

Az intézet szőlője mintaszerü. A ki még kételkedik abban, hogy szőlőinket valaha meg ujuthatjuk, tekintse meg e szőlőtelepet, s megszünik Tamás lenni. A legszebb fürtök, melyek a kiállitásra vannak szánva (till-lel) be vannak kötve, védelmül a darazsak ellen. Igen tanulságos a szőlőojtási kisérleti telep, hol az ojtásnál használt kötözési módok próbáltatnak ki. Jelenleg a Sparadraf-féle, a dr. Krötzer-féle kötözési módot — mely géppel történik — és a Raffia-tanácscsal való kötözési módot tanulmányozzák. Az intézet derék munkavezetője Lux Sándor nagy eredményt remél elérni attól, hogy a kötözési módok melyike válik be legjobban, a mennyiben a szőlőojtásnál igen fontos a két alany, helyes egybeilesztése, légmentes elzárása, szóval a kötözés. Az ojtás rendesen egyszerü vagy angol párositás által történik.

Igen érdekes a faalakitási iskola, a hol a fiatal fákat tervszerüen, fokozatosan, folytonos visszametszés által alakfákká nevelik és termőképességüket fokozzák. A faalakitásoknál körte-, alma-, baraczkfákat használnak s e tekintetben valóban csodákat müvelnek. A remek spirálisok egy- és kétkaru kordonok, emeletes kordonok, U alaku kordonok, egyes és kettős gömbalakitás, czimer, lyra-, kehely- és tányéralaku fák valóban meglepő alakitások. A kehelyalaku körtefán oly remek Pap-körték vannak, aminőket ritkán látni. Szeretetre méltó kalauzom, Lux ur, ki a kertész-növendékek munkavezetésével van megbizva, beható magyarázatokkal mutatta be, hogy történik a faalakitás.

A kertészet gyakorlati elsajátitására szolgál az intézet körül létesitett diszpark, mely az intézeti főkertész ügyes alakitási képességéről és finom izléséről tesz bizonyságot.

A intézetnek hat kitünően berendezett

vízfűtéssel ellátott, könnyen szellőzhető melegháza van. A házak az intézeti főkertész tervei szerint készültek, melyben sok uj és czélszerü változtatást látni, eltérőleg az eddigi üvegházaktól. Van szaporitó-melegház ágávé-pálmaház, baraczk- és szőlőhajtató. A baraczk- és szőlőhajtatóban a korai termelés netovábbját mutatják be. Az évszakokat mesterségesen változtatják s április közepén a legszebb baraczkokat és szőlőt termelik.

Van ezenkivül egy Champion-ház, melyben a Championt termelik.

Az intézeti kert alján a füzes. A ki kertészettel vagy gyümölcstermeléssel foglalkozik, ha kivitelre dolgozik, okvetlenül szüksége van kosarakra. A kosárfüz termelést és a kosárkötést is megtanitják a növendékeknek.

Ezzel végére értem ismertetésemnek azzal, hogy az intézetet ismételten figyelmébe ajánljam azoknak, kik a gyümölcstermelés és szőlőszet valamint a kertészet iránt érdeklődnek. De különösen figyelmébe ajánlom azt a budai hegyvidéki szőlősgazdáknak, hogy tapasztalatokat és okulást meritheszsenek abból, mit ott látnak. Czélszerünek vélném, ha illetékes egyének felhivnák a földmüvelésügyi miniszter ur figyelmét arra, hogy a Buda vidéki tanitók számára egy póttanfolyamot kellene berendezni, hogy szerzett ismereteiket a nép között értékesitsék. Tudva azt, hogy Dr. Darányi Ignácz mennyire szivén viseli a budai érdekeket, az ő tevékenységétől e téren sok jót remélhetünk.

Eperjessy István.

Mementó.

(Folytatás.)

És örömmel konstatálhatjuk máris, hogy ezen felfogásunkkal nem állunk elszigetelten; mert, hogy csak egy konkrét esetre hivatkozzunk, felemlitjük, hogy a főváros tanácsa csak nem régiben tette magáévá Horváth János tanácsnoknak azon eszméjét és inditványát, hogy a fővárosi szegényház a budai oldalra áthozassék; s ezzel a mi programmunk egyik pontja is megvalósulásához közeledik. Hasonló elismeréssel kell áldoznunk a fővárosi közmunkatanácsnak is, mely a budai oldal szabályozásának müvén dolgozik, s reméljük, ez nem fog irott malaszt maradni. De azért ez még mind kevés, és annak következtében, hogy a főváros hivatalosan is a királyi udvar székhelyének jelentetett ki, a fejlesztés munkáját most már kezdeményeznünk kell. Mert, ha, mint fentebb emlitettük, ma már nem létezik sem Pest, sem Buda, sem Ó-Buda, hanem csak az egységes Budapest, ugy viszont eltagadhatatlan tény, hogy a király tulajdonképeni lakhelye nem a pesti, hanem a budai oldalon van. Ő Felsége ez irányban már régebben meg is tette a kezdeményezést az által, hogy a királyi palota ki. illetőleg ujjáépitési munkálatait megkezdette. És, ha a budai oldal van hivatva arra, hogy királyunk tényleges lakóhelye legyen, s főváros ezen oldalának többi részeiben is fejlődnie kell, s azok nem maradhatnak meg továbbra is azon dezolált állapotban, melyben manapság sinylenek.

Mi tehát kötelességünknek tartjuk minden irányban oda hatni, hogy a főváros budai része is bevonassék a fejlesztés és szépités munkájába; kötelességünknek tartjuk ezt annyival inkább, mert a budai oldal az egyesités daczára sem veszitette el bizonyos tekintetben régi, históriai individuálitását; kötelességünknek tartjuk ezt annyival inkább, mert meg vagyunk győződve, hogy az ország fővárosának saját érdekében egységesen és egyenletesen kell fejlődnie, nehogy a fény és pompa közvetlen szomszédságában a romlás, az árnyék, a pusztulás foglaljon helyet; kötelességünknek tartjuk végre azért is, mert a mit a természet a lapályosan fekvő pesti oldaltól megtagadott, a vegetáczió, az egészségesebb égalj, stb. a budai oldalon megvannak, s nemcsak az ez oldalon, hauem a tulsón lakóknak is hasznára és előnyére válnak.

Mindezek folytán elhatároztuk egy oly irányu mozgalom megindítását, mely hivatva lenne tervet készitени, programmot állitani fel mindazokról, a mik a fentebb vázolt czél elérésére szükségesek. És ezért akartuk e mozgalom körébe bevonni mindazon elemeket, melyek e czél iránt lelkesednek.

Ez elemek most együtt vannak, T. Értekezlet; Önök képezik ez elemet, mely mint hisszük és reméljük, odaadással, buzgalommal eltelve fog a kimondott eszme megvalósitására törekedni. Önöktől függ első sorban, hogy ős Buda a réginél is nagyobb fényre, hirre, gazdagságra, jólétre jusson.

A ki a mondottak után végig jártatja szemeit a főváros budai részén, lehetetlen nem látnia azt, mennyire elmaradt a főváros ezen része a fejlődéstől. A mi ez elmaradást az ötvenes években illeti, azon nincs mit csodálkozni, mert hisz közismásu dolog, hogy Buda városának évi budgetje akkoriban alig volt képes a legszükségesebb közigazgatási kiadásokat fedezni. Az alkotmányos korszak beálltával, főkép pedig a főváros egyesitésének keresztülvitele óta azonben fokoztattak a budai rész bevételei is; a közadók, a községi adók és többi illetmények épen oly arányban vettettek ki a budaiakra, mint a pestiekre, de ezek jótéteményében a budaiak nem részesültek ugyanazon arányban, mint a pestiek.

Tekintettel azon általán ismert és senki által kétségbe nem vonható igazságra, hogy a főváros jobb és balparti részei, az 1873-ban történt egyesités daczára mindaddig nem fognak a szó szoros értelmében vett egységes várost alkotni, mig a közöttük az összeköttetést létesitő Duna meg nem szünik inkább elválasztó akadály, mint összekötő kapocs lenni, a mi elsősorban csak az által lesz lehetséges, ha először is: a hidvám eltöröltetik, s azután a jelenlegi hidakon kivül még több, és minél több hid fog épittetni; kérelmezni fogjuk az illétékes helyeken, hogy a hidvám eltörültessék, és hogy a Duna mentén Ó-Budától le egész a Lágymányosig minél több uj hid épüljön. És pedig már a közel jövőben fölépitendők volnának az Eskü-téri, továbbá az Eskü-téri és az összekötő vasuti hid közötti hid, nemkülönben a Bomba téri és a Filatori-gátnál az esztergom-doroghi vasuti hiddal kapcsolatos hid.

Állapodjunk meg mindjárt itt, T. Értekezlet, mert ez lesz legfontosabb pontja működésünknek, t. i. a Buda és Pest közötti közlekedés könnyitése, de magának Budának speciális közlekedési viszonyai is. Mert minden ki tudja, hogy nem a városok felépülése után szokás a közlekedés eszközeiről gondoskodni, hanem megforditva, a kész közlekedési eszközök hatnak jótékonyan azon vidék fejlődésére, melyen átvonulnak. Látjuk ezt a fővárosunkban is, különösen a pesti oldalon, hol a lóvonatu, a villanyos és viczinális vasutak mentén egész uj városrészek épültek ki.

Hogy a fővárosnak a Duna jobbpartján elterülő részei egymással és a balparti területtel küzvetlen és rövidebb összeköttetésbe jussanak: elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk, hogy az I. kerületet a II. kerülettel a Lánczhid-téren, vagy a mennyiben ez kivihető nem volna, a Lánczhid alatt az alsó rakparton közuti vasut kösse össze, olykép, hogy pl. a vasut a Margitrakpartnak a szakértők által meghatározandó valamelyik pontjáról az alsó rakpartra letérne, s a Lánczhid alatt elhaladva, a Várkert-rakpart egyik pontján ismét a közut szinvonalára jutna.

Különfélék.

— **A királyné a Svábhegyen.** Ő felsége a királyné kirándult a Svábhegyre, ott reggelizett és a vidék királyi szépségében gyönyörködve hallgatta Radics Béla szép nótáit. Innen a Széchenyihegyre ment és onnan gyalog tért vissza a budai várlakba. Buda és vidékének legőszintébb bámulója a királyné és ha itt van sok időt tölt hegyeinkben.

— **Wlassicsot megbirságolták.** A közoktatás miniszterének, dr. Wlassics Gyulának a vinczellérje két kosár szőllőt küldött a déli vasuton. A kosarak egyikében levél volt. A pénzügyőrök a levél miatt a miniszter szőllőjére 1 frt 5 kr. birságot szabtak. A miniszter maga jött ki s a buzgóságot méltányolta ugyan, de előbb megizlelte nem-e savanyu a szőllő? és csak azután fizette ki a birságot s a két kosarat feltétette kocsijára.

— **Kitüntetés.** A király Konkoly Thege Miklóst, a kitünő tudóst a miniszteri tanácsosi czimmel tüntette ki.

— **Zöldmál fejlődése.** A Zödmáldülői ház- és telektulajdonosok folyó hó 11-én Gálffy Lajos elnöklete alatt népes gyülést tartottak. A gyülésen többek között ott volt: Simkovics Mihály őrnagy, Lissák Armin, m. á. v. főmérnök, Walter Lipót mérnök, Dr. Weisz Emil ügyvéd, Kolácsek Nándor háztulajdonos, Fülbier Béla, Feáng Balázs, Szalay János, Horváth Péter, Bacher Jakab, Nagy Ferencz, Rohrmann Péter, Kürthy András, Gulits Mihály, Schmid Antal stb. stb. összesen 147-en. A gyülésnek főtárgya a Zöldmál-dülőnek vizvezetékkel való ellátása volt. A vizvezetéknek mentől hamarabb való megnyerésére vonatkozólag Gálffy Lajos társelnök inditványára minden egyes telektulajdonos irásbeli kötelezvényt adott arról, hogyha a vizvezeték kiépittetik, akkor azt a telektulajdonosok telkeikre bevezettetik és a vizet használják, hogy igy a székesfővárosnak a vizvezetéki csőlefektetés költségének szabályszerü százaléka megtérüljön. Örvendetes tudomásul vétetett a Vérhalom-dülői telektulajdonosoknak az a nyilatkozata, hogy a vizvezetéket illetőleg csatlakoznak a Zöldmáldülői ház- és telektulajdonosok által megindított mozgalomhoz. A legközelebbi ülés folyó hó 25-én lesz, melyre a Vérhalom-dülői telektulajdonosok is ezennel meghivatnak.

— **Jótékonyság.** François Alajos, a nagy hirü pezsgőgyáros és emberbarát s buzgó hazafi annak emlékére, hogy a király világra szóló udvarképes pezsgőjéből ivott, a budapesti szegényeknek 200 forintot küldött.

— **A lourdesi zarándoklás** Az országos magyar lourdesi zarándoklás szeptember hó 25-én indult el Budapestről. Reggel 5 órakor szentmisét hallgattak a Mátyás templomban, 7 órakor a vonat elindult. Összesen 75-en voltak, ezek között a zarándoklat vezetője Bogisich püspök, gróf Pongrácz és neje, Lipthay földbirtokos, Harrer Pálné és leánya, (6 I. osztályu utas). 5 napi fáradságos utazás után megérkeztak október 1-én Lourdesba, hol is ünnepi körmenetben bevonultak a templomba, okt. 2-án, hálaadó Isteni tiszteletet tartottak, okt. 4-én, vasárnap, a szent rózsafüzér nagy napja alkalmából, énekes misét hallgattak a templomban s ez után Szüz Mária ereklyéjével a barlanghoz vonultak, a mely helyen Szüz Mária jelenése történt 1858. bebr. 11-én. Mind e szertartások végzésével Bogisich püspök kezdeményezésére a hivek ékes magyar dallamokat zengedeztek, dicsőitvén Szüz Máriát, mint Magyarország védasszonyát. Az ünnepélyességeket emelte meg az a körülmény, hogy ugyanekkor, t. i. Szüz Mária, szent olvasó vagyis rózsafüzér ünnepén igen nagy számu franczia és olasz bucsujárók is Lourdesban tartozkodtak. kik papjaikkal élükön, mindnyájan a magyar zarándokokhoz csatlakoztak. s igy ezrekre menő hivek kisérték a körmenetet s voltak jelen a magyar szentmisén. Elutazásuk előtt a hivek Bogisich püspök urnak értékes Mária szobrot vettek ajándékba s megköszönték szives fáradozását. Október 5-én vissza indultak Lourdesból s f. hó 10-én megérkeztek Budapesrre.

— **Nótával fizet.** Érdekes pört tárgyalt le Rakovszky Antal az I—III. kerületi járásbiróságnál. A panaszos Wellisch Zsigmond barátunk volt, kit a czigányai egy jó kilátásu napon, Szt.-István napon hagytak faképnél. Wellisch Zsigmond 50 frt kártérités és 50 frt kávéházi számlájáért pörölte a czigányokat. Rakovszky Antal a kártérités 20 frtban és a 15 frtos számlát egészen állapitotta meg. A

biró közbenjárására az ügyvéd is csak bélyegköltséget számitott. A biró tréfásan megjegyezte, hogy majd lemuzsikálják. Az ügyvéd erre szintén azzal tréfálkozott, hogy a biró urnak is muzsikálhatnak a reájok nézve kedvező itéletért. Nagyot nézett a Faraó-ivadék és azután igy szólt: Nem tudom, hogy a tekintetes főszolgabiró ur szeret-e mulatni? de a fiatal nagyságának (a jegyzőre mutatott) majd lemuzsikálom . . . A felek nem felebbeztek.

— **Kelenföldi ut.** Legelőször Hein Lipót polgártársunk szólalt fel a kelenföldi rossz utak ellen a „Buda és Vidéké"-ben. Leirta Jenő főherczeg kifakadásait. A „Buda és Vidéke" folytonosan sürgette az utjavitást, a mi nehézségekbe ütközött. Most az ügy igy áll: A kelenföldi állomáshoz vezető ut részére szükséges területek átengedése iránt a déli vasuttal kötött egyezséghez a tanács hozzájárult. Miután a szükséges területek egy része már most elfoglalható, a tanács az épitésnek azonnal való megkezdését rendelte el, hogy a kelenföldi állomáshoz a közlekedést biztositsa. Megtette a tanács az intézkedést a még szükséges területek megszerzésére nézve is.

— **A citadella kérdése.** A főváros közgyülésén napirendre került a citadella kérdése. A cs. és kir. 8-ik hadtest parancsnokság azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy a Gellérthegyi erőd, a mely a fővárosnak 1896. november 1-én volna átadandó, 1898. évi november 1-ig a katonai hatóság kezében maradhasson. Azzal okolja meg ezt a kérelmet, hogy a Boszniából legközelebb érkező 3-ik boszniai zászlóalj elhelyezésére lenne szükséges a citadella. A tanács nem tartja teljesithetőnek a kérelmet s kéri az eredeti megegyezés változatlan fönntartását. Országh Sándor dr. semmiképp sem járul az átadás elhalasztásához. Azzal a nagy érdekkel szemben, hogy a Gellérthegy kifejlesztessék a telepek épitésével, a katonaság részéről fölhozott érdek föl nem ér. Kéri a tanács javaslatának elfogadását, azzal, hogy ez lépjen érintkezésbe az erőd tényleges átvétele és lehordása tárgyában a közmunkák tanácsával.

— **Tarczai György.** Ez a neve annak a fiatal irónak, ki történeti tárgyu elbeszélésével a legjobb magyar szépirodalmi lap, a „Magyar Szemle" hasábjain feltünt. Budai tárgyu elbeszélései közül mutatunk be két szép darabot tőle.

— **Mementó.** Folytatjuk a budai érdekek emelésére alakult végrehajtó-bizottság jelentését abból a czélból, hogy képviselőjelöltjeinket emlékeztessük sérelmeinkre és kérjük a gyors orvoslást.

— **Szaporodunk.** A budai irók társasága egy kitünő erővel, dr. Sziklay Jánossal, az ismert regényiróval szaporodott, ki a Buda és Vidékének is munkatársa.

— **Uj zárda.** Az iskolatestvérek az istenhegyi uton szép zárdát épitettek és ebbe be is költöztek és már tanitanak is.

— **Előzékenység.** A fő-utczán elhelyezett királyi járásbiróság közvetlen szomszédságában van a Ganz-gyár egyik műhelye. Itt a kalapácsolás olyan zajt okozott, hogy a hivatalban nem lehetett dolgozni. A járásbiróság egy tagja elpanaszolta ezt a Ganz-gyár egyik főtisztviselőjének, ki azonnal intézkedett, hogy a zajosabb munkát másik helyen végezzék. A Ganz-gyárnak ez az előzékenysége méltó a feljegyzésre.

— **Választás.** Az I. kerület ellenzéki jelöltje Kassics Péter megtartotta programmbeszédjét. Dr. Falk Miksát a kerület szabadelvüpárti képviselője beszámolót és programmbeszédet mondott. Darányi Ignácz visszautasitotta a magyaróváriak jelölését, ragaszkodik a második kerület megbizásához 18-án mondja programmbeszédét A kerület ellenzéke is mozog. A III-ik kerületben budavári Országh Sándor visszalépése folytán a kormánypárt egyedüli jelöltje Vörös László államtitkár. A választások az egész fővárosban október hó 28-án lesznek. Az I. kerületben, mint lapunk zártakor értesülünk Máttyus Aristidot is fölléptették. A III-ik kerületben Kreutzerl Jakab fenntartja jelöltségét. A II-ik kerületben a kisiparosok ellenzéki jelöltet állitanak.

— **Fölrobbant petrolit-gyár.** Prohászka György külső vörösvári-uti petrolitgyárában robbanás történt. E gyárban a mult évben is volt robbanás. A legszigorubb intézkedések szükségesek itt a rendőrség részéről egész az engedély elvonásáig.

A budai — az az egyesült fővárosi takarékpénztár ez az ismos és áldásos pénzintézet ma ünnepeli ötven éves fennállását budai palotája dísztermében. Üdvözöljük ezen a napon az intézetet, annak igazgatóit és derék tisztviselő karát. Az intézet félszázados fennállása történetét diszes könyvben adta ki, melyből a fényes mult és fényes jelen tanuságait olvassuk ki és biztositékát annak, hogy jövőben is az lesszs a mi eddig volt.

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **Tanfolyam.** A vasuti árufuvarozási határozmányok ismertetése czéljából a magy. kir. államvasutak támogatásával létesitett tanfolyam a budapesti kereskedelmi akadémia helyiségében megnyilt. Mily helyes volt ezen a fővárosi keresk. testületek által is felkarolt eszme megvalósttása kitünik abból, hogy már kezdetben is a fővárosi kereskedői körök minden rétegéből számos hallgató jelentkezett s ezek sorában sőt néhány nagyobb czég főnöke is található.

Hirdetmény. A m. kir. államvasutak igazgatósága a felek által ki és berakási kocsiainak dijszabásszerü rakodási határidejét kereskedelmi miniszter ur ő nagy méltóságának f. é. október 9-én kelt 65065. sz. jóváhagyásával az üzletszabályzat 69 §-a 7-ik kikezdésében foglalt határozmány alapján f. é. október 10 étől kezdve további intézkedésig, hat nappali órára szállitotta le.

Tájékoztató.

— **Zene tanulóknak.** Siposs Antal zongoramüvész zene és ének akadémiájában a beiratások megkezdődtek. A zeneakadémia Kecskeméti-utczában a Geist-féle házban van.

— **Szép koszoruk.** Hallottak napjára szép élővirág koszoruk kaphatók Culmann Rezsőné főuti, Schmidberger Rezső alagututczai üzletében, ugy szintén Fischer Ferencz várbeli és krisztinavárosi temetkező vállalatánál művirágból, hol a legdiszesebben ékesitik a sirokat. Halottak ünnepén is, mint mindig pártoljuk a budai ipart.

— **»Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története«** t. előfizetőihez, megrendelőihez és olvasóihoz! »Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története« czimü illusztrált munka 78. számu füzete, Gracza Györgynek, a mü szerzőjének még mindig tartó betegsége következtében csak november 1-én jelenik meg, mit szives tudomásul venni kérünk, maradván Budapest, 1896. október 1-én kiváló tisztelettel a »Szabadságharcz Története« kiadóhivatala Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedése Budapesten, Andrássy-ut 21. szám alatt.

— **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk Mesterházy Mihály füszerkereskedőnek mai számunkban megjelent hirdetését, a törekvő fiatal ember üzletében a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett a legjobb minőségü áruk kaphatók.

— **Eladó Birtok.** A főváros közelében 186 hold birtok eladó, 100 hold szántóföld, 28 vágásra képes csererdő, 6 hold szőlő 2—4 éves, 8 hold rét, 43 hold akáczfás legelő, 4 ló, 8 szarvasmarha, urilak 5 szobával, disz- és gyümölcskerttel, és egy katholikus kápolna, nagy magtár, pajta, 2 nagy istálló, család lakással, 5 munkásház, 4000 frt értékü teljesen felszerelt cséplő gép, melynek évi keresete 1000 frt, kocsik, szekerek és egyéb gazdasági eszközök, szép vidék, jó ivó viz. Vácztól egy óra távolság. 40 000 frt a vételár. Bővebben a kiadóhivatal.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Eladó

háromszor permetezve és jégmentes szőlővessző.

30.000 drb sima kadarka à 3 frt,
10.000 „ „ kövi dinka à 4 frt,
15.000 „ „ olasz riszling à 4 frt,
60.000 „ „ Sylvani zöld à 3 frt,
2000 „ „ peltelini piros à 5 frt,
5000 „ „ Chasselas Croquant à 10 frt,
5000 „ „ Muskat Lunel à 10 frt,
1000 „ „ Passa tuti à 15 frt,
25 000 „ „ különféle mint fent kev. à 3 frt,
10.000 „ „ Riparia portális sima à 8 frt,
25.000 „ „ Othelo sima à 6 frt,
10.000 „ „ Vitis solonis sima à 10 frt,
5000 „ „ „ „ gyökeres à 20 frt.

Egyuttal ajánlja **sajáttermésü borát** ugy mint jól berendezett füszerüzletét.

Frey Alajos,

Budapest, I. ker. Vár, Szentháromság-tér I. sz.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt szinház után mindig friss vacsora, frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Aradon.
21765—I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt és 1897. évben szükséges homok, kavics és kő mennyiségek szállitását szándékozik biztositani:

A biztositani szándékolt anyag megnevezése	egység	mennyisége köbméterben
Épitési homok	m³	1500
Rostált kavics	«	20000
Darabolt kavics	«	15000
Terméskő nagyobb darabokban	«	10000
Terméskő kisebb darabokban	«	2000

A táblázat magában foglalja az előreláthatólag biztositandó mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50%-kal csökkenteni, avagy a szallitási év folyamán 50%-kal felemelni.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati ürlapok pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, mig az általános szállitási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrássy-ut 73—75. szám) 25 kr.-nyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati ürlapon teendők.

A szállitás az anyagok szállitására nézve fenálló 120381/91. számu általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejüleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközlendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetők, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 krajczáros magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel:

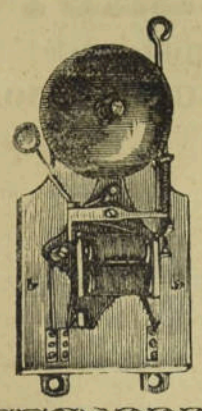
«Ajánlat kavics, homok és kő szállitásra 21765/96. számhoz» 1896. évi november hó 3-ika déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyujtandók, vagy posta utján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1896. évi november hó 2-ika déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál teendő le, esetleg posta utján küldendő be.

Aradon, 1896 október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemű villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társ. Budapesten.

Gáz- és Petroleum-motorok álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Készit:

A) **gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.**

Speciálitásai B) **kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.

Hengerszékek kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és czelluloza-gyártáshoz való gépek.

Vizikereket nagy sikerrel pótló **turbinák.**

Villamos világitás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek. Acélöntés.

Halottak napjára!

József főherczeg csász. és kir. Fenségének udvari szállitója.

Özv. Gulmann Rezsőné élő-virág kereskedése

BUDAPESTEN,

(II. ker., Buda, fő-utcza 10. sz.)

Koszoruk

a legszerényebbektől a leggazdagabb kiállitásig.

Levélkoszoruk . . . . . **1 frttól** felfelé.
Elővirág-koszoruk . . . . . **1.50 krtól** felfelé.
Erfurti száritott virágkoszoruk **2.50 krtól** felfelé.
Erfurti száritott **viágvánkosok és keresztek** nagy választékban **olcsó árakon.**

Fukács János

vendéglője

a **„Zöld fához“**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől az **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán“ vendéglő kerti helyiségeben. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

2000 □ **öl** telek a Lágymányoson eladó. — Czimet a Buda és Vidéke szerkesztősége közli. 486

Szép kastély. Eladó a felső vidéken egy remek fekvésü helyen régi Rákóczy-féle kastély. Helyben posta, vasut állomás, táviró. Szolgabiróság székhelye. Orvos, gyógyszertár. Tizenöt hold fenyő erdő egy kies hegyen. Egy emeletes **Rákóczy-féle kastély** 19 szobával. Hegy tetejéről régi arany bányából forrás viz ömlik. Maga a vizvezeték 20.000 forintba került, a kastélyba van bevezetve egy nagy reservoireba. Az udvaron egy nagy üveg veranda, egy 8 szobás földszintes haz. Az udvaron oldalvást istállók, cseléd szobák. Szintén az udvarban egy nagy pinczе régi arany bányából átalakitva jég hideg. A kastély alatt patak folyik. A fenyvesben a hegyoldalon egy-egy emeletes ház 5 szobával. A hegy teteje felé egy emeletes ház 3 szobával. Kaszáló, mely 150 forint értékü szénát terem. Uri családnak, gavallérnak ajánlható, ugy szintén orvosnak, sanatoriumnak, vagy hideg gyógyvizintézetnek, vagy testületnek nyaraló települ. Ára 30.000 forint. A továbbiakról a Buda és Vidéke kiadóhivatala értesit. 436

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Kisebb telket keresek Orbán- vagy Mártonhegyen. Czim a kiadóhivatalban. 473

Választásokra kortes nótákat ir megfelelő dijért egy vén póéta. Hol van? Megmondja kiadóhivatal. 485

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézendők. 484

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta I-sö helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy polgári iskolai tanulólány és egy tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Eladó Szt.-Endrén egy ház kedvező fizetési feltételek mellett. A »Buda és Vidéke« kiadóhivatala válaszol a kérdezősködésekre. 483

Elveszett. Elveszett egy kis félvér agár vörös szőrü halványfekete foltokkal hátán. Nyakán aczél láncz szegedi védjegygyel. A lánczon kis sárga lakat van. Neve Czézár. A becsületes megtaláló Szegényház-utcza 40. sz. illő jutalomban részesül. 484

Gyümölcsfák. Őszi ültetésre alkalmas szép gyümölcsfák, czimét lehet megtudni a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 485

Szobrász. Szobrászépületek és külső diszitésére ajánlkozik. Kérdezősködésekre a »Buda es Vidéke« felel. 486

Kiadó lakás. A Borsutczában 13. szám és 20. szám alatt lakások kiadók. Két szoba, előszoba, closett, éléskamra konyha a vizvezeték bent van 320 frt. A lakás elegáns parketirozott. 487

Budán 25—50.000 □ telek megvételtik. Ajánlatok »Telep« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Müvirag tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt.
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Azonnal kiadó egy korcsmai helyiség. Bővebbet a kiadóhivatal. 472

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a enti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.44 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.45 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. — és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.60 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Száraz és olajfesték. Padló fénymáz. Különféle sajtok.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nem ezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

Legtisztább égvényes savanyuvizét

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

VENDÉGLŐ

A «Schaffler Miskához»

I. kerület Alkotás-utcza 29. szám.

1 liter tolnavidéki fehér bor az utczán át 28 krajczár.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tüz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett

üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 43. sz. (Ősz hava.) Vasárnap, október 25.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: I. ker. Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, I. ker., Alkotás-utcza 12/a. Szőke-ház. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Sétány vagy élelmezési tér.

II.

Pénzügyi szempontból nem lehet közömbös a székesfővárosra, hogy az épitendő II. kerületi vásárcsarnokra befektetendő tőke, — meghozza-e kamatait, mig a fogyasztóra igen lényeges, hogy élelmezési szereit közvetlenül a termelőtől és igy olcsóbban szerezheti-e be.

Az elsőre nagy befolyással fog birni az a körülmény, hogy a Bomba-téren épülő vásárcsarnok telekszerzéséért a kisajátitandó magánházak fejében 244,300 forintot kell a székesfővárosnak kiadnia, (az épitési és berendezési költségekre pedig 416,900 frt van felvéve, lásd a 40 milliós kölcsön V. vásárcsarnok B. tervezés alattiak fejezete 8. tétel.)

A másodikra pedig, hogy a Bombatéren épülő vásárcsarnokba, csakis helyi fuvarozással, tengelyen, átrakodással, lehet az árukat szállitani, a mi nagyon megdrágitja az árut mindenkor, de különösen az élelmi szert, mert sok időbe és pénzbe kerül.

Mindkét hátrány elesik, ha a vásárcsarnokunk, a Christen-féle telken épül, mert e hely közterület, és ugy a személy, mint az áru forgalomra nézve minden oldalról közvetlen vasuti vágányoktól körülfoglaltatik, s itt az áruk a m. á. vasuti már üzemben levő körvasuttal közvetlen beállithatók.

Igaz, hogy a bombatéri vásárcsarnok első sorban az alsó — viziváros igényeit elégitené ki — de csakis azét, mig, ha teljesen objective biráljuk meg az ügyet, a négy itt találkozó városrész és a külterek gócz- és határpontján a Christen-féle telken épülő vásárcsarnok, elvitázhatlanul nagyobb mérvben elégitené ki az összeség igényeit, és tulajdonképeni czéljának itt mindenképen jobban felelne meg.

Budának egyetlenegy főutvonala van, mely a Gellért-hegytől, az ó-budai főtérig egyetlenegy vonalban végig vonul. Ha már most idővel a Duna-rakpart diszes palotákkal beépül s az uj országház készen lesz, rendeltetésének átadva, furcsa vis-a-vist talál a bombatéri vásárcsarnokban, mely diszesen épülhet ugyan, de rendeltetésénél és forgalmánál fogva, lehetetlen hogy ékessége legyen egyiknek is.

Azt sem szabad szem előtt tévesztenünk, hogy a Christen-féle telken épülő vásárcsarnokot ugyszólván az összes — Budát környező falvakból bejövő termelők áruikkal érintik, mert utjuk itt vezet el.

A kisajátitás 244,300 forintnyi egész összegét — a Christen-féle telek rendezésére előirányzott 189,000 frt nagy részét — meg lehet takaritani, ellenvéleményünk elfogadása esetén. Ezen megtakaritásból a polg. lövészegyesület előtt elterülő és a székes-főváros által nemrég Szabó M. Ferencz bizotts. tag inditványára a katona kincstártól megvett, Marczibányi réten, a budai inteligencia részéről igen nehezen nélkülözött Sporttelep létesithető, mert sivár és rideg szivüeknek kellene lennünk, ha nem látnók be, mily káros fiatalságunkra, hogy sem korcsolya pályálya nincsen, sem oly sport vagy játszótér, melyen fárasztó tanulás mellett töltött ideje után, szabad pormentes, erősebb légáramtól védett helyen testét edző játékban nyerhetne üdülést.

Messze tulterjedne e czikk keretén' ha egyenként akarnók felsorolni mindazokat az érveket, melyek a II. kerületi a és Duna jobbpart legnagyobb vásárcsarnokának, nem a Bombatéren, hanem a Christen-féle telken való felépitése mellett felhozhatnánk, azért bizunk erős reménynyel abban, hogy az erre hivatottak közül találkoznak majd tetterős férfiak, kik elfogulatlanul birálva nézetünk helyességét, azt magukévá teszik és bár küzdelembe fog kerülni, megóvják a Duna jobbparti lakosság zömét és a székes-főváros érdekét egy a messze jövőre kiterjedő roppant pénzáldozatba kerülő tervnek helytelen megoldásától.

Kranz Alajos.

Országos statisztikai hivatali palota épitése Budán.

Irta: **Dr. Gőz József.**

A Margit-körut egyik telkén magasba nyuló árbóczok hirdetik, hogy ott nagyszabású épitkezésbe fogtak.

Azok az idők sulyától megroskadt, görbehátú házikók lakói kérdő csodálkozással tekintenek erre a szokatlan látványra. Fejcsóválva mondogatják magukban: „Mégis mozog a föld!“

Nem csoda, ha a régi Buda tősgyökeres polgárai álmélkodnak ezen a dolgon, hiszen hozzá vannak ők szokva ahhoz a gondolathoz, hogy minden nagyobb szabású középület a pesti oldalon s lehetőleg a Józsefvárosban épüljön. Apáthiájokban már azt sem csodálnák, ha ma-holnap magát az egész Budát is a Józsefvárosba kebeleznék, mert ha középületet kell emelni Budán, az csak a Józsefvárosba kebelezés közvetítésével történhetik; hiszen a megszokott évtizedes gyakorlat mutatja, hogy a VIII-ik kerületnek privilegiuma van a nagy középületekhez. Ott van pl. a Nemzeti Muzeum, Nemzeti Szinház, Népszinház, most tervezik oda a harmadik (olcsó) szinházat; ott van a klinika, a prater-utcza hatalmas polgári leányiskola 13 osztálylyal, a Röck Szilárd-utczai közs. elemi iskola körülbelől egy negyed milliónyi költségen épitve, melyből másutt 4 iskola épitése is kitelnék. Ott van az óriási forgalmat biztositó központi (keleti) pályaudvar; oda épitették a tüzoltó kaszárnyát, technologiai muzeumot, állami középipariskolát, technikát, vasuti tisztképző-intézetet, Ludovika Akadémiát stb. Persze mindezt az egyesitett székes főváros fejlődésének egyensulyáért!?

Most is a VIII-ik ker. bizottsági tagok hatalmas befolyásával kellett szembeszállnunk, s ennek következtében sikerült Budának ahhoz az épités alatt álló nagy középülethez jutnia, melynek épitési állványai azok az árboczok a Margit-körúton, a Klemm-féle telken.

Érdekes historia ez. Tanulságot rejt magában s buzditásul szolgálhat a budai bizottsági tagok jövőbeli összetartására és törekvéseire.

Egy évvel ezelőtt került a székesfővárosi közgyülés napirendjére a földtani muzeum ügye. Az illetékes szakbizottságok, szakközegek a pesti oldalon akartak erre a czélra ingyen átadni egy 2000 négyszögöles telket. A tanács pártolólag terjesztė az ajándékozás ügyét a közgyülés elé. Mindenki biztosra vette. hogy a kérdés, könnyen és simán fog megoldatni. A közgyülést megelőző napon a II-ik kerületi bizottsági tagok értekezletén indítványoztam: foglaljunk állást e terv ellen a székesfőváros jobb és balparti részeinek lehetőleg egyenletes fejlesztése szempontjából s egyuttal fölhivtam a figyelmet arra: vajjon nem lehetne-e ezt a középületet a Klemm-féle vagy más budai telken fölépiteni? Bizottsági tagtársaim hozzá járulván fölfogásomhoz, megbiztak vele, hogy a közgyülésen a tanácsi javaslat ellen ily értelemben szólaljak föl. Megbizatásomnak eleget tettem s az eredmény az volt, hogy a mérnöki hivatal a Klemm-féle, esetleg más budai teleknek ily szempontból leendő megvizsgálására uta-

síttatott. A mérnöki hivatal nem talált erre alkalmas helyet Budán; sőt a Klemm-féle telekre azt mondá, hogy ott csak a középső részen kellene épiteni, ott pedig csak piloták mellett lehetne épitkezni, mert az a telek téglagyártás folytán kibányásztatott s most egy részben feltöltve, más részén óriási gödör, minek következtében középület helyéül nem alkalmas; sőt Budán nem is található ily czélra megfelelő terület. E közben parallel aktio indult meg, melynek részleteit nem akarom a nyilvánosság elé bocsátani. Mi budaiak biztunk benne, hogy legjobb esetben találni fognak kormányférfiaink alkalmas megoldási módot, mely minket is kielégit jogos törekvéseink tekintetében s a mellett a földtani muzeum ügyét is diadalra segiti. Reményünkben nem csalatkoztunk. Pár hónap mulva egy és ugyanazon időben két miniszteri irat feküdt a közgyülés asztalán; u. m. a kereskedelmi miniszter uré, a ki kérte a fővárost: engedjen neki át egy részt a Klemm-féle telekből, — mely kisajátitás utján már akkor a föv. tulajdona volt, — statisztikai hivatali helyiség épitésére. Nem ingyen kéri ezt, hanem ölenként 20 frtnyi árért, amennyibe a fővárosnak került. A másik leirat a földmivelési miniszter uré, a ki a Klemm-féle telekre nem kivánt reflektálni. Ugyanezen közgyülésen egymás mellett oldatott meg a két kérdés: a földtani muzeum pesti oldalra került; helyette pedig pénzért adtunk egy részt az Orsz. statisztikai hivatal palotájának fölépitési helyül.

Ekként gyarapodik Buda egy impozáns középülettel, melybe a pesti oldalról hozzák át a hivatalt.

Buda szempontjából a cserét előnyösnek tartom. A földtani muzeum kevés személyzettel dolgozik; ellenben a statisztikai hivatalban néha 300—400—500 alkalmazott is foglalkozik, kik tulnyomó részben bizonyára a budai oldalon fognak állandóan lakni. Buda társadalmi életének és forgalmának élénkitéséhez mindannyian hozzájárulnak s ebből az itteni iparosoknak, kereskedőknek és háztulajdonosoknak is több hasznok lesz, mintha a földtani muzeumot épittették volna ide. A sikerért Dániel és Darányi miniszereknek, továbbá Vörös Lszló államtitkárnak mondhatunk nyilvános köszönetet.

Az országos statisztikai hivatal fontos kulturmissiót is fog teljesiteni városrészünkben, a mennyiben nyilvános könyvtárt is foglal magában ez az uj palota; még pedig gazdag könyvtárt, mely a megnyitáskor mintegy 100.000 kötetből fog állani.

A Klemm-féle telek szabadon maradt részét a főváros parkoztatja. A palota épitésnél kiásott földet mind a telek nivellálására forditják.

Az alapozáshoz szükséges munkáknál látom, kogy az egész épület szilárd talajra épül. Fényes elégtételt szolgáltat az nekem, a ki ugy a közgyülésen, mint társas körökben mérnöki szakvéleménnyel szemben is kénytelen voltam azt az állitásomat fentartani és védelmezni, hogy igenis, a Klemm-féle telken soha fölnem ásott szilárd talajon elfér egy középület. A közeljövő megmutatja: mily nagy átalakulást idéz elő ez a közhivatali palota az Országuton. Irányt szab a monumentális épitkezésnek: lökést ad körutunk gyorsabb tempóju kiépitésének.

Reméljük, hogy a budai bizottsági tagok tömörülése és buzgólkodása folytán ujabb sikereket érünk el Buda fejlesztésében.

Tabán hagyatlása az uj Ferencz József-hid megnyitása után.

Az uj Ferencz József-hid megnyitásával reménylettük, hogy Tabán mennyire fel fog lendülni, s ennek ma nagy sajnálatunkra az ellenkezője következett be.

Alig tizennégynapos az uj hid s már is érezzük hogy Tabán kereskedelme és ipara mennyire hanyatlik.

Budafok Budakapujának megszünt lenni, Albertfalva s a közellevő több községek kik napi szükségleteiket itt szerezték be, Tabánra nézve elvesztek. Valamint Fehérvár és Veszprém vidéke, nem jár már a mi Gellérthegyünk alatt meg, csodálni a levegőbe logó s meredeken ki szögelő kőóriásokat, mig a Gellért-rakparton végig kocsizott. Az uj hid megnyiltával ezeknek is megszüntünk közlekedő ut lenni

Mig a hid épitését meg nem kezdték volt a Gellért-rakparton nehány elhagyatott de ugy a hogy mégis a vidékieket kielégitő beszálló vendégfogadó, ezeket betemette az uj hid alapköve, ide se járhat már idegen.

A világhirü Sáros-fürdő, fürdönkről csak siralmas elegiát zenghetünk.

Hány idegen fordult itt meg évenként hozzá járulva Tabán szegényebb sorsu lakóinak megélhetését biztositó jövedelméhez s ma már ez sincs.

Megkezdték a Szarvas-tér leásását a czélból, hogy vasutat épitenek s ez is elmaradt.

A kereskedők az iparosok csak tengődnek, várják a jobb jövőt. A Szarvas-tér leásásával az a remény kecsegtetett mindenkit, hogy a Tabán néhány év alatt majd felvirul, óriási paloták emelkednek, szaporodik a népesség, és mi történt?

Megfogyott ugy a vidéki mint a helybeli fogyasztó közönség. A vidékit elvette Pest a helybelit kiüzték lerombolt szegényes barlangjából, és miért?

A hid környékét szépiteni kellett ezért az egész Gellértrakpart-utczát el kellet temetni a hid alá, sok naiv ugyan azt hiszi, hogy a rakparton levő alacsony házakat azért bontották le. mert a szikláktól féltették a szegényeket.

Oh ti bohok kik ezt hiszitek. Azért bontották le Tabánnak ezt a részét, hogy mint boldogult Andrássy Gyula gróf egyszer mondta Budáról szebben láthassák Pestet, igaza is volt.

Sok fővárosi, de vidéki is csak azért jár át Budára, igy a Gellérthegyre is, hogy Pestnek nagy arányokban való gyönyörü fejlődését és szépségét ismét jobban lássa.

Örömmel töltött el bennünket az a tudat, hogy Tabán fogyatkozó népességével vagyis hanyatlásunkkal szomszéd Kelenföld fejlődik s ez majd népességével kisegiti a mi régebbi idősebb kereskedesünket s iparunkat. De mint tapasztaljuk ez is Pestre gravitál, és ezeknek a közlekedési utjai is olyanok, hogy ha bekövetkeznek az őszi esők s a téli rossz idők ezeknek valószinü közelebb lesz Győr mint a Tabán.

Tehát ha ma mikor még az idő szép és jó, a hid megnyilta után alig nehány napra üressek az üzleteink, mit várhatunk még ez után? Emelkedés helyett hanyatlást.

Ez lesz a Tabán jövője, ha csak nem jön egy kisegitő eszköz a mely megvédje az elpusztulástól. Keressük tehát azt az egyént ki rajtunk segiteni kész. Ha nem találjuk segitsünk önmagukon, mert ha várunk ugy idő előtt elpusztulunk.

Van a Tabánnak még egy speciálitása a borvásár, ez ugyan csak tizennégy napra hoz egy kis fris üzletet s forgalmat de ezt is fenyegeti a pénzügyigazgatóság.

Mementó.

(Folytatás.)

Szükségesnek tartjuk ujabb közuti vasuti vonalaknak, és pedig a gyorsaság tekintetéből főkép villamos erővel járó vonalaknak megállapitását; és ezért kivánjuk 1. az Eskü-téri hidon, Szarvas-téren, és az uj budai körúton át vezető vonal megállapitását; 2. az Eskü-téri hidon, Döbrentey-, Lánczhid-, vizivárosi Fő-utczán, Batthyány-utczán át, a Lipótmezőre a Hüvösvölgyig vezető vonal megállapitását, a mely egyuttal a körúton a 1. alatt emlitett vonallal találkoznék; 3. kivánjuk a Budafokig vezető közuti vonal megállapitását; 4. a Németvölgyi uton az uj köztemetőig vezető közuti vasuti vonalat.

A tapasztalat eléggé hátrányosnak bizonyitotta a fővárosra nézve az eddig gyakorlatban volt azon eljárást, hogy a közuti vasuti vonal nem állapittatott meg előzetesen és egységesen az egész fővárosra nézve, hanem egyes vonalakra a szerint, a mint azt az egyik vagy másik vállalkozó kérte. mintegy ötletszerüen adatott ki az engedély. A népes, nagy forgalmu utczákon, a melyeken át közuti vasut létesitése nagy haszonnal járt, kiépültek, azon utczákra pedig, a hol a főváros fejlődése szempontjából szintén kivánatos lenne a közuti vasut letesitése, vállalkozó nem akadt.

Bizonyosra vehető, hogy a jobbparti belső vonalakra (Eskü-téri hid, körut, Batthyány-utcza, vizivárosi Fő-utcza, Döbrentey-utcza) nemcsak a két meglevő váltalat, mely a fővárosban a közuti közlekedést eszközli, hanem uj vállalkozó is kész örömmel pályázik, mert e vonal nagy jövedelmezőségéhez kétség nem fér. Ellenben Budafokra és a Hüvösvölgybe tervezett vonalakra, minthogy ezek csak pár év mulva fognak nagyobb hasznot nyujtani, nem lesz ily élénk versenyzés. E három vonalat tehát egységesen kell és szabad csak engedélyezni.

Sérelmesnek tartjuk különösen, hogy a jobbparti részre ugy a közuti vasuton, valamint a társaskocsikon magasabb dijtétel van alkalmazásban. A hidvám ne szolgáljon okul arra, hogy a jobbpartra jutást a közuti vasuton vagy a társaskocsin megdrágitsa. Addig is tehát, mig a hidvám teljesen eltöröltetik, kiesz-közlendő, hogy a közuti vasuti vállalatok és társaskocsik hidvám fejében átalány összeget fizessenek, a vállalkozók pedig annak fejében hogy a hidvám átalányt fizetik, kárpótlást nyerjenek az engedélyezési időnek a rendesnél hosszabb tartamra való megállapitásában. Kivánatos végro az is, hogy a közuti vasuti vonalakon ugy mint egyéb városokban van, az átszálló forgalom ugy szerveztessék, hogy bármely vonalon bármely vonalon bármely irányba adassanak átszállójegyek, s ezek árát ne tegyék magasabbra, csupán csak az átszállás kedvezménye miatt.

Kivánjuk, hogy a társaskocsik rövidebb időközökben közlekedjenek, hogy a csavargőzösökön és gőzsiklón a közlekedés esti 11 óráig kötelezőnek kimondassék, és a gőzsiklón egy-egy irányra szóló jegyek is adassanak ki.

Kivánatosnak tartjuk. hogy a III. kerület Duna partjának azon része, a mely a császárfürdőn fölül kiterjed, csavargőzösökkel köttessék egybe az átelleni pesti parttal, mindenütt ott, ahol ezt a két part közötti sürübb közlekedés igényli.

Csak egy pillantást kell a budai Dunapartra vetni, s látni fogjuk, kogy kivéve annak a Döbrentey-utcza elejétől, a Fazekas-térig terjedő részét, mely némileg már mégis beillik a nagyobb városok keretébe, a többi rész, és pedig a Fazekas-tértől felfelé Ó-Buda végéig és a Döbrentey-utczától lefelé véges végig szomoru állapotban van. Szükséges tehát egyrészt, hogy maga a hatóság a Dunapart rendezését

rendkivüli adózási kedvezmények nyujtásával keresztülvigye. De szükséges másrészt az is, hogy az épitési kedv a nevezett vonalakon felélesztessék.

A budai partok elhagyatott állapota nem csupán azon szempontból elszomoritó, mert a rakpartok az egyesült fővárosnak legértékesebb és fejlesztésre leghivatottabb részei, hanem azért is, mert tanuságot tesznek arról, hogy a Duna jobbpartján még annak legszebb és legértékesebb részeiben sem mutatkoznak a szükséges fejlődés jelenségei. És sajátságos, hogy ez a szomoru jelenség minden idegennek feltünik, kik, fővárosunk egyébb szépségeinek elismerése mellett ezt a kirivó állapotot kifogásolják, feltüntetik a pesti és budai partok természetadta szépségeit, s elismerik, hogy e két partvonalért valamennyi világváros megirigyelhet bennünket de épen ezért annál inkább feltünik előttük a két part közötti kirivó ellentét és csak a kormány és a hatóság nem találnak módot arra, hogy azt megszüntessék. Tekintettel azonban arra, hogy a pesti part egyrésze, az országházi épitkezéstől felfelé szintén elkanyagolt állapotban van, a Duna partjainak fejlesztése és kiépitése nem csak Duna-jobbparti érdek, hanem épen a főváros egységes szépészeti szempontból való fejlesztése tekintetéből általános fővárosi érdek.

A Dunaparti részre adatott ugyan némi rendkivüli kedvezmény, de e kedvezménynek a sajátságos viszonyoknál fogva nem volt meg a kivánt és várt eredménye.

Még elszomoritóbb képet mutat Buda többi részeinek ósdi és romladozó állapota; jelesül a Tabán, a Krisztinaváros egy része, a Viziváros, az Országut és az egész III. kerület, mely utóbbi faluhoz hasonlit inkább, mint Európa nyugatán levő városhoz. E kerületnek még fő utczái, a Zsigmond- és Lajos-utcza is ezt a benyomást teszik az arra járókra.

(Folyt. köv.)

A magyar egyesület tagjaihoz.

Körülbelül két éve annak, hogy a magyar egyesület a „Buda és Vidékét“ tagjainak ajánlotta, különösen kiemelve azt, hogy lapunk a magyarositás ügyének igen nagy szolgálatot tesz s az egyesület hazafias törekvését előmozditja. Ez a fővárosi ujság az, mely az egyesület müködésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent a mit az egyesület a magyarositás ügyében tesz. „Igen alkalmas e lap — mondja az egyesület igazgatósága, — hogy a tapasztalt magyar ellenes állapotokat nyilvánosságra hozva ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson.“

Ezzel az ajánlattal foglalkozzunk csak bővebben, különösen az utolsó ponttal t. i. a panaszok nyilvánosságra hozatalával. Ha foglalkozunk ugy az tünik ki, hogy kevés panaszt *hoztunk nyilvánosságra*. Az okot keresve megtaláljuk azt, a mi nem egyéb mint az az általános lanyhaság, mely itt Budán és vidékén, de az egész országban az egyesületek életét jellemzi.

Az egyesületek kiadják évi jelentéseiket és ezekből nehány év óta azt látjuk, hogy a tagok száma fogy. A sajtó nem ébreszti az egyesületeket. Röviden adja a mi történik, de nem buzdit. Még a közmüvelődési egyleteknél is sok közönyt tapasztalunk és itt-ott a helyes igazgatás hiányát.

Több mint 150 különféle egyesület van Buda és vidékén s többszörös sürgetésünk és felhivásunk daczára alig tudunk beszámolni müködésökkel. Ezzel a magatartással önmaguk ellen vétkeznek. Hiszen a nyilvánosság utján virulhatnak csak az egyesületek. Egyik a másiknak példát ad.

A „Buda és Vidéke“ szivesen közöl az egyesületi életből mindent, bővebben mint egyéb lap. A helyi érdekek ellátásában van a lap létjogosultsága. . .

Évenkint többször felszólitjuk a budai és vidéki egyesületeket, hogy adjanak életjelt magukról lapunkban, mely a magyarosodásnak és a buda-vidéki érdekeknek közlönye. Megküldjük lapunkat és csak kevés számu egyesület vesz létezésünkről tudomást, *pedig az egyesületnek kötelessége, hogy lapunkat ismerjék és annak fentartásához anyagi és erkölcsi uton hozzájáruljanak.*

Ösztönzésül megkezdjük „Ismerőseink“ rovatában az egyesületek ismertetését s legközelebb a *magyar iskola egyesület vezérférfiait mutatjuk be* és szivesen vennénk, ha ezt az egyesület valamelyik tagja tolláből kapnánk.

Az egyesületek ismerjék meg egymást, lépjenek bizonyos lánczolatba egymással s az egyesületeket ismerje meg a közönség, hogy filléreivel czéljaikat segélyezze.

Midőn ezt az egyesületek tudomására hozzuk, kérjük, hogy ismertessék meg magokat.

Büttel János,
a végrehajtó bizottság intézője.

Magyarvilág Budán.

Irta: **Tarczai György.**

II.

— Tulajdonképen mi jót hozott hozzám! kérdezte Szilágyi, mikor a magyar nyelvvel birkozó Theobald fáradtan elhalgatott s midőn iménti elhatározásában megingatott szivén ellenállhatatlanul erőt vett a vágy, hogy a hajóhidon által menjen.

Theobald most németül mondta el, küldetése czélját. Ugyis attól tartott, hogy nem felel meg jól a megbizatásnak. Pauline küldte, a ki rég megbánta csapodárságát s midőn a kedvese visszatérésére heteken, hónapokon át hiába várt, nem egyszer akart neki üzenni, bocsánatot kérni, de büszkesége mindeddig visszatartotta. Hanem most, midőn a kutya hüséggel hozzáragaszkodó Pompejusz is magyar ruhát öltött fel s ebben holdvilágképével eleven karikaturaként kaczagtatta meg a legkomolyabb svábokat is nem mert az utczára lépni, nehogy udvarlója hozzácsatlakozzék.

Holnap pedig tánczvigalmat rendeznek a vidékről felkerült fiatal magyar urak, akik nem egy budai háznál találtak vendégszerető fogadtatásra Ledererékhez csak egy öreg táblabiró szállt; hanem azért őt is meghivták a „vörös sünbeli“ kerti mulatságra, ahol a zemplénmegyei urak komencziós czigányai huzzák majd a talp alá valót.

— Ha te nem jössz el, Pauline sem akar elmenni, mondta Theobald.

— Ott leszek! kiáltott fel Szilágyi ujjongó szivvel s a német legénynek nem sok fáradságába került rávennie, hogy látogassa meg ma is Lederer urékat, a minek a leány rendkivül örülne.

Félóra mulva mindketten a hajóhid deszkáit taposták. A budai hidfőnél a talián konditorei oleánder fái alatt, a hol rendszerint az előkelő hivatálnokok uzsonálnak, most tele voltak az asztalok banderistákkal. A várhegyre kapaszkodó utakon a járó-kelők ezrei igyekeztek föl és alá. Fönn a várban sohasem látott eleven élet lüktetett. Gyönyörü juliusi délután volt, a szerte nyiló jázmin édes illatától megittasultan derüs arczal hullámzott a rengeteg ember-áradat. Szilágyi szemei káprázták, a mozgalmas képtől, mely a várbeli utczákon eléje tárult. Az idegen arczok sokaságában fölbukkanó budai ismerősökre alig ismert rá. Minden ugy volt, a mint azt Theobald elbeszélte, a ki a Nagyboldogasszony temploma előtt elvált tőle. Némely sváb bajuszt is növesztett, szerteálló sörtéi ép oly kevéssé voltak elbájolók, mint a legtöbbnek félszegre szabott magyar ruhája, de a pestvármegyei nótárius szépnek látott mindent s örömtől repeső szivvel rohant tovább Ledererék háza felé.

Az ajtóban gyökeret vert lába a meglepetéstől. Pauline jött elébe ezüst-himes rózsaszin derekán virágos viganóban, koszoruba font ében fekete haján gyöngyös pártával.

Dobó Katicza sem lehetett különb teremtés, vélte az örömében bibor-pirosra váló fiatal ember s midőn a német lány enni való kedvességgel magyarul köszöntötte, hirtelen átkapta karjával formás termetét s össze vissza csókolta üde, bársonyos arczát. A pitvarba toppant Lederer ur tágra nyitott szemmel nézte e váratlan idillt.

— Hát Pompejusz? kérdezte csodálkozva, mikor lánya vőlegényként mutatta be első kedvesét.

— Pompejusz talált magának más Kloepatrát, csicseregte a lány s a szobába tuszkolta Szilágyit, a ki természetesen észre sem vette hogy kedvese Antoninuséval tévesztette össze a becsületes német fiu nevét.

A sarokban ott állt a három lábu, százfogu szörnyeteg, mely majd hogy örökre széjjel nem választotta őket egymástól. A férfi össze szerette volna zuzni öklével, a miért egy félévig is távol tartotta Paulájától, de a mint a lány a hangszer mellé ült s billegetni kezdte, végtelenül jól eső érzés vett erőt egész valóján. Magyar nótát játszott, az ő nótáját: Hol lakik kend komámasszony? melyet neki megtanitván rá a sváb muzsikusokat, azok egész éjjel húzták akkor, midőn a vörös sünben utoljára mulatott s fájó szivével bucsuzott el örökre Budától.

Most ismét itt van, az ablakból szemei elé tárul a szépséges hegyvidék sötétlő erdeivel világos zöld szőlőivel. Magához vonta a játékot félbehagyó lányt s egymáshoz simulva néztek az alkonyodó nap arany sugaraiban fürdő virányos völgyben, a fenekén épülő Krisztinaváros apró házaira, mig Lederer ur belépvén meg nem zavarta őket ábrándozásukban.

— Sétálni megyünk leányom, mondta s Pauline napok óta ma először nem ellenkező apjával. Édesanyjának a feje fájt s igy ők csak hárman igyekeztek a Nagyboldogasszony temploma felé, melynek roskatag tornyán alkonyatkor muzsikálni fognak az erkélyen. A polgármester olvasta valahol, hogy Mátyás király korában ez Budán mindennapos szokás volt, s most fölakarta eleveniteni. Ki is adta az utasitást a sváb kisbirónak, hogy fuvasson el valami szép egyházi éneket. Laubfross Vendel hüségesen tovább adta a parancsot a sváb trombitásoknak, de mivel testestül-lelkestül magyar ember volt, keményen rájuk ijesztett, hogy más nótát ne merjenek játszani, mint magyart. S mire az esteli harangszó elhalt s a nap utolsó sugarai rezgő tánczra keltek a Mátyás-templom ormán, felhangzott az egyetlen magyar dallam, a mit a sváb muzsikusok tudtak:

„Hol lakik kend komámasszony?“

Szilágyi Márton Ledererékkel a piaczra nyiló utczában állt. Elálmélkodva hallgatta a maga nótáját.

— Ebből botrány lesz, gondolta; ez a muzsika még sem illik a szent helyre.

Kedvesére nézett a ki lelkesedésében dobogó szivéhez szoritotta karját. A dallam elhaltával pedig egetverő éljenzésre fakadtak az egymás hátán tolongó sváb, rácz emberek s a magyar jövevények. Nem is tünik fel senkinek, hogy profán nóta riaszt fel a templom tornyán hogy ezzel eddig csak korcsmákban remekeltek; csak azt tudták, hogy gyönyörü volt a magosbul leszürődő dallam, mert magyar volt.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Schott János.

Az öreg ifju Schott Jánost jól ismerik nem csak Budán és vidékén, de az egész országban, különösen a déli vasut vonalának mentén, hol mint főhivatalnok gyakran megfordul.

János bácsi csak hivatalában hivatalnok, különben igazi budai polgár, ki magas állása daczára a legkisebb emberrel is oly előzékeny, mint a legnagyobb urral.

Senki sem kél korábban fel Budán, mint ő. Hajnalban már hivatalában van és ritka pontossággal, lelkiismeretességgel végezi el dolgát, a mi a legnehezebb dolgok egyike: a *délivasutadó ügye*. Egy kis pénzügyigazgatóságnál sokkal fontosabb ez az állás is oly szakismeretet, éles látást igényel, mint a minővel Schott János bátyánk rendelkezik.

Tisztviselő társai és a polgárság tisztelik

és szeretik a jó hivatalnokot, a jó polgárt és jó családapát, ki a mult években ünnepelte szeretetre méltó nejjével együtt boldog házassága harmincz éves tehát ezüst lakodalmát, ifju kedélylyel és igaz szivvel.

Schott Jánosnál csak a szive jobb. Az utolsóját is megosztja barátaival és résztvesz örömükben bánatukban.

Ez az évszázados életre hivatott erős férfi olyan egészséges, hogy kölcsön is adhatna belőle. A tréfa, a kedély ragyog benne. Tréfál és el is türi a tréfát.

A modern világban az is ritkaság számban megy már, ha valaki jól beszél diákul, mint ő és oly klasszikus nevelése van, mint neki.

A papi pályára készült és képességénél fogva ma már legalább püspök lehetne, de a sors másként irta elő munkás élete regényét. Elvesztette ugyan a pásztorbotra való reményét, de nagyobb kincset juttatott neki, mert öreg kora küszöbén unokájával játszhatik s szép családja van. A mit a stallumban elvesztett, megnyerte a megelégedésben mint pater familias.

Vivat!

Budavári Országh Sándor beszéde.

(Elmondotta az Egyesült Fővárosi takarékpénztár jubileumán.)

I.

Mélyen tisztelt közgyülés!

Az igazgatóság kitüntető bizalmából reám hárult a kedves kötelesség, hogy intézetünk félszázados fennállásának alkalmából, a mélyen tisztelt közgyülés szine előtt rövid visszapillantást vethessek a lefolyt 50 évre.

Magam is több mint 33 éven át intézetünk belső szeevezetéhez tartozván, 1 1869. óta magában az igazgatóságban is részt vevén, a visszaemlékezések behatása alatt állok s gyengeségem érzetében csak némi elfogultsággal vállalkozom e szerepre. De bátorságot nyujt az intézethez való ragaszkodás s az ügy szeretete, mig gyengeségemet menteni fogja, Önök jóakaratu elnézése.

A lefolyt 50 évből 26 éven át intézetünk csakis Budán létezett, mig később az egész Budapestre terjeszté ki müködését; természetes tehát, hogy egész létele első sorban a jobbparti részekkel van összeforrva, hol az anyaintézetben tartjuk ma közgyülésünket.

Budavárának 1686-ban történt dicsőséges visszavivása befejezte azon szomoru korszakot, melyen át az ország egyik fele a török járom alatt nyögött, másik fele pedig a vallási és politikai villongások pusztító és romboló hatását sinlette. Helyreállott ugyan a béke. de ez csaknem veszedelmesebbé vált nemzetünkre, mint a lefolyt véres harczok korszaka, mert a a nemzet álomba merült. tespedésbe esett, kétségbeesett fennállása iránt, csakis a mult emlékéről álmodozott, a jelent minden lendület nélkül átélte, jövőjében nem bizott s avval nemis foglalkozott.

Ez időkre vonatkozik báró Eötvös József sóhaja „Bucsu“ czimü költeményében:

»S szól egy köny Budáról, mely magas tetején.
Sötéten áll, egy bus emlékezet
Nagy sirköve hazámnak temetőjén
S rairva mind, mi vele elveszett
Régen szétdönté az idő falát,
Kövén meglátni a csaták nyomát!«

Az 1792-ben Buda várában tartott országgyülés az ujjáébredésnek első hajnalpirját jelezé, de gyümölcsöket még nem érlelhetett, sőt a Franciaországból beszivárgott eszmék hirdetőink kivégeztetése és bebörtönöztetése után, még inkább siri csend honolt az országban országban és ekkor irta Berzsenyi:

»Nyolcz századoknak vérzivatarja közt
Rongált Budának tornyai állanak,
Ámbár ezerszer vak tüzedben
Véreidet, magadat tiportad.
Most lassu féreg, tassu halál emészt.
Nézd: a kevély tölgy, melyet az éjszaki
Szélvész le nem dönt, benne termő
Férgek, erős gyökerét megörlik
S egy gydnge széltől földre terittetik!«

Ez időben mérte az absolut hatalom a halálcsapást az ország alkotmányára az adó és ujonczállitási rendeletekkel. De ekkor már megmozdult az egész nemzet és megye megye után ellenszegült a hatalom tulkapásainak, oly erővel, oly hatalmasan. oly általánosan, hogy 1826-ban ujra összehivatott az országgyülés, felolvastatott Ferencz király hires leirata „Doluit cordi paterno nostro“ s az alkotmányos sérelmek eligazittattak, megalapittatik a magyar tudományos társaság, a nemzet kezd a jövő felé tekinteni, észreveszi hátramaradását s keresi az eszközöket, melyek lételét és fennállását ujra biztositsák.

S jönek a 30 és 40-es évek, Magyarország ujjászületésének, a magyar renaissancenak dicsőséges évei!

A törvényhozás Széchenyi, Deák és Klauzál, később Kossuth és a czentralisták Eötvös, Csengeri és Szalay vezérlete alatt — egyrészt megvédi az ország alkotmányát, s mind hatalmasabban küzd a közjogi sérelmek ellenében, de másrészt már erélyesen gondoskodik az anyagi haladás eszközeiről is. Az egyik irányban a magyar nyelv ügye folytonosan tárgyaltatik és hódit, törvény alkottatik a nemzeti muzeum és nemzeti szinház iránt és előkészittetik Erdély unioja. A másik irányban törvényt alkotnak a lánczhidépitésről, Dunaszabályozásról, vizek és csatornákról, a váltótörvény behozataláról, a kereskedőkről és sok más irányban.

Egyidejüleg gazdag irodalma támad azon nyelvnek, mely csak nemrég alig volt képes természetes jogait, hosszu küzdelmek árán visszavivni. Kazinczy és Kisfaluny Sándor után fellépett Kisfaludy Károly, a magyar vigjáték atyja, Czuczor és Vörösmarty kinek „Szózat“-a azóta imájává lett a nemzetnek. Regényeket irtak Eötvös és Kemény Zsigmond. A tudomány terén az Akadémia, a szépirodalom terén a Kisfaludy-társaság viszik a vezérszerepet.

Ös-Budavára ellen.

A budapesti I—III. ker. (budai) vendéglősök ipartársulata Ös-Budavár czimü mulatóhely további engedélyezése ellen a székesfőv. tanácshoz kérvényt nyujtott be. E kérvény tartalmát a következőkben ismertetjük t. olvasóinkkal:

Tekintetes Tanács!

Engedve a társulatunk tagjai által ismételten felhozott panaszoknak azon kérelemmel fordulunk a Tek. Tanácshoz, miszerint az Ös-Budavár czimü mulatóhely további fennállásához szükséges engedélyt megtagadni méltóztatnék.

Ezen kérelmünk támogatásául van szerencsénk a következőket tagjaink által elpanaszolt sérelmeket tisztelettel felsorolni:

Az ezredéves kiállitás minden székesfővárosi üzlettulajdonost a legnagyobb reményekkel kecsegtette, de sajnos a főváros dunajobbparti üzletek általában, de különösen a vendéglősök nemcsak, hogy nagyobb forgalmat nem mutathatnak fel, hanem üzletük teljesen szünetel s a tönkrejutás elé vezette különösen azokat, kik nagyobb forgalomra számitva üzletükbe nagyobb tőkét helyeztek.

Ha ezen a főváros Duna jobbpartján különösen feltünő sajnos üzleti viszonyok okozóját keressük, ugy azon meggyőződésre kell jutnunk, hogy nem a kiállitás okozta ezt, mert az 1885. évi kiállitás alkalmával ily panaszok nem merültek fel, hanem igenis azon mulatóhely melynek neve Ös-Budavár, ahol mindaz van megengedve, a mi városi üzletekben szigoruan tilos, mint: éneklés, zenélés, pinczérnők által való kiszolgáltatás stb.

Természetes, hogy a kiállitást látogató közönség inkább ezen helyre megy, hol oly szórakozások kinálkoznak, milyeneket a városi üzletek törvény- és szabályrendeletek intézkedései miatt nem nyujthatok.

A székesfőváros milliókat költ arra a nem eléggé dicsérhető czélra, hogy szép hazánk szive — a magyar főváros — minden izében magyar legyen. És mit tapasztalunk az Ös-budavár czimü mulatóhelyen? azt, hogy német ajku pinczérnők és énekesek egész serege germanizálja még azon közönséget is, mely eddig mindenben magyar volt és a legidősebb német ajku korcsmárostól is követelte a magyar szó használatát.

Azon kérdésre, hogy az uralkodó viszonyok mellett szükségünk van-e ily mulatóhelyre? bátran mondhatjuk, hogy arra szükségünk nincs; mert egyrészt a meglévő üzletek teljesen képesek a legnagyobb igényeknek is megfelelni, másrészt pedig hivatkozunk Hock János volt orsz. képviselő és Kasics Péter törvh. bizottsági tag urak interpelláczióira, melyekből kitünik, hogy e mulatóhely további fennállása káros következményekkel jár.

Tekintetes Tanács! jelen kérvényünkkel nem kivánjuk bölcs belátasát befolyásolni, de kötelességünket véljük teljesiteni, midőn bátorkodunk becses figyelmét felhivni arra, hogy a többször felemlitett vállalat további fennállása a székesfőv. duna-jobbparti vendéglősök és korcsmárosok teljes tönkrejutását vonja maga után, mi által sajnos, igen sok derék családfenntartó adófizető honpolgár családjával együtt a legnagyobb nyomornak lesz kiszolgáltatva. Ezt pedig a Tek. Tanács ösmerve mindenkor tanusitott nemes gondolkozását meg nem engedheti.

Ezek alapján tisztelettel kérjük, miszerint a felsorolt panaszokat figyelemre méltatva az „Ösbudavár“ czimü mulatóhely vállalatnak a további fennállását megakadályozni méltóztatnék.

Budapest 1896. október hó 19-én.

A budapesti I—III. ker. szállodások, vendéglősök, bor- és sörmérők ipartársulata.

Buzik Andor s. k.
h. elnök.

E kérvény szószerinti közlése mellett felkérjük az illetékes hatóságot, és intézkedő hatással biró urakat, hogy a felsorolt és valóban létező sajnos viszonyok orvoslása iránt intézkedni sziveskedjenek.

Szerkesztő.

Utasitás

az állami szőlészeti és borászati szakközegek számára, az 1896: V. t.-cz. végrehajtása körül teljesitendő szolgálatukra nézve.

II.

11. §. Annak megállapitására hogy alkalmas-e valamely terület kölcsön utján szőlővel való beültetésre, általánosságba véve elfogadható alapot szolgáltathatnak a helyi viszonyok összbenyomása, a szomszédos területeken hasonló talajokban elért eredmények, az általános gyakorlati tapasztalatok s az állami szakközeg gyakorlati érzéke.

Hogy azonban e tekintetben az állami szakközegek mégis bizonyos irányelvek által megszabott határok és korlátok közt járjanak el, rendelem, hogy kölcsön utján szőlővel való felujitásra általánosságban alkalmasnak nyilvánitható az oly eredeti (eddigi) szőlőterület, a mely megfelelő fekvéssel és viszonyokkal bir, s a melynek talaja legalább 60 centiméter mélyen megforgatható, nincs kimerülve, nem tulsovány nem terméketlen, nem nagyon száraz és köves, nem nagyon meredek, nem nagyon meszesz, vagy nem vadvizes s a melyet nem ér rendesen évről-évre jégverés.

Ha a kimerült, sovány, terméketlen vagy vadvizes talajok trágyázás, több évi ugarolás, légenygyüjtő kapás növények több éven at való termelése, árkolások, alagcsövezések vagy más alkalmas müvelatek utján megjavittattak s termőképes és megfelelő állapotba hozattak, az ekként sikeresen befejezett telkesités után a szőlővel való felujitásra esetleg alkalmasaknak jelezhetők.

A fentiek szerint birálandó el az is, ha vajon az elpusztult eddigi — felujitásra nem alkalmas — szőlőterület tulajdonosa által a törvény 5. §-ának második bekezdése értelmében esetleg kijelölt helyettesitő terület alkalmas-e szőlő létesitésére vagy sem.

Az ily helyettesitő területek ezonban megvizsgálandók lelkiismeretesen abból a szempont-

ból is, hogy alkalmasak-e az alpusztult régi (helyettesitendő) területen volt szőlőhöz hasonló jellegü uj hegyi szőlő létesitésére. (Végrehajtási rendelet 3. §-a.)

12. §. Az előző szakasz értelmében megejtendő helyi vizsgálat megtartása alkalmával köteles az eljáró állami szakközeg — ha szükséges, a községi előljáróság közremüködésével — minden kétséget kizáró módon megállapitani, ha vajjon a helyszinén neki megjelölt terület azonos-e azzal a területtel, a melyre a kölcsönfolyamodvány szerint a kölcsön kéretik.

(Vége köv.)

Különfélék.

— **Félszázad.** Az egyesült fővárosi takarékpénztár, mit a helyes kormányzás, az üzleti becsületesség, a tiszta kéz a legelső pénzintézetek sorába emelt megünnepelte félszázados fennállását. Az egyesület budai palotájának diszterme fényes közönség töltötte meg. Az ünnepi beszédet budavári Országh Sándor mondotta. A szép és magvas beszéd stylus tekintetében is becses. Korrajz az a nagy idők, nagy mozgalmaink korából és megérdemli, hogy jegyzőkönyvben örökitették meg. A hazafias pénzintézet fényes multját szónoki erővel fejezi az ki és mint irodalmi mü is becses. Az egyesült fővárosi takarékpénztár 100.000 frtot adott jótékony czélra.

— **Ilona-utcza.** Az Ilona-utczai érdekeltség a II-ik kerületi előljáróság helyiségében értekezletet tartott Komoroczy Sándor és Wolfarth H. kezdeményezésére. B miniszterhez a felebbezést, mit jövő számunkban közlünk Szalay, Sándy, Komoroczy és Wolfarth urakból küldöttség át. Jövő számunkban közöljük Dr. Kollár Lajos ur a Sétány vagy élelmezési tér czimü czikkét is.

— **Esküvő.** Kugler József és neje Nagy Ilona, ugyszintén özv. Szalay Sándorné szül. Nagy Ida gyermekeik Erzsike és Sándor házassági egybekelésüket és esküvőjüket a budapesti III-ik ker anyakönyvezető hivatalban és a budai (vár) ág. hitv. evang. szentegyházban f. évi október hó 24-én délelőtt ½ 12 órakor tartották. Legyen boldog a kedves ifju pár!

— **Önkéntes mentő-egylet.** Az egyesült fővárosi takarékpénztár 50 éves virágzása emlékére tett nagylelkü adományai között a 100,000 frt összegből az önkéntes mentőegyesület budai fiókállomásának négyezer forintot adott. Ez a nagylelküség a szép eszmét közelebb segitette nemes czéljainak megvalósitásához. Ez a fényes példa vezesse a budai gazdagabb polgárságot, hogy a törekvés mielőbb megvalósuljon. Az egyesült fővárosi takarékpénztár ezenkivül a következő budai czélokra áldozott: A budapesti I. ker. katholikus gymnázium 2500 frt. A Budapest székes-fővárosi II. kerületi felsőbb kereskedelmi iskola 2500 frt. A vöröskereszt egylet budai kórházában egy ágyalapitvány 5000 frt. A budai irgalmasok, a Szt.-Erzsébet apáczák, a krisztinavárosi női ápoldában létesitendő egy-egy ágyalapitványra 300 frt, összesen 9000 frt. A budai magyar fiárvaháznak 4000 frt. A Klotild-szeretetháznak 4000 frt. A kath. tanonczokat védő egyesületnek 200 frt

— **Budai Dalárda közgyülése.** F. hó 20-án tartotta a budai dalárda rendes évi közgyülését budavári dr. Országh Sándor elnöklete alatt. Az egyleti jegyző által szerkesztett évi jelentés szerint az egylet a lefolyt évben 14-szer lépett a nyilvánosság elé részint saját hangversenyein és dalestélyein részint nyilvános ünnepségeken. A müködő tagok száma 132, a pártolóké 208. Az összes vagyon értékpapirokban, leltári tárgyakban és hangjegyekben 8600 frt. — Miután dr. Országh Sándor megható szavakban kinyilatkoztatta, hogy megtámadott egészsége folytán az elnöki tisztségtől, — melyet 16 éven át viselt, — visszalépni kénytelen, a közgyülés őt lelkeseddéssel kiáltotta ki az egzlet diszelnökévé! — Az erre következő választás eredménye ez volt: elnöknek: Rózsavölgyi Gyula székesfővárosi tanácsnok, alelnököknek: Jahl Nándor és Szabó József karnagynak: Bellovics Imre lettek közfelkiáltással magválasztva, szavazás utján pedig, jegyzőknek: Schinabek Engelbert és Patka Kálmán, pénztáronknak: Kercser Károly, ellenőrnek: Reinl József zenemütárnoknak: Bosnyakovits Jakab, gazdának: Gaál Samu, választmányi tagoknak pedig: Domby Zoltán, Gärtner Rezső, Hoppe Rezső, Laumann József, Misztárka György Pintér Zsigmond, Schmelhegger Nándor, Strasser Timót. Vlaszák István és Wichmann Ede.

— **Rendetlenség.** Az 5 vagy 6 év óta fennálló, már majdnem tökéletesen kiépült I. kerületi Pauler-utczában nincsen járda és az ember ott esős időben bokáig kénytelen sárban gázolni. Szintugy nincsen járda a Krisztinaváros fennállása óta létező Koronaőr-utcza azon a részén, a hol gróf Karátsonyi és Jankovics urak háztelkei vannak. Tisztelettel kérdem: mily ok forog fenn, hogy akkora kiméletteI bánnak az illető, bizonyára kivétel nélkül jómódu háziurakkal?

— **Hasznos könyv.** Lakókra és háziurakra nézve egyaránt nélkülözhetlen az a jogi munka mit Schopf Endre, az I—III. kerületi járásbiróság képzett albirája szerkesztett és előszóval, magyarázatokkal ellátott. A könyv czime megmagyarázza a tartalmat is: „Budapest székes főváros lakbérleti szabályrendelete". A kir. igazságügyminiszternek 4873—1894. I. M. E. számu rendelete tekintettel a birói gyakorlatra, valamint a vonatkozó bélyegtörvények és rendeletek." Ára 1 frt 20 krajczár. Budapest, 1896. Lampel Róbert kiadása. Ajánljuk ugy a háziuraknak, mint a ház és lakásbérlőknek ezt a tanuságos munkát.

— **Pártvacsora.** Az I. ker. egyesült ellenzék (Kasics Péter pártja) f. hó 26-án (hétfőn) este ½8 órakor tartja meg nagy pártvacsoráját a Politikus Greislernél és Buzik Andrásnál, melyre a párt hiveket tisztelettel meghivja a pártelnökség. — Jegy ára 60 kr, kapható a pártirodában Alagut-utcza 2. szám (Schlaucher Ferencz vendéglője).

— **Királyi kitüntetés.** Hercz Zsigmondnak, a magyar általános kőszénbánya részvénytársulat vezérigazgatójának — ki már régebben magyar nemességet kapott — a királdi nemesi előnevet adományozta.

— **Föl Budára!** Megnyilt az uj vámházteri hid, mely óriási hasznára lesz az egész fővárosnak s különösen Budának, gazdasági szempontból. A pesti ember pedig használja ki a hidat egészségi szempontból is! Átsétálva e pompás alkotáson, előttünk terül el Buda az ő kellemes kirándulóhelyeivel, mindjárt elől a vén Gellérthegy, melyről remek a kilátás. Az egyetemi hallgatók is még e szép októberben ne ne mulaszszák el legalább e kis hegyi sétát; ettől kedvet fognak kapni nagyobb turokra s a „Magyar Turista-egyesület" egyetemi osztályába való belépésre, mely őszszel s tavaszszal kirándulásokat rendez a budai hegyek közé. (Egyetemi Lapok).

— **Halálozás.** Husz Pál volt kalapgyáros 77 éves korában elhunyt f. hó 20-án a Ráczvárosban. Az elhunytban Schwartz Károly délivasuti hivatalnok nagybátját siratja.

— **Párbaj-Codex.** Clair Vilmos, a „Budapesti Napló" belső dolgozótársa, a ki eddig már közel 800 párbajügy elintézésében vett részt, ezen a téren szerzett bőséges tapasztalatai, valamint évek során át gyüjtött feljegyzései s a legjelesebb külföldi forrásmunkák alapján, „Párbaj-Codex" czim alatt könyvet irt a pájbajról, mely november hó folyamán jelenik még. Az érdekes munka előfizetési felhivásában, melyet most vettünk, ezeket mondja a szerző: „Valahányszor a párbaj egy-egy áldozatot követel, a társadalom mindig ellene fordul a becsületügyek fegyveres elintézésének. De azért a becsületet nem védi meg a törvény. A gyilkost, a ki megöli embertársát, halálra itélik vagy fegyházba zárják. Azt a gyilkost ellenben, a ki az ember morális élete ellen tör, egyszerü pénzbüntetéssel sujtják, A mig a törvényhozás csak igy bünteti azt, a ki sérti a becsületet, — addig a párbajck nemcsak nem fölöslegesek, de szükségesek. Isten mentsen meg az olyan társadalomtól, a melynek tagjaiból hiányzik a morális sértések iránt való lovagias érzék. Nem állitom, hogy minden párbajnak van jogosultsága. Azt sem, hogy a párbajokat nem kell szükebb korlátok közé szoritani. De tagadom, hogy ezt törvényes intézkedésekkel el lehet érni. Az ember inkább engedelmeskedik a társadalmi törvényeknek, mint a büntető codexnek. A párbajokat tehát nem megszüntetni, de korlátozni kell. Ez a társadalom mai viszonyai között tökéletesen elég. A párbajokat pedig korlátozni csak szigoru párbajszabályokkal lehet. Ezért határoztam el, hogy Chateauvillard, Du Verger de Saint-Thomas, Chappon báró, Hergsell stb. kutfők nyomán megirom és kiadom „Párbaj-Codex" czimmel a párbajszabályokat." A könyv november hónapban fog megjelenni 8—10 iven, a következő tartalommal: I. A párbaj története. II. A párbaj és a törvények. III. Párbaj-Codex. (A párbaj általában. A sértés. A fegyverek. A segédek és tanuk. A párbaj nemei. A kard- és vitőrpárbajok. A pisztolypárbajok. Rendkivüli párbajok. A becsületbiróság. A párbajbiróság. A fegyverbiróság. Jegyzőkönyvek.) IV. Példák. V. Nevezetesebb párbajok. A kard-, vitőr- és pisztolybárbajok összes nemei Erdélyi cs. és kir. udvari fényképész illusztráczióiban bemutatva. A Párbaj-Codex ára 1 forint. A ki a könyvnek — biztonság okáért — ajánlottan való küldését kivánja, 20 kr ajánlati dijjal többet fizet. Az előfizetési pénzek a szerző, Clair Vilmos czimére, Budapest, IX., Üllői-ut 22. sz. alá, vagy a „Budapesti Napló" szerkesztőségéhez intézendők.

— **Uj találmányu világitás,** mely sem légszesz. sem villany utján állittatik elő. Miként értesülünk Rákospalota vasuti állomása ezen „acetylen" nevezetü anyaggal már huzamosabb idő óta van kivilágitva. A m. királyi államvasutak felülvizsgáló bizottsága az eredménnyel igen meg van elégedve. Ha olcsóság szempontjából is beválik, ugy a közel jövőben minden mezőváros, falu sőt gazdasági tanya is képes lesz e veszélytelen anyaggal világitani. Sőt azzal is reménykednek, hogy serdülő tanulóink ezen anyaggal világitott asztali lámpákat is fognak maguknak olcsón beszerezhetni. E találmány Kort és Kesztner mérnökök felfedezése; — erre legközelebb visszatérünk.

— **Értesités.** Schaffler Miskához czimezett vendéglőben I. kerület Alkotás-utcza 29-ik szám a téli idény megnyitása 27-én és 29-én. Az ujonnan berendezett helyiségekben elite hangverseny lesz ezen a két napon.

— **A magyar általános kőszénbánya részvénytársulat** igazgatósága ülésén elhatározta, hogy a tatai kőszéntelepekre és az ezzel összefüggő összes bányászati jogokra vonatkozó részesedéseket a most birtokló konzorcziumtól megvásárolja s e végből legközelebb rendkivüli közgyülést hiv egybe. A társaság az épitkezésekhez, a vasutépitéshez és a fölszereléshez azonnal hozzáfog, ugy, hogy a tatai kőszénbányák már a jövő évben üzemben és szállitóképesek lesznek. A bánya berendezése egyelőre évi öt millió métermázsa termelésre van tervezve és már az 1898. évben legalább két millió métermázsa szenet, az 1899. évben pedig már négy millió métermázsát fognak termelni és szállitani. A két éven át folytatott furások alapján számos elsőrendü tekintély majdnem kétezer millió métermázsára becsüli a széntelepek gazdagságát. A szénrétegek vastagsága 6, 8—10—14 méter, a minőség kitünő és meghaladja az ötezer kaloriát. A széntelepek geografiai fekvése a képzelhető legelőnyösebb, a mennyiben a bugapest—brucki vonalon Budapesttől 68 kilométernyire, Bécstől pedig 182 kilométernyire fekszenek. A müvelet pénzügyi részének keresztülvitelét a magyar leszámitoló- és pénzváltóbank és a Pesti magyar kereskedelmi bank már előzetesen biztositotta.

— **Ezer év meseköltése.** Benedek Elek nagy könyvéből, az öt kötetes Magyar Mese- és Mondavilágból három füzetet (44—46.)

kaptunk egyszerre, Széchy Gyula szép rajzaival s igy az 50 füzetre tervezett könyvből még csak négy füzet van hátra. A most megjelent füzetekben ép ugy megtaláljuk Benedek mesemondó képességeinek általánosan ismert jelességeit, mint az előző füzetekben. Mesék és mondák váltják egymást e füzetekben is s Benedek mesemondó kedve, elevensége a nagy mü végefelé nem hogy lankadna, sőt inkább emelkedni látszik. Ugy irodalmi, mint nyelvi és pedagógiai szempontból örökbecsü munka e könyv: méltó arra, hogy minden háznál meglegyen. A Magyar Mese- és Mondavilág egy füzetének ára 25 kr., 10 füzetenként előfizetve 2 frt 50 kr., de kapható díszes kötésben is az eddig megjelent négy kötet, kötetenként 3 frtjával a kiadó Athenaeumnál és minden könyvesboltban.

Tájékoztató.

— **Jó izlés.** Grünwald Sámuel ismert divatáruházai a Krisztinavárosban és Várban egész kiállitást képeznek a legizlésesebb és jutányosabb szolid árukból. Az őszi idényre nagy változatosságban kaphatók a szép és jó idényczikkek.

— **Szép koszoruk.** Hallottak napjára szép élővirág koszoruk kaphatók Culmann Rezsőné főuti, Schmidberger Rezső alagututeczai üzletében, ugy szintén Fischer Ferencz várbeli és krisztinavárosi temetkező vállalatánál művirágból, hol a legdiszesebben ékesitik a sirokat. Halottak ünnepén is, mint mindig pártoljuk a budai ipart.

— **Figyelmeztetésül.** Mesterházy Mihály mai szamunkban megjelent hirdetésében foglalt tárgyakon kivül mindennemü stearin és viasz-sirgyertya, a legfinomabb tea, rum és cognac, tea sütemény, különféle felvágott — a legfinomabb prágai sonka és mindennemü sajtok és különlegességek nagy választékban kaphatók. Ajánljuk e törekvő fiatal füszerkereskedőt az olvasó közönség figyelmébe.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, kő- és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

2000 □ öl telek a Lágymányoson eladó. — Czimet a Buda és Vidéke szerkesztősége közli. 486

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 kra czár. 474

Kisebb telket keresek Orban- vagy Mártonhegyen. Czim a kiadóhivatalban. 473

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Összekötő híd tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézendők. 484

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta 1-sö helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy polgári iskolai tanulólány és egy tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Eladó Szt.-Endrén egy ház kedvező fizetési feltételek mellett. A »Buda és Vidéke« kiadóhivatala válaszol a kérdezősködésekre. 483

Elveszett. Elveszett egy kis télvér agár vörös szőrü halványfekete foltokkal hatán. Nyakán aczél láncz szegedi védjegygyel. A lánczon kis sárga lakat van. Neve Czézár. A becsületes megtaláló Szegényház-utcza 40. sz. illő jutalomban részesül. 484

Szobrász. Szobrászépületek és külső diszitésére ajánlkozik. Kérdezősködésekre a »Buda és Vidéke« felel. 486

Budán 25—50.000 □ telek megvétetik. Ajánlatok »Telep« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Sashegyen 2 holt és 1149 □ öl telek 3 forintjával ölenkint eladó. 488

Eladó. A Balaton mellett 55 hold fenyő erdő, viz és halászati joggal, egy darab Balatonnal 55.000 forintért eladó, Bővebben a kiadóhivatal. 489

Öt bécsi ház eladó vagy birtokért elcserélik. Tessék a kiadóhivatalhoz fordulni. 490

Szeszélyes. Szeszélyes férfit melyik nő tudna orvosolni. Levelek »Szeszélyes« czimen a hadóhivatalhoz. 491

Kastély és birtok 100.000 forintért Stiriában eladó. A tulajdonos magyarországi birtokért is elcseréli. A kiadóhivatal abba igazol. 492

Pohárköszöntő. Tapasztalt egyén megfelelő dijért ügyes pohárköszöntőt készit. Czim Buda és Vidéke. »Pohárköszöntő«. 493

— **Eladó Birtok.** A főváros közelében 186 hold birtok eladó. 100 hold szántóföld, 28 vágásra képes csererdő, 6 hold szőlő 2—4 éves, 8 hold rét, 43 hold akáczfás legelő, 4 ló, 8 szarvasmarha, urilak 5 szobával, diszes gyümölcskerttel, egy katholikus kápolna, nagy magtár, pajta, 2 nagy istálló, család lakással, 5 munkásház, 4000 frt értékü teljesen felszerelt cséplő gép, melynek évi keresete 1000 frt, kocsik, szekerek és egyéb gazdasági eszközök, szép vidék, jó ivó viz. Vácztól egy óra távolság. 40.000 frt a vételar. Bővebben a kiadóhivatal

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
121018—96. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897 évben illetőleg 1899. év végéig a távirdai papirszalagból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kr.-os magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi november hó 17-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában atadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

«Ajánlat 121,018/96. számhoz.»

Bánatpénzül az ajánlott áru értékének 5%-a legkésőbb 1896. évi november hó 16-áig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki,, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896 október hóban

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Aradon.
21765—I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt és 1897. évben szükséges homok, kavics és kő mennyiségek szállitását szándékozik biztositani:

A biztositani szándékolt anyag		
megnevezése	egység	mennyisége köbméterben
Épitési homok	m³	1500
Rostált kavics	«	20000
Darabolt kavics	«	150 0
Terméskő nagyobb darabokban	«	10000
Terméskő kisebb darabokban	«	2000

A táblázat magában foglalja az előrelátható lag biztositandó mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges at engedés alkalmával 50%-kal csökkenteni, avagy a szállitási év folyamán 50%-kal felemelni.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati ürlapok pályázati feltételek az aláb felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, mig az általános szállitási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrássy-ut 73—75. szám) 25 kr.-nyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati ürlapon teendők.

A szállitás az anyagok szállitására nézve fenálló 120381/91. számu általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejüleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközlendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetők, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 krajczáros magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel:

«Ajánlat kavics, homok és kő szállitásra 21765/96. számhoz» 1896. évi november hó 3-ika déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyujtandók, vagy posta utján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1896. évi november hó 2-ika déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál teendő le, esetleg posta utján küldendő be.

Aradon, 1896 október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

Eladó

háromszor permetezve és jégmentes szőlővessző

30.000 drb sima kadarka à 3 frt,
10.000 „ „ kövi dinka à 4 frt,
15.000 „ „ olasz riszling à 4 frt,
60.000 „ „ Sylvani zöld à 3 frt,
2000 „ „ peltelini piros à 5 frt,
5000 „ „ Chasselas Croquant à 10 frt.
5000 „ „ Muskat Lunel à 10 frt,
1000 „ „ Passa tuti à 15 frt,
25.000 „ „ különféle mint fent k. à 3 frt,
10.000 „ „ Riparia portális sima à 8 frt,
25.000 „ „ Othelo sima à 6 frt,
10.000 „ „ Vitis solonis sima à 10 frt,
5000 „ „ „ „ gyökeres à 20 forint.

Egyuttal ajánlja **sajáttermésü borát** ugy mint jól berendezett füszerüzletét.

Frey Alajos,

Budapest, I. ker. Vár, Szentháromság-tér I.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
Legtisztább égvényes savanyuvizét

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros fő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6 —9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életere

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

VENDÉGLŐ

A «Schaffler Miskához»

I. kerület Alkotás-utcza 29. szám.

1 liter tolnavidéki fehér bor az utczán át 28 krajczár.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bevegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Halottak napjára!

József főherczeg csász. és kir. Fenségének udvari szállitója.

Özv. Gulmann Rezsőné élő-virág kereskedése

BUDAPESTEN,

(II. ker., Buda, fő-utcza 10. sz.)

Koszoruk

a legszerényebbektől a leggazdagabb kiállitásig.

Levélkoszoruk	**1 frttól** felfelé.
Elővirág-koszoruk	**1.50 krtól** felfelé.
Erfurti száritott virágkoszoruk	**2.50 krtól** felfelé.
Erfurti száritott	**viágvánkosok és keresztek**

nagy választékban **olcsó árakon.**

Müvirag tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ad.

12 közös óra 4 frt
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Faczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Fukács János

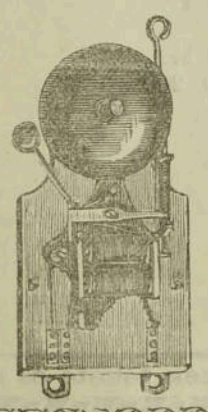
vendéglője

a „Zöldfához"

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

fűszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva-kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Úrgyertya	1 »	—.45 »

Kitünő minőségü törmelék tea 1 dk. 5 kr.

Sardinia, hering, sardella.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Őszi és téli idényre 1896 1897.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1|a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Mélyen leszállitott árak!!!

Loden ruhakelme 90 széles 24 kr.
Crepp cheviot 90 széles 55 kr.
Divat kelme 90 széles 65 kr.
Angol cheviot mintás 120 széles 75 kr.
Női posztó 120 széles 80 kr.
Cheviot foule 120 széles 80 kr.
Cheviot ujdonság prima 120 széles 130 kr.
Angol cheviot sima 120 széles 110 kr.
Angol cheviot sima prima 120 széles 160 kr.
Casan minden szinben 90 széles 65 kr.
Casan minden szinben prima 90 széles 80 kr.
Schottisch kelme ujdonság 60, 80, 1—150, 200.
Barchet jó mosható 22 kr.
Barchet divat mintákban 25 kr.
Barchet honi mintákban 30 kr.
Flanel barchet 75 ctm. 40 kr.
Franczia barchet 75 ctm. 50, 60, 70 kr.
Franczia atlasz barchet 75 ctm. 75 kr.
Flanel barchet sima 35 kr.
Eszkimó barchet 80 ctm. 75 kr.

Franczia és Angol gyász kelmék 60 krtól 250-ig.
Téli kendő minden nagyságban 50 krtól 10 frtig.
Berlini kendő és selyem Echarp minden árban.
Férfi és női fehérnemü Schroll-féle Chifonból.
Késmárki len. vászon, és damast áruk.
Szepes Iglói Chiffon és pamut áruk.
Valódi és utánzat Jaeger-féle alsóruházat.
Bolyhos alsó ing jó minőség 75 krtól 150-ig.
Kötöt gyermek harisnya 6 féle minőségben minden árban.
Dus választék férfi és női harisnyákban.
Graczioso esernyő 150 krtól 6 frtig.
Valódi Orosz sárczipő minden nagyságban.
Prágai bőr és Angol dox keztyü.
Jó minőség futó szőnyeg 30, 40, 50, 60, 70, 80 krig.
Manilla szőnyeg 45, 60, 75, 90, 120 krig.
Kiderminster gyapjuszőnyeg 80—120 krig.
Kokusz szőnyeg kitünő minőség 90—120 krig.
Torna czipő 1—120 krig.
Szörme áru dus választékban.

Foulard szatén 12 kr. Franczia atlasz-szatén 25 kr.

Sarah selyem 80 kr. Bengalin selyem 90 kr.

Nagy választék fekete és szines selymekben 80 krtól 2 frtig.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 44. sz. (Szt.-András hava.) Vasárnap, november 1.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Sétány vagy élelmezési tér.

Az ezen czim alatt e lapok 42. számában megjelent czikk és az abban foglaltak a fővárosnak Duna jobbparti oldalát annyira közelről érdeklik, hogy kivánatos, miszerint ehhez a kérdéshez minél többen hozzászóljanak, hogy az intéző körök az ügyet minden oldalról megvilágitva látván, helyes határozatot hozhassanak.

Nem tartózkodom mindjárt kezdetben kijelenteni, hogy a czikkiró ur azon véleményével, hogy a II. kerületi vásárcsarnok a Christen-féle telekre épithessék, nem érthetek egyet. A vásárcsarnok elhelyezésére nézve, mondhatni, egyik postulatum az, hogy necsak vasuttal legyen megközelithető, hanem lehetőleg közzel essék a Dunához, ugy hogy a főváros felett és a főváros alatt fekvő Duna-menti községek, melyek ép ezen fekvésüknél fogva hivatva vannak arra, hogy a fővárost alimentálják, az olcsóbb dunai közlekedés igénybe vételével, termékeikkel elláthassák a vásárcsarnokot. Természetes, hogy a főváros minden egyes kerületére nézve ezt kivinni lehetetlen, de a II. kerületben van alkalmas telek, a hol ugy a vasuti összeköttetésnél, valamint a Duna közelségénél fogva mindkét követelménynek eleget lehet tenni; hiba lenne tehát, ha a vásárcsarnok nem a Bomba-térre nyiló homlokzattal a fő-utcza, plébánia-utcza és a gyorskocsi-utcza által határolt területre, a melyre az tervezve, sőt elhatározva van, épittetnék.

A czikkiró ur czikkében foglalt azon terv tehát, hogy a II. kerületi vásárcsarnok a Christen-telekre épittessék, már csak abból az okból sem számithat elfogadásra, mert, a miként az köztudomásu, a II. kerületi vásárcsarnok részére a kiszemelt telkek egyrészt a háztulajdonosok között létre jött egyezség utján megszereztettek, másrészt némelyekre nézve a kisajátitás folyamatba lett téve. De mindezektől eltekintve tartózkodnunk kell még csak gondolatától is annak, hogy a Christen-féle telekre akár középület, akár magánépület emeltessék. A feltöltött talajon egyrészt ki is van zárva hosszu időkön át épületnek emelése, másrészt bármenynyire tövében legyünk is a budai részen erdős, parkos helyeknek, soha sincsen elég az üres térből. És higyje el a czikkiró ur, hogy a budai rész csak addig lesz hüvősebb, szellősebb és kellemesebb a pesti oldalnál, amig az eddigelé rendelkezésre álló tereink szabadon hagyatnak és kaszárnyaszerü épületek és bérházakkal be nem épittetnek.

Egészen helyes intézkedés tehát, hogy a II. kerületi vásárcsarnok a Bomba-térre, arra a helyre jö, a hol emberemlékezet óta a piacz volt. Mindössze is csak az a kár, hogy a székes főváros törvényhatósága nem jól alkalmazott gazdálkodásból csupán négy házat rendelt kisajátittatni, holott, ha az ötödik házat is, az ugynevezet Breslinger-házat is kisajátitja, ezzel nemcsak egy, a tiz év utáni szükségletet is kielégitő nagyobb csarnokot nyerhet, de ez által el lehetett volna érni azt, hogy a vásárcsarnok minden oldalról szabadon álljon.

Abban egyetértek a tisztelt czikkiró urral, hogy amennyiben a Christen-féle telek sétánnyá alakittatnék át, az

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (14)

(Folytatás.)

— Itt nem fogja keresni, akit szeret, vagy legalább azt hiszi, szeretett. Meglehet, csak egy muló ábránd volt, melyből felgyógyul és aki szivét megérti, annak ajándékozom azt.

— Bencze, husért jöttek! — kiáltott Gertrud és kést tartva kezébe sietett a kert felé, hogy salátát vágjon. Demeter utána ment . . . Megállt a kertajtóban. Egy darabig nézte a leányt, amint az elbámult a messzeségbe, mintha ott keresett volna valamit. Talán izent valamit, vagy kérdezett a felhőtől.

Mi keresni valója van neki most a kertben? Miért megy oda? Van-e joga megzavarni a leány áhitatát? Nem-e tolakodás ez? Vissza akart fordulni, de valami varázs vonzotta előre.

Három kép lebegett előtte, Julcsa, Kati és Gertrud. Sorsa ezek egyikéhez köti, ugy sejtette. Ez a három nő az, a kivel életében a természet hangján beszélgetett. A három leány alakja, a hogy a felhőkre nézett, egybeolvadt össze, majd szétváltak s megnőttek hosszura, távolra, az ég boltozatára. Kettő elveszett. Egynek alakja ott maradt és levetette árnyékát a földre, ahol Gertrud állt.

Megszólitsa-e most? Szerette volna elkerülni, de nem tudott ellentállni. Költői hangulat kényszeritette. Dalok, énekek zsongtak a fülében és szive ismeretlen költeményeket dobogott. Dallamok repdestek a légben. Azt susogott a szellő.

És mégis azt érezte, hogy ő egy nyomorult ember, kinek nincsen semmi érdemes multja, a ki a munkát, az emberiség legszebb imádságát csak látásból és hiréből ismerte.

Gyermekes félelem töltötte el szivét, majd az a vágy, hogy szerette volna ezt a fájdalmat egy millió tövissel szivében megváltani.

A leány ott állt és nézte a felhőket.

Mit szóljon? Köznapi dolgot? Megzavarja az áhitatot és az érzésekről, eszmékről mit tudjon ő szólni egy bánatos leánynak?

Átlépte a kertajtó küszöbét. Lépte neszére Gertrud hátrafordult. Azonnal elváltoztatta tekintetét. Felébredt ábrándjaiból. Most már ismét azé az életé, a melybe most törődik, az a másik szétfoszlott ismét.

Demeter nem tudott megszabadulni káprázatától. A hajó ingott ujra előtte, melyen a kivándorlók készülnek az ujvilágba.

Két galamb csókolózott a fa alatt. Ezek már megtalálták világukat. Gertrud kötényéből szemet hintett a galamboknak, figyelmeztetve őket az élet prózájára.

Demeter is lehiggadt.

— Istenem, mindjárt dél lesz és én itt lopom az időt, — szólt Gertrud.

— Miért ne ékitené egy szép virág a kertet? (Maga sem hitte, hogy ilyen szavakra talál.)

— Szinét és illatát vesztett virág.

— A birálat nem helyes.

— A ki hizelegni akar, az ugy találja.

— Én a valót mondom.

— Maga sem hiszi . . .

— Szent meggyőződésem.

— Akkor az izlése rossz.

— Ebben az esetben nem.

— A szomoru időben ki gyönyörködnék?

— Kisüthet a nap.

— Kétlem.

— Nézze, kisasszony, én leverve, bánatosan jöttem ide Rábolcsra.

— Ön is csalódott.

— Saját magamban. Érti-e kisasszony? Saját magamban. Ez rettenetes érzés.

— Minden beteg azt hiszi, hogy az ő fájdalma a legnagyobb.

— Vannak olyan fájdalmak is, a mit elismer más szenvedő is.

— Meglehet.

— Én elvesztettem az életemet.

— Elvesztette az életét? Ugy látszik, él. Vagy csak az árnyéka az, a mit látok?

— A régi volt az árnyék, a mai az élet.

— Nem értem.

— Megmagyarázom. Évekig nem csináltam semmit. Éltem nagy megaláztatások közben a másokéból. Egyszerre belátva ezt a rut életet, megundorodtam és kimondottam, hogy elég, itt a határ; hátra arcz, másfelé indulj. El voltam fáradva, kimerültség, undor, meghasonlás töltötte el lelkemet. Hol az élet? Ez nem az. Elvesztegettem az elvesztett időben. Meg kell találnom az életet, mert a melyikben

nem szolgálna a közönségnek üdülésére, sőt tekintve a közeli városmajort, e helyen sétány alakitásának nincs is szüksége. Hisz emlékezetében van még a budai közönségnek az, hogy a budai társadalomnak egy része e helyet biztositani óhajtotta volna a korcsolyázó és lapdázó terület részére, mint a mely czélra e terület évek hosszu során át szolgált. Ám a törvényhatósági bizottság tagjai többségének bölcsesége másként határozott. Határozott pedig azért, mert a közeli háztulajdonosok egy némelyike azon indokolatlan aggodalomban élt, hogy a korcsolya pályára bocsátott 20 cm. vastagságu jégréteg az ő házaik biztonságát veszélyezteti, és megfosztotta a budai intelligens családokat és azok gyermekeit, akik pedig évenként ezrével keresték fel üdülés végett ezt a helyet, a testedző, egészséges szórakozásától. Előre megjósolhatjuk mi lesz a következménye annak, ha ez e terület séta hely lesz. Kiszorulnak onnan a müvelt közép osztály ezrei, a kik oda korcsolyázni és labdázni jártak és lefoglalja magának a sétányt a szomszédos szekerész-kaszárnya néhány közlegénye az ő Juliájával!

Ha már a törvényhatósági bizottság ezen szerencsétlen határozata folytán a Christen féle telken nem létesülhetett jégpálya és lapdázó hely: ugy legczélszerübb, ha azt az amugy is szüknek bizonyult Széna-tér kibővitésére használják. Maradjon az egész terület szabad, csupán a szélei és a lejtők fásitassanak be; a sik rész a Széna-térrel egy niveauba hozatván, létessitessék azon tágas gabona piacz. Ez előtt a gabona, széna és termény-piacz a második kerületben három helyen megosztva volt; a Fazekas-téren, a Pálffy-téren és a Széna-téren; az elsőről kiszoritotta a református templom, a másodikról a villamos vasut vágányai és annak házikója, a Széna-tér pedig kezdettől fogva annyira szük volt, hogy azt a csekély forgalmat, mely három piacz létezésekor a szénatérnek jutott, alig volt képes lebonyolitani. Most, hogy az összes gabona,- széna,- és termény nemüek egy piaczra, a Széna-térre vannak utalva, okvetlenül szükséges, hogy ez a tér kibővittessék, hogy nagy kényelmes térséget nyerjünk, a hol a vidékről szekerekkel bejövő termelők nagy számban férjenek el. A tapasztalat bizonyitja, hogy a pilisi járás egy nagy része az ő gabonanemüivel Esztergomba volt kénytelen menni épen azért, mert itt a budai oldalon nem volt helye. Ha lesz alkalmas, tágas gabona-piacz, nagyobb számban fognak jönni a termelők és felélénkül az élet a Széna-téren, amelyből nemcsak az egész környéknek, hanem a főváros egész kereskedelmének haszna lesz.

Kollár Lajos.

Budavári Országh Sándor beszéde.

(Elmondotta az Egyesült Fővárosi takarékpénztár jubileumán.)

II.

S ugyanekkor örömmel látjuk a müvészetek első csiráit is. A szinmüvészet, a festészet, a szobrászat és a zene terén, kiváló férfiak tünnek fel s fennen hirdetik a magyar nemzeti Génius ébredését.

A gazdasági téren gróf Széchenyi István „Világ“ czimü munkája felrázza az országot. lelkesiti a haladókat, bántja az ósdiakat, szitja a küzdelmet, de előbbre viszi a nemzetet. Megindul a gőzhajózás, — a bécsi hajót naponkint ágyulövéssel üdvözlik a Gellérthegyről, — lóversenyek rendeztetnek, gazdasági egyesületek alakulnak, vasutak épitése kezdeményeztetik s mind ez érdekek előmozditására megnyilik a Nemzeti Casino.

A pénzügy és hitel terén ismét gróf Széchenyi „Hitel“ czimü munkája nyomán, Fáy András megalapitja az I. hazai takarékpénztárt, megalakul a Pesti kereskedelmi bank, épül a hengermalom, a vidéki városokban szintén takarékpénztárak alakulnak, a nagykereskedők társulatba lépnek, s a megteremtett hitel éltető erőként fejleszti az egész ország iparát és kereskedését.

És mindezek mellett vagy éppen ezek folytán halad és emelkedik az ország két fővárosa, melyek összekötő kapcsán, a lánczhidon 1838. óta dolgoznak, 1837-ben megnyilik a nemzeti szinház, melynek bölcsőjét 1792-ben a budai várban ringatták, gyárak keletkeznek, a kereskedés nagy mérveket ölt, a lakosság hatványosan szaporodik s már nem igaz mit Kisfaludy mondott „Rákosi szántójá“-ban:

»Pest-Budáról sok nép kijár,
S alig érti nyelvünket már,
Hej! maholnap a magyar szó
Ritka mint a fehér holló!«

Valamint egy villanyütésre megmozdul a vastömegü gépszerkezet, lüktet és bömböl, szikrázik és füstölög, sürög és forog minden egyes kereke és csavarja, ront és tör, vagy emel és épit, de minden esetben alakit, alkot és teremt: ugy lázadt fel nemzetünk ifju, pezsgő élete!

S az alkotás e zavarába, a teremés e lázába, az alakitások e küzdelmébe, a hazafias szenvedélyek e mámorába, belekiáltja az uj korszaknak magyar prófétája, belekiáltja szellemének szikrázó fényével, meggyőződésének acélhangjával: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“

S az alakulások ezen áradatában alapittatik a „budai takarékpénztár“ s 1846. október 1-én megnyitja hivatalos helyiségét egy bérházban, Budán, az időközben eltünt halászvárosban.

Budán! drága név, melyhez a multnak annyi dicsősége és annyi keserve tapad, mely a hazának fővárosa volt századokon át, s melynek várfokához köté a nemzet, még a tespedés korszakában is fennállásának reményét, a költővel mondván: „Él magyar, áll Buda még!“

A budai takarékpénztár alapitói Wodianer Sámuel József és Ro'sa Lajos voltak. Wodianer legkiválóbb alakja volt a magyar pénzpiacznak. Saját nagy bankháza mellett élénken részt vett minden nagyobb nemzetgazdasági mozgalomban. Szoros összeköttetésben állott a nemzet vezéreivel, gróf Széchenyi István és Kossuth Lajossal. Az 1838-iki árviz alkalmával 400,000

---

voltam, a mit láttam, az egy hiu, hazug lélek, beteg világ. Nos érti a kisasszony?

— Kezdem érteni.

— Jobban megmagyarázom. Hosszu éveken keresztül nem találtam barátságot, szivet, szerelmet. Közöttük éltem és nem ismertem az embert, magam sem voltam az. Foglalkozásom nem volt egyéb, mint hogy szórakozni segitsek és ezért kitartottak. Végre fogyni kezdettek ezek az emberek. Menekülni, hogy elfelejtessem, elfelejtsem és kipihenjen magamat. Lelkem gyógyulás után vágyott. Nagy betegség, ha az ember önmaga előtt van megalázva és Péter utálja Pétert. Hol az az élet, a mit én elvesztettem? Keresni fogom. Nyomait itt Rábolcson találtam meg. Fűből-fából lestem el s a hogy én gyógyultam, ki kell gyógyulni sok másnak. A beteg restelkedik, az egészséges dolgozik. Gyógyitsuk meg a lelket, hogy a test érvényesitse munkában erejét. Az ember tanulja becszlni önmagát és lelkében legyen erős, független, önálló. Ezért tervelem én a lélek szanatóriumát, a mi nem egyéb, mint hasznos üdülés, emberismeret gyüjtése s a természet szeretete. Visszaadom az embert az embernek. Megértett?

— Igen, megértettem. Ön munkásságával a humanizmusban akar tért nyitni tisztességes önzéssel.

— Ugy van.

— Bánatot fájdalmat gyógyithat-e ez a szanatórium?

— A pihenés, a munka nagyon jó gyógyszer. Akar-e nekem feladatomban segiteni?

— Magam is vigasztalásra, gyógyulásra vagyok szorulva.

— A saját tapasztalatai fogják erősiteni az én szándekomat. A kérdés az, akar-e gyógyulnt, akarja-e eltemetni a régi emléket?

— Most még nem tudnám.

— Fokozza akaraterejét és meggyógyul. Segitsen engem eszméimben, foglalkozzék tervemmel, leginkább másokkal és a siker elmaradhatlan.

— Meglátjuk, — szólt a leány és ott hagyta Demetert, mert már a nénje hangját hallotta.

Számoljunk csak! — mondta magában. Nézzük csak át. Honnan jöttünk és hova jutottunk? A hullámok hová sodortak? Mit termel egy kipihent agy? Mi a tényállás? Mi következhetik be?

Gondolkodása igy alakult:

Ácszugi Demeter ott hagyta Babylont. A véletlenre bizta magát. Igy találta meg Rábolcsot, hogy feltedezze szerencséjét egy ujvilágban. Három szerepet hozott utjára. A vándortudós, a sorsüldözött, az üdülő szerepét. Első czélja az, hogy elfeledtesse magát, a második egy exisztenczia megtalálása. Eszközei: az észrevétetes müvészete, életbölcsesség kutatása, emberismeret gyüjtése. Elérkezett Rábolcsra. Ferde fogalmakkal meg nem terhelt, egészséges agyu emberre akadt, ki megtanitotta látni, ambert ismerni és élelmesnek lenni. Kimerült és beteg volt, legalább a lelke az. Üdült. Ötlete akadt. Saját magán tapasztalta: a lélekszanatórium ötlete. Ezen az ötleten épiteni munka, nagy munka. Aztán megtanulta becsülni a családi életet, megtanult érezni, a szive is dobogott. Nőket ismert meg. Fölfedezte, hogy a humanizmus egy kis tisztességes önzéssel nagy tőke.

A humanizmus még mint üzlet is, ha tisztességes kezekben van, használ az emberiségnek, ellenben mikor hiénák aknázzák ki, kárára van. Nincsen olyan ötlet, nincsen olyan eszme, miből szerencsével ne lehetne kincset ásni. Fűből-fából kinálkozik az ember szerencséje, csak fogja meg. Hozzálát és keresztül viszi. Családot alapit és meg találja elveszett életét.

VII.

Akadályverseny.

Lornya Julcsa meglátogatta Évi asszonyt. Márton ur és Gertrud a szőlőben voltak egy kis gyümölcsért Évi asszony harisnyát stoppolt. Bencze fennhangon olvasott. Menyétesné nagyon megszerette a történeteket. Délntánonkint leült egy kis kézimunkával a kertbe és hallgatta a nagyembereket érdeklő meséket.

Bencze szépen tudott olvasni. Demeter is hallgatta a felolvasást. Egy-egy bizonyos pontra érve, Bencze szivarkát göngyölgetett és ezalatt a nagyasszony és Ácszugi vitatkoztak azon, jól történt-e, rosszul történt-e? Nem igy van az életben, felczifrázott az egész dolog. Vagy jól irták, fejére ütött a szegnek a kalapács. Felbontották, összekuszálták a mesét, találgatva, mi lesz belőle. Kifáradtak s Bencze tovább olvasott.

Egy ilyen vitát szakitott félbe Julcsa kisasszony. Valamit kérdezni jött a nagyasszonytól. Meghökkent, mikor Ácszugin kivül még egy férfit látott a kertben.

(Folyt. köv.)

forint segélykölcsönt szerzett a károsultaknak; $^1/_{16}$-rész erejéig B. Sina Simonnal részt vett a lánczhid épitésében; 50 részvény aláirásával egyik alapitója volt a kereskedelmi banknak, melynek kötelékéből azonban 1843-ban kiléptén, nemsokára a „budai takarékpénztár“ alapitásához fogott. E czélból szövetkezett Ró'sa Lajossal, ki mint ügyvéd és a m. kir. helytartó tanács ügynöke nagy befolyással és az administrativ ügyek elintézésében nagy jártassággal birt. Wodianer, mint intézetünk első igazgatója és Ró'sa Lajos, mint intézetünk első gondnoka kiválóan nagy érdemeket szereztek intézetünk emelése és felvirágoztatása körül, s azok méltatásával, azon műnek csaknem minden egyes lapján találkozunk, melyet az igazgatóság megbizásából Dr. Fenyvessy Ferencz irt, s mely szétosztás alá került Visszagondolva intézetünk keletkezésére és első éveire, a mai napon hálás kegyelettel emlékezünk meg az alapitókról, kiket ma ugyan már csak képben birunk, de kiknek emléke mindenkor élni fog intézetünk körében.

Az első kérvényt 1844-ben nyujtották be Buda város tanácsához, mely az ügyet melegen felkarolta s mindvégig a legerélyesebben támogatta. De nemcsak a tanács, hanem Budának egész lakossága is csatlakozott s az alapitásban is részt vett, miként ezt az első 1000 darab részvény aláirási ive bizonyitja. Ott találjuk az akkori budai társadalom összes kiválóbb alakjait és magában az első igazgató választmányban, mely 12 tagból állott, 10 budai férfi vett részt, nevezetesen: Bajcsy Károly városbiró, Császár Ferencz iró, Grünberg Ferencz gyógyszerész, Házmán Ferencz főjegyző, Kiss Ferencz a hires régész, Memlauer János közalapitványi tisztviselő, Schmidt Ferencz városkapitány, Sieber Károly polgár, kinek házában nyilt meg az intézet, Thoma József bőrgyáros, Walheim János városi tanácsos.

De nemcsak a vezérférfiak, Budának egész társadalma és polgársága üdvözölte, pártolta és támogatta az intézetet. Az a Buda, melynek lakossága, habár magyar volt értelmében, de német volt nyelvében, lelkesülten üdvözölte azon intézetet, melynek hivatalos nyelve már ezelőtt 50 évvel kizárólag magyar volt.

S midőn 1846. október 1-én a halászvárosi kibérelt helyiségben megnyilt intézetünk, ott ál.ott a pénztárnál az akkor 24 éves Bún József, kit ma is örömmel és büszkeséggel tisztelünk intézetünk igazgatóságában. Bún barátunk munkás és buzgó egész hosszu életét ez intézetnek szentelte, ehhez kötik ifjuságának emlékei, férfi korának sikeres tevékenysége és ehhez kötik most is szivének érzelmei. Ugy áll előttünk mint a munka, szorgalom és hüség eszményképe, ki ma is őrt áll intézetünk érdekei mellett, mint ezelőtt 50 évvel. Kalapot emelünk az alapitás távol korszakának élő tanuja előtt s szivünkből kivánjuk, hogy még igen sokáig élhessünk bölcs tanácsával s még igen sokáig legyen tanuja intézetünk felvirágzásának.

Budának és Pestnek egyesitése, még mielőtt törvénybe lett volna iktatva élt már a lakosság érzületében és óhajában s ezen egyesülésnek egyik előhirnöke volt, a mai „Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár“.

Nem emlékezhetem meg e beszédem szük keretében intézetünk növekedésének egyes mozzanatairól, melyek amugy is behatóan vannak tárgyalva intézetünk kiosztott történetében, de mégis ki kell emelnem, hogy ez intézet üzleti működését mindenkor a legnagyobb realitás és soliditás jellemezte, hogy sohasem lépte át a takarékpénztári kört és féltékenyen őrizte azon bizalmat, mely egy félszázadon át kisérte, melyből erejét meritette s mely a mit lételének képezte alapját, ugy a jövőben is felvirágzásának képezendi talpkövét.

A megelégedés, sőt a jogosult büszkeség érzetével tekintünk vissza az átfutott 50 esztendőre, melyek a haladásnak és sikernek gazdag képét tüntetik fel s bizonyságot tesznek arról, hogy a munka és szorgalom, az erély és kitartás és az eszközök helyes megválasztása nálunk is megteremtették áldásos gyümölcseiket! S itt hálával és kegyelettel kell megemlékeznünk Aebly Adolfról, ki intézetünknek 23 éven át elnöke volt és páratlan odaadással hiven és lelkiismeretesen, tudással és szeretettel vezérelte ügyeinket és egyik főtényezője volt az elért sikereknek. Áldás emlékére!

S most uraim! csak még néhány szót! A jövő méhébe senkisem láthat, a jövő ködfátyolát emberi szem át nem hatolhatja, egymás mellett viritanak a sikerek rózsái s a balszeroncse tövisei! De ha kedvezők maradnak a viszonyok s hazánk és fővárosunk a béke áldásos ölében folytathatják a fellendülést, ha bekövetkezik a második félszázadban Eötvös óhaja: „Boldogulva Hon, hadd lássam népemet virányidon“, akkor utódaink örömmel fognak visszagondolni az alapvetési munkálatokra, melyekről ma beszámolunk s akkor ujabb sikerek korszakába lépünk át a második félszázad kezdetén!

A jelent ekként összekötve a jövővel, meg kell emlékeznünk két férfiuról, kik az intézet élén állanak s annak vezetésében az első helyet foglalják el. Az egyik mélyen tisztelt elnökünk báró Harkányi Frigyes, ki tanuja volt intézetünk keletkezésének, ki annak mindenkor tántorithatlan hive volt és maradt, ki fényes tulajdonságaival, szakértelmével és ügyszeretettel támogat és országosan tisztelt nevének fényével emeli intézetünk értékét és hitelét.

A másik, mélyen tisztelt vezérigazgatónk Rötzer Ferencz, ki most áll férfikorának és tetterejének delén, ki csak 8 év óta viszi ugyan az igazgatás sulyos feladatát, de kiváló képességével, szeretetreméltóságával, szakavatottságával és ügyszeretetével a sikerek egész sorozatát vivta ki, s kinek ereje és lankadatlan erélye, a legszebb reményekre jogositanak.

Azt hiszem a jelenlevők érzelmeivel találkozom, midőn e két jeles férfiut áldásos működésük folytatására kérem s azt kivánom, hogy intézetünk javára még sokáig éljenek.

S evvel elérkeztem a mai ünnephez, egy félszázados épület zárkövéhez! Mosolyogjon intézetünkre a folytonos sikerek ragyogó napja, s amint fénynyel árasztotta el a multat, világitson be a jövőbe is. A munka és szorgalom az üzleti soliditás és realitás tartsák fenn továbbra is e szép intézetet, melyet a jövőbe vetett hit alapitott, a közbizalom fenntartott s mely büszke öntudattal lépi át a második félszázad küszöbét! Látom a képzelet szemeivel a fényes jövőt, az uj sikereket és uj eredményeket: Adja az Ég, hogy ugy legyen s Isten áldása legyen törekvéseinken!

Utasitás

az állami szőlészeti és borászati szakközegek számára, az 1896: V. t.-cz. végrehajtása körül teljesitendő szolgálatukra nézve.

III.

Ha a terület azonossága megállapittatott, az eljáró állami szakközeg megejti a jelen utasitás 11. §-ában körülirt kellékekre nézve a vizsgálatot, annak eredményéről a jelen utasitáshoz 4. alatt füzött minta szerint igazolványt állit ki, s ha a vizsgálat eredménye szerint a terület szőlővel való felujitásra, illetőleg ujjonan való beültetésre alkalmas, az igazolványban egyszersmint véleményt is mond arról:

1. hogy milyen mélyen kell a talajt megforgatni;

2. hogy mely amerikai alanyfajta a legalkalmasabb az illető területre;

3. hogy miféle honi szőlőfajták jelölendők ki az alábbi 5. §-ban az egyes borvidékekre ajánlott szőlőfajták közül az oltványok készitésére, illetőleg a felujitandó szőlőben való termelésre,

4. hogy mi legyen az ültetés legkisebb és mi lehet a legnagyobb sor- és tőketávolsága és

5. hogy minő különleges kikötéseket kell még az illető szőlőre nézve a müvelési tervbe felvenni.

Az igazolvány rövid kivonatát, akár alkalmas a terület a felujitásra, akár nem, az eljáró állami szakközeg bejegyzi a 10. §-ban emlitett saját nyivántartási könyvébe, azután az igazolványt, ha a területet alkalmasnak találta, a kölcsön-folyamodványhoz csatolja, s ugyanahhoz mellékli a kölcsönért folyamodó hitelképességéről, vagyoni helyzetére és személyi tulajdonságairól az 5. alatt csatolt minta szerint kiállitott nyilatkozatot is, de ez utóbbit külön lepecsételt és csakis a Magyar Agrár- és Járadékbank által Budapesten felbontható boritékba helyezve. Az ekként felszerelt folyamodványt vissaküldi a bank megbizottjának.

Ha az eljáró állami szakközeg a területet nem találta alkalmasnak, az ebben az értelemben kiállitott igazolványt nem csatolja a kölcsön-folyamodványhoz, hanem azonnal kézbesiti, vagy megküldi közvetlenül a kölcsönért folyamodónak azzal az értesitéssel, hogy felülvizsgálatért az igazolvány bemutatása mellett a földmivelésügyi ministerhez folyamodhatik. A kölcsönért folyamodó hitelképességéről, vagyoni helyzetéről és személyi tulajdonságairól kiállitott nyilatkozatot azonban ebben az esetben is — és pedig a fenti módon külön lepecsételt boritékba helyezve — a kölcsön-folyamodványhoz csatolja, s ezt az annak hátlapjára irt következő megjegyzéssel: „Az igazolványt közvetlenül a folyamodónak szolgáltattam ki“ a bank megbizottiánsk küldi vissza.

A fenti eljárást az állami szakközegek a folyó évben hozzájuk áttett kölcsön-folyamodványokra nézve lehetőleg azonnal, de legkésőbb az érkezés napjától számitott 14 nap alatt, a jövőben pedig azokra a folyamodványokra nézve, a melyek julius hó végéig kötelesek teljesiteni. A julius 1-je és szept. 15-ike közötti időben hozzájuk érkező folyamodványok legkésőbb szeptember hó végéig, a szeptember hó 15-ike után érkezők pedig lehetőleg négy hét alatt intézendők el.

13. §. Azokat a honi (európai) szőlőfajtákat, a melyek hazánk egyes borvidékeit jellegzik s ezért az egyes borvidékekre ajánltatnak, tekintettel a végrehajtási rendelet 8. §-ára, a borvidékeknek az 1893: XXIII. t.-cz. végrehajtása iránt 1893. évi november hó 29-én 83,432 szám alatt kibocsátott kereskedelemügyi ministeri rendelet 4. §-ban megállapitott beosztása és sorrendje szerint a következőkben sorolom fel.

A Buda-Sashegyi borvidékre:

Vörös bort termők: Kadarka, Nagyburgundi, Merlot, Carbenet.

Fehérbort termők: Mézes fehér, olasz rizling, sárfehér, juhfark, budai zöld, rakszőlő stb.

Kizáratnak általában minden borvidékről: a fehér és piros ágasfark, a fekete járdnvány, a király-fekete, a kübeli, a bolyhos, a barátcsuha, a mohácsi, a rókafarku és a sokicza.

13. §. A bank megbizottja köteles lesz minden kölcsön megadásáról négy hét alatt az illetékes kerületi vagy külön megbizott állami szakközeget értesiteni s az állami szakközeg a határozat tartalmát is tartozik nyilvántartási könyvébe bejegyezni.

Ha a folyamodónak kölcsön engedélyeztetett, az állami szakközeg a földmivelésügyi ministernek fentartott főfelügyelet és folytonos ellenőrzés érvényesitése czéljából tartozik a jelen utasitás 9. §-ában körülirt felügyeletet gyakorolni.

E czélból köteles minden szőlőt, a melynek felujitására kölcsön adatott, lehetőleg minden fontosabb munka-időszakban, de mindenesetre évenként legalább egyszer meglátogatni s magának a munkák előhaladásáról, az illető kölcsönvevő szerződésének kiegészitő részét képező müvelési terv betartásáról stb. meggyőződést szerezni. Köteles arra is ügyelni, hogy a kölcsönvevő csak tökéletes oltványokat ültessen ki.

Ha az állami szakközeg bármi tekintetben hiányt, mulasztást, hanyagságot, rendetlenséget vagy bármi észrevételre okot szolgáltató cselekvést, vagy abbanhagyást észlelne, annak orvoslása végett rövid uton, a lehetőségig szóbelileg, érintkezik a bank megbizottjával, vagy alkalmazottjával. Ha ennek kellő eredménye nem volna, vagy ha a hanyagság vagy mulasztás oly foku, hogy a törvény 11. §-ában foglalt intézkedések megtételét vonná maga után ebben az esetben az állami szakközeg köteles észrevételeit a bank megbizottjával, vagy al-

kalmazottjával mulhatatlanul azonnal irásban közölni az észlelt hiányok orvoslását követelni s erről egyidejüleg a földmivelésügyi miniszternek is jelentést tenni.

A kölcsönben részesülő féllel az állami szakközeg közvetlenül nem tárgyal, sem neki közvetlenül utasításokat nem ad, hanem mindezt a fenti módon közvetve a bank megbizottja vagy alkalmazottja utján végzi.

Az állami szakközeg alkalmilag meggyőződést szerez magának arról is, hogy a bank megbizottja a kölcsön egyes részleteinek folyósithatása czéljából szükséges bizonyitványok kiállitásánál (végrehajtási rendelet 8. §-a) helyesen járt-e el, s ha esetleg rendellenességet vagy visszaélést tapasztalna, vagy azt észlelné, hogy a bank egyik vagy másik alkalmazottja helytelen utmutatásokat ad a kölcsönben részesülő szőlőbirtokosoknak, köteles a földmivelésügyi ministernek azonnal jelentést tenni, hogy e tekintetben s szükséges felügyelet a kellő módon gyakorolható legyen, a bank megbizottai és alkalmazottjai köteleztetni fognak, hogy minden utasitást utbaigazitást és utmutatást irásba foglalva hagyjanak hátra. Erre a czélra minden szőlőhegyen a hegyőr (csősz) őrizete alatt egy könyv kezelendő, a melybe a bank megbizottai, vagy alkalmazottai a kölcsönben reszesülő szőlőbirtokosoknak adott minden utasitást, egész röviden szövegezve, bejegyezni tartoznak. Ezt a könyvet köteles az állami szakközeg minden megjelenése alkalmával megtekinteni, s ha az abban foglaltakra észrevétele nincs, azt a kelet feljegyzése mellett egyszerüen láttamozni, ha pedig észrevétele van, azt a következő záradékkal ellátni: „Láttam s észrevételeimet illetékes helyen megteszem."

(Kelet és aláirás.)

14. §. A jelen utasitásokban megjelölt eseteken kivül is nemcsak joga, de kötelessége is az állami szakközegeknek mindannyiszor, valahányszor a törvény II. fejezetében foglalt rendelkezések végrehajtása körül bármi tekintetben valamely hanyagságot, mulasztást, rendellenességet, szabálytalanságot vagy lanyhaságot észlelnének, vagy ha azt tapasztalnák, hogy a törvény által kitüzött czél valahol veszélyeztetve van, vagy végül, ha valamely fontosabb, vagy lényegesebb mozzanat fordul elő, arról a földmivelésügyi ministernek azonnal jelentést tenni.

Budapesten, 1896. évi szeptember hó 25.

Darányi s. k.

Az Ilona-utcza.

(Az érdekeltség fellebbezése a belügyminiszterhez.)

Nagyméltóságu minister ur!

A szék. főv. képviselőtestület a f. é. okt. hó 30-án tartott közgyülésében, a Fővárosi Közlöny ide mellékelt számában közzétett tanácsi előterjesztés folytán az inditványozott II. ker. Ilona-utcza szabályozási módositást elfogadta.

Az előterjesztés következően hangzik:

Münzberger Ferencz a II. ker. Albrecht-uti 11,141/130 hrsz. telken egyemeletes házat akarván épiteni, ez alkalomból a szabályozási terven a mérnöki hivatal oly módositást javasolt, hogy az Ilona-utczának az Albrecht-utba való betorkolásánál 6 ölre tervezett szélesités ejtessék el; a közmunkatanács azonban közlekedési szempontból épen e ponton szükségesnek látta a szabályozási terv épségben hagyását, ellenben hozzájárult ahhoz, hogy az Ilona-utczának a szeder lépcsőtől a Donáti-utczáig, illetve a Jezsuita-lépcsőig tervezett folytatólagos megnyitása, a kedvezőtlen lejtszini viszonyoknál fogva is elejtessék s az általános szabályozási terv ily értelemben módosittassék.

Miután a közgyülésen szóbeli és tervszerinti beható magyarázatnak helye nincsen, a képviselőtestület ezen előterjesztést csak ugy értelmezhette, hogy a közmunkatanács által az Ilona-utcza torkolását a szabályozási terv épségben tartatik ugy a terület fekvés mint magasságára nézve is, és hogy a Szeder-lépcsőtől a Donáti-utczáig a szabályozás módositandó, hogy az emlitett kedvezőtlen lejtszini viszonyok ez által javulhassanak. Ily értelemben mindenkinek hozzá kellett járulnia az előterjesztéshez. Az Ilona- és Donáti-utcza ottani összeköttetését senkisem pártolhatja, mert az teljesen felesleges és azonkivül csak házak lerombolásával — tehát semmivel sem indokolható nagy beváltási áldozattal volna egybekötve.

Az Ilona-utcza, az Albrecht-ut 27. számu házáig 4 üres telken át, valamint a nemcsak kedvezőtlen de türhetetlen lejtszini viszonyok gyökeres orvoslása ezáltali elejtése az előterjesztésben egészen elhalgattatott.

A közgyülés határozat folytán, mely ellen f. hó 14-én, tehát a szokott időn belől felfolyamodás is beadatott, az épitési engedély Münzberger urnak ki is adatott, mielőtt a közgyülési határozat a minister jóváagyását és ez által jogérvényességét elnyerte volna.

Az épitkezés tényleg e hó 5-én meg is kezdetett.

Hogy ezen határozat a közérdekre mily sérelmes befolyással van, azt a következő tényállás igazolja:

Az 1870. évek kezdetén a m. kir. közoktatási ministerium az Ilona-utczán létesitendő katholikus főgymnasium (mostani Ferencz Josefinum) kiépitését azon feltételhez kötötte, hogy ezen millió forint befektetést igénylő monumentális épülethez a hozzáférés minden oldalról biztositassék.

E végből határozatba is ment, hogy a főváros közmunkák tanácsa által készitett szabályozási terv alapján az Ilona-utat szukszesive kiépittessék.

Ezen ut a főváros szabályozási tervébe bevezetett és megállapitott szabályozási vonalak szerint az Albrecht-ut 27. sz. Nagy-féle ház mögött a 29. sz. alatti Nagy, továbbá 31. sz. Roskoni és 33. sz. Münzberger féle üres telkek az Ilona-utczai Shaphir Károly, Skoppa Nándor, Német Imre és Kluspitz Sebestyénné-féle beépittetlen telkek részbeni igénybevételével vezetne a gymnasiumhoz, innét pedig a létező ut kiszélesitése és a környéknek szabályozása folytán egész a Várfok-utczára torkolna ki.

Ezen ut szabályozása a várból a Vizivárosba és viszont való közlekedés lehetőségének szempontjából is ekként terveztetett, hogy az Albrecht-utbóli kiágazástól (Nagy-féle kerti telektől) a gymnasiumig majdnem vizszintes, azontul pedig a közlekedésre nézve előnyös lejtviszonyokkal épitett volna ki.

Ezen utnak tervezett lejtviszonyainál fogva meg volt adva a lehetősége annak, hogy az ezen utra dülő telkeken a költséges, és hasznot hajtó földbe való mély épitkezés elkerültessék, és hogy ezen egészséges vidéken létező utvonalon az épitési kedv előidéztessék és fokoztassék.

Az Ilona-utcza fontosságát a főváros, a közmunkák tanácsa, a magas ministerium és az országgyülés is elismerte, mert ezen utvonalon emelendő házakra nézve annak idejében 25 évi adómentesség törvényhozóilag biztositatott, de ezen utnak folyton huzódó kiépitése miatt a telektulajdonosok, azt igénybe nem vehettek.

Ezen utczának a fönti terv szerinti szabályozásánál 51 ház- és telektulajdonosok vannak érdekelve, köztük kiváltkképen a Ferencz Józefinum országos intézet, mely főleg télen át kocsival alig hozzáférhető, kik ha a fönti határozattal megváltozott szabályozás keresztül vitetik, illetve a Münzberger háza kiépittetik, érzékeny anyagi veszteséget fognának szenvedni, mert telkeik a nehéz hozzáférhetőségen kivül ezáltal Zsák-utczába fogna feküdni.

Már pedig ennyi közérdek nem szenvedhet sérelmet azért, hogy egyetlenegy telektulajdonos a szabályozási vonalba eső telekrészletén házat épithessen és ez által a közérdeknek megfelelően készitett és kedvezőtlen lejtszini viszonyokat gyökeresen orvosló szabályozási terv elejtessék és igy egy szabályszerü utcza zsák-utczává lejebbittessék.

A szabályozás megváltoztatása következő állapotot teremtene.

Ugyanis, mig előbb az Ilona-utcza a gymnasium és a Nagy-féle 27. számu ház közt a vizszintest igen megközelitő lejtviszonynyal birt volna, addig a határozat folytán az épitendő Münzberger-féle háztól a gymnasiumig mesterségesen csinált több mint 7% esést illetőleg emelkedéssel biró meredek utcza fog a jelenlegi nagy részben első szabályozási lejtőkben épitett ut feltölteni, melyen terherkocsik csak előfogattal, egyes fogatu járművek egyáltalában nem közlekedhetnek, ezen átalakitás folytán az Albrecht-ut és az Ilona-utcza közt már létesitett támfal egy része be fog töltetni — ennek következtében ezen támfalnak az eredeti tervhez mérten a végleges ut niveaujára épitett részébe befektetett épitési költség kárba vész.

A Saphir-féle Toldy Ferencz-utcza 2. sz. Albrecht-uti 35 sz. valamint a szomszédos Skoppa 37. és Német 39. számu telek az ut szine alatt 4—3 méter mélyen fog feküdni, minek folytán ezen telkek mentén szinte 4—3 méter magas támfal létesitendő és a nagy niveau különbség miatt a házak épitése fölötte meg van drágitva, holott az eredeti szabályozás szerint ezen telken közvetlen az ut niveauba jönnek.

Az uj szabályozás szerint az Ilona-utcza az Albrecht-utba való torkolása a Szeder-lépcső előtt épszögüleg van tervezve, mely a kocsiközlekedésre igen alkalmatlan és tekintettel az Albrecht-ut lejtős és szük voltára veszedelmes is,

és végre sem gazdasági, sem czélszerüségi, sem szépészeti szempontból nincsen igazolva az Ilona-ut szabályozásának fönt jelzett megváltoztatása és egyedül csak lehet igazolva, a mivel a fenti határozat maga igazolta, t. i. mert Münzberger Ferencz ott házat akar épiteni.

A mellékelt tervvázlat, mely nekünk hozzáférhető adatok alapján elkészült, fekete szinben a jelenlegi, kék szinben az eredeti még érvényes szabályolzási és vörös szinben a szabályozás módositási helyzetet, fekszin és hoszszelvényekben tünteti fel.

Ezek alapján a közérdekre való tekintettel azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a székesfővárosi közgyülésnek az Ilona-utcza szabályozási tervét megváltoztató fenti határozatot feloldani és elrendelni méltóztassék, hogy az Ilona-utcza eredeti szabályotási terve épségben hagyassék s a Münzberger Ferencz által szándékolt főuti épitkezés betiltassék. Kelt Budapesten, 1896. október hó 19-én.

A Nagyméltóságu Minister ur kész szolgái Komoróczy Sándor, Etlényi Lajos, Sándy Gyula, Julassy K., Tergovtsits Katalin Öttner Antal, Jáczko János, Bedes Béla, Német Imre, Anesini Johann, Koller Adam, Skapa Nándor, Küsztel Károly, Saphir Károly, dr. Gruber Sándor, Hüttner Antal, Rajkai Mihály, Szalay János, Weixlgärtner Vincze, dr. Krajcsi, Mechwart András, Wohlfarth Henrik.

Mementó.

(Folytatás.)

Szükségesnek véljük tehát azon czél elérésére, hogy Budán az épitkezési kedv kedvező talajra leljen, hogy a közmunkatanács a Duna mentén elhuzódó vonalat, a Margithidtól a Gellért-rakpartig kisajátitsa, a Margithidtól felfelé pedig a szabályozási vonalat végleg megállapitsa! hogy, főkép tekintettel arra is, hogy a budai oldalon az épitkezés jóval drágább, mint a pestin, az épitkezni akaróknak a nevezett vonalon 30 évi állami és 20 évi községi adómentesség, a Zaigmond- és Lajos-utczában s a jobbpart fő közlekedési vonalain pedig legalább 25 évi adómentesség biztositassék. A Várra nézve és a Margithid környékére ez az adómentesség már meg van adva, de ez nemsokára lejárván, hosszabbittassék meg, a budai körutra nézve pedig eszközöltessék ki a 30 évi adómentesség oly feltételekkel, milyeneket az 1884: XVIII. tczik a pesti nagy körutnak biztosit.

Általánosan érezzük azon anomáliát, hogy a törvénykezés és igazságszolgáltatás fórumai távol esnek tőlünk. Belátjuk ugyan, hogy a budapesti kir. törvényszéket, mely az ujonnan épült igazságyi palotában van elhelyezve, Budára átteni nem lehet. Vannak azonban oly törvénykezési fórumok, melyek hivatásuknál fogva sokkal inkább volnának a Duna jobbpartján elhelyezhetők. S e tekintetben nem is mondunk ujat, mert hiszen tudva van, hogy a fővárosi közmunkatanács már 1891. febr. 12-iki üléséből felterjesztést intézett a miniszterelnökhöz, melyben „a királyi palota környezete érdekében" inditványozza a kir. Kuriának a Várba való áthelyezését. „Miután a kir. Kuria elhe-

lyezésének kérdése tudomásunk szerint — igy szól az idézett felterjesztés — még ez évben napirendre kerül, az 1870: X. t.-cz. 14. §-ának a) pontjából folyó hivatásunknál fogva tisztelettel javaslatba hozni bátorkodunk, a mit a közvélemény már régebben hangoztat, hogy a kir Kuria a budai Várba építtessék." Az ezen felterjesztésben emlitett helyet, t. i. az uj feljáró ut várbeli torkolata és József főherczeg palotája közötti helyet a felterjesztés igen szépen azért is ajánlja, mert „az ország legfőbb birósága nem találhatna méltóbb elhelyezést, mint a király lakának közelében, kinek felséges nevében gyakorolja az egész ország felett az osztó és büntető igazságot." Mi tovább megyünk; ezért is, de nem egyedül ezért, hanem azért is, mert ezt Buda fejlődése is megkivánja, alkalmasabbnak tartjuk, hogy e legfőbb birónságunk a Várba tétessék át. És csak örömünkre szolgál, hogy az idézett felterjesztés e tekintetben is megegyezik a mi kivánságunkkal.

De maga a felterjesztés is elismeri, hogy a kir. Kuriának Budára való áthelyezését a főváros egyenletes fejlődésének szempontja is kivánatossá teszi. És mi azt hiszszük, hogy ha ez a testület, mely nem vádolható azzal, hogy ifjui hévvel és meggondolatlansággal megy neki nem valósitható utópiáknak, jól meggondoltan és érett megfontolás után bátran kimondja ezt a véleményét, ez csak azt bizonyitja, hogy nézetének, inditványának reális alapja van. Mondja is a felterjesztés további folyamában: „egyike a legnehezebb feladatoknak, melyeket az 1870: X. t.-czikk e tanács elé tüzött, s minden kiegyenlitő törekvésünk daczára sajnos tény, hogy mig a főváros balparti részei, mint az ipar és kereskedelem székhelyei, örvendetesen emelkednek és fejlődnek, addig a jobbparti részek messze elmaradnak, és nélkülözni kénytelenek azokat az előnyöket is, melyek a leghathatósabb fejlesztési tényezőkből származnak. A kir. Kuria elhelyezésénél részünkről annál nagyobb nyomatékot kell ezen elvre helyeznünk, minthogy a gyengébb jobbparti városrész a pesti oldallal egyenletes fejlődésének érdekeire egyfelől a természet mért ki nem heverhető sulyos csapást; másfelől szerfelett bénitólag hatottak ezekre az érdekekre a magas kormány azon intézkedései, melyeknél fogva hatóságok és közintézetek onnan el lettek helyezve. Ennek okát és czélját nem vizsgálhatjuk; de eredményét sajnosan konstatálhatjuk abban, hogy különösen a Vár forgalma és élénksége annyira csökkent, hogy szinte elhagyatottnak lehet mondani." Nem elhagyatottnak T. Értekezlet, hanem kiholtnak mondhatjuk azt. Az emlitett okokon kivül mi azt is hiszszük, hogy a kir. Kuriának oly helyen kell lennie, a hol a mindennapos élet zajától távol, csendben és nyugalomban élhessen magasztos hivatásának. Mindezekből kifolyólag tehát kivánjuk, hogy Budára áthelyeztessék és pedig a királyi palota közelében épülő uj, hivatását megillető diszes palotába.

És mi T. Értekezlet, nemcsak a kir. Kuriát, hanem a vele kapcsolatos budapesti királyi táblát is Budára szeretnők áttelepiteni.

A Kuriának és királyi táblának Budára történendő áthelyezésén kivül szükségesnek tartjuk azt is, hogy a III. kerület számára a tőle északra és északnyugatra eső községek bevonásával külön járásbiróság állittassék fel.

Közmüvelődés tekintetében is elmaradtunk T. Értekezlet. Elemi iskolánk van ugyan kellő számmal, s az elemi oktatás terén csak méltánylással emlékezhetünk meg a fővárosi hatóság gondosságáról. De a középfoku oktatás vajmi szegényes! Van ugyan egy olyan gimnáziumunk, mely ő Felsége bámulatát is felidézte annak idejében s nem mondunk sokat, ha azt állitjuk, hogy hasonló fénynyel és pompával épült gimnázium nincs sehol Európában. De mit használ ez, ha csak igen korlátolt számmal fogadhatja kebelébe gyermekeinket, főkép, a mióta intárnátust állitottak fel benne, és igy kiszoritották a gimnáziumi ifjuság egy jó részét. Szükség volna tehát a már fenállókon kivül legalább még egy gimnáziumra, még egy reáliskolára, polgári fiuiskolára, és szükséges volna, ha Ó-Budán, tekintettel az ottani lakosság foglalkozására, életmódjára, az ottani polgári fiuiskola középkereskedelmi és gazdasági tanfolyammal bővittetnék ki.

Valamikor két, a felsőbb oktatásnak szánt intézete is volt Budának. Egyik a müegyetem, másik a tanitónőképző-intézet, mely később a pesti oldalra vitetett át, bár egy kisebb arányu adatott érte Budának. Épen jelenleg van szó arról, hogy a müegyetem, mely mostani helyiségeiben már alig fér el, máshova helyeztessék. Szükségesnek tartjuk tehát megtenni a kellő lépéseket a közoktatásügyi kormánynál, hogy az Budára visszahelyeztessék. A müegyetemen kivül visszakérjük az állami tanitónőképző-intézetet, mely jelenleg az Andrássy-uton van. Mert ugy a pedagogiai, mint az erkölcsi és egészségügyi szempontok is javasolják, hogy ez intézet visszahelyeztessék Budára még akkor is, ha a mostani Csalogány-utczaival egyesiteni kellene. Persze, egészen uj, e czélre emelendő épületbe, mi már csak azért sem járna nagy megterheltetéssel a kormányra nézve, mert az Andrássy-uti 2 ház és a Csalogány-utczai ház értékéből kitelnék egy, valamely parkozott hely közepén emelendő s a jelen kor igényeinek mindenben megfelelő uj intézet.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— **Halottak napja.** A kegyelet gyul ki a temetők sirjain. A véges ember elzarándokol a halottak országába. Ki az a ki nem temetett el senkit szeretteiből? Emlékezzünk azokról, kiket szerettünk. Emlékezzünk nagyjainkról, kik haló földjükben nyugosznak. A szeretet vallásának egyik legszebb cultusa a halottaknak kimutatot kegyelet. Gyakoroljuk ezt a kegyeletet ebben az évben is. A szeretet nyilatkozzék meg sziveinkben s a Jézus nevében imádjuk Istent ma és halálunk óráján, hogy legyenek megbocsátva a mi vétkeink.

— **Mementó.** A budai érdekek emelésére alakult végrehajtó bizottság jelentésének közlése a közönséget a választások befejezése után általánosan érdekli. Megválaszto t képviselőink, kik ismert befolyásos államférfiak hiszszük, meg vagyunk győződve, hogy lelkesen és erélylyel látnak a választások pótlásához és Buda érdekeinek emeléséhez. A „Buda és Vidéke" mint eddig, ugy ezután is fáradhatatlanul ébreszti azokat, a kiket illet Buda és vidéke érdekeinek felkarolására és e munkában befolyásolni magát nem engedi.

— **Hajtóvadászat.** A budapesti polgári lövészegyesület kebelében alakult vadásztársulat f. é. okt. 25-én első hajtóvadászatát tartotta meg a köérberki pagonyban, mely alkalommal 28 nyul, 22 fáczánkakas, 3 erdei szalonka és 2 fogoly ejtetett el. A hajtóvadászaton 39 vadász vett részt és a vadászatot ifjabb Bún József, Stánczl Henrik és Hölle Márton urak rendezték. A vadászat után társasebéd volt a kőérberki pagony mellett lévő vendéglőben, a hol a vadászok jó kedélyben egy néhány órát együtt töltöttek és a napi fáradalmakat kipihenték.

— **Jó magyarság.** Felkérjük azokat, kik a „Buda és Vidékét" czikkekkel tisztelik meg, hogy a magyartalanságoktól óvakodjanak. A szerkesztőnek nincsen mindig ideje, hogy ezeket irtsa. Fukarkodjanak a szenvedő-mód használatával. Kerüljék az azon, ezen, ama, eme kifejezéseket. Pénztárnok, könyvtárnok helyett pénztáros, könyvtáros nem jó. Gondolkodjanak magyarul és akkor magyarul is irnak. Kerüljék ezenkivül az idegen szavakat is. Ha mi hibázunk szivesen megköszönjük az igazitást.

Buda Dunántul szive! Sokszor hangoztattuk ezt a jelszót, de kivánatos, hogy az ne hangozzék el a pusztában. Itt az ideje, hogy e jelszó tettre váljék s Buda csakugyan Dunántul szive legyen. Ennek az eszmének megvalósitásához felhivunk mindenkit, a ki ezt átérezni tudja.

— **A Szidanits-árvák érdekében.** A Szidanits-árvák érdekében az országos tüzoltó-szövetség sorompóba lépett. Szép volna, ha Budán is mozgalom indulna meg érettök. Mi megsürgettük a polgárok kegyeletét, de még mindeddig nem alakult meg a bizottság. Kérjük ennek megalakitását.

— **Esküvő.** Major János, bia-torbágyi vasuti tiszt október 29-én esküdött örök hüséget Honeisek Vilmának Pátyon a ref. templomban, miután már a torbágyi anyakönyvvezető egybeadta őket. Tanuk voltak: Skrilecz Elek, fővi. tisztviselő és Hajós Mihály fővi. tanitó.

— **Ilona-utcza.** Igéretünkhöz közöljük az Ilona-utczai érdekeltségnek a belügyminiszterhez beadott jogos kérelmét. Ha azt akarjuk, hogy a budai ügyek kellő figyelemben részesüljenek, mozogjunk és tömörüljünk. Egyesek és érdekkörök hozzák nyilvánosságra panaszainkat. Csak igy érhetünk czélt.

— **Eskü.** A 32-ik ezrednek ez évben bevonult ujonczai folyó hó 30-án tették le ünnepélyesen az esküt a pilis-csabai táborban.

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **Menetrend változás.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a pápa-csornai h. é. vasuton f. é. november hó 1-én uj menetrend fog életbe léptetni, mely szerint a vonatok a következő időben közlekednek: Az első vonat Pápáról, csatlakozással a Bpest felől érkező éjjeli személyvonathoz, reggel 4 órakor indul és Csornára reggel 5 óra 30 perczkor érkezik s ott csatlakozást közvetit a Sopron, Győr, Pozsony-ujváros és Szombathely felé induló reggeli vonatokhoz; a második vonat pedig Pápáról, csatlakozással a Szombathely és Bpest felől érkező vonatokhoz délután 1 óra 5 perczkor indul és Csornára d. u. 3 órakor érkezik, s ott csatlakozást közvetit a Győr, Sopron és Pozsony-ujváros felé induló vonatokhoz. Az ellenkező irányban az első vonat Csornáról reggel 6 órakor indul és Pápára reggel 7 óra 32 perczkor érkezik és ott csatlakozást közvetit a gyorsvonathoz Budapest felé; a második vonat Csornáról, csatlakozással a Sopron, Győr, Pozsony-ujváros és Szombathely felől érkező vonatokhoz este 6 óra 25 perczkor indul és Pápára este 8 óra 11 perczkor érkezik.

— **Uj személydijszabás életbeléptetése a** budapest-esztergomi helyiérdekü vasuton. A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a budapest-esztergomi helyiérdekü vasuton az Ó-Buda-Budapest-Angyalföldi vonalrész megnyitása napjával uj zónarendszerü személy és podgyász-dijszabás lép életbe, melynek menetárai némely viszonylatban fölemeltettek, másokban viszont leszállittattak. Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utcza 33.) 10 krért kapható.

Tájékoztató.

— **Jó izlés.** Grünwald Sámuel ismert divatáruházai a Krisztinavárosban és Várban egész kiállitást képeznek a legizlésesebb és jutányosabb szolid árukból. Az őszi idényre nagy változatosságban kaphatók a szép és jó idényczikkek.

— **Szép koszoruk.** Halottak napjára szép élővirág koszoruk kaphatók Culmann Rezsőné főuti, Schmidberger Rezső alagut-utczai üzletében, ugy szintén Fischer Ferencz várbeli és krisztinavárosi temetkező vállalatánál művirágból, hol a legdiszesebben ékesitik a sirokat. Halottak ünnepén is, mint mindig pártoljuk a budai ipart.

— **Figyelmeztetésül.** Mesterházy Mihály mai számunkban megjelent hirdetésében foglalt tárgyakon kivül mindennemü stearin és viasz-sirgyertya, a legfinomabb tea, rum és cognac, tea sütemény, különféle felvágott — a legfinomabb prágai sonka és mindennemü sajtok és különlegességek nagy választékban kaphatók. Ajánljuk e törekvő fiatal füszerkereskedőt az olvasó közönség figyelmébe.

Nyilttér.

—

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógy fürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kö- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál

Budapest IV., Károly-körut 18.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Aradon.
21765—I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt és 1897. évben szükséges homok, kavics és kő mennyiségek szállitását szándékozik biztositani:

A biztositani szándékolt anyag megnevezése	egység	mennyisége köbméterben
Épitési homok	m^3	1500
Rostált kavics	«	20000
Darabolt kavics	«	15000
Terméskő nagyobb darabokban	«	10000
Terméskő kisebb darabokban	«	2000

A táblázat magában foglalja az előreláthatólag biztositandó mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50%-kal csökkenteni, avagy a szállitási év folyamán 50%-kal felemelni.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati ürlapok pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, mig az általános szállitási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrássy-ut 73—75. szám) 25 kr.-nyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati ürlapon teendők.

A szállitás az anyagok szállitására nézve fenálló 120381/91. számu általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejüleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközlendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetők, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 krajczáros magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel:

«Ajánlat kavics, homok és kő szállitásra 21765/96. számhoz» 1896. évi november hó 3-ika déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyujtandók, vagy posta utján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1896. évi november hó 2-ika déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál teendő le, esetleg posta utján küldendő be.

Aradon, 1896 október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

1888. évi saját termésü

Szegzárdi veres és fehér

Ó borok.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

2000 □ öl telek a Lágymányoson eladó. — Czimet a Buda és Vidéke szerkesztősége közli. 486

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézzentők. 484

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta I-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy polgári iskolai tanuló-lány és egy tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Elveszett. Elveszett egy kis félvér agár vörös szőrü halványfekete foltokkal hátán. Nyakán aczél láncz szegedi védjegygyel. A lánczon kis sárga lakat van. Neve Czézár. A becsületes megtaláló Szegényház-utcza 40. sz. illő jutalomban részesül. 484

Budán 25—50.000 □ telek megvételik. Ajánlatok »Telep« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Sashegyen 2 holt és 1149 □ öl telek 3 forintjával ölenkint eladó. 488

Eladó. A Balaton mellett 55 hold fenyő erdő, viz és halászati joggal, egy darab Balatonnal 55.000 forintért eladó, Bővebben a kiadóhivatal. 489

Kastély és birtok 100.000 forintért Stiriában eladó. A tulajdonos magyarországi birtokért is elcseréli. A kiadóhivatal abba igazol. 492

— **Eladó Birtok.** A főváros közelében 186 hold birtok eladó. 100 hold szántóföld, 28 vágásra képes csererdő, 6 hold szőlő 2—4 éves, 8 hold rét, 43 hold akáczfás legelő, 4 ló, 8 szarvasmarha, urilak 5 szobával, disz- és gyümölcskerttel, és egy katholikus kápolna, nagy magtár, pajta, 2 nagy istálló, család lakással, 5 munkásház, 4000 frt értékü teljesen felszerelt cséplő gép, melynek évi keresete 1000 frt, kocsik, szekerek és egyéb gazdasági eszközök, szép vidék, jó ivó viz. Vácztól egy óra távolság. 40.000 frt a vételár. Bővebben a kiadóhivatal 497

Mindenkinek. A kinek tőkéje van és jól akarja elhelyezni az tanácsot kap. Többet a kiadóhivatal. 495

Vállalkozó. Fürdő vállalatra, közvetlen a fővárosban vállalkozót keresek. Nagy haszon a befektetőnek. Levelet kérek »Fürdő« czimen. 496

Téli estékre. Asztaltársaság szellemi foglalkozó tagokból akar alakulni. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban. 497

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
121018—96. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897 évben illetőleg 1899. év végéig a távirdai papirszalagból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kr.-os magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi november hó 17-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában atadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

«Ajánlat 121,018/96. számhoz.»

Bánatpénzül az ajánlott áru értékének 5%-a legkésőbb 1896. évi november hó 16-áig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki,, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896 október hóban.

Az igazgatóság.

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALÓ KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébánia-utcza sarkán,
„A ZÖLD VADÁSZHOZ“

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, kesztyü, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s pipereczikkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Eladó

háromszor permetezve és jégmentes szőlővessző

30.000	drb	sima	kadarka à 3 frt,
10.000	„	„	kövi dinka à 4 frt.
15.000	„	„	olasz riszling à 4 frt,
60.000	„	„	Sylvani zöld à 3 frt,
2000	„	„	veltelini piros à 5 frt,
5000	„	„	Chasselas Croquant à 10 frt.
5000	„	„	Muskat Lunel à 10 frt,
1000	„	„	Passa tuti à 15 frt,
25.000	„	„	különféle mint fent k. à 3 frt,
10.000	„	„	Riparia portális sima à 8 frt,
25.000	„	„	Othelo sima à 6 frt,
10.000	„	„	Vitis solonis sima à 10 frt,
500	„	„	Chasselas croquant gyökeres à 15 forint.

Egyuttal ajánlja **sajáttermésü borát** ugy mint jól berendezett füszerüzletét.

Frey Alajos,

Budapest, I. ker. Vár, Szentháromság-tér I.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

LEGUJABB

divatu **czilinder- és nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

MATTONI-féle

GIESSHÜBLER

legizletőbb égvényes szénsavasító

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szábásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életere**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

VENDÉGLŐ

A «Schaffler Miskához»

I. kerület Alkotás-utcza 29. szám.

1 liter tolnavidéki fehér bor az utczán át 28 krajczár.

Minden csütörtökön polgári összejövetel.

Jó ételek, borok és kőbányai sör és előzékeny kiszolgálás. Számos látogatást kér

A vendéglős.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bedvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Halottak napjára!

József főherczeg csász. és kir. Fenségének udvari szállitója.

Özv. Gulmann Rezsőné

élő-virág kereskedése

BUDAPESTEN,

(II. ker., Buda, fő-utcza 10. sz.)

Koszoruk

a legszerényebbektől a leggazdagabb kiállitásig.

Levélkoszoruk	**1 frttól** felfelé.
Elővirág-koszoruk	**1.50 krtól** felfelé.
Erfurti száritott virágkoszoruk	**2.50 krtól** felfelé.
Erfurti száritott **virágvánkosok és keresztek** nagy választékban **olcsó árakon.**	

Müvirág tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
cász. és királyi udvari sütőmester.

Fukács János

vendéglője

a „Zöldfához"

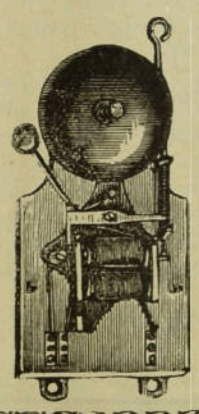
I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora reggeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos

bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. — és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Kitünő minőségü törmelék tea 1 dk. 5 kr.

Sardinia, hering, sardella.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Őszi és téli idényre 1896—1897.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Foulard szatén 12 kr. Franczia atlasz-szatén 25 kr.

Surah selyem 80 kr. Bengalin selyem 90 kr.

Mélyen leszállitott árak!!!

Loden ruhakelme 90 széles 24 kr.
Crepp cheviot 90 széles 55 kr.
Divat kelme 90 széles 65 kr.
Angol cheviot mintás 120 széles 75 kr.
Női posztó 120 széles 80 kr.
Cheviot foule 120 széles 80 kr.
Cheviot ujdonság prima 120 széles 130 kr.
Angol cheviot sima 120 széles 110 kr.
Angol cheviot sima prima 120 széles 160 kr.
Casan minden szinben 90 széles 65 kr.
Casan minden szinben prima 90 széles 80 kr.
Schottisch kelme ujdonság 60, 80, 1—150, 200.
Barchet jó mosható 22 kr.
Barchet divat mintákban 25 kr.
Barchet honi mintákban 30 kr.
Flanel barchet 75 ctm. 40 kr.
Franczia barchet 75 ctm. 50, 60, 70 kr.
Franczia atlasz barchet 75 ctm. 75 kr.
Flanel barchet sima 35 kr.
Eszkimó barchet 80 ctm. 75 kr.

Franczia és Angol gyász kelmék 60 krtól 250-ig.
Téli kendő minden nagyságban 50 krtól 10 frtig.
Berlini kendő és selyem Echarp minden árban.
Férfi és női fehérnemü Schroll-féle Chifonból.
Késmárki len. vászon, és damast áruk.
Szepes Iglói Chiffon és pamut áruk.
Valódi és utánzat Jaeger-féle alsóruházat.
Bolyhos alsó ing jó minőség 75 krtól 150-ig.
Kötöt gyermek harisnya 6 féle minőségben minden árban.
Dus választék férfi és női harisnyákban.
Graczioso esernyő 150 krtól 6 frtig.
Valódi Orosz sárczipő minden nagyságban.
Prágai bőr és Angol dox keztyü.
Jó minőség futó szőnyeg 30, 40, 50, 60, 70, 80 krig.
Manilla szőnyeg 45, 60, 75, 90, 120 krig.
Kiderminster gyapjuszőnyeg 80—120 krig.
Kokusz szőnyeg kitünő minőség 90—120 krig.
Torna czipő 1—120 krig.
Szörme áru dus választékban.

Nagy választék fekete és szines selymekben 80 krtól 2 frtig.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 45. sz. (Szt.-András hava.) Vasárnap, november 8.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Kammermayer Károly.

A székes főváros polgármestere nyugalomba vonul. Szóvirág nélkül mondhatjuk, hogy a mindenki által tisztelt és szeretett polgármester ezt a nyugalmat hasznos és örökbecsü alkotásai után megérdemli.

Munkabiró, még mindig tetterős korában kell fel székéből. Hogy elfáradt volna, az nem látszik meg rajta. Akarata előtt tisztelettel hajlunk meg. A polgármesteri szék megüresedik s abba bizonyosan méltó utódot ültet a törvényhatóság bizalma.

Az utód rendezett örökséget vesz át. A kitünő uttörő után nem kell a kezdet nehézségeivel küzködni. A jövő munkája nem oly terhes, mint a multté volt. Már azért is könnyebb, mert előtte egy fényes példa a Kammermayer Károly élete, a legkifogástalanabb élet áll.

Buda, Ó-Buda és Pest egyesitése egy sziv kamarába való közösitése egy uj korszakot nyitott meg a testvér fővárosnak életében. Más idők következtek más emberek általk a ügyek élére. A vezető személy erejében, a nagyságnak, előrelátásnak, türelemnek, kitartásnak és önfeláldozásnak kellett nyilvánvalóvá lenni.

Kammermayer Károly megfelelt a beléje helyezett bizalomnak. Helyét emberül töltötte be. Erdemei elismerésre méltók, és fényes betükkel vannak beirva az egyesitett fővárosok történetébe. Közigazgatási politikájában ő is Pestnek juttatott nagyobb előnyöket ő is Pestben látta a főváros nagyságát és annak dédelgetésében felvirulását.

A nagy embereknek is vannak tévedései és ebben a közigazgatási politikában ő is tévedett. Nem figyelte meg eléggé Buda előnyeit és nem tartott egyensulyt a két főváros fejlesztésében...

E tévedés helyrehozása a jövő feladata. A felékesitett Pest után joggal következik Buda ékesitése. Az édes gyermek ki vette a részét, következik tehát a mostoha, és szakadjon vége annak a bizonyos egy tál lencsének a regénye... Adjuk meg Esaunak a mi Esaué, Jákobnak a mi Jákobé.

Nem lehetett elhagyni ezeket a megjegyzéseket a bucsuzásnál sem. Felemlitettük a mi elhagyottságunkat, felemlitettük, mert a távozó polgármester jóakaratával elégszer találkoztunk ugyan, de mégsem annyiszor, mint a mennyiszer érdekeink megkivánták volna...

Kammermayer Károly becsületes, tiszta jellemü ember. Egész idejét, tehetségét hivatalának áldozta. Hüség, pontosság, megvesztegethetlenség magaslanak ki erényeiből. Igaz polgár és valódi hivatalnok, biztos, erős szervezőkéz.

Kormányzása idejében a székes főváros rohamosan emelkedett a pesti oldalon európai szinvonalra és olyan alkotások történtek, melyeknek bámulására, idegen városokból jöttek ide.

Kammermayer Károlynak nemcsak a nagyszabásu dolgokhoz volt érzéke, de a főváros közigazgatásának gépezetét a legkisebb szegig is jól ismerte és átnézte.

Mindent gyorsan felfogott, észrevett és azonnal munkához látott, mihelyt a tervelés megért benne. Utjáról le nem tért s azon példás igazsággal haladt.

Egy valódi polgár utolérhetlen minta-

A „BUDA és VIDEKE“ TÁRCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (15)

(Folytatás.)

— Tessék, tessék, Kedves Juliskám, ne féljen, ez az öcsém, Bencze. Juliska leült a nagyasszony mellé. Most már csak közelebb tudja meg Kvi néni, mi lett a börtönéből kikerült sikkasztóval, mikor a menyasszonyát felkeresi. Ha egy negyedórával később jön a kisasszony, ez kitódik,. Ő meglőné magát, nem szemérmetlenkednék egy becsületes házhoz.

— Köszönöm, Évi néni.

— No lássa, egyszerre hogy megszaporodtunk. Fiam is van, lányom is van. Az uram a szőllőt bujja, vág helyette a mészárszékben Bencze. Én is pihenek, mert Gertrud zörgeti a kulcsot. Ácszugi ur meg mér néha a söntésben addig is, még meg lesz a lélekispitály. Uraskodunk, lelkem, rettenetesen. Hogy van a tekintetes keresztanyám asszony?

— Köszönöm, meg van.

Julcsa ide is tekintett, oda is. Zavarban volt. Látszott rajta, hogy nincsen ő neki sok kérdezni valója, hanem csak a kiváncsiság hozta ide. Milyen fess két ember. Az egyik mészáros, a másik pinczér és gavallérosabban néznek ki a szolgabirónál, pedig az is Budapesten készitteté ruháit.

Bencze nem volt olyan érdekes, mint Ácszugi, de csinosabb és élénkebb. A fiatalság ragyogott arczán. Látszott, hogy még most indult az életbe. Julcsa kisasszony lopva hol egyiket, hol a másikat vizsgálta.

— Jó tánczol ám az öcsém, ha kedve van hozzá, de most az édesanyját siratja.

— Gyászban van?

— Bizony nagy gyászban vagyok, kisasszony, igazi édes anyám volt nekem. Még jobban fájna, ha a bátyám meg a nenem, ezek a jó lelkek, nem vigasztalnának és pártfogásukba nem vettek volna engemet és a hugomat.

— Bizony jó asszony az Évi néni. Megérzi mindenki baját. Jó a szive.

— Igaza van, kisasszony.

— Hát csak nem hagyhatom el az árvákat. Most már itt maradnak. Az egyiket megházasitom, a másikat férjhez adom. Én is cselédleány voltam, mégis akadt elég jó szerencsém. Nem olyon utolsó dolog, ha valaki mészárosné. Uriemberek is elvettek volna engemet, de mit ér a kolduspompa.

— Menyétes bácsi is derék ember. Ilyenhez magam is elmentem volna.

— Juliskám lelkem, maga kisasszony, magának ur való. Rájuk nézve pedig csak az áll: zsák a foltját megleli. Majd eljön nyoszolyolánynak, ha előbb nem sütök fánkot a lakodalmán. Most mindig olvas az öcsém, Bencze, de én csak olyat szeretek, a mi házassággal végződik.

— Nem szereti Evi néni a szomoru történeteket?

— Nem én még az életben sem, nem hogy könyvben. Ha én csinálnám a könyvet, mind vigan végződnék.

— Nem lehet ám, kedves néném, mert az élet sem egyforma, egynek piros, másiknak fekete.

— A hogy az ember kovácsolja, olyan az többnyiré Bencze öcsém. Ugy-e Juliskám?

— Más a könyvben, más az életben. Sok mindenféle az akadály.

Julcsa kisasszony egy kissé ábrándos természetü volt. Regényes ábrándozásai és hajlamai miatt többször kikapott az anyjától. Fiatalabb években, 12—13 éves korában, a biró fiával levelezett. Mikor tetten kapták, napyon jól tudta magát védeni. El is panaszolta Évi néninek, mert az volt neki a titkos tanácsosa.

Nem tetszettek neki a beteges urak, a kik többnyire csak hozomány vadásznak. Szivesen beszélgetett akárkivel, boszuságára édesanyjának, ki nem szerette ezt a demokratikus természetet.

Évi nénivel beszélgetve számtalanszor ismételte, hogy szeretne ő parasztleány lenni, kis gunyhóban lakni. Kati huga meg kastélyról álmodott. Négy lovon kell azért jönni a vőlegénynek. Julcsának elég a szerető sziv is, ha dolmányban van is.

Mikor vándorszinészek vetődnek Rábolcsra, ugy elgyönyörködik a népszinművekben. Mily szép történetek ezek! Milyen nemesek azok az egyszerü szivek!

Évi néni magában azt véli, hogy a kisasszonynak igaza van, de fennhangon lepirongatta, miért járatja ilyenen az eszét. A kisasszony azt tartja: az egyszerü ember boldogabb

képe ő, ki magas állását dus polgárerényei folytán töltötte be kitünően.

Távozásával szép emléket, maradandó alkotásokat és halhatatlan nevet hagy a főváros évkönyveiben és magával viszi a polgárság elismerését, tiszteletét és háláját, és valóban babérokon nyugoszik ez az ércz jellemü férfiu.

A kerületi előljáróságok III-ik negyedévi vizsgálatáról.

A polgármester a következő jelentést terjesztette a közgyülés elé:

T. közgyülés!

A kerületi előljáróságok ügymenete az 1893: XXXIII. t.-cz. 25. §-a értelmében az 1896. év III. negyedére nézve megvizsgáltatván, e vizsgálat eredményéről szóló jelentésemet a következőkben van szerencsém a tekintetes közgyülés elé terjeszteni:

Általánosságban a kezelés és ügymenet kielégitőnek és olyannak találtatott, a mely némi kiegészités és pótlás mellett a fokozott igényeknek is teljesen meg fog felelni. Indokolatlan vagy lényegesebb hátralék az egyes kerületekben nincs, a VI. kerületnél mult alkalommal különösen a lemásolás körül jelentkezett hátralékot is a központból kirendelt ideiglenes személyzet már feldolgozta. Azonban észleltettek egyes olyan visszás állapotok és hiányok, a melyek nem az előljáróságok helytelen eljárásának tudhatók be, de mert bénitólag hatnak a közigazgatás helyes menetére, kivétel nélkül minden előljáróságra közösen vonatkozó általános intézkedéssel mielőbb megszüntetendők. Igy nevezetesen az tapasztaltatott, hogy a központi mérnöki hivatal olyan dolgokat hárit a kerületi előljáróságok, illetve az ottani mérnöki közegek ügykörébe, a melyek hatásköréhez éppen nem tartoznak s igy a rendes ügymenet nem egyszer fennakakadást szenved. Az előljárósági szolgálati utasitásban oly rendelkezés foglaltatik a 18. § ban, hogy a kerületi mérnökök a középitési igazgató felhivására az elrendelt munkálatokban közreműködni tartoznak. Ezen a czimen azután a központi mérnöki hivatal a kerületi mérnök hatáskörében nem tartozó munkákat is rendel el és hárit az előljáróstgi mérnökökre. A 18. §. ilyetén magyarázása azonban teljesen helytelen, mert e § nem a végrehaltás, hanem csak a közreműködésről rendelkezik, a mi lényegesen különböző két iorgalom. Itt kell felemlitenem még azon több kerületben tett panaszt is, hogy a központból a magánépitési engedélyek nagyon későn adatnak ki, minek következtében a kerületi mérnökök zaklattatnak a felektől.

Teljesen helytelen az az állapot is, hogy az uj előljárósági szervezet életbeléptetése óta, még a kerületi számvevőségi közegeket egyetlen egyszer sem vizsgálták fölül a központi számvevőségi osztály részéről. A kerületi számvevőségek ilyetén felülvizsgálata már csak egyöntetü eljárás czéljából is felette kivánatos.

Általános intézkedés forog fenn a vagyontalan kiskoruk feletti felügyelet tekintetében is, mert egyes kerületi előljáróságoknál ezek jóformán kiesnek a nyilvántartásból. Ugyanis az ily vagyontalan árvákat ellenőrző kerületi választmányi tagok több kerületben azzal küldötték vissza az előljáróság részéről nekik kiadott nyilvántartó lapokat, hogy a kiskoru a kijelölt helyen ismeretlen. Nem ugyan valamennyi előljáróságnál, de a legtöbbnél tapasztaltatott, hogy a tiszti orvosok nyilvántartásaikat nem elég pontosan vezetik.

Különösen áll ez a betiltott, vagy veszélyeseknek jelzett lakásokról vezetett nyilvántartókra, a melyek néhol részint hiányosaknak, részint pedig a tényleges állapotnak nem egészen megfelelő tartalmuaknak bizonyultak, ami arra a körülményre vezethető vissza, hogy a legprimitivebb ellenőrzés kötelezettsége is a teendőkkel néhol tulhalmozott tiszti orvosokat terheli.

A részletek tekintetében a vizsgálat eredménye a következőkben foglalható össze:

Az I. kerületi előljáróságnál: most már teljes a létszám, de nem minden tisztviselő lakik a kerületben.

A II. kerületi előljáróságnál: a közigazgatási számvevőség hitelnyilvántartása nem kielégitő, annak oly áttekintést kell nyujtania, hogy mindennap tudhassa bárki, a ki a könyvekbe betekint, mily összeg áll még az előirányzattal szemben rendelkezésre s mi a tényleges kiadás összege. Ezt a nyivántartásból megállapitani csak utánszámitási müveletekkel lehetett.

A III. kerületi előljáróságnál: a személyzet nem minden tagja lakik a kerületben.

Mozgalom a vidékért.

A napokban Pestmegye alispánjánál elkezdették tárgyalni azokat az intézkedéseket, melyeket szükséges volna a vidék emelése érdekében megtenni. Ezuttal az értekezlet bizalmas jellegü volt, de azért részt vett azon a „Buda és Vidéke“ szerkesztője is.

A megjelentek között volt Földváry Miklós császári és királyi kamarás, törvényhatósági bizottsági tag s a ráczkevei kerület képviselőjelöltje is.

Földváry Miklós a nagy Földváry Gábor unokája és a feledhetlen emlékü halhatatlan Földváry Mihály fia. Mint megyei jegyző, mint országgyülési képviselő és mint megyei bizottsági tag nagy közigazgatási készültségével tünt ki. A megyei iskolában megtanulta a körültekintést, a dolgok átlátását. Örökölte a Földváryak szervező képességét.

A „Buda és Vidéke“ több czikket közölt Buda és vidéke emeléséről. E czikkekben foglalt terveket Földváry Miklós áttekintette és ezek folytán a munka progamm irányát kimutatta.

E programm a községek gazdasági jólléte, közmüvelődési felvirágzása, a lakosság vagyonossá tétele, a nyaralás fokozása, a természet előnyeinek kiaknázása.

Ezen az alapon szükségesnek látja a járási és helyi szépitési bizottságok megalakitását és azoknak folytonos munkában tartását, egy központi kapcsolattal különös tekintettel a budai érdekekre.

Földváry Miklós a legkisebb részletig figyelmes. Nem csak ismeri, de szivére is vette a vidék érdekeit és minden nézete mély tanulmányra vall.

Hálával fogadjuk mi az ő törekvését, mert ezekben van a mi törekvésünk és Buda és vidéke emelkedése. Orülünk rajta, hogy ily erélyes és arra való tekintély foglalkozik a mi szép vidékünk érdekeivel.

Hisszük és reméljük, hogy a siker el nem marad és Földváry Miklós, a kinek személye teljes biztositék arra, hogy ügyeinket előbbre viszi és nevét oly hálával fogjuk emlegetni, mint boldogult nagyapjáét és atyjáét.

Annak idején a mozgalomról be fogunk számolni a mi igazolja azt, hogy Földváry Miklóshoz mi és a községek joggal biztunk s bizalmunkat, ragaszkodásunkat megérdemelte.

Erdélyi Gyula.

---

s nincs az a kevés, a mivel meg nem elégszik. Nem rontják az agyát tarka gondolatok. Jobban szereti a házi tüzhelyet és talán igazabb is; nem kell álczázni az őszinteséget.

Jó parasztlány lett volna belőle. Szellemes eléggé, de azért versenyt dolgozik kerti és mezei munkában a cselédekkel. A háztartás az ő boldogsága. Kati ugy sem kap rajta.

Menyétes Márton uram, ha a felesége ezt a kérdést tárgyalta, szintén hozzászólt. A leány arra való, menjen férjhez idejében. Jól teszi az anyja, ha igyekszik tovább adni. Otthon penészedjék el? Nem oda Buda, csak szinre szin jöjjön, mert ha az egyik félre viszi a nótát, jajj az ilyen életnek. Nem libéria teszi a boldogságot, hanem a szív. Akármilyenhez nem adhatja valaki a leányát. Jól meghányja vesse a legényeket. Nagy felelősség az. Igaza van Lornyáné tekintetes asszonynak, tökéletesen igaza.

Julcsa kisasszony, Kati kisasszony is megérdemlik, hogy jól menjenek férjhez. Tanuljanak látni, mert jó szem nélkül bele mennek a leányok a szerencsétlenségbe. Parasztleánynál jobban sikerül a házasság, mint az uraknál, mert azoknak jobb a szemük.

Itt a kerti lóczán nem beszélgettek erről a dologról. Fiatal leány két fiatalemberrel van együtt. Vigyázni kell, mert rosszra magyarázzák az ügyetlen beszédet. Azután még azt is hihetné ez az urinép, hogy az öcscsét reájuk akarja kötni. Ezt pedig ne higyje. Attól is megijedt, a mit beszélt, hátha sok fát rakott a tüzre, a mi eddig nem lobogott.

Bezzeg Kati előtt nem beszélne, mert az nem olyan tréfás teremtés. Le sem ülne egy padra azzal, a ki nem ur. Azért is bizik Katiban jobban. Ez a leány nem gyullad fel olyan könnyen, mint Julcsa. Tudja magát tartani. Erős természetü, eltitkolja, a mit érez. A kötelesség előtt meghajol.

Ha az anyja, apja jónak látja, nem ad kosarat, akár szereti, akár nem szereti. Julcsa fejesebb. De hát ki tudna okos lenni, mikor még egyikük sem volt szerelmes.

Álmodott talán ki-ki a magáéról, a mesebeli királyfiuról. Sokat mesélt ilyeneket Évi néni, mikor kislány-korukban meglátogatták, de csak nem érkezett meg, akárhogy várták is.

Husz éves kora után a leány még jobban vágyik egy igaz szivhez, mint azelőtt. Szeretne független lenni és háztartásában önállásra vergődni, de most már fél, kezd bizalmatlan lenni, azért határozza el magát nehezebben a fontos lépésre.

Mikor arra való férfit lát, szeretné, ha ez lenne az igazi, de hiába, a szivnek nem lehet parancsolni.

Julcsa szeretett Évi nénivel beszélgetni, de mióta Ácszugi Rábolcson üditette lelkét, nem látogatta meg, nehogy felvegyék a szóra, hogy maga jár a legény után. Hamar kihiresitik a lányokat ebben a faluban, bár nem sok pihent nyelv van; mert az emberszólásban koptatatják.

Ácszugi látogatása után felmentve érezte magát a tartózkodás alól. Sietett helyrehozni a mulasztást, hogy eltréfálhasson vele és beszéljen ábrándjairól, a miket otthon nem hallgattak meg.

Ma nem folytathatta, a két férfi előtt nem mert szabadon beszélni. Ez is szóbajött, az is. Nagyvárosi élet, falusi esték. Az élet kis dolgai, nagy dolgai. Bóbitástyuk, nyiló virágok, konyha müvészet, varrás, himzés és sok mindenféle tarkaság.

Ily könyü tárgyak közhen legjobban lehet vizsgálódni és figyelni.

Nem maradtak mindig ennél.

Felszinre jöttek az eszmék és érzelmek. Maga Évi néni forditotta erre a szót, ösztönözte Bencze félbenhagyott felolvasása. Női-jellemek, férfijellemek elbirálása következett. Julcsa horgolt, de közbe az ő olvasmányait is birálgatta.

— No hát mit szól hozzá, Juliska? A sikkasztó pénztárnok meglátogatja, mikor a börtönből kikerül, a menyasszonyát. Mi fog történni?

— A menyasszony, ha szerette, szeretni fogja ezután is.

— Olyan gézenguzt?

— Én azt tartom, hogy a kit szeretünk, annak mindent megboosátunk. A mi szemeinkben nem bün az ő büne.

— De mi szól hozzá a világ?

— Mit szól hozzá a világ, Ácszugi ur? Szerintem a világra nem kell semmit sem adnunk. Ki cselekedhetnék olyant, mely mindenkinek tetszik? A szerelem megbocsátja a bünt.

— Igaza van a kisasszonynak, — erősitette Bencze, — én is a0t mondom, hogy két szív dolgához kevés köze van a világnak.

— Vagy szeretni, vagy nem szeretni . . . Bencze felelt reá.

— Teljesen ugy van.

Ettől fogva a társalgást Julcsa és Bencze vitte, Évi néni és Ácszugi csak ugy elvétve vegyültek bele. (Folyt. köv.)

Mezőgazdasági termények, termékek és czikkek közforgalmának ellenőrzése.

Az 1895. XLVI. t.-cz. 5. §-a szerint mezőgazdasági termények, termékek és czikkek közforgalmának ellen őrzésére illetékes elsőfoku hatóságok és pedig:

a) a székesfőváros mindenik kerületében az illető kerületi előljáró;

b) törvényhatósági joggal biró és rendezett tanácsu városokban a rendőrkapitány, vagy az utóbbiakban a tanács által e részben megbizott tisztviselő;

c) nagy és kis községekben a főszolgabiró, kötelesek felügyeletet gyakorolni arra, hogy jelen rendelet 2. §-ában felsorolt termények, termékek és czikkek -sakis a jelen rendeletben megszabott módon és minőségben, illetve hamisitatlanul hozassanak közforgalomba.

Ennélfogva a jelzett hatóságoknak, valamint a rendelkezésükre álló közegeknek joguk van azokon a helyeken, illetve helyiségekben, hol az illető termények, termékek és czikkek árultatnak vagy előállittatnak, illetőleg hol az elárusitásra szánt termények, termékek és czikkek vagy az ezek hamisitására használt anyagok raktároztatnak a szokásos üzleti órákban vagy abban az időben, mikor e helyiségek a forgalom számára nyitva állanak, — a törvény szerinti ellenőrzés czéljából — szemlét tartani.

Jogukban áll továbbá az e helyeken, illetve helyiségekben található illető terményekből, termékek és czikkekből, vagy az ezek előállitására készletben levő anyagokból, ugyszintén a vásárokon vagy más nyilvános helyeken, hol az ilyenek kináltatnak vagy elárusittatnak, ezekből szabad választás és a 11. §-ban körülirt mód szerint, átvételi elismervény mellett, szakértő általi megvizsgáltatás czéljára mintákat venni.

Azokban az üzletekben, a melyek a megjelölt termények, termékek és czikkek elárusitásával, illetve feldolgozásával iparszerüen foglalkoznak, váratlan ellenőrzési szemlék időközönként különös okok vagy gyanu fenforgása nélkül is foganatositandók.

Az ilyen szemlék és az ezeknél történő minta-vételek alkalmával azonban az üzletmenet zavarása és minden fölösleges feltünés és kárositás lehetőségig kerülendő.

A vett mintákért, ha a vizsgálat eredménye szerint a kihágási eljárásnak nincsen jogalapja, azok tulajdonosának kivánatára, az eljáró elsőfoku hatóság által a tényleges forgalmi árnak megfelelőleg megállapitandó és az illető törvényhatóság házi pénztárából a földmivelésügyi miniszteri tárcza terhére előlegezendő kárpótlás nyujtandó.

Az ellenőrzési szemléről rövid leletjegyzőkönyv veendő fel, melyben a mintavetel módja, a minták száma, faja és mennyisége, ugyszintén azok megállapitandó értéke és az a körülmény, hogy a tulajdonos igényel-e azokért kártalanitást vagy nem, felsorolandó.

Ha az ellenőrzési szemle alkalmával gyanu támadt vagy oly ténkörülmények észleltetnek, melyek kihágás fenforgását valószinüvé teszik, köteles az eljáró hatósági közeg a 26. §. szerinti vizsgálatot nyomban foganatositani. A jelen rendelet határozmányaival ellenkező és az ellenőrzést meghiusitó módon árult, illetve gyanusnak talált mezőgazdasági termények, termékek vagy czikkek, esetleg hamisitó-anyagok egész készlete a mennyiség, illetve suly és faj pontos megállapitása mellett jegyzékbe foglalandó s a szabályszerü mintavétel után, a mennyiben a külső ténykörülményekből következtetve alaposan feltehető, hogy azok a 21. §. 1. pontja alá eső hamisitványokat képeznek, azonnal le is foglalhatók, illetve zár alá helyezendők.

Halottak ünnepe Budán.

A közönség a budai oldalon is már kora reggel megindult a temetőkbe. A krisztinavárosi temetőben levő honvédsirt igen szépen diszitették föl s a sir körül számtalan szines mécset helyeztek el. Több koszoru vol ta siron, melyeket a kegyeletes közönség tett oda. Délután kivonultak a sirhoz a 48-as honvédek is zászlóval s megkoszorusták azt. A sir mellett 48-as honvédek álltak diszőrséget.

A vizivárosi temetőbe is igen nagy nép zarándokolt. A II. ker. polgári iskola ifjusága Szenessy Mihály igazgató s a tanári kar vezetése alatt kegyelettel kereste föl Verseghy Ferencz költő és nyelvtudósnak, Marseillaise forditójának ebben a temetőben levő sirját s arra a Szózat és Himnusz hangjai mellett diszes babérkoszorut helyezett.

A vizivárosi temető mellett levő katonai sirkert is igen látogatott volt. Igen diszes volt ez idén is Edelsheim Gyulai Lipót budapesti hadtestparancsnoknak a sirja. A sirt födő kőlapon lampionok égtek s maga a sir valóságos virágoskert volt. Hentzy tábornoknak a bejárattal szemközt levő sirját a müszaki csapatok tisztikara az idén is megkoszoruzta. A koszoru igen egyszerü, müvirágból való s róla felirásnélküli fekete selyemszalag csüngött le. Épp igy megkoszoruzta a tisztikar Hentzyvel elesett s melléje eltemetett Pollini Fülöp és Corini Camilló müszaki századosok sirjait is. A bejárattól jobbra levő közös sirt, melyben 1849-ben elésett 23-ik gyalogezred katonái nyugszanak, ezidén nem koszorusták meg.

A nádor-családnak a budavárt Szent-Zsigmond kápolnában levő sirboltját ez évben is valósággal virágos kertté alakitották át. A koporsók között temérdek koszoru volt, s különösen László főharczeg koporsóját boritják a szebbnél-szebb koszoruk, melyeket az alcsuthi és fiumei kastélyok virágházaiból küldtek. Reggel a kápolnában csendes mise volt. Fél 11 órakor Vodicska Lajos királyi várbeli káplán prédikált. A nagy misét 11 órakor tartották meg, a melyet Vézinger Károly apát mondott papi segédlettel. Délután 4 órakor litánia volt, mely után a nádor-család sirboltját kinyitották a nagy közönség számára. Hétfőn, halottak napján a sirboltban reggel 7 órakor mise volt, a melyen a főherczegi család is jelen volt. Nyolcz órakor ünnepi mise volt, mely után a közönség egész napon át megtekinthette a sirboltot.

Árvák a jótevők sirjánál.

A kegyelet és hála érzelmeivel szivökben keresték fel az idén is a székes fővárosi „Mayer-árvaház“ növendékei a vizivárosi temetőben nyugvó jótevőik sirját, hogy forró imáikban Isten áldását és kegyelmét kérjék le a sötét sirhant alatt porladozó hamvakra.

Gyász-lobogó alatt vonult ki november 1-én d. u. 3 órakor a 72 árva az igazgató és két tanitó vezetése mellett a temetőbe s az árvaház nagynevü megalapitójának, Mayer Ferencz, volt cs. és kir. tábornoknak szépen feldiszitett és kivilágitott sirjára élővirágokból font remek szép koszorut helyeztek.

A sir körül elhelyezkedve, felhangzott az árvák három-szólamu gyász-éneke, mely után Somlyay József, árvaházi igazgató, a sir lépcsőzetéről a következő beszéddel emlékezett meg az elhunyt alapitóról:

„Temetőben vagyunk . . . elhunyt szeretteink örök nyugvó helyén.

A holtak csendes birodalma élénk képet ölt ma. Sürü csoportja az élőknek jelenik meg a sirok körül, hogy lélekben ismét ki-ki találkozhassék itt azzal, kivel az élet örömét és szenvedéseit egykor megosztotta.

Fájdalommal lelkünkben s hálával szivünkben eljöttünk mi is Hozzád, nemes lélek, hogy felujitván lelkünkben jóságos arczod nemes vonásait, bánatos szavakkal elmondjuk előtted érző szivünk forró köszönetét.

Eljöttünk Hozzád, atyai jótevőnk, hogy rövid visszapillantást vetve munkás életedre, megtanuljuk ebből: miként kelljen nekünk is élnünk, hogy Isten és embertársaink szeretetét kiérdemeljük s hogy a Te jóságos lelkednek a tulvilágon is örömet szerezzünk.

Mint ember, mint munkás és mint hazafi becsülettel töltéd Te be hivatásodat.

Jót tettél azokkal, kiket a sors könyörtelen keze csapással, nyomorral sujtott, legjobbat azonban velünk, szegény árvákkal tettél. Mi lenne belőlünk, ha a te jóságos szived még halálod után is nem segitene bennünket?!

Az emberszeretet magasztos érzete lakozott lelkedben, ez tette örök-emlékűvé nevedet az utókor előtt. — Az emberszeretet magasztos érzetét fogjuk mi is hiven ápolni lelkünkben s törekedni fogunk méltók lenni hozzád, jóságos atyánk!

Munkás volt életed az utolsó perczig. A munka adott neked erőt s nyujtott boldogságot, melyet te ma is megosztasz velünk, elhagyott árvákkal. — Követni fogjuk mi is szép példádat s dolgozni fogunk megfeszitett erővel, hogy a társadalomnak hasznos tagjai lehessünk s boldngulásunkat igy előmozdithassuk.

Szeretted szülőföldedet, szeretted hazádat rendithetetlenül. Mint katona magas polczra küzdéd fel magadat, s erős karod mindig készen állt a hon védelmére. Ez tette dicsővé emlékedet a főváros s az ország polgárai előtt.

A honszeretet szent érzetében is követni fogjuk nemes példádat, drága jótevőnk s méltó fiai kivánunk lenni imádott magyar hazánknak!

Hamvaid és csontjaid itt porlanak bár 39 év óta e néma hant alatt, de nagy lelked fénye messze bevilágit az élők lelkébe; emlékedet őrzi a hála és kegyelet megszentelt érete, s őrizzük különösen mi leghivebben éltünk utolsó lehelletéig.

A mindenható örök Isten jósága és kegyelme legyen a te nemes lelkeddel az idők végtelenségeig . . . most és mindörökké Amen!“

Megható gyász-ének követte az igazgató beszédét, melynek elhangzásával Császik Ferencz árva, reáliskolai IV. oszt. tanuló, mondta el térden-állva szivreható imáját, kérve az egek Urát, hogy az örök szeretet lángját ne hagyja soha kialudni az élők lelkéből.

Felhangzott ujból az árvák háromszólamu karéneke s a szomoru ünnep, melyet a temető látogatói közől igen sokan néztek és hallgattak végig, ezzel véget ért.

Az árvaház első gondnokának: Walheim János volt min. o. tanácsosnak a sirját is felkeresték még az árvák s itt, valamint dr. Schwartzer Ferencz kir. tan. volt iskolaszéki elnök sirjánál hálás megemlékezésök jeléül rövid imát mondtak s Istenbe vetett erős bizalommal és reménnyel eltelve hagyták el a holtak örök nyugvóhelyét.

Antiquus

A főváros tanügyi kiadásai.

A főváros jövő évi költségvetésének tervezete kerek összegben 15 millió forint kiadással s körülbelül ugyanannyi bevétellel zárult. Az összes kiadások között a legtekintélyesebb összeg a kamatokra fölvett 1,846.937 forint, de csak látszólag, mert a tanügyi kiadások, melyek szétszórtan vannak feltüntetve, kerek összegben harmadfél millióra rugnak.

Ez a horribilis összeg a következőkép oszlik meg.

Reáliskolák	169.359	frt
Felső kereskedelmi iskolák	104.197	„
Polgári iskolák	443.203	„
Felsőbb leányiskolák	52.592	„
Iparrajziskola	69.520	„
Elemi iskolák	1,554.854	„
Iparostanoncz iskolák	104.865	„
Alsófoku keresk. isk.	9.850	„
Kisdedóvodák	35.070	„
Venendéglős-iskolák segélye	500	„

Az ekként előirányzott összegben azonban nincs belefoglalva az az összeg, a mi uj iskolaépitkezésekre kell, pedig ez az összeg is igen tekintélyes, mert a jövő évre e czélra közel egy millió forint van fölvéve.

A $2^1/_2$ millió forintnyi kiadásból különben legtöbb esik a személyzeti kiadásokra a menynyiben e czimen kerek öszegben 1,270.000 frt van előirányozva.

A teher annál sulyosabb, mert ezzel a horribillis összeggel szemben a tanügyi bevételek alig rugnak 300,000 frtra.

Bizony a dolog elég szomoru, mert ezek a kiadások évről-évre nem hogy csökkenni, de emelkedni fognak, ugy hogy félő, miszerint a tanügyi kiadások hova-tovább a háztartás egyensulyának megzavarását fogják előidézni.

Szózat a magyar hazafiakhoz.

Ezer esztendeje, — tüzzel, lánggal, viharral és vérrel teli ezer év, — hogy Árpád leszállt a hegyekről és először megitatta lovát a Tisza éltető vizéből.

A mi vére a magyarnak elfolyt ez idő alatt az Árpád foglalta haza védelmében, ha egy mederben hömpölyögni látnók: szörnyű folyam lenne az, egy vér-Tisza, mely megfestené egymaga a Dunát és a Fekete-tengert a rubint színére.

És a küzdelem nem érte végét. A harcz folyik tovább, a riadó hivja a honfiakat csatára ma is az ezeréves birodalom térein, a második ezer év küszöbén; hivja harczra, döntő csatára. És a küzdelmet, a melyet bárd, buzogány és repülő nyilvessző kezdett; melyben utóbb kard élén nyargalt, golyóbison száguldott adva-véve a haiál: a küzdelmet mostan a béke, a czivilizáczió emésztőbb fegyverei folytatják.

Az eke, a kalapács, a czirkalom, a toll, nyomtatott betü vivják a harczot.

A szorgalom, a takarékosság, a munka, a szeretet szentháromsága: ember-, haza- és szabadságszeretet állanak csatasorban.

Halljátok meg szómat mind ti magyarok, testvérek, hazafiak és jusson a beszédem feltárt szivetekbe!

Ötször kiirtva ötször föltámadott és megsokasodott a magyar ősei földjén és áll ma is, fejedelmi szép nyelvével az Isten trónját ostromolva, imádsággal és hálaadással.

Az Isten, a ki karjába aczélt, kardjába lángot, szivébe vitézséget, elméjébe világosságot ada mindig és győztessé tette mostoha időkön s ádáz ellenségeken: Isten most ihlesse meg szivét és leheljen bele erkölcsöket, a melyek győztessé teendik a második ezer év keményebb harczaiban.

Tekints oh magyar, a ki az ország szivében, áldott földeken, virágzó városokban, magad sokaságában, biztosságod érzetének elégségében lakozol: tekint, te boldog, országod határszéleire, a hol elszórva, megostromolva, ember és természet mostohaságában eletedet és álmod nyugalmát, nyelvedet és kezed munkáját elszánt küzdelemben, emberfeletti feláldozással védik és őrzik előőrseid, magyar testvéreid, idegen fajok közé, idegen nyelvbe szórt drága szigetek.

Hősök, a kik külső, ellenséges czélzatoktól táplált támadások ellen védik a talpalatnyi földet, védnek egy-egy iskolát, védnek egy-egy templomot, védik családok magyar szentélyét és szinte roskadoznak az emberfeletti harczban.

Mikor a királynak háboruja támad, mire oktatja az irás? Azt mondja, a bölcs király eleve számon szedi a katonaságát, edzi és szervezi s mikor a trombita rian, előre küldi és serege megszerzi neki a babért s a diadalt.

A mely király pedig nem gondol eleve hadseregére, hanem csak mikor csatára szólitják, hirtelen szedi össze és ámbár példát mutatva, maga rohan előre: az a király nemcsak elveszti a csatát, hanem maga is az ellenség fegyverének áldozata lesz és hevenyészet serege ki kardra hányódik, ki szétszóródik.

Vedd elmédbe testvérem és anyám egy személyben, királyi magyar nemzet, fejedelmi nép, hogy a bölcs király dolgát kövessed.

Ne várd meg, a mig idegenek megfujják a harczi riadót, hanem gondolj eleve, gondolj a béke idején a te katonáidra, a kik szent kincseidet: magyar nyelvedet, magyar nemzetiségedet, nemzeti müveltségeket máris szorongatva védik: szervezd fel őket, fegyverezd fel őket, edzed meg őket önfeláldozó hivatásukra, hogy, mire a trombita szava a te hajlékodat eléri süvitő hangjával, sereged készen, erősen, bátran, lelkében és kezében a biztos diadal fegyvereivel vehesse fel éretted a harczot.

És te diadalmi indulóval, lengő zászlóval indulj dicsőséged második ezer évébe, nemzeti nagysággal, magyar szivvel, Árpád hóditó erejével.

Igy szól hozzád innen a Kárpátok aljáról, félkézzel épitve, félkézzel birkózva, egész lelkével érted lángolva egyik szerény, de hüségében meg nem szárnyalható katodád: a felvidéki magyar közmüvelődési egyesület, mikor testvérként üdvözöl és nehéz munkájához támogatásodat kéri.

Nyitra, 1896.

Gróf Károlyi István, a „F. M. K.“ elnöke. Thuróczy Vilmos, cs. és kir. kamarás, főispán, tiszteletbeli elnök. Rákosi Jenő, tiszteletbeli elnök. Csipkay Károly, Zólyomvármegye alispánja, alelnök. Libertiny Gusztáv, kir tanácsos, Nyitravármegye tanfelügyelője, tiszteletbeli alelnök. Szontagh Pál, v. b. t. t., főrendiházi tag, tiszteletbeli elnök. Gróf Degenfeld Lajos, tiszteletbeli elnök. Craus István, a III. osztályu vaskoronarend lovagja, Nyitravármegye alispánja, ügyvivő alelnök. Dr. Gyürky Geyza, Nyitravármegye tiszti főügyésze, tiszteletbeli alelnök. Lőrinczy György, a „F. M. K. E.“ központi titkára.

Mementó.

(Folytatás.)

A közmüvelődésnek hathatós tényezői a különféle szakgyüjtemények. Ilyenek a mi fővárosunkban is vannak; ott van az Országos Képtár az Akadémiában: egy másik a Nemzeti Muzeum épiletében; ott a Történelmi Aczképcsarnok, ott vannak a N. Muzeumban a különféle tárak, mint a könyvtár, régiségtár, a természettudományi gyüjtemények. Az egyetem keretében is vannak ilyen, a tudományok különféle szakainak szolgáló gazdag és értékes gyüjtemények. És mindezek a pesti oldalon vannak. Mind ott vannak. annak daczára, hogy szüken és rosszul vannak elhelyezve. Hogy az Országos Képtárt, az akademiai és egyetemi könyvtárt, az egyetem különféle gyüjteményeit helyükből kimozditani nem lehet, azt mi is belátjuk. De, tény az, hogy a M. N. Muzeum épülete már réges-régen szüknek bizonyult az ott levő gyüjtemények számára főkép, ha, a mi elodázhatatlan, azokat folytonosan fejloszteni és bőviteni kell. Gr. Csáki Albin vallás- és közoktatásügyi miniszter ur már régen foglalkozik azon eszmével, hogy a N. Muzeum épületét át kell alakitani, kibőviteni, megtóditani. Nem zárkózhatik el senki azon szükségesség elől, hogy a muzeumi gyüjtemények számára uj helyiségekről kell gondoskodni, de — a lehető legszereocsétlenebb megoldásnak kell tartanunk azt, hogy ez az épület átalakittassék. Egyrészt azért, mert fővárosunknak ezen egyetlen, igazán klasszikus stilü és arányu épülete csak vesztene a hozzáépitések által; másrészt azért, mert az a szép kert is, melynek közepén áll, veszitene harmóniájából ujabb épitkezések által, s végre, főkép azért is, mert nagyon bajos volna a Muzeum épületét ugy átalakitani, hogy az a jelenlegi gyüjtemények elhelyezésére teljesen alkalmas és elegendő legyen. A Muzeumben levő gyüjtemények kellő elhelyezése okvetlenül uj épitkezéseket igényel. Már most állapodjunk meg ezen gondolatnál.

Nem volna-e sokkal czélszerübb, ha a kontemplált és tervbe vett átalakitások, ha a Muzeumkert beépitése helyett, a Muzeum épületéből egy vagy két gyüjtemény kihasittatnék s azok számára egész külön épület emeltetnék, és pedig Budán? És itt senki se éljen azon argumentummal, hogy a budai oldal távolabb esvén a főváros középpontjából, nem alkalmas ily gyüjtemények elhelyezésére, mert ha csak egy pillantást vetünk más európai nagy városokra, azt látjuk, hogy ott is, az ilyen kulturális intézmények egymástól messzire vannak elhelyezve. Arra se hivatkozzék senki, hogy a muzeumban levő gyüjtemények részeit képezik a gróf Széchenyi-féle hagyatéknak s ezért együtt kell maradniok, mert e gyüjtemények a Budára való áthelyezéssel nem veszitenék el ezen jellegöket; de meg azért sem, mert akár mostani helyöktől 50 lépésnyire álló épületbe, akár egy kilométernyire attól helyeztetnek el, az már nem sokat változtat a gyüjtemények összetartozóságán. Hivatásunknak fogjuk tartani, hogy oda hassunk a magas kormánynál, hogy a Nemzeti Muzeum gyüjteményeinek egy része uj épületekbe és pedig Budára helyeztessék át.

Czélszerü volna az is, ha a budai oldalon telkek jelöltetnének ki, a hol müvészeink maguknak mütermeket épithetnének, annál inkább, mert a pesti oldalon már erre alkalmas telkek nincsenek.

Nagy mértékben érzik a budai oldalon egy nagyobb szabásu nyilvános könyvtár hiánya is. És ez a fontos kérdés is megoldathatnék az által, ha a Müegyetem áthelyeztetnék, és ha sikerülne oda fejleszteni az ügyet, hogy annak könyvtára szakkönyvtárból általános könyvtárrá alakittatnék át, és megnyittatnék a közönség használatára. Ebben nincs nehézség, mezt hiszen valamikor az Egyetem könyvtára is szakkönyvtár volt, ma pedig egy, minden tudomány- és ismeretkörre kiterjeszkedő nagy, nyilvános könyvtár.

Ohajtjuk, hogy a vallás-közoktatásügyi miniszterium visszahelyeztessék Budára. Szerény nézetünk szerint ezen miniszteriummal szemben legkevésbbé érvényesithetők oly érvek, melyek annak a pesti oldalra történt átvitelét indokolják; sőt tekintve azt, hogy ezen miniszterium ugyis alig fér meg ott, hol jelenleg van, tekintve, hogy jelenlegi helyiségei alkalmatlanok is, és a czélnak meg nem felelők, és hogy az államra évenkint óriás terhet ró azon bérösszeg, mely ezen a réven elvész az állam bevételeiből oda fogunk törekedni, hogy az Budára visszahozassék.

Hátra vagyunk társadalmi tekintetben is, Azon néhány apróbb termen, melzek egyes körök helyiségeivel kapcsolatosan Budán találhatók, de a melyek legjobb esetben is, 10 embernél többet alig képesek befogadni, ezen néhány apróbb termen kivül nincs helyiség az egész budai oldalon, hol a polgárság nagyobb számban találkozhatnék. Igaz, hogy e tekintetben már megindult a fejlesztés munkája. mert birjuk a fővárosi hatóság igéretét, hogy egy Vigadó-féle épület fog itt épülni. Ennek azonban csupán az I. és II. kerület fogja hasznát venni, mert a távol fekvő Ó-Budára nézve, még jó közlekedési eszközök mellett is távol fog esni; ezért oda kivánunk hatni, hogy a III. kerület számára az ott levő elég terjedelmes „Korona“ nevü épület alakittassék át ilyenné.*)

De a társadalmi életnek egyéb kivánságai is vannak. Igy elsősorban a szinházak. Van ugyan egy kicsike szinházunk a várban, melyben azonban vajmi csekély számu közönség talál helyet, s van egy nyári szinházunk a Krisztinavárosban, mely azonban évről-évre összeroskadással fenyeget. Kivánnunk kell tehát, hogy a jelenleg feonálló szinházak fentartása mellett még egy szinház épüljön a jobbpart oly részen, hol nemcsak sürübben lakott II. kerület, hanem a távolabb eső III. kerület lakosaitól is megközelithető legyen.

Köztudomásu tény az is, T. Értekezlet, hogy valószinüleg csak idő kérdése, hogy az Új-épület és Károly-laktanya helyébe uj, a modern igényeknek megfelelőbb katonai épületek fognak emeltetni. E tekintetben az lesz törekvésünk, hogy a budai oldal is számba vétessék ez uj épitkezésnél, és pedig a budai rész kilyebb eső részei, melyek alkalmasabbak lesznek ugy a laktanyák épitésére, mint gyakorlóterek számára

Nem hagyhatjuk figyelmen kivül a kereskedelem és ipar érdekeit sem. A kereskedelemnek fellendülése nemcsak budai, nemcsak pesti, nemcsak fővárosi, hanem országos érdek is. És, ha nem is lehet törekvésünk az, hogy a kereskedelmi forgalmat Pestről Budára tereljük, van egy kereskedelmi szempont, melynek megvalósitásánál a budai oldalt kell szem előtt tartanunk.

Nem uj eszme ugyanis az, hanem főkép az utóbbi időben emlittetett sürübben, hogy a fővárosnak kikötőre van szüksége, és pedig olyanra, mely nemcsak a hajók kitelelésére legyen alkalmas, hanem a kereskedelem emelését is czélozza. Ezen kikötő számára, már a hely is tervbe van véve. Némelyek a pesti oldalon kivánják azt megvalósitani, minthogy azonban egészen le az elevátorig erre alkalmas hely nincs, le akarják vinni a Csepel-szigetéig. Egy másik tábor azt a budai oldalon akarja létesiteni, és pedig a sárosfürdőtől lefelé terjedő partrészen. Ha választani kell, a minthogy remélhetőleg nem hosszu idő mulva annyira megérik a dolog, hogy kell választani a két part

*) Megtörtént. Szerkesztő.

között: ugy nemcsak budai, de fővárosi érdek is, hogy a kikötő a Lágymányos tájékon létesüljön; mert, ha nincs hátrányára a kikötőnek, illetőleg a pesti oldalnak s a főváros kereskedelmének az, hogy a kikötő a Csepelszigetéig levitessék, ugy még kevésbé árthat az ügynek az, ha a budai oldalon, s igy ugyszólván a városban lesz. Hogy pedig ez a budai oldal fellendülésének mennyire husználna, azt mondanunk se kell.

A kereskedelem és az ipar szempontjából, de meg a budai részek lakosságának érdekéből is, nem hagyhatunk figyelmen kivül egy igen fontos körülményt. A ki a budai régebbi életviszonyokat ismeri, jól tudja, minő nagy csapás érte az utóbbi években polgártársainkat az által, hogy filloxera már-már teljesen elpusztitotta az egykor világhirü budai bortermelést. Buda ős lakosai között alig van egy, ki ezt a csapást sulyosan ne érezné.

A midőn e végzetes csapás a budai részeket érte, általánosan volt, és hatóságok kijelentéseiben is nyilvánult a szükség érzete, hogy az ennyire sujtott budai részeknek kárpótlást kell nyujtani, azon ezer meg ezer szőlőmüvelőnek pedig, a kiknek őseik évszázadokon át szőlőmüvelésből éltek, közmunkák létesitése és abban foglalkoztatása által kell kenyeret adni. Ez azonban csak óhaj és irott malaszt maradt és szinte csodálatos, hogy senkinek sem jutott eszébe azon eszme, hogy a budai hegyvidéken való közutak emelése által a czél legbiztosabban és leggyorsabban lett volna elérhető. A közutak épitésénél alkalom lehetett volna a tönkrement szőlőmüveseknek az igért kenyeret megadni, de egyuttal a közutak létesitése által alkalmassá tették volna a budai hegyvidékei, annak kevésbé lejtős, lankás részeit, nyaraló telepekre. Ha az Orbánhegyre vezető ut, a virányosi dülőben évek óta tervezett ut, a Trombitás-utnak a Lipótmezőig tervezett meghosszabbitása kiépült volna, ma már villákkal volna beépitve a hegyvidék ezen dombosabb része. A mostani viszonyok között azonban senkinek sincs kedve a budai vidéken akár villát épiteni, akár csak kertet létesiteni, mert az utak, melyek azelőt, midőn e szőlők még jó karban voltak, legalább a szüret idejére ugy a hogy helyrehozattak. most teljesen el vannak hanyagolva, a facsemetéket pedig kellő számu és alkalmas csőszök hiányában ellopják.

Ez a mostoha bánásmód s különösen azon körülmény, hogy a hatóság nem tartotta feladatának, oda hatni, hogy a budai dombos rész nyaralótelepekké alakuljon át, oka annak, hogy meét a budai hegyek — kivéve a százados multtal biró Svábhegyet és Zugligetet, a mely már is kelleténél tul van beépitve — szinte megközelithetlenek. A pesti részen a Zuglóban és az u. n. tisztviselő telepen létesültek volna. Ez egészségesebb lett volna ugy magukra a lakosokra nézve, de közre hatott volna a főváros és vidékének szépitésére is. Ezen panasznál még jogosultabb azonban az, hogy a Rózsadomb, mely itt van a főváros kellő közepén s a melyet már ma is száz meg száz gyönyörü villa koszoruz és festői látványt nyujt, még mindig nincs ellátva kövezett utakkal és vizvezetékkel. Első rendü szükségnek tartjuk tehát a Rózsadombon, továbbá a budai hegyvidéken utaknak létesztését, a vizvezeték kiterjesztését, és szükségesnek tartjuk hogy a kopár hegyek: Sashegy, Hármashatárhegy, Kecskehegy minél előbb és pedig teljes erővel befásittassanak. Ezt a befásitást nemcsak szépészeti indokok, de a főváros egészségügyi viszonyai is sürgősen kkvetelik.

De nemcsak ily uton kellett volna s kellene a jövőben ezen állapotokon segiteni, hanem az ipari munkásság előmozditásával is. Valami kevés már történt is ez irányban.

Igy pl. Ó-Budán Baross miniszter kertyüvarró iskolát létesitett, s a pénzügyminiszter dohánygyárat állitott. Hálával ismerjük el ezekben a kormány azon szándékát, hogy segitséget nyujtson a filloxera által sujtott lakosságnak, de — ez még nem elég a bajok orvoslására. Azért is czélul tüztük ki magunk elé, hogy oda hassunk, hogy a mi veszteséget lakosságunk ezen csapás folytán szenvedett, azt a fentebb emlitett módon és az ipar fellenditésével tegyük jóvá. E czélból oda kell törekednünk, hogy a jobbparti oldalnak ily czélra alkalmas területein gyárak és ipari telepek létesüljenek.

Tudvalevő dolog, hogy a főváros a Dunapart pesti részét minden évben bérbe adja hajózási s egyéb ipari és kereskedelmi vállalatoknak. Ma már odajutottunk, hogy a hatóság nem teljesitheti mindazok kivánságát, kik a rakparton helyet akarnak maguknak bérelni, mig viszont a budai oldal majdnem felhasználatlan. Ha meg volna a főváros két partja között a a szükséges közlekedés, ha a budai rakpart kellőképen ki volna kövezve és hajók kikötésére alkalmassá téve, akkor ezen a bajon is segiteni lehetne.

Kivánjuk, hogy a III. ker. területén épittessék egy kisebb méretü rendőrségi laktanya; és egy uj, a jelenkor igényeinek megfelelő kórház, miről különben már rágebben van szó s ezenkivül egy külön gyermek-kórház.

Nem hagyhatjuk emlitetlenül, hogy a budai rész egyebek között főképen arra is alkalmas, sőt sok tekintetben hivatva van arra, hogy ott oly testületek és egyének telepedjenek le, kikre nézve mindegy akár Pesten, akár Budán vannak. Ilyenek az ország főpapi, főuri rendje. Oda kellene tehát hatni, hogy főpapjaink és főuraink a fővárosban való tartózkodásukra itt épitsenek maguknak otthont.

(Vége köv.)

A Kis Pipa Budán.

Karikás Mihály nevét nem csak a székes fővárosban, de az egész országban jól ismerik. A Kis Pipa világhirü. Alig volt nevezetesebb kedves vendégünk a kinek a Kis Pipa jó magyar konyháját be ne mutatták volna s a ki azt meg ne dicsérte volna. Még Pázmándy Dénes ie elismeri a Karikások jó főztét.

A magyar társadalom legjelesebbjei járnak és jártak ide, és otthon érezték magokat a magyar ételek és jó magyar szellem mellett.

A Karikás család igazi magyar család. Miska bácsi egy valódi táblabiró. Az ifju Miska jó kedélyü irodalmilag müvelt ember, felesége a nők mintaképe, jó gazdasszony és igazi takaros magyar menyecske. Példás családi életet élnek. Szorgalmasak. A Karikás család sok embert segélyezett, sokkal tett szivességet. Ez az oka, hogy nagy vagyonuk nincsen. Miska bácsi Lajos fiával állitotta ki a magyar konyhát a kiállitáson. Ott és idebenn is forgolódik a szóval nyugalomba vonult, de tettben fáradhatlan jó öreg kocsmáros, kit az Isten derült aggkorral áldott meg.

Ebéd után a skuptinában, a kiváló személyek mellékszobájában szokott együtt lenni a család. A ház derék urnője pihenőül, még a vacsorát nem kell készitenі, mint a szorgalmatos Mártha varrással foglalkozik.

Ebbe a szobába köszöntött be egy urihölgy és szeretetre méltó nyájassággal kérdezte, hogy másnap reggel 9 órára lehetne e reggelit kapni?

— Mi reggelit nem főzünk felelt a kedves háziasszony.

— De a királynénak.

A háziasszony nemmel felelt, mert csak egy király nevü urnőre gondolt.

— Ő felségének, Magyarország királynéjának sem, kérdé az urnő.

A szerény Karikásné e nem várt megtiszteltetésre alig tudott zavarából magához jönni. Az urnő ki oda udvari fogaton jött bemutatta magát. Ferenczy Ida volt, a királyné udvarhölgye és oldalánál a magyar irodalomnak nemtője.

Megállapitották a reggelit, mit idősb Karikás Mihály, Fridrich Matild, Thoman Katicza és Horváth Róza kitünő szakácsnéival főzött és ebből a fogásból állt:

Paprikás csirke galuskával.

Komócsy vesepecsenye tojásos burgonyával.

Lekváros derelye és turós gombócz.

Ifju Karikás Mihály vitte fel a várpalotába s kitünő reggelit, a mit a királyné jó étvágygyal fogyasztott el, és nem győzte dicsérni.

Másnap Ferenczy Ida megint elment a Kis Pipába és megköszönte a királyné nevében a pompás ételeket.

A magyar vendéglős ipart ért szép kitüntetés büszkeséggel töltheti el a Karikás családot, mert a Kis Pipa konyhája udvar képessé lett és ezzel is gyarapodott nagy hirében.

Nem lehetek máshol . . .

Nem való nekem e nagyvárosi élet,
Lelkem minduntalan kis falumba tér meg,
Minden perczben százszor;
Odanőtt a vágyam ahhoz a kis házhoz,
Nem tudok elválni, — állhatatos máshoz
Nem lehetek máshol!

Mit nekem a Hír s Név merev, büszke kénye?
Mit a márványtermek elvakitó fénye?
Mit a czifra pompa?
Szép, a kinek szép itt e kitestett élet,
De ez más vidékről sírva ide tévedt
Lelkem soh'se vonta . . .

Milljók közt magam itt számüzöttnek érzem,
Más hegyekre óhajt, én a völgyet nézem,
Odább innen, — odább;
Virágos ablakú kis szobádba vágyom,
Hol a való szebb volt, mint itten az álom, —
Visszavágyom Hozzád!

Odanőtt e házhoz Üdve mindenemnek,
Az a szőke lányka dobogó szivemnek
Odaszúrta szárnyát;
Hol a *Branyiszkónak* fenyüs szele járja,
Hej, talán e kis lány szintén várja . . . várja . . .
Vándormadár párját . . .

(Buda)

Chalupka Rezső.

Különfélék.

— **A kiállitás után.** A kiállitást ünnepélyesen bezárták. Az ipar és kereskedelem szép eredményeket mutatott fel. A haladást nem lehet eltagadni. Székes fővárosunkban sok idegen fordult meg. Mondtak, irtak, hizelgőt és nem hizelgőt. A kiállitás sikerült. A rendezés és siker Dániel Ernő minister és Schmidt József miniszteri tanácsosé. Nekünk Budának és vidékének a kiállitás nem használt. A kiállitásnak vége. Reméljük, hogy most már Budának jogos kérelmeit teljesitik.

— **Névünnepély.** A „Budai Kath. Legényegyesület“ ifjusága által a „Kath. Tanoncz-Otthon“ helyiségében (II., Toldy Ferencz-u. 30) 1896. évi november hó 8-án (vasárnap) Vézinger Károly ur, az egylet értemjeles elnökének tiszteletére Névünnepelyt rendez. Müsor: 1. Pápai hymnus. Előadja az egyleti énekkar. Üdvözlő beszéd. Mondja Schvartz Géza, egyleti dékán. Üdvözlő dal, Zsasskovszky-tól, Előadja az egyleti énekkar. 2. „Szent István“, Földváry Istvántól. Szavalja Porgeth Imre. 3. „Podmalicsku Janó“, komikus magánjelenet Kőmives Imrétől. Előadja Bukovszky József. 4. „Tel Vilmos imája“. Énekli Mészáros Ferencz. 5. „Magyarokhoz“, Berzsenyitől. Szavalja Labancz József. 6. „Viharban“, Dürnertől. Előadja az egyleti énekkar. 7. „Munkácsi rab“, Jókai Mórtól. Előadja Mészáros Ferencz. 8. „Egyveleg“, Weber „Büvös vadász“-ából. Hegedün harmónium-kisérettel. Schmidt Károly. 9. „Se pénz, se posztó“, monológ Reim Lajostól. Előadja Stadler Károly. 10. a) Népdalok, Chicagó-induló. Ismert dallam uj szöveggel Stacke Istvántól. Előadja az egyleti énekkar. Élő képlet: A) Kolping Adolf mint mesterlegény. B) Kolping Adolf mint legényegyleti elnök. Ének: „Isten áldja a tisztes ipart“. Egresy-Vörösmarti: „Szózat“.

— **Épitik.** Az I. kerületi gymnásiumot nem sokára épitik. Ugy mondják, hogy Jankovich János telkét a Koronaőr-utczában vették meg erre a czélra.

— **A müegyetem**. A müegyetemnek helyet keresnek. Ugy tudjuk, hogy a közoktatás előrelátó és bölcs minisztere annak a küldöttségnek, mely Falk Miksa vezetése alatt tisztelgett nála kifejezte közoktatási politikájának sark pontját, mely az egyetemek kérdésénél Buda előnyein és az ifjuság jóvoltán nyugszik. Jó volna, ha képviselőink Buda érdekében lépéseket tennének ennél a kérdésnél.

— **Szálloda Budán**. Rémy Róbert a vörös béka házát megvette és itt egy három emeletes szállodát szándékozik épiteni. Ezzel is emelkedik Buda.

— **Budáért**. A székes-főváros által kidolgozott, az eskütéri hiddal kapcsolatos szabályozás által érintett környékre, valamint a Lipót-utczának a Kalap és Borz-közti részére vonatkozó számozási térrajzot és összrendezési jegyzéket a tanács elfogadván, arra kéri a székes-tővárost, hogy ennek alapján a pontos szabályozási térrajzot az egész környékre, külön pedig a szabályozás folytán keletkező és értekesitendő 3 telektömbre, jelesen a curiai és Duna-utczai, valamint a Rózsa és Sebestyén-térből keletkezett telektömbre vonatkozó szabályozási és alternativ felosztási térrajzokat mielőbb megküldeni sziveskedjék. — Az I. ker. ördög-ároknak a Mikó-uczától a Városmajorig leendő folytatólagos kiépitésére vonatkozó tervek kiviteléhez a tanács hozzájárul, s egyuttal arra kéri fel a székes-fővárost, hogy ezen közegészségügyi szempontból oly fontos csatornaépités sürgős végrehajtása iránt intézkedni sziveskedjék. — A II. kerületi választmány ülést tartott Kállay Jenő h. előljáró elnüklésével. Dr. Németh Imrének inditványát, hogy a kerületbeli Donáty és Könyök-utczák és az Irma-tér határolta háztömböt a város kisajátitás utján szerezze meg és gyermekjátszó-helynek rendezze be, a választmány pártolólag fogja a tanácshoz felterjeszteni. Szalay Győző a közuti vaspálya-társaság budai vonalai mentén elhelyezendő megállóhelyek és várócsarnokok épitése tárgyában terjesztett be inditványt. A választmány tudomásul vette az elnök azt a kijelentését, hogy az inditványban foglaltakra vonatkozólag a társaság igazgatója kötelező igéretet tett. Dr. Grosz Sándor fővárosi bizottsági tagnak, a lakbérleti szabályok megváltoztatása iránt beadott inditványát a tanács véleményezés végett a választmánynak kiadván, ez nem pártolja az inditványt. A közjótékonysági ügyek letárgyalása után, az ülés véget ért. — A miniszterelnök leiratot intézett ma a főváros törvényhatóságához, a melyben helyeslésének adott kifejezést a főváros oly elhatározásáért, hogy a főváros a Mátyás-templom környékének szabályozása érdekében tartott értekezlet megállapodásaihoz képest, az Albrecht-utról fölvezető lépcsőt és a Halász-bástya északi részét a saját költségén (Schulek Frigyes tervei szerint) az 1897. évben elkészitteti. Egyuttal tudatja miniszterelnök, hogy a szabályozás munkálatainak egyéb részét a kormány magára vállalja.

— **Elutasitott kérés**. Dr. Lendl Adolf müegyetemi mapántanár azt kérte a főváros tanácsától, hogy a kiállitás terfiletén levő aquariumát továbbra is engedélyezzék. A közgyülés ezt a méltányos kérést a tudomány kárára elutasitotta. Helyesen tenné dr. Lendl Adolf ha ezt a nagybecsü gyüjteményt itt Budán állitaná ki.

— **Acetylen** a neve annak a világitó szesznek, melyről lapunk multkori számában már emlitést tettünk. E világitó szernek, mely különösen Budára és környékére kiváló gyakorlati fontossággal bir, igen nagy jövő igérkezik. Ugyanis e világitó szer olcsóság tekintetében nemcsak a légszesz, de még a villanyvilágitást is messze tulszárnyalja, csekély költséggel minden házba, minden gazdaságba és minden villába bevezethető, illetőleg előállitható, mivel az acetylennek nincs szüksége központi gázfejlesztő gyárra, mivel maga a világitó szert előállitó apparatus a szobában is elhelyezhető, másik nagy előnye az acetylennek az, hogy egyáltalán nem kell félni gázkiömléstől, robbanástól, mivel e világitó szernek, ha véletlenségből ki is ömlenék, oly terjengős, átható, foghagyma-szaga van, hogy ezáltal a gázkiáramlásra a környezet rögtön figyelmeztetve van és további kiáramlásnak azonnal elejét veheti: de igy sem fenyegeti a környezetet semmi veszély, mivel a robbanásnak még eshetősége is ki van zárva a Kortk és Kärtner mérnökök által feltalált és Ausztria-Magyarországon szabadalmazott biztositó készülék által. — Maga a világitás erős fényhatásu, intenziv jellegü, s kitünő jellege, hogy a szemet nem izgatja, sőt a jelenlegi vilagitási módszerekkel szemben a szemre kellemes hatást gyakorol, miért is a szemgyógyászatban az orvosok a szemnek megvilágitására használják. E világitó szernek használata különösen Schweiczban általanosan el van terjedve, ahol majd minden egyes gazdasági telep egy különálló egészet képez; minthogy pedig Buda és vidéke e tekintetben kicsinyben hasonlit Sveiczra, innen következtetjük, hogy e világitó szer kiválólag Buda és környékén lesz legnagyobb gyakorlati fontosságu és itt is nemsokára épugy mint Sveiczban egész villák és ipartelepek fognak vállalkozni e czélszerü világitó szer előnyeinek kihasználására. Különben amint értesültünk előkelő, hazafias érzelmü tőkepénzesek a Kortk-Kästner-féle készülék és a világitó szerhez szükséges Calcium-carbit kellő mennyiségben való előállitására egy nagyobb szabásu gyár létesitésén fáradoznak, de jelenleg is már a légszeszgyárak is a gázvilágitás javitására alkalmazzák. Erre különben legközelebb még visszatérünk.

— **Ilona-utcza.** Az Ilona-utczai érdekeltség jogos kérését a belügyminiszter beható tanulmány tágyává tette és mint értesülünk a kérvényük javára fog dönteni.

— **Legyen világosság** Mindig sürgettük és mindig sürgetjük azt, hogy legyen több világosság és a budai utczákat gázvilágitással lássák el. E sürgetéseknek eredménye az, hogy az utóbbi években 25%-kal emelkedett a gázvilágitás. Kérjük a hatóságot, hogy a gázvilágitást Buda utczáin fokozza és legyen már világosság.

— **Árvák elhelyezése.** A székes főváros tanácsa legközelebb a budai „Mayer árvaházba“ a következő árvákat vette fel: Strobl-berger Károly, Stella Gedeon, Lethenyey Tihamér, Király István, Berger István, Kuba Felix, Zuhrmühl Károly és Oehn Sándor. — Az árvák létszáma ez árvaházban 72. Üresedéssen van 3 hely melyet a tanács a legközelebbi napokban szintén betölt. — Az intézetben kizárólag csak budapesti illetőségü, szegény teljes- vagy félárvák helyezhetők el.

— **A budapesti központi tejcsarnok szövetkezet** megtartotta a közgyülését, Szapáry István gróf elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentését Omacht Nándor vezérigazgató terjesztette elő. Az eladás forgalma lényegesen javult ebben az évben is. Az üzletév folyamán 10 millió 350,301 liter szabályszerü és 221,610 liter másodrendü tejet szállitottak be. A nyers bevétel 893,095 frt 50 kr. volt (literenkint 8.58 krajczár) Leszámitva ebből a 170,256 frt 27 krnyi költséget (literenkint 1.65), tiszta bevételként marad 723 038 frt 73 kr., a mely literenkint 6 93 kr. (tavaly 7.27) tiszta értékesitésnek felel meg. A borju-nevelő telep idei mérlege tetemes veszteséget tüntet föl. Arra való tekintettel, hogy rendelkezésre áll az eladott tejekért befolyt 30.000 frt és visszatartott tejpénz czimén 12.422 frt s hogy az üzlet e tagok külön megterheltetése nélkül is elég erős a még ezután fönmaradó hiánynak néhány év alatt leendő pótlására, nem tartja szükségesnek az igazgatóság a borjunevelő telepen szenvedett veszteségek fedezetéről külön gondoskodni, hanem inditványozza, hogy erre a czélra a fönnemlitett összegek fölhasználását rendelje el a közgyülés. A jelentést tudomásul vették; a benne foglalt inditványt elfogadták s a fölmentvényt minden irányban megadták. Végül a régi igazgatóságot ujból megválasztották.

— **A Gswindt-féle szesz-, élesztő-, likör- és rumgyár részvénytársaság** október hó 31-én d. e. 10 órakkor rendkivüli közgyülést tartott, a közgyülés egyedüli tárgya egy felügyelő bizottsági tag választása volt; megválasztatott: Dr. budavári Országh Sándor ur.

Magyar királyi államvasuti hirek.

— **A magy. kir. államvasutak igazgatóságától** vett értesités szerint a budapest—fiumei vonalon az 1067. sz. tehervonat f. évi november hó 8-ától kezdve Kaposvár és dombovár között II. és III osztályu utasok részére személyszállitással fog közlekedni. Indulás Kaposvárról d. e. 10 óra 46 perczkor, érkezés Dombovárra d u 12 óra 13 perczkor.

Tájékoztató.

— **Figyelmeztetésül.** Mesterházy Mihály mai szamunkban megjelent hirdetésében foglalt tárgyakon kivül mindennemü stearin és viasz-sirgyertya, a legfinomabb tea, rum és cognac, tea sütemény, különféle felvágott — a legfinomabb prágai sonka és mindennemü sajtok és különlegességek nagy választékban kaphatók. Ajánljuk e törekvő fiatal füszerkereskedőt az olvasó közönség figyelmébe.

Klado és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Van szerencsénk a t. közönség szives tudomására hozni, hogy eddigi képviselőnkkel, **Rex Henrik Tivadar** urral fennállott szerződési viszonyunkat felbontottuk és városi irodánkat a Gizella-térről a Kossuth Lajos- és Ujvilág-utcza sarkán lévő vallásalapitványi egyetemi épületbe helyeztük át, melyet f. hó közepe táján megnyitunk. Megrendelések s bejelentések azonban már most is ugyanott vagy villamos osztályunknál **Budán, II. ker., Fő-utcza 90. sz. a.** elfogadtatnak. Rex H. T. ur ezentul megbizásokat nevünkben fel nem vehet.

Ganz és társa
vasöntő- és gépgyár-részvénytárs. villamossági osztálya.

Hirdetések.

Közgyülés.

Az „első magyar részvény-serfőződe“

t.-cz. részvényesei ezennel tiszteletteljesen meghivatnak a **f. évi november hó 22-én délelőtti 11 órakor** a társaság VIII., Eszterházy-utcza 6. sz. saját háza első emeleti iroda helyiségeiben tartandó

XXIX. rendes közgyülésre.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztese, a kifizetendő osztalék megállapitása és a felmentés megadása.

2. Az alapszabályok 1., 2., 5., 8., 9., 15., 17., 19., 26., 41, 42. és 43. szakaszainak megváltoztatása.

3. Három igazgatósági tag és egy esetleg két felügyelő-bizottsági tag választása.

☞ Azon t. részvényesek, kik szavazó jogukat gyakorolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket, szelvényeikkel együtt, az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább két nappal a közgyülés előtt a társaság pénztáránál (VIII., Eszterházy-utcza 6. szám I. em.) téritvény mellett letenni, hol a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései nyolcz nappal a közgyülés előtt a részvényes uraknak rendelkezésük e állanak.

Budapest, 1896 . . . . . .

Az igazgatóság

Budapesti takarékpénztár
és
orsz. zálogkölcsönrészvénytársaság.

Pénzelőlegeket

arany, ezüstre, ékszerekre, ingóságokra és árukra

a **legjutányosabb** feltételek mellett adnak

zálogintézeteink:

IV., Károly-körut 18. szám
IV., Zsibárus-utcza
(a főpostával szemben).
VII., Király-utcza 57. szám
VIII., József-körut 2. szám
(a kerepesi-ut sarkán).

Vidéki megbizások pontosan elintéztetnek.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

2000 □ öl telek a Lágymányoson eladó. — Czimet a Buda és Vidéke szerkesztősége közli. 466

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Összekötő híd tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézzentők. 484

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta I-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy polgári iskolai tanulólány és egy tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Budán 25—50.000 □ telek megvételetik. Ajánlatok »Telep« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Sashegyen 2 holt és 1149 □ öl telek 3 forintjával ölenkint eladó. 488

Eladó. A Balaton mellett 55 hold fenyő erdő, viz és halászati joggal, egy darab Balatonnal 55.000 forintért eladó, Bővebben a kiadóhivatal. 489

Kastély és birtok 100,000 forintért Stiriában eladó. A tulajdonos magyarországi birtokért is elcseréli. A kiadóhivatal abba igazol. 492

Mindenkinek. A kinek tőkéje van és jól akarja elhelyezni az tanácsot kap. Többet a kiadóhivatal. 495

Vállalkozó. Fürdő vállalatra, közvetlen a fővárosban vállalkozót keresek. Nagy haszon a befektetőnek. Levelet kérek »Fürdő« czimen. 496

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Házat keresek. Villaszerü házat veszek a VII-ik kerületben a városliget közelében 6—7 szobával, kertel és még egy külön kis lakással. Czimem a kiadóhivatal adja. 499

Szájviz. Milleniumi ártalmatlan szájvizkapható. Egészséges. A kellemetlen szájizt eltávolitja. Ismét eladóknak kedvezmény. Többet a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 500

Baromfi. Fajtiszta világos Brahma tyukok, 1895-ös, darabja 4 frt, (1896-os csirkék, darabja 2 frt 50 kr) eladók. Czim a kiadóhivatalban. 501

Magy. kir. államvasutak Budapest jobbparti üzletvezetőség.
35104—96. szám.

Anyagszállitasi pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége 1897. évben felmerülő szükségletének fedezésére többrendbeli anyagszállitásra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállitandó anyagok általánosságban következők: terméskő, mindennemü kő és tömkő, mész, nyelek, takaréktüzhelyek és kályha-alkatrészek s több másfélék.

Az anyagok részletes kimutatása, mely egyszersmind ajánlati mintául is használandó, egyes csoportokra felosztva az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál — (I. d.) Budapest, külső Kerepesi-ut 2-ik házcsoportjában, földszint kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállitási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, bepecsételve s a boritékon »ajánlat a 35,104/96. szám ához« felirattal megjelölve legkésőbb 1896. évi november 27-én déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Kelt Budapesten, 1896. október hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
121018—96. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a távirdai papirszalagból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kr.-os magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi november hó 17-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 121,018/96. számhoz«

Bánatpénzül az ajánlott áru értékének 5%-a legkésőbb 1896. évi november hó 16-áig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki,, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896 október hóban.

Az igazgatóság.

Schlaucher Ferencz
vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál
Budapest IV., Károly-körut 18.

Eladó

háromszor permetezve és jégmentes szőlővessző

30.000 drb sima kadarka à 3 frt,
10.000 „ „ kövi dinka à 4 frt,
15.000 „ „ olasz riszling à 4 frt,
60.000 „ „ Sylvani zöld à 3 frt,
2000 „ „ veltelini piros à 5 frt,
5000 „ „ Chasselas Croquant à 10 frt,
3000 „ „ Muskat Lunel à 10 frt,
1000 „ „ Passa tuti à 15 frt,
25.000 „ „ különféle mint fent k. à 3 frt,
10.000 „ „ Riparia portális sima à 8 frt,
25.000 „ „ Othelo sima à 6 frt,
10.000 „ „ Vitis solonis sima à 10 frt,
500 „ „ Chasselas croquant gyökeres à 15 forint.

Egyuttal ajánlja **sajáttermésü borát** ugy mint jól berendezett füszerüzletét.

Frey Alajos,
Budapest, I. ker. Vár, Szentháromság-tér I.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Müvirág tanitás.

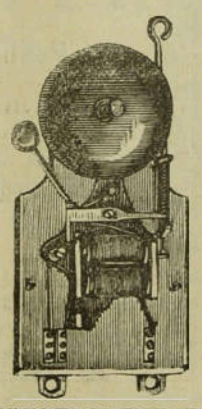
A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt.
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44	»
Mocca-kavé	1 »	2.20	»
Aranyjava kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Kitünő minőségü törmelék tea 1 dk. 5 kr.

Sardinia, hering, sardella.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöld fához“**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizet

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

A FONCIERE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület beüvegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 46. sz. (Szt.-András hava.) Vasárnap, november 15.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TARSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek: Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Magyar nyelv, magyar szellem.

A magyar egyesület itt nálunk Budán is megnyitotta ingyenes magyarnyelv tanuló folyamát. A felnőttek tanulhatnak magyarul.

Szép és hazafias dolog, hogy a magyar egyesület szerény anyagi eszközei daczára jelszavát: Nyelvében él a nemzet a gyakorlatban is megtestesiteni igyekezik.

Szomoru, nagyon szomoru, hogy az egyesület magyarositó törekedése nem találkozik a kivánatos támogatással és sokan nem élnek a magyar nyelvvel a nemzetben.

A Lipótváros német hangulatáról soha nem beszél a sajtó, ellenben Buda és vidékére ki-ki bontogatja az ostort. Pedig ennek a népnek a nyelve német ugyan, de a szelleme magyar, mig a Lipótvárosiak magyar nyelvelésben negédeskednek, de szellemök merőben idegen.

Szives örömest fogadjuk mi azt itt Budán és vidékén, hogy hangzatos magyar nyelvünkön áldjuk Istenünket, hogy nem csak alkotni de fenntartani is segitette hazánkat. Készséggel támogatjuk a szeretet szándékait, de nem egyesülünk soha az erőszak fegyvereivel. Tessék hozzánk ellátogatni s a látogató azt tapasztalja, hogy a németajku nagyapa alig tudja szavakban közölni szeretetét az unokával, ki önkénytelenül át van hatva a jelszó igazságától, hogy nyelvében él és áll a nemzet.

A magyarositás, a magyarosodás mellett egyetlen egy lap sem ir és tesz annyit, mint a „Buda és Vidéke“, mely a magyarosodásnak legelfogadottabb és legbuzgóbb lapja, mely nem csak a nyelvben, de a szellemben is akar magyarositani.

Ha körülnézünk a hazában még a legmagyarabb vidékeken is a magyar szellem pusztulását látjuk. A magyar géniusz helyreállitásán munkálnak hely- és néprajzi iróink jó igyekezettel, de kevés erővel.

A kiállitás a tanubizonysága annak, hogy a mi a néprajzot illeti abból csak tájékozatlanság került napvilágra. Olyan dolgokat fedeztek fel, melyek ismerősebbek az ismerősnél. A népélet forrásainak megnyitásával olyan emberek foglalkoztak, kik azt nem ismerik, kik inkább a salakot mutatták be, mint a kristályt. A „Buda és Vidéke“ szerkesztője abban az időben, mikor Dr. Wlassics Gyulát, a gondolatok és eszmék emberét állitotta a kormány bizalma a közoktatás élére nyilt levélben figyelmeztette őt az irodalom bajaira. Nem tudjuk, mit fog dr. Wlassics Gyula az ő önálló és tetterős jellemével, bölcs akaraterejével ezekből megvalósitani, de azt bátran állitjuk, hogy mig a magyar szellem kincseinek, adatainak gyüjtésére törzskönyvi megállapitására lépéseket nem tesz addig a magyar szellem edzéséről nem beszélhetünk.

Addig, mig ez nem történik hiába való a magyarositás, mert a magyarul beszélés magyar szellem nélkül nem eredmény. Éppen annyira magyarok, kik magyarul beszélnek és tanulnak, mint azok, kik francziául gagyognak francziák.

Kezdjük el a magyar szellem ápolását itt Budán és vidékén, mely közvetlen közelében van annak a tüzhelynek, hol a magyarositás lángja lobog.

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (16)

(Folytatás.)

Ácszugi figyelmesen vizsgálta Julcsát és Benczét. Hangjukban, eszmejárásukban nagyon sok rokonszenv volt. Nem tértek el egy pontban sem. Ha szerelem fakadna e társalgásból, az nem lenne szerencsés szerelem. Bármint gondolkodik ez a jómódu szölők leánya, egy mészáros legényhez nem menne a világért sem.

Szép az, a mit papiroson beszél, a miről ábrándozik, de ha tettre kerülne a sor, másként cselekednék. Volna-e bátorsága szembeszállni a kis falu, a vidék urhatnám-tárzaságával és leginkább szüleivel? A lenézés, a mellőzés nem e rettentené vissza?

Julcsa és Bencze még nem is futottak, már is benne voltak az akadály versenyben. És minő akadály? Tessék ezt átugrani.

Van-e ehhez elég erély, elég bátorság? pedig ez a két fiatal lény megértette egymást. Reá nézve a három nő közül az egyik elveszett. És pedig hát ha lett volna az igazi?...

Elfáradt az ülésben. A kert utjain kezdett sétálgatni. A kis virágágyakat szegélyező utakat hamar belépte. Észre sem vették. Évi néni hallgatott, ők beszéltek, belemerülve egy ismeretlen fátyolának fellebentésébe. Mit érhet el a szív? Mik a boldogság akadályai? Erről beszéltek, eléggé kimelegedve a tárgy érdekességénél fogva, de közönyösen.

Évi néni gyönyörködött. Olyan szépen beszéltek, mintha olvasták volna. Ácszugi Demeter észrevette, hogy reá itt nincs szükség; kiment a kertből.

Sajátságos lenne a két testvér közös sorsa. Mindegyik versenyez a czélért, de nem tudja átugrani a társadalom akadályait. Milyen kegyetlen verseny ez!

Hát nem-e üdvös intézmény volna a lélek szanatóriuma? Csupa beteg lelkek állják utját az egészséges érzéseknek.

Mindenütt béko. Szabadság sehol. Az egészséget aberrácziónak tartják, a társadalom gondolkodása pedig az igazi betegség. Meg kell gyógyitani az egészséges társadalmat a beteg társadalomtól.

A mit ő kezd, az csekélység; de ha követőkre talál, ha mindjárt a nevelésnél ügyelni kezdenek, nemcsak elméletben, de gyakorlatban is a lélek képzésére: eloszlanak az elentétek és a társadalom nem áll harczban a társadalommal.

Neki nincs annyi ereje, hogy az egész világot belevonja szándékába, de elég, ha a magot elveti, az majd terebélyes tává nő. Nálánál okosabb, tanultabb ember megtalálja majd ebből egyszer a rendszert és tovább viszi azt, a mit ő elkezdett. A mükedvelőtől származó ötletet kifejti a tudomány.

Az ivóba tekintett be. A doktor urat találta ott. Melege volt várta, hogy valakitől sört kérjen. Nagy melegben gyakran sörözgetett ő a hüvös ivóban. Igy délután nem talált ott senkire. Kényelmesen pihente ki magát a beszéd fáradalmaiból.

A doktor urtól azt várták, hogy beszéljen. Beszélt is egész nap. Itt hallgatott. A sok beszéd elgyötri a szellemet, a kihallgatás pihenteti

Letette botiát, kalapját az aszttalra. Szivartáskájából kihuzott egy virginiát, azt végigpuyujtóztatta a poháron s egyfelől a szalmával, másfelől a gyufával meggyujtotta, élvezve annak első illatát és pompás hamvát.

A doktort boszantotta, hogy az a pinczérnek hitt egyéniség még nem tudja szokásait.

— Sört kérek

Demeter kihozta a söntésből s elébe tette a sört és tiszta poharat.

— Ön az a budapesti ur, a ki itt valami intézetet akarna szervezni? — kérdé az orvos.

— Én volnék, — felelt demeter.

— Nagyon örülök, már hallottam tervéről.

— Hizeleg, ha ilyen urak is figyelembe veszik.

— Kérem szépen ez egy nagy eszme.

Valóban?

— Valósággal nagy eszme; nem a lényegéért, mert az, tetszik tudni, lehet bármi bolondság, de az anyagi okokért. Minden privát gyógyintézet aranybánya.

Magam is hallottam és láttam, mondá nyugodtan Demeter.

— Ugy-e bár? Én is szerettem volna már egyet szervezni. Két eszmém van, a kövérités és soványitás gyógymódja. Ez jobb terv az önénél.

— És miért?

A budapesti államrendőrség főkapitányának évi jelentése.

A fővárosi államrendőrség kapitányának első évi jelentése is oly becses anyagot ölelt fel. Van azonban a kapitány első évi jelentésének egy oly része is, mely egy évi jelentés rendes keretén messze tulmenve, Magyarországon a munkásmozgalmak történelmét adja elő tömör áttekintésben. A jelentés ezen részével is külön kell majd foglalkoznunk, jelenleg a kapitányság jelentése az államrendőrség 1895. évi működéséről az, melylyel foglalkozni kivánunk s a mely önkénytelenül összehasonlitások megtételére késztet bennünket.

Ha az első jelentés a tudományos készültséget, rendőri szakma irodalmának teljes ismeretét árulja el, ugy a második évi jelentés formája és tartalma azt mutatja, hogy oly egyéniség befolyása mellett készült az, ki épugy uralkodik az elméleti jellegü általánosságok, mint a gyakorlati élet konkrét részletei felett.

Az erős tudással erős akarás jár karöltve, ez különbözteti meg a rendőrkapitányság második évi jelentését, mely Rudnay Béla főkapitány erős egyéniségét mutatja minden lapon.

A jelentés első és második része a fővárosi rendőrség szervezeti életviszonyaival foglalkozik, mig a harmadik rész a rendőrség tevékenységét mutatja be működési ágak szerint.

A működési ágak részletezése s bemutatása olyan keretben van eszközölve, melylyel ezen lapok hasábjain ugy az elmétet, mint a gyakorlat érdekeinek szempontjából bővebben kell foglalkoznunk.

Az első czimben az államrendészeti tevékenység, vagyis az egyletek, gyülések és népmozgalmak vannak tárgyalva. A népmozgalmakat, politikai, társadalmi és gazdaságiakra osztván, folytatólag az ünnepélyeket, felvonulásokat és nagy temetéseket különbözteti meg.

A második czimben a bünügyi rendészet feladatkörébe eső tevékenységet rajzolván, a szervezetnek, a bünügyi statisztikának és a rendőrség előtti eljárásnak képét adja, s az ügyforgalmat mutatja be; végre pedig a morálstatistika szempontjából elemzi a feljelentett és kinyomozott büneseteket, valamint azokat elkövetett egyének életviszonyait. A bünügyi rendészet czimének keretén belül a fentieken kivül még a balesetekkel, a talált hullákkal, eltünt egyénekkel s a bünügyi nyilvántartással foglalkozik a jelentés.

A harmadik czimben felette tág keretként szerepel a „közigazgatási rendészet.“ Ezen czim alatt nyolcz fejezetben van a népesség forgalmának rendészete, a szegényügyi, egészségügyi és erkölcsrendészet, valamint a közlekedésügy rendészete, továbbá a cselédügy és tolonczügy tárgyalva, végre a „helyirendészet“ gyüjtőneve alatt van egybefoglalva a rendészeti tevékenység mindazon különös ágazata, mely a főváros területén azon oknál fogva veszi kisebb mértékben igénybe a rendőrség tevékenységét, mivel azok kezelése a fővárosi adminisztráczió saját külön szerveire van többnyire bizva. Mindazonáltal a szinházak, mulatóhelyek és italmérési üzletek rendészete is ezen csoportba lett felvéve ámbár ez talán külön fejezetet is érdemelt volna meg ugy formai mint tárgyi szempontból. A tüzrendészet is ezen csoportban szerepel a jelentésben, óriási gyakorlati hordereje daczára azért, mivel az államrendőrség ügykörébe közvetlenül nincsen utalva, azt a fővárosi tanács és a kerületi előljáróságok gyakorolják, a tüzoltást pedig külön tüzoltóság végzi.

Az államrendőrség szerepe a megelőző tüzrendészet körében abban merül ki, hogy a nyilvános mulatóhelyek, igy különösen a szinházak felett való rendőri felügyeletnél a tüzrendészeti érdekek megóvása képezi az államrendőrség tevékenységének legkiválóbb részét, s hogy az évi tüzszemlék alkalmával a kerületi kapitányságok a szemlebizottságok tagjaiként szerepelnek.

A tüzeseteknél csupán a közrend és a vagyonbiztonság fentartására szoritkozik az államrendőrség hatásköre, magát a tüzrendőri vizsgálatot nem a rendőrség, hanem a kerületi előljáróságok foganatositják.

Innét azon furcsa tünemény, hogy a jelentésben csakis a fővárosi tüzoltó-főparancsnokság „szivességéből“ van közölve a tüzesetek statisztikája

A jelentés harmadik részének negyedik czime a kihágási biráskodással foglalkozik, mely jogkört az államrendőrség kénytelen a főváros területén — első tekintetre is szembetünő anomáliaként — gyakorolni, s melynek foganatositása a személyzet 60%-át veszi igénybe. Tehát külön rendőrbiróságok nincsenek a főváros területén, sem pedig nem gyakorolják azt a főváros autonomikus szervei, hanem az államrendőrség végzi azt közvetlenül. Érdekes tényt képez az is, hogy másodfoku forum harom, harmadfoku pedig kettő van a főváros területén elkövetett kihágásokra, minek oka egyrészt abban rejlik, hogy Ujpest és Rákospalota községek területére is kiterjed a fővárosi államrendőrség hatásköre, másrészt pedig abban, hogy a cselédügyekre nézve a rendőri kihágásoktól eltérőleg vannak a másod- és harmadfoku forumok megállapitva.

A kihágások statistikai anyagából figyelmet érdemel a feljelentések nagy száma 54,000 eseten felül, melyekből csak 16 százalék intéztetett el felmentéssel s 76% fejeztetett be marasztalással; továbbá, hogy 7982 marasztalás részegség miatt történt, tehát az alkoholizmus terjed a főváros területén, minek okát a jelentés abban látja, hogy 1892. év óta rendkivüli mértékben szaporodtak az italmérési üzletek.

Összesen 26,191 egyén lett elzárásra itélve s 12,106 egyén pénzbüntetése lett elzárásra átváltoztatva, tehát összesen 38,297 ember lett 1895. évben a főváros területén kihágás miatt elzárva. Pénzbüntetésre összesen 24,058 ember lett elitélve s e czimen közel 70,000 frt folyt be.

A fővárosi államrendőrség tevékenységét müködési ágak szerint feltüntető III. résznek fentiekben ismertetett vázrajzát a főkapitányság első évi jelentésének második részével összehasonlitani oly érdekes kisérlet, melynek ellentállani nem tudunk.

Az első évi jelentésben következő keretben lett a rendőrség müködése foglalva.

A) Biztonsági rendészet. I. Büntetendő cselekmények. 2. Balesetek és szerencsétlenségek 3. Veszélyes tárgyak és anyagok.

B) Közrendészet. 1. *a*) Politikai, *b*) Szociális, *c*) Gazdasági mozgalmak. 2. Nyilvános gyülekezetek. 3. Előadások, mutatványok, mulatságok. 4. Eltünt személyek és feltalált hullák. 5. Elveszett és talált tárgyak. Utlevelek, cseléd-könyvek és hatósági bizonyitványok. 7. Bérszolgaügy.

C) Forgalmi rendészet. 1. Közlekedés. 2. Forgalom.

D) Erkölcsrendészet. 1. Prostitucció. 2. A szoptatásra és dajkálásra elhelyezett csecsemők. 3. Lelenczügy.

Végre a rendőri biráskodás.

Első tekintetre felismeri a gyakorlat embere azt, hogy mig az első jelentés megszerkesztésénél az iskolai doktrinák befolyása volt tulnyomó, addig a második évi jelentés kereteit a tettek embrének befolyása létesitette, ki az iskolás chablonokat félredobva, önállóan osztályozza az egész anyagot.

Az államrendészet és bünügyi rendészet

— Csak azért, mert a test mindig több jövedelmet hozott a lóleknél. De azért össze lehet kötni mind a hármat, ilyenforma czimen: „Első rábolcsi lélekedző, kövérítő és soványitó intézet.“ Az első részt vezetné ön, a két utolsót én.

— Megbeszélhetjük.

— Nagyon is szükséges, hogy megbeszéljük. Én adom az első véleményt. Reám okvetlen szüksége van. Ha én akadélyt göéditek, akkor nem lesz verseny. Tetszik érteni?

— Értem. Nem is felejtettem volna el a doktor urat.

— Azt reménylem is.

— Kérem doktor ur támogatását.

— Meglesz. Csak . . .

A doktor két ujját itt ugy mozgatta, a miből minden nyelvü ember kiérthette, hogy pénzt jelent.

— Oroszlánrész jut doktor urnak.

— Ez már más. Akkor tovább beszélhetünk. De hogy tisztelt barátom czélt érjen, azt ajánlom udvaroljon szinből minden asszonynak és leánynak, legkivált Rencsi Barnánénak. Igy könnyebb lesz az akadályverseny és több részvény kél el. Azt hallom, részvényekre terveli a szanatoriumot?

— Igen.

— Ez nagyon helyes. Előbb alá kell iratni a részvényeket, azután magalakulni és végül megházasodni, mert több bizalma lesz a közönségnek. Érti, ugy-e?

— Magam is erre gondoltam.

— Máskor többet. De hol van Évi asszony?

— A kertben.

Ezzel a doktor ur kiitta söre utolsó részletét és Demeterrel együtt felkeresték Évi nénét. A doktor kiváncsi volt, mikor süt kenyeret, mert akkor eljön lángosra.

Meglepte, hogy Julcsát itt találta. Még jobban az idegen fiatalember. Csak ugy nyelte ezt a friss ujdonságot. Légyottra jár Julcsa kisasszony. No ez derék. Miféle ismeretség lehet ez? Végre mégis vőlegényt fogtunk. Igy elmélkedett a doktor ur. Julcsa és Bencze a kertben virágokat nézegettek. Menyétesné asszonynak ritka szép dupla violái és szegfüi voltak. Másnak nem sikerültek olyan jól, mint az ő kertjében. Valami ellenállhatlan erő késztette őt arra, hogy négyszemközt egyedül beszéljenek.

— Sajnálom, hogy a testvérét itthon nem találtam.

— O is sajnálni fogja.

— Szeretném. ha barátném lenne. Senkivel sem lehetek bizalmas.

— Az édesanyjával sem?

— Az édesanyámmal? Nagyon szeretem, imádom a mamát, de ő igen szigoru. Vele nem lehet mindent közölni. Parancsol és mi engedelmeskedünk.

— És a kedves nővére?

— Kati? Jó leány, de hát ő a család szeme-fénye. Én vagyok ugyan az öregebb s mégis uralkodik felettem. Képzelje csak, én fésülöm Katit.

— És a kisasszonyt?

— Nem szeretem magam kiszolgáltatni és a hajam sem bizom másra. Szeretek egyedül lenni s a mikor fésülködöm, senki sem háborgat. Katit én öltöztetem már kiskorától fogva. Megszoktam. Én vagyok az idősebb és mégis ő az. Az édesanyám kinevezte idősebbnek.

— És miért?

— Neki kell előbb férjhez menni. Engem nehezebben nélkülöznének, mert rajtam van az egész háztartás terhe. A mama köszvényes s én kenem őtet. Katinak sokkal kisebbek a kezei. Nekem nagy kezeim vannak, ugy-e?

Bencze akaratlanul is Julcsa kezére nézett. Nem volt nagy keze, csak a férfiakéhoz hasonlitott.

— Szabályos kezei vannak a kisasszonynak.

— Mi ez a Katiéhoz? Karcsubb és szebb állásu is nálam és okosabb. Ő többet olvasott, nekem a háztartás a szenvedélyem. Lenne zavar, ha én nem lennék. Én tudok mindent, hol van. Nélkülem nem találnának meg semmit.

A doktor ur Évi nénivel beszélgetett. Dicsérte, hogy milyen szép, derék öcscse van. Figyelmeztette, hogy milyen leány a kántoré. Szép pár lenne belőle. Ő tudja.

Nagyon csodálkozik, hogy nem a doktor tanácsára házasodnak és mennek férjhez. Mindjárt más lenne az emberiség. Nem jó a vegyület. De hát a doktorra nem hallgatnak, a doktortól legutóljára kérnek tanácsot. Előbb fütőlfától tudakozódnak, a vénasszonyok szava után indulnak és a doktor a legutolsó stáczió, akkor, mikor már késő.

— Nem kisasszonyt keresek én az öcsémnek, majd ha erre kerül a sor. Láttam én már, hogy milyen szerencsétlen lett az az iparos ember, aki urileányt vett el. Az viseli a sipkát. Én előttem nem férfi, a hol az asszonynak van bajusza.

(Folyt. köv.)

czimeinek rendszeresitése elméleti szempontból sem kifogásolható.

A „közigazgatási rendészet“ elméleti keretének felállitását elméleti szempontból ugyan szinte csak helyesléssel kisérhetjük. De már ezen keretben foglalt anyag elrendezése, több tekintetben kifogás alá eshetik.

Az I. fejezetben a népesség forgalmának rendészete elméleti szempontból is helyesen lett tárgyalva, a II. fejezetben azonban az egészségügyi rendészet körében kifejtett tevékenység elméletileg helyesebben illeszthető be.

A szegényügy, csavargás és koldulás a tolonczügygyel közös fejezetbe lett volna foglalható, sőt a cselédügyet is bátran lehetett volna egy közös fejczim alatt a fentiekkel összekapcsolni. Például a „Szocziális rendészet“ fejczim erre alkalmas lett volna, a mely esetben annak külön önálló részeként szerepelhetett volna az erkölcsrendészet is.

A közlekedésügy rendészetéhez még a „mütanrendőri bejárások“. s az „elveszett és talált tárgyak kezelése“ lett volna a „helyi rendészet egyéb ágai“ csoportjából csatolható. Ezen csoportra nézve már fentebb megjegyeztük azt, hogy a szinházak, mulató- és szállóhelyek s italmérések rendészete külön fejezetet igényeltek volna ugy formai, mint tárgyi szempontból, ámbár például a „szocziális rendészet“ fejczime alatt is lehetne azokat különálló részként tárgyalni.

A „gazdagsági rendészet“ közös fejczime alatt: a bérszolgaügy, zsibárusok, őszeresek, házalók, vásári rendészet, iparrendészet, vadászat, halászat, erdőrendészet és állategészségügy s a veszélyes tárgyak és anyagok felügyelete lettek volna elméletileg helyesen összefoglalhatók, függelékként pedig a tüzrendészet lett volna felvehető.

A hagyatéki és gyámsági ügyek, a „szocziális rendészet,“ a katonaügyek és az anyakönyvvezetések körül elkövetett mulasztások pedig a „népesség forgalmának rendészete“ fejczim alatt lettek volna talán elméleti szempontból helyesebben felvehetők. Azon keretek ilyetén korrekcziója mellett „a helyi rendészet egyéb ágai“ fejczimbe foglalt csoportositás feleslegessé vált volna.

A közigazgatási rendészet fejczim alatt összefoglalt anyagot tehát következő osztályozás mellett lehetne talán elméleti szempontból megfelelőbb módon az évi jelentésben tárgyalni.

I. A népesség forgalmának rendészete: 1. Statisztika. 2. Utlevélügy. Idegenforgalom. 3. Bejelentés és szabad költözés. 4. Az anyakönyvvezetés körül elkövetett mulasztások. 5. Katonaügyek.

II. Egészségügy a rendőrségnél: 1. Piaczi és üzleti vizsgálatok. 2. Orvosi és orvosrendőri vizsgálatok. 3. Az első orvosi segély. 4. Tébolydaügy. 5. Hullaügyek. 6. Köztisztaság rendészete. 7. Lakások, kutak és csatornák. 8. Fürdők. 9. Gyógyászat. 10. dajkaságba adott gyermekek. 11. Lelenczügy (erről meglepetésünkre hallgat a jelentés.) 12. Rendőri és rabkórház.

III. Szocziásis rendészet: 1. Szegényügy, csavargás és koldulás. 2. Tolonczügy. 3. Cseléd-ügy. 4. Hagyatéki és gyámsági ügyek. 5. Szinházak. 6. Mulató és szállóhelyek. Italmérések. 7. Erkölcsrendészet.

IV. Gazdagsági rendészet: I. Bérszolgaügy. 2. Zsibárusok. 3. Őszeresek. Házalók. 4. Vásári rendészet. 5. Iparrendészet. 6. Vadászat. 7. Halászat. 8. Erdő rendészet. 9. Állategészségügy. 10. veszélyes tárgyak és anyagok felügyelete. 11. Függelék: Tüzrendészet.

V. A közlekedésügy rendészete: I. Közlekedési eszközök: *a*) Bérkocsik. *b*) Társaskocsik. *c*) Közuti vasut. *d*) Villamos-vasut. 2. Közlekedési akadályok és nehézség. 3. Egyéb intézkedések. 4. A folyamrendészet. 5. Mütanrendőri bejárások. 6. Elveszett és talált tárgyak kezelese.

Hogy egy oly nagy szervezet müködésének áttekintésére szolgáló elméleti keretnek, nem csekély értéke van a gyakorlat érdekeinek szempontjából is, erről az államrendőrség főkapitányának első és második évi jelentéseiben felállitott kereteknek egymás mellé állitása azonnal meggyőzhet mindenkit.

A céltudatos egyéni értelmi erőnek az anyag felett való uralmát mi sem fejezi ugyanis ki hivebben, mint az anyagnak bizonyos határozata elméleti keretekbe leendő összefoglalására való képesség.

Egy nagy szervezet élére helyezett egyénnek reátermettségét mi sem igazolhatja fetünőbb módon, mint az, hogy a neki alárendelt személyzet által feldolgozandó anyagnak rendszeres keretekbe való egybefoglalására van képesitve, az kölcsönöz oly komoly jelentőséget az évi jelentéseknek, miszerint azok rendeltetését képezi az hogy ugy az egész szervezetnek, mint az annak élére helyezett egyéniségeknek szinvonalát, belső erkölcsi értékét kifejezésre juttassék.

A fő- és székvárosi államrendőrség 1895. évi müködéséről szóló jelentés fényesen igazolja azt, hogy vagy az egész szevezet, mint az annak élére helyezett Rudnay Béla főkapitány teljes tudatával birnak hivatásuknak, s azt összes anyagi és szellemi erejüknek latbavetésével törekszenek betölteni. „M. Közig“.-ból.

Dr. Kiss Mihály.

Mementó.

(Folyt. és Vége.)

Az eddig mondottakbból kitünik az, hogy vannak hivatalok és intézmények, melyekre nézve azon kivánságunk és kérésünk van, hogy azok részint a budai oldalon létesittessenek, részint oda visszahelyeztessenek.

Közeledik hazánk ezredéves fennállásának a nemzet által való megünnepeltetése. Oda kell tehát törekednünk, hogy azon intézményekből és alkotásokból, melyeket a nemzet az alkalomból létesiteni fog, Budának is jusson; valamint oda is, hogy ha történelmünk egyes alakjainak megörökitésére emlékeket állitunk, ezen emlékek részben Budán nyerjenek elhelyezést.

Mindezeknek keresztülvitelére és előmozditására a legfontosabb tényezők egyike a közlekedés rendezése. Erről már fentebb bővebben megemlékeztünk s most csak azért hivjuk fel ujra a figpelmet ezen pontra, mert meg vagyunk győződve, hogy a gyors és olcsó közlekedés megszünteti a távolságokat; Baross Gábornak egy igen szellemes mondása az: „ahol vasut van, ott nincs távolság.“ Ebből indulunk ki mi is, és meg vagyunk győződve, hogy a jó és czélszerü közlekedés még azoknak ellenmondását is le fogja fegyverezni, a kik máskülönben czéljainknak nem barátjai. Ha a jó közlekedés uj hidak épitése, a közlekedés szabályozása, uj közlekedési eszközök és utak nyitásával meg lesz, akkor az épitkezési kedv is fokozódni fog, ha továbbá a kikötő és gyárak s iparteleppek létesitése által uj keresetforrások nyittatnak, ha a fentebb felsoroltak megvalósittatnak, ugy remélhető, hogy a főváros jobbparti része ismét fel fog virágozni. A közlekedés könnyüsége jótékonyan fog hatni az épitkezésekre, s ha ez által, valamint a többi tényezők által Buda lakossága növekedni fog, ugy a többi, a további fejlődés megjön magától.

Nagyon természetes T. Értekezlet, hogy egy oly testületben, mint az Örökö, mely közülbelül 350 tagból áll, részleteket megvitatni, eltérő nézetek egységes irányba terelni nem lehet. Ha tehát czélt akarunk érni, az Örök müködését rendszeresiteni kell.

Ez okból inditványozzuk, válasszon a T. Értekezlet egy 63 tagból álló végrehajtó bizottmányt, melybe beválasztandó volna az I., II. és III. kerület törvényhatósági bizottsági tagjaiból 36, és pedig ugy, hogy minden kerületből 12 legyen e végrehajtó bizottságban. Továbbá a Budán fennálló 8 kör mindenikéből 3—3 tag és a budai oldal 3 országos képviselője. A 36 törvényhatósági bizottsági tagot az illető kerületi bizottsági tagok összesége, a körök képviselőit pedig ezek választnák. Az igy létesülő 63 tagból álló végrehajtó bizottmány maga választaná meg tisztikarát és állapitaná meg müködésének módozatait. Időnként azután össze fogja hivni Örököt, hogy teljes ülésben számoljon be müködéséről, és meghallgassa azon előterjesztéseket és inditványokat, melyeket ez értekezlet azon tagjai kivánnak tenni, kik nem lesznek tagjai a választandó 36-os bizottságnak.

A midőn a budai érdekek előmozditása ügyének megindítására kiküldött bizottság előterjesztését befejezem, nem tehetem azt azon hő kivánság tolmácsolása nélkül, hogy Isten áldása legyen az önök müködésén!

A közlekedés a hidakon.

Rudnay Béla a székes főváros m. kir. államrendőrségének főkapitánya, sehogy sem akar eltérni attól a szokásától, hogy a publikumot nevelje. A lóvasutakon alkalmazott láncok elrendelése, a köpködés eltiltása és a gőzhajók szirénsipjainak megrendszabályozása után a „Ferencz József-hid“-nak a közforgalom előtt való megnyitás alkalmából ismét kiadott egy rendeletet, a melyben preczeptori hajlamai ismét kifejezésre jutnak. Az uj szabályrendelet, a melynek életbelépésével az eddigiek hatályukat vesztik, különös gondjaiba veszi a lánczhidat, a melyen ezentul még a katonaság is csak válogatva és megolvasva mehet át. Zeneszó, dob és trombita stb. nékül. Meg van határozva a suly is, a melynél nagyobb tehersulylyal megrakott kocsik a hidakon nem mehetnek át. De azt a főkapitány ur elfeledte szabályrendeletében felemliteni, hogy ki fogja utána mérni azokat a kocsikat, vajjon nem haladják-e tul a megengedett sulyt, arra sem ad felvilágositást, hogy a tulsulyt képező terheket hova raktározzák el, a mig a kocsi a hidon áthaladva rendeltetési helyére viszi a rajta levő terhet és visszajön a tulsulyért. Mert mindezekről gondoskodni kell, ha azt akarja a főkapitány ur, hogy a szabályrendeletben foglalt utasitásoknak elég legyen téve. Van az uj szabályrendeletnek egy pontja a mely erős kritikába fog részesülni az illetékes kereskedelmi és ipari körök részéről is. Ugyanis a lánczhidon ezentul sem üres, sem megrakott teherkocsik nem közlekedhetnek, hanem kénytelenek az uj hidra vagy a Margithidra kerülni. Ez a kerülő pedig nagy időveszteséget, tehát tetemes pénzveszteséget is okoz, és igy azok, a kiket ez a tény közelebbről érdekel, bizonyára megteszik a kellő lépéseket a szabályrendelet illető pontjainak megváltoztatása tárgyában. A szabályrendelet főbb pontjai egyébként a következők:

„A láncz-hidon száz főt meghaladó tömeg vagy körmenet egyszerre nem mehet keresztül. Egy zászlóaljnál nagyobb gyalogos katonaság a láncz-hidon és Ferencz József-hidon csak rendkivüli esetekben, ki nem kerülhető szükség esetén mehet keresztül. Egy zászlóaljnál kisebb gyalogos csapat is csak zárt sorokban, teljes rendben, zene-, dob- és trombita-szó nélkül mehet csak át, lovasság, tüzérség és szekerészcsapatok pedig egyáltalán csak szükség esetén. Teherkocsi, akár tele akár üres, a láncz-hidon nem mehet át. Kivételt képeznek a személyszállitásra használt ugynevezett „homokfutó“-kocsik. A Margit-hidon és a Ferencz József-hidon a teherkocsik csak lépésben mehetnek. Ezen a két hidon egyfogatu teherkocsi 1500 kilónál, kétfogató rendes kocsi 3000 kilónál, ennél nagyobb kocsi 4000 kilónál nagyobb terhet nem vihet; 4000 kilónál nagyobb el nem osztható teher huszezer kilóig csak külön, négy méter tengelytávolsággal és 16 centiméter széles keréktalppal biró kocsikon szállitható. Huszezer kilónál nagyobb terhet pedig be kell jelenteni a hidvezetőségnek s csak ennek külön engedelmével és utasitása szerint lehet átvinni. Rossz karban levő teherkocsikat a hidakon nem eresztenek keresztül s ha a hidon a kocsinak rossz volta miatt baja történik és a közlekedést megakasztja, az kihágást képez és a tulajdonost megbüntetik. Szarvasmarhákat a a lánczhidon hármasával összekötve éjjeli 11 óráttól nappal 12 óráig lehet átvinni, a Margit- és Ferencz József-hidon mindig, de nagyobb csoportban csak éjjeli 11 órától hajnali 5 oráig. A ki a szabályok ellen vét, azt 50 forintig terjedhető pénzbirsággal vagy megfelelő elzárással büntetik.

Az Egyesült fővárosi takarékpénztár 1848-ban.

Az 1848. év első hónapjaiban bekevetkezett általános pénzhiány és a betételek megcsökkenése a budai takarékpénztárnál is szükségessé teszi márcziustól kezdve az ujabb kölcsönzések fel-

függesztését és minden ujabb betétet a felmondott tőkék visszafizetésére forditanak. Az aggódó választmányt azonban csakhamar megnyugtatja Wodianer Albert ama kijelentésével, hogy ő szükség esetén bármikor kisegiti egy pár ezer forinttal a takarékpénztárt.

Április 7-edikén megalakul az első magyar felelős kormány, s a takarékpénztár e fölötti örömének kifejezést adandó, elhatározza, hogy „Klauzál Gábor miniszter úr osztályába esvén a a hazai takarékpénztárakra való felügyelés, egy küldöttség őt a Budai takrékpénztár nevében idvezelje és e fényes hivatalos állása iránt örömét kifejezze". Ez alkalommal az egyleti jegyző, ki az üdvözlő beszédet mondja, az intézeti alapszabályokat csinos kötésben az előző évi üzletkimutatással együtt átadja a miniszternek, kinek azontúl az intézet üzletforgalmáról naponkint kimutatást küldenek.

A takarékpénztár a nemzetőrég felállitása alkalmával is tanuságot tesz hazafiságáról. Május 24-edikére közgyülést hivnak össze azon megokolással, hogy a „jelen körülményekben, a haza szükségei fedezéséhez járulni, nemcsak egyes polgároknak, hanem közintézeteknek is hazafiui kötelessége. Az egylet hazafiui érzettől áthatva, de különben is, mint hazai nyilvános intézet, a hon felvirágzásával saját érdekét is elősegitve lenni tartván, mint ilyen, a három évre felállitandó országos őrség felszerelésére tartalékösszegéből 1000 pengő forintot felajánlani határoz" s azt Mészáros Lázár hadügyminiszternek megküldi.

Az ezután bekövetkezett mozgalmas korszak a budai takarékpénztárra nézve is a megpróbáltatás ideje lett. Az üzlet majdnem egészen szünetel, a betétek visszafizetése állandóan felülmulja az ujabb betéteket, az adósok késedelmeskednek a kamatfizetéssel és törlesztéssel ugy, hogy az intézet kénytelen nemcsak a kölcsönnyujtást megszoritani, hanem a hozzá segedelemért forduló esztergomi „ügyrokon"-nak is a kérdést megtagadni. Mindehez járult az aggodalom, hogy az intézet hivatalnokai nemzetőrségi szolgálatra fognak behivatni, s igy az ügyvitel teljesen megakad. Folyamodik is a választmány a honvédelmi bizottmányhoz és a budapesti nemzetőrségi parancsnoksághoz hivatalnokainak felmentéseért, de ezt a hadügyminiszter megtagadja.

A év utolsó hónapjaiban enyhül a feszültség; a betétek felmondása csökken, a pénztárban megszaporodik a pénz, ugy hogy nemcsak Wodianernek és a választmány több tagjának adnak ki rövid felmondásra kisebb-nagyobb kölcsönöket, hanem az adósokkal is kiméletesebben bánnak, sőt a házban levő bolt bérét is, a bérlő kivánságára, leszállitják.

A válaszmány azonban már ekkor nyugtalan a miatt, vajjon a magyar bankjegyek megszaporitásából nem lesz-e az intézetnek kára és azért utasitja a pénztárnokot, hogy „a különféle nemü pénz felváltásába ne bocsájtkozzék és naponkint a pénztárban levő pénzek mineműségét kimutató pénzjegyzéket terjeszszen be az igazgatóságnak". Majd a következő év január havában kimondja, hogy nagy bankjegyekben történő betételek ezentul is elfogadandók, de ugy a betéti könyvecskékben, mint a pénztári könyvekben világosan kiteendő a pénznem minősége és pedig teljes részletességgel: mely betétek történtek 1 vagy 2 frtos jegyekben, 5 frtnyi vagy 100 frtnyi összegekben; az ezüst huszasok pedig darabszám szerint jegyzendők fel. A válaszmány arról is gondoskodott, hogy e bankjegyek ne gyüljenek össze nagy mennyiségben a pénztárban és e végre felhatalmazza a napi biztosokat zálogkölcsönök utalványozására, sőt hirlapokban is ajánlkozik kölcsönök adására. Hogy milyen zavar és ingadozás uralkodott e részben az intézetnél, mutatja a következő eset. Wodianer és fia czég 15.000 frt átvételére ajánlkozik, de oly feltétellel hogy a pénz neme a váltóban kitétessék. Az intézet azonban e feltételt nem fogadja el, mert az alapszabályok értelmében a kölcsönök ugyis csak ezüst értékben számithatók. Mindamellett három nap mulva a czégnek 500 frtot ezüst huszasban és 5000 frtot auszriai bankjegyekben adnak kölcsön, ugyanazon pénzértékben való visszafisetés föltétele mellett.

Ekkor már a magyar kormány Debreczenbe költözött, Windischgrätz herczeg pedig bevonult Budára, hol királyi biztosnak Szögyént tette meg. Ez megtiltotta a gyülekezetnek falragaszok által való hirdetését, mi a takarékpéntárnak gondott okozott, mert alapszabályai értelmében a közgyülést január havában kellett hirdetni s megtartani. Elhatározták, hogy levéllel megkeresik a királyi biztost, hogy a gyülés megtartására engedélyt adjon, közölvén vele a tárgysorozatot, bizonyságául annak, hogy a közgyülésnek semminemü politikai szinezete nincsen. Az engedély megadatik és sietve meg is tartják gróf Keglevich Gábor tárnokmester elnöklete alatt a közgyülést, mely különben egyebet alig végzett, mint hogy jóváhagyta a lefolyt évben tett intézkedéseket és változásokat. Igy kimondja a többi között, hogy vasárnap és ünnepnapokon a hivatal, tekintettel a forgalom csekélységére, zárva maradjon; hogy a közgyülés ezentul márcziusban tartassék és végre, hogy azon választmányi tag, ki bejelentés vagy helyettesitésről való gondoskodás nélkül az ülésről vagy a napi-biztosságról három izben elmarad, kitöröltetik a választmányból.

A császári katonaság bevonulása Budára ujabb gondot okozott az intézetnek. Még február elsején megkeresik a város kapitányi hivatalát, hogy az intézet mentessék fel a katonai beszállásolás alól, a mire a helyiség úgy sem alkalmas és különben is „mint közés leginkább a budai lakosságra hasznot hozó intézet méltánylatot érdemel". A kérelem azonban hatástalan volt. Alig két hét mulva kiüriteni kénytelenek a bolthelyiségeket, hogy azokban a katonaság elhelyezhető legyen. A városi katonai parancsnokság felhivja egyszersmind a válaszmányt, hogy az egyleti pénztárt és irományokat biztos helyre vitesse, mert a város ágyuztatása esetén nincs kizárva az, hogy az intézeti épület is összeomlik. A takarékpénztár erre felkéri a parancsnokságot, hogy jelöljön ki számára a városban ily biztos helyet, egyszersmind intézkedjék a háznak, mely a szegényebb néposztály betéteiből épült, kármentesitése iránt. A parancsnokság mindezt készségesen megigéri.

Márczius 8-adikán bocsátja ki Windischgrätz herczeg rendeletét, hogy az 5 és 100 frtos pénzjegyek semmiféle közpénztárnál el nem fogadtatnak, ellenben az érczalappal fedett magyar bankjegyek nemsokára osztrák bankjegyekre fognak beváltatni. A budai takarékpénztár még e rendeletet megelőzőleg, valószinüleg Wodianer Sámuel sugallatára, megteszi az óvintézkedéseket; kimondja ugyanis február 28-adikán tartott ülésében a pénztári kezelésre nézve, hogy 1. a kiadott kölcsönök a lejárat előtt az adósoktól el nem fogadandók, 2. a magyar bankjegyek kibocsájtását megelőző időben adott kölcsönök csak folyósitásuk pénznemében fogadandók el; 3. 50 frton aluli betétek megszoritás nélkül, 100 frtos betétek pedig naponkint csak 1000 frt erejéig fogadhatók el. A közönség Windischgrätz rendeletének hatása alatt, ausztriai pénzjegyekben követelte vissza betéteit és igy a választmány kénytelen volt a pénztárban 5 és 100 frtos magyar bankjegyekben levő 2300 frtot osztrák pénzre beváltani, mely művelet 697 frtnyi kárral járt. Hogy ez megtérittessék, elrendeli, hogy ez összeg a folyó évi január hó 5-ödikétől magyar pénzjegyekben történt betétek első félévi kamatjából bizonyos arány szerint leszámittassék.

Aprilis 23-adikán a budai várparancsnokság falragaszok utján értesiti a főváros népét, hogy a vár védelmi állapotba helyeztetik. A takarékpénztári választmány ezen napon tartott ülésén elhatározza, hogy miután Hentzi tábornok megigérte, hogy az intézet vagyonát a katonai kiméln fogják, a ház pedig szakértői vélemények szerint a bombáztatást kiállja, a pénztár a fedezetül szolgáló értékpapirokkal, zálogtárgyakkal irományokkal együtt az erős vasrostélyokkal körülvett pénztári szobában marad az ott levő vasládákba bezárva. Máskép alig is lehetett volna gondoskodni a pénztárról, egyrészt, mert terjedelmességénél fogva elszállitása nehézségekkel járt volna, másrészről, mert megóvását aligha lett volna hajlandó bárki más elvállalni. Kimoudják továbbá, hogy az üzletet addig folytatják, mig csak az általános zavar azt tehetetlenné nem teszi; ha ez beáll, akkor az utolsó napi-biztos a pénztárból a hivatalnokoknak egy hónapi fizetést folyósit és az intézeti pénztárt lezárván, a kulcsokat magával viszi.

(Vége köv.)

Nagyboldogasszony temploma.

Irta: **Tarczai György.**

A Dunára néző bástyák platóján lázasan riong a zaj, melyet a kőfaragók szikrázó vésője, a kőmivesek kalapácsa, az állványok utvesztőjében szorgoskodó ácsok szekerczéje ver föl napnap mellett korán reggeltől késő estig. A budai vendégek bőkezüségéből épülő uj egyház szemlátomást nő ki a földből, Béla király is szivén viselvén gyors befejeztetésének ügyét.

Alig pár éve, hogy lerakták alapkövét s szentélye immár csaknem kész. A csucsos ivben záródó hatalmas ablakok csipkésen áttört czifraságait, a szelid hajlásu boltivek egy csomóba összefutó kőből faragott bordáit napközben sokan bámulják meg a magyar polgárok közül. Az uj formák, a szokatlanul vékony falak, a karcsu pillérek, fortélyos szerkezetü boltozatok, mind vita tárgyai.

— Nem omlik-e össze a németek temploma? kérdik egymástól valahányszor arra felé kerülnek. A városháza piaczán is erről disputál néhány mesterember, mire hátuk mögött hangos kaczagás támad. A polgárok meglepetten nézik a széles karimáju, kalapját meglóbáló talián jövevényt, a ki szerencsés jónapot kivánva közéjük áll.

Ezek vékony falak? szólal meg lágy, töredezett kiejtéssel, szavaikra reflektálva. Hiszen bástya is kitelnék belőlük. Azután meg a hajók oszlopai! Már a fejüket is fölrakták s milyen alacsonyak. Jól megtermett ember csak kétrét görnyedve imádkozhatik majd a rájuk kerülő boltivek alatt.

A magyarság rég megszokhatta az olasz vendégek nagyotmondásban való virtuozitását. Most sem ütköztek meg az olasz tulzó beszédjén. Néhányan látták István herczeg, a kisebbik király udvarnokaival, nyilván ő is épitőmester, mint a franczia Villard, a kivel Béla király sem röstelt néha szóba állani.

— Igaz, Villard de Honnecourt-val jöttem Esztergomból, mondta erre Francesco, a lombardiai kőmives és kéretlenül is tovább fecsegett szülőföldjéről, hosszu vándorlásairól, a csucsos ivü épületek egyre karcsubbá váló formájáról, melyhez képest a budaiak uj temploma nehézkes tömlöcznek igérkezik. Hallgatói érdeklődéssel lesték szavait; az uj templom körül foglalatoskodó mesteremberek mind ke és beszédü, tartózkodó s visszavonultan élő németek. Élénk kiváncsisággal tudakozódtak Villard felől a ki ugy jár, mint egy lovag s a multkor hatalmas foliánsával Szt.-Magdolna temploma elé ült s azt lerajzolta. Büszke is rá az öreg Jakab mester, a kinek ez alkotását vetélytársa, az uj templom épitője minduntalan ócsárolja. Volfang mester szakitott a félköries formákkal, csucsos ivü épitésben való jártasságát még Németországban szerezte; eddig egész utczasorokat épit Budán; mire azonban a templomhoz fogott, az általa emelt nehézkes boltivek nyugaton idejüket multák.

István herczegnek a franczia jövevény, Villard szebbnél-szebb rajzokat mutatott, melyeken a csucsivü épületek mind karcsuak, ég felé törők, légiesen finomat. A kisebbik király ilyennek akarta a budai templomot is s Villard ajánlatára Francesco lett kiszemelve Nagyboldogasszony egyházának uj épitőmesterévé, a ki pár héttel Honnecourt megérkezése előtt vetődött Vesztfáliából Esztergomba.

* * *

A várbeli nagy piacz négyszögben sorakozó árkádjai alatt estefelé megenyhül a vásáros nép zsibongása, mely a kirakodó kereskedők portékája körül tolong. A keresztes vitéz alakját czégérül viselő vendégfogadó asztalai körül az idegen jövevények poharaznak. Itt-ott királyi agarászok s más alsóbbrendü udvarnokok ülnek. Becsületes városbeli polgár nem korcsmázik. Francesco is azzá lesz, vasárnap teszi le esküjét; hanem azért most még nem állhatja meg, hogy jóképü társával, a mindég

vig kedvü Villarddal a keresztes vitéz árkádjai alatt ne üldögéljen.

A piaczon szines élet lüktet. Vizet merő cselédlányok lepik el a csurgó kút faragványos káváját; pánczélos darabon baktatnak ssörendő léptekkel a városházához vezető szük sikátor felé; a várhegy alján sátorozó torzonborz szakállu kúnok bőujju rikitó ruhájukban, hegyes süveggel tarka csoportokba verődnek. Az alkony szelid fénye csillogva törik mega az utczára könyöklő erkélyek ólomkarikás ablaküvegén, egy-egy szülőjével tovatipegő lány ezüstös pártáján, aranyszőke haján. Gyönyörü szőke teremtés volt, egyedül sietett el az árkádok nyilása előtt s Franczesko szive lázas löktetésre gerjedt. Megragada maga elé merengő társának a karját.

— Nézd, mindha már láttal volna valahol. Pedig úgy éljek, hogy ma találkozom vele először.

A fiuk hadseregének kézikönyve.

Tisztek használatára összeállitotta Smith A. W. a hadsereg titkára. Ismerteti **Sibrelch Károly**.

Tartalom: Hogy lesz egy század képezve és felállitva. — Jelzések a századok hatáskörére vonatkozólag. — Felszerelés kiadások. — Század alaptőke. — Előléptetés. — A századok alosztályai. — Század igazoló kártyák és kimutatási ivek az alosztályokról. — A századok szabályai. — Gyakorló gyülekezet. — A század vallásnevelési osztálya. — Mentő nevelési osztályok. — Századbeli jutalmak. — Zenebandák. — Század felügyeleti vizsgálat. — Század templomi felvonulások (parádé). — Század athletikai klub. — A fiuk szobái. — Nyári gyakorló tábor. — Szolgálati érem három évi szolgálat után. — Elbocsájtási igazolványok. — Általános értesitések. — Szabályrendeletek. — Hirdetések felszerelések végett.

I. SZAKASZ.

Hogy lesz egy század képezve és felállitva?

Templomi összeköttetés. A fiuk hadseregének minden századának határozottan összeköttetésben kell lennie egy templommal, missióval vagy valamely más keresztényi szövetkezettel.

Ez egy felelős testületet képez, melyhez a felügyelő bizottság fordulhat, hogy meggyőződjék arról vajjon a század a szabályrendeleteknek megfelelőleg van-e szervezve és a melyben a felügyelő bizottság megbizhat valamely sürgős esetben.

Beleegyezése a templomnak. Ennélfogva az első lépés egy század képezése és felállitása iránt, követelése annak, hogy a hivatalos beleegyezése a templomnak vagy szövetkezetnek megnyeressék, ezen előterjesztet század képzése és a tisztek kinevezése iránt.

Tisztek. Nagy fontossággal bir az, hogy a tisztek vallásos jellemü férfiak legyenek, kik a századbeli fiukkal szemben jó példával mennek elő és a vallásos czéljait ezen mozgalomnak folyvást szem előtt tartják.

Kapitány. Egy megfelelő kapitány választása egy rendkivül fontos feladat. Nem lesz sok mondva azon állitás által, hogy a század az lesz, a mivé a kapitány képezi. Szükséges hogy komoly szándéka legyen, szivvel-lélekkel magát ezen munkára szánja. A fiuk hadserege századának vezetésénél egészen, nem félig kell a munkánál lenni. Sokkal jobb utóbbi esetben semmit sem tenni. Alaposság a veleje ezen munkának, és hogy egy századnak eredménye legyen, szükséges hogy a fiuk kezdettől fogva oly tudattal birjanak, hogy tőlük alaposság követeltetik. Kivánatos hogy a kapitány maga képesitve legyen a szükséges katonai kiképzést maga vezetni, ámbár az nem határozottan szükséges, feltéve hogy az átvehető, legalább a többi tisztek által. Sokkal nagyobb fontossággal bir az, hogy képesitve legyen a fiuk moralis nevelését kezébe venni, miután ez mindég munkája legfontosabb részének kell hogy tekintessék.

Hadnagyok. A mi a kapitánytól kivántatik, az alig kisebb fokig a hadnagytól is kivántatik. Kivánatos hogy legalább két hadnagy legyen minden századnál, eltekintve annak érejétől. Ez ad némi biztositást a század fennállása felől, ha a kapitány netalán kényszeritve volna leköszönni.

A fiuk. Miután a szükséges lépések megtörténtek, és az engedély egy század alakitása iránt el lett nyerve, a fiuknak kik szándékoznak magokat a századba felvétetni, tudtára kell adni, hogy minden készen van, őket mint a fiuk hadseregének százada felállitani; a czél és hatáskör tervezete nékiek megmagyarázandó, oly világosan a mint csak lehetséges és valamennyi fiu 12 és 17 év között ki mint tag felvétetni kiván, meghivandó hogy egy bizonyos helyen és egy bizonyos esti órában összejöjjön.

A század felállitása. Ha egy elegendő számu fiu megjelenne, (legalább 30) hogy egy század felállitasa igazolható legyen, és miután hat előadási óra megtörtént, a kapitánynak a hadsereg- vagy zászlóalj titkárának irnia kell nyomtatott mintáért a század felvétele iránt és egyszersmind részletezni az ő eddigi eljárásukat és az átlagos látogatást a hat gyakorló-esték alatt. Miután ezen minta a titkárnak vissza lesz küldve és a század mint olyan a hadseregbez befogadtatik, egy bizonyos számu szükséges fiuk mintája lesz megküldve a kapitánynak. Tagsági kártyák, szabályrendeletek és más nyomtatványok, mely ideig az uj század, az ő uj alakjába bele találja magát, a legkevésbé megbizható fiuk elmaradnak és azok kik magukat méltóknak mutatják, minden aggodalom nélkül társadalmunkba befogadhatók.

A fiuk felavatása. Egy édekes és befolyásos ünnepély tartható meg azon alkalommal, midőn a fiuk az ő tagsági kártyájokat megkapják és midőn ők formailag felvétetnek mint tagjai a fiuk hadseregének.

A század nagysága. Egy század annál jobban kezelhető, ha eleinte 30 vagy 50 fiuból áll. Kivéve rendkivül kivételes esetekben, egy század sohase álljon több mint 100 fiuból, különben lehetetlen lenne a kapitánynak azon benső személyes ismerettséget minden egyes fiuval szemben ápolni, mely elkerülhetetlen szükség egy alapos eredményhez.

A félév tartama. A fiuk hadseregének hivatalos éve minden év május 31-én végződik és az idomitó gyakorlati félév kiterjed rendesen szeptembertől körülbelül április vagy májusig, midőn a század idomitó gyakorlati szemléje megtartatik.

Nyári beosztás. Századokat, melyek a téli hónapok alatt gyakorlatokat tesznek, kell hogy nyáron át felfüggeszszék, hogy a fiuk érdekeltsége ki ne merüljön. Azok ezen idő alatt összetartandók lennének, cricket és labda-játékok, uszó-gyakorlatok és más hasonló mulatságok által, talán alkalmi kirándulások vagy esetleg egy nyári tábor ösztönzése által.

Statisztika. Szükséges, hogy azon tisztek, kik a század élén állanak, megemlékezzenek a félév kezdetétől fogva, hogy annak bezártával tőlük következő adatok követeltetnek: a tisztek és fiuk száma kik fel vannak véve, átlagos látogatás a gyakorlatoknál és a Biblia-osztálynál. A gyakorló napok száma. Száma az evi szemlénél jelenlevőknek. Hányszor tartattak előadások a gyakorlatoknál.

Tudomásvételül a század felállitására vonatkozólag. Felszerelések és kiadások.

Egyike az első kérdéseknek a század felállitásánál természetes az a kiadásokról. Az első félévben a kiadások kell hogy nagyon csekélyek legyenek. Felvételi nyomtatványok, tagsági kártyák, statisztikai kimutatások és más nyomtatványok a végrehajó bizottság által szolgáltatnak ki; és hogy ezen és más folyó kiadásokat a főkvártély irodája által fedezhetni, minden századtól elváratik, hogy egy évi összeggel hozzájárul, mely a szabályrendelet 12-ik szakasza értelmében határoztatik meg.

A végrehajtó bizottság követeli, hogy ezen összeg meghatározásaná la századok legalább 1 (egy fontot = 24 forint) hozzájáruljanak és hogy ez az összeg kell hogy az első kiadás lenne, mely a század pénztárából kifizetve lett. Ámbár semmi egyenruha nem viseltetik a fiuk által a fiuk hadseregénél, mégis nagyon kivánatos, hogy az egyenruha, sapka és felszerelés mentől előbb beszereztessék, miután az nagyon hozzájárul a század csinos kinézéséhez. Egy csinos sapka kapható 5 pennyért = 25 kr. és a fiuk megfizethetik a sapkát, mely tulajdonuk marad. Legczélszerübb 5—6 különféle nagyságu sapkát hozatni és azt a fiuk által kipróbáltatni, és a szerint megrendelni. Az előirás szerinti szíjak 10 pennybe = 50 krba kerülnek. A szíjjak lehetnének a század tulajdonai, mind szánokkal ellátandók és kiadatnak és visszavétetnek minden félév elején és végén a mint szokásban van a fegyverekkel az önkénteseknél. Ugyanez szokás van a fegyverekkel, hanem az első félévben nem tanácsos fegyvereket beszerezni mivel elég változatosság van a fegyvernélküli gyakorlatoknál, hogy az érdekeltség egy éven át fentartassék.

A szabályszerü fegyverek 3 schilling 9 pennybe = 2 frt 25 krba kerülnek. Egyidejüleg óhajtja a végrehajtó bizottság, hogy szabadon megengedhető, hogy a felelős tisztnek véleményétől függ minden egyes esetben határozatot hozni vajjon a fegyverek beszerzendők-e vagy nem. Vászon kenyértarisznya kerül $3^1/_2$ pennybe = $17^1/_2$ krba, mely a jobb válon keresztül függ, mindezek emelik a századok tekintélyét a felvonulásoknál azon kivül nagyon hasznosak a kirándulásoknál.

Az altisztek paszomántjának $^1/_2$ hüvelyk széles ezüst szalagból kell készitve lennie, melyet posztóra kell felvarni, megfelelő minta szerint, ugy hogy a fiuk rokkujjára vagy gombostüvel vagy csattal megerősithető legyen. A tisztek rendesen egy egyenruha sapkát hordanak és ez esetben egy közönséges sötétszinü jaquet-ruha lenne hordandó. Semmi sem néz jobban ki az egyenruha sapka mellett mint egy sötétkék ruha.

Mig a különféle tárgyak készitőinek nevei itt hirdetések által lesz megismertetve, a tisztek kényelmére, a századok ugyan oly előnnyel beszerezhetik szükségleteiket közelökben, kivéve azokat a tárgyakat, melyek nevét és jegyét viselik, a fiuk hadseregének és melyek csupán előirás szerint elismert századok által vétethetnek és használtathatnak, és ennél fogva csupán az arra jogositot czégektől szerezhetők be.

Század tőke-alapok.

Kivánatos, hogy a század tőkealap gyüjtésénél a tisztek felhivásukat a mennyire lehet megszoritanák arra az érdekkörre, mely az ő saját templomuk vagy századokkal összeköttetésben van és egyszersmind szigoruan vennék, a század megnevezésével. Ez megakadályozza bármely összeütközését az érdekeknek és ha egy bölcs discretio történik rende és sora szerint, melyben a felhivás történik, ugy ezáltal meg lesz akadályozva, hogy valami történjen mi e mozgalom magas morális czéljával ellenkezne. A századhoz tartozó fiuktól rendesen követeltetik, hogy egy kis tagsági dijat fizessenek. Egy kedves mód, a pénzbeszerzéséhez abban áll, hogy vonzó hangverseny rendeztessék, melyben a fiuk szinte közreműködhetnek. Az általános tapasztalat mutatja, hogy a második félév után azaz érdek, mely élesztve lett e mozgalom barátjai körében, a templomban vagy az iskolában oly nagy, hogy többé semmi nehézség sem létezik a szükséges pénzt beszerezni.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— **A budai rész fejlődése.** A budai rész természetes fejlődésének utját állta eddig az, hogy a meglévő és a régebben tervezett főutak, melyek a beépitett területek főközlekedési ereiből indultak ki 15—20 százalékos emelkedésüek voltak. Ily utakon rendszeres kocsiközlekedés alig lehetséges. A fejlődést akadályozó okok elháritása végett a közmunkák tanácsa — mint annak idején közöltük — oly egységes szabályozási tervet dolgozott ki a budai hegyvidékre, mely 5—6 százalékos emelkedésü főutakat kontemplál, melyek a hegyoldalokon levő körutakkal együtt egységes ut hálózatot alkotnak. E nagy szabályozási terven a mérnöki hivatal lényeges módositásokat eszközölt, melyekhez a közmunkák tanácsa is nagyrészt hozzájárult; a még függőben levő, kisebb jelentőségü részletekre nézve a mérnöki hivatal most tette meg előterjesztését. E nagyszabásu

szabályozás szerint a következő főutakat tervezték: a Szépvölgy-utcza folytatásában levő 10—13 öl széles utat, mely a Zsigmond-utczát a szemlőhegy, Vérhalom és Zöldmáldülőkkel köti össze; a Szemlőhegy és Rózmál-dülők helyi forgalmára tervezest 6 öles szerpentinutat; a Margit-hid folytatásában s Zárda- és Zivatar utczák közti házakon át tervezett és a Rózsa-hegyre fölvezető szerpentin-utat; A Törökvész, Vérhalom, Csatárka és Nyéki dülöknek a Margit-köruttal való összeköttetése végett tervezett 10—13 öles utat, mely az Oszlop- és Bimbó-utazákon áthaladva a Nyéki dülőben ér véget. A fogaskerekü vasut retek-utszai pályaudvarának a nevezett dülőkkel való összeköttetésére tervezett 6 öles serpentin utat. Végül a budakeszi és hidegkuti utak találkozási pontjából kiindulva a Törökvész dülő hegyoldalán tervezett szerpentin főutat. — Az Oszlop- és Bimbó-uttzákon át tervezett főut villámos közuti közlekedésére is alkalmas lesz, mely vasut a hegyvidéken levő lakóknak nagy szolgálatokat fog tenni és a Nyéki dülő erdejét kihasználhatóvá teszi. A szabályozási tervezet szerint sok helyen ugy a kiránduló közönségnek, mint a vidék lakóinak közparkokat is fognak létesiteni.

— **Fair-Play.** Ezt a czimet adta Szemere Miklós közéletünk kiváló tagja, a diplomátiai kar elismert volt tevékeny ereje szellemes röpiratának, mely az Atheneumnál 30 krajczárért kapható.

— **A krisztinavárosi asztaltársaság összejövetele.** A Krisztinavarosi asztaltársaság, mely a milleniumi ünnepélyek alatt mükődésében szünetet tartott, mint értesülünk folyó hó 5-én a „Politikus Greislernál“ levő régi helyiségében tartotta meg ismét összejövetelét, mely alkalommal a tagok ismét szép számmal jelentek meg. — Örömmel üdvözöljük ezt a szép és nemes czél iránt nagyra törekvő társaságot s annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy a jövő törekvés az eddigi szép eredményt tetemesen emelni fogja. Értesülés szerint a társaság folyó hó 12-én ismét összejövetelt rendez, november hó 12-én (csütörtökön) pedig „r e n d k i v ü l i k ö z g y ü l é s t“ tart, melyre a összes tag urak meghivatnak, s felkéretnek lehetőleg nagy számmal megjelenni az eddigi helyiségben. — A közgyülés tárgyát főleg a vigalmi bizottság jövőbeni intézkedései fogják képezni. *S. O. K.*

— **Vizvezeték a rózsadombon és környékén.** A zöldmál Pál-völgy és csatárkadülőbeli lakosok és birtokosok a vizvezetéknek a területükre való bevezetéséért folyamodtak. Hasonló kérvényt adott be a rózsadomb és vidékén levő ház és telektulajdonosok egyesülete is.

— **A budai lövészegyesület ötvenéves jubileuma.** A budai lövészegyesület megtartotta ötvenéves fennállásának jubileumát. Az egyesület ünnepi banketjén jelen volt Darányi Ignácz földmivelési minister is, kit a budaiak nagy ovácziőban részesitettek. Rupp Zzigmond, az egyesület elnöke pohárköszöntőben éltette a ministert, mire Darányi zajos tetszéssel kisért beszédben felelt. Beszédében a legutóbbi választásokkal foglalkozott. Szerinte nemcsak a főváros, mely tiz kormánypárti képviselőt küldött a parlamentbe, de az egész ország közvéleménye is igazolta a kormány politikáját. A választások megmutatták, hogy a nemzet meg akar azon az alapon maradni, melyen már harmincz éve áll és virágzik. A mi az ő hatáskörét, a földmivelésügyi tárczát illeti, erre nézve kijelenti, hogy Magyarországra, mint földmivelő államra nézve ez a tárcza nagy fontossággal bir s mivel Budapest minden életerejét a vidéktől szivja, a főváros fejlesztése és istápolása ekképen közvetve ő rá van bizva. Ezután a lövészegyesületre itta ki poharát. Beszéltek még dr. budavári Országh Sándor, dr. Kollár Lajos, dr. Pollatsek, Delmedikó Ágoston stb. A társaság a legvidámabb hangulatban késő éjfélig volt együtt.

— **Bucsu.** Megtartották a pátyi bucsut, mely különösen azért érdekes, hogy a kálvinisták tartják. A „Buda és Vidéke“ szerkesztője és munkatársa Kéri Szombathi Kálmán szintén ellátogattak a bucsura. Nyikos József református főtanitó vendégszerető házánál voltak vendégek. A tanitói pályán 45 évet töltött házigazda és családja a legszivélyesebben látták őket el. Nyikos József ritkaság a magyar tanitói karban, ki rögös pálváján megtartotta jó kedélyét. Ez a derék férfiu valóban érdemes volna arra, hogy hasznos munkásságát legfelsőbb helyen elismerjék.

— **Kelenföld jövője.** Siebreich Károly, lapunk munkatársa, a ki az angol iparos és munkás ifjuság ellátását és rendbetartását ismerteti lapunkban Kelenföld jövőjéről pompás tervet mutatott be a mérnök- és épitészegyletben. Ezt a nagyszabásu tervet annak idején ismertetni fogjuk lapunkban.

— **Halálozás.** Ludvigh Lajos háztulajdonos és mézeskalácsos-mester 43 éves korában meghalt. A megboldogult tisztelt tagja volt a társaságnak, polgári kötelességeinek mindig megfelelt. A szegényekért sokat tett. Özvegye és négy gyermeke siratja a becsületes és jó családapát, kit nagy részvéttel kisért számos barátja és tisztelője a temetőbe.

— **Trics-Tracs.** Apróságok a társas életből, irta Zsedényi H. Aladár. Ára 1 frt. Nyomta Heisler J. könyvnyomdája. Toldi Lajos kiadása. „Én hallgatok, betüim beszélnek“. Ezt választotta a fiatal szerző munkája jelmondatául. A betük valóban beszélnek, mert Zsedényi élénk elbeszélő.“ A ki a modern iskolák hive, élvezettel olvashatja budai irótársunk szellemes kötetét. A kiállitás Heisler J nyomdáját dicséri.

— **Meghoszabbitott borvásár.** A nyár folyamán tartott borvásárokról e lapokban mindig csak szomoru dolgokat tudtunk irni, mivel az ugy a kereskedőknek mint a vevőknek rosszul ütött be. A kereskedőknek azért mert a felhozott árukat nem tudták értékesiteni kellő árban, a vevőknek pedig azért mert vagy kevés volt a felhozatal miből nem tudtak válogatni vagy ha elég volt ugyan akkor meg drágállották a miért mindkét fél kielégithetetlen maradt. A mostani vásárra a felhozatal is elég s nem is drága, de sőt annyit hoztak, hogy a vásár végeig felét sem birták értékesiteni. Ezt látván az eladók a kereskedelemügyi miniszterhez folyamodtak nyolcz napi meghosszabbitás végett, ki belátván a felhozott indokakat a vásárt 72.443/96 sz. alatt kelt magas engedelmével még nyolcz napra meghoszabbitotta s igy a folyó hó 14-én végződő borvásár f. hó 21-éig tart. Az árak tekintve a borok minőségét igy alakultak: fehér ó-bor 18—24 frt, fehér uj bor 16—20 frt, vörös ó-bor 17—24 frt, vörös uj bor 16—22 frt, siller 14—20 frt. Ha valaki eddig még szükségletét nem fedezte volna ugy még a meghosszabbitott vásáron lesz elég alkalma azt tenni.

— **A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság közgyülése.** A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság e hó 8-án gróf Teleki Géza elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, amelyen Hercz Zsigmond vezérigazgató kijelentette, hogy az igazgatóság indittatva érezte magát a tatai kőszéntelepek megvételére, annak alapján, hogy a legbehatóbb szakértői vizsgálatok a telepek gazdag kőszéntartalmát kétséget kizárólag megállapitották. Az igazgatóság e vétellel kapcsolatosan azt a javaslatot teszi a közgyülésnek, hogy a tatai bányák megszerzésére és kiaknázására szükséges tőkét 12,000 darab egyenkint száz forintra szoló részvény kibocsátásával szerezze meg. A részvényesek hatezer darab részvényre oly módon kapnak elővételi jogot, hogy minden tizenegy régi részvény után három uj részvény vehető át 110 forintos árfolyamban. A közgyülés egyhangulag elfogadta az igazgatóság javaslatát és a tőkefelemelésre vonatkozó alapszabszabály változtatásokat is helybenhagyta.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten.

Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal**, **kő-** és **kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Mélyen tisztelt vendégeim!

Becses tudomásukra hozom, hogy a „Sörkocsi“-hoz czimzett **vendéglőmet** (**Budapest, II., Őntőház utcza 1. szám**) f. hó 14-én **Galambos U.** urnak **adtam át.**

Midőn ezzel az értesitéssel kapcsolatosan **hálás köszönetet mondok** azon szives partfogásért, melylyel a m. tiszt vendégeim — majdnem két év tizeden át — engem megajándékozni méltóztattak, bátorkodom magamat a m. tiszt. vendégeim nagyrabecsült pártfogásába továbbra is ajánlani.

Kiváló tisztelettel

Kleinhackel József.

Kérelem.

A fentebbi köszönet nyilvánitásra hivatkozva tisztelettel kijelentem, hogy elődöm Kleinhackel József ur régi jó hirneves vendéglőjét oly elhatározással vettem át, hogy azt régi hiréhez méltóan vezessem, sőt azt a nagyrabecsült vendégeim igényeihez képest fejleszszem is

Midőn a nagyrabecsült közönség szives pártolását kérném

vagyok kiváló tisztelettel készséges szolgája

Galambos U.
vendéglős.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

2000 □ **öl** telek a Lágymányoson eladó. — Czimet a Buda és Vidéke szerkesztősége közli. 486

Eladó 1496 □-öl telek R ó k u s h e g y e n. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézzentők. 484

Eladó birtok. Tinnyén 100 hold föld majta I-ső helyen 4000 teher 20 évi törlesztésre, II. helyen 400 frt teher — mely átvehető — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 439

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy polgári iskolai tanulólány és egy tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek.

Budán 25—50.000 □ telek megvételtik. Ajánlatok »T e l e p« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Eladó. A Balaton mellett 55 hold fenyő erdő, viz és halászati joggal, egy darab Balatonnal 55,000 forintért eladó, Bővebben a kiadóhivatal. 489

Kastély és birtok 100.000 forintért Stiriában eladó. A tulajdonos magyarországi birtokért is elcseréli. A kiadóhivatal abba igazol. 492

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Házat keresek. Villaszerü házat veszek a VII-ik kerületben a városliget közelében 6—7 szobával, kerttel és még egy külön kis lakással. Czimem a kiadóhivatal adja. 499

Szájviz. Milleniumi artalmatlan szájviz kapható. Egészséges. A kellemetlen szájizt eltávolitja. Ismét eladóknak kedvezmény. Többet a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 500

Jó bor. Eladó bor a legfinomabb fajtától a legegyszerübbig kapható. Bővebben a kiadóhivatal. 502

Vizsga. Tapasztalt tanár tanulmányaikban elmaradott növendékeket polgári és gymnáziumi tantárgyakból vizsgára készit. Kitünő rendszer. Czim a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 503

Eladó birtok. Pestmegyében nagyobb birtok eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban. 504

Kiadó lakás. Városmajorban 3 szoba árnyékos udvarban kiadó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal. 505

A téli estékre. Asztaltársaságoknak vagy egyeseknek jó hely kitünő ellátással kapható. Bővebbet a kiadóhivatal 506

Budapesti takarékpénztár
és
orsz. zálogkölcsön részvénytársaság.

Pénzelőlegeket

arany, ezüstre, ékszerekre, ingóságokra és árukra
a **legjutányosabb** feltételek mellett adnak

zálogintézeteink:

IV., Károly-körut 18. szám
IV., Zsibárus-utcza
(a főpostával szemben).
VII., Király-utcza 57. szám
VIII., József-körut 2. szám
(a kerepesti-ut sarkán).

Vidéki megbizások pontosan elintéztetnek.

VENDÉGLŐ
a
„Sörkocsihoz"
II., Öntő u. 1.
a lánczhid és hajóállomás közvetlen közelében.
Vendégszobák egyes személyek és nagyobb társaságoknak, elegánsan berendezve, igen jutányos árakon. Kitünő konyha, hamisitatlan italok, figyelmes kiszolgálás, nagyon mérsékelt árakon.
Számos látogatást kér teljes tisztelettel
Galambos U.
vendéglős.

Magy. kir államvasutak.
125994/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1897. évi január hó 1-től egy illetőleg három éven át felmerülő pirszén szükségletének szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályazatot hirdet.

Egy évben szüséges: mintegy 2500 q. pirszén diónagyságu, mühelyi czélokra; mintegy 4000 q darabos fémöntődék részére és 19.500 q koczka, vontatási és egyéb vasut-üzleti czélokra.

Az erre vonatkozó jegyzék mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési. (A V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73. sz. II. emelet 48.) kaphatók.

A szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános anyagszállitási feltételek.

A feltételek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályánál és valamennyi üzletvezetőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy darabonként 25 kr. lefizetés mellett az igazgatóság nyomtatványtárából (Andrássy-út 75. sz.) meg is szerezhetők.

A szabályszerüen kiállitott, ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi deczember hó 15-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 125994/96. számhoz.«

Bánatpénzül az ajánlt pirszén egy évi értékének 5 %-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi deczember hó 14-iki déli 1 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárául leteendő.

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. november hóban.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak Budapest jobbparti üzletvezetősége.
35104—96. szám.

Anyagszállitasi pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége 1897. évben felmerülő szükségletének fedezésére többrendbeli anyagszállitásra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállitandó anyagok általánosságban következők: terméskő, mindennemü kő és tömkö, mész, nyelek, takaréktüzhelyek és kályha-alkatrészek s több másfélék.

Az anyagok részletes kimutatása, mely egyszersmind ajánlati mintául is használandó, egyes csoportokra felosztva az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál — (I. d.) Budapest, külső Kerepesi-ut 2-ik házcsoportjában, földszint kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállitási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, bepecsételve s a boritékon «ajánlat a 35,104/96. szám ához» felirattal megjelölve legkésőbb 1896. évi november 27-én déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Kelt Budapesten, 1896. október hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
137218—96. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. evben illetőleg 1899. év végéig a III. osztályú személy kocsikban és ajtók elé való sásgyékényekből felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket elötüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamenynyi hazai kereskedelmi és ipar kamaránál megtekinthetők és a magy. kir államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi deczember hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 137218/96 számhoz.«

Bánatpénzül az ajánlott árú értékének 5 %-ka legkésőbb 1896. évi deczember hó 9-ig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartás mellett állittatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896 október hóban.

Az igazgatóság.

Schlaucher Ferencz
vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál
Budapest IV., Károly-körut 18.

Eladó

háromszor permetezve és jégmentes szőlővessző

30.000	drb	sima	kadarka à 3 frt,
10.000	„	„	kövi dinka à 4 frt,
15.000	„	„	olasz riszling à 4 frt,
60.000	„	„	Sylvani zöld à 3 frt,
2000	„	„	veltelini piros à 5 frt,
5000	„	„	Chasselas Croquant à 10 frt,
5000	„	„	Muskat Lunel à 10 frt,
1000	„	„	Passa tuti à 15 frt,
25.000	„	„	különféle mint fent k. à 3 frt,
10.000	„	„	Riparia portális sima à 8 frt,
25.000	„	„	Othelo sima à 6 frt,
10.000	„	„	Vitis solonis sima à 10 frt,
500	„	„	Chasselas croquant gyökeres à 15 forint.

Egyuttal ajánlja **sajáttermésü borát** ugy mint jól berendezett füszerüzletét.

Frey Alajos,
Budapest, I. ker. Vár, Szentháromság-tér I.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fázán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Müvirág tanitás.

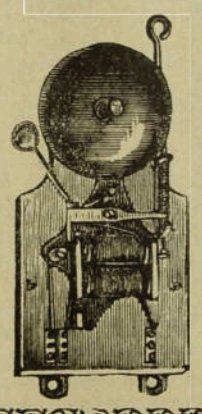
A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt.
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

fűszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44 »
Mocca kávé	1 »	2 20 »
Aranyjava kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Kitünő minőségü törmelék tea 1 dk. 5 kr.

Sardinia, hering, sardella.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder	6.—9	„
fekete kemény kalap	1.50—5	„
szines kemény kalap	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöldfához"**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes savanyuvizet

Vendéglő „Mekka városához".

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János** féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

A FONCIERE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bevegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 47. sz. (Szt.-András hava.) Vasárnap. november 22.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TARSADALOM KÖREBÓL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; Városmajor-utcza 28

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Sáros Buda.

„Nyáron poros, télen sáros e nagy területü város.“ Ilyen epithetonnal bucsuzott el egy vidéki városból egy szinlaposztó, mikor se pénz se posztó fohásszal emelgették ütött-kopott podgyászos kocsijukat az agyagos sárból s még sem tudta a három alföldi gebe őket tovább vontatni pedig ugyancsak iparkodtak minél hamarabb a rájok nézve szomoruan végződő szezon után máshova menekülni, de szeretetből megfogta őket az agyagos sár.

Igy jár nálunk Tabánban is mind a ki hozzánk jön. Szomoruan végződő szezont talál, melyből iparkodnék hamar elmenekülni, de az a kellemes agyagos sár ugy megfogja, hogy abból nehéz a kigázolás.

Pestnek a legtávolabb eső utczái is több helyen asphalttal, gránittal, de majdnem mindenütt közönséges koczkakővel van burkolva, mig nálunk a legfőbb közlekedési vonalak is vagy egyátalán hiányosan vagy az amugy is por és sártengert termelő macadam rendszerü zuzott s porral vegyitett apró kavics habarcsból áll, mely jó lehet kint a határban gyaloglóknak de nem végleges rendszeres terhes kocsi közlekedésnek itt a város közepén.

Csak egy igen rövid kis sétára akarom elvezetni az olvasót.

A fényes, büszke pesti oldalról, az eskütérről a mint áthajókázunk az ugynevezett „rudas-gyógyfürdőhöz“ mit találunk? Nyáron portengert, ősszel s tavasszal sártengert s innét kinek mere tartja kedve, akár a Láncz-hidig, akár az uj Ferencz József-hidig tesz egy kis sétát nem talál egy kis utat a melyen a szeme megpihenjen csak port vagy sarat.

Kültelkeinken, hol a nagy urak nyaralói vannak oda áldoznak mindent. Bent, hol a misera plebs jár s a kereskedés is ugy a hogy nagy gyéren tanyát ütött ott jó minden.

Ugy mondják, hogy a közmunkák tanácsa azért tette át székhelyét a második kerületből, hogy itt a helyszinén győződjön meg mindenről s Tabán emelkedését szemmel tartva jelenlétével hathatósan is támogassa.

Szeretem hinni hogy ez igy van, csak hogy annak a dunaparti háznak az ablakai, melyben az irodái vannak nem a mi városrészünkre néznek hanem Pest felé kacsintanak. Innét pedig csak Pestet lehet látni, nem a mi nyomoruságos városrészünket.

A József- és Ferenczváros kereskedelme a Margit-hid helyett az uj hid megnyiltával a déli vasuthoz a Gellértrakpart, Attila-utcza, Szt.-János-utczát veszi igénybe, hol a Szarvas-tér leásása s a királyi palota épitkezés megkezdése óta a közmunkák tanácsa jóvoltából a régi jó koczkakövezet helyett csak ideiglenes macadam kövezet van, a mely oly rossz, hogy a terhes kocsik a sok esőzéstől fölázott uton gyakran el-el akadnak s a véletlen-e vagy a sors boszuló keze? a Palota-utczába ép a közmunkák tanácsa háza tájékán alig mulik el óra, hogy egy-egy terhes kocsis el ne akadjon és sokszor fél órákig ne gyihócsihozzon szegény pára lovainak, hogy az elakadt terhet tovább tudja vinni a

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (17)

(Folytatás.)

A doktor érezte a csipést. Nála az asszszony viseli a sipkát. O is olyan családba házasodott, hol mindig a szemére vetették, hogy az apja csak boltos volt.

— Néha pedig jó, ha az asszonyon van a sipka.

— Ugy látszik Rábolcson ez nagy divatban van.

— Hiszen a nagyasszony is megmondja a maga véleményét.

— Módjával.

— No a ki Á-t mond, az mondjon B-t is.

— De csak ugy, ha lehet. Vannak emberek, kik férfiak is, vannak, a kik anyámasszony katonái. Én nem kérek ilyenből.

— Máma ballábbal kelt fel a nagyasszony. Majd ha lángos lesz, akkor a jobb lábával lépjen ki. Ajánlom magam.

A doktor ármányos ember volt. Nem is gondolt ő a kántorleányra, más járt az eszében. Julcsa és Bencze. Menyétesné aszszonyom szinte ezen töri magát. A jó aszszony erre gondolni sem mert volna, mert oly magasan látta maga felett a Lornya familiát, hol mint árvaleány cselédsorban nevelkedett. Maga akadályozná meg Benczének ezt a szándékát, pedig Bencze alighanem már foglalkozott azzal az eszmével, hogy milyen derék, egyszerü leány ez a Lornya Julcsa kisasszony . . .

Julcsának sem tetszett még ugy sohasem férfi, mint Bencze.

A tüz titokban lobogott már.

Mikor a kisasszonyt Acszugi Demeter hazakisérte, ki is kérdezte Benczét, hogy nem-e beszélt valami illetlen dolgot. Vigyázzon, meg ne sértse a kisasszonyt, mert az csak urakkal szokott beszélni, nagyon finom a szive és lelke. Ugy kell vele bánni, mint a tojással. Ne felejtse el, hogy ő egy mészároslegénynek készülő pinczér, az pedig egy tekintetes kisasszony, Lornya Julcsa kisasszony, a kiknek a házuknál Évi néni nevelkedett, a kiknek mindet köszönhet.

Bencze megköszönte a nénje figyelmeztetését és a mészárszékbe ment, hol már a székálló legény rendezgette a husokat. Bencze nem értette tökéletesen a mesterséget. Ő csak üzletvezető lehet, meg kellett tartani a régi legényt, Jóskát. Nagyon tudott az asszonyok, leányok és cselédek nyelvén. Borjut jobban tudott venni Márton urnál. Ismerte az uraságok izlését. Egykét latot elrajzolt magának, de kellett is, mert ő volt az első gavallér az alsóbb rend között.

Harmonikájával már nem egy szivet hóditott meg; talán hóditásai emlékéül égette be czinóberrel izmos karjaira az égő szerelmet jelképező szivet, virágot és nevének kezdőbetüit. Menyétes Márton uram a korcsmából is, a mészárszékből is nyugalomba vonult. Tekintélye emelkedett. Egy nyugalmazott mészáros! Most már tekintetes urnak is czimeztetheti magát. Jóska szerette Benczét és protektori hanggal tegezte.

— Lóditsd csak ide, Bencze öcsém, azt ott ni, hadd vágjak egy szép rostélyost itt a szentemnek, Pannikámnak.

— Ejnye, de rosszul méri Jóska.

— Három lattal több, mit akarsz még? Nem csók ám ez, hogy el nem fogy és pénzbe nem kerül.

— Vigye el magát az ördög.

Ez a leány azért kifogásolta e mértéket, mert nem kapott ujévre piroskendőt.

Jött a másik. Ennek gulyás, annak pörkölt, felsár a harmadiknak, zsir, máj és ki tudja, miféle kellett.

— Bencze egy kilót a Rencsi urnak. Ereszteted a kést. (Innen borravaló járt.)

Bencze szorgalmasan követte az utasitásokat és tanulmányozta Jóskát, a ki őt urias modoráért sokat korholta.

— Tudni kell ám mindenki szaván beszélni, szép öcsém. Jutka néni félfontjáért annyit tréfálj, mint a plébános ur két kilójáért . . . Beszéd, beszéd, e közben fogy a hus. Beszéd nékül jóravaló mészáros nem boldogulhat. Ki kell fogni a vevőkön. Ha keménylik a hust, vigasztald: puhább a vaj. Ha sok a csont, mondd: nincs a tormában.

Ácszugi Demeter hazakisérte Julcsa kisasszonyt. Egy kis időre tiszteletét tette a tekintetes asszonynál. Kati kisasszonynyal foglalkozott.

Julcsát megismerte. Őszinte magyar leány volt. Nem kerülgetett. Szava szivét hirdette. Neki is beszélgetett egyet-mást a Lornyacsalád házitörténetéből. Elárulta édesanyja diplomácziáját s remélte, hogy jóbarátok lesznek. Ez a nyilatkozat nem hizeleghet egy férfinak sem.

sártengerből. November 1-én az üllői-uti kaszárnyából eskületétel végett ezen az uton vonult keresztül több ezred katonaság a Vérmezőre, vajjon meglátta-e valaki, hogy milyen sártengeren gázoltak keresztül.

Ha megnyitottuk az uj hidat vajjon erre a körülményre nem-e kellett volna már előbb is gondolni? De ha elmulasztottuk mindazt nem-e kellene a tapasztalat után belátni, hogy a Tabán felé megnyilt közlekedést jó uton fentartsuk s tán fokozott mértékben fejlesszük is.

Sokszor üléseznek, gyüléseznek nálunk is, de vagy egyátalán nem vagy igen ritkán hallunk valamit intéző egyéneink elhatározásáról, hogy igenis tettek valamit a Tabán érdekében.

De mi hisszük és reméljük, hogy a kegyelem morzsájából ha több nem, de annyi csak jut, hogyha közülünk valamelyik halandó a tabáni sárban megfuladna találkozik valaki, ki a pompes funébres kocsija után elmegy nehány lépést s azt fogja mondani: ez az ember várhatott volna még mig a tabáni körut kiépül, legalább akkor nem a sárba hanem a paloták sokaságába s nagyságába veszett volna el.

Tabáni.

Az Egyesült fővárosi takarékpénztár 1848-ban.

(Folyt. és Vége.)

Az intézet azonban csakhamar kénytelen lett működését felfüggeszteni, az épületet a katonaság oltalmában hagyva. Az intézeti épület ugyan a várfalakon kivül esett, de benn volt abban az erődítési körzetben, melyet Hentzi védelmi intézkedései alapján felállitott pallisadeok képeztek. Ezek ugyanis a várfal északi sarkánál kezdődtek a vizhajtó telepet befoglalva és igy elzárták a hidfőt, a másik oldalon pedig körülbelül a jelenlegi Andaházy-háznál indultak ki.

„Május 18-idkán d. u. 5 óra tájban — igy jelenti a debreczeni hivatalos Közlöny 1849 május 19-ediki száma — az ellenség a pallisadeok mögött a takarékpénztári intézet előtt egy ágyút akart felállitani; de alig érkezett oda, a mieink által észrevétetvén, első lövésre mind a két lovát veszté, másik lövés az ágyúzókat érte s ezek a löveget azonnal hinárban hagyták. Nyolczadfél órakor maga Hentzi tarta szemlét a takarékpénztári intézet előtt felállitott horvát őrségi század fölött; egy ágyút szegeztetett ki, azután a pallisadeoknál két lövést tétetett, melyek irányát semmi látható nyom nem jelölé. Távcsövön nézé a gellérthegyi telepeket s nem sokára ismét eltávozott. Az ágyú innen visszavonatott".

Május 21-edike hajnalán a magyar sereg bevette Budavárát; a győzelemittas honvédek sok helyütt behatolva kárt tettek és a takarékpénztári házat sem kiméltek meg. A véghezvitt pusztitásról Wodianer Sámuel a junius 3-idikán Kondé János részvényes elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülésnek a következő jelentést teszi:

„Alig történt meg Buda várának a győztes magyar hadsereg általi bevétele, már is aznap reggel 8 óra tájban Heinrich János igazgató választmányi tag úr Bún József pénztárnok úrral a hivatalban megjelenvén, sajnosan tapasztalták, hogy a házfalak keresztül verve, a pénztári szoba és az abban volt pénztári ládák felszakitva, azokból a pénz, az arany- és ezüstnemüek egészen elrabolva, az irományok pedig a szoba közepében felhalmozva s a termek emberekkel zsufolva vannak; a dolog ily állásában nem vala egyéb hátra, mint legalább a fennmaradottakat megmenteni és az elveszett értékek megszerezhetésére a legczélirányosabb lépéseket megtenni, mindenek előtt tehát az irományok a földről összeszedetvén és zsákokba nevezett urak Ro'sa Lajos gondnok és Duchon Adolf jegyző urak jelenlétében lepecsételtetvén, az egyik részt ugyancsak Ro'sa Lajos, Heinrich János és Bún József, a másik részt pedig Duchon Adolf, Szombathy Károly könyvvivő, Kiss Antal egyleti segéd és Matics Döme egyleti gyakornok urak rendezték. A bevégzett rendezés eredménye a következő:

Az egyleti könyvek, jegyzőkönyvek, jegyzőkönyvi irományok, eredeti kötvények és váltók mind megvannak. Ellenben egy részben hiányoznak az előlegezések biztositására letett statuspapirok, részvények és sorsjegyek. Egészen elraboltatott készpénzben 658 frt 55 kr, melyhez járul még Ro'sa Lajos úrnak is letéte 550 frttal, úgyszintén egészen hiányzanak a zálogul letett arany és ezüst ékszerek. Ezenkivül kárunk van a butorokban, melyek egyrésze hasonlólag elvitetett, másik része pedig hasznavehetetlenné tétetett.

Ezen károsodásainkat Duchon Adolf egyleti jegyző úr még az nap Görgey Arthur vezértábornok úrnak bejelentette és őt az elrablottak visszaszerzése iránt teendő intézkedések megtételére felkérte, minek megtételét főtábornok úr egész készséggel megigérni méltóztatott. Az igazgató maga részéről s az egylet nevében mind Irányi Dániel királyi biztos úrhoz, mind Buda sz. kir. város tanácsához több rendbeli felterjesztéseket tett, valamint intézkedett magánuton Bécsben is az elveszett statuspapirok és sorsjegyek megsemmisitése iránt s végre megtétetett a szükséges intézkedés a háznak, úgy a szükséges butoronak kijavitása iránt is."

Az intézetnek e kifosztásból tehát mindössze pár ezer forint kára volt, a mit napról-napra növekvő anyagi ereje mellett könnyen elviselhetett. Hogy azonban a kár nem volt, nagyobb, az főleg Bún József pénztáros buzgóságának tulajdonitható, a ki a további pusztitásokat megakasztotta és az összerongált, majdnem felismerhetlenné vált értékpapirokat rendbeszedte.

Mint nem érdektelen epizód följegyzésre méltó, Bún József közlése alapján, hogy még az ostrom kezdete előtt Fejérváry Gábor, a jeles régiségtudós egy 27 fontot nyomó nagy csomaggal jött a takarékpénztárba, Wodianer igazgatótól hozva levelet, melyben az a pénztárnokot felkéri, hogy Fejérvárynak 50 frt előleget fizessen ki az általa átadandó csomagra, mely felbontatlanul helyeztessék el e pénztárba. Bún e kérésnek megfelelően járt el. Midőn pedig ő az ostrom reggelén a takarékpénztár felé nézett, nehány honvéddel találkozott, kik megkinálták, hogy a csákójukat megtöltő aranypénzeket vegye meg, odaadják, olcsón. Bún-nak sem kedve, sem érkezése nem volt a vásárláshoz, mire a honvédek egy pár darabbal megkinálták, hogy vigye el emlékül. Bún elfogadta az ajándékot. Az intézet épületébe érve látta a pusztitást; a honvédek, úgy látszik, eleinte lőttek is a láda-zárakra, minthogy azonban igy a pénztári szekrényeket nem nyithatták fel, lefeszitették azokat a padlóról, hová kapcsolva voltak és alul törték be a puskaagygyal. Alig fogtak Bún és társai a rendezéshez, mikor Fejérváry megjelent és ijedten kérte csomagját, melyben értékes régi pénzgyüjteményét helyezte el, melynek azonban a Bún-

---

Az a leány, a ki valakit szeret, nem hivja fel barátjának. Julcsa kisasszony kerülte, hogy Benczére forduljon a beszéd, nehogy ő kezdje. De mégis jól esett, mikor Acszugi megdicsérte. Hazaérve Julcsa házifoglalatossága után látott és átengedte a tért Katinak. Befőttet kellett eltenni. Az édesanyja előtt szép rendbe voltak már állitva az üvegek, csak a hólyag hiányzott, ezt még be kellene áztatni. A cselédleányok öntözték a veteményest, a béresek nem jöttek haza, pitvaros a baromfit hajszolta le a fákról, a kocsis a lovakat tisztitotta. Mindig elfelejtik azt, a mire szükség van. Apa sincs itthon, az elugranék a mészárszékbe, bár sokáig jár, mert utközben megáll beszélgetni.

Julcsa azt a meggondolatlanságot követte el, hogy maga szaladt a mészárszékbe és elhozta a vacsorához való hust is.

Volt mit hallgatni. Egy Lornya-kisasszony maga megy a mészárszékbe. Még majd nótára veszik. Ácszugi megkisértette a védelmet, de rosszul tette. Eljátszotta egyidőre a tekintetes asszony és legkivált Kati kisaszszony kegyeit.

A cselédleányokat is jól végigkorholta a tekintetes asszony, hogy miért nem sietnek, a kisasszonynak kell helyettük a mészárszékbe szaladgálni. Pár nap mulva, mikor a leányok megtudták, hogy a kisasszony Benczével beszélgetett a székben, megindult a pletyka és eljutott egészen a tekintetes aszszony füléig . . .

A tekintetes asszony adta a haragost, de magában furcsákat gondolt és tervelt. Csak azért is akadály, csak azért is tilalom. Ki tudja mi lesz belőle? El kell dugni az alkalmat hogy előránthassa az ember.

VIII.

Rábolcs hirneve.

Ácszugi Demeter tisztában volt azzal, hogy Kati kisasszonyt az Isten nem neki teremtette. Néhány napig tartott házassági szándéka. Az a modor, a hogy magát Kati kisasszony viselte, neki nem tetszett.

Többször meglátogatta Lornyáékat. Julcsa mindig örömmel vette, ha „barátja" pár elvetett szóval megemlékezett Benczéről. Neki nem volt szabad Évi nénihez menni.

Otthon Benczével Julcsa kisasszonyról beszélt.

Hadd lobogjon a tüz.

Kati rátartotta magát Még nem érkezett el az igazi. Ácszugi meg volt róla győződve, hogy ennek a leánynak olyan férj kell, ki neki imponál, vagy nagyon előkelő, vagy igen szép ember. Nem neki virul.

Rábolcson az elmult napokban mindenkit meglátogatott. Tervével foglalkozott. Érzései, saját benső élete ápolására nem jutott ideje. Vagy akart, vagy nem, a doktor tanácsa szerint kellett járni. Udvarolt a két asszonynak. Sebe Tóniné és Rencsi Barnánénak is tetszett a pinczér, de ugy adták, hogy nem tudják, nem ismerik ezt az állapotot.

Belátta, hogy Menyétes Mártonnak igaza van. Ez a Rábolcs se falu, se város, a szokások se régiek, se ujak. A régi patriarchálizmus, az első világ — igy mondta nagyuram — veszendőben van.

Elvesznek a tükrök és másra alakul a nép. Ki van forgatva régi gondolkodásából és kapaszkodik az uj idő után.

Meg vannak nyomok a multból is de a modern élet legutolsó házban is meglátszik. Keserek felette eleget Dálmos Ábrahámur, nem tudja visszatartóztani az időt.

— Kedves öcsém — szolt Demeterhez, mikor meglátogatta — bizony betegek a mai lelkek, de miért? Robamosan szakadnak el apáink szokásaitól. Mintha szégyenlenénk. Ezért betegedik könnyen a lélek, ezért senyved el az ember. Megölte az anyag a szellemet, nincsenek nagy emberek. Az epigonok korát éljük. Kis lélekzetü minden cselekedet. Nem bibelődünk a multtal, csak a jövővel, pedig csak a mult példáin okulva épithetjük fel jövőnket. E nélkül az összedől; a jelen oly sivár, hogy ebből nem lehet tanuság, ez merőben ingatag alap. Az eltelt két-három évtizedet ki kellene törülni, megsemmisiteni és nem engedni be a történetbe. Mióta tisztelt uröcsém lélekszanatóriumáról van szó, lázasan beszélnek Rábolcs jövőjéről. Mi ez a jövő, kérem, mi köze van ehez a szellemnek, eszmének. Ez csak közgazdasági törekvés. Pusztuljon el a lelkünk is de vagyonosodjunk. Hol van ma nemes lélek, hol nagy lélek? Egy az ur a földön és ez az önzés, a hasznositás eszmék szolgálata nélkül.

— Hátha nem ily sötét még a kép.

— Sötétebb. Mi uraknak tartjuk magunkat. Vannak-e urakhoz illő érzéseink? Szép szó ez a szó: ur, csak az arra táblázott kötelességeknek tegyünk eleget. Nem vagyunk többé földesurak, de lehetünk a nép nevelői és gyámjai. Hiszen annak is csak oly beteg a lelke, mint akármelyik ideges főuré. A régi hangokat kiöltük az emberiség lelkéből; gondoskodtunk-e uj és tisztességes harmóniákról?

tól átvett nehány darab hiján csak hült helyét találta.

Az intézetet junius 11-edikén ujra megnyiták a közönségnek. Küldöttséget menesztenek az ország kormányzójához, kitől az egyletnek a vár ostroma alatt szenvedett kárának megtérítését kérik. Kerestetik továbbá az elveszett papirokat is, de sikertelenül.

A magyar pénz- és bankjegyek iránt már ekkor, a magyar hadsereg sorsáról kedvezőtlen hirek érkezvén, a bizalom mindegyre csökken. A betevők ausztriai bankjegyekben kérik a visszafizetést, s minthogy a takarékpénztár ezt megtagadja, fel sem veszik pénzöket. A választmány erre a felmondott tőkéket, továbbá a legujabban betett összegeket, a mennyiben azt a betevők vissza nem fogadják, birói letétbe helyezi. Erre már csak azért is kényszerült, mert kölcsönzési üzlete teljesen szünelte. Óvatosságának köszönhette, hogy 1849. julius 13-adikán, midőn a fővárost megszálló császári hadsereg parancsnoksága a magyar pénzjegyek beszolgáltatását elrendelte, mindössze 1907 frt magyar papirpénz volt a pénztárban. Ebből 1893 frt 30 kr volt a magyar pénzjegy, vagyis ez volt tényleges vesztesége az intézetnek. Hogy ezért némi kárpótlást szerezzen, utasitja a választmány a könyvelőt, hogy a magyar pénzjegyekben történt betétek visszafizetésénél a félévi kamatot vonja le. Augusztus 16-odikától kezdve az intézet, a betevők kivánságára, már ausztriai bankjegyekben fizet vissza, de ezt a könyvecskébe bejegyezteti.

A pénztári készlet a magyar pénzjegyek beszolgáltatása és a Buda városának adott kényszer-kölcsön kifizetése folytán ugyancsak megfogyott, miért is a választmány kimondja, hogy ujabb előlegeket nem folyósit, csak a künn levőket hosszabbitja meg. Elrendeli továbbá az intézet hátralékos kamatköveteléseinek haladéktalan behajtását. A takarakpénztár-épület lakóival kiméletesen bánik az igazgatóság; elengedi, tekintettel az ostrom alatt szenvedett károkra a lakbér egy részét. A pénzkészlet lassankint szaporodik; augusztus 8-adikán felhatalmazzák már a napi-biztosokat, hogy az alapszabályokban meghatározott papirokra a bécsi börze árfolyama szerinti értékök két harmadáig előleget utalványozhatnak.

Augusztus 18-adikán a Pest-kerületi főbiztos értesiti a választmányt, hogy Havas József kir. tanácsost küldi ki az intézet megvizsgálásra és felhivja, hogy „a netalán szükségelt intézkedések megtétele szempontjából a kiküldöttnek a szükséges felvilágositásokat megadja“. Wodianer Albert erre a választmány megbizásából felkeresi Havas-t, a ki megnyugtatja őt, hogy nem szándékozik az intézet belkezelésébe avatkozni vagy annak működését megakasztani. E leiratot csakhamar követi az ország tartományi főbiztosának felhivása, hogy a takarékpénztár adjon 10.000 frt kölcsönt az államnak 6%-os kamat mellett 15 napra. A pénz átadásával ugyancsak Wodianer Albert bizatik meg.

A folytonos pénzszükség és a kétrendbeli kényszerkölcsön daczára az intézet csorba nélkül átvergődött a válságos időkön, még pedig a nélkül, hogy, mint más intézet, bármi segélyforráshoz folyamodott volna. 1850 február 7-edikén az igazgatói jelentés önérzetesen emliti, hogy a takarékpénztár tisztán „maga erejében és elővigyázatában kereste fel a mentő eszközöket, melyek nemcsak a lehető veszélyt elháritották, hanem hitelét is szilárditották“. E közgyülésre, melyen Keglevich Gábor grof elnökölt, a kormány Nékám János budavárosi tanácsnokot küldte ki polgári kormánybiztosnak, ki a kerületi főispán megbizásából figyelmeztette a közgyülést, hogy „a tárgyalásnál minden politikai tájékozásoktól tartózkodjék“.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Buda tanitói.

Ez alkalommal Buda elemi iskolai férfitanitóit mutatjuk be olvasóinknak. Ezt annál inkább helyesnek tartjuk, mert hiszen velők, mint szülőknek mindig érintkeznünk kell, gyermekeink nevelői, oktatóik ők. Van az I. kerületben 17 iskola, ezekben 53 férfi és 42 tanitónő működik.

A Várban levő községi iskola igazgatója Farkas József. Aránylag fiatal ember, de müveltsége, kiváló egyéni tulajdonságai képesitik őt ez állásra. Tanitótársai igen szeretik, s ennek fényes tanujelét adták, mikor a budapesti (budai) Tanitóegylet elnökévé választották. Igazgató-tanácsosa még a budapesti Tanitók Segélyegyesületének is. A szülők benne szeretik a rendszerető, jó tanitót, tanitótársai a pontos derék igazgatót. Mellette működnek Mihalecz József, a mindenki által tisztelt és szeretett népnevelő, Petzina Odön és Vaskó Bertalan és Nagy Sándor.

Van még a Várban egy evangelikus iskola is, hol Wichmann Ede, és Gärtner Ede, működnek. Mindkettő alapos tanultságú fiatal ember.

A szarvas-téri iskola igazgatója Hetzer József, ki igen jól tud imponálni hófehér hajával és szakállával, bárha még nem oly idős. Kettner Ferencz, ifj. Ujhelyi Sándor, Dikovits Tóth Dániel, Piláthy Béla, Dallos István, Székely János, Palka Kálmán az ifjabb gárda tagja.

A Bocskay-téri iskola vezetője Janytsek Róbert, ki különben nagy vadász mellette Hesz Árpád és Schirl Tivadar fiatal tanitók tanitják a kicsinyeket.

A Hadnagy-utczai iskola Hümpfner Ferencz, igazgatása alatt áll, hol még Jakopovits Lajos is működik.

A Fehérvári-uti iskolában Kirnig Jakab vezetése mellett Filó Géza és Szémiller Antal működnek.

Kelenföldön Martinek Géza, az ambicziozus fiatal vezető-tanitóval együtt tanitanak Zsadányi Ferencz és Stephán Lajos Pál.

A görög-utczai gör. kel. szerb iskolácska tanitója Petrovics György.

A Krisztina-téri iskola igazgatóját Garay Antal előnyösen ismeri minden I. ker. polgár, ki a társadalmi életben előkelő szerepet játszik. Az iró-tanitók egyik jelese Czike Imre, a budai tanitóegylet kiváló tollú főjegyzője. Ott vannak még a szerénységéről és kötelességérzetéről előnyösen ismert Bosnyákovits Jakab és végül Peszneker József; ki a szerencsétlenül járt Szidanits Ferencz tüzoltó tanitó utóda.

Az Attila-utczai iskola Patacsics János igazgatása alatt áll. Ő a szigoru megtestesitője a komoly munkának és a pontosságnak. Ott működik Hangl József, ki a tanitóegyesületben és a II. kerületi társadalmi életben tevékeny részt vesz, — Hajós Mihály, az ország tanitóságának titkára s lapunknak, ugy szintén több tanügyi lapnak belső munkatársa, Frimel János, Szabó Agoston, Pál Albert, Vájó Aladár Oszoly Kálmán és Fehérváry Ferencz.

A Mayer árvaház igazgatója Somlyay József, a magyar tanitóság egyik vezére, a budai társadalmi élet előkelő szereplő egyénisége, főv. bizottsági tag. Az ő érdemeit a miniszter is elismerte, mikor a tanitói nyugdijbizottságba a 26000 tanitó közül őt nevezte ki. Az árvák jóakaró atyjának nehéz munkájában segédkeznek Kovács Jakab és Macher Géza.

Az Istenhegyi iskola jeles vezetője Gotléb György, ki már 11 év óta tanitja a Svábhegyi tanulóit. Ott vannak még Starker Károly és Madarász László.

A Zugligetben a tanitó irók egyik jelese, lapunk szorgalmas munkatársa Eperjessy István, a Lipótmezön pedig Velősy Lipót működik, ki mint rajztanió és iró előnyösen ismeretes.

A Klotild-szeretetház igazgatója Magyar József, kiről, mint jeles tanitóról, nevelőről már egy alkalommal megemlékeztünk. Két tanitó is működik mellette, de tudtunkkal most mint a két hely üresedésben van.

A győri-uti tanitóképző gyakorló elemi iskolájának tanitója Kun Alajos. a jeles pedagogus.

A szürke nének Gellérthegy-utczai iskolájában apáczák tanitanak.

A II. kerületben 6 iskolában 27 férfi és 25 tanitónő működik.

A Fő-utczai iskola igazgatója, Schinabek Engelbert, ki eddig III. kerületben működvén, annak egyik vezető férfia volt. Witkovszky Antal, a kitünő hangú és kiváló zenész és a kapuczinusok templomának karnagya — Szabó Dezső, a kiváló pedagogiai iró az országos tanitóságnak egyik jegyzője, és Stein Isván, az idősebb tanitók egyik jelese képezik ez iskola férfi tantestületét.

A Medve-utczai iskola Almásy János igazgatása alatt. Tanügyi czikkei és önálló alapos tuaásra való munkái széles körben tisztelté tették nevét. Szabó Lajos kitünő humorista és jeles festő, Kápolnai Gyula, Rácz József, és Bartha Gyula jó hangzásu név egészitik ki a névsort.

Az Iskola-utczai leányiskola tanitónőinek igazgatója Könyves Károly, ki csendesen, zsj nélkül, de annál nagyobb szakértelemmel működik.

A Toldy-Ferencz utczai iskola Jurányi János igazgatása alatt áll, kinek számos érdemei közül kiemelendő a budai Könyvtár létesitése körül tapasztal odaadó munkássága. Ott tanitanak még Koncsek Lajos, a tanitók első szaklapjának a „Népnevelők Lapjának“ szerkezstője, a II. ker. társasélet kiváló alakja a jeles műforditó, és a kitünő tanitó, Szlemanits Ede, kinek betegsége részvéttel tölt el mindenkit, ennek helyettese felépüléséig Vizer Artur. — Diószeghy Béla, Zipzer Károly, a budai Könyvtár fáradhatatlan könyvtárosai, Gárdonyi Emil és Pappert Gyula.

A Török-utczai iskola igazgatója, Trájtler Károly, az országos ipariskolai tanács tagja, az iparostanoncz iskola nagy érdemü igazgatója, a budai tanitóegylet megalapitója támasza és tiszteletbeli tagja. Nagy tudással irt tankönyvei igen el vannak terjedve. — Ott működnek Farkas Elek, jeles tanférfiu a budai Tanitóegylet érdemes pénztárosa és ennek könyvtárnoka, Moussong István, ki jeles zenész, Radvánszky Károly és Dankánics Mihály. E két utobbi elismert, tekintélyes pedagogusai a tanitóságnak.

A községi szeretetházat Szöts András, az emberbaráti intézetek jeles ismerője kiváló tanügyi iró igazgatja. Mint tanitók Cavalloni Pál és Sulmann Károly, mint ipartanmühely vezető Szerényi Ferencz segédkeznek Szöts Andrásnak.

A III. kerületben 6 iskolában 33 férfi és 29 tanitónő van.

A Lajos-utczai (ujlaki) iskola igazgatója Lindner Károly, ki mellett Kovács Rezső a „Tornaügy“ szerkesztője, Végh Mihály, Rábel Rezső, Watzula Rezső, Neumayer Ödön Zöld Károly és Hahn Rezső működnek.

A Kórház-u. iskola Szende Antal igazgatása alatt áll. Linczenpolcz Pál és János, Koller János, Georgi Sándor, Szvoboda Márton a tanitók egyik nesztora, Reisinger Gynla, jeles tollú iró, Kren József, Benedik Gergely, Haselmayer József és Martin Gyula működnek benne.

A Tanuló-u. leányiskola tanitónői Gergelyi Jakab, a kiváló tornamester igazgatása alatt vannak.

A Kiskorona-u. iskolában Gyulányi Adolf, főv. biz. tag, Eschenbach János, Rákos István élénk tollu iró és Muschál Imre tanitanak.

Az óbudai társélet mozgató erői a 3 utóbbi iskola igazgatói, a tekintélyes Gyulányi Adolf, Gergelyi Jakab és Szende Antal.

A Mikóstéri iskola Hauzer Ferencz vezetése alatt áll, mellette Mauks Henrik és Weisz Lajos tanitanak.

A Vörösvári u. iskolában Brédl Sándor vezetése mellett Mártonffy Imre Jirzsik István tanitanak.

Van tehát a budai oldalon 29 elemi iskola s működik bennök 114 férfi és 96 tanitónő, összesen 210 tanitó. Van ezeken kivül még egy izr. iskola Ó-budán. Polgári fiuiskola van 3, leányiskola 2, felsőbb leányiskola 1, Nőiparskola 2, kereskedelmi iskola, 3 iparostanoncziskol, 1 hülyéket-nevelő, 1 siketnémákat-nevelő intézet, 7 kisdetovó 1 férfi és 1 nőelemi tanitóképző, 1 polgári isk. tanitóképző, 3 gymnasium, 1 real iskola. E szerint van Budán összesen 58 tanintézet, melyekben körülbelül 400 tanerő működik, kik a „Buda és Vidéké“-nek lelkes terjesztői részben munkatársai és mind kedves ismerősei.

Nagyboldogasszony temploma.

Irta: **Tarczai György.**

(Folyt. és vége.)

Együtt láttuk, felelé Villard pár perczig tartó gondolkodás után. Mellképe ott ékeskedik az uj új templom egyik oszlopán.

A fiatal lombardiai fejében hirtelen világosság támadt. Igen, ott látta vonásait, mikor az állványokat végigrótták, kijelölvén a munkások helyét, a kik holnap az uj templom zömök oszlopainak lebontásához fognak. Nyilván leánya ez a bájos nő Volfgang mesternek, a ki a többi oszlopfejezetekre is emberi alakokat vésett: a maga, övéi, s néhány jó emberének dombor müvü arczmását, a mint ez a névtelenség homályára kárhoztatott épitőmesterek szokása. Nevüket nem véshették rá egyetlen köre sem, szigoruan tiltja ezt a kőmivesek egész földön való szövetsége, melynek minden épitő-mester tagja, melynek fejeit nevük után senki sem ismeri, de hatalmukat érzi s büntető kezük boszutját el nem kerüli a világ legtávolabbi zugában dolgozó épitő vagy kőfaragómives sem, ha mesterré avatásakor tett fogadalmát megszegi, ha a szövetség statutumai ellen vét. Hátha Volfgang mester is hibásnak találtatott, villant föl Francisko lelkében a gondolat. Ki tudja, vajjon nem azért kárhoztatták-e arra, hogy pár hét mulva nyoma sem marad keze ügyességének Nagyboldogasszony épülő templomán. A faragott ornamentumokkal ékes oszlopokat ledöntik, a hajók boltozatai félannyival magasabbra kerülnek, mint a hogy Volfgang mester tervezte volt, a kit a király a Nyulak szigetére rendelt az uj kolostor épitésének a vezetéséhez.

Annak a lánynak a képéért megkimélném az egész oszloprendet, tört ki halkan Francesco kebléből a szó, mire Villárd komoran összeráncolta homlokát.

Csak nem vette el eszedet egyetlen tekintetével!

Azt nem tette, de szivemig hatott vele, oly fájdalmas volt nézése. Bizonyára tudja, hogy ki vagyok; veled fordulok meg mindenütt, téged pedig minden gyerek ismer immár Budán. Tudja, hogy én fogom széjjelrombolni apja müvét, dicsőségét. Szegény öreg, mi föl sem kerestük. Rösteltünk szeme elé kerülni. Azt hallottam a kőfaragó-legényektől, hogy megbetegedett. Ugy látszik a hirtelen rázúduló rossz hir tette beteggé.

A franczia Villard szórakozattan billegtette ujjait billikoma reczés falán, társa elhallgatott s merőn az arczába nézett. Ismét eszébe jutott, hogy Honnecour. talán a szövetség titkos küldöttje, vagy épen egyik feje. Olyan előkelő a viselkedése s méltóságteljes minden mozdulata. De a mint ez nyilt ketintetét reávetve felállott erőt vett lelkén a meggyőződés, hogy szüntelenül jókedvü társa képtelen volna titkolózni s bizonyára nem csapott volna föl vig czimborájának, ha nem az, a mi ő; tanulni vágyó, tudományszempontból vándorló egyszerü épitő-mester.

A piacz lassankint kiürült, a drabantok a várkapu felé terelték a garázdálkodásra mindig kész félig vad kunokat; aztán csöndes lett minden.

* * *

Másnap villámként terjedt el a rémhir Budán, hogy István herczeg föllázadt királyi apja ellen. A várbeli utczákon izgalmas sürgésforgás támadt. A vendégek és a magyar polgárok egyaránt az öreg király pártján voltak s Villárd de Honnecourt, a kiről tudták, hogy sürün fordult meg a kisebbik király udvarában, jónak látta bucsut mondani Budának és szépséges tájainak. Déltájban már a Sashegy alián lovagolt Francescoval, a kinek emberei ma nem álltak munkába s a ki idáig kisérvén pártfogóját, elbucsuzott tőle. Villard emberségesen megrázta kezét s aztán vaskos pergamentekercset huzva ki nyeregkápája mellől, feléje nyujtotta. Az olasz kiváncsian bontotta széjjel. A templom uj tervének pontos másolata volt, alsó sarkában a szövetség titkos pecsétével: az arany csillagba vésett vakoló lapáttal.

Mire Nagyboldogasszony templomának uj épitő mestere meglepetéséből magához tért, Villard végkép eltünt szemei elől s ő csügedten forditotta vissza lovát a vár felé. A szövetség pecsétjével ellátott terven életbe vágó veszedelem nélkül mit sem változtathat; pedig ő tegnap késő este Johanna, Volfgang mester szépséges leányának ablaka alá lopózott s megfogadta a zörgetésére megijedt szomoru nőnek, hogy a mit apja eddig fölépitett, abból egyetlen követ sem bontat le Nagyboldogasszony templomán.

* * *

Busan kongnak a budai harangok. A Duna tulsó partján a kisebbik király serege áll csatarendben, földnek szegzett lobogós kopiákkal. A boldogtalan öreg király a fiával folytatott hosszadalmas küzdelmek után a Nyulakszigetére vonult vissza bus kedélyével. Megtört szivének a verése kevéssel azután elállt.

A várhegy alján huzódik tova méltóságteljes gyászpompával a királyi temetési menet. Buda lakossága könnyes szemmel tolong a nagy folyam homokos partján, hogy mégegyszer elbucsuzon jóltevőjétől, hirtelen fölviruló városának bőkezü alapitójától. A várbeli utczák üresek, csak a nagy piaczon lépked három vándorlegény. Nagyboldog asszony temploma felé igyekeznek, mely immár fedél alá került. Bekopogtatnak fölépitőjének, Francesco mester szomszédos házába. Az ablakon kidugja fejét Johanna, Volfgang mester leánya, a ki mellőzött apja talián utódának a felesége lett, s ez csakugyan beváltotta leánykorában tett igéretét; nem bontatta le a német épitő meter félbemaradt alkotását s a szövetség pecsétes tervétől sem tért el. A mélyen alapozott oszlopok körül kiásatta a földet, érintelen hagyott rendjüket pedig megtoldotta s annak törzsei most kettős oszlop fejezetekkel birnak, de az egyház arányai ép olyanok, mint a hogy azokat Villard utján az épitőmesterek egész földön való szövetségének a fejei előirták.

A három kőmüves jövevény fejcsóválva nézte végig a tágas hajókat. Rövid tanakodás után fölszögezték az aranycsillagot a templomkapu sarkába, visszavitték kulcsát az asszonynak s mire Francesco estefelé hazatért, tul jártak a város határán. Annak pedig örömében majd szétpattant a szive; mázsányi teher szakadt le róla a csillag, az elismerés csillagának láttára.

Égy ebéd a pagonyban.

Irta: **Zsedényi H. Aladár.**

— Rosz puskás vagy te Gyuszi, már látom. Olyan remek őzbakot elszalasztani halálos vétek!

— Az egyszer kérlek alásan élvezni akartam. Befogod látni, hogy egy őzcsaládot ritkán van az embernek alkalma látni, végig nézni, hogy mily boldogsággal tölt el egy-egy nyugodt órát együtt az erdőben. Különösen itt, ahol folytonos zaklatásoknak vannak kitéve a vadak.

— Épen ugy beszél a mi kedves Gyuszi barátunk, — szólt közbe Szemerey a vastagnyakú kazali bérlő — mintha csakugyan élvezetet nyujtana neki egy boldog családi együttlét.

— No már bocsátnatot kérek, a feleségem az élő tanú, hogy . . . .

— Két hét óta nem jársz haza. Épen tegnap beszéltem vele, kedves Gyuszikám. Panaszkodik, hogy tönkre akarod tenni a családodat.

— Ah, ah! Gyuszi!? . . .

Csodálkozott a vadász társaság.

— Rengeteg pénzt költöttél most is a választások idején. Hogy tisztában legyünk uraim a politikai elvekkel, érdemes a felemlitésre, hogy Gyuszi, a talabéri kormánypárti, a szedernyi függetlenségi és a takdomni kerületben néppárti programmal lépett fel. Az elsőben a kvóta üdvös felemeléséről, a másodikban a megvalósulás stádiumában levő szabad hazáról, a legutóbbiban pedig a feltétlen revizióról biztositotta párt hiveit.

— Ah, ah! Gyuszi!? . . . .

— Uraim! — Vevé Szemerey a poharat a kezébe — engedjétek meg, hogy a mi édes Magyarországunknak egy sokoldalu tehetséggel felruházott, jobban mondva meg áldott fiára emeljem a poharat. Egy kiváló politikust, egy kitünő vadászt és egy boldog szerető apát fedeztünk ez alkalommal fel e társaságban. Hogy a jobb szemére nem lát és hogy a felesége czimzetes hitves, no meg hogy a czipősarkát folyton a haza érdekében koptatja, azt hiszem ez nem von le egy szikrát sem az ő erkölcsi értékéből. Ennélfogva uraim, hajoljunk meg előtte és határozzuk el, hogy deputative fogjuk ma átadni az asszonynak mesés értékü urát! Éljen Gyuszi!

— Éljen! Éljen! . . . .

— Szót kérek uraim! Hogy mily nagy politikus a mi Gyuszi barátunk, legjobban bizonyitja az a körülmény, hogy felesége szemrehányásitól megmenekülhessen; egy kitömött medvét állittatott szobája közepére, a falakat pedig baglyok, denevérek, óriási kigyók, élesre fent fringiakkal diszitette fel. Az ablakokat is erősen befüggönyözte s az a kisérteties homály egész alvilággá alakitotta át az ő fészkét. S a hol valamikor édes csókoktól visszhangzottak a falak, most oda nem meri senki be tenni a lábát. Ilyen az ő csendes tanyája. A többi szobákat már vonzóbbakká teszik a gyerekei. Mert Gyuszi énekelni remekül megtanitotta őket.

— Ah, ah! Gyuszi!? . . . .

— Azt mondja, hogy a jó kedélyt ápolni és fejleszteni kell a gyermekben, az teszi élénkké s életrevalókká őket. S most naphosszat azt dudolják, hogy „minek is van szerelem a világon!“ . . . . .

— Ha, ha, ha! Bravó Gyuszi!

A legnagyobb egykedvüséggel fogadta a támadott fél, a társaság gúnyos incselkedéseit, csak midőn meglátta, hogy a vizslák elhurczolták asztalkendőjét s most azt rángatják, tépik; felingerült és három lábú összerakható vadászszéket készült közéjök hajitani.

— Mit csinálsz! Mit zavarod ezt a családi idyllt? Élvezz Gyuszi, gyönyörködj!

És Hubertus hivei ismét felkaczagtak.

— No de most félre a tréfával! Szólalt fel Csantavéri gróf.

— Hát mondd csak kérlek kedves Gyuszi barátom, honnan szerzed te azokat a szép és természethüen kitömött állataidat?

— Saját vadászzsákmányom szebb példányait . . . .

— A medvéje felett már régen eldanolták a „circum dederunt“-ot, mielőtt az ő nyulserétjei a bőrét „megfecskendezték!“

Élczelődött ismét a vastagnyakú Szemerey.

— Felküldöm Budára a dr. Lendl-féle praeparatoriumba.

— Aha! Azért kapjuk mi mindig a silányabbakat, mert — miután mi is ott tömetünk — kicserélik az övéivel!

De a most szóló intett kezével. hogy csak tréfázik.

— Az tény uraim, hogy dr. Lendl kifogástatanul dolgozik. Megpróbáltam egy izben a régi, hires, bécsi laboratoriumoknál praspariltatni, de őszintén szólva ma már háttérbe szorulnak Lendl mellett.

— Ah! És a mi Gyusztinknak milyen jó orra van, ezt is felfedezte,

— Bocsánat! Egy kócsag családot láttam a kiállitásban s az annyira megtetszett, hogy elhatároztam, miszerint ezentúl nála dolgoztatok.

— De miért akad meg mindig csak a családokon a szemed te Gyuszi?

— Ezt az embert mint a családapák rendkivüliségét mngfogjuk örökiteni!

— Helyes! Zúgtak erre a többiek.

— Hanem szó a mi szó uraim! És valahányszor Budán megfordulok minden alkalommal ellátogatok a Lendl-féle laboratoriumba. Ez az intézet az ő saját vezetése alatt áll s ő maga ügyel fel munkásaira. Egyik asztalnál az állat bőrének lenyúzásával a másiknál annak impregnálásával foglalkoznak. Máshelyen ismét a plasztikus testet faragják ki, mert tulajdonképen nem tömésről, hanem modellirozásról, a legkiválobb dermoplastikai munkáról van itt szó.

Végre előáll a kész állat, melyet meg azután mesteri művészi kezek kicsinositanak s ebben speliális elörehaladottság mutatkozik. Legutóbbi ottlétem alkalmával egy páván modellirozását néztem végig.

— Hallod-e Gyuszi! Pávián!

— És Lendl tanár tudományos működése következtében határozottan iparművészette fejlődött az állatkitömés. Ez egyedül az ő érdeme. Számtalan hivet szerzett ez által a természettudománynak, sőt a laikus ember is gyönyörrel és kedves emlékekkel gazdagodva távozik az ő

laboratorumából. Készitenek intézetében mindent a mi e szakmát érinti. Csontvázakat, anatomiai praeparatumokat, remek relief dolgokat. Egy macskát látam, igazán nagy tudással és szakértelemmel kidolgozva. Az egyik felén a plasztikus testről felismertem magát az állatot, mig a másik fele az emlősnek csontvázát és teljes belső szervezét mutatta. A szemléltetés, ilyen módon az iskolákban tetemesen megkönnyitené a tanár munkáját, de a tanuló előtt is egészen világossá, érthetővé válna a magyarázat. Mert eddig egyedül képzelő tehetségére volt utalva.

Nem csodálom tehát, ha ily productumok mellett, főherczegek, mágnások megelégedésükkel és elismerésükkel halmozzák el, ezt a kitünő hirü magyar praeporatoriumot.

— Régen tudjuk már mi ezt! Hanem megengeditek tisztelt barátaim, hogy ezek után ismét szót emelhessek, ezuttal a tudomány, az erkölcs és a haza érdekében. Tegyük le az evő eszközeinkeit és vegyünk ambroziával telt kelyhet a kezünkbe. Arról van szó uraim, hogy oly kincseket, a melyek ismétlem a tudománynak, az erkölcsnek és a hazának válnának hasznára, könnyelmüen az idő vasfogai alá vessünk, vagy megörökitsük!?

— Szobrot neki!

— Akkor uraim, a mi kedves Gyuszi barátunkat, küszöbön levő halála után küldjük fel dr. Lendl intézetébe.

— Ha, ha, ha! Impregnálják, praeperálják és laborálják a bőrödet Gyuszi!

— Éljen Gyuszi! Éljen! Ha, ha, ha!

És összecsendültek a poharak.

A fiuk hadseregének kézikönyve.

Tisztek használatára összeállitotta Smith A. W. a hadsereg titkára. Ismerteti **Sibreich Károly**.

(Folytatás.)

Előléptetések.

Egy században, mely 30 fiuból áll legyen 2 őrmester, 1 káplár és egy őrsvezető; egy században, mely 50 fiuból áll, 4 őrmester, egy káplár és 1 őrsvezető. Az első előléptetésnek a században megejtett vizsgálat után kellene lenni, melyet meg lehetne tartani, miután a fiuk nyolcz vagy tiz gyakorlati estvét teljesitettek. A vizsgálathoz bocsájtathatók 14 éves és idősebb fiuk. Nem tanácsolható 14 éven aluli fiukat ide bocsátani. Az előléptetésre kandidáltak először megvizsgálandók lennének egyik a másik után, gyakorlati mozdulatokban, melyre egy fiu képes. Tegyük fel, hogy hat altiszt szükségeltetik, 12 fiu a kik a gyakorlatban legjobbak, irásbeli vizsgához bocsájtatnak, mely főképpen a gyakorlatra vonatkozó kérdésekből állana, és következő estve tartatnék meg. A két vizsgáról nyert eredmény után azok kik legalkalmasabbak véglegesen előléptetessenek. Az előléptetések a kapitányok véleményétől függhetnek, miután teljes alkalmuk volt megitélni az egyes fiuk képességét A legnagyobb gond forditandó arra, hogy helyes választás történjen. A fiuk hadseregében egy altiszt sohase léptetessék elő tisztté közvetlen a századból. Nem képes egy tiszt állását betölteni, sem pedig nem lehet tőle reményleni, hogy ő a szükséges tekintélylyel birjon a fiuk felett. Ez a nehézség azonban némileg el fog enyészni, ha ő 2—3 évet a századon kivül töltött és ezáltal magának a szükséges tapasztalatokat megszerezte.

Alosztályai egy századnak.

Egy század be legyen osztva részekre (alosztályokra) 6-tól 10 fiu egy altiszt alatt. Az osztályok a fiuk nagysága szerint lesznek összeállitva. A század egyes sorokba lesz felállitva a fiuk különféle nagysága szerint, a legnagyobb fiuk jobb kézre. Az altiszteket azután helyökre vezénylik, hol az osztályok állanak összeállitásuk szerint.

Az 1-ső számu a század első osztályához meg a 2-ik a második osztályhoz stb. az elsőtől az utolsóig és az utolsótól az elsőig sorrendben. Ha az osztályok ily módon fel vannak állitva, nagyon egyöntetü kinézésük van.

Század kártyák és osztályok kimutatása.

Rendkivüli előny oly gyorsan a mint lehet a félév kezdetén a század kártyákat és osztályok kimutatását nyomtattatni, melyek a század alapszabályait, a század neveit és czimeit, az osztálykimutatás szerint, a tisztek neveit és czimeit, a század kitüntetéseinek kimutatását tartalmazzák.

A század gyakorlati kártya, mely az időbeosztást tartalmazza a félév kezdetétől a felügyelői szemléig, a század Bibliai osztálya felől tanitási beosztással, a század mentő osztálya, a század cricket osztálya, lapdajáték osztálya, torna gyakorlati osztály, uszó iskolai osztály, üdülési és mulatsági gyülekezetek felől. A fiuk szobája, berendezése, vagy bármely más dologról, mely a fiuk századjának jólétére életbe lesz léptetve. Egy század mintakártyát, ha kivántatik a titkárság megküldi.

Század alapszabályok.

A század alapszabályai a körülményekhez mérve némileg különbözhetnek, hanem az értesitések tudomásra hozandók, ugyszintén a rendeletek is, melyek a legtöbb századokra nézve érvényesek. A tagoknak a tisztek és altisztek rendeleteinek engedelmeskedni kell.

A század bibliai osztályában mindég nyugalom és figyelemnek kell lenni és minden irányban teljes tiszteletre méltó magaviseletet kell tanusitani az imádkozás alatt. A tagoknak magokat mindég csendesen és tisztességesen kell viselni, ha az ünnepélyes felvonulásra mennek vagy haza jönnek.

A tagoknak ünnepélyes felvonulásoknál egyenruhában kell megjelenniök, a pontosan meghatározott órában tisztán és csinosan.

Egy tagnak sem lesz a gyakorlati óra javára irva, ha ő pontosan nyolcz órakor nincs jelen, vagy bármely más meghatározott időben. A gyakorlat alatt szigoru figyelemnek kell lenni, a beszélgetés szigoruan meg van tiltva kivéve ha „pihenj“ parancs adatik.

A tagoknak tisztjeiket mindég salutálni kell, ha velök találkoznak, vagy ha hozzájok mennek velök beszélni az ünnepélyes felvonuláskor és azon kivül és kötelesek mindég „úr“-at használni ha egy tiszthez rangjok szerint szóllanak. A tagok kötelesek mindég a legnagyobb figyelemmel ügyelni minden fegyverre, felszerelésre vagy hangszerre melyet nekik átadnak.

Ha valamely tag két egymásutáni gyakorlati bibliai osztály gyülekezetről kimarad a nélkül, hogy jó és megfelelő okot képes előadni, a kimutatásból kitörültetik.

Minden tag, ki lakását megváltoztatja, köteles czimét azonnal a század kapitányának irásbelileg tudtára adni. Minden tag köteles évenként egy összeget 6 pennyt = 30 krt (vagy más összeget) fizetni, hogy a század kiadásainak viseléséhez hozzájáruljon.

A század valamely alapszabálya elleni vétkezőnek büntetése a század fekete könyvébe lesz beirva és ily bejegyzések inkább mint bár mi más megakadályozzák az altiszté való előléptetést.

Gyakorló gyülekezet.

A század gyakorló gyülekezetei hetenkint rendesen egyszer lesznek megtartva és a tiszt a ki a század parancsnoka, kell hogy a programmot minden gyülekezet alkalmával oly gondosan állitsa össze, hogy rendetlenség és zavar lehetetlen legyen. Ezt sohasem szabad a véletlenségnek átengedni. A fiuk mind hegyesek mint a tő és áttekintik tisztjeiket sokkal gyorsabban, a mint ők magok ezt lehetségesnek tartják és soha sem szabad nékiek egy perczig sem arra a gondolatra jönni, hogy az ő tisztjeik az ő müködésök felett határozatlanok lenének. A fegyelmet semmi sem ásná alá gyorsabban mihelyt ők éreznék a határozatlanságot tisztjeiknél. Minden század gyülekezetnek ugy kell alakitva lenni, hogy az világosan és határozottan képezze a fiuk jellemét. Az altiszteknek és a század egyik osztályának egy fél órával hamarébb kell jelen lenni, mint a meghatározott óra, hogy a termet rendbe hozzák és mindent előkészitsenek, mielőtt a fiuk a felállitásra felhivatnak. A századnak pontosan a kijelölt órában kell felállitva lennie. Mihelyt a század rendszeresen fel van állitva, a sapkákat le kell venni, az ima egyik tiszt által felolvastatik, hanem czélszerübb lenne, hogy a fiuk együttesen azt ismét magok mondják el. Azután veszi kezdetét az előirás szerinti gyakorlat, mely körülbelől $^3/_4$ órán át tart. Legjobb volna a gyalogsági gyakorlatra vonatkozó könyv I. és II-ik része és ha a fegyverek használatba jönnének, ugy a többi könyveket is be kell szerezni ezekre a gyakorlatokra. Vannak kézi gyakorlatok és tüzelési gyakorlatok. Testi gyakorlatok zene kisérettel gyakori használatban vannak a fiuk hadseregében, ha a század egy zenekarral bir ugy zenével kell felvonulni. A véggyakorlat állhatna egy megfelelő énekből, Hymnuszból, melyben minden fiu részt vesz és egy szónoklatból, melynél a szónok oly változatos és jó legyen a mint csak lehetséges és azután a Miatyánk volna valamennyi jelenlevő által elmondandó és az egész a nemzeti Hymnusz eléneklésével végződnék, melyet zongora, harmonium vagy a zenekar kisérne. A fiuk előirt szétoszlásánál azután egyes sorokban kell a teremből kivonulni, mely alkalommal minden fiu köteles a legidősebb tisztet ha mellette elmegy, salutálni.

A század bibliai osztálya.

Minden századnál ha csak lehetséges, szükséges volna egy bibliai osztály életbe léptetése, mely a tisztek által vezettetik és oly időben gyülekeznének össze, mely sem a rendes templomi istentisztelettel, sem a vasárnapi iskolával nem jöhet összeütközésbe. Egy ily osztály egy nagy támassza a nevelés közvetlen vallásos részének, a fiuk az osztályt látogatják, ha más okból nem is legalább azért, mert hogy a századhoz tartozik. Vasárnap fél tiz óra reggel mint megfelelő idő ajánlandó erre. A bibliai osztály kell hogy oly jókedélyü és kellemes legyen a mint csak lehet. Legyen szép ének, rövid imádságok és egy magvas, lelkesitő beszéd, mely rövid szavakból álljon. A szónokoknak tudtokra adandó, hogy szónoklataikat mindég csak a meghatározott idő tartama alatt tartsák, és minden esetre hagyják abba, mielőtt a fiuk figyelmöket kimeritették volna. Nagyon jó eszme a fiuk által értekezést iratni az előadások tárgyai felől és meghatározni, hogy minden fiu más vasárnap olvassa fel az ő értekezését. Az a fejezet a mely a tantárgyat képezi, versről versre a fiuk által olvasandó fel és a tisztnek a ki elnököl meg kell nevezni azt a fiut a ki olvasson, miáltal elérte azt, hogy valamennyien a könyvre irányitják szemeiket. Az egyenruhát a bibliai osztályban rendesen nem hordják, ámbár a katonai rend a mennyire lehetséges itt is fenntartatik. A bibliai osztály tantervét jó volna a századkártyára nyomatni a félév kezdetén és czélszerü volna jutalmakat is kiirni a legjobb értekezésekre. A bibliai osztály egy fontos része lenne minden jól szervezet századnál a fiuk hadseregében.

Mentő osztályok.

A mentés tanának kérdése vagyis első segitség szerencsétlenségeknél nagy mértékben gyakoroltatik a fiuk hadseregénél.

Mentő-bizottságok szerveztettek több zászlóaljnál és mentő-osztályok képeztettek zászlóaljaknál és századoknál a fiuk tanitására, melyek képesitett orvosok által vezettetnek és melyek n helyi mentőtársulat alá vannak rendelve, kik a szükséges mennyiségü képeket kikölcsönözik. Ebbe az osztályba csak oly fiuk léphetnek kik a 14-ik évet tulhaladták. A fiuknak egy cursust kell végezniök, mely 10—12 előadásból áll; ehhez tartozik egyszersmind a hordozó szolgálat is. Miután a fiuk a szükséges vizsgát letették, egy bizonyitványt kapnak a hatóságilag elismert mentőtársulattól, mely nékik megengedi, hogy bizonyos jelt hordhatnak, mely a társulat által s a fiuk hadseregének bizottsága által is elismertetik. Vannak már példák hol a fiuk hadserege tagjai által segitséget nyujtottak szerencsétlenségeknél, sőt életet is mentettek meg.

Század érmek.

A tisztek éremjegyzéket is állithatnak össze, a nélkül hogy magokat nagy kiadásokkal terhelnék. A fő érem több századnál egy „Osztály érempénz“, melyet az az altiszt visel egy éven át, kinek osztálya átlag a legjobban látogatta a gyakorlatokat és a bibliai osztályt. Egy megerősitő tő tartozik hozzá, mely néha a félév alatt mint havi kitüntetés szolgál, melyet oly altiszt visel kinek osztálya az előbbi hónap alatt legelső volt és végre az osztály érempénz

elnyerőjének tulajdonába megy át. Érmek adatnak továbbá a bibliai osztály értekezés irásaiért, a különös ügyesség és pontos látogatásért a gyakorlatoknál stb., kitünő képességért a zenében vagy a különféle századbeli clubbokban, testi gyakorlatoknél, az uszó iskolában stb. A három évi szolgálati jel és elbocsátási bizonyitvány, mely szinte mint érem tekinthető, más szakban jön szóba.

Különfélék.

— **Gyömölcscsemeték, fák kiosztása az állami intézetek kertészeteiből** Hogy a gyümölcs termelés érdekében a kormány részéről mennyi történik, azt mi sem bizonyitja jobban, mint az az örvendetes tény, miszerint az állami intézetek kertészeteiben és főleg a budapesti, kolozsvári, lugosi, nudnói, tarczali, tihanyi, tordai, ungvári és zilahi állami faiskolákban immáron közel hét millió gyümölcscsemete, és 312000 nemes magas törzsü oltvány áll kiadásra készletben és pedig ez utóbbiak mind csakis oly kevés számu fajtákban, melyek az egyes vidéken a nagyban termelést megérdemlik. Ezeket a fákat és csemetéket mérsékelt áron; — községi faiskoláknak, szegényebb tanitók, lelkészek és földmiveseknek ingyenesen kivánja dr. Darányi Ignácz földmivelésügyi minister osztatni. Különösen oly vidékeken óhajt a minister ily módon segiteni, a meljek a folyó évi jégverések következtében sok kárt szenvedtek. A készletben lévő csemetékről a hirdetmény, valamint az ingyenes csemeték kiosztására vonatkozó felvilágositást tartalmazó nyomtatványok az országos gyümölcsészet ministeri biztostól (Budapest, I. ker. kertészeti tanintézet) kaphatók meg.

— **Mementó.** Ezt a czimet adtuk a budai érdekek végrehajtására alakult bizottságnak a budai kongressushoz intézett jelentésének. Képviselőinknek alkalmat szolgáltattunk ezáltal arra, hogy a mi nem teljesedett annak teljesülését elősegitsék. A közlés a bizottságot is szerényebb munkára ösztönzi és egy ujabb jelentést várunk el arról, hogy mi van elintézve és mi nincs. A legtöbb szándék a papiroson maradt, a budai kivánságok ellenben joggal szaporodnak. A polgármester választásnál ép ezért kell a budai bizottsági tagoknak arra szavazni, ki a budai érdekek felismerésére fogékonyabb, ki közöttünk többször megfordul és gyakran vesz részt társaságainkban.

— **Adomány.** Dr. babarczi Schwartzer Ottó, a tudományos világban nagy feltünést keltett müvének irói tiszteletdiját, 950 frtot a hirlapirók segélyegyletének ajándékozta. Ezzel is megmutatta azt, hogy a humanus célokat szivén viseli.

— **Kérés.** A „Buda és Vidéke“ szivesen és készséggel közöl mindent a mi Budán és vidékén történik és kéri olvasóit, hogy a történendőkről és történtekről értesitse. Helyt adunk minden egyleti, tanügyi, egyházi, községi, családi ügyeknek. A községeket felkérjük, hogy az elöljárósagok alakulását velünk közöljék. Felszólitjuk barátainkat, hogy mindenről tudósitsanak. Szól ez a vadász-társaságoknak is.

Budáért. A budai kábelvasut irányát az épitővállalat némileg módositani kivánja. A középitési bizottság azonban az eredeti tervek fentartása mellett határozott. — Villámos vasuti várócsarnokok. Sürün érkeztek a jogos panaszok a hatósághoz a miatt, hogy a közuti villámos vasut búdai vonalán nincsenek várócsarnokok. Ez okból a hatóság utasitotta a budapesti közuti vaspálya- társaságot, hogy a Lánczhidfő-Óbuda és Lánczhidfő-zugligti villamos vonal végső pontjain, ugyszintén az átszálló és más fontosabb megállóhelyeknél a közönség kényelmének megfelelő várócsarnokokat állitson föl. A tanács egyuttal fölszólitotta a mérnöki hivatalt, hogy sürgősen jelentse be, hogy az emlitett vonalnak mely pontjain van szükség ily várócsarnokok fölállitasára. — A Mátyás templom környékének rendezési tervét az érdekelt hatóságok valamennyien elfogadták s abban állapodtak meg, hogy az Albrecht-utról fölvezető monumentális lépcsőhöz a területet a közmunkák tanácsa adja, az épitést pedig a főváros végezteti. A halász-bástya átalakitásáról a kormány és a főváros gondoskodik és pedig a lépcső egyik ágát a főváros, a másikat az állam épiteti. A miniszterelnök e megállapodáshoz képest utasitotta a közmunkák tanácsát, hogy a lépcső egyik ágát sürgősen építtese ki. A közmunkák tanácsa e tekintetben meg is tette az intézkedéseket, de egyuttal fölszólitotta a fővárost, hogy a lépcső másik ágát szintén siessen kiépittetni. A lépcsőt a jövő év végére fogják kiépittetni. — A közmunkák tanács munkaprogramja. A közmunkatanács a jövő évben a halász bástya rendezésen kivül, a Ferencz József-hid teljárójának végleges rendezését, az ekütéri hid budai feljárójának elkészitését is fölvette jövő évi munkaprogramjába. Nagyot halad a jövő évben az Attila-körut rendezése is. Ezt az utat, melyen közuti vasut is lesz, a jövő évben az Egyház-térről a Szarvas-térg fogják véglegesen kiépteni, innen pedig a Szt-János-utcáig csak ideiglenesen épitik ki, hogy a közuti vasut épitését lehetővé tegyék. Folytatni fogják a pesti rész, nevezetesen a Kerepesi-ut és a Kőbánya közti terület szabályozási tervének revizióját a budai részen pedig az Orbánhegy, Kut-völgy és Istenhegy szabályozását. — Utrendezés. A II. ker. elöljáróság előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a Margitkőpartot és Retek utczát I. rangu burkolattal láttasa el. Az előterjesztésben fölemlit az elöljáróság, hogy ezek az utak csak igen nagy költséggel tarthatók fönn és a mennyiben rendezéshez szükséges 250,000 frt a jövő évi rendes budgetbe nem volna beilleszthető ezt az 50 milliós kölcsönből fedezik.

— **Az ó-budai szinház.** Az ó-budai szinházat Serly Lajos fogja megnyitni. Serly Lajos szép nevet vivott ki magának a magyar zeneszerzés terén és mint karmester is kitünő. Reméljük, hogy az ő igazgatásával az ó-budai szinházügy fellendül és az intelligens ó-budaiak között közönséget teremt.

— **Az iparossegédek egyesülete.** Az iparossegédek egyesülete Duma György igazgató és Hangl József titkár buzgó vezetése és a tagok lelkes működése folytán példásan virágzik. Mükedvelői előadásai sikerültek és nemesen szórakoztatják a megjelenőket. November 15 én hazafias müsorral ezredévi ünnepélyt rendezett; 21-én, szombaton szép tánczestélyök volt. A budai iparos ifjuság helyesen teszi, hogy önképzését lankadatlan munkássággal folytatja és megérdemli a közönség elismerését.

— **A fiuk hadseregének kézikönyve.** Sibreich Károly ezen a czimen ismerteti lapunkban az angol iparostanulók helyes oktatásának szervezetét. Az ismertetésre felhivjuk különösen a tanitók figyelmét.

— **Dolinay Gyula ujságai.** Dolinay Gyula gyermeklapjait ajánljuk a budai és vidéki tanitóknak. Jó alkalom karácsony ünnepe arra, hogy ezt a hasznos vállalatot terjeszszék.

— **Coelibatus.** Heisler J. könyvnyomdájában egy tartalmas füzet hagyta el ilyen czimen a sajtót. A tudós szerző a papi nőtlenség kérdésével foglalkozik alaposan és megküzdhetlen érvekkel, fényes logikával. Megvilágitja az erkölcsi oldalt és azt az oknyomozó történet irással, melyben alaposan készült támogatja. Az erős társadalmi kérdést éles érveléssel bonczolva elitéli a katholikus papok nőtlenségét. A kitünő munka ára 1 frt. A szép kiállitásu vastag füzet megrendelhető Heisler J könyvnyomdájában II., Várkertrakpart.

—„ **Az 1848-49-iki magyar szabadságharcz története**“ czimü nagyszabású munkából most jelent meg a 68-ik füzet, a melyben Gracza György az ő megszokott élénk és vonzó irmodorával a függetlenségi nyilatkozatot beszéli el. Szerfölött érdekes része a füzetnek a nagy-sallói csata leirása is. A szerző betegsége miatti mulasztást a kiadó czég Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) azzal igyekszik pótolni, hogy ezt a füzetet négy ivben adta ki.

— **Jubileum.** Hochorák Lajos, a Jálicsczég Gizella-téri üzletének előzékeny vezetőjét a czég alkalmazottai 25 éves szolgálatának betöltése alkalmából szép ajándékkal lepték meg és azt ünnepélyesen adták át.

Karácsonyra és ujévre ajánljuk Stowasser János hangszergyáros csász. és királyi udvari és hadseregszállító kitünő gyártmányait. Budapest, Lánczhid-utcza 5.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Nyilttér.

Császárfürdő Budapesten. Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő **páratlan gőzfürdővel**, legmodernebb **iszapfürdőkkel**, pompás ásványviz **uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel**, 200 kényelmes lakó szobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

Apró hirdetések.

R rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

ELEMI ISKOLAI tanulók mellé házitanitónak ajánlkozik egy polgári iskolai tanulólány és egy tanitójelölt. Szives megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek

Kiadó lakás. Városmajorban 3 szoba árnyékos udvarban kiadó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal. 505

Nősülni óhajt egy 26 éves keresztény gépész kinek állandó foglalkozása van. Némi hozományt igényél. Ajánlatok »Discrét« czimen a kiadóhivatalba kérünk. 508

Szájviz. Milleniumi ártalmatlan szájvizkapható. Egészséges. A kellemetlen szájizt eltávolitja. Ismét eladóknak kedvezmény. Többet a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 500

Budán 25—50.000 □ telek megvétetik. Ajánlatok »Telep« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Kastély és birtok 100.000 forintért Stiriában eladó. A tulajdonos magyarországi birtokért is elcseréli. A kiadóhivatal abba igazol. 492

Eladó. A Balaton mellett 55 hold fenyő erdő, viz és halászati joggal, egy darab Balatonnal 55,000 forintért eladó. Bővebben a kiadóhivatal. 489

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Eladó 1496 □-öl telek Rókushegyen. Szép kilátás. Ára ölenként 4 frt 50 krajczár. 474

Thea. A téli estékre jó theát tud a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 511

Utmutatás. Vétel, eladás, bérlet, hatósági ügyek és mindenütt utánjárás. Gyors értesités. Levelek 2 ötkrajczáros bélyeggel »Bizalom« czimen intézendők a kiadóhivatalba. 512

Szobrászati és épitési diszitési munkát elvállal egy jó szobrászczég. Cim a kiadóhivatalban. 507

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Házat keresek. Villaszerü házat veszek a VII-ik kerületben a városliget közelében 6—7 szobával, kerttel és még egy külön kis lakással. Czimem a kiadóhivatal adja. 499

Otthoni munkát keres egy a könyvvezetésben is jártas fiatal ember. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 405.

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve keresletik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézzentők. 484

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Jó bor. Eladó bor a legfinomabb fajtától a legegyszerübbig kapható. Bővebben a kiadóhivatal. 502

Vizsga. Tapasztalt tanár tanulmányaikban elmaradott növendékeket polgári és gymnáziumi tantárgyakból vizsgára készit. Kitünő rendszer. Czim a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 503

Eladó birtok. Pestmegyében nagyobb birtok eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban. 504

Karácsonyra. Karácsonyi bevasárlásra ajánljuk budai czégeinket. Karácsonyi czikkek terjesztésére legalkalmasabb a Buda és Vidékében a hirdetés, annál is inkább, mert sok ezer példányban küldjük szét deczember hó folyamán. 509

Méz. Karácsonyra jó és olcsó méz kapható. Czim a kiadóhivatalban. 510

Hirdetések.

Tisztitott baromfit és malaczot

postán utánvéttellel küldök és pedig:

Pulyka, liba, csibe, récze kilónként 60 krért.

Malacz kilója 75 krért.

Tisztelettel

Brecko Ferencz
Dvor-Podova (Kroatien.)

Budapesti takarékpénztár
és
orsz. zálogkölcsön részvénytársaság.

Pénzelőlegeket

arany, ezüstre, ékszerekre, ingóságokra és árukra
a **legjutányosabb** feltételek mellett adnak

zálogintézeteink:

IV., Károly-körut 18. szám
IV., Zsibárus-utcza
(a főpostával szemben).
VII., Király-utcza 57. szám
VIII., József-körut 2. szám
(a kerepesi-ut sarkán).

Vidéki megbizások pontosan elintéztetnek.

VENDÉGLŐ
a
„Sörkocsihoz"
II., Öntőház-u. 1.
a lánczhid és hajóállomás közvetlen közelében.

Vendégszobák egyes személyek és nagyobb társaságoknak, elegánsan berendezve, igen jutányos árakon. Kitünő konyha, hamisitatlan italok, figyelmes kiszolgálás, nagyon mérsékelt árakon.

Számos látogatást kér teljes tisztelettel
Galambos U.
vendéglős.

Karácsonyra!

Stowasser J.

hangszergyáros.
czászár és királyi udvari és hadseregszállító.
BUDAPEST,
II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, szabályozott ariston, poliphon, intona, phönix gyári árakon kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Magy. kir. államvasutak Budapest jobbparti üzletvezetőség.
35104—96. szám.

Anyagszállitasi pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége 1897. évben felmerülő szükségletének fedezésére többrendbeli anyagszállitásra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállitandó anyagok általánosságban következők: terméskő, mindennemü kő és tömkö, mész, nyelek, takaréktüzhelyek és kályha-alkatrészek s több másfélék.

Az anyagok reszletes kimutatása, mely egyszersmind ajánlati mintául is használandó, egyes csoportokra felosztva az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál — (I. d.) Budapest, külső Kerepesi-ut 2-ik házcsoportjában, földszint kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállitási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, bepecsételve s a boritékon «ajánlat a 35,104/96. szá : ához» felirattal megjelölve legkésőbb 1896. évi november 27-én déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Kelt Budapesten, 1896. október hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
137218—96. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. evben illetőleg 1899. év végéig a III. osztályú személy kocsikban és ajtók elé való sásgyékényekből felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamenynyi hazai kereskedelmi és ipar kamaránál megtekinthetők és a magy. kir államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi deczember hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 137218/96 számhoz.«

Bánatpénzül az ajánlott árú értékének 5 %-ka legkésőbb 1896. évi deczember hó 9-ig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartás mellett állittatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896 október hóban.

Az igazgatóság.

Schlaucher Ferencz
vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.
Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Müvirág tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.
12 közös óra 4 frt.
12 magán óra 6 frt.
A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Legelőnyösebben kapható:
Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb
Lobmayer János Ferencz és társánál
Budapest IV., Károly-körut 18.

Eladó

háromszor permetezve és jégmentes szőlővessző

30.000	drb	sima	kadarka à 3 frt,
10.000	„	„	kövi dinka à 4 frt.
15.000	„	„	olasz riszling à 4 frt,
60.000	„	„	Sylvani zöld à 3 frt,
2000	„	„	veltelini piros à 5 frt,
5000	„	„	Chasselas Croquant à 10 frt,
5000	„	„	Muskat Lunel à 10 frt,
1000	„	„	Passa tuti à 15 frt,
25.000	„	„	különféle mint fent k. à 3 frt,
10.000	„	„	Riparia portális sima à 8 frt,
25.000	„	„	Othelo sima à 6 frt,
10.000	„	„	Vitis solonis sima à 10 frt,
500	„	„	Chasselas croquant gyökeres à 15 forint.

Egyuttal ajánlja **sajáttermésü borát** ugy mint jól berendezett füszerüzletét.

Frey Alajos,
Budapest, I. ker. Vár, Szentháromság-tér I.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

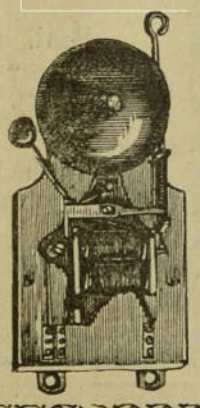
Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségében. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni szíveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43 kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44 »
Mocca-kávé	1 »	2.20 »
Aranyjáva kávé	1 »	2.20 »
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20 »
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20 »
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20 »
Santos-kávé	1 kg	1.70 »
Rizsa		18, 22, 26, 32 »
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80 »
Buza-dara	1 «	—.16 »
Császárolaj	1 Lt.	—.30 »
Petroleum	1 »	17 és 18 »
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30 »
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40 »
Ürgyertya	1 »	—.45 »

Kitünő minőségü törmelék tea 1 dk. 5 kr.

Sardinia, hering, sardella.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder	6.—9	„
fekete kemény kalap	1.50—5	„
szines kemény kalap	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöld fához“**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora reggeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

Legtisztább egyenes savanyuvizét

Vendéglő „Mekka városához“.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek **Fehérvári-út 10420. sz. a.** (a **Záborszky János**-féle telken, a sósfürdő közelében) levő vendéglőmet ajánlani, mely a legujabb kor igényeinek megfelelően minden kényelemmel el van látva.

Kirándulóknak kellemes üdülő hely.

Minden időben meleg és hideg ételek.

Saját termésü borok. Csapolt és üvegsör.

Tisztelettel

a vendéglős.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tüz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen,** valamint az **ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Üzlet helyiségváltoztatás!

Megele József

mázoló és üveges

festék és üveg-kereskedését Krisztinaváros, Attila-utcza 63. sz. alá (az Alagut közelébe) helyezte át.

Elvállal mindennemü mázoló munkát. Ajánlja sasát vegyi készitményeiből a legszebb szinü száraz festékeket és a legjobb minőségü **kész olajfestékeket,** puha fapadló fénymázt és keményfapadló beeresztő viaszkot különféle szinekben, valamint a hozzá való padlókeféket és ecseteket. Végül ajánlja jól berendezett.

üvegáru raktárát

és végez épület bevegezéseket magyar és belga üvegtáblákból a legjutányosabb árakért.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 48. sz. (Szt.-András hava.) Vasárnap, november 29.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közlemények ide kérjük küldeni.

Görgei Arturnál.

Az én millenniumi ünnepem. Kinyilt a tavasz. Tusculumomból engem is munkára hivott kötelességérzetem. És ámbár fürdőidényünk május elsejével már megkezdődött: mégsem akartam távozni a hazai földről, amig az országos ezredévi ünnepélyekből a magam részét én is ki nem veszem.

Örömmel tűztem ki kecskeméti házamra a nemzeti zászlót május 2-dikán, 9-dikén a Kollegium ifjuságával ünnepeltem, 10-dikén résztvettem hitfeleim örömünnepében a református templomban. Lelkem szerint kiénekeltem magamat s derék papunknak bevettem hazafias ünnepi szent beszédét. De a táviró drót megszóllalt Gleichenbergből: „Sie werden dringend erwartet.“ Menni kell.

S te ujra itt vagy jó gólya madár, mondá egyik barátom, akivel a fővárosban legelőbb találkoztam.

„Két hazát adott neked végzeted“. Jól talált. Huszonhét esztendeje már Isten jóvoltából, hogy ezt az amphibiumokéhoz hasonló életmódot folytatom. A nyárra eljövök osztráknak és télre hazamegyek magyarnak. Az osztrákoknál megtöltöm bugyellárisomat, azután hazamegyek, hogy otthon fizesem az adót s tápláljam családomat.

Nemzeti szinü lobogók lengenek Budapest utczáin. Az egyetem zászlója alatt látom a négy fakultás növendékeit elvonulni, a ferenczek terén. Oh arany fiatalság! Utánuk hintókon a pedellusok, a facultások nagy botjaival; a nagyságos rector, dekánok, tanárok, mind diszmagyarban. Mennek az akadémia palotájába milleniumot ünnepelni.

Hát én magamnak micsoda örömöt szerezzek a millenáris évforduló emlékére?

Meglátogatom Görgei Arturt!

De vajjon elfogad-e ilyen jelentéktelen, kicsiny embert?

Legalább hát öcscséhez nézek fel, akihez némi jogczimet is találok a bemenetelre. Az ő háromkötetes nagy munkája volt a mult télen lelkem legjobb tápláléka és gyönyörüsége; ebből tanultam legtöbbet szabadságharczunk történetéből 1848—49-ből. Ezt majd megköszönöm neki s talán véletlenül még a tábornokot is megláthatom nála.

Beléptem a közjegyzői irodába. Négy vagy öt fiatalembert találtam ott munkával elfoglalva. Egyike ezeknek — az irodafőnök lehetett — fogadott.

— Görgei István urat keresem.

Ő nincs itthon, külföldre utazott.

— És a tábornok Ur? benn van-e a fővárosban?

Épen itt van, azonnal bejelentem, mire eltünt a szomszédszobában, de azonnal vissza is tért: „tessék bemenni“.

— No Jézuskám! én csak a nyomát kerestem s most itt van előttem maga az oroszlán! Elfeledhetlen pillanat.

Beléptem, iróasztalától fölkelt a galambősz aggastyán. Dehogy aggastyán! csak öreg; sőt nem is öreg, csak hajlott korú. Hiszen majdnem oly egyenes, mint a gyertyaszál. Ez a tisztes őszfej tehát az, kire oly sulyos vádat szórt a tudatlanság és a rossz akarat! holott tisztelettel nyalná meg kezét a sunyó medve is — mint Lear királyról mondja Schakespeare. Egészséges piros orczájából kilátszik az önzetlen becsületesség és szelid

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Népdal.

Őszi szellő vidd el az én sóhajom
Arra felé, hol lakik az angyalom
Kérdezd meg a napsugártól
Az elkésett csalogánytól
Merre száljál, merre keresd galambom.

Felleg fedi, nincsen csillag az égen,
Ősz az idő, nincsen virág a réten,
Felzúdul a lelkem búja,
Kétség üzi, kétség dulja
Elrabolták boldogságom, reményem.

Gondolsz-e rám Maros-parti kisleány,
Megérted-e, hogy a szivem mit kiván,
Kérdezd meg a napsugártól
Az elkésett csalogánytól
Meg is mondják azok néked igazán.

Turtsányi Lajos.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (18)

(Folytatás.)

Látunk fenhéjázókat, de hiába keresünk nagy lelkeket. A nagyság csak külsőségekben van, a léleknek semmi köze hozzá. Az ember élete hasznositó tengődés a lélek nagyobbszerü munkája nélkül. Gyógyitsuk meg a lelket és megmentettük a társadalmat.

Egy kis egyszerü ház, szük falusi urilak fehérre meszelt szobájában, a mult számtalan emléke között hallotta ezeket a szavakat. Egy öreg, szürke ruhába öltözött ember mondotta. Maga a méltóságos egyszerüség. Egy kiveszőfélben levő tipus. Egy nagy lélek, semmi bünnel, csak ártatlan tévedésekkel. És nem lehet megállitani az időt, hogy óvja meg a jövő tanuságaiul az ilyen emléknek beváló férfiakat: a klasszikus magyarokat. Áhitattal nézte a merengő öreg urat, ezt az élő határkőt egy elveszett kor mesgyéjén.

Igen, mert hol találjuk meg azt a kort? Egy pár naplóban, arczképben, levelekben. Irott nyomai vannak, csak az emberiség nem örökölte át. Hol van az orvos? Hol a társadalom regenerátora, ki ebből a fajból oltóanyagot őrzött volna meg?

Sehol, sehol...

Gyógyitsuk a társadalmat, sugaljuk át a lelkekbe a régi nagy lelkek példáját, lessük el a természetből a fenséget, az egyszerüséget, a nemes munkát, a nagyratörést, valódi ambicziók betöltését és az olcsó dicsőség megvetését. Szabályozzuk az önzést. Az ember ne okozzon károkat se a társadalomnak, se önmagának. Jertek egy időre falura, ide-ide, a lélek szanatóriumába, hadd gyógyuljon lelketek. Vegyetek tanuságot füből-fából, a madár repüléséből, felhők képződéséből. Szivjátok a virágok, a föld illatát. Legyen ezek tanuságaival teli és teli a lelketek.

Más a lélek üldülése és más a nyaralás. Ne mindent a testnek, jusson valami a léleknek is. Nyaraltok, mert divat. Ki gyógyitja és edzi itt lelkét? Csak szórakoztok és pihentek és oly betegen mentek haza mint azelőtt. Lelketek sivár marad, nem heviti az emberszeretet. Szivetek egy nagy parlag, mely nemes eszmékért nem dobog. Ünnepnapok csak a kalendáriumban vannak, a lélekben soha, az csak sülyed és nem emelkedik.

Valódi dikczióvá, templomi szónoklattá emelkedett Dálmos Ábrahám beszéde s ugy hatott Demeterre, mint hosszu szárazság után a földre a tartalmas eső. Megittasul, mármort lehel vissza. Minden idegét, ereinek összes ösvényét, szivét-lelkét bezúgta ez a beszéd és mintha égi lángnyelvek zsongták volna:

„Menjetek és tanitsatok minden népeket.“

— A lélek szanatóriumáról, a lélek edzéséről levén szó, kedves öcsém, tudja-e, miért nem házasodtam én?

— Nem tudom.

— No hát hallja meg.

— Kiváncsi vagyok rá.

— Sok regét beszélnek én rólam. Különösnek tartanak. A külsőt birálják el az emberek és nem a lelket.

— Elég rossz.

— Pedig igy van. A beteg lélek csak a testért, a vérért érdeklődik, ennek jogait, törekvéseit ismeri el; az eszmét és lelket nem veszi figyelembe.

— Sivár korszak.

— Lélekbeteg világ. Hol van egy ép lélek? Mutasson nekem. Gondoltunk himlőoltásra, baktérium-vizsgálatokra, testi ragályokra, csak a lélekkel törődtüunk ferde alapon. Nem gyógyitottuk, nem edzettük. Természetes, hogy e

kék szemeiből a lelki jóság. Nem hiába szerették ugy katonái, a VII. hadtest.

Megnevezém magamat.

— Negyvennyolcz esztendeje már szóllék, hogy a tábornok ur nevét tisztelem s minél többet hallottam vitézi tetteiről és olvastam viselt dolgairól, ez a tiszteletem folyvást nőtt. Bocsássa meg, hogy szinről-szinre látni is óhajtottam és hogy nem birtam tovább ellenállani a vágynak, megismerkedni szabadságharczunk legnagyobb katonájával.

Szivélyesen nyujtá mindkét kezét.

— Foglaljon helyet — mondá. Szokott-e dohányozni? Szivarral kinált.

— Szoktam, de imént dohányoztam, köszönöm, most nem gyujtok rá. Komáromtól nem messze van szülőfalum, szóllék tovább ma is emlékezem egyes részletekre, midőn Tábornok ur a háborunak a forróját főzte Komáromnál. Hogy lelkesedtünk, midőn hirét hallottuk! Különösen egy látvány abból az időből soha sem mulik el emlékezetemből, amidőn Guerlonde a németek puskaporos hajóját Gönyőnél ellőtte.

— Emlékszem rá — mondá. — Nyugot felől láttuk a füstöt felgomolyogni, amely mindegyre terjedelmesebb lett. Azután éreztük a földet reszketni alattunk. Én akkor verettem a hidat a Dunán, talpfákból. Nem volt hidkészletünk, sem emberünk elég az elkészitéséhez. A polgárokat szóllitottam fel, hogy segitsenek. És ők segitettek. Igen derék emberek voltak. Kezdetben féltek, mert az ellenség lőtt ránk, de én biztattam: ne féljenek, ritkán talál a golyó; de meg inkább is mi ránk lőnek katonákra, akik ott álltunk. Szegény Gönyő! akkor elpusztult.

— Én mint hat éves gyermek láttam a rettenetes fellobbanást. Olyan volt az, mint Mahomed paradicsomának a Tuba fája. Törzse, — melyet a fölfelé törő láng képezett, olyan volt, mint a szinarany; a mind szélesebbre széttgomolygó füst pedig a ragyogó tavaszi verőfényben ugy tünt fel, mint egy égigérő terebélyes fának a lombozata vertezüstből. Hat vagy hét kilométernyire voltunk Gönyőtől. Kin a mezőn a barmok rakásra futottak össze és bőgtek a rémülettől, az emberek megnémultak, soká nem tudtak szóhoz jutni. Egy gondolatuk volt: itt az utolsó itélet! A kálvinisták a zsoltár szavaira gondoltak:

„Eljő az Isten ő fényességében, semmit el nem hallgat itéletében".

— No én másik ilyen exploziot is láttam. Mikor Budát bevettük és benn voltunk már a várban. Alnoch akarta a lánczhidat elrombolni. Ezt a felrobbanást is láttam. Szerencsére a lánczhidban nem esett kár.

Felemelkedtem, hogy bucsuzzam.

— Ne menjen még el kérem, ha van ideje.

— Időm van, de félek ám, hogy terhelem tábornok urat hosszasabb ittlétemmel.

— Nem! sőt igen szivesen láttom.

Ekkor öcscsének Istvánnak leánya lépett be. Igazolni akarván előtte ittlétemet, elmondám, hogy tulajdonkép Görgei István urnál akartam tisztelegni és köszönetet mondani azért az élvezetért, ammelylyel munkáját olvastam.

— Igen? hát olvasta az öcsém könyvét?

— Olvastam bizony és pedig háromszor egymásután. A télen az volt legkedvesebb olvasmányom. Gyermekeim már nem is kérdezték, hogy mi olvasmányt adjanak be alvószobámba, csak hozták Görgeit.

— Megjelent most ujabban egy másik munka is — szóllott Ő —

Ösmerem, nálam is megvan, Elemér Oszkár irta.

— Igen, ez az. Ennek a könyvnek érdekes története van. Én a vegytant tanultam Rettenbachertől s az öreg ur a kisérleteknél mindig személyesen szokott felügyelni. E könyv szerzője is a vegytant tanulmányozta ugyancsak Rettenbacher alatt. Meg volt vele elégedve a tanár, mert látta, hogy szorgalmas, kitartó. „Ön lesz a harmadik magyar chemicus, (a második Thán Károly egyetemi tanárunk) aki az én kezem alól kikerült — mondá neki Rettenbach; — az első Görgei. —

Mit! — pattant fel a fiatal ember, — ezt az embert nem akarom követni.

„No, no, barátom ha ön csak hallomás után indul, nem pedig saját tanulmányozása alapján: akkor soha sem lesz önből jó chemicus! — Ezt nagyon szivére vette az én emberem. Bántotta őt ez a megjegyzés. Nekidölt, áttanulmányozott minden iratot és könyvet, a mi tőlem és másoktól én rólam olvasható volt. Előbbi elhirtelenkedett véleményét felőlem — megbánta; és hogy ezt jóvá tegye: irta ezt a füzetjét. Igy lett a Sanlusból-Paulus! Mikor elhozta hozzám a munkáját, maga beszélte el annak keletkezése történetét. Most már oszlik a balvélemény, azt tapasztalom is. Eleinte insultáltak — mikor haza jöttem; macskazenét is adtak. Később csak csoportosultak, ha az utczán láttak s megnéztek, de látszott rajtok, hogy érzik a bizonyitékok hiányát a sulyos vádra. Ma már nem tapasztalok rossz indulatot.

Mert már oszlik a homály, szóllék én, a balvélemény helyét elfoglalja az okiratokból meritett tudás. Görgei István igen nagy szolgálatot tett a magyar történetirodalomnak, hogy annyi okiratot összeszedett, nem kimélve időt, költséget, és fáradságot s lehetővé tette, hogy magunk szemével lássunk és ne mendemondák után induljunk. Nincs abban a

---

beteg lelkek engem is betegesen itélnek meg. Az én ifjuságomban már e baj csirái elszóródtan jelentkeztek is. Észre sem vettük. A divat szellői szórták a merget. Öltözék, élelmiszerek, fajunkkal ellenkező szokások, éghajlatunkhoz nem illő nevelés, idegen szenvedélyek termékitették a méregfát. Ki volt adva a jelszó. Magyarország nem volt, de lesz. Ugyan mivé lett? Én láttam azt a kort, mely be fog következni, észleltem a lélek, a magyar, igazi lélek elsatnyulásának kezdetét. Láttam a nők elfajulásának szomoru tüneményeit, az eseményekben és a fejlődében elvetett okokat. Észleltem, hogy sarjad. pezsdül minden virágnak keresztelt gyom, mely a lélek gyilkolását terjeszti. Én egyedül maradok. Nem akarom látni folytatásomat az elfajulásban. Hadd legyek az utolsó pont családomból. Nem mondom, hogy nem szerettem. Nagy erőmbe került a lemondás. Az emlék ma is él szivemben; megsirattam sokszor, de nem bántam meg elhatározásomat. Azt hiszi, ez egy beteg lélek tévelygése volt? Akkor csalódik. Erős lélek kell ahhoz, hogy valaki lemondva a családi életről, az emberiség nagy családjának éljen.

Ácszugi ugy vélte, hogy ha az érczszobrok megszólalnának, ezen a nyelven beszélnének. Bámulta ezt az érczembert, ki ma-holnap már elveti földi hüvelyét és átköltözik egy tökéletesebb világba.

— Nem tanácslom azt, fiatal barátom, hogy ugy maradjon, mint én. Az agglegény adósa marad az emberiségnek; de választásánál fontolja meg, hogy lelke milyen összhangba tudna jönni annak a lelkével, kit magához emel. Ha beteg a lélek, az öné és azé is, ugy gyötrődés lesz életük. Csak két edzett lélek viszonya egészséges az emberiségre nézve. Ellenkezőleg hamis a szerepünk a világ folyásában. Hol van ez a nő?

Valami ismeretlen hang Gertrudot susogta. Talán egy tulvilági hang volt, a jövő homályából, kötelességei, jövő napjai nemtőjének szava.

— És ha egyesülnek, azon igyekezzenek, hogy soha ne sülyedjenek, hanem emelkedjenek. Execzelzior. Első utjukat, a nászutat, a lélek világába tartsák és ne a vér legyen az első vonat, melyen kirándulnak. Mindig a lélek és ritkán az érzék.

E nagyhatásu látogatás megerősitette, hogy a lélek szanatóriumát mielőbb szervezni fogja és czéljához azzal közeledett, hogy meglátogatta Rencsi Barnáékat.

Meglehetős messze laktak Dálmos Ábrahámtól. Utközben Rábolcs jövőjéről tervezgetett, a mi össze volt kötve az ő szanatóriumával. Mi is lesz ez a szanatórium? A nyaralás reformja. Szeressük meg a földet, ismerjük meg jól, hogy utunkat a tökéletesebb világba előkészitse. Ki-ki szokjék a mezei munkához; vegyen abban részt, ültessen, ápoljon virágot. Vetkezze le egy időre nagyuri szokásait. Az egész társadalom legyen egy nagy lélekedző, léleknemesitő szövetség. Ehhez egyik gyógyszer a munka, a föld mivelése. Csak két hétig részesüljön ebben valaki, oltson egy rózsát vagy fát, kisérje figyelemmel annak életet. A föld nemesit. A föld poézisa fokozza nemes irányban a szív és lélek poézisát. A ki soha nem dolgozott, a ki a földmivelésben részt nem vett, annak edzett a lelke nem lehet soha, a legisebb időváltozás megrázza és az élet viharai kioltják a lelket, elhomályositják az agyat s megölik az idegeket.

Hajolj egy virágra. Szagold meg. Nézd áhitattal a barázdát, mely között pacsirta énekel. Tauuld szeretni a füt-fát. Már vettél a földmivelésből egy kis részt. Tekints be a természet háztartásába s létezésed más irányt vesz. Felüdülsz és látsz, pedig a kor egyik nagy betegsége aé erkölcsi szinvakság, a rövidlátás, a szük látókör. És a természetben igy üdülve, munkájában igy résztvéve, elmehetsz te is és megtanithatsz minden népeket.

Miért legyen az ember gonosztevő?

Miért ne lehetne apostol . . .

Ennyi poézis még sohasem töltöttebe Demeter lelkét Egy nagy lélekzettel szivta be a föld illatát és az az ihlet, mit a földből, a természetből meritett, lelkét erőssé varázsolta arra, hogy bármily parányban is része lehessen az emberiség sorsáinak elővitelében és hogy munkatársul egy oly szivet nyerhessen, mint a Gertrudé.

Rencsi Barnáékhoz ért. A Rábolcsyak hitbizományához tartozó kis kastélyt körözö kert előrésze azt mutatta, hogy itt már hóditott a modern világ. Itt modern emberek élnek, kik összetörték a régi világ tükrét és a divat bálványának gyujtják az áldozat tüzét.

Beteg lelkek! Egy részvényese a lélek és lélekedzés szanatóriumának Rencsy Barna, a ki dicshimnuszokat zeng a felvilágosodásnak és gúnyolja a vallást, mert ez is divat.

Inas jelentette be a látogatást. E modern fényüzésre bizony megfordul édesapja a sirjában. Egyszerü, becsületes magyar ember volt.

(Folyt. köv.)

könyvben egy állitás sem, amit okiratokkal nem igazolna.

— Én nagyon örülök, hogy megérte tábornok ur a balvélemény jobbra fordulását és hogy a történelem a tábornok urnak már életében igazat adott.

— Köszönöm. Biz az sok áldozatába került öcsémnek, sok százakat kiadott, ha valami okiratról hallott, hogy azt megszerezze. Most a muzeum birtokában vannak, használhatják a történetirók. Nem is mindenki itélt el engem; maga Rüstow is, pedig nem volt pártomon, mert ő republicanus volt. — kedvezően irt rólam.

— Olvastam Rüstowot is, Assermant, Klapkát, Rochlitz Kálmánt, azért ismerem tábornok urnak minden viselt dolgait. Csak az hiányzott, hogy láthassam. Bocsássa meg kérem e kiváncsiságomat. Örvendek hogy ilyen jó egészségben találtam. Isten tartsa meg még tovább is, még sokáig.

Nem tudtam tovább szóllani az elérzékenyülés miatt. Meghatottan nyujtá mindkét kezét.

Köszönöm, Isten áldja meg!

Ez az én milleniumi örömöm, hogy láttam történetünknek e nagy alakját; hogy megmondhattam neki: hogy én őt tisztelem, becsülöm.

Dr. Závory Sándor.

A példa.

Irta: **Czikke Imre.**

Ha a nyomor kiáltani tudna, hangja meghasitaná a felhőket s felhatna az egekig.

Csakhogy ahol a nyomor, — ott a lelkek szennye, az erkölcstelenség; ahol a nélkülözés — ott ritka helyen van az Isten neve az ajkakon.

Hogy hasson hát fel a nyomor, a nélkülözések jajja az egekig, amikor a szivek tiszta érzése nem vet oly magas hullámokat, hogy az égig érjen; amikor az önvizsgálásnak a magábaszállásnak hangja nem találja meg az odavezető utat? Bizony, tekintsünk csak be a nyomor fészkébe, a külsőről, a testről lerivó nyomor, a testi nyomor mellett megtaláljuk annak ikertestvérét az — erkölcsi nyomort, — a testi-lelki sülyedtséget is.

És ez a második, az erkölcsi nyomor, a lelki sülyedés még vészthozóbb amannál.

Vagy mi szüli s honnan akad az a sok, önmagával meghasonlott, aki elveszitve lelki egyensulyát, nem talál sorsa megoldására más utat mint a halált, mi szülné más, mint a lejtőre jutott s többé megállni nem tudó sárba sülyedt erkölcs. Csak rövid nehány nap alatt is hárman keresték halálukat a hullám-sirban; hányan mentek a golyó elé s hányan keresték megváltásukat, hogy megszabaduljanak, hogy örökre elnémitsák jajszavát mardosó lelkiismeretüknek, elbukott erkölcsüknek s a rajtuk rágódó nyomor ezer fajának.

És vajjon vége van-e a nyomornak, a szenvedésnek, a ragadós erkölcstelenségnek, ha tizen, százan lerombolják erőszakos kézzel azt amit istentől nyertek — az életet?

Vajjon nem kél-e helyükbe más száz és ezer akit magával ragadva a mai társadalmunk rákfenéje, az Isten káromlás, az erkölcsi romlottság és viszi a telhetetlen hullámsirba, a buta ólomgolyó s az e tekintetben leleményes ész ezerféle gyilkoló szerszáma elé.

Nincs itt megállás, az elsőt követi a második, a századik s az Isten tudja hányadik.

A baj nem mai, de ha ily arányokat öltött, abban része van a mai társadalomnak is.

Nincs hova felnézzen az a nyomorban sinylődő, nem talál maga előtt ideált a kinek tettei, érzése, gondolkodása neki világitana, a kinek nagysága fényéhez, nagysága kiválóságához formálná az ő egyéniségét.

Nincs meg a mai társadalomnak az az erős jellemvonása, melynek lüktetésétől erőt bátorságot meritene a csüggedő, a magával meghasonlott. Nincs meg a mai társadalomban az a lelki erőt adó befolyás, az az uj életet igérő ráhatás, melytől az elbukott a sárból felkelni erőt meritene, nincs meg az a támogató oltalmat adó bátoritó, küzdésre hivó szó, mely annyi soknak adná vissza a lankadó életkedvet. A magas fokon állók, a társadalomban előkelő helyet elfoglaló dédelgetettek is ebbe a rond nyavalyába sinylődnek, nem csoda hát ha a mindennapi falat megszerzéséért való küzdelemben nem a becsületes ut, a tisztességes munka a keresett, a választott ut a boldoguláshoz hanem a halottrabló és sok ehez hasonló mód a keresett, mert ha tisztességtelen is, de hamar ad kenyeret, hamar boldogit.

Világosság kell ide, a hit világossága, mely bevilágit a szív s a lélek legrejtettebb zugaiba hogy megremegtesse a gonosz szándékát, a tévuton járót s felemelje az elbukottat s bocsánatot igérjen a bünét megbánónak.

Ennek az eszmének kell a társadalmat áthatni, irányitani akkor majd kiérződik lüktetéséből az irányt adó jellemvonás, akkor majd lesz átalakitó hatása a társadalom legalsó rétegére, arra a rétegre, mely leginkább rászorul az átgyurásra, az átforralásra.

Ha lesz hit, lesz erkölcs, lesz kitartás a csüggedőnek munkálni, fáradni, türni.

A társadalom elit-jének kell példát mutatni; minden jó, minden fény felülről jön s a tömeg az követ, csak vezetők kellenek.

De egy-két példa nem elég, mert az csak egy csöpp a tengerhez.

Hogy azonban az az egy-két példa is — ha mindjárt csak csöpp is — világit, az kétséget sem szenved, hisz minden ami nemes felveti azt a nemessége.

Vannak, élnek most is társadalmunkban olyanok akiknek élete — példa, égő felhőoszlop, melyet látni is jóleső, követni pedig boldogság.

És a mely osztálynak ily világito példát adott a végzete, megáll a lejtős uton visszafordul, küzd és bizva-bizik. Ilyen példát adott az ég annak a városrésznek, mely a nyomorban előljárt.

És az a világitó példa egy egész emberéleten át azon fáradozott Isten adta nagy tehetségével és nemes szivével, hogy törülje a nyomort s felszáritsa a könnyet, melyeket annyi sok arczra kicsalt.

A Krisztinavárosról beszélek, annak volt egy ily nemes, nagy embere aki boldogságát mások boldogitásában kereste. És az Isten meg is adta neki a boldogságot, mert láthatta azok örömét, haladását akikért fáradott, hogy örömet s boldogságot teremtsen nekik.

Ez a férfiu néhai babarczi Schwartzer Ferencz. Az ő nevéhez füződik e városrész iparának, kereskedelmének, magyarosodásának, egy szóval haladásának, fejlődésének minden mozzanata. Ő atyja volt ennek a városrésznek.

Ott volt ahol alkothatott; ott volt mindég a küzdők között, bátoritott, buzditott pénzzel, szóval, tettel s minden lehető eszközzel.

Nagy szivével átkarolt mindent, mindegy volt előtte szegény, gazdag, gyámoltalan.

De legjobban érezte magát a kicsinyek között. Az iskola volt az ő piacza, oda vitte Ő lelke, szive minden nemes érzését osztogatni. Mikor azután már többé nem mehetett — nem feledkezett meg az Ő apró iskolás barátairól akkor sem. Alapitványt tett számukra, hogy annak kamataiból könyeket törüljön azoknak a szenvedőknek arczáról, kiknek nem jutott mód arra sem, hogy ruhát vegyenek maguknak.

Ma XI—25. az Ő születése napján osztották ki e jótéteményeket a krisztinatéri elemi iskolában azoknak, kiket a testület a jótéteményre érdemeseknek talált.

Sok szív hálája szált fel ez alkalommal az egek Urához, áldást, békességet kérve a megholtnak. No hát itt van a társadalom szereplésére az irányitó példa.

Ez az ut az a mely a csüggedés, kétségbeeséstől megváltani segit a csüggedőt, a gyengét.

Sok ily nagy embert ennek a szegény társadalomnak a ki vallásosságában, erkölcsösségében, szív és lelki jóságában az elsők között is első, — akkor kevesebb lesz a bukott, több a megtért!

Az egyetem kérdéséhez.

Az egyetem elhelyezésének kérdése ujra beszéd tárgya és pedig legilletékesebb helyen az ifjuság körében. Az ifjuság nagy része Budára akarná hozni az egyetemet. Közöljük egyik vezérének erről irt czikkét és ajánljuk azt országgyülési képviselőink figyelmébe.

Az egyetemi tanári karból megalakult az épitési bizottság dr. Földes, dr. Lengyel és dr. Hőgyes tanárokból, kik már tanácskoznak.

A kultuszminiszter legközelebb törvényjavaslatot nyujt be az egyetemi épitkezésekről. Itt az ideje, hogy résen legyünk s az egyetemet Budán helyezzék el.

Hogy a Szerb-utczán lévő központi épület szük volta, — melyben a jogi, bölcsészeti és teológiai fakultás van bele szoritva, — hosszu évek sora óta mily kiszámithatatlan kárára van főleg a jogi oktatásnak, azt bővebben bizonyitani sem kell. Hogy azonban ez épület az egyetemtéri homlokzat kiépitése által sem felelhetne meg hivatásának, az is elvitázhatatlan tény.

Uj, egészen más helyen kell tehát épületet emelni a fentebbiek közül első sorbar a tulnyomóan nagy számu s még folyton növekvő jogi fakultás számára, mely teljesen megfeleljen a tanitás igényeinek.

Az uj helyet azonban nem csak a tanitásra, hanem az egyetemi hallgatók szellemi és anyagi jólétére való tekintettel is kell megválasztani, mert elhiheti mindenki, hogy a joghallgatók sanyaru helyzetének oka nem a mostani egyetemi épület szük volta, hanem az egyetemi épület helye is.

Nincs egyetemi város, a hol az egyetem oly kedvezőtlen helyen feküdnék, mint a pesti.

Annak, hogy az egyetemi hallgatók — különösen a jogászok, — előadásra nem járnak s általában véve jogász koruk alatt nem tanulnak, — igaz, hogy nagyrészt az egyetem szük volta az oka, de. hogy az egyetemi joghallgatók jelentékeny része anyagi zavarokkal küzd, eladósodik és sokszor el is züllik, továbbá, hogy a budapesti egyetemi hallgatók közt u. n. egyetemi élet abszolute nincs, — e két utóbbinak már a központi épület az oka.

Nem is képzelhető, hogy egészséges egyetemi élet fejlődhessék ki valahol akkor, midőn az egyetem a legdrágább, üzletekkel telt központi városrészben van, ahol a nagyváros pezsgő forgalma vonja, ragadja magával az embereket s hömpölygő árja nem enged semmi más irányzatot érvényre jutni. Ezen felül a szegényebb sorsu egyetemi ifjut a drágaság elleni élet-halal harcz terheivel nyomja.

Igazi egyetemi élet kifejlődéséhez vagy kisváros kell, vagy külön diákvárosrész. Ilyen pedig Budapesten nincs. Tehát alapitani kell.

Egyetemi városrész képződésére olyan szüz talaj szükséges, melyet egyenesen a diákok számára foglalnak le s e czélra egyedül alkalmas hely Buda, ez a kellemes kis testvérváros, mely valósággal diákvárosnak van teremtve.

Budán még van hely külön diákvárosrész képződésére. De az egyetemnek Budára tétele mellett szólnak az egyetemi oktatás és a hallgatók összes érdekei, továbbá magának Budának érdekei is.

Budán, e csendes, vidékies városban — mindenesetre zavártalanabb és eredményesebb lanne a felsőbb oktatás menete; — ezenkivül az egyetemi hallgatók megmenekülnének a pesti oldalon már türhetetlenné vált drágaságtól, mely annyi szegény fiunak szegi nyakát. Buda ezenkivül egészséges levegőjénél fogva is sokkal előnyösebb Pestnél s füstös kávéházak helyett a természet ölére vezetné a testi fejlődést még szükséglő fiatal embereket.

Végül pedig Budán egészséges, vidám diákélet, egyetemi társasélet fejlődhetnék ki, melyet most a pesti egyetem hallgatói teljes mértékben nélkülöznek. A budai egyetem hallgatói azzá lennének, amivé kell: egészséges, vigkedélyü fiatal diákoká, — mig mostani egyetemi ifjaink nagyrészt blazirt. kiélt, koránérett — öregek.

Budának, a főváros második oldalának érdekei szintén sürgősen követelik azt, hogy Pest mellett aránytalanul elmaradt fejlődésében

valami fontos intézmény odahelyezése által segittessék. Miután pedig a kereskedelem, ipar, általában a közgazdaság terén ugysem lenne képes versenyezni Pesttel, legyen a budai egyetem az az equivalens, mely némileg ellensulyozze Pestnek aránytalanul Buda fölé való emelkedését.

Hogy aztán Budának melyik részen legyen az egyetem, e fölött elágazók lehetnek a nézetek. Többen, igy már Eötvös József br. is, a Vézmezőt gondolták erre alkalmasnak; nézetem szerint a Lágymányos sokkal jobb volna. Ez a hely legalkalmasabb arra, hogy rajta egész egyetemi városzész s igazi egyetemi élet fejlődhessék.

Az egyetemi élet, az egyetemi polgárok szellemi és anyagi erői, melyek itt a füstös, egészségtelen üzleti szellemü Pesten csak vegetálnak, halványan, elsatnyulva tengenek, milyen uj erőre, szinrekapva virágoznának föl ott, a vén Gellérthegy lábánál!

Az egész Lágymányos, a Dunától nyert árterülettel együtt, a Gellérthegytől a vasuti hidig egy hatalmas egyetemi városrész, középen az összes egyetemi épületekkel, ezek körül a tömétdek apró, olcsó diáklakás: ime, a jövönek képe.

Természetesen, az egész tudomány-egyetemnek Budára helyezése csak a messze jövőnek lassan, fokozatosan elérhető ideálja, de a megvalósitás felé már most meg lehet tenni az első lépéseket.

Szerintünk az orvoskari telep egyelőre egészen jó helyen van; csak a jogi fakultást kellene mielőbb kivinni a mostani szük központi épületből, mely még kilépés esetén sem felelne meg az igényeknek. Ott megmaradhatnának az egyetem központi és rektori irodai; a theológiai felkultás is, sőt egyelőre a bölcsészeti kar is.

A jogi oktatás és a joghallgatók érdekei azonban erősen követelik azt, hogy a jogi fakultás mielőbb megfelelő helyet kapjon.

A Lágymányoson az egyetemi épületek — helyéül legalkalmasabbnak a promontori és fehérvári ut között elterülő háromszöget tartanók. E terület egy része még most, ha nem késlekednek vele, mindenesetre olcsóbban is megszerezhető, mint bármely más hasonló, és a vámháztéri Ferencz-József-hid megnyitása folytán egész közeli fekvésbe jutott Pesthez és az egyetem többi telepeihez.

Az uj egyetemi épületek helyéhez szükséges nagyobb terület megszerzéséhez különben — bárhol épülnek is fel azok — mindenesetre a főváros is hozzájáruland. Az egyetemi épitkezések sürgetése és elősegitése érdekében is áll a fővárosnak, már csak szépitési és városrendezési szempontból is. *K. A.*

A fiuk hadseregének kézikönyve.

Tisztek használatára összeállitotta Smith A. W. a hadsereg titkára. Ismerteti **Sibreich Károly**.

(Folytatás.)

Zenekarok.

Van különféle modoru zenekar a fiukhadseregében, pléhhangszerekkel, flótával, vadászkürtökkel és pickolával. A flótakar talán legolcsóbb, legkönyebben vezényelhető és összetartható. Egy zenekar bizonyára nagy nyereség a századra nézve és egy soha ki nem száradó érdekes forrás. Nagyban hozzájárul a század tekintélyéhez gyülekezeteknél és felügyelői szemlénél is alkalmazható sok irányban oly alkalmakkor mint például évi kirándulások, vasárnapi iskola stb.

Egy idejüleg magától értetődik, hogy nagy kiadással jár és sok fáradságot igényel és ennélfogva a tisztek jól megfontolják mielőtt hozzá fognának egy zenekar összeállításához vajjon elég tisztte1, fiuval és pénzzel birnak-e, hogy ezt rendszeresen és eredménnyel életbe léptethessék.

A zenekarnak arányba kell lenni a század összes erejével és semmi esetre sem szabad többet mint a legénység $^1/_3$ részét ki tenni. A zenekarnak nagyon szigorú ellenőrzés alatt kell lennie, ha valóban hasznos akar lenni a század részére. Alkalmas flótákat lehet minden tisztességes hangszer készitőnél kapni $^2/_6$ d = 1 frt 50 kr. egész $^4/_6$ dig = 2 frt 70 kr. mig dobok belekerülnek körülbelül: nagy dob L 4. = 48 frt., kis dob L1. 10 frt. — L2 = 18 frttól 24 frtig. Egy zenekar képezhető egy nagy, két kis dob és 12—24 flótával.

Század felügyelői szemle.

Semmi sem járul hozzá jobban egy század munkájánál az igyekezetet és czélt kiemelni a félév alatt, mint annak tudata, hogy a felügyelői szemle a félév végével meg fog történni. Minden a mi a tanitásnál előfordul, kell hogy ezt szem előtt tartsa czélul. A felügyelői szemle elrendezése a legnagyobb gondozás és fontossággal bir. Soha sincs jobb alkalom a századot az ő barátjai és jótevői előtt világitásban bemutatni, hogy az ő érdekeltségök fokozódjék és megerősitessék. Szükség egy szolgálatban levő tisztet a felügyelői szemléhez meghivni és az rendes egyenruhában jelenjen meg karddal az oldalán. (Angolországban a tisztek szolgálaton kivül soha sem jelennek meg egyenruhában.) A megnyitó ima után, fogadtassék a vezérkari üdvözlettel (századok fegyver nélkül üdvözlik őt a szárnyvonal előtt) és az alapos felügyeleti szemlét tartana a legénység felett. A század azután elvonulna előtte és valamennyi mozgásait a század gyakorlatoknak keresztül kellene vinni. A fiuk hadseregénél a tisztek rendesen a századok háta mögött mennek; ezután jöhetnének az athletikai gyakorlatok kivitelre, vagy a mentő osztályok mutathatnák be magukat. Miután a felügyelőtiszt az ő nézeteit kinyilványitotta, jöhet az érem kiosztás, egy rövid szónoklat kiséretében, mely a templom lelkésze vagy más kitünő szónok részéről. A Programm egyes különféle részei változatosságot nyerjenek megfelelő zene által, és soha megakadás vagy késés ne történjen, mely a közönséget kifárasztaná. A végének kellene állani egy énekből, a Miatyánkból és a nemzeti Hymnusból. Ha a körülmények nem engedik, hogy a fiuk szülei és barátai jelen lehessenek a felügyelői szemle ünnepén, ugy jó egy főpróbát tartani, ugy nevezett szülői és barátai estvét röviddel a szemle előtt, melyhez a fiuk annyi belépti jegyeket kaphassanak, a mint azt a helyiség megengedi.

Század templom felvonulások.

Némely századnak van alkalmilag templom felvonulása melynél a fiuk százada kell hogy egyenruhában az iskolában összegyüljön és a templomhoz felvonuljon. Sapka, szijj és összehajtott kenyér tarisznya hogy felvétessék, ily alkalomkor és a biblia a balkézben hordva, külön ülések lesznek a fiuk részére fenntartva a templonban és egy külön prédikátió lesz megtartva a fiuk jelenlétére való figyelemmel.

Század Athletikai klub.

A legtöbb századokkal összeköttetésben van valamely létező athletikai klubb, cicket, lapdajáték, úszógyakorlatok, tornázási gyakorlatok vagy esetleg valamennyi. Ilyen klubbok egy kellemes változásokat képeznek a század gyakorlatainál és nagyban hozzájárulnak a fiuk érdekeit ébren tartani. Ha a fiuk összegyülnek a különféle századok klubbjában a szigoru fegyelem a gyakorlatnál, szükségkép részben fel van függesztve, daczára annak a fiuk hadserege általános hangulatának mindig fel kell tartva lennie.

Fiuk szobája.

Ha a körülmények megengedik, jó egy bizonyos szobát berendezni, a század egyedüli használatára és melyet fiuk szobájának kellene elnevezni és hetenként annyi estve a mennyin lehet a menyire az eszközök és körülmények megengedik, nyitva kell tartani. Ezen szobának oly kellemes és kedélyesnek kell lenni, a mint csak a körülmények megengedik, be kell ezt rendezni különféle társas játékokkal, könyvekkel, ujságokkal és irodalmi nyomtatványokkal, ugy hogy a fiukkat, a hosszu téli estvéket utalva vannak eltölteni, azt kellemesen hasznoélvezhessék. Itt találkozhatnak a tisztek az ő fiuikkal össze és lehetséges őket különféle okkalmóddal tanitani és mulattatni. Az oly tisztekre kellene a felügyeletet bizni sorrendben a tisztek parancsa alatt, kik jelen vannak.

Nyári tábor.

Század vagy ezred nyári tábor, melyek tartama néhány nap egész egy hétig tart, most egy kedves tervök a fiuknak, egy szerencsés és egészséges ünnep napot kaphatni valamely szép tengerparti helyen, vagy falusi vidéken, a tisztek főfelügyelete alatt. A fiuk néha sátrakba lesznek elkvártélyozva más esetekben egy terem vagy más épületek lesznek részökre felfogadva. Miután kivánatos, hogy a fiuk a mennyire lehet hozzá járuljanak ezen kirándulások költségeihez, ugy szokás ha czélba vétetik táborba menni a következő nyáron, a téli félévben táborozási alapot alapitani, hova a fiuk kisösszeget beteszneknek, mig körülbelül a szükséges összeg együtt van. Ezen táborozási alapból fedeztetnek az utazási költség, élelmezés, táskák, tábori ágyak, főzőeszközök evő eszközök és szappan. Minden fiutól követeltetik, hogy az ő táskájában egy bibliát, egy énekes könyvet, egy kettős pokróczot, egy másik ruhát sapkával együtt fehérnemüt és harisnyát kicserélés végett 2 törülközőt, hajkefét vagy fésüt és fürdőnadrágot magával hozzon. Az elszállitásnak a táborba és vissza katonai pontossággal kell megtörténie. És a tábornak katonai modra kell vezetve lenni, azonban mindég a fiuk egészségét és mulatságát kell mint fő irás szem előtt tartani minden minden másnak ennek alá kell rendelve lennie.

Háromévi szolgálati jelvény.

Azon fiuk kik három évet vagy többet szolgáltak jó magaviselettel, jogositva vannak mig tagjai a fiuk hadseregének ha egyenruhát viselnek, egy ezüst horgonyt viselni jobb karjokon a váll és a könyök között; altisztek ugyanezt hordják az ő csikjók felett. A horgony hordható a szemle alatt és után, a harmadik év végeztével, és rendesen a szemlénél adatik által a fiuknak. Ezen szolgálati jelvények kaphatók: John & Co. uraknál 34. Honard street Glasgow.

Elbocsájtási igazolványok.

A végrehajtó bizottság adja ki az elbocsátási igazolványokat, mely hosszú szolgálatért és jó maga viseletért lesz a fiuknak kiadva a hadseregből való kilépéskor, miután legkevesebb három évet jó magaviselettel szolgáltak.

(Vége köv.)

Kérelem az árvák karácsonyfája érdekében.

Gyermeknek e földön anyja és apja minden öröme, minden boldogsága. Bennök és általok tanulja megismerni és szeretni Istenét, szivök jósága s lelkök nemessége mellet tanulja tisztelni és szeretni embertársát.

Mily pótolhatatlan az a kincs, mily megmérhetetlen az a veszteség, mely a gyermeket a gondos, jó édes apának s a szerető édes jó anyának elvesztésével éri?!

Az árván maradt gyermekeknek nehéz a sorsuk. Jó emberek érző szive azonban letörölheti arczukról a szenvedések könnyeit s az élet gondokkal terhes napjki között szerezhet az elhagyottaknak is örömteljes pillanatokat.

Az isteni Megváltó születésének ünnepe az emberiség legszentebb örömnapja. Szegény és gazdag, kicsiny és nagy egyaránt örül a karácsony ünnepének.

Szerezzünk örömet e napon az árváknak is, kik fájóan nélkülözik az apai szeretet s az anyai sziv áldástadó melegét!

A székes-fővárosi Mayer-Ferencz-fiuárvaház 75 szegény árva neveléséről gondoskodik.

Ezek nevében bizalommal és szeretettel fordulunk a nemes szivü emberbarátokhoz: nyujtsák ki kezöket a szegény árvák felé és adományaikkal tegyék örvendetessé nekik szent karácsony ünnepét!

Köszönettel, hálával fogadunk e czélra bármily csekély adományt is s ugy a pénzt-, mint bármi más adományt nyugtázni fogunk.

Az árvák karácsonyfájára szánt kegyes adományokat **alulirottakhoz** kérjük küldeni.

Árvaházunkban a **karácsonyfa-ünnepélyt** f. é. deczember 24-én. csütörtökön, d. u. 3 órakor tartjuk meg az I. ker. Városmajor-utcza 31. sz. a. levő árvaház emeleti termében.

Mély tisztelettel kérjük az árvák nemes szivő jótevőit s a n. é. közönséget, hogy a ka

rácsonyfa-ünnepélyt becses megjelenésökkel az árvák előtt örvendetessé s egyuttal emlékezetessé tenni kegyeskedjék!

Kérésünk teljesitését remélve és várva, kitünő tisztelettel maradunk, Budapesten, 1896. évi november hó 29-én

a Mayer-árvaházi bizottmány nevében:

Kertscher István, főv. biz. tag. másodelnök. I. ker. Gellérthegy-utcza 21. Somlyay József, főv. biz. tag, árvaházi igazgató I. ker. Városmajor-utcza 31. sz.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Márkus József.

A székes-főváros polgármesterének Márkus József, alpolgármestert választotta meg a törvényhatóság. Márkus Józsefben minden képesség meg van arra, hogy uj irányban uj szellemben vezesse a főváros ügyeit és csakugyan magyar szellemben.

Pályáján gyorsan tört előre. Aránylag fiatal korában üll abba a székbe, melybe üllni az országban az első kitüntetések egyike.

Márkus József őt ért kitüntetést nemcsak tehetségének hanem jó modorának és bánásmódjának köszönheti. Érdemekben gazdagodott, de fényes állásában is ugyanaz a jó ember a ki volt. Mindenkivel szépen előzékenyen beszél és megismeri legszerényebb régi barátját is.

A Márkus gyerekek igazi Grachusok. Kiváló tehetségek. Fájdalom a közéletre nézve nagy veszteség, hogy István, Miklos és Elek kik az irodalomban előnyösen szerepeltek, meghaltak. István a politikában az ifju Magyarország egyik legszebb reménye volt s államférfiui talentumokkal volt megáldva ha életben marad ugy ma az ország vezére lehetne.

Márkus József a hirlapirásból lépett a főváros szolgálatába és az erélyss, pontos széles látkörü Rupp Imre vezetésének sokat köszönhet fővárosunk uj polgármestere. Már pályája elején megmutatta, hogy a közigazgatás hivatott munkása és a főváros ügyeit szereti azért lelkeskedik, munkás, pontos, kitartó, felfogásában önálló és azonnal felismeri magát.

Mint szonok örökölte nagybátja. Horváth Boldizsár előadási modorát. Tud lelkesiteni, de mindig higgadt.

Buda érdekeinek jó barátja és átérzi e városrész elhagyottságát. Most több alkalma lesz, hogy Buda érdekében cselekedjék.

Magyerevics Jeremiás.

A jobbak egyik legjobbját, Magyarevits Jeremiás szentendrei szerb püspököt temették el- A kitünő főpapban Buda egyik legnagyobbb polgára és lelkes hazafi veszett el.

Hasznos életét egyházának, hazájának a fővárosnak szentelte. Szerette Budát már épült is a püspöki residentia, de a halál elragadta a budai érdekek lelkes szószólóját. Nem kell arról irni, hogy ki volt Magyerevics Jeremiás? Halála felett kelt részvét mutatja veszteségünk nagyságát. Pótolhatatlan férfiu volt ő. Mintaképe az egyházi nagyoknak és a polgári becsületességnek, hazafiságnak. A nagy férfiu elköltözött az élők sorából. Tettének, érdemeinek emléke örökké él sziveinkben.

Az elhunyt főpap a humanismus és közoktatás terén is maradandó nevet szerzett. Fennkölten gondoskodott és nemes szive mindig megnyilatkozott a nemes ügyekért.

Áldott legyen emléke.

Különfélék.

Pestvármegye közgyülése. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye 1896. november hó 30-án és következő napokon közgyülést tart. Vidékünket érdeklő ügyek a következők: Török-Bálint község ingatlanának eladása. Pilis-Csaba községben a vágódijjak megállapitása. A királyi államépitészeti hivatal jelentése a törökbálint-budapesti utnak a megyei utvonalak hálózatába való felvétele tárgyában. A pilisi alsó járás szolgabirájának jelentése Torbágy község vadászatának bérbeadásáról. A mezőgazdasági bizottság előterjesztése a biai, zsámbéki és töki nyomásos gazdálkodás szabályrendeleteiről. — Napirendre kerül Békásmegyer, Sziget-Monostor, Pilis-Szent-Kereszt, Pilis-Szántó behajthatlanná vált eladó hátralékának leirása, Boros-Jenő, Békás-Megyer, Pilis-Szent-Kereszt, Pomáz és Szent-Endre 1897-iki költségvetése.

— **Jókai a kábelről.** A nemzet koszorus költője is megszólalt a kábel-vasut érdekében. A sodrony-vasutról a „Buda és Vidéke“ irt először. Mi ismertettük azt tüzetesen és legterjedelmesebben. Jókai felszóllalása nagyot lendit a kábel-vasut ügyén. Még népszerübbé tette az eszmét és az ő hangzatos czikke gyorsitja a mi törekvésünket, a kábel-vasut mielőbbi kiépitését.

— **Görgei Arthurnál.** Dr. Závory Sándor urnak Görgei Arthurnál tett látogatását közöljük, a mi reánk nézve azért is érdekes, mert a tábornok többnyire itt Buda vidékén, Visegrádon lakik. Nem teszünk hozzá semmi megjegyzést, mint azt, hogy mint minden tárgyilagos leirásnak, közlésnek ennek is helyet adtunk a nélkül, hogy az olvasó véleményét a mi magyarázatainkkal akarnánk befolyásolni. Dr. Závory Sándor oly illustris személy, hogy a mit ő ir azt megtiszteltetésnek veheti bármily nagy lap szerkesztője is.

— **Esküvő.** Zilzer Hugó Mandl Czecilia kisasszonynyal, Mandl Adolf ismert jóhirü kereskedő hugával kötött házasságot a budai izraelita-templomban. Az ifju párhoz Dr. Goldberg Raphael főrabbi szép beszédet intézett. Nyoszolyólányok voltak: Zilzer Irma, Zilzer Lujza és Kohn Kornélia. Az ifju pár esküvő után nászutra kelt.

— **A sáros Tabán.** A „Buda és Vidéke“ mult számában Tabáni ur kesereg a tabáni sár felett. Ne busuljon van itt Budán elég sár. Ritka utcza az, a melyen járókelők történeti hüséggel ne énekelhetnék, hogy sáros ez az utcza melyen járok. A budai sár lassankint a leghiresebb és tartósabb sár lesz az egész országban.

— **Iskolaszéki választások.** Az iskolaszékek tagjait megválasztották. Üdvözöljük őket. A választások szeszélye ugy hozta magával, hogy több érdemes régi tag kimaradt. Nagyon sajnáljuk p. o. azt, hogy dévai Szőllősy Istvánt nem választották be, ki a krisztinavárosi iskolaszék egyik legbuzgóbb tagja volt és sokat fáradozott a szegény gyermekek érdekében. Az uj iskolaszékek müködésöket megkezdették és megalakulnak.

— **Széchenyi-hid.** Ebeling Károly, a cs. és kir. szabadalmazott dunagőzhajó-társaság kapitánya egy hazafias inditványt tett. A derék kapitány azt inditványozza ugyanis, hogy a lánczhidat nevezzék el gróf Széchenyi István hidnak. Ezt az inditványt el kell fogadni. Gróf Széchenyi István emléke ezt a hálás elismerést megérdemli.

— **Forgó szélben.** Déry Gyula Forgó szélben czim alatt adott ki egy kötet elbeszélést, mely Singer és Wolfnernél 1 frt 50 krajczárért kapható. Déry Gyula élénken tud elbeszélni. Leiró képessége majdnem páratlan. Az elbeszélések szépek és tartalmasak. Gondolat, költészet, lélektani igazság, kellő alakitás és jellemzés, folyékony irály teszik élvezetessé a jól megirt elbeszéléseket. Dérynek irói egyénisége benne van elbeszéléseiben is. Választékos és szellemes. A kötet igazi nyeresége elbeszélő irodalmunknak és csak emelte Déry jó nevét. A keresett elbeszélőnek egy ujabb kötete is sajó alá kerül. A könyvpiaczon a „Forgó szélben“ nagy keletnek örvend. A biralat elismerte és kitüntette a figyelemre méltó és számottevő kötetet.

— **A Lét birálata.** Dr. Frederik Jenő lapunk munkatársa, zugligeti házbirtokos s a magyar bölcselkedők egyik legkitünőbbje második kiadásban lepte meg nagy tudományra, önálló felfogásra való munkájával a tudományos világot. A szervezeti átalakulástan rendszerét uj átdolgozásban adja. Dr. Frederik Jenő a természetvizsgálódás bölcseletét sikerrel müveli és tiszta világos nyelven sikerrel oldja meg az életczél természetszerü megfejtését: „Ha mi lettünk a föld uraivá, áldjuk és dicsőitsük és teljes értelmi erőnkből azt a világi nagy hatalmat, azt az őserőt, mely minket éltető létfeltételei utján elsőrendü két földi kincsével — az emberi sziv rendesen utasitó érzelmivel és az emberi ész rendesen utasitó tehetségével ajándékozott meg . . .

— **Mulatság.** Az I. ker. tabáni „barátság“ asztaltársasága folyó hó 29-én (vasárnap) lánczhid-utczai „Corsó szálloda“ disztermében tombola és galampostával egybekötött tánczmulatságot rendez.

— **Budáért.** Vasut a Gellérthegyre. A tanácz Nozák Ferencz mérnöknek a Szt. Gellérthegyre tervezett hegyi pálya épitési tervet annak idején visszaadta azzal, hogy a pályát ne vizerőre, hanem villamos erőre tervezze. Novák a terveket a legujabb rendszer szerint át is dolgozta. E tervek az előbbiektől abban különböznek hogy a kocsik 24 személy helyett 48 személy befogadására vannak szerkesztve, s önmüködő fékező készülékkel birnak. A tanács a benyujtott épitési terveket véleményezés végett kiadta a mérnöki hivatalnak.

A fővárosi közmunkák tanácsa hivatali czéljaira az I. ker. Döbrentey-tér és Egyháztér sarkán épülő háromemeletes ház bokrétaünnepét megtartották. Az épület szépen föl volt diszitve és a transzparensen a miniszterelnök neve volt olvasható, a ki tudvalevőleg a közmunkák tanácsának is elnöke. Az ünnepen jelen voltak Podmaniczky Frigyes báró a tanács alelnökének vezetésével a közmunkák tanácsa számos tagja és a tisztviselők.

— A régi promontori ut szélesbitése czeljából szükséges területek kisajátitása végett ma délelőtt tartották meg a tárgyalást, Kup Gyula tanácsos elnölése alatt. Az utat 12 ölnyire fogják megszélesiteni s az ehez szükséges területet Röck István abban az árban volt hajlandó átengedni, a melyben ő szerezte, mig Légrády Károly e a bizottság közt az egyezség ezuttal nem sikerült. A többi telektulajdonossal való tárgyalás függőben maradt.

— A budai részek petroleumvilágitása. Ma délelőtt tartották meg a budai külterlek petroleumvilágitásához szükséges petroleum szállitására az árlejtést, Vosits Károly tanácsos elnöklete alatt. Minthogy a beérkezett ajánlatok mind sokkal drágábbak az eddiginél, ugy, hogy 6000 frttal kerülne többe az idén a világitás, a bizottság azt a javaslatot tette, hogy a mérnöki hivatal tegyen számitásokat az az iránt, vajjon nem volna-e jutányosabb a házi kezelés. Esetleg pedig uj árlejtést fognak hirdetni, ez sem rosz, de sokkal jobb volna, ha a gázlámpákat szaporitanánk. A petroleum nem fővárosba való világitás.

— Villamos vasut a Lipótmezőre. A tanács a zugligeti vonalból a Lipótmezőre, illetve a Hüvös-völgybe, az uj népligetbe vezetendő villámos közuti vasut terveit visszaadta a budapesti közuti vaspályatársaságnak, hogy ujabb terveket dolgozzon ki. A társaság most mutatta be az ujonan átdolgozott terveket, melyek alapján a szóban lévő vasutvonal közigazgatási bejárását keri. A tervezett vonal a budapesti közuti vaspálya zugligeti vonalából a hidegkuti és budakeszi utak találkozása előtt ágazik ki, itt átmetszi a hidegkuti utat és az ördögárok s a hidegkuti ut gyalogjárója közötti keskeny mezőn halad a gyalogut szélső fasoratól 3 méter távolságban. Ezután a lipótmezei ut baloldalán haladva szántóföldeken és kerteken át bekanyarodik a Lipótmezőn lévő Csalogány-utczába. Ezen végig haladva 150 méter sugára körivvel magas töltésen balra a Hüvösvölgybe kanyarodik. Folytatólag jobbra kanyarodik a hidegkuti utat másodszor szeli át, leltér ennek baloldalára és a Bátor-hegyen lévő

erdőn át az uj népligethez ér; s ott végződik. A vonal egy vágányu és három kitérője lesz. A vasut villamos erőre lesz berendezve, felső áramvezetéssel. A terveztt utirány részben magánterületek főlhasználását teszi szukségeésé, melyeket a hatóságnak kellene a társaságnak használatra átengedni.

— **Hivatal vizsgálat.** E hó 25, 26 és 27-én tartotta meg Apáthy László kir. táblai biró az I—III. ker. járásbiróságnál a szokott évi rendes vizsgálatot. A 3 napig tartó szigoru vizsgálat után Apáthy László kir. táblai biró megelégedését fejezte ki a talált rend és pontosság felett, mely első sorban a bíróság vezetője Litvay Mátyás kir. táblai biró és a mellette működő birák érdelme. Sok ilyen bíróságot az országnak.

— **Mükedvelői előadás Pomázon.** Folyó hó 26-án (csütörtök) este 7 órakor — Rábel vendéglőjében érdekes mükedvelői előadás volt 1 korona belépti dijjal. A befolyt összeget a pomázi szegénysorsu iskolás gyermekek tankönyvekkel leendő ellátására forditották. Müsor: I. Juczi és Amanda, II. Az amerikai nő. III. Élő képek görög tűz mellett. Szereplők: Tregele Gizike, Bözsike és Tekla, Osztroluczky Mariska, Rabel Margit, Kovács Aranka és Irénke, Horváth Erzsike, Mariska és Tonika kisasszonyok és Párdi úr a budapesti vigszinház I-sö rendü tagja. A mükedvelő szerplőket a szép közönség sürü tapsal tüntette ki.

— **A magy. kir. államvasutak** igazgatóságtól vett értesités szerint f. évi deczember hó 1-től kezdve Budapest k. p. u. és Budafok között mindkét irányban egy-egy uj helyi vonat fog közlekedni. Az uj helyi vonat Budapestről d. e. 10 óra 30 pkor fog indulni és Budafokra d. e. 11 óra 15 pkor érkezik. Budafokrol pedig d. e. 11 óra 30 pkor fog indulni és Bpestre d. u. 12 óra 20 pkor érkezik.

— **Egyházi zene.** F. é. deczember hó 8-án a Buda viziárosi sz. Anna templomban reggeli 10 órakor a budai m. kir. paegdagogium növendékeiből alakult egyházi férfidalkar által előadásra kerül: Hofmann Victor tanár és egyházi karnagy férfi dalkarra irott nagy miséje. A szerző által componált betéteket éneklik Sóváry és Somogyi urak, kiket a szerző személyesen kisér az orgonán. — A nagy misét Dömötör Gedeon plebános pontificálja.

Tájékoztató.

— **Kanizsai sör.** Kleinhackel utódja, Galambos nagykanizsai sört mér. A közönség nagyon megszerette ezt az izletes és jó sört, mely versenyképes kellemetes ital. Galambos jó konyhája és jó borai ugyszintén a jeles nagykanizsai sör a Sörkocsi régi jó nevét megerősitik.

— **Grünwald Samu** várbeli és krisztinavárosi jó hirü kereskedő ismét kellemes meglepetést szerzett vevőinek. A legfinomabb, kitünő minőségü, valódi selyem paplanok daraját 8 frtért adja. Ajáljuk egyébként olvasóink figyemébe nevezett czég mai hirdetését.

— **Kérelem.** Felkérjük olvasóinkat miszerint, ha lapunkat bármi okból nem kapnák meg, sziveskedjenek egy levelező lapon kiadóhivatalunknál I., Városmajor-utcza 28. reklamálni.

— **Karácsonyra.** A gödöllei pinczeegylet kitünő borai palaczkokban Gajzler Béla üzleteiben kaphatók.

— **Disznótór.** Gürsch Ferencz vendéglőjében a „Politischer Grajzler"-nél csürtökön házi disznótór lesz. Zene.

— **Karácsonyi** sütemények kaphatók finom és izletes kiállitásban Hartman Istvánnál János-utcza, Rösler Károlynál pályautcza, Löwenstein Antalnál Attila-utcza, Fischernél Krisztina-utcza és Ruszwurm Vilmosnál a várban.

Karácsonyra és ujévre ajánljuk Stowasser János hangszergyáros csász. és királyi udvari és hadseregszállitó kitünő gyártmányait. Budapest, Lánczhid-utcza 5.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Nősülni óhajt egy 26 éves keresztény gépész kinek állandó foglalkozása van. Némi hozományt igényél. Ajánlatok »Discrét« czimen a kiadóhivatalba kérünk. 508

Szájviz. Milleniumi ártalmatlan szájvizkapható. Egészséges. A kellemetlen szájizt eltávolitja. Ismét eladóknak kedvezmény. Többet a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 500

Budán 25—50.000 □ telek megvétetik. Ajánlatok »Telep« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Eladó. A Balaton mellett 55 hold fenyö erdő, viz és halászati joggal, egy darab Balatonnal 55.000 forintért eladó. Bővebben a kiadóhivatal. 489

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Thea A téli estékre jó theát tud a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 511

Utmutatás. Vétel, eladás, bérlet, hatósági ügyek és mindenütt utánjárás Gyors értesités. Levelek 2 ötkrajczáros bélyeggel »Bizalom« czimen intézendők a kiadóhivatalba. 512

Szindarab. Mükedvelőknek alkalmas szindarabok, egy fölvonásosak eladók. Leveleket kérek »Szindarab« czimen. 514

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Házat keresek. Villaszerü házat veszek a VII-ik kerületben a városligeti közelében 6—7 szobával, kertel és még egy külön kis lakással. Czimem a kiadóhivatal adja. 499

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Összekötő híd tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételve kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézzentők. 484

Vizsga. Tapasztalt tanár tanulmányaikban elmaradott növendékeket polgári és gymnáziumi tantárgyakból vizsgára készit. Kitünő rendszer. Czim a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 503

Eladó birtok. Pestmegyében nagyobb birtok eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban. 504

Karácsonyra. Karácsonyi bevasárlásra ajánljuk budai czégeinket. Karácsonyi czikkek terjesztésére legalkalmasabb a Buda és Vidékében a hirdetés, annál is inkább, mert sok ezer példányban küldjük szét deczember hó folyamán. 509

Méz. Karácsonyra jó és olcsó méz kapható. Czim a kiadóhivatalban. 510

Házat és telkeket keresek Budafokon. Leveleket válaszbélyeggel Budafok czimen, a kiadóhivatal továbbit. 512

Bajusz pedrő. Kitünő bajusz pedrő, mely a bajuszt jól formálja és egyuttal ápoló szer kapható. Hol? Megmondja a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 513

Bőrönd. Eladó utazó böröndöt keresek. Bővebben a kiadóhivatal. 515

Ki tudja? Egy szeszélyes nönek udvarlok, a ki tudja a szeszély ellenszerét az irjon Szeszély czimen. 516

Rókuszhegyen (törökvész dülő) szép fekvésü telken 1496 □-öl területü, mindkét végén út, télen-nyáron lakó szomszédokkal közvetlen határos, egyik felén szép fejlödés s igen szép kilátással eladó. Ára négyszögölenként 4 frt 50 kr. 417

Legszebb karácsonyi ajándék gyermekeinknek egy életbiztositási kötvény. Kitünő alapon és kombinátióval kell azt kötni. A »Buda és Vidéke« kiadóhivatala többet mond. 519

Szobrászati és épitési diszitési munkát elvállal egy jó szobrászczég. Cim a kiadóhivatalban. 507

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell touristа-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendok, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmanykarok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Hirdetések.

Fukács János

vendéglője

a „Zöld fához"

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény sarfőzdéből.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

legtisztább gyógyvas savanyuvize

Womasta József

kárpitos-mester

Budapest, I. ker., Szent-János-utcza 9.

Ajánlja magát mindennemü szakmájába vágó munkák elkészitésére. Elvállal uj megrendeléseket, továbbá mindennemü öreg butorok, ugymint **garniturák, ottománok, divánok** feldolgozását és behuzását.

Szalmazsákok, madraczok (ruggony madracz) ujonnan avagy feldolgozva.

Paplanok készitését. Diszitéseket, helyben és vidéken. Megrendelések és javitások elfogadtatnak és olcsó ár mellett gyorsan elkészittetnek.

Tisztitott baromfit és malaczot

postán utánvéttellel küldök és pedig:

Pulyka, liba, csibe, récze kilónként 60 krért.

Malacz kilója 75 krért.

Tisztelettel

Brecko Ferencz
Dvor-Podova (Kroatien.)

Budapesti takarékpénztár
és
orsz. zálogkölcsön részvénytársaság.

Pénzelőlegeket

arany, ezüstre, ékszerekre, ingóságokra és árukra

a **legjutányosabb** feltételek mellett adnak

zálogintézeteink:

IV., Károly-körut 18. szám
IV., Zsibárus-utcza
(a főpostával szemben).
VII., Király-utcza 57. szám
VIII., József-körut 2. szám
(a kerepesti-ut sarkán).

Vidéki megbizások pontosan elintéztetnek.

VENDÉGLŐ
a
„Sörkocsihoz"
II., Öntőház-u. 1.

a lánczhid és hajóállomás közvetlen közelében.

Vendégszobák egyes személyek és nagyobb társaságoknak, elegánsan berendezve, igen jutányos árakon. Kitünő konyha, hamisitatlan italok, figyelmes kiszolgálás, nagyon mérsékelt árakon.

Kanizsai sör.

Számos látogatást kér teljes tisztelettel

Galambos U.
vendéglős.

Karácsonyra!

Stowasser J.

hangszergyáros.

czászár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, szabályozott ariston, poliphon, intona, phönix gyári árakon kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál

Budapest IV., Károly-körut 18.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy f. é. **május hó 1-én** fióküzletet nyitottam a **Zugligetben** a „Fáczán" vendéglő kerti helyiségeben. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen lesz kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.
137218—96. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. evben illetőleg 1899. év végéig a III. osztályú személy kocsikban és ajtók elé való sásgyékényekből felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamenynyi hazai kereskedelmi és ipar kamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A V.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi deczember hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el:

»Ajánlat 137218/96 számhoz.«

Bánatpénzül az ajánlott árú értékének 5 %-ka legkésőbb 1896. évi deczember hó 9-ig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő

Később benyujtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartás mellett állittatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896 október hóban.

Az igazgatóság.

NÉMETH KAROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE
(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.
(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését**, különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben**

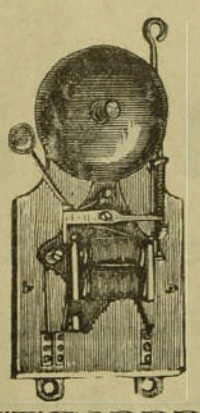
Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43	kr.
Koczka-czukor	1 »	—.44	»
Mocca-kávé	1 »	2.20	»
Aranyjáva kávé	1 »	2.20	»
Gyöngy-kávé	1 kg.	2.10 és 2.20	»
Ceylon-kávé	1 »	2.10 és 2.20	»
Cuba-kávé	1 »	2. és 2.20	»
Santos-kávé	1 kg	1.70	»
Rizsa		18, 22, 26, 32	»
Szalámi, kitünő gyártmány	1 kg.	1.80	»
Buza-dara	1 «	—.16	»
Császárolaj	1 Lt.	—.30	»
Petroleum	1 »	17 és 18	»
Denaturált Spiritus	1 »	28 és 30	»
Stearin-gyertya	1 csomag	34, 36, 40	»
Ürgyertya	1 »	—.45	»

Kitünő minőségü törmelék tea 1 dk. 5 kr.

Sardinia, hering, sardella.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü 1/2 és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.

Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.

Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.

Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Gracziosa esernyő 1 frt 60 kr.-tól feljebb.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Mélyen leszállitott árak!

Dupla széles Loden ruhakelme	24 kr.
„ „ divatos „	38 „
120 ctm. angol cheviot	75 „
„ „ finom „	95 „
„ „ Női posztó	75 „
Cásán	65 és 80 „
Barchet jó mosható	22 „
Divat szinekben	25 „
Alkalmi vétel franczia barchetek eddig 50 most	38 „
Különlegesség nehéz piquet barchet kiváló szép mintákban . . . eddig 70 most	50 „
Cretton	19 „

Alsó ruházat.

Férfi alsó ing és nadrág
70-től feljebb

Jaeger ing és nadnág
1 frtól 3.50-ig
Futó szőnyeg
27-től 2.50-ig
Surah selyem
70 kr.
Bengalin selyem
80 kr.
Bársony minden szinben
75 kr.
Fourlard minden szinben
12 kr.
Franczia atlasz szatén
25 kr.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1|a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Haypole Soap angol festő szappan.

Elsőföldi és valódi orosz sárcsipő.

Selyem kendő 75 kr.-tól 5 frt 50 kr.-ig.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 49. sz. (Szt.-András hava.) Vasárnap, deczember 9.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület tagjaihoz.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági és társadalmi hetilap, megjelenik minden vasarnap ket nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdélyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Városmajor-utcza 28 szám) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félève 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam E heti lapot melegen ajanljuk a „Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmébe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben elömozditja Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk működésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyebeu tesz Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel működik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetesében egyesületünknek segédkezet nyujtson Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni szíveskedjenek.

A magyar egyesület.

Buda és vidéke a kiállitáson.

Az 1896-iki ezredéves kiállitás közleményeinek 32-ik száma tartalmazza: Az 1896-iki ezredéves országos kiállitás jury-tanácsának javaslata alapján a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által adományozott állami érmek hivatalos sorozatát.

A történelmi főcsoport kitüntetéseit. Az 1896-iki ezredéves országos kiállitás jury-tanácsa által megitélt kiállitási kitüntetések hivatalos jegyzékét. Az időleges kiállitások kitüntetéseit.

A sok ezer név között igyekeztünk Buda és vidéke kiállitóit ugyszintén előfizetőink és hirdetőinket kiszemelni és azok jegyzékének közlését a Buda és Vidékében ezennel megkezdjük.

A mit az egyes kiállitókról tudtunk azt megirtuk. A kép, mely Buda és vidékének iparát, kereskedelmét, gazdaságát és társadalmi müveltségét mutatja, csak ugy volna hü, ha minden egyes kiállitó azt röviden megirta volna. Erre kérjük őket.

Először a Buda és vidéke kiállitóit közöljük azután azokat, kik mint Buda és vidéke érdekeinek barátjai lapunkat támogatják és annak barátai.

Büszkék vagyunk arra, hogy a mit bármely szakban Buda és vidéke kiállitott az feltünt és igazolta azt, hogy a mi iparunk, kereskedelmünk, társadalmi é etünk eléggé fejlődött.

Természetesen, ha a kiállitást ott rendezik a hol erre maga a természet és czélszerüség jelelt ki helyet a Lágymányoson ugy Buda és vidékének haladása jobban kidomborodik. Nem mondunk le arról a reményünkről, hogy mielőbb lesz legalább egy részletes és időleges kiállitásunk Budán. Talán magok a kiállitók egyesülhetnek erre, hogy egy csoportban láthassuk azt, a mit kiállitottak . . .

Kérjük azokat, kiket kifelejtettünk, kiket a jury mellőzött, hogy lapunk utján jelentkezzenek. A „Buda és Vidéke“ programmja Buda és vidékének emelése, boldogulása. Haladjunk együtt egyért, egymásért.

Az eredmény csak buzditó példa legyen, biztos önérzettel igyekezzen ki-

A „BUDA és VIDEKE“ TÁRCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (19)

(Folytatás.)

Ha nem szerzett is, de megtakaritotta ősi vagyonát. Teher nélkül adta át fiának.

Rencsi Barna eléggé megtartotta. Vigan, könyelmüen élt. Parancsolt. Nem követte a magyar nemesség szokásait. Elleste ezt a szenvedélyt azoktól, kik elfordultak őseik szokásától- A pazarlás csak kölcsönzött és nem öröklött. Sok volt a nemességnél az erény és kevés a bün. Ha az utódok elfajultak, arról nem tehetnek az ősök. Rencsi Barna nem ütöit sem apjára, sem nagyapjára. Takarékos emberek voltak. Garast-garas mellé rakva szaporitották ősi vagyonukat. Barnát, anyja kivánságára, a Teréziánumban nevelték. Itt leste el a nagyurhatnámságot. Az ősi vagyon megrendült, el kellett adni. Apósa vette át ügyei rendezését és kibérelte neki ezt a birtokot Rábolcson. Az életfentartás ösztöne visszaadta neki ősei jó gondolkodását és nemcsak gazda, hanem korunk egy uj tipusa. nemzetgazda, földbirtokos vált belőle. Már ő spekulált, még a börzén is játszott határidő- üzletre.

Fűből-fából pénzt vert. A mit elharácsolt, azt lázas sietséggel igyekezett visszaszerezni. Néha szerencsésen, néha szerencsétlenül üzérkedett. Szorgalmasan olvasta, nagy képpel tárgyalta a lapok közgazdasági rovatát, sőt néha maga is irt egy-egy szemlélődést a közgazdaság talajáról.

Titokban mindig részvénytársaságról álmodott, majd haltenyésztést, baromfi-hizlalót, czukor- vagy szeszgyárat akart alapitani.

Ácszugi tervét megkedvelte. A koczkázat kevés, a siker valószinü. Hiszen napjaiban a legtöbb kamatot a humanizmus hozza. A czél az emberszeretet, eszkösz az önzés. Ha kifogások volnának, jótékony adakozások elmossák a kifogásokat. A lélekszanatórium nagy eszme, benne van Rábolcs jövője.

Szanatórium-eszmével aludt el, azzal ébredett. Ez oly terv, miből ügyes ember aranyat ás. Vágyott megismerkedni Demeterrel és nagyon megörült, mikor az inas őt bejelentette.

Maga ment elébe.

— Nagyon örülök.

— Részemről!

— Rég vágytam megismerni.

— Én is óhajtottam.

— Tessék ide a szalónba. Azonnal bemutatom a feleségemnek.

— Lekötelez vele.

— János, kérd a nagyságos asszonyt. Hogy tetszik Rábolcs? Azt hiszem, alkalmas tervéhez.

— Magam is erről vagyok meggyőződve. A részvéttől függ minden.

— Az meglesz.

— Gondolja?

— Meg vagyok róla győződve. Ma a részvénytársulatoknak biztos a talaja. Jó papirosokat szivesen veszünk. Az apósom is beugrik.

— Meglátjuk, mi lesz belőle.

— Nagyszerü. Igen nagyszerü dolog.

— Adja az Isten. Én lerovom kötelességemet az emberiséggel szemben.

Időközben megérkezett a nagyságos asszony. Teljes toállettben. Ő is értett a pénzügyekhez. Minden alkalmat megragadott arra, hogy ezt elárulja. Valóságos sportszendvedelyt árult el. Nagyszerü dolog: egy részvénytársaság, mely szalónjában alakul! Mit ér a világ minden hóditása a pénzügyi eredményekhez képest. A pénz, ez az alapja mindennek. A legnagyobb hazafi az, a ki legtöbbet nyer. A régiek csatáztak, mi bankot alapitunk. Ez csak olyan hazafiság, mint a törökverés. Az a részvénytársaságot alakitó láz, mely az egész világot elfoglalja, ez a titkos ösztön meg volt Rábolcson is.

A pénz illata kábitott a kis faluban is. Hol nincs ma egy részvénytársaság? Miért ne legyen Rábolcson is? Holmi jótékonyegyletek, tüzoltóegyletek, stb. lejárták magukat. Ma már pénz, ez a jelszó. Ennek csengése a dallam, a dajkadal, mi mellett a gyermek aluszik.

Ha igy halad, a gyermekek nem katonásdit, hanem részvenyesdit játszanak. A pénz, a pénzszerzés vágya tombol minden felé. A nők csak oly őrülettel vesznek részt abban, mint a férfiak. Pár év és a jótékony nőegyletek helyét különféle szövetekezetek váltják fel.

Ma már vannak nők, kik először sem nem a hymen-hireket, sem nem a törvényszéki tudósitást, de előbb a börzét olvassák a lapokban. Főrangu nők szobáiba mint valami titkos imádók osonnak be a börzeágensek. Nem szerelmes leveleket rejtegetnek annyira, mint elszámolásokat. Ne higye senki, hogy ez nagyitás.

(Folyt. köv.)

ki azon, hogy Buda és vidéke virágozzék, legyen az magyar nyelvben és szellemben és öszpontositsa Dunántul kereskedelmét, iparát, közgazdaságát és közmüvelődését, melyért a „Buda és Vidéke“ annyit küzd.

Budánk és vidéke igazán örülhet a felett, hogy a kiállitáson ilyen szép sikereket arattak kiállitóink.

Legyen ez tanuság a jövőre nézve és fejlessze magát minden iparos és kereskedő, hogy teljesen elláthassák a közönséget. Vetkőzzék le hibáikat, erősitsék erényeiket, hogy a közönség egészen hozzászokjék, hogy szükségleteit itt szerezze be.

Ismertessék meg magukat a „Buda és Vidéke“ utján, mely lap elismeri az előnyöket, de nem kendőzi a hibákat.

A kiállitás kitüntetései itt következnek:

Állami érmet kaptak aranyban:

Goldberger S. és fiai jó nevü és külföldre is versenyképes kékfestő-gyára Ó-Budán.

Stowasser János hangszergyáros cs. és királyi udvari közös hadseregbeli és honvédségi szállitó. Az ő kitünő tárgyai általános tetszésben részesültek. A király is elismerését fejezte ki keresett hangszerei felett.

Gróf Karácsonyi Jenő főuraink között ez a kitünő gazda, kinek mintagazdálkodása valóban követésre méltó példa.

Haggenmacher Henrik sörfőzdéje Budafok. A Haggenmacher-féle ser meg is érdemelte a kitüntetést, mert mindinkább tért hódit s a legmagasabb körökben is terjed.

Állami érmet kaptak ezüstben:

Dietzl József, kinek a Gellérthegyen szép és okszerüen müvelt szőllei vannak s ki jelentékeny külföldön is hires borkereskedő. Mint gyümölcstenyésztő az egész világon ismeretes és különösen őszi baraczk fajtái csodálatra méltó remekek.

François Lajos pezsgőgyáros, Budafok, jó pezsgőiért. A pezsgőt ő felsége is megizlelte, a minek emlékére a lelkes François jótékony alapitványokat tett.

Kulicska Antal villany-óra készitő. A hires Kulicska-féle órák és villanyórák messze földön el vannak terjedve. Az államvasutak pompás villany-óráját is ez a kitünő óramüvész készitette.

Muschinek János iparos jeles borászati czikkeiért, melyek közkedveltségüek.

A történelmi főcsoport kitüntetései.

Milleniumi nagy érmet kapott a kiállitás körül szerzett kiváló érdeme felemlitésével.

Az esztergomi főegyház kincstára, ami maga egy egész történelem.

Milleniumi nagy érmet:

Császka György kalocsai érsek, világra szóló mükincseiért.

Budavári kir. palotai Zsigmondkápolna lélekemelő történeti tárgyaiért.

Kiállitási érmet:

Budapesti polgári lövészegylet. Kortörténetünkben maradandó az a hely, mit magának mindenféle téren a társadalmunkban vezérszerepet játszó polgári lövészegylet kivivott. A közügyeinkben előljáró egylet emlékei egy szép galeriát képeznek s érdemesek a megtekintésre. Annak idején tüzetesen ismertettük a kitüntetett tárgyakat.

Emich Gusztáv, a lipótmezei nyaralók egyik legrégebbike, müizlését minden téren bebizonyitotta. Tudományos alapi legjobb tudós gyüjtőink egyike.

Elismerő oklevelet kaptak:

Esztergomi főkáptalani levéltár.

Esztergomi herczegprimási levéltár. Mind a kettőben nem csak az egyháztörténelemre, de a történelemre vonatkozó nagybecsü okmányok vannak.

Féry Nárcziszné és Féry Auróra urhölgyek.

Dr. Fridrich Jenő egy valódi damaskusi pengéért, mely az egész világon unikum. A pengét bölcsészeti irodalmunknak ez az egyik első rangu müvelője a fővárosi muzeumnak ajándékozta.

Görgei Arthur Visegrád.
Lányi Ernő.
Lányi Ernőné.
Gróf Majláth József.
Ó-budai Chevra-Kadischa.
Ó-budai izraelita hitközség.
Perczel Dezső Budapest.
Pestvármegye közönsége.
Reich Zoltánné.
Rohonczy György.
Dr. Szendrei János.
Szendrei Jánosné.
Szendrei Margit.
Báró Szentkereszty Béláné.
Szijártó Zsigmond.
Gróf Tisza Lajos Nagy-Kovácsi.

Közreműködői érmet kaptak:

Dr. Csánki Dezső országos levéltárnok, csoport előadó.

Cserny Lajos m. királyi honvéd-főhadnagy.

Gromon Dezső államtitkár.

Huber Antal honvéd-százados.

Dr. Pauler Gyula főlevéltárnok.

Gróf Széchenyi Béla a történelmi főcsoport elnöke.

Dr. Szendrei János csoport előadó.

(Folyt. köv.)

Emlékirat Kelenföld jövője felől.

A nagyvárosok közegészségügyi viszonyainak tanulmányozása végett ismételve utazásokat tettem Angolország és Skóciában, még pedig főkép oly czélból, hogy az ott nyert tapasztalatokat hazám javára hasznosan értékesithessem és azokat a hazai viszonyokhoz mérve megfelelőleg alkalmazhassam.

Hazajövetelemkor Budapestre és igy Kelenföldre nézve is, egy hatósági tervet találtam kidolgozva és helybenhagyva. A mi oly városrészt illeti, őszintén meg kell vallanom, hogy részemről oly szabályozási terv megoldását nem tartom czélszerünek, és a szerencsés megoldást egyedül az angol modor szerint tartom lehetőnek.

Bátor leszek e felől következőket előadni:

Egy új városrész alkotásának főczélja: egészséges és olcsó lakásokat előállitani, hogy ez által a halandósági százalék lehetőleg leszállitassék és a középosztály magának saját hajlékot szerezhessen, mi úgy nemzetgazdasági, mint morális szempontból nagyon üdvös.

Ezen czél eléréséhez szügséges:

1. zárt udvarok betiltása,
2. sötét szobák mellőzése,
3. sötét lépcsők és sötét folyósok betiltása,
4. sötét árnyékszékek mellőzése és követelése annak, hogy azok ablakai a szabadba nyiljanak,
5. jó kerti levegő,
6. lakások előállitása egészséges levegővel, melyek télen-nyáron egyaránt kellemesek, a fütőanyag lehető megtakaritásával;
7. magasabb mint kétemeletes házak kizárása és csak kivételesen legyen megengedhető háromemeletes házak épitése;
8. lehető jó közlekedés a bel- és külvárosok és a villatelepek között.

Nem hagyhatom ez alkalommal emlités nélkül, hogy a mi épitési törvényeink az épitkezést nagyon megdrágitják, mivel kisebb lakóházakra ugyanazon feltételeket követelik, mint nagy lakházakra sok lakóval. Ennélfogva, ha mi olcsóbb házakat akarnánk épiteni, kisebb családi és munkáslakásokkal és igy olcsóbb házbérrel, határozottan szükséges volna, hogy külön épitési törvények is létesittessenek oly könnyebbségekkel, melyek az épület szilárdságát és tűzbiztonságát nem koczkáztatják, legalább a III. övezettől kezdve, és még sem követelnének tényleg fölösleges túlkiadásokat.

Midőn oly rövid bevezetést szerencsém volt előadni, bátor leszek Kelenföldre vonatkozólag egy általam készitett tervet bemutatni, az abban foglalt részleteket megmagyarázni s a hatósági tervtől való eltéréseket vázolni.

A hatósági tervben az utczák, illetőleg házcsoportok nagy részben ferde, sőt sokszor nagyon hegyes szögletben vannak beosztva; ez megnehezíti az azokon emelendő házak czélszerű tervezését. E beosztással szemben tervemben a meglevő főközlekedési utakat respectáltam, de igyekeztem lehetőleg egyenszögű házcsoportokat tervezni, s csak ott, hol ez léthesithető nem volt, az egyenszögtől eltérni, úgy hogy a házak elhelyezése, tervezése és beosztása mindenkor a legczélszerűbb módon eszközölhető.

A hatósági tervben továbbá a Dunától nyert, a mai napig is viz alatt álló területen, házcsoportok vannak tervezve Én ezen berendezést nem tartom czélszerűnek, először a költség szempontjából de különösen egészségügyi szempontból.

Szükséges volna ugyanis ezen nagy területek feltöltéséhez a hatósági terv szerint, még pedig a vasuti összekötő hid felett fekvő részen körülbelől 6.330,000 köbméter a hid alatt fekvő részen 2.845,000 köbméter igy tehát összesen 9.175,000 köbméter vagyis kerekszámban 9.200,000 köbméter föld, hogy azon sik terület létesüljön és házakat lehessen reá épiteni, melyek nem lenének veszélyeztetve az árviz által.

Miután egy ily feltöltés előállitása (mely szükséges, hogy egészséges anyagból legyen) köbméterenként 1 frtba kerülne, igy a feltöltés belekerülhet 9—10 millió frtba. Honnan lehetséges ezen óriási menyiségű anyagot beszerezni, mennyi idő kell, hogy ezen feltöltés oly annyira megülepedjen, hogy házakat lehessen reá épiteni, a nélkül, hogy azok veszélyeztetve ne legyenek, hogy le ne szálljanak, sőt az épületek esetleges összeomlása lehetetlen legyen? Ki volna hivatva ezen munkát keresztülvinni és kinek kellene fedezni ezen költségeket?

Én a hajózási társulatok részére a vasuti összekötő hid alatt egy telepet terveztem rakodópartokkal (dockokkal) és téli kikötővel, melynek szükséges előállitása Budapesten csak idő kérdése.

A rakodópartok feltöltéséhez szükséges anyag a magasabban fekvő részből volna nyerhető, mig az ott felesleges és a viz alatt álló területről a vizmélység és alapozás végett kiemelt anyag az általam az összekötő hid felett tervezett parkterületek feltöltéséhez használható.

As igy nyert anyag kitenne körülbelől 1.800,000 köbmétert, mely a park feltöltéséhez teljesen fölhasználható. Továbbá a vasuti összekötő hid felett tervezett parkterülethez nem szükséges oly magas feltöltés, mint az épületek felállitásához: azonkivül hagyok tavakat és vizfolyásokat a parkban, miáltal szintén 900,000 vagy egy millió köbméter feltöltést megtakaritathatok, és igy a számadás következőleg alakulna:

Parkfeltöltés körülbelől 3.800,000 köbméter ebből levonva a kikötőkből nyert anyagot

1.800,000 köbméter levonva a tavakat és vizfolyásokat 1.000,000 köbméter marad összesen 1.000,000 köbméter, egy millió köbméter anyagszükséglet.

És ezután az universitás és kórház épitése, valamint a magánépitkezés folytán az anyagszükséglet lényegesen leszállna és olcsóvá lenne; és ha az állam és a főváros a parkot egyszersmind mint füvész- és faiskola-kertet is berendezné, abban a helyzetben lennének, hogy aránylag csekély költséggel ezt létesithetnék.

Hasonlóan nem tartom czélszerűnek a hatósági tervben a budaoldali vágóhid elhelyezését; ugyanis azon a vidéken a budai oldalon a legszebb városrész fejlődhetik és egy ily telep telállitása ilyen helyen, a város közepén, már közegészségi szempontból sem ajánlatos.

Ennélfogva én oly telepet a déli kikötő végén a dunapartra helyeztem el, hol a kellő mennyiségü viz könnyen kapható és a csatornázás semmi nehézséget nem okoz, s ez úgy a folyó oldaláról, mint a szárazföldi oldalról hajó és vasut által könnyen hozzáférhetővé tehető.

A gyógyforrások kibővitésére a hatósági terv alig fordit figyelmet, mig én ezt nagyon fontosnak tartom a főváros érdekében és saját tervemben igyekeztem annak kiterjedésére lehetőleg figyelemmel lenni.

Az Országos Szőlőiskola és az Országos Gazdagsági Egyesület vinczellér-képezdéje a hatósági tervben részben megmaradnának, részben felosztatnának; ezeket az intézeteket részemről oly fontosnak tartom, hogy tervemben inkább ezek kibővitésére és fejlesztésére voltam figyelemmel; e tekintetben az intézet vezetősége adhatná a legalaposabb véleményt.

Miután a hatósági tervvel szemben tervem főbb elveit és eltéréseit előadtam, bátor leszek most tervem részleteire áttérni, a mint abban az egyes tárgyak sorrendben számokkal jelölve vannak.

1. A millenniumi emlékmű-épület, mely a történeti hirű nagy emberek szobrainak és ereklyéinek elhelyezésére volna hivatva, a Gellérthegy legkiválóbb pontjára van tervezve; ez nemcsak hazánkfiai, de a külföldi látogatókra is vonzó erővel birna, ugy mint a Westminstertemplom Londonban, az Invalidusok temploma Párisban vagy a Walhalla Regensburgban.

2. Az egyetem, mely a tudománynak székhelye és fénypontja, a Gellérthegy déli csekélyebb lejtővel biró oldalára van tervezve, főhomlokzata keletnek feküdnék és ennek fekvése ép oly gyönyörű lenne, mint a glasgowi egyetemé. Az épület szép parkban lenne, hol egyszersmind kellő testedző gyakorlatokra szolgáló terekről lehetne gondoskodni a tanulók részére. Az azon a környéken fenálló épületek mind használhatók lennének az egyetemen alkalmazott személyek részére. ép ugy más szükséges helyiségek czéljaira. Közel az egyetemhez jönne.

(Vége köv.)

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

Munkatársaink.

Év vége felé a jó gazda számadást tart magával és a házanépével. Egy lap házanépét, családját előfizetőin, hirdetőin kivül barátai és munkatársai alkotják.

Itt is ezen a helyen megköszönjük az ő szivességöket és kérjük, hogy a „Buda és Vidéke“ hasábjait minél többször keressék fel.

Lelkes kis tábor a mi munkatársaink tábora, névvel és név nélkül müködnek közre és ezzel megkönnyitik a szerkesztő munkáját és biztositják a lap terjedését.

A tábor nem fogy hanem szaporodik, a mi azt mutatja, hogy a „Buda és Vidéke“ mindinkább kedveltebb a buda-vidéki közönség körében.

Szivesen közlünk kisebb vagy hosszabb közleményeket és pedig a családi, egyházi, közigazgatási, közmüvelődési, közgazdasági és társadalmi élet köréből.

E helyen leginkább „Ismerőseink“ rovatára hivjuk fel munkatársaink és olvasóink figyelmét gazdagitsák e rovatot akár egyesek akár csoportok leirásával.

Mai rovatunk betöltéséül közöljük ez évben a legszorgalmasabb munkatársaink névsorát:

Takács Pál, Berecz Károly, Rákos István, Dr. Barthos Andor, Häffler István, Navarra József, Dr. König Gusztáv, Kranz Alajos, Dévai Szőllősy István, Dr. Stipanits Elek, Sándy Gyula, Dalmady Győző, François Lajos, Daniely György, Büttel János, Henszler László, Aradi Antal, Hollósy Rezső, Dr. Fellegi Viktor, Erdélyi Mikes Róza, Krecsányi Ignácz, Tábori Dezső, Berczik István, Thewrewk Árpád, Takács István, Valnicsek Béla, Schmall Lajos, Lakner János. Farkas József, Papp István, Dr. Nemes Antal, Somlyay József, Hajós Mihály, Verhovay Lajos, Kovács Lajos, Koncsek Lajos. Dr. Samu Pál, Eperjessy István, Dr. Illésy János, Szokolay Kornél, Ruttner József, Bellobraidits Lipót, Zetter Ágoston, Dr. Németh Imre, Willinger Ferencz, Pivár Ignácz, Dr. Kollár Lajos, budavári Országh Sándor, Taksonyi József, Zsedényi H. Aladár, Csillagh Benő, Szombathy Kálmán, Tarczai György, Királyi Pál, Dr. Kis Áron, Czike Imre, Dr. Gőőz József, Chalupka Rezső, Zarándy A. Gáspár, Nyirák Gyula, Sibreich Károly, Dr. Závori Sándor, Frecskay János, Rogulya Dezső, Svoboda Ferencz, Hoppe Rezső, Gálffy István és sok mások.

A fiuk hadseregének kézikönyve.

Tisztek használatára összeállitotta Smith A. W. a hadsereg titkára. Ismerteti **Sibreich Károly**.

(Folytatás.)

Ezek kartonra lesznek nyomtatva és berámázásra vannak készitve, ennek ára 3d= 15 kr. darabja. Kapitányoknak kik ily nyomtatványokat kivánnak, először a főszálláshoz kell fordulniok a nyomtatványiv egy példányáért, melyre reá kell irniok a fiu nevét, korát, szolgálati éveit kinek részére az elbocsájtási iv kéretik, ily módon lesz gondoskodva egy állandó kimutatásról valamenynyi elbocsájtott fiuról a ki elbocsájtási ivet kapot.

Általános jegyzetek.

Zavarok elkerülése. Zavarok elkerülése végett meg kell jegyezni, hogy e kifejezés fiuk-hadserege az egész mozgalomra vonatkozik, ennélfogva gondoskodni kell arról, hogy a két fogalom század és hadsereg össze ne tévesztesség.

A század neve. Gondoskodni kell arról a fiuk az ő századjokról annak megnevezése szerint beszéljenek, például I-ső londoni század, első edinburgi század, első Balfasti század, hogy ezen használt szóba magukat begyakorolják. Ez egyik alapja az „Esprict de Corps“ csapat szellemnek.

A tisztek és fiuk megszólitása. Levelezési alkalmakkor a fiuk hadsereg tisztjei nem kell hogy rangjuk szerint neveztessenek, kivéve a fiuk által. A fiuknak szóló levelek mindég rangjuk szerint czimeztessék például: őrmester ez és ez közlegény ez és ez mert fiatal ur egy magasabb társadalmi állást követel mint a melyben a mi fiaink mozognak, mig az ur elnevezés egy 12 éves fiunak láthatólag nevetséges.

A fiuk ismerete. Feladatul kell tüzni, minden egyes fiut az ő neve szerint ismerni.

Osztály estélyi mulatságok. Ha a körülmények engedik, mind czélszerü változatosságot nyujt a századot osztályonként magához meghivni. Az estvét kellemessé kell tenni játék, zene stb. által és el kell mondani az estvéli imát, mielőtt a fiuk haza mennek. Semmi sem szolgál jobban arra, mint ez a jó viszonyt a tisztek és fiuk között emelni.

Látogatás a fiuknál. Meg kell kisérteni minden fiut a századból lakásán felkeresni. Ha egy fiu beteg, vagy rosszul van, meg kell látogatni annyiszor a mennyiszer lehet. Általában minden módon éreztetni kell velök, hogy mindég reájok gondolnak, soha sem szabad valamely alkalmat elmulasztani, mely nyilik a velök való összeköthetést megerősiteni.

Bizalommal viseltetni a fiuk iránt. Foglalkoztatni kell az altiszteket és fiukat általában a mennyire csak lehetséges oly tárgyakkal, melyek a századdal és az iskolával összeköttetésben vannak. Bizalmat kell a fiukba helyezni. Semmi sem jobb a fiukra nézve, mintha az ő becsületérzésök és felelősségök előhozásával próbára lettek téve. A legrosszabb fiuk gyakran átváltoztak az által, hogy ők először találkoznak azzal, a mi nékiek uj, az az hogy valaki belejök bizalmat helyez.

Szó megtartás a fiukkali érintkezésnél. Soha sem szabad még a legcsekélyebb dolognál sem szavát megtörni a fiukkal szemben. Határtalan bizalom tisztjeik iránt egy elkerülhetetlen szükségesség az eredménynél; és ezen bizalom csak idővel és lassan állitható elő. Ennélfogva szükséges, minden véletlen, bármely csekély legyen is az, mely előfordul, a fiuk bizalmát a tisztek előtt erősbitse.

Testi büntetést el kell kerülni. Soha sem szabad magát elragadtatni saját physikai erejét a század gyakorlatánál vagy ellenőrzésénél használatba hozni. Hogy ha a physikai erő gyakorlatba jön, a fiuk nagyon jól tudják, hogy a moralis hatalomnak vége van.

Üdvözlés (salutálás). Ha valaki a fiuk által üdvözöltetik (Salutáltatott) ugy azt figyelemmel és pontosan kell viszonozni. A fiuk mindent utánozzák és felviszik ugy ebben mint minden másban a tisztek példáit. Tisztek mindég a jobb kézzel szalutálnak, ezt a fiuknak meg magyarázni.

(Vége köv.)

Mária-Makkért.

Buda és Vidéke érdekében e lapok hasábjain már oly sok szép és jót irtak, hogy ha az mind teljesülve lenne fővárosunk jobb parti része valódi „Éden“ kert lenne. Ezek keresztül vitelére nem is szükséges sokkal több minthogy fővárosunk intézőkörei a haladás zászlójára tüznék az előre törekvést, mint egykor a nagy Konstantin császár zászlójára tüzte a kereszt jelvényt alá irva: „In hoc Signo vinces“ és valóban e jelvény alatt dicsőség teljes hadjáratokat viselt.

Nékem azonban nem hadjáratokról van szándékom értekezni, de igen is Buda és vidékének fejlesztéséről, még pedig a főváros tulajdonát képező budakeszi erdőségnek egy elrejtett pontjára hivom fel figyelmét mindazoknak a kiket illet, hogy mennyire kár elhanyagolni a természettől szépségekkel oly pazarul megáldott ligetet, melynek neve „Máriamakk“. Hiszen ez a hely az Olympus berkeivel és ligeteivel vetélykedik. Tempevölgyéhez hasonlitható, hol a görögök isteneiknek számtalan áldozatokat mutattak be, melyeket észbontó mulatságok követtek. Ismerjük a történelemből, hogy e czélra csakis a természet minden bájával megáldott helyeket szemelték ki.

Turistáink már egy alkalommal e szépséges helyről megemlékeztek, de az elhangzott nyomtalanul, most midőn Buda és vidéke fejlesztése a nyári kirándulok kedvéért köz ohajtárgyát képezi, szükségessé vált, hogy megemlékezzünk e rengeteg erdőség mélyében fekvő s a kirándulások kedvencz helyéről, melynek neve „Mária-makk“. Ha a főváros a budakeszi erdőséget elég csinosan el látta séta utakkal, az erdőségnek ezt a részet nagyon kár volt mellőzni, különösen a Svábhegyről oda vezető régi ut nyomán kellett volna a közlekedést megnyitni, mert a főváros közönsége csak is ezen a vonalon érintheti legrövidebb uton e gyönyörüséges vidéket, hol a kirándulok csekély fáradságukért dusan jutalmazva vannak az itt található természeti szépségek által.

Sőt itt találhatók romjai az egykor virágzó Paulinus rend zárdájának, melyet II. József császár idejében törültek. Egyetlen kis kápolnácskát tartanak fenn az ottani birtokosok, mely mint a mult dicsőség fénysugara tormácsolja az előző századnak vallásos érzékét, sajnos hogy e bámu-

latosan szép helynen még ez ideig nem akadt vállalkozó, ki a régi templom romjait akár vallási szempontból, akár mint nyaralás tekintetéből el nem sajátitotta mai birtokosaitól. Mindez azonban a közlekedési ut hiányának tulajdonitható, mivégből a jelzett ut irány mielőbbi kiépitése nagyon kivánatos volna.

Kováts Alajos, segédjegyző.

Különfélék.

— **Országos szőlőtelepitő-szövetkezet.** Mint minket értesitenek, „országos szőlőtelepitő szövetkezet“ van alakulóban. Az alapszabályok II. fejezetében a szövetkezet céljairól a következő van: Nemes európai és amerikai szőlővesszők és oltványok tömeges termelése, saját czéljaira felhasználása, eladása és a tagoknak eladása és vételének közvetitése. Immunis homok területek és alkamas kötött szőlő talajok vásárlása. azokon minta anya-telepek letesitése, ssőlővel betelepitése, esetleg parczellázása és tovább eladása. Bor és csemege szőlő termelése, bevásárlása, okszerü kezelése, eladása, valamint a tagok terményeinek eladása közvetitése. Gyümölcsfa iskola létesitése, karonyerés czéljából ákáczos telepitése és kosárfüz termelése. Melléktermények feldolgozása és cognacfőzés. Magánbirtokosok részére vállalkozás utján szőlők tervezése és betelepités. A telepeken állandó szőlőmunkások tartása, és tanitása képzése. Ezekből láthatjuk, hogy a szövetkezet felölel mindent, mire hazánk szőlőtermelésének visszaállitására égető szükség van. A 100 korona részjegyek 10 koronás részletekben is törleszthetők lesznek. Részletjegyek jegyzését elfogadják, valamint felvilágositással szolgálnak dr. Horváth Jenő (Budapest, Nagymező-utcza 12 sz.) és Maurer János urak (Kassa.)

— **Disztornázás.** A „budapesti (budai) tornaegylet“ deczember 7-én esti ½7 órakor disztornázást tart, melynek müsora a következő: 1. Bevonulás. 2. Közös gyakorlatok sulyzóval. 3. Csapattornázás: magas korláton, bakon, lovon és alacsony korláton. 4. Gyakorlatok az ugróasztalon. 5 Fokozatos gyakorlatok a magas nyujtón. 6. Összetett verseny: magas nyujtó, magas ugrás és sulydobás magasba. 7. Dijak kiosztása. 8. Kivonulás.

— **Halálozások.** Felsőpászthori Pászthory Károly a közjótékonyságáról ismert emberbarát és kitünő hazafi 80 éves korában elhunyt. Vagyona jó részét még életében nemes czélu alapitványokra fordította. Áldás emlékére — Krémer Samu m. kir. belügyminiszteri számtanácsos élete 49-ik évében hirtelen elhunyt. A megboldogultat Budán nagyon szerették.

— **Értesités.** A báró Edelsheim Gyulai hadastyán-egylet utolsó választmányi ülésében azt a határozatot hozta, hogy a milleniumi évre való tekintettel 1897. évi január hó végéig ugy a férfi mint a női osztályban tagokat vesz fel beiratási dij nélkül. Az arravaló jelentkezés minden vasárnap délután 4—6 óra között az egylet helyiségében történik II. ker. Fő-utcza 74. sz. alatt.

— **Ruhát kiosztó ünnepély.** Az I. kerületi krisztinatéri iskolaszék, mint minden évben ugy az idén is november hó 25-én d. u. 4 órakor tartotta a krisztinavárosi elemi iskola tornatermében Zsák Hugó iskolaszéki alelnök elnökletével ruhát kiosztó ünnepélyét. Az ünnepélyt a gyermekek által elénekelt „Hymnusz“ nyitotta meg s ezután Zsák Hugó szép beszédben ecsetelte az ünnep fontosságát és megemlékezett a nagynevü néhai dr. babarczi Schwartzer Ferenczről, kinek nagylelküsége tette lehetővé a szegénysorsu gyermekek meleg ruhával való ellátását. Alapitványának kamatait kitünő fia, dr. babarczi Schwartzer Ottó szép öszeggel egészité ki. Ez és a közönség adománya jelentékeny összeg. A lelkes beszéd után egy IV. osztályu leány és egy V. osztályu fiu a felöltöztettek nevében köszönetet mondott. Erre Garay Antal igazgató 21 leánynak és 23 fiunak osztott ki ruhanemüeket.

— **Helyreigazitás.** Lapunk legutóbbi számában foglalkoztunk az iskolaszéki választásokkal a hol is Dévai Szőllősy István urnak az iskolaszéki tagok közül való kimaradását is felemlitettük, miután most tudomásunkra jött, hogy Szőllősy ur mivel már ugy is huzamosb ideig volt iskolaszéki tag, ő már régebben bejelentette azt az óhaját, hogy az iskolaszéki tagságra többé nem reflektál.

— **Krisztinavárosi magyar társaskör.** Götzinger Géza jó nevü, keresett vendéglőjében a Krisztina-körúton megalakult a „Krisztinavárosi jótékony magyar társaskör.“ A társaskör czélja a magyar szellem fejlesztése, szegény gyermekek ruházása, a kerület érdekeinek emelése. Összejönnek minden csütörtökön változó helyen, minden hó első csütörtökén társas vacsora. A tagok fizetnek egy évre 1 frtot. Alapitó tagok 10 frtot. Elnök: Nyiry Pál; alelnökök: Klimes József és Willinger Ferencz; titkárok: Buzás István és Orel Géza; jegyzők: Becsey Antal és Hajós Mihály; pénztárnok: Mudry Antal; háznagy: Bründl Jenő; választmányi tagok: Bayer Ferencz, Boros József, Dr. Apáty Gyula, Balázs Péter, Pleskó István, Selmeczy Péter, Herzman Ferencz, Szász György, Tetl János, Entresz Ede, Takács Zsigmond és Bock Jenő.

— **Disznótorok.** A tél vigan kezd beköszönteni. Csütörtökön Gürsch Ferenczné volt kedélyes disznótor, a megjelent szép közönség jól mulatott. Ugyancsak csütörtökön Götzinger Géza vendéglőjében emésztették el makkfalvai és sertéslaki Kocza urnak maradványait. Ez alkalommal a krisztinavárosi jótékony társaskör megalakult.

— **A budapesti III. kerületi Torna és Vivó-egylet** az ujlaki téglagyár (Ujlak, bécsi-ut 87. sz.) telepén 1500 négyszögméter területü jégpályát létesit. A pálya főelőnye az hogy közel fekszik a II. kerülethez, sőt a Lipótvárosban lakó sportkedvelőnek is könnyen hozzáférhető. Bérletjegy az egész saison-ra 3 frt, a polgári leány, a női ipar- és női kereskedelmi iskolák s a tanitónő-képzők növendékeinek 2 frt 50 kr. Decz. 18-án tul a bérletjegyért 50 krral több fizetendő. Jegyek az egyleti helyiségben (III. ker. kiskorona-u. 10. sz. tornaterem) válthatók, minden hétfőn, szerdán és pénteken, este 7—½8 óra között. Napi belépőjegyek ára hétköznap 30 kr, vasárnap 50 kr. lesz. Zenedij nem fizetendő.

— **Mentőbál.** Az oly nagy kedveltségü, sikerült és szép emlékü mentőbálra már folynak az előkészületek. Olvasónőink minden esetre örömmel fogadják ezt a hirt, mely mindenfelé nagy érdeklődést kelt. A mult évi fáradhatlan rendezőség a jövő héten értekezletet tart.

— **Iskola épités.** A polgári leányiskolát a koronaőr-utczában már kezdik épiteni. Az épitést Hofhauser Elek jóhirü épitészünk kapta meg.

— **Kerékpár esernyő.** Ippi Bideskuty Lajos, a budai társaságok kedvelt tagja és ifju Preszly Aladár magánzó egy czélszerü kerékpár ernyőt találtak fel és erre szabadalmat is nyertek. A találmány a kerékpárosoknak hasznukra válik és kivánatos, hogy az minél szélesebb körben terjedjen el.

— **A II. ker. előljáróság** a napokban tartott választmányi ülésén javaslatot terjesztett a tanács elé, hogy a járdafoglalásai dijak, négyszög méterenkért, a lánczhidtéren 2·50 frt. egyébb helyeken 1. 50 frtban állapittassanak meg,

— **Esküvők.** Apáthy Gábor takarékpénztári pénztárnok f. hó 2-án vezette oltárhoz Wágner budai szikvizgyáros bájos leányát Rózát. — Harnischfeger István déli vasuti hivatalnok és Dirnbeck Gizike urhölgy f. hó 5-én esküdtek örök hűséget egymásnak.

— **Szélhüdés érte** a minap Frank Ede ny. postai számtanácsost a „Corsó“ szállodában. Egynehány pillanat mulva meg halt. Egy 1200, és egy 900 frtról szoló takarékpénztári könyvecskét és 17 frt készpénzt találtak nála.

— **Lesz jég!** A közmunkák tanácsa a mely nem csak szükséges intézmény, hanem gavallér emberek, humanus férfiak, szerető családapák és minden áron nősülni akaró agglegények társasága; respektálta a mi panaszainkat és azt a tényt, hogy némely budai kislány fagyos mosolyát épen a jégen tüntette el az „ő“ iránt ébredt forró szerelem; és elhatározta, hogy a Christen-féle telket csak részben parkiroztatja, a középrész nyáron játszótérnek, télen pedig korcsolya pályának marad meg.

— **Budáért.** Emlitettük annak idején, hogy a tanács a Ferencz József-hid — kelenföldi vonalra bemutatott vasuti terveket a budapesti közuti vaspályatársaságnak visszaadta azzal, hogy a terveket akként egészitse ki, hogy a Sós fürdőig egy szárnyvonal tervezetét is mutassa be. A társaság e fölszólitásnak már megfelelt és kéri a hatóságot, hogy e vasut közigazgatási bejárását mielőbb rendelje el. — Az I. ker. Fehérvári-utból kiágazólag a kelenföldi vasuti állomáshoz vezető ut részére a déli vaspálya társaságtól 5125 négyszögöl telket kell megszerezni. Az ehhez szükséges 30.750 forintnyi kisajátitási összeget a 6 milliós függő kölcsönből előlegezik és egyuttal fölkérik a közmunkák tanácsát, hogy a kisajátitási összegnek legalább felét a kezelése alatt álló városi pénzalapból téritse meg. Az ut kiépitéséhez szükséges többi magántelkekre nézve, minthogy a tulajdonosokkal megegyezés nem jött létre, a kereskedelemügyi minisztertől a kisajátitási jogot fogják kérni. — A tanács a budapesti közuti vaspályatársaság által a déli vasut pálaházától a farkasvölgyi temetőig épitendő villámos vasut terveit — mint azt annak idején közöltük — csak oly föltétellel volt hajlandó elfogadni, ha a pályához szükséges területeket a társaság a magánosoktól saját költségén szerzi meg és a főváros javára telekkönyvezteti; különben pedig a vasut az Alkotás- és Enyedy-utczán át a farkasvölgyi temetőhöz vezető ut fölhasználásával épitendő. A társaság az ujabb terveket most mutatta be a hatóságnak. E tervezet szerint a vasut átlagos emelkedése 50—100 perczent és igy ez az ut-irány vasut épitésére alkalmatlan. Ennek következtében a vasutat az első izben bemutatott tervek szerint kiépiteni, a vasutépitésére szükséges területeket saját költségén megszerezni és a főváros jvára telekkönyvezetetni. Ez az ügy most véleményezés végett a mérnöki hivatalnál van.

Tájékoztató.

— **Karácsony.** Grünwald Samu versenyképes és keresett divattermeiben, a Krisztinavárosban és a várban mindennap látható a karácsonyi remek kiallitás. Jutányos árak. Értékes czikkek. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Ezek mind igazolják, hogy Grünwald a főváros egyik elsőrangu divatkereskedője és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

— **Miska bácsi redivius.** Karikás Lajos a ki a kiállitáson a közönség megelégedését kiérdemelte a kerepesi-ut és Klauzal-utcza sarkán levő Bányai-féle vendéglőt átvette, mit Karikás Miska bácsi felügyel s hol Karikás Lajos előzékenységével felesége kitünő magyar gazdasszonykodása egyesül.

— **Uj vendéglős.** Nagy J. József ki a közönségnek bebizonyitotta azt, hogy a vendéglős üzlethez alaposan ért Kuntscher Albert utódja lett a Krisztina-körut 69. szám alatt. Az uj vendéglős személye biztositék arra, hogy azt a jó hirnevet, mit Kuntscher Albert szerzett nem csak megtartja, de fokozza is. Nagy J. József ma nyitja meg ujonnan berendezett üzletét. Ajánljuk azoknak kik a jó bort és az izletes konyhát szeretik.

— **Olvasóink figyelmébe.** Ajánljuk Mesterházy Mihály jónevü füszerkereskedőnek a mai számban közzé tett uj hirdetését, az árak a lehető legolcsóbban vannak számitva, az árjegyzékben foglalt tárgyakon kivül dus választék **karácsonyfa diszitési** czikkekben, és pedig czukorkák, viaszgyertyák stb. Tea sütemény a legelső minőségü. Minden megrendelés házhoz szállittatik.

Karácsonyra és ujévre ajánljuk Stowasser János hangszergyáros csász. és királyi udvari és hadseregszállitó kitünő gyártmányait Budapest, Lánczhid-utcza 5.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betűből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külö 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Nősülni óhajt egy 26 éves keresztény gépész kinek állandó foglalkozása van. Némi hozományt igényel. Ajánlatok »Discrét« czimen a kiadóhivatalba kérünk. 508

Szájvíz. Milleniumi artalmatlan szájvíz kapható. Egészséges. A kellemetlen szájizt eltávolítja. Ismét eladóknak kedvezmény. Többet a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 500

Budán 25—50.000 □ telek megvételik. Ajánlatok »Telep« czimen a kiadóba kéretnek. 488

Szépvölgyben kapható gyönyörű helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Thea. A téli estékre jó theát tud a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 511

Utmutatás. Vétel, eladás, bérlet, hatósági ügyek és mindenütt utánjárás. Gyors értesítés. Levelek 2 ötkrajczáros bélyeggel »Bizalom« czimen intézendők a kiadóhivatalba. 512

Szindarab. Műkedvelőknek alkalmas szindarabok, egy fölvonásosak eladók. Leveleket kérek »Szindarab« czimen. 514

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Házat keresek. Villaszerű házat veszek a VII-ik kerületben a városliget közelében 6—7 szobával, kerttel és még egy külön kis lakással. Czímem a kiadóhivatal adja. 499

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Összekötő híd tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételre kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézzentők. 484

Magyar selyemből készült szallagok. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség által magyar selyemből Lyonban keszitett 8½ cm. széles szallagok különféle színekben az ezredévi kiállításból fenmaradván, azok beszerzési áron eladatnak. Elárusitók sziveskejenek minták megküldése végett Szegzárdra, az országos selyemtenyésztési felügyelőséghez fordulni. 520

Vizsga. Tapasztalt tanár tanulmányaikban elmaradott növendékeket polgári és gymnaziumi tantárgyakból vizsgára készit. Kitünő rendszer. Czim a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 503

Eladó birtok. Pestmegyében nagyobb birtok eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban. 504

Karácsonyra. Karácsonyi bevasárlásra ajánljuk budai czégeinket. Karácsonyi czikkek terjesztésére legalkalmasabb a Buda és Vidékében a hirdetés, annál is inkább, mert sok ezer példányban küldjük szét deczember hó folyamán. 509

Méz. Karácsonyra jó és olcsó méz kapható. Czim a kiadóhivatalban. 510

Házat és telkeket keresek Budafokon. Leveleket válaszbélyeggel Budafok czimen, a kiadóhivatal továbbit. 512

Bajusz pedrő. Kitünő bajusz pedrő, mely a bajuszt jól formálja és egyuttal ápoló szer kapható. Hol? Megmondja a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 513

Rókuszhegyen (törökvész dülő) szép fekvésü telken 1496 □-öl területü, mindkét végén út, télen-nyáron lakó szomszédokkal közvetlen határos, egyik felén szep fejlődés s igen szép kilátással eladó. Ára négyszögölenként 4 frt 50 kr. 417

Legszebb karácsonyi ajándék gyermekeinknek egy életbiztositási kötvény. Kitünő alapon és kombinátióval kell azt kötni. A »Buda és Vidéke« kiadóhivatala többet mond. 519

Szobrászati és épitési diszitési munkát elvállal egy jó szobrászczég. Cim a kiadóhivatalban. 507

Tégla. Egy kocsi tégla jutányosan eladó. Hol? megmondja a Buda és Vidéke. 521.

Karácsonyra. Tisztitott baromfi karácsonyra megrendelhető. Cim a kiadóhivatalban. 522.

Cseléd. Özvegy ember háztartásához 35—40 éves tisztességes jó kinézésü munkás cseléd kerestetik, a ki értelmesebb és szereti az állandó helyet, a gyermekkel bánni tud. Leveleket «Hüség» czimen lehetőleg fényképpel, névvel, czimmel ellátva a kiadóhivatal küld tovább. Jó bánásmód. 523.

Személyhitel. Személyhitelt keresek 300 frt jó haszonnal «Hitel» czimü leveleket a kiadóhivatal fogad el. 524.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Szeged
26624/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Herkules fürdői és eszéki állomásain megüresedő pályaudvari vendéglők bérletére ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

A bérlet Herkules fürdőre 1897 február 1-ével, Eszékre nézve pedig 1897 május 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számitott három évenát, vagyis Herkules fürdőre 1900 évi január 31-ikéig, Eszékre nézve pedig 1900 évi április 30-ig.

Az 50 krros bélyeggel és „**Ajánlat a m. kir. államvasutak fent kiirt állomásai egyikén (az állomás pontosan megnevezendő) lévő vendéglő üzletére**“ felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nem különben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896-ik évi deczember hó 21-én déli óráig 12 az alulirt üzletvezetőség általános igazgatási osztálya főnökénél üzletvezetőségi palota I. emelet 23 ajtó vagy személyesen vagy kir. posta utján benyujtandók.

Bánatpénz fejében a Herkules fürdő bérletre 100 az az Egyszáz frt. az eszéki bérletre 600 az az Hatszáz frt készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a Szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztárnál 1896 évi deczember hó 20-áig déli 12 óráig vagy személyesen leteendő vagy kir. posta utján beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb, a névértéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számittatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. — Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában II. emelet 17 ajtó a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fönnebbi feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1896. évi november hóban.

Az üzletvezetőség

A magy. kir. államvasutak üzletvezetőség Aradon.
26939/96 sz.

Pályázati hirdetmény.

A Radna állomásunkon szervezendő osztálymérnökségnél 1897 évi január hó 1-re egy irodaszolgai állás lesz betöltendő, melylyel 250 frt évi fizetés. 60 frt lakbér és szolgálati egyenruha évezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állás betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873 évi II. t. cz. érdelmében jogosultsággal birnak s pályázni óhajttanak, hogy emlitett igazolvánnyal fölszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesitő 35 évet meg nem haladó koron és ép egészséges testalkaton kivül a magyar irás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá magyar honosságuk okmányilag igazolandó következő czim alatt: »A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon« legkésőbb folyó évi deczember hó 15-ig terjesszék be, minthogy az ezen határnapon tul, vagy jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az igazolványos kiszogált katonai altisztek pályázati kérvényei mellékleteikkel együtt bélyegmentesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogositó igazolvánnyal ellátott azon közös hadseregbeli, haditengerészeti és honvédségi kiszolgált katona altisztek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakitása nélkül lépnek at szolgálatunkba, véglegesitésük esetében és ha átlépésükkor 45-ik életévüket még tul nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerü nyugdijazás befizetése mellett nyugdijjogosult idejükbe beszámittatik.

Aradon, 1896. november hó 29-én.

A Magyar kir. államvasutak üzletvezetősége.

Üzlet megnyitás.

Alulirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget miszerint **f. é. deczember hó 6-án, vasárnap, Kuntscher Albert ur házában, (Krisztina-körut és Csaba-utcza sarok)** egy a jelenkor igényeinek megfelelőleg egy bor- és sörcsarnokkal egybekötött ujonnan berendezett

Éttermet

nyitottam meg.

A nagyérdemü közönség eddigi pártfogása előbbi üzleteimben azon reménynyel kecsegtet, hogy becses támogatását uj vállalatomra is kiterjeszteni kegyes lesz. Iparkodni fogok hogy jó minőségü ételek és italok és mérsékelt áraimnál fogva becses bizalmát a jövőben is kiérdemeljem, mely különben is egyedüli törekvésem leend. Számos látogatást és jó indulatu ajánlataért esedezve maradtam kiváló tisztelettel

Nagy J. József
vendéglős.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy II. ker. Fő-utcza 6. sz. a. levő fiók-üzletemet tetemesen megnagyobbitottam. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: **Werner Adolfnál,**
II., Batthány-utcza 3. sz.

GÄRTNER JÓZSEF

üveg-, porczellán-, köedény- és képkeret-kereskedése,
Budapest, Krisztina-tér 3.

Bor-, sör-, thea-, kávé- és ebédlő-készletek.

Lámpák és lámpaüvegek, kő-, cserép, és konyhaedények, a legolcsóbb árakon kaphatók. Ablak bevágosok, kép- és tükör-bekeretezések valamint porczellán- és üvegragasztások elfogadtatnak.

Weisz Antal

vendéglője a „Pirókréthez“ II. Retek-utcza 61.

Alánlom a következő estiétlapot:
Hétfő: Székely gulyás,
Kedd: Serpenyős rostélyos
Szerda: Alföldi gulyás,
Csütörtök: Töltött káposzta füstölt hussal,
Péntek: Halászlé,
Szombat: Borjupaprikás,
Vasárnap: Borjupörkölt.

Ezeken kivül mindennap délben vagy este friss ételek kaphatók.

Jó boraim, sör és készséges kiszolgálatról régi jónevem kezeskedik.

Minden csütörtökön disznótor.

Számos látogatást kér

WEISZ ANTAL, vendéglős.

Müvirág tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alaposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt.
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
Alkotás-u. 12/a. Szőke-ház.

Mélyen tisztelt Honleány!

Magyar nőnek születni nagy és szép gondolat. A hazafiság a magyarosodás szellemét mindég a nők örizték és táplálták. A ***Buda és Vidéke*** *a magyar egyesület különös ajánlata mellett küzd a magyarosodásért és mint annak közlönye ápolja a magyar szellemet és a magyar nyelv tisztaságát. Bizalommal fordul a magyar nőkhöz, hogy terjesszék és előfizetőket gyüjtsenek ismerőseik körében. Előfizetőink szaporodása teheti lehetségessé, hogy a* ***magyarosodás közlönyét*** *nem magyar ajku községek tanitóinak dijtalanul küldhessük és ezzel a magyar egyesület, magyar iskola egyesület s a közmüvelődési egyletek munkáját megkönyithessük.*

A lap előfizetési ára egyévre 6 frt, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50. Gyüjtőknek négy előfizető után tisztelet példány jár.
Kiadóhivatal Budapest, I. Városmajor-utcza 28. Báró Bánffy-ház.

mindszenti Erdélyi Gyula
a Buda és Vidéke szerkesztője és kiadótulajdonosa.

Womasta József

kárpitos-mester

Budapest, I. ker., Szent-János-utcza 9.

Ajánlja magát mindennemü szakmájába vágó munkák elkészitésére. Elvállal uj megrendeléseket, továbbá mindennemü öreg butorok, ugymint **garniturák, ottománok, divánok** feldolgozását és behuzását.

Szalmazsákok, madraczok (ruggony madracz) ujonnan avagy feldolgozva.

Paplanok készitését. Diszitéseket, helyben és vidéken. Megrendelések és javitások elfogadtatnak és olcsó ár mellett gyorsan elkészittetnek.

Tisztitott baromfit és malaczot

postán utánvétellel küldök és pedig:

Pulyka, liba, csibe, récze kilónként 60 krért.

Malacz kilója 75 krért.

Tisztelettel

Brecko Ferencz
Dvor-Podova (Kroatien.)

Budapesti takarékpénztár
és
ország. zálogkölcsön részvénytársaság.

Pénzelőlegeket

arany, ezüstre, ékszerekre, ingóságokra és árukra

a **legjutányosabb** feltételek mellett adnak

zálogintézeteink:

IV., Károly-körut 18. szám
IV., Zsibárus-utcza
(a főpostával szemben).
VII., Király-utcza 57. szám
VIII., József-körut 2. szám
(a kerepesti-ut sarkán).

Vidéki megbizások pontosan elintéztetnek.

Karácsonyra!

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó. vonó és ütőhangszerek, szabályozott ariston, poliphon, intona, phönix gyári árakon kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál

Budapest IV., Károly-körut 18.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.
elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen,** valamint az **ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejarat Attila-utcza 65. szám alatt is.

ROSENTHAL GÉZA

fa- és szénraktára

BUDAPEST, I. ker. Mészáros-utcza, DÉLI VASPÁLYA 8.

A trifaili (stiriai) szénbányának kizárólagos eladási főraktára.

A közeledő téli idényre a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlja a budaiak által évek óta kedvelt **stiriai szenet.**

Fenti czim alatt akár postán akár szóval intézett megrendelésre stiria és porosz I-ső rendü szalon szén jutányos árban és gyorsan házhoz szállittatik.

Ugyanott jó minőségü tüzifa kapható ugy hasábban, mint apritva.

1888. évi saját termésü

Szegzárdi veres és fehér

Ó borok.

Ferdinánd testvérek

Budapest, Ferencz József-tér 5. szám.

Telefon-összeköttetés 805.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE
(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.
(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését,** különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben.**

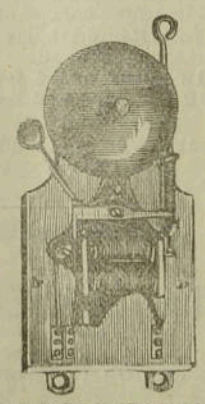
Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

A budapesti vasuti vonatok.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Érvényes 1896. évi október 1-től.

A keleti pályaudvaron					A nyugoti pályaudvaron				
vonat szám	óra	perez	vonat neme	Délelőtt	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	Délelőtt
✕ 902	1	45	k.fe. v.	Konstantinápoly	*702	1	30	k. e. v	Konstantinápoly
✱ 192	2	15	»	Bécs, Páris, London	§102	2	35	»	Bécs,Páris, London
10	6	35	sz. v.	Bécs, Gráz	166	5	55	sz. v.	Palota-Ujpest
304	7	00	gy. v.	Ruttka, Berlin	6012	6	15	v. v.	Lajos-Mizse
● 1010	7	15	luxus	Zágr., Fiume, Róma	†110	6	30	ost.e.v	Bécs, Ostende
402	7	20	gy. v.	Kassa,M.Szig.Lemb.	6102	6	40	sz. v.	Czegléd, Szolnok
068	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod	168	6	50	»	Palota-Ujpest
1590	7	40	»	Kas., Poprád-Felka	1402	7	30	gy. v.	Zsolna
1006	8	00	»	Uj-Dombovár,Eszék	106	8	00	»	Bécs
604	8	05	»	Arad, Brassó	170	8	05	sz. v.	Palota-Ujpest
506	8	30	»	Kolozsvár, Brassó	708	8	15	gy. v.	Temesvár, Orsova
6	8	35	gy. v.	Bécs, Gráz	712	8	30	sz. v.	Temesvár
508	8	55	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	172	9	05	»	Palota-Ujpest
406	9	20	»	Ruttka, Berlin	116	9	15	»	Bécs
1768	9	40	»	M.-Sziget, Stanislau	174	11	55	»	Palota-Ujpest
				Délután					**Délután**
310	12	35	sz. v.	Hatvan	6104	12	05	sz. v.	Czegled, Szolnok
1302	1	35	gy. v.	Graz	136	12	15	»	Nagy-Maros
602	1	55	»	Arad, Tövis,Brassó	176	1	05	»	Palota-Ujpest
4	2	05	»	Bécs, Páris	104	2	00	gy. v.	Bécs
504	2	15	»	Kolozsvár, Tövis	178	2	05	s. v.	Palota-Ujpest
904	2	25	»	Belgrád,Eszék,Brod	704	2	50	gy. v.	Bukarest
16	2	30	sz. v	Bicske	144	2	45	sz. v	Érsekujvár
404	2	35	gy. v.	Kas,M.Sziget,Lemb.	6106	2	55	»	Czegléd, Szolnok
100	2	50	»	Zágr.,Fiume, Eszék	6014	3	40	v. v.	Lajos-Mizsé
302	2	55	»	Ruttka, Berlin	180	4	00	sz. v.	Palota-Ujpest
312	3	05	sz. v.	Hatvan	128	4	25	»	P.-Nána
510	3	15	»	Szolnok	716	4	35	»	Szeged
908	4	00	»	Szabadka	182	6	10	»	Palota-Ujpest
12	4	25	»	Győr	138	6	30	»	Nagy-Maros
308	5	20	»	Fülek, Ruttka	710	7	00	»	Verciorova
608	5	45	»	Kolozsvár, Brassó	184	7	55	»	Palota-Ujpest
022	6	15	v. v	Adony, Szabolcs	218	9	05	tv.szsz	Pozsony
318	6	20	sz. v.	Hatvan	118	9	35	sz. v.	Bécs
1706	7	05	»	M.-Sziget,Stanislau	706	10	05	sz.e.v.	Konstantinápoly
18	7	15	»	N.-Kanizsa, Bicske	714	10	40	sz. v.	Szeged, Temesvár
1506	7	30	»	Kas., Poprád-Felka					
1004	8	30	»	Zágráb, Fiume					
406	8	40	»	Ungvár, Lemberg					
912	8	55	v. v.	Eszék,Brod,Belgrád					
48	9	10	tv.szsz	Bicske					
502	9	15	gy. v.	Kolozsvár,Bukarest					
1304	9	30	sz. v.	Gráz					
606	10	00	»	Arad, Brassó					
8	10	25	»	Bécs					
822	11	20	v. v.	Ruttka, Miskolcz					

┼ Közlekedik kedden és pénteken.
✱ » szerdán és szombaton.
✱ » hétfőn és pénteken egyelőre október végéig.
✱ Közlekedik minden szombaton
✳ » » kedden
✕ » » vasárnap
✱ » » ünnep és vasárn.
● » » szerdán

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1896. évi október 1-től.

A keleti pályaudvaron					A nyugoti pályaudvaron				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	Délelőtt	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	Délelőtt
✕ 101	1	35	k. e. v.	London,Páris,Bécs	┼ 101	1	15	k. e. v.	London Paris Bécs
✱ 901	2	02	»	Konstantinápoly	✱ 701	2	10	»	Konstantinápoly
643	5	00	t. szsz.	Arad	✱ 705	5	30	ost.e.v	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	163	5	40	sz. v.	Palota-Ujpest
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	165	6	35	»	Palota-Ujpest
605	6	10	»	Brassó, Arad	702	6	45	»	Verciorova
47	6	15	t. szsz.	Bicske	217	7	05	tv szsz	Pozsony
405	6	30	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	6101	7	25	sz. v.	Szolnok, Czegléd
7	6	40	»	Bécs, Sopron	167	7	35	»	Palota-Ujpest
507	7	05	»	Brassó, Kolozsvar	117	7	45	»	Bécs
911	7	05	v. v.	Belgrád, Brod	6011	8	20	v. v.	Lajos-Mizse
309	7	20	sz. v.	Hatvan	196	8	50	sz. v.	Palota-Ujpest
1303	7	30	»	Graz, Győr	127	9	00	»	Párkány-Nána
501	7	45	gy. v.	Bukarest, Brassó	171	10	10	»	Palota-Ujpest
1021	7	55	v. v	Adony-Szabolcs	715	10	25	»	Szeged
1003	8	20	sz. v.	Fiume, Zágráb	143	10	55	»	Érsekujvár
1505	8	25	»	Kas a, P.-Felka					**Délután**
1001	8	40	gy. v.	Fiume	✱ 173	12	55	sz. v	Palota-Ujpest
509	9	15	sz. v.	Szolnok	703	1	25	gy. v.	Bukarest
11	9	20	»	Győr	175	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
907	10	15	»	Szabadka	103	1	50	gy v.	Bécs
307	10	35	»	Ruttka, Fülek	177	2	55	sz. v.	Palota-Ujpest
21	10	40	»	Triest, Fiume	135	3	30	»	Nagy-Maros
				Délután	6103	3	40	»	Szolnok, Czegléd
311	12	25	sz. v.	Hatvan	179	5	45	»	Palota-ujpest
301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka	115	5	55	»	Bécs
603	1	05	»	Konstantinápoly	711	6	50	»	Temesvár
601	1	10	»	Bukarest, Arad	181	7	00	»	Palota-Ujpest
3	1	25	»	Páris London Bécs	6013	7	10	v. v.	Lajos-Mizse
403	1	30	»	Lemberg, Kassa	707	7	40	gy. v.	Orsova, Temesvár
1901	1	45	»	Pécs, Brod	105	8	45	»	Bécs
503	1	50	»	Tövis, Kolozsvár	183	8	55	sz. v.	Palota-Ujpest
1301	2	10	»	Graz, Győr	6105	9	05	»	Szolnok, Czegléd
313	5	55	sz. v.	Hatvan	1401	9	15	gy. v.	Zsolna
505	6	20	»	Brassó, Kolozsvár	✳ 109	9	45	ost.e.v	Bécs
25	6	40	v.v.	Győr	137	10	15	sz. v.	Nagy-Maros
5	7	15	gy.v.	Bécs, Graz					
603	7	20	sz.v.	Brassó, Arad					
905	7	35	»	Belgrád, Eszék					
305	7	45	»	Berlin, Ruttka					
1005	7	55	»	Pécs, Uj-Dombovár					
1705	8	10	»	Stanislau, M.-Szig.					
● 1009	8	15	lux v.	Róma,Fiume,Zágrb					
407	8	40	sz.v.	Munkács, M.-Sziget					
15	8	45	»	Fiume, N.-Kanizsa					
1507	9	05	»	Kassa, P.-Felka					
9	9	25	»	Bécs, Graz					
401	9	55	gy.v.	Lemberg, Kassa					
19	0	00	sz.v.	N.-Kanizsa,					
203	10	15	gy.v.	Berlin, Ruttka					

✕ Közlekedik kedden és pénteken
✱ » szerdán és szombaton
✱ » hétfőn és pénteken egyelőre október végéig.
┼ Közlekedik minden szombaton
✱ » » kedden
✱ » » vasárnap
✱ » » ünnep és vasárn.
✳ » » szerdán

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

József Főherczeg Ő Cs. és K. Fenségének udvari szállitója

özv. **CULMANN REZSŐNÉ**

ÉLŐVIRÁG-ÜZLETE.

BUDAPEST, II., FŐ-UTCZA 10.

Elvállal bárminemü üdevirágokból készithető czikkekre megrendeléseket, ugymint: koszorukat, csokrokat, virágvánkosokat stb. stb. és egyuttal pontos kiszolgálat mellett jutányos árakat is biztosit.

Telefon összeköttetés!

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder 3.80—7 frtig,
valódi angol cylinder . . 6.—9 „
fekete kemény kalap . . 1.50—5 „
szines kemény kalap . . 1.80—5 „
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . . 3.—5 „
gráczi Loden-kalapok . 1.80—3 „

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

MATTONY-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább
égövnevü savanyuvizét

MINDENNEMŰ KÉZI MUNKÁHOZ VALO KELLÉK.

BARTL TÓDOR (ezelőtt)

OTT LAJOS

II., Bombatér és Plébánia-utcza sarkán,
„A ZÖLD VADÁSZHOZ"

ajánlja jól felszerelt raktárát divat-árukban, ugymint: **Ing** (kizárólag saját készitésü) **lábravaló, gallér, kézelő, nyakravaló harisnya, nadrágtartó, keztyü, szövött alsó ruhák** stb., továbbá

női divat s pipereczikkek.

Szövött és rövid áruk.

Függönyök és fehérnemük tisztitó intézete.

HOZZÁVALÓ FÉRFI S NOI SZABÓK RÉSZERE.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő
BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Előny-árkivonata

Süveg czukor	1 kg.	—.43 kr.
Koczka-czukor	1 »	.44 »
Őrlött czukor	1 »	.44 »
Kávé kitünő minőségü cuba, gyöngy, aranyjáva és mocca	1 »	2.2.15, 2.20.
Kitünő minőségü kávé perkelve	1 kgr.	1.90, 2.—, 2.20.
Tea valódi orosz karavan csomagok és dobozokban 15 krtól feljebb, kiváló finom minőségü karaván suchong, pecco, mandarin és császárkeverék 1 dk 5 krtól feljebb, törmelék finom vegyül kapható		5 és 6 kr.
Rum kiváló finom cuba, braziliai és valódi jamaika zárt palaczkokban 15 krtól feljebb finom cuba, braziliai és valódi jamaika 1 ltr.		80 krtól feljebb.
Stearin-gyertya	1 csomag	36, 38, 40 »
Császárolaj	1 lit. 30 kr.,	1 kg. 36 »
Petroleum valódi amerikai finomitott	1 lit. 17 kr.,	1 kg. 21 »
Petroleum valódi amerikai ketszer finomitott	1 lit. 18 kr.,	1 kg. 22 »
Bizomanyi petroleum valódi amerikai	1 lit. 20 kr.,	1 kg. 24 »
Repcze (égő) olaj tiszta áru	1 lit. 40 kr.,	1 kg. 44 »
Fa, bükk és cser felapritva 100 kg		1 frt 80 »
Köszén kitünő porosz szalon koczkákban 100 kg		1 frt 80 »
Koaks elsőrendü rostált 100 kg.		2 frt — »

Sardinia, hering, sardella, angolna.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Gracziosa esernyő 1 frt 60 kr.-tól feljebb.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Mélyen leszállitott árak!

Dupla széles Loden ruhakelme	24 kr.
„ „ divatos „	38 „
120 ctm. angol cheviot	75 „
„ „ finom „	95 „
„ „ Női posztó	75 „
Cásán	65 és 80 „
Barchet jó mosható	22 „
Divat szinekben	25 „
Alkalmi vétel franczia barchetek eddig 50 most	38 „
Különlegesség nehéz piquet barchet kiváló szép mintákban . . . eddig 70 most	50 „
Cretton	19 „

Alsó ruházat.

Férfi alsó ing és nadrág
70-től feljebb

Jaeger ing és nadrág
1 frtól 3.50-ig
Futó szőnyeg
27-től 2.50-ig
Surah selyem
70 kr.
Bengalin selyem
80 kr.
Bársony minden szinben
75 kr.
Fourlard minden szinben
12 kr.
Franczia atlasz szatén
25 kr.

Haypole Soap angol festő szappan.

Belföldi és valódi orosz sárcsipő.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1/a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Selyem kendő 75 kr.-tól 5 frt 50 kr.-ig.

Nyomatott Heisler J. kö- és könyvnyomdájában Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 50. sz. (Karácsony hava.) Vasárnap, deczember 13.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ES TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

A magyar egyesület tagjaihoz.

„Buda és Vidéke“ közigazgatási, közgazdasági és társadalmi hetilap, megjelenik minden vasárnap két nagy iv terjedelemben; szerkeszti: Erdelyi Gyula (szerkesztőség és kiadóhivatal: I. ker. Városmajor-utcza 28 szám.) A lap ára: egész évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Negyedik évfolyam. E heti lapot melegen ajanljuk a „Magyar Egyesület“ t. tagjainak szives figyelmebe, mint olyat, a mely igen nagy szolgálatokat tesz a magyarositás ügyének, s igy egyesületünk nemes és hazafias törekvéseit nagy mértékben elömozditja. Ez a fővárosi ujság a mely egyesületünk müködésével rokonszenvesen foglalkozik tüzetesen közölve mindent, a mit az egyesület a magyarositás ügyebeu tesz Igen alkalmas e lap — mert szivesen s lelkesedéssel müködik velünk karöltve — arra, hogy a tapasztalt magyarellenes állapotokat nyilvánosságra hozva, ezeknek megszüntetésében egyesületünknek segédkezet nyujtson Felhivjuk azért a t. tagtársakat, hogy e lapra szent ügyünk érdekében is minél többen előfizetni s panaszaikkal hozzá is fordulni szíveskedjenek.

A magyar egyesület.

Családi házak Budán.

A budai polgárok a lakásbérviszonyok jármát csakugy nyögik, mint a pestiek. Minden esztendőben négyszer mered reánk az a rém, a melynek házbérnegyed a neve. A város és az állam keresik, kutatják a módját annak miként legyenek a polgárok segitségére. De a problémának sok a nehézsége. A házépitést államositani nem lehet, a város maga sem mehet abba bele, hogy házakat épitsen a polgárok részére. A hatóságnak, a kormányzó hatalomnak erre egy részt nincsen pénze, másrészt pedig nem veheti magára azt a koczkázatot, a mivel a bérházak épitése jár. Az állam és a város a polgárságnak csak ugy járhat a kezére, hogy a házak épitésére a szövetkezést megkönnyiti és segitséget uyujt egy-egy társadalmi osztálynak, a mikor a családi háztelepek megteremtésére vállalkozik.

A mennyire mi tudjuk, a polgárok eddig keveset tettek, hogy a helyzetükön segitsenek. Itt a fővárosban egyetlen tisztviselő telepet ismerünk és egy kisérletről is tudunk, a melyet Schulp György ur tett nem ugyan a fővárosban, hanem a vidéken, a mennyiben Pozsonyban néhány munkás házat épitett és ilyen módon olcsó lakásokat szerzett a munkásoknak

A fővárosban is foglalkoznak a munkáslakások kérdésével. Erre nézve megvan a remény, hogy a kérdés valamilyen kedvező megoldásra kerül majd.

De a polgári középosztály részéről kevés történt még ezen a téren, pedig alig van városa a világnak, a hol a lakások oly drágák volnának, mint nálunk Budapesten. A szegény emberek ugy segitenek magukon, hogy tuczatonként vonulnak egy szobába a közegészségügy nagyobb dicsőségére.

De mit tegyen a polgári középosztály. Azok a polgárok, a kiknek heverő tőkéik nincsenek, a kik a keresetük után élnek, a kik nem akarnak „tömeglakni“ és ezért keresetük nagyrészét lakbérre kénytelenek forditani.

A külföldön sokfelé foglalkoznak a lakáskérdés problémájával. Schäffle hires német nemzetgazda és az ő nyomán

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (20)

(Folytatás.)

Rencsi Barnáné egy szerelmi vallomást hallva sem gyuladt volna ki annyira, mint egy részvénytársaságról folytatott beszéd közben. Dálmos Ábrahám az intézmény nemes czélját emelte ki, ő nagysága a jövedelmezőségen elmélkedett.

Igaza van annak, a ki hazárdjátékra annyira alkalmas franczia kártyát feltalálta és a négy dámának is szerepét juttatott. Menynyire igazolta Eugénia császárné és udvarhölgyei és a nyomukban támadt iskola, hogy nők nélkül még a börzespekuláczió is sikertelen. Csak az ő közbejövelük tudja fokozni ezt a hajszát.

Rencsi Barnáné egy modern pénzvilági hölgy volt, kinek sportja üzéséhez eddig csak az alkalom hiányzott. A pénzszerzés vágya egész kórházat képviselt lelkében. Meg volt az alkalom; ki akarta magát tombolni. A lélek szanatóriuma alkalmat kinált hozzá. A sokáig lappangott tüz kitört. Szivesen borult volna keblére annak, ki ehhez az utat kimutatta. Az üzleti vágy nimfomanikus szenvedélyben is nyilatkozott volna.

Ez még csak egy ötlet és már is rengeteg nyereség lebegett előtte.

Ácszugi Demeter összehasonlitotta a két házat. Dálmos Ábrahámot a nemes czél hatotta meg és ezek már az aranyborju körül tánczolnak.

Milyen különbség ez. Mi lesz, hová jutunk, ha a nemesség szivébe ez a láz férközik be. Hát nem beteg a lélek mindenfelé? Nincs-e szüksége szanatóriumra? nem egyre, de egy egész országra, egy világra, uj világra, a mult határkövein épülve, mely gyógyitaná a lelket.

Világrendszereknek kell összedőlni. Megváltozni a sziv, a vér lüktetésének, hogy a lélek kigyógyuljon. Egy részvénytársaság ötlete ehhez kevés. Nem férnének be a beteg lelkek a rábolcsi lélekszanatóriumba.

Hiába, akármilyen szép szó Rábolcs jövője, tetszetős a lélekszanatórium eszméje, a kitüzött nagy czélt elérni nem lehet. Hiszen a humanizmusból nagy kamatokat akarnának huzni ezek és csak ugy, mint a többi humanista.

A haszon az első.

Ki állihatná meg a világ folyását? Ki változtatná meg az embert?

De hát ne kezdje el senki sem?

Megijedt terve óriási méretétől. A humanizmus rémsarjai kétségbeejtették. Ez nem tisztességes élelmesség, hanem a legrutabb nyereszkedő üzés lenne.

Ő nagysága eszméi praktikusak.

Ki hell hirdetni. A levegő kitünő. Választékos szórakoztatás, jó illat. Meghozza gyümölcsét. Jól mulatnak, hogy gyógyul-e a lélek, az mellékes.

Legalább 500 ember fordulhat meg már az első évadban, a mi legalább 500,000 frt forgalom, tiszta haszon 50,000 forint. Tiz részvény között ez 5000 forint. Hol van a világnak ilyen papirosa?

Szegény beteg lelkek. Mit használna az egész lélekszanatórium az egész emberiségre vagy egyesekre nézve? Alakuljon egy jó mérleg kedvéért. Ácszugi Demeter megutálta saját ötletét. Hogy fordiják át a nemes eszmét nyerészkedési vágyra! Nem! Ő ilyen czél érdekében nem lesz eszköz.

Egészséges, üde levegő után vágyott. Sietett haza.

Foglalkozzék bárki Rábolcs jövőjével, ő nem fog.

Gyógyitson beteg lelkeket más, ő nem teheti, hiszen az emberszeretet nem arra való, hogy azzal üzérkedjenek.

Ám csinálja Rencsi Barna a maga dolgát, ha tetszik.

Mit tehet ő a lélekbeteg társadalomért, mikor a saját sorsa is ingoványon van?

Neki szüksége van egy oly lélekre, a ki felemeli, egy oly szivre, a mely az élet küzdelmeiben segiti, ösztönzi és nem engedi alámerülni, ha a hullámok erősen himbálják élete hajóját.

Előre ezért a szivért. Mit neki Rábolcs jövője! Még hozzá sem fogott terve kiviteléhez és megismerte az embert, látott ugy, a hogy erre Menyétes Márton megtanitotta. Nem kinozta szemeit többé a szinvakság.

Előtte állt az ember, az önző ember.

Nagy czélok, a humanizmus sem való egyébre, minthogy az kamatot és pedig busásat hozzon az embernek.

Saját magát tartozik megmenteni és nem a társadalmat.

(Folyt. köv.)

mások sok üdvös eszmét vetettek fel, a melyeknek a megvalósitása a polgároknak megkönnyiti a megélhetés módját.

A megoldásnak egyik módja: a családi házak épitése. Ilyen családi háztelep létesitésén fáradozik most nehány tisztviselő, — a telep bennünket budaiakat azért érdekel közelebbről, mert ide tervezték Budára, a budakeszi-ut és a Trombitás-ut közé, a jegenyefasor mentén. A telep a Szép Ilonától innen, a vámsorompón tul terül el, fekvése igen egészséges és kies a vidék, a mely környékezi. A telkek ezen a vidéken 1000 négyszögölre vannak ugyan parczelázva, az egész terület 12.500 négyszögöl; mivel azonban tisztviselőtelep teremtéséről családi házak épitéséről van szó, a város kivételesen megengedte a 300 négyszögöles parczelázást. A közmunkák tanácsa sem vetett nehézséget a tervezők elé és igy ha megfelelő lesz a részvétel, az uj telep megalkotásának mi sem fogja utját állani.

A tervezők egy jeles épitőmesterrel szövetkeztek, már egy év óta foglalkoznak a dologgal, elháritottak minden nehézséget, a melyek az ilyen kérdés körül felmerülnek és hiveik száma napról-napra szaporodik. A háztelep iránt első sorban tisztviselők, de kivülök tanárok, mérnökök stb., szóval az intelligens középosztály tagjai érdeklődnek.

Ott terül el a telep Budának legszebb, legegészségesebb részén. Közelében a Svábhegy, Lipótmező és Zugliget, Budakesz sincs messzire tőle, mintegy a közepén fekszik tehát annak a tündértájéknak, a melyet a „budai hegyek“ nevén ösmerünk.

A telep két oldalán, a budakeszi és a trombitás-uton vizvezeték van bevezetve, a budakeszi-ut mentén a Szép-Ilona mellett elterülő kadétiskolához gáz vezet, a csatornázás sem hagy majd kivánni valót és hogy minden kényelem meg legyen: a telephez vezet a villamos vasut, a mely telep előtt meg is áll és az utat onnan a lánczhidfőig 10 percz, a Károly-kaszárnyáig 20 percz alatt teszi meg.

A tervezők mindenről gondoskodnak. Még orvos és patika is ott lesz a közelben, sőt kaszinó is lesz a telepesek rendelkezésére.

Ugy tudjuk, hogy egy kevés pénzzel, annyival a mennyibe a telek kerül, az épitséhez hozzá lehet fogni. Ezért ajánljuk olvasóink szives figyelmébe e Budán készülő családi háztelep tervét. A beavatottak tudják, hogy a vámsorompót 1—2 év mulva kiteszik a Szép Ilonához. Akkor aztán ez a telekrész, a melyről szó van, a város belső területéhez fog tartozni és a területen általánosan megengedik majd a 300 négyszögöles parczellázást. Akkor azonban meg is drágul a telkek ára, a területhez csak gazdag ember tud majd hozzáférni, a középosztály tagjai, ha ezt a mostani alkalmat elmulasztják örök időre el fognak esni ettől az épitésre annyira alkalmas területtől.

A ki érdeklődik a családi háztelep iránt, magánuton megadunk neki minden felvilágositást. Ezen a helyen nem mehetünk bele a részletekbe, a melyek az épités ügyének pénzügyi részével függenek össze. Itt csak örömmel üdvözölhetjük a megvalósuláshoz immár közeledő tervet. Kettős az örömünk: mert az uj tisztviselő telep ismét lendit Buda szép vidékein és mert azt látjuk benne, hogy a középosztály egy lépést tesz ujra a megerősödés utján. Üdvös tettre szánja magát, kiszabadul a házbéruzsora karmai közül és Istentől megáldott vidéken, kényelemtől mindenképen körülvéve urrá lesz a maga házában.

Emlékirat Kelenföld jövője felől.

(Folyt. és vége.)

3. A klinika, mely 600 és egy nagy kórház, mely 2000 ágyra lenne berendezhető; ez később a Rókus-kórházat volna hivatva helyettesiteni, előbbi szintén az egyetemi parkban nyerne elhelyezést, mig az utóbbi annak közelében.

A legjobb hygieniai alapokon készült berendezésen kivül a termek mind kelet felé lennének ugy, hogy annak lakói a felkelő napot élvezhessék. Ugy ennek, mint az egyetemnek czélszerűbb, egészségesebb és szebb helyet Budapesten nem találhatni, s tekintve, hogy az uj egyetem, klinika és kórház épitése több évig eltart és ennélfogva a régi egyetemekből és kórházakból való átköltözés csak lassanként történhetik, mialatt ugy az uj mint a régi épületek a tanárok és hallgatók használatára szolgálnak: igen fontos dolog, hogy ezen uj épületek a meglevőkhöz és a város közepéhez minél közelebb legyenek, nehogy a közlekedés sok időt vegyen igénybe.

4. Az egyetemi park tartalmazza továbbá ugy az egyetemhez, mint a klinikához szükséges melléképületeket; a mennyiben azonban a park területén meglevő épületek nem lennének elégségesek, volna elég hely, hogy szükséghez mérten alkalmas helyen uj épületeket is lehetne felállitani, például a bonczolótermet és anatomiai muzeumot stb.

5. A nagy parkterület, az összekötő vasuti hid felett, megoszlik egy tudományos részre; egészben-nagyban azonban a közönség üdülésére és mulattatására szolgál.

A tudományos rész tartalmazná a füvészkertet és faiskolát s az ehhez szükséges épületeket, ugymint: egy igazgatósági épületet, a különfele muzeumokat, növényházakat, hidegés mellegházakat, a viztornyot stb. A nagy park többi része a közönség üldülére, szórakozására és mulatságára szolgálna és az ehhez szükséges épületeket tartalmazná, még pedig vendéglőt, kávéház-berendezéseket, mulatóhelyeket stb. Ez a park tartalmaz kocsizó, sétáló és lovagló utakat, tavakat és vizfolyásokat (sport) szórakozó czélokra. A nagy parkhoz következő közlekedési eszközök vezetnek: a vámháztéri hid és a tervbe berajzolt borárostéri hid, a dunai hajózási társulatok kikötői, az épitendő villanyos vasut és társaskocsik.

6. A hajózásnak szolgáló telepek az összekötő vasuti hid alatt vannak tervezve. A dockok és téli kikötők ott czélszerű elhelyezést nyernének, melyek télen-nyáron használhatók s 120 vagy 200 hajót fogadhatnának be nagyságukhoz mérten. A kikötőpartok egyszersmind raktárakkal lennének ellátva s a teherpályaudvarral vágányok által jönnének közvetetlen összeköttetésbe. A dockoknál egyszersmind egy száraz dock is van tervezve, mely a hajók javitása czeljaira szolgálna, e mellett egyszersmind egy műhelyt is lehet felállitani.

7. A meglevő kelenföldi pályaudvar nagy személypályaudvarrá való átalakitása rövid idő alatt remény hetőleg befog következni, mert a keleti pályaudvar a mai kivánalmaknak sem felel meg; a mig a kelenföldi pályaudvar hivatva lenne, a Budapest — Bruck — Bécsi, Budapest — Pragerhofi, Budapest — Pécsi és Fiumei, s Budapest — Gráczi vagyis a magyarországi délnyugoti vasuti forgalmat felvenni, a keleti pályaudvar az ország keleti forgalmát fogadná be. A budai déli pályaudvar azért mindig megmaradhatna mai kiterjedésében, csupán egy-két gyalog vagy kocsi-összeköttetés volna szükséges, a föld alatt vagy a föld felett közlekedési szemponból a most kényelmetlen kerülések végett ebben a városrészben.

8. A teherpályaudvar a kelenföldi személypályaudvar mellé van tervezve, de külön van elhelyezve, s ugy a dockokkal mint a fennálló vasuti vágányokkal közvetetlen összeköttetésben van s kellő számu raktárakkal és vágányokkal van ellátva.

9. A budaoldali vágóhid tervben ugy egészségügyi mint közlekedési valamint czélszerü városrendezési szempontból a dockok végén van elhelyezve s ugy a vasuti mint a dunai közlekedéssel közvetetlenül összekötve. A vizzel való ellátás és a csatornázás itt a legolcsóbb és legczélszerűbb módon eszközölhető.

10. A fennálló országos gazdasági egyesület Vinczelléri-iskolája tervemben ki van kerekitve, ép ugy

11. A fennálló országos szőlővesszö-iskola kibővitve van tervezve.

12. A fővámtéri hid, mely a belváros és a kelenföldi pályaudvar összeköttetését közvetiti, lehetővé teszi, hogy az utasok ezen pályaudvarból rövid idő alatt a város központjába érjenek, s a város körüli utat a kelenföldi pályaudvartói s központi pályaudvarig meggazdálkodhatják.

13. A belvárostéri hidnak hasonló feladata van a körut folytatásának összeköttetése czéljából, és a Ferencz- és Józsefvárosnak a Kelenfölddel való összeköttetése által.

14. A fennálló vasuti összekötő hid eddigi feladatának, illetőleg a fejlettebb forgalomnak is megfelel.

Városberendezés, lakások a különféle osztályok részére, boltok, vendégfogadók, vendéglők, kávéházak stb.

A városberendezés lakóházakat tartalmaz a különféle foglalkozásu osztályok részére, ugy hogy mindenki visszonyaihoz mért lakásokat találhat foglalkozási helyéhez közel, vagy pedig jó összeköttetés folytán téli és nyári lakásoknak alkalmas lakást.

15. A jobbmódu társadalmi osztály a Gellérthegy déli oldalán csoport-házakban vagy villákban, vagy a Sashegy körül, Sasadon, a Farkas-réten vagy a magasuton stb. találhat alkalmas lakást.

16. A kereskedés a Fehérvár-ut s a kelenföldi uj fő-ut környékén.

17. A hivatalnokok s hasonló visszonyok között élők az összekötő vasut mentén, vagy Sasadon s a budaörsi-ut mentén.

18. Villatelepek mint már fent emlitve volt, a legszebb és legelőkelőbb városrész közelében vannak, de egyszersmind, miután főkép a hegyek közé is ki fognak terjedni, oda is vannak tervezve, s a Szechhényi-hegyi villatelepekkel összeköttetésbe hozva.

19. A sós- és keserü-viz-telepek tervemben ki vannak kerekitve és utczák által elkülönitve.

20. A gyárak tulajdonosainak és a gyárakban alkalmazottak lakóházai foglalkozásuk közelében vannak tervezve.

21. A büztelen gyárak Kelenföldön délfelé a város belsőbb részeire vannak tervezve, s munkáslakásokkal környezve.

22. A büzös gyárak szintén délfelé a Promontori-ut és a Duna közt vannak elhelyezve oly módon, hogy a füst és büz lakott városrészt nem érinthet, mert az uralkodó szelek éjszaknyugotról délkelet felé magokkal viszik.

Terek nyilvános épületek részére.

Szép szabad terekről megfelelőleg van gondoskodva, szintugy nyilvános épületek felállitására a város minden részében, még pedig ugy, hogy a nyilvános épületek bevégzése után azokat körül lehet venni kertekkel; ezekhez tartoznak:

23. A községháza, posta- és távirdahivatal.

24. Templomok.

25. Iskolák és más intézetek.

26. Vásár-terek, idővel vásárcsarnokok.

27. Nyilvános kertek és játszó terekről is minden városrészben kellőleg van gondoskodva,

hogy a közönség ugy a felnőttek mint a gyermekek zöld üdülő és játszó teret találhatnak.

28. Mulató helyek.

29. A villanyos vasuti összeköttetés a belvárostól a kelenföldi pályaudvarig, illetve Budaörsig és Promontorra — minden esetre nagy lendületet fog adni ezen városrész fejlődésének.

30. Dunai kikötő-állomások.

31. Esővíz-medenczék, az esővíz gyüjtésére az itt ezen a vidéken gyakrabban előforduló felhőszakadások miatt, melyek nemcsak károsak, de néha veszélyesek is. Az itt gyüjtött viz czélszerűen felhasználható utcza-locsolásra stb.

32. A Sáros-fürdő részére, mely a legmelegebb források egyikét tartalmazza, ennek fentartása czéljából nagyon czélszerű lenne uj telepet felépiteni.

33. Álló helyek társas kocsik, kétfogatu és egyfogatu kocsik stb. részére.

34. Kényelmi épületek felállitására férfiak és nők számára.

A kényelmes közlekedésre tervemben nagy súly van fektetve, különösen széles utak vezetnek a nyilvános épületek, pályaudvar, dockok és gyárakhoz Promontorra, Budaörsre stb. Továbbá a széles utak befásitására is kellő gond van forditva.

A meglevő fő- és mellék-közlekedési utak megmaradnak, de szerves összeköttetésbe vannak hozva egymással, és esetről-esetre szabályozva a közlekedés kivánataihoz mérten.

A mi a vizzel való ellátást illeti, néhol kitünő egészséges vizet találni Kelenföldön; sok helyen azonban, hol keserű források vannak, ivóviz nehezen kapható; mihelyt azonban ezen városrész annyira fejlődni fog, hogy a vizvezeték előállitása lassanként szükségessé válik, a Gellérthegy és Sashegy kitünően alkalmasak vizmedenczék felállitására.

A mi a csatornázást illeti, egyelőre az esővizet nyilt utczacsatornákban kellenne levezetni a meglevő vizárokba, melyek az esővizet a Dunába vezetik.

Az árnyékszékek szerkezete a házakba egyelőre vizmentes pöczegödrökben alkalmazott hordóberendezés által történhetnék, ha azonban a csatornázás szüksége beáll, akkor semmi nehézség sem lenne a csatorna-ürülékek vizét fertőtlenitve czélszerű módon a Dunába vezetni, a tervezett vágóhid alatt; itt egy telekről kellene gondoskodni, hol egy telepet lehessen felállitani, az ürülék feldolgozása és értekesitése czéljából.

Miután a fökülönbséget a hatósági és saját tervem között előadtam, és tervemet általban megmagyaráztam, bátor vagyok azon legalázatosabb kérésemet előterjeszteni a Nagyméltóságu Miniszteriumok és Hatóságok elé hogy tervemet kegyesen fölülbiráltassák és ha lehetséges, azt a székesfőváros javára és érdekében értékesitsék.

Budapest, 1896 augusztus havában.

Siebreich Károly.

Ismerőseink.

(Árnyak és fények.)

A „Buda és Vidéke“ Ismerőseink rovatának az a czélja, hogy a lap és a közönség között létező családias hangulatot erősitse.

Mint eddig ugy ezután is bemutatjuk itt érdemes polgártársaink kimagaslóbb vonásait és élczelünk azok felett, kik a közszellem ellen szegülnek.

Kérjük olvasóinkat és munkatársainkat, hogy ezt a rovatot gazdagitsák akár egyesek akár csoportok bemutatásával.

Az elmult évben a következő ismerőseinket mutattuk be:

Őrgróf Pallavicini Ede, gróf Zichy Jenő, Bogisich Mihály, Judás Iskariotes, Magyarevics Jeremiás, Samassa Aurél, dr. Csecse, Willinger Ferencz, Kulcsár Ferencz, Huszár Adolf, Ifju Bún József, Ribizli bárók, Rostaházy Kálmán, Földváry Miklós, Bakos Sándor, nyilhegyi Rupp Zsigmond, Harczy Antal, Dettrich László, Petz Károly, Beke József, Fodor István, Fekete József, báró Eötvös Loránd, gróf Hunyady Lászlóné, őrgróf Pallavicini Edéné, Vásárhelyi Géza, Végh János, Mihalovics Antal, Magyar József, dr. Hermann Antal, Nagy László, Stowasser János, Tóth Lőrincz, György Aladár, Dorogsághy Dénesné, A modern naladó, A Hunok Magyar egyesület kormányzó tanácsa, Molnár István, Sigray Pál, Pászthory Károly, Ich bin ein Offner Kind, Bursics Antal, Spertl bácsi, dr. Király Pál, dr. Komlóssy Ferencz, Professor ur kényes, Pálmay Ilka, Frank György, Funk Ede, Szigethy József, Der Her Wirth Unbändiger, Buda tanitói, Márkus József, Munkatársaink.

A fiuk hadseregének kézikönyve.

Tisztek használatára összeállitotta Smith A. W. a hadsereg titkára. Ismerteti **Sibreich Károly**.

(Vége.)

A fiuk elbocsájtása. A mi az elbocsájtás kérdését illeti a fiukra nézve, jó lesz itt felemliteni, hogy mig elbocsájtások eleinte gyakran elkerülhetetlenek, hogy a század fegyelme és szelleme ne zavartassék, mégis miután ez alaposan helyre van állitva, egy fiu elbocsájtásának, egy ritka látványosságnak kell lennie. Hogy ha máskép lenne, ugy akaratlanul azt kell gondolni, hogy nem minden ugy van mint a hogy kellene lennie és hogy a tiszt hibázott azon tekintélyt helyre állitani a mely állásánál fogva elkerülhetetlen szükség. Ily esetben legjobb volna megvizsgálni, hogy tulajdonképen miben rejlik a hiba. Sokszor lesznek a fiuk szidva a helyett hogy inkább magunk magunkat dorgálnánk meg.

A kor megszoritása Egy fiu ki a félévközben 17 éves, lesz jogositva van ezen félévet betölteni mielőtt az ő elbocsájtásáért folyamodott. A fiuk a ki a 17 évet 1-sö juniusban a hadheregi félév kezdetét elérte nem engedhető meg továbbra is a századnál maradni. A tisztnek ép oly pontosan szem előtt kellene tartani, valamint azt, meg nem engedni, hogy fiuk 12 éven alól felvétessenek.

A kiszolgált fiuk. A tiszteknek mindég oda kellene hatni, hogy a fiuk a kik koruknál fogva a századtól kilépnek, hogy ők valamely fiatal emberek számára fennálló keresztény egyletbe belépjenek. Ez képezi a hiányzó tagot a fiuk hadserege és az ő résztvételök a tényleges munkánál a templom szolgálatában vasárnapi iskolában stb. Hol ily egyesület nem létezik, lépéseket kellenne tenni, ezen hiányt pótolni, a mint most sok esetben megtörténik, azon határozott czéllal, a hadseregbeli fiuk részére egy helyről gondoskodni, hol ött ugyanazon befolyások alatt tartatnak, miután megszüntek fiuk lenni.

Alapszabályok a fiuk hadseregére vonatkozók.

Elfogadtatott a fiuk hadseregének tanácsa által 1885 szept. 28-án. Revidiáltatott a fiuk hadseregének tanácsa által 1888. decz. 11-én.

1. A szövetkezet fiuk hadseregének neveztessék. 2. A hadsereg czélja legyen: a tiszteletet, figyelmet és önbecsülést a fiuk között emelni és minden a mi arra szolgál a valódi keresztényi férfiasságot és vallásos érzelmet kiképezni. 3. Katonai szervezet és tanitási mód használtassék azon czélból, hogy a tartós érdekeltsége a fiuknak biztositassék, az által hogy ők egyesitve lesznek a hadsereg munkáiban és hogy szokások emelkedjenek közöttük a mint a hadsereg czélja ezt követeli, szigoru fegyelem és szófogadás kell, hogy követeltessék valamennyi tiszt által.

4 Valamennyi fiu 12 és 17 év között felvehető mint a hadsereg tagja, és tagsági kártya kérése alkalmával egy nyomtatványt kell kitölteniök, melylyel kötelezik magokat a század alapszabályainak engedelmeskedni, és jó példával a magaviseletben társaik és más fiukkal szemben előremenni. A tagoktól követeltetik, hogy mindent megtegyenek a mi a hatalmukban áll, hogy a hadsereg érdekeit emeljék.

5. A hadsereg századokból állittassék össze, melyek templomokkal, missiokkal vagy más valamely keresztény szövetkezettel összeköttetésben vannak.

6 A századok tisztjei oly urakból álljanak, kik ily módon a fiuk hadseregének szolgálni hajlandók. Minden 20 fiu mellé egy tiszt legyen alkalmazva. Minden századnak egy kapitány parancsa alatt kell állania, kinek alá rendelttisztjei hadnagyokból álljanak. A kapitánynak jogában van altiszteket a legénységből alkalmazni.

7. Hat vagy több század valamely városban vagy kerületben, a hadsereg végrehajtó bizottsága engedelmével egy zászlóaljá egyesülhet, melynek a város vagy kerület nevét szabad viselnie. Egy ily zászlóalj tisztjei egy zászlóalj tanácsot képeznek, kik kötelességei magok közül évente egy zászlóalj elnököt, és zászlóalj titkárt egy zászlóalj pénztárnokot és egy zászlóalj végrehajtó bizottságot választani. Továbbá baleegyezni uj tisztek alkalmazásába, továbbá alapszabályokat felállitani, hogy a zászlóalj czélszerűen kezeltessék és általában mindent megtenni a mi szükséges a hadsereg czéljait a szomszédban elősegiteni. A zászlóalj tanácsnak statistikát kell vezetni, és jelentéseket tenni a hadsereg végrehajtó bizottságának, melynek szabadságában áll a zászlóalj tanácsnak működését kritizálni és felül vizsgálni. A zászlóaljnak mint olyannak meg kell szünni, létezni, ha a század száma kimutatás kevesebből mint négyből állana.

8. Századok a városokban vagy kerületekben, hol nem lett zászlóalj képezve, kell hogy a helybeli nevet viselje és a végrehajtó bizottság kezealá kell tartoznia, saját tisztjei összeköttetése által, és mindenben közvetlen a hadsereg végrehajtó bizottsághoz kell fordulniok.

9. A hadsereg tanácsának valamennyi század kapitányaiból kell állnia, vagy mint helyettes az ő századának egy tisztjét a kapitánynak kell küldenie. A tanácsnak legalább egyszer egy évben kell összegyülnie, oly helyen a mely e czélre a végrehajtó bizottság által meghatároztatik, hogy a jelentéseket a végrehajtó bizottságtól megkapják, és a hadsereg dolgait megbeszéljék. A tanácsnak évenkint ballótag által kell választania egy hadseregelnököt, hadsereg titkárt, hadsereg-pénztárnokot és egy végrehajtó bizottságot a következő évre. A végrehajtó bizottságnak kell állnia a hadsereg-elnökéből, hadsereg-titkarából, hadsereg-pénztárából hivatalból és öt más tagból. A tanácsnak jogában áll a bizottság munkáit felül birálni.

10. A végrehajtó bizottság köteles egy külön gyülekezetbe a hadsereg tanácsát össze hivni, valameny oly helyre a mely ily czélra meg van határozva, ha az idősebb tisztek részéről kivánat tétetik, ennek alá kell irva lenni legalább $^1/_{10}$ részének a századoknak, melyek a hadsereget képezik.

11. A végrehajtó bizottságnak kell a főfelügyeletet gyakorolni valamenyi hadseregbeli tárgyak felett, jogának kell lenni a városokban és kerületekben ott hol semmiféle század sem szerveztetett, századokat felállitani és tiszteket kinevezni, be kell szerezni feltételi nyomtatványokat, tagsági kártyákat, statistikai táblázatokat, és más szükséges nyomtatványokat az összes hadsereg részére, oly mennyiségben a mennyi szükséges.

12. Minden századnak egy kis összeggel évenként hozzá kell járulnia, hogy a hadsereg szükséges kiadásai fedeztethessenek.

13. Az alapszabályokat nem szabad megváltoztatni, kivéve ha egy többség, mely áll a hadsereg-tanács tagjainak $^2/_3$ részéből, e czélból egybehivott gyülekezet alkalamával kivánná, és a tárgy valamely előterjesztet változásoknak kell hogy a hadsereg titkárának be legyen jelentve, hogy ideje legyen a hadseregtanácsa minden tagjának legalább egy héttel a gyülekezet előtt tudomására hozni.

Mária-Makk.

A „Buda és Vidéke“ legutóbbi számában Kováts Alajos jegyző ur tollából egy czikk jelent meg Mária-Makk czim alatt, melyet azért helyesbitek, mert a kiránduló közönséget esetleg tévutra vezeti, ugyanis a czikk azt hangoztatja, hogy a székes-főváros által átvett budakeszi erdő rendezése alkalmával Mária-Makkot elhanyagolták.

Az uthálózat készitése alkalmával a főfigyelem a forgalomra lett fektetve, de ezen alkalommal a közönség által kevésbé járt helyek sem lettek elhanyagolva.

A főforgalom a Juhászné és Virág-völgy között van a budakeszi részen, de azért ez a fő vonal ki lett terjesztve Mária-Makkra is, hová a Virágvölgyi uton kivül az Istén-hegyről is el lehet jutni, és pedig a régi meredek és esős időben sikamlós ut mellőzésével a disznófej folytatásában az Anna kápolna mellett elvezető uton, továbbá a Normafától a Normafa vendéglő mellett elvezető uton és végre az Istenhegyről, illetve báró Eötvös utról a Jakabfy nyaralója alatt elhalapó mezei ut szintén mint séta ut folytatását találja a budakeszi erdőben ugy a virágvölgy, mint Mária-Makk felé is.

z utakon kivül a turista utak a hármas határ felöl folytatva lettek, illetve egy uj ut által, Mária-Makk-kal összekötve, — tehát Mária-Makk a hármas határ, illetve Csillebércz felőli oldalról is kényelmes uton megközelithető.

Az összes utak kavicsozva vannak, ugy hogy rajtuk a közlekedés a legnagyobb eső után is lehetséges és kellemes, továbbá ugy mint az összes utak időjelzettel is ellátott utmutatókkal van ellátva.

A nagy közönség tájékozása czéljából felemlitem még, hogy e Mária-Makki utakon kivül még a Virág-völgynek az Istenhegyre és Pozsony-hegyre, tovább Kossuth telepről a Pozsony-hegyre is épültek uj utak, melyek hasonlóképen kavicsozva vannak, és utjelzőkkel lettek ellátva, — azonkivül az összes utakra padok is lettek elhelyezve.

Dráma az életből.

Irta: **Z. A. G.**

— Nagyon megütöttek, de ne mondjátok meg a többieknek!

A Rókus-kórház nagy udvarának balszárnyán, a félemelet 15. b) sz. szobácskájában feküdt husz napig Némethy István rendőrtisztviselő mig végre a halál megkönyörült rajta.

Mi történt?

Egy vendéglőben ült barátaival Némethy Pista. A jó bor mellett emelkedett a hangulat és megkezdődtek azok a veszedelmes apró csipkedések, a melyek méhükben hordják annyi gyászos végü összetüzés gyümölcsét. Most egy szellemes megjegyzés, a mire általános nevetés felel, majd a goromba válasz, nyomában a boszuság első felhőivel. A hang élessé válik s az ittasabb csak alkalomra vár, hogy forrongó dühét kitöltse. A bor között mi mindenről nem kerül szó. A távollévők becsületét már megrágták, a férfiak unalmasakká váltak, egymásután sorra jönnek a barna Ida, a szőke Etel a vörös Gizi és egyszerre bálkirálynői tekintélyre emelkedik az az éjjeli pillangó, a ki véletlenül a társaság két lovagjának eszményképe.

Az egyik lovag, az a kiben már müködik titokban a harag, keserü gunynyal teszi nevetség tárgyává vetélytársát.

— Ez a czingár szunyogocska mer henczegni!

A másik sem marad adós.

— Nem lehet mindenki égmeszelő.

— Te hitvány Mihaszna András!

A rendőrtisztviselő szemeit elfutja a vér. Felel és a felet nyomán kél az ütés.

A zaj elhal. Dermesztő csöndben lesi mindenki, hogy mi lesz. Mi lenne?

A megütött rendőrtisztviselő felköti kardját, sarkon fordul és bucsu nélkül távozik. Mögötte megered a beszéd árja. A sok jó barát mindegyike tud utána dobni egy követ s mig a bántalmazott ember nekivörösdött arczczal rohan előre az utczákon, mögötte már arról tanácskoznak, hogy pisztoly lesz-e vagy kard.

— De hiszen nem párbajozhat — szól az egyik — mert a hivatalát veszti.

— Nevetséges — felel a másik — ha ilyesmi történik az emberrel, akkor nincs választás.

— Én legalább — toldja meg a harmadik — a markába köpök, mikor kezet nyujt, ha nem vesz magának elégtételt.

És mialatt a kedves barátok elhatározzák, hogy hová menjenek tovább dorbézolni, Némethy Pista ment, ment hazafelé. Léptei ösztönszerüleg haza vezérelték. Lakása közelében hirtelen meg állt. Nevelése, származása, elvei azt követelték, hogy vérrel mossa le a gyalázatot. De ő rendőrtisztviselő s ha párbajozik hivatalát veszti és kenyerét. S akkor? . .

Összeborzadt. Otthon alszik békésen, vagy talán ébren várja őt az imádott édes anya, a kinek ő az egyedüli támasza, gyönyörüsége, mindene. És lelkében hirtelen megujul a multnak annyi jelenete, a mikor az ő önző könnyelmüsége sulyos csapásokat mért arra az arany szivre, az egyetlenre, a mely igazán és csakis érte dobogott. Ha ő párpajozik, nemcsak neki nem lesz kenyere.

Némethy homlokára kiült a veriték. Nem ment haza, hanem elkezdte körüljárni az apró teret és fejében mind kétségbeejtőbb zavarban váltogatta egymást a két gondolat: Nem párbajozni — erkölcsi halál vagy párbajozni és vele nyomorba taszitani magát és édes anyját.

És ebben az önmaga által megkinzott agyvelőben nem támadt fel a férfias erő tudata. A mi mentsége lehetett volna, előtte a gyávaság bélyegét hordta magán, s mikor kifáradt a gondolkodásban, gépiesen zsebébe nyult, kivette revolverét, jobb homlokára illesztette és lőtt.

A durranásra oda futó rendőr már csak élettelen tetemre talált.

A kórházban megállapitották az orvosok, hogy az eszméletlen ember él, de a reggelt nem fogja megérni. Igy közölték a lapok is a rövid hirek között és igy tudta meg a szerencsétlen ember édes anyja is fia öngyilkossági kisérletét.

A baj ritkán jár egyedül. Az agg urnő, a mint a hirt vette, összerogyott s ma is betegen fekszik lakásán. És ezalatt husz hosszu napon át vivódott szerencsétlen fia, csak néha-néha suttogva egyes világos pillanatokban:

— Nagyon megütöttek, de ne mondjátok meg a többieknek! A golyó jobb halántékán hatolt be s az agy közepén állt meg. Baloldala megbénult és valóban szerencse rá nézve, hogy kinjainak véget vetett a halál, mert ez esetben az orvosi tudomány, ha megmenti, hóhéri munkát végzett volna.

És mi az elhunyt számtalan budai barátjával együtt csak azt mondhatjuk, hogy az Örök világosság fényeskedjék neki!

Kérjük azokat, kik előfizetési dijakkal tartoznak, hogy azokat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Kérjük olvasóinkat a lap terjesztésére és közleményekkel való ellátására. Mutatvány számokat készséggel küldünk. Előfizetőink megbizását elvégezzük. Igyekezzék minden olvasónk legalább egy előfizetőt gyüjteni.

Az előfizetés árai:

Egesz évre . . . . 12 korona.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Kidóhivatal I. Városmajos-utcza 28.
(báró Bánffy-ház.)

Különfélék.

— **Vörös László kitüntetése.** A király Vörös László államtitkárt a kiállitás körül szerzett érdemeiért a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki. Ezt a kitüntetést az egész sajtó a legnagyobb elismeréssel közölte. Vörös László kitüntetését mindenfelé örömmel fogadják, mert *ő kitünő államférfi, ritka becsületes ember, fényes tehetség, alkotó erő* és *vasszorgalom*. Az ő nemes tulajdonainál és erényeinél csak szerénysége nagyobb.

— **Berzsenyi Budán.** A „Buda és Vidéké“-ben megemlékeztünk arról, hogy Berzsenyi Dániel egykor a Császár-fürdőben időzött. Dr. Váczy János a halhatatlan költő szobrának leleplezése alkalmából a „Budapesti Hirlap“-ban czikket ir Berzsenyi budai időzéséről. Berzsenyi 1810-ben volt először Budán és pedig a Lúdba az az a mostani „Libába“ szállt, mely most Pehringer Ferencz polgártársunk tulajdona.

— **Családi házak** czimü vezérczikkünket tisztelt olvasóink különös figyelmébe ajánljuk s a mennyiben bárkinek is közelebbi felvilágositásra lenne szüksége, azt a szerkesztőség akár irásban, akár szóval a legnagyobb készséggel megadja.

— **Disztorna.** Szép, összhaugzó mutatványokat remek felvonulásokat az „erő, épség és egyetértés“ hamisitatlan megnyilatkozását láttuk a napokban a Budapesti (budai) Tornaegyesület ünnepélyén. Ary Pál dr. Porteleky László dr. Rupp Jenő mint minta előtornászok tüntek ki. Bély Mihály müvezető pedig ez alkalommal is fényes tanujelét adta ritka képességeinek. Előkelő nagy és szép közönség gyönyörködött az ünnepélyen, melyet társas-vacsora követett.

Erdélyi aranybányászat. Lapunk hirdetési rovatában közöljük a „Fortuna“ aranybánya-részvény-társaság hirdetését, melyre felhivjuk itt is olvasóink figyelmét. A társaság alapitói a lehető legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel oldották meg feladatukat, midőn megszerezték a Szent-Endre nevü bányát, mely a mellett, hogy aranyban gazdag, egyszersmind magyobb mennyiségü zuzó érczet is tartalmaz. E bányában három egész esztendeig folytak a feltárási munkálatok, s 60,000 frtot meghaladó kiadásokat tettek a vállalkozók, hogy a bányát teljesen feltárják és átvizsgálják. E munkálatok eredménye a lehető legkedvezőbb. Remélni lehet, hogy e bánya, mely most már kellő üzemtőkével és berendezéssel is fel lesz szerelve, rövid idő alatt Európa legjövedelmezőbb aranybányai mellé fog sorakozni. Mint a lapunk mai számában közölt hirdetésből kitünik, a részvényeknek csak a felét bocsátják aláirásra, mig a másik felét az igazgatóság és az alapitók maguknak tartják meg. A részvények névértéken, 25 koronájával bocsáttatnak ki és igy a kevésbé vagyonosnak is módjában van egy jövedelmezőnek igérkező vállalatban részt venni. Az aláirás deczember hó 12-től 20-ig lesz és az aláirt összegek postautalványon is beküldhetők a hirdetesben megjelölt helyre. A további feltételek az aláirási felhivásból tudhatók meg.

— **Budai zenekör.** A budai zenekör, mely Eisvogel Ferencz kitünő vezetése alatt oly szépen halad és virul f. hó 14—17-én a „budai polgári Casinó“ disztermében rendezi negyedik hang-versenyét Hönigschmid Ida és Brunner Margit urhölgy közreműködésével. A hangversenyt érdeklődéssel várják.

— **Hangverseny.** A budai dalárda f. hó 12-én a fővárosi vigadó éttermében Bellovics Imre igazgatása mellett Artois Margit közreműködésével tényesen sikerült dal- és tánczestélyt rendezett. A hires budai dalárdának ez volt a 395-ik diadalmas fellépése.

— **Jótékonyság.** A tabáni Barátság asztaltársaság folyó hó 13-án Vasárnap este 8 órakor a Petz Nándorné-féle vendéglőben I. ker. Virág Benedek utcza 9 sz. alatt ssegény gyermekeket felruházó estélyt tart.

Buda és vidéke a kiállitáson. A buda és vidéki kiállitókat méltató czikkünket a jövő számban fogjuk folytatni.

Budapesti bélyeggyüjtők egyesülete. Ily czimen uj egyesület alakult a Krisztinavárosban, melynek czélja a bélyeggyüjtőket összpontositani, nekik felvilágositásokat nyujtani s gyüjtésüket megkönyiteni. Ezekkel az általános czélokkal egybeköti a jótékonyság gyakorlását, a mennyiben az egyesületnek mindenfelől (ugy czégek, mint magánosok részéről) ajándékozott bélyegeket értékesiti és a befolyt összeget jótékony czélra forditja. A magyar bélyeggyüjtők részéről örömmel vették az egyesület megalakulását, de a közönség is érdeklődéssel viseltetik iránta s különösen a kereskedői körök támogatják a rájuk nézve értéktelen használt bélyegek gyüjtésével. Mi is felhivjuk olvasóink figyelmét az egyesületre és szives pártfogásukba ajánljuk. Az egyesület gyülhelye a Wellisch-féle Alagut-kávéház (Krisztinaváros, Alagut-utcza 1.) a hol minden szerdán tartják meg a tagok a cseresztét, melyen vendégeket is szivesen látnak. A gyüjtött bélyegek ugyan erre a czimre küldendők az egyesületnek.

— **Az «1848—49-iki magyar Szabadságharcz története»** czimü ismert munkából most jelent meg a 70-ik füzet, a melyben Gracza György Budavár ostromát mondja el rendkivül érdekesen, napról-napra követve az ostrom lefolyását. A képek következők: Schweidl József honvédtábornok, részlet Komárom első körülzárolásából, Hollán Ernő honvédezredes, Budavár ostroma 1849-ben, részet Budavár osiromából. Budavár revátele 1849. május 21-én Budavár ostromához; A május 21-iki roham, Hentzi megsebesülése 1849 május 21-én. Hentzi halála, Budavár ostrománál elfoglalt osztrák hadilobogók, Gróf Vay László honvédőrnagy. Ez a füzet négy ivnyi és Buda ostromáról egy érdekes mümelléklet van hozzácsatolva.

— **Disz hangverseny**. A budapesti iparossegédek egyesülete Bauer József elnök és Duma György igazgató tiszteletére Dienzl Oszkár közremüködésével érdekes és látogatott hangversenyt rendezett. Dienzl Oszkáron kivül közremüködtek Fehérváry Ferencz, Szabó Béla, Scheffer Ferenczné, Tikáts testvérek, Bozsik István és Bozsik Istvánné. Mindannyian nagy sikerrel.

— **Egy orvos életéből**. Hevessi Jenő, a „Tiszavidéki Ellenzék“ jó tollu szerkesztője ilyen czimen egykötetes vig regényt ád ki. Előfizetési ára 60 krajczár, mely Szolnokra Hay Fülöp könyvnyomdájába küldendő.

— **Halálozás.** Bellobraidits Lipót nyugalmazott százados lapunk szorgalmas munkatársa, a kit Budán jól ismertek, szerettek, hirtelen meghalt. A megboldogult egész életében a nemes eszméket szolgálta és azért fáradhatlanul küzdött. Nagy részvéttel temették el. — Szente János nagykőrösi tekintélyes ügyvéd, Szente Lajos svábhegyi gyógyszerész édesatyja 80 éves korában meghalt.

— **Budaiak öröme.** A II-ik kerületi előljáróság egy előterjesztésben arra kérte a tanácsot, hogy a közuti vaspálya-társaság a budai Lánczhidtől—Károly-kaszárnya—Vigszinház vonalait a lánczhidfővel kösse össze.

— **A m. kir államvasutak szállitmányozási (kezelési) ügyosztályának uj helyisége.** A m. kir, államvasutak igazgatósága köztudomásra hozza, hogy a „Visszkezelési és szállitmányozási szakosztály“ szállitmányozási (kezelési) C V d ügyosztálya az Andrássy-ut 83 sz. II. emelet 35/36 ajtószám alatti helyiségből az Andrássy-ut 75 sz. II. emelet 3. sz. alatti helviségekbe költözött.

— **„Pinczérek Lapja“** czimmel a „Vendéglősök Lapjá“-nak szerkesztője és kiadója deczember 1-én nem politikai tartalmu, minden 1-én és 15-én megjelenő szakközlönyt inditott a pinczérek érdekeinek képviselésére. Az uj lap hasznos szakközleményeit a legjelesebb irók irják s czikkeik alkalmasak a nagyközönséget is felvilágositani és mulattatni. A lap ára évi 3 frt, félévre 1 frt 50 kr, egy negyedévre 75 kr.; mig a „Vendéglősök Lapjá“-val együtt évi 8 frtért, félévi 4 frtért és negyedévi 2 frtért kapható.— Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők: Budapest, VII Klauzál-utcza 2. sz. Mutatványszámokat szivesen küld a szerkesztő-kiadó: Ihász György.

— **Sport-Album** czimmel gazdagon illusztrált, érdekes és nagybecsü munka jelent meg a Vadász- és Verseny-Lap kiadásában. A mü szerzője a Magyar Lovaregylet nyugalmazott titkára, a sportirodalom megteremtője: Sárkány János Ferencz. A 60 oldalra terjedő müben szerző az országos lótenyésztés történetének taglalása után alaposan és behatóan ismerteti a magyarországi telivér- és félvértenyésztés mai állását, a kisbéri, mezőhegyesi, bábolnai és a fogarasai állami méneseket s ezek vezető férfiait. — A ménesek ismertetése után a Magyar Lovaegylet müködését taglalva, kimutatja, hogy mily szoros összefüggésben áll a tenyésztés és versenyügy egymással, számokkal igazolja, hogy a versenydijakkal arányban növekdik telivéranyaguk átlaga, mert mig 1880-ban az uj aera kezdetén, mikor a budapesti gyepen összesen csak 90 ezer korona dij volt kitüzve, az egész monárchiában 433 telivér kancza volt, addig a millenáris évben a kitüzött dijak 1.226,000 koronára rugnak és ennek megfelelőleg a telivér kanczák száma megközeliti a kétezret, pedig végczélképen ezt akarjuk, mert a kanczák birnak javitó képességgel. Megemlékezik szerző jelesebb istállótulajdonosainkról (gr. Batthyány Elemér, Blaskovics Ernő, gr. Festertics Tassiló, Hunyady Imre, Sztáray János, br. Üchtritz Zsigmond) az idomákról és a joczkeykről s ezek közül többat fényképben mutat be. — Az Ottó főherczeg védnöksége alatt álló Urlovasok szövetkezetének müködését birálva, sikerült képekben mutatja be Hoffmann Lipót, gr. Pejacsevics Albert és Calm Oszkár urlovasokat. Az „agarászat és kopászat“ terén gr. Andrássy Gyulát, br. Podmaniczky Gézát, gr. Esterházy Miklóst, az ügető-sportnál gr. Gyulay Adolf hármas és gr. Andrássy Tivadar négyes fogatát mutatja be rendkivül sikerült képben. A kb. 72 oldalon 60-nál több képpel illusztrált album ára 1 frt 50 kr s megrendelhető a Vad. és Vers.-Lap szerkesztőségében.

— **Angol tudós a magyar mezőgazdaságról**. Annak idején bejárta lapjainkat az a hir, hogy Mulhall hirneves angol statisztikus hazánkban járt azzal a czélzattal, hogy a közgazdasági igazgatásról és a gazdatársadalom tevékenységéről adatokat gyüjtsön. Ide vonatkozó jelentése, — mint azt a „Magyar Gazdák Szemléjé“-nek legutóbbi számában olvassuk, — megjelent. Mulhall részletesen és sok rokonszenvvel ir nem csak a magyar földmivelésügyi miniszteriumról, hanem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület müködéséről, sőt az ifju Magyar Gazdaszövetségről is. A mult évben tartott gazdakongresszusnak külön fejezetet szentel; ismerteti a magyaróvári gazdasági akadémia történetét és a jelen helyzetét leirja a mezőhegyesi ménesbirtok berendezését és a gazdálkodást, mely ott folyik. Dolgozata, daczára apró hiányainak, mindenesetre egyike azoknak a legrészletesebb és legtöbb rokonszenvvel irott jelentéseknek, a melyek eddigelé Magyarország mezőgazdaságáról angol iró tollából megjelentek.

Megrendelési felhivás Lourdes cz. műre. Mióta dicsőségesen uralkodó pápánk, XIII. Leo az egész keresztény világ figyelmét századunk legnevezetesebb bucsujáró helyére, Lourdesra irányozta, azóta szeretett hazánkban is napról-napra nő az érdeklődés a bold Szüznek eme kiválasztott helye és az ottan nagy számban előforduló csodás gyógyulások iránt. Alulirott a mult esztendőben egy 250 személyből álló zarándokseregt vezetett Lourdesba, és a zarándokut közben szerzett tapasztalatoknak, Lourdesnak leirása és a csodás gyógyulások ismertetése képezik tárgyát a jelen munkának, mely a napokban hagyja el a sajtót. A 12 képpel illusztrált és 14 ivre terjedő munka ára: finom velin papiroson füzve 1 frt 20 kr. diszes vászonkötésben 1 frt 80 kr. Legfinomabb vastag velin papiroson diszkötésben 3 frt. (Sacerdotibus erga sacra.) Gyüjtőknek nyolcz példány után egy tiszteletpéldánynyal szolgálok. Budapesten, 1896. november havában. Dr. Purt Iván, a budapesti központi papnevelde tanulmányi felügyelője. Lakik: Budapest, IV. ker., Központi Papnevelde.

— **A Mária Dorothea-egyesület második évkönyve.** Radnai Jenőné A tanitónők otthonának titkára az egyesület öt éves és eseményekben gazdag történetét szerkesztette meg figyelemmel, szakavatottsággal és tanuságosan. A jelentés tizenöt fejezetre oszlik és azt gróf Csáky Albinné, Zirzen Janka, a tanitónők otthona, a tanitónők szanatoriumának képei diszitik. Az egyesület virágzásában sok része van a buzgó titkárnak. A tanitónők otthona sokat köszönhet Radnai Jenőnének. A jól összeállitott jelentés a közönséget adakozásokra ösztönzi.

— **A „Fővárosi Lapok“ uj tulajdonosa**. A legrégibb magyar lapnál a 33-éves „Fővárosi lapok“-nál örvendetes változás állott be: a lap tulajdonjogát egy részvénytársaságtól maga az eddigi felelős szerkesztő Porzsolt Kálmán vette át s a lapot maga a szerkesztőség adja ki, melynek kebelében az ország legtekintélyesebb irói vannak. A „Fővárosi Lapok“ már három irodalmi generácziót nevelt föl s igy már régebben irodalomtörténeti fontosságra emelkedett: két éve pedig a politikai világban is számot tesz a mennyiben uj utat tört, egy uj politikai iránynak, a szoviniszta magyar kulturpolitikának szerzett diadalt. Az összes politikai pártoktól független, nyilt, őszinte és szókimondó organuma ez maguknak a független iróknak, kikhez a többi lapok szerkesztőségeiből is számos olyan iró csalatkozik, ki szabad véleményét nem irhatja meg a saját lapjában s ezért a minden irányban független „Fővárosi Lapok“-ban nyilatkoztk. Igazi naturális ujság, melyből az unalmas, nagyképü politika ki van zárva s a legszárazabb politikai eseményt is tetszetős szépirodalmi formában dolgozzák föl. A lap kulturpolitikai hivatásának megfelelően tényleges kulturális munkát is végez: a „Fővárosi lapok“ szerkesztése az ország különböző vidékein jótékony kulturális czélokra teljesen dijtalanul felolvasásokat és hangversenyeket rendez, a budapesti nemzeti szinház számára ezer koronás pályadijat tüzött ki társadalmi szinmüre s a pályázat eldöntése után az előfizetők a jutalmazott drámát dijtalanul fogják megkapni. Hasonlókép dijtalanul kapják az előfizetők a Fővárosi Lapok Almanachját, mely diszesen illustrált vaskos kötet lesz szépirodalmi dolgozatokkal. Egyetlen lap a Fővárosi Lapok, mely hetenként időszerü illustrácziókat is közöl s ezenfelül az előfizetők kedvezményes áron kapják a legrégibb magyar divatlapot, a „Magyar Bazár“-t. Felkell még emlitenünk, hogy a „Fővárosi Lapok“ az egyetlen ujság, mely most ujonnan berendezett nyomdájából franczia rendszerü betükkel, tisztán nyomva, finom fehér papiroson jelenik meg, s a melynek nemcsek politikája becsületes és a tónusa tisztességes, hanem a külső megjelenése is az előkelő szalonokba való.

— **Hirdetmény.** Alólirott Zsámbék község előljárói által ezennel közhirré tétetik, miszerint a Nagyméltóságu kereskedelmi magy. kir. Miniszteriumnak, folyó évi deczember hó 1-én kelt 75393./VI. 1896. számu magas engedélye folytán folyó évi október hó 28-án elmaradt orsz. marhavásár helyett folyó 1896. évi deczember hó 17-én pót országos marhavásár fog tartatni. Kelt Zsámbékon 1896. évi deczemhó 8-án. Nyirák Gyula s. k., jegyző. Schneider János s. k., biró.

— **Podgyász házhoz szállitási hivatal a m. kir. államvasutak budapesti pályaudvarain.** A m. kir. államvasutak igazgatózága a Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvarok érkezési oldálain a közönség kényelmére »Podgyász házhoz szállitási hivatalt» rendezett be. A szálitási hivatal átvételi elismervények kiszolgáltatása mellett szabványos árakért elvállalja a kézi és feladott podgyászok házhoz szállitását valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszálitását. A podgyász kézbesités az I—III-ik kerületbe naponta kétszer, a többi kerületekbe a reggeli vonatoktól dél, a déli vonatoktól délután, a délutáni vonatoktól az est folyamán, s az esti vonatoktól a sürgősebbek esti 10 óráig, a többiek másnap délelőtt ½9 óráig eszközöltetik.

A kézbesitési dijak mindjárt az átadás alkalmával, vagy pedig a házhoz szállitáskor fizethetők.

— **Adományok a karácsonyfára.** A székesfővárosi I. ker. Mayer-Ferencz-fiuárvaház karácsonyfájára eddig a következő nemesszivü adakozók küldtek kegyes adományt: Vaszary Kolos 10 frt, Walla József 10 frt, özv. Stangl Jánosné 5 frt, özv. Saxlehner Andrásné 5 frt, Fabiny Teofil 5 frt, Dr. Falk Miksa 5 frt, Hoff J. Károly 5 frt, Steinschneider Jakab 5 frt, Heinrih A. és fiai 5 frt. Luczenbacher Pál 5 frt, Ráczfürdő igazgatósága 5 frt, Dietzl József 5 frt, Kreische Antal 5 frt, Pakányi Ferencz 5 frt, Hoffmann Mór és társai 5 frt, Gilly József 5 frt, Luczenbacher Pál utódai 3 frt, Stieber Vincze 3 frt, Krayer E. és társa 3 frt, Willinger Ferencz 3 frt, Báthory György 2.50 frt, Édeskuty L. 2 frt, Mauthner Ödön 2 frt, Jelenik Zsigmondné 2 frt, Popper Antal és neje 2 frt, Mándlik A. 2 frt. Chmell János 2 frt, Schottola Ernő 2 frt, Hebentanz Nándor 2 frt, Dömötör Gedeon 2 frt, Szilágyi Sándor 1 frt, Heisler Jaroslav 1 frt, Novák Sándor 1 frt. — A nemes-szivü adakozóknak kegyes adományaikért hálás köszönetet mond s további adományokat köszönettel fogad — a Mayer-árvaház igazgatósága (Budapest, I. ker. Városmajor-u. 31. sz.)

Tájékoztató.

— **Karácsony**. Grünwald Samu versenyképes és keresett divattermeiben, a Krisztinavárosban és a várban mindennap látható a karácsonyi remek kiállitás. Jutányos árak. Értékes czikkek. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Ezek mind igazolják, hogy Grünwald a főváros egyik elsőrangu divatkereskedője és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

— **Friss csapolás**. Reggel korán Fukáts vendéglőjében a „Zöld fánál“ reggeli és friss sör csapolás. Izletes reggeli.

— **Korán reggel**. Schlaucher Ferencz vendéglőjében az alagutnál nem csak jutányos szobák, jó ételek és italok kaphatók, de a friss ételek és italok a legkorábbi reggeli órákban is.

— **Karácsony**. Roszberger Elemér és Sárkány Gyula uri, női divat és rövidáru üzletükben az Alagut-utczában a szinkörrel szemben minden néven nevezendő divatczikkek kaphatók. Különösen alkalmas bevásárlási hely Karácsonyi és ujévi ajándékokra. Az uj czég ugy rendezte be magát, hogy a közönséget minden tekintetben kielégitse. Jó áruk, jutányos árak és pontos kiszolgálás. Roszberger és Sárkány üzlete diszére válik az alagut-utczának, hol eddig ily fényes üzlet nem létezett.

Karácsonyra és ujévre ajánljuk Stowasser János hangszergyáros csász. és királyi udvari és hadseregszállitó kitünő gyártmányait. Budapest, Lánczhid-utcza 5.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Hirdetések.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
Legfinomabb
ásványvizek

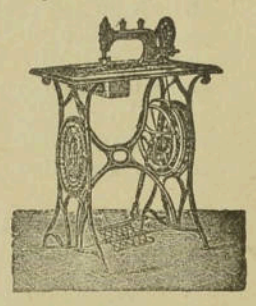
Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize
a szántói viz
Kapható mindenütt.
Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

HIRDETÉSEK
a
„Buda és Vidéke“ részére fölvétetnek a kiadóhivatalban (Budapest, I. Városmajor-utcza 28.)

Fukács János
vendéglője
a **„Zöld fához“**
I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.
Kora reggeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény sertőzdéből.

NAGY REZSŐ
köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)
Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

SCHIEN KAROLY
Budapest, II., Donáti-utcza 42. szám

Ajánlja magát **telefonok, villámhárítók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.
Raktár mindennemü **varró- és kötő gépek és biczikliekben.**

Weisz Antal
vendéglője a „Pirókréthez“ II. Retek-utcza 61.
Alánlom a következő estiétlapot:
Hétfő: Székely gulyás,
Kedd: Serpenyős rostélyos.
Szerda: Alföldi gulyás,
Csütörtök: Töltött káposzta füstölt hussal,
Péntek: Halászlé,
Szombat: Borjupaprikás,
Vasárnap: Borjupörkölt.
Ezeken kivül mindennap délben vagy este friss ételek kaphatók.
Jó boraim, sör és készséges kiszolgálatról régi jónevem kezeskedik.
Minden csütörtökön disznótor.
Számos látogatást kér
WEISZ ANTAL, vendéglős.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr.** Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Kis villa-telket keresek a budai oldalon 1000—2000 frtig. Czim a kiadóhivatalban. 525

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségben elhagyott tárgyak u. m. böröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Budapest keleti p. udv. állomáson f. é. deczember 14-én. d. e. 9 órakor.

Kolozsvár állomason f. é. deczember 16-án d. e. 9 órakor. (Kolozsvárott az árverés az első magyar engedélyezett árverési csarnokban, »Város belközép-utcza 19. sz. a.« tartatik.)

Miskolcz állomáson f. é. decz. 28-án d. e. 9 órakor. Budapest 1896. deczember havában.

Az igazgatóság.

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
I. Városmajor-utcza 28.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Thea. A téli estékre jó theát tud a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 511

Utmutatás. Vétel, eladás, bérlet, hatósági ügyek és mindenütt utánjárás. Gyors értesités. Levelek 2 ötkrajczáros bélyeggel »Bizalom« czimen intézendők a kiadóhivatalba. 512

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Házat keresek. Villaszerü házat veszek a VII-ik kerületben a városliget közelében 6—7 szobával, kerttel és még egy külön kis lakással. Czimem a kiadóhivatal adja. 499

Rézmálon van 800 □öl továbbá 1000 □-öl Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Összekötő híd tövében a budai oldalon 300 □öl megvételre kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Illat szerek. Szappan és mindenféle illat szerek nagy választékban. Levelek »Drogista« czimre a kiadóhivatalba intézendők. 484

Vizsga. Tapasztalt tanár tanulmányaikban elmaradott növendékeket polgári és gymnáziumi tantárgyakból vizsgára készit. Kitünő rendszer. Czim a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 503

Eladó birtok. Pestmegyében nagyobb birtok eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban. 504

Karácsonyra. Karácsonyi bevásárlásra ajánljuk budai czégeinket. Karácsonyi czikkek terjesztésére legalkalmasabb a Buda és Vidékében a hirdetés, annál is inkább, mert sok ezer példányban küldjük szét deczember hó folyamán. 509

Méz. Karácsonyra jó és olcsó méz kapható. Czim a kiadóhivatalban. 510

Házat és telkeket keresek Budafokon. Leveleket válaszbélyeggel Budafok czimen, a kiadóhivatal továbbit. 512

Bajusz pedrő. Kitünő bajusz pedrő, mely a bajuszt jól formálja és egyuttal ápoló szer kapható. Hol? Megmondja a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 513

Rókuszhegyen (törökvész dülő) szép fekvésü telken 1496 □-öl területü, mindkét végén út, télen-nyáron lakó szomszédokkal közvetlen határos, egyik felén szep fejlődés s igen szép kilátással eladó. Ára négyszögölenként 4 frt 50 kr. 417

Legszebb karácsonyi ajándék gyermekeinknek egy életbiztositási kötvény. Kitünő alapon és kombinátióval kell azt kötni. A »Buda és Vidéke« kiadóhivatala többet mond. 519

Szobrászati és épitési diszitési munkát elvállal egy jó szobrászczég. Cim a kiadóhivatalban. 507

Karácsonyra. Tisztitott baromfi karácsonyra megrendelhető. Cim a kiadóhivatalban. 522.

Cseléd. Özvegy ember háztartásához 35—40 éves tisztességes jó kinézésü munkás cseléd kerestetik, a ki értelmesebb és szereti az állandó helyet, a gyermekkel bánni tud. Leveleket «Hüség» czimen lehetőleg fényképpel, névvel, czimmel ellátva a kiadóhivatal küld tovább. Jó bánásmód. 523.

Személyhitel. Személyhitelt keresek 300 frt jó haszonnal «Hitel» czimü leveleket a kiadóhivatal fogad el. 524.

Müvirág tanitás.

A ki magát a müvirág készitésben alapposan kiakarja képezni, annak kedvező alkalom kinálkozik. Egy ebben kitünően jártas éri hölgy sikeres leczkéket ád.

12 közös óra 4 frt.
12 magán óra 6 frt.

A legelőkelőbb körök keresik fel ezt a tanfolyamot. Bővebben a kiadóhivatal. 470

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság.

PROSPECTUS.

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság cég alatt ez évi november hónap 19-ikén **Tokaji Nagy Lajos kir. közjegyző** közbenjöttével és hivatalos helyiségében

2,000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével

részvénytársaság alakult, melynek célját az erdélyrészi elhanyagolt aranybánya-ipar fellendítése képezi, első sorban pedig a Szent-Endre nevü aranybánya megvétele és kiaknázása.

Erdélyben kétezer esztendő óta foglalkoznak az emberek aranybányászattal s egész nagy vidék kizárólag abból él. Ennek dacára a bányászat a leghihetetlenebb módon primitiv. Egy bányának sincs üzemi tőkéje, egynek sincsenek gépei, a zuzómalmok pedig oly tökéletlenek, hogy a kőben levő aranynak több mint a tele veszendőbe megy.

S ez eljárás mellett is több mint **14 métermázsa** aranyat produkál **három** millió korona értékben az a kicsiben való bányászkodás, melyet apró emberek, iparosok, parasztok tartanak fenn. Csak néhány bánya van erősebb, még pedig külföldi kezekben. E külföldiek, nem ismerve a viszonyokat, néhány gyengébb bányát vásároltak össze s ennek dacára is nagy jövedelmeket értek el, **20—30** százalékot osztottak föl, sőt annál többet.

Ideje, hogy a hazai tőke ezekkel a bányákkal foglalkozzék, sőt kötelessége, mely kötelességnek teljesitése nagy anyagi hasznot is biztosit.

A társaság, mely az imént megalakult, a Szent-Endre-bánya megvételére szerződést kötött s első sorban ezt a bányát szándékozik üzembe venni. E bánya Bucsum községben fekszik, Abrudbánya város közvetlen közelében. Tőszomszédos a Szent-Endrebányával a Concordia-bánya, mely több millió forint értékü aranyat adott. A Concordia-bánya részvényesei jobbára vidékbeli parasztemberek, üzlettőkéjük nincs, mert a nyert aranyon minden héten elosztoznak s gépeik sincsenek, mégis husz esztendőn keresztül évente **400—600,000** koronát osztottak egymás között tiszta haszon gyanánt.

A Szent-Endre bányában ugyanazon aranyerek jönnek elő, melyek a Concordiában s az uj társulat megfelelő üzlettőkével és a legujabb rendszerü zuzómalmokkal fogja folytatni az üzemet.

Nyolc aranyér fel van már a Szent-Endre bányában tárva, mind olyanok, melyek a Concordiában is ismeretesek, s melyek emitt is aranyban gazdagok s ugyanolyan aranymennyiségre fognak adni, mint a Concordia.

E bánya felől St. **Ludwig Rainer** bécsi ismert szakértő és volt aranybánya-igazgató, ki azt kétszer is megvizsgálta, következő nyilatkozatot teszi:

„Az V-ik telérről jelentésemben befejezett s általam sajátkezüleg leszedett anyag **23** gr. finom aranyat adott egy tonnára, melyből **17.1** gr. foncsorithato arany volt **28.53** frt értékben, **5.6** gr. pedig kötött állapotban levő arany **8.40** frt értékben. Gyakorlatban ebből 70%, azaz **25.83** frt érték lesz kinyerhető.“

Ugyancsak ő a következőket irja:

„Tőkével rendelkező és észszerüen vezetett bányavállalatok számára Erdély rendkivül hálas talaj, csak érteni kell bevárni türelemmel a kedvező pillanatot, s adandó alkalommal gyorsan cselekedni .. Azon szilárd meggyőződéssel zárom jelentésemet, hogy a Szt-Endre bánya rövid idő alatt az ország nagy és jövedelmes bányavállalatai közé méltán lesz sorolható.«

A bánya öt közép bányatarból áll s több mint **75.000** □ méter felülettel bir, ugy, hogy sok esztendőre elegendő zuzóanyagot bir szállitani.

A **„Fortuna“ részvénytársulat 2.000.000** korona alaptőkével alakult meg, ugy, hogy elegendő üzleti tőke álljon rendelkezésre és a szükséges gépek, zuzómalmok a legjobb rendszer szerint megépithetők legyenek. Az alakuló közgyülésen az alulirott igazgatóság és felügyelő-bizottság választatott meg.

A zuzómalmok ugy lesznek berendezve, hogy naponta 80 tonna ércet dolgozzanak fel.

E müvelet mellett a társulatnak rendkivül fényes prosperálás igérkezik. A minden kétséget kizáró fenti adatokra támaszkodva, a varandó haszon a következő számtételeket mutatja:

Egy tonna érc átlag . . . . . **51** korona **70** fillér értékü aranyal ád, vagyis 80 tonna érc . . . . . **4136** korona — fillér értékü aranyat.

Tonnánkinti költség (az összes kiadások betudásával)
12 korona = **960** korona — fillér

Marad naponta . . . . . **3176** korona — fillér

Ez kitesz 350 munkanapon át (az üzem folytonos) kerek **1.111.600** koronát.

E számitásnál azonban csak a zuzóércben található arany vétetett tekintetbe; mind a mellett ugy a Szent-Endre bányában, mint a tőszomszédos Concordiában tömérdek szabad-arany fordul elő. Ha tehát ennek értékét a fenti összegnek csak 25%-ával számitjuk, vagyis **277,900** koronával, akkor is mindezek szerint **1.381.500** koronányi évi tiszta haszon mutatkozik.

A nyerendő porarany e számitásban szintén nem vétetett tekintetbe. Ennek értéke is emelni fogja a fenti összeget **8—10%**-kal. Ha tehát a várandó évenkinti tiszta hasznot

1.200,000 koronára

teszszük, ugy ez szigoruan szolid alapon nyugszik, minden előre nem látottak tekintetbevétele mellett. Ezek szerint minden kétséget kizáróan a részvénytőkének **60%**-nyi jövedelmezősége tökéletesen biztositva mu atkozik.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság az alakuló közgyülésen elfogadott alapszabályok szerint **2.000,000 korona teljesen befizetett alaptőkével**, egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E **2.000,000** korona részvénytőke felosztatik **80,000** darab **25** korona névértékü részvényre.

Az osztalék felosztása, valamint a társaság nyilvános tanácskozásai minden négy hónapban történnek, és az eredmény az összes magyar, osztrák és németországi nagy lapokban fog közzététetni.

Az erdélyi aranybányák ismertetése céljából közöljük itt a következő cikket, mely a mult évben egyik budapesti lapban látott napvilágot:

„E bányáknak alaptőkéje nincs. Üzemi tőkéjök is semmi, berendezésök pedig teljesen hiányzik. Összeáll 20—30 részvényes s hetenkint legfeljebb 1 frt befizetéssel megnyitják a bányát. A termelt közeten elosztoznak minden héten s mindenki a saját primitiv zúzdáján töri fel a neki jutó követ. A zúzda legfeljebb 50%-ot fog meg az aranyból, a többi elmegy a vizzel. És ily eljárás mellett is, következők voltak az eredmények, a mennyiben az aranybeváltásokból konstatálni lehet:

1. **Concordia bánya** Bucsumban. Alaptőke: 0. Üzemtőke: 0. Berendezés teljesen hiányzik. Évi produkció 300.000—350.000 frt. Igazgató éveken át a falusi jegyző, két év óta a fia.

2. **Botesi bánya** Bucsumban. Alaptőke: 0. Üzemtőke: 0. Berendezés: 0. Havi produkció jelenleg 16—20 kilogramm szabadarany (18—20.000 frt értékben). A zúzókövet alig értékesitik. Igazgató a falusi pópa.

3. **Aráma bánya** Bucsumban. Heti befizetéssel dolgozik 32 részvényes, többnyire irástudatlan földmivesek. Évi produkció 35—40.000 frt. Igazgató a pópa, aki irni és olvasni tud. (Van amolyan pópa is.)

4. **Harmonia bánya** Bucsumban. Heti befizetéssel dolgozik. Évi produkció (mindenütt a tiszta hasznot értve) 40—50.000 frt. Igazgató a pópa.

5. **Alsó-Verkes** Verespatakon. Heti befizetéssel dolgozik, tehát alaptőkéje stb. nincs. Évi produkció 100—120.000 frt. Igazgatója egy rövidáru-kereskedő.

6. **Felső-Verkes** Verespatakon. Heti befizetéssel dolgozik. 1881—1890-ig egyetlen tömzsön dolgozott, a Katronczán az évi haszon 80 000 frt volt. A Baucza nevü tömzs idejében 200.000 frt volt az évi haszon, jelenleg 20—30.000 frt.

7. **Lunzsest bánya** Verespatakon. 1861—1865-ig évente átlag 200.000 forintot adott, ma keveset müvelik.

8. **Szent István** Verespatakon. 1860—1865-ig évente többet adott 100.000 frt tiszta haszonnál, ma gyöngébb, de hasznot hozó.

9. **Lóbánya** (Szent Miklós) Verespatak. 1876—1881-ig évente 60.000 forint tiszta hasznot adott a szabad-aranyból, azonfelül volt a zuzókő.

A felsoroltak mind oly bányák, melyek ugyszólván máról holnapra élnek, tőkéjük nincs, a társak elosztják hetenkint a jövedelmet s még a legszükségesebb befektetésekről sem gondoskodnak. Vannak néhány oly aranybányák is, — külföldiek kezében — melyek fel vannak szerelve, van üzemi tőkéjük s vannak zuzómüveik. Ilyenek p. o.:

a) **A 12 apostol bánya** Rudán. Évente 7—8 métermázsa aranyat produkál 8—900.000 forint értékben. A Hartkort'sche Bergwerks-Gesellschaft tulajdona.

b) **A Muszári bánya** Felső-Lunkojon. Évi produkció 9—10 métermázsa, több, mint 1 millió forint értékben. E bányában harmadéve egy éjszaka 57 kgr. aranyat leltek. A geisslingeni Gewerksbank tulajdona.

c) **A Rudolfi bánya** Boicán. Évi produkció körülbelül 9 métermázsa.

Az igazgatóság:

Hg. Batthyány-Strattmann Ödön, elnök. **Böer Béla,** Abrudbánya polgármestere. **Gr. Festetics Géza,**

Gr. Berchtold Miklós, Hammond Eduard P. T., az északamerikai Egyesült-Államok volt főkonzulja. **Langermann James** W. S., San-Franciskóból.

A felügyelő-bizottság:

Kalnoki Henrik, elnök. **Hoitsy Jenő, Grátzy János.**

Aláirási felhivás.

E prospektus alapján alólirott syndikatus az ez évi november 19-ikén **2,000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével** megalakult és a **budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél bejegyzett „FORTUNA“ aranybánya részvénytársaság 40.000** drb **25** korona névértékü részvényére ezennel aláirási felhivást bocsátanak ki.

A **„Fortuna“ Aranybánya Részvény-Társaság 2,000.000** korona alaptőkével egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E **2,000.000** korona részvénytőke felosztatik **80.000** darab **25** korona névértékü részvényre.

A részvényeket **25** koronával = **12** frt **50** kr. bocsátjuk a közönség rendelkezésére, hogy igy a kevésbé vagyonos közönség is részt vehessen ezen nyereségteljes vállalatban.

A Szent-Endre bányából származó aranytartalmu kövek példányai a **„Fortuna“ Aranybánya Részvény-Társaság** irodájában, **Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz.** a hivatalos órák alatt d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig megtekinthetők.

A részvénytársaság 80.000 darab részvényéből részben az igazgatóság, részben pedig az alulirottak által képviselt syndikátus **40.000** drbot egyelőre maguknak tartanak meg.

Az aláirások a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeire folyó évi

december hó 12-től bezárólag december hó 20-ikáig

tartanak. Aláirási bejelentéseket és befizetéseket elfogad a **Fortuna Aranybánya-Részvény-Társaság** irodája: **Budapest, V., Fürdő-utca 4.**

Az aláirásnál minden egyes aláirt **25** korona = **12** frt **50** kr. névértékü részvényre **12** korona = **6** frt fizetendő le. A többi 6 frt 50 kr. egy hónappal később, vagyis 1897. január 15-éig teljesitendő. Az aláirók jogositva vannak azonban az egész részvényösszeget is azonnal lefizetni, mely esetben a végleges részvények is megjelenésük után azonnal kiszolgáltatnak.

Magától értetődik, hogy az alulirottak által képviselt syndikátus fentartja magának azt a jogot, hogy az aláirásokat a jegyzések mérve szerint **leszállitsa**. A jegyzésekre esetleg jutó részvények mennyiségét lehetőleg gyorsan fogja az aláirókkal közölni.

Budapest, 1896. december hónapban.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság syndikátusa.

1896. december

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeladási syndikátusának

BUDAPESTEN, V., Fürdő-utca 4., II. emelet.

Alólirott a mellékelt prospektus és aláirási felhivás értelmében a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeiből ezennel ..... drb azaz ..... drb 25 korona névértékü részvényt veszek és kötelezem magam jelen aláirásommal egyidejüleg minden 25 kor. névérték után 12 koronát, összesen ..... koronát a további részvényenkint 13 koronát, azaz ..... koronát pedig legkésőbb 1897. január 15-éig a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság hivatalos helyiségében (Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz.) készpénzben lefizetni.

Aláirás: ..... Cim: .....

Ez a levél kellőleg kitöltve és aláirva a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság cimére (Budapest, V. Fürdő-utca 4. sz.) beküldendő.

Ezeréves országos kiállitás: **DISZOKLEVÉL.**

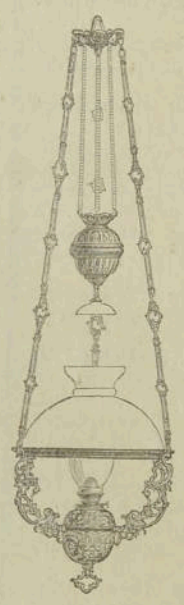
Magyar fém- és lámpaáru-gyár részvény-társaság

Budapest—Kőbánya.

Petroleum-lámpák a legegyszerübb kiviteltől a legpazarabbig.

Herrmann M.-féle szabad. villamlámpák,

a létező legjobb petróleum-lámpa.

Szesz-lámpák Auer-égőre.

Unikum-lámpa,

a legczélszerübb használati lámpa.

Fém- és diszmütárgyak.

Valódi király-olaj a legjobb biztonsági petroleum.

Raktárak Budapesten:

V., Gizella-tér 1. sz.
VI., Teréz-körut és király-utcza sarkan.
VIII., Üllői-ut 2. sz., a Kálvin-tér sarkán.
X., Jászberényi-ut.

Pozsony: **Lőrincz-kapu.**

3209. szám.
1896 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentendrei kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a magy. kir. államkincstár végrehajtónak Major István és társai végrehajtást szenvedő elleni 138 forint 02 kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pestvidéki kir. törvényszék (a szentendrei kir. járásbiróság) területén levő. Szent-Endre város határán fekvő, a Német György bekebelezett és Major István, Schulcz Károly s neje Major Julianna előjegyzett tulajdonosok nevén álló szt.-endrei 522 sz. betétben az 1. sorsz. a. foglalt 352 hr. sz. 232 népsz. házra s udvarra 1000 frtban megállapitott kikiáltási árban és pedig az özv. Major Istvánné sz. Kmet Anna javára b) 11. a. bekeblezett életfogytiglan haszonélvezeti jog fenntartásával a mennyiben az ingatlan 1500 frtnál magasabb árért adatnék el, — ellen esetben az árveres hatálytalanná váltával az ismételten megtartandó árverésen a haszonélvezeti jog fentartása nélkül és a Major Julianna férj Schulcz Károlyné tulajdonát képező sz.-endrei 1322 sz. betétben az 1 sorsz. alatt foglalt 4644/1 hrsz. ingatlanra 66 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1897 évi február hó 4-ik napján delelőtt 10 órakor** ezen kir. járbiróság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-en 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Szent-Endre, 1896. évi november hó 9-én kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Vidovics
kir. albiró.

A budapesti vasuti vonatok.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Érvényes 1896. évi október 1-től.

A keleti pályaudvaron					A nyugoti pályaudvaron				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	Délelőtt	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	Délelőtt
✕ 902	1	45	k. e. v.	Konstantinápoly	*702	1	30	k. e. v.	Konstantinápoly
✱ 192	2	15	»	Bécs, Páris, London	§102	2	35	»	Bécs, Páris, London
10	6	35	sz. v.	Bécs, Gráz	166	5	55	sz. v.	Palota-Ujpest
304	7	00	gy. v.	Ruttka, Berlin	6012	6	15	v. v.	Lajos-Mizse
● 1010	7	15	luxus	Zágr., Fiume, Róma	†110	6	30	ost.e.v	Bécs, Ostende
402	7	20	gy. v.	Kassa, M.Szig.Lemb.	6102	6	40	sz. v.	Czegléd, Szolnok
068	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod	168	6	50	»	Palota-Ujpest
1590	7	40	»	Kas., Poprád-Felka	1402	7	30	gy. v.	Zsolna
1006	8	00	»	Uj-Dombovár, Eszék	106	8	00	»	Bécs
604	8	05	»	Arad, Brassó	170	8	05	sz. v.	Palota-Ujpest
506	8	30	»	Kolozsvár, Brassó	708	8	15	gy. v.	Temesvár, Orsova
6	8	35	gy. v.	Bécs, Gráz	712	8	30	sz. v.	Temesvár
508	8	55	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	172	9	05	»	Palota-Ujpest
406	9	20	»	Ruttka, Berlin	116	9	15	»	Bécs
1768	9	40	»	M.-Sziget, Stanislau	174	11	55	»	Palota-Ujpest
				Délután					**Délután**
310	12	35	sz. v.	Hatvan	6104	12	05	sz. v.	Czegléd, Szolnok
1302	1	35	gy. v.	Graz	136	12	15	»	Nagy-Maros
602	1	55	»	Arad, Tövis, Brassó	176	1	05	»	Palota-Ujpest
4	2	05	»	Bécs, Páris	104	2	00	gy. v.	Bécs
504	2	15	»	Kolozsvár, Tövis	178	2	05	s. v.	Palota-Ujpest
904	2	25	»	Belgrád, Eszék, Brod	704	2	50	gy. v.	Bukarest
16	2	30	sz. v.	Bicske	144	2	45	sz. v.	Érsekujvár
404	2	35	gy. v.	Kas, M.Sziget, Lemb.	6106	2	55	»	Czegléd, Szolnok
100	2	50	»	Zágr., Fiume, Eszék	6014	3	40	v. v.	Lajos-Mizsé
502	2	55	»	Ruttka, Berlin	180	4	00	sz. v.	Palota-Ujpest
312	3	05	sz. v.	Hatvan	128	4	25	»	P.-Nána
510	3	15	»	Szolnok	716	4	35	»	Szeged
908	4	00	»	Szabadka	182	6	10	»	Palota-Ujpest
12	4	25	»	Győr	138	6	30	»	Nagy-Maros
308	5	20	»	Fülek, Ruttka	710	7	00	»	Verciorova
608	5	45	»	Kolozsvár, Brassó	184	7	55	»	Palota-Ujpest
022	6	15	v. v	Adony, Szabolcs	218	9	05	tv.szsz	Pozsony
318	6	20	sz. v.	Hatvan	118	9	35	sz. v.	Bécs
1706	7	05	»	M.-Sziget, Stanislau	706	10	05	sz.e.v.	Konstantinápoly
18	7	15	»	N.-Kanizsa, Bicske	714	10	40	sz. v.	Szeged, Temesvár
1506	7	30	»	Kas., Poprád-Felka					
1004	8	30	»	Zágráb, Fiume					
406	8	40	»	Ungvár, Lemberg					
912	8	55	v. v.	Eszék, Brod, Belgrád					
48	9	10	tv.szsz	Bicske					
502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest					
1304	9	30	sz. v.	Gráz					
606	10	00	»	Arad, Brassó					
8	10	25	»	Bécs					
822	11	20	v. v.	Ruttka, Miskolcz					

┼ Közlekedik kedden és pénteken.
✱ » szerdán és szombaton.
✱ » hétfőn és pénteken egyelőre október végéig.
✱ Közlekedik minden szombaton
✕ » » kedden
✕ » » vasárnap
✱ » » ünnep és vasárn.
● » » szerdán

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1896. évi október 1-től.

A keleti pályaudvaron					A nyugoti pályaudvaron				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	Délelőtt	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	Délelőtt
✕ 101	1	35	k. e. v.	London, Páris, Bécs	┼ 101	1	15	k. e. v.	London Paris Bécs
✱ 901	2	02	»	Konstantinápoly	✱ 701	2	10	»	Konstantinápoly
643	5	00	t. szsz.	Arad	✱ 705	5	30	ost.e.v	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	163	5	40	sz. v.	Palota-Ujpest
1707	5	45	sz. v.	M.-Siget	165	6	35	»	Palota-Ujpest
605	6	10	»	Brassó, Arad	702	6	45	»	Verciorova
47	6	15	t. szsz.	Bicske	217	7	05	tv szsz	Pozsony
405	6	30	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	6101	7	25	sz. v.	Szolnok, Czegléd
7	6	40	»	Bécs, Sopron	167	7	35	»	Palota-Ujpest
507	7	05	»	Brassó, Kolozsvar	117	7	45	»	Bécs
911	7	05	v. v.	Belgrád, Brod	6011	8	20	v. v.	Lajos-Mizse
309	7	20	sz. v.	Hatvan	196	8	50	sz. v.	Palota-Ujpest
1303	7	30	»	Graz, Győr	127	9	00	»	Parkány-Nána
501	7	45	gy. v.	Bukarest, Brassó	171	10	10	»	Palota-Ujpest
1021	7	55	v. v.	Adony-Szabolcs	715	10	25	»	Szeged
1003	8	20	sz. v.	Fiume, Zágráb	143	10	55	»	Érsekujvár
1505	8	25	»	Kassa, P.-Felka					**Délután**
1001	8	40	gy. v.	Fiume	✱ 173	12	55	sz. v.	Palota-Ujpest
509	9	15	sz. v.	Szolnok	703	1	25	gy. v.	Bukarest
11	9	20	»	Győr	175	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
907	10	15	»	Szabadka	103	1	50	gy.v.	Bécs
307	10	35	»	Ruttka, Fülek	177	2	55	sz. v.	Palota-Ujpest
21	10	40	»	Triest, Fiume	135	3	30	»	Nagy-Maros
				Délután	6103	3	40	»	Szolnok, Czegléd
311	12	25	sz. v.	Hatvan	179	5	45	»	Palota-ujpest
301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka	115	5	55	»	Bécs
603	1	05	»	Konstantinápoly	711	6	50	»	Temesvár
601	1	10	»	Bukarest, Arad	181	7	00	»	Palota-Ujpest
3	1	25	»	Páris London Bécs	6013	7	10	v. v.	Lajos-Mizse
403	1	30	»	Lemberg, Kassa	707	7	40	gy. v.	Orsova, Temesvár
1901	1	45	»	Pécs, Brod	105	8	45	»	Bécs
503	1	50	»	Tövis, Kolozsvár	183	8	55	sz. v.	Palota-Ujpest
1301	2	10	»	Graz, Győr	6105	9	05	»	Szolnok, Czegléd
313	5	55	sz. v.	Hatvan	1401	9	15	gy. v.	Zsolna
505	6	20	»	Brassó, Kolozsvár	✕ 109	9	45	ost.e.v	Bécs
25	6	40	v.v.	Győr	137	10	15	sz. v.	Nagy-Maros
5	7	15	gy.v.	Bécs, Graz					
603	7	20	sz.v.	Brassó, Arad					
905	7	35	»	Belgrád, Eszék					
315	7	45	»	Berlin, Ruttka					
1005	7	55	»	Pécs, Uj-Dombovár					
1705	8	10	»	Stanislau, M.-Szig.					
● 1009	8	15	lux v.	Róma, Fiume, Zágrb					
407	8	40	sz.v.	Munkács, M.-Sziget					
15	8	45	»	Fiume, N.-Kanizsa					
1507	9	05	»	Kassa, P.-Felka					
9	9	25	»	Bécs, Graz					
401	9	55	y.v.	Lemberg, Kassa					
19	0	00	sz.v.	N.-Kanizsa,					
203	10	15	gy.v.	Berlin, Ruttka					

✕ Közlekedik kedden és pénteken
✱ » szerdán és szombaton
✱ » hétfőn és pénteken egyelőre október végéig.
┼ Közlekedik minden szombaton
✱ » » kedden
✱ » » vasárnap
✱ » » ünnep és vasárn.
✱ » » szerdán

Womasta József

kárpitos-mester

Budapest, I. ker., Szent-János-utcza 8.

Ajánlja magát mindennemü szakmájába vágó munkák elkészitésére. Elvállal uj megrendeléseket, továbbá mindennemü öreg butorok, ugymint **garniturák, ottománok, divánok** feldolgozását és behuzását.

Szalmazsákok, madraczok (ruggony madracz) ujonnan avagy feldolgozva.

Paplanok készitését. Diszitéseket, helyben és vidéken. Megrendelések és javitások elfogadtatnak és olcsó ár mellett gyorsan elkészittetnek.

Tisztitott baromfit és malaczot

postán utánvéttellel küldök és pedig:

Pulyka, liba, csibe, récze kilónként 60 krért.

Malacz kilója 75 krért.

Tisztelettel

Brecko Ferencz

Dvor-Podova (Kroatien.)

A magy. kir. államvasutak üzletvezetőség Aradon. 26939/96 sz.

Pályázati hirdetmény.

A Radna állomásunkon szervezendő osztalymérnökségnél 1897 évi január hó 1-re egy irodaszolgai állás lesz betöltendő, melylyel 250 frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati egyenruha élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állás betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873 évi II. t. cz. érdelmében jogosultsággal birnak s pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolvánnyal fölszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesitő 35 évet meg nem haladó koron és ép egészséges testalkaton kivül a magyar irás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá magyar honosságuk okmányilag igazolandó következő czim alatt: »A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon« legkésőbb folyó évi deczember hó 15-ig terjesszék be, minthogy az ezen határnapon tul, vagy jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvények figyelemébe vétetni nem fognak.

Az igazolványos kiszogált katonai altisztek pályázati kérvényei mellékleteikkel együtt bélyegmentesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogositó igazolvánnyal ellátott azon közös hadseregbeli, haditengerészeti és honvédségi kiszolgált katona altisztek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakitása nélkül lépnek át szolgálatunkba, véglegesitésük esetében és ha átlépésükkor 45-ik életévüket még tul nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerü nyugdijjogosult idejükbe beszámittatik.

Aradon, 1896. november hó 29-én.

A Magyar kir. államvasutak üzletvezetősége.

Karácsonyra!

Stowasser J.

hangszergyáros.

czászár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, szabályozott ariston, poliphon, intona, phönix gyári árakon kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál

Budapest IV., Károly-körut 18.

A FONCIÈRE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut"-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

ROSENTHAL GÉZA

fa- és szénraktára

BUDAPEST, I. ker. Mészáros-utcza, DÉLI VASPÁLYA 8.

A trifaili (stiriai) szénbányának kizárólagos eladási főraktára.

A közeledő téli idényre a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlja a budaiak által évek óta kedvelt **stiriai szenet.** Fenti czim alatt akár postán akár szóval intézett megrendelésre stiria és porosz I-ső rendü szalon szén jutányos árban és gyorsan házhoz szállittatik.

Ugyanott jó minőségü tüzifa kapható ugy hasábban, mint apritva.

GÄRTNER JÓZSEF

üveg-, porczellán-, köedény- és képkeret-kereskedése

Budapest, Krisztina-tér 3.

Bor-, sör-, thea-, kávé- és ebédlő-készletek.

Lámpák és lámpaüvegek, kő-, cserép, és konyhaedények, a legolcsóbb árakon kaphatók. Ablak bevágosok, kép- és tükör-bekeretezések valamint porczellán- és üvegragasztások elfogadtatnak.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy II. ker. Fő-utcza 6. sz. a. levő fiók-üzletemet tetemesen megnagyobbitottam. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését**, különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben**

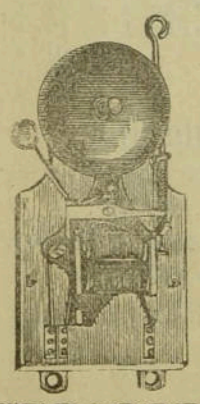
Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemü villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Mélyen leszállitott árak!

Loden ruhakelme 90 ctm. széles mtre. . **24** kr.
Noppe kelme 120 ctm. széles eddig 80 kr. most méterje . . . . . **40** kr.
Nehéz divatkelme 120 ctm. széles eddig 90 kr. most . . . . . **45** kr.
Nehéz női posztó 120 ctm. széles . . . **80** kr.
Chevijot Foule 120 ctm. széles . . . . **80** kr.
Nehéz angol chevijot 120 ctm. széles . . **110** kr.
Casán minden szinben. . . . . **60** és **80** kr.
Ajándékoknak különösen alkalmas össze-állitott szövetruhák disszel **165, 200, 225, 250, 375-ig.**
8 méteres barchet ruhák 160, 175, 2, 260-ig.
Valéria flanel-barchet mtrje . . . . . **19** kr.
Szép divat barchet mtrje . . . . **22** és **25** kr.
75 ctm. széles franczia barchet eddig **50** most **38** kr.
70 ctm. széles legujabb mintázatu egész nehéz piquet-barchet eddig . . **75** most **45** kr.
Saját gyártmányu legjobb minőségü férfi- és női fehérnemü kitünő kivitelben jutányos árak mellett.
Franczia és angol fekete ruhakelme **60** krtól **250**-ig.
Téli posztó kendő minden nagyságban **50** krtól **10** frtig.
Berlini kendő és selyem Echarp minden árban.
Flanel takaró . . . . . **2** frttól **10** frtig.
Nyers selyem 75 ctm. széles eddig **150**, partie ár . . . . . **90** kr.
Áttört nyers selyem 75 ctm széles eddig **220** kr., partie ár . . . . . **120** kr.

Feltünő olcsóság!

Nehéz selyem paplan finom pamuttal bélelve . 8 frt.
Ajándéknak alkalmas pipere czikkek és franczia parfömök.
Alkalmi vétel szepes-iglói chiffon és vásznakban gyári áron alul.
1000 db férfi nyakkendő **35, 40, 50**-től **150-ig.**
Női, férfi és gyermek harisnya ugyszintén meleg alsó ruházat minden árban.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő
BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Előny-árkivonata

Süveg czukor . . . . . 1 kg. —.43 kr.
Koczka-czukor . . . . . 1 » —.44 »
Őrlött czukor . . . . . 1 » —.44 »
Kávé kitünő minőségü cuba, gyöngy, aranyjáva és mocca 1 » 2, 2.15, 2.20.
Kitünő minőségü kávé perkelve 1 kgr. . . . . 1.90, 2.—, 2.20.
Tea valódi orosz karaván csomagok és dobozokban 15 krtól feljebb, kiváló finom minőségü karaván suchong, pecco, mandarin és császárkeverék 1 dk 5 krtól feljebb, törmelék finom vegyülék 1 deka . . . . . 5 és 6 kr.
Rum kiváló finom cuba, braziliai és valódi jamaika zárt palaczkokban 15 krtól feljebb, finom cuba, braziliai és valódi jamaika 1 ltr. . . . . 80 krtól feljebb.
Stearin-gyertya . . . . . 1 csomag 36, 38, 40 »
Császárolaj . . . . . 1 lit. 30 kr., 1 kg. 36 »
Petroleum valódi amerikai finomitott . . . . 1 lit. 17 kr., 1 kg. 21 »
Petroleum valódi amerikai kétszer finomitott . 1 lit. 18 kr., 1 kg. 22 »
Biztonsági petroleum valódi amerikai . . . . 1 lit. 20 kr., 1 kg. 24 »
Repcze (égő) olaj tiszta áru . . . . . 1 lit. 40 kr., 1 kg. 44 »
Fa, bükk és cser felapritva 100 kg. . . . . 1 frt 40 »
Köszén kitünő porosz szalon koczkákban 100 kg. . . . . 1 frt 80 »
Koaks elsőrendü rostált 100 kg. . . . . 2 frt — »

Sardinia, hering, sardella, angolna.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a enti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

1896. Dec. 21.

Budapest, 1896. V. évfolyam 51. sz. (Karácsony hava.) Vasárnap, deczember 20.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖRÉBŐL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Buda és vidéke a kiállitáson.

II.

Buda és vidéke kiállitói minden csoportban bebizonyitották, hogy diszére válnak a magyar iparnak, kereskedelemnek és gazdaságnak, daczára annak, hogy bizonyos közöny miatt saját körükben nem mindig próféták. Mig mi a jó árukat másutt keressük, idegenek méltatják Buda és vidéke iparát és kereskedelmét.

A diszoklevelekből is részesültek kiállitóink.

Diszoklevelet kaptak:

Del-Medicó Péter fia, a budapesti szalámi-gyárosok kollektiv kiállitásában nagyban termelés, versenyképesség és kivitelképességért. A Del-Medicó czég gyártmányai mindenfelé keresettek és bercsületet vallanak.

Ganz és társa vasöntöde és gépgyár részvény-társaság. Versenyképesség, kivitelképesség, nagyban termelés, uj iparágak meghonositása, hosznos találmányok, fontos javitások, kitünő munkáért valamennyi a társaság által felkarolt iparágban. A Ganz-gyár egész világon hires és elismert. Minden gyár ipari téren kitünő, s számos kitüntetésben részesült. Budára nézve a Ganz-gyár valódi áldás, mert nagyszámban laknak itt hivatalnokai és alkalmazottai. Igazgatója Mechwart András egyik szeretett és tisztelt vezére közéletünknek, ki derék tisztviselőivel a budai társaságokban részt vesz és a társadalmi életet élénkiti.

Hauszman Sándor kőfaragó és épitő-mester Budapesten, kitünő anyag, kitünő munka, uj iparág meghonositása, jó izlés, versenyképesség, kivitel képességért. Hauszman Sándor legjobb épitészeinknek egyike a kinek nevét mindennél jobban dicséri a sok jó munka, melyek szolidsága valóban követésre méltó.

Grünwald és társai a szeszipar fejlestése terén szerzett országos érdemeket.

Magyar szent korona országainak vöröskereszt egylete. Az egylet fontos czéljainak megvalósitása körül szerzett érdemekért.

Lujza gőzmalom, Magyar általános hitelbank gőzmalmai. A magyar malom-ipar világhirének fenntartása és fejlesztése körül szerzett érdemekért.

Spitzer Gerson és társa. Haladás, nagyban termelés, verseny és kivitel képességért.

A jelenkori főcsoportban a jurytanács határozatai alapján versenyen kivüli jury-tagok:

Hauszmann Alajos, a kitünő müépitész, kinek müvészete az épitő müvészet terén korszakot alkotó.

Sándy Gyula a ki lapunkban is bebizonyitotta, hogy hivatott épitőmüvész.

Ebner Lajos,

Nadler Róbert. Mind a kettő kitünő festő, kiknek szép alkotásai a magyar müvészet ritkaságai közé tartoznak.

Kiállitási érmet kaptak:

Francsek Imre főmérnök a közmunkatanácsnál. Az ő munkássága eleven bizonyitéka képességeinek.

Vaszary János, festőmüvészeink egyik jelese, a kinek képei oly nagy feltünést keltettek.

A „BUDA és VIDÉKE“ TÁRCZAJA.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (21)

(Folytatás.)

Ugy történt vele is, mint azzal, ki tervét elvesztette.

IX.

A nép akarja.

A rábolcsiak nem engedték az eszmét. Ha ő futott az eszme elől, ezek futottak ő utánna. A világ hasonlit a labdázó gyermekekhez; a labda repül, a gyermek szalad, ugrál és el akarja kapni.

Nem mindenik kapja el. Már ennél a játéknál kezd fejlődni a kapzsiság, az irigység. A jó mérés uralkodik, a rosszul játszót gunyolják, az erősebb legyőzi a gyengét.

Történet a gyermekjátékban.

A szanatórium eszméje és benne Rábolcs jövője fel volt dobva, nem lehetett olyan könnyen leköszönni a métóságról.

Maga a talpig becsületes, józaneszü, különben tiszteségesen élelmes látó, a füből-fából tudást lesett Menyétes Márton is kiállt a métába. Községházánál birákuramék szivükön viselték Rábolcs jövőjét. Lassan, susogva, zugva a vasárnap délelőtt szokásos törvénykiadás alkalmával, a nép maga óhajtotta, hogy a lélekgyógyitó intézet létesüljön. Rencsiék, Lornyáék föllelkesitették ő kigyelmöket. Még mezőváros is lehet Rábolcsból.

Az asszonyoknak nagy büszkesége lett volna, ha nem ők járnak más város piaczára, de a más városaik, falusaik az övékre. Vásár négyszer, egyszer baromvásárral. Csupa kőház, nagy salugáteres ablakok, padlózott első szobák az idegenek számára.

Láz fogott el mindenkit. A rábolcsiak azelőtt sokat fuvaroztok, világot láttak és azt is észrevették, hogy fürdő, vagy forráshelyen mennyire boldogul a föld népe.

A doktor is pazarolta a szót. Nem! Rábolcs nem mardhat ilyen. Rábolcs nem volt, hanem lesz. Kisebb falvak megelőzték őket már, a közel szomszédnak nagyobb a tornya. No ha ez az Ácszugi ur keresztül viszi, a mit akar, majd épitenek magasabb, bádogos tornyot és szereznek szebben, messzebbre szóló harangot, hadd hallják meg csendes időben az ötödik faluban is.

Ácszugi, mikor Rencsiéktől eljött, megutálta az ötletét, de most, mikor ilyen általánossá lett a hangulat, elhatározta, hogy valami alakot ád neki, mely a tisztességes, élelmességnél továbbra nem megy.

Azok között, kikre szivesen emlékezett vissza, volt egy jó czimborája, dr. Sebőfalvy Geréb, Irt neki, hogy mielőbb jöjjön Rábolcsra. Körvonalozta tervét. Már választ is kapott. Minden órán megérkezhetett.

Ez a válasz ujra felvillanyozta, de méginkább egy Gertruddal folytatott beszélgetés, melynek az lett az eredménye, hogy az életben nem csak maga, de más iránt is van kötelessége.

Egy este hárman ültek a kertben. Gertrud, Bencze és Ácszugi Demeter. Körülbelül két hét telthetett el azóta, hogy Julcsa és Bencze először találkoztak, azóta itt és amott többször jöttek össze. A két egymásnak való lény megszerctte egymást. Gertrud is többször találkozott Julcsával és jóbarátnék lettek, sőt majdnem testvéri ézést tápláltak.

Gertrud elbeszélte sorsát. Julcsamegsiratta azt. Átérezte, milyen kegyetlen csapása az a sorsnak, mikor egy müvelt lélek, hogy anyját tarthassa, kénytelen szolgálatba állani.

Bámulta ezt az erőt Benczében, Gertrudban egyaránt. E bámulatból fejődött a szerelem. Évi néni észrevette. De ugy adta, mintha semmit sem tudna róla. Eleinte a nagy tisztelet, mit ő Lornyáékhoz érzett, felháboritotta, ha arra gondolt, hogy Bencze a kisasszonyra emelgeti a szemeit. Később félt, hogy milyen szégyen lesz, ha öcscsét visszautasitják; végre arra a meggyőződésre jutott, hogy nincs is olyan nagy különbség közöttük.

Azt gondolta, hogy szép pár lesz belőlük. Hiszen Bencze okos, tanult fiu, nem olyan falusi ripők és boldogitani is fogja Julcsa kisasszonyt. A mikor kell, majd beszél ő. De egyelőre hadd forjon minden magától. Rá sem néz a tüzre. A szív dolgához senkinek semmi köze. Lakodalom az lesz olyan, hogy az urak el nem felejtik, mig élnek.

Bencze, a mint igy együtt ültek, a beszédet ráforditotta szivbeli állapotára. Gertrud szerette és becsülte fivérét, a ki nemesen gondolkozott; csak ugy, mint ő. Őszintén óhajtotta boldogságát csak azt sajnálta, hogy anyjának a sok szenvedés után nem lehet része gyermekei boldogságában.

(Folyt. köv.)

Györök Leó ez az erős művészi egyéniséggel megáldott művész.

Gyulai László, a ki sok önérzettel dolgozik és ki mint tanár is érdemeket vivott ki.

Holló Barnabás, Tompa szobrának nagyra hivatott alkotója.

Kacziány Ödön, a sokoldalu művész, kinek magyar fajképei is nagyon becsesek.

Közreműködői érmet kaptak:

Györgyi Géza jól ismert és tanult művészképességü épitész.

Budapest székes főváros mérnöki hivatala.

Az előadó művészetben versenyen kivül, mint jury-taggal **Stowasser Jánossal** találkozunk, kinek kitüntetéséről már emlékeztünk. Ebben a csoportban közreműködő érmet kapott **ifju Stowasser János,** ki atyja hires üzletében üzletvezető, uj találmányért. A fiatal Stowassert a szakértők dicsérik és azt a jövőt jósolják neki, hogy atyja nyomdokaiba méltóan lép.

A Közmüvelődés csoportjában, kiállitási érmet kapott:

Dr. Thiring Gusztáv, a szép hirü tudós sokoldalu és kitartó statisztikai munkásságáért. A kiváló iró Buda és vidékének egyik leglelkesebb és alaposabb ismertetője.

Közreműködők érmét:

Dr. Gőőz József kitünő paedagógusunk és irónk a székes főváros kiállitása körül szerzett érdemeiért. Dr. Gőőz József a főváros történetének alapos ismerője és irója.

A közoktatásügy csoportjában milleniumi nagy érmet:

Mihalkovics Géza egyetemi tanár tudományos kutatásokért.

Kiállitási érmet:

Budapesti államilag segélyezett mehanikai tanmühely, sikeres gyakorlati oktatásért.

Budai zeneakadémia a zeneművészet fejlesztéseért.

Elismerő oklevelet:

Bellaágh Kálmán tanár, haladásért.

Frimm Jakab, kitartásért.

Szaffka Manó főreáliskolai tornatanár haladásért.

Közreműködők érmét:

Baróti Lajos, történeti alapgyüjteményért.

Baranyai József szobrász nagyon szép és feltünően sikerült munkákért, mit épitő-mestereinknek jó volna megfigyelni és megrendelni.

Dr. Eckert Antal tanár, haladásért.

Gyertyánffi István az állami polgári tanitó-képző nagyhirü igazgatója, jó izlésért.

Lányi Ernő tanár, jó munkáért.

(Folyt. köv.)

A Budai Könyvtár életéből.

10.000 kötetet számlál e még csak rövid multu intézmény és évenkint félezerre megy azok száma, kiket a szellemi javak áldásában részesit, s mi sem bizonyitja ez intézmény nagy fontosságát ékesebben mint az a körülmény, hogy évenkint, körülbelül 10.000 kötetnyi forgalmával látogatottságára nézve székesfővárosunknak tekintélyes könyvtárává emelkedett.

A ki e csinosan felszerelt és berendezett könyvtárt, mely a II. ker. Toldy Ferencz-utczai közs. népiskola egyik tágas, külön a könyvtár czéljaira átengedett termében van meglátogatja, annak tudatára ébred hogy itt egy szép, hatalmas intézmény van fejlődőben, mely egyre terreszkedő gyökereinek szélesebb, szabadabb talajt keres. E terem falait környező menyezetig érő erkélyes könyvszekrények foglalják itt magokban a könyvtár tetemes szellemi kincsét, a rohamos gyarapodás folytán azonban a meglevő helyiség hovatovább szüknek, alkalmatlannak fog bizonyulni. Nagyon is előtérbe nyomul tehát a könyvtár uj, állandó helyiségének kérdése, mely évtizedek gyarapodásait felölelni, általában egy modern nagyobbszabásu könyvtár igényeinek megfelelni képes legyen.

A Budai Könyvtárnak mint általános érdekü kulturális intézménynek, abban a monumentális épületben volna helye, melyet a székesfőváros legközelebb a budai Vigadó czéljaira emel, mely középponti fekvésénél is alkalmas volna arra, hol csekély áldozattal oly helyiséget nyerhetne ez intézmény, minőt hivatása méltán megérdemel. — Az egyesület kérelmét; már terjedelmes memorandumba foglalta és a székes főváros tanácsának be is nyujtotta, városrészünk bizottsági tagjain most a sor, hogy szavukat annak idején felemeljék, befolyásukat latba vessék.

Hogy ez intézmény ily rövid idő alatt is ily emelkedett szinvonalat ért el, az egyrészt az egyesület buzgó tisztikarának és választmányának, másrészt sok számosak nemes áldozatkészségének köszönhető, kik évenkint tekintélyes könyvadományaikkal járulnak a könyvtár gyarapitásához.

Különösen ki kell emelnünk könyvtárunk idei jótevői sorából Csorba Ferencz drt, egyesületünk jelenlegi buzgó elnökét, ki 177 müből, vagyis 234 drbból, nagyobbrészt jog- és államtudományi és történelmi, köztük több igen becses miből álló gazdag könyvgyüjteményt ajándékozott a könyvtárnak. Kivüle még a következők járultak ez évben a könyvtár gyarapitásához: Balassa Gyuláné 13 köt. Benke Béla 5 köt. Csiszár Sándor 12 köt. és 13 füz. Diószeghy Béla 28 köt. és 17 füz. Dregély Gyula 2 köt. Grolig József 7 köt. 2 füz. Glocker Nándor 8 köt. Hangl Jozsef 1 köt. Háselberger L. 1 köt. Hegybobi Kabos (Turkeve) 1. köt. 4 füz. Jenny Géza 1 köt. Jurányi Győző 12 köt. 9 füz. Koncsek Lajos 33 köt. 111 füz. Kovács Lajos 2 köt. Kunsztl István 9 füz. Kuszmann Lajos 3 köt. Mecle Józsefné 1 köt. N. N. 4 köt. 4 füz. Protz István 4 köt. 2 füz. Róka József 1 köt. Schambach Gyula 1 köt. Schindler Marczi 2 köt. Varga Iványi Palika 6 füz. Kollányi Ferencz 1 köt. Zipzer Károly 3 köt. Zsedényi H. Aladár 1 köt. Az ezredéves orsz. kiállitás igazgatósága pedig a kiállitátra vonatkozó összes kiadványait küldötte meg.

Számot kell adnunk az Orsz. magyar iskolaegyesületnek intézményünk iránt ismételten tanusitott nemes jóindulatáról, midőn néhai Barsi József könyvtárát, — melyet ez oly czélból hagyott az iskolaegyesületre, hogy azzal egy létesitendő budai könyvtár alapjait vesse meg, sőt erre a czélra emeledő épületre is tekintélyes összeget hagyott — egyesületünk kezelésére bizta, ily képen vélvén az örükhagyó szellemében legjobban eljárni, oly feltétellel azonban, hogy az, mit néhai Barsi József, hagyatéka elkülönitve, különben azonban a szokásos használati, általában a könyvtári szabályok szerint kezeltessék. Egyesületünk készséggel vette a könytárt gondjai alá, mert reméli, hogy e tekintélyes könyvgyüjtemény is, mihelyt az ügy az örökösökkel jogérvényesen rendezve leend, véglegesen a könyvtár tulajdonába megy át.

Az egyesület tisztikara és választmánya is, élén Dr. Csorba Ferencz, vall. és közoktatásügyi min. titkár urral, ki rövid elnöksége alatt is páratlan ügybuzg ságának és fáradhatatlan tevékenységének már oly számos jelét adta, elkövet mindent, ami ez intézmény gazdagitására, alapjainak biztositására irányul.

A választmány legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a szakkönyvtár körülbelül 20 ivre terjedő teljes czimjegyzését 1000 példányban kinyomatja. A nyomtatási költségekre ezuttal 400 frtot szavazott meg és annak sajtó alá rendezésével Jurányi Győző könytárőrt bizta meg.

Ugyancsak ez ülésében Zipser Károly könytárnok előterjesztésére ismét 300 frtot szavazott meg csupán a népkönyvtár gyarapitására. Ez alkalommal megalakitotta á könyvtári btzottságot is, elnökévé Almásy Jánost, tagjaivá Duma Györgyöt, Koncsek Lajost és Nagyőszi Ferencz drt. választván meg.

A valasztmány egyik főtörekvése volt az is, minél többeket vonni egyesületünk zászlaja alá azon lelkes polgárok sorából, kik a kulturális törekvésekért lelkesedni, ily czélokért áldozni is tudnak. Ennek köszönhető, hogy rendes tagjainak száma immár 300-ra emelkedett.

Az egyesület rendes tagjai a gazdag könyvtárt minden dij nélkül ingyen használhatják, egyesületünk azonban nemcsak hogy ilyetén-módon gondoskodik tagjainak kellemes szórakozásáról és szakkönyvtára által tudományos ismereteik gyarapitásáról, hanem tagjai előnyére mégkülönféle kedvezményeket is eszkközölt ki. Igy a lefolyt évben kedvezményes belépő jegyeket nyutott az ezredéves orsz. kiállitásba az „Ecce Homo"-ba az „Aradi vértanuk"-hoz és jelenleg is állandó kedvezményei vannak a néeszinházba, vigszinházba, kisztinavárosi szinkörbe, a képzőművészeti csarnokba, a Plasztikonba, a Feszty-féle körképhez, állatkertbe, stb.

S mindemez előnyökkel szemben egyesületünk csupán egy csekény viszontszolgáltatást tér tagjaitól; rendes tagsági dij fejében az egész évre 2 frtot!

Hisszük, hogy az egyesület nemes czéljai melyek senkit sem hagyhatnak érintetlenül, és azok a kiváló elönyök, melyekben tagjait részesiti, ez alkalommal is számosakkat fog e nemes czélu egyesületbe való belépésre ösztönözni; az illetőket ferkérjük hogy ebbeli szándékukat az egyesület elnökségével (II. ker. Toldy Ferencz-utczai el. iskola) nehány sorral közölni sziveskedjenek.

Egyesületünk választmánya az eddigi jó szokáshoz hiven ezuttal is kimondotta, hogy anyagi javainak gyarapitására ez idei farsang alatt is tánczmulatságot rendez.

A budai közönség sokkal jobban ismeri ez évenkint ismétlődő mulatságunk sikerét semhogy arról külön szólanunk szükséges volna; még élénk emlékezetünkben van az a jó kedv, fesztelen hangulat, s mind a mellett válogatott közönség, mely mulatságainkat jellemezni szokta.

A rendezőség már meg is alakult; Almásy János, főv. igazgató tanitó az egyesület buzgó alelnöke lett; alelnökei Gallner József főv. bizottsági tag és Szalay Győző, m. á. v. felügyelő, titkára Diószeghy Béla, főv. tanitó.

A mulatság január 9-én lesz s reméljük az egyesületnek ez a vállalkozása is, miként a mult években ez alkalommal is a legfényesebb sikerrel fog kulturintézménye alapjainak gazdagitáshoz járulni.

Jurányi Győző

Rózsadomb, Rézmál, Szemlőhegy és vidéke szabályozása.

A Rózsadomb és vidéke telektulajdonosai egyesületének elnöksége a főváros tanácsához egy jól kidolgozott és érvekben gazdag kérvényt adott be. Megvagyunk róla győződve, hogy a székes-főváros tanácsa, e jogos és méltányos kérelmet mielőbb teljesiti. A kérvény a következő:

„Tekintetes székesfővárosi Tanács!

A Rózsadomb, Rézmál és Szemlőhegy vidékének területrendezése, régóta képezi már az érdekeltség forró óhajának tárgyát, s bár

a tek. tanács, valamint a közmunkák tanácsa több izben foglalkozott vele, mindeddig nem közelitette meg a végrehajtás stadiumát; sőt az ügynek eddig köztudomásra jutott mozzanatai annak sikeres és gyors keresztülvitelére reményt sem nyujtanak.

Nemcsak, hogy a tárgyalások lassusága, az ügykörök elhatárolása és a költségek illetőségének megállapitása beláthatlan távolba helyezik a terület rendezését és a sürgősen kivánatos utak épitését, de a tek. közmunkák tanácsának müszaki osztálya által készitett uthálózati terv, mely a tárgyalások jelenlegi alapját képezi, meggyőződésünk szerint nemcsak a fővárosi mérnöki hivatal részéről kifogásolt részleteiben hianyos, de már általánosságában sem felel meg a jelenkori városrendezési követelményeknek; ellenkezőleg oly szükkeblü, kizárólagosan takarékossági tekintetekből kiinduló conceptio, hogy annak tényleges keresztülvitele mindenkorra elvonná a megnevezett vidéktől áldásos hivatása teljesitesének lehetőségét, melyre már a természet maga kijelölte.

Ezen imminens veszélylyel állván szemben, bátorságot veszünk magunknak, hogy annak elháritása érdekében a nagytekintetü tanács elé járuljunk és kegyes jóindulatát kikérjük.

Nem szükséges bővebben fejtegetnünk, hogy mily kincset bir fővárosunk ezen eddig elhanyagolt részében: páratlan szépségü, egészséges és a jobbparti városrészek kellő közepén való fekvésénél fogva inkább, mint akármely más arra látszik rendeltetve, hogy a székesfővárosi közönség családházszerü megtelepedésének szolgáljon. Magassági viszonyai valóban ideálisaknak mondhatók, mindhogy egyrészt megközelitésének számba vehető nehézségeket nem okoznak, másrészt kiemelik a gyári üzemek és más nagyvárosi telepek által megrontott alantas légkörből. Területe oly nagy, hogy évtizedekre elégséges volna a rohamosam terjeszkedő főváros igényeinek kielégitésre anélkül, hogy a telkek árának aránytalan emelkedésétől kellene tartani, mely a középosztály megtelepedését megnehezithetné és igy az elérendő czélt veszélyeztethetné.

Hogy mennyire nagy a hajlam Budapesten a családházszerü épitkezésre, világosan kitünik a tisztviselő telep történetéből, mely kedvezőtlen fekvése daczára alig nehény év alatt tellesen kiépült; abból, hogy a budai körúton a közmunkák tanácsa által eladás alá bocsátott telkek azonnal elkeltek és beépittettek, abból is, hogy közelebb egy ujabb, nagyobb arányu tisztviselőtelep létesitése végett élénk mozgalom kezdeményeztetett. Bizonyiték arra a főváros területén kivül (és annak érzékeny karára) keletkezett Szt. Lőrinczi, Szt. Mihályi, József főherczeg, Almássy Pál, Mátyásföldi és egyébb telepek, melyek nagy távolságuk daczára mindinkább fejlődnek; végre azon körülmény is, hogy a szóban forgó vidéken, a területnek teljes rendezetlensége és a hozzájáró utak kétségbe ejtő állapotának daczára utóbbi időben számos családház létesült. Minden kételyen felül áll, hogy mihelyt itt csak egy félig-meddig normális ut fogna kiépittetni, rövid idő alatt a lakóházak százai lepnék el ezen területet.

De épen ezen, a körülmények által visszafojtott nagymérvü, a terület kiváló alkalmatosságának felhasználására törekvő épitési hajlammal szemcen gyors elhatározásra van szükség, nehogy az elégtelen, a jövő szüksógleteire ki nem terjeszkedő tervezés miatt a fejlődés eltévesztett irányban induljon és az elkövetett mulasztás többé sohasem vagy csak nagy áldozatok árán legyen pótolható. Tudvalevőlek dolog, hogy addig, mig ezen vidék területe a borteremlésnek szolgált, annak révén a telektulajdonosoknak bőséges jövedelmet biztositott és másnemü felhasználására nem volt szükséges; de mióta a phyllorera elpusztitotta a szőllőket, az egész terület parlangon hevert és nagyobbára a bortermelők kezeiből más tulajdonosokéba ment át, kik felismervén a vidék kiváló előnyeit, az el nem maragható rendezés reményében oly szándékkal szereszték meg, hogy itt megtelepedjenek. Ezen szándékuk megvalósitásából tovább visszatarthatók nem is lesznek még a lehiányosabb intézkedések esetén sem; de a székesfővárosnak egyik legszebb, fejlődésére nézve legkiválóbban alkalmas vidéke mindenkorra el lenne torzitva. Az épülendő lakházak a későbbi helyesebb és megfelelőbb szabályozás költségeit tizszerte és százszorta fognák emelni, mig az most könnyü szerrel és aránylag olcsón volna keresztülvihető.

Különben is távol vagyunk attól, hogy az egész terület szabályozását már most vegyük czélba; megengedjük, hogy a mérvadó körök más nézetben lehetnek a vidék jövője tekintetében; fejlődése lassóbban haladhat, mint a hogy mi képzeljük. sok más körülmeny változtathat annak irányaban. Mindennek nem kivánunk präjudicalni, de igenis élénken kivánjuk azt, hogy a szabályozási terv oly alapra fektettessék, mely ne zárja ki egy jöveneőbeli modern, czélszerüen csoportositott, kényelmes utakkal rendelkező, villaszerü városrész létesitésének feltételeit, min a milyenek külföldön évtizedek óta léteznek.

A közmunkák tanácsának terve ily városrész létesülésének lehetőségét teljeseö ignorálja; azt jövőben is csak alárendelt, a mostaniaktól alig eltérő viszonyok alatt látja; szabályos (ha az emelkedések tekintetbe vétele miatt nem is egyenes, de) következetes irányu utak létesitését nem kisérli meg, azokat a véletlen alkotta mostani konfiguratióhoz, a legkomplikáltabb be nem számitható körülményekből keletkezett telekhatárolásokhoz, teljesen szabálytalan, a hegyi vizek által kimosott medrekhez alkalmazkodtatja, a legfőbb utvonalakban számos könyöktörést és zsákszerü végződést hagy meg; szóval a fent kifejtett szempontból nézve teljesen elégtelen konkeptió képét nyujta. Jellemző a terre az is, hogy p. o. nem foglal magában olyfőutat, mely a természetes kiinduló ponttól a Margithid budai fejétől vezetne a plateaura; az ott létező a Zárda- és Margit-utczák közktti idomtalan dombon levő földszinti viskók csoportját meghagyja ugy a mint van. Igaz ugyan, hogy ezen tömb szabályozása és egy városi jellegü feljáró fő-utnak létesitése nemi költséggel fogna járni, de bizonyos és minden oldalról elismert tény, hogy ezen szabályozás és ezen ut létesitése véglegesen elkerülhető nem lesz, ugymint az is, hogy minél tovább fogna halasztani, annál többe fogna kerülni. Ezért nem igen érthető, hogy miért nem vétetett fel a szabályozái tervbe; hisz tudni-raló dolog, hogy ily főfontosságu kérdések elől kitérni csak a papiron lehet.

Milyen meglepő az ellentét ezen rendezési terv és a székesfőváros egyébb legtávolabb eső részelben már keresztülvitt vagy csak megállapitott szabályozások közt, ha le is mondnk a balpartkültelkkel való minden összehasonlitásról, nehogy a sik és dombos talaj közti külömbséget reánk olvassák: de tekintsük az Istenhegyi és Széchényi-hegyi, zugligeti és Lipótmezői nyaralótelepek, azoknak hozzájáró és párhuzamos mellékutjainak rendszeres hálózatát, árnyékos fasorait, gondozott fenntartását, folytatólagos fejlesztését és kibővitését, aztán állitsuk evvel szembe azt, a mit a tek. közmunkák tanácsa a mi vidékünkre nézve elegendőnek tart, azt a mi szabályozás czime alatt nem egyéb mint a szabálytalanságnak mindenkorra való megrögzitése, és nem lehet, hogy meg ne döbbenjünk a kettő közti külömbségen; fogozza pedig ezen abnormitás benyomást az, hogy emitt nem csak a nyaralás fényűzéséről, hanem sokkal magasabb és fontosabb érdekekről, az állandó egészséges és czélszerü megtelepedésről van szó.

(Vége köv.)

Él magyar áll Buda még.

Hatodik éve annak, hogy a „Buda és Vidéke“ pályáját futja. A lap és tekintélyes munkatársai buzgólkodása folytán sokkal több eredményt értünk el fejlődésünkben, mint azelőtt. A lap munkálkodásának, hogy több sikere legyen szüksége van olvasói és előfizetői szaporodására. Minden tehetősebb polgár megteheti azt, hogy a „Buda és Vidékére“ előfizessen, mert ezzel magának is használ. A telek és háztulajdonos telkének értéke növekedik, az iparos és kereskedő szélesiti üzletkörét, a nyaraló vagy nyaralót bérbeadó állapotán könnyit. Szóval nincsen Buda és vidékén olyan, ki a lapnak hasznára ne venné. Csakis közönyösségnek róhatjuk fel azt, ha az arra képesek a lap erősödését előfizetéssel nem mozditják elő.

A lap mindent megtesz, melylyel ugy egyesek, mint a nagy közönség érdekeit emelheti.

A „Buda és Vidéke“ közöl minden panaszt a mely jogosult, a közléssel nem elégszik meg de sürget a kellő helyen.

E mellett a magyarosodásért, mint a magyarosodás közlönye nem csak ernyedetlenül küzd, de több németajku község tanitójának küldi dijtalanul a lapot, hogy azok a magyarosodásért még jobban lelkesü jenek.

A „Buda és Vidéke“ közkedveltségének mértéke az, hogy a budai előkelő hölgyek és urak által évenként rendezni szokott Bástyaünnepen mint emléklap megjelenik meg.

Minél több előfizetője lesz a „Buda és Vidékének“ annál többet áldozhat a magyarosodásra.

A lap előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr. Gyüjtőknek négy példány után az ötödik ingyen. Szerkeszti és kiadja Erdélyi Gyula. Kiadóhivatal Budapest, I. Városmajor-utcza 28. (Báró Bánffy-ház.)

A »Buda és Vidéke« terjesztésére alakult bizottság.

A Budai Könyvtár-Egyesület tánczmulatsága.

A B. K. E., mely hosszu éven át a közmüvelődés érdekében fárad és dolgozik, évenkint egyszer felcseréli a nehéz, komoly munkát a könnyed, vig mulatsággal. Ilyenkor korábban záródnak a magas könyvállványok, becsukódik a könyv, pihennek lapjai ... A könyvek összesugnak, találgatják e szokatlanság okát, végre egyik társuk örömteli hangon szólal meg:

— Meg van! ma a mi ünnepünk — és egy kartonlapot huz elő lapjai közül. — Ime halljátok! „Meghivó. A Budai Könyvtár-Egyesület 1897. évi január 9-én a medve-utczai Fáczán termében zártkörü tánczmulatságot rendez“

— Ah, ah, zug végig a könyvek ezrein. — Hogyan jutottál e diszes laphoz?

— Elmondom! — s ismert kedves hangján csendre inti a könyvek köztársaságát.

Emlékeztek, a minap csinos, ifju hölgy volt nálunk és utánam kérdezősködött. Könyvtárnokunk készséggel ajánlott fel neki, igy kerültem hozzá. Otthon nagy előzékenységgel vette le rólam a rózsaszinü selyempapir köpenyeget és fényes, gazdag szalonjába vezetett. Puha, bársony széken foglaltunk helyet. Ő látható érdeklődéssel hallgatott, később mindjobban elmélyedt elbeszélésembe, lázas izgatottság vett rajta erőt, kipirult s mélyen sóhajtott fel, midőn elbeszélésem végéhez értem.

— Ah, és Sauduz mily nemes! Mondd csak el kis könyvem ismét, — onnét, midőn Livia és Sauduzo találkoznak. — Mily szép is ez. Délután eljön Ilma, fel kell olvasnom előtte is, — és egy illatos papirlapot csusztatott most e helyre.

Levél volt. Arthur irt, hogy mennyire szereti őt, mennyire vágyna véle találkozni, őt ismét látni . . . A mi annyi nehézségbe ütközött, végre lehetséges lesz a B. K E. estélyén.

Eljött a délután, eljött Ilma is. Margit felolvasott, aztán még sokáig merengtek el Livia és Sanduzo szerelmén . . .

— Apropos! Ilma, a rejtély megfejtve. Most már biztos, Ő küldte a meghivót, nézd csak Jenő és Árpád is ott vannak a rendezők között, Dezső is ott lesz! — óh, mily mulatság lesz, s az Ő karjain lejteni végig a keringőt . . . Az a kilenczedike! . . .

Léptek hallatszottak. Margit felugrott s a meghivót gyorsan lapjaim közé rejté.

Aztán felöltöztek, engem ismét a rózsaszinü selyempapirba burkoltak — visszahoztak.

Ez a meghivó története

Különfélék.

— **Népkonyha**. „A székes fővárosi I. és II. kerületének népkonyhája“ az eddigi szokásos módja szerint az idén is november hó 22-én a II. ker. Szegényház-utcza menedékhely épületében elhelyezett hatósági népkonyha helyiségben Wágner Alajosné urnő ő nagysága vezetése alatt és az alább nevezett hölgyek közreműködésével megnyilt, mely időtől fogva sürü látogatásnak örvend, ugy, hogy naponként 150—200 felnőtt egyén és 220 iskolás gyermek részesül a fővárosnak emberbaráti jótékonyságában. A nemes czél elérésében fáradhatatlan buzgósággal működnek közre: özv. Derlik Józsefné urnő Goldhammer Imréné urnő, özv. Kanovics Imréné urnő, özv. Polkó Emilné urnő Scheller Miksáné urnő, Suszter Vladimirné urnő Sternád Rezsőné urnő, Turner Károlyné urnő, Gallay Gabriella urhölgy, Klein Ilka urhölgy, Lehoczky Vilma urhölgy, Leyrer Henriette urhölgy, Lindenbach Gizella urhölgy, Novotny Leopoldina urhölgy, Schmidt Aranka urhölgy, Schmidt Margit urhölgy. A népkonyha vezetőség ez uton is köszönetét nyilvánitja az embertársaik sorsa iránt résztvétüket szépen tanusitó hölgyeknek.

— **Családi házak Budán**. A „Buda és Vidéke“ mult számában közölt ilyen czimü czikkünk széles és előkelő körökben keltett érdeklődést. Kérdezősködőket a szerkesztőség készséggel világosit fel. A telep feltételei nagyon kedvezők és vétkezik maga ellen, ki ha teheti be nem áll a települők közé.

— **Beszélő számok**. Üres lakás volt Budán a mult év első negyedében 71, a második negyedévben 154. Ezeknek berértéke 13.663 forint. Torna köteles volt 2505, ezekből felmentettek a torna kötelezettség alól 98 tanulót. 1896 szeptember havában a lakosság száma az I—III. kerületben 101.638. Született 250, meghalt 144. Nevezetesebb épitési engedély ugyancsak szeptember hóban 16. Lakóházengedély 19. Adómegintést kapott 2243 fél, zálogoltak 1454-et, árverést szenvedett 15 A zálogolások összege 47.500 frt, árverésből befolyt összeg 741 forint.

— **Esküvő**. Dr. Zappé Ede előnyösen ismert és keresett budai orvos f. hó 12-én esküdött meg Berger Margit kisasszonynyal.

A „Budai Dalárda“ deczember 12-én a fővárosi „Vigadó“ éttermében, kitünően sikerült estélyt rendezett. A dalárda mulatságainak sikerét a fesztelen jókedv biztositja. — Örömmel tapsolták meg a müsor mindenegyes számát s különösen Schubert F. „Derült éj“ czimü kara tetszett, melyben Artois Margit urhölgy a szoprán magánrészeket énekelte. Többi dalaiért is, kitüntető elismerésben részesitette, müvészettel előadott énekét. Ez alkalommal került először bemutatásra Fortuner Elek „Magyar népdalok“ czimü férfikara, melynek szerzőjét lelkesen hivta, a podiumra, a közönség. Müsor után következett a táncz, mely alkalommal a következő szépeket sikerült feljegyeznem: Asszonyok: Reindl József-né, Pinter Zsigáné, Szászy Gyuláné, Gyurmánné, Vaskó Bertalanné, Sziklay Béláné, Tolnayné, Vlaszák Istvánné, Follmann Alajosné, Frank Vilmosné, Hajdukné, Schmelheger Nándorné, Strasser Timódné, Fábián Antalné, Sopronyi Gedeonné, Starkné, Almássy Jánosné, Wagner Antalné, Turner Károlyné, Pozsomits Istvánné, Toma Arthurné, Turcsányi Pálné, Veyl Lajosné, Knotz Sándorné, Ladányiné, Szepesy Ignáczné. stb. stb. Leányok: Gyurman Muriska, Bró. Natorp Natália, Artois Margit, Schmelheger Miczike, Walter Berta, Szászy Róza, Biringer A., Fábián Irén, Bencsen Anna, Barlay Irén, Weimesz Ilka Szervátzy Rózsika, Uher Gizella, Menezel Margit, Fábián Emilka Sárgay Emike, Biringer Jolán, Mertz Margit, Rosonovszky Frida, Nánásy Blanka, Wursching Jolán, Fábián Ilonka, Urinek Irén, Abelsberg Terike, Stark nővérek, Frank Vilma. — A jelmezes estély február 13-án lesz a „Fáczán“-ban. Vezéreszméje: „Ős-Budavára“ melyről előre is jelezhetjük, hogy számos meglepetést készit a dalárda, a közönség mulattatására. *P. K.*

Eljegyzés. Dr. Polacsek Ignácz budai orvos a jeles és sok sikert aratott mütő eljegyezte Weisz Gyula az ismert nagykereskedő és budai villa-tulajdonos kedves leányát, Margitot. Szerencsét kivánunk az ifju párnak. Pollacsek Ignácz, mint a Szent János-kórház orvosa lelkiismeretességének és biztos kezének számtalan jelét adta. Közelebb egy nagyszabásu és hirét még jobban fokozó mütétét végzett Laumann József tekintélyes polgártársunk és lapunk ügybuzgó barátján. A szerencsés mütét alkalmából Pollacsek Ignáczot a legkitünőbb orvosok üdvözölték.

— **Karácsonyi mulatság**. A Typographia-dalkör választmánya 1896. évi deczember hó 25-én a II. ker. medve-utczai „Fáczán“ vendéglő nagytermében énekkel, zene- és mükedvelői szinielőadással egybekötött karácsonyi ünnepélyt rendez. Kezdete 6 órakor. Ez alkalommal az ujonnan szervezett vegyeskar először közre fog müködni. Jegyeket csak a pénztárnál lehet váltani. Személy-jegy 50 kr. Család-jegy (1 ur, 2 hölgy) 1 frt.

— **Éves bérletjegyek kiadása a magy. kir. államvasutak összes vonalaira**. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesités szerint 1897. évi január hó 1-től kezdve a magy. kir. államvasutak összes saját vonalain (tehát az üzemében álló összes helyi érdekü vasutak kivételével) 1897. év végéig érvényes bérletjegyek fognak kiadatni.

E jegyek árai: I. oszt. 550 frt, II. oszt. 350 frt III. oszt 200 frt azonkivül minden jegyért 1 frtnyi kiállitási illeték fizetendő. A jegyek ára teljes összegben fizetendő akkor is, ha a jegy évközben váltatik, vonalrészekre bérletjegy nem adatik ki. E bérletjegyek valamennyi menetrendszerü személyszállitó vonaton, az express és luxus vonatokon azonban csak az ez iránt fennálló dijszabás szerinti pótdij ráfizetése mellett érvényesek. B bérletjegyek a magy. kir. államvasutak titkárságában (Budapest, Andrássy-ut 75) fognak kiadatni, hol ily jegyek már f. é. deczember hó 23-tól kezdve megválthatók, illetve a pénz és látogatójegy nagyságu arczkép beküldése, valamint a megrendelő nevének és foglalkozásának közlése mellett megrendelhetők. Budapest, 1896. deczember 10-én Az igazgatóság.

— **Gyorsáru szállitás a karácsonyi ünnepek alkalmából**. Tekintetiel a karácsonyi ünnepek alkalmából várható nagy mérvü gyorsáru forgalomra figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy Budapestre rendelt gyorsárn szállitmányokat különösen a gyors romlásnak alávetett élelemi szereket, már f. hó 15-től kezdve adja fel, nehogy az ünnepek előtti utolsó napokon feladásra kerülő tömeges kugyorsur szállitása, értesitése illetve házhoz szállitása zavarokra és késedelmekre szolgáltasson okot. Figyelmeztetjük még a t. közönséget, hogy különösen a Budapestre szállitandó gyors — áru csomagokkt ne csak jellel és számmal lássa el, hanem azokra a czimzett nevét is olvashatóan rá alkalmazza.

— **A »Szőlő és Borgazdasági-Lapok«** hetenkint a körülményekhez képest több, rendszerint azonban tizenhat oldalon a következő tartalommal jelenik meg:

I. Vezérczikkei foglalkoznak a törvényhozási, közigazgatási, közgazdagsági vagy társadalmi téren felmerülő s a szőlő és a borgazdaság körébe vágó fontosabb kérdések ismertetésével és megvitatásával. Czélja a hegyközségi, szövetkezeti, egyesületi élet s általában a társadalmi tevékenység és az anyagi jólét fejlesztése. A phylloxera ügyre, a bortermelésre és borkereskedelmükre vonatkozó statisztikának s az ebből szőlőgazdáink érdekében levonható tanulságos következtetéseknek ismertetése.

II. Tárczaközlemények.

III. A »szőlőgazdasági« részben a phylloxera elleni védekezésnek ugy a tudományos világ, valamint a gyakorlati élet által elfogadott eljárásait ismerteti. Az amerikai szőlőfajokkal való védekezési, az anyag szaporitását, ojtását, az azokkal való telepitési eljárásokat, a kész szőlők kezelését; az immunis — a phylloxerának ellentálló — talajok szőlővel való védekezést stb. stb, a szőlőfajták tulajdonságainak ismertetését stb. stb, hozza szakszerü közleményekben.

IV. »Borgazdasági« közleményeiben a must és bor okszerü kezelését, egy szóval a helyes pinczekezelést ismerteti.

V. »A szőlő- és bor mellékterményeinek« értékesitése szempontjából a vesszőanyagnak, a törkölynek, a seprünek mintkét teendő felhasználását ismerteti, például a pálinkakészitést, cognacgyártást stb. stb.

VI. A »szőlőbetegségek« alatt az időjárás, állatok, (rovarok) élősdi növények által okozott sérülések és az azok elleni védekezési eljárások vannak ismertetve.

VII. Az »irodalom« rovat alatt a könyvpiaczon megjelent s a szőlő- és borgazdaság körébe vágó müvek ismertetnek és birláltatnak.

VIII. Az »apróbb szakközlemények« rovat alatt, főleg a külföldi szaklapok közleményei lesznek kivonatosan ismertetve és érdekesebb szakközlések rövidebb közlemények alakjában.

IX. A »kérdések és feleletek« rovata pedig. az előfizetők által beküldött kérdések megválaszolásra nyujt alkalmat, a mely rovatra egyébként a lsp szintén nagy sulyt helyez.

X. »Heti hirek« alatt közöljük azon általános eseményeket, illetőleg hireket rövidközlemények alakjácan, amelyek a szőlő- és borgazdasággal kapcsolatosak s bortermelőinek érdeklik.

XI. »Hazai és külföldi tudositások« rovat alatt a lap első sorban azon mozgalomról tájékoztatja sz olvasót a mint a szőlő- és borgazgasági kerületekben a szőlők felujitása körül észlelhetni a hegykőzségek, az egyesületek és magántevékenység körében. Itt hozunk hireket a szőlők állásáról, a termésről, a borárakról stb. ugy a hazából, valamint a külföldről.

XII. A »szerkesztőség üzenetei« rovat alatt válaszoltatnak meg a lap előfizetőiből beérkezett levelek. Sürgős levelekre a választ a lap postafordulatával adja meg, ha a válaszra szükséges bélyegjegyek mellékelve megküldetnek.

Hirdetési árjegyzéket és mutatványszámot a kiadóhivatal Budapest, V. Árpád-utcza 8 sz. készségesen ingyen küld.

— **A Budai zenekör hangversenye**. A Budai zenekör 4-ik hangversenyét folyó hó 14-én és 17-én adta a Budai polgari Caszino disztermében, mindkét alkalommal nagy és előkelő közönség előtt. A müsor nemcsak tartalmilag gazdag és becses, hanem változatos és élénk is volt, ritka hangversenyen lévén része a közönségnek abban az élvezetben, hogy solo-éneket, zongora-négyest s női és férfi- és zenekart hallhatna egyetlen estén. Ha hozzátesszük, hogy a bemutatott müvek mind finoman kidolgozott, összevágó előadásban részesültek, ugy városrészünk csak gratulálhat magának a Budai zenekör, mely különösen a zenekartól kisért vegyeskarokra irt darabokkal oly zenei müélvezetet nyujt, milyen fővárosunkban a ritkábbak közé tartozik. A közönség lelkesen tapsolt s csütörtökön a 2 dik estén Boccherini menettjét megismételtette. Brunner Margit urhölgy szivességből müködött közre, de a 2-dik estén akadályozva lévén, az éneksolok előadását kiváló szivességből Wlaszák Vilma urhölgy vállalta el, ki az utolsó napon kapta meg a „Zárda előtt“ Grieg gyönyörü női karának sopran soloját s Eisvogel Ferencz egyleti karnagy 3 dalát s egy próba után énekelte el azokat csengő erős hangon, fényes sikerrel. A kör vendege volt a karnagy nővére Hönigschmid Ida urnő is, ki a Beethoven négyesében müvészileg interpretálta a zongorarészt. Eisvogel Ferencz karnagyot, ugy mint karnagyot, s ugy mint zeneszerzőt is teljes elismerés illeti. A müvészileg oly szépen megindult és ambicióval továbbra törő „Budai zenekör“ méltó a pártolásra ugy erkölcsileg mint anyagilag is. Müködő valamint pártoló tagjai havi 1 korona tagsági dijat fizetnek s a hangversenyekre 2 szabad jegyet követelhetnek. Jelenleg körülbelül 75 müködő, 3 alapitó (50 frttal) és 180 pártoló tagja van. A belépeshez elég, ha ez iránti szándékát az illető hölgy vagy ur a „Budai zenekör“-rel (I. Krisztina-tér 1|a.) tudatja, mely aztán belépő nyilatkozatot küld kitöltés és eláirás végett a felvétel felett. Melegen ajánljuk pártolását a Budai zenekörnek, mely nagy nehézségek leküzdése után megalakulva feladata magaslatán áll s csak tagjainak erős megszaporodásától függ további föllendülése.

— **Estély**. A tabáni „jó szív“ magyar asztaltársaság az 1896. évi deczember hó 19-én a „Heckert György“ ur vendéglő helyiségeiben szegény gyermekek felruházási estélyt tart. Kezdete esti 7 órakor.

— **Közgyülés**. A budapesti II. ker. szegény iskolásgyermekeket segélyező-egyesület 1896. deczember hó 29-én (kedden) d. u. 4 órakor a medve-utczai polg. iskola tanácskozótermében (I. emelet) évi közgyülését tart. Tisztelettel kérjük ez uton is az egyesület igen tisztelt tagjait, hogy a folyó hó 23-án, d. u. 3 órakor, a medve-utczai elemi iskola tornater-

mében tartandó felruházó ünnepélyünket, megjelenésükkel, emelni sziveskedjenek. Budapesten, 1896. deczember 17. Tabódy József, cs. és kir. kamarás, elnök. Diószeghy Béla, titkár.

— **A Rudas-fogaskerekü** villanyos vaspálya épitését értesültünk szerint márcziusban megkezdik. Az ördögárok beboltozásához szintén a tavaszszal kezdenek. Ezek által a fővárosnak első sorban az első kerületnek évek hosszu sora óta vajudó nagy horderejü kérdései oldatnak meg. Az eskütéri-hid a villanyos vaspálya sineivel egy év leforgása alatt szintén befejezést fog nyerni, ami által a főváros ujabb fejlődési korszakának, különösen pedig a belváros és az első kerület nagy fellendülésének mellőzhetlen és első feltétele teljesült. Mindezek Budára életkérdések. Mi lenne már ma Buda, ha mindezek csak 3—4 év előtt teljesedtek volna; mindezek, a melyekért lapunk évek óta, de végre is sikerrel küzdött? Örömmel értesülünk, hogy Budára, de az egész fővárosra nézve is annyira fontos eskütér-svábhegy-templomtéri vasut a tavaszszal szintén épül. Ugy látszik kiküzdtük a legfontosabbak egy részét. Csak az utak jobb karbahelyezésével s a szükséges uj utvonalak nyitásával ne késsenek legalább a belterületeken!

A „Fortuna" aranybánya-részvénytársaság részvényeinek aláirására a társaságnak fürdő utcza 4-ik szám alatt levő hivatalos helyiségében tömegesen jelentkeznek az aláirók reggeltől estig. A szakértők nagy figyelemmel vizsgálták a társaság szent-endrei bányájának érczköveit, melyek az irodában, továbbá Calderoni váczi-utczai üzletében vannak kiállitva. Ezek az érczkövek mutatják a bányák gazdag ércztartalmát és bizonyitják azt, hogy Erdélynek évszázadokon át parlagon heverő vagy csak a legprimitivebb módon kezelt aranybányái mily mérhetetlen kincset rejtenek magukban. Eddig valuta aranyunkat hitelmüveletek segitségével szereztük be a külföldön, holott Erdélyben oly arany bányákkal rendelkezünk, melyek érczgazdagság tekintetében a legdusabb délafrikai bányákkal. Ezek az erdélyi bányák tőkehiányában alig müveltetnek. Az első nagyszabszabásu válla'at épen a „Fortuna" aranybánya-társaság lesz, mely évenkint mintegy kél millió korona értékü arany termelésére lesz berendezve. A mint az aláirásokból már következtetni lehet, kétséget sem szenved, hogy az eladásra kerülő 40.000 darab 25 koronás részvényt tuljegyezik.

— **Adományok a karácsonyfára.** A székes-fővárosi „Mayer-árvaház" karácsonyfájára ujabban a következő adományok folytak be: id. báró Wodianer Albert 10 frt, Calderoni és Társa 10 frt, özv. Preisinger Györgyné 5 frt, dr. Darányi Ignácz 5 frt, Kamermayer Károly 5 frt, Tichtl János 5 frt, Mendl István 5 frt Hauszmann Alajos 5 frt, dr. Szüry János 5 frt, Törley József 5 frt, Hartmann István 5 frt, Jankovics József 5 frt, a „Comenius"-társaság 5 frt, a „Reform-társaság 5 frt, Radocza János 2 frt, özv. Kakucsy Sándorné 2 frt, Bessenyey Géza 2 frt, Buchinger Alajos 2 frt, Werner Adolf 2 frt, Goszleth István 2 frt, Breitner L. Zsigmond 2 frt, Vogl Gyula 2 frt, Gallner József 1 frt 50 kr, Horváth József 1 frt 50 kr, dr. Gombár Tivadar 1 frt 50 kr, dr. Rácz Károly 1 frt, dr. Örey Lajos 1 frt, dr. Szohner Lajos 1 frt, Oettl Antal 1 frt, Held Károly 1 frt, Barbárovits Antal 1 frt, Bodendorfer Mihály 1 frt, Bittner Alajos gyüjtése 14 frt 50 kr. (Ehhez járultak: Preisinger Béla 5 frt, Bittner Alajos 1 frt, Becsey Károly 1 frt, Spady, Wimmer F., Groszmann F., Minkovits Antal, Szulzberger József, N. N. és N. N. 50—50 krral, Sch. M. és N. N. 30—30 krral, Kiss Józsa, Engel Ármin, N. N., Misoga, Sárközy, N. N., Mihály, A. B. Lorentz, C. D., Áron, P. W., P. F., P. Gy., N. N. 20—20 krral, Pilz Józsa, B. Xavér, Buzik, R. G. 10—10 karal) — A kegyes adományokért az árvák nevében hálás köszönetet mond a s továbbbi küldeményeket mindenkor örömmel fogad az árvaház igazgatósága. (Budapest, I. ker. Városmajor-u. 31. sz.)

Karácsonyi tájékoztató.

— **Karácsony**. Grünwald Samu versenyképes és keresett divattermeiben, a Krisztinavárosban és a várban mindennap látható a karácsonyi remek kiállitás. Jutányos árak. Értékes czikkek. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Ezek mind igazolják, hogy Grünwald a főváros egyik elsőrangu divatkereskedője és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

— **Hol vegyünk kalapot?** A karácsonyi divat kiállitasok becsületére válnak a budai ipar és kereskedelemnek. A főutczán sétálók Mechlovics Béla 7-ik szám alatt levő vizivárosi kalap és divatáruk termét megelégedéssel nézik és nagyban vásárolnak a szép üzletben. A krisztinavárosban Alagut-utcza 5. özvegy Schwartz Józsefné kalap terme szintén kedvelt és látogatott. Szép és tartós árukat lehet kapni. Tehát Budán vásárolhatunk kalapokat.

— **Szép séta.** A szép Krisztina-körúton télen nagyon jó sétálni itt Strashoffer, Hanzély és Weisz Antal vendéglőjében alkalmas pihenő kinálkozik. Weisz Antal régfogva előnyösen ismert vendéglőjében Csütörtökön kedélyes disznótor volt. A Retek-utczát elegáns fogatok foglalták el, melyekben a Pirokrétet szép közönség szálta meg és jó étel jó ital mellett mulatott. A közönség közkivánatára Weisz Antal a disznótort a télen többször megismételi.

— **Alkalmi karácsonyi és ujévi ajándéknak**, kávé, vagy tea-készlet, függő és asztali lámpák, ugyszinte minden az üvegkereskedéshez tartozó czikkek, igen jutányos áron kaphatók: Gärtner József üveg- és porczellán üzletében a Krisztinatéren.

— **Első Krisztina-körúti Magyar Asztaltársaság** alakult november hóban Kiss József vendéglőjében. Czélja szegény gyermekek felruházása. A czélt el is érte, mert most karácsony 1-sö napján már 10 szegény iskolásgyereket lát el az asztaltársaság meleg ruhával. — Tagokat mindenkor fel vesz az asztaltársaság saját helyiségében Krisztinakörut 81. szám alatt, és minden szombat estve mikor összejövetelt tart.

— **Friss csapolás**. Reggel korán Fukáts vendéglőjében a „Zöld fánál" reggeli és friss sör csapolás. Izletes reggeli.

— **Barabás József vendéglője** Barabás József, ki itt Budán a „Zöld hordó" és később a „krisztinavárosi sörcsarnokban" évek hosszu során át tünt ki jó konyhájával, italaival és pontos kiszolgálásával a Mayerhoffer-féle vendéglőt vette át VIII. József-körut 85. szám.

— **Karácsony**. A fő- és székvárosi „Községi szeretetház" növendékei részére felállitandó karácsonyfa czéljaira a következő nemesszivü emberbarátok adakoztak: Nagyméltóságu Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter ur 5 frt, győri Gschwindt Mihály 10 frt, Nagy V. 50 kr, Gallner József 1 frt 50 kr, Jankovics József 5 frt, Kölber testvérek 5 frt, Scheich Károly 2 frt. Fogadják nemes tettükért az árvák nevében forró köszönetünket.

— **Ujdonság a Krisztinavárosban.** Gaizler Béla ismert füszerkereskedő a Pauler-utcza 3. szám alatt Bodegát nyitott, melynek berendezése a legnagyobb kivánalmaknak is megfelel. Felvágott, sajt, bor, likörök nagy választékban vasárnap délutánonkint is kaphajók. Ajánljuk ezen üzletet a n. é. közönség szives figyelmébe.

— **Diós és mákos patkó** ugyszintén mindenféle czukorsütemény a legjobb minőségben és olcsó árban számitva kapható Ruszwurm Vilmos czukrász-üzletében I. Vár, Szentháromság-utcza.

— **Karácsonyfa diszitések** ugymint: viaszgyertya, arany- és ezüst-sodrony, füge, datolya, narancs, czukorban főtt gyümölcs, mindennemü czukorkák stb. a legnagyobb választékban a legjutányosabb áron kaphatók Mesterházy Mihály füszerkereskedő üzletében, kinek a mai számunkban közölt hirdetésére

— **Megjelent** a jelesebb bel- és külföldi hirlapok és folyóiratok kivonatos jegyzéke. Előfiizetéseket közvetit: Koczányi Béla hirdetési és hirlapelőfizetési irodája Kassán, Forgács-utcza 29. (saját házában.)

midőn a n. é. közönség szives figyelmét felhivjuk, megjegyezzük miszerint az ezen hirdetésben meg nem nevezett mindennemü felvágott, sonka, bécsi kalbász, mindenféle sajt, füszer, bor, cognac és a t. áruk mindig friss minőségben, olcsón számitva előzékeny kiszolgálás mellett lesznek elárusitva.

Karácsonyra és ujévre ajánljuk Stowasser János hangszergyáros csász. és királyi udvari és hadseregszállító kitünő gyártmányait. Budapest, Lánczhid-utcza 5.

— **Roszberger és Sárkány Alagut-utczai divatárú üzletére**, a karácsony- és ujévi ünnepek alkalmából, különösen felhivjuk olvasóink szives figyelmét, amennyiben ezen két fiatal üzletember mindent elkövetett arra nézve, hogy a budai közönségnek czélszerü csinos s főleg olcsó karácsonyi és ujévi ajándéknak igen alkalmas árukkal szolgáljon. Az üzlet szolid voltáról tesz bizonyságot az a körülmény is, hogy más hasonló üzletek példájára, nem élnek a közönség megtévesztésére szolgáló azzal a fogással, hogy a kirakatban hivalkodjanak olcsó árakkal — eltekintve attól, hogy az ilyen áruczikkek rendesen nem is érnek többet — és bent pedig magas perczentre adjanak el, hanem épen megforditva cselekesznek, s ezért a budai vevőközönségnek az a része, mely őket erről az oldalról már ismeri, hathatósan partfogolja őket, s ha e két fiatal üzletember továbbra is ilyen méltányos árakkal szolgál a közönségnek, a legszebb jövőt jósolhatjuk nekik.

Kiadó és laptulajdonos mindszenti Erdélyi Gyula.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Karácsonyi és ujévi ajándékok. Finom illatszerek, gazeták és pipere szapanok, csinos kiállitásban. Olcsón kaphatók. **Fölker Alajos**, fodrásznál Tárnok-utcza 3. (várban.)

Kis villa-telket keresek a budai oldalon 1000—2000 frtig. Czim a kiadóhivatalban. 525

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld, a birtokon van jó mészkőbánya is. Ára □ ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Utmutatás. Vétel, eladás, bérlet, hatósági ügyek és mindenütt utánjárás. Gyors értesités. Levelek 2 ötkrajczáros bélyeggel »Bizalom« czimen intézendők a kiadóhivatalba. 512

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételre kerestetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Karácsonyra. Karácsonyi bevásárlásra ajánljuk budai czégeinket. Karácsonyi czikkek terjesztésére legalkalmasabb a Buda és Vidékében a hirdetés, annál is inkább, mert sok ezer példányban küldjük szét deczember hó folyamán. 509

Vizsga. Tapasztalt tanár tanulmányaikban elmaradott növendékeket polgári és gymnáziumi tantárgyakból vizsgára készit. Kitünő rendszer. Czim a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 503

Cseléd. Özvegy ember háztartásához 35—40 éves tisztességes jó kinézésü munkás cseléd kerestetik, a ki értelmesebb és szereti az állandó helyet, a gyermekkel bánni tud. Leveleket «Hüség» czimen lehetőleg fényképpel, névvel, czimmel ellátva a kiadóhivatal küld tovább. Jó bánásmód. 523.

Méz. Karácsonyra jó és olcsó méz kapható. Czim a kiadóhivatalban. 510

Házat és telkeket keresek Budafokon. Leveleket válaszbélyeggel Budafok czimen, a kiadóhivatal továbbit. 512

Bajusz pedrő. Kitünő bajusz pedrő, mely a bajuszt jól formálja és egyuttal ápoló szer kapható. Hol? Megmondja a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 513

Rókuszhegyen (törökvész dülő) szép fekvésü telken 1496 □-öl területü, mindkét végén út, télen-nyáron lakó szomszédokkal közvetlen határos, egyik felén szép fejlődés s igen szép kilátással eladó. Ára négyszögölenként 4 frt 50 kr. 417

Legszebb karácsonyi ajándék gyermekeinknek egy életbiztositási kötvény. Kitünő alapon és kombinátióval kell azt kötni. A »Buda és Vidéke« kiadóhivatala többet mond. 519

Szobrászati és épitési diszitési munkát elvállal egy jó szobrászczég. Cim a kiadóhivatalban. 507

Womasta József

kárpitos-mester

Budapest, I. ker., Szent-János-utcza 9.

Ajánlja magát mindennemü szakmájába vágó munkák elkészitésére. Elvállal uj megrendeléseket, továbbá mindennemü öreg butorok, ugymint **garniturák, ottománok, divánok** feldolgozását és behuzását.

Szalmazsákok, madraczok (ruggony madracz) ujonnan avagy feldolgozva.

Paplanok készitését. Diszitéseket, helyben és vidéken. Megrendelések és javitások elfogadtatnak és olcsó ár mellett gyorsan elkészittetnek.

Weisz Antal

vendéglője a „Pirókréthez“ II. Retek-utcza 61.

Ajánlom a következő estiétlapot:

Hétfő: Székely gulyás,
Kedd: Serpenyős rostélyos
Szerda: Alföldi gulyás,
Csütörtök: Töltött káposzta füstölt hussal,
Péntek: Halászlé,
Szombat: Borjupaprikás,
Vasárnap: Borjupörkölt.

Ezeken kivül mindennap délben vagy este friss ételek kaphatók.

Jó boraim, sör és készséges kiszolgálatról régi jónevem kezeskedik.

Minden csütörtökön disznótor.

Számos látogatást kér

WEISZ ANTAL, vendéglős.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább ásványvizet

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Szeged
26624/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Herkules fürdői és eszéki állomásain megüresedő pályaudvari vendéglők bérletére ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

A bérlet Herkules fürdőre 1897 február 1-ével, Eszékre nézve pedig 1897 május 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól szmitott három éven át, vagyis Herkules fürdőre 1900 évi január 31-ikéig, Eszékre nézve pedig 1900 évi április 30-ig.

Az 50 krros bélyeggel és „**Ajánlat a m. kir. államvasutak fent kiirt állomásai egyikén (az állomás pontosan megnevezendö) lévő vendéglő üzletére**“ feliratt[a]l ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nem különben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896-ik évi deczember hó 21-én déli óráig 12 az alulirt üzletvezetőség általános igazgatási osztálya főnökénél üzletvezetési palota I. emelet 23 ajtó vagy személyesen a m. kir. posta utján benyujtandók.

Bánatpénz ... ben a Herkules fürdő bérletre 100 az az Egyszáz ... az eszéki bérletre 600 az az Hatszáz frt készpénz ... vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szóló üzletvezetőség gyüjtőpénztárnál 1896 évi deczember hó 20-áig déli 12 óráig vagy személyesen letéve. Tele... agy kir. posta utján beküldendő.

Az értékpapirok a ... i vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 nap... régibb, a névértéket meg nem haladó napi ár ... em csak 90% szerinti értékben számittatnak.

Készpénzben letett ... után kamat nem fizettetik. — Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről nyert ... elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában II. emelet 17 ajtó a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miét is az ajánlattevőkről feltételeztik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fönnebbi feltétel ktől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok melyekre nézve az előirt bánapénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1896. évi november hóban.

Az üzletvezetőség

Karácsonyra!

Stowasser J.

hangszergyáros.

császár és királyi udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszerek, szabályozott ariston, poliphon, intona, phönix gyári árakon kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál

Budapest IV., Károly-körut 18.

A FONCIERE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz.

elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok és testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

ROSENTHAL GÉZA

fa- és szénraktára

BUDAPEST, I ker. Mészáros-utcza, DÉLI VASPÁLYA 8.

A trifaili (stiriai) szénbányának kizárólagos eladási főraktára.

A közeledő téli idényre a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlja a budaiak által évek óta kedvelt **stiriai szenet.**

Fenti czim alatt akár postán akár szóval intézett megrendelésre stiria és porosz I-sö rendü szalon szén jutányos árban és gyorsan házhoz szállittatik.

Ugyanott jó minőségü tüzifa kapható ugy hasábban, mint apritva.

Jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemü közönséget értesiteni miszerint **az I. ker. Városmajor-utcza 10.**

volt Mayer Ignátzné-féle vendéglőt

átvettem.

A legkitünőbb erdélyi fehér borok, kőbányai sör, kitünő konyha és előzékeny kiszolgálás mellett remélem, hogy t. vendégeim megelégedését ki fogom érdemelni.

Számos látogatást kér

özv. Viniczai Andrásné
vendéglős.

A m. k. államvasutak üzletvezetőség, Szombathely.
2303296 szám

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének központjában egy hivatalszolgai állás betöltendő, melylyel 300 frt azaz háromszáz forint évi fizetés és 120 frt szóval százhusz forint lakbért és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó **hadügyi**, vagy **honvédelmi ministeri igazolvánnyal** biró kiszolgált altisztek ily állások betöltésénél elsőbbséggel birván **felhivjuk azon ministeri igazolvánnyal biró kiszolgált altiszteket, kik az 1873 évi II. törv. czikk értelmében igényjogosultsággal birnak** és pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyet az életkoron, ép és egészséges testalkaton kivünl a magyar irás és olvasásban s a számolás elemeiben való jártasság, továbbá a magyar honpolgárság kellően igazolandó következő czim alatt «**A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének — általános I. osztály — Szombathelyen**» legkésőbb 1897. január 15-ig terjesszék be, minthogy az ezen határidőn tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Azon igazolványos altiszteknek, kik a katonaságtól közvetlenül és a szolgálat fontosságának megszakitása nélkül lépnek át a m. kir. államvasutak szolgálatába, véglegesitésük esetén és ha az átlépéskor 45 évüket tul nem haladták a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerü utánfizetéseknek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett — nyugdijjogosult idejükben beszámitatik.

Szombathely, 1896. december 12-én.

Üzletvezetőség.

Ezeréves országos kiállitás: **DISZOKLEVÉL.**

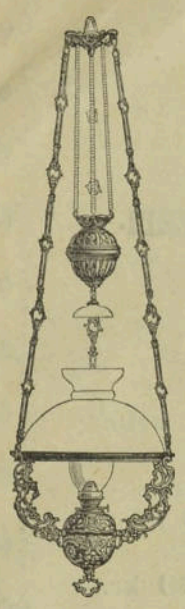
Magyar fém- és lámpaáru-gyár részvény-társaság

Budapest – Kőbánya.

Petroleum-lámpák a legegyszerübb kiviteltől a legpazarabbig.

Herrmann M.-féle szabad. villamlámpák,

a létező legjobb petróleum lámpa.

Szesz-lámpák Auer-égőre.

Unikum-lámpa,

a legczélszerübb használati lámpa.

Fém- és diszműtárgyak.

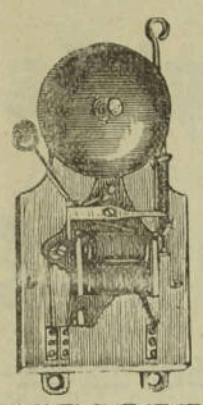
Valódi király-olaj a legjobb biztonsági petroleum.

Raktárak Budapesten:

V., Gizella-tér 1. sz.
VI., Teréz-körut és király-utcza sarkán
VIII., Üllői-ut 2 sz., a Kálvin-tér sarkán
X., Jászberényi-ut.

Pozsony: **Lőrincz-kapu.**

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemű villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE

(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.

(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését**, különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemű **vasáru czikkekben**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

Szőlő és Borgazdasági Lapok

A szőlő- es borgazdasag minden ágát felölelő szaklap.

Főszerkesztő: **Engelbrecht Károly** m. k. szőlőszeti és bórászati közp. főfelügy.

Felelős szerkesztő: **b. Radossevich Tódor**

Előfizetési árak;

Egész évre	**5 frt — kr.**
Fél évre	**2 › 50 ›**
Negyed évre	**1 › 25 ›**

A lap hetenkint egyszer (vasárnap) legalább is 16 oldal terjedelemben számos ábrával jelenik meg.

Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest. V, kerület, Árpád-utcza 8. sz.

Hirdetések

a

BUDA ÉS VIDÉKE

részére felvétetnek

a kiadóhivatalban

I. Városmajor-utcza 28.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöld fához“**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 7.

Kora regeltől kezdve egész napon át **frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I., Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,

kalapkereskedőnél.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

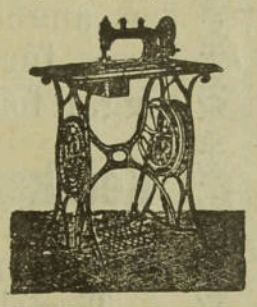
Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,

II., Batthány-utcza 3. sz.

SCHIEN KAROLY

Budapest, II., Donáti-utcza 42. szám.

Ajánlja magát **telefonok, villámháritók, szócsövek és szobai távirdák berendezésére** a legjutányosabb árakon.

Raktár mindennemü **varró- és kötő gépek és biciklikben.**

Tisztitott baromfit és malaczot

postán utánvétellel küldök és pedig:

Pulyka, liba, csibe, récze kilónként 60 krért.

Malacz kilója 75 krért.

Tisztelettel

Brecko Ferencz

Dvor-Podova (Kroatien.)

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt

(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7	frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9	„
fekete kemény kalap . .	1.50—5	„
szines kemény kalap . .	1.80—5	„
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5	„
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3	„

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

Jelent[illegible]

Van szerencsém a [illegible] közönség becses tudomására hozni, hogy [illegible] ker. Fő-utcza 6. sz. a. levő fiók-üzletemet [illegible] nemesen megnagyobbitottam. — Linzer sárga- [illegible] szin és vaj. Finom- és pék-sütemény [illegible] minden órájában frissen kapható.

LÖWENSTEIN ANTAL

cs. és kir. udvari sütőmester.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1 a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Mélyen leszállitott árak!

Loden ruhakelme 90 ctm. széles mtre. . **24** kr.
Noppe kelme 120 ctm. széles eddig 80 kr. most méterje . . . . . **40** kr.
Nehéz divatkelme 120 ctm. széles eddig 90 kr. most . . . . . **45** kr.
Nehéz női posztó 120 ctm. széles . . . **80** kr.
Chevijot Foule 120 ctm. széles . , . . **80** kr.
Nehéz angol chevijot 120 ctm. széles . . **110** kr.
Casán minden szinben. . . . . **60** és **80** kr.
Ajándékoknak különösen alkalmas össze-állitott szövetruhák disszel **165, 200, 225, 250, 375-ig.**
8 méteres barchet ruhák 160, 175, 2, 260-ig.
Valéria flanel-barchet mtrje . . . . . **19** kr.
Szép divat barchet mtrje . . . . **22** és **25** kr.
75 ctm. széles franczia barchet eddig **50** most **38** kr.
70 ctm. széles legujabb mintázatu egész nehéz piquet-barchet eddig . . **75** most **45** kr.
Saját gyártmányu legjobb minőségü férfi- és női fehérnemü kitünő kivitelben jutányos árak mellett.
Franczia és angol fekete ruhakelme **60** krtól **250**-ig.
Téli posztó kendő minden nagyságban **50** krtól **10** frtig.
Berlini kendő és selyem Echarp minden árban.
Flanel takaró . . . . . **2** frttól **10** frtig.
Nyers selyem 75 ctm. széles eddig **150**, partie ár . . . . . **90** kr.
Áttört nyers selyem 75 ctm széles eddig **220** kr,, partie ár . . . . . **120** kr.

Feltünő olcsóság!

Nehéz selyem paplan finom pamuttal bélelve . 8 frt.
Ajándéknak alkalmas pipere czikkek és franczia parfömök.
Alkalmi vétel szepes-iglói chiffon és vásznakban gyári áron alul.
1000 db férfi nyakkendő **35, 40, 50**-től **150-ig.**
Női, férfi és gyermek harisnya ugyszintén meleg alsó ruházat minden árban.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő
BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Előny-árkivonata

Süveg czukor . . . . . 1 kg. —.43 kr.
Koczka-czukor . . . . . 1 » —.44 »
Őrlött czukor . . . . . 1 » —.44 »
Kávé kitünő minőségü cuba, gyöngy, aranyjáva és mocca 1 » 2, 2.15, 2.20.
Kitünő minőségü kávé perkelve 1 kgr. . . . . 1.90, 2.—, 2.20.
Tea valódi orosz karaván csomagok és dobozokban 15 krtól feljebb, kiváló finom minőségü karaván suchong, pecco, mandarin és császárkeverék 1 dk 5 krtól feljebb, törmelék finom vegyülék 1 deka . . . . . 5 és 6 kr.
Rum kiváló finom cuba, braziliai és valódi jamaika zárt palaczkokban 15 krtól feljebb, finom cuba, braziliai és valódi jamaika 1 ltr. . . . . 80 krtól feljebb.
Stearin-gyertya . . . . . 1 csomag 36, 38, 40 »
Császárolaj . . . . . 1 lit. 30 kr., 1 kg. 36 »
Petroleum valódi amerikai finomitott . . . . 1 lit. 17 kr., 1 kg. 21 »
Petroleum valódi amerikai kétszer finomitott. . 1 lit. 18 kr., 1 kg. 22 »
Biztonsági petroleum valódi amerikai . . . . 1 lit. 20 kr., 1 kg. 24 »
Repcze (égő) olaj tiszta áru . . . . . 1 lit. 40 kr., 1 kg. 44 »
Fa, bükk és cser felapritva 100 kg. . . . . 1 frt 40 »
Kőszén kitünő porosz szalon koczkákban 100 kg. . . . . 1 frt 80 »
Koaks elsőrendü rostált 100 kg. . . . . 2 frt — »

Sardinia, hering, sardella, angolna.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü $^1/_2$ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).

Budapest, 1896. V. évfolyam 52. sz. (Karácsony hava.) Vasárnap, deczember 27.

BUDA ÉS VIDÉKE

HETENKÉNT MEGJELENŐ LAP A KÖZIGAZGATÁS, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM KÖREBOL.

BUDA ÉS VIDÉKE ÉRDEKEINEK ÉS A MAGYAROSODÁSNAK KÖZLÖNYE.

Szerkeszti: ERDÉLYI GYULA.

KIADÓ-HIVATAL, hol előfizetni lehet és hirdetések felvétetnek; Városmajor-utcza 28.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, évnegyedre 3 korona.

SZERKESZTŐSÉG, Városmajor-utcza 28. kéziratokat és közleményeket ide kérjük küldeni.

Karácsony ünnepén.

Sötét éj volt. Ólom szürkeség borult Bethlehem tájára. Sokadalom az utakon, a sziklás talajon. Megrakott öszvérek hátán pöffeszkedő pogányok siettek a városba ünnepet ülni.

Nyomasztó volt a levegő és valami borzongatás fogta el az embereket. Bethlehem környékén legelészett a nyáj és a pásztorok szent félelemmel tekintettek az égre. Meghasadt a felhő s a kékségen felgyult a csillag.

Utána mentek nagy áhitattal szivökben, és az alatt sivitó szél csapkodta Bethlehem város toldott-foldott istállójának padmalyát, ajtaját s a jászol mellett térdeplő anya keblére ölelte a megszületett megváltót, a szeretet Istenét: Jézus Krisztust.

Fényesség támadt, a barmok melengették a kisdedet, s a pásztorok leborulva imádták a nagy Istent.

És a fénylő csillag fényesebben ragyogott, és a hivő emberek szivét kimondhatlan vigasz töltötte el, a soha ki nem alvó reménység édesen megnyugtató érzése.

Megszületett, hogy hirdesse az egész világon a békét. Jászolyból emelkedett fel egész az égig. Tanitott, oktatott, megfenyegette az áltudósokat, a farizeusokat, gyámolitotta a szegényeket és isteni arczának jóságával magához ölelte s csókolgatta a kisdedeket.

Karácsony ünnepe, te édes mindnyájunknak öröme árassz el minket a szeretet melegével!

Nem tanitottál te soha ádáz gyülöletre, megbocsátottál mindennek, mindenkinek. A Te isteni tanaid legyenek utmutatónk az élet minden utjain, és a Te születések ünneplésének napján, béke lengje át az egész világot.

És mi legyen a mi karácsonyunk? Csendesüljön le a pártoskodás vihara. Gyógyuljanak be a sebek, a miket a választási harczok ütöttek egynémely polgártársunkon. Szünjék meg a visszavonás, ne tápláljon haragot a szív, hanem egyesült erővel küzdjünk szent czélunkért, hogy Buda és környéke virágzó és boldog legyen.

A szeretet ünnepén képviselők és polgárok vállvetve tömörüljenek Buda emelésére.

A felszinre került politikai hullámok csendesüljenek el és az igyekezetnek, a törekvésnek minden szála Buda és vidéke elhagyatottságának kiemelésére folyjon össze.

A mi karácsonyunk akkor fog eltölteni bennünket lelkesedő örömmel, akkor fogjuk fáradozásaink jutalmát teljesen élvezni, és akkor nyerünk kárpótlást anyagi gondjainkért is, ha majd bekövetkezik az az idő, a midőn a magyar nyelv és a magyar szellem fú végig egész Budán és vidékén.

Jól esik karácsony ünnepén mindezekre visszagondolnunk. Emelt fővel számolhat be a „Buda és Vidéke“, mert erőnkből mindent elkövettünk arra nézve, hogy a nemes czél szolgálatában kitartóan tovább is munkálkodjunk.

E lapnak minden sora tanubizonyságunk, hogy szemünk előtt sohase tévesztettük el Buda és vidékének érdekeit, lelkiismeretesen töltöttük be hivatásunkat, fennen lobogtattuk a magyarosodás szent ügyét, tettünk, kértünk, ha kellett követeltünk és cselekedetünk minden rugóját igaz lelkesedésünk vezette

Sok még a tennivaló! de táplál a

A „BUDA és VIDÉKE“ TARCZAJA.

Sok csalódás.

Reménységből élek napról napra,
Hej pedig de keserü kenyér!
Sorsom ingyen még csak ezt sem adja:
Sok csalódás érette a bér.

Ma biztosra veszem szerencsémet,
Számlálgatom ajándékait,
Holnap látom, nincs nálam szegényebb:
Elpártol a bizalom, a hit.

Hajós vagyok, hullámokon járva,
Csalogatnak szép zöld ligetek.
Ki akarok kötni, de hiába!
Forgószél jő s visszasülyedek.

Boldog, a ki nem remél tovább itt,
S nem csalódik, mert lelke sivár,
Szigeteken virágra nem számit,
Forgószél sem árthat neki már.

Boldog? De hát boldog-e valóban,
A ki szemét messze nem veti,
Akarata, hite pusztulóban,
Se mosolya, se hő könyei?

Szép boldogság! Inkább éldegéljek
A reménység szárаz kenyerén —
Zöld szigetek vágyódjam felétek,
És csalódjam még többször is én.

Dalmady Győző.

Demeter szerencséje.

— Regény. —

Irta: **Erdélyi Gyula.** (22)

(Folytatás.)

Gertrud eleinte fájdalommal nézte Julcsa és Bencze fejlődő szerelmét. A saját sorsa tolakodott tanuságul. Nem-e kevesli majd a büszke urinép Benczét? És nem-e sértik meg lenézéssel, vagy fel sem vevéssel? Hátha visszautasitják? Csak nem lehet valaki ily kegyetlen és szemtelen!

Valami delejes hatása van a nővérre annak, mikor testvére szeret és azt szereti szive választotta. A legcsendesebbeen nyugvó szivet is meghullámoztatja ez. Örül, de egyuttal elborul az ő lelke, hogy hát ő miért nem szerethet?

Gertrud, mikor hirét vette annak, hogy egykori vőlegénye megházasodott, eltemette a keserü emléket. Néhány napig nagyon rosszul esett neki ez a hir, de a lelke egészséges volt, fűből, fából vigasztalást meritett. Tudott látni és azt látta, hogy ez az ember nem volt méltó vonzódására. Az első időben azt határozta, hogy sohasem fog közeledni többé férfihoz és nem engedi, hogy az hozzá közeledjék. Az ő boldogsága Bencze boldogsága, elég szép az egy élet feladatának. Majd hozzájuk költözik és Gertrud nénije lesz az egész családnak. Dolgozik és imádkozik érettük. Lefestette magának az egész szép családi képet. Előbb csak hárman és idővel? . . . Fülébe zsongott a kedves apróság szava: „Gertrud néni“ . . .

— Légy boldog, Bencze, — susogta magában és megkönyezte azt, hogy ő már nem lehet boldog. Nem tudna szeretni? Nem igaz, csak áltatta magát.

Hiába tagadta, Ácszugi Demeter érdekelte őt, különösen azóta, hogy elbeszélte egész életét és meggyónt a siváran, léhán eltöltött napokról, évekről. Ez a bünbánat, a melynek őszinteségében kételkedni nem lehetett, felemelte előtte az érdekes férfiut. Az a vergődés, az a lélekküzdelem, mely ezt az embert elfoglalta megérintette az ő szivét is. Nem tudta megmagyarázni, hogy miért csügged, miért akarja abbahagyni feltételeit, mikor már a kivitel kedvező alkalma kinálkozik. Hová lett az erély, a bizalom, a remény? A hogy igy hárman együtt álltak, Bencze érzelgéseit hallgatva és néha közbeszólva, egyszerre Gertrud, mintha nagyon is sok lett volna a mások édessége menekülni akart Bencze ábrándjaitól, mert a saját ádrándjai, bár nem merte volna bevallani, hogy léteznek, kezdettek alakot ölteni.

Megszólitotta gyengéd, bizalmas hangon Demetert, a ki épen délelőtt beszélte, hogy megszökik a lélek szanatóriuma elől, anynyira meg van tőle ijedve, — hogy miért akar lemondani tervéről a czél előtt?

— Miért törjem én magamat ily nagyszabásu tervekkel, hiszen nincsen kiért?

— Igaz, ön is egyedül áll a világon, — mondá bánatos hanggal Gertrud.

Ez a hang mélabus zengzetével Ácszugi szivében oly édesen visszhangzott. Hiszen ez a részvét hangja. Milyen kedves teremtés.

(Folyt. köv.)

remény, hogy óhajaink teljesedésbe mennek, és ezek közt legelső az, hogy itt a koronázó város falain belül épitsék fel az egyetemet. Hogy itt a hegykoszoruzta balzsamos levegőben felfrissüljön ifjuságunk teste szelleme, ez már nemcsak budai érdek de egyenesen a hazáé.

Fogjunk közösen a nagy munkához pártállás, pártkülömbség nélkül egyesült erővel, akarattal, ugy czélunkhoz mindig közelebb jutunk. Legyünk magyarok nyelvben és szellemben, pártoljuk a magyar egyesületet és a magyar iskolaegyesületet teljes erőnkkel, és pártolja, fejlessze, gyarapitsa lapunkat a nagy közönség, hogy a „Buda és Vidéke“ fokozottabb mérvben folytathassa a nemes versenyben eddig is jól betöltött hivatását.

Karácsony ünnepén beszámolunk lapunk t. olvasóinak és közöljük főbb czikkeink czimeit, melyeket olvasva a közönség, még jobban pártolja lapunkat mint eddig, és hova tova belátja a „Buda és Vidéke“ nélkülözhetetlenségét.

A magyar egyesület érdekében. Társaskocsi. Zöldmál és vidéke. Agrár bank és Buda vidéke. Szemfényvesztés a vasuti engedélyekkel. A lövölde környéke. Kereskedelmi alkalmazottak nyugdijintézete. A Rudas gyógyfürdő. A magyarosodás ügye Budán és vidékén (több közlés). Szinház a Svábhegyen. Milleniumi faültetés (ebből eredt az országos mozgalom). Árviz veszedelem. Rémi Róbert Budáért. Tatik, Tetik. Gróf Széchényi István müszaki alkotásai. A budai hegyoldal épitkezési módja. A primás bal keze. Magyarul kiálts! Nyiltlevél Darányi Ignáczhoz. Budaváros pecsétje. Nyaralók, nyaralás. Császárfürdő jubileuma. Római fürdőtelep. Második ezredév. Mostoha testvérváros. Rózsadomb és környékének rendezése. A Margit-rakpart. Solymár. Budai könyvtár egyesület. Osztrák váltó. Budavári elemi iskolák története. A meteorológia az ezeréves kiállitáson. A magyar ifjuság. Hogy irjuk? A mi vidékünk. Borvásár. A kertész-képző intézet. Községi biztositás. A magyar királyi államnyomda. László főherczeg mint kertész. A borvásár budafokon. A közuti vaspálya. Alcsuth. József nádor terve Budapest rendezéséről. Szent István szobra. Damó-Füred. Árpád szobra. Alagut a Duna alatt. Budai iskolák. Az egyetem Budán. Állat védelem. A budai szinészet érdekében. Felhivás a vakok érdekében. Villamos vasut Budaörsre. Állitsunk emléket Bereczki Mátének. Munkás-menhely Szt.-Endrén. Névmagyarosodás. Az állami tisztviselőkről. A nádori méltóság. Budai müvészek. Buda és vidéke erdészete. Mi legyen a citadellából. Lágymányosért. Berzsenyi Dániel Budán. Fehérkereszt-egylet. Országos oltalom egylet. Petőfi mint bakkancsos. Felvidéki közmüvelődési egylet. A kis pipa Budán. Az Ilona-utcza rendezése. Országos statistikai hivatal Budán. Tabán hanyatlása. Az egyesült fővárosi takarékpénztár. Magyar nyelv, magyar szellem! A sáros Tabán. Buda és vidéke a kiállitáson. Sétány vagy élelmezés. Községi szépitő egyletek. Buda Dunántul szive. Családi házak Budán stb.

Itt van dióhéjban egy év munkássága. Büszkén tekintünk vissza rá, mert tudjuk, hogy jogos óhajtásainkat, kivánalmainkat az intéző körök belátják, követeléseinket méltányolják, s a lehetőséghez képest gyorsan intézkednek.

A „Buda és Vidéke“ küzd, és e küzdelméhez egyedüli segitségül a polgárság bizalmát, támogatását kéri.

Karácsony éjfelén fényesség támadt, kipattant a felhők közül a csillag, ez vezette a pásztorokat. A reménységnek ez a csillaga vezet bennünket, hogy meglássuk majd Budát és vidékét régi fényében, virágzásában, polgárait boldog megelégedésben.

Boldog ünnepeket!

Büttel János
a «Buda és Vidéke» terjesztésére alakult bizottság elnöke.

Budai nyomoruságok.

A székes főváros II. kerületében napirenden van, hogy a polgárok — köztük bizottsági tagok is — a kerület választmányi tagjainak tesznek szemrehányást — sokszor tréfásan, de leggyakrabban komolyan — a II. kerületi gyalog- és kocsi-utak rosszaságaért, különösen a székesfővárosra szégyenletes azon állapotokért a melyek a Margit-rakpart kocsiutján és a főutcza gyalogjáróján mindenkit megbotránkoztatnak, pedig a kerületi választmányok az utépitésekbe csak annyiban folyhatnak be, hogy javaslatokat tesznek és kérnek, a mint hogy a kerületi választmányok hatásköre legnagyobb részben csak javaslattételből áll, bár vannak kivételek is. Igy a kiépitett utak jókarban tartásáról gondoskodni a választmánynak is kötelessége, de a fedezet előteremtése már nem áll hatalmában, ez az oka annak, hogy a Margit-rakparti szégyenletes állapotok majdnem állandóak a II. kerületben. Oly csekély összeg volt az uttest jókarban tartására engedélyezve, hogy azt már az év legelején a tavaszi első alapos javitás alkalmával kimeritették. A kerületi választmánynak hónapról-hónapra megujuló sürgetése, sokszor követelő fellépése nem látszott eredményre vezetni, és csak a késő őszön — a mikor a gyökeres javitási munkálatokat fagy, hó, eső vagy hátráltatja, vagy lehetetlenné teszi, jött meg a kegyes adomány, mely a Margit-rakparton egy-két hétre változást idéz elő.

Az a javitás a melynek tanui voltunk — nem lehet tartós, sem az anyag nem alkalmas, sem a forgalom nem elég kicsi arra, hogy a siralmas állapotok ismétlődését a legközelebbi hetekről is elodázzuk. Az anyag gyarló, de az engedélyezett összegből jobb anyagra nem telik, a forgalom pedig örvendetesen nagy és az áruval terhelt szekerek széles kerekei csak hamar porrá zuzzák a laza — talán csak félig kövült anyagot, a porból pedig az első egynapos eső vagy havazás feneketlen sártengert fog rögtönözni, hol az állatkinzások minden nemével és a városi urak körülteremtettézett szidalmazásával lesz alkalmunk lépten-nyomon találkozni.

Ezen az állapoton télviz idején csak a jóságos Isten segithet az ő jóttevő dermesztő fagyával; de itt legalább segit a fagy, azonban a főutcza gyalogjáróján nem igen segit az sem, ez a gyalogjáró ugyanis valóságos különlegesség a magyar székesfővárosban. Másfele ugyanis szokásban van a gyalogjárót a kocsi uttesténél magasabban épiteni, sőt a kocsiuttól egy párkányzat felével is elválasztani, igy a gyalogjáróra sem kocsi nem tévedhet, sem a kocsiut sara, vize nem folyhat. A főutczai gyalogjáró legtöbb helyen alacsonyabb a kocsiutnál, esős időben vizben jár ott a községi adót fizető közönség, és ennek a viznek az a rosz tulajdonsága van, hogyha megfagy, sikos mint a jég, de ilyenkor sikos a kocsi-ut teste is és a közönségnek nem csak arra kell vigyázni, hogy a jeges uton el ne essen hanem az is gondot okoz hogy egy véletlenül mellette csuszni indult és a természet törvényeinél fogva lefele törekvő jármü a gyalogjárón el ne üsse, vagy a falhoz ne lapitsa, itt tehát lágy és kemény téli időben egyaránt veszélyes a közlekedés.

A Margit-rakparton a legkitünőbb makadámszerü kövezet sem állja meg a helyét, azt ilyen forgalom mellett 15—20.000 frt évi költséggel sem lehetne olyan jókarban tartani a milyen jókarban tartás a székesfőváros méltóságához illik, azt vagy el kell zárni a kocsiközlekedés elől és kiporondozva sétautnak hagyni, vagy kocczakővel burkolni, miután az első „vagy“ kivihetetlen, a másodikba kell beleharapni és a kövezést tavasznyiltával feltetlenül megkezdeni.

A főutcza gyalogjáróját pedig — bármennyire keservesen esik is egyik-másik háziurnak — fel kell emelni, és ha már nem csak vidéki központok, hanem vidéki igazán kisvárosok behozták a gyalogjárókon az asfaltburkolatot, ne tekintse a székesfőváros, hogy ezen a téren nem lehet uttörő, hogy nem mehet jó példával elől, hanem kövesse a jó példát, emberelje meg ezt a szegény II. kerületet és burkoltassa főutczájának gyalogjáróját aszfalttal.

Buda és vidéke a kiállitáson.

III.

Egészségügy és gyermeknevelési ügy:

(Versenyen kivül.)

Lipótmezei m. kir. országos tébolyda.

Ő felsége fővadászmesteri hivatala.

Ő felsége udvari levéltára.

Özvegy Vay Henrikné grófnő.

Milleniumi nagy érem:

Budai keserüviz forrás, nagyban termelés, verseny és kivitel képesség.

Kiállitási érem:

Baranyay József, jó munka és haladás az egészségügy terén.

Budai Erzsébet sósfürdő, haladás, kivitel-képesség és nagyban termelés. Az Erzsébet sósfürdő évről-évre jobban igazolja és hóditja világhirét. A Mattoni czég sokat áldoz a fürdő emelkedésére.

Loser János, verseny és kivitelképességért.

Gróf Majláth József a humanizmus terén kifejtett áldozatkészségért.

Moldoványi Sándor kötszergyáros haladás és versenyképességért.

Elismerő oklevelet:

Ráczfürdő versenyképességért. A külföldi vendégek állandóan látogatták és dicsérték.

Mezőgazdaság csoportjában:

(Versenyen kivül.)

József Főherczeg.

M. királyi országos meteorologiai intézet, mit Európa és világszerte ismert kitünő tudósunk Konkolyi Thege Miklós vezet.

Gyümölcsészet, kertészet, kereskedelmi és gyógynövények, dohány.

(Versenyen kivül.)

Emich Gusztávné.

Kertészképző intézet.

Molnár István.

Kiállitási érmet:

Gróf Karácsonyi Aladár, kitünő és nagyban termelésért.

Elismerő oklevelet:

Budafok község, kitünő termelésért. Örülünk rajta, hogy községeink közül Budafok kitüntetette magát. Legyen

ez példa a többi budavidéki községre is a jövőre nézve.

Közremüködők érmét:

Csermann József főbiró Budafok.

Állati termékek.

Milleniumi nagyérmet:

Kühne Ferencz méhészeti versenyképességért.

Vámossy Mihály méhészete Leányfalu, nagyban termelesért.

Vizépitkezés, halászat, turistaügy.

(Versenyen kivül.)

Dunabogdány és visegrádi m. k. kincstári kőbányakezelőség Visegrád.

Kiállitási érmet:

Melocco L. cementtechnikus, a vizépitészet terén kifejtett közhasznu müködésért.

Szőllőszet, borászat.

(Versenyen kivül jury-tagok.)

Benkő Kálmán.
Dietzl József.
Dr. Herczeg Mihály.
Lindmayer Ferencz.
Luppa Péter Pomáz.

Kiállitási érmet:

Hein Lipót jelesül kezelt boraiért.

Frank István Budaörs, jelesül kezelt boráért.

Willburger Károly jelesül kezelt boráért.

Elismerő oklevelet:

gróf Andrássy Tivadar, jól kezelt boráért.

Cserman József Budafok, jól kezelt boráért.

Gépipar:

(Versenyen kivül:)

Rökk István Budapest.

Milleniumi nagy érmet:

Gallauner Károly, versenyképesség, kitünő jó munka, haladásért.

Kiállitási érmet:

Werner Adolf, (Frimm István utóda), verseny képesség, hasznos találmányért és egészségügy terén való haladásért. Werner Adolf neve egyik első rangu név az ásványviz kereskedésben is. Czikkei elterjedettek és keresettek.

Közremüködők érmét:

Zettl Ágoston hajóskapitány, buzgó közremüködésért.

A Ganzgyár személyzete (a teljes névsort külön czikkben közöljük).

Közlekedés, hajózás, tengerészet, közuti járművek.

Milleniumi nagy érem:

Cs. és kir. szabadalmazott déli vaspálya társaság fontos javitás és haladásért.

Közremüködők érmét:

A déli vasut személyzete (adatok beérkezése után közöljük).

Ifj. Heisler János és Baumgartner József (Heisler nyomda.) sikeres közremüködésért, kiváló tervezés és jó munkáért. Baumgartner József, igen jó könyomó, pontos, ügyes ember, keze alol sok szép munka került ki.

Épitési ipar.

(Versenyen kivül.)

Sándy Gyula jury tag.

Kiállitási érmet:

Ujlaki tégla gyár és mészégető r. társaság. Jó anyag, jó munka, verseny képesség.

Közremüködők érmét:

Haschek János kőfaragó főpallér (Hauszman Sándornál.)

Král Gyula kőfaragó főpallér (Hauszman Sándornál) mindkettő a kőfaragó mühely szakszerü müvezetéséért.

Faipar, butor, dekorativ ipar.

Milleniumi érmet:

Györgyi Kálmán tanár, kitünő jó izlésért.

Kiállitási érmet:

Nedelkó E. utódai faiparári-gyár Szt.-Endre, verseny képes jó munkáért.

Elismerő oklevelet:

Heintz Henrik galván érczező és mázoló, szép munkáért. Heintz Henrik a maga jó munkájával és izlésével méltó, hogy szélesebb körben legyen ismeretes.

Pancsek János asztalos Budafok. Jó munkáért.

(Vége köv.)

Rózsadomb, Rézmál, Szemlőhegy és vidéke szabályozása.

(Folyt. és vége.)

Nagytekintetü Tanács!

Vidékünknek sorsa forog koczkán; nem lehet, nem szabad megtörténnie székes fővárosunk felvirágzásának aranykorában, hogy kellő előrelátás, a jövő iránti bizalom hijján helyre nem pótolható módon tönkre tétessék legkiesebb vidéknek reménye, és hogy emez az ország és főváros páratlan fejlődésének közepette egy dicstelen jövőre kárhoztassék. Már számtalanszor megtörtént Budapest ujabbkori történetében, hogy a tények messze tulszárnyalták a várakozást és megfoghatlanul kicsinyeseknek bélyegezték azon intézkedéseket, melyeket a főváros fejlődésére nézve elegendőnek gondoltak.

Nehogy az ilynemü számos tanulságok daczára nálunk is ezen eset ismétlődjék, mély tisztelettel fordulunk a nagytekintetü tanácshoz és hivjuk fel kegyes figyelmét vidékünk ezen nagyfontosságu már is utvesztett ügyére.

Tudatában vagyunk annak, hogy mily akadályok állanak intentióink megvalósitásával szemben; tudjuk, hogy a köznapi felfogással, a pénzügyi oldal nehézségeivel, a máris állást foglalt tényezők visszatetszésével, sőt egyes telektulajdonosok maradiságával meg kell küzdenünk, de másrészt meg vagyunk győződve, hogy a főváros jól felfogott érdeke a nagytekintetü tanács bölcs vezénylete mellett végre is győzni fog.

Ezek után legyen szabad a Rózsadomb, Rézmál és Szemlőhegy vidékének rendezése érdekében kivánatos hatósági intézkedéseket konkrét alakban formulázva a nagytekintetü tanács elé terjeszteni:

1. A közmunkák tanácsa müszaki osztályának rendezési terve alapos átdolgozásnak volna alávetendő. Ezen munkával oly, minden egyéb teendő alól felmentett mérnök bizandó meg, ki városrendezési munkákban járatos és kellő tehetség mellett annak követelményei iránt érzékkel bir; a felvétel és tervezés gyors és sikeres keresztülviteléhez szükséges segédszemélyzet és segédeszközök, ugymint a költségek fedezésére szolgáló hitel rendelkezésére bocsájtandók. A szabályozás tervezése a következő vezérelvekhez volna kötendő:

a) A talaj és telekviszonyok beható tanulmány tárgyává teendők különös tekintettel arra, hogy a lehető legkisebb földmozgatási és terület megváltási költségekkel a lehető legczélszerübb uthálózat letesitése éressék el.

b) A vidék configuratiójához képest három elsőrangu főfeljáró ut tervezendő és pedig a Margithid budai fejétől, az országut és végre az ujlak felöli oldalról. Ezen főutak az egész hálózatnak gerinczét képeznék és még az utóbbinak részletes megállapitása előtt elsősorban olyképen volnának tervszerüen kidolgozandók, hogy kivitelük amattól függetlenül lehető legrövidebb idő alatt foganatositható legyen.

c) Kellő számu és minden telek hozzáférhetését bizonyitó, lehetőleg egyenes irányu mellékutak tervezendők olyképen, hogy az azok által határolt telkek a mennyire az elérhető, szabályos alakot nyerjenek. A könyöktörések és zsákszerü végződések kerülendők, illetőleg kiküszöbölendők.

d) Közterek és középületek számára kellő számu és nagyságu alkalmas fekvésü területek fenntartandók, illetőleg kijelölendők.

e) Szemmel tartandó általában, hogy ezen vidék idővel ha nem is sürün, de teljesen felhasznált, kiépitett és lakott telepet fog képezni, tehát mindazon kellékekre fog igényt tartani, melyek modern szabásu városrészt megilletnek.

2. A szabályozás tényleges végrehajtására nézve elhatározandó volna, hogy az 1. b) alatt emlitett közlekedési főutak, melyeknek tervezése külön és elsősorban végzendő feladatot képez, annak elkészülte után azonnal kiépitendők; különösen súly fektetendő a Margithid budai fejétől a zárda- és zivatar-utczák keresztezésén levő térig vezető serpentin ut gyors létesitésére, minthogy ezen pont az egész vidék kulcsa és innét annak minden más része számbavehető emelkedési nehézségek nélkül megközelithető. Az ezen utba eső telkek és házikók tulajdonosaival a szükséges területek megszerzése érdekében a tárgyalások megindítandók, esetleg a kisajátitási eljárás alkalmazandó; s a budai körutnak a Margit hidtól a zárda-utcza torkolatáig terjedő része a megállapitott szélességre kibővitendő és kiépitendő.

A mellékutak hálozata az elfogadott terv szerint azonban csak a szükséglethez alkalmazkodva folytatólagosan volna kiépitendő.

3. Minthogy a székes főváros mindeddig ezen vidékre semmit sem költött, az utak teljesen változatlanul ugyanolyan állapotban vannak, mint akkor, midőn itt se ház, se kert nem, csupán szőlőtelepek léteztek. Addig is tehát mig ezen intézkedések keresztülvitetnének, a meglevő, mostan valóban botrányos állapotban levő főbb utak, jobb karba helyezendők és lehetőleg gondozandók, hogy a közlekedés télen is fenntartható legyen.

* * *

Az előbbiekben volt szerencsénk a Rózsadomb Rézmál és Szemlőhegy vidékének jövendőbeli fontosságát a székesfőváros czélszerü fejlődésére, az egészségi viszonyok javulására és a lakosság családhásszerü megtelepedésére nézve kimutatni; bátorkodunk azon hiányokra utalni, melyek a közmunkák tanácsának müszaki osztálya által kidolgozott szabályozási tervet alkalmatlanná teszik arra, hogy ezen, legbensőbb meggyőződésünk szerint bizton várható fejlődésnek szolgáljon és végre igyekeztünk azon hatósági intézkedéseket felsorolni, melyek ezen irányban nemcsak a jelzett vidék, de az egész fővárosunk érdekeinek előmozditására szükségesek volnának.

Azon reményben, hogy szerencsések voltunk a nagytekintetü tanácsot ugy az ügy fontosságáról, mint véleményünk helyességéről meggyőzni, — oly alázatos kérelemmel fordulunk a nagytekintetü tanácshoz, kegyeskednék mindezt megfontolás tárgyává tenni és bölcs be-

látása szerint a felmerült kérdések üdvös megoldásához szükséges intézkedéseket elrendelni.

Ezek után maradunk a tekintetes Tanács iránt.

Bndapesten, 1896. novemb. hóban.

Kiváló tisztelettel

a Rózsadomb és vidéke ház- és telektulajdonosai egyesületének elnökei.

A jövő világitása.

A hatvanöt rész mészből és harminczöt rész szénből álló calciumcarbid egy szilárd test, a mely vizzel érintkezve az ujabb időben oly nagy hirre szert tett acetylengázt fejleszti. Az a gáz a napfény tisztaságát, fehérségét és világitó erejét legjobban megközelitő lánggal ég, s ereje tizenöt széngázláng erejével ér föl, továbbá nem változtatja meg a tárgyak nappali szineit és nem teszi fakóvá az ember arczát. Égés közben az acetylén a széngázláng által fejlesztett szénsavnak csak egy hatodrészét fejleszti és minden más lángnál kevesebb meleget ád, a mi a levegő tisztaságát és üdeségét nagyban előmozditja.

Természetes, hogy mint minden gáz az acetylén is robbanékony, de ez a veszély alig fenyegethet valakit, a ki a gázcsapokat gondosan elzárja, ha már nincs szüksége világosságra. Különben is az acetylén csupán akkor fejlődik és csak a szükséglet szerint pótolja az elégő gázt, mikor a calciumcarbiol vizzel érintkezik. Azért a szilárd calciumcarbidot megkell óvni bármily nedvességtől, a mely nem a fejlesztő készülék szabályozható és egészen elzárható csövein át jut hozzá.

De még előfordulható mulasztás esetén is megelőzi a veszélyt az acetylén fokhagyma szaga, a mely a legcsekélyebb mérvü gázömlést rögtön elárulja a legnáthásabb embernek s igy távolról sem oly veszélyes, mint a mai világitó gáz, a mely már annyi szerencsétlenséget okozott.

Az acetyléngép valóságos kis gázgyár. 5, 10, 15, 20, 30—100 langra készulnek gépek, a melyek ára 300—1650 frtra rug, de szinte elpusztithatatlanok, s mert egy láng, a mely 25 gyertyafénynyel egyenlő, óránkint csupán $2^1/_7$ krajczárba kerül, ezek a szobában és szabadban, utczák és városok világitására legalkalmasabb, legolcsóbb és legfényesebb lángu gépek ki fogják szoritani ugy a mai világitó gázt, mint a bántó és ingadozó villamos fényt a használatból.

Végül még megjegyezzük, hogy maga a calciumcarbid a tüzbe dobva sem ég el, tehát legkevésbé sem veszélyes, s mint már emlitettük, csupán nedvességtől kell megőrizni, a mi a tökéletes szerkezetü acetylén gépeknél könnyü dolog. Mindezek a rendkivüli előnyök feljogositanak minket arra, hogy legmelegebben ajánljuk olvasóinknak ugy a lakásokban, mint az üzlethelyiségekben az acetyléngépek bevezetését, mire nézve a Buda és Vidéke a legszivesebb készséggel fölajánlja közvetitését.

A budai mentő-bál.

„Mindenkit érhet baleset“ A mentő egyesületnek immár szálló igévé vált jeligéjét még Terpsichore Isten-asszony is respektálja.

Tánczolunk és vigadunk csak azért, hogy a derék mentő egyesületnek Budán is állandó hajlékot biztositsunk. A mult év sikere lehetetlen, hogy ez évben még nagyobb reményekre ne jogositson. A tánczmulatság rendező bizottsága mindent elkövet, hogy 1897 évi február 6-án a közönség igényeit teljes mértékben kielégitő tánczmulatsággal a budai mentő bálok sorozatát hosszu időre biztositsa.

Nincs is nemesebb czél, mint szenvedő embertársunkon segiteni- A statistika évről-évre kimutatja, hogy derék mentőink mily lelkiismeretességgel felelnek meg nemes feladatuknak. A főváros rohamos fejlődése de különösen a buda oldal utolsó évtizedben tapasztalt felvirágzása kötelességünkké teszi, hogy emberbaráti intézményeink feladatát tőlünk telhetőleg megkönnyitsük. Ismerjük a közönség érzelmeit és megvagyunk győződve arról, hogy a Buda közönsége ezt az igazán előkelő tánczmulatságot tömegesen fel fogja keresni. A budai tornacsarnokban 1897 évi február 6-án tartandó tánczmulatság védnökségét Nagyméltóságu Dr. Darányi Ignácz m. kir. földmüvelésügyi miniszter volt szives ez alkalommal is elfogadni és a küldöttségnek, mely a napokban nála tisztelgett megjelenését is megigérte. Tiszteletbeli elnökök lettek: Dr. Falk Miksa, dr. Rupp Zsigmond, dr. Kresz Géza, tiszteletbeli alelnökök: dr. Kovács Aladár, Bursits Antal. Rendező bizottsági elnökök: Dévai Szőllősy István és dr. Sckalnitzky Henrik. alelnökök: dr. Bayer Sándor, Spády Sándor. Pénztárnokok: dr. Nemecsek Gyula, dr. Szőke István, titkár: Wladár Róbert. Ellenőr: Paduch Gyula. Jegyzök: Bründl Jenő, Bélly Mihály. Mint az előjelekből kitünik a mentő bál igen sikerült elit tánczmulatság lesz.

Pártoljuk a budai ipart és kereskedelmet.

Igen tisztelt Uram! Hatodik éve annak, hogy a „**BUDA és VIDÉKE**“ Buda és vidékének fellendüléséért, jobbléteért, közmüvelödéséért, iparáért, kereskedéséért és magyarosodásért küzd.

Tájékoztató rovatában évenkint egyszer 10—15 sornyi terjedelemben dijtalanul közli előfizetőinek hirdetését. Ez a czégekre nézve nagyon előnyös. A „Buda és Vidéke“ nemcsak Budán és vidékén, de a főváros balpartján és egyébbütt is el ven terjedve előkelő közönség között. A lapban való hirdetés hasznos, mert a kiadóhivatal előfizető és hirdető czégeit más uton is terjeszti.

Ezen az uton lehet megismertetni Buda és vidékének iparát, kereskedelmét. Czikkekben is harczolunk, ezért elvárhatjuk tehát Buda és vidéke czégeitől, hogy ezt viszonozzák, előfizessenek és hirdessenek.

Minél jobban erősödik a lap annál jobban terjed Buda és vidékének ipara és kereskedelme.

Kérjük a czéget, hogy a Buda és Vidékét előfizetéssel és hirdetéssel pártolja.

Pártoljuk a budai ipart és kereskedelmet.

Ezt mi hiában hangoztatjuk, ha az iparosok és kereskedők czégeiket, hirdetés utján lapunkban nem ismertetik. Előfizetőinknek 10% engedmény a hirdetéseknél.

Mutatványszámul régibb és uj számainkat küldjük. Nincs oly kis iparos vagy kis kereskedő kinek a hirdetés hasznára ne válnék.

Az előfizetés árai:

Egész évre	12 korona.
Félévre	6 „
Negyedévre . . .	3 „

A ki hirdetni akar az tudassa levelező-lapon és az üzlet megkötésére lapunk képviselőjét kiküldjük.

Hirdetések ára:

Egy egész oldal	30 frt
Fél oldal	15 „
$^1/_4$ oldal	7 „ 50 kr.
$^1/_8$ oldal	3 „ 75 „

tisztelettel

Erdélyi Gyula,

a „Buda és Vidéke“ szerkesztője és tulajdonos kiadója.

Kiadóhivatal; Budapest, I. Városmajor-utcza 28.

Különfélék.

— **Mindnyájunk ünnepe.** Szegénynek gazdagnak örömnapja, vigasztalója, gyermekek mosolygásának a természet hervadásában is verőfénye; ez a karácsony. Várva-várjuk és ha van megtakaritott fillérünk a család fészkébe tesszük, és ha van feleslegünk oda juttatjuk az árváknak és szükölködőknek. A jászolyba született Isten-ember az egész világra, nagyokra és gyermekekre, tehetősekre, szegényekre biborba született uralkodókra, koldusokra és hajléktalanokra egyaránt kisugározta szeretének melegét. Kitörölhetlenül befészkelte magát a karácsony ünnepe, az egész emberiség lelkébe, és még azokba is felgyul a világosságnak sugara, kiknek vallásos hitük nem hódol a keresztnek. Keresztény és zsidó egyaránt meggyujtja mécsesét otthonában és boldog ünnepeket kiván mindenkinek. A karácsony ünnepén csendes megelégedés szállja meg a családokat. és egyeseket. Találja meg mindenki vigaszát, és egy jobb reménység biztató szavával zárja be az elmult évet. A jászolyban született Jézus-Krisztus szerette az emberiséget akkor is, midőn vére hullott érte; szeressük és becsüljük meg mi is felebarátainkat, harag és gyülölet ne örölje szivünket s legyen béke és szeretet köztünk.

Üdv az olvasónak!

Boldog ünnepeket!

Egyházi zene. Karácsony napján délelőtt 10 órakor a vizivárosi templomban előadásra kerül Hofmann Viktor egyházi karnagy vegyes karra irott A-dur miséje. Graduale betétre. Előadják Seyler: „Tibi mi care Jesule“ czimü nőikar, Offertorium betétre Hofmann karnagy „Laetentur coeli“ czimü (uj) Duettot orgona kiséret mellett. A magánrészeket éneklik Stark Antalné (sopran) és férje (baryton.) A szent misét nagy assistentia mellett Dömötör Gedeon plebános pontificálja.

— **Karácsonyfa ünnepély.** Az első kerületi kelenföldi kisdedóvó egyesület felosztott, az általa alakitott és fenntartott kisdedóvót a székesfőváros törvényhatósága átvette, de nem vette és nem vehette ki az egyesület volt vezetőinek szivéből a jótékonysag iránt való hajlandóságot, az elhagyatottak, a segélyre szorulók iránt táplált nemesebb érzelmeket. Igy a fehérvári uton a Herzl féle munkás telepen létező most már városi ovodában folyó hó 21-én megtartott karácsonyfa ünnepélyen az a hatvan munkás gyermek a kiosztott ruhakat, édességeket és játékszereket ma is inkább a feloszlott egyesület volt elnökének Herzl Arminné urnőnek köszönheti, ki fáradhatatlan ügybuzgósággal munkálkodott azon, hogy segély és jutalom nélkül az arra érdemesek közül senki ne maradjon, mely tevékenységében az egyesületi életben elnök társa a tabáni iskolaszék érdemekben gazdag elnöke Eiszdorfer Gusztáv által a leghathatósabb támogatásban részesült. — Az ünnepélyen a feloszlott egyesület volt tagjai sorából számosan jelentek meg és a kik ott voltak együtt örültek a kis apróságokkal, kik a megjelenteket társasjátékokkal, szavalatokkal szórakoztatták.

— **Adományok a karácsonyfára.** A székesfővárosi „Mayer-árvaház“ karacsonyfájára ujabban a következő nemes-szivü adakozók juttaták el kegyes adományaikat: Beiwinkler Károly 10 frt, Magyar bortermelők szövetkezete 10 frt, A X. ker. adóhivatal tisztviselői gyüjtés utján 7 frt, gr. Hunyady Lászlóné 5 frt, özv. Áldássy Antalné 5 frt, Márkus József 5 frt, dr. Bognár István 5 frt, dr. Kakucsy György 5 frt, Heinrich István 5 frt, Gelier József 5 frt, Frey Alajos 5 frt, Horváth Béla 5 frt, Egy szomszéd 5 frt, Humboldt-társaság 5 frt, Deák-Ferencz-társaság 5 frt, Lenz testvérek 5 frt, Thalyné Tóth Ida 3 frt, Klassohn Gyula és társa 3 frt, Achler Lajos 3 frt, Szaibb Lipót 2 frt, Schneider József 2 frt, Lechner József 2 frt, Wagner Vilmos 2 frt, Siemens és Halske 2 frt, Kertész Árpádné, Jelenik Ada 1 frt, Wettstein Antal 1 frt, Schmidt István 1 frt. — Az intézet 75 árvájának nyujtott nagybecsü adományokért fogadják az adakozók az árvaház igazgatóságának forró hálaköszönetét. Pénzbeli adományokat ezentul is köszönettel fogad s azt az árvák részére takarékpénztárban gyümölcsözteti az árvaház igazgatósága. (Budapest, I. ker. Városmajor-utcza 31. sz)

— **Iskolaszék megalakulása.** A II. ker. vizivárosi iskolaszék f. é. deczember hó 18-án tartotta Hámpel Sándor választási elnök vezetése mellett alakulását. Az ujonnan megválasztott iskolaszéki tagok csakhamar tel[illegible] szám-

mal vettek részt ez értekezleten, a mi a II. kerület iskolaügye iránti meleg érdeklődésnek örvendetes jele. A iskolaszék elnöki tisztségét eddig Kollár Lajos kir. tanácsos, a II. ker. tevékeny lelkes és buzgó polgára töltötte be. A közbizalom most is osztatlanul feléje irányult, ő azonban egyébb bokros teendőire való hivatkozással az ujból felajánlott mandátumot nem fogadhatta el. Igy aztán utódául az elnöki székbe Hámpel Sándor, városbirót választották meg, aki eddig is nagy erdemeket szerzett a II. ker. tanügyének fejlesztése körül. Alelnök lett: Dr. Buday József tanár, gondnok pedig M. Vörös Sándor, müszaki tanácsos. Jegyzőkké az iskolaszék: Koncsek Lajost és Szabó Lajost, a II. ker. tanitóság két kiváló tagját választotta meg. — Kivánjuk, müködjenek együttes erővel, kedvvel és sikerrel a viziváros iskolaügyének fejlesztése terén!

— **Év végén**. A „Buda és Vidékének“ 1896-ik évben az utolsó száma a most megjelenő szám. A következő évben lapunk hatodik évfolyamába lép. Ez alkalommal megköszönjük a közönség szives érdeklődését és boldog ujévet kivánunk a „Buda és Vidéke“ közönségének.

— **Családi házak Budán**. A Szép Ilona közelében tervezett családi házak igen kedvező és előnyös feltételek mellett épülnek. Magok a házak tervei tetszetősek, a fizetési kulcs mindenkire nézve könnyen teljesithető. A jelentkezőknek készséggel adunk felvilágositást.

— **Halálozások**. Daniely György köz- és váltó-ügyvéd, 48-as honvéd-főhadnagy, a „Buda és Vidéke“ szorgalmas munkatársa 76 éves korában Budakeszen meghalt. Jó hazafi volt és sokat tett Budakeszért. Nyugodjék békével. — Idősb Prokesch Antal vendéglős és ismert polgár 75 éves korában meghalt.

— **Déli vasutiak karácsonya**. Mint értesülünk a déli vasut forgalmi osztályánál a következők léptek elő: Hübner Ferencz, Bölcskey Ignátz, Károlyfi Imre, Schall Miksa, Pfeiffer Vilmos és Frimm Gyula. A többi osztálybeli előléptetésről még nem kaptunk értesitést.

— **Louis François & Comp. kitüntetése**. Louis François, ki a magyar pezsgőgyártás terén eléggé nem méltányolható haladást tett azzal, hogy a pezsgőcsinálásnál a franczia módszert alkalmazza, sokfelül részesült már elismerésben, sőt maga felséges urunk is megdicsérte Louis François pezsgőinek kitünőségét. Ujabaan Franciaországból érkezik az a feltünő hir, hogy Louis Françoist pezsgőinek kitünő minőségért Bordeauxban a nagy keresztttel és diszoklevéllel tüntették ki. Ez a kitüntetés, mely a Louis François és Társa pezsgőit a franczia pezsgőkkel egy szinvonalra helyezi, örömmel tölt el benünket s arra indit, hogy a vendéglősök és pinczérek hazafiságára apellálva, felkérjük őket, hogy vendégeiknek az idegen pancsok helyet Louis François kitünő pezsgőit ajánlják, melyekben a magyar tüz és a franczia finomság egyesül. (Vendéglősök Lapja)

— **A „Vendéglősök Lapja,“** mely már XII-ik évfolyamát éli, hazafias lelkesedéssel munkálja, képviseli a vendéglősök, kávések és azok alkalmazottjainak érdekeit. Hasznos szakközleményeit a legjelesebb irók irják, s nemcsak a vendéglősöknek nélkülözhetlen organuma a „Vendéglősök Lapja,“ hanem a nagyközönségnek is tanulságos közleményeket hoz. A lap előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., mely a kiadóhivatalba, Budapestre, VII. Klauzál-utcza 2. sz. alá küldendő, Mutatványszámokkal szivesen szolgál Ihász György szerkesztő és kiadó.

Érdekes vasuti pálya.

Novák Ferencz mérnök a Gellérthegyre villamos üzemü hegyi pályát tervez, mely — érdekességénél fogva — megérdemli, hogy részletesebben ismertessük.

A bemutatott tervek szerint ez a kötélpálya tulajdonképen nagyobb fajta villamos fölhuzó. mely a Gellérthegy keleti sziklás oldalán a Dunapartról a hegy ormára való kényelmes, biztos és gyors följutást teszi lehetségessé.

A Marks-féle rendszer szerint van tervezve, mely kivált Angolországban van terjedve és mely üzemi biztonság tekintetében minden más rendszert felülmul, A jórészt sziklába vágot: 68% lejtésü pályatesten négy sinszál lesz, melyeken két kocsi fog közlekedni. Ezek vassodrony kötelékei lógnak egy, a felső állomáson levő, szintén ferdén állitolt kötélkorongon és ennélfogva egymást ellensulyozzák, A kocsik mozgatása ugy történik, hogy az emlitett kötélkoronget villamos vagy osetleg gázmotorforgatáu hol az egyik, hol a másik irányban mozgatja, a korong szalagfégekkel is rögzithető. A járműveken több rendbeli fek van elhelyezve, melyek részint önmüködők, részint pedig a kalauzok által kezelhetők. Sem fogaskerek, sem fogasrudak nincsenek alkalmazva, hanem a féksaruk közvetlenül a sinfejeket fogják meg és pedig oldalt és alul, ugy, hogy kisiklás ki van zárva, a mi pedig fogaskerekek és fogasrud alkalmazása mellett előfordulsat.

A sinpályát négy acélsin-szál képezi, melyek fakeresztaljakra vannak csavarva. A vágánytávolság 1·434 méter. A két köépső sinszál egymástól való távoleága 42 cm. A pálya felső pontjában azonban, a hol a ket kocsi találkozik és egámásnak kitérni kénytelen, 1·259 méter.

A sodronykötelek alátámasztására fahengerek vannak elhelyezve, csapjaikkal a fakereszt aljukra csavarolt apró csapágyakban nyugszanak. A fakeresztaljak egymástóli távolsága 1·828 méter. Mindegyikük három betontömbbe van bemélyitve ős horgonycsavarokkal lekötve. A pályatest közepén falazott, illetőleg a sziklába vágott lépcső vonul végig. A vizlevezetés az alsó állomáson külön csatornán történik.

A felső állomás padozata alatt van a gépterem, két villamos motorral, melylyek közül az egyik tartalékot képez. A müködésben levő motor több pamutkötél közvetitésével hajtja a tengelyt, ugy, hogy ha egy kötél szakadna is. azért a többi kötél folytatja az erőközlést. Ha a villamos áram szakadna, vagy más okból meg nem felelne, ezen esetekre tartalék gépet [illegible] a kocsik teljesen egyenlők, nyolcz szakaszra vannak osztva s 40 utas befogadására képessek; az ötödik kisebb szakasz a kalauz és podgyász számára van lagalul a kocsiban. Ez utóbbi szakasznak padozatára vannak fölszerelve a hidraulikus- és a vészfék müködésbe hozatalára szolgáló emeltyük és készülékek. A kocsik teljes szélessége 2·184 méter.

Az aczélsodronykötelek mindegyik kocsival ellencsavaros feszitőmü közvetitésével vannak összekötve. Ha a kötelek egyike szakadna, akkor egy rugó ékeket taszit a fékező tuskó és a sinek közé. Az előálló surlódás az ékeket még beljebb huzza és igy a nyomás, mely a sinfejen két oldalról gyakoroltatik, illetőleg a surlódás nőttön nő és a kocsik gyors megállitását eredméuyezi. A kalauz padozatán kézi kerék van, melynek forgatása által sulyuk emelhetők vagy sülyeszthetők, melyekkel a fékezés történik. A vészfék megrántásával, mely szintén a padozaton van, a kocsik hirtelen megállithatók, tehát a kalauz a kocsikat bármily körülmények között megállithatja. Ezeken felül a kisérő kalauztól teljesen függetlenül fékezheti vagy megállithatja a felső állomás gépészeti is, tehát az egész pálya ellenőrzésére három egymástól elkülönitett egyén által van biztositva.

A fékek berendezése olyan, hogy teljesen kizárt az az eshetőség, miszerint egyszerre valamennyi fék megromoljék.

A közönség az alsó állomáson tolóajtókon át jöhet be s a négy szakaszhoz külön-külön lépcsők vezetnek. A kocsik ütközökhöz támaszkodnak, melyeknek oly szerkezetük van, hogy a megérkező koczi rázkódás nélkül állitható meg. A kocsiszakaszokból a felső állomásra érkező utasok lolóajtókon át jutnak a váróteremba. A kocsik önsulya 11,400 kgr. A ferde sikon fölhuzandó suly 4360 kg. Minthogy a két kocsit sodronykötelek kötik össze, melyek a pálya felső végén levő korongon lóguak, ennélfogva az egyik kocsi holt sulya a másikat kiegyensulyozza. A legnagyobb vontató erő igénylő eset az, a mikor az egyik kocsi üresen alászáll és a másik mely fölhuzatik utasokkal egészen meg van telve.

A sodronykötelek mindegyike 60·4 mm. kerületü. A kötelek párjával csatoltatnak a kocsikhoz, ugy, hogy ha az egyik kötelpár fölmondja a szolgálatot, a másik kötélpár azért tartaná a kocsit. A kötelek a legkitünőbb (Cradock improved plough steel) aczélból készülnek és egy kötél szakitási terhelése 28,950 kg. Mindegyik kötél hat fonatból és mindegyik fonat hét, esetleg több drótból áll.

A felső állomáson akkumulátor telep is lesz, mely szükség esetén a gépház világitásra is használtatik.

A villamos áram motór által hajtott elő-tengely perczenkint 80 fordulatot tesz.

A kocsi perczenkint 106·6 méter utat tesz meg a mi 65.6 lóerőt vesz igénybe.

(Magy. Közlekedés.)

Tájékoztató.

— **Karácsony**. Grünwald Samu versenyképes és keresett divattermeiben, a Krisztinavárosban és a várban mindennap látható a karácsonyi remek kiállitás. Jutányos árak. Értékes czikkek. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Ezek mind igazolják, hogy Grünwald a főváros egyik elsőrangu divatkereskedője és a legmagasabb igényeket is kielégiti.

— **Friss csapolás**. Reggel korán Fukáts vendéglőjében a „Zöld fánál“ reggeli és friss sör csapolás. Izletes reggeli.

— **Roszberger és Sárkány Alagut-utczai divatárú üzletére** az újév alkalmából, különösen felhivjuk olvasóink szives figyelmét, amennyiben ezen két fiatal üzletember mindent elkövetett arra nézve, hogy a budai közönségnek czélszerü csinos s főleg olcsó [illegible] gáljon. A budai vevőközönségnek az a része, mely őket már ismeri, hathatósan pártfogolja és mi a legszebb jövőt jósolhatjuk nekik.

— **Felhivjuk** olvasóink figyelmét Schönbeck Imre által mai számunkban hirdetett mirenymentes kénlapjaira. Különösen szükséges ez évben az uj borokat az átfejtéskor kellőkép kénezni, mert a szüretkor szöllőrohadáskor azok penész gombákkal lettek mételyezve, mitől megtörnek, barnulnak és rossz izüvé válnak, ha nem lesznek kellőleg kénezve mig ha a hirdetett mirenymentes kénlapokkal átkénezik, hamarabb megtisztulnak és eltarthatókká lesznek.

Ujévre ajánljuk Stowasser János hangszergyáros csász. és királyi udvari és hadseregszállító kitünő gyártmányait, Budapest, Lánczhid-utcza 5.

— **Buda dicsérete**. R. Pál ur a leggazdagabb mészáros fia, legutóbbi afrikai utjában megismerkedett a hajón lord Innes-Kerrel a Roseburghe herczegi házból. Az angol főur a monarchia területén nem ismert el más konyhát a bécsi Sacherénél. R. ur végre fogadást ajánlott a lordnak, hogy személyesen győződjék meg a budapesti vendéglők kitünőségéről, s a mint megérkeztek a magyar fővárosba mult pénteken, még az nap este elvitte az angolt Ley Károly vendéglőjébe a fejérvári-ut elején. A lord először a kedélyes korcsma pénteki citerásainak remek játékát hallgatta csodálkozva, majd mikor a pompás halászlét s utána a turós csuszát nagy étvágygyal elköltötte, bevallotta, hogy jobb izüen még Sachernál sem evett soha. Megfizette veszteségét és kijelentette, hogy Leyhoz fogja küldeni szakácsát a magyar konyhamüvészet titkainak elsajátitása végett. Azóta Ley korcsmáját ostromolja az eleven lordra kiváncsi közönség, a melynek a derék vendéglős persze csak kitünő ételeivel szolgálhat, a mik különben pótolják a végre is meg nem ehető lordot a jó gyomroknak.

— **A magy. kir. államvasutak** szombathelyi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó győr-veszprém-dombovári h. é. vasut Bakony-Szt.-László-Veszprém és Veszprém-Veszprém városi vonalrészei Zircz és Veszprém város állomásokkal f. évi deczember hó 16-án a nyilvános forgalomnak átadattak

— **Sylveszter estély.** Palos Ferencz tánczmester és Patsch Antal zongora-mester 1896. deczember hó 31-én: Az „alaguthoz“ czimzett vendéglőben tombolával és világpostával egybekötött kedélyes Szilveszter-tánczmulatságot rendeznek. Kezdete este 7 órakor. Belépti-dij 40 kr.

Kiado és laptulajdonos mindszenti Erdelyi Gyula.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szó egyszeri beigtatása **2 krba kerül**, vastagabb betüből **4 kr**. Oly hirdetések után melyekben a hirdető czime is ki van téve, külön 30 kr. kincstári bélyegilleték fizetendő.

Eladó fürdő. Budához közel egy keresett keserü viz forras fürdő házzal, vendéglővel, elég területtel, mely fásitott eladó. A fürdő forrásvizei legelső szaktekintélyek elismerő vizsgálatai alapján forgalomban van. A fürdőház 15 káddal van ellatva. Értékes sós keserü vizét vese, máj és lépbajoknál, női betegségekben, bőrbajokban jó eredmennyel használják. Ára 8000 frt. Bővebbet a kiadóhivatal. 524

Karácsonyi és ujévi ajándékok. Finom illatszerek, gazeták és pipere szapanok, csinos kiállitásban. Olcsón kaphatók. **Fölker Alajos**, fodrásznál Tárnok-utcza 3. (várban.)

Kis villa-telket keresek a budai olda on 1000—2000 frtig. Czim a kiadóhivatalban. 525

Szépvölgyben kapható gyönyörü helyen, honnan Pestet legszebben lehet látni 12.000 □ telek ¼ rész erdő, a többi szántóföld a birtokon van jó ölenkint 1 frt 70 krajczár.

Telkeket keresek a budai oldalon lehetőleg fensikon. Bővebbet a kiadóhivatalban. 460

Zenélő automat. Zenélő automatot keresek részlet fizetésre. A Buda és Vidéke megmondja czimemet. 498

Rézmálon van 800 □ öl továbbá 1000 □-öl. Mátyáshegyen 900 □-öl 3 forintért. 475

Összekötő hid tövében a budai oldalon 300 □ öl megvételre keresetik. Bővebbet a »Buda és Vidéke« kiadóhivatala. 477

Karácsonyra. Karácsonyi bevasárlásra ajánljuk budai czégeinket. Karácsonyi czikkek terjesztésére legalkalmasabb a Buda és Vidékében a hirdetés, annál is inkább, mert sok ezer példányban küldjük szét deczember hó folyamán. 509

Utmutatás. Vétel, eladás, bérlet, hatósági ügyek és mindenütt utánjárás. Gyors értesités. Levelek 2 ötkrajczaros bélyeggel »Bizalom« czimen intézendők a kiadóhivatalba. 512

Vizsga. Tapasztalt tanár tanulmányaikban elmaradott növendékeket polgári és gymnaziumi tantárgyakból vizsgára készit. Kitünő rendszer. Czim a »Buda és Vidéke« kiadóhivatalában. 503

Cseléd. Özvegy ember háztartásához 35—40 éves tisztességes jó kinézésü munkás cseléd kerestetik, a ki értelmesebb és szereti az állandó helyet, a gyermekkel bánni tud. Leveleket «Hüség» czimen lehetőleg fényképpel, névvel, czimmel ellátva a kiadóhivatal küld tovább. Jó bánásmód. 523.

Méz. Karácsonyra jó és olcsó méz kapható. Czim a kiadóhivatalban. 510

Házat és telkeket keresek Budafokon. Levelek czimemre a kiadóhivatal továbbit. 512

Bajusz pedrő. Kitünő bajusz pedrő, mely a bajuszt jól formálja és egyuttal ápoló szer kapható. Hol? Megmondja a Buda és Vidéke kiadóhivatala. 513

Rókuszhegyen (törökvész dülő) szép fekvésü telken 1496 □-öl területü, mindkét végén út, télen-nyáron lakó szomszédokkal közvetlen határos, egyik felén szép fejlődés s igen szép kilátással eladó. Ára négyszögölenként 4 frt 50 kr. 417

Legszebb karácsonyi ajándék gyermekeinknek egy életbiztositási kötvény. Kitünő alapon és kombinátióval kell azt kötni. A »Buda és Vidéke« kiadóhivatala többet mond. 519

Szobrászati és épitési diszitési munkát elvállal egy jó szobrászczég. Cim a kiadóhivatalban 507

Kitüntetve 16 kiállitáson

SCHÖNBEK IMRE

Esztergomban.

Ajánlja saját késztimenyü, ujonnan javitott

mirenymentes hordókén-lapjait.

Ezen kénszeletek használata által a borok nem kapnak kénbüzt (Einschlag szagot) mint a régi kénlapok után, mi az egészségre igen ártalmas, fej- és gyomor-fájást okoz: sőt oly borok, melyek lefejtés után megtörnek, s rossz izüvé válnak, is kigyógyithatók: az egészséges borok pedig eltarthatóbbak és szállithatóbbak lesznek. A ki egyszer ily fajta kénlapokat használt, nem vesz a mérgestartalmu, büdös Einschlagból!

A «Borászatt Lapok» 1883. évi 23. számában ezt irja:

«Jó kénért legtöbbször külföldre szorul ki legtöbb bortermelőnk, a honnét mindig drágábban kapja a ként, mint a milyen áron az kapható **Schönbeck Imrénél Esztergomban**; ajánljuk tehát olvasóink figyelmébe mirenymentes készleteket annál is inkább, mert ezen kénnek tisztaságáról már magunknak is volt alkalmunk meggyőződni.“

A 0 és 1 minőségü üres hordókhoz, a 2 és 3-as egészséges borokhoz, a 4 és 5-ös megtörött, nyulós, pangott, hordófaizü, sőt penészes hordókhoz is jó sikerrel használható.

A hordókén-lapok árai: 0 15 kr., 1-es 20 kr., 2-ös 40, 3-as 50 kr., 4-es 60 kr., 5-ös 80 kr., 50 dkgrammos csomagonként.

Használati utasitás, minták ingyen.

Kizárólagos raktár

D' Appert-féle gyorsderitő pulverinből egy adag elég 250—300 liter zavaros bornak 48 óra alatti deritésére, **ára használati utasitással 25 kr.**, nagyobb vételnél árengedmény.

D' Appert-féle Oenotanninből oly borok javitásához, melyek tartalomszegények és e végett könnyen megtörnek, **100 grammos doboz, használati utasitással, fehér borhoz 1 frt 20 kr., vörös borhoz 1 forint.**

Franczia borszesz,

finom gyenge borok erősbitésére **1 literes üveggel 1 frt 50 kr.** Közönséges borok erősbitésére **Bougout 1 literes üveggel 1 frt.**

Ismét eladók kerestetnek.

Womasta József

kárpitos-mester

Budapest, I. ker., Szent-János-utcza 9.

Ajánlja magát mindennemü szakmájába vágó munkák elkészitésére. Elvállal uj megrendeléseket, továbbá mindennemü öreg butorok, ugymint **garniturák, ottomános, divánok** feldolgozását és behuzását.

Szalmazsákok, madraczok (ruggony madracz) ujonnan avagy feldolgozva.

Paplanok készitését. Diszitéseket, helyben és vidéken. Megrendelések és javitások elfogadtatnak és olcsó ár mellett gyorsan elkészittetnek.

A m. k. államvasutak üzletvezetőség. Szombathely. 2303296 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének központjában egy hivatalszolgai állás betöltendő, melylyel 300 frt azaz háromszáz forint évi fizetés és 120 frt szóval százhusz forint lakbért és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó **hadügyi**, vagy **honvédelmi ministeri igazolványnyal** biró kiszolgált altisztek ily állások betöltésénél elsőbbséggel birván **felhivjuk azon ministeri igazolványnyal biró kiszolgált altiszteket, kik az 1873 évi II. törv. czikk értelmében igényjogosultsággal birnak** és pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt folyamodványukat, melyet az életkoron, ép és egészséges testalkaton kivül a magyar irás és olvasásban s a számolás elemeiben való jártasság, továbbá a magyar honpolgárság kellően igazolandó következő czim alatt **«A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének — általános I. osztály — Szombathelyen»** legkésőbb 1897. január 15 ig terjesszék be, minthogy az ezen határidőn tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Azon igazolványos altiszteknek, kik a katonaságtól közvetlenül és a szolgálat fontosságának megszakitása nélkül lépnek át a m. kir. államvasutak szolgálatába, véglegesitésük esetén és ha az átlépéskor 45 évüket tul nem haladták a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerü utánfizetéseknek megfelelő havi részletekben leendő befizetése mellett — nyugdijjogosult idejükben beszámitatik.

Szombathely, 1896. deczember 12-én.

Üzletvezetőség.

Schlaucher Ferencz

vendéglője I. k. Alagut-u. 2. az Alaguthoz.

A szinkör mellett levő „Alagut“-hoz czimzett vendéglőben tisztán tartott szobák kiadandók.

Ugyanitt egész napon át frissen csapolt sör és saját termésü borok állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Bejárat Attila-utcza 65. szám alatt is.

Újévre!

Stowasser J.

hangszergyáros.

czászár és királyi udvari és hadseregszállitó.

BUDAPEST,

II. kerület, Lánczhid-utcza 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó. vonó és ütőhangszerek, szabályozott ariston, poliphon, intona, phönix gyári árakon kitünő erős hangu czimbalmok és azok alkatrészeiről **nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Elpusztithatatlan erős orgona harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javitása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

ROSENTHAL GÉZA

fa- és szenraktára

BUDAPEST, I. ker. Mészáros-utcza, DÉLI VASPÁLYA 8.

A trifaili (stiriai) szénbányának kizárólagos eladási főraktára.

A közeledő téli idényre a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlja a budaiak által évek óta kedvelt **stiriai szenet.**

Fenti czim alatt akár postán akár szóval intézett megrendelésre stiria és porosz I-ső rendü szalon szén jutányos árban és gyorsan házhoz szállittatik.

Ugyanott jó minőségü tüzifa kapható ugy hasábban, mint apritva.

NAGY REZSŐ

köszörüs- és késes-mester (II. Fő-utcza II. sz.)

Elvállal mindenféle köszörülést, különösen **borotva-köszörülést.** — Zsebkések, kerti kések, ollók és **minden kerti eszköz** nagy választékban.

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

Legtisztább

égetven savanyuvizet

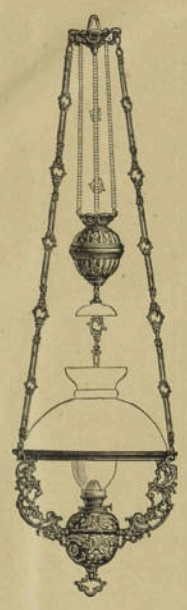
Ezeréves országos kiállitás: **DISZOKLEVÉL.**

Magyar fém- és lámpaáru-gyár részvény-társaság

Budapest—Kőbánya.

Petroleum-lámpák a legegyszerübb kiviteltől a legpazarabbig.

Herrmann M.-féle szabad. villamlámpák,
a létező legjobb petróleum-lámpa.

Szesz-lámpák Auer-égőre.

Unikum-lámpa,
a legczélszerübb használati lámpa.

Fém- és diszműtárgyak.

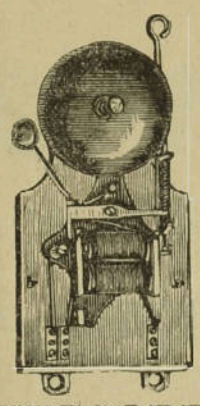
Valódi király-olaj a legjobb biztonsági petroleum.

Raktárak Budapesten:

V., Gizella-tér 1. sz.
VI., Teréz-körut és király-utcza sarkán.
VIII., Üllői-ut 2. sz., a Kálvin-tér sarkán.
X., Jászberényi-ut.

Pozsony: **Lőrincz-kapu.**

WRATSCHKO MÁRTON és TÁRSA

hatóságilag engedélyezett villany-berendezési vállalata

Budapest, II., Fő-utcza 16.

Tisztelettel ajánlja mindennemű villanyos berendezéseit u. m. villanyos csengők, házi sürgönyök, telefon, villanyos órák, villanyos éjjeli őr ellenőrző készülékeit, villámháritók, villanyos zárak, villany gyógykészülékeket, villanyvilágitási és erőátviteli berendezéseket és minden e szakba vágó munkákat.

NÉMETH KÁROLY GÉZA

VAS- ÉS FÜSZERKERESKEDÉSE
(EZELŐTT **FREYBERGER PÁL** FIÓKJA)
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1.
(BECK LIPÓT ÉS FIA LISZTKERESKEDÉSE MELLETT.)

Ajánlja jól berendezett **vas- és füszerkereskedését**, különösen **konyhaberendezési czikkek, rudvasak tengelyek, szerszámok, szegek** és mindennemü **vasáru czikkekben**

Minden a legjobb gyárakból.

Továbbá **czukor, kávé, rizs, tea, rum, cognac és minden egyéb füszeráru a legjobb minőségben.**

Denaturált szesz kimérve.

Pontos és előzékeny kiszolgálat.

Szőlő és Borgazdasági Lapok

A szőlő- es borgazdasag minden ágát felölelő szaklap.

Főszerkesztő:
Engelbrecht Károly
m. k. szőlőszeti és bórászati közp. főfelügy.

Felelős szerkesztő:
b. Radossevich Tódor

Előfizetési árak;

Egész évre	5 frt — kr.
Fél évre	2 » 50 »
Negyed évre	1 » 25 »

A lap hetenkint egyszer (vasárnap) legalább is 16 oldal terjedelemben számos ábrával jelenik meg.

Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. V, kerület, Árpád-utcza 8. sz.

Hirdetések
a
BUDA ÉS VIDÉKE
részére felvétetnek
a kiadóhivatalban
I. Városmajor-utcza 28.

Magyarhon legkiválóbb és legtisztább savanyuvize

a szántói viz

Kapható mindenütt.

Főraktár: Werner Adolfnál,
II., Batthány-utcza 3. sz.

Alapittatott 1842.

Mechlovits Béla

Budapest, II. Viziváros tő-utcza 7. sz. alatt
(a lánczhid közelében.)

Ajánlja a t. cz. közönségnek nagy raktáron levő legujabb divatu selyem, szőr- és gyapju-kalapokat minden létező szin és alakban.

Legujabb divatu cylinder	3.80—7 frtig,
valódi angol cylinder . .	6.—9 „
fekete kemény kalap . .	1.50—5 „
szines kemény kalap . .	1.80—5 „
vizmentes imperial kalapok minden szin és alakban egyedüli raktár . .	3.—5 „
gráczi Loden-kalapok .	1.80—3 „

Elismert legjobb szabásu férfi-ingek testmérték után chiffon, battist és selyemből.

Selyem, satain és flanell tourista-ingek, magyar és franczia szabásu alsó nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők, harisnyák és gummi sárczipők.

Nagy raktár férfi divatárukban. Valódi Jäger-féle ingek és nadrágok a legjutányosabb árakon.

A FONCIERE

Pesti biztositó-intézet
(alakult 1864.)

Budai képviselősége: II., fő-utcza 17. sz. elfogad biztositásokat: **tűz, jég, szállitmánykárok** és **testi balesetek ellen, valamint az ember életére**

azonnali kötvénykiállitás mellett.

Helyi ismeretséggel biró intelligens urak mint ügynökök állandó alkalmazást nyerhetnek.

Fukács János

vendéglője

a **„Zöld fához"**

I. Krisztinaváros, Krisztina-tér 1.

Kora regeltől kezdve **egész napon át frissen csapolt** sör az első magy. részvény serfőzdéből.

LEGUJABB

divatu **czilinder-** és **nemezkalapok** minden létező alakban, nagy raktár úgy férfiak, mint gyermekek részére.

Budapest (Budán) I, Alagut-u. 5.

özv. Schwartz Józsefné,
kalapkereskedőnél.

Legelőnyösebben kapható:

Tea kilója 3 frt 50 kr. és feljebb.
Rum literje 1 frt és feljebb

Lobmayer János Ferencz és társánál

Budapest IV., Károly-körut 18.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy II. ker. Fő-utcza 6. sz. a. levő fiók-üzletemet tetemesen megnagyobbitottam. — Liszt, tej, tejszin és vaj. Finom- és pék-sütemény a nap minden órájában frissen kapható.

LÖVENSTEIN ANTAL
csász. és királyi udvari sütőmester.

Ujévi ajándékok.

Grünwald Samu

uri- és női-divatáruháza

Főüzlet: **I. ker., Krisztina-tér 1a.** BUDAPEST Fióküzlet: **Szent-Háromság-tér 8. szám.**

Mélyen leszállitott árak!

Loden ruhakelme 90 ctm. széles mtre. . **24** kr.
Noppe kelme 120 ctm. széles eddig 80 kr. most méterje . . . . . **40** kr.
Nehéz divatkelme 120 ctm. széles eddig 90 kr. most . . . . . **45** kr.
Nehéz női posztó 120 ctm. széles . . . **80** kr.
Chevijot Foule 120 ctm. széles . . . . **80** kr.
Nehéz angol chevijot 120 ctm. széles . . **110** kr.
Casán minden szinben. . . . . **60** és **80** kr.
Ajándékoknak különösen alkalmas össze-állitott szövetruhák disszel **165, 200, 225, 250, 375-ig.**
8 méteres barchet ruhák 160, 175, 2, 260-ig.
Valéria flanel-barchet mtrje . . . . . **19** kr.
Szép divat barchet mtrje . . . . **22** és **25** kr.
75 ctm. széles franczia barchet eddig **50** most **38** kr.
70 ctm. széles legujabb mintázatu egész nehéz piquet-barchet eddig . . **75** most **45** kr.
Saját gyártmányu legjobb minőségü férfi- és női fehérnemü kitünő kivitelben jutányos árak mellett.
Franczia és angol fekete ruhakelme **60** krtól **250**-ig.
Téli posztó kendő minden nagyságban **50** krtól **10** frtig.
Berlini kendő és selyem Echarp minden árban.
Flanel takaró . . . . . **2** frttól **10** frtig.
Nyers selyem 75 ctm. széles eddig **150**, partie ár . . . . . **90** kr.
Áttört nyers selyem 75 ctm széles eddig **220** kr„ partie ár . . . . . **120** kr.

Feltünő olcsóság!

Nehéz selyem paplan finom pamuttal bélelve . 8 frt.
Ajándéknak alkalmas pipere czikkek és franczia parfömök.
Alkalmi vétel szepes-iglói chiffon és vásznakban gyári áron alul.
1000 db férfi nyakkendő **35, 40, 50**-től **150-ig.**
Női, férfi és gyermek harisnya ugyszintén meleg alsó ruházat minden árban.

MESTERHÁZY MIHÁLY

füszer, gyarmatáru, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő
BUDAPEST, I. KER., ATTILA-UTCZA 50.

Előny-árkivonata

Süveg czukor . . . . . 1 kg. —.43 kr.
Koczka-czukor . . . . . 1 » —.44 »
Őrlött czukor . . . . . 1 » —.44 »
Kávé kitünő minőségü cuba, gyöngy, aranyjáva és mocca 1 » 2, 2.15, 2.20.
Kitünő minőségü kávé perkelve 1 kgr. . . . . 1.90, 2.—, 2.20.
Tea valódi orosz karaván csomagok és dobozokban 15 krtól feljebb, kiváló finom minőségü karaván suchong, pecco, mandarin és császárkeverék 1 dk 5 krtól feljebb, törmelék finom vegyülék 1 deka . . . . . 5 és 6 kr.
Rum kiváló finom cuba, braziliai és valódi jamaika zárt palaczkokban 15 krtól feljebb, finom cuba, braziliai és valódi jamaika 1 ltr. . . . . 80 krtól feljebb.
Stearin-gyertya . . . . . 1 csomag 36, 38, 40 »
Császárolaj . . . . . 1 lit. 30 kr., 1 kg. 36 »
Petroleum valódi amerikai finomitott . . . . 1 lit. 17 kr., 1 kg. 21 »
Petroleum valódi amerikai kétszer finomitott . 1 lit. 18 kr., 1 kg. 22 »
Biztonsági petroleum valódi amerikai . . . . 1 lit. 20 kr., 1 kg. 24 »
Repcze (égő) olaj tiszta áru . . . . . 1 lit. 40 kr., 1 kg. 44 »
Fa, bükk és cser felapritva 100 kg. . . . . 1 frt 40 »
Kőszén kitünő porosz szalon koczkákban 100 kg. . . . . 1 frt 80 »
Koaks elsőrendü rostált 100 kg. . . . . 2 frt — »

Sardinia, hering, sardella, angolna.

Természetes balatonmelléki borok saját töltésü ½ és 1 literes palaczkokban literenkint 36, 40 és 46 krajczár.

Kitünő buza és rozskenyér **a monori gőzsütődéből.**

Szegedi »Petőfy« sóskeserü gyógyviz.

Kitünő Dreher-féle palaczk-sör. Hamisitatlan gazdasági tej.
Egyébb itt fel nem sorolt áruk kiváló finom minőségben előnyös árak mellett.
Pontos gyors és előzékeny kiszolgálás.
Megrendelt áruk készséggel házhoz szállitatnak.

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy budai fiók-üzletemet f. é. augusztus 1-jén felhagytam s annak összes függő ügyleteit a szokott pontossággal főüzletemben:

Kecskeméti-utcza 13. szám alatt

bonyolitom le.

Tisztelettel felkérem tehát t. ügyfeleimet, hogy b. megbizásaikkal ezentul a fenti czim alatt levő főüzletemhez fordulni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Beimel Lajos
bank- és váltó üzlete

Kecskeméti-utcza 13. szám.

Nyomatott Heisler J. kő- és könyvnyomdájában. Budapest, II. Várkert-rakpart 1. sz. (Kluseman-féle ház).